Menghus sup logica Pauli veneti cum tabula.

DIALECTICORVM

tẽpestatis nostre principis Mẽghi Fauẽtini subtilissime expositiões questionesq́ super summulis magistri Pauli Veneti ordinis Eremitarũ sancti Augustini: vna cũ integris annotationibus Jacobi Ritij Aretini seriatim insertis. Necnon argutissimis additionibus Manfredi de medicis: ad lectoris confusionem euitandam seorsum positis. Jtidemq́ eiusdem Menghi q̃plures insignes tractatus et opuscula: nuncprimum ex ipsius officina deprompta. vz.

- Logica tota Aristotelis per viã resolutionis edita.
- Tractatus de primis ⁊ secundis intentionibus.
- Tractatus de vero ⁊ falso.
- Tractatus de scire ⁊ dubitare.
- Tractatus primus de primo ⁊ vltimo instanti.
- Tractatus de maximo ⁊ minimo.
- Tractatus de tribus predicamentis.
- Tractatus alius magnus de primo ⁊ vltimo instanti.
- Tabula in totum volumen nouiter reformata.

¶ Que omnia cum innumerabilibus alijs questionibus annexis: non a quodam temeritatis magistro: sed ab eodem authore Mengho adhuc in humanis agente nouissime fuere recognita: cunctisq́ mendis ⁊ erroribus expurgata.

¶ Andree arriuabeni veneti carmen.

Vaniloqui doctrina viri: proh Iuppiter alme.
Omnibus in locis dilacerata fui.
An quia pregeriti memor est locusta furoris.
Dum recolit eremi tristia facta fui.
Stultum (crede mihi) Menghi documenta magistri
Vertere: que graui tersit ⁊ ipse manu.
Nil tamen Ambrosius fecit: nam Menghus ⁊ idem
Iunito Ambrosio tuto legendus erit.

¶ Tabula questionū eximii ac pclarissimi doctoris magistri Menghi Blanchelli Fauentini sup quatuor tractatus logicale Magistri Pauli Veneti.

¶ Questiones super pmū tractatū.

¶ Questiones super 2ᵐ tractatum.

¶ Questiones super 3ᵐ tractatum.

¶ Tabla dubitatiũcularz expositorz circa textũ.

Tabula

Finis.

¶ Ad intellectũ sequẽtis tabule scito q per .fo. intelligit foliũ. per .fa. facies. per .soph. sophisma. per .ar. argu^m. p .lo. logica. per ma. magna. per .trac. tractatus. per .c^m. capitulũ. per Pau. Paulus. p. Mẽg. Mẽghus. p. Rit. Riti°. per. Manf. Mãfredus. p. sol. solutio. p. cõf. cõfirmatio. Cetera aũt habent in cõmuni vsu.

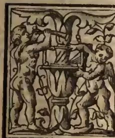
¶ Tabula propositionum distinctionum atq; sententiarum expositorum.

A

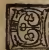
Finis.

¶ Pauli Veneti ordinis diui Augu. sūmule cū cōmentarijs sup his: ac qōnibꝰ Megi Fauentini viri clarissimi: ꝛ Jacobi Ricij de Aretio artium ꝛ medicine doctoris excellentissimi Feliciter incipiunt.

N circuitu librorū quorūdam conspiciens magnitudinē tedium constituētes in animo studētium necnon ꝛ aliorū nimiam breuitatē quibus nulla fere est annexa doctrina. Ideo volens medium retinere vtriusqꝫ sapiens naturam extremi: compendium vtile construxi iuuenibus: pluribus diuisum tractatibus: quorum primus summularū tradit notitiam. Secūdus suppositionum declarat materiam. Tertius consequentiarum ostēdit doctrinam. Quartus terminorum vim instruit probatiuam. Quintus ligandi regulaꝫ docet obligatiuam. Sextus insolubilia soluēdi dat artem ꝛ viam. Septimus contra primū obijcit solutionem addens responsiuam. Octauꝰ vero tertium fortificat per rationem argumētatiuam. Quia ergo doctrina quecūqꝫ a cōiori: vt ait phs in prohemio physicorum sumit exordium: ideo tractatus primus terminum sic diffiniens incipit a priori. in.t.c.2.

Menghus in prohemium Pauli.

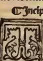

Um viderem Pauli Veneti logicam non paruā indigere expōne. Tuꝫ ꝑpter ipsius difficultates. Tum ꝑpter alioꝝ obscuram diligē-tiam modicāqꝫ sollicitudinem: cōstitui nouos cōmentarios edere. bipartitūqꝫ opus facere. expositionem. s. ꝛ questionem: vt cognitio ipsius nō in obscurū: sed in claram lucē producta sit. Sic. n. putaui hinc tyrūculis: illinc ꝑuectioribus satisfacere. Nam quid vtilius opera nostra ferre possent qꝫ iuuenibus philosophari cupientibus patentes vt aiunt fores ad ipsam phiaꝫ reddere cum potissimū sine logica nullus recte philosophari queat. nec rerum causas cognoscere possit. neqꝫ medicinam absqꝫ ipsius cognitione quis tentet. Non. n. in manibus illius medici me confidam qui logicam ignorat. Taceo theologiam que dei essentiam contemplat. vbi tota nostra beatitudo consistit. quam ne dum amplecti dicam. sed neqꝫ a longe videre poteris. Ceteras omitto disciplinas: que neqꝫ intelligi neqꝫ recte degustari sine logica possunt. Ad oium. n. metodorum principia viam habet. vt placet pho primo topicorum. cap.2. Eos tamen obsecramus rogamusqꝫ qui cōmentarios nostros legerint ne illos prius damnent qꝫ eorum succum delibauerit. ꝛ si in tanto opere aliquid ambiguum vel minus absolute dictū inuenerint boni potius interpretes sermonis vel scripti qꝫ molesti interpellatores esse velint. Vel si pertinaces esse voluerit suo gn̄e delectari aliquid in lucem edāt quod videri legiqꝫ possit: vt si quam voluptatem maledicendo acceperint: eam de se male audiendo amittant. Nos autem nostro more delectati hos cōmentarios edidimus quos logice vacantibus arbitramur fore non inutiles. Placet insuper huius logice diuisionē superaddere que tripartita est ꝯm triplicem intellectus operationem. Prime. n. operationi intellectus que simplicium apprehēsio dicitur. correspondet primus tractatus. qui est de terminis. ꝛ secundus qui est de proprietatibus terminoꝝ. Secunde operationi intellectus que compositio vel diuisio dicitur. correspondet quartus tractatus qui est de probationibus terminorum. Tertie vero operationi intellectus que discursus dicitur corrn̄det tertius tractatus qui est de ꝯñtijs. ꝛ quintus qui est de obligationibus. ꝛ sextus qui est de insolubilibus. In his. n. tribus fit discursus ꝛ argumentatio ab vno in aliud. Ex quo patet. hunc ordinem a magistro fuisse peruersum. cum tractatus de ꝓbationibus terminoꝝ debeat precedere tractatum ꝯñtiarū: qd̄ gratia doctrine a magr̄o factum fuisse puto. ¶ Prima pars ꝯtinet duos tractatus. ¶ In primo. n. determinat de terminis. ¶ In scd̄a vero de ꝓprietatibus terminorū. s. de suppōne ampliatione ꝛ appellatione. ¶ Primꝰ tractatus continet decem capl'a. ¶ In primo determinat de terminis ponendo diuisionem ꝛ diffinitionem eorū. ¶ In secūdo determinatur d' nomine ꝛ vbo ꝛ oratione. ¶ In tertio de ꝓpositione ꝛ diuisionibus eius. ¶ In qr̄to de figuris propositionum. s. qualiter ꝓpositiones collocentur in figura ꝛ de natura earūdem. ¶ In quinto de equipollētijs. ¶ In sexto de conuersionibus. ¶ In septimo de hypoteticis. ¶ In octauo de predicabilibus. ¶ In nono de predicamentis. ¶ In decimo de syllogismis. Partes de se patent. ¶ Et licꝫ hunc primum tractatum denominauerit de terminis tāqꝫ a prima parte. ꝛ nō tamen hic solum terminos cōprehendit. sed ēt ꝓpōnes ꝛ syll'os ꝛ fere totā logicam. ideo notāter dcn̄ est a magistro tractactus sumulaꝝ. Sūmula. n. breuis suma dicit'. Sūma aūt est p̄marum reꝝ in vnum collectio. Neqꝫ a me expectes diuisionem capituloꝝ vsqꝫ ad minutissimas particulas. Hoc. n. lectoris prudentie faciendum relinqꝫ ne sim ꝓlixior in partiendo qꝫ exponendo. in.3.de aia in.t. c.21.

Erminus est signum orationis cōstitutiuum: vt pars propinqua eiusdem: vt ly homo ly animal. Et notanter dicitur propinqua: qꝛ oratio habet partes propinquas ꝛ remotas: ꝓpinq̄ vocatur dictio: remota vero vocatur littera vl' syllaba: dictio igitur ꝛ non littera vel syllaba est terminus.

¶ Incipit expositio Meghi in textum Pauli.

Erminus quadrupl'r sumit'. Uno modo pro omni re terminante aliquid ꝛ isto modo accipit' terminus ꝯm ethymologiam vocabuli ꝓut terminus dicit' a terminando. ꝛ sic accipit phs quinto metaphy. di. Terminus est qd̄ est rei vltimum. ꝛ extra qd̄ nihil est accipere rei. ꝛ sic subm ꝛ ꝑdicatuꝫ sunt termini: qꝛ terminant propositionem: ꝛ syllaba est terminus: qꝛ terminat dictionem. ꝛ littera est terminus: qꝛ terminat syllabam ꝛ dictionem. ꝛ diffinitio est terminus: qꝛ terminat essentiam rei. ꝛ lapis in fine agri positus est ter- Terminº4'.p. i.t.c.22.

minus: q̄ terminat agrum. ⁊ sic excedit ꝯsiderationem logice. ¶ Alio modo dicitur terminus quodcunq̄ potest esse subiectum vel predicatum ꝓpositionis. ⁊ isto modo dicit terminus: vt dicitur a terminando ꝓpositionem. ⁊ sic accipit phūs terminum primo prio⁊ diffiniens ipsum cum dixit. Terminus est in quem ꝓpositio resoluitur. vt p̄dicatum ⁊ de quo predicatur apposito vel diuisio esse vel non esse. ⁊ etiam cum dixit. Sillo̊ est ex tribus terminis scilꝫ maiori extremitate. minori. medio termino: vbi nec copulam nec signum vniuersale nec notam cōis terminos vocat. ¶ Alio modo sumitur terminus pro eo qđ potest ē copula vel extremum ꝓpositionis: ⁊ isto modo accipitur terminus: vt dicitur a terminando ꝓpositionem vel determinando partes eius vnitiue scilꝫ sbm ⁊ predicatum. ⁊ sic accipit Boetius in primo topico⁊ suo⁊ dicens. Terminos autem voco nomina ⁊ verba ex quibus ꝓpositio vel oratio nectit ⁊ hoc modo nullum syncaᵐ. formaliter sumptum dicitur terminus. ¶ 4ᵒ sumitur terminus pro omni eo quod potest esse extremum ꝓpositionis vel copula vel determinatio eius quomodocunq̄. ⁊ isto modo dicit a terminando vel determinando quomodocunq̄: ⁊ sic terminus est idem quod dictio vel aggregatum ex dictionibus. Omnis enim terminus est dictio vel aggregatum ex dictionibus. ⁊ omnis dictio vel aggregatum ex dictionibus est terminus. ⁊ sic terminus syncaᵐ. dicitur terminus quia determinat aliquid in ꝓpositione. Hunc autem modum accipiendi terminum. Ille ꝯr̄ innuit in secūdo tractatu p̄mi priorum vbi ponit differentiam inter diffinitionem ⁊ suppositionem. ⁊ sic accipit terminum in proposito magister diffiniens ipsum.

Signū 2ᵐ capit

Signum dupliciter capit. Uno modo large ⁊ sic describitur cōmuniter. Signum est illud qđ apprehensum ab intellectu ducit ipsum in cognitionē alicuius rei. Et vt vniuersal'r vera sit descriptio dꝫ intelligi in aptitudine: ⁊ sic signum est genus cum terminum cū sit cōius eo. est enim cōe ad terminum ꝯstitutiuum orationis. ⁊ ad circulum ante tabernam. ¶ Alio modo capitur stricte. ⁊ sic describitur. Signum est qđ apprehēsum ab intellectu ducit ipsum in cognitionem alicuius rei ⁊ supponit pro illa. ⁊ sic signum est minus cōe q̄ȝ terminus diffinitus h: quia competit solis terminis qui possunt supponere. primo modo capitur in diffinitiōe: quia est loco generis. ⁊ per consequens debet esse cōius termino diffinito.

Orationis constitutiuum est vna differentia per quam differt a signo qđ non est constitutiuum. puta a circulo ante tabernam. ¶ Et nota ꝙ nomina terminata in bilis vel in bile sm grammaticos dicūt potentiam passiuam. vt corruptibilis quod potest corrumpi. ⁊ nomina terminata in iuus dicūt potentiam actiuam: vt corruptiuus quod potest corrumpere. Modo si terminus esset constitutiuus orōnem constitueret actiue: quod est falsum: q̄ intell's est qui actiue orationem constituit. Terminus v̄o est ille: ex quo constituitur oratio. Dicatur ergo ꝙ improprie dicitur terminus orōnis constitutiuus: sicut improprie dicitur ꝙ paries ⁊ tectum constituunt domum: q̄ ex illis constituitur domus.

Et pars propinqua. ¶ Est alia differentia p quam terminus differt a littera ⁊ syllaba vt illa non habent vim dictionis. ¶ Pro quo nota ꝙ lr̄a ⁊ syllaba habent aliquando vim dictionis. ⁊ sic sunt termini tūc non habent vim dictionis quando componunt aliquam dictionem: vt dicendo so⁊. illa littera. s. vel illa. o. vel illa. r. tunc non habent vim dictionis: tunc autem hūt vim dictionis quando componunt orationem: vt dicēdo so⁊. est syllaba. ¶ Nota et ꝙ pars propinqua dicit illa ex qua imediate ꝯstituitur totum sicut. paries ⁊ tectum dicūt partes propinque domus. Pars remota dicitur illa ex qua non imediate constituitur totum: sicut lapides ⁊ ligna respectu domus sunt partes remote: ita dicimus terminum esse partem ꝓpinquam: q̄ ex termino imediate constituitur oratio. litteras v̄o ⁊ syllabas esse partes remotas. Inter partes tamen remotas aliqua est magis remota. alia minus: vt littera est magis remota. ⁊ syllaba minus remota respectu orationis. Nota ꝙ si vis cognoscere an diffinitio termini sit bona an non: oportet scire quid sit diffinitio. ⁊ quas partes debeat habere. ¶ Pro quo aduerte ꝙ diffinitio potest sumi dupliciter. Uno modo cōmuniter prout non distinguit contra descriptionem. ¶ Diffō cōiter sumpta sic diffinitur a phō primo thopi. Est oratio qđ est esse rei significans. Cum dicit oratio: supple tu cōposita ex genere: ⁊ differentia. vel ex aliquo quod se habet per modum generis: ⁊ aliquo quod se habet per modum differentie. Cum dicit: q̄ est esse rei significans. i. essentiam rei significās. Debet ergo diffinitio hr̄e duas partes. prima est genus: ⁊ alia que est differentia. Si v̄o plures haber partes prima esset genus oēs alie tenēt loco differentie. Genus debet esse cōius diffinito. Differentia si est nisi vna est cōuertibilis diffinito. Si v̄o sunt plures omnes conuertunt cum diffinito. ¶ Diffinitio ꝓprie dicta sic describitur. Est oratio qđ est esse rei significans per substantialia idest oratio. composita ex genere ⁊ differentia: vt aial rationale est diffinitio hoīs. ¶ Descriptio est oratio qđ est esse rei significās per accñtalia. i. oratio composita ex genere ⁊ ꝓprio vel ex aliquo qđ se habet pr modum generis. ⁊ aliquo qđ se habet per modum ꝓprij. vt aial risibile est descriptio hoīs. ¶ Ad ꝓpositum ergo diffō termini est bona. q̄ est oratio composita ex genere ⁊ differentia. nam ly signum est genus: q̄ est cōius termino. Omnes alie particule ponuntur loco differentie.

Noᵐ 3ᵐ

Diffō sumit du/plr. c. 4.

¶ Incipit expositio Ricij ⁊c̄.

Noᵐ pᵐ

Circa diffinitum est notandum ꝙ hic diffinitur illa dictio terminus que est secunde intentionis habens solum significatum formale quia se formaliter significat ⁊ diffinitur pro omni suo significato tam in voce ⁊ in scripto q̄ȝ in mente. quia hec omnia sunt signa orationis constitutiua. quia ex terminis scriptis ab intellectu fit oratio scripta ex vocalibus vocalis ⁊ ex mentalibus mentalis ⁊ conuertitur hoc diffinitum cum diffinitione sequente sic ꝙ omnis terminus est signum ⁊c̄. ⁊ omne signum orationis ⁊c̄. est terminus. ¶ Circa diffinitionem nota ꝙ bona diffinitio debet conuerti cum diffinito ⁊ habere aliquid pro genere ⁊ aliquid vel aliqua pro differentijs. ⁊ sic est in ista. quia conuertitur cum diffinito: vt patet ⁊ est ibi ly signum. pro genere. quia omnia terminus est signum ⁊ non econuerso. ¶ Secundo est ibi. ly orationis constitutiuum pro differentia prima per quam terminus differat a statuis ⁊ signis n̄ constitutiuis orationis. ¶ Tertio est ibi. ly pars propinqua eiusdem pro secunda differentia: vt per istam terminus differat a litteris ⁊ syllabis: que non sunt termini secundum magistrum: eo ꝙ sunt partes remote ⁊ non propinque orationis. ¶ Pro quo nota ꝙ duplex ē pars scilꝫ propinqua ⁊ remota: pars propinqua est illa ex qua imediate fit aliquid: vt paries ⁊ tectum respectu domus. ⁊ littere respectu syllabarum: pars remota ē illa est qua mediate fit aliquid. vt tegule ⁊ lapides respectu eiusdem domus ⁊ littere respectu orationis. Ad propositum: quia ex litteris immediate fiunt syllabe ⁊ ex syllabis dictiones seu termini: ⁊ ex terminis orationes littere sunt partes propinq̄ syllaba⁊. syllabe termino⁊ ⁊ termini orōnū. ¶ Et si arguitur: igit syllabe erūt sim partes ꝓpinque ⁊ re

Noᵐ 2ᵐ

Noᵐ 3ᵐ Duplex est pars

Obiectᵒ

Margin (left column): 2ᵐ modo; c. 1.; 3ᵐ mō 3ᵒ; c. 2.; 4ᵐ mō

1

℞°. more: q2 ꝓpinque respectu terminorum ⁊ remote respe/
ctu orationis. ¶ Rñdetur ꝙ non est inconueniens: quia
ꝫ diffõ/ ly ꝓpinquum ⁊ remotum. sunt termini relatiui qui pñt
në istaꝛ simul de eodem verificari respectu diuersorũ: sicut ly pa/
primo ter. ⁊ ly filius. ¶ Contra diffinitionẽ arguitur. pmo sic.
ly signum. nõ conueniẽter ponitur pro genere. igiꝛ diffi/
nitio mala. tenet ꝯsequẽtia: ⁊ añcedẽs probatur. q2 ly si
gnum: aut eẽt scdẽ. aut pme itẽtionis: nõ secũde: q2 tunc
cõuerteretꝛ cum ly termin⁹. ⁊ sic nõ esset genus. nec pme
ꝓpter duo pmo. q2 Paulus in. 2. cap. suppositionum di/
cit ꝙ est secũde. scdo q2 tũc logicus diffiniret p pmas in/
argꝛ 2°. tẽtiones: cuius oppositum cõiter dicitur. ¶ Scdo pnci/
paliter arguiꝛ cõtra ly oratiõis ꝯstitutiuũ. sic. nõ omnis
terminus est oratiõis constitutiu⁹. igitur diffinitio mala
patet ꝯsequẽtia. ⁊ añcedẽs probatur. q2 da oppositum.
Et arguiꝛ sic: ois terminus est ꝯstitutiuus oratiõis: ⁊ ois
oratio est terminus. igitur ois oratio est constitutiua ora
tiõis. patet ꝯñtia. ⁊ ꝯsequẽs est falsum. q2 ireꝛ in ifinitũ.
cõfir. igiꝛ ⁊ aliqua pmissaꝝ. ⁊ nõ minor. igitur maior. ¶ Et cõ
firmatur: q2 ly ꝯstitutiuus dicit actionẽ sicut alia nomia
terminata in iuus. Sed nullus terminus in veritate fa/
cit oratiõez sed solum intellectus vel sensus ex terminis.
3° argꝛ. igitur ⁊c̃. ¶ Tertio arguiꝛ sic. littere ⁊ syllabe sunt par/
tes propique orõnis. igiꝛ frustra ponitur illa particula.
patet ꝯsequẽtia. ⁊ añcedẽs probaꝛ: q2 sunt sube: vt p3 i
istis. a. est littera. ba. est syllaba. ¶ Ad pmum respõdeꝛ.
ꝙ ly signum dupl'r describiꝛ. vno modo sic. Signum est
quo apprehẽso. i. ꝙ si apprehẽdatur facit nos venire in
cognitiõem alicuius. ⁊ sic quodlibet ens mundi: siue sit
terminus: siue nõ. est signum: q2 eo apprehẽso venimus
in cognitionẽ alicuius: saltem ad minus sui ipsius: ⁊ sic ly
signum est pme intẽtionis. Alio modo describitur sic. si/
gnum est illud quo apprehẽso venimus in cognitionem
alicuius pro quo põt in propositione supponere: vel est
vnum qd põt addi pro determinatiuo illi tanq̃ȝ habens
officium circa illud vel est aggregatiuum ex ambobus.
Exẽplum pmi: ly homo. ⁊ oẽs termini cathegorematici.
Ad pri/ Exẽplum scdi. ly ois ⁊ termini sincathegorematici. Exẽ
muȝ rñ. plum tertij. ly ois homo ⁊ oẽs orõnes. ¶ Tũc ad argu
mẽtum. Respõdetur ꝙ in diffinitiõe termini capiꝛ pmo
modo. ⁊ in suppositiõe scdo modo. ⁊ cum diciꝛ. ꝙ logica
diffiniret per pmas intẽtiones ꝯceditur: ⁊ dicitur ꝙ au/
ctores dicẽtes ꝙ logica est de secũdis itẽtionibus intelli
gũt ꝙ diffinit solum secũdas intentiones: vt patet. nõ ta/
mẽ negãt qui quãdoq̃ȝ possit eas diffinire per primas. ⁊
Ad 2m hoc semel tm̃. s. in diffinitione cõissimi termini secũde in
diciꝛ. tentiõis qui est ly terminus. ⁊ sic patet solutio. ¶ Ad 2m
negatur ꝙ illud cõsequens sit falsum. s. omnis oratio est
orationis constitutiua. quia nulla est oratio quin illa sit
constitutiua orationis longioris: cuius ipsa sit pars. Et
cum arguiꝛ. ꝙ ibitur in ifinitum. respondeo ꝙ non itur:
nec ibitur. nec iri põt in ifinitum. neq̃ȝ cathegorematice:
neq̃ȝ sincathegorematice: quia neq̃ȝ a te: neq̃ȝ a me. neq̃ȝ
ab alijs iri potest. bene tamẽ conceditur ꝙ nõ repugnat
⁊ est imaginabile iri in infinitum in constituẽdo: vt si po
natur ꝙ hora futura diuidatur in partes proportiõales
minoribus terminatis versus finem ⁊ in qualibet parte
proportionali huic: homo est. copuletur alia cathegori/
ca. tũc in fine illud aggregatum foret vna copulatiua in/
finita: quia ex infinitis cathegoricis composita. ¶ Sed
contra istam solutionem arguitur. primo sic. illud aggre
gatum in fine hore nõ esset copulatiua. igitur responsio
nulla. tenet consequentia. ⁊ antecedens probatur: qa il/
lud non esset propositio: quia nulli esset significatiuum
veri vel falsi: ex quo nullus intellectus posset illud intel/
ligere cum sit infinitu3. ¶ Scdo arguitur probando. ꝙ

2

in fine illud aggregatum non esset copulatiua infinita:
quia vel in fine illud aggregatum esset constitutiuũ ora/
tionis: aut non si non. ⁊ illud per te in fine esset proposi/
tio: ⁊ oratio ⁊ terminus. igitur aliquis terminus nõ eẽt
constitutiuus orationis. Si sic. igitur esset constitutiuu3
vnius alterius. quod haberet plures partes q̃ȝ ipsum ⁊
sic ipsum non fuit infinitum. qd fuit probandum. ¶ Ad
primum negatur ꝙ in fine illud nõ esset propositio. ⁊ di/
citur ꝙ esset significatiuum veri vel falsi. ⁊ tanq̃ȝ sequẽs
cõceditur quod datur intellectus infinite virtutis in in/
telligendo. Et si dicitur ꝙ hoc est falsu3 ⁊ impossibile: di
citur ꝙ non: quia iam de facto itellectus diuinus est hu/
iusmodi: ⁊ dato etiam ꝙ hoc esset falsum: ⁊ impossibile:
habet cõcedi tanq̃ȝ sequẽs ex posito: quod est etiam im
possibile fm esse ⁊ non fm imaginationẽ. vnde amisso i/
possibili fm esse. sicut esset hic. non est inconueniens cõ/
cedere vnum aliud impossibile fm esse: sed bene fm ima
ginationem. ¶ Ad scdm respondetur: ꝙ in fine hore il/
lud esset propositio ⁊ constitutiuum orationis. Et cum
arguitur ꝙ esset constitutiu⁹ vnius habẽtis plures par
tes: negatur. immo dico ꝙ esset constitutiuum vnius qd
non haberet tot partes: neq̃ȝ plures: neq̃ȝ pauciores: qa
vtrunq̃ȝ esset infinitum. ¶ Et si arguiꝛ. omnis pars que Instan°
esset in primo esset in secundo: ⁊ non econuerso. quia es/
set addita vna igitur plures essent partes in secũdo q̃ȝ in
primo. ¶ Respondetur ꝙ non valet consequentia: sicut ℞°.
nõ sequitur. omnis pars que est in mediate digiti est in
toto. ⁊ non econuerso. igitur plures partes sunt in toto:
quia vtrobiq̃ȝ infinite sunt partes. ¶ Ad confirmatio
nem secundi principalis. Respondetur ꝙ bene probat. Ad con
Nam sicut lapides nõ sunt proprie constitutiui domus: fir.
sed domificator: sunt tamen lapides illa ex quibus con/
stituitur domus. ita termini non sunt proprie constituti/
ui orationis. sed sunt illa ex quibus ab intellectu vel sen
su constituitur oratio. ⁊ sic intellexit Paulus. dicitur ta/
men ꝙ illud quod assumitur in argumento est falsum. s.
ꝙ omnia terminata in iuus dicant actionem: quia ly vi/
siuus dicit passionem: secũdo de anima: sed hoc est vt plu
rimum: sicut etiam vt plurimum terminata in bilis di/
cunt passionem: licet non semper: vt patet de ly visibilis.
¶ Ad tertium pricipale dicunt quidam ꝙ ly a. ⁊. b. sum Ad 3m
pta materialiter ⁊ pro se sunt termini ⁊ partes propin/ diciꝛ.
que: sed sumpta formaliter: ⁊ pro quanto constituunt di
ctiones non sunt termini: neq̃ȝ partes propinq̃ȝ oratiõis:
⁊ dicunt ꝙ magister intellexit secũdo modo. ¶ Sed cõ/ ꝫ rñ.
tra dupliciter. primo non plus significat ly a. dum mate aꝛ p.
rialiter capitur q̃ȝ dum formaliter capitur: quia semper
solum seipsum significat. igitur si vno modo est termin⁹:
etiam ⁊ alio. patet consequentia. ⁊ antecedens patet. igi
tur ⁊ consequens. ¶ Secundo ly a. existens in compo/ 2° ad idẽ
sitione adhuc est terminus. igitur responsio falsa. patet arguiꝛ.
consequentia. ⁊ antecedens probatur. quia ly a. in com/
positiõe est signum. ⁊ est cõstitutiuum oratiõis: vt pars
propinqua ex quo ly constitutiuum. dicit aptitudinem.
igitur ⁊c̃. ¶ Ideo aliter respõdeo. ⁊ suppono ꝙ in logi/ ℞° ꝓpa
ca nulla sit oratio explicita nisi sit grãmaticalis. isto stã/ Ad 3m
te dicitur ꝙ ly a. nõ est pars propiqua orationis. Et ad
probatiõem dicitur ꝙ ista. a. est a. nõ est oratio neq̃ȝ pro/
positio. quia ly a. nõ est pars oratiõis: sed se habet i isto
complexo: sicut se habẽt isti duo triãguli in hac pictura
interposito verbo est. triangulus est triangulus: vnde si/
cut istis triangulis nõ est datum ꝙ significent: ⁊ ideo nõ
sunt nomina: sed res: ita per eandem rationem ly a. non
est nomẽ neq̃ȝ terminus. Siquis tamẽ poneret aliã spe/
ciem oratiõis preter grammaticalez habet dicere ꝙ nul
la est citra aut pictura in mundo que non sit terminus or

vt patet iterposito verbo: quod licet forte sit veruz nõ ta/
mẽ est sm intẽtionem magistri hic.

¶ Prima diuisio est ista. Terminorum qui/
dam est per se significatiuus: quidam vero
non. Terminus per se significatiuus: est ille
qui per se sumptus aliquid representat: vt ly
homo. ly animal. Terminus nõ per se signi/
ficatiuus est ille qui per se sumptus nihil rep/
sentat: vt omnis nullus ⁊ consimiles.

Nom pm **Aduerte** primo circa ly per se sumptum quod ex
poni potest dupliciter. Uno modo sm
aliquos: vt ille terminus dicatur per se sumptus qui su/
mitur sine additione alterius termini determinantis vel
determinati: vt dicendo homo est animal: tam ly homo
q̃3 ly animal est terminus per se sumptus dato ꝙ suma/
tur in propositione: ⁊ per cõtrarium non per se sumptus
dicitur quando sumitur cum additione alterius termini
determinantis vel determinati: sicut dicendo. omnis ho
mo est aial. tam ly homo. q̃3 ly omnis. nõ est per se sum/
ptus. ¶ Secũdo modo potest exponi vt ly per sumpt⁹.
itelligatur solitarie. i. non cum alio ⁊ extra orationem ⁊
nõ per se sumptus nõ solitarie: sed cum alio. vt in oratio/
ne. ⁊ hec expositio iudicio meo magis est de mẽte magi/
stri: vt patebit ifra. in diffinitione termini cathegor. q2
ibi exponẽs magister quid vult dicere tam per se q̃3 cu3
alio: dicit per se. i. extra orationez: ⁊ cum alio. i. in oratio
Nom 2m ne. ¶ Aduerte secundo circa ly aliquid significat. ¶ Si
sigre 2r. gnificare dupliciter sumitur. ¶ Uno modo cõmuniter ⁊
sic significare est aliquid itellectui rep̄sentare. ⁊ illo mo/
do quilibet terminus aliquid significat: quia aliquid in
tellectui representat: quia saltem seipsum: quod potest
probari per hoc medium. omne ens est aptũ natum cau
sare similitudinem sui intellectui: aliter non esset imagi/
nabile. Alio modo sumitur proprie: ⁊ sic significare est
aliquid intellectui extra se representare siue naturaliter
Nom 3m siue ex impositione: ⁊ sic sumitur in proposito. ¶ Aduer
te tamẽ ꝙ illa distinctio data de ly significare cõmuniter
⁊ proprie est distinctio cõmunis: quam etiam ponit ma/
gister in logica sua magna: ⁊ sic significare ⁊ representa/
re idem sunt. Strodus autem aliter accipiens ponit dif
ferentiam inter significare ⁊ representare in consequen/
tijs suis in. 24 regula dicens ꝙ representare est natura/
liter: significare vero ad placitum. s. ex impositione. ⁊ sic
omnis terminus seipsum representat. Mentalis autem
terminus cum hoc aliam rem extra se representat. Uo/
calis autem ⁊ scriptus significat aliquid extra se. si fue/
rit impositus ad illud significãdum: non autem represen
tat. Hec volui dixisse: vt scias auctores in eadem mate/
Nom 4m ria diuersimode loqui. ¶ Aduerte ꝙ tres cõditiones re
quirũtur ad hoc ꝙ aliquid sit terminus per se significati
u⁹. ¶ Prima ꝙ sit terminus: ⁊ hec conditio subintelligi
tur in diffinitione. ¶ Secunda ꝙ aliquod extra se signi
ficet. ¶ Tertia ꝙ illud tale significet per se sumptus.
Propter defectum prime conditionis illa res que est si/
mus non est terminus per se significatiuus: licet alie par
ticule competant sibi. Propter defectum secunde condi/
tionis isti termini bufbaf: omnia: nullus nõ sunt per se
significatiui. Propter defectum tertie ly albus alba al/
bum ⁊ hoc relatiuum qui ⁊ cõsimilia adiectiua nõ sunt
termini per se significatiui: quia per se sumpti nõ signifi/
cãt aliquid extra se. lz consignificẽt. i. cum alio significẽt.
vt infra patebit. Aliqui tamen dicunt ꝙ omnes termini
materialiter sumpti sunt per se significatiui. formaliter
autem nõ: ⁊ quamuis hoc sit probabile: oppositum ta/
mẽ teneo: ⁊ arguo contra ipsos: vide in tertia questione
contra summulas. Terminus vero nõ per se significati/
uus est terminus cui alie due cõditiões nõ competũt. ⁊ ẽ
duorum modorum. Aliquis enim qui nullo modo signi
ficat loquendo proprie. nec per se nec cum alio. vt buf
baf. omnis nullus. Aliquis vero nõ significat per se. li/
cet cum alio significet. vt qui albus alba album. Rins

Nom pm **Circa** primum diffinitum. Nota ꝙ est ly terminus.
per se significatiuus: ⁊ est secũde intẽtiõis ha
bens solum significatum formale: ⁊ diffinitur pro omni
tali ⁊ ex consequente pro se: ⁊ cum illo conuertitur diffi/
nitio. Circa diffinitionem nota ꝙ itelligitur sic. termin⁹
per se significatiuus est ille scilicet terminus ⁊ ponit lo/
co generis qui per se sumptus. i. si solitarie ⁊ extra oratio
nem sumatur: est significatiuus alicuius: vt ly homo. ⁊
hoc sm significationem personalem: aut sm significatio
nem per quam terminus est terminus: quod idez est. Di
xi autem hoc: quia ly omnis nõ est per se significatiuus.
⁊ tamẽ per se sumptus aliquid significat: vt seipsum: nõ
tamẽ sm significationem facientem ipsum esse terminũ:
est enim ly omnis terminus propter officium: ⁊ nõ pro/
pter significare se. vt patet. Si enim esset terminus pro/
pter significare se. tunc omnis res esset terminus. ex quo
omnis res significat se. ¶ Circa scõm diffinitum nota ꝙ Nom 2m
iterum est scõe habẽs duo significata ⁊ nõ diffinitur pro ꝫ difi
se: aut sibi similis: sed pro suo significato formali. ⁊ intelli/ argr p.
gitur sua diffinitio sicut precedens. ¶ Contra istam diui
sionem arguitur. primo probãdo ꝙ ly terminus. nõ po/
test diuidi per se significatiuum: ⁊ nõ per se significatiuũ:
quia si sic diuideretur oportet ꝙ diuideretur i duas par/
tes: quarum vna esset per se significatiua. ⁊ alia nõ cõse/
quẽs falsum quia ly terminus est vna dictio: cuius par/
tes nõ significant separate. ¶ Secundo arguitur sic ali/ argr 2o.
quis. est terminus qui neq3 est per se significatiuus: nec
nõ per se significatiuus. igitur diuisio mala tenet conse/
quẽtia. ⁊ antecedẽs probatur. quia terminus qui diuidi
tur: nec est per se significatiuus. nec nõ per se significati/
uus. ⁊ terminus qui diuiditur est aliquis terminus. igi/
tur ⁊c. tenet cõsequẽtia cum maiori. quia terminus qui
diuiditur est ly terminus. ⁊ maior probatur. quia da tu
ꝙ sit vnum illorum. puta per se significatiuus. Et argui/
tur sic. terminus qui diuiditur est per se significatiuus: ⁊
diuiditur per se significatiuum. ⁊ nõ per se significatiuũ.
igitur terminus per se significatiuus diuiditur per se si/
gnificatiuum: ⁊ nõ per se significatiuum: ⁊ sic idem diui/
deret se ipsum. ¶ Tertio arguitur sic. ex ista diuisiõe se/ argr 3o.
quitur ꝙ diuisum cõtinetur sub diuidẽte: igitur diuisio
mala patet cõsequẽtia. ⁊ antecedẽs probatur sic. omnis
terminus per se significatiuus cõtinetur sub ly termin⁹
per se significatiuus. sed diuisuz est terminus per se signi
ficatiuus. igitur cõtinetur sub illo quod est diuidens te/
net cõsequẽtia cum minori. ⁊ maior probatur. quia om/
ne significatum cõtinetur sub suo significãte. ¶ Quar/ argr 4o
to sic. omnis terminus est per se significatiuus. igitur di/
uisio mala. tenet consequentia. ⁊ antecedens probatur.
omnis terminus est signũ. ⁊ omne signum est illud quo
apprehẽso deuenimus in cognitionẽ alicuius. igitur om
nis terminus est illud quo apprehẽso venimus in cogni
tionem alicuius. ⁊ per consequẽs omnis terminus est p
se significatiuus. ¶ Quinto sic. omnis terminus est per argr 5o.
se significatiuus. igitur diuisio mala. patet cõsequẽtia. ⁊
añcedẽs probatur sic. ly ois sm significatiõem persona/
lẽ quã iam hz est alicuius rep̄ntatiuus. igitur a pari ra
tiõe quilibet alius tenet cõsequẽtia. ⁊ añcedens proba/
tur ⁊ pono ꝙ ly omnis sit a longe ⁊ appareat sorti ꝙ sit
ille terminus homo. sic ꝙ deceptus per illum app̄hẽdat
hominem

Ad pͥᵐ rñ. Duplex ē diuio.

hoiem ⁊ sequitur intentum. ¶ Ad pͥmuꝫ rñ. ꝙ duplex est diuisio .s. realis ⁊ logicalis. diuisio realis est quando totius: vt caro super scanno diuiditur in partes que vere componebāt totum. Sed logicalis est cum sub vno termino cōmuni sumuntur duo: aut plures termini quorū est ita cōmunis: sicut fuit ille pͥmus: ⁊ quilibet illoruꝫ significat aliquod vel aliqua que significantur per illuꝫ ⁊ nō omnia ⁊ disiūctum ex illis cōuertitur cū diuiso. exemplum. dicimus ꝙ cōsequētia diuiditur per bonam ⁊ malam: qꝛ sub hoc nomīe consequētia sumūtur isti duo termini. bona ⁊ mala: quorum primus significat partem eorum que significatur per ly consequētia. ⁊ non omnia. ⁊ similiter secūdus. sed hoc disiunctum bona vel mala cōuertitur cum ly consequētia. vt patet ⁊ sic illud quod diuiditur: non diuiditur in partes que componant ipsum. sed diuiditur in terminos qui appellātur partes subiectiue: ⁊ ipsum diuisum appellatur totuꝫ vniuersale. ad propositum dico. ꝙ cum diuiditur terminus in per se significatiuum. ⁊ non per se significatiuum. non diuiditur vere ⁊ diuisione reali in partes componentes ipsum: quarum vna sit per se significatiua: ⁊ alia non. sed diuiditur diuisione logicali. sic ꝙ sub hoc ꝙ dico terminꝰ sumuntur duo termini minus cōmunes scilicet ly per se significatiuus. ⁊ ly non per se significatiuus. quorum quilibet significat aliqua. ⁊ non omnia que significātur per ly terminus. vnde hoc verbum diuiditur secundo modo sumptum est terminus secūde limitans terminos ad stādum pro dictione: vt si dicam consequentia diuiditur in bonam ⁊ malam. sensus est ꝙ illa dictio consequentia. diuiditur per istas duas dictiones. bona ⁊ mala diuisione logicali. ⁊ hoc est verū. Et sic patet solutio primi. ¶ Ad

Ad 2ᵐ

secundum negatur antecedens. Et ad probationem dicitur. ꝙ illud diuisuꝫ est illa dictio. terminus que est per se significatiua. Et cuꝫ arguitur. illud quod diuiditur est terminus per se significatiuus: ⁊ diuiditur per se significatiuum: ⁊ non per se significatiuum. igitur terminus ꝑ se significatiuus diuiditur per se significatiuum: ⁊ nō per se significatiuum. respondeo. ꝙ non valet consequentia. quia vt dictum fuit ly diuiditur. limitat terminū ad standum pro seipso. ⁊ sic ista propositio terminꝰ per se significatiuus diuiditur per se significatiuum ⁊ non per se significatiuum. significat ꝙ illa dictio terminus per se significatiuus. diuiditur diuisione logicali per illas duas scilicet per se significatiuus ⁊ non per se significatiuus: quod est falsum quia non dicimus. terminus aut terminorum per se significatiuorum. alius per se significatiuꝰ. alius non per se significatiuus. Sed bene conceditur ꝙ ex illo antecedente: sequitur ꝙ aliquis terminus qui est per se significatiuus: diuiditur per se significatiuum. ⁊ non per se significatiuum. ⁊ ex hoc non sequitur ꝙ idem diuidat seipsum: ⁊ multa est differentia inter istas. terminus per se significatiuus diuiditur ⁊c̄. ⁊ aliquis terminus per se significatiuus diuiditur ⁊c̄. quia prima est falsa. ⁊ secunda vera. vt patet. propter limitationem factaꝫ in prima a ly diuiditur: ⁊ non in secunda. ¶ Ad tertium

Ad 3ᵐ

dicitur ꝙ dupliciter aliquid cōtinetur sub alio. vno modo quando ipsum est terminus cōmunis habens supra se vnum terminum magis cōmunem: sicut dicimus ꝙ ly homo. continetur sub ly animal. ⁊ tunc continere aut cōtineri isto modo limitat terminos ad standum pro seipsis. vt in exemplo superiori. alio modo dicitur aliqd contineri sub alio: quia significatur ab illo: ⁊ sic dicimus ꝙ veri homines continent sub ly homo: quia per ipsum significatur. ⁊ iste modus continentie est valde impropriꝰ. Tunc ad argumentum dicitur distinguendo istaꝫ diuisum continetur sub diuidente. quia vel loquitur pͥmo modo: aut secundo modo. Si primo negat̄ ista. nec hoc sequitur. quia diuisum nō est minus cōmune q̄ꝫ diuidēs: sed econuerso. Si secundo modo conceditur illa: quia diuisum significatur per membrum diuidēs: nec hoc est inconueniens. immo quandoqꝫ idem continetur sub seipso isto modo. quia idem significat seipsum. vt patet. de ly nomen. ¶ Ad quartum respondetur ꝙ aliquem ter-

Ad 4ᵐ

minum esse per se significatiuum ex duobus modis: vno modo: quia per se sumptus aliquid significat: quomodocunqꝫ significet. alio modo quia per se sumptus sm̄ significationem facientem ipsum esse terminum aliquid significat. Primo modo omnis terminꝰ est per se significatiuꝰ: quia saltem seipsum representat. sed non secūdo modo. ⁊ sic accipit magister: vt patet supra. Sed dices quid ad argumentuꝫ dicitur ꝙ concludit ꝙ omnis terminus est significatiuꝰ primo modo: ꝙ non est cōtra magistrū.

Ad 5ᵐ

¶ Ad 5ᵐ conceditur. tanq̄ꝫ sequens ex casu ꝙ ly omnis est per se significatiuꝰ quia significat hominem: vt ponit casus: ⁊ nego ꝙ a pari quilibet esset per se significatiuꝰ. quia casus non ponit de quolibet. ¶ Et si arguit̄. ponatur ꝙ non sit casus. Et arguitur sic. multotiens aliquis decipitur in significatione. ⁊ per terminū qui est non per se significatiuus representatur sibi aliquid: qꝛ credit vnū terminum esse aliud: quid dicendū. ¶ Respondetur ꝙ vbi sic esset ꝙ aliquis deciperetur in terminis: terminus ille sibi esset per se significatiuus: ⁊ alijs non. ¶ Sed dices contra. nulla est facta noua impositio. ¶ Respondetur ꝙ licet non sit facta impositio. qꝛ tamen ille credit ꝙ in pͥnͦ fuerit facta talis impositio illi termino: sibi est: ac si fuisset facta: ⁊ ideo sibi est per se significatiuꝰ.

dubitaͦ

Rñͦ. instātia

Rͦ.

¶ Secunda diuisio est ista. terminorum quidam significant naturaliter: ⁊ quidam ad placitum. Terminus naturaliter significans est ille qui apud omnes eiusdem est representatiuus: sicut ly homo. ly animal. in mente. Terminus vero ad placitum significans est ille q̄ non apud omnes eiusdem est presentatiuus: sicut ille terminus homo ī voce vel in scripto qui apud nos significat hominem: sed apud aliquas certas nationes nihil significat: vt sūt greci ⁊ hebrei.

Noᵐ pͥᵐ. Duᵐ de termio mentali opi. pͣ. ca. 1. 2 opi. infatur.

Aduerte pͥmo ꝙ magister dicit ꝙ terminus naturaliter significatiuus est qui apud omnes idem significat. vt terminus mentalis. ¶ Sed dubium est quid sit terminus mentalis. ⁊ est duplex opinio. ¶ Quidam enim dixerunt ꝙ terminus mentalis. est solum conceptus vocis: quorum ratio est: quia voces significant conceptus sm̄ phylosophum primo ꝑhiarme. ¶ Hec opinio est falsa. quia conceptus de re habitus: vt puta de leone. est terminus mentalis: ⁊ tamen talis non est conceptus vocis. ergo terminus mentalis non soluꝫ est conceptus vocis. patet consequentia cum antecedente simul. Ratio autē huiꝰ opinionis soluet̄ infra. ¶ Alij

Opi. 2ᵃ.

vero dixerunt ꝙ terminus mentalis est similitudo rei in intellectu siue conceptus rem representās ad extra. Cuius opinionis est magister in logica magna: ⁊ omnes fere auctores. Cuius ratio est: quia similitudo vbiqꝫ representat idem: sicut si esset imago Cesaris: illa vbiqꝫ representaret Cesarem: ad cuius. imitationem fit: ⁊ non representaret in vno loco vnū ⁊ in alio loco alium. sic autē est de conceptibus ⁊ similitudinibꝰ existentibus in anima. quare ⁊c̄. Et ex hoc patet ꝙ terminus mentalis significat idem apud omnes: qꝛ .s. significat ex silitudine ⁊ que

ꝯ op. arꝰ nientia ad rem. ¶ Aliqui tamē arguūt cōtra hanc opi/
ca. i. nionē sic. terminꝰ vocalis signat mētalem ſm pħm pri/
mo pħiar. dicentez. Ea que sunt in voce sunt earum que
sunt in anima passionū note. ⁊ per Boe. in dicto loco di/
centē hoc expressius dicit. n. Vox nō significat ꝑmo rem
Opi. 3ª. extra: sed aliquid in anima. ⁊ ex ꝯñti significat rē. extra:
tūc vltra: sed terminus vocalis nō significat similitudinē
rei: neqꝫ cōceptum sed rē. ergo terminꝰ mētalis nō est cō
ꝯ. op. arꝰ ceptus nec similitudo rei: sed ipsa res. Et propter hoc fa
ciūt tertiaz opinionē di. ꝙ terminus mētalis est ipsa res
ſm esse spūale. Res vero ſꝫ esse ſm esse reale est ex aiaz.
In. t. c. ¶ Hec opinio iudicio meo est falsa si per rē ſm esse spiri
30. tuale itelligit aliud qꝫ similitudinē rei in itellectu: quod
probat: qꝛ phylosophus in tertio de aia ait. Lapis non
ad argᵐ est in aia. sed spēs eius: sed spēs lapidis nō est nisi simili/
ꝯ 2ᵐ tudo: ergo lapis ſm spūale in anima non est nisi filitudo
opi. dꝰ. lapidis: qđ negant. Restat ergo defendere secūdam opi
nionē que vera est. ¶ Ad argumētum in oppositū dōm
est: ꝙ qꝛ voces imponunt ad significādum illa eadē que
per cōceptus significātur: ⁊ ꝑmo significātur per conce/
ptus ⁊ mediātibus cōceptibus scđario significātur per
ipsas voces ideo voces dicūtur significare cōceptꝰ. Vñ
formalr̄ rñdēdo dicit ꝙ vocē significare cōceptus potest
itelligi dupliciter. Vno modo ꝙ vox signet cōceptum tā
qꝫ illud qđ ꝑmo imponit ad significandum. ⁊ hoc est fal
sum: qꝛ sic significat rē ad extra. Alio modo potest intelli
gi vocem significare conceptum tanqꝫ illud quo median
te imponit ad significandum. ⁊ hoc est verum. ⁊ hoc vo/
luit pħs loco allegato. Auctoritas autez Boe. sic habet
itelligi ꝙ vox nō signat ꝑ rē. i. inmediate sed aliqđ i aia:
Noᵐ 2ᵐ tñ ꝙ sigt rem. i. ꝑncipaliter ⁊ nō conceptuz. ¶ Aduerte
scđo ꝙ de virtute sermonis illa diffinitio. ¶ Terminus
naturalit significatiuus est qui apud omnes idez signat.
est diminuta. nā si ponat ꝙ ille terminus in voce homo
vel in scripto apud oēs nationes fuerit impositus ad signi
ficādum rem que est homo puta so. ⁊ pla. tūc talis ter/
minus apud omnes idē significat. ⁊ tamē non est natura
liter significatiuus. qꝛ cum non sit terminus mētalis non
significat ex similitudine quā habet cuz re: ⁊ per ꝯñs nō
signāt naturalr̄. De vtute ergo sermonis imperfecta est
cum competat alteri a diffinito. Sed de bonitate intelle
ctus perfecta est. vñ significare idē apud omnes. pōt in/
telligi duplr̄. Vno modo ꝑ accñs: sic. s. ꝙ tamē potest nō
significare idē apud oēs: ⁊ isto modo tam termini voca/
les qꝫ scripti pñt significare idē apud oēs. Alio mō ꝑ se
sic. i. ꝙ ipossibile sit nō significare idē apud omnes signi/
ficādo aliqđ: ⁊ illo scđo modo intelligit ꝙ terminus nā/
liter significatiuꝰ est qui apud oēs idem significat. i. ꝑ se:
sic. s. ꝙ ipolr̄ est significādo nō significare illud: ⁊ tūc ofꝫ
instātia remouet. Vnde due cōditiones requiruntur ad
terminū nālr̄ significatiuū. ꝑmo ꝙ sit terminꝰ. ⁊ hoc sub
intelligitur in diffōne loco generis. Scđa ꝙ signet idem
Noᵐ 3ᵐ apud omnes per se vt dictum est. ¶ Aduerte tertio cir/
ca terminū ad placitum significatiuuz. qꝛ magister dicit
ꝙ est ille q apud oēs nō significāt idē. vt terminus voca
lis vel scriptus. ⁊ causa q̄re terminus vocalis vel scriptꝰ
non significat idem apud oēs est: qꝛ non significat rez ex
aliqua cōueniētia ⁊ similitudie quā hēt cum re. sed solū
ex impositione ꝑmi impositoris. ⁊ ideo di significare ad
placitum: qꝛ signat ad volūtatem ꝑmi instituētis qui im
posuit significare talē rē. qꝛ ita bene potuisset imponere
noᵐ 4ᵐ. ad signandū aliam rem qꝫcūqꝫ voluisset. ¶ Notandū tñ
ꝙ termini vocales: ⁊ scripti aliud significant naturalr̄ et
aliud ad placitum. nam signant seipsos naturaliter. Rez
sūt ad extra signant ad placitum. Ideo cum dī terminꝰ
naturalr̄ significatiuꝰ est qui apud oēs idē significat. ca/
psit ly signare proprie vt est aliqđ extra se intellectui re/
presentare. modo lꝫ quilibet terminus siue mētalis siue
vocalis siue scriptus naturaliter aliquid significet. non
tamen extra se naturaliter significat nisi mentalis. ⁊ ita
habet intelligi. ¶ Ex hoc patet ꝙ due cōditiones requi Correᵐ
runt ad terminū ad placitum significatiuum. ꝑmo ꝙ sit
terminus. scđo ꝙ nō idem apud omnes significet.

Circa ꝑmū diffinitū. nota ꝙ est terminꝰ scđe habēs Ritius
duo significata. qꝛ ſm significationē facientez Noᵐ ꝑᵐ
ipsum esse terminum nō significat se: ⁊ qđlibet sibi simi/
le. ⁊ diffinitur pro omni signāto formali ⁊ ex consequēte
pro seipso in mente solum ⁊ in voce. ¶ Circa 2ᵐ diffinitū Noᵐ 2ᵐ
dicas similr̄. ꝙ est scđe habens duo significata: ⁊ diffinit
pro seipso solum in voce vel in scripto. ¶ Sed arguitur ꝯ diffō/
ꝯtra diffinitiōes. Et ꝑmo ꝯtra ꝑmā sic. ly omnis. in scri/ nes arꝰ ꝑ
pto nō est terminꝰ nālit significatiuꝰ: ex quo nō est mēta/
lis. ⁊ tamē est apud oēs eiusdē repñtatiuꝰ: qꝛ ad minus
suipsius. igit diffinitio mala. ¶ Scđo arguit sic. ly ho/ Arꝰ 2ᵒ
mo. in mēte mea est naturalr̄ significatiuus. ⁊ tamen nō
est apud omnes eiusdem representatiuus. igitur diffini/
tio mala. tenet ꝯsequētia cum maiori. ⁊ mior probatur.
qꝛ ly homo. in mente mea nulli representat. aut represen
tare potest. nisi mihi. ¶ Tertio arguitur cōtra secundaz Arꝰ 3ᵒ
diffinitionem. qꝛ pono ꝙ omnes hoies imponāt ly bos.
ad significādum bouē. Et arguitur sic. ly bos. in scripto
est ad placitum significatiuus. ⁊ tamē est apud oēs eius/
dē representatiuus. igitur diffinitio mala. ¶ Pro solutio Notāᵐ
ne est sciēduz ꝙ diffōnes date a magrō non sunt bone de
virtute sermonis. sed habent sic. intelligi. terminus natu/
raliter significatiuus est ille. s. terminus qui ſm significa
tionē facientē ipsum esse terminum quātum ex se ⁊ non
ex alio est apud omnes eiusdem representatiuꝰ. ¶ Ter
minus autem ad placitum significatiuus est ille qui ſm
significationē facientem ipsum esse terminū non est quā/
tum est ex se apud omnes eiusdem representatiuus. Sꝫ
ex alio habet ꝙ sit significatiuus: ⁊ sic itellexit magister.
vnde terminus qui est significatiuus nālr̄ sigt rem ex na
turali cōueniētia quā habet secum. sicut vestigiū in pul/
uere significat pedē ⁊ terminus ad placitum significati/
uus signat rem non ex similitudine quā habeat secū: sed
ꝑpter nostram: vel antiquorum impositionē. Isto stante
respōdeo ad argumēta. ¶ Ad ꝑmū dicit. ꝙ ly ois. lꝫ sit ad ꝑᵐ dī
apud omnes eiusdem representatiuus. non tamen ſm si
gnificationem facientem ipsum esset terminum: vt patz.
¶ Ad 2ᵐ dico ꝙ ly homo. in mēte est terminus naturali Ad 2ᵐ.
ter significatiuus: qꝛ quantum est ex se ſm significationē
facientē ipsum esse terminum est apud oīnes ⁊c̄. Et cū
dicitur non pōt representare nisi mihi: concedo. tamē di
co ꝙ est representatiuus omnibus quātū est ex se. Vnde
si talis terminus poneretur in mente greci. ⁊ grecus de
eo consideraret formaliter sequit ꝙ idez mihi ⁊ greco re
presentaret non sic autez est de illo termino homo in vo/
ce aut in scripto. ¶ Ad 3ᵐ dicit ꝙ licet ly bos in casu illo Ad 3ᵐ.
sit representatiuus eiusdem apud omnes. nō tamē quā/
tuz est ex se. sed ex alio. s. ex impositione. ⁊ patet solutio.
¶ Sed hic sunt aliquae petitiones. Prima an sit aliquis Peti. ꝑᵃ.
terminus. qui nec sit signatiuus ad placituz: nec nālit.
¶ R̄° ꝙ sic. quia termini syncathegorematici. vt patz ex R̄°
diffōne magistri: quia isti nō sunt significatiui. ¶ Scđa
an isti termini naturalr̄ significatiui sint. ¶ Respōdetur Peti. 2ᵃ
ꝙ sic. qꝛ aliter tu non posses assignare causam. quare an R̄°.
teqꝫ videres me ergo nō representabar tibi distincte: ⁊ po
stea sic. nisi qꝛ ex mei presentia habes terminum menta/
lē significantē me distincte quē nō habebas. ¶ Tertia pe Peti. 3ᵃ.
titio qđ sunt isti termini. ¶ Respondetur ꝙ sunt quedaz R̄°.
similitudines rerum in sensu vel intellectu representati/
ue rerū

Pritio de rerū quarum sunt similitudines. ¶ Quarta a quo
4 R°. causant ista. ¶ R° q a rebus quarū sunt similitudines.

¶ Tertia diuisio est ista q terminorum quidā
est cathegorematicus ꝛ quidam est syncathe/
gorematicus. Terminus cathegorematicus
est ille qui tam per se q̄ȝ cum alio habet pro/
prium significatum: vt ly homo: siue.n. pona
tur in oratione siue extra semper significat ho
minem. Terminus syncathegorematicus est
terminus habens officiuȝ qui per se sumptus
nullius est significatiuus: vt signa distributi/
ua: vt omnis nullus: ꝛ signa particularia: vt
aliquis alter: ꝛ prepositiones ꝛ aduerbia ꝛ cō
iunctiones. Signa nāq̧ distributiua habent
officium: q2 determinant distributiue ꝛ parti/
cularia particulariter: prepositiones determi
nantur sub certo casu aduerbia verbum: ꝛ cō/
iunctiōes hn̄t cōiūgere terminos vl' orōnes.

Noᵐ pᵐ p' opi. 5 termio cathe. Aduerte primo q de termino cathegore. sūt
quatuor opiniones. ¶ Pri/
ma est Bur. qui vult q ad hoc q aliquis sit terminus ca
thegorematicus requiritur sola vna conditio. s. q possit
esse extremuȝ propositionis vel pars extremi. s. q possit
esse subiectum vel predicatum vel pars subiecti vel pre/
dicati ꝛ ex hoc correlarie dicit q hoc verbum est. quan/
do est secūdum adiacens cum sit predicatum: q ipsuȝ est
cathegore. quando vero est tertium adiacens est synca/
thegorema. quia tunc non predicatur q in ipso est. Si/
militer omnis quando est ex parte subiecti. s. quādo pre
cedit subiectum est syncathegore. cū non sit subiectū nec
pars eius. sed cū ponitur ex parte p̄dicati est cathegore
ma. cū sit pars predicati. ¶ Et licet hec opinio probabi/
lis sit: q2 tn̄ nō est ad mētem magistri: vt patet manifeste
2ª opio. ideo nō est accipienda aliquo modo. ¶ Secūda opinio
dicit q due cōditiones requiruntur ad terminum cathe
gorematicum: prima q habeat per se significatum pro/
prium. secūda q cum alio etiam habeat proprium signi
ficatum. propter primaȝ excluduntur termini syncathe/
gorema. propter secundam excluduntur aliqui termini
per se significatiui qui non possunt esse termini cathego/
rematici. vt termini equiuoci. naȝ tales termini licet per
se habeant proprium significatum: tamē cum alio sum/
pti non habent illud idem significatuȝ propriuȝ: vt dicē/
do canis stella currit: ly canis. non idem proprium signi/
ficatum habet quod habet quādo est per se: vt dicendo
canis: q2 quādo sumitur per se eque primo oia sua signi/
ficata significat: sed dicendo canis stella currit. solum
2ª opi. i/ stellaȝ significat. ¶ Hec opinio rudis est ꝛ non valet: q2
statur. terminus equiuocus cum alio habet idem significatuȝ.
quod per se probatur. q2 cum alio intelligitur in oratio/
ne. sed q tunc habeat illud idem significatum qd̄ hȝ per
Ca. 2. se. patet per ph̄m 2° perhier. qui dicit q primo distinguē
da est propositio in qua ponit' terminus equiuocus pp
suum multipliciter significare. ergo illud idem significat
3ª opio. in oratione qd̄ extra. ¶ Tertia opinio est Pauli pergu.
qui vult q due cōditiones requirūtur ad hoc q aliquis
sit terminus cathego. Prima q significet aliquid extra
se. Secūda q illud distincte ꝛ determinate significet. pp
primam cōditionem excluduntur termini synca^a. pp̄ter
scd̄am excluditur terminus quem vocat indistinctum. vt
ly albus qui nō significat distincte ꝛ determinate. Funda
tur hec opinio sup diffinitione magistri que est q taȝ per
se: q̄ȝ cum alio habet propriū significatum. per hoc. n. q
dicit tam per se q̄ȝ cum alio habet primam cōditionem.
q2 ille terminus significat extra se qui tam per se q̄ȝ cum
alio significat: per hoc q dicit habet proprium significa/
tum. habet secūdam conditionem. i. distinctum: ꝛ deter/
minatum significatuȝ habet. ¶ Hec opinio est dubia: q2 3ª opi. i/
talis terminus indistinctus: vt albus: si esset per se signifi statur.
catiuus esset cathego. pn̄a nota est. pn̄s vero est falsum:
vt infra patebit: q2 terminus per se significatiuus ꝛ ca/
thegorematicus cōuertūtur ꝛ antecedens ab eis conce/
ditur. ergo ꝛc̄. ¶ Quarta opinio est magistri in logica 4ª opio
sua magna qui diffusius loquēs q̄ȝ in hac parua vult q
quatuor conditiones requirantur ad terminū cathego/
rematicum. ¶ Prima q sit terminus simplex tam impli
cite q̄ȝ explicite: vt ly homo: ꝛ per hanc excluditur termi
nus pregnans qui explicite est simplex: sed implicite nō
vt nihil subordinatur huic cōnexo non aliquid. ¶ Secū
da q non sit extremorum vnitiuus: ꝛ per hanc excludit
verbum q vnit extrema. ¶ Tertia q significet aliquid
extra se. ꝛ per hanc excluduntur omnia syncathe. vt ois
nullus. ¶ 4° q de cōi lege. i. de impositione prima. quod
dicitur pp syncathegoremata ꝛ pp illos terminos igno/
tos. s. b. qui possent fieri syncathegoremata per nouam
impositionem: sed q2 hec vltima conditio requiritur in
omnibus vel intelligitur oibus his diffinitionibus me/
rito pōt taceri ꝛ subintelligi in hac sicut in alijs. ¶ Licet 4ª opi. i/
hec opinio p̄bari posset nō tamē videtur de mente ma/ statur.
gistri in hac logica parua: magis. n. illic restringit termi
num cathe. q̄ȝ hic facias: quare si hanc eandem opionem
hic ꝛ ibi teneret: hec diffinitio data hic diminuta esset cū
ille quatuor cōditiones non exprimant' in ista. ¶ Jō ad/ 5ª opio
do quintam opionē quā solam reputo de mēte magistri
hic. ꝛ dico q ad terminum cathego. due cōditiones req/
runtur. prima q sit terminus. 2° q taȝ per se q̄ȝ cum alio
hēat p̄priū significatū ꝛ per hanc itelligo q significet ali
quid extra se tam per se q̄ȝ cū alio. ꝛ sic per se significati/
uus ꝛ cathegore. conuertuntur ꝛ realiter idē sunt. diffe/
runt tamen rōne. q2 dicitur per se sig̃atiuus ex hoc soluȝ
q per se sumptus aliquid sig̃at. dr̄ autē cathegoremati
cus nō ex hoc. sed ex eo q tā p se q̄ȝ cū alio hȝ p̄prium si/
gnificatum. ¶ Et si diceres si sig̃t per se aliquid extra se obiecto
nōne sig̃t cum alio: ꝛ cōsequēter quare addit' q̄ȝ cū alio. R°.
Dicitur q verum est si sig̃t per se: sig̃t etiā cuȝ alio: sed nō
ecōtra. terminus. n. cōsig̃atiuus: vt ly albus. cū alio sig̃t.
ꝛ tamen per se non aliquid sig̃t. ¶ Dr̄ autē q̄ȝ cū alio vt
differat formaliter a per se sig̃atiuo. q2 non dicitur cathe
go. per hoc soluȝ q per se aliqd sig̃et. sicut dicitur per se
significatiuus: sed dr̄ cathegorematicus per hec duo: q2
tam per se q̄ȝ cū alio sig̃t ꝛ etiā q2 ne credat qs q cathe.
solum per se significet. sicut cuȝ aliquis terminus solum
sig̃at cum alio. Et ideo dicit tam per se q̄ȝ cum alio. qua/
liter non facit cōsignificatiuus qui soluȝ cū alio sig̃t. ¶ Et Dubita
si diceres q̄re magis dixit hȝ propriuȝ significatū q̄ȝ dice tio. R°.
ret aliqd p̄p̄e sig̃t. dr̄ q tn̄ ē dicere hȝ p̄priū ifinitū ꝛ ali/
qd p̄p̄e sig̃t s3 si dixisset aliqd sig̃at qs potuisset intellige
re de sig̃are cōiter. ꝛ nō p̄p̄rie. ꝛ tūc verum esset de consi/
gnificatiuo q tam per se q̄ȝ cū alio sig̃t nam per se sum/
ptum significat se ꝛ cum alio sig̃t illud q illud aliud sig̃t.
Et ideo dixit habet propriū significatum ne quis incide/
ret in illū errorē: ꝛ proprie significare intelligitur. vt di/
ctum est supra. aliqd extra se repn̄tare. ¶ Si quis tamē
vellet defendere q̄rtaȝ opionē esse de mēte magistri in lo
gica p̄ua. sicut al's memini me ēt fecisse. Tunc dicēdum
q diffinitio data hic nō est diminuta: q2 vltima cōditio. s.
de cōi lege p̄supponit' superius in oib⁹. Jō tacuit illā h̄ sic

in alijs. Penultimam vero cõditionẽ.s.ꝙ aliquid signi/
ficat extra se.expressit magister cum dixit. tam per se q̃z
cum alio habet proprium significatum:q2 hoc nihil alid
est dicere nisi ꝙ significet aliquid extra se.secundam ve/
ro conditionem nõ expressit nec primã:q2 ille note sunt.
Quia prima nota sit patet.q2 notũ est ꝙ terminus cõpo
situs ex cathegorematico.⁊ synca.nõ est cathegoremati
cus:q2 nõ est maior ratio ꝙ sit cathe.q̃z ꝙ sit synca.vt nõ
aliquid:sed terminus pregnãs est hmõi.Scd̃a conditio
etiaz nota est ex ethymologia vocabuli:dicitur.n. termi
nus cathegorematicus quasi p̃dicatiuus.s.ꝙ põt p̃dica
Nom 2m p'opi. d̃ termio synca. ri.verbũ aũt nõ põt predicari formaliter sumptũ.¶ Ad
uerte secũdo ꝙ de termino syncathegorematico sũt due
opiniones.Una est Bur.in logica sua in tractatu:de di/
ctionibus syncathe.qui vult ꝙ ad terminum syncathe/
gorematicum requiratur hec sola cõditio.s. ꝙ habeat
aliquod tale officium distribuẽdi particulariçandi:deter
minãdi ⁊c̃.etiam ly nullus:differt:totus:infinitus:⁊ cõ/
similes dñr sincathegorematici.Et dicit ipse dicitur syn/
ca.quasi cõsignificatiuuz.i.cum alijs significatiuum: nõ
quia de se nihil significet.sed q2 nõ habet de se significa/
tionem finitam vel determinatam : sed finitam trahit ex
adiunctis vbi ponit' diuisionem oium synca. ⁊ numerat
Opi.2a. oia que habẽt aliquod tale officium. Licet hec opinio ꝓ
Dum de babilis sit nõ tamẽ est ad mẽtem magri.ideo relinquen/
p'⁊ 3'di da.¶ Alia est opi.magistri ⁊ oium exponẽtium ipsum
uisione. ꝙ ad terminũ synca.requirũtur due cõditiones. Prima
Opi. p' ꝙ sit terminus habẽs officium.s. distribuendi:cõfundẽ/
di.particulariçãdi:cõiungendi terminos vel orationes:
⁊ determinãdi verbum vel deseruiendi sub certo casu:
ad differẽtiam aliquorum terminoruz cathegorematico
rum qui nõ habẽt aliquod tale officium:vt homo ⁊ etiã
ad differẽtiam aliquorũ terminorũ nõ per se significati/
uorum:qui nulluz tale officiuz habẽt.vt relatiuuz qui ⁊
adiectiuum:vt albus alba albũ:⁊ vt termini ignoti.a.b.
c.buf.baf.¶ Secũda ꝙ per se sumptus nihil sigñet ex/
tra se.ad differẽtiam aliquorũ terminoruz cathegorema
ticorum aliquod tale officium habentium:vt differt nihil:que non sunt syncathegoremata licet distribuant.
¶ Dubitatur an sit differentia inter illam primã diuisio
nem ⁊ istam tertiam:⁊ inter mẽbra prie diuisionis ⁊ isti'
tertie. ¶ Ad hoc tres modos respondendi inuenio.
¶ Primus dicit ꝙ terminus non per se significatiuus ⁊
syncathegorematicus cõuertunt':sed terminus per se si/
gnificatiuus cathegorematicus non conuertũtur : quia
per se significatiuus est superior ad cathegorematicum.
Omnis.n.cathegorematicus est per se significatiuus : ⁊
nõ ecõuerso.quia tam terminus vniuocus q̃z terminus
equiuocus est terminus per se significatiuus : sed solus
vniuocus est cathegorematicus ⁊ nõ equiuocus : vt ly
d̃ opi.in canis est per se significatiuus ⁊ non cathegorematicus.
statur. ¶ Hic modus respõdẽdi rudis est:⁊ dupliciter peccat.
Primo ¶ Primo quia ponit ꝙ nõ per se significatiuus.⁊ synca/
thegorematicus cõuertuntur: quod est falsum : quia nõ
per se significatiuus in plus se habet:quod probatur:q2
omnis syncathegorematicus est non per se significatiu':
sed nõ omnis nõ per se significatiuus est syncathegore/
maticus.ergo ⁊c̃.cõsequẽtia tenet ⁊ maior cõceditur ab
ipsis:minor vero probatur:quia relatiuum:qui. est non
per se significatiuus:cum sibi competat diffinitio termi/
ni nõ per se significatiui:⁊ nõ est syncathegorematicus
cum sibi nõ competat diffinitio termini synca. Similiter
arguitur de ly albus alba album cõsimiliter isti termini
buf.baf.a.b.c.sunt nõ per se significatiui:⁊ tamẽ nõ sunt
Scd̃o. syncathegorematici.¶ Secũdo peccat:quia ponẽs dif/
ferentiam inter per se significatiuum ⁊ cathegoremati/
cũm nõ saluat distinctionem cõmunẽ iter significare:sup
ponere:⁊ verificari:que essentialiter ordinãtur:sicut ma
gis cõmune ⁊ minus cõmunemam significare in plus se
habet q̃z supponere:⁊ supponere in plus se habet q̃z ve/
rificari:probatur tamẽ ꝙ non saluet istam distinctionez:
quia talis terminus equiuocus non habet idem signifi/
catum proprium per se sumptum ⁊ cum alio : quia per
se sumptus significat non aliquid vnuz:sed plura:in pro
positio:autem vnum significat ⁊ non plura. vt dicendo.
canis currit.solum canem significat latrabilem.tũc eniz
sequeretur ꝙ significare nõ in plus esset q̃z verificari. q2
cuz precise verificetur pro animali latrabili:⁊ tu vis pre
cise ꝙ illud significet:⁊ sic significare non esset in plus q̃z
verificari. ¶ Item sequeretur contra philosophum qui Tertio
dicit ꝙ primo proposito est distinguenda in qua ponitur
terminus equiuocus propter suum multiplex significa/
re.¶ Item quia sicut extra propositionem habet ade/ quarto.
quatum significatum:ita in ista propositione dicendo ca
nis est ens.⁊ non magis verificatur pro vno q̃z pro alio.
¶ Secũdus modus est Pauli pergulensis dicentis ꝙ Opio 2a
terminus per se significatiuus est superior ad cathego/
rematicum ⁊ non per se significatiuus est inferior ad ter
minum syncathegorematicum. Omnis enim cathego/
rematicus est per se significatiuus:vt patet:⁊ non econ/
uerso:quia terminus indistinctus:vt albus alba album.
non est cathegorematicus.⁊ tamen est per se significa/
tiuus.Similiter omnis terminus syncathegorematicus
est non per se significatiuus : vt patet. ⁊ non econuerso:
quia terminus dependens:vt relatiuum qui non per se
significatiuus:⁊ non est syncathegorematicus. ¶ Licet d̃ opi. i/
hec opinio probabilis sit.tamen est mihi dubia in primo statur.
dicto : quia omnis per se significatiuus per se sumptus
aliquid proprie significat:ergo omnis talis tam per se
q̃z cum alio habet proprium significatum. patet conse/
quentia prima:quia oppositum consequentis non stat
cum antecedente. Secunda consequentia tenet a con/
uertibili ad conuertibile:antecedens:prime consequen/
tie sufficienter probatum est in illa questione contra su/
mulas.quia capitur significare proprie ⁊ non cõmuni/
ter in diffinitione termini per se significatiui ⁊c̃. ¶ Ter/ Opio 3a
tius modus respondendi est magistri in logica magna
qui vult ꝙ per se significatiuus sit superius ad cathego/
rematicum:⁊ non per se significatiuus est etiaz superior
ad syncathegorematicum:aliter tamen q̃z Paulus per/
gulensis. Nam aliqui sunt per se significatiui:vt pregnã
tes termini ⁊ copula qui non sunt cathegorematici.Si/
militer aliqui non per se significatiui : vt relatiuum qui:
⁊ termini ignoti.a.b.c.buf.baf. qui non sunt syncathe/
gorematici. Hec opinio etiam probabilis est : ⁊ licet vi/
deatur etiam posse reduci ad mentem magistri in hac lo
gica parua:ad supra dedi modum:tamen violenter tra Opi.4a
hitur.¶ Quartus igit' modus ponendus est: quem so/
lum de mente magistri h̃ reputo ⁊ dicẽdum ꝙ terminus
per se significatiuus ⁊ cathegorematicus conuertuntur:
⁊ ideo realiter non differunt:sed ratione. Omnis.n. per
se significatiuus est cathegorematicus ⁊ econtra : vt su/
pra dictum est:ideo conuertuntur ⁊ non realiter differũt
ꝙ autem differant ratione patet.dicitur enim per se si/
gnificatiuus ex hoc ꝙ per se sumptus aliquid significat.
dicitur autem cathegorematicus nõ ex hoc sed ex eo ꝙ
tam per se q̃z cum alio habet proprium significatum .
¶ Et dicitur vlterius ꝙ non per se significatiuus est su/
perior ad syncathegorematicum.Omnis enim sincathe
gorematicus est non per se significatiuus vt patet : sed
non econtra:aliqui sunt non per se significatiui:vt relati
uum qui.⁊ termini ignoti.a.b.c.buf.baf.q nõ sunt syn/

cathegorematici:vt ex dictis patet.

Ridus. No᷑ p^m **Circa primum** diffinitum nota ꝙ est termin⁹ secūde habēs solum significa/tum formale. ⁊ diffinitur ꝑ omni tali:⁊ ex cōsequēte pro se ⁊ sibi simili. Secūdum vero diffinitum est terminus habens duo significata. ⁊ diffinitur solum pro formali. ⁊ ex consequente non pro seipso. Circa primam diffinitionez dico ꝙ sic intelligitur:terminus cathegorematicus est ille.s.terminus.qui tam per se quam cum alio.i.in oratione habet proprium significatum.i.habet significatuz ꝛz significationem facientem terminum esse terminuz.vt ly homo.secūda autē sic intelligitur.terminus sincathegorematicus est terminus habēs officiuz ⁊ per se sumptus nullus est significatiuus ꝛm significationem facientem illum esse terminum:vt ly ois ⁊c. ¶ Prima petitio. an ly
peti. qui.⁊ ly albus.sint sincathegorematici. ¶ Responsio ꝙ
ꝛn̄. ly albus.secūduz dicta est terminus sincathegorematic⁹ qꝛ vt pa ter intelligēti sibi competit diffinitio illius:quia semper est significatiuus albedinis vbicūqꝫ ponatur. ſz de ly qui dicit̄ scd̄m dicta ꝙ est sincathegorematicus:qꝛ
Alia p se sumptus nihil significat ⁊ hꝫ officiuz referendi. Alij
rn̄. tn̄ ⁊ non male:sed non ꝛz dicta superiora dicūt ꝙ ly qui. nec est terminus cathegorematicus:neqꝫ sincathegorematicus:qꝛ sibi non cōuenit diffinitio termini sincathegorematici.vt patet neqꝫ sincathegorematici.quod probātꝛ qꝛ diffinitio termini sincathegorematici. vt dicūt. dꝫ sic intelligi.terminus sincathegorematicus est terminus habēs officiuz.qui terminus per se sumptus nullius est significatiuus.nec ēt cum alio. Isto stante dicunt pmo.ꝙ ly qui nō hꝫ officiū:qꝛ referre añs non est habere officiū ꝛm eos.2° dato ꝙ referre esset officium:sibi deficit tertia cōditio.qꝛ ly qui cum alio sumptum aliquid significat.s.
2ᵃ pe. duz sumitur:cum ante. ⁊ vtraqꝫ via est bona. ¶ Secūda
Rn̄. petitio.que differentia est inter terminnm per se significatiuuz ⁊ cathegorematicuz.⁊ nō p se significatiuū ⁊ sincathegorematicum. ¶ Respondeo tenēdo. ꝙ ly qui. sit sincathegorematicus.vt dixit prima via ꝙ nulla est dr̄ia inter ista.qꝛ ois terminus per se significatiuus est cathegorematicus.⁊ ecōuerso.⁊ ois non per se significatiuus est sincathegorematicus:⁊ econuerso. ⁊ sic significata p membra istarum diuisionum nullo modo differunt.
Alia ¶ Sed tenēdo secūdaz viā dr̄ ꝙ est aliqua differētia. qꝛ
Rn̄. licet non sit differētia inter per se significatiuum ⁊ cathegorematicum.tamē est differētia inter nō per se significatiuum ⁊ sincathegorematicum.qꝛ ois terminus sincathegorematicus est non per se significatiuus.⁊ non econuerso. vt patet de ly qui.⁊ sic non significatiuus est cōius q̄z
ꝫ p^m ly sincathegorematicus. ¶ Sed cōtra primaz viam ar/
rn̄.af guitur primo qꝛ si nulla esset differētia inter per se signifi
ꝫ 2°. catiuū ⁊c.igitur vna illarū diuisionuz esset supflua. Se/
ad idē. cūdo aliquis est terminus nō per se significatiu⁹:qui nō est sincathegorematicus:igitur ibi est dr̄ia.tenet cōsequētia ⁊ antecedens probatur.qꝛ ly buf.est nō per se significatiuus vt pꝫ.⁊ nō est sincathegorematicus ex quo nul/
Ad p^m lum habet officiū. ¶ Ad p^m negat̄ cōsequētia. ⁊ dicitur
dicitur. ꝙ stat ꝙ ex parte rei nulla sit dr̄ia inter illa.⁊ tamē nulla illarum diuisionum sit superflua.⁊ do tibi exempluz. Si eniz aial diuidatur istis duabus diuisionibus.s.aialium. aliud rationale.aliud irrationale:⁊ animalium.aliud risibile.aliud non risibile quantumcūqꝫ membra istarum diuisionum cōuertātur.vt pꝫ:tamē nulla istarum est superflua.qꝛ mēbra istarum diuisionum:lꝫ sint conuertibilia: nō tamē sunt sinonyma ⁊ aliquid cōnotatur p vnum mēbrum puta p ly rōnale.qd̄ nō cōnotatur per aliud. puta per ly risibile.vt pꝫ. Simil'r in proposito lꝫ ois termin⁹ per se significatiuus sit cathego.⁊ ecōuerso:tn̄ aliqd cōnotat̄ per istud mēbrum cathego. qd̄ nō cōnotat̄ p ly p se significatiuus:qꝛ p ly cathego.cōnotat̄ ꝙ talis terminus potest poni pro p̄dicato:aut parte predicati aliquid significādo:quod nō cōnotat̄.per ly per se significatiuus ⁊ ita dicatur de non per se significatiuo ⁊ sincathegorematico:⁊ in hoc differt vna diuisio ab alia. ¶ Ad scd̄m dicit̄.ꝙ ly buf. nō est terminus:sicut nec ly aut patet supra ⁊ breuiter dicatur de vno sicut de alio. Ad 2^m

¶ **Quarta diuisio est illa ꝙ terminorum quidā est prime intentionis:⁊ quidem secunde intē/tionis. Terminus prime intentionis est terminus mentalis significans non terminum idest rem que non est terminus dato ꝙ esset: sicut ly homo significat sortez ⁊ platonē:quorum nullus potest esse terminus. Terminus autem secunde intentionis est mentalis significans soluz modo terminū vel propositionez vt illi termini mentales nomen:verbum:participium:propositio:oratio:⁊ huiusmodi.**

Aduerte primo ꝙ ad terminuz prime intētionis requirūtur due cōditiones. ¶ Prima ꝙ sit terminus mētalis.⁊ propter hoc excludūtur oēs termini vocales ⁊ scripti. ¶ Secūda ꝙ significet non terminū idest rem que nō est terminus sit sicsiue cum hoc signifi/cet etiam aliquē terminum:vt iste terminus mētalis ens siue nō:vt iste terminus mētalis homo:⁊ per hanc excluditur terminus secūde intētionis qui soluz modo sign̄at terminum. ¶ Ad terminū etiā secūde intētionis due cōditiones requirūtur. ¶ Prima ꝙ sit mētalis:⁊ sic excluditur terminus vocalis ⁊ scriptus. ¶ Secūda ꝙ sign̄et solum modo terminū ad differētiaz termini prime intentiōis qui nō solum sign̄at terminū:imo aut sign̄at aliam rem solam que nō est terminus:vt ly homo in mēte: aut sign̄at rem ⁊ cū hoc aliquē terminū:vt ly ens i mēte ⁊c. ¶ Aduerte scd̄o qd̄ hec particula:dato ꝙ eēt:tres expōnes habet. ¶ Prima est cōis dicēs ꝙ magister dixit:dato ꝙ esset propter terminos ficticios solum:vt ly chymera ⁊ hyrcoceruus qui in mēte sunt prime intētionis:qꝛ significant rem que non est terminus dato ꝙ esset illi res sign̄ata. ¶ Hec opio nō est ꝯn̄s quod probo:qꝛ nō min⁹ termini ficticij significāt rem q̄ res nō est terminus si res sign̄ata nō sit q̄z si res sign̄ata esset.ergo nō ponit̄ ꝑpter terminos ficticios:ꝯn̄a nota.⁊ añs pꝫ. ¶ Itē multi sunt termini prime intētionis nō ficticij significātes rem que nō est:ergo nō solum ponitur ꝑpter terminos ficticios. cōsequētia tenet ⁊ antecedēs pꝫ.de istis terminis infinitum vacuum. ¶ Scd̄a expō est Pauli ꝑgulēsis dicētis ꝙ magister dixit dato ꝙ esset pp terminos transcēdētes de quibus poterat esse dubium an essent prime intentionis:cum significēt oia formaliter tam rem que nō est terminus q̄z rem que est terminus. ¶ Ideo dixit.dato ꝙ esset.i.dato ꝙ etiā significet formaliter terminū adhuc est terminus prime intētiōis. ¶ Hec opio falsa est:qꝛ sequeretur ꝙ ly nomē in mēte:eēt terminus prime intētionis quod est falsum.probat̄ cōsequētia:qꝛ ille terminus nomen in mēte est terminus mētalis significās rē que non est terminus dato ꝙ eēt.i.dato ꝙ etiā significet terminū. ergo est terminus prime intētiōis.cōsequētia tꝫ a diffōne ad diffinitū:⁊ añs pro 2ᵃ pte notuz est.s.ꝙ siḡt terminum. ¶ p^a vo ps ꝓbatur.ly nomē i mēte siḡt oē nomē.s. pn̄s p̄teritū ⁊ futur̄ ſz nomē p̄teritū ē res q̄ nō ē termin⁹ cū sit corruptuz.ergo siḡt rem que nō est terminus vnde

No^m 2^m p^a expo de ly dato ꝙ eēt. ꝫ opio. istat̄ p

2ᵃ expo/si.

ꝫ opio i statur.

tum significat rem que de necessitate nõ est: significat rem que non est terminus. ¶ Tertia opinio est senẽsium di. ꝙ illa particula dato ꝙ esset ponitur pp terminos secũde intẽtionis quibus competeret diffinitio si non poneretur: vt probat argumẽtũ factum ꝫ Paulum pgulen. Ideo dicitur dato ꝙ esset. i. dato ꝙ illa res significata non esset terminus. Unde imaginantur isti ꝙ in hac diffõne ponuntur tres particule. ¶ Prima terminus mentalis. ¶ Secunda significans nõ terminum que exponitur. i. significans rem que non est terminus. ¶ Tertia dato ꝙ esset ꝛ per hanc particulam dato ꝙ esset solum differt a termino secũde intentionis cui competunt oẽs alie particule illius diffõnis: ꝛ dicunt vlterius. ¶ Et notãter dixit significãs non terminum ꝛ nõ dixit non significans terminum: q: ad hoc ꝙ significet non terminum sufficit ꝙ res aliqua sit significata per ipsum que nõ sit terminus siue cũ hoc significet rem que est terminus siue non. Si autem dixisset non significat terminum ad hoc ꝙ esset vera requireretur ꝙ nullo modo rem significaret que est terminus ꝛ vt adhibeatur fides dictis eorum qui dicunt ꝙ hec fuit expositio magistri quã audiuit ex ore eius magister Nicholaus de sulmone dum esset Bononie. ¶ Hec expositio est dubia: q: dicit ꝙ dixit dato ꝙ esset ad differentiaꝫ terminorum secũde intentionis quibus competeret ista diffinitio si non poneretur illa particula dato ꝙ esset. ꝛ sic cõcedit ꝙ terminus scde intẽtionis significat nõ terminũ eo ꝙ significat rem que non est terminus. sed hoc est falsum qd probo sic. Terminus scde intentionis significat solũ modo terminum. ergo nõ significat non terminuꝫ: tenet cõsequentia. ab exposita ad suam exponentem. ꝛ añs est verꝫ vt patet de mẽte magistri diffiniendo terminuꝫ scde intẽtionis. ergo ꝯñs est verũ qd cõtradicit illi cõcesso. terminus scde intẽtionis significat non terminum. ¶ Ideo addo quartã expõnem quã solaꝫ de mente magistri reputo. ¶ Pro qua aduerte ꝙ due particule ponuntur in hac diffõne. Prima terminus mentalis per quã cõuenit cum termino secũde intentionis. ¶ Scda significans nõ terminũ p quam differt a termino scde intentionis q: falsũ est dicere ꝙ termino secunde intentionis: ꝙ significet nõ terminum: q: sequitur. significat non terminum ergo nõ significat solum modo terminum contra magistruꝫ: ꝛ pꝫ cõsequẽtia a cõtradictorio vnius exponentis ad contradictorium exposite. ¶ Aduerte vlterius ꝙ hec particula significans non terminuꝫ est modicũ obscura. ideo magister exponit eam per duas particulas sequentes prima est rem que non est terminus. Scda dato ꝙ esset. i. si illa res significata esset. Prima particula. s. res que nõ est terminus nõ sufficiẽter exponit ly significans nõ terminum q: de aliquo est verũ dicere ꝙ significat rem que non est terminus: ꝛ tñ falsum est dicere significat non terminum qm̃ de termino secũde intentionis est verũ dicere significat rem que nõ est terminus: q: iste terminus nomen in mente significat nomen preteritũ quod est corruptuꝫ: ꝛ tale est res que nõ est terminus. terminus. n. corruptus nõ est terminus: ꝛ tamen falsum est dicere ꝙ significet non terminum: vt supra probatuꝫ est: q: est ꝫ diffõnem termini secũde intẽtionis. Ideo significare rem que non est terminus in plus se hꝫ qꝫ significare nõ terminũ: sic res q̃ nõ ẽ terminus i plus se hꝫ qꝫ non terminus: q: ois nõ terminus est res que nõ est terminus: ꝛ nõ ecõtra. aliquid. n. est res que nõ est terminus: vt terminus corruptus: ꝛ tamẽ falsum est ꝙ terminus corruptus est nõ terminus. sicut ois nõ homo. est res que nõ est homo: vt homo mortuus: ꝛ tamẽ falsum est dicere ꝙ est non homo: quia sequeretur ꝙ esset. ¶ Ideo addit magister aliam particulam: dato ꝙ esset. i. si res significata fit: vt sufficienter exponãt illã particulam significãs nõ terminũ: qd nõ sufficiẽter exponebatur p illã solaꝫ. s. rẽ que nõ est terminus. Hec aũt due particule simul sumpte sufficiẽter exponũt illam: q: ꝯuertunt secũ. Oẽ. n. significans nõ terminũ est significãs rem que nõ est termin⁹: si res significata sit. ꝛ ecõtra. Oẽ significans rem que non est terminus si res significata sit est significans nõ terminuꝫ: modo falsum est dicere de termino secũde intentionis ꝙ significet rem que non est terminus: si res significata sit: sicut falsum est dicere de eo ꝙ significet non terminum. ꝛ sic pꝫ ꝙ magister posuit: dato ꝙ esset: vt sufficienter exponeret ly significans nõ terminuꝫ. q: non sufficienter exponebatur per significare rem que non est termin⁹. ꝛ cõsequẽter nõ differt per hanc particulaꝫ ab aliquo a quo non differat per illam: significans nõ terminum quod est cõtra senẽses: non tñ tollitur quin differat per illam particulaꝫ a termino scde intẽtionis. ¶ Aduerte tertio circa diffinituꝫ ꝙ nõ est idẽ intẽtio prima: terminus prime intẽtionis: ꝛ nomẽ pme intẽtiõis. Similr non est ideꝫ intẽtio scda. terminus secũde intẽtionis: ꝛ nomẽ scde intẽtiõis. ¶ Intentio prima a diuersis diuersimode declarat. Quidã. n. dicũt ꝙ intẽtio pma est ipsa res intellecta in intellectu ẽ in qua pmo tẽdit intellectus. Intẽtio vo scda est res itellecta vt taliter cõsiderat: vbi gra vt predicabilis de pluribus: vñ quo ad mãle scda itẽtio est ens reale: sed quo ad formale est ens rõnis ꝛ nõ reale: q: ꝓprie loquendo ens rõnis est qdaꝫ modus ꝯñs rẽ intellectaꝫ vt intellecta est sicut sunt intẽtiones scde sm Herueuꝫ in tractatu suo de secũdis intẽtionibus. ¶ Prima intẽtio formaliter est habitudo rei intellecte ad intellectũ. ¶ Intẽtio secũda ẽ habitudo illius habitudinis ad intellectum. ꝛ sic tam pᵃ intẽtio qꝫ scda essent respectus qdã siue relõnes rõnis subiective in re intellecta existẽtes. Tñ sm Burleuꝫ intẽtio pma ẽ: est pmus cõceptus imediate abstractus a re. secũda intẽtio est secũdus conceptus imediate abstractus a conceptu primo. Et rõnabilr dr intẽtio pma sm Bur. q: est illud quo mediãte primo res intelligit: ꝛ secũda intentio q: eo mediante secũdario res intelligitur: Ecce quõ auctores diuersimode loquuntur de intẽtione pᵃ ꝛ secunda. ¶ Nomen vero prime intẽtionis ẽ vox significans rẽ que nõ est terminus nec nata est esse terminus: vt hoc nomẽ vocale homo albuꝫ. Nomẽ vo scde intẽtionis est vox significãs conceptũ: vt hoc nomẽ vocale spẽs genus dñia supposito ꝙ vlia sint soluꝫ conceptus aie vt dicunt terministe. ¶ Scdm tamẽ reales nomẽ pme intẽtionis ẽ vox significãs rẽ vt cadit sub pᵒ conceptu itellectus: ꝛ nõ dicitur nomẽ prime intẽtionis vl scde: q: sit terminus mẽtalis vl itẽtio aie. sꝫ q: intẽtionẽ significat vel mẽdiãte itẽtiõe: qd dico pp diuersitatẽ opionũ. Termin⁹ vero prime intẽtiõis est terminus mẽtalis significãs rẽ que non ẽ terminus. idest. silitudo rei in aia vl conceptus primus rei repñtans reꝫ. Terminus vo scde intẽtionis est termin⁹ mẽtalis significans rẽ solũ mõ que ẽ terminus. s. scds concept⁹ rei. abstractus a pmo. ex his potes colligere dñlam.

Circa primũ diffinitum nota ꝙ est ly terminus prime intẽtionis. qui est secũde intẽtionis habẽs duo significata. ꝛ diffinitur pro formali solũ ꝛ ex ꝯñte nõ diffinitur pro seipso. De scdo diffinito dic iterum ꝙ ẽ scde intẽtionis si sit in mẽte hñs duo significata. ꝛ diffinitur pro formali solum. ꝛ ex consequẽte pro seipso. ꝛ quolibet sibi simili in mẽte: ꝛ non in voce. aut scripto. ¶ Circa primam diffinitionem. nota ꝙ in ea debet poni pro parte ly dato ꝙ esset: qd ponitur ad hoc vt termin⁹ prime differat a termino scde q: ista dictio nomen que ẽ scde hñ significat reꝫ que non ẽ terminus: q: nõia pterita ꝛ futura: sꝫ non significat rem que nõ est terminus dato ꝙ eẽt sed significat solum rem que dato ꝙ esset ꝛ esset terminus:

q2 significat rem que dato q2 esset:esset nomen: vt patet: igitur terminus. ¶ Silr in scda diffinitione. dz poni: dato q2 esset sic. vt dicamus terminus scde intẽtionis est terminus mẽtalis significãs solũ modo terminum: dato q2 esset: 7 nisi apponeret illa particula esset diffinitio mala: q2 nomen secũde significat rem que non est terminus. et non terminum. 7 ita non significat solũ modo terminu3: sed non significat non terminũ dato q2 esset: sed solũ modo terminum dato q2 esset. Et contra istas diffinitiones sic intellectas. de intẽtione magistri non procedit vnum

Petitio pª

argumẽtum q2 qdam faciunt. ¶ Hic sunt due petitiones. Prima an sit aliquis terminus mẽtalis. qui nec sit pme. nec scde intentionis.

Rñso.

¶ Respõsio q2 sic. q2 termini nõ per se significatiui. exceptis relatiuis. nec sunt pme. neq3 secunde. vt patet de ly omnis. qd nec significat terminum nec rem.

Petitio 2ª

¶ Secunda petitio in quo differt ista diuisio a secunda.

Rñso

¶ Responsio q2 ista 9tinetur sub pmo membro secunde. vt patet. q2 terminoz naturaliter significatiuorum qdam est pme intentionis: 7 quidam secunde.

¶ Quinta diuisio est ista q2 terminorum quidam est prime impositionis: quidam secunde. Terminus prime impositionis est terminus vocalis vel scriptus significans non terminum: vt ly homo: 7 ly animal: in voce vel in scripto. Terminus autem secunde impositionis est terminus vocalis vel scriptus significans solũ modo terminum vel propositionẽ vt illi termini vocales vel scripti nomen: verbum: participium: 7 huiusmodi.

Notandum pm

Aduerte primo q2 ad terminum prime impositionis requiruntur due conditiones. ¶ Prima est q2 sit terminus vocalis vel scriptus: vt excludatur quicũq3 terminus mentalis. Secundo q2 significet nõ terminum sicut dicebatur de termino prime intentionis: 7 p hanc particulam differt a termino secunde impositionis qui significat solum modo terminum. Et ex hoc signum est: cum terminus prime impositionis 7 prime intẽtionis non differunt principaliter: nisi q2 vnus est in mẽte alius vo in voce vel in scripto q2 ille due pticule terminus mẽtalis significans: non terminum erant sufficientes in diffinitione termini prime intentionis. 7 residuum addebatur solum ad declarandum istam particulam significãs non terminum. ¶ Ad terminum etiam secunde impositionis due conditiones requiruntur. prima q2 sit terminus vocalis vel scriptus. secunda q2 significet solum modo terminum. 7 ex hoc patet duplex differentia inter terminos prime 7 secunde intentionis 7 impositionis. prima q2 termini primi: sunt mentales: secundi vo sunt vocales vel scripti: 7 ex consequẽti sequitur secunda que est q2 primi significant naturaliter: secundi vo ad placitum.

Notandum 2m

¶ Aduerte secundo circa diffinitum q2 non est idem impositio prima: 7 nomen prime impositionis 7 terminus prime impositionis. ¶ Similiter non est idem impositio secunda. nomen secunde impositionis 7 terminus secunde impositionis. Unde Herueus sic diffinit impositionẽ.

qd sit i/positio s3 Her.

Impositio est termini voluntaria institutio ad aliquid significandum q2 prius non significabat. prima impositio est ad significandum rem: secunda vo impositio est ad significandum vocem.

qd nomen pe ipõis

¶ Nomen prime impositionis est nomen vocale significans rem. vt res distinguitur contra vocem. Et ideo dicit Boetius in primo peri hermenias. q2 nomina prime impositionis sunt nomina rerum distinguendo rem contra vocem. vt scilicet est communis ad conceptus anime 7 ad rem extra animã que non est vox. Notanter dicitur prime impositionis: quia prius imponitur nomen ad significandum conceptũ 7 rem extra animam q3 vocem: 7 tale nomen prime impositionis diuiditur in nomen prime intentionis 7 in nomen secunde intentionis a Boetio primo periher. 7 declaratum est supra quid est nomen prime intentionis 7 quid secunde. ideo vide ibi.

quid 2e

¶ Nomen vo secunde impositionis est nomen vocale significans solum vocem. Et ideo dicit Boetius q2 nomina secunde impositionis sunt nomina nominum. idest sunt communia solis vocibus significantibus ad placitum: vt iste voces nomen: verbum: 7 participiũ: que solum sunt communia vocibus significantibus ad placitum: vt istis vocibus: homo: animal: albedo: quantitas. Terminus autem prime impositionis dicitur terminus quicunq3 vocalis vel scriptus. qui significat rem que non est terminus. Terminus vo secunde impositionis dicitur quicunq3 terminus vocalis vel scriptus qui significat solum terminum. Ex his tribus potes colligere differentiam inter ista.

Ritius. Nõndũ

Circa ista diffinita. 7 diffinitiones repete illa que dicta sunt in quarta aliter iste diffinitiones non essent bone. 7 ideo pone ibi in vtrisq3 ly dato q2 esset: quia ista diuisio in nullo differt a quarta: nisi quia membra illius significant terminos naturaliter significatiuos 7 membra istius terminos ad placitum significatiuos: 7 sicut quarta diuisio cõtinebatur sub primo membro secunde. scilicet sub hoc membro naturaliter significatiuus. ita ista quinta continetur sub secundo membro. scilicet sub hoc mẽbro ad placitum significatiuus. Et si dicatur. est ne aliquis terminus vocalis: aut scriptus qui nec sit prime impositionis. aut secunde. Respondetur q2 sic. quia termini non significatiui: vt dictum est in quarta.

Dubitatio rñ.

¶ Sexta diuisio est ista. Terminorum quida3 sunt incomplexi: 7 quidam complexi. Terminus incomplexus vocatur dictio: vt ly lapis: ly lignum: sed terminus complexus est oratio: vt homo albus: sortes 7 plato: deum esse 7 huiusmodi 7c.

Notandum pm. La.12.

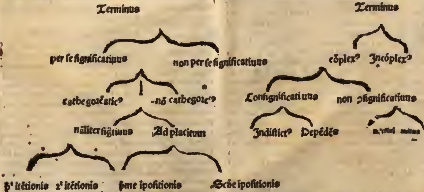
Aduerte circa diffinitu3 q2 terminus potest dici cõplexus tripliciter. ¶ Primo quo ad terminos tm̃: vt Joannes antonius. ¶ Secundo quo ad significatum tm̃: vt si hic terminus homo imponatur ad significandum hominem esse animal. ¶ Tertio quo ad terminos 7 quo ad significationem: et sic describitur. Terminus complexus est qui significat aliquid cuius partes significant aliquid separate: vt homo albus. deũ esse. 7 huiusmodi: 7 sic accipitur in proposito. Ita terminus incomplexus dicitur tripliciter: quia quot modis dicitur vnum oppositorum tot modis dicitur 7 reliquum: primo topi. In proposito potest accipi terminus incomplexus quocunq3 modo: siue sit incomplexus quo ad significatum 7 quo ad terminos simul: vt ly homo: siue sit incomplexus quo ad significatum. vt ly Joannes antonius siue incomplexus quo ad terminos tm̃: vt ly homo: si ponatur ad significãdum hominem esse animal.

Nom 2m

¶ Aduerte secundo circa diffinitionem termini incõplexi cum dicitur terminus incomplexus vocatur dictio: quia ista non est diffinitio nec pprie nec cõmuniter: q2 diffinitio nõ est ex vno termino fm phm 2° post. 7 7° metaphy. sed ad minus ex duobus: vt ex genere 7 differẽtia. sed illa est declaratio exemplaris. Quid sit dictio: patet ex grammatica est. n. pars minima orationis composite. Similiter

In.t.cõ. 33.

dicat de termino cōplexo: q2 illa est declaratio exēplaris & nō diffinitio cū di. Terminus cōplexus est oro. Quid
pᵐ duᵐ. aūt sit oro infra habet. ¶ Hic sunt duo dubia. ¶ Primū cum ois bona diuisio debeat esse bimēbris vel reducibilis ad bimēbrē per Boetiū in libro diuisionū. dubitatur quō oēs diuisiones termini reducant ad bimēbrē ex quo sunt sex diuisiones p quos terminus videt eque pmo diui-
2ᵐ duᵐ. di &c. ¶ Scdm dubium est pp̄ter qd magister non fecit mētionē de alijs diuisionib⁹ terminoꝝ. s. cōi: discreto: finito: infinito: positiuo: & priuatiuo: mediato: & imediato: magis cōi: minus cōi: cōnotatiuo: & non cōnotatiuo: cū de his
Ad pᵐ dubiuz et hēat logicus cōsiderare cōsiliter. ¶ Ad pᵐ dubiū inuenio duos modos rñdendi. Primus est quorūdā dicētium: q terminus imediate hz tres diuisiones: in p se significatiuum: & nō p se significatiuū: g cathegorematicuz & syncathegorematicū: cōplexum & incōplexū. Deinde p se significatiuus diuidit in nālr significatiuū & ad placitū significatiuum. Nālr significatiuus diuidit in terminū pme intētionis & scde. Ad placituz significatiuus diuidit in terminum pme impōnis & scde impositionis. & sic pz rñsio
Zᵃ rñ. ad dubiū sm istos. Hic modus peccat in h q ponit terminum diuidi p in cathegorematicū & syncathegorematicū qd est falsum: qd pbatur: q2 qñcunq3 dant plures diuisiones de aliquo: quaꝝ aliqua euacuat totū diuisum: & aliq non: illa que nō euacuat diuisum nō pōt esse pma. sz diuisio termini in cathegorematicū & syncathe. non euacuat totū diuisum: q2 aliqs est terminus qui nō est syncathego. nec cathegorematicus. vt qui. a. b. c. buf baf. Diuisio aūt termini in cōplexū & in incōplexū euacuat totū diuisum. & ēt diuisio in p se significatiuum & nō p se significati-
2ᵃ Rñᵒ uum euacuat totum diuisum. g illa nō est pma. ¶ Scdo modus est Pauli pgul. dicētis q terminus pmo diuidit in terminū cōplexū & incōplexū. Deide terminus incomplexus in p se significatiuū & nō p se significatiuū: de hinc per se significatiuus in cathegorematicū & idistinctuz: & nō p se sigtiuus diuidit in syncathegore. & depēdētez terminus cathe. in terminū nālr significatiuum & ad placituz significatiuū. Tertius nāliter significatiuus in terminum pme intētionis & scde. Terminus ṽo ad placitum significatiuus in terminū pᵉ impositionis & 2ᵉ. & per hoc
Zᵃ rñ. in ital p. pz rñsio ad dubiū. ¶ Hic modus multis modis peccat. Primo q2 ponit q termin⁹ diuidit pmo in cōplexū & in incōplexū. deinde in p se sigtiuum & nō p se sigtiuū. cōtra p se sigtiuus & nō p se significatiuus ita euacuat terminū diuisuz in cōi sicut cōplexū & incōplexū. g ita pmo diuidūt
Scdo terminū. ¶ Scdo peccat cuz diuidit terminū p se significatiuum in cathegorematicū & indistinctū: q2 oē diuisum pdicat de suis diuidētibus. sz indistinctus non est p se significatiuus. vt albus alba album: q2 p se sumpt⁹ non sigt.
Tertio g &c. 3ᵒ peccat cuz diuidit nō p se sigtiuum in syncathe. & depēdētem: q2 nō sufficiēter diuidit terminū nō p se significatiuū: tamē aliqs sit termin⁹ nō p se signs qui nō est syncathe. nec depēdens. vt buf. baf. ¶ Ideo addo tertiuz mo-
Rñᵒ 3ᵒ. dum quē solū de mēte magri hic reputo: & dōm q terminus pōt diuidi dupr eque. p & sufficiēter in terminuz per se sigtiuum & nō p se significatiuū: & in terminū cōplexuz & incōplexū. Cuius rō est: q2 quelibet haꝝ diuisionū sufficiēter euacuat diuisum. veꝝ est q vna dat p respectū ad signa. alia p respectū ad sigta. Deinde terminus non p se significatiuus diuidit in terminū cōsignificatiuū & nō cōsignificatiuū. terminus cōsigtiuus diuidit in terminū indistinctū & depēdentē siue relatiuū. Terminus nō cōsignificatiuus diuidit in terminū alicuius officij. & terminū nullius officij: terminus ṽo p se significatiuus diuidit in terminum nālr significatiuū & ad placitū. Nālr significatiuus diuidit in terminuz pme intētionis & scde. terminus ad placitū significatiuus diuidit in terminū pme impositionis & scde. ¶ Et q̄uis terminus in cōi dupr diuidat imediate nō seqtur aliqd incōueniens. q2 mēbra illaꝝ diuisionum nō sunt opposita realiter: sed sm rōnē. Quod eniz est sub vno mēbro diuisionis est sub mēbro alterius diuisionis: vt ly hō est terminus icōplexus. & est p se significatiuus: & ly hō alb⁹ est terminus cōplexus: & est p se significatiuus: & sic de alijs. sicut q̄titas diuidit a pho dupliciter in pntis: vno mō in cōtinuam & discretaz. ai io mō in quantitatē hñtem positionē & non hñtem positionē: & tñ qd est sub vno mēbro diuisionis cōtinet sub mēbro alteri⁹ diuisionis. & vt clare intelligas arborem designaui.

Nōndū ¶ Aduerte tñ q nullā mētionē feci de aliquo qd cōuertitur cū p se significatiuo. Sequēdo tñ opinionez magri in logica magna huic totali diuisioni addēda eēt solū diuiso termini p se significatiui in cathegorematicuz & nō cathegorematicū p se sigtiuum. sicut est terminus pgnas &
Ad 2ᵐ dubiuz. copula. ¶ Ad 2ᵐ dubium dicūt senenses q magister debuisset eos terminos describere in hoc loco. Uerū infra ad ppositum suum eos notificat. Sed tunc est dubium
Rñ. 2ᵒ. vir omnes declaret. Ideo alij aliter dicūt: q magister posuit diuisiones famosiores: & min⁹ famosas tacuit. Sed si
Rñ. 3ᵒ. Dubiuz aliqs quereret nunqd diuisio termini in terminū singulare & vniuersalē sit famosa vel nō. Et ideo ego aliter dico q magister non posuit omnes illas ne intricaret animum iuuenum cum tot diuisionibus. ¶ Sed tunc que

Rñsio.

teres quare potius tacuit illas q̃ istas. Dicit q̄ ille magis faciunt ad propositum suum. Pro maiori tamen doctrina hic istas sex diuisiones terminorum volo declarare: cum etiam necesse sint ipsi logico.

Quid sit t̃mi/ n° vlis
Quid singularis.

℃ Prima diuisio termini in vlem ꝛ singularem.

Terminus vniuersalis est qui est aptus natus predicari de pluribus: vt ly homo: ly animal. Terminus singularis est qui est aptus natus predicari de vno solo ꝛ non de pluribus: vt sor. ꝛ plato. ꝛ sic diffinit eos philosophus ꝑ perhiermenias. ℃ Contra has diffinitiones arguit. q2 sol est terminus vniuersalis: ꝛ tamē non predicatur de pluribus sed de vno solo igitur diffinitiones male. ℃ Item sor. est terminus singularis: ꝛ tamen predicatur de pluribus: q2 plures appellātur hoc nomine sor. ergo diffinitiões male. ℃ Pro responsione ad hec argumenta aduerte q̄ causa ꝛ quare terminus vniuersalis sit predicabilis de pluribus ꝛ singularis nomaliter designatur a realibus aliter a terministis. ℃ Reales dicunt q̄ terminus vniuersalis est predicabilis de pluribus: quia significat vnam naturam cōmunicabilem ab illis pluribus quo ad terminos vniuocos: vel plures naturas cōmunes quo ad terminos equiuocos. Singulares vero quia non significant vnam naturam cōmunicabilem pluribus neq3 plures naturas communes ideo non predicatur de pluribus. sed de vno solo. Terministe vero dicunt q̄ terminus communis natus est predicari de pluribus: non quia significet aliquā naturam cōmunem pluribus: sed quia impositum fuit ad significandum plura ſm vnam ꝛ eandem impositionem. Singularis vero est aptus natus predicari de vno solo: quia est impositus ad significandum vnum solum ſm vnam impositionem.

Arg. 1° No.
Diffa inter reales ꝛ terministas ꝺ termino vli ꝛ singulari.

Ad ꝑm ſm reales dr.

℃ Ad primum ergo respondetur q̄ quāuis ly sol non predicetur de pluribus. tamen est aptus natus predicari de pluribus ſm primam opinionem: quia significat naturaʒ cui non repugnat esse in pluribus q̃tum est de se: licet per accidens possit impediri vt hic ratione materie: q2 hec forma solis informat totam materiam capacem forme solis.

Rñ° terministarum.

Secūdum aliam opinionem dicitur q̄ sol est aptus natus predicari de pluribus quia est impositus ad significanduʒ plura ſm eandem impositionem.

Ad 2m ſm reales dr.

℃ Ad secundum ſm reales pʒ q̄ ly sor. non predicatur de pluribus: q2 non significat vnam naturaʒ cōmunē pluribus: sed solum ſm nomen.

Rñ° terministarum.

Et ſm terministas non predicatur de pluribus: q2 nō est impositum ad significandum plura ſm eandem impositionē.

Obiectio
Rñsio.

℃ Et si dicitur cōtra. chymera est terminus cōmunis: ꝛ tñ non est aptus natus predicari de pluribus: q2 nihil ē quod sit chymera. ℃ Dicitur q̄ apud intellectum tales predicationes vere sunt. illa chymera est chymera: illa chymera est chymera ꝛ licet ſm naturam sint impossibiles.

Du° de ly isti.

℃ Dubium est: an ly isti in numero plurali sit terminus cōmunis vel singularis. videt primo q̄ sit termin⁹ cōis: q2 omnis terminus supponibilis pro pluribus de quibus predicatur est cōmunis: ly isti est hmōi. vt pʒ. ergo ꝛc. ℃ Oppositum arguitur q̄ si ly isti esset terminus cōis: tunc illa esset vniuersalis: oēs isti currunt. sed hec non est vlis: ergo ꝛc. ɔña nota cū maiori: minor probat: q2 ista non est vlis. oēs Cicerones currunt: ergo a simili nec oēs isti currunt. tʒ ɔña. q2 sicut ly Cicero est nomē ꝓprium ꝛ terminus discretus: ita ly isti in singulari: ꝓbat q2 illa oēs Cicerones currūt. nō est ꝓpō. ergo nō est vlis tʒ ɔña: ꝛ aña ꝓbat: q2 illa est ꝓpō equoca. g̃ non est ꝓpō vna. ꝛ sic si nō est vna ꝓpō. g̃ nō est ꝓpō.

opio ꝑ°
opio 2°

℃ Circa hoc dubium due sunt opiniones. Una vult q̄ sit terminus cōis. ꝛ hanc tenet magister in logica parua. Alia vult q̄ non sit terminus communis: ꝛ hanc tenet in logica magna.

Scd̄ʒ ꝑmā opinionem rñdetur c. 4.

℃ Sustinēdo ꝑmam opinionem negandum est vltima cōsequentia: nō est vna propositio: ergo nō est propositio: quia phylosophus ꝑmo perhier. diuidit enūciationem in vnam ꝛ plures: ꝛ certum est q̄ diuisum predicatur de quolibet diuidentium: ergo illa est vera: enunciatio plures est enūciatio: ita in proposito dicatur. ℃ Ulterius potest negari similitudo iter illas: omnes cicerones currunt: ꝛ omnes isti currunt: ꝛ ratio est: quia ly cicerones predicatur de pluribus ſm diuersas rationes: sed ly isti ſm eandem rationeʒ.

Scd̄ʒ secundaʒ opionē rñdetur

℃ Sustinendo vero scd̄am opinionem ad argm̄ dōm: vt ipse dicit negando maiorē: sed debet sic sumi. si debet esse vera. Omnis terminus supponibilis diuisiue pro plurib⁹ est cōmunis: modo si ly isti supponit pro pluribus hoc est per modum vnius ꝛ collectiue. Uel dicit ipse tʒ significet plura non tamen supponit pro illis: quia non ſm rationem eandem predicatur de pluribus. Prima opinio mihi magis placet.

℃ Secunda diuisio termini in terminum magis cōmunem ꝛ minus communem.

Quid terminus magis cōis
Quid termin⁹ minus cōis cōtra diffinitiões instatur.

Terminus magis cōmunis est q̄ vniuersaliter pōt ꝑdicari de alio ꝛ nō econtra: respectu cuius est magis cōis: vel saltē sibi non repugnat: vt ly aial respectu hois est termin⁹ magis cōis. Et notāter dicit: ꝛ sibi non repugnat: qa iste sol est inferius ad ly sol: ꝛ minus cōis: ꝛ tamē vlr ꝑdicatur dicendo: ois sol est iste sol: etiā apparet q̄ ly sol nō sit cōior: sufficit tamen q̄ nō repugnet isti termio sol ꝑdicari vlr de ly ille sol: ꝛ nō econtra. ℃ Terminus minus cōis est qui nō vlr ꝑdicari pōt de alio respectu cui⁹ est minus cōe vel saltē nō repugnat: vt ly hō respectu aialis. ℃ Contra hoc arguit ꝛ probat q̄ nullus terminus est cōior alio: qa cōitas termini attēdit penes multitudinē significatorum: sed eque multa: signat vnus terminus cōis sicut ꝛ alius: vt ꝓbabo ergo. ꝛ c. ɔña nota cū maiori: minor ꝓbat. Nā qlibet terminus cōis signat infinita: g̃ vn⁹ nō pla signat q̃ alter: ɔña nota: qa vnum infinitū nō est mai⁹ alio: aña ꝓbat: q2 iste termin⁹ hō signat oēs hoies ꝑntes ꝑteritos ꝛ futuros poēs ꝛ imaginabiles q̄ sunt infiniti. Etiā de q̄cunq3 alio termino cōi dōm est: ꝛ hoc argm̄ fuit tante efficacie apud aliquos: q̄ fuit opinio q̄ dixit q̄ nullus termin⁹ cōis est alio cōior: qa qlibet signat infinita.

ɔ rñsionē ar ꝑ.

℃ Sed h opinio falsa est ꝛ triplicit iprobat: qa sequit nul⁹ termin⁹ cōis est alio cōior: ergo nullus termin⁹ cōis est superior alio: tenet cōsequētia: qa qlibet terminus supior est communior ɔsequēs est manifeste falsuʒ.

Ar 2°.

℃ Scd̄o ꝑme sube sunt magis sube q̃ scd̄e: ꝛ spēs sunt magis sube q̃ gn̄a. g̃ aliqui sunt termini magis cōes: qa oppositū cōsequētis nō stat cum añte.

Ar 3°.

℃ Tertio sequeret q̄ nulla esset predicatio indirecta in terminis cōibus: qa semꝑ equale ꝑdicat de eq̄li: consequēs est manifeste falsum.

Ad arm dicitur.

℃ Ad argm̄ illorū rñ° negando q̄ penes multitudinē significatoruʒ attendat cōitas termini: qa homo albus plura signat q̃ homo: ꝛ tamē est minus cōmunis: qa signat omnes q̄s signat homo ꝛ album vltra: sed cōitas termini attendit: vt dictum est in diffiniendo penes vniuersaliter ꝑdicari de alio ꝛ non econuerso vel penes non repugnantiam.

℃ Tertia diuisio termini in terminum infinitum ꝛ terminum finitum.

Quid sit t̃mi/ n⁹ isi^{tus}.
Quid finitus.
ɔ diffōnes instatur

Terminus infinitus est terminus negatus: qa naturam vnam interimit ꝛ infinitas derelinquit: vt ly non homo: ꝛ dicitur infinitus. i. indeterminatus ſm suā significationē. ℃ Terminus finitus est terminus nō negatus: qa nullam nām interimit: ꝛ dicitur finitus. i. determinatus in signando. ℃ Contra termin⁹ infinitus dr̄ tam de nō ente q̃ de ente nō infinitas nās. derelinquit: tenet ɔña qa si relinqueret infinitas nās di/

teret aliquid positiue: et consequenter non posset affirmari de non ente. antecedens autem est de mente philosophi primo perihermenias. capitulo de verbo dicentis: sed infinitum sit verbum: quoniam similiter est in quolibet quod est vel non est vbi sanctus Thomas et Boetius et alij exponentes dicunt de mente philosophi q terminus infinitus dicitur tam de ente q de non ente. ideo concederent istam. chimera est non homo. et tamen non sequitur. ergo chimera est: a tertio adiacente ad secundum adiacens: quia terminus infinitus est distractiuus: cum verificetur tam de non ente q de ente. ¶ In oppositum arguitur. quia communiter logicantes dicunt q a negatiua de predicato finito ad affirmatiuam de predicato infinito sine constantia subiecti non valet consequentia. sed cum constantia sic: per quod habetur q terminus infinitus solum dicitur de ente: quia si posset vere predicari de non ente sicut de ente valeret consequentia sine constantia subiecti. ¶ Item Boetius in primo perihermenias dicit q terminus infinitus est qui negat vnam naturam et infinitas derelinquit: modo per hoc q infinitas derelinquit denotat q importat aliquid positiuum: et per consequens non potest verificari de non ente. sic videtur Boetius sibi contradicere. ¶ Pro concordatione horum aduerte q terminus infinitus dicit duo: vnum principaliter. s. negationem vnius nature: aliud secundario: indeterminate tamen. s. aliquid quod non est natura illa negata. Quo ad primum indifferenter dicitur tam de non ente q de ente: quo autem ad secundum dicitur solum de ente. Qui ergo dicunt q dicitur tam de non ente q de ente considerant solum ad principale significatum. Qui autem dicunt q dicitur solum de ente considerant totale significatum. quare vterque bene dicunt.

c. 2. (margin, beside "sequentia sine constantia subiecti")

No^m. (margin, beside "ente. Qui ergo dicunt")

¶ Quarta diuisio in positiuum et priuatiuum.

Resp. Quid sit terminus priuatiuus. Quid positiuus. No^m.

Terminus priuatiuus est qui naturam vnam negat connotans aptitudinem ad illam ex parte subiecti: vt cecus dicitur qui non habet visum: et tamen est aptus natus habere visum. ¶ Terminus positiuus est qui ponit naturam vnam cui potest aduenire priuatio: vt visus: auditus. ¶ Aduerte tamen q aliquis est terminus qui non est positiuus nec priuatiuus. vt non homo.

¶ Quinta diuisio termini in terminum connotatiuum et terminum non connotatiuum.

Quid sit terminus connotatiuus.

Terminus connotatiuus est qui adequate significando suum significatum: significat aliquod quod se habet per modum forme respectu illius significati: vt ille terminus album est connotatiuus: quia significando album significat albedinem que se habet per modum forme respectu albi: et sic de alijs: et breuiter omnis terminus in concreto est connotatiuus.

Quid sit terminus non connotatiuus.

¶ Terminus non connotatiuus est qui significando suum significatum non significat aliquid quod se habet per modum forme respectu illius significati. vt humanitas et albedo: et breuiter quicunque terminus in abstracto. ¶ Et si aliquis terminus in significando suum significatum significat aliquid per modum forme substantialis: est terminus substantialis: vt homo: si vero significat aliquid per modum forme accidentalis est terminus accidentalis: vt album: si vero non significat per modum substantie nec per modum accidentis non est terminus substantialis nec terminus accidentalis: nec quilibet terminus substantialis est in predicamento substantie. vt deus: nec quilibet terminus accidentalis est in predicamento accidentis: vt iustum sapiens: vel bonum abstracta: quia sunt anologi vel equiuoci.

¶ Sexta diuisio termini in terminum mediatum et in terminum immediatum.

Quid sit terminus immediatus.

Terminus immediatus est terminus simplex non resolubilis in aliquid: vt pronomina demonstratiua in singulari numero: vt ego: tu: ille: iste. hic: et aduerbia demonstrandi: vt nunc: tunc: hic: et illic et hoc verbum est presentis temporis et singularis numeri. Et causa est. quia hoc posset intrare probationem quorumlibet aliorum terminorum pro aliquibus supponentium et non econuerso sicut notius: et non dico sicut superius vel inferius: quia ly hoc intrat probationem illius termini: ille homo: et tamen non est inferius nec superius ad illum: sed bene est notius sequitur enim hoc currit: et hoc est ille homo. ergo ille homo currit. Ideo illa talis propositio est immediata: hoc est quia non potest probari per aliquod notius per sensum: et tamen est differentia inter illos terminos immediatos: eo q pronomina et aduerbia sic sunt immediata q nullum terminum inferiorem se habent per quem possint probari: sed illud verbum est presentis temporis numeri singularis sic est immediatum q nullum habet supra se terminum: sed sub eo omnia verba continentur. conueniunt tamen omnes in hac diffinitione: quia sunt simplices termini non resolubiles in aliquid aliud etc.

¶ Terminus mediatus est terminus resolubilis in aliquid aliud: vt ly homo.

Quid terminus mediatus. Ricius No^m 2°.

Circa istam diuisionem nota q ly terminus complexus est terminus secunde habens solum formale significatum: et diffinitur pro omni tali et ex consequente pro seipso. Sed ly terminus incomplexus: habet duo significata: et diffinitur pro formali solum: et non pro se: aut sibi similj. ¶ Circa diffinitiones nota q ipse non sunt diffinitiones: quia non dantur per genus et differentiam: nec per aliquid loco generis: aut loco differentie sed dantur per vnum simplex conuertibile cum diffinito: dicitur enim terminus incomplexus est dictio: et complexus est oratio: et ideo potius appellantur notificationes. ¶ Sed est vna petitio. s. an ly Petruspaulus in scripto sit terminus incomplexus vel complexus: et similiter ly nihil. ¶ Ad istud dicitur q difficile est soluere questionem: sed in diffinitione propositionis tractabitur ista materia: pro nunc: tamen dicitur probabiliter q ly Petruspaulus est terminus simplex: quia subordinatur vni conceptui simplici: et ly nihil: est complexum: quia duobus conceptibus subordinatur. ¶ Sciendum est tamen circa diffinitiones precedentes istam q ipse date sunt de termino simplici: et non complexo.

Petitio. Responsio. Non^m.

¶ Capitulum de nomine.

Quia de nomine et verbo ex quibus oratio componitur et propositio: logicus principaliter considerat. Ideo de his restat diffinitiones assignare. Nomen est terminus significatiuus sine tempore cuius nulla pars aliquid significat separata: vt homo. In ista diffinitione ponitur terminus loco generis: quia omne nomen est terminus et non econuerso: dicitur significatiuus: quia termini non significatiui non sunt nomina apud logicum. licet bene apud grammaticum: vt omnis nullus et similia. ¶ Tertia dicitur sine tempore ad differentiam verbi et participij que significant cum tempore. ¶ Quarto ponitur. cuius nulla pars aliquid significat ad differentiam orationis cuius partes significant separate. Aduerte

Quare tractauit hic de nomine et verbo refer as quod ponitur a nicolao torbelli in sua logica pag. 7. cap. 1^a

Notandum p^m ca. 2. diuiditur p^{ho} et magistrum diffiniendo nomen

Aduerte q̄ ph̄s in primo periher. aliter determinat de nomine: et aliter magister P. Ph̄s .n. strictius locutus est q̄ magister. determinat .n. solum de nomine vocali: ad qd̄ .vij. conditiones requirunt ut diffinitio completa manifestat. Est .n. nomen vox significatiua ad placitum sine tpe: cuius nulla pars separata significat finita et recta. ¶ Dicitur p^mo vox ad dr̄iam sonorum: qui nō sunt voces. ut strepitus pedum. frāgor arborū. ¶ Scd̄o dicitur significatiua. ad differentiam vocum non significatiuarum: ut hec vox buba. ¶ Tertio. ad placitum fm institutionem hoīs a bene placito procedentem. ad dr̄iam vocum naturalr̄ significatiuarum: ut gemitus infirmorum. ¶ Quarto sine tempore. ad differentiaz vbi et participij que significant cum tempore. ¶ Quinto. cuius nulla ps separata significat ad differentiam orōnis. cuius partes significant separate. ¶ Sexto. finita ad dr̄iam nois infiniti: qr̄ non est nomen fm logicos. ut nō homo. cuius rōnem assignat sanctus Tho. ibi. qr̄ nomen determinatam rem significat: aut nām sicut nomen: aut personam sicut pnomen: aut vtrūqz sicut nomen proprium. Infinitum autez nomen non signt determinatam rem: qr̄ verificatur taz de

Ca. 2.

ente q̄z non ente. ¶ Septimo. dicitur recta ad dr̄iaz obliqui casus qui non dr̄ nomen. Cuius ratio assignat a ph̄o in primo pher. qr̄ nomen iunctum cum verbo substantiuo facit orationem veram vel falsam. sed talis obliquus non facit orationem veram vel falsam. ideo nō est nomē. Sanctus doctor dicit q̄ solus nominatiuus est nomen qr̄ per ipsum facta est impositio nominis ad significandum: obliqui vero vocantur casus: qr̄ quasi cadunt per quādam declinationis originem a nominatiuo: qui non dicitur casus: eo q̄ non cadit. Stoici tn̄ dixere nominatiuos casus: quos grāmatici sequunt. eo q̄ cadūt .i. pcedunt ab interiori pceptione mētis. et dr̄ rectus: qr̄ nihil phibz. ut aliqd cadens sic cadat. ut rectum sicut stilus qui cadēs in ligno pfigitur. Magr̄ aūt largius determinat de noie. primo qr̄ cōprehendit tam nomen in voce q̄z ēt in scripto et in mente: et sic non potest poni in diffōne eius q̄ sit vox nec ad placitum significatiua. qr̄ aliqd̄ ad placitū et ad naturaliter significat. qd̄ .n. est in scripto vel in voce ad placitū significat. qd̄ vo in mente naturaliter signt. ¶ Scd̄o. qr̄ magr̄ cōprehendit tam nomen finitum q̄z infinituz. tā obliquū q̄z rectum. Unde ad nomen sic acceptum .iiij. cōditiones requirunt. ¶ Prima q̄ sit terminus ad dr̄iam signorum que nō sunt termini. ¶ Scd̄a significatiuus ad dr̄iam non significatiuorum: ut ois. nullus. que apud logicum nō sunt nomina. ¶ Tertia sine tpe. ad dr̄iam vbi vel participij. ¶ Quarta cuius nulla pars separata aliqd significat ad differentiam orōnis.

Notandum 2^m Du^m p^m

¶ Aduerte scd̄o circa duas ultimas particulas huius diffinitionis. que dubie sunt. quomodo sunt intelligende. et primo contra illam sine tempore. qr̄ videt̄ q̄ nomen significet cum tpe naz ista noia dies: mensis: ānus: et consimilia significant tempus.

Tps pt tripl'r conside.

¶ Pro huius intellectu nota q̄ tempus potest cōsiderari tripliciter. Uno modo put est res quedam in se. et sic significatur per nomen. ut ānus et dies &c. Alio modo pōt considerari ut est mensura motus: qr̄ illud qd̄ primo et pncipaliter mensuratur tpe est motus: in quo cōsistit actio et passio. ideo vbum: quod signt actionem et passionem significat illo modo tempus. et hoc est significare cum tpe: qr̄ significare cum tempore nihil aliud est nisi significare rem ut mensuratur tempore. q̄ ph̄s vocat consignificare tempus. et a tali psignificatione tpis excludit nomen per illam particulam sine tpe. Tertio potest psiderari ut dicit habitudinem rei mēsurātis ad rem mēsuratā. et signtur per aduerbium temporale. ut heri cras. Et per hoc patz responsio ad instantiam factam.

Du^m 2^m

¶ Scd̄m dubium est cōtra illam particulaz. cuius nulla pars separata signt. qr̄ nominis compositi pars separata a toto aliqd significat. ut horum noium respublica. hircoceruus. equferus. partes separate a toto aliquid significant.

Rn̄sio.

¶ Dōm q̄ nominis nulla pars separata significat aliquid si ad significationem nois cōparetur fm q̄ est in toto: vel per alia verba: pars separata nihil significat quod sit de intellectu totius: cuius ratio est: qr̄ vnūqdq̄z nomen siue simplex siue compositum imponitur ad significandū vnum pceptum simplicem. vnde aliquando aliud est illud a quo nomen imponitur ad significandum ab eo qd̄ significat. vnde h nomen lapis imponitur a lesione pedis. signt tamen quēdam cōceptum simplicem siue naturam simplicem. et ita est nomine composito. lz .n. imponatur a duobus conceptibus. non tamen significat duos conceptus: sz vnum. Oratio imponitur ad significandum a pluribus conceptibus: et significat plures cōceptus. et sic ly ferus fm q̄ est pars nominis compositi nihil significat. fm autem q̄ est pars orationis nominis significat partem conceptus compositi. Nominis tamen copositi pars videt̄ significare simplicis vo non. Ratio primi est. qr̄ nomen compositum imponitur ad significandum a duobus conceptib⁹. simplex ab vno. et per hoc patet responsio ad instātiam.

Ritius Notandum p^m Notandum 2^m

Circa diffinitum nota p^m q̄ ipsum est secunde sicut et alij termini logicales. et habet solum significatum formale. et pro omni tali diffinitur. et ex consequēte pro se: et quolz sibi simili. ¶ Scd̄o nota q̄ intentio Pauli est q̄ hic diffiniatur nomen pro eo qd̄ poni potest poni pro subiecto: aut predicato propositionis: ut patet ab eo in textu cum dicit: quia de nomine et verbo ex quibus oratio componitur et propositio &c. et sic intentio sua est. q̄ nullum adiectiuuz sit nomen in logica: et similiter nullus obliquus: ex quo nullū istorum potest esse subiectuz: aut predicatum. ut infra patebit.

z diffōnem ar̄. p̄.

¶ Sed ut ista diffinitio sane intelligatur. arguitur contra multipliciter: p^mo sic. ly nomen. non potest diffiniri: igitur diffinitio nulla. patet consequentia. et antecedēs probatur: supposito q̄ diffiniantur termini pro suis significatis. tunc sic. nullus terminus secunde potest diffiniri: igitur ly nomen non potest diffiniri: patet consequentia: et antecedens probatur. omne diffinibile debet habere genus supra se: et ex consequenti coordinari in linea predicamentali. sed termini secunde intentionis non coordinatur in predicamento. Igitur et cetera patet consequentia cum maiori. et minor probatur per Aristotelem in antepredicamētis. vbi vult q̄ termini coordinati in predicamento sint prime intentionis. dicit .n. sic singulum in complexorum: aut significat substantiam: aut quantitatem: &c. et sic vult q̄ termini qui sunt in predicamento significant rem: que nō est terminus.

Ca. 5.

Ar̄ 2°

¶ Secundo arguitur. q̄ obliqui et adiectiua sint nomina de intentione Pauli. qr̄ illa sunt nomina: quibus competit diffinitio data a Paulo: sed istis competit diffinitio Pauli igitur &c. patet consequentia cum maiori. et minor probatur quia obliqui et adiectiua sunt termini significatiui sine tempore &c.

arg̃ 3°.

¶ Tertio arguitur sic. illud quod est predicatum est nomen: sed adiectiua sunt predicatum: igitur &c. patet consequentia cum maiori: et minor probatur: quia dicendo. sortes est albus. ly albus. est predicatum. ut patet.

Ar̄ 4°

¶ Quarto ly omnis. nō est nomē: et tamen est terminus significatiuus sine tempore &c. ex quo seipsum significat: igitur diffinitio mala. consequentia tenet cum maiori. et minor est etiam nota.

arg̃ 5°

¶ Quinto: ly dies est nomen. et tamen significat cum tempore: igitur diffinitio mala.

Ar̄ 6°.

¶ Sexto. ly Petrus Paulus. est nomen

Nōndū ⁊ tamen partes significant separate. Igitur diffinitio mala patet. consequētia. ⁊ antecedens similiter. ¶ Ad ista

Duplex est diffō

respondeo primum dicitur ꝙ duplex est diffinitio: vna que est ꝓprie dicta: ⁊ est illa que datur per verum genus: ⁊ veram differentiam connotantem partem essentialem eius: pro quo supponit diffinitum. sicut si diffiniretur homo ista diffinitione: animal rationale. ⁊ tali diffinitione non diffiniuntur: nisi quedam species de predicamento substantie. ⁊ de ista loqtur septimo metaphysice.

In. 7. cō. 35.

¶ Alia est diffinitio que nō est proprie dicta. ⁊ est omnis illa que non datur per verum genus ⁊ veram differentiam. sʒ per aliquid quod tenet locum generis: aut differentie: ⁊ tali diffinitione diffiniuntur tam illa que sunt substātie quaʒ accidentia.

Ad pᵐ di

¶ Isto stante dicitur ꝙ argumentum concludit ꝙ illa non est diffinitio proprie sumpta. sed improprie: quia datur per aliquid loco generis: ⁊ per aliquid loco differentie: ⁊ non per genus ⁊ differentiam.

Ad 2ᵐ

¶ Ad secundum negatur ꝙ obliqui ⁊ adiectiua sint nomina de intentione Pauli. Et cum probatur ⁊ dicitur ꝙ eis competit diffinitio data: quia sunt termini significatiui ⁊c̄. respondeo ꝙ aliquem terminum esse per se significatiuuʒ est dupliciter scilʒ quiescenter ⁊ non quiescenter. termini significatiui quiescenter sunt illi qui possunt reddere suppositum verbo sicut substantiui in casu recto. Sed termini significatiui non quiescenter sunt illi qui significant per moduʒ dependentis. ⁊ non possunt reddere suppositum verbo: sicut sunt adiectiua ⁊ obliqui. Tunc ad argumentum dicitur ꝙ in diffinitione nominis debet iungi ly quiescenter. de intentione Pauli. ⁊ sic talis diffinitio non competit illis. vt patet.

Ad 3ᵐ

¶ Ad tertium negatur minor ⁊ negatur ꝙ in ista. sor. est albus. ly albus. sit predicatum. immo dicitur ꝙ ibi non est predicatum nisi subintelligatur vnū substantiuum sic Sor. est albus idest sor. est sor. albus. vt patet ab eo in primo dubio. argumento. 5. ⁊ sic predicatum erit ly. sor. albus. ⁊ non ly albus.

Ad 4ᵐ

¶ Ad quartum negatur minor scilʒ ꝙ ly omnis. sit significatiuus ⁊c̄. loquēdo de significatiuo proprie: ⁊ eo modo quo logici scilʒ de eo quod est significatiuuʒ alicuius. ⁊ hoc s̄m significationem facientem ipsum esse terminum.

Ad 5ᵐ

¶ Ad quintum negatur minor. Et ad probationem dicitur: ꝙ est differentia inter significare tempus ⁊ significare cum tempore. Significare enim tempus est representare remque si esset: esset tempus. significare autem cum tempore seu temporaliter est representare per modum fluxus: vt dicunt grammatici: aut sub alijs verbis per modum presentis preteriti vel futuri. Et tunc ad argumentum dicitur ꝙ ly dies ⁊ annus. bene significant tempus: sed non cuʒ tempore. idest. per modum fluxus ⁊ patet solutio.

Ad vltimum

¶ Ad vltimum respondeo dupliciter: primo dicitur ꝙ diffinitio nominis: vt verba sonant non est completa: sed dum ibi ponitur ꝙ partes nominis non significāt separate. debet sic intelligi ꝙ partes nominis nō significant separate aliquid quod per totum significetur. ⁊ sic patet solutio: ꝙ licet partes illius dictionis Petruspaulus. significent separate: non tamen aliquid ꝙ significaretur per totum: quia totum significabat vnum hominem. ⁊ ly Petrus non illum: sed alium: ⁊ similiter ly Paulus: non autem sic est de partibus orationis. vt patet.

Alia rñsio

¶ Secundo potest responderi petendo an opponens velit ꝙ ly Petruspaulus subordinetur pluribus conceptibus: sicut ly sor. pla. an vni tantum. ¶ Si primum dicitur ꝙ non est nomen: sed duo nomina. si secundum. dicatur consequenter ꝙ sue partes non significāt separate. vt patet ex casu. Et si dicatur ab opponēte. volo ꝙ tibi subordinetur vni conceptui ⁊ platoni duobus. dicas in isto casu ꝙ illud vocale tibi est nomen. ⁊ platoni est oratio: quia duo nomina ⁊ ista solutio apparet mihi melior. Colligendo igitur: descriptio nominis erit ista. nomen est terminus. ⁊ hoc loco generis significatiuus vt differat a non significatiuis: quiescenter: vt differat ab adiectiuis ⁊ obliquis sine tempore. i. non per modum fluxus. ad differentiam verbi ⁊ participij: cuius nulla pars ⁊c̄. ad differentiam orationis. Siquis autem velit ꝙ illa descriptio competat obliquis. demat de descriptione ly quiescenter.

Petitio Rñsio.

¶ Sed hic est vna petitio quid est subordinari. Respondeo ꝙ quando sunt duo termini sinonimi: quorum vnus est vocalis vel scriptus. ⁊ alter mentalis dicimus illum vocalem: aut scriptum subordinari mentali. i. ordinari sub mentali: prius. n. sunt termini mentales ꝙ̄ʒ vocales: aut scripti: ⁊ ita vocales subordinantur mentalibus. ⁊ non econuerso. Et breuiter subordinari est significare ad placituʒ illud vel illa vel illo modo: quod vel que. vel quomodo significatur naturaliter per terminum mentalem sibi synonimum.

Capitulo de verbo.

Verbum est terminus temporaliter significatiuus ⁊ extremoruʒ vnitiuus: cuius nulla pars aliquid significat separata: vt currit vel disputat: ⁊ dicitur primo temporaliter significatiuus ad differentiam nominis: quod significat sine tempore. Secundo dicitur ⁊ extremoruʒ vnitiuus ad differentiam participij quod significat cum tempore: sed non vnit suppositum cum apposito sicut verbum: cetere autem particule ponuntur sicut in diffinitione noīs.

Nōndū Dña inter phʒ ⁊ magistrum in diffiniendo v̄bū

Aduerte ꝙ phs diffiniens verbum primo perhyermenias aliter diffinit ꝙ̄ʒ magister cum aliter accipiat verbum. Dicit. n. Verbum est vox significatiua ad placitum cum tempore. cuius nulla pars per se separata significat. Et est nota eorum que de altero dicuntur finita ⁊ recta. per primam particulam. vox significatiua ad placitum. verbum conuenit cum nomine: per secundam: cum tempore: verbum differt a nomine: ⁊ conuenit cum participio. per tertiam cuius nulla pars separata significat. differt ab oratione: per quartam. est nota eorum que de altero dicunt. differt a participio.

Ex pō sanc. doct. ex pō gra dei

¶ Hec particula a diuersis diuersimode exponitur Sanctus doctor. di. Est nota eorum que de altero predicātur. idest verbū est significatiuum eorum que predicantur. i. verbuʒ se tenet ex parte predicati: ex quo significat illud quod predicatur. Aliter Gratiadeus de intētione sancti doctor. verbum est eorum que predicantur. idest significatiuum eorum que predicantur: non ꝙ quicquid predicat sit significatum verbi: qr tunc omnia predicata essent accidentalia. cum significata verborum sint quedam accidentalia: sed pro tanto dicitur ꝙ siue predicatur vnum nomen siue aliquid ipsum verbum est signum eoꝝ que predicantur: eo ꝙ ratione compositionis importate per verbum omnis predicatio fit per verbum in actu siue sit predicatio essentialis siue accidentalis.

expō Bur.

¶ Burleus v̄o dicit. Est nota eorum. idest est principium notificandi predicatuʒ de subiecto. Magister v̄o dicit. est nota eoꝝ. i. est vnitiuū subiecti cum p̄dicato. ¶ Vltimo di finita ꝓpter v̄buʒ infinituʒ. vt non currit. ⁊ recta: ꝓp obliquū v̄bum vt currebat: que nō sunt v̄ba s̄m phm. Et sic patet phm soluʒ determinare de verbo vocali ⁊ non mentali nec scripto. ⁊

tantum de

tm̄ de v̄bo finito ⁊ recto. Magister autē largius diffinit
v̄bum dicēs. Uerbum est terminus tēporalit̄ significati
uus ⁊ extremorum vnitiuus: cuius nulla pars separata
aliquid significat. Et sic p₃ ꝙ hec diffinitio est cōmunis
ad omne v̄bum siue vocale siue mētale siue scriptum si/
ue finitum siue infinitum: siue rectum siue obliquum. ꝑ
aliā particulam tēporalit̄ significatiuus. differt a nomi/
ne. Per illā particulā. cui⁹ nulla pars ⁊c̄. differt ab ora/
tione. Per illā. extremorū vnitiuus. differt a participio:
q̄ð non vnit extrema: q₂ nō regit aliq̄d a parte añ sed so
lum a parte post. ❡ Quid sit significare tp̄alit̄ ⁊ quomodo
nulla ps separata aliq̄d signāt dictum est in diffōne noīs.
Rictus No^m p^m No^m 2^m Circa diffinitum nota ꝙ est scd̄e babēs duo signifi/
cata. ⁊ diffinitur solum pro formali ⁊ nō pro
seipso: q₂ ipsum est vnum nomē. ❡ Circa descriptionez
est notandum ꝙ intelligitur sic: v̄bum est termin⁹. ⁊ hoc
loco generis. significatiuus tēporalit̄. i. per modum flu/
xus: ⁊ in hoc differt a nomine ⁊ multis alijs partib⁹ ora
tionis: ⁊ extremorū vnitiuus. i. vnitiuus subiecti ⁊ p̄di/
cati: ⁊ per hoc differt a participio: cuius nulla pars ⁊c̄. i
Dubiū boc differt ab oratione. ❡ Sed iuxta istam descriptionē
An ly est bona dubitatio. s. an ly amat: sit verbum. ⁊ arguitur
amat sit ꝙ sic: q₂ est pars orationis: ⁊ non nisi verbum. vt patet.
v̄bum. igitur ⁊c̄. ❡ In oppositum arguitur: q₂ magister infra
Nōndū dicit. copula autē semp est sum es est. ❡ Pro solutione
istius dubitationis: ⁊ vt inde appareāt multe conclusio
nes. presuppono duo. p̄mū ꝙ omne v̄bum est extremo
rum vnitiuum. i. subiecti ⁊ predicati. istud patet per om
nes. 2° presuppono ꝙ si est aliqua propositio cathegori/
ca affirmatiua v̄a babēs subiectum ⁊ p̄dicatum: tūc sub
iectum ⁊ p̄dicatum supponunt pro eodē: istud p̄missum
p₃ per multos logicos ⁊ si negaretur. probatur ratione
nam cum propositio cathegorica affirmatiua. vt illa. bo
mo est animal. sit cōpositio. ⁊ significet hoc esse hoc: aut
igitur significat hoc esse hoc: q₂ subiectum sit p̄dicatum:
aut hoc esse hoc: q₂ illud pro quo supponit subiectū sit
illud pro quo supponit p̄dicatum: sed nō primum vt pa
tet: q₂ dictio q̄ est subiectum nō est illa que est p̄dicatū.
igitur scd̄m. ❡ Istis stantibus r̄ndeo ad dubium ponē/
p̄me ꝯ do. 7. conclusiones. ❡ Prima: nullum v̄bum adiectiuū
in logica est v̄bum. probatur. nullum v̄bum adiectiuū
est vnitiuum extremorum. igitur conclusio v̄a. p₃ conse
quētia ⁊ antecedēs probatur: q₂ si aliquid tale sit vniti/
uum extremorū. sit ꝙ ly creauit. in ista. deus creauit ce/
lū. ⁊ arguit̄ sic. ly creauit. non vnit nisi ly deus. ⁊ ly celū.
Sed ista non sunt extrema. igitur ⁊c̄. consequentia patz
cum maiori. ⁊ minor probatur sic. quādocūq₃ in aliqua
cathegorica affirmatiua vera sunt duo termini. qui non
possunt supponere pro eodem. illi non sunt extrema. sed
in ista, deus creauit celū. que est huiusmodi sunt duo ter
mini: qui non possunt supponere pro eodem. s. ly deus: ⁊
ly celum. igitur illi non sunt extrema. ꝯña p₃ cum maio/
ri ꝑ suppositum: ⁊ minor de se patet. ⁊ sic p₃ prima con/
p^m cor^m. clusio. ❡ Ex ista sequitur p̄mo hoc correlarium. s. ꝙ so/
lum verbum substantiuum est verbum in logica. proba
tur aliq̄ð v̄bum est verbum in logica. ⁊ nullum adiecti/
uum est verbum in logica. igitur solum substantiuū est
2^m cor^m. hm̄ói. ❡ Scd̄o sequitur ꝙ omnia cathegorica de v̄bo
adiectiuo d₃ reduci ⁊ subordinari vni de substantiuo. ꝓ
batur. omnis cathegorica debet babē verbum. ꝑ quod
vniuntur extrema: aut subordinari vni babēti ipsum: s₃
illa de adiectiuo non babet verbum. ꝑ quod vniatur ex/
trema. quia ꝑ nullum fit ista vnio nisi per substantiuum.
vt patet in conclusione. igitur omnia talis d₃ subordina
ri vni h̄nti v̄bum substantiuum. per quod vniuntur ex/
trema. t₃ ꝯsequētia cū minori. ⁊ maior probatur. q₂ ois

cathegorica d₃ habere subm̄ predicatum ⁊ copulā p̄nci
pales partes sui implicite vel explicite. per Pau. in l̄ra. 3^m cor^m.
❡ Tertio sequitur ꝙ in mente non est verbum adiecti/
uum: ⁊ sic ly currit: ly incipit: ly p̄mittit non sunt in men
te licet appareat. patet hoc intelligenti. ❡ Secūda cōclu 2^a ꝯclo.
sio. ly amat in voce subordinat̄ huic cōplexo est amans.
probatur sic. ista propositio. sor. amat Joannem. subor/
dinatur huic. sor. est amans Joannem. per tertiū corre/
larium. sed ly sor. subordinatur solum illi termino sor. ⁊
ly Joānem illi termino Joannem. igitur ly amat illi con
ceptui est amans. ❡ Tertia conclusio. verbum logicale 3^a ꝯclo.
non regit obliquos. probatur. solum extrema reguntur
a verbo: sed obliqui non sunt extrema. igitur ꝯclusio ve/
ra. patet ꝯsequētia cū maiori: ⁊ minor probatur. q₂ si nō
sit vera: da oppositū: ⁊ sit gratia exempli ꝙ in ista. deus
est in celo. ly in celo. sit extremū. ⁊ arg̃ ꝙ nō sit. quandocūq₃
in propositione affirmatiua vera sunt duo termini: q nō
possunt supponere pro eodē: illi nō sunt extrema: sed ly
deus. ⁊ ly in celo. non possunt supponere pro eodem: vt
patet: igitur non sunt extrema: quod fuit probādum. Si
militer arguitur de ista. sor. est asinus. ❡ Ex ista conclu/ p^m cor^m.
sione sequitur primo ꝙ si in propositione est aliquis ca/
sus obliquus ille regitur a nomine vel ab alia parte ora
tionis. ꝓbatur. q₂ ab aliquo debet regi: ⁊ non a verbo
logicali. igitur ⁊c̄. ⁊ ista est sententia. B. Augustini ⁊ Al
bertucij ⁊ multorum aliorum. ❡ Secūdo sequit̄ ꝙ ois 2^m cor^m.
cathegorica que est de extremo obliquo deb₃ reduci ad
rectum. probatur. omnis cathegorica debet babere ex/
trema: aut subordinari vni babēti. Sed illa de obliquo
nō babet extrema. vt patet in ꝯclusione. igit̄ debet redu/
ci. ⁊ subordinari vni babenti. ꝯña patet cū minori. ⁊ ma
ior patet per diffinitionem propositionis cathegorice.
❡ Quarta conclusio. q̄n obliquus in proposione vo/ 4ª ꝯclo.
cali precedit rectum: rectus se tenet ex parte predicati vt
gratia exempli in ista. ⁊ cōsimilibus. cuiuslibet hominis
asinus currit. ly asinus se tenet ex parte p̄dicati. proba/
tur. quādo vna propositio vocalis subordinatur menta
li eo modo quo terminus se tenet in mentali eo modo se
tenet in vocali. sed ista. cuiuslib₃ hominis asinus currit.
est vocalis. ⁊ per conclusionem subordinatur huic men/
tali de recto. quilibet homo est homo: cuius asinus cur/
rit. igitur sicut ly asinus. se tenet in vna se tenet in alia. s₃
in illa mentali se tenet ex p̄te predicati. igitur ⁊ in vocali.
⁊ patet cōclusio. ❡ Quinta conclusio. nulla propositio 5^a ꝯclo.
est de secūdo adiacente in mente probat̄. omnis propo/
sitio vocalis subordinat̄ mentali in qua est verbū vniēs
extrema. sed vbi est verbū vniens extrema ibi non est ꝓ/
positio de secūdo adiacente. sed de tertio. igit̄ ꝯclo vera.
❡ Sexta conclusio. ly est. ⁊ ly est in istis vocalibus. asi/ 6^a ꝯclo.
nus est sortis. ⁊ asinus est sortes. non sunt synonyma. pa
tet. quia ly est in prima subordinatur verbo: ⁊ nomini. ⁊
in secunda verbo tm̄. igitur ⁊c̄. patet consequentia ⁊ an/
tecedens probatur. q₂ ista. asinus est sor. subordinat̄ isti Ad du/
asin⁹ est asinus sortis. vt patet sup̄. Et sic patz sol̄o dubij. bium dī.
q₂ dī ꝙ ly amat. nō est verbū logicale. sed grāmaticale.
❡ Ultima conclusio. aliqua est cathegorica que nō h̄et
verbū logicale. p₃ de ista. sor. amat Petrū. ❡ Sed arg̃ Ultra ꝯ
contra conclusionē 5^m probando ꝙ in mente sit proposi/ ꝯ 5^m ꝯnē
tio de scd̄o adiacente: q₂ in mente est ꝓpositio de tertio. instatur
sed vbi est totum est quelibet eius pars igit̄ in mente est ꝯ vl. ꝯnē
quelibet ps propositiōis de tertio adiacente. sed vna ps arguit̄.
est illa de scd̄o. igitur ꝯclusio falsa. ❡ Scd̄a arguit̄ con/
tra vltimam conclusionem. q₂ illa contradicit diffinitiōi
propositionis cathegorice vbi dicitur ꝙ est illa que ha/
bet subiectū predicatum ⁊ copulam. ❡ Ad p̄mū conce Ad p^m.
dit̄ ꝙ in mente est pars propositionis de tertio adiacen/

Ad 2m te. sed dicit q illa pars non est propositio: q2 nō est compositio: aut diffinitio. ¶ Ad 2m dicet in diffinitione cathegorice.

¶ Capitulum de oratione.

Oratio est terminus significatiuus cuius aliqua pars aliquid significat separata: vt homo albus deū esse. Ultima particula ponitur ad differentiam nominis ⁊ verbi: quorum partes nō significant separate. Orationum alia perfecta alia imperfecta. Oratio perfecta est illa que perfectum sensum generat in animo auditoris: vt homo currit. Oratio imperfecta ē illa que imperfectum sensum generat in animo auditoris: vt homo albus deum esse. ¶ Notādū q tres sunt species orationis pfecte. Orationum perfectarū alia indicatiua: vt homo currit: alia imperatiua: vt doce Joānem: alia optatiua: vt vtinam essem bonus logicus.

Nōndū ca.4. **Aduerte** q phs diffiniēs orationē: primo periher. dixit. Oratio est vox significatiua: cuius partium aliqua est significatiua separatim. vt dictio ⁊ nō est affirmatio. hanc vltimam particulam posuit nō q nō sit aliqua oratio cuius pars nō significet: vt affirmatio: quia pars hypothetice significat: vt affirmatio: sed quia hoc non est cōmune orationi. s. habere partē que significet vt affirmatio: sed bene competit cuilibet orationi habere partem que significet vt dictio. Et diuidit phylosophus orationē in has quinq3 spēs. s. enūciatiuam vocatiuam. interrogatiuam. imperatiuā ⁊ deprecatiuā. Causa huius diuisionis est: q2 homo aut percipit veritatē rei ⁊ ad hoc ordinatur enunciatio que est oratio indicatiua significans verum vel falsum: aut dirigit ⁊ ordinat aliū: aut ad attēdendum mente: ⁊ ad hoc ordinatur vocatiua oratio: aut ad exequendum opere: ⁊ ad hoc ordinat oratio interrogatiua: aut ad respondēdum voce: ⁊ sic dupliciter: aut quātum ad inferiores: ⁊ sic deseruit oratio deprecatiua: aut quātum ad superiores: ⁊ sic deseruit oratio imperatiua. Alie autem orationes ad aliq3 istarum specierum reducūtur: dubitatiua enim siue subiectiua reducitur ad iterrogatiuā siue optatiuā vel ad deprecatiuā3. ¶ Magister aūt largius diffiniens orationē dixit. Oratio est terminus significatiuus. cuius partes aliquid separate significant: vltima particula ponitur ad differentiam nois ⁊ verbi. Et diuidit orationē. primo in perfectam ⁊ in imperfectam. Deinde pfectam in quatuor spēs. s. indicatiuā optatiuā impatiuā ⁊ subiunctiuam. Ex his p3 q magister largius accipit orationem: q2 pro scripta vocali ⁊ mentali. Phs autē pro vocali tm̄ que proprie oro . i. oris ratio dicit. Patet scdo q vterq3 bene diuidit orōnē: sed sm aliā considerationē3 diuidit phs: ⁊ sm aliam magister. Nam phs diuidit orationē sm perceptionem veritatis ⁊ ordinationē aliorū. Magister aūt sm diuersitatem modorum verbi. ¶ Oratio perfecta sic diffinitur a magistro. ¶ Est que pfectum sensu3 generat in animo auditoris: ⁊ hec est data per respectum ad significatum. Alij autē aliter diffiniunt orationem sic. est congrua dictionum ordinatio: ⁊ est data p terminos siue dictiones. Ex his autem duabus fit vna completa sic. Oratio perfecta est congrua dictionum ordinatio pfecta3 sniam demonstrans. Aliqui tm̄ faciunt differētiam inter orationē perfectam ⁊ congruam. Perfecta dicitur per respectum ad significatum. Congrua vero per respectū ad ordinationem rectam dictionum: ⁊ omnis pfecta est congrua ⁊ non econuerso: ⁊ de congrua grāmaticus considerat: de pfecta vero logicus. Oratio impfecta sic diffinit est que impfectum sensum generat in animo auditoris: ⁊ est triplex: q̄dam enim sine verbo: vt homo albus quedam cū solo verbo infinito: vt deū esse: q̄dam cū verbo idicatiuo famulari nō significās verū nec falsum. vt sor. incipit.

Dua in ter magistrū ⁊ phm de mō accipiēdi orationē.

Rīci° 3 descriptionē af p̄.af.2°. **Contra** istam descriptionem arguitur dupliciter. Primo sic. ista diffinitio competit alteri a diffinito. igitur non est bona. patet 9sequētia. ⁊ añs probatur: q2 ly Petrus Paulus non est oratio. ⁊ tamē ptes separate significant. igitur ⁊c. ¶ Secundo sic. illa diffinitio non competit omni orationi. igitur est mala. p3 9sequētia ⁊ añs probatur. q2 subordinatur ly a. huic. sor. ē homo. Et arguitur sic. ly a. est oratio: ⁊ tm̄ nulla pars separata significat. igitur ⁊c. tenet 9sequētia cum maiori. q2 est orō perfecta: ⁊ minor ēt patet. q2 ly a. non h3 ptes. ¶ Ad primum istorum respon. sicut est dictum in diffinitione nominis. ¶ Ad 2m dicetur infra in diffinitione cathegorice. ¶ Orationum alia ⁊c. ¶ Contra istas diffinitiones arguitur sic. istis datis sequitur q nulla est oratio pfecta: aut imperfecta nisi vocalis consequens falsum: ⁊ consequētia probatur: q2 nulla generat perfectū: aut imperfectum sensu3 in animo auditoris nisi illa que audit. igitur tm̄ vocalis erit pfecta aut imperfecta. ¶ Rn̄° breuiter q vtraq3 diffinitio est falsa de virtute sermonis: sed o3 sic dici. oratio perfecta est illa que est apta generare pfectum sensum in aīo auditoris. i. intelligentis.

ad p̄m° dī Ad 2m.

¶ Capitulum de propositione.

Propositio est oratio indicatiua verum vel falsum significans: vt homo currit: ponitur oratio loco generis: q2 omnis propositio est oratio ⁊ non econuerso. Secundo dicitur indicatiua: q2 sola indicatiua est propositio: non autem imperatiua nec optatiua. Ultimo annectitur verum vel falsum significans propter tales orationes. sortes potest: plato incipit: q̄ non sunt propositiones: non obstante q sint indicatiue: quia non significant veru3 nec falsum cum sint orationes imperfecte.

Aduerte q phs diffiniēs enūciationē. p periher. est idē realiter q propō dixit. Enūciatio est orō significans verum vel falsum: cuius 4or diuisiones assignant. ¶ Primo. n. diuiditur enūciatio in enunciationē vnā simplr: ⁊ vnā per 9iūctionē. i. cathegoricam ⁊ hypotheticam3. ¶ Secundo enunciatio vna simplr in affirmatiuam ⁊ negatiuam. ¶ Tertio. diuiditur enūciatio vna simpliciter in enunciationem de subiecto vniuersali: ⁊ in enunciationē de subiecto singulari. ¶ Quarto diuiditur enūciatio in vnam ⁊ plures: sed hec est cōmunior diuisio: ⁊ prima inter oēs: sed etiā impropria: q2 ois enūciatio est pprie vna: sed improprie diuiditur: ⁊ sic homo iproprie diuidit in hoiem verū ⁊ hoiem mortuum. Iste diuisiōes sic ordinant. Enūciatio diuiditur in vnam ⁊ plures. Enunciatio vna diuiditur in cathegoricam ⁊ hypotheticam. Cathegorica diuiditur in affirmatiua3 ⁊ negatiuā: ⁊ iterū cathegorica diuidit in singularē: ⁊ illā de subto vlī. Phus autem ponit aliam diuisionem enunciationis ⁊ simplicem ⁊ compositā: sed sm aliquos coincidit in illam que est in vnam ⁊ plures. Boeti. tm̄ vult q diuisio

ut nō ē, ut deus ē oipotēs, hō nō ē lapis, significare falsū ē significare ita ee, ut nō ē, ut ita nō ee ut ē ut hō ē lapis deus nō ē omnipotēs

cav. 20. ...

diuisio illa que est in vnam ⁊ plures referatur ad signifi
cata: sed simplicitas ⁊ cõpositio referṫ ad voces. ¶ Ma
gister autem diffiniens ꝓpositionem dicit. Propositio est
oratio idicatiua veꝝ vel falsum significãs. In qua diffini
tione ponunṫ .iij. particule. Prima oratio. que est genus:
⁊ capiṫ vt se extendit ad scripram vocalẽ ⁊ mẽtalem. Se
cunda indicatiua per quam differt ab orõnibus aliorum
modoꝝ. Significãs verum vel falsum est alia oiaꝝ quã
differt ab orõnibus indicatiuis non significãtibus verum
Notandus 2m
vel falsum: vt sor. incipit: pla. põt. ¶ Nota ꝙ ly significãs
veꝝ vel falsum: capiṫ pro esse significatiuum veri vel fal
si. Nam significãs proprie dicit actum sed significatiuum
dicit aptitudinem: modo ꝓpositio que est in libro clauso
est ꝓpositio: ⁊ tñ non significat veꝝ nec falsum: sed signifi
catiua est veri vel falsi. Et nota vlterius ꝙ significare ve
rum vel falsum siue esse significatiuum veri vel falsi est du
pliciter. vno modo quiescẽter: alio modo nõ quiescẽter.
Notandum 3m sigre verũ vl' fa'z dupl'r.
¶ Quiescẽter est qñ intellectus quiescit audita illa ora
tione significãte. ⁊ sic oratio indicatiua significat veꝝ vel
fl'm: vt ista deus est: q̃ generat pfectum sensum in ani
mo auditoris. Non quiescẽter vero est: qñ intellectus nõ
quiescit audita illa oratione: vt deum esse: qꝛ non generat
Dubium
pfectum sensum in animo auditoris. prima significat verũ
Rñsio cap. 5.
vel falsum. sed scda non. ¶ Dubium est cur magister ad
Nõndũ
dit illam particulam: indicatiua diffinitioni phi aut ergo
diffinitio phi diminuta est: aut diffinitio magistri est sup
flua. ¶ Ad qd̃ est dicendum: ꝙ nec illa est diminuta nec
ista superflua. ¶ Pro quo aduerte ꝙ ꝓpositiones alio
rum modoꝝ. vt dicit phs pmo peri. non significant verũ
nec falsum. Omnis ergo oratio significans verum vel fal
sum est indicatiua. ⁊ sic patet ꝙ diffinitio phi non est di
minuta. nec ista superflua. licet ponatur ista particula indi
catiua: qꝛ diffinitio tunc diciṫ esse supflua quando nõ cõ
petit omni ꝯtento sub diffinito. vt si per diffinitionẽ ani
malis assignareṫ hec. substãtia animata sensitiua rationa
lis est superflua. qꝛ non cõpetit omni aiali: ⁊ tñc est dimi
nute quando cõpetit alteri a diffinito: vt si pro diffinitio
ne aialis assigneṫ ista substãtia animata: ⁊ non aliud: tñc
est diminuta: qꝛ cõpetit alteri a diffinito. vt plãte. Ex his
patet ꝙ diffinitio magistri non est supflua nec diminuta
cum ꝯuertaṫ cum diffinito. Magister ergo addit illã par
ticulam indicatiuã non tanq̃ necẽiam. sed ad exprimẽdã
magis natũ ꝓpositionis sicut cum diffinitur aial sic. sub
stantia aiata sensitiua diffinitio est bona. ⁊ etiam est bona
si simil'r addatur hec particula corporea: sic dicẽdo. aial
est substantia corporea aiata sensitiua. Et non valet si di
catur illa particula includiṫ in aliis. ergo frustra poniṫ
Rñsio ad tacitã obiectionem.
qꝛ quãuis includatur non tñ conuertitur cum aliqua il
larum. ¶ Uel aliter põt dici ꝙ illa particula indicatiua
est necessaria in diffinitione ꝓpositionis. qꝛ sine illa par
ticula indicatiua illa diffinitio non ꝯuertereṫ cum diffini
to: qꝛ non omnis oratio significans veꝝ vel falsum est ꝓ
Alia rñsio istantiã ꝯtra rñsi. cap. 5. Rñsio.
positio. ¶ Et si dicis. hoc est contra phm p̃ phier. qui di
cit. orationes alioꝝ modoꝝ: non significare veꝝ vel fal
sum. ⁊ etiam qꝛ diffinitio phi est diminuta cum cõpetat al
teri a diffinito. s. orationi ifinite. ¶ Diciṫ ꝙ significare ve
rum vel falsum dupl'r põt capi. s. proprie vt significare ve
rum vel falsum quiescẽter. Alio modo cõiter. siue quie
scenter siue non quiescẽter significet veꝝ vel falsum. Pri
mo mõ accipit phs. ⁊ illo modo ois orõ significans veꝝ
vel falsum est ꝓpositio. Scdo modo accipiṫ magister: ⁊
sic non ois oratio signãs veꝝ vel falsum est ꝓpositio. ⁊ sic
No. 4m
patet solutio ⁊c̃. ¶ Aduerte vlterius ꝙ ista verba icipit.
potest ⁊ ꝯsimilia. possunt dupl'r ꝯsiderari. Uno modo vt
famularia sunt: alio mõ non vt famularia. Si vt famula
ria ꝯsidereṅt scias ex grãmatica ꝙ hñt famulari infiniti

uis cum qbus iunguntṫ: ⁊ sic essent personalia vel impso
nalia sm ꝙ sunt infinita qbus famulanṫ. Si vo conside
rentur nõ vt famularia tunc erũt verba psonalia: vt ly in
cipit est verbũ actiuum purũ. ⁊ ly põt absolutum. Si pri
mo modo ꝯsidereṅt iste orões non significant verum vel
falsum. sor. põt. plato incipit: cum sint impfecte. ⁊ nõ signi
ficent veꝝ neq̃ falsum: seu pfectum sensum in animo au
ditoris. Si vo consideretur scdo modo: erunt pfecte: ⁊ si
gnificant verum vel falsum. pmo igiṫ modo accipit ma
Notandum 5m
gister. ¶ Aduerte vlterius ꝙ eadẽ oratio est enunciatio
Ritius
ꝓpositio: conclusio: ⁊ iterrogatio realiter: sed differũt ra
Nõndũ
tione: qꝛ orõ enunciatio inq̃ntum enunciat aliqd de aliquo
p̃ diffini
scz veꝝ vel falsum. Diciṫ ꝓpositio inq̃ntum imponitur ad
tionem
inferẽdum aliqd aliud: uideo ꝓpositio dicaṫ pro alio posi
Ar̃ p̃
tio: vt pmissa que poniṫ pro ꝯne inferenda. Diciṫ conclu
sio inq̃ntum concludiṫ. Dicitur aũt interrogatio inquan
tum interrogaṫ: ⁊ ꝓponitur sub modo dubii: ⁊ etiam põt
dici questio: ⁊ est indobitabilis ꝓpositio. In presenti su
mit magister ꝓpositionem non sm pruam rõnem. s. pro
orõne que poniṫ ad inferẽdum: vt est pmissa: sed large ꝓ
omni orõne indicatiua significante verum vel falsum.

Circa diffinitum nota ꝙ est 2e intẽtionis hñs duo si
gnificata. sicut ly oratio diffiniṫ solũ pro forma
li: ⁊ tñ non pro seipso: qꝛ ipsum est vnum nomẽ. ¶ Con
tra istam diffõnem arguiṫ multipl'r. pmo sic. ista. sor. cur
rit. iterrogatiue tenta. est orõ indicatiua veꝝ vel falsum si
gnificãs. ⁊ non est ꝓpositio. igiṫ diffinitio mala. ꝯña pz
cum minori. qꝛ illa non est orõ pfecta ⁊ non est vera vel
falsa. ⁊ maior ꝓbatur. qꝛ est oratio indicatiua. vt pz: ⁊ ꝙ
significet veꝝ vel falsum. probaṫ sic. quicqd significaṫ per
illam. sor. currit. non iterrogatiue tentam significaṫ p il
lam iterrogatiue tentam. sed veꝝ vel falsum significaṫ p
illam non iterrogatiue tentam: sed veꝝ vel falsum signifi
catur per illã non iterrogatiue tẽtam. igiṫ veꝝ vel falsum
significaṫ per illam iterrogatioe tentam. ꝯña patet cum
minori. ⁊ maior ꝓbatur. qꝛ ille orationes sunt synonime
argũ 2m.
vt pz. ¶ Scdo arguiṫ sic. ly deum esse est ꝓpositio: ⁊ tñ
non est oratio idicatiua. igiṫ diffinitio mala. pz ꝯña cum
minori. ⁊ maior ꝓbatur sic. qñcunq̃ sunt due orões sic
se hñtes ꝙ quicqd significaṫ per vnam significaṫ per aliã.
⁊ eꝯ. tunc si vna est ꝓpositio: ⁊ pari alia est ꝓpositio. sed
ly deus est ⁊ ly deum esse sunt hꝯ. qꝛ vtraq̃ significat deũ
esse. vt patet. igiṫ si vna est ꝓpositio. ⁊ alia simil'r. sed illa
deus est. est ꝓpositio igiṫ ⁊ illa. deum esse. tenet ꝯña cũ
minori: ⁊ maior arguitur: qꝛ si non: detur causa diuersita
argũ 3m
tis. ¶ Tertio sic. ista. canis currit est oratio idicatiua ⁊c̃.
⁊ tñ non est ꝓpositio: igiṫ ⁊c̃. ꝯña patet cũ minori ⁊ ma
ar 4m.
ior ꝓbatur. qꝛ est equiuoca. ⁊ ita non est ꝓpõ. ¶ Quar
to sic. illa. ego vellem mille ducatos. est ꝓpositio: ⁊ tamẽ
non est indicatiua: igitur ⁊c̃. ꝯña patet cum minori: ⁊ ma
vlt' ar.
ior probaṫ: qꝛ illa est vera. ⁊ ab oibus ꝯcedereṫ. ¶ Ulti
mo sic. subordineṫ ly a. huic. homo est animal. et sequiṫ
Alia rñsio
ꝙ est ꝓpositio ⁊ tamẽ non est idicatiua. igitur ⁊c̃. ¶ Ad
ista rñ. ⁊ primo ad pmum dicitꝙ argumẽtum verbali
ter ꝯcludit. sed non ꝯtra sensum diffinitionis. qꝛ diffini
tio sic intelligiṫ. propositio est oratio idicatiua verum vel
falsum significans quiescẽter. ⁊ sic patet solutio. qꝛ diciṫ
ꝙ ly sor. currit interrogatiue non significat verum vel fal
sum quiescenter. ¶ Ad 2m diciṫ simil'r ꝙ illa oratio. deũ
esse. licet significet verum: non tamẽ quiescenter vt patet ex
grãmatica: nec sequitur quicqd significaṫ per istam deus
est: significatur per istam. deum esse. sed illa deus est: est
propositio. igitur ⁊ illa deum esse. sed oportet in antece
dente ponere ꝙ idem ⁊ eodẽ non significent. qd̃ si poniṫ
negaṫ aña. Uel dicatur aliter ad vtrũq̃ ꝙ magr̃ loco de
ly verum vel falsum intellexit vere vel false. ⁊ tunc patet

solutio: q2 lz ista. deum esse: significet verum. non tñ vere: Ad 3ᵐ ⁊ modo vero cum nõ sit oĩo pfecta. ¶ Ad 3ᵐ dĩ ꝙ illa canis cur. est ꝓpositio equoca que nõ est ꝓpositio vna: sed ꝓpositio plures: q2 subordinatur pluribus. vnde audita ista. canis currit in mẽte generanĩ iste. 3. sine nota. s. latrabile currit. marinus cur. sidus celeste cur. que sunt vnuz aggregatũ ⁊ non ꝓpositio: sed ꝓpositiones: ⁊ ita de vocali dicit. ⁊ cum dĩ ꝙ ipsa est oratio negaĩ. ⁊ dĩ ꝙ est ora- Ad 4ᵐ tiones. ¶ Ad 4ᵐ rñ. dupl'r. ꝑmo ꝙ illa. ego vellem mille ducatos: non est ꝓpositio: ⁊ non est vera neq3 falsa. s3 oratio impfecta: nisi aliud subintelligaĩ. s. añs cõditionalis: Alia rñ- sio puta hoc si possez. ¶ Scd'o dĩ ꝙ illa est ꝓpositio ⁊ negatur ꝙ non sit indicatiua. q2 cõiter in illo complexo ly vellem subordinaĩ verbo idicatiuo. s. illi verbo volo. modo illud qd' subordinaĩ verbo indicatiuo est verbum indicatiuum. Siq' dicat ꝙ ei sic subordinatur: quia de hoc põ possumus disputare teneat hoc. Si aũt teneat ꝙ non est Ad 4ᵐ propositio. ¶ Ad 5ᵐ ⁊ vltimum dicetur infra.

¶ De propositione cathegorica.

Diuisiones sub ꝓpositione ꝯtentas sequitur numerare. Prima est ista. Propositionuz alia cathegorica: alia hypothe. ¶ Propositio cathegorica est illa que h3 s'bm ꝑdicatuz ⁊ copulam tanq3 principales ptes sui: vt hõ est aial: s'bm est ly homo: ꝑdicatũ vo ly aial: ⁊ copula est illud v'bum est: q2 ꝯiungit s'bm cuz ꝑdicato. ¶ Et si dicaĩ hõ currit: est ꝓpositio cathegorica: ⁊ non h3 ꝑdicatum: dĩ ꝙ h3 implicitũ ꝑdicatum. v3. ly currẽs: qd' p3 in resoluẽdo illud v'bum currit in sum es est: ⁊ suuz participiuz. Subm est de quo aliqd dicit. vt homo. Predicatum vo qd' dĩ de altero vt aial. s3 copula semp est v'bum substãtiuũ. s. sum es est. ¶ De ꝓpositione hypothetica posterius dicetur: ad differẽtiam cuius poniĩ illa particula principales partes sui. Quia ꝑncipales partes hypothetice non sunt s'bm ⁊ predicatum: sed plures cathegorice: vt infra dicetur.

Notandum ꝑᵐ Aduerte ꝑ ꝙ magister diffiniens ꝓpõnez cathegoricam dicit sic. Propositio cathegorica ẽ que h3 s'bm ꝑdicatuz ⁊ copulã ꝑncipales ptes sui. Duas pticulas posuit in ista diffinitione. ꝑᵃ est ꝓpositio que est loco gñis. 2ᵃ est que h3 s'bm ꝑdicatum ⁊ copulam ꝑncipales ptes sui. que est loco dĩe. nam p hanc pticulã differt a ꝓpositione hypothetica: cuius ptes ꝑncipales nõ sunt subiectum ⁊ ꝑdicatum ⁊ copula: sed due ꝓpositiones: ⁊ hec pticula d3 itelligi explicite vel implicite: q2 dicendo. ois homo est risibilis. ⁊ e3. ly e3 est ꝓpositio cathegorica ⁊ non h3 ptes explicite: sed bene implicite: q2 subordinatur vni mẽtali hñti oẽs has ptes explicite. vt isti. oẽ risibile est homo. Sil'r dicẽdo si sor. curris est. ly est. est ꝓpositio cathegorica ⁊ implicite h3 duas ptes ⁊ nõ explicite. ¶ Et si dicas ꝙ ly est nõ significat vez nec falsuz. p ph'm ꝑmo phier. cap de verbo. ponẽtem ꝯueniẽtiam inter nomen ⁊ verbum in hoc ꝙ sicut nomen per se sumptum sine cõpositione non significat vez nec falsum. ita verbum per se sumptum: sine aliqua cõpositione non significat verum vel falsum: tũc vltra non significat verum vel falsuz: ergo non est propositio. ¶ Respondeĩ ꝙ philosophus intelligit ꝙ nomen ⁊ verbum sumptũ sine compositione tam explicite q3 implicite non significat vez neq3 falsuz: sed si implicite h3 cõpositionem significat vez vel falsuz: vt de illo verbo est. patet in argumẽto. Patet etiaz de nomine: vt si q's interroget quis currit. ⁊ respondeaĩ sortes. ly sor. significat vez vel falsum. q2 implicite est cum compositione: cum subordinetur isti mentali. sortes currit.

Notandum 2ᵐ ¶ Aduerte scd'o circa diffinitum. vnde sumptuz est hoc nomen cathegorica dicit Boe. in topica sua ꝙ cathegorica idem est qd' predicatiua: denominaĩ autem sic a maioris partis ꝑuilegio. i. a digniori parte eius: q2 ꝑdicatum est dignius subiecto. ¶ Sed vlterius queres: quare terminus sequens verbum dicit predicatum: ⁊ precedẽs dicitur subm: ⁊ verbum dĩ copula. Diciĩ ꝙ rationes eoruz ostẽdunt. Nam ꝑdicatuz est qd' de altero dĩ subiectũ vo de quo altez dĩ. i. qd' subiiciĩ alteri. puta ꝑdicato: copula dĩ verbũ substãtiuum: q2 copulat ⁊ coniungit ꝑdicatũ cum subiecto: ⁊ omne v'bum facit hoc in virtute ipsius. Nam oẽ aliud v'bum a verbo substãtiuo dĩ adiectiuum: q2 est resolubile in suum pricipiũ ⁊ sum es est.

Notandum 3ᵐ ¶ Aduerte tertio circa diuisionẽ. q2 cõiter dĩ ꝙ illa est diuisio analogi in analogata. põt tamẽ teneri ꝙ sit diuisio generis in spẽs. de hoc vide emple in questionib' ꝯtra summulas.

Notandũ 4ᵐ. 4ᵉ ẽ diuisio. ¶ Sed pro oibus diuisionibus ꝯandis ⁊ datis. ¶ Aduerte ꝯm Boe. ꝙ quadruplex est diuisio. Est enim ois diuisio. aut generis in species. aut totius in partes: aut vocis in significationes. Et ꝑter has est alia diuisio que ꝯm accidens dĩ: ⁊ hec est triplex: aut cum subiectũ in accidẽs diuidimus. aut cum accidẽs in subm: aut accidẽs in accidentia. Exẽplum ꝑmi: cũ genus in spẽs diuidaĩ: aialium aliud rõnale aliud irrõnale. Exẽplum scd'i: cum totuz in ptes diuidiĩ: aut cum totũ ꝯtinuum diuidiĩ in ptes integrales: vt domus diuidiĩ in tectum: fundamẽtum: parietes: aut cũ totum diuidiĩ in partes essentiales: vt homo diuidiĩ in corpus ⁊ aiam: aut totuz discõtinuum diuidiĩ: cum diuidimus gregẽ: aut populum: aut exercitũ: aut cũ diuidiĩ totum vl'e. vt homo in sor. ⁊ ciceronẽ: aut cum diuidiĩ totum ptẽtiuũ in suas potẽtias ⁊ virtutes: vt anima diuidiĩ in potẽtiam intellectiuã: sensitiuã: ⁊ vegetatiuam. Exẽplum tertij. cum sit diuisio vocis in significationes: q2 vel est vox equoca: vt est canis. significat eniz aial latrabile: piscẽ marinũ: ⁊ sydus celeste: ⁊ talis diuisio dĩ equocationis: vel est oĩo multa significãs. vt Aio te eacida romanos vincere posse. ⁊ hec diuisio dĩ ambiguitatis siue amphibologie: aut ꝯm modũ. hec enim vox infinitũ non significat plura: sed multis modis. nã significat rem vnã: cuius terminus inueniri potest. ⁊ hoc aut ꝯm mensuram. i. magnitudinẽ. aut ꝯm multitudinẽ aut ꝯm speciẽ. Exẽplum quarti. cum s'bm diuidiĩ in accidentia. vt cum dĩ hoiuz alij sunt nigri: alij sunt cãdidi. alij medio colore colorati. accidẽs diuidiĩ in subiecta sic eoz que expetunĩ alia in aiãlia in corpibus sita sunt. accidẽs in accidẽtia diuidiĩ sic. cãdidoz alia dura sunt: vt Margaritha. alia liquida vt lac: sed nota ꝙ diuisio analogi i analogata reducitur ad diuisionem equiuoci in equiuocata.

Ratio ꝯ diffinitionem argũ Contra istam diffinitionẽ arguiĩ sic. [illegible]libet istaꝝ in scripto. sor. currit. sor. am[illegible]inẽ, Sor. est asinus. sor. est homo. est cathego. ⁊ tamen prime deficit ꝑdicatum. ⁊ scd'e simil'r. q2 obliquus non põt esse ꝑdicatum. ⁊ tertie deficit subiectũ. q2 est ibi obliquus. ⁊ q'rte deficit ꝑdicatum. q2 adiectiua non sunt ꝑdicatum igiĩ diffinitio mala. tenet ꝯsequẽtia cuz maiori. ⁊ minor ꝓbatur. q2 ipse sunt orones indicatiue significantes veruz vel falsum quiescẽter. igiĩ sunt ꝓpositiones ⁊ non hypothetice: igitur cathegorice.

Rñsio ¶ Ad istud argumentum dicit magister in textu ꝙ illa. sor. curris est cathegorica. et

dicit

dicit q habet predicatum implicite. et hoc sufficit: quia ista sor. currit. resolvitur sic. sor. est currens. Sed dubitaret aliquis qualiter in ly currit in scripto est ly currens implicitum. nam hoc non videtur verum: ut patet ad sensum. Et ideo dicendum de intentione magistri in 2° argumento primi dubii. quod pro tanto dicitur quod in ly currit in scripto est ly currens quia ly currit subordinatur huic est currens. et sic dicimus quod in ly currit. est verbum et predicatum implicitum: tamen in veritate ly currens non est in ly. currit nec sequitur ista. sor. currit. habet predicatum implicite. igitur habet predicatum. sed sequitur oppositum. scilicet quod non habet predicatum. et subordinatur uni habenti. est igitur diffinitio propositionis cathegorice secundum magistrum talis. propositio cathegorica est illa que habet secundum predicatum et copulam partes principales sui explicite vel implicite. i. est illa que habet ista tria vel subordinatur uni habenti et ex hoc patet solutio aliarum. di. n. quod ista. sor. est non habet predicatum: sed subordinatur uni habenti et hoc sufficit: et ita dicatur de illa. sor. est bonus et de similibus. Sed contra solutionem magistri arguitur: quia ea data sequitur quod ly ego in illa. sor. est homo et ego. esset propositio cathegorica. consequens est falsum et consequentia probatur. quia omne habens secundum predicatum et copulam principales partes sui explicite vel implicite est propositio cathegorica. sed ly ego habet hec omnia implicite igitur est cathegorica. tenet consequentia cum maiori per magistrum. et minor est patens: quia ly ego subordinatur uni habenti. Huic argumento respondet magister argumento. 46. primi dubii concedendo quod ly ego est propositio. et ista est intentio sua expresse et Pau. pergu. et Petri. Man. in cap. conversionum. ubi dicit quod ly a. dato quod subordinetur propositioni est propositio. et ita firmiter istos negatur. quod sit esse falsum. Sed circa dicta istorum doctorum movetur talis questio. scilicet an ly ego vocale: et ly a. in casu superiori sit complexum et arguitur quod non auctoritate et rationem: quia Dentis hec sophismate. 21. et aliqui alii sunt huius opinionis. Sed arguitur ratione. primo sic illud quod est pura dictio non est complexum. Sed ly econverso vocale est pura dictio ut ad sensum patet. igitur non est complexum. tenet consequentia: et antecedens probatur. quia pura dictio et oratio ex opposito distinguuntur. Et confirmatur quia si ly econverso sit complexum da ex quibus: et non poterit dici ex quibus. In oppositum arguitur auctoritate illorum doctorum et rationibus. primo sic. ly econverso est oratio et propositio. igitur terminus complexus. consequentia patet. et antecedens probatur: quia ly econverso habet secundum predicatum et copulam principales partes sui explicite vel implicite. igitur est propositio. tenet consequentia de intentione istorum doctorum et antecedens est verum. igitur et consequens. Secundo arguitur sic. nullum incomplexum est verum vel falsum: sed ly converso. et ly a. est verum vel falsum. igitur illa non sunt incomplexa consequentia patet cum minori. quia ly a. in casu concederetur sicut ly econverso. maior est Aristotelis. in antepredicamentis. Tertio sic. omne concedendum: aut negandum est affirmativum: aut negativum: cum intellectus ei assentiat: aut dissentiat: sed ly a. est concedendum: aut negandum. igitur est affirmativum vel negativum. tunc ultra omne affirmativum vel negativum est complexum. a. est huiusmodi. igitur est complexum igitur non incomplexum. patet consequentia: prima et secunda similiter. arguitur eius maior per Aristo. in antepredicamentis ubi dixit quod nullum incomplexorum est falsum seu est affirmatio vel negatio. Quarto sic. omne quod est nomen et verbum est complexum. sed ly a. in casu ubi subordinaretur isti. sor. est. est nomen et verbum. igitur complexum. consequentia patet cum maiori: et minor probatur sic. illud quod subordinatur nomini et verbo collective est nomen et verbum. sed ly a. est huiusmodi. igitur etc. tenet consequentia cum minori et maior probatur. quia non potest assignari causa quare aliquid sit nomen: nisi quia subordinatur nomini: et ita a pari non potest assignari causa quod aliquid sit nomen et verbum: nisi quia subordinatur nomini et verbo. Quinto. Si ly a. esset incomplexum a pari. dato. quod ly vel subordinaretur huic homo est sor. esset incomplexum. consequens est falsum probatur. quia ly vel non esset pars orationis. igitur non incomplexum. consequentia patet: et antecedens probatur: quia si esset pars orationis esset coniunctio. Sed arguitur quod non sit coniunctio: quia si esset coniunctio ista esset incongrua. sor. est homo. et vel. que tamen non est incongrua. igitur etc. Sexto sic. si ly a. esset incomplexum maxime esset nomen: sed non est nomen. igitur non est incomplexum: consequentia patet cum maiori. et minor probatur sic. omne vocale quod est nomen subordinatur solum nomini. sed ly a. non subordinatur solum nomini. igitur non est nomen. consequentia patet cum minori. maior etiam patet. Sed forte negatur illa maior. et dicitur quod ad hoc quod aliquid sit nomen sufficit quod subordinetur nomini. et non requiritur quod subordinetur nomini solum. Sed contra istam responsionem arguitur. quia ea data sequitur quod ly currit vocale est participium. probatur: quia subordinatur participio. Item illa data sequitur quod ly. a. a pari est verbum. quia subordinatur verbo. licet non soli verbo quod si conceditur arguitur hoc esse falsum sic. nullum nomen est verbum. sed ly a. est nomen. igitur ly a. non est verbum. patet consequentia cum minori per te. et maior probatur sic. nihil quod significat sine tempore significat cum tempore. sed omne nomen significat sine tempore et omne verbum cum tempore. igitur nullum nomen est verbum. Septimo arguitur sic. ly nihil est complexum. igitur a pari ly a. et ly econverso in casu superiori. consequentia patet. et antecedens probatur. quia si non. da tu oppositum. scilicet quod ly nihil sit incomplexum: et sequitur quod ipsum esset nomen. Sed arguitur hoc esse falsum. quia capio istam nihil est chymera in scripto. et arguitur sic. si ly nihil hic esset nomen: aut esset nomen habens hic officium universalizandi: aut non habens hic officium universalizandi. sed nec primum nec secundum. igitur etc. non primum probatur. quia si hic haberet tale officium: aut supra se: aut supra alium terminum: sed non supra se: ut patet nec supra alium terminum: quia nullus est ibi alius terminus a parte subiecti. igitur etc. quod non secundum probatur: quia si esset nomen non habens hic tale officium. igitur ista non esset universalis. nihil est chymera: quod omnes negant. Ultimo arguitur sic. sicut se habet ly Petrus Paulus dato quod subordinetur uni conceptui ad esse simplex: ita ly a. et ly econverso ad esse complexum: sed ly Petrus Paulus in tali casu est simplex. igitur et ly a. et ly econverso complexum. consequentia patet cum maiori ex convenienti similitudine et minor est de intentione Marsilii in antepredicamentis. et apparebit vera consideranti. Ista dubitatio propter rationes et auctoritates est multum difficilis. ideo difficile est sine distinctione solvere. Respondeo tamen dupliciter. primo sine distinctione. secundo cum distinctione. primo sine distinctione dicitur. quod ly econverso est propositio et complexum. Et ad argumentum in oppositum dicitur negando maiorem simpliciter quod ly econverso. sit pura dictio: imo dicitur quod ly econverso. est nomen aut nomina et verbum collective: et tamen nec est nomen nec est verbum. et ratio est: quia subordinatur illis collective et non divisive. et sic non est pura dictio. Et ad confirmationem cum dicitur ex quibus est complexum: dicitur quod ad hoc quod aliquid sit complexum non requiritur quod componatur ex duabus: aut ex pluribus partibus orationis sed requiritur quod componatur ex duabus aut pluribus partibus

tibus orationis: aut sint due vel plures partes orationis collectiue sumendo. et sic in proposito de ly econuerso. et ideo est complexum. ¶ Sed contra istam solutionem arguitur. primo sic. si ly econuerso est complexum. igitur oratio. igitur terminus: cuius aliqua pars aliquid separata significat. consequens falsum. igitur illud ex quo sequitur. ¶ Secundo arguitur sic. si ly econuerso subordinatur nomini et verbo et pluribus partibus orationis. igitur ly econuerso erit equiuocum. igitur non erit propositio. cuius oppositum dicebatur. ¶ Ad primum respondeo. quod diffinitio orationis est incompleta: sed intelligitur sic secundum Paulum oratio est terminus cuius aliqua pars aliquid separate significat: vel est illud quod subordinatur vni tali. et sic est in proposito. quia licet partes de ly econuerso non significent separate: tamen subordinantur vni. cuius aliqua pars separate significat. et ita sibi competit diffinitio orationis: et est oratio. ¶ Ad secundum cum dicitur: si ly econuerso subordinatur duabus partibus orationis: et non vni tantum. igitur est equiuocum: nego consequentiam: et adducitur instantiam: quia ista: homo est: subordinatur duabus partibus: et tamen non est equiuoca. Unde ista est differentia inter ly econuerso. et terminum equiuocum. puta ly canis: quia ly econuerso. subordinatur pluribus ordine quodam. Sed ly canis: non cum ordine: vt patet. ¶ Secundo et melius ad dubium respondetur distinguendo de complexo et incomplexo: quia duplex est complexum scilicet grammaticale et logicale. ¶ Complexum logicale est illud quod est aggregatum ex pluribus conceptibus: vel subordinatur pluribus conceptibus: ordine quodam: et sic loquendo de complexo: ly homo est animal. in mente est complexum: quia est aggregatum ex pluribus: et ly homo currit: et ly nihil: et ly econuerso: in voce: aut scripto sunt complexa: quia licet non sint composita ex pluribus conceptibus: eo quod sunt vocalia: tamen subordinantur pluribus conceptibus ordine quodam. Similiter per oppositum incomplexum logicale est illud quod non est compositum ex pluribus conceptibus: neque subordinatur ordine quodam vni composito ex pluribus: et sic ly homo: tam in voce quam in scripto est incomplexum logicale. Sed complexum grammaticale est illud quod est aggregatum ex pluribus quorum aliqua tenentur pro dictionibus in grammatica: siue istud tale subordinetur pluribus conceptibus siue non. Exemplum: dicimus quod ly homo est animal: siue in voce: siue in scripto: siue in mente est complexum grammaticale. et similiter ly Petrus Paulus. et ly leopardus in voce est complexum grammaticale: et hoc siue ly Petrus Paulus. subordinatur pluribus conceptibus siue non. et hoc quia ly Petrus Paulus. componitur ex pluribus: quorum aliqua in grammatica tenentur pro dictionibus. similiter per oppositum. incomplexum grammaticale est illud quod non est factum ex pluribus. quorum aliqua communiter teneantur pro dictionibus in grammatica: seu quibus grammatica communiter vtatur tanquam dictionibus: et isto modo loquendo: ly homo. est incomplexum grammaticale. sed ly leopardus. et ly Petrus Paulus est complexum: quamuis subordinentur simplici conceptui: et hoc quia grammaticus communiter vtitur illa parte leo: et illa parte pardus pro dictionibus: et eas declinat: et similiter illa dictione Petrus. et illa dictione Paulus. ¶ Et si dicatur: quomodo cognoscam si grammaticus vtitur partibus alicuius pro dictionibus: aut non. Dicitur quod quando grammaticus attribuit illis partibus accidentia que communiter tribuit partibus orationis scilicet casum aut genus aut personam aut modum: aut alia: tunc dicas quod vtitur illis pro partibus orationis: et in proposito de ly Petrus paulus. ¶ Ex quibus patet solutio ad dubium. dicitur enim quod ly econuerso est incomplexum grammaticale et complexum logicale. et per oppositum. ly Petrus Paulus est complexum grammaticale. et incomplexum logicale. dato quod vni conceptui subordinetur. Et sic poteris soluere argumenta facta superius cum ista distinctione. ¶ Et si dicitur. quomodo accipit magister complexum quando dicit quod oratio est terminus complexus. dicitur quod capit logicaliter et non grammaticaliter.

Ibi solu/nem ar. pmo | of 2° | Ad pm di | Ad 2m | alia rñ. ad dubm | Dupl'x est complexum | 2° pe. Rñ. | Petitio 2° | Rñsio

¶ Secunda diuisio est ista. ¶ Propositionum cathegoricarum: alia affirmatiua: alia negatiua. Propositio cathegorica affirmatiua est illa in qua verbum principale affirmatur vt homo currit. Propositio cathegorica negatiua est illa in qua verbum principale negatur: vt homo non currit.

Notandum pm

Aduerte primo quod magister diffinit propositionem affirmatiuam sic. est illa in qua principale verbum affirmatur. duas particulas posuit. Prima est ly illa que sic exponitur. i. propositio et stat loco generis. Secunda est principale verbum affirmatur: que est loco differentie quod dicitur propter secundarium verbum penes quod non attenditur affirmatio vel negatio propositionis: quia si negetur non propter hoc dicitur propositio negatiua: vt illa est affirmatiua. scilicet qui non currit mouetur et tamen secundarium verbum negatur. Similiter si affirmatur non propter hoc dicitur propositio affirmatiua: vt illa est negatiua. scilicet qui mouetur non currit: et tamen secundarium verbum affirmatur: et hec secunda particula principale verbum affirmatur debet intelligi explicite vel implicite: quia dicendo: omnis homo est animal rationale: et econuerso. ly econuerso est propositio affirmatiua: et tamen illic non est principale verbum quod affirmetur explicite. sed implicite tantum: quia subordinatur huic mentali. Omne animal rationale est homo. ¶ Consimiliter ponit duas particulas in diffinitione propositionis negatiue. Prima est. ly illa que exponitur: vt supra: id est propositio loco generis. Secunda in qua principale verbum negatur et ponitur loco differentie et dicitur propter secundarium verbum penes quod non attenditur affirmatio nec negatio propositionis: vt dictum est supra: et hec particula debet intelligi consimiliter explicite vel implicite propter secundam partem huius propositionis: nullum animal est rationale: et econuerso. ly econuerso est propositio negatiua implicite. Magister etiam in tractatu contra summulas addit aliam glosam huic particule in qua principale verbum negatur scilicet per negationem existentem aliquid illius: quod dicitur propter precedentem vniuersalis negatiue que est affirmatiua: et tamen negatur verbum principale: sed non propter negationem existentem aliquid illius. ¶ Aduerte secundo circa diuisionem que est generis in species. propositio enim est genus ad affirmatiuam et negatiuam: vt voluit Porphyrius: sic recitat Boetius in primo perhie. Alixander diceret quod sit diuisio analogi in analogata. Rationes eorum vide in questione contra summulas si placet. ¶ Aduerte tertio quod penes aliud attenditur affirmatio vel negatio in cathegoricis et penes aliud in hypotheticis: quoniam in hypotheticis attenditur penes notam contingentem que si negatur est negatiua. si autem non est affirmatiua: quia si habet nota in hypotheticis sicut verbum principale in cathegoricis de inesse. In cathegoricis aut est quedam diuersitas. Nam quedam sunt de inesse quedam modales. In cathego. de

Notandum 2m

Notandum 3m

inesse affirmatio. et negatio attenditur penes verbum principale: quod si negatur est negatiua si non: est affirmatiua. In modalibus vero dicit philosophus secundo perhiermenias. q penes modum attenditur affirmatio et negatio: quia ita se habet modus in modalibus: sicut verbum principale in cathegoricis de inesse. an autem sit vniuersaliter verum in modalibus de sensu composito et de sensu diuiso: et an modalis in qua modus affirmatur et dictum negatur sit negatiua: vel non: clare declarabimus cum de modalibus infra declarabitur. ¶ Dubitaret quis. quare si propositio debet esse negatiua requiritur aduerbium negandi in propositione: et tamen si debet esse affirmatiua non requiritur aduerbium affirmandi in propositione: quia illa est affirmatiua tu es homo: et non tamen ponitur aduerbium affirmandi in propositione vt profecto: quippe: etc. ¶ Ad hoc respondet Paulus pergulensis in septimo dubio supra consequentias Strodi: di. q talia aduerbia teste Prisciano in maiori volumine non sunt aduerbia affirmandi: sed confirmandi: quia non faciunt propositionem affirmatiuam: sed propositionem quam inueniunt confirmant. Unde si dixero. profecto nullus homo est asinus: ly profecto non affirmat: sed confirmat negationem quam inuenit. Sed aduerbia negandi ex officio suo habent negare: et proprie sunt aduerbia negandi. ¶ Contra. sicut illud aduerbium dicitur aduerbium negandi per hoc q negatur aliquid. ita aduerbium dicitur affirmandi per hoc quod affirmatur aliquid: sed per talia affirmatur aliquid. ergo. minor probatur: quia si queratur. putas ne q homo sit albus et respondit ita certum est q affirmatur illud. Deinde omne confirmare est affirmare. ¶ Ideo dico aliter q talia sunt aduerbia affirmandi: non tamen habent facere propositionem affirmatiuam: sicut aduerbium negandi facit propositionem negatiuam: quia propter hoc ex natura verbi substantiui est propositionem affirmatiuam facere: cum ex natura eius sit vnire et componere extrema: non autem de natura verbi est diuidere vnum extremum ab altero. ideo requiritur aliqd per quod fiat hoc et illud est negatio.

(Margin: Dubium — Risio. Pau. pergu. — Jnst. — Mia rñ sio)

Circa istas diffinitiones scias q sic debent limitari. propositio cathegorica affirmatiua est illa in qua verbum principale affirmatur. idest non negatur per negationem existentem in ea: vel est illa que subordinatur vni tali. Primum dicitur propter preiacentem istius nullus homo est. que est affirmatiua: et tamen verbum negatur a ly nullus. sed non a ly nullus. existente in preiacente. vt patet. Secundum dicitur propter ly a. posito q subordinetur illi. homo est asinus. Similiter limitetur diffinitio negatiue.

(Margin: Ristus. Notandum)

¶ Tertia diuisio est ista. Propositionum cathegoricarum: alia vera: alia falsa. Propositio cathegorica vera est illa: cuius primarium et adequatum significatum est verum: vt tu es homo. hec enim est vera: tu es homo: quia te esse hominem est verum. Uoco significatum primarium et adequatum propositionis quod est simile orationis infinitiue: vel coniunctiue illius: vnde te esse hominem: vel quod tu es homo. dicitur significatum primarium et adequatum illius: tu es homo cetera autem significata vt te esse animal: te esse substantiam: et huiusmodi: sunt significata secundaria: et penes illa non dicitur propositio vera nec falsa. Propositio cathegorica falsa est illa: cuius primarium et adequatum significatum est falsum vt tu asinus.

Aduerte pro itellectu diuisionis q triplex est significatum propositionis. s. principale: assertiuum et representatiuum. Principale est illud qd resultat ex primaria significatione diuisim suorum terminorum vt hec propositio. homo est aial principaliter significat hominem esse animal. Assertiuum est qdcunque significatum principale alicuius propositionis sequentis ad eam et sic illa propositio. homo est animal significat assertiue aliqd esse. nam formaliter sequitur homo est aial. ergo aliquid est. Representatiuum vero dicitur qdcunque significatum qd significando apprehenditur per ipsam: et sic significatum representatiuum illius propositionis. homo est aial. est hoiem esse asinum. ex quo sequitur: q omne significatum principaliter est assertiuum: et non econuerso. et omne assertiuum est representatiuum: et non econuerso. Ad propositum. g penes veritatem vel falsitatem principalis significati di propositio vera vel falsa. non autem penes veritatem vel falsitatem alterius significati. ¶ Aduerte q ista tria nomina significatum principale significatum primarium et significatum adequatum: sunt nomina synonima sicut tunica: vestis et indumentum extra materiam insolubilium: qd notanter dico: qd in materia insolubilium adequatum significatum et principale non sunt idem: secundum magistrum in vltimo notabili insolubilium. Adequatum enim significatum in illis est significatum cathegoricum qd est simile orationi infinitiue vel coniunctiue: vt hi sor. dicit falsum significatum adequatum est sortem dicere falsum. principale vero significatum est hypotheticum: vt sor. dicere falsum et istam esse verum: et in insolubilibus possibilitas attenditur penes adequatum significatum. falsitas vero penes principale. Quod autem illa tria idem sint extra materiam insolubilium probatur: quia omne significatum primarium vel adequatum est illud qd est simile orationi infinitiue vel coniunctiue. vt patet per magistrum in textu: sed omne principale est huiusmodi. vt patet ex primo notato. quare etc. ¶ Aduerte 3° q isti termini verum vel falsum possunt accipi tripliciter. Primo transcendenter: et sic sunt termini prime intentionis: vt impositionis: et sic conceditur sophistice. q illa propositio. homo est asinus est vera: quia est entia: quia est tres res siue tres termini. Secundo pro propositione vera vel falsa: et sic sunt termini secunde intentionis vel impositionis. Tertio aduerbialiter verum pro vere: vel ita esse falsum pro false vel non ita esse. In proposito communiter dicitur. q sumuntur aduerbialiter qd idem est dicere propositio vera est cuius primarium significatum est verum et dicere propositio vera est illa que primarie significat sicut est: et idem est dicere propositio falsa est illa: cuius primarium significatum est falsum: et dicere propositio falsa est illa que significat: sicut non est vel sic ita est: sicut significat. ergo est vera: et econuerso non est ita sicut significat. ergo est falsa: et econuerso. Quantum autem veritatis hoc contineat. vide in questione contra summulas vbi declaratur q verum nominaliter sumptum denominat intellectum verum propositionem veram et significatum verum: et eadem veritate intellectus denominatur verus: et propositio vera: et significatum verum. Non igitur debet exponi q significatum dicatur verum aduerbialiter pro vere. Si nominaliter sumendo verum recte dicatur q significatum sit verum. vide ibi ample. Ex his patet intellectus diffinitionis etc.

(Margin: Notandum primo significatum propositionis est triplex. — Notandum 2m — Notandum 3m. Uerum et falsum 3r.)

Contra istas diffinitiones arguitur dupliciter. Primo sic. aliqua est propositio vera: cuius primarium adequatum significatum non est verum. igitur diffinitio mala. patet consequentia. antecedens probatur de ista. nulla chymera est: cuius significatum nec

(Margin: Ristus contra diffinitionem. Arguitur primo)

Confir. eſt verum nec falſum:q2 non eſt. ¶ Et confirmatur:quia
iſta chymera eſt:eſt falſa:⁊ tamen ſuum ſignificatuꝫ non
Retractata eſt falſum ex quo non eſt. ¶ Forte diceret aliquis alter ꝙ
ſuum ſignificatum eſt falſum:q2 ly falſuꝫ idem ſonat:q3
ꝓ rñ. ꝯf. non ens. ſicut ly verum. ¶ Contra iſta reſponſio conce-
dit ꝙ illud ſignificatum. ſ. chymeram eſſe eſt non ens:ſed
iſta ꝓpoſitio implicat ꝯtradictionem in logica quomo-
argr̄ 2°. docunq3 capiat̄ ly ens. igitur rñſio nulla. ¶ Scḋo argui
tur ſic. datis illis diffinitionibus. ſequitur ꝙ illa duo cō-
tradictoria ſunt ſimul vera. ſ. aliq̄s homo eſt:⁊ non aliq̄s
homo eſt. ꝯñs eſt falſuꝫ. ⁊ ꝯñtia probatur ſic. ſignificata
iſtaꝝ ſunt ſimul vera. igit̄ iſta ſunt ſimul vera. tenet con-
ſequentia per diffinitionē. ⁊ añs probat̄:q2 ſignificatum
prime eſt verum vt diceret poſitio:ex quo ipſa eſt vera. ſꝫ
quicq̄d eſt ſignificatum prime eſt ſignificatum ſcḋe. ⁊ eꝫ
igitur ſignificatum ſcḋe et eſt verum tenet conſequentia
cum maiori ⁊ minor probat̄ ſic quandocūq3 ſunt due ꝓ-
poſitiones ſic ſe habētes ꝙ oēs termini ſignificatiui:qui
ſunt in vna ſunt in alia. ⁊ econuerſo. tunc quicq̄d ſignifi-
catur per vnam ſignificat̄ per aliam:ſed ſic eſt in ꝓpoſito
de iſtis ꝙ oēs termini ſignificatiui qui ſunt in vna ſunt in
alia. ⁊ eꝫ. igit̄ quicq̄d ſignificat̄ per vnam ſignificat̄ per
aliam. conſeq̄ntia patet cuꝫ maiori. ⁊ minor probatur:
q2 nihil plus eſt in vna q̄3 in alia niſi ly non modo ly non:
non eſt terminus ſignificatiuus. igitur ⁊c̄. Et iſtis argu-
mētis poteris arguere contra diffinitionē propoſitionis
argr̄ 3°. neceſſarie ⁊ poſſibilis. ¶ Tertio ſpecialiter arguitur cō
tra diffinitioneꝫ ꝓpoſitionis neceſſarie:q2 iſta. chymera
non eſt:eſt neċia. ⁊ tamen ſuum ſignificatiuuꝫ non eſt ne-
Nōndū ceſſarium:q2 non eſt. igit̄ ⁊c̄. ¶ Pro ſolutione argumen
toꝝ opꝫ declarare diffinitiones propoſitionis vere fal-
ſe ⁊ neceſſe dico igit̄ ꝙ diffinitio ꝓpoſitionis vere ſic in-
telligit̄. ꝓpoſitio vera eſt illa:cuius ꝑmarium ⁊ adequa-
tum ſignificatū eſt verum. i. eſt ſignificatū verum eo mo-
do quo repreſentat̄ per ꝓpoſitionem talem. Et falſa eſt
illa:cuius ꝑmarium ⁊ adequatū ſignificatū eſt falſum. i.
eſt ſignificatum falſum eo modo quo repreſentatur p illā
Ad ꝑm dr̄ ⁊ ita de neceſſaria dicatur. ¶ Iſto ſtante ad ꝑmum dr̄ ꝙ
illa. nulla chymera eſt:eſt vera:⁊ ꝙ ſignificatum ſuuꝫ eſt
verum:⁊ ꝙ nullam chymerā eſſe eſt verum. i. ſignificatū
verum. Et vlterius negatur iſta conſequētia. nullā chy-
meram eſſe nihil eſt. igitur non eſt ſignificatum verum:
quia ly ſignificatum verum ampliat vſq3 ad imaginabi-
ad ꝯfir. lia. ¶ Et ad cōfirmationem nego ꝙ ſignificatum iſtius.
chymera eſt. non ſit falſum:⁊ cum probatur arguēdo nō
eſt. igitur nō eſt falſum. nego conſequētiam:q2 ly falſum.
Ad 2^{m} ampliat etiam vſq3 ad imaginabilia. ¶ Ad 2^{m} conceditur
ꝙ idem eſt ſignificatuꝫ duoꝝ contradictorioꝝ:⁊ nego ꝙ
duo ꝯtradictoria ſint ſimul vera. Et ad ꝓbationem con-
ceditur ꝙ iſta eſt vera. aliq̄s homo eſt. Sed nego ꝙ iſta
ſit vera. non aliq̄s homo eſt. Et cum arguit̄. eius prima-
rium:⁊ adequatum ſignificatum eſt veꝝ:igit̄ ipſa eſt ve-
ra dr̄ ꝙ non valet ꝯñtia. Sed opꝫ ſic arguere. eius ꝑma-
rium ⁊ adequatū ſignificatuꝫ eo modo quo repreſentat̄
per illam eſt veruꝫ. igit̄ illa eſt vera:⁊ tunc negatur añs.
¶ Ad 3^{m} ꝯceditur ꝙ iſta eſt neceſſaria. chymera nō eſt ⁊
ſignificatū eſt neceſſarium:⁊ cum arguit̄. chymeraꝫ non
eſſe nihil eſt. igit̄ non eſt neceſſarium. negat̄. conſequen-
tia:q2 ly neċium. ampliat vſq3 ad imaginabilia:ex quo in-
cludit ly verum ⁊ ly verum. includit ly intelligi. amplias
1ª vſq3 ad imaginabilia. Sed de h̄ forte dicet̄ alibi. ¶ Sed
Petitio hic tu queres quomodo cognoſcam ego ſi ſignificatū eo
Rñſio. modo quo ſignificat̄ per propoſitionem ſit veruꝫ vel fal
ſum. ¶ Reſpōdeo ꝙ quando intellectus adequabitur ꝑ
illam propoſitionem illi ſignificato. tunc illud ſignifica-
tum eo mō repreſentatuꝫ erit veꝝ:q2 veritas eſt adequa
tio intellectus ad rem. ¶ Sed iteruꝫ queres. quomodo 2ª
adequatur intellectus rei per ꝓpoſitionem. ¶ Reſpon- Petitio
deo ꝙ quādo intellectus per aliquam ꝓpoſitionem que Rñſio
eſt aut erit:aut que eſſe poteſt:aut intelligi:vel etiam nō
eſſe que non eſt:aut non fuiſſe que non fuit ⁊c̄. tunc ade-
quatur rei ⁊ ipſe intellectus eſt veruꝫ ⁊ intellectio vera ⁊
propoſitio vera:q2 per illam adequatur rei. ⁊ res eſt ve-
ra:q2 adequatur intellectui ſm̄ intellectionem.

¶ Quarta diuiſio. propoſitionum cathegori-
carum alia poſſibilis:alia impoſſibilis. Pro
poſitio cathegorica poſſibilis eſt illa cuius pri
marium ⁊ adequatum ſignificatum eſt poſſi-
bile:vt tu curris. Propoſitio cathegorica im-
poſſibilis eſt illa:cuius ꝑmarium ⁊ adeq̄tum
ſignificatū eſt ipoſſibile. vt homo eſt aſinus.

Aduerte ꝑmo circa diffinitiones illas ꝙ ſignifica- Notandum ꝑm
tuꝫ poſſibile dr̄ eſſe illud qḋ poteſt eſſe ⁊ ꝯ
ideo idem eſt dicere:cuius ꝑmarium ſignificatū eſt poſſi-
bile ⁊ dicere ꝙ ꝑmarie ſignificat ſicut pōt eſſe vt dicunt
alij. Significatum ꝟo impoſſe eſt illud qḋ non pōt eſſe. ⁊
ideo idē eſt dicere:cuius ꝑmarium ſignificatū eſt impoſſi
bile:⁊ dicere ſignificat ſicut non pōt eſſe. ¶ Aduerte tn̄ impoſſe
ꝙ impoſſibile eſt duplex. ſ. ſimpliciter ⁊ ſm̄ qd. Impoſſi- eſt 2ˣ
bile ſimpl'r eſt illud qḋ non poteſt eſſe ⁊ nec potuit eſſe:vt
chymeram eſſe:⁊ deuꝫ nō eſſe. Impoſſibile ꝟo ſm̄ quid
eſt illud qḋ non pōt eſſe:nec poterit eſſe:tamē potuit eſſe:
vt ceſarem nō fuiſſe:⁊ ita proportionalit̄ propoſitio pōt
dici impoſſibilis ſimpliciter vel ſm̄ quid. ¶ Aduerte 2° Notandū 2ᵐ
ꝙ non oīs propoſitio poſſibilis poteſt eſſe vera ſic preci-
ſe ſignificando. multe enim ſunt ꝓpoſitiones poſſibiles
que nō poſſunt eſſe vere. vt ille. Nulla ꝓpoſitio eſt. Nul
la propoſitio eſt vera. Nulla propoſitio eſt vniuerſalis.
Nulla ꝓpoſitio eſt neceſſaria:ſortes non eſt in mente ſor.
Declaro de ꝑma ⁊ ſufficit:q2 ſic habebis itelligere de alijs.
vnde ſi ponatur ineſſe ꝙ poſſet eſſe vera ſequuntur con-
tradictoria ex ea:quod probatur:q2 ſi dicas ꝙ iſta. nul-
la propoſitio eſt:eſt vera. ergo aliqua ꝓpoſitio eſt vera.
tunc vltra aliqua propoſitio eſt vera. ergo aliqua propo
ſitio eſt ⁊ ex altera parte ſequitur ꝙ nulla propoſitio eſt:
quia ſequitur illa propoſitio eſt vera. nulla ꝓpoſitio eſt
que preciſe ſignificat ꝙ nulla propoſitio eſt. ergo nulla
propoſitio eſt:⁊ ſic patet ꝙ ſequuntur contradictoria ꝙ
aliqua ꝓpoſitio eſt:⁊ nulla propoſitio eſt. Nec etiaꝫ om
nia impoſſibilia poteſt eſſe falſa:imo aliqua eſt que non
poteſt eſſe vera nec falſa. vt illa aſſignata.

¶ Quinta diuiſio:propoſitionum cathegori-
carum alia neceſſaria:alia contingens. Pro-
poſitio neceſſaria eſt illa:cuius primarium et
adequatum ſignificatum eſt neceſſarium:vt
deus eſt. Propoſitio contingens eſt illa:cu-
ius ſignificatum primarium ⁊ adequatum eſt
contingens:vt tu es homo. Et voco ſignifica
tum contingens illud quod indifferenter po-
teſt eſſe verum vel falſum.

Aduerte ꝑmo circa has diffinitiones ꝙ ſignificatū Notandū ꝑm
neceſſarium dicit̄ ꝙ non poteſt eſſe:q2 ne In. 5. c. 6
ceſſarium dicitur. quinto metaphy. quod eſt impoſſibile 2ˣ eſt ne-
aliter ſe habere. idem ergo eſt dicere. propoſitio neceſſa- ceſſariū
ria eſt illa cuius ſignificatum eſt neceſſarium:⁊ dicere ꝙ
ſuum ſignificatum non pōt non eſſe. ¶ Aduerte tamē ꝙ
neceſſarium eſt duplex. ſ. ſimpl'r ⁊ ſecunduꝫ quid. Neceſ-

sarium simplr est qd non potest nõ eẽ: nec potuit nõ esse nec poterit non esse: vt deum eẽ est nec̃ium. ¶ Nec̃ium sm quid est ꝙ nõ potest nõ esse: nec poterit non esse: potuit tñ non esse: vt cesarem fuisse: ⁊ ita ꝓportionalr ꝓpositio potest dici nec̃ia dupl'r. vel simpl'r: vel sm qd. Sigũ vero contingẽs est qd pot esse ⁊ non esse. Idez ergo est dicere ꝓpositio contingẽs est illa cuius ꝑmarium sigtũ est contingens ⁊ dicere ꝙ primarie significat: sicut potest eẽ ⁊ non esse. ¶ Aduerte scd̃o ꝙ non ois ꝓpositio ꝯtingens ad vtrũlibet potest esse falsa: sic precise significando. Naz ista aliqua ꝓpositio est falsa: non potest esse falsa sic precise significando: qꝛ si potest esse falsa ponatur in eẽ: ⁊ tũc sequunt̃ duo ꝯdictoria: qꝛ sequitur ista est falsa. ergo aliqua ꝓpositio est falsa: ex alia parte sequitur ista est falsa que precise sigt ꝙ aliqua ꝓpositio est falsa. ergo nulla ꝓpositio est falsa: quare sequitur ꝯdictio. Nec ois ꝯtingẽs potest esse vera: imo aliqua contingens est que nõ potest esse vera neq̃ falsa. vt patet de ista. nulla ꝓpõ est. ¶ Aduerte tertio ꝙ sicut dixi ꝙ verum ⁊ falsum pñt accipi tripliciter. ita dico de oibus terminis modalibus pole impossibile nec̃iuz contingẽs verum ⁊ falsum. Et sic dico ꝺ̃ necessario ꝙ sumitur tripl'r. ¶ Primo trãscendẽter pro re nec̃ia: vt cum dico. necessarium est deum esse. tunc ista significat ꝙ aliqua res est que est nec̃ia: ⁊ ista est deuz eẽ. ¶ Scd̃o sumitur aduerbialiter pro modo nec̃io. ⁊ sic necessario deus est sigt ꝙ aliqualiter est in re qualiter non potest nõ esse ⁊ taliter est deum esse. ¶ Tertio sumitur ꝓ ꝓpositione necessaria. ⁊ tunc necessarium est deum esse significat ꝙ ista ꝓpositio deus est: est necessaria.

Notandũ 2ᵐ

Notandũ 3ᵐ
Oẽs termi modales pñt 3ᵉˢ sũi

¶ Sexta diuisio propositionum cathegoricarum alia alicuius q̃ntitatis alia nullius. Propositio cathegorica alicuius q̃ntitatis est illa q̃ est vl̃is particularis indefinita vel singularis. Propositio vl̃is est illa in qua subijcitur terminus cõis signo vl̃i determinatus: vt omnis homo currit. Terminum cõem voco in pñti nomen appellatiuum ⁊ ꝓnomen pluralis numeri. Signa vl̃ia sunt ista. ois: nullus: q̃libet: vnusq̃sq̃: vterq̃: neuter: q̃uslibet: quãtuscũq̃: ⁊ hm̃oi. Propositio particularis est illa in q̃ subijcitur terminus cõis signo particulari determinatus: vt aliquis homo disputat. Signa particularia sunt ista aliquis: quidam: alter reliquus. ⁊ hm̃oi. Propositio indefinita: est illa in qua subijcitur terminus cõis sine aliquo signo: vt homo est animal. Propositio singularis est illa in qua subijcitur terminus discretus vel terminus cõis cum ꝓnomine demõ̃ratiuo singularis numeri. Exẽplum primi. qd̃ sor. currit. Exẽplum scd̃i. ille homo disputat. Voco aũt terminum discretum vel singularẽ nomen ꝓprium: aut pronomẽ demõstratiuũ singularis numeri: vt iste ista istud.

Notandũ ꝑ̃ limitatiões ꝓpõnis vl̃is

Aduerte primo. ꝙ pro limitatione ꝓpositionis vl̃is quatuor conditiones requirũtur sm magistrum in logica magna. ¶ Prima ꝙ subijciatur terminus cõis vt excludat̃ terminus singularis: ⁊ per hoc qd̃ dicitur subijcitur ⁊ non predicat̃ denotauit ꝙ q̃ntitas ꝓpositionis sumit̃ a s̃bo ⁊ nõ a predicato. ¶ Scd̃a nõ pregnans: qꝛ si sit terminus pregnans mediante signo vl̃i nõ est vl̃is: vt dd̃o non semper fuit homo. nõ nemo disputauit. nulla istarum ẽ propositio vl̃is. ¶ Tertia solo signo determinatus vel pluribus eidem equiualentibus. Dicitur solo signo vl̃i determinatus: qꝛ si alijs determinaretur non esset vl̃is. vt illa. incipit ois homo esse. Dicitur ẽt vel pluribus eidem equiualentibus propter negationes equiualentes signis affirmatiuis vt dd̃o. nullus hõ non currit: qꝛ equiualet huic. q̃libz homo currit. ¶ Quarta existente vel exñtibus aliquid illius ꝓpter preiacẽtem vl̃ẽ: cum idem sit s̃bm vtriusq̃. ¶ Pro limitatione ꝓpõnis particularis quatuor ꝯditiones requiruntur. Prima ꝙ subijciatur terminus cõis nõ singularis. Scd̃a non pregnas ꝓpter istas aliquis nemo ẽ. Tertia solo signo particulari determinatus vel pl'ibus eidem equiualentibus propter p'ᵐ ista non ẽ particularis. incipit esse aliquis homo. ꝓpter 2ᵐ. ista est particularis non nullus hõ est asin⁹ cum equiualeat huic. aliq̃s hõ est asinus. Quarta exñte vel exñtibus aliqd̃ illius referendo relatiuum ad talem ꝓpõnem particularem ꝑ eius preiacẽtem. ¶ Pro limitatione ꝓpõnis indefinite quatuor ꝯditiones requiruntur. Prima ꝙ subijciat̃ terminus cõis ꝑ singulares. Secũda non pregnãs ꝑ tales que non sunt indefinite: ab eterno fuit homo. semper fuit hõ. Tertia nullo signo determinatus vel pluribus eidem equalentibus. Primum dr̃ ꝑ illas in q̃bus est signum siue alicuius q̃ntitatis siue nullius: Scd̃m dr̃: qꝛ dd̃o non nullus equus currit equalet isti. equus currit. Quarta exñte aliqd̃ illius ꝓpter preiacentem vl̃is. ¶ Ex tertia ꝯditione videt̃ seq̃ ꝙ eadẽ ꝓpõ est p'ticularis ⁊ indefinita: qꝛ illa non nullus equus currit: cum equaleat huic p'ticulari aliquis equus currit ⁊ etiam equaleat huic indefinite. equus currit. ergo ẽ p'ticularis ⁊ indefinita. ¶ Propositio singularis sic limitat̃: est illa in qua subijcit̃ terminus discretus sine signo immobilitante: aut terminus cõis ꝓnomine demõ̃atiuo determinatus exñte aliquid illius. Dicitur sine signo imobilitante ꝑ tales nec̃io tu non es asinus: cuius s̃bm immobilitatur: nõ ꝙ stet determinate vel ꝯfuse ⁊ impediat̃ descensuz: qꝛ non potest de lege cõi descendi sub termino discreto: sed qꝛ suspendunt̃ talis substantia a ꝓpria denominatione: qꝛ nulla illarum dr̃ discreta sed modalis. Dicitur vlterius. vel subijcitur terminus cõis solo ꝓnoĩe demonstratiuo determinatus exñte aliqd̃ illius. Dr̃ existente aliquid illius. vt supra. ¶ Dubitat̃ vnde sumitur q̃ntitas ꝓpõnis: ⁊ ꝯñter. quare alique ꝓpõnes dñr alcui⁹ q̃ntitatis alique nullius. Alicuius q̃ntitatis vt vl̃is: particularis indefinita ⁊ singularis. Nullius vt exclusiue: exceptiue reduplicatiue. ¶ Ad hoc rñdent quidam dicentes ꝙ ꝓpositio potest ꝯsiderari dupl'r. Uno modo sm s̃bam ⁊ compositionem terminoꝝ. Alio modo sm sigtum. Pⁱo modo ois ꝓpõ est alicuius q̃ntitatis: qꝛ q̃ntum est illd̃ qd̃ est diuisibile in partes quaꝝ q̃libet est nata esse hoc aliquid. 5°. metaph. sed ꝓpõ ꝑ̃ modo accepta põt diuidi in partes .s. s̃bm predicatum ⁊ copulã. quoꝝ qd̃libet est natum per se esse hoc aliqd̃. Sed 2° mõ quo ad sigtum ꝓpõ dicitur alicuius q̃ntitatis: cuius s̃bm sigt aliqd̃ totum vel aliqd̃. qd̃ est pars in toto. Exemᵐ p'mi. vt q̃libz hõ currit. Exemᵐ scd̃i. vt aliq̃s homo currit. homo currit. sor. currit tunc autem s̃bm sigt partem in toto: qñ pars significatur sic. qd̃ potest ꝯtineri in toto: ꝙ tunc est qñ toto exñte: vero pars est vera. ¶ Ex isto pz ꝙ ꝓpõ exceptiua ⁊ exclusiua reduplicatiua non sunt alicuius q̃ntitatis vt dd̃o. tm̃ homo currit: vel q̃lz homo ꝑter sor. currit. vel q̃libet homo inq̃ntum hõ currit. nõ .n. sigñt ista s̃bta totũ qd̃ cõprehẽdi põt sub eis: nec ptem que ꝯtineat̃ in toto: quia si ista est v̾a: q̃lz homo currit: nõ tñ h ẽ v̾a tm̃ hõ currit: nec

litatiões ꝓpõnis particularis

litatiões ꝓpõnis indefinite

litatiões ꝓpõnis singularis

dubiũ.

Rñsio. ꝓpõ 2ᵉ potest ꝯsiderari
Jn .s. ꝯ. 18.

rodulph⁹ brito questione 12. li. pyher. ait ꝙ h. ois significat modu essendi terminu coem p oib⁹ suis supposit is & q h' qda significat modu recipiendi terminu coem p uno supposito. que uideas ibi questione 13. ut boet. i introductione ad cathegoricos syllogismos car. 118. col. 2

ista. ois homo preter sor. currit: nec ista. quilibet homo in quantum homo currit. Addunt etiam isti ꝙ ista est nulli⁹ q̄ztitatis. homo est species: si ly homo simplr̄ supponat: q2 si esset alicuius q̄ztitatis maxime esset idefinita: ꝙ nō est verum: q2 non potest esse vl'is: nec particularis. Item non potest ordinari in figura. Item significaret partez in toto: qd̄ est falsum: q2 cum supponat simpliciter nō est ps hominis essentialis nec subalterna nec aliqualis pars.

Prīa in/ fatur

Hec opinio peccat in duobus. Primo diminuta est: q2 dicit ꝙ q̄ztitas attenditur penes sbm ꝛ non assignat cām quare magis penes sbm q̄z predicatum. Scdo dicit falsum dicit. n. Omnis ꝑpositio: cuius sbm significat totum aut partem in toto est alicuius quantitatis sane intelligēdo sicut ipse intelligit. Contra: q2 ista ꝑpositio. h homo inquantum h homo est animal sigt partem in totum ad modum suum: ꝛ tamen nullius est q̄ztitatis. ergo ꝛc. consequentia est nota cum minori: maior ꝓbatur: q2 ꝑm ipsum ꝑpositio significat partem in toto qn̄ pars sic sigt ꝙ contineri potest in toto qd̄ tunc est: quando toto existe vero pars est vera: sed ita est. h ꝓbatio: q2 illa vl'is. omnis homo est animal: nūq̄z potest esse vera quin illa singularis sit vera. hic homo inquantum h homo est animal. Similiter arguitur de illa homo inquantum homo est animal: quia illa vniuersalis: omnis homo est animal nō potest esse vera: quin talis sit vera. ergo est alicuius quantitatis. consequentie patent ꝑm illos.

Alia rn̄sio

Aliter ergo respondendum est: ꝛ q2 dubitatio habet duas partes. prima est. vnde sumitur quantitas. secunda. quare alique ꝑpositiones sūt alicuius quantitatis ꝛ alique non. vt clare habeat rn̄sio sigillatim respondebo. Ad pm̄ dr̄ ꝙ quantitas sumitur a sbis ꝛ non a predicatis. Cuius ratio est: q2 sbra possunt accipi vniuersaliter ꝛ particulariter. predicata vero non nam phs primo perihermenias. dicit ꝙ vniuersale vl'r sumptum nunq̄z predicatur.

Cap. 5.

Quare autem sbra possunt accipi vl'r ꝛ particulariter ꝛ nō predicata duplex est ratio. Prima q2 signum potest remanere signum a pte subiecti. non autem a parte predicati cum sit pars predicati. Secunda ratio est: q2 sbm se habet vt materia: predicatum vero vt forma. Cum autem forma de se sit indiuisibilis: materia vero diuisibilis ratione: cuius diuiditur forma. ideo signū vniuersale dicens diuisionem habet addi sbo. non autem predicato etiam quod modis potest variari sbm variatur q̄ztitas ꝑpositionis: cum autem q̄druplicirer possit variari. q2 aut sbm est terminus vl'is aut singularis. Si singularis sic facit singularem. Si vl'is: aut cum signo: aut sine signo: si sine signo: sic facit ꝑpositionē indefinitam: si cum signo: aut vl'r aut particulariter: si particulariter: facit particularem: si vniuersaliter vl'em: ꝛ sic quadruplex est ꝑpō alicuius quantitatis.

Sbm variari 4r

Ad 2m̄ dicit magister in logica magna formaliter hec vba. Quādocūq3 subiectum alicuius ꝑpositionis imobilitatur nō quidem per modum determinationis super determinabilis: sicut imobilitatur predicatum vniuersalis affirmatiue: aut subiectuz exclusiue: sed imobilitatur per modū probationis termini precedentis ipsum: ratione cui⁹ subiectum a sua propria denominatione suspenditur: nō est alicuius quantitatis. Ideo exclusiua: vt tm̄ homo currit que habet ꝓbari ratione signi ꝛ non sbti non est alicui⁹ q̄ztitatis. Exceptiua silr̄: reduplicatiua silr̄ ablatiuus in consequētia qn̄ precedit: bene dico qn̄ precedit: q2 aliter non. vnde ista. non hoie currente tu es asinus. nullius est q̄ztitatis: sed ista. tu es asinus. nullo hoie currente. est singularis. silr̄ ista: sine aure tu potes audire nullius est q̄ztitatis: ꝛ breuiter dicatur de omnibus illis in quibus sbm suspenditur a ꝓpria denominatione rōne ꝓbationis termini precedentis ipsum. Et nota bene. q2 non oēs sciunt hoc quos credis scire. ideo tu deciperis.

Nota ꝙ ista diffinitio habet sic limitari. propositio vniuersalis est illa in qua subijcitur terminus cōis determinatus signo vniuersali. i. stans distributiue mobiliter rōne signi existentis in ea: vel est illa que subordinat' vni tali. ꝛ sic solues oēs instantias. Hic sunt due petitiones. Prima quid est sbm in ista. vterq3 hominum est animal.

Ristus. Nōndū ꝑma pe titio Rn̄sio.

Rn̄o. ꝙ ista vocalis: aut scripta non habet subiectum: qd̄ ꝓbatur. q2 si haberet maxime esset ly hominum. sed id non est subiectum. igitur nō habet ꝯn̄a pz cum maiori. ꝛ minor ꝓbatur sic. omne sbm regitur a verbo. sed ly hominum nō regitur a vbo: q2 est obliquus. ꝛ expresse patet ꝙ regit' a ly vterq3. igit' ꝛc. sed bene dicitur ꝙ ista subordinatur vni habenti sbm. puta isti. vterq3 homo est animal. Scda petitio. que differentia est inter istas. vterq3 hoium currit: ꝛ qlibet homo currit.

2a Petitio Rn̄sio.

Rn̄o. ꝙ ex prima sequitur secunda: ꝛ non eꝯ. probatur. q2 sequitur. vterq3 hominuz currit: ꝛ quilibet homo est alter hominum igitur quilibet homo currit: sed econuerso nō sequitur: q2 posito ꝙ non sit nisi vnus homo in mundo ꝛ currat. ista esset vera. quilibet homo currit. ꝛ ista falsa. vterq3 hoium currit: q2 ponit plures esse homines.

Ex quibus sequitur iam que est cathegorica nullius q̄ztitatis. Et dicitur ꝙ illa que non est vl'is: nec particularis: nec idefinita: nec singularis: vt exclusiue: ꝛ exceptiue: vz. tm̄ homo currit: ois homo preter sortem mouetur.

Aduerte ꝙ licet cōiter ponatur ꝙ iste quatuor nō sunt alicuius q̄ztitatis. s. exclusiua: exceptiua: reduplicatiua: ablatiuus in consequentia: tn̄ non tm̄ iste quatuor non sunt alicuius q̄ztitatis: s3 multo plures: vt dicit magister i logica magna. Et breuiter omnes iste sunt nullius q̄ztitatis in quibus sbm suspenditur a ꝓpria denominatione rōne ꝓbationis precedentis ipsum. vt iste. ab eterno deus fuit: semp homo fuit: incipit sor. eē imediate añ a tu fuisti. necio deus esse ꝯtingenter tu e s: tu scis sor. currere. pol' eē sor. currere. ꝛ de ꝯsimilibus.

Nōndū

Iuxta primam scdam ꝛ vltimam diuisiones ponitur iste versus. Que ca. vel ip. qualis ne. affiu. quanta par. in sin. Prima pars sic intelligitur ꝙ ad interrogationez de propositione facta per que respondetur cathegorica vl' hypothetica. Secunda autem asserit ꝙ ad interrogationem factam per qualis respondet affirmatiua vel negatiua: sed in tertia denotatur ꝙ ad interrogationem factam per quanta respondetur vniuersalis particularis indefinita singularis: ꝛ hoc ꝑm exigentiam propositionis proposite. quare ꝛc.

Dubitatur contra oēs diuisiones ꝑpōnum vtrū sint date de propositione eodem modo sumpta. Ad qd̄ rn̄det quidam ꝙ non sunt date de propositione eodez modo sumpta sed diuersimode.

Dubiū

Rn̄sio ꝑpō 3r pōt cōsiderari

Unde ꝑpositio potest ꝯsiderari tripliciter. Uno modo quo ad sbam. ꝛ sic diuidit' in cathegoricam ꝛ hypotheticam: q2 habere sbm predicatum ꝛ copulam tanq̄z partes ꝑncipales. vel habere plures propositiones tanq̄z partes est de substantia ꝑpositionis. Alio modo potest. considerari quo ad q̄ztitatem. ꝛ sic diuiditur in vniuersalem particularem. indefinitam. ꝛ singularē. q2 facta est diuisio ꝑm conditionem subiecti a quo sumitur quantitas cuz sbm

se habeat vt mã: ⁊ quãtitas est eterna mãe ſm Cõmẽtatorem in de substãtia orbis. Alio modo põt cõsiderari ꝙ ad qualitatem: ⁊ hoc dupliciter: vel ꝙ cõsideratur qualitas significantis vel sig̃ati. si significantis: sic diuiditur in affirmatiuaʒ ⁊ negatiuaʒ: q2 facta est diuisio ſm id qd̃ se habet vt forma in propositione. ⁊ ꝯsiter vt qualitas puta: sed verbum est illud qd̃ est vt forma respectu sbi ⁊ p̃dicati. Si aũt cõsideraꝛ qualitas sig̃ati: sic diuiditur in veram ⁊ falsam: necessariam ⁊ cõtingentem: possibilẽ ⁊ impossibilẽ.

Alia ẽt io ppõ quadru plr põt diuidi. ¶ Aliter potes dicere ⁊ clarius ꝙ ppositio põt quadrupliciter diuidi. s. ſm subaʒ: ſm qualitatem: ſm quãtitatem: ſm mãm. Si ſm subaʒ diuiditur in cathegoricam ⁊ hypotheticam. Si ſm qualitatem in affirmatiuam ⁊ negatiuam. Si ſm quãtitatez diuiditur in

No^m vlem: particularem: indefinitam: ⁊ singularẽ. Si ſm materiam diuiditur in necessariam: contingentẽ: verã: ⁊ falsam possibilez: ⁊ ipossibilez. ¶ Aduerte tñ ꝙ nõ loquor de materia ex qua eẽ ppositio: q2 sic esset accipere ppositionẽ ſm subam q2 termini sunt mã ppõnis ⁊ d̃ sba eius sed loquor de materia circa quam puta de significato. ⁊ tũc cũ mã ppositionis sit triplex. s. nãlis. cõtingẽs: ⁊ remota. Mã nãlis est illa in qua predicatũ est de essentia subiecti vel proprium eius: vt homo est aial. ⁊ hõ est risibilis. Contingens vero est illa in qua predicatum potest inesse aut abesse subiecto vt hõ est albus. Remota est illa in qua predicatum non põt conuenire subiecto. vt homo est asinus. Et ſm hanc triplicem mãm sumunꝛ alie tres diuisiones: quia si mã est nãlis: propositio est necessaria. si contingens est: propositio cõtingens est. Itẽ si naturalis vera est si remota falsa est. Itẽ si naturalis vel contingẽs possibilis ẽ. si remota impossibilis: ⁊ loquor de affirmatiuis: q2 in negatiuis aliter variantur. ¶ Adhuc subtilius potest dici ꝙ ppositio remota ſm vnitatẽ diuiditur in cathegoricam ⁊ hypotheticam: q2 propositio vna vel est simpliciter vna vt cathegorica: vl' est vna cõiunctione: vt hypothetica: sicut aliquid vnum diuiditur in vnum simplex ⁊ cõpositũ. Deinde ppositio cathegorica ſm qualitatẽ diuidiꝛ in affirmatiuaʒ ⁊ negatiuãt rõne copule: penes quam attẽdiꝛ affirmatio ⁊ negatio. Deinde ſm quãtitatem diuidiꝛ in vlem. pticularẽ indefinitam: ⁊ singularẽ rõne subi quod nõ suspendiꝛ a ppria denominatione. Deinde ſm mãʒ diuiditur vlterius in veram ⁊ falsam: necessariam ⁊ contingentẽ: possibilẽ ⁊ impossibilem: rõne significati propositionis quod est tale.

Reter supradictas diuisiones due alie declarantur. Prima est ista. Propositionum cathegoricaruʒ. alia de inesse: alia modalis. Propositio cathegorica de inesse est illa in qua nõ ponitur aliquis modus: vt homo currit. Propositio cathegorica modalis est illa in qua ponitur aliquis modus: vt possibile est sortem currere. Modi autem sunt sex. scilicet possibile ⁊ impossibile: necessarium ⁊ contingens: verum ⁊ falsum. vnd̃ extracta ex gñlibus [illegible] ciculanj 20. 3 hy. cor. 21. col. 1.

No^m p̃mum. Aduerte ꝙ diffinitiões iste de virtute sermonis false sunt cum aliqua propositio non sit modalis in qua ponitur modus: vt ista. hic est possibile. Sʒ in sensu in quo fiunt vere sunt. Prima enim que dicit modalis est illa in qua ponitur modus sic intelligitur. i. in q̃ predicatum inest subiecto cum determinatione modi: vt possibile est sortem currere. Uel magis ad litteram dic. Modalis est illa in qua ponitur modus modaliter sumptus: q2 tunc ordinatur cum dicto. ¶ Consimiliter dicatur de propositione de inesse. ꝙ est illa in qua predicatuʒ inest subiecto simpliciter idest sine determinatione modi Uel magis ad litteraʒ dic de inesse est illa in qua non ponitur modus modaliter sumptus. Modi auteʒ sunt sex. ¶ Ad cognoscenduʒ qd sit modus in proposito ⁊ quot sunt modi. ¶ Aduerte circa primum ꝙ modus est adiacens rei d̃terminatio. i. determinatio facta per adiectiuũ vnde adiectiuum determinatio ⁊ modus eandem reʒ dicunt: sed differunt ſm rationem. Adiectiuum enim dicit rem adiacentem determinatio vero dependẽtiaʒ rei. modus autem dicit vtrunqʒ. ¶ Circa secundum aduerte ꝙ No^m 2^m

adiectiuuʒ est duplex. s. nominis vt albus alba album: ⁊ similiter ⁊ verbi vt aduerbium: q2 ſm Priscianuʒ aduerbium est vt verbi adiectiuum. ¶ Adiectiuum vero tam nominis q̃ verbi est duplex: quia quoddaʒ potest determinare verbum rõne compositionis: ⁊ quoddam nõ. Illud aũt quod põt determinare verbum rõne compositionis. si addat aliquid supra cõpositionẽ. vtputa necessitateʒ vel aliqd huiõi: qd̃ sicædituʒ sit ex pte rei põt facere ppositionẽ modalẽ. Uñ dicitur primo ꝙ determinet verbuʒ rõne cõpositionis. i. ꝙ determinet orõnẽ cõiunctiuã vel infinitam: vt dicẽdo sortem currere est possibile: qd̃ non faciunt illa aduerbia bene: male: ⁊ velociter ⁊c: q2 determinãt rõne verbi: vt sor. currit velociter: ⁊ nũc: nuper q̃ determinant rõne temporis: vt sor. nũc currit: ⁊ multa adiectiua nominalia ⁊ verbalia. Dicitur secundo ꝙ addat aliquid supra cõpositionem: quod sit ex parte rei qd̃ nõ faciunt ista aduerbia dubie: pbabilr: vel ista noia dubium probabile scitũ: tum significẽt qualitatem aie ⁊ nõ reliq2 nulla dubietas est ex pte rei. ⁊ q2 ista. s. necessariũ ꝯtingens. pole: impole: verum: ⁊ falsum: ⁊ nõ plura hñt has duas ꝯditiones. Ideo tantum sunt sex modi facientes ppõnem modalem. ¶ Et hi modi pñt dupl'r sumi. s. noialiter: vt exemplificatum ⁊ aduerbialiter: vt necessario possibiliter impossibiliter: vere ⁊ false. horum auteʒ aliqui possunt sumi verbaliter: vt potest: pro possibili: nõ potest pro impossibili: oportet pro necessario. cõtingit p contingenter. ¶ Circa sufficientiam modoꝝ nota ꝙ quidaʒ sic eã assignãt. Nam cũ modi determinent cõpõnem vel inherentiã predicati ad subm quot modis ꝯuenit determinare istã inherentiã tot erunt modi: terminari autẽ contingit tñ sex modis: q2 aut p veritatẽ aut falsitatem absolute: ⁊ sic sumuntur duo modi. s. verum ⁊ falsuʒ: aut per aliqd quod importat veritatẽ illius inherẽtie conditionate: aut falsitatem conditionantis. si veritatẽ cõditionataʒ: aut dicit v̄itatẽ. infallibilẽ. ⁊ sic accipiꝛ nec̃iuʒ: aut falsitatẽ infallibilẽ. ⁊ sic accipitur impole. aut dicit veritatem fallibilẽ: ⁊ sic accipiꝛ cõtingens: aut falsitatez fallibilẽ: ⁊ sic accipiꝛ pole: ⁊ sic tñ erũt ibi sex modi pole: impossibile: necessariũ: contingens: verum ⁊ falsum. Et dicunt vlterius ꝙ pole ⁊ contingens non differunt: nisi ꝙ vnuʒ importat de suo modo significandi veritatem fallibilem vt cõtingẽs: aliud falsitatẽ fallibilẽ vt possibile: ⁊ id oñt possibile est falsum potẽs esse verũ: sed cõtingẽs est verꝫ potẽs esse falsum. Dant ẽt aliã diam. s. ꝙ cõtingẽs dicit veritatẽ euẽtus ex parte rei. sed possibile dicit v̄itatẽ euẽtus ex parte tpis. ¶ Licet h̃ sint subtil'r dicta: tñ sequendo viaʒ cõem magis distinguenduʒ est de cõtingenti: qd̃ vno modo accipiꝛ p possibili. alio modo p cõtingẽti ad vtrũlibet. Primo modo accipiꝛ hic ⁊ sic ordinatur i figura: ⁊ sic pole ⁊ contingẽs non dñt ⁊ si vnum dicit veritatem fallibilem ⁊ aliud. ¶ Secundo vero modo accipiẽdo contingẽs nõ cõtradicit sibi aliq̃ ppõ de nec̃io: q2 cõtingens ad vtrũlibet exponiꝛ pro pole esse ⁊ pole nõ eẽ

No^m 3^m

Adiectiuum est duplex.

Modi pñt sumi 2'.

Sufficientia modoꝝ

Alr declaraꝛ sufficiẽtia modorum.

hoc est p unaz copulatiuam factã ex duabus ptibus de possibili verbi gratia. omnem hominez ꝯtingens est ad vtrũlibet currere exponitur sic. ois hõ põt currere: ꝛ ois hõ põt nõ currere: ꝯdictorium est. ꝛ nõ oẽm hoiem contingens est currere qđ valet istã aliquis homo de necessitate currit: vel idẽ homo de necessitate nõ currit. ¶ Et sufficiẽtia est talis: aut modus dicit veritatẽ vel falsitatẽ absolutam vel cõditionatam. Si absolutam sic est veruz vel falsum. Si conditionatã: aut vt dicit veritatem infallibilẽ: ꝛ sic est necessariũ aut falsitatẽ ifallibilẽ: ꝛ sic ẽ impossibile: aut veritatẽ vel falsitatẽ infallibilẽ: ꝛ sic est cõtingens ꝛ possibile. ¶ Dubium est si oẽs isti faciunt propositionẽ modalẽ: quare magister non posuit ꝓpositiones de vero ꝛ falso in figuris. sicut alias modales. ¶ Idẽ

Du^m ꝯ figuras assignatas ꝑ^o Bur. dubiũ est cõtra figuras assignatas a phõ scđo phier. in quibus non ponunt propositiones de vero ꝛ falso: ꝛ alias sic ꝛc. ¶ Ad quod Burle. dicit i scđo phierme. ꝙ verũ ꝛ falsum nõ faciũt ꝓpositionẽ modalẽ: q2 nihil addũt supra compositionẽ. i. supra esse ꝛ non esse: idẽ. n. est dicẽ sortes currit ꝛ verũ est sortem currere: ꝛ idem est dicẽ sortes non currit ꝛ falsum est sortez currere: q2 nihil addũt supra esse ꝛ non esse: ideo non faciunt propositionem modalem. Similiter nulla propositio modalis conuertitur cum sua de inesse: sed iste cõuertunt: sortes currit: ꝛ sortẽ currere est verũ. Ideo hec propositio: verũ est sor. currere: non est propositio modalis. Quod aũt phs cõnumeret verũ ꝛ falsum inter alios modos. hoc est: q2 determinãt quod predicatum inest subo: sed q2 nihil addunt supra compositionẽ. ideo non faciunt propositionem modalẽ. Et propter hoc phs nõ determinat de oppositiõe. nec đ ꝯsequẽtia ꝓpositionũ: in qbus ponunt veruz: ꝛ falsum: sicut de

ꝯ burleum. Alia responsio aliis modis q faciunt ꝓpositiones modales. ¶ Licet đ sit ꝓbabile: est tamẽ cõtra cõem sententiam auctorũ ꝛ ex sufficiẽtia modoꝝ põt arguniẽtari cõtra ipsum: sed gratia breuitatis relinquo. ¶ Iđ aliter dđm ẽm Boe. de mente armonij in scđo phierme. ꝙ phs determinat de propositionibus modalibus ꝓ vt habẽt oppõnem: ꝛ cõsequẽtiam: aliter q̃3 ille de inesse ꝛ q2 propositiones modificate his duobus modis. s. vero ꝛ falso nõ differũt per oppositionem: ꝛ consequentiam ab illis de inesse: sed bene modificate per alios quattuor modos: ideo de istis duobus non determinauit: sed de aliis quatuor sic. ¶ Quare autẽ propositiones modificate ẽm verum ꝛ falsuz nõ variant oppositionẽ ꝛ cõsequẽtiã ab illis de inesse causa est: q2 tales propositiones sic modificate equiualent propositionibus: correspondentibus de inesse: ꝛ ideo talem oppositionẽ ꝛ cõsequẽtiã habẽt adinuicẽ qualẽ habent ille de inesse quibus equalent. vnde iste. oẽm hoiez currere est verũ. nullum hominẽ currere est verum. cum equiualeant istis. ois homo currit. nullus homo currit. que sunt contrarie: ꝛ sic sunt contrarie adinuicem: iste. oẽm hoiem currere est falsum: nullum hoiem currere est falsum: cum equiualeãt illis: aliquis homo currit: aliqs hõ nõ currit. que sunt subcontrarie. ita ꝛ ille sunt subcõtrarie: ꝛ ita de aliis dicatur. Sed cum propositiones modificate ẽm alios quatuor modos nõ equiualeãt illis de inesse: vt manifestũ est. Ideo hñt oppositionẽ ꝛ ꝯñam diuersam ab illis. ¶ Sed forte diceret aliquis ꝙ iste con-

Petitio trarie sunt. oẽm hoiem currere est necesse: nullum hoiez currere est necesse: q2 q̃uis nõ equiualeant illis de inesse correspondentibus. Sufficit tñ ꝙ iste correspondẽtes sint ꝯrie. vt ois homo currit. nullus hõ cur. ¶ Dicẽdum

R^o ꝙ adhuc nõ est vr̃ veꝝ hic: ꝙ iste oẽm hoiez currere est necesse ꝛ aliquem hoiem non currere est necesse: nõ sunt ꝯtradictorie: ꝛ tñ ꝓpositiones correspondentes illis sũt cõtradictorie: vt ois homo currit. aliquis hõ nõ currit.

¶ Secunda diuisio propositionum modaliũ quedaz est in sensu diuiso ꝛ quedam in sensu composito. Propositio modalis in sensu diuiso est illa in qua modus mediat inter accusatiuum casum ꝛ verbuz infinitiui modi: vt sortem possibile est currere. Propositio modalis in sensu cõposito est illa in qua modus totaliter precedit vel finaliter subsequitur: vt deum esse est necessarium: impossibile est hominem esse asinum.

Aduerte ꝙ de propositionib⁹ de sensu composito vel diuiso mediantibus istis modis possibile impossibile. quadruplex est opinio. Nam Petrus đ Man. vult ꝙ quando isti termini totaliter precedunt dictum propositionis: tunc est propositio de sensu composito sed qñ mediãt inter partes dicti: aut finaliter sequũtur: tunc est sensus diuisus. Ratio est: q2 tunc non cadũt supra totam compositionem. cũ terminus sequens non hẽat vim supra precedentez: q2 negatio que est maxime virtutis nõ habet vim supra terminum precedentẽ. ergo nec aliquis alter termin⁹. ¶ Hentisber autez tenet cum opinione cõi quam sequitur magister: ꝛ vult ꝙ tales termini faciant sensuz compositũ siue totaliter precedãt siue totaliter sequant: q2 ẽt dum finaliter sequunt. virtus eorum transit in totam compositionem: sed tunc faciunt sensuz diuisuz qñ inter partes dicti mediãt. ¶ Strodus vero dicit: ꝙ licet dum totaliter precedunt dictum faciãt sensum compositum ꝛ dum mediant faciant sensum diuisum: dum tamen finaliter sequuntur possunt indifferẽter capi aut ẽm cõpositionez aut diuisionez. Ideo vult ꝙ tales propositiones habeãt distingui anteq3 ad eas rñdeatur: ꝛ ẽm ꝙ fit limitatio ad sensum compositum vel diuisum aliter ꝛ aliter est respondẽdum. ¶ Burleus vero sequens antiquos ꝛ non modernos vult ꝙ quãdo modus ordinatur cum dicto. tunc distinguenda est ꝓpositio: q2 põt eẽ in sensu cõposito ꝛ in sensu diuiso. Erit aũt in sensu cõposito si modus ꝑdicat ꝛ totũ dictũ se teneat ex pte eiusdẽ extremi. s. subii. Si vero mediat facit sensum diuisum si aũt ꝓcederet totum dictuz ꝛ nõ acciperet: vt ꝑdicat: nec vt mediat non faceret sensum compositum neq3 diuisum. ¶ Dubitat ꝑ que sit ꝓpositio vere modalis. an illa de sensu cõposito: an illa đ sensu diuiso. ¶ Circa hoc due sunt opiniones. Opinio cõis ẽ ꝙ ꝓpõ modalis đ sensu cõposito est vere modalis: nõ autem de sensu diuiso: ꝛ fundat se supra auctoritatẽ phi in 2° phier. q dicit in modalibus esse ꝛ non esse sunt subta: ꝛ appõnes sunt ꝑdicata per esse ꝛ non esse intelligens dictũ affirmatũ ꝛ negatum ꝓ appõnes vero ipsos modos. ¶ Alia est opio que vult ꝙ modus faciens ꝓpositionẽ modalez nec sit subm nec ꝑdicatum: nec se teneat ex pte subiecti nec ex pte ꝑdicati: sed ex pte ṽbi vnientis ꝑdicatũ cum subo. Unde sicut q̃dã sincathego. determinãt sub3: vt ois nullus: ꝛ huiusmodi. ꝛ quedã determinant ꝑdicatuz: vt bene: ꝛ male ita quedã determinẽt cõpositionez vniẽtem ꝑdicatuz cũ subto: ꝛ hmõi sincathegoremata faciunt propositionem modalem. Si autẽ modus ꝑdicat ꝛ nõn sit alter modus determinans compositionem: est ꝓpositio de inesse: cui⁹ rõ est. q2 ꝓpositio de inesse est illa in qua đnotat predicatum inesse subiecto simpl'r. i. sine đterminatione alicui⁹ modi: sed quando aliquis modus subijcit vel ꝑdicatur: ꝛ nullus alius modus determinat cõpositionẽ denotat predicatuz inesse simpliciter subiecto: ergo est de inesse. Utraq3 opinio põt defendi. Require moduz in tractatu

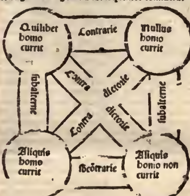
Opi. Bur.

Du^m ꝑ^m q̃ sit ꝓpõ vere modalis ꝑma opio cõ. 2. 2° opi.

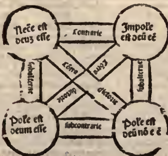
Du^m 2^m contra summulas. ¶ Dubitatur scdo de qualitate moda-
penes lium de sensu diuiso & cõposito. s. penes quid attendatur
qualitaté qualitas in illis an penes modum affirmatuz & negatũ.
dal' qli- an penes dictum affirmatum & negatum. ¶ Circa hoc
tas in il sunt due opiniones. vna opinio vult ꝙ penes modũ affir
lis &c. matum & negatũ: & dicitꝙ si modus nõ negatur est affir
mat iua. si vero negatur est negatiua. iz inter eos aliqualis
sit differẽtia. Nam magister vult ꝙ sit negatiua dũmodo
cadat supra modum: lz non supra verbum: vt dicẽdo sor
tem currere est non possibile. Alij volunt ꝙ debet etiam
cadere supra verbũ vt dicẽdo sortem currere non est pos
p^a opio. sibile. ¶ Hec opinio fundat^r supra auctoritatem phi scdo
Cap. 2. phierme. dicentis: ꝙ sicut verbuz se hz in ꝑpositionibus
de inesse: ita modus in ꝑpositionibus modalibus: sed in
illis de inesse verbum est vt forma: penes qd attendit^r af-
firmatio & negatio. ergo modus in modalibus est: sicut
2^a opio forma penes qd attendit^r affirmatio & negatio. ¶ Alia
ꝑpõmo opinio est que r̃ndet distinguendo. vnde propositio mo-
dal' põt dalis potest dici negatiua tripl'r: aut de dicto tm̃: aut de
dici ne- modo tm̃: aut de dicto & de modo simul. Exẽplum ꝑmi:
gati^a 3^r. vt sor. non currere est possibile. Exẽplum scdi: vt sortem
currere non est possibile. Exẽplum tertij. vt sor. non cur-
rere nõ est possibile: & ita potest distingui de affirmatiua
Du^m 3^m suo modo. ¶ Dubitat^r tertio de quãtitate modalium an
de q̃ti^te sint alicuius quãtitatis: & cuius quãtitatis sint. ¶ Circa
modali hoc sunt due opiniones Burle. n. sequens antiquos vult
um. in 2° phiarme. ꝙ omnis propositio de sensu composito est
p^a opio. propositio singularis: q2 in ea subijcit^r terminus singula
ris: qd patet: q2 subijcitur dictum ꝑpõnis: qd est signifi-
catuz singulare illius ꝑpõnis: & accipit^r pro vno termino
singulari: & sic de alijs q̃zuis in eis sit signum vl'e adhuc
est singularis vt dicto omnem hoiem currere est possibile.
ꝑpositio vero de sensu diuiso accipit quãtitatez a subiecto
dicti: ꝙ si sit terminus singularis est ꝑpositio singularis: &
vt dic: sor. possibile est currere. Si vero est terminus cõis
cum signo vl̃i est vl'is: & ita de alijs: vt omnem hoiem pos
sibile est currere. Unde h opinio dicit qd quedaz sunt ꝑ-
positiones modales de dicto: vt sor. currere est necesse in
qbus. s. dictũ subijcit^r & modus ꝑdicat^r. quedam vero sunt
modales de re in qbus modus iterponit^r dicto: vt sor. ne-
cesse est currere. Non. n. est sensus ꝙ hoc dictũ sit necẽium
scz sortem currere: sed sensus huius est ꝙ in sor. est neces-
sitas ad currẽdum. Clarius hoc apparet de possibili: cũ
eniz dicitur sortem currere est possibile. sensus est ꝙ hoc
dictum sortẽ currere sit possibile: sed cum di sortẽ possibi
le est currere. sensus est ꝙ in sor. est potẽtia ad currẽdum.
¶ Enunciationes vero in qbus modus subijcitur & dictũ
predicat^r: vt possibile est sortẽ currere videntur modales:
sed non sunt modales: de dicto: iz singulares. Modales
vero de re vt que videntur modales sumunt quãtitatem a
2ª opio. subiecto dicti &c. ¶ Alia est opinio modernoꝝ quam se-
quitur magister: & h opinio vult ꝙ modales de sensu cõ-
posito non sint alicuius quãtitatis. ꝯñter non debẽt dici
singulares. Ratio ipsius est: q2 quãtitas ꝑpõnis sumit^r a
subiecto nõ quocunqȝ: sed a subiecto qd non suspẽditur
a ꝑpria denotatione rõne ꝓbationis ꝑcedentis ipsum: &
ideo si subm sit terminus singularis non seqtur ꝙ ꝑposi-
tio sit singularis: q2 ista nullius est quãtitatis necessario
tu curris: & tm̃ subiectum est terminus singularis: & ita di
catur de modalibus de sensu cõposito: ꝙ lz subiectum sit
terminus singularis non tm̃ sunt alicuius quãtitatis: q2
subiectum suspẽditur a propria denominatione ratione
probationis ipsum precedẽtis. vt dictum est supra.

¶ Ex his diuisionibus originantur tres figu-
re. quarum prima dicit^r de inesse. secunda mo-
dalis & de sensu diuiso se habens ad modum
prime. Tertia vero dicitur modalis de sen-
su composito: sed a ceteris disperata. qua-
rum declarationes habes in exemplo hic in-
ferius posito.

Aduerte ꝙ scda est admoduz prime: q2 in ea fit va- Nõndũ
riatio ꝑpositionum ratione signi. sicut in
ꝑma. In tertia autẽ fit variatio ꝑpõnum ratione modi &
non signi. Has figuras h subsequentes considera.

Ritus ꝯ tertiā figᵐ arᶠ. **Sed arguitur** ꝯtra 3ᵐ figuram de sensu cōpo/sito probando. ꝙ si stet vt iacet: duo ꝯdictoria sunt simul falsa: ⁊ arguitᶠ sic. ista sunt simul falsa. necesse est te esse asinū. ꝯtingens est te nō esse asinū: ⁊ ista sunt ꝯdictoria. igitᶠ ⁊c̄. ꝯña p3 cum minori ꝑ magi/strum. ⁊ maior ꝓbatᶠ: q2 pͥma est falsa. vt p3 ⁊ scd̄a similr̄: q2 nō est ꝯtingēs ꝙ tu non sis asinus. ⁊ illa sic adequate sigt̄. igitᶠ illa est falsa. ꝯña p3 cum minori: ⁊ maior ꝓbatᶠ: q2 necesse est te nō esse asinum. igitᶠ non ꝯtingēs est te nō esse asinū. Rñsio. ℂ Huic argumēto dicit magister in dubijs ꝙ loco de ly ꝯtingens: d3 poni ly possibile: ⁊ sic p3 rñsio ad argumētum: q2 dī ꝙ illa esset vera. ꝯtingēs est te non esse asinum. i. possibile est te nō esse asinum: q2 iam nō es asi/nus. ℂ Sed adhuc arguitᶠ ꝓbando duo ꝯdictoria eē si/mul vera: q2 ista sunt simul vera: necesse est aliqđ ens fuis/se: ⁊ possibile est aliquod ens non fuisse. ⁊ ista sunt ꝯdicto/ria. igitur ⁊c̄. ꝯñtia patet cu3 minori: ⁊ maior probatur. nam illa est vera. necesse est aliqđ ens fuisse. vt patet offi/ciandoᶦ ⁊ secunda similr̄. s. possibile est aliquod ens non fuisse: quod ꝓbatur. q2 ista propositio est possibilis. ali/quod ens non fuit: ⁊ ista adequate sic significat. igitᶠ pos/sibile est aliquod ens nō fuisse. patet consequētia cu3 mi/nori ab officiantibus ad officiatam: ⁊ maior probatᶠ sic. hoc non fuit demōstrando instans presens: ⁊ hoc est vel fuit aliqđ ens. igitur aliqđ ens non fuit. patet ꝯsequētia a resoluētibus ad resolutam. ⁊ añs est possibile. igitur ⁊ consequēs: quod fuit ꝓbandum. Rñsio ℂ Ad istud argumen/tum dicitᶠ ꝙ bene probat ꝙ ille sunt simul vere: sed nega/tur ꝙ sint ꝯdictorie. Nōndū ℂ Pro quo nota ꝙ ad formandam terciam figurā op3 sumere istos quatuor terminos. s. ne/cesse: impossibile: possibile: ⁊ possibile non ⁊ tres pͥmi debēt semper cadere super vno ⁊ eodem dicto: sed quartus su/per dicto propositionis contradictorie. Exemplum dice/mus sic. necesse est aliquod ens fuisse. impossibile est ali/quod ens fuisse. possibile est aliquod ens fuisse. possibile est non aliqđ ens fuisse: seu nullum ens fuisse: ⁊ sic patet ꝙ ille priores adducte in argumēto nō sunt ꝯtradictorie. ideo nō mirum si sint simul vere. Sed iste bene sunt ꝯtra/dictorie: necesse est aliquod ens fuisse: ⁊ possibile est non aliquod seu nullum ens fuisse: que vt patet: neq3 possunt simul esse vere: neq3 false. Et patet solutio.

Sunt igitur tam prime q̄3 secunde figure he regule generales: prima est ista.

Nōndū Figᵃ 4ᵒʳ sumitᶠ. **Aduerte** ꝙ figura quatuor modis sumitᶠ vno modo a mathe/maticis. ⁊ sic diffinitᶠ. Figura est que termino vel termi/nis claudiᶠ vt circulus ⁊ triāgulus. Alio modo capitᶠ a grā/maticis: ⁊ sic describitᶠ. Figura est vitium cum rōne factū in contextu partium orationis. Alio mō sumitᶠ a pͥbo ꝑ priorum: ⁊ sic describitᶠ. Figura est debita dispositio ter/minorum s̄m subijcibilitatē ⁊ predicabilitatē. Alio mo/do sumitᶠ per cōparationem ad figura3 pͥmo modo sum/pta ⁊ sic describitᶠ. Figura est dispositio debita quatuor propositionū in modum quadrāguli dī pͥmo dispō tanq̄3 genus: q2 ois figura est dispositio: ⁊ non eꝯ 1 dī 2ᵒ debita 4ᵒʳ ꝓpōnum in modū quadrāguli loco drīe: vn̄ si o3 esse debita dispō ha3 4ᵒʳ ꝓpōnum reqrunᶠ due cōditiones. Prima ꝙ ꝓpōnes que in pͥma linea ponuntur sint ꝯrie. Scd̄a ꝙ que se ex angulis oppositis respiciūt ꝯdicant.

ℂ **Uniuersalis affirmatiua ⁊ vniuersalis negatiua de cōsimilibus subiectis ⁊ predicatis supponentibus precise pro eodem vel pro eisde3 sunt contrarie in figura: vt quilibet homo currit: ⁊ nullus homo currit.**

Limita/tiō pᵉ reglē. **Prima** regula sic limitaᶠ. ℂ Uls affir/matiua ⁊ vls negatiua sunt cō/trarie in figura bis quatuor ꝯditionibꝰ ser/uatis. s. ꝙ sint de ꝯsimilibus subiectis ꝑdi/catis ⁊ copulis explicite vel implicite: sup/ponētibus precise pro eodē vel pro eisdē ⁊ ꝑdicatum nō distributum in vna distribuatᶠ in altera ⁊ eꝯ. si fuerit ca/pax ꝯfusionis. Dicitᶠ pͥmo de ꝯsimilibus subiectis ꝑdica/tis ⁊ copulis. q2 si non essent sic non essent ꝯtrarie. Dicitᶠ secundo. explicite vel implicite: q2 iste ꝓpōnes. qđlibet est ens nihil est ens: sunt ꝯrie: ⁊ tn̄ subiecta explicite non sunt cōsimilia. sed bene implicite. Dicitᶠ tertio supponēti/tibus ꝑcise pro eodem vel pro eisdē: q2 iste non sunt ꝯtra/rie. ois homo est asinus. nullus hō est asinus. cum ly ho/mo: in pͥma supponat pro masculino ⁊ feminino. In scd̄a ꝟo pro masculino tn̄. Quarto dī predicatum non distri/butum in vna distribuatᶠ in alia: ⁊ eꝯ. si fuerit capax ꝯfu/sionis. q2 ꝓpter defectum huiꝰ: iste nō sunt ꝯtrarie: qui/libet hō est aial. nullus homo est qđlibet aial. q2 ly aial. in nulla illaru3 supponit distributiue. ꝙ non sint ꝯrie. p3 per nām ea3: q2 ꝯtrarie non possunt simul eē vere: s3 bn̄ simul false: sed iste sunt simul vere. vt p3. ergo ⁊c̄. s3 pͥme ꝯria est ista. nullus hō est aial. scd̄e: ꝯria est ista qlibet hō est qđlibet aial. Nōndū ℂ Aduerte tn̄ ꝙ ꝓpositiones tales dicū/tur ꝯrie per similitudine3 ad ꝯrietatem que est in rebus: que est repugnantia extremoꝝ nō potētium simul esse in eodē subiecto. sed successiue: vt album ⁊ nigrū: ita iste ꝓ/positiones se habēt: q2 nunq̄3 possunt simul esse vere: sed aut vna est vera: ⁊ altera falsa. aut ambe sunt false. sicut aut vnum ꝯtrarium inest subiecto aut nullum inest.

ℂ **Scd̄a regula est ista. particularis affirmati/ua ⁊ pticularis negatiua de ꝯsimilibꝰ subiectis ⁊ ꝑdicatis supponētibus precise pro eodē vel pro eisdem sunt subcōtrarie in figura: vt qda3 homo currit: ⁊ qdam homo non currit.**

Limita/tiones 2ᵉ reglē. **Secunda** regula sic limitaᶠ. Particularis affirma/tiua ⁊ particularis negatiua sunt subcō/trarie bis 4ᵒʳ ꝯditionibus seruatis: ꝙ sint de ꝯsimilibus subiectis ꝑdicatis ⁊ copulis ꝑcise supponētibus explici/te vel implicite pro eodē vel pro eisde3: predicatis tn̄ dif/formiter supponētibus quo ad mobilitatē ⁊ imobilita/tem. i. ꝙ si ꝑdicatum vnius stat mobiliter. i. distributiue: predicatum alterius stat imobiliter. i. non distributiue: ⁊ econtra. ℂ Tres pͥme ꝯditiones patent per superius di/cta. ℂ Quarta ponitur: q2 iste non sunt subcōtrarie: ali/quis homo aial est: aliqs homo aial non est: q2 predica/tum nullibi distribuitᶠ. sed pͥme subcontraria est ista. ali/quis homo nullum aial est. scd̄e ista. aliqs homo oē aial est. Nōndū ℂ Aduerte tn̄ ꝙ tale ꝓpositiones dicunᶠ subcontra/rie: q2 ponunᶠ sub contrarijs ꝓpōnibus: quo ad signifi/cationem intelligēdo. q̄3 aūt ponanᶠ sub illis causa est. q2 quāto aliqđ plura ꝯtinet dī esse superior. ⁊ quanto pau/ciora inferior. ⁊ ideo cum iste pauciora ꝯtineant: ⁊ cōtra/rie plura. ideo iste dicuntur esse subcontrarije.

ℂ **Tertia regula. vlis affirmatiua ⁊ particula/ris negatiua: vel vniuersalis negatiua: ⁊ parti/cularis affirmatiua de consimilibus subiectis ⁊ predicatis supponentibus precise pro eodē vel pro eisdem sunt cōtradictorie in figura: vt quilibet homo currit: ⁊ qdam homo non cur/rit. Nullus homo currit: ⁊ qdā homo currit.**

Limitatio 3e regule. **Tertia** regula sic limitatur. Universalis affirmativa et particularis negativa: et universalis negativa et particularis affirmativa sunt contradictorie: his 4or conditionibus servatis. scilicet quod sint de consimilibus subiectis predicatis et copulis explicite vel implicite supponentibus precise pro eodem vel pro eisdem. et quod terminus non distributus in una distribuatur in altera et econverso si sit distribuibilis. Tres particule ex predictis note sunt. Ultima ponitur quia ille non sunt contradictoria: quilibet homo animal est. aliquis homo animal non est: quia ly animal in nulla distribuitur: sed secundum primam contradicit ista. aliquis homo nullum animal est. et secunde ista. quilibet homo omne animal est.

Nondum ℂ Adverte tamen quod tales propositiones dicuntur contradictorie per similitudinem ad veram contradictionem que est oppositio cuius non est dare medium secundum se: sicut enim inter hominem et non hominem non est dare aliquod medium quod non sit aut homo: aut non homo: ita non est dare aliquam unam propositionem in qua non sit: sicut significatur per unum contradictorium aut sicut significatur per aliud.

ℂ Quarta regula. universalis affirmativa et particularis affirmativa et universalis negativa: particularis negativa de consimilibus subiectis et predicatis supponentibus precise pro eodem vel pro eisdem sunt subalterne in figura. ut quilibet homo currit: et quidam homo currit. Nullus homo currit: et quidam homo non currit. Ex predictis sequitur quod ille non sunt contrarie. Omnis homo currit. et nullus homo currit. nec iste contradictorie. Omnis homo currit. et quidam homo non currit. nec iste subalterne. Omnis homo currit. et quidam homo currit. quia termini non supponunt precise pro eodem vel pro eisdem. In una enim subiectum supponit pro utroque sexu: in alia vero pro masculino tantum.

Limitatio 4e regule. **Quarta** regula sic limitatur. Universalis affirmativa et particularis affirmativa. universalis negativa et particularis negativa sunt subalterne. his 4or conditionibus servatis: quod sint de consimilibus subiectis predicatis et copulis explicite vel implicite supponentibus precise pro eodem vel pro eisdem etc. sic debet stare si predicatum unius stat imobiliter. i. sine distributione et predicatum alterius: et si in una stat imobiliter: et sic in altera. Tres particule note sunt ex dictis: propter 4am iste non sunt subalterne. quilibet homo non est animal. et aliquis homo non est animal. sed prime subalterna est illa. aliquis homo animal non est. et 2e est subalterna huius. nullus homo est animal.

Notandum primum ℂ Adverte tamen quod propositiones dicuntur subalterne. quia una est sub altera. ut particularis sub universali: cum universalis plura contineat: particularis vero pauciora.

Notandum 2m ℂ Adverte quod propositiones singulares in figura nunquam se habent nisi contradictorie. nunquam vero contrarie subcontrarie aut subalterne. Et si subiectum sit terminus compositus contradictorium datur per negationem prepositam toti. unde contradictorium istius: ille homo vel asinus est homo. est hoc. non ille homo vel asinus est homo. non autem illud. iste homo vel asinus non est homo. quia ambe sunt vere.

Sicut quatuor regulis situantur propositiones in figura: ita quatuor aliis regulis ipsarum cognoscitur lex seu natura: quarum prima est ista. Non est possibile duo contraria esse simul vera: sed bene simul falsa. Prima pars patet inductive in omnibus. et secunda probatur. quoniam ista sunt simul falsa. Quilibet homo est albus. nullus homo est albus. et iste similiter. Omne animal est homo. et nullum animal est homo.

Sicut 4or regulis situantur propositiones in figura: ita quatuor aliis ipsarum lex et natura cognoscitur. Prima est ista: duo contraria non possunt simul esse vera sed bene simul falsa. Ratio prime partis. scilicet quod non possunt simul esse vera est: quia dato opposito sequitur quod duo contradictoria simul de eodem verificari possunt: quod est contra primum principium quod dicit. De quolibet dicitur alterum contradictorium incomplexorum: et de nullo eorum ambo simul. Et quod hoc sequatur probatur. nam si quelibet istarum est vera. quilibet homo currit. nullus homo currit. cum sor. sit homo: sequitur quod sor. currit. et quod sor. non currit. et sic currens et non currens de eodem verificabuntur. ℂ Ratio secunde partis. scilicet quod possunt simul esse falsa: est quia datur dispositio media inter hec contraria per quam non se habet sicut unum contrariorum nec sicut aliud: ut si aliquis homo currit. et aliquis homo non. non se habet sic quod quilibet homo currit: nec se habet sic quod nullus homo currit.

Nondum ℂ Adverte quod non possunt semper simul esse falsa. sed solum in materia contingenti: ut exemplificatum est. In materia autem naturali et remota semper unum est verum et alterum falsum. Cuius ratio est. quia in materia necessaria seu naturali si aliquid competit uni individuo de necessitate competit cuilibet individuo eiusdem speciei. et ideo affirmativa de necessitate vera est et negativa falsa. In materia autem remota id quod removetur ab uno individuo de necessitate removetur a quolibet: negativa ergo vera est et affirmativa falsa. ut sor. non est asinus.

ℂ Secunda regula est ista. Non est possibile: duo contradictoria esse simul vera vel simul falsa. patet ista regula discurrendo per singula contradictoria.

Duo contradictoria non possunt simul esse vera nec simul falsa. ℂ Ratio primi. scilicet quod non possunt esse simul vera est. quia dato opposito sequitur quod duo contradictoria incomplexa possunt simul verificari de eodem. quod est contra primum principium: et quod sequatur probatur. quia si quelibet istarum est vera: quilibet homo currit. et aliquis homo non currit: tunc si quero pro quo verificatur ista. aliquis homo non currit. sit exempli gratia pro sor. est ergo verum dicere sor. non currit. et ex altera parte sequitur: quilibet homo currit sor. est homo. ergo sor. currit. et sic currens et non currens verificabuntur de eodem: quod est contra primum principium. ℂ Ratio secundi quod non possunt simul esse falsa est: quia dato opposito: tunc de quolibet non verificabitur alterum contradictoriorum incomplexorum quod est contra primum principium. quod sequatur probatur: quia dicas quod ille sint simul falsa. quilibet homo currit. et aliquis homo non currit. tunc si quero quod istorum sit verum dicere de sorte. aut currens: aut non currens. Si non currens. ergo illa est vera. aliquis homo non currit. et sic alterum est verum. Si dicis quod cursus vere affirmetur de sor. ergo illa est vera aliquis homo currit. que est contradictoria illius: nullus homo currit. Si autem nullum vere affirmetur habeo intentum. Et sic patet quod hec regula tenet virtute primi principii.

ℂ Tertia regula est ista. Non est possibile duo subcontraria esse simul falsa: sed bene simul vera. Patet pars prima in singulis discurrendo: secunda probatur: quoniam ista sunt simul vera. Aliquis homo est albus. et aliquis homo non est albus. Aliquod animal est homo: et aliquod animal non est homo.

Duo subcontraria non possunt esse simul falsa. sed bene simul vera. ℂ Ratio primi est: quia si essent simul falsa contradictoria eorum essent simul vera. sed contradictoria eorum sunt simul contraria ergo

duo ꝯ̄ria essent simul vera ꝯtra p̄mã regulã. ¶ Rõ sc̄dĩ est. q2 duo ꝯtraria pñt esse simul falsa. ꝗ duo subcõtraria possunt esse simul vera: pꝫ ꝯñia. q2 ꝯ̄dicunt illis. ⁊ existẽte vno ꝯtradictorio falso alterꝫ verũ est: non tñ in ol mã possunt eẽ simul vera: sed in mã ꝯtingenti. In necessaria autem ⁊ remota alterꝫ verum est semper ⁊ alterꝫ falsum. Ratio huius assignata fuit in contrarijs.

¶ Quarta regla est ista. Si vlis est vera sua particularis vel indefinita sibi subalterna est vera: sed non ecõuerso. Unde si hẽc esset vera: quilibet homo est albus. hec similr esset vera: aliqs homo est albus: sed non ecõuerso: q2 iam de facto hec est vera. aliqs homo est albus: ⁊ nõ ista. quilibet homo est albus. Et eodem modo dico de negatiuis: quare ⁊c̃.

Si vlis est vera sua indefinita ⁊ p̃ticularis sibi subalterna est vera. Ratio huius est. q2 in ꝓpõne vli subm supponit distributiue. ergo p̄ oib⁹ suppositis subiecti: ⁊ si est vera: p̄dicatum verificat̃ pro oib⁹ suppositis subiecti: ⁊ sic particularis ⁊ idefinita erit vera: in qua denotat̃ p̄dicatum inesse vni parti subiectiue subti vlis. ecõtra aũt non. s. in mã ꝯtingenti. In mã enim nec̃ia ⁊ remota est ẽt ecõtra. Nã si ista est vera aliqs homo est aial. ⁊ ista. ois homo est aial. ⁊ si ista est vera aliqs homo non est asinus. ⁊ ista. nullus hõ est asinus. Quãdo ẽt sbm nõ ꝯtinet plura indiuidua sub se valet eꝫ. vt si illa est vera. ħ sol lucet: illa est vera. ois sol lucet: ⁊ si illa est vera aliqua phenix est: ⁊ ista. qlibet phenix est. ¶ Aduerte tñ ꝙ aliqua vlis põt eẽ vera. imo de facto est vera. ⁊ nulla sua singularis põt esse vera: vt illa. nihil demonstratur. Nõndũ

¶ Capitulum de equipollentijs.

Equipollentiarꝫ tres sunt regule: q̃rum p̄ma est ista. Negatio preposita facit eqpollere suo contradictorio. vñ nõ quilibet homo currit eqvalet isti. Aliqs homo ñ currit. Et nõ nullus homo cur. equiualet isti. aliqs homo cur.

Quid sit eqpollentia. Equipollentia sic describit̃. Est equiualentia duarꝫ ꝓpõnũ in significato sitarum in figura: quarꝫ quelibꝫ est alterius illatiua. Di p̄ equalẽtia loco gñis. Nam ois eqpollẽtia est equalẽtia: ⁊ non eꝫ. Nã equalẽtia nõ solum est in ꝓpõnib⁹. sed ẽt in terminis ⁊ in reb⁹. In terminis dicim⁹ ꝙ vestis ⁊ indumẽtum equalẽt in significãdo: nõ tñ dicunt̃ eqpollere. iõ ponit̃ 2ª p̃ticula: duarũ ꝓpõnum in significato: ad diiait̃ equalẽtie terminorꝫ que nõ dĩ eqpollẽtia. Di 3°. sitarꝫ in figura. q2 alique ꝓpões equalent in significãdo. non tñ dĩ eqpollere vt capit̃ hic eqpollentia vt ille: tñi hõ currit omne currẽs est homo. Dĩ 4°. quarꝫ quelibet alteri⁹ est illatiua: que p̃ticula ponit̃ ad declarãdum ad qd est vtilis eqpollẽtia: ad ħ. s. vt ex vna possimus iferre aliã. ¶ Prima regula sic limitat̃. Negatio p̄posita. s. toti subiecto. facit eqpollere suo ꝯtradictorio. Ratio hui⁹ regule est. q2 negatio quicqd iuenit destruit ⁊ ducit oppositũ. vt dicit beat⁹ Aug. Si ꝗ inuenit vlitatẽ destruit: ⁊ ducit oppositũ. s. p̃ticularitatẽ. Si inuenit particularitatẽ destruit et ducit oppositũ. s. vlitatẽ. Si inuenit negationẽ destruit ⁊ oppositum ducit. s. affirmationẽ. Si inuenit affirmationem: destruit ⁊ ducit oppositũ. s. negationem.

Limitatiões p̄ᵉ regule.

¶ Secunda regula est ista. Negatio postposita facit equipollere suo ꝯtrario: probatur. Nã ista. quilibet homo non currit equipollet isti. nullus homo currit. ⁊ nullus homo non currit. eqpollet isti. quilibet homo currit.

Ista regula sic limitat̃. negatio postposita. s. toti subo ante copulã ⁊ p̄dicatuꝫ facit eqpollere suo ꝯ̄rio. ¶ Rõ huius regule est. q2 ex quo ponit̃ post subm nõ hꝫ vim supra ipsum. ⁊ sic nõ destruit vlitatem eius: cum aũt ponat̃ ante v̇bum. si inueniet affirmatũ destruet affirmationẽ ⁊ iducit negationẽ: si aũt ienieet negationẽ destruit negationẽ: ⁊ inducit affirmationẽ. ideo equalent. Limitatiões 2ᵉ regule.

¶ Tertia regula est ista. Negatio preposita et postposita facit equipollere suo subalterno vñ hec. nõ quilibet homo nõ currit. eqpollet isti aliqs homo currit. ⁊ ista nõ nullus hõ nõ currit. eqpollet isti. aliqs homo nõ currit. Unde versus. Pre. contradic. post contra. pre post ꝙ subalter. Hec regula nõ solum deseruit prime vel secunde figure. immo ⁊ tertie. Et voco ibi negationem prepositam quãdo coniungitur modo siue modus precedat: siue sequat̃: ⁊ postpositã quando coniungitur verbo infinitiui modi. Exemplum primi. Non possibile est soz. currere. vel soz. currere non est possibile. Exemplũ secundi. possibile est soz. non currere. vel soz. non currere est possibile. Hec ergo: nõ necesse est soz. currere. equiualet isti cõtingens est soz. non currere. per primaꝫ regulam: ⁊ hec. necesse est soz. non currere: equiualet isti impossibile est soz. currere per secundã regulam ⁊ ista. non necesse est soz. non currere. equiualet huic: possibile est soz. currere per tertiam regulam: ⁊ ita dicatur de ceteris quibuscunqꝫ: quare ⁊c̃.

Ista regula sic limitat̃. ¶ Negatio p̄posita. s. toti subiecto. ⁊ postposita. s. toti subto. ⁊ ante copulam ⁊ predicatũ. facit eqpollere sue subalterne. Rõ hui⁹ regule cũ ponant̃ due negationes ⁊ ambe ante v̇buꝫ non pñt negare v̇buꝫ: q2 vna destruit vim alterius ⁊ eꝫ: remanet ergo ꝓpositio in eadẽ q̃litate in qua erat p̄us. Deide cuꝫ negatio p̄ponat̃ subo toti: si iuenit distributionẽ destruit ⁊ iducit p̃ticularem: si iuenit p̃ticularem destruit ⁊ iducit vlẽm: ideo eqpollent: ¶ Dubitat̃ quare subcõtrarie nõ eqpollẽt per negationẽ prepositã vel postpositã vel simul prepositã ⁊ postpositã. nõ p̄mo mõ. q2 eqpollent ꝯ̄dictorie. nec tertio mõ. q2 eqpollẽt subalterne: non ẽt 2° mõ: q2 oino idem sunt: ꝓpositiones aũt equalẽtes aliqualr differre debẽt puta signo lꝫ cõueniant in significato. ¶ Nota. ꝙ eqpollẽtie in modalibus eodẽ mõ fiunt sicut in illis de inesse per illum versuꝫ. ¶ Pre ꝯtradic. post ꝯtra. pre. postqꝫ subalter. Et p̄ negationẽ prepositã dicit magister intelligo quando ꝯiungit̃ mõ siue modus p̄cedat siue sequat̃. sup. tu. taliter negatio ꝯiungit̃ mõ. supple tu: ꝙ p̄cedat modũ. Et per negationeꝫ postpositã dicit magister intelligo quãdo ꝯiungit̃ v̇bo infinitiui modi. supple tu. taliter ꝙ p̄cedat v̇bum infinitũ. Exẽplum p̄mi. vt nõ possibile est soz. currere. ⁊ soz. currere est nõ possibile. Exemplum secundi. possibile est soz. non currere. vel sozt. non currere est possibile. ¶ Aduerte tamẽ ꝙ antiqui magri

Limitatiões 3ᵉ regule.

Duᵐ de subꝯ̄rijs

Nõndũ

Nõndũ

laborabant

Cap. 2. laborabāt ad cognoscēdum equipollētias: posuerūt enim quatuor ordines ꝓpōnum modaliū: vt declarat ph's in 2° ꝑhier. ⁊ in quolibet ordine 4ᵒʳ ꝓpōnes equalētes collocarūt: quō aūt debeant sumi ꝓpōnes in quolꝫ ordine per duas regulas declarabāt. Per ꝑmā regulā sumunt̄ ꝓpōnes ꝑmi ordinis ⁊ scdi. Per 2ᵃᵐ regulaꝫ sumunt̄ ꝓpōnes tertij ⁊ q̄rti ordinis. Prima regula est ista cuicunqꝫ dicto affirmato vel negato attribuit̄ poſſe. eidē ꝯtingens. ⁊ ab eodeꝫ remouet̄ impoſſe ⁊ ab eius ꝯdictorio opposito remouet̄ neceſſe. per h̄ ꝙ dicit affirmatio. sumunt̄ ꝓpōnes primi ordinis ⁊ hoc ꝙ dī negato sumunt̄ ꝓpōnes scdi ordinis que regula de se pꝫ. iō nō declaro. 2ᵃ regula. a quocūqꝫ dicto affirmato vel negato remouet̄ poſſe ab eodē remouetur ꝯtigēs ⁊ eidē attribuit̄ ipoſſe. ⁊ eius ꝯdictorio opposito attribuit̄ neceſſe. Per h̄ ꝙ dicit affirmato sumunt̄ ꝓpōnes tertij ordinis. per h̄ ꝙ dī negato sumunt̄ ꝓpōnes q̄rti ordis. que doctis clare sunt. Has ꝓpōnes distinctas ſm ordines suos posui. hic inferius vt ille clarius appeant.

Possibile est esse
Cōtingens est eē
Non iposſe est eē
Nō neceē ē nō eē

Nō poſſe est esse
Nō ꝯtingēs ē eē
Impoſſe est esse
Neceē est nō eē

Poſſe est nō esse
Cōtingēs ē nō eē
Nō ipoſſe ē nō eē
Nō neceē est esse

Nō poſſe ē nō eē
nō ꝯtigēs ē nō eē
Impoſſe ē nō eē
Neceſſe est esse

Du^m de negōnibus Ar ꝑ Confir. ¶ Dubitat̄. vtꝝ. due negationes equalcant vni affirmationi. ¶ Ar. ꝙ nō. Primo sic: oē sil'e adauget suum sil'e. sꝫ quelꝫ negatio est silis alteri. ergo q̄lꝫ negatio adauget alterā. g̃ due negōnes magis negāt q̄ȝ vna. ¶ Cōfirmat̄. q: ois res per quas cās oritur per easdeꝫ auget̄. vt colligit̄ 2° ethi. sed nega° sit vbi fit per negationē. ergo augebit̄

Ar 2° per negationē. ¶ Scdo. negatio ita opponit̄ affirmationi sicut ꝑuatio habitui. vtputa. tenebra lumini: sed tenebra non auferī per aliam tenebrā: imo auget̄. ergo negatio non aufertur per aliā negationeꝫ. imo magis auget̄.

Confir. ¶ Cōfirmat̄. q: nullū sil'e destruit suum sil'e. sed quelibet negatio est similis alteri. g̃ nulla negatio destruit aliam.

Arg̃ 3°. ¶ Tertio sic. sicut negatio est cā negationis. ita affirmatio est cā affirmationis. g̃ a cōmutata ꝓportione: sicut negatio est cā affirmationis. ita affirmatio est cā negationis h̄ ꝯñs est falsum: ⁊ nō seqtur ex alio nisi ex h̄ ꝙ negatio est cā affirmationis. g̃ falsum est hoc. ¶ Cōfirmat̄: q: sicut se hꝫ affirmatio ad affirmationē. ita negatio ad negationē: sed affirmatio addita affirmationi magis affirmat vel saltē non iducit oppᵐ. g̃ negatio addita negationi magis negat vel saltē non iducit oppᵐ.

Ar 4°. ¶ Quarto sic. si negatio eēt causa affirmatiōis. hoc eēt: q: due negationes se impedirēt. vna. s. ipediret aliā. ⁊ ecōtra. hoc aūt est falsum. qd̄ ꝓbat̄ : q: aut vna illaꝝ hꝫ tātam vim q̄ȝtam hꝫ aliā vel maiorē vel minorē. Si equalē vim ⁊ ab equalibus non ꝓuenit actio ergo vna nō destruit vim alteriꝰ. si vna vim maiorem hꝫ. ergo destruit sociā: ⁊ non ecōtra. q: a ꝓportione minoris inequalitatis non ꝓuenit actio.

¶ Confirmat̄ sic. vis negationis precedētis ꝓpositionē non impedit̄ ab alia negatione. ergo retinet vim negandi: ꝯñā tenet. ⁊ añs ꝓbat̄. q: vis negandi nō est nisi supra sequētes terminos: ergo non est supra ꝑcedentes. ⁊ sic 2ᵃ non habet vim supra ꝑmam. tunc vltra ꝑma retinet vim negādi. ergo negat. ⁊ si sic. ergo non affirmat. ¶ Pro rñsione ad hec argumēta nota ꝙ negatio in ꝓposito habet duplicē vim. vnam ꝑncipalē ⁊ aliam secūdariam siue ex ꝯñti. Principalis vis eius est negare seu destruere qcqd inuenit. Secūdaria vis eius est inducere oppositū eius qd̄ inuenit. prius eniꝫ intelligimus: aliquid destruit per ipsum q̄ȝ ꝯstituit: lꝫ in eodē instanti fiant hec. Et inducere oppositū eius qd̄ inuenit pōt esse dupl'r ſm ꝙ pōt inuenire affirmatū vel negatum: si. n. inuenit affirmatū inducit oppositū. s. negationē. si ꝟo negatū inuenit iducit oppositum. s. affirmationē: ⁊ sic pꝫ ꝙ ex consequēti negatio potest facere affirmationē. lꝫ principal'r semp neget. ¶ Ad ꝑmum ergo dicunt qdam ꝙ veꝝ est ꝙ oē simile adauget suum sil'e: nisi impediat aliud. modo hic vnum impedit aliud ratione tertij circa qd̄ agunt: q: non possunt simul esse in illo tertio. q: illud tertium nō est capax illoꝝ duorum. ¶ Uel aliter dicat̄. ꝙ omne simile adauget suum simile si est aptum natū augeri aliter nō. modo negatio nō est apta nata augeri: ex quo vna negatio destruit aliam quam inuenit. ¶ Uel aliter dicat̄: ꝙ omne simile adauget suum sil'e. verum est de his que hn̄t principal'r vim constructiuam alicuius. non aūt destructiuam: ideo non valet. ¶ Ad ꝯfirmationem dī ꝙ ois res auget̄ per illas res per quas oritur si apta nata est augeri: modo negatio nō est apta nata augeri ⁊c̄. ¶ Ad 2ᵐ negat̄ maior. imo negatio opponit̄ ꝯdictorie affirmationi. vt homo non homo. ¶ Uel aliter dicat̄ negādo maiorē: siue per negationem intelligimus notam negātem siue negatū: nam si itelligit̄ nota negas nullo modo. opponit̄. si ꝟo intelligit̄ negatum: tunc dī ꝙ affirmatum ⁊ negatū aliter opponunt̄ q̄ȝ ꝑuatiue. ¶ Ad ꝯfirmationeꝫ dī. ꝙ nullū sil'e destruit suū sil'e vel actum suū similis per se: per accidēs tñ potest eē hoc: sicut vna candela accēsa liquefacit aliam: ⁊ ex ꝯñti extinguit illam. ¶ Uel aliter dī. ꝙ veꝝ est in similibꝰ que hn̄t vim ꝯstructiuā: si autem hn̄t ꝑncipaliter vim destructiuam non valet. ¶ Ad 3ᵐ dicit̄. ꝙ argumētum a cōmutata ꝓportione solum tenet in quātitatibus vel cōtinuis vel discretis. ideo non valet. ¶ Uel aliter dī negando: ꝙ arguit̄ a cōmutata ꝓportione: q: qñ ar̄ a cōmutata ꝓportione: tūc arguit̄ ꝙ sicut se hꝫ añs vnius ad añs alterius: ita ꝯñs vnius ad ꝯñs alterius vel econtra. sed hic nō sic arguit̄ ⁊c̄. Sed dꝫ sic argui. sicut negatio est cā negationis: ita affirmatio est cā affirmationis. sꝫ negatio est affirmatio: ergo causa negōnis est cā affirmationis: sꝫ minor est falsa. ¶ Uel sic. sicut negatio est cā negationis. ita affirmatio est cā affirmationis. sꝫ causa negationis est causa affirmationis. g̃ negatio est affirmatio. ¶ Sed dices ꝯclusio est falsa. g̃ aliq̄ ꝑmissaꝝ: sꝫ non maior g̃ minor ⁊c̄. ¶ Ad hoc dī quo ad maiorē. ꝙ qñ ph's dicit sicut affirmatio est cā affirmationis: ita negatio est cā negationis. per negationē non itelligit notam negationis. nec p affirmationem intelligit notā affirmationis. sed intelligit dictum vel significatū ꝓpōnis negatum vel affirmatuꝫ: vt non esse aial est negatio ſm ipsum. ⁊ esse animal est affirmatio. ⁊ tūc minor est falsa. ꝙ causa negationis sit causa affirmationis. ¶ Si aūt vis intelligere notam negationis. negat̄ maior. q: nō est aliqua nota affirmationis que facit ꝓpōnem affirmatiuā: sicut est. nota negationis que facit ꝓpōnem negatiuā. vñ sine aliqua nota affirmationis ꝓpositio est affirmatiua. ⁊ tamen non est negatiua sine nota negationis per notā affirmationis intelligo ad-

Confir. (right margin, beside line 1)
Nōndū Negō hꝫ duplicē vim. (right margin)
Ad ꝑᵐ dī (right margin)
2ᵃ Rñsio. (right margin)
3ᵃ Rñsio (right margin)
ad ꝯfir. (right margin)
Ad 2ᵐ Alia rñsio (right margin)
ad ꝯfir. (right margin)
Alia rñsio (right margin)
Ad 3ᵐ (right margin)
Alia rñsio (right margin)

uerbium affirmandi. sicut per notam negationis aduerbium negandi. ¶ Ad confirmationem negat maior ad intellectum datum: quia negatio sic se habet ad aliam negationem quod destruit illam siue actum eius. sed affirmatio non destruit actum alterius affirmationis. ¶ Ad 4m dico quod quelibet negatio habet equalem vim cum altera intensiue: quia sicut vna est apta nata negare quicquid inuenit. ita et altera. Extensiue autem vna habet maiorem vim quam altera. vnde que plura destruit maiorem vim habet. et ideo negatio cadens super alteram maiorem vim habet extensiue: quam alia super quam cadit. Et non sequitur prima negatio destruit vim secunde: et secunda non destruit vim prime. ergo propositio est negatiua. quia prima negatio negat negatum. et illud est affirmare. ¶ Ad confirmationem concedo quod prima negatio suam vim retinet. et cum dicis. ergo negat concedo consequentiam: et tunc vltra. ergo non affirmat: nego consequentiam: vnde principaliter negat: ex consequenti tamen affirmat. quia ex consequenti inducit oppositum eius quod inuenit. et cum inuenerit negatione inducit oppositum eius. scilicet affirmationem. ¶ Et sic patet solutio ad argumentum.

(ad confir.) (Ad 4m) (ad confir.)

(Ratius) **Circa** hoc capitulum. Nota quod causa quare hoc capitulum est inuentum. et eius vtilitas est: quia multotiens in propositione ponuntur multe negationes propter quas talis propositio fit obscura. et difficilis intellectu: quantum ad sui veritatem vel falsitatem. vt igitur plures negationes reducantur ad nullam vel ad vnam solum: inuentum est hoc capitulum. ¶ Ex quo sequitur quod proprie et conuenienter dicimus quod ista. non omnis homo non currit. equiualet isti. aliquis homo currit. et non econuerso. quia propositio difficilior reducitur ad faciliorem et non econuerso. vnde si aliquis petat cui equalet ista. aliquis homo currit. dices nulli. sed si petam. cui equiualet ista. non quilibet homo non currit. dices. isti. aliquis homo currit.

(Corm) (2x est equipollentia)

¶ Sed vt tollamus verba. dicimus quod equipollentia est duplex. scilicet propria et impropria. ¶ Equipollentia propria describitur sic. equipollentia est propositionis ignotioris ratione negationis: aut negationum ad propositionem notiorem in figura equiualentia. ¶ Impropria autem sic describitur. equipollentia est equalentia propositionis ignotioris ad notiorem in figura. vel econuerso. videlicet negationis: vel negationum. ¶ Et si dicatur. quomodo loquitur magister de equipollentia. ¶ Dicitur quod primo modo. et hinc est quod ipse non posuit regulam de subcontrariis. quia postponendo negationem huic aliquis homo est animal. non dicimus proprie quod equiualeat illi. aliquis homo non est animal: quia vna non est difficilior alia: sed synonima. Paulus autem pergulensis locutus est de secunda equipollentia. et ideo posuit regulam subcontrariis. vt patet ab eo. ¶ Sed hic sunt quatuor petitiones. ¶ Prima propter quid negatio preposita huic. nullus homo currit. facit equipollere suo contradictorio. scilicet huic. aliquis homo currit. ¶ Responsio. quod vt dicit sanctus Augu. et auctor modorum. negatio destruit quicquid inuenit. et oppositum ponit. cum igitur negatio ibi inueniat vniuersalem negatiuam destruit: et ponit particularem affirmatiuam. ¶ Secunda petitio. propter quid negatio postposita huic. quilibet homo currit facit equipollere contrario. scilicet huic. nullus homo currit. ¶ Respon. quod negatio postposita non habet vim destruendi vniuersalem. sed bene affirmationem verbi et ideo restabit vniuersalis negatiua. ¶ Tertia petitio. propter quid negatio preposita et postposita huic. aliquis homo currit facit equipollere suo subalterno. scilicet huic. quilibet homo currit. ¶ Respon. quod est. quia prima negatio. scilicet preposita inueniebat affirmatiuam particularem. et destruebat omnia ponendo vniuersalem negatiuam. Sed secunda negatio. scilicet postposita inuenit vniuersalem negatiuam: et non potuit destruere vniuersalem: quia erat postposita. Sed bene destruit negationem verbi: ideo restat ibi vniuersalis affirmatiua. ¶ Quarta petitio. que differentia est inter dicere synonimum: et conuertibile equipollens. ¶ Respon. quod loquendo de terminis incomplexis illi sunt synonimi qui sic se habent quod non significatur aliquid vel aliqua vel aliqualiter per vnum qui significetur per alium. et sic ly homo. in libro meo est synonimum cum ly homo in libro tuo. et similiter ly omnis. et generaliter omnis terminus vocalis est synonimus cum mentali cui subordinatur. Illi vero termini dicuntur conuertibiles: qui sic se habent quod pro quocunque in propositione supponit vnus. supponit alter siue importet aliquid plus. siue non. et sic dicimus quod ly homo. et ly rationale sunt conuertibiles. quia pro quocunque stat vnus in propositione: stat alter: non tamen sunt synonimi: quia per vnum. puta per ly rationale connotatur anima: que non connotatur per ly homo: vt patet. ¶ Et sic omnes termini synonimi sunt conuertibiles. et non econuerso. ¶ Sed dices. quid de equipollentibus. ¶ Dicimus quod in logica non dicimus proprie quod termini simplices equipolleant. ¶ Si vero loquamur de propositionibus. dicitur quod ille propositiones sunt conuertibiles que sic se habent quod vna infert aliam de forma. et econuerso. vt homo currit. et rationabile currit. ¶ Ille vero sunt synonime. que sic se habent: quod ab vna ad aliam valet consequentia de forma. et vltra hoc quicquid importatur per vnam: et eo modo quo importatur: importatur per aliam: vt patet de istis: homo currit in libro tuo. et homo currit in meo. ¶ Propositiones autem equipollentes loquendo communiter de equipollentia sunt ille que sunt in figura: et vel negationis vel negationum ab vna ad aliam. valet consequentia de forma. et econuerso. vt nullus homo currit. et aliquis homo currit. ¶ Et ex hoc patet quod conuertibile diuiditur per synonimum et equipollens. sicut animal per rationale et irrationale: et est superius ad illa.

(1a Petitio Rnsio) (2a Petitio Rnsio.) (3a Petitio) (4a Petitio Rnsio.)

¶ Capitulum de conuersione.

Conuersio est transpositio subiecti in predicatum et econuerso. vt homo est animal. animal est homo. Et hec diuiditur in conuersionem simplicem per accidens et per contrapositionem.

(Conuersio 3 pt accipi.) **Conuersio** potest tripliciter accipi. Uno modo pro conuertibilitate terminorum. et sic termini conuertibiles dicuntur conuerti qui se mutuo inferunt respectu cuiuscunque verbi et temporis. vt homo et risibile. Alio modo pro conuertentia. et sic dicimus terminos relatiuos conuerti siue dici ad conuertentiam. qui se mutuo inferunt respectu huius verbi est. vt pater et filius. Tertio modo capitur secundum vim vocabuli. et est simul versio et transpositio extremorum propositionis: et sic dicimus propositionem conuerti quando vertimus extrema eius. scilicet subiectum in predicatum et econuerso. et sic accipitur in proposito. Uel potest dici et melius quod est differentia inter conuertibilitatem et conuertentiam et conuersionem. Conuertibilitas enim respicit terminos conuertibiles. Conuertentia vero respicit terminos correlatiuos. Sed conuersio respicit extrema propositionis. ¶ Aduerte circa diffinitionem conuersionis quod oportet sic limitare. ¶ Conuersio est transpositio debita subiecti in predicatum et econuerso: vel similium explicite vel implicite. Dicitur primo transpositio: loco generis: quia in plus se habet quam conuersio. omnis enim

(Notandum pm Limitationes diffonis conuersionis.)

conuersio est trāspositio:sed non ecōuerso. Dicit̄ secun/
do debita. ꝓpter ꝯsimilem suppositionē generalem que
debet remanē in extremis. ¶ Pro qua particula aduer/
te. ꝙ si debet fieri recte ecōuersio termini debent habere
consimilē suppositionem generalē ante transpositionē ⁊
post. Generalis suppositio est mālis suppositio ⁊ perso/
nalis:speciales ꝟo suppositiones sunt discreta:determi/
nata:confusa tm̄:confusa distributiua. Ideo illa non est
recta conuersio dicēdo. homo est nomen:nomen est ho/
mo:q2 non est trāspositio debita:cum termini non seruēt
eandem suppositionez generalem in vtraqꝫ ꝓpositione:
q2 in ꝑma:ly homo supponit materialiter:in secunda ꝟo
personaliter. patet per magistrū in sexta ⁊ septima regu
la illius capituli. Ut autem cognoscat̄ quomodo termi/
ni supponant. ¶ Secundo ꝓpter consimilem qualitatē
propositionis. que etiam debet remanere in vtraqꝫ ꝓpo/
tione:quia aliter non esset bona cōuersio. qd̄ qualiter fit:
vide in questione contra sumulas. Dicitur tertio subiecti
in predicatuz ⁊ econtra:q2 si fieret tm̄ transpositio vnius
extremi non esset conuerso. Dicit̄ quarto vel similiū. pro
pter propositionem vocalem cuius subiectum non po/
test transponi in predicatum nec econuerso:q2 cū subie/
ctum est prolatum non amplius pōt resumi. Dicit̄ quin/
to explicite vel implicite propter tales ⁊ econuerso:vt si
dixeris. omnis homo est animal ⁊ econuerso. ly econuer
so est implicite ꝯuertens illius. omnis homo est animal:
quia equiualet huic. omne animal est homo. Magister
addit aliam particulam in logica magna. s. copula manē
te:hec tamen meo iudicio videt̄ sup̄flue poni. q2 si copu/
la non maneret in secunda ꝓpositione non esset proposi/
tio. ⁊ consequēter non esset transpositio subiecti in predi
catum. ecōuerso. Si tm̄ velis ꝙ diffiniat̄ conuersio in cō/
muni prout est cōmunis ad bonā ⁊ malam remoueat̄ se/
cunda particula. s. debita toto residuo remanente:hoc vi
de ample contra summulas. ¶ Et hec diuiditur in con/
uersionem simplicē. per accidens. ⁊ per ꝯtrapositionem.
Notandum 2m ¶ Aduerte ꝙ de speciebus ꝯuersionis sunt due opinio/
nes. Una est cōmunis ꝙ tres sunt species cōuersionis. s.
Spēs ꝯuersionis sunt tres. simplex per accidēs:⁊ per ꝯtrapositionem. ¶ Has tres
species Boetius assignat in libello de syllogismis cathe/
goricis ⁊ hanc opinionē sequitur in presentia magister.
¶ Alia est opinio quā tenet magister in logica magna. s.
ꝙ tres sunt species conuersionis. s. simplex per accidens
⁊ preter quātitatem. ꝯuersionem enim per contrapositio
nem negat ⁊ improbat. Conuersio preter quātitatem im
plicite vel explicite est debita transpositio extremoꝝ co/
pula manente:cuius alteꝝ extremuz:tam implicite qꝫ ex
plicite caret quantitate logicali:⁊ illo modo ꝯuertuntur
exclusiue cum suis vniuersalibꝰ de terminis trāspositis:
⁊ propositiones modales adinuicez ex sensu composito.
vnde illa. tm̄ homo currit. sic ꝯuertitur per conuersionez
que dicit̄ preter quantitatem:omne currens est homo:
sor. currere est possibile. cōuertitur in istam. possibile est
Dum de spēbꝰ cōuersiōis sor. currere. ¶ Dubitatur. q2 videntur esse due alie species
conuersionis vltra illas. Nam facta transpositione extre
morum si mutetur qualitas ⁊ non quātitas:vt dicendo:
omnis homo est animal. omne animal non est homo. est
econuersio. vt patet per diffinitionem conuersionis:⁊ tm̄
sub nulla illaꝝ specieruz est. ergo ⁊c̄. ¶ Item si mutetur
quantitas ⁊ qualitas:vt dicendo. omnis homo est aial.
aliqd̄ animal non est homo. est etiam ꝯuersio. vt patet. ⁊
sub nulla illarum specieꝝ est. ergo alie species sunt. tenet
consequētia. q2 nihil est in genere quin sit in specie. 4° to
Rn̄o picorum. ¶ Dicendum ꝙ argumentum cōcludit ꝙ sunt
alie species conuersionis. sed non bone conuersionis. q2
conuersio diuiditur in bonam ⁊ malam. sed solum ma/
gister dat species conuersionis bone. Uide bene hoc am
ple contra summulas.

¶ **Conuersio simplex est transpositio subiecti in predicatuz ⁊ econuerso manente eadē qualitate ⁊ quantitate. vt nulluz animal currit. nullum currens est animal.**

Aduerte ꝑmo ꝙ due particule sunt in hac diffini/ Notandum ꝑm
tione. Prima trāspositio subiecti in predi
catum ⁊ ecōuerso ponit̄ loco generis. q2 ois ꝯuersio sim
plex est trāspositio subiecti in p̄dicatum ⁊ ecōuerso ⁊ nō
econtra. Scd̄a particula. manēte eadē qualitate ⁊ quā/
titate. est loco differentie. per quaz differt a conuersione
per accidens in qua non remanet eadem quātitas:sz be
ne qualitas. differt a conuersione per ꝯtrapositionem:in
qua non manet eadē qualitas. sed bene quantitas. vnde
per qualitatem intelligimus qualitatem ꝓpositionis:⁊
etiam terminoꝝ. modo lz in conuersione per ꝯtrapositio
nem maneat eadem quātitas ꝓpositionis. non tamē ma
net eadez qualitas ꝓpositionis cum termini finiti in ter/
minos infinitos mutentur:finiti autem termini sunt affir
matiui:infiniti aūt negatiui. Uel potes dicere ꝙ per qua
litatem nō differt a ꝯuersione per ꝯtrapositionem. q2 per
qualitatez solum itelligit̄ qualitas ꝓpositionis:sed sicut
dicit̄ de diffinitione specici specialissime ꝙ ista est intelli/
gēda cuz precisione. q2 aliter cōpeteret generi sic. s. Spe/
cies est que p̄dicat̄ de pluribus differētibus numero so/
lum. ita ꝙ si solum addit̄ ne cōpetat diffinitio generi. Ita
diffinitio in ꝓposito conuersionis est intelligēda cuz pre
cisione sic. s. ¶ Conuersio simplex est trāspositio subiecti
in predicatum ⁊ ecōuerso. manēte eadem q̄litate ⁊ quan
titate solum. ita ꝙ ly solū mihi importat idē qd̄ hec par/
ticula nulla alia variatione facta. qd̄ non competit con/
uersioni per ꝯtrapositionē. ⁊ sic per istam particulā. ma/
nente eadem qualitate. differt a ꝯuersione per accidens.
sed per ly solum vel nulla alia variatione facta differt ab
illa per ꝯtrapositionem. ¶ Aduerte scd̄o ꝙ sunt due opi Notandum 2m
niones diuerse declarantes qd per quātitatem intellige
re debemus. vna est opinio magistri. qui vult ꝙ ꝑ quan/
titatem intelligamus suppositionē specialem terminoꝝ:
vt ipsemet declarat in tractatu ꝯtra summulas. ita ꝙ re/
manere eādem quātitatem in conuersa ⁊ ꝯuertente est ꝙ
termini supponāt eodem modo specialiter. Dico specia/
liter:q2 speciales suppositiones sunt discreta:determina
ta. confusa tm̄:⁊ distributiua:generales ꝟo sunt mālis:⁊
personalis. ¶ Dicit̄ ergo specialiter:q2 supponunt ter/
mini eodē modo generalr̄ in oibus ꝯuersionibus. sed nō
specialiter. In simplici autem ꝯuersione debent suppone
re eodē modo specialr̄. ¶ Alia est opinio cōmunis quaz
sanctus doctor sequit̄ in logica sua dicens:ꝙ per quāti/
tatem ꝓpositionis in ꝯuersionibus nos debemus intelli
gere illud idem qd̄ indicat̄ per illum versum. v. quanta
per in fin. s. vl̄em particularem:indefinitam:⁊ singularē.
⁊ sic remanere eādem quātitatem est:ꝙ si prima erat vni
uersalis ⁊ etiam scd̄a debet esse vniuersalis:⁊ si alterius
quātitatis:⁊ scd̄a debet esse eiusdem. ¶ Ex his pz ꝙ illa Correm
ꝓpositio sor. est homo ꝫm ꝑmaz opinionē ꝯuertit̄ in istā.
homo est sor. cum tm̄ ꝫm 2am opinionem nō possit ꝯuerti:
aut saltem non sic ꝯuertat̄. Similr̄ ista tm̄ currēs est ho/
mo ꝫm ꝑmam ꝯuertit̄ in istā omnis homo currit. cum tm̄
non sit ꝯuertibilis ꝫm 2am opinionem. Et sic patet ꝙ mul
tum differunt iste opiniones. ¶ Aduerte 3° circa diffini/ Notandum 3m
tionē ꝙ hec conuersio dicta est cōuersio simplex:q2 fit so
la extremoruz trāspositio:nulla alia variatione facta in
conuertente ⁊ in conuersa. Licz hoc verum sit ꝫm viam
cōmunem:non tamen videtur ꝫm intentionem magistri:

quia aliq̄n erit alia differentia inter ꝯuersam ⁊ cōuertentem. q₂ stat ſm magiſtrum ꝙ ꝯuerſa ſit ſingularis: ⁊ conuertens idefinita ⁊ ecōtra. ⁊ ſtat ꝙ vna ſit alicuius quātitatis ⁊ altera nullius. ¶ Poteſt tamē dici ꝙ in cōuerſione ſimplici vt ſimplex: ſit tranſpoſitio extremoꝝ: vnde ſi alia variatio ſit: illa non ſit in cōuerſione ſimplici: vt ſimplex eſt: quia in qualibet ſimplici fieret: quod falſum eſt. ¶ Uel dicendum aliter ad principale ꝙ conuerſio dicta eſt ſimplex: quia minor variatio ſit inter conuerſam ⁊ cōuertentem conuerſionis ſimplicis q̄ȝ aliarum conuerſionum. Unde triplex variatio principaliter fieri poteſt. q₂ aut tranſpoſitio extremorum: aut mutatio qualitatis terminorum: aut mutatio quantitatis. In conuerſione ſimplici ſit prima: in alijs vero plures.

¶ Conuerſio per accidēs eſt trāſpoſitio ſubiecti in p̄dicatum ⁊ ecōuerſo manēte eadē qualitate: ſed mutata quātitate. vt omnis homo eſt animal. aliquod animal eſt homo.

Nōndū **Aduerte** circa diffinitū ꝙ hec conuerſio dr̄ per accidens: q₂ vltra tranſpoſitionē extremorum ſit mutatio ⁊ variatio alicuius accidentis ꝑpoſitionis: vtputa quātitatis: ſiue per quātitatē tu itelligas ſuppoſitionē ſiue vl̄itatem vel particularitatē. Diffinitio de ſe nota eſt per ea que dicta ſunt ſupra. Nam ly tranſpoſitio ſubiecti in p̄dicatū eſt ſicut genus: ſed manente eadē qualitate ⁊ mutata quātitate eſt differentia per quā differt ab alijs ſpeciebus conuerſionis.

¶ Conuerſio per ꝯtrapoſitionem eſt tranſpoſitio ſubiecti in predicatum ⁊ econuerſo manēte eadem qualitate ⁊ quantitate: ſed mutatis terminis finitis in terminos īfinitos vt quoddam animal non currit. quoddā non currēs non eſt non animal.

Nōndū **Aduerte** circa diffinitum ꝙ hec ꝯuerſio dicta eſt ꝑ ꝯtrapoſitionem: q₂ termini ſumuntur cōtrario modo quo ad ſignificationē. Nā homo ſignificat hominē: non homo ſignificat cōtradictorium hōis: cum p̄mus ſit terminus finitus ⁊ ſecūdus terminus infinitus. Quid autē ſit terminus finitus ⁊ infinitus dictum eſt ſupra. Diffinitio de ſe nota eſt. Nam ly trāſpoſitio ſubiecti in p̄dicatum eſt genus manēte eadē qualitate ⁊ quantitate. eſt vna differentia per quam differt a ꝯuerſione per accidens: mutatis terminis finitis in terminos infinitos eſt vna alia differētia per quā differt a ꝯuerſione ſimplici. ¶ Dubium pulchrū eſt quō remaneat eadem quanti-

Dubiū quō remaneat q̄ȝtitas eadē. tas. i. ſuppoſitio in ꝯuerſa ⁊ conuertēte huius conuerſionis per ꝯtrapoſitionem: q₂ de facto termini nō ſupponūt eodē modo in vtraq₃: vt dicēdo. oīs homo eſt aīal. ſi conuertatur per ꝯtrapoſitionē ſic. omne non aīal eſt nō homo. Ille terminus qui ſupponit diſtributiue in p̄ma: ſupponit confuſe tm̄ in ſc̄da: ⁊ ille terminus qui ſupponit confuſe tm̄ in p̄ma ſtat in ſecunda diſtributiue. ¶ Ad hoc dicendum ꝙ manet eadē ſuppoſitio ꝑpoſitionis: non aūt terminorum. verbi gratia. ꝙ ſi in vna ꝑpoſitione vt in conuerſa eſt ſuppoſitio determinata: ⁊ diſtributiua: ⁊ in conuerte ſimil'r: ſed tn̄ termini non retinent eandē ſuppoſitionem: q₂ in conuerſa ſupponūt vno modo ⁊ in conuertēte alio modo. ¶ Uel dicat̄. ꝙ manet eadem ſuppoſitio extremoꝝ ſm denominationem: ſed non terminoꝝ. dico nō terminorum: q₂ termini non eodem modo ſupponunt in vtroq₃. extremorum autem ſm denominationē dico ſic: q₂ ſubiectum conuerſe ⁊ conuertētis eo modo ſupponūtur. ⁊ ſimil'r predicatum vtriuſq₃ eodem modo.

(margin beside "dum ꝙ manet": Rn̄ſio; beside "tremoꝝ ſm denominationem": Alia rn̄ſio)

¶ Ut autem ſciatur que ꝑpōnum his conuerſionibus conuertant̄ ponunt̄ iſti verſus. Feci ſimpliciter ꝯuertitur eua per acci. Aſto. per contra ſic ſit ꝯuerſio tota. In quibus ponunt̄ quatuor lr̄e vocales. ſ. a. e. i. o. A ſignificat vniuerſalem affirmatiuam. e. vl̄em negatiuam. i. particularē vel indefinitam affirmatiuā. o. vero particularē vel indefinitam negatiuā. Cū ergo dr̄ feci ſimpl'r. i. vl̄is negatiua ⁊ particularis affirmatiua conuertunt̄ ſimpl'r: conuertit̄ eua per acci. i. vl̄is negatiua ⁊ vniuerſalis affirmatiua conuertunt̄ per accidēs. Aſto. per cōtra. i. vl̄is affirmatiua. ⁊ particularis vel indefinita negatiua ꝯuertuntur per contrapoſitionem. Harū ꝯuerſionum ſimplex eſt vtilior: q₂ vniuerſal'r ſi conuerſa eſt vera conuertens eſt vera ⁊ ecōuerſo. ſed non eſt ita in conuerſione per accidēs vel per ꝯtrapoſitionē. nam in conuerſione per accidēs eſt ꝯuerſa falſa. vt omne aīal eſt homo. ⁊ ꝯuertens vera. homo eſt aīal. In ꝯuerſione vero per ꝯtrapoſitionē eſt cōuerſa vera ⁊ ꝯuertens falſa. nam hec eſt vera: aliq̄ roſa non eſt ſubſtātia nulla roſa exiſtente. ⁊ tn̄ hec eſt falſa. Aliqua nō ſubſtātia non eſt nō roſa: q₂ ſuum ꝯdictorium eſt verū. vȝ. oīs nō ſubſtantia eſt nō roſa. ¶ Contra id qđ dc̄m eſt de conuerſione ſimpl'r arguit̄ primo ſic. Hec eſt vera. nullus hō eſt mulier. ⁊ hec eſt falſa. nulla mulier eſt homo. igit̄ ⁊c̄. ¶ Secundo hec eſt vera. nullus cecus videt ens. ⁊ hec eſt falſa. nullum ens videt cecum. ergo ⁊c̄. ¶ Tertio hec eſt vera nulla domus eſt in hoie. ⁊ hec eſt falſa. nullus homo in domo. g̊ ⁊c̄. ¶ Ad primum dicit̄ ꝙ illa non eſt ſua ꝯuertens: ſed iſta. nulla mulier eſt aliq̄s homo: q₂ debet eſſe conſimilis limitatio in conuertente ⁊ in ꝯuerſa. ¶ Ad ſc̄m dico ꝙ non ſit de ſubiecto predicatum: q₂ non eſt predicatum. ly ens. ſed ly videt ens: ideo ſic conuertitur. ergo nullū videns eſt cecum. ¶ Ad tertium dicitur ſimiliter. ꝙ illa nō eſt ꝯuertens eius: ſed iſta. nullū ens in homine eſt dom⁹: vel iſta. in nullo homine eſt domus: quia non debent termini mutare caſum. quare ⁊c̄.

Aduerte circa hos verſus: q₂ due opiones ſūt. Una eſt magr̄i hic: q vult ꝙ iſti verſus ponant̄ ſolū grā exēpli. q₂ nō ſolū feci. i. vl̄is negatiua ⁊ particularis affirmatiua ꝯuertunt̄ ſimpl'r. ſȝ quelȝ ꝑpō pōt ſimpl'r ꝯuerti in quācūq₃ in qua ſit trāſpoſitio extremoꝝ ⁊ maneat eadē q̄litas ⁊ eadē ſuppō terminoꝝ. Simil'r non tm̄ eua. i. vl̄is negatiua ⁊ vl̄is affirmatiua ꝯuertunt̄ per accidēs: ſȝ quelȝ ꝑpō pōt ꝯuerti per accn̄s in quācūq₃ aliam in qua ſit trāſpoſitio extremoꝝ manēte eadē q̄litate: ſed Notandum

mutata

mutata q̃titate.i.suppõne. ¶ Alia vero est opinio cõis q̃
vult ꝙ isti versus non ponant̃ tm̃ gr̃a exẽpli imo gratia
veritatis:ita ꝙ sola vl̃is negatiua ⁊ particularis affirma
tiua conuertunt̃ simplr̃. ⁊ ita de alijs suo modo dicatur ⁊
hec opinio per q̃titatẽ non intelligit suppositionem. sed
vl̃itatem particularitatẽ. ¶ Ulterius hec opinio vult ꝙ
quelibet bona ꝯuersio sit bona ꝯñia: siue sit ꝯuersio sim/
plex siue per accidẽs: siue per ꝯtrapositionez. ¶ Opinio
aũt ꝑma vult ꝙ solum ꝯuersio simplex sit vl̃r bona con/
sequentia. non aũt alie. De his aũt opinionibus vide am
ple contra sũmulas vbi defendimus vtranqꝫ.

Aliud Notandũ pᵐ Conuersio 2ᵒ. Circa diffinitum. nota ꝙ ꝯuersio duplr̃ accipit̃. s. for/
maliter ⁊ mal̃r. Cõuersio formal̃r est duo act⁹
vniti ui aliquaꝝ intẽtionum transpositaꝝ: vel duo actus
vniti ui aliquaꝝ intẽtionuz transpositaꝝ cum duob⁹ acti
bus negatiuis vel vnum subordinatũ illis. Et sic ꝯuersio
isto modo non est aliqd: sed aliqua: q2 vel est duo verba
substantiua si simus in affirmatiuis: vel est duo v̾ba sub
stantiua cuz duabus negationib⁹ si simus in negatiuis:
⁊ sic est quatuor actus. i. operationes intellectus. Exẽplũ
primi dicendo. homo est aial. animal est homo. illa duo
verba sunt ꝯuersio formaliter sumpta. Exẽplum secundi
dicẽdo. nullus homo est asinus. nullus asinus est homo.
hic conuersio formal̃r loquendo non est nisi duo verba ⁊
due negationes: que oĩa sunt quatuor actus cõuersio au
tem mãliter est aggregatum ex illis actibus ⁊ intẽtioni/
bus que per illos actus transponebant̃. ⁊ sic ꝯuersio ad/
huc non est aliqd: nec est ꝓpositio. sed est due propositio/
nes: nec est ꝯñia cum ibi deficiat ly ergo. Exẽplum totũ
hoc. homo est aial. animal est homo. est ꝯuersio. ⁊ prima
dicit̃ conuersa. ⁊ secunda ꝯuertens. ⁊ isto modo capit̃ in
logica ⁊ non ꝑmo: ⁊ est terminus secunde habẽs duo si/
Notandũ 2ᵐ gnificata. ¶ Circa diffinitionẽ intellige eam sic. Conuer
sio est trãspositio. i. due ꝓpõnes transposite. sic ꝙ ille ter/
ꝯ descri minus qui est subiectum in ꝑma que dicit̃ conuersa poni
ptionez tur a parte pr̃i in secunda que dicit̃ conuertens. ⁊ econ/
argᵗ ꝑ uerso. ¶ Conuersio simplex ⁊c̃. ¶ Contra istam descri/
ptionem arguit̃ ꝑmo. argumẽto magistri sic. ista est con/
uersio simplex. sor. est homo. homo est sor. ⁊ tñ mutatur
argᵗ 2ᵒ quantitas. q2 prima est singularis. ⁊ secunda indefinita.
igitur descriptio mala. Scd̃o sic. data ista descriptiõe: se/
quitur ꝙ omnis ꝯuersio simplex est per ꝯtrapositionem:
ꝯñs est falsum. ⁊ ꝓbatur. ꝯsequẽtia sic. omnis trãspositio
subiecti in ꝓdicatum. ⁊ econuerso. manẽte eadem quali/
tate ⁊ quãtitate est ꝯuersio simplex. sed omnis ꝯuersio ꝑ
Ad pᵐ ꝯtrapositionem est hꝫ. igit̃ ⁊c̃. ¶ Ad ꝑmum dicit magi/
di ster ꝙ illa est ꝯuersio simplex. ⁊ negat ꝙ nõ remaneat ea
dem quãtitas dicens ꝙ per quãtitatem intelligit positio
nem terminoꝝ: modo suppositio manet cõsimilis in con/
Ad 2ᵐ uersa ⁊ ꝯuertente. ¶ Ad 2ᵐ dicet̃. ꝙ diffinitio conuersio
nis simplicis habet intelligi cum precisione sic. Cõuersio
simplex est trãspositio subiecti in ꝓdicatum. ⁊ econuerso
manente eadẽ qualitate ⁊ quantitate. i. suppositione ⁊c̃.
non mutatis: ⁊ sic intellecta non cõpetit conuersioni per
Contra solõnez argᵗ ꝑ contrapositionẽ. ¶ Sed contra solutiones magistri. ar/
guitur ꝑmo. q2 sequitur istam esse ꝯuersionem simplicẽ.
oĩs homo est animal tñ. animal est homo. ꝓbatur. quia
est transpositio ⁊c̃. manẽte eadez qualitate ⁊ quãtitate. i.
suppositione si per quãtitatem intelligit suppositionem.
ꝯñs est falsum. q2 illa nõ est vl̃is negatiua: aut particula
argᵗ 2ᵒ ris affirmatiua. ⁊ sic nõ debet conuerti simplr̃. ¶ Secũ/
do data ista rñ. sequitur ꝙ a singulari ad vniuersalez va/
let ꝯñia de forma probatur: q2 illa consequẽtia est de for/
ma. sor. est ois homo. igit̃ omnis homo est sor. cum sit cõ
uersio simplex per magistrum. ¶ Tertio sequitur ꝙ om
nis cathegorica esset cõuertibilis simpliciter vel per ac/
cidens: probatur. omnis cathegorica sic se habet ꝙ po/
test fieri in ea trãspositio subiecti in predicatum ⁊ ecõuer
so vel manẽte eadem qualitate ⁊ quantitate vel mutata
quãtitate. sed si ꝑmum ipsa est conuertibilis simplr̃. si se/
cundum per accidens. igit̃ ⁊c̃. ¶ Ad ꝑmum concedo. ꝙ Ad pᵐ
illa sm̃ intẽtionem magistri ⁊ Oc̃ham ⁊ alioꝝ est cõuer/ di
sio simplex: neqꝫ illud est incõueniens: ⁊ cõceditur ꝙ vni
uersalis affirmatiua conuertitur simplr̃. ⁊ etiam ꝓposi/
tio non quanta vt exclusiua. ⁊ dicitur ꝙ ille versus. Feci
simpliciter non ponit̃ pro regula. sed pro exẽplo adiscen
tium. ¶ Ad scd̃m concedit̃. ꝙ vniuersalis seqtur de for/ Ad 2ᵐ
ma ex singul̃. sed non de tali forma a singulari ad vniuer
salem. sed de tali a conuersa ad ꝯuertentem. neqꝫ incõue
nit ꝙ vna consequẽtia sm̃ vnam regulam sit de forma ⁊
sm̃ aliam nõ. ¶ Ad tertium nego consequẽtiam. q2 mul Ad 3ᵐ
te sunt cathegorice non conuertibiles: vt ille que non ha
bent predicatum vt statim patebit conceditur tamen ꝙ
omnis cathegorica sic se habet ꝙ ipsa vel illa cui subor/
dinatur est conuertibilis simpliciter vel per accidẽs da/
ta diffinitione magistri. ¶ Hic sunt quatuor petitiones. Petitio
¶ Prima propter quid est inuentuz hoc capl̃m. ¶ Rñ. pᵃ
ꝙ ideo est inuentum: vt syllogismi non euidentes. 2 qui. s. Rñsio
non sunt facti in quatuor modis primis ꝑme figure redu
cantur ad quatuor: primos ꝑme figure. vt patebit infra.
¶ Secunda petitio que sunt ille ꝓpositiones que nullo Petitio
modo possunt cõuerti. ¶ Rñ. primo ꝙ nulle propositio 2ᵃ
nes hypothetice possunt conuerti: lꝫ bene cathegorice in Rñsio
illis existentes. Secundo. nulla vocalis potest conuerti.
q2 transit. Tertio. nulla cathe. que est propositio per sub
ordinationem. vt ly ecõuerso. Quarto. nulla de obliquo
extremo. Quinto. nulla de verbo adiectiuo. quia iste nõ
habent extrema: sed bene dicitur ꝙ ille quibus subordi/
nantur sunt conuertibiles. ¶ Tertia petitio. quas ꝓpo Petitio
sitiones oportet vt sciamus conuertere. ¶ Rñ. ꝙ ꝓpter 3ᵃ
reductionẽ syllogismoꝝ expedit. vt omnes ꝓpositiones Rñ.
ponibiles in syllogismo vl̃ ille quibus subordinantur cõ
uerrantur a nobis: ⁊ istarum ꝓpositionum alique ꝯuer/
tuntur simpliciter. vt vniuersalis negatiua ⁊ particularis
affirmatiua: ⁊ valet conseqnẽtia ab vna ad aliam ⁊ econ
uerso: ⁊ alique per accidẽs: vt vniuersaliter affirmatiua:
⁊ valet consequẽtia ab illa ad conuertentem. lꝫ non econ
uerso. ⁊ hoc sufficit nobis quantum ad intentionem ca/
pituli. ¶ Quarta petitio. que sunt consideranda cuz of/ Petitio
fertur propositio a nobis conuertenda. ¶ Rñ. ꝙ multa 4ᵃ
primo si est ibi verbum adiectiuum reducas ad substan Rñ.
tiuum. vt sor. currit. dic sor. est currens. ⁊ post conuerte.
Secundo. si est ibi casus obliquus reducas ad rectum:
quia aliter illa non est conuertibilis. Exemplum. sortis
asinus est animal. reducas sic. sor. est sor. cuius asinus est
animal. deinde conuerte. Tertio serua inconuertente cõ
similem suppositionem generalem que fuit inconuersa.
Exemplum. chimera est dictio. dicas. dictio est ly chime
ra. similiter non signuz. est terminus. dicas. terminus est
ly non signum sic ꝙ ly chimera. ⁊ ly non signum. stent in
vtraqꝫ materialiter. Item serua ampliationis ⁊ appella
tiones. Exẽplum. sor. fuit animal converte sic. ꝙ fuit ani
mal est. vel fuit sor. similiter album videbit nigrum dic.
quod erit videns nigrum est vel erit album. ¶ Sed di/
ces. quomodo conuertam istam in currit sor. currere. di
co ꝙ ista non est locabilis in syllogismo. ideo nõ expedit
conuertere illam: ⁊ in veritate non video ꝙ possit cõuer/
ti: q2 mihi subordinatur vni hypothetice. ⁊ credo ꝙ etiã
tibi sic subordinetur ꝙ non potest probari. Et idez est di
cendum de multis alijs propositionibus exponibilibus
que apparent cathegorice ⁊ non sunt.

¶ Capitulum de propositione hypothetica.

Ropositio hypothetica est illa q̄ habet plures cathegoricas cõiunctas per notam conditionis copulationis: disiũctionis vel alicui istarum equiualentem: vt tu es homo: ⁊ tu es animal. Tres igitur sunt species hypothetica. non equiualentes in significando. vz. conditionalis: copulatiua: ⁊ disiunctiua. Alie vero vt localis: causalis: ⁊ temporalis non sunt hypothetice: sed cathegorice.

Notandum pm. **Aduerte** circa diffinitũ q̄ ꝓpõ hypothetica idem est q̃d suppositiua. hypothetica enim dr̄ ab hypos q̃d est sub ⁊ thesis positio. i. suppositiua. ¶ Dr̄ suppositiua: q̄ vna pars alteri supponit̄. Utr̄ tñ quelibz hypothetica sit suppositiua dubiũ est: vide in tractatu ꝯ̄ sumulas. ¶ Aduerte circa diffinitionẽ q̄ ly illa. ponitur loco gñis. sed ly que hz plures cathegoricas ꝯiunctas ꝑ notã ponit̄ loco dr̄e. per hanc. n. particulam differt a cathegorica. Cuius ptes ꝑncipales sunt subm ꝑdicatum ⁊ copula: ⁊ non due ꝓpões cathegorice: ⁊ per cathegoricas hic itelligimus veras cathegoricas: ⁊ et̄ illas que habent modũ ⁊ silitudinẽ cathegoricaꝝ. Oratio aũt hz silitudinẽ cathegoricaꝝ qñ habet subm: ꝑdicatum: ⁊ copulam: vt ptes ꝑn^les: ꝗ̃uis nõ sit vera ꝓpositio cathegorica: q̄ ista est ꝓpositio hypothetica. Si antixp̄s eẽt albus antixp̄s esset coloratus: ⁊ tñ orõnes ex q̄bus cõponit̄ non sunt ꝓp̄e cathegorice: sed hñt silitudinẽ cathegoricaꝝ in habẽdo subm ꝑdicatum ⁊ copulã: tanq̃ꝫ ptes ꝑncipales sui. ¶ Tres sunt spẽs hypotheticaꝝ nõ equalentium in significãdo. s. ꝯditionalis: copulatiua: ⁊ disiũctiua. Alia

Notandum 3m. vero vt local'. causalis: t̄palis: nõ sunt hypothetice sed cathegorice ⁊c̄. ¶ Aduerte q̄ de speciebꝰ ꝓpõnum hypotheti. sex fuerũt opiniones. vt recitat magr̄ in logica magna. Quidã. n. tres posuerũt. s. copulatiuã: disiunctiuã: ⁊ ꝯditionalem. Localis vero sub ꝯditionali intelligit̄: ⁊ hec opinio cõis est quã seq̄tur magister vbiq̃ꝫ. Alij q̄nq̃ꝫ posuerũt. Alij sex. Alij. 7. Alij. 10. Alij duodecim. Inter q̃s opiniones tres famosiores sunt. s. Prima que dicit tres assignatas eẽ. Scd̄a est. que dicit esse q̄nq̃ꝫ illis tribꝰ addẽdo duas. s. causalem ⁊ t̄palez. ⁊ hec fuit opinio Gulielmi ferabrich. Tertia est. que dicit eẽ septẽ addendo duas scz localẽ ⁊ expletiuaz: cuius nota est li q̃uis: vel: licet. et fuit opinio Strodi in ꝯ̄ñtijs suis. Qui vero dixerũt esse sex remouerũt expletiuam ⁊ alias sex assignabãt. Superuenit Paulus pergulẽsis qui posuit octo species illis assignatis addẽdo effectiuam: vt q̄ dies est sol est sup terrã ⁊ hoc dico in affirmatiuis: in negatiuis etiam totidẽ posuit. Qui vero dixerũt decẽ q̄nq̃ꝫ affirmatiuas assignatas dicebant ⁊ q̄nq̃ꝫ negatiuas. Qui vero duodecim sex affirmatiuas ponebant ⁊ sex negatiuas posuerunt. In suma ergo septẽ sunt opiniones de speciebꝰ hypotheticarum. Quarum ꝑma melior est meo iudicio: ⁊ ideo sequamur

Notandũ 4m. illã. ¶ Aduerte 4° q̄ rõnes quare ille tres. s. localis: causalis: ⁊ t̄palis non sunt hypothetice ꝭm magistrũ sed cathegorice: tales assignant ab ipso in logica magna: quia non maiori rõne ille essent hypothetice q̃ꝫ alie ꝓpositiones ꝯstitutiue per alias notas aduerbiales vel ꝯiunctiuas: ⁊ sic similitudinaria est hypothetica: vt dicendo sicut psi sicut rogasti me. ⁊ sortes respondet: sicut eum docuit plato. Sil'r cõparatiue essent hypothetice: vt dicendo tã bonus est sor. q̃ꝫ bonus est plato. ⁊ sic discurrẽdo ꝑ alias notas aduerbiales: quod est falsum. q̄ autem sint cathegorice probatur sic. quia equiualent cathegoricis factis ex eisdem terminis sola nota resoluta in illud cui equiualent. vnde dicendo quando sor. currit ipse mouetur. equiualet huic. quandocũq̃ꝫ sortes currit est causa q̄ ipse moueatur. q̃uis ergo plures cathegoricas continere videãtur tanq̃ꝫ principales partes: tñ in eis subiectum ⁊ predicatuz ⁊ copula sunt principales partes: quia ille orões sunt: sicut subiectum vel predicatum ⁊c̄.

¶ Propositio ꝯditionalis est illa in qua ꝯiunguntur plures cathegorice per notam conditionis: vt si tu es homo: tu es animal.

Notandum pm. Limitatiões cõditiõal'. **Aduerte** q̄ diffinitio sic limitat̄. Propositio conditionalis est illa. i. est ꝓpositio in qua ꝯiungunt̄ plures cathegorice: vel se hñtes per modum cathegoricaꝝ: per notã ꝯditionis. Prima particula est loco generis. Scd̄a loco dr̄e: ꝑ quam differt ab oĩbus cathegoricis ⁊ addit̄ vel se hñtes ꝑ modum cathegoricaꝝ: vt diffinitio cõpetat cuilibet ꝯditionali: q̃m illa est ꝯditionalis si antixp̄s esset albus: antixp̄s eẽt coloratus. ⁊ tñ nõ iunguntur in ea plures cathegorice: sed bene se hñtes ꝑ moduz cathegoricaꝝ. Si tñ nihil velles supplere dicas q̄ ꝑ si cathegoricas itelligit tam veras cathegoricas q̃ꝫ non veras. Tertia vero particula est etiam loco dr̄e per quaz

Notandum 2m. differt ab alijs hypotheticis. ¶ Aduerte 2°. q̄ nota conditionalis dupl'r sumit̄. s. ꝯditionatim ⁊ conditionaliter. Primo modo sumit̄ quãdo ꝯiungit terminos. Secundo modo sumit̄ qñ ꝯiungit ꝓpões. Exẽplum ꝑmi. vt dicendo omne falsum: si est impossibile non est veꝝ. Exẽplum secundi. vt dicẽdo. si tu es homo. tu es animal.

¶ Propositionuz ꝯditionalium: alia affirmatiua: alia negatiua. Propositio cõditionalis affirmatiua est illa in qua affirmat̄ nota conditionalis: exẽplum positum est. Cõditionalis negatiua est illa in qua nota ꝯditionalis negat̄ vt nõ si tu es homo: tu es asinus. ⁊ hec semp probat̄ per affirmatiuam. Ad veritatem ꝯditionalis affirmatiue: requiritur ⁊ sufficit q̄ oppositum consequentis repugnet ant̄i: vt si tu es homo: tu es aial. Hec vera est: q̄ ista repugnãt tu es homo: ⁊ tu non es aial. Añs vocat̄ illa ꝓpositio que imediate sequit̄ notam cõditionis. ꝯñs vero est alia: ita q̄ tu es hõ. est antecedens. ⁊ tu es aial. est ꝯñs. Ad falsitatem. cõditionalis affirmatiue requirit̄ ⁊ sufficit q̄ oppositum ꝯñtis stet cum antecedẽte. vt si tu es homo tu sedes. Hec autem stant simul tu es homo: ⁊ tu non sedes: ideo ista conditionalis est falsa. De impossibilitate: possibilitate: necessitate: ⁊ ꝯtingentia eiusdem non oportet dicere aliter: q̄ oĩs conditionalis vera est necessaria: ⁊ oĩs falsa est impossibilis. Nullas autẽ que sit cõtingens. Iste regule dicte sunt de cõditionali denominata a ly: si quare ⁊c̄.

Notandum pm. **Aduerte** q̄ si nota ꝯditionis debet negari oportet q̄ negatio supra ipsam cadat. Et hoc potest tripliciter fieri. Uno modo: quãdo preponit̄ sibi imediate ⁊ nõ toti ꝓpõni: vt dicẽdo: tu es rõnalis. non si tu es irrationalis. 2° quãdo ꝑponit̄ toti ꝓpõni vt non sibi imediate: vt dicẽdo: nõ tu es rationalis: si tu es irrationalis.

tertio qn̄ preponit̄ sibi imediate ꝛ toti ꝓpositioni: vt dicē
do non si tu es homo tu es asinus. qn̄ autem ponitur in
ter partes non est negatiua: cum negatio non cadat su//
pra notam conditionis: vt dicendo si tu non es animal tu
Notandum 2m non es homo: ista est affirmatiua ꝛ non negatiua. ¶ Ad
uerte ꝙ conditionalis negatiua equiualet vni aduersati
ue facte ex añte ꝛ opposito consequentis: vt illa: nō si tu
es homo tu es asinus: equiualet huic q̄uis tu sis homo
tu non es asinus. ¶ Ad veritatē conditionalis affirma
tiue requiritur ꝛ sufficit ꝙ oppositum consequentis re//
pugnet antecedenti: vt si tu es homo tu es animal. ¶ Ad
falsitatem requiritur ꝛ sufficit ꝙ oppositum consequen/
Notandum 3m tis stet cū añte: vt si tu es homo tu sedes. ¶ Aduerte ꝙ
contradictorium ꝯñtis dicitur tunc repugnare antece//
denti quando ex illis nō potest fieri vna copulatiua pos/
sibilis: ꝛ sic idem est oppositum ꝯñtis repugnare añti ꝛ
ipsum non posse stare simul cum antecedente. licꝫ tamen
Strodus in vigesimaquarta regula velit ꝙ non posse sta
re cum alio sit superius ad repugnare: qualr̄ tamen hoc
sit. vide supra ꝯñtias in scđo notato pro declaratione cō/
Notandum 4m sequentie bone. ¶ Aduerte vlterius ꝙ magister notan/
ter dixit conditionalis affirmatiue: qꝛ in conditionali ne
gatiua hoc non est verum quoniam stat conditionalem
negatiuam esse verum ꝛ tamen oppositum ꝯñtis stabit
cum añte. vt in illa non si tu es animal tu es hō illa est ve
ra: qꝛ eius ꝯtradictoria affirmatiua est falsa: ꝛ tñ opposi
tum consequentis stat cum añte. s. tu nō es homo: stat cū
illa. tu es animal ꝛ intelligitur ēt de ꝯditionali denoīata
a ly si ꝛ non a ly nisi. ¶ De possibilitate ꝛ impossibilita/
te necessitate ꝛ contingētia non oportet dicere: qꝛ omnis
conditionalis possibilis erit vera ꝛ necessaria: ꝛ ois fal/
Notandum 5m sa est impossibilis: nulla aūt est que sit ꝯtingens. ¶ Ad/
uerte ꝙ ratio huius. s. q̄r ois ꝯdic^lis vā est nec̄ia ꝛ po^lis est
qꝛ ad h̄ ꝙ ꝯditionalis sit vera requiritur ꝙ non possit eē
ita sicut adequate significatur per añs quin sit: ita sic ade
quate significatur per ꝯñs. i. ꝙ sit necessaria habitudo in
ter veritatem añtis ꝛ consequentis. ꝛ si est necessaria ha/
bitudo: tunc est necessaria ꝛ etiaꝫ possibilis: ergo si est ve
ra est silr̄ necessaria ꝛ possibilis. ¶ Ratio autem q̄re fal/
sa est impossibilis est: qꝛ duoꝝ oppositoꝝ si vnum est ne/
cessarium aliud est impossibile: cum ergo conditionalis
vera sit necessaria: sequitur ꝙ falsa sit ipossibilis. ¶ Uel
aliter ꝛ formalius si conditionalis est vera illatio est bo/
na: si illatio est bona est necessaria consecutio consequen/
tis ex antecedente: ꝛ si est necessaria consecutio ꝯñtis ex
antecedente ꝯñā est bona ꝛ necessaria: ergo a primo ad
vltimum si conditionalis est vera ipsa est necessaria ꝛ cō
sequenter possibilis. Ratio secūdi dicta est: qꝛ si vnūꝫ op
positorum est necessarium: reliquum erit impossibile.
Notandum 6m ¶ Aduerte vlterius: quid velit dicere illud dictum cōe
scilꝫ conditionalis nihil ponit inesse ꝛ silr̄ ꝯsequentia. Di
citur ꝙ nihil aliud vult dicere nisi ꝙ concedendo condi/
tionalem: aut ꝯñtiam: non oportet añs eius vel ꝯñs con
cedere ꝛ silr̄ negando conditionalem vel ꝯñtiam nō opꝫ
negare antecedens eius vel ꝯñs. Uel per alia verba con
ditionalis nihil ponit inesse: qꝛ ex conditionali nō sequi/
tur formaliter suum añs nec suum ꝯñs: sed concedere cō
ditionalem: aut ꝯñtiam est concedere ꝯñs debite inferri
ex añte. ꝛ negare ꝯñtiam est negare ꝯñs debite inferri
ex añte. ¶ Iste regule dicuntur de conditionali denomi/
Notandum 7m nata a ly si. ¶ Aduerte vltimo ꝙ due sunt note coditio/
nis. vna est affirmatiua: vt si: alia negatiua vt nisi: que eq
ualet huic que est si non. Modo dicit magister ꝙ ille re//
gule date tenent de conditionali denominata a ly si. non
autem omnēs tenent de conditionali denoīata a ly nisi.
¶ Unde regula que data est de veritate conditionalis. s.

ꝙ requiritur ꝙ oppositum ꝯñtis repugnet añti nō tenēt
in conditionali denoīata a ly nisi: qꝛ stat ꝙ illa sit vera ꝛ
tamen oppositum consequentis stabit cum añte: vt ista:
nisi tu es animal tu non es homo es vera ꝛ tamen oppo
situm ꝯñtis scilꝫ tu es homo stat cum antecedēte. s. tu es
animal. ¶ Posses tamen dicere ꝙ oppositum ꝯñtis re//
pugnat antecedenti implicanti illam negationē que im
plicite continetur in ly nisi. ꝛ tunc dicendo: nisi tu es ani/
mal tu nō es homo. antecedens est: tu non es aial. quod
patet resoluendo ly nisi in si non. ꝛ tunc oppositum conse
quentis repugnat sibi. s. tu es homo.

Circa diffinitum Nota ꝙ est terminus secū Ritius
de habens duo significa// Notandum pm
ta: ꝛ diffinitur non pro se. sed pro omnibus significatis
formalibus. ¶ Circa diffinitionem intellige eam sic pro Notandum 2m
positio hypothetica est illa in qua coniunguntur plures
cathegorice per notam conditionis copulationis vel di/
siunctionis. vel est illa in qua coniunguntur plures pro/
positiones quarum alique vel aliqua includit cathego/
cas. vel est illud que subordinat̄ vni tali. Dixi secundum
propter istam. si tu volas. tu habes alas. ꝛ si tu es asinus
tu non es homo. que est copulatiua. ꝛ tamen in ea nō cō/
iunguntur plures cathegorice per notam copulationis.
sed per aliam notam. vt patet. sed in ea coniungunt̄ plu/
res orationes quarum aliqua vel alique includunt ca//
thegoricas. Dixi tertium. propter ly a. ꝛ ly conuerso que
dato ꝙ subordinētur hypothetice sunt hypothetice ꝭm
magistrum argumēto. 46. primi dubij. ꝛ tamen in eis nō
coniunguntur cathegorice: sed bene subordinantur vni
tali. ꝛ sufficit. Tres sunt species hypotheticarum ꝛc. in
tellige sic. ꝙ sub hoc cōmuni hypothetica imediate po//
nunt̄ tres termini minus cōes. s. ly ꝯditionalis copulati
ua: ꝛ disiunctiua: quorum nullus significat aliquid quod
significetur per alium ꝛ quilibet illorūꝫ significat aliqua
que significantur per ly hypothetica ꝛ non omnia: sꝫ isti
tres disiunctiue sumpti conuertuntur cum ly hypothe//
tica. ꝛ ideo quilibet illorum de per se appellatur species.
Ad veritatem conditionalis affirmatiue ꝛc. ¶ Contra ꝯ veritatē
istud arguitur. ꝛ primo sic. sit ita de facto ꝙ illa. tu es ani ꝯdōnal̄
mal. nō habeat opm. ꝛ arguitur sic. ista conditionalis est argr̄ pm.
bona. si tu es homo tu es animal. vt patet. ꝛ tamen om cō
sequentis non repugnat añti ex quo ipsum non est. igit̄
diffinitio mala. ¶ Secundo arguitur sic: ista conditiona argr̄ 2o
lis est falsa. ꝛ affirmatiua contingenter. si tu es homo. tu
es animal. ꝛ tamen om ꝯñtis repugnat añti. igitur diffi//
nitio mala. consequentia patet cum minori ꝛ maior pro/
batur. quia necessario. si tu es homo. tu es animal. vt pa/
tet exponendo. ¶ Tertio ista est bona conditionalis. si argr̄ 3o
tu esses homo tu esses animal. Et tamen oppositūꝫ con
sequentis non repugnat antecedenti. igitur ꝛc. ꝯsequen
tia patet cum maiori. ꝛ minor probatur. quia ista non
repugnat. tu esses homo. ꝛ non esses animal. quia sunt
orationes imperfecte. ¶ Quarto subordinetur ly a vni argr̄ 4o
conditionali vere. tunc ly a. est vna cōditionalis. ꝛ tamen
oppositum ꝯsequentis nō repugnat antecedenti. ¶ Ad Ad pm
ista dicitur ꝙ diffinitio ista debet limitari sic. ꝯditionalis
vera est illa in qua oppositum consequentis indicatiue
sumptum est aptum natum repugnare antecedenti indi
catiue sumpto. i. facere cum illo copulatiuam impossibi/
lem: vel est illa que subordinetur vni tali. ꝛ sic intelligen/
do: patet solutio ad primum. Quia dicitur ꝙ oppositūꝫ
consequentis est aptum natum repugnare antecedenti li
cet non sit. ¶ Patet ēt responsio ad tertium qꝛ di ꝙ de// Ad 3m
bent illa sumi indicatiue. ¶ Ad 4m dicitur ꝙ ly a. subor/ Ad 4m
dinat̄ vni tali. ꝛ hoc sufficit. ꝛ per hoc posset ēt rn̄deri. ad
3m. ¶ Ad 2m sic di. ꝙ duplex est ꝯditionalis. s. cathego/ Ad 2m

rice probabilis. vt est illa adducta que probatur ratione de ly contingenter exponibiliter: ⁊ de ista non tenet diffinitio data. Alia est hypothetice probabilis scilz que probari habet ratione sue note. Sicut est ista. si tu es hō. tu es animal. Cuius primus terminus probabilis est ly si. ⁊ de ista tenet diffinitio magistri.

¶ De ppositione hypothetica copulatiua.

Copulatiua ē illa que habet plures cathegoricas per totam copulationis inuicem coniunctas: vt tu es hō. ⁊ tu sedes. ¶ Propositionū copulatiuarum: alia affirmatiua: alia negatiua. Affirmatiua est illa in qua nota copulationis affirmatur. exemplum positū est. Negatiua vero est illa in qua nota copulationis negatur: vt non tu es homo ⁊ tu es asinus. Et semper negatiua probatur per affirmatiuam.

Notandum pᵐ. Limitatiōes de diffōnes ppōnis cōdōnal'.

Aduerte primo ꝙ diffinitio ista limitatur: sicut diffinitio de propositione cōditionali. ¶ Aduerte secundo ꝙ nota copulationis dupliciter potest sumi scilz copulatiue ⁊ copulatiū. Copulatiue sumit quando copulat propositiones. Copulatiū vero quando copulat terminos. Copulatiū adhuc dupliciter scilz collectiue ⁊ diuisiue. Diuisiue sumit qn̄ ex ppōne cuius ipsa est pars sequit copulatiua ⁊ de cōsimilibus terminis: vt sor. ⁊ pla. currunt: ergo sor. currit ⁊ pla. currit. Collectiue vero qn̄ nō sequtur hō copulatiua de cōsimilibus termīs: vt sor. ⁊ pla. sufficiunt trahere nauim. ergo sor. sufficit trahere nauim: ⁊ pla. sufficit trahere nauim. nō valet cōña posito ꝙ nullus eorum sufficiat: s3 ambo simul. ¶ Copulatiue alia affirmatiua ⁊ est in qua nota copulatiōis affirmat. Alia negatiua ⁊ est in qua nota copulationis negatur.

Notandum 2ᵐ. Nota copulationis 2ʳ sumit.

Notandum 3ᵐ.

¶ Aduerte ꝙ nota copulationis negatur qn̄ negatio cadit supra ipsam. Cadit aūt supra ipsam dupliciter. Aut qn̄ negatio preponit toti ppōni: vt dicendo non tu es hō ⁊ tu es animal. Scdo qn̄ preponit note copulationis ⁊ non toti ppositioni: vt dicendo: tu es homo nō ⁊ tu es animal. Primo mō est s̄m cōsuetum modum loquendi. Secundo vero modo s̄m incōsuetum modum loquendi.

¶ Ad veritatem copulatiue affirmatiue requiritur quālibet partem esse veram. vel tu es hō ⁊ tu es animal. Et ad falsitatem copulatiue affirmatiue sufficit vnam partem esse falsam: vt tu es homo ⁊ tu curris.

Notandum pᵐ.

Aduerte ꝙ magister primo notanter dicit affirmatiue: quia copulatiua negatiua potest eē vera. cuius tn̄ vna pars principalis est falsa: vt illa: non tu es homo ⁊ tu es asinus. Dicit secundo q̄zlibet partem principalem: qꝛ aliqua est copulatiua affirmatiua vera cuius vna pars est falsa. sicut dicendo: tu es homo vl' tu es asinus ⁊ tu es animal: illa pars tu es asinus est falsa: s3 non est principalis pars. vnde aliqn̄ copulatiua est cōposita tm̄ ex duabus ppōnibus: ⁊ tūc quelibet illaꝝ est pars principalis eius. Aliqn̄ vero ex composita ex pluribus ⁊ tunc vna pars principalis est tota illa oratio que precedit notaz copulationis ⁊ altera pars est tota illa oīo que sequitur notam copulationis. vnde illius: tu es homo vl' tu es asinus ⁊ tu es animal. Prima pars principalis est: tu es homo vel tu es asinus: ⁊ secunda tu es aīal. ¶ Pro falsitate vero copulatiue affirmatiue sufficit vnam partem principalem esse falsam cuius ratio est: quia ad destruendum sufficit vnum: ad cōstruēdum vero plura. Ideo dicitur topicoꝝ. 7. ꝙ facilius est destruere q̄3 construere. verum autem consistit in cōstructione. ⁊ falsum in destructione. nam verum est qd̄ est: ⁊ quicqd ponitur in hac diffinitione est affirmatiuum. ¶ Falsum vero est qd̄ non est ideo in hac diffinitione ponitur negatio que est affirmati destructio. Unde copulatiua potest esse falsa dupliciter. vno modo qꝛ tm̄ vna pars principalis est falsa. alio modo. qꝛ ambe partes sunt false.

Ca. 8.

Copulatia 2ʳ pt eē falsa

¶ Ad possibilitatem copulatiue requirit: q̄zlibet partem esse possibilem ⁊ nullaz alteri incōpossibilem: exemplum primi. vt tu es homo ⁊ tu curris: sed ad impossibilitatē eius sufficit vnaz partem esse impossibilem: aut vnam alteri incōpossibilem: exēpluz primi: vt tu curris ⁊ tu es asinus: exēplum scdi: vt tu es: ⁊ tu non es.

Nōndū

Aduerte ꝙ due conditiones reqruntur ad possibilitatem copulatiue. Prima ꝙ quelibz pars sit possibilis. Scda dato ꝙ quelibet pars sit possibilis ꝙ vna nō sit incompossibilis alteri qd̄ tm̄ intelligitur in copulatiua facta ex duabus propositionibus. Si aūt esset facta ex pluribus propositionibus. vt illa omnis hō currit. ⁊ tu es homo ⁊ tu non curris. intelligitur ꝙ nō sit incompossibilis alteri vel alijs. Unde in exemplo dato ista tu non curris: est incompossibilis illis duabus: licet cuilibet illaruz sit compossibilis. Uel dicas ꝙ intelligitur in omni copulatiua ꝙ si ille due cōditiones adsint illa erit possibilis: ⁊ secunda cōditio est ꝙ vna non sit incompossibilis alteri. In hac copulatiua autē3 data facta ex tribus propositionibus licet vna sit compossibilis alteri tamen vna pars principalis non erit compossibilis alteri: vt patet. ideo non est possibilis. Ad impossibilitatem vero sufficit vnam illarum deficere.

¶ Ad necessitatem copulatiue requiritur q̄zlz partem esse necessariam: vt hō est aīal: ⁊ deus est. Et ad cōtingentiam ipsius reqritur ⁊ sufficit vnam partem esse cōtingētem: alteram aūt non impossibilem: nec eidem incōpossibilem: vt tu curris ⁊ tu es hō: vel deus est ⁊ tu curris.

Nōndū

Aduerte ꝙ ad contingentiam tres conditiones requiruntur: ⁊ si vna illarum defecerit non est contingens. Prima ꝙ vna pars sit contingens ⁊ propter huius defectum ista non est contingens deus est ⁊ homo est animal. Secunda ꝙ altera nō sit impossibilis: ⁊ propter defectum huius ista non est contingens. tu curris ⁊ homo est asinus. Tertia ꝙ vna non sit alteri incompossibilis ⁊ pp defectum huius ista non est cōtingēs q̄zuis adsint prime due conditiones. s. tu es ⁊ tu non es. Ad necessitatem vero tm̄ vna conditio requiritur. s. ꝙ quelibet pars necessaria principalis.

Ritius.

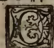
Ↄ diffōnē copulatiue negaᵉ af. p.

Circa diffōnes positas in hoc capitulo sunt ponende quedam limitationes superius posite in conditionali: vt per teipsum videbis. ¶ Sed arguitur contra diffinitionē3 copulatiue negatiue. ⁊ arguitur sic. In ista. non tu non es asinus. ⁊ tu non es bos negatur nota copulationis. vt patet. ⁊ tamen ista non est negatiua. igitur diffinitio mala consequentia tenet cum maiori ⁊ minor probatur. quia ista equiualet vni in qua nulla est negatio scilz huic disiūctiue facte de partibꝰ oppositis. tu es asinus vel tu es bos. Igit ipsa est affirmatiua. ¶ Scdo arguit Ↄ diffōnē copulatiue vere ⁊ false. Qꝛ ista est falsa. nec tu es hō. ⁊ tu es aīal. ⁊ tm̄ q̄

argr 2ᵒ Ↄ diffōnē copulaᵗ vere ⁊ false.

libet pars principalis est vera. igitur diffinitiones nulle. consequentia patet cum maiori exponendo illam et minor patet de se. ¶ Ad ista respondeo. Ad primum dicitur (Ad primum dicitur) negando minorem scilicet quod illa non sit negatiua. Et ad probationem cum dicitur. ista conuertitur cum vna affirmatiua. Igitur non est negatiua negatur consequentia: et dicitur quod in hypotheticis non est inconueniens: quod ex negatiua sequatur affirmatiua. imo est satis conueniens: vt in multis exemplis videre poteris. (Ad 2m) ¶ Ad secundum conceditur quod illa est falsa. Necessario tu es homo. et tu es animal. Et cum dicitur quod quelibet pars est vera. conceditur et dicitur quod argumentum verbaliter probat: sed non contra mentem regule: quia regula non datur de omni copulatiua. sed de copulatiua affirmatiua hypothetice probabili et non cathegorice: cuiusmodi est illa.

¶ De propositione ypothetica disiunctiua.

Disiunctiua est illa in qua coniunguntur plures cathegorice per notam disiunctionis: vt tu es homo vel tu non est asinus.

(Notandum primum Limitationes diffinitionis) Aduerte quod diffinitio illa limitatur sicut aliarum hypothecarum diffinitiones limitantur. ¶ Aduerte secundo quod nota disiunctionis vel potest sumi dupliciter scilicet disiunctiue et disiunctim. (Notandum 2m) Disiunctiue sumitur quando coniungit propositiones: vt tu es homo: vel tu es animal. Disiunctim sumitur quando coniungit terminos. vt sortes vel plato currit. Disiunctim adhuc dupliciter potest teneri scilicet diuisiue et collectiue. (Nota disiunctionis sumptio dupliciter) Diuisiue sumitur quando ex ipso disiuncto sequitur disiunctiua de similibus terminis. vt sortes vel plato currit. ergo sor. currit vel plato currit: et etiam a qualibet parte disiuncti ad ipsum disiunctum valet consequentia. vt tu es homo: ergo tu es homo vel asinus. Collectiue vero tenetur quando ex huiusmodi disiuncto non sequitur disiunctiua de consimilibus terminis: vel ex qualibet parte disiunctim non sequitur ipsum disiunctum verbi gratia. non sequitur. ego differo a te: ergo ego differo a te vel a me. quia sequeretur quod non essem tu vel ego quod est falsum. ¶ Similiter non sequitur. tu scis regem sedere: ergo tu scis regem sedere vel tu scis nullum regem sedere: quia antecedens est verum: vt patet officiabiliter et consequens est falsum. (Dubium) ¶ Dubitatur quomodo per notam disiunctionis coniunguntur plures cathegorice: quia videtur oppositum in adiecto quod nota disiunctionis iungat: Nam disiungere est separare vel dimittere significat: tali enim nota disiunctionis separat et diuidit quomodo est verum quod coniungatur. (Responsio) ¶ Ad hoc respondet Donatus quod nota disiunctionis coniungit voces: disiungit tamen sensum. i. significatum. et sic non inconuenit quod vnum et idem disiungat et coniungat respectu diuersorum. (Instantia) ¶ Sed diceres contra: quia tunc nulla est disiunctiua mentalis cum non sint voces in intellectu quas possit coniungere. (Responsio) ¶ Dicendum est quod Donatus loquitur solum de disiunctiua vocali cum maxime grammaticus versetur circa sermonem. Si autem volumus vniuersaliter loqui de disiunctiua siue in mente siue in voce siue in scripto sic dicendum est quod nota disiunctionis terminos vel propositiones coniungit: et disiungit significatum. De hoc tamen vide ample contra summulas: quia auctor modorum significandi mordet donatum etc.

¶ Propositionum disiunctiuarum alia affirmatiua alia negatiua. Disiunctiua affirmatiua est illa in qua affirmatur nota disiunctionis vt patuit. Negatiua vero est illa in qua nota disiunctionis negatur: vt non tu es homo vel tu es capra: et hec semper probatur per affirmatiuam: nec esset negatiua nisi proponeretur negatio: vt tu non es asinus vel tu non es capra: affirmatiua est quia nulla illarum negationum transit in notam disiunctionis.

(Notandum) Aduerte quod nota disiunctionis negatur quando negatio cadit supra ipsam. Cadit autem supra ipsam dupliciter: aut quando preponitur toti propositioni: vt dicendo non tu es capra: vel tu es asinus: aut quando immediate preponitur sibi: vt dicendo tu es capra non vel tu es asinus. Primo modo tamen hoc est secundum consuetum modum loquendi. Secundo vero modo secundum inconsuetum modum loquendi etc.

¶ Ad veritatem disiunctiue affirmatiue sufficit vnam partem esse veram: vt tu es homo vel tu es asinus. Et ad falsitatem eius requiritur quamlibet partem esse falsam: vt tu curris vel nullus baculus stat in angulo.

(Notandum Opinio prima) Aduerte quod circa hoc due opiniones sunt. ¶ Una opinio est quam sequitur magister et Pe. hispanus dicens. Quod disiunctiua est vera si vna pars est vera: et adhuc si quelibet pars est vera disiunctiua est vera: et ideo dicit magister quod sufficit vnam partem esse veram et non dixit requiritur: quia si ambe partes sunt vere adhuc ipsa est vera. (Opinio 2a) ¶ Alia est opinio quam sequitur sanctus doctor in logica sua et Algaçel et plures alij dicentes quod si disiunctiua debet esse vera tamen vna pars debet esse vera. Si autem ambe partes essent vere disiunctiua esset falsa. et vtraque opinio pro se habet rationem. (Prima ratio prime opinionis) ¶ Prima opinio maxime fundatur super duabus rationibus. Prima est arguendo a parte disiunctiue ad totam disiunctiuam sine impedimento consequentia est bona ergo ista consequentia est bona. tu es homo: ergo tu es homo vel tu es animal consequentia tenet. tunc vltra. ista consequentia est bona et antecedens est verum: ergo et consequens: sed consequens est disiunctiua que habet ambas partes veras. ergo disiunctiua talis est vera. (2a ratio) ¶ Secunda ratio est quia contradictorium disiunctiue affirmatiue assignatur per copulatiuam factam ex partibus oppositis disiunctiue: vt communiter dicitur: ergo oppositum illius tu es homo vel tu animal: erit illud tu non es homo: et tu non es animal: sed duorum contradictorium si vnum est falsum aliud erit verum. sed hoc 2m est falsum quia est vna copulatiua cuius quelibet pars est falsa: ergo primum est verum. et ista est disiunctiua que habet ambas partes veras ergo etc. (Primum presuppositum 2e opinionis) ¶ Secunda opinio fundat rationem super duobus presuppositis. Primum est. disiunctiue proprium est disiungere sensum. i. significatum. Hoc enim Dona. affirmat: et ratione patet quia disiunctiua per hoc differt a copulatiua et non per aliud ergo hoc est sibi proprium. (Secundum) ¶ Secundum presuppositum est quod ex eo quod res est vel non est oratio dicitur vera vel falsa. i. oratio dicitur vera que significat sicut est: et dicitur falsa que significat sicut non est. hoc patet per philosophum in predicamentis. Hoc etiam ex ratione patet: quia veritas propositionis attenditur penes significatum. (Ratio huius opinionis) His presuppositis arguunt sic. Illa oratio est falsa que significat sicut non est ex parte rei: sed disiunctiua habens duas partes veras significat sicut non est vt probabo: ergo illa est falsa consequentia tenet cum maiori per 2m presuppositum minor probatur. et capio illam disiunctiuam: tu es homo vel tu es animal tunc sic illa significat res illas siue significata illarum rerum esse disiuncta per primum presuppositum: et non sunt disiuncta: ergo significat sicut non est. (Confirmatio) ¶ Item hoc confirmant auctoritate Boe. dicentis quod coniunctio disiunctiua ea inter que cadit simul esse non permittit. ergo vnum est vt affirmatum et reliquum vt negatum et dicendo sor. vel pla. currit sensus est: sor.

curritis plʼs. nõ vel eʒ. ¶ Aliqui volẽtes ɔcordare has opiniones dicunt ꝙ ꝓpõ disiũctiua duplr põt dici ꝟa. s. aut ꝟitate cõpositoꝝ: aut ꝟitate ɔpõnis. ꝟitate cõpositoꝝ illa est ꝟa cuiꝰ ꝓpões i ea cõposite sunt ꝟe. Jlla est ꝟa ꝟitate ɔpõnis cui nõ repugnat vt sit verus modus significandi ɔiũctionis. Primo mõ locutus est magr. Secũdo mõ loquunt ãtiq. Di nõ recte ɔcordãt iudicio meo: cuius rõ est: qꝛ qro: an ꝓpõ disiũctiua dẽat dici absolute ꝟa pp ꝟitatẽ cõpositoꝝ tm̃: aut pp ꝟitatem ɔpõnis tm̃: aut pp ꝟitatem vtriusqꝫ. Si per ꝟitatem vtriusqꝫ: vtrigꝫ peccat. Si pp ꝟitatẽ cõpositoꝝ tm̃. 2ᵃ opinio falsa est. Si pp ꝟitatẽ ɔpõnis tm̃: pᵃ oplo ꝟa erat. ¶ Possumus tñ alr eos ɔcordare lʒ forte. nõ sint ɔcordãdi. Et dicemus ꝙ quedaʒ est disiũctiua ꝓpa ꝛ q̃daʒ iꝓꝓa. Disiũctiua ꝓpa est illa q̃ de tali mã fit in q̃ vnũ oĩo ponit ꝛ alteꝝ remouetur. vt aial: aut est sanũ: aut est egrũ. Disiũctiua ꝟo impropria est illa que nõ fit de tali mã: sʒ tm̃ olo vnũ ponat: ꝛ alteꝝ remoueat: imo põt fieri de tali mã: vt ambo rẽoueantur: vt sor. est asinus aut est capra: aut in tali mã: vt ambo ponant: vt sor. est hõ aut est aial. Ad ꝓpositum modo dico ꝙ 2ᵃ opinio quaʒ scũs Thomas seqtur ꝛ multi alij loquit de disiũctiua ꝓpria. Opinio aũt pᵃ quam seqtur magister loqtur de oi disiunctiua siue ꝓpria siue impropria.

¶ Ad ꝓsitatem disiunctiue affirmatiue sufficit vnam ptem eẽ posĩem: vt hõ est asinꝰ vel antixps est. Sʒ ad iꝓsitatẽ eiꝰ reqrit quãlʒ partem eẽ iposĩem: vt hõ est asinꝰ vel nĩlus deꝰ est.

Aduerte ꝙ magister dicit ad possibilitatem sufficit ꝛ non dixit reqritur: qꝛ potest esse possibilis dupliciter. ¶ Uno modo qñ tm̃ vna ps est possis. ¶ Alio modo qñ quelibet pars est possibilis.

Nõndũ ¶ Ad necitatem disiũctiue affirmatiue sufficit vnam ptem esse neciam vel inuicem ɔtradici. Exemplum primi vt deus est vel sor. mouet. Exẽplum scdi: vt tu es vel tu nõ es. Et ad contingentiam eiusdeʒ reqritur quãlibʒ pteʒ esse ɔtingentem: ꝛ nullam alteri repugnare nec ẽt ɔdictoria illaꝝ: vt antixps est albꝰ vel ipse currit. Ponit tertia particula: qꝛ hec disiunctiua est necia. tu nõ es hõ vl tu es aial: ꝛ tñ nulla ps alteri repugnat ꝛ q̃lʒ est ɔtingens: sed hoc iõ qꝛ ɔdictoria ptium repugnat. vʒ. tu es homo: ꝛ tu nõ es aial. vel dicat ꝛ melius ꝙ ad necitatem disiũctiue reqritur ꝛ sufficit copulatiuam factam de ptibus ɔdictoriis esse impoleʒ. Et ad ɔtingentiam ꝙ copulatiua facta de ptibus oppositis sit ɔtingens. Hec. n. est necia. tu nõ curris vl tu moueris: qꝛ hec copulatiua est impossibilis: tu curris ꝛ tu non moueris. Et hec

Nõndũ est ɔtingens. tu curris vel tu nõ moue. qꝛ hec copulatiua est ɔtingens. tu nõ curris ꝛ tu moue. ꝺm reglas datas de copulatiuis.

Aduerte ꝙ magister declarat duplr cognoscere disiũctiuã neciaʒ. Primo qñ est altero triuʒ modoꝝ dictoꝝ: aut ꝙ vna ps sit necio ꝟa: aut ꝙ partes ɔdicant: aut ɔdictoria ptiuʒ ɔdicãt. Exẽpluʒ tertij: vt nõ es hõ vel tu aial: quam tertiaʒ ɔditionẽ magr nõ expressit: sed illam accipit ex declaratione ɔtingentis. Secũdo modo declarat breuius. s. qñ copulatiua facta de partibus oppositis est impolis. disiunctiua est necia: cuius rõ est: qꝛ duoꝝ ɔdictorioꝝ si vnum est impole aliud est necessarium ꝛ econtra. Sed cum illa copulatiua facta de partibus oppositis contradicat illi disiunctiue: ergo si illa copulatiua est impolis disiunctiua erit necia. ¶ Consimiliter dupliciter declarat cognoscere disiunctiuaʒ contingentem. ¶ Primo qñ adsunt tres conditiones simul: quarum prima est ꝙ q̃lʒ pars sit contingens. ¶ Scda ꝙ nulla alteri repugnet. ¶ Tertia ꝙ ɔtradictoria illarum partium nõ repugnent. ꝛ si aliqua istarum deficit nõ erit contingens. ¶ Secũdo declarat breuius ꝛ subtilius sic scilʒ quando copulatiua facta de partibus oppositis est contingens. ¶ Cuius ratio est quia duoꝝ contradictoriorum si vnum est ɔtingens ꝛ aliud. sed cum illa copulatiua facta de partibus oppositis ipsius disiunctiue sit eius ɔdictoria: ergo si illa copulatiua est ɔtingens ꝛ disiunctiua erit contingens. Non exemplificaui gratia breuitatis: cum exempla sint in textu.

In hoc capło etiam sunt ponende q̃dam limitationes sicut posite: in ɔditionali. Sed arguitur ɔtra diffões disiũctiue ꝛ false. qꝛ ista est falsa. cõtingenter tu es vel tu non es. ꝛ tñ vna pars est ꝟa. igit diffinitiones nulle: ɔñtia tenet cum minori: ꝛ maior ꝓbatur: qꝛ necio tu es vel tu non es: igitur nõ ɔtingenter. Secundo arguitur ɔtra diffões disiunctiue ɔtingẽtis in qua dr̃ ꝙ est illa cuius q̃lbʒ pars est ɔtingẽs: ꝛ vna alteri nõ repugnat: nec ɔdictorie ptium repugnãt. Cõtra. ista est cõtingens: deus nõ est vel ego scribo. ꝛ non tñ sunt ille conditiones: igitur diffõ mala. ɔñtia tenet cum maiori: qꝛ illa est ꝟa: ꝛ nũqꝫ erit falsa. s. me nõ scribẽte. ꝛ minor ꝓbatur: qꝛ ibi deficit pᵃ ꝛ 2ᵃ ɔditio: vt patet. ¶ Ad ista rñdendo ad pᵐ ɔcedit ꝙ illa est falsa ɔtingenter tu es. vel tu nõ es. ꝛ dr̃ ꝙ argumẽtum verbalr ɔcludit. qꝛ ista diffinitio ꝛ regula dat de disiunctiua hypothetice ꝛ nõ cathegorice ꝓbabili. ¶ Ad 2ᵐ dr̃: ꝙ illa si sit diffinitio non est bona vt ꝓbat argumentum. Et magr hoc cognouit. iõ posuit aliam regulam in qua est standum. s. ꝙ disiunctiua contingens est illa: cuius copulatiua de partibus oppositis est etiam cõtingens: vt patet in textu. ¶ Sed h̃ sunt due petitiones. pᵃ. quare ad veritatem copulatiue requiritur quãlibet partem esse veram: ꝛ ad veritatem disiunctiue vnam. ¶ Rñꝰ ꝙ est ex nã note: qꝛ copulatiua est que copulat tam sensus q̃ʒ verba. vt dicit grãmaticus. ꝛ disiunctiua est que q̃uis voces coniungat: sensus tamen disiũgit. ¶ Scda. quare est ꝙ ad negandam hypotheticam oportet negare notam. ¶ Rñdeo. ꝙ sicut in cathegorica ad hoc: vt esset negatiua: eo ꝙ verbum erat principalior pars optebat negare verbuʒ: ita in hypothetica eo ꝙ nota est principalior pars oportet negare notã.

Ritius.

Ad pᵐ. dr̃

Ad 2ᵐ.

Petitio pᵃ

Rñsio

Petitio 2ᵃ

Rñsio

¶ Jncipit tractatus de predicabilibus.

Redicabile dupliciter sumit. vʒ. cõiter ꝛ ꝓprie. Predicabile cõiter sumptum est terminus aptus natus de aliquo predicari: ꝛ sic tam terminus cõis q̃ singularis tam complexus quam incomplexus dicitur predicabile. Sed proprie sic sumendo diffinitur. Predicabile est terminus vniuocus aptus natus de pluribus predicari. ꝛ sic nullus terminus singularis nec transcendens aut compositus. dicitur predicabile. seu vle qd idem est: quia nullus talis est terminus vniuocus vñ terminꝰ vniuo

cus est terminus simplex plura signans secundum vnicam rationem: sicut ly homo quod significat sor. et pla. et omnia sua significata secundum hanc rationem animal rationale. Per hoc quod dicitur terminus simplex excluduntur termini singulares: vt vnica ratione: excludit terminum transcendentem. vz. ens: aliquid: et huiusmodi.

¶ Terminus equiuocus est terminus simplex plura significans secundum diuersas rationes sicut ly canis. quod significat canem latrabilem: sidus celeste et piscem marinum: et hec diuersis rationibus.

Notandum primo

Aduerte quod accipiendo predicabile illo modo communiter: omnis terminus mundi dicitur predicabile: et ratio est quia predicabile dicitur a predicari modo omnis terminus potest predicari de aliquo: aut directe: aut indirecte: aut de alio termino: aut saltim de seipso et isto modo accipit Porphy. predicari in cap. de genere cum diuidit predicari in predicari de vno solo vel de pluribus. Indiuiduum enim predicatur de vno solo: vniuersale vero de pluribus. Sed proprie sumendo sic diffinitur. ¶ Predicabile est terminus vniuocus aptus natus de pluribus predicari et sic nullus terminus singularis nec transcendens aut compositus dicitur predicabile: aut vniuersale. quod idem erit: quia nullus talis est terminus vniuocus. Unde terminus vniuocus est terminus simplex plura significans secundum vnicam rationem: sicut ly homo qui significat sor. et pla. et omnia sua significata secundum hanc rationem animal rationale. Terminus equiuocus est terminus simplex plura significans secundum diuersas rationes: vt ly canis quod significat canem latrabilem celestem et marinum vno nomine: diuersis tamen rationibus: vt patet etc.

Notandum 2m

¶ Aduerte quod magister hic ponit tres diffinitiones secundam et tertiam ponit pro declaratione prime que est predicabilis proprie sumpti. Et he diffinitiones note sunt quia magister eas bene declarat. Nota tamen differentiam inter predicabile proprie sumptum et vniuersale. nam idem sunt realiter predicabile et vniuersale differunt autem secundum rationem: quia vniuersale dicitur: vt est in multis predicabile vero vt dicitur de multis.

Notandum 3m

¶ Aduerte 3o quod vniuocum est duplex et similiter equiuocum. s. vniuocum vniuocans et vniuocum vniuocatum. Uniuocum vniuocans est terminus simplex significans plura: vt hic diffinitur.

Cap. 1.

Uniuocum vero vniuocatum est res significata per terminum vniuocum: et sic diffinitur a philosopho in antepredicamentis. Uniuoca dicuntur quorum nomen est commune: et secundum illud nomen ratio substantie est eadem. Equiuocum equiuocans est terminus simplex significans plura: vt hic diffinitur. Equiuocum vero equiuocatum est res significata per terminum equiuocum et sic diffinitur a philosopho in antepredicamentis. Equiuoca dicuntur quorum nomen solum est commune et secundum illud nomen ratio substantie est diuisa.

¶ Predicabile proprie sumptum diuiditur in quinque vniuersalia. s. genus: species: proprium: differentiam et accidens.

Notandum

Aduerte quod communiter dicitur quod diuisio predicabilis in illa quinque est diuisio analogi in analogata. Analogum enim est illud quod dicitur de pluribus secundum idem nomen et eandem rationem: sed secundum prius et posterius cum predicabile per prius dicatur de genere quam de alijs. Scotus tamen vult in questionibus suis super predicabilia quod sit diuisio generis in species. Utraque opinio probabilis est. elige que tibi magis placet etc.

¶ Capitulum de genere.

Enus quidem est terminus vniuocus predicabilis in quid de pluribus differentibus specie vt animal predicatur de homine et de asino qui differunt specie in eo quod quid quia ad interrogationem factam per quid est homo vel asinus respondetur quod est animal. Genus diuiditur. Nam quoddam est genus generalissimum et quoddam genus subalternum. Genus generalissimum est terminus qui sic est genus quod non potest esse species: vt substantia. Genus subalternum est terminus qui sic est genus quod potest esse species: vt animal. Est enim genus respectu hominis: species vero respectu corporis.

Notandum primo Genus tripliciter sumitur

Aduerte circa diffinitum quod genus dicitur tribus modis secundum Porphyr. in capitulo de genere. ¶ Primo modo dicitur collectio multorum quodammodo se habentium ad vnum principium: vt collectio eorum qui sunt de eodem parentela descendentium ab vno. ¶ Secundo modo dicitur genus quod est principium vniuscuiusque generationis sicut pater et patria. ¶ Tertio modo dicitur genus cui supponitur species: et sic accipitur in proposito cum de eo sit sermo apud logicos et philosophos. ¶ Quarto modo etiam solet a grammaticis accipi pro differentia sexus. vt cum dicitur. Berta est generis feminini. et sortes masculini.

Notandum 2m Limitationis diffinitionis generis

¶ Aduerte circa diffinitionem quod quatuor particule ponuntur in hac diffinitione. ¶ Prima est ly terminus. qui est loco generis: in quo conuenit cum omnibus alijs terminis. ¶ Secunda vniuocus: per quam differt a terminis non vniuocis: sicut sunt termini singulares: transcendentes: termini complexi et termini equiuoci et conuenit cum omnibus vniuersalibus. ¶ Tertia predicabilis in quid. per quam differt a differentia proprio et accidente que non predicantur in quid et conuenit cum specie. ¶ Quarta de pluribus differentibus specie. per quam differt a specie: que predicatur de pluribus differentibus numero solum. ¶ Possem tamen dicere et melius quod sunt tria in diffinitione et quod ly terminus vniuocus est prima particula que est loco generis. alie vero sunt loco differentie.

Notandum 3m

¶ Aduerte tertio quod Porphyr. in capitulo de genere innuit duas diffinitiones generis. ¶ Prima est. genus est illud cui supponitur species. ¶ Secunda est. genus est quod predicatur de pluribus differentibus specie in quid. ¶ Et duas etiam descriptiones generalissimi assignat. ¶ Prima est generalissimum est illud quod cum sit genus non potest esse species. ¶ Secunda est generalissimum est illud quod non habet supraueniens genus. ¶ Et alias duas etiam descriptiones subalterni ponit. ¶ Prima est. genus subalternum est quod cum sit genus potest esse species. ¶ Secunda est: subalternum est quod habet supraueniens genus.

¶ Capitulum de specie.

Pecies est terminus vniuocus non supremus predicabilis in quid de pluribus: vt ly homo predicatur de sor. et pla. in eo quod quid quia ad interrogationem factam quid est sor. vel pla. respondetur quod est homo. Species diuiditur quia quedam est specialissima. et quedam subalterna. species subalterna est terminus qui cum sit species potest esse genus: vt animal. Species specialissima est terminus qui cum sit species non potest esse genus: vt homo vel asinus. Species specialissima est terminus vniuocus predicabilis in quid de pluribus differentibus numero solum et notanter dicitur solum quia ly animal. non est species specialissima et tamen est terminus vniuocus predicabilis in quid de pluribus differentibus numero: quia de sor. et pla. sed non solum de differentibus numero: quia etiam de differentibus specie: vt de homine et leone.

Notandum primo Species tripliciter dicitur.

Aduerte circa diffinitum quod species dicitur duobus modis secundum Porphyr. in capitulo de specie

¶ Primo modo: spēs dī forma seu pulchritudo rei. ꝛ isto modo dī ꝙ spēs pami digna est ipso. ¶ Scdo. modo accipitur spēs pro eo qđ ponit sub assignato gn̄e: ꝛ sic accipitur in ꝓposito cum de ea fit sermo apd logicos ꝛ phos. ¶ 3°. et modo solet accipi a grāmaticis pro dīa iponis nois ad signdum sm qđ dī vox primitiua et ista q̄ fuit p impositā ad signdum: deriuatiua vero scdaria ꝛ media/ te alia. ¶ Aduerte circa pmam diffōnem spēi ꝙ tres pticule ponunt in ea. ¶ Prima est terminus vniuocus que est loco gn̄is per quam ouenit cum alijs vlibus. ¶ 2ª nō supremus: per quā differt a gnālissimo qđ dī supremū: conuenit tn̄ cū alijs vlibus que nō sunt gn̄a gnālissima. ¶ 3ª predicabilis in qd de plibus differētibus nūo: per quam differt a dīa, ꝓprio ꝛ accn̄te. Nec ly differentibus nūo est q̄rta particula: qꝛ nō facit ipsum diffinitum differre ab aliquo a quo nō differat per pticulas precedentes sed ponit ad declarādum tertiā pticulam. ꝛ ad exp̄mendum magis nām diffiniti. Nam posset esse dubiū de quibus predicat spēs q̄uis sciret ꝙ spēs est termin° vniuocus nō supremus pdicabilis in qd de plibus: vt g° 3ª pticula optime declaret addit de plibus dintibus nūo: tn̄ ꝛ h est tn̄ vna pticula ꝛ nō duę: sic tn̄ tres pticule sunt in hac diffōne ꝛ nō q̄tuor. ¶ Aduerte circa vltimam diffōnem spēi spālissime ꝙ ly solum determinat illā pticulam nūo: isto modo intelligēdo. Spēs est que predicat de plibus dintibus solum nūo: ꝛ tunc diffō nō cōpetit gn̄i: dicēdo: genus est qđ predicat de plibus dintibus nūo solū. qꝛ 2ª ꝓponens est falsa. s. ꝛ genus predicat de plibus dintibus nūo: qꝛ genus predicat de plibus dintibus specie: sed dīa spē sunt dīa nō nūo. ergo predicat de plibus dintibus nō nūo. ¶ Et si dicas ista est falsa: dīa spē sunt dīa nō nūo: qꝛ ista est vera: dīa spē sunt dīa nūo. Dicitur ꝙ ista sunt simul vera: dīa spē sunt dīa nūo: ꝛ dīa spē sunt dīa non nūo. q̄uis ista sit falsa dīa specie nō sunt dīa nūo genus ergo predicat de plibus dintibus nūo: ꝛ etiam predicat de plibus dintibus non nūo q̄uis ista sit falsa: genus nō predicat de pluribus dintibus numero. ¶ Aduerte vlteri° ꝙ Porphy. in cap. de spē ponit tres diffōnes spēi. ¶ Prima fuit. Spēs est que ponit sub assignato gn̄e. ¶ Scda spēs est de qua genus predicat i qd. ¶ Tertia spēs est que pdicat de plibus dintibus nūo. p̄ due diffōnes cōpetunt cuils spēi: ꝛ opꝫ supplere hāc pticulam imediate in vtraqꝫ. 3ª diffō cōpetit soli spēi spālissime. ꝛ opꝫ addere hanc pticulaꝫ solū in fine. ¶ De specie spālissima duas alias diffōnes posuit Por°. Prima est. ¶ Spēs spālissima est illa extra quaꝫ nō est alia inferior species. ¶ Scda fuit: spēs spālissima est illa que sic est species ꝙ non potest esse genus.

No m 2m Limitationes diffōnis spēi

Notandum 3m

Notandū 4m.

¶ Capl'm de differentia.

Differentia est terminus vniuoc° predicabilis de plibus in q̄le eēntiale: vt rōnale qđ pdicat đ soz. ꝛ pla. in eo qđ q̄le qꝛ ad interrogationeꝫ factam per q̄lis est soz. rńdetur ꝙ est rōnalis.

Aduerte ꝙ dīa tribus modis dī sm Por. in ca. de dīa. s. cōiter: ꝓprie: ꝛ magis ꝓprie. Dīa cōiter dicta est illa per quam aliqđ differt ab alio alteritate q̄dam. i. diuersitate q̄dam quecūqꝫ sit. Dīa ꝓprie dicta est illa qua alterum differt ab alio inseparabili accn̄te. Dīa magis ꝓpie dicta est qua alterum differt ab altero specifica dīa. vt rōnale est hois dīa. ꝛ de hac vltima est sermo in ꝓposito. ¶ Porphy. et ponit duas alias diuisiones dintiaꝝ. Prima est dīarum alia facit alteratuꝫ: alia facit aliud. Faciens aliud vocat dīa specifica. Faciēs alteratum diuidit: qꝛ vel facit alteratū per accn̄s separabile: vel per accn̄s inseparabile. 2ª diuisio dīarum alia separabilis alia inseparabilis. Inseparabilium dīarum alie per se. vt dīe specificetalie per accn̄s: vt accn̄tia iseparabilia. ¶ Aduerte scdo circa diffōnem ꝙ tres pticule ponunt que ex dictis patent: ideo dimitto eas declarare. ¶ Aduerte tertio ꝙ Por. in cap. de dīa posuit quinqꝫ descriptiones. ¶ Prima est: dīa est q̄ spēs abundat a gn̄e. ¶ Scda diffō est que pdicat de plibus dintibus spē in eo qđ q̄le essentiale. ¶ Tertia: dīa est qđ est aptum natū diuidere ea que sunt sub eodem gn̄e. ¶ Quarta est: dīa est q̄ differunt a se singula. ¶ Quinta est: dīa est que diuidit ea que sunt solū sub eodē gn̄e ꝛ ꝓducit gen° ad eē specificum ꝛ. est ps rei. ꝛ qꝛ vnius rei est tn̄ vna diffō: ꝛ topicos: ꝛ iō nō sunt tot diffōnes dīe vno mō p̄siderate: sed sm diuisas cōsiderationes: vt hꝫ videri in li° pdicabilium. p°. n. dat de dīa: vt est ꝯstitutiua. 2° dat de dīa intermedia. vt est vł ex ꝛ si remoueat differentibus spē est ꝓpria diffō dīe in q̄ntū agit de illa hic ꝛ ibi. tertia dat de dīa: vt est diuisiua gn̄is in species. quarta vt differre facit species. quinta. vt diuidit genus ꝛ constituit speciem.

Notandu3 2m

No m 3m

Ca. 4.

¶ Capl'm de proprio.

Proprium est terminus vniuocus predicabilis de plibus: in eo qđ q̄le accn̄tale ꝯuertibiliter: vt risibile qđ predicat de soz. ꝛ pla. in eo ꝙ q̄le: qꝛ ad interrogationeꝫ factā per q̄lis est soz. vel pla. ꝯuenienter rńdet ꝙ risibilis: ꝛ tota ratio q̄re sic pdicat de illis: qꝛ est ꝓpria passio illius termini homo. cum quo ꝯuertitur.

Aduerte circa diffinitum ꝙ ꝓpium quadrupl'r sumitur sm Por. in cap. de ꝓprio. Uno mō ꝙ soli ꝯuenit: ꝛ nō oi: vt esse medicū est ꝓprium homini. ¶ Scdo modo ꝯuenit oi: sed nō soli: vt esse bipedem est ꝓprium hois. ¶ Tertio modo ꝯuenit oi ꝛ soli: sed non semper: vt canescere est ꝓprium hois. ¶ Quarto mō quod ꝯuenit oi soli ꝛ sp vt risibile est ꝓprium hois: ꝛ de hoc est sermo in ꝓposito. ¶ Aduerte scdo circa diffōnem ꝙ q̄tuor pticule ponunt in ea que de se note sunt. Iō ꝛ te ꝯsidera eas. ¶ Adūte 3°. ꝙ Porphy. in ca. de ꝓprio sic diffinit ꝓpium. Porphyr. est illud qđ accidit oi ꝛ soli ꝛ sp. ꝛ per h ꝙ dicit accidit dat intelligi ꝙ pdicatum accn̄tale qđ predicat in q̄le: ꝛ per h ꝙ dicit oi soli ꝛ sp dat intelligi qđ predicat ꝯuertibiliter ꝛ sic idē est si diceret ꝓpum est predicatum accn̄tale qđ predicat in q̄le ꝯuertibilr.

Notandum pm propꝫ' mltiplr sumit

Notandum 2m Notandum 3m.

¶ Capl'm de accidente.

Accidens est terminus vniuoc° predicabilis de plibus in eo qđ quale accidētale non ꝯuertibiliter sicut ly album: qđ predicat de hoie: in eo qđ quale accn̄tale: qꝛ ad interrogationem factam per q̄lis est homo vel asinus pōt ꝯuenienter rńderi qđ est albus: ꝛ hoc nō ꝯuertibilr: qꝛ non ꝯuertitur ly album cum aliquo illorum.

Aduerte circa diff°. ꝙ ly accn̄s dupl'r sumit vno° vt est nomē p° impōnis. ¶ Alio° vt est nomē 2° impōnis. Si accipiat p° modo adhuc dupl'r vł dicit 5°. metaphy. qꝛ vno° dī illud qđ est ꝯtingens in paucioribus alio° illud qđ est adueniens enti in actu post ci° esse complete: ꝛ hoc mō loqtur metaphy. cum diuidit ens in substātiā ꝛ accn̄s: ꝛ illō sic sumptū est equocū ad nomē pre/

Notandum pm Accn̄s mltiplr sumit in tex. 9. 4

dicamenta accñtium. Si ꝟo accipiaᷓ scd̃o modo adhuc quadrupl'r sumiᷓ. ¶ Uno mõ vt significat idez quod ex/ traneum ꝓut sumiᷓ in elenchis de fallacia accñtis. Alio modo significat idem qd̃ intentio scd̃a. s. qd̃daz qd̃ cãtur ex sola cõsideratione intellectus. ⁊ illo modo oĩa quinq̃ vlĩa sunt accidentia. Alio modo significat idem qd̃ predi/ catum non essentiale. ⁊ sic diuidiᷓ contra predicatũ eẽn tiale: ⁊ sic est cõe duobus vltimis vlĩbus. ⁊ ponitur in dif finitione ꝓprij a Porphy. ¶ Quarto modo dĩ idem qd̃
Notan/ predicatum non essentiale nec per se sine non conuertibi
dum 3m liter. ⁊ sic est quintum vle de quo est sermo in proposito.
¶ Aduerte circa diffinitionem ꝙ quatuor particule po/
Notan/ nuntur in ea que clare sunt. ideo vide ex te. ¶ Aduerte vl
dum 2m terius ꝙ Porphyri. in cap̃ de accidente ponit tres diffõ/ nes accidentis. Prima fuit. ¶ Accidens est quod adest ⁊ abest preter subiecti corruptionem: postq̃ diffinitionem posuit diuisionem vnaz accidentis. qd̃ accidẽtiuz qd̃daz est separabile: vt moueri ⁊ quiescere: ⁊ quoddam insepa bile: vt nigredo a coruo ⁊ ethiopi. ⁊ albedo niui. Et diffi/ nitio data competit cuilibet accidenti. q: inseparabile acci dens a ᵗhuc potest abesse ſm intellectum. ¶ Secũda dif finitio fuit. accñs est quod contingit inesse ⁊ non inesse. ¶ Tertia diffinitio fuit. Accidẽs est quod nec est genus: nec species: nec differentia: nec proprium: semper autem est in sb̃o subsistens. In prima diffinitione per hoc quod dicit adest datur intelligi ꝙ est predicatum accidentale: ⁊ per ly abest preter subiecti corruptionem datur intelli gi differentia. s. sub cuius opposito potest subiectum in/ telligi sine repugnantia intellectuum. Uel sic. accidẽs est predicatum non essentiale sub cuius opposito potest su/
Rñꝰ ꝯ biectum intelligi sine repugnantia intellectuum. Uel sic.
diffõnez accidens est qd̃ predicaᷓ accidentaliter nõ conuertibil'r.
ꝑdicabi
lis ꝓpe
sumpti
argᷓ. p

Contra illa que dicunᷓ in hoc ca. argᷓ. Et primo cõ tra diffõnem predicabilis ꝓprie sumpti sic. ly album in voce est predicabile ꝓprie. ⁊ tñ non est vniuo cum. igitur diffinitio mala. tenet ꝯñia cum maiori. ⁊ mi/ nor ꝓbatur. q: ly album. aut est cõplexum: aut incõple/ xum. si pᵐ nõ est terminus vniuocus: vt patet. Si 2ᵐ. Ite

ꝯ diffõ/ rum non est vniuocum: q: tũc esset vnuz simplex subordᵐ
nem pluribus ꝯceptibus. puta huic orõni hñs albedinez lo/
gñis af. quendo de albedine sufficiente denoĩare. ¶ Scd̃o argui
2ᵒ. tur contra diffinitionem gñis sic. ly coloratum est genus: ⁊ tñ nõ predicaᷓ in quid sed in quale. vt q̃le est corpus. est
ꝯ diffini coloratᵐ igiᷓ diffinitio mala. ¶ Tertio argᷓ ꝯtra diffõnẽ
tionem speciei sic ly album est spẽs colorati. vt pz. ⁊ tñ nõ predi/
spẽi af. catur in quid: sed in q̃le: vt pz. igiᷓ diffõ mala. ¶ Quar/
3ᵒ to arguiᷓ ꝯtra diffõnem spẽlissime sic. ly aĩal. ꝑdicatur in
ꝯ diffini quid de pluribus differẽtibus nũo solum: ⁊ tñ nõ est spe
tionem cies spẽlissima. igiᷓ diffõ mala. tenet ꝯñia cum minori. ⁊
spẽi spẽ maior ꝓbatur. q: ly aĩal predicaᷓ de sorte ⁊ pla. qui diffe/
lissime runt nũo solum: seu solum nũo: q: differunt solum diffe/
af. 4ᵒ. rentia numerali. vt patet. ¶ Quinto arguiᷓ ꝯtra diffini tionem dĩie sic. aliqua est dĩia que nõ predicaᷓ in quale
ꝯ diffõ/ essentiale: igiᷓ diffinitio mala. tenet ꝯñia. ⁊ añs probaᷓ.
nez dĩie Nam dĩia albedinis nõ predicaᷓ in quale essentiale: qd̃
af. 5ᵒ. probo sic. nihil quod caret potestatibus essentialibus hz dĩiam predicabilem in quale essentiale: sed albedo caret
ꝯ diffõ/ illis. igitur nõ habet dĩiam predicabilem in quale essen
nẽ ꝓprij tiale. tenet ꝯñia. cum minori. q: albedo nõ componitur
af 6ᵒ. ex mã ⁊ forma: quo sunt partes essentiales. ⁊ maior pro
ꝯ diffõ/ batur: q: predicari in quale essentiale esset cõnotare par
nẽ accñ tem essentialem. ¶ Sexto arguitur cõtra diffinitionem
tis af. proprij sic. risibilitas est ꝓprium. vt patet. ⁊ tñ non predi
7ᵒ catur in quale. vt patet. q: non dicitur qualis est sor. risi/ bilis. igitur diffinitio mala. ¶ Septimo arguiᷓ ꝯtra dif/ finitionem accidentis sic albedo est accñs: quia adest: ⁊

abest preter sb̃i corruptionez. ⁊ tñ non predicaᷓ in qua/ le: vt patet sed in quid de tua ⁊ de mea albedine: igiᷓ dif/ finitio mala. ¶ Ultimo arguiᷓ ꝯtra diffõnez dĩie ꝓprij ⁊ Ulti. af
accidentis simul. Et arguiᷓ sic nullum istoꝝ est predica/ bile. igitur diffinitiones male: tenet ꝯñia ⁊ añs. proba/ tur. ⁊ capio ista tria. s. album. risibile: ⁊ rõnale. Et quero vel ista sunt adiectiua vel substantiua. si adiectiua: igitur nõ sunt predicabilia q: adiectiua nõ pñt esse predicatuz vt patet supra: si dĩ ꝙ substantiua. Iterum nõ sunt predi/ cabilia: q: sunt complexa: ex quo subordinanᷓ cõplexis. ¶ Et confirmaᷓ ꝙ nõ possint esse substantiua: naz ly ra/ tionale dum est dĩia nõ est subiectuz. igitur ⁊c̃. tenet con/ sequentia: ⁊ añs ꝓbatur. nam in ista diffinitione. homo est animal rationale. ly rationale est dĩia ⁊ tenetur adie/ ctiue: vt patet. q: si teneretur substantiue. tũc teneretᷓ ap/ positiue ⁊ esset sensus. homo est animal rationale. i. ho/ mo est animal ens habens rationem. quod est falsum. ¶ Pro solutione argumẽtoꝝ: quoꝝ aliqua mihi sunt dif
ficilima sunt ponenda sex notabilia. ¶ Primuz. aliquez Notan/
terminum esse complexum est dupliciter. s. grãmaticali/ dum pᵐ
ter ⁊ logicaliter. vt patet supra. in de propositione cathe gorica. Exempli primi. ly econuerso vocale. Exemplum
secundi, ly homo. ¶ Scd̃o notandum ꝙ aliquando ter/ Notan/
minum esse predicabilem proprie est dupliciter. s. vel q: dum 2ᵐ
potest esse totale predicatum. vt ly homo. ⁊ ly animal. ⁊ ly albedo. Uel q: esse pars predicati aliquid significan/ do. sicut ly albus. ⁊ ly risibilis adiectiue. ¶ Tertio notã dum ꝙ isti duo termini. s. genus ⁊ species semper sunt se cunde intentionis limitantes subiectum ad stãdum mã/
liter. vt si dicam. albedo est species. aut color est genus. Notan/
¶ Quarto notandum ꝙ iste terminus differentia capiᷓ dum 3ᵐ
dupliciter. Uno modo logicaliter: ⁊ sic est terminus secũ de ⁊ describitur sicut describitur a magistro. s. differẽtia
est terminus vniuocus ⁊c̃. Et sic ly differentia limitat ad Notan/
standum materialiter. vt si dicam. rationale est differen/ duz 4ᵐ
tia. sensus est ꝙ ly rationale est differentia. Alio modo ca pitur ly differentia realiter. Et tunc est terminus prime. ⁊ non limitat subiectum ad standum materialiter ⁊ de/ scribitur sic. Differentia sic est illud per quod vna res dif fert ab alia: ⁊ sic dicimus ꝙ differentie per quas tu dif/ fers a coruo sunt multe. quia tu differs per tuam animaz intellectiuam a coruo. per tuuz corpus. per tuaz manuz. per tua accidentia. puta per tuam albedinem vel gram/ maticam. ⁊ sic conceditur ista. ꝙ albedo est differentia. vbi ly albedo. ⁊ ly anima stant personaliter. Simili mo/ do distinguitur. de ly accidens. ꝙ accipiᷓ dupliciter. Uno modo logicaliter. ⁊ sic est terminus secunde limitãs sub/ iectum ad standum materialiter. Et tunc describitur. vt dixit magister in textu. Alio modo realiter. ⁊ tunc est ter minus prime. Et describitur sic. accidens est. omnis for/ ma que potest adesse alicui subiecto. Cum quo non facit per se vnum. Et nõ implicat contradictionem ipsam se/ parari ab illo. Et eius oᵐ inesse: ⁊ sic loquendo dicimus ꝙ nigredo corui est accidens. quia adest coruo. ⁊ cum il/ lo non facit vnum: quia ex nigredine. ⁊ coruo nõ fit vnũ.
Nam ex substantia. ⁊ accidente non fit vnum. vt patet ab C. õ sb̃a
Aristotele in predicamentis dicente: ꝙ partes substan/
tie sunt substantie. Et vltra hoc non implicat contradi/ Notan/
ctionem nigredinem separari a coruo ⁊ inesse sibi albedi dum 5ᵐ
nem. vt patet ⁊ eodem modo distinguatur de proprio. ¶ Quinto notandum ꝙ aliquem terminum predicari in quid de alio est dupliciter. Uno modo ꝓprie alio mo/ do improprie. Ille proprie predicatur in quid qui vere ⁊ affirmatiue predicatur de alio ⁊ vltra hoc non conno/ tat aliquid quod sit pars essentialis: aut extraneuz illi ꝓ quo supponit ille terminus de quo predicatur. sed im/

portat p̄mo totum ⁊ sic dicimus. ꝙ ly hō. ⁊ ly aial. predi
catur in quid de sor. ⁊ ly color. de ly albedo. vt pz. sȝ non
dicimus ꝙ rōnale predicat᷑ de sor. in qd nec ēt ly alb⁹. qꝛ
p̄m cōnotat ptem essentialem sor. ⁊ s̄m albedinem sor. Il-
le aūt terminus predicat᷑ in qd impropie. qui vere predi
catur de alio ⁊ affirmatiue: ⁊ cōnotat aliquid: qd̄ est pars
essentialis. aut extrinsecum illi pro quo supponit ille ter
minus. de quo predicat᷑. sed tn̄ illud cōnotatum nō est ex
trinsecum illi cōnotato per subiectum. sed id cum illo. ⁊
sic dicimus ꝙ ly coloratum predicat᷑ in quid. de ly album
cōnotando colorem qui est extrinsecus rei. pro qua stat
ly album. nō tn̄ est extrinsecus albedini que ꝯnotat᷑. per
Notandum 6m ly album. ¶ Ultimo notandum ꝙ aliquem terminū eē
genus. aut spēm est dupliciter. s. propie vel impropie. Il-
le terminus est ꝓprie genus. aut species qui ꝓprie predi-
catur in quid. sicut ly hō. ⁊ ly aial. ⁊ ly albedo. ⁊ ly color.
Ille aūt terminus est impropie genus. aut species qui im
propie predicat᷑ in qd. vt ly albū: ⁊ ly coloratum. ¶ Istis
Ad pm dī stantibus rn̄º. ad argumenta. ¶ Ad p̄m dicit Pe. Man.
ꝙ ly album in voce est incomplexum ⁊ negat ꝙ sit equi-
uocum. ⁊ cum dicitur ꝙ subordinat᷑ pluribus concepti-
bus. hoc negat ⁊ dicit ꝙ subordinat᷑ vni conceptui: ⁊ nō
orōni: ⁊ sic est incomplexum tam logicalr̄ ꝙ̄ grāmatica-
liter: ⁊ patet solutio. Sed qꝛ alij tenent. ꝙ ly albuȝ subor-
Alia rñsio dinatur complexo. ¶ Rn̄º. aliter ad argumentum. Cuȝ
petit᷑. an ly album in voce sit incōplexum dī ꝙ est incom
plexum grāmaticaliter: ⁊ cum dī ly albuȝ subordinatur
pluribus conceptibus. igit᷑ est equiuocum negat᷑ ꝯn̄ia.
qꝛ subordinatur illis ordine quodam: ⁊ vni in recto alte
ri in obliquo. sed si subordinaret᷑ eque p̄mo pluribus cō-
ceptibus in recto. aut pluribus in obliquo bene eēt equi
Ad 2m uocum. ¶ Ad 2m cum dicitur. ꝙ ly coloratum est genus
distinguo. qꝛ vel loqueris de genere ꝓprie dicto: aut in im
propie. si primum. nego an̄s: vt patet ex notabili quinto.
si scd̄m concedo. ꝙ ly coloratum est genus. ⁊ cum dicit᷑ ꝙ
predicatur in quale concedit᷑. sed magister nō intellexit
de isto: sed descripsit genus ꝓprie sumptum. qꝛ genus im
proprie sumptum simul predicat᷑ in quid. ⁊ in quale re-
spectu diuersorum ⁊ improprie nō debet dici genus. sed
Ad 3m potius accidens. ¶ Ad 3m cuȝ dī ly album est species ⁊c̄.
Rn̄º. distinguendo de specie precise sicut de genere in so-
Ad 4m lutione argumenti. ¶ Ad quartum dī ꝙ illud argumen
tum concludit: lȝ quidam putet ꝙ nō: ⁊ dī ꝙ diffinitio il-
la est diminuta. ⁊ in ea opȝ ponere bis ly solum. vnum su
per ly pluribus differentibus. aliud super ly nūo: vt dicat᷑ spe
cies sp̄alissima est ille terminus qui predicatur in quid. so
lum de pluribus differentibus solum nūo: ⁊ sic intellecta
non conuenit illi termino animal. nam licȝ ille terminus
animal predicet᷑ de differentibus. seu de his que differe-
runt solum nūo: vt dicit argumentum. non tn̄ predicatur
solum de differentibus. seu solum de his que differunt so
Ad 5m lum nūo. sed etiam de differentibus spē. vt patet. ¶ Ad
quintum negat᷑. ꝙ aliq̄ sit dr̄ia que non predicet᷑ in quale
essentiale loquendo de dr̄ia logicalr̄ ⁊ ꝓprijssime dicta. ⁊
ad ꝓbationem. negatur ꝯn̄ia: qꝛ arguit᷑ ab inferiori ad
suum superius negatione post posita sine debito medio
sed oporteret sic arguere. dr̄ia albedinis nō predicatur in
quale ⁊c̄. ⁊ differentia albedinis est dr̄ia. igit᷑ ⁊c̄. ⁊ tūc ne
gatur minor. qꝛ albedo nō habet dr̄iam essentialeȝ ⁊ que
predicatur in quale essentiale. i. ꝯnotet partem essentialē
albedinis ex quo albedo nō habet illas: vt ꝓbat argumē
Ad 6m tum. ¶ Ad 6m. Rn̄º distinguendo illam. risibilitas est ꝓ-
prium. qꝛ vel ly ꝓprium. accipit᷑ realiter pro termino pri
me intentionis: sic ꝙ ly risibilitas. a parte subiecti stet p-
sonaliter: vel ly ꝓprium accipitur logicaliter pro termi-
no secunde: sic ꝙ ly risibilitas. stet m̄aliter. si p̄mum dicit᷑

ꝙ magister non loquit᷑ de tali ꝓprio: ⁊ tale ꝓpriuȝ est res
que non est terminus. ⁊ sic nō est predicabile. nec in quid.
nec in quale. si aūt dī scd̄m. negatur illa. risibilitas est ꝓ-
prium: qꝛ ista sigt̄ ꝙ ly risibilitas est proprium qd̄ est fal-
sum: qꝛ s̄m cōia dicta non predicat᷑ in quale sed bene ly ri
sibile est ꝓprium ⁊ predicatur in quale. ¶ Posset etiaȝ di Alia rñsio
ci aliter scilȝ ꝙ ly risibilitas est ꝓprium. ⁊ ꝙ predicatur.
in quale. si bene notabis notanda superiora. ¶ Ad 7m di Ad 7m
cemus: ꝙ ista est distinguenda: albedo est accidēs. qꝛ vel
ly accidens: accipit᷑ realiter pro termino prime intentio-
nis: aut logicaliter pro termino secunde. si primum cōce-
ditur ꝓpositio: qꝛ ly albedo stat personaliter. ⁊ est sensus
ꝙ res illa que est albedo est accidens. i. vna forma q̄ pōt
ad esse alicui subiecto: cum quo non facit per se vnuȝ ⁊c̄.
⁊ hoc est verum ⁊ cum dicit᷑ ꝙ nō predicat᷑ in quale cōce
ditur. ⁊ dicitur ꝙ nullo modo p̄dicat᷑. qꝛ res que nō sunt
termini nō predicātur. nec hoc est contra magr̄m: qꝛ ma-
gister non diffinit accidens realiter: sed logicalr̄. Si aūt
ly accidens. sumatur logicalr̄ pro termino secūde negat᷑
ista albedo est accidens. qꝛ ly accn̄s. limitat subiectum ad
standuȝ m̄aliter. Et est sensus ꝙ ille terminus albedo est
accidens. i. terminus predicabilis in quale accidentale
non conuertibiliter: qd̄ est falsum. qꝛ proprie predicat᷑ in
quid. ⁊ est species. ¶ Ad vltimum potest dupliciter re- Ad vltimum
sponderi. vno modo tenendo illa tria predicabilia eē sub
stantiua. ⁊ tunc rn̄º sicut rn̄sum est in primo argumento.
Alio modo tenendo illa esse adiectiua. sicut credo. ⁊ cuȝ
dicitur ꝙ non sunt predicabilia. qꝛ adiectiua nō predicā-
tur dicitur ꝙ nō sunt predicabilia capiendo predicabile
pro eo ꝙ pōt esse totum predicatum: tamen sunt predica
bilia capiendo predicabile pro eo. qd̄ pōt esse pars pre-
dicati aliqd significādo: vt patet in scd̄o notato. ⁊ hoc suf
ficit s̄m magistrum. ¶ Sȝ hic sunt petitiones. prima. an Petitio pa
posito ꝙ ly album subordinet᷑ cōplexo illud mentale cui
subordinat᷑ sit p̄dicabile cum sit vere cōplexū. ¶ Respō- Rñsio
deo. ꝙ tenendo ꝙ ly album sit substantiuum: ⁊ subordi-
netur complexo in veritate: tn̄ duo predicabilia sunt ve
re ⁊ logicaliter incomplexa. s. genus ⁊ species ⁊ alia sunt
tn̄ vocaliter ⁊ grāmaticaliter incōplexa. ⁊ sic dī. ꝙ illd̄.
cui subordinat᷑ est predicabile: ⁊ licet in veritate nō sit in
complexum: qꝛ tn̄ s̄m institutionem antiquam grāmati-
corum ei correspondet vnum incomplexuȝ in voce. potest di-
ci predicabile ⁊ sufficit: qꝛ ēt nostri logici dum dixerūt ꝙ
omne predicabile est terminus simplex attendebant ma
gis ad vocem ꝙ̄ ad mentem. ¶ Secunda petitio. si ge- Petitio 2a
nus ⁊ spēs sunt termini. vt ly aial. ⁊ ly homo. quō sunt ve
re iste ꝓpositiones. gen⁹ est de essentia speciei. ⁊ ꝺ qditā-
te speciei. ⁊ pars spēi. ⁊ genus ꝯstituit specieȝ. ¶ Rn̄deo Rñsio
ꝙ prima propositio sic intelligit᷑. genus predicatur essen-
tialiter de specie. vt homo est aial. Et secunda itelligitur
sic. genus predicat᷑ in quid de specie. Et tertia sic. genus
est pars nō speciei: sed diffinitionis speciei. vt patet dicen
do. homo est aial rōnale. Et quarta sic intelligit᷑. genus ⁊ Petitio
dr̄ia ꝯstituūt speciem. i. diffōnem speciei. ¶ Tertia quis 3a
istorum terminoꝝ significat plura. s. an ly hō. an ly aial.
Rn̄deo. ꝙ neuter. qꝛ vterqꝫ infinita significat. Naȝ ly hō.
omnes hoies presentes preteritos ⁊ futuros: ⁊ imagina
biles significat. ⁊ ita infinita significant. similiter ly ani-
mal. Unde gn̄aliter quando sunt duo termini cōes nul-
lus significat plura ꝙ̄ alter. ¶ Et si dī. Igitur vnus non Obiectio
erit cōior ⁊ superior ad alium quod est falsuȝ. ¶ Rn̄deo Rñsio
negando consequentiam: quia ad hoc ꝙ terminus sit su-
perior ad alium non requiritur ꝙ significet plura. sed ꝙ
predicetur de eo in quid. ⁊ vltra hoc omnia que siḡntur
per alium significentur per istum. ⁊ non econuerso. Uer-
bi gratia. iste terminus animal: ⁊ cōmunior isto termi-
no homo

no homo qꝛ oīa que significaꝫ per lꝫ homo: significantur per ly aīal. ⁊ non ecōuerso. ¶ Quarta petitio qūo ly rationale. logicaliter loquēdo sit differentia cum per illuꝫ terminum nō differat homo ab asino. Rn̄sio. ꝙ res ad extra in veritate non differūt per dr̄iam logicalem: sed per dr̄iam realem. puta per partes suas: aut accidētia: aut ꝑ seipsas. Et dato ꝙ non esset ille terminus rōnale adhuc differret homo ab asino per animā intellectiuam. sed ly rationale. duplici de causa diciꝫ differentia. ꝑmo: qꝛ significat: ⁊ ꝯnotat illud per qḋ res distinguunꝫ essentialiter puta qꝛ ꝯnotat rationem. i. animam intellectiuā per quā homo differt specie ab asino. Secūda causa est: qꝛ ly rationale est medium ꝯcludēdi in syllogismo vnam negatiuam: in qua remoueꝫ vna species ab alia. Exēplum. Si formauero hunc syllogismū. Nullum rōnale est eiusdem speciei cum asino. quilibet homo est rōnalis. igitur non homo est ⁊c̄. patet ꝙ ly rōnale. est tibi medius terminus. ⁊ diciꝫ differentia logicalis. ¶ Quinta petitio an in omni predicamēto sint differentie essentiales. i. predicabiles in quale essentiale. seu ꝯnotantes partes essentiales. Responsio. ꝙ in nullo predicamēto sunt iste tales: nisi in predicamento substantie: quia res alie a substantia non habent partes essentiales: ⁊ ita non habent differentias essentiales. Ex quo sequitur ꝙ si omnis bona diffinitio debet dari per genus ⁊ differētiam essentialē nullus terminus de predicamēto accidentiuꝫ est proprie diffinibilis. sed solum species specialissime vel subalterne de gn̄e substantie significātes tantūmodo res cōpositas ex materia ⁊ forma sunt diffinibiles. vt ly homo ly aīal. ⁊ ly bos ⁊c̄. ⁊ hoc est qḋ dixit. P. 7. metaphysice: ꝙ solius substantie est diffinitio ⁊ solius speciei est diffinitio: non tn̄ dixit ꝙ oēs species de predicamēto substantie essent diffinibiles ⁊ multe sunt que non diffiniunꝫ. puta ille que significant res carētes partibus essentialibus. i. mā ⁊ forma.

Petitio 4°

Rn̄sio.

Petitio 5.

Rn̄sio.

Corre^m

In tex. cōm. 35.

¶ Sufficientia ꝑdicabilium habeꝫ isto mō: qꝛ omne vl'e aut est ꝑdicabile essentialiter aut accidētaliter. Si essentialiter: aut in qd: aut in q̄le. Si in quale illud est differētia. Si in qd aut de pluribus differētibus specie: ⁊ illud est genus: aut de pluribus differētibus numero solum: ⁊ sic illud est species. Si vero est predicabile accidētaliter. Aut ergo in quale accidentale ꝯuertibiliter: ⁊ illud est propriuꝫ: vel in q̄le accidētale nō ꝯuertibiliter ⁊ illud est accidens.

Aduerte ꝙ sufficientia predicabilium non est nisi probatio quedam per quam predicabile probaꝫ sufficienter diuidi in illa quinqꝫ: ⁊ nō in plura. Et hoc probaꝫ reducendo istam diuisionē ad bimēbrem: qꝛ oīs bona diuisio debet esse bimēbris vel reducibilis ad bimēbrem: ⁊ ꝙ oēs diuisiones bimēbres quas facit magister sint bone: patet qꝛ ille diuisiones sunt bone cuius mēbra non cōcidunt: ⁊ nihil sub diuiso cōtinetur qn̄ sub mēbris diuisionis contineatur: vt patet de mente Boetij in lib. diuisionum. sed hic est huiusmodi. ergo ⁊c.

¶ Ex predictis potest intelligi que sit predicatio directa vel indirecta essentialis vel accidentalis. Predicatio directa est illa in qua superius predicatur de suo inferiori: vt homo est animal. ¶ Predicatio idirecta est illa in qua inferius predicatur de suo superiori: vt animal est homo.

Aduerte ꝙ ratio huius est. qꝛ ꝑdicatio directa est quādo seruatur vera ratio predicationis ⁊ vera ratio predicationis est ꝙ illud qḋ subijcitur se habeat per modum materie respectu illius: quod predicatur: ⁊ ꝙ illud quod predicaꝫ se habeat per modum forme respectu illius qḋ subijcitur. Cuꝫ autem superius se habeat per modum forme respectu illius qḋ subijcitur. Cum autem supius se habeat ꝑ modum forme respectu inferioris: ⁊ inferius ꝑ modum materie respectu supioris. ideo qn̄ supius ꝑdicatur de suo inferiori est ꝑdicatio directa: econuerso vero directa est predicatio. Nōndū

¶ Predicatio essentialis est illa in qua supius predicatur de inferiori vel econuerso: ꝫm ꝙ dictum est: vel differentie de aliquo suo indiuiduo vel aliquo illorum. Sed predicatio accidentalis est illa in qua proprium vel accidens predicatur de genere: specie: ⁊ differentia: vel suo indiuiduo: aut econuerso. Exemplū primi: vt homo est risibilis: vel animal est albuꝫ. Exemplum secundi: vt risibile est homo albū est animal. Et consimiliter de differentia ⁊ indiuiduo dicatur: vel melius dicatur: ꝙ predicatio essentialis est predicatio terminorū eiusdem predicamenti: vt homo est animal; predicatio autem accidentalis est predicatio terminorum diuersorum predicamentorum vt homo est albus. Terminus superior ad reliquum dicitur esse ille qui continet illum ⁊ nō econuerso: sicut ly animal respectu istius termini homo: qꝛ significat quicquid ille ⁊ cum hoc aliquid vltra. Terminus inferior ad reliquum dicitur esse ille qui continetur ab eo: ⁊ non econuerso: vt ly sor. respectu istius termini homo.

Aduerte ꝙ eēntiale capitur tripl'r. ¶ Uno modo illud dicitur essentiale alicuius: quod est de eēntia eius: ⁊ sic quodlibet supius ⁊ differentia est de essentia inferioris. ¶ Alio modo eēntiale dicitur quod est fluens ab essentia: ⁊ sic propria passio dicitur eēntialis subiecto. ¶ Tertio modo diciꝫ aliqd eēntiale alicui: qꝛ poniꝫ in diffinitione eius. ⁊ tn̄ non est de essentia eius. ⁊ sic substantia posita in diffinitione accidētis dicitur essentialis accidēti: ⁊ hoc magis proprie appellatur eē de intrinseca rōne eius q̄ꝫ de essentia: sicut subiectum respectu ꝑprie passionis. ¶ Ad propositum predicatio essentialis est quando eēntiale primo modo predicatur de re vel econtra: ⁊ non alijs modis. ¶ Aduerte scḋo ꝙ accidētale dicitur dupliciter. vno modo vt distinguitur ꝯtra per se. alio modo vt distinguiꝫ contra essentiale. Si accipiatur ꝑmo modo falsum est dicē ꝙ risibile sit ꝑdicatum accidētale hominis: imo est per se in secūdo modo dicēdi per se. Si vero accipitur scḋo modo verum est dicere ꝙ risibile sit ꝑdicatum accidētale hominis: qꝛ non est eēntiale homini. ¶ Ad propositum ꝑdicatio essentiale distinguitur a predicato accidētali secūdo modo: non aūt primo modo. ¶ Aduerte tertio differētiam inter terminuꝫ supiorem ⁊ magis cōmunē. omnis terminus superior est magis cōmunis ⁊ non econtra. si enim debet esse superior debet esse supra alium in recta linea predicamentali

Nōndū ꝑmum. Eēntiale multi pl'r capitur.

Nōndū secūduꝫ Accn̄tale dup'.

Nōndū tertium

aliter nõ est superior. Ideo ens nõ est terminus superior ad subaz. sed bene terminus cõior. Similr se hz inferior respectu minus cõis: q2 ois inferior est minus cõis ꝛ nõ econtra. q2 si oz esse inferior oz esse infra alium in recta linea predicamentali. ℭ Dubitatur circa dcã. Primo circa directam predicationẽ: q2 aliqñ est predicatio directa qñ superius non predicatur de inferiori: vt dicẽdo. hõ est risibilis: equus est hinnibilis. ꝛ ita de alijs in quibus predicatur equale de equali. ergo diffõ magistri mala: tenet ɔña. q2 alicui competit diffinitum cui non competit diffinitio. añs autem est de mente Porphy. in capit. de specie. vbi dicit. Opz. n. equa ꝓ eqs predicare. aut maiora de minoribus. vbi omnes expositores dñt ꝙ loquitur de ꝑdicatione directa. ℭ Dubitatur secundo circa predicationem essentialẽ. q2 cũ magister dupl'r declaret predicationem essentialẽ: ꝛ aliqua sit predicatio essentialis secũdũ declarationẽ scðam que nõ erit eẽntialis secũdũ ꝑmã declarationẽ. videt' ꝙ prima declaratio sit diminuta. ɔña nota. añs probatur: q2 illa. hõ est asinus est essentialis secũdũ declarationẽ scðam: q2 est predicatio terminorum eiusdẽ predicamẽti: ꝛ tamẽ nõ est essentialis secũdũ ꝑmã declarationẽ: q2 nõ predicatur superi⁹ de suo iferiori nec dña de aliquo illoꝝ nec econtra. ℭ Ad primum dicit' ꝙ magister nõ loquitur de oi predicatiõe directa sicut Porphy. sed solũ loquit' de omni tali predicatione directa q̃ sit ex terminis q sunt in recta linea predicamẽtali. ℭ Ad secundum patet solutio. Ideo require tu.

Du^m ꝑ^m de ꝑdicatõe directa — 2^m dub^m de ꝑdicatione eẽntiali — Ad ꝑ^m dicitur. — Ad 2^m

ℭ Incipit tractatus predicamen.

Predicamentuz est coordinatio pluriuz terminoꝝ ꝭm sub ꝛ supra: ꝛ diuiditur in decem predicamenta.

Notandum ꝑ^m — Predicamẽtum multipl'r sumitur

Aduerte ꝙ ꝑdicamentũ scðm simplicium i cõmento predicamentorum sumitur quadrupliciter. Primo modo cõiter pro omni termino predicabili siue sit cõis siue sit singularis. ℭ Scðo mõ proprie ꝓ termino cõmuni de pluribus predicabili. ℭ Tertio modo magis proprie ꝓ generalissimo in aliquo ordine predicamẽtali. ℭ Quarto maxime proprie ꝓ ordinatiõe pliu terminorum se habẽtiũ sub ꝛ supra. ꝛ isto modo capitur in ꝓposito. ℭ Aduerte scðo circa diuisionẽ predicamẽti in illa decẽ: ꝙ huius diuisiõis sufficiẽtia sic potest hẽri. Q2 ois ordinatio predicamẽtalis: aut est terminorũ significantiũ subam: aut terminorũ significantium accidẽs. Si ꝑmo mõ est. predicamentũ sube. Si scðo mõ: aut est terminorũ significãtium rẽ absolute. aut respectiue. Si primo mõ adhuc dupl'r. q2 vel talis res est ratiõe m̃ãe. ꝛ sic est quãtitas: vel ratione forme ꝛ sic est q̃litas. Si vero respectiue dupl'r. q2 vel intrinsece vel extrinsece. Si per intrinsecũ: sic est relatio que inheret sube ratione fundamẽti qð est intrinsecũ. Si aũt insit per extrinseca: aut illud extrinsecũ cõparatur ad subam sicut agens ad patiens. aut sicut mẽsura ad mẽsuratum: aut sicut habitus ad id qð habet ipm. Si ꝑmo modo causant' duo predicamẽta. s. actio ꝛ passio. Nam motus vt est ab agẽte dicitur actio: vt recipit in patiẽte dicit' passio. Si ꝟo vt mẽsura est dupl'r: q2 vel mensura illa est tẽpus. ꝛ sic resultat qñ qa quãdo causat' a tpe vt in re tpali. Vel est locus ꝛ hoc dupl'r. q2 vel cõparat' ad subam absolute: ꝛ sic est vbi. nã vbi causat' a loco in locato: aut cõparat' ad locatum non absolute. sed in habitudine ad partes locati. ꝛ sic est positio. Si ꝟo extrinsecum ꝛ cõparatur ad substãtiam sicut habitus ad illud qð habet ipsum sic est habitus. ℭ Aduerte tertio: ꝙ ꝑdicamẽtum substãtie sic describit'. Est ordinatio plurium terminoꝝ significãtium substãtiam ꝭm sub ꝛ supra. Illi termini significant substãtiam per quos respondet' ad interrogationẽ factam per quid de rebus substantialibus: vt homo animal ꝛc̃.

Notandum 2^m — Notandum 3^m

ℭ Quorum ꝑmum est predicamentum substãtie: cuius generalissimũ est hic terminus: substantia: sub quo ponitur hic terminus: corpus: sub corpore corpus animatũ sub corpore animato: animal sub animali species specialissima homo vel asinus: ꝛ sub istis sua indiuidua, sor. ꝛ pla. brunellus ꝛ fauellus.

Nõdũ

Aduerte ꝙ vnaqueq3 res sufficiẽtissime cognoscit' nomine: diffinitione: ꝛ ꝓprietate cognoscibili. ideo substantia his tribus declarabimus. ℭ Nomen autem declarabimus si ethimologiam nominis dabimus. Unde substãtia analogice dicta dicit' a substando vel a subsistẽdo. non enim dr̃ a substando tm̃: q2 non ois substãtia substat. Deus enim est substantia ꝛ non substat accidẽtibus: nec dicitur a subsistẽdo tm̃: q2 materia ꝑma est substãtia: ꝛ tñ non subsistit: sed bene dr̃ a substãdo vel subsistẽdo: q2 omnis substãtia substat vel subsistit. Suba aũt predicamẽtalis dicit' a substãdo ꝛ subsistẽdo simul. Ois. n. substãtia predicamẽtalis substat ꝛ subsistit. ꝛ ois suba substans ꝛ subsistẽs est substãtia predicamẽtalis: ꝛ ideo deus ꝛ mã ꝑma non sunt in predicamẽto substãtie. Diffinitionez substantie predicamẽtalis ponit. Auicẽna 6° sue metaphy. distinguẽs de substantia dicit. ꝙ põt dupliciter capi. s. analogice. vt est cõis ad oẽs substãtias: ꝛ sic tunc describit'. Substãtia est ens nõ in subiecto exñs. Alio modo accipit' pro ꝑdicamẽtali substantia ꝛ sic diffinitur. Substãtia est ens habẽs substantialẽ quiditatem: cuius esse est in subiecto nõ esse: ꝛ sic deus ꝛ materia prima nõ recipiunt ꝑdicationẽ substantie in recto. ℭ Proprietates substãtie ponit phs in predicamento substãtie dicẽs: ꝙ maxime ꝓprium est substãtie esse susceptiuũ cõtrarioꝝ ꝭm sui mutationẽ. Huius autem predicamenti ꝛ alioꝝ arborez sub singulis capitulis posui vt facilius iuuenes menti cõmendare possent.

Genus generalissimum.

Substantia.

corporea	incorporea species subalterna.
Corpus	
genus subalternum. animatum	species subalterna: inanimatum
Uiuens	
genus subalternum sensibile	species subalterna insensibile
Animal	
genus subalternum rationale	species subalterna irrationale
Homo	
species specialissima	asinus leo

iste: ista: sortes: plato. aliquis homo: aliquis equus: singularia: supposita: indiuidua.

ℭ Seqtur scðm ꝑdicamentum. s. quantitatis.

Secũdum predicamẽtuz est predicamẽtum q̃titatis. Cuius gñalissimũ est q̃titas sub quo sunt duo gña subalterna: quoꝝ nullũ est supius ad reliquũ: videlicet ɔtinuũ ꝛ discretũ. Primi generis iste sunt spẽs: linea: superficies: corpus: tempus

tempus et locus: quarum hec sunt indiuidua hec linee: hec superficies: hoc corpus: hoc tempus: hic locus. Secundi generis infinite sunt species. scilicet binarius: trinarius: quaternarius etc. indiuidua vero sunt: hic binarius: hic ternarius etc.

Notandum pm. Aduerte pmo q illi termini significant quantitatem: per quos rndetur ad questionem factam de rebus substantialibus per quantum vel per quot. Notandum 2m ¶ Aduerte 2o circa hoc predicamentum: q quantitas sic describitur a pho in 5o metaphy. in decreto. Quantum est illud qd est diuisibile in ea que insunt: quorum quodlibet est natum esse hoc aliquid. In tex. com. 18 Quantitas continua est illa cuius partes copulantur ad terminum coem. Quantitas discreta est illa cuius partes non copulantur ad aliquem terminum coem. Linea est quantitas longa sine latitudine et profunditate: cuius extrema sunt duo puncta. Superficies est quantitas longa et lata sine profunditate: cuius extrema sunt due linee. Corpus est quantitas longa lata et profunda: cuius extrema sunt due superficies. Locus est vltima superficies corporis continentis imobile pmum. Tempus est numerus pmi mobilis sm prius et posterius. Numerus est multitudo ex vnitatibus aggregata. Orationem tacet magister: licet phs posuerit in predicamentis: quia ibi loquitur phs sm opinionem Archite tarentini: et non sm propriam opinionem. Proprietas vero quantitatis est sm eam equale vel inequale dici. ¶ Sufficientia eorum que ponuntur in predicamento quantitatis pot haberi per has diuisiones sm magistrum: quarum prima est. Ois quantitas aut est mensura continua: aut discreta patet. quia ratio mensure per se competit cuilibet quantitati. vt In. x. c. 2 probatur 10o metaphy. ¶ Secunda diuisio: ois mensura discreta: aut est pmanens aut successiua. Si pmanens: illa est numerus si successiua: illa erit oratio. ¶ Tertia diuisio. mensura continua. aut est pmanens: aut successiua. si permanens est magnitudo. si successiua est tempus. ¶ Quarta diuisio. Ois mensura continua pmanens: aut est intrinseca: aut extrinseca: si intrinseca: sic est linea: superficies: et corpus. si extrinseca: illa est locus. ¶ 5a diuisio. ois mensura intrinseca pmanens: aut mensuratur sm vnam dimensionem tantum: et sic est linea: aut sm plures dimensiones: et sic est superficies et corpus. ¶ Sexta diuisio. Ois mensura continua pmanens intrinseca mensurans sm plures dimensiones: aut mensurat sm duas tantum: et sic est superficies: aut mensurat sm tres et sic est corpus: et non dantur plures dimensiones quam tres vt probatur pmo celi: quia non possunt esse plures differentie positionis quam sex. Et ita patet q quantitatis continue quinque sunt species. s. linea: superficies: corpus: locus: et tempus. Quantitatis vero discrete duo sunt species sm antiquos. s. numerus et oratio.

¶ Genus generalissimum.

Quantitas.

genus subalternum	genus subalternum
Continua	Discreta
linea	numerus oratio
superficies	binarius
corpus	ternarius
locus	
tempus	

¶ De pdicamento qualitatis.

Tertium predicamentum qualitatis cuius generalissimum est qualitas: sub quo sunt quatuor genera subalterna non se habentia sm sub et supra. Primus est habitus vel dispositio. Secundum est naturalis potentia vel impotentia. Tertium est passio vel passibilis qualitas. Quartus est forma vel circa aliquid constans figura. Primi generis species sunt gramatica: logica: et rhetorica: quarum indiuidua sunt: hec gramatica: hec logica: hec rhetorica. Secundi generis species sunt durum et molle: quarum indiuidua sunt hoc durum hoc molle. Tertij generis species sunt: dulcedo: amaritudo: album: nigrum: calidum et frigidum: humidum et siccum: quarum indiuidua sunt: hec dulcedo: hec amaritudo: hoc album hoc nigrum: et huiusmodi. Quarti generis species sunt circulus triangulus quadrangulus: et huiusmodi quarum indiuidua sunt: hic circulus hic triangulus: hic quadrangulus.

Aduerte pmo. q illi termini significant qualitatem: per quos rndetur ad qonem querentem qualis est substantia accidentaliter. ¶ Aduerte 2o. circa hoc predicamentum: q qualitas sic describitur a pho in predicamentis. Qualitas est sm quam quales esse dicimur. Notandum 2m Primum genus subalternum est habitus vel dispositio. Unde dispositio pot capi dupliciter. Uno modo vt est coior habitu. et tunc sic describitur. Dispositio est qualitas: de facili Dispo 2r sumitur aut de difficili mobilis. Alio modo capitur: vt est qualitas distincta contra habitum. et tunc sic describitur. Dispositio est qualitas de facili mobilis: et non differt ab habitu: nisi sicut minus pfectum differt a magis perfecto. vt dicit Boetius in predicamentis. ¶ Secundum ergo est potentia naturalis vel impotentia. Capitur hic impotentia: non vt dicit priuationem in subiecto apto nato: quia sic in nullo predicamento esset: sed capitur pro potentia diminuta: que reddit subiectum indispositum ad operationes naturales. Potentia dupliciter sumitur. Pna 2r. In. x. c. 3 Uno modo vt est de transcendentibus. Potentia enim et actus diuidunt ens 3o physicorum. Alio modo vt est pncipium transmutandi aliud: inquantum aliud: aut ab alio inquantum aliud: vt ex naturalitate data: et sic diffinitur. Potentia est qualitas a natura data: qua aliquid potens vel impotens est ad agendum sic sumitur in proposito. ¶ Tertium genus est passio vel passibilis qualitas que differunt in hoc: q passio consurgit ex leui passione. passibilis vero qualitas ex forti alteratione procedit. Hec species differt a prima: quia qualitates: visus: tactus: gustus: et olfactus. sunt in hac tertia specie: vt imutant sensus. Sunt autem in prima: vt sunt dispositiones fixe in subiecto. ¶ Quartum genus est forma: vel circa aliqd constans figura. Boeti. dicit. q accipitur forma pro dispositione membrorum conuenienti vel disconuenienti: que reperitur solum in rebus animatis. Figura vero pro clausione rei quante: que reperitur in rebus tam animatis quam inanimatis. Albertus vero vult q sit idem realiter: differunt autem ratione: quia forma dicitur vt subiectum informat. figura vero vt respicit terminatum. Burle. vero in predicamentis dicit: q etiam ponitur expositiue. In septimo tamen physicorum dicit q forma accipitur pro forma artificialius: figura vero pro forma artificialium et naturalium. Gratiadeus dicit q forma sit circa quantitatem que est corpus: figura circa superficiem. rectitudo et circuitus circa lineam. ¶ Dubitaret quis an iste species qualitatis sint

distincte. ita ꝙ illud quod ponitur in vna specie non po/natur in altera. ℭ Circa hoc sūt tres opiniones. Alber. vult. ꝙ sint species distīcte. vñ dicit ꝙ in pͥma specie qua/litatis sunt tant um qualitates insensibiles: siue sint spi/rituales vt virtutes intellectuales ⁊ morales: siue corpo/rales: vt sanitas ⁊ egritudo: qualitates autem sensibiles: vt prime: ⁊ prouenientes ab eis nō sunt in hac specie col/locāde: q꞉ diuersoꝝ generꝫ ⁊ nō subalternatim positoꝝ diuerse sunt spēs ⁊ drie. Quia aūt phs exēplificando de his que sunt in pͥma specie qualitatis. dicat vt calor ⁊ fri/gus. dicit Alber. ꝙ phs non vult. ꝙ illa sint in pͥma spe/cie qualitatis: sed solū exēplificauit quō contingit aliqd fixe inherere vel nō fixe vel facilr̄ vel difficiliter. ℭ Alij tñ dicunt ꝙ phs per calorē intelligit irā. p frigus vero tri/stitiam: que sunt in pͥma specie cum sint q̄litates isensibi/les. ℭ Burleus aūt vult ꝙ nō sint spēs ꝓprie: q꞉ idē rea/liter repit̃ in pluribus speciebꝰ. Naꝫ calor sm phm ⁊ fri/gus sunt in pͥma specie qualitatis ⁊ in scđa ⁊ ēt in tertia: sed sunt modi: q꞉ rōne differunt: per aliam. n. rōnem sunt in pͥma ⁊ in scđa ⁊ in tertia specie sunt. n. in tertia vt sunt pͥncipium opationis intētionalis. sunt aūt in scđa vt sunt pͥncipium opationis realis. sunt aūt in pͥma: vt sunt fixe dispositiones vel nō fixe in subiecto. ℭ Magister aūt in suis predicamētis vult ꝙ non sunt spēs nec sunt modi. sꝫ sunt species modales ptinentes ad hoc predicamentum sm esse: ⁊ ad predicamētum relationis sm dici. Nō sunt autem spēs proprie: q꞉ aliqd qđ est in vna specie est etiā in alia specie: vt caliditas frigiditas: que sunt in pͥma spe/cie sunt ēt in tertia: ⁊ vt durū ⁊ molle: que sunt in secūda specie sunt ēt in tertia. q꞉ sunt q̄litates sensibiles sm phꝫ 7° physico. Nec sunt modi ꝓprie: q꞉ modus in eo ꝙ mo/dus nō est p se in p̄dicamēto illo. cuius est modus: sꝫ sunt spēs modales cōtinentes quidē nō simplr̄ sm oia ꝯtenta sub eis. sed sm qd in quātum vnum ⁊ idē inuenit̃ in plu/ribus illaꝝ specieꝝ: vnde qualitates sensibiles que sunt in pͥma specie sunt qualitates acq̄site: que vero sunt in scđa specie sunt inate: q̄litates aūt sensibiles. sunt in tertia spe/cie siue sint acq̄site siue sint inate. Nihil ḡ qđ est in pͥ spe/cie est in scđa. ⁊ nihil qđ est in scđa est in pͥma. aliqd tamē qđ est in pͥma est in tertia. ⁊ aliqd qđ est in scđa est in ter/tia. Cum aūt phs dicit diuersoꝝ generꝫ nō subalternatiꝫ positoꝝ diuerse sunt spēs. intelligit de generibꝰ simplr̄ di/uersis: non aūt sm qd vt illa ⁊c̄. ℭ Tu potes addere q̄r/tam opinionē ⁊ dicere. ꝙ non sunt spēs nec modi nec spe/cies modales: sed modi speciales ⁊ ꝯsidera parūper sup hoc. ℭ Sufficientia aūt huius p̄dicamenti a diuersis di/uersimode assignat̃. Magister taleꝫ posuit in predicamē/tis suis. Omnis qualitas aut inest substātie rōne forme aut rōne materie. si ratione forme. aut ratione forme acq̄/site: aut inate: si ratione forme acq̄site ista est habitus vel dispositio. si rōne forme innate: ista est nālis potentia vel impotētiā. Si aūt inest ratione materie: aut rōne māe pa/tientis. aut rōne māe terminate. si rōne māe patiētis: ista est passio vel passibilis qualitas. si ratione māe termina/te ista est forma vel figura. Materia. n. nō solū a q̄ntitate sed etiam a forma subali terminat̃. ℭ Gratiadeus dicit: ꝙ qualitas cum sit qdā modus: ⁊ modus sit determina/tio quedā. qualitas est determinatio quedā qua determi/nat̃ potētia subiecti ad eē accidētale. ⁊ hoc pōt triplr̄ eē: q꞉ vel in ordine ad nām: ⁊ sic est habitꝰ vel dispositio. q꞉ vt di 7° physi. Habitꝰ sunt dispōnes quedā pfecti ad opti/muꝫ. Perfectū aūt vt ibi subdit̃ est qđdam dispositū sm nāꝫ. Vel determinat potētiā subiecti ad actionē ⁊ passio/nē: ⁊ hoc duplr̄. q꞉ vel in ordine ad actionē ⁊ passionem non nālr̄ simplr̄: ⁊ sic est potentia nālis vel impotentia. aut in ordine ad actionē ⁊ passionē in sensuꝫ: ⁊ sic est pas/sio vel passibilis q̄litas. Aut determinat potētiā subiecti in ordine ad q̄ntitatē: ⁊ sic est forma vel circa aliqd ꝯstans figura. ℭ Burle. aūt diceret ꝙ cū qualitas sit quedā di/spositio subē pōt ꝯsiderari duplr̄: aut in ordine ad subm aut in ordine ad actionē ⁊ passionē. si pͥmo mō est duplr̄. aut sm modū inherēdi fixe vel non fixe: ⁊ sic est habitus ⁊ dispositio. aut sm modū terminandi: ⁊ sic est forma vel circa aliqd ꝯstās figura. Si 2° mō. s. in ordine ad actionē vel passionē. ⁊ hoc duplr̄. q꞉ vel vt est pͥnm actionis ⁊ pas/sionis realis. ⁊ sic est potentia nālis vel impotētia vel vt est pͥnm opationis intētionalis. ⁊ sic est passio vel passibi/lis qualitas. Ex his collige arborē vt tibi placet.

Dubiū de spēbꝰ q̄litatis. — Opio 2° — Opio 3° — In tex. cōm. 11. — opio 4° — In tex. cōm. 17

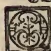
Genus generalissimum

Qualitas

Habitus vel dispositio	Naturalis potentia Intellectus	Uel impotentia	Passio	Uel impassibilis q̄litas
grammatica	voluntas	durities	amor	lumen
logica	memoria	mollicies	odium	lux
philosophia		debilitas	timor	color
			tristitia	sapor

Forma vel circa aliud. constans figura
circulus
monangulus
binangulus
trinangulus
quadrangulus

ℭ De predicamento relationis.

Uartum predicamentuꝫ est predi/camentuꝫ relationis. Cuius gene/ralissimum est relatio: vel ad aliqd sub quo sunt tria genera subalter/na: non se habentia sm sub ⁊ supra. Primuꝫ est equiparatio. Secundum est superpositio. Tertium est suppositio. ℭ Primi generis species sunt: vicinus: equale: ⁊ simile: quaruꝫ indiuidua sunt: hic vicinus: hoc equale: ⁊ hoc simile. Secundi generis species sunt. pater. dominus. ⁊ magister. quorum idiuidua sunt. hic pater. hic dominus. ⁊ hic magister. Ter/tij generis species sunt. filius seruus: ⁊ disci/pulus. quarum indiuidua sunt hic filius: hic seruus: hic discipulus.

Notandum p[m] **Aduerte** pͥmo ꝙ illi termini significant relationē ꝑ quos ꝯuenienter respōdetur ad questionem querētem de aliquo ad quid est. Quesitiuum.n. huius predicamēti est questio ad qd ꝯm magistrū in predicamentis suis. ❡ Aduerte circa hoc predicamētū ꝙ relatiuum sic diffinit a pħo in predicamētis. Ad aliquid dicuntur quecūꝙ hoc ipsum qꝺ sunt aliorū dicuntur: vel quomodolibet aliter ad aliud. ❡ Primū genus subalternum est equiperētia: que sic describitur. ❡ Equiparentia est relatio que vtriusꝙ extremi denotat equalitatem: vt vicinitas similitudo ⁊ equalitas. ❡ Secundum genus est suppositio: que sic describitur. Suppositio est relatio que denotat in relatiuo in quo est maioritatē: vt paternitas: dominatio: ⁊ magistratus. ❡ Tertiū genus est suppositio que sic describitur. Suppō est relatio que denotat i relatiuo: in ꝗ est minoritatē: vt filiatio: seruitus. (Notandum 2[m])

In tex. cō. 20. ⁊ 10. cō. 2. t. 3. phī li. cō. 3. ❡ Propium relatiuoꝝ est dici ad conuertentiā. ❡ Sufficientia relatiuorum a diuersis diuersimode assignatur: cum tamen ex intentione philosophi. 5. metaphy. constet tres esse modos relatiuorum. quorum ꝑmus est ꝯm vnitatem vel numeꝝ. Secundus ꝯm potētiam actiuam vel passiuam. Tertius ꝯm mēsuraꝫ vel mēsurabilem. Communiter solet sic assignari. Relatiuoꝝ quedam referuntur modo numeri vel vnius. quedam aliter. Si ꝑmo modo dupliꝫ: q: vel ꝯm vnitatem vel ꝯm numeꝝ. Si ꝯm vnitatem quedā importāt substātiam: vt idem: quedā quantitatem: vt equale: quedaꝫ qualitatē: vt simile. Si ꝯm numerum. quedā respiciunt determinatum numeruꝫ. vt duplum ⁊ dimidiū: quedam indeterminatū. vt multiplex ⁊ submultiplex. Si ꝟo aliter referūtur ꝙ̄ numerus vel nō numerus: adhuc dupliciter: q: vel ꝯm potētiam actiuaꝫ ⁊ passiuam: vel ꝯm mēsuram ⁊ mēsuratum. Si ꝑmo modo ꝯm potētiam actiuam ⁊ passiuā: aut dicunt actum vt calefaciēs ⁊ calefactum aut dicunt aptitudinē vt calefactiuum ⁊ calefactibile. Si ꝟo ꝯm mēsuram ⁊ mensurabile: sic scia ad scibile ⁊ sensus ad sensibile referunt relatione reali: sed scibile ad sciētiam ⁊ sensibile ad sensum referunt relatione rationis. Magister aūt aliter inuit distinctionem inter spēs relatiuoꝝ. ⁊ ostendit aliter sufficiētiā penes. s. fundamēta sic. Relatiuoꝝ quedam sunt equiparentie quedā non. Relatiua equiparētie sunt vt sile. eq̄le vicinus. Si ꝟo non sunt eq̄parentie: aut sunt supposīonis: vt magister: pater: dn̄s: aut suppōnis: vt filius: discipulus: seruus. In his.n. multū difficile est diuidere: vsꝙ ad species specialissimas ꝓpter dr̄ias ignotas: cuꝫ relatiua sint minime entitatis ꝯm Cōmentatorē quinto metaphy.

Relatio.

Equiparentia	Suppositio	Suppositio
amicitia	seruitus	paternitas
fraternitas	filiatio	dominium
similitudo	minoritas	maioritas

❡ De ꝑdicamento actionis.

Quintum predicamētum est ꝑdicamētum actionis: cuius gn̄a subalterna sunt sex: quoꝝ nullū est supius ad reliquum: videlꝫ: generare: corrūpere: augere: diminuere: alterare: ⁊ ꝯm locum mouere. Primi ⁊ secundi generis spēs sunt generare hoīem ⁊ corrūpere equum: quaꝝ indiuidua sunt sic gn̄are hominem: sic corrumpere equum. tertij ⁊ quarti gn̄is species sunt: augere in lōgum: diminuere in latum: quaꝝ indiuidua sunt: sic augere in lōgum sic diminuere in latū. Quinti generis spēs sunt calefacere ⁊ frigefacere: quarum idiuidua sunt sic calefacere sic frigefacere. sexti generis species sunt mouere sursum: mouere deorsum: quaꝝ indiuidua: sic mouere sursuꝫ: sic mouere deorsum.

Aduerte ꝑ ꝙ illi termini significāt actionē ꝑ quos ꝯuenienter r̄ndetur ad q̄ōnem querētem de aliquo inqd agit. Quesitum.n. huius ꝑdicamenti ꝯm magꝯm est questio inqd. Aduerte circa hoc ꝑdicamētū: ꝙ actio sic describitur a Gilber. in sex ꝑncipijs. Actio est ꝯm quā in id qꝺ subijcit agere dicimur. Gn̄atio est mutatio de nō esse ad esse. Corruptio est mutatio de esse ad nō esse. Augmētatio est mutatio de minori quātitate in maiorem. Diminutio est mutatio de maiori quātitate in minoreꝫ. Alteratio est mutatio de q̄litate in qualitatē. Motus ꝯm locum est ꝓgressus de loco ad locum. Proprium actionis est ex se iferre passionem. ❡ Sufficiētia huius predicamēti sic assignatur a Burleo ex intētione Gilber. Actionū alia est actio aīe: alia est actio corpis. Actionuꝫ aīe alia est cuꝫ cognitione: alia est sine cognitione. Actio aīe sine cognitione. est actio aīe vegetatiue que diuidit: q: est alia saluās spēm: vt gn̄o: alia est saluās idiuiduuꝫ: vt nutritio ⁊ augmētatio. ⁊ sub istis ponuntur idiuidua. ❡ Actio aīe cum cognitione diuidit. q: alia est actio aīe sensitiue: alia itellectiue. ⁊ sic vlterius. ❡ Actio corporis diuidit in actionem corpis simplicis: ⁊ in actionē corpis mixti. ⁊ sic vlterius. ❡ Magr̄ aūt aliter h inuit sufficientiam. Nā cū actio sit motus specificat a termino ad quē sicut mot⁹. Motus aūt large accept⁹ vel est ad sbam vel est ad accidēs. Si ad sbam. vel ꝑncipalr̄ terminat ad eē: ⁊ sic est gn̄atio vel ad nō esse: ⁊ sic est corruptio. Possunt vlterius distingui ꝯm illa que dicunt gn̄ari ⁊ corrūpi: vt gn̄are hoiem equum corrūpere. gn̄are equū: corrūpere hoiem. ⁊ sic de alijs. Si ꝟo motus est ad accidēs vel est ad absolutū vel ad accidēs respectiuum. Si ad accidens absolutū: vel ad q̄ntitatē vel ad qualitatē. Si ad q̄ntitatē: vel terminat ad esse maiori quātitatis: ⁊ sic est augmētatio vel ad esse minoris q̄ntitatis. ⁊ sic est diminutio. Deinde argumentatio vel diminutio. possunt vlterius distingui: ꝯm diuersitatē dimēsionuꝫ. Si ꝟo illa est ad q̄litatē: illa dr̄ alteratio: que alteratio distinguitur ꝯm ꝙ est ad diuersas spēs qualitatis. Si.n. ad calitatē: sic motus dr̄ calefactio. Si ꝟo ad frigiditatē: dr̄ frigefactio: ⁊ ita de alijs. Si ꝟo ad accidēs respectiuum: est ad vbi ⁊ sic est motus ꝯm locum qui distinguitur ꝯm differentias positionis: vt motus sursum. motus deorsum. ⁊ sic de alijs.

(Notandum p[m]) (Notandum 2[m])

Agere

Generare	Corrumpere.	Augere	Diminuere.	Scd̄ꝫ locū moue.	Alterare
hominem	leonem	in longum	in longum	sursum	calefacere
hunc	hunc	latum	latum	deorsum	frigefacere
		profundum	profundum	introrsum	humectare
		sic sic	sicsic	sinistrorsum	siccare
				dextrorsum	

¶ De predicamento passionis.

Sextum predicamentum est predicamentum passionis: cuius generalissimum est passio. Et habet similiter sex genera subalterna nō se habentia ſm sub ⁊ supra: videlicet generari: corrumpi: augeri: diminui: alterari: ⁊ ſm locum moueri. Primi ⁊ secundi generis spēs sunt: hominem generari: equuz corrūpi quarum indiuidua sunt: istum hominem generari: istum equuz corrumpi. Tertij ⁊ quarti generis species sunt: augeri in longuz: diminui in latum: quarum indiuidua sunt: sic augeri in lōgum: sic diminui in latū. Quinti generis spēs sunt: calefieri ⁊ frigefieri: quarum idiuidua sunt sic calefieri: sic frigefieri. Sexti gñis spēs sunt moueri sursū: moueri deorsū: quarum idiuidua sunt: sic moueri sursuz ⁊ sic moueri deorsum.

Notandum pͥᵐ Aduerte pͥmo q illi termini significāt passionē per quos conuenienter respondet ad questionem querērem a quo est siue quid formal'r patitur: vt excludamus baculum: ⁊ similia. Questiuū huius predicamenti ſm magistrum est questio a quo est. ¶ Aduerte

Notandum 2ᵐ circa hoc predicamentum: q passio sic diffinitur a Silberto. Passio est effectus illatioq actionis. Et Albert. vult q ly q teneatur expositiue: ⁊ passio dicitur effectus actionis in facto esse. dicitur autem illatio in fieri. Burleo vult q ly q teneatur copulatiue: ⁊ quia species passionis eodem modo sumuntur sicut species actionis sola mutatione facta actiui in passiuum. Ideo diffinitiones earum sufficientiamq predicamenti relinquo.

Pati

Generari.	Corrumpi	Augeri	Diminui.	Scd'z locū moueri.	Alterari
hominem	leonem	in lōgum	in longum	sursum	calefacere
hunc	hunc	latum	latum	deorsum	frigefacere
		pfunduz	profundum	introrsum	humectare
		sic sic.	sic sic	sinistrorsum	siccare
				dextrorsum	

¶ De predicamento vbi.

Septimum predicamētum est pdicamētuz vbi: cuius generalissimū est vbi: sub quo sunt hec gña subalterna in loco in spatio: quorum species sunt in domo: in platea: sub quib' sunt indiuidua: in hac domo: in hac platea: hic vel ibi.

Notandum pͥᵐ Aduerte pͥ q illi termini significāt vbi per quos cōuenienter rñdet ad questionē factam per vbi: vt sunt isti termini: hic: illic: in platea: in ecclesia. Huius pdicamēti questiuuz est questio vbi. ¶ Aduerte cir

Notandum 2ᵐ ca hoc predicamētum: q vbi sic diffinit a Silber. vbi est circūscriptio corpis a loci circūscriptione proueniens. i. vbi est quedā forma simplex causata a circūscriptione loci. per quam aliqd dī esse in loco formal'r: sicut albedo est forma per quā aliqd dī esse albus. Habes eniz imaginari q quēadmoduz sigillus imprimit suum characterē in cerā: ita locus ex eo q ambit locatū imprimit vnam formam in ipm que dī vbi. ¶ Primū genus subalternuz nō erit esse in loco. sed erit vnū vbi per qd aliqd dī esse in loco. Simil'r ſm genus subalternū nō erit eē in spatio. sed erit vnū vbi per qd aliqd dī esse in spatio. Cum. n. ista nō sunt noīata noībus simplicib'. circūloqmur per ista. illa que sunt simpl'r spēs. ¶ Sufficiētia huius pdicamenti a diuersis diuersimode assignat. Burle. in lib. sex pncipiorum dicit. q cū vbi causet ex circūscriptione loci ſm diuersas spēs loci debent accipi diuerse spēs vbi. ⁊ qr. 3ᵒ phy͞si. ſm Cōmen. spēs locorum debent sumi ſm spēs corporum simplicium: quorum qncq sunt spēs. vt vult pħs in libro de celo ⁊ mūdo: qr quedam mouent circul'r: vt celum. quedā sursum simpl'r vt ignis: quedā sursum ſm qd vt aer. quedaz deorsum simpl'r: vt terra. quedā deorsuz ſm qd vt aqua. Ideo diuidit sic. s. in vbi mobile motu circularis ⁊ in vbi mobile motu recto: ⁊ diuidit vbi mobile motu recto: qr quoddā est extremum ⁊ qddam mediū. Et vbi extremū diuidit. qddam est sursum ⁊ qddam deorsum. Sil'r vbi mediū diuidit: ⁊ sic iste sunt spēs specialissime. ¶ Magr autem aliter inuit diuisionem dicens: q vbi diuiditur in vbi per quod aliquid dicitur esse in loco. ⁊ in vbi per qd aliquid dicitur esse in spatio. vbi per quod aliquid dicit esse in loco diuiditur in plures species specialissimas. vt in vbi per quod aliquid dicitur esse in domo: ⁊ vbi p qd aliquid dicitur esse in ecclesia: vel in vbi per quod aliqd dicitur eē in stupro. ⁊ ita de alijs. Ubi per quod aliquid dicit eē in spatio: diuiditur in vbi per quod aliquid dicitur eē in campo: ⁊ in vbi per quod aliquid dicitur esse in platea ⁊ in via: ⁊ ita de alijs: ⁊ sunt species specialissime. Silber. tamen videtur diuidere vbi in vbi simplex ⁊ vbi compositum: ⁊ non aliter vide si placet.

Ubi

Mobilis mo. cir.		Mobilis mo. recto
	extremum	medium
	sursum	deorsum

Ubi

In loco	in spatio
in oratorio	in platea
in capella	in campo
in ecclesia	in via

¶ De predicamento quando

Octauum predicamētum est pdicamētuz qñ: cuius gñalissimū est qñ sub quo sunt gña subalterna. vz: in tpe: in euo: in eternitate: quorum species sunt: heri: hodie: cras: ⁊ indiuidua: vt tūc vel in illo die: vel in illo instanti.

Notandum pͥᵐ Aduerte pͥmo q illi termini significant quādo. per quos rñdetur ad qōnem factā per qñ: vt hodie: cras. pridie. Questiuū huius predicamēti est qñ

Aduerte

Notandum 2m ❡ Aduerte circa hoc ꝑdicamentum ꝙ qn̄ sic describit̃ a Silber. Quādo est qḋ ex adiacētia tp̄is relinquitur in re tp̄ali ex vnione tp̄is ad illā rem tp̄alē: ita qua forma singulari denoiat̃ aliqd esse in tp̄e: sicut ab albedine denoiatur aliqd albū. Primuz genus subalternū est in tp̄e. i. qn̄ per qḋ aliqd dr̄ esse in tp̄e. Tēpus est duratio successiua rerū gn̄abilium ⁊ corruptibilium. Describit̃ aūt sic a pho. 4. phys. Tp̄s est numerus motus ꝑmi mobilis ꝑm prius ⁊ posterius. Scḋm genus est in euo. Euum aūt est duratio immutabilis angeloꝝ tota simul. ❡ Tertium genus est in eternitate. i. qn̄ per qḋ aliqḋ dr̄ esse in eternitate. Eternitas aūt est duratio imutabilis dei tota simul. ❡ Nota tn̄ ꝙ magister capit largius qn̄: ꝙ̃ facit Silber. Accipit. n. Silbert. solum vt est forma quedā derelicta a tp̄e in re tēporali: ⁊ sub tali qn̄: non cōtinet̃ euum: nec eternitas: sed magister accipit qn̄: prout est vna forma derelicta in re a duratione mēsurāte ipsam: siue talis duratio sit tp̄s: siue euum. siue eternitas: ⁊ tunc describit̃ sic. Quando est qḋ ex adiacentia durationis derelinqtur in re mēsurata per tp̄m. ❡ Sufficiētia huius ꝑdicamēti sic assignat̃ a Bur. in sex ꝓncipijs. Qn̄ aliud est simplex. s. qḋ causat̃ ab instanti. Aliud cōpositū. s. qḋ causat̃ a tp̄e. Qn̄ cōpositū: diuidit̃. qꝛ aliud est derelictum a tp̄e p̄nti: aliud a tp̄e non presenti. Qn̄ derelictū a tp̄e non p̄nti diuidit̃: qꝛ aliud derelinquit̃ a tp̄e p̄terito: aliud a futuro. Quādo aūt de preterito. diuidit̃ per dr̄ias qbus tn̄ non sunt noīa imposita: sed vtimur istis noībus loco illaꝝ: derelictis a tp̄e hesterno: ⁊ derelictis ab alio tp̄e qḋ est tp̄s hesternum. ❡ Magister ꝟo innuit aliam sufficiētiā sic. Quādo: aliud est derelictum a tp̄e: aliud a nō tp̄e. Qn̄ derelictū a tp̄e. diuidit̃ in qn̄ hodiernū in qn̄ hesternū: ⁊ qn̄ crastinuz: ⁊ hec sunt sp̄ēs specialissime. Qn̄ ꝟo derelictuz a nō tp̄e: diuidit̃: qꝛ aliud qn̄ est derelictū ab euo: aliud ab eternitate.

Quando

In eternitate	In euo	In tp̄e
		in anno
		in mense
		in die
		in hora

❡ De predicamento situs.

Nonum predicamētum est predicamentum situs: cuius generalissimum est situs vel positio. sub quo sunt species. videlicet: stare: iacere sedere: quarum indiuidua sunt: sic stare: sic sedere: sic iacere.

Notandum pm Aduerte ꝑmo ꝙ illi termini significant positionez per quos r̄ndet̃ ad qōnem factam de aliquo per qm̄o vel qualr̄. Quesitiuum. n. huius ꝑdicamēti est qm̄o vel qualr̄. ❡ Aduerte circa hoc ꝑdicamētum ꝙ

Notandum 2m positio sic describit̃ a Silber. positio est qdā situs partiū generationisq3 ordinatio: Ly q3 ꝑm aliquos tenet̃ expositiue. i. rei gn̄ate ordinatio qꝛ positio nō est nisi ordinatio partiū in toto in cōparatione ad locū. Aliqui volūt ꝙ ly q3 teneat̃ copulatiue: ⁊ dicunt ꝙ per h̄ qḋ dicit qdā situs partium tāgit positionē que est a ꝯsueto modo nāe: vt sedere: iacere: stare. Per hoc ꝟo qḋ dicit gn̄onis ordinatio tangit positionem que est a nā: vt aspeꝝ ⁊ lene. ❡ Tres sp̄ēs ponit magr̄. s. sedere: stare: iacere: sedere: sic describitur: est talis situs ptiū in toto in cōparatione ad locum: ⁊ ita dicat̃ de alio suo mō. Propriuz aūt positioni est ꝓ assistere ipsi subiecto. ❡ Sufficiētia huius ꝑdicamēti sic assignat̃ a Burleo ex intētione Silberti. Positionis alia est a ꝓn° inata: alia est a ꝯsueto mō nāe. Positio inata diuiditur: qꝛ alia est ptium ineq̄litatis: vt asperitas: alia est partium equalitatis: vt lenitas: ⁊ sunt sp̄ēs sp̄alissime. Positio ꝟo a ꝯsueto modo nāe diuidit̃ in stare ⁊ nō stare. Nō stare ꝟo diuidit̃ in sedere ⁊ iacere. que ēt sunt sp̄ēs specialissime. Magister ꝟo loqtur de positione que est a cōsueto modo nature: vt est sedere: stare: iacere. Aut qꝛ Silbertus neget asperum ⁊ lene esse positiones: sed dixit q̄litates esse: aut quia positiones ex cōsueto modo nature sunt alijs notiores. ❡ Ideo potius eas explicauit. que qualiter ordinātur notum est ex dictis.

Situs vel positio

Stare	Iacere	Sedere
sic	sic	sic

❡ De predicamento habitus.

Decimum predicamētum est predicamētum habitus: cuius generalissimum est habitus sub quo sunt species: annulus ⁊ corona: armatū esse calciatum esse quaruz indiuidua sunt: hic annulus: hec corona: sic armatum esse: sic calciatum esse. Iuxta predicta est notādum: ꝙ in quocunq3 predicamento ponitur concretum in eodem ponitur suum abstractum: ⁊ ecōuerso. ita ꝙ in eodem predicamento ponitur homo in quo humanitas: in eodē albedo in quo album: ⁊ econuerso ⁊c̃.

Aduerte ꝑmo ꝙ illi termini significant habitū per quos ꝯuenienter r̄ndetur ad qōnem querētez de aliquo circa qd siue qualr̄ est habituatus. Quesitiuuz. n. huius predicamēti est questio circa qd ꝑm magistrum. ❡ Aduerte circa hoc predicamētum: ꝙ habit⁹ sic describit̃ a Silberto. Habitus est adiacētia corpoꝝ: ⁊ eoꝝ que circa corpus sunt. i. habitus est quedam forma simplex derelicta a corporib⁹: ⁊ eoꝝ adiacentia que sunt circa corpus. vt sunt vestimenta: arma. ❡ Habitus capitur triplr̄. Uno modo pro q̄litate de difficili mobili. Secundo modo pro vestimētis. Tertio modo pro adiacentia. i. pro forma causata ex adiacētia corpoꝝ. Sp̄ēs sunt: coronatum esse. anulatū esse: calciatum esse: vestitū esse: ⁊ ita de alijs. Iste non sunt ꝓprie species: sed illā circūloquitur ex carētia vocabuloꝝ: per coronatum esse intelligit formam per quam aliqd dicit̃ coronatuz: ⁊ ita dicit̃ de alijs suo modo. Propium autem est habitui in pluribus existere. Sufficientia huius predicamenti difficilis valde est attamen sic potest assignari. Habitus quidā est totius: vt vestitum esse. armatum esse: quidam eē partis: vt coronatum esse: annulatum esse.

Notandum pm

Notandum 2m

Habitus 3° sumitur

Habitus

Coronatum esse	calciatum esse
sic sic	sic sic
armatum esse	vestitum esse
sic sic	sic sic

Dubitatur ꝓ qm̄o sex ꝑdicamenta vltima sunt distincta. s. actio: passio. vbi qn̄: situs: ⁊ habitus: qꝛ omnia ista vel sunt respectus: qdā vel quedā forme importātes respectū. Si ꝑmo° cum ois respectus

Dum pm distōne aliq̄ruz ꝑntoꝝ.

fit in predicamēto relationis oia ista ꝑdicamēta erunt in ꝑdicamētis relationis. Si 2ᵒmō. tunc qōlibet hoꝝ dicet aggregatum ex forma ꝛ respectu. vt gra exēpli. Actio dicit aggregatū ex motu ꝛ respectu ad agēs: sed nullū aggregatū per accidēs est in ꝑnto. 5ᵒ metaphysi. q: ens ꝑse

In tex. cōm. 14

diuidit in decem ꝑnta. ꝫ nullū tale est in ꝑnto. ¶ Circa

Opio pᵃ

hoc sunt due opiniones. Una cōlor que dicit: ꝙ oia ista ꝑdicamēta sunt quedā forme importātes respectū: vt dicebaꝭ de actione. ¶ Actio est motus cū respectu ad agēs. ꝛ cum dicis ꝙ sic qōlibet est aggregatū per accidēs nego. vnde nō dico ꝙ actio sit aggregatū ex motu ꝛ respectu. sed dico ꝙ est motus cū tali respectu: vt est ab agēte. Motus enim est sicut mālе vt est ab agente est formale. Actio enim mālr est ipse motus: formalr vo est respect⁹ ad agens. Adequate aūt est motus vt est ab agēte. nego tamen ꝙ sit aggregatū ex motu ꝛ respectu ad agens ꝛc.

Opio 2ᵃ

¶ Alia opinio est subtilior. que dicit: ꝙ qōlibet hoꝝ est respectus qdam. Uñ actio nō est nisi respectus qdā fundatus in motu ad agens. ꝛ passio est motus quidam fundatus in motu ad patiēs: ꝛ cū dicis ꝙ quilibet respectus est in ꝑnto relationis negaꝭ hoc. Et si diceres que est differētia que est iter respect⁹ qui sunt in ꝑnto relationis: ꝛ alioꝝ generꝫ. Dicunt qdam ꝙ hoc interest: q: respectus qui est in predicamēto relationis coexigit in termino ad quē alium respectū sibi correspōdentem: sed respect⁹ qui est in sex ꝑncipijs non reqrit in terminū ad quē aliū respectum sibi corrñdentem. Actio. n. vt est vnū de sex ꝑncipijs dicit respectū motus ad agēs. Uñ respect⁹ ipsius motus ad agens diciꝭ actio. ꝛ respectus ipsius mot⁹ ad patiens diciꝭ passio: tñ nec in agente nec in patiēte est respectus ad motū: nul⁹ fit respectus agentis ad patiens: ꝛ ecōuerso: qui respectus nō sunt actio ꝛ passio. sed due relationes. s. actiui ꝛ passiui. ꝛ ita dicaꝭ de alijs ꝛc. ¶ Du-

Duᵐ 2ᵐ i q̄ argᵘ ꝙ sint pl'a q̄ȝ decē ꝑnta.

bitatur 2ᵒ. ꝙ videnꝭ esse plura predicamēta q̄ȝ decem ratione diuersoꝝ questionum ad quas responderꝭ per aliquod hoꝝ ꝑntoꝝ: vt sunt iste: cur: quare: vtrum: ꝛ ille q̄s phs exprimit 2ᵒ posteriorꝫ: si est: quid est: q: est: ꝛ ꝓpter quid est. Similr alia nominata a grāmaticis: vt qs vel q que qō vel quid: silr quo: vnde: qua: vt arguaꝭ sic. Quot sunt qōnes diuerse. tot sunt diuersi modi predicādi: quot sunt diuersi modi predicādi: tot sunt predicamēta. ergo a ꝑmo ad vltimum: quot sunt qōnes diuerse: tot sunt predicamēta: sed questiones sunt plures dictis: vt dictum est. quare ꝛc.

Confirᵒ

Confirmaꝭ. q: non videꝭ maior ratio: ꝙ vbi faciat vnum predicamētum. q̄ȝ quo: vnde: qua ꝛc. ¶ Ad h̄

Rñsio

rñdet magister in predicamētis suis dicēs: ꝙ decem sunt questiones ꝑncipales ꝑntoꝝ habendo respectum ad diuersos modos predicādi. Uñ qd est questio ꝑdicamenti substātie: quale qualitatis: quātum q̄ntitatis: questio ad quid est relationis. in quid: ꝛ a quo est actionis ꝛ passionis. Dum enim queriꝭ in qd agit ignis: rñdeꝭ in lignū. ꝛ a quo patiꝭ aqua rñdeꝭ ab igne: questio vbi ꝑtinet ad ꝑdicamentum obiectionis: ꝛ qñ qualitatis. questio qualr vel qūo ꝑtinet ad situm: ꝛ questio circa qd ad habitum. ¶ Ad argumētum di: ꝙ sicut sunt aliqua trāscendentia que nō sunt in aliquo ꝑdicamēto per se nec per accidens nec per reductionē: sed descēdunt in oia predicamēta. vt ens vnū. 5ᵒ metaphysice. Ita sunt aliq̄ quesitiua que non appropriant alicui predicamēto: sed sunt applicanda oibus ꝑdicamētis vt si est: qd est: ꝓpter quid est: ꝛ cur: quare: vt patet. Nam cur ꝛ quare: importāt questionem propter qd est: ꝛ vtrum importāt questionē: si est: aut q: est. Ita etiam: qs: que: qd sunt iterrogatiua transcēdentia applicabilia oibus predicamētis. Et questio qd large sumpta: est transcēdens applicabile omnib⁹ predicamentis: stricte vo soli predicamēto substantie. Questio quot: large sumpta est transcendens: stricte vo: ad predicamentū quantitatis pertinet. Ista vo quo: qua reducunꭍ ad vbi. vt quo vadis: est dicere vbi intēdis esse: ꝛ vnde venis: est dicere vbi fuisti ante motum. Et per hoc patet responsio ad argumentum ꝛ confirmationem.

¶ Incipit tractatus syllogismoꝝ.

Syllogismus est oro in qua quibusdam positis ꝛ concessis: necesse est ad aliud euenire per ea que posita sunt ꝛ ꝯcessa: vt omnis homo currit: sor. est homo: ergo sor. currit.

Notandum pᵐ

Aduerte ꝑmo circa diffinitū ꝙ quatuor sunt particule speciei argumētationis. s. syllogismus: inductio: enthimema: ꝛ exemplum. ¶ Argumētatio sic describitur a Boet. primo topicoꝝ suorum. Argumentatio est argumēti per orationē explicatio. i. oratio explicans argumētum composita ex premissis ꝛ ꝯclusione. Argumentum vo est ratio rei dubie fidem faciens. i. medium probans cōclusionē. Quid sit syllogismus patet a magistro ibi: diffiniente syllogismum: q̄ȝ diffinitionem capit a Boetio libro topicorum suorum. Inductio vo est progressio a particularibus ad vniuersale. Enthimema est syllogismus imperfectus. i. oratio in qua non oibus positis infertur festinata ꝯclusio. vt omne animal currit. ergo ois homo currit. Exēplum est: ꝙ particulariter ꝓpositum: particulare quoddam cōtendit ostendere per simile repertum in illis: vt dicaꝭ oportet a Tullio cōsule necari Catilinam: icum a Scipione graccus fuerit interēptus. ¶ Aduerte 2ᵒ circa diffinitionem: ꝙ lꝫ oratio

Notandum 2ᵐ

est loco generis: est enim oratio genus ad syllogismū: q: syllogismus est oratio hypothetica rōnalis in qua ꝯiungunꭍ tres cathegorice per notam rōnis. Ois. n. syll's est consequētia: ois ꝯsequentia est oratio hypothetica: ideo omnis syll's est oratio hypothetica: oratio ergo erit loco generis. Nec turberis quāuis oratio sit genus remotū argumētatio vo genus ꝓpinquum: ꝛ diffinitur per genus remotum ꝛ non propinquum: vt licet quādo generi remoto additur differētia vltima: vt hic: hoc tñ ample videtur contra sumulas. Per hoc qō dicit: qbusdam positis. i. dispositis in modo ꝛ in figura: tangit ꝓpositiones syllogismi: que ordinantur in modo ꝛ in figura: ꝛ p hanc particulam differt ab alijs argumentationibus: per hoc vo ꝙ dicit: necesse est ad aliqd euenire: tangit ꝯclusionē que sequitur ex ꝑmissis. Unde oportet scire: ꝙ ꝓpositio ꝓprie sumpta est oratio: qua posita ad eam seqtur aliqd. Est aūt ꝯclusio approbata ꝓpositio. Addit aūt magister hāc ꝑticulam. ꝯcessis. sic ꝛ Boeti. quam non posuit phs

Ca. p.

in ꝑmo prioꝝ. diffiniens syllogismum: nec ēt in p topicorum. quare aūt hoc fit: vide contra summulas.

¶ Et sciēdum est primo ꝙ omnis syllogism⁹ constat ex tribus terminis. s. maiori extremitate: minori extremitate: ꝛ medio termino. Uñ medius terminus est ille qui bis sumitur ante conclusionem ꝛ non ingrediꭍ cōclusionem vt homo. Maior extremitas est ille terminus q sumiꭍ in maiori ꝓpositione cū medio termino: vt currēs. Minor extremitas est ille terminus q sumiꭍ in minori ꝓpōne cū medio termino: vt sor. ¶ Scdō est notādū ꝙ figura est debita dispō terminoꝝ: que dispō triplr fit. Naȝ aut illud qō subijciꭍ in ꝑma ꝓpōne ꝑdicatur

in scda: ꝛ sic resultat prima figura: aut idez pre dicatur vtrobiqȝ: ꝛ sic ordinatur scda figura: vel idem subijcitur in vtraqȝ: ꝛ sic hȝ tertia figura. Exemplum prime figure: vt omne animal est substantia omnis homo est animal: ergo omnis homo est substantia. Exemplum secunde figure: vt nullus lapis est homo: omne risibile est homo. ergo nullū risibile est lapis. Exemplum tertie figure. omnis homo est animal: omnis homo est rationalis: ergo qȝdaz rationale est animal. Unde versus.

Sub pre prima: bis pre scda: tertia bis sub.

Notandum pm Aduerte pmo ꝙ cā: q̄re iste terminus dr̄ maior extremitas qui sumit̄ in ꝓpōne cum medio termino: est qꝛ cū itellectus format syll̄m ꝓcedit discurrēdo a magis noto ad minus notū. In ꝑdicto aūt discursu triū terminoꝝ. Primus q vlior est siue magis not⁹. ꝑ occurrit itellectui ꝛ dr̄ aᵃ extrēitas: extremitas dr̄ qꝛ ꝑ occ̄inte. Maior dr̄: qꝛ vlior: vel magis not⁹. Secūdus aūt terminus q itellectui occurrit est qui nō est ita vlis vl' ita notus. tñ ꝺm locū itellectus tenet p⁹ ꝑm. Huic aūt 2ᵒ termino scimus iesse ꝑm terminū. ꝛ hic dr̄ maior ꝓpō qꝛ ꝑor in cognitione. Ultimus termin⁹ minus not⁹ dr̄ minor extremitas: cui scim⁹ inesse ꝑm terminum: vel eȝ dr̄ minor ꝓpō: qꝛ minus nota vl' scdo nota. vt dicēdo oīs hō est aial. sor. est hō. ergo sor. est aial. ¶ Scdo notādū: ꝙ figura est debita dispō terminoꝝ.

Notandum 2m ¶ Aduerte cāȝ: q̄re ꝑᵃ figura est qñ mediū subijcit̄ in ꝑᵃ ꝓpōne: ꝛ ꝑdicat̄ i 2ᵃ: rcā est: qꝛ tūc medium vere est mediū: qꝛ sapit nāȝ vtriusqȝ extremi. s. subiecti: ꝛ ꝑdicati. ꝑdicat̄. n. ꝛ subijcit̄: vt dcm̄ est. Si ꝟo mediū ꝑdicat̄ i vtraqȝ. dr̄ 2ᵃ figura. Cui⁹ rō est: qꝛ licet mediū nō sit vere mediū sapiēs: nām sbti ꝛ ꝑdicati tñ: qꝛ digni⁹ est ꝑdicari qȝ subijci. iō hȝ figura ꝺm locū tenet. Si ꝟo mediuȝ in vtraqȝ subijcit̄ dr̄ 3ᵃ figura ꝛ vltima: qꝛ mediū l ea nō stat in medio sic̄ in ꝑᵃ: qȝ est digni⁹: nec ꝑdicat̄: sic̄ in 2ᵃ sed subijcit̄. Plures aūt figure nō pñt eē: qꝛ tres termini

Petitio in duabus ꝓpōnibus nō pñt aliter variari. ¶ Sȝ quereret qs. q̄re talis dispō terminoꝝ ꝺm subiectionē ꝛ ꝑdica

Ratio tionē dicta est figura. ¶ Dr̄ ꝑ silitudinē ad figuras mathematicas: sic̄. n. termini lineaꝝ i mathematicis aliter ꝛ aliter situati: variāt spēs figuraꝝ. Naȝ tria pūcta que faciūt triāgulū si iter se eq̄liter distabūt erit spēs trianguli: q̄ dr̄ eq̄laterus siue isopleurus. Si ꝟo duo eq̄liter distabūt a tertio: quoꝝ duoꝝ inter se distātia est maior vel minor: ꝺl stātia eoꝝ. ad tertiū ē spēs triāguli q̄ dr̄ isocheles. Si ꝟo oēs distātie pūctoꝝ sint ineq̄les est spēs trianguli que dr̄ gradatus: siue scalenō. Sic ꝺm diuersitatē illoꝝ triū terminoꝝ subijciēdo ꝛ ꝑdicādo siūt tres figure sylloꝝ: licet alio modo qȝ in figuris superficialibus iam dictis.

¶ Tertio est notanduȝ. ꝙ quedam est ꝯclusio directa ꝛ quedam indirecta. conclusio directa est illa in qua maior extremitas predicatur de minori conclusione. Exempla data sunt. Conclusio indirecta est illa in qua minor extremitas predicatur de maiori in cōclusione. vt omnis homo est animal. sor. est homo. ergo aliquod animal est sor.

Nōndū Aduerte cām huius: q̄re ꝯclusio directa i dr̄ qñ maior extremitas ꝑdicat̄ de minori: rcā est: qꝛ maior extremitas hȝ veram rōnem ꝑdicādi respectu minoris extremitatis ꝛ minor hȝ veram rōnem subijcibilitatis respectu maioris extremitatis: qꝛ maior extremitas est: sicut forma respectu minoris: ꝛ minor est sicut materia respectu maioris. ideo conclusio est directa: ꝛ predicatio directa contra ꝟo indirecta dr̄: qꝛ qȝ predicatur non habet veram rationem predicandi. ꝛ qȝ subijcitur nō hȝ veram rationem subijcibilitatis. quare ꝛc̄.

¶ Quarto est notandum: ꝙ omnium istarum figurarum sunt decem ꝛ nouē modi quibus syllogiçatur in illis: quorum nouem pertinēt ad primam figuram: quattuor ad secundaȝ: ꝛ sex ad tertiam: ꝛ continetur in istis versibus.

Nōndū Aduerte ꝙ mod⁹ ī ꝓposito sic diffinit̄. Est ordinatio duaꝝ ꝓpōnuȝ circa q̄litatem ꝛ q̄ntitatez ꝛ dicitur modus qꝛ est quedam accidentalis determinatio ipsarum propositionum syllogismi. Utrum autem figure sint tres. ꝛ similiter vtrum modi sint. 19. vide contra summulas.

¶ Barbara: Celarent: darij: Ferio: Baralypton. Celantes: Dabitis: Fapesmo: frisesomorum: Cesare: Camestres: Festino: Baroccho: Darapti. Felapton: Disamis Datisi: Brocardo: Ferisō. Et hi omnes concludūt directe: preter quinqȝ vltimos prime figure. In his nominibus ponuntur quatuor litere vocales. s. a. e. i. o. prima significat vniuersalē affirmatiuam: secunda vlem negatiuam: tertia particularem indefinitam: aut singularem affirmatiuam: quarta particularem indefinitam: vel singularem negatiuam: ꝺm ergo sitū istarum litterarum in modo debet cōstitui syllogismus: quia ergo in barbara ter ponitur a: ideo quelibet propositio in modo erit vniuersalis affirmatiua. Et quia in celarent prio ponitur e. ꝛ secundo a. ꝛ iterum tertio e. ideo illi⁹ modi prima propositio ꝛ tertia erit vniuersalis negatiua: secunda ꝟo vniuersalis affirmatiua. Si ergo queratur barbara ex quibus cōstat: dicatur ꝙ ex duabus vniuersalibus affirmatiuis vniuersalem affirmatiuam directe cōcludentibus: celarent ꝟo: ex vniuersali negatiua ꝛ vniuersali affirmatiua: vniuersaleȝ negatiuam directe concludentibus: ꝛ ita de singulis dicatur. ¶ Quinto est notandum: ꝙ pme quatuor dictiones primi versus incipiunt ab his cōsonantibus. b. c. d. f. ꝛ similiter omnes dictiones sequentes: ꝛ per hoc intelligitur ꝙ omnes modi incohantes a b. debet reduci ad primum prime: ꝛ omnes modi incohātes a. c. ad secundum. ꝛ per. d. ad tertium: ꝛ per. f. ad q̄rtum. Item vbicūqȝ ponitur. s. in his dictionibus denotat̄ ꝙ ꝓpositio intellecta ꝑ vocalem imediate precedētem dȝ ꝯuerti simplr: ꝛ per. p. debet ꝯuerti per accñs: ꝛ p. m. ꝙ fiat

transpositio in premissis: ita q maior fiat minor. et econuerso. et per. c. quod reducatur per impossibile. Exemplum trium primorum habetur reducendo fapesmo ad ferio. vt omnis homo est animal: nullus lapis est homo. ergo quoddam animal nõ est lapis. Dicatur ergo sic. nullus homo est lapis. quoddam animal est homo: ergo quoddam animal non est lapis. Ista reductio habetur conuertendo maiorem primi syllogismi per accidens: et minorem simpliciter: quibus cõuersionibus factis transponantur premisse. et ita de alijs dicetur. Qualiter autem modus in quo ponitur. c. reducatur. per impossibile ostenditur. Nam in istis modis solummodo infertur. c. vz. i. i baroco. et in brocardo. Ideo solum isti modi reducuntur ad barbara per impossibile. Exẽplum primi. omnis homo est animal. aliquis lapis non est animal. ergo aliquis lapis non est homo. Reducitur namq ad barbara per impossibile sumendo contradictorium conclusionis cum maiori: et inferendo oppositum minoris vt omnis homo est aial. omnis lapis est homo. ergo omnis lapis est animal. Exemplum secundi modi: vt quidam homo non est lapis omnis homo est animal: ergo quoddam animal non est lapis. Reducitur nãq ad barbara sumendo contradictorium cõclusionis cum minori: et inferendo oppositum alterius premisse. s. maioris: vt omne animal est lapis: omnis homo ẽ animal: ergo omnis hõ est lapis.

Notandum p^m **Notat** duo magr pro declaratione horum versuum: primo q cum istis dictionibus importantibus omnes modos figurarum: ponãtur quatuor littere vocales. s. a. e. i. o. Per a intelligitur propositio vniuersalis affirmatiua. Per e. vniuersalis negatiua. Per i. particularis affirmatiua. Per o. particularis negatiua. Barbara ergo cum habeat ter a. constat ex tribus propositionibus vniuersalibus affirmatiuis. et ita de alijs hoc patet. ¶ Nota secundo q omnes syllogismi reducunt ad quatuor primos modos qui incipiunt ab his consonantibus. b. c. d. f. vt Barbara celarent darij ferio: qui incipiunt. a. b. reducuntur ad barbara: qui incipiunt a. c. ad celarent: et qui incipiũt a. d. ad darij: qui ab. f. ad ferio. Modus aũt reductionis declaratur per duos versus. Notandum 2^m

¶ Unde versus. Simpliciter verti vult. s. p. vero per acci. m. vult transponi. c. vero per impossibile duci. Ex predictis sequitur q nullus syllogismus constat ex omnibus pticularibus: nec ex omnibus negatiuis: et si altera premissarum fuerit particularis: vel negatiua. et cõclusio similiter erit particularis vel negatiua. Et hec de syllogismis dicta sufficiant.

Notandum p^m **Aduerte** primo q isti versus declarantur sic q vbicũq ponitur. s. in his dictionibus: datur intelligi q propositio intellecta per vocalem immediate precedentem: debet conuerti simpliciter. et per. p. debet conuerti per accidens. et per. m. q fiat transpositio in premissis: ita q maior fiat minor. et ecõuerso per. c. q reducatur per impossibile: est enim reductio per impossibile quando ex opposito conclusionis cum altera premissarum infertur oppositum alterius premisse: et est gñalis modus per quem phs pbat in pmo prior. quẽcũq syllm esse bonum: hoc clare patet in textu. ¶ Aduerte tñ vnum circa modos figurarum: vt dicit Boeti. in cathegoricis suis quatuor pmos modos in prima figura: in analethicis suis posuit Arist. ¶ Ceteros quinq. Theophrastus et Eudemus addiderunt qbus Porphyrius vir grauissime auctoritatis visus est consensisse oẽs modos scdẽ figure et tertie posuit ẽt Ari. in analethicis suis. i. in li° prior. Salua tñ reuerentia Boe. phs posuit. Fapesmo friscsomorum in p prior. Dicit. n. cum aũt pdicatiuus et puatiuus et vlr sum ptus puatiuus semp fit syll's minoris extremitatis ad maiorem. imo addit. Silr aũt et in alijs figuris ex quo patet manifeste q phs posuit duos modos cõcludẽtes indirecte in p° figura et vnum modum cõcludẽtem indirecte in scda figura: vt fristeno: et vnum in tertio: vt frisesom contra Boetium. ¶ Aduerte vlterius pro maiori doctrina syllogismorum: q quedam sunt cathegorici: qdam hypotetici. Cathegorici sunt illi qui cõstant ex ppositionibus cathegoricis: hypothetici vo q cõstituunt ex hypotheticis. Syllogismorum cathegoricorum qdam sunt de inesse: qdam modales. Syllogismi de inesse sunt illi qui cõstituunt ex ppositionibus de inesse. Modales vo qui cõstituunt ex ppositionibus modalibus. Syllogismorum de inesse qdam sunt ostensiui: qdam sunt ad impo'e. Syll's ostensiuus est qui continet totum vnũ discursum: ex pmissis. s. duabus concludens vnam cõnem: vt ois homo currit tu es hõ ergo tu curris. Syll's ad impo'e est ille qui continet duos discursus pncipaliter. s. vnum a premissis ad cõnem alium a contradictorio cõnis ad cõdictorium alterius premisse vt dicẽdo. ois homo est aial: ois hõ est lapis. ergo ois lapis est animal: sed aliqs lapis non est aial. ergo aliqs lapis non est homo. In suma ergo sunt quatuor diuersitates syll'orum. s. ostẽsiui ad impo'e: modales et hypothetici apõ modernos. licet Arist. multa plura genera syll'orum ponat in lib. prior. vt in regulares conuersiuos ex oppositis. et alia multa que patent legenti librum illum. Magister aũt solum de ostensiuis determinat breuiter. Si aũt deo placebit faciem tractatum breuissimum. in quo illa genera syllogismorum narrabo. Et sic est finis tractatus summularum ad laudem dei et beate Uirginis. Ca. 8. Notandum 2^m Notandum 3^m

Ritius Notandũ p^m. **Circa** hoc caplm notandum est primo q syllogismus capitur tripl'r. vno modo capit syll's: vt dicunt isti formaliter. sicut ẽt ly propositio. et ly consequentia. et sic syllogismus non est nisi quidam actus. l. operatio intellectus discursiuus per quam intellectus ex copulatiua duarum premissarum in modo et in figura infert conclusionem. et sic syllogismus est quoddam sincathegorematicum et incomplexum. quia est nota rationis tãtum. Secundo modo capitur syllogismus pro aggregato ex copulatiua duarum partium et conclusione cum nota rationis in modo et figura: et isto modo sumit syllogismus materialiter. Tertio modo sumitur syllogismus pro copulatiua ex duabus premissis tm que antecedit notã rõnis. et isto modo omnis syllogismus est ppositio copulatiua. et non ecõuerso. Et de isto locutus est Aristoteles in lib° prior dicens. q potestas sylli est plura concludere. i. due premisse possunt plures cõclusiones cõcludere. Exemplum. iste due ois homo currit. omne rationale est homo. possunt concludere istam. oẽ rationale currit. Et istam

Notan/dū 2m etiam.aliquod rationale currit.vt patet. ¶Secundum
notandum q hic diffinitur.ly syll's scdo modo sumptuz.
7 est terminus secunde habens duo significata.7 non dif
finit pro se:sed p suis significatis psonalibus que signifi
cata sunt quedam propositiones rationales que in logi/
ca sunt hypotetice:7 non distinguuntur a conditionali//
Notan/dum 3m bus.¶Tertio notandum.q sua descriptio intelligitur
sic.Syllogismus est oratio in qua positis in modo:7 in
figura 7 concessis quibusdam vt duabus propositioni/
bus.i.si ponantur 7 concedantur due propositiones pre
misse:necesse est aliquid aliud euenire per ea que posita
sunt:7 concessa.i.necesse est per viam consequentie ter//
tiam propositionem:que est conclusio sequi:7 bene ad//
uertentem illam saltem mente concedere:vt si concedan
tur iste.omnis homo est asinus.7 tu es homo:supposita
debita aduertentia 7 intellectione concedetur etiam ista
Notan/dū 4m tu es asinus.¶¶Quarto notandum.q omnis syllogi
smus constat ex tribus propositionibus scilz maiore:7
minore 7 conclusione. Et ex tribus terminis:capiendo
terminum non generaliter:sed pro termino cathegoreu/
matico.qui est subiectum vel predicatum:quorum termi
norum.quilibet bis reperitur.7 ille qui reperitur ante cō
clusionem est medius terminus:ille autem qui est cū me
dio termino in maiori propositione est maior extremitas
7 ille qui est cum eodem in secunda propositione est mi/
Contra diffōnez syllā ar/guit' p. nor extremitas.vt patet in textu.¶Contra diffinitionez
syllogismi.Arguitur primo sic.hec competit alteri a dif/
finito.igitur non est bona.consequentia tenet.7 antece/
dens probatur.Et capio istam consequentiam scilz om/
ne animal 7 corpus.7 sor.est homo.igitur sor.est corpus.
7 arguitur sic.ista consequentia nō est syllogismus.quia
non est ex tribus terminis tantum.sed quatuor.7 tamen
ei cōpetit diffinitio syllogismi:quia est oratio in qua po/
Arguit' scdo sitis 7 concessis.necesse est 7c̄.¶Secundo arguitur sic:
subordinetur ly a vni syllogismo.7 sequitur q ly a.est syl
logismus.7 tamen non est oratio.in qua quibusdam 7c̄.
Arguit' tertio igitur diffinitio mala.¶Tertio arguitur contra figuras
probādo q sunt quatuor:argumento.magistri:quia iste
syllogismus.Omnis homo est animal.Et omne animal
est substantia.igitur omnis homo est substantia.est bo//
nus.7 non est in aliqua figura.vt patet discurrendo igi/
Arguit' q̄rto tur 7c̄.¶Quarto arguitur contra modos.quia iste syl/
logismus:est in prima figura.omne animal est substātia.
omnis homo est animal.igitur aliquis homo est substan
tia.7 tamen non est in aliquo modo.vt patet.igit' 7c̄. Sz
forte dicitur q est in baralipton. Cōtra quia baralipton
Ad pm concludit in directe.7 iste directe.vt patet.¶Ad primuz
respondeo:negando q hec diffinitio competat alteri a
diffinito.Et ad probationem conceditur:q illa ɔsequen
tia assumpta non est syllogismus.7 negatur q ei compe
tat diffinitio syllogismi.quia diffinitio syllogismi non est
oratio:in qua quibusdam positis 7 concessis:necesse est
ad aliquid euenire:sed ista oratio in qua quibusdam po
sitis:7 concessis in modo 7 in figura necesse est 7c̄.quali/
ter non est in consequentia data.quia ipsa non ordinatur
Ad 2m in figura.7 sic patet solutio.¶Ad secundum patet solu
Ad 3m tio ex dictis supra.¶Ad tertium dicit magister:q ille
syllogismus est in prima figura.7 sic non datur quarta fi
gura.vnde syllogismus pme figure secunduz magistruz
est quando illud quod est subiectum in prima est predi//
catum in secunda.vel econuerso.7 sic est in isto.ideo est
Contra rñsionē arguit' p prime figure.7 in barbara.¶Sed contra magistruz ar/
guitur dupliciter.primo sic.sequitur q syllogismus fa//
ctus in barbara concluderet indirecte.consequens con/
Arguit' scdo tra ipsum.7 consequentis.patet de sillogismo dato quez
dicit esse in barbara.¶Secundo 7 fortius arguitur sic:

quia data sua respō.sequitur q iste syllogismus est bo
nus scilz omne animal est substantia.7 aliqua substan//
tia est lapis:igitur aliquis lapis est animal consequens
falsum.quia premisse sunt vere.7 conclusio falsa 7 conse
quentia probatur:quia esset in darij cum seruetur secun/
dum ipsum ordo prime figure.7 sint ibi cetera requisita.
¶Ad quartum etiam dicit magister:q ille syllogismus
est in barbara mediate.quia ille due premisse.omne ani/ Ad 4m
mal est substantia 7 omnis homo est animal:immediate cō
cludunt istam.omnis homo est substantia.ex qua sequi/
tur q aliquis homo est substantia.ideo ille syllogismus
est in barbara mediate.¶Sed contra magistrum argui
tur.quia istud non soluit:quia queratur an esse in barba Contra rñsionē arguit'
ra mediate facit vnum moduz distinctum a barbara.vel
non si primum igitur dabuntur plures modi in prima fi/
gura q̄z noue.si secundum.igitur baralipton non erit mo
dus distinctus a barbara.quia premisse in barbara con/
cludunt mediate conclusionem baralipton.vt videbitur
statim infra.7 generaliter nullus modus reducibilis:ad
quatuor prime figure:preter baroco 7 brocardo faceret
modum distinctum ab illis:quia premisse in barbara cō
cludunt mediate conclusiones illorum modorum.vt pa
tebit infra.7 sic non essent nisi quatuor:aut ad plus sex
modi in his tribus figuris.quod est contra illuz.Et ideo
credo q melius esset ponere plures figuras 7 plures mo
dos q̄z posuerit magister:sicut posuit Pe.Man.¶Sed
hic sunt quinq3 petitiones prima:que sunt seruanda ad Alia rñsio ad 3m 7 4m
videndum bonitatem:aut falsitatem syllogismi.Respon
deo.q oblato syllogismo 7 visis premissis veris 7 con//
clusione falsa.statim dicendum est ipsum non esse bonuz. Petitio prima Rñsio
7 q non est in modo 7 figura q̄ztūcūq3 tibi appareat.7 p
cognoscenda eius fallacia habes notare multa que pos/
sunt esse causa erroris.¶Primo aduerte si in syllogismo
tuo:sit casus obliquus.7 reducas ad rectum:quo facto Notandum pm.
patebit error istius syllogismi:qui apparet in darapti.cu
iuslibet hominis asinus currit:7 cuiuslibet hominis asi/
nus quiescit.igitur quiescēs est currens.dicitur enim q
non est bonus.7 q premisse in casu isto q quilibet homo
habeat duos asinos.vnum currentem 7 alium quiescen/
tem sunt vere.7 conclusio falsa.7 causa erroris est.quia
maior extremitas non predicatur de minori in conclusio
ne.vt patet reducendo sic.quilibet homo est homo cuius
asinus currit:7 quilibet homo est homo cuius asin9 quie
scit.ex quibus concludi debet.igitur homo cuius asinus
quiescit est homo cuius asinus currit:patet etiam falsi//
tas istius.in qualibet ciuitate est lapis:tu es in ciuitate.
igitur tu es lapis:dicitur enim q plus predicatur in mi/
nori:quam subijciatur in maiori:vt patet resoluendo sic.
Quelz ciuitas est ciuitas in qua est lapis.7 tu es in ciui
tate.igitur tu es in ciuitate.7 sic est plus pro pdicato mi/
noris:sed minor deberet esse ista.7 tu es ciuitas.Tertio
patet error.istius cuiuslibet contradictionis altera pars
est vera.homo est asinus.est cōtradictionis altera pars.
igitur homo est asinus est vera.dicitur enim q plus pre/
dicatur in minori quam subijciatur in maiori:vt patet re
ducendo ad rectum.¶Quarto patet error istius.cuiusli
bet hominis asinus currit.brunellus est asinus hominis.
igitur brunellus currit.quia dicitur q plus predicatur
in minori quam subijciatur in maiori.7 sic etiam de mul
tis dicere poteris.¶Secundo aduerte si in syllogismo
sit verbum adiectiuum:7 quia tale posset esse causa erro Notandum 2m
ris reducas ad substantiuū.7 sic patet q iste syllogismus
non est bonus.qui apparet in celarent.Nullum rudibi/
le differt ab asino.omnis homo differt a rudibili.igit' nul
lus homo differt ab asino.Similiter 7 iste alius.nullus
denarius valet argētuz.oīs florenus valet denariū. igit'

nullus florenus valet argentum.sunt enim premisse ve/
re⁊ conclusiones false.Et hoc ideo quia plus predicat
in minori ꝙ̃ subiiciatur in maiori. quia in prima maiori sub/
iectum est ly rudibile.⁊ predicatum minoris:ly differēs
a rudibili:vt patet resoluendo.sꝫ deberet sic argui.Nul/
lum rudibile est differens ab asino.⁊ omnis homo est ru
dibilis.igitur nullus homo est differens ab asino. ⁊ mi/
nor erit falsa.⁊ similiter de secundo syllogismo dicatur
Notan/ ⁊ consimilibus.¶ Tertio respice si in premissis aliquis
dum 3m terminus stet naturaliter ⁊ in conclusione personaliter
aut econuerso.⁊ per hoc patet ꝙ syllogismi infrascripti
non erunt boni.⁊ premisse erunt vere. conclusiones fal/
se eo ꝙ minor extremitas in minori stabit materialiter.⁊
in conclusione personaliter.syllogismi sunt isti. Omne no
men est ens.chimera est nomen.igitur chimera est ens.
Sed deberet concludi.igitur ly chimera est ens.Simi/
liter nullum nomen est animal. homo est nomen. igitur
homo non est animal.Omne nomen est non homo.ho/
mo est nomen.igitur homo est non homo.Omne signifi/
cans est.chimera est significans.igitur chimera est.simi/
liter ⁊ isti infrascripti non erunt boni:quia econuerso mi/
nor extremitas stabit in minori personaliter.⁊ in conclu
sione materialiter.Exemplum.Nullum animal est spe/
cies.homo est animal.igitur homo non est species.Si/
militer nullum sensitiuũ est genus.animal est sensitiuum.
igitur animal non est genus ⁊ sic de infinitis dicere pote/
ris.¶ Sed si voles recte concludere:iunge subiectis con
uersionum signum personalitatis sic.vt dicas igitur ali/
quis homo non est species:vel aliquod animal nō est ge
Notan/ nus.¶ Quarto.caue ne termini stent ampliatiue in pre
duꝫ 4m missis ⁊ conclusione non:aut econuerso.⁊ sic videbis ꝙ
iste syllogismus non est bonus. Quicquid heri vidisti:
nunc tu vides.sed laycum heri vidisti.igitur laycum nūc
vides.⁊ hoc quia laycum in minori stat ampliatiue.⁊ nō
in conclusione.⁊ premisse sunt vere.posito ꝙ heri vide/
ris solum sortem qui tunc erat laycus.⁊ nunc videas so/
lum eundem qui sit papa.⁊ conclusio est falsa:sed debet
concludi. igitur illum qui est vel fuit laycus tu vides si/
militer nec iste est bonus.omne preteritum est.Adaꝫ est
preteritus.igitur Adam est.similiter nec iste.omne signi
ficatum est.chimeram esse est significatum.igitur chime/
ram esse est.⁊ hoc quia termini in minori stant ampliati/
ue.⁊ non in conclusione.quando etiam terminus in con
clusione staret ampliatiue ⁊ non in premissis non valet
syllogismus.⁊ propter hoc nō valet iste.Nihil quod est
animal fuit in archa.Noe.omnis homo est animal. igi/
tur nullus homo fuit in archa noe ⁊ premisse sunt vere:
⁊ conclusio falsa.sed debet concludi.igitur nullus homo
qui est fuit in archa Noe.similiter nec iste valet. Omne
quod currit curret:omnis homo currit.igitur omnis ho
mo curret.quia premisse in isto casu scilꝫ ꝙ omnis homo
qui est currat.⁊ curret per horam.deinde cras nascatur
sor.qui nunquam curret sunt vere.vt patet ⁊ conclusio
falsa.quia significat ꝙ omnis homo qui est vel erit cur/
rit.quod est falsum pro sorte.Similiter nec iste valet.om
ne disputans est disputaturum.omnis homo est dispu/
tans igitur omnis homo est disputaturus.⁊ hoc patet in
casu simili.⁊ est.quia ly.homo in cōclusione stat amplia/
tiue ⁊ non in premissis:⁊ sic de multis dicere possumus.
Notan/ ¶ Quinto.caue ne esset ibi aliqua premissarum nō quā
dū 5m. ta.⁊ sic patet falsitas huius.omnis homo est animal.tan
tum risibile est homo igitur:tātum risibile est animal.Si
militer patet defectus huius.omne quod est sor. differt
a capra solus seu tantum.sor.est sor.igitur solus sor.dif/
fert a capra.sunt enim premisse vere ⁊ conclusio falsa:⁊
minores non sunt alicuius quantitatis.ista etiam non va

lebit. Nullo homine currente nullum risibile currit.sed
sor.est homo currens:igitur sor.currente nullum risibile
currit.⁊ hoc ideo:quia maior non est quanta nec vniuer
salis:quia subiectum non stat distributiue mobiliter quod
requiritur ad vniuersalem. Sunt etiaꝫ ⁊ alie regule par
ticulares:sed poteris ex te cognoscere:quarum vna est
ꝙ minor in prima figura non debet esse negatiua:⁊ sic nō
valet ista omnis homo est animal:brunellus non est ho/
mo.igitur brunellus non est animal.⁊ non mirum:quia
non est in modo.similiter est alia regula scilꝫ ꝙ in syllo/
gismo debet esse aliqua vniuersalis.⁊ hoc voluit Aristo
teles dicens:ꝙ syllogismi regulantur per dici de omni
vel de nullo.i.in eis debet esse vniuersalis affirmatiua:
aut negatiua.⁊ sic non valebit ista.tu querebas aliquem
hominem:⁊ sor.erat homo.igitur tu querebas sortem ⁊c.
sed bene valebunt omnes isti. Quicquid emisti comedi
sti:carnes crudas emisti.igitur carnes crudas comedisti.
Similiter quicquid predicatur in a.predicatur in b.da/
to ꝙ a.sit ista.asinus est asinus.Et b.ista:homo est asinus:
sed idem de seipso predicatur in a.igitur idem de seipso
predicatur in b.similiter.quicunque dicit te esse animal.di
cit verum.⁊ quicunque dicit te esse asinum.dicit te esse ani
mal.igitur quicunque dicit te esse asinum dicit verum.Et
in primo premisse ⁊ conclusio sunt vere. quia ly carnes
crudas.stat ampliatiue.⁊ in secūdo maior est falsa:⁊ mi
nor est falsa duplici de causa vt consideranti patebit.⁊ in
tertio minor est falsa. Nam sensus illius minoris est:ꝙ
quicunque dicit illam tu es asinus.dicit etiam istam.tu es
animal.quia ly dicit.limitat ad suppositionem materia/
lem.quod etiam contingebat de ly predicatur in minori
secundi syllogismi:nec hoc est fugere argumentum sꝫ sol
uere:donec ille detegat errorem suum:sed de hoc forte di
cetur infra.¶ Secunda petitio:quid est dicere ꝙ omnes Petitio
modi incipientes a b.reducuntur ad barbara.Respon/ secunda
deo.ꝙ duplex est syllogismus.perfectus ⁊ imperfectus.
Perfectus est ille cuius bonitas statim intellectis termi Duplex
nis est nota nobis bene aduertentibus sic ꝙ intellectus est syll's
noster naturaliter inclinatur assentire illi.⁊ iste erit om/ pfectus
nis syllogismus factus in vno ex quatuor primis modis. ⁊ imper
prime figure.Imperfectus autem est ille qui bonus est fectus.
sed eius bonitas non est nobis multum euidens.⁊ hu/
iusmodi sunt omnes syllogismi facti in aliis modis ab il
lis quatuor.Reducere igitur syllogismum:nil aliud est
quam per syllogismum perfectum:qui fiet in vno q̃tuor
modorum ostendere bonitatem syllogismi imperfecti.
Exemplum in prima figura.Iste syllogismus est bonus.
Omne album est coloratum nullum nigrum est album.
Igitur coloratum non est nigrum.⁊ si debet ostendi eius
bonitas ostenditur reducendo ad syllogismum in ferio.
Procuius ⁊ aliorum reductione suppono istas regulas.
Quicquid sequitur ex consequēte consequentie bone se p'suppō
quitur etiam ex antecedente.patet a Strodo.¶ Secun 2'suppō
da.a conuersa ad conuertentem simplicem valet conse/ 3'suppō
quentia.patet:quia sequitur.homo est animal.igitur ani/ 4'sup/
mal est homo.¶ Tertia.a conuersa per accidens. que positio
est vniuersalis ad conuertentem:valet consequentia.pa/
tet.quia sequitur.omnis homo est animal. igitur aliquod
animal est homo.¶ Quarta:quando ex contradictorio
consequentis cum aliqua premissarum sequitur contra/
dictorium antecedentis:illa consequentia est bona. Quibus
stantibus ostendo bonitatem predicti syllogismi:⁊ sumo
istas duas premissas.Omne album est coloratum:⁊ nul
lum nigrum est album.Et arguitur ꝙ ex his sequitur:ꝙ
coloratum non est nigrum:quia sequitur.omne album
est coloratum.⁊ nullum nigrum est album.igitur nullũ
albũ est nigrũ.⁊ aliquod coloratũ est albũ igitur aliquod colora

tum non est nigrum. Tunc sic. ex premissis primis sequū
tur alie oue tanq̄ȝ a conuersis ad ꝯuertentes. ⁊ ex illis se
quitur illa conclusio in feriorqui est syllogismus tibi n o/
tus:⁊ quem tu non negares. ⁊ quicquid sequitur ex con
sequente sequitur ex antecedente. igitur illa eadem con/
clusio sequitur ex premissis ouabus primis. ⁊ ille fuit syl
logismus in fapesmo. igitur syllogismus factus in fapes
mo est bonus:⁊ sic per syllogismum in ferio ostendo bo
nitatem syllogismi in fapesmo. Simili modo reduces syl
logismum secunde figure. Exemplum. iste syllogismus
est in camestres. omnis homo est animal. nullus lapis est
animal. igitur nullus homo est lapis. ⁊ est bonus ⁊ eius
bonitas ostenditur per syllogismum factuȝ in cesare. sic.
quia capio illas ouas premissas. s. omnis homo est ani/
mal. nullus lapis est animal. Et probo ꝙ sequitur ex ill'.
ista conclusio. nullus homo est lapis: quia sequitur. om/
nis homo est animal. ⁊ nullus lapis est animal. igit' nul/
lum animal est lapis. ⁊ omnis homo est animal. igit' nul
lus homo est lapis. Tunc sic: ex ouabus primis premis/
sis sequuntur alie oue. vt patet: quia nihil ibi mutatur ni
si ꝙ vna conuertitur simpliciter: ⁊ ex illis alia sequitur
illa conclusio in celarent:⁊ quicquid sequitur ex ꝯseq̄uē/
te sequitur ex antecedente. igitur illa vltima conclusio se
quitur ex premissis primis. ⁊ ille fuit syllogismus in ca/
mestres. igitur per syllogismum in celarent i qui est tibi
notus ⁊ euidens:⁊ quem tu non negares ostenditur bo/
nitas syllogismi facti in camestres. simili etiam modo re
Petitio tertia Rñsio duces syllogismum tertie figure. ¶ Tertia petitio. quid
est baroco ⁊ brocbardo reduci ad barbara per impossi/
bile. Respondeo. ꝙ est ostendere bonitatem istorum syl/
logismorum: ex eo ꝙ argumentando a cōtradictorio cō/
sequentis cum vna premissarum sequitur oppositum al/
terius premisse in barbara. ⁊ sic sequitur contradictio.
Exempluȝ omnis homo est animal. lapis nō est animal.
igitur lapis non est homo. iste syllogismus est in baroco
⁊ est bonus: quod probo. quia si non: igitur stat ꝙ ante/
cedens sit verum ⁊ consequens falsuȝ. ponatur igitur in
esse ⁊ oeduco contradictionem per syllogismum factum
in barbara: quia sequitur. antecedens predicti syllogis/
mi est verum. ⁊ consequens falsum. igitur illa minor est
vera. s. lapis nō est animal. Sed arguitur ꝙ etiam sua cō
tradictoria sit vera. quia si antecedens predicti syllogis/
mi est verum. ⁊ consequens falsuȝ. igitur illa maior. s. om
nis homo est animal. est vera. ⁊ etiam oppositum conse/
quentis verum. s. quilibet lapis est homo. Sȝ ex his oua
bus. s. omnis homo est animal. ⁊ qlibet lapis est homo:
sequitur ꝙ quilibet lapis est animal in barbara. igitur
ista. quilibet lapis est animal. esset etiam vera: tenet con/
sequentia. quia ex vero non sequitur nisi verum. Et ita se
quitur negato syllogismo in baroco: ꝙ ouo contradicto
Petitio quarta Rñsio ria sunt simul vera: quod est impossibile. Et ita per bar/
bara ostenditur eius bonitas. Simili modo oicatur oe
brocardo. ¶ Quarta petitio. An omnes modi incipien
tes a b. reducantur ad barbara ⁊ a c. ad celarent. Respō
deo. ꝙ non: quia iste omnis asinus est rudibilis. ⁊ sortes
non est rudibilis. igitur sortes non est asinus. qui est in ba
roco. non potest reduci ad barbara. vt patet quia erunt
ibi oue singulares. Sed sufficit quod reducatur per im/
possibile ad aliquem moduȝ prime figure. Et sic est. quia
reducitur ad darij. sic. omnis asinus est rudibil'. que fuit
maior. Sortes est asinus. que est oppositum conclusiōis.
Petitio quinta Rñsio igitur sor. est rudibilis: qḋ est oppositū minoris. ¶ Quin
ta petitio. An omnes modi impfecti possint reduci per
impossibile ad aliquem illorum quatuor. Respondeo. ꝙ
omnes poterunt sic reduci. vt patebit volenti inquire/
re. quia semper ex opposito consequentis sequitur op/
positum antecedentis.

¶ Incipit tractatus suppōnum.

Suppositio est acceptio termini in p
positione pro aliquo: vel pro aliqui/
bus. Exemplum primi. tu es. Exē/
plum secundi. ego ⁊ tu sumus. In
prima supponit solum pro aliquo. in secunda
pro aliquibus. Et notanter oicitur in propo/
sitione: quia extra propositionem non suppo
nit terminus: licet tamē significet. vnde ly ho
mo ita significat extra propositionem sicut in/
tra. Nunq̄ȝ tamen supponit nisi existat pars
propositionis.

Suppositio quadrupliciter accipitur. Uno mo Notan/
do prout est idem quod propositio dum p^m
indemōstrabilis non oemōstrata in scientia in q̄ est. Sup Suppō
positio oicens esse vel non esse ad oifferentiam oiffinitio/ 4' sumit'
nis que non oicit esse non esse. vt omne totum est maius
sua parte. Se ab equalibus equalia oemas remanen/
tia sunt equalia. Alio modo suppositio accipitur prout
est genus in predicamento relationis ⁊ sic oicitur ꝙ
sunt tria genera subalterna relationis: scilȝ superpositio:
suppositio: ⁊ equiparentia. Alio modo accipitur suppo
sitio prout idem est quod positio termini sub alio termi/
no. Et sic in quolibet predicamento est suppositio i quia
in quolibet predicamento est aliquis terminus positus
sub alio: vt homo supponit' animali. ⁊ animal supponit
hominem actiue. Quarto modo accipitur suppositio p/
ut est proprietas termini existentis extremi propositio/
nis: ⁊ sic accipitur in proposito: ⁊ suppositio sic accepta
non est nisi positio termini sub alio. i. pro alio in proposi
tione. s. p suo significato tres. n. ponit' p significato in p Notan/
positione: ⁊ capitur ly sub p ly pro hoc vide ample con/ dum 2^m
tra suppositiones. ¶ Aduerte circa diffinitioneȝ ꝙ tres Decla/
particule ponuntur in oiffinitione. Prima est ly acceptio tio oiffō
termini que est loco generis. naȝ omnis suppositio est ac nis sup/
ceptio termini ⁊ non econtra. Secunda in propositione pōnis
ad oifferentiam acceptionis termini extra propositionē:
que non est suppositio. Tertia pro aliquo vel pro aliqui
bus. i. pro suo significato vel pro suis significatis ad oif/
ferentiam sincathegoreumatis formaliter sumpti ꝙ ni/
hil significant. vt oicendo. omnis homo currit. ly omnis.
non supponit: quia si accipiatur in propositione pro ali/
quo. s. pro oistributione. non tamen pro formali significa
to nec materiali: non pro materiali: quia quādo capitur
formaliter non stat pro materiali. nec etiam pro formali
significato: quia illud non habet. vnde sincathegorema
formaliter sumptum: nec significat aliquid nec consigni/
ficat aliquid. aliqualiter tamen consignificat. vt p̄hs vult
in primo phier. oicens. Omnis nāqȝ non vl'e est: sed vni/
uersaliter consignificat. ¶ Sed aliquis arguet cōtra oif Instan/
finitionem. quia alicui competit oiffinitio cui non com/ tia ꝯtra
petit oiffinitum. Nam verbum siue copula accipitur in oiffōnē
propositione pro aliquo suo significato. s. pro formali cū Rñsio.
sit terminus per se significans ⁊ tamen non supponit. q: Notan/
solum subiectum ⁊ predicatum supponunt aliter regule dum 3^m
de suppositione essent insufficientes cū non oeclararēt quo Diua in
modo copula supponat. Dicendum ꝙ oiffinitio oebet sic ter signi
suppleri. Suppositio est acceptio termini in propositio/ ficare
ne extremaliter se habentis non extremorum vnitiui pro suppo/
aliquo vel pro aliquibus: ⁊ sic excluditur instantia ⁊ hoc net ⁊ ꝟi
est oe mente magistri in logica magna. ficari.

¶ Aduerte vlterius differentiā inter significare suppone
re ⁊ verificari: quia se habent per ordinem pro quocun/
que enim terminus verificatur pro eodem supponit ⁊ nō
econtra. ⁊ pro quocūqꝫ supponit illud significat ⁊ non
econtra. Ideo significare in plus se habet ꝙ̄ supponere
et supponere plus se habet ꝙ̄ verificari: verbi gratia. in
hac propositione homo currit. ly homo significat omnes
homines presentes preteritos ⁊ futuros supponit autē
solum pro presentibus ratione verbi de presenti verificat
autem pro vno cum stet determinate: sub quo licet disiun
ctiue descendere ad sua supposita. Si.n. solus sortes cur
rat propositio est vera. Amplius terminus significat: si/
ue sit in propositione siue extra propositionem supponit
Notan/ autem solum in propositione. ¶ Aduerte vlterius circa
doꝫ 4^m diffinitionem suppositionis: ꝙ diuersi diuersimode diffi/
niunt ipsam. Magister in logica magna dicit. Supposi/
tio est significatio termini in propositione. Petrus hispa
nus concordans cum magistro hic dicit. Suppositio est
acceptio termini in ꝓpositione. Pet. mantua. dicit ꝙ sup
positio est statio termini in propositione. Quidā moder/
nus dicit. ꝙ suppositio est proprietas subiecti ad predi/
catum in ꝓpositione compari. Cōiter aūt glosat̃ sic diffō
magri hic. suppositio est acceptio termini. i. ex acceptiōe
termini: de hoc tñ vide contra suppositiones.

Risus Notan/dum pᵐ **Circa** diffōnem nota ꝙ intelligitur sic. Suppositio est
acceptio termini. i. terminus acceptus in ꝓpo/
sitione ab ipso intellectu vel virtute cognoscitiua pro ali
quo vel pro aliquibus. ¶ Ubi primo ponitur genus. s.
ly terminus acceptus. ¶ Secundo ponitur ista differ/
rentia. s. in ꝓpositione vt differat a terminis acceptis ex/
tra propositionem qui non supponunt. ¶ Tertio ponit̃
ly pro aliquo: vel pro aliqbus: vt per istam differat a ter
minis sincathegoreumaticis: qui non supponunt si perso
naliter sumant̃. vt est ly omnis: in ista. omnis homo cur/
Petitio rit. ¶ Sed dices quomodo accipitur terminus in propo
sitione vocali aut scripta ab intellectu. nunquid ponitur
Rñsio in intellectu. Respondeo ꝙ non sed terminum accipi in
propositione ab intellectu est terminum existentem in ꝓ/
positione siue vocali siue scripta representare intellectui.
Et sic terminus supponit tam in voce ⁊ in scripto ꝙ̄ i mē
pᵐ corᵐ te. licet prius in mente. ¶ Ex qua diffinitione sequit̃ pri/
mo: ꝙ omnis terminus cathegoreumaticus existens in
propositione supponit. patet de se. ¶ Secundo sequitur
ꝙ ly suppositio est suppositio. patet in illa propositione
2ᵐ corᵐ suppositio est acceptio. ¶ Tertio sequitur. ꝙ ly supposi
tio est terminus secunde: habens solum significatum for
male. Et diffinitur pro omni tali: ⁊ ex consequenti pro se
3ᵐ corᵐ ⁊ quolibet sibi simili. ¶ Secundo notandum. ꝙ isti tres
Notan/ termini se habent s̄m sub ⁊ supra. s. significat. supponit.
duꝫ 2ᵐ ⁊ verificatur sic ꝙ sequitur. iste terminus verificatur: igi
tur supponit ⁊ significat. ⁊ sequitur. iste terminus suppo
nit: igitur significat. ⁊ non econuerso. non. n. sequitur iste
terminus significat igitur supponit. vt patet de termino
extra propositionem. nec ēt sequitur. iste terminus sup/
ponit. igitur verificatur. patet. nam in propositione fal/
sa. aut in ista. homo est asinus. ly asinus supponit vt pa/
tet. ⁊ non verificatur. quod probatur: quia verificari de
aliquo est vere ⁊ affirmatiue de illo predicari. sequitur ēt
iste terminus verificatur pro hoc igitur supponit pro hoc
⁊ significat hoc. Exemplum dicendo homo est sor. ly sor.
verificatur de illo termino. homo pro sor. ⁊ etiaꝫ pro sor.
supponit ⁊ sortem significat. vt patet. Sed econuerso nō
sequitur: ly homo significat hoc demonstrato sort. igitur
supponit pro hoc. patet dato. ꝙ ly homo sumatur per se.
Petitio ¶ Sed tu dices: quid est significare. Respōdeo ꝙ est ali
Rñsio quid vel aliqua. vel aliqualiter potentie cognitiue repre

sentare vbi primo dicitur aliquid propter terminos sin/
gulares: sicut est ly sor. secundo dicitur aliqua ꝓpter ter/
minos cōmunes. sicut ⁊ ly homo. Tertio. dicitur aliqua
liter propter terminos sincathegoreumaticos qui nihil
nec aliqua proprie significant: sed aliqualiter significant
. i. hunc officium circa terminum significantem. vt eēt ly
omnis ⁊ similia. ¶ Contra descriptionem suppositionis Cōtra
arguitur. ¶ Primo quia ista data sequitur ꝙ aliquis ter diffōneꝫ
minus posset supponere materialiter: qui tamen nō pos arguit̃
set supponere personaliter. consequens videtur esse fal/ primo
sum. ⁊ non de intentione magistri. ⁊ consequentia proba
tur: quia termini sincathegoreumatici materialiter bene
possunt supponere. q2 possunt accipi pro aliquo. vt pro
seipsis ⁊ personaliter non possunt supponere: quia non
possunt accipi pro aliquo vel pro aliquibus. ex quo per
sonaliter nihil significat. igitur ⁊c̃. ¶ Secundo arguitur Arguit̃
sic. aliquis terminus accipitur in ꝓpositione pro aliquo scd̃o
vel pro aliquibus. ⁊ tamen non supponit. igitur diffini/
tio mala. consequentia tenet. ⁊ antecedens probatur: q2
in ista quilibet homo albus est animal ly homo. accipi/
tur in propositione. vt patet. ⁊ tamen nō supponit. quod
probatur. ꝙ si supponeret maxime supponeret distribu/
tiue mobiliter: sed non supponit sic. igitur non supponit
consequentia tenet cum maiori. ⁊ minor probatur. quia
sub ly homo. non licet descendere copulatiue. igitur non
stat distributiue mobiliter patet consequentia iterum ⁊
antecedens probatur quia nō sequitur. omnis homo al/
bus est animal. ⁊ isti sunt omnes homines. igitur iste ho
mo albus est animal. ⁊ iste homo albus est animal: quia
veniendo ad ethiopem est antecedens verū. ⁊ consequēs
falsum. ¶ Tertio arguitur sic. aliquis terminus cathe/ Arguit̃
goreumaticus accipitur in propositione: ⁊ tamen nō sup tertio
ponit. igitur diffinitio mala. consequentia patet. ⁊ ante/
cedens probatur. quia ly chimera. in ista chimera currit
accipitur pro aliquo. ⁊ tamen non supponit. Forte dici/
tur ꝙ supponit ⁊ supponit pro chimera. Sed contra du
pliciter. primo. chimera nihil est. igitur ly chimera non
supponit pro chimera. secundo quia si supponeret ꝓ chi
mera: ⁊ non supponit nisi pro eo quod est s̄m regulas ap
pellationum. igitur iam chimera est quod est impossibi/
le. ¶ Quarto arguitur contra descriptionem datam de Arguit̃
significare sic termini sincathegoreumatici nō significāt quarto.
aliqualiter personaliter sumpti igitur frustra ponitur il/
la particula. consequentia tenet: ⁊ antecedens probatur
quia da tu oppositum. s. ꝙ significēt aliqualiter. ⁊ argui/
tur sic. significant aliqualiter. igitur significant aliqd ali/
qualiter. patet consequētia. sicut sequit̃ isti homines vi/
dent: aut audiunt: aut intelligunt aliqualiter. igit̃ vident
aut intelligunt aliquid aliqualiter. ⁊ sic posito ꝙ termi/
ni sincathegoreumatici significēt aliqualiter sequitur ꝙ
isti termini significent aliquid. cuius oppositum diceba/
tur. ¶ Et confirmatur. quia ly significat s̄m sui naturam Confirᵒ
regit post se accusatiuum. igitur si isti termini significant
vt tu dices aliqualiter ipsi significabunt aliquid aliqua/
liter. ¶ Ad ista respon. ad primum dicitur. ꝙ argumen/ Ad pᵐ
tum verbum concludit ex dictis. ⁊ ideo concedit illō ad dicitur
quod deducit: neqꝫ est inconueniens: neqꝫ apparet con/
tra magistrum. Siquis tamen haberet hoc pro incōue/
nienti demat de diffinitione illa ly pro aliquo vel aliqui/
bus. ⁊ dicat sic. suppositio est acceptio termini. i. termi/
nus acceptus in propositione. ¶ Ad secundum duplex Ad 2ᵐ.
est respōsio. dicunt quidam ꝙ in illa. omnis homo albus
est animal. ly homo non supponit. vt ꝓbat argumentuꝫ.
⁊ tenet ꝙ pars extremi non supponat quandoqꝫ. sꝫ bene
totum extremum. vt puta ly hō albus. ⁊ rñdēdo ad argu
mētū dicerēt ꝙ diffō magistri est diminuta. Sꝫ opꝫ eā sic

intelligere. suppositio est acceptio termini qui est totale extremum pro aliquo vel pro aliqbus. Ista responsio nõ est de intentione magistri in capitu. relatiuorum: nec de intentione Petri mãtuani. nec ẽt mihi placet. q2 si recte ɔsiderabitur difficile erit tenere ꝙ terminus talis accipiatur in ppositione et nõ supponat. ¶ Ideo aliter videtur. et dicitur ꝙ ly. hõ. stat distributiue mobiliter nõ absolute: sz in respectu ad suam determinationez. s. in respectu ad adiectiuum. Et dĩ ꝙ sub ly hõ. nõ oz descendi absolute. sed in respectu: et oz sumi debitum mediuz sic. et isti sunt oẽs ho
1ᵃ rñsio. mines albi. Sed tu dices stat ne ly hõ. in ista. ois homo est aial pro pluribus ꝗ3 in ista. ois hõ albus est aial. Respondeo. ꝙ nõ imo dĩ ꝙ pro tot precise. q2 pro oibus presentibus in vtraqz: sed bñ pro pluribus distribuitur in pᵃ ꝗ3 in 2ᵃ. Vñ aliud est dicere iste terminus supponit aut stat pro pluribus: et distribuitur pro pluribus: stat pro oibuz et distribuitur pro oibus. In ista. n. homo est aial: stat ly hõ p omnibus hoibus presentibus. vt patet: q2 stat pro oibus his ad quos licet descendere disiunctiue. sed ad oẽs licet descendere. igitur stat pro oibus: et tñ ly hõ nõ distribuitur et similiter in ista. ois homo albus est animal. sed in ista. omnis homo est aial. stat ly hõ pro oibus: et distribuitur pro oibus. valet igitur ista ɔñtia. iste terminus distribuitur pro oibus. igitur supponit pro oibus: sed non eɜ. sed de
Ad 3ᵐ hoc forte dicetur infra. ¶ Ad 3ᵐ negatur ꝙ in ista: chimera currit ly. chimera nõ supponat: et dĩ ꝙ supponit p chimera. Et cum arguitur. chimera nihil est. igitur iste terminus. chimera non supponit pro chimera. negatur ɔñtia: q2 ly supponit ampliat vsqz ad imaginabilia: ex quo est verbum concernẽs actum mentis. sicut ly sigt. ¶ Vñ sicut non sequitur. Adam nõ est. igitur ille terminus. Adam non significat. Adam. Ita nõ sequitur chimera non est. igitur ille terminꝰ chimera nõ supponit pro chimera. Et ad 2ᵐ improbationem cum dicitur supponit pro chimera. igitur supponit pro chimera que est igitur iam est chimera. Potest dupliciter responderi. Vno modo negãdo secundam ɔñtiam. s. ly chimera supponit pro chimera que est. igitur iaz chimera est q2 in ista propositione. chimera que est non fuit. ly. chimera que est. supponit p chimera que est. vt pz. et tñ nulla chimera est. ¶ Aliter potest dici. negando primam ɔñtiam. s. si ly. chimera supponeret supponeret pro chimera que est. Sed dicitur ꝙ supponit pro chimera que est vel potest esse vel potest intelligi denotando chimeram esse et hoc est quod vult regu
Ad 4ᵐ la illa appellationum. ¶ Ad quartum dicitur ꝙ in veritate termini sincathegorici non significant: et cum dictuz fuit ꝙ significant aliqualiter ex hoc nolo habere ꝙ significent: sed per hoc nõ intelligo nisi ꝙ habent officium circa terminum sigñtem. Vnde ly significare aliqualiter. est terminus distrahens: et nõ sequitur. iste terminus omnis significat aliqualiter. igitur significat. sz sequitur. igitur habet officium circa terminum significantez. Respõdeo igitur formaliter ad argumentuz negatur ista ɔñtia. iste terminus significat aliqualiter. igitur significat aliqd aliqualiter. et ad similitudinem negatur similitudo: et causa est. quia significare aliqualiter non est significare. Sz videre aliqualiter bene est videre. Et ad confirmationem cum dĩ ly significat regit accusatiuum ɔcedo. sed dĩ ꝙ termini sincathegorematici non significant.

¶ Suppositio diuiditur: quoniam aliqua est suppositio materialis et aliqua suppositio personalis. Suppositio materialis est acceptio termini in propositione pro suo materiali significato. vt homo est nomen patet ꝙ ly homo nõ supponit nisi pro se vel pro sibi consimili que sunt significata materialia istiꝰ termini homo. Suppositio personalis est acceptio termini in propositione p suo formali significato: vt homo est animal: patet ꝙ ly homo supponit pro sor. vel p pla. que sunt significata formali a istiꝰ termini homo. Ad euidentiam autem istaruz diffinitionum est notandum ꝙ differentia est inter significatum formale et materiale alicuius termini. Nam significatum formale alicuius termini est illud: quod ille terminus significat: et de eodez ac pro eodem est verificabilis affirmatiue sine additamento signi materialitatis sicut sor. vel pla. est significatum formale istius termini homo. quia de sor. et de pla. verificatur affirmatiue ly homo sine additamento signi materialis: quia quelibet istaruz est vera: sor. est homo: et pla. est homo. sed significatum materiale alicuius termini est illud: quod iste terminus significat pro quo non est verificabilis affirmatiue sine additamento signi materialitatis: sicut ille terminus homo et qlibet sibi consimilis est significatum eiusdem termini homo materiale. quia seipsum significat et quelibet sibi consimilem: tamen pro nullo tali est verificabilis sine additamento signi materialitatis: q2 hec est falsa: iste terminus homo est homo: sed hec est vera: iste est terminus homo est ly homo: vel dicatur et breuius ꝙ significatum formale alicuius termini est illud de cuius pronomine demonstrante verificabilis est talis terminus affirmatiue sine additamento signi materialitatis: vt sor. est significatum formale illius termini homo: quia est vera hoc est homo demonstrando sor. sed sigñatum materiale alicuius termini est illud de cuius ꝓnoĩe demonstrante non est talis terminus verificabilis affirmatiue: nisi mediante signo materialitatis: sicut iste terminus homo est sigñatum mãle eiusdem q2 hec non est vera. hoc est homo demonstrando illum terminum homo: sed bene est vera: hoc est ly homo demonstrãdo eundem.

Circa diuisionem aduerte ꝙ 4ᵒʳ fuerũt opiniones de suppõne in quot diuidatur. Vna. n. opinio est q̃ so- | Notandum pᵐ
lum ponit suppõnem psonalem et oẽs alias negat: et hec | Quatu
opinio est. Pet. mantua. sicut pz in logica sua: quaz vide | or fue-
si placet. ¶ Alia est opinio que ponit tñ duplicẽ suppõ | rũt opi-
nem. s. mãlem et psonalez cuius opinionis est magister in | niones
logica parua. ¶ Tertia opinio ponit tres species suppõ | supposi
nis. s. mãlem psonalem et simplicem: cuius opinionis est | tione
magr in logica magna et hec cõis opinio est: lz sic inter opinantes diuersitas sit maxime inter reales et terministas

vt declarabo nunc. Nam Pe. hispanus realistarum optimus dicit. q suppositio personalis est acceptio termini communis pro suis inferioribus. Simplex aût est acceptio termini côis pro re vlî significata per ipsum: vt cum dicit homo est species. Mâliter vero est acceptio termini pro se. vt cum dî homo est bissyllabuz. ¶ Ocbââût termista rum ꝑnceps dicit: q suppô personalis est qñ terminus ꝓ suo sigto supponit: siue illud sigtum sit ens extra aiam siue vox siue intentio aie siue scriptum. Exᵐ pmi. ois hô est animal: ly hô supponit pro suo sigto: qz hô imponit ad significandum illos hoies. Exᵐ scdi. vt oê nomê vocale est pars orônis: nô supponit nisi pro vocibus: qz imponitur ad sigᵗndum illas voces. Exᵐ tertij. ois species est vle: vl' oîa intentio aie est in aia: vtrinsqz sôm supponit personaliter: qz supponit pro illis ꝓ qbus imponit ad sigᵗndum. Exᵐ quarti. ois dictio scripta est dictio: sôm nô supponit nisi pro significatis suis. Suppô simplex est qñ terminus supponit pro intentione aie: sz nô tenet significare vt hô est species. ly hô. supponit pro intentione aie. qz ista intentio ꝓprie est species: tñ non sigt istam proprie loquendo. ¶ Suppositio mâlis est qñ terminus non supponit pro significato: sed pro voce vel scripto: vt hô est nomê: ly hô

4ᵃ opio supponit pro seipsomon tñ sigt seipsum. ¶ Quarta opinio principalis ponit quatuor species suppônis. s. mâlem personalem simplicem ꝛ nâlem. ꝛ hanc opinionem ponit san. Vincen. ordinis predicatoꝝ: quam dicit esse de mente Cômentatoris ꝛ Alberti ꝛ ꝑcipue scê Tho. ꝛ cuz hec multum scientifica sit perstringam ipsam in fine huius tractatus quo melius potero.

Notandum 2ᵐ ¶ Aduerte circa diffinitionez ꝛ ꝑ circa pmam: q ly acceptio termini: in ꝓpône: est loco gnîa: ly pro sigto mâli loco differentie ꝑ quaz suppositio mâlis distinguit a personali. Consilr in 2ᵃ diffinitione. ly acceptio termini in ꝓpône est sicut genus ly pro significato formali est dîia per quam differt ab alijs. ¶ Pro intellectu harum diffônum magister notat quid est sigñatû mâle ꝛ quid formale. ꝛ dîiâ hoꝝ: ꝛ ponit duas notificationes vide ipsum in sûma tñ vult q ipsemet terminus vel sibi silia est sigtum mâle sui ipsius termini: res autem ad extra significata per ipsum terminum est significatuz formale ipsius: hoc dico vbi terminus habet duo significata: quia si non haberet nisi vnum significatû: tûc formaliter significaret se ꝛ aliqd extra se: vt ly ens.

Notandum 3ᵐ ¶ Sz aduerte câm hui⁹. i. quare si terminus habeat duo sigta ipsemet terminus dicatur sigtum mâle suiipsius: res vero ad extra formale. Ratio est ista: quia qñcûqz aliq̃ duo competunt vni tertio: quod prius côpetit dicitur mâle respectu illius quod posterius côpetit ꝛ q posterius competit dî formale: quia quod presupponit alteri est sicut mâ eius vt genus respectu differentie: modo quia terminus significat seipsum nâliter: significat autem extra se aliquid ex impositione. prius autem côpetit termino qδ nâliter inest q̃z qδ ex impositione est sibi datum. Ideo significatum nâle ex dictum mâle: significatum ꝟo ex impositione est dictum formale. Et locutus sum de terminis in voce ꝛ in scripto. In mente. n. licet terminus naturaliter significet se ꝛ etiam extra se. per prius tam sigt se ꝛ per posterius extra se. Ideo sic ipsemet terminus erit sigtum mâle suiipsius: ꝛ res extra sigtum formale.

Ritius Notandum Circa hoc capitulum nota q magister ponit duas regulas ad cognoscendum significatuz formale. ¶ Quarum pma potest iacere duobus modis vno modo sic. significatuz formale est illud quod terminus sigt: ꝛ de eodem est verificabilis affirmatiue ꝛc. ꝛ tunc nô esset bona: quia tunc fere ois terminus significaret se formaliter: qz verificatur de seipso: licet nô pro seipso. vt dicendo. homo est homo. sortes est sortes ꝛc. ¶ Scdo modo potest sic intelligi. significatuz formale est illud qδ terminus significat: ꝛ de eodem ac pro eodem est verificabilis affirmatiue ꝛc. ꝛ sic intelligendo regula est bona. ¶ Secunda regula est illa. significatum formale est illud de cuius pronoie demonstrante ꝛc. i. est illud quod significat a termino: ꝛ de ꝓnomine demfante tale significatum est verificabilis talis terminus affirmatiue ꝛc. ¶ Potest ét addi tertia regula. s. significatum formale alicuius termini est illud quod significatur a termino ꝟm significationem facientem ipsum esse terminum ꝛ significatum mâle est illud quod significatur a termino ꝛ nô significatur per significationem facientem ipsuz esse terminuz. Exemplum iste terminus homo. significat se: ꝛ quod libet sibi simile ꝛ non ꝓp id q se ꝛ quodlibet sibi sile significat dî esse terminus: quia hoc facit ois res mundi. ꝛ tñ nô quelibet res mundi est terminus. ideo ipsemet: ꝛ quodlibet sibi sile est significatum mâle sui. sed iste idem terminus homo ꝓpter id q veros homines significat. vt sor. ꝛ pla. bene est terminus. ꝛ ideo veri hoies sunt significata formalia eiusdem. ¶ Sed arguit contra 2ᵃᵐ regulam sic. aliquod est significatum formale: ꝛ tñ terminus non est verificabilis de ꝓnoie demfante illud. igitur regula falsa. Contra 2ᵃᵐ regulaz arguit consequentia patet ꝛ aña probatur. qz vera chimera est sigtum formale isti⁹ termini chimera ꝛ tñ ly chimera nô verificatur de ꝓnoie demfante illam ad intellectuz dicendo hoc est chimera. vt patet igit ꝛc. ¶ Ad hoc rñ. q diffinitio est diminuta: ꝛ debet suppleri sic. sigtum formale est illud de cuius ꝓnoie demfante est talis terminus verificabilis affirmatiue: supposito q tale sigtum sit. ꝛ talis ꝓpositio de ꝓnoie demfante sic significans sit vel esse possit ꝛ tûc dico q vera chimera est sigtuz formale istius termini chimera: qz si tale sigtum esset ꝛ eêt talis ꝓpô sic significans hoc est chimera formaliter. ꝛ nô solum ex impossibili sequitur illâ esse veram: sili modo pôt argui côtra significatum materiale. sed ex te solues. Rñsio

¶ Ex quibus sequitur primo: q quilibet terminus qui non est de seipso verificabilis nisi mediante signo materialitatis habet duplex significatum. vz. materiale ꝛ formale: sicut isti termini homo: animal lapis: lignum hmôi. significat. n. ly homo sor. formaliter: ꝛ seipsuz aut sibi consimilem materialiter. ¶ Secundo sequitur: q quilibet terminus qui est de seipso verificabilis sine tali signo habet vnum soluz significatum: ꝛ illud est formale ꝛ formaliter significat: sicut isti termini ens: aliqd: nomen: ꝛ terminus ꝛ hmôi. Nâ sicut illa est vera. ens est ens: ita illa. ly ens est ens: ꝛ sicut illa est vera: nomen est nomen: ita illa ly nomen est nomen. Tertio sequitur: q sicut aliquis terminus prime intentionis vel impositionis habet significatum formale solûmodo ꝛ aliquis materiale ꝛ formale: ita aliquis terminus secunde intentionis vel impositionis habet significatum formale solûmodo: ꝛ aliqs vtrunqz: prima pars est ostensa: qm tam ly homo q̃z ly ens est terminus prime intentionis vel impositionis: ꝛ tñ ly hô hz vtrûqz sigtum: ꝛ ly ens formale solûmodo. scôa ps ꝓbat. Naz ly no-

nomen et

men ꝛ ly ꝓpō sunt termini scđe itētionis vel īpositionis: ꝛ ly nomē hꝫ sigñatū formale solū mō: q̄ꝛ hec est vera ly nomen est nomen. Et ly ꝓpō hꝫ vtrūq̄ꝫ: q̄ꝛ hec nō est vera ly ꝓpō est ꝓpositio: sꝫ bñ quelꝫ istaꝝ: ꝓpō affirmatiua est ꝓpō: ꝓpō negatiua est ꝓpō. Silr̄ ille termin⁹ sylls hꝫ vtrūq̄ꝫ significatū: q̄ꝛ hec nō est vera. ly sylls est sylls: sed bñ quelꝫ istaꝝ a. est sylls. ꝛ b. est sylls dato q̄ a. sit sylls p̄me figure. ꝛ b. scđe. ¶ Quarto sequit̄ q̄ sicut aliq̄s terminus p̄me itētiōis vel impōnis pōt supponere māl̄r ꝛ aliq̄s p̄sonal̄r: ita aliq̄s termin⁹ scđe intētionis vel impōnis pōt supponere p̄sonaliter: ꝛ aliq̄s māl̄r p̄ma pars est ostensa ꝛ scđa ꝓbaṫ. Nam dicēdo nomē est terminus. ly nomē supponit p̄sonaliter: q̄ꝛ pro suo formali significato: ꝛ ita dicendo: ꝓpō vel sylls est oratio. sed dicēdo. ꝓpō est terminus simplex. syllogismus est nomē tā ꝓpō q̄ꝫ ly sylls supponit māl̄ter pro suo materiali significato ꝛc.

Notandum p̄m **Aduerte** circa p̄m correlariū: q̄ nō absolute veꝝ est q̄ q̄lꝫ termin⁹ qui nō est de seipo verificabilis sine additamēto signi mālitatis hꝫ vtrūq̄ꝫ significatum: q̄ꝛ ly ois nō hꝫ vtrūq̄ꝫ significatū: q̄ꝛ nō hꝫ formale: cū nihil significet formal̄r: sꝫ aliq̄l̄r significet: ꝛ tñ nō verificaṫ de seipso sine additamēto signi mālitatis: illa. n. nō est ꝟa: ois est ois: imo nō est intelligibilis sm̄ magr̄m: q̄ꝛ si velles q̄ eēt vera ꝑ 2ᵐ correlariū: tūc hēret soluꝫ sigtuꝫ formale qđ est falsuꝫ: q̄ꝛ sigt seipsum māliter ꝛ silr̄ est de aliis termis nō per se sigtiuis: ergo dꝫ itelligi correlariuꝫ de termis per se sigtiuis. ¶ Aduꝛte 2° circa 2ᵐ correlariuꝫ

Notandum 2ᵐ q̄ nō q̄cūq̄ꝫ terminus hñs tm̄ vnum sigtum habet formale sigtum: imo terminoꝝ hñtium vnum sigtum q̄dam hꝫ tm̄ formale vt ille qui est verificabilis de seipso sine additamento signi mālis: vt ly ens ꝛc. q̄daꝫ hꝫ tm̄ māle vt quicūq̄ꝫ nō per se sigtiuus qui est ꝯsignificatiuus: vt ois nullus buf. baf. a. b. c. Significatum. n. formale est datuꝫ ex impōne: ꝛ māle nāliter inest: loquor de terminis in voce: q̄ꝛ in mente oēs termini nāliter sigñt: sꝫ tñ sm̄ p̄us ꝛ posteri⁹. Ex correlario: ergo magr̄i nō hꝫ̄ q̄ q̄cūq̄ꝫ termin⁹ hꝫ tm̄ vnū sigtum q̄ illud sit formale. De hoc tñ vide ample ꝯtra sūmulas. ¶ Alia duo correlaria sequunṫ ex primis ꝛ de se nota sunt: ideo nihil de ipsis.

¶ Caplm̄ de cognitione terminoꝝ: quando supponunt māliter. ꝛ quando personaliter.

Ut autem cognoscatur q̄ñ termini nāliter supponūt ꝛ q̄ñ p̄sonaliter spāles regule declaranṫ. quaꝝ prima est ista. Ois terminus solū hñs significatū formale est solūmodo p̄sonal̄r supponibilis. patet: q̄ꝛ talis nunq̄ꝫ supponit nisi pro suo formali significato. Ubi gr̄a. de terminis p̄me intētionis vel impositionis vt ens aliq̄d ꝛ hmōi. Exēpluꝫ de terminis scđe intētionis vel impositionis vt termini nomē ꝛ hui⁹.

Ratio huius regule pꝫ: q̄ꝛ ex quo talis terminus hꝫ solum sigtum formale: solum pōt accipi in ꝓpositione pro tali significato formali: sed q̄ñ terminus accipitur pro sigto forali supponit personal̄r: vt pꝫ per diffinitionem suppōnis p̄sonalis: ergo a p̄ ad vltimum q̄ñ terius hꝫ solū sigtum formale supponit personaliter.

¶ Scđa regula est ista. Ois terminus vtrunq̄ꝫ hñs significatum si sibi addiṫ signum mālitatis in ꝓpōne solūmodo māliter supponit. pꝫ q̄ꝛ nō supponit nisi pro suo māli significato ratione signi mālitatis. Exempluꝫ de terminis p̄me itētionis vel impositionis. vt ly homo est ly homo. ly aial est ly aial. tam ly homo q̄ꝫ ly aial stat māliter. Exēplum de terminis scđe intētionis vel impōnis vt ly ꝓpositio est ly ꝓpositio. ly sylls est ly sylls. tam ly ꝓpositio q̄ꝫ ly sylls supponit māliter: q̄ꝛ pro suo māli significato. Signa materialitatis sūt ista ly. iste termin⁹. ista ꝓpositio. ista oratio. ꝛ huiusmodi. sed potissimum est ista vox ly.

Ratio hui⁹ regule pꝫ ēt de se: q̄ꝛ signū mālitatis ꝯhit terminū ad sigtum māle: fuit. n. ad h̄ ipositū a p̄ impositore ad ꝯhendū. s. terminū ad sigtum māle.

¶ Tertia regula est ista. Cuiuscūq̄ꝫ ꝓpōnis extrema sunt termini p̄me intētionis vel impositionis q̄bus non addiṫ signuꝫ mālitatis tam sbm̄ q̄ꝫ p̄tūm supponit p̄sonal̄r vt hō est aial: sor. currit. Et notāter dꝛ si non addiṫ signum mālitatis. q̄ꝛ addito illo supponeret ibi terminus materialiter. per secūdam regulam.

Fundamentum huius regule ꝛ aliaꝝ seq̄ntiuꝫ est: q̄ꝛ talia sūt sbā q̄lia ꝑmittūt eoꝝ p̄dicata. Mō ꝓ regula hēas q̄ p̄dicatū cuiuslibet ꝓpōnis supponit p̄sonal̄r nisi addaṫ signū mālitatis: cuius rō est: q̄ꝛ illud p̄dicatū vel hꝫ tm̄ formale: ꝛ sic supponit p̄sonal̄r: ꝑ p̄mā regulā: vel hꝫ vtrūq̄ꝫ sigtū ꝛ tūc semꝑ ꝓ nobiliori accipiṫ: ꝛ illud est formale: ꝛ lō si nō addaṫ signū mālitatis semꝑ supponit p̄sonal̄r: q̄ꝛ exq̄ est indffns accipiṫ ꝓ nobiliori. Deinde ꝑ fundamētū p̄dictū cū talia sint sbā q̄lia ꝑmittūt eoꝝ p̄dicata p̄dicatū nō ꝑmitit sbm̄ supponere māliter: sꝫ p̄sonal̄r: q̄ꝛ verificaṫ de eo ꝓ sigto formali ꝛ nō māl̄i: vt pꝫ dōo: homo est aial: tam ly homo q̄ꝫ ly animal supponunt personaliter.

¶ Quarta regula est ista. Cuiuscūq̄ꝫ ꝓpositionis extrema sunt termini scđe intentionis vel impositionis. quoꝝ subiectū hꝫ solum significatum formale ꝛ p̄dicatum vtrunq̄ꝫ taꝫ sbm̄ q̄ꝫ p̄dicatuꝫ supponit p̄sonaliter: si predicato non addiṫ signum mālitatis. verbi gratia. signum est ꝓpositio: terminus est sylls.

Ratio huius regule tacta est in tertia: nam p̄dicatum supponit personaliter: q̄ꝛ pro nobiliori significato: ꝛ sbm̄ cum non hēat nisi vnum significatum. s. formale ꝛ personaliter supponit per primam regulaꝫ: ideo vterq̄ꝫ supponit personaliter: ideo hec regula vera.

¶ Quinta regula est ista. Si extrema sūt termini scđe intentionis vel impōnis ꝛ sbm̄ habeat vtrūq̄ꝫ significatuꝫ: p̄dicatū ꝟo silr̄ vtrūq̄ꝫ vel solū formale nō datur regula gn̄alis: q̄m iter/

dum supponit glz illoꝝ ꝑsonalr: iterdū aliter mālr: verbi grā: dicēdo ꝓpō est oīo: ambo ex trema hñt vtrūqꝫ significatū ⁊ ambo ꝑsonalr supponūt. Item si dī ꝓpō est signum sbm hꝫ vtrūqꝫ significatū ⁊ ꝑdicatū solū vnū. s. forma/le ⁊ vtrunqꝫ ꝑsonalr supponit. Sed si dī ꝓpō est nomē: sbm hꝫ vtrūqꝫ significatū: ⁊ ꝑdicatū solum formale: ⁊ tñ subiectū supponit mālr: q̄ꝛ aliter non foret ꝓpositio vera. Itē si dī ꝓpō est terminus cōplexus vtrunqꝫ extremum hꝫ vtrunqꝫ significatuꝫ: ⁊ tñ subiectum supponit materialiter: q̄ꝛ ꝓpositio est falsa.

Si tamen vis hēre ēt regulā nota ꝙ ꝑdicatū semp supponit ꝑsonalr si nō addat signū mālitatis: vt dcm̄ est. Sed ad cognoscēdum q̄lr sbm supponat scias ꝙ cuꝫ talia sint subiecta: q̄lia ꝑmittunt a ꝑdicatio talr supponit sbm q̄lr ꝑdicatū ꝑmittit. Si. n. ꝑtūꝫ supponens ꝑsonalr verificet de sigñato formali subti: subm sup' ꝑsonalr: si aūt ṽificat de significato mali: sbm supponit mālr. Si aūt ꝑdicatum posset ṽificari de vtroqꝫ. s. de māli ⁊ formali subm supponit ꝑsonalr: q̄ꝛ supponit pro nobilioꝛi: h̄ pꝫ discurrēdo ꝑ exēpla. Primum est: ꝓpō est oīo tā sbm q̄ꝫ ꝑdicatū supponit ꝑsonalr: q̄ꝛ ṽificat de significato formali subi. Scdm exēplū: ꝓpō est signū: tam sbm q̄ꝫ ꝑdicatū supponit ꝑsonalr: q̄ꝛ ꝑdicatū pōt ṽificari de subo tā pro sigñato māli q̄ꝫ ꝑsonali: ⁊ supponit pro digniori ⁊ illud est formale sigñatū: supp' ḡ ꝑsonalr. Tertium exēplū: ꝓpō est nomē: q̄ꝛ ꝑdicatū nō pōt ṽificari de subto nisi pro sigñato māli ⁊ nō ꝓ formali: vt pꝫ: iō subm supponit mālr ꝑdicatū ṽo ꝑsonalr. Quartū exēplū: ꝓpō est termin⁹ incōplexus: q̄ꝛ ꝑdicatū nō pōt ṽificari de sbto nisi pro sigñato māli: iō subm supponit mālr: ꝑdicatū ṽo ꝑsonaliter. Ex his mō appet rō huius regule: q̄ꝛ non pōt dari vna regula gñalis: sed due vt diximus.

¶ Sexta regula est ista. Cuiuscūqꝫ ꝓpōnis predicatum est terminus ꝑme intētionis vel ipo/sitionis ⁊ sbm secūde deducto impedimēto signi mālitatis: taꝫ sbm q̄ꝫ ꝑtūm supponit ꝑsonaliter vt spēs est hō. Aliqđ genus est aīal.

Ratio hui⁹ regule est: q̄ꝛ iā ꝑdicatū supponit ꝑsonaliter cū supponat pro digniori: sed cū illud predicatū nō possit verificari de subo ꝓ significato formali: q̄ꝛ ambob⁹ supponētib⁹ ꝑsonalr ista est falsa: spēs est hō: q̄ꝛ cū hō supponat determinate: liceret descēdi sub eo disiūctiue ad oīa sua supposita qđ est falsuꝫ: vt pꝫ descēdēdo: ⁊ isti sūt oēs hoīes: ḡ spēs est ille hō: ⁊ sic de alijs: mō oēs tales sūt false cū ḡ ꝑdicatū nō possit ṽificari de subo. nec pro sigñato māli: nec pro sigñato formali: ꝑdicatū trahit subm ad potius significatū: ⁊ illud est formale: ideo ꝑsonaliter supponit de hoc vide ample ꝯtra sūmulas.

¶ Septima regula est ista. Cuiuscūqꝫ ꝓpōnis subiectū est terminus ꝑme itētionis vel impositionis nō significās formalr se: ⁊ predicatuꝫ scđe deducto ipedimento signi limitātis: sbm supponit mālr ⁊ ꝑdicatū ꝑsonalr: vt hō est nomē. Petrus est noīatiui casus. Et notāter dī non significās formalr se: q̄ꝛ si terminus aliqs significaret se formalr ꝑsonalr supponeret ꝑ ꝑmam regulā: vt ens est terminus trāscēdēs. Item dī sine impedimēto signi limitantis: q̄ꝛ signū vl'e vel particulare eiusdeꝫ gñis: limitat ad suppositionē ꝑsonalē: vt aliqs hō est spēs: vel nullum aīal est genus: tam ly homo q̄ꝫ ly aīal stat ꝑsonalr ꝓpter limitationē signi.

Ratio huius regule est: q̄ꝛ cuꝫ ꝑdicatū stet ꝑsonalr ⁊ nō possit de subo ṽificari nisi ꝓ significato māli: ꝑdicatū trahit subm ad suppōnē mālē: q̄ꝛ talia sūt subiecta q̄lia ꝑmittunt a ꝑdicato: ⁊ non eꝯ. ¶ Pro ṽitate huius regule magr ponit duas ꝯdōnes: pͣ ꝙ subm nō significet se formalr: q̄ꝛ tūc de necītate supponeret ꝑsonalr ꝑ ꝑmā regulā. Scđa deducto impedimēto signi litantis ad suppositionē ꝑsonalē: signū. n. vl'e ⁊ ꝑticulare limitāt ad suppōnē ꝑsonalē: sicut ista vox ly: limitat ad suppōnē mālē.

¶ Dubitat ꝯtra 2ᵐ ꝯdōnē de cā. s. q̄re signa vl'ia ⁊ ꝑticularia limitāt ad suppōnē ꝑsonalē. Duᵐ pᵐ ¶ Similr dubitat. q̄re ista vox ly: cū sit signuꝫ demr̄atiuū: ⁊ ꝯñr ita posset demōstrare significatuꝫ formale: sicut māle q̄re magis trahit ad suppōnē mālē q̄ꝫ ꝑsonalē. Duᵐ 2ᵐ ¶ Ad pᵐ dicūt qdam ꝙ cā est: q̄ꝛ masculinū genus sumptū est ex ꝓpetate rei que est potētia actiua: ⁊ femininū genus sumptū est ex ꝓpetate rei que est potētia passiua ⁊ metaphorice ꝑ silitudineꝫ dr̄ mascu. ⁊ femi. gñis ad aīalia in qb⁹ videmus masculos hēre potētiam actiuā: ⁊ fe. hēre potētiaꝫ passiuā: ⁊ q̄ꝛ h̄ dīa magis repiūt iter significata formalia q̄ꝫ mālia vel saltim expꝛ̄ssioꝛ: ideo termin⁹ ꝑsonalr sumit si signo mascu. vl' fe. gñis sit determinat⁹. Ad pᵐ rñº ¶ Hec rñsio nō vꝫ: q̄ꝛ ēt signum vl'e ⁊ ꝑticulare in neutro gñe limitāt ad suppōnē ꝑsonalē qđ pꝫ: q̄ꝛ dicēdo nullū aīal est genus vel aliqđ aīal est genus: supponit ly aīal ꝑsonalr in vtraqꝫ: vbi sine signo supponeret mālr. Signū ēt in cōi gñe limitat ad suppōneꝫ ꝑsonalē: vt dicēdo oīs hō est spēs: ly hō stat ꝑsonalr. ꝯ rñsionē istam.

¶ Ideo ōdm est alr ⁊ dico duo. Primum ꝙ signa vl'ia ⁊ ꝑticularia mascu. vel femi. vel cōis gñis limitāt semp ad suppōnē ꝑsonaleꝫ. Dico 2º ꝙ signa neutri gñis si addant termīs neutri gñis sm ꝑmā impositionē: silr ad ꝑsonaleꝫ limitāt. Si ṽo addant termīs qui nō sunt neutri gñis ad mālē limitāt. Alia rñsio. Rō ꝑmi est: q̄ꝛ oīs terminus debēs mālr supponē dꝫ esse neutri gñis ⁊ indeclinabile nomē. Sꝫ cū signū vel masc. vel fe. vel cōis gñis non ꝯbat terminū ad neutrū gen⁹: ideo nō limitat ad mālē: sed q̄ñcūqꝫ signuꝫ ꝯcoꝛdat in gñe cū termino dato a ꝑma impōne trahit ad significatū formale: ⁊ q̄ꝛ trahit terminū ad illud genus sm qđ hꝫ significatū formale: ⁊ q̄ꝛ sigñatū formale cōpetit sibi ex impōne: ⁊ h̄ dico de vocalib⁹ ⁊ scriptis. De mētalibus aūt dico ꝙ trahit terminuꝫ mētalem ad illud genus sm qđ hꝫ significatuꝫ formale cōpetēs sibi nālr. Et sic appet ratio scđa: q̄ꝛ q̄ñ terminus discoꝛdat in gñe cuꝫ termino cui addit aut latinitas incōgrua est ⁊ illam non ꝯsiderat logicus: aut trahit terminū ad neutrū genus ⁊ facit mālr stare: q̄ꝛ terminus stans mālr est neutri gñis ⁊ indeclinabile nomē. ¶ Ad 2ᵐ dīnt illi nr̄i amici ꝙ ista vox ly: solū demōstrat sigñatū mālē: ideo limitat ad suppōnē mālē. Ad 2ᵐ Sed si queris: q̄re demōstrat solū signū māle. Dicunt ꝙ cā hui⁹ est: q̄ꝛ illud signū addit termino: mō lꝫ termin⁹ hēat vtrūqꝫ sigñatū. s. māle ⁊ formale: q̄ꝛ tñ sigñatuꝫ formale est ex terminū: māle ṽo nō est ex: sed ipsemet terminus: iō ꝑ illud signuꝫ ly: magis demr̄at māle q̄ꝫ formale cū demr̄at termin⁹: ⁊ ꝯñr ꝙ est itrinsecū ⁊ nō est extrinsecuꝫ. ¶ Hec rñsio nō vꝫ: q̄ꝛ si ista esset cā ꝙ ista vox ly. magis demr̄at sigñatū māle q̄ꝫ formale ꝓpter h̄: q̄ꝛ cū addit termino demr̄at significatū ꝓpinqus ⁊ significatū ꝓpinquius est māle cū sit itrinsecū ⁊ ipsemet termin⁹: sigñatū ṽo formale ꝯ rñsionem.

ꝓo formale sit remotius: qꝛ extrinsecū est. A siñ seqtur ꝙ
oīa ꝓnoīa demōstratiua addita terminis denīfant solūz
significatū mālē: ꝛ sic trahunt ad mālē: vt dicēdo: iste hō
Alia rñsio currit: qđ falsum est: ꝯñtia pꝫ manifeste. ℭ Ideo dicatur
aliter. s. ꝙ illud signum iy. in voce ab imposito re ꝑmo ha
buit ꝙ demōstret significatum māle ꝛ non formale: cuius
signum est: qꝛ nullam variationē casus: aut gnīs bꝫ sicut
alia signa demōstratiua hñt: sed est neutri gnīs ꝛ indecli
nabile nomen: sicut terminus mālr supponens.

ℭ Ex quo sequit̃ ꝙ subalterna illiꝰ: hō est spēs
non est: oīs hō est spēs: nec pticularis est illa:
aliquis hō est spēs: sed illa: aliqđ hō est spēs:
nec singularis eius est aliqua istarū: iste hō est
spēs: ista hō est spēs: sed ista hoc hō est spēs.
Item ꝯdictoriū huius: homo est spēs: nō est
illud: nihil qđ est homo ē spēs: aut nullus ho
mo est spēs: qꝛ tunc duo ꝯdictoria forēt simul
vera: sed illud: nullū hō est spēs: nec subcōtra
rium eiꝰ est: aliqs homo nō est spēs: seu aliqd
qđ est hō nō est spēs: sed istud: aliqđ hō nō est
spēs. Ratio autē quare alique istaꝝ situant̃ in
figura ꝛ alique nō est: qꝛ in aliqbus seruat̃ ea
dem suppositio ꝛ in aliqbus non: vñ oēs pro
positiones existētes in figura debēt habere ꝯsi
milem gñalem suppositionē. Et si dr̃: quare
suppositio mālis semp reqrit signa neutri ge
neris: dicit̃ ꝙ ideo: qꝛ omnis terminus mate
rialiter supponēs est neutri generis ꝛ indecli
nabile nomen ꝫm grāmaticos.

Ratio huius est ꝙ alique illaꝝ situant̃ in figura ꝛ ali
que nō est: qꝛ in aliqbus seruat̃ eadē suppōꝛ
in aliqbus nō: vñ ꝓpōnes existēs in figura debent hre ꝯsi
milem suppōnē gñalē. Et si dr̃: quare suppō māl̃ reqrit
signū neutri gnīs. Dī ꝙ ideo est qꝛ oīs terminus mālr sup
ponēs est neutri gnīs ꝛ īdeclinabile nomen ꝫm grāmati
Dubiūz cos. ℭ Dubitat̃: q̄re nomē mālr sumptū sit īdeclinabile ꝛ
Rñsio ꝑsonalr ꝓo declinabile. ℭ Dr̃ qdā vt sit dr̃ia īter termi
num qñ sumit̃ mālr ꝛ qñ sumit̃ ꝑsonalr. Sed si q̄ris: q̄re
ꝑsonalr sumēdo potius nō est īdeclinabile: sꝫ declinabile
Dicūt duplici de cā. Prima est: qꝛ frequentius sumit̃ ꝑso
naliter q̄ꝫ mālr ꝛ fieret fastidiū ex frequēti vsu eiusdē vo
cis. Scđa cā est: qꝛ drīa casuū est sūpta ex ꝓꝓetatibꝰ reꝝ
noīatiuus. n. īportat actionē: accusatiuus passionē: iđ po
tius agēs sumit̃ ī noīatiuo ꝛ patiēs ī actio: ꝛ ista drīa ma
gis apparet īter signata formalia q̄ꝫ mālia. ℭ Iste nuge
Alia rñsio fantio nō est opus istare ꝯ eas. ℭ Iđ alr dicamꝰ ꝙ tunc
terminꝰ stat ꝑsonalr qñ stat ꝓ signato formali: ꝛ cū stat ꝑ
forali stat ꝓ signato dato ex impōne: ꝛ hoc dico de vocibus
ꝛ scriptis. De mētalibus aūt dico ꝙ hñt ex nā reliqñ ꝓo
stat mālr stat pro significato māli qđ sibi cōpetit nālr: ꝛ hoc
aūt est sine variatione ꝛ declinatione ex natura rei.

ℭ Ex vltima ꝛ penultima regulis seqtur ꝙ ista
nō est bona ꝯuersio: hō est spēs: species est ho
mo: qꝛ ly hō: in ꝑma supponit māliter: ꝛ in se
cunda ꝑsonalr: sed si cōuertit̃ simplr spēs est
ly hō: nec ista est bona ꝯuersio ꝑ accidēs: nul
lū nomē est homo: ḡ homo non est nomē sed
sequit̃: igit̃ aliqd qđ est hō non est nomen.

Et ratio bonum est: qꝛ in conuersione debet rema
nere eadem suppositio generalis.

In hoc cap̄ magr̃ ponit septē regulas ꝯtra q̄s argr̃. Ricius
ℭ Et p̄. ꝯ ꝑmā vbi dr̃: terminus hñs vnūz ꝯ pᵐ re
signū semp stat ꝑsonaliter. Cōtra. qꝛ dicēdo ly. ens est ly glaꝫ ar.
ens: supponit ly ens mālr: ꝛ tñ hꝫ vnū signatū: igit̃ regu
la falsa: ꝯña tꝫ cū minori: ꝛ maior ꝓbat̃: qꝛ vel ly ens pōt
supponere mālr: aut nō: si sic: ꝛ ei addit̃ dictio mālitatis:
igit̃ stat mālr. Si nō igit̃ ista eēt ipropria ly ens: ē ly ens:
ꝓbat̃ ꝯña: oīs ꝓpō in q̄ terminꝰ hñs offm̄ addit̃ termino
circa quē nō pōt exercē suū offm̄ est ipropria: sic pꝫ in illa
oīs ego curro: sꝫ ista est hꝰ: cū in ea ponat̃ ly ly. iuxta ter
minū nō potētem recipe offm̄ suū: vt tu dices: igit̃ ista est
impropria. ℭ Et ꝯfirmat̃: qꝛ nisi ly ens staret mālr: tunc Confirᵒ
iste ꝓpōnes ꝯuerterent̃ ly ens est ens: ꝛ ens est ens pꝫ: qꝛ
subiā ꝛ ꝑdicata ꝯuertunt̃: ꝛ termini seruāt eandē suppō
ne: ꝛ est ꝯsilis denoīatio ꝓpōnuꝫ: vt pꝫ. ℭ Ad pᵐ dī ꝙ ly Ad pᵐ
ens stat ꝑsonalr: ꝛ ꝙ ꝓpō illa nō est impropria. Et cū ar
guit̃: oīs ꝓpō in q̄ ꝛc. ꝯcedit̃: sꝫ negat̃ minor: ꝛ dī ꝙ offm̄
illius dictionis ly. nō est limitādi terminū cui additur ad
stādū mālr: sꝫ ad stādū pro se: aut sibi silr: ꝛ hoc offm̄ ibi ex
ercet: vt pꝫ: ꝛ si dī ꝙ q̄ñqꝫ facit stare mālr ꝯcedit̃: sꝫ hoc est
ꝑ accñs. s. cū addit̃ termio hñti duo signata. ℭ Et ad cō Ad ꝯfir
firmationē negat̃ ꝙ ille ꝯuertant̃: ꝛ dī ꝙ lꝫ subā ꝛ ꝑdica matōēꝫ
ta ꝯuertant̃ ꝛc. ex hoc tñ non seqtur ꝙ ille ꝯuertant̃: qꝛ stri
ctius stat ꝛ dearticularius ly ens in pᵒ q̄ꝫ in 2ᵃ: qꝛ in pᵒ stat
pro se vel sibi silr: ꝛ in 2ᵃ pro oībꝰ entibꝰ: ꝛ est exēpiū sile in
istis: igiꝫ hō currit: ꝛ quelꝫ hō currit: vbi ly hō dearticula
tur in vna ꝓ masculus ꝛ nō in alia q̄ꝫtūcūqꝫ ly hō: ꝛ ly hō
ꝯuertant̃. ℭ Cōtra 3ᵐ regulā arguit̃ sic: extrema istius. ꝯ 3ᵐ re
Adā est ens. sunt pᵃ: ꝛ tñ sꝫm stat mālr. igit̃ rel'a falsa: pꝫ gulā ar.
ꝯña cū maiori ꝛ minor ꝓbat̃: qꝛ ꝑtūm ꝟificat̃ de subto: ꝛ
hoc pro signato māli tñ: igit̃ sꝫm supponit mālr: pꝫ ꝯña:
qꝛ ꝟificari est iferius ad supponē: ꝛ ideo seqt̃: ꝟificatur
mālr: igit̃ supponit mālr ab iferiori ꝛc. ℭ Scđo argr̃ ꝯ ꝯ 5ᵐ re
gntā ꝯsili fundamēto: qꝛ dđoi ꝓpō est terminꝰ dicit regu gulā ar.
la ꝙ ambo stāt ꝑsonalr. Cōtra ꝑtūm ꝟificat̃ de subto taꝫ
pro signato māli q̄ꝫ pro ꝑsonali: vt pꝫ igit̃ sꝫm supponet
vtroqꝫ mō. s. formalr ꝛ mālr. ℭ Tertio argr̃ ꝯtra 6ᵐ siñ ꝯ 6ᵐ re
mō: qꝛ dđoiens est dīo ꝑ regulā ly. dīo stat ꝑsonalr: sꝫ ar gulam.
guit̃ ꝙ mālr: qꝛ ly dīo ꝟificat̃ de subo: ꝛ hoc pro signato
māli ipsiꝰ ꝑdicati. ℭ Quarto argr̃ ꝯ 7ᵐ: qꝛ dđoi hō qui ꝯ 7ᵐ re
legit est nomē. stat ly hō ꝑsonalr: ꝛ tñ ꝑ regulā dēt stare gulam.
mālr igit̃ rel'a fīa: pꝫ ꝯña cū minori: ꝛ maior ꝓbat̃: qꝛ ni ꝯ eādeꝫ
si staret ꝑsonalr nō adderet̃ ei ꝯueniēter relm in masculi arguit̃.
no. ℭ Quinto arguit̃ ꝯ eādē: qꝛ eo dato seqtur ꝙ idē si
gnificatū est ꝑsonale ꝛ māle: ꝯña dī falsuꝫ: ꝛ ꝯñia ꝓbat̃:
qꝛ capio istā: homo est nomē: ꝛ arguit̃ sic: ꝑ regulā subm
stat mālr ꝛ ꝑdicatū formalr: ꝛ ꝓpō est vera ꝛ affirmati
ua: igit̃ subm ꝛ ꝑdicatum stant pro eodē: ꝛ vltra sꝫm ꝛ ꝑ
dicatū stāt pro eodē: ꝛ qđꝫ pro quo stat sꝫm est signatuꝫ
māle: ꝛ qđlꝫ pro quo stat ꝑdicatū est formale: igit̃ idē est
significatū formale ꝛ māle. ℭ Ad ista rñ. ad pᵐ dī negan Ad pᵐ
do ꝙ in ista. Adā est ens: ꝑdicatū ꝟificet̃ de sꝫto ꝓ signa
to māli ipsiꝰ sꝫti. Immo dī ꝙ ꝑdicatuꝫ nullo mō ꝟificat̃
de sꝫto ꝛ ꝓpō est simplr falsa: ꝛ logici acceptāt eā pro fal
sa: ꝛ sic non seqtur ꝙ supponat ly Adā mālr: ꝛ breuiter:
ly Adā: stat ꝑsonalr: qꝛ logici ex cōi ꝯsuetudine: ꝛ ex mō
intelligēdi ꝛ nō absqꝫ rōne non acceptāt ꝙ ꝑdicata ꝑme
intētionia limitēt sꝫm ad standum mālr. ℭ Ad 2ᵐ dī silr Ad 2ᵐ
negādo ꝙ in ista: ꝓpō est terminꝰ: ꝑdicatum verificet̃ de
subo pro vtroqꝫ signato. Sed tñ ꝓ significato formali: ꝛ
hoc qꝛ logici ex ꝯsuetudine ꝯcipiūt ꝑ illā ꝙ vera ꝓpō est
terminꝰ. ℭ Ad 3ᵐ rñ. eodē modo ꝑcise. ℭ Ad 4ᵐ dī ꝙ in Ad 3ᵐ
ista: homo q legit est nomen: ly hō stat ꝑsonalr ꝛ ꝓpō est Ad 4ᵐ
falsa: ꝛ cuꝫ dī ꝙ est ꝯtra regulā: dī negādo: qꝛ regla dicit

ꝙ q̄ñ subiectum est ꝑmet: ꝑdicatum scd̃e: ꝗ ſb̃m:non si-
gnificat formalr̃ se.i.hʒ duo sig̃ata nec ei addat̃ limita-
tio limitãs ad suppõnẽ ꝑsonalẽ:tũc ſb̃m stat mãlr̃:modo
hic addit̃ limitatio.s.illud relatiuũ qui in masculino qd̃
Ad 5m limitat ad suppõnẽ ꝑsonalẽ:vt pʒ. ❡ Ad 5m ꝯcedit̃ totuʒ
nec est incõueniens ꝙ idẽ sit significatuʒ formale ⁊ mãle
respectu diuersoꝝ:nã ly hõ est significatuʒ mãle suiipsius
Petitio ⁊ formale illius termini nomẽ:vt pʒ. ❡ Sed circa dicta
pª sunt petitiones:ꝑma:vtrũ est ꝙ veri hoies sunt significata
Rñsio ꝑsonalia istius termini hõi⁊ ille dictiones hõ i sunt sig̃ta
mãlia. ❡ Rñº ꝙ ħ ideo est:q₂ veri hoies significãtur ab
illo termino hõ:ſm significationẽ ꝑsonalẽ seu faciẽtẽ ter-
minum esse terminuʒ seu formalẽ:que oia pro eodẽ hẽo.
Sed ille dictiones homo sign̄t ab illo termino hõ:nõ ſʒ
significationẽ faciẽtem illũ esse terminũ:aut ſm significa
Nõndũ tionem ꝑsonalẽ. ❡ Pro quo est notãdum ꝙ ille termin⁹
homo:⁊ qlibet alius termin⁹ cathegorematicus hʒ du-
plicẽ significationẽ:vnã per quã sig̃t tm̃ se:⁊ qd̃lʒ sibi sil'e
⁊ per istã non hʒ ille termin⁹ hõ ꝙ sit terminus:sicut nec
res illa que est for.hʒ ꝓpter id qd̃ significat se ⁊ qd̃lʒ sibi
sil'e ꝙ sit terminus:⁊ ista significatio dr̃ significatio mãlis
illius termini. Alia significatio est per quã iste terminus
homo:sig̃t aliud ꝑter se:⁊ ista appellat̃ formalis ⁊ ꝑsona
lis:vtputa significatio que sig̃t veros hoies ⁊ hinc est ꝙ
significata per ꝑmã appellant̃ mãlia:⁊ p scd̃aʒ formalia.
Dubiº ❡ Sed dicta.q̄re scd̃a significatio appellat̃ formalis et
Rñsio ꝑma mãlis. ❡ Rñº ꝙ sicut in nãlibus dr̃ illud appellat̃
forma:qd̃ est cõplemẽtuʒ rei:sicut aia intellectiua est for
ma hois:q₂ est illud per cuius aduẽtũ in mã ꝑsupposita
sit hõ:⁊ illud ꝑsuppositũ aie appellat̃ mãita in ꝓposito:
q₂ p scd̃am significationẽ suꝑuenięntem ꝑme terminus fit
termin⁹:sicut hõ fit homo p aiam:2ª sig̃tio dr̃ formalis.⁊
pª mãlis. ❡ Scd̃a petitio.an sicut ly hõ:hʒ duo significa
2ª Petitio ta:ita suus termin⁹ ifinitus.s.ly nõ hõ:hẽat duo. ❡ Rñº
Rñsio. ꝙ nomino dr̃ pro regula ꝙ semp aut q̄si semp ois dictio
cathegorica hñs duo significata:infinitata:hẽbit vnũ tm̃:
pʒ de ly homo:⁊ ly nõ homo:⁊ econuerso:ois dictio ca-
thegorica hñs vnum significatũ:infinitata hẽbit duo:sic
pʒ de ly terminus:⁊ ly nõ termin⁹. ❡ Tertia petitio.an
3ª Petitio ly ens sit signum mãle suiipsius. ❡ Rñº ꝙ non: sed ꝑso-
Rñº. nale:q₂ significatũ formale dcm̃ est ꝙ est illud ꝙ signifi-
cat̃ a termino ſm significationẽ faciẽtem terminũ eẽ ter-
minũ:modo sic est in ꝓposito:q₂ ly ens sig̃t se ſm signifi-
cationẽ faciẽtem ip̃m esse terminũ. Nam ſm illã signifi-
cationẽ sig̃t oia entia:sicut ly homo:oẽs hoies:⁊ ip̃mmet
est vnũ ens. Ideo ſm talẽ significationẽ significat seip̃m.
Et si dr̃ ꝙ a pari est mãle:ẽt q₂ significat̃ a seip̃o ſm signi
ficationẽ non faciẽtem ip̃m esse terminũ:dr̃ ꝙ nõ est signi
ficatum mãle:neq₃ vʒ ꝯñia ista:ly ens significat̃ a se ſm si-
gnificationẽ non faciẽtem ipsum esse terminũ:igit̃ est si-
gnificatum mãle sui:sed opʒ sic argui si bene aduertis di
cta supiora:ly ens significat̃ a se:⁊ nõ significatur ſm si-
gnificationẽ facientem ip̃m esse terminum igit̃ est signifi-
catum mãle sui:sed añs est falsum:vt patet.

❡ Capl'm de suppositione materiali.

Aterialis suppõ plures ꝯtinet diui
siones:quaꝝ ꝑma est ista. Suppõ-
num mãliũ alia discreta: alia cõis.
Suppõ mãlis discreta est acceptio
termini mãlr̃ supponẽtis cũ ꝓnoie demõstra
tiuo:vt ħ homo est spẽs:iste terminus aial est
genus. Suppõ mãlis cõis est acceptio termi
ni mãlr̃ supponẽtis sine ꝓnoie demõstratiuo
vt hõ est noiatiui casus. Petrus est nomẽ ꝓ-
priũ:vñ ly Petr⁹ ꝑsonalr̃ sumptũ est termin⁹
discret⁹ ⁊ nomẽ ꝓpriũ:sʒ mãlr̃ est termin⁹ cõis
ꝑdicabilis de plib⁹:vʒ de isto termino Petr⁹
in mẽte:⁊ de isto in scripto ⁊ de isto in voce. Si
milr̃ dicẽdo:tu est ꝓnomẽ demr̃atiuũ ſb̃m hu
ius non est ꝓnomen:sed nomẽ indeclinabilr̃
sumptum hñs silr̃ plura supposita.

Aduerte circa diffõnem ꝙ ly acceptio termini mã- Nõndũ
liter supponẽtis in vtraq₃ est loco gñis:
ly cum ꝓnoie demr̃atiuo ponit̃ loco dr̃e:ad dr̃iaʒ suppõ
nis cõis que est acceptio termini cõis sine ꝓnoie demr̃a-
tiuo:sed q̄ñ sumit̃ cum ꝓnoie demr̃atiuo est terminus di-
scretus:q₂ sig̃t tm̃ rem vnã discretã ⁊ distinctaʒ ab alijs.
❡ Suppositio ꝟo cõis dicit̃ rõne termini cõis sic stãtis.
Terminus aũt cõis est qui sig̃t plures res sed vnã impõ
nẽ. De verificatione ꝟo exẽploꝝ est dubium:sed illud de
clarabit̃ in suppõne determinata:ideo nũc relinquo.
❡ Scd̃a diuisio est ista. Suppõnũ mãliũ cõiuʒ
alia determinata: alia ꝯfusa. Suppõ mãlis de
terminata est: acceptio termini mãlr̃ supponẽ
tis sub quo ꝯtingit descẽdere ad oia ei⁹ suppo
sita disiũctiue: vt hõ est termin⁹ cõis: ⁊ isti sunt
oẽs termini hõ: g̊ hoc hõ est terminus cõis:
vel hoc hõ est terminus cõis: ⁊ sic de singulis.
❡ Ex quo sequit̃ ꝙ ista ꝓpõ est vera: hõ non
est noiatiui casus: sicut ista hõ est noiatiui ca-
sus: q₂ sunt due idefinite subcõtrarie: in quaꝝ
ꝑma verificat̃ ſb̃m pro isto termino hõ qui est
datiui vel acti casus mãliter sumpto: ⁊ in alia
pro illi qui est noiatiui casus. Et ita cõcedit̃ ꝙ
amo est verbũ: ⁊ ꝙ amo nõ est ꝟbum: legens
est participiũ: ⁊ legens nõ est ꝑticipiũ: tu est ꝓ-
nomẽ demr̃atiuum: ⁊ tu nõ est ꝓnomẽ demõ
stratiuum: nec sunt iste ꝯtradictorie: sed subcõ
trarie: ideo non cõcedo ꝙ amo est verbum: ⁊
nullum amo est verbũ: tu est ꝓnomen: ⁊ nul-
lum tu est ꝓnomen: q₂ contradictorie.

Dubitatur circa ħ exẽplum hõ est termin⁹ cõis: Dubiũ de exemplo ⁊c̃.
q₂ cũ ista ꝓpositio sit vera: sʒ descẽdẽ
disiunctiue ſm magr̃m sub ly hõ: ⁊ tñ descẽsus non appa
ret verus: q₂ descẽderet̃ sic: ⁊ isti sunt oẽs termini hõ: er-
go ħ homo est termin⁹ cõis vel ħ homo est termin⁹ cõis:
⁊ sic de alijs arguit̃: ꝙ ꝯñs sit falsum: ⁊ añs sit veꝝ ꝓbat̃:
q₂ ħ homo est terminus discret⁹: ergo non est terminus
cõis tenet ꝯñia ab affirmatiua vnius dispati ad negatiuã
alterius: añs ꝓbat̃ duplr̃. Primo q₂ ħ homo est indiui-
duũ de ly homo: sʒ ly homo est spẽs spãlissima: ergo hoc
homo est terminus discret⁹. ❡ Scd̃o fortius. Quicũq₃ argt̃ 2º
termin⁹ solũ p se sumpt⁹ sup' discrete est termin⁹ discret⁹
ly hoc hõ per se sumptũ sup' discrete. igit̃ est terminus di
scretus: maior pʒ: q₂ oppositũ implicat: minor ẽt pʒ p ma
gistrum in exẽplificando de suppõne discreta. Consil'e ar
gumẽtum põt fieri de illa: homo est spẽs: cuʒ ꝓpositio sit
vera: ⁊ ly homo supponit determinate: ⁊ tñ descensus est
falsus: ⁊ isti sunt oẽs termini homo: ergo ħ homo est spe
cies: ⁊ sic de aliis: ꝯñs tñ est falsuʒ pro qualibet parte: q₂ ħ
homo est terminus discret⁹ vt ꝓbatũ est: ergo nõ est ter-
minus

minus cõis ꝛ ꝯñr nõ est spẽs. ¶ Ad h̃ sunt duo modi rñ
Rñ p° dendi famo siores. ¶ Primus est aliquoꝝ dicẽtium ꝙ h̃
hõ est terminus cõis: ꝛ sil'r ꝙ h̃ homo est spẽs: ꝛ ꝯñr ꝯce
dũt ꝙ ly hõ est spẽs subalterna cuꝫ sit supior ad h̃ hõ qd̃
est spẽs spãlissima. Et rõ hoꝝ est: q2 ois terminus stans
mal'r est terminus cõis: cui vi magr̃ assentire: ꝛ cũ ista sit
vera descẽsus est verus: ideo dicũt ꝙ sub ista ꝯtingit de/
scẽdere: hõ est terminus cõis: ꝛ isti sunt oẽs termini hõ: g̃
h̃ homo est termin⁹ cõis: vel h̃ homo est terminus cõis. ꝛ
si ista est vera opꝫ ꝙ hoc hõ est terminus cõis: sic ois ter
minus stans mãle est termin⁹ cõis. ¶ Ad arg'a in oppo^m
pꝫ s'm istos solo. ¶ Ad p^m. n. cum dr̃: h̃ hõ est termin⁹ di/
scret⁹: g̃ non est termin⁹ cõis: ꝯcedunt ꝯñam: sed negant
añs. ¶ Ad p^maꝫ pbationẽ cum dr̃ hoc hõ ꝯtinet̃ sub ly
homo: s3 ly hõ est spẽs spãlissima: neget̃ minor: imo ly hõ
homo est spẽs subalterna: ꝛ ly h̃ hõ est spẽs spãlissima.
Ad 2^m ¶ Ad 2^m pbationẽ negãt maiorẽ. s. ꝙ qcunq3 terminus
pro se sumpt⁹ supponit discrete sit terminus discret⁹: sed
veꝝ est dicunt in suppõne psonali. In mãli ꝟo nõ: sed ter
minus cõis cum pnoie demr̃atiuo stat discrete. Consil'r
rñdẽt ad illã homo est spẽs. He rñsiones indicio meo nõ
ꝯ p^maꝫ valẽt: iõ ꝯtra ipsas arguã. ¶ Primo ꝯtra p^mã arguit̃: p
rñsionẽ te illa est vera: hõ est spẽs subalterna: ꝛ ly hõ suppõit de/
ei. p. terminate: ꝛ tñ descẽsus est falsus: ꝛ isti sunt oẽs termini
homo: g̃ hoc hõ est spẽs subalterna: vel h̃ hõ est spẽs sub
alterna: ꝛ sic de alijs: p' q2 quelꝫ istaꝝ est vera: hoc hõ est
spẽs spã^ma: h̃ hõ est spẽs spã^ma: ꝛ sic de alijs: g̃ quelꝫ illaꝝ
est falsa hoc hõ est spẽs subalterna: ꝛ h̃ hõ est spẽs subal
terna: q2 idem non est spẽs spãlissima ꝛ spẽs subalterna.
arg̃ 2° ¶ Scdo sic. hec opio ꝯcedit ꝙ hec est vera: h̃ hõ est spẽs
spãlissima: tunc arguit̃: ois spẽs spãlissima est pdicabilis
de plurib⁹: sed h̃ homo p te est spẽs spãlissima: ergo erit
pdicabile de pluribus. Quero de qbus pdicat̃: ꝛ ponat̃
casus ꝙ sint tñ tres termini hõ in scripto: p^mi⁹ sit a. scds
b. tertius c. ꝛ pꝫ ꝙ hoc demr̃ando a. non pdicat̃ de plib⁹
mãl'r loquẽdo: q2 nec pdicat̃ de b. nec de c. q2 b. nõ est a.
arg̃ 3° nec c. est a, ꝛ sic de alijs arguit̃. ¶ Ideo fortius sic arguit̃
pbãdo ꝙ h̃ homo nõ sit terminus cõis: q2 quelibet spẽs
spãlissima hꝫ aliquẽ terminũ sub se: spẽs. n. hꝫ idiuiduũ:
sed hoc hõ nullũ indiuiduũ hꝫ sub se p positionẽ: q2 ois
termin⁹ stans mãl'r est cõis: mõ nullus termin⁹ cõis mãl'r
ꝯ scdaꝫ stans est minus cõis q̃ spẽs spãlissima. ergo ꝛc. ¶ Cõtra
rñsionẽ 2^m rñsionẽ arguit̃: tu negas ꝙ quicũq3 supponit discre/
arg̃ p. te sit termin⁹ discretus. Quero g̃ a te ppter qd dr̃ suppõ
discreta: ꝛ nõ potes dicẽ nisi rõne termini discreti: q̃re ꝛc.
Ar̃ 2°. ¶ Scdo sic. ois spẽs hꝫ aliqd̃ indiuiduũ sub se: s3 ly ho/
mo mãl'r stans est spẽs: ergo hꝫ indiuiduũ sub se: sed cuꝫ
non hẽat idẽ indiuiduum qñ stat mãl'r: ꝛ qñ stat psonal'r
non hẽbit ergo istũ hoiem nec illũ: sed aliquẽ terminum
de quo mãl'r verificat̃: sed qõlibet idiuiduũ est terminus
discret⁹: ergo aliqs terminus stans mãl'r est terminus di
scretus ꝛc. Qui volũt hãc opinionẽ sustinere iustũ est ꝙ
2ª rñsio. ad h̃ arg'a rñdeant. ¶ Scds modus rñdendi p^mittit ꝙ
terminus stans mãl'r supponit pro se vel pro sibi sili: hoc
pꝫ p magr̃m in declaratione diffõnis suppõnis mãlis: vbi
dicit ꝙ dicẽdo homo est nomẽ: ly hõ supponit mãl'r: cum
non supponat nisi pro se vel pro sibi sili que sunt sig̃ra mã
lia istius termini homo. ¶ Tũc ad rõnes in oppo^m rñr.
¶ Ad p^mã dr̃ ꝙ ista: hõ est terminus cõis: est vera: ꝛ sil'r
ista: hõ est spẽs: ꝛ ꝙ descẽsus est verus: g̃ hoc hõ est termi
nus cõis: vel hoc hõ est terminus cõis ꝛc. de alijs ẽt: g̃ h̃
homo est spẽs vel h̃ est spẽs. Et cũ tu arguis h̃ homo est
terminus discret⁹. Dico ꝙ veꝝ est: s3 illa ppositio: homo
est terminus cõis: est vera non p se: sed q2 supponit p suo
sili qd̃ est termin⁹ cõis puta pro s'bto huius ppõnis hõ est
aial: vel hui⁹ homo est spẽs: ꝛ talis est termin⁹ cõis: ꝛ est
spẽs: vel sicut iste terminus homo psonal'r sumpt⁹ est ter
minus cõis ꝛ spẽs ad istũ hoiem ꝛ istũ. s. sor. ꝛ pla. ita mã/
liter sumpt⁹ est spẽs ad istos terminos h̃ homo: vel h̃ hõ:
sic. n. veꝝ est ꝙ iste hõ est hõ: ꝛ iste hõ est hõ: ita veꝝ est ꝙ
h̃ homo est ly hõ: ꝛ l3 hõ mãl'r sumpt⁹ sit spẽs: sic ly hõ p
sonal'r sumpt⁹: pro alijs tñ idiuiduis: vt dicit magr̃ in lo/
gica magna in tractatu de suppõnib⁹. ¶ Ad 2^m rõnẽ pꝫ Ad 2^m
rñ° q2 h̃ est vera h̃ hõ est termin⁹ discret⁹: put ly h̃ homo
supponit p se: ꝛ h̃ est vera: h̃ hõ est termin⁹ cõis: put sup
ponit p sibi sili. Sil'r ille due sunt sil' vere: h̃ hõ est spẽs: h̃
hõ non est spẽs: p° put supponit pro sibi sili: 2° put suppo
nit pro se. Hãc sniam cũ magr̃ affirmaret i logica magna
credo eẽ verã ꝛ a nullo habui nisi a magr̃o fũdamẽtal'r.
Ex q̃ seq̃t̃ ꝙ magr̃ sic cor^e ifert ꝟitatẽ. s. ppõnũ p^e ꝛ 2^e. s.
hõ est noĩ casus: ꝛ hõ non est noiatiui casus: ly homo in
vtraq3 stat mãl'r ꝛ est ideclinabile sic: noiatiuo: h̃ homo:
gtõ hui⁹ homo: p° verificat̃ pro h̃ termino hõ vt est noia
tiui casus: 2° ꝟificat̃ pro h̃ termino hõ vt est gti casus vel
dti: q2 tunc nõ est noiatiui casus: l3 sibi sil'e sit noiatiui ca
sus. ¶ Alie due ppõnes amo est ꝟbũ: amo nõ est ꝟbuꝫ.
2° verificat̃ put s'bm illius ppõnis stat mãl'r. g̃ est nomen
ideclinabile sic: noiatiuo h̃ amo gtõ huius amo: si est no/
mẽ indeclinabile nõ est ꝟbũ: p° verificat̃ put s'bm suppo
nit pro sibi sili: puta p illo termino amo posito in illa oro
ne: ego amo pe. vt pꝫ p resolutorũ syll'm: sic: hoc est ꝟbũ
demr̃ando ly amo in illa ppõne: ego amo pe. ꝛ hoc est ly
amo: g̃ amo est ꝟbum. ¶ Alie due ppõnes: legẽs ẽ par/
ticipiũ: legẽs nõ est pticipiũ. 2° est vera put ly legens sup/
ponit pro seipo termino: q2 illud qd̃ est s'bm in illa ppõne
est nomẽ ideclinabile: igit̃ non erit pticipiũ: sed p° reddit̃
vera pro sibi sili: puta pro isto termino legens q ponit̃ in
ista ppõne: ego sum legẽs donatũ. ¶ Alie due ppõnes:
tu es pnomẽ demr̃atiuum: tu non est pnomẽ demonstra
tiuum. 2° est vera put supponit pro se: q2 s'bm est nomẽ in/
declinabile: p^ma est vera put supponit pro sibi sili: puta
pro subiecto huius ppositionis: tu legis.

¶ Suppositio mãlis ꝯfusa est acceptio termini
mãliter cõiter supponẽtis sub quo nõ ꝯtingit
descẽdere ad oĩa sua supposita disiunctiue: vt
tñ homo est nomẽ ꝛ isti sunt oẽs termini ho/
mo: ergo tñ hoc homo est nomẽ: vel hoc ho/
mo est nomẽ: ꝛ sic de singulis: in casu enim an
tecedens est verum ꝛ ꝯñs est falsum.

Aduerte circa exẽpluꝫ qñ non l3 descẽdẽ: q2 casu Nõnd̃
possibili posito añs est veꝝ ꝯñs falsũ vt
ponat̃ ꝙ sint tñ duo termini hõ in mũdo q sint noia: vn⁹
scriptus in lib. meo: alter in lib° tuo: tunc illa est vera tñ
hõ est nomẽ. vt pꝫ p exponẽtes: ꝛ tñ descẽsus est falsus:
ꝛ isti sunt oẽs termini hõ demr̃atis illis noib⁹: ergo tñ h̃
hõ est nomẽ: vel tñ h̃ homo est nomẽ: ꝯñs pro vtraq3 pte
est falsum: imo non tñ hoc homo est nomen.

¶ Tertia diuisio est ista. Suppositionũ mãliũ
ꝯfusaꝝ quedã est ꝯfusa tñ: ꝛ quedaꝫ ꝯfusa di/
stributiua. ¶ Quarta diuisio est ista. Suppõ/
num mãliuꝫ ꝯfusaꝝ tñ: quedã est mobilis q̃/
dam imobilis. Suppõ mãlis ꝯfusa tñ mobi
lis est acceptio termini mãlis supponẽtis sub
quo ꝯtingit descẽdere ad oĩa sua supposita dis
iunctiui: vt tñ homo est nomẽ ꝛ hec sunt oĩa
ly homo ergo tñ hoc homo vel hoc homo: ꝛ
sic de singulis est nomen.

Nōndū **Aduerte** pro declaratione exēpli magri: quō lz descē dere disiūctim: qr est dīa iter disiūctuz et disiūctiuū copulatū ⁊ copulatiuū. Disiūctiua.n.requirit aliquā ptē determinate verā. Disiūctuz vo nō: vn̄ posito φ sor. de se nō sufficeret trahere nauim: nec plato de se: sil' tn̄ traherent nauim: tūc disiūctiua eēt falsa: sor. trahit nauim: vel pla. trahit nauim: qr nulla ps est vera: disiūctuz tn̄ est verū: sor. vel pla. trahūt nauim. ¶ Sed aduerte vlterius φ disiunctū pōt teneri duplr. s. diuisiue ⁊ collectiue: tētum collectiue reqrit verificationē totius disiūcti sil' ⁊ nullus ptis seorsuz vt in casu posito ista est vera: sor. vl' pla. trahūt nauim: collectiue: tenēdo disiunctuz: ⁊ ab illo disiūcto ad disiūctiuā de ɔsilib⁹ terminis nō vz ɔña: vt in casu posito: nec ex ąlz pte disiūcti seqr ipm disiunctū: vt bigrā: nō seqtur: ego differo a te: g̃ differo a te vel a me: añs enī est verū ⁊ ɔñs est flm: qr se' φ nō sum tu: ⁊ ego disiue vo tentū reqrit vificationē vnius ptis seorsuz vt in casu supra ista eēt falsa: sor. vel pla. trahūt nauim: ⁊ a tali disiūcto diuisiue tēto ad disiūctiuam de ɔsilib⁹ terminis: vz ɔña. Copulatuz collectiue tētum reqrit verificationē totius copulati sil' ⁊ nō cuiuslibet ptis seorsuz nec alicui⁹: ⁊ a tali copulato ad copulatiuā factā de ɔsilib⁹ terminis nō vz ɔña: vt in casu supra facto: h̄ est vera sor. ⁊ pla. trahunt nauim: diuisiue vo tētū reqrit verificationē cuiuslibet ptis seorsum ⁊ diuisim: ⁊ ex copulato sequit copulatiua de ɔsilib⁹ termis: seqtur.n. sor. ⁊ pla. currūt: ergo sor. currit ⁊ pla. currit. ¶ Ad ppositum: qn̄ licet descendere disiū●im sufficit collectiue vel diuisiue. In exemplo magistri licet descendere disiunctim collectiue.

¶ Suppositio mālis ɔfusa tn̄ imobilis est acceptio termini mālr cōiter supponētis sb quo nō ɔtingit descēdere: sz si ɔtingeret descēdere descēderet disiuncti: vt necio homo est spēs: ly homo stat ɔfuse tn̄ imobilr: qr nō lz descēdere: vt non seqtur: necio homo est spēs: ⁊ isti sunt oēs termini homo: ergo necio: hoc homo: ⁊ sic de singulis est spēs. Antecedēs eniz est verum ⁊ ɔsequens falsum: si ɔtingeret descendere descenderetur modo dicto.

Nōndū **Aduerte** circa exē^m magri: quō nō lz descēdē disiūctim: qr descēdēdo añs est verū ⁊ ɔñs flm: vt sic ⁊ isti sunt oēs termini homo: g̃ necio h̄ homo vel h̄ homo est spēs: añs est verū: vt pz: ⁊ ɔña falsum. Q̄ autez ɔña sit falsuz: pbat per expōnes suas: qr sic exponit: hoc homo vel h̄ homo est spēs: ⁊ non pōt esse qn̄ hoc homo vel h̄ homo sit spēs: g̃ ista 2ª est flsa: qr pōt esse φ h̄ homo vel h̄ homo nō sit spēs: qr pōt eē φ non sit: ⁊ ɔñr φ nō sit spēs. Posset ēt aliter pbari ɔña esse falsum sic: ɔtingēter hoc homo vel h̄ homo est spēs: ergo non necio h̄ homo vel h̄ homo est spēs: ɔña pz ab equalente ad equalētez: ⁊ añs pbatur: qr hoc homo vel h̄ homo est spēs ⁊ potest esse φ hoc homo vel hoc homo non sit spēs: ergo contingenter hoc homo vel hoc homo est species.

¶ Quinta diuisio est ista. Suppōnū mālium distributiua: q̄dā est mobilis ⁊ q̄dam imobilis. Suppositio mālis distributiua mobilis est acceptio termini mālr supponētis sub quo ɔtingit descēdere ad oīa sua supposita copulatiue: vt oē homo est termin⁹: ⁊ isti sunt oēs termini homo: g̃ h̄ homo ē termin⁹: ⁊ h̄ homo est terminus ⁊c̄. de singulis. Suppō mālis distributiua imobilis est acceptio termini mālr cōiter supponētis sub quo nō ɔtingit descēdere: sed si ɔtingeret: descenderet copulatiue: vt necessario oē homo est spēs: ly hō stat mālr: distributiue imobilr: qr nō licet descēdere: cum non sequat: necio oē homo est spēs: ⁊ isti sunt oēs termini hō: ergo necio h̄ homo est spēs ⁊ necio h̄ homo est spēs: ⁊ sic de singulis. Añs enim est verū ⁊ ɔñs falsum. Verūtn̄ si ɔtingeret descēdere descenderet illo modo. Propt p̄dicta est notādū: φ ista ɔiunctio ⁊ aliqn̄ tenet copulatim: ⁊ aliqn̄ copulatiue: copulati tenet qn̄ copulat terminos vt sor. ⁊ pla. currūt tenetur copulatiue qn̄ ɔiungit ppōnes: vt sor. currit: ⁊ plo mouet. Consilr nota disiūctionis aliqn̄ tenet disiūcti: ⁊ aliqn̄ disiunctiue: tenet disiunctim: qn̄ disiungit terminos: vt sor. vel plato currit: ⁊ tenetur disiunctiue qn̄ disiungit ppositiones vt deus ē vel homo ē asinus.

Aduerte circa exēplum φ descēsus est falsus: ⁊ isti sunt oēs termini homo: g̃ necio h̄ homo est spēs: ⁊ necio h̄ homo est spēs: ⁊ sic de alijs: ɔña est falsum pro qualibet pte: vt supra in suppōne cōfusa mobili pbatum est: ⁊ tn̄ añs est verū vt patet de se. ergo ⁊c̄. — Notandum

¶ Caplm de suppositione psonali.

Consequēter sequit diuisiōes ponere suppōnis psonalis mām ɔcernētis. Quaȝ pma ē ista. suppōnū psonaliū: alia discreta: alia cōis. Suppositio psonalis discreta ē acceptio termini singulis vel cōis cuz pnoie demrātiuo singulis numeri psonalr supponētis vt sor. currit: ille homo disputat. ¶ Ex ista diffōne seqtur ista regula φ ois terminus discret⁹ vel cōis cuz pnoie demrātiuo singulis numeri exñs ps ppōnis discrete supponit siue pcesserit signū distributiuū siue non. Vñ ita stat discrete ly tu in ista: nullus asinus es tu: sicut in ista tu es homo. Suppō psonalis cōis ē acceptio termini cōis psonalr supponētis sine pronomine demōstratiuo singulis numeri vt homo currit.

Aduerte vt supra φ suppō dr̄ discreta rōne termini discreti supponētis sic. Nā termin⁹ singulis ⁊ terminus cōis cū pnoie demrātiuo est terminus discretus. qr sigt rem discretaz. i. distinctā a qualibz alia. Significat rē vnā numero. ¶ Suppositio vo dr̄ cōis ratione termini cōis qui sigt plura eadē ratione. — Notandum pᵐ.

¶ Scōa diuisio ē ista. Suppōnū psonaliū cōmuniū: q̄dā est determiata ⁊ q̄dā ɔfusa. Suppositio psonalis determiata est acceptio termini psonalr supponētis sub quo ɔtingit descendere ad oīa ei⁹ singularia disiūctiue. vt hō currit: ⁊ isti sunt oēs hoīes: g̃ iste hō currit vel iste hō cur. ⁊ sic de singulis. Juxta quā suppōnez

sit h̄

sit hec pͥma rl̃a. Cuiuslʒ pticulares vel idefinite sb̃m supponit deteriate: tã affirmatiue q̃ʒ negatiue: tã i suppõne mãli q̃ʒ psonali. ℭ Scd̃a rl̃a ẽ ista: oĩs termin⁹ cõis que nullũ signũ pcedit: nisi signũ pticulare: supponit determiate: vñ hui⁹ ppõnis hõ ẽ aial: tã sb̃m q̃ʒ p̃tũm supponit determinate: ꝛ si alicui istoꝝ adderet̃ signuʒ pticulare non pp̄ h ipediret̃ suppõ ista. Suppõ ꝯfusa ẽ acceptio termini cõis psonalr̃ supponẽtis sub quo non ꝯtigit descẽdere disiũctiue. vt tm̃ homo est risibilis: ly hõ stat ꝯfuse: ꝛ non oʒ disiũctiue descendi vt patebit.

Notandum pm

Aduerte q̃ suppõ dĩ determinata rõne ꝟificationis termini cõis: q: ad h q̃ termin⁹ stet determinate reqrit̃ q̃ ꝟificet̃ ꝓ aliq̃ supposito determinato: vñ si ista est vera: aliqs hõ currit: vel ista: hõ currit: reqrit̃ q̃ p̃tũm ꝟificet̃ determinate de aliq̃ supposito sb̃ti: puta: aut qd̃ iste hõ currit: vel iste hõ currit ꝛ sic de singulis: ita q̃ nũãris oĩb⁹ suppositis p̃tũm ꝟificet̃ determinate de aliquo illoꝝ. ℭ Aduerte 2° q̃ suppositio dĩ ꝯfusa: q: nõ requirit̃ q̃ ꝟificet̃ pro aliq̃ supposito determinato: vñ illa est vera tm̃ hõ est risibilis: vbi ly hõ stat ꝯfuse tm̃: ꝛ nõ oʒ q̃ p̃dictũm verificet̃ pro aliq̃ supposito determinato dõ: ꝛ isti sunt oẽs hoies: igĩ tm̃ iste homo est risibilis vel tm̃ iste hõ est risibilis: q: oẽs iste sunt false: sed verificat̃ pro suis suppositis in confuso vt paulo infra dicetur.

Notandum 2m

ℭ Tertia diuisio est ista. Suppõnũ psonaliũ ꝯfusaꝝ: q̃dã est ꝯfusa tm̃ ꝛ q̃dã ꝯfusa distributiua.

ℭ Quarta diuisio ẽ ista. Suppõnũ psonaliũ cõfusaꝝ tm̃ q̃dã est mobil' ꝛ q̃dã imobilis. Suppositio psonalis cõfusa tm̃ mobilis ẽ acceptio termini psonalr̃ supponẽtis sub quo ꝯtigit descẽdere ad oĩa sua supposita disiunctim: vt oĩs hõ est aial: ꝛ h sunt oĩa aialia: ergo oĩs hõ est h aial: vel h aial ꝛc̃. de singulis. ℭ Iuxta quam suppõnẽ sit hec pͥma regula. Cuiuslʒ vl̃is affirmatiue p̃tũm si fuerit terminus cõis deducto impedimẽto stat ꝯfuse tm̃ mobilr̃ vt oĩs hõ est aial: ly aial ꝯstat ꝯfuse tm̃ mobilr̃: dico si fuerit termin⁹ cõis: q: si foret termin⁹ discret⁹ staret discrete: ẽt dico sine ipedimẽto ad excludẽdũ alia signa: vñ dõ oĩs hõ dẽ est aial: ly aial est p̃tũm vl̃is affirmatiue ꝛ termin⁹ cõis: ꝛ tm̃ non stat ꝯfuse tm̃: sʒ distributiue vt patebit. ℭ Secũda rel̃a. Cuiuslʒ exclusiue pͥmi oꝛdĩs: cuius nota exclusionis nõ negat̃ sb̃m si fuerit terminus cõis deducto oĩ alio ipedimẽto stat ꝯfuse tm̃ mobilr̃. vt tm̃ hõ currit tm̃ hõ non currit: vtrobiq̃ supponit ly homo ꝯfuse tm̃ mobilr̃. ℭ Suppõ psonal' ꝯfusa tm̃ imobil' ẽ acceptio termini: cõis psonalr̃ cõiter supponentis sub quo nõ ꝯtingit descẽdere: sed si cõtingeret descẽderet̃ disiũctim: vt nec̃io hõ est aial suppoonit ly homo isto mõ: q: cum nullo debito medio: sequitur ergo necessario ille homo vel ille homo ꝛc̃. de singulis est aial: q: añs est veruʒ ꝛ consequens falsum: tamen si contingeret descendere descenderetur illo modo.

Notandum pm

Aduerte p̄ q̃ suppõ dĩ ꝯfusa: q: nõ reqrit ꝟificationẽ pro aliq̃ supposito determinato: ꝛ dĩ mobilis: q: lʒ moueri siue descendi sub illo ad sua supposita disiũctim: ꝛ ideo in ꝯfuso est disiũctum collectiue ꝛ nõ diuisiue teneat̃. Ex his pʒ p° regula q̃ p̃tũʒ vl̃is affirmatiue stet ꝯfuse mobilr̃: q: lʒ descẽdẽ ad oĩa sua supp° disiunctim: vt oĩs hõ est aial: ꝛ h sunt oĩa aialia: ergo oĩs hõ est hoc aial vel h aial ꝛc̃. de singulis illud disiũctũ tenet̃ collectiue ꝛ nõ diuisiue: qñ. n. tenet̃ diuisiue: lʒ iferre disiũctiuam de eisdẽ terminis: qñ ꝟo tenet̃ collectiue nõ licʒ vt h. ℭ 2° regula ẽt pʒ. s. q̃ sb̃m exclusiue pͥmi oꝛdinis: cui⁹ nota exclusiõis nõ negat̃ stat ꝯfuse mobilr̃: vt tm̃ hõ currit: q: lʒ descẽdere disiũctim sub eo: nõ. n. stat istã eẽ verã qn ista ꝟa sit ad quã descẽdim⁹: vt pʒ. ℭ Aduerte 2° q̃ suppositio dĩ imobilis: q: nõ lʒ descẽdẽ. Immobile. n. i. non mobile: q: nõ possim⁹ moueri sub termino q̃ ad descẽsuʒ: vt nec̃io hõ est aial: ista ꝓpõ ẽ ꝟa vtʒ p exponẽtes suas q̃ sit hõ ẽ aial: ꝛ nõ põt eẽ qn hõ sit aial: igĩ nec̃io hõ ẽ aial: ꝛ tm̃ nõ licʒ descẽdẽ: ꝛ isti sunt oẽs hoies: igĩ nec̃io iste hõ vel iste hõ: ꝛ sic de singulis est aial: añs. n. est veꝝ vt pʒ: ꝛ ꝯñs fl̃m: q: ꝯtingẽter ille hõ vel ille homo est aial: igĩ nõ nec̃io ille homo vel ille hõ est aial: tenet ꝯña: ꝛ añs ꝓbat̃ p suas exponẽtes sic: ille homo vel ille hõ est aial: ꝛ põt eẽ q̃ ille homo vel ille hõ non sit aial. Ista eẽt vera: q: põt eẽ q̃ ille hõ non sit: igĩ põt eẽ q̃ ille homo non sit animal.

Notandum 2m

ℭ Huic suppõni annectunt̃ regule pͥma ẽ ista. Cuiuslibet ꝯditionalis affirmatiue de terminis cõibus deducto impedimẽto alteri⁹ signi quilibet illoꝝ supponit confuse tm̃ imobiliter: vt si homo est: aial est. tãʒ ly homo q̃ʒ ly animal stat confuse tm̃ immobiliter.

Dubium difficillimũ est: quõ sb̃m añtis ꝯdõnalis supponat ꝯfuse imobilr̃: q: lʒ descẽdẽ sb̃ eo vt in exẽplo magr̃i: si hõ est aial est: igĩ si ille vel ille hõ ẽ aial est: ꝯña ista est optima: q: nõ põt añs eẽ veꝝ qn ꝯñs sit veꝝ: igĩ supponit ꝯfuse mobilr̃. ℭ Ad h du᷑ plẽs rñsiones iuenio: verũtñ ne itellm inuenũ ꝯfundã in pñtia solũ rñsionẽ rõnẽ magr̃i tangã: alias aũt rñsiones vide ꝯ suppõnes. Magr̃. n. vult in. 8. arg'° scd̃i dubij pͥncipal' sue q̃drature: vbi ample hãc mãm determinat q̃ sb̃m añtis supponat imobilr̃ ꝛ inuit rões. ℭ Quaꝝ p° est: q: oa opp'" q̃ ꝯfundat̃ mobilr̃ sb̃m añtis: tũc arg' sic: nõ est maioꝛ rõ q̃re plus ꝯfundat̃ mobilr̃ sb̃m añtis q̃ʒ ꝯñtis in oꝛdie oĩco sp ad ꝯdõnalẽ: q̃ declabo qd velit oĩe ex itẽtione magr̃i: sʒ non ꝯfũdit̃ mobilr̃ sb̃m ꝯñtis vt ꝓbabo: igĩ nec añtis. ꝓbo minoꝛẽ: q: dõ aial est si hõ est: nõ vʒ: ꝛ h sũt oĩa aialia: igĩ h aial vel h aial est si hõ est: q: añs est nec̃iuʒ ꝛ ꝯñs ꝯtingẽs: ꝛ ẽt hinc ad mille annos añs est veꝝ ꝛ ꝯñs fl̃m. ℭ 2° ratio: q: si ꝯfũdat̃ mobil' sb̃m añtis: igĩ p aduẽtũ signi distributiui staret ꝯfuse distributiue mobilr̃: vt sic dicendo: oĩs hõ mouet̃: si oĩs hõ currit: ly hõ ex pte añtis staret ꝯfuse distributiue mobilr̃: ꝛ sic liceret descendẽ copulatiue: qd̃ est falsuʒ: vt isti sunt oẽs hoies: igĩ oĩs hõ mouetur si ille hõ currit ꝛ oĩs hõ mouet̃ si ille hõ currit: ꝛ sic d̃ singulis: ꝛ pʒ q̃ ꝯñs est fl̃m. ℭ Ad formã arg'ⁱ cũ dĩ: q̃ lʒ descẽdẽ sub sb̃to añtis: dĩ q̃ descẽsus est bonus: sed h gr̃a mãe est ꝛ non gr̃a forme: est gr̃a mãe: q: ꝯñs est nec̃iuʒ nõ est aũt gr̃a forme: q: nõ vʒ in oĩb⁹: ꝛ hoc p̃cise dĩc magr̃ in loco p̃allegato. ℭ Cõtra hãc rñsionẽ arguit̃: q: descẽ/

Dubiuʒ

Rñsio

p° rõ

2° rõ

Ad formã argumẽti.

ꝯ rñsionem.

fus vʒ in oibus: ergo est gr̄a forme: ꝯn̄a tenet ⁊ an̄s ꝓbatur: qꝛ si non: da instātiam in aliquo: qꝛ dicit ph̄s. 8. phy/ si. ꝙ ille nō soluit qui ꝓpositionē interimit: ⁊ ꝓpter qd̄ sit falsa non ondit: non ḡ sufficit negare an̄s nisi des instantiam. ¶ Ad hoc dicūt qdam assignādo instātiam ꝙ non lʒ descēdere sub s̄bto an̄tis huius: si homo nō currit risibile non currit: ⁊ isti sunt oēs hoies: ḡ si iste homo vl' iste homo nō currit. risibile nō currit. ¶ Sed ꝯ. descēsus factus sub ista ꝯditionali assignata non est sil's in forma alteri descēsui h⁹ ꝯditionalis: ergo instātia nō est ad ꝓpositum: ꝯn̄a tenet ⁊ an̄s ꝓbat᷑: qm̄ an̄tia non sunt sil'a rōne h⁹ ptis: qm̄ ꝯditionales ille nō sunt sil'es in forma: cuʒ cathegorice sue non sunt sil'es in forma. ¶ Ego aūt al'r sum solitus rn̄dere ⁊ assigno instātiam: qꝛ sub s̄bto ꝯn̄tis non lʒ descēdere: ⁊ si dicis ꝙ nō est sil's modus arguēdi descēdere sub an̄te ⁊ descēdere sub ꝯn̄te: dico ꝙ lʒ non sit sil's modus arguēdi absolute: est tn̄ sil's rōne note ꝯditionalis: quō hoc sit verum vide ꝯtra suppōnes aperte.

¶ Scd̄a regula: cuiuslibet reduplicatiue affirmatiue p̄dicatum si fuerit capax cōfusionis ⁊ nō habuerit aliunde impedimētum stat cōfuse tm̄ imobiliter: vt sor. inq̄ʒtum homo est animal: ly animal stat illo modo.

Dubiū **Dubium** est quō p̄dicatum reduplicatiue stet imobiliter: qꝛ lʒ descēdere disiūctim sub eo vt in exēplo magr̄i: ⁊ ista sunt oia aialia: ergo sor. inq̄ʒtū homo est h̄ aial vel hoc aial ꝙ descēsus sit bonus pʒ: qꝛ nō pōt an̄s esse ver̄ sine ꝯn̄te: ꝙ an̄s sit ver̄ pʒ: ꝙ ꝯn̄s etiam sit ver̄ ꝓbat᷑ p exponētes que sunt sor. est homo. ⁊ sor. est hoc aial vl' hoc aial: ⁊ si aliqd est homo illud est hoc aial vel hoc aial: ⁊ pʒ ꝙ oēs iste exponentes vere sunt: ḡ ipsa exposita est vera: sic ergo p̄dicatum stat ꝯfuse mobiliter.

R̄nsio. ¶ Ad h̄ dubiū plures rn̄siones inuenio q̄s dicā ꝯtra suppositiones: pro nūc dabo rn̄sionē magr̄i quā puto verissimā qcqd dicāt alij: dicat᷑ ḡ ꝙ non lʒ descēdi sub p̄dicato reduplicatiue disiūctim: qꝛ an̄s est ver̄ ⁊ ꝯn̄s fl'm: ꝙ an̄s sit ver̄ pʒ: ꝙ ꝯn̄s non sit ver̄ ꝓbat᷑: qꝛ 3ª exponēs est falsa que est illa: ⁊ si aliqd est homo illud est hoc aial vel h̄ aial: qꝛ illa est vna cōditionalis: cuius ꝯn̄s non seq̄tur ex an̄te: imo oppo^m ꝯn̄tis stat cum an̄te: ergo nō est vera: ꝓbo an̄s: nam oppo^m ꝯn̄tis: tunc stat cum an̄te: qū ex eo sit vna copulatiua poss'is: modo illa copulatiua est poss'is: aliqd homo: ⁊ illud est hoc aial vel hoc aial demr̄ando oia aialia p̄n̄tia: non dico tn̄ ꝙ sit vera nūc: sed est possibilis: qꝛ pōt esse vera: ⁊ hinc ad cētum annos erit vera.

¶ Tertia r'la cuiuslʒ modalis in sensu cōposito h̄n̄tis terminum cōeʒ nō distributiuū: supponit ille terminus confuse tm̄ imobiliter: vt necessario homo est aial. Impossibile est hominē non esse: qꝛ non lʒ descēdere vt patet.

Nōndū **Aduerte** circa exēpla: ⁊ p̄mo circa p̄mū descensus est falsus sub isto termino hō ⁊ ēt sub illo termino aial. ¶ Primū declaro. s. sub isto termino hō: et isti sunt oēs hoies: ḡ necc̄io hic homo vel hic hō est aial: h̄ ꝯn̄s est fl'm: qꝛ ꝯtingēter h̄ hō vel hic hō est aial: ⁊ sub isto termino aial ēt descensus est falsus: ⁊ h̄ sunt oia aialia: ḡ necc̄io hō est hoc aial vel hoc aial: hec est falsa: qꝛ ꝯtingēter hō est hoc aial vel hoc aial. ¶ Scd̄m exēplū clarum est: vt dd̄o: impos'e est hoiem non eē aial: qꝛ ly hoiem stat ꝯfuse imobil'r: qꝛ non licʒ descēdi: ⁊ illi sunt oēs hoies: ḡ impos'e est hūc hoiem vel hūc hoiem non eē aial: ꝯn̄s est fl'm: qꝛ pos'e est hūc hoiem vel hūc hoiem non eē aial.

¶ Quinta diuisio est ista. Suppōnū p̄sonaliuʒ distributiua: ⁊ q̄dā est mobilis ⁊ q̄dā imobilis. Suppō p̄sonalis distributiua mobilis est acceptio termini p̄sonal'r supponētis sub quo cōtingit descēdere ad oia sua supposita copulatiue: vt ois homo currit: ⁊ isti sunt omnes homines: ergo iste homo currit ⁊ ista homo currit: ⁊ sic de singulis: quare concludit᷑ ꝙ ly homo stat confuse distributiue mobil'r.

Aduerte ꝙ h̄ suppō dr̄ distributiua rōne t̄mini distributiui. ¶ Distribuit᷑ āt t̄min⁹ ı tūc qn̄ stat pro oib⁹ suis suppositis: dr̄ āt mobil'r: qꝛ lʒ moueri ⁊ descēdi ad sua suppo^ta ꝓ qb⁹ suppōit: ex^{tr} āt clar̄ ē de se. Notandum

¶ Isti suppōni sūt an̄exe iste regl'e. p̄ma ē ista. Cuiuslʒ ꝓpōnis vl'is affirmatiue s̄bm̄ stat cōfuse distributiue mobil'r. vt ois hō currit. qlʒ hō disputat. qōlʒ aial mouet᷑. tam ly hō q̄ʒ ly aial stat distributiue mobil'r. ¶ Scd̄a regula. Cuiuslʒ vl'is negatiue de cōsucto mō loquēdi tā s̄bm̄ q̄ʒ p̄tūm. si fuerit termin⁹ cōis nō impedit⁹ supponit ꝯfuse distributiue mobil'r vt nullus hō est asin⁹. taʒ ly hō q̄ʒ ly asin⁹ stat cōfuse distributiue mobil'r. Dico de consucto mō loquēdi: qꝛ hm̄ōi vl'is negatiue. Ois homo animal non est: non stat ly animal qō est predicatum distributiue: sed confuse tm̄.

Aduerte ꝙ tres ꝯditiones req̄runt᷑ ad hanc regulā. ¶ Prima ꝙ s̄bm̄ ⁊ p̄tūm sit terminus cōis al'r. n. nō eēt capax ꝯfusionis ⁊ distributiōis. ¶ Secūda. ꝙ nō sit ipedit⁹. s. p aliud signū: qꝛ si duo signa caderēt supra eūdē terminuʒ nō staret distributiue mobil'r: vt dicēdo. nullus hō est ois asinus. ly asin⁹ nō star distributiue sʒ ꝯfuse tm̄. ¶ Tertia ꝯditio ꝙ ista vl'is sit de cōsueto mō loquēdi: qꝛ hui⁹ negatiue. ois hō aial non est: ly aial qō est p̄dicatum non stat ꝯfuse distributiue sed ꝯfuse tm̄. ad hoc ḡ ꝙ vl'is negatiue s̄bm̄ ⁊ p̄dicatuʒ stent confuse ⁊ distributiue. he tres ꝯditiones debent seruari. Nōndū

¶ Tertia regl'a. Cuiuslʒ p̄ticularis vel idefinite aut singulis negatiue de ꝯsucto mō loq̄ndi p̄dicatū si fuerit termin⁹ cōis deducto impedimēto alteri⁹ signi stat ꝯfuse distributiue mobiliter: vt aliqs hō nō est asin⁹. aial nō est lapis. sor. nō est capra. in his oib⁹ p̄dicata stāt ꝯfuse distributiue mobil'r. Adueniēte tn̄ ipedimēto alteri⁹ signi nō sic starēt. vn̄ dicēdo sor. non est ois hō. nō supponit ly hō ꝯfuse distributiue. sʒ determiate vt ondet᷑. ¶ Quarta regl'a. Cuiuslibet exclusiue affirmatiue p̄mi ordinis p̄dicatū si fuerit termin⁹ cōis deducto ipedimēto alteri⁹ signi supponit ꝯfuse distributiue mobiliter vt tm̄ aial est hō. ly hō supponit illo mō.

Et he regule patēt per p̄cedētes: qꝛ tres ꝯsil'es limitationes requirunt᷑ pro veritate eorum.

¶ Suppositio p̄sonalis distributiua imobilis est acceptio termini cōiter p̄sonaliter supponentis: sub quo nō ꝯtingit descēdere: sʒ si ꝯtingeret

generet

geret: descēderet copulatiue. vt nescio ois hō est aial: ly hō sic supponit: qm̄ nō seqr cū debito medio: ergo nescio ille hō est aial: ⁊ sic de singul' qꝛ añs est ver̄ ⁊ ꝯñs est falsū. ¶ Iuxta suppōnē istā sit pma hec regl'a. Cuiuslz ꝯdōnalis de termino distributo supponit termin' ꝯfuse distributiue imobilr in ordie ad totā ꝯdōnalez: vt si oē aial currit ois hō currit. tā ly hō q̄z ly aial stat distributiue imobilr: qꝛ nō lz descēdere: ⁊ hoc in ordine ad totā ꝯditionalem.

Nōndū **Aduerte** quid velit dicere in ordine ad totā ꝯditionalez. ⁊ nō vult dicere vt qdaz rudes dnt q magr velit q nō lz descēdere in ordine ad totā ꝯdōnalem. i. sil' ⁊ semel sub añte ⁊ ꝯñte. qꝛ vel sil' vl' p se descēdat nō lz. vt ocm̄ ē. Vn̄ in ꝯdōnali d̄ termis cōib' nō distributis vt dicēdo. si hō ē aial est. lz sbm ꝯñtis hēat pl'a supposita q̄z sbm añtis tñ lz descēdere sil' descēdēdo sub vtroq̄ vt pz: qd tñ cēt ꝯ magrm in. 8. argumēto scdi dubij pncipalis sue q̄drature q idē termin' pt hre diuisam suppōnē si ꝯsideret vt est ps cathegorice: ⁊ si ꝯsideret vt est ps hypothetice. Naz dicēdo si hō est aial est tā ly hō q̄z ly aial stat determiate vt est ps cathegorice. stat aūt ꝯfuse imobiliter. vt est ps hypothetice. ¶ Silr dicēdo. si oē animal currit ois hō currit. tā ly homo q̄z ly aial stat ꝯfuse distributiue mobilr vt est ps cathegorice. stat autem imobilr vt sunt ps hypothetice. vide ipsum non credas mihi.

¶ Scda regula. Cuiuslz exceptiue ppie tam affirmatiue q̄z negatiue illō a quo fit exceptio stat ꝯfuse distributiue imobiliter. vt ois homo preter sor. currit. Nullum animal preter hominem est rationale: tā ly homo q̄z ly aial stat distributiue imobilr. qꝛ nō lz descendere.

Nōndū Aliq̄ est excepti/ua ppa ⁊ aliq̄ i ppria. **Aduerte** q notāter dicit magr exceptiue ppie: qꝛ aliq̄ est ppria ⁊ aliq̄ ipropa. Ad exceptiuam ppriā reqrunt due ꝯditiones. Pria. q illō a q̄ fit exceptio stet ꝯfuse ⁊ distributiue: ex q̄ seqr q illa est i ppa: aliqs hō pter sortē currit. 2ª reqrit q ps ex̄ capta sit terminus iferior ad illō ex q̄ fit exceptio: ⁊ ex h seqr q illa est impropa. ois hō pter hoiem currit. hec āt est ppa. ois hō preter sor. currit. qꝛ habet illas duas conditiones.

¶ Tertia regula. Cuiuslibz modalis in sensu cōposito hñtis terminū distributum suppōit termin' ille ꝯfuse distributiue imobilr vt nescio ois homo est aial. oēm hoiem esse aial est scitū a me. qꝛ nō lz descendere: verūtñ. si aliqñ possit descendi. hoc erit grā materie. qꝛ oppositū consequentis repugnabit antecedenti.

Ritius ꝯ distinctiones suppōnis discrete arguit p ꝯ distinctiones suppōnis determiate argr 2ª. Ar 4ª ꝯ distinctionē tantū confuse mobilis

Hec vltima regula cum suo notando est de se nota.

Contra illa que dnr i h ca. argr. Et pº ꝯtra diffōnes suppōnis discrete ⁊ arguit sic: sbm isti' propositionis. talis hō currit. demrato sor. albo. nō suppōit discrete. ⁊ tñ accipit ibi cuz pnoie demra: iuo singul' nui igit diffō mala. ꝯñia tz cum minori: qꝛ ly talis est pnomen demrātiuum: ⁊ maior pbat. qꝛ ly hō. supponit cōiter. qꝛ p oibus talibus ⁊ silibus sor. vt pz. ¶ 2º argr ꝯ diffōnez determiate sic: sbm in ista: ois hō est aial nō stat determiate ⁊ tñ sub eo lz descēdere de sor' ad oia supposita disiūctie. igit diffō mala: ꝯñia tz cū maiori: qꝛ ly hō stat distributie.

⁊ minor pat: qꝛ sub illo sbo lz descēdere copulatiue. igit a fortiori disiūctiue. ¶ 3º argr ꝯtra diffōnez ꝯfuse tñ mobilis sic: sbm in ista hō est aial: nō stat ꝯfuse tñ mobiliter. ex q̄ stat determiate. ⁊ tñ sibi ꝯpetit diffō suppōnis confuse tñ mobilis. igit diffō mala: ꝯñia tz cū maiori: ⁊ minor pbatur. qꝛ sub eo lz descēdere de sor' ad oia sua supposita disiūctim. vt pz. ¶ 4º argr ꝯtra ꝯfusaz tñ imobilez sic in ista: nescio hō est aial. stat ly hō. ꝯfuse tñ imobilr. ⁊ tñ sibi nō cōpetit diffō magri. igit illa diffō ē mala. ꝯñia tz cū maiori. ⁊ minor pbat qꝛ diffō magri est ista. suppō ꝯfusa tñ imobilis est acceptio ⁊c. sub quo nō lz descēdere disiūctim: tñ si liceret. i. si esset dēptuz impedimētū descenderetur disiūctim. mō sub illo subto. s. sub ly hō. nō lz descēdere disiūctim. vt pz neq̄ si esset dēptuz ipedimētum descenderet disiūctim. sed disiūctiue. vt pz. qꝛ restaret ppō indefinita. igit ⁊c. ¶ 5º. arguit ꝯtra diffōnem distributiue sic. sbm in ista. hō est aial. nō stat distributiue. vt pz. ⁊ tñ licet descendere copulatiue. vt pz. igit diffō mala. ¶ 6º ⁊ vltio arguit ꝯtra illaz regulā in qua di q cuiuslz ppositionis vlis affirmatiue pdicatū stat ꝯfuse tñ mobiliter. ¶ Contra. pdicatum in ista. ois hō est hec subta. vel hec sba ⁊c. non stat ꝯfuse tñ. ⁊ tñ est pdicatum ppōnis vlis affirmatiue. ⁊ est capax ꝯfusionis. igit diffō mala. ꝯñia tenet cum maiori. qꝛ dato opposito. s. q staret confuse ⁊c. seqtur q sub eo liceret descendere infinitum. ⁊ minor pbat. quia si illud predicatuz nō esset capax ꝯfusionis. hoc ideo esset qꝛ ipsum esset terminus discretus: sed hoc nō obstat: qꝛ illud pūm est terminus cōis supponēs p tot pro q̄z supponebat ille terminus sba in ista: sub cuius pdicta descendebatur. s. ois hō est sba ergo. ⁊c. ¶ Pro rñsione ad ista est sciendum q diffōnes date a magro in hoc caº sic intellecte vt vba sonant non sunt bone. ⁊ ideo opus est limitare illas. qbus limitat patebit sol'o argumentoꝝ. Ponendoꝝ igit diffōnes limitatas per ordinē di q suppō discreta est acceptio termini discreti in ppōne: aut cōis cū pnomine demrōtiuo sbe singularis nūi. Et suppō cōis est acceptio termini cōis in ppōne sine tali pnoie. Suppositio āt cōis diuidit: qꝛ q̄dam est determiata: q̄dam ꝯfusa. Suppō determiata est acceptio termini ⁊c. sub quo lz descēdere ad oia sua supposita. i. singularia disiūctiue. ⁊ eꝯ ascēdere. exm dicimus q in ista. hō est albus. ly homo stat determiate: qꝛ sub eo lz de sor' descendere cuz debito meº ad oia sua supposita disiūctiue. ⁊ eꝯ ascēdere. i. ex ppositione in qua est ly homo. lz cum debito meº de sor' inferre vnā disiūctiuā. ⁊ eꝯ ex illa disiūctiua inferre illam ppōnem. exm. lz sic arguere. homo est albus. ⁊ isti sunt oēs hoies. igit iste homo est albus vel iste hō est albus. ⁊ sic de alijs. ⁊ eꝯ. iste homo est alb'. vl' iste hō est alb' ⁊c. ⁊ isti sunt oēs hoies. igit hō est alb'. ¶ Sz suppō ꝯfusa est acceptio termi ⁊c. sub q̄ nō lz descēdere de sor' ad oia sua supposita disiūctiue: vel si lz descēdere: nō lz eꝯ ascēdere. exm. dicim' q in illa. ois hō est alb'. ly homo. stat ꝯfuse ⁊ nō determiate: qꝛ lz sub eo liceat descēdere disiūctiue sic oi homo ē alb'. ⁊ isti sunt oēs hoies. igit iste homo est alb'. vl' iste hō ē alb' ⁊c. nō tñ lz ascēdere sic iste homo est albus: vl' iste hō ē alb' vel iste homo est alb'. ⁊ isti sūt oēs hoies. igit ois homo est alb'. qꝛ añs est ver̄. ⁊ ꝯñs falsum. vt patet. ¶ Suppō ꝯfusa diuidit. qꝛ q̄dam est ꝯfusa distributiua: ⁊ q̄dā ꝯfusa tñ. ¶ Suppō confusa distributiua est acceptio termini ⁊c. sub q̄ iaz lz descēdere copulatiue ⁊ eꝯ ascēdere vl' si iam nō lz liecbit dēpto ipedimēto. signi nō distribuentis illum terminū. exm in vtraq̄ istaꝝ. ois homo est animal: ⁊ nescio ois hō est aial. stat ly hō ꝯfuse. qꝛ sub vno lz descendere ⁊ ascēdere. s. sub pº: ⁊ sub 2º iaz nō lz: lz liecbit dēpto si' nō distribuētem. s. dēpto ly nescio. ¶ Et notantur dixi dempto signo nō distribuēte. qꝛ in ista. nō nullus hō cur/

argr 3º. ꝯ diffōnez ꝯfuse tñ immobil'.

argr 5º ꝯ diffōnē distributiue argr 6º ⁊ vltio.

Nōndū

rit. ly hō nō stat ꝯfuse: ⁊ tñ dēpto ly nō. licebit descēdere
copulatiue. ¶ Suppō āt ꝯfusa tm̄ est illa q̄ est ꝯfusa so/
lū sic q nō est distributiua. Suppō ꝯfusa distributiua di/
uidit̄. q2 q̄dā est mobil: ⁊ q̄dā imobil: mobilis est illa sub
q̄ lz descēdere copulatiue ⁊ ascēdere de forma. vt ois
hō est aial. ¶ Immobilis āt est illa q̄ est ꝯfusa distributi/
ua s3 iā sub ea nō lz descēdere sic ⁊ ascēdere: vt necio ois
hō est aial. ¶ Suppō ꝯfusa tm̄ diuidit̄. q̄dā. n. est mobil' ⁊
q̄dā imobilis. ¶ Mobil' est illa q̄ est ꝯfusa ⁊ nō distrib' ⁊
sub ea lz descēdere disiūctim. ⁊ eꝫ ascēdere. exm̄ de ꝑdica/
to isti'. ois hō est aial. Immobil' āt ē illa q̄ est ꝯfusa ⁊ ñ di/
stributiua: ⁊ sub ea ñ lz descēdere disiūctim ⁊ ascēdere. s3
dēpto ipedimēto lz descēdere ⁊ ascēdere disiūctiꝫ vl' disiū
ctiue. Et sic itellexit Paulus ista. Ul' alr. suppō ꝯfusa tm̄
imobil' est illa q̄ ē ꝯfusa. ⁊ ñ distributiua ⁊ sub ea ñ lz de/
scēdere disiūcti de for'. ¶ Stantib' istis diffōnib' q̄ꝫ licet
aliq̄ ñ sint oio satisfaciētes sūt tñ satis bone. Rn̄. ad argu
Ad pm̄ mēta. Ad pm̄ pꝫ solō. q2 dr̄ q illō ꝓnomē demfatiuuꝫ nō
Ad 2m̄ est ꝓnomē sbe. ⁊ sic argm̄ ñ ꝓcedit. ¶ Ad 2m̄ dr̄ q ly homo
stat distributiue ⁊ ñ deteriate: ⁊ dr̄ q q̄uis liceat descēdere
disiūctiue: ñ tñ lz eꝫ ascēdere qd̄ reqrebat̄ : q2 ñ seqt̄. iste
Ad 3m̄ hō est alb' vel iste hō est alb'. igit̄ ois hō est alb'. ¶ Ad
3m̄ dr̄ q in illa. hō est aial ly hō. stat deteriate: ⁊ cū dr̄ q stat
ꝯfuse tm̄ mobilr: q2 lz descēdere disiūctim: dr̄ q vltra req
Ad 4m̄ rit̄ q stet ꝯfuse. vt pꝫ i diffōne. ¶ Ad 4m̄ dr̄ q i ista. necio
hō est aial ly hō stat ꝯfuse tm̄ imobilr: ⁊ cū ꝓbat̄ q nō. q2
dēpto ipedimēto nō licebit descēdere disiūctim. s3 disiun
ctiue: dr̄ q magr̄ per disiūctim. intellexit disiūcti vl' disiū/
Ad 5m̄ ctiue. ¶ Ad 5m̄ dr̄ q sbm isti'. hō est aial. stat determiate
⁊ cum dr̄ q lz descende copulatiue. rn̄. q h nō est de for'
Ad vltm̄ qd̄ reqrebat̄ de itētione magri. ¶ Ad vltm̄ dr̄ q illō pre/
Qō dicatuꝫ supponit discrete: ⁊ supponit cōiter. ¶ S3 circa
Propter solōnem hui' vltimi argumēti mouet̄ talis qō. an. s. ptūꝫ
negatiua in ista vlt. ois hō est h vt h vel h sba sit termin' cōis vl' di/
argr̄ p. scretus. ⁊ q̄liter in ista ꝓpōne supponat. ⁊ ar̄ ad ptes. ⁊ p
ꝓbādo q ille nō sit termin' discret' ⁊ appellet̄ illud ptūꝫ
a. ⁊ ar̄ sic. p illud qd̄ nō est termin' nō est termin' discret'
s3. a. nō est termin'. igr̄ nō est termin' discret'. ꝯña tꝫ cuꝫ
maiori. ⁊ minor ꝓbat̄. Naꝫ aggregatū ex lapidib' nō est
Ar 2o. lapis. igit̄ a simi aggregatū ex termis nō est termin'. ¶ 2o
sic. nullus termin' discretus v̄ificat̄ de termino cōi distri
buto hñte plā supposita. s3 ly. a. v̄ificat̄ de termio cōi di/
stributo. ⁊ hñte plā supposita. igit̄ nō est termin' discret'
ꝯña tenet cū maiori: q2 alr vnū eēt multa. ⁊ minor pꝫ in il
argr̄ 3o la. ois hō est hec: vel h vl' h: sba. ¶ 3o. ar̄ sic. illō qd̄ suppo
nit p multis nō est termin' discret' s3 a. supponit ꝓ mltis.
igit̄ ⁊c̄. ꝯña pꝫ cū maiori. ⁊ minor ꝓbat̄. q2. a. v̄ificat̄ de
sbto suo p multis. ⁊ posset ꝯfirmari argumēto facto sup.
argr̄ 4o ¶ 4o ille termin' q est supra aliū nō est termin' discret' :
s3 a. est supra aliū. igit̄ nō est termin' discret'. ꝯña pꝫ cum
maiori. ⁊ minor ꝓbat̄ p logicos dicētes disiūctū eē supi'
argr̄ 5o ad quālꝫ sui ptem. ¶ 5o nullus termin' stās ꝯfuse ē termi
nus discret'. s3. a. stat ꝯfuse. igit̄ ⁊c̄. ꝯña tꝫ cum maiori. ⁊
minor ꝓbat̄. q2 a. nō est resolubile in disiūctiuā: cui' nul/
Ar 6 la pōt assignari cā nisi q stat ꝯfuse. vt pꝫ. ¶ 6. a. est vnus
purus termin' : ⁊ nō est pur' termin' discretus. igit̄ erit
cōis. ꝯña tenet cū minori. ⁊ maior. ꝓbat̄. ois termin' cō/
plexus est vn' pur' terminus. a. est terminus cōplexus.
igit̄ ⁊c̄. ꝯña tꝫ cū minori. ⁊ maior ꝓbat̄. ⁊ suppono q ter
mini se habeāt in ordine. sic lapides in cumulo : q̄ stāte ar̄
sic. qlꝫ lapis aggregatus in cumulo est lapis. igit̄ quilꝫ
terminus cōplex' est termin'. tꝫ ꝯña ex silitudine. ⁊ añs
ꝓbat̄. q2 sic ille cumulus factus ex lapidibus albis. ⁊ ar̄
sic. quilꝫ lapis aggregatus est albus igit̄ qlꝫ talis est la/
pis albus. ⁊ vltra. igit̄ qlꝫ talis est lapis ⁊ vnus lapis q2
lapis ⁊ vnus lapis ꝯuertunt̄. Oēs ꝯñe sunt note pter pm̄.

ꝯtest de intētione magri argumēto 5o. pmi dubij. vbi vult In opm̄ ⁊ ꝓpte
q ista. sor. est alb'. subordinet̄ isti. sor. est sor. alb'. ¶ In affirma
oppositū ar̄ si. a. nō eēt termin' discret' cū sit termin' igit̄ tia ar̄ p
eēt termin' cōis. ꝯñs falsuꝫ. igit̄ ⁊ añs. q ꝯñs sit fl'm ꝓba
tur. q2 si a. eēt termin' cōis: tūc ꝯfunderet̄ ꝯfuse tm̄ ⁊ iret̄
in ifinitū vt argutū est supra. ¶ 2o. ar̄ sic. a. nō est termin'
cōis ⁊ est termin'. igit̄ est discret'. ꝯña tꝫ cū minori. ⁊ ma
ior ꝓbat̄ sic cuilꝫ termino cōi substātiuo in ꝓpōne pōt cō
grue addi signū distributiuū nullo alio subitellecto. s3 a.
nō ꝯgrue pōt addi signū tale. igit̄ nō est cōis. ꝯña tꝫ cum
maiori. ⁊ minor ꝓbat̄: q2 nō ꝯgrue dr̄. ois hec sba vel hec
sba: vel h sba est hō. nisi subitelligat̄ ens : sic̄ nō ꝯgrue dr̄
ois sor. vel pla. vl' cicero est aial. ¶ Rn̄o. ad istud dum̄ pre po distō
mitto. iiij. distōnes. po dupl'x est termin' ꝓpe dict' ⁊ cōiter duplex
seu improꝓe dict' terius ꝓpe dict' est ille q est simplex lo/ ē termi
gicaliter loq̄ndo de simplici. vt ly hō. Termin' cōiter di/ nus
ctus est ois terius siue sit ꝯplex' siue incōplex'. ¶ 2o distō 2o distō
duplex est terius cōis. s. ꝓpe sūptus ⁊ cōiter sumpt': ter/ dupl'x ē
minus cōis ꝓpe sūptus est ille q est simplex seu incōplex' terminus
logical'r ⁊ sigt multa. s3 termin' cōis cōiter sūptus est ille cōis
qui sigt. multa. ⁊ h siue ipse sit ꝯplexus logical'r siue non
sic esset istō disiūctuꝫ sor. vel pla. siue in voce siue in mēte:
qd̄ rōne ptium sigt multa. ⁊ p multis in ꝓpōne suppōit.
¶ 3o distō est. q a sili duplex est termin' discretus. s. ꝓprie 3o distō
sumptus. ⁊ est ille q est incōplexus logical'r ⁊ sigt vnū dupl'x ē
vt ly sor. ⁊ cōiter sumpt' est ille q ꝯponit̄ ex mltis termis terminus
discretis ꝓpe sumptis. vt ly sor. siue pla. ¶ 4o distō est ista. discret'
aliquem terminū suppone cōiter aut discrete est duobus 4o distō
modis. s. ꝓprie ⁊ iproꝓe: ⁊ h iux̄ ꝯsonātiam termini cōis
aut discreti ꝓpe vel iproprie sumpti. ¶ Istis visis ponan po ꝯ
tur. iiij. ꝯnes po. Illud disiūctum nō est ꝓprie terminus p ꝫ
ex po distōne: ⁊ ꝓbat̄ ratione. Nā sic aggregatum ex lapi
dibus nō est lapis s3 lapides ita aggregatū ex termis q̄
le est illud disiūctum nō est termin' s3 termi. ¶ Corm̄. a. Corm̄
non est termin' cōis nꝫ discret' ꝓpe ꝓbat̄: q2 ꝓpe non est
termin'. igit̄ ⁊c̄. ¶ 2o ꝯ rn̄. a. est termin' cōis iproꝓe. ꝓba 2o ꝯ
tur. ois termin' ꝯplex' stās in ꝓpōne p multis est cōis im
proprie. a. est hꝫ. igit̄ ⁊c̄. ꝯña tꝫ cū minori ⁊ maior pꝫ ex di
stōne 2o. ¶ 3o ꝯ. a. termin' discretus iproprie ꝓbat̄. oē com 3o ꝯ
plexum ex termis discretis ꝓprie sūptis termin' discret'
improprie. a. est hꝫ igr̄ ⁊c̄. ꝯña tꝫ cuꝫ minori : maior pꝫ ex
3o. distōne. ¶ Corm̄. 2o disiunctum. s. a in ꝓpōne supponit Corm̄
cōiter ⁊ discrete : loq̄ndo de supposibus iproprijs pꝫ ex
2o ⁊ 3o ꝯne. ¶ 4o ꝯ. a. supponit coll'r plibus supposibus di 4o ꝯ
scretis ꝓprie sūptis. ⁊ nō vna ꝓbat̄. oē ꝯpositū ex plibus
terminis cathegorematicis: q̄rū qlꝫ est discretus suppo/
nit multis supposibus discretis: ⁊ nō tm̄ vno. s3. a. est hꝫ.
igitur ⁊c̄. ꝯña tꝫ cum minori. ⁊ maior patet ex diffōe sup
pōis. Nam cum suppō sit acceptio termini. i. termin' ac/
ceptus in ꝓpōne seqtur q q̄ncūq3 in ꝓpōne ponet̄ vnū di
siunctum ex multis teris discretis ibi erunt multe suppō
nes discrete: ⁊ illud disiūctum supponet multis suppōni
bus discretis: ¶ Ex his seqtur rn̄o. ad argā. ¶ Ad pm̄ dr̄ Ad pm̄ dr̄
q ꝓbat q a. in v̄itate. ⁊ ꝓprie nō est termin' : nec cōis nec
discretus: ⁊ q ꝓprie non est terminus: qd̄ conceditur. vt di/
xit po ꝯ. ¶ Ad 2m̄ dr̄ q maior illa. s. nullus termin' discre/ Ad 2m̄
tus v̄ificat̄ de termino cōi ⁊c̄. non est vera absolute. s3 tm̄
de termino discreto ꝓprie sumpto quale non est illō disiū
ctum. ¶ Ad 3m̄ dr̄ silr q illa maior non est absolute vera. Ad 3m̄
Sed habet veritatem de termino discreto ꝓprie sumpto. Ad 4m̄
¶ Ad 4m̄ rn̄r. silr oino. dici tm̄ possꝫ q disiūctum nō est ꝓ
prie supius cum non sit in ꝑdicto : sed ista solō nō iret ad
vim argumenti. ¶ Ad 5m̄ dr̄ q ille maior habet v̄itatem Ad 5m̄
de termino discreto ꝓprie sumpto quale non est illud di/
siūctuꝫ de q̄ dici pt q supponit cōiter ⁊ ꝯfuse tm̄ mobilr.
Et si ar̄. igit̄ licet descendere disiunctim negatur ꝯñtia

q: non sub q̃lz termino stāte ꝯfuse tm̄ mobilr̄:lz descēdē/
re disiūctim:sȝ bn̄ sub q̃lz termio cōi ꝓpe sūpto:q̃liter nō
Ad 6^m est in ꝓposito. ¶ Ad 6^m negat̃ ꝙ a. sit vn⁹ purus termin⁹.
¶ Et ad ꝓpōnē negat̃ minor de v̄tute s̄monis.s.a.est ter
minus ꝯplex⁹:sȝ bn̄ ꝯcedit̃ ꝙ a.est ꝯplexū ex termis: ⁊
illud volūt logici cū dicunt ꝙ a.est termin⁹ complexus.
¶ Ad argumēta ēt post o^m rn̄r. tenēdo ꝙ a. sit terminus
Ad p^m cōis. Ad p^m pȝ sol̃o ex sol̃one sexti argum̄ti an o^m. ¶ Ad
in opp^m scðm dī ꝙ illa maior hȝ v̄itatē de termino cōi ꝓpe sum/
dicitur pto: ⁊ non absolute. ¶ Sȝ dubitat̃ ꝯtra p̄mā ꝯnē ꝓbādo
Ad 2^m ꝙ illud disiūctū.s.ista sba vl̃ ista sba vl̃ ista sba ē ꝓpe termi
Du^m ꝯ p nus: p̃ sic. illud disiūctum est v̄e ⁊ ꝓprie oīo. igit̃ est v̄e ⁊
mā ꝯnē ꝓprie terminus. tenet ꝯn̄a ab inferiori ad suum supi⁹ af/
Ar p firmatiue. ¶ Scðo. illud disiūctum est v̄e sig^m ōrōnis cō
Ar 2° stitutiuum. vt ps ⁊c̃. igr̃ est v̄e terminus. tȝ ꝯn̄a. ⁊ añs p
Ar 3° bat̃: q: est v̄e illud q̃ apphēso venimus ⁊c̃. ¶ Tertio. il/
argr̃ 4° lud disiūctum est p̄di^m. igit̃ est v̄e ⁊ ꝓpe terminus. tȝ ꝯn̄a
itez ab inferiori ad suū supius: q: non tenemus p̄dicta ni
si terminos. ¶ Quarto illud disiunctum subordinat̃ v̄e
vni termino simplici: ⁊ vni intētioni. igit̃ est v̄e termin⁹.
tenet ꝯn̄a. ⁊ añs ꝓbat̃ sic. q̄ñcūq3 s̄bm alicuius ꝓpōnis ē
intētio aut subordinat̃ intētioni simplici: ēt p̄dictū est h̄:
sed s̄bm istius vocalis.s. ois hō est ista sba: vel ista sba ⁊c̃.
subordinat̃ vni intentioni simplici. igit̃ ꝓpūm. ¶ Ad ista
Ad p^m rn̄r. Ad p^m negat̃ ista ꝯn̄a: est v̄e oīo ⁊ ꝓprie. igit̃ est ter/
minus ꝓprie: ⁊ cum dī ꝙ af ⁊c̃. negat̃. Immo dī ꝙ termi
nus ꝓprie sumptus non est supius ad ōrōnem: ⁊ si dicitur
oīo diffinit̃ per terminum. dī ꝙ non: sed per terminum:
cuius aliq̃ pars aliq̄d sepate sig̃t: sic ꝙ tota illa descriptio
sonat ho . oīo est cōplexum ex terminis si bn̄ ꝯsiderabis.
Ad 2^m ¶ Ad 2^m negat̃ ꝙ illud disiūctum sit v̄e sig^m: sed est sig^a:
nec est illud quo apphēso deuēimus in cognitione alicu
Ad 3^m ius. Sȝ bn̄ est illa. quibus apphēsis ⁊c̃. ¶ Ad 3^m dī pro
nunc negādo illam ꝯn̄am. illud disiūctū est ꝓūz. igit̃ est
terminus ꝓprie sumptus: ⁊ dī ꝙ terminus ꝓprie sumpt⁹
Ad 4^m non est superius ad ly ꝓpūm. ¶ Ad 4^m similiter negatur
illa ꝯn̄tia. subiectum subordinatur vni simplici intentio/
ni. igitur ⁊ ꝓpūm. ⁊c̃. patet solutio.

¶ Caplm̄ de signis confundentibus.

Pro maiori euidētia dictoȝ ponen
de sunt aliq̄ regule termioȝ viz cō
fundēdi hntiū: q̄ruȝ p̄ma est ista.
p^a r^a ¶ Oē signū vl̃e affirmatiuū termi
nū sequētē se imediate ꝯfūdit ꝯfuse distributiue
mobilr̄. ⁊ mediate sequētez si fuerit termin⁹ ca
pax sue ꝯfusionis ꝯfundit ꝯfuse tm̄ similr̄ de/
ducto ipedimēto alteri⁹ signi: vt ois hō ē aial.
aut ois hō aial nō est vtrobiq3 supponit. ly hō
distributiue: ⁊ ly aial ꝯfuse tm̄. Et notāter dī. si
fuerit capax ꝯfusionis. ꝓpter terios singulēs
q nō pñt cōiter suppōere. Scðo ꝓpter tales ꝓpō/
nes: vidēs oēm hoiem est aial. Asin⁹ cuiuslz
hois currit. vbi nec ly aial. nec ly currēs ꝯfun
dit̃. q: nō gradit̃ v̄t⁹ signi vsq3 ad p̄dicatuȝ ex
quo est ps subi. Dī h̄o deducto ipedimēto al
teri⁹ signi: q: in ista ꝓpōne. nō ois hō est aial.
nō supponit ly hō distributiue sȝ deteriate per
vnā regulā ꝑtinētē ad hāc māȝ. vȝ q̄cq̄d mo/
bilitat imobilitatū imobilitat mobilitatū. i. q̄ð
lȝ signū hn̄s viȝ distribuēdi aliquē terminuȝ si

ipsuȝ repit nō distributū facit ipsuȝ stare distri
butiue: ⁊ si ipsuȝ repit distributū facit eū stare
nō distributiue. i. deteriate vel ꝯfuse tm̄. Exem
plū p̄ni. sub3 hui⁹ hō currit stat nō distributi/
ue. iō adueniēte signo vli stabit distributiue di
cēdo. ois hō currit. Et q: iā stat distributiue.
iō adueniēte alio signo ꝯgrue. stabit nō distri/
butiue. vȝ. nō ois hō currit. ¶ Itē notādū ꝙ
si duo signa affirmatiua edūt sup eūdē termi/
nū faciūt illū stare deteriate: vt tu differs ab oī
hoīe. Et si vnū fuerit affirmatiuū ⁊ reliquū ne
gatiuū itez faciūt ipsuȝ stare deteriate vt tu nō
differs ab hoīe: nō glz hō currit. etiaȝ si ambo
sūt negatiua ⁊ imediate cadāt sup eūdē faciūt
illuȝ stare deteriate. vt nō nullus hō currit. Si
aūt mediate cadāt ita ꝙ mediet termin⁹ distri/
butus: faciūt illū stare ꝯfuse tm̄. vt nullus ho/
mo nō currit. pȝ ꝙ ly currēs stat ꝯfuse tātū: q:
illa ꝓpō equalȝ isti. glib3 hō currit. vbi currēs
stat ꝯfuse tātum. Silr̄ dōo: nō aliqs hō nō est
animal. supponit ly aial confuse tātum: vt pȝ
per suam equalētem. vȝ. glib3 homo est aial:
vbi li animal stat confuse tantum.

Nota p̃ pro limitatione huius regule tres regulas.
p^a r^a ¶ p^a q̄ñ sig^m vl̃e affirmatiuū addit̃ recto ex pte
Notan/ sbi: ⁊ seqtur obliqu⁹: totū aggregatū ex recto ⁊ obliquo
dum p^m stat ꝯfuse distributiue mobilr̄: vt in h̄ exēplo. glȝ asinus
bois currit. totū h̄. asin⁹ bois currit stat distributiue mo
2^a r^a bilr̄. ¶ Scða regl̃a. q̄ñ obliqu⁹ p̄cedit rectū ⁊ obliquus
distribuit̃: tūc rect⁹ seq̄ns obliquū stat ꝯfuse tm̄: sic ⁊ p̄di
catū. nā tūc s̄ct⁹ se tenet ex pte p̄dicati: vt i exēplū. cuiuslz
3ª bois asin⁹ currit. ly asin⁹. ⁊ ly currit stāt ꝯfuse tm̄. ¶ Ter
tia regl̃a: q̄ñ signū vl̃e affirmatiuū est ps sbi: vis ei⁹ si trā
sit in terminū mediatū: sȝ solū imediatū distribuit: vt dicē
do: vidēs oēm hoiem est hō: ly hō stat deteriate: ⁊ rō ē: q:
p̄dit vim cū sit cathegorema. Dē q̄ signū vl̃e affirmatiuū
terminū imediate sequētē secū ei⁹ deteriatione se tenētez
ex pte eadē extremi ꝯfundit ꝯfuse distributiue mobilr̄: ⁊
mediate sequētez se nō se tenētē ex eadē pte extremi. ⁊ ei⁹
determiationē ꝯfundit ꝯfuse tm̄ mobilr̄. Et h̄. si termin⁹
fuerit capax ꝯfusionis: ⁊ deducto ipedimēto alterius si/
gni. Iste due ꝯditiones vltime gn̄ales sūt oib⁹ regul̃ hui⁹
capl̃i. ¶ Prima gn̄alis est: si termin⁹ fuerit capax ꝯfusio
Termi/ nis: vn̄ ꝯtingit terminū nō eē capacē ꝯfusiōis 2^r. ¶ Pri^o
nus nō q̄ztuȝ est ex pte ipsi⁹ termi nō potētis recipe ꝯfusionez: ⁊
ē capax h̄ est q: nō est termin⁹ cōis: sȝ singularis. Scðo q̄z^m est ex
ꝯfusiōis pte signi dātis ꝯfusionē: lȝ tn̄ q̄ztū est ex pte ipsi⁹ termi sit
dupl̃r. capax ꝯfusionis: vt dōo vidēs oēm. hoiez eē aial: ly aial
nō est capax ꝯfusionis: q: illā nō pōt dare ex q̄ est ps sbi:
lȝ termin⁹ de se sit capax ꝯfusionis cū sit terminus cōis.
Scða ꝯditio gn̄alis est deducto impedimēto alterius si/
gni: p qua ꝯditione declarāda ponit vnū p̄n^m declaratum
iiij. regulis. Quicquid mobilitat imobilitatuȝ ⁊c̃. ꝙ pau
lo post declarabitur. ⁊ regula sic limitata continet duas
partes. p^a pars duas ꝯditiones hȝ. p^a est terminū sequen/
tem se imediate: que patet ad diiam nō imediate sequen/
tem. 2ª est eius determinatione se tenēte ex eadē pte extre
mi: vt dicendo. quelȝ singularis alicuius vlis ē vera. ly ali
cuius vlis stat ꝯfuse distributiue mobiliter: q: q̄si rectus

precedit obliquum vtrūq꜄ se tenet ex parte vnius extre-
mi: sed qñ obliqu⁹ ꝓcedit rectuꝫ obliqu⁹ se tenet ex parte
sbti: ⁊ rectus ex pte ꝑdicati: vt dādo. cuiuslꝫ hois asin⁹ cur
determi rit: ly asin⁹ nō stat distributiue: sꝫ ꝯfuse tm̄. ¶ Determina
natio ali tio. n. alicuius termi in ꝓposito potest eē tribus modis.
cui⁹ ter- Uno⁹ sicut adiectiuū sequēs: vt dicēdo. ois hō albus cur
mini pt rit. Scd̄o⁹ si est relatiuū i eadē cathegorica vt ois hō q̄ē al
eē tripl'r bus currit. Tertio⁹ si sit obliqu⁹ imediate seq̄uēs ipsū ter
minum vt qlꝫ singl'is alicui⁹ vl'is est ꝟa: ⁊ qd̄lꝫ illoꝝ dter
minatiuū stat sicut terminus determinatus. ¶ Scd̄a ps
regule hꝫ ēt duas ꝯditiones. Prima est terminū imedia-
te sequētem se nō ex eadē pte extremi. Scd̄a ⁊ ei⁹ deteria
Dubiū tionem si hꝫ illā. Iste patēt ex dictis. ¶ Aduerte vnū pul
chrū du^m q̄re aliq̄s terminus est distributiu⁹: ⁊ aliq̄s nō:
⁊ q̄re aliq̄s terminus distribuit: sb̄m ⁊ nō ꝑdicatuꝫ: aliq̄s
Rñsio ꝟo eꝯ. Querit ergo que est cā diuīsitatis. ¶ Ad hoc rñ-
det magr̄ in 49⁰ argumēto tertij dubij ꝑncipalis q̄drature.
⁊ dicit nō est aliq̄ alia cā hui⁹ diuersitatis nisi in ipo si
ue nā rei. ¶ Nemo. n. sciret dare cām q̄re ly ois distribu
at. ⁊ nō ly aliq̄s nisi impōnēꝫ: quo ad vocē vel scripturā.
⁊ nām rei: quo ad terminos mētales. ⁊ sic pꝫ cā huius re
Notan- gule: ⁊ oium aliaꝝ huius capl'i. ¶ Aduerte 2⁰ ꝓ declara
dum 2^m tione huius ꝑncipij. Quicq̄d mobilitat imobilitatū: imo
bilitat mobilitatuꝫ ꝙ magr̄ ponit. iiij. regulas. q̄ indigēt
limitatione. ⁊ lꝫ vario mō apd̄ diuersos limitent: vt ꝯtra
suppōnes adducā: tm̄ breuiter hic tāgā nr̄am opinionē.
vñ dico ꝙ 4ª regula nulla limitatione indiget: ⁊ tres aūt pª
vnica limitatione indigēt. s. ꝙ illa duo signa imediate ca
dant supra eūdeꝫ terminuꝫ: qd̄ itelligo sic. ꝙ vis illoꝝ si-
gnoꝝ ꝑ cadat in illum terminuꝫ: ita ꝙ iste terminus ꝑ re
cipiat vim illoꝝ signoꝝ: vt dicēdo: tu es differēs ab omni
hoie: ⁊ dicēdo. nō qlibet hō currit ⁊ dicēdo. nō nullus hō
currit: ly hō in oibus istis. ꝑ recipit vim illoꝝ signorum.
¶ Et sic soluunt instātie que solēt fieri ꝯtra ipsas. q2 di-
cendo. oē differēs ab ente non est ens: supra ly ente cadūt
duo signa affirmatiua. ⁊ tm̄ ly ente non stat determinate
q2 non licet descēdi diuīūctiue. cum ꝓpositio sub qua de-
scendimus sit ꝟa ⁊ descensus sit falsus. vt pꝫ de se. Dī ꝙ
non imediate cadunt q̄liter intelligit regula. q2 vis illius
signi oē: prius cadit in ly differens q̄ꝫ in ly ente. iō nō stat
determinate: sed ꝯfuse tm̄. ¶ Simil'r soluit hec instātia.
Nullum differens ab ente est ens: q2 ly ente: nō stat deter
minate: cum non liceat diuīūctiue descēdere. Dicitur ꝙ ly
nullum non imediate cadit supra ly ente: sed supra ly dif-
ferens. ¶ Sil'r soluit hec nullus hō est ois homo: q2 ly
homo a pte ꝑdicati nō stat determiate: q̄ꝫuis duo signa ca
dant supra ipsum cuꝫ equaleat illi. qlibet hō non est ois
hō: q2 ly hō a pte ꝑdicati nō stat ꝯfuse tm̄. Dī ꝙ ly nullū
non imediate cadit supra ꝑdicatū. Sil'r soluit hec: aliq̄s
homo non est ois hō: q2 ly homo a pte ꝑdicati nō stat de
terminate: q̄ꝫuis duo signa cadāt supra ipsuꝫ cuꝫ equalet
illi. non qlibet homo est ois hō: vbi ly homo a pte ꝑdica
ti stat ꝯfuse tm̄. Dī ꝙ ly nō: non imediate cadit supra ly
hō: sꝫ supra ly est. ¶ Sil'r soluit instātia hec: aliq̄s homo
non est nullū aial: q2 ly aial nō stat determinate cuꝫ equa
leat huic non quilibet homo est nullū aial. vbi ly animal
stat confuse tm̄. Dī ꝙ ly non. non imediate cadit supra ly
Dubiuꝫ animal: sed supra ly est. ¶ Scd̄a contra 4^am regulam qs
ꝯ magrꝫ posset arguere ꝓbādo ꝙ magister implicat: q2 in scd̄a re
gula ipse dat hoc exemplum: tu non differs ab hoie: vbi
vult ꝙ ly hoie stet determinate: cuꝫ tm̄ illa duo signa non
cadant imediate supra ly homine ꝼm intellectum datuꝫ:
quia ly non imediate cadit supra ly differens: ⁊ differens
Rñsio. supra ly homine quare ⁊c̄. ¶ Ad hoc dici posset ꝙ exē-
Alia rñ plorum requiritur manifestatio ⁊ non verificatio. ¶ Uel
sio dicatur ꝙ in propositionibus singularibus non refert
an mediate an immediate cadant. In aliīs autem signa
debent continere veritatem: debent. n. ista duo signa ca
dere imediate: argumentum autem factuꝫ ꝓcedit de pro
positione singulari. quare non ꝯcludit ꝯtra opinionem.

In hoc capl'o magister ponit. xij. regulas. quaꝝ pª est Ritius
ista. oē signum vl'e affirmatiuuꝫ ⁊c̄. ¶ Pro Nōndū
cuius notitia est sciendum ꝙ ista signa vl'ia affirmatiua.
ꝟbi gr̄a ly ois. ⁊ ly qlꝫ: hñt duplex offm̄ ⁊ duplicez vim.
vna est ꝯfundēdi distributiue mobil'r terminuꝫ. sub quo
imediate cadunt. Et ista vis est essentialis istis signis sic.
ꝙ cum in ꝓpōne ponunt iuxta terminum circa queꝫ non
pñt exercere talem vim. tunc cadunt a modo signdi ⁊ a
vi eoꝝ ⁊ reddunt orōnem impropriam. vt si dicam. ois
ego currit vel curro. Alia vis istoꝝ signoꝝ est ꝯfundendi
tantum mobiliter terminum: sup quo cadunt mediate. ⁊
ista non est eis eēntialis. Et pñt poni ꝯgrue in ꝓpōne. da
to ꝙ istam vim non exerceant. perdunt aūt istaꝫ in tripli
ci casu. ꝑ qñ terminus ille esset discretus. vt ois homo est
sor. Scd̄o qñ terminus ille esset relatiuum. vt aliquis hō
currit. ⁊ qlꝫ homo est ille. vbi ly ille non stat ꝯfuse. sed de
terminate. Tertio perdunt illā qñ ꝑmam vim. s. distribu
tiuam nō exercēt circa terminum rectū a ꝟbo: sꝫ a noie.
ex^m. asinus cuiuslibet hois est aial. ly animal stat determi
nate: ⁊ q2 ly cuiuslꝫ non exercet ꝑmā vim super ly asinus
recto a ꝟbo. sed super ly hois recto a noie: hinc est ꝙ ly
cuiuslibet nō pōt dare suppōnem ꝯfusaꝫ illi termino ani
mal quātūcūq꜄ ly animal sit capax ꝯfusionis: ⁊ defectus
hic solum est ex parte signi: ⁊ non ex pte termini. vt dicit
Magister: q2 terminus ille est capax ꝯfusionis. vt pꝫ. qñ
ꝟo non esset aliq̄s istoꝝ trium casuum: tunc nō ꝑdit illaꝫ
vt si dicam. ois hō est aial. ¶ Et si queraꝶ que est cā ꝙ in
ista. Asin⁹ cuiuslꝫ hois est aial. ly cuiuslibet ꝑdit 2ꝫ viꝫ.
⁊ in ista. quilꝫ homo est aial non ꝑdit. Rñ⁰ ꝙ hoc est ideo
q2 vis ista 2ª que est accñtalis est data illi signo nō absolu
te: sed supposito ꝙ ꝑmam exerceat super termino recto a
ꝟbo. ⁊ hinc est ꝙ in pª ꝓpositione ꝑdit ⁊ in 2ª non ꝑdit il-
lam. ¶ Et si iteruꝫ petiꝶ vnde est ꝙ illis signis data est 3ª
vis non absolute: sed sic: supposita pª rñ⁰. ꝙ hoc est ex eo
ꝙ nos cōiter ꝯcedimus quasdam ꝓpositiones. in qb⁹ su-
biectum est terminus distributus affirmatiue ꝓ multis.
vt istam. qlꝫ homo est aial. Modo q2 ly aial non pōt ve-
rificari de ly homo. hñte multa supposita. ⁊ ꝓ his distri-
buto nisi ly aial stet ꝯfuse tm̄: vt pꝫ: hinc est ꝙ ex nr̄o mo-
do intelligendi hꝫ ille terminus ois seu qlꝫ: ꝙ supposita
prima vi in termino recto a ꝟbo: exerceat scd̄aꝫ in termi
num cōmunem mediate sequētem. ¶ Supposito igiꝶ ꝙ
ista signa exerceant duplicem viꝫ erit regula talis. ¶ Si
gnum vl'e affirmatiuum ꝯfundit terminum imediate se-
quētē. i. oēꝫ terminū rētū a pte sbti ꝯfuse distributiue mo
biliter. ⁊ mediate sequentem. i. rētum a pte ꝑdicati ꝯfuse
tm̄ mobiliter. exēpluꝫ. qlꝫ asinus hois est aial hois. ly asi
nus ⁊ ly hois. stant distributiue. ⁊ ly aial. ⁊ ly hois ꝯfu-
se tm̄ mobil'r. ¶ Sed ꝯtra predicta arguiꝶ. ⁊ ꝑ sic. ly ois ꝯ ꝑdicta
in ista. non ois homo est aial: non exercet ꝑmam viꝫ. ⁊ tm̄ argr̄ ꝑ
oro est ꝓpria: igiꝶ dcm̄ in regula fuit falsum. ¶ Et confir Confir⁰
maꝶ fortius. q2 in ista. non ois sor. currit. ly ois non exer-
cet nec exercere pt ꝑmā viꝫ circa ly. sor. ⁊ tm̄ illa non ē im
propria igiꝶ vis illa nō fuit illi eēntialis. ¶ Scd̄o. arguiꝶ argr̄ 2⁰
ꝯtra regulā sic. in ista. qlꝫ asinus hois currit. ly hois. se te
net ex pte sbti. ⁊ tm̄ non distribuiꝶ igiꝶ regula falsa. ꝯña tꝫ
cum maiori. q2 per logicos ⁊ ꝑ regulam positaꝫ supra in
capl'o de verbo. qñ rectus precedit obliquum: quilibꝫ se
tenet ex eodem extremo: ⁊ minor ꝓbatur. q2 non licꝫ de-
scēdere copulatiue: qd̄ ꝓbo: ⁊ suppono ꝙ qlibet asinus
qui est hois currat. Et cū hoc sit sor. q non habeat asinū.
⁊ tunc est añs veruꝫ vt pꝫ per exponentes. s. quilibet asi-

nus hoīs currit: ⁊ ꝯña falsum.s.qlibꝫ asinus istius hoīs
currit: ⁊ qlꝫ asinus istius hoīs currit ⁊c̃.qꝛ veniendo ad
soꝛ.erit illa falsa.s.qlꝫ asinus istius hoīs currit.ex q̃ ipse
Ar 3° nō hꝫ asinum.¶ Tertio arguit̃ ꝯ̃ regulas de ipedimēto
signoꝝ: ⁊ p̄ ꝯtra illā que dicit ꝙ duo signa distributiua ⁊
affirmatiua faciūt stare determinate.Cōtra.ī ista.oīs hō
differt ab oī hoīe.ly hoīe.nō stat determinate.vt patet qꝛ
nō lꝫ descēdere: ⁊ tñ sup illo cadūt duo signa.igit̃ regula
Confir° falsa.¶ Et ꝯfirmat̃:qꝛ in ista.qlꝫ asinus cuiuslibet hoīs
currit.ly hoīs stat distributiue: ⁊ tñ cadūt duo signa.igi
tur ⁊c̃.ꝯña tenet cūꝫ minoꝛi: ⁊ maioꝛ est de intētione ma
gistri.argumēto.15.scđi dubij.⁊ Petri mātuani in suppō
argt̃ 4° nibus.¶ Quarto arguit̃ ꝯtra illō qđ dī in scđa regl'a sic.
in ista.nullus hō differt ab hoīe.ly hoīe nō stat deteriate
⁊ tñ cadunt duo signa.vnū affirmatiuū ⁊ aliud negatiuū
igitur regula falsa.ꝯña tꝫ cum minoꝛi ⁊ maioꝛ ꝓbat̃:qꝛ
nō lꝫ descēdere:qꝛ descēsus esse falsus.⁊ illa ꝟa:vt patet.
argt̃ 5° ¶ Quinto arguit̃ ꝯtra tertiam regulā:qꝛ in ista.oīs hō
est nō nullus hō.ly homo nō stat determinate: ⁊ tñ cadūt
duo signa negatiua imediate.igit̃ regl'a falsa ꝯñia tenet
cum minoꝛi.maioꝛ ꝓbatur:qꝛ non lꝫ descēdere.vt patet.
Ar 6° ¶ Sexto arguit̃ ꝯtra q̃rtam regulam.Nā dicēdo nō oīs
homo nō est aiāl.supꝛa ly animal cadūt duo signa negati
ua mediate: ⁊ tñ ly aiāl:non stat ꝯfuse tm̃.igit̃ regula fal
sa.ꝯñia pꝫ cum maioꝛi.⁊ minoꝛ ꝓbat̃:qꝛ ly aiāl.stat de/
Ad p̄m terminate.vt pꝫ in equalente.¶ Ad ista respō.ad p̄m dici
dī tur ꝙ in ista.non oīs homo est aiāl.ly omnis.exercet suā
vim.⁊ dī ꝙ ly homo.stat distributiue.Et si arguit̃ ꝙ stat
determinate ꝯcedit̃.neqꝫ est inconueniens ꝙ idem termi
nus stet determinate ⁊ distributiue respectu diuersoꝝ.vt
dicit Magr̃ in obiectionib⁹.⁊ ēt Petrus mantuanus in
Ad ꝯfir suppositionibus suis.¶ Et ad ꝯfirmationē dī ꝙ ista.nō
ma: lōcꝫ omnis soꝛ.currit.nō est ꝓpositio.sicut nec ēt ista que ap/
Alia rñ paret sua ꝯ̃dictoria.s.oīs soꝛ.currit.¶ Aliter posset rñ/
sio deri ad argumētum.sed non esset ꝭm dicta cōīa logicoꝝ.
Ad 2m ¶ Ad scđm sunt duo modi dicēdi.Primus est magistri
in.15.argumēto scđi dubij.⁊ Petri mantuani in suppōni
bus: ⁊ multoꝛ alioꝝ qui dñt.ꝙ ly hoīs.stat distributiue
mobiliter.¶ Scđs modus est alioꝝ dicētium ꝙ ly hoīs
stat ꝯfuse tm̃ mobiliter.¶ Rō p̄me pōnis est multiplex.
Prima qꝛ ly hoīs se tenet ex parte sbi.¶ Scđa qꝛ in ꝯ̃di
ctoria.s.in ista.aliqs asinus hoīs non currit.ly hoīs non
distribuitur.igit̃ opoꝛtet ꝙ distribuat̃ in ista.¶ Tertia.
qꝛ in p̄ma exponente distribuit̃.¶ Ratio aūt p̄ma secūde
opinionis est argumētum factū supꝛa.Et scđa est.qꝛ sub
ly hō.lꝫ descēdere solum disiūctim seqnēdo viam magri.
¶ Respō.ad argumētum pro cuius solōne sunt duo no/
Notan/ tanda.¶ Primū est.ꝙ ista ꝯña non valet.iste terminus
dum p̄m supponit pro oībus.igit̃ stat distributiue seu distribuit̃ ꝓ
oībus:qđ declarat̃.qꝛ dđo.hō est aiāl.ly homo nō distri/
buit̃.nec stat distributiue: ⁊ tñ supponit ꝓ oībus.igit̃ no/
tatum est veꝝ.tenet ꝯña cum maioꝛi.⁊ minoꝛ ꝓbat̃.qꝛ ly
hō supponit ꝓ his ad que pōt disiūctiue descēdi.Sed ad
oēs pōt disiūctiue descēdi.vt pꝫ.igit̃ ꝓ oībus supponit: ⁊
qđ verū est de illa.dicat̃ ēt de scđo istius.Oīs hō alb⁹ cur
rit.s.ꝙ ly.hō stat ꝓ oībus p̄sentib⁹ ⁊ nō distribuit̃ ꝓ oībus
presentibus.Silr̃ ēt dicat̃ de ista.qlꝫ asinus hoīs currit.
Notan/ ¶ Scđm notādū est ꝙ qñ in ꝓpōne sunt duo termini cō
dum 2m munes:quoꝝ vn⁹ est limitatio alterius.⁊ ambo suscipiūt
distributionē ab vno tertio.neuter illoꝝ absolute distri/
buit̃:sꝫ vnus in respectu ad aliuꝫ.⁊ ita sub neutro illoꝛūꝫ
dꝫ absolute descēdi.Sꝫ in respectu ad aliū:exēplū in ca/
su nřo.Quilibꝫ asinus hoīs currit.tā ly asin⁹.qꝫ ly hoīs
stat ꝓ oībus p̄sentib⁹.vt pꝫ ex p̄ notato.⁊ nullus illoꝝ ab
solute distribuit̃:sꝫ in respectu ad aliuꝫ:qꝛ.s.ly asin⁹ distri
buit̃ pro asino hoīs.⁊ ly hoīs.ꝓ hoīe hñte asinū.¶ Istis

stantibus dī ad argumētum ꝙ sub ly hoīs dꝫ descēdi co
pulatiue ad oīa illa ꝓ qbus distribuit̃ sic.qlibet asin⁹ hoīs
currit: ⁊ isti sunt oēs hoīs hñtes asinū.igit̃ qlibet asinus
istius hoīs currit.⁊ qlibꝫ asin⁹ ⁊c̃.¶ Ad 3m rñdetur ꝙ ly. Ad 3m
hoīe stat ꝯfuse tm̃ mobilr̃ nec h̄ est ꝯtra regulā:qꝛ regula
intelligit̃ nullo alio signo exñte ī ꝓpōne:qđ nō est hic.vñ
in ista sūt tria signa.duo vltima se impediūt ⁊ 3m.s.ly oīs.
a pre subiecti ꝯfundit ꝯfuse tm̃ mobilr̃:qꝛ est termin⁹ me
diate seqnēs.⁊ si querit̃ de descēsu dī ꝙ non dꝫ descēdi in
ꝓpꝛia foꝛma:sꝫ per vnā de icōsueto mō loquēdi sic.oīs
hō differt ab oī hoīe.⁊ isti sunt oēs hoīes.igit̃ oīs hō ab
isto.vel isto.vl' isto hoīe differt.¶ Ad 4m dī ꝙ in ista.nul Ad 4m
lus hō differt ab hoīe.ly hoīe.stat ꝯfuse tm̃ mobilr̃.⁊ cū
dicit̃.est ꝯtra regulā.dī ꝙ non:qꝛ regula intelligit ꝙ qñ
sunt duo signa:qꝛ vnū est negatiuū ⁊ aliud affirmatiuūꝫ
⁊ cadūt imediate.tūc faciunt stare determinate.Modo
non est sic in ꝓposito:qꝛ mediat terminus distribut⁹ inter
ly nullus.⁊ ly differt.idē dicat̃ de ista.nullus hō est qlibꝫ
hō.ꝙ ly hō stat ꝯfuse tm̃.⁊ equalet huic.qlibꝫ hō aliquis
hō nō est.⁊ dꝫ descēdi d̄ icōsueto mō loquēdi.¶ Ad 5m Ad 5m
dī ꝙ ly hō.in p̄dicato istius.oīs hō est:nō nullus hō.stat
ꝯfuse tm̃.⁊ ad regulā dī ꝙ itelligit̃ nullo alio signo exñte
in ꝓpōne.Mō hic sūt tria signa.duo negatiua vltia que
se impediūt.⁊ 3m postea qđ dat ꝯfusionē tātum.¶ Ad vl Ad 6m
timū ꝯcedit̃ ꝙ in ista non oīs hō nō est aiāl.ly animal stat
determinate:nec hoc est ꝯtra regulam.qꝛ regula intelli/
gitur sic.Qꝛ qñ cadunt duo signa negatiua imediate sic.
ꝙ inter illa est terminus distributus faciunt stare ꝯfuse
tm̃.Modo in ꝓposito ly homo.quod mediat non est ter
minus distributus.sed stans determinate.

¶ Scđa regula est ista.Omnia signa negatiua
non impedita confundunt confuse distributi
ue mobiliter tam terminum sequentem me/
diate q̃ꝫ imediate dūmodo fuerit capax sue cō
fusionis:verbi gratia.non homo currit:nul/
lus homo disputat:tam subiectum q̃ꝫ predi/
catum stat confuse distributiue mobiliter.Sꝫ
in ista:asinus nullius hominis est animal:ly
animal non stat distributiue:qꝛ non capit con
fusionem a signo.ꝓpter limitationem factam
a subiecto.cuius est pars.

Limitatio huius regule pꝫ duobus seruatis ꝯdi
tionibus gñalibus oībus.prima ꝙ si
fuerit capax ꝯfusionis ꝓpter terminos singulares: ⁊ ēt ꝓp si
gnum negatiuum qñ est pars subiecti qđ non hꝫ vim su/
pꝛa mediatum.scđa deducto impedimento alterius:qꝛ
per illud p̄mm quicqd mobilitat ⁊c̃.staret alr̃.¶ Ratio re
gule pꝫ ex ratione pꝛime regule.Nam signum negatiuū
in voce ⁊ in scripto ex impōne hꝫ ꝙ distribuat omnes ter
minos sequentes:in mente autem ex nā rei vt dictum est
supꝛa ex intentione magistri in quadratura sua.

Circa istam regulam est sciendum ꝙ est dñia inter si/ Alius
gnum qđ est tm̃ negatiuum.⁊ signum qđ est ne Notan/
gatiuum ⁊ vle.ꝟbi gr̃a.inter ly non.⁊ ly nullus.Naꝫ ly dum p̄m.
non.per se ⁊ eēntialiter hꝫ solum vnuꝫ officiū.s.destruen
di seu negandi:a quo non pōt in ꝓpositione absolui.ly āt
nullus.hꝫ plura officia essentialia.s.negādi seu destruen
di ⁊ distribuendi.⁊ a nullo istoꝝ potest in ꝓpositione ab
solui.⁊ hinc est ꝙ non cōuenienter dicimus.nullus ego
currit:aut curro:sed bene dicimus.non ego curro.⁊ de
omnibus istis loqtur magister in regula.Sed est scien/ Notan/
dum ꝙ signis negatiuis vniuersalibus inest duplex vis dum 2m
distributiua.vna inest eis super termino immediate

sequente: ⁊ istā nūq̄ꝫ perdūt nisi reddaṫ ꝓpō incōgrua. vt
dicēdo. nullus ego currit. Alia inest eis sup termino me/
diate sequēte ⁊ istā in tribꝰ casibus ꝑdūt. p̄ qñ terminus
mediate sequēs eēt discretus vt dicēdo. nullus hō est bru
nellus. 2° qñ eēt relatiuum vt in 2° pte istius copulatiue.
¶ Aliqs hō est. ⁊ nullus hō est ille. vbi ly ille stat deter/
minate. 3° qñ terminus mediate sequēs nō eēt rectꝰ ab il/
lo termino: a quo regiṫ terminus distributiuꝰ seu imedia
te sequens. Exēplū. asinꝰ nullius hois est aial. ly aial. stat
determiate: ⁊ h̄ q2 nō regiṫ ab illo. a q̄ regiṫ ly hois. vbi
aūt nō sint ista ipedimēta nō ꝑdūt istā scdaꝫ vim. exēplū.
nullus hō est asinus. ⁊ breuiter de istis dicaṫ. sicut supra de
ꝯ̃ dicta ar. p̄. signo vl' affirmatiuo. ¶ Sꝫ ꝯ̃ dicta arguiṫ 4°. p̄ ꝓbādo
ꝙ ly. nullus. nō hꝫ officiū negādi sic. nihil hꝫ officiū negā
di nisi aduerbiū: aut negatio. Sꝫ ly nullus nō est hꝰ cū sit
argͭ 2° nomē grāmaticale. igiṫ ⁊c̄. ¶ Scdo arguiṫ ꝙ officiū di/
stribuēdi nō est eēntiale signo vl' negatiuo ⁊ arguiṫ sic. il
lud a quo terminus pōt absolui in ꝓpōne nō est sibi eēn/
tiale. sed ab isto officio distribuēdi absoluiṫ ly nullus. cō/
grue in ꝓpositione vt in ista. nō nullus hō currit igiṫ ⁊c̄.
argͭ 3° ¶ Tertio q2 videṫ ꝙ officiuꝫ distribuēdi ꝯueniat nega/
Ar 4° tioni essentialr̄. ¶ Quarto. arguiṫ ꝯtra regulā magistri
sic. in ista. nullū aial p̄ter hoiem currit. ly hoiem. non stat
distributiue. ⁊ tñ est terminus mediate sequēs signū ne/
gatiuum. igiṫ ⁊c̄. ¶ Forte diꝛ. ꝙ ly nullū. impediṫ ab illa
nota preter. Cōtra nulū signuꝫ ꝯfundēs ꝯfuse tñ impe/
dit distributionē. sꝫ ly p̄ter. est hꝰ. igiṫ nō impedit signuꝫ
Ad p^m di distributiuū. ¶ Ad p^m rñdeo ꝙ ly nullus. in ꝟitate in vo
ce est terminus pregnās subordinatus duabus partibus
orationis sincathegorematicis. qḋ patet ex eo ꝙ hꝫ duo
officia essentialia nō potentia cōpetere vni parti oratio/
nis. ⁊ subordinatur huic cōplexo. non aliquis seu non
vnus. Et ad argumētum diꝛ negando illaꝫ maiorem. Ni
hil negat nisi sit aduerbium: aut includens illud sicut est
Ad 2^m de ly nullus. ¶ Ad scdm patꝫ solutio ex dictis in alia re
gula. quia dicitur ꝙ ly homo. stat confuse distributiue ⁊
Ad 3^m determinate. ¶ Ad tertium di ꝙ non est verum. imo ne
gatio absoluitur a vi distributiua vt patet in ista. nō sor.
currit si tamen quandoq3 distribuit hoc non est ei essen/
Ad 4^m tiale. ¶ Ad 4^m dicitur. ꝙ ly hoiem. stat non distributiue
⁊ dicitur ꝙ non est contra regulam. q2 terminus ille me/
diate sequens non regitur ab eodem: a quo regitur ter/
minus distributiuus. vt patet. quia ly animal regiṫ a ver
bo. ⁊ ly hominem. a ly preter predicatum.

¶ Tertia regula est ista. Ois cōparatiuus gra
dus ⁊ suplatiuus: ita: sicut ⁊ q̄ꝫ: differt: aliḋ: ⁊
nō idem: ⁊ illa ꝟba: careo ⁊ indigeo: ꝯfundūt
distributiue mobiliter terminum sequēteꝫ im
mediate capacē ꝯfusionis: ⁊ oi alio ipedimen
to deducto: vt tu es fortior hoie: tu es fortissi/
mus hominū: tu es ita fortis sicut aliqs hō: tu
differs ab hoie: tu es aliud ab hoie: vel nō idē
homini: ego careo vel indigeo pecunia: in oi
bus istis stat distributiue mobiliter terminꝰ se
quēs signa noiata. Sꝫ notādū est ꝙ cōparatiuꝰ
gradus ꝯfundit ꝯfuse distributiue mobilr̄ ter
minum a se rectum ex nā cōparationis. Abla
tiuum autem rectum ex nā excessus ꝯfundit
ꝯfuse tñ. vt ego sum maior te longitudie vniꝰ
brachij: supponit ly longitudine confuse. tñ.
Item nullus horum terminorum confundit

distributiue nisi terminum a se rectum a parte
post: vñ dōo: hoie est fortior equus vel ab ho
mine differt asinus: non supponit ly equus
nec ly asinꝰ distributiue: sꝫ solum determiate.

Aduerte ꝙ ista regula ꝯtinet q̄ttuor spāles regu/ Notandum p^m
las. ¶ Prima. terminus cōparatiuꝰ ⁊ su
perlatiuus. ¶ Scda iste dictiones: ita: sicut: tā: ⁊ q̄ꝫ. ¶ Ter
tia: aliud. ¶ Quarta: careo: indigeo. ⁊ ꝯfundūt ꝯfuse di/
stributiue terminū sequētem se. ¶ Pro limitatione due
spāles ꝯditiones reqrunṫ. ¶ Prima ꝙ talis terminꝰ qui
dꝫ distribui imediate seqtur aliquā illaꝝ dictionū. Si āt
non: nō distribueṫ. Scda. ꝙ talis terminꝰ sit rectus a pte
post: alr̄ nō. Ultra has duas spāles ꝯditiones requntur
due gñales que in oibus his regulis reqrunṫ. ¶ Prima
ꝙ sit terminus capax ꝯfusionis. ¶ Scda ꝙ sit deductuꝫ
impedimētum alterius signi. ¶ Ulterius magr̄ duo no/ Notandum 2^m
tanda ponit. Pri^m ꝙ ablatiuus rectus ex nā cōparatiōis
est iste qui distribuiṫ a cōpatiuo. rectus aūt ex nā q̄ꝫtitatis
excessus stat ꝯfuse tñ mobilr̄. ¶ Scdm nōndū declarat
scdam ꝯditionem spāleꝫ dictā. s. ꝙ talis terminus qui dꝫ
distribui dꝫ esse rectus a pte post. Et ego addo tertiuꝫ no
tandū de intētione magri in 2° capͥ relatiuoꝝ. s. ꝙ illa ꝟba
indigeo: careo: cum sumunṫ sin gerūdio. tūc ꝯfundūt cō/
fuse tñ. vt dcm̄ est. qñ ꝟo sumunṫ cū gerūdio ꝯfūdūt cō/
fuse tñ. vt dōo indigeo oculo ad videndū: ly oclo. stat ꝯfu
se tñ. ¶ Ratio regule pꝫ ex rōne p̄me regule ⁊ secunde.

Circa istam regulā nota ꝙ ipsa indiget bona limita/ Ritius Nōndū
tione de qua diceṫ in capͥ ꝓprio de ꝓbationibꝰ indigeo
terminoꝝ. Nunc aūt solum dicaṫ de ly indigeo de quo di 2° accipi
co ꝙ dupliciter accipiṫ. s. ꝓprie ⁊ improprie. Si impro/ tur.
prie tunc ꝯuertitur: cum ly careo: ⁊ nō regit gerundiuꝫ ⁊
confundit distributiue mobiliter. vt indigeo pecunia. i.
careo pecunia. ¶ Quid āt velit dicere ista. ego careo pe
cunia. dicunt quidam ꝙ ipsa conuertiṫ cum hac. ego nō
habeo pecuniam: sed hoc est falsum: qḋ ꝓbatur: q2 eo da
to seqtur ꝙ ista ꝯñtia esset bona. Adam non hꝫ pecuniaꝫ
igitur. Adam caret pecunia: que tñ non valet. vt pꝫ. p̄ q2
ex negatiua nō seqtur affirmatiua. Scdo. q2 añs est veꝝ
vt patet. ⁊ ꝯñs falsum. qḋ ꝓbatur: q2 seqtur. Adaꝫ caret
pecunia. igiṫ Adam est carens pecunia. ⁊ vltra Adā est
carens pecunia. igiṫ Adam est non hñs pecuniam. ⁊ vl/
tra. igitur Adam est. ꝯñtia oēs sunt bone: ⁊ ꝯñs vltimuꝫ
est falsum. igitur ⁊ añs. Ideo dicas ꝙ ista. ego careo pe/
cunia. ꝯuertitur cum ista affirmatiua. ego sum nō habēs
pecuniam. Si ꝟo ly indigeo sumatur ꝓprie tunc confun
dit confuse tñ imobiliter ⁊ semper habet gerundium ex
plicite vel implicite. Ratio autem. quare sic ꝯfundit est.
quia ly indigeo. in suis exponentibus includit notam cō
ditionis. vnde ista ꝓpositio. ego indigeo oculo ad viden/
dum exponitur per tres sic. ego sum: ⁊ sum aptus natus
ad videndum. ⁊ si debeo videre oportet me habere ocu/
lum. vbi ly opꝫ determinat totam ꝯditionalem: ⁊ nō con/
sequens. Uel sic. Ego suꝫ ⁊ sum aptus natus ad vidēdū.
⁊ si video habeo oculum. igiṫ ego indigeo oculo ad vidē
dum. Ex quo sequitur ꝙ ista de ꝟtute sermonis est falsa:
Ego indigeo pecunia ad edificādum. q2 tertia exponens
est falsa. s. si ego edifico opꝫ me hīe pecuniam: sꝫ hñ est ꝟa
ad modum loquendi vulgarium: q2 ꝯcedunt hꝰ ꝯditio/
nales impossibiles. Silr̄ ista est falsa. ego indigeo pecu/
nia ad emēdum vestem: q2 possum emere veste. dādo fru
mētū. Silr̄ ista est falsa. lapis indiget aure ad audiendū:
q2 scda exponens est falsa. s. lapis est aptus natus audi/
re. sed hñ ista est ꝟa. Ego indigeo oculo ad vidēduꝫ. posi
to ꝙ ego habeā duos bonos oclos. vt pꝫ exponēdo illā:
nec ex ipsa sequitur ꝙ ego non habeam oculum: quia

indigemus tam his que habemus q̃ɜ his que non habemus. vt patet ex cõmuni modo loquendi.

¶ Quarta regula. Dictio exclusiua cõfundit confuse tm̃ mobiliter terminuɜ cõem imediate sequentem se: ꝛ mediate sequentem confuse distributiue mobiliter: vt tm̃ hõ est animal. ly homo. supponit confuse tm̃ mobiliter. ꝛ ly animal. distributiue mobiliter.

Limitata est regula hec sufficiẽter additis duab⁹ ↄditionibus gn̄alibus supra declaratis scilɜ si terminus fuerit capax ↄfusionis ꝛ deducto impedimento alterius signi. (3 regulã istaſ.) ¶ Rõ regule patet ꝛ ex dictis supra. ¶ Cõtra hãc regulaɜ solet sic argui. ly tm̃. distribuit a parte predicati. igiť a fortiori distribuit a pte subiecti. patet ↄn̄a. qꝛ oẽ agens fortius ꝛ velocius agit in partem ꝓpinquam q̃ɜ remotam. (Rñsio) ¶ Ad hoc rñdet magr̃ in quadragesimonono argum̄to tertij dubij ꝑncipalis sue quadrature: ꝛ negat ꝙ oẽ agens fortius agat in ꝑtem ꝓpinquam q̃ɜ remotam. sol. n. fortius agit distãter a se q̃ɜ ꝓpe se. Et adhuc ea ↄcessa nõ seqtur ꝙ ly tm̃ poti⁹ distribuat prope se q̃ɜ distãter a se: qꝛ nullũ signũ est agens: vt declaraui in rñsione ad illud argm̄ principale. (alia rñsio.) Uel dicaťꝛ tm̃ dius ꝛ formaliter rñdendo: negať ↄn̄a. Ad ꝓbationẽ cuɜ dicitur. oẽ agens fortius agit in ꝓpinqus q̃ɜ in remotius. dicendo ꝙ verum est de agẽte nãli: qð agit per actionem realem. non autem de agente per voluntatem aut per institutionem nãlem: sicut ly tm̃ in voce vel in scripto: ꝛ lɜ in mẽte faciat ex natura rei: nõ tamen facit hoc per actionem realem: quare ꝛc̃.

¶ Quinta regula. Dictio exceptiua cõfundit suum casuale si est terminus cõis confuse tm̃ mobiliter. vt nullum animal preter hominez currit. Omne animal preter hominez currit. ly hominem. stat confuse tm̃ mobiliter.

Limitatur hec regula sufficienter duabus cõditionibus gn̄alibus seruatis. Prima ꝙ casuale sit capax ↄfusionis siue sit terminus cõmunis: qð idem est. Scd̃a. deducto quocũqꝫ ĩpedimẽto alterius signi. ¶ Ratio huius regule patet ex alijs supra.

(Ritius.) Dicit magr̃ in ista regula ꝙ casuale. i. casus rectus a dictiõe exceptiua stat ↄfuse tm̃ mobilr̃. ꝛ ð alijs nihil dicit. ¶ Tu aũt dicere debes ꝙ sĩm stat ↄfuse distributiue imobilr̃: ꝛ ꝑdicatum ↄfuse tm̃ mobilr̃: cuius ratio est: qꝛ ꝑdicatum regiť ab eodem ꝟbo: a quo regitur terminus distributus qui est sĩm. ꝛ iõ dɜ stare cõfuse tm̃ mobiliter per regulam ꝑmã. (Petitio) ¶ Sɜ dices. a quo hɜ sĩm exceptiue ꝙ stet imobiliter. ꝛ videť ꝙ a nullo: qꝛ non ab illo signo ois: qꝛ nõ hɜ istam vim. Nec a ly predicatũ. qꝛ ly ꝑdicatum. nõ hɜ vim sup termino ꝑcedente. (Rñsio.) ¶ Rñ°. ꝙ a nullo illoꝝ de per se. ꝛ tãq̃ɜ a causa totali: sed ab ambobus simul. ꝛ cum diẽ ꝙ ly predicatum. non habet vim super termino precedente. dicitur ꝙ verum est se solo. Sed cum alio habent: vt in proposito cum ly omnis.

¶ Sexta regula. Dictio reduplicatiua suuɜ casuale ↄfundit ↄfuse tm̃ mobiliter ꝛ ꝑdicatũ cõfuse tm̃ imobiliter. vt sortes inq̃ɜtuɜ homo est animal. ly hõ stat ↄfuse tm̃ mobiliter ꝛ ly aial: imobiliter: quia sub primo contingit disiũctiɜ descendere ꝛ non sub secundo.

Limitatur hec regula cum duabus ↄditionibus gn̄alibus additis: vt supra. Ratio est patet ex alijs supra. (Dubiũ ꝑm) ¶ Dubitať hic ꝑ de ꝑdicato: qꝛ videtur stare mobiliter. vt in exẽplo magr̃i: sortes inquãtum homo est aial: qꝛ sub ꝑdicato licet descẽdi disiũctim sicut sub casuali: qꝛ valɜ iste descẽsus: ꝛ hec sunt oia aialia: ergo sor. inquãtum hõ est hoc aial vel ħ aial. ꝛ qꝛ nõ potest añs eẽ veꝝ sine ↄn̄te. ita. n. opɜ ↄn̄s esse veꝝ sicut ꝛ añs. (Dubiũ 2m) ¶ Dubitať 2° de casuali: qꝛ videť stare determiate: qm̄ licet descẽdẽ disiũctiue ad ois sua supposita: vt pɜ descẽdẽdo in exẽplo magr̃i: ꝛ isti sunt oẽs hoies: ergo sor. inquãtum ħ hõ est aial: vel sor. inquãtuɜ est hic hõ est aial. ꝛ sic de singulis. mõ ↄn̄s est veꝝ ꝑ vna pte vt pɜ: ꝛ hoc sufficit cum sit vna disiũctiua. (Ad ꝑm) ¶ Ad ꝑm rñsum est in caꝑ supiori de suppõne ꝑsonali negãdo ꝙ liceat descẽdere: ꝛ cũ dicis ꝙ ↄn̄s est veꝝ: nego imo est falsum: qꝛ tertia exponẽs est falsa. s. si aliqd est hõ illud est hoc aial vel ħ aial: qꝛ oppositum ↄn̄tis stat cum añte. ꝛ tum ex illis fiat vna copulatiua possis vt illa. aliqd est hõ. ꝛ illud nõ est hoc aial vel ħ aial. Simil̃r ex añcedente ꝛ opposito ↄn̄tis fit vna copulatiua: ꝟa vt illa q̃uis aliqd sit hõ illud nõ est hoc aial vl' hoc aial: ꝙ ẽo oppositum ↄn̄tis stet cum añcedẽte: declaro per sil'e: vt si solus sortes esset: ꝛ nullum aliud aial: illa ↄditionalis nõ esset ꝟa: si aial est sor. est: qꝛ oppositũ ↄn̄tis: stat cum añcedente: aial est ꝛ nõ est sor. qꝛ illa copulatiua est possis lɜ nõ sit ꝟa i casu. Simil̃r si oẽs hoies eẽnt hodie albi: cras ꝟo nigri: illa ↄditionalis nõ est ꝟa. si aliquid est hõ illud est album: qꝛ oppositũ ↄn̄tis põt stare cum añcedente. aliqd est hõ ꝛ illud nõ est albũ. illa. n. copulatiua est possis. dato. n. ꝙ illud oppositũ ↄn̄tis: nũc de facto nõ stet in ꝟitate cum illo añte. i. ꝙ nunc nõ sit simul verum cum añcedente. põt tñ esse veꝝ cum antecedente. ꝛ ita in ꝓposito nostro dicať. Hoc multis modis declaraui ꝓp aliquos rñdentes qui hoc negabant. (Ad 2m) ¶ Ad 2m dicitur ꝙ nõ semper licɜ descẽdere disiunctiue sub casuali: sɜ bñ semper disiunctim: ideo nõ stat determinate: sed cõfuse tm̃: nam dicendo. ois homo inquãtum risibilis est animal: ly risibile stat confuse tm̃: ꝛ non licet descendi disiunctiue sub eo: qꝛ descensus falsus esset: vt patet: sed bñ disiunctim: ꝛ tunc descensus verus est.

(Ritius Dubiũ ꝑm) Circa dicta magistri in hac regula dubitatur. ꝛ ꝑmo an casuale in ista. sor. inquãtum homo est aial. stet confuse tm̃ mobiliter. vt dicit magister. ꝛ arguitur ꝙ non. (argr̃ ꝑ ꝑte negatia) ¶ Primo. qꝛ illud casuale vt ly homo. stat determinate. igitur regula falsa. ↄn̄tia tenet. ꝛ antecedens probatur: qꝛ sub illo licɜ descẽdere disiunctiue. vt patet. (argr̃ 2.) ¶ Secundo sic. si ly homo. staret confuse tm̃ mobiliter. ista cõsequentia deberet esse bona. sor. inquãtum homo est animal. igitur sor. inquãtum sĩa est animal: sed hec ↄn̄a non valet. igitur ly homo. non stat ↄfuse tm̃ mobiliter. pɜ consequentia cum minori: qꝛ antecedens illius est veꝝ ꝛ ↄn̄s falsum. vt patet exponendo. ꝛ maior ꝓbatur: qꝛ argueretur ibi ab inferiori ad suum superius confuse tm̃ mobilr̃ ꝛ affirmatiue. quem modum arguendi approbat magr̃ in obiectionibus contra ↄn̄tias in caꝑ. 5. (Duᵐ 2ᵐ) ¶ Secũdo dubitatur an ly animal. quod est ibi predicatum stet cõfuse tm̃ imobiliter. ꝛ videtur ꝙ non: qꝛ si staret sic: hec ↄn̄tia non deberet esse bona. sor. inquãtum hõ est animal. igiť sor. inquãtum homo est substantia. sed hec est bona. igiť ly animal. non stat illo modo. consequentia tenet cuɜ maiori. ꝛ minor ꝓbatur. qꝛ ibi argueretur ab inferiori ad suuɜ superius confuse tm̃ imobiliter. quem moduɜ arguendi magr̃ non approbat. (Opio ꝓpria) ¶ Ad ista rñdeo cum supportatione ꝙ tam ly homo. q̃ɜ ly aial stat ↄfuse tantum imobiliter ad quod ꝓbandum adducũtur tres rõnes. (Rõ ꝑa) ¶ Quaruɜ ꝑa est ista: taliter ↄfunduntur termi a nota reduplicationis qualiter a nota ↄditionis: quam includit in suis exponẽtibus sed nota conditionis. vt patebit infra in regula

ꝓpria ɔfundit ɔfuse tãtum imobiliter.igit ⁊ nota redu
Rõ 2ª plicationis ɔfundit ɔfuse tm̃ imobilr̃.❡ Scđa ratio ad ducit a quibuſdaꝫ ſic.quãdocũqꝫ ſub aliquo termino cõmuni nõ diſtributo nõ licꝫ deſcẽdere.ille terminus ſtat cõfuſe tm̃ imobiliter ſed ſub termino cõmuni nõ diſtributo in reduplicatiua nõ licꝫ deſcedere.igit ⁊c̃.ɔña tenet cum maiori.⁊ minor ꝓbatur ſupponendo vnum.ſ.ꝙ qñ dicimus ꝙ ſub aliquo termino licꝫ deſcẽdere ad oĩa ſua ſuppoſita.per ſuppoſita intelligimus duo.ſ.ſuppoſita cũ termino cõi ⁊ ꝓnoie demõſtratiuo ſingularis nũi.⁊ ſuppoſita per ſolum ꝓnomen demõſtratiuũ.Vbi gr̃a.cum dicimus ꝙ ſub ly homo.in iſta.hõ currit:licꝫ deſcẽdere ad ſua ſuppoſita diſiũctiue.volum⁹ dicere ꝙ licꝫ ſic arguere hõ currit.⁊ iſti ſunt oẽs hoies.igit iſte hõ currit.vel iſte hõ currit.vel iſte homo currit ⁊c̃.⁊ etiam ſic.hõ currit.⁊ iſti ſunt omnes hoies.igit hoc currit.vel ħ currit ⁊c̃.demonſtrando ſemper hoiem.vbi in primo deſcenſu deſcendimus ad ſuppoſita de termino cõmuni cum ꝓnoie.⁊ in ſecundo.a ſuppoſita de ſolo ꝓnomine.Et ita per oppoſitũ cum dicimus ꝙ ſub aliquo termino nõ licet deſcendere.volumus dicere ꝙ altero illorum duorum modoꝝ non licet deſcendere.⁊ hoc ſufficit.❡ Iſto ſtante probatur illa minor.⁊ capio iſtam.homo inquantum album eſt album.Et arguitur ſic.ſub ly album quod eſt caſuale non licet deſcendere diſiunctim.⁊ eſt terminus cõmunis non diſtributus igitur ⁊c̃.conſequentia tenet cum minori.⁊ maior probatur.q2 non ſeqtur homo inquãtum album eſt album.⁊ iſta ſunt omnia alba.igitur inquãtum hoc vel hoc.vel ħ eſt album demonſtrando rem albam.vbi deſcenditur per ſola ꝓnomina demonſtratiua.⁊ ꝙ non ſequatur ꝓbatur.Antecedens eſt verum.⁊ ɔñs falſum.q2 tertia eius exponens eſt falſa.vt patet.⁊ iſta ratione poterunt ꝓbari multe regule infra.quam tñ pro nunc non approbo.❡ Tertia ratio eſt iſta.in iſta.ſor.inq̃ntum om
3ª rõ nis homo eſt.oẽ riſibile.ly homo ſtat imobiliter.⁊ non a ly oĩs.igitur a ly inquãtum.ɔña tenet.cum minori.⁊ maior ꝓbatur.q2 non ſeqtur.ſor.inquãtum.oĩs homo eſt oẽ riſibile.⁊ iſti ſunt omnes hoies.igitur ſor.inquãtum iſte homo.eſt omne riſibile.q2 antecedens in caſu iſto ꝙ ſolus ſor.ſit hõ.eſt verum.vt patet.⁊ conſequens falſuꝫ.vt
ad ꝓmã rõnẽ pri mi dubij patet exponendo.❡ Quarta ratio poſſet eſſe argumentum factum ſupra:quod eſt ſatis difficile.❡ Et tunc ad rationes oppoſitas.Ad primam cuꝫ dicitur.ꝙ ly homo ſtat determinate negatur.⁊ cum dicitur ꝙ licꝫ deſcende
Ad 2ᵐ re ⁊c̃.dicitur ꝙ non de forma.❡ Ad aliaꝫ qua probatur ꝙ predicatum non ſtat confuſe tm̃ imobiliter dicitur negando illud.⁊ dicitur ꝙ illa conſequentia eſt bona:ſed non de forma:quia non omnis in qua arguitur ab inferiori ad ſuum ſuperius confuſe tantum imobiliter valet.Et hoc voluit regula.

❡ Septima r̃la.termini ɔcernentes actũ mentis:vt ſcire:credere:dubitare:⁊ hmõi ɔfũdũt ɔfuſe tm̃ mobilr̃:Exẽplum.ego ſcio aliquam ꝓpoſitionem.ly ꝓpoſitionem ſtat confuſe tm̃ mobiliter.q2 bene ſeqtur.ego ſcio aliquã propoſitionem:⁊ ille ſunt omnes ꝓpoſitiones.ergo ſcio illam vel illam.ſic de ſingulis.

Limitatur hec regula duabus ſpãlibus ɔditionibus additis vltra duas cõditiones gñales reqſitas in oĩbus.Prima ſpãlis eſt ꝙ talis terminus imediate ſeqtur.ideo dicẽdo aliquam ꝓpõnem ſcio ly ꝓpõnem nõ ſtat ɔfuſe mobilr̃:ſed determinate:q2 licet deſcendi diſiunctiue.Scđa ɔditio ſpãlis eſt ꝙ ſit rectus a parte poſt.ideo dicendo aliquam ꝓpõnem ſcit homo.ly homo non ſtat ɔfuſe tm̃ mobiliter:licꝫ imediate ſequatur:ſꝫ determinate:q2 non eſt rectus a parte poſt:ſꝫ dicẽdo ego ſcio aliquam ꝓpõnem ly ꝓpõneꝫ ſtat ɔfuſe tm̃ mobiliter cum ille ambe ɔditiones adſint:adſunt etiaꝫ due alie conditiones gñales.i.ꝙ terminus ſit capax confuſionis ⁊ deductum ſit impedimentum alterius ſigni ⁊c̃.

De iſta regula dicetur in capitulo de officialibus ⁊ deſcriptibilibus.

❡ Octaua regula oĩa aduerbia nũeralia:vt bis: Ritius
⁊ quater:⁊ hmõi ɔfundũt ɔfuſe tm̃ mobiliter terminum ſequentem ſe:vt bis comedi panẽ ter potaſti vinum:ſupponit ly panem.⁊ ly vinum confuſe tm̃ mobiliter.Nam ſic illa vice ⁊ illa vice cum interrũptione temporis comedi panem.ita illum vel illum panem.

Limitatur hec regula vnica limitatione ſpãli expreſſa a magiſtro.ſ.terminum ſequentem ſe imediate.❡ Aduerte tñ ad ly imediate ꝙ non eſt Notandum pᵐ
abſolute verum ꝙ terminus imediate ſequens ɔfundat ab illis aduerbijs.q2 dicendo bis comedi.panem.terminus imediate ſequens eſt ly comedi.qui nõ ɔfundit:ſed ly panem ɔfundit:ſed cum aduerbium determinet verbum ſiue actum verbi intelligit imediate ſequentem ad ipſum ſimul cuꝫ verbo determinato.Due alie ɔditiones requirunt etiam gñales:vt ſupra.❡ Aduerte tñ ad mo Notandum 2ᵐ
dum deſcenſus:q2 debes deſcendere ad ſua ſuppoſita cũ verbo correſpondenti ṽbo ꝓpoſitionis:vt in exemplo dato cum verbo de preterito ſic.⁊ iſti fuerunt omnes panes.ergo bis comedi illum vel iſtum panem ⁊ deſcenſus factus diſiunctim eſt verus:ſed diſiunctiue factus eſt falſus.Ratio regule ex alijs patet.❡ Aduerte etiam vnuꝫ Notandum 3ᵐ
ꝙ copulatum diuiſim tẽtum:ɔfundit ſilr̃ confuſe tm̃ mobiliter terminum cõem ɔñtem ſe:vt dicendo.hic ⁊ rome venditur piper:ſupponit ly piper:confuſe tm̃ mobiliter.Idem facit hoc aduerbium imediate vt dicendo imediate poſt hoc erit homo.ly hõ.ſtat cõfuſe tm̃ mobiliter.vt in decima regula magiſter declarabit.

Circa iſtam regulam.nota ꝙ de intentione.Pe.M. Ritius
non ſolum aduerbia nũalia.ſed etiam ly.⁊ ten Nõndũ
tum diuiſiue.i.cuꝫ ſumitur in cathegorica de extremo copulato que equiualet vni copulatiue.ɔfundit cõfuſe tantuꝫ mobiliter.vt hic ⁊ rome eſt aliquis homo.ſtat ly hõ.confuſe tantum mobiliter.⁊ etiam caſus pluralis numeri hoc idem faciunt.vt homines ſunt aĩal.ſtat ly aĩal.confuſe tantum mobiliter:⁊ ideꝫ ſentit.P.pergulenſis de ly.⁊ magiſter autem in ſecũdo dubio argumento.14.tenet ꝙ ly.⁊ nunquam confundit:quod bona ratione ꝓbat:ideo vult ꝙ dicendo ſor.⁊ plato ſunt homo.ly homo ſtet determinate.⁊ propoſitio ſit falſa.⁊ ꝙ conuertatur ſic.homo eſt ſor.⁊ plato que tamen ſm alios erat vera.nec ſic habet conuerti.Sed quia ratio magiſtri iudicio meo peteret aliam difficultatem:de qua forte infra dicetur.ideo eam non pono ad preſens.

❡ Nona regula.Termini modales nomaliter ⁊ aduerbialiter ſumpti in ſenſu compoſito cõfundunt confuſe tm̃ imobiliter omnes terminos cões non diſtributos vel ſequãtur vel precedãt:vt neceſſario homo eſt animal.⁊ hominem eſſe animal eſt neceſſarium.

Limitatur ſatis ſufficienter regula cum duabus cõditionibus generalibus dictis.Ratio regule ex alijs ſupra patet.A.poſteriori tamen declaratur:q2

ratur:q2 non.lz disiunctim descendere:ideo stat imobili/
ter.antecedēs ꝓbatur.q2 ista ꝓpositio est vera. necessa/
rio homo est aial. vt pz per exponentes.ꝛ tamē descēsus
est falsus.ꝛ isti sunt oēs homines.ergo necessario iste ho
mo.vel iste homo est animal.consequēs est falsum:q2 cō
tingenter iste homo. vel iste homo est aial. ergo non ne/
cessario iste homo vel iste homo est animal.

Ritius ꝯ istam regulā ar. ꝓ. **Contra** istam regulā arguit.ꝛ ꝓ sic.ly verū.ꝛ ly fal/
sum.non ꝯfundūt ꝯfuse tm̄ imobilr̄.igit̄ re
gula falsa.pz ꝯña.ꝛ antecedēs ꝓbatur:q2 quacunq3 ꝓ/
positione data.de ly verū.aut ly falsum:patebit ꝙ sub ter
mino cōi existēte in ea licebit descēdere. si non superueniat
aliud impedimētū.vñ bene sequit̄:verum est. hoiem eē
aial.ꝛ isti sunt oēs hoies.igit̄ verum est istum hoiem esse
aial:vel verū est istum hoiem esse aial ꝛc̄.ꝛ sic dī.de ly fal
Ar 2° sum:℄ Scdo arguit̄ sic.ly impossibile.nunq̄3 ꝯfundit cō
fuse tm̄ imobiliter.igit̄ regula falsa:patet ꝯña.ꝛ antece
dens ꝓbatur.quia semꝑ licebit descēdere.vt patet addu
Notandum cendo exēpla.℄ Pro solutione argumentorū est sciendū
ꝙ istorū sex terminorū qui appellant̄ modales qdam sunt
qui sunt vere modales:ꝛ qdam sunt qui sunt tm̄ apparē
ter modales.illi qui sunt vere modales fm̄ Burleum et
plerosq3 alios sūt tm̄ quatuor.s.possibile impossibile ne/
cessarium ꝛ ꝯtingens:sed fm̄ Petrum Mant.solū ly ne/
cessario.Illi ꝟo termini qui sunt modales solum apparē
Ad ꝓm ter sunt isti duo.verū ꝛ falsum.℄ Isto stāte posset dici ad
argumētum ꝓmū respon.dicēdo ꝙ regula non dixit oēs
termini modales:sed dixit termini modales. vt per B in/
telligeres ꝙ illi qui nō sunt:vere modales. sicut ly verū.
ꝛ ly falsum.non ꝯfundunt.sed bene illi qui sunt vere mo
Ad 2m dales.Et sic pz solutio ꝓmi.℄ Ad 2m dicit̄ ꝙ ly impossi/
bile.ꝯfundit confuse tm̄ imobiliter. ꝛ simil̄r ly possibile.
Rō ꝓ° qd̄ dupl̄r probat̄.℄ Et ꝓmo sic.ista impossibile est albū
esse nigrū.sub ly albū:non licet descēdere disiūctim. igi
tur regula vera pz.ꝛ antecedens probat̄.q2 non licet de/
scēdere per sola ꝓnomina demonstratiua. vt dicebat̄ su/
pra in sexta regula:sic arguēdo.impossibile est albū esse
nigrū.ꝛ ista sunt oia alba.igitur impossibile est hoc vel
hoc vel hoc esse nigrum demonstrādo album.q2 antece/
Ratio 2° dens est verum.ꝛ ꝯsequens falsū. ℄ Secundo ꝓbatur
idem sic.in ista.impossibile est omne ꝯtradictoriū eē ve/
rum.ly ꝯtradictorium.stat imobiliter ex quo nō licet de
scendere:ꝛ non a ly omne:igitur a ly impossibile.qd̄ fuit
probādum.patet consequētia.cum minori.ꝛ maior pro/
batur.s.ꝙ non liceat descēdere:q2 non sequit̄ impossibi/
le est omne ꝯdictorium esse verum.ꝛ ista sunt oia ꝯdicto/
ria.igit̄ impossibile est hoc ꝯdictorium esse verum:ꝛ im/
possibile est hoc ꝯdictorium esse verū ꝛ q2 antecedens est
verum ꝛ ꝯñs falsum : q2 est vna copulatiua cuius multe
partes sunt false.puta ille in quibus demonstratur vnū
contradictorium contingens aut verum.

℄ **Decima regula.** Ista ꝟba incipit:ꝛ desinit:
ꝯfundūt terminū sequētem cōem nō distribu/
tum ꝯfuse tm̄ imobil̄r:ꝛ ly imediate in eis iclu
sum mobil̄r:vt tu icipis vel desinis scire aliq̄3
ꝓpōnē:ly ꝓpōnem stat cōfuse tm̄ imobil̄r:q2
non licet descendere:ꝛ ly ꝓpōnem in ista ime/
diate ante hoc sciuisti aliquam ꝓpōnē stat con
fuse tm̄ mobiliter:sed hec clare intelligent̄ vi/
so tractatu de ꝓbationibus terminorum.

Notandum **Aduerte** ꝙ ista regula duas particulas speciales
continet. Prima est.de incipit ꝛ desinit ꝙ
confundant terminū sequētem se imobiliter. ꝛ requiri/
tur vna specialis conditio.s. ꝙ talis terminus debet se/
qui.Due generales etiam explicant̄.s.ꝙ sit capax confu
sionis:ꝛ ꝙ sit deductum impedimentum alterius signi.
℄ Scda regula est . de ly imediate qd̄ dicit̄ inclusum in
eis:q2 intrat vna suarū exponētium ꝛ confundit confuse
tm̄ mobiliter terminum sequētem se cum illismet condi/
tionibus.℄ Ratio huius secūde regule patet ex alijs su
pra.A posteriori tamē ratio ꝓme regule est:q2 non licet
descēdi sub eo disiunctim.℄ Ratio scde regule est: q2 li/
cet descendi sub termino ꝯfuso confuse a ly imediate dis/ Du^m ꝓm
iunctim.quare ꝛc̄.℄ Dubitat̄ ꝓmo quomodo nō licet descē
di sub ly aliquam ꝓpositionē.dicēdo tu incipis scire ali/
quam ꝓpositionē.q2 quocūq3 casu possibili posito videt̄
bene valere descēsus cum debito medio sic.ꝛ ille sunt vel
incipiunt esse oēs ꝓpositiones.ergo tu incipis scire istā
vel istā.℄ Dubitat̄ scdo.q2 non videtur ꝙ liceat descēdi Du^m 2^m
sub ly ꝓpositionem dicēdo imediate ante hoc tu sciuisti
aliquam ꝓpositionē:q2 ponat̄ ꝙ nunc sint tm̄ decē pro/
positiones:quarū nullam sciuisti nec scis:sed ante per ho
ram erāt vndecim:quarū decem imediate ante hoc sciui/
sti:ꝛ tunc nescis:q2 ponit̄ ꝙ tunc primo sit ista corrupta.
nunc ista est vera imediate ante hoc tu sciuisti aliquā pro
positionem ꝛ descēsus est falsus.ꝛ iste sunt oēs ꝓpositio
nes demonstratis oibus decem existētibus.ergo imedia
te ante hoc tu sciuisti istam vel istam.ꝯsequens est falsū. Rñ° ad
ꝛ contra casum.℄ Ad ꝓmum dicunt qdam casu possibi ꝓmum.
li posito non licet descendi ad oia sua supposita pro qb⁹
supponit.sed dicunt ꝙ si vis descēdere sub aliquo termi
no debes descēdere sub illo fm̄ exigētiam tēporis verbi
ꝓpositionis ꝛ non alterius ampliationis:vt si verbū est
de presenti:accipe supposita cū verbo de presenti:si ver/
bum est de ꝓterito:accipere supposita cum ꝟbo de prete
rito:si est de futuro:accipe supposita cum verbo de futu/
ro:non aūt debet fieri descensus fm̄ exigētiam:amplia/
tionis:q2 aliter ista regula falsa esset.℄ Tunc verificant
regulam sic.vnde ponat̄ ꝙ nunc sint decem ꝓpositiones
ꝛ nescias aliquam illarū nec incipias scire aliquā illarū:
sed incipiat esse altera ꝓpositio vndecima que sit a. p re/
motionem de ꝓsenti ꝛ positionē de futuro.ita ꝙ nūc nō
est ꝛ imediate post hoc erit:ꝛ incipias tu scire istā sic ꝙ
nunc nescis ꝛ imediate post hoc scies:tūc ista est vera. tu
incipis scire aliquam ꝓpositionem:vt patet per casum.
ꝛ tamē non valet descēsus:ꝛ iste sunt omnes ꝓpositiones
demonstratis omnib⁹ illis decem existētibus. ergo tu in
cipis scire istam vel istam:q2 antecedens est verū.ꝛ conse ꝯ rñsionem.
quens falsum.℄ Hec rñsio est modicum voluntaria di/
cens.ꝙ non debet fieri descēsus ad oia sua supposita pro
quibus supponit.ideo non est acceptanda.℄ Aliter re/ Alia rñsio
spondent alij dicētes ꝙ casu possibili posito non licet de/
scendi sub termino cōmuni:sequēte hoc verbum incipit
vel desinit.casus sit talis quem accipiunt ab Hētisbero
de incipit ꝛ desinit.ponat̄ ꝙ sit paries diuisus in partib⁹
ꝓportionalibus minoribus terminatis ad a.extremum:
ꝛ sit coopertus cultrina que incipiat remoueri:nunc inci
piendo ab a.extremo:tunc illa est vera:tu incipis videre
aliquam partem ꝓportionalem:descensus tm̄ est falsus:
ꝛ ille sunt oēs partes ꝓportionales que sunt vel icipiunt
esse.ergo tu incipis videre istam vel istam.ꝯña est falsū:
q2 nullā incipis videre.℄ Et pro exemplo magistri po
nunt ꝙ in qualibet parte ꝓportionali sit ista propositio
scripta.hec est visa a me.ꝛ incipias scire talem ꝓpositio/
nem per remotionem de presenti.ꝛ positionē de futuro.
ꝛ scias nunc aliquā ꝓpositionem:tunc ista est vera.tu in
cipis scire aliquam ꝓpositionē:q2 tu nunc nescis aliquā
propositionem:ꝛ imediate post hoc scies aliquam pro/
positionē:ꝛ tamē descensus est falsus:ꝛ iste sunt omnes

ꝓpoſitiones que ſunt vel incipiunt eſſe. ergo tu incipis
ↄ rñſio/ ſcire iſtam vel iſtam. ↄ̄ſequens erit falſum. quia nullam
nem iſtarum incipis ſcire. ¶ Cuꝫ ſuppoſitione iſta reſpōſio non valet. q2 in caſu iſto iſta ꝓpoſitio erit vera: tu incipis ſcire illam vel iſtam ꝓpoſitionē: qđ ꝓbaſ tu nunc neſcis iſtam vel iſtam ꝓpoſitioneꝫ: ⁊ imediate poſt hoc tu ſcies iſtam vel iſtā. ergo tu incipis ſcire iſtam vel iſtam ꝓpoſitionem: tenet ↄ̄ñia ab exponētibus ad expoſitaꝫ ſiue ab vna cauſa veritatis ad ꝓpoſitionem habētem illam cauſam: antecedens eſt veꝝ. vt probo. ergo ⁊ conſequēs: qđ tu negas: ꝙ antecedēs eſt verum pro p̄ma parte patet. ꝓ ſecunda parte ꝓbatur. q2 in caſu illo. illa eſt vera. imediate poſt hoc tu ſcies aliquam ꝓpoſitionē: vt patet: ⁊ etiaꝫ pōt probari per exponētes ſic: q2 tu nunc neſcis aliquaꝫ ꝓpoſitionem. ergo imediate poſt hoc ſcies aliquam ꝓpoſitioneꝫ. Et ſequiſ. imediate poſt hoc tu ſcies aliquā ꝓpoſitionem. ⁊ ille erunt oēs ꝓpoſitiones. ergo imediate poſt hoc tu ſcies iſtam vel iſtam: tenet ↄ̄ñia: q2 liꝫ deſcēdi diſiunctim ſub termino ſupra quem cadit ly imediate ſm magiſtrum. Cōſimiliter ꝓbatur. ꝙ illa eſt vera in caſu illo. tu incipis videre illam vel illā partem ꝓportionalem: cum qbus ſtat ꝙ nullam ꝓpoſitionem incipis ſcire: ⁊ ſimiliť nullam ptem ꝓportionalem incipis videre: vt pꝫ
alia rñ/ intelligēti. ¶ Ideo ego aliter dico ꝙ incipit ⁊ deſinit cō/
ſio. fundunt confuſe tm̄ mobiliter terminuꝫ ſequētem capacem ↄ̄fuſionis: cuius ratio eſt. q2 in illa ꝓpoſitione tu incipis ſcire oēm ꝓpoſitionem. ly ꝓpoſitionem. ſtat imobiliter. ⁊ non ratione de ly oēm. ergo ratione de ly incipit: qđ ſtat imobiliter. ꝓbatur. q2 non licet deſcēdi ſub eo: vt ponaſ ꝙ tm̄ decem ꝓpōnes fuerunt ⁊ tm̄ nouem ſciuiſti ⁊ ſcis. ſed decima nunc p̄mo corrupta ſit: tunc iſta eſt vera: tu incipis ſcire oēm ꝓpoſitionem: q2 exponitur ſic: tu ſcis oēm ꝓpoſitioneꝫ ⁊ non imediate ante hoc tu ſciuiſti omnem ꝓpoſitionē. ergo ⁊c̄. Et tm̄ non valet deſcenſus. ⁊ ille ſunt oēs ꝓpoſitiones que ſunt vel incipiunt. ergo tu incipis ſcire illam. ergo ⁊c̄. ¶ Ad ꝓpoſitum modo dico ꝙ in illa: tu incipis ſcire aliquam ꝓpoſitionem. lꝫ gratia materie deſcēdi. q2 oppoſitum ↄ̄ñtis repugnat antecedēti. ſed non gratia forme. q2 non tenet in oībus ſimilibus in forma: q2 non in illa: tu incipis ſcire oēm ꝓpoſitionē. Et ſi dicis talis deſcenſus nō eſt ſimilis in forma: quia in prima ly ꝓpoſitionem ſtat confuſe tm̄: in ſecunda ſtat diſtributiue. ¶ Dicitur ꝙ lꝫ non ſit ſimilis rōne diſtributionis. eſt tm̄ ſimilis in forma quo ad mobiliter ⁊ imobiliter ratione note inceptionis: ⁊ hoc ſufficit: ꝙ̄re ſi in p̄ma lꝫ deſcendi. ⁊ in ſecunda: ⁊ ſi in ſecunda non: nec in prima. ¶ Et ſimiliť aliquam partē ꝓportionalem incipis vide/
Ad 2m re: vt pꝫ intelligenti. ¶ Ad 2m dubium dicitur. ꝙ non de/
dubiuꝫ. ſcenditur cuꝫ debito medio qđ debet eſſe tale. ⁊ ille ſunt vel erunt oēs ꝓpoſitiones demonſtrādo illas decē. ꝗ ⁊c̄. ⁊ tunc deſcenſus eſt bonus: ⁊ minor eſt falſa ſm caſum. Sed ſolet fieri replica contra. q2 dicendo. imediate poſt hoc erit inſtans ſub ly inſtās non licet deſcēdi: ⁊ iſta erūt oia inſtātia. ergo imediate poſt h̄ erit hoc vel hoc inſtās: q2 antecedēs eſt verum: vt pꝫ. ⁊ ↄ̄ñs falſum: q2 ſequiſ ad ipſum ꝙ aliqđ inſtans erit imediatum inſtanti preſenti. ¶ Dicitur negādo ꝙ conſequēs ſit falſum: nec ad ipſum ſequitur ꝙ aliqđ inſtans erit imediatum inſtāti preſenti. Unde lꝫ imediate poſt hoc erit hoc vel hoc inſtans: nullum tamen inſtans imediate poſt hoc erit.

Ritius. In iſta regula dicit magiſter ꝙ icipit ⁊ deſinit ↄ̄fun/
p' rō ꝓ/ dunt confuſe tm̄ imobiliter. ſed qm̄o hoc ſit
bans re verum nō declarat. Ideo poſſumus ꝑſuadere regulā tribus vijs. ¶ Quaruꝫ forte aliqua erit ſufficiens. Prima
gulam. igiſ via eſt iſta. capio iſtam. tu icipis eſſe albū. Et arguiſ ſic. ſub ly album. non licet deſcēdere diſiunctum. igiſ regula vera. patet ↄ̄ñia. ⁊ antecedens probaſ. q2 ſub ly album. non licet deſcēdere per ꝓnomina demōſtratiua ſic: tu icipis eſſe album. ⁊ iſta ſunt oia que ſunt vel incipiūt eſſe alba. igiſ tu incipis eſſe hoc vel hoc vel hoc demonſtratis albis: q2 antecedēs eſt verum poſito ꝙ tu nō incipias eſſe. ſed bene incipias eē albus: ⁊ ↄ̄ñs eſt falſum. vt
patet. ¶ Secundo probaſ regula ſic. iſta ↄ̄ñia nō valet: 2a rō
tu incipis videre aliquem hoiem. ⁊ iſti ſunt oēs homines qui ſunt vel incipiunt eſſe. igiſ tu incipis videre iſtuꝫ vel iſtum vel iſtum hoiem. igiſ regula vera. pꝫ ↄ̄ñia. ⁊ antecedens probaſ. q2 antecedens eſt veruꝫ in caſu. ⁊ ↄ̄ñs falſuꝫ. qđ probo. ⁊ pono ꝙ in mūdo non ſint niſi duo homines. ſ. tu ⁊ ſoꝛ. ⁊ pono ꝙ tu nec videas te nec ſoꝛ. nec videbis: ⁊ cum hoc pono ꝙ hora futura diuidaſ in partes ꝓportionales minorib⁹ terminatis v̄ſus inſtans preſens. ⁊ pono ꝙ in qualibet parte ꝓportionali deus creet vnū hoiem: ⁊ ꝙ quilibet homo qui creabiſ duret ſoluꝫ p partem in qua creabiſ: ⁊ videatur a te per illam parteꝫ: ⁊ ſimus nunc in inſtāti preſenti. ⁊ pꝫ ꝙ p̄ma pars antecedētis eſt vera. ſ. tu icipis videre aliquem hoiem: q2 in inſtāti qđ eſt preſens non vides aliquem hominē: ⁊ imediate poſt inſtans qđ eſt preſens videbis aliquē hoiem. vt ponit caſus. Scđa pars ſimiliť pꝫ. ſ. iſti ſunt omnes hoies q ſunt vel incipiunt eſſe demōſtrato te ⁊ ſoꝛ. qđ probatur. q2 omnes hoies qui ſunt vel incipiunt eſſe ſunt iſti. igitur iſti ſunt oēs homines qui ſunt vel incipiūt eſſe. patet conſequentia. ⁊ antecedens ꝓbaſ. exponendo ſic. hoies qui ſunt vel incipiunt eſſe ſunt iſti. ⁊ nulli ſunt hoies qui ſunt vel incipiunt eſſe qn iſti ſint illi. igiſ ⁊c̄. pꝫ ↄ̄ñtia. ⁊ antecedens eſt veꝝ. vt pꝫ. igiſ ⁊ ↄ̄ñs. ¶ Tertio probaſ regula
ſic. In iſta. tu incipis videre quēlibet hoiem ly hominem. 3a rō
ſtat imobiliter. ſed non. a ly oēm. igiſ a ly incipis. igiſ regula vera. ↄ̄ñtia pꝫ. cum minori. q2 ly omneꝫ. non habet vim imobilitandi. ⁊ maior probaſ. q2 ſub ly hoiem: nō licet deſcendere in caſu. vt poſito ꝙ continue ante fuerint x. homines in mundo. quoꝝ nouem videas videris ⁊ videbis: decimus autem quē nunꝙ̄ vidiſti nunc p̄mo non ſit: tunc iſta eſt vera: tu incipis videre quēlibet hoiem: vt patet. ⁊ conſequēs falſum. ſ. tu incipis videre iſtum hominem: ⁊ incipis videre iſtum hominem ⁊c̄.

¶ Undecima regula. Iſta verba: ꝓmitto: debeo: obligoꝛ: confundunt confuſe tm̄ imobiliter: vt ꝓmitto tibi denarium: ly denariuꝫ ſtat imobiliter. quia non licet deſcendere.

Limitatur hec regula cum hac ↄ̄ditione ſpeciali ſequēte: ⁊ duabus gn̄alibus additis. ſ. ſi terminus fuerit capax ↄ̄fuſionis: ⁊ deducto impedimēto alterius ſigni. ¶ Rō regule a priori ex dictis ſupra pꝫ. A poſteriori v̄o ratio eſt: q2 non licet deſcēdi diſiunctim: vt dicēdo ꝓmitto tibi denarium: non valet ⁊ iſti ſunt oēs denarij. ergo ꝓmitto tibi iſtum vel illum: q2 añs eſt verum: ⁊ ↄ̄ñs falſum. q2 dicendo ꝓmitto tibi denariū: ly denarium non ſtat ſolum pro denarijs qui ſunt. ſꝫ pro omnibus denarijs potentibus eſſe. quoniam vis illius verbi non ſolū ad p̄ñtia ſe extendit: ſed etiam ad futura. ⁊ ſimiliter dicatur de debeo ⁊ obligoꝛ.

¶ Duodecima regula eſt iſta. nota ↄ̄ditionis ⁊ rōnis omnes ſuos terminos cōes non diſtributos confundunt confuſe tm̄ imobiliter. ⁊ h̄ in oꝛdine ad totam hypotheticaꝫ. vt ſi homo eſt animal eſt. homo currit. ergo anial currit.

¶ Notādū in p̄mo ꝙ lꝫ nullus terminus diſtributiuus habeat vim ſupra terminum pre/

cedentem

cedētez: tñ bene habet vim supra illum terminus ɔfusiuus confuse tñ: non tñ quilibet: sed solum ille qui indifferēter ante se ⁊ post se determinat cōpositionez verbalem. vnde illi termini ois: nullus: ⁊ hmōi non ɔfundūt aliquē terminū precedētez: q₂ in qualibet istaꝝ. aliqs homo oē aīal est. aliqs homo nullum aīal est. supponit ly hō determinate. Silr nec ista vba incipit: vel definit: vel ꝓmitto: q₂ dicēdo hō incipit esse: aut ꝓmitto denariuz: tam ly homo ꝙ ly denarium stat determinate. Sed dicēdo hoiem esse aīal est scitum a me: aut hoiem nō eē est impolē. vel homo est animal necio: supponunt oēs illi termini cōes confuse tñ licet precedant: ⁊ hoc ideo. q₂ illi termini facientes sensum cōpositū vel diuisum: ita determināt cōpositionem ante se sicut post se. ⁊ ita ɔsequēter dicat de nota rōnis: ⁊ ɔditionis ꝙ confundunt ante se. ¶ Scdo notādum ꝙ terminus hñs solum vim ɔfundendi confuse tñ nō impedit distributionē termini lz interdum impediat eius descēsum. vbi grā. dicendo. ois homo est aīal. ly homo stat distributiue. ⁊ ita stat dicendo. necio ois homo est aīal. sed est differentia: q₂ in pma stat mobilr: ⁊ in secunda immobiliter ꝓpter aduētum termini modalis. Dico igitur ꝙ oēs termini habētes solā vim ɔfundendi terminum imobilr impediunt descensum: ⁊ ita imobilitant. Sed alij habentes solam vim ɔfundendi confuse tñ mobilr non impediunt descensum: ⁊ ita non imobilitant. Unde sequit. Scio oēm ꝓpositionem: ⁊ iste sunt oēs ꝓpositiones. ergo scio istam ⁊ scio illam. ⁊ sic de singulis. ¶ Tertio est notādum ꝙ si duo signa distributiua cadūt supra aliquē terminum quoꝝ non qₒlibet per se sumptuz caderet distributiue sup eundē terminuz. nullum istoꝝ impedit reliquum vbi grā. Omnis homo oē aníal est. ly animal stat distributiue. non obstāte ꝙ precedant duo signa distributiua: q₂ pmum per se sumptum non distribueret ly aīal. sed faceret ipsum stare confuse tñ. Similr ois homo aīal non est. ⁊ ita dicendo a sorte differt ois homo. supponit ly homo distributiue: non obstāte ꝙ pcedant duo signa: q₂ primum sumptū sine secūdo non distribueret. ly homo dicendo a sorte differt homo. q₂ ly differt. non distribuit nisi terminum rectuz a parte post: vt dictum est. Modo cōsimili dico in ista. tu es fortior ꝙ homo: ꝙ ly homo. stat distributiue: nec pmum signum impedit: q₂ per se sumptum non distribuit aliquem rectum. vt declaratum est supra. Sed dicendo. nullus homo non est animal. tu differs ab oī homine: vel tu es albior omni albo. impedit distributio termini vltimi. q₂ precedūt duo signa. Quorum quodlibet sine altero distribueret terminum illum. quare ⁊c̄.

Limitatur hec rgula solū cū duab⁹ ɔdōnib⁹ gñalib⁹ qs magr exꝓmit in textu. ¶ Rō regule a pori supra pz. A posteriori vo est: q₂ non lz descēdere disiunctim de quo reuoca ad mentē duo declarata in cap supiori. ¶ Primum qūo licet descēdē grā materie ⁊ non grā forme. Scdm qūo in ordine ad totā hypotheticā. i. ɔsiderando terminos vt sunt ptes hypothetice ⁊ nō cathegorice. vide diffuse h supra. ¶ Ultimo tria notāda ponit magr que clara sunt. Primū est. lz termin⁹ distributiuus non hēat vim supra terminos pcedentes tñ terminus ɔfusiuus qui idifferēter ante se ⁊ post se determinat cōpositionē vbalem. i. qui idifferēter facit ꝓpōnē de sensu cōposito: vel totalr pponat vel totalr postponat hz vim supra pcedētes. ¶ Scdm est. nullus termin⁹ hñs vim ɔfundēdi confuse tñ impedit distributionē termini. lz aliqñ impediat descēsum. puta. si sit ɔfundens confuse tñ imobilr. si aūt confundat mobilr non impedit descēsum. ¶ Tertium est. si duo signa distributiua cadūt sup aliquem terminū quoꝝ qₒlibet p se sumptuz nō ɔfunderet distributiue sup eūdē terminū nullū hoꝝ impedit reliquū: sed si cadant duo signa sup eundē terminū quorum qₒlibet per se distribueret impedit distributio termini.

Circa istam nota ꝙ. P. Man. dicit. ꝙ ly si. ⁊ ly igit. distribuunt mobilr sm añtis. ¶ De subiecto autem ɔñtis dicit ꝙ stat ɔfuse tñ imobilr. Magister autez vult ꝙ ly si. vel igitur. ɔfundant confuse tñ imobilr oēs terminos cōes siue fuerint ante notam. siue post. ⁊ dicit. ꝙ si qñqз licet descēdere: erit gratia mãe. ¶ Probat igit regula sm ipm. ⁊ p sic. in ista si album est albū est. ly albū stat imobiliter. igit regula vera. ɔña pz. ⁊ antecedēs probatur. q₂ sub ly album. non licet descēdere per ꝓnomina demōstratiua sic arguēdo. si album est albū est: ⁊ ista sunt oia alba igit si hoc vel hoc vel hoc est albū est: q₂ antecedens est veruz. ⁊ ɔñs est vna ɔditionalis impossibilis. ⁊ per talem descēsum in ꝓnominibus verificabis multas regulas. ⁊ hoc vbi terminus quo debet descendi sit connotatiuus: sicut est ly album. in proposito. sed hoc nō approbo nisi in vocalibus ⁊ apparenter tantum. ¶ Secūdo probat regula sic in ista. si ois homo currit. oē rationale currit. stat ly homo imobiliter. vt pz. ⁊ non a ly ois. igitur a ly si. igitur regula vera. ¶ Tertio probat regula exemplo Pauli pergulensis sic. in ista. si homo nō est rationale non est. stat ly hō. imobiliter: et non pōt dici a quo nisi a ly si. q₂ ly non. non hz vim super termino precedēte. igit regula vera. consequētia patet cū minori ⁊ maior ꝓbatur. q₂ non licet descendere sic. si homo nō est rationale non est: ⁊ isti sunt oēs homines. igit si iste vel iste vel iste homo non est rōnale non est. q₂ antecedens est verum. ⁊ ɔñs est vna conditionalis impossibilis ex quo oppositum consequentis stat cum antecedente.

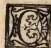
Ritius

p°rō ꝓbans regulam.

2°rō

3°rō

¶ Caplm pro qbus relatiua supponunt.

E suppositione relatiuoꝝ sequit ꝑtractare. vbi quedā diuisiones sūt premittēde. Prima est illa. Relatiuoꝝ quedam sunt relatiua subs.

vt qui que quod. ⁊ quedam accidētis: vt talis qualis: tantus quātus ⁊ similia. ¶ Scd̄a diuisio est ista. Relatiuoꝝ substantie quedam sunt idētitatis. vt qui iste. ille hic. ⁊ is ⁊ quedam diuersitatis. vt alius. alter. reliquus. ⁊ huiusmodi. ¶ Tertia diuisio est ista. Relatiuoꝝ identitatis: quedam sunt reciproca. vt sui. meꝰ. tuus suus. q̄dā non reciproca. vt ille. ipse. ¶ Quarta diuisio est ista. Relatiuoꝝ reciprocoꝝ quedam sunt possessiua. vt tuus. suus. ⁊ quedam non possessiua. vt se. ¶ Quinta diuisio ē ista. Relatiuoꝝ accidentis quoddam est identitatis: vt talis: ⁊ tantus. ⁊ quoddam diuersitatis vt aliusmodi. ¶ His diuisionibus premissis sit hec prima regula. Relatiuum diuersitatis substātie ⁊ relatiuum possessionis. non supponunt pro illo pro quo suum añs. Exēpluꝫ primi duoꝝ contradictorioꝝ vnum est veꝝ ⁊ reliquum est falsum. patet ꝙ pro alio supponit ly vnum ⁊ pro alio ly reliquuꝫ. Exēplū secundi. aliq̄s homo currit. ⁊ suus asinus tacet: supponit añs pro hoīe ⁊ relatiuum pro asino. ¶ Secunda regula est ista. Relatiuuꝫ idētitatis nō possessiuum semper supponit pro eo pro quo suum añs: in comparatione tñ ad alterum extremoꝝ. Exēplum de relatiuo identitatis non reciproco: vt aliquis homo currit. ⁊ ille disputat. supponit ly ille nō absolute pro aliquo homine: sed pro aliquo homine currēte: ideo nō significat secunda pars absolute ꝙ aliq̄s homo disputat: sed ꝙ aliq̄s homo currēs disputat. Similr̄ huius copulatiue: aliq̄s homo est latro ⁊ tu es ille: non significat secunda pars precise ꝙ tu es aliq̄s homo. q̄ꝛ tunc illa copulatiua esset vera: sed ꝙ tu es aliquis homo qui est latro. Ex quo seq̄tur ꝙ hec est falsa aliquis est animal: ⁊ asinus est illud: q̄ꝛ secunda pars significat assertiue ꝙ asinus est aīal qd̄ est aliquis homo ⁊ per idem hec est falsa. aliq̄s homo est sor. ⁊ plato est ille. sed hec est vera. aliq̄s homo est sor. ⁊ pla. non est ille. q̄ꝛ pla. aliquis homo est qui sor. non est. ⁊ illa est vera. aliq̄s homo non est sor. ⁊ pla. non est ille. q̄ꝛ pla. cicero non est. ⁊ cicero est. aliq̄s homo qui non est sor. Item conceditꝛ ꝙ aliq̄s homo non est sor. ⁊ pla. est ille. q̄ꝛ pla. est aliq̄s homo qui non est sor. q̄m plato est ipsemet q non est sor. Exemplum de relatiuo identitatis reciproco: vt oīs homo videt se: supponit ly se pro homine nō absolute: sic intelligendo omnis homo videt omnem hoīem: sed referendo singula singulis: vt ille homo videt se: ⁊ ille homo videt se: ⁊ sic de singulis. Similr̄ dicatur de illa. omnis homo habens filium diligit illum. ¶ Tertia regula est ista. Relatiuum idētitatis accidentis semꝑ supponit pro simili vel equali illi pro quo supponit suum añs. verbi gratia. sor. est albus. ⁊ talis est pla. vel sor. est albꝰ qualis est pla. supponit relatiuuꝫ non pro sor. sed pro simili sor. Similr̄ illa sor. est bicubitus ⁊ tantus est pla. supponit relatiuū ꝑ eq̄li sor. ¶ Quarta regula est ista. Relatiuum diuersitatis accidentis semper supponit pro dissimili illi pro quo supponit suum antecedēs: vt cignus est albus: ⁊ aliusmodi est coruus. ¶ Ex quibus duabus regulis seq̄tur quinta. vꝫ. ꝙ relatiua accidentium tam idētitatis q̄ꝫ diuersitatis supponunt pro alio. supposito sui antecedentis: patet regula ex exemplis.

Premittit magister quasdam diuisiones grāmaticales ipsoꝝ relatiuoꝝ que de se note sūt. ¶ Et ponit 4ᵒʳ regulas ad declarāduꝫ quō relatiua supponunt. ¶ Sed aduerte p̄ circa hoc capl̄m ꝙ relatiuuꝫ est duplex q̄ddam est grāmaticū q̄ddam logicū. Relatiuum logicū dr̄ illud cuius eē est ad aliud se h̄ere vt pater. filius: dn̄s: seruus: de quo ph̄s determinat in p̄dicamentis: ⁊ hoc relatiuū non facit suppōnē relatiuam: sꝫ absolutā sicut termini absoluti. cum. n. dr̄ pater currit: ita sbm̄ supponit ꝑsonalr̄ determinate: ac si diceret homo currit. Relatiuū grāmaticum dr̄ qd̄ est ante late rei recordatiuū. vt qui: ipse: ⁊ lꝫ hoc relatiuū sit de ꝯsideratione grāmatici: tñ ꝑtinet ad logicum tractare de ipso inq̄ꝫtum ꝑ ipsum variatꝛ suppositio vel appellatio vel aliqua alia ꝓprietas ꝓpōnis eiusdeꝫ. ⁊ ab hoc relatiuo dr̄ suppositio relatiua de qua hic loquitꝛ magister. ¶ Aduerte 2ᵒ ꝙ relatiuū de quo hic intēdimus pōt duplr̄ sumi. s. mālr̄ ⁊ formalr̄. Si māliter sumatꝛ cōpetit ei suppositio sicut cēt terminꝰ sic absolutus. qꝛ lꝫ sit relatiuum tñ sumitꝛ in vt nois absoluti. vt si dicatꝛ: ille est bisyllabuꝫ: illius est genitiui casus. Si v̄o relatiuum sumatꝛ formalr̄ sic differēter cōpetit ei suppositio. Intēdit ergo loqui de relatiuo grāmatico formaliter sumpto. ¶ Dubitatꝛ. circa ꝑmam regulā: qꝛ videtur ꝯdicere grāmaticis. Nam dicit ꝙ relatiuū diuersitatis ⁊ relatiuū idētitatis possessiuū non supponit pro illo pro quo suum añs. ¶ Cōtra. relatiuum idētitatis sic diffinitꝛ a grāmaticis: est illud qd̄ refert pro vno ⁊ supponit pro eodē. ergo relatiuū idētitatis supponit pro eodē cōtra magr̄m. Vñ videtꝛ implicare ꝙ sit idētitatis: ⁊ tñ non supponat pro eodē. ¶ Ad h̄ rn̄detꝛ ꝙ talia relatiua duo significāt vnū in recto aliud in obliquo. v̄bi gr̄a suum in recto sigt̄ rem possessam: in obliquo v̄o possessorē. Referunt ḡ oia relatiua idētitatis añtia et supponūt pro illis in recto vel obliquo sm̄ grāmaticos. ⁊ qꝛ logicus ꝓprie accipit supponē qñ supponit in recto ⁊ talia relatiua possessiua non supponunt pro añte in recto: ideo non dicuntꝛ supponē pro eodē: vt dicēdo iste liber est suus est dicē. iste liber est possessus a se. siue est sui possessio. vbi pꝫ ꝙ relatiuum supponit pro añte in obliquo: pro re possessa in recto. ¶ Dubitatꝛ. circa 2ᵃᵐ regulam qd velit dicere in ordine ad alteꝝ extremoꝝ: qꝛ hoc non videtꝛ veꝝ ꝙ relatiuuꝫ idētitatis non possessiuū supponat semꝑ pro añte in ordine ad alteꝝ extremoꝝ: qꝛ dicēdo: aliq̄s homo qui currit

monetꝛ. ly

Notandum pᵐ Relm̄ ē duplex.

Notandum 2ᵐ Relꝫ p̄t 2ʳ sumi.

Duᵐ circa ꝑmā regulaꝫ

R̄nsio

Duᵐ circa scd̄aꝫ regulaꝫ

1

mouet͛.ly qui supponit pro aliquo hoīe sine aliqua cōpa
Rñsio ratione ad aliud.❡Ad hoc rñdet͛ ꝙ relatiuū idētitatis
non possessiuū qñq͛ refert suū añs in eadē cathegorica:
aliqñ in diuersa:cum in eadē cathegorica refert : suppo/
nit pro illo absolute:⁊ nō in ordine ad aliqd aliud:vt ar/
gumētum ꝓbat.Cum aūt refert añs in diuersa cathego/
rica:supponit pro illo in ordine ad alterꝝ extremorꝝ. vl' ad
totam cōpositionē:vt dicit magister in cap̄ sequenti.Vñ
referre sꝫm in ordine ad alterū extremorꝝ:est referre ag/
gregatū ex sb̄to ⁊ p̄dicato ⁊ supponē pro illo aggregato
vt dicēdo.aliqs hō est fur.⁊ tu es ille.ly ille supponit pro
hoīe fure.⁊ silr̄ si refert in ordine ad alterꝝ extremorꝝ sup
ponit pro aggregato ex subiecto ⁊ p̄dicato. vt dicēdo ali
qs homo est aial.⁊ asinus est illud.ly illud supponit pro
Du^m cir aiali hoīe siue qd̄ est homo.❡Dubitat͛ circa 3^m regulā:
ca 3^m re qꝛ videt͛ ꝙ relatiuū idētitatis dꝫ supponere pro illo pro
gulam. quo suum añs:ex quo dꝛ identitatis:aut si non supponit
pro illo non dꝛ idētitatis:qꝛ tūc diffinitio relatiui idētita
Rñsio. tis non cōpetit sibi.❡Ad hoc dꝛ ꝙ silitudo est duorꝝ dif/
ferētium in eadē qualitate.Et eq̄litas est duorꝝ differen/
tium in eadē quātitate.❡Supponēdo ergo pro sili vel
equali:⁊ aliquo mō supponit pro eodē:qꝛ pro identitate
eq̄litatis vel quātitatis:⁊ illud ꝯsiderat grāmaticus.Lo
gicus vero qꝛ vidit ꝙ nō supponit pro eodē substātialr̄:dī
Du^m 3 cit ꝙ nō supponit pro eodē:sed pro sili.❡Contra 4^m re
4^m rlaꝫ gulā arguit͛ ꝓbando ꝙ relatiuū diuersitatis supponat
pro illo pro quo suum añs.Et arguit͛ sic. oē relatiuū sup
ponit pro illo qd̄ rep̄ntat:sed oē relatiuum rep̄ntat suū
añs.ergo oē relatiuum supponit pro suo añte. ꝯña nota
cum minori.maior ꝓbat͛.qꝛ supponē est qd̄dam signifi/
care.Significare autē est idem qd̄ rep̄ntare. ḡ si rep̄ntat
añs:supponit pro illo.De h̄ tñ vide ample ꝯtra supposi/
tiones.vbi querit͛ vtꝝ omne relatiuū supponat pro illo
pro quo supponit suum añs. vbi adducunt͛ argumenta
Rñsio Petri mātuani negātis relatiua diuersitatis.❡Ad hoc
rñdet͛ negādo ꝯñam:lꝫ.n.omne relatiuū supponat pro il
lo qd̄ rep̄ntat:non tñ supponit pro quocūq͛ qd̄ rep̄ntat.
Sed si accipiat͛ maior sic.oē relatiuū supponit pro quo/
cunq͛ qd̄ rep̄ntat:ꝯcedo ꝯñam:sed negatur maior tunc.
Relatiuum enim diuersitatis representat accidēs in obli
quo:⁊ tñ non supponit pro illo.Rep̄sentat autē dissimi/
le ab antecedēte in recto:ideo supponit pro dissimili an/
tecedenti.De hoc tamen vide contra suppositiones.
Ritius ꝯ p̄^m re/ In hoc cap̄.magr̄ ponit qnq͛ regulas contra q̄s ar
gulam guit͛.⁊ p̄ ꝯtra p̄maꝫ.qꝛ ly hō.⁊ ly alr̄ in ista.
ar.p̄. vnus hō currit.⁊ alter disputat supponūt pro eodē igit͛
rl'a falsa.ꝯñtia pꝫ.⁊ añs ꝓbat͛.qꝛ ly homo supponit pro
oībus hoīb⁹ p̄ntib⁹.⁊ ly alter pro aliquo hoīe p̄nte.igit͛
supponūt pro eodē.ꝯña pꝫ cuꝫ minori.⁊ maior ꝓbat͛ 2°.
Et p̄ sic.ly hō.in ista.vnus hō currit. supponit respectu
verbi d̄ p̄nti.⁊ p̄sonalr̄ ⁊ nō est restrictus ab aliquo. igit͛
supponit pro oīb⁹ hoībus p̄ntib⁹.Scd̄o sic.pro oīb⁹ hīs
supponit ly hō:qꝛ ne sign̄t p̄ supposita ad que licet descen
dere disiūctiue.sed ad supposita sign̄tia oēs hoīes presen
tes licet descēdere.igit͛ pro oīb⁹ hoībus p̄sentib⁹ suppo/
nit ly homo.ꝯñtia pꝫ cū minori.⁊ maior est euidēs.ḡ ⁊c̄.
ꝯ 2^m p̄tē regule argr̄ 2°. ❡Scd̄o p̄n^r arguit͛ cōtra 2^m ptem regule sic. ly soꝛ.⁊ ly
suus in ista.soꝛ.disputat ⁊ suus asin⁹ currit.supponunt ꝓ
eodē.igit͛ regula falsa.ꝯña pꝫ ⁊ añs ꝓbat͛. qꝛ ly soꝛ.sup/
ponit pro sorte.⁊ ly suus pro sorte.igit͛ supponūt pro eo
dē.ꝯña pꝫ cum maiori:⁊ minor ꝓbat͛.qꝛ illa.suus asinus
currit.subordinat͛ isti.asinus sortis currit. vt pꝫ volenti
Confir^o ꝯsiderare.❡Et ꝯfirmat͛.ꝙ ly suus stet pro sorte. ⁊ nō ꝓ
asino.qꝛ in ista.ego sedeo.⁊ meus asinus currit.ly meus
stat pro eo pro quo ly ego.igit͛ a sili ꝓ eodē stabit ly soꝛ.
⁊ ly suus.ꝯña pꝫ.⁊ añs ꝓbat͛ sic.qñcunq͛ sunt due dictio

2

nes:quaꝝ vna est adiectiua ⁊ alia sua substantiua: sic ꝙ
vna descēdit ab alia:tūc ille stant pro eodē. sicut pꝫ de ly
albus.⁊ ly albedo.sed sic est de ly ego.⁊ ly meus.igit͛ ille
stant pro eodē.ꝯñtia pꝫ.cum minori.⁊ maior est de inten
tione grāmaticorꝝ:⁊ maxime auctoris modorꝝ significā/
di.❡Et cōfirmat͛ illud idem fortius.qꝛ aut ly suus. stat Alia cō
supponit ꝓ soꝛ.aut pro asino soꝛ.⁹si pro soꝛ.habet͛ intētū. firmatō
si ꝓ asino.igit͛ non stabit discrete:qd̄ est ꝯtra regulā ma/
gistri.ꝙ relatiuum referens añs discretum stat discrete.
❡Tertio p̄ncipalr̄ arguit͛ ꝯtra 2^m regulam.qꝛ ly qui.in ꝯ 2^m re/
ista.homo qui currit mouet͛:non supponit.igit͛ nō suppo gulam
nit pro eo pro quo suum añs.⁊ sic regula falsa.ꝯñtia pꝫ. argr̄ 3°.
⁊ añs ꝓbatur.qꝛ si supponeret staret determinate. sꝫ nō
stat sic.igit͛ ⁊c̄.ꝯñtia pꝫ.cum maiori. ⁊ minor ꝓbatur:qꝛ
sub eo non licet descēdere.vel.si licet dicatur quomodo.
❡Quarto arguit͛ ꝯtra regulā 3^m. qꝛ tale relatiuū sup/ ꝯ 3^m re/
ponit p̄cise pro illo pro quo suū añs. igit͛ non supponit gulam
pro simili.pꝫ ꝯñtia.qꝛ idem non est sile sibi. ⁊ añs ꝓbat͛. ar^r 4°.
qꝛ dicendo soꝛ.est albus ⁊ talis est cignus.ly albus.⁊ ly
talis.stant pro eodē.igit͛ ⁊c̄.ꝯñtia patet.⁊ añs ꝓbat͛.qꝛ
ly albus stat pro omni albedine p̄senti. ⁊ ly talis similr̄.
igit͛ stant pro eodē.ꝯñtia pꝫ.añs patet supra in argumē/
to scd̄o.❡Quinto arguit͛ ꝯtra 4^m regulā sic relatiuum ꝯ 4^m re
diuersitatis accidētis supponit pro eo pro quo suū añs gulam
igit͛ non ꝓ dissimili.igit͛ regula falsa. ꝯñtia pꝫ. ⁊ antece/ argr̄ 5°
dens ꝓbat͛ sic.omne relm̄ sign̄t illud qd̄ suum antecedens
⁊ ex ꝯñti in ꝓpōne supponit pro eo pro quo suum añs.
sed relm̄ diuersitatis accidentis est relm̄.igit͛ significat ⁊
in ꝓpōne supponet pro eo pro quo suum añs. ❡Et ꝯfir Confir^o
mat͛ regulam esse falsam.nam relatiuū diuersitatis acci
dentis supponit pro simili. igit͛ regula falsa ꝯñtia patet.
⁊ antecedēs ꝓbatur.qꝛ sm̄ magr̄m stat pro dissimili.sed
oē dissimile alicui est illi simile.vt pꝫ a magr̄o in illa con
clusione.oīa inq̄ꝫtum cōueniunt differunt.igit͛ stabit tale
relatiuum ꝓ sili. ❡Ad p̄^m dicit͛ ꝙ arg^m concludit:qꝛ in
veritate ibi relatiuum stat pro illo ꝓ quo suum añs.⁊ ad Ad p̄^m
regulam dꝛ ꝙ itellexit ꝙ relatiuū diuersitatis substātie
quādoq͛.non dico semp.sic se habet ꝙ p̄dicatum v̄ificat͛
de illo pro aliquo pro quo nō verificat͛ predicatuꝫ añtis
de añte.exēplum dicēdo. vnum aial est rōnale. ⁊ aliud ir
rationale ly irrōnale verificat͛ de ly aial pro asino ⁊ boue
⁊ ly rōnale qd̄ est p̄dicatum añtis verificat͛ de ly aial pro
hoīe:⁊ ita pro alio licet supponant pro eodē:⁊ h̄ voluit
regula.⁊ sic etiam pꝫ solutio ad ꝯfirmationē. ❡Ad 2^m Ad 2^m.
p̄ncipale dꝛ similr̄ ꝙ relatiuum possessiuū stat semp ꝓ eo
pro quo suum añs.tñ qꝛ relatiuum possessiuū semp equi
ualet vni obliquo qui addit͛ vni recto supponēti qñq͛ ꝓ
alio q̄ꝫ suum añs.hinc est ꝙ magister attēdens ad rectuꝫ
casum dixit ꝙ relatiuum supponit ꝓ alio.exēplū dicēdo.
soꝛ.est aial.⁊ suus asinus currit.ista subordinat͛ huic.soꝛ.
est aial.⁊ asinus soꝛ.currit.vbi sꝫm in ista 2ª est totū hoc:
asinus soꝛ.cuius p̄ncipalior ps est ly asinus stans pro di
uerso.⁊ pro alio a supposito añtis. ❡Ex qua solutione Cor^m.
seq͛tur ꝙ falsum est ꝙ relatiuum possessiuū importet pos
sessorem ⁊ possessionē.sicut cōiter dꝛ.sed importat solum
possessorē.vt dicit auctor modorꝝ significādi.sed bene est
verꝝ ꝙ relatiuum possessiuū simul cum vno alio termino
a quo non absoluit͛ in ꝓpōne importat possessorē ⁊ pos/
sessionē.hoc voluerūt illi qui dicunt istud. ❡Ad 3^m mul Ad 3^m.
ti dicūt ꝙ relatiuum non supponit:nec ēt antecedens. sꝫ
totum aggregatū ex relatiuo antecedēte. ⁊ sic dꝫ descēdi
sub toto aggregato.quorꝝ rō est ar^m factum.magister au
tem h̄ dicit oppositū ⁊ credo ꝙ bene dicat.⁊ sequēdo eū
opꝫ dicere ꝙ non sub quolibet termino stante determina
te licet descēdere disiūctiue:sed bene sub quolibet termi/
no absoluto ⁊ non relatiuo.Si qs tamen habet hoc pro

inconuenienti ꝛ velit oino descēdere opꝫ ꝙ istas vocales
de relatiuo reducat ad hypotheticas. ꝛ dicat ꝙ iste subor
dinant hypotheticis ꝛ sunt hypothetice: ꝛ deinde descē
dat in partib⁹ hypotheticaꝝ. sed h̄ licet forte sit verꝝ. nō
Ad 4ᵐ tñ est ſm cōes regulas. ¶ Ad 4ᵐ dī ꝙ in veritate relati
uum idētitatis accidētis supponit pro eodē cuꝫ suo añte.
vt argᵐ ꝓbat. sed magister intellexit ꝙ non verificat pro
eodē sed pro sili. exēpluꝫ. sor. est albus ꝛ cignus est talis.
ly albus. verificat tanꝙ pars partim de sor. pro albedi
ne sor. ꝛ ly talis. de cigno pro albedine cigni que sūt simi
les: vel dicat ꝙ magister itellexit ꝙ illud cui addit ly al
bus tanꝙ adiectiuū stat pro sili illi pro quo supponit il
lud cui addit ly talis. qꝛ vnū pro cigno ꝛ aliud pro sorte.
Ad 5ᵐ vt pꝫ. ¶ Ad 5ᵐ ꝓbabilr dicit negando illam ꝯñam. s. re
latiuum diuersitatis accidētis significat illud qḋ suū an
tecedens. igit in ꝓpōne supponit pro eo pro quo suū an
tecedens: qꝛ arguit a supiori ad suum inferius sine distri
butione. ꝛ adducit instātia. qꝛ non sequit. ly homo. i ista.
homo est aial. signt oia ly homo. ꝛ significat ēt hoies futu
ros. igit supponit pro illis dictionib⁹ homo. aut pro hoi
bus futuris. non ēt seqtur. ly albū. in ista. albuꝫ currit. si
gnificat albedineꝫ. igit supponit pro albedine. ꝛ hoc ſm
cōia dicta. Ego tñ credo ꝙ ly albū supponat pro albedi
ne ꝛ pro re alba: ꝛ ꝙ isto albū currit. subordinat isti. Res
habens albedinē currit. Loquēdo de albedine sufficiēte
ad ꝯfir. denoiare. ¶ Et ad ꝯfirmationem dī ꝙ ꝯcludit ꝙ si relm
supponit pro sili ēt supponit pro dissimili. Sed qꝛ p tales
ꝓpōnes mediāte relatiuo apprehēdimus potius silitu
dinem ꝙꝫ dissimilitudinē. hinc est ꝙ magr potius dixit ꝙ
Petitio supponit pro sili ꝙꝫ pro dissili. ¶ Sed hic sunt petitiōes.
p̄ᵃ An illud relm qui. sit terminus cōis. ¶ Rñ. ꝙ qꝛ relati
Rñsio uum est terminus depēdens ipm erit terminus cōis: aut
discret⁹ ſm ꝙ suum añs erit terminus cōis: aut discret⁹.
Sed tu dices. sint due ꝓpōnes sic scripte. Sortes hō qui
currit mouet. Et quero de ly. qui rñ°. ꝙ ly qui. i casu isto
Petitio est equocum. vt pꝫ. ¶ Scōa petitio. qūo est ꝙ relatiuuꝫ
2ᵃ cum sit ꝓnomē certam significet psonam. s. rem. vt dicūt
Rñsio. grāmatici. ¶ Rñ°. ꝙ ꝓnomē diuidit in demfatiuum ꝛ re
latiuum. sicut nomē in adiectiuū ꝛ substātiuum ꝛ qḋlibꝫ
istoꝝ significat certā rem. Nam si sit demfatiuum signifi
cat rem p modum pñtis. ꝛ ideo certā. Si relatiuū silr. qꝛ
illam de qua facta est pma notitia p suum añs. ꝛ ideo di
cunt grāmatici ꝙ demfatiuum facit pmā notitiā de re. ꝛ
relatiuum scōam. ꝛ ideo est ante late rei repñtatiuū. Uel
dicat aliter. s. ꝙ ideo relatiuum sigt certā rem. qꝛ ſm grā
maticos est inuētum ad collēdam vlitateꝫ sui añtis: ꝛ ad
restringēdum añs. sed hoc non est ſm logicos. qꝛ logici
addūt relatiuum termino discreto. vt dicēdo. sor. qui cur
rit mouet. qḋ frustra facerēt. si relatiuum esset inuētum
ad collēdam vlitatem añtis. qꝛ nulla est vlitas in añte ex
Petitio quo est terminus discret⁹. ¶ Tertia petitio. an ista sit ve
3ᵃ ra. chymera que currit non mouet. ¶ Rñ° ſm magrm.
Rñ°. argumēto. 22. scōi dubij. ꝛ ſm Petrum Mant. ꝛ multos
alios logicos ꝙ illa est vera. qꝛ sua ꝯdictoria est falsa scꝫ
Nōndū ois chymera que currit mouet. ¶ Pro quo est aduertē
dum ſm magrm. ꝙ quādo est vna ꝓpositio cathegorica
de relatiuo. cuius añs non est ꝯfusuꝫ ꝛ est affirmatiua: il
la semp equiualet vni copulatiue. de eisdē partib⁹. Exē
plum. ista. Adam qui non est erit. ꝯuertit cum ista. Adā
non est ꝛ ipse erit similr ista chymera que currit mouet.
conuertit cum ista. chymera currit. ꝛ ipsa mouet. sed qñ
talis ꝓpositio esset negatiua: tunc illa equiualet vni dis
iunctiue de partibus oppositis ꝯtradictorie. aut subcon
trarie sue affirmatiue. Exemplum primi. sor. qui est non
erit. ista equiualet huic. sor. non est vel ipse non erit que
est vna disiunctiua facta de partibus que sunt ꝯtradicen
tes partibus sue affirmatiue. vt patet. Exemplum secun
di. chymera que currit non mouet. ista equiualet huic.
chymera non currit. vel ipsa non mouet. que est vna dis
iunctiua de partib⁹ oppositis subcontrarie partib⁹ illius
affirmatiue aut partibus eius in quam resoluebat ista
affirmatiua. s. chymera que currit mouet. ratio autē hu
ius regule est. quia sicut iste sunt subcontrarie. chymera
que currit mouetur. ꝛ chymera que currit nō mouetur.
Ita debent resolui in ꝓpositiones subcōtrarias vna per
disiunctiuam. s. illa negatiua. ꝛ alia per copulatiuaꝫ. s. il
la affirmatiua. ¶ Quarta petitio. An ista sit vera. Om Petitio
ne animal est substantia qḋ est rationale. ꝛ videtur ꝙ nō 4ᵃ
per Paulum pergulēsem ꝛ Hentisberuꝫ ꝛ alios multos
logicos. qꝛ apud eos ista significat ꝙ omne aial est sub
stantia. ꝛ ꝙ omne aial est rationale. qꝛ vt dicit in 3° modo
sensus cōpositi ꝛ diuisi quando relatiuuꝫ non vnit termi
no distributiuo. sed remouet ab eo: ꝛ ponit post verbuꝫ
pncipale illa ꝓpositio equalet copulatiue. ¶ In opposi Rñsio.
tum est magister. arg°. 41. pmi dubij. ꝛ. P. Mant. vbi vo
lunt ꝙ relatiuuꝫ in eadē cathegorica cum suo añte semp
se tenet ex parte ꝛ ex eodē extremo cū suo añte: ꝛ ita apḋ
eos idem erit dicē. Omne aial est substantia qḋ est ratio
nale. ꝛ omne aial qḋ est rationale est substātia. Sed scōa
per oēs est manifeste vera. igit ꝛ pma. ꝙ autem tale rela
tiuum se teneat sic ꝓbat Paulus. qꝛ aliter illa propositio
assumpta nullo mō posset cōuerti. vt pꝫ: qꝛ nunꝙꝫ posset
fieri de subto pdicatum. oporteret eni sic dicere suba. qḋ
est rōnale est aial. vbi non erit sermo latinus. Et breuiter
de isto est tenēdum illud qḋ dicit magister vel soluas ra
tionem suā vel dicas illam fuisse hypotheticam.

¶ Caplm de modo supponēdi relatiuorum.

Ex quo patuit pro qbus relatiua sup
ponunt. restat ostēdere eorūdē mo
dos supponendi. Sit ergo hec pri p̄ regla.
ma regula. Relatiuuꝫ diuersitatis
substantie non semp supponit eodē modo si
cut suum añs. sed ſm exigētiam sui signi vel si
tus. Unde aliqñ supponit eodeꝫ mō: vt vnus
homo currit. ꝛ alius disputat. Ois ꝓpositio
vera est necīa. ꝛ omnis alia est ipossibilis. In
prima añs ꝛ relatiuum supponūt determina
te ꝛ in scōa confuse distributiue. Aliqñ antece
dens supponit magis ꝯfuse ꝙꝫ suuꝫ relatiuū:
vt ois conditionalis vera est necīa ꝛ alia est im
possibilis. supponit añs distributiue ꝛ relati
uum determinate. Aliquādo econuerso relm
diuersitatis substātie supponit ꝯfusius ꝙꝫ suū
añs: vt aliquis homo est niger. ꝛ nullus alius
est albus. añs supponit determinate: relm di
stributiue. Similr aliqs homo legit ꝛ tm̄ alius
disputat. relm supponit ꝯfuse tm̄ ꝛ antecedēs
determinate. ¶ Scōa regla est ista. Omne re 2ᵃ regla.
latiuum idētitatis substātie in eadem ꝓpositio
ne cathegorica sumptuꝫ semp supponit eodē
modo sicut suum añs: ꝓbat inductiue: vt ois
homo qui currit mouet: relm supponit ꝯfuse
distributiue. ꝛ in ista. ois homo est animal qḋ
est rōnale supponit confuse tm̄: ꝛ in ista homo
qui

qui disputat legit. supponit determinate. et in ista for. qui currit non sedet. supponit relatiuum discrete. Idem est iudicium de reciproco tam possessiuis quam non possessiuis: vt ois homo videt se. ly se stat confuse distributiue. Et in ista aliqs homo diligit filium suuz. ly suum stat determinate. in ista pr sortis vocauit illum. ly illu stat discrete. ¶ Ex ista regula sequitur prima conclusio q aliqua est ppo vlis affirmatiua hns pcise vnum signu cuius pdicatuz stat confuse distributiue vt quilibet homo est ipsemet. ¶ Scda pclo est ista. Signuz vle affirmatiuum ita hz vim distribuendi a pte pdicati sicut a pte subiecti. ¶ Tertia pclo. aliqui duo sunt termini coes sequetes signuz vle affirmatiuu no impeditu per aliud signu quoz remotiore distribuit: et non ppinquiorem: pz vt ois homo est vides se. vbi ly se stat confuse distributiue. et ly vides confuse tm. Et si ptra istas conclusiones adducanf rlepcedentis capli. dicaf q ille regule itelligunf extra mam relatiuoz. ¶ Cotra istam regula arguif. qm dato q ly se distribuaf in dicta ppone. sequitur ista pnaz fortem bonam. Ois homo videt se. ergo ois ho videt oem hoiem. ¶ Di q stat distributiue no absolute: sed referedo singula singulis. videlz iste ho videt se: et ille ho videt se: et sic de singulis. ¶ Ex quo infero istaz pnam no valere. tm sor. videt se. ergo oe videns se est sor. qz ly se in pma supponit discrete. et in scda distributiue: sed bene sequitur. ergo omne videns sor. est sor. ¶ Tertia regula est ista. Oe relatiuum idetitatis sube hypothetice relatu ad suuz ans supponens confuse tm. non supponit eodem mo: sz determinate habedo respectu ad tota copositionem sui antis. vt ois. homo est aial. et istud est ronale: relatiuu stat determinate: et ideo secunda ps est falsa. et significat assertiue q aial qd est ois homo est ronale qd est falsum: qz nullu est aial: qd est ois homo. ¶ Silr ista est falsa. Ego idigeo oculo ad videdum et illo idigeo: qz nullo oculo idigeo ad videdu. ¶ Ubi est aduertedum q ly idigeo cum suo gerudio confundit confuse tm: et sine illo confundit confuse distributiue. ¶ Quarta regula est ista. Oe relatiuum idetitatis sube hypothetice relatu ad suum ans suppones discrete: determinate: vel distributiue: supponit eodem mo: sicut suum ans habendo respectu ad tota copositione sui antis: vel ad altez extremoz. Ideo coceditur quelibet istaz. aliqs homo est: et tu es ille aliqs homo est: et tu no es ille. Regula non significat q tu non es aliqs homo q est. sed q tu aliqs homo qui est no es: et hoc est vez. Un non semp est licitu loco relatiui ponere suum ans: nisi seruef eade suppositio. Item regrif q ista est falsa: aliqs homo est: et qlibet ho est ille. qz ex quo ly ille stat determinate: scda ps significat q aliqs homo est qlibet homo. sed pcedif q qlibet homo est aial. et ide est risibilis. qz relatiuum distributuz non refert in coparatione ad tota copositionem: sed soluz ad altez extremoz. non distributu yo bene refertans hndo respectu ad totaz copositione. ¶ Ex ista regula sequitur pmo ista pclusio q aliqua est vlis affirmatiua hns solum vnuz signu cuius pdicatum est terminus cois. et non stat confuse tm: sed determinate: pz de pdicato scde partis huius copulatiue: aliqs ho est: et quilibet homo est ille. ¶ Scda pclo signum vle affirmatiuu non impedif per aliud signu non confundit confuse tm terminu coem mediate sequetem in eadem cathegorica nec hoc est incoueniens: qz hoc non est rone signi: sz relatiui non potetis recipe confusionem illaz ppter depedentiam qua hz ad suum ans. Et ita nulla istaz pclusionu aut pcedetium est ptra regulas alterius capli: qz aut impedif signu aut termin' no est capax confusionis. ¶ Quinta regula est ista. Relatiuu accidetis siue idetitatis siue diuersitatis no semp supponit eode modo sicut suum ans: sed sm exigetiam sui signi vel situs. Unde aliqn supponit eodem modo: vt aliqs est albus: et talis est equus: ois ho alb' legit: et nullus talis disputat. Aliqn supponit ans magis cofuse: vt omne albuz currit et tale disputat: aliqn ecouerso relm supponit confusius: vt aliqs ho est albus et nullus coruus est talis. Aliqs ho est niger: et quilz ethiops est talis: in qualibet istaz supponit ans determinate: et relm in vna distributiue et in alia confuse tm. Idem est iudiciu de relatiuo diuersitatis accidetis. Supponit. n. interdum confusius q suum ans vt aliqs ho est niger: et no hmoi est coruus. ¶ Sexta et vltima regula. Oe relm mudi supponit eodez modo sicut suum ans: intelligedo de mo supponedi vli: ita q si ans supponit malr et relatiuum similiter: si psonalr et relatiuum silr: vbi gra homo est species et istud est nomen tam relatiuu q antecedens supponit materialr: sed dicendo homo est animal et ille est risibilis: tam relatiuum q ans supponit personaliter. ¶ Re

gule ergo superiores de modo supponẽdi relatiuorum debent itelligi quo ad modos supponendi speciales pertinentes ad suppositionem discretam determinatam: confusam tm̃: aut distributiuam: ꝛ hec pro materia relatiuorum dicta sufficiant: quare ꝛc̃.

Nõndũ pͤ opio d̃ suppõne relatiuoꝝ.

Magister in hoc cap̃ ponit sex regulas. ¶ Aduerte circa modũ supponẽdi relatiuorum: qꝛ vt tangit Hentisber in tractatu de relatiuis: tres fuerũt opiniones. ¶ Prima opinio dicit ꝙ relatiuũ ↄuertit͛ cum añte tam quo ad sigtum q̃ȝ quo ad modũ supponẽdi: ꝛ sic et illud qd̃ sigtur per añs significat͛ per relatiuũ: ꝛ si añs supponit discrete vel determinate vel aliter: silr̃ relatiuum siue in eadẽ cathegorica siue in diuersa: ita ꝙ refert suum añs simplr̃: cuius fundamẽtũ fuit ꝙ relatiuum assimilat͛ mãe pͥme: que oẽm suam actualitatẽ hȝ a forma.

2ᵃ opio

¶ Scd̃a opinio dicit ꝙ relatiuũ ↄuertit͛ cuȝ suo añte non simplr̃: sed in respectu ad alterũ extremoꝝ siue in ordine ad cõpositionẽ sui añtis. ¶ Unde vult ꝙ si relatiuum ponat͛ in eadẽ cathegorica cum suo añte semꝑ supponit eodeȝ modo. In diuersa ṽo cathegorica supponit ſm exigẽtiã sui signi vel situs. Si.n. non ꝑcessit terminus ↄfusiuus supponit discrete vel determinate ſm ꝙ relatiuum est terminus discretus vel cõis. Est auteȝ terminus discretus vel cõis ſm ꝙ suum añs erit. Si autem ꝑcedit signum supponit ſm exigẽtiaȝ signi ꝛ refert͛ in ordine ad cõpositionẽ sui añtis cuȝ signis positis ex parte alterius extremi si ibi fuerint signa. Et nunq̃ȝ refert cum signo posito ex parte añtis. Huius opinionis fundamẽtum est ꝙ relatiuũ assimilat͛ adiectiuo. Adiectiuum aũt põt supponere magis ↄfuse q̃ȝ suum substãtiuum ꝛ ita relatiuum.

3ᵃ opio

¶ Tertia opinio est Hentisberi dicentis ꝙ relatiuum significat quodãmodo idem qd̃ suum añs: sed minus confuse, ꝑut est relatiuuȝ ad illud. Pro qua opinione sunt q̃tuor ↄclusiones. ¶ Prima cõclusio: añte supponente discrete vel determinate siue in eadẽ cathegorica siue in diuersa relatiuum supponit eodẽ modo: pȝ quia relatiuuȝ nunq̃ȝ supponit ↄfusius q̃ȝ suum añs. ¶ Scd̃a añte supponente confuse tm̃ relatiuum supponit determinate siue in eadẽ cathegorica siue in diuersa: ideo negat istã: ꝑmitto tibi denariũ quem tibi ꝑmisi in casu cõi. ¶ Tertia añte supponẽte confuse distributiue in eadẽ cathegorica relatiuum consilr̃ supponit vt ois homo qui est albꝰ currit. In diuersa ṽo cathegorica supponit determinate: nisi ꝑcedat signum: qꝛ tũc supponeret ſm exigẽtiam signi. ¶ Quarta relatiuũ existẽs in eadẽ cathegorica cum suo añte non refert ip̃m in cõparatione ad alteꝝ extremuȝ: sȝ bene dum ponit͛ in diuersa referẽdo cum syncathegorematibus positis ex parte añtis si fuerit pluralis numeri preter relatiuũ reciprocum qd̃ est in diuersa cathegorica positum nõ refert cum tali respectu in ordine ad alteruȝ extremoꝝ. Hãc opinionẽ vide ample in relatiuis eius in tractatu de relatiuis.

4ᵃ opio.

¶ Quarta opinio superaddita illis est opinio magistri ꝑmo recitata ꝛ sex regulis declarata parum differẽs ab opinione Hentisberi. Maior.n. differentia inter ipsos est ꝙ magister vult ꝙ relatiuum semꝑ supponat eodẽ modo sicut suum añs in eadem cathegorica. Hentisber ṽo non vult. Fundamẽtum autẽ opinionis magistri ꝛ rõnes omnium regulaꝝ vide si plȝ in questione ↄtra suppositiones: vbi pulchre declaramus ipsã: cum nobis rõnabilior appareat inter omnes.

Ꝛ͛tius ↄ̃ 2ᵃᵐ regulam arͦ.ꝑ.

In isto cap̃ magister ponit sex regulas: ↄtra quarũ aliquas arguit͛: ꝛ ꝑmo ↄtra scd̃aȝ sic: in ista: ois homo qui est albus currit: ly qui non supponit sicut suum añs: ꝛ tamen est in eadem cathegorica: igit͛ regula falsa. ↄñtia tenet cum minori ꝛ maior ꝓbatur: qꝛ nec relatiuum: nec añs supponit: cum sub nullo coꝝ liceat aliquo modo descendere de per se: vt pȝ. ¶ Scd̃o arguitur ↄtra eãdem sic. In ista. sor. non eqtat equuȝ suum: lȝ sor. stat discrete: ꝛ ly suum distributiue: igit͛ regula falsa: ↄñia pȝ cum maiori: ꝛ minor probatur sic. Quandocũq̧ sunt due dictiones quaꝝ vna est substantiuum: ꝛ alia adiectiuum eiusdẽ: tũc si vna stat distributiue alia similr̃ stat distributiue. Sed ly suum est adiectiuuȝ de ly equum: ꝛ ly equum stat distributiue: vt patet: igit͛ ꝛ ly suum: qd̃ fuit ꝓbandum.

ↄ̃ eãdeȝ argͭ 2ᵒ.

¶ Tertio arguit͛ ↄtra quartam regulã sic: in ista: antichristus est: vel ipse erit: ly ipse non replicat compositionem sui añtis: ꝛ tamen est in diuersa cathegorica: seu hypothetice relatum: qd̃ ideȝ est: igitur regula falsa: ↄñtia tenet cum minori ꝛ maior ꝓbatur: qꝛ oa tu oppositum. s. ꝙ replicet illam: ꝛ seqtur ꝙ ista est falsa que cõmuniter ↄcedit͛: ꝛ ꝙ sequatur: ꝓbo qꝛ ista significaret q̃ȝtum hec disiunctiua. s. antichristus est: vel ipse antichristus q est erit. Cuius quelibet pars est manifeste falsa: igit͛ ipsa esset falsa.

ↄ̃ 4ᵃᵐ regulam argͭ 3ᵒ.

¶ Quarto arguit͛ ↄtra q̃ntam regulam sic: relatiua accidẽtium non supponũt: igit͛ regula falsa: ↄñtia pȝ: ꝛ añs ꝓbatur sic. Nullũ adiectiuum supponit: sed talia relatiua sunt adiectiua: igit͛ non supponunt: ↄñtia pȝ: cum minori ꝛ maior ꝓbat͛: qꝛ non videtur quõ sub eis liceat descẽdere.

ↄ̃ 5ᵃᵐ regulam arͭ 4ᵒ.

¶ Quinto arguit͛ ↄtra sextam regulã sic: relatiuum referens añs stans mãliter non supponit pro seipso relatiuo aut sibi simili: igit͛ non supponit mãliter: ↄñtia pȝ: ꝛ añs ꝓbatur. Nam dicẽdo homo est nomẽ: et illud est spẽs: supponit ly illud: pro eo: pro quo suũ añs: ꝛ ita supponit pro isto termino homo.

ↄ̃ 6ᵃᵐ regulam argͭ 5ᵒ

¶ Ad ista rñ. Ad ꝑmum dr̃ ꝙ difficile est rñdere nisi teneamus illas eẽ hypotheticas: qd̃ si volumus rñ. vt supra in alio cap.

Ad ꝑᵐ

¶ Ad scd̃m negat͛ ꝙ ly suum: stat distributiue. Et ad ꝓbationeȝ negat͛ illa maior. s. quandocũq̧ sunt due dictiones ꝛc̃. ꝛ ratio est: qꝛ q̃ñq̧ substãtiuum est terminus cõis: ꝛ adiectiuũ est terminus discretus sic est in ꝓposito de ly equũ: qd̃ est cõe: ꝛ de ly suum: qd̃ est discretum.

Ad 2ᵐ.

¶ Ad tertium dr̃ ꝙ non semper relatiuum hypothetice relatum ad añs stans discrete replicat totã cõpositionem añtis: vt ꝓbat argumẽtum. Unde ista cõiter concedit͛. Antichristus est ens: vel ipse erit: similr̃ ista: antichristus est ens: vel ipse non est ens: atque tñ ſm regulam essent false. Ideo dicat͛ ꝙ illa regula intelligit͛ de relatiuo existente hypothetica copulatiua ꝛ nõ disiunctiua: qꝛ in disiunctiua: vt argumentum probat relatiuum solũ replicat antecedens.

Ad 3ᵐ

¶ Ad quartum negat͛ ꝙ adiectiua non supponãt: vnde in ista: ois homo est albus: ly albus stat cõfuse tm̃ mobiliter: ꝛ ratio est: quia ista: ois homo est albus: subordinatur isti: ois homo est habẽs albedinem: vbi sub ly albedinem: lȝ descendi disiunctim: vt pȝ: ꝛ loquor de albedine sic habita ꝙ sufficiat denominare rem albaȝ.

Ad 4ᵐ

¶ Ad vltimum dr̃ ꝙ magister nõ voluit ꝙ relatiuum staret mãliter duȝ refert antecedens stans mãliter: sed intellexit ꝙ stabat pro significato mãli sui añtis.

Ad 5ᵐ

¶ Sed h̃ occurrit bonum dubiuȝ. s. An ꝓpões de relatiuo sint hypothetice: ꝛ arguitur ꝙ non sic. Omnis hypothetica habet plures cathegoricas ↄiunctas per notam ↄiunctionis vel vni tali subordinatur: sed iste de relatiuo non sunt huiusmodi: igitur non sunt hypothetice.

Dubiuȝ In opᵐ argͭ ꝑᵒ. Rᵒ ꝑᵃ ad h̃ argᵐ.

¶ Huic argumẽto potest dupliciter rñderi: ꝑmo negando maiorẽ ſm intentionẽ Ocham: ꝛ multoꝝ: qꝛ ſm eos locales ꝛ tẽporales sunt hypothetice: ꝛ tamẽ in eis non ↄiungunt͛ plures cathegorice per notam cõiunctionis: sed per aduerbium: vt si dicam. Tu moueris quando curris: ꝛ tu es vbi plato non est. Secũdo posset negari minor: ideo probatur vtraq̧: ꝛ primo

Rñsio 2ᵃ ꝓpõ ꝑ rñsionis.

maior

maior fic:q2 dato opposito fequr q aduerbium est vere coniunctio:qd est falsum 7 ɔtra logicos 7 grāmaticos:7 ɔña pbat̃ sic. Omne illud qd ɔiungit duas sbas:seu duo substantiua respectu duoꝝ actuum seu v̄boꝝ est v̄e coniunctio:sed aduerbiuz est hmōi:igit̃ esset vera ɔiunctio:ɔña patet cum minori per illos:7 maior est grāmaticoꝝ:7 apparebit vera ɔsideranti:nam nō est rōnabile q aliqd a coniunctione ɔiungat illo modo. ¶ Scḋo pbatur illa minor:

Pbō 2e rñsionis

nam da tu oppositum.s.q iste subordinent̃ vni hn̄ti plures 7c. 7 capio istam vocalem:sor. qui currit mouet̃:7 arguit̃ sic:nihil qd est in ista vocali:nec etiaz tota hec vocalis subordinat̃ ɔiunctioni:igit̃ hec vocalis nō subordinatur vni in qua ɔiungant̃ plures cathegorice:ɔña patet:7 añs pbatur:q2 si in ista vocali esset aliqd qd subordinaretur ɔiunctioni:maxime esset ly qui. eo q esset resolubile in et:7 ille illa illud:sed hoc nō est:igit̃ nihil est hic quod subordinetur ɔiunctioni:ɔña patet cum maiori:7 minor probatur:q2 dato opposito sequr q ly qui:non eēt pnomen:q2 per te subordinatur pnomini 7 coniunctioni simul:quod tamen reputat̃ falsum:q2 oēs dicunt oppositum.

2a rō pn cipalis

¶ Scḋo arguit̃ sic. nulla ppositio locabilis in syllogismo est hypothetica:sed ista:ois homo qui currit mouetur:est locabilis in syllogismo:igit̃ nō est hypothetica sed hec ratio non erit multum efficax.

Pro altera pte arguit̃.

¶ In oppositum arguit̃ sic:ista. sor est animal:quod est rōnale:subordinatur vni in qua ɔiungunt̃ plures cathegorice per notaz coniunctionis.igit̃ ipsa:7 a pari quelibet alia est hypothetica:ɔña patet.per descriptionem hypothetice:7 añs probatur:q2 illa subordinat̃ vni in qua sunt duo nomina 7 duo actus compositiui:7 ita erunt ibi due cōpositiones 7 ita due ppositiones.

Confirma.

¶ Et ɔfirmatur:q2 si in illa cui subordinatur sint duo verba:cum omne v̄bum in ppositione vniat extrema:ibi erunt duo subiecta 7 duo predicata:7 sic due cathegorice.

Rñ pa ad h̄ argumētū

¶ Huic argumēto potest dupliciter rñderi:primo dicendo q vnum illoꝝ v̄borum nō est principale:7 solum verba principalia sunt que vniunt extrema:7 ita nō sequr q ibi sint due cathegorice:sed ista est fuga. ¶ Scḋo vel qdlibet v̄bum est vnitiuum extremorum vel nullum:7 breuiter:siquis ɔsiderabit recte videbit istam rñsionem esse falsam.

Rñ 2a

¶ Scḋo posset rñderi cōcedendo q illa vocalis subordinatur vni in qua sunt due cathegorice:sed negatur q subordinet̃ hypothetice:q2 illa non subordinat̃ vni hn̄ti notam ɔiunctionis.

ɔrñsionem.

¶ Cōtra quandocūq3 aliqd vocale subordinat̃ pluribus ppōnibus mentalibus sine nota. illud tale ppositum nō est concedendum:aut negandum:aut dubitādum:sicut si pponeretur tibi hoc:sor. currit. pla. currit. sine nota. sed sic est q ista. sor. est animal qd est rōnale:est vnum vocale cōcedendum:7 subordinat̃ pluribus cathegoricis:igit̃ pluribus cathegoricis cum nota.

Rñsio.

¶ Ad hoc forte rñ. negādo istam maiorē:7 dr̄ q ista non tenet in relatiuis:vnde forte dicitur q non incōueniens quod aliqd cōplexum vocale de relatiuo subordinet̃ pluribus cathegoricis sine nota. 7 tamen sit concedēdum:7 hoc est ideo:q2 relatiua habent depēdentiam ad añs. 7 sic stabunt ɔgrue sine nota.

ɔrñsionem at p.

¶ Contra. pmo dupl'r. q2 a pari sequit̃ q ista esset cōcedenda. sor. currit. ille mouet̃:7 esset vna oīo perfecta:tenet ɔña ex dictis:q2 illud relatiuum h3 respectuz ad añs:7 ita poterit stare sine nota. ¶ Scḋo data ista rñsione sequitur q aliqd vocale esset oīo perfecta:7 illud cui subordinatur est oīo impfecta:quod est impolē:pbatur consequentia:q2 istud vocale:sor. est aial quod est rōnale est oratio perfecta:vt p3:7 illud cui subordinat̃ nō est oīo pfecta:quod pbo:q2 illud cui subordinat̃ est due cathegorice:sine nota 7 absq3 relatiuo ex quo in mente non sunt relatiua:igit̃ erunt vnum imperfectuz:vt patet ex dictis.

Ar 2a

¶ Ad istud dubium difficilis est rñ:credo tñ q illi qui tenent locales 7 tpales esse hypotheticas hēant etiam tenere de istis:l3 non teneant. Et q oē argumentum q est contra vnum est ɔtra aliud 7 credo q tenendo istam esse necīam fm ordinem nāe:homo qui est aial est sba. iste ppositiōes de relatiuo sint hypothetice:7 ēt locales 7 tpales:siqs tñ teneat istam esse ɔtingentem fm ordinem nāe sicut credo q sequat̃ ex grāmatica 7 non male:ipse habebit tenere illas cathegoricas:7 hoc apparebit bn̄ ɔsideranti diffinitionem ppōnis 7 ad quid inuētuz sit pnomen dimittat̃ tñ dubium in solutum qd pro vtraq3 pte h3 vnā rationem que ɔsideranti continue videbitur efficacior.

Rñsio. ad dum.

¶ Caplm de ampliationibus.

Iam de suppositione que fit respectu diuersoꝝ tēpoꝝ penes ampliationem 7 appellationem expedit ptractare: vnde ampliatio est acceptio termini temporalr̄ sumpti vltra ɔsignificationem v̄bi principalis vel participij eius, dem. Pro cuius diffinitionis declarationis prima regula sit hec. Ois terminus supponēs respectu v̄bi de preterito vel participij sui a pte ante ampliatur ad supponenduz pro eo quod est vel fuit: verbi gratia: album fuit nigruz nō supponit ly album pro eo quod fuit albū precise: aut solum pro eo quod est album: sed disiunctim pro eo quod est vel fuit albuz. ¶ Ex quo sequitur veritas istarum propositionum prima. Uirgo fuit pregnās: patet: quia que est virgo: aut fuit virgo: fuit pregnans. Secunda propositio: puer fuit senex: quia ille qui est vel fuit puer: fuit senex: non quidem quando fuit puer: sed postq̄ fuit puer. Tertia propositio: album fuit quando nullam habuit albedinem: patet: quia id quod est vel fuit albuz: fuit quādo nullam habuit albedinem: dato q nūc aliquid sit album quod continue ante hoc fuit nigrum. Consimiliter est dicendum si fuerit participium predicatum respectu verbi est: vt aliquis homo est mortuus: patet quia ly homo supponit pro homine qui est vel fuit: 7 significat ista ppositio: q aliquis homo qui est vel fuit est mortuus: 7 conceditur: vt prius: q virgo est corrupta: quia ista que est vel fuit virgo: est corrupta. ¶ Secunda regula est ista. Omnis terminus supponens a parte ante respectu verbi de futuro vel sui participij supponit pro eo quod est vel erit: verbi gratia: homo generabitur: supponit subiectum pro homine qui est vel qui erit: ideo significat ista propositio q qui est vel erit homo generabitur. ¶ Ex illa regula sequitur veritas istaruz propositionum. Prima: senex erit puer: patet quia qui est vel qui erit senex erit puer. Se,

cunda: corrupta erit virgo: q2 que est vel que
erit corrupta erit virgo. Tertia ppositio: deca
pitatus cantabit: q2 qui est vel q erit decipitat9
cantabit. Idem est iudiciuz de suppone respe
ctu sui participij: vt homo est gñandus: signi
ficat enim ista ppositio q qui est vel q erit ho//
mo est gñandus. ¶ Tertia regla est ista. Ois
terminus supponens a parte ante vel a parte
post respectu huius vbi ɔtingit vel sui partici
pij: supponit pro eo qd est vel ɔtingit eẽ: vt al/
bum ɔtingit esse nigrũ: denotaẽ q id qd est vl
contingit esse albuz: ɔtingit esse nigrũ: z ita di/
catur de ista: sedentem cõtingens est currere.
¶ Quarta regula est ista. Ois terminus sup/
ponẽs a parte ante vel a pte post respectu hui9
vbi potest: vel sui participij: aut termini vba/
lis desinentis in bilis vel in bile: supponit pro
eo qd est vel põt esse: vt albuin potest eẽ nigrũ
denotaẽ q illud qd est vel potest esse albuz põt
esse nigrum. ¶ Ex ista regula sequũtur ppõ/
nes. Pria creans potest esse deus dato q de9
non crearet: q2 qd est vel põt esse creãs põt esse
deuẽ. Scda ppõ. calidissimũ põt esse calidius:
q2 qd est calidissimum vel potest esse calissimũ
potest esse calidius. Tertia ppõ infimum põt
esse inferius: q2 qd est infimũ vel põt eẽ infimũ
potest esse inferius: idem est iudicium de par/
ticipijs: z termino vbali: ideo ɔcediẽ q geni
tum est gñabile: z corruptuz est corruptibile.
Prima signat illud qd est vel põt esse genitũ
est gñabile. Scda signat q illud qd est vel põt
esse corruptum est corruptibile. Quinta regu
la est ista. Ois terminus supponẽs a pte ante
vel a parte post respectu hoꝝ vboꝝ incipit vl
desinit: at suoꝝ pticipioꝝ supponit p eo qd est
aut incipit vel desinit esse: vt album incipit vel
desinit eẽ: z ita de pticipio dicaẽ. Sexta regula
est ista. Ois terminus supponẽs a pte añ vl a
parte post respectu vbi vel pticipij hñtis nãz
trãseundi indifferenter ad poẽe z imaginabile
supponit indifferẽter pro eo qd est vel põt eẽ
vel est imaginabile: sicut sunt ista vba: cogñsco
intelligo z hmõi. Cuz ergo dẽ rosaz intelligo
aut cognosco: dñotaẽ q rosaz que est vl q põt
esse vel est imaginabilis: ego intelligo vel co/
gnosco: vñ ita intellr illud vel cognoscitur qd
nõ potest esse sicut illud qd potest esse. Intelli/
go nãqz chimeram vel mõtem aureũ quoruz
nullum potest esse. Et intelligiẽ regula de ter/
mino recto a pte post a vbo actiuo: vel de re/
cto a pte añ a vbo passiuo siue pponaẽ vl post
ponaẽ. ¶ Ex pdictis regulis seqtur pmo q a
tertio adiacẽte ad scdm adiacens cum pdica/
to pticipio ampliatiuo nõ vz argumẽtum: vñ
nõ seqtur adam est mortuus: ergo adã est. an/
tixps est futurus: ergo antixps est. ¶ Scdo se
quiẽ q ista nõ est bona ɔuersio: antichristus est
futurus: ergo aliqd futurum est antixps: q2 in
añte supponit ly antixps ampliatiue z in ɔñti
nõ: ideo dẽret sic ɔuerti aliqd futurum est vel
erit antixps. ¶ Tertio seqtur q ille sylĩs non
valet. Oe futurum est: antixps est futurus: er
go antixps est: q2 in ɔclõne nõ supponit ly an/
tixps ampliatiue: vt in minori: pptere a minor
debat eẽ talis: antixps est aliquod futurũ: vbi
ly futurum: tenetur noialiter sicut in maiori z
non participialiter. quare zc.

Magister in hoc caplo p diffinit ampliationem Du^m 1^m
dicens. Ampliatio ampliatio est acce/
ptio termini tpalr sumpta vltra ɔsiderationes vbi pn^tis
vel participij eiusdẽ. zc. ¶ Deinde sex regulas ponit de/
clarantes totã mãm ampliationũ. ¶ Dubitaẽ p vtrũ ter
minus supponens respectu vbi de pterito impfecto am
pliaẽ ad stãdum p eo qd est vel erat: vel nõ si sic. g magr
est diminutus: q2 nihil dixit de illo: si aũt nõ: ergo nec sup
ponens respectu vbi de pterito vel futuro ampliaẽ: pba
tur ɔña: q2 ita vbum de pterito impfecto includit pñs si
cut z vbum de pterito z ẽt de futuro. ¶ Ad hoc dĩ q vber Rñsio
bum de pterito impfecto ampliat terminũ. s. de intẽtione
magri in pn^o tractatus de pbationibus terminoꝝ: vbi di
xit q ppõnes de vbo ampliatiuo eodem mõ pbanẽ: z exce
pto q scda demõstratiua dz esse de vbo disiũctiuo z daẽ
exẽplum de ista: hõ currebat: vbi hõ stat pro eo qd est vl
erat: z tu dicis: ergo magr est diminutus: negaẽ ɔña: q2 p
hoc qd dixit de pterito dedit intelligere qdcũqz pteritum
z perfectum z impfectum z plusqzpfectum. De partici/
pio aũt pteriti impfecti nõ est ita: q2 pñs z pteritum imp
fectum hñt pticipium cõe qd vtrisqz deseruit z fm vbuz
cum quo ɔiungiẽ sigt illud tps si cum pñti sigt pñs: si cuz
preterito impfecto sigt illud. ¶ Sed dubium est dicẽdo
tu eris amatus: pro quo ampliaẽ ly tu: q2 hic sunt duo
ampliatiua diuersa. s. vbum z participium. Dĩ q vbum Du^m 2^m
est potissimum: ideo ratio eius ampliaẽ. ¶ Dubitaẽ se/
cundo qre terminus pcedens vbum de pterito vel de fu
turo magis ampliaẽ qz seqũs: cum tñ vbum maiorem Rñsio.
vim habeat supra terminũ seqũtem qz pcedẽtez. ¶ Ad
hoc rñdet magr in logica magna dicẽs q difficile eẽt as/
signare cãm: q2 tñ sic nobis tradũt auctores: vt Aristoti/
les in lib^o prioꝝ respectu huius vbi ɔtingit: z in p elẽcho
rum respectu huius vbi sanabiẽ: z in 2° pihermenias re
spectu huius vbi põt: z in multis alijs locis talẽ moduz Alia rñ
loquẽdi ponit zc. ¶ Uel alr põt dici: dicit magr q terius sio
pcedens vbum ampliaẽ z nõ seqũs q2 ts pcedẽs vbuz
de per se supponit respectu huius vbi est inclusi in vbo
ampliatiuo z respectu vbi ampliatiui vel equalentis z
respectu pticipij eiusdem vbi ampliatiui nõ determineẽ:
sed terminus sequens vbuz nõ supponit respectu huius
vbi est saltem de per se: sed soluz respectu pticipij a quo
determinaẽ: sicut substãtiuum a suo adiectiuo rõne cuius
determinationis impediẽ eius ampliatio: sic in ista ppõ/
ne: ois hõ est albus: sbm supponit pro oi hoie: q2 nõ im/
peditur per aliud: tñ dicendo: ois hõ albus est: ly homo:

solum supponit ꝑ hoīb⁹ albis rōne determiationis eius
Du^m 3^m adiectiui albus. ¶ Dubitaṫ tertio q̄re termin⁹ supponēs
respectu verbi de p̄terito vel de futuro magis supponit ꝑ
his que sunt q̄ȝ terminus supponens respectu verbi de
Rñsio p̄senti supponat ꝑ his que fuerunt vel erunt. ¶ Ad hoc
dicitur ꝙ causa est: q2 v̄bum de p̄terito ꝛ de futuro inclu/
dit in se v̄bum substantiuū de p̄nti cum resoluaṫ in illud
ꝛ suum participium: vt dicēdo: sortes: erit: resoluitur in
istam: sortes est futurus: ꝛ dicēdo. sor. fuit resoluiṫ i istā:
sortes est preteritus. Uerbum aūt de p̄nti nō includit ver
bum de preterito nec de futuro: quare ꝛc. ¶ Dubitatur
Du^m 4^m quarto q̄re illa v̄ba ꝯtingit: potest: ꝛ v̄balia in bilis vel
in bile: ꝛ incipit: desinit: habeant viȝ ampliandi terminū
sequentē: sicut precedētem ꝛ nō v̄ba substantiua de pre
terito vel de futuro: ꝛ etiam quare ista v̄ba habeāt ma
Rñsio. gis vim ampliandi terminum q̄ȝ alia. ¶ Ad hoc respon
det magr̄ ꝙ v̄buȝ aliqđ ampliet añ se ꝛ nō post se: hoc nō
est nisi ratione nāe sic dictāris aut volūtatis sic impantis
sicut ꝯtingit de dictione exceptiua que ante se ꝛ nō post se
imobilitat: vt ois homo preter sortem currit: imobilitaṫ
ly homo ꝛ nō ly currens. Huiusmodi āt v̄ba que sic am
pliant ante ꝛ nō post se: sunt ista que cadunt vere nisi sup
illa que sunt fuerunt: vel erunt: vt est: fuit: disputabit: mo
uebitur: ꝛ hꝫ. ¶ Alia aūt que cadunt vere siue quorum
actus p̄nt attingere que non sunt erunt vel fuerunt: am/
pliant talia tam ante q̄ȝ post: vt album pōt esse nigrum:
tam ly album q̄ȝ ly nigrum stat ampliatiue. Silr̄ in illis:
chimeram intelligo: vel intelligo chimerā: ly chimeram
supponit ampliatiue pro eo qđ est vel erit vel est imagi/
Du^m 5^m nabile. ¶ Dubitaṫ 5° quare solum terminus rectus a pte
post respectu v̄bi actiui vel participij h̄ntis nāni trāseun
di in poſe ꝛ imaginabile ampliaṫ siue preponaṫ siue post
ponatur ꝛ non alius terminus. In sūma est querere que
Rñsio. est causa regule. ¶ Ad hoc dī ꝙ causa est: q2 tales termi
ni transeuntes important actum suum. qui transit in ter/
minum ad quem siue procedat siue sequaṫ: nihilominus
intellectu dirigit actum suum supra illū: vt dicēdo intel/
ligo chimeram: lȝ. n. ille actus sit a termino a quo: non tñ
transit impoſe rōne termini a quo sed ratione termini ad
Du^m 6^m quem. ¶ Dubitaṫ 6° quare dicēdo antixp̄s est ens: ly ens
stat ampliatiue ꝛ nō ſm aliquem modum dictum: ergo
diminutus est magr̄: ꝯña nota cum minori: maior aūt pȝ
per magr̄m in p̄mo posterioꝝ. in illa parte. qđ nō est nō
Rñsio. est scire. ¶ Ad hoc dicunt qdam ꝙ p̄oristice loquēdo nō
stat ampliatiue ly antixp̄us: lȝ bene posterioristice: vt vȝ
dicere magr̄ p̄mo posterioꝝ in loco allegato: ꝛ cum hic
Alia rñ prioristice ꝛ nō posterioristice loq̄tur: ideo nō est diminu
sio tus. ¶ Aliter potest dici ꝙ ly ens pōt esse participiuȝ de
ly est: ꝛ tunc non ampliaṫ ly antixp̄us: q2 idem est dicere
antichristus est ens: ꝛ antichristus est exñs. ¶ Potest ēt
ly ens esse nomen: ꝛ sic est terminus trāscendens ꝛ verifi
catur tam de ente in actu q̄ȝ in potentia cum diuidaṫ in il
la: ꝛ tunc facit stare terminum precedētem ampliatiue: ꝛ
equiualet huic antichristus potest esse: ꝛ sic deduciṫ ad
illam regulam de potest: que sic intelligitur ꝙ omnis ter
minus supponens respectu huius verbi potest vel par/
Rñsio. 3^a. ticipij vel sibi equiualentis supponit ampliatiue. ¶ Uel
potest dici ꝙ reduciṫ ad istam de terminis trāseuntibus
impossibile: vel imaginabile: lȝ indirecte: dico indirecte:
quia nō ampliatur terminus iste sicut rectus ab eo: cum
Du^m 7^m nullum terminum regat. ¶ Dubitatur 7° dicendo anti/
christus est futurus: quomodo supponat ly futurus: cuȝ
supponat pro antichristo: quia vel supponit pro antichri
sto qui est: ꝛ sic ꝓpositio est falsa aut pro antichristo qui
erit: ꝛ hoc non: q2 cum ois terminus habeat suppōnem
a verbo a v̄bo autē p̄nti non habet terminus ꝙ suppo/
nat pro eo qđ erit: quare ꝛc. ¶ Ad hoc dī ꝙ futurus sup Rñsio.
ponit pro ente qđ est. ꝛ non habet a verbo absolute hoc
nec a se: sed a verbo in ordine ad participium.

Suppositis hic que clare dicunṫ a magistro est Ritius.
ꝯsiderandum ꝙ est dīa inter termi Nōndū
num distractiuum ꝛ ampliatiuū. Nam terminus distra/
ctiuus est ille qui positus in ꝓpōne nō permittit terminū
a parte subiecti stare ſm sig̃nonem v̄bi. ſȝ tollit sibi hoc
ꝛ dat aliud. exēplū. dicim⁹ ꝙ ly mortuus. est distractiuū.
Naȝ dicēdo ꝙ hō est mortuus nō est sensus ꝙ ille qui est
vel fuit hō est mortuus. nec etiā est sensus ꝙ hō qui ē. est
mortuus. sed ꝙ hō qui fuit ꝛ nō est. est mortuus. Et bre/
uiter qñ vna ꝓpositio de tertio adiacēte de subiecto ꝓno/
mine demr̄atiuo vera ꝛ affirmatiua de p̄nti: non cōpati/
tur secum illam de scđo adiacente de ꝓnoie etiam demr̄a
tiuo per qđ demōstratur idem: sed formalr̄ cum illa im/
plicat ꝯdictionem: tunc ille terminus est. distractiuus. vñ
q2 ista. hoc est mortuum. demr̄ando adam nō cōpatiṫ se/
cum istum hoc est demōstrato eodem. dicimus ꝙ ly mor
tuum est distractiuum. terminus aūt ampliatiuus est il/
le qui positus a parte p̄dicati ꝑmittit ſbm stare ſm sig̃tio
nem verbi dādo etiam sibi plus. sicut dicēdo. antixp̄s est
futurus. vbi ly antixp̄s stat pro eo qđ est vel erit. ꝛ huic
propōni non repugnat formalr̄ illa de scđo adiacente. si/
cut erat in termino distractiuo. vñ iste nō repugnāt. hoc
est futurum ꝛ hoc est. vt patet de mente magistri.

¶ Caplm de appellationibus.

Appellatio est acceptio termini in
ꝓpōne h̄ntis respectum ad nām
v̄bi vel participij eiusdem: vt ali/
quis homo est. ly hō. supponit ꝑ
hoīe ꝛ nō pro quolibet hoīe indifferenter: sed
solum pro hoīe q est: vt ergo clarius intelliga
tur hec diffinitio notādum ꝙ appellatio sic di
uiditur: qm̄ aliqua vocaṫ appellatio tp̄is: aliq̄
ampliationis: ꝛ tertia forme. Appellatio tp̄is
est acceptio termini in ꝓpositiōe pro aliquo vl'
pro aliq̄bus ſm solam ꝯsignificationem v̄bi
vel participij eiusdeȝ: vt album fuit nigrum:
lȝ ly album supponat pro eo qđ est vel fuit al/
bum: tñ ly nigruȝ nō supponit nisi pro eo qđ
est fuit nigrum: ꝛ v̄bum eiusdem ꝯsignificat
solūmodo preteritiue ideo ly nigrum appel/
lat solum tp̄s preteritum. ¶ Prima regula.
Ois terminus supponens respectu v̄bi đ pre
senti nō ampliatiui nec distracti per pticipium
ampliatiuū appellat tp̄s p̄ns: vt homo est ani
mal: vel sor. currit qlȝ illoꝝ tam a pte subiecti
q̄ȝ predicati supponit solūmodo ꝑ eo qđ est.
¶ Scđa regula est ista. Ois terminus sequēs
v̄bum ampliatiuū p̄teriti tp̄is solūmodo vel
futuri appellat tp̄s preteritum aut futuruȝ: vt
hoc fuit album: vel hoc erit nigrum. Suppo
nit ly album in prima ꝓpositione precise ꝑ eo
quod fuit album: ꝛ in secunda precise pro eo
quod erit nigruȝ. ¶ Appellatio ampliatiōis
est acceptio termini ampliatiue sumpti limi/

tati per terminum ampliatiuum precedentez vt hoc pōt esse album. Supponit ly albū amplia tiue a parte post sicut a pte añ: sz a parte añ nō appellat: a parte vo post appellat supple am pliationem. ¶ Prima regula est ista. Om nis terminus sequēs aliqđ istoꝝ vboꝝ icipit vel desinit: vel aliqđ suoꝝ participioꝝ appel lat ampliationem: Verbi gra. soꝛ. incipit esse albus: supponit ly album: pro eo qđ est vel in cipit esse album: sed positum a parte añ nō ap pellat: a parte vo post appellat pp limitatio nem termini appellatiui precedētis. ¶ Scda regula. Ois terminus sequens aliqđ istoꝝ vboꝝ potest: ɔtigit: aut aliqđ suoꝝ participio rum appellat ampliationem ipsoꝝ vt hoc ver bum potest vel ɔtingit esse album: ampliat ly albuz ita a parte post sicut a parte ante: ꝛ a pte post appellat ampliationem ipsoꝝ quaz non appellat a parte ante ex quo nō limitat. ¶ Ap pellatio forme est acceptio termini i ꝓpositio ne limitati per terminum precedentem ɔcer nentem actum mentis vt intelligo hoiez ap pellat suam formam: qꝛ significat suum signi ficatum sub ratione eiusdem ꝓpter limitatio nem factam a termino ɔcernente actum men tis: ideo per illam denotat q ego intelligo ali quid sub ratione qua homo. ¶ Ex pdicta dis finitione seqtur veritas trium conclusionum. ¶ Prima conclusio est ista: pꝛem meum co gnosco. ꝛ tamen nō cognosco patrem meuz: probatur ꝛ pono q soꝛ. sit pater meus quem bene cognoscam: nesciam tamen an sit pater meus vel non: imo pono q nō considerez de patre meo vtrum talem habeam vel nō. Isto posito patrem meum cognosco: non tamē co gnosco patrem meum. qa non cognosco ali quid sub ratione q pater meus. ¶ Scda con clusio. soꝛ. volo videre: ꝛ tñ nolo videre soꝛ. ꝓ batur: pono q soꝛ. sit inimic⁹ meus. ita q nol lem videre ipsum: ꝛ plato sit amicus meus si milis soꝛ. existenti coram me quem credaz eē plato. Isto posito soꝛ. volo videre. qa hunc q est soꝛ. volo videre. ex eo quod puto ipsum eē pla. ꝛ tamē nolo videre soꝛ. qa nolo videre ali quid sub ratione qua est soꝛ. ¶ Tertia cōclu sio: propositionem hypotheticam scis: ꝛ ta men nescis aliquam propositionem hypothe ticam. probatur: ꝛ pono q credas firmiter nl lam esse hypotheticam: si tamen aliqua hypo thetica quam credas esse cathegoricam scien do significatum eius. Isto posito aliquaz pro positionem hypotheticam scis: quia illud q est propositio hypothetica scis: ꝛ tamen non scis aliquam propositionem hypotheticam: quia non scis aliquid sub ratione qua est pro positio hypothetica: ꝛ consequenter concedi tur q propositionem affirmatiuam credo: ꝛ tamen non credo propositionez affirmatiuā: ꝛ ita de infinitis quaruz quelibet ex prioribus potest verificari.

Aduerte circa has species: ꝛ pͦ circa appellationē tpis q appellare tpͥs est sigñre suum sigñtuz ꝑm solam dñiam tpis vbi pncipalis: si de pñti de presen tis: si de preterito de pterito: si de futuro de futuro. ¶ Cir ca appellationem ampliationis aduerte scđo q appella re ampliationem est sigñre sigñtum suum ampliatiue ꝑm q restringit ad nām vbi ampliatiui vel participij eiusdem: vt dicendo album pōt esse nigrum: taz ly nigrum q̄z ly al bum stat ampliatiue, ꝓ eo qđ est vel pōt esse: tñ ly nigruz a parte post restringit ad stādum ꝓ eo q pōt esse album aut stat absolute ampliatiue ꝛ nō restringit. ¶ Circa ap pellationem forme aduerte q appellare formaz est sigñre suum sigñtuz sub rōne formali eiusdez. Rō aūt in ꝓposito nō est ipsa diffinitio: sz ipsa denoiatio: siue illud vñ est de nolatio: ꝛ sic rō hois est humanitas per quā denoiat hō: ꝛ ita de alijs. ¶ Circa aūt has spēs sūt dubitationes pul chre subtiles q̄s vide ɔtra supponēs. ¶ Aduerte q lꝑn⁹ huius tractatus: m. ꝭm supponum ꝑm opinionem sancti Vincentij ꝓmisi declarare. Ideo opinionem illius sic per stringam diffiniēdo: diuidēdo: ꝛ regulas de mente eius ponēdo. ¶ Suppō sic ab eo diffinit q est ꝓprietas subie cti ad predicatuz in ꝓpōne cōparati. Scđm aūt q diuersi mode accipit sbm in cōparatione ad predicatum diuisio suppōnis hz attendi. Sz secūdum scm doctorem in de en te ꝛ essentia nā importata per terminuz cōem pōt dupl̄r capi. Uno mō ꝑm rōnez ꝓpriam. Alio mō ꝑm eē qđ hz in alio: ꝛ hoc dupl̄r. qꝛ vel ꝑm esse qđ hz in suppositis vl' 2ᵐ esse qđ hz in aīa. Sic suppō dz diuidi pͦ in nālem ꝛ accñta lem. ¶ Suppō nālis dr qñ terminus cōis accipit respe ctu pdicati sibi eēntialr̄ ɔuenientis: quēadmodum est hic: homo est aial: hō est risibilis. Suppō vo accñtalis est qñ terminus cōis accipit respectu pdicati sibi ɔuenientis ac cidētaliter: vt hic: hō studet: homo est spēs. ¶ Suppō ac cidentis diuidit in ꝑsonalē ꝛ simplicē. ¶ Personalis dr qñ termin⁹ cōis sumit respectu pdicati sibi accñtalr̄ ɔue nientis per esse qđ habet in suppositis: vt homo studet. ¶ Simplex dr qñ termin⁹ cōis accipit respectu pdicati sibi accidentalr̄ ɔuenientis pro esse qđ hz in aīa: vt homo est spēs. ¶ Suppō ergo nālis est ꝓprietas termini cōis accepti respectu pdicati essentialr̄ ɔuenientis. Tunc autē predicatum dr essentialr̄ ɔuenire qñ pertinet ad essentiaz subiecti vt homo est rōnalis: vel seqtur pn⁹ essentialia sub iecti vt homo est risibilis. Et hec suppō nālis diuidit: qꝛ quedam est determinata quedam indefinita. Determina ta est qñ aliquis terminus cōis est aliquo signo deteria tus. Indefinita qñ sumitur sine signo. ¶ Determinata di uiditur in vl'em ꝛ particularē. ¶ Uniuersalis est qñ cuz signo vniuersali sumitur. ¶ Particularis quando cuz si gno particulari sumit. ¶ Suppositionis naturalis qua tuor sunt regule. ¶ Prima est quandocūqꝫ predicatum in aliqua ꝓpositione dicitur de subiecto in aliquo modo dicendi per se i subiectum semper supponit naturaliter. Exēplum de pmo modo dicendi per se: vt homo est aial: homo est rōnalis. Exēpluz de scđo: vt homo est risibilis.

Notandum pͦᵐ

Notandum 2ᵐ

Notandum 3ᵐ

Notandū 4ᵐ

Opinio sci vincētij ď suppositiōe

Quid sit suppō nāl

pͦ regl'a

Tertius modus per se nō est ad ꝓpositum. qꝛ nō est mo/
dus dicendi: sed modus essendi. Exēplum de q̄rto: vt iter
fectus iterit. In oībus. n. istis sbra supponūt nālr. ¶ Rō
regule est: qꝛ suppositio nālis est qñ predicatum essentia
liter ꝯuenit subiecto: sed qñ predicatum dr̄ de aliquo in
aliquo modo dicendi per se est hꝫ. Nam in p̄ predicatur
diffinitio vel pars diffōnis. In scđo ⁊ in q̄rto predicatur
ꝙ ꝯsequitur essentiaꝫ subiecti: vt pꝫ p̄ posterioꝝ. q̄re ⁊c̄.
2ª regla. ¶ Scđa regula. Omnis ꝓpositio cuius sbm hꝫ suppōnē
nālem est vlr vera. s. pro oī tp̄e: cum supponit pro oībus
suis suppositis. Rō regule est: qꝛ in oibus his ꝓpositio/
nibus predicatum est de essentia subiecti: vel saltem ꝯseq
tur essentiam eius: ideo pōt attribui oībus ꝯuenientibus
3ª regla. in essentia subiecti. ¶ Tertia regula est a ꝓpōne de ter/
tio adiacente cuius sbm supponit nāliter ad ꝓpōnem de
scđo adiacente non valet ꝯña: qꝛ nō vꝫ: homo est risibilis
ergo homo est. Rō est: qꝛ in his de tertio adiacente predi
catum pertinet ad essentiam: in ꝓpōne v̄o de scđo adia/
cente predicatum pertinet totalr̄ ad esse siue existere: qꝛ
tunc p̄ncipale predicatuꝫ est hoc v̄bum est qđ ponit rem
4ª regla esse in reruꝫ nā. ¶ Quarta regula. Nulla ꝓpō cuius sub
iectum supponit nāliter ad sui v̄itatem reqrit existiā ter/
minorum. Rō regule est qm̄ ad v̄itateꝫ ꝓpōnis affirma
tiue sufficit v̄a vnio extremoꝝ: sed in omni affirmatiua
cuius sbm supponit nāliter de rebus nō existibus salua/
ri pōt talis vnio: ergo ⁊c̄. qꝛ absolute res importate per
predicatum respicit rem importatam per sbm gbus ex/
Quid neum est existere. ¶ Suppō personalis est ꝓprietas ter/
sit sup// mini cōis accepta respectu predicati sibi ꝯuenientis pro
pō per / esse qđ habet in suppositis: ⁊ diuidit: qꝛ quedam est con/
sonalis. fusa ⁊ quedam determinata. Dr̄ determinata: qñ termi/
nus supponens personaliter accipit particulariter vl' in
definite: vt homo legit: aliquis gallus cantat. ¶ Suppō
confusa est qñ terminus supponens personaliter accipit
vlr̄: vt omnis homo currit. ¶ Confusa diuidit: qꝛ que/
dam est distributiua: quedaꝫ collectiua. ¶ Distributiua
dicitur qñ terminus supponens ꝯfuse potest diuidi seu di
stribui in omnia sua supposita respectu predicati: vt qui/
libet homo sedet. ¶ Collectiue dr̄ qñ terminus suppo//
nens confuse nō potest diuidi in sua supposita: sꝫ magis
sua supposita sunt collecta respectu predicati: vt omnes
apostoli sunt duodecim. ¶ Suppōnis personalis q̄tuor
1ª regla. sunt regule. ¶ Prima regl'a. Cuiuslibet particularis: vel
indefinite sbm supponens personaliter supponit deter/
2ª regla. minate: vt hic: homo currit: hō sedet. ¶ Secūda regula.
Sub omni supposito supponente determinate pōt descē
di per ꝓpōnem disiunctiuā ad sua supposita respectu pre
dicati: vt homo currit: ergo soꝛ. currit vel plato currit.
¶ Tertia regula cuiuslibet propōnis vlis sbm supponit
confuse ⁊ distributiue: vt hic. oīs homo currit. intelligit
tñ subiectum suppōnis personalis per suppōnem nāleꝫ.
4ª regla ¶ Quarta regula. Sub oī subiecto supponente ꝯfuse ⁊
distributiue pōt descēdi per ꝓpōnem copulatiuā ad eius
supposita respectu p̄dicati: vt oīs homo currit. ergo iste
homo currit. ⁊ iste homo currit. ¶ Suppō simplex est ꝓ
prietas termini cōis. accepta respectu predicati ꝯuenien
tis sibi pro esse abstracto in aīa seu extra supposita quod
idem est: vt homo est spēs. ¶ Diuersificat aūt suppō sim
plex nō rōne subiecti: qꝛ sbm nō est determiabile aliquo
signo: qm̄ tam signa vlia q̄ꝫ p̄ticularia determinant sbm:
vt respicit supposita: diuersificat aūt suppō simplex rōne
predicati: qꝛ vel p̄dicatum p̄tinet ad p̄mam intētionē siue
p̄m actum aīe: vt h̄ homo intelligit hō ꝯsiderat. ¶ Ul' per
Quid tinet ad scđam intētionē siue 2m actuꝫ aīe: vt hic homo est
sit sup// spēs. hō est p̄dicabile. ¶ Suppō ergo simplex diuidit in
pō sim / p̄mam ⁊ scđam. ¶ Suppō p̄ª est qñ sbm supponēs sim
plex.

pliciter sumit respectu p̄dicati p̄tinentis a p̄m actum aīe:
vt exēplificatum est supra. ¶ Scđa suppō est qñ termi/
nus supponēs simplr̄ sumit respectu p̄dicati p̄tinētis ad
2m actum aīe vt supra exēplificatū est. ¶ Et vtraqꝫ diui/
ditur: qꝛ q̄dam est intētionalis q̄dā intētionata. ¶ Intē/
tionalis est qñ solum p̄dicat intētio vel actus aīe: vt hic.
hō est intellectus: hō est predi^{le}. ¶ Intētionata v̄o est qñ
eius p̄dicat cum intētione. vt hō est aīal intellectū: vel hō
est aīal p̄dicabile. Suppōnis simplicis q̄tuor regule sūt.
¶ Prima nullus terminus determinat⁹ signo vli vel p̄ti/ 1ª regla
culari supponit simplr̄. Rō regule est: qꝛ termin⁹ suppo/
nens simplr̄ sumit s̄m abstractionem suppositis. Termi
nus aūt determinat⁹ aliq̄ signo respicit supposita. ¶ Se 2ª regla.
cunda regula. Oīs termin⁹ supponēs respectu p̄dicati in
tentionalis p̄tinentis ad potētiam app̄hendēteꝫ obm in
absentia supponit simplr̄: vt panis appetitiuibus deside
ratur. Rō regl'e est diffō suppōnis simplicis data. ¶ Ter 3ª regla.
tia regula. Oīs ꝓpō cuius sbm supponit simplr̄ est singu
laris. ¶ Rō est. qꝛ oīs ꝓpō in qua subijcit terminus non
aptus natus de pluribus p̄dicari debet dici singularis: sꝫ
in oī suppōne cuius sbm supponit simpliciter ipse termi
nus substātiuus nō est aptus natus de pluribus p̄dicari:
ergo minor declarat. qm̄ terminus supponens simplici/
ter sumitur p intellectum: vt vnum p̄ter multa: ⁊ iō vt sic
excludit ⁊ p̄scindit oīa supposita ⁊ iferiora: ⁊ iō vt sic nō
est aptus natus de pluribus p̄dicari. Unde ex intētione
sancti doctoris p̄mo pihermenias. lectione p̄ma dupliciter
ter pt ꝯtingere qđ illud qđ significat p nomen nō sit aptū
natum p̄dicari. Uno modo ꝙ nomen significet formā s̄m
ꝙ determinata est ad hanc māꝫ: sicut hoc nomen sortes
vel plato: qđ sig̃t nāꝫ humanaꝫ put est in hac mā. Alio
modo sꝫ ꝙ significat formam que nō est apta nata reci/
pi in mā: sicut albedo si esset forma nō existens in mā eēt
vna forma singularis. Et pp hoc dicit p̄hs nono meta//
phy. ꝙ si essent spēs rerum separate: sicut ponit Plato eēnt
indiuidua quedam. hec sunt v̄ba sancti Thome: sed fa/
ciamus minoreꝫ: sed res importata p terminum supponen/
tem simplr̄ nō est nata in mā recipi: imo vt sic est p aīam
a mā separata. quare ⁊c̄. ¶ Quarta regula. sub nullo ter/ 4ª regla.
mino supponente simpliciter potest descendi copulatiue
vel disiunctiue: vt patet. Unde nō valet: homo est spēs.
ergo iste homo est spēs. ¶ Discretam suppōnem qdā po
suerunt sub p̄sonali diuidentes p̄sonalem p̄mo in discre/
tam ⁊ cōmunem. ¶ Quidam v̄o extra diuidentes p̄mo
suppositionem in cōmunem ⁊ discretam. Deinde cōmu/ Notan/
nem in simplicem p̄sonalem ⁊ nālem. ¶ Nos aūt s̄m in dum 5m
tentioneꝫ sancti doctoris media via ambulātes dicimus
ipsam non esse extra suppōnes termini cōis: nec oīno cō
tineri sub p̄sonali suppōne: sꝫ quodaꝫ mō sic. ¶ Propter
qđ notari debet ꝙ terminus supponit significatum suū.
¶ Terminus autem singularis alium modum significā
di habet quam terminus cōis. Nam vnam essentiā quaꝫ
terminus cōmunis significat absolute ⁊ non signate: sin/
gularis significat determinate: ideo discreta non contine
tur sub aliqua specierum suppositionis attribute termi/
no communi. Et hoc est de intellectu expresso sancti do//
ctoris. ¶ Attamen quia ostensum est ꝙ terminus capit
suppositionem a predicato. Predicata autem illa que cō
ueniunt termino communi: conuenire etiam possunt ter
mino singulari: eadem dico genere: nam terminus sin/
gularis habet aliqua predicata que conueniunt sibi es//
sentialiter. ⁊ aliqua accidentaliter: ⁊ hoc vel realiter vel
intentionaliter: sicut terminus communis. ideo suppo/
sitio discreta non debet omnino separari nec poni extra
suppositiones conuenientes termino cōmuni. cuꝫ ēt sup
positio nālis personalis ⁊ simplex conueniant etiam ter/

mino singulari. vt declarabit. Suppō discreta est qñ ter/
minus singularis ex se supponit vel aliqd ei equalēs. Di
co aūt ex se: qm̄ licet in ista ꝓpōne. homo est species. sbm
sit terminus singularis: per accñs. s. vt hic supponit. tñ
homo ex se vlis est. dico aūt vel aliqd ei equiualens. quia
vt videbit nō sp suppō discreta fit in termino singlari. ꝛ
diuidit in nālem personalem ꝛ simplicez. ¶ Nālis est qñ
predicatum essentialiter attribuit subiecto. vt hic. sortes
est homo. sor. est risibilis. ¶ Propō psonalis est qñ ꝑdi/
catuz reale accñtaliter ꝯuenit sbo. vt sor. currit sortes mo
uet. Simplex ꝟo qñ ꝑdicatum intentionale accñtaliter
ꝯuenit subiecto: vt hic. sortes est singularis. sor. est indiui
Notan/ dum 6m duum. ¶ Sciēdum tñ ꝙ lz terminus singularis suppo/
nat nāliter: simpliciter: ꝛ personalr: tñ per prius ꝯuenit
sibi personalis suppō: qm̄ in suppōne simplici sigtuz per
subiectum abstrahit cum precisione ꝯditionum indiui/
duantium: ꝛ in nāli abstrahit: nō tñ cum precisione. sed
cum quadā in determinatione: ꝛ talis ideterminatio solet
cōiter appellari abnegatio: ꝛ sic patet ꝙ tam in nāli q̄ȝ in
simplici fit aliqualis abstractio. Singulare āt nō pōt ab/
strahi a ꝯditionibus indiuiduantibus: imo sunt de rōne
singularis: qꝛ vt dicit phs in ꝑ posterioꝝ iuxta medium.
ꝙ lz metaphysicꝰ abstrahat lineam: nō tñ pōt abstrahere
hanc lineam. ꝛ hec suppō discreta tam nālis q̄ȝ persona/
lis ꝛ simplex pōt tribus modis fieri: aut qñ terminus sin
gularis supponit. vt sortes currit: aut qñ ponit ꝓnomen
demonstratiuum demōstrans illud qd̄ ꝓprium nomen si
gnificat. vt ille currit. aut qñ terminus cōis cum ꝓnomie
Quid sit sup/ pō māl. demonstratiuo. vt ille homo currit. ¶ Suppō mālis est
qñ terminus supponit ꝓ illo qd̄ māliter significat vt sor.
est nomen ꝓprium: sor. est bisyllabum. Dicitur aūt signifi
catum māle: qꝛ ipsa vox seipsaȝ significat. ꝛ etiaȝ aliquid
extra se ꝯñter: per prius autem significat se: qꝛ de ratione
eius est significare se: ꝛ per posterius significare extra se:
qꝛ per impositionem ꝛ per arteȝ ꝛ ꝙ ꝓsupponitur alteri
est sicut māle: ideo ipsamet vox siue ipsemet terminus est
significatum māle suiipsius ꝛ diuidit: qꝛ quedam est cōis
Quid discreta quedā discreta. ¶ Discreta est qñ terminꝰ stat determi/te
pro aliquo supposito sui significati mālis ꝛ fit tribus mo
dis. Uno nomen per nomen tm̄: vt buf baf. dī a me. Se/
cundo modo per ꝓnomen demōstratiuum demonstrans
aliquam vocem vel terminum singularem: vt hoc est no/
men: demonstrata ista voce homo. ¶ Tertio modo fit ꝑ
Quid sit sup/ pō māl cōis terminum determinatuȝ ꝓnoie demōstratiuo. vt hoc ho
mo est nomē. ¶ Suppositio mālis cōis est qñ terminus
supponit indeterminate suum sigtum māle: vt cum dī ali
quā dictio describitur: subiectum huius stat indetermia
Regula de rela/ tiuis te pro illo vel ꝓ isto. ¶ Regula de relatiuis est optima ꝛ
gnālis ꝙ relatiuum habet talem suppōnem respectu pre
dicati qualem hēt illud pro quo supponit si poneret lo
co illius: ꝛ hoc indifferenter pro oībus relatiuis: vt cum
dicitur sortes currit qui disputat. si in scđa parte loco re/
latiui ponatur pro sbo añs dicendo: sortes disputat: hoc
añs supponeret discrete: ideo relatiuum ꝯsilr supponit.
Nec ꝓpter hoc volo ꝙ semper loco relatiui liceat pone/
re añs: qꝛ hoc nō est verum: sed dico ꝙ ad cognoscēdum
suppōnem relatiui licitum est respicere qualē suppōnez
hēt añs si loco relatiui poneret: qꝛ talem hȝ relatiuuȝ: vt
est exēplariter declaratuȝ. ¶ Suppōnis relatiuoꝝ sunt
ꝑa regla ꝺ suppō ne relati uorum. tres regule. ¶ Prima. impole est ꝙ añs supponat perso
naliter ꝛ relatiuū idētitatis simplr vel eꝯ. Ista. n. ꝓpō nō
est intelligibilis. Homo currit qui est spēs. Ratio est: qꝛ
relatiuum idētitatis semper supponit pro eodem ꝓ quo
suum añs. sed vt est ōnsum est sigtum acceptum pro esse
quod hȝ in suppositis nō est idem cuȝ se ipso: vt est abstra
2a regla ctum a suppositis. ¶ Scđa regula. añs hñ pōt suppone
re nāliter relatiuo supponente simplr vel personalr ꝛ eꝯ.
Exemplum ꝑmi: homo est aial qui currit: vel qui est spe/
cies. Exēplum scđi: homo currit vel hō est species q est
aial. Ratio regule est qꝛ nālis est quodāmodo media iter
3a regla personalem ꝛ simplicē. ¶ Tertia qñ relatiuū diuersita/
tis supponit respectu eiusdē ꝑdicati spē cum suo añte in
fert ꝓpōnem de sbo plurali: cum hoc dico duo vel ambo
respectu eiusdeȝ ꝑdicati de pli: vt si dicat sortes currit ꝛ
alter currit: bñ seqtur. ergo duo currūt. ¶ Suppō ipro/
Quid sit sup/ pō ipro pria. pria est qñ terminus supponit ꝯtra rōnem siue nām sub
iecti: vt cum dī. apl's dicit hoc. ly apl's supponit solū pro
Paulo. qꝛ ꝯtra nām subiecti est ꝙ terminus nō supponat
pro suo sigto indifferenter sicut ipsum indifferenter sigt.
Et ꝓpria est qñ terminus supponit fm debitam nāȝ sub/
iecti. ¶ Suppōnis improꝑe sex sunt spēs. s. antonomati
ca: sinecdomathica: methonōica. trāsmutata: ipedita: ꝛ
poetica. Antonomatica est qñ terminus ad pīa se hñs
accipit precise pro aliquo cui ꝯuenit fm excellētiam: vt
apl's accipit pro paulo: phs aūt ꝓ Aristotele: sapiens ꝓ
Salomone ꝓpheta pro Dauid. Sinecdomathica est qñ
terminus sigñs totuȝ accipit ꝓ parte: vt ois homo est de
structus posito ꝙ soluȝ sit ꝓuatus manibus: vel eꝯ qñ ter
minus sigñs partem accipit pro toto: vt dicendo: hoc ca/
put hñ regit. parteȝ accipimus pro toto hoie: ꝛ pupis est
in mari pro tota naui. Metonomica est qñ terminus cō
tinens sumit pro ꝯtento vel eꝯ. Exemplum ꝑmi cum dici
tur: cyphus est potatus: accipit pro vino. Exēplum scđi
flandria pugnat. i. hoīes de flandria. Trāsmutata est qñ
debitus ordo ꝓpōnum est transmutatus: vt qñ terminus
magis cōis supponit respectu minus cōis: vt aial est ho
mo. Silr qñ terminus ꝯcretus accidentaliter supponit:
vt album est homo: album est musicū. Impedita est quan
do sbm respectu predicati hȝ vnam suppōneȝ: tñ ratione
determinationis aduenientis pertinet ad aliam: vt si di/
catur: omnis homo est singularis: nullus homo est spe/
cies. In istis enim ratione predicati subiecta deberēt sup
ponere simpliciter: sed signum additum impedit ꝛ facit
stare ꝓ inferioribus: ꝛ hoc est ꝯtra nāȝ subiecti. s. ꝙ deter
minetur modo opposito q̄ȝ ꝑdicatum ꝓpōnis reqrat. Jō
vocat impedita. Poetica dī qñ terminus nāliter signifi/
cans supponit pro suo signo nāli: vt cum dī: heu est mihi
. i. dolor: heu nāliter significat oēm dolorem significatiōe
que nō est per impōnem nr̄am: ideo nō supponit ꝓprie ꝓ
dolore: sed improprie: hoc enim est ꝯtra nām subiecti sup
ponere pro aliquo extra se ad qd̄ nō est impositum ad si/
gnificandum: ꝛ hec dī poetica qm̄ poete maxime vtunt
silibus locutionibus. Ex oībus istis habet totalis diuisio
suppōnis qm̄ quedam suppositio est ꝓpria ꝛ alia impro
pria. Suppō impropria habet sex spēs. vt dcm̄ est. Sup/
positio aūt ꝓpria diuidit. qꝛ quedaȝ est relatiua ꝛ alia ab
soluta: ꝛ qlibet illaꝝ diuidit in mālem: formalem: iterum
indiscretam: ꝛ cōem: iteruȝ in nālem: psonalem: ꝛ simpli
cem: ꝛ qlibet in suos modos diuidit ꝓut dictum est.

Circa istud diffinituȝ est ꝑ notāduȝ ꝙ nō est cre/ Ritius
dēdum ꝙ appellatio sit vna qualitas Notan/ dum ꝑm
exñs in termino per quaȝ terminus talis dicat appellās.
sed appellatio nō est nisi terminus appellās: sicut suppō
nō est nisi terminus supponēs. ꝛ ita etiam de ampliatio. Notan/ dum 2m
ne dicat. ¶ Scđo notādū ꝙ appellare est idem qd̄ voca
re: ꝛ qꝛ cum aliqs appellat aliquem pro iudice suo: ista
appellatione se restringit ad faciēdum illud qd̄ volet iste
iudex. Ita a sili qñ terminus restringit ꝛ supponit fm ꝙ
vult verbum dicimus ꝙ appellat. qñ ꝟo non dicimus ꝙ
ampliat. exempluȝ. dicendo homo fuit animal. dicimus
ꝙ ly homo ampliat. qꝛ nō stat fm ꝙ vult ꝟbum. sȝ vltra
nām verbi. sed ly animal appellat ꝛ restringit ad stan/

dum: sicut vult ꝟbum ex quo stat solum ꝓprietas. ⁊ est
sensus ꝓpōnis ꝙ homo qui est vel fuit. fuit aial qḋ fuit.
Notan/ seu ꝙ illud qḋ est vl' fuit hō. fuit id qḋ fuit aial. ¶ Adver
dum 3m te tertio ꝙ circa istam appellationem tpis dubitatur: an
Dubium ista ↄ̃les sint vere. tu vidisti. Papaꝫ. posito ꝙ heri. tu vi
disti vnuꝫ qui non erat Papa: sed bene ante erat Papa.
⁊ videt' ꝙ sic. q2 ista per regulam videt' sig̃re ꝙ tu vidisti
Rñsio illum qui fuit Papa. quod est veruꝫ. vt ponit casus. Rñ°
sm Petrum. M. ⁊ Heutisberum ⁊ magrm ⁊ alios logi/
cos. ꝙ illa ꝓpositio ē falsa. ⁊ oī ꝙ talis ꝓpō. tu vidisti Pa
pam nō solum sig̃t ꝙ tu vidisti illum qui fuit Papa. vt di
cebatur supra. sed ꝙ tu vidisti illum qui fuit Papa ꝓ tpe
pro quo euꝫ vidisti: qḋ est falsum. vt pꝫ ex casu. sil'r ⁊ ista.
tu videbis album. non sig̃t solum ꝙ tu videbis illud qḋ
erit album. sed ꝙ tu videbis illud qḋ erit album pro tpe
pro quo videbis ipsum. sic ꝙ ly album. appellat plus q̃ꝫ
Nōdū tps futurum. vt dicit. P. M. ¶ Pro quo est notāda vna
regula que si non sit ex toto sufficiens erit. tñ multum vti
lis: ⁊ est ista ꝙ terminus existens a parte predicati in pro
positione vocali aut est in ꝓpōne de ꝟbo adiectiuo. aut
substantiuo. si p° semper appellat tali modo supradicto.
exemplum. tu interfecisti sacerdotem. sensus est ꝙ tu in/
terfecisti illum qui fuit sacerdos dum interfecisti ipm. Si
ꝟo sit de ꝟbo substantiuo. aut est in obliquo aut in recto.
si in obliquo talis terminus appellat mō supradicto. exē
plum. tu fuisti in domo platonis. sensus est. ꝙ tu fuisti in
ea que fuit domus platonis pro tpe ꝓ quo fuisti ibi: sil'r
tu fuisti in carcere. sensus est ꝙ tu fuisti in loco q fuit car
cere pro tpe ꝓ quo fuisti ibi. Si ꝟo sit in recto hoc dupl'r:
quia aut est aliquod aduerbium tpis circa ꝟbuꝫ aut nō.
si sit. tunc talis terminus appellat modo dicto exēplum.
sor. cras erit homo. ly homo sic appellat ⁊ est sensus ꝙ
sor. erit id qḋ cras erit homo. Et nō est soluꝫ sensus ꝙ sor.
cras erit id qḋ erit homo. Simil'r dicendo. hoc heri fuit
homo: est sensus ꝙ hoc heri fuit id qḋ fuit heri homo ⁊ nō
ꝙ hoc heri fuit id qḋ fuit homo absolute. Si ꝟo ibi non
sit aliquid tale aduerbium ibi non erit talis appellatio.
exemplum dicendo. sor. erit homo sensus est ꝙ sor. erit id
Notan/ quod erit homo. ⁊ sic de alijs. ¶ Notandum 4° ꝙ appel
dū 4m latio forme seu rationis nō est nisi in ꝓpōne vbi est termi
nus ↄcernens actum mentis pro quo est notādum ꝙ ter
mini concernentes actum mentis positi in ꝓpōne nō ha/
bent vim nisi super persona patiente recta ab eis. ista aūt
persona patiens aūt precedit aut sequitur. si p̄cedit amplia
tur vsq ad imaginabilia nullo modo appellando. exem
plum. si dicam. rosam intelligo. sensus est ꝙ rosam q̄ est:
vel pōt esse: vel intelligi: ego intelligo: siue intelligā ipsaꝫ
per istum ↄceptum rosa: siue per istuꝫ ↄceptum sba: si ꝟo
sequit' tunc talis terminus amplia' modo dicto: ⁊ vltra
hoc appellat rationem seu formam: exēplum dicēdo in/
telligit' rosa: sensus est ꝙ intelligit' rosa: que est. vel potest
esse: vel pōt intelligi: ⁊ ꝙ intelligit' per illum ↄceptuꝫ seu
terminum rosa. ⁊ sic ly rosa appellat rōnem. ¶ Et si dici
tur. quid est istud appellare rōnem seu formaꝫ. rñ° ꝙ ap
pellare formam nil aliud est q̃ꝫ per terminum ↄcernētem
actum mētis p̄cedētem denotari sig̃tum termini sequen/
tis ↄ·ipi per talem terminū: vel ꝑ secū sinonimū. exēplū
dicēdo intelligo chimerā. dicimus ꝙ ly chimerā. appel/
lat formā: q2 ꝑ talem ꝓpōnem denota' ꝙ tu intelligis si/
gnificatuꝫ illius termini chimera: per illū ↄceptū chime
ra. sil'r dicēdo. ly homo sig̃t hoiem. sensus est ꝙ ly hō sig̃t
p° ↄ̃ hoiem per illum ↄceptū homo. ⁊ sic de alijs dica'. ¶ Sꝫ
iuxta ampliationes ⁊ appellationes possunt ↄcedi mul/
te ↄ̃nes. ¶ Prima. tu differs a nigro. ⁊ tñ tu nō potes dif
ferre a nigro. p° pars est nota. ⁊ 2ª ꝓbatur. nam da tu op/
positum. s. tu potes differre a nigro. Et cum ly nigro. stet
distributiue pro eo qḋ pōt: arguit' sic. Tu potes differre
a nigro. ⁊ tu potes esse nigrum. igit' tu potes differre a te
ipso. ↄñs est falsum. igit' ⁊ añs. nō minor. igit' maior. qḋ
fuit ꝓbādum. ¶ Scda ↄclo. tu es ois homo existēs in ista 2ª ↄ̃
domo: ⁊ tñ tu nō potes esse ois homo exñs in ista domo.
p° pars ponit' in casu. ⁊ 2ª ꝓbat'. q2 da tu oppositū. tu po
tes esse ois homo exñs in ista domo. ⁊ arguit' hoc esse fal
sum: q2 seqtur tu potes esse ois homo exñs in ista domo.
sed sor. pōt esse homo exñs in ista domo. igit' tu potes esse
sor. ↄñs falsum. igit' ⁊ añs. ⁊ nō pro minori. igit' ꝓ maio/
ri. ¶ Tertia ↄ̃ est ista. hec ↄña nō valet. album erit nō al 3ª ↄ̃
bum. igit' nō album erit albū. q2 añs est veruꝫ. ⁊ ↄñs fal
sum. ꝓbat'. ⁊ pono ꝙ vna res alba erit nigra ↄtinue post
hoc isto posito ista est vera album erit nō album: q2 albū
continue erit nigrum. vt ponit casus: ⁊ ꝙ ↄñs sit falsum.
ꝓbatur. q2 illud ↄñs sig̃t ꝙ id quod nō est vel erit album
erit album: vbi illa negatio cadat super toto dictū: qḋ
implicat ↄ̃dictionē: q2 sensus esset ꝙ id quod nec est nec
erit album erit album. Et si dicit' ꝙ illa ↄña valet ⁊ q2 est
conuersio simplex. dicit' ꝙ nō est ↄuersio simplex. q2 non
seruatur eadem appellatio: sed sua ↄuertens erit hec. qḋ
erit non album est vel erit albuꝫ. ¶ Quarta ↄclusio. ista 4ª ↄ̃
ↄña nō valet. non rex est filius tuus. igitur modo rex pōt
esse filius tuus. pꝫ vt precedens. ¶ Quinta ↄclusio. ꝓpō 5ª ↄ̃
nem impossibilem tu ↄcessisti bñ respon. ⁊ tñ tu non con
cessisti impol'em ꝓpositionem bene respon. ꝓbatur. posi
to ꝙ heri ↄcesseris istam. homo est asinus. que significa/
bat deum esse. nunc tñ significat hoiem esse asinum: tunc
patet p° pars. q2 istam ↄcessisti bene respon. ⁊ hec est vel
fuit ꝓpositio impossibilis. igit' ⁊c̃. 2ª pars etiam pꝫ: q2 tu
non ↄcessisti bene rñdendo ꝓpositionem impossibilem ꝓ
tempore: pro quo concessisti eam. Item ↄceditur ꝙ car/
nes crudas comedisti: ⁊ tñ tu non comedisti carnes cru/
das. Item ↄcedit' ꝙ hec ꝓpositio que est falsa. ter me ne/
gabis. dicta fuit a deo: ⁊ tñ deus non dixit istam ꝓpositio/
nem falsam. pꝫ p° pars: quia hec fuit dicta a deo. ⁊ hec est
vel fuit hec ꝓposito falsa. quia est falsa. igit' ⁊c̃. 2ª pars ē
patet: quia non dixit deus illam pro tpe ꝓ quo erat fal/
sa. ¶ Sexta ↄclusio. preuisuꝫ a deo pōt esse falsuꝫ. Et tñ 6ª ↄ̃
preuisuꝫ a deo non erit falsum. pꝫ 2ª pars ⁊ p° ꝓbatur sic.
qōlꝫ istorum pōt esse falsum demonstratis istis. Ego dili/
gam Johānem. ego non diligam Johāneꝫ. sed alterium
istorum est preuisum a deo. igit' p̄uisum a deo pōt esse fal
sum. ↄña tenet cum maiori. exponēdo illam. ex quo ego
sum libere voluntatis. ⁊ minor ꝓbatur. Omne verum est
preuisuꝫ a deo. alterum istoꝝ est verum. igit' alteruꝫ isto
rum est preuisuꝫ a deo ↄña tenet cuꝫ maiori. ⁊ minor pꝫ: q2
ista sunt ↄ̃dictoria. ¶ Septima ↄclusio. id qḋ est non pre 7ª ↄ̃
uisuꝫ a deo pōt esse preuisum a deo. ꝓbat'. qōlꝫ istoꝝ pōt
esse preuisum a deo demōstratis illis ↄ̃dictorijs. Sed ali
quod istoꝝ est aliquid qḋ est nō preuisuꝫ a deo. igit' aliqd
quod est non preuisuꝫ a deo pōt esse preuisum a deo ↄña
tenet cum minori. q2 vnum illorum est falsum. ⁊ maior ꝓ
batur. Omne quod pōt esse verum potest esse preuisuꝫ a
deo. sed qōlꝫ istorum pōt esse verum. ex quo sunt liberi
arbitrij. igitur qōlibet illorum pōt esse preuisuꝫ a deo: ⁊ nō
tamen cōceditur ꝙ nō preuisuꝫ a deo pōt esse preuisum a
deo. sicut non ↄceditur ꝙ nō album erit album. ¶ Vlte/
rius sunt ponende quedaꝫ petitiones. ¶ Prima. An ista p°
sit vera. deus dixit falsum. rñ° ꝙ sic. quia ista non plus si/ Petitio
gnificat q̃ꝫ ꝙ deus dixit illud quod fuit falsum pro tem/ Rñsio
pore pro quo dixit illud qḋ est verum. Nam deus dixit
duo contradictoria simul igitur dixit falsum. consequen
tia tenet ⁊ antecedens probat'. q2 genesis 6° cap. dixit istaꝫ
negatiuam. Non permanebit spiritus meus in hoie in
eternum. quam non potuit proferre nisi proferret suam

contradictoriam affirmatiuam que est pars illius nega/
instātia tiue.s.istam permanebit spiritus meus ⁊c̄.¶ Sed tu di/
ces ego bene video ꝙ dixit falsum.sed volebat ꝙ nos cre
deremus oppositū illiꝰ falsi. Ideo peto vlterius an deus
dixerit falsum:⁊ id nobis manifestauerit pro ꝯo volēdo
ꝙ assentiremus illi falso. quāuis illi ipse non assentiret.
Rn̄sio ¶ Respondet salua veritate ꝙ videt ꝙ sic:q2 Jone cap.
3. Deus dixit istam cathegoricaꝫ niniuitis.s.hinc ad qua
draginta dies Niniue subuertet que fuit falsa pro tp̄e ꝓ/
lationis.⁊ illi tenuerunt eam ꝓ vera:⁊ eā Jonas de intē/
tione dei predicauit pro vera. Forte dī ꝙ deus bene dixit
illam cathegoricam:sed ipse intellexit illam ꝯditionali/
ter:⁊ sic non voluit eos assentiri falso. Istud tñ nō soluit:
q2 bene scimus ꝙ deus intellexit ꝯditionaliter ⁊ non fuit
Proba/ deceptus. Sed tñ eam illis dixit cathegorice:⁊ voluit il/
tio rn̄sio los intelligere cathegorice ⁊ non ꝯditionaliter. ex quo
nis. nullum dedit signum ꝙ intellexerit ꝯditionaliter. Unde
arguit sic.ipse dixit illam falsam cathe.⁊ per nullū signū
aut reuelationem notificauit niniuitis qꝺ ipse intellexe/
Confirᵒ rit hypothetice. Igit dixit illud falsuꝫ ⁊ voluit niniuitas
illi assentiri pro ꝯo:lꝫ ipse illi non assentiret. Et ꝯfirmat:
q2 si tu dicis ꝙ illam quam deus dixit tm̄ cathegorice in/
tellexit conditionaliter.⁊ voluit non intelligere conditio
Ad rō/ naliter. Tunc a fili haberem dubitare de omni proposi/
nem ꝓ tione dicta a deo cathegorice an intellexit illaꝫ ꝯditiona/
rn̄sione liter.⁊ voluerit nos illam intelligere ꝯditionaliter:quod
dicitur. non est dōm.¶ Sed ad pᵐ illoꝝ forte diceret aliquis ꝙ
deus per signum ostendit niniuitis ꝙ ipse intellexerit ꝯdi/
Ad ꝯfir tionaliter:q2 niniue non est subuersa.¶ Et ad ꝯfirmatio
matiōeꝫ nem dicitur ꝙ non sequitur ꝙ ego haberem dubitare de
ꝯ rn̄sio/ omni ꝓpōne cathegorice dicta a deo:q2 non apparet op/
nem ar/ positum dicti.sicut apparuit niniuitis:sed istud adhuc nō
guit ꝯ soluit.q2 signo tp̄s in quo dixit deus illam niniuitis.⁊ si/
gno illam in quo dedit signum in oppositum:⁊ sequitur
ꝙ ad minus voluit niniuitas per tempus mediuꝫ crede
Arᵗ 2ᵒ re illud falsum.¶ Iteꝫ stat confirmatio superior.s.ꝙ ha
beo a simili dubitare de omni ꝓpositione dicta cathego/
rice. An deus voluerit ꝙ intellexerim illam conditiona/
liter:q2 licet non dederit nobis signum in oppositum.tñ
habeo dubitare an in futurum sit daturus nobis signuꝫ
in oppositum. Ideo mihi videt ꝙ ista sit concedēda.deus
ꝯ rn̄sio/ dixit falsum volens non credere illud ꝓ vero.¶ Sꝫ con/
nem ad tra hoc arguitur forti argumento sic.si deus dixit falsum
instātiā volens ⁊c̄. Aut ergo dixit hoc ex ignorantia:quia crede/
ꝓmam ret illud esse verum:aut ex scientia. Si primuꝫ igitur est
argit ignorans veritatem. Si scōm igitur est mentitus.probo
consequentiam:quia omne dicens falsum alicui pro ve/
ro:⁊ credens eius oppositum mentitur illi.sed deus dixit
falsum pro vero ⁊ oppositū credidit. Igitur est mentitus.
Rn̄sio. ¶ Ad istud rn̄ᵒ.ꝙ aliquem mentiri est duobus modis:
proprie ⁊ improprie.ille mentitur proprie qui vnum di/
cit ⁊ aliud sentit volens ꝙ illud quod dicit teneatur pro
vero.⁊ hoc facit cum intentione nocendi. aut decipiēdi
illum cui mentitur absq̄ causa ⁊ iniuste:⁊ hoc dicimus
de ꝓditoribus.ille ꝯo mentitur improprie qui vnum di/
cit ⁊ aliud sentit:sed hoc quacūq̄ intentione faciat nō fa
cit iniuste.sicut cōiter faciunt patres dicentes fabulas fi
lijs.vt per illas filij reducantur ad vitam rectaꝫ. Isto stā/
te dicitur ꝙ opꝫ vnum istoꝝ concedere.s.vel ꝙ deus non
scit oia ⁊ decipitur:aut ꝙ potest facere preteritum nō eē
preteritum:vel ꝙ mentitus est niniuitis. Quoꝝ pᵐ nō vi
detur dōm.2ᵐ etiam licet non implicet ꝯdictionem:quia
est pure negatiuum mihi non videt verum:q2 tūc posset
facere Christum non fuisse crucifixum. Tertium forte vi
detur ponendum capiēdo mentiri scōo modo ⁊ non pri/
mō. de quo tñ nihil dico assertiue:lꝫ argumentuꝫ me ad

hoc cogat.¶ Scōa petitio. An posito ꝙ voles sor.eē sa/ Petitio
cerdotem:⁊ voles eum percutere:sequat ꝙ tu voles per
cutere sacerdotem. Et videtur ꝙ sic:q2 illa nō videt aliꝺ 2ᵃ
significare.¶ Respō.ꝙ fm̄ dicta ⁊ fm̄ magr̄m.argumen Rn̄sio
to 38.primi dubij id non sequitur:q2 posito ꝙ voles percu
tere cras.sor.⁊ velis post cras ipsum esse sacerdotem:⁊
non percutere ipsum est an̄s verū:⁊ ꝯn̄s falsum:q2 ꝯn̄s si
significat ꝙ non solum tu voles percutere sor.volēdo ꝙ
sit sacerdos:sed tu voles percutere sor.volēdo ꝙ sit sacer
dos pro eo tp̄e adequate pro quo voles eum percutere:
quod est falsuꝫ. Tertia petitio.an ista sit vera ly animal. Petitio
significat hoiem.¶ Rn̄detur ꝙ non.q2 ista propositio ꝓ 3ᵃ
pter appellationem rationis factaꝫ a ly significat. super Rn̄ᵒ.
illo termino hoiem:denotat ꝙ ly animal. significat ho/
minem per illum terminum homo:qꝺ est falsum. Ideo
haberes ꝯcedere ꝙ ly animal non sigt̄ hominem:nec sub
stantiam:nec asinū:nec sortem:sed bene hoiem sbam asi/
num:⁊ sor.significat:nec supponit pro sor.aut asino.aut
hoie:sed pro sor.asino ⁊ hoie supponit. Unde soluꝫ ly ho
mo.significat hominem.⁊ ly animal significat animal.⁊
ly sor.significat sor.⁊ ly omnis homo.omnem hominem.
si tamen quādoq̄ dicimus oppositum facimus vbi ma/
teria non petit difficultatem.

¶ Incipit tractatus consequentiarum.

Consequentia est illatio consequen
tis ex antecedente: vt homo currit
ergo animal currit. an̄s voco ꝓpō
nem precedentem notam rationis
vt homo currit.consequens vero illam que se
quitur:vt animal currit.⁊ notam rationis no/
mino ly ergo.⁊ ly igitur pro huius diffinitio/
nis declaratione fit hec prima diuisio.

Circa diffinitionem ꝯsequentie.¶ Aduerte ꝙ conse Notan/
quentia pōt q̄druplr̄ diffiniri. Primo mālıter. dum pᵐ.
⁊ sic consequentia est aggregatum ex an̄te ⁊ ꝯn̄te ⁊ nota
illationis. Scōo formaliter.⁊ sic ꝯn̄a est illatio ꝯsequen/
tis ex antecedente. Tertio efficienter.⁊ sic ꝯn̄tia est ora/
tio producta per discursum vel ratiocinium intellectus.
Quarto finaliter ⁊ sic consequentia est instrumentum in Notan/
tellectus ordinatum ad discernendum verum a falso per dum 2ᵐ
ratiocinium.¶ Adhuc circa expositionem formalis dif Opio pᵃ.
finitionis sunt q̄tuor opiniones.¶ Prima est Ferabric di
centis consequentiam esse relationem consequentis ad
antecedens.ita ꝙ est illatio ꝯsequentis ex antecedente.i.
respectus de p̄ntor relationis consequētis ad antecedēs.
Ex hac opinione sequitur ꝙ nulla est ꝯn̄tia mala cum in
mala nulla sit consecutio ꝯn̄tis ad antecedens ⁊ per istaꝫ
relationeꝫ consequens denoiatur ꝯn̄s in concreto.rela/
tio autem antecedentis ad consequens dicitur an̄tia per
quam antecedens dī antecedens.⁊ sic ly.ergo est signum Opio 2ᵃ
duarum relationum fm̄ hanc opinionem.¶ Scōa opi/
nio est Strodi.⁊ primo Hentisberi dicentis. ꝯn̄am esse
actum intellectus:ita ꝙ consequentia est illatio ꝯn̄tis ex
antecedente:idest actus intellectus inferentis ꝯsequens
ex antecedente.⁊ sic consequentia est illatio de predica/
mento actionis:⁊ consequēter cum illa illatio possit esse
bona ⁊ mala datur ꝯn̄tia mala.⁊ ex hac opinione sequi/
tur ꝙ nulla est consequentia nisi in mente.pꝫ.q2 actus in
tellectus quem dicit esse ꝯsequentiam nō est nisi in men/ Opio 3ᵃ
te.¶ Tertia opinio est Pauli pergulensis dicentis.con
sequentiam esse respectum de predicamento passionis.
Unde dicit ꝙ sicut ad calefactionem requiruntur tria.
Primo actus quo aqua actualiter alteratur. Secundo
respectus

respectus actionis quo ignis dicitur calefacere. Tertio respectus passionis quo aqua dicit calefieri. Ita in motu intẽtionali quo intellectus aliqd infert ex alio tria requirunt. Primo actus intellectus inferẽtis. Scḋo respectus actionis quo antecedẽs dicit inferre ↄñs saltez instrumẽtaliter. Tertio respectus passionis quo ↄñs dicit inferri ex añcedente. ꝛ hoc modo dicit ↄñtiam esse respectum de ꝑdicamẽto passionis. Unde dicit ↄñam esse nomen verbale ꝑncipalr̃ significans ↄsecutionem passiuaȝ ↄñtis ex antecedẽte: sicut passio dicitur effectus illatioq actionis. ſm Silbertũ poretanum in libro sex ꝑncipioꝝ. vult igit breuiter ꝙ ↄsequentia est illatio. idest passio cõsequentis illati ex añcedente. ¶ Quarta opinio est cõis

opio 4ᵃ quã solum reputo verã de mẽte magistri diᶜⁱ: ꝙ ↄña formaliter sumpta est ꝑpositio illatiua ↄñtis ex antecedẽte: ꝛ est simile ac si diceret. Consequẽtia est ꝑpositio in qua ↄiunguntur plures cathegorice per notã illationis. Uoco sũt notam illationis. notã cõditionis ꝛ notam rationis: vt si nisi ergo igitur ꝛc̃. Quod autẽ consequẽtia formaliter sumpta sit hoc ꝑbatur: qꝛ omnis diffinitio data per genus ꝛ differẽtiam indicat formaliter qd est diffinitum: sed ista est hꝫ. ergo ꝛc̃. Consequẽtia nota cum maiori: minor ꝑbatur. qꝛ ly ꝑpositio est genus ad ↄditionalẽ ꝛ rationalem ſm magr̃m in cap̃ de hypotheticis. Differentia ꝟo est residuuȝ. s. per notam illationis. ¶ Forma enim in quacũqꝫ ꝑpositione hypothetica est nota vniẽs cathegoricas. Unde causa effectiua ↄñtie est intellectus agens qui ceteros discursus ꝑducit. ¶ Causa mãlis sũt termini ex quibus ↄstruitur. Causa formalis est talis cõpositio denotata per notam illationis. Causa finalis est

Ritius scire siue discernere verum a falso.

Notandum ꝑᵐ Circa diffinitum est sciẽdum ꝙ ly ↄñtia. põt dupliciter accipi. vno modo formalr̃. ꝛ sic non est nisi quedam opatio intellectus per quam intellectus infert vnam ꝑpositionẽ ex alia siue bene inferat siue male. Uel vnum sinonimũ cum illa. ꝛ sic ↄña in voce nihil aliud est q̃ȝ ly. ergo vel igit. in mente. aut est talis opatio. ꝛ sic semper est vnum incõplexum ꝛ terminus sincathegorematicus. Alio modo accipit ↄña mãliter. ꝛ sic ↄña est quedaȝ ꝑpositio hypothetica rõnalis que habet pro ↄditionali. ꝛ isto modo non est vnum simplex. sed cõplexum. ꝛ similiter dicat de ly illatio. qḋ eisdem modis accipit. Tunc ad ꝑpositum reducendo dꝫ ꝙ cum magister describit cõsequẽtiam: describit ↄñam. 2ᵒ modo. ꝛ sic ly ↄña. est terminus 2ᵉ significans veras ↄñtias: ꝛ habet duo significata: ꝛ non diffinit pro se: aut sibi simili. sed pro suis significatis ꝑsonalibus. Et si petitur. in quo differt: consequentia ꝑmo modo: ꝛ ↄsequẽtia 2ᵒ modo dicta: rñ°. ꝙ differt. sicut pars a toto: qꝛ consequẽtia ꝑmo modo est sola nota illationis. sed 2ᵒ modo est aggregatum ex nota ꝛ ante-

Notandum 2ᵐ cedente ꝛ ↄñte. ¶ Circa diffinitionem nota ꝙ intelligit sic. ↄsequentia est illatio. i. ꝑpositio quedam illatiua consequentis ex antecedẽte. s. habens notam illationis per quam: aut per secum sinonimã infertur ab intellectu vel sensu consequẽs ex antecedente: sed 2ᵒ modo intelligitur diffinitio sic. consequẽtia est illatio. i. nota illationis per quã: aut secum sinonimã infertur ↄñs ex antecedẽte. que

ↄ diffõ nota est ↄiunctio habens officium vniendi ꝛ cõfundendi confuse tm̃ imobiliter. ¶ Sed ↄtra istam diffinitionẽ ar-

aꝭ argᵗ guitur: qꝛ subordinet ly a. huic. tu es. igitur tu es. Tunc ly a. est consequentia. ꝛ tamen sibi non infertur ↄñs ꝛc̃. ¶ Rñ° vt supra pluries est responsum.

Rñsio ¶ Consequẽtiarum alia bona alia mala. consequẽtia bona est illa cuius oppositũ consequẽtis repugnat antecedenti: vt tu es homo ergo tu es animal: nam hec duo repugnãt tu es homo ꝛ tu non es aial: ideo ista consequẽtia fuit bona: ↄña mala est illa cuius ↄtradictoriũ consequẽtis stat cum añte: vt tu es homo: ergo tu sedes: naȝ hec bñ stant simul tu es homo: ꝛ tu non sedes: ideo ista ↄñtia non valuit.

Aduerte ꝑ circa diffinitiones istas ꝙ alij aliter diffiniunt ↄñam bonam ꝛ malaȝ. Nã Strodus dicit. Consequẽtia bona est illa quando non põt ita esse sicut adequate significat per antecedẽs. quin sit ita sicut adequate significat per consequẽs. Mala ꝟo est qñ stat ita esse sicut adequate significat per antecedẽs: ꝫ nõ sit ita sicut adequate significat per consequẽs. Et cõmuniter auctores volũt ꝙ iste diffinitiones itelligant in sensu cõposito: quõ autem hoc sit diximus supra consequẽtias Strodi: vide ibi. ¶ Alij diffiniũt sic cõmuniter. Cõsequẽtia bona est illa cuius non põt antecedẽs esse verũ sine ↄsequẽte. Mala ꝟo est illa cuius añs potest verum sine consequẽte. Et iste diffinitiones eedem sunt in sentẽtia cuȝ ꝑmis: sunt tñ clariores. Magister ꝟo aliter ꝛ optime diffinit vt patet. Oẽs tñ veniunt ad idem: nam si nõ potest antecedẽs esse verum sine ↄñte: oppositum consequentis repugnat antecedẽti: ꝛ si oppositum ↄñtis repugnat antecedẽti: non potest antecedẽs esse verum sine cõsequente. Notandum ꝑᵐ

¶ Aduerte 2ᵒ quid sit aliqd alteri repugnare. vnde Strodus in 24ᵃ regula in consequẽtijs ponit differentiam inter aliqd alteri repugnare ꝛ non posse stare cũ alio. ꝛ dicit ꝙ quecunqꝫ inuicẽ repugnãt non stãt simul: sed non econtra. Nam ad hoc ꝙ aliqd non stet cum alio sufficit ꝙ copulatiua cõposita ex illis sit impossibilis siue includat ↄdictionem siue non: sed ad hoc ꝙ repugnet alteri: reqritur vt vna illaꝝ formaliter inferat ↄdictoriũ alterius. Unde illa non starẽt simul: tu non es albus: ꝛ nihil est: qꝛ 2ᵃ pars non est possibilis: tñ non repugnãt: cuȝ neutra illaꝝ inferat formaliter ↄdictorium alterius: ex q̃ quelibet est cathegorica pure negatiua: ꝛ tũc ſm ipm ad hoc ꝙ ↄñtia bona sit: sufficit ꝙ oppositum consequentis non stet cum añte: q̃uis illi non repugnet: vt illa ↄña est bona: tu nõ es albus: ergo aliqd est: qꝛ oppositum ↄñtis non stat cum añte: sed nõ repugnet añtia. Magister ꝟo non facit diam inter repugnare alteri ꝛ nõ stare cũ alio. Quicqd enim magr̃m repugnat alteri non stat cuȝ alio ꝛ quicqd non stat cum alio repugnat illi. ¶ Repugnare ergo alteri est non stare simul cum illo. Illa ꝟo non stant simul ex qbus non fit vna copulatiua possibilis. Non repugnare ꝟo alteri est stare cum alio. Stare autem cum alio est ꝙ possit fieri vna copulatiua possibilis. Notandum 2ᵐ

Circa diuisionem nota ꝙ ↄña diuidit in bonã ꝛ malam diuisione logicali vt supra ↄña bona dicit ꝙ est illa: cuius oppositum ↄñtis est aptũ repugnare antecedenti: vel est illa que subordinat vni tali. mala autez est illa. in qua oppositum consequẽtis stante sua significatione stat cum antecedente. i. non est aptum repugnare antecedenti: neqꝫ subordinari vni tali. Ritius Notandum

¶ Secunda diuisio est ista. consequentiaꝝ bonaruȝ alia formalis alia materialis: consequẽtia bona ꝛ formalis est illa cuius ↄtradictoriuȝ consequẽtis formaliter repugnat antecedẽti: vt tu curris ergo tu moueris voco illa formaliter repugnare que non sunt imaginabilia stare simul absqꝫ cõtradictione: vt tu curris: ꝛ tu non moueris: consequẽtia bona ꝛ materialis

est illa cuius ꝯtradictoriuȝ consequētis materialiter repugnat antecedēti: vt deus non est: ergo nullus homo est. Illa dicuntur mālr repugnare que non possunt stare simul: sunt tamen imaginabilia stare simul absq3 contradictione: vt deus non est: ⁊ aliqs homo est: licet ista non possint simul stare propter impossibilitatem illius. deus non est: tamē sunt imaginabilia stare simul absq3 aliqua cōtradictione: q2 ꝙ deus non sit: ⁊ aliqs homo sit: non videtur implicatio contradictionis.

Notandum pᵐ Aduerte ꝙ alij aliter diffiniunt ꝯñam bonā formalē ⁊ mālem. Strodus. n. in ꝯñtijs suis dicit. Consequētia formalis est cuius si sicut adequate significat per añs intelligit esse. etiam sicut adeq̄te significat per ꝯsequens intelligit esse. Mālis vo oppositum. Uel ꝯña bona formalis est illa. cuius ꝯñs est de formali intellectu añtis: mālis vo est illa. cuius ꝯñs non est de intellectu formali añtis: seruatis tñ ꝯditionibꝰ reqsitis ad ꝯñam bonā. Et circa has litigāt auctores an sint intelligende in sensu composito vel diuiso. ⁊ sunt opiniones ad vtrāq3 ptē.

Notandum 2ᵐ ¶ Aduerte tñ ꝙ diffinitiones ille sunt diffinitiones ꝯñe formalis simplr que est bona de forma. Et iō strictius caplt Strodus q̄3 magr hic. q2 ille diffinitiones non cōpetūt cuilibet formali. sed tātum formali simplr que dicit bona de forma. Magister aūt semp in distincte loquēs ponit diām inter formalem ⁊ bonam de forma. Et ideo aliter dicit. s. ꝯña bona ⁊ formalis est illa: cuius ꝯdictorium ꝯñtis formalr repugnat añti. Mālis vo cuius ꝯdictorium ꝯñtis materialr repugnat añti. Et optime declarat qd est formalr repugnare ⁊ quid māliter dicens illa formalr repugnare que non sunt imaginabilia stare simul absq3 ꝯtradictione. Illa vo mālr repugnare que non possunt stare simul: sunt tamen imaginabilia stare simul absq3 ꝯtradictione. Exēplum pmi tu nō eris deus tu nō moueris. Exēm scōi deꝰ non est: ⁊ aliqs hō est.

Ritius. Notandum Circa diffōnes istius diuisionis dicas sic. ꝯña bona ⁊ formalis est illa in qua oppositū ꝯñtis formalr repugnat añti. i. est aptū cum añte facere copulatiuā implicantē ꝯtradictionem. Que ꝯtradictio resultat merito añtis: ⁊ oppositi ꝯñtis collectiue. Exēplum. dicimus ꝙ ista est formalis. Tu es homo. igitur tu es aial. q2 ista copulatiua facta ex añte ⁊ opposito ꝯñtis. s. tu es homo. ⁊ tu non es aial. implicat ꝯdictionē: que cōtradictio resultat merito vtriusq3 partis. ⁊ non merito vnius tñ vt p3: q2 nulla illar de per se implicat. Consequētia autem bona ⁊ mālis est illa que est bona. sed oppositū ꝯsequētis cum antecedēte non infert ꝯtradictionē resultantem merito vtriusq3. Exēplum. tu es: ⁊ tu non es. igitur tu sedes. illa consequentia est bona ⁊ mālis ⁊ non formalis. quia licet ex opposito consequentis cum antecedente sequaf contradictio. q2 sequitur te esse. ⁊ te non esse. hoc tamen non est merito antecedentis ⁊ oppositi consequentis: sed merito antecedentis tm̄.

¶ Iuxta istam diffinitionē ponuntur due regule. Prima ex impossibili seqtur qdlibet. Secunda necessarium seqtur ad qdlibet: ⁊ intelligant iste due regule ꝙ illa ꝯñtia est bona ⁊ mālis in qua antecedens est impossibile vel ꝯñs necessariuȝ subductis alijs modis quibus cōsequentia foret bona ⁊ formalis.

Pro intellectu harum regularum est sciēdū ꝙ impossibile dr triplr. s. p se p accñs: ⁊ per reflexionē. Impossibile per se est illud qd adequate significat sicut non pōt esse: nec potuit eē: nec poterit eē: vt hō est asinus. Per accidēs est illud qd significat sicut nō pōt esse: nec poterit eē: sed aliqñ potuit esse. vt Adaȝ nō fuit. Impossibile per reflexionē est illud qd asserit se eē impossibile: vt hoc est impossibile: seipso demōstrato. Impossibile per se est duplex: qddam non implicās ꝯtradictionem: ⁊ qddam implicās ꝯdictionem. Exēplum pmi. vt deus nō est. Implicās ꝯdictionem est duplex: q2 qddam formalr ⁊ explicite implicat ꝯdictioneȝ. vt tu es: ⁊ tu nō es. Qddam vo virtualr siue implicite. vbi gra. tu differs a te. similiter homo est asinus: ⁊ silr tu scis te esse lapidē. similr tu credis precise ꝙ aliqs homo decipit. silr tm̄ pater est. Nondū impossibile triplr.

¶ Necessariuȝ similr dicit triplr. s. per se: per accidēs: ⁊ per reflexioneȝ. Per se est qd adequate significat sicut nō pōt: nec potuit. nec poterit non esse. vt deus est. Per accidens vo est illud qd sigt sicut non pōt: nec poterit nō eē. potuit tamē non eē vt Adam fuit. Per reflexionem est illud qd asserit se eē necessarium. Neciuȝ triplr ¶ Ad ppositum cum dicitur ex impossibili sequit quodlibet intelligit de impossibili pmo modo. Similr cum dicit necessariuȝ sequit ad quodlibet intelligit de necessario primo modo. s. per se ⁊ nō alijs modis. Et subdit. magister ꝙ ille due regule qñ consequētia est bona ⁊ materialis. s. in qua antecedēs est impossibile vel consequens est necessarium. intelligunt subductis alijs modis quando consequētia foret formalis. s. quando non arguitur sm aliquem modum formalem: de quibus dicet infra ⁊c.

¶ Tertia diuisio est ista. ꝯñar bonar quedam est bona de forma: ⁊ quedam est bona de mā. ꝯña bona de forma est illa cui quelibet ꝯsilis in forma est bona vt albedo videt. ergo color videtur: ille ꝯñtie sunt silis forme que hñt consimilē modum arguēdi ꝯñe formalis de quibꝰ modis di postea: ⁊ cum hoc añtia: ⁊ ꝯñtia sunt similia in forma. Notāduȝ ꝙ ille cathegorice sunt siles forme que sic se hñt. ꝙ si vna est affirmatiua de scdo adiacente vel de tertio. ⁊ alia similiter. ⁊ si vna est pticularis indefinita vel singularis: ⁊ alia silr. Item si vna est exclusiua: exceptiua: reduplicatiua: vel modalis i sensu cōposito vel diuiso ⁊ alia silr. Itē si vna est de termino simplici: vel cōposito: copulato: disiuncto: vel ꝯditionato: ⁊ alia silr: ideo iste nō sunt siles in forma. hō vel asinꝰ currit. ⁊ hō currit. q2 vna est de termino simplici: ⁊ alia de cōposito: silr iste non sunt siles in forma. quilibet hō currit. ⁊ aliqs asinus moueť. q2 vna est vlis. ⁊ alia particularis: s3 ille sunt similes in forma. homo est asinus. ⁊ homo est aial. non obstāte ꝙ vna sit necessaria: alia impossibilis: quia habent omnes ꝯditiones assignatas. ex quo seqtur. ille consequētie sunt similes in forma. homo currit. ergo animal currit. albedo videt. ergo color videtur. quia habent consimilem modum arguēdi consequētie formalis vtro/

biq3 enim

biq3 enim arguit ab inferiori ad suum supius affirmatiue: ⁊ antecedētia ⁊ consequētia sunt similia vt patet ex ꝯditionibus assignatis.

Nōndū **Aduerte** ſm magr̄m ꝙ ad h̄ ꝙ quelibet sibi ꝯsilis in forma sit bona due requirunt ꝯditiones. Prima ꝙ hēant ꝯsimilem modum arguēdi ꝯñie forma/lis: de qbus modis dicet post. puta si in vna arguit ab in/feriori ad suum supius: ⁊ in altera: ⁊ sic de alijs. ¶ Scd̄a est ꝙ añtia ⁊ ꝯña sint silia in forma. ¶ Ad qd̄ cognoscen/dum est opus scire quō ꝓpōnes sint similes in forma cū añtia ⁊ ꝯña sint ꝓpōnes. Unde ꝓpōnes hypothetice sūt similis forme. quaꝝ cathegorice ⁊ note illaru3 sunt silis forme: vt aial currit ⁊ sēa mouet est silis in forma huic: asinus currit ⁊ lignum cōburit: ꝓpōnes ĥo cathegorice sunt similes in forma que has tres ꝯditiones habēt. s. ꝙ sint eiusdē qualitatis ponētes in numeꝝ: vel nō eiusdem quātitatis: vel preter quātitatē eiusde3 simplicitatis vel cōpositionis. Dico p̄ eiusdē qualitatis: vt si vna affirma/tiua ⁊ alia: ⁊ si vna est negatiua ⁊ alia: ⁊ notāter additur ponētes in numerum vel non. i. si vna sit de 3° adiacēte ⁊ alia: ⁊ si vna est de. 2. adiacēte ⁊ alia. Propositiones. n. de 3° adiacēte dicūr ponē in numeꝝ: de. 2. ĥo non ponē in nu/merum: vt dicit pħs in. 2. posterioꝝ. Dico. 2. eiusdē quan/titatis vel ꝑter quātitatem. vt si vna est vl̄is: vel particu/laris: vel idefinita: vel singularis: ⁊ alia silr̄: ⁊ si vna est ex/ceptiua: exclusiua: vel reduplicatiua: vel modalis in sen/su cōposito vel diuiso ⁊ alia similr̄. Dico 3° eiusdē simpli/citatis vel cōpositionis. vt si vna est de extremo simplici vel cōposito: vtputa copu^{ro} vel disiuncto vel ꝯditionarot ⁊ alia similr̄. ¶ Ex quo seqtur dicit magister ꝙ iste cōse/quētie sunt similes in forma. homo currit. ergo aial cur/rit: albedo videt. ergo color videtur. qꝛ saluate sunt due dicte ꝯditiones. ¶ Prima qꝛ habēt ꝯsimilem modu3 ar/guēdi ꝯñie formalis. qꝛ vtrobiq3 arguit ab inferiori ad suum supius affirmatiue. ¶ Scd̄a ꝙ añtia ⁊ ꝯsequētia sint similia in forma: vt p3 ex ꝯditionibus assignatis.

¶ **Consequētia bona de mā est illa que est bo/na ⁊ nō quelibet sibi ꝯsimilis in forma est bo/na: vt tu nō es homo: ergo tu non es aial: ista consequētia est bona: qa contradictorium cō/sequentis repugnat antecedenti: ⁊ non queli/bet sibi consimilis forma est bona: vt hoc non est homo: ergo hoc nō est animal.**

Hec diffinitio de se p3. Declaremus ḡ exēplū magri quō hec ꝯñtia est bona de mā. tu non es hō. ergo tu nō es aial: cum ois bona de mā sit bona ⁊ formalis ſm magr̄m: l3 non sit bona de for/ma. Q: illa nō sit bona d̄ forma p3: qꝛ nō q̄libet sibi silis in forma est bona: vt ista nō valet: hoc nō est homo demon/strato asino. ergo hoc nō est aial: ꝙ tñ sit bona ⁊ formalis ꝓbat: ⁊ qꝛ ex ꝯdictorio ꝯñtis seqtur formalr̄ ꝯdictorium añtis: ꝓbat: qꝛ seqtur: tu es aial. ḡ tu es homo te demra/to: ꝓbatur: qꝛ valet tu es. ergo tu es: a 3° adiacente ad 2^{m} adiacēs: ⁊ vltra. ergo tu es tu: tenet ꝯsequētia: qꝛ opposi/tum consequētis non est imaginabile stare cū antecedē/te: tunc vltra. ergo tu es iste homo: ab eodē ad idem. ⁊ vl/tra. ergo tu es homo: ab inferiori ad suum supius. ergo a primo ad vltimum valet: tu es animal. ergo tu es ho/mo: te demonstrato dico: non autem asino.

¶ **Ex predictis seqtur ꝙ aliqua est ꝯsequentia bona ⁊ formalis que nō est bona de forma: si/cut predicta ⁊ quelibet istaru3: tñ pater est: er/go non tñ pater est. Tu scis te esse lapidem: ḡ tu non scis te esse lapidem. ⁊ sic de alijs. Tu credis precise ꝙ aliquis homo decipitur: er/go aliquis homo decipitur.**

Prima deducitur sic. tñ pater est. ergo pr̄ est. ab ex/clusiua ad suā preiacētē: ⁊ vltra. ḡ filius est: ab vno correlatiuo ad reliquu3. ⁊ vltra. ḡ aliud a pre est: qꝛ oppositū ꝯñtis nō est imaginabile stare cum añte: tūc vltra. ḡ nō tñ pater est: qꝛ ex ꝯdictorio vnius exponētis seqtur ꝯdictorium expositi: ergo a p̄ ad vltimū valet: tñ pr̄ est: ergo nō tñ pr̄ est. ¶ Scd̄a deducit sic: tu scis te eē lapidē: ergo tu es lapis: tenet ꝯña: qꝛ nihil scitur nisi ve/rum: tūc vltra. ergo tu nō es homo: tenet ꝯña ab affirma/tiua vnius disperati ad negatiuā alterius: tūc vltra. ḡ tu non es tu: te demōstrato: tenet ꝯñtia a supiori ad suu3 in/ferius negatione ꝑposita inferiori ⁊ supiori: tunc vltra. ḡ tu nō es: tenet ꝯña: qꝛ oppositum ꝯñtis nō est imaginabi/le stare cum añte: ⁊ vltra. ergo tu non scis te eē lapidē: te/net ꝯña a supiori distributo negatiue ad suū inferius: ḡ a p̄mo ad vltimū valet. tu scis te eē lapidē: ḡ tu non scis te eē lapide3. ¶ Tertia deducit sic: tu credis p̄cise ꝙ aliqs homo decipit: ḡ tu credis p̄cise veru3. vel tu credis p̄cise falsum: si credis p̄cise verum: ⁊ tu credis ꝙ aliqs hō deci/pitur: ḡ aliqs homo decipit: si tu credis precise falsum. ḡ tu decipis: sed tu es aliqs homo: ergo aliqs homo deci/pit. ¶ Aduerte diam inter mālē tñ. ⁊ formalē tñ: ⁊ for/malē de forma. Mālis tñ est qñ opposituz ꝯñtis nō pōt stare cum añte: est tñ imaginabile stare simul absq3 ꝯdi/ctione. ¶ Formalis tñ est quādo oppositū ꝯñtis nō pōt stare cum añte: nec pōt imaginari stare simul. non tamē valet ꝯsimilis modus arguēdi in olbus. Formalis de for/ma est qñ oppositū ꝯñtis non pōt stare cum añte: nec po/test imaginari stare simul: ⁊ modus arguendi valet in oī/mā. ⁊ sic est triplex bonitas. s. bonitas mālis q̄ bonitas il/lationis dicit: ⁊ bonitas formalis que bonitas modus arguēdi specialis dicit: ⁊ bonitas de forma que bonitas modus arguēdi gñalis dicit. Materialis tñ est: aut qñ añs est impossibile non implicās ꝯtradictionē: aut quā/do ꝯsequēs est nēcium deductis modis formalibus ar/guēdi. ¶ Poterit ēt esse mālis tñ aliter q̄3 istis duobus modis: vt dicendo. omne aial currit. ergo ois homo cur/rit. ista ꝯñtia est bona: qꝛ oppositum ꝯñtis repugnat an/tecedēti: qm̄ hoc repugnat. oē animal currit: ⁊ homo nō currit: qꝛ ex his seqtur impoīe. s. homo non est animal in quarto modo 2^{e} figure. ⁊ tamen non est formalis nec de forma: qꝛ oppositū ꝯñtis est imaginabile stare cum añte. Formalis tñ est: qm̄ añs est implicans ꝯtradictionē siue formalr̄. vt tu es ⁊ tu non es: siue virtualr̄. vt tu differs a te. ¶ Adhuc aliter: vt dicēdo. tu nō es homo: ergo tu nō es animal ⁊ similiter tu es animal: ergo tu es hō. ¶ At/tento ꝙ modus consimilis arguendi non valet in omni/bus erit autem de forma quando consimilis modus ar/guendi valebit in omnibus ⁊c̄.

Nōndū

Circa istam diuisionē intellige diffinitiones sic. conse/quētia bona de forma est illa: cuius q̄libet ⁊c̄. i. est illa que est bona ⁊ formalis: ⁊ quelibet sibi similis in forma: etiam est bona ⁊ formalis. ¶ Sed dices. quid est forma ꝯñtis: dicit ꝙ est modus arguendi gñalis iam in/uentus a logicis: ſm quē sit ꝯñtia bona ⁊ formalis. Exē/plum: dicimus ꝙ ista est bona. ⁊ de forma. homo est igi/tur aial est: qꝛ bona est ⁊ formalis. ⁊ quelibet silis illi ſm illum modū arguēdi est bona ⁊ formalis. Consequētia autē bona de mā est illa que est bona ⁊ formalis: non tñ quelibet sibi silis in forma est bona ⁊ formalr̄. Exēplu3. ista. tñ pater est. igit non tñ pr̄ est: est bona ⁊ formalis ⁊

Ritiue. Notan/dum

Dubium non de forma. Quia illa que est sibi sil's. s. tu deus igitur non tu deus est. nō est bona ꝛ formalis: licz sit bona ꝛ mā/lis ex quo añs est impoīe. ℭ Sz hic est dubitatio an ista sit de forma. aial est igit' omne aial. est. ꝛ videt' ꝙ sic. quia ista est bona. ꝛ quelibet sibi silis in forma est bona: quia quelibet in qua arguet' a pticulari ad vl'em in 2° adiacē/

Rñsio te. valebit. Rñ°. ꝙ ista iam nō est de forma: qꝛ iā nō tenet rōne alicui⁹ forme seu modi arguēdi inuēti ꝛ noiati in lo gica: qꝛ nōduz cōposita est talis regula in logica: ab idefi nita ad suā vl'em de 2° adiacēte valet ꝯñā: licz ista gñalis: ꝛ pticulari vel idefinita ad suā vl'em non valet ꝯña. si tñ il/la regula prior esset inuēta: credo ꝙ ista ꝛ multe alie que non sunt bone de forma essent bone ꝛ de forma.

ℭ Capl'm de regulis generalibus.

Formalis ꝯñe quedam sunt regule vl'es ponēde ipsius isinuantes no/titiā. quaꝝ pma est ista. Si alicuius ꝯñe ex ꝯ̃dictorio ꝯñtis seqtur ꝯ̃di/ctorium añtis ista ꝯña est bona: vt ista: hō cur/rit. ergo aial currit: qꝛ bñ sequitur: nullus aial currit. ḡ nullus hō currit: vel nihil qd̄ est ho/mo currit. ℭ Ex ista regula seqt' alia: videlz si alicuius ꝯñe ꝯ̃dictorium ꝯñtis nō est illatiuuz ꝯ̃dictorij añtis illa ꝯña nō valet. vñ nō seqtur tu loqueris: ergo tu disputas: qꝛ nō seqtur tu non disputas. ergo nō loqueris.

Nōndū Hec regula tribus limitationib⁹ gñalibus idi/get. ℭ Prima si alicuius ꝯñtie affir matiue: qd̄ pro tanto dī: qꝛ illa ꝯña negatiua nō est bona non si tu nō es aial tu non es hō: ꝛ tñ ex ꝯ̃dictorio ꝯñtis seqtur ꝯ̃dictorium añtis: qꝛ sequitur tu es homo. ḡ tu es aial. ℭ Scd̄a denoiate a ly si ergo. vel igitur: ꝙ pro tāto dī: qꝛ illa ꝯña nō est bona: nisi tu non es aial: tu nō es hō: ꝛ tñ ex ꝯ̃dictorio ꝯñtis seqtur ꝯ̃dictorium añtis. ℭ Ter tia signs p̄cise ex ꝯpōne suaꝝ prium p̄cise signtium pma/rie: qd̄ ꝓpter subordinationē dī: qꝛ ista ꝯñtia non est bo/na: tu es homo. ḡ tu es aial. vbi subordinetur vni mētali male: ꝛ ꝓpter variationē sigtionis prium: qꝛ vbi ptes nō significarēt sic p̄cise: sed illa tu es aial significaret ꝙ tu es aial: ꝛ ꝙ tu es asinus: adhuc nō valeret: ꝛ tñ ex ꝯ̃dictorio ꝯñtis sequeret' ꝯ̃dictoriū añtis. ga. ℭ Aduertēdū ꝓpter

Dubiuz curiosos iuuenes: qꝛ qs posset dubitare de ordine harus regulaꝝ positaruz in h̄ capi'o. s. q̄re magister nō seruauit ordinez Strodi in ꝯñtijs suis in viginti q̄tuor modis q̄s

Rñsio posuit Strodus: imo pmisit 21ᵐ regulā in ordine illius. ℭ Rñdēdum est ꝙ magr̄ magna ex cā facit hoc mirū te nēdo ordinē. Causa. n. est: qꝛ ista pma regula cuz annexa est tāte ꝟitatis ꝛ nec̃itatis in logica: ꝙ sunt q̄si fundamē tuz totius discursus itellectus nr̄i: ꝛ p has regulas inuē te fuerūt oēs bone forme arguēdi: sic pz ispiciēti ꝓcessuz phī in lib. poꝝ. vbi p has ꝓbat formas syllogisticas q̄s/dā eē vtiles: ꝛ quasdā inutiles. Et Strodus silr ꝓbando alias regulas gñales sumit sepe illas. Ideo magr̄ pmisit istā cū ānexa addēdo postea fm ordinē alias regulas.

ℭ Scd̄a regula est ista. si alicuius ꝯñtie añs est veꝝ: ꝛ ꝯñs silr est veꝝ. qꝛ ex falsis veꝝ: ex veris nil nisi veꝝ: vt dicit Ari. pmo poꝝ. ℭ Ex ista sequunt' regule. pma. Si alicuius ꝯñtie bone ꝯñs est falsum ꝛ añs silr. ℭ Scd̄a si alicuius ꝯñe añs est veꝝ ꝛ ꝯñs falsum: illa ꝯñtia nō va/let. Ideo non seqtur. chymera que currit non mouetur. ergo chymera currit. qꝛ antecedēs est verum. ꝛ consequens falsum.

Hec regula reqrit 4ᵒʳ limitationes generales. ℭ Prima est alicui⁹ ꝯñe bone: qm̄ male nō incōuenit añs esse veꝝ. ꝛ ꝯñs falsum: sicut in mā insolubiliū: vt sic arguēdo. h̄ est falsum. ḡ hoc est falsum: ꝯtinue demōstrando ꝯñs qd̄ non p̄cise significet: qꝛ al'r non admitteret' casus tūc notuz est ꝙ talis ꝯñe añs est veꝝ: ꝛ ꝯñs falsum: ꝙ nō incōuenit: qꝛ ꝯña nō est bona: qm̄ non argr̄ a ꝯuertibili ad ꝯuertibile: nisi apparēter: qꝛ añs sigt̄ precise cathegorice. ꝯñs ꝟo hypothetice. 2° affirmatiue: qꝛ qm̄ bone negatiue non incōuenit añs esse veꝝ. ꝛ ꝯñs fal sum. vt istius. nō si tu es hō tu es asinus: que est bona: cū suum ꝯ̃dictoriū sit falsum. ꝛ tñ añs est veꝝ: ꝛ ꝯña falsuz.

Notan/dum 5ᵐ ℭ Tertia denotata a ly si. ergo. vel igit': qꝛ ista est bona: nisi tu es aial. tu nō est hō. ꝛ tamē añs est veꝝ. ꝛ ꝯñs fal/sum. ℭ Quarta signtis p̄cise ex ꝯpōne suaꝝ priuz p̄cise ꝛ pmarie signtium: pp subordinationē ꝛ variationē signifi cationis prium. qꝛ ista ꝯña est bona: deus est ḡ hō est asi/nus. vbi subordinet' vni bone: ꝛ tamē añs est veꝝ: ꝛ ꝯñs falsum: ꝛ sic ista est bona: tu es homo ḡ tu es aial. cuius tñ añs est veꝝ. ꝛ ꝯñs falsum. posito ꝙ significet te eē aial ꝛ te esse asinum. Et pp hāc limitationem soluit' argᵐ ma gistri cum ꝓbat istā ꝯñam esse bonā: tu es homo. ḡ tu nō es homo. vbi subordinet' vni bone mētali: cuius tñ añs est veꝝ: ꝛ ꝯñs falsuz. Pz ꝙ nō est ꝯ̃ regulā ex quo nō sigt̄ precise ex ꝯpōne suaꝝ priuz: qꝛ si precise sigret ex ꝯpōne suaꝝ partium nō posset subordinari vni bone. Et hec 4° ꝯditio est tāte nec̃itatis ꝙ sine illa q̄lz ꝯña mundi posset falsificari: ideo i oībus regulis est nec̃ia. ℭ Aduerte tñ vnū

Notan/dum 2° ꝙ licz iste modus arguēdi valeat de pñti: ista ꝯña est bōa: ꝛ añs est veꝝ. ḡ ꝛ ꝯñs veruz. nō tñ valet de p̄terito nec de futuro. Vñ nō valet: ista ꝯña est bona: ꝛ añs fuit verū. ḡ ꝯñs fuit veꝝ. Silr̄ de futuro nō valet. ista ꝯña est bona: ꝛ añs erit veꝝ. ergo ꝛ ꝯñs erit veꝝ. Dato. n. ꝙ illi⁹ ꝯñtie tu es homo: ergo tu est aial. p° ꝓpō que est añs diu fuerit ꝛ post h̄ erit. Et 2° ꝓpō que est ꝯñs: nūc p̄ sit ꝛ nūq̄ꝫ post hoc erit. añs vtriusq; ꝯñe est veꝝ: ꝛ ꝯñs fl'm. sed bene se/quitur cuz restrictione tali: illa ꝯña est bona: ꝛ aliqñ fuit ita sicut adeq̄te significat' per añs. ergo pro tūc fuit ita si cut adeq̄te significat' per ꝯñs. ℭ Et silr̄ seqtur. illa ꝯña est bona: ꝛ aliquando erit ita sicut adeq̄te sigt̄ur: per an/tecedens. ergo ꝓ tunc erit ita sicut adeq̄te sigt̄ur per cō/sequens. Silr̄ valz dicendo ista ꝯña est bona. ꝛ aliquan/do fuit ita vel erit: ita ꝙ añs est veꝝ. ergo pro tūc fuit ita vel erit ita ꝙ ꝯñs est veꝝ: sed añs in casu predicto est fal/sum: licz enim diu fuerit illa ꝓpositio: nūq̄ꝫ tñ fuit añs: nec vnq̄ꝫ fuit: ita ꝙ añs illius est verum: licz añs fuerit veruz. Silr̄ valz facta tota restrictiōe ad p̄teritū vl' futuꝝ sic ista consequētia fuit bona. ꝛ añs fuit verum. ergo ꝯsequēs fuit verum. illa ꝯñtia erit bona ꝛ añs erit verum. ergo

Nōndū ꝯsequens erit veꝝ. ℭ Aduerte vlterius ꝙ non valet iste modus arguendi cum tpali sic: ista ꝯña est bona: ḡ quan docūq; añs erit verum ꝯsequens erit veꝝ: qd̄ patet signa ta ista ꝯña: si tu es asinus tu es asinus que est optima: ꝛ tamen nō qñcūq; añs erit verum ꝯñs erit veꝝ: qꝛ seqtur formaliter: nūq̄ꝫ añs erit verum: ergo nō qñcūq; antece/dens erit verum ꝯñs erit verum: tenet ꝯñtia a supiori di/stributo negatiue ad suum inferius: ꝙ ēt valeat illa con/sequentia. nūq̄ꝫ añs erit veꝝ. ergo nō qñcūq; añs erit ve rum consequēs erit veꝝ. ꝓbat' al'r sic: qꝛ ex opposito cō/sequētis seqtur oppositum añtis formaliter. seqtur enīz qñcūq; añs erit verum ꝯñs erit verum: ergo aliquando antecedens erit veꝝ quādo ꝯsequens erit verum: ꝫ con/

sequētia a subalternāte ad subalternatā. tūc vltra: aliqñ añs erit verū qñ 9ñs erit verū: ergo aliqñ añs erit verū: et pro tūc 9ñs erit verū: et 9ña a resolōne relatiui iplicātis i et. et sūū pporionabile cū oib⁹ 9ditionib⁹ reqsitis: et vltra seqtur: ergo aliqñ añs erit verū: tenet 9ña a copulatiua affirmatiua ad alterā eius ptem pncipalē: et hoc est oppo^m antecedētis: ergo ex opposito 9sequētis seqr opp^m antecedētis.

¶ Tertia regula est ista. Si alicuius 9sequentie bone antecedens est necessarium et 9sequēs similiter est necessarium. Ex q̄ seqtur. q si antecedens est necessarium: et 9ñs contingēs: illa consequentia nō valet: vt omnis homo est animal. ergo tu es animal.

Nōndū **Hec** regula easdē 4^or limitationes gñales reqrit. s. si alicui⁹ 9sequētie bone affirmatiue denoiate a ly si. ergo: vel igit: sigñtis ex 9pōne suap ptium pcise primarie sigñtiū: et pp hoc p3 solō ad arg^m magri cum arguit q isti⁹ 9sequētie: deus est. ergo hec est vera deus est: añs est necessariū et 9ñs 9tingēs: et tamē 9ña est bona: qz si nō stet oppo^m 9ñtis cum añte: et argr: si hec nō est vera de⁹ est: et ipsa sigt adeqte deū eē. ergo deum eē nō est verū: et p 9sequēs de⁹ nō est: qd est oppo^m 9sequētis. Di. n. q 9sequētia non bona: et 9cedit oppo^m 9sequētis stare cū antecedēte et ad pbationē nego minorē. s. q adeqte sigt deum eē: qz repugnat duob⁹ 9cessis. Et si replicas. ista nō pñt eē sil' vera: de⁹ est: et hec nō est vera deus est: ergo nō sunt 9posita. Di negādo 9sequētiā. Multe. n. sunt ppōnes 9pōles que nō possunt eē sil' vere vt illa: nulla ppō est vera: et aliq ppositio est: silr ois ppō est affirmatiua. et nulla est negatiua: et 9sequēter non v3 ista copulatiua est posis: ergo pōt eē vera. Silr non valet: nō pōt eē vera: ergo est impossis. ¶ P3 ēt respōsio ad aliud arg^m: iqlz hō est: ergo iste hō ē: et iste hō ē. et sic de singulis: cuius antecedēs est nec̄ium et 9sequēs 9tingens: qz non est bona. Et si arguis ex opposito 9sequentis sequit' oppositum antecedētis: ergo est bona tenet 9sequentia et antecedēs pbat' qz sequit' nec iste homo est: nec iste homo est: et sic de singulis: ergo nullus homo est. Dicitur negando antecedens: ad probationē negatur 9sequentia: qz requiritur debitum medium.

¶ Quarta regula est ista. si alicuius consequentie bone antecedens est pos'e consequens silr est possibile: ex qua seqtur: q si antecedens est possibile: et consequens impossibile q illa consequentia non valet: vnde non seqtur: oē currens est homo. ergo hoc currēs est homo. demonstrando asinum: qz antecedens est possibile et consequens impossibile.

Nōndū **Hec** regula ēt 4^or limitationes dictas h3. s. si alicuius 9sequētie bone affirmatiue denoiate a ly si: ergo. vel igit: sigñtis pcise ex 9pōne suap ptium pcise pmarie sigñtium: et sic p3 solō ad istud arg^m: ib est ipos'e: ergo hoc est impos'e. 9tinue demrando 9sequēs: cui⁹ antecedēs est pos'e cū significet sic est: et 9ñs ipos'e: qz asserit se eē ipos'e. et 9sequētia est bona: qz argr a 9uertibili ad 9uertibile. Di. n. negādo 9ñam eē bonā: qz antecedēs est verū et 9sequens falsum. nec arguit' a 9uertibili ad 9uertibile: cū 9sequēs hypothetice significet. et añs cathegorice si aūt poneres q 9sequēs significaret pcise cathegorice. nō admitteret' casus. ¶ Per hāc ergo pticulam bone excludit' arg^m hoc. et qdcūq factū in mā insolubiliū. qz iste regule tenēt nō in mā insolubiliū: sed ex^a mām insolubiliū: qz in mā insolubiliū stat 9sequētiam esse bonā et añs esse verū et 9sequens falsum: silr añs esse nec̄ium et 9sequēs 9tingēs. et silr antecedēs est pos'e et 9sequēs ipos'e. Alij tamē addūt vnā 9ditionē ad hāc regulā. s. q 9sequēs nō asserat se eē impos'e q̄lr est in pposito. ¶ Respōdet' ēt ad illud. Oē currēs est asin⁹. ergo oē currēs pōt esse asin⁹: cui⁹ antecedēs est pos'e et 9sequēs ipos'e: qz seqr oē currens pōt esse asinus: et ois hō pōt esse currēs: ergo ois homo pōt eē asin⁹. Di. n. q 9sequētia nō est bona. et si pbas 9ñam eē bonā. qz exponētes antecedētis inferūt exponētes 9sequētis: negat' hoc. et si tu pbas. qz seqtur. currēs est asinus. ergo currēs pōt eē asinus: tenet 9sequētia ab eē ad posse affirmatiue sine distributione. 9cedo illā: et seqtur. nihil est currēs qn illud sit asin⁹. ergo nihil est currēs qn illud possit eē asinus. qz qcqd est tale pōt esse tale: et sic p3 q totū 9sequēs seqtur ex toto añte. nego illā. Uñ dico q ex hac 2ª exponēte añtis nō seqtur exponēs 9sequētis. qz 2ª exponēs 9ñtis est nihil est vel pōt eē currēs qn illud possit esse asin⁹. ¶ P3 ēt ad illud: aliqd currēs pōt eē hō: oē currēs est asinus: ergo asinus pōt eē hō: syll's est in disamis. et tamē añs est pos'e p vtraq ptē et 9ñs ipos'e. Di q 9ña. nō est bona: nec est in disamis: qz mediū supponit in maiori latius q̄z in minori: cū supponat ampliatiue in maiori et non in minori: sed minor d3 esse: omne currens pōt esse asinus: si d3 concludere talem 9nem: et tūc minor est impossis sicut 9clusio.

¶ Quinta regula est ista. si aliq est 9ñtia bona: et aliquid seqtur ad 9ñs illud idem seqtur ad antecedens. vnde bñ seqtur. homo currit. ergo aial currit. q seqtur ergo corpus currit. io bñ seqtur ad añs. hō currit. ergo corp⁹ currit. Ex ista regula sequūt' due regule. pma. Quicquid añcedit ad añcedens añcedit ad 9ñs: vñ qz hec 9ñtia est bona. hō currit: ergo aial currit. et hec. tu curris. añcedit ad istā hō currit. io añcedit ad istā. aial currit. ¶ Scda regula. a pmo añte ad vltimū 9ñs qñ oēs 9ñe intermedie sūt bone et formales et nō variate: tūc 9ña est bōa et formalis. vbi grā. hō est: ergo aial est. aial est: ergo corpus est. corp⁹ est: ergo suba est: et sic a pmo ad vltimum seqtur formalr. hō est ergo suba est. Cōsequētie itermedie nō sunt variate qñ 9ñs prime 9ñtie est añs posterioris 9ñe sicut in exēplo. Nullū tps est: ergo dies nō est: dies nō est et aliq hora est: ergo nox est. nox est ergo aliqd tps est: et tñ non seqtur a primo ad vltimum. nullū tps est: ergo aliqd tps est. ppter variationem factā: qz pme 9ñe fuit 9ñs dies nō est: et non fuit antecedens scde. s3 illa copula diēs non es: et aliqua hora est.

Hec regula 4^or limitationes dictas reqrit: q̄s grā breuitatis taceo. Sed 3ª regula duas alias limitationes reqrit. q̄s magister itelligit in textu. Pria q 9sequentie itermedie sint bone et formales: qz alr a p ad vltimū 9ñtia non esset bona et formalis: que. n. scias in pmissis colligis in 9ne: ideo ista 9ñtia non est bona et formalis a p ad vltimū: si nullum tps est aliqd tps est sic arguēdo: si nullū tps est: nulla dies est: ergo nox est: et vltra: si nox est aliqd tps. ergo a pmo ad vltimū. si nullū tps est aliqd tempus est: ista 9sequētia est bona et mālis. non aūt formalis. qz scda 9sequētia fuit mālis tm̄. ¶ Silr si deducat' de pmo Nōndū

ad vltimū:ſi tu curris deus eſt:ſic arguendo. ſi tu curris tu es:ſi tu es cauſatū eſt:ſi cauſatū eſt cā eſt:ſi cā eſt cauſa ſm ordinē eſt.ſi cā ſm ordinez eſt cā prima eſt vel ſcḋa:ꝛ vltra.ḡ pma cā eſt:ſi pᵒ cā eſt:ḡ deus eſt:ḡ a p̄ ad vltimū: tu curris.ḡ deus eſt.℄ Dī ꝙ illa ꝯñia a p̄ ad vltimū eſt mālis tm̄.qꝛ 2ᵃ ꝯña fuit mālis tm̄ .℄ Scḋa limitatio eſt ꝙ tales ꝯñe itermedie nō ſint variate. Ad quā 2ᵐ ꝯditio nē duo reqrunt.Primum ꝙ ꝯñs p̄cedētis ꝯſequētie p̄ci ſe ſit añs ꝯſequētie imediate ſequētis. Scḋm ꝙ ſit eodez mō acceptū:ppter pᵐ nō ſeqtur:q̄to magis ſitis tāto magis bibis:q̄to magis bibis tāto minus ſitis:ḡ a p̄ ad vltimū:q̄to magis ſitis tāto minᵘ ſitis:qꝛ illud qḋ eſt ꝯñs pᵉ ꝯſequētie nō eſt añs ſequētis. Propter 2ᵐ non ſeqtur: tu curris:ḡ tu curris:vel hō eſt aſinus:ꝛ tu non curris:a pte diſiūctiue ad totā diſiūctiuā:ꝛ vltra.tu curris vel hō eſt aſinus.ꝛ tu nō curris:ḡ hō eſt aſinᵘ. a diſiūctiua affirmatiua cū deſtructione vnius ptis ſupra alterā 1 ḡ a p̄ ad vltimū.tu curris.ḡ hō eſt aſinus:qꝛ ꝯñs pᵉ ꝯſequētie qḋ fuit añs.2.non eodē mō ſumit in vtraqꝫ. Nā duz eſt ꝯñs ſumit diſiūctiue:dū vo eſt añs ſumit copulatiue:quādo eni arguit a diſiūctiua cum diſtributione vnius ptis ad aliā illud tenet copulatiue:qꝛ lꝫ hēat duas notas.ſ.diſiūctionis ꝛ copulationis.tamē nota p̄ncipalis nō eſt diſiūctionis.ſꝫ copulationis:cū nō intēdimus diſiūgere:ſꝫ deſtruere.℄ Deſtructio vo denotat p hanc notā:ꝛ que eſt nota copulationis.Et pp h̄ ſoluit argᵐ magri cum argr: q̄ternarius eſt.ḡ binarius eſt binarius eſt.ḡ eiᵘ medietas eſt p̄ciſe vnitas.ḡ a p̄ ad vltimū.q̄ternarius eſt.ḡ eiᵘ medietas eſt p̄ciſe vnitas:qꝛ non eſt eodē mō accepta iſta ppoſitio.eiᵘ medietas eſt p̄ciſe vnitas. dū eſt ꝯñs 2ᵉ ꝯñe:ꝛ dū eſt ꝯñs ꝯſequētie facte a p̄ ad vltimū rōne relatiui:qḋ variat ſignificationē ad variationē añtis.ideo pōt dici ꝙ regula intelligit extra materiam relatiuoꝝ.

℄ Sexta regula eſt iſta.ſi aliqua eſt ꝯña bona ꝛ aliqd ſtat cū añte illud idē ſtat cū ꝯſequēte.verbi grā.ſeqtur.oīs hō currit.ergo hō currit:ꝛ cū antecedēte ſtat ꝙ aliqḋ corpus currat:ꝛ qḋ nullus aſinus moueat:ꝛ ſic de alijs:ideo quelibet iſtaꝝ ſtat cuz conſequēte. ℄ Ex iſta regula ſequitur alia.vꝫ.quicquid repugnat conſequenti repugnat antecedenti.patet iſta regula diſcurrendo per omnia.

Nōndū Hec regula eaſdē limitationes reqrit.ꝛ pp h̄ illud argᵐ ſoluit:qḋ ſolet fieri.iſta cōſequētia eſt bona.ḡ tu es aſinus.p ly illa.demſtando ꝯſequētiam nūc factā:ꝙ illa ꝯſequentia ſit bona pbat.qꝛ ſi non oppᵐ ꝯſequētis ſtat cum añte.ſ.ꝙ eſt bona:ꝛ tu non es aſinus:tūc argr.iſta ꝯña eſt bona:ꝛ tu non es aſinus.ḡ illa ꝯſequētia eſt bona.pꝫ ꝯſequētia a copulatiua ad alterā ptem:opꝫ ergo ꝯcedi iſtā ꝯñam eſſe bonā:ꝛ tamē cū añte ſtat aliqd qḋ non ſtat cū ꝯſequēte. Nā iſta.tu nō es aſinus.ſtat cū añte:qꝛ antecedēs eſt poſſe:ꝛ illa eſt nec̃ia: ꝛ tamē non ſtat cū conſequēte cū ꝯdicant.℄ Dī.n.diſtinguēdo antecedēs pᵉ conſequētie:aūt p̄ciſe ſignificet:aut non.ſi dīs ꝙ p̄ciſe ſignificet.non admittit caſus:qꝛ ſeqtur ꝯdictio.ſ.ꝙ ſi illa conſequētia nō eſt bona ꝙ ſit bona:vt pbatuꝫ eſt.ꝛ ꝙ ſi eſt bona non eſt bona. Nā ſi eſt bona ꝛ antecedēs ſic p̄ciſe ſig̃t.ergo antecedēs eſt veꝝ.tūc vltra. antecedēs eſt veꝝ:ꝛ conſequēs falſuꝫ.ergo conſequētia non eſt bona.ſi vo non ponat illud antecedēs ſignificare p̄ciſe admittat:ꝛ concedit conſequētia ſed antecedēs eſt impoſſibile:ꝛ ſignificat hypothetice ꝙ iſta conſequētia eſt bona:ꝛ ꝙ iſta conſequētia non eſt bona:ꝛ ideo nō ſtat ſecum aliqua propoſitio.

℄ Septima regula.Si aliq̄ eſt ꝯſequētia bona ſcita a te eē bona:ꝛ antecedēs eſt ꝯcedēdum a te ꝯñs eiuſdē eſt ꝯcedēdum a te.Ex qua ſequūtur due alię.Prima ſi ꝯñs eſt a te negāduz:ꝛ antecedēs ſilr.Scḋa ſi añs eſt cōcedēduz a te: ꝛ conſequēs negāduz.illa cōſequētia nō valet .v.g.oīs homo eſt.ergo antichriſtus eſt.

Hec regula vltra 4ᵒʳ gn̄ales ꝯditiones requirit alias 4ᵒʳ.vt dī cōiter. ℄ Prima ſcita a te eē bona ꝛ ꝯcedēda.ꝛ pp h̄ non incōuenit huiᵘ conſequētie.tu es hō.ḡ tu es aīal.antecedēs eē concedēduz: ꝛ tamē conſequēs negādū:qꝛ conſequētia non eſt ſcita eē bona ab eo.Silr ſi ponat ꝙ deus eſt:conuertat cum iſta ppōne.hō eſt aſinus. pꝫ ꝙ illa conſequētia eſt bona deᵘ eſt:ḡ hō eſt aſinus:ꝛ tamē antecedēs concedēdum:ꝛ ꝯñs negādum.qꝛ illa conſequētia nō eſt cōcedēda:qm̄ ex rn̄ſe bene rn̄dēdo non cōcederet.Et h̄ ſm Hentiſber.Scḋm tamē Strodū cōſequēs eſt concedēdū:ꝛ tamē ſi pponat reſpondet ipm negādo:ꝛ ſm h̄ non opꝫ addere iſtā picu lā concedēda.℄ Scḋa merito tue cognitionis:ꝛ pp hoc non incōuenit ꝙ vbi fiat conſequētia:cuius añs fuerit latinū:ꝛ conſequēs grecū:qḋ ſit a ꝯuertibili ad conuertibile:vt dicēdo hō currit.ḡ antropos trechi.ꝛ fide dignᵘ dicat tibi iſtā ꝯñam eſſe bonam:tunc lꝫ iſta conſequētia ſit ſcita a te eē bona:tamē antecedēs eſt a te concedēdum:ꝛ ꝯñs non:qꝛ conſequēs non eſt intellectū.℄ Tertia ſciendo ꝙ ex concedēdo non ſeqtur nō concedēdū:qꝛ vbi aliqs credat ex vero ſequi falſum in conſequētia bona:ꝛ ex concedēdo non concedēdum ignorādo p̄cepta logice:vt pōt ruſticus credē:tūc illius cōſequētie.tu es hō.ḡ tu es aīal.añs eſt concedēdū:ꝛ conſequēs negandū a ruſtico. ℄ 4ᵃ nec repugnat conſeqnēs eē concedēdū.pp hāc conſequētiam h̄ non eſt concedēdū.ḡ hoc nō eſt cōcedēduz: cōtinue demſtando cōſequēs cuius añs eſt cōcedēduz.ꝛ cōſequēs non.cuꝫ aſſerat ſe nō eſſe cōcedēdum:ꝛ tn̄ oēs cōditiones hꝫ excepta vltima.℄ Mihi tamē appet ſaluo meliori iudicio ꝙ ſola vna ꝯdiᵒ ſufficiat vltra illas oēs gn̄ales quā tāgit magr.ſ.ꝙ ꝯña ſit ſcita eſſe bona:nec eſt opus ponē ſcḋaꝫ merito ſue cognitionis:qꝛ ſi ſcis iſtam ꝯñam eſſe bonā vel merito tue cognitionis vel alterius:ꝛ añs ſit intellectū:ḡ cōſequēs eſt intellectū:ꝛ pꝫ p tertiā regulā Strodi.℄ Tertia ēt cōditio ſupfluit vbi dīc ſciēdo ꝙ ex concedēdo nō ſeqtur nō concedēdū:qꝛ vbi aliqs credat:ex vero ſequi falſum:ꝯñtia nō eſt ſcita eē bona:ꝛ non ſeqtur:tu credis iſtā ꝯñam eſſe bonā:ꝛ ita eſt ꝙ ꝯña eſt bona:ḡ tu ſcis cōſequētiam eē bonā:ſed oꝫ argui ſic: tu credis iſtā cōſequētiam eſſe bonā:ꝛ ita eſt ꝙ iſta cōſequētia eſt bona ſm iſtū modū quē credis:ergo tu ſcis cōſequētiam eē bonā:ſed minor eſt falſa.ſ.ꝙ cōſequētia ſit bona ſm illū moduz arguēdi quē credis:qꝛ tu credis:ex vero ſequi falſum:ideo nō eſt bona ſm iſtū modū arguēdi quē credis.℄ Quarta cōditio ēt eſt ſupflua vbi dī ꝙ non repugnat cōſequēs eſſe concedēdū:qꝛ vbi ponat cōſequēs ſic p̄ciſe ſignificare nō admittit caſus:vbi aūt nō ponat p̄ciſe non vꝫ cōſequētia:qꝛ non arguit ab eodem ad idē:qꝛ antecedēs ſig̃t cathegorice:conſequēs vo hypothetice:ex quo eſt iſolubile:ꝛ ſic pꝫ per iſtam ſolā ꝯditionē.ſ.ꝙ conſequētia ſit ſcita eſſe bona ceſſant oēs inſtātie:ꝛ ppter hoc ſoluit inſtantia magiſtri cum arguit:hō currit:ergo riſibile currit:conſequentia eſt bona.Ponat tamen ꝙ antecedēs ſit poſitum tibi ꝛ conſeqnēs depoſitum:tūc antecedens eſt concedēdum ꝛ cōſequens negādum.Dicit ꝙ cōſequentia non eſt ſcita eſſe bona:qm̄ ex

duobus

duobus admissis seqtur oppositum eius. Sequit enim antecedens est concedēdum ⁊ consequens negandum: ergo consequentia non est scita esse bona.

¶ Octaua regula. Si aliq̄ est consequentia bona scita a te esse bona: ⁊ antecedēs est scitum a te: consequēs eiusdē est scitum a te: vt tu es homo: ergo tu es aial. Et notanter dr̄ scita a te eē bona. q2 ista ꝯña est bona: brunellus est asin⁹: ergo brunellus est rudibilis: ⁊ añs est scitum ab aliquo: a quo tñ nō est scitum ꝯñs: q2 forte nescit consequētiam illā esse bonā: quare ⁊c̄.

Nōdū Hec regula vltra 4ᵒʳ gn̄ales limitationes requirit alias quattuor assignatas scđe regule vt cōiter dr̄. ¶ Prima scita esse bona: qm̄ ista consequētia est bona: tu es homo ergo tu es aial: ⁊ tamen añs est scitum a rustico: ꝯñs non: q2 non ꝯcederet se esse aial. ¶ Scđo merito tue cognitionis: q2 illius cōsequētie homo currit: ergo antropos trechi: credit a te esse bona: q2 fidē adhibes fidedigno: ⁊ añs est scituz ⁊ ꝯñs nescitum: q2 non est intellectū a te. ¶ Tertio sciēdo ꝙ ex vero non sequitur falsum in ꝯsequētia bona: qm̄ vbi crederes ex vero sequi falsū: ⁊ crederes firmiter te esse hoiem ⁊ nō animal: tunc illa ꝯñtia est bona: tu es homo: ergo tu es aial scita esse bona: q2 firmiter credis: ⁊ ita est merito tue ꝯsiderationis cum tota ꝯñtia sit latina: ⁊ añs est scituz ⁊ cōsequens non: qm̄ tu non scis ex vero non sequi falsum: imo credis ex vero sequi falsum in consequentia bona. ¶ Quarta ⁊ non repugnat ꝯñs sciri: ⁊ ppter hoc soluit argumētum magistri cum arguit: hoc est nescitū: ergo h̄ est nescitum: per vtrūq3 hoc demōstrando ꝯñs: similr̄ soluit illa. Ois ꝓpositio scita est affirmatiua: ergo nulla ꝓpositio scita est negatiua. Potes tñ dicere vt in 7ª regula dicitur ꝙ vna ꝯditio sufficit. s. ꝙ ꝯsequentia sit scita eē bona non faciēdo differētiam inter ꝯñam scitam a te eē bonā ⁊ ꝯñam scitam a te. Quia tñ Hentisber in isto casu de scire ⁊ dubitare ponit dr̄iam inter ꝓpositionē esse scitam eē veram: ⁊ ꝓpōnem esse scitam. Unde vult ꝙ aliqua ꝓpositio sit scita a te eē vera: que tñ non est scita te: q2 ad hoc ꝙ aliqua ꝓpositio sit scita esse vera sufficit: ꝙ scias ita eē sicut illa significat: sed ad sciēdum illā reqrit: ꝙ scias ita esse sicut illa significat: ⁊ scias illam sic significare: ⁊ ideo vbi scias hoiem currere: tu scis illam esse veram: antropos trechi: ⁊ tñ tu nescis illam: posito ꝙ tu non itelligas illam. Forte quis similr̄ ponet dr̄iam inter scire consequētiam ⁊ scire ipsam esse bonā: ⁊ diceret ꝙ si firmiter credo consequētiam esse bonā: ⁊ ita sit in re scio: consequētiam esse bonam: ⁊ tamen stat ꝙ non sit scita: vt si nō est intellecta habitudo consequētis ad antecedēs: vt quādo nō est intellectum antecedēs aut ꝯñs in consequētia bona: cuius antecedēs sit latinum ⁊ ꝯñs grecum: ⁊ q2 illa ꝓbabilia sunt ⁊ nō sunt demōstratiua potest teneri oppositū. s. ꝙ non sit differentia inter illas: ⁊ si tu vis ponē dr̄iam dic ꝙ reqritur illa ꝯditio ꝙ consequētia sit scita ⁊c̄.

Ritius pª Petitio Rñsio Hic sunt due petitiones. ¶ Prima an regule gn̄ales hic posite a magistro ꝯueniant tm̄ cōsequentie bone ⁊ formali: an omni ꝯñe bone. ¶ Rñ° ꝙ iste regule hic posite ꝯueniunt omni consequentie bone: sed. 24. regule posite a Strodo non ꝯueniunt oēs omni consequētie: vt p3 de ista regula: si ꝯsequentia est bona: ⁊ añs est pure negatiuum: ꝯsequens non est pure affirmatiuum: q2 ista tm̄ competit ꝯsequentie formali: q2 huius mālis: deus non est: igitur tu es: añs est pure negatiuū: ⁊ consequens pure affirmatiuum. ¶ Secunda petitio.

2ª Petitio Rñsio. an possit esse ꝙ sor. imaginetur se esse ⁊ se nō eē. ¶ Rñ° ꝙ sic: q2 intelligēdo istam copulatiuā: sor. est. ⁊ sor. non est. quā ipse negat imaginat se esse ⁊ se non esse: sed bene verum est ꝙ non pōt esse ꝙ assentiatur se esse ⁊ se non esse.

¶ De regulis particularibus. Caplm̄. j.

Hunc sequuntur pticulares regule ꝯñe formalis penes supius ⁊ inferius mām ꝯcernentes: quaꝝ pma est ista: ab inferiori ad suum supius affirmatiue ⁊ sine distributione ⁊ sine signo cōfusionis impediente est bona consequētia: vt homo currit: ergo animal currit.

Hec prima regula indiget octo limitationibus. ¶ Prima ab inferiori per se: ⁊ non p accidēs: q2 non seqtur: hoc currit: ergo albū currit demōstrando albū: q2 posset hoc currere: l3 albū non curreret. Et cā est: q2 ly hoc: nō est inferius per se: sed per accidēs ad ly albū. Similr̄ nō seqtur: hoc pōt currere: ergo aliud a currēte pōt currere: demōstrato sedēte per ly hoc: q2 añs est veꝝ ⁊ ꝯñs falsum: imo impoľe. Similr̄ non seqtur: B esse veꝝ demōstrando illam ꝓpōnem falsam: sor. sedet: ergo aliud a vero est veruz. ¶ Scđa affirmatiue: q2 negatiue non v3: vt dicēdo. nullus homo currit: ergo nullum aial currit. ¶ Tertia sine signo distributiuo: q2 nō seqtur: tu differs ab asino: ergo tu differs ab aiali. ¶ Quarta sine signo imobilitante: q2 non seqtur instantia magrī: si tu es asin⁹ tu es rudibilis: ergo si tu es animal tu es rudibilis. ¶ Quinta rōne totius extremi: q2 non seqtur: tu es apparēs asinus: ergo tu es aliqualis asinus: silr̄ non v3: tu es bonus cithareda: ergo tu es bonus hō. ¶ Sexta altero extremo non variato: q2 non seqtur: homo currit: g̃ aial disputat. ¶ Septima in suppōne ꝑsonali: q2 nō seqt: homo est spēs specialissima: ergo aial est spēs specialissima: l3 in rei veritate: hō ⁊ aial mālr̄ sumpta non se hēant fm̄ inferius ⁊ supius. ¶ Octaua ⁊ vltima ꝯña signte p̄cise ex cōpositione suaꝝ ptium sic p̄cise pmarie significatiuum ꝓpter subordinationē ⁊ variationē significationis: vt dictum est sepe: tunc consequētia est bona formalr̄ et de forma vt dicēdo: homo currit: ergo aial currit.

¶ Secunda regula est ista ab inferiori ad suuz superius distributiue vel confuse tm̄ imobiliter non valet consequētia: q2 non seqtur: omnis homo currit: g̃ omne animal currit: nec sequitur: nullus homo currit: ergo nullum animal currit. Et notanter dicit vel confuse tm̄ imobiliter: qa non sequitur: si homo est asinus homo est rudibilis: ergo si homo est animal homo est rudibilis. ¶ Sed arguendo confuse tm̄ mobiliter est bonum argumētum: verbi gratia. omnis homo est animal: ergo omnis homo est substantia.

Hec regula non indiget limitationib⁹: sed intelligitur: q2 non v3 de forma: ⁊ vt plurimum non v3 formalr̄: vt dicit magister: l3 aliquādo valeat formalr̄: vt ꝓbat magister: q2 v3 nullus binarius est: ergo nullus numerus est: ⁊ tamē arguit fm̄ regulaz. Similiter v3 dicendo: nulla ꝓpositio vera scitur: ergo nulla ꝓpositio scitur: ⁊ tamen arguit fm̄ regulam. Nōdū

¶ Tertia regula est ista: ab inferiori ad suū superius negatione postposita ⁊ cuz debito medio est bonum argumentum. verbi gratia. tu

non curris ꝛ tu es homo: ergo hō non currit: ꝛ notanter dicit̄ cuȝ debito medio: q꞉ sine isto non vȝ arguméntum: vnde non seqtur tu non es animal: ergo homo nō est animal: q꞉ antecedens est possibile ꝛ ꝯsequens impossibile.

Nōndū **Hec regula** regula reqrit nouem limitationes. ¶ Prima ab iferiori negatiue sine negatione postposita iferiori ꝛ supiori: q꞉ negatione ꝑposita non vȝ: vt nullus homo currit: ḡ nullum aial currit. ¶ Scđa cū debito medio.s. supioris de iferiori: q꞉ nō sequit̄: ille hō nō currit hō est aial: ḡ aial nō currit demōstrando Adā per ly ille: posito ꝙ oē aial curra: q꞉ añs est verū ꝛ ꝯñs falsum: ex quo nō fit debita ꝯstantia supioris de iferiori. Nā mediū dȝ eē ille hō est aial. Silr̄ non vȝ instātia magistri: sciens illā ꝑpónē nō est aliqd demōstrando istā hō est asinus: ꝛ illa est aliq̄ ꝑpó: ergo sciens aliquā ꝑpónem nō est aliqd: nō debite sumit̄ mediū: sed dȝ esse hoc: ꝛ sciens illā ꝑpónē est sciens aliquā ꝑpónē: ꝛ in casu illo eēt falsa. ¶ Tertia nullo signo distributiuo ꝑcedente: q꞉ nō seqtur: ois hō nō currit: ois hō est aial: ḡ oē aial nō currit. ¶ Quarta nec ꝯfundēte ꝯfuse tm̄ mobilr̄: q꞉ non seqtur: tm̄ sba nō est accidēs: ꝛ ois sba est aliqd: ergo tm̄ aliqd non est accñs: q꞉ vt pȝ ꝑ exponentes: añs est verū ꝛ ꝯñs falsum: q꞉ ly tm̄ ꝯfundit ꝯfuse tm̄ terminū imediate sequētem nō impeditū ꝛ capacē confusionis. ¶ Quinta nec imobilr̄: q꞉ non seqtur: ꝯtingēter tu nō moueris: ꝛ tu non moueris: ꝛ tu nō es aliqd: ergo aliqd ꝯtingēter non mouet̄: q꞉ quelibet illarū vnum est nec̄ia nālr̄ loquendo: necio.n. aliqd mouet̄: ꝛ necio aliqd quiescit: ꝛ ꝯñter necessario aliqd non mouetur. Nam quelibet istarū nāliter est impoßis: omne ens mouet̄: nihil mouet̄: ergo ꝯdictoria illarū sunt nec̄ia: ꝛ ꝯsequenter non ꝯtingētia. Silr̄ non vȝ: istum hoiem currere non est scitum a te: ꝛ istū hominē currere est aliquē hoiem currere: ḡ aliquē hominē currere non est scitū a te: dato ꝙ sciās alium currere: añs est verū ꝛ cōsequens falsum: ꝛ causa est: q꞉ ly scitum facit sensum cōpositum. Et ꝓpter hoc ēt non seqtur istum hominē currere nō adequate significat̄ per a. ꝛ istum hominem currere est aliquem hoiem currere: ergo aliquē hominem currere nō adequate significat̄ per a. dato ꝙ a. sit ista ꝑpositio particularis: aliqs homo currit: ꝛ per ly ille: demōstret̄ sortes. ¶ Sexta rōne totius extremi: q꞉ ratione partis non seqtur: vt deum esse asinuȝ nō est aliqd. sed asinus est ens: ergo deū esse ens non est aliqd. ¶ Septima altero extremo non variato: q꞉ non seqtur: sortes non currit: sortes est homo: ergo hō nō disputat. ¶ Octaua in suppositione ꝑsonali: q꞉ non seqtur: homo non est genus: ꝛ homo est aial: ergo aial non est genus. Silr̄ non seqtur: hominē currere non ꝑncipalr̄ significat̄ per a. ꝛ hoiem currere est animal currere: ergo animal currere non ꝑncipaliter significat̄ per a. dato ꝙ a. sit ista propositio. animal currit. Et causa est: q꞉ ly significat trahit orationem ad suppositionē materialē: ꝛ sic faciunt cetera verba secunde intentionis vel impositionis: sicut ista verba: supponit: diffinitur: diuiditur: subijcitur: predicatur: vt cum dicitur: homo subijcitur: homo predicat̄. ly homo. stat materialr̄ ratione verbi: posset tamen impediri a signo personali. ¶ Nona consequētia significante precise ex cōpositione suarū partium sic precise ꝑmarie significantium ꝓpter subordinationem ꝛ variationem significationis: vt dictum est sepe.

4ª regla ¶ Quarta regula est ista. a superiori ad suū inferius affirmatiue ꝛ sine distributione non valet argumentum: q꞉ non sequitur animal currit: ergo homo currit.

Nōndū **Ista regula** non indiget limitationibꝫ: sed intelligit̄ ꝙ non vȝ de forma: lȝ aliqñ valeat formalr̄: vt dicit magister ꝯtra ꝯñtias: q꞉ dicēdo aliquis numerus est. ergo binarius est: ꝯñtia est bona ꝛ formalis: q꞉ oppositū ꝯñtis non est imaginabile stare cum añte: tamē non est bona de forma. Similiter vȝ: tu es animal: ergo tu es: ꝛ tūc vltra: ergo tu es tu: ergo tu es iste homo: ergo tu es homo: ab inferiori ad suum superius: ergo a ꝑmo ad vltimuȝ seqtur: tu es animal. ergo tu es homo: sed tamē non valet de forma: sicut intelligit regula: quia consimiles in forma non tenent.

2ª regla. ¶ Quinta regula est ista. a supiori ad suum inferius affirmatiue distributiue nō vȝ argumētum nisi cum debito medio: q꞉ non seqtur omne animal currit: ḡ omnis homo currit. Tu differs ab asino. ergo differs a brunello: sȝ cuȝ debito medio est bonum argumentum: vt tu differs ab asino: brunellus est asinus: ergo tu differs a brunello.

Nōndū **Hec regula** reqrit septem limitationes. ¶ Prima a supiori distributo: quia sine distributione non seqtur: vt aial currit: ergo homo currit. ¶ Scđa mobilr̄: q꞉ imobilr̄ non seqtur: vt tu incipis scire oēm ꝑpónem. ꝛ a. est ꝑpositio: ergo tu incipis scire a. ¶ Tertia sine termino habēte causas veritatis: q꞉ nō sequitur: omni aiali currēte omni aial currit. brunellus est aial: ergo brunello currēte omne aial currit. ¶ Quarta rōne totius extremi: q꞉ non sequit̄: omne videns oēm hominē est sortes: plato est hō: ergo oē vidēs pla. est sortes dato ꝙ sor. soluȝ videat oēm hoiem. Silr̄ non seqtur: differēs ab ente nō est ens: tu es ens: ergo differens a te non est ens: añs est verū pro maiori: minor pȝ: q꞉ nullum differēs ab ente est ens: ꝛ tñ ꝯñs est falsum: ꝛ hoc est: q꞉ differens a te nō est inferius ad differēs ab ente: q̄uis ly te sit inferius siue minus cōmune q̄ȝ ly ab ente. ¶ Quinta alio extremo non variato: q꞉ non seq̄r: omne aial c̄t ois homo est aial: ergo ois homo disputat. ¶ Sexta cuȝ debito medio. i. ꝙ sumat̄ inferius ꝑportionatum suo supiori quoad oēm respectum vel ampliū vel restrictum: ꝛ sic de alijs circūstantijs: vt sunt tp̄s locus: ideo nō seqtur tu es ois homo hic: plato est homo: ergo tu es pla. q꞉ hoc medium non est ꝑportionatum quo ad restrictionē: ideo dȝ esse tale. plato est hō hic. Silr̄ nō seqtur tu differebas ab instanti. c. fuit instans: ergo tu differebas a c. instanti: sed medium dȝ esse ꝑportionatum tali medio. c. instans fuit instans tecum siue qñ tu fuisti: ergo ꝛc̄. ¶ Septima ꝯñtia significante ꝑcise ex cōpositione suarū partium ꝑcise primarie significātium qđ dī ꝓpter subordinationē ꝛ variationē significationis: vt supra. Nōndū ¶ Aduerte tñ ꝙ aliqñ vȝ ꝯñtia sine medio de mā tm̄ vt arguit magister sicut vȝ: oē aial currit: ergo ois hō currit: q꞉ oppositum ꝯñtis repugnat añti: qm̄ hec repugnant: omne animal currit ꝛ homo nō currit: q꞉ ex his seqtur impossibile: videlȝ hō non est animal. in baroco. Est igit̄ bona de materia: q꞉ impossibile est hominem non esse aial: tenet. n. propter mediuȝ necessarium: omnis homo est animal ꝛc̄.

3ª regla. ¶ Sexta regula est ista. a superiori ad suum inferius negatione preposita est bonum argumentum: vnde bene sequitur: nullum animal currit: ergo nullus homo currit: ꝛ intelligitur ista regula de negatione distribuēte superius:

q꞉ si

q: si non distribueret non valeret argumētu3: vnde nō seqtur: non nullum aial currit: ergo non nullus homo currit: nec seqtur: non omne aial currit: ergo nō ois homo currit: p3. n. q cuiuslibet istaꝝ contradictorium cōsequentis stat cum antecedente. quare rc.

Nōndū **Hec regula** reqrit 7ᵐ limitationes. ¶ Pria a superiori: distributo: q: sine distributione non v3. Unde nō seqtur: non oē aial currit: ergo nō ois homo currit: vt p3 per equalētem. ¶ Scđa mobilr: q: imobilr nō seqtur vt instātia ibi tu non incipis esse coloratus: ergo tu non incipis esse albus. Silr non seqtur: non ꝯtingenter homo est aial: g̃ non contingēter iste homo est aial. ¶ Tertia siue rōne cā ꝟitatis: q: non se' nullo aiali currente nullum aial c'. g̃ nullo hoie currēte. nullum aial c'. ¶ Quarta rōne totius extremi: q: non sequit' rōne partis: vt tu nō es aliq̄lis asinus. igit' tu nō es apparens asinus. Silr nō seqtur: tu nō es aliqđ ens vbi est sol. ergo tu non es hoc ens te demōstrato. ¶ Quinta q̄libet extremo non variato: q: nō seqtur: nullum aial currit: ergo nullus homo videt. ¶ Sexta sine medio nisi respectu termino p modaliu3: q: nō seqtur: nullū hoie3 scis non eē: ergo antixp̄m scis nō esse: q: añs est veꝝ cū suum ꝯdictorium sit falsu3: aliquē3 hoiem scis nō esse: q: ly hō solum supponit p hoie qui est cum ꝟbum p̄ncipale sit h̄ ꝟbum scio scis: ꝛ ꝯñs est falsum: vt p3: s3 bene seqtur cū hoc medio: antixp̄s est aliqs homo. ¶ Septima consequentia signte p̄cise ex ꝯpōne suaꝝ ptium: p̄cise primarie signtium: qđ d3 propter illud qđ in alijs.

Ritius. Nōndū **In isto** cap̄ magr̄ ponit sex regulas: quaꝝ 2ª h3 tres partes: vt videre potes in textu. Iste aūt regule sic se hñt q sexta seqtur ex p̄ª: 4ª ex 2ª: 5ª ex 3ª: pbant' hec oia supposito hoc fundamēto q terminus cōis non distributus in vno ꝯdictorioꝝ distribuit' in alio: ꝛ eꝯ. isto stante pbat'. Primo q 6ª seqtur ex p̄ª: nam si ab inferiori ad suum supius affirmatiue ꝛ sine ꝯfusione semp v3 ꝯña vt dicit p̄ª regula: igit' arguendo a ꝯdictorio ꝯñtis ad ꝯdictorium añtis semp valebit ꝯña: sed arguendo a ꝯdictorio ꝯñtis illius ꝯñtis ad ꝯdictoriū añtis argr̄ a superiori distributiue affirmatiue ꝛ mobilr ad suum inferi' per suppositu3 factū: ꝛ sic arguit' ſm sextā regula3: igit' sexta regl'a est ꝟa: ꝛ seq' ex p̄ª. S3 accipe exēplum: si ista ꝯña: homo currit: igit' aial currit: que est ſm p̄mam regulā v3: igit' ēt ista que est a ꝯdictorio ꝯñtis ad ꝯdictorium añtis valebit. s. nullu3 aial currit: igit' nullus homo currit: ꝛ h̄ est ſm sextam regula3: igit' sexta regula seqtur ex prima. ¶ Scđo pbat' q q̄rta seq̄tur ex scđa: nam si ab inferiori ad suum supius distributiue siue affirmatiue siue negatiue non v3 ꝯña: vt dicit scđa regula: igit' ēt arguēdo a ꝯdictorio ꝯñtis ad ꝯdictorium añtis non v3 ꝯña: sed taliter arguendo arguitur a supiori nō distributo ad suum inferius qđ dicit q̄rta regula non valere: igit' quarta regula vera: ꝛ seqtur ex scđa. Exēplum. si non v3 ista: nullus homo currit: igitur nullū aial currit: vt dicit scđa regula nō v3 ēt dicendo: aial currit: igit' homo currit: vt dicit q̄rta regula: ꝛ sic quarta seqtur ex scđa. ¶ Tertio pbatur q quinta regula seqtur ex tertia: nam si ab inferiori ad suū supius negatione post posita: sic q termini nō ꝯfundant' nō v3 ꝯña sine medio vt dicit tertia regula: igit' ēt arguēdo a contradictorio ꝯñtis ad ꝯdictorium antecedētis: nō v3 consequentia: sed sic arguendo arguitur a supiori ad suum inferius distributiue ꝛ affirmatiue sine medio: vt dicit quinta regula igit' 5ª regula seqtur ex tertia. ¶ Sed

instātia ꝯ p̄mas regula3 cōtra aliq̄s istaꝝ regulaꝝ arguitur. Et p̄mo cōtra p̄ma3 sic: ista ꝯsequentia non v3. s. ista mobilia eque cito descendēt: igitur eque cito mouebūtur: ꝛ tñ arguitur per p̄ma3 regulam: igitur regula falsa p3 ꝯña cum minori: ꝛ maior pbatur: q: descēdant duo mobilia de tecto: vnum per lineam rectam: puta per chordam arcus: ꝛ aliud per lineā curuam: puta per lignum arcus: ꝛ pono q sic descēdant q eque cito erunt in terra. Tūc p3 q ista eque cito descēdent: ꝛ tñ nō eque velociter mouebūtur: q: illud qđ mouebit' per arcū velocius mouebit': ex quo maius spaciu3 describet. ¶ Scđo arguit' ꝯtra eādem sic. nūq̄3 potest argui ab inferiori ad suum supius sine ꝯfusione: igit' regula superflua: p3 ꝯña: ꝛ antecedens pbat': ꝛ da tu oppositu3 ꝛ sit q in ista: homo currit: igit' aial currit ꝛ pbatur q arguitur ꝯfuse tñ imobilr: q: nota rationis ꝯfundit ꝯfuse tñ imobiliter terminos p̄cedētes: vt p3 sup̄a: igit' ly homo: ꝛ ly aial: stant imobiliter: ꝛ igit' nō valet ꝯña: nec arguitur per regulam: qđ fuit pbandum. ¶ Tertio arguit' contra scđam ꝛ tertiam regulam simul: q: non v3 ꝯñtia: ista tantum sbā non est aliqđ: igitur tantum aliquid non est accidens: ꝛ omnis sbā est accñs: ꝛ tamen arguitur per regulas: igitur ambe regule false: p3 ꝯña cum maiori: q: antecedens illius ꝯñtie est verum: ꝛ consequens falsu3: ex quo scđa eius exponens est falsa: vt p3. s. qđlibet non aliquid est accidens: minor aūt pbatur: q: hic arguit' ab inferiori ad suu3 superius confuse tñ mobiliter: ꝛ ita arguitur per scđam regulam: arguit' ēt ab inferiori ad suū superius negatione post posita cum debito medio: vt p3: ꝛ sic arguitur per tertiam. ¶ Ad ista rñdetur. Ad p̄ᵐ dicitur q non arguit' per regulam: q: ly eque velociter: includit negationē: ꝛ sic arguit' negatiue: vnde est ac si ego arguerem sic: ista mobilia descendēt ꝛ non descēdet vnū veloci' alio: igitur ista mouebunt' ꝛ non mouebitur vnū velocius alio: vbi patet q nō arguit' per regulam. ¶ Ad secundu3 dicitur q in veritate nūq̄3 arguit' ab iferiori rc. quin arguatur ꝯfuse tātum imobiliter: ꝛ sic regula de virtute sermonis est vana: tamen ipsa intelligitur sic: q arguendo ab inferiori affirmatiue sine confusione: ꝛ hoc in ordine ad cathegoricam ad suum superius valet consequentia: ꝛ sic negatur q nō possunt argui per regula3: ꝛ dicitur q in exemplo dato arguit' per regulam: quia ly homo: ꝛ ly aial: in ordine ad cathegoricam stant determinate. Et sic dicitur igit' idem terminus staret confuse tñ imobiliter: ꝛ determinate: dī q non est inconueniens in ordine ad diuersas ppōnes. Et si dicitur: igitur sub illo l3 descendere ꝛ non l3 descēdere: qđ est ꝯtradictio. Respondeo q absolute sub ly homo l3 descendere: ꝛ negatur ista ꝯña: ly homo stat confuse tñ imobilr: igitur sub eo nō l3 descendere. Sed solum seqtur q in ordine ad talem ꝓpositionem nō l3 descendere: cu3 quo tamen stat q ordine ad aliam liceat descendere: ꝛ sic intelligi debēt diffinitiones supposite in quibus dicitur nō l3 descendere. ¶ Ad tertium respondet' ſm Paulum in obiectionibus: ꝛ ſm Pe. Man. in capl'o exclusiuarum: q argumentum cōcludit: sed secunda regula debet intelligi sic. ab inferiori ad suu3 superius confuse tantum mobiliter ꝛ mere affirmatiue v3 consequentia. Tertia vero sic. ab inferiori ad suum superius negatione post posita stante inferiori ꝛ superiori determinate: aut discrete valet consequentia: ꝛ sic argumentu3 non ibit contra regulas: quia nō arguitur ſm regulas sic intellectus: vt patet. ¶ Sed hec sunt due petitiones. ¶ Prima quid est dicere: valet consequentia ꝛ non valet consequentia: rñr q quando ponitur regula affirmatiua sensus est q valet de forma. i. q quelib3 v3: quando autem ponitur regula negatiua sensus est q nō v3 de forma. i. nō quelibet valet. ¶ Scđa petitio est ista: sige negaret mihi istam regulā magistri. s. ab iferiori ad

Marginal notes (right column): 2ª ad idē; instātiā ꝯ 2ᵃᵐ ꝛ 3ᵃᵐ regulam; Ad p̄ᵐ; Ad 2ᵐ; Ad 3ᵐ; p̄ª petitio.; 2ª Petitio

suum superi⁹ ꝯfuse tm̄ mobilr̄ ꝛ affirmatiue valet ꝯña quo ꝓbarem sibi. Respō. ꝙ ista regula est nec̄ia: ꝛ ꝑ istaꝫ sam motus supra ad ꝺōm ꝙ causale dictionis reduplicatiue stat ꝯfuse tm̄ imobilr̄. Siqs tn̄ negaret illa ꝓbaꝛ sic. ois ꝯña que sic se hꝫ ꝙ ex ꝯdictorio ꝯn̄tis seqtur ꝺ forma ꝯdictorium an̄tis est bona de forma: sꝫ illa in qua arguiꝛ ab inferiori ad suuꝫ superius affirmatiue ꝛ ꝯfuse tm̄ mobiliter est hꝰ igiꝛ ipsa est bona de forma: pꝫ ꝯña cum maiori: ꝛ minor ꝓbatur sic. cuiuslibet ꝯseq̄ntie in qua argr̄ a supiori distributo mobilr̄ ꝛ negatiue ad suum inferius consequens seqtur formalr̄ ex antecedente: vt dicit sexta regula: sed ois consequētia in qua arguiꝛ ex opposito cōsequentis ad oppositum antecedentis alicuius cōseq̄ntie in qua arguebaꝛ ab inferiori ad suū superius confuse tantum mobiliter: ꝛ affirmatiue sic se hꝫ ꝙ in ea arguiꝛ a superiori distributo mobilr̄: ꝛ negatiue ad suū inferius igitur quelibet talis sic se hꝫ ꝙ in ea consequēs seqꝛ formaliter ex antecedente: quod fuit ꝓbandum: ꝛ breuiter qui negat istam regulam habet negare sextam ex q̄ ista sequitur: ꝛ secundam ex qua sequitur sexta.

Rn̄sio.

¶ De regulis particularibus. Cap. ij.

Egulas aliquas tāgentes q̄ꝫtitatē ꝓpōnum seriatim ꝓpono: quarū prima est ista. Ab vl̄i ad suā particularem vel indefinitā que vocaꝛ sibi subalterna est bonū argumētum: vbi gr̄a: omne aial currit: ergo aliqꝺ aial currit. nullū animal currit: ergo aial non currit. ¶ Secunda regula est ista. A particulari vl' idefinita ad suam vl'em non vꝫ argumētum nisi forte gratia mãe: vnde nō seqtur aliqs homo currit: ergo qlibꝫ homo currit: nec seqtur: aial nō currit: ergo nullum aial currit: sed aliqñ tꝫ gratia mãe: aut qꝛ ꝯña est nec̄ia vel an̄s impoſe: aut qꝛ ꝯdictoriū ꝯn̄tis repugnat an̄ti: vnde bñ sequiꝛ: aliqs homo est: ergo ois hō est aliqs: hō nō est: ergo nullus homo est. ¶ Tertia regula est ista: ab vl'i affirmatiua ad oēs suas singulares tam collectiue q̄ꝫ diuisiue sumptas cuꝫ debito medio est bonum argumētum: ꝛ ecōuerso collectiue: vbi gr̄a collectiue oē aial currit: ꝛ hec sūt oia aialia: ergo hoc aial currit: ꝛ hoc animal currit: ꝛ sic de singulis. Exēplum diuisiue: vt oē animal currit ꝛ hoc ē aial: ergo hoc animal currit. Silr̄ seqtur econuerso hoc aial currit ꝛ hoc aial currit: ꝛ sic de singulis: ꝛ hec sunt oia aialia: ergo oē animal currit: ꝛ notanter dꝛ cum debito medio: qꝛ sine illo nō vꝫ argumentum nisi gr̄a mãe: vnde nō seqtur: ois homo est aial: ergo iste hō est aial: ꝛ iste hō est animal: ꝛ sic de singulis: qꝛ an̄s est nec̄ium ꝛ ꝯñs ꝯtingens: qꝛ est vna copulatiua: cui⁹que libet pars est contingens ꝛ nulla alteri repugnat: tamen seqtur aliquādo gr̄a mãe: vt ois homo est asinus: ergo iste homo est asinus: ꝛ ois sol lucet: ergo iste sol lucet: qꝛ in ꝑma an̄s est impoſe: ꝛ in scd̄a ꝯñs nec̄ium. ¶ Quarta regula est ista: ad vl'i negatiua ad quālibꝫ suā singularem est bona ꝯña: siue arguaꝛ cum debito medio siue: non. sed ecōuerso non tꝫ nisi cuꝫ debito medio. verbi gratia. nullus homo currit: ergo iste homo non currit. ꝛ iste homo non currit: nec iste ꝛ: sic de singulis non sequitur: ergo nullus homo currit: quia post mille ãnos erit antecedens veꝝ ꝛ ꝯñs falsum: sꝫ bene sequereꝛ dicendo. ꝛ isti sunt oēs hoies masculi. ¶ Quinta regula est ista. A particulari ad suam indefinitam: ꝛ ecōuerso tam affirmatiue q̄ꝫ negatiue est bona cōsequētia. vbi gr̄a. animal non currit: ergo aliquod aial non currit: ꝛ econuerso. Silr̄ aliquis asinus moueꝛ: ergo asinus mouetur: ꝛ econuerso. ¶ Sexta regula est ista: a particulari vel idefinita ad omnes suas singulares disiunctiue sumptas cuꝫ debito medio est bonum argm̄: vt homo currit: ꝛ isti sūt oēs homines: ergo iste homo currit vl' ista homo currit: ꝛ sic de singulis. Et notanter dꝛ cum debito medio: qꝛ sine illo nō valet argumentum: vt homo est aial: ergo iste homo est aial: vl' illa homo est aial: ꝛ sic de singulis: qꝛ an̄s est necessarium ꝛ ꝯñs ꝯtingens: qꝛ est vna disiunctiua: cuius quelibꝫ ps est cōtingens nec vna alteri repugnat: nec suū contradictorium est impossibile: quare ꝛc̄.

Aduerte ꝙ oēs iste regule solū idigēt vna limitatione .s. ꝯña sign̄te ꝑcise ex ꝯpōne suaꝝ ptiū ꝑcise ꝑmarie sign̄tiuꝫ pp subordinationē ꝛ variationē signationis: qꝛ tūc falsificari possēt oēs regule sine dc̄ā limitatione. ¶ Ulteri⁹ aduerte. q̄re sex sunt regule huius capli̅ ꝛ non plures. Cā huius est: qꝛ aūt vl'es cōparanꝛ ad pticulares ꝛ idefinitas siue affirmatiue siue negatiue: ꝛ sic est ꝑ[a]: aut eꝯ: ꝛ sic est 2[a]: 3[a] si vl'is cōpareꝛ ad singulares h̄ est duplr̄: qꝛ aut vl'is affirmatiua cōparaꝛ ad singul'es: ꝛ eꝯ: ꝛ sic ē 3[a]: aut vl'is negatiua ꝯparaꝛ ad singul'es: ꝛ eꝯ: ꝛ sic est 4[a]: aut indefinita cōparaꝛ ad singularē: ꝛ eꝯ: ꝛ sic est 5[a]. aut indefinita ꝛ pticularis cōparaꝛ ad singularē: ꝛ sic est 6[a]. Possꝫ dari 7[a] cōparādo singulares ad idefinitas ꝛ pticulares. Nā affirmatiue a singulari ad indefinitā vel pticularem sine medio: vꝫ ꝯña: negatiue aūt cū medio. Hāc tn̄ septimā cōpositaꝫ tacuit magr̄: qꝛ illā posuit in superiori cap̄ cū dixit ab iferiori ad suū supi⁹ affir[tiue] vꝫ ꝯ[a]. Et ēt ab iferiori ad suū supius negatione post posita est bona ꝯña. ¶ Et pp hoc pꝫ rn̄sio ad instātiam magri̅ ꝯ ꝑmaꝫ regulam cū argr̄ ꝙ illa ꝯña nō vꝫ: icipit oē ens eē: ḡ icipit aliqꝺ ens eē: qꝛ an̄s est veꝝ ꝛ ꝯñs fl'm: vt pꝫ exponēdo: ꝛ tn̄ arguiꝛ ꝑ regulā ergo ꝛc̄. ¶ Dr̄ ꝙ nō arguiꝛ ꝑ regulaꝫ: qꝛ nulla illaꝝ est alicui⁹ q̄ꝫtitatis. ¶ Et si ꝓbas: qꝛ in ꝑ[a] subijcitur termin⁹ cōis signo vl'i determinatus: ergo est vl'is ꝛ in 2[a] subijciꝛ terminus cōis signo particulari determinatus: ergo est pticularis: ꝛ ꝫ cōsequētia per diffōnes datas in sumulis. ¶ Dr̄ negādo ambas cōsequētias: ꝛ ad diffōnes dico ꝙ intelligunꝛ sic. In qua subijciꝛ terminus cōis solo signo vl'i determinat⁹ aut solo signo pticulari determinatus: extite aliqd illud qꝺ dr̄ pp placētem: h̄ est aūt

Notandum ꝑ[o]

Notandum 2[o]

nō est ita:q̄re rc̄. ¶ Et ad instātiam ↄ̄ scd̄aꝫ regulā cū arguit̄ ꝙ illa ↄn̄a vꝫ:aial est hō:ḡ oē aial est hō:ꝛ p ↄn̄o q̄lꝫ alia vꝫ a sua idefinita ad vl̄eꝫ:ꝙ valeat ꝓbat̄:q2 ista ꝓpō: aial est hō:sigt̄ oē aial eē hoiem:sed ois ꝓpō sigt̄ qcq̄d seq̄uit̄ ad eam:ḡ ↄn̄a est bona. ¶ Dī negādo ꝑmā ↄn̄am:ꝛ ad ꝓbationē ↄcedo ꝙ ista:aial est hō sigt̄ oē aial eē hoieꝫ ꝛ ꝙ ois ꝓpō sigt̄ qcq̄d seq̄tur ad eam:ḡ ↄn̄a est bona:negat̄ illa ↄn̄a:q2 lꝫ ois ꝓpō significet qcq̄d seq̄uit̄ ad eā:nō tn̄ qcquid sigt̄ ꝓpō nō seq̄tur ad eā. Si tn̄ arguēs ista ꝓpō aial est homo sigt̄ adeq̄te:oē aial eē hoiem:ḡ illa ↄn̄a est bona ↄcedit̄ ↄn̄a:sed negat̄ an̄s:q2 nulla ꝓpō sigt̄ adeq̄te oē aial esse hoieꝫ nisi aliq̄ talis:oē aial est hō. ¶ Et ad instātiam ↄtra tertiam regulā cum arguit̄ ꝙ illa ↄn̄a non vꝫ:nec̄io ois homo est aial ꝛ isti sunt oēs hoies:ḡ nec̄io iste:homo est aial:ꝛ ille hō est aial:ꝛ sic oe singulis:quia an̄s est vez ꝛ ↄseq̄ns fl̄m:vt pꝫ p exponētes:ꝛ tn̄ arguit̄ ꝫm regulaꝫ:ḡ rc̄. Silr̄ nō vꝫ eꝫ sic ↄtigēter ille homo est aial:ꝛ sic oe singulis:ꝛ isti sunt oēs hoies:ergo ↄtingēter ois homo est aial:q2 an̄s est vez ꝛ ↄseq̄ns fl̄m. ¶ Dī ꝙ nō arguit̄ ꝫm regulaꝫ:q2 nulla illaz est alicuius q̄ntitatis ꝓp illud qd̄ dicebat̄ in rn̄sione ad p̄m̄ argumentum. Et ad instātiam ↄtra quartam:regulam cū arguit̄ ꝙ ista ↄn̄tia non vꝫ:nulla chimera que currit mouet̄:ergo chimera q̄ currit non mouet̄:q2 an̄s est vez:vt pꝫ ꝛ ↄseq̄ns falsuꝫ: q2 seq̄tur chimera que currit non mouet̄:ergo chimera currit ꝛ illa non mouet̄:ꝫ ↄseq̄ntia a resolōne oe qui in et:ꝛ ille illa illud. Dī ꝙ ↄseq̄ntia est optima:ꝛ negat̄ ꝙ ↄseq̄ns sit fl̄m. Ad ꝓpōnem dī ꝙ nō lꝫ resoluē relatiuuꝫ nisi in affirmatiua ꝛ non in negatiua. ¶ Silr̄ si arguas sic:nullus homo currit:ergo ista hō nō currit. ¶ Dicit̄ ꝙ non arguit̄ ad suā singulareꝫ:q2 terminus dꝫ p eodē supponere. ¶ Et ad instātiam ↄtra q̄ntam regulā cū arguit̄ ꝙ ista ↄn̄a nō vꝫ:aial est genus:ergo aliqd̄ aial est genus: q2 antecedēs est vez:vt pꝫ ꝛ ↄseq̄ns fl̄m:q2 ↄ̄dictoriū est vez:nullum aial est genus:ꝛ tamē arḡt per regulā:q2 si hoc non eēt:ly aial in 2ᵃ supponeret ꝓsonalr̄ ꝓp illd̄ signū aliqd̄ ꝛ in p̄ᵃ mālit̄er. ¶ Cōtra q2 dicēdo aliqd̄ hō est species:ly homo mālit̄er supponit ꝛ nō limitat̄ ad suppōnē personalem ꝓp illud signū aliqd̄:ergo ꝛ in illa:aliqd̄ animal est genus:supponit ly aial:silr̄ mālit̄er ꝛ nō ꝓsonaliter. ¶ Dī ↄcedēdo ꝙ p̄ᵃ ↄseq̄ntia nō vꝫ:q2 nō arguit̄ p regulam cū ly aial supponat ꝓsonalr̄. ¶ Et ad ꝓbationem cum dī dicēdo ꝙ aliqd̄ homo est spēs:ly hō supponit mālit̄er:ergo dicēdo aliqd̄ aial est genus:ly aial suppōit mālit̄er:negat̄ ↄsequentia:q2 ly hō nō est neutri gn̄is:iō illud signum aliqd̄ trahit ad neutrū genus:sꝫ cū ly aial sit neutri gn̄is:additū signū neutri gn̄is limitat ad ꝓsonalē ꝛ indefinita isti⁹ ꝑticularis:aliqd̄ aial est gen⁹:ē illa animal viuēs est genus. ¶ Ad vltimaꝫ instātiā ↄ̄ sextam regulam cū arguit̄ ꝙ illa ↄseq̄ntia nō vꝫ:nec̄io hō est aial:ꝛ isti sūt oēs hoies:ḡ nec̄io iste homo est aial:ꝛ nec̄io iste homo est aial:ꝛ sic de singulis:antecedens est vez ꝛ consequens falsum. ¶ Dī ꝙ non arguit̄ per regulam:q2 illa non est indefinita:necessario homo est animal:q2 non est quanta:ꝛ si aliquis auctor allegaretur dicens ꝙ sic dicis ꝙ ego dico ꝙ non. quare rc̄.

Ritius. **In isto** cap̄ ponunt̄ sex regule. ¶ Quaruꝫ ꝑma est ista:ab vl̄i rc̄.ḡ ꝓbat̄ sic:q2 si nō da oppositum.s.ꝙ ab vl̄i ad ꝑticularē nō vꝫ ↄn̄a:ꝛ seq̄tur ꝙ stabit oppositum ↄseq̄ntis cuꝫ an̄te:ꝛ ita poterit eē ꝙ duo ↄ̄ria sint simul v̄a:qd̄ est falsuꝫ. ¶ Scd̄a regula est ista. A ꝑticulari rc̄. que ꝓbat̄ sic:q2 da tu oppositum.s.ꝙ a ꝑticulari ad vl̄em sit bona ↄn̄a:ꝛ seq̄tur ꝙ in nulla tali stabit oppositum ↄn̄tis cum antecedēte:ꝛ sic nō possꝫ eē ꝙ essent duo subcōtraria simul vera:qd̄ est falsum. ¶ Tertia regula est ista:ab vl̄i affirmatiua ad singulares cum medio vꝫ consequētia:ꝓbat̄ sic:ois ↄn̄a que tenet per 3ᵐ moduꝫ prime figure est bona:sed ista que est ꝫm istam regulam est hō:igit̄ rc̄. pꝫ ↄseq̄ntia cum maiori:ꝛ minor pꝫ in exēplo:naꝫ ista est i darij:ois homo est aial. ꝛ iste est hō:igit̄ iste est aial ꝛ ita de alijs dicat̄. ¶ Quarta regula est ista: ab vl̄i negatiua ad singulares valet ↄn̄a:ꝓbat̄:q2 ex opposito ↄn̄tis seq̄tur oppositū an̄tis ꝫm ꝑmaꝫ regulā ꝑmi capl̄i exēplum:q2 vꝫ ista cōsequentia de forma:iste homo currit igit̄ hō currit:vꝫ etiam eꝫ nullus hō currit:ergo iste homo non currit:quod fuit ꝓbandum. ¶ Quinta ꝛ sexta regula:satis patent intelligenti.

¶ Capitulum. iij.

E ppōnibus non c̄ꝫtis:sicut sunt exclusiue ꝛ exceptiue sit hec prima regula. ¶ Ab exclusiua ad suā vniuersalem de terminis transpositis est bona ↄn̄a:ꝛ econuerso:vt tn̄ homo currit: ergo omne currens est homo. Silr̄ ecōuerso oē aial mouet̄:ergo tn̄ qd̄ mouet̄ est aial.

Hec regula reqrit sex litationes. ¶ Pria ab exclusiua ꝑmi ordinis:q2 si scd̄i vel tertij ordinis nō seq̄tur:q2 nō:q2 non vꝫ:hō tantum est animal:ergo oē aial est hō antecedēs.n. vez est vt pꝫ p exponentes ꝛ ↄn̄s falsuꝫ. ¶ Silr̄ nō vꝫ ista ↄn̄a:a ꝓpō sigt̄ ꝑcise sicut est:ergo oē signs ꝑcise sicut est:est a ꝓpō:q2 an̄s est vez ꝛ ↄseq̄ns falsuꝫ. ¶ Scd̄a affirmatiua:q2 negatiua nō seq̄tur siue negat̄ nota exclusionis vt dicēdo nō tn̄ hō est aial:ḡ oē aial est hō:q2 an̄s est vez ꝛ ↄseq̄ns est fl̄m:siue nō negat̄ nota exclusionis:dūmodo ꝓpō sit negatiua: q2 nō vꝫ dicēdo:tn̄ sb̄a nō est accidens:ḡ oē accidens est sb̄a an̄s est veruꝫ:vt pꝫ per exponētes ꝛ ↄn̄s fl̄m. ¶ Tertia ad suam vl̄em affirmatiuam factā de terminis trāspositis. q2 ad negatiuā nō vꝫ:q2 nō seq̄tur tn̄ homo currit: ergo nulluꝫ currens est homo. ¶ Quarta ipsis in recto existentibus ꝛ non in obliquo:ꝛ ꝓp hoc soluunt̄ instantie magistri:q2 non vꝫ tn̄ asinus est hois:ergo cuiuslibꝫ hois est asinus:ꝛ antecedēs.n. est vez ꝛ consequens falsum posito ꝙ nulla sit possessio hois nisi asinus:nō tamē quilibet homo hꝫ asinum. Similr̄ non vꝫ cuiuslibꝫ hois est asinus:ergo tn̄ asinus est hois:est.n. antecedēs vez ꝛ consequēs falsum posito ꝙ q̄libet homo habeat asinuꝫ ꝛ equuꝫ. Magister tn̄ vituperat istam ↄditionem ꝛ vocat rudes eos qui ponūt eaꝫ:q2 sine illa potes saluare regulaꝫ ꝛ dicere:vt ipse dicit ad p̄m ꝙ illa nō est sua vl̄is correspondēs:sed illam:oē ens hois est asinus. Consilr̄ ad 2ᵐ exclusiua assignata non bene assignat̄:sed est illa tn̄ habens asinum est homo:cum illa ꝓpō:cuiuslibet hois est asinus equiualeat huic:q̄libet homo est hn̄s asinum: cuius exclusiua est tn̄. oē hn̄s asinum est hō. ¶ Quinta cōditio ꝓpōnib⁹ sig̃ntibus ex ↄpōne suaꝝ partium ꝑcise primarie sig̃ntium ꝓp subordinationem ꝛ variationeꝫ sig̃tionis. ¶ Sexta vniformiter superponētium:q2 non seq̄uit̄:tn̄ sor. est aliqs homo currens:ergo ois hō currens est sor. q2 posito ꝙ solus sor. currat de masculis:multe tamen femine currāt antecedens est vez ꝛ ↄseq̄ns falsum. Et ꝓpter hoc soluunt̄ alie instantie magistri q2 non sequitur:tn̄ ens nec̄io est sb̄a:ergo ois substātia nec̄io est ens:q2 antecedens est vez ꝛ consequēs falsum:vt pꝫ per exponentes. Dicit̄.n. ꝙ illa nō est vl̄is illius exclusiue:sꝫ illa omne ens necessario sb̄a est ens:quia sicut in exclusiua nō determinabit illum terminum ens ly nec̄io:sed solum ly sb̄a:ita in vl̄i debet esse. Silr̄ cum arguit̄ ꝙ nō sequitur:oēs apl̄i sunt duodecim:ergo tn̄ duodecim sunt apl̄i:tenendo ly oēs collectiue:q2 an̄s est vez ꝛ ↄseq̄ns

falsum: q2 scđa exponens est falsa: ꝛ nulla nõ duodecim sunt apli: q2 Petrus ꝛ Paulus sunt apli: ꝛ tñ sunt aliqua nõ duodecim. Dr̃ ꝙ qñ lꝫ oẽs tenet̃ collectiue sua exclusiua nõ exponit̃ per negationem infinitãtem: sꝫ p notam pluralitatis isto mõ: duodecim sunt apli dei ꝛ nõ plures q̃ȝ duodecim sunt apli dei: illa est x̃a ꝛ exclusiua silr̃. Qñ aũt tenet̃ diuisiue tunc .n. corrñdet dicta exclusiua exponibilis p negationẽ infinitãtez: q2 tã vlis q̃ȝ exclusiua sunt impossibiles ꝓpter implicationem suarum exponentium.

℄ Secunda regula est ista: ab exceptiua negatiua ad exclusiuam sibi corrñspõdentez est bona ꝯña: vt nihil preter soꝛ. currit ergo tantum soꝛ. currit: ꝛ econuerso: vt tñ homo est risibilis: ergo nihil preter hoiem est risibile.

Nõndũ **Hec regula** reqrit sex litationes. Prima ab exclusiua affirmatiua: q2 a negatiua nõ vꝫ: q2 nõ seqtur: nõ tñ soꝛ. currit: ergo nullus hõ p̃ter soꝛ. currit. Scđa p̃mi ordis: q2 nõ seqt̃: soꝛ. tñ est homo: g̃ nihil p̃ter soꝛtem est hõ: qm̃ añs est verũ ꝛ ꝯñs falsuz. Tertia ad exceptiuam negatiuã: q2 nõ seqtur: tñ soꝛ. currit: g̃ ois hõ p̃ter soꝛ. currit. Quarta ꝓpriũm: ad quã duo reqrunt̃. Primo ꝙ illđ a quo fit exceptio stet ꝯfuse distributiue mobilr̃. Scđo ꝙ illđ ꝙ excipit̃ sit iferius ad illđ a quo excipit̃: ꝛ si nõ erit exceptiua ꝓpria nõ vꝫ. Quinta sibi correspondentem. ℄ Pro quo aduerte ꝙ ad hoc ꝙ exceptiua sit corrñdens exclusiue requirunt̃ due ꝯdõnes. Pria ꝙ sbiz exclusiue sit terius cõpositus ex sbo ꝛ p̃dicato exceptiue. Scđa sic p̃cise supponẽte .s. ꝙ termini supponant p̃cise p eisdem pp p̃maz nõ vꝫ ista ꝯña: tñ hõ est aial intelligẽs: ergo nihil p̃ter hoiem intelligit: pp scđaz nõ vꝫ ab ista exceptiua ad exclusiuã: nullus hõ p̃ter soꝛ. currit: g̃ tñ soꝛ. est hõ currẽs: nec ꝯ̃ vꝫ dicẽdo tñ soꝛ. est aliqs hõ currẽs ergo nihil qđ est hõ p̃ter soꝛ. currit. ℄ Et sic soluit̃ instantia magr̃i: cũ arguit ꝙ nõ seqt̃: nullus hõ p̃ter soꝛ. currit: ergo tñ soꝛ. est hõ currẽs: q2 añs est verũ ꝛ ꝯñs falsũ: posito ꝙ soꝛ. currat: ꝛ nullus ali⁹ masculus sꝫ mulieres sic. Pꝫ rñsio: q2 deficit illa ꝯdõ: q2 exclusiua nõ est sibi corrñdens sed dꝫ esse illa tñ soꝛ. est aliqs hõ currẽs. Sexta cõditio ꝓpõnibus sigñtibus p̃cise ex ꝯpõne suarũ ptium primarie sigñtiuz: qđ oꝫ pp subordinationem ꝛ variationẽ sigñtionis. Consiles limitationes requiruntur econtra.

℄ Tertia regula est ista. Ab inferiori ad suum superius a parte subiecti dictione exclusiua addita eidem est bona ꝯña. Unde bñ seqtur: tñ homo currit. ergo tñ aial currit: q2 arguitur ab inferiori ad suũ supius ꝯfuse tñ mobilr̃.

Nõndũ **Hec regula** septem reqrit litationes. ℄ Pria ab iferiori ad suũ supius p se: q2 p accñs nõ seqtur: vñ nõ vꝫ tñ homo currit: g̃ tãtum albũ currit: ꝛ si hoc sit albũ: q2 stat añs eẽ verũ sine ꝯñte. ℄ Scđa sine distributione: q2 nõ seqt̃ tñ ois hõ currit: g̃ tãtum oẽ animal currit: q2 posito ꝙ ois hõ currat: ꝛ nihil aliđ: añs est verũ ꝛ ꝯñs falsum. ℄ Tertia affirmatiue: q2 negatiue nõ seqtur: vñ nõ vꝫ: nõ tñ homo est sensibilis: g̃ nõ tãtuz animal est sensibile: q2 añs est verũ ꝛ ꝯñs falsum. Et pp h̃ soluitur instãtia magr̃i cũ arguit ꝙ nõ seqtur tñ sba non est accñs: g̃ tñ aliqd nõ est accñs: q2 añs est verũ ꝛ ꝯñs fl̃m: vt pꝫ p exponẽtes: q2 nõ arg̃r ꝯ̃ regulaz: q2 nõ arg̃r affirmatiue. Silr̃ cũ arguit ꝙ nõ seqtur tñ corpus nõ est indiuisibile: g̃ tñ sba nõ est indiuisibilis: q2 añs est verũ ꝛ ꝯñs fl̃m: vt pꝫ p exponẽtes: de añte pꝫ: de ꝯñte ꝓbat̃: q2 2ª exponẽs est falsa .s. qđlꝫ nõ sba ẽ indiuisibile: nã albedo in pariete est nõ sba: ꝛ tamẽ nõ est indiuisibilis: q2 est extẽsa ad extẽsionem parietis. Dr̃ ꝙ nõ arguit̃ ꝯ̃ regulã: q2 nõ arg̃r affirmatiue. Hoc ocm̃ ẽ d itẽtiõe magr̃i cõr̃ ꝯ̃ sequẽtias. ℄ Cũ supportatione tamẽ dr̃ ꝙ illa est optia ꝯña: tñ corpus nõ est diuisibile: g̃ tñ sba nõ est diuisibilis: q2 exponẽtes ꝯñtis iferũt exponẽtis ꝯsequẽtis vt pꝫ itelligenti. ℄ Quarta rõne toti⁹ extremi: q2 rõne ptis nõ vꝫ ꝯña: vñ de nõ ꝯseqt̃ tñ apparẽs asin⁹ currit: g̃ tñ aliq̃lis asinus currit: posito .n. ꝙ soꝛ. appeat asin⁹ q currat: est añs verũ ꝛ ꝯñs falsuz. ℄ Quinta altero extremo nõ variato: q2 nõ seqtur tãtuz homo currit: ergo tñ aial mouet̃. ℄ Sexta in suppõne psonali: q2 nõ seqtur: tñ homo est spẽs spãlissima ad soꝛ. ꝛ platonẽ: ergo tãtuz aial est spẽs spãlissima ad soꝛ. ꝛ platonẽ q2 antecedẽs est verũ ꝛ ꝯsequẽs falsum. ℄ Septima ꝯsequẽtia est bona ipsa sigñte p̃cise ex ꝯpõne suarũ ptium p̃cise p̃marie sigñtium pp subordinationem ꝛ variationem sigñtionis: vt dictum est sepe.

℄ Quarta regula est ista. Ab inferiori ad suuz superius a parte p̃dicati dictione exclusiua addita subiectis non vꝫ argñ: vnde non sequit̃ tñ homo est hõ: ergo tñ homo est animal: q2 arguitur distributiue: sed econuerso bene sequitur cum debito medio: vt tñ homo est risibilis: soꝛ. est homo: ergo tñ homo est soꝛ.

Hec regula nõ idiget litationib⁹ ex q̃ ꝯña nõ vꝫ formalr̃ neq̃ de forma: q2 arguit̃ a supiori ad suũ iferi⁹ affirmatiue ꝛ distributiue: qđ nõ vꝫ: vt ocm̃ est in 3° capi. Et eꝯ̃ aũt cuz medio debito bñ valꝫ. Nõndũ

℄ Quinta regula sequens correlarie ex predictis est ista: ꝙ a termino stante cõfuse tñ vl̃ determinate ad eundem stantem ꝯfuse distributiue nõ vꝫ argñ: vt homo est animal: ergo tñ homo est aial tu differs ab omni hoie: ergo tu differs ab hoie. ℄ Sexta regula est ista. A termino stante confuse distributiue ad eundem stantem determinate est bonum argumentũ: vt tñ homo est animal: ergo homo est aial: tu es aliud ab animali: ergo tu es aliud ab omni animali. ℄ Septima regula est ista. A termino stante confuse tñ ad eũdem stantem determinate respectu eiusdem sincathegorematis non vꝫ argumentum: vt tñ homo est animal: ergo homo est oẽ animal ois homo est aial: ergo animal est omnis homo: quare ꝛc̃.

Iste regule ex dictis patent interius per scrutanti.

In hoc cap̃ ponunt̃ septẽ regule: p̃⁹ ab exclusiua affirmatiua ad vl̃em ꝛc̃. vꝫ ꝯña: ꝛ eꝯ̃: vt tãtũ aial est hõ: igit̃ ois hõ ẽ aial: ꝛ eꝯ̃: ista regl̃a ꝓbat̃ dupl̃r. Rñsio Prio q2 ibi arg̃r p ꝯuersionẽ simplicẽ: vt pꝫ sup̃. Scđo q2 exponẽtes vlis iferũt p ꝯuersionẽ simplicẽ illas exclusiue: ꝛ eꝯ̃. ꝓbat̃: q2 exponẽtes isti⁹ qlꝫ hõ est rõnalis sũt iste hõ est rõnalis: ꝛ nullus hõ ẽ nõ rõnalis q̃ si ꝯuertant̃ simplr̃ erũt exponẽtes istius: tñ rõnale est hõ: ꝛ si dr̃ ꝙ exponẽtes isti⁹ vlis nõ sunt bene supte oꝫ ꝙ sic: q2 ille ꝯuertũtur cũ exponẽtibus Pauli: vel sunt illis meliores: vt patebit in cap̃ de vlibus. ℄ Scđa regula. ab exceptiua ꝛc̃. ista regula ꝓbatur per h̃ mediũ: ꝓpõ vlis. vt ista: ois homo est rõnalis infert per regulã ꝓbatã istã exclusiuã: tãtum rõnale est homo: cuius exclusiue affirmatiue exp

nent es ꝯuertunt cum exponentibus huius exceptiue ne
gatiue.s.nihil preter rónale est homo:igit̃ iste tres ꝓposi
tiones se inferunt de forma.❡Tertia ꝛ 4ᵃ regula ꝓban
tur ex ꝓpõnibus regulaꝝ p̃mi capituli:vt patet.❡Quin
ta vo ꝛ 6ᵃ satis patent.❡Septima regula. A termio stã.
te ꝛc̃.ratio istius regule est:qꝛ dato opposito:sequitur ꝙ
sub eodem termino licet descendere : ꝛ nõ lꝫ descendere
ꝯ p̃mas regulas cl.p. vt patet intuenti.❡Cõtra istas regulas arguit magister
in obiectionibus bonis argumentis:que tu vide.❡Ar
guitur tñ ꝯtra primam sic.ista ꝯña non vꝫ:omne album
erit album:igitur tãtum albũ erit album:ꝛ tñ arguit̃ per
regulam:igit̃ regula falsa:patet ꝯña cum minori : ꝛ ma
ior ꝓbat̃:qꝛ oẽ añs est verum:vt pꝫ:ꝛ ꝯñs falsum:qd̃ pro
batur nigrum erit album:igit̃ nõ albũ erit albũ : ꝛ ita nõ
tantum albuꝫ erit albũ:pꝫ ꝯña ab inferiori ad suũ supius
Ar 2ᵒ. affirmatiue ꝛc̃.ꝛ añs est veꝝ:igit̃ ꝛ añs.❡Scd̃o sic.ista
ꝯña nõ vꝫ cuiuslibet hois est asinus:igit̃ tãtum asinus est
hois:ꝛ tñ arguit̃ per regulam:igit̃ regula falsa:pꝫ ꝯñtia
cum minori:ꝛ maior ꝓbatur : qꝛ posito ꝙ qlibet hõ hẽat
asinum ꝛ capram añs est verum:ꝛ ꝯñs falsum:vt patet.
argt̃ 3ᵒ ❡Tertio sic.ista ꝯña nõ vꝫ:ois ppl's currit:igit̃ tantum
currens est ppl's:ꝛ tñ arguit̃ per regulam:igit̃ regula fal
sa:patet ꝯña cum minori:ꝛ maior ꝓbat̃:qꝛ vbi ois ppl's
curraт est añs veꝝ:vt pꝫ:ꝛ ꝯñs falsum:cum pᵃ eius expo
nens sit falsa.s.currens est ppl's:ꝛ qꝛ nihil est ppl's lꝫ aliq̃
argt̃ 4ᵒ sint ppl's.❡Quarto nõ seqtur:tñ tria entia currũt:igit̃
omne currens:aut ois currentia sunt tria entia:ꝛ tamen
arguit̃ per regulam:igit̃ ꝛc̃.patet ꝯña cum minori:ꝛ ma
ior ꝓbatur:qꝛ vbi tria ꝛ nõ plura entia currerent eẽt añs
verum:vt pꝫ:ꝛ ꝯñs falsum:qd̃ ꝓbatur:qꝛ suuꝫ opᵐ est ve
rum.s.aliqua currentia nõ sunt tria entia:qꝛ ista nõ sunt
tria entia dem̃ptis duobus illoꝝ:ꝛ ista sunt aliqua cur
Rñr ad pᵐ rentia:igit̃ ꝛc̃.❡Ad pᵐ dicitur dupl'r:p̃mo ꝙ nõ arguit̃
per regulam:ꝛ 2ᵒ dicitur ꝙ dato ꝙ argueret̃ per regulam
ꝯñs est verum:ꝙ nõ arguat̃ per regulam:pꝫ qꝛ ly albuꝫ:
qd̃ est a parte p̃dicati in vli stat appellatiue ꝓ eo qd̃ erit:
ꝛ nõ stat ampliatiue pro eo qd̃ est vel erit:ꝛ in exclusiua
Ad 2ᵐ sic:ideo opꝫ sic arguere:oẽ albuꝫ erit albũ:igit̃ tñ quod
erit album est vel erit albuꝫ.❡Scd̃o di ꝙ dato ꝙ argua
tur per regulam ꝯñs est verum.s.tantum albũ erit albuꝫ
ꝛ negat̃ ꝙ nõ album erit albũ:qꝛ ista ꝓpõ est impolis vt
patet in ampliationibus ꝛ patebit infra:qꝛ sigt̃ ꝙ illõ qd̃
nec est nec erit album erit albũ:ꝛ gñaliter ois ꝓpõ affir
matiua in qua subijcit̃ terminus infinitus ꝛ predicat̃ ter
minus oppositus ẽ impossibilis vt nõ papa potest eẽ pa
pa:non tamen si esset ecõuerso:qꝛ ista non est impolis:pa
pa erit non papa:s̃m opinionem cõem ponẽtem amplia
tionem.Si quis tamen negaret ampliationem :sicut fe
cit Pe.Man.habet dicere illam esse impossibilem:ꝛ cuꝫ
probatur ꝙ illa sit vera:nõ album erit albuꝫ:qꝛ nigrum
erit album:igit̃ nõ album erit albũ:ab iferiori ꝛc̃.❡Ad
hoc potest tripliciter dici:p̃mo ꝙ nõ arguit̃ per regulaꝫ
quia arguit̃ cum termino includente negationem.s.cum
ly non album.❡Sed ista rñsio esset nulla apud illum q
tenet ꝙ ly non album sit vnus terminus.❡Secũdo pos
set dici ꝙ ly nõ album:nõ est ꝓprie superius ad ly nigrũ:
qꝛ nõ est in p̃dicamẽto:nec est terminus simplex.❡Ter

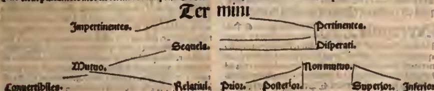
tio posset dici s̃m dicta cõmunia ꝙ nõ arguit̃ p regulam:
qꝛ mutatur suppõ ꝛ ampliatio:ideo opꝫ sic arguere : ni
grum erit album:igit̃ quod est vel erit non album erit al
bum:ꝛ tunc erit ꝯñs verum:ex quo tñ non seqtur ꝙ non
album erit albuꝫ:vt patet intelligenti dicta in ampliatio
nibus.❡Ad 2ᵐ vt dicit magister quidam dicunt ꝙ regu Ad 2ᵐ
la nõ tenet in obliquis:sed ista solutio est grossa si aduer
tas ꝓbationem regule:ideo dicas aliter.s.ꝙ nõ arguitur
per regulam:qꝛ non fit de subiecto predicatum sed opor
tet sic arguere reducendo ad rectum : quilibet homo est
ens:cuius est asinus:igitur tãtum ens:cuius est asinus est
homo:ꝛ est añs ꝛ ꝯñs verum in casu.❡Ad 3ᵐ negatur Ad 3ᵐ
ꝙ arguatur per regulam:qꝛ ly currens a pte p̃dicati cuꝫ
sit adiectiuum debet hr̃e secum ly populus:pro substan
tiuo:ꝛ oportet sic arguere:omnis populus est currens:ꝛ
igitur tantum populus currens est populus : ꝛ erit an
tecedens ꝛ ꝯñs verum.❡Ad vltimum dicetur in tracta Ad 4ᵐ
tu de ꝓbationibus terminorum.capitulo proprio.

❡Capl'm. iiij.

Onende sunt regule pertinẽtium
atqꝫ impertinentium terminoꝝ:qua
rum prima est ista. Ab affirmatiua
vnius disperati ad negatiuam alte
rius est bonum argumentum:vt tu es homo:
ergo tu non es asinus:tu curris:ergo tu non
sedes:tu es albus:ergo tu non es niger. Sed
econuerso non sequitur:quia ex negatiua non
sequitur affirmatiua.

Pro intellectu harum regulaꝝ faciam duo.
Primo declarabo terminos
pertinentes ꝛ impertinentes. Secundo limitabo regu
lam.❡Primo igitur aduerte ꝙ terminorum quidã sunt Notandum pᵐ terioꝝ qdã sũt p̃tinẽtes qdã ip̃ti nentes
pertinentes ꝛ quidaꝫ impertinentes. Impertinẽtes sunt
illi:quoꝝ vnus potest indifferenter affirmari ꝛ negari de
altero supposito non corrupto:vt albuꝫ:ꝛ homo ꝛ siles.
Pertinentes vo sunt duplices : quia vel sunt pertinẽtes
disperati vel pertinentes sequela. Pertinentes disperati
sunt illi quorum nullus potest vere affirmari de altero:
vt homo ꝛ asinus. Pertinentes sequela sunt illi ex quoꝝ
vno sequit̃ alter:vel ꝓpositio in qua ponitur vnus illoꝝ
est illatiua ꝓpositionis in qua ponitur alius. Et hi sunt
duplices:qꝛ vel ex vno sequitur aliud:ꝛ econuerso:vel ex
vno sequitur aliud ꝛ non econuerso. Si primo modo:est
dupliciter:quia si ex vno sequitur aliud:ꝛ econtra:vel est
respectu cuiuscunqꝫ verbi : ꝛ sic dicuntur conuertibiles
simpliciter:vel respectu huius verbi est tantum de secun
do adiacente:ꝛ sic dr̃ termini correlatiui. Si vero secun
do modo scilꝫ ꝙ ex vno sequitur aliud:ꝛ non econuerso:
adhuc est dupliciter:aut ex respectu huius verbi est de se
cundo adiacente:ꝛ sic terminus a quo non conuertit̃ sub
sistẽdi ꝯña dicitur prior ꝛ alter posterior: vel est respectu
cuiuscũqꝫ verbi:ꝛ sic terminus inferens dicitur inferior
illatus vero superior.❡Et vt has diuisiões recte discer
nere possis ibi feci arborem que tibi declarat.

Notan/dum 2m ¶ Aduerte scdo ꝙ hec prima regula quinqȝ limitationes reqrit. ¶ Prima ab affirmatiua vnius disparati ad negatiuam alterius illis simpliciter sumptis sine determinatione: qꝛ non sequitur: tu ꝯtingenter es homo: ergo contingenter non es asinus: qm̄ añs est verum ⁊ ꝯñs falsum: qꝛ ex illo sequitur ꝙ tu posses esse asinus. Pro quo scias ꝙ ꝓpositio exponenda rōne huiꝰ termini ꝯtingenter: est exponenda per oppositas qualitates: vt ꝯtingenter tu curris: sic exponit̄: tu curris: ⁊ potest esse ꝙ tu nō curris: sed illa cōtingenter: tu non curris: exponit̄ sic: tu non curris: ⁊ pōt esse ꝙ tu curras: ⁊ sic de singulis: ideo si contingenter tu non es asinus sequitur formaliter ꝙ potes esse asinus. ¶ Secunda ꝓpositionibus significantibus ex compositione suorum terminoꝝ precise primarie significantium ꝓpter subordinationem ⁊ variationem significationis. ¶ Tertia subiectis cōmunibus. vniformiter supponentibus: quia non seqtur: animal currit: ergo nullum animal quiescit: sed vbi vtrūqȝ sbm staret distributiue bene sequitur vnde bene sequit̄ oē animal c̄. ergo nm̄ animal quiescit. ¶ Quarta sub terminis discretis: quia in terminis cōmunibus: vel tāqȝ cōmunibus non sequitur simpliciter vt sic arguendo: ille deus est pater: ergo ille deus nō est filius: certum est ꝙ non sequitur ꝙ ille terminus deus est tāqȝ cōmunis tribus suppositis diuinis. Simil'r non sequitur: homo cōis est sor. ergo non est plato: sed in talibus terminis discretis sequitur modificādo negatiuaȝ alterius disparati: sequitur enim ille deus est pater: ergo ille deus aliquo modo non est filius. Similiter sequitur homo cōmunis est sor. ergo homo cōis aliquo modo nō est plato. ⁊ hoc est verum: quia homo cōmunis lȝ sit sor. ⁊ plato: nō tm̄ eo modo quo est sor. est pla. qꝛ sicut est sor. non est pla. ¶ Quinta ⁊ simpliciter de p̄nti ⁊ nō de preterito nec de futuro: qꝛ non seqtur absolute: tu fuisti albus: ergo tu nō fuisti niger: tu eris albus: ergo tu nō eris niger: sed bene sequitur limitate: tu fuisti albus: ergo aliquando tu non fuisti niger. Similiter tu eris albus: ergo aliquando tu non eris niger: ⁊ non econuerso: qꝛ ex pura negatiua non sequit̄ affirmatiua. ¶ Et ꝓpter hoc patet ad instantiam magistri cum arguit ꝙ non sequitur: brunellus est asinus: ergo brunellus non est risibilis: tenendo ly risibilis in genitiuo: qꝛ antecedens est verum ⁊ consequens falsum. Di enim ꝙ risibilis in genitiuo ⁊ asinus non sunt termini disparati: sed bene in nominatiuo.

¶ Secunda regula est ista. Quandocūqȝ sunt alique due propositiones: quarum subta conuertuntur atqȝ predicata manente cōsimili denominatione ab vna ad reliquam est bona cōsequentia: vt tu es homo: ergo tu es animal rationale: ⁊ econuerso. Et notanter dicitur manente cōsimili denominate: qꝛ si vna esset affirmatiua ⁊ alia negatiua nō ꝯuerterent̄: vt tu es homo: ⁊ tu nō es hō. Itē si vna esset q̄ꝫta vna q̄ꝫtitate: alia alia q̄ꝫtitate: vl' nulla: nō opteret istas cōuerti: vt oē aial est homo aliquod animal est homo: ⁊ tātum animal est homo.

Nōndū Hec regula quinqȝ reqrit limitationes. ¶ Prima qn̄ subiecta ⁊ predicata ⁊ copule conuertunt̄. quo ad primaria sigta. Propterea non sequitur homo est animal. ergo hō est homo. q̄ꝫuis hō conuertatur cum animali in significato secundario: cum ad hoiem seq̄tur formaliter ⁊ v̄tualiter animal: non tm̄ in significato ꝑncipali ꝯuertunt̄. ¶ Scda est quo ad modos significandi. propterea nō seqtur: tu es homo. ergo tu es homines. qꝛ lȝ homo: hoies hominis: habeāt idē sigtum tm̄ non sigñt eodē modo. qꝛ homo significat per modum vnius ⁊ per modum principij. hoies ṽo per moduȝ plurium vel per modum ꝑncipij: sȝ hominis sigt̄ per moduȝ vnius ⁊ per modum termini vt cuius. ꝓpterea nō sequitur tu es aliq̄ modo. ergo tu es oi modo: ⁊ qualitercūqȝ qꝛ aliquo modo lȝ oēm moduȝ significet. non tm̄ oēm modum oi modo sigt̄: sed per modum vt a quo: qꝛ ly aliquo modo oēm modum sigt̄ partitiue ⁊ diuisiue. sed ly omni modo sigt̄ distributiue affirmatiue hec est grāmatica speculatiua intelligunt̄. ¶ Tertia manente simili determinatione ꝓpōnum: ita ꝙ sint eiusdem qualitatis ⁊ quantitatis ꝓpterea nō sequit̄. homo currit. ergo nō currit hō. homo currit. ergo tm̄ hō currit. ¶ Quarta vtraqȝ ꝓpōne sigñte precise ex ꝯpōne suoꝝ terminoꝝ precise ꝑmarie sigñtium ꝑp subordinationem ⁊ variationeȝ significationis. ¶ Quinta vniformiter supponētiuȝ. ¶ Propterea soluitur instātia magistri. qꝛ nō seqtur. quilibet homo est vnus homo. ergo ois hō est vnus homo: qꝛ ly hō a parte subiecti latius supponit in secunda q̄ꝫ in prima. Dicit magister ꝙ ista non ꝯuertuntur ꝓprie: lȝ tm̄ sint silia. His autem seruatis ab vna ad reliquā valet ꝯñs tam affirmatiue q̄ꝫ negatiue.

Obiectio strodi ¶ Cōtra hanc regulam facit argumentum Strodus. qꝛ non seqtur. tu qui nō es asinus es homo. ergo tu qui es asinus non es homo. quia añs est verum: ⁊ ꝯñs falsum. patet: qꝛ suum ꝯdictorium est falsum patet. qꝛ ex illa seqtur tu es asinus.

Rñꝰ pª ¶ Ad hoc dat duas rñsiones. ¶ Prima dicit ꝙ ambe sunt vere. Prima enim est affirmatiua que sigt̄ copulatiue te non esse asinum ⁊ te esse hominem. ¶ Secunda vero cum sit negatiua sigt̄ opposito modo copulatiue affirmatiue correspondenti ⁊ significat disiunctiue ꝙ tu non es asinus: vel tu non es homo: ideo ambe vere sunt: vnde ille cōtradicunt tu qui es asinus es homo. tu qui es asinus non es homo. prima significat copulatiue. secunda disiūctiue opposito modo. Similiter ille contradicunt: tu qui non est asinus es homo. ⁊ tu qui es asinus nō es homo: ꝑma significat copulatiue secunda ṽo disiunctiue opposito modo. Et sic patet rñsio s'm hanc opinionem que pulchra est. qꝛ ꝯñs est bona.

Rñꝰ 2ª ¶ Alia rñsio quam seqtur Strodus est distinguēdo an negatio in prima ꝓpositione cadat supra totam cōpositionem vel supra partem. Si supra totam negat̄ consequentia: qꝛ nō seruat̄ vtrobiqȝ eadem qualitas. Si ṽo cadit supra scdam ꝯpōnem ꝯcedit̄ ꝯñs: sed negat̄ añs: sic ⁊ ꝯñs. nec tunc dat̄ ꝯdictorium per ablationē negatiōis preposite sed per additionem alterius de nouo.

¶ Tertia regula est ista. ab vno conuertibili ad reliquum est bona ꝯsequentia vt tu es homo: ergo tu es risibilis. ⁊ econuerso. brunellus est rudibilis: ergo brunellus est asinus.

Nōndū Hec regula tres requirit limitationes. ¶ Prima ab vno ꝯuertibili ad reliquum ratione totius extremi: qꝛ ratione partis non sequitur: vt ꝯdictorium a. est verum. ergo ꝯdictorium ꝯtradictorij a. est veꝝ. dato ꝙ a. sit illa hō est asinus. añs est veꝝ ⁊ ꝯñs falsuȝ. qꝛ nihil est contradictorium cōtradictorij a. nisi a licet ꝯtradictorium ꝯuertat̄ cum ly ꝯdictorium ꝯdictorij nō tm̄ addēdo ly a. Et sic soluitur instantia magistri. quia non sequitur. sortem scis esse hominem. ergo sorteȝ scis esse risibilem. quia posito ꝙ nescias que sit passio sortis. immo credas ꝙ risibile sit passio brunelli. antecedēs est verum: ⁊ consequens falsum. Dicendum ꝙ licet ly hominem: ⁊ ly risibilem. conuertantur. non tamen sciens esse hoiem ⁊ sciens esse risibilem conuertunt̄ que sunt ꝑdicata.

tu. ¶ Scd'a consequentia significante precise ex compo/sitione suorum terminoꝝ precise primari e significātiuz. pp subordinationē ꝛ variationē sig̃tiōis: vt sepe dcm̄ est. ¶ 3ª vniformiter supponētiū. q2 nō valet. ql3 hō currit. ḡ oē risibile currit. q2 latius supponit risibile q̃3 hō. Jstis āt seruatis est bona ꝯña tam formaliter q̃3 de forma.

¶ Quarta regula est ista. ab vno correlatiuoꝝ ad reliquum ꝓpositionibus existentibus de secundo adiacente est bonum argumētuz vt duplum est. ergo dimidium est ꝛ ecōuerso. ꝛ notanter dī de scd'o adiacente: q2 nō seqtur. a. est duplum e go. a. est dimidiuz. pater est barbatus. ergo filius est barbatus.

Nōndū ‖ Hec regula 4ᵒʳ reqrit limitationes. ¶ Prima ab vno correlatiuo ad reliquū correlatiuum totale. ꝛ sic soluit̃ instātia magr̄i. q2 nō val3. pater est. ergo filius est. q2 stat ꝙ sit pater ꝛ nō habeat filiū s3 filiam. Silr̄ nō valet. filius est. ergo pr̄ est. q2 stat ꝙ sit filiꝰ ꝛ nō habeat pr̄em sed mr̄em. Et cā est. q2 pr̄ vel mater est vnu3 correlatiuū totale filius vel filia aliud correlatiuu3 totale: nō āt pr̄ correlatiuū totale nec filius. Et si nō placet tibi hec ꝑ limitatio dicas ꝙ pr̄ ꝛ filius nō sunt correlatiua: sed bñ pr̄ vel mr̄ filius vel filia. ¶ Scd'a cu3 ꝟbo substātiuo de scd'o adiacēte: q2 nō seqtur. pr̄ est barbatꝰ. ergo filius est barbatus. pr̄ currit. ḡ filius currit. ¶ Tertia de p̄senti: q2 nō seqtur pr̄ fuit. ergo filius fuit. pr̄ erit. ḡ filius erit. ¶ Quarta ꝓpōnibus sig̃ntibus ex ꝯpōne suorum terminoꝝ p̄cise primarie sig̃ntium ꝯña est bona. pp subordinationem ꝛ variationem significationis.

¶ Quinta regula est ista. A termino priuatiuo ad terminum infinitum est bona conseq̄ntia: sed nō econuerso vt tu es iniustus ergo tu es non iustus: sed nō seqtur econuerso lapis est non iustus. ergo lapis est iniustus. antecedēs .n. est veꝝ: ꝛ ꝯñs est falsum: vt patet: qa qcq̄d est iniustum potest esse iustum: sed lapis non potest esse iustus. ergo non pōt esse iniustus.

Nōndū ‖ Hec regula 4ᵒʳ reqrit litationes. ¶ Prima a termino ꝑuatiuo ad terminū infinitū ꝓpōnibus existētibus affirmatiuis. q2 in negatiuis nō seq̄r. vñ nō valet lapis nō est iniustus. ergo lapis nō est non iustus. añs est veꝝ: ꝛ ꝯñs falsum. ¶ Scd'a nō facta alia variatione terminoꝝ. q2 nō seqtur. sortes est iniustus. ḡ plato est non iustus: q2 variatū est sbm. ¶ Tertia ꝯñtia est bona ipsa sig̃nte ex ꝯpōne suoꝝ terminoꝝ p̄cise p̄marie significātium pp subordinationē ꝛ variationem sig̃tionis. ¶ Quarta vniformiter supponētium. q2 nō valet. glib3 hō est iniustus. ḡ ois hō est non iustus. ¶ Et pp hoc soluitur instātia magr̄i cū arguit. a. tp̄s fuit infinitū: ḡ. a. tp̄s fuit nō finitū ponēdo ꝙ. a. tp̄s fuerit p̄teritū infinitū teriatum ad instās p̄ñs: añs est veꝝ. ꝛ ꝯña falsum. Silr̄ cū arguit. linea est idiuisibilis: ḡ linea est nō diuisibilis: añs est veꝝ cū nō habeat latitudinē ꝛ ꝓfunditatē: ꝛ tñ ꝯñs est falsum: q2 est diuisibilis ꝰm lōgitudinē. Dī. n. ꝙ infinitū ꝛ indiuisibile nō sūt termini ꝑuatiui: q2 nō dicūt defectū cum ꝯueniāt de cōtrario nō mirum est si aliqua talis ꝯñtia valet.

¶ Sexta regula. Ab affirmatiua de predicato priuatiuo vel infinito ad negatiuam de predicato finito est bona consequentia. vt tu es cecꝰ ergo tu non es videns: tu es non homo. ergo tu non es homo. sed econuerso non valet argumentum: quia ex negatiua non sequitur affirmatiua.

‖ Hec regula 4ᵒʳ limitatiōes reqrit. ¶ Prima ab affirmatiua de p̄dicato infinito vel ꝑuato totali. ꝛ pp hoc nō valet aial sig̃t nō hoiem. ḡ aial nō sig̃t hoiem. ¶ Scd'a cū ꝟbo de p̄ñti: ꝛ sic soluit̃ instantia magr̄i. q2 nō seqtur tu fuisti nō albus. ḡ tu nō fuisti albus. posito. n. ꝙ heri fueris albus ꝛ hodie niger. añs ē verum: ꝛ ꝯñs falsu3. s3 op3 arguere cū determinatione illis de p̄terito ꝛ de futuro: vt si tu fuisti albus. ¶ Tertia in terminis rectis. q2 in obliqs nō t3 regula. vñ nō seqtur asinus est nō sortis. ḡ asinus nō est sortis. añs est veru3. ꝛ ꝯñs falsum. posito ꝙ ois asinꝰ sit tā sortis q̃3 platonis. Similr̄ nō seqtur. sortis est nō asinus. ḡ sortis nō est asinus. posito. n. ꝙ sortes hēat asinū ꝛ equū añs ē veꝝ: ꝛ ꝯñs falsum. ¶ Quarta ꝯditio absolutū: q2 intellr̄ nō vt: iō non seqtur. hoc est nō pr̄. ḡ hoc nō est pr̄. ¶ Quinta simpliciter sūptis. q2 cū determinatione nō val3: iō nō seqtur tm̄ sor. est nō currēs. ḡ tm̄ sor. nō est currēs. ¶ Sexta ad negatiuam de p̄dicato finito ꝓpōnibus sig̃ntibus p̄cise ex cōpōne suoꝝ terminoꝝ p̄cise p̄marie sig̃ntiū pp subordinationē ꝛ variationē sig̃tionis. ¶ 7ª vniformiter supponētiū: q2 nō seq̄r. ql3 hō est nō asinꝰ. ḡ ois hō nō est asinus.

¶ Septima regula est illa. A negatiua de predicato finito cum debito medio ad affirmatiuam de p̄dicato infinito est bona ꝯña: vt tu nō es asinus ꝛ tu es. ergo tu es non asinus. ꝛc̄.

‖ Hec regula qnq3 reqrit limitationes. ¶ Prima negatiua de p̄dicato finito ad affirmatiuam de p̄dicato infinito totali. iō nō seq̄r. hoc nō est lignum albū. ḡ hoc est lignū nō albū. ¶ Scd'a cum debito medio: ꝛ pp h̄ soluit̃ istātia magr̄i: q2 nō seqtur sor. nō est asinus. ꝛ sortes est. ḡ sortes est nō asinꝰ. cū ꝯñs sit veꝝ ꝛ ꝯñs falsum. posito ꝙ sortes nihil hēat. q2 nō arguit cum debito medio qd' d3 eē sor. est aliqd. Silr̄ nō val3. asinus nō est sor. ꝛ asinꝰ est. ḡ asinus est nō sor. cū añs sit veru3: ꝛ ꝯñs falsum. dato ꝙ nullus asinus sit alicuiꝰ. q2 illud nō est debitū mediū: s3 d3 eē tale. asinꝰ est alicuius: qd' repugnat casui. ¶ Tertia ꝯña est bona ipsa sig̃nte ex ꝯpōne suoꝝ terminoꝝ p̄cise p̄marie sig̃ntiū. pp subordinationē ꝛ variationē sig̃tiōis: vt sepe dcm̄ est. ¶ Quarta vniformiter supponētiū. iō nō seq̄r Berta nō est aliqs hō. ꝛ berta est. ḡ berta est nō hō. s3 bñ seqtur. ergo berta est nō aliquis hō. ¶ Quinta de ꝯsueto mō loq̄ndi iō nō seqtur. tu homo non es. ergo tu es nō homo.

Circa hoc capl'm. nota ꝙ terminoꝝ qdam sunt ptinētes: ꝛ qdam sunt imptinētes. ipertinētes sūt illi quoꝝ qlibet pōt de alio affirmatiue ꝟificari ꝛ negatiue: vt ly album ꝛ ly dulce. ptinētes aūt sunt illi q sic se habēt ꝙ nō ql3 pōt d' alio affirmatiue ꝛ negatiue ꝟificari: ꝛ isti sunt duplices: q2 vel sunt ptinētes dispati ꝛ tāq̃3 inimici. Aut ptinētes sequela. ꝛ tanq̃3 amici. Si pᵐ sunt illi quoꝝ nullus pōt de alio affirmatiue ꝟificari: s3 tm̄ negatiue: sicut ly homo. ꝛ ly asinus. Si ꝟo sint ptinētes seq̄la. hoc dupliciter. q2 vl' ꝓpositio in qua est vnus infert d' forma propositionem in qua est aliter. ꝛ nō eꝯ. vl' infert alia3. ꝛ eꝯ. Si pᵐ. tunc illi se habēt sicut supius ꝛ inferius vt ly homo. ꝛ ly animal. Si 2ᵐ hoc duplr̄. quia vel ꝓpō vnius infert ꝓpōnem alterius. ꝛ eꝯ mediāte di ꝟbo: vl' solu3 mediante ꝟbo substātiuo de p̄ñti. Si pᵐ. illi dicunt̃ ptinentes ꝯuertibiles. vt ly homo. ꝛ ly risibile. Si 2ᵐ illi dicunt̃ pertinētes relatiui. Et ex hoc p3. titulus capituli. ¶ S3 ꝯtra regulas huius capituli. ꝛ ꝯ dicta arguit̃. Primo ꝯ

Nōndū Ristus Nōndū ꝯ regulas. af ꝯ

bendo q ly homo. et ly aial. sunt impertinetes: cuius oppositum est dictum: qz illi duo termini sic se habet q iam verificant invicem affirmative: et sic verificari negative. igitur sunt impertinentes. tenet cons. cum maiori. et minor probatur. qz ubi nullus homo esset. quelibet istarum esset vera. nullus homo est animal. nullum aial est homo. ut pz.

argr 2° ¶ Scdo arguit contra pmam regulam. qz nō seqtur. homo est animal. igit asinus nō est aial. et tn arguit ab affirmativa de ly homo. ad negativam de ly asinus. quin termini sunt desperati. igit regula falsa. Item arguit contra eandem: qz nō sequit. tu fuisti albus. igit tu nō fuisti niger. cum stet oppositum cons. cum ante. Nec seqtur contingenter tu es homo. igit contingenter tu nō es asinus: qz ans est verum. et cons. falsu3. ut patet exponēdo. et tamen

argr 3° utrobiq3 arguit per regula3. igit regula falsa. ¶ Tertio arguit contra quartam regula3. qz nō sequit. pater fuit. igitur filius fuit. et tn arguit per regulam. igit regula falsa. tenet cons. cu3 minori. et maior pbatur. qz posito q sorti nunc pmo sit natus filius. est ans verum. ut patet resolvendo. et cons. falsum. Nec seqtur. pater albus est. igit filius albus est. et tn argr in 2° adiacete. igit. et c. ¶ Quar

argr 4° to arguit ptra septimam regulā. qz nō seqtur hoc nō est ens. demfato populo. et hoc est. igit hoc est nō ens: quia ans est verum: ut patet. et cons. implicat pdictionem: quia figt q hoc est aliquid qd non est ens: q implicat cum sequatur. igit hoc est aliqd. et hoc nō est ens per regulam de relativo. Idem dicat de ista. hoc nō est asinus. et hoc est igitur hoc est nō asinus. qz ans est verum demfato populo. ut patet. et cons. falsu3. qz figt q hoc est aliquid qd nō est asinus: qd est falsum: qz tunc populus esset aliquid.

Ad pm ¶ Ad ista respōdetur. Ad pm dicitur q pbaliter pcludit qz illud qd diximus q termini impertinentes sunt illi qui possunt verificari invicem affirmative et negative. intelligitur ipsis pro aliquo supponētibus. sic q eis aliqd correspondeat in re. Et sic patet solutio.

Ad 2m ¶ Ad 2m dicitur q regula illa nō est absolute vera. sed o3 intelligi cum bis limitationibus. s. ab affirmativa unius desperati ad negativā alterius a parte predicati de pnti. et sine limitatione val3 cons. Et sic patet solutio argumentorum ptra istam. quia in pmo arguit a parte subiecti. in scdo arguit de preterito. In tertio arguit cum limitatione. sed cum ly contingenter.

Ad 3m ¶ Ad 3m principale dicitur q regula nō est absolute vera: sed intelligit sic. ab uno correlativorum simpliciter et solitarie sumpto: ad reliquum simplr sumptum de pnti. valet psequētia. Et sic patet solutio ad illas duas instan

Ad 4m tias. ¶ Ad ultimum di q nō ar per regula3. qz nō arguitur cum debito medio: nec illud est debitum medium: sed istud. s. et hoc est aliquid seu hoc est ens. que in casu esset falsa demfato populo. posset etiam aliter dici q illa minor est falsa. s. hoc est demonstrato populo. qz per ly hoc in singulari non potest demōstrari populus. qz populus non est hoc. sed hec. Et hanc respōsionem credo esse bo-

Dubiu3 nam. ¶ Sed est specialis dubitatio ptra sextā regula3: an sit vera. s. ab affirmativa de predicato infinito ad negativam de predicato finito est bona cons. Et arguitur q non. quia ista cons. nō valet. tu fuisti non sedens. igit tu nō fuisti sedens: et tn arguit per regula3. igitur regula falsa. tenet cons. cum minori. et maior pbatur. qz posito q heri fueris currens: et ante heri sedens esset ans verum. s. tu fuisti non sedens: qz fuisti currens. et cons. falsu3. ut patet.

rn° bri/dani. ¶ Ad hoc sunt tres rnsiones. Prima est buidani. 3° phyficorum. questione tertia. et mihi in questionibus pbiermenias dicentium: q talis regula nō est vera non solum arguendo de preterito. ut pbat argumēntum nec de futuro aut de pnti. unde dicit Buidanus q nō seqtur. tu es non sedens. igit tu nō es sedens: et ita stat oppositum con sequentis. s. cum ante tu es nō sedens. et tu es sedens summum. ¶ Alij aūt cōiter dicunt q talis regula nō est absolute vere. ut pbat argumentum. et dicunt q de preterito et de futuro regula non est bona. s3 bene de pnti. quod est contra buidanum. Unde bene seqtur. tu es nō sedens. igitur tu nō es sedens. Non tn seqtur. tu fuisti non sedēs. igitur tu non fuisti sedens: et ita pcedunt q tu fuisti sedens et tu fuisti non sedens. Dicunt tn q de preterito et futuro regula tenebit iungendo psti ly pro tunc. exemplum. l3 nō valeat tu fuisti nō sedens. igit tu non fuisti sedens. valet tamen tu fuisti non sedens. igit pro tūc tu nō fuisti sedēs.

Rn° cōmunis.

rn. doc. ¶ Tertius modus respondēdi dicit. pbabiliter regulam tenere in omni tpe absq3 ly pro tunc. et dicit istam pstiam esse bonam. tu fuisti nō sedens igit tu non fuisti sedens. et probat eam: qua. pba patebit improbatio aliarum responsionum. arguo igit sic. ista cons. tenet arguēdo de primo ad ultimum: igit est bona. tenet cons. et ans pbar. supponendo q negatio infinitans terminum finitum qui est predicatus neget et removeat ipsum a subiecto: eo modo quo inveniti istud suppositum. patet a Paulo pro pte in 36. argumento primi dubij. et pro parte in. 6. argumento secundi dubij. Tunc arguat sic tu fuisti nō sedens. Igitur tu fuisti res que non fuit sedens. et ultra. tu fuisti res que non fuit sedens. Igitur tu fuisti res. et illa non fuit sedēs. tenet cons. qz relativum est resolubile. et ultra. igit tu fuisti res. et illa res que fuit tu. nō fuit sedens tenet istam cons. qz relativum illud replicat totam cōpositionem. et ultra igit res illa que tu fuisti nō fuit sedens. ¶ Sed aliquis forte negaret pmam psiam. s. tu fuisti non sedēs. igitur tu fuisti res que non fuit sedens. Et dices q ex illo antecedente solum sequitur q tu fuisti res que fuit non sedens. ideo pbatur cons. sic. in ista. tu fuisti non sedens. ly non. removet ly sedens a subiecto eo modo quo invenit in ista. tu fuisti sedens per suppositum. Sed invenit ly sedens supponere pro oibus preteritis. Igitur removet ipsum a subiecto pro oibus sedentibus preteritis. et sic patet q ista. tu fuisti non sedens significat q tu fuisti res que non fuit sedens: sicut ista. non album erit album. significat q illud qd nō est nec erit album. erit album ut patet supra in ampliationibus. scdo reprobatur ista rnsio: quia ea data itur in infinitum. qz ista rnsio dicit q ista. tu fuisti non sedens. significat q tu fuisti res que fuit non sedens. Queratur ab ea ulterius quid significet ista scda cum sic de cōsimili termino infinito. et sic ibitur in infinitum. et si quis velit tenere istam responsionem quadam credo esse bonam habet ulterius dicere q quinta regula non tenet de preterito nec de futuro: qz nō seqnt. tu fuisti iniustus igitur tu fuisti non iustus. Sed oporter addere cōsequenti ly pro tunc. et valebit consequentia.

Correspondenter ad predicta alie regule inferunt. quarum pma est ista. Ab oibus exponētibus simul sumptis ad suum expositū est bona pna: et ecōuerso. Et est regula ista vlis quibuscūq3 ppōnibus expōibilibus: ut vlibus exclusivis: exceptivis: et hmōi. unde bene sequitur homo currit: et nihil est hō quin illud currat. ergo ois homo currit et ecōuerso. Similr homo currit: et nihil nō homo currit. ergo tantum homo currit et c. ¶ Scda regula est ista ab oi exponibili ad quālibet suarum exponētiu3 est bona pna: s3 nō econuerso nisi gratia mae:

verbi

verbi grã: ois hō currit: ergo nihil est homo
quin id currat: sȝ nō ecōuerso: qꝛ ex negatiua
non sequitur affirmatiua: aliqñ tñ tenet gratia
mãe: vt homo est asinus: ergo tm̃ hō est asinꝰ:
qꝛ añs est impossibile. ℂ Tertia regula ē ista:
ex cuiuslibet exponentis ʒdictorio sequitur con
tradictorium expositi: sed non ecōuerso vnde
bene sequitur: aliqd non homo currit. ꝛ homo
currit. ergo non tm̃ homo currit. sed non ecō/
uerso: qꝛ ex negatiua non sequitur affirmatiua.
ℂ Quarta regula est illa. A resoluentibus ad
resolutum est ꝯñtia bona: sed non econuerso:
vt hoc est homo ꝛ hoc currit: ergo homo cur
rit: nō tamē sequitur homo currit: ergo hoc cur
rit: ꝛ hoc est hō: qꝛ post mille annos erit ante/
cedens vex: ꝛ ꝯñs falsum. ℂ Quinta regula
est ista: ab officiātibus ad officiatum est ꝯse/
quētia bona: sed non econuerso. vt ista ꝓposi/
tio est vera. homo est aial que adequate signifi
cat hoiem esse aial: ergo vex est hoiem eē ani/
mal: sed non ecōuerso: qꝛ antecedēs foret ne/
cessarium: ꝛ ꝯsequens: contingēs. ℂ Sexta
regula est ista: a descriptione ad descriptuȝ est
ꝯña bona: ꝛ econuerso. vt intelligo aliqd sub
ratione qua homo: ergo intelligo hominē: ꝛ
econuerso intelligo hominem: ergo intelligo
aliquid sub ratione qua homo.

Rndū **Nota** ꝙ in istis sex primis regulis ꝛ in 8ª vna ꝯditio
sufficit. s. ꝯña significāte precise ex cōpositione
suoꝝ terminoꝝ precise ꝑmarie significātium ꝓpter subor
dinationē ꝛ variationē significationis. ꝛ ꝓpter hoc pȝ ad
instātiam magri ꝯtra illas. ℂ Uñ ad instātiam magri cō
tra ꝑmas qñ arguit ꝙ nō sequitur. aliqualis homo currit.
ꝛ non est aliqs quin talis currat. ergo qualislibet hō cur
rit. qꝛ posito ꝙ nō sint in mundo nisi hoies albi. quoꝝ ali
qui currāt: aliqui sedeant. añs est vex: ꝛ ꝯñs falsum. Di
citur ꝙ ꝯña non valet. qꝛ 2ª exponēs non est illa assigna/
ta: sȝ ista: ꝛ nihil est aliq̃lis hō quin illud currat. ℂ Silr
cum arguit ꝙ non sequitur. aliquantus hō currit. ꝛ nō est
aliquātus hō quin tātus currat. g̃ quātuslibet hō currit.
qꝛ posito ꝙ quilȝ hō sit pedalis q̃titatis: ꝛ aliqs currat.
ꝛ aliqs sedet. añs est vex: ꝛ ꝯñs falsum. Dicit silr ꝙ ꝯña
non valet. qꝛ 2ª exponēs non est illa assignata. sed ista: et
nihil est aliq̃tus hō quin illud currat. ℂ Et ad istātiam
ʒ scđaz. ꝯtra 2ᵃᵐ regulā: cum arguit ꝙ nō sequitur. tu icipis esse al/
bus. igit tu es albus. ꝛ non imediate ante instās presens
fuisti albus. qꝛ posito ꝙ nō sis albus. sed imediate post i/
stans ꝑsens tu eris albus. est añs vex ꝛ ꝯñs falsū. vt pȝ.
Dī ꝙ ꝯña non valet. qꝛ illa ꝟba icipit ꝛ desinit nō ꝓpria
exponunt: sed hñt duas cās ꝟitatis a quaꝝ qualibet ad
ꝓpositionē hñtem illas est bona ꝯñtia ꝛ non eꝯ. Silr si
arguat. illa ꝯñtia non valet. tm̃ non ois hō est aial. g̃ non
ois homo est aial. ꝛ arguit per regulā: tenet ꝯña ꝛ assum
ptum ꝓbat. qꝛ añs est vex: ꝛ ꝯñs falsum: ꝙ añs sit verū
ꝓbat. omne aial est: non ois homo. ergo tm̃ non ois ho/
mo est aial. tenet ꝯña ab vl̃i ad suam exclusiuā de termi/
nis trāspositis: ꝛ añs est vex: vt pȝ. ergo ꝛ ꝯñs. ꝙ conse/
quens ꝑme ꝯñtie non sit vex ꝓbat. qꝛ ʒdictorium eiꝰ est
verum. s. ois homo est aial. Dicit ꝯcedendo ꝯñam. sȝ ne/
gando añs: ad ꝓbationem negat ꝯñtia: qꝛ illa non est ex
clusiua illius vl̃is: sed illa tm̃ ens non ois hō est aial que
est vera. ꝛ si dī que est vl̃is illius exclusiue: tm̃ non ois hō
est aial. Dicit. ꝙ non hȝ vl̃em: qꝛ est negatiua. ℂ Ad istā ʒ tertiā.
tiam ꝯtra regulā 3ᵃᵐ: cuȝ arguit ꝙ non sequtur. tu es aial.
ergo tu non differs ab aiali: qꝛ añs est verū: vt pȝ: ꝛ ꝯñs
falsum: qꝛ ʒdictorium est vex. s. tu differs ab aiali qd̄ ꝓ/
bat. tu differs ab aiali qd̄ est asinus. g̃ tu differs ab aia/
li: ꝛ illud est asinus. tūc vltra. ergo tu differs ab aiali. te/
net ꝯñtia copulatiua ad alterā ptem. añs est vex. ergo ꝛ
ꝯñs. Dicit ꝙ ꝯñtia es bona: ꝛ negat ꝙ ꝯñs sit falsuȝ. im
mo ʒdictorium est falsum: ꝛ negat illa ꝯña: tu differs ab
aiali qd̄ est asinus. g̃ tu differs ab aiali: ꝛ illud est asinus:
qꝛ relatiuum determinatū per signū ꝯfusiuum non semꝑ
est sic resolubile: qꝛ non sequtur. tu es ois homo qui est in
a. domo. oī ergo tu es: omnis homo: ꝛ ille est in a. domo
ois homo qui currit mouet. ergo ois homo currit ꝛ il/ ʒ q̃rtaz.
le mouet. ℂ Ad instātiam ꝯtra 4ᵃᵐ regulā cuȝ arguit ꝙ
non sequtur. hoc nō est hō demōstrato asino: ꝛ hoc est aial si
est rudibile: ergo aial si est rudibile non est homo: qꝛ añs
est vex: ꝛ ꝯñs falsum. ꝓbat. qꝛ suum ʒdictoriū nō est ve/
rum. s. omne aial si est rudibile est hō. vt pȝ per exponen/
tes: aliqd̄ aial si est rudibile est hō. ꝛ nullum est aial quin
illud si est rudibile nō sit homo. Dicit ꝙ ꝯñtia sit bona: ꝛ
ꝯñs est vex: sicut ꝛ añs: ꝛ negat ꝙ ʒdictorium ꝯñtis sit
vex. Ad ꝓbationem dī ꝙ non bñ sit assignata scđa expo
nens: sed dȝ esse illa. ꝛ nihil est aial si est rudibile qn illud
sit hō ꝛ hoc est falsum: qꝛ ʒdictorium est verū. s. aliqd̄ est ʒ q̃ntā.
aial si est rudibile qd̄ non est hō. puta asinus. ℂ Et ad in
stātiam ꝯtra 5ᵃᵐ regulā cum arguit: hec ꝯñtia non valet.
hec ꝓpositio est nec̃ia aial est hō: que adequate significat
aial esse hoiem. igit aial esse hoiem est nec̃ium. qꝛ añs est
vex. vt pȝ. ꝛ ꝯñs falsum. qꝛ aial esse hoiem est impossibi
le. igit falsum est ꝙ aial esse hoiem sit nec̃ium: ꝯña est bo
na: ꝛ añs ꝓbatur. hoc esse hoiem est impolē: demōstrando
asinum ꝛ hoc est aial. ergo animal esse hoiem est impossi
bile. tenet ꝯña ab inferiori ad suuȝ supius affirmatiue si/
ne impedimēto. Dicit. ꝯcedo ꝑmam ꝯñam: ꝛ añs: ꝛ ꝯñs
ꝛ nego ꝙ animal esse hoiem sit impolē. Et ad ꝓbationē:
nego ꝯñam. ꝛ ad regulaȝ dicit ꝙ non arguit rōne totius
extremi. Scđo ꝙ arguit cum impedimēto. qꝛ ly impossi
bile. imobilitat illum terminuȝ aial. vnde dcm̃ est in vna
regula ꝯñaꝝ ab inferiori ad suum supius imobiliter nō
valet ꝯñtia. Et si instares ꝙ arguit a resoluētibus ad re/
solutam negat hoc: qꝛ hec ꝓpositio hoieȝ esse animal est
impossibile: non est resolubilr sed officiabiliter ꝓbanda. ʒ sextaz
ℂ Ad instātiam ꝯtra 6ᵃᵐ regulam cum arguit ꝙ illa con
sequētia non valet: tu intelligis hoiem: ergo tu intelligis
aliqd sub ratione qua est homo. qꝛ posito ꝙ non habeas
intellectionē de homine nisi simplicem. tunc antecedens
est vex: vt patet: ꝛ cōsequens falsum: ꝓbatur. qꝛ omnis
ratio hominis est diffinitio. sed non intelligis aliqd sub
ratione diffinitionis: qꝛ nullam habes diffinitionē in mē
te: vt suppono in casu. g̃ ꝛc̃. Dī ꝙ ꝯña fuit bona ꝛ ꝯcedit
ꝯñs sicut añs: ꝛ cuȝ dī ois ratio hois est diffō ipsiꝰ. nego hō ab humanitate
qm̃ rō ipsiꝰ ē denoiatio seu illd̄ ꝑ qd̄ fit denoiatio: hō nāqȝ denominat.
ab humanitate denominat. ideo humanitas ratio ipsius
dicit: ꝛ hec est illa ratio sub qua intelligis hoiem.

ℂ Septima regula est ista. a sensu cōposito ad
sensum diuisum: ꝛ ecōuerso nō valet arguinē
tuȝ: vt nec̃io homo est aial: ergo homo nec̃io
est animal. añs. n. est vex: ꝛ ꝯñs falsum. Etiaȝ
non sequtur: album possibile est esse nigruȝ: er/

go possibile est albuȝ esse nigrum. ℭ Octaua regula est ista. Ab vna cā veritatis ad ꝓpōneȝ hñtem illam cām est bona ꝯñtia: sed non ecōuerso: vt dū homo currit: risibile currit. ergo hoīe currente risibile currit istā ꝯña est bona: sed non ecōuerso hoīe currente risibile currit: ergo dūȝ hō currit: risibile currit: q2 posito ꝙ nihil currat est tunc ꝯñs falsum: cū asserat hominem currere: ꝛ tamen añs est verum: q2 cōcluditur eius veritas per aliam cām veritatis: vt si homo currit: risibile currit. ℭ Dicat: ergo ꝙ ꝓpositio denominata ab ablīō consequētie habet tres causas veritatis. s. conditionalē temporalem ꝛ causalem: a quaꝝ qualibet valet consequentia ad ꝓpositionem habētem illas causas: sed non econuerso.

Nōndū Ista regula tres reqrit limitationes. ℭ Primo a sensu cōposito ad sensum diuisum vel eꝯ. non in terminis discretis: q2 in terminis discretis bñ valet. vt possibile est te currē. ğ tu potes currere. possibile est antixp̄m eē. ergo antixp̄ȝ possibile est esse. Neqȝ in terminis simplicib⁹ sine impedimēto alteri⁹ signi. q2 in terminis simplicib⁹ sine impedimēto alicuius signi. ꝯña valet. q2 bene seqtur. possibile est hoīeȝ esse aīal. ergo hominē possibile est esse aīal. Si aūt arguat cū limitatione signi. aut in terminis cōpositis nō valet. vñ nō seqtur omne aīal esse est necīum. ğ omne aīal necīum est eē. aīa tua necīo est. ğ necessario aīa tua est: albū pōt esse nigrum. ğ possibile est albū esse nigrū. Tertia ꝯña est bona ipsa significante ex cōpositione suoꝝ terminoꝝ precise ꝑmarie sigñtium, ꝓpter subordinationē ꝛ variationē significationis. ℭ Et ꝓpter hoc pȝ ad instātiam magrī cū arguit. tu potes currere. ğ poīe est te currere. ꝛ ecōuerso possibile est antixp̄m esse. ergo antixp̄m possibile est esse. Dicit enim ꝙ in terminis discretis ꝛ simplicib⁹ sine impedimēto alicuius signi est bona ꝯña. in alijs ꝟo nō. ꝛ illud nō est cōtra regulā. ℭ Et ad replicādum magr̄ ꝓbat illam ꝯñaȝ esse bonā: album pōt esse nigrū. ergo possibile est albū eē nigrum. q2 seqtur. album pōt esse nigrū. ergo albū est potens esse nigrū. tunc vltra. ergo est ens nigrū. tenet ꝯña. q2 potēs esse ꝛ ens ꝯuertunt. tunc vltra. ergo albū est nigrum. ꝛ vltra. ergo possibile est albū esse nigrū. tenet ꝯsequentia. q2 oīs ꝓpositio de p̄senti infert vnaȝ aliā de possibili de sensu cōposito. ergo a p̄ ad vltimū valet ꝯñtia. album pōt esse nigrū. ergo possibile est albū esse nigrū. Dicit ꝙ ista ꝯñtia non valet. album est potēs esse nigrū. ğ albū est ens nigrū. Ad ꝓbationeȝ dī ꝙ ly ens ꝛ potens eē mālr ꝯuertunt non tñ hoc totum ens nigrū: ꝛ potēs esse nigrū conuertunt: ideo a ꝯuertibili ad ꝯuertibile non rōne totius extremi non valet ꝯña. Et dico vlterius ꝙ potēs eē noīalr̄ sumptū non ꝯuertit cum ly ens: q2 antixp̄s est potens esse: ꝛ tñ non est ens. ꝛ in ꝓposito sumunt potēs eē participialr̄. ideo non valet. ℭ Et ad instātiaȝ ꝯtra

p3 octauam regulā cum arguit ꝙ non valet illa ꝯña: a. ꝓpō est vera. ꝛ imediate ante instans p̄sens non fuit vera. ergo a. ꝓpositio icipit esse vera: q2 posito ꝙ a. ꝓpō in omni parte ꝓportionabili in pari hore p̄terite fuerit vera. ꝛ in omni pari fuerit falsa: ꝛ sit nūc vera ꝛ simus in instāti terminātī illam horā: tunc añs est veꝝ: ꝛ ꝯñs falsuȝ. ꝙ añs sit verum pro ꝑma parte pȝ. pro scda ꝓbat. q2 a. imediate ante hoc fuit falsum. ergo imediate ante hoc non fuit veꝝ: ꝯñtia tenet: añs ꝓbat. ante hoc fuit aliqua pars par. sed qñcunqȝ fuit aliqua ps par a. fuit falsum. ergo imediate ante hoc fuit falsum. ꝙ ꝯñs ꝑncipale sit falsum ꝓbatur. q2 a. nūc est veꝝ. ꝛ imediate ante hoc instās fuit veꝝ. q2 imediate ante hoc fuit aliq̄ pars impar. ergo a. nō icipit esse veꝝ. Dicit ꝙ a. incipit eē veꝝ. ꝛ ad argumētum nego ꝑmam ꝯñam factā: qm̄ non recte accipiunt cause veritatis sed sunt ille: a nunc est veꝝ: ꝛ non imediate ante instās presens fuit veꝝ. ꝛ hoc est falsum ꝓpter veritatē sui ꝯdictorij. s. imediate ante instans presens a. fuit veꝝ ꝛ conceduntur ista simul: imediate ante instās presens a fuit verum: ꝛ imediate ante instans presens a. non fuit verum. non tamen conceditur cum prima ꝛ non imediate ante instans presens a. fuit verum.

ℭ Nona regla est ista. ab actiua ad suā passiuā est ꝯñtia bona: ꝛ econuerso. vt sor. amat platonem. ergo plato amatur a sor. ꝛ econuerso.

Ista regula duas requirit limitationes. ℭ Prima. ab actiua ad passiuā ꝛ eꝯ est bona ꝯñtia: ipsa significāte p̄cise ex cōpositione suoꝝ terminoꝝ p̄cise ꝑmarie significātium ꝓpter subordinationē ꝛ variationē significationis. ℭ Scda ꝛ vniformiter supponētium: ꝛ ꝓpter hoc soluit instantia magrī: q2 non valet. ꝓmitto tibi denariū. ergo denarius ꝓmittit a me tibi: q2 vbi ꝓmittā tibi denarium in ꝯfuso ꝛ nullū denarium tibi ꝓmittā: tūc añs veꝝ. ꝛ ꝯñs falsum. Silr̄ non seqtur. quilibet hō videt aliquē hoīem. ergo aliqs hō videt a quolibet hoīe: q2 posito ꝙ quilibet hō videat p̄cise seip̄m. añs est veꝝ: ꝛ ꝯñs falsum. Dicit. n. ꝙ nō valet: q2 termini non supponūt eodeȝ mō: sed in actiua ly denarium supponit confuse tm̄. in passiua ꝟo determinate: sed sic debet dicere: a me tibi ꝓmittit denarius. Silr̄ in alia ly hominez in actiua stat confuse tm̄. in passiua ꝟo determinate: sed debz dici sic: a quolibet hoīe videtur aliquis homo.

ℭ Decima regula est ista. A tertio adiacēte ad scdm adiacens affirmatiue siue a termino distrahente est consequētia bona. vt tu es. Notāter dicit affirmatiue: q2 non seqtur. tu non es asinus. ergo tu non es. dicit etiam sine termino distrahente. q2 non seqtur. antichristus est futurus. ergo antichristus est quare ꝛc̄.

Ista regula qnqȝ limitationes requirit. ℭ Prima a 3° adiacēte ad 2m adiacēs affirmatiua: q2 negatiue non seqtur. nullus hō est currens. ergo nullus homo est. ℭ Scda sine termino distrahēte. vñ terminus distrahēs siue distractus dr̄ terminus ampliatiuus ꝛ terminus trāscēdens: ꝛ quicūqȝ pōt indifferēter affirmari tam de eo qd̄ est q̄ȝ de eo qd̄ non est. ideo nō sequit iste homo est mortuus. ergo iste hō est. ℭ Similiter non seqtur. Cesar est opinabilis. ğ cesar est. Exēplū scdi. ideo nō seqtur rosa est ens. ergo rosa est: silr̄ ens in potentia est ens: ergo ens in potētia est. Exēplum tertii. priuatio est ꝑn̄m. ergo ꝑuatio est. Silr̄ nomen p̄teritum est terminus. ergo nomē preteritu3 est. ℭ Tertia ꝯditio est bona ipsa significāte ex cōpositione suoꝝ terminoꝝ. precise ꝑmarie sigñtium. ꝓpter subordinationē ꝛ variationē significationis. ℭ Quarta. vniformiter supponētiuȝ ideo soluit instātiā magrī. chymera est terminus. ğ chymera est. ℭ Quinta. ex̄ exclusiuas. ꝛ ꝓpter hoc soluit instātia magrī cum arguit. q2 nō seqtur. tm̄ homo est risibilis. ğ tm̄ homo est. q2 añs est veꝝ: ꝛ ꝯñs falsum. Dicit enim ꝙ nō valet in exclusiuis: q2 arguit implicite ab inferiori ad suum superius ꝯfuse distributiue. nam cum dicit tm̄ homo est

mo est. in ly est. includit eius qd est suum participium qd stat distributiue ratione dictionis exclusiue.

Ultimo de ppõnibus hypotheticis est dicẽdum modo priori regulas assignando. quaꝝ prima est ista. A copulatiua affirmatiua ad alteram eius partem pncipalẽ est bona ꝯñtia: non ecõuerso nisi gratia materie: vt tu curris: ꝛ tu disputas. ergo tu disputas. sed non seqtur. tu disputas. ergo tu curris: ꝛ tu disputas: aliqñ tamen tenet gr̃a materie siue terminoꝝ. s. quando copulatiua fit ex duab⁹ partibus: quaꝝ vna antecedit ad aliã tunc ab illa parte que antecedit ad totaꝫ copulatiuã est bona ꝯñtia: vt tu es homo. ergo tu es hõ. ꝛ tu es aial. tu curris. ergo tu curris: ꝛ tu moueris: ꝛ notãter dixi affirmatiua: qꝛ copulatiua negatiua ad alterã partem non valet consequẽtia. Ubi gratia non tu es homo: ꝛ tu es asinus: ergo tu es asinus: qꝛ antecedens verum: ꝛ ꝯñs falsum. Ex ista regula sequitur ꝙ a toto copulato ad alterã partem est consequentia bona: vt soꝛ. ꝛ plato currunt: ergo soꝛ. currit.

Nõndū Prima regula q̃tuoꝛ limitationes reqrit. ¶ Prima a copulatiua affirmatiua. qꝛ a negatiua nõ valet. vñ non seqtur. non tu es hõ. ꝛ tu es asinus. ergo tu es asinus. dato ꝙ ly nõ. cadat supra totũ. ¶ Scda. hypothetice ꝓbabili: qꝛ nõ seqtur impossibil'r tu es. ꝛ tu non es. g̃ tu nõ es. dato ꝙ aduerbiũ determinet totũ. ¶ Tertia. ad quãlibet ptẽ pncipalẽ vel sibi ꝓpoꝛtionabilem: qꝛ non seqtur. tu es hõ. ꝛ tu es asinus. vel tu es aial. g̃ tu es asinus. Dicit ꝓpoꝛtionabilẽ. qꝛ in terminis relatiuis ꝓpt dependẽtiam nõ põt fieri ꝯñia a parte relatiui. qꝛ non esset ꝯñs cum ꝓpõ non eẽt itelligibilis: vñ non seqtur. aliqs hõ currit. ꝛ plato est ille. g̃ plato currit. sed bñ seqtur sibi ꝓpoꝛtionabile. ergo plato est aliqs hõ currẽs. ¶ Quarta ꝯñia est bona ipsa significãte ex cõpositione suaꝝ partium p̃cise pmarie sign̄tium ꝓpter suboꝛdinationẽ ꝛ variationẽ significationis: ꝛ eꝯ non valet nisi de mã. ꝛ h̄ est cũ fiat copulatiua ex ptibus pncipalib⁹. quaꝝ vna antecedit ad aliã: tunc a parte añtis ad totam copulatiuã est bona ꝯñia ꝛ formalis: sed nõ est de forma. vt tu curris. g̃ tu curris. ꝛ tu moueris. tu es albus. g̃ tu es albus ꝛ coloratus. Et ꝓpter h̄ pꝫ ad instãtiam magr̄i cũ arguit. ꝙ nõ sequitur. aliq̃ꝫtum videt soꝛ. ꝛ tm̄ videt plato. g̃ tm̄ videt plato: qꝛ añs est veꝝ: posito ꝙ quilibet eoꝝ videat pedalem: ꝛ ꝯñs falsum tenẽdo ly tm̄ exclusiue. qꝛ 2ª exponens est falsa. Dico ꝙ si ly tm̄ tenet relatiue in pte sicut in toto valet ꝯñia. si aũt aliter non est pꝰ eius. ideo nihil est ꝯtra regulã. ¶ Regula annexa de copulato reqrit 4ºʳ limitationes. Prima a copulato affirmatiuo: qꝛ a negatiuo nõ seqtur. vñ non valet. non soꝛ. ꝛ plato trahũt nauim. ergo soꝛ. trahit nauim. ¶ Scda. diuisiue tento. qꝛ si collectiue tenet nõ valet. vñ nõ seqtur. soꝛ. ꝛ plato trahunt nauim. ergo sortes trahit nauim. ꝛ ꝓpter hoc soluit instãtia magistri cũ arguit ꝙ non valet. soꝛ. ꝛ plato sunt numerus binarius. ergo soꝛ. est nũs binarius. Silr̄ soꝛ. ꝛ pla. ferunt lapidẽ. ergo soꝛ. fert a. lapidẽ: qꝛ in istis copulatuꝫ tenet collectiue. tenet aũt collectiue qñ inest copulatũ simul ꝛ nõ diuisim: aut qñ per signum ꝯfusiuꝫ determinat. diui

siue ꝛ o opposito mõ. ¶ Tertia. ad alterã eius ptem pncipalem: qꝛ non pncipalẽ non valet. ¶ Quarta. qꝛ consequentia est bona ipsa significante ex compositione suaꝝ partium p̃cise pimarie significantium ꝓpter suboꝛdinationem ꝛ variationem significationis.

¶ Scda regula est ista. A parte principali disiũctiue affirmatiue ad totam disiũctiuam est bonum argumẽtum: sed non ecõuerso: vt tu curris. ergo tu curris: vel tu es asinus: sed econuerso non seqtur: qꝛ non seqtur tu curris. vel tu es asinus: ergo tu es asinus aliqñ tñ tenet gratia materie. i. quãdo disiunctiua fit ex duabus partibus: q̃rum vna seqtur ad reliquam: tunc a disiunctiua ad illam partem que seqtur est bonum argumẽtum: vt tu es homo. vel tu es aial: ergo tu es animal: ꝛ tu es albus. vel tu es coloratus. ergo tu es coloratus. Ex ista regula: seqtur ꝙ a parte disiuncti ad totum disiũctum est bona consequentia: vt homo currit: ergo homo vel asinus currit.

Ista regula 4ºʳ limitationes reqrit. ¶ Prima a pte pncipali disiũctiue. qꝛ nõ seqtur asini sunt asini. g̃ oẽs hoies sunt asini vel hoies ꝛ asini sũt asini. qꝛ nõ arguit a pte pncipali. sed a parte ptis pncipalis. ꝛ h̄ tenẽdo ꝙ ly vel sit nota pncipalis. ¶ Scda ad totam disiunctiuã. qꝛ nõ seqtur. deus est. g̃ non deus est. vel deus est. dato ꝙ ly nõ. cadat in totũ. ¶ Tertia hypothetice ꝓbabilẽ. qꝛ non seqtur. ꝯtingẽter tu es. ergo ꝯtingẽter tu es: vel tu nõ es. ꝛ dato ꝙ hoc. aduerbiũ determinet totũ. ꝛ sic cessat instãtia magr̄i. ¶ Quarta est bona ꝯñia formalis ipsa sign̄te p̃cise ex cõpositione suaꝝ ptium precise pmarie sign̄tium ꝓpter suboꝛdinationẽ ꝛ variationẽ significationis. vt sepe dcm̄ est: ꝛ ecõuerso non valet nisi de mã. ꝛ h̄ est cuꝫ sit vna disiũctiua: cuius vna pꝰ pncipalis añcedit ad reliquã: tunc a disiũctiua ad ptem que est ꝯñs est bona ꝯñia formal'r: sed nõ de forma: vt tu curris: vel tu moueris. g̃ tu moueris. tu es albus: vel tu es coloratus. ergo tu es coloꝛat⁹. ¶ Regula annexa de disiũcto 4ºʳ reqrit limitationes. Prima a pte pncipali disiũcti. qꝛ a pte non pncipali nõ valet: ideo nõ seqtur. asini sunt asini. ergo asini ꝛ hoies vel equi sunt asini. ¶ Scda ad totũ disiũctuꝫ diuisiue sumptũ: qꝛ collectiue nõ valet. ideo soluit instãtia magr̄i cũ arguit ꝙ nõ seqtur: tu differs ab asino. ergo tu differs ab hoie vel ab asino: qꝛ añs est veꝝ: ꝛ ꝯñs falsum: vt pꝫ p exponẽtes. Silr̄ non seqtur asin⁹ est asinus. g̃ ille hõ vel asinus est asinus demͬstando hoiem. qꝛ tenet collectiue in oib⁹ his. ¶ Ad qd cognoscẽdũ nota ꝙ collectiue sumit qñ determinat p signũ ꝯfusiuũ vel discretũ vel relatiuuꝫ. Exẽplum pmi. tu differs a te vel a me. Exẽplum scdi. iste hõ vel asinus est asin⁹: volendo ꝙ ly iste. cadat supra totũ sbm. Exẽpluꝫ tertij. vt soꝛ. qui est hõ vel asinus est risibilis. diuisiue aũt tenet qñ nullo illoꝛuꝫ modoꝝ tenet. vt hõ vel asinus currit: tu es hõ vel asinus. ¶ Tertia affirmatiue. qꝛ negatiue nõ valet: ideo nõ seqtur asinus est asinus. g̃ nõ asinus vel homo est asinus. ¶ Quarta simp' sumptũ: vt remoueat instãtia de termino distributiuo: ꝛ termino ꝯfundẽte: ꝛ termino appellãte: ꝛ termino officiabili. Exᵐ vltimi: qꝛ nõ vꝫ: ad te currẽ se' hoiem currẽ. g̃ ad te currẽ vel nõ currẽ se' hoieꝫ currẽ. ¶ Quinta ꝯñia est bona ipsa significãte ex compositione suaꝝ partium precise pmarie significãtium ꝓpter suboꝛdinationem ꝛ variationem significationis: econtra ꝛo Nõndū

non valet nisi gratia materie sicut in disiunctiua.

¶ Tertia regula est ista: a disiunctiua affirmatiua cum destructione vnius partis ad alteraȝ partem est bona ꝯña. vt tu curris: vel tu sedes. sed tu non curris. ergo tu sedes.

Ista regula sex reqrit limitationes. ¶ Prima a disiũctiua affirmatiua: qꝛ a negatiua nõ seqtur: vñ nõ valet. nõ tu es asinus vel tu es asinꝰ: sed tu nõ es asinus. ergo tu es asinus. ¶ Scđa hypothetice ꝓbabili. qꝛ nõ seqtur. nec̃io tu es vel tu nõ es. sed nõ nec̃io tu es. ergo tu nõ es. dato ꝙ ly nec̃ium cadat in totum. ¶ Tertia cũ destructione vnius ptis. qꝛ aliter nõ valet. ideo nõ seqtur instãtia magri dicẽdo: tu es asinus vel tu nõ es asinus. ß tu nõ es asinus. g̃ tu es asinꝰ: qꝛ nõ destruitur aliq̃ pars. ¶ Quarta: ꝑncipalis. qꝛ non seqtur: tu es hõ vel hõ est asinus. ⁊ tu nõ es hõ. ſȝ nullus hõ estꝰ asinꝰ. ergo tu non es homo. tenẽdo ꝙ ly vel. sit nota ꝑncipalis. ¶ Quinta. ad alterã ptem ꝑncipalẽ: qꝛ si ad ptem nõ ꝑncipalẽ non valet. qꝛ non seqtur. tu es asinus vel tu es hõ. vel tu nõ es hõ. ſȝ nõ es asinus: g̃ tu non es hõ. ¶ Sexta ꝯña est bona ipsa significãte p̃cise ex cõpositione suaꝝ partium p̃cise ꝑmarie significãtium ꝓpter subordinationem ⁊ variationẽ significationis. vt sepe dictum est.

¶ Quarta regula est ista. A copulatiua negatiua ad disiũctiuam affirmatiuã factã de partibꝰ ꝯdictorijs copulatiue affirmatiue est bona cõsequẽtia: vt non tu es hõ. ⁊ tu es asinus: ergo tu nõ es hõ. vel tu non es asinus: ⁊ ecõuerso: ⁊ nota ꝙ copulatiua affirmatiua hẽt duo ꝯdictoria: quoꝝ vnum est copulatiua negatiua in qua p̃ponit negatio: ⁊ reliquum est vna disiũctiua facta de partibꝰ oppositis ipsius copulatiue: q̃re oportet ꝙ copulatiua negatiua ⁊ disiunctiua affirmatiua inuicẽ ꝯuertantur. verbi gratia. tu es homo: ⁊ tu es asinus: habet duo ꝯtradictoria quoꝝ vnum est hoc: nõ tu es hõ: ⁊ tu es asinus scđm vo est illud: tu non es homo: vel tu non es asinus.

Ista regula tres reqrit limitationes. ¶ Prima. a copulatiua negatiua hypothetice ꝓbabili: qꝛ si eẽt cathegorice ꝓbabilis non valeret. ideo nõ seqꝛ. nõ nec̃io tu es. ⁊ tu sedes. g̃ nec̃io tu nõ es. vel tu nõ sedes: qꝛ añs est veꝝ cum ꝯdictoriũ sit falsum: ⁊ tamẽ ꝯñs est falsum: qꝛ quelȝ ps ꝑncipalis est falsa. ¶ Scđa ad disiunctiuã affirmatiuã factã de partibꝰ oppositis. qꝛ nõ valet aliter. ¶ Tertia ꝯñtia est bona ipsa sigñte p̃cise ex ꝯpõne suaꝝ ptium p̃cise ꝑmarie sigñtium ꝓpter subordinationẽ ⁊ variationẽ significationis. ¶ Silr a disiũctiua negatiua hypothetice ꝓbabili: qꝛ cathegorice ꝓbabili nõ valet: ⁊ sic soluiꝛ instãtia magri: qꝛ nõ seqtur. nõ necessario tu es vel tu sedes. g̃ non nec̃io: tu nõ es: vel tu nõ sedes: qꝛ añs est veꝝ cum ꝯdictoriũ sit falsum: ⁊ ꝯñs est falsum. vñ nota ꝙ sp daꝛ ꝯdictoriũ ipsiꝰ copulatiue affirmatiue ⁊ disiũctiue affirmatiue p negõnẽ p̃positã: ſȝ non sp daꝛ p copulatiuã affirmatiuã factã de ptibꝰ oppositis: nisi sint hypothetice ꝓbabiles ⁊ nõ cathegorice q̃lr sunt iste. ¶ Tertia ꝯña est bona ipsa sigñte precise ex ꝯpõne suaꝝ ptium p̃cise ꝑmarie significãtium: ꝓpter subordinationẽ ⁊ variationẽ significationis. qđ dcm̃ est sepe.

¶ Quinta regula est ista. disiunctiua negatiua ad copulatiuã affirmatiuam factã de partibus oppositis disiunctiue affirmatiue est bonũ argumẽtum: ⁊ ecõuerso: vt non tu curris: vel tu sedes: ergo tu nõ curris: ⁊ tu nõ sedes: ⁊ econuerso. Et ratio: qꝛ ois disiunctiua affirmatiua habet ꝯdictorium per negationẽ p̃positã toti: ⁊ per copulatiuã factã de partibus oppositis: vt tu curris: vel tu sedes: huic ꝯdicit quelibet istarum non tu curris: vel tu sedes: tu non curris: vel tu non sedes.

Ista regula septẽ limitationes reqrit. ¶ Prima a ꝯditionali affirmatiua: qꝛ nõ seqꝛ a negatiua. nõ si tu es hõ: tu es asinus: ſȝ tu es hõ. g̃ tu es asinus. ¶ Scđa hypothetice ꝓbabili. qꝛ cathegorice ꝓbabili nõ seqtur. impoĺe est: ꝙ tu sis asinus: si tu sis hõ. ſȝ tu es hõ. g̃ tu es asinus. dato ꝙ ly impoĺe cadat supra totum. Et sic pȝ rñsio ad instãtiã magri: qꝛ nõ seqtur. nec̃io tu es aial: si tu es hõ: sed tu es hõ. ergo nec̃io tu es aial. vbi ly nec̃io in pꝰ determinet totũ: si aũt determinaret solum illã ptem: tu es aial: maior est falsa. ¶ 3ᵒ cũ positione sui añtis: qꝛ sine positione nõ seqtur: si tu curris: tu moueris. g̃ tu moueris: silr cũ positione nõ sui añtis: sed alieni nõ valet. vñ non sequiꝛ: si tu es papa: tu es sacerdos. sed tu es homo. g̃ tu es sacerdos. ¶ 4ᵒ principalis expliciti vel iplicitj: qꝛ non seqtur. si tu rides tu es letus: tu rides: sed tu es letꝰ. ergo tu rides. illud.n. non est ꝑncipale añs explicitũ. Silr non sequitur. dicẽdo. nisi tu es aial: tu nõ es homo: ſȝ tu es aial: g̃ tu non es hõ. qꝛ añs ꝑncipale implicitũ est: tu non es aial ꝓpter negationẽ implicitã in ly nisi pro si non. ¶ 5ᵒ vel sibi ꝓportionabilis: qꝛ nõ seqtur. si antixp̃s esset albus antixps eẽt coloratus: sed antixp̃s esset albus. g̃ antixp̃s esset coloratus: qꝛ minor. ⁊ ꝯclusio nõ sunt itelligibiles cũ non sint orones pfecte: sed sibi ꝓportionabiles. s. antixp̃s est albus. ¶ 6ᵒ ad positionẽ sui añtis ꝑncipalis: qꝛ nõ seqtur. si tu rides: tu rides: tu rides. si tu rides: sed tu rides: si tu rides. g̃ tu rides. ¶ 7ᵒ ꝯñtia est bona ipsa significãte p̃cise ex cõpositione suaꝝ partiũ precise ꝑmarie significãtium ꝓpter subordinationẽ ⁊ variationem significationis: vt sepe dictum est.

¶ Sexta regula est ista. A ꝯditionali affirmatiua cum suo añte ad ꝯñs eiusdẽ est bona ꝯñtia: vt si tu es homo: tu es aial: sed tu es homo. ergo tu es aial. ¶ Septima regula est ista. A cõditionali affirmatiua cum ꝯdictorio ꝯsequẽtis ad ꝯtradictorium añtis est bona ꝯsequẽtia. vt si antichristus est albus: antichristus est coloratus: sed antichristus nõ est coloratus: ergo antichristus non est albus. Et notanter dixi in ambabus regulis affirmatiua: quia de negatiua non tenent huius regule.

Ista regula totidẽ reqrit limitatiões. s. a ꝯdõnali affirmatiua hypothetice ꝓbabili cũ destructiõe sui ꝯñtis ꝑncipalis expliciti vel iplicitj ad destructionẽ añtis ꝑncipalis ꝯñtia sigñte p̃cise ex ꝯpõne suaꝝ ptiuȝ p̃cise ꝑmarie sigñtiũ ꝯña est bona tã formalr q̃ȝ de forma. ¶ Et ad instãtiã magri cũ arguit ꝙ nõ seqꝛ. nec̃io si antixp̃s est albꝰ antixp̃s est coloratꝰ: sed antixps nõ est coloratꝰ. g̃ nec̃io antixp̃s non est albus: qꝛ añs est veꝝ. ⁊ ꝯñs fłm. Diciꝛ. negãdo ꝯñaȝ: qꝛ solũ dȝ ꝯcludi illa antixp̃s non est albus: ex quo ly nec̃io nõ est ps añtis nec ꝯñtis.

sntis. ¶ Et ad instantiam specialem magistri cum arguit. q si ista sña non valet. si tu es homo necessario tu es aial: sed nō necessario. tu es aial. ergo tu nō es homo: qꝛ sñs est falsuꝫ. vt patet: ꝛ añs verum. pro secunda parte patet: qꝛ ꝯtradictorium est falsuꝫ. pro pᵐa parte ꝓbaꝭ. tu es aial. si tu es homo necessario. ergo si tu es homo necessario tu es aial: tenet ꝯsequētia a ꝯuertibili ad ꝯuertibile. ¶ Rñdet magister dubitādo: an sña valeat: an nō: qꝛ distinguit. an ly necessario sit pars añtis vel ꝯñtis. si antecedētis: negat ꝯñaꝫ: qꝛ non seqtur oppositum ꝯñtis. sed dꝫ sic sumi: sed tu nō es aial. ergo tu non es homo necessario. ꝛ tunc ꝯceditur ꝯsequētia: sed negaꝭ minor. Si ꝟo sit pars ꝯñtis. concedo ꝯñam: sed negaꝭ conditionalis: qꝛ equiualet huic ꝯditionali false. si tu es homo: tu es aial necessario. ¶ Et tunc ad argumētum negaꝭ ꝯñtia. qꝛ non ꝯuertiꝭ ille ꝓpōnes: cum in pᵐa ly necessario sit pars añtis. in scḋa ꝟo sit pars cōsequētis. Et sic pꝫ solutio ad argumētum. ¶ Aduerte tñ q si qd diminute locuti sumus in his consequētijs: diffuse dicemus contra ꝯsequentias. ꝛ adhuc diffusius in tractatu nostro quē fecimus supra ꝯñtias Strodi: ad quem recurre si placet. ¶ Et sic est finis huius tractatus.

¶ De ꝓbationibus terminoꝝ tractatus icipit.

Qualiter ꝓpōnes illatiue ꝓbenꝭ p̄senti doctrina dignoscitur satis plene. Et pᵐo nāqꝫ a resolōne est inchoāduꝫ qua indefinite ꝑticulares ꝛ singulares de sb̄to non ꝓnoīe demr̄atiuo rōnabiliter inferunꝭ. Quelibet ergo talis est taliᵗ inferēda: vt pro añte sumanꝭ duo demr̄atiua: in quoꝝ pᵐo predicetur predicatū resoluēde: ꝛ in scḋo sb̄m: verbi grā: homo currit: sic resoluitur: hoc currit: ꝛ hoc est hō: ergo hō currit. Exēplum in obliquo: vt hoīs est asinus: huiꝰ est asinus: ꝛ hoc est hō: ergo ꝛc̄. Et ita in alijs casibus singularis numeri dicaꝭ. Exēpluꝫ in numero plurali: vt hoīes currūt: hi currūt: et hi sunt hoīes: ergo ꝛc̄. Exēplum in obliquo: vt aliquoꝝ ꝯdictorioꝝ alterum est verū. Hoꝝ alteruꝫ est veꝝ: ꝛ hec sunt ꝯdictoria: ergo ꝛc̄. ꝛ ita dicaꝭ in alijs casibꝰ: ita q semp prima demonstratiua sit eiusdē casus cū resoluēda. Secunda ꝟo ꝯtinue in recto sumaꝭ. Sed ꝓpositiones de verbo ampliatiuo eodē modo ꝓbantur excepto hoc q scḋa demonstratiua debet esse de verbo disiūcto verbi substantiui de presenti ꝛ eiusdē de p̄terito vel futuro aut alterius. verbi grā. homo currebat: sic resoluiꝭ: hoc currebat: ꝛ hᵒ est vel erat homo: ergo ꝛc̄. Item hō disputabit: hoc disputabit: ꝛ hoc est vel erit homo: ergo ꝛc̄. ita q ꝟbum substantiuum sumptū scḋo loco sit semp consimilis tēporis cū verbo resoluende ꝓpositionis. Sed qñ ꝓpositionis resoluende verbum ꝓncipale est ly pōt ꝯtingit incipit vel desinit. Scḋa ꝓpositio erit de scḋo verbo ꝯsimili: vt homo potest esse albus: hoc pōt esse albuꝫ: ꝛ hoc est vel potest esse hō: ergo. Item album incipit eē nigrum: hoc incipit esse nigrū: ꝛ hoc est vel incipit esse album: ergo: ꝛ ita dicatur in plurali: vt prius. ¶ Modus consimilis est tenēdus in ꝓpositionibꝰ de extremo copulato vel disiūcto: vt hō vel asinus currit. si totum disiūctuꝫ est sb̄m resoluatur sic: hoc currit: ꝛ hoc est homo vel asinus: ergo. Si autē pᵐa pars fuerit sub̄m sic resoluiꝭ: hoc vel asinus currit: ꝛ hᵒ est hō: ergo. Et ita dōm in illis de copulato ꝛ ꝯditionato subiecto: vt hō ꝛ asinus currit. Propositio si est impossibilis est falsa. Iteꝫ est dōm de particulari et singulari resolubili affirmatiua sicut idefinita: vt aliqs homo disputat. soꝛ. currit. Sed ꝑticularis vel indefinita negatiua hēt duplicē modum ꝓbādi. Primus dictus est: vt hoc nō currit: ꝛ hoc est hō: ergo homo non currit: vbi aūt videaꝭ q iste modus non deseruiat sumaꝭ ꝯdictoriū illius: vt chymera nō currit. Hec idefinita probari non pōt per duo demōstratiua: qꝛ semp scḋa eēt falsa. s. hoc est chymera. ideo ad veritatē vidēdam istius sumaꝭ ꝯdictoriū. s. oīs chymera currit: ꝛ qꝛ hec est falsa: ideo illa est vera. Cōsilr est dōm in adverbijs: vbi sb̄m fuerit aduerbiuꝫ hñs termi num ifra se: vt aliqñ tu es: nunc tu es: ꝛ nūc es aliqñ: ergo. Item heri tu fuisti: tūc fuisti: ꝛ tūc est vel fuit heri: ergo. Item ante. a. tu disputabis: tūc tu disputabis: ꝛ tūc est vel erit ante. a. ergo. item alicubi tu es: ibi tu es: ꝛ ibi est alicubi: ergo: ꝛ ita de p̄terito ꝛ futuro dicaꝭ: vt dcm̄ est in tpali. Ex p̄dictis infero q ēt ꝓbāde sunt ꝓpōnes indefinite ꝛ ꝑticulares de verbo substantiuo presentis tēporis: ꝛ de p̄dicato participio: sicut ꝓpositiones de verbo ꝓncipali illius participij. Uolo dicere q ita probāda est hec resolubilr. Adam est preteritus sicut illa. Adam fuit: ꝛ illa: antichristus est futurus: sicut illa antichristus erit: vt hoc erit: et hoc est vel erit antichristꝰ: ergo antichristus est futurus. Aliquis homo est interfectus: hoc est interfectum: ꝛ hoc est vel fuit aliqs hō: ergo ꝛc̄. Iteꝫ soꝛ. est potēs esse hoc est potēs esse: hoc est vel pōt esse soꝛ. ꝛc̄. ¶ Iuxta p̄dicta seqtur veritas multaꝝ ꝓpositionum. Prima est illa. Senex erit puer: probaꝭ hoc erit puer ꝛ hᵒ est vel erit senex: ergo ꝛc̄. Demr̄ando vnuꝫ qui est puer ꝛ erit senex. ¶ Scḋa ꝓpositio puer fuit senex: probaꝭ. hoc fuit senex: ꝛ hoc est vel fuit puer: ergo demr̄ando vnū senem. ¶ Tertia ꝓpositio: albū fuit: quando non fuit albū: probaꝭ ꝛ

pono q tu sis albus: et continue ante hoc fueris niger: illo posito hoc fuit quādo nō fuit album et hoc est vel fuit albū: ergo etc. ¶ Quarta ppositio: pater erit qn̄ non habebit filium neqꝫ filiam: probat: hoc erit qn̄ non hēbit filium neqꝫ filiam: et hoc est vel erit pr: ergo demōstrando vnum patrē qui remanebit post mortem filioꝝ: et filiarū. ¶ Quinta ppositio: aliquo maiori te et quolꝫ minori tu es minor: probat. isto tu es minor demōstrando vnum maiorē te: et iste est maior te et quolibet minori te: ergo etc. ¶ Sexta ppositio aliquo minori te: et quolibet maiori te tu es maior: pbat. isto tu es maior demōstrando vnum minorē te: et hoc est minus te et quolibet maiori te: ergo etc. ¶ Septima ppositio albū potest esse nigrū: probat hoc potest esse nigrum demōstrando te et hoc est vel potest esse album: ergo etc. Et ita probat. ista. Sedentem possibile est currere. ¶ Octaua ppositio. Uerū est q mundus non fuit: probat. hoc est q mundus non fuit demōstrando illam: tu es: et hoc est verum: ergo etc. ¶ Nona ppositio. Necessarium est q deus nunqꝫ erit: probat. hoc est q deus nunqꝫ erit demōstrando celum: et hoc est necessarium: ergo etc. ¶ Decima ppositio. Possibile est q nihil fuit et quod nihil erit. Probatur hoc est q nihil fuit et qđ nihil erit demonstrando instans presens: et hoc est possibile: ergo etc. ¶ Undecima propositio. Candela lucens est extincta probatur: hoc est extinctum demonstrando candelam iam extinctā que prius fuit lucens: et hoc est vel fuit candela lucens: ergo etc. ¶ Duodecima ppositio: viuum est mortuū. Probatur. hoc est mortuum demonstrādo. Adam et hoc est vel fuit viuum: ergo etc.

Notandum pᵐ **Aduerte** p circa titulum huius tractatus qui dr̄ de pbationibꝰ terminoꝝ. Et p circa ly pbationibus: q2 pbare ppositionē est veritatē eius ondere. Improbare vero est falsitatem ondere vel demōstrare. In gn̄ali aūt vnus est modus pbandi ppōnem esse verā vel falsam. s. ex pmario eius significato: si pmariū eius significatum est veꝝ: ergo ipsa est vera et ecōtra: vel pmarie significat sicut est ergo est vera: falsitas vero per oppositū. In speciali vero 4ʳ ↄtingit probare ppōnem: aut a priori si cām hꝫ ex qua seqtur eius pmariū sigtum: vt hō currit pbat a priori sic: q2 hꝫ volūtatem currēdi et nō impedit. A posteriori aūt per suū inferius: vel per aliquā veritatē aut per aliquā cām sue veritatis vt homo currit pbat a posteriori per illā: q2 ille homo currit: g homo currit aut ex opposito. s. ex ↄdictorio: capiendo oppositum ↄdictorium pbando ipm esse falsum: quo facto seqtur ppōnē quam volueris esse verā iuxta pmū pn̄ᵐ aut ab equo probando p suas exponētes vel descriptionē vel aliqđ ↄuertibile magis notū: vt pbando q ois homo est risibilis p hoc q homo est risibilis et nihil est hō qn illud sit risibile

ergo etc. Aliqn̄ aūt vnus modus probādi efficacior vel facilior altero est. ¶ Aduerte 2° circa ly terminoꝝ q variatio ppōnis ortum sumit a terminis: quotuplices enim sunt termini totuplices sunt ppōnes. Terminoꝝ autem alij mediati: alij imediati. Termini imediati sunt termini simplices nō resolubiles in aliqđ aliđ: vt pnomina demonstratiua singularis numeri: vt ego ipse iste hic et is: et aduerbia demonstrādi: vt nunc tunc hic ibi: et hoc verbum est pn̄tis tpis: dicunt autē imediati: q2 carent medio per qđ possint pbari tanqꝫ p notius: q2 nullus terminus est notior istis. Mediati vero sunt termini resolubiles in aliqđ aliud: vt termini cōes: et breuiter oēs pter supradictos de qbus abunde dcm̄ est in summulis. Termini mediati diuidunt: q2 alij sunt resolubiles: vt termini cōes: puta vt nomina verba pticipia aduerbia būtia sigta inferiora. Alij sunt exponibiles: vt signa vl̄ia dictiones exclusiue exceptiue et sic de alijs: rōne quoꝝ ppōnes exponibilr̄ pbantur. Alij sunt officiabiles: vt termini imitātes ad sensum cōpᵐ rōne dicti: vt termini modales et ↄcernētes actū mētis determinātes dcm̄ vel orōnem infinitiuā. ¶ Alij sunt descriptibiles: vt termini ↄcernētes actum mētis determinātes incōplexū verbale. Alij būt cām veritatis: vt incipit et desinit et ablatiuus in ↄn̄a: ↄsilr̄ ppō diuidit: q2 alia est imediata q̄ nō hꝫ mediū p qđ possit pbari alia mediata. s. que hꝫ mediū p qđ possit pbari: et mediata qntuplex est. s. resolubilis exponibilis officiabilis descriptibilis et būs cām veritatis. de qbus per ordinē vidēdum est.

Propositio resolubilis est triplex. s. idefinitiua pticularis et singularis de non tmīo demōstratiuo. Dicit aūt hec pbatio resolutio quasi retro solutio: q2 est resolutio in pncipia que sunt retro. Hec aūt resolutio fit per duo demōstratiua in quoꝝ pmo predicatur pdicatum ppositionis resoluēde: in scđo vero predicatur subiectū eiusdē vt homo currit: sic resoluit: hoc currit et hoc est homo: ergo homo currit.

Rn̄dus Notandum pᵐ **Circa istum** tractatū sunt aliqua notāda. ¶ Primum est q pbare ppōnem: vt istā: homo currit: est ondere eius veritatē: improbare aūt est ondere eiꝰ falsitatē: hoc aūt pōt duplr̄ fieri qꝫtū spectat ad ppositū. s. vel gn̄alr̄ vel specialr̄. Si gn̄alr̄ vnus erit modus oīum. s. vt dicat eius pmarium et adequatū significatū est veꝝ: igit ipsa est vera: vel est falsum: igit ipsa est falsa. Si aūt specialr̄ hoc fiet vno modoꝝ infra dicēdoꝝ.

Notandum 2ᵐ ¶ Scđo notādum q titulus tractatꝰ potest duplr̄ intelligi. Uno mō sic. incipit tractatꝰ de pbationibus terminoꝝ. i. ppositionū que termini sunt: et vere pbantur vel improbant: ex quo sunt vere vel false. Alio mō intelligit sic. de pbationibꝰ terminoꝝ. s. incōplexoꝝ: non q2 termini incōplexi pse probent vel improbent: ex quo nō sunt veri vel falsi: sed q2 sm alium et aliū terminū mediatū. i. pbabilem denotantem ppōnem sumit alia et alia ppositionis probatio: vt infra pꝫ.

Notandum 3ᵐ ¶ Tertio notādū q ois ppositio: aut est mediate. i. pbabilis vt esset ista: hō est aīnus: et homo est aīal: vel imediate. i. improbabilis 2 et est ois illa: et solū illa que est de verbo substātiuo: aut de verbo potest personalr̄ sumpto cum pnoīe demr̄atiuo: vt h̄ est: vel hoc pōt esse. Si mediata aut est negatiua aut affirmatiua: si pmum. pbat per affirmatiuā. Si scđm. hoc duplr̄: q2 aut ē hypothetica aut cathegorica. Si hypothetica iteꝝ duplr̄ q2 aut est pbabilis cathegorice aut hypothetice. Si pmum pbat sm exigētiā pmi termini mediati denotantis ipsam exēplū. nectio tu es: vel tu non es: ista est hypothetica pbabilis cathegorice rōne de ly necessario exponibilr̄: vt infra pꝫ. Si vero sit hypothetice pbabilis: aut est ↄditionalis aut copulatiua aut disiunctiua. Si ↄditionalis pbat sic. oppᵐ ↄn̄tis indicatiue sumptum est

ptum est aptum natū repugnare añti:igitur:ipsa est ve/
ra. Si copulatiua: pbaꝛ sic. quelibet ps pncipalis est ve/
ra:igiꝛ ipsa est vera:si disiunctiua pbaꝛ sic vna pars pnci
palis est vera:igiꝛ ipsa est vera:si aūt ppositio sit cathego
rica pbatur vno istoꝝ modoꝝ infra positoꝝ.s.aut resolu
biliter:aut exponibiliter:aut officiabiliꝛ:aut descriptibiliꝛ
No^m 4^m aut p casus veritatis. ¶ Ultimo sunt notāda quedā fa/
cientia ad ppositū infra per totū pmum. pbatio ppositi/
tionis sempꝫ incipe a pmo termino mediatomō a pmo
ſm situꝫsed a pmo termino denoiante ppōnem. Exēplū.
pbatio istius:hoiez currere est possibile:non dꝫ incipe a
ly hoiem:sed a ly possibile:ex quo ista denoiaꝛ modalis:
sed sensu cōposito. ¶ Scdo notādum q̄ ois cathegorica
affirmatiua de relatiuo referēte añs non ↄfusum equalꝫ
copulatiue. Exēplum. ista. aliqd est qd̄ non est aial. equi
ualet huic:aliqd est hō:⁊ id non est aial. ¶ Tertio notā/
dum q̄ qñ vnum nomē regitur ab alio:⁊ postponiꝛ ei:⁊
sunt termini cōes si eis daꝛ supposito ab aliquo tertio ſp
dabitur ↄfūs suppositio vtriusqꝫ:exēplum dicendo:quilꝫ
asinus hois est aial hois:tam ly hois q̄ꝫ ly asinus stat di/
stributiue:⁊ tam ly hois q̄ꝫ ly aial:stat ↄfuse tm̄:dixi pmo
si sint termini cōes ppter istam ⁊ ↄsiles: quilibet asinus
soꝛ. currit:vbi ly asinus distribuiꝛ:⁊ ly soꝛ. non. dixi scdo:
si dictio recta postponaꝛ:q2 si non:nō opꝫ:vt si dicaꝫ:cu/
iuslibet hois asinus currit:stat ly hois:distributiue:⁊ ly
asinus ↄfuse tm̄. ¶ Tertio dixi:si eis daꝛ suppositio a ter
tio:q2 in ista:tu es differens ab hoie. ly differens:stat de/
terminate:⁊ ly hoie. distributiue. ¶ Quarto notāduꝫ q̄
omnia pbatio ppōnis bona debet reduci vltimate ad re
ↄ magi/ solubiles ⁊ ad imediatas. ¶ Sed arguiꝛ ↄtra magistruꝫ:
strum ⁊ pmo sic quelibet istaꝝ.s. isti currūt:homo est hō:est in/
ar. p. definita affirmatiua:⁊ tn̄ non sunt resolubiles: igiꝛ ↄtra
eum:pꝫ ↄñtia cum maiori:q2 in illis subijcitur terminus
cōis sine signo:ex quo ly. isti. est terminus cōis per ipsuꝫ:
⁊ minoꝛ pbatur:q2 nō videꝛ quō prima habeat resolui:
q2 ibi esset nugatio.i. inutilis repetitio:vt si dicaꝛ: iste est
homo:⁊ iste est homo:igiꝛ hō est homo. ¶ Scdo arguiꝛ
Ar 2° sic. iste ⁊ ↄsimiles.s. iste homo albus icipit currere in hac
domo tu es:sunt resolubiles:⁊ tn̄ sunt de pnomine demō
stratiuo singularis numeri:igiꝛ ↄtra eum dicētem tales
esse imediatas:pꝫ ↄñtia:cū minori ⁊ maioꝛ pbaꝛ:q2 dato
q̄ iste nō resoluanꝛ:seqꝛ q̄ duo ↄdictoria sunt simul fal
sa:⁊ pbatur ↄñtia:⁊ capio istā:iste hō albus incipit cur/
rere:⁊ iste hō albus non icipit currere que sunt ↄdictorie
⁊ dicas q̄ pma non pbatur rōne de ly iste homo albus:
sed rōne de ly incipit ⁊ arguiꝛ q̄ iste sunt simul vere:⁊ po
no q̄ soꝛ. currat curret ⁊ cucurrerit:⁊ nō sit albus:sed im
mediate post erit albus tunc ista est vera:iste homo alb⁹
non incipit currere:vt pꝫ ex casu ⁊ ista siliꝛ esset vera:iste
hō albus incipit currere:pbādo rōne de ly incipit:q2 iste
homo albus nūc nō currit:⁊ iste hō albus imediate post
argū 3° hoc curret:vt pꝫ igiꝛ ⁊c̄. ¶ Tertio arguiꝛ ↄtra modū re
soluēdi:q2 non sequitur:hoc est hō demōstando aial cōe:⁊
hoc est asinus:igiꝛ homo est asinus. Item nō seqꝛ:hoc
est pater:demōstata diuina essentia:⁊ hoc est filius:igiꝛ pa
ter est filius:q2 añs in illis est veꝝ. ⁊ ↄñs falsum:⁊ tn̄ ar/
argū 4° guitur p resolutionē:igitur ⁊c̄. ¶ Quarto arguiꝛ sic:iste
ↄñtie non valent:hoc erit album demōstato vno nigro qd̄
erit albū:⁊ hoc est vel erit nō album:igiꝛ non album erit
albū. Similiꝛ hoc erit veꝝ:demōstata illa:tu dormis: ⁊ h
est vel erit aliud a vero:igiꝛ aliud a vero erit verum:⁊ tn̄
arguiꝛ ſm modum Pauli:igiꝛ ille modus est malus:pa/
tet ↄñtia:cum minori ⁊ maioꝛ pbaꝛ:q2 añs in illis est ve
rum:vt pꝫ:⁊ ↄñs falsum:qd̄ pbatur:⁊ capio oppositum
istius:non albuꝫ erit albū qd̄ est hoc:nihil non albū erit
album:⁊ arguiꝛ sic:ista negatiua est vera:igitur illa affir
matiua falsa:pꝫ ↄñtia. ⁊ añs pbatur sic:tm̄ albuꝫ erit al
bum:igiꝛ nihil non albū erit album. pꝫ ↄñtia iteꝝ ab ex/
posita ad exponētem:⁊ añs est verum:igiꝛ ⁊ ↄñs:q̄ añs
sit veꝝ pbatur sic:oē qd̄ erit album est vel erit albuꝫ igiꝛ
tm̄ album erit albū:pꝫ ↄñs ab vli ad suam exclusiuam:⁊
añs est veꝝ:igitur ⁊ ↄñs:simili mō arguiꝛ de scda ↄñtia.
Idem etiā dicaꝛ de istis:hoc curret:⁊ hoc est vel erit non
currens igiꝛ non currens curret:iste pōt esse rex:⁊ iste est
vel potest esse non rex:igiꝛ non rex pōt esse rex. ¶ Quin argū 5°.
to arguiꝛ sic:ista ↄñtia nō valet:per istum habitū tu deci
peris:⁊ iste habitus est vel erit scientia:igiꝛ per scientiaꝫ
tu decipis:⁊ tamen arguiꝛ ſm magistrū:igitur ⁊c̄. patet
ↄñtia:cum minori ⁊ maioꝛ pbatur:q2 añs est veꝝ ⁊ ↄñs
falsum:q̄ antecedēs sit veꝝ pbaꝛ: ⁊ pono q̄ tu habeas
in mēte habitum istius ppōnis. soꝛ. est. per queꝫ credas
firmiter q̄ soꝛ. sit. ⁊ pono q̄ te sic credēte deus annihila/
bit soꝛ. ⁊ seqꝛ q̄ añs est verum.s. per istum habituꝫ:tu
decipieris:q2 per istum qñ soꝛ. non erit credes ipsum eē:
⁊ iste habitus est vel erit sciētia:q2 est:⁊ q̄ ↄñs sit falsum
etiam patet:q2 nemo per sciaꝫ decipieꝛ:vt pꝫ. ¶ Ad pri Ad p^m
mum rñ. q̄ non est de intentione magistri q̄ ois indefini/ dꝛ
ta sit resolubilis:vt pbat argumētuꝫ de illis duabus in/
definitis assumptis:dicitur tn̄ q̄ quelibet istaꝝ est media
ta ⁊ pbabilis:pma enim inferꝛ ex multis singularib⁹ sic:
iste currit ⁊ iste currit:igiꝛ isti currunt:⁊ secūda infertur
ex vna singulari sic:iste est homo:igiꝛ homo est hō:per il
lam regulam ↄñtiaꝝ:ab inferiori affirmatiue ⁊c̄. ¶ Ad Ad 2^m
2^m similiter dicꝛ q̄ non intendit magister q̄ ois ppositio
in qua est demōstatiuum nō sit resolubilis:sed q̄ ois ista in
qua est demōstatiuum simpliꝛ seu solitarie sumptū:vt esset
ista:hoc est:vñ quelibet istaꝝ est resolubilis:talis hō cur
rit:iste hō albus incipit currere: ⁊ ista domo tu es:pma
enim sic resoluiꝛ:iste currit:⁊ iste est talis homo:igiꝛ ⁊c̄.
⁊ secunda resoluiꝛ sic:iste incipit currere:⁊ iste est vel ici/
pit esse iste hō albus:igitur ⁊c̄. ⁊ tertia sic. ibi tu es: ⁊ ibi
est in hac domo:igiꝛ in hac domo tu es. ¶ Ad 3^m dꝛ q̄ il Ad 3^m
la argumēta petunt aliam difficultatē: tn̄ pro nunc dꝛ q̄
iste modos resoluendi non est gñalis:sed fallit in vno ca
su.s. qñ per demōstatiuum demonstraꝛ:sicut est in pmo ar/
gumēto vbi demonstraꝛ aial cōmune:qd̄ est multa:q2 asi
nus ⁊ bos ⁊c̄. quoꝝ vnum non est aliud:⁊ siliꝛ in 2° argu/
mento vbi demōstraꝛ essentia diuina. Sed si qs velit mo
dum gñalem resoluēdi inferat ex illis resoluētibus vnaꝫ
de ly qd̄ est. Sicut si dicamus:hoc est pr̄:⁊ hoc est filius:
igiꝛ illud qd̄ est pater est filius. ¶ Ad 4^m dꝛ de intentio/ Ad 4^m
ne magistri in. 36. argumēto pmi dubij. ⁊ Strodi in suis
ↄñtijs q̄ ibi non arguiꝛ a resoluētibus ad resolutam: idō
nō mirum:si añs sit veruꝫ ⁊ ↄñs falsum:vnde resoluētes
istius nō album erit albū:sunt iste hoc erit albuꝫ: ⁊ h est
vel erit aliqd qd̄ non est vel erit albū vbi ly nō neget totū
disiunctū:seu ⁊ hoc est vel erit aliqd qd̄ nec est nec erit al
buꝫ:vbi scda resoluens semp est falsa. Pro declaratione
aūt huius suppono q̄ nota negationis infinitans termi/
num negat cum eo mō quo inuenit. Exēplum. dicēdo. hō
est aial. ly homo. stat pro eo qd̄ est solum: ideo si dicam:
non hō est aial:sensus erit:aliquid qd̄ non est hō est aial.
Siliꝛ dicēdo:hō erit alb⁹. stat ly hō pro eo qd̄ est vel erit:
ideo dicēdo:nō homo erit albus:ly nō negabit ly homo:
eo mō quo inuenit ampliatū ⁊ subordinaꝛ huic:aliquid
qd̄ non est vel erit hō erit album:vbi ly non. neget disiun
ctum sic q̄ ↄuertaꝛ cum illo copulato de partibus oppo
sitis.s. aliqd qd̄ nec est nec erit hō erit album. Isto stante
pꝫ q̄ ista ppositio:nō album erit albū:ex quo ly albū sta
bat disiūctim pro eo qd̄ est vel erit:⁊ negaꝛ a tali negatio
ne est falsa:⁊ sensus suus est q̄ aliqd qd̄ nō est vel erit al
bum seu qd̄ nec est:nec erit album erit albū ⁊ sic resoluē

tes erunt iste: vt p3 supra: hoc erit albũ: ꝛ hoc est vel erit aliqd qd nec est: nec erit album: quaꝝ scda est falsa. Silr di de ista. aliud a vero erit veꝝ: ꝙ ipsa est falsa: qꝛ ex quo ly aliud distribuit ly vero: eo modo quo inuenit: ꝛ iuenit ipm ampliatum distribuit ipm ampliatu3: ꝛ sensus est ꝙ id qd est vel erit aliud ab eo qd est vel erit veꝝ erit verũ qd est falsum: ꝛ tunc p3 solo argumẽti: qꝛ di ꝙ illa nõ bñ resoluebat supra: sed sic o3 resolui: hoc erit veꝝ ꝛ hoc est vel erit aliud ab eo qd est vel erit veꝝ: vbi scda exponẽs est falsa: qꝛ ex illa seqtur falsum: seqtur. n. B vel erit aliud ab eo qd est vel erit veꝝ demrata ista: tu dormis: ꝛ B idẽ est vel erit: veru3 igitur hoc erit aliud a seipso. Silr di de ista non currẽs curret: ꝛ non rex põt esse rex: ꝙ iste sunt false ꝛ resoluit sic: hoc curret hoc est vel erit aliqd qd nõ est vel erit currens: igitur ꝛc. Silr hoc põt esse rex ꝛ hoc est vel põt esse aliqd qd non est vel põt esse rex seu qd nec est: nec põt esse rex: igit ꝛc. vbi scda exponens semper est

Ad 5ᵐ falsa. ¶ Ad vltimum di ꝙ ista est vera per habitum scie per sciam: aut per veritate3 tu deciperis: qꝛ ly sciam stat ampliatiue: vnde qꝛ ide3 habitus est pmo scia in isto casu: ꝛ deinde error istud non est incõueniens: non tñ conceditur: ꝙ tu decipis per sciam: vt p3 supra in appellationibus: qꝛ ista significat ꝙ tu decipis per habitum qui erit scientia qñ deciperis p illud qd est falsum: vt p3. ¶ Sed

Ↄ rñsionem ad 2ᵐ argᵐ instatur contra solutionẽ secundi argumẽti: ꝛ ↄtra modu3 pbandi ibi positum arguit forti argumẽto: qꝛ eo dato seqtur duo ↄdictoria esse simul vera: qd pbatur: ꝛ capio ista3: in hac domo tu es: ꝛ i hac domo tu nõ es: ꝛ argr sic: ista sũt simul vera dato isto mõ: ꝛ ista sunt ↄdictoria. igit ꝛc. patet ↄñtia cum minori: qꝛ pma est singularis affirmatiua: ꝛ scda sua negatiua: ꝛ maior pbat: supposito ꝙ tu ꝛ plato sitis in hac domo: ꝛ ꝙ quilibet locus ꝓprius: ꝛ etiam quilibet locus cõis sit locus: isto stãte p3 veritas pme. s. in hac domo tu es: ꝛ secunda pbatur sic: vbi plato est tu nõ es: sed in hac domo plato est igit in hac domo tu non es: patet consequẽtia: ab inferiori ad suum supius negatione postposita ꝛ cu3 debito medio: vel sic: ꝛ melius ibi tu non es: demõstrato loco proprio platonis: ꝛ ibi est in hac domo: igit in hac domo tu non es. Sed forte negabitur ista: vbi plato est tu non es: qꝛ dicit ꝙ vbi plato est tu es: qꝛ in hac domo vbi plato est tu es: ideo pbat ista sic: in loco in quo plato est tu non es: igit vbi plato est tu nõ es: p3 consequẽtia: qꝛ ly vbi non significat nisi in loco in quo: ꝛ antecedẽs probat sic: in loco ꝓprio in quo plato est: tu non es: sed ois locus ꝓprius in quo plato est: est locus: igit in loco in quo plato est tu nõ es: patet ↄñtia: ab inferiori ad suum supius negatione postposita cum debito medio. ¶ Ad hoc rñdeo ꝙ iste sunt simul vere vt pro-

Rñsio bat argumẽtu3. Sed dicit ꝙ nõ sunt ↄdictorie nisi apparenter: ꝛ cum dicitur ꝙ vna est singularis affirmatiua: ꝛ alia est sua negatiua ꝛc. posset dici ꝛ bene ꝙ non sunt singulares nisi in voce aut in scripto: tñ teneat oppositum ꝛ dicat ꝙ non semp singularis affirmatiua ꝛ singularis negatiue sunt ↄdictorie sicut in ꝓposito. Sed tu dices: vbi erit hoc ꝛ vnde ꝓuenit. Rñ ꝙ quãdo per subiectum singularis demonstrat vna res habens partes pro quaru3 qualibet vel multis põt pdicatum talis singularis verificari de suo subiecto tunc singularis affirmatiua ꝛ negatiua non ↄtradicent nisi negatio pponatur toti: vnde qꝛ ad hoc ꝙ in hac domo tu sis sufficit ꝙ i vna quauis parte huius domus tu sis: ꝛ silr ad hoc ꝙ in hac domo non sis sufficit ꝙ in vna parte huius domus non sis: hinc est ꝙ iste non sunt ↄtradictorie: sed bene iste erunt contradictorie: in hac domo tu es: ꝛ non in hac domo tu es. Silr iste non ↄtradicunt: ibi tu es: ꝛ ibi tu non es: nec iste. sup a. plano tu moueris. ꝛ super. a. plano tu non moueris: nec iste: heri tu fuisti: ꝛ heri tu non fuisti: nec iste: tunc tu fui: ꝛ tunc tu non fuisti: demõstrato vno tempore: similr in. a. hora tu fuisti. ꝛ in. a. hora tu non fuisti: sed in omnibus op3 preponere negationẽ. ¶ Sed aduerte ꝙ nõ de- Notandum
bet concedi ꝙ per a. horã tu fuisti: ꝛ per a. horam tu non fuisti: qꝛ iste multum differũt. s. per a. hora3 tu fuisti: ꝛ in a. hora tu fuisti: qꝛ ad hoc ꝙ pma sit vera reqrit ꝙ tu fueris per quãlibet ptem a. hore: sed ad hoc ꝙ scda sit vera: sufficit ꝙ in vna parte vel instãti intrinseco illius tu fueris: vnde ↄcedimus cõiter ꝙ instans fuit in sua hora: ꝛ tñ nõ fuit per suam horã. Ex his poteris multa pulchra inferre: que tu ↄsidera. ¶ Sed hic sunt due petitiones. pri- Petitio pᵃ
ma quãta est. ista isti currunt. ¶ Ad hoc sunt q̃tuor mo-
di rñdendi: pmus est Ocham qui dicit ꝙ hec est singula- Rñsio. pᵃ
ris: contra qd potest argui multipliciter ꝛ pmo sic subiectum istius ꝓpositionis supponit pro multis ꝛ cõmuniter: igitur ista non est singularis: p3 consequẽtia: ꝛ antecedens est notum. Scdo sic. nulli singulari põt congrue addi signum distributiuum: sed isti congrue addit signu3 distributiuu3: igit ista non est singularis: patet consequẽtia: ꝛ añs probatur: qꝛ non cõgrue dicimus: ois sor. currit: ꝛ congrue dicimus: oẽs isti currunt. Tertio ꝛ fortius sic: si ista est singularis detur sua indefinita: ꝛ non poterit
dari. ¶ Scdus modus est quorũdam dicẽtium ꝙ ista est Rñˢ 2ᵃ
vlis: contra quos arguit duplr. Primo sic. hic non subijcitur terminus cõmunis signo vli determinatus: igit ista non est vlis: p3 ↄñtia: ꝛ añs est notum. ¶ Scdo sic. si ista sit vlis: quero que sit sua singularis: ꝛ sua indefinita vel
particularis: ꝛ non poterit dari. ¶ Tertius modus re- Rñsio. 3ᵃ
spondendi est magistri in obiectionibus dicẽtis ꝙ ista est indefinita: qꝛ ois ꝓpositio in qua subijcitur terminus cõmunis sine signo est indefinita: ista est hõ: igitur est indefinita: tenet ↄñtia cum maiori. ꝛ minor etiam p3: qꝛ pronomen pluralis numeri est terminus cõis. ¶ Contra hoc Ↄ rñsiones
arguit duplr: pmo sic. si ista esset indefinita: ipa posset ha- argr pᵒ.
bere particularẽ secum ↄuertibilem: sed non h3 neqꝫ habere põt: igit non est idefinita: tenet ↄñtia cum maiori et minor pbatur: qꝛ da tu oppositu3. s. ꝙ hẽat: ꝛ assigna mi
hi illam. ¶ Scdo arguit sic. si ista esset indefinita sbm sta- Ar 2ᵒ.
ret determinate: ꝛ sub eo liceret descẽdere disiunctiue: s3 non licet: igit non est indefinita: patet consequẽtia: ꝛ añs est verum: igitur ꝛ ↄñs. ¶ Forte dicit ꝙ licet descendere sic. isti currunt: ꝛ isti sunt oẽs isti: igitur iste currit vel iste currit ꝛc. ¶ Sed ↄtra. qꝛ ex hoc non seqtur ꝙ liceat descendere disiunctiue: ꝛ ꝙ subiectum illud stet determinate: qꝛ tunc dicimus ꝙ aliquis terminus stat determinate qñ sub eo licet descendere disiunctiue ꝛ a ↄuerso ascẽdere vt patet supra: sed hic licet liceat descẽdere: non tamẽ ascẽdere: igitur non stabit determinate: tenet ↄñtia cum maiori ꝛ minor pbatur: qꝛ non seqtur: iste currit: vel iste
currit ꝛc. igitur isti currunt. vt p3. ¶ Ideo rñdetur aliter Rñˢ 4ᵃ
ponẽdo istam ↄclusione3. s. ꝙ data ꝓpositio vel est simul singularis ꝛ indefinita: vel est nullius quantitatis: cuius
credo sm esse melius. ¶ Pro cuius declaratione nota ꝙ Nõndũ
cum in mente non sint ꝓnomina: eo ꝙ pronomen ponitur loco ꝓprij nominis sm grãmaticos ista vocalis: isti currunt: non subordinatur huic: isti currũt: aut huic: quilibet istoꝝ currit: sed si per ly isti: demonstretur sor. ꝛ pla. ista subordinatur vni cathegorice de subiecto copulato facto ex duobus terminis discretis: puta isti sor. ꝛ plato currit: tunc probatur conclusio sic: ista: isti currunt subordinatur huic: sor. ꝛ pla. currit: aut currunt: sed ista vel est nullius quantitatis aut simul indefinita ꝛ singularis: igitur a pari ratione ꝛ ista: patet consequẽtia per supradicta: ꝛ añs pbatur: qꝛ ista. sor. ꝛ pla. currunt: aut est hypothetica aut cathegorica: si pmum: p3 ꝙ non est ali-

cuius

cuius ꝗ̃litatis:si scđm: ꝓbatur ꝙ est simul singularis: ⁊ indefinita: q: scđm istius.i.illa.copulata sunt simul terminus cõis ⁊ discretus capiẽdo terminuȝ cõem ⁊ discretũ improprie: sicut supra locutus sum. igit̃ ista simul est singularis ⁊ indefinita improprie ⁊ sic pȝ ↄcl'o. ℭ Et si dicat̃: igit̃ scđm simul stabit cõiter ⁊ discrete: ↄcedit̃: nam stabit cõiter: q: pro multis: ⁊ discrete: q: multis suppõnibus discretis. Et ad argumẽta facientia ↄtra hoc poteris rñdere ex distinctionibus habitis supra. ℭ Scđa petitio. an
Petitio 2ª ista sit vera: qñ tu volas tu nõ potes volare. ℭ Rñdetur
Rñsio. ꝙ sic q: sua ↄdictoria est falsa.s.in omni tpe in quo tu volas tu potes volare: q: ex ea sequitur ꝙ in aliquo tpe in quo tu volas tu potes volare: tãq̃ȝ a subalternãte ad subalternatam que est falsa: vt patet: cum ex ea sequat̃ ꝙ in aliquo tempore tu volas: ⁊ in illo tu potes volare: vt pȝ supra in relatiuis: ⁊ in principio huius tractatus: ⁊ sic sequitur ꝙ tu volas: ideo concedatur ꝙ ista fuit vera: ⁊ similiter iste sunt vere. chymera que currit non mouetur: asinus qui est homo nõ est rationalis. sor. qui infinite velociter currit non mouetur: ⁊ sic de multis: quartuȝ quelibet est pure negatiua equiualens vni disiunctiue: vt pȝ in cap. relatiuorum: ⁊ nulla earum est resolubilis: sȝ probatur per suum contradictorium.

ℭ Caplm̃ de vl'ibus.

Niuersalis ꝓpõ affirmatiua exponibiliter ꝓbatur per suam ꝑiacentem ⁊ vl'em negatiuã sibi corrñdẽtem: vt oĩs homo currit: exponit̃ sic: homo currit: ⁊ nihil est hõ: quin illud currat: ergo ⁊c̃. Exẽplũ in nũero ꝑlali vt oẽs homines currũt: hoĩes currũt: ⁊ nulla sunt hoĩs: quin illa currãt: g̃ ⁊c̃. Consil'r in obliq̃s casib⁹ ꝑter hoc ꝙ in negatiua exponẽte ponat̃ subm̃ vl'is semp in recto ⁊ relatiuũ ĩ obliquo ↄsilicũ obliquo ꝓpõnis exponẽde: vt cuiuslȝ hoĩs asinus currit hoĩs asin⁹ currit: ⁊ nihil est hõ: qn illius asinus currat: g̃ ⁊c̃. Item oĩum ↄdictoriorꝫ altera ps est vera ↄdictoriorꝫ altera ps est vera: ⁊ nulla sunt ↄdictoria qn illorꝫ altera ps sit v͛a: ergo ⁊c̃. Ita ꝙ semp relatiuũ sequat̃ ly qn. Poltremo v͛o oĩs termin⁹ qui se tȝ a pte ꝑdicati: ⁊ ita in aliis casib⁹ est dõm. ℭ Mõ cõsili ꝓbant̃ ꝓpõnes vl'es de v͛bo ampliatiuo ꝑter hoc ꝙ in scđa exponẽte ponit̃ v͛bum disiũctum: vt in resoluẽtibus: v͛bi grã: oĩs hõ fuit sic exponit̃. homo fuit: ⁊ nihil est vl' fuit hõ qn illud fuit: g̃ ⁊c̃. Itẽ oẽ albũ disputabit: albũ disputabit: ⁊ nihil est vel erit albũ qn illud disputabit: g̃ ⁊c̃. Oẽ albũ põt esse nigrũ: ⁊ nihil ẽ vel põt esse albũ qn illud possit eẽ nigrũ: ergo ⁊c̃. Itẽ oĩs hõ incipit disputare: hõ incipit disputare ⁊ nihil est vel incipit eẽ hõ qn illud icipiat disputare: ergo ⁊c̃. In obliq̃s casib⁹ ẽt ↄsil'r exponat̃ tenendo modum priorem de relatiuo. ℭ Cõsil'r exponunt̃ ꝓpõnes de pñti hñtes ꝑdicatũ ꝑticipiuȝ alicui⁹ v͛bi ampliatiui: vt oĩs hõ est ꝑterit⁹ exponit̃ sic: hõ est ꝑterit⁹ ⁊ nihil ẽ vel fuit hõ qn illđ sit ꝑteritũ: g̃ ⁊c̃. Itẽ oẽ albũ est gñandũ: albũ est gñandũ ⁊ nihil est vel erit albũ qn illud sit gñandũ: ergo ⁊c̃. Sȝ ꝓpõnes de subiecto cõposito pñt dupl'r exponi scđm ꝙ subm̃ põt eẽ totũ cõpositum vel ps: vt oĩs hõ vel asinus est asinus: si subm̃ est totum disiunctum sic exponit̃: hõ vel asinus est asin⁹: ⁊ nihil est hõ vel asinus qn illud sit asinus: g̃ ⁊c̃. Si v͛o ꝑcise ꝑma ps est subm̃, scđa exponens erit illa nihil est homo: qn illud vel asin⁹ sit asinus. Et sic illa vl'is erit falsa primo mõ ⁊ scđo modo vera. Et ita de aliis dicat̃ cuiuscũq̃ cõpõnis existãt vel cãus. Vl'is aũt negatiua non exponit̃: sȝ dupl'r ꝓbat̃: aut per sua singularia aut ꝑ suũ ↄdictoriũ: v͛bi grã nullus hõ est chymera ꝓbat̃ sic ꝑmo: nec ille hõ ẽ chymera nec ille hõ est chymera: ⁊ sic đ singulis: g̃ ⁊c̃. scđo mõ ꝓbat̃ sic: illa ꝓpõ est falsa: aliq̃s homo est chymera ⁊ illa ↄdicit isti: nullus hõ est chymera: ergo hec est v͛a: ⁊ cõiter in oĩbus aliis talis modus seruet̃. Ex ꝑdicto mõ ꝓbandi ꝓpõnes vl'es affirmatiuas infero aliq̃s ꝓpõnes: ꝑma est ista. Oẽ qđ fuit est: ꝓbat̃: aliqđ qđ fuit est ⁊ nihil est qđ fuit qn illud sit: ergo maior est manifesta ⁊ sil'r minor: q: suũ ↄdictorium est falsum: vȝ aliqđ est qđ fuit qđ nõ est: huius nãq̃ est implicatio ↄdictionis. Et ita ↄcedit̃ ꝙ omne qđ erit est: oẽ qđ põt esse est: ⁊ oẽ qđ est itelligibile aut imaginabile est: pȝ q̃libȝ istarũ ex suis exponentibus: in quarꝫ negatiua dȝ poni verbum disiũctum: q: v͛bum ꝑncipale ipsius vl'is est solũmodo v͛bum de pñti absq̃ participio subsequente alicuius v͛bi ampliatiui: secunda ꝓpõ: oẽ qđ nõ fuit est: ꝓbatur: aliquid qđ non fuit est: sicut instãs pñs: ⁊ nihil est qđ non fuit qn illud sit: ergo ⁊c̃. scđa exponẽs iterum est vera: q: suũ ↄdictorium implicat ↄdictionem: vȝ aliqđ est qđ non fuit quod non est. Et ↄñr conceditur ꝙ omne quod non erit est: ⁊ omne qđ non potuit nec poterit esse est: tertia propositio: quolibet maiori te ⁊ quolibet minori te tu es minor: probatur aliquo maiori te ⁊ quolibet minori te tu es minor: vt probatum est in alio capitulo: ⁊ nihil est maius te ⁊ quolibet minori te quin illo tu scis minor g̃ ⁊c̃. minor patet: quia suum contradictorium est falsum. quarta propositio: quolibet minori te ⁊ quolibet maiori te tu es maior ꝓbatur: aliquo minori te ⁊ quolibet maiori te tu es maior ⁊ nihil est minus te ⁊ quolibet te maiori quin il-

lo tu sis maior: ergo &c. patet ꝯña cum maiori ex alio caplo: minor ꝓbatur per suum ꝯdictorium ꝙ est falsuz: vz aliqd est minꝰ te ꝛ quolibet maiori te quo tu non est maior: q̄re &c.

Notandum pm **Propositio** exponibilis est multiplex. s. vlis affirmatiua ꝛ ois gradus cōparationis: dr aūt hec expositio. i. ex pō: qꝛ qd intus latet ex ponitur: iō expositio dr declaratio termini minus noti p magis notum: ꝛ nō est ꝓbatio a priori nec a posteriori nec a contradictorio: sed ab eq̄. Hec aūt ꝓbatio fit per ꝑiacentem ꝛ vlem negatiuam sibi corrñdentem: vt ista ois homo currit: sic exponit: homo currit: ꝛ nihil est hō qn illd currat: ergo ois hō currit. ¶ Aduerte vlterius ꝙ ꝓpositio vlis affirmatiua q̄drupl'r pōtest ꝓbari. s. a ꝑori: a posteriori: ab opposito: ꝛ ab equo. ¶ A ꝑori sic: oē aial rōnale est disciplinabile: ois homo est aial rōnale: ergo ois homo est disciplinabilis. ¶ A posteriori iductiue ꝓbari ꝑt per sua singularia: ꝛ in fine oz addi: ꝛ sic de singlis: sz adhuc: vt aliq̄ sint singularia alicuius vlis opz ꝙ habeant predicata synonima: cum ꝑdicatū oz esse vle ꝛ sbm particulare eiusdem dēptis signis: ꝛ voco signa noia distributiua ꝛ ꝓnola demrātiua: vbi grā singulares istius: ois hō est aial sunt ille: iste homo est aial: ꝛ iste hō est aial ꝛ non talia: illud risibile est aial. aut ille hō est sba aiata sensitiua: q̄uis equaleāt. ¶ Ex opposito pōt sic ꝓbari: ois hō est q̄tus est vera: qꝛ ꝯdictorium est falsum. s. hō nō est q̄tus: qꝛ tunc homo nō sufficeret ridere nec exercere alias operationes hois: ergo ista est vera: ois hō est. q̄tus. ¶ Quarto ꝯtingit exponibil'r ꝓbari per ꝑiacētem ꝛ vlem negatiuam sibi corrñdentē: ꝛ hic est modus magis vsitatꝰ: frequenter. n. graue est inuenire mediū ꝓbādi hꝰ vles ꝓpōnes a ꝑori: cum lateat in plibus cā. Difficile est ēt ꝓbare a posteriori per singularia: qꝛ stat vlem eē notam q̄libet singulari exñte ignota: loquēdo de noticia distincta: vt illa ois mula est sterilis: stat ēt eꝯ quālibet singularē eē tibi notā vli exñte ignota: vt si solū sint tres eq. s. a. b. c. q̄s videas currere: nescis tñ ipsos esse oēs equꝰ: tūc tu scis quālibet singularem istius vlis: ois equus currit: ꝛ tamē tu nescis illam vlem: qꝛ nescis istos eē oēs eq̄s. Stat ēt vlem esse neciam q̄libet singulari exñte ꝯtingenti: vt illa: ois homo est aial ꝛ eꝯ nullū aial exñs in a. domo est asinus: posito ꝙ hodie sint hoies cras vo asini. Stat ēt vlez esse polem q̄libet singulari exñte impoli: vt oē aial exñs in a. domo est asinus posito ꝙ sint hoies soluz in a. domo ꝛ eꝯ stat vlem esse impolez q̄libet singulari exñte poli: vt patet de istis: oē aial desinit esse: ois hō corrūpit: vtrūq3 istoꝝ ꝯdictorioꝝ est veꝝ hoc clare determinat a magistro in logica magna in cap de suppōne ꝑsonali: sunt aūt ista inducta h ad declarādum ꝙ vlis non ꝯuertit cum solo singularibus: ꝛ ēt vt declaret vnum correlariū magri in lꝰ posteꝛ sup illo textu. Est aūt alia ꝑcognoscere ꝙ mltos latet. Probare ēt ex ꝯdictorio obscuꝝ est frequēter cuz cōtingat illud eē minus notū: cum aūt ꝓbatio de equo per exponētes fit ꝑ notiora semp: ergo hec ꝓbatio magis vsitata est.

Dum pm ¶ Dum est circa ꝑmam ꝯnem que est: oē qd fuit est: qꝛ vr falsa: cū seq̄tur: oē qd fuit est: ergo tm̄ qd est fuit. patet ꝯña ab vli ad exclusiuam de terminis trāspositis: ꝛ tm̄ ꝯñs est falsum: vt pz per exponētes: ergo añs est fl'm.

Dum 2m ¶ Dubitat ꝯsil'r circa scdam ꝯnem que est illa. Oē quod non fuit est cum seq̄tur: oē qd nō fuit est: ergo tm̄ qd ē nō

Rñsio pa fuit ꝯñs est falsum: vt pz: ergo ꝛ añs. ¶ Ad hec sunt due opiniones. Una dicit ꝙ sbm illius vlis solum supponit ꝓ eo qd est ꝓpter vbum principale pñtis tpis sine aliq̄ ampliatione ꝛ tunc exclusiua sibi corrñdens est ista tan/

Rñsio 2a tū ens est qd fuit ꝛ sic vtraq3 est vera. ¶ Alia opinio vult ꝙ sub illo termino icluso in ly oē liceat descēdi in ordine ad illud vbum fuit. ꝛ sic ista est falsa: qꝛ seq̄tur ꝑm eam. omne qd fuit est. cesar fuit: ergo cesar est. ꝛ sic exclusiua sibi corrñdens est falsa. s. tm̄ qd fuit est. Paulus aūt pergulis. i. dubijs suis in scda pte ꝑncipali vbi agit de ꝓbationibus terminoꝝ pertinētium ꝛ impertinentiuz in litatione illius ab vno ꝯuertibili ad reliquuū est bona ꝯña: dicit ꝙ ly ens inclusum in ly oē supponit copulatiz pro eo qd fuit ꝛ est ideo nō supponit ampliatiue: qꝛ non disiunctiz supponit. Hoc idem vult magister qꝛ hec est melior. Ex his patet ꝙ illa est concedenda ꝑm magrm: cesar fuit. ꝛ illa est neganda: cesar est qd fuit: qꝛ in prima stat ampliatiue: in scda vbo non: ꝛ ideo implicat simul ꝙ cesar est: ꝛ ꝙ cesar fuit. Sil'r illa est concedēda: cesar est preteritus: ꝛ h est neganda: cesar est qd est ꝑteritum: ꝛ per hoc pz solutio ad illud argumentum qd solet fieri. Oē qd fuit est: cesar fuit: ergo cesar est. negatur ꝯña: qꝛ minor oz esse: cesar est qd fuit: ꝛ tunc negatur minor.

In hoc cap. faciam q̄tuor. Primo videbit de modo ꝓbandi. Scdo de suppōne terminoꝝ. Tertio dubitat ꝯ magrm. Quarto erūt petitiones. ¶ Quantum ad pm nota ꝙ veritas vel falsitas ꝓpōnis vlis affirmatiue cognoscit per duas ꝓpōnes que vocant exponentes: ꝛ ipsa vlis exposita: ꝛ modus ꝓbandi expositorius. Iste aūt exponentes debent esse hꝰ. Prima sit preiacens. i. totum residuum dēpto signo: vt huius qlibz homo est aial. Prima sit ista: homo est aial. Scda aūt sit vna vlis negatiua. in qua sit ly qn: ꝛ añ ly quin. sit totum sbm exponende cum vno termino trāscendente ꝛ post ly qn: sit relatiuum termini trāscendentis ꝛ predicatum exponende: ꝛ breuiter ly qn: oz esse imediate post sbm ꝛ imediate ante relatiuum: vt dicat nihil est homo qn illud sit aial. Ritius. Notandum pm.

¶ Quantum ad 2m dico ꝙ in exposita sbm stat distributiue mobil'r: vt patet ꝛ ꝑdicatum ꝯfuse tm̄ mobil'r: qꝛ sub eo lz descendere sic: ois homo est aial: ꝛ ista sunt oia alia: igit ois homo est hoc vel h aial: ꝯñs. n. est veꝝ: ꝛ est vna vlis affirmatiua hñs sic exponi: homo est hoc vel h aial: que postea resoluit ꝛ reducit ad imediata ꝛ nihil est homo quin illud sit hoc vel h animal. oibus demonstratis: cuius veritas ostdit per ꝯdictorium: qd est falsum scilz aliqd est homo qd nō est hoc vel h animal est. n. vna ꝓpositio cuius ꝑma resoluens est falsa. s. hoc est homo qd non est hoc vel h animal: qꝛ ista est vna ꝓpō de relatiuo equalens huic hypothetice. s. hoc est homo ꝛ hoc nō est hoc vel h animal: que est falsa: vt patet. In ꝑma exponente: vt in ista: homo est aial: stant termini determinate ꝛ in secunda: vt in ista nihil est homo quin illud sit aial: stat ly ens inclusum in ly nihil: ꝛ omnes termini precedētes ly quin: confuse distributiue ꝓpter vnam negationē: illi vero qui sequuntur ly quin. excepto relatiuo stant cōfuse tm̄ mobiliter ꝓpter duas negationes mediate cadētes quarum secunda est in ly quin. relatiuum vo stat distributiue: sicut ly ens: cuius est antecedens ex quo est in eadem cathegorica cum illo. Notandum 2m ¶ De vniuersali negatiua duo dicit Paulus. Primum ꝙ ipsa ꝓbatur per contradictorium ꝛ hoc est generaliter verum. Scdm ꝙ ꝓbat per singulares. ꝛ hoc non est generaliter verum qꝛ ista: nulla chymera est hō non potest sic probari: quia oportet sic arguere nec ista chymera ē homo nec ista &c. ꝛ iste sunt omnes chymere: igitur &c. vbi minor esset falsa. Et sic dicit ꝙ ista minor potest aliter sumi scilz vt dicatur: ꝛ sic de singulis aut ꝛ non sunt plures chymere: scias ꝙ hoc nō est verum ꝛ nullum est debitum mediuz nisi illud. ¶ Quantum ad tertium occurrunt contra magrm tria dubia: primum est ꝯtra modum ꝓbandi vles: quia non vr bonus: ꝛ arguit ꝑmo sic: nulla cathegorica debet ꝓbari per hy/

Notandum 3m ꝯ modū ꝓbandi vles Ar p

pothetică: sed talis vlis est cathegorica ꝛ ꝓbatur per
hypotheticam fm magfm: qꝛ per vnam copulatiuă: igi
tur modus ꝓbandi est malus: patet ꝯña: cum minori ꝛ
maior ꝓbatur: qꝛ cathegorica est prior ꝛ notior hypothe
Arḡ 2° tica. ¶ Scđo arguit̃ sic: arguẽdo ab exponẽtibus pauli
ad expositū nõ valet ꝯña: igitur suus modus est malus:
patet ꝯña: qꝛ ab exponentibus ad expositam debet vale
re consequentia: ꝛ aña ꝓbatur: qꝛ non sequtur. sor. currit:
ꝛ nihil est: sor. quin illud currat: igit̃ ois sor. currit: siliter
non sequtur: tu curris. ꝛ nihil est tu quin illud currat: igit̃
omnis tu curris: ꝓbatur: qꝛ si valeret antecedẽs esset ve
rum: sed consequens nec verum nec falsum: qꝛ esset oĩo
argŭ 3° impropria. ¶ Tertio arguit̃ sic ab exponentibus pauli
ad expositam nõ valet ꝯña: igitur ille modus est malus:
patet ꝯña: ꝛ antecedens ꝓbatur: qꝛ non sequitur: popu/
lus est rome ꝛ nihil est populus quin id sit rome: igitur
omnis populus est rome: qꝛ ꝯña est falsum: vt pꝫ: ꝛ aña
est verum qđ ꝓbatur: qꝛ prima pars est vera ꝛ scđa simi/
liter: qꝛ suum oppositum est falsum. s. aliqd est populus
ꝙ non est rome: qꝛ in veritate nihil est ppl's: qꝛ nulla sba
est populus ꝛ nullum accidẽs est populus: lꝫ multe sub
Ad pm̃ dm̃ stãtie sint ppl's. ¶ Ad pm̃ respondeo ꝙ ista ꝓpositio est di
stinguenda ꝓpositio cathegorica est prior hypotheticas
qꝛ vel termini in ista stant personaliter vel mãliter: si per
sonaliter ista ꝓpositio est falsa: qꝛ eius prima resoluẽs est
falsa. s. ista est prior hypothetica: qꝛ ly hypothetica stat
distributiue a ly hoꝛmodo nulla est cathegorica que om
ni hypothetica sit prior vt patet: bene tñ est verum ꝙ ois
cathegorica est prior hypothetica: cuius ipsa est pars: qꝛ
pars est prior suo toto: ꝛ nunq̃ꝫ talis cathegorica ꝓbatur
per suam hypotheticam: ꝛ hoc ꝓbat argumẽtum: ꝛ hoc
volunt doctores cum dicunt ꝙ cathegorica est prior hy/
pothetica. Si ꝟo termini stent mãliter adhuc est ista di
stinguenda. qꝛ vel ista loquitur de prioritate terminorꝫ
q̃ꝫtum ad esse: sic ꝙ sit sensus ꝙ ille terminus cathegori/
ca q̃ꝫtum ad esse suuꝫ est prior isto termino hypotheticas
ꝛ sic ꝓpõ est falsa: vt prius: vel loqtur de prioritate istoꝝ
terminorum personalr̃ sumptoꝝ quãtum ad illationem:
ꝛ sic ista ꝓpositio est vera cathegorica est prior hypothe/
tica: qꝛ seqtur hypothetica est: igitur cathegorica est: ꝛ
non cõꝰ: ꝛ talis ꝓpositio sic sumpta non est ad ꝓpositum.
Ad 2m̃ ¶ Ad 2m̃ dicitur ꝙ id argumentum ꝯcludit ꝛ mihi vꝫ ꝙ
iste exponentes nõ sint oĩo sufficientes: ideo. P. W. me
lius exposuit dicens ꝙ ista: qlibet homo currit: sic expo/
nitur: homo currit: ꝛ nullus homo est nõ currẽs: igit̃ ꝛc̃.
vbi in scđa exponente nõ ponit terminum trãscendẽtem:
sicut ponit Paulus: ideo diceret ꝙ due exponẽtes supio
res non inferunt istam: ois sor. currit. Sed istaꝫ oẽ qđ est
sor. currit: ꝛ ꝙ ista ois sor. currit hẽt inferri ex his: sor.
currit: ꝛ nullus sor. est non currens: igitur ois sor. currit:
Ad 3m̃ vbi pꝫ ꝙ ista est impropriuꝫ añs: sicut ꝯña. ¶ Ad 3m̃ di/
citur ꝙ concludit de ṽtute sermonis: ideo nota ꝙ quãdo
subiectuꝫ vlis est dictio non potens supponere ꝓ re vna:
sicut sunt ly populus. ly domus. ly nũs ꝛc̃. tũc debemus
in scđa exponẽte ponere pro subiecto terminum trãscen/
dentem in plurali fm Paulum: quo stante dicitur ꝙ ista.
omnis populus est rome: sic habet exponi ppl's est rome:
ꝛ nulla sunt populus quin illa sint rome: igit̃ ꝛc̃. ꝛ tũc si/
Pau/ cut ꝯña est falsum ita ꝛ antecedens pro minori. ¶ Scđo
lum principaliter dubitatur circa ꝓpositiones ꝯcessas a Pau
ad ꝓ. lo: ꝛ ꝓ circa istam: ois homo vel asinus est asinus. quam
concedit dato ꝙ pars disiuncti sit sbm. contra. isto dato se
quitur ꝙ aliqua est ꝓpositio cathegorica vera hñs pre/
dicatum: cuius tñ subiectum ꝛ predicatum nõ supponit
pro. eodem. ꝯña falsum igitur: ꝛ illud ex quo sequtur: ꝛ ꝙ
hoc sequatur ꝓbatur: qꝛ in illa: ois homo vel asinus est

asinus. ex parte subiecti non est nisi ly homo. ꝛ ex pte pre
dicati ly asinus vt patet: que sic sigñdo non possunt sup/
ponere pro eodeꝫ. Et si dicitur ꝙ hoc non est in ꝯsequẽs.
contra. in ꝓpositione affirmatiua vera ꝛc̃. predicatuꝫ ve
rificatur de subiecto ꝛ non pro illo. Sed ꝓ significato: vt
patet: igitur oportet sbm ꝛ predicatum supponere ꝓ eo/
dem. ¶ Scđo arguitur ꝙ iste concesse a Paulo sunt fal/ Arḡ 2°.
se. s. omne qđ fuit ẽ: ꝛ oẽ quod erit est: qꝛ seqtur omne qđ
fuit est: adam fuit: igitur adaꝫ est: silr̃ omne quod erit est
antixp̃s erit: igitur antixp̃s est: ꝯsequens falsum: igitur ꝛ
antecedens ꝛ non minor: igit̃ maior. ¶ Tertio arguitur argŭ 3°
contra istam ꝯcessam: omne quod nõ poterit nec potuit
esse est: qꝛ apud impossibilis ex quo oẽ qđ est potuit eẽ.
¶ Ad pm̃ quidam: vt Hentisber concedunt ꝯñem. s. ꝙ ali Ad pm̃
qua est affirmatiua vera ꝛc̃. vt patet ab eo in septimo so/ di
phismate. ¶ Alij tñ vt strodus ꝛ gaetanus super illo so Rñ° 2°
phismate: ꝛ etiam Pe. Man. caꝓ de ly totus videnť dice
re oppositum: ꝛ habent ꝯñr dicere ꝙ ista vocalis in veri
tate non habet predicatum: sed bene subordinať vni ha
benti: huic. s. ois homo est aliquid quod vel asinus est asi
nus: in qua sbm ꝛ predicatum supponunt pro eodem: ꝛ
sic haberent dicere ꝙ quãdo ꝓpositio est cathegorica af/
firmatiua vera habens predicatuꝫ ꝛc̃. oportet sbm ꝛ pre
dicatum supponere pro eodem quando ꝟo non hꝫ pre/
dicatum quod subordinet̃ vni in qua sbm ꝛ predicatum
supponant pro eodem. ¶ Ista rñsio q̃ꝫtum ad vltimum
dictum mihi plꝫ: sed q̃ꝫtum ad hoc ꝙ dicit istam: ois ho/
mo vel asinus est asinus: subordinari illi: nõ placet: quia
nemini ꝯfiteri volenti: sic subordinať: vnde credo ꝙ sicut
mihi ista subordinať huic ois homo est asinus: vel asinus
est asinus: ita ꝛ cuilibet sic subordinet̃: ideo potius dice/
rem ꝙ ista fuit vna hypothetica: lꝫ appareret cathegori/
ca: ꝛ sic non oportet sbm ꝛ predicatum supponere ꝓ eo/
dem. Et si arguit̃ ꝙ ista sit vna vlis: qꝛ ordinatur pro ma
iori in darij: sic arguendo: ois homo vel asinus est asinꝰ.
sor. est homo igitur. sor. vel asinus est asinus. Rñdeo ne/
gando istam ꝯñam scꝫ ordinať pro maiori in darij: igitur
est vlis. Sed solum seqtur ꝙ est vlis vel locatur ibi ratio
ne vnius vlis: ꝛ adducitur instantia de ista: ois homo est
asinus: vel tu curris: sed tu es homo: igitur tu es asinus:
vel tu curris. ¶ Ad 2m̃ dicitur ꝙ ille sunt vere lꝫ magister Ad 2m̃
in illo sophismate: ois feni ꝛ est: neget eas: pro quo nota
ꝙ in illis ꝓpositionibus sunt duo verba. s. ꝓncipale: ꝛ est
ly est: ꝛ non principale: vt ly fuit. ꝛ ly ens inclusum. in ly
omne supponit respectu verbi principalis: cuꝫ ab illo re/
gatur ꝛ sic sensus ꝓpositionis erit talis: omne qđ est ens
quod fuit ipsum est seu sub notioribus verbis: ꝛ eadem
sententia: oẽ quod est ens: ꝛ etiam fuit ipsum ꝛ est: ꝛ sic pꝫ
illas esse veras: patet etiam ꝙ non seqtur: omne qđ fuit.
est. Adam fuit igitur adam est: qꝛ ꝟbum ꝓncipale mino/
ris debet esse de presenti sicut in maiori sub qua minor su
mitur: ꝛ etiam non fit de subiecto maioris predicatuꝫ mi
noris: sed debet minor sic sumi adam est ens qđ fuit: que
minor esset falsa: sicut ꝛ cõclusio: qꝛ seqtur: adam est ens:
qđ fuit igitur adam est ens ꝛ id fuit. patet ꝯña per regu/
lam de relatiuo: ꝛ ꝯña est falsum pro prima pte: ꝛ sic pa/
tet solutio argumenti. Item ẽt dicatur de ista: oẽ qđ erit
est: ꝛ silr̃ de ista oẽ qđ non erit est. ¶ Sed ꝯtra istam vlti Istãtia
mam arguitur: qꝛ sua ꝯdictoria. s. ista aliqd qđ nõ erit nõ
est: est vera: igitur ista falsa: ꝯña pꝫ: ꝛ aña ꝓbatur sic: hoc
qđ non erit nõ est: demonstrato adam igitur aliquid qđ
non erit non est. Rñ. ꝙ non valet ꝯña: qꝛ arguitur ab in Rñsio
feriori ad suum superius negatione postposita sine me/
dio. vt patet. ¶ Pro rñsione ad tertium nota ꝙ magister Ad 3m̃
vult ꝙ in sua ꝓpositione verbum futuri precedat ꝟbum
preteriti: aliter propositio non esset vera: ꝛ quidam ha/

bent eam eẽ ⁊ male. scđo intendit magr̃ ꝙ totuȝ copula/
tum sit ex parte subiecti: ⁊ ꝙ ly non neget totum copula
tum ⁊ nõ partem. Istis stantibus dĩ ꝙ ꝓpõ est vera: qꝛ qđ
non poterit nec potuit esse est ⁊ nihil est qđ non poterit
nec potuit esse quin id sit: igit̃ ⁊c̃. pᵃ exponens sic ꝓbatur:
resolnẽdo hoc est demõstratio istanti pñtis: ⁊ hoc est ens: qđ
non poterit nec potuit esse: igit̃ ⁊c̃. patet ꝯña cum maio/
ri ⁊ minor ꝓbat̃: qꝛ per regulam de relatiuo ista minor eq
ualet: huic: hoc est ens ⁊ id nõ poterit nec potuit esse que
est vera: vt ꝓbat̃: qꝛ pᵃ pars est vera: vt pȝ: ⁊ 2ᵃ similiter dato ꝙ
ly non. neget copulatum: qꝛ eius oppositum dẽpta nega
tione est falsum. s. id poterit nec potuit esse: cum per ly id
importet̃ ens qđ est istans pñs. scđa ẽt exponẽs ꝓncipa/
lis ꝓbatur. s. nihil est qđ nõ poterit nec potuit esse quin
id sit: qꝛ suum oppositum est falsum. s. aliqđ est qđ nõ po
terit nec potuit esse qđ nõ est. igit̃ ipsa est vera: ȝ ꝯñtia: ⁊
añs ꝓbatur: qꝛ id oppositum ꝯuertit̃ cum ista copulati/
ua falsa aliqđ est ens ⁊ id nõ poterit nec potuit esse: ⁊ id
non est: ꝙ aũt ꝯuertat̃ cum ista patet: qꝛ ly qđ. bis ibi po/
situm est resolubile in et. ⁊ ille illa illud: vt pȝ per regulã
relatiuoꝝ: ⁊ sic patet solutio. Siĩr dĩ. ad alias cõsimiles.

Dubiũ ℭ Tertio principalr̃ dubitat̃ an in ista: ois homo vel asi
Rñsio nus est asinus: totum disiunctum possit esse sbm: ⁊ dixit
pᵃ magr̃ ⁊ Pe. Man. ꝙ sic. ⁊ tũc ꝓpõ est falsa: cum secunda
eius exponẽs sit falsa. s. nihil est homo vl' asinus qn id sit
asinus ꝑȝ: ẽt falsitas ex alio: qꝛ ipsa est vna vñs affirmati
ua cuius sbm. s. ly homo. vel ly asinus. dĩ de aliq̃ de quo
Rñsio non dĩ ꝓdicatum: vt pȝ. ℭ Quidam aũt alij de quorum
2ᵃ nũo est bentisber dicunt ꝙ nõ est posse ꝙ totum sit sbm: ⁊
sic dicerent ꝙ ista est vera ⁊ ꝙ scđa exponẽs dȝ sumi sicut
nihil est homo quin illud vel asinus sit asinus: sic ꝙ ly qn
imediate postponat̃ subiecto. Ratio aũt istoꝝ est: qꝛ da/
to ꝙ totuȝ sit sbm: seqr̃ duo ꝯdictoria esse simul vera: qđ
probant: qꝛ iste sunt simul vere iste homo vel asinᵘ est asi/
nus: ⁊ iste hõ vel asinus non est asinus: ⁊ iste sunt ꝯdicto/
rie: igit̃ ⁊c̃. patet ꝯña cum minori: qꝛ singularis affirma/
tiua ⁊ singularis negatiua de ꝯsibus subiectis ⁊c̃. sunt
contradictorie: maior aũt probat̃: qꝛ prima est vera: iste
homo vel asinus est asinus: demõstrato brunello: ⁊ scđa si/
militer. s. iste homo vel asinus nõ est asinus demõstrato eo/
dem brunello: quod ꝓbo: qꝛ iste homo non est asinus de/
monstrato brunello: igit̃ iste homo vel asinus non est asi
nus: patet ꝯña a parte disiuncti ad totum sine impedimẽ
to ⁊ añs est verum cum eius oppositum sit falsum: vt pa
tet: igitur ⁊ ꝯña. ℭ Pro solutione huius argumenti te/
nendo magrm̃ nota ꝙ ista: ois homo vel asinus est asinᵘ: ⁊
si totum sit sbm habet tot singulares quot iam sunt sup/
posita istius termini homo: ⁊ illius termini asinus. scđo
nota ꝙ in suis singularibus: vt in ista. iste homo vel asi/
nus est asinus. ly iste. debet demõstrare ⁊ determinare totũ
disiunctum ⁊ non solum ly homo. sic ꝙ sit sensus ꝙ omne
qđ est homo vel asinus. i. oẽ ens qđ est homo vel asinus
est asinus. Istis stantibus tenet̃ ꝙ totum est sbm: ⁊ negat̃
ꝙ duo ꝯdictoria essent simul vera. ⁊ cum ꝓbatur. qꝛ ista
est vera. iste homo vel asinus est asinus. ꝯceditur si demõ
stratur brunellus: qꝛ sensus est ꝙ iste qui est homo vl' asi
nus est asinus. qđ est veꝝ: ȝ negat̃ ꝙ scđa sit vera. s. iste ho
mo vel asinus nõ est asinus demõstrato eodem: qꝛ sensus est
ꝙ iste qui est homo vel asinus nõ est asinus: qđ est falsuȝ:
vt pȝ. ⁊ cum ꝓbatur: qꝛ iste homo nõ est asinus. demon/
strato brunello: igit̃ iste hõ vel asinus nõ est asinus negat̃
ꝯña: qꝛ arguitur ab inferiori ad suum superius negatio/
ne postposita sine medio sicut non seqr̃. Adam non est
substãtia igitur adã vel deus nõ est sba: qꝛ añs est veruȝ.
vt patet. ⁊ ꝯñs falsum: qꝛ eius oppositum est veꝝ. s. om/
ne qđ est adã vel deus est sba: vt patet per exponentes: ⁊

ad regulam. a parte disiũcti ⁊c̃. rñdetur ꝙ negatiue non
tenet: istud tñ argumẽtum licȝ sic soluat̃ ⁊ bñ: posset fortifi
cari: ⁊ illud ꝯsidera. ℭ Ultimo restãt tres petitiones: pᵃ. Petitio pᵃ
que est melior ꝓbatio an illa Pe. Mã. an illa magri. Rñ
detur ꝙ per argumẽtum factum supra mihi videt̃ ꝙ ista Rñsio
Petri Man. sit melior: sicut est dictum in consequentijs.
ℭ Scđa petitio. an iste ꝓpõnes exponibiles de quibus Petitio
infra dicet̃: sicut sunt exclusiue ⁊ exceptiue ⁊c̃. sint cathe/ 2ᵃ
gorice vel hypothetice. Rñdet̃ ꝙ scđm cõia dicta logico Rñsio
rum: iste sunt cathegorice: ꝓbabiliter: tñ teneri posset ꝙ
oẽs sunt hypothetice: ⁊ si qs hoc teneret hȝ dicere ꝙ ista
⁊ ꝯsiles: ois homo est aial: est hypothetica: ⁊ nõ est necẽia
⁊ ꝙ in mẽte nõ est terminᵘ cõis ꝓpe dictus: qđ ⁊ si ꝓbabi
le sit: est tñ multũ alienũ a cõibus dictis: ideo nõ teneat̃ ⁊ di
cat̃ ꝙ sint cathegorice. ℭ Tertia petitio. an terius ꝯbeat Petitio
stare magis ꝯfuse i exponẽte ꝙȝ in exposita. Rñ ꝙ rõ si bñ 3ᵃ
ꝯsideret̃ dictat ꝙ nõ: tñ scđm exponentes que cõiter dan Rñsio
tur habemus tenere oppositum sicut infra patebit.

ℭ Capl'm de officiabilibus.

Propositio officiabilis est ista cuiᵘ dictum vel oꝛo infinitiua determinatur aliquo termino modali vel concernẽte actum mẽtis. Termini modales sunt isti: veꝝ falsum: necẽium ꝯtingens. posse ⁊ impossibile. Termini vo ꝯcernẽtes actuȝ mentis dñr isti. Scio: dubito: credo: volo: nolo: intelligo: cognosco: ⁊ siles ac ẽt ipsorum participia: hmõi aũt termini aliqñ faciũt sensum cõpositum aliqñ diuisum: faciunt sensum cõpositum qñ precedunt totalr̃ dictuȝ vl' oꝛonẽ infinitiuaȝ aut finaliter subsequunt̃: vt posse est soꝛ. currere. Soꝛ. currere est ꝯtingẽs: tu scis deum esse: deum esse est scitum a te. Sȝ qñ aliquis istoꝝ terminoꝝ mediat inter accusatiuum casum ⁊ verbum infinitiui modi tunc constituere dȝ sensum diuisum: vt deum necesse est esse: hominem scis esse aial: ⁊ ita de alijs. Ex hmõi ꝓpositio de sensu diuiso ꝓbanda est scđm exigentiam termini precedentis simplr̃ ⁊ non ratione termini modalis: aut rõne alicuius alterius termini ꝯcernentis actum mentis. verbi grã. oẽm hominez posse est currere: hec non est officianda: sed exponẽda iuxta doctrinam traditam in ꝓbatione vñium ꝓpõnuȝ isto modo hoiem possibile est currere ⁊ nihil est vel possibile est esse qn illud possibile sit currere. ergo ⁊c̃. Item hec est resoluenda. A scio esse verum isto modo: hoc scio esse verum: ⁊ hoc est a. ergo ⁊c̃. Propositio vero de sensu compositio officiabiliter probatur: vt possibile est soꝛ. currere. hec propositio est possibilis. soꝛ. currit que adequate significat soꝛ. currit. ergo ⁊c̃. Item necesse est deũ esse: hec propositio est necessaria. ergo ⁊c̃. Consimiliter probantur iste: tu scis soꝛ. currere. tu dubitas re/

gem sedere. Prima nāq sic officiaꝛ: hec ppō est scita a te. soz. currit. q adeq̄te significat soz. currere. ergo ⁊c̄. Et ita pſilr dicaꝛ ad infinitas consiſſes iuxta ꝯsonātiā termini faciētes sēsū cōpositum. Ex predictis īfero aliqs ꝯclões: prima est ista. Albū poſſe est esse nigrū: ⁊ tñ impoſſe est albū esse nigrum: pma ps pꝫ: qm̄ hoc poſſe est esse nigrum te demōstro: ⁊ hoc est vel poſſe est eē album: ergo ⁊c̄. pꝫ ꝯña a resoluentibus ad resolutuꝫ. Et scḋa ps pbaꝛ. Nā hec ppō est impoſſis albū est nigrum: que adeq̄te sigt album esse nigrū: ergo ⁊c̄. pꝫ ꝯña ab officiantibus ad officiatū. Et ita pbaꝛ ista ꝯclo sedentem poſſe est currere: ⁊ tñ impoſſe est sedentem currere. ¶ Scḋa ꝯclo oēm hoiem ꝯtingens est esse: ⁊ tñ neceē est oēm hoiem eē. Prima ps pbaꝛ: qm̄ hoiem ꝯtingens est esse: ⁊ nihil est vel ꝯtingens est esse hoiem: qꝛ illud cōtingens sit eē: ergo ⁊c̄. pꝫ ꝯña ab exponētibus ad expositum. scḋa ps pbaꝛ. Nam hec est necessaria: ois homo est: que adeq̄te sigt oēm homineꝫ esse: ergo ⁊c̄. pꝫ ꝯña vt pus. ¶ Tertia ꝯclo: tu scis alteꝝ istoꝝ esse veꝝ demrātis istis ꝯdictoꝝ: qs rex sedet: nullus rex sedet: ⁊ tñ nullum istoꝝ scis esse veꝝ: pma ps pꝫ: qꝛ hec ē scita a te: alteꝝ istoꝝ est verum que adeq̄te sigt alterum istoꝝ esse verum: ergo. scḋa pars pbaꝛ. Nec hoc istoꝝ scis esse verum demrādo affirmatiuam: nec hoc istoꝝ scis esse verum demōstrando negatiuam: ⁊ non sunt plura istoꝝ: ergo ⁊c̄. pꝫ ꝯña a singularibus sufficienter enumeratis ad suā vlem. ¶ Quarta ꝯclo. tu dubitas a. esse verum: ⁊ tñ nullum a. dubitas eē verum. Probaꝛ ⁊ pono φ omne a. sit illa de° est quam scias esse veram. sed dubites an ista sit a. isto posito pꝛima pars pꝫ: qm̄ hec est tibi dubia. a. est verum: que adeq̄te significat a. eē verum. ergo ⁊c̄. Scḋa pars pbaꝛ sic arguendo. nullam talem deus est dubitas esse veraꝫ. sed oē est aliqs talis. ergo nullum a. dubitas eē verum. patet ꝯña. qa est syllogismus in secundo prime figure: ⁊ aña est manifestuꝫ ex casu. ¶ Quinta conclusio. Volo tibi dare equum meum: ⁊ tñ nullum equum meum volo tibi dare. pbatur. ⁊ pono φ tibi pmittam equum meum: quem credaꝫ esse in stabulo. sit tamen coram me: queꝫ putē esse platonis: ita φ non meum: ob quam cām istum equū queꝫ video nō velim tibi dare: isto posito pma pars patet officiando per cām: ⁊ officiaꝛ sic. hec ppositio est volita a me. do tibi equum meum. que adequate significat me dare tibi equum meuꝫ. ergo ⁊c̄. patet ꝯña ab officiātibus ad officiatuꝫ. scḋam partem pbo sic. nullum equū queꝫ credam eē platonis volo tibi dare: sꝫ oēm meum equum credo eē platonis. ergo nullū equum meum volo tibi dare. pꝫ ꝯña vt prius qa est in scḋo pme figure ⁊c̄. ¶ Sexta ꝯclo. pcipio sortem loq ⁊ tñ nullum sortem pcipio loq. pbaꝛ ⁊ pono φ sint a longe sortes ⁊ pla. ita φ nesciā distinguere qs istoꝝ sit soz. vel plato loqtur tñ soz. cuius vocem bene cognoscam φ est soz. ⁊ non loqtur plato. isto posito patet pma pars p casum qa seqtur percipio vocem sortes. ergo pcipio sortem loq. ⁊ scḋa pars pbatur. qm̄ seqtur. nulluꝫ istoꝝ percipio loq sed ois sortes est aliqs istorum. ergo nullum sortem percipio loq. patet ꝯña. qa est iste syllogismus in scḋo prime figure. ¶ Hic est notanduꝫ: φ iste propositiones ꝯcesse in caplo resolubilium. s. verum est φ mundus non fuit: ⁊ necium est φ deus nunq̄ erit. possibile est φ nihil fuit ⁊ φ nihil erit. non sunt vere officiabiliter pbando nec sunt similes in significando: dum sunt resoluende ⁊ officiande resolubiliter ⁊ officiabiliter: qm̄ officiabiliter tenetur ly: φ. coniunctiue ⁊ resolubiliter teneꝛ relatiue. quare ⁊c̄.

Propositio officiabilis est duplex q̄dā. n. est cuius dcm̄ vel oꝛo īfinitiui modi ꝯterminaꝛ termino modali cuiusmodi sūt poſſe ipoſſe neccium ꝯtingēs veꝝ ⁊ fl'm in sensu ꝯposito. Alia est cuiꝰ dcm̄ determinaꝛ termino ꝯcernēte actuꝫ mētis: cuiusmodi sunt ista scio. credo. dubito. cognosco. ⁊ pbatio eiꝰ dr̄ officiatio: qꝛ est explicatio ppōnis hn̄tis offim̄ dr̄ aūt officiabilis ppō rōne ti positi in ea hn̄tis offiū determinādi totā cōpōnē. sic sūt termi modales ⁊ termini ꝯcernētes actū mētis. Officiātes āt ppōnes dicūꝛ exp̄mētes offim̄ ppōnis officiabilis. Hec āt pbatio fit sicvt illa neceē ē deū eē: pbaꝛ sic hec est necia: deꝰ est q̄ adeq̄te sigt deū eē. ḡ neceē est deū esse. ⁊ hec pbatio est a posteriori. ¶ Aduerte vlteriꝰ. φ ad has reducunꝛ ppōnes de sensu ꝯposito: rōne istoꝝ terminoꝝ p se ⁊ p accñs. vñ illa ppō p se hō. est aial est officiabil'r pbāda sic: hec ē p se: hō est aial: q̄ adeq̄te sigt hominē esse aial. ḡ p se hō est aial. sil'r illa p accñs: hō est albus: est officiabil'r pbāda sic. hec est p accñs. hō est albꝰ: q̄ adeq̄te sigñt hoiem eē albū. ḡ p accñs hō est albus. Cōsimil'r dicaꝛ de istis terminis p se p̄ p se nō pmo. vñ illa p se p̄. hō est risibilis. pbaꝛ sic. hec est per se p̄ hō est risibilis. q̄ adeq̄te sigt hoiem eē risibilē. ḡ per se p̄ hō est risibilis. Simil'r illa p se nō p̄ soz. est risibilis. pbaꝛ sic illa ppō est per se nō p̄. soz. est risibilis. que adeq̄te sigt sortē eē risibilē. ḡ p se nō p̄ sortes ē risibil'. Aliq tñ pbāt al'r istā. p se p̄ hō est risibil'. sic dicēs. risibile cōpetit hoi nō p alteꝝ. ⁊ cuilibet alteri per ipsum. ergo p se p̄ homo est risibilis.

Circa istud caplm nota. φ qñ terminus modalis: aut verbum ꝯcernens actum mentis. vt dicit Paulus: determinant. i. habent ante se aut post se dictum alicuius propositionis. i. oꝛonem infinitiuam aut coniunctiuam ⁊ nō dicas significatuꝫ nullo termino mediato pre-

Notandum pᵐ

Notandum 2ᵐ

Ritius Nōndū

cedente.tunc illa ꝓpō est officiabilis. Ex^m hoiem esse aial
est scitum ⁊ soꝛ.esse est posse:aut posse est soꝛ.eē.aut pōt eē
ꝙ soꝛ.sit. qꝛ ly pōt impsonalr̄ sumptū ſm cōia dcā q̄ꝫtum
ad hoc ꝯuertit̄.cum ly posse.⁊ ꝓbat̄ hꝫ ꝓpō per vnaꝫ sin
gularē.⁊ sic eiꝰ ꝓbatio reducit̄ ad resolubiles. Ex^m. ista.
posse est soꝛ.esse sic ꝓbat̄.ista ꝓpō soꝛ.est.ē possis.que ade
quate sigt̄ soꝛ.esse igit̄ ⁊c̄.vbi ista officiās est vna singula
ris valēs q̄ꝫtū vna copulatiua:cū in ea sit ly que.resolu/
bile in ⁊.et ille illa illud vt pꝫ supra. Et appellat̄ si sit vna
cathegoꝛica officians.⁊ si sit copulatiua officiātes.i.ꝓ/
bātes ꝓpōnem officiabilē.i.ꝓpōnem in q̄ est dictio hñs
offiñ determinādi.⁊ determinās totā ꝓpōnē. ¶ Suppo
nūt termini cōes nō distributi in officiatis ꝯfuse tm̄ imo/
biliter.vt nec̄e est hoiem eē aial:aut scio mulā eē sterilē.
nō.n.seqtur.scio mulā eē sterilē.⁊ iste sunt oēs mule igit̄
scio istaꝫ vl' istā ⁊c̄.eē sterilē:qꝛ añs est veꝝ.⁊ ꝯñs fl'm in
hoc casu.s.ꝙ ego sim vn⁹ qui nūq̄ꝫ viderīꝫ mulas:tm̄ ex re/
latu credo istas eē steriles.sic sut.deiñ p̄sentent̄ mihi mu
leiq̄s credā eē eq̄s ⁊ nō steriles.tūc scio mulā eē sterilē:
qꝛ ita credo firmiter ⁊ ita est.⁊ iste sūt oēs mule:vt pono
in casu:⁊ tm̄ nō scio istaꝫ vel istā ⁊c̄.eē sterilē. ex q̄ nō cre/
do vt ponit casus. In officiāte aūt.vt in ista.hec ꝓpō.hō
est aial.est nec̄ia q̄ adeq̄te ⁊c̄.stat ly ꝓpō.discrete ⁊ ꝑsona
liter a ly hec ⁊ totū ħ.hō ē aial.stat mālr̄ a ly hec.ꝓpō.qđ
est signū mālitatis.⁊ tenet̄ appositiue.⁊ stat determinate
ſm magr̄m.⁊ supponit ꝓ se:aut sibi sili ꝑsonalr̄ sūpto:qꝛ
ly hō est aial.mālr̄ sumptū nō est ꝓpō ſm magr̄m i ſꝫ no/
mē neutri gñis.⁊ ly nec̄ia.stat determinate ⁊ ꝑsonaliter.
⁊ ly q̄ discrete ⁊ ꝑsonalr̄.sic suū añs.s.ly ꝓpō.⁊ ly hoiem.
⁊ ly aial ꝯfuse tm̄ imobilr̄ ⁊ ꝑsonalr̄ a ly sigt̄.qđ est ꝟbū
ꝯ supi⁹ ꝯcernēs actū mētis ⁊ nō lꝫ descēdere.vt pꝫ. ¶ Cōtra istū
dicta modum officiādi arḡr p̄:qꝛ nō seqtur.ista ꝓpō.hō est asi/
ar. p̄. nus est poss.⁊ hec sigt̄ adeq̄te hoiem eē asinū.⁊ primarie
igit̄ posse est hoiem esse asinū.qꝛ ꝯñs est fl'm:vt pꝫ.⁊ añs
verū ꝙ ꝓbat̄.nā 2ᵃ ps añtis est nota.⁊ p̄ᵃ ꝓbat̄.qꝛ ista.hō
est asin⁹.pōt esse ꝟa.igit̄ est possis.tꝫ ꝯña ⁊ añs itez ꝓbat̄
Ar 2°. qꝛ ipsa pōt sigr̄e p̄marie ⁊ adeq̄te deū eē. ¶ 2° arḡr sic.da
to isto mō officiādi seqtur istas eē ꝟas.s.ipossē ē antixp̄ꝫ
eē si posse est antixp̄m eē ipossē est te eē.si tu potes loq.ꝯñs
argr 3° falsum ⁊ ꝯña ꝓbat̄.qꝛ officiātes sunt ꝟe.vt pꝫ. ¶ 3° arḡr
ꝓbādo ꝙ in illa hec ꝓpō hō est aial.est nec̄ia.ly hō ē aial
nō stat māliter:cui⁹ op^m dicebat̄:⁊ ꝓbat̄ sic:qꝛ dato oppo
sito seqtur ꝙ aliq̄s terminus cathego.supponit mālr̄:qui
tm̄ nō pōt stare ꝑsonalr̄:qđ vꝫ falsum.⁊ ꝙ hoc seq̄t̄ ꝓba/
tur:qꝛ tota ista ꝓpō stat mālr̄ vt dīꝫ ⁊ ista nō pōt stare ꝑso
naliter.qꝛ ꝓpō ꝑsonalr̄ sumpta nō pōt poni in ꝓpōne.vt
Ad p̄m pꝫ igit̄ ⁊c̄. ¶ Ad p̄m dr̄:ꝙ ꝯñtia ista ē bona.⁊ ad argumē
tum negat̄ ꝙ añs sit veꝝ.⁊ negat ꝙ ista.hō est asinꝰ sit
possis.⁊ cū arḡr ista pōt esse ꝟa igit̄ est possis negat̄ ꝯña.
qꝛ ꝓpō possis est illa q̄ pōt:aut potuit:aut poterit esse ꝟa
ſm sigr̄ionē quā iā hꝫ.qđ nō ꝯtingit de illa.hō est asinus.
Ad 2m vt pꝫ. ¶ Ad 2m ꝯcedit̄ ꝙ ille sunt ꝟe ⁊ ꝓbat argumētuꝫ.
dato ꝙ ly ipossē cadat sup totā ꝓpōne:qꝛ hec ꝓpō est im/
possis.antixp̄s est si posse est antixp̄m eē.vt pꝫ:qꝛ ē ꝯdōna
lis:cuius op^m ꝯñtis stat cū añte.iō falsa ⁊ ipossis.cum ois
Ad 3m ꝯditionalis falsa sit ipossis. ¶ Ad 3m posset ꝯcedi totuꝫ.s.
ꝙ aliq̄s termin⁹ cathego.stat māliter.q nō pōt ꝑsonalr̄:
si tm̄ hoc sit incōueniēs.rñdeat̄ aliter ⁊ dicat̄ ꝙ id nō seq̄t̄
⁊ ad ꝓbationē cuꝫ dī ꝓpō nō pōt poni in ꝓpōne.ipsa stan
te ꝑsonalr̄ negat̄.qꝛ dicēdo:hō est aial est veꝝ aut nec̄iuꝫ
ly hō est aial:qđ est vna ꝓpō.stat ꝑsonaliter pro sigt̄o ex
parte rei istius hō.est aial:qđ sigt̄ūū est veꝝ ⁊ nec̄ium:
Petitio p̄° ⁊ sic pꝫ solutio. ¶ Sꝫ hic sunt tres petitiones.p̄ma.i quo
differunt modales de sensu cōposito ab illis de terminis
Rñsio ꝯcernētibus actum mētis. Rñ.ꝙ in nullo:nisi qꝛ p̄me ſm
doctores cōiter nō sunt q̄ꝫte.⁊ alie sic. Exēpluꝫ.ista.posse
est hoiem legere.nō est q̄ꝫta.sed bene ista.scio hoiem le
gere:qꝛ est singularis tm̄ sicut in p̄ma ly hō. stat ꝯfuse tm̄
imobiliter.ita ⁊ in scda. ¶ Scda petitio.qđ est hoiem eē Petitio 2°
animal ex pte rei qđ est sigt̄um veꝝ ⁊ nec̄iuꝫ istius homo
est animal. Respō.ꝙ in ꝟitate nō est nisi homo quō aūt Rñsio.
homo aut tale sigt̄um sit nec̄iuꝫ forte dicet̄ infra. ¶ Ter Petitio 3°
tia petitio:an ois ꝓpō de sensu cōposito sit officiabiliter
ꝓbanda. ¶ Respō.ꝙ nō.sed solum illa in qua nō ꝓcedit Rñsio.
terminus mediatus:qꝛ ista homo scit soꝛ.legere est de cō
posito.⁊ tm̄ nō est officiabiliter ꝓbanda:sed resolubiliter
a primo termino:ꝙ aūt illa sit de cōposito pꝫ qꝛ termin⁹
talis ꝯcernens actum mētis cadit super dicto ꝓpōnis.⁊
ita est de cōposito:sinautē magister nō posset ꝓbare istaꝫ
esse de composito.s.tu scis soꝛtes.legere.

¶ Caplm̄ de discreptionibus.

PRopō discreptibilis est illa in qua terminus ꝯcernens actum mētis incōplexum determinat:nullo termino precedente mediato.vt ego cognosco soꝛ.hec nāq̄ꝫ describit̄. ego cognosco aliq̄d sub rōne qua soꝛ.tu intelligis hoīem tu intelligis aliq̄d sub rōne qua hō. Sꝫ termini ꝯcernentes actum mētis:q si cadūt sup icōplexum ⁊ illud nec̄io est significatiuum cōplexi.alr̄ sunt describēdi sicut scire:credere:dubitare:⁊ hmōi.vt tu scis a ꝓpōnē sic describitur tu scis adeq̄tū significatum a.ꝓpōnis:ꝙ scis adeq̄te significari per a.ꝓpōnem. ergo ⁊c̄.tu credis a.ꝓpōnem:tu credis adequatuꝫ significatum a.ꝓpōnis ꝙ credis adequate significari per a.ꝓpōnem.ergo ⁊c̄. Item tu dubitas a.⁊ b.ꝓpōnes:tu dubitas adequata significata a.⁊ b.ꝓpōnum:que scis vel credis adeq̄te significari per a.⁊ b.ꝓpōnes.ergo ⁊c̄. Notāter dicebatur nullo termino mediato precedēte:qꝛ si precederet aliq̄s terminus mediatus ratione illius deberet ista ꝓpositio ꝓbari:quia a primo termino mediato semper est inchoanda ꝓpositionis ꝓbatio vt omnis homo intelligit se.hec est exponēda isto modo.homo intelligit se.⁊ nihil est homo qn illud intelligat se. ergo ⁊c̄. Item hoīs cognoscunt futura. hec est sic resoluenda: hec cognoscūt futura: ⁊ hec sunt homines.ergo ⁊c̄. ¶ Circa predicta in hoc caplo.⁊ prioribus est notāda diuersitas ꝓbationum precedentium quarūcūq̄ꝫ ꝓpositionum:qm̄ propositio descriptibilis cōuertitur cum sua descriptione ⁊ ꝓpositio vl'is affirmatiua:seu quecūq̄ꝫ alia exponibilis:similiter conuertitur cum suis exponentibus simul sumptis.vnde bene sequitur. cognosco hominem.ergo cognosco aliquid sub ratione qua homo:⁊ econuerso. Item ois homo cur. ergo homo currit:⁊ nihil est hō qn illud cur/

rat: ⁊ ecōuerso. itē ois homo currit: ergo homo currit: ⁊ nullus est homo quin illō currat: ⁊ ecōuerso: sed ꝓpō resolubilis nō ꝯuertit cū suis resoluentibus: nec officiabilis cum suis officiantibus: vnde lꝫ sequat : hoc est animal ⁊ hoc est homo: ergo homo est aial: nō tñ sequtur ecōuerso: homo ē aial: ergo hoc est aial: ⁊ hoc est homo: q2 añs est nec̃ium : ⁊ ꝯñs contingens: ⁊ ēt post mille ānos erit ita: sicut significatur per añs: ⁊ tñ erit ita sicut significat per ꝯñs. item seqtur: hec ꝓpō est nec̃ia deus est: q̄ adeq̃te sigt deum esse ꝗ necē est deum esse: ⁊ tñ non seqtur ecōuerso: necesse est deū esse: ergo hec ꝓpō est nec̃ia deus est que adeq̃te significat deum esse: q2 añs est nec̃ium ⁊ ꝯñs ꝯtingens. similiter si nulla ꝓpō foret. ita esset sicut sigtur per añs. ⁊ tñ non ita esset sicut significat per consequens. ℭ Ex predictis infero aliq̃s ꝯclōes prima est ista. venientem cognosco ⁊ tamen nō cognosco veniētē. ꝓbatur. ⁊ pono ꝙ sor. sit a longe qui veniat versus me: quem sciam esse sor. sed credam ipsum nō moueri: ⁊ nihil aliud cōcipiam isto posito: prima ps pꝫ: qm̄ hoc cognosco ⁊ hoc est veniens. ergo ⁊c̄. Scđa pars ēt pꝫ: q2 non cognosco aliqd sub ratione qua veniens. ℭ Scđa ꝯclō est ista deū trinum ⁊ vnum cognouit Aristotele. ⁊ tamen Ari. non cognouit deum trinū ⁊ vnuꝫ. prima ps pꝫ: qm̄ hoc cognouit Ari. demr̄ando deuꝫ ⁊ hoc est terminus ⁊ vnus. ergo ⁊c̄. scđa pars ēt patet. qm̄ Aristo. non cognouit aliquid sub ratione qua deus trinus ⁊ vnus. ergo ⁊c̄. patet ꝯñā a descriptione ad descriptum. ℭ Tertia ꝯclō. a. ꝓpōnum scio: tñ nescio a. ꝓpōnem ꝓbatur. ⁊ pono ꝙ a. sit ista: deus est. quā sciā: ⁊ tñ credam ꝙ nō sit aliquo: in mundo isto. posito a. scio. q2 hoc scio demonstrando istā deus est. ⁊ hoc est a. ergo ⁊c̄. ⁊ tñ non scio a. quia nō scio aliquid sub ratione qua a. ergo non scio esse. ℭ Quarta ꝯclusio: sor. percipis: ⁊ tamen nō percipis sor. ꝓbatur: ⁊ pono ꝙ sor. loq̃tur coram te cuius vocem audias: credas tu tñ ꝙ non sit aliquis sor. in mūdo. illo posito sor. percipis q2 hoc percipis ⁊ hoc est sor. ergo ⁊c̄. ⁊ tamen non percipis sor. q2 non percipis aliquid sub ratione qua sortes. quare ⁊c̄.

Notandum pᵐ — **Descriptibilis** ꝓpō est duplex. quedaꝫ. n. est in qua terminus ꝯcernēs actū mētis determinat incōplexum ṽbale: qđ nō est signū cōplexi: vt cognosco sortem. Alia ṽo est in qua terminus ꝯcernens actū mētis determinat incōplexum ṽbale: qđ est signum cōplexi: vt scio a. ꝓpōnem. Hec ꝓbatio dicta est descriptio: nō q̄dem intelligendo descriptionem oṙonē cōpositam ex gñe ⁊ ꝓprio. sed denoiationem rei. ipsa. n. denoiatio dī descriptio. vt dicit magr̄. Hec ꝓbatio sic fit. vt hic. cognosco sortem. ꝓbat sic. cognosco aliqd sub rōne qua sortes. hec aūt scio ꝓpōnem ꝓbatur sic. scio adeq̃tuꝫ sigtum a. ꝓpōnis ꝙ scio adeq̃te sigr̄e p a. ꝓpōnem. ergo scio a. ꝓpōnem. ℭ Aduerte vlterius. ꝙ ista ṽba: scio credo: dubito: non pñt determinare nisi cōplexum explicite vel implicite. vñ non bene dī scio sor. sed alia ṽba ꝯcernētia actum mētis: vt intelligo cognosco possunt idifferenter determinare cōplexum ⁊ incōplexū. nam indifferenter possum dicere intelligo sor. ⁊ intelligo a ꝓpōnem. Notandum 2ᵐ

Ritius Nōndū — **Circa hoc** caplm̄ nota: ꝙ terminus ꝯcernēs actū mentis. aut est terminus qui non cadit ꝯgrue: aut vere super incōplexo: nisi id sit signum cōplexi. sicut sunt ly scio: credo: ⁊ dubito: aut est terminus qui potest cadere super incōplexo qđ non est signum cōplexi sicut ly intelligo. ⁊ imaginor ⁊c̄. ℭ Si pᵐ aut talis terminus est in ꝓpōne cum incōplexo ṽbali. aut cum cōplexo verbali. Si cum cōplexo. tunc fm oēs facit terminuꝫ appellare ⁊ rōnem ⁊ confundi: si sit terminus cōis ⁊ cadat super illo: vt scio hoieꝫ esse aial. si cum incōplexo. tūc fm quosdam non confundit nec facit terminuꝫ appellare sic ꝙ idem erit dicere: scio aliquam ꝓpōneꝫ ⁊ aliquam ꝓpōneꝫ scio. Sed fm magr̄m i hoc capl̄o est dr̄m: ꝙ facit terminum appellare. vt dicendo. scio ꝓpōnem affirmatiuaꝫ ly ꝓpōnem affirmatiuam appellat formam. ⁊ nō est ideꝫ dicere. scio ꝓpōnem affirmatiuam. ⁊ ꝓpōnem affirmatiuam scio pp appellationem. Si ṽo terminus concernēs actum mentis est talis nãe. ꝙ possit cadere super incomplexo non significante cōplexum: hoc dupl'r q2 vel talis terminus iaꝫ actu est super incōplexo aut super complexo. Si pᵐ confundit fm magr̄m confuse tm̄ mobil'r si sit terminus cōis ⁊ facit appellationem rationis. vt intelligo hoiem. Si 2ᵐ tunc confundit confuse tm̄ imobiliter: ⁊ iterum facit appellationem. vt intelligo hoiem esse aial.

ℭ Contra modum describendi magistri arguit sic. dato tali modo sequitur ꝓcessus in infinitum in describendo: igitur talis modus est malus. patet ꝯñā. ⁊ añcedēs ꝓbatur. ⁊ capio istaꝫ. ego intelligo sortes. que sic describitur. ego intelligo aliqd sub rōne sor. ⁊ patet ꝙ ista describēs est vlterius describenda in infinitum: qđ ꝓbo: q2 ois ꝓpō in qua terminus concernens actum mētis determinant incomplexum: nullo termino mediato precedēte est describenda. vt patet in textu. Sed ista est hmōi. vt pꝫ igit est describēda. ⁊ sic de alijs arguitur. ℭ Et confirmat. quia ista. ego intelligo aliquid sub rōne sortis. cum ly aliquid per dicta appellet rōnem significabit ꝙ ego intelligo aliquid sub rōne aliquid sub rōne sortis. ⁊ sic itur in infinitum. ℭ Scđo arguit sic. descripta non conuertitur cum describenda data a magistro. Igitur talis modus malus. patet ꝯñā: ⁊ antecedens ꝓbatur. q2 nō seqtur. ego intelligo populum. igitur ego intelligo aliquid ratione populi. q2 antecedēs est verum: vt patet ⁊ ꝯñs falsum. cum populus nō sit aliqd nec esse possit. aut intelligi. ℭ Tertio arguitur sic. ista ꝯñā non valet. s. ego scio adequatum significatum a ꝓpositionis qđ scio significari per a. ꝓpōnem: igitur ego scio a. ꝓpositionem igitur talis modus malus. patet ꝯñā: ⁊ antecedens ꝓbatur. q2 pono ꝙ in pariete sit ista ꝓpō. homo est animal ebraice scripta ordine retrogrado fm eos que sit a. ⁊ dicatur mihi a preceptore cui credam firmiter ꝙ ista significat hoiem esse animal ⁊ quod appellat a. tunc in isto casu. ego scio adequatum significatuꝫ illius ꝓpōnis. vt patet ꝙ scio adequate sigr̄i per a. ꝓpōnem. q2 credo firmiter ꝙ significet per a. ⁊ ita est ꝙ significatur per a. ⁊ tñ ego non scio. a. ꝓpōnem. qđ probo: q2 ego non intelligo terminos illius ꝓpositionis.

Marginal notes (right): ꝯ magistrum Arḡ pᵐ — Arḡ 2ᵐ — argᵗ 3ᵐ

imo iste terminus ꝺ quo credo ꝙ significet hoīez sigt ani/
argf 4° mal:⁊ eꝫ. vt pꝫ ex casu. ¶ Quarto arguitur sic. dato isto
modo seqtur ꝙ idem est scitū ⁊ dubiūm. ꝯñs falsuꝫ. ⁊ cō
sequentia ꝓbatur. ⁊ suppono ꝙ idem sit ex parte rei. hoc
esse hoīem:⁊ hoc esse sor. demꝑto sor. silr ꝙ idē sit ex pte
rei hoc esse sor. ⁊ sor. isto stāte sit sor. a longe ⁊ credas il/
lum esse hoīem. non tñ credas illum esse sor. sic ꝙ scias
istam. hoc est homo:⁊ dubites istam. hoc est sor. ⁊ capio
istas duas. hoc est homo: hoc est sor. quarum pma sit a. ⁊ se
cunda b. ⁊ sigtum pme c. ⁊ scd̄e d. tunc arguit sic. tu scis
a ꝓpōnem. igit tu scis adeqtum sigtum a. ꝓpōnis:sꝫ ade
quatum sigtum a. est ipsum c. igit c. est scitum a te. nūc ꝓ
bo ꝙ idem c. est tibi dubiūm. qꝛ oē d. est dubium. sꝫ oē c.
est d. igit omne c. est tibi dubium. patet ꝯña cuꝫ maiori.
qꝛ d. est sigtum ꝓpōnis tibi dubie. ⁊ minor ꝓbatur sic oē
d. est sor. ⁊ omne c. est sor. igit oē. c. est d. patet ꝯña cuꝫ mi
nori per suppositūꝫ: qꝛ idem est ex parte rei hoc eē hoīeꝫ:
⁊ hoc esse sor. ⁊ maior ēt patet ex supposito. qꝛ idem est h
esse hoīem demꝑto sorte ⁊ sor. Et per idem pōt ꝓbari ꝙ
ly scio ⁊ dubito determināt incōplexa. qꝛ iste sunt vere sor.
scitur. ⁊ sor. dubitet. qd̄ ꝓbat. qꝛ hoc scit demꝑto sigto
prime ꝓpōnis. ⁊ hoc est sor. per suppositum. igit sor. scit.
Similr hoc dubitat demꝑto d. ⁊ hoc est sor. igit sor. du/
argf 5 bitatur. ¶ Ultimo arguit ꝓbando ꝙ ly intelligo cadēs
super incōplexo confundit ꝯfuse tñ imobiliter. quod est
contra magrm in septima regula suppōnum. ꝓbatur. qꝛ
in illa ꝓpōne. itelligo animal. ly aial. stat imobiliter. igi/
tur contra magrm. patet ꝯña. ⁊ añs ꝓbatur. qꝛ non licet
descēdere. qd̄ ꝓbatur. ⁊ pono ꝙ in mente mea nullus re
manserit ꝯceptus singularis. sed sit solum ista cōceptus
animal de quo ꝯsidereꝫ. ⁊ seqtur ꝙ ista copulatiua est ve
ra. intelligo animal ⁊ ista sunt oia aialia. ⁊ tñ iste descen/
sus erit falsus. s. ego intelligo hoc vel h vel hoc animal:
qꝛ ista ꝫm magrm habet describi sic. ego intelligo aliqd
sub rōne qua hoc vel h vel hoc aial. ⁊ sub conceptu tali
consequens falsum:⁊ ꝯtra casum ponētem ꝙ nullus sit
Ad pm conceptus singularis in mēte mea. ¶ Ad pm rñ. negādo
añs. ⁊ cuꝫ ꝓbat. di ꝙ in ista. ego intelligo aliqd sub rōne
sor. ly aliqd. non appellat. ⁊ sic nō itur in infinitum in de
scribēdo. ⁊ ad regulam que dicit ꝙ ois terminus. seqns
verbuꝫ ꝯcernens actum mētis appellat rōnem:⁊ ꝙ talis
ꝓpositio est describenda. di ꝙ ista regula nō est absolute
vera: sed intelligit supposito ꝙ tali termino sequenti nō
superueniat aliqua limitatio. Exēplum dicendo intelli/
go hoīem. ly hoīem. appellat. sed dicendo: intelligo ho/
minem sub rōne seu sub ꝯceptu ꝓprio sor. ly hoīem. non
appellat ꝓp limitationem illā:⁊ ꝓpō nō est describenda.
Silr est in ꝓposito de ista. ego intelligo aliquid sub rōne
Ad 2m sor. vt patet ēt solutio ad ꝯfirmationem. ¶ Ad 2m di ꝙ
argumentum vbaliter ꝯcludit. ⁊ di ꝙ ista. ego intelligo
ppl'm. describit sic. ego intelligo aliqd vel aliq per istum
Ad 3m ꝯceptuꝫ populus. ⁊ pꝫ solo. ¶ Ad 3m di ꝙ talis modus
describendi est bonus. si sane intelligat: ⁊ di ꝙ ibi non ar
guitur a descriptione ad descriptam: qꝛ describēs istius.
ego scio a. ꝓpōnē. est ista ego scio adeqtum a. ꝓpōnis. qd̄
scio mihi sigri per a. ꝓpōneꝫ: seu qd̄ mihi sigtur p a. ꝓpō
nem. ⁊ tunc pꝫ ꝙ si sumat isto modo ipsa erit falsa sic de/
scripta. ¶ Posset aliter ēt dici. ꝯcedo ꝙ ego scio a. ꝓpō/
Ad 4m neꝫ. ⁊ tu ꝯsidera. ¶ Ad 4m admisso presupposito: qd̄ nō
oibus apparet verum est dd̄m ꝙ ꝯcludit: nec est in ꝯñs ꝙ
eadeꝫ res sciat ⁊ dubitet per diuersas ꝓpōnes. vt dic. P.
M. ⁊ sic est in ꝓposito. ¶ Et ad ꝯfirmationem cum ꝓba/
tur ꝙ ly scio. determinat incōplexum ⁊c. qꝛ ista est vera
sor. scit. Respon. ꝙ hoc nō est ꝯtra dicta. qꝛ intelligebat
supra ꝙ ly scio. nō determinat post se incōplexum ⁊c. vn/
de lꝫ ꝯgrue ⁊ vere dicat. sor. scit aut sor. dubitat: nō tñ eō
grue ⁊ vere dicitur sor. aut dubitat sor. ⁊ ratio est: quia
sensus prime cum ibi nulla sit appellatio est iste. s. ꝙ res
ista que est sor. aut potest eē sor. aut si esset: eēt sor. scit ⁊
hoc est verū: qꝛ scit per illam. sor. est sensus aūt scd̄e est ꝙ
talis res scit per illuꝫ conceptum incōplexum sor. ꝓp ap
pellationem. ⁊ hoc est falsum. ¶ Ad vltimum di ꝙ con Ad 5m
cludit. ⁊ ꝙ ista vba confundunt ꝯfuse tñ imobiliter. licꝫ
magister hic dixerit oppositum: posset ēt dici aliter ad h
argumentum: nō tñ ꝫm cōia dicta. ⁊ possumus dicere ꝙ
ly intelligo. nullam habet vim ꝯfundendi: ⁊ ꝙ ly animal
stat determinate. ⁊ ꝙ si non lꝫ descendere hoc nō est rōne
confusionis: sed rōne appellationis. Et ista responsio est
bona si bene ꝯsiderabitur super ea: ⁊ teneo illam. ¶ Sꝫ Petitio
hic sunt due petitiones. Prima. an ista sit vera: saraceni pa
adorant deum viuum ⁊ verum: ⁊ vi ꝙ sic qꝛ ipsi adorant Rñsio
aliquid sub ratione dei viui ⁊ veri. Et videtur ꝙ non: qꝛ
ipsi adorant maumethē. Respon. ꝙ ista est falsa: qꝛ ad h
ꝙ ista sit vera saraceni adorant deum ⁊c. non sufficit ꝙ
adorent aliquid sub ratione dei viui ⁊ veri: sꝫ requiritur
ꝙ adorent rem que si esset: esset deus viuus ⁊ verus. ⁊
adorent illam sub ratione dei ⁊c. ⁊ ita intelligat modus
describendi superi⁹ positus. modo non sic est de illis: qꝛ
adorant maumethē: qui si esset non esset deus: sed vnus
homo: sicut tu. ¶ Secunda petitio. an ista sit vera. deus Petitio
intelligit antixp̄m: ⁊ videtur ꝙ non: quia nō intelligit ali 2a
quid sub ratione ⁊ sub conceptu antixp̄i: ex quo nullum Rñsio
habet in se conceptum. ⁊ ex alia parte apparet vera. Re
spon. ꝙ ipsa est vera. ⁊ licet deus nullum habeat in se cō
ceptum: ipse tñ est sibiipsi conceptus. i. imago oium reꝝ
⁊ per seipsum omnia intelligit.

¶ Capłm de ly necessario ⁊ contingenter.

Ex predictis pꝫ: ꝙ necessarium ⁊ cō
tingens duplr sumunt. s. resolubi
liter ⁊ officiabiliter. sed ipsoruꝫ ad/
uerbia. s. necessario ⁊ contingenter
exponibiliter ꝓbant: vt necessario deus est: sic
exponit: deus est ⁊ nō potest esse quin deus sit.
ergo ⁊c. Item necīum mundus fuit: mūdus
fuit ⁊ nō potuit esse qn mūdus fuerit. Iteꝫ ne/
cessarium aliqd erit: ⁊ nō poterit esse qn aliud
erit. ergo ⁊c. Ita ꝙ vbum principale scd̄e ex/
ponentis sit eiusdem tpis cum vbo principa/
li exponende. Opposito modo exponit cōtin
genter vt ꝯtingens tu es: exponit. n. sic. tu es
⁊ potest eē ꝙ tu nō sis: ergo ⁊c. Item ꝯtingen
ter tu eris: tu eris ⁊ poterit esse ꝙ tu nō eris: er
go ⁊c. Et ita de pterito dicat. ¶ Hic sunt duo
notabilia. Prima est: ꝙ necīo ⁊ ꝯtingenter su
muntur aliqñ in sensu diuiso. ⁊ aliqñ in sensu
cōposito: sicut necīum ⁊ ꝯtingēs. In sensu cō
posito qñ totaliter ꝓcedūt: aut finalr subsequū
tur: vt necīo homo est aial: tu curris ꝯtingen/
ter: sed in sensu diuiso qñ mediant inter subm
⁊ vbum: aut inter vbum ⁊ predicatum. Exē/
plum primi: hō necīo est aial. Exēplum secū/
di sor. est ꝯtingēter currens. ¶ Scd̄m notabi
le est istud. Qualitercūqꝫ in sensu composito
sumant semp eodeꝫ modo exponunt: vt dcm̄
est. Sed

est. Sʒ qñ ĩ sensu diuiso sumunt̃ p̃cedēte alio termino mediato nõ exponunt̃ sed ꝓpõ ꝓbãda est ꝫm exigētiã termini p̃cedētis: vt hõ est nec̄io aial: hic nõ est exponēda neqꝫ ꝓbanda rõne illius termini nec̄io: ſʒ resoluenda rõne isti⁹ termini hõ: vt h̄ nec̄io est aial: ⁊ hoc ē hõ: ergo ⁊c̄. quo fcõ p̄ma resoluēs est exponēda sic. h̄ ē aial: ⁊ h̄ nõ põt nõ esse aial. ergo ⁊c̄. ita ꝙ ly põt seq̃t subm. sicut ly nec̄io vel ꝯtingenter. Ex quo seq̃t ēt ꝙ istud v̄bũ põt sumit̃ aliqñ in sensu composito: aliqñ in sensu diuiso.

¶ In sensu cõposito qñ p̃cedit totalr̃ vel qñ ĩpsonalr̃ tenet̃: vt põt esse ꝙ tu curras. In sensu diuiso qñ psonalr̃ sumit̃: vt antixp̄s pt esse.

¶ Ex p̃dictis infero aliq̃s ꝯclõnes. p̄ma est ista. Nec̄io aliqd est qd̄ ꝯtingēter est ꝓbat̃: aliqd est qd̄ ꝯtigēt est: ⁊ nõ põt eē qn aliqd sit ꝙ ꝯtingēter est ğ ⁊c̄. ¶ Scđa ꝯclõ. Aia tua necessario est: ⁊ tñ ꝯtigēter aia tua est. p̄ma pars ꝓbat̃ resolutorie: h̄ nec̄io ē. ⁊ hoc est aia tua: ergo ⁊c̄. Scđa ps ꝓbat̃ exponibilr̃ sic. aia tua est ⁊ põt esse ꝙ nõ aia tua sit. ğ ⁊c̄. Nã sequit̃. tu nõ es: ğ non aia tua est: q: ex opposito sequitur oppositũ: ⁊ põt esse ita: sicut significat̃ per añs ergo põt esse. ita sicut significat̃ per consequēs. Tertia ꝯclõ. necesse ē te fuisse: ⁊ tñ contingēter tu fuisti: p̄ma pars ꝓbat̃: qm̄ hec est necīa: tu fuisti: que adeq̄te significat te esse. ergo ⁊c̄. Scđa ps ꝓbat̃: nã tu fuisti ⁊ potuit esse ꝙ tu nõ fuisti. ergo ꝯtigēt tu fuisti. ¶ Quarta ꝯclusio: põt esse ꝙ antixp̄s sit hõ qui ē. ⁊ tñ. antixp̄s nõ põt esse hõ qui ē: p̄ma pars ꝓbat̃: qm̄ hec ē possibilis: antixp̄s hõ ē q ē. que adequate significat ꝙ antixp̄s est hõ qui est. ğ ⁊c̄. vnde ly põt impsonalr̃ sumptũ est terminus officiabilis. sic ly poẽ. scđa ps pʒ. qm̄ det̃ oppositũ. vʒ. antixp̄s põt eē hõ q est. ⁊ ex illo seqtur q antixp̄s põt eē hõ: ⁊ ille est ꝯñs falsum. ğ ⁊ añs: ⁊ patet ꝯñtia: q: ly potest sumptũ psonalr̃ est termin⁹ ĩmediat⁹. ⁊ relatiuũ qui: que: qd̄: est resolubile gñalr̃ in ⁊: ⁊ ille illa illud: ex quo nõ ipedit̃ p aliqd̄ significatum p̃cedens.

¶ Hic est notãdũ ꝙ ly nec̄io tripl'r sumitur. vno mõ noialr̃ in datiuo ⁊ ablatiuo casu. alio mõ aduerbialr̃: vt dcm̄ est: p̄mo mõ nõ exponit̃ sed resoluit̃: vt nec̄io tu es: illo mõ tu es: ⁊ hoc est necessarium. ergo ex quo sequit̃ ꝙ necessario tu es hõ: ⁊ tamē contingēter tu es homo. tenēdo ly nec̄io noialit̃ in ablatiuo casu: q ab illo tu es demr̃ando deũ ⁊ h̄ est nec̄iuʒ. ğ ⁊c̄. Sumēdo tñ ly nec̄io aduerbialr̃ foret ista ꝓpõ ĩpolis. pp ĩpolitatē exponētiũ. itē ꝯcedit̃ ꝙ sor. necessario obedit: ⁊ idē sor. contigēter obedit: sumēdo ly nec̄io in dtõ casu: quia sor. huic obedit demr̃ando deũ ⁊ h̄ ē nec̄iuʒ. ğ ⁊c̄. Scđa ps ēt pʒ exponēdo sic. sor. obedit: ⁊ põt nõ obedire: ğ ꝯtingēter sor. obedit. quare ⁊c̄.

Necessario põt sumi 2ʳ. s. aduerbialr̃ ⁊ noialit̃. Noialr̃ sumptuʒ est casus datiui ⁊ ablatiui. ⁊ bʒ ꝓbari resolubilr̃. Aduerbialr̃ v̄o sumptũ nulli⁹ casus est. ⁊ bʒ ꝓbari exponibilr̃: vt in ꝓposito. s. p p̄ᵐᵃ piacētē ⁊ 2ᵃ p oppositas q̃litates: vt illa. nec̄io de⁹ est exponit̃ sic. de⁹ est ⁊ nõ põt esse qn de⁹ sit. ğ nec̄io de⁹ est. No^m p^m
Silr̃ ꝯtingēter ꝓbat̃ exponibilr̃ p p̃iacētē: ⁊ 2ᵃ p oppositas q̃litates ꝫm exigētiã verbi. vt ꝯtingēter tu es. ꝓbat̃ sic. tu es ⁊ põt esse ꝙ tu nõ sis. ğ ꝯtingēter tu es. ¶ Hui⁹ aũt ꝓbationis rõ est: q: ꝫm phm̄ qnto metaphy. nec̄io dicit̃ esse aliqd vel nõ esse: qd̄ nõ põt alit̃ se hre. ideo in p̄ᵃ inducit̃ eē vel nõ eē. in 2ᵃ v̄o nõ posse alit̃ se hre. Opposito mõ dicat̃ de ꝯtingēter. ¶ Aduerte vlteri⁹. ꝙ si negatio nõ p̃cedit ly nec̄io vel ꝯtingēter adhuc ꝓbat̃ exponibilr̃. No^m 2^m
vt nec̄io chymera nõ est ꝓbat̃ sic. chymera nõ est: ⁊ non põt eē qn chymera nõ sit. ğ ⁊c̄. ⁊ 2ᵃ exponēs equalet huic ⁊ non põt eē ꝙ chymera sit. Silr̃ dicat̃ de ꝯtingenter: vt ꝯtingēter antixp̄s nõ est. exponit̃ sic. antixp̄s nõ est. ⁊ potest esse ꝙ antixp̄s sit: ğ ⁊c̄. Si v̄o negatio precedit ly necessario vel cõtingēter nõ exponit̃: sed ꝓbat̃ per cõtradictoriũ. vbi grã: volo ꝓbare istã nõ nec̄io chymera est. dicã sic. illa est falsa: nec̄io chymera est: que ꝯdicit illi: non nec̄io chymera est. ğ illa est vera. Silr̃ de ꝯtingēter. vt si volo ꝓbare illã. nõ ꝯtingēter sortes saluabit̃. dicã. illa est vera ꝯtigent̃ sortes saluabit̃. que ꝯdicit illi. ğ illa est fl̃a.

¶ Dubitat̃ circa scđam ꝯclõnem: que est illa. aia tua necessario est. ⁊ tñ ꝯtingēter aia tua est. q: vna exponēs prime partis videt̃ ꝯdicē vni exponēti scđe partis. nã p̄ma pars ꝓbat̃ resolutorie sic: hoc nec̄io est: ⁊ hoc est aia tua ergo nec̄io aia tua est. adhuc p̄ma resoluens ꝓbat̃ exponibilr̃ sic. h̄ est. demõstrata aia tua. ⁊ non põt esse qn ista sit demõstrata aia tua. ğ ⁊c̄. mõ hec scđa exponēs ꝯdicit huic: põt esse ꝙ aia tua nõ sit que est exponens scđe ptis ꝯclõnis. vt pʒ. q̃re ⁊c̄. Dub^m
¶ Ad hec rñdet̃ dimittēdo alios vana loquētes: ꝙ est dr̃ia dicere: aia tua necessario est. ⁊ dicē: necessario aia tua est. p̄ma. n. est vera. ⁊ scđa falsa. p̄ᵃ habet probari p̄mo resolubilr̃ sic. hoc necessario est: ⁊ h̄ est anima tua ğ anima tua nec̄io est. adhuc p̄ᵃ resoluens habet ꝓbari exponibilr̃: hoc est. ⁊ hoc nõ põt nõ esse. demõstrãdo aiam tuã. ğ hoc necessario est. ꝙ scđa exponēs sit vera. patet: q: ꝯdictoriũ est falsum: hoc põt nõ esse: q a anima tua est ĩcorruptibilis, ideo falsum est ꝙ possit nõ esse: scđa vero ꝓpositio nec̄io aia tua est. est falsa. qd̄ probat̃ sic. aia tua est. ⁊ nõ põt esse ꝙ aia tua nõ sit. ğ ⁊c̄. mõ scđa exponēs est falsa. q: ꝯdictorium est veruʒ. s. põt esse ꝙ anima tua nõ sit. qd̄ patet: q: hʒ ꝓbari officiabilit̃ sic: hec est possibilis aia tua nõ est que adeq̃te significat animã tuã nõ esse. ergo põt esse ꝙ aia tua nõ sit. modo officiantes vere sunt. ergo officiata. Hoc p̃misso formalr̃ respõdet̃ negãdo ꝙ vna exponēs p̄me partis ꝯdicat vni exponēti secũde ptis ⁊ cũ dicit̃ p̄ma ꝓbat̃ resolubilr̃ concedo. ⁊ qd̄ p̄ma resoluēs exponit̃ cõcedo: sed scđa exponēs nõ est illa assignata. s. ⁊ nõ põt eē ꝙ aia tua nõ sit: sed est illa. ⁊ hoc non pt nõ esse mõ. ista est vera lʒ illa assignata sit falsa neqꝫ huic. h̄ non pt nõ esse ꝯdicit illa exponēs alterius partis. s. pt esse ꝙ h̄ nõ sit. imo stãt simul q̃re ⁊c̄. Rñ^o
¶ Et nota bñ hec q: aliqui ignorãtes logicã hic magnã intricationem faciunt nescientes quid dicant: quare me

lius fore putaui eoꝝ dicta in presentiarum non recitare.
Rñs' In hoc capl'o faciã tria. Primo videbo aliq̃ circa
textũ. Scd̃o arguã ꝯ magr̃m. Tertio po/
No^m p^m nã petitiões. ℂ Quãtũ ad p^m pro bñda recta expõne de
ly nec̃ia qñ sumit' aduerbial'r ⁊ in sensu cõposito: est scie/
dũ ꝙ ly nec̃io semp ponit' cũ ꝓpõne ⁊ nõ cũ oꝛone infini
ua. sicut ly nec̃ium. vt nec̃io hõ est aial talis aũt ꝓpõ hꝫ
exponi p ꝑiacẽtẽ ⁊ vnã negatiuã de ly põt ipsonal'r sum
pto: in q̃ ly põt cadat sup dicto ꝓpõnis que ꝯdicit illi sup
q̃ cadebat ly nec̃io. Exẽplũ. ista: nec̃io aial est sub'a. sic ꝓ/
bat'. aial est sub'a: ⁊ nõ pt esse qn aial. i. ꝙ nõ aial seu nul/
luꝫ aial sit sub'a: igit' nec̃io aial est sub'a. vbi pꝫ ꝙ ly pt co
dit sup h' dicto. s. ꝙ nõ aial sit sub'a. qd̃ est dem: hui⁹ nullũ
aial est sub'a: que est ꝯdictoꝛia illius. aial est sub'a: super q̃
cadebat ly nec̃io. ℂ Sed ad inueniẽdũ bñ istã scd̃aꝫ expo
nẽtẽ ꝯsidera si ly nec̃io cadit sup ꝓpõne de pñti: aut de ꝑ
terito: aut de futuro. si p^mũ sume scd̃am exponẽtẽ de ver
bo põt de pñti. ⁊ fac ꝙ cadat sup dicto ꝓpõnis de pñti.
si scd̃m sume illã de p̃terito ⁊ fac qd̃ cadat sup dicto de ꝑ
terito. si 3^m sume de futuro ⁊ cadat super dicto de futuro.
Exẽplũ p^mi. nec̃io celũ est. expone sic: celũ est. ⁊ non põt
esse qn celũ sit. i. ꝙ nõ celũ seu nullũ celum sit. igit' ⁊c̃. vel
sic: ⁊ nõ pt esse nullũ celũ esse. Exẽplũ scd̃i. nec̃io ens fuit
deus. expone sic. ens fuit de⁹ ⁊ nõ potuit esse ꝙ nullũ ens
fuerit deus. vel ⁊ nõ potuit esse nullũ ens fuisse deũ. igit'
⁊c̃. Exẽplũ tertij. nec̃io aial erit sub'a. expone sic. aial erit
sub'a: ⁊ nõ poterit esse ꝙ nullũ aial erit sub'a: vel nõ pote/
rit esse nullũ aial foꝛe subam. igit' ⁊c̃. Sĩli mõ exponatur
No^m 2^m ista. nec̃io aial est futuruꝫ sub'a. ℂ Scd̃o nota: ꝙ termini
cões nõ distributi in ꝓpõne d' ly nec̃io. stãt ꝯfuse tm̃ imo/
bil'r. ⁊ distributi ꝯfuse distributiue imobil'r. Ex^m p^mi. ne/
cessario hõ est aial. Exẽplũ scd̃i. nec̃io ois hõ est de risibi
le. In scd̃a aũt exponente istius nec̃io hõ est aial. que erit
ista. s. nõ pt eẽ quin hõ sit aial. stãt ly termini: iterũ ꝯfuse
tm̃ imobil'r: cui⁹ rõ est. q2 ibi sunt tria signa: q̃rũ vnũ. s. ly
Petitio põt tollit descẽsum ⁊ alia duo negatiua quoꝛũ vnũ est in
ly qn. impediũt distributionẽ ⁊ ita stabunt termini ꝯfuse
tm̃ imobil'r. ℂ Sed tu dices qd̃ de expõne ꝓpõnis de ly
Rꝫ. ꝯtigẽter. Respõ. ꝙ est idẽm omnino sicut de ly nec̃io duo
bus exceptis. Primuꝫ est: q2 ꝓpõ talis exponit' p scd̃am
affirmatiuã. Exẽ^m ꝯtingẽter aial disputauit: sic exponit'.
aial disputauit: ⁊ potuit esse ꝙ nullum aial disputauerit:
seu nullũ aial disputauisse. igit' ⁊c̃. Scd̃ꝫ est: q2 in scd̃a ex
ponẽte de ly ꝯtingẽter. sicut in ista põt esse ꝙ nullũ aial
disputauerit. stat termin⁹ ꝯfuse distributiue imobil'r ꝓpt̃
duo signa: q̃rũ vnũ dat distributionẽ. s. ly nullum ⁊ aliud
ꝯ supi⁹ dicta ar guit' ꝑ tollit descẽsum. s. ly potest. ℂ Quãtũ ad scd̃m arguit' cõ
tra istos modos exponẽdi. ⁊ p^mo sic. ista ꝓpõ ẽ vera. ne
cessario ens est deus. ⁊ exponẽtes sunt false. igit' nõ sunt
bone: patet ꝯsequẽtia cuꝫ maioꝛi. ⁊ minoꝛ ꝓbat'. q2 scd̃a
exponẽs est falsa. s. non põt esse ꝙ ens nõ sit deus: qd̃ ꝓ/
bo: q2 eius oppositum est verum. s. põt esse ꝙ ens non sit
deus. est. n. vna modalis de sensu composito: habens sic
officiari: hec ꝓpositio est possibilis: ens nõ est deus. que
significat adequate ꝙ ⁊c̃. Igitur ⁊c̃. modo pꝫ ꝙ officians
est vera. q2 ista ꝓpositio. ens non est deus: non solum est
possibilis: sed vera: q2 hoc non est deus te demonstrato.
⁊ hoc est ens. igit' ens non est deus. ℂ Scd̃o arguit' sic.
ergĩ 2°. ista est falsa. ꝯtingẽter tu es vel tu non es: dato ꝙ ly con
tingẽter cadat sup tota disiũctiua: ⁊ tamẽ exponẽtes ei⁹
sunt vere. igit' talis expositio mala. pꝫ ꝯsequẽtia cuꝫ ma/
ioꝛi: q2 necessario tu es vel tu non es. ⁊ minoꝛ ꝓbatur. q2
ista est vera. tu es vel tu non es. ⁊ simil'r ista. potest eẽ ꝙ
ergĩ 3°. tu sis vel tu non sis. vt patet. ℂ Tertio arguit'. ꝙ expo/
nẽtes de ly ꝯtingẽter. non sunt bone sic. ab omni exposi/
ta ad exponẽtes oꝫ valẽ ꝯsequẽtia de forma: sed ab ista.

ꝯtingẽter homo est albus. ad exponẽtes datas non va/
let ꝯsequẽtia de forma. igit' ille non sunt bone. pꝫ ꝯseque
tia cũ maioꝛi: ⁊ minoꝛ ꝓbatur: q2 ly albus in exposita stat
ꝯfuse tm̃: imobil'r. ⁊ in scd̃a exponẽte distributiue. modo
a termino stãte ꝯfuse tm̃ ad stãteꝫ distributiue non valet
ꝯsequẽtia de forma. vt pꝫ. ℂ Ad p^muꝫ cõcedit' ꝙ ista est Ad p^m.
vera necessario ens est deus. ⁊ negatur ꝙ secunda expo
nẽs sit falsa. ⁊ cum ꝓbat' ꝙ ista est falsa. nõ põt esse ꝙ ens
non sit deus. concedit'. sed dicitur ista nõ est sua exponẽs:
sꝫ ista. non põt esse ꝙ non ens sit deus: seu ꝙ nullũ ens sit
deus. vbi ista negatio p̃cedat ly ens. ⁊ cadat super dicto
ꝓpositionis ꝯtradictoꝛie: vt diximus supra: ⁊ sic patet ꝙ
scd̃a exponẽs non erit falsa. ℂ Ad scd̃m concedit' ꝙ ista Ad 2^m
est falsa. contingẽter tu es vel tu non es. ⁊ negat' ꝙ expo
nẽtes sint vere: imo dicit' ꝙ scd̃a est falsa. ⁊ dicitur ꝙ ista
non est sua exponẽs: sed ista. potest esse ꝙ tu non sis: ⁊ tu
sis. que est falsa: vt patet: ratio autẽ huius est: q2 cum ly
necessario: caderet super disiũctiua: cuius p^ma pars erat
affirmatiua: ⁊ scd̃a negatiua. ⁊ ly põt in scd̃a exponente
debeat cadere super dicto ꝓpõnis ꝯtradictoꝛie: opꝫ ꝙ ca
dat super dicto vnius copulatiue: cuius p^ma pars sit ne
gatiua ⁊ scd̃a affirmatiua. ⁊ hoc q2 disiunctiua ⁊ copula
tiua de partib⁹ oppositis sunt ꝯdictoꝛie. vt pꝫ in logica.
ℂ Ad 3^m dicit' pro nunc: ꝙ ista ꝯsequẽtia est bona de for Ad 3^m
ma: ⁊ cum dicit' ꝙ a termino stante ꝯfuse tm̃ ad eundem
stãtem distributiue nõ valet ꝯsequẽtia de forma: dicitur
ꝙ nõ valet de tali forma: cum quo tamẽ stat ꝙ fm̃ aliaꝫ
formã valeat: ⁊ sic est in ꝓposito: q2 talis ꝯsequẽtia. ꝯtin/
gẽter homo est albus. igitur põt esse ꝙ non homo sit al/
bus: est bona de tali forma. s. ab exposita ad exponentẽs:
q2 quelibet talis valet. ⁊ non est bona de tali forma a ter
mino stãte confuse. tm̃ ad stãtem distributiue. ⁊ hoc pro/
bat argumẽtuꝫ. ℂ Quãtũ ad tertium sint tres petitões.
Prima. an ista sit possibilis contingẽter si tu es homo tu Peti. p^a
sedes. Rñ^o ꝙ ẽ omnis ꝓpositio in qua ly contigẽter cadit Rñsio.
super ꝯditionali est impossis. ⁊ sic data ꝓpositio fuit im/
possibilis: ratio autẽ huius est. q2 omnis ꝯditionalis est
nec̃ia: aut iposs'a: ⁊ nulla ẽ ꝯtigẽs: vt poteris ꝯsiderare.
ℂ Scd̃a petitio est ista. an ꝓpositiones de ly ꝯtingẽter ⁊ Peti. 2^a
⁊ de ly nec̃io: in sensu cõposito semp repugnẽt. Rñ. ꝙ sic. Rꝫ.
vnde iste ⁊ ꝯsimiles repugnãt cõtingẽter antixp̃s erit: ⁊
necessario antixp̃s erit: cui⁹ ratio est. q2 exponunt' semp
p propositiones ꝯdictoꝛias. vt patet in secũda exponẽte.
ℂ Exquo sequit' ꝙ ista ꝓpõ iplicat ꝯdictionẽ. nec̃io con
tingẽter antixp̃s erit. vt patet. ℂ Tertia petitio. quid ẽ Peti. 3^a.
põm de istis aduerbijs vere false posſiter ⁊ ipossibiliter,
Rñ. ꝙ ly vẽ. ⁊ ly false. pñt officiari fm̃ ꝙ dic̃ via cõis de Rꝫ.,
ly verũ: ⁊ de ly falsuꝫ. ꝓpositio aũt de ly possibil'r. vt ista
possibil'r tu es. potest sic ꝓbari. tu es: ⁊ põt esse ꝙ tu sis.
igit' ⁊c̃. ⁊ forte sufficit tibi sola p^ma: si q2 idem es põt eẽ ꝙ
sis. Sꝫ ꝓpõ de ly impossibil'r: non opꝫ ꝙ ꝓbet': q2 queliꝫ
talis iplicat ꝯdictionẽ. vt impossibil'r chymera est: ⁊ hoc
supposito ꝙ illa sit affirmatiua. ℂ Quarta petitio: q̃re Peti. 4^a.
magister p̃posuit capl'm de officialibus huic capl'o. Rñ. Rꝫ.
ꝙ hoc est ex eo ꝙ iste ꝓpões de ly nec̃io. aut ꝯtingẽter.
exponunt' p vnam de sensu composito de ly põt. que ha/
bet officiari. ⁊ sic p̃supponit capitulum de officialibus.

ℂ Capitulum de gradibus comparationis.

Am gradus comparationis restat
exponere ⁊ primo positiuũ cõpara
biliter sumptũ: vt tu es ita foꝛ. sicut
aliquis homo mũdi exponit' sic. tu
es fortis. ⁊ aliqs homo mũdi est fortis: ⁊ non
aliquis hõ mũdi est foꝛtioꝛ te. ḡ ⁊c̃. Itẽ tu fui/
sti ita

sti ita fortis sicut aliqs hō: tu fuisti fortis. ⁊ aliqs hō fuit for. ⁊ nō aliqs hō fuit for. te. ḡ ⁊ ita de futuro supposito dicat. sed nōndū ꝙ si fiat cōpatio respcū termini cōis a pte post non distributi: non debet sumi iste termin⁹ sub distributiōe in aliq̄ exponētium. vt tu es ita alb⁹ sic ois homo. nō dꝫ dici in scḋa exponēte. ois homo est alb⁹. qꝛ h̄ est falsa exposita vā. Seqͭ. n. tu es ita alb⁹ sic iste homo. ḡ tu es ita alb⁹ sicut ois hō. pꝫ ꝯña ab iferiori ad suū supi⁹ affirmatiue sine distributiōe ⁊ sine signo ipediēte. Jō dꝫ sic exponi. tu es alb⁹ ⁊ ois hō est alb⁹: ⁊ nō ois hō est albior te. ḡ ⁊c̄. ¶ Ex p̄dicto mō exponēdi ifero aliq̄s ꝯclōnes: p̄ma est ista. tu es ita for. sic ois hō mūdi: ⁊ tn̄ non es ita fort. sic aliqs hō mundi. p̄ma ps pꝫ: qꝛ tu es fortis: ⁊ hō mūdi est fortis: ⁊ nō ois hō mūdi ē fortior te. ḡ ⁊c̄. scḋa ps silr pꝫ qm̄ suū ꝯdictoriū est falsuꝫ. vꝫ. tu es ita fortis sic ois hō mundi: qꝛ ex ip̄a seqͭ tertia exponēs. vꝫ. nō aliqs hō mūdi est fortior te: qḋ est falsum. ¶ Scḋa ꝯclō. aial qḋ non est ita forte sic leo est ita forte sic oē aial mūdi. pbaͭ. equ⁹ est ita fortis sic oē aial mūdi. ⁊ idē equ⁹ est aial: qḋ nō ē ita forte sic leo. ḡ ⁊c̄. pꝫ ꝯña a resoluētib⁹ ad resolutū. aн̄s aūt pꝫ exponēdo ⁊ resoluēdo. ¶ Tertia ꝯ. ego suꝫ ita sapiēs sic tu ⁊ ds. ⁊ tn̄ ego nō sū ita sapiēs sic de⁹. scḋa ps ē de se mani⁹: ⁊ pbaͭ pria. nā ego sū sapiēs: ⁊ tu ⁊ de⁹ estis sapiētes: ⁊ nō tu ⁊ de⁹ estis sapiētiores me: ḡ ⁊c̄. pꝫ ꝯña ab exponētib⁹ ad expositā: ⁊ pria ad scḋa ps sūt manifeste. Tertia v̄o pbaͭ. qꝛ si n̄: deͭ op^m: tu ⁊ ds estis sapiētiores me. ḡ tu es sapiētior me. ꝯn̄s falsū vt ego suppono. ¶ Quarta ꝯclō. tu eris ita senex sic tu eris: ⁊ tn̄ i nl̄lo istāti tu eris ita senex sic tu eris. p̄⁹ ps pꝫ p exponētes: tu eris senex ⁊ nūq̄ꝫ eris senior q̄ꝫ tu eris. ḡ ⁊c̄. Scḋa ps pbatur. qm̄ q̄cūq̄ꝫ istāti dato i q̄ tu eris senex: i illo istāti n̄ eris ita senex sic tu eris: qꝛ p⁹ istḋ eris senior. ḡ nl̄lo istāti tu eris ita senex sic tu eris. pꝫ ꝯña qꝛ ꝯdictoriū ꝯn̄tis repugn̄t an̄ti pp distributionē hui⁹ termini: sic supra v̄bū subiuuꝫ.

Nota^m **Positiuus** gradus cōpabil̄r sumptus p̄t sumi tripl̄r. aut cū magis: aut cū minus: aut cū eque. si sumaͭ cū magis exponiͭ sic ḡdus cōparatiuus cui equalet. vt dḋo. tu es magis fortꝫ q̄ꝫ pla. exponiͭ sic. tu es fortꝫ. pla. est fortꝫ: ⁊ pla. non est ita fortꝫ sic tu. ḡ tu es magis fortꝫ q̄ꝫ pla. si sumaͭ cū minus exponiͭ ēt sic cōparatiu⁹. excepto ꝙ termin⁹ a q̄ cōparationis in 3° exposita exponiͭ a pte an̄ i recto. ⁊ termin⁹ ad quē a pte post in obliq̄. vt dḋo tu es min⁹ fortꝫ q̄ꝫ pla. exponiͭ tu es fortis. pla. est fortꝫ ⁊ tu non es ita fortꝫ sic pla. ḡ ⁊c̄. Si sumaͭ cū eque adhuc dupl̄r: aut cū p̄cisiōe. aut non. Si cū p̄cisiōe sumc illa. tu es ita fortꝫ sicut pla. exponiͭ sic. tu es fortis. pla. est fortꝫ. ⁊ neuter illoꝝ est fortior alio. ḡ tu es ita fortꝫ sicut pla. Si v̄o non exponiͭ sicut dic̄ magr̄ sic. tu es fortis. pla. est fortꝫ. ⁊ pla. non est fortior te. ḡ tu es ita fortꝫ sicut pla. solū ḡ iste modus vltim⁹ est ad ꝓpositū magistri siue ḡ eq̄lē fortitudinē h̄eas cuꝫ pla. siue maiorē isto mō diceres. tu es ita fortꝫ sicut pla. Rō aūt q̄re p tres exponētes pbeͭ cōpatiu⁹ ḡdus est ista. qꝛ in oi cōpatione reqriͭ. Primo. ꝙ res in q̄ fit cōpatio pticipeͭ ab vtroq̄ꝫ termino. ⁊ pp h̄ poniͭ p̄⁹ ⁊ 2ᵃ exponēs. Scḋo: ꝙ pticipeͭ ab vno termio magl vl̄ min⁹ vl̄ eq̄. ⁊ pp h̄ poniͭ 3ᵃ exponēs.

¶ Dubiū grāde est circa tertiā ꝯnē: qꝛ vꝫ falsa. s. ego suꝫ ita sapiēs sic tu ⁊ de⁹: qꝛ q̄ro quō supponit illud copulatū: tu ⁊ de⁹: diuisiue aut collectiue: si p mō equaleт isti copulatiue false. ego sum ita sapiēs sicut tu. ⁊ suꝫ ita sapiēs sicut de⁹. Si v̄o collectiue 3ᵃ exponēs est falsa. s. non tu ⁊ deus estis sapiētiores me: qꝛ ꝯdictoriū est veꝝ. s. tu ⁊ de⁹ estis sapiētiores me: ⁊ cū dicit magr̄ ꝙ seqͭ. ḡ tu es sapiētior me. nō arguiͭ ad ꝓpositū: qꝛ tūc teneretͭ diuisiue: ⁊ ita non vniformiter teneretͭ in exposita: ⁊ in exponēte. Du^m circa 3^m ꝯ^onem.

¶ Ad hoc arg^m dicunt q̄dam ꝙ teneͭ collectiue. ⁊ ad argumētū: qn̄ dꝛ quō teneͭ in negatiua in exponente. dꝛ ꝙ diuisiue. cuꝫ in ꝯdictoria affirmatiua teneaͭ diuisiue s̄m magistrū. ⁊ cū dicis: non arguiͭ ad ꝓpositūꝫ. negāt. non eni est opus ꝙ si in exposita teneaͭ collectiue ꝙ silr in exponētib⁹. Rñ. p^a

¶ Alij dicūt ꝙ in negatiua exponēte: nec collectiue. nec diuisiue teneͭ: ⁊ rō est: qꝛ tūc nota copulationis non remanet in vi eius. ideo non diuisiue nec collectiue teneͭ. Jn ꝯdictorio v̄o affirmatiua bn̄ teneͭ diuisiue: hec subtilior est. Rñ^o 2^a

¶ Cōtra has duas rn̄siones argr̄ qꝛ q̄ro vtrū dḋo. tu ⁊ de⁹ estis sapiētiores me. tenēdo collectiue sit v̄a vel falsa. si vera. ḡ illa est fl̄a. ego sum ita sapiēs sic tu ⁊ de⁹. pbaͭ ꝯña: qꝛ ex illa. tu ⁊ de⁹ estis sapiētiores me seqͭ ꝯdictoriū isti⁹: ego sum ita sapiēs sic tu ⁊ de⁹. vt pꝫ expone^o ip̄aꝫ: qꝛ exponiͭ sic. tu ⁊ de⁹ estis sapientes: ⁊ ego suꝫ sapiēs: ⁊ ego nō suꝫ ita sapiēs sic tu ⁊ de⁹. q̄re ⁊c̄. Si v̄o dic̄ ꝙ ē fl̄a. ꝯ arguo sic. De⁹ est sapiētior me. ḡ tu ⁊ de⁹ estis sapiētiores me. tenē^o collectiue. pbaͭ ꝯña: qꝛ qḋ p se sumptū aliq̄ meli⁹ ē illud idē cū altero meli⁹ ē: siue illa āбo meliora sint. vt pꝫ p ph̄m i 3° thopi. q dic̄. ꝙ nō bona bonis nihil ꝓhibꝫ magl eligēda eē: vt bn̄tudinē: ⁊ ad aliq̄d aliḋ qḋ nō ē bonū iustitia fortitudie. vbi vult phs. ꝙ cū bn̄tudo sit melior ⁊ magl eligēda q̄ꝫ iustitia ⁊ fortitu⁹. ⁊ adhuc bn̄tu⁹ cū aliq̄ nō bono: ista duo sil̄ magl eligē^o. sꝫ: qꝛ adhuc meliora sūt. ḡ si de⁹ ē sapiētior me. de⁹ ⁊ tu sil̄ estis sapiētiores me. Jō credo i rei v̄itate ꝙ ꝯ sit fl̄a. 2 rñ. ar.

Sꝫ dḋꝫ ꝙ magr̄ n̄ loqͭ s̄ꝫ opionē ꝓp̄ā. Nā ip̄e dic̄ i vlti⁹ nōto Isolubiliū: ꝙ pti locut⁹ ē s̄ꝫ opionē ꝓp̄aꝫ: ⁊ pti locut⁹ ē s̄ꝫ opionē alioꝝ. Nā ꝯdictoriū isti⁹: tu ⁊ de⁹: estis sapiētiores me. tenēdo collectiue: ꝙ daͭ p negōnē ꝓpositā sign̄at diuisiue: ꝙ tu nō es sapiētior me: vel de⁹ non est sapiētior me: ⁊ h̄ est ꝯdictoriū illi⁹ tenē^o diuisiue. sed sign̄at ꝙ non ista duo simul sunt sapiētiora me. qḋ est fl̄m: imo illa duo sil̄ sapiētiora sūt me. pbabil̄r tn̄ mlrotiēs tenuiͭ oppo^m. s. ꝙ ꝯ ē v̄a ⁊ vide in q̄one corrn̄dente huic parti.

Compatiuus gradus exponiͭ silr̄ p tres exponētes. vt sor. ē fortior pla. sor. est fortis: ⁊ pla. ē fortis: ⁊ n̄ pla. est ita fortis sicut sor. ḡ ⁊c̄. Jtē tu es fortior aliquo hoīe: tu es fortis: ⁊ aliqs hō est fortis ⁊ non aliqs homo est ita fortis sicut tu. ergo ⁊c̄. ¶ Sꝫ hui⁹: tu es albior omni hoīe: scḋa exponēs non dꝫ eē ista. ois hō est albus: qm̄ tūc exposita eēt vera ⁊ vna exponēs falsa:

qḋ non est ɔcedēdū in logica: sʒ oȝ sic exponi ista tu es albus: ⁊ hō est alb⁹ ⁊ non oīs homo est ita albus sicut tu ḡ ⁊c̄. ℭ Ex pdicto mō ex ponēdi īfero aliqs ɔclones. pma. tu es albioꝛ oī hoīe: ⁊ tñ non es albioꝛ aliquo hoīe. pma ps p3 p exponētes ⁊ scḋa silr: qꝛ suū ɔdictoꝛiū est falsum. s. tu es albioꝛ aliquo hoīe: qꝛ tertia ei⁹ exponēs est falsa vz. non aliqs hō est ita al/b⁹ sic tu: qꝛ tu ipse es ita alb⁹ sicut tu: vel glʒ q̄ est albioꝛ te est ita alb⁹ sicut tu: licet non pcise. ℭ Scḋa ɔclo. soꝛ. q̄ non est melioꝛ dō est me lioꝛ oī ente mundi. p3. qm̄ soꝛ. non est melioꝛ. deo. vt satis liqt. ⁊ tñ est melioꝛ oī ente mūdi: qꝛ ipse est bon⁹. ⁊ aliqḋ ens mūdi est bonuȝ: ⁊ non oē ens mundi est ita bonū sicut soꝛ. ḡ ⁊c̄. ℭ Tertia ɔclo ego suȝ scientioꝛ te ⁊ deo: ⁊ tñ non sum sciētioꝛ deo: scḋa ps p3 de se. ⁊ pma pbaꝛ p exponētes. ui ego sum sciēs: ⁊ tu ⁊ de us estis sciētes: ⁊ non tu ⁊ de⁹ estis ita sciētes sicut ego. Ista p3 qm̄ dcꝛ oppositū. s. tu ⁊ de⁹ estis ita sciētes sic ego. ḡ tu es ita sciēs sic ego. ɔñs falsuȝ. vt ego suppono. ℭ Quarta ɔclo. Tu eris senioꝛ q̄ȝ tu eris in aliquo istāti: ⁊ tñ in nullo instanti. tu eris senioꝛ q̄ȝ tu eris in ali quo instāti: pma ps pbaꝛ: qm̄ tu eris senex: ⁊ in aliquo istāti eris senex: ⁊ nō in aliquo istāti eris ita senex sicut tu eris. ḡ tu eris senioꝛ q̄ȝ tu eris in aliquo istāti. ɔña tȝ ab exponētib⁹ ad ex positū. ⁊ tertia ps añtis pbata est in alio caplo in q̄rta ɔclone: sʒ scḋa ps ɔclonis pbaꝛ: qꝛ si non: dcꝛ oppositū. s. q̄ in aliquo istāti tu eris senioꝛ q̄ȝ tu eris in aliquo instāti: ⁊ sit illud in/stās a. ⁊ p3 q̄ ista est falsa: in a. instāti tu eris se nioꝛ q̄ȝ tu eris in aliquo istāti: qꝛ vna exponēs est falsa. s. non in aliquo instāti tu eris ita senex sicut tu eris in a. istāti: qꝛ in a. istāti tu. eris ita senex sic eris in a. istāti: ⁊ in ifinitis instātib⁹ vl tra. q̄re ⁊c̄. ℭ Rñdū q̄ queadmodū expo/niꝛ cōpatiu⁹ gradus. ita magis ⁊ q̄ȝ: vt ego sū magis valēs q̄ȝ tu. sic exponiꝛ. ego suȝ valēs: ⁊ tu es valēs: ⁊ nō tu es ita valēs sic ego. ḡ ⁊c̄. ℭ Consiles ɔclones pñt iferri de magis: vñ ɔcediꝛ q̄ aīal qḋ ē magis debile q̄ȝ musca: est magis foꝛte q̄ȝ sit oē aīal mundi. Et hō qui est magis sapiēs q̄ȝ oīs homo: est min⁹ sapiens q̄ȝ oīs homo: ⁊ ita de infinitis alīȝs. ergo ⁊c̄.

No^m Compatiuus ḡdus pōt duplr̄ sumi. s. ppie ⁊ iproprie. iprop̄e sumiꝛ qñ sumi tur cū abusiōe: q̄ abusio fit 4ᵒʳ: vt scis ex grāmatica. s. for matiōe: significatiōe: pticipatiōe. ⁊ ɔstructiōe. potissimū tñ fit abusio in sigñatione ⁊ pticipatione. Participatiōe qñ q̄litas cōpatiui nō pticipaꝛ ab vtroq̄ termio. vt de⁹ est melioꝛ dyabolo. ⁊ istud mare ē dulci⁹ illo. Sigñatio/ne aūt qñ ñ sigñat plus suo positiuo vt senioꝛ p senex. aut qñ min⁹ sigñat. vt subtristioꝛ. i. parū trist̄. aut qñ sigñat ɔtriū. vt istud fel est dulci⁹ illo. ppie vo sumiꝛ sine aliqua abusiōe. s. qñ sigñat plus suo positiuo ⁊ pticipaꝛ ab vtro q̄ extremo. In pposito magr̄ loqꝛ de compatio sumpto ⁊ compatiu⁹ ḡdus ppie sumpt⁹ exponiꝛ p tres expone/tes: q̄rū 3ᵃ est p positiuū cōpabilr̄ sumptū. ego suȝ foꝛtioꝛ te. ego sum fort̄. ⁊ tu es fort̄. ⁊ tu non es ita fort̄ sic ego: ḡ ⁊c̄. Dui⁹ aūt pbationis rō assignata est sup̄ de positiuo cōpabilr̄ sumpto. ℭ Du^m est circa 3^m ɔnēꝗ est. ego sum sciētioꝛ te ⁊ deo: qꝛ illud copulatū te ⁊ deo aut teneꝛ diui sine aut collectiue: si diuisiue equalet isti copulatiue sic. ego sum sciētioꝛ te. ⁊ ego sum sciētioꝛ deo. si ꝯo teneꝛ col lectiue. 3ᵃ exponēs est fl̄a. s. non tu ⁊ de⁹ estis ita sciētes si cut ego. Et cū dic̄ magr̄. ḡ tu es ita sciēs sic ego. ñ arguiꝛ ad ppo^m: qꝛ tūc teneretꝛ diuiue: ⁊ ita ñ vniformiṫ teneretꝛ in exponēte ⁊ exposita. Ad h̄ dicaꝛ pcise sicut ad du^m mo tū ɔ tertiaȝ ɔnē positiui comparabiliter tēti. vide supra. Dubiū

Compatiu⁹ ḡdus exponiꝛ p tres ex/ponētes si vna istarū cū altera coin cidat: vt tu es foꝛtissimus istoꝝ: pōt duplr̄ exponi: aut p cōpatiuuȝ: aut p positiuū cōpabilr̄ sumptū. Exēpluȝ pmi. tu es foꝛtis ⁊ isti sūt foꝛtes: ⁊ non aliqs istoꝝ est foꝛtioꝛ te. ḡ ⁊c̄. Exēpluȝ scḋi. tu es foꝛtis ⁊ isti sunt foꝛtes. ⁊ non aliqs istoꝝ est ita foꝛtis sicut tu. ḡ ⁊c̄. Itē tu es foꝛtissim⁹ oīuȝ hoīuȝ: sic ex/poniꝛ. tu es foꝛtis: ⁊ hoīes sunt foꝛtes: ⁊ non oēs hoīes sunt foꝛtioꝛes te. ḡ ⁊c̄. vel non oīs hō est foꝛtioꝛ te. Scḋo mō sic exponitur: tu es foꝛtis ⁊ hoīes sūt foꝛtes: ⁊ non oēs hoīes sūt ita foꝛtes sicut tu: vel non oīs hō est ita foꝛtis sicut tu. ḡ ⁊c̄. Et ita de alīȝs de pterito ⁊ futu/ro suo modo dicaꝛ. ℭ Ex pdcis infero aliqs ɔclones. pma est ista. tu es foꝛtissimus istoꝝ: ⁊ debilissimus istoꝝ. pbaꝛ ⁊ pono q̄ tu soꝛt. ⁊ plo sitis eque foꝛtes ⁊ per ly istoꝝ demon stro vos tres: isto posito p3 pma ps: qm̄ tu es foꝛtis: ⁊ isti sunt foꝛtes: ⁊ non aliqs istoꝝ est foꝛtioꝛ te. ḡ ⁊c̄. Etiā scḋa ps est ꝟa: qꝛ tu es de bilis: ⁊ isti sunt debiles: ⁊ non aliqs istoꝝ est debilioꝛ te. ḡ ⁊c̄. Hec tñ ɔclo non eēt ꝟa expo nēdo scḋo modo. vtputa p ly ita sicut. q̄re ⁊c̄. ℭ Scḋa ɔclo. tu es sapiētissimus oīum ho/minū: ⁊ tñ tu non es sapiētissimus aliquoꝝ ho minū. pma pars p3 p exponētes: vt tu es sa/piēs: ⁊ hoīes sunt sapiētes: ⁊ non oēs hoīes sunt sapiētioꝛes te. ḡ ⁊c̄. Scḋa pars pbaꝛ qm̄ suū ɔdictoꝛiū est falsum. vz. tu es sapiētissim⁹ aliquoꝝ hoīum: pp tertiā exponētē falsaȝ. s. non aliqs homo est sapiētioꝛ te: ⁊ hec silr: nō aliqs hō est ita sapiēs sicut tu: qꝛ tu met es ita sapiēs sicut tu. ⁊ ḡ ⁊c̄. ℭ Tertia ɔclo. Tu fui sti calidissim⁹ oīum hoīum: ⁊ fridissim⁹ oīum hoīuȝ pma ps p3: qꝛ tu fuisti calidus: ⁊ hoīes fuerūt

fuerũt calidi: ⁊ non oĩs homo fuit calidior te.
ẽt ⁊ non oĩs hõ fuit ita calidus sicut tu. Scd̃a
ps ẽt eodẽ mõ ꝓbaẽ: qm̃ tu fuisti fridus: ⁊ ho
mines fuerũt frigidi: ⁊ non oĩs hõ fuit ita fri/
gidior te: etiã non oĩs hõ fuit ita frigidus sic̃
tu. g̃ ⁊c̃. ¶ Quarta ↄclõ. Aliqd̃ est maximũ
istoꝝ qd̃ nõ ẽ maximũ istoꝝ. exponẽdo cõpa/
bilr̃ ꝓbaẽ. ⁊ pono ꝙ a. sit magnũ: ⁊ b. maiꝰ. c.
ꝟo maiꝰ q̃ȝ a. ⁊ maiꝰ q̃ȝ b. isto posito. b. est ma
ximũ istoꝝ: qd̃ nõ est maximũ: istoꝝ ꝓbaẽ. qm̃
b. ẽ magnũ: ⁊ aliqd̃ istoꝝ qd̃ nõ ẽ maximũ isto
rũ ẽ magnũ: q2 a. ⁊ nll's istoꝝ qd̃ ñ ẽ maxm̃ istoꝝ
ẽ maiꝰ b. g̃ b. ẽ maxm̃ istoꝝ ꝙ ñ est maximũ isto
rũ: pȝ ↄña ab exponẽtibꝰ ad expositũ. q̃re ⁊c̃.

Nõndũ **Suplatiuus** g̃dus 2ͨ sumiẽ. s. absolute ⁊ respe
ctiue. Exm̃ pͥ. vt sor. ẽ fortissimus.
Exm̃ scd̃i. vt sor. est fortissimꝰ illoꝝ. Pꝛio mõ sumptꝰ expo
niẽ p duas exponẽtes. vt sic: sor. est fortis. ⁊ sorte nihil põt
eẽ fortiꝰ in sua latitudie. g̃ sor. est fortissimꝰ. Si ꝟo sumaẽ
reꝰ adhuc 2ͬ. s. positiue ⁊ negatiue. positiue sumptꝰ expo
niẽ p tres exponẽtes. duas in qbꝰ extrema cõpatiõis cõ
ueniũt: ⁊ 3ᵐ negatiuã de positiuo compabilr̃ sumpto: vt
sic: tu es fortis. ⁊ isti sunt fortes: ⁊ non aliqd̃ istorũ est ita
forte sicut tu. g̃ tu es fortissimꝰ illoꝝ. ⁊ dr̃ positiue accipi
tũc q2 p excessum alioꝝ accipiẽ. Negatiue ꝟo sumptꝰ ex/
poniẽ p negatiuam sui compatiui. vt sic. tu es fortis ⁊ isti
sunt sor. ⁊ non aliqd̃ istorũ est fortior te. g̃ tu es fortissimꝰ
istoꝝ. ⁊ dr̃ negatiue accipi tũc q2 p non excedi ab alijs ac
cipiẽ. ⁊ isto mõ pl'ibꝰ potest ↄuenire suplatiuus g̃dus. In
ꝓposito loquiẽ magr̃ de suplatiuo respectiue tento: siue
positiue siue negatiue teneaẽ. ⁊ hꝰ ꝓbationis ratio assi/
Dubiũ gnata est in cap̃ de positiuo compabilr̃ tẽto. ¶ Dubium
est circa q̃rtã ↄnẽ magistri: q̃ est aliqd̃ illoꝝ est maximũ
illoꝝ qd̃ non est maximũ illorũ: q2 seq̃tur ꝙ duo ↄ̃dicto/
ria sunt simul ꝟa: q2 hec est ꝟa: nihil est maximũ illorũ
qd̃ non est maximũ illoꝝ. ⁊ hec est ↄ̃dictoria illꝰ. aliqd̃
est maximũ illoꝝ: qd̃ ẽ maximũ illoꝝ. g̃ si illa est ꝟa opȝ
ꝙ duo ↄ̃dictoria sint simul ꝟa: ↄña nõ: ⁊ minor ẽt pȝ. s. ꝙ
illa sint ↄ̃dictoria. q2 vl'is negatiua ⁊ pticularis affirma/
tiua de ↄsilibꝰ terminis ↄ̃dicũt. maior. ꝓbaẽ. s. ꝙ illa ne/
gatiua sit vera: nihil est maximũ illoꝝ qd̃ non est maxim̃
illoꝝ. ⁊ aẽ. Oẽ maximũ illorũ est maximũ illorũ. g̃ nihil
est maximũ illorũ: qd̃ non est maximũ illorũ. ↄña pȝ: q2
argẽ ab exposita ad vnã suarũ exponẽtiũ: ⁊ añs est veꝝ.
eo ꝙ est vna vl'is affirmatiua in q̃ idẽ p̃dicaẽ de seipso. g̃
añs est verũ: quare ⁊c̃. Ad hoc argm̃ diuersi diuersimode
rñdẽt. Et quidam volunt ꝙ ↄcludat. Magister tñ in so/
phismatibꝰ suis ad h' argm̃ rñdet in sophismate. 44. ⁊ dic̃:
dudũ est ꝙ illa stẽt sil': aliqd̃ est maximũ illoꝝ: qd̃ nõ est
maximũ illorũ: ⁊ nihil est maximũ illoꝝ qd̃ nõ est maxi/
mũ illoꝝ. dato qd̃ in pͦ referat illũ terminũ maximum: ⁊
non illũ terminũ aliqd̃. ⁊ in 2ͦ refert illũ terminum nihil:
seu ly ens iclusũ i ly nihil ⁊ ita q̃lȝ illaꝝ ꝓpõnũ p̃t idiffe
rẽter ↄcedi vel negari: ẽm ꝙ relatiua p̃nt referre diuersa
añtia: ⁊ sic pȝ ꝙ illa non ↄtradicit: nisi referant idẽ.

Ritius **In hoc** caplõ sunt q̃tuor vidẽda. Primũ qũo con
fundunt g̃dus compationis. Scd̃m qũo
exponanẽ. Tertio est arguẽdũ contra modũ exponẽdi.
Noᵐ pᵐ Quarto ponenẽ petitiões. ¶ Quãtũ ad pᵐ dr̃ ꝙ ly. ita.
sicut ⁊ g̃dus compatiuꝰ ⁊ suplatiuꝰ ẽm magr̃m ⁊ ẽm. P.
Mã. ↄfundũt. ↄfuse distributiue non absolute. sed p his
in qbꝰ cadit compatio. Exm̃. si dicã. nix est ita alba aut al
bior hoie. ly hoie. non stat absolute pro oĩbꝰ hoibus. sed
pro his in qbus cadit compatio. s. pro albis: sic ꝙ est sen
sus. nix est albior hoie albo. ⁊ dȝ sub ly hoie descẽdi cũ
isto debito medio. s. ⁊ isti sunt oẽs hoies albi. aliter ista
propositio esset falsa vt patet descẽdẽdo ad ethyopẽ: que
tñ apud oẽs ↄceditẽ. ¶ Quãtũ ad 2ᵐ ponitẽ ista distictio: Noᵐ 2ᵐ
ꝙ ꝓpositio de gradu positiuo: aut compatiuo ⁊ suplati/
uo: aut est affirmatiua: aut negatiua: si negatiua. ꝓbaẽ p
suã affirmatiuã. sicut pȝ de ista non tu es ita albus sicut
nix: si ꝟo sit affirmatiua hoc tripl'r. q2 vel ipa est de p̃ntis:
aut de p̃terito: aut de futuro. Si pͥmũ expone illã p tres.
sicut dicit magr̃. Exm̃. nix est albior hoie. dicas sic. nix est
alba ⁊ homo albꝰ est albus: ⁊ non hõ albꝰ est ita albꝰ si/
cut nix. igiẽ ⁊c̃. Si ꝟo sit de p̃terito. hoc 2ͬ. q2 vel talis ꝓ
positio est de simplici compatione. sicut ista. tu fuisti al/
bior sor. aut de duplici. sicut ista. tu fuisti albior q̃ȝ fuerit
sor. Si pᵐ non debes eã imediate exponẽ: sed debes eam
reducẽ ad certũ tẽpus vel instãs: ⁊ deide ꝓbare p regu/
las magistri. Exẽplũ. ista. tu fuisti albior sor. sic ꝓbaẽ. i a.
instãti: vel in b. instanti. vel tẽpore tu fuisti albior sor. igr̃
tu fuisti albior sor. ista ↄña est bona. ⁊ añs est verũ. igiẽ ⁊
ↄñs. ⁊ deinde id añs ꝓbaẽ sic. in a. instãti tu fuisti albus.
⁊ in eodẽ a. instãti sor. fuit albus. ⁊ non i eodẽ a. sor. fuit
ita albus sicut tu. igiẽ ⁊c̃. Si aũt ꝓpõ talis sit de duplici
compatione imediate exponiẽ: ⁊ non opȝ istã inferre ex
alia reducẽdo ad instãs. vt pȝ a Paulo in q̃rta ↄne huiꝰ
capituli ⁊ capl'i seq̃ntis. Exẽplum. ista. tu fuisti albior q̃ȝ
fuit plato. ⁊ ↄsil'es. siue de gradu positiuo siue compati/
uo imediate exponiẽ sic. tu fuisti albus. ⁊ pla. fuit albꝰ. ⁊
nõ plato fuit ita albus sicut tu: igiẽ ⁊c̃. Si autẽ ꝓpõ sit de
futuro. distigue sil'r: q2 vel est de simplici compatiõe: aut
de duplici. ⁊ dicas sicut de illa de p̃terito ⁊ ista sunt de i/
tẽtione magr̃i hic ⁊ in scd̃o dubio. argͦ. 24. ⁊ est ista di/
stinctio vtilis istis tribꝰ capitulis de g̃dibꝰ compatiõis.
¶ Quãtũ ad 3ᵐ arguiẽ ↄ̃ modos exponẽdi: ⁊ pͦ ↄtra mo ↄ̃ supiꝰ
dũ positiui: q2 ista ↄña non valet. tu es albus. ⁊ hõ albꝰ dicta ar
est albus. ⁊ non hõ albus est albior te. igiẽ tu es ita albꝰ guiẽ p
sicut homo. igiẽ exponẽtes iste non sunt bone. pȝ ↄña. ⁊
añs ꝓbaẽ. q2 vbi tu solus esses albus esset añs veruȝ. vt
pȝ. ⁊ ↄñs falsũ: qd̃ ꝓbaẽ: q2 ex isto ↄñte rõne compatio
nis videẽ sequi. ꝙ aliqs homo alius a te sit albus. qd̃ est
falsum in casu. ¶ Scd̃o arguiẽ contra expositionẽ com argẽ 2ͦ.
paratiui sic. ista ↄñtia nõ valet. a: est magnũ. demõstrato
vno infinito. ⁊ sor. est magnus: ⁊ non sor. est ita: aut tante
magnus: sicut a. igiẽ a. est maius sor. igiẽ exponẽtes Pau
li non sunt bone. pȝ ↄñtia. ⁊ añs probaẽ: q2 añs est veꝝ
dato ꝙ a. sit vnum infinitũ. vt pȝ: ⁊ ↄñs falsum: qd̃ ꝓbaẽ
dupl'r. pͦ q2 inter infinitũ ⁊ finitũ nulla est compatio. Se
cũdo: q2 ex isto ↄñte sequiẽ falsum. seq̃tur. n. a. est maius
sor. igiẽ sor. est minor a. ⁊ vltra. sor. est mior a. igiẽ tã sor.
q̃ȝ a. est paruũ ⁊ sic seq̃tur ꝙ infinitũ est paruũ: qd̃ est fal/
sum. ¶ Sed forte dr̃ ad h' ꝙ non valet ista pͣ ↄñtia. s. a. ẽ
maius sor. igiẽ sor. est minor a. Cõtra. si a. est maius sor.
igitur ab a. ad sor. est ꝓportio maioris inequalitatis: sed
ꝓportio maioris ineq̃litatis est maioris ad minꝰ igiẽ sor.
est minor a. ¶ Alij forte negarẽt scd̃am ↄñtiam. s. sor. est
minor a. igitur tã sor. ꝙ a. est paruũ. sed ista vt pȝ tenet a
compatiuo ad positiuũ. ¶ Tertio ↄ̃ idẽ argẽ sic. ille mo argẽ 3ͦ.
dus exponẽdi nõ est bonꝰ q vltimate nõ reduciẽ ad ime
diata. ⁊ ad resoluẽtes: sed iste est hꝰ. igr̃ non est bonꝰ. pȝ
ↄñtia cũ maiori ⁊ mior ꝓbaẽ: q2 hic fit circulus in ꝓbõni
bus q2 compatiuꝰ ꝓbaẽ p positiuũ: ⁊ positiuꝰ p compa/
tiuũ. ⁊ sic ibitur in infĩ. ¶ Quarto argẽ ↄ̃ exponẽtes su argẽ 4ͦ
platiui: q2 nõ seq̃tur. sor. est fortis: ⁊ isti sunt sor. ⁊ nõ ali/
qs istoꝝ est fortior sor. igr̃ sor. est fortissimꝰ istorũ. igr̃ ex/
ponẽtes magr̃i sunt male. pȝ ↄña ⁊ añs ꝓbaẽ. q2 posito

q ly isti. demostrent Plato et Cicero: quilibet fit minus fortis q for. est ans verum vt p3: et ons falsum qd pbo: q ex ista. for. est fortissim istorum. rone suplationis seqtur q for. sit vnus de illis duobus: qd est falsum: vt p3 igif ipsa e

argu 5. falsa. 5 arguit q vel q quarta 9clo magistri sit falsa. f. ali qd est maximu istoz qd non est maximu istoz. vel ly qd refert ly eno. inclusum in ly aliqd. aut ly maximu. aut ly istoz. Si 3m seqtur q ibi est mala latinitas. Si pm. seqr q ly qd. est resolubile in et ille illa illud. p regula de relatiuo: et sic ppositio est falsa: q equalet huic. f. aliqd ens e maximu istoz: et illud ens qd est maximu istoz non est maximu istoz: qd est impossibile. Si d2 2m seqtur idem: q etia illud relatiuu qd. d3 resolui. ex quo nullu est ipe/

Ad pm dimetu. Ad pmu negat: q ille exponetes non sint bo ne. et cu d q illa 9tia non valet: q ans est verus et ons falsum. negatur. et d q dato q tu scius sis albus. ista est verattu es ita albus sicut homo: qd pt pbari p dicta magri: q tu es ita albus sicut tu. et tu es ois ho albus. igr tu es albus sicut ho. nec ex isto sequtur: q homo alius a te sit al

Ad 2m bus: sicut dicebatur in argumento. Ad 2m dicitur q co cludit. et q vltra exponetes Pauli op3 pone quarta ex/ ponete: ita q ista et 9similes. a. est maius for. sic pbatur. a. est magnum. et for. est magnus. et tam a. q for. sunt fini te magni. et non for. est ita magnus sicut a. igr a. est mai for. et sic p3 q sicut 9sequens erit falsu. ita et ans pro pte

Ad 3m scda. et 9sequetia p3. Ad 3m tu responde. Ad 4m di

Ad 4m citur q 9cludit. et dicitur q ista for. est fortissimus istoz. sic habet exponi. for. est aliqs istoz. et est finite fort. et isti sunt finite for. et nullus istoz non for. est ita fortis sic for. vel nullus istorum no for. est fortior for. ig. tur et c. Ad

Ad 5m vltimu dicitur: q ista 9clo mihi videt falsa. sicut etia di. P. M. et argumetu pbat: scias tame q intellectus ma gistri fuit bonus: et iudicio meo est iste. vt p3 per suas ex ponetes. f. q aliqd vt ipsum a. sicut ipse dicit est maximu inter ea. quoru nullu est maximu istoru triu. et iste sensus

Peti. pa est verus. Quatum ad quartu restat petitiones. Pri ma. an iste stent simul. tu fuisti maior for. et tu fuisti mior

R. for. Respo. q sic. q posito q heri fueris maior for. et pri die heri mior iste ce nt vere: vt p3: q non habet imediate exponi. sed reduci ad instas sic. eri in a. instati. vel tpore tu fuisti maior. for. igr tu fuisti maior for. deinde pbatur ans exponibilr sic. heri in a. instati vel tpe tu fuisti finite magnus. et in code a. fort. fuit finite magnus et no in eodez istati for. fuit ita magnus sic tu. igr et c. Et ita dicat de ista.

Peti. 2a tu fuisti minor for. 2a petitio. an ista sit polis. for. est al

R. bior hoie. Ru. de itetione magri et. P. M. et dictonis et aliox q non q gradus compatiu distribuit ly hoi. p oi bus hoibus albis. et ex 9sequeti pro fort. Unde gnali ter omnis ppositio affirmatiua de compatiuo habes p mum terminu compationis 9vertibile: aut inferius ad scdm terminu compationis distributus est impossibilis: sicut p3 de istis. ho aut risibile est albior hoie: et for. est albior hoie. Et si tu diceres ddo. for. est albior hoie. ly homi ne distribuit pro oibus hoibus albis alijs a for. et sic p termi no coparationis: et sic ppo ista est polis. Rndet q scdm dicta et sm istos doctores B non est veru. imo gradus co paratiu distribuit terminu a se rectum etia pro pmo ex tremo: aut pro significato pmi extremi comparationis.

Peti. 3a Tertia petitio an sicut ista est impolis for. est albior

R. hoie: ita et ista for. est albissim hoium. Respo. q non: q gradus suplatiu non distribuit pro pa termino copara

Peti. 4a tionis. sicut coparatiu. vt p3 in exponetib. Quarta petitio. an valeat ista 9tia. ego sum ita albus sicut tu. igr

R. tu es ita albus sicut ego. Respo. q no. vnde gnalr res ma gis talis: pura alba vel nigra compata rei que est minus talis est ita aut tate talis. sicut illa et non econuerso. volo dice q res que est alba. vt octo. gratia exepli. est ita aut tate alba sicut ista que est vt duo: et non econuerso: quia ly ita aut tate non dicut precisione. Quinta petitio est

Peti. 5a ista. an sequat. tu eris maior fort. igitur tu eris maior q

R. erit for. Respondet q non. q antecedes est simplicis co parationis: et reducit ad d. anteq exponat: et 9sequens est de duplici et no sic reducit: et ita stat oppositu 9sequen tis cu ante in casu facto in pma petitioe. vt p3 nec etiam valet ecouerso: vt patet: q posito q nunq eris simul cu for. et eris pedalis et for. continue semipedalis est ans ve ru. vt patet per exponetes: et 9sequens falsum: q ex illo. sequit q tu eris simul cum for. vt patet reducendo ad d. qd esset falsu in casu sm tame Petrum Man. habem dice istam consequetiam valere: q ipse non ponit dzias inter ppone de duplici et de simplici compatioe: sed hoc licet sit verum non est scdm dicta communia.

Capitulum de ly differt.

Differt aliud et non ide: eode modo exponunt per tres exponetes: vt tu differs ab hoie: tu es et tu no es homo: g et c. Ite differs ab oi ho mine: tu es et homo est: et tu no es ois homo. ergo et c. Et tn aliqlis diuersitas in pterito et futuro. Hec. n. tu differes ab antixpo. non sic exponit. tu eris et antixps erit: et tu no eris ati xps: qm exponentes sut vere: et exposita falsa. Seqt. n. tu differes ab antixpo g sil eris cu an tixpo. 9ns falsu: vt suppono: s3 sic exponit: tu eris et antixps erit: qn tu eris: et tu non eris antixps. g et c. et ita de pterito dicat. quare et c. Ex pdcis isero aliqs 9clones: qru pma est ista. tu differes ab oi hoie: et tn tu no differs ab aliquo hoie pma ps p3 p exponetes: qm tu es et ho est: et tu no es ois ho. g et c. Scda ps etia3 pbat: q si no detur oppositu. f. tu differs ab ali quo hoie: s3 hec est falsa: q tertia ei expones est falsa. f. tu no es aliqs ho. g et c. Scda co clo. tu differs ab oi ente qd e et qd fuit et quod erit. et tn no differs ab aliquo ente qd est et qd fuit et qd erit. Prima ps p3. qm etia tu es et oe ens qd est qd fuit et qd erit e. et tu no es oe ens qd est qd fuit et qd erit. g et c. Scda pars etiam p3. q suu 9dictoriu est falsum: cu vna eius ex/ pones sit falsa. f. tu non es aliqd qd est qd fuit et quod erit. Tertia 9clo. Ego differo a te et a me. tn non differo a me pma ps p3 per expo netes. Nas ego sum. et tu et ego sumus: et ego non sum tu et ego. g. Scda vero ps p3 de se: et ita posset pbari q tu differs ab homie et ab asi no: et tn tu non differs ab hoie. Quarta co clo. tu differs ab asino. et tn tu no differs ab ho mie vel ab asino. Prima ps p3 p exponetes. et scda silr. Quia det oppositu. tu differes ab hoie vel ab asino. hec est falsa. q tertia eius ex pones est falsa. f. tu no es ho vel asin: q eius

contradictoriū est verum. vʒ. tu es homo vel
asin⁹. Quecūqʒ dcā sunt de hoc verbo differt
quo ad exponentes: ⁊ ɔclōnes possunt appli
cari illis terminis aliud ⁊ non idem. q̄re ⁊c.

No^m p^m. **Differt** 2ᵉ pt sumi. s. positiue ⁊ negatiue. ¶ Positi-
ue sumit̄ qn̄ ponit extrema simul eē int̄ q̄
significāt diuiam. ⁊ tūc exponit̄ sicut dic̄ mag̃r ꝑ tres ex-
ponētes: duas affirmatiuas ⁊ tertiā negatiuā. vt sor. dif̄t
a pla. exponit̄ sic. sor. est. ⁊ pla. ē ⁊ sor. nō est pl'o. g̃ sor. dif̄t
a platone. Et rō hui⁹ ꝓbōnis ē. q2 exquo ponit extrema
simul eē in p̄ma sign̄at vnū extremū eē. in 2ᵃ sign̄at aliō. i
3ᵃ vō negat vnū extremū ab alio: int̄ q̄ sign̄at diuiā. Nega
tiue vō sumit̄ qn̄ negat tm̄ vnū extremū ab alio: dato ꝙ
non sint simul extrema: ⁊ sic cōcedit̄ ꝙ sor. senex differt a
seipso puero. q2 sor. senex nō est puer. ⁊ tn̄ nō ē sil' sor. senex
⁊ sor. puer ⁊ illo mō non loqtur mag̃r in ꝓposito sʒ p^{o}.
No^m 2^m ¶ Aduerte vlterius ꝙ aliud ⁊ nō idem in neutro gn̄e di
cūt diuersitatē eēntialē. sed alius ⁊ non idē in masculino
gn̄e dicūt diuersitatē accn̄talē. Ideo iuxta h̄ ɔcedit̄ in di-
uinis. pr̄ est alius a filio. ⁊ non est aliud a filio. Naʒ p^a ps
ꝓbat̄ sic. pr̄ est ⁊ fili⁹ est: ⁊ pr̄ non est fili⁹ ⁊ h̄ est veruʒ. 2ᵃ
vō ꝓbat̄. q2 opposi^m est falsum. s. pr̄ est aliud a filio. q̄ ꝓ-
bat̄ sic. pr̄ est. ⁊ fili⁹ est ⁊ pr̄ nō est eadē res que est filius: ⁊
⁊ hoc est falsum. ideo ɔcedit̄ in diuinis: ꝙ pr̄ est idē filio.
⁊ pater non est idē filio tenendo ly idē in p̄ma in neutro
gn̄e: ⁊ in scōa in masculino. ideo non contradicunt.

Ritius Nōndū **In hoc** caplo videbunt̄ tria. Prio modus exponē
di. Scōo arguet̄ ɔ̄. Tertio erūt petitōes.
¶ Quantū ad p^m dī. ꝙ ꝓpō de ly differt: aut est affirma-
tiua: aut negatiua. si negatiua ꝓbat̄ per affirmatiuaʒ: vt
pʒ. si affirmatiua: aut de p̄nti: aut de futuro: aut de p̄teri-
to: si de p̄nti expōe illā ꝑ tres. vt dic̄ Pau. Ex^m. tu differs
ab asino. expone sic. tu es ⁊ asin⁹ est. ⁊ tu non es asinus.
igit̄ ⁊c. si sit de futuro non debes eā imediate exponē: sʒ
reducē ad certū d. vel tp̄s s̄m mag̃rm arg^o. 22. p̄mi dubij.
Ex^m. si vis ꝓbare istā tu differes ab asino: dicas sic. i a. d.
vel tp̄e tu differes ab asino. igit̄ tu differes ab asino. ⁊ scā
talī illatiōe ꝓba aīs sic. in a. d. tu eris: ⁊ i a. d. erit asin⁹: ⁊
nō in a. d. tu eris asin⁹. igit̄ ⁊c. Et silr̄ de p̄terito dicat̄: ⁊
nisi fiat talis reductio nō esset bona ꝓbatio. sic ēt dcm̄ est
de g̃du cōpatiuo: ⁊ eēt falsa ista ꝓpō: tu differes ab asino:
q̄ tn̄ s̄m cōem viā ɔcedit̄: ꝙ aūt eēt falsa: pʒ q2 tu nō dif-
feres ab asino: q erit post mille annos: exq̄ non eris secū.
ɔ̄ supi⁹ dicta argt̄ ꝑ ¶ Quātū ad scōm argr̄ ɔ̄ modū exponēdi positū hic a
magr̄o: q2 si talis modus eēt bon⁹. seqtur ꝙ valeret ista
ɔn̄a de futura tu eris ⁊ sor. erit qn̄ tu eris. ⁊ tu nō eris sor.
igit̄ tu differes a sor. sed ista non valet. igit̄ talis modus
est malus ɔn̄a pʒ cū maiori. ⁊ minor ꝓbat̄ multiplr̄. ⁊ p̄
sic. a termino stāte ampliatiue ad eundē stantē appella-
tiue. ⁊ eɔ̄ non valet ɔn̄a de futura: sed hic argr̄ a termio stā
te ampliatiue ⁊c. igit̄. pʒ ɔn̄a cū maiori ⁊ minor ꝓbat̄: q2
ly sor. in exponēte stat ampliatiue. vt pʒ. ⁊ i exposita ap-
pellat tp̄s futurū. ¶ Scōo ꝓbat̄ illa minor sic. isti⁹ ɔn̄tie
aīs est verū. ⁊ ɔn̄s falsum. igit̄ ipsa nō valet. pʒ ɔn̄tia. ⁊
aīs ꝓbat̄ ⁊ pono s̄m intētionē Pe. M. vel saltē ad ima
ginationē ꝙ a. aīa sit sepata a corpe b. ⁊ stabit sic ꝑ annū
⁊ in fine vniet̄ hec aīa corpi ex qb⁹ resultabit sor. ⁊ pono
ꝙ tu eris solū ꝑ medietatē istius anni: tūc pʒ aīs esse ve-
rū p^o ⁊ tertia pte. ⁊ 2ᵃ ꝓbat̄: q2 iste binarius ex a. aīa ⁊ b.
corpe erit qn̄ tu eris: q2 in mediate hui⁹ anni: ⁊ iste bina-
rius est vel erit sor. q2 erit sor. in fine anni. igit̄ sor. erit qn̄
tu eris. Quia aūt ɔn̄s p̄ncipale sit sl'm. ꝓbat̄ q2 ꝑ regulā
dictā in appellatione tp̄is ista. tu differes a sor. significat
ꝙ tu differes ab eo: q erit sor. pro tp̄e q̄ differes ab eo qd̄
Cōfir^o est sl'm. ¶ Et cōfirmat̄ ꝙ ille modus exponēdi nō sit bo-
nus: ⁊ pono ꝙ tu non eris adequate cū antixp̄o sed eris
in eodē cētenario anno: q2 tunc pʒ istā esse sl'am. tu differ-
res ab antixp̄o ⁊ tn̄ iste sunt vere. tu eris ⁊ antixp̄us erit
qn̄ tu eris: q2 in tp̄e in q̄ tu eris puta in centenario isto. ⁊
tu non eris antixp̄s. vt pʒ. ¶ Scōo p̄ncipalr̄ ɔ̄ illū mo- argr̄ 2ᵒ.
dū exponēdi argr̄ sic. ex illis exponētib⁹ seqtur ꝙ tēpus
erit: sed tp̄s fore est impoīe. igit̄ ille exponētes sunt ma
le. pʒ ɔn̄tia cū maiori ⁊ minor ꝓbat̄: q2 da tu oppositum
scʒ ꝙ tēpus erit. puta hora futura que vocet̄ a. ⁊ arguit̄
ꝙ nō erit: q2 medietas p̄ma a. hore nō erit. igitur a. hora
non erit. pʒ ɔn̄tia ⁊ aīs ꝓbat̄: q2 da tu oppositū. s. ꝙ pri
ma medietas a. hore erit: ⁊ appellet̄ b. ⁊ scōa c. ⁊ argr̄ ꝙ
ista sit falsa. b. medietas erit: q2 ista habʒ sic ꝓbari. h̄ erit.
⁊ h̄ est vel erit b. medietas. igit̄ b. medietas erit. vbi pa-
tet ꝙ scōa resoluēs est sl'a: qd̄ probo: q2 nondū est medie
tas: vt pʒ: cum nondū sit: nec erit medietas. qd̄ probo q2
vel b. erit medietas qn̄ c. erit: aut qn̄ c. non erit non p^m:
q2 qn̄ b. erit c. non erit. exquo successiuo repugnat hēre
partes simul: nec etiā qn̄ c. non erit. q2 b. tūc non erit me
dietas: q2 nihil erit medietas nisi dū erit cum alia medie
tate sui totius. Sʒ quādo c. non erit b. non erit cum alia
medietate sui toti⁹ igit̄ b. tūc nō erit medietas: ⁊ sic pʒ ꝙ
partes successiui non erunt: ⁊ ex ɔ̄nti ꝙ successiuū vt tē-
pus ⁊ motus non erunt: qd̄ fuit ꝓbandū. ¶ Ad p̄mum ad p^m di
dicit̄ ꝙ arg^m bene ꝓbat: ⁊ dicit̄ de intentione magr̄i loco
supra allegato: ꝙ talis ꝓpō dʒ p̄us reduci ad d. ⁊ deinde
ꝓbari. si aūt non velis illā sic reducē ⁊ velis tenē moduʒ
positū hic i logica parua dic ꝙ ista ⁊ sil'es. tu differes a
sor. sic dʒ exponi tu eris ⁊ erit sor. adequate qn̄ tu eris
⁊ tu non eris sor. sic ꝙ ly sor. in 2ᵃ exponēte appellet sic̄ i
exposita. ⁊ tunc cessat arg^m p̄mū cū suis ɔfirmatiōib⁹: q2
dī ꝙ minores in illis confirmationib⁹ erunt false si sic su Ad 2^m.
mant. vt patet ex casu. ¶ Ad scōm p̄ncipale conceditur
ꝙ successiuū erit: ⁊ ꝙ a. hora futura erit: ⁊ cuʒ arguitur.
b. medietas non erit. igit̄ a. hora futura nō erit: bene re-
spondēdo negaret̄ consequētia. vt negat. Pe. M. tamen
pro nūc negat̄ antecedēs. ⁊ dicit̄ ꝙ b. medietas erit. ⁊ dī
ꝙ ista est vera. b. erit medietas. ⁊ cum dr̄. aut qn̄ c. erit.
aut qn̄ c. non erit. dicit̄. ꝙ quando c. erit. q2 b. erit medie
tas in a. hora in qua etiā c. erit. ideo erit medietas: qn̄ c.
erit ⁊ cum dicit̄ ꝙ successiuo repugnat habere partes si
mul dicit̄ ꝙ verum est si ly simul dicat adequationē: sin
autē non repugnat: sicut est in ꝓposito. vnde licet b. erit Peti. p^a
quādo c. erit: non tamē b. erit adequate cuʒ c. ¶ Quan
tum ad 3^m sit prima petitio. quomō stat ly asino. i ista. tu Rn̄sio.
differes ab asino. Respon. s̄m. P. Man. capitulo ꝓprio.
ꝙ ly asino. stat distributiue absolute pro omnib⁹ asinis
futuris: ⁊ sic ꝓpositio est falsa s̄m ipsum: q2 tu non diffe-
res ab asino qui erit post te. Sed s̄m magr̄m dī ꝙ ly asi-
no. stat distributiue nō pro oibus asinis futuris: sed pro
his q in certo tēpore erunt tecū. q2 ista hʒ reduci ad d. ⁊
sic ꝓpositio est vera: ⁊ ita p̄cise dcm̄ est superius de com-
paratiuo. ¶ Sed tu dices. P. M. cōcedit istam in capi
tulo appellationum. vt pʒ. Rn̄deo: ꝙ ipse ibi nō loq̄bat̄
de intētiōe ꝓpria vel si sic ɔ̄dixit. ¶ Scōa petitio. an iste Peti. 2ᵃ
stent simul. tu differes ab albo. ⁊ tu eris albus. Respon. R^o.
ꝙ s̄m modū exponēdi positū in p̄n^o ille stant simul: quia
stat ꝙ in certo tēpore: puta cras tu differes ab albo: ⁊ tn̄
post cras eris albus: sicut ēt iste stabāt simul. tu eris ma
ior sor. ⁊ tu eris minor sor. Sed exponēdo ly differes s̄m
modū positū a magr̄o hic in logica parua: aut s̄m opio-
nē Petri. M. ille repugnant. vt pʒ. ¶ Tertia petitio. an Peti. 3ᵃ
ista sit vera. populus est differēs ab asino. Respon. ꝙ ly R^o.
differēs pōt teneri participialr̄ ⁊ noialr̄. Si p̄mum. pro-
positio est vera. sicut ista cui equiualet. s. populus differt
ab asino. si scōm dicitur ꝙ illa est falsa: quia significaret

q populus eet aliqua res que differet ab asino: quod est falsum: quia populus non est vna res: vt patet.

¶ Capitulum de exclusiuis.

Exclusiuarū q̄dā sunt p̄mi ordinis: q̄dā scd'i: ⁊ q̄dā tertij. Exclusiua p̄mi ordis est illa cuius dictio exclusiua tm̄: solū: vel solūmō. aut p̄cise p̄cedit subm: vt tm̄ hō currit. ⁊ sic exponit. hō currit: ⁊ nihil nō hō currit. ḡ ⁊c̄. ita q̄ semp p̄ma exponēs est piacēs exclusiue. scd'a vo vlis negatiua de subiecto exclusiue ifinitato. Et cō similis expō est de p̄terito ⁊ futuro: vt tm̄ sor. fuit: sor. fuit ⁊ nihil nō sor. fuit. Itē tm̄ antixp̄s disputabit. sic exponit. antixp̄s disputabit: et nihil nō antixp̄s disputabit. ¶ Notādū q̄ exclusiua p̄mi ordis puertit cū vna vli de terminis trāspositis ita q̄ si vna est va ⁊ reliq̄ silr. ⁊ ecōuerso. Vn̄ si hec eet vera: tm̄ h̄ est aial hec eet va. oē aial est hō. sed q̄ exclusiua est falsa. ideo ⁊ illa falsa. ¶ Exclusiua scd'i ordis est illa in q̄ dictio exclusiua mediat inter subm ⁊ p̄dicatū: siue p̄ponat siue postponatur copule. vt sortes tm̄ est hō: aut sor. est tm̄ hō: ⁊ exponit q̄libȝ istarū sic: sor. est hō: ⁊ sor. nō est n̄ hō. ⁊ ita de p̄terito ⁊ de futuro dicat. Exclusiua tertij ordis est illa. cui' dictio exclusiua ponit int' p̄tes p̄dicati: vt a. p̄pō sign̄at p̄cise: sic est. q̄ sic exponit. a. p̄pō sign̄at sic est: ⁊ a p̄pō n̄ sign̄at sicut est. ita q̄ semp negatio ifinitās cadat sup eūdē terminū sup quē in exposita cadit dictio exclusiua vt p̄ȝ in cuiuscūq̄ ordis exclusiuis. ¶ Nōndū q̄ si dictioēs exclusiuā alic' ordis: p̄cedat alter terminn' p̄babilis. nō dȝ ista p̄pō p̄bari rōne dictiōis exclusiue. s; ƀm exigētiaȝ termini p̄cedētis. Exēplū oiuȝ ordinū. vt necessario tm̄ hō est hō. ois hō tm̄ est aial. Aliq̄ p̄pō sign̄at p̄cise sic est. Pr'a est exponibilis rōne isti' termini necio. Scd'a rōne isti' signi ois. Tertia vo est resolubilis: q̄ p̄ticlaris affirmatiua. ¶ Opposita haȝ exclusiuarū assignat p negōnē p̄positā toti exclusiue: vt hui' tm̄ hō currit: ꝯdictoriū eet h̄ nō tm̄ hō currit. ⁊ hȝ duas cās vitatis oppositas exponētib' exclusiue affirmatiue. vt nihil qō ē hō cur. vel aliqd nō hō cur. ⁊ si vna haȝ cāru ē va exclusiua negatiua est va: ⁊ si ābe sūt false ipsa est falsa: sic exclusiua affirmatiua est va si ābe exponētes sūt ve: ⁊ falsa si vna est falsa. ¶ Exclusiua negatiua in q̄ negō seq̄r notā exclusiōis ēt exponibilis est. vt tm̄ hō n̄ currit: sic exponit. hō n̄ currit. ⁊ qōl; nō hō currit. ⁊ ita exponit q̄libet talis p̄mi ordis. Itē scd'i ordinis: vt tm̄ tu non es asin'. sic exponit. tu nō es asin': ⁊ tu es q̄libet nō asin'. Exclusiua vo negatiua tertij ordis exponibilis nō dat q̄ a talis negatio semp seq̄r vbum p̄ncipale: sic ⁊ dictio exclusiua: vt a. p̄pō sign̄at p̄cise sic non est. ¶ Opposita haȝ exclusiuarū negatiuaȝ dant silr p negationē p̄cedētē totā p̄pōnē: vt hui'. tm̄ hō n̄ cur. ꝯdictoriū est illud: non tm̄ hō nō cur. qō hȝ duas cās vitatis oppositas exponētib' exclusiue negatiue assignādas p disiūctiuaȝ. vȝ. ois hō cur. vel aliqd nō hō currit. q̄rū si vna ē va exclusiua ista est va sicut ei' de opposito exclusiue affirmatiue. Ex p̄dictis isero aliq̄s cōclōnes: q̄ p̄ma est ista tm̄ hō ē hō: ⁊ tm̄ nō tm̄ hō est aial: p̄ma ps pȝ p exponētes ⁊ vlem de termis transpositis. Scd'a ps pȝ silr: q̄m vna suaȝ cāȝ est va. s. aliqd n̄ hō est aial. Naȝ h̄ est aial demīsando asinū. Et h̄ ē aliqd n̄ hō. ḡ ⁊c̄. ¶ Scd'a conclo: tu tm̄ es aial: ⁊ non tm̄ tu es animal. Prima ps pȝ: nā tu es aial: ⁊ tu non es animal. ḡ ⁊c̄. Scd'a ps ꝯclonis pȝ ēt silr. q̄ vna causaȝ est vera. s. aliqd non tu es animal. ¶ Tertia ꝯclo. A. p̄pō est p̄cise significās sic est: ⁊ tm̄ a. p̄pō non est sign̄ans p̄cise sic est. p̄bat: ⁊ pono q̄ a. sit illa: homo ē asin': isto posito pȝ p̄ma ps: q̄m a. est sign̄ans sicut est: ⁊ a. non est non sign̄ans: sic est: p̄bat: q̄ dat' oppositū: est non sign̄ans sic est. ḡ a. non est sign̄ans sicut est: ꝯ̄ns falsuȝ: imo est sign̄ans sic est: q̄a est sign̄ans hoiem esse. Scd'a ps ēt pȝ: q̄a sui ꝯdictorij vna exponēs ē falsa. vȝ. a. p̄positio non est sign̄ans non sicut est ex quo sign̄at hominē esse asinū. ¶ Quarta ꝯclo. A. p̄positio p̄cise sign̄at falsum ⁊ ipole: ⁊ tm̄ a. p̄pō p̄cise significat vez est necium. p̄ma ps pȝ p exponētes. Naȝ a significat falsuȝ ⁊ ipole. ⁊ a. non est non sign̄ans falsum ⁊ ipole: p̄bat: q̄ dat' oppositū a. est non significans falsum ipole. ḡ a. non est significās falsuȝ ⁊ ipole: qō non est verū. imo sign̄at falsum ⁊ ipole: q̄ sign̄at hoieȝ cā asinū. q̄re ⁊c̄. Scd'a ps ēt eodeȝ mō p̄bat. nā est sign̄ans verū ⁊ neciuȝ: q̄ sign̄at hoiem esse: ⁊ a. non est sign̄ans verū ⁊ neciuȝ. p̄bat: q̄ dat' oppositū a. est non sign̄ans veruȝ ⁊ necessariū. ḡ a. non ē sign̄ans verū ⁊ neciuȝ. ꝯ̄ns falsum. imo a. sign̄at verū ⁊ neciuȝ: q̄ significat hoiem esse qō est verū ⁊ necessariuȝ: ⁊ pȝ ꝯ̄na cum p̄oribus silibus per istā regulaȝ: ab affirmatiua de p̄redicato ifinito ad negatiuaȝ de p̄redicato finito est bona ꝯsequētia: q̄re ⁊c̄.

Tantum dupliciter sumit. s. relatiue ⁊ exclusiue. Exēplū p̄mi. vt q̄ntum videt sor. tm̄ videt

det plato.ly tm̃ referẽ ad ly q̃tuz.Exẽplũ secundi.vt tm̃
soz.currit.Scd̃o modo accipitur in proposito ⁊ nõ pri/
mo modo.Et affirmatiua exponiẽ per duas exponẽtes
s.per preiacentem ⁊ vniuersalẽ negatiuã sibi correspon/
dentẽ.cuius rõ est:q2 in tali propositione exclusiua rõne
note exclusionis affirmaẽ subiectũ de predicato:⁊ remo
uetur ab opposito subiecti:aut oppositũ predicati remo
uetur a subiecto:p preiacentez fit primũ per negatiuam
fit scd̃m.Negatiua vero exponiẽ p p̃iacentem ⁊ affirma/
tiuaz correspondentẽ:cuius ratio est:q2 in illa negaẽ p̃/
dicatuz a sub̃o.⁊ ostenditur affirmari de opposito subie
cti:aut oppositũ predicati affirmaẽ de subiecto.p primã
Nom 2m fit p̃mũ:per scd̃am secũdũ.¶ Aduerte vlterius: q nota
exclusionis facie tres ordines ppositionũ s̃m magistrũ.
Qñ.n.precedit totaz ppõnẽ facit exclusiuaz primi ordi/
nis.qñ vero cadit inter subm ⁊ predicatũ facit exclusiuã
secũdi ordinis.quãdo vero cadit inter partes p̃dicati fa
cit exclusiuaz tertij ordinis.Exẽplum p̃mi.tm̃ soz.est hõ.
Exemplũ secũdi.soz.est tm̃ homo.Exẽpluz tertij.soz.est
aial tm̃ risibile.⁊ exponiẽ ois exclusiua cuiuscũq3 ordis
sit per p̃iacentem ⁊ negatiuaz sibi correspondentẽ.Pau/
lus autem pergulensis posuit q̃nq3 modos exclusiuarũ.
Exclusiuã.n.primi ordinis variat dupliciter:q2 vel no/
ta exclusionis cadit supra totã propõnem:vt dicendo.tã
tum soz.currit ⁊ tũc exponitur more magr̃i per copula/
tiuã sic.soz.currit.⁊ nihil nõ soz.currit.g̃ tm̃ soz.currit.vl'
nota exclusionis cadit tm̃ supra subm ⁊ non supra totuz:
⁊ tũc exponitur sic per copulatuz:soz.⁊ nihil non soz.cur
rit ergo tantũ soz.currit.Et differunt isti modi abinuicẽ.
q2 s̃m illuz cõceditur illa cõclusio:tm̃ soz.currit.⁊ nõ tm̃
soz.currit dato q ly tm̃ cadat supra subm in prima:in se/
cunda vero supra totũ.Addit ẽt aliũ modũ exclusiue:
de quo magr̃ nõ fecit mentionẽ:cũ non sit vsitatus qñ.s.
nota exclusionis cadit inter partes subi.vt soz.tm̃ dispu/
tans placet:⁊ exponiẽ sic:soz.disputans ⁊ non disputãs
placet.⁊ sic q̃nq3 modis variat exclusiuas affirmatiuas.
⁊ sunt alij quatuoz modi in negatiuis ppõnibus: nega/
Nom 3m tione sequẽte notam exclusionis.¶ Aduerte vlterius.q
qñ dictio exclusiua cadit supra terminũ numeri pluralis
potest exponi dupl'r.s.per notã infinitantẽ:⁊ p notaz plu
ralitatis:vt tm̃ duodecim sunt apostoli.exponi põt sic:
duodecim sunt apostoli:⁊ nulla non duodecim sunt apo
stoli.ergo ⁊c.⁊ sic est falsa.aliter sic.duodecim sunt apo/
stoli.⁊ non plures q̃3 duodecim sunt apostoli.ergo tantũ
duodecim sunt apostoli.⁊ sic est vera.

Ritius **In isto** caplo tria faciaz.Primo ponaz vnum nota/
bile.Secũdo arguã contra magr̃m.Tertio
Nom p̃m ponaz petitiones.Quãtũ ad primũ est sciẽdũ:q iste sũt
dictiones exclusiue.s.tm̃:solus:tm̃ mõ:solũ:solũmodo:⁊
precise.Sed ly tm̃ ⁊ ly solus tenẽtur dupl'r.vno mõ ad/
iectiue:⁊ tũc sunt noia cathegorematica:non faciẽtia p/
positionem exclusiuaz.⁊ non habẽtia vim cõfundendi.
¶ Exẽpluz vnius.tu vides tm̃ spaciũ q̃tũ soz.Exẽplum
alterius.solus soz.cur.⁊ est sensus q soz.q est solus cur/
rit.¶ Alio mõ tenentur ille dictiones exclusiue:⁊ sic sũt
termini sincathego.habẽtes vim confundendi precise p
ɔ̃rium q̃3 signũ vl'e.s.subm cõfuse tm̃ mobil'r:⁊ p̃dicatuz
cõfuse distributiue mobil'r:⁊ faciũt ppõnem exponibilẽ
vt tm̃ hõ currit.⁊ solus soz.currit:⁊ exponuntur.vt dicit
ɔ̃ magi/ magister sic.hõ cur.⁊ nihil nõ hõ cur.igitur ⁊c.¶ Quã
strũ ar. tuz ad 2m arg̃r ɔ̃ modũ exponẽdi datũ a magr̃o.⁊ primo
sic.ista ɔ̃ña nõ valet populus est aggregatũ.⁊ nihil non
populus est aggregatuz.igiẽ tm̃ populus est aggrega/
tum.⁊ tñ hic arguiẽ s̃m moduz magr̃i.igiẽ talis modus
est malus.patet ɔ̃ña cũ minori.⁊ maioz probaẽ.q2 ɔ̃ñs
est falsum.vt p3.exquo cumulus granoz est aggregatũ.
⁊ non est populus.⁊ añs est veruz pro prima p̃te.s.popu
lus est aggregatuz:⁊ scd̃a probaẽ.s.nihil nõ populus est
aggregatũ:q2 da tu oppositũ.s.aliqd nõ populus ẽ ag/
gregatũ.vt p3 q hoc est falsuz q2 tũc vnũ esset multa en/
tia distinctiua:qd̃ est falsuz.¶ Pro solõne huius argu/ Nom 1m
mẽti.nota q in exponẽdo ppõnẽ exclusiuã affirmatiuã
primi ordinis vbi non est negatio põt esse error.ideo di/
stingue sic.aut nota exclusionis cadit sup termino impoz
tante numerũ aut nõ.si primũ pbaẽ per notã pluralita/
tis.Exẽplũ.tm̃ tres hoies currũt.expone sic.tres hoies
currũt ⁊ non plura q̃3 tres hoies currũt.igitur ⁊c.Si s3
hoc dupl'r.q2 vel nota cadit sup termino qui põt stare p
re vna.aut nõ.Si scd̃m expone per negatiuam in nume/
ro plurali.Exẽm.tm̃ populus est aggregatũ.expone sic.
populus est aggregatũ:⁊ nulla nõ populus sunt aggre/
gatũ.igiẽ ⁊c.¶ Sil'r dicatur de ista.tm̃ domus aut exer
citus est aggregatũ.si aũt sit primũ.tũc expone.vt dicit
magr̃ in textu.¶ Isto stãte patet solõ ad argumẽtuz.di Rñsio
n.q nõ valet ɔ̃ña illa:q2 scd̃a exponẽs nõ bene sumiẽ:s3 ad argm
d3 sic sumi nulla nõ populus sunt aggregatũ:que est fal/
sa.vt patet:q2 duo hoies de populo qui nõ sunt populus
sunt aggregatũ.¶ Quãtũ ad 3m sit prima petitio.an ista Peti.p̃a.
sit possibilis.tm̃ homo est:⁊ forte apparet q sic.Sed ar/
guiẽ q nõ:q2 ex illa sequitur ɔ̃dictio:q2 sequiẽ.tm̃ hõ ẽ.
igitur nihil nõ hõ est:⁊ sequitur tm̃ homo est:igiẽ hõ est.
⁊ vltra.igiẽ aia est.⁊ sic aliqd nõ hõ est:⁊ sic sequiẽ q ni/
hil nõ homo est.⁊ aliqd non homo est.¶ Respõ.ponen/ Rñsio
do tres regulas.p̃ma.ois exclusiua de scd̃o adiacẽte pri
mi ordinis in qua nulla est negatio:cui9 subm est termi/
nus discretus significãs rem diuisibilẽ implicat ɔ̃dictio/
nẽ.p3 de istis.tm̃ soz.est.tm̃ brunellus est.tm̃ a.mã ẽ aut
fuit.⁊ tm̃ b.albedo erit.q2 ex istis sequiẽ q partes eoruz
sunt vel erũt que non sunt illd̃ totũ.¶ Scd̃a regula ois
talis exclusiua:cuius subiectũ est termin9 cõis significãs
solũ res cõpositas ex p̃tibus ẽentialib9:seu ex mã ⁊ foz/
ma implicat ɔ̃dictionẽ.p3 d̃ istis.tm̃ hõ est.tm̃ asin9 ẽ ⁊c.
¶ Tertia reg'a.ois talis exclusiua:cui9 subm est termi/
nus cõis mere subalis:⁊ signãt rẽ nõ cõpositaz ex mã ⁊
forma ẽ possibilis:p3 de istis.tm̃ albedo est.tm̃ coloz est.
q̃rũ nulla iplicat ɔ̃dictionẽ.¶ Secũda petitio.an ista sit Peti.2a
possis.tm̃ soz.est albus.Rñ9.q si soz.sit alb9 ista nõ solũ Rñsio
est possis s3 v̇a.q2 ista tm̃ soz.est alb9:signãt qd̃ tm̃ soz.est
soz.alb9 cui9 rõ est:q2 cũ illo adiectiuo alb9.d3 itelligi ali
qd̃ substãtiuũ.vt p3.s.⁊ nulluz ɔ̃ueniẽtius poniẽ q̃3 illd̃
qd̃ est a p̃te subti.vñ iste sunt sil' vere.tm̃ hõ ẽ coloza9.⁊
tm̃ asinus ẽ coloza9.q2 p9 subozdinaẽ huic.tm̃ hõ est hõ
coloza9.⁊ scd̃a huic.tm̃ asin9 ẽ asin9 coloza9.nõ tñ debe
mus ɔ̃cedere istas.tm̃ hõ ẽ colozatũ:⁊ tm̃ asin9 est coloza
tũ:q2 ly colozatũ est adiectiuũ:s3 substãtiuũ:⁊ signãt qd̃
tm̃ hõ est res colozata:qd̃ est falsũ.¶ Et si dĩ quõ expo/
niẽ ista ⁊ cõsimiles.tm̃ soz.ẽ alb9:dẽ sic exponiẽ.soz.ẽ al/
bus ⁊ nihil nõ soz.ẽ soz.alb9.igiẽ ⁊c.cui9 exponẽtes sũt
v̇e.⁊ hoc ẽ de itẽtiõe.P.M.⁊ magr̃i in 5o argumẽto p̃mi
dubij.¶ 3a petitio.an posito q de bobus currãt tres:⁊ Peti.3a.
de asinis tres ista sit v̇a.tm̃ tres hoies currũt:⁊ apparet Rñsio
q sic:q2 nõ plures q̃3 tres currũt.¶ Sed arguiẽ q sit fal
sa:q2 sequitur.tm̃ tres hoies currũt.igiẽ tãtũ tria aialia
currũt.p3 ɔ̃ña ab inferiori ad suũ superius a p̃te subi ad/
dita dictione exclusiua subiectis.⁊ ɔ̃ñs falsũ.igiẽ ⁊ añs.
Respõ.q secũda exponẽs istius.tantũ tres hoies currũt
potest dupliciter sumi.s.impropzie ⁊ ppzie.si primũ tunc
in illa d3 poni ly plures qd̃ sit adiectiuũ de ly hoies.⁊ sic
ppõ ẽ vera:q2 tres hoies currũt.⁊ nõ pl'es hoies q̃3 tres
currũt.Si 2m tũc in illa d3 sumi ly plura i neutro genere
q sit adiectiuũ de ly entia.⁊ sic ppõ est falsa.q2 h3 sic ex/
poni.tres hoies currũt.⁊ nõ plura q̃3 tres hoies currũt

sz non plura entia ꝙ̃ tres hoies currunt. igitur ⁊c. vbi
scḋa exponēs est falsa rñdēdo igiẗ dr̃: ꝙ si illa exponaẗ ꝓ
prie est falsa: si iproprie est vera. ⁊ ad argm̃. tm̃ tres hoies
cur. igiẗ tm̃ tria aialia currūt. dr̃ ꝙ qñ exclusiua sic ipro/
Peti 4 prie exponiẗ ꝙ ñ valz ꝯña. tene illḋ qḋ tibi placet. ¶ 4
peti. an ista ⁊ ꝯsimiles sint affirmatiue. tm̃ hō ñ currit. ⁊
Rñ. aliquoꝶ. vr̃ ꝙ nō: qꝛ v̇bū ꝑncipale negaẗ. Ad h̓ qdā dicūt: ꝙ ista ē
negatiua. vt ꝓbat argm̃ sz nō est pure negatiua: cū ex il/
Rñsio doc. la sequaẗ sua 2ª exponēs: q̄ ē affirmatiua. ¶ Probabilr
tñ possz teneri: ꝙ data ꝓpō est affirmatiua. cuiꝰ rō ē. qꝛ i
istis exclusiuis ⁊ i m̃ltis alijs ꝓpōnibꝰ exponibilibꝰ: sic i
reduplicatiuis opz negari notā ⁊ nō v̇bū: rō aūt huiꝰ: est
qꝛ credo tales ꝓpōnes rōne illaꝶ notaꝶ subordinari hy
pothericis. ⁊ iḋ sic ad h̓ ꝙ hypothetica sit negatiua opz
negare notā. ita hic opz negare notā. ⁊ h̓ credo esse verū
supposito ꝙ hypothetice sint affirmatiue vel negatiue:
Peti 5 cuiꝰ oppm̃ aliq tenēt. ¶ 5 peti. an ista sit hōe ꝯña. tm̃ aial
Rñsio. est hō. igiẗ aial tm̃ est hō. Respon. ꝙ sic. vt pz. ⁊ ponunẗ
tres regule. pª ab exclusiua ꝑmi ordinis vbi nulla est ne/
gatio ad illā scḋi valet ꝯña. ⁊ nō ecōuerso. Exēm sequitur
tm̃ hō ē aial. igiẗ hō tm̃ est aial. sz nō sequiẗ: hō tm̃ ē aial.
igitur tm̃ hō est aial. qꝛ añs est verū. vt pz resoluēdo ⁊ ex
ponēdo. ⁊ ꝯñs falsuz. ¶ Secūda reǵa. a tali exclusiua ꝑ/
mi ordinis ad illā tertij nō valz ꝯña. vñ nō seq̇ẗ. tm̃ aial
videt hoiem. igiẗ aial videt tm̃ hoiem qꝛ posito ꝙ qcūq̧
videt hoiem ēt videat asinū. est añs verū vt pz ⁊ ꝯñs fal/
suz: qꝛ qḋlibz aial videt nō hoiem. i. rē quo nō est hōe: qꝛ
asinū. ⁊ videt siḿ hoiem ⁊ nō hoiem. ¶ 3ª reǵa. ois cathe
gorica affirmatiua cōuertiẗ cū vna in qua poniẗ nota ex/
clusionis ꝑdicato. Exēplū sequiẗ. hō est aial. igiẗ hō ē tm̃
aial ⁊ ecōuerso. ¶ Ex duabꝰ ꝑmis regulis seq̇ẗ ꝙ ab ex
clusiua secūdi ad illā tertij ñ valz ꝯña. pz h̓ exēplo. qꝛ nō
sequiẗ. aial tm̃ videt asinū. igiẗ aial videt tm̃ asinū. pz ēt
ratione. qꝛ si ab illa ꝑmi ad illā scḋi valet ꝯña. vt dicit pª
regula. ⁊ ab illa secūdi ad illaz tertij valet. oporteret po/
stea ꝙ ab illa ꝑmi ad illā tertij valeret cuiꝰ. oppositū di/
xit secūda regula. ⁊ sic seq̇tur affirmatiua primi: aut secū
di ordinis stat cū negatiua tertij. ¶ Sexta petitio. an ly
hō i ꝑdicato istius. tm̃ aial ē ois hō stet distributiue. ⁊ vr̃
ꝙ nō: qꝛ sunt duo signa. Respō. ꝙ sic ⁊ dr̃ ꝙ signū vl̓e af/
firmatiuū nō impedit distributionē note exclusionis: nec
ecōuerso. secūdo dr̃ ꝙ signū negatiuū sequēs notam ex/
clusionis nō ipedit eius distributionē. Exēplum. tm̃ aial
non est asinus. stat ly asinus distributiue.

¶ Capitulum de exceptiuis.

Ictiones exceptiue sūt iste ꝑter: ꝑter
ꝙ̃: ⁊ nisi: ⁊ differūt eo qꝛ ꝑter ⁊ ꝑter/
ꝙ̃ indifferēter excipiūt tā in vniuer/
sali affirmatiua ꝙ̃ negatiua: sz nisi ñ
excipit nisi vl̓i negatiua. vñ ita cōgrue dr̃ nul/
lus hō ꝑter sor. currit. sicut ois hō preter sor.
currit. nō tñ congrue dr̃. ois hō nisi sor. currit
vbi cōgrue diceret. nullus hō nisi sor. currit.
¶ Exceptiua affirmatiua exponiẗ ꝑ duas expo
nētes: in quarū prima negaẗ ꝑdicatū a pte ex/
tracapta: i secūda vero affirmaẗ ꝑdicatū vl̓iter
de subiecto sumpto cū pte extracapta ifinitata
vt ois hō ꝑter sor. cur. sic exponiẗ: sor. nō cur
rit ⁊ ois hō non sor. cur. ergo ⁊c. ¶ Excepti/
ua vero negatiua similiter exponiẗ ꝑ duas ex/
ponētes: in quaꝶ prima affirmaẗ ꝑdicatuz de

pte extracapta: in secūda vō negaẗ vl̓iter a sub
iecto sumpto cū parte extracapta infinitata: vt
nullus hō ꝑter sor. cur. sic exponiẗ: sor. currit
⁊ nullus hō non sor. cur. ergo ⁊c. ¶ Notādū
ꝙ aliqua est exceptiua ꝓpria: aliqua ipropria.
Ad exceptiuā propriā duo requiruẗ ꝑncipalr
primū ꝙ id a quo fit exceptio stet cōfuse distri/
butiue. ex quo sequiẗ ꝙ ista est ipropria. aliqs
hō ꝑter sor. cur. secūdo requiẗ: ꝙ ps extraca/
pta sit terminus inferior ad illud a quo fit exce/
ptio: ex quo sequiẗ ꝙ hec est impropria. ois hō
preter hoiem cur. sed hec est ꝓpria ois homo
ꝑter sor. cur. qꝛ bene hz istas duas ꝯditiones.
vt pz. Preterea est notādū ꝙ q̇libz exceptiua
negatiua cōuertiẗ cum exclusiua affirmatiua:
cuius subiectū est ps extracapta: ⁊ ꝑdicatū est
terminus cōpositus ex ꝑdicato ⁊ subiecto ex/
ceptiue sic ꝑcise supponēte. vñ bene sequiẗ: ni
hil ꝑter sor. cur. ergo tm̃ sor. cur. ⁊ econuerso.
Et notāter diciẗ ꝑdicatū est terminus cōposi/
tus ex ꝑdicato ⁊ subiecto exceptiue: qm̃ nō se/
quitur: nullū aial ꝑter hoiem intelligit. ergo
tm̃ homo intelligit. Añs. n. est verū ⁊ ꝯñs fal/
sum. sed bene sequiẗ. ergo tm̃ hō est aial itelli/
gens. Dicebaẗ ēt sic ꝑcise supponēte: qꝛ non
sequiẗ. nl̓s homo ꝑter sor. cur. ergo tm̃ sor. ē
hō currēs: sed solū sequiẗ. ergo tm̃ sor. est ali/
quis homo currēs. Dato. n. ꝙ de spē huma/
na nō curreret aliqs masculus nisi solus sor.
tm̃ cū hac multe mulieres currerent: tūc hec
esset va. nullus hō ꝑter sor. cur. ⁊ hec sit tm̃
sor. est aliqs hō currens: sed hec esset falsa. tm̃
sor. est hō currēs. ¶ Ex his infero aliqs con/
clusiones: qrū prima est ista: hec ꝯña nō valz.
Ois hō ꝑter sor. cur. ergo ois hō ꝑter hoiem
cur. qꝛ añs ex vna exceptiua ꝓpria ⁊ ꝯsequēs
non. ¶ Secūda cōclusio. Omne aial ꝑter an/
tichristum est aial: ⁊ tñ nō oē aial ꝑter hoiem
est aial. prima pars pz ꝑ exponētes. qm̃ anti/
christus non est aial: ⁊ oē aial non antixps est
aial. ergo ⁊c. Scḋa pars ēt ꝓbaẗ: qꝛ si nō: deẗ
oppositū. oē aial ꝑter hoiez est aial. ⁊ pz ꝙ pri
ma exponens est falsa. vz. hō nō est aial. ⁊ per
ꝯsequēs exceptiua cuius est exponēs est falsa.
Ex qua cōclusione sequiẗ ꝙ nō ois exceptiua
propria repugnat sue ꝑiacenti: cuius opposi/
tum cōiter dr̃ ⁊ hoc pz: qm̃ q̇libet istaꝶ est ve/
ra. oē aial est aial: ⁊ oē aial ꝑter antixpz est ani
mal. ¶ Tertia conclusio. Tu non differs nisi
ab asino: ⁊ tñ tu non differs a capra. Scḋa ps
est manifesta: ⁊ prima ꝓbaẗ. tu differs asino.

⁊ nō differs ab alio ab asino: qđ sic pbaƭ qm̄ dcƭ oppositū. tu differs ab alio ab asino. ergo tu nō es aliđ ab asino. pȝ ꝯña ab exposita ad vnā suaꝝ exponētiuȝ. ¶ Quarta ꝯclō. Tu vides oēs hoīes qui sunt in ista domo pter sortez. ⁊ tn̄ nō vides aliquē hoīez. nec aliquos hoīes. pbaƭ ⁊ pono scđaz ptē ꝯclonis: cū hī in domo ista sit decē hoīes nouē mulieres ⁊ vnꝰ mascu lus: quē n̄ videas. sȝ hn̄ oēs mulieres. isto po sito pȝ scđa ps ꝯclonis: ⁊ pria silr assignando relaȝ exceptiuaꝝ: q̄ ois ꝑpō affirmatiua i pte vā ⁊ i pte fl'a pt verificari p exceptionū ptis fal se isto p supposito. hec ē falsa. tu vides oēs ho mines q sūt i ista domo pcise p sor. ergo pōt vifi cari p exceptionē sor. sic dicēdo. Tu vides oēs hoīes q sunt i ista domo. pter sor. q̈re ⁊c.

Nom pm Preter quadrupl'r sumiƭ. vno mō negatiue ꝓ sine vt sor. pōt seruare a lapide: pter auxiliuȝ platonis. i. sine pla. aliqñ teneƭ additiue: cū dr̄. opȝ solue re decē libras pter expēsas. i. vltra expensas. aliqñ sub stractiue: vt dicēdo. q̈tuor pter vnū sunt tria. sensus est q̄ si a q̈tuor remoueaƭ vnū sūt tria. Quarto exceptiue tūc excipiƭ ptē subiīā ab aliq̄ toto vl'i. ¶ Nisi 2r sumiƭ. Vnoᵒ ꝯditōalr. vt dādo. nisi tu es aial tu nō est hō: sensus est. si tu non es aial tu nō es hō. Alioᵒ exceptiue. vt ois hō nisi

Nom 2m sor. currit. ¶ Aduerte vlterius: q̄ ad exceptiuā 4or req runƭ. s. illđ a quo fit exceptio. qđ ē nisi subm p̄dicatū. di ctio excipiēs. ⁊ ps extra capta ⁊ ē ꝓpa ⁊ iꝓpria. ¶ Ad ꝓpriā duo reqruntƭ. Prio: qđ illud a q̄ fit exceptio stet cō fuse distributiue mobilr. Scđo: q̄ ps ex capta fit termi nus iferior ad illđ a q̄ fit exceptio: vt dicēdo. ois hō pter sor. currit. Impropria vō ē qñ deficit aliq̄ haꝝ ꝯditionū vel oēs. Et iō ꝯtigit q̄ iꝓprie exceptiue exponūƭ qñq̄ p notā pluralitatꝫ vl' alietatꝫ: vt dādo: sor. n̄ ē nisi sophista. exponiƭ sic. sor. ē sophista ⁊ nō aliđ q̄ȝ sophista. ergo ⁊c. ⁊ di cēdo. nō dedi sor. nisi q̈tuor denarios exponiƭ sic: sor. de di q̈tuor denarios ⁊ nō plures q̄ȝ q̈tuor ergo ⁊c. ¶ Dubiuȝ circa q̈rtā ꝯnē q̄ ē. tu n̄ differs nisi ab asino: ⁊ n̄ differs a capra: q2 ex pᵒ pte seqƭ opm scđe. sequiƭ. n. tu nō differs nisi ab asino. ergo tu differs a capra. tȝ ꝯña a sili. tu nō vides nisi sor. ergo tu nō vides pla. ¶ Scđo q2 ꝯdictoriuȝ pᵉ ptis vā verū. s. tu differs nisi ab asino exponiƭ sic. tu ois ab asi no: ⁊ nō differs ab alio q̄ȝ ab asino. ergo tu differs nisi ab asi no. exponētes vere sūt ergo ⁊ exposita. ¶ 3ᵒ queriƭ q̈re ista pᵒ pars tu nō differs nisi ab asino: exponaƭ sicut dicƭ magr: cū nō exponaƭ rōne de ly dr̄ nec rōne illiꝰ note exceptio

Rñsio nis nisi. ¶ Rn̄deƭ ad pm. negaƭ. q̄ ex pᵒ pte seqƭ opm scđe. ¶ Ad ꝓbationē negaƭ silitudo. q2 ly vides ē vbū mere affirmatiuū nullā negationē includēs. dr̄ āt includit ne gationē. iō nō ē sile. ¶ Ad 2m dr̄: q̄ ista. tu differs nisi ab asino exponiƭ sic: tu differs ab asino ⁊ a nullo alio q̄ȝ ab asino differs. ergo tu differs nisi ab asino. mō 2ᵃ exponēs est falsa: q2 opposita ē vā. s. ab alio q̄ȝ asino differs: q2 a leo ne differs. ¶ Ad 3m dr̄. q̄ illa pᵃ ps. tu n̄ differs nisi ab asi no. exponiƭ sic dicƭ magr: tu differs ab asino. ⁊ nō differs ab alio q̄ȝ ab asino. ergo ⁊c. ⁊ hoc nō rōne de ly differt soluȝ nec rōne note exceptionis solū: sȝ rōne vtriusq̄ simul.

Ritius Nom pm In hoc caplo tria faciā. pᵒ ānotabo aliq̄ circa textū 2ᵒ dubitabimꝰ ꝯ. 3ᵒ erūt petitiones. ¶ Quā tū ad pmū nota. q̄ note exceptionis sunt iste. pter. pter q̄ȝ ⁊ nisi. ⁊ sunt termini sincathe. nihil significantes ⁊ hn̄tes officiū. sed ly pter. ꝓ nūc teneƭ duobꝰ modis. s. diminutiue ⁊ exceptiue. Exm pmi. decē pter qnq̄ sunt qnq̄. ⁊ ꝓ batur talis ꝑpō sic. deptis qnq̄ a decē residuū est qnq̄. Exēplū scđi. ois hō pter sor. currit silr ly nisi. teneƭ dupl'r vno mō ꝯditionaliter: vt nisi tu es aial. tu nō es hō. alio mō exceptiue. vt nullus hō nisi sor. currit: qñ teneƭ cōdi tionaliter pōt poni tā in ꝑpōne affirmatiua q̄ȝ negatiua ¶ Sȝ qñ teneƭ exceptiue nō poniƭ nisi in negatiua. Silr qñ teneƭ ꝯditionalr pōt cōgrue poni cū termio nō distri buto. vt si dicā. sor. non cur. nisi moueaƭ. ⁊ hȝ ꝓbari sic cōditionalis. sed qñ teneƭ exceptiue ꝓprie excipit a ter mino distributo. vt nullus hō nisi sor. cur. ¶ Scđo nota. Nom 2m q̄ sicut dicit magr exceptiua affirmatiua: vt ista. ois hō pter sor. cur. exponiƭ p duas in q̈rū pᵃ remoueƭ p̄dicatuȝ a pte ex capta. ⁊ i scđa p̄dicaƭ idē p̄dicatū affirmatiue de subo exceptiuo. ⁊ p te ex capto ifinita. Exm ista. qlibet hō pter sor. currit sic exponeƭ sor. n̄ cur. ⁊ qlȝ hō nō sor. cur. ¶ 3ᵒ nota: q̄ in exceptiua affirmatiua. vt l ista. oē aial p ter hoīez est brutū. stat ly aial distributiue imobilr. ⁊ ly hoīem. qđ est ps ex capta ꝯfuse tm̄ mobilr. ⁊ silr p̄dica tuȝ fȝ magrm. ⁊ idē dicaƭ de exceptiua negatiua ꝓprioꝝ Nom 3m nisi q̄ p̄tū stat ꝯfuse distributiue: ⁊ nō ꝯfuse tm̄. ¶ Quā tū ad 2m dubitaƭ ꝯ mom exponēdi q2 illo dato seqƭ q̄ po sito q̄ oē aial cur. ista ꝑpō est vā oē aial pter lapidē cur. q̄ tn̄ a nullo ꝯcedereƭ: igiƭ talis modus malus. pȝ ꝯña. ⁊ āñs ꝓbaƭ: q2 sue exponētes eēnt vē. vt pȝ exponēdo. ¶ 2ᵒ argr sic. dato istoᵒ. seqƭ q̄ posito q̄ tu videas oēs hoīes q sunt in ista domo. ⁊ sor. sit foris. quē tu nō videas ista eēt vā. tu vides oēs hoīes exn̄tes in ista domo pter sor. ⁊ tn̄ ista a nullo ꝯcedereƭ. igiƭ talis modus malus. pȝ ꝯña cū minori: ⁊ maior ꝓbaƭ: q2 exponētes sūt vere. s. tu nō vi des sor. seu tu nō vides sor. existētē i ista domo. ⁊ tu vides oēs hoīes exn̄tes i ista domo. non sor. vt pȝ. ¶ 3ᵒ argr. q̄ ps ex capta nō ꝯstat cōfuse tm̄ mobilr. q2 si staret illo mō tunc valeret ista ꝯña. oē aial pter hoīez est brutū. igiƭ oē aial pter subaȝ ē brutū: sȝ hec n̄ valȝ. igiƭ nō stat ps ex ca pta illo mō pȝ ꝯña cū maiori. q2 ibi argueret ab iferiori ad suuȝ supius cōfuse tm̄ mobilr. ⁊ minor ꝓbaƭ. q2 illius ꝯñtie āñs est veꝝ. ⁊ ꝯñs falsuȝ. cū 2ᵃ exponēs sit falsa. vt pȝ. ¶ Ad pm diceret. P. M. q̄ illa est falsa: oē aial pter la pidē currit: ⁊ diceret q̄ vna exponētium est falsa. ⁊ q̄ il la nō exponiƭ sicut dicit Paulus: sȝ exponiƭ per tres. exm oē aial preter lapidē currit. exponiƭ sic. oē aial non lapis currit. ⁊ lapis nō currit. ⁊ lapis est aial. vbi 3ᵃ exponēs ē falsa. ⁊ ista sol'o apparet mihi bōa. ⁊ ēt sua expositio. tn̄ fȝ modū Magri hic non pōt euitari qn illa ꝯcedaƭ: quā tn̄ ꝯcedere mihi non placet. ¶ Sȝ tu dices. fȝ Magrm illa non est ꝓpria. hoc nō soluit argumētū: q2 exponētes sunt vē. ¶ Sed forte dices alr. s. q̄ magister vult q̄ sub intelligaƭ 3ᵃ exponēs: sicut dicit. P. M. Istud nō est verū q2 si vellet hoc. tunc de intētiōe sua iste repugnarent. oē aial preter antixp̄m est aial. ⁊ antixp̄s nō est aial: q̄ tn̄ fȝ eum nō repugnāt. vt pȝ infra in 2ᵃ petitiōe. ¶ Ad 2m rn̄ᵒ oino silr. ¶ Ad 3m dicitur q̄ pars extra capta stat cō fuse tm̄ mobil'r. ⁊ cū dr̄ q̄ illa ꝯña deberet valere: negaƭ hoc. ⁊ ad regulā cū dr̄ q̄ ibi arguiƭ ab iferiori ad suū su perius cōfuse ⁊c. dr̄ q̄ nō arguiƭ oino affirmatiue cū ar guatur cū ly pter. icludēte negationē. vt pȝ. ⁊ ita nō est ꝯ regulam. ¶ Quātū ad 3m sunt sex petitiōes. pma an ista sit ꝓpria. oē aial pter lapidez est suba. ¶ Rn̄ᵒ fȝ. P. M. q̄ sic q2 ita hȝ oia reqsita ad exceptiuā. ⁊ ē perfecta oio ⁊ propositio. sȝ est falsa ⁊ iplbl's. vt pȝ exponēdo fm ipȝ ⁊ hoc credo eē verū: tn̄ fm Paulū diciƭ q̄ illa est impro pria. vt patet ex dictis suis. ¶ 2ᵃ petitio. an exceptiua re pugnet sue preiacenti. ¶ Rn̄ᵒ fm. P. M. q̄ sic. vbi in exceptiuis non ponatur aliud sincathegorema. vt pȝ ex

Margin notes (right column): ꝯ supius dicta arguiƭ p. — Arg. 2ᵒ — Arg. 3ᵒ — Ad pm — Ad 2m — Ad 3m — Peti' pᵃ — Rñsio — Peti' 2ᵃ — Rñsio.

fuis exponētibus. vñ iste repugnant: oē aīal preter anti
christū est aīal. ⁊ oē aīal est aīal. ⁊ pma implicat ꝯdictio
nē. vt pꝫ ꝑ suas exponētes. Sꝫ sm magistrū dicit̃ ꝙ exce
ptiua non repugnat ꝑiacenti. vt pꝫ ab eo in textu. ⁊ ideo
nō est de intētione sua ꝙ in exponēdo subintelligatur 3ª
Peti. 3ª. exponēs: sic dixit. P. M. ¶ 3ª petitio. an exponēdo istoꝫ
oē aīal ꝑter boiē currit. cuiꝰ ps ex̄ capta est terminꝰ cōis
in pª exponēte. ego debeā remouere ꝑdicatū a pte ex̄ ca
pta vlr̃ vel particulariter. vbi gr̃a. vtrū debeā exponere
sic. nullus bos currit. ⁊ oē aīal nō bos currit vel dicere.
Rñsio bos nō currit. ⁊ oē aīal nō bos currit. ¶ Rñº. sm Pau.
argumēto 8º pmi dubij ꝙ ꝑdicatuꝫ dꝫ remoueri vlr̃ a pte
ex̄ capta: sed hoc nō credo. sm tñ Ocham. caº 18º 2ª ptis dꝫ
oppositū. s. ꝙ dꝫ remoueri pticulr̃. tene illō qđ placet. ꝟ
tñ scias ꝙ si tenes paulū habes dicē ꝙ ps ex̄ capta sup
ponit magis ꝯfuse in exponēte ꝙ̄ꝫ i exposita: qꝛ in expo
Peti. 4ª nēte distributiue ⁊ in exposita ꝯfuse tm̄ mobilr̃. ¶ 4ª pe
titio. an ista cōclusio sit possis. tu icipis scire oēm ꝑposi
tionem preter. a. ⁊ tñ tu incipis scire a. ⁊ apparet ꝙ non.
qꝛ sequit̃. tu incipis scire oēm ꝑpōnē preter a. igit̃ tu
Rñsio nō icipis scire a. ab exposita ad exponentē. ¶ Rñº sm. P.
M. ꝙ illa ꝯ̄ ē possis ⁊ vā. posito isto casu ꝙ sint solū tres
ꝑpōnes i mūdo. due vē q̄s icipias scire ꝑ pōneꝫ de pn̄ti
sꝫ 3ª q̄ vocet̃ a. sit falsa. ⁊ imediate post hoc erit vā ⁊ scita
a te tūc pꝫ 2ª ps ꝯn̄is. s. tu incipis scire a. ⁊ pª ꝑbat̃. s. tu i
cipis scire oēꝫ ꝑpōnē ꝑter a. qꝛ nūc scis oēꝫ ꝑpōnē ꝑter
a. vt pꝫ. ⁊ nō imediate añ ꝟ sciuisti oēꝫ ꝑpōneꝫ ꝑter a. vt
pꝫ. igit̃ ⁊c. ¶ Et ad argumētū in oppositū dꝫ ꝙ ibi nō ar
guit̃ ab exposita ad exponētē: qꝛ illa nō hꝫ exponi rōne
exceptiue: sꝫ rōne de ly incipit. ¶ Et si dꝫ. igit̃ stabūt ista
sil̃. tu incipis scire oēꝫ ꝑpōnē preter a. ⁊ tu incipis scire
oēm ꝑpōnē. ⁊ sic nō repugnabit exceptiua ꝑiacēti: cuius
oppositū dixit. P. M. Rñº ꝙ i istis ꝑpōnibus q̄ nō sunt
pure exceptiue. nō est incōueniēs. vt pꝫ i 2ª petitiōe. ¶ 5ª
Peti. 5ª. petitio. quō ꝑbat̃ ista. nō oē aīal ꝑter soꝛ. currit. ¶ Rñº.
Rñsio ꝙ si ly nō. neget totā ꝑpōnē: sic apparet illa hꝫ ꝑbari ꝑ
ꝯdictoriū. vt pꝫ. ¶ 6ª petitio an valeat ista ꝯn̄a. oē aīal ꝑ
Peti. 6ª. ter antixp̄m est aīal. igitur oē aīal preter hoiem est aīal.
⁊ apparet ꝙ sic. qꝛ arguit̃ ab iferiori ad supius ꝯfuse tm̄
mobilr̃ ⁊ affirmatiue. ¶ Ex alia pte apparet ꝙ nō: qꝛ sꝫ
Paulū añs est verū: ⁊ ꝯn̄s falsuꝫ: cū pª sua exponēs sit fal
Rñsio sa. ¶ Rñº ꝙ nō valet ꝯn̄a. ⁊ ad regulā patet solutio supra:
qꝛ regula intelligitur ꝙ arguatur sine negatione tam im
plicite ꝙ̄ꝫ explicite: qualiter non est hic.

¶ Capitulum de reduplicatiuis.

Eduplicatiua exponit̃ ꝑ tres expo
nētes: i q̄ꝝ pria ꝑdicat̃ affirmatiue
terminus reduplicatiuꝰ ð subo. i scđa
ꝑdicat̃ ꝑdicatū ð eodē subo: i tertio
vo ꝑdicat̃ idē ꝑdicatū ꝯditiōalr̃ de terio redu
plicato ꝑ t̃minū trāscēdētē. vt soꝛ. iq̄ꝫtū hō est
aīal sic exponit̃. soꝛ. ē hō. ⁊ soꝛ. ē aīal: ⁊ si aliqd
ē hō illō ē aīal: g̃ ⁊c. Et ita cū termio vlr̃ aut in
definite tēto: vt ois hō iq̄ꝫtū aīal ē suba: sic ex
ponit̃: ois hō ē aīal: ⁊ ois hō ē suba: ⁊ si aliqd
ē aīal istō ē suba: g̃ ⁊c. ¶ Reduplicatia nega
tiua: cuiꝰ negatio seqt̃ notā reduplicatiōis est
simplr̃ exponibil̃. vt soꝛ. iq̄ꝫtū hō ñ ē asinꝰ: ex
ponit̃ sic. soꝛ. ē hō: ⁊ soꝛ. ñ ē asinꝰ: ⁊ si aliqd est
hō: illō nō ē asinꝰ: g̃ ⁊c. ⁊ ita dicat̃ ð q̄buscūq̄
alijs. Negatiua vo reduplicatia: cuiꝰ negatio
ꝑcedit notā reduplicatiōis: nō ē exponēda: sꝫ
ꝑbāda ꝑ suū ꝯdictoriū vt sepe dcm̄ ē. Ex ꝑdi
ctis isero aliq̄s ꝯclones: q̄ꝝ pria ē ista. aliq̄ in
quātū ꝯueniūt: differūt: ꝑbat̃: aliq̄ ꝯueniūt ⁊
aliq̄ differūt: ⁊ si aliq̄ ꝯueniūt illa differūt g̃ ⁊c.
Pꝫ ꝯn̄a ab exponētibꝰ ad expositā: ⁊ tertia ps
añtis ꝑbat̃: qm̄ si aliq̄ ꝯueniūt illa sūt: ⁊ si illa sūt
disticta: ⁊ si sūt disticta: g̃ differūt: g̃ a prio ad vl
timū: si aliq̄ ꝯueniūt illa differūt. ¶ Scđa ꝯclo
qlꝫ hō inq̄ꝫtū hō ē risibilis: ⁊ tñ nō qlꝫ hō in
quātū aīal ē risibil̃. ¶ Pria ps pꝫ ꝑ expone
tes: qm̄ qlꝫ hō ē hō. ⁊ qlꝫ hō ē risibil̃: ⁊ si aliqd
ē hō: illō ē risibile g̃ ⁊c. ¶ Scđa ps ēt pꝫ: qꝛ si
nō det̃ oppositū. s. ꝙ qlꝫ hō iq̄ꝫtū aīal ē risibil̃
⁊ certū ē ꝙ hec ē fl̃a: qꝛ tertia sua exponēs est
fl̃a. s. si aliqd ē aīal illō ē risibile. ¶ Tertia cō
clusio soꝛ. iq̄ꝫtū hō ē aīal: ⁊ tñ soꝛ. ñ inq̄ꝫtū hō
ē soꝛ. Pria ps pꝫ ꝑ exponētes scđa silr̃: qꝛ si ñ
det̃ oppositū. s. soꝛ. inq̄ꝫtū hō ē soꝛ. ⁊ pꝫ ꝙ ista
ē fl̃a: qꝛ ciꝰ tertia exponēs ē fl̃a. s. si aliqd ē hō
illō ē soꝛ. ¶ Quarta ꝯclo: tu iquātū hō nō es
asinꝰ: ⁊ tñ tu nō iquātū aīal ñ es asinꝰ. pria ps
pꝫ: qꝛ tu es hō ⁊ tu nō es asinꝰ: ⁊ si aliqd ē hō il
lud tu nō es asinꝰ: g̃ ⁊c. scđa ps ēt ꝑbat̃: qꝛ si ñ
det̃ oppositū: tu iquātū aīal nō es asinus: ⁊ pꝫ
ꝙ tertia eiꝰ exponēs ē falsa. s. si aliqd ē aīal illō
nō ē asinꝰ: ⁊ ita dicat̃ si ly de quāto ⁊ ꝑ quāto
facerent propositionem reduplicatiuam.

Inquātū potest sumi duplr̃. s. specificatiue ⁊ re No^m
duplicatiue. ¶ Primomō nō exponitur
sꝫ describit̃ sic. vt ens inquātum est ens est subiectum. in
methaphysica. ens sub rōne qꝛ ens est subm in metaphy
sica. ¶ 2º exponit̃ ꝑ tres exponētes. s. duas absolutas ⁊
tertiā ꝯditionataꝫ: vt soꝛ. inq̄ꝫtū hō est risibilis exponitur
sic. soꝛ. est hō. ⁊ soꝛ. est risibilis. ⁊ si aliqd est hō illō est ri
sibile. ergo soꝛ. inquātū hō est risibilis. ¶ Tres aūt cōi
ter assignātur reduplicatiue. s. inq̄ꝫtū sm ꝙ ⁊ prout.

In isto capitulo ponā vnū notabile. deinde vnā pe Ritius
titionē. ¶ Quātū ad pᵐ nota ꝙ ꝑpō in qua No^m
ponit̃ ly inq̄ꝫtū. reduplicatiue tētū semp est distinguenda
qꝛ vel ly inq̄ꝫtū. reduplicat ⁊ denotat ꝯn̄am seu cōcomi
tātiā: seu ꝯn̄am formalē ꝑdicati ad terminū reduplicatū
vel ly inquātū reduplicat ⁊ importat cām. exēplū. in ista
soꝛ. inq̄ꝫtū hō. est aīal. vel ly inq̄ꝫtū. reduplicat cōcomitā
tiā seu ꝯn̄am formalē aīalis ad hoieꝫ sic. ꝙ ex ꝑpōne de
ly hō. sequit̃ illa de ly aīal. ceteris nō mutatꝭ. vel cām sic.
ꝙ terminus reduplicatiuus. aut signū eius sit cā ꝙ tale
ꝑdicatū insit subo: ⁊ alijs qbꝰ inest. Si pᵐ illa ꝑpō est vā.
⁊ exponit̃ ꝑ tres sicut expōit magr̃ sic. soꝛ. ē hō. ⁊ soꝛ. est
aīal. ⁊ si aliqd est hō. illō ē aīal. vbi in 3ª exponēte sit ꝯn̄a
formalis hoīs ad aīal. Si vo ly inq̄ꝫtū reduplicet cāꝫ. di
co ꝙ ista est falsa: qꝛ cū in ista. soꝛ. inquātū hō est aīal. ly
inquātū. cadat supra ly hō. denotat ꝙ homo est cā qua
re aliqd sit aīal. sic. s. ꝙ non pōt tale ꝑdm̄ aīal. verificari
de aliquo nisi prius de eo ꝑdicetur terminus reduplica
tiuꝰ. s. ly hō: quod est falsum. qꝛ de aliquo. puta de asino
v̄ificat̃ ly aīal. de quo tñ nō v̄ificat̃ ly hō. qđ ē terminus re
duplicatꝰ. vt pꝫ. Sꝫ bñ ꝯcedit̃ ꝙ soꝛ. iquātū hō ē risibilis

ꝛ ꝙ sor. inq̃tū rõnalis est disciplinabilis. pꝫ. q2 eã quare
aliqd ẽ disciplinabile ẽ: q2 rõnalis. ꝛ silr cã q̃re aliqd est
risibile ẽ: q2 ẽ hõ loq̃ndo ꝺ cã ƀꝫ logicos: q2 ſi ꝺ aliq̃ ꝺbe
at dici ꝙ ſit risibil' oꝫ ꝙ ꝑus ꝺ eo dicaẛ ꝙ ſit hõ loq̃ndo ꝺ
petitio ꝑori ad mo^m logicoꝝ. q̃ꝛtū ad 2^m ſit iſta petitio. an iſta ſit
Rillo. va replicãdo ꝯñaꝫ. hõ iquã^m hõ ẽ colorat^9. ℭ Ad ƀ dic.
P. M. ꝙ ſic q2 exponẽtes ſũt ve. Ocbã aũt dicit ꝙ iſta ẽ
falſa: q2 ei^9 3ª exponẽs. ſ. iſta. ſi aliqd ẽ hõ. illõ ẽ hõ colora
tus. nõ ẽ ꝯña bõa ꝛ formalis: cũ ſit vna ꝯditõalis i q̃ eſt
imaginabile opo^m ꝯñꝫ ſtare cũ añte ſiñ ꝯdictiõe. mõ: ſic
dcm̃ ẽ. ꝺ. ad ƀ ꝙ tal' reduplicatia ſit va. oꝫ ꝙ poſſit fieri
ꝯña ñ ſolũ bõa: ſꝫ bõa ꝛ foꝛal' int' teriuꝫ redu^{cātem} ꝛ ptũꝫ.

Capĩm de ly imediate.

IMmediate duas i ſe ꝯtinet exponẽ
tes q̃ꝝ pꝛia ẽ ꝑiacẽs: ꝛ ſcõa negatia
ſibi coꝛrñdẽs ƀꝫ exigẽtiã ſui vbi: vt
imediate añ a. tu fuiſti: expõiẗ ſic: añ a. tu fuiſti
ꝛ nllꝫ fuit iſtãs añ a. qn int' illõ ꝛ a. tu fuiſti: er
go ꝛc. Itẽ imediate p^9 b. tu eris. ſic exponiẗ:
p^9 b. tu eris: ꝛ nllꝫ erit iſtãs: poſt b. qn iter illõ
ꝛ b. tu eris: ꝺ ꝛc. Mõ ꝯſili expõiẗ negatia: cu
ius negõ ſubſeq̃ẗ ly imediate: vt imediate añ
ƀ tu nõ fuiſti alb^9: nec expõiẗ: añ ƀ tu nõ fuiſti
alb^9. ꝛ nllꝫ fuit iſtãs añ ƀ qn iter illõ ꝛ ƀ tu nõ
fuiſti alb^9: ꝺ ꝛc. Itẽ imediate p^9 iſtãs pñs tu ñ
curres: ſic exponiẗ: p^9 iſtãs pñs tu nõ curres:
ꝛ nllꝫ erit iſtãs p^9 iſtãs pñs iter illõ ꝛ iſtãs pñs
tu ñ curres. ꝺ ꝛc. Oppoſita haꝝ ꝑpõnũ datur
ꝑ negõnẽ ꝑcedẽtẽ ly imediate ꝛ nõ ꝑbaẗ talis
ꝑpõ niſi ꝑ aſſignatiõeꝫ ꝯdictoꝛioꝝ. ℭ Ex ꝑ
dcis iſero aliq̃s ꝯclũſiões: q̃ꝝ pꝛia ẽ iſta. Im
mediate añ ƀ tu fuiſti albus ꝛ imediate añ ƀ tu
fuiſti niger. Pꝛobaẗ: ꝛ pono ꝙ i q̃lꝫ ꝑte pari
hoꝛe ꝑterite fueris alb^9: ꝛ i q̃libet ipari fueris
nigẽ: iſto poſito argr̃ ſic: imediate añ ƀ fuit ali
q̃ ꝑs par: ꝺ imediate añ ƀ tu fuiſti alb^9: ꝯña ꝫ:
ꝛ añs ꝑbaẗ: nã añ ƀ fuit aliq̃ ꝑs par: ꝛ nllꝫ fuit
iſtãs iter ƀ qn iter illõ ꝛ ƀ fuerit aliq̃ ꝑs par: er
go ꝛc. ſilr ꝑbaẗ alia ꝑs ꝯclõnis: naꝫ imediate
añ hoc fuit aliq̃ ꝑs ipar: ꝺ imediate añ ƀ tu fui
ſti niger: ꝯña pꝫ: ꝛ añs vt ꝑus ꝑbaẗ: nã añ hoc
fuit aliq̃ ꝑs ipar ꝛ nllꝫ fuit iſtãs añ ƀ qn inter
illõ ꝛ ƀ fuerit aliq̃ ꝑs ipar: ꝺ ꝛc. eadẽ ꝯclõ põt
vificari ꝺ futuro. ℭ Scõa ꝯclõ: duo ꝯdicto
ria iter ſe ꝯdicẽtia imediate añ ƀ fuerũt falſa ꝛ
tñ nõ fuerũt ſil' va: neq3 ſil' falſa: ꝑbaẗ: ꝛ pono
ꝙ a. ſit iſta: tu es alb^9: ꝛ b. iſta: tu ñ es alb^9. iſto
poſito pꝫ ꝙ a. imediate añ ƀ fuit verũ: nã qñ
cũq3 fuit aliq̃ pars par a. fuit verũ: ſꝫ imediate
añ hoc fuit aliq̃ ꝑs par: ꝺ imediate añ hoc fuit
verũ: ꝛ imediate añ hoc a. fuit falſuꝫ: q2 qñcũ
q3 fuit aliq̃ ꝑs ipar: a. fuit falſum: ſꝫ imediate
ante hoc fuit aliq̃ pars impar: ꝺ imediate: añ
hoc a: fuit falſuꝫ. Eodẽ mõ põt ꝑbari ꝙ b. im
mediate añ hoc fuit veꝝ: ꝛ falſũ. ꝛ ꝙ a: ꝛ b. nõ
fuerũt ſil' va: nec ſil' falſa: hoc pꝫ: q2 in quocũq3
iſtãti a: fuit veꝝ b: fuit flm: ꝛ econuerſo. ℭ Ex
qb^9 ſeqtur: ꝙ imediate añ ƀ fuiſti alb^9: ꝛ ime
diate añ ƀ tu nõ fuiſti alb^9. Pꝛia ꝑs pꝫ: ꝛ ſcõa
ꝑbaẗ: nã qñcũq3 tu fuiſti niger: tu nõ fuiſti al
bus: ſꝫ imediate añ ƀ tu fuiſti niger: ꝺ imedia
te añ ƀ: tu nõ fuiſti alb^9: ꝛ ita ꝯcediẗ ꝙ a: ꝑpõ
imediate añ hoc fuit va: ꝛ imediate añ ƀ non
fuit va: ꝑbata ẽ pꝛia ꝑs ꝛ ſcõa ꝑbaẗ: nã qñcũ
q3 a: ꝑpõ fuit falſa. ipa nõ fuit va. ſꝫ imediate
añ ƀ a. ꝑpõ fuit falſa: ꝺ imediate añ hoc a. ꝑ
poſitio ñ fuit va. ℭ Tertia ꝯclõ: imediate p^9
hoc erit iſtãs qõ nõ imediate p^9 ƀ erit. ꝑbaẗ.
nã poſt hoc erit iſtãs qõ nõ imediate poſt hoc
erit: ꝛ nullũ erit iſtãs p^9 ƀ qn iter illõ ꝛ ƀ erit i
ſtãs qõ nõ imediate p^9 ƀ erit: q2 quocũq3 iſtã
ti dato qõ erit poſt ƀ. iter illõ ꝛ hoc erũt iſinita
iſtãtia: quoꝝ nullũ imediat^9 p^9 hoc erit ex q̃ cõ
cluſiõe ſeq̃ẗ ꝙ imediate poſt ƀ erit aliqd qõ ñ
imediate poſt hoc erit. ℭ Quarta ꝯclõ. poſt
a. iſtãs tu curres ꝛ nullũ erit iſtãs p^9 a. qn añ il
lud tu curres. ꝛ tñ nõ imediate p^9 a. tu curres:
ꝑbaẗ: ꝛ pono ꝙ curres hodie: ſꝫ nõ craſ: ꝛ po
no ꝙ a. erit iſtãs mediũ craſtĩe diei: p^9 quẽ diẽ
tu iteꝝ curres aliqñ. iſto poſito pꝫ ꝙ ñ imedia
te p^9 a: tu curres: ꝛ tñ p^9 a. curres vt põit caſus
ꝛ q2 añ a. curres: q2 iſto die: iõ nllꝫ erit iſtãs p^9
a. qn añ illõ tu curres. q cq̃d. n. curꝛꝫ añ a. cur
ret ẽt añ q̃õlꝫ iſtãs qõ erit p^9 a. No^m ꝙ ly ime
diate dupl'r ſũiẗ. ſ. aduerbial'r ꝛ noĩal'r. Pꝛĩo
mõ ſuꝫ ƀ locut^9. ſ. aduerbial'r: ſꝫ ſcõo mõ ſũiẗ
vt ƀ imediate ſũt ꝑtes in ꝯtinuo. i. ſine medio.
ꝛ ſic nõ ſumitur in propoſito: quare ꝛc.

Immediate ſũiẗ 2^r. ſ. noĩal'r ꝛ aduerbial'r. ℭ ꝑ^mo idẽ ẽ ꝙ ſine medio: vt imediate ſũt ꝑ No^m p^m
tes i ꝯtinuo. ſ. ſiñ medio. ꝛ ita nõ ſumiẗ in ꝑpoſito. ℭ 2°
võ mõ ꝑbaẗ exponibil'r moꝛe magri. ſ. ꝑ ꝑiacẽtẽ ꝛ nega
tiuã ſibi coꝛrñdẽtẽ. vt imediate añ a. iſtãs tu fuiſti: expo
niẗ ſic. añ a. tu fuiſti. ꝛ nullũ fuit iſtãs añ a. qn iter illud ꝛ
a. tu fuiſti. ꝺ imediate añ a. tu fuiſti. Dui^9 ꝑbatiõis rõ ẽ.
q2 ꝑpoſitio de imediate aſſerit duo. aſſerit. n. ꝑpõnẽ ꝑia
cẽtẽ. ꝛ aliã negatiuã rõne de ly imediate. ℭ Aduerte ꝙ No^m 2^m
ois ꝑpõ ꝺ imediate affirmatia ꝯũiẗ cũ vna affirmatia ꝺ
iſi^o vt ſi imediate añ b. fuiſti. i iſi^m ꝑpiq3 ad b. tu fuiſti ꝛc.

In iſto ca^o. ꝑ aẗ ꝯ magꝛꝫ. 2° ponenẗ due petitiones. Riclus
ℭ Quã^m ad ꝑ^m aẗ. ꝑ ſic. datꝫ exponẽtib^9 ma ꝯ magi
giſtri. ſeq̃ẗ ꝙ duo ꝯdictoꝛia ſt ſil' va. igiẗ ille exponentes ſtrum.
male. pꝫ ꝯña. ꝛ aña ꝑbaẗ. ꝛ pono caſuꝫ magri. ſ. ꝙ hoꝛa Af. p.
ꝑterita fuerit diuiſa in ꝑtes ꝑpoꝛtiõales ꝑpoꝛtõe dupla
minoꝛib^9 terminatis ad hoc inſtãs pñs. ꝛ ꝙ i q̃lꝫ ꝑte pa
ri tu fueris alb^9. ꝛ in q̃lꝫ ꝑte impari niger. ꝛ capio iſtas
duas. tu imediate ante hoc fuiſti albus. ꝛ tu imediate añ
hoc nõ fuiſti alb^9. ꝛ aẗ ſic. iſte ſunt ſil' ve. ꝛ iſte ſũt ꝯdicto
rie. igiẗ due ꝯdictoꝛie ſunt ſil' ve. pꝫ ꝯña cũ minoꝛi q2 ſin
gulis affirmatiua ꝛ ſingulis negatiua ꝺ ꝯſilib^9 ꝛc. ſũt ꝯ

dictorie.ꝛ minoꝛ ꝓbaꝛ:qꝛ tu qñ fuit aliq̃ ps par fuisti al
bꝰ:ſ; imediate añ B fuit aliq̃ ps par.igiꝛ tu imediate añ
B fuisti albꝰ.Siliꝛ.tu qñcũq; fuit aliq̃ ps ipar.nõ fuisti al
Ar 2° bꝰſ; imediate añ B ñ fuisti:albꝰꝛqđ fuit ꝓbm.¶ 2° arꝛ sic.
ista ꝯña nõ valz.pꝰ B istãs tu eris.demꝛ aro instãti qđ est
pñs.ꝛ nullũ erit istãs post hoc.qn iter illud ꝛ B tu eris.
igiꝛ imediate post hoc tu eris.ꝛ tñ hec aꝛ ab exponẽtibꝰ
pauli ad exposita:igiꝛ sue exponẽtes sꝛ male.pz ꝯña cuz
minoꝛi.ꝛ maioꝛ ꝓbaꝛ:ꝛ pono ꝙ celũ nũc ꝑ qeicat ꝛ qescet
sic ꝑ horã vt ita loq̃r.Sic ꝙ ꝑ spaciũ vniꝰ horeꝛvt ita lo/
q̃r:nllꝫ erit tꝑs:nec istãs:ſ; hñ pꝰ.diñ iteꝝ moueaꝛ.ꝛ po
no ꝙ i medio illiꝰ horeꝛvt ita loq̃r tu nascarꝛ.tũc i isto ca
su illa exposita q̃ ẽ ꝯña.s.imediate pꝰ B tu eris.ẽ falsa.vt
pz ꝛ exponẽtes vẽ:qđ ꝓbaꝛ:qꝛ pꝰ B tu eris.vt pz ꝛ nllꝫ
erit istãs pꝰ B.qn iter illđ ꝛ B tu eris.vt pz.qꝛ nllꝫ erit i/
stãs.nisi hic ad horã.mõ pz ꝙ iter illđ.ꝛ B tu eris.qꝛ eris
Ad pm i medio illiꝰ qetis.vt põit casus.¶ Ad pm rñ° ꝯcedẽdo ꝙ
iste sꝛ sil'vẽ.tu imediate añ B fuisti albꝰ.ꝛ imediate añ B
nõ fuisti albꝰ:ſ; negaꝛ ꝙ sint ꝯdictorie.ꝛ ad ꝓbationẽ cũ
diciꝛ singlis affirmatiua ꝛc.ꝛ ꝑt 2° rñderi.ꝑ ꝙ ille nõ sũt
singul'es nisi vocal'r ꝛ appẽt tm̃:ſ; sunt hypotetice ex q̃
subordinãꝛ hypothe.istđ tñ nõ ẽ ꝑz cõia dcã.¶ 2° ꝑt dici
ꝙ ñ sꝑ singlis affirmatiua ꝛ singlis negatiua sꝛ ꝯdictoria
vt pz.ñ.ſ; oz ꝙ singlis negatia sit pura negatia:qlꝛ ñ ẽ đ
ista.tu imediate añ B ñ fuisti albꝰ.vt staꝛ. patebit i p° pe/
Ad 2m titõe.¶ Ad 2m diꝛ.P.M.ꝙ argm ꝯcludiꝛ.tu tñ ꝑz magꝛz
dic oppm.ꝛ cũ dꝛ ꝙ ille exponẽtes sꝛ vẽ'ꝛ exposita falsa
negaꝛ.imo dĩ ꝙ si exponẽtes itelligãꝛ vt dñt itelliꝛꝛ ñ vt
vba sonãt:vna eaꝝ erit falsa:sic sua exposita.vñ 2ª expo/
nẽs istiꝰ.s.imediate pꝰ B tu eris.oz sic sũi.nllm erit istãs
vl'mẽsura pꝰ B qn iñ illã.ꝛ B tu eris.q̃ ẽ falsa.sic sua ex
posita.vt pz:qꝛ lz nllꝫ erit tꝑs vl'istãs pꝰ B.qn iter illđ.ꝛ
B tu eris.erit tñ aliq̃ mẽsura pꝰ B.ꝛ ñ iter illã.ꝛ B tu eris
Peti° p° puta erit euũ vl'eṫnitas vl'aliqđ ꝓpoꝛtõale istis.¶ Quã
tũ ad 2m sit pª petitio.an ista sit negatiua imediate pꝰ B tu
ñ eris.ꝛ appet ꝙ sic.qꝛ i ea vbũ ꝑncipale negaꝛ.ꝛ ex alia pte
appet ꝙ ñ.qꝛ ex ea seqꝛ sua piacẽs q̃ ẽ affirmatia mõ ex
Rñsio. negatiua ñ seqꝛ affirmatiua.¶ Ad B dĩ ꝙ siqs teneat il
lã eẽ hypothetica hꝫ tenere ꝙ ñ ẽ negatia.cuiꝰ rõ ẽ.qꝛ cũ
illa'rõne de ly imediate.i q̃ icludiꝛ nota copulatiõis sub/
ordineꝛ vni copulatiue oz ad B vt fiat negatiua ꝙ negeꝛ
ly imediate.i q̃ ẽ tal'nõ.ꝛ nõ vbũ qlꝛ nõ ẽ i ꝓposito.siqs
tñ tz illã eẽ cathegoricã sic cõiꝛ teneꝛ dicat ꝙ illa ẽ nega/
tiua:ſ; nõ pura ex q̃ nõ ẽ incõueniẽs ꝙ seqꝛ affirmatiua.
Peti° 2° ¶ 2ª petitio.an iste ꝯuertãꝛ.imediate pꝰ B tu eris ꝛ ante
qđlz istãs futuꝝ pꝰ B tu eris.¶ Ad B varij varia dñt.P.
Rñ° p° P.M.c° ꝓpo dic ꝙ nõ.qꝛ pª ẽ vª.ꝛ 2ª ẽ ipoꝛs.qꝛ hꝫ sic re
solui.tũc tu eris.ꝛ tũc erit añ qđlz istãs futuꝝ pꝰ B.igi/
tur ꝛc.vbi 2ª resoluẽs ẽ ipoꝛs.Alij de q̃ꝝ nũo ẽ magꝛ in
2° dubio argumẽto.39.dñt ꝙ sic.ꝛ ꝙ vtraq; ẽ vª:ꝛ dñt ꝙ
nõ hꝫ resolui:ſ; expõi rõne đ ly qđlz sic.pꝰ aliqđ istãs fu
turũ post B tu eris.ꝛ nllm erit tꝑs:aut instãs futuꝝ post
hoc qn añ illđ tu eris.igiꝛ ꝛc.vbi pz ꝙ exponẽtes sũt vẽ.
Alꝛ possꝫ dici ꝛ forte meliꝰ ꝙ iste ñ ꝯuertunꝛ sic dicit.P.
Rñsio M.Sz hñ iste ꝯuertũꝛ imediate pꝰ B tu eris.ꝛ qđlz istãs
magri. futuꝝ post B erit aliqd iter qđ ꝛ B tu eris.sic ꝙ pmꝰ ter/
Rñsio minꝰ ꝓbabilꝛ sic ly qđlz.ꝛ ly añ.ñ ꝑcedat:ꝛ erit tutioꝛ via
doc. ꝛ itelligo ibi ꝑ istãs oẽz mẽsurã sic dixi i soꝛone 2ª argm.

¶ Capitulum de ly incipit.

Ncipit dupl'r exponiꝛ. Uno mõ ꝑ
positionẽ đ pñti ꝛ remotiõez đ ꝑteri
to.Alio mõ ꝑ remotionez de pñti ꝛ
põnẽ de futuro.v.g.Sortes icipit eẽ
albꝰ. Prio mõ expõiꝛ sic.soꝛ.nũc ẽ albꝰ:ꝛ im
mediate añ istãs pñs nõ fuit albus.Scđo mõ
exponiꝛ sic.soꝛ.nũc nõ ẽ albꝰ:ꝛ imediate post
istãs pñs erit albꝰ:ḡ ꝛc.Desinit vo expõitur
mõ opposito ẽt dupl'r.Prio mõ ꝑ remotio/
nẽ de pñti ꝛ põnẽ de ꝑterito vt soꝛ.nũc nõ ẽ al/
bus:ꝛ imediate añ istãs pñs soꝛ.fuit albus:ḡ
soꝛ.desinit eẽ albꝰ.Scđo mõ ꝑ põnẽ đ pñti:ꝛ
remotionẽ de futuro:vt soꝛ.nũc ẽ albꝰ:ꝛ nõ i/
mediate pꝰ istãs pñs erit albꝰ:ḡ soꝛ.desinit eẽ
albꝰ.¶ Ex ꝑdictis isero aliq̃s ꝯclões:q̃ꝝ p/
ma ẽ ista.¶ Tu icipis eẽ albꝰ:ꝛ tñ tu nõ icipis
eẽ coloratꝰ:ꝓbaꝛ ꝛ pono ꝙ nũc sis albꝰ ꝛ ꝯti/
nue añ B fueris niger:isto posito tu nũc es al/
bꝰ:ꝛ nõ imediate istãs añ pñs tu fuisti albꝰ:ḡ
tu icipis eẽ albꝰ:ꝛ tñ tu ñ icipis eẽ coloratꝰ:qꝛ
nũc es coloratꝰ:ꝛ imediate añ istãs pñs fuisti
coloratꝰ:ꝛ imediate pꝰ istãs pñs eris coloratꝰ
ḡ nõ icipis eẽ coloratꝰ.¶ Scđa ꝯclo deꝰ icipit
eẽ i B istãti:ꝛ tñ nõ icipit eẽ i aliquo istãti:pꝛia
ps ꝓbaꝛ:nã deꝰ ẽ i B istãti:ꝛ nõ imediate añ in
stãs pñs fuit i B istãti:ḡ deꝰ icipit eẽ in B istãti.
¶ Scđa ps ẽt pz:nã ds ẽ i aliquo istãti:ꝛ ime
diate añ istãs pñs fuit i aliquo istãti:ꝛ imedia
te pꝰ istãs pñs erit i aliquo istãti:ḡ ꝛc.¶ Ter/
tia ꝯclo.Incipit eẽ oẽ qđ ẽ:ꝛ tñ ñ icipit eẽ ali/
qd qđ ẽ pꝛia ps ꝓbaꝛ:qm̃ nũc ẽ oẽ qđ ẽ:ꝛ nõ i/
mediate añ istãs pñs fuit oẽ qđ ẽ:qꝛ istãs pñs
ḡ ꝛc.Scđa ps ꝓbaꝛ:nã nũc ẽ aliqd qđ ẽ:ꝛ ime
diate añ istãs pñs fuit aliquid qđ ẽ ꝛ imediate
pꝰ istãs pñs erit aliqd qđ ẽ:ḡ ꝛc.¶ Quarta cõ
clusio tu icipis videꝛ quẽlz hoiez:ꝛ tñ ñ icipis
videre aliquẽ hoiez:imo nllꝫ hoiez icipis vi/
deꝛ:ꝓbaꝛ:ꝛ pono ꝙ ꝯtiue añ B nõ fuerint nisi
dcẽ hoies:quoꝝ nouẽ videris videas ꝛ vide/
bis:ſ; dcimũ ñ videris q̃ iã nũc đsinat eẽ ꝑ re/
motiõez đ pñti:isto posito:tu icipis videꝛ quẽ
libꝫ hoiez:ꝛ ñ imediate añ istãs pñs vidisti
quẽlz hoiez:qꝛ ñ istũ dcimũ:ḡ ꝛc.Et tñ tu ñ i/
cipis videꝛ aliquẽ hoiem:qꝛ tu nũc vides ali/
quẽ hoiez:ꝛ imediate añ istãs pñs vidisti ali/
quẽ hoiez:ḡ ꝛc.ẽt nllꝫ hoiez icipis videre:qꝛ
quocũq; dato quẽ iã vides istũ imediate añ B
vidisti:ꝛ imediate pꝰ B videbꝛ vt põit casꝰ.ḡ ꝛc.
ex illa ꝓpõne seqꝛ ꝙ tu icipis scire dcẽ ꝓpões:
ꝛ tñ ñ icipis scire:aliq̃; ꝓpõnẽ dato ꝙ nũc sci/
as dcẽ ꝓpões ꝛ imediate añ B nõ sciebas nisi
nouẽ.Cõsil'es ꝯclões ꝯcedũꝛ i mã de B vbo
đsinit:vt qđ tu đsinis curreꝛ:ꝛ tñ ñ đsinis mo
ueri dato ꝙ nũc moueriꝛ ꝛ ñ curras:ſ; imedia
te añ istãs pñs currebas.¶ 2ª ꝫ.ds đsinit eẽ i/
stãti pñti:ꝛ tñ nõ đsinit eẽ i aliq̃ istãti.¶ Ter/

tia ɔclo, desinit eē oē qd̄ ē: ⁊ tñ nō desinit eē ali
quid qd̄ est. ¶ Quarta ɔclo tu desinis videre
quelʒ hoiez: ⁊ tñ nō dsinis videre aliquē hoiez
imo nullū hoiez dsinis videre dato q̄ cōtinue
añ h videbas oēs hoies quos iā vides. ⁊ gñe
tur nūc prio vn⁹ de nouo quē nō videas: ⁊ ita
ɔcedit q̄ tu desinis scire decē ppōnes: ⁊ tñ ñ
dsinis scire aliquā ppōnē. Dato q̄ nūc scias
decē ⁊ ɔtinue post hoc solū mō nouē q̄re ⁊c.

Nom 1m Aduerte prio q̄ ppōnes de icipit ⁊ dsinit nō ꝑꝑe
exponūt. Cui⁹ rō est. q̄z ab exponētib⁹ ad
expositā est bona ɔña. sʒ a ppōne de incipit ⁊ desinit ad
exponētes nō valʒ ɔña. Nō. n. valʒ. sor. icipit eē. ḡ nūc nō
ē ⁊ imediate post h erit: q̄z añs verū: ⁊ ɔña falsuʒ. posito
q̄ nūc p̄ sit sor. ⁊ si magr̄ dicit ista debere exponi corrigit
se i tractatu. ɔ ɔñas in ca°. 7. ¶ Rn̄ ad scd̄aʒ istātiam ɔ
scd̄aʒ regulā q̄ ē. Ab exponibili ad qualʒ suaꝝ expone
tiuʒ ē bona ɔña. dicit. n. ⁊ si aliq̄s dixit il' a v̄ba d̄bere ex
poni nō sum locut⁹ ꝑꝑe de expōne. sed s̄m cōeʒ modū lo
quēdi sumēdo expōnē p q̄lʒ pbatiōe terminoꝝ. sʒ ꝑꝑie
sumēdo pbat' p cās v̄itatis. Jncipit. n. pbat' p vnā disiū
ctiuā cōpositā ex duab⁹ copulatiuis: q̄ꝝ copulatiuaꝝ p̄°
fit ex affirmatiua de p̄n̄ti ⁊ negatiua de p̄terito: ⁊ scd̄a fit
ex negatiua de p̄n̄ti ⁊ affirmatiua de futuro. desinit v̄o p
bat' p vnā disiūctiuā cōpositā duab⁹ copulatiuis. q̄rum
p̄° fit ex negatiua d̄ p̄n̄ti ⁊ affirmatiua de p̄terito: altera
v̄o ex affirmatiua de p̄n̄ti ⁊ negatiua d̄ futuro. Exēm p̄mi
vt icipit eē a. pbat' sic. nūc ē a ⁊ nō imediate añ hoc fuit a
vl' nūc nō est a. ⁊ imediate post h erit a. ḡ icipit eē a. p̄ᵐ. n.
copulatiua deseruit reb⁹ ꝑmanētib⁹ in q̄bus est dare p̄ᵐ
istās eē. Exēm scd̄i: vt desinit eē: a pbat' sic. nūc nō ē. a. ⁊ i
mediate añ hoc fuit a. vl' nūc est a. ⁊ nō imediate post h
erit a. ḡ desinit eē a. Pria. n. vl'r deseruit reb⁹ successiuis in
q̄bus nō ē dare vltimū istās eē: sed p̄ᵐ nō eē. 2° v̄o rebus
ꝑmanētib⁹ i q̄b⁹ nō est dare vltimū istās sui eē. ¶ Aduer
Nom 2m te 2° q̄ illa. p̄ᵐ eē ⁊ p̄ᵐ nō eē vltiᵐ eē ⁊ vltimū nō eē. expo
nūtur sic̄ incipit ⁊ dsinit. p̄ᵐ eē exponit' sicut icipit p posi
tionē de p̄n̄ti ⁊ remotionē de p̄terito. vt hoc est p̄ᵐ instās
esse sor. pbat' sic. Jn hoc istāti est eē sor. ⁊ nō imediate añ
hoc instās qd̄ est p̄ñs fuit esse sor. ḡ nūc est p̄ᵐ esse sor. vl
timū nō eē exponit' sic̄ icipit p remotionē de p̄n̄ti ⁊ posi
tionē de futuro vt nūc est vltimū nō eē motus. pbat' sic.
nūc nō ē mot⁹ ⁊ imediate post hoc erit mot⁹. ḡ ⁊ nūc est
vltimū nō eē mot⁹. Primū nō eē exponit' sic̄ desinit p re
motionē de p̄n̄ti: ⁊ positiōeʒ de p̄terito. vt hoc est p̄mū nō
esse sor. nūc nō est sor. ⁊ imediate añ hoc fuit sor. ḡ nūc est
p̄mū nō esse sor. vltimū eē exponit' sicut desinit p positio
nē de p̄n̄ti ⁊ remotionē de futuro. vt hoc est vltimuʒ esse
gradus sūmi. probatur sic. nūc est gradus sūmus ⁊ non
imediate post hoc erit gradus sūmus. ergo nūc est vltiᵐ
Nom 3m esse gradus sūmi. ¶ Aduerte vlteri⁹ q̄ minimuʒ exponi
tur sicut p̄mū. maximū v̄o sic̄ vltiᵐ. vñ dat' minimū q̄ sic.
⁊ minimū q̄ nō. maximū q̄ sic. ⁊ maximū q̄ nō. Exēpluʒ
p̄mi. vt hoc est minimū qd̄ sor. pōt: exponit' sic: hoc sor. pt
⁊ nullū minus. sed quodlibet maius: ergo hoc est mini
mum quod sor. potest. Exēplum secundi: hoc est mini
mū qd̄ sor. nō pōt. exponit' sic. hoc nō pōt sor. nec aliqd̄
mai⁹: ergo hoc est minimū qd̄ sor. nō pt. Exēplū tertij. B
est maximū qd̄ sor. pōt exponit' sic. hoc pōt sor. ⁊ nullum
maius: ergo hoc est maximū qd̄ sor. pōt. Exēplū quarti.
hoc est maximū qd̄ sor. nō pōt. hoc nō pōt sor. nec aliqd̄
maius: ergo hoc est maximū qd̄ nō pōt sor. lʒ habeat p
bationes terminoꝝ maximū ⁊ minimū nō sūt oīno eedē

illis de p̄mū ⁊ vltimū. sunt tñ multū sil'es. vt pʒ in tra
ctatu de maximo ⁊ minimo. ideo sil' de illis volui dicere.
¶ Aduerte vlterius q̄ ablatiuus positus in ɔña i proba Nom 4m
tur ēt p causas veritatis p vnā disiūctiuā ex cōditionali
causali ⁊ t̄pali cōpositā. vt sole oriēte fit dies. pbat' sic. si
sol oritur fit dies: vel q̄z sol orit' fit dies: vel q̄ñ sol oritur
fit dies: ergo sole oriēte fit dies ⁊ ideo infert' ista ɔclusio.
nō aliquo hoie currēte tu es asinus: nec nullo. hoie cur
rente tu es asinus. ⁊ nō sequit'. nō aliquo hoie currēte tu
es asinus. ergo nullo hoie currēte tu es asin⁹. q̄z nō equi
valet. De hoc autē dixi hic. q̄z talis ablatiuus pbat' per
causas veritatis sicut ista de incipit. ¶ Aduerte vlterius Nom 5m
q̄ siue resolubil'r: siue exponibiliter: siue officiabiliter: si
ue descriptibiliter probetur propositio eius contradicto
rium est probabile per causas veritatis.

Jn isto capl'o arguit' p̄ ɔtra modū exponēdi magri Ritius
sic. ab exposita ad exponētes Pauli nō valʒ
ɔña. igit' ille exponētes nō sunt bone. pʒ ɔña. ⁊ añs pro ɔ magi
batur. q̄z nō sequit'. sor. incipit esse. igit' in instanti qd̄ est strum.
p̄ñs sor. nō est: ⁊ imediate post instās qd̄ est presens sor.
erit. pʒ. q̄z antecedēs est verū posito q̄ sor. nūc p̄ sit. ⁊ ɔñs Arg. p̄.
falsuʒ pro p̄° parte: vt pʒ. ¶ Scd̄o arguit' sic. ista ɔña nō Arg. 2°
valʒ. in instanti qd̄ est presens aial nō est hō. ⁊ imediate
post instās qd̄ est presens aial erit hō. igit' incipit aial eē
hō. ⁊ tñ hic arguit' ab exponētib⁹ ad expositā s̄m Pau
lū. igit' ille exponētes sunt male. pʒ ɔña. cū minori, ⁊ ma
ior pbat': q̄z illius ɔñe antecedēs est verū. ⁊ ɔñs falsum.
q̄ ɔñs sit falsum: patet q̄z continue ante aial fuit homo.
igitur non incipit aial esse homo. quod tamē añcedēs sit
veruʒ patet pro secūda parte. ⁊ pro prima probatur. q̄z
asinus non est homo. ⁊ quelibet asinus est animal. igitur
animal nō ē homo. ¶ Tertio arguitur sic. datis istis ex Arg. 3°
ponētibus Pauli sequitur ista ɔcl'o falsa. s. q̄ a. aia inci
pit esse postq̄ʒ incipit esse. igitur iste exponētes sunt ma
le. pʒ ɔña. ⁊ antecedēs probatur. ⁊ pono q̄ aia sor. inci
piat esse per remotionē de presenti sicut vult. P. M. vel
saltem ad imaginationē. ⁊ patet conclusio. q̄z in instanti
quod est presens hec anima non est postq̄ʒ incipit esse. ⁊
imediate post erit postq̄ʒ incipit esse. igitur hec anima in
cipit esse postq̄ʒ incepit esse. patet ɔña. ab exponentibus
ad expositā: ⁊ antecedēs est verum. igitur ⁊ ɔñs. q̄ ante
cedens sit verum patet pro prima parte. q̄z eius opposi
tum est falsum. ⁊ 2ª pars est etiam vera. vt patet expone
do ratione de ly imediate. ¶ Ad primum respondeo s̄ʒ Ad p̄m
P. M. capitulo proprio. ⁊ s̄ʒ magistrū primo dubio. ar
gumento. 16. q̄ in rei veritate proposito de ly incipit non
debet exponi. sed hʒ probari per causas veritatis: ideo
non mirum si ab illa que apparet exposita ad illas que
apparent exponentes non valet cōsequētia. q̄z bene sci
tur. q̄ a propositione habēte causas veritatis ad suam
causam nō valet cōsequētia. sed bene ecōuerso. ⁊ hoc cō
cludebat argumētū ⁊ bene. ¶ Ad 2ᵐ ɔceditur q̄ illa cō Ad 2m
sequētia nō valet. ⁊ negatur minor. s. q̄ arguatur ab ex
ponentibus ⁊c. q̄z vt dictum est ly incipit. non habet ex
poni. Et si dicitur q̄ adhuc stat argumētum. q̄z arguitur
ab vna causa veritatis ad propositionē habēteʒ illaʒ ne
gatur. ⁊ d̄r q̄ illa causa non bñ sumitur. pro quo nota q̄
ad assignādū bñ cām veritatis illius. incipit aial esse hō
aut ɔsilū: in quibus a p̄te subi est terminus cōis opʒ q̄ i
negatiua ppōne semꝑ ille terminus stet distributiue. exē
plū si vis bñ probare istā incipit aial eē hō. debes sic ar
guere. in instāti qd̄ est p̄ñs nulluʒ aial est hō. ⁊ imediate
post aial erit hō. igitur ⁊c. ⁊ nō debes dicere. i istāti qd̄ ē
p̄ñs aial nō ē hō. ⁊ sic pʒ solutio. q̄z d̄r q̄ si cā v̄itatis de
bite sumat' ipsa erit falsa sicut ⁊ sua ppositio. ¶ Ad ter Ad 3m
tiū ɔcedit' q̄ propositio est vera vt probat argumētū. Et

si arguit̃ ꝯ sic. hec aia incipit esse postq̃ incipit esse. igit̃ postq̃ hec anima incipit esse ipsa incipit esse cõsequẽtia est bona. ⁊ ꝯña est falsum. igitur añs. q̄ ꝯsequẽs sit falsum ꝓbat̃: q2 hꝫ sic resolui. nũc hec aia icipit eẽ. ⁊ nũc est vel incipit esse postq̃ hec aia icipit eẽ. igit̃ ⁊c. vbi 2ᵒ resoluẽs

Nom est incõpossibꝫ pᵗ. ¶ Ad hoc rñᵒ negãdo illã ꝯñam. s. hec aia incipit eẽ. postq̃ incipit eẽ. igit̃ postq̃ hec aia icepit eẽ ipsa icipit eẽ. q2 argr̃ a termio stãte ꝯfuse tm̃ ad eũdeꝫ stãtez determinate. ¶ Pro quo nota q̄ hoc aduerbium postq̃ ⁊ alia aduerbia tẽporia. ⁊ silr̃ aduerbia loci non sunt termini syncathegorematici. sꝫ cathegorematici potẽtes suscipere ꝯfusionẽ. a ly incipit. ⁊ sunt dictiones que q̃uis appareãt in voce simplices subordinãtur tñ nomini ⁊ relatiuo aut nomini tñ. exẽplũ. idẽ ẽ dicere: qñ ⁊ dicere in tpe vel in instãti in quo. ⁊ ideꝫ est dicere postq̃. ⁊ post tps in q̃. silr̃ idẽ est dicere. vbi ⁊ in loco in quo ⁊ sic de multis alijs. ⁊ sic a propõne de ly postq̃. vel d aliquo alio. de v̄bo ꝯfuso tm̃ ad illã de eodẽ de v̄bo nõ ꝯfuso nõ valet ꝯña. ⁊ pꝫ solutio argumẽti: ⁊ q̃liter ibi arguit̃ a termio stãte ꝯfuse tm̃ imobiliter ad eũdẽ stantẽ determinate.

pm corm. ¶ Ex solutiõe istius argumẽti sequunt̃ tria. pᵐ q̄ oẽs iste ꝯñes sũt vere. s. soz. icipit eẽ qñ ipse nõ icipit eẽ soz. icipit cur. qñ nõ incipit cur. soz. incipit cur. postq̃ incipit cur. patent oẽs iste i hoc casu imaginabili. s. q̄ soz. simul incipiat esse: ⁊ etiã cur. per remotionẽ de pñti. vt pꝫ ꝓbãdo.

2m corm. ¶ Secũdo sequit̃ q̄ a ꝓpõne de aduerbijs loci vel tẽporis ꝯfusis ꝯfuse tm̃ ad illã d cõsimilib⁹ aduerbijs nõ cõfusis nõ valꝫ ꝯña. pꝫ: q2 nõ seq̃t̃. soz. incipit esse qñ nõ icipit eẽ. igit̃ qñ soz. nõ icipit eẽ icipit esse: q2 añs est verũ vt pꝫ ꝓbando per remotionẽ de pñti i casu supiori. ⁊ ꝯñs est falsum. qd̄ ꝓbat̃: q2 seq̃tur qñ soz. nõ incipit eẽ incipit esse. igit̃ in tpe vel in instãti in quo soz. nõ icipit eẽ icipit esse. ⁊ vltra sequit̃. in tpe vel in instãti. in quo soz. nõ incipit esse incipit eẽ. igit̃ in aliquo tpe vel instãti soz. nõ incipit eẽ ⁊ in illo soz. incipit eẽ. vt pꝫ p regulã de resolutiõe relatiui. sed vltimũ ꝯña est falsuꝫ. ⁊ ipoẽ. vt pꝫ. igitur ⁊ primũ añs. qd̄ fuit ꝓbãdũ: ⁊ ita de ꝯsimilib⁹ dicat̃.

3m corm. ¶ 3ᵒ sequit̃ q̄ a ꝓpõne de talib⁹ aduerbijs cõfusis cõfuse tm̃ ad ꝓpões absolutas ⁊ sine aduerbijs nõ valet ꝯña. pꝫ: q2 nõ sequit̃. tu icipis esse qñ tu icipis cur. igit̃ tu incipis eẽ. pꝫ posito q̄ tu nõ icipias eẽ: sꝫ bñ icipias cur. nec seq̃t̃ tu icipis eẽ vbi plato est. igit̃ tu icipis eẽ. nec seq̃t̃. de⁹ incipit eẽ qñ hoc istãs ẽ. igit̃ de⁹ icipit eẽ. pꝫ hoc aduertẽti superiora: ⁊ similes possent fieri ꝯñes de ly desinit.

¶ Capitulum de ly totus.

Totus cõuertibilr̃ idẽ ẽ qd̄ q̃libꝫ ps qñ syncathegorematice tenet̃: vt totus soz. ẽ minor soz. ⁊ tũc sic exponit̃ aliqua ps soz. est minor soz. ⁊ nulla ẽ pars soz. qn illa sit minor soz. ergo ⁊c. sꝫ qñ cathegorematice tenet̃: tũc totũ idẽ ẽ qd̄ ens pfectũ ex oĩb⁹ suis partibus. vt soz. ẽ tot⁹ hõ. i. soz. est perfect⁹ hõ ex oĩb⁹ suis partib⁹: ⁊ cõiter qñ ꝑcedit totã ꝓpõnẽ syncathegorematice tenet̃ qñ v̄o mediat iter ptes subiecti aut ponit̃ a pte p̄dicati. cathegorematice tenet̃: vt tot⁹ soz. est aliqd hois: ly tot⁹ tenet̃ syncathegorematice. Sed dicẽdo ens totũ aial mouet̃: aut tu es totus hõ: ly totũ tenetur cathegorematice.

¶ Ex qbus ifero aliquas ꝯclõnes. quaꝝ prima est ista. ¶ Totus soz. est minor soz. ⁊ tñ nõ tot⁹ soz. est minor soz. pria ps ꝓbat̃: q2 quelibꝫ pars soz. est minor soz. sicut corpus totale soz. aut aia ei⁹ que nõ est q̃ta. ¶ Scd̄a ꝯclõ. totus soz. est ps soz. ⁊ tñ nõ tot⁹: hõ est pars soz. prima pars pꝫ: q2 quelibet pars soz. ẽ ps soz. scd̄a ps ẽt pꝫ: qm nõ quelꝫ ps hois est ps soz. nã est aliq̃ pars pla. que nõ est ps soz. ¶ Tertia cõclusio: in oculo tuo est totũ qd̄ est in mũdo: ⁊ tamẽ nõ totũ qd̄ est in mũdo est in oculo tuo: prima pars ꝓbat̃: nã in oculo tuo est ens perfectũ ex suis ptib⁹ q2: pupilla oculi tui. Secũda pars etiã pꝫ: q2 nõ quelibꝫ pars mũdi ẽ in oculo tuo. ¶ Quarta ꝯclusio: corrlarie ex priori in bursa tua ẽ tota pecunia mũdi: ⁊ i aia tua est tota scia possibilis: pria pars ꝓbat̃. qm̃ in bursa tua est ens perfectũ ex suis ptibus qd̄ est pecunia mũdi: dato q̄ habeas vnũ denariũ i bursa tua. Scd̄a ps ẽt pꝫ ex priori: eo q̄ i aia tua est ens pfectũ ex suis ptib⁹ qd̄ est scia possibilis ex qb⁹. sequit̃ q̄ hec ꝓpõ est falsa: que tñ cõiter cõcedit̃. s. aia itellectiua est tota in toto ⁊ tota i qualibꝫ parte. naꝫ si est tota: ergo est ens hñs partes: cõsequẽs falsum: quare ⁊c.

Totus tota totũ dupl'r sumit̃. s. cathegorematice ⁊ syncathegorematice. syncathegorematice sumit̃ qñ ꝑcedit totã ꝓpõnẽ: ⁊ tũc idẽ ẽ qd̄ q̃libet ps. Cathegorematice v̄o sumit̃ qñ ponit̃ inter ptes subi vel p̄dicati dũmõ ꝑcedit aliqd̄ determinabile ipsuꝫ. ⁊ tũc idẽ est qd̄ ens pfectũ ꝯpositũ ex ptib⁹ q̃titatiuis. p̄ mõ exponibilr̃ ꝓbat̃. vt dõo. tot⁹ soz. ẽ minor soz. soz. ẽ minor soz. ⁊ nulla est pars soz. quin illa sit minor soz. ergo tot⁹ soz. est minor soz. 2ᵒ vero modo non exponitur. Nom

In hoc caplo p̄ arguit̃ ꝯ dicta magistri. 2ᵒ erũt petitiões. ¶ Quãtũ ad pᵐ arguit̃ q̄ ly tot⁹. syncathegorematice nõ ꝯuertat̃ cũ ly q̃libꝫ ps. ꝓbat̃. q2 dato opposito seq̃t̃ q̄ ista eẽt ꝯcedẽda. tot⁹ est ps. ꝯñs falsũ. q2 illa nõ vz pfecta oĩo. ⁊ ꝯña ꝓbat̃. q2 ꝑꝫ magrm eẽt sensus. q̃lꝫ ps est ps. Ricius ꝯtra magistruꝫ. argt̃. p. ¶ 2ᵒ arguit̃ ꝯ idẽ sic. dato illo sequitur q̄ ista eẽt vera totus soz. est ps. sꝫ hoc est falsũ. igit̃ ⁊ illd̄ ex quo seq̃t̃. pꝫ ꝯña cũ maiori. ⁊ ꝓbat̃ minor. q2 illa tot⁹ soz. est pars. est vna affirmatiua. cui⁹ subm ⁊ p̄dicatũ nõ supponũt pro eodẽ. vt pꝫ de ly soz. ⁊ d ly ps. igit̃ illa non est v̄a. Argt̃ 2ᵒ ¶ 3ᵒ arguit̃ ꝯ magistrũ dicẽtẽ. q̄ solũ tũc ly totus tenet̃ syncathe. cũ ꝑcedit totã ꝓpõnẽ ꝯ. in ista. nõ tot⁹ soz. currit. ly tot⁹ tenet̃ syncathegorematice. ⁊ tñ non ꝑcedit totã ꝓpõnẽ. igit̃ ⁊c. pꝫ ꝯña cũ minori. ⁊ maior ꝓbat̃ sic. ita tenet̃ ly totus. in ista. nõ tot⁹ soz. currit. sic in ista q̃ est sua ꝯdictoria. totus soz. currit. sꝫ i ista tenet̃ syncathegorematice. igit̃ ⁊ in illa. Argt̃ 3ᵒ ¶ 4ᵒ arguit̃ ꝯ tertiã ꝯnẽ magistri sic. ista est v̄a. totũ qd̄ est in mũdo est in oculo tuo. ⁊ ipse dicit q̄ est falsa. igit̃ male. pꝫ ꝯña cũ minori. ⁊ maior probat̃. q2 si illa nõ eẽt v̄a. hoc iõ eẽt. q2 ly totũ teneret̃ syncathegorematice. sꝫ ly totũ. non tenet̃ sic. sed cathegore. igit̃ illa est v̄a. pꝫ ꝯña. iterũ cũ maiori. ⁊ minor ꝓbat̃. q2 ly totũ ibi est vnũ cathegorema. q2 est vnũ nomẽ substãtiuũ neutri generis. cũ habeat post se ly qd̄. est relatiuuꝫ sube ⁊ neutri gñis. argt̃. 4ᵒ ¶ Ad pᵐ negat̃ ꝯña. ⁊ dicit̃ q̄ ista est incõgrua. tot⁹ est ps. ⁊ dĩ q̄ nõ est de itẽtione magri q̄ sp cũ ly totus. tenet̃ syncathegorematice ꝯuertat̃ cũ ly q̃lꝫ Ad pm

pars:sȝ h solū hȝ cū ei ꝯiungit̄ substātiuū q̄lr nō ē i illa:
Ad 2m vt pȝ. ¶ Ad 2m ꝯceditᷣ ꝙ illa est vera: ⁊ cum dī ꝙ ista vna
affirmatiua: cuiꝰ subm ⁊ p̄dicatū nō supponit ꝓ eodē. dī
ꝙ est verū: q2 ista in voce nō hȝ subm: q2 tñ ipsa subordi/
nat̄ vni in q̄ subm ⁊ p̄dicatū supponūt pro eodem. puta
huic q̄lȝ pars sort. est ps ipsa est va. ⁊ h suffic̄. vt pȝ sup.
Ad 3m ¶ Ad 3m dī ꝙ nō est de itētiōe magri ꝙ ly totꝰ. dēat p̄ce
dē totā ꝓpōnē ad h vt teneat̄ sincathegorematice. vt ar
gumētū ꝓbat. h. n. est ipoīe: q2 tūc oporteret ꝙ ly totus.
p̄cederet seipsum. sed de itētione sua est ꝙ ly totꝰ p̄cedat
totū subm: ⁊ sic est in illa. ⁊ iō tenet̄ sincathegorematice.
Ad 4m ¶ Ad 4m dīc̄. P. M. ꝙ illa est va. vt argumēta ꝓbat: si
tñ vis tenē Paulū nega ꝙ ly totū. teneat̄ cathegoremati
ce. ⁊ nega ꝙ ly ꝙ sit relatiuū de ly totū. sed dic ꝙ est rela
tiuū vniꝰ substātium īclusi. in ly totū. ⁊ ꝙ nos debemꝰ iu/
dicare de vocalibꝰ ꝑ mētalia ⁊ non alr̄. Et patet solutio.
Peti/ ¶ Quātū ad 2m sunt sex petitiōes. Pria. q̄re est ꝙ cū ly
tio 1a totꝰ. ꝯuertat̄ cū ly q̄libȝ ps. dicimꝰ ꝙ tenet̄ sincathegore
matice. ⁊ ꝯuertit̄ cum ly ens ꝑfectum ex suis partibꝰ. te
Rñ neat̄ cathegorematice. Rñ. ꝙ h ideo est. q2 ly totꝰ. 1ᵒ mō
sumptꝰ īcludit ly q̄lȝ. qd̄ est vnū sincathegorema hñs vi
ꝯfundēdi vt pȝ. sed sc̄do mō sumptū nō īcludit sincathe/
Peti/ gorema. vt pȝ. ¶ Sc̄da petitio. an ista sit vlis. totꝰ sor. est
tio 2a hō. Rñ. ꝙ s̄m dicta supiora ista est vlis. q2 subordinatur
Rñ vli. cā tamē q̄re magr fecit caplm diuersū de istis est du
plex. pria. q2 erat ponēda distictio. de ly totꝰ. 2a est: quia
Peti/ ista vocalr̄ nō apparet vlis. ¶ Tertia petitio. an posito
tio 3a ꝙ sor. deficiat manꝰ ista sit va. sor. est totus hō. ⁊ apparet
ꝙ sic: q2 sor. est hō ꝑfectꝰ ex suis ptibꝰ: igit̄ sor. est totꝰ hō
pȝ ꝯña ⁊ añcedēs ꝓbat̄ sic. ois ps sor. est in sor. igit̄ sor.
est ens ꝑfectū ex suis ptibꝰ. pȝ ꝯña iterū. ⁊ añs ꝓbat̄ ex/
ponēdo sic. ps sor. est in sor. ⁊ nulla est ps sor. qn illa sit in
sor. igit̄ ois pars sor. est in sor. pȝ ꝯña cū maiori. ⁊ minor
est nō. q2 eiꝰ oppositū iplicat ꝯdictionē. Ex alia pte appa
Rñ ret ꝙ illa sit falsa. q2 sor. deficit manus. ¶ Rñᵒ. ꝙ illa est
falsa. Et cū dī. sor. est ens ꝑfectū ex suis partibus. Rñᵒ ꝙ
aliqd eē ꝑfectū ex suis ptibꝰ est dupl'r vnoᵒ q2 est ꝑfectū
ex partibꝰ q̄s hȝ. ⁊ sic oē hñs ptes est ꝑfectū. alioᵒ q2 ē ꝑ
fectum ex ptibꝰ q̄s nālr deberet hr̄e. ⁊ sic nō oē hñs ptes
est ꝑfectū ex suis ptibꝰ. q2 ille cui deficit manus: aut pes
quē s̄m cōem cursum dēret hr̄e non est ꝑfectū isto mo/
do. ⁊ ita capitur perfectum in proposito. ⁊ pȝ falsitas ꝓ
Peti/ pōnis. ¶ 4a petitio. an ista sit va. totꝰ sor. est minor sort.
tio 4a ¶ Rñᵒ ꝙ illa est distiguēda. q2 vel ly totꝰ. cōuertit̄ cum
Rñ ly quelibȝ pars. absolute. vt dic̄ magister vel ꝯuertitur
cum ly q̄libet pars integralis. Si p̄muȝ ꝓpō est falsa. q2
nulla duarū ptiū eēntialiū est minor sor. q2 nec aīa intel/
lectiua est minor sor. cum nō sit quāta. nec corpus sor. est
minꝰ sor. vt pȝ. si vō 2m dī ꝙ illa est va q2 q̄lȝ ps itegralis
Peti/ sor. est minor sor. q2 caput ⁊ pes ⁊c̄. ¶ 5a petitio. an aliqd
tio 5a idiuisibile. vt puta deꝰ dicat̄ totū. ¶ Rñᵒ. ꝙ nō. q2 ly to/
Rñ tū quōcūq3 sumat̄ hȝ respcm̄ ad ptes. idiuisibile aūt non
Peti/ hr̄et partes. ¶ 6a petitio. an valeat ista ꝯsequētia. totus
tio 6a homo est hōis igit̄ totū animal est hominis. ⁊ videt̄ for/
Rñ te ꝙ sic. ¶ Rñᵒ. ꝙ non. q2 antecedēs est verum ⁊ conse/
quēs falsum. vt pȝ exponēdo. ⁊ hoc ideo est. q2 arguitur
ab inferiori ad suū superius confuse distributiue. vt pȝ.

¶ Capitulum de ly semper.

Emp ꝯuertit̄ cū ly oī tpe h3 exigē/
tiā vbi cui addit̄: ita ꝙ idē est dice/
re sp̄ fuit hō. oī tpe p̄terito fuit hō.
Et exponit̄ sic. Aliqñ fuit hō. ⁊ nō
fuit aliqñ: qn tūc fuerit hō. g̃ itē de futuro sem
p̄ erit aliqd aliqñ erit aliqd ⁊ non erit aliqñ qn
tūc erit aliqd. g̃. ¶ Ex p̄dcis īfero aliq̄s ꝯclu/
siōes: q̄rū p̄ma est ista. Sēp fuit aliqd qd̄ non
sp̄ fuit: ꝓbat̄. aliqñ fuit aliqd qd̄ sp̄ fuit ⁊ non
fuit aliqñ: qn tūc fuerit aliqd qd̄ non sp̄ fuit. g̃
⁊c̄. ¶ Sc̄da ꝯclō. sp̄ erit aliq̄s hō q̄ nō sp̄ erit
ꝓbat̄: q2 aliqñ. erit aliq̄s hō q̄ nō sp̄ erit: ⁊ nō
erit aliqñ qn tūc erit aliq̄s hō q̄ nō sp̄ erit. g̃ ⁊c̄.
¶ Tertia ꝯclō. sp̄ est h instās p̄ns. ꝓbat̄. ali/
qñ est h instās p̄ns: ⁊ nō est aliqñ qn tūc sit h
istans: p̄ns. g̃. pȝ etiā ex sua ꝯuertibili. s. oī tpe
p̄nti est hoc istās p̄ns. Ex eadē ꝯclōne sequit̄
correlarie ꝙ q̄cquid viuit sp̄ est: ⁊ q̄cquid cur/
rit vel mouet̄ semp̄ se hr̄et eodē mō: lȝ nō sem/
p̄ se habuerit aut semp̄ se hr̄ebit codeȝ modo.
¶ Notādū ꝙ nō absq3 cā dī semp̄ ꝯuerti cū
ly oī tpe s̄m exitiā sui vbi: q2 si absolute ꝯuer
teret̄: cū ly oī tpe hec eēt falsa. sēp deꝰ fuit: aut
mūdus sp̄ erit: q2 nō oī tpe deꝰ fuit. ꝓbat̄: naȝ
oī tpe deꝰ fuit: p̄ns tp̄s fuit: g̃ in tpe p̄nti deus
fuit: ⁊ pȝ ꝯña: q2 i tertio p̄ric: ex quo ly tpe am
pliat̄ ad supponēdū ꝓ eo ꝙ est vel fuit: ⁊ ꝯñs
est fl'm: q2 tp̄s p̄ns nunq3 fuit. Eodē mō ostñ/
dit̄ falsitas huiꝰ. mūdus semp̄ erit. q2 nō erit i
tpe p̄nti: verūm eligat rñdēs rñsionē sibi ma
gis ꝯformē: q2 harū q̄libȝ sustētabilis est. Ex
isto sc̄do mō loq̄ndi: seq̄t ꝙ aliqñ deꝰ nō fuit.
⁊ aliqñ celū nō erit. q2 tūc deꝰ non fuit demr̄an
do instās p̄ns: ⁊ tūc est vel fuit aliqñ. g̃ ⁊c̄. Cō
silr nō celū aliqñ erit: q2 tūc nō erit demr̄ando
instās p̄ns: ⁊ tūc est vel erit aliquādo: ergo ⁊c̄.

Semper dupl'r sumitur. vnoᵒ simpl'r siue absolu/ Noᵐ
te alioᵒ respectiue. non pro oī tpe sȝ s̄m
exigētiā vbi. vt dādo semp̄ fuit hō. Sc̄do mō significat ꝙ
omni tpe p̄terito fuit hō: ⁊ est vera vt pȝ ꝑ exponentes. s.
aliquo tēpore p̄terito fuit homo: ⁊ nō fuit aliqd tempus
p̄teritum qn fuerit hō. g̃ ⁊c̄. Si p̄mo mō est hec falsa: q2
significat ꝙ omni tpe fuit hō: ⁊ sequit̄. omni tpe fuit ho/
mo: p̄sens tēpus est tēpus. ergo in tpe p̄nti fuit hō. ꝯñs
est falsum: q2 p̄nti tēpore nō fuit hō: sed hō est hō. ista er
go ꝓpositio. omni tēpore fuit homo. est falsa: q2 exponit̄
sic. aliquo tēpore fuit homo. ⁊ non est vel fuit aliqd tem
pus quin tūc fuerit hō. ergo ⁊c̄. illa sc̄da exponēs est fal/
sa: q2 tēpus p̄ns est vel fuit aliqd tēpus: ⁊ tñ in illo non
fuit hō: sed hō est homo. Magister tangit hos duos mo
dos substantiales in textu elige quod tibi placet.

In isto capīo sunt q̄tuor petitiōes. ¶ Pria. an ly Rictus
semp̄ sit terminꝰ cathegorematicꝰ vel syn/ 1a petiᵒ
cathegorematicꝰ. Rñᵒ. ꝙ ly semp̄ est terminꝰ p̄gnās qui Rñ
subordiat̄ cathegorematico. ⁊ syncathegorematico ⁊ nō
est pura dictio. sȝ ē cōplexū vt pȝ. s. cū dicebamꝰ ꝙ ly eȝ
erat cōplexū. ⁊ ita ly sp̄. nec ē terminꝰ cathegorematicꝰ.
⁊ syncathegorematicꝰ. Et si ar̄ ꝙ ois terminꝰ aut cathe/
gorematicꝰ. aut syncathe. Rñ. ꝙ verū est de icōplexo. nō Rñ
aūt de cōplexo. ⁊ ita de ly totꝰ. dicat̄. ¶ 2a petitio. an ista 2a petitō
sit q̄zta. sp̄ fuit hō. ¶ Rñ. ꝙ sic. q2 est vlis. eo ꝙ subordiat̄ Rñ
vli. ¶ 3a petitio. qd signt ista aliqñ fuit hō. ¶ Rñ. ꝙ sic ista 3a petitō
q̄ est sua ꝯdictoria. sp̄ fuit hō. est distiguēda. q2 pōt signare. Rñ

vl' q oi tpe. aut istãti absolute fuit hō sic. q ly tpe. stet am pliatiue pro eo qȯ est vel fuit vel pōt sigare q oi tpe fuit hō nō absolute sed fm exigentiã ꝟbi. sic q oi tpe preterito fuit homo. ita illa. aliqñ fuit hō. aut aliqñ nō fuit hō. hēt ꝯsilr distingui. ℭ 4ª petitio. an iste repugnēt ħ semp fuit.
4ª peti° ℞° ⁊ hoc icepit eē. ℞° q nō. qꝛ celū semp fuit ex quo i oi tpe ⁊ in oi instãti pterito fuit. ⁊ tñ incepit esse fm veritatem.

ℭ Capitulū de ly ab eterno.

Ab eterno dupl'r sumit'. Uno modo noiatl'r cū determinatōe ꝑpōnis a. vel ab: ⁊ tūc resoluit' vt et'no fuit a. ab ħ fuit. a. ⁊ ħ est vl' fuit eterno. ğ ab eterno fuit. a. ita q ab et'no noiatl'r sumēdo ꝯuertit' cū ly ab aliquo ab eterno al'r sumit' ab eterno. s. aduerbial'r ⁊ ꝯuertit' cū ly eternal'r ⁊ sigt idē qȯ an oē tps finitū: aut an oē instãs vel post oē tps finitū vel post oē instãs: ⁊ exponit' sic: vt ab eterno fuit de' an aliqȯ tps finitū fuit de' ⁊ nullū fuit tps finitū. qn an illud fuerit deus: ğ ⁊c̄. Silr de futuro: vt ab eterno vel eternal'r erit aliqd sic exponit': post aliqȯ tps finitū erit aliquid: ⁊ nullū est: vel erit tps finituȝ: quin post illud erit aliqd: ğ. vel sic. post aliqȯ instãs erit aliquid: ⁊ nō est vel erit aliqȯ istãs: quin post illud erit aliquid: ğ ⁊c̄. Et notãter di co finitū: qꝛ aliqȯ tps fuit an qȯ de' non fuit. s. tps qȯ fuit īfinitū a pte an. Silr aliqȯ erit tps post qȯ nihil erit. vȝ. tps īfinitū a pte post. ex p̄dictis infero aliq̃s ꝯclōes: q̃ruȝ p̄ma est ista.

ℭ Ab eterno tu fuisti: ⁊ tñ nō eternal'r tu fuisti. Scd̄a ps est de se manifesta: qm̄ an tps mille annorū tu nō fuisti sed p̄ma ps ꝓbat': nã ab isto tu fuisti demōstrando deuȝ: ⁊ ħ est vel fuit eternū: ğ. pȝ ꝯña tenēdo ly ab eterno noiaļit'.

ℭ Scd̄a ꝯclō ab eterno tu eris: ⁊ tñ nō eterno tu eris: pȝ ista ꝯclō sumēdo ly ab eterno in p̄ma pte noial'r: ⁊ in scd̄a aduerbial'r: nec sūt ꝯdictoria: ex quo illi t'mini ñ vniformit' sumūt'.

ℭ Tertia ꝯclō. ab eterno siue eternal'r fuit aliquid: qȯ non ab eterno siue et'nal'r fuit: ꝓbat'. Nã an aliqȯ tps finitū fuit aliquid: qȯ non ab eterno siue eternal'r fuit: ⁊ nō est vel fuit tps finitū. qui an illud fuerit aliquid: qȯ nō ab eterno siue eternal'r fuit. ğ. ℭ Quarta ꝯclō. eternal'r siue ab eterno erit aliquis hō: qui nō erit eternal'r siue ab eterno. ꝓbat': nã post aliqȯ tēpus finitū erit aliquis hō: qui nō erit eternal'r siue ab eterno: ⁊ nō ē vl' erit tps finitū: qui post illȯ erit aliqs hō: q nō eternal'r siue ab eterno erit. ğ. q̃cūq3 dicta sūt de ly ab eterno ⁊ et'nal'r p̄nt dici de istis terminis ꝑpetuo: ⁊ in eternū: q possunt dupliciť sumi. s. noial'r ⁊ aduerbialiť sicut in p̄oribus exēplificatum est: quare ⁊c̄.

Ab et'no sumit' dupl'r. Uno° noial'r. ⁊ sic sūt due ptes. No^m
Alio° aduerbial'r. put ē idē qȯ et'nal'r ⁊ sigt idē qȯ an oē tps fi^m ⁊ aut post oēs tps fi^m. p° ꝓbat' resolubil'r: vt ab et'no tu fuisti. ꝓbat' resolubil'r: ab ħ tu fuisti ⁊ ħ ē vel fuit et'nū. ğ ab et'no tu fuisti. 2° ꝓbat' exponibil'r sic. vt an aliqȯ tps fi^m tu fuisti. ⁊ nō est vel fuit aliqȯ tps finitū qn an illud tu fuisti. ğ ab eterno tu fuisti. Scd̄m ṽo alios ab eterno sumit' dupl'r. s. cathegorematice ⁊ syncathegorematice. Cathegorematice idē est q vnū ens carēs p̄n°. Syncathegorematice ṽo ē distributiuū tpale: ⁊ redit ad idē.

In hoc ca° faciã q̃tuor. p̄ notabo duo circa l'raȝ. 2° arguã ꝯ magr̄m. 3° ponã petitōes: 4°. mo uebo vnū du^m. Riçius
ℭ Quãtū ad p̄^m nō q ly ab et'no. aduerbialit' sumptū in voce est vnū simplex ⁊ vna dictio hñs vim ꝯfundēdi ꝯfuse tm̄. sic̄ ly semp. sic q dȯo ab et'no de' produxit mūdū aut hoiez. ly mūdū. ⁊ ly hoiez. stat ꝯfuse tm̄ mobil'r. 2° nō q ꝑpō cui' p̄m' termin' est ly ab eterno. aduerbial'r sumptū. s. put ꝯuertit'. cuȝ ly eternal'r p̄t dupl'r exponi. vno° fȝ. P. M. sic. eternal'r seu ab eterno a. fuit. dicat' a. fuit. ⁊ nō icepit nec desinit a. eē. igr̄ ⁊c̄. 2^m exponitur ly ab eterno fm Paulū sic. an aliqȯ tps p̄teritū fi^m a. fuit: ⁊ nō est vel fuit aliqȯ tps p̄teritū fi^m: aut istãs qn an illud a. fuerit. igit' ab eterno a. fuit. No^m
ℭ Quãtū ab 2^m argr̄ ꝯ magr̄m sic. ponat' q de' p annū anteq̃ꝫ ꝓduxit mūdū. vt ita dixerim. ꝓduxerit sor. ⁊ sequit' q ista fȝ ꝑm sit vera. ab eterno de' ꝓduxit sor. de nō eē ad eē. Sȝ ħ est fl'm. igit' modus magri est malus. pȝ ꝯña cū miori: qꝛ in ꝟitate sor. nō fuit ꝓduct' ab eterno seu et'nal'r. vt pȝ: qꝛ solus de' fuit eternal'r ⁊ mior ꝓbat' exponēdo: qꝛ an aliqȯ tps p̄teritū finitū de' ꝓduxit sor. de nō eē ad esse. ⁊ nulluȝ est vel fuit instãs: aut tps p̄teritū fi^m qn an illud de' ꝓduxerit sor. de nō esse ad eē. vt pȝ. igit' ab eterno ⁊c̄. ꝯ magistrum.
Ar p°.
ℭ 2° ⁊ fortius argr̄ sic. sit ita ad imaginationē q nihil sit. ⁊ p remotionē de p̄nti incipiat eē sor. ⁊ deinde celum ⁊ mot' ei' ⁊ tps. ⁊ sequit' q post motū celi ista sit ṽa. ab et'no seu eternal'r sor. fuit. Sȝ ħ ē fl'm. igit' mod' magri ē falsus. pȝ ꝯña. cū minori. qꝛ i veritate sor. icepit eē. ⁊ minor ꝓbat': qꝛ an aliqȯ tps ⁊c̄. ⁊ nullū est vel fuit tps vel istãs preteriuȝ ⁊c̄. igit' ⁊c̄. Ar 2°
ℭ Ad ista argu° posset aliqs dicē q ṽbal'r ꝓcedūt: ⁊ nō ꝯ modū exponēdi magri bñ intellm. ⁊ posset dicē q dum in 2° exponēte di. ⁊ nullū est vel fuit instans: aut tps p̄teritū ⁊c̄. p istãs: aut tps itelligit' ois mēsura sic q sit sensus. ⁊ nulla est vel fuit mēsura p̄terita finita. qn an illã sor. fuerit ꝓduct' de nō esse ad eē. ⁊ sic ista erit fl'a. sicut exposita. ⁊ pȝ sol°. p̄mi argumēti. Ad p̄^m
ℭ Sȝ ista sol°lȝ soluat p̄^m arg^m: nō tñ soluit 2^m. qꝛ si sor. incepisset eē illo° an ip̄m nulla fuisset mēsura: qꝛ nec tps: nec euū: nec eternitas. vt pȝ. iō magr̄ nō pōt bñ defēdi. Ad 2^m
ℭ Uolēdo tñ aliqd dicē opȝ dicē q magr̄ in suis exponētib' p̄supponebat eternitatē mundi ⁊ tpis. ⁊ iuxta illud dabat exponētes.
ℭ Quantū ad 3^m sit p̄ma petitio. que dr̄ia est int' ly semp ab eterno ⁊ ꝑpetuo. Petitio p̄° ℞°
ℭ Rñ° q semp ꝓpe respicit tēpus. ⁊ pōt poni ꝓpetã cum ṽbo de p̄terito q̃ȝ de futuro. vñ ita ꝓprie dicim' semp fuit de'. sic̄ semp erit de'. ly aūt ab eterno. ꝓpe respicit p̄teritū: ⁊ ponit' cuȝ ṽbo de p̄terito. vñ ꝓprie dicim' de' ab eterno fuit. ⁊ nō dicim': de' ab eterno erit. lȝ dicam'. in eternū erit. ⁊ ly ꝑpetuo. ꝓprie respicit futurū. vñ magis ⁊ ꝓprie dicim'. ħ ꝑpetuo erit. q̃ȝ ħ ꝑpetuo fuit. iste tñ d'rie: p̄' excepta nō sunt multū vtiles.
ℭ 2° petitio. an ista. ꝯña sit bona. ħ eternal'r fuit. igit' hoc semp fuit. di° q nō: qꝛ an mūdi creationē eternal'r de' fuerat: ⁊ tñ nō semp fuerat: ex quo nullū fuerat tps: nec seqt' etiã eꝯ. ħ semp fuit. igit' ħ eternal'r fuit: qꝛ aīis est verū. ⁊ ꝯsis fl'm. vt pȝ de celo qȯ semp fuit. ex q oi tpe vel instãti p̄terito fuit: ⁊ tñ non eternal'r fuit. Petitio 2° ℞°
ℭ 3° petitio an ista sit ṽa. eternal'r hō fuit. 3° petitō ℞°
ℭ Rñ° qꝛ fm modū exponēdi ipsius magistri

magri quē modū seq̄r in dubio futuro ista ē vera. vt p3 ex
Du^m af- firmatie arguit. ponēdo. ¶ Quātū ad 4^m sit h dubiū. an ista iplicet ꝯdi-
ctionē. ab et̄no deꝰ ꝓduxit mūdū de non eē ad eē. ⁊ ar. 2°
ꝙ sic. ꝓ sic. ex illa seꝗ̄ ꝯdictio igit illa iplicat ꝯdictionē. p3
ꝯn̄a. ⁊ an̄s ꝓbat: q2 sequit ab eterno deꝰ ꝓduxit mundū
de nō esse ad esse: igit ab eterno mūdus habuit eē. Sz ar
guit ꝙ nō ab eterno habuit eē: q2 sequit deꝰ ꝓduxit mū-
dū de non eē ad eē: igit qn̄q3 fuit ⁊ qn̄q3 non fuit: ⁊c̄. non
Confir^o ab eterno habuit esse. ¶ Et ꝯfirmat sic. iplicat ꝯdictio-
nē mūdū ꝑpetuo fore: ⁊ ipsum in futurū corrumpi vt p3:
igit a simili iplicat ꝯdictionē ip̄m ab eterno fuisse ⁊ fuisse ꝓ
ductū: sed ex illa: ab eterno deꝰ ꝓduxit mūdū de non esse
ad eē: sequit ip̄m ab et̄no fuisse ⁊ eē ꝓductū: igit illa et̄ i-
⁊ ad idē arguit. plicat. ¶ Scd̄o sic. si illa nō iplicaret a pari ista nō ipli-
caret: ab et̄no deꝰ ꝓduxit de non eē ad eē. a. lapidē in cō-
cauo lune ⁊ derelictū fue nāe: sed ista iplicat: igit ⁊ illa:
p3 ꝯn̄a cū maiori ⁊ mior ꝓbat: q2 ex illa sequit ꝯdictio:
seq̄t. n. ab et̄no deꝰ ꝓduxit a. lapidē de non eē ad eē in cō
cauo lune derelictū fue nāe: igit a. lapis ab et̄no fuit: sed
ꝓbo ꝙ non ab et̄no fuit: q2 sequit: ab et̄no deus ꝓduxit
a. lapidē ⁊c̄. derelictum fue nāe: igit a. lapis descēdit: nūc
q̄ro: aut a. lapis descēdit ꝑ tēpus infinitū: aut finitū: non
ꝑmū: q2 lapis relictus fue nāe in concauo lune nō descē-
det ad cētrum ꝑ tēpus infinitū: si dicit 2^m: tūc signo illud
tēpus ꝑ qd̄ descēdit: ⁊ q̄ro aut a. lapis añ fuit: aut nō fu-
it: nō est dd̄m ꝑmū: q2 tūc a. lapis geuisset in concauo lu
ne ꝑ tēpus infinitū: qd̄ ē ꝯ casum ponētē ꝙ a. lapis fuerit
relictus fue nāe si dicit 2^m: igit a lapis nō ab et̄no fuit ⁊c̄.
In op^m arguit sequit ꝯdictio. ¶ In oppo^m arguit sic. ista nō iplicat ab
et̄no hō ꝓduxit hominē de nō eē ad eē: igitur nec illa ab
et̄no deus ⁊c̄. p3 ꝯn̄a: q2 sicut vna est de terminis cōibus
ꝯfusis ꝯfuse tm̄ ita ⁊ alia ⁊ an̄s ꝓbat: q2 illa nō solum est
possis: sed vera: vt p3 exponēdo: q2 an̄ aliqd̄ tp̄s ꝑtm̄ finitū
hō ꝓduxit hominē de non eē ad eē: ⁊ nullū ē vel fuit tp̄s
ꝑtm̄ finitū qn̄ añ illud hō ꝓduxerit hominē de non eē ad
eē: igit ⁊c̄. p3 ꝯn̄a: ab exponētibꝰ ad expositā ⁊ an̄s ē ve
rū: igit ⁊ ꝯn̄s. ¶ Rn̄^o ad du^m. ꝑ pono vnū notabile. dein
No^m de qnq3 ꝯclōnes: ⁊ rn̄. argumētoꝝ. ¶ Quātū ad ꝑmum
nota ꝙ refert dicē: aial hō produxit ab et̄no de nō eē ad
esse: ⁊ ab et̄no hō ꝓduxit aial de nō eē ad eē p3: q2 in pri-
ma termini stāt determinate ⁊ nō pōt eē va nisi vnus ho
mo determinatꝰ ⁊ vnū aial et̄nal̄r fuerint: in scd̄a aūt stāt
termini ꝯfuse tm̄ ⁊ pōt eē vera: imo vt p3 ꝑ suas exponētes
iā est va: q̄uis nullus hō: ⁊ et̄ nullū aial et̄nal̄r fuerit. Et
ita ꝯsil̄r dicat de istis: mūdū deus ab et̄no ꝓduxit de nō
eē ad eē: ⁊ ab et̄no deus ꝓduxit mūdū de nō eē ad eē: ꝑ-
ma. n. non pōt imaginari nisi taz deus q̄3 et̄ determinatus
mūdus ab et̄no fuerit: sed 2^a pōt imaginari posito ꝙ nul
1^a cōcl^o lus deus: ⁊ et̄ nullus mūdus et̄nal̄r fuerit. ¶ Isto stāte
ponit ista ꝯ. ista ꝓpō non implicat: ab et̄no deus ꝓduxit
mūdū de nō eē ad eē q̄ ꝯ vificat in duobꝰ casibus: ꝑ ponē
do ꝙ deꝰ fecerit de mūdo: sicut d̄ hoie: sic ꝙ ꝓduxerit eos
gn̄abiles ⁊ corruptibiles: sicut fecit de hoibꝰ: ⁊ tūc p3 ꝙ
sicut ista est va: ab et̄no deus ꝓduxit hominē de nō eē ad
eē: vbi ly hominē. stat ꝯfuse tm̄: ita ista eēt i illo casu va:
ab et̄no deus ꝓduxit mūdū de nō eē ad eē: ex q̄ tm̄ nō se-
quit ꝙ aliqs mūdus fuerit et̄nal̄r: sicut ex ꝑ^o non sequit
ꝙ aliqs hō fuerit ab et̄no seu et̄nal̄r. ¶ Et si di: si ab eter
no deꝰ ꝓduxit mūdū: igit aliqn̄ deꝰ ꝓduxit mundū. Rn̄^o
ꝯcedēdo ꝯn̄am: ⁊ ꝯn̄s ꝯcedit tanq̄3 verū ⁊ imptinēs ꝙ
iā sunt circit septē milia annoꝝ ꝙ ꝓduxit mundū: ⁊ tā-
q̄3 sequēs hēs ꝯcedē ꝙ in infinitū añ ꝓduxerat alios mun
dos: ⁊ si di qn̄ añ di ꝙ nō dēs certificare. ¶ 2° pōt illa ꝓ-
pō vificari in h casu. s. ꝙ vnū determinatū mūdū deꝰ ab
et̄no ꝓduxerit de nō eē ad eē quē infinities adnihilaue-
rit ⁊ creauerit. v. g. imaginādo tp̄s ꝑtm̄ fuisse infinitū ⁊
fuisse diuisum in scd̄a incipiēdo ab instāti in quo sumꝰ ⁊
ꝓcedēdo in infinitū: ⁊ ꝙ deꝰ in ꝑmo sclo seu cētenario an-
noꝝ ꝓduxerit a. mūdū: ⁊ ꝑ 2^m a. mūdus sit adnihilatꝰ: ⁊
in 3° iterū creatus: ⁊ sic in infinitum: isto stāte ꝓbat ꝯ. ab
et̄no deus ꝓduxit a. mundū de nō eē ad eē: igit ab et̄no
deus ꝓduxit mūdū de nō eē ad eē: p3 ꝯn̄a ab iferiori ad
suū supius ꝯfuse tm̄ mobil̄r: ⁊ an̄s ē verū: vt p3 exponē-
2^a cōcl^o do: igit ⁊ ꝯn̄s. ¶ Scd̄a ꝯ ē ista: sicut ista nō implicat ab
et̄no deus ꝓduxit mūdū de non eē ad eē: ita nec ista mun
dū deus ab et̄no ꝓduxit de nō eē ad eē vbi ly mūdū: stet
determinate: ⁊ ista ꝯ vificat solum in 2° casu: ponēdo. s. ꝙ
eūdē mundum deus infinities creauerit ⁊ adnihilauerit.
3^a cōcl^o ¶ Tertia ꝯ ab et̄no fuit: ita ꝙ a. mūdus est ⁊ ab eterno
fuit: ita ꝙ a. mūdus nō est: p3 ista ꝯ exponēdo q̄3libz sui
ꝑtē in casu ꝑcedēte. ¶ Ex ista ꝯne sequit ꝙ nō ꝑus fuit
ita ꝙ a. mūdus ē q̄3 ꝙ a. mūdus nō est: ⁊ tm̄ in q̄libz sui ꝓ
ductione ꝑus fuit: ita ꝙ nō ē q̄3 ꝙ ē: p3 cor^m intelligenti.
4^a ꝯcl^o ¶ Quarta si ab et̄no deus ꝓduxit mundū nec̄io ꝓduxit
mūdū: ꝓbat: q2 si ab et̄no ꝓduxit mundum ab et̄no siue
et̄nal̄r fuit: ita ꝙ ꝓduxit mūdū: ⁊ ex cōi nō potuit eē ip̄m
nō ꝓduxisse mundū: ⁊ sic nec̄io ꝓduxit mūdū. ¶ Et ꝯfir
mat: q2 si ab et̄no ꝓduxit mundum: tūc sequit ꝙ ꝓduxit
mundū ⁊ nō potuit eē ip̄m non ꝓduxisse mundū: ⁊ sic ne
cessario ꝓduxit mundū: in q̄lz tm̄ ꝓductione mundi ꝯtin-
5^a cōcl^o gent̄ pro tunc ꝓduxit mūdū: vt p3. ¶ Quita ꝯ. ista ꝓpō
iplicat ꝯdictionē. ab et̄no deus ꝓduxit a. mūdū de nō eē
ad eē: ⁊ tm̄ sel̄ ꝓduxit ip̄m ꝓbat: q2 ex illa seq̄t ꝯdictio:
seꝗ̄. n. ab et̄no deꝰ ꝓduxit a. mūdū de nō esse ad eē: igit a.
mūdus et̄nal̄r fuit: ⁊ seꝗ̄: ab et̄no deꝰ ꝓduxit a. mūduz de
nō eē ad eē: ⁊ semel ꝓduxit. igit a. mūdus accepit eē post
nō eē: tūc signo mēsurā in q̄ nō erat: ⁊ cū añ nō fuisse: ex q̄
solū sel̄ ꝓducebat: igit nō ab eterno seu et̄nal̄r fuit: qd̄ ē
Ad ꝑ^m ꝯiuz di ꝯdictio. ¶ Istis stātibꝰ p3 sol^o arg^m. ¶ Ad ꝑ^m ꝯcedit ꝙ
ab et̄no mūdus fuit: ⁊ negat ꝙ seq̄t nō ab et̄no mundus
fuit. Et ad ꝓbōnē cū di: mūdus qn̄q3 fuit ⁊ qn̄q3 nō fuit.
igit nō ab et̄no fuit negat ꝯn̄a: q2 stat oppositū ꝯn̄tis cū
an̄te in casu illo ꝙ idē mūdus pluries fuerit gn̄atꝰ ⁊ cor-
Ad con fir^nem ruptꝰ. ¶ Et ad ꝯfirmationē negat ꝙ iplicet ꝯdictionem
mūdū ꝑpetuo fore ⁊ ip̄m corrūpi: nā posito ꝙ vnꝰ mūdꝰ
ꝑ vnū sclm̄ futurū erit: ⁊ ꝑ aliud nō: ⁊ ꝑ 3^m erit: ⁊ ꝑ 4^m nō: ⁊
⁊ sic vltra p3 ꝙ ille mūdus ꝑpetuo erit: ⁊ tm̄ corrumpet.
Ad 2^m ¶ Ad 2^m ꝯcedit ꝯn̄a: licz nō valeat de scīa: ⁊ ꝯcedit ꝙ ista
nō iplicat: ab et̄no deꝰ ꝓduxit a. lapidē de nō eē ad eē in
ꝯcauo lune relictū fue nāe: ⁊ negat ꝙ ex illa sequat ꝯdi-
ctio: ⁊ ꝯcedit ꝙ ex illa seꝗ̄ ꝙ a. lapis ab et̄no fuit: ⁊ negat
ꝙ seq̄t ꝙ non ab eterno fuit: vn̄ aduerte ꝙ tu hēs dicē ꝙ
a. lapis infinities fuit gn̄atus: aut ꝓductꝰ a deo in cōcauo
lune: ⁊ ꝙ infinities descēdit deorsuz: ⁊ corrūpebat post:
⁊ deide deꝰ eū repabat sursuz: nūq̄3 tm̄ iste lapis moueba
tur sursuz: ex q̄ erat derelictꝰ fue nāe. Et tūc ad arg^m cū di
signo tp̄s in q̄ descēdit signet: ⁊ dico ꝙ illud nō fuit ꝑmū
tp̄s i q̄ d̄scēdit: q2 h nō ē dabile: q2 i infi^ts tp̄ibꝰ añ descēdit.
Et ita ar^m nō ꝓcedit. ¶ Et si petit. an iste lapis ꝑꝰ fuerit
sursū q̄3 deorsū. Rn̄^o ꝙ nō: q2 ab et̄no fuit sursū: ⁊ ab et̄no
fuit deorsuz: tm̄ in oi suo motu ꝑus fuit sursuz q̄3 deorsuz:
⁊ ꝑ infinita instātia stetit sursum. lz ꝑ nullū tēpus steterit
sursum: ⁊ tandē habes obligatorie rn̄dē sicut ille qui ad
mittit vnū ipol̄e sm̄ eē possibile sm̄ tamē imaginationē.

¶ Capitulum de ly infinitum.

Infinitū dupl̄r sumit. s. cathegore-
matice ⁊ syncathegorematice: ca-
thegorematice. n. idē est ꝙ sine fine
⁊ sine ꝑncipio: vt a. est infinitū. i. a. est
sine ꝑncipio ⁊ sine fine: ⁊ sic cōiter sumitur qn̄

ponif a pte pdicati vt exēplificatū est: aut qñ limitaf i subo: vt dōo aliqd īfinitū ē: hꝰ aūt litatio fit qñ adiectiue vł substātiue tenef. Sic āt sumēdo īfinitū: solet dici q nihil est īfinitū: nec aliq̄ sūt īfinita: q2 nihil ē sine fine nec aliq̄ sūt sine fine: sumēdo āt īfinitū syncathegorematice exponif p duas exponētes fm exigētiā termini cui addif aut fz pꝑaz nām singulis vel pl'alis nūeri: vt īfinitū corpꝰ ē sic exponif. Aliquātuz corpꝰ ē: ꝛ nō ē corpꝰ finitū qn isto maiꝰ sit: g̃ ꝛc̄. Itē īfinitū corpꝰ fuit: sic exponif. Aliq̄ztū corpꝰ fuit ꝛ nō ē vł fuit corpꝰ finitū qn isto maius fuit: g̃ ꝛc̄. In pl'ali āt nūero nō expōif p ly maius fz p ly pl'a. vt īfinita corpa sūt sic exponif. Aliquot corpa sūt: ꝛ nō sūt tot corpa finita qn pl'a illis sint: g̃ ꝛc̄. Itē de pterito: īfiniti hōies fuerūt: sic exponif: aliquot hōies fuerūt ꝛ nō sūt vel fuerūt hōies finiti qn pl'es illi fuerūt: g̃ ꝛc̄. Et silr de futuro vt īfinita īstātia erūt: sic exponif. Aliquot instātia erūt ꝛ nō sūt vel erūt īstātia finita qn illis pl'a erūt: g̃ ꝛc̄. Est tū alter modus exponēdi q cōit tenef: sapiēs quodāmō nām singulariū vt īfinitū corpꝰ ē: sic exponif. Aliq̄ztū corpꝰ ꝛ duplū ad illud ꝛ triplū ad illud: ꝛ sic i īfinitū: g̃ ꝛc̄. Itē i pl'ali nūero vt īfinita sūt sic exponif: duo sūt ꝛ tria sūt: ꝛ sic in īfinitū: g̃ ꝛc̄. Quilz istoꝝ modoꝝ bonꝰ ē ad pūs: verūtñ pmꝰ ē formalioꝛ: lz forte scd's sit itelligibilioꝛ. ¶ Ex pdc'is īfero aliq̄s ꝯclōnes: q̄ruz pꝛia ē ista. Infinitū corpꝰ deꝰ pt pducere: nō tñ pt pducere corpꝰ īfinitū. Pꝛia ps pbaf. Nā aliq̄ztū corpꝰ deꝰ pt pducere ꝛ nō ē vel pōt eē corpꝰ finitū: qn maiꝰ isto deꝰ possit pducere: g̃ ꝛc̄. Vel alr. Aliq̄ztū corpꝰ deꝰ pōt pducere ꝛ duplū ad illud: ꝛ triplū ad illud ꝛ sic in īfinitū. g̃ ꝛc̄. Scd'a vō ps pz ḋ se: qm̄ deꝰ nō pōt pducere corpꝰ sine fine: eo. n. q aliqd est corpꝰ ipz ē figuratū: g̃ terio vel terminꝰ clausuz ꝛ p ꝯñs finitū. ¶ Scd'a ꝯclō. īfinitū tp̄s est elapsum: ꝛ tñ nullū tp̄s elapsuz fuit īfinitū. Pꝛia ps pbatur: qm̄ aliqd tp̄s est elapsuz ꝛ duplū ad illd ꝛ triplū ad illd: ꝛ sic in īfinituz: g̃ ꝛc̄. Scd'a ps ēt pbaf ex h: q2 nullū tp̄s elapsuz fuit sine fine: qd libz nāq3 terminabaf ad aliqd īstās. Sz hic dubitaf. Nā i alt'o caplo dcm̄ ē q aliqd fuit tp̄s īfinitū a pte añ: g̃ aliqd tp̄s elapsuz fuit īfinitū. Di q ibi locutꝰ suz ḋ īfinito h3 qd qd ñ hz pncipiū: sz finē sic tp̄s īfinitū pteritū: nūc autē loquoꝛ de īfinito simplr qd nō hz pncipiū neq3 finē. ¶ Tertia ꝯclō. nūerꝰ est finitꝰ: ꝛ tñ nllus nūerꝰ finitꝰ est īfinitꝰ. Pꝛia ps pz: q2 aliq̄ztus nūerꝰ est nūerꝰ finitꝰ ꝛ nō ē nūerꝰ finitꝰ: qn maioꝛ illo sit nūerꝰ finitus: g̃ ꝛc̄. Scd'a ps pz: qm̄ nll's nūerꝰ finitus est sine fine: g̃ ꝛc̄. ¶ Quarta ꝯclō. īfinita sūt finita: tñ nll'a finita sunt finita. Pꝛia ps pbaf: q2 duo sūt finita ꝛ tria sūt finita: ꝛ sic in īfinitū: g̃ ꝛc̄. Scd'a ps pz ḋ se: q2 nll'a finita sūt īnita siue fine. ¶ Quita ꝯclō. Infinitis finita sūt pl'a: ꝛ tñ nll'a finita sūt pl'a īfinitis. Pꝛia ps pz: qm̄ duobꝰ finita sūt pl'a: ꝛ tribꝰ finita sūt pl'a: ꝛ sic i īfinitū. Scd'a ps pz de se: q2 oppositū icludit de se manifeste ꝯdictionem. ¶ Sexta ꝯclō. Infiniti erūt dies: ꝛ īfiniti erūt anni dato fm Aris. q mūdus sit ppetuꝰ ꝛ eternus. ¶ Ista ꝯclō. pz q̄litercūq3 exponanf partes. Ex q̄ ꝯclōne sequif q non plures fuerunt dies q̄z anni nec erunt: quia infiniti vtrobiq3.

Infinitū dupl'r sumif. s. cathe. ꝛ sincathegorematice: cathe. sumif qñ nō pcedit totā ppōnē: ꝛ sigt idē qd ens sine fine. Syncathe. vō sumif qñ pcedit totā ppōnē: ꝛ sigt q q̄cūq3 dato pt dari maiꝰ in singulari. In pl'ali vō qbuscūq3 datis ꝯtigit dari pl'a: ꝛ sumēdo illoꝰ pbaf sic exponibilr. Exm̄ in singulari: vt īfiᵐ corpus ē pbaf sic: aliq̄ztū corpꝰ est: ꝛ nō tm̄ qn maiꝰ illo: g̃ īfinitū corpꝰ est: vel alr sic: aliq̄ztū corpꝰ est: ꝛ duplū ad illud: ꝛ triplū ꝛ q̄druplū: ꝛc̄. in infiᵐ: g̃ īfiᵐ corpꝰ est. Exm̄ in plurali: vt īfinita corpa sunt: sic pbaf: aliq̄ corpa sūt ꝛ nō tot qn pl'a: g̃ īfinita sunt corpa: vel alr sic: duo corpa sunt ꝛ tria q̄tuoꝛ ꝛc̄. sic īfiᵐ: ig̃ īfinita corpa sunt. ¶ Aduerte p maioꝛi exantiatiōe huiꝰ tractatꝰ q cum pponif tibi aliq̄ ppō stati dēs vidē an sit mediata an imediata: si imediata non pt pbari: q2 ad sensuz vel itell'm est p se nō: ꝛ ꝯ negātes p se nō non est āplꝰ disputādū. Si vō mediata dēs vidē an sit affirmatiua an negatiua: si negatiua dēs pbare p cās vitatꝭ aut p ꝯdictoriū aut p singl'es: vt sepiꝰ dcm̄ est. Si vō affirmatiua dēs vidē an sit cathe. vel hypo. si cathe. vide pᵐ terminū mediatū ꝛ ab eo dēs incboare ppōnis pbōnē: q2 a pᵒ termino mediato semp icboāda est ppōnis pbō: ꝛ non p saltū debes ppōnē pbare: q2 fiūt multe deceptiones in exponēˀ ppōnē non exponibilē: sed resolubilē: vel eꝯ. v. g̃. ista ppō: aliqd albū icipit eē sor. est resoluēda rōne de ly aliqd albū ꝛ non pbāda rōne de ly incipit p cās vitatꝭ. Appello aūt pᵐ terminū non fm situ: sz fm denoiationē vt in modalibꝰ sepe modus fm situz est vltimꝰ. ꝛ tñ fm denoiationez est pmꝰ: silr in hypoteticis nota hypothe. fm situ q̄si semp est meꝰ: fm tñ denoiationē est pma: fcā aūt pbōnē pmi termini postea dēs pcedē gradatī ad aliū sicqʒ est ꝛc̄. donec oēs termini mediati ppōnis cathegorice fuerit fm exigētiā decl'ati. Si vō ppō fuerit hypothetica: tūc vide an sit cathegorice vel hypo. pbāda: si cathegorice pbāda est: pbo eā: sic dixi ḋ cathegorica. v. g̃. necio tu curris vel tu nō curris: si ly necio cadit i totū: lz ista sit hypothe. disiūctiua: tñ nō est hypo. disiūctiue pbāda: sz cathegorice exponibilr h mō: tu curris vel tu nō curris: ꝛ nō pt eē qn tu curras vel tu nō curras: g̃ ꝛc̄. Silr necio est te moueri si tu curris: si ly necio cadit i totū: lz sit hypo. ꝯdōnalis: nō tñ ē hypo. ꝯdōnalr pbāda: sz more cathegorice est officialr pbāda h mō: h ppō est necia: tu moueris si tu curris q̄ adeq̄te sigat te moueri si tu curris: g̃ nece ē te moueri si tu curris. t vbi vō sit hypo. hypoꝰ pbāda: tūc aut copulatiue aut disiūctiue aut ꝯdōnalr: ꝛ fm qd dcm̄ ē i cap̄ de hypo. dēs īferre hypo. eē

verā

verã vel fa͞z:pole͞z vel ipole͞z:nec͞iaz vel ↄtingentẽ.v.ǵ. alters ps pn^(ti) hui⁹ disiũctiue affir^(ua) est v͞a ǵ h est v͞a ⁊c̃. de alijs.elige.q᷑ nlla erit ꝓbabilis,q̃ tibi occurrat quam statim inferre non possis. ¶ Et sic est finis huius tractatus:si quid autem hic diminute diximus:ample dicem⁹ contra probationes terminorum.

Ricius. In isto cap̃ faciã tria.ꝑ annotabo aliq̃ circa expõnẽ.2° arguã ꝯ magr̃m. 3° ponã petitiones.

No^m ꝑ^m ¶ Quãtũ ad ꝑ^m nõ ꝙ ista dictio magnũ sumit̃ 2ʳ.vno⁹ iproꝑe:⁊ sic ↄuertit̃ cũ ly ↄtinuũ ⁊c̃.linea ⁊ sup̃ficies dñr magna.alio⁹ ꝓꝑe ⁊c̃.ↄuertit̃ cũ ly lõgũ : latũ ⁊ ꝓfundu͞z

No^m 2^m ⁊c̃.linea ⁊ sup̃ficies nõ sũt mag̃:s͞z solu͞z corp⁹. ¶ 2°nõ ꝙ aliqd eẽ pedale aut bipedale est 3ʳ.s.vel solũ s͞z lõgitudinẽ ⁊c̃.linee sũt pedales: aut s͞m lõgitudinẽ ⁊ latitudinẽ: ⁊ sic sup̃ficies sũt pedales:aut s͞m oẽm dimẽsionẽ.⁊ sic solũ corp̃a sũt pedalia:vt posito ꝙ vnũ corp⁹ s͞z oẽm dimẽ

No^m 3^m sionẽ sit pedale. ¶ 3°nõ.ꝙ aliqd eẽ duplũ aut triplu͞z ad aliud pot eẽ q̈tuor modis:aut s͞m lõgitudinẽ tm̃:aut s͞m lõgitudinẽ ⁊ latitudinẽ:aut s͞m oẽm dimẽsione͞z:aut s͞m

ꝯ magistrum nũm. ¶ Quãtũ ad 2^m argr̃ ꝯ magr̃m:dicẽtẽ ꝙ ly ifi^m.tenet̃ cathe.qñ limitat̃ in subo ⁊ subiũgit ꝙ ista limitatio

Argr̃ ꝑ sit qñ adiectiue vel subiue tenet̃:ar̃:igit̃ sic:semꝑ ly ifi^m tenet adiectiue vel subiue:igit̃ semꝑ tenet̃ cathegorice qõ est ꝯ ip̃m:p͞z ↄña ⁊ añs ꝓbat̃:q᷑ non v͞z qũo possit al̃r teneri.

Argr̃ 2° ¶ 2°argr̃ ꝯ ex̃ꝯnes magr̃i sic in oib⁹ illis ꝑ°ps est fa:igit̃ ꝯnes false:p͞z ↄña:⁊ añs ꝓbat̃:q᷑ si nõ eẽnt false: h iõ eẽt q᷑ ly ifi^m in illis teneret̃ sincathegorematice:s͞z in rei v͞itate ly infi^m:tenet̃ cathegorematice cũ in eis teneatur adiectiue:vt p͞z:igit̃ ille nõ sunt v͞e s͞z false.

Argr̃ 3° ¶ 3°ar̃ sic: ista ↄña non v͞z ifinita est linea giratiua igit̃ aliq̃z̃ta est linea giratiua:⁊ in duplo maior est linea giratiua:igit̃ modus exponẽdi posit⁹ a magr̃o nõ est bon⁹:p͞z ↄña:⁊ añs ꝓbat̃:q᷑ añs illi⁹ est ve͞r demr̃ata linea girãte ptes proportiõales vni⁹ colũne:⁊ ↄñs est fl̃m : qõ ꝓbat̃ sic:linea nõ est magna:igr̃ non in duplo maior est linea giratiua: p͞z ↄña:⁊ añs ꝓbat̃:q᷑ si linea esset magna:se^r ꝙ linea pedalis eẽt pedal̃r magna:sed h est fl̃m:igit̃ linea nõ ẽ magna:p͞z ↄña:ite͞r cũ maiori:⁊ minor ꝓbat̃:q᷑ da tu op^m.s. ꝙ linea pedalis sit pedal̃r magna:⁊ ar̃ sic:oẽ pedal̃r magnũ est cuil͞z pedal̃r magno eq̃le:s͞z linea pedalis est pedal̃r magna:⁊ corp⁹ pedale est ẽt pedal̃r magnũ : igr̃ talis linea eẽt eq̃lis corpi:s͞z ↄña est ipole:igit̃ ⁊ añs.⁊ non

Ad ꝑ^m ꝑ maiori:igr̃ ꝑ minori:qõ fuit ꝓbãdum. ¶ Ad ista rñ°. Ad ꝑ^m dr̃ negãdo ꝙ ly ifi^m semꝑ teneat̃ adiectiue vel substãtiue:ĩmo dr̃ ꝙ q̃nq͞z tenet̃ aduerbial̃r:⁊ tũc ↄuertit̃ cũ ly in infi^m:seu cũ ly ifinite:sic ꝙ dũ dico: ifi^m corp⁹ de⁹ põt ꝓducẽ:est sensus infinite seu in infi^m deus põt ꝓducẽ cor

Ad 2^m pus:⁊ sic p͞z sol̃o. ¶ Ad 2^m dr̃ ꝙ oẽs ille ꝯnes sũt v͞e:⁊ ꝙ ly ifi^m tenet̃ sincathegorematice : ⁊ cu͞z dr̃ ꝙ tenet̃ cathe. q᷑ tenet̃ adiectiue dr̃ ꝙ verũ est de v͞tute s͞monis: tñ intẽtio magr̃i est ꝙ ly ifi^m:nõ teneat̃ adiectiue : s͞z teneat̃ ꝑ ly in infi^m:nec est opu͞s in v͞itate ꝙ ↄcordet cũ substãtiuo:l͞z magr̃ sic dixerit:vñ ꝓꝑie debem⁹ dicẽ in infi^m nũm tu po

Ad 3^m tes nũare:⁊ nõ ifinitũ nũm tu potes nũare. ¶ Ad vlti^m dr̃ ꝙ ꝓpõ de ly ifi^m:nõ d͞z exponi ꝑ ly in duplo mai⁹ capiẽdo ly mai⁹ ꝓꝑe:sed d͞z exponi ꝑ ly duplũ:s͞m exigẽtiã termini seq̃ntis ex^m ifinitũ corp⁹ de⁹ põt ꝓducẽ dicat̃:aliquãtũ corp⁹ deus põt ꝓducere:⁊ in duplo maius:⁊ sic vltra. ¶ Sed dõo infinita lineã de⁹ põt ꝓducẽ:sic dicat̃: aliq̃z̃tã lineã de⁹ põt ꝓducẽ:⁊ in duplo lõgiorẽ:⁊ in triplo ⁊c̃.

ꝑ°petit° Sil̃r de sup̃ficie ⁊ nũo ꝯ̃picat̃. ¶ Quãtum ad 3^m sit ꝑ°petitio.an oẽ pedal̃r magnũ sit oĩ pedaliter magno equale.

R° ¶ Rñsio ꝙ accipiẽdo magnũ iproꝑe h nõ op͞z:q᷑ linea pedalis nõ est eq̃lis corpi pedali:q̃z̃uis qõl͞z illo͞r sit pedalĩ magnũ accipiẽdo ly magnũ iproꝑe.s.ꝑ ↄtinuo:sed

2°petit° accipiẽdo magnũ ꝓꝑie dr̃ ꝙ petitio est v͞a. ¶ 2°petitio. an vnũ ret̃e pedal̃r lõgũ sit tãte magnũ:q̃z̃te magnũ ẽ lapis pedal̃r lõg⁹ ⁊ pedal̃r lat⁹.

R° ¶ R°ꝙ nõ:imo dr̃ ꝙ ẽ minus⁹:al̃r seq̃ret̃ ꝙ medietas vni⁹ lapidis capta s͞m lõgitudinẽ eẽt tãte magna q̃z̃te magnũ eẽt suũ totũ:⁊ sic nõ oẽ totũ q̃z̃titatiuũ eẽt mai⁹ sua pte integrali:qõ est fl̃m. Vñ ad h ꝙ aliq̃ duo inaĩata sint eq̃l̃r magna op͞z ꝙ ipsis reductis ad ↄsil̃es figuras nullũ s͞m aliquã mensurã excedat aliud qualiter non esset de illo ret̃e ⁊ lapide:vt patet.

¶ De obligationibus tractatus incipit.

Obligatio est oro cõposita ex signis obligatõis ⁊ obligato vt pono tibi istã. Tu es rome:tota h oro vocat̃ obligatio: signa autẽ obl̃onis sunt iste dictiões: pono tibi istã. Obligatum v͞o est ista oro:tu es rome. ¶ Due igit̃ sũt spẽs obligatiõis.v͞z positio ⁊ depositio: q̃͞r p̃ma est ꝑmit⁹ istãdũ q̃sdã gñales regl̃as ꝓponẽdo:q̃͞r

ꝑ°regl̃a p̃ma est ista. ¶ Oẽ pole tibi positũ est a te admittẽdũ. v.ǵ. si pono tibi istã: tu es:admittenda est ẽt si ponat̃ suũ contradictoriũ: tu nõ es.

2°regl̃a ¶ Scd̃a regl̃a: oẽ tibi positũ ⁊ a te admissum infra tp̃s obl̃onis ꝓpositũ est a te ↄcedẽdũ. v. ǵ. Pono tibi ista͞z: tu es rome : q̃ admissa: q᷑ polis quotiẽscũq͞z ꝓponit̃ durãte tp̃e obl̃onis est ↄcedẽda. Et notant̃ dr̃ durãte tp̃e obligatiõis: q᷑ ipso cessante nõ ampli⁹ obligat̃ rñdẽs ip̃m ↄcedere. Et durat tp̃s obligatiõis ab istanti admissiõis: quousq͞z dicat̃ cedat tp̃s obligatõis: vel quousq͞z opponẽs trãsferat se ad aliã

3°regl̃a mãm. ¶ Tertia regula. Oẽ seq̃ns opposito ⁊ admisso ꝑ se aut exposito cũ ↄcesso vel cũ cõcessis ifra tp̃s obl̃onis ꝓpositũ est ↄcedendũ. Exẽplũ p̃mi: pono tibi istã: tu es rome: q̃ admissa ꝓpono: tu nõ es parisius ↄcedenda est: q᷑ seq̃ns exposito ꝑ se: nã bñ sequit̃: tu es rome: ǵ tu nõ es parisi⁹. Exẽplu͞z scd̃i: pono tibi istã: ois hõ est rome: q̃ admissa ꝓpono: tu es hõ ↄcedẽda est: q᷑ v͞a ⁊ ip̃tinẽs : deinde tu es rome ite͞r est ↄcedẽda: q᷑ seq̃ns ex posito cum ↄcesso: seq̃t̃.n. ois hõ ẽ rome tu es hõ: ǵ tu es rome. ¶ Exẽplũ tertij: pono tibi istã: ois hõ disputãs est parisi⁹: q̃ posita ⁊ admissa: ꝓpono tibi: tu es hõ disputãs: ↄcedẽda est : q᷑ q̃l͞z illa͞r est v͞a ⁊ ipertinẽs. Deĩde tu es parisius op͞z ↄcedere: q᷑ seq̃t̃ ex opposito cũ duob⁹ cõcessis. Seq̃t̃.n. ois hõ disputãs est parisi⁹: tu es hõ ⁊ tu es disputãs: ǵ tu es p̃isi⁹. ¶ Quar

4°regl̃a ta regula est ista. Oẽ repugnãs posito cũ concesso: vel cũ ↄcessis collectiue vel diuisiue ẽ negandũ.p͞z: q᷑ duo ꝯ̃dictoria nõ sunt ↄcedẽda ab eodẽ in eodẽ tp̃e: sed cuiuslibet talis repugnãtis est oppositũ ↄcedendũ: q᷑ seq̃ns: vt dicit tertia regl̃a: ǵ qõl͞z tale repugnãs est negã

dum.verbi gratia. Posita ꝛ admissa ista:om
nis hō currit:ꝛ ꝯcessa ista:tu es hō:dꝫ illa ne/
gari:tu nō curris:ex quo suū ꝯ̄dictoꝛiū seq̄r ꝛ
5ª regl'a est ꝯcedēdū.s.tu curris. ¶ Quinta regula est
ista.Oē seq̄ns ex posito cū opposito bn̄ nega/
ti vel cū oppositis bn̄ negatoꝝ infra tp̄s obl'o
nis ꝓpositū est ꝯcedēdū.Exēplū p̄mi pono ti
bi istā:ois hō currit:q̄ admissa ꝓpono:tu cur
ris:negāda est:q2 falsa ꝛ nō seq̄ns:deinde tu
nō es hō ꝯcedēda est:q2 seq̄ns ex posito cū op
posito bn̄ negati:vt ois hō currit:tu n̄ curris:
ḡ tu nō es hō.Exēplū scd̄i:pono tibi istā:anti
xp̄s est coloꝛat⁹:q̄ admissa ꝓpono tibi istam.
Antixp̄s est alb⁹:vel antixp̄s est niger:negan
da est q̄lꝫ illarū:q2 falsa nō seq̄ns:deide ꝓpo/
no.Antixp̄s est medio coloꝛe coloꝛat⁹ ꝯcedē/
da est:q2 seq̄r ex posito ꝛ oppositis bn̄ negato
rū:vt antixp̄s est coloꝛat⁹:ꝛ non est alb⁹ nec ni
6ª regl'a ger.Ergo est medio coloꝛe coloꝛat⁹. ¶ Sex/
ta regl'a est ista.Oē repugnās posito ꝛ opposi
to bn̄ negati vel oppositis bn̄ negatoꝛuꝫ infra
tp̄s obl'onis ꝓpositū est negāduꝫ vt si in p̄mo
exēplo ꝓponat̄r tertio loco:tu es hō:negāda
est:q2 suū ꝯ̄dictoꝛiū sequit̄r.Silr̄ si in scd̄o exē/
plo ꝓponat̄r tertio loco.Antixp̄s nō ē medio
coloꝛe coloꝛat⁹ negāda est pp̄ eandē cām.s.q2
7ª regl'a suū ꝯ̄dictoꝛiū seq̄r. ¶ Septīa regl'a ē ista.ad
oē ipertinēs rn̄dēdū est b̄m sui q̄litatē.i.si est
verū ꝯcedēdū est:ꝛ falsum negādū:si dubiuꝫ
dubitādū:Impertinēs voco q̄d nō seq̄r nec re/
pugnat:vn̄ q̄lꝫ istaꝝ:tu es hō:tu curris:ē ipti
nēs isti:ois hō currit q2 n̄ seq̄r nec repugnat:
iō si imediate post istā:ois hō currit ꝓponit̄r:
tu es hō:ꝯcedēda est:q2 v̄a ꝛ iptinēs:ꝛ si ꝓpo
nit̄r:tu curris negāda ē.Pertinēs ē duplex.s.
seq̄ns ꝛ repugnās:vn̄ ꝯcessis istis.Ois hō cur.
tu es hō:tu curris ē ptinēs seq̄ns:ꝛ tu nō cur
ris est ptinēs repugnās. ¶ Ex ista regl'a seq̄r
coꝛrelarie:q̄ oē falsuꝫ nō seq̄ues est negādū:ꝛ
oē verū nō repugnās est ꝯcedendū.Pꝛia ps
ꝓbat̄r:si illud est falsū nō seq̄ns:ḡ est iptinens
vel repugnās:ꝛ p ꝯn̄s negādū.Scd̄a ps silr̄
ꝓbat̄r:nā si istud est verum nō repugnās:ḡ se
quēs vel iptinēs:ꝛ p ꝯn̄s iuxta regulas dcās
8ª reg° est ꝯcedēdū. ¶ Octaua regl'a est ista.Propt̄
pol'e positū nō est ipol'e ꝯcedēdū nec nec̄ium
negādū:q2 nll'm repugnās est ꝯcedendū:nec
aliq̄d seq̄ns negādū:sꝫ oē ipol'e saltē p se ē re/
pugnās cuilꝫ ꝛ oē nec̄iū ē seq̄uēs:ḡ ipol'e nō ē
ꝯcedēdū:nec nec̄iū negādū quocūq3 pol'i po/
sito.Cōcludo ḡ q̄ ifra tp̄s obl'onis quotiēscū
q3 ꝛ q̄ncūq3 ꝓponit̄r aliq̄ istaꝝ:de⁹ est:hō ē asi/
n⁹:pꝛia ē ꝯcedēda:ꝛ scd̄a negāda. ¶ Nōndū No^m
q̄ duplex est nec̄iū.s.p se ꝛ p accn̄s nec̄iuꝫ p se
est illud:cui⁹ adeq̄tū sig̃tum nō pōt nec potuit
nec poterit eē falsuꝫ:vt de⁹ est. Nec̄iū p accn̄s
est illud:cui⁹ sig̃natū adeq̄tū nō pōt eē falsuꝫ:
sed potuit eē falsuꝫ:vt tu fuisti:vn̄ solꝫ regul'r
dici q̄ ois ꝓpō de p̄terito in termīs duplicib⁹
nō depēdēs a futuro est nec̄ia. ¶ Silr̄ est du/
plex ipol'e:vꝫ p se ꝛ p accn̄s:ipol'e p se est illd̄:
cui⁹ adeq̄tū sig̃natū nec pōt nec potuit eē verū
nec poterit:vt nullus de⁹ est. Impol'e v̄o p ac
cidēs est illud:cui⁹ adeq̄tū sig̃natū nō pōt esse
veꝝ:sed bn̄ potuit esse veꝝ vt tu nō fuisti. Vn̄
semp si vnū ꝯ̄dictoꝛiū est nec̄iuꝫ aliud est ipos
sibile:ꝛ eꝯ̄. Intelligit̄r igit̄r regula ista:de ipoli
ꝛ nec̄io p se:q2 aliqñ pp̄ pol'e positū est ꝯcedē
dū ipol'e ꝛ negādū nec̄iū p accn̄s:vt pono ti/
bi istā:h̄ istās nō fuit:demr̄ando istans p̄n̄s:
admittēda est:q2 v̄a q̄ admissa certuꝫ est q̄ il/
lud instās p̄terit:ꝛ t̄n si ꝓpono eādē ꝯcedēda
ē ꝛ suū op^m negādū:nō obstāte q̄ sit scd̄m ipol'e
p accn̄s ꝛ suū op^m nec̄iū silr̄ p accn̄s. ¶ Vltia 9ª reg°
regl'a ē ista:q̄lꝫ pte copulatiue ꝯcessa ꝯcedēda
ē copulatiua:cui⁹ ille vel ꝯsil'es sūt ptes p̄ncipa
les:ꝛ vna pte disiūctiue ꝯcessa ꝯcedēda ē disiū
ctiua:cu⁹ illa ē ps p̄ncipalis:ꝓbat̄r h̄:nā sic ad v̄i
tatē copulatiue req̄rit̄r ꝛ suffic̄ q̄lꝫ ei⁹ ptē eē ve/
rā:ꝛ ad v̄itatē disiūctiue q̄ vna sit v̄a:ita ad h̄
q̄ copulatiua sit ꝯcedenda req̄rit̄r ꝛ sufficit q̄lꝫ
ptē eē ꝯcedēdā.At ad h̄ q̄ disiūtiua sit ꝯcedē/
da req̄rit̄r ꝛ suffic̄ vnā ptē p̄ncipalē eē ꝯceden/
dā.v.ḡ.pono tibi istam:tu es rome:qua ad/
missa sic ꝓponit̄r eadē concedenda est:deinde
tu es homo:ꝯcedēda est:q2 v̄a ꝛ iptinēs:vlti
mo si pꝛoponit̄r ista copulatiua tu es rome ꝛ tu
es hō ꝯcedēda est:q2 partes sunt cōcesse:ꝛ ita
de disiunctiua suo modo dicatur:quare ꝛc̄.

Vt harū regl'aꝝ v̄itas itēsi⁹ inotescat ꝯ p^m re/
ꝯ̄ q̄lꝫ illaꝝ vnā foꝛmabo obl'onē. gulam
¶ ꝯ̄ igr̄ p̄mā regulaꝫ pono tibi oē arguit̄r
possibile:si non admittis:arguo sic.
¶ Ego pono tibi oē pol'e:bn̄ rn̄dēdo:ḡ n̄ oē
pol'e:ē a te admittēm:q̄d ē ꝯ̄ rl'aꝫ.Si āt admit/
tis ꝓpono tibi ista duo:tu es:ꝛ tu n̄ es:si ꝯcedis
tu ꝯcedis duo ꝯ̄dicto:ḡ male rn̄:si negas ali
q̄d istaꝝ:ꝛ q̄lꝫ istaꝝ ē tibi posita ꝛ a te admissa:
q2 pol'is ex q̄ posui tibi oē pol'e:ḡ tu negas tibi
positū ꝛ ad te admissuꝫ:p ꝯn̄s male rn̄des:pꝫ
ꝯn̄a p scd̄aꝫ rl'aꝫ. ¶ Rn̄r n̄ admittē positū: R°
ꝛ tūc ad arg^m pono tibi oē pol'e:ꝛ nō admittis

oē poſſe. ḡ ñ oē poſſe ē a te admittē: nego ar:
ſic ñ ſeqꝛ: pono tibi vtrūqꝫ iſtoꝝ ꝯdictorioꝝ: tu
tu es: ⁊ tu ñ es: ⁊ ñ admittis vtrūqꝫ iſtoꝝ ꝯdicto
rioꝝ ē a te admittēdū: ſꝫ ſolū ſeqꝛ ꝙ ñ ē admit
dū vtrūqꝫ iſtoꝝ: ita i poꝛi ꝯ ſeqꝛ: ꝙ ñ ē admit/
tēdū oē poſſe: ⁊ hē veꝝ cū ḡ ſtat ꝙ oē poſſe ē ad
ꝯ 2ᵐ regulam arguit. mittēdū. ¶ ꝯ ſcdaꝫ relam aꝛ ſic. Et pono tibi
iſtā: tu es rome: ē tibi poſitū: ⁊ a te admiſſum:
ꝗ admiſſa ꝑpono tibi: tu es rome negāda eſt:
qꝛ ſ'la ⁊ iptinēs: tūc aꝛ ſic: illa ꝑpō ē a te negan
da: ⁊ eadē ē tibi poſita: ⁊ a te bñ admiſſa: ḡ tibi
poſitū ⁊ a te admiſſuꝫ ē negāduꝫ: tꝫ ꝯña: qꝛ eſt
ſyllˀs reſolutoꝛi⁹: ⁊ maioꝛ ē ꝯceſſa: mi'oꝛ vō ē
R. oppoſitū. ¶ Rñr admittēdo poſitū: ⁊ cū ꝑ
ponitꝛ: tu es rome negaꝛ: ⁊ tūc ad argm̄ nego
maioꝛē: ex eo ꝙ repugꝫ poſito: naꝫ ſeqꝛ: tu es
rome ē tibi poſitū ⁊ a te admiſſum: ḡ tu es ro/
me: ē a te ꝯcedēdū qḋ repugnat huic: tu es ro
me: ē a te negādū. Quotieſcūqꝫ ḡ ꝑponiꝛ iſta
negaꝛ: ⁊ cū dꝛ: iſta ē a te negāda: itēꝝ negaꝛ et
ꝯcediꝛ ꝙ eſt ꝯcedēda: ⁊ ſi aꝛ ſic: illa eſt a te ꝯce/
dēda: ⁊ tu negas eā: ḡ male rñdes negaꝛ ꝯña:
ſic nō ſeqꝛ: tu ꝯcedis a. ꝑpōnē: ⁊ a. ꝑpō ē ſ'la:
ḡ tu male rñdes dato ꝙ a. ſit vnū ſ'lm ſeqñs:
ſꝫ in qlꝫ illaꝝ ꝯñaꝝ addēdū eſt i āñte: tu nō es
ꝯ 3ᵐ regulam Arguit. obligat⁹ qḋ negaꝛ tanqꝫ ſ'lm ⁊ iptinens. ¶ ꝯ
tertiā rlaꝫ aꝛ ſic: pono tibi iſtam: tu curris ⁊ tu
nō curris: eſt a te ꝯcedēdū: caſus eſt poſſis: qa
poſſē ē ꝙ tu curras: ⁊ ꝙ illa tu nō curris ſit tibi
poſita: ⁊ a te admiſſa ⁊ ꝑñr ꝯcedēda. Admiſ/
ſo ḡ caſu arguo ſic. Tu curris nō ē a te ꝯceden
dū: ⁊ tu curris ſeqꝛ ex poſito ⁊ admiſſo tanqꝫ
copulatiua ad alterā pte: ḡ nō qđlꝫ ſequēs ex
poſito ⁊ admiſſo ē ꝯcedēdū: ꝯña tꝫ: ⁊ pma ps
āñtis ꝑbaꝛ. Nā tu nō curris ē a te ꝯcedēdū ꝑ
poſitū ſꝫ tu nō curris ꝯdicit iſti: tu curris: ḡ tu
curris nō eſt a te ꝯcedēdū: ꝯña tꝫ: qꝛ ſi vnū ꝯdi
R. ctoꝛiū eſt ꝯcedēdū reliquū eſt negādū. ¶ Rñ
deꝛ admittēdo poſitum: ⁊ tūc ad argm̄ nego
iſtā: tu curris nō ē a te ꝯcedēdū. Et ad ꝑbōnē
nego mi'oꝛē. vꝫ tu curris ꝯdicꝛ iſti: tu nō curris
nō tāqꝫ falſaꝫ: ſꝫ tāqꝫ repugnātē duob⁹ ꝯceſ/
ſis: ſeqꝛ. n. tu curris ē a te ꝯcedēdū: ⁊ tu ñ cur
ris a te eſt ꝯcedēdū: ḡ tu curris ⁊ tu nō curris
nō ſūt ꝯdictoꝛia. Si tñ fieret caſus iſto mō po
no tibi iſtā: tu curris ⁊ tu nō curris ei⁹ ꝯdicto/
riū ē a te ꝯcedēdū: admitto caſum: ⁊ ꝯcedo il/
lā: tu curris quotieſcūqꝫ ꝑponiꝛ: ⁊ nego ꝙ ſit
a me ꝯcedēda tanqꝫ repugnans ſcōe pti copu
latiue poſite. Nā ſeqꝛ: tu nō curris: ꝯdictoꝛiū
ei⁹ eſt a te ꝯcedēdū: ḡ tu curris nō ē a te ꝯcedē/
dū: ⁊ ſi aꝛ ſic: tu curris nō ē a te ꝯcedēda: ⁊ ꝯce
dis eā: ḡ male rñdes: nego ꝯñam: ſic nō ſeqꝛ:
tu negas a. ꝑpōnē. ⁊ a. eſt vā: ḡ male rñdes:
ſꝫ oꝑꝫ addere in āñte: ⁊ tu nō es obligatus: ⁊ hꝫ
negaꝛ tanqꝫ falſuꝫ. ¶ Cōtra qrtā rlaꝫ aꝛ ꝑbā ꝯ 4ᵐ regulam
do ꝙ repugnās poſito eſt a te ꝯcedēdū. Et po
no tibi iſtā nihil eſt tibi poſitum: ꝗ admiſſa: qꝛ
poſſis ꝑponē tibi iſtā aliqđ eſt tibi poſitū: ſi cō
cedis ⁊ bñ rñdes: ḡ hēo intētū: qꝛ illa repugꝫ
poſito. Si negas ꝯ ego poſui tibi iſtā: nihil eſt
tibi poſitū ⁊ ipa eſt aliqđ. ḡ aliqđ ē tibi poſitū.
Rñr negādo iſtā: aliqđ eſt tibi poſitū: ⁊ tūc ad R.
argm̄ nego maioꝛē. vꝫ. ego poſui tibi iſtaꝫ: ni/
hil eſt tibi poſitū tāqꝫ repugnātem. h. n. repu
gnāt: nihil eſt tibi poſitū: ⁊ poſui tibi iſtā. Et ſi
aꝛ poſito repugꝫ tibi poſito. ḡ aliqđ eſt tibi po
ſitū: negeꝛ āñs: qꝛ repugnās ⁊ qlꝫ alia ꝑpō ad
quā ſeqꝛ aliqđ eē tibi poſitū. Cōſilr rñr. ſi po/
naꝛ a te ñ eē admittēdo ⁊ ꝯcedēdo idē ⁊ ſi dꝛ.
tu ꝯcedis iſtā vel tu bñ rñdes: nego qlꝫ talē:
qꝛ ad ipam ſeqꝛ te eē: qḋ eſt oppoſituꝫ poſiti.
¶ ꝯ qntā rlaꝫ aꝛ: nā data vitate iſti⁹ ſeqꝛ ꝙ ad ꝯ 5ᵐ regulam arguit
miſſo quocūqꝫ ꝯtigēti falſo ſit qđlꝫ aliud ꝯtin/
gēs ſ'lm ꝯcedēdū ꝑbaꝛ: ⁊ pono tibi iſtā: tu es
rome. ꝗ poſita ⁊ admiſſa: ꝑpono tibi iſtaꝫ: tu
rome ⁊ baculus ſtat i angulo. pꝫ: qꝛ illa ē negā
da: qꝛ ſ'la nō ſeqñs: deide ꝑponiꝛ: nllˀs bacu/
lus ſtat in angulo: ſi negas. ḡ itētuꝫ ꝯ regulā:
qꝛ ſeqꝛ ex poſito cuꝫ oppoſito bñ negati: ſeqꝛ
eni tu nō es rome: vel nllˀs baclus ſtat i angu/
lo: ſꝫ tu es rome ꝑ poſitū. ḡ nllˀs baculus ſtat i
anglo. Si ḡ ꝯcediꝛ illa nllˀs baculus ſtat in an/
gulo hēo ꝯclōnē ꝑncipalr ꝑbatā: qꝛ ſic dedu/
ciꝛ illa: ita ⁊ qlꝫ alia: dūmō ſuū oppoſitū ꝯiun
gaꝛ copulatiue cōpoſite ꝗ copulatiā imediate
poſtpoſitū ꝑponaꝛ. ¶ Rñr ꝯcedēdo ꝯclōnē R.
adductā: imo ꝑ idē ſ'lm ⁊ qđcūqꝫ deduci dū/
mō ponaꝛ diſiūctiue cuꝫ oppoſito poſiti. v. ḡ.
pono tibi iſtā. tu curris: ꝗ admiſſa ꝑpono ti/
bi: tu nō curris vel baculus ſtat i anglo: aut ali
qꝫ talē: tu es papa vel ep̄s: ꝯcedēda ē: qꝛ vā ⁊
iptinēs: deide ꝑponiꝛ bacul⁹ ſtat i āglo: oꝫ cō
cedeꝛ: qꝛ ſeqꝛ ex poſito cū vno ꝯceſſo. ſeqꝛ. n.
tu nō curris vľ bacul⁹ ſtat in anglo: ſꝫ tu curris
ꝑ poſitū ḡ baculus ſtat i āglo. ¶ ꝯ ſextā re ꝯ 6ᵐ regulam Arguit
gulā aꝛ ſic: ⁊ pono tibi iſtā diſiūctiuā: tu curris
⁊ rex ſedet: ꝗ poſita et admiſſa ꝑpono iſtam:
nullus rex ſedet: ⁊ pꝫ ꝙ eſt dubitāda: qꝛ dubia
⁊ iptinēs: deinde ꝑpono tu curris neganda
eſt: qꝛ falſa ⁊ iptinēs: deinde ꝑpono iterum il/
laꝫ nullus rex ſedet. ſi negas vel cōcedis eā: ⁊

ꝑus dubitasti: ergo male rn̄des. ꝫ ꝯn̄a ꝑ vnā re/
gulā obligōnū: q2 oēs rn̄siōes īfra tps obligō
nis sꝫ retorq̄nde ad idē īstās. si ergo dubitas istā
⁊ bn̄ rn̄des illa n̄ ē a te negāda: ⁊ tn̄ repugn̄t po
sito ⁊ opposito bn̄ negati. nā bn̄ seqꝫ: tu curris
vel rex sedet: ꝫ tu nō curris: ergo rex sedet. Rn̄r
R° admittēdo positū ⁊ cū ꝓponiꝫ illa: nll's rex se/
det: dubitaꝫ ⁊ illa negaꝫ tu curris: ⁊ cū iteꝝ ꝓ/
poniꝫ: nll's rex sedet negaꝫ: q2 repugn̄t posito
⁊ opposito bn̄ negati. Et cū dꝫ ꝑus dubitasti
eā ⁊ mō negas: ergo male rn̄des: n̄ vꝫ argm̄: ⁊ ad
rl'am dico ꝙ itelligit de rn̄siōib⁹ repugnātib⁹:
sicut est ꝯcedere ⁊ negare. Itē cōceditꝫ in sili casu
ꝙ aliq̄ ꝓpō in vno loco est dubitāda: ⁊ in alio
loco est ꝯcedēda: vt pono tibi istā tu curris vꝫ
rex sedet q̄ admissa ꝓpono rex sedet: dubitan
da est: q2 dubia ⁊ iptinēs deīde tu curris negā
da est: q2 falsa ⁊ iptinēs. Iteꝝ ꝓpono rex sedet:
⁊ pꝫ ꝙ est ꝯcedēda: q2 seq̄ns ex posito ⁊ oppo
sito bn̄ negati tu curris vel rex sedet: ꝫ tu non
curris: ergo rex sedet. ℭ ꝯ septimā rl'am arꝫ: ꝓbā
ꝯ 7ᵐ re gulam Arguiꝫ do ꝙ nō ad oē iptinēs est rn̄dēdū ꝫm sui q̄lita
tē. Et pono tibi istā: tu es rome: q̄ admissa ⁊
ꝯcessa: ꝓpono tu es rome in h istāti demrān/
do istās pn̄s: si ꝯcedis hēo itētū: q2 ista ē f'la ⁊
iptinēs cū nō seqꝫ nec repugnet. Si vō negaꝫ
ꝯ. oē qd est rome in h istāti: ꝫ tu es rome: ergo tu
es rome in h istāti: maior ꝓbaꝫ nā ꝙ est rome
est rome in istāti pn̄ti: ꝫ nullū est istās pn̄s nisi
R° h: ergo oē qd ē rome est rome in h istāti. ℭ Rn̄r
admittendo positū: ⁊ cū ꝓponiꝫ tu es rome i
h istanti negeꝫ: ⁊ ad ei⁹ ꝓbōnē: nego maiorē:
q2 repugnat posito ⁊ opposito bn̄ negati: nā
seqꝫ tu es rome ⁊ tu nō es rome i h istāti: ergo nō
oē qd ē rome est rome i h istāti. Et ad ꝓbōnē
illi⁹ maioris: ꝯcedo ꝙ oē qd ē rome est rome i
istāti pn̄ti: ⁊ nego miorē. s. ꝙ nllū sit istās pn̄s
nisi h: qm̄ ex vno ꝯcesso ⁊ opposito bn̄ negati
seqꝫ oppositū illi⁹ exceptiue: seqꝫ. n. oē qd est
rome ē rome i istāti pn̄ti: ⁊ nō oē qd ē rome ē
rome i h istāti: ergo aliqd est instās qd nō est h qd
repugn̄t illi exceptiue. Et si dꝫ ꝙ est illud istās.
d ꝙ stat ꝙ sit a. vel b. nec est determinanda nisi
disiūctiue talis qd. ℭ Cōtra octauā rl'am arꝫ.
ꝯ 8ᵐ re/ gulam Arguiꝫ Et pono tibi istā: hō est asin⁹ est tibi positū ⁊ a
te admissū q̄ admissa ⁊ ꝯcessa: q2 polis ꝓpo/
no hō est asin⁹: vel ꝯcedis vel negas. Si ꝯce/
dis ⁊ bn̄ rn̄des hēo intētū. s. ꝙ ꝑ ꝑ pol'e positū
ꝯcedendū est ipossibile ꝑ se. Si autē negas. ꝯ.
omne tibi positū ⁊ a te admissū est a te ꝯcedē
dū: ꝫ hō est asin⁹ est tibi positū ⁊ a te admissū:

ergo hō est asin⁹: est a te ꝯcedendū ꝯn̄a cū ma/
iori: q2 est regula: ⁊ mior pꝫ: q2 ē positū: tunc
arꝫ sic: hō est asin⁹: est a te ꝯcedendū: ⁊ homo
est asinus: ē impossibile per se: ergo impossi/
bile ꝑ se est a te concedēdum ⁊ ꝯn̄r necc̄iū ꝑ se
est a te negādū: q2 suū ꝯdictoriū est necc̄iū ꝑ se
nō hō ē asin⁹. ℭ Rn̄r admittēdo positū ⁊ cū Rn̄
ꝓponiꝫ hō est asin⁹ negaꝫ ⁊ tunc ad argm̄ ꝯce
do ꝙ hō est asin⁹ est a te ꝯcedēdū: ⁊ nego ꝙ hō
est asin⁹ sit ipol'e ꝑ se tanq̄ repugnās vni con/
cesso: seqꝫ. n. hō est asin⁹: est a te ꝯcedēdum: ergo
hō est asin⁹ non est ipol'e ꝑ se. Et si arꝫ sic: hō est
asin⁹ est a te ꝯcedēdū: ⁊ tu negas ipsā: ergo tu ma
le rn̄des: nego argm̄: ꝫ opꝫ addere ⁊ tu nō es
obligat⁹. ℭ Contra vltimā regulā arꝫ: ⁊ pono ꝯ nonā Arguiꝫ
tibi istā: tu es rome: q̄ admissa ⁊ cōcessa. ꝓpo/
no tibi istā copulatiuā: tu es rome: ⁊ tu es hō:
h copulatiua est falsa: ⁊ iptinēs: ergo neganda: ⁊
tn̄ q̄lꝫ ei⁹ ps est ꝯcedēda ergo nō q̄lꝫ pte copulati/
ue ꝯcessa est ꝯcedēda copulatiua: qd ē ꝯ rl'am.
Sed ꝓbaꝫ ꝙ q̄lꝫ ps copulatiue sit cōcedēda:
q2 ꝑma pars est ꝯcedēda: q̄ posita ⁊ admissa:
⁊ scda silr: q2 vā ⁊ ipertinēs: ergo ⁊c. ℭ Rn̄ Rn̄
deꝫ admittēdo positū: ⁊ cū ꝓponiꝫ copulati/
ua: nego eā: ⁊ nego ꝙ q̄lꝫ eius ps sit concedē
da: eo ꝙ scda est negāda: ⁊ cū dꝫ ꝙ est vā ⁊ im
ptinēs ꝯcedo ꝙ est vā: ꝫ nō est ipertinēs: imo
est repugnās: q2 suū ꝯdictoriū seqꝫ ex posito
⁊ opposito bn̄ negati. Nā seqtur tu non es ro
me vel tu nō es hō: ꝫ tu es rome ꝑ positū: er/
go tu nō es hō. Si aūt imediate post positum
ꝓponereꝫ: tu es hō: ꝯcederē eā: q2 vā ⁊ impti
nēs ⁊ ꝯn̄r ꝯcederē istā copulatiuā: tu es hō et
tu es rome tanq̄ seq̄ntē ex suis ptib⁹ cōcessis.
ℭ Itē arguo ꝯ eādē rl'am. Et pono tibi istā:
ois hō es rome: q̄ admissa ꝓpono: tu es hō ⁊
tu es rōe: h copulatiā ē negā⁹: q2 f'la ⁊ iptinēs:
deinde ꝓpono: tu es hō: ista est ꝯcedenda: q2
vā ⁊ iptinēs. Ulteri⁹ ꝓpono alterā partē tu
es rome: ⁊ pꝫ ꝙ h silr est cōcedēda: q2 sequēs
ex posito ⁊ vno cōcesso. v. g. Ois hō est rome
⁊ tu es hō: ergo tu es rome: ⁊ ita hēo intētū ꝙ co/
pulatiua est negāda: ⁊ tn̄ q̄lꝫ ei⁹ ps ē ꝯcedēda.
ℭ Rn̄r admittēdo positū ⁊ negādo copula/
tiuā: ⁊ cū ꝓponiꝫ tu es hō nego: q2 repugnat
posito cū opposito bn̄ negati: q2 suum ꝯdicto
riū seꝫ. Nā seqꝫ ois hō ē rome: ⁊ tu nō es hō:
vel tu nō es rome. ergo tu nō es homo. patet ꝯn̄/
tia: q2 ꝯn̄s sequiꝫ ex posito: ⁊ q̄libꝫ parte disiū
ctiue: ergo sequitur ex posito ⁊ tota disiūctiua
pꝫ ꝯn̄tia ⁊ ān̄s: silr pꝫ intuenti: quare ⁊c.

Nom pm **Aduerte** ꝙ obl'ones sūmatim ⁊ ꝑ modū memorie volo h̄ declarare. Si āt vis hāc mām videre ample: recurre ad obl'ones Strodi. Regulas igit' mēti cōmēdādas colligā. ¶ pa regl'a. oē pol'e tibi positū est a te admittēdū. ¶ Scd̄a regula. oē tibi positū ⁊ a te admissuȝ infra tp̄s obl'onis: ꝓpositū est a te ꝯcedēdū. s. noialr. i. dignū ꝯcedi. ¶ Tertia oē sequēs ex posito ꝑ se vl' cū ꝯcesso vl' cū cōcessis est ꝯcedēdū. ¶ Quarta oē repugnās posito ꝑ se vel cū ꝯcesso vel cū ꝯcessis ē negādū. ¶ Quinta oē sequens ex posito vel opposito bn̄ negati vel oppositis bn̄ negatoꝝ est ꝯcedēdū. ¶ Sexta regula oē repugnās posito ⁊ opposito bn̄ negati: vel oppositis bn̄ negatoꝝ est negādū pricipialiter. ¶ Septima regl'a ad oē iptinēs est rn̄dēdū ꝫ sui qualitatez. ¶ Octaua ꝓ pol'e positū n̄ ē ipol'e ꝯcedēm pricipialr. i. rn̄dēdū ꝯcedo

Nom 2m negatiue nec neciū negādū. ¶ Aduerte vnū ꝙ qcūqȝ casus polis fiat nūqȝ dēs rn̄dere ad ꝓpōnē ipol'ez ex auctētica ipōne ꝯcedēdo: nec ad neciū negādo lȝ ipolis sit ꝯcedēda: sed negare dēs postea ꝙ sit ipolis: ⁊ silr ex opposito de necia dȝ ꝯcedi ꝙ ē negāda: ⁊ negare postea ꝙ sit necessaria. Exēplū pmi: vt si ponat' ꝙ oē vigilās sit asinus: admittit' casus: qꝛ polis: ⁊ si ꝓponit' cōcedit'. Deide ista ꝓpō tu es vigilās dȝ ꝯcedi: qꝛ iptinēs veꝝ. Deide ista ꝓpositio: tu es asin' dȝ negari. Et si di ꝯ est syll's l darij: oē vigilās est asin': tu es vigilās: g̃ tu es asin': ⁊ ꝯn̄s est cōcedēdū: g̃ ⁊ ꝯn̄s ē ꝯcedēdū: tu negas: g̃ male rn̄des. Rn̄r ꝙ ꝯn̄s est ꝯcedēdū: si tu ꝓpones cū tibi: rn̄debo nego: ⁊ ⁊ nō vȝ ꝯn̄s iste est ꝯcedēdū: ⁊ tu negas: g̃ male rn̄des: sed dȝ dici l āite ⁊ nō es obligat'. ¶ Aduerte vlteri' ad in

Nom 3m stātiā ꝯ scd̄aȝ regulā: qꝛ illa dat tibi modū ad ꝓbādū: qꝛ admisso quocūqȝ ꝯtingenti falso qd̄lȝ aliud ꝯtigēs fl'm ē ꝯcedēdū ⁊ dat duplicē modū ad ꝓbādū hoc. Primus ē: posito ꝯtingenti falso ⁊ admisso statīȝ ꝓponat' vna copulatiua cōposita ex posito ⁊ opposito illi' ꝙ vis tibi ꝯcedi: vt si volo ꝓbare ꝙ tu h̄ebis mihi ꝯcedere illā: nullus baculus stat i angulo: faciā sic: pono tibi istā: tu es rome q̄ admissa ꝓpono: tu es rome: ⁊ baculus stat i angulo: ⁊ pȝ ꝙ h̄ est negāda. qꝛ falsa ⁊ nō sequēs: ergo oppositū ē ꝯcedēdū. s. tu nō es rome vl' nullus baculus stat in angulo: tūc vltra: tu nō es rome vel nullus baculus stat i angulo: sed tu es rome ꝑ positū: ergo nullus baculus stat i angulo: ⁊ ꝯn̄a disiūctiua affirmatiua cū destructōe vni' ptis ad alterā ei' ptē: ⁊ sic h̄ebo intentū. ¶ Ali' modus breuior est vt stati post positū ꝓponat' vna disiūctiua cōposita ex opposito positi: ⁊ ex illa ꝙ vis tibi cōcedi: vt in casu superiori pono tibi istaȝ: tu es rome vel nullus baculus stat i angulo: illa est ꝯcedēda: qꝛ vera ⁊ iptinens: tūc sic: tu nō es rome vel nullus baculus stat i angulo: sȝ tu es rome: per positū: ego nullus baculus stat i angulo.

¶ Capitulum de conuertibilitate ꝓpositionū.

fsophisma In mā cōuertibilitatis ꝓpōnū ꝓponitur h̄ sophisma: pono tibi istam: de' ⁊ hō est asin' ꝯuertunt' qua admissa: qꝛ polis ꝓpono deus est cōcedatur: qꝛ necessariū ꝑ se: deide ꝓpono: hō ē asin' vel cōcedis vel negas: si ꝯcedis: ꝯ cedat tp̄s obl'onis ⁊ ondo tibi ꝙ tu cōcessisti ipol'ez ꝑ se in tpe obligationis: g̃ male rn̄des. Vn̄ ex tp̄s obligatiōis sp rei vitas ē fatēda: qꝛ ꝑ hūc modū appet si rn̄dēs bn̄ vl' male: rn̄deat i tpe obligatiōis. Si āt i tpe obligatiōis negel' ista hō ē asin'. ꝯ. de' ē ⁊ hō ē asin' ꝯuertunt': ⁊ h̄ ē ꝯcedēda de' ē: g̃ h̄ ē ꝯcedēda hō ē asin': ⁊ tu negas eā: g̃ male rn̄des. Itē admisso illo casu ꝓpono: hec ē va de' ē dȝ ꝯcedi: qꝛ veꝝ ⁊ iptinēs deide h̄ ē va: hō ē asin': hec ē ꝯcedenda: qꝛ sequēs: nā seqt' ille ꝯuertūt': ⁊ pria ē va: g̃ ⁊ secūda: ⁊ tūc sic: ista ē va hō ē asin' q̄ adeq̄te sigt̄ hoiez eē asinū: g̃ hoiez eē asinū ē verū: ⁊ ꝑ ꝯn̄s hō ē asin'. 2m sophisma

¶ Ad pmū rn̄r admittēdo casuȝ: ⁊ cū ꝓponit' de' ē ꝯcedo: ⁊ nego istā: hō ē asin'. Et tūc ad argm̄ ꝯcedo ꝙ hō ē asin' ē a me ꝯcedēdū: ⁊ ad argm̄ iprobās nego ꝯn̄aȝ: sȝ dȝ addere ꝙ tu nō es obligat' qd̄ ego nego. Et si arguit' hō ē asin' ē a te ꝯcedēdū: ⁊ hō ē asin' est ꝑ se ipol'e: g̃ ꝑ se ipol'e ē a te ꝯcedēduȝ: nego minorē tāq̄ repugnātē maiori ꝯcesse. Eodē mō rn̄r si prio loco ꝓponat' ista: hō ē asin' ⁊ a te cōcedēdū qd̄ ꝯcederet' ⁊ ꝯn̄r diceret' ꝙ ista deus ē: ē a te negāda: ⁊ negaret' ꝙ eēt necia ꝑ se: qꝛ repugnat ꝯcesso. Seqt'. n. ds ē: ē a te negāda: g̃ nō ē necia ꝑ se. Rn̄o ad pmū

¶ Ad scd̄am ꝯcedo ꝙ illa est va hō ē asin': ⁊ nego ꝙ ipsa significet adeq̄te hoiez eē asinū: qꝛ repugnat maiori ꝯcesse. Seqt'. n. illa ē va: hō ē asin': g̃ nō sigt adeq̄te hominē eē asinū. Vbi āt prio loco ꝓponeret' illa hō ē asin' ē falsa: ꝯcederet': qꝛ veꝝ ⁊ iptinēs: deinde de' ē: ē falsa ꝯcedit': qꝛ seq̄ns: ⁊ negat' tāq̄ repugnās ꝙ significet adeq̄te deū eē ⁊ diceret' q̄lr adeq̄te sigt nō determiat' h̄ aliqua talis qd̄. Rn̄o ad secūduȝ

¶ Notādū ꝙ si pōeret' ꝯuerti de' ē ⁊ hō ē asinus: sic adeq̄te sigñando: vt pri' nō dȝ admitti casus: qꝛ eo admisso seqt' icōueniēs vl' ꝯdictio ꝓbat'. Nā admisso illo ꝓpono h̄ ē va ds ē: vl' ꝯcedis vel negas. Si negas ꝯ: illa nō ē va ds est q̄ adeq̄te sigt deū esse: g̃ deū esse nō est verū: qd̄ est ipol'e: si aūt ꝯcedit': deinde ꝓpono: h̄ ē va: hō est asin': opȝ ꝯcedere tāq̄ sequēs: tūc argr̄ sic: illa est va: hō est asinus: q̄ adeq̄te sigt hoiez eē asinū: g̃ veꝝ est hoiez eē asinū ꝯn̄s impossibile. Nom

¶ Pro aliq̄li: g̃ rn̄sioē i hac mā pono aliq̄s reglas: q̄ꝝ pria est ista. Qn̄cūqȝ pōit' duas ꝓpōnes ꝯuerti adeq̄te sigñando quarū vna ē necia ⁊ alia ipolis nō admittit' casus iste qꝛ tūc ex necio seq̄ret' ipol'e vt de' est: g̃ hō est asin': ⁊ demōstro ꝑ ly sic adeq̄te sigñando sigt a cōsueta. pa regl'a

¶ Scd̄a regula est ista. Qn̄cūqȝ pōnit' duas ꝓpōnes ꝯuerti sic adeq̄te significando: q̄ꝝ vna est polis ⁊ alia ipolis nō admittit' casus iste. vt si ponat' istas ꝯuerti sic adeq̄te sigñando: tu es hō ⁊ hō ē asin' nō admittat': qꝛ tūc ex poli seqt' ipol'e: ꝓbat': ⁊ pono casū illū: quo admisso facio istā ꝯn̄az tu es hō: ergo hō 2a regl'a

est asin⁹: ꝯña bona: añs est posse: ⁊ ꝯñs ipossē:
nã posse est te esse hoiem: ⁊ h ꝑpõ tu es hõ: sic
adeq̃te signat: ğ ipsa est posis: ⁊ est añs: ğ añs
est possē. ¶ Silr hoiez eē asinū est ipossē: ⁊ ista
ꝑpõ hõ est asin⁹ sic adeq̃te signat: ğ ipsa ē ipos
sibilis: ⁊ ē ꝯñs: ğ ⁊c. ¶ Tertia regula est ista.
3ª regla Qñcūq; ponūť ꝑpõnes ꝯuerti: sic adeq̃te si-
gnificãdo: quaꝝ vna est nec̃ia: ⁊ altera ꝯtingēs
nõ admittiť iste casus: vt si poniť istas cõuerti
deus ē: ⁊ ãtixps est futurus: sic adeq̃te signan
do: q⁊ tūc ex nec̃io seq̄reť ꝯtingēs: ꝑbať: q⁊ si
nõ: admittať: ergo casus iste: ⁊ facio istã ꝯñaz
deus est: ğ antixps est futurus: illa ꝯña est bo-
na: q⁊ argr̃ ab vno cõuertibili ad reliquū ⁊ añs
est nec̃iū ⁊ ꝯñs ꝯtigēs: ğ ꝯña nõ v3: s3 ꝑbať q̄
añs sit nec̃iū: nã deū esse ē nec̃iū: ⁊ añs sic ade-
q̃te significat: ğ añs est nec̃iū. Silr antixp̄m eē
est ꝯtingēs ⁊ ꝯñs sic adeq̃te signãdo: ğ ꝯñs
4ª regla est ꝯtingēs. ¶ Quarta regla est ista. Qñcūq;
poniť duas ꝑpõnes ꝯtingētes cõuerti sic ade
q̃te signãdo quaꝝ vna ꝯdictoriē alteri repu-
gnat nõ admittať casus ille: vt si põať istas cõ
uerti sic adequate signãdo tu es: ⁊ tu non es:
q⁊ tūc ex vno oppositoꝝ seq̄tur reliquū: quoꝝ
qõlibet foret ꝯtingēs: imo seq̄ť q̄ duo ꝯdicto
ria forēt sil' v̄a ⁊ sil' falsa: qõ nõ est possē. Et no-
tanter dico ꝯdictoriē: q⁊ si repugnarēt ꝯ̃rie de
beret admitti casus ⁊ dici q̄zlibet istaꝝ eē falsã:
vt tu curris ⁊ tu nõ moueris: he. n. sic adeq̃te
signãdo nõ pñt esse sil' v̄e: sed bñ simul false.
Uoco. n. ꝯdictoriē illa repugnare que nõ pñt
eē sil' v̄a nec sil' falsa sic adeq̃te significãdo. Et
ꝯ̃riē repugnare voco illa q̄ bñ pñt eē simul fal
5ª regla sa: sed nõ sil' v̄a. ¶ Quita regula ē ista. Qñcū-
q; poniť duas ꝑpõnes ꝯtigētes ꝯuerti sic ade
quate signãdo: quaꝝ nll'a alteri repugnat ad
mittať casus ille. Et ad primã ꝑpositaz respõ
deatur sicut ad ipťinēs. Ad scd̃az v̄o sicut ad
ꝑtinēs seq̄ns. v. g. pono tibi istã. tu es hõ: ⁊ tu
curris. ꝯuertunť sic adeq̃te signãdo admitta
tur: ⁊ si ꝑponiť tu es hõ: cõcedať tãq̄z veꝝ nõ
repugnãs: ⁊ ꝯñr q̄ illa est v̄a: tu curris tanq̄z
seq̄ns. Itē si variať ordo ita q̄ p̄rio loco ꝑpo
natur tu curris negať: q⁊ falsa ⁊ ipťinēs: ⁊ ꝯñr
negãda est illa tu es hõ. Et si dicať ista est falsa
tu curris: ꝯcedatur: ⁊ ꝯñter q̄ ista est falsa tu es
6ª regla hõ. ¶ Sexta regla est ista: q̄ñcūq; poniť duas
ꝑpõnes cõuerti: siue sint cõtingētes: siue non
ꝯtingētes. nõ faciēdo mētionē d adeq̃to signi
ficato. admittať casus: ⁊ ipsis positis quo ad
cõcedere vel negare rñdeať intus sicut extra.

s3 si p̄ria cõcediť esse v̄a vel nec̃ia: ⁊ scd̃a silr. si
aūt falsa vel iposis: ⁊ scd̃a silr. Uerbi grã si po
nitur ista deus ē: ⁊ hõ est asinus rūsuz est i p̄n-
cipio: s3 si pono tibi istaz: tu es hõ: ⁊ tu curris
cõuertunť: admittať q̄ admissa propono tu es
hõ. cõcedať. deinde tu curris negať. S3 si d̄r:
p̄ria est v̄a cõcedať: ğ scd̃a ē v̄a. cõcedo. s3 tūc
nego q̄ scd̃a significet adeq̃te te currere: tãq̄z
repugnãs vni cõcesso: opposito bñ negati. se-
quiť. n. tu nõ curris. ⁊ ista tu curris ē v̄a: ğ nõ
signat adeq̃te te currere. ¶ Et siať sic. Illa cõ
sequētia ē bona tu es hõ: ğ tu curris: ⁊ añs est
cõcedēdū a te: ğ ⁊ ꝯñs. cõcedo. tūc vltra. ꝯñs ē
cõcedēdū a te: ⁊ tu negas ip̄m. ğ male rñdes.
nõ val3 ꝯña: s3 o3 addere i añte: ⁊ tu ñ es obli
gatus. ¶ Notãdū q̄ quotiēscūq; ꝑponiť ali- Noᵐ
qua istaꝝ ꝯñaꝝ in casu cõuertibilitatis de⁹ ē. ğ
hõ est asin⁹: tu es hõ: ğ tu curris: semꝑ negať
q̄lib3 istaꝝ: q⁊ i rei v̄itate q̄lib3 istaꝝ ē iposis: s3
ad ipossē rñdēdū est itra tp̄s obligatiõis sicut
ex̃: tñ dicať quãlib3 illaꝝ ē bone: sicut sꝑ nega
tur ista: hõ ē asin⁹: ⁊ tñ aliq̄ñ ꝯcediť: ista ē v̄a.
nã ista. hõ ē asin⁹ ē iposis: s3 ipsaz eē verã non
est ipossē. Silr q̄lib3 istaꝝ ꝯñaꝝ ē impossibilis:
s3 quãl3 illaꝝ eē bonã non est ipossē: quare ⁊c.

Istud capl'm dat regulas ꝯuertibilium ꝑpõnū. vt Noᵐ pᵐ
p3. ¶ Aduerte p̄mo circa has regulas q̄ si
ponať duas ꝑpõnes ꝯuerti. nõ ponēdo adeq̃te significã
do rñdeať ad eas ꝯcedēdo vel negãdo intus sic ex̃: sed si
p̄ria ꝯcediť est v̄a vel nec̃ia ⁊ scd̃a silr. si aūt falsa vel ipos
sibili ⁊ scd̃a silr. ⁊ rõ est: q⁊ semꝑ ab vna ad reliquã ꝯñtia
est bona cū ꝯuertanť: ğ si ꝯcedať añs esse veꝝ vel falsum
necessariū vel ipossē. ⁊ ꝯñs silr d3 ꝯcedi: ⁊ silr si añs ē cõ-
cedēdū: q̄ ⁊ ꝯñs silr est ꝯcedēdū noiatr dico ⁊ nõ ꝑtici-
pialiter. nõ. n. si ad p̄mã d3 cõcedēdo est opus rñdere ad
scd̃am cõcedēdo. vt verbi. g. si ponať istas duas ꝑpõnes
ꝯuerti: deus est ⁊ hõ ē asin⁹: nõ ponēdo adeq̃te significã
do si p̄ma ꝑponať rñdeas ꝯcedēdo. si scd̃a negãdo. Si āt
q̄rať an p̄ima sit v̄a d3 ꝯcedēdo. ⁊ ad scd̃az silr rñde. Si
aūt viceuersa q̄rať: an ista sit v̄a hõ est asin⁹. rñdeť ne-
gãdo: ⁊ silr ad scd̃am rñde. Si aūt admittať aliq̄s ꝑpõ-
nes ꝯuerti. sic adeq̃te significãdo: sic ad primū rñdeť silr.
ad scd̃az rñdeať. ⁊ ad p̄mã rñdeať sicut ad ipťinētes. ad
scd̃az v̄o sic ad ꝑtinēs: vt si ponať illas duas ꝑpõnes cõ
uerti sic adeq̃te significãdo: tu es hõ. ⁊ tu curris admitta
tur. Et si p̄ loco ponať illa. tu es hõ ꝯcedať scd̃a. Si antē
p̄ loco proponať illa. tu curris: negať. cõsilr negať alia si
postea ꝑponať. ¶ Aduerte vlterius q̄ q̄tiēscūq; ꝑpona Noᵐ 2ᵐ
tur aliq̄ illaꝝ ꝯñaꝝ i mã ꝯuertibiliū. deus est: ğ hõ est asi
nus. tu es hõ. ğ tu curris semꝑ negať q̄l3 istarū: q⁊ in rei
v̄itate q̄l3 illorū ē ipossibilis. s3 ad ipossē eodē mõ est rñ-
dendū infra tp̄s sicut ex̃: tñ dicať quãlib3 illaꝝ eē bonã.
sicut negať illa hõ est asinus sꝑ: ⁊ tñ cõcediť aliquãdo eē
veram. vnde illa est impossibilis. homo est asinus. sed ip
sam esse veram non est ipossē: silr quel3 illorū ꝯñaꝝ est
ipossibilis. sed quãlib3 illaꝝ eē bonã nõ est ipossē q̄re ⁊c.
¶ P̄ria regula. quãdocūq; poniť duas ꝑpõnes esse simi
les nõ faciendo mentionem de adequato significato rñ-

deaꝛ ad eas ꝯcedēdo.negādo ꝟ dubitādo īfra tēpus ficut extra. ¶ Scd̄a. quādocūq; ponit duas ꝓpōnes eē siles nō faciendo mētionē de adeq̄to significato ad ꝓpōnē primā esse veram.rñdeaꝛ intra sicut extra. ⁊ ad scd̄m ꝯñr. ¶ Tertia regula. qñcūq; ponit duas ꝓpōnes eē siles: sic adeq̄te significādo.q̄ꝝ vna alteri ꝯdictorie repugnat nō est casus admittēdus. voco aūt ꝯdictorie repugnare q̄ nō pñt esse nec sil' va nec sil' falsa. ¶ Quarta regula. si ponaꝛ duas ꝓpōnes esse siles sic adeq̄te significādo: ex quaꝝ vna sequiꝛ opp^m alterius ille sunt siles in vitate: vt tibi nō ꝯcluditur: ⁊ tu scis tibi ꝯcludi. ¶ 5ª regula. qñcūq; ponunꝛ due ꝓpōnes esse siles sic adeq̄te significando q̄ꝝ q̄lȝ est alteri ipertinēs pñt eē siles in vitate ⁊ in falsitate. ⁊ cōcedēdo ⁊ negādo. vt tu es hō: ⁊ tu curris. ¶ Aduerte ꝙ dubiū est circa quartā regulā. q: si ponaꝛ ꝙ ille sint siles adeq̄te significādo. hō est aial. ⁊ tu curris. admittaꝛ ꝑ q̄rtā regulā: q: vna sequiꝛ ad ꝯdictoriū alteri^o. sequiꝛ enim. nullus hō ē aial. g̃ tu curris. ⁊ dī ꝙ sūt siles ī vitate. Sȝ ꝯ ꝓpono tibi illā ꝑ loco tu curris: si tu negas habes negare aliā.s.hō aial. q: alr̄ nō eēnt siles. Si vero cōcedis illā. tu curris. tu cōcedis falsū. ⁊ ipertinens. ergo male rñdes. ¶ Di cōcedēdo illā. tu curris: ⁊ cū dicis ꝙ est falsa: ⁊ ipertinēs nego. imo est ptinēs. q: sequēs. seqꝛ enim iste sunt siles. ⁊ nō pñt esse siles in falsitate. q: vna est nec̃ia. ergo sunt siles in veritate. ergo vtraq; vera ē. lȝ enim sit va in rei veritate: sequitur tñ ꝙ est vera. ideo dȝ concedi. vel primo loco proponatur. vel secundo.

¶ Capitulū de silib^o ⁊ dissilibus ꝓpōnibus.

Sophisma — De silib^o ⁊ dissilib^o ꝓpōnib^o est dōȝ Sit g̃ rei vitas ꝙ si parisius ⁊ pono tibi istā: tu es parisi^o. ⁊ tu es rome sūt silia ⁊ intelligendo ꝑ ꝓpōnes eē siles ipas eē siles in vitate vel falsitate: q̄ admissa ꝓpono tibi istaȝ: tu es parisi^o: hec ē ꝯcedēda: q: va ⁊ iptinēs: vt pȝ intuenti. Dei de ꝓpono: tu es rome. Si negas ⁊ ꝯcessisti alterū siliuȝ. g̃ male rñdes. Si ꝯcedis ꝓpono tibi istaȝ copulatiuā. tu es parisi^o: ⁊ tu es rome. Si negas eaȝ ⁊ cōcessisti vtrāq; pte. g̃ male rñdes. tȝ ꝯña p regulā ꝑmi capli. si ꝯcedis eā cedat tps obligatōis. Et arguo ꝙ ꝯcessisti ipossibile vȝ. tu es parisius: ⁊ tu es rome facta obligatio

Rñsio — ne poli'g male rñdisti. ¶ Rñr admittēdo positum: ⁊ cū ꝓponiꝛ tu es parisius: ꝯcedo. ⁊ nego istā. tu es rome. Et dī. tu ꝯcessisti vnū siliū: ⁊ alterū negas. g̃ male rñdes. nego ꝯñaȝ sicut nō seqꝛ. tu cōcessisti vnū ꝯuertibiliū: ⁊ alteruȝ negas. g̃ male rñdes sȝ bñ sequiꝛ. tu cōcessisti vnū siliuȝ eē veꝝ ⁊ alteꝝ negas eē verū. g̃ male rñdes. ⁊ ꝓpꝑea si in principio ꝓponiꝛ. hec ē va tu es parisi^o. ꝯcedaꝛ. ⁊ ꝯñr ꝙ hec est va. tu es rome. ⁊ primitus negassem istā. tu es rōe. iō nego ꝯñr ꝙ illa tu es rome significet adeq̄te te eē rome. Nā seqꝛ. tu nō es rome. ⁊ illa tu es rome ē va. g̃ nō sigt adeq̄te te eē rome. ¶ Jō ꝑ euidētia hui^o mīe pono aliq̄s relas. Pria est

1ª regla — ista. ¶ Qñcūq; ponūꝛ due ꝓpōnes esse siles nō faciēdo mētionē d adeq̄to sigñato. rñdeaꝛ ad easdē. ꝯcedēdo negādo vel dubitādo infra tps obligatiōis sic ex. vt si poniꝛ istas eē siles de^e: ⁊ hō ē asin^o. tu sedes ⁊ tu curris. sp cōcedaꝛ pria: ⁊ negaꝛ scd̄a. ¶ Scd̄a regl̄a est ista. 2ª regla

Qñcūq; ponunꝛ due ꝓpōnes eē siles nō faciē do mētionē d adeq̄to sigñato ad ꝑmā ꝓpōnē eē verā vel flāȝ. rñdeaꝛ sic ex. ⁊ ad secūdā ꝯñr v.g. pono tibi illā. tu es hō. ⁊ ātirps ē sūt siles si ꝓpōiꝛ ꝑuio hec ē va. tu es hō ꝯcedaꝛ: ⁊ ꝯñr ꝙ ista ē va: antirps ē. si aūt prio ꝓponiꝛ. hec ē falsa antirps ē. ꝯcedaꝛ: ⁊ ꝯñr ꝙ ista est falsa. tu es hō. ¶ Tertia regl̄a est ista. Qñcūq; ponūꝛ 3ª regla due ꝓpōnes eē siles sic adeq̄te sigñando: quarū vna alteri ꝯdictorie repugnat nō admittendus est casus. vt si ponanꝛ tales eē siles deus est: ⁊ hō ē asin^o: sic adeq̄te sigñando. rex sedet ⁊ nullus rex sedet. pbaꝛ: q: si non. admittiꝛ g̃ casus: ⁊ q̄ro vtrū sit va vl' falsa de^e est: ⁊ si dicaꝛ ꝙ illa sit falsa. ⁊ ipa adeq̄te significet deuȝ eē: g̃ deū esse ē falsū. si dī ꝙ ipsa sit vera. g̃ hec est va hō est asinus: ⁊ ipa adeq̄te sigñat hoīeȝ eē asinū. g̃ hoīem eē asinū ē veꝝ: ⁊ ꝯñs icōueniēs. Et ita arꝛ de ꝯdictorijs pbādo duo ꝯdictoria simul eē vera vel falsa. ¶ Quarta regl̄a ē ista. 4ª regla qñcūq; ponūꝛ due ꝓpōnes esse siles: sic adeq̄te significādo. q̄rū vna vl' q̄libȝ seqꝛ ad ꝯdictoriū alteri^o. ille sunt siles in vitate ⁊ vbiq; ⁊ qūcūq; ꝓponūꝛ sunt cōcedēde vt posito ꝙ ponātur tales esse siles adeq̄te significādo tibi concludiꝛ: ⁊ tu nescis tibi concludi. tu nō curris. ⁊ tu moueris. pbaꝛ. naȝ admisso isto casu quero. vtrū iste sint siles ve vel siles false. Si vere habeo intentū. si false ergo oppositū regule ē verū. videlȝ. tu scis tibi cōcludi. Tunc sic. Tu scis tibi cōcludi. ergo tibi cōcludiꝛ. illa ꝯña est bona. ⁊ añs est verū. ergo ⁊ ꝯñs est verū. ergo non est falsum cuius oppositū concessisti. Et ita de alijs duobus dicatur. ¶ Quinta regula 5ª regla: est ista. qñcūq; ponūꝛ due ꝓpōnes esse siles. sic adequate significando ex quarū vna sequiꝛ oppositum alterius: ille sunt siles in falsitate. ⁊ quecūq; sit proposita semp est neganda: vt posito ꝙ iste essent similes: sic adequate significando. tibi non concludiꝛ: ⁊ tu scis tibi cōcludi: ⁊ tu es albus. tu non es coloratus. quo admisso propono ille sunt false: si concedis habeo intentuȝ. Si dicitur ꝙ sint vere: arguo sic tu es albus. g̃ tu es colorat^o. illa ꝯña est bona. añs est veꝝ per te. g̃ ⁊ ꝯñs: ⁊ ita duo ꝯdictoria sunt simul va: quod nō admittit imaginatio.

6ª regl'a ¶ Serta regl'a est ista. Quãcũqȝ ponũt due p/pões eē siles sic adeqte significãdo: q̃r q̃lȝ ē alteri ipertinẽs: tũc pñt eē siles ĩ v̄itate ⁊ ĩ falsitate concedẽde ⁊ negãde. v.g. pono q̃ ille sint siles sic adeqte significãdo: tu es hõ: ⁊ tu curris. Si p̄io ꝓponit tu es ꝯcedat illa. ⁊ dicat q̃ ē v̄a: ⁊ p̄ñr ꝯcedat illa tu curris: ⁊ dicat ip/saȝ eē verã. si aũt ꝓponit p̄io loco tu curris. negat illa. ⁊ ꝯcedat ip̄aȝ eē falsaȝ: ⁊ p̄ñr codeȝ modo respondet ad illam: tu es: quare ⁊c.

ꝓª regl'a Propões dñr eē dissiles q̃ñ vna est v̄a: ⁊ reliq̃ falsa. Pro cui⁹ materie declãtiõe sit hec p̄ia reg'a. Quãcũqȝ põit duas ꝓpões eē dissiles nõ faciẽdo mẽtionẽ de adeq̃to significato ad q̃ualibȝ ꝓpositã ꝯcedẽdo vl' negãdo. r̃ndeat ĩfra tp̄s. sicut ex̄. v.g. pono q̃ iste sint dissiles: tu es hõ. ⁊ tu es alb⁹. illo posito ꝯcedat q̃lȝ illarȝ.

2ª regl'a ¶ Scd̄a regl'a. Quãcũqȝ põit duas ꝓpões eē dissiles nõ faciẽdo mẽtionẽ de adeq̃to significato ad p̄io ꝓpositã eē verã vel falsam. r̃ndeat ĩfra tp̄s sicut extra. ⁊ ad aliaȝ dissimilr̄ v.g. pono q̃ iste sunt dissiles: tu es hõ: ⁊ tu es aĩal: quo admisso ꝓpono. hec est v̄a: tu es hõ ꝯcedat: ⁊ p̄ñr q̃ ista est falsa: tu es aĩal.

3ª regl'a ¶ Tertia regula. Quãcũqȝ ponit duas ꝓpões eē dissimiles sic adeq̃te significãdo. q̃r q̃lȝ cũ altera ꝯuertit nõ admittẽdus est casus: vt hõ est. deus est vel hõ currit ⁊ risibile currit. Nã si ꝯcedit illã eē verã. hõ ē. oȝ ꝯcedere istã eē falsã deus ē. ⁊ sic ab vno ꝯuertibili ad reliquũ nõ valȝ argũ.

4ª regl'a ¶ Quarta regl'a. q̃ñcũqȝ ponũt due ꝓpões eē dissiles. sic adeq̃te significãdo. q̃ruȝ vna ē nec̄ia: ⁊ altera ĩpoĩs vl' ꝯtigẽs. tũc nec̄ia sp̄ ē ꝯcedẽda ⁊ altera negãda vt de⁹ ē ⁊ hõ ē asinus. de⁹ ē ⁊ tu es.

5ª regl'a ¶ Quinta regula. si ponũt due ꝓpões ꝯtigẽtes eē dissiles: sic adeq̃te significãdo: q̃r vna añcedit ad r̃liquã: ⁊ nõ eȝ: añs vbicũqȝ ꝓponit sp̄ ē negandũ: ⁊ p̄ñs ꝯcedẽdũ: vt tu curris ⁊ tu moueris. s. n. ꝯcederet añs: oporteret ꝯcedere p̄ñs: ⁊ p̄ñr dicere quãlibȝ illarȝ eē verã qđ est ꝯ casũ.

6ª regl'a ¶ Serta regl'a. si ponunt due ꝓpões eē dissiles sic adeq̃te significãdo: q̃r q̃lȝ ē alteri ĩptinẽs ad p̄io ꝓpositã. r̃ndeat ĩtus sic ex̄: ⁊ ad aliã dissilr̄: vt posito q̃ isti sint dissiles. sic adequate signãdo: tu curris: ⁊ tu es paris⁹. q̃cũqȝ illarȝ ꝓpõat p̄io dȝ negari ⁊ alia ꝯcedi. ⁊ ita dicat si ambe extra tp̄s eẽnt v̄e: vt hõ currit ⁊ tu vides: quare ⁊c.

¶ Istud capl'm dat regulas ꝓpõnũ dissimilium vt patet.

¶ Capl'm de depositionibus ꝓpositionum.

1ª regl'a Egulas alias opposite sp̄ei que deposito nũcupat seq̃t assignare: q̃r p̄ma est ista. Omne depositũ ⁊ admissũ ĩfra obligatiõis ꝓpositũ semper ē negãdũ: vt si dponat ista aliqs hõ ē rome. q̃ admissa ⁊ ꝓposita sp̄ ē neganda. ¶ Ex ista regl'a seq̃t q̃ nũq̃ȝ est admittẽdũ nec̄iuȝ p se in depõne: sȝ bñ q̃lȝ ĩpoĩe vel ꝯtigẽs. Ñn negare ĩpoĩe vl' ꝯtigẽs nõ ē icõueniẽs: sȝ icõueniẽs foret negare nec̄iuȝ p se.

2ª regl'a ¶ Scd̄a regula est ista. oē p se añs ad depositũ aut cũ ꝯcesso vl' cũ ꝯcessis opposito bñ negati vel oppositis bñ negatorȝ: sp̄ est negãdũ v̄bi grā. deposita ⁊ admissa ista hõ currit: si ꝓponeret illa. hõ currit. negãda foret: q̃r añcedit ad depositũ. Nã bñ seq̃t. iste hõ currit. g̃ hõ currit. Itẽ si deponat ⁊ admittat ista. aliqs hõ nõ currit ⁊ ꝓponit: tu nõ curris: ꝯcedat: q̃r v̄a ⁊ ĩptinẽs: sȝ ꝓposita in scd̄o loco tu es hõ negãda est: q̃r cuȝ vno ꝯcesso añcedit ad depositũ. Nã seq̃t tu nõ curris ⁊ tu es aliqs hõ. g̃ aliqs hõ non currit.

3ª regl'a ¶ Tertia regula ē ista. Oē repugnãs deposito: ⁊ oē seq̃ẽs ex illo repugnãte p se aut cũ ꝯcesso vel cũ ꝯcessis opposito bene negati vel oppositis bñ negatorȝ est ꝯcedẽdũ. v.g. Depono tibi istã. aliqđ aĩal nõ currit. qua deposita ⁊ admissa ꝓpono ei ꝯdictoriũ. s. oē aĩal currit. h̄ ē ꝯcedẽdũ: ⁊ hoc sil'r. oē aĩal mouet: q̃r seq̃t ex ꝯdictorio depositi. Deinde si ꝓponit tu es aĩal ꝯcedat: q̃r verȝ ⁊ ĩptinẽs ⁊ vlteri⁹ illa tu curris. q̃r seq̃t ex ꝯdictorio depositi cũ con cesso. seq̃t. n. oē aĩal currit: tu es aĩal: ergo tu curris.

4ª regl'a ¶ Quarta regl'a ē ista. Oē. repugnãs ꝯdictorio depositi p se aut cũ ꝯcesso vel ꝯcessis opposito bene negati vel oppositis bñ negatorȝ ē negandũ vt in casu p̄iori si ꝓponeret ista aliqđ aĩal nõ mouet aut ista: tu non curris negatur p̄ima. q̃r repugnat ꝯdictorio depositi p se. Scd̄a vero repugnat eidẽ cum vno ꝯcesso.

5ª regl'a ¶ Ultima regl'a ē ista. Ad oē seq̃ns ad depositũ: ⁊ ad oē ĩptinẽs r̃ndẽdũ est p̄m suã q̃litatẽ: v.g. depono tibi istã. tu es albus. q̃ admissa ꝓpono. tu es coloratus. ꝯcedat: q̃r vera ⁊ seq̃ẽs ad depositũ. vñ nõ est icõueniẽs negare añs: ⁊ cõcedere p̄ñs. Iteȝ si ꝓponit ista. tu es calidus cõcedẽda est: q̃r v̄a ⁊ ĩptinens tã deposito q̃ȝ ꝯdictorio dpositi. Unde p̄prie impertinẽs in hac specie obligationis dr̄ illud qđ nõ seq̃t nec antecedit ad depositum nec eidẽ repugnat nec est sequens ad oppositũ depositi nec eideȝ repugnat per se vel cũ alio vel

cū aliqb⁹: vt dcm̄ ē. Jō si deponit̄ ⁊ admittitur illa. sor. currit. ⁊ proponatur. plato currit. rn̄deatur intus sicut extra: qꝛ est ꝑpō īpertinēs cum non se habeat aliquo dictorum modoꝝ.

¶ Jstud capitulum dat regulas depositionis: vt patet.

1ª sophisma. Sophismata aliq̄ sūt ponēda vt depositiōis reglē magis pateāt ꝟitati. ḋpono ego tibi pꝛīo istaꝫ. Tu es hō vel tu es rome. q̄ deposita ⁊ admissa ꝑpono. tu es hō. si negas. tu negas veꝝ ⁊ īptinēs: ğ male. si ꝯcedis: ⁊ illō ē añs ad ḋpo-

Rñsio. sitū. ğ añs ad depositū ē ꝯcedēdū. ¶ Rn̄det admittēdo ḋpositū. ⁊ cū ꝑponit̄. tu es hō: nego: qꝛ añcedit ad ḋpositū tāq̄ꝫ a pte disiūctiue

2ª sophisma. ad totā disiūctiuā. ¶ Scd̄o depono tibi istaꝫ aliq̄ ꝑpōnes nō sūt vere: qua admissa ꝑpono: iste sūt ꝑpōnes: tu curris: tu nō curris: cōcedēdū ē: qꝛ veꝝ ⁊ īptinēs. Deinde ꝑpono. duo ꝯ̄dictoria sūt sil̄ ꝟa. si negat̄: ꝯ̄. oēs ꝑpōnes sūt ꝟe: sꝫ iste sūt ꝑpōnes. ğ iste sī ꝟe: ⁊ iste mutuo ꝯ̄dicunt: ğ duo ꝯ̄dictoria sunt sil̄ ꝟa.

Rñsio. ¶ Rn̄det negādo φ ista sint ꝯ̄dictoria: qꝛ añcedit ad ḋpositū. Nā seq̄t illa sūt ꝯ̄dictoria. ğ aliq̄ ꝑpōnes nō sūt ꝟe. ¶ Tertio ḋpono tibi

3ª sophisma. istā: ātixp̄s nō ē alb⁹: vl̄ antixp̄s ē colorat⁹. Si nō admittis ꝯ̄: illa ē vna disiūctiua ꝯtigēs: qꝛ q̄lꝫ ps ē ꝯtigēs. ⁊ nulla alteri repugnat: ğ ē admittēda. pꝫ ꝯ̄ña p pꝛimā regulā. q̄ admissa ꝑpono tibi ātixp̄s ē colorat⁹. si ꝯcedis. tu ꝯcedis añs ad depositū: ğ male rn̄des. pꝫ. Nam seq̄t ātixp̄s ē colorat⁹: ğ ātixp̄s nō ē alb⁹: vl̄ ātixp̄s ē colorat⁹. pꝫ ꝯ̄ña a pte disiūctiue ad totā disiūctiuā. Si ꝟo negas tu negas seq̄ns ex ꝯ̄dictorio depositi: ğ male. añs ꝑbat̄. Nā seq̄t ātixp̄s est alb⁹: ⁊ antixp̄s nō ē colorat⁹: ğ antixp̄s ē albus. pꝫ ꝯ̄ña a tota copulatiua ad alterā ei⁹ ptē. ⁊ vltra ātixp̄s ē alb⁹: ğ ātixp̄s ē coloratus. pꝫ ꝯ̄ña ab iferiori ad suū sup̄i⁹ sine īpedimēto: ğ a pꝛio ad vltimū ātixp̄s ē alb⁹: ⁊ ātixp̄s nō ē co-

Rñsio. lorat⁹: ğ ātixp̄s ē colorat⁹. ¶ Rn̄r nō admittēdo positū: qꝛ ē vna disiūctiua nec̄ia: eo φ suūꝫ ꝯ̄dictoriū ē ipoīe. vꝫ. ātixp̄s ē alb⁹: ⁊ ātixp̄s n̄ est colorat⁹. Et tūc ad argm̄ q̄lꝫ ei⁹ ps ē ꝯtigēs ⁊ nl̄la alteri repugnat. ğ illa disiūctiua ē ꝯtigēs nego ꝯ̄ñaꝫ: sꝫ oꝫ addet̄ i añte φ nec ꝯ̄dictoria illaꝝ ptiū iuicē repugnāt: ⁊ h̄ ē flm: qꝛ iste repugnāt iuicē ātixp̄s ē alb⁹ ⁊ ātixp̄s nō ē colo-

4ª sophisma ratus q̄ sūt ꝯ̄dictoria ptiū disiūctiue. ¶ Quarto ḋpono tibi istā tu es: ⁊ oē tibi ḋpositūꝫ ē a te negādū. quo admisso ⁊ negato ꝑpono. oē tibi ḋpositū ē a te negādū. Si cōcedit̄ ꝑpono tibi illā tu es. ⁊ pꝫ φ ē negāda ex quo copulatiua ē negāda ⁊ altera ps est ꝯcedēda. Deide ꝑpono. nullū tibi ḋpositū ē a te negādū: si ꝯcedis tu ꝯcedis oppositū reglē ⁊ vnius ꝯcessi. ğ male. añs ꝑbat̄. Nā seq̄t tu nō es. ğ nl̄lm tibi ḋpositūꝫ est a te negādū. pꝫ ꝯ̄ña: qꝛ ꝯ̄dictoriū ꝯ̄ñtis repugnat añti ex q̄ asserit te ēē. ¶ Rn̄r negādo φ tibi depositū sit a te negādū: qꝛ añcedit ad ḋpositū. seq̄t. n. oē tibi ḋpositūꝫ ē a te negādū: ğ tu es ⁊ oē tibi depositū ē a te negandū: pꝫ ꝯ̄ña a pte copulatiue ad totaꝫ copulatiuaꝫ: cui⁹ añcedit ad alterā ptē: ⁊ si dr̄ tu negas reglāꝫ. dicat̄ φ illa nō ē regula sꝫ ista. oē ḋpositū admissūꝫ est negādū. Uel aliter dr̄ φ q̄lꝫ regula ē ꝯtigēs: qꝛ ad placitū facte sunt ille reglē ğ q̄lꝫ talis ē deponēda: ⁊ admittēda in depōne vel negāda: q̄ negata dr̄ φ illa nō est regl̄a nō tāq̄ꝫ veꝝ sꝫ tāq̄ꝫ repugnas. seq̄t. n. non oē depositūꝫ est a te negāduꝫ. ergo illa nō ē regula. Omne depositum est negandum. quare ⁊c.

Jstud ca^m dat istātias ꝯ̄ regulas. ¶ Aduerte tn̄ ad 3^am instātiā. qꝛ pulchꝛa est. vn̄ nūq̄ꝫ est admittēda ꝑpō nec̄ia i ḋpōne: ⁊ iō si deponat̄ ista ātixp̄s nō est albus: vel antixp̄s ē colorat⁹ nō admittat̄: qꝛ est nec̄ia cū ꝯ̄dictoriū sit ipoīe: si ātixp̄s ē alb⁹: ⁊ antixp̄s nō est coloratus. si. n. admitteret̄ ꝑponat̄ ista antixp̄s est colorat⁹. si tn̄ cōcedis: tu ꝯcedis añs ad depositum: si tu negas. tu negas sequens ex ꝯ̄dictorio depositi ergo male rn̄des. ⁊ sic pꝫ φ non oꝫ admitti. Et sic est finis huius tractat⁹ ⁊c.

¶ Tractatus insolubilium incipit.

Insolubile est ꝑpō se esse falsā assertiue significās. vt hoc est flm̄ seipsa demōstrata. In īsolubilib⁹ tn̄ ē dr̄ia quo ad significare seipsū eē flm̄: qm̄ aliq̄ō īsolubile significat imediate seipsuꝫ esse flm̄. vt h̄ est falsū seipsa demōstrata. Aliq̄ō aūt mediate: qꝛ exigit̄ mediū ad iferēdū se eē flm̄. vt ois ꝑpō est falsa: qꝛ nō seq̄t imediate. ğ ista ꝑpō est falsa demr̄ando illā vl̄ꝫ. sꝫ bn̄ seq̄t cū tali medio: ⁊ illa ē ꝑpō. ¶ Silr̄ hoc nō ē veꝝ. ğ hoc est falsum demōstrādo añs. qꝛ ex negatiua nō sequit̄ affirmatiua: tn̄ bn̄ seq̄t cū tali medio. ⁊ hec est ꝑpō. ¶ Pro declaratōe p̄dicte diffōnis pono duas diuisiones: q̄ꝝ pꝛīa ē ista. ¶ Insolubiliuꝫ aliq̄ō orit̄ ex actu nr̄o. Aliq̄ō ꝟo ex ꝑpꝛietate. vocis. Insolubilia ortū h̄ñtia ex actu nr̄o sunt ista. sortes dicit falsuꝫ: ego nō dico veꝝ. Iste hō itelligit falsū: tu non intelligis veꝝ. Insolubilia ꝟo ortū h̄ñtia ex ꝑpꝛietate vocis sunt ista. Omnis propositio est falsa. Nulla ꝑpositio est vera. hoc est falsū hoc non est veꝝ. Scd̄a diuisio est illa. Insolubiliuꝫ aliq̄ō est insolubile simplr̄. aliq̄ō ꝟo ꝫm q̄d. In

solubile simplr est illud cui ānectit casus quo
admisso seqt ꝯdictio. verbi grā. pono ꝙ ista
ꝑpō. nulla ꝑpō ē vera. q̄ sit a significet pcise sic
termini ptēdūt. vz. ꝙ nlla ꝑpō sit vera: ⁊ sit ois
ꝑpō. Isto posito q̄ro: vtꝝ a. sit veꝝ vl' falsū. Si
veꝝ g̃ significat pcise sicut ē: sz a. significat pci/
se ꝙ nulla ꝑpō est vera. ergo nulla ꝑpō est vera.
ergo a. nō est veꝝ: ⁊ pri⁹ dixi ꝙ erat veꝝ ergo ꝯ
dictio. Si dr̃ ꝙ a. est falsū. ergo a significat alit
q̄z est. sed a. significat pcise ꝙ nulla ꝑpō ē vera.
g̃ nō est ita ꝙ nulla ꝑpō est vera. ergo aliq̄ ꝑpō
est vera. ⁊ a. est ois ꝑpositio. g̃ a. est veꝝ. ⁊ prius
dixisti ꝙ erat falsū. ergo ꝯdictō. Insolubile sz
qd est illud cui annectit casus. q̄ admisso non
seqt ꝯdictio. vt ponēdo ꝙ ista ꝑpō nulla ꝑpō
est vera. sit a. ⁊ sit ois ꝑpō ⁊ significet sicut termi
ni ptēdūt nō ponēdo pcise. Isto posito dr̃ ꝙ a
est falsū. q2 sigt se eē falsū. Et si arguit sic. A. ē
flm. g̃ a. significat aliter q̄z ē. sed a. significat ꝙ
nulla ꝑpō ē vera. g̃ nō est: ita ꝙ nulla ꝑpō ē vera.
nego ꝯnaz. q2 d̄buit addi in ante dictio exclusi
ua vel exceptiua. vz. a. significat pcise ꝙ nulla
ꝑpō est vera. vl' a. nō significat nisi ꝙ nulla ꝑpō
est vera. hoc negat tāq̄z repugnās: q2 si ponere
1ª regl'a tur cū casu nō admitterē illū casū. ¶ His pre
missis diuisiōib⁹ pono aliq̄s regulas. q̄rū pri/
ma est ista. ¶ Oē isolubile singulare fcm̄ ꝑ no
mine demrātiuo oriēs ex actu nr̄o ad hoc ꝙ sit
isolubile simplr exigit tres ꝯditiones. Pria.
ꝙ vna talis sit ois talis. Scda. ꝙ dicat vel itel
ligat talē ꝑpōnē ⁊ nullā aliā. Tertia. ꝙ illa si/
gnificet pcise sic termini ptēdūt. v. g. sor. dicit
falsuz isolubile simplr isto mō ponēdo ꝙ vn⁹
sor. sit ois sor. q dicat istā ꝑpōnē: ⁊ nullā aliaz
sor. dicat falsūq̄ significet sic pcise ꝙ sō. dic̄ fal
suz. ꝓbat h̄. nā admisso casu sit isolubile a. ⁊ q̄
ro vtꝝ a. sit veꝝ vel falsū. Si dr̃ ꝙ veꝝ. g̃ sigt p/
cise ꝙ sicut ē: sz a. sign̄t pcise ꝙ sor. dicit fl̄m: g̃
ita ē ꝙ sor. dicit flm. sz sor. dicit a. g̃ a ē flm: qd
ē oppositū ꝯcessi: q2 sor. nō dicit nisi a. Si dr̃ ꝙ
a. sit flm. g̃ sign̄at alr q̄z ē: sz a. sigt pcise ꝙ sor.
dicit flm. g̃ nō ita ē ꝙ sor. dicit flz. ⁊ sor. dicit a
g̃ a. nō ē flz. g̃ ꝯdictio. Pria pticl'a pōit. q2 si
nō poneret staret ꝙ eēnt duo sor. quoꝝ vn⁹ di
ceret a. ⁊ alter ꝙ hō ē asin⁹: ⁊ tūc a. eēt veꝝ. Se
cūda pticula poit: q2 alr staret ꝙ idē sor. dice/
ret a. ⁊ istā hō ē asin⁹: ⁊ tūc a. eēt veꝝ. Sz tertia
pticl'a ponit: q2 si nō poneret staret ꝙ a. signi/
ficaret solūmō ꝙ hō ē asin⁹: ⁊ sic a. eēt flm: aut
ꝙ significaret solūmō ꝙ hō ē aial: ⁊ sic a. esset
2ª regl'a veꝝ: ⁊ nullo istoꝝ modoꝝ eēt isolubile. ¶ Se
cūda regl'a ē ista. Oē isolubile singulare fcm̄ ꝑ no
mie demrātiuo oriēs ex actu nr̄o ad h̄ ꝙ sit in
solubile sz qd exigit easdē ꝯditōes pter dictio
nē exclusiuā: vt posito ꝙ vn⁹ sor. sit ois sortes:
⁊ dicat istā ꝑpōnē q̄ sit a. sor. dic̄ flm ⁊ nullaz
aliā: ⁊ significet sic t'mini ptēdūt nō ponēdo p
cise. iste posito ꝯcedit a. ⁊ dr̃ ꝙ ē flz: q2 sigt co/
pulatiue sic ⁊ q̄lz isolubile. vz. ꝙ sor. dicit flz
⁊ ꝙ a. ē veꝝ nō g̃ dr̃ a: flz rōne pmi significati:
sz rōne scdi. ¶ Et si ar̃ sic. a. ē flz. g̃ sigt alr q̄z ē
ꝯcedo ꝯnaz ⁊ nego istā. a. sigt alr q̄z ē: sz a. sigt
ꝙ sor. dic̄ flm: g̃ nō ē ita ꝙ sor. dic̄ flz: q2 d̄buit
3ª regl'a addi i ante dictō exclusiua vl' exceptiā. ¶ Ter
tia regl'a ē ista. ꝙ ē isolubile nō singulare seu sin
gulare cū ꝑnoie d̄mrātiuo oriēs ex actu nr̄o:
ad h̄ ꝙ fiat isolubile simplr regrūt due ꝯditio
nes solūmō. v. g. ad h̄ ꝙ ista ꝑpō: ego dico fal
suz: fiat isolubile simplr nō opz ponere pmaz
pticulā. vz ꝙ vn⁹ ego sit ois ego. sz ꝙ ego dicā
illaz ⁊ nullā aliā sic significādo pcise. Et sic oz
fieri isolubile scdm qd regrūt ⁊ sufficiūt eedē
cōditiōes dempta dictiōe exclusiua. Exēpluz
de isolubili nō singulari vt falsū dcm̄ ē. hic nō
oz ponere scdaz pticulā. vz. ꝙ aliqs dicat illaz
⁊ nullā aliā: sz sufficit ponere ꝙ ista sit ois ꝑpō
q̄ significet pcise: sic termini ptēdūt: ⁊ tūc ē iso
lubile simplr. fiet aūt isolubile fcm qd remouē
4ª regl'a do dictionē exclusiuā. ¶ Quarta regl'a ē ista.
oē isolubile oriēs ex ꝑprietate vocis exigit du
as ꝯditiōes solūmō vl tm̄ vnā. Uolo dicere ꝙ
insolubile oriēs ex ꝑprietate vocis exigit duas
ꝯditiōes solūmō ⁊ aliqd tm̄ vnā. Exēplū pmi
aliq̄ ꝑpō est falsa: ad hoc ꝙ fiat isolubilis sim
plr oz ponere ꝙ illa sit ois ꝑpō ⁊ ꝙ sic signifi/
cet pcise ⁊ remota dictiōe exclusiua fiet isolubi
le fcm qd. Exemplū scdi. hoc est falsum scipso
d̄mrando ponēdo solūmō ꝙ sic significet pci
se sit isolubile simplr. Et fcm qd remouēdo di
ctionē exclusiuā. Eodē mō dr̃ de ista: h̄ nō est
5ª regl'a veꝝ scipso demrato. ¶ Quinta regl'a est ista:
oē isolubile qd nō ē insolubile sine casu diuis/
sa aliq̄ ꝯdiōe regsita est penit⁹ dubitabile. ver
bi grā. positis oib⁹ pticulis pter primaz huic:
sor. dicit falsum que sit a. dubitat a. ⁊ ēt an sit
veꝝ vel falsuz. Naz stat cū casu ꝙ sit verū dato
ꝙ vnus sor. diceret illā. s. a. ⁊ alius ꝙ deus est.
Stat ēt ꝙ sit falsum. dato ꝙ vnus sor. dicat a. ⁊
qlibet alius. sor. ꝙ deus est. Eodē mō si dimit
teret scda vel tertia pticula: q2 staret a. esse veꝝ
⁊ a. esse falsuz. vt exēplificatū est supra. Et no/
tāter dixi. oē isolubile. qd nō ē isolubile sine ca

su. qꝛ aliqd est isolubile cum casu ꝛ aliqd sine casu. Exēplū primi. Ois ꝑpō est falsa: nulla ꝑpō est vera. quarū quālibet dico esse falsaꝫ ꝛ insolubilē nullo casu posito. Exēplū scdi. sor. dicit falsuꝫ: tu itelligis falsū. nulla istaꝝ nūcupanda est insolubilis sine casu. Jdō in casu isolubiliuꝫ deficiente aliq̄ ꝑticula necīa: dubitat̄ vtrū eēt vera vel falsa: qꝛ cū casu staret ꝙ eēt vera ꝛ cū eodē casu staret ꝙ eēt falsa. vt pꝫ intuenti.

¶ Ex predictis regulis sequunt̄ due ꝯclones quarū pria est ista. Nūq̄ admittēdus ē casus: a quo trahit originē isolubile simplr: vt si poneret̄ ꝙ illa. ois ꝑpō ē falsa. eēt ois ꝑpō ꝑcise significās: nō ē admittēdus casus: qꝛ sequitur ꝯdictio. ꝓbat̄. Nā sit isolubile a. ꝛ q̄ro si a. sit verū si dicit̄ ꝙ sic. g̊ signat ꝑcise sicut est. sed a. signat ꝑcise ꝙ ois ꝑpō est falsa: g̊ ita est ꝙ ois ꝑpositio est falsa: sꝫ a. est ꝑpō. g̊ a. ē flz. Si aūt ꝯcedit̄ ꝙ ē flm: g̊ a. sigt alr q̄ꝫ est: sꝫ a. sigt ꝑcise ꝙ ꝑpō est fla. g̊ nō ē ita ꝙ ois ꝑpō ē fla: ꝛ aliq̄ ꝑpō ē: g̊ aliq̄ ꝑpō ē vera: sꝫ a. ē ois ꝑpō. g̊ a. est

2ª cõclo verū: qd ē ꝯdictio. ¶ Scda ꝯclo. ois casus ex quo originat̄ isolubile fm qd ē admittēdus. ꝛ ꝯcedit̄ isolubile ꝑpositū dr̄o ipꝫ eē flm: vt ponēdo ꝙ illa ꝑpō hēc flz seipso dmr̄ando significet sicut termini ꝑtēdūt q̄ sit a. tūc admittitur casus. ꝛ ꝯcedat̄ a. ꝛ dr̄ ꝙ a. ē flm. ꝛ fiat̄. a. ē flm. g̊ significat alr q̄ꝫ ē: sꝫ a. nō significat nisi ꝙ hoc est falsū. g̊ nō est ita ꝙ hoc est falsuꝫ. nego minorē. Et si dr̄. qd g̊ aliō significat. dr̄ ꝙ significat a. esse veꝝ: rōne cui⁹ a. est flm vñ dictū est ꝙ qdlꝫ isolubile fꝫ qd signat copulatiue. s. sicut termini ꝑtēdūt. ꝛ ꝙ ipm ē verū: q̄re ꝛc.

No^m 1^m Aduerte ꝙ h solū sūmatim volo colligere regl'as isolubiliū. Si aūt abūde hanc māꝫ vis videre recurre ad isolubilia Hentisberi. ¶ Pria diuisio. Insolubile est duplex: qdaꝫ ex actu nr̄o orit̄: qdam ex ꝓprietate vocis. Exēplū pmi sor. dicit flz sor. nō dicit verū: ego itelligo falsū. ego nō intelligo veꝝ. Exēpluꝫ scdi. ois ꝑpō est falsa. hoc est falsū seipso demr̄ato. ¶ 2° dico insolubile est duplex. qdā ē isolubile simplex. qdā est fꝫ qd. Insolubile simplex est illud cui ānectit̄ talis casus quo admisso sequit̄ ꝯdictio: vt ois ꝑpō est falsa. q̄ sit ois ꝑpō ꝛ significet ꝑcise sicut termini pretēdūt. ¶ Insolubile fm qd est illud cui annectit̄ casus talis q̄ admisso non seq̄t̄ ꝯdictio: vt si nō ponat̄ ꝑcise sigāre. ¶ p° regula oē isolubile singulare sine ꝓnoie demr̄atiuo oriēs ex actu nr̄o ad hoc ꝙ sit insolubile simplr exigit ꝯditiones tres. ¶ p° ois talis a. sit ois talis. ¶ 2° ꝙ dicat vl' intelligat talem ꝑpositionē ꝛ nullā aliā. ¶ 3° ꝙ illa significet ꝑcise sicut termini pretēdūt. ¶ 2ª regula. oē insolubile singulare sine pronoie demr̄atiuo oriens ex actu nr̄o ad hoc ꝙ sit isolubile fm qd exigit duas ꝯditiōes vt posito ꝙ vn⁹ sor. sit ois sor. ꝛ dicat illā ꝛ nullā aliā q̄ sit a sor. dicit falsuꝫ. ꝛ significet sicut termini ꝑtēdūt. ¶ 3ª regula oē insolubile nō singulare. seu singulare cum ꝓnoie demr̄atiuo oriēs ex actu nr̄o ad hoc ꝙ fiat isolubile simplr requiritur due ꝯditiones solūmō: vbi gr̄a. ad hoc ꝙ ista ꝑpō. ego dico falsū. fiat isolubile simplr nō opꝫ ponere pmaꝫ ꝑticulā ꝙ vnus ego sit ois ego: sꝫ ꝙ ego dicā illā ꝛ nullā aliā sic ꝑcise significando: ꝛ silr falsuꝫ dr̄ fiet āt fm qd remouēdo dictionez exceptiuā. ¶ 4ª regula: oē insolubile oriens ex ꝓprietate vocis exigit duas conditiones solūmō vel tm̄ vnā. volo dicere ꝙ aliqd reqrit vnā. vt hoc ē falsuꝫ aliqd duas: vt aliq̄ ꝑpō est falsa fm ꝙ fit remouēdo dictionē exceptiuā. ¶ 5ª regl'a. oē insolubile qd nō est sine casu insolubile dimissa aliqua ꝯditiōe reqsita est penitus dubitabile. ¶ Pria ꝯ. nūq̄ admittēdus est casus ex quo trahit originē insolubile simplr. ¶ 2ª ꝯ ois casus ex quo originat̄ insolubile fm qd est admittēdus ꝛ ꝯcedit̄ insolubile ꝑpo^m dicēdo ipsum eē falsum: qꝛ semp insolubile fm qd sigt copulatiue. s. sicut termini ꝑtēdūt ꝛ ꝙ ipm est verū. ¶ Sophisma ꝯ isolubile singulare sor. dicit. falsuꝫ. posito ꝙ vnus sor. sit ois sor. ꝛ dicat istaꝫ. ꝛ nullā aliā q̄ significet sic termi ꝑtēdūt. ¶ Sophisma ꝯ isolubile ꝑticulare. aliq̄ ꝑpō ꝑticularis est fla. posito ꝙ h sit ois ꝑpō ꝑticularis ꝛ significet sic termi ꝑtēdūt. ¶ Sophisma ꝯ isolubile vl'e. Ois ꝑpō vlis est falsa. posito hic ꝙ significet sic termi ꝑtēdūt ꝛ nō ponat̄ ꝑcise: qꝛ non admitteret̄ casus. ¶ Sophisma ꝯ insolubile exclusiuū. tm̄ sor. dicit veꝝ posito ꝙ tu ꝛ sor. sitis oēs loq̄ntes. ꝛ sor. dicat de⁹ ē. ꝛ tu. tm̄ sor. dicit veꝝ: ꝛ nullā aliā ꝛ significet sic t̄mi ꝑtēdūt. ¶ Sophisma ꝯ isolubile copulatiuuꝫ. ¶ p° regl'a. Oē isolubile copulatiuū cui⁹ vna ps ē necīa sic eidē in casu addāt̄ oēs ꝯditiōes cū nota exclusiōis sit isolubile simplr. ꝛ nō admittit̄ casus: vt de⁹ ē: ꝛ nulla copulatiua ē vera. ¶ 2ª regl'a. oē isolubile copulatiuū cui⁹ vna ps est ipossis vl' ꝯtingens addēdo oēs ꝯditiōes cū nota exclusiōis est isolubile fm qd. vt tu es hō. ꝛ nulla copulatiua ē vera. ¶ 3ª regl'a oē isolubile copulatū sit insolubile fꝫ qd eidē addēdo oēs ꝯdōnes ꝑter notam exclusionis.

¶ Circa isolubile disiūctiuū. ¶ Prima regl'a. oē isolubile disiūctiuū cui⁹ vna ps ē ipossis ꝑ se sit isolubile simplr nō eidē i casu addāt̄ oēs ꝯditiōes cū nota exclusiōis. vt nullus de⁹ est. vl' nulla disiūctiua ē vera. ¶ 2ª regl'a. oē isolubile disiūctiuū appenter cui⁹ vna ps ē ꝯtingēs fla sit isolubile fm qd eidē addēdo oēs ꝯditiōes cū nota exclusionis: vt tu nō es hō: vl' nulla disiūctiua est vera: ꝛ p° ps est vera q̄ ē ꝯtingēs falsa: iō tota disiūctiua dr̄ vera: ꝛ iō dr̄ apparēter isolubile. qꝛ nullū insolubile est veꝝ. ¶ 3ª regula. Oē isolubile disiūctiuū sit isolubile fm qd eidē addēdo in casu oēs ꝯditiōes ꝑter notā exclusiōis. ¶ Sophismata circa isolubilia nō apparētia. ¶ Primū sor. nō hēbit denariū. posito ꝙ omnes dicens verum habebit denarium. ꝛ solum tale. ꝛ sor. dicat istam ꝑpōnē ꝛ nullā aliā. sor. nō habebit denariū: significātē ꝑcise sic termini ꝑtēdūt. h ē isolubile simplr sin̄ nota exclusiōis sit isolubile fꝫ qd. ¶ 2^m No^m 2^m sor. nō ptrāsibit pōteꝫ. posito ꝙ oē dicēs verū ptransibit pōtē: ꝛ solū tale. ꝛ sor. q sit ois sor. dicat istā ꝑpōnē ꝛ nullā aliā: sor. nō ptrāsibit pontē. significātē ꝑcise sic termi ꝑtēdūt. hoc ē isolubile simplr: sine nota exclusiōis sit isolubile fꝫ qd. ¶ Aduerte duo circa totā mām isolubilium. Prio ꝙ admisso isolubili fm qd dicat̄ ipꝫ eē flm. vt gr̄a exēpli. sor. dicit falsū nō ponēdo precise cū aliis ꝯdōnib⁹. Et si arguat̄ ꝯ. falsū dr̄ a sorte. g̊ sortes dicit falsum. ꝯña ē bona: ꝛ añs ē veꝝ. ergo ꝯña qd ē insolubile fm qd. ꝛ ita de aliis isolubilib⁹ fꝫ qd pōt argui silr. ¶ Ad hoc pt duplr r̄nderi ꝛ ābe r̄nsiōes veniunt ad idē. Prio pt dici cōcedēdo ꝯñam: qꝛ ex casum cōcessissem a passiua ad actiuā. tñ dico ꝙ nō ē bona siue nō valꝫ: qꝛ añs significat cathegorice. ꝯña vo hypothetice ꝛc. Ul' alr ꝯcedēdo ꝯñaꝫ ꝛ ꝯcedo ipaꝫ eē bonā. ꝛ ꝙ sic añs ē veꝝ ita ꝛ ꝯña. sꝫ nego ꝙ ꝯña sit insolubile. Si aūt velles ꝙ ꝯña esꝫ isolubi/

No^m 3^m le diceret[?] q̄ ꝯña nō valz. ¶ Aduerte 3° q̄ insolubile hȝ duo significata: vnū adeq̄tū ⁊ aliud ꝑncipale. adeq̄tū si/gnificatū ē significatū cathegoricū siꝉe disiūctiue vel ꝯiūctiue: vt significatū illiꝰ. soꝛ. dicit falsū est istud. soꝛ. di/cere falsuȝ: vꝉ soꝛ. dicit falsuȝ. Principale aūt significatū est hypotheticū. vt soꝛ. dicere fl̄m: ⁊ illā ꝑpōnē eē veraȝ. ¶ Dico igiꝉ q̄ penes aliō attēdiꝉ politas insolubiliū: ⁊ penes aliō sua falsitas. politas nāq̄ attēdiꝉ penes poli/tatē sign̄ati adeq̄ti. ⁊ ipsa falsitas penes falsitatē sign̄ati ꝑncipalis. hec ergo est polis. ōis ꝑpō est falsa. q2 polꝉe ē oēm ꝑpōnē eē falsā: sed ipsa est falsa: q2 significatū suum principale est falsuȝ. s. oēm ꝑpōnē esse falsaȝ: ⁊ ipsaȝ esse verā tn̄ eē māȝ insolubiliū penes idē attēdiꝉ politas: ve/ritas ⁊ falsitas ꝑpōnes: q2 penes adeq̄tū significatū ⁊c.

¶ Preclarissimi doctoris magistri Menghi Fauentini su/pra totam logicam magistri Pauli veneti expositio feli/citer finita ad dei laudem ⁊ gloriose virginis Marie.

¶ Caplm̄ de obiectiōibus cōtra insolubilia.

Contra ꝑdicta obijciā ⁊ soluā vt in/solubiliū difficultates meliꝰ m̄eti i/notescāt. ¶ Pono g̊ ꝑrio q̄ vnus

ꝑmū so/phisma sortes sit ōis sortes: ⁊ dicat illam. ⁊ nullā aliā q̄ sit a. soꝛ. dic̄ falsū: q̄ significet sicut termini ꝑtēdūt: nō ponēdo ꝑcise: q2 casus nō admittereꝉ illo posito: q̄ro de a. vtꝝ sit veꝝ vꝉ falsū: ⁊ rn̄suȝ est q̄ ē falsū. q2 sign̄at significatū falsuȝ. vȝ. q̄ sortes dicit falsuȝ: ⁊ q̄ a. ē veꝝ: cu/ius significatiōis scd̄a ps ē fl̄a. sȝ ꝑbaꝉ. q̄ ipȝ a. est veꝝ. ⁊ ꝑbo sic. Oē dicēs a. dicit falsū. soꝛ/tes dicit a. g̊ soꝛ. dicit fl̄m. illa ꝯña ē bona: q2 ē sylls in tertio ꝑrie figure: ⁊ āns ē veꝝ. g̊ ⁊ ꝯn̄s

2^m sophi/sma. est veꝝ ꝯn̄s est a. g̊ a. est veꝝ. ¶ Scd̄o arguiꝉ sic. falsū dꝛ a sorte. g̊ soꝛ. dicit falsū. tȝ ꝯña a pas/siua ad suā actiuā. ⁊ āns ē veꝝ. g̊ ⁊ ꝯn̄s est veꝝ: ⁊ ꝯn̄s est a. ergo a. ē veꝝ. q̄ āns sit veꝝ ꝑbaꝉ. Nā hoc dꝛ a soꝛ. demōstrādo a. ⁊ hoc est falsū ergo falsū dꝛ a sorte. pȝ ꝯña a resoluētibꝰ ad re/solutū. ¶ Tertio argꝉ. ꝯdictoriū a. est falsuȝ:

3^m sophi/sma. ergo a. est veꝝ: tȝ ꝯña. ⁊ āns ꝑbaꝉ. Nā hoc est falsū. sortes nō dicit falsū. ⁊ hoc ē ꝯdictoriū a. ergo ꝯdictoriū a. est falsū. tȝ ꝯña cū minoꝛi: ⁊ maiorē ꝑbo. Nā sortes dicit falsū. ⁊ hec. soꝛ/tes nō dicit falsū. significat ꝑcise q̄ soꝛ. nō dicit falsū. g̊ ipsa est falsa: pȝ ꝯña a silī: Naȝ seqꝉ. tu curris. ⁊ hec. tu nō curris significat ꝑcise q̄ tu

Ad p^m nō curris. g̊ ipsa est falsa. ¶ Ad primū rn̄deꝉ. cū ꝑponiꝉ a. ꝯcedo. ⁊ dꝛ q̄ est falsū. Et tūc ad rōnē cōcedo ꝯñaȝ: ⁊ ꝯn̄s: ⁊ nego: q̄ ꝯn̄s sit a. sȝ est veꝝ silē a. Et si poniꝉ q̄ ꝯn̄s sit a. vel con/uertibile cū a. dico tūc q̄ ꝯña nō valȝ: nec ē syl/logismus in tertio ꝑrime figure: quia syllogis/mus in tertio ꝑrime figure ꝯclō debȝ solūmō cathegorice significare. sed illa ꝯclō significat

Ad 2^m hypothetice: q2 est ꝑpō insolubilis. ¶ Ad se/cundū cū dꝛ. falsuȝ dꝛ a soꝛ. ergo sortes dicit fal/suȝ. cōcedo ꝯñam: ⁊ ꝯn̄s: dicēdo q̄ veꝝ est. sȝ nō est a. nec secū ꝯuertibile. si tn̄ hoc ponaꝉ in casu: ꝯcedo iteꝝ ꝯñam: ⁊ dico q̄ valȝ. Et tunc ad rōnē a passiua ad suā actiuā valȝ argm̄. dꝛ q̄ veꝝ est: sed illa nō est sua actiua: q2 passiua si/gnificat solūmō cathegorice: ⁊ actiua hypo/thetice: ⁊ si q̄riꝉ q̄ ē sua actiua: dico q̄ illa. soꝛ. dicit falsū ꝑlata a te vel a me: q̄ nō est cōuerti/bilis cū a. sȝ solūmō silis a. ¶ Ad tertiuȝ dꝛ q̄ Ad 3^m ꝯdictoriū a. est veꝝ sȝ nō est istud. soꝛ. nō dicit falsum sed illud. non soꝛ. dicit falsuȝ quod est verum: q2 sign̄at disiunctiue q̄ soꝛ. non dicit falsum: vel q̄ a. nō est veꝝ cuius significati se/cūda ps est v̄a: ⁊ ꝯn̄r totū significatū disiūctū: q̄re ⁊ ꝑpō dicta est v̄a. cuiꝰ istud est significatū ⁊ si dꝛ q̄ in singularibꝰ nō refert ꝑponere nega/tionē vꝉ postponere dꝛ. q̄ i mā̄ isolubiliū mul/tū refert. Et in mā̄ q̄rūcūq̄ ꝑpōnē hypothe/tice significātiū. Eadē est r̄etinēda snīa in isolu/bilibꝰ singularibꝰ hn̄tibꝰ originē ex ꝑꝑetate vo/cis. vt h̄ est fl̄m: h̄ nō ē veꝝ. dicēdo q̄ primi ꝯ/dictoriū nō ē illud. h̄ nō ē fl̄m: sȝ illud. nō h̄ est fl̄m. Nā primū isolubile sign̄at q̄ h̄ ē fl̄m: ⁊ h̄ est veꝝ demōstrādo idē isolubile. iō ꝯdictoriū significat disiūctiue q̄ h̄ nō est falsū: vel h̄ non est veꝝ. Silꝛ ꝯdictoriū scd̄i isolubilis nō est il/lud h̄ est veꝝ: sȝ illō. nō hoc nō ē veꝝ: ita q̄ sp̄ preponaꝉ negatio: sicut ꝯdictoriū istius. tm̄ tu nō es hō. non est illud. tantū tu es homo: sed illud. nō tm̄ tu non es homo. q̄re ⁊c.

¶ Caplm̄ de insolubili ꝑticulari vꝉ idefinito.

Dicto de isolubili singulari: nūc de ꝑticulari vꝉ idefinito dicēdū restat. ¶ Pono g̊ q̄ hec sit ōis ꝑpositio ꝑ/ticularis aliq̄ ꝑpositio particularis est falsa q̄ sit a. ⁊ significet sicut termini ꝑtēdūt nō ponēdo ꝑcise: q2 nō admittereꝉ casus. isto posito est falsū. vt pȝ ex dictis. ¶ Sȝ ꝯ hoc ar/guiꝉ sic. Ōis ꝑpositio ꝑticularis ē falsa. ergo Arꝉ p̄ aliqua ꝑpositio ꝑticularis est falsa: illa ꝯña ē bona ab vl̄i ad suā subalternā antecedēs est ve/rū: ergo ⁊ ꝯn̄s: sed ꝯn̄s est a. ergo a. est veruȝ. q̄ antecedēs sit verum probatuꝉ. nā ꝑpositio particularis est falsa: ⁊ nulla ē ꝑpositio p. par/ticularis. quin illa sit falsa. ergo omnis propo/sitio particularis est falsa: tenet cōsequētia ab exponētibus ad expositū. ⁊ antecedēs est veꝝ. ergo ⁊ cōsequēs. ¶ Scd̄o arguitur sic. ꝑpo/sitio particularis est falsa. ergo aliqua ꝑposi/ Arꝉ 2° tio particularis est falsa. tenet ꝯsequētia ab in/definita ad suam particularē. ⁊ antecedens est

verum

verū.ergo ⁊ ꝯñs.⁊ ꝯñs est a. ergo a. est verū.
ꝙ antecedēs sit verū.pz.qꝛ suum ꝯ̄dictorium
est falsum.videlz.nulla ꝓpositio particularis
est falsa:qꝛ iam ꝯcessum est.ꝙ a. ꝓpositio pti/
argr 3° cularis est falsa.¶ Tertio arguit̄ sic. hoc est
falsum demonstrando a.⁊ hoc est aliqua pro/
positio particularis:ergo aliqua ꝓpositio pti
cularis est falsa:consequētia tenet a resoluen/
tibus ad resolutū:⁊ antecedens est verum. er
Ad pm go ⁊ consequēs:qđ est a.¶ Ad primā respō/
det̄ ꝯcedendo istam ꝯsequētiā:oīs propositio
particularis est falsa:ergo aliq̄ ꝓpositio parti
cularis est falsa:qꝛ ante casuz ꝯcessissem cā:tñ
dico ꝙ non valet:nec arguit̄ ab vniuersali ad
suaz subalternā vel suā particularē:qꝛ vniuer
salis solūmodo cathegorice sigñat ⁊ particu/
laris ista significat hypothetice.videlz ꝙ aliq̄
ꝓpositio particularis est:falsa:qꝛ a.est veruz.
Et si diceret̄ que est eius particularis. dicit̄ ꝙ
nō hz aliq̄z:ex quo positū est ꝙ illa sit oīs par
ticularis.verūtamē ista eadē foret eius ptícu/
Ad 2m laris dato ꝙ non eēt insolubilis.¶ Ad scđaz
rationē respondeo silr̄ concedēdo ꝯñam ⁊ ne
gādo ipsaz esse bonā:⁊ tunc ad argumētū.di/
co ꝙ ista non est particularis huius idefinite:
qꝛ particularis est insolubilis hypothetice si/
gnificās.idefinita vo non est hmōi: eiusdem
tamē foret particularis si neutra earū foret in
Ad 3m solubilis.¶ Ad tertiā rōnē ꝯcedit̄ ꝯña.⁊ ne/
gat̄ ipsam valere: nec arguit̄ a resoluētibꝰ ad
resolutū:qꝛ particularis vel indefinita īsolubi
lis non est resolubilis qꝛ sigñat hypothetice:
sed ꝓbāda isto modo suū pncipale sigñatū est
verū.g̃ ipsa est vera.⁊ pz.ꝙ añs est falsum.⁊ si
arguit̄ sic:ista ꝓpō particularis est falsa:ergo
aliq̄ ꝓpositio particularis est falsa : tenet ꝯse/
quētia ab inferiori ad suū supius affirmatiue:
⁊ sine aliquo signo ipediēte.¶ Dicit̄ ꝙ ꝯña
non valet ab inferiori ad suuz superiꝰ nisi pro/
positio iferioris ⁊ ꝓpō superioris vniformit̄
sigñent:videlz cathegorice q̄lr ñ ē i ꝓposito:
vñ si hec ꝓpō.hō est aīal significaret pncipalr
ꝙ hō est aīal:⁊ ꝙ hō est asinus.tūc non valeret
aliqua istarū ꝯsequētiaruz: hoc est aīal. ⁊ h̄ est
homo.g̃ homo est aīal.Iste homo est aīal.er/
go homo est aīal.⁊ h̄ ideo:qꝛ ꝯsequēs signifi/
caret copulatiue:⁊ añtis nulla pars sic signifi
caret:⁊ si allegaret̄ aliqua dictarū regularum
respondet̄:vt dcm̄ est.¶ Dicit̄ etiā vt in alio
capitulo ꝙ ꝯ̄dictoriuz istius.aliqua ꝓpō par
ticularis est falsa:non est illud.nulla ꝓpō pti/
cularis est falsa:sed illud nō.aliq̄ ꝓpō pticula
ris est falsa.⁊ si dr̄ ꝙ iste equiualēt ꝑ negatio
nē ꝓpositā.dicit̄ ꝙ illa regula hz veritatē in so
lis cathegoricis:cathegorice solūmō signan/
tibꝰ q̄liter non est in proposito.Idē est iudiciū
de istis aliq̄ ꝓpō particularis nō est vera.Ali/
qua ꝓpō particularis significat aliter q̄z est:ac
ēt ita de idefinitis vt ꝓpō indefinita est falsa.ꝓ
positio indefinita non est vera.quare ⁊c̄.

¶ Caplm̄ de insolubili vniuersali.

Tunc de insolubili vli est dicendū po
nendo ꝙ hec. omnis ꝓpō vniuersa
lis est falsa. sit oīs ꝓpō vniuersalis
que significet sicut termini ptēdūt:
que sit a.non ponēdo pcise: qꝛ casus non ad/
mitteret̄.isto posito dicit̄ ꝙ a. est falsuz : quia
falsificat seipsum. ¶ Contra hoc arguit̄ aliq̄ argr p
ꝓpō vniuersalis est falsa.⁊ nulla est propō vni
uersalis quin ista sit falsa.ergo omnis ꝓposi/
tio vniuersalis est falsa.tenet consequentia ab
exponētibus ad expositū;⁊ añs est verum.er
go ⁊ ꝯsequēs.¶ Scđo arguit̄. tantū falsum Argr 2°
est ꝓpositio vniuersalis. ergo oīs propositio
vniuersalis est falsa.tenet ꝯsequētia ab exclusi
ua ad suaz vlēm de terminis trāspositis:⁊ an/
tecedēs est veruz.ergo ⁊ ꝯñs:qđ est a. ꝙ ante
cedēs sit verum ꝓbat̄. Nam falsuz est propo
sitio vniuersalis ⁊ nullū non falsum est propo
sitio vniuersalis.ergo tātū falsum est ꝓpositio
vniuersalis.tenet ꝯñtia ab exponētibus ad ex
positū:⁊ añs est verū.ergo ⁊ ꝯseq̄ns.¶ Ter argr 3°
no arguit̄.hoc est falsum demonstrato a.⁊ h̄
est omnis propō vniuersalis.ergo omnis ꝓ/
positio vniuersalis est falsa.ista conseq̄ntia est
bona ⁊ añs est verū:ergo ⁊ ꝯñs:ꝙ ꝯña sit bo/
na pz a silī:hoc currit ⁊ h̄ est oīs hō:g̃ oīs ho/
mo currit.Confirmat̄ destruēdo pmū casuz
⁊ ponēdo ꝙ sint iste oēs ꝓpōnes vlēs.Oīs ꝓ
positio vlis est falsa.⁊ oīs hō est asinꝰ sic signi
ficādo isto posito ar̄ sic.Ista ꝓpō vlis est falsa
demonstrādo pmā:⁊ ista est falsa demr̄ando
scđam:⁊ iste sunt oēs ꝓpōnes vlēs: g̃ oīs ꝓ/
positio vlis est falsa tz ꝯña a singularibꝰ suffi/
ciēter enumeratis ad suā vlēm ⁊ añs est veꝝ:
g̃ ⁊ ꝯseq̄ns.¶ Ad hec rñdet̄ ⁊ pmo ad pmū Ad pm
ꝯcedēdo insolubile:⁊ nego ipm eē veꝝ: ⁊ tūc
ad rationē ꝯcedo ꝯñaz ⁊ nego ipsaz eē bonā:
⁊ tūc ad argumētū: ibi argr̄ ab exponētibꝰ ad
expositū.nego:qꝛ a non est propō exponibilis
nisi sigñaret cathegorice solū:vñ si ista oīs hō
est aīal significaret principalr ꝙ oīs homo est

aial: ꝛ ꝙ tu es asinus: tūc pꝫ ꝙ ista ꝯña nō va/
leret hō est aial: ꝛ nihil est hō qn istud sit aial:
ḡ ois hō est aial: qꝛ añs est verū ꝛ ꝯñs falsum.
Et tūc sic allāreṫ regula: opꝫ dicere ꝙ añs nō
est exponibile pp cām dictā: sed ꝓbareṫ vel i
probareṫ p suū sigñatū copulatū: sicut ꝛ ꝑpō
Ad 2ᵐ insolubilis q̄cūq;. ¶ Ad scđꝫ. concedo ꝯñaꝫ
ꝛ nego ipsam esse bonā: nec argr̄ ab exclusiua
ad suā vlēꝫ ex quo exclusiua cathegorice signi
ficat ꝛ vlis hypothetice. Et si dr̄ q̄ eiꝰ est singu
laris dr̄ ꝙ nullā hꝫ: vñ si hec: ois hō est aial si/
gnificaret hypothetice veꝝ ꝛ falsuꝫ: ꝛ hec. tm̄
aial est hō mō consueto: ꝛ dicerē tūc vlēm illā
non eē vlēꝫ huiꝰ exclusiue: nec econuerso: ita i
Ad 3ᵐ ꝓposito est dōm. ¶ Ad tertiū argm̄ dico silr
ꝙ non vꝫ ꝯña: ꝛ cū dr̄ a sili bñ valꝫ: dico ꝙ nō
est silitudo: qꝛ ꝯñs vniꝰ ꝯñe sigñat cathegori/
ce solū ꝛ aliud hypothetice: vñ sic: ois hō cur
rit sigñaret ꝙ ois hō currit: ꝛ ꝙ deꝰ nō est: ista
ꝯñtia: tūc nō valeret: h̄ currit ꝛ hoc est ois hō:
ḡ ois homo currit pp cām dictā: qꝛ ꝯñs sigña
ret hypothetice. ¶ Ad ꝯfirmationē admisso
casu vt ṗus dico ꝙ ꝯñtia non vꝫ: ꝛ ad argm̄ a
singularibꝰ sufficient enumeratis ad suā vlēꝫ:
dico ꝙ non argr̄ cū debito medio ꝙ dēret esse
tale: iste sunt oēs ꝑpōnes vlēs: ꝛ a. est veꝝ qđ
certe negaṫ: vñ nec ista ꝯña valeret iste hō cur
rit: ꝛ iste hō currit: ꝛ isti sunt oēs hoiēs: ḡ ois
hō currit: dato ꝙ añs sigñaret hypothetice vt
ṗus: sꝫ opꝫ addere alterā ptē significati: vꝫ et
nullus deꝰ est: quo addito ꝯña est bona: sꝫ añs
est falsuꝫ. Et si q̄raṫ de ꝯdictoria dr̄ ꝙ est hec:
non omnis ꝑpositio vlis est falsa sigñans di/
siūctiue mō opposito de a. Eodē mō est dōm
de istis vlibꝰ. Ois ꝑpositio vniuersalis signi/
ficat aliter q̄ꝫ est. Nulla propositio vlis ē ṽa.
Et nulla propositio vlis est concedenda.

¶ Capitulum de exclusiuis insolubilibus.

Sophis ma.

Exclusiua insolubilis consilēs conti/
net difficultates: vt pono ꝙ soꝛ. ꝛ tu
sitis oēs loquētes ꝛ dicat soꝛ. deꝰ est
ꝛ tu: tm̄ soꝛ. dicit verū: ꝛ sit a. ꝛ nul/
lā aliā ꝛ significet sicut termini ṗtendūt ṗcise.
Isto posito q̄ro vtrū a. si verū vel falsum: si ve
rū: ḡ sigñat ṗcise sic est: sed a. sigñat ṗcise ꝙ tm̄
soꝛ. dicit verū: ḡ est ꝙ tm̄ soꝛ. dicit verū: ḡ tu nō
dicis verū: ꝛ tu dicis a. ḡ non est verū. Si dr̄ ꝙ
a. est falsum: ḡ sigñat aliter q̄ꝫ est: sed a. sigt ṗ/
cise ꝙ tm̄ soꝛ. dicit verū: ḡ non ita est ꝙ tm̄ soꝛ.
dicit verū: sed tu ꝛ soꝛ. estis oēs loquētes: ḡ tu
dicis verū ꝛ non dicis nisi a. ḡ a. est verū: ꝛ ita

habeṫ ꝯdictio. ¶ Rn̄deṫ non admittēdo ca Rñ.
suꝫ: qꝛ ex eo originaṫ insolubile simplr: si tam
non poniṫ ṗcise admitto casum ꝛ dico a. eē fal
sum: ꝛ tūc ad argm̄. a. sigt aliṫ q̄ꝫ est concedo:
sed a. sigt ṗcise ꝙ tm̄ soꝛ. dicit verū: ḡ ꝛc. nego
minorē: qꝛ repugnat casui. Et si dr̄ quid ergo
aliud sigt. Dico ꝙ a. sigt ꝙ tm̄ soꝛ. dicit veꝝ: ꝛ
ꝙ a est verū: nec rōne ṗmi sigñati est a. falsuꝫ:
qꝛ verū est tm̄ soꝛ. dicere falsuꝫ: sed rōne scđi si
gnificati: qꝛ concediṫ a. esse falsum. ¶ Cōtra ꝯ rñsio/
rñsionē argr̄. Oē dicēs veruꝫ est soꝛ. ḡ tm̄ soꝛ. nem.
dicit verū: ista ꝯña est bona ab vli ad suā exclu Arḡ p
siuā de terminis trāspositis: ꝛ añs est verū: er
go ꝛ ꝯñs: ꝛ ꝯñs est a. ergo a. est verum: ꝙ añs
sit verū ꝓbaṫ. Nā dicēs verū est soꝛ. ꝛ nihil est
dicēs verū qn illud sit soꝛ. ḡ oē dicens verū est
soꝛ. pꝫ consequentia ab exponētibꝰ ad expositū.
¶ Scđo arḡ nihil ṗter soꝛ. dicit verū: ḡ tm̄ soꝛ. Ar 2ᵒ
dicit verū: ista cōseq̄ntia est bona ꝛ añs est ve/
rū: ḡ ꝛ cōseq̄ns: ꝙ añs sit veꝝ. pꝫ p exponētes.
¶ Tertio arḡ. soꝛ. dic veꝝ ꝛ nihil nō soꝛ. dic ve argr̄ 3ᵒ
rū: ḡ tm̄ soꝛ. dic veꝝ ista cōsequētia est bona ab
exponētibꝰ ad expositū: ꝛ añs est verū: ḡ ꝛ con
sequēs: sꝫ cōsequēs est a. ḡ a. ē veꝝ. ¶ Ad hec Rñᵒ
oia pt simul rñderi: ꝙ nunq̄ꝫ cōsequēs illarū
est a. nec cōuertibile cū a. sꝫ solū sile a. sed si po
naṫ cū toto casu ꝙ sit a. vel cōuertibile cum a.
nūc rñdeṫ cōcedēdo oēs cōsequētias fcās: ne
gādo tm̄ illas eē bonas. ¶ Ad ṗmū ḡ cū dr̄ ꝙ Ad pᵐ
ibi arḡ ab vli ad suā exclusiuam. nego: qꝛ vlis si
gnificat cathegorice ꝛ exclusiua hypothetice:
qꝛ est isolubilis. Et si q̄riṫ de sua exclusiua di/
caṫ ꝙ est vna silis illi ꝓlata a soꝛ. q̄ non est inso
lubilis: vꝫ tm̄ soꝛ. dic verū. ¶ Et ad aliam dr̄ Ad 2ᵐ
ꝙ eṫ nō vꝫ: nec illa est exclusiua dicte exceptiē:
sed illa quā noiaui mō. ¶ Et ad tertiam dr̄ ꝙ Ad 3ᵐ
non argr̄ ab exponētibꝰ ad expositū: qꝛ ista ex/
clusiua non est exponibilis ex quo hypotheti
ce sigt: vñ si ista: tātū hō est risibilis sigret ṗnci
palr ꝙ tm̄ hō est risibilis ꝛ ꝙ nllus deꝰ est: tūc
non valeret aliq̄ istaꝝ cōseq̄ntiaꝝ: oē risibile ē
hō: ḡ tm̄ hō est risibilis: nihil ṗter hoiēꝫ est ri/
sibile: ḡ tantū hō est risibilis. Itē hō est risibi/
lis ꝛ nihil non hō est risibile: ḡ tm̄ homo est ri
sibilis. Eodē mō est dōm ad istas exclusiuas:
tm̄ exclusiua est falsa: tātū exclusiua nō est ṽa:
dato ꝙ vna istarū sit ois exclusiua: qđ bene ad
mittiṫ: qꝛ non poniṫ ṗcise: ꝛ ita rñdeṫ: vt ṗus
ad argumēta ꝓbantia aliquā istarū esse verā.
¶ De exceptiuis vero idē est iudiciū: vt in ca
su priori: nihil ṗter soꝛ. dicit verū. Nulla ꝑpo

sitio

sitio pter exceptiuā est falsa: omnis exceptiua pter illā est vera demrando seipsam qre rc.

¶ Capitulum de insolubili copulatiuo.

1 regEquitur dicere de isolubili hypothetico. Et pmo de copulatiuo: pro cuius declaratione pono aliqs reglas. ¶ Prima est ista isolubile copulatiuū: cui⁹ vna pars est neciа p se si eidē in casu addunt oēs ɔdōnes cū nota exclusiōis fit isolubile simplr ꝛ nō admittēdus est casus. v. g. pono ꝙ illa copulatiua de⁹ est: ꝛ nulla copulatiua est ꝟa q̄ sit a. sit ois copulatiua signās pcise sicut termini ptēdūt: isto posito ꝛ admisso: q̄ro vtrū a. sit verū si dr̄ ꝙ sic: ꝙ scda ps ē vera: sed scda ps sigt pcise ꝙ nulla copulatiua ē ꝟa: ꝙ nulla copulatiua est ꝟa: ꝙ a. non est verū. Si dr̄ ꝙ a. est falsum: ꝙ altera ps: est falsa: sed non pma: ergo scda: tūc sic: scda ps est falsa: ꝙ signat alit ꝙ̄ est: sed ipsa signat pcise ꝙ nulla copulatiua est ꝟa: ergo non est ita ꝙ nulla copulatiua est ꝟa: ꝛ a. est ois copulatiua: ꝙ a. est

2 reg verū. ¶ Scda regla est ista. Insolubile copulatiuū cui⁹ vna pars est possis vel contigēs addēdo eidē oēs ɔditiones cū nō exclusionis fit isolubile ɓm qd: ꝛ admittēdus est casus. v. g. pono ꝙ ista copulatiua: tu es hō: ꝛ nlla copulatiua est ꝟa q̄ sit a. sit ois ꝓpositio copulatiua signās pcise sic termini ptendūt: isto posito ꝛ admisso: q̄ro vtrū a. sit verū: si dr̄ ꝙ sic: ꝙ secūda ps est ꝟa ꝛ ipsa sigāt pcise ꝙ nlla copulatiua ē ꝟa: ꝙ ita est ꝙ nulla copulatiua est ꝟa: ꝙ a. non est verū. Si dr̄ ꝙ a. est falsum: ꝙ altera ps est falsa. ꝛ nō pma: ꝙ scda: tūc ar̄ sic. scda ps est falsa: ergo sigt aliter ꝙ̄ est: sed ipsa sigt pcise ꝙ nulla copulatiua est vera: ergo non est ita ꝙ nulla copulatiua est ꝟa: ꝛ a. est ois copulatiua: ergo a. est verū. Et ita vr̄ seq ɔdictio ī isto casu: sic in pori: ꝛ p ɔ̄ns ꝙ scda regula non est ꝟa. ¶ Rnr admittēdo positū ꝛ dr̄ ꝙ a. est falsum: ꝛ tūc ɔ̄nr opȝ dicere ꝙ pma ps est falsa ꝛ scda ꝟa: ꝛ si arguit si tu es hō ꝙ pma ps sic pcise sigt: ergo ipa est ꝟa: negat pma ps añtis: ꝙ repugnat casui ꝛ vni concesso. Seqr. n. prima ps est falsa ꝛ ipsa sigt pcise te eē hoiem: ergo tu non es hō. Eodē mō rndet: si vna pars eē ipolis: vt homo est asin⁹: ꝛ ista copulatiua

3 reg est falsa. ¶ Tertia regula est ista. Omne insolubile copulatiuū sit insolubile ɓm qd addendo eidē oēs conditiones pter nō exclusiones ꝛ admittēdus est casus: pono ꝙ ista sit ois copulatiua de⁹ est ꝛ nulla copulatiua ē ꝟa: signiticās sicut termini ptendūt que sit a. Isto posito dicit ꝙ a. est falsum non qdē pro pzia pte: sed p scda ꝛ si ar̄ sic. scda pars est falsa: ergo significat aliter ꝙ̄ est: concedo: sȝ ipsa sigt pcise ꝙ nulla copulatiua est vera: ergo non est ita ꝙ illa copulatia est ꝟa: nego minorē ex eo ꝙ illa scda ps sigt copulatiue ꝙ nulla copulatia est vera: ꝛ ꝙ a. est verū ꝛ ppterea a. sigt tria significata copulatiue: vȝ ꝙ de⁹ est: ꝛ ꝙ nulla copulatiua est vera: ꝛ ꝙ a. est verū. Et non dr̄ a. falsum pp pmū signatū aut scdm: sed pp tertiū. Eodē modo dr̄ ad illud insolubile: tu es ꝛ ista copulatiua non est vera: ponēdo casuȝ porē. ¶ Ex prima regula sequit ꝙ si ponit hāc deus est vel quācūq aliā esse oēm ꝓpōnē ꝛ significare pcise deū esse vel q̄dcunq p se necessariū: ꝛ hoc est falsum demrando illā ꝓpōneȝ nō admittēdus est casus: q2 sequeret ɔdictio: Ex scda regula seqt ꝙ si ponit istaȝ de⁹ est vel quācūq aliā eē oēm ꝓpōnē ꝛ sigare pcise hominē eē asinū: vel te eē: ꝛ ꝙ h est falsum demōstrādo eādē ꝓpōnē admittēdus est casus ꝛ dr̄ illaȝ esse falsum de⁹ est. ¶ Ex tertia sequit ꝙ si ponit istā deus est vel q̄cūq aliā esse oēm ꝓpōnē ꝛ significare: sicut placet: ꝛ ꝙ hoc est falsum non ponendo pcise admittēdus est casus ꝛ dicitur istam esse falsaȝ: quare rc.

¶ Capitulum de insolubili disiunctiuo.

Estat dicere ɔ̄nr de isolubili disiūctiuo. Pro cui⁹ declaratione sit hec pma regula. ¶ Insolubile disiunctiuuȝ: cui⁹ vna ps est p se sit insolubile simplr si eidē casui addunt oēs ɔdōnes cū nota exclusionis. v. g. posito ꝙ illa disiunctiua q̄ sit. a. nullus de⁹ est: vel nulla disiūctiua est ꝟa sit ois disiunctiua signās pcise sicut termini ptēdūt. Isto posito ꝛ admisso q̄ro vtrum a. sit verū. Si dr̄ ꝙ sic: ergo altera ps ē ꝟa: ꝛ nō prima: ergo scda: tūc ar̄ sic. Scda ps ē ꝟa: ergo significat pcise ꝛ pncipalr: sic est: sed scda ps significat pcise ꝙ nulla disiunctiua est ꝟa: ergo ita ē ꝙ nulla disiunctiua ē ꝟa: ꝛ p ɔ̄ns a. non ē verū. Si dr̄ ꝙ a. ē falsum: ergo scda ps est falsa: sȝ ipsa sigt pcise ꝙ nulla disiūctiua est ꝟa: ergo non ē ita ꝙ nulla disiunctiua ē vera: ꝛ a. est ois disiunctiua: ergo a. est veruȝ. Propterea dicit ꝙ a. in casu isto ē insolubile simplr: ideo non admittēdus ē casus: q2 implicat ɔdictionē. ¶ Scda regula ē ista. Insolubile disiūctiuuȝ appent: cui⁹ vna pars est contingēs falsa sit insolubile ɓm qd eidē addendo in casu oēs 2 reg

ꝯdões cum nõ exclusióes. v.g. Pono tibi
istã: tu nõ es hõ: vel nll'a disiũctiua est vera: q̃ sit
a. ⁊ sic ois disiũctiua sign̄ans p̄cise: sic termini
p̄tẽdũt: isto posito ⁊ admisso q̃ro vtrũ a. sit ve
rũ si dr̄ ꝙ sic: ḡ vna ps est vera non p̄ma: ḡ scd̄a:
tũc ar̄ sic. Scd̄a ps est vera: ḡ sign̄at p̄cise sic est.
Sʒ ipsa sig̃t p̄cise ꝙ nulla disiũctiua est vera: er/
go ita est ꝙ nll'a disiũctiua est vera: ḡ a. nõ est ve
rũ: si dr̄ ꝙ a est falsũ: ḡ scd̄a ps est falsa: sʒ ipsa
sig̃t p̄cise ꝙ nulla disiũctiua est vera: ergo a. non
est veruʒ: si dr̄ ꝙ a. est falsum: ergo scd̄a ps est
falsa: sʒ ipsa sig̃t p̄cise ꝙ nll'a disiũctiua est vera:
nõ est ita ꝙ nulla disiũctiua est vera: ergo aliq̃
disiũctiua est vera: ⁊ a. est ois disiũctiua: ergo
a. est verũ: ⁊ ita vt appet seq̇r ꝯ̃dictio in isto ca/
su sic in p̄mo: ⁊ p ꝯn̄s reg'a nõ ẽ vera. ¶ Rñ
det ꝯcedẽdo regulã ⁊ admittẽdo casum ⁊ dr̄
ꝙ a. est verũ: ⁊ tũc qñ dr̄ nõ p̄ma ps ẽ vera: er/
go scd̄a: dico ꝙ p̄ma ps est vera: q: ipsaʒ eẽ ve
rã sequit̃ ex casu: ⁊ scd̄a est falsa: ⁊ ex h̄ non cõ/
cludit̃ iconueniẽs. Verũt̃n h̄mõi disiunctiua
non est isolubilis nisi appeat vt dicebat̃ in re/
gulis: q: oẽ isolubile est falsum: ⁊ a. ẽ verũ: er/
go a. non est isolubile. ¶ Tertia regula. Oẽ
3ª reg̃ª isolubile disiũctiuũ fit isolubile s̄m qd eidem
addo in casu oẽs ꝯdões p̄ter notã exclusiõis
v.g. posito ꝙ illa disiũctiua: hõ est asin⁹: vel il/
la disiũctiua est falsa q̃ sit. a. sit. ois disiũctiua
sign̄ans: sic termini p̄tẽdũt: ⁊ admittit̃ casus:
quo admisso dico ꝙ a. est falsuʒ ⁊ scd̄a ps sig̃t
alr̄ q̃ʒ ẽ: sʒ nego ꝙ ipa sign̄et p̄cise ꝙ illa disiũ/
ctia ẽ falsa: imo et sig̃t alr̄. s. ꝙ a. est verũ: eodẽ
mõ diceret̃ si poneret̃ ꝙ illa: tu nõ es hõ: vel
alia disiũctiua nõ est vera: eẽt ois disiũctiua ⁊ si/
Noᵐ gnificaret: sicut termini p̄tẽdũt. ¶ Notãduʒ
ꝙ nulla disiũctiua est isolubilis: cui⁹ altera ps
est vera: nec fuerit isolubilis positis illis ꝯdõ/
nib⁹ sepius noiatis: vt dc̃m est: vel ois disiũcti/
ua est falsa: tu es hõ: vel ista disiũctiua est falsa.
Vñ ponẽdo casum quẽcũq; noiatũ: admitte/
ret̃ ille: ⁊ ꝯcederet̃ q̃libet illaꝝ disiũctiuaꝝ pp
ꝯ̃ rñsio/ veritatẽ p̄me ptis. ¶ Contra istã rñsioneʒ ar̄
nem. sic. Oẽ a. est falsuʒ: sʒ oẽ a. est ista disiũctiua: er
argᵗ pᵒ go illa disiũctiua est falsa: tʒ ꝯn̄a: q: est syll's in
p̄mo tertie figure: ⁊ an̄s est verũ: ergo ⁊ ꝯn̄s:
sʒ ꝯn̄s est scd̄a ps disiũctiue: ergo ipa est vera:
⁊ p ꝯn̄s a est verũ. ¶ Scd̄o argr̄ sic oppositũʒ
argᵗ 2ᵒ a. ẽ f'sm: ergo a. ẽ verũ: an̄s p̄bat̃. Nã h̄ ẽ falsũ:
nll's hõ ẽ asin⁹: ⁊ illa disiũctiua non ẽ falsa: ⁊ h̄
est oppositũ a. ergo oppositũ a. est falsuʒ: ꝯn̄a
tʒ cũ miori: ⁊ maiorẽ p̄bo. Nã ipsa est vna co/
pulatiua: cui⁹ scd̄a ps est falsa: q: iã ꝯcessuʒ est
ꝙ a. est falsum. ¶ Ad p̄mũ dr̄ ꝯcedẽdo ꝯn̄aʒ: Ad pᵐ
⁊ negãdo ip̄aʒ eẽ bonã: ⁊ cũ dr̄ ꝙ est syll's in p̄
mo tertie figure: nego: q: ꝯcl'o hypothetice si
gnificat q̃lr̄ nõ ꝯtigit ꝯclõni alicui⁹ boni sylli.
¶ Ad scd̄ʒ dr̄ ꝙ oppositũ a. nõ est illud. sʒ h̄: Ad 2ᵐ
nihil qd̄ est hõ ẽ asin⁹: ⁊ non ista disiũctiua est
falsa: cui⁹ scd̄a ps sig̃t duob⁹ modis: sicut suuʒ
ꝯ̃dictoriũ. Hec argumẽta poterant applicari
cap'lo copulatiuaꝝ: sʒ totiẽs est inutile replica
re. ¶ Ex p̄ma regula seq̇r ꝙ si poneret̃ hãc:
hõ est asin⁹: vl̄ q̃ʒcũq; aliã ꝑpõnẽ significare
p̄cise ꝙ hõ ẽ asin⁹ vel ꝙ nulla ꝑpõ ẽ vera nõ eẽt
admittẽdus casus: q: seq̇ret̃ ꝯ̃dictio. Et scd̄a
reg'a seq̇r: ꝙ si poneret̃ hãc: hõ ẽ asin⁹: eẽ oẽʒ
ꝑpõnẽ: ⁊ sign̄are p̄cise te non eẽ: vel ꝙ nll'a ꝑ
põ est vera admitteret̃ casus si diceret istã esse
verã: hõ est asinus. ¶ Ex tertia reĩa seq̇r ꝙ si
põeret̃ istã hõ eẽ ẽ oẽʒ ꝑpõnẽ ⁊ sign̄are hoieʒ
eẽ asinũ vel ꝙ nll'a ꝑpõ est vera non ponendo
p̄cise deberet admitti casus: ⁊ ꝯsequẽter di/
ci ꝙ illa est falsa: homo est asinus: quare ⁊c̃.

¶ Cap'lm de insolubilibus non apparẽtib⁹.

Ltimo q̃dã declaro isolubilia q̃ iso/
lubilia non appeat: vt sor. nõ hẽbit p̄mũ so/ phisma
denariũ: plato non p̄trãsibit põtẽ:
⁊ pono ꝙ oẽ dicens verũ hẽbit dena
riũ ⁊ solũ tale: ⁊ ꝙ tu dicas istã ꝑpõnẽ ⁊ nullã
aliã q̃ sit a. ego non hẽbo denariũ sign̄antẽ p̄/
cise: sic termini p̄tẽdũt. Isto posito q̃ro vtruʒ
hẽbis denariũ vel non. Si dr̄ ꝙ tu hẽbis dena
riũ: ois q̇ hẽbit denariũ dic̃ verũ: ergo tu dicis
verũ: ⁊ non dicis nisi a. ergo a. ẽ verũ: ⁊ tũc sic. a.
ẽ verũ: ⁊ sig̃t p̄cise ꝙ tu ñ hẽbis denariũ: ergo
tu non hẽbis denariũ: qd̄ ẽ ꝯ̃dictoriũ p̄us cõ/
cessũʒ. Si aũt dr̄ ꝙ tu nõ hẽbis denariũ: ergo
tu non dicis verũ: ⁊ non dicis nisi a. ergo a. nõ
est verũ: tũc si a. non ẽ verũ ⁊ a. sig̃t p̄cise ꝙ tu ñ
hẽbis denariũ: ergo nõ erit: ita ꝙ tu nõ hẽbis
denariũ: ḡ tu hẽbis denariũ: ⁊ ita seq̇r ꝯ̃dictio.
¶ Silr̄ põt argui in p̄ncipio vtrũ a. sit verum Rñsio
vel falsuʒ queadmodũ i aliis insolubilib⁹ q̃re
bat̃. Propterea non admittit̃ casus: q: ex eo
originẽ trahit isolubile simplr̄. Si tñ in casu ñ
ponit̃ dictio exclusiua admitto casum: ⁊ dico
ꝙ tu nõ hẽbis denariũ: ⁊ ꝙ a. non ẽ verũ: sʒ tũc
ad argm̃. a. non ẽ verũ: sʒ a. sig̃t p̄cise ꝙ tu non
hẽbis denariũ: ergo non ẽ ita ꝙ tu non hẽbis
denariũ: nego miorẽ: qm̃ a sig̃t ꝙ tu nõ hẽbis
denariũ: ⁊ ꝙ a. ẽ verũ ⁊ nõ rõe p̄mi sign̄ati a. ẽ
f'sm: sʒ rõe scd̄i. Verũt̃n si fieret ꝯn̄a nõ ponẽ/
do

scdm so phisma do pcise in minori: negare ↄñam. ¶ Eodem
mō rūr ad casum pōtis qñ ponit q̄ oē dicens
verū ptrāsibit pontē: ⁊ soluz tale: ⁊ sortes g sit
ois sortes dicat illā ppōnē ⁊ nullā aliā: sor. nō
ptrāsibit pontē sigñantē pcise: sic termini ptē
R° dūt non admittit casus. Si aūt removeret di
ctio exclusiua admittat ⁊ dicat ↄñr q̄ sor. non
ↄ rñsio/ nem. ptrāsibit pontē ⁊ q̄ a. est falsuz. ¶ Cōtra istaz
rñsionē ar sic: nullū dicēs falsuz ptrāsibit pon
Ar p°. tē: sz sor. dicit falsuz: g̃ sor. non ptrāsibit pōtē:
ↄña bona: qr ē syll's in q̃rto pme figure: ⁊ añs
est verū: g̃ ⁊ ↄñs: ⁊ ↄñs est a. ergo a. est veruz.
argr 2° ¶ Scdo ar. Si ↄ̃dictoriū a. est falsum: g̃ a. est
verū: añs pbat: qm̄ h est falsuz: sortes ptrāsi/
bit pontē ⁊ h est ↄ̃dictoriuz ei°: g̃ ⁊c̃. Pria ps
añtis pbat: nā sor. dicit falsum: g̃ nō ptrāsibit
pontē: ⁊ illa ppō sor. ptrāsibit pontē sigñat p
Ad p™ cise q̄ sor. ptrāsibit pontē: g̃ est falsa. ¶ Ad p
mū rūr: ↄcedendo ↄñam ⁊ negādo ipsaz esse
bonā: nec est syll's in q̃rto pme figure: qr ↄña
sigt hypothetice copulatiue: ⁊ h supposito q̄
Ad 2™ ↄcl'o sit a. vel ↄuertibilis cū a. ¶ Ad scdm dr:
q̄ assignatū nō est ↄ̃dictoriū a. sz istud nō sor.
non ptrāsibit pontē sigñans disiūctiue mō op
posito ad a. sic sepissime est recitatū. ¶ Jā ar/
guo ↄ̃ totū fundamētū isolubiliū pbādo q̄
non qōlz insolubile sm qd sigñat copulatiue
mō dicto: qr tūc qōlz isolubile foret ipo'e sim
pliciter: ↄñs falsum: qr insolubile est ↄcedēduz
in casu vt patuit: ⁊ nulluz ipo'e simplr est ↄce
dēdū infra tps obl'onis: g̃ ⁊c̃. Et q̄ illud sequa
tur pbat. Nā qōlz tale insolubile sigt copula/
tiue impo'e simplr: ⁊ hoc pcise ⁊ pncipalr: g̃
qōlibet insolubile sm qd est ipo'e simplr: ↄse
quētia tz ⁊ añs pbat: qr sumēdo h insolubile
esse falsum: sigñat. n. q̄ hoc est falsum: ⁊ h est
verū: sed hoc est falsum: ⁊ h est verū est ipo'e
simplr: g̃ ⁊c̃. Hoc argm̄ est difficile valde: sed
tm̄ breuit solueret nunq̃ȝ ↄcedendo insolubi/
le: sicut alias non ↄcedebā ipm: ⁊ tūc dicebaz
q̄ qōlibet isolubile est ppō impo'is simplr: ⁊
ita nō pcederet argm̄. Verūtm̄: qr ↄcessi isolu/
bile ppositū: ⁊ negaui ipm eē veꝝ nō possem
dicere bn̄ rn̄dēdo ipz eē ipo'e simplr: sz soluz
po'e. Et tūc ad argm̄ suū sigñatū pncipale est
No™ po'e: g̃ isolubile ē ipo'e: nō vz argm̄. ¶ Pro
quo est nōndū q̄ isolubile hz duo sigta. Unū
adeq̃tū ⁊ aliud pncipale. Adeq̃tuz sigñatū est
sigñatū cathegorice si'e dicto isolubilis: vnde
sigñatū adeq̃tuz isti° sor. dicit falsum est istud:
sortē dicere falsum vel q̄ sor. dicit falsū. Prin/
cipale aūt sigñatū est sigñatū hypotheticuz vt
sor. dicere falsuz: ⁊ istā ppōnē esse verā. Dico
g̃ q̄ penes aliud attēdit po'itas insolubilis: ⁊
penes aliud sua falsitas: po'itas nāq̧ attēdit
penes po'itatē sigñati adeq̃ti. Et ipsi° falsitas
penes falsitatē sigti pncipalis. Nec g̃ est po'is:
ois ppō est falsa: qr po'e est oēm ppōnē esse
falsam: sed ipa est falsa: qr suū sigñatū pncipa/
le est falsum. s. oēm ppōnē esse falsam: ⁊ illam
esse verā. Tn̄ extra mā̃m insolubilium penes
idē attendit po'itas veritas vel falsitas ppō/
nis: qr penes sigñatū. Notāduz q̄ nō q̄cunq̧
hic locut° sum: seu in ceteris tractatibus ea di
xi sm intentionem ppriam: sed partim etiam
sm intentionem aliorum doctorum vt iuue/
nes incipientes facilius introducantur.

¶ De obiectionibus ↄ̃ pmum tractatum.

AT sūmulaꝝ notitia ad memoriā re/
ducat ponēde sūt q̄dā obiectiōes ↄ̃
q̃sdā reglas vel diffōnes qb° solutis
relucētia hēat. Prio nāq̧ ar ↄ̃ dif/
finitionē ppōnis q̄ dicebat. Propō ē oro idi argr p°
catia veꝝ vel fl'm sigñans ↄ̃ quā diffōnē sicar.
Hec oro. antixps eēt alb°: ē ppō: tn̄ nō ē oro
idicatiua: g̃ diffō ppōnis nō ē sufficiēs: ↄña tz
cū minori ⁊ maiorē pbo. Nā qōlz añs alicuius
ↄdōnalis est ppō: sz antixps eēt albus: est añs
alic° ↄdōnalis: g̃ ē ppō: pz ↄña: qr ē syll's i ter
tio pme figure. Et maior ēt pz: qr ↄdōnalis ē
illa in q̄ ↄiūgūt pl'es ppōnes cathegorice me
diāte nō ↄdōnis ⁊ minorē pbo: qm̄ añs huius
ↄdōnalis si antixps eēt alb° antixps eēt colo/
rat° ē illa oro. antixps eēt alb°. ¶ Rñr. ↄcedē R°
do diffōnē ppōnis: ⁊ nego q̄ ista oro: antixps
eēt alb°. sit ppō: ⁊ tūc ad argm̄ nego istā maio
rē: oē añs alicui° ↄdōnis ē ppō. Et qn̄ h pbat
p diffōnē ↄdōnalis dDo q̄ ↄdōnalis est illa i q̄
ↄiūgūt pl'es cathegorice ⁊c̃. Dr q̄ ista diffō ē
falsa de virtute smonis: sz itell'r sic. Cōdōna/
lis est illa in q̄ cōiūgunt pl'es cathegorice aut
pl'es orones se hn̄tes p modū cathegorice: sz
iā in pposito non ↄiungunt pl'es cathegorice
in ista ↄdōnali: sz pl'es orones se hn̄tes p mo/
dū cathegorice. Un̄ ista oro antixps eēt albus
non ē cathegorica: sz se hn̄s p modū cathego
rice: qr hz suas ptes p modū subi pdicati ⁊ co
pule. ¶ Scdo ar ↄ̃ regulaz ppōnis vlis: q̄ dr Ar 2°
q̄ ppō vl'is ē illa in q̄ subycit termin° cōis si/
gno vl'i determiat°. Naz ista ppō: non qlz hō
currit: nō est ppō vl'is: ⁊ tm̄ in ea subycit termi
nus cōis signo vl'i determinat°: g̃ regula falsa

p̄ñā tȝ: ⁊ p̄ma ps añtis pbaṫ: qm̄ ista: non ql3 hō cur. equalȝ isti i figura: aliqs hō nō currit: qꝫ negō ppōsita faċ eqpollere suo p̄dictorio: ſ3 aliqs hō non cur. non ē ppō vl̄is: ḡ nec illa: non ql3 hō currit. Scd̄a ps añtis pbaṫ. Nā3 oē adiectiuū alic' ſubiui eſt determiatio ei': ſ3 ly ql3 ē adiectiuū illi' termini hō: ḡ ē determinatio ei': ⁊ p p̄ñs ly hō d̄termiaṫ ſigno vl̄i: qd̄ erat pbādū. R° ℂ R̄ñr q argm̄ v̄balr p̄cludit: ſ3 non p̄ itell'm regle q̄ ē iſte. Ppōvl̄is ē illa i q̄ ſubycit t'min' cōis ſigno vl̄i diſtributiue mobilr' det'miaṫ: ſ3 iā i pposito ſub3 ppōnis affigte det'miaṫ ſigno vl'non diſtributiue: ſed ſolū adiectiue: ⁊ ita argm̄ non pcedit. argt 3° ℂ Tertio aṙ p̄ regulā ppōnis pticularis q̄ d̄i. Ppōſitio pticularis ē illa i q̄ ſubycit t'min' cōis ſigno pticlari det'miat'. Nā illi: non aliqs hō non currit: non ē ppō pticlaris: ⁊ tñ i ea ſubycit t'min' cōis ſigno pticlari deteriat': ḡ regla fl'a: p̄ña tȝ cū maiori: qꝫ equalȝ iſti i figura: ql3 hō cur. q̄ non ē pticlaris. minoꝛ pbaṫ. Nā3 oē adiectiuū alic' ſubſtātiui ē det'miatio eiuſdē: ſ3 ly aliqd ē adiectiuū illi' t'mini hō: ḡ ē det'minatio ipi': ḡ ly hō determiaṫ ſigno pticulari: R° qd̄ erat pbādū. D̄r q non aṙ p̄ itell'm rel'e: qꝫ regla ſic itell'r. Ppō pticlaris ē illa i q̄ ſubycit termin' cōis ſolo ſigno pticulari determiatr': ſ3 iā in pposito ſubycit termin' cōis determinat' ſigno pticulari adiectiue: ⁊ ēt diſtributiue: ⁊ p p̄ñs non deteriaṫ ſolo ſigno pticlari. argt 4° ℂ Quarto aṙ p̄ regulā ppōnis idefinite que erat talis. Ppō idefinita eſt illa i q̄ ſubycit termin' cōis ſine ſigno. Pono. n. q a. ſit piacens illi' vl̄is: oīs hō currit: v3 homo cur. Et arguo ſic. a. ē ppō idefinita: ⁊ tñ in ea ſubycit termin' cōis mediāte ſigno: ḡ regla fl'a: p̄ña tȝ cū maiori: ⁊ minoꝛē probo. Nā idē ē ſub3 a. ⁊ ſue vl̄is: ſ3 ſubm vl̄is a. ſubycit mediante ſigno: ḡ ſub3 a. ſubycit mediāte ſigno: qd̄ erat R°. pbādū. ℂ D̄r q non aṙ p̄ itell'm regle: q̄ ſic itell'r. Ppō idefinita ē illa i q̄ ſubycit termin' cōis ſine ſigno qd̄ ſit aliqd illi': nō ad ppoſitū: ſ3 ſub3 a. ſubyciaṫ mediāte ſigno: non tñ mediāte ſigno exñte aliqd illi' a. qm̄ ſignū3 vl̄e non ē ps ſue piacētis: ſ3 ppōnis vl̄is: cui' Ar 5 piacēs eſt ps. ℂ Quito aṙ p̄ regulā ppoſitionis ſingularis: q̄ erat illa. Ppoſitio ſingularis eſt illa in q̄ ſubycit termin' diſcretus vel termin' cōis cū pnoīe demr̄atio. Cōtra aṙ ſic. Iſta ppō. oēs iſti currūt: ñ ē ppō ſingularis: ⁊ tñ i ea ſubycit termin' diſcretus: ḡ ⁊c. p̄ña tȝ cū maioꝛi: qꝫ fruſtrā adderet ſignū vl'e: ⁊ minoꝛ p3. Nā oē pronomē demr̄atiuū ē termin' diſceret': ſ3 ſubm ppōnis affigte eſt pronomē demōſtratiuū: ḡ eſt termin' diſceret'. ℂ R̄ñr R° q ql3 iſtaꝝ: oēs iſti currūt vterqꝫ iſtoꝝ mouetur: eſt ppō vl̄is: ⁊ nego q ibi ſubyciaṫ terminus diſcretus. Et tūc ad argm̄: oē pnomē demōſtratiuū eſt terius diſceret': veꝝ eſt ſingularis nūeri: ſ3 nō pl'alis. Vñ terminū diſcretu3 voco illū q nō pt ſil' cōpetere niſi vni vt iſte iſta iſtud: hic hec h': ⁊ terminū cōe3 voco illū q ſil' pōt cōpetere plībus: vt ly hō: ly aial: ⁊ pnoīa demr̄atiua pl'alis nūeri: v3 iſti iſtoꝝ3 ⁊ hmōi. Ar 6 ℂ Sexto aṙ p̄ relās affirmatie ⁊ negatie ppōnū q̄ fuerūt iſte. Ppō affirmatiua ē illa i q̄ v̄bū pncipale affirmaṫ: ⁊ ppō negatiua eſt illa in q̄ v̄bū pncipale negaṫ. Nā piacēs iſti' vl̄is negatiue: nl'lus hō currit eſt affirmatiua: ⁊ tñ in ea v̄bū pncipale negaṫ: ḡ regla falſa: p̄ña tȝ cū maioꝛi: qm̄ hec: hō cur. ⁊ ql3 ſibi p̄ſilis eſt affirmatiua: ⁊ minoꝛē pbo. Nā idē eſt v̄bum vtriuſq3. ſ. vl̄is negatiue ⁊ ſue piacētis: ſ3 verbū pncipale vl̄is negatiue negaṫ ḡ v̄bū pncipale piacētis negaṫ. D̄r q argm̄ pcedit v̄baR° lit' p̄ regulā: ſ3 nō p̄ itell'm eius. Intelligit nāq ſic regula ppōnis negatiue. ℂ Ppō negatiua eſt illa in q̄ v̄bū pncipale negaṫ p negōnē exñtē aliqd illi': mō l3 illi' piacētis v̄bū pncipale negeṫ: nō tñ p negōnē exñte3 aliqd illius: qꝫ illa negatio: nullus nō eſt pars illi' hōmo currit: ſed illius nullus hō currit q̄re ⁊c. ℂ Obiectiones p̄ mām ppōnū oppoſitarū.

I[N]n mā eqpollētiaꝝ ſeu ppōnū exñtiū in figura ponebanṫ aliq̄ regle: q̄rum p̄ma erat iſta. Duo p̄ria nō pñt eē ſil' v̄a. ℂ Cōtra quā regulā Ar p aṙ ſic. Iſta ſūt ſil' v̄a: ql3 hō aial ē: ⁊ ql3 hō aial nō ē: ⁊ hec ſūt duo p̄ria: ḡ duo p̄ria ſūt ſil' v̄a: tȝ p̄ña ⁊ pbaṫ p̄ma ps añtis. Nā illa eſt v̄a: qlibet hō eſt aial: vt p3 p ſuas exponētes. Et q altera ſit v̄a pbaṫ. Iſte hō aial nō eſt ⁊ iſte hō aial nō eſt: ⁊ ſic de ſingulis: ⁊ iſti ſunt oēs homines maſculi: ḡ qlibet hō aial non eſt: tȝ p̄ña a ſingularib' ſufficiēter enūeratis ad ſuā vl'e3: ⁊ qlibet ſingularis añtis pbaṫ iſto mō: iſte hō aſin' nō eſt: ⁊ oīs aſin' eſt aial: ḡ iſte hō aial nō eſt: tȝ p̄ñtia ab iferioꝛi ad ſuū3 ſupius negōne poſtpoſita: ⁊ cū debito medio. Sed ſcd̄a pars añtis pbaṫ. Nā vl̄is affirmatiua ⁊ vl̄is negatiua de p̄ſilib' ſubīs ⁊ p̄dicatis ſupponētibus pciſe p eodē vel p eiſdē ſunt p̄rie in figura: ſ3

iſte duo

iste due vľes assignate sunt hmōi:ğ sūt ꝯrie:tȝ
ꝯña cū minori.ꝛ maioꝛ est regľa posita ibidē.
R° ¶ Rńr breuiť ꝙ qlȝ illaꝝ est ṽa: sed nō sunt
3reg° ꝯrie:ꝛ tūc ad regulā dico ꝙ opȝ addere in re/
gula ꝙ termin⁹ cōis nō distribut⁹ in vna distri
buať in reliq̄:sed iā in ꝑposito in vtraqȝ istarū
ly aial stat ꝯfuse tm̄:iō ista sūt ꝯria: qlȝ hō aial
est:ꝛ qlȝ hō nullū aial est:q̄rū scđa est falsa. Si
milr ista sūt ꝯria qlȝ hō aial nō est:ꝛ qlȝ hō oē
aial est:q̄rū scđa est falsa. Silr est dōm in obli/
gs casib⁹ ꝙ illa nō sunt ꝯria. Cuiuslibet hoīs
asin⁹ currit ꝛ cuiuslibet hoīs asinus nō currit.
Ponēdo regulā cōem ꝙ qn̄ obliquus ꝑcedit
rectū:obliqu⁹ est subm ꝛ rect⁹ se tȝ a pte ꝑdica/
ti:vt in ꝑposito:sed qn̄ rect⁹ ꝑcedit obliquū q
est determinatio recti vterqȝ illorū ponit̄ i sub
iecto:vt oīs asin⁹ hoīs currit: prime ğ vľis est
hec ꝯria cuiuslȝ hoīs:nullus asin⁹ currit:scđe
est ista:cuiuslȝ hoīs oīs asin⁹ currit. ¶ Scđa
regľa erat ista. Duo ꝯdictoria nō pn̄t eē simľ
Ar 2° ṽa neqȝ simul falsa. ¶ Contra quā regulā ar
guiť sic:illa sūt simul ṽa:qlȝ hō aial est: ꝛ ali/
qs hō aial nō est:hec sūt duo ꝯdictoria:ğ duo
ꝯdictoria sunt silť ṽa:tȝ ꝯña cū minori:qꝛ vľis
affirmatiua ꝛ particularis negatia de cōsilib⁹
subis ꝛ ꝑdicatis supponētib⁹ ꝑcise ꝑ eodē vel
pro eisdē sunt ꝯdictoria in figura:sed ista sunt
hmōi:ğ ꝛc̄. maioꝛ ꝑbať. Nā ꝙ illa sit ṽa: qli/
bet hō aial est:pȝ ꝑ suas exponētes: ꝛ scđa ꝑ/
bať:tu aial nō es:ꝛ tu es aliqs hō: ğ aliqs hō
aial nō est:tȝ ꝯña ab inferiori ad suū supius ne
gatōe postposita:ꝛ cū debito medio. Prima
ps an̄tis. ꝑbať:tu capra nō es: ꝛ oīs capra est
aial:ğ tu aial nō es:pȝ ꝯña ꝑ eandē regulam.
R° ¶ Dī ꝙ qlibet illaꝝ est ṽa:sȝ nō sūt ꝯtradicto
rie:ꝛ tūc ad argm̄ dico ꝙ vltra ꝑdicta intelligit
ꝙ termin⁹ nō distribut⁹ i vna distribuať in alia
q̄lr nō est in ꝑposito:qꝛ ly aial in vľi stat ꝯfuse
tm̄ in pticulari determiate:iō ꝯtradictoriū isti/
us:qlȝ hō aial est dȝ eē tale aliqs hō nullū aial
est:ꝛ istius:aliqs hō aial nō est ꝯtradictorium
est:qlibet hō oē aial est:eodē mō dī ꝙ illa non
sūt ꝯtradictoria: cuiuslibet hoīs asin⁹ currit:ꝛ
alicui⁹ hoīs asin⁹ nō cur. sed ꝑma ꝯtradič isti:
alicui⁹ hoīs nllus asin⁹ currit:ꝛ scđa isti cuius/
Ar 3° libet hoīs oīs asinus currit. ¶ Tertia regula
erat ista. Duo sub ꝯtraria nō pn̄t eē silť falsa:sȝ
bn̄ silť ṽa. ¶ Cōtra quā regulaȝ arť sic. Illa sūt
silť falsa:aliqs hō oē aial est : ꝛ aliqs hō nulluȝ
aial est:ꝛ hec sunt subcōtraria:ğ duo subcōtra
ria sūt silť fľa. Qꝛ aūt illa sint silť fľa. pȝ:qꝛ quo/
cūqȝ hoīe demřato falsuȝ est dicere: ꝙ ipse oē
aial est:aut ipse nullū aial est:sȝ ꝙ iste sint sub/
cōtrarie notū est:qꝛ pticularis affirmatiua:ꝛ p
ticularis negatiua de ꝯsilib⁹ subris ꝛ ꝑdicatis
supponētib⁹ ꝑcise ꝑ eisdē sť subcōtrarie i figu
ra:sȝ ille sūt hȝ:ğ ꝛc. ¶ Rńr ꝙ ille sūt silť false: R°
sȝ nō sunt iuicē subcōtrarie. Et tūc ad argm̄ re
gle dī ꝙ vltra illud qđ asserit itellit ꝙ termin⁹
cōis distribut⁹ in vna nō distribuať in alia:q̄lr
nō est in ꝑposito:qꝛ ly aial vtrobiqȝ stat distri/
butiue:iō ille sūt subcōtrarie: aliqs hō oē aial
est:ꝛ aliqs hō aial nō est. Et iste silr: aliqs hō
nullū aial est ꝛ aliqs hō aial est:ita ꝙ sp ꝑdica/
tum difformiter supponat si in vna distributi
ue:in alia determinate:ꝛ ecōuerso:de subo au
tē nō dī ꝙ sp dȝ stare determiate. Idē est iudi/
ciū de istis alicui⁹ hoīs:oīs asin⁹ currit ꝛ alicu
ius hoīs:nullus asin⁹ currit:ꝛ de istis: alicui⁹
hoīs asinus currit: ꝛ alicui⁹ hoīs asinus non
currit. Nā in ꝑma ly:asinus : continue distri/
buiť ꝛ in alťis nunqȝ. Iō sicut ꝑme nō sūt sub
cōtrarie nec scđe:sȝ iste sunt subcontrarie: ali/
cui⁹ hoīs oīs asinus currit:ꝛ alicui⁹ hominis
asin⁹ currit. Itē alicui⁹ hominis asin⁹ currit: ꝛ
alicui⁹ hoīs nll⁹ asin⁹ currit sunt subcōtrarie.

¶ Obiectiones ꝯtra mā̄ equipollentiarum.

Equipollētiaꝝ ꝑma regľa erat ista:
negō ꝑposita facit eqpollere suo ꝯ
dictorio. ¶ Contra quā regulā ař Ar p°
sic:ista ꝑpō:nō aliquo hoīe currē/
te tu es asin⁹:nō equalȝ isti : nllo hoīe currēte
tu es asin⁹:ğ regula falsa:ꝯña tȝ:ꝛ an̄s ꝑbať.
Nā ꝑma est ṽa:ꝛ scđa est falsa:ğ nlla illarū al
teri eqpollet:ꝯña tȝ:ꝛ an̄s ꝑbať. Prio ꝙ ista
sit ṽa:nō aliquo hoīe currēte tu es asin⁹ pȝ:qꝛ
suū ꝯdictoriū ē falsū.s. aliquo hoīe currēte tu
es asin⁹: ꝑbať h. Nā ista ꝑpō hȝ tres cās ṽi/
tatis.s.qꝛ aliqs hō currit tu es asin⁹: dū aliqs
hō currit tu es asin⁹:ꝛ si aliqs hō cur. tu es asi
n⁹:sed qlȝ istaꝝ est falsa:vt bn̄ pȝ:ğ ꝛ ista.s.ali/
quo hoīe currēte tu es asin⁹:qꝛ qlȝ suaꝝ cāꝝ ē
falsa.s.qꝛ nll⁹ hō cur. tu es asinus:dū nll⁹ hō
cur. tu es asin⁹:ꝛ si nll⁹ hō currit tu es asinus.
¶ Iō rńr. negādo ꝑmā ꝯñaȝ q̄ iferť ꝙ illa re Rn°
gľa ē fľa sȝ dēret sic argui:nō aliquo hoīe cur/
rēte tu nō es asin⁹:ñ equalȝ isti:nllo hoīe cur/
rēte tu es asin⁹:ꝛ ista ꝯdicūt.s. aliquo hoīe cur
rēte tu es asin⁹:ğ relā fľa:ꝛ tūc nego minorē:qꝛ
sūt due ꝑpōnes affirmatie ꝑbatiue ꝑ suas cās
ṽitatis:q̄ꝛ nlla ē alic⁹ q̄ȝtitatis. ¶ Cōsilr nō
seqť:ille ñ equalēt nō qlȝ hō aial ē:ꝛ aliqs hō

aial nō est: ğ reł'a falsa: q2 p̄ma est falsa ꝛ scōa ē
v̄a: sȝ opȝ addere i añte ꝙ illa ꝯdicūt: glȝ hō
aial est: ꝛ aliqs hō aial nō ē: qd̄ negaꝛ vt i alte/
ro caplō patuit. ℭ Scōa reł'a fuit ista. Negō
Arᵒ 2ᵒ postposita fac̄ eq̄pollere suo ꝯ2io. Cōtra argr̄
sic: ista ꝯñia nō vȝ: glȝ hō aial nō est: ğ nll's hō
aial ē: ꝛ t̄m arꝛ p reglaȝ: ğ regła falsa: ꝯñia tȝ cuȝ
miori: q2 arꝛ negōne postposita: ꝛ maiorē pro
bo: añs ē ve2 ꝛ ꝯñs fl'm: ğ ꝯñia nō vȝ. Q2 añs
sit ve2 pbatū est supra: sȝ ꝙ ꝯñs sit falsū pbaꝛ:
q2 suū ꝯdictorium est ve2. s. aliqs hō aial est.
Rñᵒ ℭ Rñr negādo ꝙ arguaꝛ p regulā: ꝛ tūc ad
pbōnē ibi arꝛ negōne postposita: ğ p regulam
argm̄ nō vȝ: sȝ oȝ addere i añte ꝙ illa sūt ꝯ2ia:
glȝ hō oē aial est: ꝛ nll's hō aial est: qd̄ est fl'm:
q2 p̄dicatū vtrobiqȝ distribuiꝛ. Dr̄ ğ ꝙ illa sūt
ꝯ2ia: glȝ hō aial est: ꝛ nll's hō aial est. Non t̄m
negatio postposita p̄dicato faciet p̄maȝ cū illa
negōne eq̄pollere scōe: sȝ opȝ negōnē postpo
ni subo ꝛ p̄poni p̄dicato vōo: glȝ hō nullū ani
mal est: ğ nll's hō aial ē. Itē si negō postpone/
reꝛ signo ꝛ nō subo nō arꝛ p regulā vōo: nllus
nō hō est grāmaticus: ğ glȝ hō est grāmaticᵘˢ:
q2 ꝯñs est falsū: vt pȝ ꝛ añs est verū: q2 suū ꝯdi
ctoriū est falsuȝ. s. aliqs nō hō est grāmaticus:
oȝ ğ negōnē negatiue teneri ꝛ postponi subto
vōo: nll's hō nō est grāmaticᵘˢ: ğ glȝ hō ē grā/
maticᵘˢ nūc: ꝯñia ē bona: ꝛ añs falsuȝ sic ꝛ ꝯñs.
Tertia regła erat ista: negatio p̄posita ꝛ post/
Arᵒ 3ᵒ posita fac̄ eq̄pollere suo subalterno. Cōtra arꝛ
sic: illa ꝯñia nō vȝ: nō q̄lȝ chymera est nō hō: ğ
aliq̄ chymera est hō: ꝛ t̄m argr̄ p regulaȝ: ğ re/
gula falsa: ꝯñia tȝ cū minori: q2 argr̄ negōne p̄
posita ꝛ postposita: ꝛ maior pbaꝛ. Nā añs est
verū ꝛ ꝯñs falsum: ğ ꝯñia nō vȝ. Quia ꝯñs sit
fl'm manifestū est: sed ꝙ añs sit verū: pbaꝛ: q2
suū ꝯdictoriū est falsum. s. q2 q̄libet chymera
est nō hō: q2 ex illa sequiꝛ ꝙ q̄libȝ chymera est
a tertio adiacente ad s̄m adiacēs: ꝛ ꝯñs est fal
Rñᵒ sum: ergo ꝛ añs. ℭ Dr̄ ꝙ illa ꝯñia non vȝ: nō
q̄libet chymera est nō hō: ğ aliq̄ chymera est
hō s̄m ꝙ pbat argm̄ nec arꝛ p regulā: ꝛ cuȝ dr̄
ꝙ arꝛ negatione p̄posita ꝛ postposita: ergo ar/
guiꝛ p regulā nego ꝯñiam: q2 nō asserit regła
ꝙ q̄litercūqȝ p̄ponaꝛ ꝛ postponaꝛ negō faciat
equipollere suo subalterno: sȝ opȝ ꝙ p̄ponaꝛ
toti ꝓpōni ꝛ postponaꝛ imediate subto: ita ꝙ
p̄cedat v̄bū p̄ncipale qualr̄ nō fit in ꝓposito:
q2 negō scōa postponiꝛ copule: ꝓpterea bñ se
quiꝛ: non q̄libet chymera nō est hō: ergo aliq̄
chymera est hō: ꝯñia iā bona est: sed añs ē fal/
sum: q2 suū ꝯdictoriū est verū. s. q̄lȝ chymera
nō est hō: q2 nulla chymera est hō: quare ꝛc̄.
ℭ Obiectiones contra mām conuersionum.

Aplim ꝯuersionū tres ꝯtinet diffō
nes: qua2 p̄ma est ista. Conuersio
simplex ē trāspō subi in p̄dicatū: ꝛ
eᵒ manēte eadeȝ q̄litate ꝛ q̄ȝtitate.
ℭ Cōtra argr̄ sic. Aliq̄ ꝓpō cōuertiꝛ simplr̄: Ar p̄
ꝛ t̄m mutaꝛ q̄ȝtitas: ergo diffō falsa. ꝯñia tȝ: ꝛ
añs pbaꝛ. Nā hec ꝓpō sor. est aial ꝯuertiꝛ sim
pliciꝛ i istā aliqd̄ aial est sor. q2 hec cōuersio nō
est p acciñs cū nlla sit vl'is nec p ꝯpōnē pp carē
tiā termini ifiniti: ergo ē ꝯuersio simplex ꝛ t̄m
mutaꝛ q̄ȝtitas: qm̄ ꝯuersa est singularis ꝛ con
uertēs est p̄ticularis. Eadē difficultas pōt fie/
ri ꝯuertēdo istā: hō est aial: in istā: aliqd̄ aial ē
hō: quarū p̄ma est idefinita ꝛ altera est p̄ticula
ris: ergo mutaꝛ q̄ȝtitas: ꝛ t̄m est cōuersio sim/
plex: q2 non vr̄ p acciñs: nec p ꝯpōnē. ℭ Ideo Rñᵒ
rñdeꝛ ꝙ argm̄ p̄cedit v̄balr̄ ꝯtra diffōnē ꝛ nō
ꝯtra sanū itell'm regł'e: dicaꝛ ergo ꝙ q̄lȝ illarū
ꝯuersionū est simplex: ꝛ cū dr̄ ꝙ ibi mutaꝛ q̄ȝ/
titas dr̄ ꝙ ve2 est s̄m cōem modū sumēdi q̄ȝ/
titatē: sed s̄ȝ modū sumēdi regule: eo ꝙ capit
ibi q̄ȝtitatē pro suppōne vt ita gloseꝛ diffō: cō
uersio simplex est trāspositio subi in p̄dicatū:
ꝛ ecōuerso manēte eadeȝ q̄ȝtitate. i. suppōne:
ita ꝙ si in ꝯuersa aliquis terminus supponeret
distributiue determinate vel discrete eodē mō
in ꝯuertēte supponit. Et dr̄ ꝙ exēpla q̄ ibi assi
gnanꝛ sonāt ꝙ q̄ȝtitas sumaꝛ pro vl'i indefini
ta vel singulari dr̄ s̄m ꝙ ait. Arist. p̄mo p̄orū.
Exēpla ponimᵘˢ non vt ita sit: sȝ vt sentiāt adi/
scētes. ℭ Scōa diffō fuit ista: ꝯuersio p acciñs
est trāspō subi in p̄dicatuȝ: ꝛ ecōuerso manēte
eadē q̄litate: sȝ mutata q̄ȝtitate. ℭ Contra arꝛ
sic. Ista ꝯuersio est p acciñs. Oīs hō est risibi/ Arᵒ 2ᵒ
lis: ergo oē risibile est hō: ꝛ t̄m non mutaꝛ q̄ȝ/
titas: ergo diffō insufficiēs: tȝ ꝯñia cū minori:
q2 q̄libet ista2 est vl'is: ꝛ maior pbaꝛ. Naȝ ista
est ꝯuersio: q2 fit de subo p̄dicatū: ꝛ econuerso
ꝛ non est ꝯuersio simplex: q2 vl'is affirmatiua
non ꝯuertiꝛ simplr̄ nec p ꝯtrapōnē pp caren/
tiā terminorū ifinitorū: ergo est ꝯuersio p acci
dēs. ℭ Rñr ꝙ ꝯuersio p̄dicta est p accidens. Rñᵒ
Et cuȝ dr̄ ꝙ non mutaꝛ q̄ȝtitas nego sumēdo
q̄ȝtitatē p suppōne: vñ in ꝯuersa supponit ly.
hō. distributiue: ꝛ ly risibilis: ꝯfuse t̄m. In cō
uertēte aūt econuerso ly risibile distributiue:
ꝛ ly hō ꝯfuse t̄m. Gloseꝛ ğ sic diffō: cōuersio p
acciñs ē trāspō extremo2 manēte eadē q̄litate

sed

ſed mutata q̄titate.i.ſuppōne. Ex iſta regula
ſeqtur pͥmo ꝙ illa eſt cōuerſio p acciñs: hō ē ri
ſibilis: ꝑ oē riſibile eſt hō: q2 eſt cōuerſio non
ſimplex nec p ꝯpōne: ꝑ p acciñs. ℂ Scōni ſe/
quitur ꝙ iſte vſus. Feci ſimplr ⁊c. non ponit
rōne vitatis: ſed magis rōne exempli ex eo ꝙ
nō ſolū vlis pōt ꝯuerti p accidēs: imo idefini/
ta ⁊ pticularis. ℂ Tertio ſeqt ꝙ ſicut in ꝯuer
ſione p acciñs ꝯuerſa ē falſa ⁊ ꝯuertens va: ita
ſilr ecōuerſo: pbat ⁊ facio duas ꝯuerſiōes p
acciñs: pͥma ē iſta. Oē aīal ē hō: ꝑ hō ē aīal. Se
cūda hō ē aīal: ꝑ oē aīal ē hō: pȝ ꝙ i pͥma ꝯuer
ſa eſt falſa ⁊ cōuertēs va ⁊ in ſcḋa ꝯuerſa ē va
⁊ cōuertēs fl'a. ℂ Tertia diſſō erat illa. ℂ Cō
uerſio p ꝯpoſitionē eſt trāſpoſitio ſubi in pdi/
catū: ⁊ ecōuerſo manēte eadē q̄titate ⁊ q̄lita/
te: ſȝ mutatis termīs finitis in terminos infi/
Ar 3ᵐ nitos: ꝯ argr ſic. ℂ Ipſa implicat ꝯdictionē:
ergo ipſa eſt ipoſlis: tȝ ꝯña: ⁊ añs pbat. Nā
ſi in ꝯuerſa ſubm ⁊ pdicatū ſunt termini finiti
⁊ in ꝯuertēte ſubm ⁊ pdicatū termini finiti ſeq
tur ꝙ nulla ſit ꝯuerſio: ꝯña tȝ: q2 terminꝰ finitꝰ
nō pōt eē terminꝰ īfinitꝰ: nec ecōuerſo. v.g. oīs
hō eſt aīal: hȝ p ſubo ly. hō. ⁊ p pdtō ly aīal: ſȝ
illa oē nō aīal eſt nō hō: nō hȝ p ſubo neq3 pro
pdicato aliquē illoꝝ terminoꝝ nec ſibi ſiliū: ꝑ
Rᵒ nulla ē ꝯuerſio ſcḋe cū pͥa. ℂ Rñr negando
ꝙ pdicta diſſō iplicet ꝯdictionē: ⁊ tunc ad ar/
gumētū negat ꝯña: q2 nō dr i diffōne ꝙ ſubm
fiat pdicatū: aut ecōuerſo: ſȝ ꝙ fiat trāſpoſitio
terminoꝝ vl' extremoꝝ. Un̄ pt trāſponi ſubm
in pdicatū abſq3 hoc ꝙ fiat pdicatū: ⁊ pdicatū
pt trāſponi i ſubȝ abſq3 h ꝙ fiat ſubȝ. vñ ad h
ꝙ ſubȝ trāſponat i pdicatū ſufficit ꝙ fiat pdi/
catū: aut ps pdicati mō dbito ⁊ reglari: q̄lr fit
in ꝑpoſito. Ex pdictis ſeqt ꝙ nulla ꝯuerſio ē
vlr ꝯña formal' pter ꝯuerſionē ſimplicē. pbat
q2 nō ecōuerſo p acciñs: q2 aliqñ ꝯuertēs ē va.
⁊ ꝯuerſa falſa. ⁊ ecōtrario vt oñſuȝ eſt. Nec ēt
ꝯuerſio p ꝯpoſitionē: q2 aliqñ ꝯuertēs ē va. ⁊
ꝯuerſa falſa. ⁊ ecōuerſo: qḋ pbat ſic. Illa ē ve
ra. chimera nō eſt aīal: ⁊ ſua ꝯuertēs ē falſa. ſ.
aliqḋ nō aīal nō eſt nō chimera: q2 ſuū ꝯdicto
riū eſt verū. ſ. oē non aīal eſt nō chimera: vt pȝ
p exponētes. Silr iſta eſt falſa. oīs chimera ē
aīal: ⁊ tñ ſua conuertens eſt vera. ſ. oē nō aīal
eſt nō chimera: vt pȝ p ſuas exponentes. ſ. ali/
qḋ non aīal eſt non chimera: ⁊ nihil eſt nō aīal
quin illud ſit nō chimera: ergo omne non ani
mal eſt non chimera: quare ⁊c.
ℂ Obones ꝯ regulas ꝑpōnū hypotheticaꝝ.

In mā hypotheticaꝝ īferebat aliq̄
regl'e: q̄ꝝ pͥa erat iſta. ℂ Ad vita
tē ꝯditionalis affirmatiue reqrit ꝙ
ꝯdictorium ꝯñtis repugnet añti: ex
q̄ īferebat alia ꝙ ad falſitatē eiꝰ reqrit: ⁊ ſuffic
ꝙ ꝯdictoriū ꝯñtis ſtet cū añte. ℂ Cōtra q̄s re Ar p.
gulas argr ſic. aliq̄ ē ꝯditionalis va affirmati
ua: cuiꝰ ꝯdictoriū ꝯñtis ſtat cū añte. ꝑ regl'e fal
ſe. ꝯña tȝ ⁊ añs pbat: cuiuſcūq3 ꝯditionalis af
firmatiue añs ē veꝝ ⁊ ꝯñs ſlȝ. ꝯdictoriū ꝯñtis
ſtat cū añte: ſȝ aliq̄ ē ꝯditiōalis affirmatiua va:
cuiꝰ añs ē veꝝ ⁊ ꝯñs ſlm. ꝑ aliq̄ ē ꝯditiōalis af
firmatiua va: cuiꝰ ꝯdictoriū ꝯñtis ſtat cū añte.
tȝ ꝯña: q2 ē ſyll's in tertio pͥe figure pbat ma
ior: qm̄ ſi añs iſtiꝰ ꝯditionalis ē veꝝ ⁊ ꝯñs ſlȝ,
tūc ꝯdictoriū ꝯñtis eſt verū añs ſilr ē veꝝ: ſed
oīa va ſtāt ſil'. ꝑ cuiuſcūq3 talis ꝯditiōalis ꝯdi
ctoriū cōſequētis ſtabit cū añte: minorē ego p
bo. Nā hec ꝯditiōalis ē affirmatiua. niſi tu es
aīal tu nō es hō. ⁊ pȝ ꝙ añs ē veꝝ. ſ. tu es aīal.
⁊ ꝯñs ſlȝ. ſ. tu nō es hō. ℂ Rñr ꝙ regl'e date Rñ
ḋ vitate ⁊ falſitate ꝯditiōalis reſpiciūt ſolūmō
ꝯditionalē dnoīatā a ly ſi. ⁊ nō a ly niſi. Iō bñ
pbat ꝙ aliq̄ ē ꝯditionalis va ⁊ affirmatiua: cu
ius ꝯdictoriū ꝯñtis ſtat cū añte. ſ. ꝯditionalis
denoīata a ly niſi: ſed de tali nō ē mentio facta
ibidē. ſed de ſola conditionali denoīata a ly ſi.
ℂ Scḋa regl'a erat iſta. Ad veritatē copulati/
ua affirmatiue reqrit ꝙ quelȝ ps principalis
ſit va. Ex q̄ īferebat ꝙ ad falſitatē eius ſufficit
vnā ptē eē falſā. ℂ Cōtra q̄s argr ſic. Aliq̄ eſt Ar 2ᵐ
copulatiua affirmatiua va: cuiꝰ vna ps pͥncipa
lis eſt falſa. ꝑ regl'a falſa. tȝ ꝯña ⁊ añs probat.
Nā iſta ē copulatiua va ⁊ affirmatiua. ℂ Ali
qḋ aīal eſt: ⁊ ſi tu es illḋ tu es aſinꝰ. ⁊ ſcḋa pars
pͥncipalis eſt falſa. ꝑ ⁊c. ꝯña tȝ. pbat pͥa pars
añtis. hoc aīal eſt: ⁊ ſi tu es illud: tu es aſinus:
demonſtrādo brunellū. ⁊ hoc eſt aliqḋ aīal. ꝑ
aliqḋ aīal eſt: ⁊ ſi tu es illud: tu es aſinus. ꝯña
pȝ. q2 non videt alius modus pbandi illā co/
pulatiuā. ſcḋa ps antecedētis ēt pbat. Nam
iſta ꝑpō. ſi tu es illud tu es aſinus nō vr aſſerti
ue ſignificare aliud q̄ȝ ſi qḋ tu es: aīal tu es aſi
nus: ſed hoc ſignificatuȝ eſt falſum: ꝙ ſi tu es
aīal tu ſis aſinus. ergo ſcḋa ps principalis eſt
falſa. ℂ Dr ꝙ iſta copulatiua eſt vera: ⁊ ſcḋa Rᵒ
ps eſt va ſicut ⁊ pͥa; ⁊ nego ꝙ ſignificet mō
dicto. ſ. ꝙ ſi tu es aīal tu es aſinus: q2 tunc re/
latiuū ſtaret confuſe tm̄: ⁊ añs determinate: cu
ius oppoſitū dcm̄ eſt in mā relatiuoꝝ. Dictuȝ
eſt ēt ꝙ licituȝ eſt loco relatiui ponere añs vbi

serueť eadē suppõ: s3 ly aīal in p̄ria p̄te stat de/
terminate: ⁊ positū loco relatiui stat ꝯfuse tm̄:
idō inepte assignať significatū scd̄e p̄tis dōo ip/
sam significare: q̄ si tu es aīal tu es asin⁹. dz ḡ
ꝯuerti relatiuū i suū ans̄ stās determiate. dōo
scd̄az p̄tē significare q̄ aliqd̄ aīal si tu es tu es.
asin⁹. ⁊ hoc est verū: q̄ꝛ h̄ si tu es: demōstrādo
asinū tu es asinus: ⁊ hoc ē aliqd̄ aīal si tu es tu
es asinus. ❡ Tertia regl̄a erat ista. Ad possi/
bilitatē copulatiue req̄riť quālz p̄tē eē polēm
⁊ nullā alteri icōpolēz: ex q̄ īferebať q̄ ad pos
sibilitatē ei⁹ req̄riť ⁊ sufficit vnā p̄tē eē īpolez
argᵗ 3ᵒ vel vnā alteri incōpossibilē. ❡ Cōtra q̄s regu
las sic arguiť. aliq̄ ē copulatiua affirmatiua i/
polis: cui⁹ q̄lz p̄s ē polis ⁊ nulla alteri repu/
gnat. ḡ ābe regl̄e false. ꝯn̄a tz: ⁊ ans̄ p̄bať. Nā
ista copulatiua est īpolis. oīs hō currit. ⁊ tu es
hō: ⁊ tu nō curris. q̄ꝛ ex duab⁹ p̄missis p̄tibus
seq̄tur ꝯdictoriū tertie i tertio p̄rie figuř: vt bn̄
pz ītuēti. ⁊ tn̄ q̄lz ei⁹ p̄s ē possibilis: vt pz. ⁊ p/
bať q̄ q̄lz cuilibet ē cōpossibilis. Nā iste due
sūt cōpossibiles. oīs hō currit: ⁊ tu es hō. ⁊ iste
sūt cōpossibiles. tu es hō: ⁊ tu nō curris: ac ēt
iste tu nō curris: ⁊ oīs hō currit: ḡ q̄lz cuilz est
R° polis. ❡ Jdō dī q̄ iste due regule date nō respi
ciūt nisi copulatiuā factā ex duab⁹ p̄tibus: q̄l'r
nō est in p̄posito: q̄ꝛ assignať copulatiua facta
de trib⁹ partib⁹. Si ḡ q̄riť regula gn̄alis possi/
bilitatis copulatiue. dī. q̄ ad possibilitatē co/
pulatiue req̄riť. q̄ q̄lz p̄s sit polis: ⁊ q̄ nulla
alteri vl' alijs sit icōpossibilis: q̄l'r nō ē i p̄posi
to: q̄re lz hui⁹ copulatiue q̄lz p̄s cuilz sit cōpos
sibilis. nō tn̄ q̄buslibz. vn̄ ista. oīs hō currit. n̄
ē cōpossibilis istis: tu es hō: ⁊ tu nō curris. silr
ista tu nō curris: nō est cōpossibilis istis: tu es
hō: ⁊ oīs hō currit: q̄ꝛ ex illis duab⁹ singulari
bus seq̄ť ꝯdictoriū vlis. Nā seq̄ť. tu nō curris
⁊ tu es hō: ḡ nō oīs hō currit. ❡ Quarta regu
la erat ista. Ad necessitatē copulatiue req̄ritur
quālibz p̄tē eē necessariaz ex q̄ inferebať q̄ ad
ꝯtingētiā ipsi⁹ sufficit vnā p̄tē eē ꝯtigētē: ⁊ nul
argᵗ 4ᵒ laz alteri incōpossibilē. ❡ Cōtra scd̄az regulā
p̄cedit argumētū factū iā: s3 ꝯ p̄rimā sic argui
tur. aliqua copulatiua est necessaria: cuius vna
p̄s est cōtingēs: ḡ regula falsa. ꝯn̄a tz: ⁊ ans̄ p
bať. Et capio istā copulatiuā. nō nullus deus
est: ⁊ tu es hō: ⁊ ista est necessaria: q̄ꝛ suum op/
positū est īpole. vz. nullus de⁹ est ⁊ tu es hō: q̄ꝛ
nō veri⁹ dať ꝯdictoriū q̄ꝫ p̄ponēdo negatio/
nē toti. q̄ aūt altera pars sit ꝯtingēs pz de ista.
R° tu es hō. q̄ est scd̄a p̄s ei⁹. ❡ R̄ndeť q̄ ista re/

gula. sicut ⁊ q̄libz alia data itelligiť de copula
tiua affirmatiua ⁊ nō de negatiua s̄m q̄ in p̄ri/
mo caplo est expressuz. ❡ Quinta regula fuit
ista. Ad veritatē disiūctiue affirmatiue sufficit
vnā p̄tē eē verā. ex q̄ īferebať q̄ ad falsitatē ei⁹
req̄riť quālibet partē eē falsaz. ❡ Cōtra quas Ar 5ᵒ
regulas arguiť sic. Aliq̄ disiūctiua est falsa: ⁊
tn̄ vna ei⁹ p̄s est v̄a. ḡ ambe regule false. ꝯn̄a tz
ans̄ p̄bať. ❡ Jsta est vna disiūctiua falsa. Oēs
hoīes sunt asini vel hoīes. ⁊ asini sunt asini: ⁊
tn̄ vna ei⁹ p̄s est v̄a. ḡ regula falsa. ꝯn̄a tz. ⁊ ans̄
p̄bať: ⁊ p̄rio q̄ ista sit vna disiūctiua. pz: q̄ꝛ i ea
cōiunguntur p̄tes cathegorice p̄ notā disiūctiōis
q̄ aūt ipsa sit falsa. p̄bať. Nā q̄libz ei⁹ p̄s p̄nci/
palis est f̄ia. ḡ ⁊ ipsa. ꝯn̄a tz. ⁊ ans̄ p̄bať: q̄m
ista est falsa. Oēs hoīes sunt asini: ⁊ ista silr
hoīes ⁊ asini sūt asini. ⁊ iste sūt p̄tes p̄ncipales
vt pz ītuenti. ergo ⁊c. q̄ aūt vna ei⁹ p̄s sit vera
p̄bať. q̄lz istaꝝ ē v̄a. oēs hoīes sunt asini vel
hoīes: q̄ ē vna ei⁹ p̄s: ⁊ silr ista: asini sunt asini:
ergo vna ei⁹ p̄s est v̄a. ❡ R̄ndeť cū p̄poniť. R°
oēs hoīes sūt asini: vl' hoīes ⁊ asini sunt asini.
vtrū r̄ndēs velit eaz h̄re p̄ copulatiua vel dis/
iunctiua. Si p̄ copulatiua v̄a est: q̄ꝛ āb e p̄tes
p̄ncipales sūt v̄e. Et tūc ad argm̄ dī q̄ nō ē ad
p̄positū. si v̄o h̄eať p̄ disiūctiua negať ista: q̄ꝛ
ambe p̄tes p̄ncipales sūt false sic̄ p̄batū ē. Et
cū dī vna ei⁹ p̄s est v̄a ꝯcedo. nulla tn̄ p̄s p̄rin
cipalis ē v̄a: de q̄ itēdit: ꝯcediť. ḡ cōcedo q̄ ali
qua disiūctiua est falsa: ⁊ tn̄ vna ei⁹ p̄s ē v̄a: s3
hoc nō ē ꝯ regl̄az: q̄ꝛ itelligit de p̄ncipali q̄l'r
nō ē in argumēto assūpto. ❡ Sexta regl̄a fuit
ista. Ad possibilitatē disiūctiue sufficit vnā p̄tē
esse possibilē. ⁊ ad īpossibilitatē eius req̄riť
quālz eius p̄tē eē īpolēm. ❡ Cōtra ambas re
gulas arguiť sic. Aliq̄ ē disiūctiua affirmatiua Ar 6ᵒ
īpolis cui⁹ q̄libet p̄s p̄ncipalis ē possibilis. ḡ
āb e regl̄e false. ꝯn̄a tz: ⁊ ans̄ p̄bať. Nā cōtigē
ter tu es vel tu nō es est īpolis supposito q̄ ad
uerbiū determinet totū: ⁊ tn̄ q̄lz ei⁹ p̄s p̄ncipa
lis est polis. ergo ⁊c. ꝯn̄a tz: ⁊ p̄ria p̄s an̄tis. p
bať: q̄ꝛ suū oppositū ē nec̄iū. vz. ⁊ nec̄io tu es
vel tu nō es: ⁊ scd̄a pars ēt pz: q̄ꝛ q̄lz istaruz est
polis tu es ⁊ tu non es. ❡ Jdō r̄ndeť q̄ regula R°
intelligiť de disiūctiua affirmatiua hypotheti
ce p̄banda ⁊ nō cathegorice: q̄l'r nō ē i p̄posi/
to: eo q̄ q̄lz istarū. cōtingēter tu es vel tu non
es: necessario rex sedet: vl' nullus rex sedet: ex
ponibil'r p̄banť: sicut iste: contingenter tu es
necessario deus est. ❡ Septia regula erat ista.
Ad necessitatez disiūctiue affirmatiue sufficit

vnā ple eē neciā vel ptes luicē 2dicl. Ex q̄ sequebat q ad 2tingētiā eiusdē reqrit q̄lz ptē eē 2tingētē ꝛ nullā alteri repugnat. ℂ Cōtra istas regulas arguit. aliq̄ ē disiūctiua neciā: cuius q̄lz ps est 2tingēs: ꝛ nulla alteri repugnat. ḡ ambe regule false. 2ña tz: ꝛ añs: pbat. Naz ista disiūctiua ē neciā. antixps nō ē alb⁹ vl̄ antixps ē colorat⁹: tñ q̄lz ei⁹ ps ē 2tigēs: ꝛ nulla alteri repugnat ḡ ꝛc. añs pbat p qualz parte. ꝛ pzlo q ista sit neciā: q2 suū 2ppositū ē ipoi̊e. vz antixps est alb⁹ ꝛ antixps nō ē colorat⁹. Scda ps pz. s. q q̄lz eius ps sit 2tigēs: q2 indifferenter pōt esse va ꝛ falsa: vt bñ pz. Tertia ēt pars pz: q2 nl̄la illaꝝ partiū alteri repugnat: q2 possibile est q antichzist⁹ sit niger: quo posito hec forēt sil̄ va. antixps nō est albus: ꝛ antixps est colorat⁹. ḡ nō adinuicē repugnāt. ℂ Rñdet q diminute recitata est regl̄a 2tingētie disiunctiue. sz op3 plus addere. s. q 2dictozia ptiuz nō repugnāt. Nūc ad 2positū. disiūctiua pla ta est necessaria. ꝛ q̄libz eius pars est 2tingēs: ꝛ nulla alteri repugnat: sz opposita illarū partiuz repugnāt. videlz. antixps est albus: antixps nō est colorat⁹ quare nihil cōtra regulaz.

No ℂ Notādū q 2 quālibz istaꝝ regularū 2tētarū in materia hypotheticaruz pōt argui extra assignationē hypothetice negatiue vel partis non principalis: vbi ergo tales obiectiōes pcederent dicat rl̄as hypotheticarum in negatiuis non tenere. nec etiā de ptib⁹. quare ꝛc.

ℂ Obiectiones 2 materiā predicabilium.

Ateria pdicabiliū quasdā continet diffōnes. Quaꝝ pma est ista. Gen⁹ est terminus vniuoc⁹ pdicabilis in qd de plibus 2ntib⁹ specie: vt aial.

ar. 2. ℂ Cōtra istā diffōnē argr. sic ly corpus aiatū est genus: ꝛ tñ nō est terminus vniuocus: ergo diffō insufficiēs: tz 2ña cū maiori: ꝛ minorez pbo: nā oīs termin⁹ vniuocus est termin⁹ simplex: sed ly corpus aiatū nō est terminus simplex: ergo nō est termin⁹ vniuocus. Dicit q ly corpus aiatuz nō est genus nec ly aial rōnale: q2 q̄dlibet genus d3 eē termin⁹ simplex: ꝛ si allegarēt Porphyriū ponētē istuz terminū pro genere d̄r q posuit nō q ita esset: sz gra exēpli: aut q2 caruit termino simplici: loco ergo illius termini corpus aiatuz d3 poni vnus istorū simplicium: viuēs vl̄ viuū mediās inter ly aial ꝛ ly corp⁹. vñ oē aial est viuēs: sz nō econuerso. sil̄r oē viuēs est corpus: ꝛ nō ecōuerso: loquēdo de cōposito ex mā ꝛ forma. ly aial rationale. ḡ frustra positū ē pro genere: q2 ē diffō hōis: sz iō Porphyri⁹ posuit: q2 seqbat opinionē platonis ponētis celū eē aial rōnale: cui⁹ opio negat ad p̄sens. ℂ Scda diffō erat ista. Genus gñalissimū est qd cū sit gen⁹ nō pōt eē species. ex qua iferebat alia q gen⁹ subal ternū est illud qd cū sit gen⁹ pōt esse spēs. ℂ Cōtra istas sic arguit: ly substātia est gen⁹ gñalissimū ꝛ pōt esse spēs. ergo diffō insufficiēs: tz 2ña cū maiori. ꝛ minorē pbo. Nā ly substātia pōt cōuerti cū illo termio hō. ergo pōt esse species. 2ña tenet. añs sil̄r per nouā ipositionē. ℂ Respondet q argumētū verbalr pcedit ꝛ nō cōtra intellectū diffōnū. Pzima nāq3 sic intelligit. Gen⁹ gñalissimū est illud qd cū sit gen⁹ nō pt eē spēs sic adeq̄te signando. Nūc ad 2positū ly suba pt eē spēs: sz ñ sic adeq̄te sigando. s. sbaz. ℂ Tertia diffō pncipalis fuit ista. Spēs ē termin⁹ vniuoc⁹ nō suprem⁹ pdicabilis i qd de pluribus. ℂ Cōtra arguit sic. ly suba ē terminus vniuocus nō supremus pdicabilis in qd de pluribus: ꝛ tñ nō est spēs. ergo diffō est insufficiēs. tz 2ña cū minori. ꝛ maiori pbat. Nā q ly suba pdicet de plurib⁹ in qd pz: q sit terminus nō supremus pbat. Naz aliqs terminus est supra eū: ergo nō est supremus 2ña tz. ꝛ añs pbat de isto termio ens: qui est supra istū terminū suba: q2 oīs suba ē ens: ꝛ non e2. ℂ Respondet q queadmodū ly suba est genus generalissimū: ita est terminus suprem⁹. ꝛ cum dicitur ly ens est supra eū. nego: q2 superioritas ꝛ inferioritas non reperitur nisi in predicamēto: ꝛ ly ens non est in predicamēto ergo nō est supra nec infra. Et cū d̄r. oīs suba est ens: ꝛ non econuerso. ergo ly ens est supra nō valz 2ña. sed bñ sequit. ergo est terminus cōior vel prior. sicut non sequit. oīs suba est hō vel nō hō: ꝛ non ecōuerso. ergo ly hō ꝛ nō homo est terminus superior. nullus ăt terminus cōpositus est supra vel infra aliquē terminū predicamētale. ℂ Quarta diffō fuit ista. Spēs spālissima est terminus q cū sit spēs nō pōt esse genus: ex qua inferebat q spēs subalterna est terminus q cū sit spēs pōt esse genus. ℂ Cōtra argr sic. Ille termin⁹ hō est spēs specialissima: ꝛ pōt esse genus. ḡ neutra diffō sufficiens: 2ña tz cū maiori. ꝛ minor pbat: q2 pt cōuerti cū illo termino aial. ℂ Dr q argumētum nō pcedit 2 intellectū regule qui est iste. spēs spālissima est termin⁹ q cū sit spēs nō pōt esse genus sic adeq̄te significando: sicut ly hō.

sed iaȝ in ꝓposito: si ly hō ꝯuerteret cū ly aīal
non adeq̄te significat hoīem. ¶ Quinta diffō
fuit ista. Dr̄ia est termin⁹ vniuoc⁹ p̄dicabilis ĭ
ar.5. q̄le eēntiale. ¶ Cōtra arguit sic. ly rōnale est
dr̄ia: ⁊ tñ nō ē termin⁹ vniuoc⁹. ḡ diffō insuffi-
ciēs. tȝ ꝯña: ⁊ añs ꝓbat. nā signat hoīem sub
rōne q̄ sensitiuū ⁊ itellectiuū ⁊ significat ange-
lū sub rōne itellectiui solūmō. ḡ diuersis rōni
R. bus. ¶ Rn̄det q̄ ly rōnale diuidit aīal qn̄ dr̄
aīaliū aliud rōnale aliō irrōnale: ⁊ tūc nō signi
ficat nisi hoīeȝ: q2 nō sigt nisi aīal rōnale sȝ nul
lus angelus est aīal rōnale. ḡ nō significat an-
gelū. ⁊ ita vnū assumptū fuit falsum. ¶ Sexta
diffō fuit ista. ꝓpriū est termin⁹ vniuoc⁹ p̄dica
bilis de plurib⁹ in eo q̄ q̄le accn̄tale ꝯuertibilr̄
vt risibile qō p̄dicat de soꝛ. ⁊ pla. accn̄talr̄ con
ar.6. uertibilr̄. ¶ Cōtra istā diffōnē arguit sic. ly ri
sibile est propriū. ⁊ tñ nō p̄dicat de plurib⁹ cō-
uertibiliter: ḡ diffō insufficiēs tȝ ꝯña cū maio-
ri. ⁊ minoꝛ ꝓbat: nā ly risibile p̄dicat de soꝛte
⁊ pla. ⁊ nō ꝯuertibilr̄: q2 soꝛ. ⁊ risibile nō ꝯuer
tunt: vñ nō seqt. risibile currit. ḡ soꝛ. currit: er
R. go ⁊c. ¶ Dōm q̄ ly ꝯuertibiliter in diffōne ñ
respicit ly pluribus: sȝ illō rōne cuius de tali-
bus p̄dicat. videlȝ. subm̄ qō est ille terminus
hō cuȝ quo ꝯuertit iste termin⁹ risibile. vñ ista
ꝯña nō valet ly risibile p̄dicat de soꝛ. ⁊ pla. ⁊ ñ
ꝯuertit cū illis: ergo nō ꝯuertit. arguit. n. ab
inferioꝛi ad suū supi⁹ negatiōe p̄posita. ¶ Se
ptima diffō erat ista. Accidēs ē termin⁹ in qua
le accidēs nō vniuocus p̄dicabilis de plurib⁹
ar.7. ꝯuertibilr̄. ¶ Cōtra istā diffōnē arguit sic. nā
iste termin⁹ hec albedo est accn̄s. q2 est accidē-
talis: ⁊ tñ nō est p̄dicabilis de pluribus: q2 est
R. termin⁹ discretus: ḡ diffō insufficiēs. ¶ Sol-
uit. hoc argm̄ pȝ p distinctionē dōo q̄ accidēs
p̄t sumi large pro oī termino accn̄tali cōi vel
discreto: ⁊ sic nō sumit ĭ ꝓposito. Alio mō p
termino accn̄tali cōi: ⁊ sic diffinit ad p̄sens. ⁊
sȝ istū modū pȝ q̄ iste termin⁹ hec albedo: nō
est termin⁹ accidētalis: nec est plurib⁹ cōpetēs
accn̄taliter. ¶ Octaua diffō erat ista. Predi
catio directa est illa in qua supius p̄dicat d̄ suo
ar.8. inferioꝛi. Indirecta aūt ecōuerso. Cōtra istas
diffōnes argr̄ sic. q2 ex illis seqt q̄ aliq̄ est p̄di-
catio q̄ nec est directa nec idirecta. vt hō est hō
aīal est aīal: q2 nec supius nec inferius p̄dicat.
R. ¶ Jō rn̄det ꝯcedēdo ꝯclōneȝ. ¶ Ultīa diffō
fuit ista. p̄dicatio essentialis est illa in qua supi⁹
p̄dicat de suo inferioꝛi vel dr̄ia in aliquo istoꝝ
ar.9. aut ecōuerso. ¶ Cōtra istā diffōnem argr̄ sic.

hō non est aīal nō est p̄dicatio essentialis: ⁊ tñ
supius p̄dicat de suo iferioꝛi. ḡ diffō insufficiēs
tȝ ꝯña cū minoꝛi. ⁊ maioꝛē ꝓbo: q2 ista p̄dica-
tio est ipossibilis. ¶ Rn̄detur q̄ aliq̄ p̄dica- R.
tio eēntialis est impolis. Silr̄ aliqua p̄dicatio
contingēs est p̄dicatio essentialis: vt tu es hō
⁊ antixps est aīal. Itē aliqua predicatio neces-
saria est predicatio accidentalis: vt hō est risi-
bilis aīal est quātū aut coloꝛatū quare ⁊c.

¶ Obiectiones cōtra mām̄ syllogismoꝛum.

IN mā sylloꝝ est aliq̄lr̄ obyciendū ar.p.
vt qō nō expsse est ꝓlatū ad lucē re-
ducat. ¶ Et p2io argr̄ ꝓbando in-
sufficiētiā figurarū sic. Quatuoꝛ sūt
figure. ergo diminute tres assignātur. ꝯña tȝ:
⁊ añs ꝓbat. Nā iste est optim⁹ syll's. oīs hō ē
aīal. oē aīal est suba. ergo oīs hō est suba. ⁊ est
syll's alicui⁹ figure ⁊ non p2ie: q2 qō subycitur
in p2ima nō p̄dicat in scđa: nec est scđe figure:
q2 nō p̄dicat idē in vtraq̄ nec tertie: q2 nō su-
bycitur idē in vtraq̄. ergo oȝ dare quartaȝ fi-
gurā in qua illud qō p̄dicatur in p̄ma subycia
tur in scđa. ¶ Rn̄det q̄ nō sūt plures figure R.
q̄ȝ tres: nec syll's ꝓlatus ꝯstituit q̄rtā figuraȝ:
q2 est in p2ia figura ⁊ in p2io mō: nec dcm̄ ē q̄
non ꝯstituat p̄mā figurā: q2 nō est in p2ia figu
ra alius syll's q̄ȝ iste cui⁹ subm̄ p2ie ꝓpōnis ē
p̄dicatū scđe. Sȝ dicebat. si subm̄ p2ie est p̄di-
catū scđe sic resultat p2ia figura. Dicat ergo
q̄ ille syll's ꝯstituit p̄mā figurā cui⁹ subm̄ vni⁹
p̄misse est p̄dicatū alteri⁹. ¶ Scđo arguit ĭsuf ar.2.
ficientia modoꝝ p2ime figure sic syllogizādo
Nullū aīal est lapis. qlibet hō est aīal. ergo ali
qs hō non est lapis. Iste est syll's p2ime figure
⁊ tñ non est ĭ aliquo illoꝝ nouē modoꝝ: vt pȝ
discurrēdo p oēs. ergo plures sunt q̄ȝ noueȝ.
¶ Itē syllogizat sic. oē aīal est suba. oīs hō est
aīal. ergo hō est suba. Iste syll's est p2ime figu
re: ⁊ tñ nō est in aliquo illoꝛū nouē modoꝝ: vt
pȝ intuenti nisi forte diceret q̄ esset in barali-
ptō: nec hoc euadit: q2 baralipton cōcludit in
directe: ⁊ predictus syll's cōcludit directe. er-
go ⁊c. ¶ Dicitur q̄ p2imus syll's est ĭ celarēt: R.
non ĭmediate sed mediate: q2 ex p2imis p̄mis-
sis ꝯcluditur in celarēt nullus hō est lapis ex
qua seqt formalr̄ q̄ aliquis hō non est lapis ĭ
figura de inesse. Cōsilr̄ est dōȝ ad scđm syll'z:
q2 est in p2io p2ime figure nō ĭmediate. sȝ me-
diate ꝯcludēdo istaȝ conclusionē in figura de
inesse ex ꝓp̄a ꝯclusiōe. vñ iste syll's ē ĭmediate
in p2io p2ie. omne aīal est suba. quilibet hō est

aial. ergo quilibet hō est substātia. q2 nō exigi
tur aliqđ mediū ad hoc ꝙ sit in primo prime
figure: s3 alius syll's est mediate: q2 nō sequit
couersio illa nisi mediate illa sub itellecta: qui/
libet hō est suba tāꝙ ab vli ad suā subalternā.
Et si ex his ꝯcluderet ꝙ barbara vel celarent
cōcludit indirecte: vel indefinite: vel pticulari
ter: ꝯcedo nō imediate. s3 mediate. ¶ Tertio
Ar. 3° ondo insufficientiā modoꝝ scđe figure sic ar/
guendo. Nullus lapis est aial: quilibet hō est
aial: ergo aliquis hō non est lapis: vel sic. qui
libet hō est aial: nullus lapis: est aial: ergo nul
lus hō est lapis: qlibet istoꝝ syllogismoꝝ est
in scđa figura: ꝛ nō in aliquo illoꝝ q̄ttuor mo/
doꝝ: vt p3: discurrēdo p singulos. Nā prim⁹
syllogismus istoꝝ duoꝝ cōstat ex duabus vli/
bus ꝯcludētib⁹ particularē ꝛ secūdus ꝯcludit
indirecte: qualiter nō reperit in aliquo illoru3
R° quattuor modoꝝ. ¶ Rńdet vt pri⁹ ꝙ prim⁹
est mediate in cesare: q2 ex ppria imediata con
clusione ei⁹: seqt ꝯuersio aducta formalr. Se
cūda vo est in camestres: etia3 mediate: q2 ex
ppria ꝛ mediata ꝯclusione ei⁹ seqt ꝯclō illius
Ar 4° syllogismi p ꝯuersiōe simplicem. ¶ Quarto
ondo isufficiētiā tertie figur sic arguēdo. Ois
hō est suba. ois hō est aial. ğ q̄da3 substātia est
aial: vel sic. ¶ Quilib3 hō est risibilis: aliquis
hō est vnus hō: ğ aliqđ risibile est vn⁹ hō isti
sūt optimi sylli i tertia figura ꝛ nō aliquo mō:
q2 oēs modi tertie figure ꝯcludūt directe: ꝛ p/
R° dicti sylli ꝯcludūt idirecte: ğ ꝛc. ¶ Jō dr i pri
mo ꝙ prim⁹ est i darapti: ꝛ scđs i datisi: nō ime
diate s3 mediate: p ꝯuersionē simplicē imedia
te conclusionis: ꝛ ita non est incōueniēs ꝙ mo
di tertie figure concludant indirecte nō ime/
diate sed mediate solum. quare ꝛc.

¶ Obiectiones contra modos figurarum.

Arguit cōiter ꝯ figuraꝝ modos p
bādo syllos factos in illis aliqualr
Ar p. nō tenere. ¶ Et pmo ꝯ pmū mo/
dū pme figure. Nā iste syll's nō va
let. ois hō vel asin⁹ est asin⁹. oē risibile est hō vl'
asin⁹. ğ oē risibile est asin⁹. Et ponit in primo
prie figure. ğ modus iste insufficiēs. ꝯńa t3 cū
maiori: q2 oia reqsita ad pmū prie sufficienter
exprimunt. ꝙ aūt iste syllus nō valeat pbatur
ꝯńs est falsu3. ańs est veꝝ: pbat. Nā minorē
vera. vt p3 ex suis exponētibus. Et maiorē p/
bo iductiue. Jste hō vel asin⁹ est asinus. ꝛ iste
hō vel asinus est asinus. ꝛ sic de singulis. ꝛ isti
sunt oēs hoies. ğ ois hō vel asinus est asinus.

p3 ꝯńa a singularibus sufficiēter enūeratis ad
suā vlem. ¶ Rńdet querēdo de subiecto di/
stributionis hui⁹ vlis. ois hō vl' asin⁹ est asin⁹.
qđ distribuit. vtrū totū disiūctū vel pria pars
solūmō. si totū disiūctū. nego maiorē. Et ad p
bationē adductā dico ꝙ q̄libet singularis in q̄
demōstrat: hō est falsa. iō ista est falsa. Jste hō
vl' asin⁹: est asinus demōstrādo hoie3: q2 signi
ficat ꝙ hoc qđ est hō vel asin⁹ est asinus. ꝛ hoc
est falsū. Si aūt solūmō pria ps distribuit. ne/
go ꝯńam: q2 plus predicat in minori q̄3 fue/
rit distributū in maiori. Uñ nō o3 ꝙ sub3 tot⁹
ppōnis maioris pdicet i minori: s3 sufficit ꝙ
subm distributionis: ita ꝙ bm ista rńsionē vlis
q̄ est maior h3 subm distributiōis: qđ est pria
pars disiūcti: ꝛ h3 subm ppōnis qđ est totū di/
iunctū. primū subm expedit pdicare in mino/
ri: ꝛ nō scđm nec aliter itelligit regla prie figu
re. ¶ Cōtra scđm modū arguit sic. Jste syll's Ar 2°
nō val3. nulla ꝯclusio est va. s3 ois cōclō facta
in celarēt ē ꝯclō. ğ nulla ꝯclō facta in celarēt ē
va: ꝛ tñ iste syll's est in celarent. ergo ꝛc. Mi/
nor p3. q2 sūt oia reqsita. ꝛ maior pbat ponē/
do ꝙ syll's fact⁹ sit ois syll's: quo posito ańs
isti⁹ sylli est veꝝ p q̄lib3 pte: ꝛ ꝯńs falsum: q2
falsificat se. ¶ Jō dr vi i mā insolubiliū: ꝙ di/ R°
ctus syll's nō est in scđo prie. q2 ꝯclō est ppō
insolubilis hypothetica: q̄lis nō est aliq̄ pmis
saꝝ. ¶ Contra tertiū prime figure arguit sic. Ar 3°
Jste syll's nō val3. cuiuslib3 hois asin⁹ currit.
brunellus est hois asin⁹: ğ brunellus currit. ꝛ
tñ arguit scđ3 tertiū modū. ğ modus isuffici/
ens. ꝯńa t3 cū minori. ꝛ maiorē pbo. Et pono
ꝙ qlib3 hō habeat duos asinos quoꝝ vn⁹ cur/
rat: ꝛ ali⁹ nō. de quoꝝ numero nō currētiu3 sit
brunellus. isto posito ańs est veꝝ: vt p3. ꝯńs ꝯ
casu3. ¶ Jō dr ꝙ argumētū nō val3. q2 plus
pdicat in minori q̄3 fuerit distributū in maio/ R°
ri. Nā distributū in maiori fuit pcise ly hois ꝛ
pdicatū minoris erat h totū hois asin⁹. ¶ S3
fōte dicet ꝙ adhuc stat argm sic arguēdo. Cu
iuslib3 hois asin⁹ currit brunell⁹ ē hois: ğ bru
nellus currit. ¶ Dr ꝙ nō dū est syll's in tertio
prie: q2 i obliqs casib⁹ op3 subm maioris pdi/
cari: in minori: i recto: sic dđo brunellus ē hō:
ꝛ hoc negat. ppea bñ sequit. cuiuslibet hois
asinus currit. sor. est hō: ergo sor. asinus cur/
rit. ¶ Notādū circa primū modū ꝙ si aliqua
pmissarū nō fuerit quāta nō arguit tūc b3 istū Nōn^m
modū. vt necessario ois hō ē aial: sor. est hō. ğ pmum.
necessario sor. est aial. Jtē ois hō est aial: sed

tm̄ risibile est hō: ergo tātū risibile est aīal. In
q̄libet hax̄ ꝯñarū ē añs verū: ⁊ ꝯñs fl̄m: nō er
go aliq̄s istoꝝ paralogismoꝝ est syll's in varij
q2 in p2ⁱo maior nō est alicui⁹ quātitatis: ⁊ in
Ar 4° scd̄o minor: q2 est exclusiua p̄mi ordis. ¶ Cō
tra quartū p2ⁱe arguit̃ sic. iste syll's non valet.
Oē aīal si est rudibile nō ē hō: sȝ tu es aīal si es
rudibilis: ergo tu nō es hō. ⁊ arguit̃ b̄m istuȝ
modū: ergo isufficiēs: ꝯña tȝ: ⁊ añs pbat̃. nā
ꝯñs est falsū: vt pȝ: ⁊ quelȝ p̄missarū est v̄a taȝ
scd̄a q̄ȝ prima: vt pȝ p exponentes. Nā aliqd̄
animal: si est rudibile non est hō: ⁊ nullum est
aīal: gn illd̄ si est rudibile nō sit hō: pȝ ēt ex oī/
R° bus suis singularib⁹. q̄ꝝ quelȝ ē v̄a. ¶ Rñde
tur vt i p2ⁱo q si totū ꝯditionatū distribuit̃ ne
gat̃ maior: ⁊ tūc ad argm̄ dico q nō bñ exponi
tur: p̄mo q2 ē vlis negatiua q̄ ñ exponit̃. scd̄o
q2 nō debite assignat̃ scd̄a expones q̄ deberet
eē ista ⁊ nihil est aīal si ē rudibile gn istud non
sit hō: qd̄ ē fl̄m: q2 aliqd̄ est aīal si est rudibile
qd̄ nō ē hō. Nā h̄ ē hō demrando hoīem: ⁊ h̄
est aīal si est rudibile. ḡ ⁊c. Itē mlte singulares
sūt false vt h̄ aīal si ē rudibile nō ē hō demr̄an/
do hoīeȝ: q2 dȝ sic resolui. h̄ nō ē hō ⁊ h̄ ē aīal
si ē rudibile. q̄ꝝ p2ⁱa ē falsa. Si āt dr̄ i p̄ncipio
q distribuit̃ solū p2ⁱa ps ꝯditionati: tūc pȝ q
ꝯña nō valȝ: q2 plus p̄dicat̃ in minoriq̄ fuerit
distributū in maiori. Id̄o debuit sic argui. Oē
aīal si ē rudibile nō ē hō: sȝ tu es aīal. ḡ tu si es
rudibilis nō es hō ꝯcedit̃ ꝯña ⁊ ꝯñs. Notādū
Nōn^m. tm̄ q in predcis ⁊ ceteris modis opȝ medium
terminū semp supponere p̄cise p eodeȝ vel p
eisdē. id̄o nō valȝ iste syll's. Nullus hō est mu/
lier. berta ē hō. ḡ berta nō est mulier q2 minor
ar. 5 dȝ esse talis berta est aliq̄s hō: q̄ negat̃. ¶ Cō
tra ceteros modos p2ⁱe figure nō arguo: q2 ex
p̄dictis pn̄t elici obiectōes ꝯ alios modos suf
ficiēter. ¶ Cōtra primū scd̄e figure arguit̃ sic
ista ꝯña nō valȝ. Oīs deus suba nō est. oīs pri
ma cā suba est. ḡ oīs p2ⁱa cā deus nō ē: q2 añs
veꝝ ē: ⁊ ꝯñs falsū: ⁊ tm̄ est syll's in primo scd̄e.
R° ¶ Rñdet̃ q talis nō ē syll's in primo scd̄e: q2
talis dȝ fieri ex negatiuis de ꝯsueto mō loq̄n/
di ⁊ nō de incōsueto q̄liter fiūt p posito. Nega
tiue eñi sūt de in ꝯsueto mō loq̄ndi: ex quo p̄tū
p̄cedit negōnē: sȝ bñ seq̄ret̃. oīs de⁹ nulla suba
est. oīs p2ⁱa cā suba est: ḡ oīs p2ⁱa cā de⁹ nō est:
sed maior ē falsa sicut ⁊ ꝯcl'o hoc argumētū pt
reduci ad oēs alios modos hui⁹ figure p trās
positionē p̄missaꝝ aut p mutatione q̄ȝtitatis.
ar 6°. ¶ Cōtra p̄muȝ tertie figure arguit̃. iste syll's
nō valȝ. cuiuslibet hoīs asin⁹ currit. cuiuslibet
hoīs asin⁹ gescit: ḡ asinus gescēs est asin⁹ cur/
rēs: q2 i casu supiori ē añs veꝝ: ⁊ ꝯñs fl̄m. ⁊ tm̄
ē in p2ⁱo tertie figure. ¶ Dr̄ q nō ē i darapti: R°
q2 sic p̄misse fiūt ex recto ⁊ obliquo ita ꝯcl'o dȝ
fieri: id̄o dȝ sic ꝯcludi. ḡ asin⁹ gescēs ē alicui⁹ cu/
ius ē asin⁹ currēs. vñ ly asin⁹ nō est ps subtī in
p̄missis: sȝ ps p̄dicati. id̄o dȝ poni in ꝯcl'one.
¶ Cōtra scd̄ȝ tertie figure ar̃. Iste syll's nō va ar 7°
let. oīs hō vl' asin⁹ nō ē hō oīs hō vel asin⁹ ē ri/
sibile. ḡ risibile nō est hō. q2 añs ē veꝝ. vt pȝ ex
suis exponētib⁹ vl' singl'arib⁹: ⁊ ꝯñs est falsuȝ.
¶ Rñr q si i q̄lȝ p̄missaꝝ disiūctū totū distri/ R°
buit̃ q̄lȝ illaꝝ ē fl'a ⁊ hȝ mltas singulares fl'as.
Nā p2ⁱe vlis q̄lȝ singl'aris ē fl'a i q̄ dm̄rat̃ hō
⁊ scd̄e q̄lȝ singl'aris ē fl'a i q̄ dm̄rat̃ asin⁹: vt pȝ
ex suis r̄soluētib⁹. Si āt ñ distribuit̃ totū disiū
ctū. sȝ p2ⁱa ps solūmō: nō ar̃ tūc i scd̄o tertie. q2
i tali mō dȝ totū subȝ ppōnis distribui q̄lr̃ nō
fit i p posito. ¶ Cōtra alios mōs h⁹ figur̃ spā
lit̃ ñ arguo. p2ⁱo: q2 he due obōnes ad oēs ali
os modos possunt reduci. scd̄o vt vitē p lixita
tē scripture facientis tedium in aīo studentis.
Et sic est finis obonū ꝯ sūmulas.

¶ Obiectiones ꝯ materiā consequētiarum.

Ost sūmulaꝝ obonē declatā noti/ ar p.
tiā. seq̄t̃ vltio vt i initio ē p̄missum
ꝯñaꝝ rōnis fortificat̃ mā̄ȝ. Arguo
igit̃ ꝯ primā ⁊ p̄ncipalē regulaȝ q̄
fuisti ista. ꝯña bona ē illa cui⁹ ꝯdictoriū ꝯñtis
repugnat añti. Ex q̄ i ferebat̃ alia q ꝯña mala
ē illa: cui⁹ ꝯdcōriū ꝯñtis stat cū añte. ¶ Cōtra
ar̃ sic. Aliq̄ ē ꝯña bōa: ⁊ tm̄ ꝯdictoriū ꝯñtis stat
cuȝ añte. ḡ ābe rel'e fl'e. ꝯña tȝ ⁊ añs pbat̃. ista
ꝯña ē bōa: tu credis p̄cise q aliq̄s hō decipit̃.
ḡ aliq̄s hō dcipit̃: ⁊ tm̄ ꝯdictoriū ꝯñtis stat cuȝ
añte. ḡ ⁊c. P2ⁱa ps añt̄ pbat̃: qm̄ seq̄t̃. tu cre
dis p̄cise q aliq̄s hō decipit̃. ḡ tu credis p̄cise
veꝝ vl' tu credis p̄cise fl̄ȝ. Si tu credis p̄cise ve
rū: ⁊ tu credis p̄cise q aliq̄s hō decipit̃: ḡ aliq̄s
hō decipit̃. Si tu credis p̄cise falsuȝ: ḡ tu deci/
pis: ⁊ tu es aliquis hō: ḡ aliq̄s homo decipit̃.
scd̄a ps añtis in hoc casu cū hoc q nullus ali⁹
a te decipiatur. Isto posito tu credis precise q
aliquis hō decipit̃: ⁊ nullus hō decipit̃. ergo
ꝯtradictoriū ꝯñtis stat cū añte: primā partem
añtis ponit casus ⁊ scd̄am pbo. Nam nullus
ali⁹ a te dcipit̃ p casuȝ: nec tu dcipis: ergo nll's
hō dcipit̃: minorē pbo: q2 si ñ det̃ oppositū.
Et ar̃ sic. tu credis p̄cise sic ē: ergo tu nō dcipe
ris: ꝯña tȝ: ⁊ añs pbatur. nam tu credis q ali

qs hō ɔcipit p casum. ⁊ ita ē ꝙ aliqs hō deci-pit: q2 tu ɔcipis p rnſionē. g͡ tu credis pcise sic ē. ¶ Rndet ꝙ iſta pña ē bōa: ⁊ ꝙ oppositū cō ſeqntis n̄ ſtat cū añte imo rpugnat. Et admiſſo caſu concedo iſtā: tu credis pcise ꝙ aliqs hō ɔcipit: ⁊ nego iſtā. nullus hō ɔcipit: ꝙ cō cedo ꝙ tu ɔcipis tāq3 ſeqns. ſeqt̄. n. aliqs hō ɔcipit: ⁊ nll's ali⁹ a te ɔcipit. ⁊ tu es hō: g͡ tu ɔcipis. ¶ Ulteri⁹ ad argm̄ nego iſtā: tu credis pcise ſic ē. ⁊ ad ei⁹ pbationē nego pña3: tu credis pcise ꝙ aliqs hō ɔcipit. ⁊ ē ita ꝙ aliqs hō ɔcipit: g͡ tu credis pcise ſic ē: ſic nō ſeqt̄. tu credis pcise ꝙ aliqs hō currit: ⁊ ita ē ꝙ aliqs hō currit g͡ tu credis pcise ſic ē vt poſito ꝙ ſoz. currat ⁊ plato nō currat: ⁊ credas pcise platonem currere. iſto poſito ē añs ve℞ ⁊ pñs ſlm: ſ3 bn̄ ſeqt̄. tu credis pcise ꝙ aliqs hō currit: ⁊ ita eſt ꝙ ille quē pcise credis currere currit. g͡ tu credis pcise ſic ē: ſ3 mio2 ē ſlā i ſcōo caſu. Ita ſeqt̄ in pposito. tu credis pcise ꝙ aliqs hō ɔcipit: ⁊ ita eſt ꝙ ille quē credis ɔcipi ɔcipit. g͡ tu credis pcise ſic ē: pña ē bona: ſ3 mino2 ſlā: q2 i caſu iſto. tu credis aliū a te ɔcipi. ¶ Notādu3 ꝙ ſub ſcōa reglā ponebāt due alie regule. v3. ex

Ar. 2°. ipoſſi ſeqt̄ qdl3: ⁊ necciū ſeqt̄ ad qdl3. ¶ Contra q̄s reglas argt̄ ſic. q2 nō ſeqt̄. aliqs hō eſt aſin⁹ g͡ nll's hō ē aſin⁹: ⁊ argt̄ ꝯ3 ābas regulas. g͡ ābe regle falſe. t3 pña cū minoꝛi. ⁊ maioꝛ pbat̄. Prio q2 ex vno oppoſitoꝶ ſeqt̄ reliquū. Scōo q2 ɔdictoꝛiū pñtis ſtat cū añte: eo ꝙ cōuertit̄ cū ipo. ¶ Jō rndet̄ ꝙ iſta ɔſeqntia eſt mālis bōa: ⁊ nō ē ɔueniēs ex vno oppoſitoꝶ aliō iferri: dūmō ip3 ſit ipoſſe nego tn̄ ꝙ oppoſitū pñtis ſtet cū añte. Et nego iſtā pña3: oppoſitū pñtis ɔuertit̄ cū añte. g͡ ſtat cū ipo. vn̄ dico qdlibȝ ppō mūdi ſeqt̄ ex illa: tu es aſin⁹. ⁊ qlibȝ eidē repugnat: imo repugnat ſibiipſi. q2 iſert oppoſitū ſuiipſi⁹. ¶ Pria rglā erat iſta. Si alicui⁹ pñtis ex ɔdictoꝛio pñtis ſeqt̄ ɔdictoꝛiū añtis. illa ɔſeqntia ē bōa. ex q̄ iferebat̄ ꝙ ſi alicui⁹ pñe ɔdictoꝛiū pñtis n̄ ē illatiuū ɔdictoꝛii añtis illa pña n̄ val3. ¶ Cōtra ābas reglās

Ar 3°. argt̄ ſic. Aliq ɔſeqntia ē bōa: ⁊ tn̄ ex ɔdictoꝛio pñtis nō ſeqt̄ ɔdictoꝛiu3 añtis. g͡ ille regle falſe. añs pbat̄. illa ɔſeqntia ē bōa. tu credis pcise ꝙ ois hō ɔcipit. ergo tu ɔcipis: ⁊ ex ɔdictoꝛio pñtis n̄ ſeqt̄ ɔdictoꝛiū añtis. g͡ ⁊c. Prima ps añtis pbat̄. q2 ſeqt̄ tu credis pcise ꝙ ois hō ɔcipit. ergo tu credis ve℞ vl' ſl3. Si credis ſlm. ergo tu credis. Si ve℞ ⁊ tu credis pcise ꝙ ois hō ɔcipit: ⁊ tu es hō. g͡ tu decipis ⁊ iſta pña ē bona. ¶ Scōa ps añtis pncipalis pbat̄. q2 nō ſeqt̄. tu nō decipis. g͡ tu nō credis pcise ꝙ ois hō ɔcipit. pbat̄. ⁊ pono ꝙ tu credas pcise ꝙ ois hō ɔcipiat iſto poſito pñs eſt ſl3 p caſū: ⁊ añs ve℞. pbat̄ ſi nō dcī oppoſitū. ¶ Et argt̄ ſic. tu credis pcise ꝙ ois hō decipitur: ⁊ ita ē ꝙ ois hō ɔcipit̄. q2 ois hō nō tu decipit̄ p caſū: ⁊ tu decipis p rnſionē. ergo tu credis pcise ſic ē. g͡ tu nō decipis: qḋ erat pbādū.

¶ Rndēdū ē n̄ admittēdo caſū: q2 nō ē poſſe qḋ tu credis pcise: ꝙ ois hō ɔcipit̄. nā ſic ſeqt̄ ꝙ tu decipis. vt ē oſtnſū. vl' ergo ɔcipis i credēdo oē3 hoīe3 ɔcipi vl' aliqd aliō: vt ꝙ hō ē aſinus vel aliqd ſlm. nō pmū. q2 oē3 hoīe3 decipi ē ve℞: vl' aliqd aliō p pñs tu nō credis pcise qḋ ois hō decipit̄: qḋ ē oppoſitū vni⁹ pticule ⁊ caſus. Ex codē ſeqt̄ ꝙ nō eſt poſſe qḋ tu credas pcise te ip3 decipi. pbat̄. Nā ſi credis pcise teipſū decipi. ergo decipis vl' i credēdo ipm decipi vl' aliqd aliud: nō pmū. q2 teip3 decipi eſt verū. ergo aliqd aliō. ⁊ p pñs tu credis pcise teip3 ɔcipi. ¶ Scōa regla erat iſta. Si alicu

Ar 4°. ius pñe bone añs ē ve℞. pñs ē ve℞. ⁊ ſi añs eſt verū ⁊ ɔſeqns ſl3: illa pña nō val3. ¶ Cōtra argt̄ ſic. Poſſe ē ꝙ aliq ɔſeqntia ſit bōa ⁊ ꝙ añs ſit ve℞: ⁊ ɔſeqns ſl3. g͡ regla falſa. ɔſequētia t3: ⁊ añs pbat̄. Et pono ꝙ illa ɔſequēna. tu es hō. g͡ tu nō es hō. ɔuertat̄ cū bōa ɔſequētia añte ⁊ ɔſequēte ſignificātib⁹ vt pri⁹: caſus eſt poſſis: q2 pña diſtribuit̄ ab añte ⁊ pñte ſil ſūptis. q2 eidē ſupaddit nomē pñe. admiſſo ergo cāu: iſta eſt bona tu es hō: ergo tu nō es hō q2 ɔuertitur cū bona pña: ⁊ añs eſt ve℞: ⁊ pñs falſū: q2 ſigat oimodē ſic pri⁹ er caſu. ergo ⁊c.

¶ Jō dī ꝙ argumētū v͛balr pcedit ɔ reglās ⁊ no ɔ itellm̄ utaꝶ. Intelligit̄ nāq3 ſic prima. ¶ Si alicui⁹ pñe bone ſignificātis pcise iuxta cōpoſitionē ſuaꝶ ptiū añs: ⁊ pñs ſlm. pña nō val3. ſ3 iā in caſu illa pña plata eſt bona. nō tn̄ ſigat iuxta cōpoſitionē ſuaꝶ ptiū: q2 potiꝰ ipſam ɔuerti cū bona pña añte ⁊ pñte ſignificātib⁹ vt pri⁹ oimode. Ut ergo arguat̄ ɔ reglā3 oꝫ ſumi hoc añs: poſſe ē ꝙ aliq pña ſit bona ſignificās pcise iuxta ɔpoſitionē ſuaꝶ ptiū: ⁊ ꝙ añs ſit verū. ⁊ pñs falſū. Et hoc negat̄ tanq3 ipoſſe. Iſtū modū itelligēdi ex ſignificatiōe ptiū: ⁊ ſi nō explicite: tn̄ iplicite aſſerit qcūq3 regula pñaꝶ: ɔ quaꝶ qual3 pōt verbalr argui illo vel ɔſili argumēto niſi gloſa pdicta regule verificent̄. ¶ Tertia regula fuit iſta. Si alicuius pñe bona añs eſt neceſſariū: ⁊ pñs ſilr eſt

necessariū: ex q̄ inferebat̄ q̄ si añs est necīuꝫ ⁊ ꝯñs est ꝯtigēs: ꝯña nō valet. ¶ Cōtra istas regulas arguit̄ sic. aliq̄ ꝯña ē bōa: ⁊ añs ē necīū ⁊ ꝯñs ꝯtigēs: ḡ regule false ꝯña tꝫ: ⁊ añs ꝓbatur. nā ista ꝯña ē bona: ds ē. ḡ hec ē v̄a. ds est. ⁊ añs est necīū ⁊ ꝯñs cōtingēs. ḡ ⁊c. q̄ añs sit necīū manifestuꝫ est: q̄ ꝯñs sit ꝯtingēs ꝓbat̄. Nā illa. ds ē. p̄t eē falsa: ⁊ ipsa est v̄a. ḡ ipsā eē verā est ꝯtingēs. ꝯña est nota cū minori: ⁊ maior ꝓbat̄ ex hoc q̄ p̄t ꝯuerti cū falso. Jō ꝓbat̄ ꝑncipalē ꝯñam eē bonā: q̄ȝ si nō. stet ḡ oppositū ꝯñtis stat cū añte. ⁊ arḡr sic. hec nō est v̄a. deꝰ ē: ⁊ ipsa sigñat adequate deū esse. ḡ deū eē nō est veꝝ: ⁊ p̄ ꝯñs ds nō est oppositū alterius partis. ¶ R̄ndet̄ q̄ illa ꝯña nō valet. deus ē. ḡ hec est v̄a deus est. nisi adderet̄ illa mior: ⁊ hec deꝰ ē. sigñat adeq̄te deū esse que est ꝯtingēs ⁊ cōcedo q̄ oppositū ꝯñtis stat cū añte: ⁊ tñ cuꝫ ponit̄ cū añte admisso: ⁊ ꝯcedo istā. ds est: ⁊ hec nō est vera deus est. ⁊ tūc ad argm̄. hec nō est v̄a deus est: ⁊ ipsa adeq̄te sigñat deuꝫ esse. ḡ deū esse. nō ē veꝝ: nego minorē: q̄ȝ repugnat duobꝰ cōcessis. Seq̄t deus est ⁊ hec oīo est v̄a deꝰ est. ḡ ipa nō sigñat adequate deū eē. vñ ī hoc argumēto ē obligatio: ⁊ nō apparet. cuꝫ. n. nō stet oppositū ꝯñtis cuꝫ añte hec est v̄a positio īplicite. ac si dicerē pono tibi istā deꝰ est. ⁊ hec nō: ē v̄a ds est q̄ admittēda est. ⁊ ꝯñr tenendū est: vt p̄ꝫ. ¶ Quarta reḡla erat ista. Si alicuiꝰ ꝯñe bone añs est poſſe: ⁊ ꝯñs sil'r. Ex qua est illatū q̄ si alicuiꝰ ꝯñtis añs est possibile: ⁊ ꝯñs īpoſſe ꝯña illa non valet. ¶ Cōtra istas reḡlas arguit̄ sic. ista ꝯña nō est bona. Oīs ꝓpō ē affirmatiua. ḡ nulla ꝓpō est negatiua: ⁊ añs est poſſe. ⁊ ꝯñs īpoſſe. ergo regule false. ꝯña tꝫ: ⁊ añs ꝓbat̄ p̄ p̄ria pte. Nā oppositū ꝯñtis repugnat añti. ḡ cōseq̄ntia bona: añs pꝫ. Naꝫ ista repugnāt. oīs ꝓpō ē affirmatiua ⁊ aliqua ꝓpō est negatiua. q̄ āt añs sit poſſe. pꝫ. q̄ȝ poſſe est q̄ hec tu es sit oīs ꝓpō: sed nūc ꝓbat̄ q̄ cōseq̄ns sit īpoſſe: q̄ȝ ipꝫ nō pōt eē verū sic significādo. ꝓbat̄. nā si posset eē veꝝ. vl' ḡ ipō existente vel ipō nō existēte: nō ipso nō existēte. q̄ȝ si ista ppositio nō eēt. nulla ꝓpō est negatiua. ⁊ sic ipsa nō esseꝫ v̄a nec falsa. nec ēt ipsa existēte. q̄ȝ quādiu ē ista ꝓpō aliqua negatiua ē: ⁊ p̄ cōseq̄ns sp̄ falsuꝫ est nulla negatiua eē. ¶ Dicendū q̄ ista cōseq̄ntia ē bona. Oīs ꝓpō ē affirmatiua. ḡ nulla ē negatiua: ⁊ cōseq̄ns ē poſſe sicut añs. Et tūc ad argumētū cōseq̄ns nō p̄t esse verū sic sigñando: ergo ipsū est īpoſſe. nego cōseq̄ntiā. vñ multe ꝓpōnes sunt poſſes que nō p̄nt esse vere: vt oīs ꝓpō est falsa. nulla ꝓpō est v̄a hoc est falsuꝫ. hoc nō est veꝝ seipso demōstrato: vt terminatū est in mā insolubiliū. Etiā extra mā ꝫ insolubiliū: vt hec nō est v̄a deꝰ est in mēte. aut h̄ nō ē demōstrando subiū eiusdē ꝓpōnis ad cuiꝰ desitionē dsineret ꝓpō illa. q̄lꝫ. n. illaꝝ est poſſis ⁊ nulla ipsaꝝ sic significans pōt esse v̄a. ¶ Quinta regula fuit ista. q̄c̄q̄d seq̄t̄ ad añs seq̄t̄ ad cōseq̄ns. Ex q̄ inferebant̄ alie due. p̄ria. q̄c̄q̄d añcedit ad añs añcedit ad ꝯñs. scḋa. a p̄io ad vltimū q̄ñ oēs ꝯñe intermedie sūt bone ⁊ formales ⁊ nō variate: ꝯña ē bona ⁊ formal'. ¶ Contra istas regulas arguit̄ sic. Aliq̄ ē cōseq̄ntia bona ⁊ aliq̄d seq̄t̄ ad ꝯñs ipsius qḋ nō seq̄t̄ ad añs ipsius. ḡ iste tres reg'le false. ꝯña tꝫ. ⁊ añs ꝓbat̄. Nā ista cōseq̄ntia est bōa. q̄ternariꝰ est. ḡ binariꝰ ē. ⁊ aliq̄d sequit̄ ad cōseq̄ns qḋ nō seq̄t̄ ad añs. ḡ ⁊c. cōseq̄ntia tꝫ. q̄ȝ ꝯdictoriū ꝯñtis repugnat formal'r añti: ⁊ minorē ꝓbo: nā seq̄t̄. binariꝰ ē. ergo eiꝰ medietas est p̄cise vnitas: ⁊ tñ nō seq̄t̄ a p̄io ad vltimū: q̄ternarius est: ḡ medietas eiꝰ p̄cise ē vnitas: q̄ȝ medietas q̄ternarij nō est vnitas sꝫ binariꝰ. Sil'e argm̄ fit q̄drupedale est: ḡ bipedale ē: bipedale est: ḡ eiꝰ medietas est p̄cise pedale: ⁊ tñ nō seq̄t̄: q̄drupedale ē: ḡ eiꝰ medietas est p̄cise pedale: q̄ȝ medietas q̄drupedalis nō ē pedale sꝫ bipedale. ¶ D̄r q̄ reg'le iste tenēt ex̄ mām relatiuoꝝ: ⁊ h̄ pp mutatiōeꝫ sigñati vltimi cōseq̄ntis rōne relatiui qḋ variat sigñatū ad variationē añtis: vñ aliud sigñat ista ꝓpō: eiꝰ medietas est vnitas cōiūcta cū hac ꝓpōne: binarius est: ⁊ aliꝰ sigñat cū ista: q̄ternariꝰ est. Cū p̄ma āt sigñat q̄ medietas binarij est vnitas: qḋ ē veꝝ: ⁊ cū scḋa sigñat q̄ medietas q̄ternarij est vnitas qḋ est falsū. ¶ Jntelligit̄ ḡ sic p̄ria reḡla. Quicq̄d seq̄t̄ ad ꝯñs seq̄t̄ ad añs manēte p̄ma sigñatione: ⁊ q̄ȝ vltimū ꝯñs rōne relatiui nō p̄t retinere p̄mā sigñationē: iō nō est veꝝ si nō seq̄t̄ ex p̄io añte: loco ḡ eius ponat̄ vna ꝓpō sigñans idē ꝯuertibil'r sic arguēdo: q̄ternariꝰ est: ḡ binarius ē: binariꝰ ē: ergo eiꝰ medietas ē vnitas: ergo a p̄io ad vltimū q̄ternariꝰ est: ergo medietas binarij est vnitas: ⁊ ita in scḋo argumēto debuit inferri: q̄drupedale est: ergo medietas bipedalis ē bipedale: ⁊ hoc ꝯcessū. ¶ Secūda reḡla fuit ista. Si aliq̄ ꝯña est bona ⁊ aliq̄d stat cū añte illḋ idē stabit cū ꝯñe. Ex q̄ seq̄t̄ alia s. q̄c̄q̄d repugnat ꝯñti repugnat añti. ¶ Contra istas r'las ar̄ sic. Jsta ꝯña ē bona: lignū corrūpebat̄:

rūpebaṫ: ꝫ ipoſſe eſt illud eſſe: ⁊ tn̄ h: aial ē: ſtat cū an̄te: ⁊ eadē nō ſtat cū ꝯn̄te: ergo reḻe falſe: ꝯn̄a tȝ ⁊ an̄s ꝓbaṫ. Nā ꝙ iſta ꝯn̄a ſit bona pȝ: q2 qđ ſeḻ eſt corruptū amplius eē nō pōt: ꝙ aūte iſta: aial ē: ſtet cū an̄te pȝ: qm̄ h ſimḻ ſtāt: lignū corrūpebaṫ ⁊ aial eſt: q2 q̄lȝ illarū eſt v̄a. Sed iā ꝓbaṫ ꝙ illa: aial eſt: nō ſtat cū an̄te: q2 iſta copulatiua eſt ipoſſis: aial eſt: ⁊ ipoſſe eſt illud eē.

R°. ℭ Rn̄r ꝙ illa ꝯn̄a eſt bōa lignū corrūpebaṫ: ꝫ ipoſſe eſt illud eē: ⁊ ſic iſta: aial eſt ſtat cū an̄te ita ſtat cū ꝯn̄te. Et cū dr̄. iſta copulatiua eſt impoſſis: aial ē: ⁊ ipoſſe eſt illud eē ve2: ergo iſta: aial eſt: nō ſtat cū ꝯn̄te: nego ꝯn̄am: q2 ſcḋa ps huius copulatiue nō eſt ꝯn̄s p̄me ꝯn̄e nec ſecū ꝯuertibile: q2 relatiuū hȝ aliud ⁊ aliud ſignatū ꝑꝑ mutationē an̄tis: ⁊ ſi dr̄ quō: ꝫ ſtat iſta: aial eſt cū ꝯn̄te dr̄ ꝙ nō opȝ ꝯiūgere ipaȝ copulatiue: ſed ſufficit ꝙ q̄lȝ iſtarū ſit v̄a: vn̄ h ſtant ſimul: tu es hō tu es albus: lȝ ex eis nō fiat copulatiua. Et ſi opponēs velit oīno vnā copulatiuā dcṫ iſta: aníal eſt ⁊ lignū corrūpebaṫ: ⁊ impoſſe eſt illud eē: referēdo ſemꝑ ly illud: ad ly lignū: illa copulatiua eſt v̄a: ꝫ p̄ma ps ſtat cū vltia. ℭ Septia reḻa fuit iſta. Si aliq̄ ꝯn̄a ē bona ſcita a te eē bona: ⁊ an̄s eſt a te ꝯcedēdū ꝯn̄s eiuſdē eſt ꝯcedēdū a te. Ex q̄ iferebaṫ ꝙ ſi an̄s eſt ꝯcedēdū ⁊ ꝯn̄s negādū nō vȝ ꝯſequentia.

Ar 9° ℭ Cōtra iſtas regḻas aṙ ſic: ⁊ pono ꝙ iſtius cōſequētie: hō currit: ꝫ riſibile currit: an̄s ſit tibi poſitū ⁊ a te admiſſum: ꝯn̄s v̄o ſit tibi depoſituȝ: iſto poſito aṙ ſic: iſta ꝯn̄a eſt bona ſcita a te eſſe bona: hō currit: ꝫ riſibile currit: q2 ſcis ꝙ aṙ ab vno ꝯuertibili ad reliquū: an̄s eſt ꝯcedēdū a te: q2 tibi ē poſitū ⁊ a te admiſſuȝ ⁊ ꝯn̄s negādū: q2 ē tibi depoſitū ⁊ a te admiſſum: ꝫ rḻe falſe. ℭ Jō dr̄ admittēdo caſum. Et ꝯcedo ꝙ

R° huius ꝯn̄e an̄s eſt ꝯcedēdū ⁊ ꝯn̄s negādū ꝑꝑ argumētū ſcm̄: ſȝ nego ꝙ iſta ꝯn̄a ſit bona ſcita a me eē bona: qm̄ ex duobus ꝯceſſis ſeqṫ oppoſitū illius: ſeqṫ. n. an̄s eſt ꝯcedēdū a te ⁊ ꝯn̄s negādū: ꝫ iſta ꝯn̄a nō eſt ſcita a te eē bona. ℭ Vltia reḻa fuit iſta. Si aliq̄ eſt ꝯn̄a bona ſcita a te eſſe bona: ⁊ an̄s eſt ſcitū a te: ergo ⁊ ꝯn̄s eſt ſcituȝ a te. Ex q̄ ſeqṫ ꝙ ſi an̄s eſt ſcitū a te: ⁊ ꝯn̄s nō eſt

Ar 10° ſcitū: nō ſcıṫ ꝯn̄am eſſe bonā. ℭ Contra iſtas rḻas aṙ ſic: hec ꝯn̄a eſt ſcita a te eē bona h eſt neſcitū a te: ergo h eſt neſcitū a te demr̄ando ꝯn̄s ꝑ vtrūqȝ h: ⁊ an̄s eſt ſcituȝ a te: ⁊ ꝯn̄s nō: ergo regḻe falſe: ꝯn̄a tȝ: ⁊ ꝓbaṫ p̄ma ps an̄tis: nam tu ſcis ꝙ ibi argṙ ab vno ꝯuertibili ad reliquū: ⁊ ꝙ oppoſitū ꝯn̄tis repugnat an̄ti: ergo tu ſcis ꝯn̄aȝ illā eē bonā: ⁊ ſcḋa ps an̄tis ꝓbaṫ. Nam ꝯn̄s eſt nec̄iuȝ a te: ⁊ an̄s ſis ſignare adeq̄te ꝙ ipm̄ ē neſcitū a te: ergo an̄s eſt ſcitū a te: ⁊ ꝯn̄s neſcitū. pȝ ꝯn̄a: nā vel ꝯn̄s eſt ſcitū a te vel neſcitū: ſi eſt neſcitū habeo intētū: ſi ſcitū ⁊ ipſuȝ adeq̄te ſignat ꝙ h eſt neſcitum a te demr̄ando idē ꝯn̄s: ergo illud ꝯn̄s nō eſt ſcitū a te. ℭ Re

R°. ſpōdeṫ ꝙ iſta ꝯn̄a nō vȝ: h eſt neſcitū a te: ergo h eſt neſcitū a te: nec aṙ ab vno ꝯuertibili ad reliquū: nec oppoſitū ꝯn̄tis repugnat an̄ti: quia an̄s nō eſt iſolubile: ſȝ ꝯn̄s eſt inſolubile ſignificās hypothetice copulatiue: ꝙ h eſt neſcitū a te: ⁊ ꝙ h eſt ſcitū a te: cuius ꝯdictoriū non eſt illud: h nō eſt neſcitū a te aut illud h ē ſcitū a te: ſed illud nō h eſt ſcituȝ a te ſignans diſiūctiue: ꝙ h eſt ſcitū a te: vel ꝙ h nō eſt ſcitū a te: quod eſt verum rōne ſcḋe partis. ℭ Eodem modo dicıṫ ad rōnē vel ꝯn̄am p̄dictā ſicut ad iſtam: hoc eſt falſum: demōſtrando cōſequēs ſemꝑ concedendo tales conſequētias: ⁊ dico eas nō valere: q2 cōſequēs eſt inſolubile falſum: ⁊ antecedēs eſt ꝓpō v̄a non inſolubilis quare ⁊c̄.

ℭ Obiectiones ꝯ regulas ꝑticulares ꝯn̄aꝝ.

Egulaꝝ ꝑticulariū prima erat iſta. Ab iferiori ad ſuū ſuperius affirmatiue ⁊ ſine diſtributiōe ⁊ ſine ſigno ꝯfuſiōis ipediētie: ꝯn̄a ē bona. ℭ Cō- Ar 1°

tra illā regulā aṙ ſic. Jlla ꝯn̄a non vȝ: tu es appārēs aſinus: ergo tu es aliq̄lis aſinus: ⁊ tn̄ aṙ ꝑ regulā: ergo rḻa falſa: ꝯn̄a pȝ cū minori: q2 ly appens eſt terminus inferior ad ly aliq̄le: ⁊ maior pȝ: q2 an̄s eſt poſſe: ⁊ ꝯn̄s ipoſſe. Nā poſſe ē ꝙ tu ſis apparēs aſinus: ſȝ non eſt poſſe ꝙ tu ſis aliq̄lis aſinus ſicut non eſt poſſe ꝙ tu ſis aſinus.

R°. ℭ Rn̄r ꝙ nō aṙ ſm̄ itellin reḻe q eſt iſte. Ab iferiori ad ſuū ſuperius rōne totius extremi ſine ipedimēto p̄cedēte eſt bonū argm̄: ſȝ non aṙ in ꝓpoſito rōne totius extremi: ſed ꝑtis ſolūmō: q2 ly appens aſinus nō eſt terminus iferiori ad aliq̄lis aſinus: ſed bn̄ ad aliq̄lis appens aſinus: ſicut ly appens ad ly aliq̄le: vn̄ bn̄ ſeqṫ tu es apparēs: ergo tu es aliq̄lis: ita bn̄ ſeqṫ: tu es apparēs aſinus: ergo tu es aliq̄lis appens aſinus: vn̄ ꝯſiḻes ꝯn̄e in ceteris nō valent: vt tu es paſtor. ergo tu es aliqđ ſortis: tu es dn̄s pla. ergo tu es aliqđ plat. ℭ Scḋa regula erat iſta. Ab iferiori ad ſuū ſuperius diſtributiue: nō vȝ argm̄.

ℭ Cōtra iſtā rḻāȝ aṙ ſic. Jſta ꝯn̄a eſt bona: nullus binarius eſt: ergo nḻſ nūerus eſt: ⁊ aṙ ꝑ reḻaȝ: ergo rḻa falſa: tȝ ꝯn̄a cū maiori: oppoſitum ꝯn̄tis repugṫ an̄ti. ſ. nḻſ binarius: ⁊ aliqs numerus eſt: Ar 2°

nō.n.vaƚ aliqs nūer⁹ qn iste sit binari⁹ vƚ isclu/ dēs binariū. Eodē mō pōt argui in fili vt nlla ppō ꝟa scit: g̃ nlla ppō scit ꝯña ē bona: q2 oppositū ꝯñtis repugnat añti: ꝛ tñ aƚ distributiue ab iferiori ad suū supi⁹: sic.n. ppō ꝟa est termin⁹ iferior ad ly ppō: cū oīs ppō ꝟa sit ppō: ꝛ nō ecōuerso sic: oīs binari⁹ est nūer⁹: ꝛ nō ecōuerso. ℂ Jō dī q rƚa nō dicit nūq̄ valere ꝯñtiam ab iferiori ad suū supius distributiue: ƚʒ q plʒ nō vʒ ꝛ formalr ꝛ nūq̄ de forma pdicte ꝯñe forma/ les sunt: q2 cuiuslibet earū oppositū ꝯñtis formalr repugnat añti: sed nō sunt boue de forma: q2 ꝯsilēs in forma nō valēt: q2 nō seqƚ: nullus numer⁹ ternari⁹ est: g̃ nullus nūer⁹ est: nec sequitur: nulla ppō ꝟa vƚ vel intelligiƚ: g̃ nlla ppō vƚ vel itelligiƚ. Si g̃ ꝯñe ille boue sunt h̄ est solū gr̃a mãe: vñ pma ē bona gr̃a mãe: q2 ipolē est nūeꝝ eē: ꝛ nō eē biariū: scđa silr tʒ gr̃a mãe vel termioꝝ: q2 nihil scit nisi verū nec est polē aliquā ppōnē falsaʒ sciri. ℂ Tertia regla fuit illa. Ab inferiori ad suū supi⁹ negatiue postposita ꝛ cū debito medio est bonū argm̄. ℂ Contra aƚ sic. Jsta ꝯña nō vʒ: sciēs istā ppōnē non est aliqd: demrando istā: hō est asin⁹: ꝛ ista ppositio est aliq̄ ppō: g̃ sciēs aliq̄ ppōnē nō est aliqd: ꝛ tñ aƚ p regulā: g̃ regla falsa: ꝯña tʒ cuʒ minori: ꝛ maior pbaƚ. Nā añs est verū ꝛ ꝯñs falsum: g̃ ista ꝯña nō vʒ: q añs sit verū: pʒ pro scđa pte ꝛ pro pma silr: q2 suū ꝯdictoriū est falsum. s. oē sciens istā ppōnē est aliqd. ℂ Rñr q ista ꝯña nō vʒ: nec argƚ cū debito medio: q2 sub m pme ppōnis debuit eē sub m scđe sic arguēdo: sciēs istā nō est aliqd ꝛ sciēs istā est: ergo ꝛc̃. ꝛ tūc ꝯcedo ꝯñaʒ: sed nego minoreʒ. ℂ Nondū circa hāc regulā: q si argueret ad iferius ad suū supius distributiue negōne post posita nō argƚ bm regulā: vt pʒ in exēplo illo: oīs hō currit: oīs hō est aial: ergo oē aial non currit. Intelligiƚ eni sic regla. Ab iferiori ad suū supius nō distributū negatione postposita est bona ꝯña. ℂ Quarta regula erat ista. A superiori ad suū inferius affirmatiue ꝛ sine distributione: nō vʒ argm̄. ℂ Cōtra istā regulā pcedunt argumēta facta ꝯ regulaʒ imediate pcedētē: arguēdo ex opposito ꝯñtis ad oppositū añtis: vt aliqs numerus est: ergo binari⁹ est: aliq̄ ppō scit. ergo ppō vera scit: sed argƚ spālr: illa ꝯñtia est bona: tu es aial: ergo tu es hō: ꝛ tamē aƚ a supiori ad suū inferius affirmatiue sine distributione: ergo ꝛc̃. tʒ ꝯñtia: ꝛ añs pbaƚ: q2 nō sequiƚ: tu es aial: ergo tu es: a ter/ tio adiacēte ad bʒ adiacēs tu es: ergo tu es tū: pʒ ꝯña: q2 oppositū ꝯñtis formalr repugnat añti: ꝛ vltra: tu es tu. g̃ tu es hō: tʒ ꝯña p pmā regulā ab inferiori ad suū supius affirmatiue ꝛ sine ipedimēto: ergo a pmo ad vltimuʒ sequitur: tu es aial: ergo tu es hō. ℂ Ad h̄ dī vt prius q q̄libet istarū ꝯñarū est bona ꝛ formalis: nō tñ argƚ ꝯ regulā iplicite asserētē q nulla talis sit bona de forma: vñ ꝯsilēs in forma nō tenēt: q2 nō seqƚ aliqs nūerus est: g̃ ternari⁹ est: aliq̄ ppō intellr: ergo ppō ꝟa intellr: nec seqƚ h̄ ē aial demrando asinū: g̃ h̄ ē hō. ℂ Quarta regula fuit ista. A supiori ad suū iferi⁹ distributiue affirmatiue nō vʒ ꝯña nisi cū debito medio. ℂ Cōtra aƚ sic. Jsta ꝯña est bona: oē aial currit: g̃ oīs hō currit: ꝛ tñ aƚ a supiori ad suū inferius distributiue affirmatiue sine debito medio: g̃ regula falsa ꝯña: tʒ cū minori: ꝛ maiorē pbo ꝯdictoꝝ ꝯñtis repugnat añti: g̃ ꝯña bona: añs pbaƚ: qm̄ h̄ repugnant: oē aial currit: ꝛ hō nō currit: q2 ex ipsis seqƚ ipolē: vʒ hō nō est aial in q̄rto mō scđe figure. ℂ Dōʒ q illa ꝯña est bona nō qdeʒ formalis nec de forma: nō formalis: q2 oppositū ꝯñtis est imagiabile stare cū añte absq ꝯdictōe neq ēt de forma: q2 aliq̄ sibi ꝯsilis in forma nō vʒ: vt oē aial currit: g̃ q libʒ hō currit: sed ē bona mãlis seu gr̃a mãe: q2 ipolē ē hoīeʒ nō eē: tʒ. n. p h̄ mediū neciū: oīs hō est aial. Silr seqƚ gr̃a mãe: oē aial est g̃ oīs hō est: q2 ꝯñs est necīuʒ: seqƚ etiā: oīs hō est asin⁹: q2 añs est ipolē simplr: vnde non est aliq̄ regula ꝯ quā non pcedit argm̄ gr̃a mãe: aut q2 ꝯñs est necium: vel gr̃a alicui⁹ alterius medij neciꝫ ꝛ ineuitabilis vt in pozib⁹ ꝯñtijs dictū est. ℂ Sexta regla fuit ista. A supiori ad suū inferius negōne ppposita distributiue supe/ rius: est bonū argm̄. ℂ Contra istā regulā arguiƚ sic. Jsta ꝯña nō vʒ: non ꝯtingenƚ hō est: aial: g̃ nō cōtingēter tu es aial: ꝛ tamen aƚ p regulā: ergo rƚa falsa: ꝯña tʒ: pbaƚ pma ps antecedētis: q2 añs est veꝝ ꝛ ꝯñs f lm: vt pʒ affirgnādo suū ꝯdictoriū: hec.n. est falsa: contigēter hō est aial: ꝛ h̄ est ꝟa ꝯtingēter tu es aial: ꝛ scđa ps antecedētis pbaƚ: nā q h̄ arguaƚ a supiori ad suū inferius pʒ: ꝛ q negōne distributiue manifestū est: q2 remota negōne ly hō: non staret distributiue: ergo p aduētū ei⁹ stat distributiue: pʒ ꝯseqñtia p istā regulā qcqd mobilitat imobilitatū imobilitat mobilitatū. ℂ Respōdeƚ q trin⁹ aliquādo stat distributiue mobilr qñ ipʒ nō pcedit nisi vnū signū distributiuū: vt

tuũ: vt oĩs hõ est. Aliqñ stat distributiue imobilr qñ ipz pcedũt duo sig: qrũ vnũ hz vi distribuẽdi: z reliquũ ↄfundẽdi ↄfuse tñ imobilr: quapp dico q nõ ar ↄ itellm re: qa est iste. a supiori ad suũ iferi negõne pposita distributiue imobilr est bona ↄña: s3 tñ in pposito nõ distribuit supi mobilr pp ipedimẽtũ isti termini ↄtigẽt: q2 nõ l3 descẽdere vt argm i pte ostẽdit: pp eãdẽ nõ seqr: tu nõ icipis eẽ colorat: g tu icipis eẽ alb: q2 ex opposito nõ seqr oppositũ vt in caplo patuit inceptionis: z tamen ar distributiue negatiue: si ergo qrit qd ipedit: dico q illud verbũ incipit imobilitat eũdẽ terminu in quẽ distribuit pcedẽs negõ quare zc.

Obiectiones contra regulas quarti capli.

Contra relas qrti capli sufficient est argutũ in mã isolubiliũ: spãliozib tñ medijs arguo ↄ easdẽ: q pma fuit ista. Ab vli ad suã pticularẽ in/definitã vel subalternã est bona ↄña. Ↄ quã regulã ar sic. ista ↄña nõ v3: icipit oẽ ens eẽ: g icipit aliqd ens eẽ: z tñ ar p regulã: g rla fla: t3 ↄña z pps añtis pbat: nã añs est verũ z ↄñs flm: g ↄña nõ v3: q añs sit verũ pbat. Nã oẽ ens eit z nõ imediate añ istãs pñs oẽ ens fuit: q2 nũcq istãs pñs fuit: g incipit oẽ ens esse: p3 ↄña ab exponẽtib ad expositũ: q aũt ↄñs sit flm p3: q2 nũc aliqd est z imediate ante instãs pñs aliqd fuit z imediate post istãs pñs aliqd erit: g flm ẽ q iã icipiat aliqd eẽ seu aliqd ens eẽ: qd idẽ ẽ. Sz scda ps pncipalis añtis ar: nã h ẽ vlis: icipit oẽ ens eẽ: q2 i ea subijcit terminꝰ cõis signo vli determinat distributiue: z h est sua pticlaris: icipit aliqd ens eẽ: q2 i ea subijcit terminꝰ cõis signo pticlari deteriat: g ar p rlaz. Dõs breuit q nõ ar p reglaz: qñ nec añs nec ↄñs est alicui qtitatis: z tũc ad pbõnẽ in ista ppõne: icipit oẽ ens eẽ: subijcit terminꝰ cõis signo vli distributiue determinat: g est vlis: nego ↄñaz: z si allaret rla: dico itellr ð distributiõe mobili z nõ imobili: s3 iã ly ens distribuit imobilr: ppea sic glosef rla. Ppõ vlis ẽ illa i q subijcit terminꝰ cõis signo vli distributiue determiatꝰ exñte aliqd illiꝰ: qd dico pp piacẽs isti oĩs hõ ẽ aial: in q subijcit terminꝰ cõis signo vli distributiue mobilr determiatꝰ: s3 illud signũ nõ est ps piacẽtis: l3 sit ps vlis: de pticlari aũt nõ pcedit argm q2 in rela addit solo signo pticlari ðtermiat: s3 iã vltra signũ determiat ly ens h vbo incipit: ex quo stat ↄfuse tãtũ: iõ sit hec rla: ppõ pticularis est illa in q subijcit terminꝰ cõis solo signo pticulari determiat exñte aliqd isti qd dico sitr pp piacẽs: ppõnis pticlaris. Scda regla fuit ista. A pticlari vel idefinita ad suã vlẽm: nõ v3 argm. Ↄ istã relaz ar sic. Ista ↄña est bona: aial ẽ hõ: g oẽ aial ẽ hõ: z p ↄñs qlz alia v3 ab idefinita ad suã vlẽz: ↄña t3: z añs pbat h ppõ: aial ẽ hõ: sigt oẽ aial eẽ hoiem: s3 oĩs ppõ sigt qcqd seqr ad eã: igr ista ↄña est bona: ↄña t3 cũ miori: q2 est rla: z maiorẽ pbo: subm isti ppõnis: aial ẽ hõ: sigt oẽ aial z pdicatũ hoiez z copulã eẽ: z tota ppõ sigt iuxta cõpõnẽ suorũ termioz: g ista ppõ sigt oẽ aial eẽ hoiez: ↄña t3: q2 isto mõ inuestigat sigatũ ppõnis.

Rñr negãdo scdãz ↄñaz: z ad pbõnẽ ↄcedo q ista: aial est hõ sigt: oẽ aial eẽ hoiez non adeqte pmarie s3 scdarie: z ad argm nego istã ↄñaz: ista ppõ: oẽ aial est hõ: sigat: oẽ aial esse hoiez: z oĩs ppõ sigt qcqd seqr ad eã: g ista cõseqntia ẽ bona: nego ↄñaz: q2 sic oĩs ppõ sigt qcqd seqr ad eã: nõ tam qcqd ppõ sigt segtur ad eã: verũtamẽ bene seqr. ista aial ẽ hõ: sigat adeqte oẽ aial eẽ hoiez: g ista ↄseqntia fuit bona: s3 negat antecedẽs: q2 nlla ppõ mũdi sigt adeqte oẽ aial eẽ hoiem: nisi aliq talis: oẽ aial est hõ. Tertia rla fuit ista. Ab vli affirmatiua ad oẽs suas singlares tã collectiue q diuisiue sumptas est bonũ argm cũ debito medio: z ecõuerso collectiue. Ↄ istã rlaz ar sic. Ista ↄseqntia nõ v3. Necio. oĩs hõ ẽ aial: z isti sunt oẽs hoies: g necio iste hõ est aial: z iste hõ est aial: z sic de singulis: z tamẽ ar p relaz: g rela fla: ↄseqntia t3 cũ miori: z maior p3 p exponẽtes isti termini necio. Ex eodẽ medio ar q nõ v3 argm ab vli ad suã singularẽ cũ debito medio sic arguẽdo: necio oĩs hõ est: s3 tu es hõ: g necio tu es: antecedẽs est vez z ↄseqns falsum. Ex eodẽ ẽt fundamẽto ar q nõ v3 argm a singularib sufficiẽter nuãtis cũ debito medio ad suã vlẽm: q2 nõ seqr: ↄtigent iste hõ ẽ: z ↄtingẽter iste hõ est: z sic de singlis: z isti sũt oẽs hois: g ↄtingẽter oĩs hõ est: p3 p expõnẽ isti termini ↄtingent: q2 antecedens est vez z ↄseqns fl3: z p ↄseqns ↄseqntia nõ v3. Iõ breuit respõdeo z dico q nllo mõ ar p relaz: q2 nlla istaz est alicui qtitatis. s. necio oĩs hõ est aial: ↄtingẽter oĩs hõ est aial: necio iste hõ est aial: ↄtingent iste hõ est aial: pme due non sunt vlẽs: q2 ipsaz suba imobilr distribuunt: alie due nõ sunt singulares: q2 subijcit terminus cõis determinatꝰ nõ solũmõ pro noĩe de/

mrativo: imo alio termio pbabili: vz termio modali. Jō sic itelligit diffō ppōnis singularis: ppō singularis est illa in q̄ subycit termin^o discret^o aut termin^o cōis cū pnoie demratiuo nllō signo pbabili pcedēte. Ex q̄ diffōne sequitur q̄ si pnomē p̄lalis nūeri fit termin^o discretus ista tūc nō est singularis: oēs isti currūt: q: subycit termin^o cōis signo pbabili pcedente. ¶ Quarto rl̄a fuit ista. Ab vl̄i negatiua ad q̄zlibet suarū singulariū est bonū argm̄. ¶ Contra arguitur sic. Ista pña nō vz: nll̄a chymera q̄ currit mouet: ergo ista chymera q̄ currit nō mouet: z tñ arguitur p rl̄az: ergo rl̄a falsa: pña tz cū minori: z maior pbat: añs. n. est verū: vt pz: z pñs f lsm: ergo pña n̄ vz: q̄ pñs sit flm̄ pbatur: nā sequitur: ista chymera q̄ currit non mouet: ergo ista chymera currit z illa nō mouet: pña tz: q: relatiuū resoluit sic z illud: sed pñs est f lsm: q: est vna copulatiua affirmatiua: cui^o pma ps est fl̄a: ergo añs est falsum: qō erat pbādū. ¶ Rñr pcedēdo pñam pdictā: z cū dr: añs est verū z pñs f lsm. nego q̄ pñs sit flm̄: q: suū pdictoriū ē flm̄. s. ista chymera q̄ currit mouet: z tūc ad pbōnē falsitatis nego istā pñam: ista chymera q̄ currit nō mouet: ergo ista chymera currit: z illa nō mouet. Et tūc ad rl̄az: relatiuū q̄ qō resoluit in piūctionē copulatiuā z pnoīe demratiuum: verū in affirmatiuis: sz non in negatīs: ppea bñ sequitur: ista chymera q̄ currit mouet: ergo ista chymera currit: z ipsa mouet: q: ergo ly q̄. i affirmatiua resoluit in piūctionē copulatiuam z pnoīe demratiuū: iō i negatiua pdictoria dz resolui in piūctionē disiūctiuā z pnoīe demratiuū: sic dōdo: ista chymera cur. vl̄ ipa mouet: pz pña: q: qcqd figt vnū pdictoriū copulatie figt aliō disiūctiue. ¶ Rñdū circa istā rel̄az q̄ si subz singularis supponit p aliquo p quo nō supponit subm vlis arguēdo: tūc ab vl̄i ad istā singulare: nō arguitur p rl̄az: q: ista nō est ci^o singularis. v. gra. nll̄s hō currit: ergo iste hō nō cur. nullus hō est aliqs hō: ergo iste hō nō est aliqs hō: pma. n. singularis: nō ē singl̄aris hui^o: nll̄s hō currit: sed illi^o: nll̄a hō currit: scd̄a singl̄aris est illius: nll̄s hō ē aliqs hō: sz isti^o: nll̄s hō ē aliqs hō. ¶ Quita rl̄a fuit ista. A pticulari ad suā idefinitā: z ecōuerso tā affirmatiue q̄z negatiue est bona pña. ¶ Cōtra istā rl̄az arguitur sic: ista pña nō vz: aial est gen^o: ergo aliqō aial est genus: z tñ arguitur p rl̄az: ergo rl̄a f l̄a: pña tz: z añs pbatur: nā añs est verū: vt pz: pñs f lsm: ergo pña non vz: q̄ pñs sit flm̄: pbatur: q: suū pdictoriū ē verū: vz nullum aial est gen^o: q: nec h aial est genus: nec h: z sic de singulis: ergo zc. Scd̄a ps pbatur: vt q̄ arguitur p rl̄az: q: aial stat vtrobiq̄ m̄alr pbatur: nā si aliq̄ istaz staret psonalr h eēt pp litationē isti^o signi aliqō: sz illud signū aliqō in alȷs non litat ad suppōnē psonalē: ergo nec in istis: pña tz cū maiori: z miorē pbo: nā i q̄libz istaz: aliqō hō est spēs: aliqō hō est nomē supponit ly hō m̄alr: ergo z ista aliqō aial ē gen^o: pz pña: q: sic ly aial ē neutri gn̄is: ita ly hō m̄alr sūptuz. ¶ Rñr q̄ nō arguitur p rl̄az: q: in ista: aliqō aial ē gen^o: ly aial supponit psonalr pp litationē signi pticlaris: z cū dr: in ista: aliqō aial est spēs nō litat ad suppōnē psonalē: ergo nec in ista non vz argm̄: q: ly hō psonalr sūptū nō est neutri gn̄is: z ly aliqō est neutri gn̄is: iō sibi additio nō pōt litare ad suppōnē psonalē: sic si adderet aliqō signum eiusdē gn̄is: vt aliqs hō ē spēs aliq̄ hō nō est nomē: sz ly aial psonalr sūptū ē neutri gn̄is. Jō sibi additū signū neutri gn̄is litat ipm ad suppōnē psonalē dōdo aliqō aial est genus aut nullū aial ē gen^o. Si ergo q̄rit q̄ ē idefinita istius pticularis: aliqō aial ē gen^o dicat q̄ ē ista: aial viuēs ē gen^o: z isti^o idefinite: aial est gen^o h est pticlaris: aliqō ly aial est gen^o. ¶ Rñdū q̄ dz q̄ termini supponāt pcise p eodē: q̄re isti^o hō cur. nō h est pticlaris: aliqs hō currit: sz est ista: aliqō est hō currit: z isti^o. hō cur. est h idefinita: hō masculus currit: z ita ppoztiōabilr in negatīs dicat. ¶ Sexta rl̄a fuit ista. A pticulari vel idefinita ad oēs suas singl̄ares diuisiue sumptas cū debito medio ē bonū argm̄. ¶ Cōtra istā rl̄az arguitur sic. Ista pña nō vz: necio hō est: z isti sūt oēs hoīes: ergo necio ista hō est: vel necio iste hō ē: z sic de singulis: z tñ arguitur p rel̄az: ergo rl̄a f l̄a: pña tz cū maiori: q: añs est verū z pñs falsum: z minor pbatur. Nā ista necessario hō est: est ppō z nō hypothetica: ergo cathegorica: z p pñs q̄ta: cū ergo nō sit vlis: pticularis vel singularis: ergo ē idefinita: cui^o singl̄is nō vñr eē alie q̄z pdicte. ¶ Jō dr q̄ non arguitur per regulā: qm ista nō est idefinita: necio hō ē aial: ex quo subycit termin^o cōis mediāte signo: z tūc ad argm̄: ista est cathegorica: ergo q̄ta: nego pñam. Et si aliqs quo ad h allegaret pbādo istā pñam eē bonā rñdeo q̄ ego sil asserui oppositū. quare zc.

¶ Obiectiōes p regulas. v. cap.

Uiuū caplm̄ q̄dā regl̄as ppone bat: q̄rū pma fuit ista. Ab exclusiua ad vl̄ez d termiis trāspositis: z ecō

Ar p° uerso est bōa ɔ̄ña. ¶ Cōtra istā regulā ar̄ sic.
Ista ɔ̄ña nō vz: tm̄ asin⁹ ē hoīs: ḡ cuiuslz hoīs
est asin⁹ ⁊ ar̄ ꝑ rl'az: ḡ rl'a est falsa: tz ɔ̄ña cū mio
ri: ⁊ maior ꝓbaf: ponēdo q̄ tu nō sis aliq̄ pos
sessio hoīs nisi asin⁹: tm̄ sit aliqs hō q̄ non hēat
asinū in possessionē: isto posito ɔ̄ñs est fl'm: vt
pz: añs est vez: q2 asin⁹ est hoīs ⁊ nihil non asi
Ar 2° n⁹ est hoīs: ḡ ⁊c̄. ¶ Scd̄o ar̄ ɔ̄ scd̄az rl'az sic.
Ista ɔ̄ña nō vz cuiuslz hoīs ē asin⁹: ḡ tm̄ asin⁹
est hoīs: ⁊ tm̄ ar̄ ꝑ rl'az: ḡ rl'a falsa: ɔ̄ña tz cū mi
nori: ⁊ maior ꝓbaf: ponēdo q̄ qlz hō hēat a-
sinū ⁊ equū: quo posito: añs est vez ꝑ casuz: ⁊
ɔ̄ñs est fl'm: nā aliqd nō asin⁹ est hoīs: ḡ nō tm̄
Ad p° asin⁹ est hoīs. ¶ Ad p̄mū dr̄ q̄ nō ar̄ ꝑ rl'am:
q2 ista nō est vl'is isti⁹ exclusiue: sed ista: oē ens
hoīs ē asin⁹ rō q2 i ista tm̄ asin⁹ ē hoīs: nō distri
buif ly hoīs ꝓ oī hoīe: sed soluz ꝓ hoīe hn̄te
Ad 2° aliqd. ¶ Ad scd̄z dr̄ silr̄ q̄ ista n̄ est exclusiua
isti⁹ vl'is: sz ista tm̄ hn̄s asinū ē hō: q2 ista ꝓpō:
cuiuslz hoīs est asin⁹: equalz isti: oīs hō ē hn̄s
asinū. Uerūtñ q2 paucas ⁊ grossas hn̄tes ɔ̄si-
derationes vt se expediret diceret regl'as ista
Ar 3° in obliqs nō tenere. Jō in recto arguā ɔ̄ p̄mā
sic. Ista ɔ̄ña nō vz. tm̄ ens neĉio est suba: ḡ oīs
suba neĉio ē ens: ⁊ tm̄ ar̄ ꝑ rl'az: ḡ rl'a falsa: ɔ̄ña
tz cū mīori. ⁊ maior ꝓbaf. Nam añs est vez ⁊
ɔ̄ñs fl'm: vt pz ꝑ exponētes: ergo ɔ̄ña nō vz.
Ar 4° ¶ Scd̄o ar̄ ɔ̄ scd̄az rel'az. Ista ɔ̄ña nō vz: oēs
apl'i dei sūt. xij. ḡ tm̄ duodeci sūt apl'i dei tenē-
do ly. oēs collectiue: ḡ rel'a falsa: ɔ̄ña tz: ⁊ añs
ꝓbaf. Añs. n. est vez vt supponif ⁊ ɔ̄ñs fl'm:
q2 scd̄a exponēs est falsa. s. nulla non. xij. sunt
apl'i dei: q2 Petr⁹ ⁊ Paulus sunt apl'i dei: ⁊
Petr⁹ ⁊ Paulus sunt aliq̄ nō. xij. ḡ aliq̄ non
Ad 3° duodecim sunt apl'i dei. ¶ Ad p̄mū dr̄. q̄ ista
non est vl'is isti⁹ exclusiue: sz ista. oē ens neĉio
suba est ens: q2 sic in exclusiua ly neĉio nō de-
terminauit istū terminū ens: sed solū ly suba:
Ad 4° ita in vl'i dz eē. ¶ Ad scd̄m dr̄ q̄ qñ ly oēs te-
nef collectiue sua exclusiua non exponif ꝑ ne
gationē i ifinitātē: sz ꝑ notā pl'alitatis isto mō
xij. sunt apl'i. dei: ⁊ nō pl'es q̄z duodeci: ista est
vl'a ⁊ exclusiua silr̄: qñ autē ly oēs tenef diuisi-
ue: tūc eidē corrñdet dicta exclusiua exponēti-
bus ꝑ negōnē ifinitātē: ⁊ tūc tā vl'is q̄z exclusi
ua eēt ipol'is ꝓp iplicationē ɔ̄dictiōis suaruz
exponētiū: ꝓbaf: ⁊ pono q̄ sor. currat: ⁊ nl'ls
alius masculus: tm̄ multe mulieres isto posito
añs est vez: ꝑ exponētes: ⁊ ɔ̄ñs falsum: q2 ali
qd nō sor. currit: ḡ nō tm̄ sor. currit. ¶ Rñr
q̄ ista exclusiua nō est illius exceptiue: sz ipsa:

tm̄ sor. est aliqs hō currēs ſm q̄ patuit in ꝓ-
bōnib⁹ terminoz. capl'o de exceptiuis: vbi h
rel'a declaraf. ¶ Tertia rl'a fuit ista: ab iferio-
ri ad suū supi⁹ a ꝑte subi dictiōe exclusiua addi
dita eisdē est bona ɔ̄sequētia. ¶ Cōtra quā ar̄ Ar 5
sic: ista ɔ̄ña nō est bona: tm̄ suba nō est accñs:
ḡ tm̄ aliqd nō est accñs: ⁊ tm̄ ar̄ ꝑ rl'am: ḡ rl'a fal
sa: ɔ̄ña tz cū scd̄a ꝑte añs: ⁊ ꝓbaf p̄ma. Nā añs
est vez ⁊ ɔ̄ñs fl'm: ḡ ɔ̄ña nō vz: q̄ añs sit verū
ꝓbaf: q2 suba nō est accñs: ⁊ qdl'z nō suba est
accñs: ḡ tm̄ suba nō est accñs: ⁊ qd̄ ɔ̄ñs sit fl'z.
pz: q2 scd̄a exponēs est ipol'is. s. qdl'z nō aliq̄ ē
accñs: q2 p̄ma exponēs hui⁹ est pol'is. s. aliqd
nō aliqd est accidēs: vt bene pz ꝑ suas resoluē
tes. ¶ Jō dr̄ q̄ nō ar̄ ꝑ rel'az: neq3 ar̄ ab iferio Rñ
ri ad suū supius: q2 p̄mit⁹ est declatū q̄ termi-
n⁹ trāscēdēs nō est supior nec iferior ad aliqd:
ex quo nō est in p̄dicamēto nisi iproprie sumē
do supi⁹ pro p̄ori: aut cōiori q̄lr nō accipit rl'a
ɔ̄ quā est argutū. ¶ Alr̄ tm̄ dr̄ ⁊ melr⁹: q̄ rl'a i- Alia
telligif affirmatiue ⁊ nō negatiue: nō seqf: tm̄ R°
corp⁹ nō est idiuisibile: ḡ tm̄ suba est indiuisibi
lis añs. n. est verū: q2 corp⁹ nō est idiuisibile: ⁊
quodlibet nō corpus est indiuisibile: ⁊ tamen
ɔ̄sequēs est falsum ꝓpter scd̄am exponētē fal
sam. s. qdlibet nō suba est idiuisibile: nā albe-
do in pariete est nō suba: ⁊ tm̄ non est idiuisibi-
lis: q2 ē extēsa ad extēsionē parietis. ¶ Quar
ta regula fuit ista. Ab inferiori ad suū supius a
ꝑte p̄dicati dictiōe exclusiua addita subtus nō
valet ɔ̄sequētia: sed ecōuerso cū d̄bito medio.
¶ Cōtra quā arguif sic. Uniuersalr̄ seqf: ali Ar 6.
quid tm̄ homo est aīal: aliqd tm̄ sor. est hō: er-
go aliqd tm̄ sor. est aīal: q2 oppositū ɔ̄sequētis
nō stat cū aīte: ⁊ tamē arguif ꝑ regulaz: ergo
regula falsa: ɔ̄sequentia tz cū minori: q2 dictio
exclusiua addif i scd̄a ꝓpōne ⁊ nō copule nec
p̄dicato: ergo subto. ¶ Scd̄o arguo q̄ econ- Ar 7°
uerso nō vz argm̄ cū debito medio: q2 nō seq-
tur: tm̄ est risibilis: ergo antixp̄s ē risibilis tm̄
est antixp̄s: ⁊ tm̄ ar̄ ꝑ regulā: ergo regl'a falsa:
tz ɔ̄ña cū mīori: ⁊ maior ꝓbaf. Nā antecedēs
ē vez: ⁊ ɔ̄ñs fl'm: ergo ɔ̄ña non vz: q̄ aūt ɔ̄ñs
sit fl'm manifestū est: sz ꝓbaf añs. Nā oē risibi
le est hō: ergo tm̄ hō est risibilis: tz ɔ̄sequētia
ab vl'i ad suā exclusiuā. Scd̄a vo ps ꝓbaf: nā
antixp̄s pōt ridere: ergo antixp̄s est risibilis:
pz ɔ̄ña ab vno ɔ̄uertibili ad reliquū. ¶ Ad p̄ Ad 6
mā rōnē: dico q̄ dictio exclusiua non additur
subto solū: sed parti: solūmō: q2 ex ipsa ⁊ alio
termino fit vnū subm̄: sed bene addif subo di

cendo: tñ homo currit: qꝛ ly hõ est subꝫ ⁊ nõ ps subi: negat̃ ğ: ista ꝯña: dictio exclusiua pōnit in illa ppone ⁊ nõ addit̃ copule neqꝫ pdicato: ğ addit̃ subo: suffic̃. n. qꝫ addat̃ pti subi vel pdicati.

Ad 7ᵐ ¶ Ad scđam rõnẽ dĩ: qꝫ ly risibile du plr sumit̃. s. ampliatiue ⁊ nõ ampliatiue: pmo mõ nõ ꝯuertit̃ cũ ly hõ: s3 scđo mõ sumẽdo: ğ pmo mõ tã in mioꝛi qꝫ ĩ maioꝛi: negat̃ ꝯña: qꝛ in añte ãpliat̃ tã ly hõ qꝫ ly antixps ⁊ nõ ĩ ꝯñte: iõ bñ seqt̃: ğ tm̃ hõ põt eẽ antixps. Si autẽ sumat̃ scđo mõ ꝯcedo maioꝛẽ3: cui rñdet dcã vlis: ⁊ nego mioꝛẽ: ⁊ tũc ad argm̃: antixps pt ridere: ğ antixps est risibilis: non v3 argm̃ nec arguit̃ ab vno ꝯuertibili ad reliquũ: qꝛ dictuꝫ est qꝫ ly risibile non tenet̃ ampliatiue. ¶ Contra alias tres regulas nõ arguo: quia est prioribus solummodo inferuntur. quare ⁊c.

¶ Obiectiões ꝯ regulas ptinẽnũ: ⁊ ipti. ter.

Art p Ertinẽtiũ atqꝫ iptinẽtiũ terminoꝝ pma rel̃a fuit illa. Ab affirmatiua vni⁹ disꝑati ad negatiuaꝫ alteri⁹ est bõa ꝯña. ¶ Cõtra quã ar̃ sic. Ista ꝯña nõ v3: bꝛunellus est asin⁹: ğ bꝛunellus nõ est risibilis: ⁊ tñ ar̃ p relãꝫ: ğ rl̃a falsa: ꝯña t3 cũ minoꝛi: qꝛ asin⁹ ⁊ risibile sũt termini disꝑati: sicut hõ ⁊ asin⁹: ⁊ pbat̃ maioꝛ: nã añs est veruꝫ ⁊ ꝯñs falsuꝫ: ğ ⁊c. Probat̃ ⁊ facio istã ꝯñam bꝛunellus est homis: ğ bꝛunellus est risibilis: ꝯña t3 ab vno ꝯuertibili ad reliquũ: ⁊ añs ẽ verũ vt suppono: ğ ꝯñs: s3 ꝯñs est ꝯdictoꝛiũ pmi ꝯñtis: ğ pncipale: ꝯñs est falsuꝫ: qđ erat pbandũ.

Rᵒ ¶ Dĩ dubitãdo istã ꝯñaꝫ: bꝛunellus est asin⁹: ğ bꝛunellus nõ est risibilis: qꝛ dubitatur qlr teneat̃ ly risibilis: vtrũ in ntõ casu an ĩ gtõ: si pmo mõ ꝯcedit̃ ꝯña ⁊ ꝯñs: ⁊ tũc ad improbationẽ nego illã ꝯñaꝫ: bꝛunellus ẽ hoĩs: ğ bꝛunellus ẽ risibilis: qꝛ l3 ly hõ ⁊ risibile cõuertant̃: ac ẽt hoĩs ⁊ risibilis in obliquo: non tñ hic qñ difformit̃ sumunt̃: vnũ. s. in recto ⁊ alteꝝ ĩ obliquo. Si aũt sumũt̃ ly risibile ĩ gtõ casu: nego illã ꝯñaꝫ: bꝛunellus est asin⁹: ğ brunellus nõ est risibilis: qꝛ nõ ar̃ p relãm. L3. n. asin⁹ ⁊ risibile sint termini disꝑati: nõ tñ asin⁹ ⁊ risibilis in obliquo. Jõ ꝯcedo illa duo stare simul gl3 asin⁹ est risibilis: ⁊ nll's a sin⁹ est risibilis: tenẽdo ly risibilis in pꝛima in gtõ: ⁊ scđa ĩ ntõ. nec sũt ꝯria: vel alteri⁹ oppõnis. ¶ Scđa rl̃a fuit ista: qñcũqꝫ sũt due ppões: qꝫ subta ꝯuertunt̃ atqꝫ pdicata manẽte ꝯsili denomia

Ar 2ᵉ tione ab vna ad reliquã est bona ꝯña. ¶ Contra istã rel̃aꝫ ar̃ sic. Jsta ꝯña non v3: gl3 hõ est vn⁹ hõ: ğ oĩs hõ est vn⁹ hõ: ⁊ tñ ar̃ p relãꝫ: ğ regula fl̃a: ꝯña t3 cũ mioꝛi: qꝛ subta ⁊ pdicata cõuertunt̃ manẽte ꝯsili denoiatiõe ⁊ pꝛia ps añtis pbat̃: ex eo qꝫ añs ẽ veꝝ: vt p3 p exponẽtes: ⁊ ꝯñs ẽ fl̃m: qꝛ aliqd ẽ hõ qđ nõ ẽ nisi vn⁹ hõ.

¶ Rñr qꝫ subta ñ ꝯuertunt̃: l3 sint filia: ñ. n. Rᵒ seqt̃. ly hõ ⁊ hõ ꝯuertũt̃: ergo subta ꝯuertũt̃: qꝛ l3 ly hõ ⁊ ly hõ ꝯuertãt̃: et ly hõ ⁊ ly hõ nõ ꝯuertũt̃: vñ subta istaꝝ nõ ꝯuertũt̃: hõ cur. ⁊ hõ est spẽs: nõ obstãte qꝫ sint filia: qꝛ ly hõ ĩ pma supponit psonalr ⁊ in scđa mãlr: ita in ꝓposito subta istarũ nõ ꝯuertunt̃ gl3 hõ est vn⁹ hõ: oĩs hõ ẽ vn⁹ hõ: qꝛ l3 sint filia ⁊ psonaliter supponãt: nõ tñ supponũt pcise p eisdẽ: s3 ĩ pma p masculo sexu solũmõ: ⁊ in scđa p vtroqꝫ sexu: s3 tũc ꝯuertunt̃ ly hõ ⁊ ly hõ qñ supponũt codẽ mõ ⁊ pcise p eisdẽ: vt oĩs hõ ẽ rõnalis: ⁊ oĩs hõ est risibilis. ¶ Eodẽ mõ dĩ ð ly hõ ⁊ ly risibile: qꝛ aliqñ ꝯuertunt̃ aliquãdo ñ.

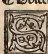
¶ Tertia rel̃a fuit ista. Ab vno ꝯuertibili ad reliquũ est bona ꝯña. ¶ ꝯ quã ar̃ sic. ista ꝯña non v3. scis eẽ hoĩe3: ergo soꝛ. scis eẽ risibilẽ: ⁊ tñ ar̃ p rl̃aꝫ. ergo rl̃a fl̃a: ꝯña t3 cũ mioꝛi: qꝛ hõ ⁊ risibilis ꝯuertũt̃: ⁊ maioꝛ pbat̃: nã casu poſi posito: añs est veꝝ ⁊ ꝯñs fl̃m: ğ ꝯña non v3: añs pbo: ⁊ pono qꝫ soꝛ. scias eẽ hoĩe3: nescias tñ q̃ sit ꝓpꝛia passio hoĩs: s3 credas qꝫ risibile sit ꝓpꝛia passio asini: illo posito: añs ẽ veꝝ ⁊ ꝯñs falsuꝫ: qꝛ forte credis soꝛ alr non eẽ risibile: sicut credis ipm non eẽ asinum: ergo soꝛ. non scis eẽ risibilẽ.

Rᵒ ¶ Jõ dĩ qꝫ ab vno cõuertibili ad reliquũ ratiõe toti⁹ extremi est bonũ argm̃: ratione aũt ptis fallit ꝯña: sicut in ꝓposito: qꝛ ly hoĩe3 ⁊ ly risibile non supponũt pdicata: sed ista sciẽs eẽ hoiem: ⁊ eẽ risibile q̃ inuicẽ ꝯuertunt̃: exẽplũ habet̃ ĩ alijs termis: vñ ꝯdictoꝛiũ ⁊ ꝯdictoꝛiũ ꝯdictoꝛij inuicẽ conuertunt̃: qꝛ si ꝯdictoꝛiũ est veꝝ et falsum: tũc ꝯdictoꝛiũ ꝯdictoꝛij ẽ huiusmodi: ⁊ tñ nõ sequtur: ꝯdictoꝛiũ a. est veꝝ: ergo ꝯdictoꝛiũ ꝯdictoꝛij a. ẽ veꝝ: posito qꝫ oẽ a. sit ista hõ ẽ asin⁹: tũc. n. ẽ añs veꝝ ⁊ ꝯñs fl̃m. Si. n. ꝯdictoꝛiũ ꝯdictoꝛij a. ẽ veꝝ: ⁊ oẽ a. ẽ ꝯdictoꝛiũ ꝯdictoꝛij: ergo ẽ veꝝ: qđ ẽ fl̃m. Defect⁹ ergo stat ĩ h: qꝛ nõ ar̃ rõne toti⁹ extremi: s3 rõne ptis: l3. n. ꝯdictoꝛiũ ⁊ ꝯdictoꝛiũ ꝯdictoꝛij ꝯuertant̃: non tñ ꝯdictoꝛiũ a. ⁊ ꝯdictoꝛiũ ꝯdictoꝛij. ¶ Quarta Ar 4ᵉ regula fuit ista: ab vno coꝛrelatiuoꝛuꝫ ad reliquum ꝓponib⁹ existibus de scđo adiacẽte est bonũ argm̃. ¶ Contra quam sic arguit̃. Ista ꝯña nõ v3: pr̃ est: ğ fili⁹: ⁊ tñ arguit̃ p relãꝫ. ğ

Ar 3ᵉ

rl'a falsa: tʒ ꝯña cũ minori: ⁊ maiorẽ ꝓbo: nã ca su posi ꝓposito: añs ẽ ver ⁊ añs flm: ğ ꝯña nõ vʒ: añs ꝓbaẽ. Nã dato ꝙ ois pr̃ hʒ filiã ⁊ nõ fi
R° liũ: ẽ tũc añs ver ⁊ ꝯñs flm. ℭ Dõm ꝙ non arĩ p regulã: qꝛ pr̃ ⁊ filĩ nõ sũt corꝛelatiua: sicut nec mr̃ ⁊ filia: stat. n. pr̃e ʒ cẽe ⁊ nõ hẽre filiũ: sic stat matrẽ cẽe ⁊ nõ hẽre filiam: sʒ ista disiũctiua sũt corꝛelatiña: vʒ pr̃ vel mr̃ filiꝰ vl filia. ℭ Qui ta rl'a fuit ista. A terio ꝓuatiuo ad terminũ ifĩᵐ
Ar 5 est bona ꝯña. ℭ Cõtra istã regulaʒ arĩ sic. Ista ꝯña nõ vʒ. A. fuit ifinitũ: ğ a. fuit nõ finitum: ⁊ tñ arĩ p regulã: ğ regula falsa: ꝯña tʒ cũ minori ⁊ maiorẽ ꝓbo: ponẽdo ꝙ a. fuerit totũ tp̃s ifinitũ ꝑter terminatũ ad ꝑnũ instãs hoꝛe ꝑteri te: illo posito a. fuit ifinitũ a pte post: ğ falsuʒ ẽ ꝙ fuit nõ finitũ: qꝛ ex illo ꝯñte sequiẽ ꝙ nõ fuit finitũ. ℭ Eodẽ mõ arĩ: linea est idiuisibilis: ğ linea est nõ diuisibilis: nõ seqꝫ: qꝛ añs est ver: vt pʒ: qꝛ non latitudinẽ neqꝫ ꝓfunditatẽ hʒ: ⁊ tñ ꝯñs est falsum: qꝛ linea est diuisibilis ꝑm lõ
R°. gitudinẽ. ℭ Dõm ꝙ infinitũ ⁊ idiuisibile nõ sunt termini ꝑuatiui: qꝛ nõ dicũt defectũ vt ꝑus: qꝛ ꝯuenit deo: qꝛe nõ mirũ si nulla illarũ ꝯñaꝝ vʒ: qꝛ nõ arĩ p regulã: sed bñ arĩ per regu lã isto mõ: tu es iniustꝰ: ğ tu es nõ iustus: soꝛ. ẽ cecus: ğ soꝛtes est nõ vidẽs: qꝛ cecus ⁊ iniustꝰ sunt termini ꝑuatiui dicẽtes defectũ in illis qᷓ bꝰ ꝯueniũt. ℭ Sexta rel'a fuit ista. ℭ Ab affir matiua de ꝑdicato finito ad negatiuã de ꝑdica
Ar 6 to finito est bonũ argñ. ℭ Contra quã arĩ sic. Illa ꝯña nõ vʒ: tu fuisti nõ albꝰ: ğ tu non fuisti albꝰ: ⁊ tñ arĩ p regl'aʒ: ergo rel'a falsa: tʒ ꝯña cũ minori ⁊ maiorẽ ꝓbo. Nã casu poli posito añs est verũ: ⁊ ꝯñs flm: ergo ꝯña nõ vʒ: añs ꝓbatur: ⁊ pono ꝙ heri fueris albꝰ ⁊ ꝑdie niger: illo posito añs est ver: qꝛ qñcũqꝫ fuisti niger fuisti nõ albꝰ ⁊ ꝯñs flm: qꝛ suũ ꝯ̃dictoꝛiũ positũ
R° est in casu. ℭ Rũr ꝙ nõ bñ iferẽ ꝓpõ de ꝑdicato finito. Dẽret ergo sic argui: tu fuisti non albꝰ: ergo tu nõ fuisti albꝰ: tu eris nõ currẽs:
No° 6° ergo aliqñ tu nõ eris currẽs. ℭ Nõndũ ꝙ in terminis obliqs nõ tʒ rel'a dicta: vñ nõ sequtur: asinꝰ est nõ soꝛ. ergo asinꝰ non est soꝛ. posito ꝙ ois asinꝰ sit tã soꝛ. ꝙ̃ pla. tũc est añs ver ⁊ ꝯñs falsuʒ: sitr nõ seqꝫ. soꝛ. est nõ asinus: ergo soꝛ. nõ est asinꝰ. ℭ Septia rel'a fuit illa: A negatiua de ꝑdicato finito cũ debito medio affirma
Ar 7° tiuã de ꝑdicato ifinito est bona ꝯña. ℭ Cõtra istã regulã arĩ sic. illa ꝯña nõ vʒ. a. nõ est veruʒ: cuiꝰ ꝯ̃dictoꝛiũ est falsuʒ: ⁊ a. ẽ ergo a. est nõ verũ: cuius ꝯ̃dictoꝛiũ est falsuʒ: ⁊ tñ arĩ p regulã: ergo regl'a falsa: ꝯña tʒ cũ minori: ⁊ maiorẽ ꝓbo dato ꝙ sit ista: hõ est asinꝰ: ⁊ añs. n. est verũ ⁊ ꝯñs flm: ergo ꝯña nõ vʒ ꝙ añs sit ver ꝓbatur: scd̃a ps est vᷓa: vt pʒ ⁊ ꝑma silr: qꝛ suũ ꝯ̃di ctoꝛiũ est falsum. si a. est ver: cuiꝰ ꝯ̃dictoꝛiũ est falsum. Quia aũt añs sit verũ arĩ sic: ⁊ facio tibi istã ꝯñam. a. nõ est verũ: cuiꝰ ꝯ̃dictoꝛiũ est falsum: ergo a. est falsum: cuiꝰ ꝯ̃dictoꝛiũ est flm: ꝯña tʒ qꝛ falsum ⁊ nõ verũ ꝯuertunẽ: ⁊ añs est ipole: ergo ⁊ ꝯñs. ℭ Rũr ꝯcedẽdo regulã ⁊ R°
ꝯñaʒ factã ꝯ̃ illã ⁊ nego ꝙ ꝯñs sit flm: ⁊ tũc ad argñ. a. est nõ ver: cuiꝰ ꝯ̃dictoꝛiũ est flʒ: ergo a est falsuʒ: cuiꝰ ꝯ̃dictoꝛiũ est flm: nego ꝯñaʒ: ⁊ qñ dĩ nõ verũ ⁊ flm ꝯuertunẽ: cõcedo ergo ista ꝯña est bona: nego argñ: qꝛ nõ arĩ ab vno ꝯuertibili ad reliquũ rõne totiꝰ extremi sʒ ptis. Vñ lʒ verũ ⁊ falsuʒ ꝯuertanẽ: tñ nõ verũ: cuiꝰ ꝯ̃dictoꝛiũ est falsum: ⁊ flm: cuiꝰ ꝯ̃dictoꝛiuʒ est flm nõ ꝯuertunẽ. ℭ Nõndũ circa debitũ me No° 2°
diũ ꝙ nõ seqꝫ. soꝛ. nõ est asinus: ⁊ soꝛ. est. ergo soꝛ. est nõ asinꝰ: qꝛ añs est ver ⁊ ꝯñs falsuʒ: dato ꝙ soꝛ. nihil hẽat: nec arguiẽ per regulã: qa illud nõ est debitũ mediũ: sed illud soꝛ. est aliqd: ⁊ nõ sequiẽ asinꝰ nõ est soꝛ. ⁊ asinꝰ est: ergo asinus est nõ soꝛ. dato. n. ꝙ nullꝰ asinꝰ sit alicuius: est tunc añs verũ ⁊ ꝯñs falsum: non tñ arguiẽ per regulã: qꝛ illud nõ est debitũ mediũ: sed hʒ: asinus est alicuius: qd̃ est falsuʒ. qꝛe ⁊c̃.

ℭ Obiectiões contra regulas. vij. capitulũ.

Eptimi capli ꝑma rl'a fuit illa. Ab oibus expone̅tibꝰ simul sumptis ad suũ expositũ est bona ꝯña. ℭ Con
Ar 1° tra quã rel'aʒ arĩ sic. Ista ꝯña nõ vʒ: aliqlis hõ currit: ⁊ nõ ẽ aliqlis hõ qn talis currat: ergo qlislʒ hõ currit: ⁊ tñ arĩ p regulaʒ: ergo regl'a falsa: ꝯña tʒ: ⁊ ꝑma ps añtis ꝓbaẽ: ⁊ pono ꝙ nõ sint in mũdo nisi hoĩes albi: quoꝝ aliq currãt ⁊ aliq sedeãt: isto posito ꝯñs ẽ flm: vt pʒ: ⁊ tñ añs est ver: qꝛ aliqs hõ currit: ⁊ nõ est aliqlis qn talis qlis ipse est currat. ℭ Eodẽ mõ arĩ in aliis termis vt aliꝙ̃tus hõ currit ⁊ nõ est aliꝙ̃tus hõ qn tãtus currat: ergo ꝙ̃tuslʒ hõ currit: posito. n. ꝙ qlʒ hõ cẽet trepidalis ꝙ̃titatis ⁊ ꝙ aliq currerent ⁊ aliq sederẽt: tũc añs est verũ ⁊ ꝯñs flm. Vñ relatiuũ accñtis nõ nẽcitaẽ supponere ꝓ oi eo ꝓ quo suum añs: iõ dĩ ꝙ nl'la illaꝝ ꝯñaꝝ vʒ: qꝛ nõ arĩ p rel'aʒ ex eo ꝙ nl'la recte assignaẽ scd̃a expones. Naʒ huiꝰ vlis: qlislʒ hõ currit: scd̃a exponẽs ẽ ista: nihil est aliqlis hõ qn illud currat. istiꝰ vo: ꝙ̃ tuslʒ hõ currit: scd̃a exponẽs est ista: nõ est ali

q̄s¹hō qn ipse currat. ¶ Scđa reſa fuit ista. Ab oī exponibil' ad q̄lʒ suaꝝ exponētiū ē bona ꝯña. ¶ Cō quā rl'aʒ arᵉ sic. Ista ꝯña nō vʒ tu incipis eē alb⁹: ḡ tu es alb⁹: ⁊ nō imediate añ istās pñs fuisti alb⁹: tñ arᵉ p regulā: ḡ reſa falsa: ꝯña tʒ cū miori: q2 icipit exponiᵉ vno modo p pōnē de pñti ⁊ remotionē de p̄terito: ḡ pñs ē vna ei⁹ exponētiū ⁊ maioreʒ pbo: q2 casu posito: añs est verū ⁊ pñs falsuʒ: ḡ ꝯña nō vʒ: añs pbo: ⁊ pono q̄ tu nō sis alb⁹: sed imediate post istās pñs eris albus: isto posito seqᵉ: q̄ tu icipis eē alb⁹ tanq̄ ex suis exponētib⁹: ⁊ tñ nō es alb⁹ p casum: qđ est oppositū p̄me ptis ꝯñtis. ¶ Rñr q̄ ꝯña nō vʒ: tu icipis eē alb⁹: ḡ tu es albus: nec arᵉ ab exposito ad aliquā sua rū exponētiū. ¶ Scđo dī q̄ hec ṽba incipit ⁊ desinit nō ꝓprie exponunᵉ: sed h̄nt cās ṽitatis: vñ copulatiua: cui⁹ vna ps est affirmatiua de pñti: ⁊ alia negatiua de p̄terito dī vna cā ṽitans: ⁊ copulatiua: cui⁹ vna ps est negatiua: ⁊ scđa affirmatiua de futuro: vocaᵉ alia cā ṽitatis: ⁊ a q̄libet illarū copulatiuarū ad ꝓpōnē inceptionis est bonū argñ: ecōuerso aūt nō vʒ. vt eiusdē capl'i vna asseruit reſa. Eodē mō de desinit est dōm: ⁊ si aliqñ dixi illis ṽba debere exponi nō sum locut⁹ ꝓprie de expōne. sed ꝫ cōem modū loq̄ndi sumēdo expōnē cōiter p oī pbōne terminoꝝ. ¶ Jō iā arᵉ magis stricte. Ista ꝯña nō vʒ. tñ nō oīs hō est aīal: ḡ nō oīs homo est aīal: ⁊ tñ arᵉ p regulā: ḡ regula falsa: ꝯña tʒ: ⁊ p̄ma ps añtis pbaᵉ: añs. n. est verū. ⁊ pñs falsum: ḡ ꝯña nō valet. Quia pñs sit falsuʒ manifestū est. ⁊ pbaᵉ añs sic. oē aīal est oīs hō: ḡ tñ nō oīs hō est aīal. tʒ ꝯña ab vli affirmatiua ad suā exclusiua. añs est verū: vt pʒ: ergo ⁊ pñs: ⁊ scđa ps añtis pbaᵉ. nā p̄ma exponēs exclusiue est piacēs eius: ſʒ nō oīs homo est aīal est ꝑtacēs illi⁹ exclusiue: q2 est illud qđ remanet dēpta dictiōe exclusiua: ḡ est exponēs eius: qđ erat pbandū. ¶ Rñr ꝯcedendo ꝯñam: ⁊ negādo añs: ⁊ ad pbōnē nego ꝯñaʒ. q2 illa nō ē exclusiua illi⁹ vlis: ſʒ hec. tñ ens nō oīs hō est aīal. ḡ est ṽa. ⁊ si dī que est vlis illi⁹ exclusiue: tñ nō oīs hō est aīal. dī q̄ nō habet vleʒ: q2 est exclusiua negatiua. ¶ Tertia reſa fuit ista. Ex cuiuslibet exponētis ꝯdictorio sequiᵉ ꝯdictoriū expositi. Contra istā regulā arᵉ sic. ista ꝯña nō valet: tu es aīal: ḡ differs ab aīali: ⁊ arguiᵉ p relaʒ: ḡ reſa falsa ꝯña tʒ cū minori: ⁊ maiorē pbo. añs est verū. vt pʒ. ⁊ pñs falsuʒ ex eo q̄ suū ꝯdictoriū est veꝝ. vʒ. tu differs ab aīali. pbaᵉ sic. tu differs ab aīali qđ est asinus. ḡ tu differs ab aīali: ⁊ illud est asinus. ꝯña tenet p resolōne relatiui in ꝯiunctionē copulatiuā ⁊ pnomē demōſatiuū: ⁊ añs est verū: vt pʒ p exponētes: ḡ ⁊ ꝯñs: tūc sic. tu differs ab aīali: ⁊ illud est asin⁹: ergo tu differs ab aīali. ꝯña tʒ. a copulatiua ad alterā eius ptē. ¶ Rñr cōcedēdo ꝯñam: ⁊ negādo istā ꝓpōnē. tu differs ab aīali: tūc ad rōnē tu differs ab aīali qđ ē asinus: ḡ ⁊c. negaᵉ ꝯña neq̄ relatiuū determinatū per terminū ꝯfusiuū est sic resolubile sp. vñ nō seqᵉ. tu es oīs hō q est in a. domo: ergo tu es oīs hō ⁊ ille est in a. domo. ergo oīs hō qui currit. mouet: ḡ oīs hō cur. ⁊ ille mouet. Existens. n. relatiuū in ꝓpōne sine signo sic hēret resolui: vnde seqᵉ. sor. q currit mouet. ḡ. sor. currit: ⁊ iste mouet: antirp̄s erit hō qui est: ergo antirp̄s erit hō: ⁊ iste est. ¶ Quarta regl'a fuit ista. a resoluētib⁹ ad resolutuʒ ē bona ꝯña. ¶ Cōtra quā regulam arᵉ sic. illa ꝯña nō vʒ: h̄ nō est hō demōſando asinū: ⁊ h̄ est aīal si est risibile: ergo aīal si ē risibile nō est hō. ⁊ tñ arᵉ p regulā: ḡ reſa falsa. ꝯña tʒ cū miori. ⁊ maior pbatur. Nā añs ē veꝝ: vt pʒ: ⁊ pñs falsū: ḡ ꝯña nō valet: q̄ pñs sit falsum. pbaᵉ: q2 suum ꝯdictorū est verū. s. oē aīal si est risibile est homo: vt pʒ per exponētes. s. aliquod aīal si est risibile ē homo: ⁊ nullū est aīal qn istud si est risibile sit hō: ergo ⁊c. ¶ Dī q̄ ꝯña est bona: ⁊ ꝯñs est verū: sic ⁊ añs: ⁊ cū dī q̄ suū ꝯdictoꝝuʒ est verū. s. omne aīal si est risibile est homo: dico q̄ scđa exponēs non est sufficiēter assignata: qm̄ ista est scđa exponens. s. nullū est animal si est risibile qn illud sit homo: que est falsa: q2 suuʒ ꝯdictoriū est verum. s. aliqđ est aīal si est risibile qđ non est hō. pbaᵉ. hoc nō est: demōſando asinū: ⁊ hoc est aliqđ aīal si ē risibile: ergo ⁊c. ¶ Quinta regula fuit ista. ab officiātibus ad officiatā est bona ꝯsequētia. ¶ Cōtra istaʒ regulā arᵉ sic: ista ꝯsequētia nō valet: hec ꝓpositio est necīa: aīal est homo. q̄ adeq̄te significat aīal esse hoīem: ergo aīal esse hoīem est necessariū. ⁊ tñ argᵉ p regulā: ergo regula falsa: ꝯña tʒ: cū scđa pte añtis: ⁊ p̄mā pbo. q̄ añs sit verū. pʒ q̄ pñs falsuʒ pbaᵉ: nā aīal esse hoīnē ipoſſe est: ergo falsum est aīal esse hoīem sit necīuʒ. ꝯña bona: ⁊ añs pbaᵉ: hoc eē hoīem est impossibile demōſando asinuʒ: ⁊ h̄ est aīal: ergo aīal esse hoīeʒ est ipoſſe: ꝯña tʒ ab inferiori ad suū sup̄ius affirmatiue sine ipedimento. ¶ Respōdeᵉ ꝯcedēdo p̄mā ꝯseq̄ntiā: ⁊ pñs

eiusdē negādo āt φ aial eē hoiez sit impoīe: ⁊ ad pbationē nego ꝯñaz: ⁊ tūc ad illā nego du/plr: ⁊ pio q2 nō arguit rōne toti⁹ extrēi sȝ φ i/telligit regulā. scdo q2 arguit cū ipedimento: q2 ipoīe imobilitat istū terminū aial: ⁊ dictū ē i vna relā ꝯñaꝝ. φ ab iferiori ad suū supi⁹ imo/bilitatū nō valȝ ꝯña. Si āt vellet qs fortificare istud argm̄: dico φ arguit a resoluētib⁹ ad re/solutā hoc nego: q2 ista aial eē hoiez ē ipoīe: ñ est resolubilis: sȝ officiabilr pbabilis: vt in p/

Ar 7ᵒ bationibus terminoꝝ patuit. ¶ Sexta reglā fuit ista. a descriptiōe ad descriptū ē bona ꝯña: ⁊ ecōuerso. ¶ Cōtra quā arguit sic. ista ꝯña ñ valet: tu itelligis hoiez: g̃ tu itelligis aliqd sub rōne q̄ hō: ⁊ tm̄ arguit p regulā: g̃ regula falsa ꝯña tȝ cū mīori: ⁊ maior pbaf: ⁊ pono φ tu nul laȝ hēas itellectionē nisi simplicē itellectionē hois: illo posito tu itelligis hoiez. ⁊ tm̄ tu nō i/telligis aliqd sub rōne q̄ hō: q2 ois rō hois ē diffō: sȝ tu ñ itelligis aliqd sub aliq̄ diffōne: q2 nullā hēs diffōne i mēte vt suppono in casu: g̃

Rñsio. tu nō itelligis aliqd sub rōne q̄ hō. ¶ Dōȝ φ ꝯña fuit bōa: cui⁹ cōcedit añs: ⁊ ꝯñs i ca/su illo cū at ois rō hois ē diffō ipsi⁹: nego qm̄ rō hois ē deniatio ipsi⁹: hō nāq3 ab hūanitate dnoiaf hō. iō hūanitas dr̄ rō ipsi⁹: ⁊ hec ē illa rō: sub q̄ tu nō intelligis B demrando hoiem. ¶ Septia reglā fuit ista. a sensu diuiso ad sen/

Ar 8ᵒ sū ꝯpositū: aut ecōuerso nō valȝ argm̄. ¶ Cō tra istā regula arḡ sic. Ista ꝯña ē bona. tu potes currere: g̃ poīe ē te currere poīe ē: atirpȝ eē: g̃

Rñsio. atirpȝ poīe ē eē: ⁊ ecōuerso. ¶ Dr̄ φ i termis simplicib⁹ ⁊ discretis sine ipedimēto alicuius signi nō ē bōa ꝯña: sȝ cū limitatiōe signi nō vȝ ꝯña. vt oē aial eē ē neciū. g̃ oē aial neciū ē eē: aia tua necio ē: g̃ necio aia tua ē: albū pt eē ni/

Ar 9ᵒ grū: g̃ poīe ē albū eē nigꝝ. ¶ Cōtra istā rñsio neȝ pbaf. vltimā ꝯñaz valere. nā seq̄f albū pt eē nigrū: g̃ albū ē potēs eē nigrū. pȝ ꝯña resol/uēdo istō vbū pt i suū es ē: ⁊ suū pticipiū: tūc vl tra albū ē potēs eē nigrū: g̃ albū ē ens nigꝝ: pȝ ꝯña ab vno cōuertibili ad reliquū: q2 potēs eē ⁊ ens ꝯuertūf: q2 oē ens ē potēs eē: ⁊ oē potēs eē ē ens: q2 oē potēs eē ē: g̃ oē potēs eē est ens pȝ ꝯña. ⁊ añs silr p suas exponentes: vlteri⁹ al bū est ens nigrū: g̃ albū ē nigrū: pȝ ꝯña: q2 oē ens nigrū ē nigrū ⁊ vltra albū ē nigrū: g̃ poīe est albū eē nigrū: pȝ ꝯña: q2 qlȝ ō pn̄ti i sertvnā ō poīi de sensu cōposito. g̃ a pio ad vltimū. al bū pt esse nigrū: g̃ poīe ē albū eē nigrū. ¶ Dō

Rñsio. rñr breuiter φ ista ꝯña nō valȝ albū ē potēs eē nigrū. g̃ albū ē ens nigrū. ⁊ ad pbationē. ibi arḡ ab vno ꝯuertibili ad reliquū nego. ⁊ cum dr̄ ly potēs eē ⁊ ly ens ꝯuertunf ꝯcedo: ⁊ ēt ly po/tens eē ⁊ ens ñ ꝯuertūf. vñ ly potēs eē noialr sūptū ꝯuertif cū ly ens: sȝ pticipalr sūptū non ꝯuertif cū illo: q2 nō seq̄f atirps est potēs eē. g̃ atirps est ens: ⁊ ita i pposito sūif ly potēs eē pticipalr: q̄re argm̄ ñ pcedit. ¶ Octaua relā fuit ista. Ab vna cā vitatis ad ppōnē hn̄tē illā

Ar 10ᵒ. cāȝ est bōa ꝯña. ¶ Cōtra quā relāȝ arḡ sic. Ista ꝯña nō vȝ. a ppō est va. ⁊ imediate añ initās pn̄s nō fuit va. g̃ ppō icipit eē va: ⁊ tm̄ arḡ p re gulā. g̃ rl̄a flā: ꝯña tȝ. ⁊ añs pbaf. ponēdo φ a ppō i p̄ia pte pportionali hore pterite fuerit va ⁊ i scda flā ⁊ in tertia va: ⁊ sic altnati. vȝ. φ oēs ptes pportiōales hore pterite. ita φ i oi p/te ipari fuerit va ⁊ i oi pte pi fuerit flā ⁊ sit nūc va. ⁊ ita ꝯtiue erit isto posito ē añs verū ⁊ ꝯñs flȝ. g̃ ꝯña nō valȝ. φ añs sit veꝝ. pȝ: q2 nūc ē ve rū p positū ⁊ imediate añ B fuit flm: ⁊ q̄ncūq3 fuit flȝ nō fuit veꝝ. g̃ imediate añ B ñ fuit veꝝ. φ āt imediate añ istās pn̄s a. fuit flȝ. pbaf: q2 imediate añ istās pn̄s fuit aliq̄ ps par: sȝ q̄ncū φ fuit aliq̄ ps par a. fuit flȝ: g̃ imediate añ istās pn̄s a fuit flȝ. φ āt pncipale ꝯñs sit flm arguit φ a. nūc ē veꝝ: ⁊ imediate añ istās pn̄s fuit ali

qua ps ipar. g̃ icipit eē veꝝ. ¶ Dōȝ breuit φ Rñsio. a. nō icipit eē veꝝ: ⁊ tē ad argm̄ nego illā ꝯñaȝ pmo fcāȝ: nec arguit p relāȝ: qm̄ illa nō est cā vitatis: sȝ ista a. est veꝝ: ⁊ nō imediate añ istās p̄sens a. fuit veꝝ: ⁊ B ē flȝ pp assignationeȝ sui ꝯdictorij. vñ ꝯcedif φ imediate añ istās pn̄s a. fuit verū ⁊ imediate ante istās p̄sens a. non fuit veꝝ. nō tm̄ cū p̄ma cōcedif φ nō imediate ante istās p̄sens a. fuit veꝝ: q2 hec sunt ꝯdicto

Ar 11ᵒ. ria. ¶ Nona reglā fuit ista. Ab actiua ad suaȝ passiuā: ⁊ ecōuerso est bonū argm̄. ¶ Contra quā regulā arḡ sic. Ista ꝯña nō valȝ. pmitto ti/bi denariū. g̃ denarius tibi pmittif a me. ⁊ tm̄ arguit p reglāȝ. g̃ regula falsa. ꝯña tȝ cū mino ri: ⁊ maior pbaf. Nā casu poīi posito: ⁊ ante/cedēs veꝝ: ⁊ ꝯñs flȝ: g̃ ꝯña nō vȝ. añs pbaf: ⁊ pono φ tibi pmittā dnariū in cōfuso: nullum tm̄ denariū tibi pmittēdo. Isto posito: añs est verū: ⁊ ꝯñs flm p casum: ergo ⁊c. Cōsilr arḡ φ nō seq̄f. qlȝ hō videt aliquē hoiez: ergo aliq̄s hō vr̄ a quolȝ hoīe. posito nāq3 φ qlȝ hō vi/deat pcise seipsuȝ: est añs veꝝ ⁊ ꝯseq̄uēs flm.

¶ Rñr φ istaꝝ cōseq̄uētiaꝝ nulla est bōa: nec Rñsio. arguit p relāȝ q2 termini dbēt semp suppone re eodem mō: sȝ i actiua supponit ly denariū

τ ly hoiem cõfuse tm̃:τ in passiua determiate: idõ nõ assignaꝑ ꝺbite earũ passiue. huic ꝑ pmit/ to tibi denariũ. corrñdet hec passiua a me tibi pmittiꝑ ꝺnarius: τ isti. ɡl3 hõ videt aliquẽ ho minẽ. corrñdet hec passiua: a quol3 hoĩe vl' ali qs hõ. ℂ Decia regl'a fuit ista. a tertio adiacẽ te ad scdm adiacẽs affirmare fine termino di/

Ar. 12°. strahẽte est bona ꝯña. ℂ Cõtra istã regulã ar fic ista ꝯña nõ val3. hõ ẽ risibilis. ꝑ tm̃ hõ ẽ. τ tm̃ arguiꝑ p regulã: q2 affirmatiue τ fine termino distrahẽte. ꝑ regl'a fl'a. ꝯña t3 cũ mioꝛi suppoſi to. q ly risibilis nõ fit termin' ãpliatiu': τ pꝛia pars añtis est maĩfesta eo q añs est verũ τ ꝯñs

Rñsio. flm: vt p3 cuil3. ℂ Jõ rñr et q nõ t3 regl'a ista ĩ exclusiuis prĩmi oꝛdĩs: rõ q2 ar ĩplicite ab ĩfe/ rioꝛi ad suũ supi' distributiue: na3 cũ ꝺ: tm̃ hõ ẽ icludiꝑ ly ens suũ pticipiũ stãs ꝯfuse distributi

Ar p ue rõne dictiõis exclusiue. ℂ Cõtra ẽt istã glo sa3 ar: q2 nõ seqtur. chimera ẽ termin': ꝑ chi/ mera ẽ: τ tm̃ ar affirmatiue: τ siñ termĩo distra hẽte: τ fine dictiõe exclusiua. ℂ Dĩ q ista nõ est sua corrñdẽs ꝺ secũdo adiacẽte: sed ista ly chimera est: q2 termini debent eodem modo supponere: quare τc.

ℂ Obiectiões cõtra regulas octaui capituli.

Ctauũ τ vltimũ capl'm rl'as notifi/ cauit hypotheti. q2 pꝛia fuit ista. a copulatiua affirmatiua ad alterã ei'

Ar p ptẽ pncipalẽ ẽ bõa ꝯña. ℂ Contra quã regulã ar fic ista ꝯña nõ val3. Aliquãtũ vi det soꝛ. τ tm̃ Plato videt: ꝑ tm̃ pla. videt: τ tũ ar p regl'a3: ꝑ rel'a fl'a. ꝯña t3 cũ mioꝛi: τ maioꝛ pbaꝑ: casu posĩ posito añs ẽ veꝛ: τ ꝯñs falsũ: ꝑ ꝯña nõ val3: pbaꝑ añs: τ pono q ta3 soꝛ. q plato videat vnũ pedale: isto posito añs ẽ veꝛ Istã pedale videt soꝛ. τ pedale videt Plato: ꝑ aliqtũ videt soꝛ. τ tm̃ videt Plato: s3 q ꝯñs sit fl3 maĩfestũ ẽ: eo q scda expones ẽ fl'a. s. ni hil ñ plato videt: imo ꝯ casũ: q2 p casu3 soꝛ. vi det. τ soꝛ. ẽ aliqd nõ plato: ꝑ aliqd nõ plato vi

Rñsio det q ẽ opposi' scde ptis. ℂ Dõ3 q ista dictio tm̃ pt teneri exclusiue τ relatiue. Si exclusiue tã ĩ añte q̃ ĩ ꝯñte: ꝯña ẽ optĩa: sed negaꝑ scda ps copulatiue: tũc ad pbatiões negaꝑ ꝯña. Si at vtrobiq̃ relatiue: iteꝛ ꝯcedo ꝯña3: τ ꝯñs: τ ad ei' ĩpꝛobatiões dico q nõ h3 expõi: s3 signat cõ uertibilr q nñ q̃tũ soꝛ. videt pla. videt: qd est veꝛ: vbi at vell3 opponẽs q ly tm̃ tenereꝑ añe relatiue: τ ĩ ꝯñte exclusiue: p3 tũc q nõ arguiꝑ p

Ar 2° rl'a3. ℂ Ex illa regl'a illatiue ẽ coꝛrelatiue q a to to copulato ad alterã ptẽ ẽ bõa ꝯña: ꝯ quã re/ gulã ar fic. ista ꝯña nõ val3: soꝛ. τ pla. st nũer' binari': ꝑ soꝛ. ẽ nũer' binari': q2 añs est veꝛ: τ ꝯñs flm: nec seqꝑ. soꝛ. τ pla. ꝺ p se ferũt lapidẽ ꝑ soꝛ. ꝺ p se fert lapidẽ: q2 dato q a. põtareꝑ ab ãbob' fil': τ a nllo p se poss3 poꝛtari: tũc añs eẽt verũ τ ꝯñs fl3. ℂ Silr nõ seqꝑ: tu ꝺ's ab hoĩe τ ab asino: ꝑ tu differs ab hoĩe. qm̃ añs ẽ veꝛ: τ ꝯñs flm. vt p3 p expõnẽtes nll'a ꝑ illaꝛ ꝯñaꝛ

Rñsio. val3: τ tm̃ ar p rl'a3: vt t3. ꝑ rl'a fl'a. ℂ Rñr q cõ iũctio copulatiua sũpta copl'atiue pt duplr teneri s. collectiue vl' diuisiue. Collectiue teneꝑ qñ alte rũ extreoꝛ iest ãbob' copularis sil' τ nõ diuisim. aut p signũ ꝯfusiuũ ꝺteriaꝑ. Sũcbaꝑ pꝛio mõ tã ĩ pꝛio q̃ ĩ scdo exẽplo: τ scdo ĩ tertio exẽplo collectiue ꝑ sumẽdo nõ o3 q a toto copl'ato ad alterã pte fit bõa ꝯña. Diuisiue at teneꝑ. qñ li/ mitaꝑ p signũ cõfusiuũ: τ cuilib3 coplatoꝛ iest alteꝛ extremũ sic toti. vt soꝛ. τ pla. sũt hoĩes: τ soꝛ. τ pla. currũt vl' videt. τ sic sumẽdo h3 rel'a ꝟitatẽ. ℂ Scda rl'a fuit ista. a pte pncipali dis/ iũctiue negatiue ad ipa3 disiũctiuã ẽ bõa ꝯña.

Ar 3° ℂ Cõtra istã regulã ar sic. ista ꝯña nõ v3: ptin gẽter tu es: ꝑ ꝯtigẽr tu es vl' tu nõ es: ꝑ regl'a fl'a: ꝯña t3 cũ mioꝛi: τ maioꝛ pbaꝑ. nã añs ẽ ve rũ: vt p3: τ ꝯñs fl3: ergo ꝯña nõ valet. pbaꝑ q añs sit fl3: q2 tu es: τ nõ pt ẽ qn tu fis: vl' tu nõ fis: ergo neció tu es: vl' tu nõ es: qd ẽ oppositũ ꝯñtis. ℂ Jõ ꝺ q si ly cõtigẽr ꝺteriat in ꝯñte

Rñsio. totã disiũctiuã: tũc nõ ar p rl'a3: q2 sic sumẽdo nõ ẽ ps pꝛie: nec scde cathegoꝛice. Si at ꝺter/ miat ptẽ solũmõ ꝯcedo ꝯña3: τ ꝯñs τ nego il lã: neció tu es: vl' tu ñ es: ꝺterminãdo ly neció ꝯfili: vbi at totũ ꝺterlet iteꝛ cõcedo ꝯña3. s3 tẽ nõ st opposita. ex quo modi diffoꝛmit sumũꝑ Ex ista rl'a inferebaꝑ alia rl'a coꝛrelarie q a pte disiũcti ad totũ disiũctũ ẽ bona ꝯña. ℂ Cõtra

Ar 4°. istã rl'a3 ar sic ista ꝯña nõ val3. tu differs ab asi no. ꝑ tu differs ab hoĩe vl' ab asino. q2 añs ẽ ve rũ: τ ꝯñs flm: vt p3 p expõnẽtes: ẽt ñ seqꝑ asi/ nus ẽ asin': ꝑ iste hõ vl' asin' ẽ asinus. ℂ Dĩ vt

Rñsio. pꝛi' q ꝯiũctio disiũctiua sũpta disiũcti capiꝑ du plr. s. collectiue τ diuisiue. collectiue sumiꝑ qñ de terminaꝑ p signũ ꝯfusiuũ vl' discretũ vl' rl3. Exẽ plũ pꝛimi vt tu differs a te vl' a me. Exẽplũ scdi. iste hõ vl' asin' ẽ asin': volẽdo q ly ille cadat su pra totũ disiũctũ. Exẽ' tertij. soꝛ. q ẽ hõ vl' asi/ nus ẽ rudibil'. Diuisiue at sũiꝑ qñ nll'o illoꝛ mo doꝛ sũiꝑ: vt hõ vl' asin' currit. tu es hõ vl' asin' dicaꝑ ꝑ q a pte disiũcti ad totũ disiunctũ sũptũ disiue ẽ bõa ꝯ': τ iste ẽ itell's rl'e s3 a pte disiũcti ad totũ disiũctũ sũptũ collectiue ñ val3 argñ sic

i opp^m e argutū ꝯ itētiōez rele. ¶ Tertia rl'a
fuit ista. a tota disiūctiua cū ōstructiōe vni^9 ptis
Ar 5 ad alterā ptē ē bōa ꝯña. ¶ Cōtra quā rl'az ar
sic ista ꝯña ñ valz: tu es asin^9: vl' tu nō es asin^9:
sz tu nō es asin^9: ḡ tu es asin^9: qꝛ añs est verꝫ: ꝛ
Rñsio. ꝯñs fl'z: vt pz: tñ ar p rl'az ḡ rl'a fl'a. ¶ Rñr q
nō ar p regulā: qꝛ aut i scda pte añtis sumit ꝯ-
dictoriū p^rie ptis disiūctie: vl' sūit scda ps disiū-
ctiue: si sūit oppositū p^rie ptis: pz q ñ ar p rl'az
qꝛ nō iferf alia ps. vz. tu ñ est asin^9: q̄ illata cō-
cedit ꝯña ꝛ ꝯñs. Si at dī q p scda pte añtis su-
mit scda ps disiūctiue iferēdo aliā: iterꝫ dī q ñ
ar p regl'az: dēret. n. sūi ꝯdictoriūz ei^9 isto mō:
tu es asin^9 vl' tu ñ es asin^9: sz tu es asin^9: ḡ tu es
asin^9: sz negat mīoꝛ. ¶ Quarta rl'a fuit ista. a
copulatiua negatiua ad disiūctiuā affirmatiuā
factā ex ptib^9 ꝯdictorijs copulatiue affirmatie
ē bonū argm̄: ꝛ ecōuerso. ¶ Ex q̄ iferebat qn-
ta q a disiūctia negatia ad copulatiuā affirma
tiuā factā ex ptib^9 ꝯdicētibus copulatiue affir
Ar 6 matiue ē ꝯña bōa. ¶ Cōtra istas regl'as possz
argui sic: ex nl'la negatia seqt affirmatia: ḡ qlz
istarꝫ relarꝫ ē fl'a. ¶ Et qꝛ rñr q ista rl'a nō tz i
Rñsio
Ar 7. hypo. sz i cathegoricis. ¶ Jō spāli^9 arguo sic.
Oppo^m disiūctiue affirmatie assignatū p negō
nē ppositā toti nō ꝯuertit cuz opp^9 eiusdē assi-
gnato p copulatiuā factā ō ptib^9 oppositis dis
iūctiue: ḡ ābe rl'e false: ꝯña tz: ꝛ añs pbat: ꝛ ca-
pio istā disiūctiuā: necio tu es vel tu sedes: pz
q ista ē fl'a: ḡ h ē va: nō necio tu es vl' tu sedes:
ꝛ tñ h ē fl'a: necio tu nō es ꝛ tu non sedes: ar ḡ
sic ista disiūctiua negatia ē va ꝛ h copulatiua ē
fl'a: ḡ nō ꝯuertūt: pz ꝯña: qꝛ verꝫ nō ꝯuertit cū
Rñsio fl'o. ¶ Jō breuit rñr: q si disiūctiua affirmati
ua hz hmōi duo opposita q ista iuicē ꝯuertūt
sz nō sp hz copulatiuā p opposita fcāz ō ptib^9
oppositis disiūctiue: vt argm̄ clare ondit: ꝛ h
ꝯtigit qñ disiūctia ē cathegorice pbabil': sic in
pposito rōe hui^9 t'mi necio. Infallibil'r tñ ꝛ re
gul'r teneat q tā disiūctiue affirmatie q̄z copu
latie dat ꝯdictoriū p negōnē ppositā toti. Idē
ē iudiciū ō copl'atia affirmatia: h. n. ē fl'a necio
tu es hō ꝛ tu es alb^9: vt pz: ꝛ ꝯsil'r qlz istarꝫ ne-
cessario: tu ñ es hō vl' tu nō es alb^9 ꝯtigēt: tu
nō es hō vl' tu nō es alb^9: qꝛ ex q̄lz istarꝫ seqt h
disiūctia: tu ñ es hō vl' tu ñ es alb^9: q ē fl'a cū q-
libz ps eiusdē sit fl'a. ¶ Sexta rel'a fuit ista. A
ꝯdōnali affirmatia cū suo añte ad ꝯñs eiusdez
Ar 8 ē bōa ꝯña. ¶ Cōtra quā rel'az ar sic. Ista ꝯña
nō vz: necio tu es aial si tu es hō sz tu es hō: ḡ
necio tu es aial ꝛ tñ ar p rl'am: ḡ rl'a fl'a: ꝯña tz

cū mīori ꝛ maioꝛ pbat: nā ꝯñs ē fl'im: vt pz: ꝛ
añs ē verꝫ: ḡ ꝛc. pbat p p^rma pte: qꝛ p scda nō
expedit: qm̄ tu es aial: si tu es hō: ꝛ ñ pt eē qn
tu es aial: si tu es hō: ḡ necio tu es aial si tu es
hō. ¶ Dōz q ly neciū duo pt determiare: vt Rñsio
pcise ꝯñs dcē ꝯdōnalis aut ipaz totā: p^rio mō
ꝯcedo ꝯñaz ꝛ nego p^rmā ptē añtis: vz necio tu
es aial: si tu es hō: qꝛ equalz isti: si tu es hō ne
cessario tu es aial q ē fl'a. Ad pbōnē nego ꝯñaz
qꝛ illa ꝯdōnal' ñ ē i cāu cathegorice pbabil'. Si
at ly necio dteriat totā ꝯdōnalē nego ꝯñaz: nz
ar p rl'az: qꝛ iferf ista necio tu es aial: q ñ ē ꝯñs
sz ista solūmō tu es aial: qꝛ mod^9 sic sūpt^9 ñ est
ps ꝯñtis nec añtis: sic nz nota ꝯdōnis: sz ps to
ti^9 ꝯdōnal': iō dbuit sic argui necio tu es aial: si
tu es hō: sz tu es hō: ḡ tu es aial. vñ ꝯdōnal' sīn
mō necio ꝯuertit cū seipa hñte mo^m istū: vñ se-
qt: si tu es hō tu es aial: ḡ necio: si tu es hō: tu
es aial ꝛ ecōuerso. ¶ Vltia rl'a fuit ista. A ꝯdō
nali affirmatia cū ꝯdcōrio ꝯñtis seqt ꝯdcōriū
añtis. ¶ Cōtra istā rl'az ar sic vt pri^9. Necio si Ar 9
āticxps ē alb^9 āticxps ē coloꝛat^9: sz āticxps ñ ē co-
loꝛat^9: ḡ necio ipe nō ē alb^9: pz bñ q añs ē verꝫ
ꝛ ꝯñs fl'z. Tñ ar spāli^9 sic. Ista ꝯña nō vz: si tu
es hō necio tu es aial: sz ñ necio tu es aial: ḡ tu
ñ es hō: ꝛ tñ ar p rl'az: ḡ rl'a fl'a: ꝯña tz cū mīo
ri ꝛ maioꝛ pbat: añs ē verꝫ ꝛ ꝯñs fl'z: ḡ ꝯña nō
vz: q ꝯñs sit fl'z. pz. ꝛ pbat: q añs sit verꝫ. Nā
h ē va: nō necio: tu es aial: qꝛ suū opp^m ē fl'z: sz
alia ps pbat. Nā si tu es hō necio tu es aial:
nā tu es aial si tu es hō: necio ḡ si tu es hō ne-
cessario tu es aial: tz ꝯña ab vno ꝯuertibili ad
reliquū. vñ idē est dīe: aial currit si hō cur. ꝛ si
hō cur. aial currit. ¶ Jō rñr ad arg^m p^m sic ad Rñsio
argm̄ alterius rl'e q ñ ar p rl'az. qꝛ dz solūmō cō
cludi illa: āticxps nō ē alb^9 ex q ly necio ñ ē ps
añtis nec ꝯñtis. ¶ Et ad argm̄ hz dubitat nū
qd ista ꝯña sit bōa: si tu es hō: necio tu es aial:
sz ñ necio tu es aial: ḡ tu ñ es hō: qꝛ dubito de
ly necio: an sit ps añtis vl' ꝯñtis. si at ly necio
ē ps añtis: nego ꝯñaz: nec ar p rl'az: qꝛ nō sūit
opp^m ꝯñtis: sz dēret sic argui: tu nō es aial ḡ tu
nō ē hō necio: ꝛ isto mō ꝯcedit ꝯña ꝛ negatur
mīoꝛ. Si at ly necio ē ps ꝯñtis ꝯcedo ꝯñaz ꝛ
nego ꝯdōnalē: qꝛ tūc equalet huic ꝯdōnali: si
tu es hō: tu es aial necio. Et tunc ad argm̄: tu
es aial si tu es hō necio: ḡ si tu es hō necio tu
es aial: nego ꝯñaz: nec ar ab vno ꝯuertibili ad
reliquū: nec exēplū est ad ppositūz: qꝛ in añte
ly necio est ps añtis ꝯdōnalis: ꝛ in antecedē-
te est pars ꝯñtis alterius ꝯdōnalis. quare ꝛc.

¶ Incipiunt qōnes eximij ac preclarissimi do-
ctoris magistri Mengi Blanchelli Fauēti-
ni supra totā logicā magistri Pauli Veneti.

Circa diffōnem termini arg. p'io

Erminus est signū ⁊c. Cōtra hoc arguit. ¶ Et p° sic. circa idē versat logicus ⁊ metaphysicus. ⁊ metaphysicus v'sat circa ens i cōi. g° ⁊ logic'. tūc vltra. ens est cōius q̃z sit termin': q2 vl'r p̄dicat de termio. ⁊ nō cō̄. g° nō icipit a cōiori: sⁱ icipiēdo ab ente i cōi. hoc argumēto motus Paulus pgulēsis icipit logicā suā a trāscēdētib': sic dicēs. Trāscēdētia sūt sex. vz. ens: aliqd vnū: bonū: verū: ⁊ res q̄ dicūtur trāscēdētia. q2 de oibus verificat. Cōfirmat q2 ens rōnis est cōius q̃z sit terminus. ⁊ ē de cōsideratiōe logice. g° nō icipit a cōiori. ɔña nota cū maiori q2 ens rōnis ē s̄bm adequatū logice: nō aūt termin'. mi-

Ar. 2°

nor pz. q2 s̄bm est de ɔsideratiōe scie ⁊c. ¶ Scd̄o sic. Oē illud qd̄ ponit i diffōne alicui' loco gn̄is ē cōius diffinito sz signū ponitur in diffōne termini loco gn̄is. g° signū est cōius termino. ɔña est bona maior est p̄hi 7°. metaphi. ⁊ 6° topico. ⁊ minor pbat p magr̄m. tūc vltra. signū ē cōius termino: ⁊ est p se de ɔsideratiōe logici. q2 logic' diffinit p ip̄z: g° nō icipit a cōiori. Hoc argumēto psuasus albertutius icipit logicā suā a signo sic dicēs. Quātū ad p̄m videdū ē de isto termio signū q ē cōior. i. supior: q̃z ille terminus termin'. ¶ Pro rn̄siōe ad hec argumēta sūt duo modi rn̄dēdi. Prim' modus declarat auctoritatē p̄hi in plogo physicoꝝ. s. q̄uo a cōiori ē icipiēdū. ¶ Et dicit q

duplex est pcessus

duplex ē pcessus. s. diffinitiu' ⁊ d̄claratiu'. ¶ Processus diffinitiu' ē cū qs icipit tractatū suū a diffōne alicui'. vt magr̄ facit. ⁊ vt facit. Euclides i geometria. p° diffiniens pūctū sic. Pūct' ē: cui' ps nō ē. ¶ Processus d̄claratiu' ē cū qs icipit tractatū suū n̄ a diffōne. sz a d̄claratiōe alicui' vl' a diuisiōe. vt facit Paulus pgu. ⁊ facit p̄hs in libro phy. dicēs sic. Necesse ē igit. aut vnū eē p̄n̄m: aut plura.

p° ɔclo.

¶ Tūc pono duas ɔ̄nes. ¶ p° i pcessu diffinitiuo nō ē icipiēdū a cōiori absolte i illa scia: cui' rō ē: q2 si aliqd d3 diffiniri diffinit p gen'. ⁊ dr̄iaz. gen' aūt ē cōius diffinito: g° nō icipit a cōiori absolute.

2° ɔclo.

¶ 2° ɔ̄ i pcessu d̄claratiuo ē icipiēdū a cōiori absolute i illa scia. Cui' rō ē: q2 cōiora sūt notiora. Innata aūt ē nobis via pcedere a cōioribus: ergo ⁊c. Et p hoc pz sol'o ad arg̃m i opp̃m.

ɔ̄ p̄maz ɔ̄nem. arguit.

¶ Cōtra p̄maz ɔ̄nē arguit sic. Nihil p se ɔsideratū i logica ē cōius termino: g° i pcessu diffinitiuo ē icipiendū a cōiori absolute ab ipso logico: tz ɔña: aña pz. q2 termin' vl'r p̄dicat d̄ oib' hic p se cōsideratis. ¶ Ad hec rn̄det si tibi placet hec opinio. ¶ Scd̄s modus rn̄dēdi quē solū d̄ mēte magr̄i reputo. Dic̄ q magr̄ icipit a cōiori absolute icipiēdo a termino: cui' rō ē: q2 nihil p se ɔsideratū i logica ē cōius termino.

No'm

¶ Pro q̄ aduerte q cōissimū qd̄ ē p se ɔsideratū i logica ē ens rōnis. q2 ē ei' s̄bm adeq̄tū: sz termin' ɔuertit cū ente rōnis vt declarabit: g° nihil qd̄ ē p se ɔsideratū in logica ē cōius termio: ɔña nota cū maiori. ⁊ minor declarat p̄mittēdo qd per ens rōnis itelligit cū dr̄ ipsuz eē s̄bm adequatū logice. Unde p ens rōnis itelligo ens 2° itētionis: siue scd̄am itētionē in cōcreto qd̄ iportat nihil scd̄am itētionē vel hn̄s habitudinē ppinquaz ad scd̄am itētionē: q̄lē hn̄t itētiōes p°. i. cōcept' p̄mi. ⁊ voces: ⁊ scripta. cū. n. aliqua scia sit de rebus: vt metaphysica: mathematica: ⁊ n̄alis: ⁊ aliq̄ de vocib': vt grāmatica: logica: ⁊ poesis aliqua etiā est de cōceptib' p se prio: vt logica q̄ ē de scd̄is itētiōibus per se p°. ¶ Q2 iñ passiōes scd̄aꝝ itētionū ɔueniūt cōceptibus p̄mis ⁊ vocibus: ⁊ scriptis vt stāt sub habitudine scd̄aꝝ itētionū: q2 ille terminus hō. si ue in mēte: siue in voce: siue i scripto: vt spēs ē p̄dicabilis de plib' ⁊c. Et ita de alijs: id̄ logica ē ēt p se de illis: sz nō prio. De reb' ēt est logica: sz p accn̄s i habitudine ad secūdas itētiōes: put de ipsis pn̄t formari scd̄e itētiōes. sz p accn̄s est de illis. q2 ppᵉtates scd̄aꝝ itētionū nō cōueniūt rebus: sz solū ɔceptib' ⁊ vocib': ⁊ scriptis. i habitudine tn̄ ad scd̄as itētiōes. ¶ Id̄ res nō habēt habitudinē ppinquā ad scd̄as itētiōes: q̄lē hn̄t cōcept' ad voces: ⁊ scripta. Hoc p̄misso pz: q termin' cōuertit cū ente rōnis q2 vl'r p̄dicat de scitiuicē. ¶ Ad argumēta rn̄det. Ad p̄m

Ad p̄m i ɔ̄riū alr

dr̄ q logicus ⁊ metaphysicus v'sant circa idem māl'r vt circa ens: formal'r aūt nō: q2 metaphysic' v'sat circa ens vt ens ē. logic' v° circa ens vt ens rōnis ē. ¶ Cōstat autem p supius dicta q ens rōnis nō ē cōius termino: cū secū cōuertat. ¶ Ad confirmationē dr̄ pz: q minor est falsa. s.

ad ɔ̄fir.

q ens rōnis sit cōius termino: q̃uis sit s̄bm adeq̄tū logice. ⁊ nō terminus: q2 differt formal'r. ¶ Replica ɔ̄: seq̄t

Instātia prima ɔ̄ rn̄sionem.

q logica sit scia realis: q2 cū metaphysica sit d̄ reb' māl'r. ⁊ logica sit circa idē māl'r p ɔcessa: g° ē d̄ reb'. si sic. g° logica ē scia realis sic metaphysica: ɔñs est falsū: q2 scia rōnalis diuidit ɔ̄ reales q̄ sūt tres. s. metaphysica: mathematica. ⁊ n̄alis. 6° meta. ¶ Itē pbat q metaphysicus ɔside-

Instātia secūda.

rat ens vt ens rōnis ē. ⁊ p ɔñs v'sat: circa idē formal'r metaphysicus ⁊ logicus: ⁊ arguo sic. Metaphysic' cōsiderat qdl3 inq̃ztū est ens. g° ɔsiderat itētionē inquātū intentio. q2 idē est intentio inquātū itētio: ⁊ intētio iquātū ens sicut idē est hō inq̃ztū hō: ⁊ hō inq̃ztū ens. ¶ Ad p̄m nega-

ad p̄m dr̄

tur ɔña. ad probationē cōcedo. q logica est de reb' p accidens. tn̄ inquātū intellectus format intētiones ⁊ cōceptus de ipsis. sz nego vlterius ɔñaz est de reb'. ergo est scia realis sicut metaphysica. q2 logica est tm̄ māl'r de rebus. metaphysica vero ⁊ māl'r ⁊ formal'r. ¶ Ad 2m cōce-

Ad 2m.

do q metaphysicus cōsiderat intētionē inq̃ztū ens. ⁊ nego vlteri' ɔñam: g° cōsiderat intētionē inquātū itētio. q2 nō sunt idē sicut nō est idē mobile inq̃ztū mobile: ⁊ mobile inquātū ens. quod vl'r accidit qn̄ sequēs reduplicationem non sig̃t absolute essentiā. ideo exēplū de hoīe non est simile. ¶ Ad 2m principale cōceditur q signū in cōi-

Ad 2m p̄ncipale.

tate sua sz totā suā significationē est cōius termino. ⁊ sic excedit limites logice. Et ideo nego q vt sic sit de consideratione logici. Ad probationē cū dicitur logicus diffinit per ipsum. ergo ē per se de cōsideratiōe logici. Dicit q logicus nō diffinit per signū vt logicus est: sed vt induit habitū metaphysici. q2 terminus nō est diffinibilis a logico cū sit cōissimū in logica. ¶ Replica. ɔ̄ si signum excedit limites logice sequit q logica nō sit eq̄ cōis scia sic metaphysica. ɔñs est falsum. ⁊ ɔ̄ p̄hm prio poste. tractatu primo. Cōicāt autē oēs scie s̄m cōia. vbi dicit q dialectica vtit omnibus. ⁊ si q̄ tz vl'r materialiter cōia. vt metaphysica. ⁊ 4° metaphy. dicit. Et dialectica de omnibus disputat. oibus aūt cōe ē ens. In qb' locis hr̄ q sunt scie eq̄ cōes: ⁊ sic de oibus eq̄ cōsiderēt. pbat tn̄ ɔña. q2 metaphysica cōsiderat oia entia. logica v° nō. q2 p te aliquid est qd̄ excedit limites logice. Itē pbat q signū est per se de cōsideratiōe logice. ly signū est terminus. g° est per se d̄ cōsideratiōe logice. q2 oia termin' p cōcessa ē p se de cōsideratiōe logice. ly signū ē terminus. g° ē p se de consideratione logice. ¶ Ad p̄mū dr̄ q ē eq̄ cōis scia logica sicut

Signuz duplr.

metaphysica. q2 nihil ē q nō ɔsideret in ordine ad scd̄as intentiōes. hn̄ aliqd est qd̄ nō ɔsiderat p se vt res. ¶ Uel dr̄ q ē eq̄ cōis. nō q2 oia cōsideret sicut metaphysica. sed q2 illa considerat q̄ applicabilia sunt ad oia. id̄ logica est potius dicendus vn' modus sciēdi cōis. sicut metaphysica vna scia cōior. ¶ Ad 2m dr̄ q ly signum dupliciter capi pōt. s. māl'r ⁊ formal'r. māl'r est per se de cōsideratione logici inquātū terminus est. ⁊ inquātum stat sub aliqua

ɔ̄ p̄maz particulā diffōnis

intentione ſcđa vt eſt ſubm vel p̄dicatũ:ſed formalr̄ nõ.
ar.p̄ ℂ Cõtra ar. p̄ᵃ pticula eſt male poſita.ſ.ſigͫ. ğ diffõ mala.
ɔña tz:añs pbať:qz qđ poniť p̄ loco i diffõne dʒ eẽ cõi⁹
diffinito.ſʒ ly ſigͫ nõ eſt cõius termio diffinito:ğ ꝛc. pba
tur minor.qz ly ſigͫ ē termin⁹ pᵃ itẽtiõis. ꝛ ē tmin⁹ min⁹
cõis ꝙ̃ ſit tmin⁹ diffinit⁹:qz tmin⁹ diffinit⁹ diuidiť i termi
Confir. nũ pᵃ itẽtiõis ꝛ 2ᵉ:ğ ꝛc. ℂ Cõfirmať:qz ſi ſigͫ ē cõius ter/
mino:tũc magr̄ dbuiſſʒ icipe tractatũ ſuũ a ſigno ꝛ nõ a
tmino. tz ɔña.qz cõiora ſũt pmittẽda i doctria tãq̃ʒ i no/
ar.2ᵒ tiora.p pħm p̄ phyſi. ℂ Itẽ ſigͫ ē equocũ ad tminũ ꝛ cir
culũ añ tabernã.ğ nõ dʒ poni i diffõne. ℂ 2ᵒ ɔ̄ ſcđam pti/
culã ar ſic. Illa pticula orõnis nõ bñ poniť.ğ diffõ mala
ɔña tz.añs pbať.qz orõ diffiniť p tminũ ifra a magr̄o.ğ
tmin⁹ nõ dʒ diffiniri p orõnẽ.tz ɔña.qz alr̄ idẽ eẽt noti⁹ ꝛ
ignoti⁹ reſpectu eiuſdẽ.qz ſp qđ põiť i diffõne ē noti⁹ diffi
nito. ℂ Cõfirmať.qz qñcũq̃ʒ in aliq̃ diffõne poniť aliqđ
diffinibile ſi loco illi⁹ diffinibil' põať ſua diffõ.tũc pᵒ diffõ
ē expſſior:vt dicit pħs 6ᵒ topi. Si ğ termin⁹ diffiniť p orõ
nẽ:loco orõnis lʒ ponere ei⁹ diſtictionẽ i q̃ diffõne poniť
tmin⁹. Et ſic termin⁹ ſeipſũ diffiniret.qđ ē icõueniẽs:qz
ar.3ᵒ idẽ eẽt noti⁹ ſeipſo. ℂ 3ᵒ ɔ̄ tertiã pticulã.ɔſtitutiuũ nõ bñ
poniť.ğ diffõ mala ɔña tz:ꝛ añs pbať.qz ſi termin⁹ ē ſi/
gnũ orõnis ɔſtitutiuũ.cũ orõ ſit tmin⁹:ꝛẽ ſignũ orõnis cõ
ſtitutiuũ:ꝛ illa alterius:ꝛ ſic eſt proceſſus in infinitum:
quod eſt icõueniẽs:qz infinitũ impoſſe eſt eſſe.3ᵒ phyſi.
Confir. ℂ Cõfirmatur:qz nihil qđ eſt materia orationis conſti/
tuit orationẽ:ſed terminus eſt mã orõnis.ergo terminus
nõ ɔſtituit orõnẽ:neq̃ʒ eſt ɔſtitutiuũ orõnis.ɔña nota cũ
minori.maior pbať p pħm primo de gñatione dicẽtẽ:ꝙ
forme eſt agere materie vͦ pati.cõſtituere vͦ eſt agere:
ꝛ eſſe ɔſtitutiuũ dicit potẽtiã actiuã.ergo nõ dʒ attribui
materie.itellect⁹ aũt eſt:qz actiue cõſtituit orõnem:qua/
ar.4ᵒ re ꝛc. ℂ 4ᵒ ɔ̄ quartã particulam arguiť:fruſtra poniť:vt
pars propinqua.ergo diffõ mala. ɔña tz. ꝛ antecedens
probať.qz ſi non maxima eſſet pp litterã ꝛ ſyllabam.que
nõ eſſet terminus. ℂ Sʒ ɔ̄.qz oẽ qđ poteſt eſſe ſubiectũ
ꝛ p̄dicatũ ppõnis põt eſſe termin⁹.ſed littera ꝛ ſyllaba
ſunt hmõi:ergo littera ꝛ ſyllaba poſſunt eſſe terminus.
ɔña nota cũ maiori.qz termin⁹ eſt:in quẽ reſoluiť ppoſi/
tio:ſed ppoſitio reſoluiť in ſubiectũ ꝛ p̄dicatũ. ergo qđ
põt eſſe ſbm vel predicatũ eſt terminus:ſed lr̄a ꝛ ſyllaba
põt eſſe ſubiectũ ꝛ predicatũ.ergo poteſt eſſe termin⁹ mi
nor probať:qz dicẽdo a.ē lr̄a vocalis:an eſt ſyllaba.ſbm
in pᵒ eſt iſta lr̄a a.in 2ᵒ vͦ illa ſyllaba an. Itẽ idẽ nõ ē totũ
ꝛ ps reſpectu eiuſdẽ:ſʒ termin⁹ eſt totũ reſpectu orõnis.
Confir. qz eſt gen⁹ ad ipaʒ:ğ nõ eſt ps. ℂ Cõfirmať argᵒ qđ repu
tatũ eſt achilles.qz dicẽdo a.ē b.illa ē vna orõ.qz tñ ſigt
q̃ʒtũ a.ꝛ b.ꝛ tñ termin⁹ nõ eſt pars ppinq̃ ei⁹.pbať. qz
ps ppinq̃ nõ dĩ niſi p reſpectũ ad remotã.lʒ hec orõ non
bʒ ptẽ remotã.vt pʒ.ergo nec propinquã. ℂ Idẽ poteſt
argui de ppõne mẽtali que eſt cõpoſita ex cõceptib⁹ in/
diuiſibilibus:q̃ nõ ɔſtituiť ex litteris nec ex ſyllabis:tũc
talis ppoſitio nõ habet ptẽ remotã.ergo nec ppinquã.
Et ſic pʒ ꝙ illa pticula:vt ps ppinq̃ fruſtra poniť. qz nõ
ar.5ᵒ cõpetit cuilibet orõni. ℂ 5ᵒ ɔ̄ totã diffinitionẽ ſic arguiť.
Illa diffõ cõpetit alteri a diffinito.ğ ē mala. ɔña tz p phi
loſophũ 6ᵒ topicorũ.añs pbať:qz diffinitũ hic eſt ly ter/
minus q eſt terminus 2ᵉ itẽtiõis:ſʒ hec diffõ cõpetit etiaʒ
termio pͥe itẽtiõis.vt pʒ.ergo cõpetit alteri a diffinito.
Confir. ℂ Cõfirmať:qz hec diffõ cõpetit termio ſyncathegore/
matico q nõ ē termin⁹:cũ ſibi nõ ɔpetat diffõ termini da
ta a pħo p̄ prior̄ cũ dĩ. Termin⁹ eſt in quẽ reſoluiť ppõ
ar.6ᵒ vt in ſbm ꝛ p̄dicatũ.qz termin⁹ ſyncathegorematicus nõ
eſt ſubm nec p̄dicatũ:vt formalr̄ ſumiť. ℂ 6ᵒ.termin⁹ nõ
põt diffiniri:ğ diffõ mala:ɔña tz:añs pbať:qz terminus
eſt cõiſſimũ pſe ɔſideratũ in logica:ergo eſt notiſſimũ. ğ
nõ põt diffiniri q̃ocũq̃ʒ accipiať diffõ.tz ɔña.qz ſemper
diffõ dať p noti⁹ 6ᵒ topi. ℂ Cõfirmať:qz ipoſſe eſt aliquã Confir.
ſciaʒ demrare ſuũ ſbm eẽ:ſiue p ſigͫ:ſiue p cãm ſʒ cõmẽ/
tatorẽ in.2.phyſi.ſʒ termin⁹ ē ſubm in hoc libro.vt pʒ. ğ
ipoſſe eſt demrare ipm p ſignũ vel p cãʒ.tũc vltra.ipoſſe ē
demrare ipʒ ğ ipoſſe eſt diffinire.tz ɔña:qz oppͫ ɔñtis nõ
ſtať cũ añte.ſi.n.poſſe eẽt diffiniri ipʒ poſſʒ demrari eẽ p
ſuã diffõnẽ.ſic p ſyllogiſmũ hypotheticũ. Si ſignũ orõ/
nis ɔſtitutiuũ ē termin⁹ ē:ſʒ ſignũ orõnis ɔſtitutiuũ ē.ğ
termin⁹ eſt. Itẽ pħs in p̄ poſte. 2. tractatu dicit ꝙ ſcie de
ſpiciũt ſua ſubta:qz ſupponũt i ipſo ꝛc. ℂ 7ᵒ vni⁹ rei tñ ar.7ᵒ
vna ē diffõ.ſʒ cũ tmin⁹ habeat aliã diffõnẽ datã a pħo p̄
prior̄ cũ dĩ. Termin⁹ ē i quẽ reſoluiť ppõ.ğ non põt hʒ
iſtã:qz alr̄ vni⁹ rei eẽnt plures diffõnes.minor nota. ma
ior pbať:qz vnius rei tñ vnica eſt eẽntia.ğ tñ vna ē dif/
finitio.tz ɔña:qz diffõ exprimit eẽntiaʒ rei:ſi plures eẽnt
diffõnes plures eẽnt eẽntie. ℂ Confirmať:qz qñ plures Confir.
diffõnes daņ de eadẽ re ille debẽt ɔuerti:qz queccũq̃ʒ cõ
uertunť cũ vno tertio ɔuertũť inter ſe.ſʒ q̃lʒ diffõ ɔuerti
tur cũ ſuo diffinito.ğ iſte diffõnes ɔuertunť inter. ſe hoc
tñ eſt falſũ.qz alicui cõpetit termini diffõ data a magr̄o.
cui nõ cõpetit diffõ pħi:vt termino ſyncathegorematico
formalr̄ ſupto. ℂ Ad hec breuiter rñdeť. ℂ Ad primũ ad pͫ dĩ
negať añs. Ad pbationẽ nego minorẽ:ſcʒ ꝙ ſignũ nõ ſit
cõius diffinito. ℂ Et ad rationẽ cũ dĩ ly ſignũ eſt termi/
nus pͥe intẽtiõis:ſed terminus pͥe intẽtiõis eſt minus
cõis termio diffinito.ergo ꝛc. Dĩ ꝙ ly ſignũ põt capi du
pliciter.ſ.pro eo qđ ſignificat:ꝛ pro eo qđ denoiat. Pͥo
mõ eſt min⁹ cõe:qz tũc accipiť pro ſeipſo termino. Scđo Signũ
mõ eſt magis cõe:qz nõ ſolũ denoiat terminos ſcđe iten/ duplr̄.
tionis:ſed etiã pͥe ꝛ etiã res. ℂ Et ſi replicas ɔ̄:qz illa di
ſtinctio p eo qđ ſignificat ꝛ p eo qđ denoiat nõ bʒ locũ
niſi in terminis ſcđe itẽtionis:ſʒ cũ ſignũ ſit pͥe:ergo di/
ſtinctio nõ eſt ad ppoſitũ. ℂ Põt dici negãdo maiorẽ:qz
ſm Burleũ in p̄dicamẽto rl̄onis:qlibʒ termin⁹ ɔcretus
accñtalis:vt pʒ ꝛ albũ pt accipi duplr̄.ſ. p eo qđ ſigt: ꝛ
p eo qđ dnoiať:ſiue i ſuppõne ſimplici:ſiue i ſuppõne p/
ſonali. ℂ Ul' alr̄ ꝛ tuti⁹ rñdeť ad pncipale:qz ly ſignum
pt capi duplr̄.ſ.malr̄ p ſeipſo termio:ꝛ formalr̄ p ſigni/
ficato formali:ꝛ q̃ſi reddit ad idẽ.pᵒ mõ ē min⁹ cõe.2ᵒ eſt
magis cõe. ℂ Ad cõfirmationẽ rñſũ eſt in qõne pᵃ.ꝙ lʒ ad cõfir
ſigͫ ſit cõius termio:qz tñ excedit limites logice:iõ nõ i matõẽʒ
cepit ab eo. ℂ Ad aliũ negať.ꝙ ſigͫ ſit equocũ:qz ħʒ idẽ
nomẽ ꝛ eãdẽ rõnẽ dĩ de illis:q̃ ē qđ apphẽſũ a ſenſu vel
itell'ectu ducit ipʒ i cognitionẽ alicui⁹ rei. ℂ Ad 2ͫ pnci Ad 2ͫ
pale dĩ cõiter ꝙ tmin⁹ diffiniť p orõnẽ a poſteriori. Orõ
vͦ p tminũ a priori.ꝛ illoᵉ nõ icõuenit idẽ eẽ diffiniẽs ꝛ dif
finitũ:noti⁹ ꝛ ignoti⁹ reſpectu eiuſdẽ diuerſis gñib⁹ diffõ
nũ:qz vna eſt pp qd:ꝛ alia qz:ſiue vna ē formalis ꝛ alia
mãlis. ℂ Cõtra hãc rñſionẽ arguũt qdã ſeneñſes dicẽtes Inſtan/
ꝙ lʒ vͣ ſit:tñ nõ ſatiſfacit q̃ſito.Ũñ arguũt ſic. In oĩ di/ tia ɔ̄ rñ
ſciplina icõuenit ꝙ pᵃ notitia.ſ.qd nois:aut qd rei habea ſionem.
tur p aliqd cũ pᵃ noticia hĩ p illõ pͫ:aliogn nũq̃ʒ certifi/
careť hõ.lʒ cũ pᵃ noticia hẽať ħ p orõnẽ.ğ pᵃ noticia orõ/
nis nõ pt hñi p terminũ. Iõ alr̄ rñdẽt dicẽtes:ꝙ lʒ orõ ſit
tmin⁹ nõ tñ mãlr̄ dʒ eã ſic diffinire:ſʒ vt diffinit pħs pͥo
pihermẽ.ſic. Orõ ē vox ſigatiua ad placitũ pp argͫ factũ Alia rñ
ℂ Sʒ qz ſm talẽ rñſionẽ dãnat magr̄m.iõ dicũt ipſi alr̄ ſio.
poſſumus rñdere ſaluãdo magr̄m:dicendo ꝙ pᵃ notitia Ad 2ͫ
orõnis.ſ.qd nois.ſ.p quã hĩ pͥa notitia ipſius termini
habita eſt in grãmatica ꝛ nõ hic.ſ.ꝙ eſt icõplexũ:per qđ
plura idiſtincte iportãtur. Peccat vtraq̃ʒ rñſio ſeneñſiũ
iudicio meo. Prima.n. pſumptuoſa eſt:cũ ex leui cã dã/
net magr̄m. ℂ Scđa vͦ dubia eſt in hoc ꝙ dicit. ꝙ pͥa
noticia termini habeať p notitiã orõnis habitã i grãma
tica. Hoc vĩ ſtm.p. qz termin⁹ vĩ eẽ pus noť ꝙ̃ orõ. Ter

min⁹.n.nihil aliud ē nisi dictio vl' aggregatū ex dictiōib⁹.
sꝫ dictio prius nota ē i grāmatica q̄ⱥ ōrō:pbaᵗ:qꝛ i doctri
nis q̄ prius tradūᵗ prius nota sūt.prius āt tradūtur dictiōes
q̄ⱥ ōrōnes.Nā hic ē ordo i grāmatica.prius.n.līe:deinde
syllabe:deide dictiōes:deide ōrōnes tradūᵗ.Ecce ꝙ prius
tradūtur dictiōes q̄ⱥ oratiōes i grāmatica:ergo prius nō sūt.
¶ Scd̄o si prius nota eēt ōrō i grāmatica q̄ⱥ terminus seq̄
retur.ꝙ eēt ōrō prius nota i logica q̄ⱥ termin⁹.pbo ꝯñaꝫ:
qꝛ ꝯsil'em hitudinē hꝫ ōrō i logica ad terminū:q̄lē habꝫ
ōrō i grāmatica ad terminū.Nā tam hic q̄ⱥ ibi ꝯsideraᵗ
termin⁹ vt ē ps ōrōnis.Et ōrō vt cōstituiᵗ ex termis:ꝯsꝫ
tn̄ est sbm̄ p̄ qꝛ nihil ē cōius i logica termio:ergo nihil ē no
tius eo.Scd̄o:qꝛ termin⁹ est subm̄ logice:ergo nihil ē noti⁹
eo i logica.pꝫ ꝯña.p̄ sꝫ cōmē.2ᵒ phyſi.dicētē.ꝙ ipoſ'e est
demrāri subm̄:siue p sig⁹:siue p cāꝫ:qꝛ aliq̄d eēt noti⁹ eo
qd̄ est icōueniēs.ꝛ p̄ posterioꝝ dicit.De sbo p̄cognoscit
q̄d ē:ꝛ qꝛ ē.¶ Jd̄ sustinēdo rn̄sionē cōeꝫ nego ꝙ p̄⁹noti
tia termini habeaᵗ p ōrōnē:qm̄ p̄⁹noticia termi ē noticia
q̄d nōis q̄ supponiᵗ icū sit termin⁹ hic sbꝫ.Noticia āt q̄d
rei iuestigaᵗ:ꝛ hı̄ p ōrōnē.¶ Alr̄ tn̄ ꝛ subtili⁹ possumus
rn̄dere.Ad p̄ncipale sic:ꝙ nō ē incōueniēs ꝙ idē sit diffi
niēs ꝛ diffinitū nō eodē mō sūptū.Terminus.n.diffiniᵗ p
ōrōnē:vt ōrō hꝫ habitudinē cāe finalis:ꝛ terminus hꝫ ha
bitudinē effect⁹.Oratio vō diffiniᵗ p terminuꝫ:vt ōrō hꝫ
bitudinē effectus:ꝛ termin⁹ hꝫ bitudinē cāe ꝯstitutiue:
ꝛ sic q̄lꝫ diffō ē data a p̄oriri diuersis tn̄ gn̄ib⁹ cāꝝ in q̄b⁹
diuersis gn̄ib⁹ cāꝝ nō ē icōueniēs idē eē noti⁹ ꝛ ignoti⁹
respcū eiusdē.Arg^m āt illoꝝ nō ē ꝯ nos:qꝛ p̄⁹noticia ter
mini nō hı̄ p ōrōnē:sꝫ p̄supponiᵗ.2ᵃ aūt notitia distincta
hı̄ p ōrōnē.Et eꝫ i diuersis gn̄ib⁹ cāꝝ:ꝛ hoc nō icōuenit

Ad cō firmatione dicitur.

¶ Ad ꝯfirmationē dr̄ ꝙ illō dem̄ hꝫ itelligi ď diffōne pu
re q̄ditatiua q̄ ē data p gen⁹ imediatū ꝛ dr̄iaꝫ ꝯuertibileꝫ
cū spē.q̄liter nō ē illa.iō loco ly oratiōis nō pōt poni sua
diffō.¶ Uel alr̄ dr̄ ꝙ nō ē icōueniēs:ꝙ idē ponaᵗ i diffō
ne sui ipsius i obliquo casu:cū ergo ly ōrōnis sit in obliquo
diffō eius cadit in obliquo.¶ Ego aūt alr̄ rn̄derē.ꝛ tu

Rn̄sio docto. ad 2^m p̄ncipale. ad 3^m dr̄

tius secūdo opionē nostrā.¶ Ad 2^m p̄ncipale.ꝙ ly ōrō
nis vt poniᵗ in diffōne termi nō est diffinibilis cū hēat ha
bitudinē cāe finalis.cū aūt diffiniᵗ hꝫ habitudinē effect⁹
respcū termini ꝛ nō cāe.¶ Ad 3^m dr̄ ꝙ nō est icōueniens
esse p̄cessū in ifinitū in oratiōib⁹:sꝫ sit icōueniēs ōrōnes
ifinitas eē.phus tn̄ voluit nūerū ifinitū nō dari actu:sed
bn̄ i potētia.sic ꝙ q̄cūq̄ dato sit dabilis maior.Et sic in
p̄posito:qꝛ nō sūt ōrōnes ifinite actu:sꝫ bn̄ in po^a.s.ꝙ q̄
buscūq̄ datis pn̄t dari pl'es.ꝛ sub aliis v̄bis logice loq̄n
do.Infi^m ꝯcedo dari sincathegorematice.n āt cathegore
matice:qd̄ est idē cū dcō phi.Et si dr̄ ꝯ.si deᵗ ifinitū i po^a.
ergo dabiᵗ i actu.pbaᵗ ꝯña:qꝛ frustra est po^a q̄ nō pōt redu
ci ad actū.p cōmē.p̄ celi.cōmē.133.Dico ꝙ illa po^a:cui⁹
exitus ad actū ē ipossi nō oꝫ dici po^a.Diciᵗ ꝙ veꝝ ē ď po
tētia determiata.nō aūt de ideterminata.¶ Ad ꝯfirma

Ad con firmationem.

tionē dr̄ ꝙ mā nō p̄p̄e cōstituit:sꝫ est illō ex quo aliquid
ꝯstituiᵗ.Jmpropꝛie tn̄ ꝯcedim⁹ māꝫ ꝯstituere.Sicut.n.
dicim⁹.paries ꝛ tectū ꝯstituūt domū.Jta i p̄posito t'mi
nus p̄p̄e est illud ex quo ꝯstituiᵗ oratio:ꝛ itellect⁹ illā cō
stituit.Jmpropꝛie tn̄ dicim⁹ terminū cōstituere ōrōneꝫ.

Ad 4^m.

¶ Ad 4^m dn̄t q̄dā ꝙ duplex est termin⁹.p̄prius ꝛ ipro
prius:p̄prius ē hn̄s ptes p̄pinq̄s ꝛ remotas.iproprius
vō qui nō hꝫ has.dicūt.n.ꝙ magister solū loquiᵗ de pro
prijs.¶ Hec rn̄sio nō valꝫ:qꝛ seq̄ᵗ ꝙ magister eēt dimi
nutus:cū de illis termis iproprijs adhuc logica cōside
ret:qd̄ p̄baᵗ:qꝛ ex illis fiunt p̄pōnes sig̃ntes veꝝ vel
falsum:vt a.est līa:an est syllaba.Jd̄ aliter dicim⁹ ꝙ līe
ꝛ syllabe pn̄t cōsiderari dupl'r.Uno^o vt habēt vim litte
re ꝛ syllabe.Alio^o vt hn̄t viꝫ dictiōis.Primo mō accipiū
tur sm̄ ꝙ ꝯstituūt aliq̄ⱥ dictionē:ꝛc.nō sūt termini.Alio^o

accipiunᵗ qn̄ p se siue seorsum accipiunᵗ:ꝛ sic sunt termi
ni.Primo modo loqᵗ magr̄ ꝛ nō scd̄o modo.ꝛ hoc ē qd̄
alij volūt dicere sub alijs v̄bis dicētes:ꝙ līa vt līa nō ē
termin⁹:sꝫ līa sit termin⁹.¶ Ad aliō dr̄ ꝙ idē pōt eē to
tū ꝛ ps respcū eiusdē:nō eodē mō ꝯsideratū:sicut gen⁹ ē
totū ꝛ ps respectu spēꝝ:vt dicit Cōmētator p̄mo physi

Ad con firmationem.

co.¶ Ad ꝯfirmatiōeꝫ cū dr̄:ꝙ illa ōrō a.ē b.nō hꝫ ptes
p̄pinq̄s:dicūt q̄dā ꝯcedēdo:ꝛ ꝯsiter dicūt illā p̄ticulā nō
ꝯuenire ōrōni cuilibꝫ.¶ Hec rn̄^o nō ē tenēda.ex q̄ dānaᵗ
magr̄m.Jd̄ dicaᵗ alr̄.ꝙ ista ōrō hꝫ ptes p̄pinq̄s:qꝛ p p
tes p̄pinq̄s itelligit imediatas.Et cuꝫ arguis p̄pinquū
nō dr̄ nisi i respcū ad remotū:ꝯcedo:sꝫ nō hꝫ remotas.cō
cedo.ergo nō hꝫ p̄piquas.nego ꝯñaꝫ:qꝛ ista dr̄ hēe ptes p
pinq̄s p respectū ad ptes remotas alteri⁹ ōrōnis q̄ sūt il
le ex q̄bus non imediate cōstituiᵗ totū:propinq̄ vero ex
quibus imediate ꝯstituiᵗ totū:sic̄ ex istis.Uel negaᵗ mi
noꝛ.s.ꝙ nō hꝫ ptes remotas.vn̄ lꝫ nō hēat formal'r:hꝫ tn̄
v̄tual'r siue equalēter:cū equaleat alteri oratiōi hn̄ti ptes
p̄pinquas ꝛ remotas:vt isti:illa līa a ē ista līa b.ꝛ ita di
caᵗ de mētali.¶ Ad 5^m negaᵗ minoꝛ.Ad p̄bationeꝫ dr̄ ꝙ
aliō ē qd̄ diffiniᵗ.ꝛ aliud p q̄ diffiniᵗ:diffiniᵗ hic scd̄a in
tētio nō p seipso sola:sꝫ p p̄ma ꝛ scd̄a eq̄l'r.Uel dr̄ vt ter
minus diffiniᵗ abstrahiᵗ a p̄⁹itētiōe ꝛ scd̄a.sic aial qd̄ dif
finiᵗ abstrahiᵗ a spēb⁹ vt diffiniᵗ:ꝛ nō valet si dicis:ergo est
aliq̄s termin⁹ mētalis q nō est p̄⁹itētiōis nec 2ᵉ:sicut nō
valꝫ:ergo ē aliqd̄ aial:qd̄ nō ē hō nec asin⁹.imo nullū ē aial
q̄n sit hō vl' asin⁹ vl' idiuiduū alicui⁹ alteri⁹ spēi ꝯtētē sub
hoc gn̄e aial:ꝛ tn̄ aial abstrahiᵗ ab hoīe vl' ab asino vel
ab alijs spēb⁹:ita dato ꝙ nullus sit termin⁹ mētalis qui
n sit p̄ᵉ vl' 2ᵉ itētiōis.tn̄ termin⁹ abstrahiᵗ ab istis.¶ Ad ad ꝯfir.
ꝯfirmationē dr̄ ꝙ phs capit terminū stricti⁹.s.p eo soluꝫ
qd̄ pōt eē sbm̄ vl' p̄dicatū:sꝫ magr̄ largi⁹ p eo qd̄ pōt de
termiare p̄pōnē vel ptē ei⁹.ꝛ sic syncathegorematici sūt
termi cū possint ďtermiare p̄pōnē vl' ptē ei⁹.¶ Ad Se Ad 6^m
xtaꝫ cōcediᵗ ꝙ termin⁹ nō pōt diffiniri a logico vt logic⁹
est:qꝛ nihil hꝫ cōius nec noti⁹:pōt tn̄ diffiniri a logico vt
iduit habitū metaphisici.¶ Ad ꝯfirmatiōeꝫ dr̄ sil'r ꝙ i ad ꝯfir.
poſ'e est demrāre terminū eē p signū vel p cāꝫ a logico vt
logic⁹ est lꝫ vt iduit habitū metaphisici pt demrārie esse ꝛ
diffiniri.¶ Ad 7^m dr̄.ꝙ vni⁹ rei vno^o ꝯsiderate vna ē dif Ad 7^m.
finitio.diuersimode tn̄ ꝯsiderate sūt plures diffōnes.Jta
hic phs ꝯsiderat t'minū sm̄ viā resolutiōis.Magr̄ vō sm̄
viā ꝯpōnis.¶ Ad ꝯfirmationē dr̄:ꝯcedēdo.ꝙ si vni⁹ rei ad ꝯfir.
sꝫ eādē cōitatē accepte sint plures diffōnes ꝙ ille ꝯuer
tunᵗ:sꝫ si sꝫ maiorē cōitatē i vna accipiᵗ ꝛ sꝫ minoreꝫ in
alia non cōuertunᵗ.Et ita est in proposito:vt dictum est.

Contra primam diuisioneꝫ termini q̄ Arg^m p̄
est.Terminoꝝ aliquis est p
se significatiuus:aliquis nō per se significa
tiuus aᵗ.qꝛ sequiᵗ ꝙ idem est magis cōe ꝛ
minus cōe respectu eiusdē.ergo diuisio ma
la cōsequētia tenet:ꝛ antecedēs probatur:qꝛ ly termin⁹
in cōi diuisus in per se significatiuum ꝛ non per se signifi
catiuum est cōioꝛ termino per se significatiuo:ꝛ eodē mō
est minus cōis:ergo ꝛc.ꝯña pꝫ cū maioꝛi:qꝛ oē diuisum
est cōius diuidētibus.vt in topicis ꝛ in libro diuisionuꝫ
dr̄.minoꝛ probatur:qꝛ iste terminus.terminus est per se
significatiu⁹:quare ꝛc.¶ Cōfirmaᵗ.qꝛ quero an termi Confir.
nus diuisus in per se significatiuū ꝛ nō per se sig̃atiuuꝫ
sit p se significatiu⁹:aut nō per se sig̃atiu⁹:aut nec sic nec
sic.Si deᵗ primū.tūc terminus per se sig̃atiuus diuidere
tur in terminum per se significatiuuꝫ ꝛ terminū non per
se significatiuū:qd̄ est incōueniens.¶ Si detur 2^m.tunc
terminus non per se significatiuus diuidiᵗ i terminū nō
p se significatiuū ꝛ per se significatiuū:qd̄ ē incōueniens.
Si detur 3^m.sequiᵗ ꝯ p̄muꝫ p̄n^m.De quolibet diciᵗ alteꝝ

Ar 2° ꝯdictoriū incōplexoꝝ: ⁊ de nullo eoꝝ simul. ¶ 2° sic. Ois
terminꝰ est ꝑ se signatiuus. ergo diuisio mala: ꝯña tꝫ. ⁊ añs
ꝓbaſ sic. ois passio cōpetēs ꝑ se inferiori: cōpetit ꝑ se su/
periori: sꝫ ꝑ se significare ē passio ꝑ se cōpetēs termio ꝑ se
signatiuo q̄ est iferior ad terminū in cōi. ergo cōpetit ꝑ se ter
mino in cōi. ergo cuilibet termio cōpetit. tꝫ ꝯña 2°: qꝛ ꝑ se ꝓ/
supponit de oi. ꝑ posterio. maior ꝓ ꝯñtie est ꝓbi. ꝑ poste.
in erroribꝰ. vbi vult ꝙ passio trianguli. s. hɴe tres angu/
Cōfir. los cōpetit ꝑ se figure. ¶ Cōfirmaſ. qꝛ ois terminꝰ est si/
gnum oꝛonis ꝯstitutiuū. Oē signū ꝑ se repñtat signatū. ergo
ois terminꝰ repñtat signatū. tꝫ ꝯña ꝑ illud ꝓmū in antepdi/
camētis. Qñ alteꝝ de altero ꝓdicaſ qcqd ꝓdicaſ de pre
dicato: ꝓdicaſ de sbo. minor ꝓbaſ: qꝛ oē signum repñtat
signatū: aut ergo ꝑ se aut ꝑ accidēs. nō ꝑ accñs: qꝛ posset
nō repñtare qd̄ iplicat ꝙ sit signū ⁊ nō repñtet. ergo ꝑ se re/
presentat. ergo ꝑ se signat. ergo est per se significatiuꝰ. ille ꝯñtie de
Ar 3° se patēt. ¶ 3° sic. aliqs terminꝰ est q nō est ꝑ se signatiuus
nec nō ꝑ se significatiuꝰ. siue silr ē ꝑ se significatiuꝰ ⁊ nō ꝑ
se significatiuꝰ. ergo diuisio mala. ꝯña tꝫ: añs ꝓbaſ. qꝛ termi
nus ꝯpnās: vt nihil ⁊ hmōi qꝛ oē cōpositū eq̄lr ex ꝑ se si/
gnificatiuo: ⁊ nō ꝑ se significatiuo. nō magis est ꝑ se signi
ficatiuū q̄ꝫ nō ꝑ se significatiuū. sꝫ terminꝰ ꝯpnās ē cōposi
tus eq̄lr ex ꝑ se significatiuo. ⁊ nō ꝑ se significatiuo: vt ni
hil. ex nō ⁊ aliqd. ergo nō magis oꝛ vnꝰ q̄ꝫ alter. ergo vl neuter
Confir. illoꝝ ē vl vtrūq; erit. ¶ Cōfirmaſ. qꝛ ponaſ ille terminꝰ
beltrix i vno ⁊ eodē istāti iponaſ ab vno magro ad signan
dū idē qd̄ ly hō. ⁊ ab alio magro iponaſ ꝯuerti cū ly ois
tūc nō ē maior rō. q̄re talis terminꝰ sit vniꝰ q̄ꝫ alteriꝰ. ergo vl
silr est ꝑ se significatiuꝰ: ⁊ nō ꝑ se significatiuꝰ: ⁊ vel neuter
illoꝝ. Et si dicaſ: nō fuit iposīꝰ a ꝓ ipositore sic. iō nō ē ꝑ
se significatiuus. Pono ꝙ ꝓmi ipositores fuerit duo: q̄ꝓ
ꝓmꝰ iposuerit: vt ꝑ dcm̄ ē. ⁊ scd̄s. vt 2° dcm̄ ē. ⁊ tūc sequiſ
Ar 4°. idē ꝙ ꝑus. ¶ 4° ꝯ diffōnes argſ. Et ꝑ ꝯ ꝓmā sic ly ois est
terminꝰ nō ꝑ se significatiuꝰ. vt pꝫ. ⁊ tm̄ ꝑ se sūptus aliqd
signat. ergo diffō ꝓª mala. ꝯña tꝫ. qꝛ alicui cōpetit diffō cui nō
cōpetit diffinitū. maior nota: ⁊ minor ꝓbaſ. qꝛ dōo ois.
ly ois sumiſ ꝑ se. ⁊ tm̄ aliqd significat: qꝛ seipsuꝫ nālr re/
Confir. presentat itellectui. ¶ Cōfirmaſ. qꝛ si oꝛ ꝙ terminꝰ oꝛ ꝑ
se significatiuꝰ: qꝛ aliqd ex̄ se signat. non āt qꝛ significat se
vel sibi. ¶ Cōtra. illa vox hō q̄ nūc ꝓ est ꝓlata est termi/
nus ꝑ se significatiuꝰ ⁊ nō signat aliqd extra se. ꝓbaſ quia
vel signat ex ipositione que est vel que fuit. nō ꝓ. qꝛ nō sit
nūc ipositio: nec scd̄o qꝛ nō iponebaſ prius ad significan
dū cū nō fuerit. ergo nec signat ex ipositiōe: neq; ēt signifi/
Ar 5 cat nālr. ¶ 5° ꝯ scd̄am diffōnē arguiſ sic. ille terminꝰ sor. i
voce nūc ꝓ. prolatus est per se significatiuꝰ. vt pꝫ. ⁊ tm̄ nō
significat aliqd extra se. ergo diffō scd̄a mala. ꝯña nō. qꝛ ali/
cui cōpetit diffō cui nō cōpetit diffinitū. ⁊ maior est nota.
minor probaſ. qꝛ nec significat nālr. vt pꝫ. nec ex ipositio
ne. ꝓbaſ. qꝛ ꝓmus ipositor nō cognouit istū terminū: sor
Confir. tes. nūc ꝓ ꝓlatū. ergo nō iposuit ad significādū. ¶ Cōfirma
tur: qꝛ iponere terminū ad significādū est intētiōeꝫ termi
ni cū intētione rei totiens referre donec intētio termini i/
tentionē rei ad memoriā reducat. sꝫ nec ꝓmus impositor
Ar 6° nec alius habuit itētionē huiꝰ termini: ergo ⁊c. ¶ 6° ꝯ ābas
diffōnes silr argſ sic. qꝛ ly oē. ly aliqd. ⁊ ly nemo. ꝑ se sum
ptum aliqd signat. ⁊ ēt qlꝫ istoꝝ ꝑ se sūptus nihil signat. ergo ⁊c.
ꝯña nota cū maiori. ⁊ minor ꝓbaſ. qꝛ qlꝫ istoꝝ ē nō ꝑ se si/
gnificatiuꝰ. ergo qlꝫ istoꝝ ꝑ se sūptus nihil signat. tꝫ ꝯña diffi/
nito ad diffōnē. añs probaſ. qꝛ qlibꝫ istoꝝ ē terminꝰ syn/
catbegorematicꝰ. ergo qlꝫ istoꝝ est nō ꝑ se significatiuus tꝫ
ꝯña a supiori ad suū iferiꝰ. añs pꝫ. qꝛ terminꝰ hñs officiū
distribuēdi ⁊ ꝑticularizādi est terminꝰ syncatbegorema
Confir. ticus. sed illa sūt hmōi: ergo ⁊c. ¶ Cōfirmaſ. qꝛ ly oē signifi
cat idē qd̄ ly ois. sꝫ ly ois. nihil signat ex se. ergo nec ly oē. ꝯña
tꝫ cū minoꝛ: maior ꝓbaſ: qꝛ solus noiatiuꝰ ē ille ꝑ quē fa/
cta est ipositio noīs ad significādū. vt pꝫ ꝑ scm̄ Tho. iꝑ
ꝓhier. in caº. de noīe. Alij aūt casus qui formanſ ab eo si/
gnificāt illud idē qd̄ noiatiuꝰ. sed cū ly oē formeſ ab illa
voce prima ly ois. ergo scd̄ario signat illud idē qd̄ ly ois prio
iponiſ ad significandum. sed ly omnis nihil extra se im/
ponitur ad significandum. ergo nec ly omne. ¶ Ex alte/
ra parte probo ꝙ ly ois per se sumptus aliquid signifi/
cat. qꝛ oē adiectiuū in neutro gñe substantiuaſ ergo ⁊c.

Ad hec breuiſ rñr. ¶ Ad ꝓmū dicūt reales ꝙ soluꝫ ad ꝓmū dꝛ
terminꝰ i cōi: ⁊ nō ille terminꝰ: terminꝰ est
ille q diuidiſ: iō terminꝰ ꝑ se significatiuꝰ ē in minꝰ se hñs
q̄ꝫ terminꝰ in cōi: sꝫ i plus se hēat q̄ꝫ ille terminꝰ terminꝰ.
Vñ ille terminꝰ terminꝰ ē idiuiduū ꝯtētū sub hoc cōi ter
mino: sicꝫ hō sub hoīe. ¶ Alr ꝰministe dicerēt nō eē incō/ ꝓ° 2°
ueniēs idē eē magis cōe: ⁊ minꝰ cōe respectu eiusdeꝫ sub
diuersis tm̄ rōnibꝰ. Vñ lꝫ iste terminꝰ q̄litas vt oēs q̄lita
tes signat sit genꝰ: idē tm̄ ꝰminꝰ vt ē h̄ ens ē idiuiduū ⁊ cō
tineſ sub gñe q̄litatꝫ: eo ꝙ ē h̄ cōceptꝰ si ē i mēte: aut h̄ fi/
gura i scripto: aut h̄ vox si sit i voce. ¶ Ad ꝯfirmationeꝫ ad ꝯfir.
dꝛ silr ſm reales ꝙ ꝰminꝰ i cōi diuisus nō est ꝑ se signati/
uus nec nō ꝑ se signatiuꝰ: ⁊ cū dicis h̄ ē ꝯ ꝓmū ꝓnm̄ de q̄libꝫ
dꝛ alteꝝ ꝯdictorioꝝ icōplexoꝝ: ⁊ de nllo eoꝝ ābo sil. Dꝛ
ꝙ ꝓ limitatiōe huiꝰ ꝓncipij sex ꝯdōnes regrit: q̄re vna ē
ꝙ termio singulari ⁊ nō cōi. Terministe vō dicerēt ꝙ ter
minꝰ diuisus ē terminꝰ ꝑ se signatiuꝰ ⁊ vt signans est cōis
illis: sꝫ vt tale ens sit minꝰ cōis. Et ꝯñr ꝯcediſ aliquē ter
minū ꝑ se signatiuū ꝓdicari ꝺ nō ꝑ se signatiuo. ¶ Ad 2m Ad 2m
ſꝫ reales facilis ē rñsio: qꝛ ꝰminꝰ diuisus nō ē iste ꝰminꝰ
terminꝰ: sꝫ abstrahit ab illo sic spēs ab indiuiduo: ⁊ ꝯñr
negāt ꝙ eē ꝑ se signatiuū sit passio adeq̄ta ꝰmi diuisi: sed
hñ h̄ disiūctū ē passio adeq̄ta eiꝰ. s. eē ꝑ se signatiuū vl nō
eē ꝑ se signatiuū: ⁊ cū tu dicis: ꝑ se ꝓsupponit ꝺ oi. Dꝛ ꝙ
veꝝ ē si ē ꝑ se ꝓ: si ōt ē ꝑ se nō ꝓmo vel reductiue nō: vt h̄.
¶ Terministe vō ꝯcedūt ꝙ eē ꝑ se signatiuū sit passio ter/ ꝓ° 2°
mini diuisi: sꝫ illa passio nō cōpetit sibi vt supꝰ ad illa: ⁊
vt diuidiſ i ista: sꝫ vt tale ens: ⁊ iō negāt ꝙ ois passio cō/
petēs supiori cōpetat cuilꝫ iferiori: sꝫ hñ si cōpetit supio/
ri vt supius. Lꝫ ergo ꝑ se signare cōpetat huic termio termi
nus: nō tm̄ vt cōe ē ad ista: sꝫ vt h̄ terminꝰ. ¶ Ad ꝯfirma ad ꝯfir.
tionē dꝛ ꝙ qlibꝫ terminꝰ est sigm̄: ⁊ ꝯñter repñtat signifi/
catum ꝑ se. Et cū tu infers: ergo ꝑ se signat. Cōcedo ꝙ ꝑ se si/
gnificat: vl se vel aliqd ex̄ se: n tm̄ ꝑ se signat ad itētionē ma
gistri: qꝛ ꝑ se sumptꝰ vel extra se signat. Et sic est equocatio
de ꝑ se significare. ¶ Ad 3m negaſ añs. Ad ꝓbonē dꝛ ꝙ Ad 3m.
terminus ꝯpnās est ꝑ se significatiuꝰ: qꝛ ei cōpetit diffō
termini ꝑ se signatiui. ¶ Ad rōnē negaſ ꝙ si aliqd sit cō
positū ex ꝑ se significatiuo ⁊ nō ꝑ se significatiuo ꝙ n̄ ma
gis sit ꝑ se significatiuū q̄ꝫ nō ꝑ se significatiuū. Et rō istiꝰ
qꝛ denoiatio semꝑ fit a positiuo: sꝫ ꝑ se significatiuū ē po/
sitiuū respectu nō ꝑ se significatiui: positiuū āt ē ꝑfectiue
ꝓuatio: iō a pte ꝑ se significatiua potiꝰ denoiaſ q̄ꝫ a pte n̄
ꝑ se significatiua: sicut aliqd dꝛ: ita velociter moueri: sicꝫ
aliq̄ ps eiꝰ lꝫ nō dicaſ: ita tarde moueri sicut aliq̄ ps eius
ꝓ dictis dixi. ¶ Ad cōfirmationē dꝛ ꝙ admisso casu ille ad ꝯfir.
terminꝰ est ꝑ se significatiuus. ⁊ nō ꝑ se significatiuus: sed
apud diuersos: nā apud ꝓmū magrm ⁊ discipulos doctri/
nā eius tenētes est ꝑ se signatiuus: apud vō aliū est nō ꝑ
se significatiuus. Nec hoc incōuenit: imo idē terminus q
est ꝑ se significatiuus q̄d nos: vt ly hō est nō ꝑ se signifi/
catiuus apud grecos cū nihil ex̄ se significet eis. Potest
tm̄ distinguere ꝙ si illi magri sint eiusdē sermonis: vt am
bo sint latini nō admittiſ casus: qꝛ lꝫ voces dicāſ ad pla
citū significare: nō tm̄ cuiuscūq;: sꝫ ad placitū ꝓmi iponē/
tis. Si aūt sint diuersoꝝ sermonū admittanſ. Et rñdēdū
est ſm ꝙ disputatio est latina vel greca. ¶ Ad 4m cōiſ dꝛ Ad 4m
ꝙ ois terminꝰ nālr suptꝰ ē ꝑ se signatiuꝰ. Jō negatur ꝙ

ly ois:nalr supt⁹ sit nō p se significatiu⁹. Et si dicat 𝔷:qꝛ
dicēdo:ly ois ē termin⁹ nō p se significatiu⁹ est ppō va:ꝛ
tñ stat nalr:ergo falsū est ꝙ nalr suptus sit p se significa
tiuus. ¶ Rñr cōiter:ꝙ lz in dicta ppōne:ly ois stet ma/
liter:tñ supponit p se nō stāte nalr:ita ꝙ sit sensus:ꝙ ly
ois qñ nō stat nalr ē termin⁹ ñ p se significatiu⁹:vt i hac
𝔷 rñsio/ nem. ppōne:ois hō currit. ¶ Lz hec rñsio sit pbabilis ꝛ ḋ mē/
te magri i logica magna:arguo tñ 𝔷 ipsaz ad excitatiōez
af p. iuuenū. Et q̄ro qd itelligat p ly signat in diffōne termini
p se significatiui vl' itelligis cōiter significat qd ē repñta
re aliqd siue p se siue ex se:vl' ppꝛie qd ē aliqd ex se repñ/
tare. Si dicis 2ᵐ:seqt ꝙ termin⁹ nalr supt⁹ ñ ē p se signi
ficatiu⁹:qꝛ p se supt⁹ nihil ex se sigt vt pz. Si dicis pᵐ seq
tur:ꝙ terminus nō p se signatiu⁹ eēt p se significatiu⁹:qd i/
plicat:pbat 𝔷ña:qꝛ ly garabis ē nomē significatiuū sm
Boe.i p phier.ꝛ ly beltrix est nomē nō significatiuū sm
scm̄ Tho.i eodē loco:ꝛ ly buba ē vox ñ significatiua sz
Petrū hispanū:ꝛ tñ qlz hor p se supt⁹ aliqd sigt accipiē
do significare cōit:qꝛ saltē seipz repñtat:ḡ qlz hor ē p se
af 2ᵒ significatiu⁹. ¶ Itē q̄ro qd itelligas p ly p se supt⁹ i diffō
ne tmini p se significatiui:aut tu itelligis qñ sumit i oꝛo/
ne sine aliq̄ determiabili:vt dādo:ois ē signū vle. Aut tu i/
telligis qñ sumit solitarie ex oꝛonē. Sz siue itelligas pᵐ:
siue 2ᵐ seqt ꝙ qlz termin⁹ mūdi absolute dz dici tminus
p se significatiu⁹:pbat 𝔷ña:qꝛ qlibet termin⁹ p se supt⁹
aliqd sigt accipiēdo significare cōiter:ḡ absolute dz dici
tmin⁹ p se significatiu⁹:tz 𝔷ña a diffōne ad diffinitū:añs
pz discurrēdo i oib⁹:ꝛ adduco p locū a maiori ḋ isto ter
mino ois:qꝛ qñ sumit i aliq̄ oꝛone siue aliq̄ ḋtermiabili
tūc semp sumit nalr:ꝛ tc p se sp ē p se significatiu⁹. Silr
qñ sumit solitarie ex oꝛonē aliqd sigt:qꝛ seipz repñtat in
Rñ° do/ tellectui:q̄re ꝛc. Qui vult illam opiōnē seq rñdeat ad h.
cto. Id ad 4ᵐ pncipale alr rñdet:ꝛ dr ꝙ ly ois sigt se nalr si/
Ad q̄r/ cut qlibz termin⁹ sz alr capit significare in diffōne termi
tum. ni p se significatiui. vt ē ex se.s. ppꝛie vt est ex se aliqd re/
presentare. Et sic pz ꝙ ly ois p se supt⁹ nō sigat aliqd illo
Ad con mō. ¶ Ad cōfirmationē cū dr:ista vox hō non significat
firma. aliqd ex se negat. Ad rōnez cū dr non significat ex ipōne
nec nalr negat:imo significat ex ipōne:ꝛ cū tu arguis nō
pus iponebat ad significādū:qꝛ nō prius fuit:ḡ non sigt
ex impōne que fuit:negat 𝔷ña:qꝛ lz ista vox nō fuit ipo/
Ad 5ᵐ sita:vox tñ filiis illi fuit imposita. ¶ Ad qntū rñdet:ꝙ lz
primus ipositoꝛ nō cognouit illū terminuz:tñ sibi silem
quē iposuit ad significādū:ꝛ 𝔷ñr dr ꝙ illa vox sortes sigt
Ad cō/ ex impōne que fuit. ¶ Ad cōfirmationē dr:ꝙ lz nō ha/
fir. buit intētionē hui⁹ termini habuit intētionē 𝔷silis ꝛ hoc
Ad 6ᵐ sufficit. ¶ Ad sextū negat minoꝛ.s.ꝙ ly aliqd:ꝛ oē:ꝛ ne/
mo sit termin⁹ nō p se significatiuus. ¶ Ad pbationē cū
dr est sincathegoꝛematicus:ḡ est nō p se significatiu⁹:cō/
cedit 𝔷ña:sed negat añs. Ad pbōnē cuz dr termin⁹ hñs
offm̄ distribuēdi est sincathegoꝛematicus. Dr ꝙ nō qli/
bet:sed ille qui cū h hz tale offm̄ qd p se nō significat:qd
ad 𝔷fir. nō cōperit istis. ¶ Ad 𝔷firmationē dr ꝙ si pma vox ipo/
sita ad significādū aliqd voces ꝛ ḋriuate ab illis signant
illud idē:ꝛ qꝛ pma vox:puta ois ē iposita ad distribuen
dū:ꝛ ēt ly oē. Cū hoc tñ stat ꝙ aliq̄ vox deriuata ab aliq̄
fuerit imposita ad aliquid sigñandū ad qd nō fit iposita
pma vox:vt in proposito. Nā ly oē sm grāmaticos sub/
stantiuatur:sicut alia adiectiua:sz pma vox nō facit hoc:
ꝛ ideo p vnam impōnē generalē in neutro genere signifi
cat aliquid quod non significat in aliis generibus.

Af p **T**Erminoꝝ alius nāliter significa/
tiuus:ali⁹ ad placituz.
¶ Cōtra pꝛlo pbat ꝙ qlz termin⁹ signifi/
cat ad placitū:ꝛ sic diuisio ꝛ diffōnes male
sunt:pbat assumptū:qꝛ si non:hoc esset pp

terminū mētalē q nō signat ad placitū. ¶ Sz 𝔷.termin⁹
mētalis nō signat idē apud oēs:ḡ sigt ad placitū:𝔷ña tz
añs pbat:qꝛ pono ꝙ a.sit itentio soꝛ.q sit corā te:ꝛ ad/
uertas ad illā intētionē:ꝛ eueniat plato dino 𝔷silis rece/
dēte soꝛ.tūc a significat plato.ergo signat ad placitum:
𝔷ña tz:añs pbat:qꝛ tāta ē cōueniētia hui⁹ silitudinis ad
plato.q̄ta est ad soꝛ.sz ex 𝔷ueniētia quā hz cum soꝛ. sigt
soꝛ.ḡ ēt significat plat.ex tāta 𝔷ueniētia q̄z tā hz cū pla/
to. ¶ Cōfirmat:qꝛ illud significat qd apprehēdit:sz pla Cōfir⁹.
to apphendit:ergo ipm significat tz 𝔷ña cū maioꝛi ꝛ mi
noꝛi. ¶ Itē si sit silitudo soꝛtꝫ i mēte plato.q̄ sit a.iteꝝ sili/ af 2ᵒ
tudo Ciceronis q̄ sit b.tūc arguo sic:pᵉ silitudo signifi/
cat rē ex cōueniētia quā hz cū re:sz cū a.maioꝛē 𝔷uenien
tiā hēat cū b.q̄z cū soꝛ.ergo a.significat b. Iteꝝ maioꝛ est
silitudo iter soꝛ.ꝛ platonē q̄z inter soꝛtē ꝛ silitudinē eius:
sz soꝛ.nō significat plato.ergo nec silitudo soꝛtis signifi/
cat soꝛtē. Silr inter hoiez ꝛ asinū maioꝛ est silitudo ꝛ cō/
ueniētia q̄z inter hoiem ꝛ silitudinē hois:sz hō non signi
ficat asinū:nec e𝔷:ergo nec silitudo hois significabit ho/
minē:𝔷ña tz cū minoꝛi:maioꝛ pbat:qꝛ iter hoiem ꝛ asi/
nū est conueniētia in genere ppinquo:sed inter hoiem ꝛ
silitudinē hois nō est 𝔷uenientia in gñe:qꝛ differunt gñe:
ergo ꝛc. ¶ Itē ille terminus chymera in mēte signat rē af 3ᵒ.
nō pp aliquā silitudinē quā habeat cū re:qꝛ chymera nō
est:cū aūt qd nō ē nō possit p 𝔷cept⁹ hēre aliq̄z silitudinē:
ergo ꝛc. Itē hō significat pñtez hoiem pteritū ꝛ futuruz:
nō pp silitudinē quā hēat cū pterito ꝛ futuro q̄ non sunt.
¶ Cōfirmat:qꝛ nullus termin⁹ signat nāliter:qꝛ 4ᵒ me/ Confir.
ta.ꝛ p elencho.dr:ꝙ ad disputationē dz supponere signi
ficationē:sz si significarēt nalr hoc nō opz:ergo ꝛc. ¶ 2ᵒ af 2ᵒ
pncipalr arguit ꝙ qlibet termin⁹ signat nāliter:qꝛ si nō: pncipa/
hoc esset pp vocales:sz pbat ꝙ qlibz talis significat nā/ liter.
liter:qꝛ qlibet termin⁹ repñtat seipsū apud oēs.ergo qli
bet terminus significat seipsū nalr 𝔷ña tz:añs pbat i qꝛ
qlibet termin⁹ est aptus natus eēre silitudinē sui i intel/
lectu:ꝛ p 𝔷ña repñtare seipsum. Et si dā ꝙ nō est incōue
niēs ꝙ significet seipsū nalr. ¶ Cōtra.qꝛ seq̄ret ꝙ qlibz
termin⁹ vocalis eēt termin⁹ cōis:qd est incōueniēs:pba
tur 𝔷ña:qꝛ terminus cōis ē q signat plura:sed qlibet ter
minus est hmōi:ex quo significat se ꝛ aliquid extra se:er
go ꝛc. ¶ Itē seq̄ret ꝙ qlibet terminus eēt significatiu⁹. af 2ᵒ
𝔷 Boeti.in lib.phiar.dicentē:ꝙ aliqs est nō significatiu⁹
vt garalus ꝛ beltrix sm scm̄ Tho. Itē sequeret ꝙ qlibz
termin⁹ eēt analogus:qꝛ p pus se significāt ꝛ p posterius
alia a scimo fortius ꝙ qlibet terminus esset equoc⁹:qꝛ
qlibet signat plura diuersa rōnibus. Itē sequeret ꝙ illa
esset va chymera est:qꝛ signat pmarie sicut ē:ergo est vā
pz 𝔷ña ꝛ añs pbat:qꝛ pus signat se ex quo nalr signat se
q̄z aliqd ex se qd ad placitū signat. Itē seq̄ret ꝙ illa ppō
eēt falsa:ois hō est aial:qꝛ si eēt va:ois res signata p sbm
esset res signata p pdicatū:qd est falsuz. ¶ Cōfirmat:qꝛ
significat alr ꝙ est:ergo est falsa. ¶ Tertio principalr ar af 3ᵒ
guit sic. Illa diuisio non est bona q̄ nō euacuat diuisum: pncipa/
sed illa est hmōi:ḡ ꝛc.𝔷ña nota cuz maioꝛi:minoꝛ pbat: liter.
qꝛ aliqs est terminus qui nō signat nalr nec ad placituz
vt ly beltrix:ꝙ nō significat ad placitū.pz:qꝛ non signat
ex impōne:ꝙ non significat nalr pz:qꝛ nō est p se signifi/
catiuus:ḡ nō nalr significat. ¶ Cōfirmat.qꝛ idē termin⁹
nalr signat ꝛ ad placitū.ḡ mēbra coincidūt:ꝛ sic diuisio Confir.
nō est bona:𝔷ña tz añs pbat. Nam ly hō in voce signat
ad placitū rē extra nalr signat seipm:ḡ ꝛc. Silr ly hō in
mēte significat se nalr:ḡ ex se nalr:tz 𝔷ña:ꝛ qꝛ illud solū
signat nāliter qd prio signat ꝛc. ¶ Quarto 𝔷 diffōnes ar af 4ᵒ
guitur sic. Aliqd est qd apud oēs idē signat:vt fumus q pncipa/
nāliter signat ignē:ꝛ latratus canū q nāliter signat irā:ꝛ liter.
tñ nullus istoꝝ est terminus nāliter signatiu⁹:ergo diffō
mala

mala:tʒ ꝯña:qꝛ alicui cõpetit diffõ cui nõ cõpetit diffi^m:
maioꝛ pʒ de ſe. minoꝛ ꝓbaᷓ:qꝛ nullus iſtoꝝ ē termin⁹ ꝑ ſe
ſignatiu⁹:ꝰ nullus iſtoꝝ ē nãlr̃ ſigñatiu⁹:tʒ ꝯña a ſupe
Confir⁹ rioꝛi negatiue ad ſuũ īferi⁹. ℭ Confirmaᷓ.qꝛ aliqd ē qð
argᷓ 5⁰. non apud oẽs idẽ ſigñat vt circulus añ tabernã: ⁊ tñ nõ
ꝑncipa/ eſt termin⁹ ad placitũ ſigñatiu⁹:ex quo non ē terminus.
liter q̃re ⁊c̃. ℭ 5⁰ ꝑncipalr̃ non ē maioꝛ rõ: q̃re voces ſigñent
ad placitũ q̃ȝ q̃litates alie vt calitas friditas ⁊ alie res:
qꝛ ita pñt iponi ad ſignificãdũ:ſicut voces:ſed tales non
ſunt termini ſigñantes ad placitũ:ꝰ nec voces:vel detur
rõ diuerſitatꝭ. ℭ Ad h rñdeᷓ ad ꝑ^m rñdet magr̃ in logica
magna ꝙ a intẽtio ſigñat ſoꝛ. ⁊ non pla. platonẽ tñ ſigni
ficat: ⁊ non ſeqᷓtur ꝰ ſignificat plato. ſic nõ ſequiᷓ: tu ſcis
illã ꝓpõnẽ eſſe verã:⁊ illud eſt a.ꝰ tu ſcis a. eſſe verũ:ſed
R⁰ 2⁰ ſolũ ſequiᷓ a. ſcis eſſe verum. ℭ Rñſio hec non placet.
ℭ Aliiᷓ ⁊ magꝭ phy. rñdeᷓ negãdo ꝙ a. ſignificet plato.
⁊ lʒ credã hoc eſſe plato. non tñ ſignificat: qꝛ ſi dʒ ſignifi
care aliqd dʒ eẽ cãta ab illo. Et ad ꝓbationẽ ꝑmã rñdeᷓ
ꝙ maioꝛẽ ꝯueniẽtiã hʒ cũ ſorte: qꝛ ē effect⁹ ei⁹ q̃ȝ cũ pla.
Ad con cum non ſit eãta a plato. ℭ Ad ꝯfirmationeʒ dĩ ꝙ illud
ſ^am ſigñat qð appꝛhẽdiᷓ ꝑ eã appꝛhẽſione vã: ſed non q̃cũqꝫ.
Ad 2^m ℭ Ad 1^m dĩ ad minoꝛẽ ꝙ duplex ē ꝯueniẽtia. ſ. eẽntialis
⁊ accñtalis. Uñ maioꝛ ē cõuenientia eẽntialis inᷓ illa q̃
ſunt eiuſdẽ ſpẽi q̃ȝ inᷓ illa q̃ ſunt diuerſarũ ſpẽrũ:⁊ inᷓ il/
la q̃ ſunt eiuſdẽ gñis q̃ȝ diuerſarum generuʒ. Sʒ accñta
lis conueniẽtia maioꝛ pt eẽ inᷓ illa q̃ dfunt ſpẽ ⁊ gñe q̃ȝ
inᷓ illa q̃ ſunt eiuſdẽ ſpẽi:qꝛ vnũ cauſaᷓ ad alio ⁊ ducit in
cognitionẽ alteri⁹ ⁊ ſilitudo ſortꝭ cauſaᷓ a ſorte ⁊ non ab
alia intẽtione ⁊ ducit in cognitionẽ ſortis ⁊ non alterius
Ad 3^m intẽtionis. ℭ Ad 3^m rñdeᷓ 1 ſilr̃ ꝙ eſt maioꝛ conueniẽtia
Ad 4^m. eẽntialis ⁊ non accidẽtalis. ℭ Ad 4^m cum dĩ. Nulla eſt
ſilitudo inᷓ intẽtionẽ chymẽ ⁊ chymerã:ꝰ non ſignificat
ex ſimilitudine:negaᷓ ꝯñtia:qꝛ lʒ non ſignificet ex conue
niẽtia q̃ ſit:ſignificat tamẽ ex ꝯueniẽtia q̃ eẽt ſi chymera
Ad 5^m. eẽt:⁊ hoc ſufficit. ℭ Ad quitum rñdeᷓ hoc modo dicto.
ℭ Ad ꝯfirmationẽ dĩ ꝙ phs itelligit de terminis igno/
tis vt a. b. vel de ꝑnoib⁹ cuʒ neſciᷓ qd demꝭatur. ℭ Uel
aliᷓ dico ꝙ intelligit de vocibus multiplr̃ ſignificãtib⁹.
ℭ Ad 2^m ꝑncipale rñdeᷓ ſic ibi: ⁊ non ē inconueniẽs ꝙ
Ad 2^m terminus vocalis ſignificet ſeipſum naturalr̃. ℭ Ad rõ/
ꝑncipa/ nes. Ad ꝑmã dĩ ꝙ termin⁹ cõis dĩ:non qꝛ ſignificat plu/
le. ra:ſed qꝛ ſignificat plura pro qbus poſſit ſupponẽ ſimlᷓ.
Ad 2^m ℭ Ad 2^m ꝯcedẽdo ꝯñaʒ. Sʒ Boet. vult ꝙ non qlibʒ ter/
Ad 3^m min⁹ ē ſignificans ex impõne. ℭ Ad 3^m dĩ ꝙ non dĩ ana/
logũ:qꝛ plura ſignificet ſm ꝑus ⁊ poſterius:qꝛ tunc aial
eẽt analogum cũ ꝑus ſignificet hominẽ q̃ȝ ſoꝛ. ⁊ plato. ſʒ
diciᷓ analogũ:qꝛ ē ꝑdicabile de reb⁹ diuerſoꝝ ꝑdicamẽ/
toꝝ:q̃rũ vna depẽdet ab alia eẽntialr̃ 1 ſic iſte terminus
ens:nec de illis ſigñatiue ſiue nalr̃ ꝑdicari põt. Uel aliᷓ
diciᷓ analogum qð ē ꝑdicabile ð pluribus ꝑ relationẽ ⁊
habitudinẽ ad vnũ:vt ſanũ ð vrina ⁊ de cibo ꝑ habitudi
nẽ ad aial ꝑdicaᷓ. Et ad aliud cum dĩ ꝙ qlibʒ terminus
eẽt equocus:negaᷓ ꝯñtia. Ad ꝓbõnẽ dĩ ꝙ equiuocus dĩ
q pl'a ſigñat eq̃ ꝑ diuerſis rõnibus q̃lr̃ nõ eſt in ꝓpoſito.
ℭ Non tñ eẽt pctm̃ moꝛtale concedẽ ꝙ qlibʒ terminus
Ad 4^m. ſit equocus. ℭ Ad 4^m negaᷓ ꝯña. Ad ꝓbõnẽ negaᷓ añs:
⁊ ad ꝓbõnẽ cum dĩ:ſignificat ſe nãlr̃: ꝰ ꝑus ſignificat ſe:
nego ꝯñam:⁊ ratio eſt: qꝛ termini ꝑus multotiẽs indu/
cũt ſilitudinẽ alioꝝ ſuoꝝum ſignificatoꝝum q̃ȝ ſui ipſoꝝ.
Uel aliᷓ diciᷓ ꝙ ꝑus ſignificat ſe q̃ȝ aliud a ſe:nõ tñ ꝑma/
rie ſignificat ſe:qꝛ ſignificatũ ꝑmariũ eſt qð ē ſilᷓe oratio/
ni infinitiue vel coniunctiue:qð perſonalr̃ coꝛrñdet ſibi.
Ad 5^m ℭ Ad 5^m nego ꝯñam:ſed ſic debes arguẽ. Ois res pro q̃
ſupponit ſubm ē res pro q̃ ſupponit ꝑdicatum: ⁊ tũc cõ
ad ꝯfir. cedo. ℭ Ad ꝯfirmationẽ. ꝯcedo añs:⁊ nego ꝯñtiam: qꝛ
Ad 3^m ois ꝓpõ ſignificat infinitas falſitates. ℭ Ad 3^m ꝑncipale.
ꝑnci^le.

nego minoꝛẽ:imo dico ꝙ illa diuiſio euãt diuiſum:ſed di
uiſum dic non eſt terminus in cõi:ſed ē termin⁹ ꝑ ſe ſigni
ficatiu⁹. Mõ dico ꝙ ois termin⁹ ꝑ ſe ſignificatiu⁹ vel eſt
nãlr̃ ſignificatiu⁹ vel ad placitũ. Et ſic pʒ ad argumẽtũ.
ℭ Ad ꝯfirmationẽ ꝑmam nego ꝙ idẽ terminus nãlr̃ ſi/ ad ꝯfir.
gnificet:⁊ ad placitum ꝓut ſumitur hic nãlr̃ ſignificare. primaʒ.
Uñ nãlr̃ ſignificare h eſt aliqd extra ſe apud oẽs repñta
re ſeu ſignificare. Modo nullus eſt termin⁹ qui ſignificʒ
illo mõ ⁊ ad placitum. ℭ Ad confirmationẽ ſcðam dici ad ꝯfir.
tur ꝯcedẽdo ꝙ termin⁹ prius ſignificat ſe q̃ȝ aliqd extra ſcðam
ſe:⁊ ſic concedo ꝙ nãlr̃ ſignificat ſe:ꝰ non nãlr̃ ſignificat
aliqd extra ſe:nego ꝯñtiam. Si diceres: illud ſolũ nãlᷓ
ſignificat pro q̃ ſignificat. nego. ℭ Ad 4^m ꝑncipale. ꝯce/ Ad 4^m
do ꝙ fumus nãlr̃ apud oẽs idẽ ſignificat 1 non tñ eſt ter/ ꝑnci^le.
min⁹ nãlr̃ ſignificatiuus. Et cuʒ dĩ alicui compeᷓit diffõ
cui non compeᷓit diffinituʒ. nego. Et dico ꝙ iſta eſt diffõ
termini ꝑ ſe ſignificatiui. ſ. termin⁹ q apud oẽs idẽ ſigni/
ficat:mõ fumus non eſt terminus q apud oẽs idẽ ſigñat.
ℭ Ad ꝯfirmationẽ ſilr̃ dĩ ꝙ diffõ termini ad placituʒ ſi/ ad ꝯfir.
gnificatiui eſt illa. Termin⁹ qui non ſignificat idẽ apud
oẽs. ℭ Ad 5^m ꝑncipale. ꝯcediᷓ ꝙ q̃litates pñt ſignificare Ad 5^m
ad placitũ:ſicut voces. Et cũ dicis:ſed tales nõ ſunt ter/ ꝑnci^le.
mini ſignificatiui ad placitum:ꝯcedo:ꝰ nec voces: nego
ꝯñaʒ:qꝛ voces pñt ꝯſtituẽ ꝓpõnẽ:q̃litates võ reales nõ:
cum ſint res: ꝓpõ. n. componiᷓ ex terminis ⁊ non ex re/
bus. Si aũt q̃ris:q̃re magis iponũt⁹ voces q̃ȝ alias q̃li
tates ad ſignificandũ res. Rñdeᷓ ꝙ tales non ſunt: ita fa
cilr̃ ꝑ nos opinabiles:ſicut voces q̃ nr̃is voluntatib⁹ ſubij
ciunᷓ. Jõ ꝑ elenc. dicit phus:ꝙ res ad diſputationẽ ferri
non poſſunt:propᷓ hoc vtimur vocibus ⁊ non rebus.

Terminoꝛum alius cathegoꝛema ticus:ali⁹ ſincathe/
goꝛematicus. ℭ Contra argᷓ: aliqs eſt ter argᷓ ꝑ.
minus q non eſt cathegoꝛematicus nec ſin
cathegoꝛematicus:ꝰ diuiſio mala: tʒ ꝯñat
qꝛ tunc diuiſio non eẽt data ꝑ oppõ^a:qꝛ ſi eẽt data ꝑ op/
poſita:ois termin⁹ nõ cathegoꝛematicus eẽt ſincathego
rematicus:ſic oẽ aial nõ rõnale ē irrõnale:añs ꝓbatur:
qꝛ iſti termini bufᷓbaᷓ. a. b. c. non ſunt cathegoꝛematici:
ex q̃ ꝑ ſe ſumpti non ſigñant. Nec ſunt ſincathegoꝛemati
ci:ex q̃ non hñt aliqð offm̃:ꝰ ⁊c̃. Confirmaᷓ. qꝛ ois bo
na diuiſio eſt alicui⁹ diuiſi ꝑ qð euacuaᷓ ꝑ iſtam diuiſio/
nẽ:ſed illa non eſt hmõi:ꝰ ⁊c̃. Conſequẽtia nota cum ma
ioꝛi:minoꝛ ꝓbaᷓ. qꝛ termin⁹ in cõi non ꝑmo diuidiᷓ i illa
qꝛ aliqs terminus eſt q non eſt cathegoꝛematic⁹ nec ſin/
cathegoꝛematicus: vt ſupra ꝓbatum eſt: nec etiaʒ termi
nus ꝑ ſe ſignificatiu⁹ diuidiᷓ in illa:qꝛ ſincathegoꝛema/
ticus non eſt ꝑ ſe ſignificatiuus. Nec ẽt nõ ꝑ ſe ſignifica/
tiuus ſic diuidiᷓ: qꝛ cathegoꝛematic⁹ non eſt non ꝑ ſe ſi/
gnificatiuus. ꝰ cum non poſſit aſſignari aliqð ꝑmo diui
ſuʒ qð euacueᷓ ꝑ iſtã diuiſionẽ:diuiſio mala eſt: ergo ⁊c̃.
ℭ Scðo arguiᷓ ſic. aliqs termin⁹ eſt cathegoꝛematicus Arᷓ 2⁰
⁊ ſincathegoꝛematicus:ꝰ diuiſio mala. ꝯña tʒ:qꝛ diuiſio
nõ eſt bona:cuius mẽbꝛa coincidũt. añs ꝓbaᷓ:qꝛ iſti ter
mini poſᷓe impoſᷓe officiabilr̃ tẽti ſunt ſincathegoꝛema/
tici: ⁊ cuʒ hoc ſunt cathegoꝛematici:ꝙ ꝓbatur:qꝛ oẽ qð
põt eſſe ſubm vel ꝑdicatũ ꝓpõnis ſignificatiue vel foꝛali
ter ſumptũ eſt termin⁹ cathegoꝛematicus: ſed iſta ſinca/
thegoꝛemata poſᷓe:ipoſᷓe ſunt hmõi:vt dicẽdo ſoꝛtẽ cur/
rere ē poſᷓe:ſoꝛ. eẽt aſinuʒ ē ipoſᷓe: qꝛ ly poſᷓe ⁊ ly impoſ/
ſibile ſunt ꝑdicata: ergo ſunt termini cathegoꝛematici.
ℭ Cõfirmaᷓ. qꝛ h v̄bum ē:ē cathegoꝛema ⁊ ſincathego Confir.
rema. ꝰ ⁊c̃. añs ꝓbaᷓ ꝙ ſit cathegoꝛema. pʒ:qꝛ hʒ ꝓpriũ
ſignificatũ:ꝙ ſit ẽt ſincathegoꝛema. pʒ:qꝛ hʒ offm̃ deter
minãdi ſiue ꝯiungẽdi. ℭ Item termini ꝑgnantes vt oẽs
nihil ifinitũ ſunt cathegoꝛematici ⁊ ſincathegoꝛematicis

cū sint v̓tualr cōpositi ex cathegorematico ⁊ sincathego
rematico: qꝛ equalēt talib⁹: vt oē equalet huic ois res ⁊
nihil equalet huic: nō aliqd: ⁊ totus huic q̄lꝫ pars ⁊ isr̄m
Arg 3° huic aliquātū tale: ꝑ ⁊c̄. ℭ 3°. ꝯ diffōnes argr̄ sic. Aliqs
termin⁹ est cathegorematicus cui nō competit diffō: ꝑ p̄°
diffō mala. ꝯsequētia tꝫ: añs ꝓbaꝛ: qꝛ hec adiectiua alb⁹
alba album: niger nigra nigrum: sunt termini cathegore
matici: ⁊ tamē illis nō competit diffō. ꝙ nō competat dif
finitio: manifestū ē: qꝛ sumpta p se non hñt ꝓprium signi
ficatum: ꝙ sint cathegorematici: ꝓbaꝛ: qꝛ qd̓ p̄t eē subm
vel p̄dicatum significatiue sumptum est cathegorema. il
Cōfir° la sunt hꝰ. ꝑ ⁊c̄. ℭ Confirmaꝛ. qꝛ termin⁹ equocus est ca
thegorematicus ⁊ non hēt tam p se q̄ꝫ cum alio ꝓprium
significatum: ꝑ ⁊c̄. ꝯsequētia tꝫ: minoꝛ ꝓbaꝛ: qꝛ terminus
equoc⁹ nō hꝫ determinatū ⁊ distictum sigñatum termini
nisi limitetꝛ. maioꝛ etiā pꝫ: qꝛ terminus equoc⁹ ē termin⁹
argr̄ 4° p se significatiu⁹: ꝑ ⁊ cathegorematicus. ℭ 4°. huic rela/
tiuo q competit diffō termini sincathegorematici: ⁊ ta/
mē non est sincathegorematicus: ꝑ diffō ista mala: ꝯñtia
tꝫ cum minori: maioꝛ ꝓbaꝛ: qꝛ relatiuū q nō p se sigñat: ⁊
cuꝫ h̄ hꝫ aliqd̓ offm̄: qꝛ referēdi: ꝑ competit sibi diffō sin
Confir. cathegorematici. ℭ Confirmaꝛ. qꝛ ille termin⁹ nihil non
est sincathegorematicus: ⁊ tm̄ sibi cōpetit diffō sincathe/
gorematici: qꝛ est termin⁹ hñs offm̄ ⁊ p se sumptus nihil
significat. probaꝛ: qꝛ da oppositum ꝙ p se sumptus ali/
qd sigñat: ꝑ vnum ꝯdictorium sigñat suum ꝯdictorium.

Ad p̄m **Ad hec** breuiť rñdeꝛ. ℭ Ad p̄m negaꝛ cōsequētia.
Ad ꝓbationē cum diciꝛ. Diuisio non est p
opposita dī negādo: ⁊ imo large accipiendo opposita. s. p
his q̄ sunt repugnātia est data p opposita. Et cum tu ar/
guis ꝙ tunc omnis terminus nō cathegorematicus eēt
sincathegorematicus. ℭ Dico ꝙ veruꝫ eēt si hec diuidē
tia eēnt euācuantia diuisum: sicut ratiōale ⁊ irrationale eua
cuāt aial: qꝛ comp̄hēdūt omnia aialia: sed cathegorema
ticus ⁊ sincathegorematicus non euacuāt terminum: qꝛ
nō comp̄hēdūt oēs terminos vt hñ ꝓbas: ideo nō seqꝛ
Ad confirm̄ illud. ℭ Ad ꝯfirmationē dī: silr̄ negādo maiorē: qꝛ aliq̄
est diuisio q̄ nō euacuat diuisum. Exēplum p̄mi: vt si di/
uidaꝛ aial: qꝛ aliud bipes aliud quadrupes: cū aliquod
aial sit qd̓ non sit bipes: nec quadrupes: ista diuisio non
euāt diuisum. Exēplū scd̓i: vt si aial diuidaꝛ: qꝛ aliud rō/
nale: ⁊ aliud irrationale: ista diuisio euāt totuꝫ diuisum: qꝛ
nihil est aial: qd̓ non sit rationale vel irrationale. ℭ Ad
ꝓpositū mō dico ꝙ non ois diuisio est alicui⁹ diuisi p̄°: sꝫ
tm̄ illa diuisio q̄ est euacuans diuisum q̄lis non est ista.
Ad 2m. ℭ Ad 2m dī negādo añs. Ad ꝓbationē cum dī ꝙ isti ter/
mini posse: impossē: officiabilr̄ cēti sunt cathegorematici
⁊ sincathegorematici. Rñdet magr̄ in logica magna ꝙ
sincathegorematica distributiua aut ꝯfusiua alr̄ ꝓbabi
lia q̄ꝫ officiabilr̄ non p̄nt eē extrema ꝓpōnum sigñatiue
sumpta: sꝫ sincathegorematica officiabilr̄ ꝓbabilia p̄nt
eē extrema ꝓpōnū: vt ꝓbat argm̄ dd̓o sorē currē ē posse:
vñ ly posse ⁊ ꝯtingēs noialr̄ sumpta p̄nt accipi 2° in ꝓpō
ne: aut resolubilr̄: aut officiabilr̄: resolubilr̄ sp̄unta sunt
cathego. officiabilr̄ v̓o sincathegoremata: fm magrꝫ ne
gaꝛ ꝙ termini cathegorematici. Et ad ꝓbationē p̄nt esse
subm sint vel p̄dicatū ꝓpōnis: ꝑ sunt termini cathegore/
Rñ° 2° matici non vꝫ ꝯña. ℭ Pōt tm̄ alr̄ dici ꝙ sunt termini ca/
the. officiabilr̄ sumpti: ⁊ negaꝛ ꝙ sunt sincathegoremati
ci. Et si arguas. Sūt termini hñtes offm̄: ꝑ sunt: sincathe
gorematici: negaꝛ ꝯña: sed dꝫ addi ⁊ p se supti nihil signi
ad ꝯfir. ficāt qd̓ negaꝛ. ℭ Ad ꝯfirmationē dicit Burleus in prio
p̄hiar. ꝙ h̄ v̓bum est qñ ē in ꝓpōne de 2° adiacēte: tūc est
cathegorema. qꝛ sigñat aliq̄ꝫ nām. s. esse existē: sed qñ p̄/
dicaꝛ 3m adiacēs: tunc est sincathegorema nullā nām p se
sigñans determiare. ℭ Magr̄ aūt in logica magna vult

ꝙ v̓bū non p̄t eē cathegorema: ex q̄ v̓bum vt v̓bū hꝫ ꝙ
vniat extrema ⁊ nō p̄tur: qꝛ fm ip̄m ibi ad h̄ ꝙ sit aliqs
termin⁹ cathegorematic⁹ nō solū reqriꝛ ꝙ hēat ꝓpriū si/
gñatū: sꝫ ēt ꝙ nō vniat extrema: sꝫ p̄diceꝛ: qd̓ nō cōpetit
v̓bo subiūo vide in sūmulis opionē. ℭ Ego aūt puto fꝫ
magrm̄ in logica pua v̓bū eē cathegorema. qd̓ tā p se q̄ꝫ
cū alio hꝫ ꝓpriū sigñatū: ⁊ nō vꝫ h̄ ꝯña: hꝫ offm̄ determi
nādi: ꝑ est sincathegorema: sꝫ ēt reqriꝛ ꝙ p se supt⁹ nihil
sigñet. ℭ Ad alia silr̄ dī ꝙ oēs illi termini sunt cathego
rematici: qꝛ illis cōpetit diffō cathegorematici. Et lꝫ vir
tualr̄ sint compositi ex cathegorematico ⁊ sincathegore
matico: tm̄ a digniori ⁊ potiori fit denoīatio vt a cathego
rematico: ⁊ ēt nō vꝫ: hñt aliqd̓ offm̄: ꝑ sunt sincathegore
matici: vt dcm̄ est sup̄. ℭ Ad 3m dicit Paulus pgulis. ꝙ Ad 3m.
ista adiectiua nō sunt termini cathegorematici: nec illis
cōpetit diffō cathegorematici. Vñ dicit ipse ꝙ termin⁹ p
se significatiu⁹ diuidiꝛ in terminū cathegorematicū ⁊ in
terminū indistictū. Termin⁹ cathegorematicus est ille q
dī hře determinatū ⁊ distinctū sigñatū. indistict⁹ v̓o qui
hꝫ indistictū sigñatū vt adiectiua albus niger. Hec ipro
bauim⁹ in summulis: qꝛ talia adiectiua nō sūt termini p
se sigñatiui: nisi in neutro gñe cū diffō p se sigñatiui nō cō
petat illi. s. Magr̄ aūt in logica magna rñdet ponēs di/
uisionē de adiectiuis. ℭ Vñ adiectiuoꝝ q̄dā nō sigñant
aliud a se ⁊ suis ꝯsilib⁹ distictē: vt ois nullus. Quedā v̓o
sigñant aliqd aliud a se ⁊ suis ꝯsilib⁹: depēdēter tm̄: vt al
bus alba: ⁊ etiā in neutro gñe adiectiue sumpta. Quedā
v̓o sigñant aliqd aliud a se distictū nō depēdēter siue nō
p rem̄ ad aliud: sic hꝰ adiectiua in neutro gñe subāta dic̄
ꝑ ꝙ p̄° non sūt cathegoremata sꝫ sincathegoremata. Se/
cūda v̓o sunt cathegoremata depēdēter. 3° v̓o cathego/ Rñ° 2°.
remata p se. ℭ Ego aūt puto alr̄ eē dd̓m fm magrm̄ in
hac logica pua. s. ꝙ illa adiectiua adiectiue sēta: sicnon
sunt termini p se sigñatiui: ita nō sunt termini cathegore
matici. Si aūt vis ꝯcedē ꝙ sunt termini p se significatiui
depēdent hēs ꝯcedē ēt silr̄ ꝙ sint termini cathegorema/
tici depēdēter. ℭ Ad ꝯfirmationē dn̄t q̄dā rudes termi ad ꝯfir.
nū equocū non eēt cathegorematicū: q̄s iprobauimus in
summulis. vide ibi. ℭ Jō dd̓ꝫ. ꝙ termin⁹ equoc⁹ ē cathe
gorematic⁹ cuꝫ sibi competāt oēs ꝯdōnes ei⁹: ⁊ cū dicis
ꝙ ñ hꝫ d̓teriatū sigñatū siue ꝓp̄ū: negaꝛ: imo eq̄ p̄ sigñat
plura ⁊ illa plura sunt suū significatū determinatū: ⁊ nō
magis vnuꝫ significat q̄ꝫ aliud nisi determineꝛ: sicut aial
significat suas sp̄ēs ⁊ nō magis vnā q̄ꝫ aliā lꝫ significet p̄
mo vnā nām cōicatā a sp̄ēb⁹: equoce v̓o non. ℭ Ad 4m Ad 4m.
negaꝛ maioꝛ. s. ꝙ huic relatiuo q competat diffō termini
sincathegorematici: qꝛ relm̄ non hēt officium ad intelle/
ctum magrī: qꝛ p offm̄ intellit ꝙ tm̄ terminis nō suppo/
nētib⁹ competit: sic ly ois: relatiuū v̓o supponit. Uel di/
caꝛ alr̄ ꝙ p offm̄ magr̄ intellit offm̄ distribuēdi: ꝯfundē/
di: ꝯiungēdi: ⁊ sic de alijs nñatis ab ipso: non autē referē
di. ℭ Ad ꝯfirmationē dicit magister in logica magna ꝙ ad ꝯfir.
termini p̄gnātes non sunt termini cathe. nec sincathego/
rematici. Ego aūt puto magrm̄ esse alterius opionis in
hac logica parua: vt declaui in summulis. Et vꝛ fm ipꝫ
hic ꝙ sint cathe. ⁊ ita ly nihil est terminus cathegorema
ticus: qꝛ tā p se q̄ꝫ cum alio hꝫ ꝓpriū sigñatuꝫ: ⁊ nego ꝙ
diffō sincathegorematici sibi cōpetat: qꝛ nō competit 2°
ps ⁊ p se sumptus nihil sigñat. ℭ Et cum tu arguis da
oppm̄ ꝙ sigñat aliquid: ꝑ vnum ꝯdictorium sigñabit suū
ꝯdictorium: qꝛ aliqd: ⁊ nihil sunt ꝯdictoria: ⁊ ly nihil p
se sigñat aliqd: dī. negādo ꝯñam: hñ tm̄ concedo ꝙ signi/
ficat illud idē qd̓ sigñat suū ꝯdictoriuꝫ: sed alio mō: qꝛ si
gnificat aliqd negatiue: ꝯdictorium auteꝫ eius significat
aliquid affirmatiue. Et sic patet ad argumenta.

ℭ Utrum omnis possit esse pars subiecti aut predicati.

Et arguiꝛ

Affir^m argr̄ p̄ **T**E arguitur q̄ sic. ly nō p̄t eē pars subi̇ vel p̄dicati: ḡ ex
dē rōne ois ⁊ alia sincathegoremata: ꝯña tz:
⁊ añs ꝓbaṫ: qꝛ alr̄ piret rl'a que dic̄. ab affir
matiua de p̄dicato in̄f^o ad negatiuā de p̄ctō fi
nito: ꝯña est bona. Silr̄ piret rl'a q̄ dic̄ q̄ i ꝯuersiōe p̄ cō/
pōnē termini fi^ti mutāṫ in termios in̄f^tos: termin^9. n. infinit^9
argr̄ 2° est cōposit^9 ex finito ⁊ negōne. ❡ 2° sic. seq̄reṫ q̄ ista esset
v̄a ois hō est ois hō: si ly hō tm̄ p̄tur: qꝛ nulla ꝓpō ē vior
illa in q̄ idem p̄tur de seipso s̄m Boe. sed ista est hȳ: ḡ ⁊c̄.
argr̄ 3° ❡ 3° sic. dato opp^o sequiṫ q̄ iste due ꝓpōnes ꝯuertūṫ. sor.
est hō. ⁊ sor. est: ois hō: ꝯña falsū: qꝛ vna est v̄a ⁊ reliq̄ fal
sa: ꝯña ꝓbaṫ: qꝛ subta ⁊ p̄dicata ⁊ copule ꝯuertunṫ: ⁊ sūt
eiusdē q̄litat̄ ⁊ q̄titat̄ ⁊ termini p̄ eisdē p̄cise supponūt:
argr̄ 4° tz: ꝯña p̄ cōem modū inuestigādi ꝓpōnes ꝯuerti. ❡ 4° seq̄
q̄reṫ q̄ illa non eēt ꝯuertibilis simplr̄: nullus hō est ois
hō: qꝛ exq̄ ly hō est tātū p̄dicatū ꝯuerteṫ sic: nullus hō est
In op^m argr̄ p̄ hō: ⁊ tm̄ p^a est v̄a ⁊ 2ª falsa. ❡ In op^m argr̄. ⁊ p̄ sic. Tale si/
gnū ois positū a p̄te subi p̄cedēs totā ꝓpōnē non est pars
subi: sed eq̄ sincathegorematice teneṫ a p̄te p̄dicati ⁊ ut
p̄tes subi: sicut qn̄ p̄cedit totā ꝓpōnē: ḡ a pari non p̄t eē
ps subi vel p̄dicati: ꝯña tz cū minori maior ꝓbaṫ. Nam
in ista ꝓpōne: ois hō est aial: ly ois non p̄t eē pars subi.
argr̄ 2° ❡ 2° sic. Nulla ꝓpō affirmatia est v̄a in q̄ vl'e vlr̄ sumptū
p̄tur s̄m p̄hm. p̄ p̄hiar. vt dō: ois hō est oē aial. sed h̄ to
argr̄ 3° tū: oē aial est vl'e vlr̄ sumptū: ḡ h̄ totū non p̄tur. ❡ 3° sic
q̄ro vtrū ly: ois hō sit termin^9 trāscēdens aut non. Si nō
cū sit p̄dicatū p̄ se vī q̄ sit terminus inferior: ⁊ sic de ipso
poterit vere p̄dicari termin^9 trāscēdēs: qd' non est verū:
qꝛ non p̄t esse subm: nec ēt est termin^9 trāscēdēs: qꝛ tunc
argr̄ 4° oē ens eēt: ois hō. ❡ 4° sic. Ista est singularis. sor. est ois
hō: ḡ hēt ꝯuerti simplr̄: ⁊ non alit̄ nisi sic. ois hō est sor.
vbi ly. ois hō non est subm: ḡ pri^9 non erat p̄dicatū. Nec
p̄t dici q̄ ꝯuertiṫ. sic. aliqd. ois hō est sor. qꝛ tunc non fie/
ret p̄cise de subto p̄dicatū ⁊ ecōtra: qd' opz fieri in ꝯuersione
simplici. ❡ Ad h̄ dubiū sūt due opiones vna opio vult.
q̄ ly ois ⁊ silia p̄nt esse ps subi ⁊ p̄dicati sig̃tiue sumpti.
vt ois hō vidēs oēm hoiez ē aial: ⁊ tu es ois hō. Et hāc
Ad p^m i opp^m dr̄ sustinēdo ad arg^a r̄ndeṫ in opp^m. ❡ Ad p^m negaṫ ꝯña. sic
non sequiṫ. ly ois positū a p̄te p̄dicati non p̄t ꝯfundē ali/
quē terminū cōfuse tm̄: sed eq̄ sincathegorematice sumiṫ
a p̄te subi sicut a p̄te p̄dicati. ḡ etiā positū a p̄te subi non
poterit ꝯfundē aliquē terminū ꝯfuse tm̄. pz q̄ ꝯña est fal
Ad 2^m sum: ⁊ tn̄ añs est ver̄. ḡ ꝯña non valz. ❡ Ad 2^m dī. q̄ ista
auctoritas sic intelligiṫ. Nulla affirmatio est v̄a in q̄ vl'e
vlr̄ sumptū p̄tur. i. i q̄ vl'e cū signo vl'i p̄tur. attentis dua/
bus ꝯdōnib^9 assignat̄ ab auctorib^9. p̄ p̄hiarme. ❡ Pria
q̄ talis termin^9 vl'is hēat plura supposita. ❡ 2^a q̄ pro il/
lis distribuaṫ in suppōne ꝑsonali: ⁊ ex h̄ non sequiṫ q̄ tm̄
ly aial p̄diceṫ. sic non sequiṫ apud cōez viā in ista ꝓpōne.
iste hō currit. subijciṫ termin^9 cōis cū ꝓnoie demr̄atiuo.
ḡ subijciṫ tm̄ termin^9 cōis: ita eodē mō p̄t dici q̄ p̄tur vl'e
vlr̄ sumptū. i. cū signo vl'i. non tamen tm̄ p̄tur aliqd vl'e.
Ad 3^m ❡ Ad 3^m dī. q̄ ly ois hō non est termin^9 trāscēdēs. Et cū
dī. ḡ est iferior ad trāscēdēs. negaṫ ꝯña: sicut in ista ꝓpō/
ne. tu es hō vel non hō. p̄dicatū non est trāscēdēs: nec i/
feri^9 ad trāscēdēs: qꝛ p̄tur vlr̄ de trāscēdēte. ❡ Vñ termi
compositi non dīr per se inferiores nec supiores nisi for
R^o 2^a te p̄ reductionē. sed bñ termini simplices. ❡ Uel alit̄ di/
caṫ q̄ est iferior: ⁊ sic de ipso p̄t p̄dicari trāscēdēs sic dicē
do. aliqd ly. ois hō ē ens. tenēdo ly aliqd pure sincathe/
Ad 4^m gorematice. ❡ Ad 4^m dī. q̄ ista ꝓpō: sortes est ois hō. cō
uertiṫ sic. aliqd ois hō ē sor. ⁊ aliqd teneṫ pure syncathe
gorematice: ⁊ sic non est subm nec ps. sed illud qd' fuit p̄
dicatū est p̄cise subm. vel dī negādo q̄ in ꝯuersione non
plus dēat subijci in vna q̄ p̄dicari in altera: qꝛ in ista ꝓ/

pōne qlz hō est vn^9 hō. ly hō est p̄cise subm: ⁊ tn̄ in sua ex
clusiua non dz eē p̄dicatū sic dō. tm̄ vn^9 est hō: qꝛ vl'is ē
v̄a ⁊ exclusiua falsa: sed dz sic cōuerti. tm̄ vnus hō est hō
masculus. ❡ Altera opio dicit q̄ aliqua syncathegore/
mata bene possunt eē p̄tes subi ⁊ p̄dicati: sed ly ois nō.
Unde dō. tu es non asin^9. ly non est pars p̄dicati: sed di
cendo. tu es ois homo. ly homo est precise predicatum.
Et hanc sustinēdo respōdeṫ ad arg^a. ❡ Ad p^m i op/ Ad p^m ar^m pro
po^m respōdeṫ negā^o ꝯseq̄ntiā: qꝛ ex illa ne/ pte affir
gatione non infinitāte ⁊ ex alio termio cathegorematico matiua
fit vn^9 termin^9 sig̃tiu^9 cuiuslz rei non sig̃ate p̄ aliū termi rn̄r
nū cathegorematicū. sz sic non fit de illo termio. ois. ad/
dito alteri termio cathegorematico. sed ille termin^9. ois
hō non aliud sig̃t q̄z ly hō. ❡ Ad 2^m cū iferṫ ista ē v̄a. ois Ad 2^m
hō est ois hō. negaṫ ꝯseq̄ntia. Et ad auctoritatez Boetij
p̄t dici q̄ ipa est v̄a de v̄tute s̄monis: ⁊ eo q̄ ipsa ē vna ne
gatiua: non ponēs aliq̄z ꝓpōnē eē verā vel falsaz. iō ꝯce/
diṫ q̄ nulla ꝓpō est verior illa. hō est asin^9: nec aliq̄ ē fal
sior illa de^9 est. qꝛ dato oppo^o sequiṫ icōueniēs. ❡ Et ad
hec si auctoritas intelligaṫ affirmatiue sic. Ois ꝓpō in q̄
idē p̄tur de seipso ē v̄a. ❡ Diciṫ q̄ dz itelligi saluat̄ dua/
bus ꝯdōnib^9. alr̄. n. non eēt vera. Prima q̄ p̄dicatū non
sumaṫ vlr̄ q̄lit̄ est in ꝓposito. ois hō est ois hō. 2^a q̄ p̄dica
tū non sit termin^9 significās aliq̄z rē de cui^9 itētione sig̃a/
tiue sumpta non est aliqs termin^9 affirmatiue v̄ificabilis
cū v̄bo de p̄senti deducta q̄cūq̄z ampliationez: ⁊ pp̄ h̄ ex/
cludiṫ hec ꝓpō ista. chymera ē chymera. ❡ Ad 3^m. nego Ad 3^m
ꝯseq̄ntiā. s. q̄ sequaṫ q̄ ille ꝓpōnes ꝯuertanṫ. sor. est hō.
sor. est ois hō: sed dz addē q̄ termini supponāt eodē mō:
qd' est falm: qꝛ i vna. ly hō supponit distributiue: ⁊ in alia
determiate. Si v̄o dimitt̄ illā p̄ticulā. negaṫ q̄ ꝯuertāṫ.
❡ Ad 4^m. nego q̄ illa non possit ꝯuerti simplr̄. nll's hō Ad 4^m
est ois hō. Et ad ꝓbōnē. nego q̄ ꝯuertaṫ sic. null's hō est
hō: qꝛ ly hō a p̄te subi stat distributiue ⁊ p̄us stabat de/
terminate a p̄te p̄dicati. termini ḡ non supponūt eodē mō
qd' reqriṫ: sz ꝯuertiṫ sic nihil qd' est ois hō est hō. Et nota
q̄ non ois vl'is negatiua est ꝯuertibilis simplr̄. vt illa q̄
non est de ꝯsueto mō loq̄ndi. vt ois hō aial non est: sed p̄
accñs dz sic ꝯuerti. aial non ē hō. Pria tamē opio ē cōior.
❡ Hic placuit ponē hanc q̄stionē vt h̄ syncathegorema
ta clariora fiant tyrūculis a qb^9 nimiū obscura iudicāṫ.

TErminorū alius p^e itētionis ali^9 2^e.
❡ ꝯ. aliqs est terminus Argr̄ p̄
mētalis q non est p̄me itentionis nec scd̄e. ḡ
diuisō mala. ꝯña tz. añs ꝓbaṫ: qꝛ termin^9 diui
sus i terminū: p^e itētionis ⁊ 2^e non ē termin^9
p̄me itētionis: nec scd̄e. ꝓbaṫ. qꝛ si esset p̄me non p̄reṫ de
termio 2^e itētionis: pz: qꝛ mēbꝝ vni^9 diuisionis non p̄tur
de mēbro oppo^o: qꝛ alit̄ diuisio eēt nulla. ❡ Confirmaṫ. Confir.
qꝛ iste termin^9 ois in mēte: nec ē p^e itētionis: nec est scd̄e. prima
q̄ non sit p̄me. pz: qꝛ non sig̃t rē q non ē termin^9. q̄ non
sit scd̄e. ꝓbaṫ. qꝛ ois termin^9 scd̄e itētionis sig̃t aliquem
terminuz p^e intētionis. ḡ ⁊c̄. ❡ Silr̄ scd̄a intētio est scd̄a Confir.
ꝯcept^9 rei. ly ois non est scd̄s ꝯcept^9 rei. ḡ non est scd̄a in secunda
tētio. Itē ois termin^9 p̄me intētionis vel scd̄e est termin^9
nālr̄ sig̃tiuus: qꝛ termin^9 nālr̄ sig̃tiuus diuidiṫ in hec: sed
ly ois non ē termin^9 nālr̄ sig̃tiu^9. ḡ ⁊c̄. ❡ 2° p̄ncipalr̄ sic. Argr̄ 2°
Aliqs est termin^9 qui est p̄me ⁊ scd̄e intētionis. ḡ diuisio
mala. ꝯsequētia tz: qꝛ diuisio est mala: cui^9 mēbra coinci
dūt. antecedēs ꝓbaṫ: qꝛ ly ens est termin^9 p̄me intētionis
⁊ scd̄e. q̄ sit p̄me. pz: qꝛ sig̃t non terminū. q̄ sit scd̄e. ꝓba/
tur: qꝛ sig̃t rē q̄ est termin^9. ḡ ⁊c̄. ❡ Et si respondeṫ negā R^o
do hāc vltimā ꝯsequētiā. s. sig̃t rē que est terminus. ḡ est
scd̄e intētionis: qꝛ dz dici. sig̃t solūmodo rem q̄ est termi
nus. ḡ est scd̄e itētionis: ⁊ tūc negaṫ antecedēs. ❡ Con/ Instā^a ꝯ
tra. sequiṫ q̄ termin^9 scd̄e itentionis sit p̄me. probaṫ ꝯse/ rñsione

quētia:qꝛ scđa itētio est 2ꝰ ɔceptꝰ rei. ergo significat rē q̄ nō
est terminꝰ. tꝫ ɔña: qꝛ ɔceptꝰ significat illud: cuiꝰ est ɔce/
ptꝰ: ⁊ cū h̄ ēt sigt ɔceptū pᵐ. ergo significat rē q̄ est terminus
⁊ rē q̄ non est terminꝰ. ergo nō solū mō sigt terminū: ⁊ sic nō
Confir. est 2ᵉ itētionis ſm rōnē. ℭ Cōfirmaᵗ. qꝛ ly terminꝰ in mē
te est pᵉ itētionis ⁊ 2ᵉ. φ sit pᵉ pbaᵗ: qꝛ sigt rē q̄ non est
terminꝰ. nā ly terminꝰ sigt lapidē in fine agri positū q̄ nō
est terminꝰ. φ sit 2ᵉ pbaᵗ. qꝛ sigt solūmō rē q̄ est terminꝰ.
argᵗ 3ᵐ qꝛ q̄cūqꝫ res sigta p ipm est terminꝰ. ergo ⁊c̄. ℭ 3ᵒ pncipalitᵉ
sic. Diffō termini pᵉ itētionis cōpetit alteri a diffō. ergo ma/
la. ɔña tꝫ. aῆs pbaᵗ. nā ly nomē in mēte est terminꝰ pme
itētionis. vt pꝫ: ⁊ tñ sibi cōpetit diffō termini pme inten/
tionis: qꝛ ly nomē sigñat nomē pñs pteritū ⁊ futurū: sed
sigñando nomē pteritū ⁊ futurū sigñat rē que nō est ter
minꝰ: qꝛ nomē pteritū ⁊ futurū non est terminꝰ: qm̄ pte/
ritū non est: cū corruptū sit. ergo non est terminꝰ: qꝛ dato op
posito seqᵗ φ terminꝰ corruptꝰ esset terminꝰ: qm̄ nomen
Confirᵒ prima. pteritū est terminꝰ corruptꝰ. ℭ Confirmaᵗ. qꝛ chymera
est terminꝰ pme intētionis: ⁊ tñ sibi non cōpetit diffō ter
mini pme intētionis: ergo ⁊c̄. ɔña nota cū maiori: minor p/
baᵗ: qꝛ si ly chymera sigt rē q̄ non est terminꝰ. tūc cū ter/
minꝰ pᵉ itētionis significet rē nālr ex ɔueniētia ⁊ silitudi/
ne quā hꝫ cū re: sed nulla est silitudo huiꝰ termini in mē/
Confir. scđa te chymera cū re sigta: ergo q̄ talis res non est. ergo ⁊c̄. ℭ 2ᵒ. qꝛ
terminꝰ pme itētionis est ɔceptꝰ pmꝰ rei cātus a re: sꝫ cū
talis res non sit: ergo non cāt ɔceptū: ergo cū ille terminꝰ chy/
mera non sit ɔceptꝰ a re cātus non est terminꝰ pᵉ itētiōis.
Confir. tertia ℭ 3ᵒ. qꝛ nihil est in intellᵗᵘ qn pus fuerit in sensu: vt dicit
phs in de sensu: ⁊ sensato. ⁊ necē est itelligētē phātasma/
ta speculari. 3ᵒ de aīa. Ex his sequiᵗ φ itellecꝰ nihil intel/
ligit qn sensus prius sentiat: sed cum sensus nullo modo
sentiat chymerā ex q̄ non est: ergo itellectꝰ non intelligit eā:
⁊ p ɔseq̄ns non pt hēre ɔceptū eius. Hoc argᵐ fortius pt
fieri de vacuo ⁊ īfinito. Et si in hac materia vis plura ar
gumenta recurre ad quintam questionem.

Ad pᵐ Ad hec rñdeᵗ. Ad pᵐ negādo ɔñtiam: qꝛ terminus
nāliter significatiuꝰ est q diuidiᵗ in terminū
pme intētionis ⁊ scđe: ⁊ non terminꝰ mētalis: aliqs. n. est
terminus mētalis q non est nālr significatiuus. ℭ Et ad
pbationē. terminus diuisus non est pme intētionis nec
scđe: ergo aliqs est terminꝰ mētalis q non est pme nec scđe:
nego ɔñtiā: sicut non vꝫ. aīal in cōi non est rationale nec
irrationale: ergo aliqd aīal est qđ non est rationale nec
irrationale: qꝛ ly aīal in aῆte supponit simplr: in ɔñte p/
sonalr. Uel alr ſm termini stās dī φ terminꝰ diuisus est
terminꝰ scđe intētionis: ⁊ vt significatiuꝰ est magis cōis
q̄ꝫ terminꝰ scđe intētionis: sed vt tale ens est minus com
ad ɔfir. munis. vide supra de termio p se significatiuo. ℭ Ad cō
firmationē ɔcedo totū: sed non est inconueniēs: qꝛ termi
nus mētalis non est pmo diuisus hic: sed terminꝰ nālr si/
gnificatiuꝰ. modo ois terminꝰ nālr significatiuꝰ est mēta
Ad 2ᵐ lis: ⁊ non eꝫ. ℭ Ad 2ᵐ dī sicut ibi. Ad replicationē cum
dicis sequereᵗ φ terminꝰ scđe intētionis esset pme. nega
tur ɔñtia. Ad pbationē dī φ terminꝰ pme intētionis im
mediate sigt rem: ⁊ terminꝰ scđe intētionis imediate sigt
ɔceptū: rē vero mediate. Intelligimꝰ ergo de sigñato me
ad ɔfir. diato. ℭ Ad ɔfirmationē dī φ terminꝰ large acceptꝰ est
terminus pme itētionis: qꝛ sigt aliquā rē que non est ter
minus in ppositione: vt lapidē in agro: ⁊ cum dī φ est se
cūde nego. ℭ Ad pbationē cum dī φ quecūqꝫ res signi
ficata per ipm est terminus: accipiēdo terminū cōiter: nō
tñ accipiēdo terminū vt est pars ppinqua orōnis: quō
deberet esse: si dēret dici scđe itētionis. Si autē accipiaᵗ
ly terminus stricte ad mētē magrī: tūc est terminꝰ scđe in
tētionis: ⁊ tunc non sigñat aliquā rē que non sit terminꝰ
Ad 3ᵐ in orōne. ℭ Ad 3ᵐ dcm̄ est in summulis: vñ negatur aῆs.

Ad pbationē negaᵗ φ diffō termini pme itētionis com/
petat huic termino nomē in mēte. Et cum tu dicis ly no
mē sigt pñs pteritū ⁊ futurū: ⁊ significādo nomē pteritū
sigt rē que non est terminꝰ: nego. Et si dicis. ergo est pme in
tētionis. negaᵗ ɔsequētia: qꝛ diffō termini pme itētionis
non est ista particula solum significās rē que non est ter/
minꝰ: sed ista terminꝰ mētalis sigñās non terminum. Et
scđa particula non competit terminis scđe intētionis: qꝛ
falsum est dicē terminꝰ scđe intētionis sigñat non termi/
nū: qm̄ talis terminꝰ scđe intētionis sigñat solūmō termi
nū ſꝫ magrm: ergo non sigt non terminū: tꝫ ɔña ab expoᵉ ad
vnā exponētiū: ⁊ ista particula significās non terminus.
exponiᵗ a magrō sufficient p duas pticulas sequētes. s.
sigñans rē q̄ nō est terminꝰ dato φ esset: ⁊ nā ista pticula si
gñans rē q̄ non est terminꝰ nō sufficiēt exponiᵗ vt dcm̄
est in summulis: qꝛ non ɔuertiᵗ secū: sꝫ iste due simˡ sigñans
rē q̄ nō est terminꝰ dato φ eēt bñ ɔuertunᵗ cū ly sigñans
nō terminū: sicut illa sigñans nō terminū: non affirmaᵗ
vē de termio scđe itētionis: ita nec ille due simˡ. s. sigñans
rē q̄ nō est terminꝰ dato φ eēt. Et cū tu dicis: dato oppoᵒ
sequiᵗ φ nomē futurū est: nego ɔñam. Uñ tu nō bñ das
oppᵐ huiꝰ nomē sigñat rē q̄ nō est terminꝰ: qꝛ oppoᵐ est
nomē non sigñat rē q̄ non est terminꝰ: mō aūt est istud no
mē nō sigñat rē q̄ est terminꝰ. Admisso tñ illud esse suū
oppᵐ: vt nō videar fugē: rñdeᵗ negādo pmā ɔñam cū dī
ly nomē sigñat nomē futurū qđ est terminꝰ: ergo sigñat no/
mē futurū: ⁊ illud est terminꝰ: qꝛ ly sigñat ɔfundit termi/
nū a pte post: iō ñ lꝫ resoluē ly qđ in ⁊ ⁊ ilic illud: ⁊ vt hꝫ
videri i sensu cōposito ⁊ diuiso: ⁊ adhuc dato φ ly sigt ñ
ɔfundat terminū a pte post: ɔcedo illā pmā ɔñam ⁊ ne/
go vltimā. s. illud est terminꝰ. ergo illud est: a 3ᵒ adiacēte ad
2ᵐ adiacēs cū termio distractiuo: sicut est ly terminꝰ: qꝛ pt
vificari affirmatiue tā de eo qđ ē q̄ꝫ de eo qđ ñ ē. ℭ Ad ad ɔfir.
ɔfirmationē dī φ ly chymera ē terminꝰ pᵉ itētiōis: ⁊ sigt
rē q̄ non est terminꝰ: concedo: ⁊ cū tu dicis terminꝰ pᵉ in
tētionis sigt rē ex conueniētia ⁊ silitudine quā hꝫ cū re.
Rñdet magr i logica magna concedēdo φ sigñet ex con
ueniētia quā hꝫ cū re si res eēt. Et h̄ suffic. Uel alr pt di/
ri φ sigñet ex conueniētia quā hꝫ cū re. Et cū tu dicis res
illa non est. Dī φ lꝫ non sit tota simul: est tñ diuisum: ſm
ptes: ⁊ adhuc est obiue i itellᵗᵘ: ⁊ h̄ sufficit. ℭ Ad 2ᵐ cuꝫ
dicis. pma itētio est pmus conceptꝰ rei cātus a re: sed ab
eo qđ non est cātur conceptus. ergo ⁊c̄. Dī φ duplex est con Conce/
ceptus pmus. Quidā. n. verus est ⁊ qdā fictus. Conce/ ptus 2ᵉ.
ptus verus est ille cui corrñdet res tota significata p ipꝫ
vel correspondebat vel corrñdebit: sicut est conceptꝰ hoīs.
Conceptꝰ fictꝰ est cui non corrñdet tota res siˡ sigta per
ipm: neqꝫ corrñdebat: neqꝫ vnq̄ꝫ correspondebit: vt con/
ceptꝰ chymē corrñdet tam ſm ptes: sicut puatiuo corrñdet
positiuū pp vacuū ⁊ silia. Unde qn̄ conceptꝰ est verꝰ: vile
est cātꝰ a re quā repñtat. Qñ aūt est fictꝰ debes imagia/
ri φ plures conceptꝰ veri repñtātes plures res pcedunt
ipm conceptū i itellᵗᵘ: ex qbꝰ plibus conceptibꝰ simplici
bus itellᵗˢ eiicit vnū conceptū simplicē fictū representan
tē oia illa siˡ q̄ separi illi diuersi conceptꝰ representabāt.
Hic conceptꝰ fictꝰ est formalr simplex vtualr est q̄si com
positus: ⁊ h̄ quodāmodo cātus est a re: sed non imedia/
te: ⁊ sic pꝫ ad 2ᵐ. ℭ Ad 3ᵐ dī. φ nihil est i itellᵗᵘ quin pus
fuerit in sensu: aut ipm aut aliud ad qđ hꝫ per se hitudi/
nē. Ex cuius alterius cognitione eius itētio cāta est: sicut
ex noticia positiui pus sensati cognosciᵗ puatiuū. ℭ Ad
formā ergo argumēti diciᵗ φ sensus ⁊ si non sentiat chy
merā sentit: tamē ptes eius siue accidētia priꝰ: ad q̄s hꝫ
hitudinē: ⁊ h̄ suffic. ℭ Alij tamē sic glosant auctātē phi.
Nihil est i itellᵗᵘ. i. nihil cognosciᵗ ab itellᵗᵘ: quin pcedat
ex aliqua cognitione sensus: ⁊ ad idē redit ⁊c̄.

argt. p. **T**Erminorū aliꝰ est terminꝰ p̄me ipō nis aliꝰ scd̄e rc̄. ¶ Cō. ali qs ē terminꝰ vocalis vel scriptꝰ q non est p̄ie ipōnis nec scd̄e: ergo diuisio mala. ꝯña tꝫ: qz cū di uisūꝫ h̄ sit terminꝰ vocalis vel scriptꝰ diuisio est isufficiēs: cū non cōp̄hēdat oia ꝯtēta sub diuisoꝛ añs pbaṫ qz ly. ois. i voce vel i scripto non est p̄me ipositionis cuꝫ non sigñet rē q̄ non est terminꝰ: nec scd̄e cū nō sigñet ter minū: qz si significaret terminū eēt terminꝰ p se sigtiuus
Confir. qd̄ est fl̄m. ¶ Confirmaṫ. qz idē terminꝰ est p̄ie ipōnis et scd̄e: ergo diuisio mala: ꝯña tꝫ: añs pbaṫ. Nā ly genꝰ et spēs in voce sūt termini scd̄e ipōnis: vt pꝫ p magr̄m: et cū h̄ sūt p̄ me ipōnis: pꝫ p Boe. p̄ pbiar. q diuidit nomē p̄ie ipōnis i nomē p̄me itētionis et scd̄e: sed cū ly genꝰ i voce s̄ꝫ Boe. sit scd̄e intētionis seqṫ q est nomē p̄me ipōnis: qz de q̄cū
Af 2° qꝫ p̄tur vnū mēbrū diuisionis p̄tur diuisum. ¶ 2° pbaṫ sic. Cuilibꝫ termio p̄me ipōnis competit diffō termini scd̄e itētionis: ergo diffōnes male: ꝯña tꝫ. añs pbaṫ: qz qlibꝫ ter minꝰ vocalis vel scriptꝰ p se sigtiuus sigt solū terminū in mēte vel in voce: qlibꝫ terminꝰ p̄me ipōnis est terminus vocalis vel scriptꝰ p se sigtiuꝰ: ergo sigt solū terminū i mēte vel i voce: ꝯña tn̄ maior est pb̄i. p̄ pbiar. dicētis. Ea q̄ sūt in voce sūt eaꝝ q̄ sūt in aia passionū note: et ea q̄ scribūṫ eorū q̄ sunt in voce. Et Boetiꝰ h̄ magis affirmat sup illo passu dubitās ex itētione Porphyrij. q̄re ph̄s iterposuit h̄. s. voces sigr̄e ꝯceptꝰ: et dicit q apud antiq̄s fuit dubiū qd significet vox: et dixerūt qdā res icorpeas vt platoni ci: alij res corporeas: vt remoueret illud dix̄ pb̄s q signi ficāt ꝯceptꝰ. Hec sūt v̄ba Boetij ex qbꝰ habeṫ q voces si
Cōfir. gnificāt soiūmodo ꝯceptꝰ p̄. ¶ Confirmaṫ. qz cuilꝫ ter mio scd̄e ipositionis competit diffō termini p̄me imposi tionib: ergo rc̄. Añs pbatur: qz ois terminus vocalis p se significatiuus significat rem apprehēsam aut sub p̄mo conceptu aut sub secundo. Sed res apprehēsa est res q̄ non est terminus: ergo quilibet talis terminus significat rē q̄ non est terminus. Et si sic. ergo p̄me impositionis.
Ad p̄m **Ad hec** r̄ndeṫ. ¶ Ad p̄m negaṫ ꝯsequētia. Ad pba tionē negaṫ q hec diuisio non cōp̄hendat oia ꝯtēta sub diuiso: qz diuisum hic est terminꝰ ad placi tū significatiuꝰ: et nullus est terminꝰ ad placitū sigtiuꝰ q
ad ꝯfir. non sit p̄me aut scd̄e ipōnis. ¶ Ad ꝯfirmationē negatur añs: et ad pbationē nego minorē. s. q ly genus et ly spēs sint p̄me ipōnis: et cū tu pbas p Boetiū q diuidit nomen p̄me ipōnis in nomē p̄me itētionis et scd̄e. Et cuꝫ genꝰ sit nomē scd̄e itētionis: ergo est nomē p̄me ipōnis ꝯcedis totū: sed nego q sit terminꝰ p̄me ipositionis. Aliud. n. est dicē est nomē p̄me ipōnis et aliud est terminꝰ p̄me impōnis.
Ad 2m Uide in summulis correspondēter huic parti. ¶ Ad 2m nega tur añs et ad pbationē nego minorē: et cū tu dicis est au ctoritas pb̄i. p pbiar. dicētis: q voces sigñant passiones aie dī q voces sigñare passiones aie pōt itelligi 2r. Uno modo q significēt passiones aie tanq̄ꝫ illa q̄ p̄ imponūṫ ad significādū. Alio modo tanq̄ꝫ illa quibꝰ mediātibus imponūtur ad significādū: dico q p̄mo mō est falsum: 2° modo est veꝝ. Et dato adhuc q voces significēt ꝯceptꝰ aie p̄mo mō: non tamē diffō termini scd̄e ipositionis cō peteret termis p̄me impositionis: qz terminꝰ p̄me impo sitionis non solūmodo sigñaret terminuꝫ: sed ēt rem. Et cum tu dicis: q Boetius confirmat: qui vult q voces si gnificēt solūmodo conceptꝰ. Primo p̄t dici glosando v̄ ba eiꝰ vt glosauimus v̄ba pb̄i. Uel dic voces sigr̄e p̄ ali qd est dupl̄r. s. imediate et p̄ncipal̄r: voces ergo significāt p̄ mo passiones aie. i. imediate: tn̄ p̄mo. i. p̄ncipal̄r et vltia te significāt res extra aiaꝫ. ¶ Quidā tamē dicūt q Boe tius fuit illiꝰ opionis: qd̄ ego non sum ausus dicē: qz ho mo ille est i maxima reuerētia apud nos latinos. Et au deo dicē ip̄m esse p̄m post ph̄m. Posses: et forte aliṫ dicere ad itētionē Boetij: q voces solum sūt signa ꝯceptuū aie idest rep̄ntāt ꝯceptꝰ aie sine exprimūt: qz nos nō forma mus voces nisi vt exprimamus conceptus nr̄os. ¶ Ad ad ꝯfir.
ꝯfirmationē negaṫ añs. Ad pbationē terministe nega rēt añs ponētes q vl̄ia sint ꝯceptꝰ in aia: non aūt sint res extra aiaꝫ. Et ꝯcesso q qlibet terminꝰ scd̄e ipōnis sigñet rē q̄ nō est terminꝰ: nō tn̄ est p̄me ipōnis: qz non sigñat p̄ mo illaꝫ rē: sed ꝯceptū: et ex consequēti nomē eī: q̄re rc̄.

TErminorum aliꝰ cōplexus aliꝰ icōple xus. ¶ Cō aliqs est termi nus q nō est cōplexꝰ nec icōplexus: ergo diuisio mala: ꝯña tꝫ: añs pbaṫ. Nā ly. ois hō est ter minꝰ: et tn̄ non est cōplexus: nec icomplexꝰ: Af p̄
vt pbabo: ergo rc̄. q non sit cōplexꝰ. pbaṫ: qz terminꝰ com plexꝰ est oro: sed ly ois hō non est oro: qz oro hꝫ ptes q̄ se pate sigñant: sed ly ois hō non hꝫ ptes q̄ sepate sigñant: ergo rc̄. q non sit icōplexꝰ: pbaṫ p̄: qz icōplexꝰ est vt dictio: sed ly ois hō non est dictio: sed dictiones: ergo nō est icōple xus. 2° qz si eēt terminꝰ icōplexꝰ cū ois terminꝰ icōplexus sit aut p se sigtiuꝰ aut nō p se sigtiuus: q̄ro an sit p se sigti uꝰ an nō p se sigtiuꝰ: nō potes dicē: nec sic nec sic: qz qd̄ ē eq̄l̄r compoitū ex p se sigtiuo et nō p se sigtiuo non magis dī vnū q̄ꝫ aliud: sed ly ois homo est hꝫ: ergo rc̄. Et sic aut si mul erit p se sigñatiuꝰ et nō p se sigtiuꝰ: aut nec sic nec sic.
¶ Confirmaṫ: qz idē terminꝰ ē complexꝰ et icomplexꝰ: Confir.
vt eqseruo: q sit icomplexꝰ pꝫ: qz est dictio: q sit comple xus: pꝫ: qz componiṫ ex eq̄ et s̄erꝰ. Et si dicis: q p termi nū complexū magr̄ itelligit illū q hꝫ vtrāq̄ꝫ complexionē scꝫ dictionū et sigtis: et p icomplexū q non hꝫ vtrāq̄ꝫ. ¶ Cō. seqṫ q ille terminꝰ homo si iponaṫ ad sigñandū hoieꝫ eē aial q eēt terminꝰ icomplexus: qd̄ est fl̄m: pbaṫ p̄: qz qd̄ sigt verū vel fl̄m est ppositio: sed ly hō sigt verū vel fl̄m ergo est ppositio: consequētia tꝫ cū miori p casuꝫ: et maior est nota de se: qz sigr̄e verū vel fl̄m est passio ppositionis tūc vltra est ppositio: ergo est oro: ergo est terminus complexus: tꝫ consequētia a diffōne ad diffitū. ¶ 2°. qz vꝫ h̄ consequētia i casu: homo est aial: ergo hō: qz argṫ a conuertibili ad con uertibile: sed ꝯña est ppō: ergo ly homo est ppō: et ꝯñter est terminꝰ complexꝰ. ¶ Ad p̄m dī q ly: ois homo: ē termi Re°
nꝰ icomplexꝰ: ex q̄ non hꝫ complexionē dictionū et sigti. Ad p̄m
Ad rationē cū tu dicis non est vt dictio. sed vt dictiones: ergo non est icomplexꝰ. Potest dici p̄ negādo ꝯñam. Si dī ꝯ: qz argṫ a destructione diffōnis ad destructionē diffini ti. R̄ndeṫ q ista non est diffinitio: sed declaratio exēpla ris: sic si dicerēt: qd est aial aial est vt homo: nego ergo q si n̄ est homo non est aial: non qz n̄ vꝫ. sed qz illa non est diffi nitio: ita i pposito: vel aliṫ diciṫ negādo añs q non sit di ctio: qz hic non capiṫ dictio vt distiguiṫ ꝯ orationem: sed pro eo quod non habet partes separatim significantes.
¶ Ad rationē cum dicis sūt due dictiones: ergo non est vna dictio: consequētia non vꝫ absolute: sed bn̄ vꝫ: ergo non est vna illarū dictionū: stat tn̄ q sit vna dictio com posita ex illis duabus. ¶ Ad scd̄am probationē cū dicis aut est terminꝰ per se sigñatiuus: aut non per se sigtiuus. Diciṫ q est per se sigñatiuus: qz hoc totum non sigt nisi il lud qd̄ vna pars sigt. Ad rationē negaṫ añs: qz a dignio ri oꝫ fieri denoiatio. ¶ Ad confirmationē diciṫ sicut ibi. ad' ꝯfir.
¶ Ad replicā admisso casu diciṫ q ly homo est terminꝰ icomplexus. Ad rationē primā dī maiorē: q sigñare ve rū vel falsuꝫ p̄t esse 2r. s. complexe et icomplexe. Comple xe est qn̄ ptes sigñant ptes significati: et totū significat to tū. Incomplexe vero est qn̄ ptes non significāt ptes signi ficati: sed solūmodo totū sigñat totum. Modo dico q il lud qd̄ significat verum vel falsum complexe bn̄ est pro positio: sed non significat icomplexe. vt ly homo in casu.

¶ Ad scđam rōnē negat Burleus in antep̄dicamētis:q̄
ly hō sit ɔñs. Uel alr̄ ɔcesso q̄ sit cōseq̄uēs negaɫ q̄ qđ iʒ
ɔñs sit ꝓpō:sed bene ɔcediɫ q̄ qđlibet ɔñs est ꝓpositio
vel ɔuertiɫ cū vna ꝓpositione q̄ ad significatum vt hic.

Arḡ p̄ NOmen est ⁊c̄. ¶ Cōtra p̄ᵐ particula nō
est bene posita:ḡ diffō mala. cō
sequētia tʒ. añs ꝓbaɫ:q̄ vel est p̄dicatio ma
ioris de miori vel eq̄lis de eq̄li cum dr̄ nomē
est termin⁹. Si dr̄ q̄ est eq̄lis de eq̄li seq̄ɫ q̄
est male posita in p̄ loco diffōnis:q̄ in p̄ loco dʒ poni ge
nus qđ nō eq̄lr̄ p̄tur de sp̄ē. Si est p̄rio maioris de mio/
ri. Cōtra. aut ly termin⁹ p̄tur de noie solum ſm eē qđ hʒ
in ipso aut ſm eē qđ hʒ i v̄bo. Si p̄ᵐ est eq̄lis de eq̄li. Si
2ᵐ seq̄ɫ q̄ nō esset v̄bū:q̄ p te termin⁹ ſm eē qđ hʒ in ver
Arḡ 2ᵒ bo p̄tur de noie. ¶ 2ᵒ sic. scđa p̄ticula non bñ poniɫ:ergo
diffō mala. ɔñs tʒ:añs ꝓbaɫ:alicui competit diffᵐ cui nō
competit h̄ particula. ꝓbaɫ:q̄ buf est nomē:⁊ tamē nō
est termin⁹ p se sig̃atiuus:ḡ ⁊c̄. ɔñs tʒ cuʒ miori. maior ꝓ
baɫ:q̄ qđ pt reddē supp̄ōnē v̄bo est nomē:maior est p̄hi
p̄ p̄hiar. dicētis. Oratio constat ex noie ⁊ verbo. Silr̄ re
latiuū qui:est nomē:⁊ tamē nō est termin⁹ p se sig̃tiu⁹. ḡ
Arḡ 3ᵒ ⁊c̄. ¶ 3ᵒ sic. 3ᵃ particula est male posita:ḡ ⁊c̄. añs ꝓbaɫ:q̄
ly dies t̄ps ⁊ mēsis sunt noia:⁊ tamē sig̃ant cum t̄pe:er
Confirᵒ go ⁊c̄. ¶ Confirmaɫ. q̄ participiū aut sub noie. aut sub
v̄bo cōp̄hēdiɫ. ꝓbaɫ:q̄ aliter magister eēt diminut⁹.
Non sub v̄bo:q̄ non est extremorū vnitiuū:ḡ sub noie:
Arḡ 4ᵒ ⁊ tamē sig̃t cum t̄pe:ḡ aliqđ nomē sig̃t cuʒ t̄pe. ¶ 4ᵒ sic.
aliqđ est nomē:cui⁹ pars separata aliqđ sig̃t:ergo q̄rta
particula male posita. ɔñs tʒ:añs ꝓbaɫ de noie compo/
sito:vt Joānesantonius equiferus respublica:pars eniʒ
Arḡ 5ᵒ separata a toto sig̃t. ¶ 5ᵒ. ɔ̄ totā diffōnē arḡ sic. Ista diffō
nō ɔuertiɫ cuʒ diffōne data a p̄ho. p̄ p̄hiar. ḡ altera illa⁊
mala. Non ista p̄hi ſm oēs expositores:ḡ ilia. ɔñs pʒ:p̄ᵒ
ꝓbaɫ:q̄ qñ danɫ plures diffōnes de eadē re debēt ɔuer
ti. ꝓbaɫ:q̄ quelibʒ diffō conuertiɫ cum suo diffinito:sed
quecūq̄ conuertunɫ cum aliquo tertio conuertuntur in
ter se:ergo ille diffinitiones debēt conuerti inter se.

Ad p̄ᵐ AD hec rñdeɫ. ¶ Ad p̄ᵐ dr̄ q̄ est p̄dicatio maioris
de miori. Qñ dr̄ vel ſm eē qđ hʒ in illo vel
ſm esse qđ hʒ in aliorū a q̄busdā q̄ nec sic nec sic:sed ꝓ/
ut abstrahit a q̄libet:sicut qđlibet supius:puta aīal p̄tur
de hoie ꝓut abstrahit ab esse in homie vel in equo ⁊ a q̄
cūq̄ altero. ¶ Hec rñsio est falsa:q̄ oē qđ p̄tur ꝓprie de
aliquo p̄tur ſm qđ est in illo. Jđ alit̄ diciɫ negādo hanc
ɔñam p̄tur ſm qđ est in illo:ḡ nō est p̄dicatio superioris
Ad 2ᵐ. de iferiori. ¶ Ad 2ᵐ diciɫ. q̄ nomē capiɫ triplr̄ coiter ꝓ/
prie ⁊ magis ꝓprie. Coiter oē illud qđ pōt reddē suppo/
sitū v̄bo diciɫ nomē siue stet mālit̄ siue sig̃tiue:⁊ sic loq̄ɫ
p̄hs cum dicit. Ois oratio ɔstat ex noie ⁊ v̄bo. Proprie
aūt illud qđ sig̃tiue sumptum per se potest reddē suppo
situm verbo diciɫ nomē:vt magister capit h̄. Tertio mo
do pro eo qđ significatiue sumptū potest reddē p se sup/
positum v̄bo:⁊ nō est obliquū nec ifinitum. Et sic capit
p̄hus cum diffinit nomē in p̄mo p̄hiarmeni. Et sic patet
solutio ad p̄mū. ¶ De relatiuo v̄o diciɫ q̄ ſm grāmati/
cum est nomē:nō autē ſm logicum. ¶ Replica cōtra re/
spōsionē ad scđm:q̄ videɫ q̄ buf sit terminus significa/
tiuus. ꝓbaɫ:q̄ est aptus natus significare cum possit ipo
ni ad significāduʒ:ergo ⁊c̄. ¶ Diciɫ q̄ termin⁹ potest di/
ci significatiuus dupliciter:aut aptitudie ꝓpiqua aut re
mota. Propinqua est quādo sine noua ipositione potest
significare. Remota est quādo per nouam impositionē.
Primo mō intelligiɫ significatiuus in diffōne:⁊ nō scđo
Ad 3ᵐ modo. ¶ Ad 3ᵐ diciɫ. q̄ est differētia iter significare cuʒ
tēpore ⁊ significare tēpus. Significare cum tēpore est si
gnificare suum significatū vt mēsuratur determiata dif/
ferētia tēporis. Significare v̄o tēpus est significare mē/
suram alicuius ⁊ nō rē illam vt mēsuraɫ tali differētia de
terminata:concedo ergo q̄ illa noia significāt tēpus:sed
nō cum tēpore. ¶ Replica ɔtra:nomē sig̃t cum suo signi
ficato:sed suum significatum est t̄ps p̄ te:ergo sig̃at cuʒ
tēpore. Respōdeɫ q̄ si ly cum dicit consignificationē ne/
gatur q̄ significat cum t̄pe:q̄ est dicē q̄ nomē significat
cum t̄pe tanq̄ʒ cum accidēti sibi:siue cum dr̄ia temporis:
qđ est falsum:q̄ suum significatum non est suum accn̄s.
¶ Ad confirmationē diciɫ. q̄ participium nō est sub no ad ɔfir.
mie:q̄ sig̃t cum t̄pe:nec sub v̄bo:q̄ est extremorum vni/
tiuus:sed partim est sub noie partim sub v̄bo. Uel diciɫ
q̄ est sub noie:q̄ iʒ significet cum t̄pe:aliter tamē q̄ʒ ver/
bum:q̄ pōt stare indifferenter pro p̄senti:p̄terito ⁊ futu/
ro:quod nō pōt facere verbum:vt dicēdo sor. est legens.
sortes fuit legēs. sor. erit legēs ly legēs:pro omnib⁹ diffe
rētijs tēporis stare potest. Unñ verbum determinate sig̃t
determinatā differētiā tēporis. Participium autē ideter
minate sig̃t indeterminatā differētiam t̄pis. Prima rñsio
clarior est. Scđa subtilior ⁊c̄. ¶ Ad 4ᵐ diciɫ. q̄ ps noīs Ad 4ᵐ.
separata a toto nihil sig̃at de intellectu totius. ¶ Et sic
intelligit magister. Et tamē est differētia inter nomē sim
plex ⁊ nomē compositum:vt dicit p̄hs p̄mo perhiarme.
q̄ pars nominis simplicis nec significat nec apparet si/
gnificare:sed pars noīs compositi apparet significare:
lʒ nō significet. ¶ Replica cōtra:q̄ pars noīs simplicis
aliquid sig̃at quod nō est de intellectu totius:vt dom⁹:⁊
ly do. significat:ly mus. etiā:ergo nō ē differētia iter sim/
plex ⁊ compositum. ¶ Respondeɫ q̄ nomē compositū
imponiɫ ad significādum ex partibus suis:simplex non.
Et si aliquādo partē significātē habeat:nō tamē imponi
tur ad significādū ex illa parte:ꝓpterea accidit noī sim/
plici q̄ habeat partē significātē:non aūt noī composito.
¶ Ad 5ᵐ dicitur. q̄ nomen diffinitum hic a magistro est Ad 5ᵐ.
cōius q̄ʒ nomē diffinitū a p̄ho:q̄ nomē diffinitū hic com
petit noibus vocalibus ⁊ scriptis:⁊ obliquis rectis fini
tis ⁊ ifinitis. Nomē aūt diffinitū a p̄ho non competit nisi
vocalibus:rectis:⁊ finitis quare non conuertuntur.

VErbum est terminus ⁊c̄. ¶ Cōtra ali Arḡ p̄ᵐ
quod est verbū qđ nō est ter/
minus tēporalr̄ significatiuus:ergo p̄ᵃ parti
cula male posita:ɔsequētia tʒ:antecedēs ꝓ/
baɫ:q̄ illud qđ nō significat actionē vel pas
sionē nō significat temporaliter:sed aliquod est verbum
puta sum es est. quod non. significat actionem vel passio
nem:ergo non significat temporaliter:consequētia nota
cum minori per Donatum dicētem q̄ verbum neutrum
substātiuū est quod nec actionē vel passionem:sed soluʒ
subam significat. maior ꝓbaɫ. q̄ propriū verbi est signifi
care actionē vel passionē ſm Donatum:sed a quocunq̄
subo remoueɫ vnū ꝓprium v̄bi ab eodē remoueɫ quod
cūq̄ aliud. ꝓpriū v̄bi remoueɫ a suʒ es est. Uel breuiter
sic. qđ solam subam significat nō significat tēporalit̄:sed
v̄bum substātiuū solam subam significat. ergo nō signifi
cat t̄palit̄. ¶ Confirmaɫ. q̄ v̄bum sig̃at per modū fie/ Confir.
ri:⁊ fluxus ſm auctorē modorū significādi:sed suʒ es est
nō sig̃at sic. sed significat p modū q̄etis. ¶ 2ᵒ. contra se/ Arḡ 2ᵒ
cūdam particulam:participiū est extremorum vnitiuū.
ergo particula male posita:antecedēs ꝓbaɫ. q̄ dicēdo
ego amās petrū. ly amās vnit extrema. ¶ 3ᵒ ɔ̄ tertiā pti Arḡ 3ᵒ
culam pars huius verbi perlego:significat sēpata. ḡ ⁊c̄.
¶ Et si dicis. q̄ nō significat aliquid qđ sit de intellectu
totius. Cōtra. nam hoc totū perlego sig̃at p̄fecte legē:⁊
ilia pars lego sig̃at legē quod est pars illius significa/
ti. Simile argumētum pōt adduci contra diffinitionem
verbi:quod fuit adductum contra diffinitionem noīs.

Ad p^m **Ad hec** rñdet. Ad p^m negat añs. Ad ꝓbationē ne/gat maioꝛ.s. ꝙ illud qḋ non significat actio nē vel passionē non sigt tpal'r. Et cū tu dicis ꝓpriū vbi est sigre actionē vel passionē fm Donatū. ergo ⁊c. Dico ꝙ sic bꝫ itelligi ꝙ sigre ꝑ modū agēdi vel patiēdi est ꝓpriū v/bi. ⁊ h̄ bñ cōpetit vbo substātiuo sum es est. Et cū tu re/sumis ꝙ solā subām sigt. ergo non sigt tpal'r. Di ꝙ h̄ verbū substātiuū sigt subām non ꝑ modum qetis. Et ꝙ sigt sic

ad ꝯfir. subām bñ pōt sigre tpal'r. ¶ Ad ꝯfirmationē. nego mi/noꝛē.s. ꝙ vbū substātiuū nō signet ꝑ modū fluxus ⁊ fieri. Et ad ꝓbationē: cum tu dicis i sigt ꝑ modū qetis. nego. Uñ dico ꝙ h̄ vbū sum es est. lꝫ significet qetē. non tñ per modū qetis. sed ꝑ modū fluxus ⁊ fieri. ¶ Uñ sicut aliud est sigre actionē: ⁊ aliud ꝑ modū actiōis. Ita aliḋ ē sigña re qetē ⁊ aliud ꝑ modū qetis. Illud. n. sigñat ꝑ modum actionis qḋ sigñat significatū suū vt tpe mēsurat. Sed sigñare actionē est significare talē actū vt mēsurat tpe si ue nō. Uerbū est infi^m non sigñat actionē: sed ꝺuationem actionis: ⁊ tñ sigñat tpal'r. ꝑ. ꝓhier. q2 non solū actio. sed etiā ꝺuatio actiōis mēsurat tpe: vt dicit pħs 4° phy. tra/ctanı de tēpoꝛe. Illud sigñat ꝑ modū qetis qḋ sigñat si/gnificatū suū non vt mēsurat tpe. Signat autē qetē: qḋ sigñat ꝺuationē motus: siue mēsurat tpe siue non. Et sic

Ad 2^m pꝫ rñsio ad illud. ¶ Ad 2^m dicit ꝙ participiū non est ex/tremoꝝ vnitiuū: q2 illud est extremorū vnitiuū qḋ regit extrema. pticipiū autē non regit casum a pte añ. sed solū

Ad 3^m a pte post. iō nō vnit extrema sic vbū. ¶ Ad 3^m di sic ibi. Ad replicā di ꝙ tā vbū simplex q̄ cōpositū sigñat vnū ꝯceptū simplicē: sed est diā: q2 vbum simplex iponit ab vno ꝯceptu simplici ad sigñandū illud: sed vbū cōpositū iponit a duob⁹ ꝯceptib⁹: ⁊ sigt tñ simplicē. Et sic nego ꝙ pars significat ptē. ¶ Hec Scūs doctoꝛ primo ꝓhier.

argt p ORatio est termin⁹ ⁊c. ¶ Contra pri/mā pticulā arguit sic. Oro est ꝯgeries terminorū. ergo non est terminus: tꝫ

Confir. ꝯña. q2 cumulus lapidū nō est lapis. ¶ Cō/firmat. q2 termin⁹ diffinit ꝑ orōnē. ergo orō nō oꝫ diffiniri ꝑ terminū. tꝫ ꝯña. q2 idē eēt notius ⁊ ignoti⁹

argt 2° respcū eiusdē. ¶ 2°. ꝯ scḋam pticulā arguit sic. q2 si quis dicat: quis currit. ⁊ respondeat soꝛ. ly soꝛ. est oratio per pħm ꝑ ꝓhiermeni. ⁊ tamē partes separate non sigñant. ergo ⁊c. Similr dicēdo. omnis homo est risibilis: ⁊ ecō/uerso. ly econuerso est oratio: ⁊ tamē partes eius non si/

argt 3° gnificāt separate. ergo ⁊c. ¶ 3° arguit. deum esse non est ora tio: sed deū esse est significatū illius orōnis mētalis de⁹ est. ergo non est oratio. ꝯña pꝫ cū minoꝛi. maioꝛ probatur. q2 sigtū huius orōnis mētalis est res extra animā que non est oratio nisi velles dicē ꝙ dat ꝓpō realis: qḋ fatuū

argt 4° est dicē. ¶ 4°. arguit ꝙ diffō sit diminuta: q2 oratio signi ficat tēpoꝛal'r: ⁊ tamē illa particula non ponit in diffōne eius. ergo ⁊c. ꝯseq̄ntia nota cū minoꝛi. maioꝛ ꝓbat. q2 illud sigt tēpoꝛal'r: cuius pars sigt tēpoꝛal'r: sed verbū qḋ est

argt 5° pars orōnis sigt tēpoꝛal'r. ergo ⁊c. ¶ Itē hec diffinitio non conuertit cū diffinitiōe orationis data ab Aristote le: ergo mala. consequētia patet. cum antecedente.

Ad p^m **Ad primum** negat ꝯsequentia. Et ratio est: q2 terminus diuidit: cum ali⁹ sit cō/plexus: alius incōplexus: ⁊ ꝯñter quilibet illorū dicitur termin⁹. lapis autē non diuidit sic. ꝑꝑ quod dicat aliqs lapis complexus: ꝯcedo tñ ꝙ sicut cumulus lapidū non est vnus illorū lapidum cumulatorū. Ita congeries ter/minoꝝ non est vnus istorum terminorū. ꝑt tamē dici ter

ad ꝯfir. minus. ¶ Ad confirmationē dicit ꝙ diffinit oratio per terminū a ꝑori. sed terminus diffinit per orationē a po/steriori. Uel dic vt dictū est in q̄stione scḋa ample. ¶ Ad

Ad 2^m scḋm di. ꝙ de virtute s̄monis nō est oratio. ly sortes nec ly econuerso. scḋm tamē vsum loquēdi sic. q2 in ꝑma ver bum ꝑcedētis interrogationis intelligit. In scḋa iplicite est subm ꝑdicatū ⁊ copula ꝑcedēns ꝓpōnis. ⁊ sicut ipli/cite sunt ꝓpōnes: ita iplicite hñt partes. ¶ Ad 3^m dicit. Ad 3^m

ꝙ ly deū esse pōt capi dupl'r. Uno mō vt signum. Alio° vt sigñatū. ꝑmo mō est oratio. scḋo modo non. ⁊ tūc est si gnificatū illius ꝓpōnis mētalis deus est. ¶ Ad 4^m nega Ad 4^m

tur añs. Ad ꝓbationē dicit. ꝙ ꝓbat tantū ꝙ aliqua ora tio significat tēpoꝛal'r. vt illa cuius verbum est pars: sed non probatur de omni oratione. Particule autē que de/bent poni in diffinitione debēt conuenire cuilibet contē/to sub diffinito: aliqua autē est oratio in qua non est ver/buꝫ vt illa. homo asinus. ¶ Ad aliud patet ꝙ magister Ad 5^m

accipit largius orationem q̄ꝫ phylosophus.

Ropositio est oratio idicatiua ⁊c. ¶ Cōtra ꝑmā pticulaꝫ Argt p

arguit sic. In diffōne nō oꝫ poni gen⁹ remo/tū. sed ꝓximū ꝑ pħm sexto topicorū. sꝫ orō ē gen⁹ remotū ꝓpōnis: q2 orō diuidit ꝑ pfectā ⁊ iperfectā ⁊ oratio pfecta diuidit in indicatiuā iperati/uā fm magistrū. ita ꝙ oratio pfecta est gen⁹ ꝓximū ⁊ nō oratio. ergo ⁊c. ¶ Confirmat. q2 oratio est vox fm pħm p° Confir.

ꝓhier. ⁊ ꝑ Boetiū dicētē ꝙ oratio est oris ratio: ⁊ non q/libet ꝓpō est vox. ergo particula male posita. ¶ 2°. ꝯ scḋaꝫ argt 2^m

particulā. aliqua est ꝓpō que nō est oratio indicatiua. ergo ⁊c. añs ꝓbat. Si antixp̄s esset albus antixp̄s esset colo/ratus est ꝓpō: q2 omnis ꝯdōnalis est ꝓpō: tamē non est i dicatiua. ¶ Confirmat. arg° magistri ꝙ illa. antixp̄s eēt Confir. prima

albus. est ꝓpō ex quo est pars illius ꝯditionalis. ⁊ tñ nō est indicatiua. ergo ⁊c. ¶ Cōfirmat scḋo. q2 deū esse est pro Confir. secunda

positio: ⁊ tñ non est oratio idicatiua. ergo ⁊c. ꝯsequētia no/ta cum minoꝛi. maioꝛ ꝓbat. omne verū est ꝓpō. deū esse est verū. ergo deum esse est ꝓpō. ¶ Cōfirmat 3°. oē sigñans Confir. tertia.

verū vel falsum est ꝓpō. deum esse sigt verū vel falsum. ergo deum esse est ꝓpō. ¶ Confirmat q̄rto. quia oēs ꝓpōnes Confir. quarta.

euclidis sunt infinite. vt pꝫ experto in illa sciētia ergo ⁊c. ¶ 3°. ꝯ tertiā pticulā. s. ly significans argui. sic. ꝓpō in li/ argt 3°

bro clauso est ꝓpō. ⁊ tamē illa nec sigt verū vel falsum. ergo ⁊c. ꝯña nota cum maioꝛi. minoꝛ ꝓbat. q2 intellect⁹ non ꝯsiderat de ista. igit. illa non significat. tꝫ ꝯña. q2 sigre est aliquid intellectui repñtare. Confirmat: q2 ꝓpō vocalis nec significat verū: nec falsum: q2 aut anteq̄ꝫ ꝓferatur. aut quādo ꝓfert aut postq̄ꝫ ꝓlata est. non ꝑmo: nec ter tio mō: q2 tunc non est. ꝙ non scḋo mō ꝓbat. q2 quando vna pars est: altera nō est. nec vnq̄ꝫ tota simul est. tūc sic nō ꝑus sigt verū vel falsum: q̄ꝫ sit tota: sed nunq̄ꝫ tota est. ergo nunq̄ꝫ significat verū vel falsum. ꝯñtia nota cum mino ri. maioꝛ ꝓbat. q2 non pōt sigre qḋ non est. ¶ 4° arguit. argt 4°

ꝯ q̄rtā particulā verū vel falsum. ⁊ arguit sic. Ois oratio indicatiua significat verū vel falsum. ergo frustra ponit ve/rū vel falsum significās. ꝯña pꝫ. añs ꝓbat. q2 si nō ma xime esset ꝓpter illas ꝓpōnes. sortes pōt. plato incipit. quas dicit magister non sigñare verū vel falsum cū ꝑfe/ctum sensum nō generēt in aio auditoris. Sed ꝙ signifi/cēt verū vel falsum argt sic. Sortes pōt currere. ergo sortes est potēs currere. tunc vltra soꝛtes est potens currere. ergo soꝛtes est potens. tꝫ ꝯña a minus cōi ad magis cōe affir/matiue ⁊ sine distributione. q2 oē potens currere est po/tēs: ⁊ non ecō. tūc vltra. soꝛtes est potēs. ergo soꝛtes pōt. tenꝫ ꝯñtia ab eodē ad idē. ⁊ añs est verū. ergo ⁊ ꝯñs: qḋ est ꝓpō assumpta. ¶ Confirmat. q2 sequit soꝛtes hꝫ potētiā. er/ Confir. prima.

go est potēs. ergo soꝛ. pōt. Oēs iste ꝯñtie sunt bone: ⁊ añs est verū. ergo ⁊ ꝯñs est verū. ¶ Confirmat 2°. q2 in diffōne nō Confir. scḋa

oꝫ poni: nota ambiguitatis cū diffō det causa notescēdi: sed ly vel est nota ambiguitatis. ergo male ponit. ¶ 5°. ꝯ to Argt 5°

tā. aliq̄ est oratio indicatiua verū vel falsuꝫ sigñans que

non est ppō. vt illa berta est albus. ğ diffō mala. ɔñ quē/
tia tʒ cum maiori. ⁊ minor patʒ cum sit oratio icongrua.
Confir. ¶ Confirmat᷑. qr dōo ba est ba. est oratio indicatiua ve/
rum vel falsum significās. ⁊ tamē non est ppō. ğ ⁊c. ɔñtia
nota cum maiori. minor pbat᷑. qr nec est cathegorica nec
hypothetica nihil subijcit᷑: qr si esset aliquid subm maxi/
me supponeret mālr ɔtra magistrum in tractatu suppo/
sitionū dicentē q̄ subm solum supponit māliter quando
pdicatum est scōe intētionis ⁊ subm pmerat quādo ad/
ditur signum mālitatis subo qualr non' est hic. ergo ⁊c.

Ad pᵐ **Ad hec** rñdet᷑. ¶ Ad pᵐ respondet magister Egi/
dius p priorū. q̄ apud logicū non est aliq̄
oratio nisi pfecta. supponit enim logicus ɔgruum ⁊ pfe/
ctum: ideo per orationē dat᷑ intelligi pfecta oro. Uel alit̄
pōt dici q̄ gen⁹ remotū ɔ̈ctum p differētiā vltimā. pōt po
ad ɔfir. ni in diffōne: vt hic. ¶ Ad ɔfirmationē dicit᷑ q̄ oratio ac
cipit᷑ dupliciᷤ. s. ppie ⁊ cōiter. prope est solūʒ in voce. vt
sonat ethymologia nois. Coiter aūt accipitur pro omni
orone scripta vocali: ⁊ mentali. phs aūt accipit orationē
pmo mō. magister autē scōo mō. Et si diceres. q̄re phus
solū determinat de vocali. dicit᷑ q̄ illa magis nota est. ⁊
magis mediāte illa fiūt disputationes q̄ꝫ mediātib⁹ alijs.
Ad 2ᵐ ¶ Ad 2ᵐ dicunt quidā rudes negādo q̄ ista sit ppō: licʒ
sit ɔditionalis. Si antixp̄s esset albus antixp̄s eēt colo/
ratus. ¶ Et dicūt q̄ diffinitio magistri solum ɔtinet veri
tatē de ppōne simplici: sed nō de composita ex plurib⁹.
¶ Ista rñsio nimiū vana est: qr oē diuisum pdicat᷑ de di/
uidentib⁹. sed ppō diuidit᷑ in cathegoricā ⁊ hypotheti/
caʒ. ğ hypothetica est ppō. ⁊ sic conditionalis erit ppō.
nec pōt dici q̄ cū diffinit magister ppōnē: strictius acci/
pit ppōnē q̄ꝫ cum diuidit: qr post datam diffōnē imedia
Rᵒ 2ᵃ te diuidit. ¶ Aliter ğ sum solitus rñdē ⁊ dicē q̄ sicut est
duplex ppō cathegorica. s. propria ⁊ ipropria. Propria ca/
thegorica est oro idicatiua verū vel falsūʒ significās. Im
propria cathegorica est que hēt modū cathegorice: pro/
prie m̄ non est indicatiua. hʒ autē modū cathegorice p/
prie: qr hʒ subm pdicatum ⁊ copulam partes pncipales
sui: vt illa. Si antixp̄s esset albus. Ita duplex est hypo/
thetica. s. propria ⁊ ipropria. Propria est cuius partes sunt ca
thegorice ppria. Impropria est cuius ptes pncipales sunt
cathegorice ipropria. Dico ğ q̄ hec diffō competit pro/
prijs ⁊ veris ppōnibus cathegoricis ⁊ hypotheticis: ⁊
non iproprijs. Hec rñsio est pulchra ⁊ multū apparens.
qr tamē video sequi vnum ad ipsam qd̄ non placʒ mihi
qd̄ nolo tibi dicē nunc. Idō aliter rñderem nūc. s. q̄ orōnē
significantē verum vel falsum esse idicatiuaʒ est duplr. s.
formalr ⁊ equiualēter. formalr dicit᷑ qñ in ea est verbuʒ
indicatiuū. Equiualent' est quādo in ea non est verbum
indicatiuū. ita q̄ significat sic verū vel falsum qescenter.
sicut alia in q̄ est vbū idicatiuū: vt illa si antixp̄s esset al/
bus antixp̄s eēt colorat⁹. equalet huic. si antixp̄s est al/
bus. antixp̄s est coloratus. nec vna significat magis ve/
rum vel falsum q̄ꝫ alia. ¶ Ad propositum ergo dico q̄
illa particula indicatiua competit cuilibʒ ppositioni ca
thegorice vel hypothetice. formalr vel equiualent'. Et h̄
ad ɔfir. primaʒ sufficit. ¶ Ad pmaʒ confirmationē magistri dicit᷑ q̄ illa
non est cathegorica: qr non significat verū vel falsum qe
scenter. sed se hʒ p modum cathegorice. ⁊ h̄ sufficit. vt sit
ad scōʒ pars ɔditionalis. ¶ Ad scōam ɔfirmationē negat᷑ ma/
ior. Ad pbationē negat᷑ ɔña. qr in minori sumit᷑ ly veruʒ
noialiᷤ ⁊ resolutorie ppter determinationē adiectiui no
minalis. In maiori vō ly verū sumit᷑ aduerbialr vel mo/
daliter. Non eni p aliqd̄ est determinatū: sed determinās
orationē ifinitiuā. sed ad ɔcludēdū illud debēt assumi in
minori. s. deū eē aliqd̄ verū qd̄ est sim: noialr eni sumptū
supponit ppōne vera. aduerbialr vō supponit pro signo

ppōnis. Hec est rñsio magistri in logica magna. ¶ Ad
tertiā ɔfirmationē cū di. Oē signans verū vel flm est p/ Ad 3ᵐ
pō. dico q̄ verū est si signet qescēter. sed deū esse sigt ve⁊
vel flm nō qescent᷑. ¶ Ad 4ᵐ ɔfirmationē de ppōnib⁹. ad q̄rtā
Euclidis cū dicis. q̄ oēs sunt infinitiue ⁊ non idicatiue.
di q̄ subordinant᷑ indicatiuis. aliᷤ non eēnt vere. ¶ Ad Ad 3ᵐ
3ᵐ pncipale di q̄ accipit᷑ ly signans. vt dicit potētiā siue
aptitudinē ⁊ non actū. i. signatū veri vel falsi. ¶ Ad cō/ ad ɔfir.
firmationē di q̄ sigt verū vel falsum qñ pfert᷑ ⁊ qñ plata
est per subordinationē ad vnā intellectā que signat ve⁊
vel falsūʒ. ¶ Ad 4ᵐ pncipale rñdet᷑ cōiter distiguēdo q̄ Ad 4ᵐ.
ly potēs pōt duplr teneri. s. noialiᷤ ⁊ participialr. Si pti
cipialiter negatur ista ɔsequētia. sortes est potens curre
re. ğ sortes est potēs. ğ sortes pōt. ¶ Cōtra hāc rñsioneʒ
argr̄ ex fundamēto magistri in tractatu ɔ̈ ɔñtias. penul/
timo cap̄ in rñsione ad septimū argᵐ. vbi declarat q̄ po
tēs esse capit᷑ duplr. s. noialr ⁊ pticipialr. Noialiter sum
ptum idē est qd̄ ens: qr omne potēs esse est ens: ⁊ omne
ens est potēs esse. i. ens hūs potētiā quādā. Participiali
ter autē nō cōuertitur cū ly ens: qr pōt dici tam de eo qd̄
nō est q̄ꝫ de eo qd̄ est. Nam verū est dicere: antixp̄s est po
tens esse: sumēdo pticipialr. falsum tm̄ est sumendo noia
liter: qr flm est dicere q̄ antixp̄s sit ens. Et sic pʒ q̄ sumē
do pticipialr min⁹ cōis est q̄ꝫ sumēdo noialr. ğ sumēdo
noialiter illa ɔña valʒ. sortes est potēs. ergo sortes pt ab
inferiori affirmatiue: qd̄ negant. ¶ Itē maxime errāt ne
gando illā ɔñam. sor. est potēs curre. ğ sortes est potēs.
sumptū pticipialr: qr potens pticipialr est cōe ad potēs
currere ⁊ ad potēs cātare: ⁊ ita de alijs. ğ ab iferiori ad
suū superi⁹ valet. ¶ Idō alr dico q̄ potens participialr Rñᵒ 2ᵒ.
sumptum pōt sumi duplr: sicut etiā hoc verbuʒ pōt. s. vt
famulare ⁊ nō vt famulare. Si sumat᷑ vt famulare ē ista
ppō non videt᷑ intelligibilis. sortes est potēs sortes pōt
nisi sequat᷑ illud cui famulat᷑. Si vero sumat᷑ nō vt famu/
lare: ppō est intelligibilis sine addito ⁊ sigt non qdā ens
hūs pōam: sed cui non repugnat esse. ¶ Ad ɔfirmatio/ ad ɔfir.
nē. ğ argumēti dicit᷑ ɔcedēdo scōam ⁊ tertiā ɔñaʒ: sumē
do ly potēs ⁊ pōt pticipialr: vt non famulare. Si vō su/
mat᷑ vt famulare negat᷑ q̄libet illarū: qr ppōnes in qbuʒ
pōt ponit᷑ ⁊ potēs non sunt intelligibiles cuʒ non addit᷑
illud cui hēnt famulari: ⁊ in hac rñsione multū letat᷑ est Rᵒ senē/
animus me⁹. ¶ Ad ɔfirmationē pmā rñdēt senēses ne/ sium
gādo hāc ɔñam: sortes hʒ potētiā ad currendū. ğ sortes ad ɔfir.
hʒ potētiā: qm̄ hoc qd̄ dico sortes hʒ potētiā est ppō eq/
uoca ⁊ plures: mō nulla plures est ppō. nec aūs nec cō/
sequēs: cum ois ppō sit vna ppō. Et hoc voluit dicē ma
gister q̄ non gñat pfectū sensum in animo auditoris: sic
nec aliq̄ equoca facit. Est eni equoca: qm̄ posse est equo
cū ad posse esse ⁊ ad posse opari. ¶ Sʒ instāt ipsi ɔ̈ se p/
bādo q̄ ppō equiuoca sit ppō: ⁊ q̄ sigat ve⁊ vel flm: vt
illa. canis currit: qm̄ si ly canis stat pro cane latrabili ē
vera. si pro sidere est falsa. ğ cū sit equiuoca stat indifferē
ter. ğ sigt verū vel falsūʒ. Itē si est ppō equoca aut cathe/
gorica: aut hypothetica ⁊ ois talis ppō ğ equoca est p/
positio. ¶ Ad pᵐ dicūt q̄ argᵐ ɔcludit q̄ ipsa sigt indif/
ferent' verū vel falsum: sed non determinate verū vel fal
sum: qd̄ reqrit᷑ ad h̄ q̄ sit ppō. ¶ Et si argr̄ ɔ̈ hoc: qr pro
positio dubia est propō: ⁊ tamē non signat determinate
verum vel falsum in animo auditoris. Dicit᷑ q̄ proposi/
tio dubia significat: ita determinate verū q̄ non falsum.
aut ita falsum q̄ non verū: lʒ dubitās nesciat illud eē ve/
rū nec illud falsum. ¶ Ad 2ᵐ pʒ q̄ sicut est equiuoca ita
est equiuoca cathegorica vel hypothetica. vñ ly equo/
cum est terminus distractiu⁹ propōnis. idō non valet pro
pō equiuoca. ergo est ppō. ¶ Hanc respōsionē volui ad
plenum recitare: qr subtilis est. Unde pace aliorū dicaʒ
senenses

senenses inter alios acutissimos inuenio: io eo⁊ dicta libe/ter inspicio. Pot tn aliter rnderi. ⁊ pcise sicut ad argm pn/cipale dz. ¶ Ad scdaz cofirmationem dicut qda q qn ista nota vel est ꝯtingens duo quo⁊ tn vnu dz de diffinito est cuz ambiguitate: sed qn est coiungens duo quo⁊ qdli/bet dicit de diffinito: vt hic no e cu ambiguitate. ¶ Hec rnsio non placet: qz subiecti simplicis passio dz esse sim/plex. Ideo dicat aliter sm intetione magri in prio porrz q ve⁊ vel falsuz ponit pro vna passioe simplici ppoñis: ⁊ qz ignoramus nome eius circuloquit p hoc disiunctu ve⁊ vel falsum. qz tn nec veru vel falsuz: nec illud qd in/dicatur per illa est passio ppoñis: vt infra patebit: cu de terminabit de propone vera. Ideo melius dicitur q per significas ve⁊ vel falsum circuloquitur passione simpli/cem ppoñis: qz significare ve⁊ vel falsum est illud qd est

Ad 5m ppriu ppoñis: non aute veru vel falsuz. ¶ Ad 5m princi/pale dicitur q ista. Berta est albus: no est ppo. nec signi/ficat ve⁊ vel falsum. qz est incogrua: presupponit eniz q ppo sit oratio cogrua. qz oratio diuidit in pfecta ⁊ in im/perfecta. Et perfecta diuidit in indicatiua: ⁊ oratio pfe/cta est cogrua dictionu ordinatio. Uel aliter dicit q signi/ficat falsuz. Et cu dicis no est ppo. nego: imo est ppo fal/sa: qz significat q Berta est aliquis albus: qd est falsum.

ad ꝯfir. ¶ Ad ꝯfirmatione dz q non est ppo. Et cuz tu pbas q no. qz no est cathegorica: nego. Et ad pbatione: no e hic aliqd subm. qz si eet staret mal'iter. ꝯcedo. ⁊ cu tu arguis q non staret mal'iter nisi quado ipsum subm est termin⁹ prime intentionis ⁊ predicatu secude. aut qn additur si/gnuz mal'itatis. ¶ Dicit q illud ve⁊ est in terminis p se significatiuis: sz de termino no per se significatiuo no. vn talia no p se significatiua semp stat materialiter.

¶ Utru prima diuisio ppoñis sit bn data cu diffoñib⁹ suis ⁊ mebro⁊. videlicet alia cathegorica alia hypothetica.

af p Contra diuisione arguit sic. Uel e diui/sio gnis i spes: vl' analogi i ana/logata vl' subti i accidetia. sz nec sic nec sic. er/go ⁊c. q no sit diuisio gnis i spes: sz analogi ar/guit sic. p de rone gnis e eqlr pticipari a spe/cieb⁹. sed ppo p prius pticipat a cathegorica qz ab hy/pothetica. g no est genus ad ista. ꝯña nota cu maiori. mi/nor pbat. qz hypothetica no est idicatiua nisi rone prius cathegorica⁊. ¶ Scdo qz no significat ve⁊ vel falsu nisi rone prius. ¶ 3o sic. specie⁊ positaru sub gne vna no est prior alia: sz cathegorica est prior hypothetica. g ppo no est genus ad illa: ꝯña nota cu maiori minor pbat pmo. qz pars est prior suo toto: sed cathegorica e ps hypotheti/ce. ¶ Scdo: qz cathegorica simplicior est: hypothetica aut copositior: sz simplicius prius est copositiori. Qz no sit diuisio analogi sed gnis pbat sic. prio. Illud qd predica/tur in quid de pluribus differetib⁹ specie est genus ad il/la: sed ppo pdicatur in quid de cathegorica ⁊ hypothe/tica q differunt spe. ergo est genus ad illa ꝯsequetia nota cum maiori per diffonem generis. minor pro secuda pte nota e. s. q cathegorica ⁊ hypothetica differut spe. Pro prima pbat. s. q ppo predicat in qd d illis: qz ad interroga/tione facta in qd de illis ꝯueniēter rndet per ppositione ergo ppositio pdicat in quid de illis. tz ꝯsequentia. añs pbat. qz ad interrogatione factaz per quid de aliquo co/ueniēter rndet p diffonem ⁊ per illud qd ponit in primo loco diffonis. sed ppositio ponit in pmo loco illaru diffi/nitionu: vt pz cum dz ppositio cathegorica est illa. i. ppo/sitio que hz subm predicatu ⁊c. ⁊ ita de hypothetica.

af 2o ¶ Scdo sic. si esset analogu ⁊ no gen⁹ hoc eet: qz prius co/peteret cathegorice ⁊ posteri⁹ hypothetice. ⁊ sic esse ora/ne indicatiua ⁊ significare ve⁊ vl' falsuz copeteret hypo/thetice rone cathegorice: qd tn e falsuz. pbat sic. qz aliq e hypothetica q sigat ve⁊ vel falsuz: ⁊ ptes ei⁹ cathegori/ce no significat ve⁊ vel falsuz: vt illa si antixps eet albus antixps eet coloratus est ꝯditionalis vera. ⁊ tn cathego/rice no significant veru nec falsuz. Scdo sic. enunciatio ⁊ ppositio sunt idez realiter: enuciatio at diuidit a pho p perihermenias in enuciatione vna ⁊ enuciatione plures. Enuciatio plures diuidit. qz aliq est equiuoca ⁊ alia in q sunt due propositiones incoiuncte: vt tu curris: ⁊ tu sedes. Enuciatio vna diuiditur in cathegorica ⁊ hypotheticaz. ⁊ tuc arguit sic. aliqua est ppo q nec est cathegorica nec hypothetica. ergo diuisio mala. tz ꝯña. añs probat. nam enuciatio plures no e cathegorica nec hypothetica. ⁊ tn ipsa est propositio: ex quo ppositio ⁊ enuciatio idez sunt

realiter. ¶ Tertio sic. Incipiat quis pferre illa ppoñez af 3o. homo est aial. ita q nuc non proferat: sed imediate post hoc successiue: tuc o. ppositio imediate post h erit ⁊ non cathegorica nec hypothetica: q erit probat: qz qn pars successiui est totuz successiuu est. sed ista est successiua. er/go ⁊c. q no sit cathegorica probat. qz non prius est cathe/gorica qz hz subiectu pdicatu ⁊ copulam pncipales ptes sui: sed imediate post hoc non habebit subiectu pdicatu ⁊ copulaz. g imediate post hoc non erit cathegorica: nec

et hypothetica: vt pz. qre ⁊c. ¶ 4o sic ois ho e aial. tu es af 4o homo. ergo tu es aial. ista ꝯña est bona. ergo añs est pro/positio non cathegorica: vt pz. nec hypothetica: qz p nul/

lam nota coiungunt cathegorice. ¶ 5o sic. ho currit ⁊ no af 5o. currit. no est ppositio cathegorica: qz ptes pncipales sut cathegorice. nec hypothetica. qz esset copulatiua. sz prima pars est vera: ⁊ etiaz secuda cum subordinet huic meta/

li ho no est curres que est vera. ergo est vera. qd est falsuz af 6o ¶ 6o ꝯ diffinitione ppoñis cathegorice arguit sic. Illa e cathegorica rosa est. ⁊ tn non hz pdicatum. ergo diffini/tio mala. ꝯña nota cum maiori. minor probatur. qz si di/ceretur habere predicatum hoc esset implicite: quia sub ordinatur isti. rosa est ens: sed ꝯ. stat primaz esse falsaz: vt hyeme nulla rosa existente qn secuda est vera: vt patet p magrm in p posterio⁊ l illa qone. Utr⁊ de no ente habea/

tur scia. ergo vna no subordinat alteri. ¶ 7o sic. si qs iter af 7o roget quis currit. rndet sortes. ly sortes est ppo. qz sigat ve⁊ vel falsu no hypothetica g cathegorica: ⁊ tn non hz pdicatu ⁊ copula g diffo mala. ¶ Cotra hypotheticam nolo nuc arguere: sz loco suo i de hypotheticis arguet.

Ad pm Ad hec respondetur. Ad primum coiter dicit q diui/sio ppositionis in cathegoricam ⁊ hypothe/ticam est diuisio analogi in analogata. ⁊ creditur coiter q rones facte pro hac pte concludat. ¶ Ad rones in op/positum dicit ad prima q qz ppositio no est termin⁹ vni/uocus: io no est genus q no sit vniuocus e pro h tato qz termin⁹ vniuocus e terminus simplex significans plura sm eade rone equalr. cu aut ppositio non significet eqlr sed sm prius ⁊ posterius no est gen⁹: ⁊ sic negat maiore. ¶ Ad scdm dicitur ꝯcededo q hypothetice copetit ro/ne cathegorice. ⁊ cu dicis q aliq hypothetica significat veru vel falsum. ⁊ non ratione cathegorica⁊: vt ista si an/tichristus esset albus antichristus essz coloratus dicitur negando q illa ꝯditionalis proprie sit vera. sz dicitur va improprie ⁊ bona. Si autez aliqua est hypothetica que proprie dicat vera hoc est rone cathegorica⁊. ¶ Contra responsione scdam arguitur sic. ppo ꝯditionalis facta e hypothetica. ergo est ppo. ergo est oratio indicatiua ve/ru vel falsum significans. ⁊ si sic. ergo est vera vel falsa. ¶ Contra rnsione coem hoc argm volo dimittere isolutu non qz pute non posse solui. sed vt ostendat probitatem opinionis aduerse. qua pbabiliter totiens tenui. est eniz nimis crassi ingenij nescire vnqz deuiare a via coi qua nul/lus ignorat. Io tenendo q ppo diuiditur sicut genus in

cathegoricã hypothetica. ¶ Respõdẽdũ ẽ ad rõnes ĩ op
positũ. Ad p^m negat minor. s. ꝓpõ ꝑ prius pricipet a ca-
thegorica q̃z hypothetica. Ad ꝓbationẽ cũ dĩ hypothe
tica non est indicatiua nisi rõ priũ cathegoricaꝝ: silr̃ nec
sigat veꝝ vl' falsuz nisi rõne partiũ. hoc negat. Et si dicis
rõne cui⁹. Dĩ ꝙ rõne note vniẽtis tales ptes. vñ in hypo
thetica forma est ipsa nota vel copulatiõis disiũctionis
vl' ɔdõnis. mã v° sũt cathegorice. qcqd ãt inest pfectiõis
hypothetice inest rõne forme sue vniẽtis tales ptes non
dico rõne forme absolute: sꝫ rõne forme vniẽtis ptes. hy
pothetica igit' ẽ idicatiua: ⁊ significat veꝝ vl' fl'm rõne ta
lis note vniẽtis ptes. Et si dicas hypothetica nõ ẽ idica-
tiua nec sigat veꝝ vel falsuz nisi cathegorice sint tales. g̃
hypothetica ẽ h⁹ rõne cathegorice. ¶ Dĩ p negãdo añs
q2 ɔñsum ẽ ꝙ illa: si antixp̃s eẽt albus antixp̃s eẽt colo-
ratus. sigat veꝝ vel fl'm: ⁊ tñ nulla suaꝝ ptiũ sigat veruz
vel falsuz. ⁊ adhuc ɔcesso añte negat ɔña. sicut nõ valz.
aial rõne nõ ẽ disciplinabile nisi hõ sit disciplinabilis. g̃
hõ est cã ꝙ aial rõnale sit disciplinabile: nõ valz. Silr̃ nõ
valz. ꝓpõ negatiua nõ sigt veꝝ vl' falsuz. nisi affirmatiua
significet veꝝ vl' fl'm. g̃ affirmatiua ẽ cã ꝙ negatiua signi
ficet veꝝ vl' falsuz: nõ valz: q2 eq̃lr̃ ꝓpõ pticipat sb affir
matiua ⁊ negatiua: vt ifra declarabit'. ¶ Ad 2^m dĩ ꝙ ca-
thegoriga ⁊ hypothetica pñt cõparari adiuicẽ: ⁊ pñt cõ
parari ad ꝓpõnẽ. Si ɔparent' adinuicẽ cathegorica hor
est hypothetica: vt argu° ɔuincũt. Si aũt ad ꝓpõnẽ vna
nõ est hor altera: q2 equalr̃ pticipãt rõnẽ ꝓpõnis. ¶ Ad
formã g̃ argumẽti respõdẽdo dico negãdo maiorẽ. s. vna
spẽs nõ sit hor alia: si fiat ɔparatio adiuicẽ: ɔcedo tamen
Ad 2^m ꝙ vna nõ ẽ hor alia ĩ pticipãdo gen⁹. ¶ Ad 2^m hncipale
dĩ ꝙ ꝓpõ vna diuidit' ĩ cathegoricã ⁊ hypotheticã: ĩpro
positio aũt absolute nõ diuidit'. ⁊ sic nõ est incõuenięs ꝙ
aliqua sit ꝓpõ que non sit cathegorica nec hypothetica.
Uel dĩ ꝙ ois ꝓpõ est vna. Et si dicis. phs diuidit enũcia
tionẽ in vnã ⁊ plures. g̃ aliq̃ ꝓpõ est vna. Dĩ ꝙ nõ ꝓprie
diuidit sed ĩ ꝓprie: queadmodũ hõ diuidit' in vnũ ⁊ plu-
res. ⁊ tũc diuisum ĩproprie nõ opꝫ ꝙ p̃dicet' d quolꝫ mẽ
bro diuidẽtiũ. Et si q̃ris: an ꝓpõ equoca sit vna. Põt di-
Ad 3^m ci ꝙ est vna mãl'r: plures v° formal'r. ¶ Ad 3^m dicit ma-
gister in logica magna negãdo ꝙ imediate post hoc erit
a. ꝓpõ. Ad ꝓbõnẽ qñ dĩ. qñ pars successiui est totũ suc-
cessiuũ est. Dĩ ɔcedo ꝙ qñcũqꝫ in successiuis pars est silr̃
⁊ totũ ẽ: sꝫ negat ꝙ in successiuis qñcũqꝫ ps erit totũ erit
q2 post hoc erit aliqua pars hore future. nõ tamen hora
futura erit: sꝫ in tota hora erit hñ tñ imediate post h̃ erit:
ita ꝙ hec hora nõ ẽ ⁊ imediate post hoc erit. ⁊ ita ꝙ hec
ꝓpõ ẽ. q2 erit ita ꝙ imediate p⁹ hoc a. ꝓpõ subordinatur
Rñ° 2ª vni mẽtali in q̃ non hus est subm q̃ꝫ p̃dicatũ. ¶ Uel alr̃
dĩ ⁊ clarius ɔcedẽdo ꝙ illa ꝓpõ imediate post hoc erit.
⁊ cũ arguis nõ p̃ erit q̃ꝫ erit subm ⁊ p̃dicatũ. dico ꝙ verũ
est si sit ꝓpõ scripta vl' mẽtalis. sꝫ de vocali ipsa erit qñ-
cũqꝫ cui illa subordinat' erit. mõ in mẽte post h̃ illa mẽta
lis erit cui subordinat' illa in mẽte. s. dicentis ⁊ audiẽtis.
¶ Et si dicis. ꝫ. possibile ẽ ꝙ qs inueniat vnã ꝓpõnẽ de
nouo: ⁊ quã hmũ inuenerit subm ꝓferat illud. deide ver
bum. deinde p̃dicatum. ita ꝙ sicut successiue inueniet: ita
ꝙ successiue proferat. qd g̃ est dicere. Ad hoc dĩ ꝙ cum
ꝓferat predicatũ illa vocalis erit: q2 iam mẽtalis est cui
Ad 4^m subordinat'. ¶ Ad 4^m dicit magr̃ in logica magna ꝙ est
copulatiua ⁊ nõ valꝫ: mõ ẽ nota copulatiõis. g̃ nõ ẽ copu
latiua: q2 dꝰo sortes currit. ⁊ sortes mouet'. ⁊ eꝫ. ly eꝫ est
copulatia: ⁊ tñ nõ ẽ nõ copulatiõis. Sufficit. n. ꝙ teneat
iplicite. q2 subordinat' vni mẽtali copulatiue. Meli⁹ g̃ ẽ
dicẽ negãdo ꝙ nõ sit ibi nõ copulatiõis: q2 ẽ iplicite: ⁊ h̃
Ad 5^m sufficit. ¶ Ad 5^m dicit magr̃ ꝙ ẽ copulatiua. ⁊ 2^a ps est fl'a
q2 subordinat' isti. idẽ hõ q currit nõ ẽ currẽs. Uel pt di-
ci ꝙ ẽ copulatiua ifallãter. sꝫ an sit v̇a vel falsa ẽ eẽ ꝓpo-
sitũ nr̃m. iõ ꝓ nũc nõ curo de illo. ¶ Ad 6^m nego minorẽ. Ad 6^m
¶ Ad ꝓbõnẽ ɔcedo ꝙ subordinat' illi. rosa ẽ ens. ⁊ cũ di
cis. stat hmã eẽ falsã. hac 2ª existẽte v̇a. dĩ. ꝙ ly ens põt ca
pi 2^r. s. noial'r ⁊ pticipial'r. ¶ Si pticipial'r idẽ est qđ exi-
stens. Si noial'r idẽ est qđ habẽs ẽtitatẽ. ⁊ sic ẽ trãscẽdẽs
⁊ ẽ cõe ad ens ĩ actu ⁊ ad ens ĩ po°. mõ dico ꝙ illa ꝓpõ.
rosa ẽ. subordiat' huic mẽtali. rosa ẽ ens. supto ly ens pti
cipial'r. ⁊ si h° ẽ falsa. ⁊ 2°. nõ ãt subordinat' illi. rosa ẽ ens
supto ens noial'r. ¶ Ad 7^m dĩ ꝙ ly sortes de v̇tute hmo- Ad 7^m
nis nõ ẽ ꝓpõ. sꝫ hm vsuz cõem loquẽdi. q2 subordinatur
isti. sortes currit iplicite. ⁊ hꝫ copulã ⁊ p̃dicatum.

¶ Utrum secũda diuisio sit bene data cum diffinitionibus
mẽbrorum. s. alia affirmatiua alia negatiua.

Contra diuisionẽ arguit' sic. Q2 vl' ẽ di- Ar. p^o
uisio gñis in spẽs. vl' analogi in
analogata. sꝫ nec sic nec sic. g̃ ⁊c. ꝓbo miorẽ.
Prio ꝙ nõ sit diisio gñis ĩ spẽs: q2 spẽꝝ posi-
taꝝ sub gñe vna nõ ẽ hor alia. sꝫ affirmatio ẽ
hor negõne. g̃ ⁊c. Cõsequẽtia nõ cũ maiori mior ꝓbat'. h
q2 negõ destruit affirmationẽ. g̃ affirmatio hor ẽ. 2° q2 ne
gatio ẽ diisio. affirmatio v° ẽ cõpositio. sꝫ ɔpõ hor ẽ diui-
sione. g̃ ⁊c. 3° q2 affirmatio ẽ simplicior. g̃ hor. 4° q2 affir-
matio ẽ habit⁹. negõ v° huatio. sꝫ habit⁹ prior ẽ negõne
ergo ⁊c. ¶ Q2 nõ sit diisio analogi in analogata pꝫ auctẽ
Porphyrij. Boetij. sci Thome. sup lib. phier. q̃ꝝ rõ est.
Si nllꝫ pri⁹ ⁊ posteri⁹ p̃t' eẽ sub eodẽ gñe tũc hmis subijs
⁊ scõis cõe gen⁹ nõ poterit eẽ sub: a: qđ est falsum. ¶ 2° ꝫ
diffõnes mẽbroꝝ arguit' sic. Ista ẽ affirmatiua. nõ pole ẽ Ar. 2°
te nõ currere: ⁊ tñ hncipale v̇bũ negat'. g̃ ⁊c. tꝫ ɔña cũ mi
nori. maior ꝓbat'. q2 illa equalet huic. nece ẽ te currere.
hm ꝙ exp̃sse asserit phs 2° perhier. ca. illo. ɔñe hũt. g̃ am
be sũt affirmatiue. ¶ 3° sic. illa ẽ affirmatiua: pole ẽ te nõ Ar. 3.
eẽ sic illa. pole ẽ te eẽ: p phm 2° phier. dicẽtẽ negõnẽ ĩ mo
dalib⁹ debere addi termio modali. ⁊ nõ v̇bo: ⁊ tñ v̇bum
negat'. g̃ ⁊c. ¶ Cõfirmat'. q2 illa ipole ẽ te ñ eẽ. eqpollet
huic: nõ pole ẽ te eẽ. q̃ ẽ negatiua. g̃ ipa ẽ negatiua. ⁊ nec
modus nec v̇bũ negat'. Silr̃ illa. falsuz ẽ te currere. equa
let huic nõ veꝝ ẽ te currere q̃ ẽ negatiua. g̃ illa. h° ẽ nega-
tiua. ⁊ tñ nec modus nec v̇bũ negat'. ¶ 4°. ista ẽ negati- Ar. 4
ua: falsa hõ ẽ asin⁹. ⁊ tñ hncipale v̇bũ nõ negat' g̃ ⁊c. ma-
ior pꝫ. q2 equalet huic. nõ ẽ ita ꝙ hõ est asin⁹. q̃ ẽ negati-
ua. g̃ ẽt post ẽ negatiua: tꝫ ɔña a sili sic ĩ illa: nõ qlꝫ hõ nõ
currit. ẽ affirmatiua: q2 eqpollet vni affirmatiue: vt huic
aliqs hõ currit. ita illa dĩ negatia q2 eqpollet vni negati
ue. mior argumẽti hncipal' ꝓbat'. q2 si v̇bũ negat' h̃ ẽ: q2
ly falsũ icludit negõnẽ: sꝫ arguit' ꝙ pp h̃ nõ ẽ negatia: q2
tũc ista eẽt negatiua: sor. icipit ẽ alb⁹. q2 ly icipit includit
negatiões alr̃ nõ ɔfũderet. Silr̃ ly differt icludit negõnẽ
⁊ tñ ꝑ se solũ nõ facit ꝓpõnez negatiuã. ¶ 5° ista ẽ negati Ar. 5.
ua. sor. ẽ nõ currẽs. ⁊ tñ nega° nõ cadit sup̃ v̇bũ. g̃ ⁊c. ɔña
nota cũ maiori. mior ꝓbat': q2 nõ minorẽ viꝫ hꝫ nega° q̃ꝫ
isti termini pole. ipole. neciũ ɔtigẽs: sꝫ isti termi hñt vim
ꝫ. ꝓcedẽtes. g̃ nega° silr̃. ¶ Cõfirmat' arg° magri: q2 p̃la-
cẽs vlis negatie ẽ affirmatia. ⁊ tñ ĩ ea hncipale v̇bũ nega
tur. g̃ ⁊c. ɔña nõ cũ maiori. mior ꝓbat: q2 idẽ ẽ v̇buz vlis
negatie ⁊ sue p̃iacẽtj: sꝫ v̇bũ hnci^le vlis negatie negat'. g̃ ⁊
p̃iacẽtj negat' ⁊c. ¶ 6° ista ɔuertũt' hec ꝓpõ ẽ v̇a. nll'a chy Ar. 6
mera ẽ. ⁊ nll'a chymera ẽ. ⁊ h° ẽ affirmatia. g̃ 2^a. ĩ q̃ tñ hnci
pale v̇bũ negat'. g̃ ⁊c. ɔña tꝫ cũ miori. maior ꝓbat': q2 ab
vna ad reliq̃ꝫ valꝫ formal'r ɔña. ⁊ eꝫ. vt pꝫ ꝑ phꝫ ĩ p⁹ p̃di
camẽtis. ĩ cã° d hori dicẽtj: ꝙ hoiez eẽ ɔuertit' ad verã d se
orõnẽ. ex q̃ dĩ ꝙ ois ꝓpõ ɔuertit' cũ v̇a d se orõne. ¶ Cõ-
firmat'. q2 saltem iste cõuertunt'. nulla chymera est. ⁊ veꝝ
est nullaꝫ chymeraꝫ eẽ: q2 ab vna ad reliquã valet ɔña.
per illem regulam logicorum. Ois propositio infert sui

dictuz esse verum. sed secũda est affirmatiua. ergo prima
vel quia vna est pure negatiua. ergo ⁊c.

Ad pᵐ Ad hec rñdet. Ad pᵐ vt recitat Boetius ex intẽtiõe
Porphyrij p̃ piber. Alexãder dixit q̄ ꝓpõ
diuidit in affirmatiuã ⁊ negatiuã: sicut analogũ in ana-
logata ⁊ nõ sic genus i spẽs ꝑꝑ rõnes adductas in oppᵐ.
Porphyrius võ vult q̄ sit diuisio gñis in spẽs ꝑꝑ rõnez
factã in oppᵐ. quẽ seqt̃ Boe. ⁊ scũs Tho. ¶ Et ad rõnes
in oppoᵐ rñdet vnica rñsione sic dicẽs. Nõ oz q̄ quñcũq
aliq̃ sic hñt q̄ vnũ ẽ pri⁹ alio sint sub gñe. sz q̃cũq sz esse
suũ priora vl' posteriora sũt ea sub eodẽ gñe nõ ponunt̃ sic
affirmatiões ⁊ negatiões q̃ ad eẽ ⁊ nãz ꝓpriã eq̃lr enũ-
ciationẽ pticipãt. q2 enũciatio ẽ illa in q̃ vitas ⁊ falsitas
inueniri pt. q̃re in re affirmaº ⁊ negaº. sũt eq̃lr. Hec sũt for-
malia v̈ba. Ex qbus appet rñsio formalr dõ. q̄ lz affir-
matio sic prior negõne scd̃a cõparatiõe iter se. q̃lr tñ pticipãt
rõnẽ gñis. vñ affirmatio prior ẽ negõne sz ꝓpriã rõnẽ. sed
nõ sz rõnẽ gñis: sic binari⁹ ẽ prior trinario sm ꝓpriã rõnẽ
⁊ nõ sm rõnẽ nũeri. Si ãt aliqd sit prius alio sm rõnẽ ali-
cui⁹ cõis: vt sub̃a ẽ prior accidẽte sz rõnẽ entis. talia priori-
tas tollit rõnẽ gñis. nõ ãt si sit pri⁹ sm ꝓpriã rõnẽ. ¶ Ad

Ad 2ᵐ 2ᵐ. Strodus dat duas rñsiões in ꝯñtijs suis. In pª negat
maiorẽ. s. q̄ iste ꝓpõnes equaleãt. nõ poƚe ẽ te nõ esse: ⁊
neċe ẽ te eẽ. ⁊ ad phm dicit q̄ nõ vult illas eq̄pollere nisi
cũ debito medio affirmatiuo. Exẽᵐ. sic ñ poƚe ẽ te nõ cur-
rere. ⁊ ista ꝓpõ. tu nõ curris sic priarie significãs hz pro
ꝯdictorio illã. tu curris. ḡ necesse ẽ te currere. ¶ In scd̃a
rñsione dicit q̄ equalẽt vbi ly nõ teneat̃ infinite ⁊ nõ ne-
gatiue vide apte ab eo i. xi. ⁊. 12. regulis. ¶ Cõtra pmaz
rñsionez arguit̃ sic. Negaº ꝑposita facit eq̄pollere suo ꝯ-
dictorio. sz ille ꝯdicũt neċe est te eẽ. poƚe est te nõ eẽ. ḡ p-
posita negõne vna istaꝝ equalet. ḡ dõ. nõ poƚe est te nõ
eẽ. illa equalet huic. neċe ẽ te esse. qd̃ tñ negat. ¶ Cõtra
scd̃az argr̃ sic. q2 ad faciẽdã eq̄pollẽtiã per negõnẽ ꝑposi-
taz vni ꝯdictorioꝝ opz q̄ negõ teneat̃ negatiue ⁊ nõ ifi-
nite. vt nõ qlz hõ currit. Jõ alr rñdẽt alij ⁊ dicũt q̄ illa ẽ
affirmatiua. nõ poƚe ẽ te nõ eẽ. q2 due negatiões faciunt
vnã affirmationẽ. Uñ hec ẽ negatiua. poƚe est te nõ esse:
q2 in modalibus de sensu composito v̈bum infinitum est
principalis copula: quia verbum infinitum negatur in il-
la. iõ est negatiua. ⁊ sit affirmatiua ꝑposita negatiõe. hec
est Gaietani in ꝯñtijs suis. Et si replicas q̄ ista nõ ẽ nega-
tiua: poƚe ẽ te nõ esse: q2 phs in. 2º perhier. dicit q̄ sic se hz
v̈bũ in cathegoricis: ita modus in modalib⁹: ⁊ sz solũ pe-
nes v̈bũ attẽdit̃ affirmatio ⁊ negõ: in cathegoricis. ḡ silr
i modalibus penes moᵐ. sz cũ modus hic nõ sit negatus
ḡ est affirmatiua. ¶ Hãc rñsionẽ substinẽdo cũ videat̃ d̃
mẽte magr̃i in eq̄pollẽtijs dicat̃. q̄ phs nõ vult aliõ nisi
q̄ si sit aliq̃ negatiua de mõ q̄ magis negatiua dicẽda est
ista de mõ negato q̃z de dicto negato: q2 negatiua de mõ
negat totam compositionem. negatiua vero de dicto ne-
gat solũ dcm̃. Uel dicat̃ q̄ nõ negat̃. q2 dicenda est abso-
lute negatiua. nõ tñ est dicẽda negatiua modal' nisi nege-
tur modus. Et hoc itellexit phs q̄ si modalis dz dici ne-
gatiua modalis opz q̄ modus neget̃. Cui⁹ rõ ẽ q2 forma-
li i ipa vt modalis ẽ: est modus: q2 dat sibi denoiationẽ.
iõ penes ipz attẽdit̃ affirmaº ⁊ negaº. Et correlarie seqt̃
ex illa rñsiõe q̄ aliq̃ ẽ negatiua q̃ nõ ẽ negatiua de inesse
nec modal'. Pria rñsio tutior est. 2ª subtilior. ¶ Alr tñ ad
pncipale põt dici tenẽdo q̄ modalis sit solũ negatiua q̃
modus negat̃ ⁊ nõ alr tũc negat̃ q̄ illa affirmatiua: non
poƚe ẽ te nõ esse: ⁊ nõ valet ista ꝯña illa equalz vni affir-
matiue. ḡ ẽ affirmatiua: q2 equalẽtia respicit significatũ af-
firmatio ãt ⁊ negaº respiciũt signũ additũ ad formale vel
nõ additũ. vñ ille equiualẽt. ipoƚe ẽ eẽ. nõ poƚe est esse. ⁊
tñ pª est affirmatiua ⁊ 2ª negatiua hñ. tñ valet in illis de
inesse. ¶ Ad 3ᵐ rñsuz ẽ. rñdẽdo ad 2ᵐ: q2 dĩ negãdo q̄ il- Ad 3ᵐ
la sit affirmatiua. poƚe est te nõ eẽ. imo est negatiua. Ad
phm dĩ q̄ vult istã eẽ affirmatiuã de mõ: lz sit negatiua d̃
dicto. vñ modalis absolute dr̃a ẽ negatiua. s. dũmõ vnũ
istoꝝ sit neċiũ vl' modus vl' dcm̃. affirmatiua ãt est dr̃a si
nll'z neget̃. vt vtrũq neget̃. ¶ Alr tñ pt dici: vt. s̈. ꝯcedẽ-
do illã eẽ affirmatiuã. poƚe ẽ te nõ eẽ. ¶ Et cuz dĩ negat̃
v̈bũ. ḡ ⁊c. ¶ Dĩ q̄ illõ hz itelli i cathegoricis de iesse: nõ
ãt i modalib⁹ vt ẽ illa. tñ i illa ñ negat̃ v̈bũ pncipale: qd̃
ẽ idicatiui modi. vt ly ẽ. ¶ Ad ꝯfirmationẽ dĩ ꝯcedẽdo
q̄ ille equalẽt. sz negat̃ ꝯña. ḡ si vna ẽ negatiua ⁊ altera.
hñ tñ valz i cathegoricis d̃ inesse. nõ ãt i modalib⁹. ¶ Ad-
uerte tñ q̄ nulla ꝓpõ negatiua modal' equalz affirmati-
ue modali nisi altera illaꝝ hẽat terminũ modalẽ icludẽ-
tẽ negõnẽ. vñ illa nõ poƚe ẽ eẽ equalet huic. ipoƚe ẽ eẽ. ⁊
ly ipoƚe icludit negõnẽ negãtẽ: ⁊ tñ ꝓpõ affirmatiua. Si-
milr falsuz ẽ te eẽ equalz huic. nõ veꝝ est te eẽ. ⁊ ly falsuz
icludit negõnẽ: ⁊ est tñ ꝓpõ affimatiua. Jõ dĩ cõlter q̄ ꝓpõ
põt dici negatiua de re: aut de signo. de signo ẽ qñ ponit̃
negaº explicite. d̃ re võ iplicite qñ equalz alteri negatiue
de signo tñ absolute tñ negatiua: de re tñ nõ dz dici ne-
gatiua. ¶ Ad 4ᵐ dicũt senẽsco v̈bũ negari in dicta ꝓpõ- Ad 4ᵐ
ne. q2 icludit negõnez ly false: nec ꝑꝑ hoc affirmatiue dcẽ
sũt negatiue. q2 vltra negõnẽ iclusaz icludũt dicta v̈ba af-
firmationis ⁊ negõnis: mã negaº in eis iclusa negat v̈bũ.
neq negat̃ p̃dicatũ a subto: qm̃ sicut veꝝ ẽ. differo ab asi-
no: ita vere affirmat̃ dĩns ab asino de me: vt pz. ¶ Alr
tñ põt dici q̄ illa est affirmatiua. false hõ est asin⁹. ⁊ nega-
tur ꝯña. equalz vni negatiue. ḡ ẽ negatiua: q2 illa ẽ moda-
lis ⁊ nõ de iesse: q2 dicere false hõ ẽ asin⁹ est dicere falsuz
est hoiem eẽ asinũ. ¶ Ad 5ᵐ dĩ q̄ negatio maiorẽ viz hz Ad 5ᵐ
supra seq̃ntes termios q̃z ly poƚe ⁊ neċiũ: sz supra p̃cedẽ-
tes nõ. Cuius rõ est. q2 ly poƚe ⁊ neċiũ cũ faciãt sensuz cõ-
positũ psit determinare totã cõpositionẽ siue totalr p̃ce-
dant siue totalr seq̃nt̃. negatio võ hoc nõ facit. ¶ Ad cõ-
firmationẽ rñdet magr̃ q̄ nõ ẽ ꝯ itellectũ regule q̃ intelli-
git q̄ ꝓpõ negatiua ẽ illa in q̃ pncipale v̈bũ negat̃ ꝑ ne-
gationẽ exñtẽ aliqd illi⁹. ¶ Alr tñ pt rñderi ⁊ formali⁹
negãdo minorẽ. s. q̄ v̈bũ pncipale i ea neget̃. Ad ꝓbõnẽ
negat̃ ꝯña: q2 mutat̃ qd in q̃le. ¶ Ad 6ᵐ rñdet Burleus i Ad 6ᵐ
p̃dicamẽtis ꝯcedẽdo maiorẽ. s. q̄ ille equalẽt. hec ꝓpõ ẽ
va. nulla chymera ẽ. ⁊ nulla chymera ẽ. q2 ab vna ad re-
liquã vz ꝯña. ⁊ ꝯ. sz negat ꝯñaz. vna ẽ affirmatiua. ḡ alia
ẽ affirmatiua: ⁊ assignat istãtiã: q2 vult q̄ affirmatiua de
p̃dicato finito ⁊ negatiua d̃ p̃dicato ifinito ꝯuertãt̃. ⁊ ab
vna ad reliq̃z valz ꝯña. ⁊ ꝯ. Silr q̄ affirmatiua d̃ p̃dica-
to ifinito ⁊ negatiua de p̃dicato finito ꝯuertunt̃: ⁊ q̄ ab
vna ad reliquã valz ꝯña. ⁊ ꝯ: seruatis tñ duab⁹ condi-
tionib⁹. s. in termis simplicib⁹ ⁊ in nũo singulari. vñ sm
Burleũ ex negatiua nõ seqt̃ affirmatiua pura: sz hñ affir-
matiua nõ pura de termis eisdẽ. ¶ Hec rñsio ẽ ꝯ oẽs bo-
nos logicos. p̃. q2 negat vndecimã Strodi. s. si aliq̃ ꝯña
ẽ bona: ⁊ añs sit pure negatiuũ. ḡ ⁊ ꝯña pure negatiuuz.
q2 sm Burleũ hec ꝯña ẽ bona. nulla chymera ẽ. ḡ hec est
va. nll'a chymera ẽ. ⁊ tñ añs ẽ pure negatiuũ ⁊ ꝯñs nõ. ḡ
⁊c. 2º q2 ꝯcedit istas equalere: qd̃ ẽ fłm: q2 ab vna ad reli-
quã nõ valz ꝯña. vñ nõ valz. nulla chymera ẽ. ḡ hec ẽ va
nulla chymera ẽ. q2 ibi ẽ ita sic adeq̃te signat̃ ꝑ añs. ⁊ nõ
ẽ ita sic adeq̃te significat̃ ꝑ ꝯñs. Silr nõ valz. de⁹ ẽ. ḡ hec
ẽ varõs ẽ: q2 añs ẽ neċiũ. ⁊ ꝯñs ꝯtingẽs. ¶ Jõ respõden-
dũ est sm magr̃z i p̃dicamẽtis suis negãdo illas ꝯuerti
simplr. sz hz qd tñ. s. cũ medio. iõ ab vna ad reliquã non
valz ꝯña. nisi cũ d̃bito medio: ⁊ h̃ voluit phs cũ dixit ho-
minẽ eẽ ꝯuerti ad verã d̃ se orõnẽ q̃ dicem⁹ q̄ hõ est ꝑ il-
lud. n. qd̃ dixit. q̃ dicem⁹ q̄ hõ est dat itelligere mediũ. s.
⁊ hec ꝓpõ sic significat. ḡ ⁊c. ⁊ iõ hñ valz. hõ est. ⁊ hec ꝓ-

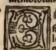
positio.hõ ẽ sic significat hoiem eẽ.ḡ hec ẽ va:hõ est.ꝛ ẽt
eꝫ.hec ẽ va hõ est.ꝛ ipsa significat hoiez esse.ergo hõ ẽ.
¶ Ad cõfirmationẽ inuenio magr̃m varias rñsiones de/
disse vñ in logica magna vbi agit de ꝓpõnibꝰ cathego/
ricis in qõne illa.vtruꝫ sequaꝛ affirmatiua ex negatiua.
vult illas ꝯuerti.qꝛ ab vna ad reliquã valꝫ ꝯña.ꝛ eꝫ.cũ
ois ꝓpõ inferat suũ dictũ eẽ veꝝ.¶ Et cuꝫ dicis.vna est
negatiua.ergo altera.negaꝛ ꝯña.vnde bñ poſſe ẽ ꝙ due
ꝓpões ꝯuertanꝛ:qꝝ vna ẽ negatiua.ꝛ altera affirmati/
ua ponens in esse.voco autẽ ponẽs in esse:ex qua sequiꝛ
aliquid esse vel aliq̃liter eẽ:sꝫ nõ est icõueniẽs ꝙ due con
uertanꝛ:quaꝝ vna est negatiua:ꝛ altera affirmatiua non
ponẽs in esse:in argumẽto argñ:qꝛ illa veꝝ est nullã chy
meraꝫ esse.nõ ponit in eẽ lꝫ sit affirmatiua. Hoc idẽ ma/
gister vult in 5ᵒ argumẽto p̃mi dubij q̃drature. vbi ꝯcedit
illã ꝯñam.nulla chymera est.ḡ sic est.qḋ nulla chymera
ḡ verũ est ꝙ nulla chymera est.neqꝫ ex ꝯñte.seqꝛ.ḡ aliqd
est vel aliq̃lr.ꝙ nulla chymera est qꝛ dicit ꝙ in añte ẽ am
pliatio vsqꝫ ad imaginabile:q̃ nõ ẽ i ꝯñte.qm̃ ly verũ.ita
ꝛ sic de alijs ãpliãt ꝛ non illi termini aliqd nec aliqualr.
¶ Aliter tñ rñdet in p̃ posterioꝝ.in 3ᵒ. tractatu. in qõne
quã facit.vtrũ negatio sit notior affirmatiõe.negaꝛ.n.il/
lam ꝯñam.nulla chymera est.ḡ verũ est.nullã chymeraꝫ
esse.qꝛ vbi nihil nec aliqualr sit:ita est sicut adeq̃te signi
ficatur per añs ꝛ nõ est ita sicut significaꝛ p ꝯñs:ꝛ idõ ne/
garet illa cõuerti simplr.¶ Si aũt tu diceres ꝯ q̃lꝫ ꝓpõ
infert suũ dictũ eẽ veꝝ.¶ Diceret ꝙ cũ medio veꝝ est: p
se autẽ nõ:elige q̃ tibi placet. Posses alr tñ dicere ꝙ ille
ꝯuertunꝛ: ꝛ ꝙ ambe sunt negatiue.vñ illa est negatiua ð
dicto.veꝝ est nullã chymeraꝫ esse.ꝛ si vis ꝙ illa sit dicen
da potꝰ affirmatiua q̃ꝫ negatiua.dĩ vt supra ꝙ ẽ impoſſe
duas ꝓpões ꝯuerti:quoꝝ vna sit affirmatiua:ꝛ alia ne
gatiua in illis de inesse:in modalibus autẽ non est incon
ueniẽs:vt vbi vna sit modalis alia de inesse.
¶ Utrum tertia diuisio sit bene data cum diffinitionibus
membrorum.s.alia vera:alia falsa.

ar̃ p̃ Contra ista ꝓpõ ẽ va.nulla chymera ẽ.
ꝛ tñ significatũ nõ ẽ veꝝ.ḡ diffõ
mala.ꝯña tꝫ.cũ maiori.minor ꝓbaꝛ. qꝛ nul/
laꝫ chymerã esse nihil est.ergo nõ est veꝝ. tꝫ
ꝯña.qꝛ cũ veꝝ ꝛ ens ꝯuertaꝛ:a quocũqꝫ ne/
gaꝛ vnũ ꝯuertibiliũ negaꝛ ꝛ aliḋ.añs ꝓbaꝛ.s.ꝙ nullam
chymerã eẽ nihil sit:qꝛ dã oppᵐ ꝙ sit aliqd.vl̃ ḡ est suba:
vel accñs nõ suba:vt pꝫ nec accñs:qꝛ i nullo subo est:er/
Confir. go ꝛc̃.¶ Cõfirmaꝛ.silr de illa ꝓpõne Adã fuit:q̃ est va:
ꝛ tñ significatũ suũ nõ est veꝝ.ḡ ꝛc.tꝫ ꝯña cũ maiori:mi/
nor ꝓbaꝛ:qꝛ adã fuisse nihil est.ḡ nõ est veꝝ.tꝫ ꝯña. añs
ꝓbaꝛ:qꝛ si esſꝫ aliqd deus posſꝫ illḋ destruere.ꝛ sic posſꝫ
facere.ꝙ adã nõ fuisſꝫ ꝯ sniaꝫ agathonis 6ᵒ ethi.quã phs
approbat.s.ꝙ solo h̃ posse priuaꝛ deꝰ facẽ q̃ genita st̃ nõ
ar̃ 2ᵒ eẽ gẽita.¶ 2ᵒ sic.hꝰ ꝓpõnis:hõ ẽ asinꝰ.sigñatũ ẽ veꝝ ꝛ tñ
ꝓpõ nõ est va.ergo diffões male.ꝯña tꝫ.ꝛ añs ꝓbaꝛ:qꝛ
ista ꝓpõ.nullus hõ est asinꝰ.nõ est va.ꝛ ista ꝯdicit illi.hõ
est asinꝰ.ergo illiꝰ significatũ est veꝝ.ꝯña tꝫ cũ minori:ꝛ
maior ꝓbaꝛ:qꝛ si nõ:da oppoᵐ.s.ꝙ illa ꝓpõ est va.sequi
tur ergo ꝙ ita ẽ sicut adeq̃te significaꝛ per ipam. tꝫ ꝯña.
ab inferiori ad suuꝫ supius affirmatiue sine ipedimẽto.ꝛ
ex ꝯñti.sequiꝛ ꝙ aliqs modus est quo sic est sicut adeq̃te
significaꝛ p ipaꝫ:sꝫ ꝯñs est falsuꝫ:qꝛ nullus modus est.q̃
nullus hõ ẽ asinꝰ.si.n.nihil nec aliqualr eẽt adhuc nul/
Confir. lus hõ ẽ asinꝰ:qꝛ si nõ da oppoᵐ ꝛ ẽ ipoſſe. ¶ Cõfirmaꝛ.
qꝛ significatũ alicuiꝰ ꝓpõnis est veꝝ.qñ ꝓpõ nõ ẽ va er/
go diffões male.ꝯña nota añs ꝓbaꝛ.qꝛ significatũ istiꝰ
ꝓpõnis.deus est:est veꝝ.ꝛ cras qñ non erit illa ꝓpõ va.
deus est:qꝛ pono ꝙ post hoc nũq̃ꝫ erit illa ꝓpõ.deus est.
ar̃ 3ᵒ q̃re ꝛc.¶ 3ᵒ sic.Ista est va.hõ est asinus.cuiꝰ p̃marinꝫ si/
gnificatũ est falsum.ḡ ꝛc.ꝯña nota cũ minori.maior ꝓba
tur sic.aut est sicut dico in dicẽdo illã.hõ est asinꝰ.aut alr
q̃ꝫ dico.Si p̃ᵐ.ergo dico veꝝ p ꝯsequẽs est va.si alr q̃ꝫ di
co.ꝛ dico falsuꝫ.ḡ est alr q̃ꝫ falsuꝫ.ꝛ p ꝯñs est va.¶ Con Cõfir.
firmaꝛ sic.idẽ in dicta ꝓpõne p̃dicaꝛ de seipo.ergo est va
pꝫ ꝯña.añs ꝓbaꝛ.p̃supponẽdo ꝙ a.sit ista ꝓpõ.asinus ẽ
asinꝰ.b.vo ista.hõ ẽ asinꝰ.tunc arguiꝛ sic.Quicqd p̃dica
tur in a.p̃dicaꝛ in b.sꝫ idẽ de se ipo p̃dicaꝛ in a.ḡ idẽ ð se/
ipso p̃dicaꝛ.in b.¶ 4ᵒ sic.signũ ꝓpõnis nõ est veꝝ nec fal ar̃ 4ᵒ
sum.ergo diffões male:ꝯña tꝫ.añs ꝓbaꝛ:qꝛ vitas ꝛ fal
sitas ẽ passio ꝓpõnis.ḡ tñ repiꝛ in ꝓpõne.tꝫ ꝯña:qꝛ pas
sio nõ est extra suũ subm̃.ꝛ si sic cũ significatũ nõ sit ꝓpõ.
nec ẽ veꝝ nec fsm̃.¶ Cõfirmaꝛ.qꝛ veꝝ ꝛ fsm̃ repiunꝛ tñ Confir.
in itellũ sicut bonũ ꝛ malũ i rebꝰ.6ᵒ metaph.ḡ veꝝ ꝛ fsm̃
nõ sũt i sigñato.qꝛ tũc eẽnt i rebꝰ extra contra phm̃.

Ad hec rñdeꝛ.Ad p̃mũ cõiter dĩ ꝙ cũ dĩ ꝙ ꝓpõ va Ad p̃ᵐ
est illa.cuius significatũ est veꝝ. ꝙ ly veruꝫ
capiꝛ aduerbialr ꝓ vere siue ꝓ ita eẽ.ad argᵐ.ergo dico
ꝙ lꝫ nullaꝫ chymerã eẽ nihil sit:aliqualr tñ est:qꝛ ita est.
ꝙ nulla chymera ẽ.¶ Cõtra hãc rñsionẽ sic istaꝛ. qꝛ vbi
nihil nec aliq̃lr eẽt adhuc.nulla chymera ẽ:ꝛ tñ falsuꝫ es
set.ꝙ nulla chymera eẽt.¶ Propter hec Pau.p.alr rñ/
det di.ꝙ lꝫ nullã chymerã eẽ nihil sit:nec aliq̃liter:ve tñ
nulla chymera est.ꝛ aliq̃lr nulla chymera ẽ.ꝛ ita ẽ ꝙ nul
la chy.ẽ ꝓut ly:ita est.equalet huic aduerbio ve.¶ Et
si replicas ꝯ ipsũ.ve nulla chymera ẽ.ḡ aliq̃lr ẽ.ꝙ nulla
chymera ẽ.negat ꝯñaꝫ:sꝫ bñ ꝯcedit ꝙ aliq̃lr nulla chy/
mera est.Et hoc forte volebat itelligere opio cõis.ꝛ hoc
põt ðfendi.Mirabile tñ est ꝙ illḋ aduerbiũ ve nõ dicat
aliq̃lr eẽ nec dicat aliquẽ modũ qḋ nõ vĩ veꝝ:qꝛ tũc non
esset aliq̃ dĩntia dicere.nulla chymera est.ꝛ ve.nulla chy
mera ẽ:qḋ ẽ falsuꝫ:imo vĩ ꝙ ly vere dicat cõfirmationẽ:
ꝛ ꝯñr dicat:queadmodũ illiꝰ cõfirmationis ꝓpõnis.nul
la chymera ẽ.¶ Idõ alr rñderẽ ad p̃ncipale.s.negãdo mi
norez.s.ꝙ eius significatũ nõ sit veꝝ. Et ad eius ꝓbatio
nẽ cũ dĩ.nullã chymerã eẽ nihil est nec aliq̃lr ẽ. ḡ nullaꝫ
chymerã eẽ non est verũ.¶ Pro rñsione ad hoc. Aduer
te ꝙ quot modis dĩ ens tot modis dĩ veꝝ.cũ veꝝ ꝯuer/
taꝛ cũ ente.Unde ens põt accipi triplr.Unoᵒ vt ẽ cõe ad
oẽ sigñabile siue ꝯplexe:siue icõplexe ve tñ. Scḋo mõ vt
ẽ cõe ad sigñabile ꝯplexe ve. Tertio mõ vt ẽ cõe solũ ad
significabile icõplexe:vt ad oẽꝫ eẽntiã siue ẽtitatẽ exñtẽ.
Ad ꝓpositũ mõ cũ diciꝛ in añte.nullã chymerã eẽ nihil
est.ꝯcediꝛ capiendo nihil vt opponiꝛ enti 3ᵒ mõ:sꝫ tñ est
ens ꝛ aliqd p̃io ꝛ 2ᵒ modo capiẽdo ens.ꝛ idõ negaꝛ ꝯña.
Et si diciꝛ.stet ḡ oppositũ ꝯñr cũ añte.s.ꝙ nullã chyme/
ram esse nihil est:ꝛ tamẽ nullã chymerã eẽ est veꝝ. tunc
sic.nullã chymerã esse est verũ. ḡ nullaꝫ chymeram esse
est aliquid quod implicat.ꝙ sit aliquid ꝛ ꝙ sit nihil dici/
tur ꝙ est aliquid primo ꝛ secũdo modo ꝛ non tertio mo
do:ꝛ est nihil vt opponitur enti tertio mõ.ꝛ hec non im/
plicat. Etiam ens 3ᵒ modo incõplexũ est illud qḋ diuidiꝛ
solum in subam ꝛ accidẽs:non aũt alijs modis. Et ideo
dato ꝙ nullã chymeraꝫ esse sit aliquid primo ꝛ scḋo mõ
nõ valet.ergo est suba.hoc vide ample a Gregorio ð ari
mino in p̃ᵃ qõne sup p̃ᵐ sniaꝝ.¶ Ad confirmationẽ simi/ Ad ꝯñ.
liter diciꝛ negando minorem.s.ꝙ eius significatuꝫ nõ sit
veꝝ. Et ad ꝓbationẽ cũ diciꝛ. Adam fuisse nihil est.ergo
non est veꝝ.Dĩ ꝙ nihil est ꝓut nihil opponitur enti ter/
tio modo:nõ aũt p̃io ꝛ scḋo mõ.idõ negaꝛ ꝯsequentia. Et
cuꝫ dĩ ꝙ si adaꝫ fuisset esset aliquid.tunc deus posset ip/
sum destruere.Dĩ ꝙ veruꝫ esset si esset ens 3ᵒ modo:puta
aliqua entitas existens:vt aut suba: aut accñs ꝛ non si/
cut primo modo.aut secũdo modo.¶ Ad 2ᵐ rñdet Pau Ad 2ᵐ
lus pergu.vt pro pte tactũ est in rõne p̃cedenti ꝙ isti ter/
mini ita est sic ẽ:pñt capi dupliciter:primo modo aduer/

biali̇r p̄ro vere ⁊ nō est ita p̄ro falsē. scd̄o modo put sunt plures p̄tes orōnis. s. aduerbiū demonstrādi ⁊ vbū substātiuū sum es est: p̄rio mō accipiunt in diffōne ppōnis vere ⁊ false cū dī. ita est sicut significat. ergo ē falsa. ¶ Et p̄p hoc pꝫ solutio ad argᵐ. q̄r negāda est minor illa. cū dī q̄ ppō ista. non est vera. nullus hō est asinꝰ. Et ad p̄batio/
ad ɔfir. nē cū dī. si est vā. ergo ita est sicut adeq̄te significat per ipm p̄cedit ɔña. si ly ita est vel sic est. capiat primo mō aduerbialiter: nō aūt scd̄o mō: ⁊ vlteriꝰ negat ɔña. sic est sicut adequate significat per ipsaꝫ. ergo est aliquali̇r. sꝫ concedat q̄ aliquali̇r. nullus hō est asinus. Magister autē in p̄mo posteriorꝝ: vt diximus in q̄ne p̄cedenti vult q̄ ly sic est: ita est: verū est: ponāt aliquali̇r esse. In q̄dratura vero ⁊ logica magna non vult q̄ ponāt aliqd vel aliquali̇r esse. Ideo s̄m diuersas vias diuersimode r̄ndendū est. ¶ Ad cōfirmationē negat ɔña: q̄r significatū veruꝫ non est diffinitio ppōnis vere: sed hoc totū ppō cuius p̄mariuꝫ significatuꝫ est verū. modo si aliq̄n est ppō: cuius primariū significatū est veruꝫ tūc ppō est vera. Vel ali̇r dī q̄ lꝫ significatū illius ppōnis sit q̄n ppō non est: tn̄ nūq̄ꝫ significatum illius est: q̄n ista ppō sit: iō negatur ɔña. ¶ Ad
Ad 3ᵐ. 3ᵐ dicit q̄ nō est sicut dico: nec hoc sequit q̄ ē ali̇r q̄ꝫ dico q̄ ex negatiua: nō sequit affirmatiua. sed opꝫ addere in aāte ⁊ dictū meū ē aliqd capto dicto p̄ significato ppōnis: q̄r de ipso loquimur in argᵒ. Et vlterius nō valꝫ ɔña est ali̇r q̄ꝫ dico ⁊ dico falsuꝫ. ergo ē aliter q̄ꝫ falsū. arguitur. n. ab iferiori ad suū superiꝰ distributiue sicut nō sequit. hō ē aliud a capra. capra est ens. ergo hō est aliud ab ente. ¶ Et si replicas ꝫ. nō ē sicut dico. sed dcm̄ meū ē falsum. ergo nō ē sicut falsuꝫ. ¶ Itē si hoieꝫ eē asinū nō ē sic dico ergo nō ē sicut dcm̄ ē a me. ergo dcm̄ meū nō est sicut dictuꝫ meū. ergo dictū meū nō ē dictū meū. ¶ Ad p̄ᵐ negat ɔña. sicut nō sequit. nullū hoieꝫ esse asinū est hoiem eē asinū. sꝫ hoiem eē asinū ē falsuꝫ. ergo nullū hoiem eē asinū ē falsū q̄r ly falsuꝫ valet tm̄ q̄ꝫtū ly nō ita. ¶ Ad 2ᵐ cōcedo p̄mā cōsequētiā: sed nego scd̄am ⁊ tertiā. ¶ Ad ɔfirmationeꝫ p̄ncipalis argumēti negat añs. Ad p̄bationē admisso casu negat cōsequētia: q̄r mutat qd in quale. ¶ Ad 4ᵐ p̄n
Ad 4ᵐ. cipale dī cōiter q̄ verū ⁊ falsuꝫ ē in ppōne: vt in signo ⁊ in intellu subiectiue ⁊ in re efficienter. Ad argumētū ergo dī negādo q̄ verū ⁊ falsum sit passio ppōnis. nec est i ppositione nisi sicut in signo. in intellectu aūt subiectiue ⁊ lꝫ non sit in ppōne subiectiue: adhuc pōt denoiare propositionē ipsaꝫ verā. ⁊ sili̇r pōt denoiare significatū ppōnis verū: lꝫ nō sit in ipso significato v̇itas subiectiue: sꝫ solum efficienter sicut sanitas denoiat vrinā ⁊ cibū: lꝫ nō sit in eis subiectiue. Magister tn̄ in predicamentis suis ad finē p̄dicamēti sube. mordet hāc rōnem sic. q̄r nulla rōne existente: nec in intellectu adhuc veꝝ ē deuꝫ esse ⁊ hoieꝫ esse aiali: nō aūt aliquis cibus eēt sanus nullo aiali existēte. ergo nō est in rebus effectiue. Magister ergo r̄ndet ipse dicēs. q̄ verū ⁊ falsum dupli̇r sumūtur. Uno mō absolute. Alio mō respectiue. absolute sunt i rebꝰ. respectiue sunt in ppōne ⁊ in itellu: sicut enim albedo est silis ⁊ dissimilis p̄pter siliūdinē ⁊ dissimilitudinē q̄ sunt que daꝫ relationes fundate in albedine: ita ppō ē vera vł falsa: per veritatem ⁊ falsitatē. que sunt q̄dam relatiōes fūdate in ipsa ppōne depēdētes a p̄mario significato. q̄m siliūdo ⁊ dissimilitudo albedinis depēdet a suo termio. ⁊ sicut siliūdo ⁊ dissimilitudo ē in albedine tāq̄ꝫ in fundamēto: ⁊ in corpe tāq̄ꝫ in subo. ita veritas ⁊ falsitas ē in ppōne tanq̄ꝫ in fundamēto ⁊ in itellectu tāq̄ꝫ in subo. ⁊ ɔñr cōcedit q̄ orō recipit verū vel falsum: q̄ sunt ɔ̄ria respectiua ⁊ nō absoluta. ¶ De ɔ̄rijs aūt absolutis loquit p̄hs ⁊ sicut sile ⁊ dissimile: eq̄le ⁊ ineq̄le sūt ɔ̄ria respectiua p̄ p̄hm. 1o. metaph. ita veꝝ ⁊ falsum: ⁊ dicūt adequationē ppōnis vel intellꝰ ad rē: talia. n. non denoiant intellectū nec ppōnē nisi rōnē rei significate. ¶ Ex his pꝫ r̄nsio ad argᵐ q̄ v̇itas ⁊ falsitas respectiue dicta sūt subiectiue in intellu: q̄r fundāter in ppōne v̇itatis ⁊ falsitas absoluta sunt in significato. ¶ Ad ɔfirmationē sili̇r veꝝ
⁊ falsuꝫ respectiue sumpta sunt in itellu ⁊ absolute in rebus. ¶ Ego autēꝫ ex fundamēto opionis cōis: quā seq̄t scūs Thomas ⁊ Egidius facio aliā imaginationē q̄ si recte cōsideret forsan rationi nō dissonat. vñ sicut i illo. vt puta in aiali est sanitas subiectiue: respectu cuiꝰ oē qd̄ dī sanū dī sanū. ita in illo ē v̇itas subiectiue: respectu cuiꝰ oē qd̄ dī veꝝ dī veꝝ. sed oē qd̄ dī veꝝ dī verū respectū significati veri. ergo veritas ē subiectiue i significato. declaro minorē: q̄r ppō nō dī vā. nisi q̄r sigñat significatū veꝝ. Intellectus nō dī verus. nisi q̄r p̄cipit ab eo talis veritas: ⁊ ēt q̄uo effectꝰ cōponēdo ppōnē q̄ ē i illis signū v̇itatis. ergo v̇itas ē in re subiue: q̄r p̄ respectū ad illā qd̄cūq̄ꝫ aliud dī verū: sicut sanitas ē subiue in aiali: q̄r p̄ respectū ad illā qd̄cūq̄ꝫ aliud dī sanū. ¶ Sꝫ aduerte q̄ cū talis v̇itas sit in
No. re s̄m Anselmū: vt oēs theologi recitāt: sic rectitudo sola mēte p̄ceptibilꝭ. i. entitas rei vt recte p̄cipit ab intellu triplicit pōt capi: sicut ens ṗr tripli̇r capi. Unoᵒ capitur ens vt est cōe ad oē significabile tā ɔplexe q̄ꝫ icōplexe: v̇etās ⁊ sic veꝝ qd̄ ɔuertit cū ly ente nō ē nisi illud significabile cōplexū vel icōplexū: ⁊ sic nō solū significat p̄ ppōnē: sed ēt p̄ terminū incōplexū. Alioᵒ sumit ens vt ē soluꝫ cōe ad significabile cōplexū v̇e qd̄ solū significat p̄ ppōnē. Tertioᵒ sumit ens vt ē solū cōe ad entitatē incōplexā existētē. ⁊ veꝝ qd̄ ɔuertit cū tali ente nō est nisi illud significabile incōplexū ⁊ significat solū p̄ terminū icōplexum. Cū ergo veꝝ sit passio entis q̄uocūq̄ꝫ capit ens corr̄ndet sibi sua v̇itas q̄ est entitas reali̇r idē exñs cū ente: ⁊ s̄m aūt rōnē differūt: q̄r ens dī veꝝ: eo q̄ ē declaratiuū sui ipsius apud intellm̄. ¶ Ad formā ergo argumēti dico q̄ eē significatiuuꝫ veri vel falsi est passio ppōnis: non aūt v̇itas aut falsitas. sicut nec sanitas est vrine p̄priū: sꝫ solū ē signum sanitatis vel egritudinis. ¶ Ad ɔfirmationē cū dī: verū ⁊ falsuꝫ non sūt i rebꝰ: sed i intellu 6ᵒ metaph. pōt dici q̄ p̄hs nō negat veꝝ ⁊ falsuꝫ eē i rebꝰ absolute: sꝫ negat eo modo eē in rebꝰ q̄uo bonū ⁊ malū: bonū. n. ⁊ malū sunt in rebꝰ in ordine ad intellm̄. Ideo dicit p̄hs i loco allēato veꝝ ⁊ falsum sūt in rebꝰ sicut bonū ⁊ malū: sed in mēte. i. sunt in rebus in ordine ad mētē. ¶ Uel ali̇r dicat q̄ p̄hs intelligit q̄ veꝝ ⁊ falsuꝫ non sunt in rebꝰ: vt bonū ⁊ malum: sic q̄ veꝝ sit bonū. ⁊ fl̄m sit malū. vide in textu h̄ expresse dicit: sꝫ sunt in mēte. q̄ aūt veꝝ non sit in rebus vt q̄ddā bonū. i. q̄ non sit idē qd̄ bonū: pꝫ p̄ hoc qd̄ addit. q̄r sunt in mēte. i. q̄ veꝝ denoiat mētē: nō aūt bonū. ¶ Uł aliter dicit q̄ p̄hs accipit rem pro simplici predicamētali: ⁊ pꝫ in textu expresse. dicit. n. q̄ q̄r cōplexio ⁊ diuisio ē in mente ⁊ non in rebus. in mēte est v̇itas ⁊ nō in rebus scilicet simplicibꝰ: ⁊ in rebus tn̄ cōplexis significātibus sic est v̇itas subiectiue: in intellu aūt denoiatiue denoiatiōe extrinseca. ¶ Et si replicas q̄ v̇itas significata p̄ oppōnē non sit in rebus significātibus cōplexis subiue: q̄r tūc hoiem eē: eēt verū. sꝫ cū hoiem eē sit hō. 7ᵒ metaph. ergo hō est verū semp̄ loquendo de v̇itate significata p̄ ppōnem: qd̄ est falsuꝫ. ¶ Itē v̇itas est adeq̄tio itellꝰ ad rē. ergo est respectus q̄dā: ⁊ sic non est entitas rei: vt dictuꝫ est. ¶ Ad p̄ᵐ dī q̄ cū p̄hs vult q̄ hoiem esse sit hō nō accepit hoieꝫ eē p̄ significabili cōplexio illius ppōnis: hō est: sed accipit hoieꝫ eē. i. eēntiā hoīs siue eē hoīs ē hō. ¶ Ad 2ᵐ conceditur q̄ nō capiat veritas pro tali adeq̄tione q̄ est in intellectu subiue ⁊ ē relatio: sꝫ capio v̇itatē pro entitate rei vt ē apta nata d̄clarare se itellectui. Et sic pꝫ ad argumēta. ¶ Utrum quarta diuisio sit bona cum diffinitionibꝰ:

membrorum.s.alia possibilis alia impossibilis.

Ar.p Ontra ista ppō.sortes nō ē exñs in mē te sortis.ē ipossibilis.ꝛ tñ signi
ficatū ei⁹ ē ipoſe.s.sortē nō eē ğ diffōnes ma
le.ɔña tʒ cū minori.maior pbaſ.qꝛ si nō ꝛ da
oppoᵐ ꝙ ē possibilis arguiſ sic.Ipsa ē poſsis:
ğ pōt eē va:ɔñria est bona.vt pbabo:ꝛ tñ ɔñs est falsuʒ:
ergo ꝛ añs:ꝙ ɔñs sit falsuʒ pʒ:qꝛ si pōt eē va: aut qñ est
aut qñ nō est:nō qñ nō est:qꝛ tūc nō ē va nec falsa:nec qñ
est:qꝛ qñ illa ppō est in mēte sor.p casuʒ.ergo sor.est.ğ il
la nō ē va:sor.nō est exñs i mēte sor.ꝙ aūt ista ɔña sit bo
na:est possibilis:ğ pōt eē va.pbaſ sic.Sicut illō qō sigñat
sic ē:est vez:ita illud qō sigñat sicut pt eē:pt eē vez.sed
ppō possibilis sigñat sicut pōt eē:ğ ppō poſsis pōt eē va.
¶ Pʒ scd̄o:qꝛ si ppō est poſsis ponaſ inesse:qꝛ posi posi
Cōfir. to iesse nullū seqtur icōueniēs:ꝛ tūc est va. ¶ Cōfirmaſ
qꝛ sic se hʒ ppō poſsis ad ipoſeʒ:ita ppō va ad falsaʒ:sed
ois ppō ipoſsis est falsa:ğ ois ppō poſsis ē va:tʒ ɔña.a cō
mutata pportione.Et ēt p regulā topicā:sicut oppoᵐ in
opposito:ita ppositū in pposito:ꝛ totū añs est veruʒ:vt
pʒ:ğ consequēs nō ğ illa.sor.nō est.esset poſsis nedū pos
Ar.2° set eē va:imo eēt vera:vt argᵐ pbat. ¶ 2° sic ista ppō ē
poſsis:hō est asin⁹:ꝛ tñ significatū eius pmariū est ipoſe.
ğ ꝛc.ɔña nota cū minori.maior pbaſ:resolubilr sic: hoc
est poſe demōstrādo illā ppōnē:ꝛ hec est ppō: ergo illa
ppō est possibilis.maior pbaſ:qꝛ hoc ē ens:ergo est pos
Confir. sibile. ¶ Cōfirmaſ.qꝛ istā ppōnē eē est poſe:sʒ istā ppō
Ar.3°. neʒ esse est illa ppō:ergo illa ppō est possibilis. ¶ 3° ea
deʒ ppō est poſsis ꝛ ipoſsis:ğ diffōnes male.ꝛ ɔña tʒ.añs
pbaſ:dē qlibet istaꝝ nulla ppō est:nulla ppō est va:nul
la ppō est vlis:nulla ppō ē negatiua:ꝛ arguo hoc de pᵒ
ꝛ ita intelligaſ de alijs.ꝙ ista sit possibilis ꝛ ipossibilis:
nulla ppō est:probaſ:ꝛ volo ꝙ ista significet sicut termi
ni ptēdūt nō ponēdo pcise tūc ꝙ ista sit poſsis:pʒ per ma
gistruʒ.qꝛ admitteret eā:sʒ tñ poſe dʒ admitti : ergo est
poſsis:ꝙ sit ipoſsis probaſ:qꝛ significatū pmariū est ipoſe:
ergo est impoſsis:cōsequētia tʒ.añs pbaſ:qꝛ significatuʒ
pmariū huius est significatū hypoteticū.s.nullā ppōneʒ
esse:ꝛ illā ppōnē eē verā:vt pʒ p magr̄m i tractatu de in
solubilibus.dicentē ꝙ cuiuslibet insolubilis pʒ qd signifi
catū pmariū est hypotheticū:ꝛ in hoc vltimo notato de
insolubilibus:sed hʒ significatū est ipoſe:vt pʒ.quare ꝛc.
Confir. ¶ Cōfirmaſ de insolubili simpliciter:vt de illa ppōne:
nulla ppositio ē vera.ꝗ sic pcise significet:ꝙ illa sit poſsis
pbaſ.qꝛ significatū pmariū ꝛ adequatū est poſe vt pʒ:ğ
est possibilis.Quā sit ipossibilis pbaſ:qꝛ nō est admittē
duʒ insolubile simplr:ergo ē impoſsis:tʒ ɔña:qꝛ ex oppo
sito ɔñtis sequiſ oppositū añcedētis:sequiſ.n.est poſe:ergo
Ar.4°. est admittēduʒ:qꝛ oē possibile ē admittēdū. ¶ Quarto
pōt argui ꝙ aliqua est ppō ꝗ non est possibilis nec ipos
sibilis:vt insolubile simplr.Qꝛ nō sit poſe pʒ:qꝛ non est
admittēdū.Qꝛ nō sit impoſe pʒ:qꝛ significatū est possi
Confir. bile. ¶ Cōfirmaſ:ois ppositio poſsis vel ipoſsis est vera
vel falsa:isolubile nō est verū nec falsuʒ.ergo nō ē propō
possibilis vel ipossibilis cōsequētia nota cū maiori. mi
nor ēt pʒ:qꝛ si non:da oppᵐ ꝙ isolubile simplr sit vez vel
falsuʒ:ꝛ capio hoc isolubile simplr hoc est falsum ꝛ qro
an sit sil' vez ꝛ falsuʒ aut vez tñ:aut falsuʒ tñ:nō pᵐ: qꝛ
ipoſe:si dī 2ᵐ ꝙ est vez seqꝛ:ꝙ est falsuʒ:si dī tertiū ꝙ est
falsuʒ sequiſ ꝙ est vez:ex quo sic pcise sigñat:ğ nullū isto
rū pōt dici:imo p hoc pōt probari ꝙ isolubile simplr nō
est propositio:qꝛ non est verum nec falsum ꝛc.

Ad pᵐ Ad hec rñdeſ.Ad pᵐ negaſ maior:ꝛ ad pbōnē cuʒ
dicis da oppositū.s.ꝙ ista sit poſsis:sor.nō ē
exñs in mēte sortis admitto:ꝛ cū arguis:est possibilis:ğ
pt esse vera:nego ɔñam:multe.n.sunt propositiones pos

sibiles que non pñt esse ve:vt declaratum est in summulis.
Et ad pbationē nego maiorē.s.ꝙ sicut illō qō significat
sicut est est vez:ita illud qō significat sicut pt eē est poſe
ꝛ cā est:qꝛ si significat sicut ē non pt eē repugnātia aliū
de qn sit va:sʒ si significat sic pt eē:pt eē repugnātia aliū
de ꝙ nō possit eē va. ¶ Ad aliō admitto ppōnē possibi ad ɔfir.
lē poni in eē:vt signū ꝛ non vt sigñatū. ¶ Ad ɔfirmatio
nē nego maiorē.s.silitudinē:ꝛ rō diuersitatis ē:qꝛ propō
poſsis sic se hʒ ad ipossibilē ꝙ propositio possibilis nūꝗ
poterit eē ipoſsis.nec ipossibilis poterit esse possibilis:lo
quor de ipoſsi simplr ꝛ non pʒ qd:sed propositio va pt eē
falsa ꝛ eɔ̄.q̄re non vʒ. ¶ Ad reglaʒ de topicā dicit magr
in p poste.in capi.illo.Qō āt ex necessarijs:ꝙ illa regla
intelligiſ in pratiue oppositis solū vt bonū ꝛ malū sunt
opposita:visus ꝛ cecus sūt opposita:sʒ videre est bonū:
ergo esse cecū est maluʒ. ¶ Ad 2ᵐ negaſ maior:ꝛ ad pro Ad 2ᵐ
bationē negaſ iteꝝ maior.ꝛ cū tu pbas hoc est ens:ergo
hoc ē possibile demonstrādo illā propositionē.Dī ꝙ isti
termini poſe ꝛ ipoſe possūt 3ᵉ sumi.Prio.s.propōne poſsi.
Scd̄o modo pñt sumi pro ente possibili ꝛ ipossibili:ꝛ sic
sumūtur trāscēdēter pro re possibili.Tertio mō sumunſ
aduerbialiter:possibile pro possibiliter:ꝛ ipoſe pro ipossi
biliter.ɔcedo:ğ ɔñam sumēdo scd̄o mō:sed nego sumen
do p modo vt i pposito. ¶ Ad pmā ɔfirmationē ɔcedo ad ɔfir.
ɔñam:sumēdo possibile scd̄o mō:sed p modo negaſ ɔña
ɔcediſ ergo ꝙ illa est poſsis.s.ens possibile.nō tñ propō
illa est propositio poſsis.Ad scd̄aʒ dī ꝙ regla itelligitur
stāte pmaria significatiōe terminoꝝ:ꝛ tūc pʒ ꝙ nō ē pos
sibilis. ¶ Ad 3ᵐ negaſ añs.Ad probationē:admisso ca Ad 3ᵐ.
su ꝙ illa nō significet pcise nulla propō est:nego ꝙ sit im
possibilis. ¶ Ad pbationē cū dī significatū pmariū qō
est hypotheticuʒ est impoſe:ergo est impoſsis:negaſ con
sequētia:vnde in mā isolubiliū nō tʒ diffō talis:qꝛ vt vult
magr ibi penes aliud attēdiſ possibilitas ꝛ ipossibilitas
ꝛ penes aliud attendiſ veritas ꝛ falsitas. Possibilitas ꝛ
ipossibilitas attēdiſ penes ei⁹ significatū cathegoricum
qō dī adequatū:veritas aūt ꝛ falsitas attendiſ penes si
gnificatū hypotheticū qō dī pmariū. ¶ Ad ɔfirmatio Ad ɔfi.
nem dī sm Hentisberū in tractatu de isolubilibus:ꝛ sm
magr̄m ꝙ casus de insolubili simplr non est admittēdus
ꝛ cōsequēter non est possibilis:qꝛ dato opposito sequun
tur ipossibilia:vʒ ꝙ eadē ppositio ē va ꝛ falsa : ꝛ ꝙ duo
ɔ̄dictoria inuicē ɔ̄dicentia sunt falsa. ¶ Ad 4ᵐ dī ꝙ iso Ad 4ᵐ.
lubile simplr non est admittēdū ꝛ per ɔñs non est possi
bilē. ¶ Diffinitiones iste intelligunſ ex mām insolubiliū
¶ Ad ɔfirmationē pʒ cū insolubile simplr sit impossibi ad ɔfir.
le est falsum:ꝙ non sequiſ ex hoc ꝙ dicis ipsuʒ esse falsū
sequitur ꝙ est veruʒ:ergo non est falsum:qꝛ cū sit impos
sibile quodlibet sequitur ex eo:ꝛ ideo non debet admit
ti tanꝗ possibile.qꝛ sequuntur impossibilia ex eo.

¶ Utrum quarta diuisio sit bona cum diffinitionibus mē
brorum.s.alia necessaria alia contingens.

Ontra eadeʒ propositio est necessaria ꝛ ɔtingēs:ergo diuisio mala:cō Ar.p°
sequētia tʒ.qꝛ tūc mēbra coinciderēt. antece
dens pbatur.qꝛ illa est necessaria hō est aial
ꝛ hec eadē est ɔtingens. qō pbo.qꝛ ɔtingēs
ꝛ poſe idē sunt sm phʒ 2° pihermen.sed hec propositio ē pos
sibilis:ergo est ɔtingens. ¶ Confirmaſ qꝛ ɔtingēs dī tri Confir.
pliciter p prioꝝ.s.ɔtingēs necīuʒ contigēs poſe.ꝛ conti
gēs non necīū.p modo ē idē qō necīū.ğ non distinguiſ ɔ
ipm.2ᵐ aliqō contingēs ē necīū.qꝛ aliqō poſe ē necīū.3°
modo contigēs est non necīū.sʒ non necīū ē ipoſe.ğ con
tingens est impoſe.qō est falsuʒ. ¶ 2° sic.aliꝗ ppositio ē Ar 2°.
contigēs cui⁹ sigñatū non ē contingēs.ğ ꝛc.consequētia
tʒ.añs pbaſ.ꝛ capio istā ppōnem.aliꝗ ppō est falsa ꝗ sic

ꝓcise significat:tūc illa ꝓpō est ꝯtingēs:q2 significatū ei⁹
est ꝯtingēs.s.aliquā ꝓpōnē esse falsā:cū possit ita esse ꝙ
aliq̄ ꝓpō sit falsa ⁊ possit esse ꝙ nulla sit falsa:ꝙ tñ signifi
catū nō sit ꝯtingēs ꝓbaꝛ:q2 tūc posset esse ⁊ nō esse sicut
significat:⁊ vltra sequiꝛ ꝙ possꝫ esse vā vl' falsa:pꝫ ꝯña:
q2 si pōt eē sicut sigñat pōt eē vā:⁊ si pt nō eē sicut sigñat
pōt eē falsa:⁊ tñ ꝯña est falsū:ꝙ possit eē vā ⁊ possit eē
falsa:q2 ista assignata nō pōt eē falsa:q2 si pōt eē falsa:po/
naꝛ in esse ⁊ seqtur ꝯ̃dictio. Nā sequiꝛ. ista ꝓpō ē falsa:g̃
aliq̄ ꝓpō est falsa:⁊ ex alia pte seqtur:ista est falsa ꝓcise si/
gnificat ꝙ aliq̄ est falsa:g̃ nulla ꝓpō est falsa. ℭ Cōfirma
tur.q2 nullū ē significatū ꝯtingēs eq̄l'r:g̃ ⁊c. ꝯña tꝫ : añs
Cōfir. ꝓbaꝛ:q2 tūc h̄ret cāz ꝯtigētē eq̄l'r:sꝫ a cā ꝯtingēte nullū
ꝯ̃dictoꝛū dignı⁹ est euenire q̄ꝫ reliquū : g̃ neutrū eueniet
vel vtrūqꝫ sil':qd̄ ē incōueniēs:⁊ sic hēo ꝙ nulla ꝓpō est
ar 3°. ꝯtigēs eq̄l'r. ℭ 3° sic. Jlla ꝓpō est necīa:cesar fuit:vt pꝫ:⁊
tñ significatū nō ē necīū:g̃ ⁊c. ꝯña nota cū maiori minoꝛ
ꝓbaꝛ:q2 da opp^m ꝙ significatū ē necīū:g̃ cesarē fuisse ē ne
cessariū tūc vltra:cesarē fuisse ē necīuꝫ g̃ cesarē fuisse est:
Confir. ⁊ ꝯñr est ens siue aliqd:tꝫ ꝯña.a 3° ad:iacēte ad sꝫ. ℭ Cō
firmaꝛ.q2 illa ꝓpō est necīa.aial est hō:⁊ tñ significatū ñ
ē necessariū:g̃ ⁊c. ꝯña nota:añcedēs ꝓ pᵒ pte pꝫ:q2 seqꝛ:
hō est aial:ergo aial est hō:illa ꝯña est bōa:⁊ añs est ne/
cessariū:g̃ ⁊ ꝯñs:ꝓ altera pte ꝓbaꝛ:ꝙ nō sit necessariuꝫ:
q2 accidit aiali ꝙ sit hō:q2 pōt eē aial:sꝫ nō sit hō:g̃ nō est
ar 4° necessariū aial eē hoiem. ℭ 4° sic. nulla ꝓpō mūdi est ne
cessaria:g̃ diuisio mala. ꝯña tꝫ:añs ꝓbaꝛ:q2 si qua potis
simuꝫ eēt illa deus est:ꝓcise sic significādo. Sꝫ ꝯ̃. Si illa
ꝓpō est necīa ⁊ illa ꝓpō ⁊ hāc ꝓpōnē eē sunt vere vnū ⁊
ideꝫ:g̃ hāc ꝓpōnē eē ē necessariū. ꝯsequēs est falsum:q2
Confir. hāc ꝓpōnē eē est ꝯtingēs. ℭ Cōfirmaꝛ.q2 nulla ꝓpō mū
di est ꝯtingēs:g̃ ⁊c. ꝯña tꝫ añs ꝓbaꝛ:q2 si nō:da oppo^m ⁊
seqtur ꝙ q̄lꝫ ꝓpō ꝯtingēs sit ipossa:qd̄ est incōueniēs ꝓ/
baꝛ ꝯña:q2 sicut se hꝫ ꝓpō possa ad impol'em:ita necīuꝫ
ad ꝯtigēs:sꝫ ois ꝓpō necīa est possa:g̃ ois ꝯtigēs ē possa
ar 5°. tꝫ ꝯña a cōmutata ꝓportiōe. ℭ Jtē pōt argui ꝙ diuisio
sit mala:q2 aliqua est ꝓpō que nō est cōtingens nec neces
saria:vt ꝓpositio impossa:hō est asinus.ergo ⁊c.

Ad pᵐ **Ad hec** respondeꝛ. Ad pᵐ negaꝛ añs. ℭ Ad ꝓbatio
nē dī ꝙ ꝯtigens. Uno° accipiꝛ ꝓ possibili:vt
vult phs scdo peri her. Alio° accipiꝛ ꝯtingēs ꝓ eo qd̄ est
indifferēs ad vtrāqꝫ ptē ꝯ̃dictionis:⁊ sic loqmur in ꝓpo/
sito:cōtingēs pmo mō sūptū nō distinguiꝛ ꝯ̃ necīuꝫ:sꝫ bñ
Ad ꝯfi. 2° mō. ℭ Ad cōfirmationē dī ꝙ capiꝛ in ꝓposito ꝯtingēs
tertio°.s.put est nō necessariū:qd̄ dī ꝯtingēs natū ⁊ ifini/
tū:vt pmo poꝝ dicit phs. Et cū tu ꝓbas si cōtingens est
non necīuꝫ ⁊ nō necessariū est ipol'e:ergo ꝯtingēs est im/
pol'e:nego ꝯñam:q2 ex puris pticularib⁹ nihil seqtur:vñ
sꝫ cōcedaꝫ ꝙ aliqd̄ non necīuꝫ sit ipol'e:nego tñ ꝙ oē nō
Ad 2ᵐ necīuꝫ sit ipol'e:q̄re nō seqtur. ℭ Ad 2ᵐ argᵐ dī ꝙ ista ꝓ/
positio est cōtingēs:⁊ sil'r eius significatū est ꝯtingēs. Et
cū tu arguis ꝯ̃ si significatū est ꝯtigēs:g̃ pōt esse ⁊ nō esse
sicut sigñat cōcedo ꝯñam:⁊ cū vltra arguis pōt eē ⁊ non
esse sicut significat:g̃ pōt esse vā ⁊ pōt eē falsa:nego ꝯñaꝫ
multe.n.sunt ꝓpōnes ꝯtingētes q̄ nō possūt esse false:vt
Ad ꝯfi. ista assignata in arg°. ℭ Ad cōfirmationeꝫ negaꝛ añs:⁊
ad ꝓbationē cū dicis:seq̄reꝛ ꝙ h̄ret cāꝫ ꝯtingētē equal'r
cōcedo. Et cū vlterius dicis a cā ꝯtingēte eq̄liter neutrū
ꝯ̃dictoꝛioꝛū est digni⁹ euenire q̄ꝫ reliquū. cōcedo remanē
te cōtingētia eq̄li illi⁹ cāe. Et cū dicis ꝙ nō magis eueni
ret vnū q̄ꝫ aliud:ꝯcedo:sꝫ tñ remota ꝯtingentia eq̄li vnū
Ad 3ᵐ eueniret ⁊ aliud nō. ℭ Ad 3ᵐ nego minorē:⁊ ad ꝓbatio/
nē cū dicis da oppositū : admitto ꝙ Cesarē fuisse sit ne/
cessariū:⁊ nego illaꝫ ꝯsequētiā Cesarē fuisse est necessa/
riuꝫ:ergo Cesarē fuisse est verū:q2 ly necessariū āpliat ꝓ
eo qd̄ est vel fuit vel pōt esse vel intelligi vel imaginari.

ℭ Ar° Pauli pgu. dubio. 7. possꝫ tñ cōcedi ꝙ cesarē fuis/
se est aliqd:q2 aliquid significabile cōplexū ꝑ illā ꝓpōnē
Cesar fuit.⁊ nō sequiꝛ est aliqd:g̃ est vel suba vl' accidēs
⁊ sil'r:g̃ deus pōt destruere illud ens:vt in q̄ōne de ꝓpō/
ne vā vel falsa dictū est. ℭ Ad cōfirmationē nego mino/ Ad ꝯfi.
rē:⁊ ad ꝓbationeꝫ nego ꝯñam:sꝫ.n. hō sit accidens aiali
sumpto ly accidens pricipal'r:nō tñ ē accidēs aialis su/
mēdo ly accidēs noiabil'r. ℭ Ad 4ᵐ negaꝛ añs. Ad ꝓ/ Ad 4ᵐ
bationē cōcedo ꝙ illa:dōs est:est necessaria:cuꝫ tu arguis
illa ꝓpō est necīa:⁊ ista ꝓpō ⁊ hanc ꝓpōnē esse sunt vnū
⁊ idē:ergo hāc ꝓpōnē esse est necessariū:nego ꝯñaꝫ:neqꝫ
argꝛ resolutoꝛie:q2 cōsequēs non est resolubile:sed offi/
ciabile. ℭ Ad ꝯfirmationē negaꝛ añs:⁊ ad ꝓbōneꝫ cuꝫ Ad ꝯfi.
tu dicis:dato opposito seqꝛ:ꝙ q̄lꝫ ꝓpō cōtingens sit im
possa:nego ꝯñam:⁊ ad ꝓbationē negaꝛ maioꝛ:q2 pol'e ⁊
ipossibile euacuāt sufficienter ꝓpōnē sed nō necīuꝫ ⁊ con
tingens. ℭ Et pp hoc pꝫ ad aliud:ꝯcedo ꝙ est aliq̄ ꝓpō Ad 5ᵐ
que non est necessaria:nec contingens:⁊ ꝯñr ꝙ hec diui/
sio non euacuat propositionem.

ℭ Utrum quinta diuisio propositionis cū diffōnibus mē/
broꝝ sit bona.s. vlis pticularis indefinita singularis.

Contra Jsta est vlis:oēs isti currunt vt ar pᵒ
pꝫ:⁊ tamē subijcitur terminus
discretus.ergo ⁊c. Jtē illa non est vlis nō ne/
mo disputabit:⁊ tamen adsunt ꝯditiones:er
go ⁊c. ℭ Jtē ista:incipit ois homo esse ⁊ non
est vlis:⁊ tñ adsunt oēs cōditiones ⁊c. Et sil'r de preiacē/
te vlia. ℭ Jteꝫ adduco argᵐ magri. Jlla nō est vlis:nō q/
libet hō currit:q2 equiualet huic pticulari:aliqs hō non
currit:⁊ tñ subijcitur terminus cōis signo vli determina
tus:ergo ⁊c. ℭ 2° pncipaliter. Jlla ꝓpō non est pticula/ ar 2°
ris:aliquē hoiem eē aial est necesse:q2 est modalis de sen
su cōposito:⁊ hꝫ figurā desperataꝫ ab his. Sil'r illa:nemo
ē. Sil'r illa:icipit aliqs hō eē. Jtē de p̄iacente. Jtē addu/
co argᵐ magri illa nō est pticularis:nō aliqs hō currit:q2
equalet vli:⁊ tñ i oibus his adsunt ꝯdōnes regl'e q̄re ⁊c.
ℭ 3° pncipaliter:nulla istaꝝ est idefinita:nemo currit ⁊ sp ar 3°
fuit hō:⁊ tñ adsunt cōditiones regule. Jtē illa.nō nullus
equus currit est indefinita:q2 equalet vni indefinite:⁊ tñ
non sūt ꝯdōnes. Jtē adduco argᵐ magri:sit a.p̄iacēs isti⁹
ois hō currit:⁊ arguo sic.a.est indefinita:⁊ tñ subijciꝛ in
ea terminus cōis mediāte signo vli:g̃ ⁊c. ꝓbaꝛ minoꝛ:q2
idē est subm a.⁊ sue vlis:sed subm vlis subijciꝛ mediante
signo:g̃ ⁊ subm a. ℭ 4° illa nō est singularis:necio tu nō ar 4°
es asin⁹:⁊ tñ hꝫ ꝯdōnes regule.g̃ ⁊c. Jtē illa.soꝛ. ē nomē
nō est singularis:q2 subm nō stat discrete:⁊ tñ hꝫ ꝯdōnes
regl'e. Jtē adduco argᵐ. Jsta nō ē singularis:oēs isti cur/
rūt:⁊ tñ subijciꝛ termin⁹ discret⁹:ꝓbaꝛ:q2 oē ꝓnomē de
mōstratiuū ē termin⁹ discretus.sꝫ hoc est hō:g̃ ⁊c. ℭ 5° ꝯ̃ ar 5°
diuisionē sic.ois bona diuisio dꝫ eē bimēbris : sꝫ q̄trimē/
bris:ergo ⁊c. ℭ Confirmatur q2 ois bona diuisio dꝫ da/ Confir.
ri per opposita:sed ista non datur per opposita:q2 vnum
mēbruꝫ cōtineꝛ sub alio:vt particularis sub vli:ergo ⁊c.

Ad hec rñdeꝛ. Ad pᵐ dī ꝙ 4ᵒʳ ꝯdōnes reqruntꝛ pro Ad pᵐ.
limitatōe hui⁹ regl'e. ℭ pᵃ ē ꝙ subijciꝛ terius
cōis:vt excludaꝛ ꝓpō i q̄ subijciꝛ terius discret⁹. ℭ 2° nō
ꝑgnās.⁊ sic excludiꝛ illa nō nemo disputabit. ℭ 3° solo si
gno determinat⁹ vl' pl'ibus equalētib⁹:⁊ sic excludiꝛ illa
icipit ois hō eē:⁊ illa nō q̄lꝫ hō currit. ℭ 4° exñte aliqd
illi⁹ vl' exñtib⁹:vt excludaꝛ p̄iacēs vlis ꝓpōnis:⁊ ꝑ h̄ pꝫ
ad arg°. ℭ Ad pᵐ ꝯcediꝛ.ꝙ illa ē vlis oēs isti currūt ⁊ ne
gaꝛ ꝙ isti sit termin⁹ discret⁹:imo ē termin⁹ cōis hꝫ. M.
in hac logica pua lꝫ in lo. mag. oppᵐ teneat. Unde i sūmu
lis post diuisionē terminoꝝ. ℭ Ad alia aūt pꝫ rñsio:q2 nō
st vl'es cū ñ hēant ꝯdōnes regl'e. ℭ Ad 2ᵐ dī ꝓ limitatio Ad 2ᵐ
ne regule ꝙ q̄ttuoꝛ ꝯsil'es limitationes reqrunꝛ. ℭ Pᵃ

ꝙ terminus cõis subijcit. ¶ 2° nõ pugnãs. ¶ 3° solo signo
particulari determinatᵘ vel pluribus eidẽ equalentibᵘ. ¶ 4°
existẽte vel existentibus aliqd illiᵘ. Et per hoc patz ad 2ᵐ: quia nulla
Ad 3ᵐ illarũ est particularis. ¶ Ad 3ᵐ dicitur ꝙ limitatõe recte ꝙ tres
cõditiones requirunt. ¶ Prima ꝙ subijcit terminus cõis. ¶ 2°
nõ pugnãs. ¶ 3° nullo signo determinatᵘ existẽte aliqd illiᵘ
vel pluribus idẽ vel equalentibᵘ: et per hoc patz ad 3ᵐ. quia prima et 2ᵃ nõ
Noᵐ sunt idefinite: 3ᵃ sic et 4ᵃ similiter et cetera. ¶ Aduerte tamen circa secundaz
propõnẽ quod oritur pulchrũ dubiũ. Nã cũ illa nõ nullus equᵘ
currit sit indefinita per te eo equalet vni particulari indefini-
te: vt isti. equus currit. a simili et eadẽ erit particularis propõ
quia equalet vni particulari: vt isti aliqs equᵘ currit: et sic ea-
dez propõ erit particularis et indefinita: quod est incõueniens.
¶ Di ꝙ propõ põt dici particularis vel indefinita dupliciter. s.
formaliter vel equalẽter. primo mõ est solũ particularis quãdo po-
nitur signũ particulare: et idefinita est quãdo nullo signo determi-
natur. 2° vero mõ est particularis per equalentiã quãdo ponunt plu-
ra signa et similiter indefinitinz. ¶ Ad argᵐ ergo dico ꝙ nõ est
icõueniẽs ꝙ eadẽ propõ sit particularis et idefinita simul per equi
Ad 4ᵐ ualẽtiã: formaliter aũt bñ est incõueniẽs. ¶ Ad 4ᵐ dicitur ꝙ sic
limitatur recta. Propõ singularis est illa in qua subijcit ter
minus discretᵘ sine signo imobilitãte aut terminus cõis
solo pronoie demõstratiuo determinatᵘ. Et propter hoc patz ad
argᵐ. Ad primũ illa nõ est singularis. Ad 2ᵐ similiter illa nõ est sin
gularis: quia ly sor. est terminᵘ cõis. Ad 3ᵐ similiter ista nõ ẽ sin
gularis: oẽs isti currũt. et negatur ꝙ ly isti sit terminᵘ discre
Ad 5ᵐ tus: imo ẽ terminᵘ cõis. ¶ Ad 5ᵐ dicũt ꝙ est reducibilis
ad bimẽbrẽ: et hoc sufficit et reducit hoc mõ: quia subiectum propõ
nis vel est terminus discretus vel est termius cõis: si di-
scretᵘ ẽ propõ singularis: si cõis adhuc dupliciter: quia vel aliquo
signo determinatᵘ vel nullo: si nullo est idefinita: si aliquo
vel particulari vel vli: si primoᵒ est particularis: si secundo est vlis.
Ad cõfi. ¶ Ad cõfirmationẽ dicit qdã ꝙ diuisio secundum rẽ datur per opposi
ta realia: et diuisio secundum rõnẽ datur per opposita secundum rõnẽ sicut
dicit: vñ propõ vlis et singularis pñt 2ᵉ cõsiderari: vel pro his
quae denoiant: et sic nõ sũt opposita: vel pro his que significant
et sic opponũtur: quia particularis et particularis nõ ẽ vlis et cetera.
¶ Hec rñsio peccat i duobᵘ. Primo i hoc ꝙ dicit: ꝙ hic
nõ ẽ diuisio secundum rẽ: quia diuisio secundum rẽ est quãdo nihil quod ẽ subi-
ue sub vno mẽbro ponitur sub altero: sed hic ẽ hmõi: ergo est
diuisio secundum rẽ. Peccat secundo quia dicit ꝙ pro his quae denoiant nõ
sũt opposita. Cõtra quia queadmodũ vlis et particularis pro
his quae significãt sunt opposita: quia vnũ nõ est aliud per se: ita pro-
positiões sic denoiate opponũtur: quia vna nõ ẽ alia. quare et cetera.
Rñ 2°. ¶ Jdeo aliter dicatur ꝙ vnũ cõtineri sub alio põt eẽ 2ᵉ in propo-
sito. Vnoᵒ cõtineri sub alio secundum predicationẽ: sicut spẽs cõti-
netur sub gñe. Alioᵒ aliqd dicitur cõtineri sub alio nõ secundum predica
tionẽ: sed aliter vt aut secundum locũ: vt elemẽta sub celo cõtinentur:
aut secundum ptãtem vt seruᵘ sub dñio: aut secundum ordinẽ vt minus
digni sub magis dignis cõtinẽtur: aut sic minᵘ ãplũ sub ma
gis ãplo vt terius nõ distribũtᵘ dicitur cõtineri sub eodẽ distri
buto: vt aliqs hõ sub ly ois hõ: et isto mõ particularis cõtine
tur sub vli nõ vt recipiẽs predicationẽ eiᵘ. ¶ Ad formã ergo
argumẽti nego minorẽ ꝙ ista nõ sit data per opposita lar-
ge capiẽdo oppoᵒ. Et cũ dicitur ꝙ vnũ mẽbrũ cõtinetur sub alio
ergo nõ sub opposita. Dicitur ꝙ si vnũ mẽbrũ cõtinetur sub alio
tãquã recipiẽs predicationez eiᵘ nõ essent opposita: si autẽ dicitur
aliter cõtineri sub eo dicto ꝙ sunt opposita vt in proposito
¶ Utrum alia diuisio propõnis cũ diffinitionibus mẽbrorum
sit bene data. s. alia modalis: alia de inesse.
Ar. primo Contra diuisionẽ arguitur sic. Vel ẽ diui-
sio vniuoci vel analogi: et ar-
guitur ꝙ sit diuisio vniuoci sic: genᵘ nõ diuiditur
nisi de rõne vniuoci: sed propõ est genus: ergo nõ di
uiditur nisi de rõne vniuoci. ¶ Jn oppᵐ ar-
guitur ꝙ propõ priꝰ dicitur de propõne de inesse quam modali: er-
go est diuisio analogi. ¶ Secundo sic. aliqua est propõ de ines Ar. 2°
se in qua ponitur modus: ergo diffiõnes male: cõña tenet: añs proba
tur: nam iste: hoc est posse: hoc ẽ necẽiuz: hec propõ est vera hec propõ ẽ
falsa: sunt inesse vt patz: et tamen ponitur modus in ipsis: ergo et cetera.
¶ 3° sic. Ois propõ de sensu cõposito est modalis: sed aliq ẽ Ar. 3°.
propõ de sensu cõposito in qua non ponitur modus ergo
aliqua propositio in qua nõ ponitur modus est moda-
lis: cõña patz: quia est syllᵒ in darapti maior probatur: quia dẽ diui-
sum predicatur vliter de quolibet mẽbro diuidẽtiũ: sed propõ moda-
lis diuiditur in propõnez de sensu cõposito et diuiso: ergo et cetera. mi-
nor argumẽti principalis patz: quia illa est de sensu cõposito:
promitto tibi denariũ et tamen in ea nõ ponitur aliqs modus: quare
re et cetera. ¶ 4° sic. Jsta propõ nõ est modalis. sor. currit velo- Ar. 4°.
citer: et tamen ponitur modus in ea. ergo et cetera. cõña nota cũ maio
ri: minor probatur per diffõnẽ modi: quia modus est determinatio
facta per adiectiuũ: sed ly velociter est hõ: ergo et cetera. ¶ 5° sic Ar. 5°
qua rõne ista est modalis. sor. currere est verum: eadẽ rõne
illa est modalis sor. currere est scitũ a me: et tamen nõ ponitur
modus quare et cetera. cõña nota cũ minori: quia modi tamen sũt sex
maior probatur: quia ly scitũ ẽ adiectiuũ sicut ly verum: et vtrũque
determinat totã cõpõnẽ: quia vtraque ẽ officiabilis et sicut sci
tũ nõ addit aliqd ex parte rei: sed aie: ita nec verum: nam verum et fal
suz sũt in intellectu: sicut bonũ et malũ i rebᵘ. 6° metaphy.
Ad hec rñdetur. Ad primũ dicitur ꝙ est diuisio analogi: vt Ad primum
probat argumẽtũ pro vna parte. ¶ Ad rõnez in
oppositũ dicitur ꝙ genus nõ diuiditur: vt vniuocũ nisi in ea quae di
uidit vt genus: diuiditur autẽ genᵘ in ea quae differũt simpliciter
spẽ: et quia enunciatio de inesse simpliciter et de inesse sub modo
nõ differũt specie simpliciter idcirco nõ diuiditur vt genᵘ in ea.
Hec Gratia deus primo periher. quo ad primũ dictuz dicit
verũ et illud sufficit pro argumẽto: quo autẽ ad secundũ ẽ du
biũz. s. quõ propositio de inesse et modalis nõ differãt spẽ
simpliciter. ¶ Ad 2ᵐ negatur añs: si recte intelligitur diffinitio pro- Ad 2ᵐ
positionis modalis: quae sic itelligitur. Propositio modalis ẽ
illa in qua ponitur modus modaliter sũptus vel modifica
tiue. Ad probationẽ añtis cũ dicitur in illa: hoc est posse: ponitur
modus: dicitur ꝙ nõ ponitur modificatiue sũptus: quia tũc deter-
minat propõnẽ quãdo modificatiue sumitur. ¶ Ad 3ᵐ nego ma- Ad 3ᵐ
iorẽ et ad probationẽ cũ dicit. Dẽ diuisum vliter predicatur de qui-
libz mẽbro diuidẽtiũ. Jsta possz falsificari: quia quãtitas cõti
nua diuiditur in hñtez positionẽ et nõ hñtez positionẽ: et tamen
quãtitas cõtinua nõ vliter predicatur de altero mẽbro. s. nõ hñte
põnẽ: quia illa est falsa: ois quãtitas nõ hñs positionẽ est cõ-
tinua: transeat tamen pro nũc: et cũ dicitur: propõ modalis diuiditur
in propõnẽ de sensu cõposito et propõnẽ de sensu diuiso: et sic
predicatur vliter de qlibz mẽbro: vñ licet illa sit propõ de sensu cõ-
posito promitto tibi denariũ: nõ tamen est modalis de sensu cõ
posito. ¶ Ad 4ᵐ dicitur ꝙ modus sumitur dupliciter. s. large: et sic Ad 4ᵐ
describitur modus est adiacẽs rei determinatio. i. determi
natio facta per adiectiuũ: alio mõ stricte vt hic pro modo
faciente propõnẽ modalez: et sic describitur. Modus est de-
terminatio cõpõnis facta per adiectiuũ addẽs aliqd ẽ parte
rei: et sic negatur ꝙ in illa propõne sit modus: capiẽdo modũ
stricte: vt hic capitur: licet large capiẽdo sic. ¶ Ad 5ᵐ dicit Bur Ad 5ᵐ
leus in secundo periher. ꝙ verum et falsuz nõ sunt proprie modi
sicut nec scituz et probabile cũ nihil addãt supra cõpõnẽ
quod sit ex parte rei. ¶ Aliter põt dici tenẽdo ꝙ sint veri mo Rñ 2°.
di secundum magistrũ. ¶ Et ad argumẽtũ negatur: añs pro prima par-
te. s. qua rõne vna est modalis et alia. Ad probationẽ ly sci
tuz est adiectiuũ sicut ly verum: cõcedo: et vtrũque determinat to
tã cõpositionẽ: cõcedo: quia vtraque est officiabilis. Jn vtra-
que. n. cõpositio est modificata: nã prima significat ꝙ sortes
currit: et secunda ꝙ sortes currit est scita a me: et cũ dicis vlte
rius sicut scitũ nõ addit aliqd ex parte rei: ita nec verũ. ne-
go. Ad probationẽ. bonũ et malum sunt in rebus: verum et
falsum sunt in intellectu. sexto metaphisice: dicitur ꝙ veritas

absolute est in reb⁹: est autē in itell'u tanq̄ʒ denoīans itellectū: nec per h̄ negat ph̄us verū et falsum esse in rebus: sed non vult eo modo eē in reb⁹ sicut bonū ⁊ malū. Recurre supra i questione de v̄itate ⁊ falsitate ꝓpōnis si vis vidē hoc ample. ℂ Utrū tantum sint sex modi. s. possibile impossibile contingens necessarium verum ⁊ falsum.

Arg. p. Contra modus est adiacēs rei determinatio: ğ quot sunt tales d̄terminationes tot sunt modi: sed plures q̄ʒ sex sūt tales determiationes: q̄ bñ vel male. velociter: ğ plures q̄ʒ sex sunt tales modi. Arg. 2° ℂ 2° sic. Aut tu itelligis p modū v̄l'r q̄ōlibet adiectiuū potēs determinare aliqd. Aut adiectiuū potēs determiare aliqd gr̄a compōnis. Aut tantū adiectiuū potēs determinare aliqd gr̄a compōnis addēs aliqd ex parte rei. Si p° sunt plures q̄ʒ sex: q̄ bñ male fortit' volucit' sunt h⁹. Si 2° adhuc plures sunt q̄ʒ sex: q̄ dubiū ꝓbabile scitū sunt modi illo°. Si 3°: sic non sunt sex: q̄ verū ⁊ falsum non addūt aliquid ex parte rei: q̄ verū ⁊ falsum sunt in intell'u: sicut bonum ⁊ malū in reb⁹: sexto meta. Immo q̄ ratione verum ⁊ falsum sunt modi: eadē ratione scitū ⁊ nescitum: ğ non tm̄ sex modi sunt. Arg. 3° ℂ 3° per se ⁊ p acciñs sunt modi determinātes aliqd gr̄a compōnis addētes aliqd ex parte rei: ğ sunt plures q̄ʒ sex: tʒ ꝯña ⁊ añs pʒ de se. Arg. 4° ℂ 4° sic: verū ⁊ falsum non sunt modi: ğ non sunt sex: ꝯña nota ⁊ antecedēs ꝓbat': q̄ ph̄s in scd̄o periher. determinās oppositiones modalium de vero ⁊ falso nihil dicit de istis: deinde non sunt sex: ⁊ plures: que est eā q̄ sunt tātū sex.

Ad p^m. Ad hec rñr. Ad p^m dī q̄ modus sumit' 2'. s. large ⁊ stricte: large q̄cūq̄ʒ d̄terminatio dī modus: stricte v̄o solū determiatio compōnis addēs aliqd ex parte rei dī modus ⁊ sic pʒ oppo^m. Ad 2^m ℂ Ad 2^m sunt duo modi rñdēdi. Unus modus est Bur. q̄ vult q̄ modi facientes ꝓpōnē modalē sunt tantū 4^or. s. necīum: ꝯtingēs poss'e: imposs'e: verū aūt ⁊ falsum non faciūt ꝓpōnē modalē ꝓpter: q̄ modi faciētes ꝓpōnē modalē debēt hr̄e has duas cōditiones. s. q̄ determinēt v̄bū ratione compōnis siue totā compōnem: 2° q̄ aliqd addāt ex parte rei supra cōpositionē. Isti autē q̄tuor has ꝯditiones hñt: verū ⁊ falsum non: q̄ deficit scd̄a ꝯditio: q̄ñ nihil addūt supra compōnem. s. supra esse vel non esse: vt ꝓbat arg^m scd̄m. Deinde format aliā rōnē sic. Nulla ꝓpō modalis ꝯuertit' cū sua de inesse: sed ille de v̄o ⁊ falso ꝯuertunt' cū suis de inesse: ğ non sunt modales: ꝯña nota cū maiori: minor ꝓbatur: q̄ idē est dicē̄ sor. currit: ⁊ verū est sortem currē: ⁊ sortes non currit: ⁊ falsuʒ est dicē̄ sor. currere: ⁊ s̄m hāc pʒ solū ad scd̄m ⁊ q̄rtum: q̄ ꝯcludunt verū. Ad 3^m ℂ Ad 3^m vero dicit Burleus q̄ p se ⁊ per acciñs reducunt' ad istos. Nam p se reducit' ad necīum: p acciñs vero ad ꝯtingēs. ℂ Alit' magister tʒ modos faciētes ꝓpōnes modales eē sex: ⁊ dicit q̄ modus put hic sumit' est dictio determinare potēs cōpositionē p̄dicati cū subo: non autē est determinatio: sed efficiēs determinationē. ℂ 2° addēs aliqd supra compositionē q̄ō fit ex pte rei. ℂ Primū sic intelligit' q̄ determinēt compōnē p̄dicati cum subo. i. manifestet q̄lis sit iherētia p̄dicati ad subm: ⁊ p h̄ excludunt' hec aduerbia bene: male: tarde: velociter: q̄ determinānt v̄bū rōne rei v̄bi vel pñcipij. ℂ 2^m itelligit'. s. q̄ addat aliqd q̄ō fit ex parte rei formal'r ⁊ nō efficiēt tm̄: q̄ō nō faciūt ista dubiū: ꝓbabile: scitū: q̄ nec dubietas nec ꝓbabilitas nec scia est in re: sed in itellectu: sed necessitas: ꝯtigētia: possibilitas: ipossibilitas v̄itas falsitas sunt in re extra: ideo ⁊c̄. ℂ Et ad rationē Burlei scd̄am rñdet' negādo maiorē: v̄ñ ꝓpōnes de modis iportāribus v̄itatē aut falsitatē absolutā equiualēt suis ꝓpōnib⁹ de inesse. Alie autē ꝓpōnes iportantes v̄itatē aut falsitatē ꝯdōnatā non equalēt illis de ineē ⁊ p hoc pʒ ad scd̄m arg^m pñcipale: q̄ accipit' modus 3us. ℂ Et cū dicit verū ⁊ falsuʒ sunt in itellectu ⁊ nihil addūt ex parte rei: negat'. ℂ Ad auctatē ph̄i dc̄m est supra q̄ ph̄s non negat verū ⁊ falsum esse in reb⁹: sed dicit nō eodē mō esse in reb⁹ sicut bonū ⁊ malū: q̄ verū ⁊ falsuʒ sūt in ordine ad intell'm: bonū aūt ⁊ malū in ordie ad appetitū. Et scias hūc modū eē magistri. ℂ Ad 3^m negat' añcedēs: q̄ nihil addūt supra cōpositionē q̄ō fit ex pte rei: nisi p se itatē quā reducas ad necītatē: ⁊ p acciñs ad ꝯtingentiā: vt vult Bur. ℂ Ad 4^m rñsum est in summulis q̄ ph̄s non determinauit de illis modalib⁹ de v̄o ⁊ falso q̄ ad figurā ⁊ positionē: q̄ non hñt diuersam oppositionē ab illis de inēē. Cur aūt tantū sint sex vide sufficientiam in summulis in parte correspondente huic questioni. Ad 4^m.

ℂ Utrū diuisio ꝓpōnis modalis cū diffinitionib⁹ mēbrorū sit bona. s. alia de sensu diuiso: alia de sensu cōposito.

Contra diuisionē arg' sic. Aut est diuisio gñis in spēs: aut vocis in significationes: aut totius in ptes sed nullo° vt ꝓbabo: ğ non est diuisio p se tʒ ꝯña cū maiori p Boe. in lib. diuisionum ponētez tm̄ istas tres diuisiones p se: minor ꝓbat': p° q̄ nō gñis in spēs pʒ: q̄ ꝓpositio modalis: p p̄us dī d̄ vna ⁊ p posteri⁹ de alia cū vna illaꝝ sit v̄a modalis ⁊ alia nō. Nec est diuisio vocis in sign̄ationes: q̄ vox equoca est equoca his in q̄ diuidit' sic: ꝓpō āt modalis non est equoca istis cū s̄m vnā diffōnē p̄dicet' de istis. Nec diuidit' vt totū in illa: q̄ neq̄ʒ est totū ꝯtinuū: neq̄ʒ vt totū eēntiale neq̄ʒ vt totum collectiuū: neq̄ʒ vt totū v̄l'e neq̄ʒ totū ptātiuū. q̄re ⁊c̄. ℂ 2° sic. Propō de sensu diuiso non est modalis: ğ ⁊c̄. ꝯña tʒ: añs ꝓbat'. auctate ph̄i 2° periher. di. In modalib⁹ esse non eē sunt subiecta: appōnes v̄o sūt p̄dicata itelligēs p eē ⁊ non eē dictū affirmatū ⁊ dc̄m negatū: ⁊ p appōnes intelligēs modos: sʒ in ꝓpōne de sensu diuiso modus non p̄tur: ğ nō est modalis. ℂ Confirmat'. rōne sic. Illa solū est modalis in q̄ determiat' v̄bū rōne compōnis: sʒ h̄ fit solū i illa de sensu compo°: ğ illa de sensu diuiso non ē modalis. ℂ 3° sic. Propō de sensu cōposito non est modalis: sʒ d̄ ineē: ğ ⁊c̄. Añs ar' sic. Ois illa ꝓpō est de ineē in q̄ denotat' p̄cīū ineē subo sim'. i. sine determinatiōe alicui⁹ modi: sʒ qñ modus subijcit' vel p̄tur denotat' p̄dicatū ineē subo simpl'r: ğ est de ineē: ꝯña nota cū maiori. mior ꝓbat': q̄ dōo sor. currē est neēē: p̄dicatū illud inest tori subo. s. il'i dictionī simpl'r. i. sine aliq̄ determinatōe. Et Burle⁹ vult 2° ꝓbier. q̄ h̄ arg^m ꝯcludat. Arf 2° Confir. Arf 3° ℂ 4° ꝯ diffōnē modalis de sensu cōposito ar' sic. Qñ modus seq̄t' dc̄m non est de sensu composito: ğ diffō mala. ꝯña tʒ: añs ꝓbat': q̄ modus non cadit supra copōnē. ꝓbat': q̄ t'min⁹ seq̄ns non hʒ viʒ sup̄ p̄cedētē: q̄ō p locū a maiori ꝓbat': q̄ negō q̄ est max^e v̄tut' non hʒ vi sup̄ termīos p̄cedētes: ğ nec aliqs alter terminus. Arf 4° ℂ Itē ar': q̄ qñ modus subijcit' non est modalis ⁊ ar' sic. Illa non est modalis q̄ non denoiat' a mōi: sʒ illa non denoiat' a mō: ğ non est modalis: ꝯña nō cū maiori. minor ꝓbat'. Ois denoiatio est a forā: sʒ p̄dicatuʒ est forā ⁊ non subʒ: ğ non denoiabit' a subo: q̄ō tñ ē modus: ⁊ si sic: ğ nō est modalis. Arf 5^m ℂ 5° ꝯ ꝓpositionē de sensu composito arg' sic. Quot modis dicit' vnum oppositorū tot modis dī ⁊ reliquū: p ph̄m pmo topicoꝝ: sed ꝓpositio de sensu composito dicit' duob⁹ modis. s. quando p̄cedit aut qñ modus sequit': ergo ⁊ illa de sensu diuiso que opponit' ei dicit' tot modis: ⁊ sic non solū erit qñ modus mediabit vt dic' diffō. cap. xvj ℂ 6° sic. Modus faciēs ꝓpōnē modalē aut determinat compōneʒ talit' q̄ manifestat q̄ propō sit talis aut manifestat p̄dicatū q̄l'r iheret subto. Si pmo modo: ista que est de sensu diuiso non est modalis. Si secundo modo: illa de sensu composito non est modalis. Argr 6

Arf p

Ad pᵐ **Ad hec** rñr. Ad pᵐ dī ꝙ est diuisio analogi in analo-
gata: qꝛ ꝓpō modalis ꝑ ꝑus dī de modali:
vꝛa ꝗꝫ de non vā: ꝗ̄ sit vā: ⁊ non vꝛa īfra stati patebit: ⁊ ta
lis diuisio est diuisio vocis ī sigñone a. Et cū arguis ꝙ vox
equoca sic diuidit: ꝯcedo: vñ lꝫ ois diuisio vocis equoce sit
diuisio vocis in sigñones: non tñ ois diuisio vocꝭ in sigñōes
est diuisio vocis equoce: vt dīc Boe. qꝛ ēt vox ambigua si-
gnificās plura sic diuidit: ⁊ ēt vox sigñans nō pl'a: ſꝫ mulꝗ
modis: vt īfiⁿ sigt̃ aliqd̄ sine fiñ: ſꝫ diuersimode: qꝛ aut ſꝫ
Ad 2ᵐ. magnitudinē aut ſm multitudinē aut ſꝫ spēꝫ. ¶ Ad 2ᵐ
ꝓ rñsiōe aduerte de modali vā ꝗ̄ sit illa sūt due opiones.
¶ Cōis opio est ꝙ illa ꝗ̄ est de sensu cōposito sit vā mo-
dalis: qꝛ modus determiāt vbū rōne compōnis ⁊ dicte
sunt modales de dicto: ſꝫ modales de sensu diuiso dī mo
dalis de re. vt cū dī sortē pol'e est currē denotat ꝙ in sor-
te sit pōā ad currēᵐ. ¶ Alia est opio Bur. in 2° piber. ꝙ
illa ꝗ̄ est de sensu diuiso sit modalis vā pp 2ᵐ ratonē ad-
ductā: ⁊ ꝑ h̄ pꝫ ad argᵐ: ⁊ ad pb̄m dī ꝙ ph̄s loqt̄ de mo-
dali vā ꝗ̄ est de sensu cōposito ſm ꝑmam opionē. Sꝫ ſm
Bur. diceret ꝙ ꝑ subm duo possumꝰ itellige: vnoꝰ illd̄ qd̄
refert ad ꝑdicatū: ⁊ sic est altera ꝑs ꝓpōnis: alioꝰ illd̄ qd̄
est receptiuū forē sic suba est subm accñtis. ¶ Qñ ꝗ̄ ph̄s
dīc ꝙ eē ⁊ non eē sunt subta: ꝑ subm ph̄s non itellīt subm
qd̄ refert ad ꝑdicatū: ſꝫ loqt̄ de subō qd̄ sup̄ se recipit for
mā ⁊ dispōnē: vñ vult dicē ꝙ in modalibꝰ eē ⁊ non esse. i.
e compō affirmatiua ⁊ cōpō negatiua sūt subta sup̄ ⁊ se re
ad ꝯfir. cipiētia modū tāꝗꝫ dispōnē eoꝝ: ⁊ sic pꝫ ad argᵃ. ¶ Ad
Ad 3ᵐ ꝯfirmationē sit'r. ¶ Ad 3ᵐ negat añs ad ꝓbōnē negatur
minor: ⁊ cū tu arguis sortē currē est neċe illud ꝑdicatuꝫ
neċe inest ꝑdicato simp'r. s. illi dicto sine aliꝗ determiatio
ne: dī ꝙ 2ᵉ est subm in ꝓpōne tali: qd̄dā. n. est subm ꝓpō
nis: ⁊ qd̄dā est subm dicti: subꝫ ꝓpōnis ē totū dcm: subm
vō dicti est accusatiuꝰ ꝑcedēs vbū infiⁿ: vt ly sortē. Ad ꝓ
positum mō cū dī ꝑdicatū dꝫ inesse subō cū determiatiōe
⁊ non simpl'r: dico ꝙ ꝑ subm intell'r subm dicti: ⁊ ꝑ ꝑdica
Ad 4ᵐ tū intell'r ꝙ īportat ꝑ infiⁿ. ¶ Ad 4ᵐ negat añs. Et ad ꝓ
batonē negat iteꝝ añs. Et cū tu arguis ꝙ terminꝰ seq̄ns
non hꝫ vi supra ꝑcedētē nego. Et cuꝫ tu ꝓbas maiorē ꝙ
negatio nō hꝫ vim sup̄ ꝑcedētē: ꝗ̄ nec aliqa aliꝰ terminꝰ:
negat ꝯñā: nec est locꝰ a maiori: qꝛ negatio non dī eē ma
ioris vtutꝭ ꝗꝫ aliꝰ terminꝰ nisi supra seq̄ntes absolute vō
non. ¶ Aliud dico ꝙ qñ modus subiicit dī modalis: qa
reducit in illā in ꝗ̄ modus ꝑtur. Uel dī ꝙ dī modalis si-
ne aliꝗ alia reductione: ⁊ qd̄ denoiat modalis ab alioꝰ q
Noᵐ ponit pro subō. ¶ Sꝫ aduerte ꝙ ille modus lꝫ vt subm
hēat ratonē mā̄e: tñ vt determinat totā compōnē hꝫ ra-
tionē forme: ⁊ sic denoiatio sit a forā cum modus se hēat
Ad 5ᵐ in modalibꝰ sicē verbuꝫ in illis de inesse. ¶ Ad 5ᵐ dī ꝗ̄ad
maiorē ꝙ illa ꝓpō hꝫ itelligi soluꝫ de ꝓpe oppositꝭ vt sūt
ꝯria ꝯdictorio: ꝓpō aūt de sensu diuiso ⁊ de sensu compo
sito nō ꝓprie opponunt ſm aliquā spēm oppōnis: ⁊ ad-
huc īproprie oppōnis non est absolute verū: ſꝫ hic hꝫ in-
telligi ꝙ ꝗ̄t sunt sigñata vniꝰ oppositi tot sunt sigñata al-
Ad 6ᵐ teriꝰ: ⁊ ſm oēm sigñonē sibi ponunt. q̄re ⁊c̄. ¶ Ad 6ᵐ di
cit ꝙ modus faciēs ꝓpōnē modalē facit vtrūꝗ disiūctis
puta h̄ vel h̄ capiēdo modalē vt se extēdit ad vās. ¶ Di
uersi diuersimode rñdēt: vt ꝑ parte tactū est. Cōiter. n. di
ceret ꝙ modus talit' determinat compōnē ꝙ manifestat
ꝗ̄lis sit illa ꝓpō cui addit modus: puta possis vel īposis.
Bur. vero vult ꝙ ꝓpō modalis sigñet ꝑ ꝗ̄uo vnio sit ꝑdi
cati cū subō: h̄ est ꝗ̄uo ꝑdicatū vnit toti subō an neċio vl'
ꝯtingent: ⁊ ad talē vnionēꝫ sequit ꝙ sit talis ꝗ̄litas ꝗ̄lis
īportat ꝑ modū. ¶ Uerū quatuor regule declarātes op
pōnē propōnū sitaꝝ ī figura sint hē. ¶ Prima vl'is affir
matiua ⁊ vl'is negatiua sūt ꝯrie. ¶ 2ᵃ ꝑticularꝭ affirmati-
ua ⁊ ꝑticularꝭ negatiua sūt subꝯrie. ¶ 3ᵃ vl'is affirmatiua
⁊ ꝑticularꝭ negatiua: ⁊ vl'is negatiua ⁊ ꝑticularꝭ affirmatiua
sūt ꝯdictorie. ¶ 4ᵃ vl'is affirmatiua ⁊ ꝑticularis affirmati-
ua: vl'is negatiua ⁊ ꝑticularis negatiua sunt subalterne.

Contra ꝑmā arguit sic. Iste non sunt ꝯ-
rie: qlibet hō est aial: nullus ho
mo est qd̄libet aial: ⁊ tñ vna est vl'is affirma
tiua ⁊ alia vl'is negatiua: ꝗ̄ regula falsa ꝯñā
nō cuꝫ minori: maior ꝓbat: qꝛ iste sunt simul
vere ꝗ̄ non sunt ꝯrie: ꝯñā tꝫ cū antecedēte. Itē iste nō sūt
ꝯrie: ois hō est albꝰ: ⁊ nl'is hō ē albꝰ ⁊ tñ vna ē vl'is affir-
matiua ⁊ alia vl'is negatiua: ꝗ̄ ⁊c̄. ¶ 2° sic: iste sūt ꝯrie sor. Arᵗ 2°
est albꝰ: ⁊ sor. est niger: ⁊ tñ nō hñt ꝯdōnes regule: ꝗ̄ ⁊c̄.
ꝯñā nō cū miori maior ꝓbat ꝑ pb̄m 2° ꝑbiar. in fine dī. ꝙ
ꝓpōnes de ꝯrijs modis enūciādi sūt magꝭ ꝯrie ꝗꝫ d̄ ꝯrijs
ꝑdicatꝭ. vt ille sunt magꝭ ꝯrie sor. est albꝰ: sor. nō est albꝰ:
ꝗꝫ iste. sor. est albꝰ. sor. est niger: ſꝫ cōpatiuum ꝑsupponit
positiuū: ergo sunt ꝯrie. ¶ 3° sic. iste non sunt ꝯrie omnes argᵗ 3°
isti trahūt nauim: ⁊ nulli istorū trahūt nauiꝫ. ⁊ ly isti vel
istorū demrando decē q solū sunt sufficiētes simul ad tra
hēdū nauim: ⁊ tñ vna est vl'is affirmatiua: ⁊ alia vl'is ne
gatiua cū ꝯdōnibꝰ regule: ꝗ̄ ⁊c̄. ꝯñā nota cum miori: ma
ior ꝓbat: qꝛ sunt simul vē: ꝙ pᵃ sit vā pꝫ ꝑ casuꝫ: ꝙ 2ᵃ ꝓba
tur qꝛ ꝯdictoriū est falsum. i. aliꝗ istorum trahūt nauim.
¶ Cōfir'r ꝑt argui de ista: oēs apl'i sūt. xij. ⁊ nulli apl'i sūt
xij. ¶ 4°. iste sunt ꝯrie vterꝗꝫ istoꝝ currit: ⁊ neuter istoꝝ argᵗ 4°
currit: ⁊ tñ non hñt ꝯdōnes regule: ꝗ̄ ⁊c̄. ꝯñā nō cuꝫ ma-
iori minor ꝓbat: qꝛ non est idē subm in vtraꝗꝫ. In vna. n.
ly vterꝗꝫ subiicit: in altera vō ly neuter. ¶ 5° iste non sūt argᵗ 5°
ꝯrie: oē a. est verū nullū a. est verū: ⁊ tñ vna est vl'is affir-
matiua ⁊ altera vl'is negatiua cū ꝯdōnibus regule: ergo
⁊c̄. ꝯñā nota cū minori: maior ꝓbat: posito. n. ꝙ ꝑma vo
cet b. scd̄a vō a. arguit sic. ꝙ non sunt ꝯrie: qꝛ si b. est ve-
rū a. est verum: ꝗ̄ non sunt ꝯria: tꝫ ꝯñā: qꝛ ꝯtradictoriorū
si vnum est verum reliquum est falsum: quare ⁊c̄.

Contra scd̄aꝫ regulā ar sic. iste non sunt Arᵗ ꝑ
subꝯrie: homo aial est aliqs hō
aial nō est: ⁊ tñ vna est ꝑticularꝭ affirmatiua
⁊ alia ꝑticularis negatiua cū ꝯdōnibꝰ regu-
le: ꝗ̄ ⁊c̄. ꝯñtia nota cū minori: maior pꝫ de se.
¶ Itē iste non sunt subꝯrie: aliqs hō oē aial est: aliqs hō
oē aial non est: ⁊ tñ vna est ꝑticularis affirmatiua: ⁊ alia
ꝑticularis negatiua cū alijs ꝯdōnibus regule: ꝗ̄ ⁊c̄. ꝯñā
nota cū minori: maior ꝓbat: qa iste sūt sil' false: ꝗ̄ non sūt
subꝯrie: tꝫ ꝯñā: añs pꝫ de pᵃ ꝑte: de scd̄a ꝓbat: qꝛ sequit:
aliqs homo oē aial non est: ꝗ̄ aliqs homo nullū aial est:
qꝛ equalēt: ꝗ̄ ⁊c̄. ¶ 2° sic iste non sunt subꝯrie: aliqua fe- argᵗ 2°
nix est ois fenix: aliqua fenix non ē ois fenix: ⁊ tñ habēt
oēs ꝯditiones regule: ergo regula falsa: ꝯsequētia tꝫ cuꝫ
minori: maior ꝓbat: qꝛ sunt simul false: ꝗ̄ non sunt subꝯ-
rie: ꝯñā tꝫ: añs ꝓbat: ꝙ scd̄a sit falsa pꝫ: qꝛ ꝯdictoriuꝫ est
verū: ꝙ pᵃ sit falsa ꝓbat per pb̄m ꝑ ꝑbiar. dī. Nulla affir-
matio est vera in qua vniuersale vl'r sumptum ꝑdicat.

Contra tertiam regulaꝫ arguit sic. Iste argᵗ ꝑ
non sunt contradictorie: quili-
bet homo aial est: ⁊ aliquis homo aial non
est: ⁊ tñ ꝑma est vl'is affirmatiua ⁊ scd̄a par-
ticularis negatiua cum alijs conditionibus
regule: ergo regula falsa: consequētia tenet cum minori:
maior pꝫ: qꝛ iste sunt sil' vere: ꝗ̄ non sunt ꝯdictorie. Item
iste non sunt ꝯdictorie: qlibet homo oē aial est: aliqs bo
mo oē aial non est: ⁊ tñ hñt ꝯditōes regule: ergo ⁊c̄. ꝯñā
nota cū minori: maior ꝓbat: qꝛ sunt simul false: ergo ⁊c̄.
¶ Scd̄o sic. Iste non sunt ꝯdictorie: nullo hoīe currēte argᵗ 2°
tu es asinus: ⁊ aliquo hoīe currente tu es asinus: ⁊ tamē
habent conditiones regule: ergo ⁊c̄. consequentia nota
cum minori: maior probatur: quia sunt simul false.

Contra

argr. p. Contra 4am regulam arguitur sic. Iste non sunt sub alterne: quelibet homo animal non est: et aliquis homo non animal est: et tamen sunt conditiones regule: ergo regula falsa: consequentia nota cum minori: maior probatur quia vniuersalis est vera et particularis est falsa: ergo non sunt subalterne: et consequentia antecedens probatur: quod prima sit vera patet exponendo: quod secunda sit falsa patet: quia ex il/
Argr 2o la sequitur quod aliquis homo nullum animal est: quod est falsum. ¶ 2o sic. Iste non sunt subalterne omnis homo est omnis homo: et aliquis homo est omnis homo: et tamen habent conditiones regule: ergo regula falsa: consequentia nota cum minori: maior probatur: quia vniuersalis est vera et particularis falsa: quod particularis sit falsa patet: quod vniuersalis sit vera probatur per Boe. dicentem quod nulla propositio est verior illa in qua idem predicatur de seipso: sed in ista idem predicatur de seipso: ergo est vera. Similiter etiam potest probari per omnes suas singulares sic: ille homo est ille homo et ille homo est ille homo: et sic de singulis: ergo omnis homo est omnis homo.

Ad pm Ad hec respondetur. Ad primum dicitur quod 4or conditiones requiruntur pro verificatione regule. ¶ Prima quod sint de consimilibus subiectis predicatis et copulis. ¶ 2a explicite vel implicite. ¶ 3a supponentibus precise pro eodem vel pro eisdem. ¶ 4a quod terminus non distributus in vna distribuatur sub altera: modo in prima propositione quam assignas deficit 4a conditio: in 2a deficit 3a: quia pro pluribus supponit ly homo in prima quam in 2a. Et si replicas contra philosophum assignat illa esse contraria in 2o periher. dicitur quod exemplorum requiritur manifestatio et non verificatio: posuit ergo gratia exempli: in veritate tamen non sunt contrarie.
Ad 2m ¶ Ad 2m dicitur negando maiorem. ¶ Et ad probationem dicitur quod philosophus loquitur valde large de contrarietate accipiendo contrarietatem pro oppositione: hic autem loquitur de contrarietate stricte.
Ad 3m ¶ Ad 3m dicitur quod ille non sunt contrarie: quia signum vniuersale diuersimode tenetur in illis. Nam in prima ly omnis tenetur collectiue. In 2a ly nulla tenetur diuisiue. Pro quo aduerte quod signum vniuersale affirmatiuum in numero plurali limitat ad sensum collectiuum: signum autem vniuersale negatiuum non limitat ad sensum collectiuum de se: sed ad sensum diuisiuum: et hoc habet ex natura sua. Et si replicas assigna contrarium prime: dicitur quod ista est contraria: nulli illorum qui sunt omnes istorum trahunt nauim: ly nulli enim de se limitet ad sensum diuisiuum ut dictum est: tamen cum addito limitatur ad sensum collectiuum: vt cum isto qui sunt omnes istorum: et ista 2a est falsa.
Ad 4m ¶ Ad 4m dicitur quod ille sunt contrarie. Ad probationem in oppositum cum dicitur non est idem subiectum: nego: vnum subiectum in vtraque istarum est ly istorum: et ly neuter vterque sunt signa distributiua. Et si replicas contra: quia sequitur quod quelibet istarum est incongrua. ¶ Primo quia subiectum discordat cum verbo in numero: deinde in regimine: quia hec verbum currit non vult pro supposito genitiuum. ¶ 2o discordat adiectiuum cum substantiuo in casu: vt patet. ¶ Ad primum dicitur quod non vtraque illarum consequentia: subiectum discordat cum verbo et numero: ergo est incongrua: quia non est idem suppositum et subiectum. Illud enim quod precedit verbum apud logicos dicitur subiectum. Similiter dicitur quod non discordat in regimine verbum cum supposito: quia ly istorum licet sit subiectum non est suppositum: sed ly neuter et vterque est suppositum. ¶ Ad 2m dicitur quod quedam sunt adiectiua nominis que regunt casum post se distributiua: quedam vero non vt albus alba album et similia. Prima adiectiua non tenentur concordare in casu cum illo quod regitur ab eis. Alia vero semper tenentur concordare in casu cum substantiuo quod non regitur ab eis.
Ad 5m. ¶ Ad 5m negatur maior: et ad probationem cum dicitur prima est vera 2a est vera: ergo non sunt contraria: negatur consequentia: lex enim contrariorum est quod non est possibile duo contraria esse simul vera: sic autem est hic: quia non est possibile illa simul esse vera: licet si vnum sit verum et aliud non sit verum.
Ad pm contra scdm regulam. Ad 2m principale dicitur similiter quod requiruntur 4or conditiones pro 2a regula scilicet quod sint de consimilibus subiectis predicatis et copulis explicite vel implicite supponentibus precise pro eodem vel pro eisdem: et predicatis difformiter supponentibus quoad mobiliter et immobiliter id est distributiue et non distributiue. Et sic patet ad primum quia deficit 4a conditio. In primis enim duabus predicatum stat determinate. In scdis vero predicatum stat distributiue.
Ad 2m ¶ Ad 2m negatur maior. Ad probationem nego quod prima sit falsa: et cum tu probas auctoritate philosophi dico quod nulla affirmatio est vera illa in qua vniuersale vniuersaliter sumptum predicatur. Dico quod dictum philosophi intelligitur cum hac conditione scilicet si talis terminus vniuersaliter sumptus habeat plura supposita. ¶ Si autem non habeat plura supposita non inconuenit vt propositio.

Ad pm contra tertiam regulam. ¶ Ad 3m principale dicitur similiter quod 4or conditiones requiruntur pro 3a regula scilicet quod sint de consimilibus subiectis predicatis et copulis explicite vel implicite: supponentibus precise pro eodem vel pro eisdem: et quod extremum non distributum in vna distribuatur in alia: et econtra si sit terminus distribuibilis. Et per hoc patet ad argumentum quod deficit 4a conditio. In primis enim predicatum nullibi distribuitur. In scdis vero vtrobique distribuitur.
Ad 2m ¶ Ad 2m negatur minor: quia nullius quantitatis sunt: ideo prima non est vniuersalis nec scda particularis. Et si replicas assigna tamen ergo contradictorium illius: nullo homine currente tu es asinus: dicitur quod est illud: non nullo homine currente tu es asinus: ergo aliquo homine currente tu es asinus tenet consequentia: quia non nullus et aliquis equipollent: dicitur quod non equipollent nisi quodlibet eorum seorsum possit in principalem copulam: modo hoc est falsum de ly nullo: eo quod dico nullo homine currente tu es asinus: solus negatur ablatiuus: et non verbum principale. Et si arguis sic. non isto homine currente tu es asinus: et sic de aliis: ergo nullo homine currente tu es asinus: tenet consequentia a singularibus sufficienter enumeratis ad suam vniuersalem dicitur negando consequentiam: quia quelibet pars antecedentis sumpta pro singulari est mere negatiua nec tamen eius oppositum est falsum: et consequens est affirmatiuum falsum: verumtamen sequitur sic dicendo. Isto homine non currente tu es asinus: et sic de aliis: ergo nullo homine currente tu es asinus: sed sic quelibet pars antecedentis est falsa: vt patet descendendo ad omnes causas veritatis: quia tres habet scilicet conditionalem causalem et temporalem.
Ad pm contra quartam regulam. ¶ Ad 4m principale dicitur quod requiruntur 4or conditiones pro 4a regula scilicet de consimilibus subiectis predicatis et copulis: explicite vel implicite supponentibus precise pro eodem vel pro eisdem et predicatis eodem modo supponentibus mobiliter et immobiliter id est quod si predicatum in vna stat distributiue et in altera. Et per hoc patet ad argumentum: quia deficit 4a conditio.
Ad 2m ¶ Ad 2m negatur maior. Ad probationem negatur maior quod sit vera scilicet omnis homo est omnis homo. Et ad auctoritatem Boetii dicentis quod nulla propositio est verior illa in qua idem predicatur de seipso: dicitur quod intelligitur cum duabus conditionibus. Prima quod predicatum non sumatur vniuersaliter quando vniuersaliter sumitur in proposito. 2a quod predicatum significet aliquam rem que existat: et per hoc excluditur hec propositio falsa: chymera est chymera. ¶ Ad aliam probationem negatur consequentia: nec iste sunt singulares illius vniuersalis: sed iste: ille homo est omnis homo: et ille homo est omnis homo: ergo omnis homo est omnis homo: et tunc bene valet consequentia: sed antecedens est falsum.

¶ Utrum regule declarantes naturam et legem propositionum sitarum in figura sint vere.

¶ Duo contraria non possunt esse simul vera: sed bene simul falsa.
¶ Duo subcontraria non possunt esse simul falsa: sed bene simul vera.
¶ Duo contradictoria non possunt esse simul vera nec simul falsa.
¶ Si subalterna vniuersalis est vera et particularis: et non econtra etc.

Argr p Contra primam regulam arguitur sic de contrariis: et probatur duo contraria esse simul vera sic: quia ista sunt simul vera: omnis deus est deus: et nullus deus est deus: et illa sunt duo contraria: ergo etc. consequentia tenet cum minori: maior probatur scilicet quod illa sunt simul vera: et arguitur sic: ista est vera: nullus deus est deus: quia assertiue significat quod nullus deus est: ista propositio deus est: et hoc est verum: et quod altera sit vera: omnis deus est deus: probatur sic: ista est duo vera: ergo etc.
Ar 2o ¶ Scdo sic. Ista sunt simul vera: quilibet homo denarium promittit: et nullus homo denarium promittit: et sunt contraria: ergo etc. tenet consequentia cum minori: maior probatur: et pono quod quilibet homo promittat denarium: ita tamen quod nullus denarius promittatur: isto posito patet quod ista est vera nullus homo denarium promittit: quia nec iste homo denarium promittit: nec iste etc. quia oppositum est falsum scilicet iste homo denarium promittit: quod est contra casum: quod alia sit vera scilicet quilibet homo denarium promittit: probo. Nam hec vera: quilibet homo promittit denarium per casum: et hoc solum modo: quia ly denarium stat confuse tantum: sed eque bene stat confuse tantum in illa: quilibet homo denarium promittit. ergo si vna est vera et reliqua est vera.

argr p Contra scdam regulam arguitur probando quod est possibile duo subcontraria esse simul falsa. Et arguitur sic. Conuertatur a. cum isto termino omnis homo: et sibi subordinetur: tunc arguitur sic. Ista sunt simul falsa: a. est iste homo: et a. non est iste

homo te demſato ⁊ ſūt ſubꝯ̃ria:ḡ ⁊c̃. ꝙ pᵃ ſit ſſa pꝫ: qꝛ ſi/
gnat ꝙ oïs hō eſt ille hō:⁊ ꝙ 2ᵃ ſit ſſa: ꝓbaꝛ:qꝛ ſigt ꝙ oïs
hō non eſt ille hō:q̄ eſt ſſa cū equaleat huic nll's hō ē iſte
hō:q̄ ē ſſa ꝙ ſint ſubꝯ̃rie:pꝫ qꝛ ambe ſūt idefi'i q̄p vna ē
Ar 2° affirmatiua ⁊ alia negatiua de cōſilib⁹ ſubis ⁊c̃. ℭ 2° ſic.
iſta ſūt ſil' ſſa:dr̃ns ab ente ē ens ⁊ dr̃ns ab ente nō ē ens:
⁊ ſūt ſubꝯ̃ria:ḡ ⁊c̃. ꝯ̃ña nō cū minori:maior ꝓbaꝛ: ꝙ pᵃ ſit
ſſa ꝓbaꝛ:qꝛ q̄lrcūqꝫ reſoluaꝛ nūq̄ꝫ poterit vificari h̄ ē et
h̄ ē dr̃ns ab ente: ꝙ 2ᵃ ſit ſſa ꝓbaꝛ:qꝛ ſeʳ dr̃ns ab ente non
eſt:⁊ tu es ens:ḡ differēs a te non eſt ens:tꝫ ꝯ̃ña a ſupio/
ri diſtributo ad ſuū inferi⁹ cū debito medio:⁊ ꝯ̃ eſt ſſa:qꝛ
ꝯ̃dictoꝛium eſt neceſſarium.ſ.oē differens a te eſt ens:er
go aliqua premiſſarū eſt ſalſa:non minor:ergo maior ⁊c̃.

argt p Contra 3ᵐ regulā de ꝯ̃dictoꝛijs aꝛ ꝓbā
do ꝙ eſt poſſe duo ꝯ̃dictoꝛia eē
ſil' v̈a:qꝛ iſta ſūt ſimul v̈a:qlꝫ hō hñs equus
eqtat illū:⁊ aliqs hō hñs equuꝫ non eqtat il
lū ⁊ ſūt ꝯ̃dictoꝛia:ḡ ⁊c̃. tꝫ ꝯ̃ña cū minori:ma
ioꝛ ꝓbaꝛ:⁊ pono ꝙ qlꝫ hō hēat duos eq̄s q̄rū vnū eqtet
⁊ aliū n̄:iſto poſi° pꝫ v̈itas h⁹:qlꝫ hō hñs equū eqtat il
lū:qꝛ ille hō hñs equū eqtat illū:⁊ ille hō hñs equū eq/
tat illū:⁊ ſic de alijs:ḡ ⁊c̃. Et 2ᵃ ꝓbaꝛ.ſ.aliqs hō non hñs
equū non eqtat illū:qꝛ ille hō hñs equū non eqtat illū:⁊
ille hō eſt aliqs hō hñs equuꝫ:ḡ ⁊c̃. pꝫ ꝯ̃ña cum minori:
maioꝛ ꝓbaꝛ. Iſte hō hñs illū equū non eqtat illū: demō/
ſtrādo illū quē non eqtat:⁊ ille hō hñs iſtū equū eſt ho/
Argt 2° mo hñs equū:ḡ ille hō hñs equū non eqtat illū ⁊c̃. ℭ 2°
ſic iſta ſūt ſil' v̈a:cuiuſlꝫ hoīs aſin⁹ currit:⁊ alicui⁹ hoīs
aſin⁹ non currit:⁊ h̄ ſūt ꝯ̃dictoꝛia:ḡ ⁊c̃. ꝯ̃ña nō cū minori:
maioꝛ ꝓbaꝛ:⁊ pono ꝙ qlꝫ hō hēat duos aſinos vnū cur
rētē ⁊ aliū iacētē:q̄ poſito pꝫ v̈itas pᵉ ꝑtis ꝑ exponentes
ſuas:⁊ 2ᵃ ꝓbaꝛ:hui⁹ hoīs aſin⁹ non currit:⁊ ille hō eſt ali
qs hō.ḡ alicui⁹ hoīs aſin⁹ nō currit: ꝯ̃ña nō cū minori ma
ioꝛ ꝓbaꝛ:hui⁹ hoīs iſte aſin⁹ non cur. ⁊ hui⁹ hoīs iſte aſi/
argt 3° n⁹ eſt hui⁹ hoīs aſin⁹:ḡ hui⁹ hoīs aſin⁹ non cur. ℭ 3° ſic:
iſte ſūt ſil' v̈e q̄lꝫ ſinglarī alicui⁹ vlīs eſt v̈a ⁊ aliq̄ ſingu/
laris alicui⁹ vlīs non eſt v̈a:⁊ tñ ſūt ꝯ̃dictoꝛia:ḡ ⁊c̃. ꝯ̃ña
tꝫ cūꝫ minori:maioꝛ ꝓbaꝛ ꝑ 2ᵃ ꝑte pꝫ:ꝑ pᵃ ꝑte ꝓbaꝛ ſic: qlꝫ
ſingularī iſti⁹ eſt v̈a demſ̄ando illā:oïs hō eſt aīal:ḡ qlꝫ
ſingularī alicui⁹ vlīs ē v̈a:ꝯ̃ña tꝫ ab iſeriori ad ſuū ſupi⁹
argt 4° affirᵐᵉ ⁊ ſine diſtributiōe:q̄re ⁊c̃. ℭ 4° ſic:iſta ſūt ſil' vera.
Adā fuit i iſtāti p̄ñti:⁊ adā non fuit i iſtāti p̄ñti:⁊ eadē i/
nicē ꝯ̃dicūt:ḡ rel'a ſſa:ꝯ̃ña nō cū minori:maioꝛ ꝓbaꝛ. ⁊ pᵒ
ꝙ negatia ſit v̈a ſic:nullū iſtās p̄ñs fuit:igr̄ nihil fuit i in/
ſtāti p̄ñti. patēt ābe ꝯ̃ñe:⁊ añs ꝓbaꝛ: qm̄ h̄ iſtās p̄ñs nō
fuit demſ̄an° iſtās p̄ñs:⁊ h̄ eſt oē iſtās p̄ñs:ḡ nullū iſtās
p̄ñs fuit. Iā ꝓbo affirmatiuā ſic:aliqñ fuit:ita ꝙ adā fuit
in iſtāti p̄ñti:ḡ iā ita eſt ꝙ fuit in iſtāti p̄ñti:pꝫ ꝯ̃ña:qꝛ qlꝫ
ꝑpō de p̄ñti v̈a in termiſ ſimpliᵇ⁹:⁊ ſine diſtributione re
liqt vnā verā de p̄terito. Si.n.aliqñ fuit:ita ꝙ tu es i iſta
domo iā ē verū ꝙ fuiſti i iſta domo ſꝫ ꝓbo añs faciēᵒ hāc
ꝯ̃ñaꝫ. Adā ē:igr̄ adā ē in iſtāti p̄ñti:iſta ꝯ̃ña ē bona:⁊ ali
qñ fuit ita ſic adeq̄re ſignaꝛ ꝑ añs:igr̄ tūc fuit ita ſic ade/
Argt 5° q̄te ſignaꝛ ꝑ ꝯ̃ñs:q̄re ⁊c̃. ℭ 5° iſta ſt ſil' v̈a:de⁹ ſcit āt̄ixp̄ꝫ
eē futurū:⁊ nll's de⁹ ſcit antixp̄ꝫ eē futurū:⁊ tñ iuicē ꝯ̃di/
cūt:ḡ rel'a ſſa:ꝯ̃ña nō cū minori:maioꝛ ꝓbatur: ꝙ affirᵐᵃ ſit
v̈a maniᵐ eſt:ſi.n.antixp̄s eſt de⁹ ſcit antixp̄m foꝛe: ſꝫ ne/
gatiuā ꝓbo ſic:antixp̄s ꝯ̃tigent̄ erit:ḡ de⁹ nō ſcit antixp̄ꝫ
eſſe futurū ꝓbo ꝯ̃ñtiā:qꝛ ſi nō ſtet:igr̄ opᵐ ꝯ̃ñtī cū añte:
⁊ aꝛ ſic. antixp̄s ꝯ̃tingēt̄ erit:igr̄ nō pt eē ꝙ nūq̄ꝫ antixp̄s
erit pꝫ ꝯ̃ña:qꝛ ſi aliqñ poterit eē ꝙ ipſe nunq̄ꝫ erit:magī
v̈i ꝙ mō p̄t eē ꝙ nunq̄ꝫ erit:tūc ſi de⁹ ſit antixp̄m eē futu
ruꝫ:⁊ modo pōt eſſe ꝙ nunq̄ꝫ erit:ḡ de⁹ nunc ſcit aliqd ⁊
mō p̄t eē ꝙ non ſciat illud:ꝯ̃ñs eſt ſſm:qꝛ ſcia dei ē firmi/
oꝛ q̄ꝫ exñtia alicui⁹ iſtātis:tꝫ h̄ copulatiua non eſt poſſis:
aliqd iſtās ē:⁊ mō p̄t eē ꝙ illō iſtās non ſit:ḡ nec illa eſt
poſſis:de⁹ ſcit aliqd ⁊ mō pōt eſſe ꝙ ipſe non ſciat illud.

Ar p Contra 4ᵐ regᵐ aꝛ ſic:⁊ de ſubalternis
ꝓbādo ꝙ vlīs eſt v̈a ⁊ ꝑticula/
ris nō:iaꝛ ſic:ꝯ̃ña nō vꝫ:ipoſſe eſt ceſarē eē:ḡ
poſſe eſt ceſarē nō eē:ḡ nō ſi ſubalternū ſupi⁹
eſt verū ⁊ iferi⁹ ſil':⁊ ꝙ ꝯ̃ña nō valeat ꝓbo:
qm̄ añs eſt verū ⁊ ꝯ̃ñs ſſm:ꝙ añs ſit verū:pꝫ:qꝛ qō ſeʳ eſt
corruptū ꝯ̃pli⁹ g̃nari nō p̄t:ꝙ ꝯ̃ña ſit ſſm ꝓbo:qꝛ ſeʳ poſſe
eſt ceſarē nō eē:ḡ ꝯ̃tigēs eſt ceſarē nō eē:tꝫ ꝯ̃ña ſm pħm
2° pħiar. di. ꝙ cuicūqꝫ daꝛ poſſe eidē daꝛ ꝯ̃tigēs: ſꝫ ꝯ̃ñs ē
ſſm:qꝛ ſeʳ:ꝯ̃tigēs eſt ceſarē nō eē:ḡ ꝯ̃tingēs eſt ceſarē:eſſe
tꝫ ꝯ̃ña:qꝛ ꝑpō de ꝯ̃tigēti hꝫ ꝯ̃uerti ꝑ oppoſitas q̄liᵗᵉ ſm
pħm in libro ꝑoꝝ:ſed ꝯ̃ñs eſt ſſm. qꝛ ex illo ſeʳ ꝙ poſſe eſt
argt 2° ceſarē eſſe ⁊c̃. ℭ 2° ſic. iſta ꝯ̃ña non vꝫ:oïs ꝑpō indefiᵃ eſt
ſſa:ḡ aliq̄ ꝑpō indefiᵃ eſt ſſa:qꝛ caſu poſito eſt añs verū ⁊
ꝯ̃ñs ſſm:qꝛ pono ꝙ iſta ſit oïs indefinita: vꝫ ꝑpō idefini/
ta eſt ſſa q̄ ſigt p̄ciſe ꝙ ꝑpō idefinita eſt ſſa q̄ ſit a. ⁊ pꝫ ꝙ
a. eſt ſſm:qꝛ ſigt p̄ciſe:ſeipm eē ſſm: tunc argr̄ ſic. h̄ a. eſt
ſſm:⁊ h̄ a. eſt oïs ꝑpō indefinita: ḡ oïs ꝑpō indefinita eſt
ſalſa:ꝯ̃ña bona añs eſt verū:ḡ ⁊ ꝯ̃ñs ſed conſeq̄ns ē añs
p̄me conſequentie:ḡ añs prime conſequentie eſt verum.

Ad pᵐ Ad hec rñdeꝛ. Ad pᵐ. Quicqd alij dñt negādo ꝙ
iſta eſt v̈a:oïs de⁹ eſt de⁹ ē:⁊ ad ꝓbōnē qñ
dī ipſa eſt duo v̈a:ḡ eſt v̈a:dī ꝙ illa ꝑpō oïs de⁹ eſt de⁹ ē
pōt ꝯ̃ſiderari:vt vna ꝑpō:⁊ ſic ꝯ̃riaꝛ alteri aſſignate ⁊ ſic
eſt ſſa. Alio° pōt cōſiderari:vt ſunt due ꝑpōnes ⁊ dī ꝑpō
pl'es:⁊ ſic ſunt due ꝑpōnes v̈e:ſed ſic nō ꝯ̃riantꝛ alteri aſſi
gnare cū illa ſit vna ⁊ iſta ſit pl'es ⁊ ſoꝛaltr rñdēdo negaꝛ
Ad 2ᵐ ꝯ̃ña ⁊c̃. ℭ Ad 2ᵐ. Quicqd alij dicāt dī negādo illā: oïs
hō denariū ꝓmittit. ℭ Ad ꝓbōnē cū dī tu ꝯ̃cedis iſtam:
oïs homo ꝓmittit denariū ⁊ non alia rōne niſi qꝛ ly de/
nariū ſtat cōfuſe tātū:ſꝫ eq̄ hñ ſtat ꝯ̃fuſe tm̄ in illa: qlibꝫ
hō denariū ꝓmittit:ſic in illa:ḡ ⁊c̃. negaꝛ minoꝛ.ſ. ꝙ eque
bene ſtat ꝯ̃fuſe tm̄ in vna ſicut in alia. Nā in iſta. quilibꝫ
homo ꝓmittit denariū:ly denariū ſtat ꝯ̃fuſe mī imobil'r:
ſꝫ dōo qlꝫ hō denariū ꝓmittit:ly denariū ſtat ꝯ̃fuſe tātuꝫ
Ad pᵐ 2ᵐ regulam. mobil'r:ideo non vꝫ. ℭ Ad pmū 2ᵉ regule dī admiſſo ca
ſu negādo ꝙ ille ſint ſubꝯ̃rie:qꝛ ſuboꝛdinaꝛ in mēte dua/
bus ꝯ̃rijs. ℭ Ad 2ᵐ dī negādo ꝙ illa ſit ſalſa aliqō dr̃ns
Ad 2ᵐ ab ente non eſt ens:imo eſt v̈a:qꝛ ꝯ̃dictoꝛiū eſt ſalſum.ſ.
oē differēs ab ente eſt. Et ad iꝓbationē negaꝛ ꝯ̃ſequē/
tia qꝛ arguiꝛ a ſupioꝛi diſtributo imobil'r ad ſuū inferi⁹:
⁊ non vꝫ argᵐ:ſic non ſeqꝛ dr̃ns ab hoīe non eſt hō: ſoꝛ.
eſt homo:ḡ dr̃ns a ſoꝛ. nō eſt hō:ꝯ̃ñs eſt ſſm ⁊ antecedēs
eſt verum poſito caſu ꝙ ſolus hō ſit. Et ſi q̄ris vñ hꝫ ille
termin⁹ ab ente ꝙ ſtet imobil'r. Dicūt qdaꝫ ꝙ hꝫ ex h̄ ꝙ
termin⁹ ſtās determinate p̄cedit ipm. Ego autēꝫ puto ꝙ
hēat ab illis duob⁹ ſignis ſil' q̄uis a nullo illoꝝ hēat h̄.
Ad pᵐ 3ᵐ regulam. ℭ Ad pᵐ 3ᵉ regule. Quicqd dicāt alij admiſſo caſu dī ꝙ
illa eſt ſalſa:oïs hō hñs equū eqtat illū:qꝛ ly illū ſtat di/
ſtributiue:ſicut ſuū añs.ſ.equū:qꝛ eſt relatiuū demōſtra
tionis rōne ſui determinabilis. Ideo illa p̄ aſſerit ꝙ oïs
hō hñs equū eqtat oēm equū quē hꝫ:qō eſt ſſm in caſu:
⁊ ꝯ̃dictoꝛiū eſt verū: vꝫ hō hñs equū nō eqtat illū. ℭ Ad
Ad 2ᵐ ſcdm dī ꝙ illa ſunt ſil' v̈a tenendo rectū a ꝑte poſt:⁊ non
ſunt ꝯ̃dictoꝛia:qꝛ ille termin⁹ aſin⁹ q eſt ps p̄dicati i nul/
la illarū diſtribuiꝛ ⁊ dēret in vna diſtribui ⁊ in alia non.
Ad 3ᵐ ℭ Ad 3ᵐ dī ꝙ vlīs eſt ſſa. ℭ Et ad ꝓbōnē negaꝛ ꝯ̃ſequē
tia:qꝛ aꝛ ab iſerioꝛi ad ſuū ſupius diſtributiue: qꝛ dōo q̄
libet ſingularī alicui⁹ vlīs eſt v̈a:ly alicui⁹ vlīs ſtat diſtri
Ad 4ᵐ butiue:qꝛ eſt determiatio ſubi. ℭ Ad 4ᵐ negaꝛ illa:adā
fuit in iſtāti p̄ſenti:⁊ ad ꝓbōnē cū dī:h̄ aliquādo fuit v̈a.
adā fuit in iſtāti p̄ſenti:igr̄ iā eſt ita ꝙ ipſe fuit in iſtāti p̄
ſenti:nego ꝯ̃ñaꝫ:⁊ ad ꝓbōnē cū dī oïs ꝑpō v̈a affirᵐᵃ de p̄
ſenti ⁊c̃. dico ꝙ itelligr:oïs ꝑpō v̈a affirᵐᵃ de p̄ſenti carens
extremo oppo° ⁊ ſigno cōfuſiuo tam explicite q̄ꝫ iplicite
relinqt

relinqt vnā de p̄tō verā q̄lis non ē in ppo°:q2 ly istāti in/
cludit cōpōnē:sc'.n.tu fuisti in istāti p̄nti:ḡ tu fuisti i istā
ti qd̄ est p̄ns:⁊ p h̄ p3 ad ex^m iductū:q2 nl'la ē silitudo:qa
ille termin⁹ domo non icludit cōpōnē v̄balē sic ly instās
Ad 5^m. p̄ns. ¶ Ad 5^m negat̄ illa:nullus de⁹ fit ātixp̄m eē futurū:
⁊ ad pbōnē nego ōñā3:⁊ vlteri⁹ ōcedo ōnē adductā: v3.
de⁹ scit aliqd:⁊ mō p̄t eē q̄ non sciat illud: ⁊ ad pbōnē3:
scia dei est firmior q̄3 exñia alicui⁹ istantis: s3 illa copula/
tiua:aliqd̄ istās est ⁊ mō p̄t eē non est posis: igr̄ nec alia:
negat̄ ōña:q2 illi⁹ ppōnis v̄itas non depēdet a futuro:si
cut illi⁹:de⁹ scit antixp̄m eē futuṝ:p̄terea negat̄ q̄ ista co
pulatiua non sit posis:aliqd̄ istās est ⁊ mō p̄t eē q̄ illud i
stās non sit:q2 mō hec ppō non est posis:illd̄ istās non ē.
Ois.n.ppō posis est mō posis: s3 h̄ est posis:illd̄ istās nō
est demrando p̄ns istās igit̄ ipsa est mō posis:q̄re ⁊c̄.rñ°
Ad p̄^m ō q̄rta3 rclam. magr̄i in q̄dratura. Ad p̄^m 4^e reḡ^e rñr ōcedēdo p̄^m ōñā3.
⁊ qñ vltra ar̄:posi'e est cesarē non eē:ḡ ōtigēs est cesare3
non eē:distiguo de ōtigēti:q2 qd̄dā ē ōtigēs ad vtrūlib3:
qd̄dā est ōtigēs ōuertibile cū posi. Primo° accipiēdo ne
go ōñā3 ⁊ ad pbm dico q̄ loqr̄ de ōtigēti qd̄ ōuertit̄ cu3
posi.2^m ōcedo ōñam:⁊ vlteri⁹ arguis ōtigēs est cesarem
non eē:ḡ ōtigēs est cesarē eē:nego ōña3. Et ad pbm q di
cit q̄ ppō de ōtingēti h3 ōuerti p oppositas q̄litates i dā
Ad 2^m q̄ loqr̄ de ōtigēti ad vtrūlib3. ¶ Ad 2^m q̄ si ponat̄ inde/
finitā illā sigre p̄cise non admittit̄ casus : si v̄o non ponit̄
p̄cise admitto ⁊ ōcedo ōñā3:s3 non ar̄ ō reḡ^m: q2 illa nō
est idē^a isti⁹ vl'is cū illa hypothetice signēt sic q̄libz ali
ud isolubile scd̄m quid: vl'is vero cathegorice significat.
¶ Utrum regule equipollentiarum sint vere.s. Pre con
tradic.post contra.pre postq3 subalter.

argr̄ p̄ Contra p̄mā regulā d̄ ōdictorijs ar̄ sic.
Iste non eqpollēt:non q̄l3 ho/
mo aial ē:⁊ aliqs hō aial non est : igr̄ regula
fl'a:ōña t3:añs pbat̄:q2 p̄^e ē fl'a:cū ōdictoriu3
sit verū.s.ql3 hō aial non est:⁊ 2ª est v̄a: q2 se/
quit̄:iste hō aial non est:⁊ iste hō est aliqs hō:ḡ aliqs hō
aial non est:maior pbat̄ sic:ille hō h̄ aial non est demrān
do asinū:⁊ h̄ aial est aial:ḡ iste hō aial non est. Itē addu/
co arg^m magr̄i. Iste non equalēt non aliq̄ hoie currēte tu
es asin⁹.⁊ nullo hoie currēte : tu es asinus.ḡ regula fl'a.
ōña t3.⁊ añs pbat̄:q2 p̄^e est v̄a: cū ōdictoria sit fl'a.⁊ 2ª est
Ar̄ 2° fl'a.q2 q̄l3 suaṝ cārū v̄itas est fl'a. ¶ 2° sic.negō p̄posita fa
cit eqpollē suo ōdictorio.vel fac̄ eqpollē ōdictorio negō
nis.vel fac̄ illā ppōnē cui addit̄ eqpollē suo ōdictorio:vl'
facit aggregatū ex negatiōe ⁊ illo cui addit̄ eqpollē suo
ōdictorio.non p̄^m.q2 negō nō equalet suo ōdictorio: nec
argr̄ 3° 2^m nec 3^m.q2 nl'la ppō equipollet suo ōdictorio. ¶ 3° sic.
ista non eqpollēt.non oēs apl̄i dei st̄ duodeci.⁊ aliq apl̄i
dei non st̄.12.ḡ ⁊c̄.t3 ōña.⁊ añs p3:q2 p̄^a est fl'a cū ōdicto
argr̄ 4° riū ei⁹ sit veṝ remouēo negōnē.⁊ 2ª est v̄a ⁊c̄. ¶ 4° sic.iste
non eqpollent.non nullus non homo est grāmaticus.⁊
aliqs non homo ē grāmatic⁹:q2 p̄^a est v̄a.⁊ scd̄a falsa.po
sito q̄ nullus sit grāmaticus.ergo regula falsa.

Argr̄ p̄ Contra scd̄am reḡ^m de ōrijs ar̄ sic. Iste
non equalēt.q̄l3 singular' alic⁹
vl'is non est v̄a.nulla singular' alicui⁹ vl'is ē
v̄a.q2 p̄^a est v̄a.⁊ 2^a fl'a.q̄ p̄^a sit v̄a pbat̄. q2 se/
qr̄.q̄l3 singular' hui⁹ vl'is homo est asin⁹.nō
est v̄a.s3 ista vl'is est aliq̄ vl'is.ḡ q̄l3 singular' alicui⁹ vl'is
n est v̄a.⁊ q̄ 2ª sit fl'a.p3.q2 ōdictoriū est verū. ¶ Itē ad/
duco arg^m magr̄i q2 iste non equalēt: ql3 homo aial non
est.⁊ nullus homo aial non est.ḡ regula fl'a. ōña.t3.añs
Argr̄ 2° pba.q2 scd̄a est fl'a:vt p3:⁊ p̄^a est v̄a. ¶ 2° sic.iste nō eqpol
lēt.nulla chymera est nulla chymera.⁊ q̄l3 chymera est
aliq̄ chymera.⁊ tñ adsunt ōditiones regule.ḡ regula fl'a
ōña t3 cū minori:maior pbat̄.q2 p̄^a est v̄a. cū ōdictoriu3
sit ipos'e.s.aliq̄ chymera est nulla chymera.q2 seqr̄.ḡ ali
q̄ chymera est.⁊ scd̄a est fl'a.q2 isert illā.q̄l3 chymera est.
¶ 3° sic.seqr̄ ex regula q̄ nullū anial est homo.ḡ reg^a fl'a. argr̄ 3°
añs pbat̄:q2 seqr̄ oē aial eē hoiem est fl'm.ḡ oē aial esse
hoiem est non verū.⁊ vltra oē aial esse hoiem non est ve
rū.t3 ōñtia ab affirmatiua de p̄dicato infinito ad negati/
uā de p̄dicato finito.tunc vltra.omne aial esse hominem
non est verū.ergo nullū aial esse hominē est veru3.patet
consequētia p regulā.vltra.ergo nullū aial est homo.

Contra tertiā regulā de subalternis ar̄ Ar̄ p̄
sic.q̄ non seqr̄.q̄libet homo oē
aial non est.ḡ aliqs homo oē aial est. Et h̄ ar̄
p regulā.ḡ regl'a fl'a.t3 ōña cu3 mīori.maior
pbat̄.q2 añs est veṝ:⁊ ōñs fl'm. Itē adduco
argu^m magr̄i.q2 non seqr̄ non q̄l3 chy^a.est non hō.ḡ aliq̄
chymera est homo.⁊ tñ ar̄ p regulā.ḡ regula fl'a.ōña t3
cū miori.maior pbat̄ q2 añs est veru3 ⁊ ōñs fl'm. q̄ ōñs
sit fl'm.p3 q̄ añs sit veṝ pbat̄: q2 ōdictoriu3 est fl'm.s. q̄l3
chy^a est non homo.qa ex illa se^r q̄ q̄l3 chymera est. ¶ 2° Argr̄ 2°
sic iste non eqpollēt.non aliqs hō necio non est aial:⁊ q/
libet hō necio est aial.⁊ tñ ar̄ p regulā.ḡ ⁊c̄.ōña t3 cū mi
nori.maior pbat̄.q2 p̄^a ē v̄a ⁊ 2^a fl'a.q̄ scd̄a sit fl'a p3 de se.
q̄ p̄^a sit v̄a pbat̄.q2 ōdictoriū ei⁹ est fl'm.s. aliqs hō necio
non est aial.q̄cūq3.n.dato fl'a est ista ppō ⁊c̄. ¶ 3° sic. Iste argr̄ 3°
eqpollēt non nece non est fortē currē.⁊ ipos'e est fortem
currē.⁊ tam̄ ar̄ p regulā.ḡ regula fl'a.ōña nota cum mio
ri.⁊ maior pbat̄.q2 p̄ma est falsa cum ōdictoriuni sit ve/
rum.s.necesse est for.currere.⁊ scd̄a est vera.vt patet ⁊c̄.

Ad hec rñr. Ad p̄^m negat̄ ōña.s3 o3 addi in añte.⁊ Ad p̄^m.
ille ōdicūt.ql3 homo ē aial.⁊ aliqs homo
aial non est.vt valeat ōña:s3 tunc negat̄ añs p10 ista p̄te
addita:q2 iste non ōdicūt cū in nulla distribuat̄ p̄dicatū.
¶ Ad aliud dicit magr̄ q̄ negat̄ cōsequētia.s3 vt valeat
ōña o3 addi in añte:⁊ iste ōdicūt.aliq̄ hoie currēte tu es
asinus.⁊ nullo hoie currēte tu es asinus:sed h̄ est fl'm.q2
sunt ppositiones pbāde p suas cās v̄itaṫ.q̄rum nulla est
alicui⁹ q̄ntitatis. ¶ Ad scd̄m dr̄ q̄ negatio fac̄ eqpollere Ad 2^m.
suo ōdictorio put ly suo refert ppōnē cui addit̄: ⁊ non se
quit̄ q̄ faciat illā ppōnē eqpollē suo ōdictorio: s3 fac̄ cō/
positionē ex illa ppositiōe ⁊ negōne eqpollē suo ōdicto/
rio.i.ōrio ppōnis cui addit̄. ¶ Ad 3^m dr̄ q̄ ly ois p̄t tene Ad 3^m.
ri collectiue ⁊ diuisiue:si diuisiue.ista ē falsa.oēs aposto/
li dei.sunt duodeci.⁊ ōdictoria est vera.s.non oēs aposto
li sunt.12.si aūt teneat̄ collectiue ista est vera:oēs aposto
li sunt.12.⁊ ōdictoria est fl'a.s. non oēs apl̄i dei sunt.12.et
tūc illa non oēs apl̄i dei sunt.12.nō equalet illi:aliq apo/
stoli dei non sūt.12.cū ista sit v̄a. Et rō est.q2 signū p̄ticu/
lare non p̄t limitare aliqd ad sensu3 collectiuū. Silr̄ nec
signū vl'e negatiuū:sed solū signū vl'e affirmatiuū.⁊ h̄ h3
ex nā sua. Et si petis cui equalet illa.non oēs apl̄i dei sūt
12.tēto ly oēs collectiue dr̄:q̄ huic aliq apostoli dei q sūt
oēs apl̄i sunt.12.⁊ si vis ōria illi⁹ oēs apl̄i dei sunt. 12.est
illa.nulli apostoli dei q sunt oēs apostoli dei sunt.12.⁊ sic
de alijs dicat̄. ¶ Ad 4^m dr̄.q̄ non eqpollēt:q2 p̄^a est nega Ad 4^m.
tiua ⁊ scd̄a affirmatiua:q2 scd̄a negatio tenet̄ infinite:q2
ponit̄ inter adiectiuū ⁊ substātiuū. Et si dicis. volo q̄ in
ista.non homo est grāmaticus.ly non teneat̄ negatiue ⁊
non infinite.ḡ addēdo aliā negationē sic dōo:non nullus
homo est grāmatic⁹:equalet illi.aliqs homo est grāma
ticus.Dr̄ negando q̄ equaleat illi.q2 ly non tenet̄ isi^c pp
cām dictā ⁊ non p̄t teneri negatiue. ¶ Ad p̄^m ō scd̄am re Ad p̄^m ō scd̄m rclam.
gulā negat̄ añs:primo equalēt ad iprobationē cū arguis.
q2 p̄^a est v̄a ⁊ scd̄a falsa.negat̄ q̄ p̄ma sit v̄a.⁊ cū tu pbas
negat̄ ōña.q2 argr̄ ab iferiori ad suu3 supi⁹ distributiue.
¶ Ad aliud magr̄i dicit magister negat̄ consequētia. s3
op3 addi in antecedēte q̄ illa sunt ōria.s.q̄libet homo oē

aial est. ⁊ nll's hō aial est: qđ est fl'm. ỽeide negatio oȝ esse
Ad 2^m postposita subo. nō aūt p̄dicato. idō nō vȝ. ℂ Ad 2^m negat̄
mior. s. q̄ sunt ɔdōnes regᵉ. q: non aƚ negōne postposita
subo ⁊ p̄posita v̄bo. ⁊ ideo ista nulla chyᵃ est nll'a chy. ē
pure negaᵃ: sed ỽōo. nulla chymera. nulla chyᵃ est. bñ eq
ualȝ illi. ālȝ chymera ē aliq̄ chyᵃ: ⁊ vtraq̄ est fl'a. ℂ Re
plica ɔ̄. Pe. hyspan⁹ ɔcedit illas eq̄pollē nihil est nihil. ⁊
qōlȝ est aliqđ. ⁊ tñ negatio se' v̄bū. Sil'r p̄hus in p̄. phy.
ɔcedit illā ex nihilo nihil fit q̄ equalet huic. ex q̄lȝ fit ali
qđ q̄ est fl'a: q: ex isto istanti nihil fit. ℂ Ad p̄^m ỽi. q̄ Pe.
hyspa. itellit 2^m negationē p̄cedētē v̄buȝ sic. s. nihil nihil
est. q̄ eq̄pollet illi. qōlȝ est aliqđ. ℂ Ad aliud ỽi. q̄ p̄hs i
telligit negōnē scđaȝ subseq v̄bū ⁊ non p̄cedē. sicvȝ. ex ni
hilo fit nihil. q̄ v̄a est. q: suū ɔ̄dictoriū icludit ɔ̄dictionē.
scȝ ex aliq̄ fit nihil. ℂ Ad 3^m ỽicūt qdā q̄ in oib⁹ istis ar
gu^{tis} modus p̄t teneri in sensu cōposito vel ỽiso. si in sen
su cōposito negat̄ ɔ̄ña illa. oē aial eē hoieȝ non est verū.
ḡ nullū hoieȝ eē aial est verū. nec aƚ p regulā: q: negatio
non postponit̄ in vl'i affir^{tiua} ⁊ negatiua cuȝ nulla illarū sit
alicui⁹ q̄ztī^{tis}: ⁊ ex q̄ q̄lȝ est modalis in sensu cōposito. si v̄o
modus teneat̄ in sensu ỽiuiso iterū negat̄ ɔ̄ña. nec aƚ p re
gulā. q: negaᵒ oȝ imediate seq subȝ. vñ subm illi⁹. oē aial
eē hoieȝ est verū. est ly aial solū. residuū v̄o setȝ ex p̄te p̄
dicati. ideo bñ se'. oē aial non esse hoieȝ est veꝝ: ḡ nulluȝ
aial eē hoieȝ est verū. sȝ añs est fl'm. ℂ Ego aūt rñderem
alit': ⁊ ɔformi⁹ magr̄o ⁊ ỽicerē negādo añs p̄me ɔ̄ñe. s. q̄
ex regula seq̄t̄: q̄ nullū aial ē hō. Et ad p̄bationē ɔcedo
q̄ oēs ille p̄pōnes sunt de sensu composito. ⁊ ɔcedo oēs
ɔ̄ñas scđas excepto vl'r nego. ⁊ cū tu p̄bas ɔ̄ñam valē: q:
aƚ p regulā. negat̄: q: negaᵒ nō postponit̄ sic ỽȝ: q̄ñ i mo
dalib⁹: tūc recte postponit̄ q̄ñ p̄ponit̄ imediate isti⁹. non
Ad p̄^m ɔ̄ tertiā regulā. aūt sic h. ḡ ⁊c̄. ℂ Ad p̄^m ɔ̄ tertiā regulā negat̄ mior. s. q̄
arguat̄ p regulā. q: non recte postponit̄ negaᵒ. oȝ. n. ime
diate postponi subo. ideo bñ se'. non q̄lȝ hō non oē aial
est. ḡ aliq̄s hō oē aial est: sed añs est fl'm. Sed si q̄ris cui
equalet illa. non q̄lȝ hō oē aial non est. ỽico q̄ isti. aliq̄s
hō aial est. ℂ Et ad aliud magr̄i sil'r negat̄ mior. q: non
aƚ p regulaȝ. q: oȝ negaᵒ postponi toti p̄pōni. ⁊ postponi
toti subo imediate. ita q̄ v̄bū p̄n^{le} p̄cedat q̄l'r non fit in p̄
posito. Jō non oȝ sic ỽici. non q̄lȝ chymera non est hō. ḡ
Ad 2^m aliq̄ chyᵃ est hō. sȝ vtraq̄ nunc est fl'a. ℂ Ad 2^m negat̄ mi
nor. s. q̄ arguat̄ p reg^{am}. oȝ. n. negatio postposita imedia
te postponi subto qđ non fit. Jō oȝ ỽici sic. non aliq̄s hō
nō nec̄io est aial. ⁊ q̄lȝ hō nec̄io est aial. Sȝ p̄ᵃ est fl'a sic 2ᵃ.
q: ɔ̄dictoriū est verū. s. aliq̄s hō non nec̄io ē aial. ℂ Ad
Ad 3^m 3^m negat̄ mior. s. q̄ arguat̄ p regulā. q: non recte postpo
nit̄ negaᵒ ad modū regᵉ. oȝ. n. ɔiūgi isti⁹ sic. non nec̄e ē sor.
non currē. ⁊ poſ'e est sor. currē. ⁊ tūc vtraq̄ est v̄a. Repli
ca. q̄ro si negᵒ sit ɔiūcta v̄bo p̄n^{li}. vt ỽōo nec̄e non est sor.
currē. cui equalet. ℂ Di q̄ nō est alit̄ rñde^{dum} q̄ȝ ad illā: ne
cesse est sor. currē. vñ sic ponit̄ sigᵒ modaliū sine ɔiūctiōe
negōnis ad v̄bū p̄n^{le}. ita altera sigᵒ p̄t fieri cū tali negōne
non trāsuerso. Unde iste sunt sub ɔ̄ale possibile non est te
nō eē. poſ'e nō est te eē. ⁊ iste sūt ɔ̄rie. nec̄e nō ē te eē. ipoſ'e
nō ē te eē. ⁊ iste sūt subalterne. ipoſ'e nō ē te eē. poſ'e nō est
te eē. ⁊ iste sil'r. nec̄e non est te esse. possibile non est te eē.
ℂ Utrum ỽiffinitio conuersionis sit bene ỽata.

Argr̄ p̄ Contra. Alicui cōpetit ỽiffō cui non cō
petit ỽiff^m. ḡ ỽiffō mala. ɔ̄ñia
tȝ. ⁊ añs p̄bat̄. q: ỽōo nullū nomē est homo.
homo non est nomē. h est trāspō subi in p̄di
catū: ⁊ eɔ̄. vt pȝ ⁊ tñ non ē ɔuersio. qđ p̄bat̄.
q̄ si non. oȝ opp^m q̄ sit ɔuersio. vel ḡ est simplex vel p ac
cidēs. vel p ɔ̄positionē. non simplex: q: p̄ᵃ est v̄a ⁊ scđa fal
sa. ỽeide q: mutat̄ q̄ztitas. non p accñs. vt pȝ in tractatu
supponū in. 2. cap. qđ icipit. Ut aūt cognoscat̄. in fine illi
us cap. ỽicit q̄ non est ɔuersio p accñs. non aūt est ɔuer
sio p ɔ̄pōnē. q: termini finiti non mutant̄ in termios infi
nitos. q̄re ⁊c̄. Cōsil'r aƚ ỽe ista. hō est sp̄ēs. sp̄ēs est hō. q:
Argr̄ 2ᵒ p̄ᵃ est v̄a ⁊ 2ᵃ fl'a. ℂ 2ᵒ sic. seq̄ret̄ q̄ i p̄pōne vocali non pos
set fieri ɔuersio. qđ est fl'm p̄bat̄ ɔ̄ña. q: subm non p̄t trās
poni in p̄dicatū: nec eɔ̄. p̄bat̄. q: cū subm in vna p̄positio
ne semel in vna p̄pōne sit p̄latuȝ non ampli⁹ p̄t reassumi
alia: vt fiat p̄dicatū iuxta illud. Euolat emissum semel ir
Argr̄ 3ᵒ reuocabile v̄bū. ℂ 3ᵒ sic. seq̄ret̄ q̄ ista esset bona ɔuersio.
homo est aial. ḡ aial est homo. qđ est falsuȝ pȝ ɔ̄ña. quia
est trāspositio subi in p̄dicatū: ⁊ eɔ̄. ergo ỽiffinitio mala.
argr̄ 4ᵒ ℂ 4ᵒ seq̄ret̄ q̄ ista non eēt bona ɔuersio. homo est aial:
⁊ eɔ̄. qđ est fl'm. qđ sequat̄ p̄bat̄: q: nō est trāspositio subi
Argr̄ 5ᵒ in p̄dicatum. ⁊ eɔ̄. ḡ non est ɔuersio. ℂ 5ᵒ sequeret̄ q̄ illa
esset ɔuersio vbi mutaret̄ q̄litas ⁊ maneret eadē q̄ztitas.
vt ỽōo. ois homo est oē aial. oē aial non est ois hō. qđ est
fl'm. ⁊ p̄bat̄ p̄ ɔ̄ña. q: illic est scđa trāspositio subi in p̄di
catuȝ: ⁊ eɔ̄: vt pȝ. q̄ non sit ɔuersio aƚ: q: nihil est in gñe
q̄n sit in sp̄ē. 4. thop. sȝ illa ɔuersio in nll'a sp̄ē est. ḡ nō est
in gñe. q̄ in nll'a sp̄ē sit p̄bat̄ ỽiscurrēdo p oēs. P̄rio non
est simplex. q: in simplici manet eadē q̄litas ⁊ q̄ztitas. et
nō p accñs. q: nō mutat̄ q̄ztitas non p cōpōnē: q: nō mu
Argr̄ 6ᵒ tant̄ termini fi^{ti} in termios ifi^{tos}. ℂ 6ᵒ ɔsil'e ar^m p̄t fieri vbi
mutet̄ q̄ztitas ⁊ q̄litas. vt ỽōo. ois hō est aial aliqđ anial
non est homo. hec est trāspositio subi in p̄dicatuȝ: ⁊ eɔ̄.
vt pȝ. ⁊ tñ non est simplex nec p accidēs: nec per ɔ̄positio
nem: vt patet per eorum ỽiffinitiones. ergo ⁊c̄.

Ad p̄^m. Ad hec rñr. Et sūt duo modi rñdēdi. Un⁹ color est
q̄ vult q̄ ois ɔuersio sit bona ɔ̄ña ad bonū
itell'm loquendo. s. q̄ ex oi bona ɔuersione p̄t fieri bona
ɔ̄ña. ⁊ hui⁹ opionis est Boe. vt pȝ in syll'is cathegoricis.
⁊ tenēdo hūc modū opȝ restrigē ỽiffinitionē ɔuersionis
sic. Conuersio est trāspositio debita subi in p̄dicatum: ⁊
eɔ̄ ⁊c̄. sic q̄ commutatī termis si ɔuertēs est v̄a vel fl'a. et
ɔuersa sil'r. ⁊ p h q̄ ỽi trāspositio tāgit̄ genus. q: ois con
uersio est trāspositio: ⁊ non eɔ̄. ⁊ p h q̄ ỽi debita tāgitur
ỽl'a q̄ ỽeclarat̄ p h qđ addit̄ in fine sic. q̄ commutatī ter
mis: si ɔuertēs est v̄a vel fl'a: ⁊ ɔuersa sil'r. Et p h pȝ q̄ si
oȝ eē trāspositio in q̄bus p̄positionib⁹ oȝ eē: q: in illis ỽe
signatis p illū v̄sum. Feci simpl'r ⁊c̄. q̄uō oȝ esse in illis: ⁊
s̄m hāc viā pȝ rñsio ad argᵃ. ℂ Ad p̄^m ỽi q̄ non est trans
Ad 2^m positio debita. Ad aliud rñdet̄ sil'r. ℂ Ad 2^m ỽi. q̄ p̄posi
tio vocalis p̄t ɔuerti: q: sufficit q̄ aliqđ simile subo pona
Ad 3^m tur loco p̄dicati: ⁊ eɔ̄. ℂ Ad 3^m ỽi q̄ ista non est ɔuersio:
q: scđa oratio non est p̄positio. ideo nihil est subm nec p̄
Ad 4^m dicatuȝ in ea. ℂ Ad 4^m ỽi q̄ est transpositio implicite: ⁊
Ad 5^m hoc sufficit. ℂ Ad 5^m ⁊ 6^m ỽicit̄. q̄ non est trāspositio ỽe
Ad 6^m bita ⁊c̄. ℂ Ali⁹ modus est magr̄i q̄ 2ᵃ est ɔuersio: q̄dā. n.
est bona: ⁊ q̄dam mala. In ɔuersione bona req̄runt̄ due
ɔditiones. P̄ria. q̄ remaneat eadeȝ suppositio gñalis in
terminis cōmutatis. hāc ɔditionē tangit magr̄. vt ỽecla
rat arg^m p̄^m in suppositionib⁹. capᵒ. ii. Ut autē cognoscat̄
q̄uō termini supponunt. Scđa est. q̄ remaneat eadē q̄li
tas p̄positionis in ɔuertēte ⁊ in conuersa. Cui⁹ ratio ē: q:
si non remaneret eadē q̄litas nll'a bona conuersio eēt bo
na ɔ̄ña. qđ p̄bat̄: q: ex p̄positione negatiua nunq̄ȝ se' affir
matiua ỽe eisdē termis: nec eɔ̄. igit̄ nulla talis eēt bona
ɔ̄ña. ɔ̄ña est ɔ̄ itētionē magr̄i. q: sȝ eū ois conuersio sim
plex est bona ɔ̄ña. ⁊ aliq̄ p accidēs: ⁊ aliq̄ p ɔ̄pōnē: licet
vl'r non q̄lȝ istarū sit bona consequētia. frustra ēt eēt iuē
ta conuersio: pȝ: conuersio v̄o mala ē q̄ñ ỽeficit vna hāȝ
conditionū vel vtraq̄: vt suppositio gñalis: ⁊ qualitas.
No^m ℂ Aduerte vlteri⁹ q̄ conuersio bona ỽiuidit̄ i has tres
sp̄ēs. s. in conuersionē simplicē: p accñs. ⁊ p ɔ̄positionē.
⁊ ideo non ois bona conuersio est consequentia. Et si ỽi
cis. in q̄. ḡ talis bonitas consistit. ex q̄ talis bona conuer
sio

sio pt ee mala ɔña. vt ista. ois hõ ẽ aial. oẽ aial est hõ: q̃ ẽ p accñs: ⁊ q̃re dr̃ bona ɔuersio. ℂ Ad p̄ᵐ dr̃. q̃ bonitas talis ɔsistit in debita trãspõne extremorũ ⁊ q̃ debita trãspositio reqrit duas ɔdõnes dcãs. ℂ Ad 2ᵐ dr̃. q̃ dr̃ bona ɔuersio: qr̃ suata tali debita trãspõne pt fieri bona ɔñtia in oi spẽ ɔuersionis. non dico q̃ suata tali debita trãspositione q̃ ois bona ɔuersio sit bona ɔña: sȝ dico q̃ suata tali debita pt fieri ɔña: sic itelligendo q̃ ppõ pt talr̃ ɔuerti q̃ sit bona ɔña in oi spẽ ɔuersionis. ℂ Ad ppoᵐ redeundo ɔuersio diffinita h̃ est cõis: ad bonã ⁊ malã. si aũt volum⁹ restrigẽ ad bonã tm̃ dicem⁹ sic. Cõuersio est trãspõ debita subiti in p̃dicatũ: ⁊ eȝ. debita dico remanẽte eadẽ suppõne gñali: ⁊ q̃litate ppõnis: ⁊ tũc ista diffinitio conuertit̃ cũ bona ɔuersione. ⁊ adhuc oȝ itelligẽ alias tres pticulas sm̃ Magr̃m in logica magna sic dd̃o. Cõuersio est trãspõ debita subti in p̃dicatũ ⁊ eȝ. Uel silr̃ iplicite vel explicite copula manẽte. silr̃ dr̃ pp ppõnẽ vocalẽ. iplicite vel explicite dr̃ pp argᵐ q̃rtum dd̃o: ⁊ eȝ. dr̃ copula manẽte pp 3ᵐ argᵐ. Hec tñ vltima particula videt̃ sup̃flua: qr̃ si copula non maneret in scd̃a oratione non esset ppõ: ⁊ sic non esset ibi subm̃ ⁊ p̃dicatũ: ⁊ ɔseq̄ter non esset transpositio subiecti in predicatum: ⁊ econuerso.

ℂ Ad argumenta omnia sm̃ hanc viam patet solutio.

ℂ Utrum sint tñ tres species conuersionis. s. simplex p accidens. ⁊ per contrapositionem.

arg̃ p̄ Contra ar̃ q̃ sint tñ duo sic. Nulla ẽ cõuersio p ɔ̃põnẽ. g̃ remanent tñ due. s. simpˣ. ⁊ p accñs: tȝ ɔñtia: ⁊ añs pbat̃. qncuplr̃. ℂ Prio. qr̃ ois ppõ ɔuertibilis p ɔ̃põnẽ pt ɔuerti simpˣ: vel p accñs. g̃ frustra ponit̃ ista. tȝ ɔña. qr̃ frustra fit p plura qd̃ pt fieri p pauciora: p ph̃m p̄ phy. añs pbat̃. qr̃ p ɔ̃põnem ɔuertit̃ vlis affirᵐᵃ ⁊ pticularis negatiua: vt pȝ p illuȝ v̾sum. Asto p ɔ̃r sed ille eedẽ pñt ɔuerti p accñs: de vli affirᵐᵃ: pȝ p illũ v̾sum. Eua p acci. de pticulari negatiua pbat̃: qr̃ dd̃o. aliq̄s hõ non est alb⁹. aliqd̃ album nõ est hõ. hec est trãspõ subti in p̃dicatũ: ⁊ eȝ manẽte eadẽ q̃liᵗᵉ sed mutata q̃ztiᵗᵉ.

arg̃ 2ᵒ g̃ est ɔuersio p accñs. ℂ 2ᵒ pbat̃ idẽ. s. q̃ nulla sit ɔuersio p ɔ̃põnẽ: qr̃ q̃libet ɔuersio est extremoꝝ trãspõ: sed ista p ɔ̃põnẽ non est extremoꝝ trãspõ. g̃ ista non est cõuersio. ɔña nota cũ maiori. mior pbat̃. qr̃ non sũt eadẽ extrema in ɔuersa ⁊ in ɔuertẽte: qr̃ in ɔuersa extrema sũt termini

arg̃ 3ᵒ finiti: in ɔuertẽte v̾o sũt termini ifiniti. ℂ 3ᵒ pbat̃ idẽ sic. In oi bona ɔuersione termini debẽt suppone p̃cise p eidẽ: sȝ in ista p ɔ̃põnẽ termini supponunt ɔ̃dictorio mõ. g̃ non est bona ɔuersio. ɔña nõ cũ miori. ⁊ maior pbat̃. qr̃ noia trãsposita idẽ sigñant p ph̃m p̄ pher. g̃ eodẽ modo supponũt. tȝ ɔña: qr̃ suppõ est sigñatio termini i ppõne.

arg̃ 4ᵒ ℂ 4ᵒ. pbat̃ idẽ sic. qr̃ si daret̃ ɔuersio p ɔ̃põnẽ. tũc talis esset trãspõ subti in p̃dicatũ: ⁊ eȝ manẽte eadẽ q̃lᵗᵉ ⁊ q̃ztitate: vt dicit magr̃. Sȝ ar̃ q̃ in tali ɔuersione p ɔ̃põnẽ nõ maneat eadẽ q̃ztitas: ⁊ maxime sm̃ magr̃m p q̃ztitatẽ intelligẽdo suppõnẽ: qr̃ illa: aliq̄ rosa non est sub̾a: ɔuertit̃ sic. aliq̄ non sub̾a non est non rosa. In p̄ ly rosa supponit determinate. ⁊ ly sub̾a distributiue. In scd̃a v̾o opposito mõ. Confirmat̃ dcm̃: qr̃ termin⁹ finit⁹ nõ supponit eodeȝ mõ sicut ipsemet ifinit⁹ p negõnẽ: sȝ diuersimode. g̃ diffõ claudit ɔ̃dictio dicẽs: q̃ manet eadẽ suppõ ⁊ termini fi

arg̃ 5ᵒ niti mutant̃ in termios ifinitos. ℂ 5ᵒ. pbat̃ idem sic. ois ɔuersio inuẽta est pp reductionẽ sylloꝫ ipfectorũ ad pfectos: vt pȝ p̄ porũ: sȝ p ɔuersionẽ simplr̃ ⁊ p ɔuersionẽ p accñs reducunt̃ sylli: non aũt p ɔ̃põnẽ. vt pȝ p ph̃m in loco p allegato. q nullã mẽtionẽ fecit de ɔuersione p ɔ̃põnẽ in reducẽdo syllos. g̃ nlla est ɔuersio p ɔ̃põnẽ. ℂ 6ᵒ p

arg̃ 6ᵒ. bat̃. q̃ sint 4ᵒʳ spẽs ɔuersionis. ⁊ ar̃ sic. Ultra istos datur ɔuersio p̃ter q̃ztitatẽ q̃ non est aliq̄ istaꝫ g̃ 4ᵒʳ sunt spẽs. ɔña nõ: ⁊ añs pbat̃ auctate magr̃i in logica magna qui ponit ɔuersionẽ p̃ter q̃ztitatẽ quã diffinit sic. Cõuersio p̃ter q̃ztitatẽ q̃ non est aliq̄ istaꝫ est trãspõ extremoꝫ copula manẽte cui⁹ alteꝫ extremum caret q̃ztiᵗᵉ logicali. Hoc aũt pȝ rõne: qr̃ exclusiua ɔuertit̃ cũ vli de termis trãspositis: modales aũt de sensu cõposito ɔuertunt̃ sic ⁊ n̄ p aliquã aliaꝫ triũ spẽꝫ: ex q̃ tales ppõnes non sũt alicui⁹ q̃ztitati: aut saltez alta. ℂ 7ᵒ pbat̃. q̃ sint qnq̄ spẽs ɔuisiõis

arg̃ 7ᵒ ar̃ sic. Ultra illas dant̃ alie due. g̃ ⁊c̃. pbat̃ añs: quia vbi fiat trãspõ subti in p̃dicatũ: ⁊ eȝ mutata q̃litate ⁊ manẽte q̃ztitate est ɔuersio q̄dã: qr̃ sibi cõpetit diffõ conuersionis. ⁊ tñ non est simpˣ: nec p accñs: nec p ɔ̃põneȝ: vt dd̃o ois hõ oẽ aial ẽ. oẽ aial nõ est hõ. g̃ ⁊c̃. Silr̃ vbi fiat trãspositio subti in p̃dicatũ ⁊ eȝ mutata q̃litate ⁊ q̃ztitate est conuersio q̄dam: qr̃ sibi competit diffinitio cõuersionis: ⁊ tamẽ nulla istarũ est. s. simplex p accñs ⁊c̃. vt pȝ dd̃o. omnis homo aial est: aliqd̃ aial non est homo. ergo ⁊c̃.

Ad hec rñr. Ad p̄ᵐ negat̃ añs. Ad pbationẽ pt p̄ negari ɔña. vñ vt dicit magr̃ i logica magna. q̃libet ppositio mũdi est ɔuertibilis p accñs. ⁊ tñ non valet. g̃ non sũt ponẽde alie spẽs conuersionis. Et ad pbationẽ cũ dr̃ frustra fit p plura qd̃ pt fieri p pauciora. dr̃ q̃ verũ est si eq̄ bñ põt fieri: qd̃ mõ negat̃: qr̃ sicut aptius scaber pluribus instrũis fac̃ cuitellũ q̃ȝ vno tñ: ita logic⁹ apti⁹ ⁊ meli⁹ mediãtib⁹ plurib⁹ spẽb⁹ ɔuersionis pt conuertẽ ppõnes q̃ȝ vna tñ. Amplius pt negari añs. qr̃ pticularis negatiua non pt ɔuerti simplr̃: nec p accñs: si p q̃ztitateȝ hic intelligam⁹ vl̃itatẽ: pticularitatem. ⁊ non suppõneȝ: magr̃ non sit istius opionis. ℂ Ad 2ᵐ negat̃ minor. Et ad pbõnẽ cũ dr̃: non sũt eadẽ extrema in conuersa ⁊ in conuertẽte g̃ non est trãspositio extremoꝫ. negat̃ ɔña. lȝ. n. illud qd̃ erat totũ extremũ in conuersa non sit totũ alterũ extremũ in conuertẽte: sufficit q̃ mutet̃ in locum alterius extremi: qd̃. n. est extremũ in p̄ma est etiã extremuȝ in scd̃a: lȝ non tale ⁊c̃. ℂ Ad 3ᵐ negat̃ maior. Ad pbationẽ nego istã ɔñam. noia trãsposita idẽ sigñat. g̃ eodẽ mõ supponũt: sed oȝ dici sic: idẽ significãt ⁊ eodẽ mõ. g̃ eodẽ mõ supponũt: sed tũc añs est fl̃m. ℂ Ad 4ᵐ pȝ responsio si p q̃ztitatẽ intelligam⁹ vl̃itatẽ: pticularitatẽ: ⁊ non suppõnẽ qr̃ tũc manet eadẽ q̃ztitas in vtraq̄. Si aũt p q̃ztitatẽ itelligim⁹ suppõnẽ: vt vult magr̃ h̃ dd̃m est q̃ manet eadẽ suppositio. non q̄dẽ terminoꝫ: sed ppõnis. i. q̃ si in ppositione conuersa est suppõ determinata ⁊ distributiua: ⁊ in conuertẽte silr̃: sed tñ termini non retinẽt eandeȝ suppõneȝ: qr̃ in conuersa supponũt vnoᵒ. ⁊ in conuertẽte alioᵒ. Uel dicat̃ q̃ manet eadẽ suppositio extremoꝫ sm̃ denoiationẽ: sed non terminorũ. dico non terminorũ: qr̃ termini non eodẽ modo supponunt in vtriusq̄ extrema aũt sm̃ denoiationẽ sic: qr̃ subm̃ conuerse ⁊ conuertentis eodẽ mõ supponit. ⁊ p̃dicatũ vtriusq̄ etiã eodeȝ modo. ℂ Ad confirmationẽ cũ dicit̃. terminus finit⁹. negat̃ h̃.

Noᵐ ℂ Pro quo aduerte q̃ cuȝ aliq̄s termin⁹ infinitat̃ pp negationẽ additã sibi illud aggregatũ ex negatione ⁊ ex illo cui addit̃ negaᵒ est vn⁹ termin⁹ q pt stare determiate: vel confuse tñ vel distributiue sm̃ exigẽtiã sigñi: vt dd̃o non hõ cur. ly non hõ stat determiate: ⁊ dd̃o. tñ non hõ currit. ly non hõ stat confuse tñ. ⁊ dd̃o. oẽ non hõ cur. qr̃ ista est v̾a stat distributiue. nec ille termin⁹ hõ distribuit̃ dd̃o. non hõ cur. qr̃ ista est v̾a. si asin⁹ cur. ⁊ cũ h̃ ois homo currat. ⁊ sic pȝ qd sit dd̃m ad h̃. ℂ Ad 5ᵐ negat̃ maior. sed bñ verũ est q̃ conuersio simplex ⁊ ɔuersio p accidẽs est iuẽta pp sylloꝫ ipfectorũ reductionẽ. sed ɔuersio p ɔ̃põnẽ non. Sȝ dices. q̃s inuenit ɔuersionẽ p ɔ̃põnẽ. ⁊ propter qd. dr̃ q̃ Boeti. ponit eã in tractatu quẽ facit de syllis cathegoricis. Uñ ostẽso quõ ppositiões situant̃ in figura. Dicit̃ q̃ aliq̄ conuertunt̃ sibi ipsis simplr̃. s. vlis

Ad p̄ᵐ

Ad 2ᵐ

Ad 3ᵐ

Ad 4ᵐ

Ad 5ᵐ

negatiua ⁊ pticularꝭ affirᵃ. vlis vo̍ affirᵃ ⁊ pticularis ne
gatiua non ꝯuertunť simpᵗ. Et inuestigãs si aliq̃ mõ psit si
bi ĩpsis ꝯuerti. Dicit ꝙ p ꝯpõnē sibi ĩpsis ꝯuertunť. Et sic
Ad 6ᵐ pꝫ rñsio ad q̃situ̅. ℂ Ad 6ᵐ tenẽdo viã cõem diceret ꝙ h̓
aŕ de ꝯuersionibꝰ ppõnu̅ alicuiꝰ q̃ntitatis: talis aũt ꝯuer
sio assig̃ta est in illis q̃ nulliꝰ q̃ntitatꝭ sunt. ℂ Uel aliť ſm
viã mag̃ri h̓ negať ꝙ deť conuersio p̃ter q̃ntitatẽ: qꝛ tales
Ad 7ᵐ conuersiones facte sunt simplices. ℂ Ad 7ᵐ pꝫ p q̃stio/
nẽ p̃cedẽtẽ ꝙ ille non sũt bone ꝯuersiones: qꝛ in oi bona
ꝯuersiõe ꝺꝫ remanẽ eadẽ q̃litas ppõnis: qꝛ h̓ diuidiť ꝯuer
sio in has tres spẽs. Concedať igr̃ ꝙ sũt plꝛes spẽs cõuer
sionis sed non ꝯuersiõis bone: vt intelligimꝰ in pposito.
ℂ Utrum diffinitiones conuersionis simplicis per acci
dens ⁊ per contrapositionem sint bene date.

argr̃ p̃ Contra ꝯuersionẽ simplicẽ arguiť sic. Il
la diffõ non est bona q̃ cõpetit
alteri a diffinito. sed diffõ conuersionis sim/
plicꝭ conuenit alteri a diffinito. g̃ ⁊c̃. ꝯña no/
ta cũ maiori. minoꝛ pbať: qꝛ cõpetit ꝯuersio
ni p ꝯpõnẽ. Nã conuersio p ꝯpõnẽ est trãspõ subiti in p̃di
catu̅: ⁊ eꝯ manẽte eadẽ q̃litate ⁊ q̃ntitate. sꝫ mutatꝭ termi
nis finitꝭ in termios ĩfinitos. Mõ diffõ conuersionis sim
plicis se hꝫ ad istã diffõnẽ sicut genꝰ ad spẽm: qꝛ illiã scδa
addit aliq̃d supra p̃mã. Nã si de aliq̃ ꝯuersione est veruꝫ
dicẽ est trãspõ subiti in p̃dicatu̅ manẽte eadẽ q̃litate ⁊ q̃n/
titate: sed mutatꝭ termis finitꝭ in termios ĩfinitos. est etiã
veru̅ dicẽ ꝙ est trãspõ subiti in p̃dicatu̅. ⁊ eꝯ manẽte eadẽ
argr̃ 2ᵒ q̃litate ⁊ q̃ntitate. ℂ 2ᵒ sic. vel p q̃ntitatẽ tu ĩtelligis vlita/
tẽ: pticularitatẽ ⁊c̃. vel suppõnẽ. Si p̃ᵐ: eꝯ. Nã ꝫ dδo. ois
hõ currit. tñ currẽs est hõ. ista est cõuersio simplex. ⁊ tñ
non manet eadẽ q̃ntitas. g̃ ⁊c̃. ꝫ ꝯña cũ minori. maioꝛ p
bať. qꝛ est ꝯuersio. vt pꝫ. ⁊ non p accñs. qꝛ 2ᵃ est alicuiꝰ q̃n
titatꝭ nec p ꝯpõnẽ: qꝛ non mutanť termini finiti in termi/
nos ĩfinitos. g̃ est simplex. Si vo̍ p q̃ntitatem tu ĩtelligis
suppõnẽ. ꝯ. qꝛ tunc illa eẽt conuersio simplex. nullus ho
mo est oẽ risibile. risibile non est homo: qδ est ſfm. qꝛ p̃ᵃ
est v̓a ⁊ 2ᵃ ſfa. pbať ꝯña. qꝛ h̓ est trãspõ subiti in p̃dicatuꝫ.
⁊ eꝯ manẽte eadẽ q̃litate. qꝛ vtraq̃ꝫ est negatiua. ⁊ q̃ntita
te: qꝛ termini in vtroq̃ꝫ eodem modo supponunt: vt pꝫ.

Ar p̃ Contra ꝯuersioneꝫ p accñs aŕ. Et q̃riť
q̃re potius mutata q̃ntitate ma
nente q̃litate sit vna spẽs cõuersionis q̃ oĩ p
accñs q̃ꝫ mutata q̃litate ⁊ manente q̃ntitate.
cũ conuersio p accñs non sit bona ꝯña: qꝛ in
aliq̃bꝰ vꝫ in aliq̃bꝰ non ſm mag̃rm: sic nec ista ꝯuersio ẽ
bona ꝯña in q̃ mutať q̃litas ⁊ remanet q̃ntitas. ⁊ etiã q̃n/
Ar 2ᵒ titas est accñs ppõnis sicut q̃litas. ℂ 2ᵒ sic. Aut p q̃nti/
tatẽ tu ĩtelligis vlitatẽ ⁊c̃. aut suppõnẽ. si p̃ᵐ tũc ista esset
conuersio p accñs. aliq̃s hõ ẽ aial. g̃ aial est aliq̃s hõ. vt
pꝫ. ꝯña tñ est ſfm: qꝛ est simplex: qm̃ pticularꝭ affirᵃ con/
uertiť simplr̃: ⁊ eide cuꝫ iste equalcãt. aliq̃δ aial hõ ẽ aial
in conuersione simplici. ⁊ 2ᵃ ẽt est aliq̃s hõ. ⁊ aial est ali/
q̃s hõ. sꝫ p̃ᵃ est ꝯuertẽs illiꝰ aliq̃s erit conuertẽs illiꝰ in cõ
uersione simplici. Si vo̍ p q̃ntitatẽ tu ĩtelligis suppõnẽ.
seꝗ ꝙ ista non esset conuersio p accñs nllm aial est ois ho
mo. ⁊ aliq̃s homo non est aial. pꝫ ꝯña. qꝛ h̓ manet eadeꝫ
q̃litas ⁊ suppõ ⁊c̃. Cõseq̃ns tñ ẽ ſfm: qꝛ nõ ẽ simplex: cuꝫ
ꝯuersa sit v̓a ⁊ ꝯuertẽs ſfa. neq̃ꝫ est p ꝯpõnẽ cũ nõ muteť
termini finiti in termios ĩfinitos. g̃ remanet p accidens.

argr̃ p̃ᵒ Contra conuersionẽ p ꝯpõnẽ aŕ sic. Cõ
uersio p ꝯpõnem est trãspositio
subiti in p̃dicatuꝫ: ⁊ eꝯ. g̃ diffinitio mala. ꝯña
tꝫ. ⁊ añs pbať. qꝛ qδ est subm in p̃ᵒ non est p̃/
dicatu̅ in 2ᵒ. ⁊ qδ est p̃dicatu̅ i p̃ᵒ non est subꝫ
in 2ᵒ. g̃ non est trãspositio subiti in p̃dicatu̅. ⁊ eꝯ. tꝫ ꝯña ⁊
añs pbať. ꝯuertẽdo illã. homo non est aial. in illã. aliq̃δ
non aial non est non homo. subm̃ n. in p̃ᵒ est homo. in se/
cũda vo̍. lꝫ homo non est p̃dicatu̅: sed est ps p̃dicati: p̃di/
catu̅ vo̍ est non homo. Silr̃ p̃dicatu̅ p̃ᵒ est aial. 2ᵒ vo̍ non
Argr̃ 2ᵒ est lꝫ aial p̃dicatu̅. sꝫ lꝫ non aial. q̃re ⁊c̃. ℂ 2ᵒ: si p q̃ntita/
tẽ ĩtelligiť suppositio. Argr̃ ꝙ non maneat eadẽ q̃ntitas:
qꝛ dδo. ois homo est aial. oẽ non aial est non homo. lꝫ
aial p̃us stabat confuse tm̃. In 2ᵒ vo̍ stat distributiue. qa
solum illud signu̅ oẽ hẽt vim distribuẽdi. non aũt lꝫ non
cuꝫ teneť ĩfinite. vel si vis ꝙ ambo habeãt vim distribuẽ
di. lꝫ aial distrabit determinate p mag̃rm in illo caplõ.
Pro maiori euidẽtia dico ꝙ q̃ñdo duo signa hñtia vim
distribuẽdi. quoꝝ vnu̅ est affirmatiuu̅ ⁊ aliud negatiuu̅
cadit supra aliq̃uẽ terminu̅ imediate faciunt stare deter/
minate. ℂ Scδo pbať ꝙ non maneat eadẽ q̃litas. qa in
conuersa oẽs termini sunt affirmati. in conuertente vero
oẽs sunt negati. g̃ mutatur in conuersa ⁊ conuertẽte ⁊c̃.

Ad hec rñr. Ad p̃ᵐ dicũt q̃dã: vt tactu̅ est in summu
Ad p̃ᵐ lis ꝙ conuersio simplex p illã pticulã manẽ
te eadẽ q̃ntitate differt a ꝯuersione p accñs in q̃ non ma/
net eadẽ q̃ntitas. ⁊ p illã manẽte eadẽ q̃litate differt a cõ
uersione p contrapositionẽ. Uñ dicũt ꝙ duplex est q̃litas.
vna est q̃litas propositionis. Alia vero est q̃litas termi/
noru̅. sic n. ppositio affirᵃ est alteriꝰ q̃litatꝭ a ppositione
negatiua. ita terminꝰ affirmatꝰ est alteriꝰ q̃litatꝭ a termio
negato. vt homo ⁊ non homo. Dicũt g̃ ꝙ p manẽ eadẽ q̃/
litatẽ ĩtellĩt mag̃r manẽ vtranq̃ꝫ q̃litatẽ. s. ppositionis ⁊
terminoꝝ ⁊ ideo i ꝯuersione p ꝯpõnẽ lꝫ maneat eadẽ q̃/
litas ppositionis: non tñ manet eadẽ q̃litas termioꝝ ⁊c̃.
Uel aliť dicať ꝙ ista diffinitio est ĩtellĩuda cuꝫ p̃cisione si/
cut diffinitio spẽi: sicut. n. in diffinitione spẽi addiť hec p/
ticula solu̅ dδo spẽs est q̃ p̃tur de plibꝰ differẽtibꝰ nume/
ro solu̅. ita addať in diffinitione conuersionis simplicis
dδo. Conuersio simplex est trãspositio subiti in p̃dicatum
⁊ eꝯ manẽte eadẽ q̃litate ⁊ q̃ntitate solu̅. ita ꝙ lꝫ solu̅ im/
portat mihi h̓ nulla alia mutatione facta. Et sic pꝫ rñsio
Ad 2ᵐ ad argᵐ. ℂ Ad 2ᵐ ſm viã cõem dĩ ꝙ p q̃ntitatẽ intelligiť
vlitas ⁊c̃. Et ad ĩprobationeꝫ negať. ꝙ ista sit conuersio
simplex. ois homo currit. ergo tm̃ currens est homo. Et
ad pbationẽ cũ diciť non est per accñs nec p ꝯpositionẽ,
concedo. ergo est simplex. nego ꝯñam: qꝛ conuersio ſm
hunc modu̅ hẽt fieri solu̅ in ppositionibꝰ alicuius q̃ntita
tis. modo conuertẽs h̓ nullius est quãtitatis: quare ⁊c̃.
ℂ Scδm viã mag̃ri diciť ꝙ per q̃ntitatẽ intelligit suppo
sitionẽ. Et concediť illã conuersionẽ esse simplicẽ. sed ad
aliã cum tu arguis ꝙ ſm istã viã istam est conuersio sim
plex. nullus homo est oẽ risibile. risibile non est homo.
negať ꝙ illa sit conuersio simplex. qꝛ non remanet eadẽ
suppositio: qꝛ lꝫ risibile in p̃ᵒ supponit confuse tm̃: in 2ᵒ vo̍
determiate. Et si allegares mag̃rm ꝯ h̓. qꝛ in illo cap̃ pro
maiori euidẽtia ponit vnã regulam: ꝙ si duo signa distri
butiua cadãt supra eũdẽ terminu̅: q̃ru̅ vnum sit affirma/
tiuu̅ ⁊ aliud negatiuu̅ faciũt stare determiate. dĩ ꝙ ĩtellĩt
Ad p̃ᵐ si imediate cadãt. ℂ Ad p̃ᵐ ꝯ ꝯuersionẽ p accñs. cũ tu q̃
ris ⁊c̃. qꝛ potiꝰ mutata q̃ntitate ⁊ manẽte q̃litate. Dĩ ſm
viã cõem ꝙ potiꝰ mutata q̃ntitate ⁊ manẽte q̃litate fit cõ
uersio p accñs q̃ꝫ eꝯ: qꝛ qlꝫ ꝯuersio ꝺꝫ esse bona ꝯña. mõ
si muteť q̃ntitas ⁊ maneat q̃litas est bona ꝯña. non aũt si
fiat eꝯ. ℂ Sed ſm viã mag̃ri dĩ ꝙ non ois ꝯuersio ẽ bo/
na ꝯña. sed tñ ois ppõ ꝯuertibilis p accñs p̃t aliť ꝯuerti:
vt sit bona ꝯña: non aũt sic eẽt si mutareť q̃litas ⁊ mane/
Ad 2ᵐ ret q̃ntitas ⁊c̃. ℂ Ad 2ᵐ dĩ ꝙ p q̃ntitatẽ intellĩr vlitas ſm
viã cõeꝫ. ⁊ cũ tu arguis. ꝙ seꝗ tũc ꝙ ista eẽt ꝯuersio p acci
dẽs. aliq̃s hõ ẽ aial. aial est aliq̃s hõ p̃t dici negãdo: sꝫ ẽ
ꝯuersio simplex. qꝛ pticularꝭ ⁊ indefĩ equalẽt. iõ sumunť
ac si sint eiusdẽ q̃ntiᵗᵗ. ℂ 2ᵐ viã mag̃ri dĩ q̃ntitatẽ ĩtelligi/
tur suppõ. ⁊ diciť illã ꝯuersionẽ esse simplicẽ. vt pꝫ. sꝫ ad
aliam

aliā cū tu arguis ꝙ ista nō eēt ꝑ accñs. nullū aial est ois bō ⁊ aliqs bō nō est aial negaꝛ: imo ē ꝑ accñs. Ad ꝓbationē negaꝛ ꝙ maneat eadē suppō. qꝛ ly bō in pᵒ supponit ꝯfuse tm̄. in scđa vō determiate. ℭ Ad pᵐ ꝯ cōuersionē ꝑ ꝯpositionē. negaꝛ illa ꝯña. subm in pᵒ nō est ꝑdicatū in scđa. ⁊ ꝑdicatū in pᵒ est subm i scđa ergo nō est trāspō subti in ꝑdicatū. ⁊ eqꝛlꝫ. n. qđ erat subm in pᵒ nō sit totuꝫ ꝑdicatū in scđa: sufficit tm̄ ꝙ muteꝛ i locū ꝑdicati. ⁊ silr ꝺ ꝑdicato dicaꝛ. ex quo sequiꝛ: ꝙ aliq̄ est bona ꝯuersio in qua nō fit de subito ꝑdicatū: nec eꝯ. vt ꝺꝺo. nullus bō est ois bō. nullū ens ois bō ē aliqs bō. vñ incōueniēs nō est addere: sꝫ bñ diminuere. ⁊ lꝫ subm nō fiat ꝑdicatū: ⁊ ecōuerso ⁊c. ℭ Ad 2ᵐ cū dī ꝙ si ꝑ q̄ztitatē itelligamꝰ suppositionē ꝙ nō manebit eadē q̄ztitas: nego. Ad ꝓbōnē cuꝫ dī ꝙ rēanere eadē suppōnē ꝑt eē dupl'r: aut eādē suppōnē ꝓpōnis. aut eādē suppositionē terminoꝝ. Dico auteꝫ eādē suppōnē ꝓpōnis: qꝛ si i ꝯuersa reperiꝛ vna suppositio vl' plures: illa vl' ille eedē repiunꝛ in ꝯuertente. Dico āt terminoꝝ qñ illimet t'mini supponūt eodē mō i vtraq̄. In ꝓposito manet eadē suppō ꝓpōnis nō terminoꝝ: ⁊ hoc sufficit. Uel clariꝰ. ⁊ ad idē redit. Dī ꝙ manet eadem suppō extremoꝝ ꝺm denoiationē: nō aūt terminoꝝ. De q̄litate vō dī ꝙ māet eadem qualitas propositionis nō terminorum. ⁊ hoc sufficit.

Ad pᵐ

Ad 2ᵐ

ℭ Utrū quelibet ꝓpō possit ꝯuerti simpl'r vl' ꝑ accñs: aut solum ille designate per illuꝫ versum. Feci simpl'r ⁊c.

arg p — **C**ontra pmo argꝛ ꝙ nō. q̄lꝫ ꝓpō ꝑt cōuerti simpl'r. qꝛ vl's affirmatiua ⁊ ꝑticularis negatiua nō pñt ꝯuerti simpl'r. g̃ nō q̄libet ꝓpō ꝑt ꝯuerti simpl'r. tꝫ ꝯña. ⁊ añs ꝓbaꝛ: qꝛ ista vl's. ois bō ē aial. si ꝯuerteret simpl'r ꝯuerteretꝛ i illā: oē aial ē bō. ⁊ tm̄ ꝯuersa ē vera: ⁊ ꝯuertēs falsa. igiꝛ nō ꝯuertiꝛ simpl'r. Silr illa ꝑticularis aliqđ aial nō ē bō. si ꝯuerteretꝛ simpl'r ꝯuerteretꝛ in illā. bō nō ē aial. ⁊ tm̄ ꝯuersa ē vā: ⁊ ꝯuertēs falsa. ergo sic ꝯuertiꝛ simpl'r. ꝯña tꝫ. qꝛ ꝺ iure cōuersiōis simplicis est: ꝙ si cōuersa sit vā: ⁊ ꝯuertēs sit vā ⁊c. ℭ 2ᵒ nō q̄libꝫ ꝓpō ꝑt cōuerti ꝑ accñs: qꝛ nec ꝑticularis affirmatiua: nec negatiua silr idefinita. g̃ nō ois ꝓpō pōt cōuerti ꝑ accñs: tꝫ ꝯña. ⁊ añs ꝓbaꝛ. qꝛ ista. bō ē aial nō cōuertiꝛ ꝑ accñs in illā. aial est bō. vl' aliqđ aial ē bō. qꝛ ē cōuersio simplex: nec i illā. oē aial ē bō: qꝛ cōuersa ē vā: ⁊ conuertēs falsa. ℭ De negatiua cōsil'r ꝓbaꝛ: qꝛ illa. aliqđ aial nō est bō. aut cōuerteretꝛ i illā: bō nō est aial: aut in illā. nihil qđ est bō est aial. ⁊ tm̄ in vtraq̄ cōuersa ē vā: ⁊ cōuertēs falsa. ergo ⁊c. Fortiꝰ argꝛ de singulari affirmatiua vel negatiua. cuius oēs termini singulares sūt: qꝛ nulla talis ꝑt cōuerti ꝑ accñs: vt ista. ille bō ē soꝛ. que nō ꝑt cōuerti ꝑ accñs: nisi in istā. soꝛ. ē iste bō. que ē cōuersio simplex. ℭ Silr ꝺ ista negatiua. pla. nō est soꝛ. q̄ conuertiꝛ in illā. soꝛ. non ē pla. q̄ ēt est cōuersio simplex: qꝛ in istis nō ꝑt mutari suppositio: cū terminꝰ discretꝰ semꝑ stet discrete: nec ꝑt mutari singularitas. ℭ Tertio q̄ro quō cōuertunꝛ iste. nullus ꝑ̄sbyter fit diaconꝰ. aiaꝫ meā tedet vite mee: sortis interest legere. platoni placet disputare marcū delectat audire. tulliū tedet rīdere. A cicerone bñ fit rñdenti. ℭ 4ᵒ q̄ro quō ꝯuertunꝛ iste. albū fuit soꝛ. nigrū erit pla. albuꝫ cōtingit eē nigrū: albū pōt eē nigrū: albū desinit eē nigrū chymera intelligiꝛ: cognosco rosaꝫ. ℭ 5ᵒ. q̄ro quō cōuertuntur iste. necio deus est creās. necio deꝰ ē tu es ita fortis sicut aliqs bō soꝛ. ē fortior pla. soꝛ. ē fortissimus istoꝝ tu differs ab oi hoie. ois bō ab oi hoie differt. tm̄ bō est albus. bō tm̄ ē albꝰ. ois bō ꝑter soꝛ. currit. ois bō inquantum risibilis est aial: imediate ante hoc tu fuisti albus. iā incipit esse oē qđ est. formica est totū qđ est in mūdo. semper erit aliquis bō. ab eterno fuit deus. infinitus numerus ē finiꝰ. ℭ 6ᵒ q̄ro: an ꝓpōnes modales tā ꝺ sensu cōposito q̄ꝫ ꝺ sēsu diuiso possint cōuerti. ⁊ si sic quō cōuertūꝛ.

arg 2ᵒ

arg 3ᵒ.

Ar. 4ᵒ

Ar 5ᵒ.

Ar. 6

Ad hec sunt duo modi rñdēdi. ℭ Primꝰ modus est cōis q ꝑ q̄ztitatē intelligit vl'itatē: ꝑticularitatem ⁊c. ⁊ ponit q̄tuor ꝯnes. ℭ Pria ꝯ. Nam ois ꝓpō alicuiꝰ q̄ztitatis ꝑt cōuerti simpl'r. Hāc ꝯnē ꝓbat pᵐ argᵐ ⁊ ēt v'sus ille. Feci simpl'r. ꝑ quē designaꝛ ꝙ solū vl's negatiua ⁊ ꝑticularis affirmatiua cōuertunꝛ simpl'r. De singulari affirmatiua ꝺ ꝑdicato cōi. vt ꝺꝺo. soꝛ. ē bō. an possit cōuerti simpl'r ꝺm hāc viā est dubiū. Quidā dicunt ꝙ non ⁊ qdā ꝙ sic. isto mō cōuertēdo. iste bō est soꝛ. capias qđ placet. Singularis ēt negatiua nō ē cōuertibilis simpliciter. vt soꝛ. nō est bō. ℭ Scđa ꝯ. Nō ois ꝓpō alicuiꝰ q̄ztitatis ꝑt ꝑ accñs cōuerti. Hāc ꝯneꝫ ꝓbat 2ᵐ argᵐ: ⁊ ēt versus ille. Cōuertitur. Eua ꝑ acci. ꝑ quē ꝯnotaꝛ ꝙ solū vl's negatiua ⁊ vl's affirmatiua cōuertunꝛ ꝑ accñs. ℭ 3ᵃ cōclusio. Nō ois ꝓpositio alicuiꝰ q̄ztitatis ē cōuertibilis simpl'r: vel ꝑ accñs. Hec ꝯclusio pꝫ. qꝛ ꝑticularis negatiua non est cōuertibilis simpl'r nec per accñs: quare ⁊c. ℭ Quarta ꝯ correlarie sequiꝛ ex istis. ⁊ rñsiua ad dubium est ꝙ non q̄libet ꝓpō pōt cōuerti simpliciter. vel per accñs: sed solū ille designate ꝑ illuꝫ versum. Feci simpliciter: conuertitur eua per acci. Hec ꝯclusio pꝫ ex dictis. Et ꝺm hanc viam pꝫ rñsio ad duo ꝑma argumenta.

pᵒ opio.

Secūdus modus rñdēdi quē de mēte. Magistri reputo. ponit ēt q̄tuor ꝯclusiones. intelligēs ꝑ q̄ztitatē suppositionē. ℭ Prima ꝯ. Non ois ꝓpositio alicuius q̄ztitatis ꝑt cōuerti simpl'r ꝓbaꝛ: qꝛ ꝑticularis negatiua nō ꝑt cōuerti simpl'r. vt illa. aliqđ aial nō ē homo. Nisi dicas ꝙ cōuertaꝛ in illā. nullus bō est oē aial sed ostēditur ꝙ nō sic ꝯuertiꝛ simpliciter: qꝛ non remanet eadem suppositio ergo non sic cōuertiꝛ simpl'r cōseq̄ntia tꝫ: ⁊ añs ꝓbaꝛ. qꝛ ly aial in pᵒ stat determinate: in scđa vō cōfuse tm̄: qđ ꝓbo: qꝛ ista ꝓpō. nullus homo ē omne animal. equiualet illi. quilibet homo non est omne animal. qꝛ negatio postposito facit eq̄pollere ꝯ̄rio. ⁊ tm̄ in illa: vt pꝫ. ly aial stat cōfuse tm̄. g̃ ⁊ in alia. ℭ Et si arguis ꝯ. qꝛ ꝺm magꝛm in capᵒ illo. s. ꝑ maiori euidētia. Q̄ñcūq̄ duo signa distributiua quoꝝ vnū ē affirmatiuū: ⁊ aliđ negatiuū cadūt supra eūdē terminū faciūt ille stare determinate. g̃ ꝺꝺo. nullus bō ē oē aial. ly aial stabit determinate. ⁊ sic oēs termini supponūt eodē mō: ⁊ sic erit cōuersio simplex. ℭ Ad hoc dī ꝙ magꝛ itelligit qñ illa duo signa imediate cadūt supra aliquē terminū: non autem qñ mediate. vt si diceretꝛ nō q̄libet homo est aial. ly homo bene stat determinate: sed non est sic in proposito. quare ⁊c. ℭ Scđa ꝯ. Nō ois ꝓpositio alicuius q̄ztitatis pōt conuerti ꝑ accñs. Hec ꝯ probaꝛ. qꝛ singularis que solum est ex terminis singularibus non potest sic conuerti. vt iste homo est soꝛ. iste homo non est soꝛ. qꝛ non potest mutari suppositio in istis. Si autē magister vī dicere oppoᵐ huius cōclusionis in aliquo loco: vt saltēꝫ in logica magna vbi dicit ꝙ ois ꝓpositio ē ꝯuertibilis ꝑ accñs. dicaꝛ ꝙ loquiꝛ de ꝓpositionibus factis nō solū ex terminis singularibus. ℭ Tertia conclusio. Ois ꝓpositio alicuius q̄ztitatis est conuertibilis simpl'r vel ꝑ accñs. pꝫ cōclō. qꝛ si q̄ est que non ꝑt ꝯuerti simpl'r: vt ꝑticularis negatiua: illa ꝑt conuerti ꝑ accñs: ⁊ si qua est que non possit conuerti ꝑ accñs: vt singularis de oibus terminis singularibus: ille pñt cōuerti simpl'r. g̃ ꝯ vera. ℭ Quarta ꝯ rñsiua ad dubiū. Ois ꝓpō mundi est cōuertibilis simpl'r vel ꝑ accidens ꝓbaꝛ: qꝛ in q̄buscūq̄ ꝑt seruari eadem qualitas ⁊ suppō possūt cōuerti simpl'r ⁊ i q̄buscūq̄ eadē qualitas ⁊ non suppō pñt cōuerti ꝑ accñs. sed in oibus ꝓpōnibꝰ mūdi ꝑt seruari eadē qualitas ⁊ suppō. vel eadē qualitas ⁊ non suppositio. ergo oēs pñt conuerti simpl'r vel ꝑ ac-

2ᵒ opio.

eidem. ¶ Ad argumenta ergo respondeť s3 hanc viaз.
Ad pm ¶ Ad pm dī q̄ vl̄is affirmatiua pōt ꝯuerti simpl'r: vt ista
s3 scd̄oз ois hō est aial: cōuertiť sic. tm̄ aial est hō ⁊ nō ꝯuertitur
opionē. simpliciter: vt dī arguēdo: ꝑticularis autē negatiua: cō/
Ad 2m cedo q̄ nō cōuertiť simpliciter. ¶ Ad 2m cōcediť q̄ tam
particularis affirmatiua q̄ȝ negatiua ꝯuertiť per accns: sicut ꝯuertunť in argumēto. Et cū iprobas: q2 cōuersa ē vera. ⁊ cōuertēs falsa cōcedo. ergo nō cōuertunť ꝑ accns sic negať ꝯn̄a. q2 sola cōuersio simplex est bona ꝯn̄a s̄m magr̄m. Et si replicares ꝯ has r̄nsiones: q2 vl̄is affirma tiua nō cōuertiť simpl'r s̄m illuз versum. Feci simpl'r ⁊c. nec particularis ꝑ accn̄s. Dicitur vt dicit magister q̄ po
Ad 3m niť ille versus gr̄a exēpli. ¶ Ad 3m cū queriť q̄uo iste cō/
uertunť dī q̄ ꝯuertunť sicut dicā. S3 aduerte prius vnū obseruādū: q̄ si vis cōuertere aliquā ꝑpositionē de ver/ bo adiectiuo resoluas pri9 ipsuз in v̄bū substātiuū ⁊ suū participiū: postea facias trāspositionē extremoꝝ: attēto hoc q̄ termini idē significēt ⁊ eodē mō facta trāspositio/ ne sicut ante. ⁊ hoc in cōuersione simplici. Dico q̄ idē si/ gnificent: q2 si ꝑ trāspositionē vnius extremi in locū alte rius nō significarēt idē nō potes trāsponere vocaliter: l3 intelligať esse trāspositū s̄m intellectū: vt dicēdo: infinita sunt finita. tu nō recte diceres: finita sunt infinita: q2 ly fi/ nita nō idē significat cū ꝑus tētū fuerit syncathegorema tice: ⁊ nūc cathegorematice. Sed dices infinita finita sūt ⁊ sicut cōuersa est vera: ita ꝯuertēs. ¶ Dicitur ēt ⁊ eodē modo: q2 ⁊ significet idē: sed nō eodē modo: q2 si non sup ponit eodē mō nō est facta recte ꝯuersio. Hoc notato fa/ ciliter declaro q̄uo ille ꝑpō nec assignare ꝯuertunť. Pri/ ma in illā. nullus hens diaconus est p̄sbyter. Scd̄a in il laз. aliqd q̄d tedet vite mee est aia mea. Tertia in illam. aliquid cuius iterest legere est soz. Quarta in illā. aliqd cui placet disputare est pla. Quinta in illā. aliqd q̄d dele ctat audire est Marcus. Sexta in illā. aliqd q̄d tedet r̄n dere est Tullius. Septia in illā. aliqd a quo bn̄ fit r̄ndē
Ad 4m ri est Cicero. oēs iste ꝯuertunť sic simpl'r. ¶ Ad 4m dī q̄
ille ꝯuertunť sic. Prima in illā. soz. aliqd albū fuit: vel in istaз: p̄teritus soz. est vel fuit albus. Scd̄a in istā. pla. ali q̄d nigrū erit vel in istā. plato est vľ erit nigrū. Tertia in illā. ꝯtingēs esse nigrū ē vel ꝯtingit esse albū. Quarta in illā: potes esse nigrū ē vel potes esse albū. Quinta in il/ laз: desinēs esse nigrū erit vel desinit esse albū. Sexta in istā: intellectū ab aliquo est vel est intelligibile eē chyme ra. Septima in istā. cognoscēs rosaз sum ego. Et licet q̄/ dam velint vt dicit magr̄ i logica magna q̄ nulla de ver/ bo ampliatiuo tā a parte ante q̄ȝ a pte post: taз ad posse esse: q̄ȝ nō ad nō posse eē sit ꝑprie ꝯuertibilis: nō tn̄ video aliqd incōueniēs ꝯ nos Magr̄. n. tūc seqť opionē illoꝝ.
Ad 5m de hoc tn̄ nō est dmōstratio: sequere q̄d placet. ¶ Ad 5m
dī q̄ sic ꝯuertiť. Pria i illā: nec̄io aliqd est deus. Scd̄a in illā. deus creās necessario est. Tertia in illā: ens ita forte sicut aliqs hō es tu. altera in istā. ens fortius pla. est soz. Quarta in istā: ens fortissimū istoꝝ est soz. Quinta i istā d̄ns ab oi hoie es tu. socia in istā. differēs ab oi hoie est hō. Sexta in illā: oē albū est hō. socia in istā: hō tn̄ alb9 est. Septima in istā: oē currēs de spē humana est nō soz. Octaua ēt i illā. tn̄ aial est hō inq̄ȝtū risibilis. Nona i il/ laз: immediate añ hoc aliqd albū fuisti tu. Decima in istā. q̄d icipit esse oē q̄d ē. est veꝝ. q2 p̄ma iplicite subordinať huic. veꝝ est q̄d iā icipit esse oē q̄d ē. Undecima in istam. formica totū q̄d est in mūdo est. Duodecima in illā. sem/ per aliqs hō erit futurus. Tertiadecima in illā. deus ab eterno fuit. Decimaquarta in illā: infinitus numerus fini tus est. Et nota q̄ plures spēs cōuersionū ponit magr̄ in logica magna ⁊ in qbuscūq3 remāet eadē suppositio sim plex ꝯuersio ē. si āt in aliqb9 mutať ꝯuersio ꝑ accns erit.

¶ Ad 6m s̄m hāc viā dī q̄ modales d̄ sensu cōposito ⁊ d̄ Ad 6m
sensu diuiso: ꝑn̄t ꝯuerti simpl'r ⁊ ꝑ accn̄s. Simpl'r qdem ꝯuertūtur qn̄ fiet de subio p̄dicatū ⁊ eꝯ manēte eadē q̄li/ tate: ⁊ q̄ȝtitate. i. suppōne. Per accn̄s vō qn̄ mutabiť sup positio. Exēm in modalibus de sensu cōposito vt nec̄e est oēm hoiez currere: ꝯuertiť simpl'r in illā. oēз hoiez cur/ rere est necesse. s3 ꝑ accn̄s ꝯuertiť in istā. aliquē hoiez cur rere ē necesse. In illis aut de sensu cōposito aut totū dcm̄ est subm̄ ⁊ modus p̄dicaťiaut eꝯ. Exēm in modalib9 d̄ sen su diuiso. vt ista. nullū hoiez poſe est currere ꝯuertiť in il laз: nullū currēs poſe est eē hoiem. In istis. n. de sensu di uiso. aut subз dicti: puta accusatiuus casus est subm̄ ⁊ in finitiuus est p̄dicatū aut eꝯ modus aūt nec est ex pte sub iecti nec p̄dicati. sed semp iungiť cū v̄bo. vt d̄terminet ip sum. est. n. determinatio ipsi9 sicut adiectiuū est determi/
natio substātiui. ¶ Uel aliter pōt dici ad 6m s̄m viā cōem Rn̄o 2o.
distinguēdo ꝑpōnē modalē: q2 q̄dā est de sensu cōposito: q̄dā vō de sensu diuiso. Propōnes de sensu cōposito non ꝑn̄t ꝯuerti. nec simpl'r. nec ꝑ accn̄s. q2 nullius q̄ȝtitatis sunt. ꝑn̄t aūt cōuerti largius accipiēdo ꝯuersionē: q̄ȝ hic ꝑ vnā spēз ꝯuersionis: q2 ꝯuersio p̄ter q̄ȝtitatē dī que est trāspositio extremoꝝ. cui9 alteꝝ extremuз caret q̄ȝtitate logicali. ꝑ quā ꝯuersionē breuiter ꝯuertunť ꝑpōnes eq/ ualētes facta trāspōne extremoꝝ. quaꝝ nulla ē alicui9 q̄ȝtitatis. vel saltē altera. sicut ꝯuertiť vl̄is affirmatiua in exclusiuā de terminis trāspositis. dd̄o. oē currēs ē hō. tm̄ hō currit. ⁊ sic ꝯuertūť modales de sensu cōposito. vt ista poſe ē soz. currere i istā sortē currere est poſe. Et hāc viā sequiť magr̄ in logica magna. ¶ Propōnes aūt moda les de sensu diuiso ꝯuertunť: sicut ille de iesse: vt dič ph̄s in p̄ prioꝝ. Nam vl̄is negatiua ⁊ pticularis affirmatiua ꝯuertunť simpl'r. vl̄is negatiua ⁊ vl̄is affirmatiua ꝯuer/ tunť ꝑ accn̄s ⁊ hoc dico de ꝑpōnibus de nec̄io ⁊ iposs ⁊ possibili: vt ordinanť in figura. Propōnes vō de poss ꝑ/ ut idem est q̄d cōtingens ꝯuertunť. sicut iste de cōtingēti que ꝑ oppositas q̄litates ꝯuertunť: vt exēplis d̄clarabo ⁊ exēplificabo p̄ponā modū sicut facit ph̄s l3 intelligať modus mediate. ¶ Ul̄is negatiua vt necesse est nullū b. esse ꝯuertiť in vl̄em negatiuā. s. i illā. necesse est nulluз a. esse b. q2 ex opposito scd̄e inferť oppm p̄me: q2 oppm scd̄e est. non necesse est nullū a. eē b. que equalet huic. poſe ē aliqd a. esse b. ad quā sequiť. poſe est aliqd b. esse a. que ꝯdicit p̄me ꝑpōni. igiť p̄ma ꝯuersio ē bona. ¶ Particula ris affirmatiua: vt necesse est q̄dā b. esse a. ꝯuertiť in ꝑ/ ticularē affirmatiuā. s. in istā necesse est q̄dā a. esse b. q2 ex opposito scd̄e inferť oppm p̄me. Oppositū. n. scd̄e ē nō necesse est q̄dā a. esse b. que eqpollet huic poſe est nul/ luз a. esse b. que ꝯuertiť in hanc. possibile est nullū b. esse a. que ꝯdicit p̄me ꝑpositioni. Non. n. capiť hoc possibile prout est idē q̄ ꝯtingēs: sed in suo toto significato: vt cō/ prehendit necessariū ⁊ ꝯtingens. ¶ Ul̄is affirmatiua. vt necesse est oē b. esse a. ꝯuertiť ꝑ accn̄s sic. necesse ē aliqd a. esse b. q2 ex opposito scd̄e inferť oppositū p̄me. Oppm enī p̄me est. nō necesse est aliqd a. eē b. que eqpollet huic possibile ē nullū a. esse b. que ꝯuertiť in hāc. poſe est nul lum a. esse b. que ꝯdicit p̄me oppōni. Propōnes vero de ipossibili ⁊ possibili in suo significato cōuertunť in eodē modo sicut ille de necessario: ideo gr̄a breuitatis relin/ quo. Propositiones vero de cōtingenti ⁊ de possibili ꝑ/ ut possibile conuertitur cum contingenti opposito mo/ do conuertuntur ad illas de inesse: q2 in illis de inesse de subiecto fit p̄dicatum: ⁊ eꝯ. ⁊ semp remanet eadē quali/ tas. licet ñ semp maneat eadē q̄ȝtitas. ¶ In istis vō q̄ sit subз vel p̄dicatū remanet eodē modo ⁊ mutať qualitas. Rō huius est: q2 vt dictū est: illa est bona ꝯuersio in qua sicut ē vitos in ꝑpōne ꝯuersa. ita est in cōuertēte. si autez

de subito fieret ꝑdicatū ꝛ maneret eadē qualitas.nō inueniret in oi mā vera.imo in aliqua esset añs veꝝ:ꝛ consequēs falsum. vbi grā.cōtingit nullū hoiem eē albū.illa ē vera.qꝛ hoc ɔtingere pōt.ſi aūt cōuertat̃ ſic.ɔtingit nullū hoiem esse albū.hec eſt falſa.ponit̃.n.ꝙ ſoꝛ.ſit modo albus nūq̄ȝ poterit cōtingere ſoꝛ.nō esse hoiem.ſit aūt cōuerſio in diuerſa q̈litate. Nā cū ɔtingēs ſit triplex.ſ.natūraꝫ:ꝛ ad vtrūlibet:vt ɔtingit hoiem eē albū:vt in pluribus:vt ɔtingit hoiem habere duos pedes.vt in paucioribus:vt ɔtingit hoiem esse monachū.ad vtrūlibet dr̄ illud qđ a tot pōt remoueri quot pōt inesse.ꝛ ſic negatiua ꝛ affirmatiua ſimul ṽe ſunt ɔtingēs:vt in pluribus nō cōuertit̃ i ɔtingēs:vt i plurib⁹.ſ3 in ɔtingēs:vt in paucioribus:vñ iſta ɔtingit nullū hoieȝ eē cecū ɔuertit̃ in illā:cōtingit oēm hoiem esse cecū. Pria eſt cōtingens in pluribus.ſcđa in paucioꝛibus. Eodē mō ɔtingēs in paucioꝛibus cōuertit̃ in ɔtingēs.vt in pluribus. Nā ſi ɔtingit in plurib⁹ deficit in paucioꝛib⁹.ꝛ ſi ɔtingit in paucioꝛibus deficit in pluribus:hoc ample vide ꝑ poꝛ. Dap ɔuerſio nū ſimplex ē vtilioꝛ:qꝛ vl̄r ſi ɔuerſa ſit ṽa ꝛ conuertens.

triplex ɔtīgēs

¶ Utrum quelibet conuerſio ſit bona ɔña.

ɔf p.

Contra Aliqua eſt conuerſio ſimplex q̄ nō eſt bona ɔña.ergo nō quelibet ɔuerſio ē bona ɔña: t3 ɔña añs probat̃: qꝛ iſta eſt ɔuerſio ſimplex.nullū aial eſt ois hō,ergo aliqs hō nō eſt aial:qꝛ eſt trāſpō ſubiecti in ꝑdicatū:ꝛ eō manēte eadē q̈litate:qꝛ vtraq3 ē negatiua:ꝛ q̄ztitate.i.ſuppōne:qꝛ termini eodē mō ſupponūt in vtraq3 qꝛ ly aial in vtraq3 ſtat diſtributiue:vt p3:ꝛ ly hō ſtat determinate. In ſcđa p3.in pma ꝓbat̃ ꝑ magr̄3 in cap°pꝛo maioꝛi euidētia dr̄.ꝙ qñ duo ſigna diſtributiua.quoꝝ vnū eſt affirmatiuū:ꝛ aliud negatiuū cadūt ſupra eūdē terminū faciunt ſtare determinate.ſed hoc ē ita ergo ꝛc.ꝛ tñ añs eſt veꝝ:vt p3 ꝛ ɔñs falſu3. Silr̄ argr̄ dē illa.nullus hō ē ois hō.ǧ hō nō eſt aliqs hō:qꝛ iſta eſt cōuerſio ſimplex:vt ſuperioꝛ.ꝛ tñ añs eſt veꝝ:ꝛ ɔñs falſu3. ergo ꝛc.

ɔf 2°

¶ Scđo ſic. Aliqua eſt cōuerſio ꝑ accñs que nō eſt bona ɔña:ǧ nō ois cōuerſio eſt bona ɔña:t3 ɔña. añs probat̃.qꝛ iſta eſt cōuerſio ꝑ accñs.ois hō eſt aial. ergo oē aial eſt hō.vt p3 ꝑ diffōnē cōuerſionis per accñs.q̄ ē trāſpoſitio ſubti in ꝑdicatū:ꝛ eō manēte eadē q̈litate:ſ3 mutata q̄ztitate.i.ſuppōne.ꝛ tñ nō eſt bona ɔña.qꝛ añs eſt veꝝ.ꝛ ɔñs falſu3. Silr̄ nō val3 illa ɔña.aliqđ aial nō eſt hō.ǧ nullus hō ē aial.qꝛ añs eſt veꝝ:ꝛ ɔñs falſum: ꝛ tamē eſt cōuerſio ꝑ accñs vt p3 ꝑ eius diffōnē. quare ꝛc.

ɔf 3°.

¶ Tertio ſic. Aliqua ē cōuerſio ꝑ ɔ̈poſitionē q̄ nō ē bona ɔña.ǧ ꝛc.ɔña nota.añs ꝓbat̃. ¶ Pᵒ ſic.qꝛ illa ɔña nō valet.aliqua roſa nō eſt ſuba.ǧ aliqua nō ſba nō ē nō roſa:ꝛ tamē ē cōuerſio ꝑ ɔ̈poſitionē:vt p3 ꝑ diffōnē ei⁹. ergo ꝛc.ɔña nota cū minoꝛi.maioꝛ ꝓbat̃.qꝛ añs eſt veru3 poſito ꝙ nulla roſa ſit:ꝛ tñ cōſequēs ē falſū:qꝛ ɔ̈dictoꝛiū eſt verū.ſ.ois nō ſuba eſt nō roſa:qꝛ ꝑdicat̃ ſupius de inferioꝛi affirmatiue. ¶ Scđo.qꝛ iſta ɔña nō valet: chymera nō eſt aial.ǧ aliqđ nō aial nō ē nō chymera:ꝛ tñ eſt cōuerſio ꝑ ɔ̈poſitionē.ǧ ꝛc.ɔña nota cū minoꝛi ꝑ diffōnem eius.maioꝛ ꝓbat̃.qꝛ añs eſt veꝝ:vt patet.ꝛ ɔñs falſum: qꝛ ɔ̈dictoꝛiū eſt veꝝ.ſ.oē nō aial ē non chymera. ¶ Tertio ſic. Iſta ɔña.non val3 aliqs hō non eſt albus ǧ aliqđ non albū eſt non hō.ꝛ tñ non eſt ɔuerſio ꝑ ɔ̈poſitionē.ergo ꝛc.ɔña nota cū minoꝛi.maioꝛ ꝓbat̃.qꝛ poſito:ꝙ nullus hō ſit.añs eſt verū:vt p3:ꝛ tñ ɔñs eſt falſum:qꝛ ɔ̈dictoꝛiū eſt verū.ſ.oē non album eſt nō hō. ¶ Quarto ſic. iſta ɔña non valet:ois ſuba nō eſt ens.ǧ oē nō ens non ē non ſuba ꝛ tñ ē ɔuerſio ꝑ ɔ̈poſitionē.ǧ ꝛc.ɔña nota cum minoꝛi.maioꝛ ꝓbat̃.qꝛ añs eſt verū.vt p3.ꝛ añs falſum. qꝛ ad ɔñs ſequit̃.ǧ oē nō ens eſt a.tertio adiacente ad 2ᵐ adiacens:qđ tñ eſt falſu3. ¶ Quarto.qꝛ iſta ɔña non valet.hō albus nō eſt aial.ǧ qđdā non aial nō eſt non hō albus.ꝛ tñ eſt ɔuerſio per ɔ̈poſitionē. ergo ꝛc. ɔſequentia nota cū minoꝛi.maioꝛ probat̃.qꝛ antecedens eſt verum. poſito ꝙ nullus homo ſit albus.ꝛ conſequens falſu3:cū contradictoꝛium ſit verum:quare ꝛc.

Ad hec ſunt duo modi reſpondē di. Unus ē magr̄i q vult ꝙ nō q̈l3 ɔuerſio ſit bona ɔña: ſed ſolū ɔuerſio ſimplex vl̄r eſt bona ɔſequētia cōuerſio aūt per accidēs ꝛ ꝑ ɔ̈poſitionē non vl̄r ē bona ɔña.qꝛ ſtat ɔuerſam eē verā ꝛ ɔuertētē falſa3 vt ꝓbant duo vltima argumēta.ꝛ hanc opionē tenendo reſtat rñdere ad pᵐ argᵐ.

Ad pᵐ s3 vnā opionē.

¶ Ad pᵐ ergo dr̄ negādo antecedēs. Ad ꝓbationez negat̃ maioꝛ.ſ.ꝙ illa ſit ɔuerſio ſimplex.ſ.nullū aial eſt ois hō.ǧ aliqs hō non eſt aial. Et ad ꝓbationē dr̄ ꝙ nō remanet eadē q̄ztitas.i.ſuppoſitio in vtraq3:qꝛ ly hō.in pꝛima ſtat ɔfuſe tm̄. in ſcđa ṽo determinate. quod in ſcđa ſtat determinate.p3.ꝛ qđ in pᵃ ſtet ɔfuſe tm̄ ꝓbat̃.qꝛ illa.nullu3 aial eſt ois hō.equalet huic.oē aial nō eſt ois hō. vbi ly hō ſtat ɔfuſe tm̄. Et ad ꝓbationē cū dr̄cis.ẽm magr̄m qñ duo ſigna diſtributiua ꝛc.dr̄ ꝙ magiſter intelligit qñ cadunt imediate qualiter nō eſt hic. ¶ Et ad aliud ɔſilr̄ dr̄ ꝙ nō eſt ɔuerſio ſimplex ꝑꝑ eandē cām. ¶ Alius modus eſt cōioꝛ.q vult ꝙ quelibet bona ɔuerſio ſit bona cōſequētia.ꝛ ꝓbat̃ vl̄r de ɔuerſione ſimplici:ꝛ ꝑ accñs:ꝛ ꝑ ɔ̈poſitionē ꝑ hoc pnᵐ. Qꝛ ex oppoſito ɔñtis ſequit̃ opp⁹ añtis.ideo ɔña eſt bona. Et huius opionis vr̄ fuiſſe Boetius in tractatu de ſyllis cathegoꝛicis q loquēs de conuerſione ꝓpoſitionū dicit. Cōuertunt̃.aūt ille: vt dictū ē quotiens cōmutatis terminis ſimul vere ſunt vel falſe. Inſup dicit ꝙ vlis.affirmatiua ꝛ ꝑticularis negatiua nō ɔuertunt̃ ſibi ipſis ſimplr̄.qꝛ ſtat vnā eſſe verā:ꝛ aliā falſam. Silr̄ ꝑticularis affirmatiua ꝛ ꝑticularis negatiua non ɔuertunt̃ ꝑ accñs:ꝑꝑ illud idē. Ecce ꝙ mãifeſte vult Boetius ꝙ ois ɔuerſio ſit bona ɔña. Et hanc opionē tenēdo quā nō reputo inferioꝛē opinione magiſtri cū ei videant̃ aſſentire viri doctiſſimi.vt Boe.ꝛ plēs alij. reſtat rñdere ad oia argumēta.ꝑintelligēdo ꝙ per q̄ztitatē hec opinio nō intelligit ſuppoſitionē.ſed vl̄itatē ꝑticularitatē ꝛc.

ẽm aliā opionē dicitur.

¶ Ad pᵐ ego negat̃ añs. Ad ꝓbationē negat̃ maioꝛ.ſ.ꝙ iſta ſit ɔuerſio ſimplex. Et ad ꝓbationē dr̄ ꝙ non manet eadē q̄ztitas.qꝛ pma eſt vlis.ſ.nullū aial ē ois hō: ꝛ ſcđa eſt ꝑticularis.aliqs homo nō eſt aial. Et ɔſilr̄ ad aliud rñdetur.

Ad pᵐ

¶ Ad 2ᵐ negat̃ añs. Ad ꝓbationē negat̃ maioꝛ.qꝛ non mutat̃ q̄ztitas.cu3 vtraq3 ſit vlis. ſed illa. ois homo eſt aial.ɔuertit̃ ſic:aliqđ aial eſt homo.ꝛ tunc a ɔuerſa ad ɔuertētē eſt optima ɔña. ¶ Ad aliud negat̃ minoꝛ.ſ.ꝙ illa ſit ɔuerſio ꝑ accñs.qꝛ ꝑticularis negatiua non pōt ɔuerti ꝑ accñs.ſolū.n.deſignate per illū verſum conuertunt̃ ꝑ accñs.ſ. Eua per acci. ¶ Et ſi dicit̃ ꝙ cōpetit ſibi diffō ɔuerſiōis ꝑ accñs:qꝛ eſt trāſpoſitio ſubiecti in ꝑdicatū:ꝛ eō manēte eadē qualitate:ſed mutata q̄ztitate. ¶ Ad intellectū tuū dicit̃ ꝙ nō ē debita trāſpoſitio q̈liter intelligit̃ i diffōne illa.quare ꝛc.

Ad 2ᵐ

¶ Ad 3ᵐ pꝛo iſta opione defendēda duos modos reſpondēdi ſum imaginatus.quoꝝ pmus facilioꝛ eſt.ſecundus vero ſubtilioꝛ. Primus ꝑmittit qs terminus eſt infinitabilis in ꝓpoſito ꝛ dicit ꝙ due ɔditiones reqrunt̃. ¶ Pria. ꝙ vnū nām q̄ exiſtat ponat que poſſet negari ꝑ negationez additā. Jō ly chymera nō eſt terminus infinitabilis i ꝓpoſito. ly roſa nō eſt terminus infinitabilis i ꝓpoſito.ſi nulla roſa ſit ly hō nō eſt terminus ifinitabilis i ꝓpoſito:ſi nullus hō ſit ly hō alb⁹ nō eſt termin⁹ infinitabilis i ꝓpoſito:ſi nullus hō albus ſit. ¶ Scđa ɔditio.ꝙ termin⁹ infinitat⁹ infinitas nā̃ derelinq̄t.ꝑꝑ hanc terminus trāſcēdēs.puta ly ens nō eſt infinitabilis:quia negatio addita ſibi negat

Ad 3ᵐ

oēm nām. ita q̄ nullā derelinquid. Et pp hoc p3 rñsio ad
oia argumēta. q2 nulla 3illarū ppositionū est cōuertibilis
p cōtrapositionē illis casibus stātibus. Et si cōtra pmā3
cōditionē arguis sic. q2 posito q̄ nullus hō sit. ego quero
a te an ly nō hō sit terminus finitus vel infinitus ex quo
ois terminus est finitus vel infinit9. Et non potes dicere
finitus: vt p3 p diffōnē termini finiti. ḡ est terminus infini
tus 3 tc. ℭ Cōfirmaf: q2 ly hō. est termin9 finitus i tali ca
su. ḡ addita negatiōe erit ifinitus otē p phiermenias. vbi
agit de termino finito τ infinito. hec 9ditio nō ponit ab
aliquo doctore hñ. n. posuit q̄ termin9 infinit9 negat vnā
nām. sed nō ponit q̄ existat. Propter hec argumēta hic
modus suspectus est. Pōt tñ defendi τ ad argumēta rñ/
det: q̄ aliud est q̄rere absolute de termino finito τ infini
to. τ aliud est q̄rere in pposito. i. fm q̄ ex ipsis terminis
finitis vel infinitis pōt fieri cōuersio per 3positionē. Ab/
solute. n. cōcedo q̄ nō homo est terminus infinitus. in p/
posito tñ non est. i. non est talis infinitus fz quē possit fie
ri 9uersio p 3positionē. Et ad 9firmationē silr. Et ad au
ctoritatē alio4 silr q̄ loquunt absolute τ nō in pposito.
Sub aliis tñ vbis pt dici idē. s. q̄ subito manēte ppō con
uertibilis est p 3positionē. aliter nō. i. si subm supponat
3ª opio. pro aliquo existente. ℭ Alius modus rñdendi subtilior
τ magis cōformis Boetio: cū sit extractus ex dictis eius
hinc indeꝑmittit duo. Primū q̄ fm Boe. in pmo phier.
vbi agit de termino ifinito. Terminus infinitus pōt ve/
re affirmari ta3 de eo qd non est q̄3 de eo qd est. Vñ sicut
illa est vera. asinus est nō homo. ita illa chymera est non
hō. τ nō valz a 3º adiacēte ad scdm: ergo chymera est. q2
terminus ifinitus est distractiuus cū tā de non ente q̄3 de
ente verificabilis sit: τ ista ppō: chymera est nō hō. sim/
pliciter conuertit in illā. nō hō est chymera. ḡ quēadmo
dū talis terminus infinit9 pt vē affirmari tā de nō ente q̄3
de ente. τ ita e3 d termino ifinito pt vere affirmari ta3 nō
ens q̄3 ens. ℭ Scdo pmittit de mēte Boe. in sylls cathe
goricis. caº de 9uersione p 3positionē q̄ illa ppō: qdda3
non aial nō est nō hō. significat q̄ quedā res que animal
nō est hō est. siue qddā nō aial homo est. Cuius rō est: q2
fm ipsu3 in pmo phier. sicut ex affirmatiua de pdicato i/
finito seqt negatiua de pdicato finito: ita e3. Vñ sicut va
let sor. est non hō. ergo sor. nō est hō. ita e3. Ista ergo pro
positio qddam nō nō aial nō est nō hō: equiualz illi: qd/
dam non aial est homo. Et si 3 primū pmissū arguat: q2
dicit Boe. in p perhier. q̄ terminus infinitus est qui vnā
nām destruit τ infinitas derelinqd. ergo nō pōt affirma/
ri vere de nō ente. Dicit q̄ termin9 infinitus dicit duo pn
cipaliter pmo negationē nāe. secūdario vero positionem
alterius: indeterminate tñ. τ sic quo ad pncipale loquit
Boetius in pposito nostro: quo aūt ad totale simul loqt
in parte in qua allegas ipsu3. τ sic p3 q̄ nō 3dicit sibiipsi.
ℭ His pmissis ad pm di negādo dz: q̄ ista 9ña nō valeat.
aliqua rosa nō est substātia. ḡ aliqua nō suba nō est non
rosa. Et cū pbas q2 añs est verū. τ 9ñs falsu3: posito ca/
su: nego q̄ 9ñs sit falsum. imo est verū: q2 equipollet isti.
aliqua nō substātia est rosa. p scdz psuppositū. Et qd ista
sit vera in casu pbaf: q2 sequit: aliqua rosa nō est suba. ḡ
aliqua rosa ē nō substātia. tūc vltra. ergo aliqua nō suba
est rosa p 9uersionē simplicē. Et cū dicis. q̄ 3dictoriū est
ve4. nego imo ē falsu3: q2 sequit: ois nō suba ē nō rosa. ḡ
ois nō suba nō ē rosa. tūc vltra. ergo nulla nō suba ē rosa
illa ē falsa: q2 cōtradicit illi vere. aliqua non suba ē rosa.
Et si arguis 3. q2 superius pdicat de inferiori affirmati/
ue hic. ois nō suba ē nō rosa. ḡ est vera. Dicitur negādo
cōsequētiā loquēdo de istis ppositionibus priori stice p/
ut ly ē dicit eē existere: q2 ista est falsa in casu magistri ois
rosa ē substātia. vbi ēt superius predicat de inferiori affir

matiue. Et 9silr patet responsio ad alia. ℭ Ad 4m tamē — Ad 4m
dici potest q̄ nō ē conuertibilis per contrapositionē ista
propositio: q2 ly ens non potest infinitari. qm̄ addita ne/
gatione nullam naturam derelinquit.

ℭ Utrum diffō ppōnis hypothetice sit bene data.

Contra copulatiua τ disiunctiua nō sūt — Ar. p
hypothetice. τ tñ q̄libz illarum
h3 plures cathegoricas 9iunctas p notā co/
pulationis: τ disiūctionis. ḡ diffō mala. 9ña
t3 cū minori. q2 tūc alicui cōpeteret diffō cui
nō cōpetit diffinitū. maior pbaf: q2 hypothetica dz quasi
suppositiua. sed nulla harū est suppositiua q2 quelibz ha
rū simplr enūciat τ nō cū suppositione: quare τc. ℭ Cō/
firmaf: q2 sole 9ditionales sunt hypothetice. ergo nō co/
pulatiua τ disiūctiua. 9ña t3: τ añs pbaf per Boetiū in
tractatu suo de sylls hypotheticis circa pnm dicētē. Pro
positio vero ois: aut cathegorica ē que predicatiua dicit
aut hypothetica que cōditionalis vocaf. Itē p3 ab eodē
in primo thopicorū. suo4 dicēte. Cōditionaliū ppositio
nū quas greci hypotheticas vocāt partes sunt simplices
ppositiones. q̄4 que prius est dicit añs. que posteri9 dz
9ñs. in qb9 locis p3 q̄ vult solū hypotheticas esse cōdi/
tionales. Scdo sic. Si antixp̄s esset albus antixp̄s esset — Af. 2ª
coloratus: hec est ppositio hypothetica: τ tñ non sūt cō/
iuncte plures cathegorice. ergo τc. 9ña nota cū maiori:
q2 ē 9ditionalis. minor pbaf: q2 partes eius nō sunt ca/
thegorice: q2 ppositio cathegorica ē idicatiua. ille autē
nō sunt indicatiue. ergo nō sunt cathegorice τc. ℭ Ter/ — af 3ª
tio sic. ista ē hypothetica. ois homo currit. sed tu es hō.
ergo tu curris. τ tñ nō cōiungunt plures cathegorice p
aliquā dictarū notarū: ergo τc. 9ña t3. cu3 maiori: q2 est
sylls. ergo est ppositio vel cathegorica. vel hypothetica
nō cathegorica. ergo hypothetica minor probaf: q2 non
ē nota 9ditionalis. copulationis. τ disiūctionis. si dicis ē
nota rōnis ly. ergo. que equiualet note 9ditionis. Cōtra
illa nota. ergo nō 9iungit plures cathegoricas: sed vna3
cathegoricā cum vna hypothetica: q2 añs est vna hypo
thetica: τ 9ña vna cathegorica: deinde sunt plures note:
q2 copulationis τ rōnis. ergo nō magis d3 dici rōnalis
q̄3 copulatiua. sed non potest simul τ semel esse vtraq3. er
go nulla est τc. ℭ 4º iste sunt hypothetice: q2 tu curris — af 4ª
tu moueris: silr cū tu curris tu moueris. silr vbi tu cur/
ris tu moueris. τ tu nō cōiungunt plures cathegorice p
aliquā notarū dicta4. ergo τc. 9ña nota cum minori. ma
ior probaf: q2 quelibet illarū est ppositio. ergo cathego/
rica vel hypothetica nō cathegorica: q2 cathegorica h3
subm pdicatū τ copulā pncipales ptes sui qualr non ha
bēt ille. ergo ē hypothetica. Cōfirmaf: q2 ista ē hypothe
tica. cū hō est aial est: τ tñ non sunt 9iuncte plures cathe
gorice per aliquā dicta4 notarū: vt p3: ergo τc.

Ad primū dicūt qdam q̄ ppositio pōt dici hypo — Ad pm
thetica dupl'r. Vno9 fz ethymologia3
vocabuli. ℭ Alio modo fm cōe3 vsu3 loquendi. Primo
mō sola 9ditionalis ē hypothetica: q2 sola ē suppositiua
Scdo mō tā copulatiua τ disiūctiua q̄3 9ditiōalis ē hy/
pothetica: τ p h ēt p3 ad 9firmationē. Vel alr dicatur q̄
mlrotiēs aliud ē a quo nomē iponit ad significādū. τ aliud
ē illd qd sigat: vt p3 a lapide qui iponit ad significādū a
lesione pedis. significat tñ aliud q̄3 lesionē. Ita hoc nomē
hypothetica iponit ad significādū a cōditionali siue sup
positiua ppositione. aliud tñ sigat: q2 non solum 9ditio/
nalē: sed copulatiuā τ disiūctiuā pncipaliter tñ significat
9ditionalē q̄3 aliā spē3 fz cū ab illa sit denoīatio. τ sic p3
ad argm τ ad 9firmationē. ℭ Ad 2m dz q̄ per cathego/ — Ad 2m
ricas hic intelligimus tā veras cathegoricas q̄3 que ha
bēt modū cathegoricarū. Propositio autē h3 modu3 ca/

thegozicap.qñ h3 subm pdicatū z copulā pncipales p/ tes suis: qujus nō sit vera cathegozica. vt in arḡ arguitur:
Ad 3^m quare zc. ¶ Ad 3^m ōi sicut ibi. ¶ Ad replicā negaī q il la nota piūgat plures cathegozicas. Et cū oicis. piungit vnā cathegozicā cū vna hypothetica: pcedo. ergo nō cō iungit plures cathegozicas. nego pñam. l3.n.nō piūgat duas cathegozicas pcise. sufficit q cōiungat plures ca thegozicas vel sint due vel plures non curo. Et cum tu arguis vlteri⁹ q sūt plēs note. s. copulatiōis z rōnis: cō cedo: g nō magis o3 oici rōnalis q̄3 copulatiua: nego cō sequētiā: imo ōi rōnalis qz pncipalis nota ē nota rōnis. Uel potes oicere q sp oistinguēda ē ppositio in qua plu res note sunt: vt velis q pma sit pncipalis vel scda. z rñ/
Ad 4^m deī pñr absolute tñ vna pncipalis est. ¶ Ad 4^m negatur maior. Ad pbationē nego q nō sint cathegozice. Et cu3 tu arguis: qz pncipales ptes eap nō sunt subm pdicatū z copula. rñdeī q pncipales ptes sūt subm pdicatū z co/ pula: qz illic oiones sunt: vt subm pdicatū z copula. Qñ ergo pncipales ptes ppōnis sunt ppōnes: que nō sunt: vt subm pdicatu3 z copula illius ppōnis tūc ppositio est hypothetica: sed si tales ppōnes sunt. vt subm predi/ catum z copula illius tūc ē cathegozica. z sic est in ppo/ sito. qz oicēdo: qz tu curris tu moueris: sub3 est: qz tu cur ris: predicatū est tu moueris. qz equiualet huic q tu cur ris est causa q tu moueris facta resolutiōe illi⁹ note. qz in
ad pñr. hoc est causa. z ita oicatur de alijs. ¶ Ad cōfirmatiōnes oicitur q illa equiualet cōditionali fm Boetiū in tracta tu de syllogismis hypotheticis. ¶ Uel potes oicere q ē vna tpalis. z pñr est cathegozica nō hypothetica.

¶ Utrū oiffō pditionalis cū spēbus sit bene oata.

arḡ p Contra oiffōnem cōditionalis argī sic. Ista est cōdinonalis. si antirpe esset albus: antixpe esset coloratus: z tñ nō cōiungunī plures cathegozice: qz nulla illa/ ru3 est indicatiua: ergo zc. ¶ Scdo ꝯ affir/
arḡ 2° matiuā z negatiuā arguiī pbādo q pditionalis nō est negatiua qñ nota pditionis negaī preponēdo negatio/ nem toti pditionali: sic oicēdo: nō si fozte currit soz. mo/ uet. z arguiī ex fundamēto auctozis modo p significādi: qz aduerbium est oeterminatiuū solū verbi vel partici/ pij: ergo nō pōt negare notā pditiōis. s. ly si. qz illa est cō/ iunctio. Qz si fozte oi negando totā pditionalē negatur duo vba. z sic nō est p̄nām aduerbij. Cōtra. illud nihil ē. qz negare pditionalē nō est negare añs nec pñs. s3 illatio nem. Sicut cū oicis: nō si tu es hō tu sedes. nō negaī te et se hoiem: nec negaī te sedere: s3 solū negaī illatio. i. cōse/
arḡ 3°. quutio cōsequētis ex añte. ¶ Tertio ꝯ veritatē z falsita tem arguiī sic argumento magistri. Aliqua est cōdino/ nalis vera cuius cōtradictoriū pñtis stat cum añte: ergo diffinitio falsa. pña t3. antecedens probaī. qz hec pditio/ nalis est vera z affirmatiua: nisi tu es aial tu non es hō: vt p3. z antecedens est verum tu es aial. z cōsequēs fal/
Ar. 4^m sum. tu non es homo. ergo zc. ¶ Quarto cōtra possibi/ litatē z impossibilitatē: contingentiā z necessitatē argui tur sic pbando q nō quelibet pditionalis possibilis ē ve ra z necessaria. Nā iste sunt cōditionales possibiles fm Dētisberū in tractatu de relatiuis. Aliqua ppō est. z si il la sciatur a te illa est possibilis: aliqua ppō est: z si illa est vera tu es asin⁹: aliqō aial est: z si illud est rudibile tu nō es hō: z tñ nulla talis est necessaria. vt ipsemet oicit loco
Confir. allegato. ergo zc. ¶ Cōfirmaī. omne verū est possibile z. non ecōtra. ergo aliqd est possibile qō nō est veru3. ergo aliqua cōditionalis est possibilis que non est vera.

Ad p^m Ad hec breuiter rñdeī. ¶ Ad p^m oicit q oiffō cōdi tionalis sic intelligiī. Cōditionalis est illa i qua cōiungunī plures cathegozice: vel se habētes p mo dum cathegozicarū. Modo in pposito oico q in illa cō ditionali assignata piungunī plēs oiones se hñtes p mo
Ad 2^m du3 cathegozicarū. ¶ Ad 2^m oi q sicut pdictoriū copula tiue potest assignari dupl'r. s. negatiue per negationē pre cedentē: z affirmatiue p oisiunctiuā: z affirmatiuā factam de partibus pdicentib⁹ copulatiue: z sic odm est de oisiū ctiua. Ita ad ppositū odm est de cōditionali. z rōnali q dupl'r pōt sibi assignari pdictoriū. Primo affirmatiue p aduersatiuā affirmatiuā factā: siue cōpositā ex añte z op posito pñquētis. ¶ Scdo p negationē pcedentem verbi gratia: cōtradictoriū huius cōditionalis: si tu curris tu volas. est hec aduersatiua. l3 tu curris stat te non volare: z et pōt assignari p negationē pcedente sic. nō si tu curris tu volas. ¶ Ad arḡ. ergo in criū rñdet dupl'r. Paulus pgulensis dubio scdo. Primo oicit q ly nō nō est aduer bium: sed aggregatū ex ly nō z ly ergo. equiualet vni ad uersatiue. s. ad ly q̄uis: sicut in copulatiua negatiua tñ valz ly nō q̄tum ly vel. z ecōtra tñ val3 ly nō q̄tū ly vel z licet. ergo pponatur negatio toti pñe. tñ intelligiī cōn iuncta cū ly. ergo z in mēte est vnus actus aduersatiuus cui subozdinanī ille due voces. z ita oicaī de pditionali. Uel aliter oicit ipse pōt oici fm veterē ooctrina3 q ex oi ppositione seqī suū oictū fore verū. Nā seqtur hō est asi/ nus: ergo hoc est verū q hō est asinus. Ita possumus oi/ cere q vbi negatio ppoiī intelligiī hoc cōplexū nō est ita. vel nō est ve3. vel nō sic est. Jō tñ est oicē: nō si tu cur ris tu volas. q̄tū si oiceremus nō est ita: vel non est ve3. vel non est sic. vel nō seqtur: si tu curris tu volas. ita q intelligaī aliqō verbū negatu3 ab aduerbio pcedēte: sic ōi affirmatiue: si tu curris tu moueris iplicite est oicere. seqtur si tu curris tu moueris. z ita oicaī de pña. ¶ Quā tū iste rñsiones valeant tuo iudicio relinquo. Si.n. recte pōderabis friuole sūt. Prima.n. negat q ly nō sit aduer biū z male. Scda oicit q intelligiī vnum vbū negatum p negationē: vt nō ita ē q si tu curris tu volas. seqtur q est cathegozica: aut si est hypothetica nō sit negatiua. Jō aliter oicerē q ad hoc: vt ppositio sit negatiua requiriī: vt negatio negetailld qō est formale in ea. sed sicut vbū est forma in cathegozicis ita nota pingēs cathegozicas est forma in hypothetica. Jō regriī vt negatio neget no/ tā. Et ad arḡ nego: q aduerbiū oetermiet solū vbū vel pticipiū. Nā odo soz. currere ē nō poss: ista est negatiua: z tñ negaī modus q nō est vbū nec pticipiū. ¶ Si tñ grā matici oicāt hoc: nolo negare auctātē grāmaticoz: s3 oi/ co q h3 intelligi cū grano salis: sic. v3. q cū vbū sit illud qō pncipaliter ipoztat cōpōnē. qz siue p se siue cū alio su/ mātr sp hoc facit. iō pncipalr h3 negatio oeterminare ver bū. ex pñti tñ pōt oeterminare qōcūq ipoztat cōpositio/ nē. sed cū tales note piungētes cathegozicas ipoztēt cō/ positionē: iō negatio pōt oetermiare illas. qre zc. ¶ Ad Ad 3^m
3^m oicit magr̄ q regule oate oe veritate z falsitate pditio naliū respiciūt solū pditionalē oenoiatam a ly si: nō autē indifferēter oēm cōditionalē. qz nō pditionalē oenoiatā: a ly nisi. quare zc. ¶ Uel aliter tenēdo q intelligitur oe Rñ^o 2°. vtraq negaī q oppositū pñtis stet cū añte. Nā añs non est: tu es aial: sed hoc totū tu nō es aial. qō patet resoluē do ly nisi in si nō. z tūc oppositū pñtis. s. tu es hō: nō stat cū añte. s. tu non es aial. ¶ Ad 4^m rñdet Dētisber loco Ad 4^m allegato: q quelibet illap ē pditionalis possis. nō tñ ē ne cessaria: z facit argumētu3 ꝯ se sic. Quelibet pditionalis possis est bona pña quelibet bona pña est necia: g a pzio ad vltimū seqīr q̄lbet pditionalis possis est necessaria. ¶ Rñdet q nulla talis cōditionalis in termis relatiuis vbi terminus relatiuus seqīr imediate notā pditionis est pña. h3 sunt oēs iste pditionales pposite: z iō nulla illap ē pña qz nec h3 pña nec pñs. ¶ Relatiuū.n. cū ad aliō re

ferat nō est antecedēs ad illud ad qd̄ referf:7 iō tales cō ditionales sunt ṽe vel false: poßes vel ipoßes sicut alie ꝓ pōnes cathegorice pticulares vel indefinite. Uel aliter possum⁹ rn̄dere 7 meli⁹ ꝙ ille ꝓpōnes nō sunt ꝯditiona les: sꝫ sūt copulatiue: qꝛ in eis nota copulatiōis copulat ptes ꝑncipales: s. primā cathegoricā cū ꝯditionali 7 est ꝑn cipalis nota. Nota aūt ꝯditionis nō copulat ꝑncipales

ad ꝯfir. ptes: sꝫ ptes vni⁹ ꝑncipalis ptis: vt pꝫ intuēti. ℭ Ad ꝯfir/ mationē ꝯcedo ꝙ nō oē poßē est vez. ℭ Et cū īfers vlte/ rius: ḡ nō ōis ꝯditionalis poßis est vera: nego ꝯn̄am. qꝛ argr̄ a superiori ad suū inferius negatione postposita. ac si arguat: nō oē aial currit. ergo nō ōis homo currit.

ℭ Utrū diffō copulatiue cū spēbus suis sit bene data.

Ar. p̄ Contra diffōnez copulatiue arḡ sic. Ista est copulatiua. ōis hō est risibi/ lis 7 eꝫ: 7 tñ non cōiungunf pl̄es cathegori/ ce. ergo 7c. ꝯn̄a nota cū maiori. minor ꝓbaf. qꝛ ly eꝫ nō est cathegorica cū ibi non sit subꝫ

Confir. ꝑdicatū 7 copula ꝑncipales ptes sui. ℭ Cōfirmaf: qꝛ ista est copulatiua: si tu esses hō 7 tu esses aial. 7 tñ non ꝯiun gunf pl̄es cathegorice hic. qꝛ nulla illaꝝ est indicatiua:

Af. 2° quare 7c. ℭ Scd̄o ꝫ affirmatiuā 7 negatiuaꝫ arguitur: vt supra arguebaf ꝫ ꝯditionalē: qꝛ negatio cuꝫ sit aduer biuꝫ nō hꝫ determinare nisi verbū: 7 ꝯfir nō pōt determi

af 3° nare illam notam 7c. ℭ Tertio cōtra veritatē 7 falsitatē af argumēto magr̄i. sic. ista copulatiua est vera aliquod aial est 7 si tu es illud tu es asinus. 7 tñ vna ps ꝑncipalis est falsa. ergo diffō mala ꝯn̄a tꝫ. maior ꝓbaf. per resoluē tes sic. hoc est demōstrando brunellū. 7 si tu es illō tu es asinus: 7 hoc est aliqd̄ aial. ergo aliqd̄ aial est. 7 si tu es illud tu es asin⁹. cū resoluētes vere sint: 7 ipsa resoluta ē vera. minor ꝑncipalis ꝓbaf. s. ꝙ vna pars istius copula tiue. est falsa: qꝛ scd̄a est falsa: cū nō videaf significare ali/ qd: nisi tu es aial tu es asinus: sed hec ē falsa. ergo illa. si

Confir. tu es illud tu es asinus. ℭ Cōfirmaf. qꝛ ista copulatiua est falsa. aliqd est: 7 qd̄libet est istō. Silr̄ illa: nihil ē: 7 qd̄ libet est illud. 7 tñ q̄libet ps est vera: ḡ 7c. tꝫ ꝯn̄a cū ma/ iori. qꝛ p̄a sigat qd̄ aliqd est. 7 illud ē qd̄libꝫ. 2ª sigat ꝙ ali qd est. 7 illud est nihil. minor ꝓbaf. qꝛ ꝑma est necīa: 7 2ª est vna vl̄is cuius q̄libet singularis: quā nata est hēe ve/

af 4° ra: 7 nulla alteri repugnat. igif quelibet ps ē vera ℭ 4° ꝫ poßitatē: 7 ipossibilitatē: argr̄ argumento magr̄i. Ista copulatiua ē ipossibilis. Ōis homo currit. tu es hō 7 tu nō curris: 7 tñ quelibet ps est poßis: 7 alteri cōpoßis: er/ go diffinitio mala. ꝯn̄a tꝫ. maior ꝓbaf. qꝛ ex duabus pri/ mis partibus: sequif ꝯdictorium tertie partis: in dariꝫ. er go est impoßis. minor ꝓbaf: qꝛ quelibet illaꝝ ē possibilis 7 quecūqꝫ illarum duarū sumanf sunt compossibiles. er

Cōfir. go 7c. ℭ Cōfirmaf. qꝛ ista copulatiua ē possibilis: deus est 7 antixp̄s est homo: vt pꝫ. ℭ Et scd̄a pars impoßis ꝓ batur. qꝛ ly hō supponit soluꝫ pro presentibus: hoībus. sꝫ ē ipoßē: ꝙ antixp̄s sit homo qui est: qꝛ facio istaꝫ ꝯn̄aꝫ: antixp̄s est homo qui est. 7 isti sunt oēs hoīes: ergo anti/ xp̄s est iste homo vel antixp̄s est iste homo. 7 sic de aliis. Ista ꝯsequētia est bona: qꝛ licet descēdere: sub illo termi/ mino homo disiūctiue. 7 ꝯsequēs est impoßē. ergo 7 ante cedens. ꝑ decimā regulā. Strodi. 7 nō est ipoßē pro scd̄a

af 5. parte. ergo ꝓ ꝑma. ℭ Quinto cōtra necessitatē: 7 cōtin/ gentiā: arguif argumēto magistri. Ista copulatiua ē ne/ cessaria nonnullus deus est 7 tu es hō. 7 tñ scd̄a pars est

Confir. contingens. s. tu es hō. ergo 7c. ℭ Cōfirmaf: qꝛ aliqua ē copulatiua que non est necessaria nec contingens. vt ista tu curris 7 tu volas. ergo diuisio insufficiens.

Ad p̄m Ad hec breuiter rn̄def. ℭ Ad ꝑmuꝫ dī. ꝙ diffinitio copulatiue intelligif in qua cōiungūtur plu res cathegorice explicite vel implicite. 7 sic ly ecōuerso est vna cathegorica iplicite: 7 hꝫ subm̄ ꝑdicatū 7 copulā iplicite. 7 sequif ꝙ aliqua cathegorica affirmatiua pōt fieri negatiua sine additōe alicui⁹ ad ipaꝫ: 7 sine remotio ne alicui⁹ ad ipaꝫ. 7 sine trāspositiōe terminoꝝ: vt ly ecō uerso. vbi ꝑcedit prius illa. ōis hō ē risibilis: deide loco

Ad ꝯfi. illius ponas illā. nullus hō est risibilis. ℭ Ad ꝯfirmatio nem dī. ꝙ in diffinitione subintelligif: vel se hn̄tes ꝑ mo/ dū cathegoricaꝝ. vt est hic. Ego aūt verius puto dicere il laꝫ nō esse copulatiuā. qꝛ nō est ꝓpositio cū nō significet

Ad 2m veꝝ vel falsuꝫ. illa. n. nō gerat itellectū. ℭ Ad 2m dr̄ sicut

Ad 3m ad 2m argm ꝑcedentis q̄ōnis. vide ibi. ℭ Ad 3m dr̄ ꝙ ista copulatiua est ṽa 7 scd̄a ps est ṽa sicut p̄a 7 cū tu dicis: qꝛ scd̄a ps sigat si tu es aial tu es asinus. negaf. Uñ loco re latiui nō lꝫ ponere añs nisi seruetur eadē suppositio. sed dd̄o. aliqd̄ aial est 7 si tu es illud tu es asinus. ly illō stat determinate. sed si dicis si tu es aial ly aial stat ꝯfuse tm̄. ideo scd̄a pars nō sigat assertiue illud qd̄ dicis. sed signi ficat ꝙ es aliqd̄ aial si tu es asin⁹. 7 hoc est veꝝ: qꝛ hoc si tu es demōstrādo asinū. tu es asinus. 7 hoc ē aliqd̄ aial.

Ad ꝯfi. ergo 7c. ℭ Ad ꝯfirmationē rn̄det Hentisber ꝙ q̄libꝫ sin gularis est ṽa in tractatu de relatiuis negādo istas copu latiuas. Et ad ꝓbationē cū arguif ꝙ quelibet singularis est vera cū ꝑma pte dicit. ꝙ illius vl̄is affirmatiue q̄uis quelibet singularis ꝑ se accepta sit ṽa cū ꝑma pte copu/ latiue. s. aliqd est tñ si sil' sumanf nulla est ṽa: cū eadē nisi ꝑma. Et ꝫ dicit de vniuersali negatiua. vꝫ. ꝙ quelibꝫ erit vera preter vltimaꝫ ex suis singularibus cū ꝑma parte si

Ad 4° simul sumanf. ℭ Ad 4m dicit magister ꝙ ille regl'e sunt date de copulatiua facta tm̄ ex duabus partibus cuius/ modi nō est illa assignata: 7 si vis regulaꝫ intelligere vl'r debes dicere ꝙ ad possibilitatē reqrif ꝙ quelibet pars sit possibilis 7 nulla alteri vl' alijs sit incōpossibilis. mō licet in ꝓposito vna nō sit incōpossibilis alteri. tñ vna est incōpossibilis alijs. nā tertia est icōpoßis duabus primis. ℭ Uel breuibus dic ꝙ ad possibilitatez reqrif ꝙ q̄libet pars ꝑncipalis sit poßis: 7 vna pars ꝑncipalis sit icōpos sibilis alteri: 7 mō quelibꝫ copulatiua hꝫ mī duas ptes ꝑn cipales. lꝫ plures sint pricipales. In ꝓposito vna ps ꝑncipa lis nō est cōpossibilis alteri. iō nō est poßis ista copulati/

ad ꝯfir. ua. ℭ Ad ꝯfirmationē dī ꝙ ista est possibilis. 7 cū dicis scd̄a pars est impoßis. negaf. ℭ Ad ꝓbationeꝫ cum dici tur ly homo supponit tm̄ pro ꝑsentibus. sed impossibile est ꝙ antixp̄s sit homo qui ē. negaf. imo est poßē ꝙ anti/ xp̄s sit hō q est. 7 cū tu facis ꝯn̄am descēdēdo sub illo ter mino homo: 7 isti sunt oēs hoīes. ergo antixp̄s ē iste hō. ꝯn̄a est bona. cōcedo. 7 ꝯn̄s est impossibile. concedo. er go añs est impossibile. concedo. 7 cum tu dicis non pro scd̄a parte. ergo pro prima parte. nego ꝯn̄am. qꝛ licet q̄li bet pars añtis sit possibilis: tñ vna est incōpossibilis al/ teri. Non. n. stant simul in ṽitate ꝙ antixp̄s sit hō. 7 isti sūt oēs hoīes demonstrando existētes. Et si arguis. ꝫ. anti/ xp̄s est homo qui est. 7 non sunt nisi isti hoīes: 7 demon/ strando presentes. ergo antixp̄s est hic vel hic: ꝯcedo cō sequētiā sed añs pro prima parte est falsum. licet sit poßē qꝛ dato ꝙ non sint nisi isti hoīes demonstrando existen/ tes adhuc est poßē: qꝛ antixp̄s sit vnus homo existens q

Ad 5m nec sit ille nec ille. ℭ Ad 5m dī ꝙ regula intelligit de co/

ad ꝯfir. pulatiua affirmatiua 7 nō negatiua. ℭ Ad ꝯfirmationē ꝯcedo ꝯn̄am 7 ꝯn̄s: qꝛ copulatiua nō sufficienter diuidif per necessarium 7 contingens cum aliqua sit impoßis.

ℭ Utrum diffinitio disiūctiue cū spēbus sit bene data.

af p̄. Contra diffinitionem disiūctiue argui/ tur sic. Nota disiunctionis disiū git idest separat ea inter que cadit. ergo non coniungit ea: ꝯn̄a tenet: 7 añs probatur. qꝛ propriū note disiunctionis est disiungere.

¶ Ad hoc forte diceres. vt dicit Donatus ꝙ nota disiun-
ctionis cõiungit voces: disiũgit tamẽ sensum. i. significa-
tum: ⁊ non incõuenit ꝙ vnũ ⁊ idem cõiungat ⁊ disiũgat
respectu diuersoꝝ. ¶ Cõtra hoc arguit̃ ⁊ adduco rõnẽ
auctoris modoꝝ significandi: qui improbat Donatuȝ: q̃
talis est. Coniũctio cõiungit illa cũ quibus ꝑ se cõstruit̃:
sed cõiunctio nõ solũ cõstruit̃ cũ vocibus: sed et ꝯstruit̃
cũ dictionibus. i. aggregato ex voce ⁊ significato ⁊ modo
significãdi: ergo cõiunctio disiũctiua dictiones ꝯiũgit. i.
ar 2° voces ⁊ significata siue voces ꝑ significata ꝯiungit. ¶ 2°
ꝯ affirmatiuã ⁊ negatiuã venit argumẽtũ factuȝ ꝯ alias
spẽs hypotheticaꝝ specialiter: tñ arguit̃ sic. Ista est negati
ua: tu nõ es hõ vel tu nõ es asinus. ⁊ tñ nota disiũctionis
nõ negat̃: ergo ⁊c. ꝯña nota cũ minori. maior ꝓbat̃. q2 fa
cio istã ꝯñam. nõ tu es hõ ⁊ tu es asinus: g̃ tu non es hõ
vel tu nõ est asinus. ꝯña est bona: q2 equalet huic cũ ꝯdi-
ctoriuȝ copulatiue affirmatiue dicit̃ duobus modis aut ꝑ
negationẽ precedẽtẽ: aut ꝑ disiũctiuam factã de partibus
oppositis copulatiue: ⁊ añs est pure negatiuũ: q2 est vna
copulatiua negatiua. ergo ꝯñs est pure negatiuũ: ȝ ꝯña
per vndecimã regulã Strodi que dicit. ¶ Si aliq̃ ꝯña ẽ
bona: ⁊ añs ẽ pure negatiuũ. ergo ꝯñs ẽ pure negatiuũ.
ar 3°. ¶ Tertio ꝯ veritatẽ ⁊ falsitatẽ sic arguitur argumento
magistri. Disiũctiua illa est falsa. Oẽs hoies sunt asini vel
hoies ⁊ asini sunt asini. ⁊ tñ vna pars est vera. ergo ⁊c.
ꝯña nota: maior probat̃. q2 quelibet pars principalis est
falsa. pria. hoies sunt asini. Secũda hoies ⁊ asini sunt asi
ni. minor probat̃. q2 quelibȝ illaꝝ est vera. oẽs hoies sũt
Confir. asini vel hoies ⁊ asini sunt asini. ergo ⁊c. ¶ Cõfirmat̃. q2
disiũctiua que hȝ ambas partes veras est falsa vt illa. tu
es hõ vel tu es aial. ergo regule false: ꝯña tenet. añs pro-
batur sic. Illa oro ẽ falsa que significat sicut nõ ẽ: sed ista
designata est hmõi. ergo ⁊c. ꝯña nota cum maiori ꝑ phm
in predicamẽto substãtie dicẽtẽ: ꝙ ex eo ꝙ res est vel non
est oro di vera vel falsa. minor ꝓbat̃. q2 ista disiũctiua si-
gnificat significata vocũ: quas ꝯiungit esse separabilia ⁊
nõ sunt separata. ergo singnificat sicut nõ est. Confirmatur
auctoritate Boetij di. cõiũctio disiũctiua est inter que ca-
ar 4° dit simul esse nõ ꝑmittit. ¶ Quarto ꝯ possitatẽ ⁊ arguit̃
argumẽto magistri. Ista disiũctiua est impossis ꝯtingẽter
tu es vel tu nõ es. supposito q2 aduerbiũ determinet to-
tũ. ⁊ tñ quelibȝ eius pars ẽ possis. ergo ⁊c. ꝯña tȝ. Prima
pars añtis. ꝓbat̃: q2 suũ ꝯdictoriũ ẽ nec̃ium. s. necessario
tu es: vel tu nõ es. Secũda pars pȝ: q2 quelibet illarum
Confir. est possis tu es vel tu nõ es. ¶ Cõfirmatur: q2 istę ẽ possis
sm magistrũ in exẽplificãdo: hõ est asinus: vel antixp̃s ẽ
⁊ tñ nulla pars est possis. de ꝑma manifestuȝ ẽ. de secũda
ꝓbat̃. vt in q̃one p̃cedenti: q2 tũc eẽt pose ꝙ antixp̃s esset
aliqd qd̃ est sed ipose est ꝙ antixp̃s sit aliqd qd̃ est. q2 si
ista est possibilis antixp̃s est aliqd qd̃ est. ⁊ ista sunt oia q̃
sunt. ergo pose est: ꝙ antixp̃s sit hoc vel hoc qd̃ est ⁊c.
qd̃ est impossibile. ¶ Quinto ꝯ cõtingentiã ⁊ necessita-
tẽ argr̃ sic argumẽto magistri. Ista est necessaria antixp̃s
nõ est albus vel antixp̃s est coloratus. ⁊ tñ q̃libet pars ẽ
contingens ⁊ nulla alteri repugnat. ergo ⁊c. ꝯña nota cũ
minori: maior ꝓbat̃: q2 ꝯdictoriũ est impose. s. antixp̃s ẽ
albus ⁊ antixp̃s non est coloratus.

Ad pm̃ Ad hec breuiter rñdet̃. ¶ Ad ꝑmũ dicit auctor mo
doꝝ significandi ꝙ coniunctio disiũctiua cõ
iungit voces: ⁊ significata: eo ꝙ semp extrema cõiungit
diuidit tñ ea respectu tertij. Uñ cum di: sor. vel pla. currit
illa cõiũctio vel cõiungit simul illa duo extrema. s. sorteȝ
⁊ pla. ⁊ tñ disiũgit ea respectu tertij quod est currit: ⁊ sic
de alijs: patet ergo q̃lr cõiungit ⁊ q̃liter disiũgit. ¶ Sal-
uando Donatũ respondet̃ ꝙ Donatus intelligit ꝙ ꝯiun
ctio disiũctiua ꝯiũgit solũ voces respectu tertij disiungit
significata. Unde iprobatio quaȝ facit auctor modoꝝ si-
gnificãdi est eius ꝺclaratio. ¶ Ad 2m dicat̃ vt supra. Ad Ad 2m
cõfirmationẽ negat̃ maior. Ad ꝓbationẽ cũ tu facis istã
ꝯñam: cõcedo. ⁊ cũ dicis añs est pure negatiuuȝ. ergo ⁊
ꝯñs: negat̃ hec ꝯña. Uñ hec regula tȝ solũ in cathegori-
cis in qbus affirmatiua ponit aliqd in esse ⁊ negatiua nõ
in hypotheticis aũt nõ. ¶ Ad 3m negat̃ ꝙ aliqua ps ꝑn- Ad 3m
cipalis sit vera. sed bñ aliqua pars nõ ꝑncipalis est vera
vnde vna pars ꝑncipalis est que p̃cedit notã disiũctiõis.
⁊ altera pars ꝑncipalis est que sequit̃ notã disiũctionis.
¶ Ad cõfirmationẽ. negat̃ añs. Ad ꝓbationẽ nego mi- ad ꝯfir.
norẽ. s. ꝙ talis disiũctiua. tu es hõ vel tu es aial significet
sicut nõ est. Et ad probationẽ significat significata esse se
parabilia: ⁊ nõ sũt separata: g̃ ⁊c. negat̃ ꝙ significet signi
ficata eẽ sepabilia: sed bñ per modũ separatiõis significat il
la. Uel aliter dicat̃ ꝙ itelligit̃ in disiũctiua ꝓpria: q̃ autem
sit illa vide in summulis. ¶ Ad 4m di. ꝙ intelligit̃ de disiũ Ad 4m
ctiua: affirmatiua hypothetice ꝓbãda. nõ aũt cathego-
rice qualiter est in ꝓposito: eo ꝙ quelibet illaꝝ ꝯtingẽter. tu
es vel tu nõ es. nec̃io rex sedet vel nullus rex sedet. est ex-
ponibiliter ꝓbãda: sicut ꝯtingenter tu es nec̃io deus est.
¶ Ad cõfirmationẽ di. vt supra. ¶ Ad 5m di. ꝙ ille due ad ꝯfir.
ꝑticule nõ sufficiũt: ȝ altera reqrit̃. s. ꝙ dictoria ꝑtiũ nõ re Ad 5m
pugnẽt q̃lr nõ ẽ in ꝓpositoriõ argm nõ est ꝯ regulam.
¶ Utrum p̃dicabile ꝓprie sumptũ diuidat̃ in qnq3 tñ.

Arguitur ꝯ ꝙ non sunt nisi quatuor ar p̃
q2 p̃dicatuȝ ⁊ p̃dicabile idẽ
sunt: sed tñ q̃tuor sunt p̃dicata per phm. pri-
mo topi. s. genus: diffinitio: ꝓpriuȝ: ⁊ accñs.
ergo tñ quatuor sunt predicabilia. ¶ Item
genus ⁊ accñs idem sunt: q2 color est genus ⁊ accñs. er-
go remanent tñ quatuor. ¶ Itẽ spẽs ⁊ ꝓpriũ idem sunt
q2 risibile est idem cum hoie: q2 si nõ esset spẽs in p̃dica
mẽto qualitatis: ⁊ haberet al qd̃ ꝓpriũ: ⁊ illud ꝓprium
aliud ꝓpriũ: ⁊ sic esset ꝓcessus in infinitũ: qd̃ nõ est dõm
ergo tãtuȝ quatuor sunt. ¶ Itẽ p̃dicamẽta sunt decem ⁊
qd̃libet est predicabile. ergo p̃dicabilia sũt decẽ. ergo nõ
tñ qnq3. Hec quatuor sunt argumẽta cõia. ¶ Scdo ꝑn- ar 2°
cipaliter sic. p̃dicabile ⁊ vle idẽ sunt. sed plura qnq3 sunt
vlia. g̃ plura qnq3 sũt p̃dicabilia. ꝯña nota cũ maiori. mi-
nor ꝓbat̃ q2 singularia sunt infinita. ergo ⁊ vlia. tȝ ꝯñat
q2 quot modis dicit̃ vnũ oppositoꝝ: tot modis dicit̃ ⁊ re
liquũ per phm ꝑmo topicoꝝ: sed singulare ⁊ vle sunt op cap 12
posita. g̃ quot modis di singulare tot modis dicitur vle.
¶ Tertio sic. Indiuiduũ est vle: q2 predicatur de pluri- ar 3°.
bus ⁊ nõ est aliqd̃ istoꝝ quinq3. g̃ sunt plura qnq3. Et si
dicis ⁊ indiuiduũ põt accipi dupl'r. s. ꝑ eo qd̃ denoiat ⁊
ꝑ eo qd̃ sigat. Primo mõ nõ p̃dicat̃ ꝺ plurib9. Scdo mõ
sic. ꝯ. adhuc habeo intẽtũ ꝙ capiendo ꝑ eo ꝙ significat
predicat̃ de pluribus vniuoce: q2 veꝝ est dicere hoc indi-
uiduũ est indiuiduũ: ⁊ hoc indiuiduũ est indiuiduũ. ⁊ ita
de alijs: ⁊ nullũ istoꝝ qnq3 est: q2 maxime eẽt spẽs: ȝ hoc
nõ: q2 oppositũ nõ p̃dicat̃ de opposito: ȝ hec intẽtio spẽs
⁊ hec intentio indiuiduũ sunt intẽtiones opposite. g̃ vna
non predicat̃ de alia: g̃ indiuiduũ nõ est spẽs. ¶ Quarto Ar. 4°
sic p̃dicari in qd facit duo vlia: q2 aliud p̃dicat̃ ꝺ plurib9
differentibus specie: vt genus. aliud vero de plurib9 dif-
ferentibus numero vt spẽs. sic predicari i quale essentia
le faciet duo vlia: q2 vnũ erit qd̃ p̃dicat̃ de pluribus diffe
rentibus spẽ ꝺ qua assignat̃ ꝑma diffinitio a Porphy. ꝙ
p̃dicat̃ de pluribus differentibus spẽ: ⁊ aliud erit qd̃ pre
dicabit̃ de pluribus differẽtibus numero solum: ⁊ illud
erit dña cõuertibilis: ⁊ sic erũt sex vlia: ⁊ si negas simili-
tudinem: da ergo rõnem diuersitatis. quare predicari in
quid per hoc qd̃ diuiditur in predicari de pluribus dif-
ferentibus specie: ⁊ predicari de pluribus differentibus

numero faciat duo vniuersalia distincta. predicari vero
⁊ quale eẽntiale per hoc ꝙ dicitur. similiter nõ facit duo
vniuersalia: quia non sufficit negare si propter quid sit
arᵍ 5. falsũ nõ ondit. vt dicit phs. 8. topi. ℭ 5ᵒ modo chymera
est vl'e ⁊ nõ est aliqḋ istoꝝ qnq;. ḡ sũt plura q̃ȝ qnq;: ꝯña
nota cũ maiori: q2 ẽ terminus vniuocꝰ p̃dicabilis de plu
ribus ⁊c. ⁊ mior ꝓbat. s. ꝙ nõ sit aliqḋ istoꝝ qnq;: q2 vl'e
cõius istis qnq; diffinit sic ab Alberto in p̃dicabilibus.
Uniuersale est nã simplex sua simplicitate cõicabilis plu
arᵍ 6. ribus: sȝ chymera nõ est hmõi. ḡ ⁊c. ℭ Sexto. vl'e qḋ est
cõe istis qnq; est vl'e: q2 p̃dicat de istis qnq; ſm eãdẽ rõ/
nẽ: q2 ſm istã terminꝰ vniuocus p̃dicabilis pluribus: ⁊
tñ nõ est aliqḋ istoꝝ qnq;: q2 tũc esset magis cõe respectu
sui ipsius ⁊ respectu alioꝝ: vt pȝ intelligenti. ergo ⁊c.

Ad pᵐ **Ad hec** breuiter r̃ndet. ℭ Ad pᵐ dr̃ ꝙ phs loquit
solũ de p̃dicatis q̃itis in ꝓblematibus sci/
bilibus: sicut est genꝰ: diffõ. propriũ ⁊ accidẽs. Porphy
rius aũt gñalius loquit: sed dices: q̃re phs nõ posuit in
pmo topicoꝝ drĩam pro predicato. Dr̃m est ꝙ cũ predi/
catio drĩe sit sub̃alis ⁊ in plus se habet sicut genꝰ. iõ ip/
sam drĩam nõ posuit diuersã a gñe: q2 cũ sit gñalis cum
gñe ordinãda est. vt dicit phs ibidẽ. ℭ Ad 2ᵐ dr̃. ꝙ idem
non est genꝰ ⁊ accidẽs respectu eiusdẽ. iõ genꝰ ⁊ accidẽs
distinguunt formal'r. ℭ Ad 3ᵐ dr̃. ꝙ risibile nõ est idẽ cũ
hoie: ⁊ lȝ risibile sit in p̃dicamẽto q̃litati. nego ꝙ habeat
ꝓpriũ. lȝ. n. vl'r quelibȝ spẽs p̃dicamẽti sube habeat ali/
qḋ ꝓpriũ: nõ tñ quelibet spẽs accidẽtis. ℭ Ad 4ᵐ dr̃. ꝙ
oia p̃dicamẽta cõtinent sub vno vl'i. s. sub genere. Uñ di/
co ꝙ tm̃ sunt qnq; intẽtiones scd̃e vl'es nõ coincidẽtes i
denoiatione. s. genꝰ species drĩa: ꝓpriũ ⁊ accidẽs. ℭ Ad
Ad 2ᵐ 2ᵐ pncipale. negat minor. Ad ꝓbationẽ negat hec ꝯña.
singularia sunt infinita. ḡ vl'ia. Et ad ꝓbationẽ cũ dicitur
quot modis dr̃ vnũ oppositoꝝ tot modis dr̃ reliquũ. di/
cit Strodus in p̃dicabilibꝰ: ꝙ hȝ intelligi sic ꝙ quot sũt
significata vniꝰ oppositi tot sũt signãta alteriꝰ. si ſm oẽm
significationẽ opponunt. nõ aũt quot supposita. iõ nõ est
ad ꝓpositũ auctoritas. Uel clariꝰ dr̃ ꝙ phs vult ꝙ si vnũ
oppositoꝝ dr̃ multipliciter. i. equoce: ⁊ aliud. mõ argᵐ nõ
est ad ꝓpositũ. ⁊ hoc expsse dicit phs in textu. vide ipsuȝ
⁊ inducit phs hoc est in ꝯriis ⁊ in ꝯdictoriis ⁊ i opposit
Ad 3ᵐ puatiue. ℭ Ad 3ᵐ dr̃ sicut ibi. Ad replicã ꝯcedo ꝙ indi/
uiduũ ꝓ eo qḋ signãt est vl'e: q2 ẽ spẽs. Et cũ dicis. Oppo
situ nõ p̃dicat de opposito: dr̃ ꝙ hec intẽtio opposita spẽs
nõ p̃dicat ꝯ illa intẽtiõe opposita idiuiduũ vt qd: sȝ vt mo
dus. vñ indiuiduũ ⁊ spẽs vt qd sunt opposita ⁊ vt modi.
si aũt vnũ accipiat vt qd ⁊ aliũ vt modus nõ opponunt.
Rñᵒ 2ᵒ. ℭ Rñsio Scoti. Uel al'r ⁊ clariꝰ ⁊ ſm Scotũ dr̃ ꝙ illa i/
tentio scd̃a idiuiduũ cõparata ad singularia q̃ ꝯnoiat. vt
puta sorte ⁊ plato. opponit isti intẽtiõi spẽs ⁊ sic nõ est spe
cies. cõparata aũt ad illas intẽtiões scd̃as de qbꝰ p̃dica/
tur in qd: vt hoc idiuiduũ. illḋ idiuiduũ nõ opponit spẽi:
Ad 4ᵐ ⁊ sic est spẽs. ℭ Ad 4ᵐ dr̃ negãdo silitudinẽ. Et cũ dr̃. da
ergo istãtiã silitudinis: dr̃ ꝙ hec est. q2 p̃dicari in qd non
facit duo vl'ia p hoc ꝙ aliud p̃dicet de pluribꝰ differẽtibꝰ
spẽ: aliud v̊o de plibꝰ differẽtibꝰ nũero: sȝ p hoc ꝙ vnũ di
cit qditatẽ totã idiuidui: vt spẽs: aliḋ v̊o ptẽ: vt genus: sed
p̃dicari in q̃le eẽntiale nõ põt diuidi sic vt vnũ dicãt totã
quiditateȝ ⁊ alteruȝ ptẽ: q2 nulla differentia dicit totam
qditatẽ: sȝ q̃libȝ dicit ptẽ: q2 drĩa nõ includit actu genus
cuius signũ est: q2 genus nõ predicat de drĩa q̃rto meta.
Ad 5ᵐ ℭ Ad 5ᵐ dicit Maro in suis passibꝰ ꝙ ly chymera non
est p̃dicabile nisi ſm qd: sicut vnitas entis diminuti non
est nisi ſm quid: ⁊ p ꝯñs nec predicatio eius nisi ſm quid
ac si diceret ꝙ quedam dr̃ esse spẽs vera quedaȝ ficta. ly
chymera est spẽs ficta non autẽ vera vt ꝓbat argumẽtũ.
Rñᵒ 2ᵒ. ℭ Uel aliter põt dici negando maioreȝ. s. ꝙ ly chymera
sit vl'e. Et ad probationẽ negatur ꝙ sit terminus vniuo/
cus ex quo non significat aliquã vnam naturaȝ veram:
sed solũ fictam. ℭ Ad 6ᵐ dicit Scotus ꝙ vl'e quod est cõe Ad 6ᵐ
ad ista est genus ad istas quinq; intẽtiones. Et ideo pre/
dicatur in quid de illis. est tñ genus predicatione denoia
ta vt quid. ergo p̃dicatur de illis. recipit autẽ predicatio
nem generis vt modi. ℭ Uel aliter ſm viam cõem nega Rñᵒ. 2ᵒ.
tur ꝙ ly vl'e sit vl'e. q2 est analoguȝ. predicatur. n. per pri/
us de genere ⁊ per posterius de aliis.

ℭ Utrum diffinitio generis sit bene data.

Contra primã particulã arguit argu/ arᵍ pᵐ.
mẽto magri sic. Corpus aiatuȝ
est genus. ⁊ tñ nõ est terminus vniuocus. ḡ
diffõ mala. ꝯña nota cum maiori minor pro/
batur q2 terminus vniuocus est terminus
simpl'r plura significans ſm eandẽ rõnem: sed ly corpus
aiatũ nõ est terminus simplex. ergo ⁊c. ℭ Confirmat: q2 Confir.
ly corpus est genus ad corruptibile ⁊ incorruptibile. ⁊
tñ nõ p̃dicatur de illis vniuoce. q2 nihil est vniuocũ cor/
ruptibili ⁊ incorruptibili ſm cõmẽta. i de sub̃a orbis. Itẽ
aial est genus. ⁊ tñ est terminus equocus ſm phm: in ca
pitulo de equiuocis di. aial est equocuȝ ad aial veꝝ ⁊ ad
aial pictũ. quare ⁊c. ℭ 2ᵒ arguit ꝙ genus nõ p̃dicat i qd arᵍ 2ᵒ
q2 nihil p̃dicat in qd de aliquo de quo p̃dicatur denoia/
tiue. sed aliqḋ genus p̃dicat denoiatiue ꝯ spẽ. ergo aliqḋ
genus non predicatur in qd de spẽ: ꝯña nota cũ maiori.
minor ꝓbat: q2 q̃titas p̃dicat denoiatiue de linea. supfi/
cie: corpe: q2 q̃libet istarũ est vera: linea est q̃ta. supficies
est q̃ta: corpus est q̃tũ. ℭ Tertio argr ꝙ non p̃dicat de arᵍ 3ᵒ
pluribꝰ differẽtibꝰ spẽ: q2 genus põt saluari in vna spẽ ḡ
nõ p̃dicat nisi de illa. ꝯña nota. añs probat: q2 in quocũ
ꝙ saluat diffõ alicuius ⁊ ipsum diffinituȝ põt saluari: sȝ
diffõ aiatis p̃t saluari in solo hoie existe si non essent aia/
lia ḡ aial p̃t saluari in solo hoie. ℭ Confirmat p phm p̃ Confir.
poste. in capitulo de erroribus circa vl'e di. ꝙ si sit vl'e ali
quod qḋ nõ habeat nisi vnã speciẽ ⁊ demonstret passio ꝯ
illa spẽ tanq̃ȝ de illo vl'i erit error. ergo vr̃ phȝ velle ꝙ pos
sit dari genus sub quo non sit nisi vna spẽs. ℭ Quarto arᵍ 4ᵒ
ꝯ totaȝ diffõnẽ argr. Unius rei vna est diffõ sexto topi. sȝ
est diffõ gñis assignata a Porphyri. s. genus est illud cui
supponitur spẽs. ḡ ista non erit eius diffõ. ℭ Confirmat Confir.
q2 diffõ dȝ dari p priora ⁊ notiora sexto topico. sȝ ista nõ
est per priora: q2 p̃dicari est propriũ cuiuslibet vl'is: vt di
cit Porphyrius in cõitatibus. sil'r spẽs non est prior nec
notior gñe: q2 correlatiua sunt simul vera ⁊ simul nota: ⁊
species ponitur hic in diffinitione: quare ⁊c.

Ad hec r̃ndetur. ℭ Ad primuȝ dicit magister ꝙ ly Ad pᵐ
corpus aiatum non est genus: sed viuuȝ ca
piendo viuũ pro viuẽte cõposito ex mã ⁊ forma. Et si di/
cas. Porphy. posuit corpus aiatũ esse genus dr̃ ꝙ caruit
termino simplici. Ad ꝯfirmationẽ dicit Gradeus in p̃di/
cabilibus ꝙ genus ſm physicũ p̃dicat equoce: ſm vero
logicũ vniuoce. Cuius rõ ẽ: q2 cũ phisicus sit artifex rea
lis illud p̃dicat vniuoce ſm ipsum qḋ p̃dicat ſm rem ⁊
nãm vnam. Illud autẽ predicat equoce qḋ ſm diuersas
nãs p̃dicat. cũ modo genus p̃dicat non ſm nãm vnaȝ: er
go p̃dicat equoce. Iõ phs dicit septimo phisi. ꝙ i gñe la
tent equocationes. Logicus aũt cũ sit artifex rõnis dicit
ea vniuoce p̃dicari que ſm vnũ cõceptũ rõnis p̃dicant
de pluribus. genꝰ aũt ſm vnũ ꝯceptũ rõnis p̃dicat de cun
ctis suis spẽbꝰ: iõ vniuoce dr̃ p̃dicari. Uel aliter dr̃ negã
do minorẽ. s. ꝙ ly corpus nõ p̃dicet vniuoce. Et ad ꝓba
tionem cũ dr̃. nihil est vniuocũ corruptibili ⁊ incorrupti/
bili ſm cõmẽtatorẽ: dr̃ ꝙ cõmẽtator nõ vult p hoc corpꝰ
non esse vniuocũ corruptibili: ⁊ incorruptibili: sed ꝙ da/
tis duobus corporibus corruptibilibus quibus aliquid
est

est vniuocū. ex alia pte datis alijs duobus corpib⁹ q̄rum
vnū sit corruptibile. ⁊ aliud icorruptibile. q̄bus ēt aliq̄d
sit vniuocum magis conueniūt illa duo corruptibilia q̄
duo: q̄rū vnū ē corruptibile ⁊ aliud icorruptibile. ¶ Ad
illud de aiali dī ꝙ ly aial est termin⁹ vniuoc⁹ ⁊ equocus
ad aliud ⁊ ad aliud compatū. Nā si ad hoīeȝ ⁊ ad asinū
compet est termin⁹ vniuoc⁹. si v̄o ad hoīeȝ viuū ⁊ ad ho
minē pictū: est termin⁹ equoc⁹ cū aūt gen⁹ sumat in cōpa
tione ad spēs est vniuoc⁹ reᵉ illaȝ ⁊ nō equoc⁹. lȝ reᵉ alio
Ad 2ᵐ rū possit eē equoc⁹. ¶ Ad 2ᵐ pnᵗᵉ negat minor. Ad pba
prin. tionē cū dī ꝙ q̄ztitas p̄tur denoiatiue de speb⁹. Dī ꝙ ali
q̄d p̄ri denoiatiue p̄t esse 2ʳ. s. stricte ⁊ large: vel pprie ⁊
coiter. Stricte siue ppe illud dī denoiatiue q̄d est ꝯcretū
accñtale p̄dicās de aliq̄ accñtal'r sic albū de hoīe. Large
v̄o ⁊ coiter oē ꝯcretū accñtale p̄t dici p̄dicari d̄noiatiue.
Ad ppositū ḡ dico ꝙ q̄ztitas non p̄tur pprie denoiatiue
de aliq̄ sua spē: sed b̄n large: q̄ dr̄o linea est q̄zta: ista est
fl'a si itelligat ꝙ ly linea sit h̄ns q̄ztitatem tanq̄ȝ accñs: si
Ad 3ᵐ aūt itell'r ꝙ linea sit h̄ns ptes itegrales est v̄a. ¶ Ad 3ᵐ
nego ꝯn̄am q̄cq̄d sit de illo añte. Nā dato adhuc ꝙ gen⁹
saluaret in vna spē adhuc est p̄dicabile de plib⁹ spēbus:
q̄ p̄bile dicit aptitudinē: lȝ non actū p̄dicet sicut spēs est
p̄dicabilis de plib⁹ idiuiduis dato ꝙ nō sint plura idiui
ad ꝯfir. dua. ¶ Ad ꝯfirmationē pȝ sol'r. ¶ Ad 4ᵐ dī ꝙ vnius rei
Ad 4ᵐ vno⁹ ꝯsiderate vna est diffō: sȝ diuersimode p̄nt esse pl'es.
Porphy. ꝯsiderauit gen⁹ in pᵃ diffōne in ordine ad spēm
put spēs subijcit ei in scd̄a v̄o diffōne gen⁹ in ordine ad
ad ꝯfir. spēm put gen⁹ p̄dicat de illa. ¶ Ad ꝯfirmationem dī ꝙ
phs loquit de diffinitione pprie dicta. Ista autem est de
scriptio: que tamē est p notiora: q̄ spēs: vt terminus ad
quē notior est gn̄e vt termino a quo: ⁊ predicabile quod
est ppriū generis est etiam notius genere: quare ⁊c.

¶ Utrum diffinitio speciei sit bene data.

argr p̄ CONTRA p̄mā pticulaȝ argr̄ sic. s. ꝙ spēs non sit terminus vniuoc⁹ ⁊ ar
guit sic. Sic gen⁹ se h̄et ad spēm ita spēs ad
idiuiduū. sed gen⁹ non p̄tur oino vniuoce de
suis speb⁹ q̄ s̄m pħm. 7. phy. In gn̄e latent
equiuocationes. ḡ nec spēs p̄tur vniuoce de indiuiduis.
Ar 2ᵒ ¶ Scd̄o ꝯtra scd̄am particulā. nō supremus. arguit ar
gumēto magr̄i. Quia hec pticula ponit: vt differat spēs
a gn̄e gn̄alissimo q̄ sub a est termin⁹ vniuocus non supre
mus: vt pbabo: ⁊ tn̄ est gen⁹ gn̄alissimū. ḡ ⁊c. ꝯn̄a nō cū
minori. maior pbat: q̄ aliq̄s est terminus supra ipsaȝ vt
puta ens. ḡ non est supmus. Confirmat: q̄ aut diffō ma
gistri est supflua: aut diffō Porphy. est diminuta. q̄ Por
phy. nō posuit ly supm⁹. sed dixit. Spēs est q̄ p̄dicat de
argr 3ᵒ plurib⁹ differētib⁹ numero. ¶ Tertio illa pticula de plu
rib⁹ differētib⁹ numero est supflua. ergo diffō mala. ꝯn̄a
tȝ. añs pbat sic. illa particula ponit frustra: p quā diffini
tū non differt ab aliquo a quo nō differat per particulas
p̄cedētes. sed ista est hmōi. ḡ ⁊c. ꝯn̄a nota cum maiori: ⁊
Confir. minor pȝ de se. Cōfirmat. q̄ sine illa particula diffō ad
huc ꝯuertit cum diffinito. ḡ frustra ponit. ꝯn̄a tȝ. añs p
bat. q̄ ois termin⁹ vniuocus non supmus p̄dicabilis in
argr 4ᵒ q̄d est spēs ⁊ ecōuerso. ḡ ⁊c. ¶ 4ᵒ sic. q̄ñcūq̄ diffinit vnuȝ
relatiuū ⁊ in diffōne eius non ponit correlatiuū diffō est
male data. sed hic diffinit: vnū relatiuū. s. spēs. ⁊ non po
nit in eius diffōne correlatiuuȝ. s. gen⁹ ergo diffō eius est
male data. ꝯn̄a nota cum minori. maior est de mente phi
sexto topi. dicētis. Opȝ autē non latē q̄ñ quedā non est
aliter diffiniret: vt duplū dimidio: ⁊ q̄cunq̄ ad aliq̄d p se
dicunt. Est etiā de mēte Porphyrij i caplo de specie di.
Nosce aūt opȝ q̄ñ gen⁹ est alicui⁹ genus: ⁊ spēs est alicu
ius spēs: iccirco necē est in vtrorūq̄ rōnib⁹ vtrisq̄ vti ex
quib⁹ habet expsse ꝙ vnum relatiuū diffinit per aliud.

AD HEC breuiter r̄ndet. ¶ Ad pᵐ dī ꝙ silitudo nō Ad p̄
est q̄ztum ad dia. Nā q̄zuis currat q̄ztū ad
h ꝙ sicut gen⁹ est vl'e respcū spēi ita spēs est vl'e respectu
indiuidui. tn̄ in h est dissilitudo: q̄ genus in spēs diuidit
diuisiōe forme. spēs v̄o diuidit in idiuidua diuisiōe mãe.
Ex hoc aūt puenit. ꝙ in gn̄e non est vniuocatio pfecte si
cut in spē spālissima. ¶ Uel aliter ꝯcedit maior. s. silitu Rn̄si. 2ᵃ
do ⁊ negat mior. s. ⁊ gen⁹ nō p̄dicet vniuoce. Ad phȝ. 7.
physi. dī ꝙ loquit de equoc:s large. stricte. n. equiuocuȝ
dī ꝙ s̄m diuersas ⁊ non s̄m vnā rōnē p̄dicat: large vero
oē q̄d s̄m diuersas rōnes p̄dicat. Sil'r vniuocū stricte di
cit ꝙ tn̄ s̄m vnā rōnē p̄tur ⁊ non s̄m diuersas. Large ve
ro q̄d s̄m vnā ⁊ s̄m diuersas. Hec est distinctio magr̄i in
p poste. ¶ Ad 2ᵐ negat. maior. Et ad pbationē negatur Ad 2ᵐ
ista ꝯn̄a. aliq̄s termin⁹ est supra. ḡ nō est supm⁹: sed q̄ p
hoc ꝙ aliq̄s termin⁹ est supra ipsam nō h̄r ꝙ aliq̄s termi
nus sit supior ipsa. sed solū coior. Sed dȝ argui sic. aliq̄s
termin⁹ est supra ipsam in recta linea p̄dicamētali. ḡ non
est suprem⁹: ꝯn̄a tunc est bona: sed negat añs. ¶ Ad cō ad ꝯfir.
firmationē dī ꝙ diffō magistri est cōpletissima: ⁊ opȝ il
lā pticulā subintelligē in diffōne Porphy. q̄ aliter esset
diminuta: quoniaȝ cōpeteret gn̄i gn̄alissimo: vt pȝ de se.
¶ Ad 3ᵐ dicit. ꝙ ista est vna pars tota simul predicabi Ad 3ᵐ
lis in q̄d: de plurib⁹ differētib⁹ numero. si ō plurib⁹ diffe
rētib⁹ numero non eēt alia particula a p̄cedēte. s. p̄dica
bilis in q̄d frustra poneret. ⁊ argᵐ ꝯcluderet: ⁊ ꝙ sit alia
pticula pȝ: q̄ ꝯhit p̄cedētē. s. p̄dicabilis in q̄d: q̄ in plus
se hȝ absolute: q̄ oē p̄dicabile in q̄d est p̄dicabile de plu
rib⁹ differētib⁹ numero ⁊ nō ecō. ¶ Ad ꝯfirmationē cuȝ ad ꝯfir.
dī sine illa particula diffō conuertit: ḡ frustra ponit: ne
gat ꝯn̄a: q̄ illa pticula non ponit: vt diffinitū differat ab
aliq̄bus a q̄b⁹ non differat p p̄cedentes. sed ponit decla
randū magis illā particulā p̄dicabilis in q̄d: q̄ dato: ꝙ
sciret ꝙ spēs esset termin⁹ vniuocus non supm⁹ p̄dicabi
lis de plurib⁹ in q̄d adhuc posset esse dubiū de q̄b⁹ p̄tur.
Et ideo addit de plibus differētib⁹ numero. ⁊ ita est tota
vna pticula simul p̄dicabilis in q̄d de pluribus differen
tib⁹ numero. ¶ Ad 4ᵐ dī. ꝙ in ista diffōne sub intelligit Ad 4ᵐ
correlatiuū. s. gen⁹: q̄ ꝙ est termin⁹ non suprem⁹ p̄dica
bilis in q̄d de pluribus differētib⁹ numero intelligit esse
posituȝ sub gn̄e. ¶ Uel al'r ꝙ spēs dicitur relatiue ad ge Rn̄. 2ᵃ
nus. Et ideo necesse est aliā diffinitionē dari de ea: vt cō
parat ad genus. s. Spēs est que ponit sub assignato ge
nere. Aliā autē p comparationē quā h̄et ad indiuidua.
non s̄m quā gen⁹ est: q̄ sic negat Porphy. extrema h̄ere
duas habitudines: in caplo de spē: sed s̄m quaȝ est spēs.
ideo necē est h̄re aliā diffōnē in cōpatione ad idiuidua.

¶ Utrum diffinitio differentie sit bene data.

CONTRA Et pᵒ ꝙ dr̄ia non sit termin⁹ vni Ar p̄
uocus argumēto magr̄i. Quia
rōnale est dr̄ia: ⁊ tn̄ non est termin⁹ vniuoc⁹.
ergo ⁊c. ꝯn̄a nota cum maiori: minor pbat:
q̄ rationale sign̄t hoīem ⁊ angelū diuersis rō
nibus: q̄ sign̄t hoīem rōne qua sensitiuum: ⁊ intellectiuū:
⁊ significat angelū ratione qua itellectiuū solū. ¶ Con Confir.
firmatur: q̄ termin⁹ vniuoc⁹ est termin⁹ simplex signifi
cans plura: s̄m eandē diffōnē: sed dr̄ia non habet diffō
nē. q̄ tūc h̄ret dr̄iam: ⁊ sic esset pcessus in ifinitum: q̄d est
flm. ḡ dr̄ia nō est termin⁹ vniuoc⁹. ¶ Scd̄o argr ꝙ dr̄ia Argr 2ᵒ
nō p̄tur in q̄le: q̄ si dr̄ia p̄tur in q̄le. ergo diffō: ꝯn̄s est fal
sum: vt pȝ: q̄ diffō p̄dicat in q̄d. ꝯn̄a pbat. q̄ vnum. q̄d q̄
magis denoiat ab actu q̄ȝ a pōa. scd̄o phy. ⁊ nono meta.
sed diffō est cōposita ex gn̄e ⁊ dr̄ia. q̄rum gen⁹ est: vt mã.
dr̄ia v̄o: vt forma ⁊ actus: ḡ diffinitio recipit p̄tionem ⁊
modū p̄dicādi a dr̄ia. que ex pte p̄tur in q̄le: ergo ⁊ diffō.
¶ Cōfirmat: q̄ si dr̄ia p̄dicet in q̄le ipsa eēt q̄litas. ꝯn̄s ē Confir.

falsum:q̄ q̄litas est posterior substātia: vō est prior spē:
9ña pbaꝛ:q̄ modus p̄dicandi sumit a mō eēndi. Modus.n.
9seq̄t rē cui⁹ est modus:ꝛ sic si dr̄ia p̄dicet i q̄le b̄ret mo
dū eēndi q̄lit̄. ❧ Cōfirmaꝛ 2° q̄ qd dr̄ a qdit̄e:sz cū dr̄ia
dicat qditatē ei⁹ cui⁹ est.ꝫ p̄tur i qd. ❧ Cōfirmaꝛ tertio:
q̄ ph̄s dicit in.2.poste. Opꝫ p̄dicata in qd sumē in diffō
ne.sed cū dr̄ia sumaꝛ in diffōne.ergo p̄dicatur in quid.

Ad p̄ᵐ **Ad hec** breuit̄ r̄ndeꝛ. ❧ Ad p̄ᵐ r̄ndet magr̄ negan
do maiorē. ❧ Ad pbationē cuz dr̄ rōnale
dicit de hoīe ꝛ angelo diuersis rōnibus. Dr̄ q̄ rōnale:vt
est dr̄ia hoīs nō dr̄ de āgelo:ꝛ tale rōnale soli homini cō
petit:ꝛ est idē qd̄ vti rōne cū discursu: sumēdo aūt rōna/
le pro eo qd̄ est vti rōne nō est dr̄ia aliqua: sed est nomen
Rñ.2° equocū. Burle⁹ vō diceret q̄ rōnale est dr̄ia hoīs ꝛ ange
li.ꝛ negaret q̄ cōpetat hoī ꝛ angelo diuersis rōnibus:i/
mo vna rōne cōi q̄ est vti rōne. P̄ria r̄nsio melior. ❧ Ad
Confir. 9firmationem cum dr̄ q̄ termin⁹ vniuocus est terminus
simplex sign̄as plura ṡm eandē diffōnē: p diffōnem.9ce
ptus eq̄le cōpetēs suis iferiorib⁹ ꝛ sic differētia h̄et diffō
nem:nō tamē diffōnē proprie dictā q̄ est p gen⁹:ꝛ dr̄iaz.
Ad 2ᵐ ❧ Ad 2ᵐ negaꝛ 9ña. Ad pbationē 9cedo q̄ si diffō acci/
peret suū modū p̄dicādi ab aliq̄ suaꝝ ptium q̄ acciperet a
dr̄ia:sed a nullo accipit sic̄ nec spēs sed ex se hꝫ modū p̄/
dicādi in qd:q̄ explicat totā qditatē spēi:sic ꝫ spēs p̄tur
in qd:ita diffō. dr̄ia vō p̄tur in q̄le:q̄ hꝫ moduz q̄litatis
cū determinet gen⁹ spē: vō ꝛ gen⁹ p̄dicant in qd cum se
ad 9fir. h̄eant p modos determinatoꝝ. ❧ Ad 9firmationē p̄mā
9cedit q̄ dr̄ia est q̄litas:vt dicit ph̄s.7.meta. nō tm̄ acci/
piēdo q̄litatē:vt est vnū ḡnalissimū p̄dicamēti q̄litaꝫ:sed
equoce:vt forma:q̄litas ꝛ actus sunt idē in transcendēti.
Rñ.2° ❧ Uel aliter dr̄ negādo 9ñam illaz.p̄tur in q̄le:ꝫ est q̄li/
tas q̄ nō p̄dicaꝛ in q̄le:q̄ sit q̄litas:sed q̄ h̄et modū q̄li/
taꝫ.sed cum dr̄ modus q̄litaꝫ nō sequiꝛ:nisi q̄litatē negaꝛ
de quocūq̄:q̄ determinare aliqd est modus q̄litaꝫ ꝛ cō
petēs etiā aliq̄bus substātijs:sed modus ꝓpri⁹ q̄litaꝫ nō
Ad 2ᵐ cōpetit substātijs. ❧ Ad 2ᵐ 9firmationē dr̄ q̄ ad p̄dican
dū in qd nō sufficit q̄ dicat qd:sed p modū qd.dr̄iam aūt
dicit qd.vtputa essentiā:sed p modū determinātis ꝛ non
determinati.siue ṡm alios p moduz informātis ꝛ nō per
modū subsistentis.ꝛ sic non dicit per modum qd. ❧ Ad
Ad 3ᵐ tertiā 9firmationē dr̄ q̄ p̄dicatum in qd dupl̄r pōt dici.
Uno mō.q̄ p eū soluiꝛ qd̄ fcā p qd ꝛ sic gen⁹ ꝛ spēs oñr
p̄dicata in qd. Alio mō:q̄ ptinēt ad qditatē.ph̄s loquiꝛ
Rñs.2° 2° mō ꝛ nō p mō. ❧ Uel aliter dr̄ q̄ opꝫ p̄dicata in qd su
mi in diffōne.q̄ oē superi⁹ ponitur in diffōne sui inferio/
ris nō tm̄ oē qd̄ poniꝛ in diffōne est p̄dicatum in quid.
❧ Utrum diffinitio proprij sit bene data.

Argꝛ p̄ **Contra** p̄mā pticulā arguiꝛ sic. Esse na
tū sentire est ꝓpriū aīalis.ꝛ ta/
mē non est termin⁹ vniuocus.ꝫ ꝛc̄.9ña nota
cum maiori.mioꝛ pbaꝛ.p ph̄m in.5.topi.vbi
dicit.q̄ illud qd̄ multipl̄r dr̄ nō pōt assigna/
ri ꝓpriū alicui⁹:vt natū sentire nō est ꝓpriū aīalis: quia
sentire dr̄ multipl̄r.vno mō sensuz h̄re.alio mō sensu vti.
Confir. ❧ Confirmaꝛ q̄ aīal disciplīne susceptibile est ꝓprium
hoīs.ꝛ tm̄ nō est termin⁹ vniuoc⁹.ꝫ ꝛc̄.9ña nota cum mi
nori.q̄ termin⁹ vniuocus est termin⁹ simplex. h̄ autez.s.
aīal disciplīne susceptibile non est terminus simplex: sed
aggregatū ex gn̄e ꝛ proprio.maioꝛ pbaꝛ.p ph̄m in.5.to/
pi.vbi dicit q̄ si nō ponaꝛ genus in assignādo ꝓpriuz nō
recte assignaꝛ.vt si ꝓprium aīalis assignaꝛ aīal h̄re male
assignaꝛ:bn̄ autē si dicaꝛ ꝓprium est hoīs aīal disciplīne
Argꝛ 2° susceptibile. ❧ 2° 9 2ᵐ pticulā argꝛ sic:argꝛ magistri. Risi
bile est ꝓpriū:ꝛ tm̄ nō p̄dicaꝛ de plib⁹ 9uertibil̄r.ꝫ ꝛc̄.
9ña nota cū maiori.mioꝛ pbaꝛ:q̄ risibile p̄dicaꝛ de soꝛ.
Confir. ꝛ pla.ꝛ de nullo illoꝝ 9uertibil̄r.vt pꝫ. ❧ Cōfirmaꝛ: q̄

risibile est ꝓpriū.ꝫ nō est cōe:tz 9ña: q̄ cōe ꝛ ꝓpriū sunt
opposita.tūc vltra.nō est cōe.ꝫ non p̄tur de plib⁹:tz 9ña.
q̄ ex opposito 9ñtis seq̄ꝛ oppositum aūtis.sc̄.n. p̄tur de
plib⁹.ꝫ ē cōe:q̄ nihil p̄dicaꝛ de plib⁹ nisi cōe. ❧ Ter/ argꝛ 3°
tio 9 totā diffōnē argꝛ sic. Leuissimū est termin⁹ vniuoc⁹
p̄dicabilis in q̄le accn̄tale 9uertibil̄r de igne: ꝛ tm̄ nō est
eius ꝓpriū:ꝫ diffō mala: 9ña tz: q̄ alicui competit diffō
cui nō cōpetit diffinitū:ꝛ maior est nota minor pbaꝛ: q̄a
qd̄ p supabūdantiā dr̄ non est ꝓpriū alicui⁹.vt dicit ph̄s
in.5.top.ꝛ dic̄ ph̄s hoc exēplū qd̄ leuissimū dr̄ p supabū
dātiā.ideo non est ꝓpriū ignis. ❧ Confirmaꝛ sil̄r de cali Confir.
dissimo:q̄ p̄tur in q̄le accn̄tale 9uertibile de igne.ꝛ tm̄
non est ei⁹ ꝓpriū ex quo p supabundātiā dr̄ iquare ꝛc̄.

Ad hec breuit̄ r̄nr. Ad p̄ᵐ 9cedo maiorez.s. q̄ esse Ad p̄ᵐ
natū sentire est ꝓpriū aīalis put eē natum
sentire est idē qd̄ sensibile:ꝛ nego minorē q̄ nō sit termi/
nus vniuocus. ❧ Ad pbationē cū dicit. Illud qd̄ multi
pl̄r dr̄ non est ꝓpriū alicui⁹.9cedo:ꝛ cum dicis sentire dr̄
multipliciꝛ ṡm phz. Dr̄ q̄ esse natū sentire pōt accipi 2ꝛ.
Uno°.vt est idē qd̄ sensibile ꝛ sic nō dr̄ multipl̄r: sed vno
mō.s.vt est aptū natū:vt i sensu. Alio°.vt est cōe sign̄ans
ista duo.s.vti sensu vel h̄re sensum.ꝛ sic est equocū ꝛ non
ꝓpriū. ❧ Ad 9firmationē negaꝛ maior. ❧ Ad pbatio/ ad 9fir.
nē cū dr̄ ph̄s dicit q̄ si nō ponaꝛ genus in assignādo pro
priū non recte assignaꝛ.dr̄ q̄ p ꝓpriū ph̄s itelligit descri
ptionē q̄ pficiꝛ p ipsum ꝓpriū.vn̄ vult dicere ph̄s:q̄ si nō
ponaꝛ genus in assignādo ꝓprium.i.descriptiōes q̄ dan
tur p ꝓpriū non recte assignanꝛ. Forte diceres 9: q̄ i.4.
topi.agiꝛ tm̄ de ꝓprio.in sexto vō agiꝛ de diffōne. ꝫ p ꝓ/
prium illic nō pōt intelligi descriptio.negaꝛ 9ña:q̄ in 6°
agiꝛ de diffōne qditatiua:que daꝛ p gen⁹ ꝛ dr̄iaz. in.5. vō
cū determinet de ꝓprio ex 9ñti.pōt etiā aliqd de descri/
ptione dicē q̄ pficiꝛ p gen⁹ ꝛ ꝓpriū. Hec r̄nsio non placꝫ
q̄ 9fundit libros ph̄i:iō dicerē aliter.s.q̄ ph̄s in.5. topi.
ponit locos q̄ faciūt ad entitatē ꝓprij.ꝛ ponit etiā locos
qui faciūt ad bonitatē doctrine habēde de ꝓprio:ꝛ h̄ di/
ctū allegatū est in locis q̄ faciūt ad doctrinaz ꝛ non vult
aliud dicē ph̄s nisi q̄ in assignādo ꝓpriū ad meliorē do/
ctrinā cū sit accn̄s:ꝛ accn̄tis sit inherere alteri.ꝛ iō vt be
ne cognoscaꝛ illud cui inheret addit genus.nō tm̄ quo ad
entitatē ꝓprij. Hāc puto intētionē fuisse ph̄i: vt pꝫ legēti
libros topi. ❧ Ad 2ᵐ r̄ndet magr̄ q̄ ly 9uertiꝛ non respi Ad 2ᵐ
cit ly plib⁹.sed illud rōne cui⁹ de plib⁹ p̄tur:vt subꝫ qd̄
est ille termin⁹ hō cū quo 9uertiꝛ ly risibile. vn̄ illa 9ñtia
nō valet ly risibile p̄tur de soꝛ.pla.ꝛ non 9uertiꝛ cuz illis
lgiꝛ non 9uertiꝛ. Argꝛ.n.ab inferiori ad suū supius nega
tione ꝓposita. ❧ Ad 9firmationē nego p̄mā 9ñam.s.ly ad 9fir.
risibile est ꝓpriū.ꝫ non est cōe:ꝛ cum pbaꝛ:q̄ ꝓprium ꝛ
cōe sunt opposita nego:q̄ nullā oppositionē h̄nt: q̄ nec
9riā nec 9dictoriā:nec relatiuā nec puatiuā: 9cedo tm̄ q̄
sunt opposita large loq̄ndo de oppōne:q̄ sunt repugnā
tia re° vnius ꝛ eiusdē:q̄ aliqd nō est cōe ꝛ ꝓpriū respcū
eiusdē.ꝛ ideo dico q̄ risibile est ꝓprium hoīs.est aūt cōe
singularib⁹ hoīb⁹:ꝛ sic est ꝓpriū ꝛ cōe respectu diuerso/
rum. ❧ Ad 3ᵐ q̄ difficultatē hꝫ pp auctē ph̄i di.q̄ illud Ad 3ᵐ.
qd̄ per supabūdantiā dr̄ non est alicui⁹ ꝓpriū.dr̄ q̄ leuis/
simū pōt dupl̄r 9siderari. Uno mō.vt dicaꝛ q̄ ē illud qd̄
est aptum natū h̄re vltimū gradū latitudinis.leuitatis.
puta respectu grauitaꝫ.vt octo. Alio mō.dr̄ leuissimum
qd̄cūq̄ excedit alia corpa ṡm leuitatē. quācūq̄ leuitatē
h̄eat.vnde p̄mō si nō esset ignis adhuc esset aliqd̄ leuissi/
mū:q̄ aer excederet oīa corpa ṡm leuitatē. non tm̄ esset
leuissimū p° mō q̄ aer non est aptus nat⁹ h̄re leuitatē.vt
octo:sed solū ignis. Ad ꝓpositū dico q̄ si leuissimū capiꝛ
p̄mo mō est ꝓpriū ignis.ꝛ igne corrupto non cōpetit al/
teri.2° vō mō non est ꝓpriū ignis:q̄ adhuc alteri compe
tit:

tia: vt pura aeri corrupto igne. Et cū dī q̄ p̄ supabūdan/
tiā dī non est ꝓpꝛiū alicui⁹. dī ꝙ itelli̇r sic ꝙ illud qd̄ dr̄ p̄
supabūdātiā ad alia non dterminādo certū ḡdū non est
ꝓpꝛiū sic leuissimū p̄ 2ᵐ: qꝛ corrupto subo cui assignatur
eē ꝓpꝛiū adhuc competit alteri: ⁊ h̄ voluit pħs in textu.
si aūt determiat certū ḡdū p̄t esse ꝓpꝛiū: vt leuissimū p̄ᵒ:
qꝛ tūc corrupto subo cui⁹ erat ꝓpꝛiū non ampli⁹ compe
ad ꝯfir. tit alteri. Hāc rōnē elicio q̄re vide ipsam. ℂ Ad ꝯfirma/
tionē dī ꝯsili̇r. ℂ Utrū diffō accidētis sit bn̄ data.

argt̄ p̄ Contra albū est accn̄s. ⁊ tn̄ non est ter/
minꝰ vniuocꝰ. ḡ diffō mala. ꝯn̄
tia tz: cū maiori. mior. pbat̄. qꝛ terminꝰ vni/
uocꝰ p̄tur fm̄ vnū nomē ⁊ fm̄ vnā rationē p̄
pħm in an̄ p̄ntis cap̄ de vniuocis: sz albū nō
p̄tur fm̄ rationē p̄ pħm in p̄nto sube dicētē ꝙ eoꝝ q̄ sunt
in subo in plib⁹ neqꝫ nomē neqꝫ ratio p̄bit̄. In aliqb⁹ ꝟo
nomē nihil ꝓhibet p̄ri. ratione ꝟo ipoi̇e est p̄ri vt album
cū in subo sit i corpe p̄bit̄ de subo. dī. n. corp⁹ albū: ratio
ꝟo albi nūq̄ꝫ de corpe p̄bit̄. Ista sunt ꝟba formalia pħi. ex
Confir. qb⁹ exp̄sse pz ꝙ albū non p̄tur fm̄ rationē. ℂ Confirma
tur. qꝛ ly albū non sit terminꝰ vniuocꝰ. qꝛ fm̄ pħm i p̄ to
picoꝝ vbi declarat fm̄ instrm̄ sylli dialectici ꝙ est distin/
ctio multiplici: dicit ꝙ si vnū ꝯriū multipli̇r dī ⁊ aliud. ⁊
dat exᵐ ꝙ albū dī mltipli̇r. qꝛ de re alba ⁊ de colore albo.
argt̄ 2ᵒ ℂ 2ᵒ sic. non qd̄lz accn̄s p̄tur in q̄le accidētale reⁱ subi. ḡ
diffō mala. ꝯn̄a tz an̄s ꝓbat̄. qꝛ aliqd̄ accn̄s p̄tur in q̄ꝫtū:
qꝛ ad iterrogationē factā p̄ q̄ꝫtū de aliq̄ ꝯueniēt. rn̄det̄ p̄
Confir. illud: vt p̄ bicubitū. tricubitū. ⁊ sīlia. ℂ Cōfirmat̄: qꝛ res
p̄nti accn̄tl tali̇r p̄tur de suba. q̄li̇r p̄ iliā soluit̄ qd̄ de suba
⁊ non ali̇r: sed p̄ q̄ꝫtitatē soluit̄ qd̄ de suba. p̄ quā q̄rit̄ q̄ꝫ/
ta est suba. ḡ q̄ꝫtitas p̄bit̄ in q̄ꝫtū. Et cūz non soluat̄ qd̄ p̄
quā q̄rit̄ q̄lis est suba. q̄ꝫtitas non p̄bit̄ in q̄le. Et sili̇r per
alia p̄nta soluit̄ qd̄ facta de suba p̄ q̄ mō vel q̄li̇r: vt q̄li̇r se
bz sol. dī agit vel patit̄ vel sedet. ḡ illa nō p̄tur in q̄le vel
argt̄ 3ᵒ in q̄li̇r. ℂ 3ᵒ ꝯ totā diffōnē at argᵒ magri. qꝛ hec albedo ē
an̄s. ⁊ tn̄ non est terminꝰ vniuocꝰ p̄bilis de plibus ⁊c̄. ꝯn̄
tia tz: qꝛ alicui competit diffinitū cui nō competit diffō.
maior nō. ⁊ minor pbat̄. p̄ pħm in p̄ntis: qꝛ singularis de
nullo p̄tur. ⁊ p̄ pħm dicentē ꝙ solū de seipso p̄dicat̄. non
ḡ p̄dicat̄ de plibus: ⁊ p̄ ꝯn̄s non est terminꝰ vniuocus: qꝛ
terminꝰ vniuocꝰ est terminꝰ simplex p̄la signans q̄li̇r non
Confir. p̄ᵒ. est terminꝰ singularis. ℂ Confirmat̄: in ista diffōne non
ponit̄ subm̄ accn̄tis. ḡ mala. ꝯn̄a tz p̄ pħm 7ᵒ. methaph.
dicētē ꝙ diffō accn̄tis dat̄ p̄ additamēta. qꝛ subm̄ ponit̄
in ei⁹ diffōne. Cū ḡ hic diffiniat̄ accn̄s ⁊ non ponat̄ subz.
Confir. 2ᵒ. ḡ mala. ℂ Confirmat̄ 2ᵒ. qꝛ ista est eēntialis. In 2ᵒ dicen
di p̄ se. suba est accn̄talis fm̄ magr̄m in 2ᵒ dōi p̄ se. ḡ p̄di
catū est accn̄s subi ponibilis in diffōne ei⁹. Cū ḡ diffiniat̄
hic accidens ⁊ non ponat̄ subm̄. ergo diffinitio mala.
Ad p̄ᵐ Ad hec breuiter rn̄det̄. ℂ Ad p̄ᵐ nego minorem.
Ad ꝓbationē dī ꝙ cum pħs dixit ꝙ albū
non p̄dicat̄ fm̄ rationē: per rationē intelligit pħs veram
rationē. puta diffōnē ex gn̄e ⁊ dr̄ia quā albū non bz: cūz
non sit p̄ se in gn̄e pp̄ 2ᵐ suū signare: ⁊ tn̄ p̄dicat̄ vniuoce:
qꝛ fm̄ nomē ⁊ fm̄ rationē. i. ꝯceptū cōmunē plurib⁹ siue
Rn̄. 2ᵒ etiā fm̄ discretionem. h̄ est rn̄sio Burlei. ℂ Uel ali̇r dī ꝙ
cū pħs dicit ꝙ albū non p̄dicat̄ fm̄ rationez. intelligit ꝙ
non p̄dicat̄ eēntiali̇r: qꝛ que sunt eēntialia accn̄ti sunt ac/
cidētalia subo. non tamē negaret pħs ꝙ albū non p̄dice
tur fm̄ suā diffōnem q̄liscūqꝫ sit illa. hec est rn̄sio Alber.
Rn̄. 3ᵒ ℂ Uel ali̇r dicit̄ fm̄ magr̄m in p̄dicamētis suis ꝙ albūz
non predicat̄ fm̄ diffinitionē eius causalē. sed bene p̄di/
cat̄ fm̄ idēticā. vide in p̄dicamētis: q̄libet bārū satisfac.
ad ꝯfir. ℂ Ad ꝯfirmationē dicit̄ ꝙ ly albū potest accipi dupli̇r.
Uno modo vt est cōe ad albū in colore ⁊ album in voce.
Alioᵒ solū vt est in colore. p̄ᵒ. equocū est: 2ᵐ non: ⁊ sic acci
pitur coīter in ꝓposito. ℂ Ad 2ᵐ negat̄ an̄s. ℂ Ad ꝓba Ad 2ᵐ
tionē negat̄ ꝯn̄a cū dī aliqd̄ accn̄s p̄dicat̄ in q̄ꝫtū. ḡ non
p̄dicat̄ in q̄le. ⁊ ratio est qꝛ cū p̄dicari in q̄le sumat̄ a mō
rei: ⁊ qd̄lz accn̄s hēat modū eēndi q̄liᵗᵉʳ. qꝛ bz modū de/
terminātis ideo p̄dicat̄ in q̄le nō obstāte ꝙ aliqd̄ accn̄s
hēat aliū modū spālē p̄dicamēti. ℂ Ad ꝯfirmationē cō ad ꝯfir.
cedit̄ maior ⁊ negat̄ mior p̄ illa p̄te nō ꝙ soluat̄ qd̄ p̄ q̄ꝫ/
tū qn̄ q̄ritur q̄lis ē suba p̄ q̄ꝫtitatem. Un̄ q̄le 2ʳ sumitur. s.
large ⁊ stricte. Large sumptū est trāscēdens applicabile
oib⁹ p̄dicamētꝭ. Stricte ꝟo soli p̄dicamēto q̄litatꝭ. p̄ᵒ acci
pitur ⁊ non 2ᵐ. hec est rn̄. magri in p̄dicamētꝭ. Porphy.
tn̄ in cōitarib⁹ ponēs drīam int̄ gen⁹ ⁊ accn̄s dicit. ꝙ ac/
cidēs p̄dicatur in q̄le vel q̄ūo se hēat puto dixisse pp̄ re/
spectiua. ℂ Ad 3ᵐ rn̄det magr̄ ꝙ ly accidēs potest sumi Ad 3ᵐ
2ʳ. s. large pro oī termio accn̄tali cōi vel discreto: ⁊ sic nō
sumitur in ꝓposito. Alioᵒ p̄ termio accn̄tali cōi: ⁊ sic dif/
finitur ad p̄ns. ⁊ fm̄ istū modū. pz ꝙ iste terminꝰ discre/
tus hec albedo: non est terminꝰ accn̄talis hoc est pluri/
b⁹ competēs accn̄tali̇r. ℂ Ad ꝯfirmationē dī ꝙ accidēs ad ꝯfir.
dupli̇r capitur. Unoᵒ: vt est nomē p̄me impositionis: ⁊ sic
signat nām extra aiam fm̄ ꝙ pħs in. 5. metaphy. diuidit
ens in subam ⁊ accn̄s. Alio modo. vt est nomē scd̄e ipo/
sitionis. ⁊ sic 2ʳ. Uno modo. vt est idē ꝙ p̄dicatū non eēn
tiale non p̄ se p̄dicabile vel non ꝯuertibile cum subiecto.
Alioᵒ. vt est p̄dicatū p̄ se ꝯuertibile cum subo. Cū ḡ dī ꝙ
diffinitio accn̄tis dz intelligi p̄ additamētum: qꝛ p̄ subm̄
dī ꝙ pħs loquit̄ de accn̄ti p̄ᵒ. vt est nomen prime ipōnis
⁊ non 2ᵒ. hic autē diffinit̄: vt est scd̄e impōnis. quare ⁊c̄.
ℂ Uel ali̇r dī ꝙ qd̄libet accn̄s dz diffiniri p̄ subm̄ vel ex Rn̄. 2ᵒ
plicite vel iplicite. ⁊ in ista diffinitione subintelligit̄ sub/
iectū: ⁊ det̄ intelligi p̄ ea q̄ ponunt̄ in ea. nā ex hoc ꝙ dic̄
p̄dicabilis in quale accn̄tale non ꝯuertibili̇r. dat̄ intelligi
subm̄ de quo p̄dicat̄ in quale accn̄taliter ⁊ non conuertī
biliter. Magr̄ tamē in p̄ posteriorū non vult ꝙ omne ac
cidēs diffiniat̄ p̄ subm̄: sed solum oē accidēs connotans
subm̄ q̄re elige. Prima responsio magis placet.
ℂ Utrū diffō p̄dicatiōis directe ⁊ indirecte sit bene data.

Contra aliq̄ est p̄dicatio directa in q̄ tn̄ argt̄ p̄ᵒ
supius nō p̄dicat̄ de inferiori: sz
eq̄le de eq̄li: vt dōo equus est hinnibilis. ergo
diffō est mala. ꝯn̄a tz. qꝛ diffō ꝯuertit̄ cū dif/
finito: an̄s ꝓbat̄. auc̄te Porphyrij. in cap̄ de
sp̄e dicētis. Opz. n. eq̄ de eq̄a p̄dicari: aut maiora de mio
ribus vbi oēs expositores dicūt ꝙ loquit̄ de p̄dicatione
directa. ℂ Confirmat̄ argᵒ magri. qꝛ sequit̄ ꝙ aliqua est Confir.
p̄dicatio que non est directa nec indirecta: vt dōo homo
est homo: aial est aial: qꝛ nec inferius nec superi⁹ p̄dicat̄.
ℂ 2ᵒ sic. ⁊ q̄ritur an ista: risibile est homo. sit directa vel i/ argt̄ 2ᵒ
directa ⁊ argt̄ ꝙ sit directa: qꝛ illa est p̄dicatio directa in
q̄ seruat̄ ꝟa rō p̄dicationis que est ꝙ illud qd̄ p̄dicat̄ se
hēat: vt forma reⁱ eius qd̄ subijcit̄: sed in ista suat̄ ꝟa rō
p̄dicationis. ḡ est directa: ꝯn̄a nota cū maiori. mior ꝓba/
tur: qꝛ p̄dicatū se hēt: vt forma reⁱ subi de quo p̄dicat̄. qꝛ
q̄libet ps diffōnis se hēt vt forma reⁱ diffiniti. 7ᵒ meta. ⁊
scd̄o phy. sed risibile diffinit̄ p̄ hoiez. qꝛ ꝓpria passio dif/
finit̄ p̄ subm̄ p̄ pħm in p̄mo posteriorū in scd̄o modo di/
cēdi p̄ se. ergo ⁊c̄. Oppositum argt̄. s. ꝙ sit idirecta: quia
p̄dicatū respectu subiecti se hz. vt mā. ergo est indirecte.
ꝯn̄a tz. ⁊ an̄s ꝓbatur: qꝛ subm̄ respectu ꝓprie passionis
est sicut mā: propria vero passio sicut forma. sed propria
passio subijcitur ⁊ subz ei⁹ p̄dicatur. ergo p̄dicatū se hz:
vt mā ⁊ subm̄: vt forma. ℂ 3ᵒ sic: ⁊ q̄ritur an ista: album est argt̄ 3ᵒ
musicū sit directa vel indirecta. ⁊ ꝓbatur p̄mo. ꝙ non sit
directa: qꝛ hic non seruatur vera forma p̄dicationis: que
est ꝙ illud qd̄ subijcitur hēat rationē māe: illud vero qd̄
p̄dicatur hēat rationē forme: ꝙ non sit idirecta ꝓbatur:

qz tunc illa esset directa musicum est album: p zuersionē simplicē. vt pz in alijs inductiue. consequens est falsum.

Ad p^m **Ad hec** breuit' rñr. ¶ Ad p^m dī q magr non loq' de ꝓtione directa: sic facit Porphy. sed so lū de illa q̄ fit ex termis q sunt in recta linea ꝑdicamēti.

ad ɔfir. ¶ Ad ɔfirmationē ꝯcedit totū magr. ¶ Ad 2^m dic ma
Ad 2^m gister in ꝑ posterioꝝ in 2° dicēdi p se ꝯ Egidiū. q illa. ri sibile est hō: est directa z idirecta: alio z alio' ɔsiderata. vñ subm hēt duplicē hitudinē ad accñs ꝓpuz. vnam, put suscipit ipm. z sic hz rōnē mãe re^lis illi^s. Aliā, put est ps dif finitiōis ei^s: z sic hz rōnē forme: qz ptes diffōnis sunt for me diffiniti. 2° phy. z 7° metaphy. ista g̃. risibile est hō: est directa ɔsiderādo ly hō vt est ps diffōnis risibilis: est āt idirecta ɔsiderādo vt est subm ei^s. ¶ Sz qro g̃ a magro an simplr siue absolute loquēdo dz dici directa vel indi recta lla. risibile est hō. ¶ Dicūt qdaz q nec directa nec indirecta cū sit q̄si ꝓpō multiplex rōne ꝑdicati: qd pōt di

Confir. uersimode ɔsiderari: z ad ꝓpōnē multiplicē nō est rñde dū vnica rñsione. sed plib^s distinguēdo. ¶ Ego aūt dico q absolute est dicēda indirecta: z h̃ volebat Egidi^s. qd ꝓbo sic. Qñcūqz aliqd nomē iportat plura: qz vnū per pus z aliud p posteri^s absolute dz accipi p pri^o. sed cum ly hō. duplicē habitudinē hēat re^a risibilis. vnā per quā est subm. aliā p quā est ps diffōnis: qz hz q est pars diffōnis p h̃ q est subm: z non ɔ°. g̃ absolute dz accipi ƀz pmā habitudinē: sed ƀm illā est indirecta. io simplr z ab

Ad 3^m solute loquēdo illa est dōa indirecta. ¶ Ad 3^m. dicit Egi dius in ꝑ poste. q illa est indirecta. sed ad arg^m in oppo^m qd facit magr ꝯ ipm. s. q̃ illa esset idirecta alia eēt directa p ɔuersionē simplicē. ¶ Diceret Egidi^s negādo hāc ɔñ tiā. imo est vtraqz indirecta: cum in nulla h̃a ratio ꝑdica tionis seruet'. Magister aūt dicit q nō est directa nec in directa. ¶ Sed ꝯ. illa ꝑdicatio non est directa z est g̃ est non directa. tz ɔña. qz a negatiua de predicato finito ad affirmatiuā de ꝑdicato ifinito. ¶ Ad h̃ ar^m dōm est tenē do viā magri: q ista ꝑdicatio solū est indirecta in q̄ est ꝑ uersus ordo extremoꝝ. s. in q̄ subm hz rōnē forme re^e ꝑdi cati: z ꝑdicatū rōnē mãe respectu subi. z tūc negat' q ly idirecta sit terminus ꝑuatiu^s. Tenēdo aūt viā Egidij q̄ est dicōr: est dōm q ois ꝓpō in q̄ non fuat' h̃a rō ꝓtionis est idirecta qūcūqz: z argumētū ɔcludit verum ƀm ipsuz.

¶ Utrū diffōnes ꝑtiōis eēntialis z accñtalis sint hū date.

arg p^o **Contra** Ista est essentialis. hō est risibi lis. z tñ est ꝑdicatio terminoꝝ diuersoꝝ ꝑdicamētoꝝ. ergo diffōnes male. ɔña nota cū minori maior ꝓbat'. qz ꝑdicatio eēntialis dī q̄n ꝑtur illud qd est eēntiale: sed risibile est eēntiale hoi: qz fluit ab essentia eius. ergo zc.

Confir. ¶ Cōfirmat'. illa non est accñtalis. g̃ est eēntialis. ɔña te net. añs ꝓbat': qz illa est p se in 2° dicēdi p se. g̃ non est ac

Argr 2° cidētalis. ¶ Scdo sic: aliq̃ ē ꝑdicatio eēntialis ƀz diffō nē scdam que non est eēntialis ƀm pmā. ergo altera diffō mala. ɔña tz. añs ꝓbat'. qz illa est eēntialis: homo est ai nus ƀm diffōnē scdam: qz est ꝑdicatio terminoꝝ eiusdē ꝑdicamēti: z tamē non est eēntialis ƀm pmā. qz non est ꝑdicatio supioris de iferiori: nec dīe de aliq̄ istoꝝ: nec

Confir. ɔ°. g̃ zc. ¶ Confirmat': qz ille hō non est aial. non est eēn tialis: z tñ ꝑtur supius de iferiori. g̃ zc. ɔña nota cū mio ri. maior ꝓbat': qz ꝓpō essentialis est ꝑmi modi dicendi per se: z consequēter est de omni z necessaria. quare zc.

Ad p^m **Ad hec** breuiter rñdet'. ¶ Ad p^m negat' antece dēs. ad ꝓbationē dicit': q eēntiale dicit' du plicit'. vno modo qd est de essentia. z alio modo qd fluit ab essentia. capit' eēntiale p̃ modo in ꝓposito z non scdo

ad ɔfir. mō. ¶ Ad ɔfirmationē negat' añs: qz scda ɔñtia non valet: qz ex negatiua nō sequit' affirmatiua. ¶ Ad ꝓ bationē negat' ista ɔñtia: est per se. g̃ non est accñtalis. h̃

Ad 2^m bñ valz: est p se. g̃ non est per accñs. ¶ Ad 2^m dicit' q ꝓ positio essentialis dī 2^r. s. large z stricte. Stricte ē q̄n est eēntialr in p̃ mō dicēdi p se ꝯ gen^s vel dīa ꝑdicatur de spē. Large autē est quādo est in p̃ mō dicēdi per se vel essentialr vel reductiue. eēntialr iam dcm est. reductiue vō quādo cōe īferi^s de superiori vel de dīa ꝑtur. vel idē de seipso. Et in sūma quādo est ꝑdicatio terminoꝝ eiusdē ꝑdicamēti est eēntialis large: qz est in pmo dicēdi p se vel eēntialr vel reductiue. ¶ Ad rōnē in oppositū dī: q subintelligit' in ɔña declaratione. quare scda magis ex

ad ɔfir. plicat z sufficientior est. ¶ Ad confirmationē negat' ma ior. qz licet sit ipossis adhuc est essentialis. ¶ Ad ꝓbōnes ɔcedo q ꝓpositio essentialis est ꝑmi modi essentialiter vel reductiue. z cū dicis. g̃ est de oi z nečia. nego ɔñam. qz illud solū verū est q̄n est essentialr p̃ mō z non q̄n est reductiue. vt dicit magr in ꝑ mō dicēdi p se ꝑ posterioꝝ.

¶ Utrum tantum decem sint predicamenta.

Ar p^o **Contra** arg^r. q non sit nisi vnum ꝑdica mētū. Et argr sic: tñ vnū est ꝑ dicamentū. g̃ non sunt plā. ɔña tz. añs ꝓbat' sic. Dē ꝑdicamētū est vnū. g̃ tñ vnū est ꝑdi camētū. ɔña est bona. qz argr ab vñ affirma tiua ad exclusiuā de termis trāspositis. z añs est ve^r vt pz p exponētes. g̃ ɔña est verū. ¶ Itē ens est gen^s oium. er go tñ vnū est genus. ɔña tz. z añs ꝓbat'. qz si non: h̃ eēt: qz non ꝑtur vniuoce: sed analogice. sed analogia non tol lit rationē gñis. qz numer^s est gen^s p plm in ꝑdicamētis: z tamē est analogū: qz pus figit numerū minorē q̃ maio rē. g̃ zc. Nec potest dici q ens equoce ꝑdicet'. Hoc. n. ex presse est ꝯ plm in. 4° metaphy. circa pri^m dicentez. Ens autē multis qdē modis dicit' z non equoce: sz queādmo dum salubre. ¶ Itē ois diuisio z ois multitudo reducit' ad vnum. 4°. metaphy. qd est pus in ista multitudine. g̃ sūnt multa gñalissima aliqd vnū est pus illis. sed nihil ē prius illis. ergo nec sunt multa: qz si esset aliqd pus esset vnū gen^s p^m. ¶ Itē q p supabūdātiā dī vni soli ɔuenit: sz gñalissimū dī p supabūdātiā. g̃ vni soli ɔuenit. z sic est tñ vnū gñalissimū: z p ɔña tñ vnū ꝑdicamētum. ¶ Itē si plura essent gñalissima qlibet illoꝝ esset p^m pri^o. z sic nullū illoꝝ esset altero pus. ꝯ plm. 7° metaphy. dicētē.

Ar 2° q suba est prior accidēte nā tpe z diffōne. ¶ 2° pncipalr ꝓbat' q sunt tñ duo: qz ens diuidit' in subam z accñs. si ue in ens p se. z ens in alio: sz tñ vnū est ꝑdicamētū sube siue ens p se. g̃ tñ vnū est ꝑdicamētū accñtis siue entis in alio. Et si negat' ɔña: qz ens p se est vniuocū illis de qb^s dī: z ita pt eē gen^s: sz in alio nō est vniuocū illis qb^s ɔue nit. ¶ Cōtra. si vnum oppositoꝝ dī multiplr z reliquū. p plm in ꝑ topi. z vificat' in oi gñe oppositoꝝ. g̃ si ens in subo sit equocū ad nouē pnta nō ens i subo erit equocū ad tot. z ita ꝑdicamēta erūt decē z octo. ¶ Item dato q ens in alio sit equocū ad nouē gñib^s: sz non plus ɔueniūt accñtia in eē in subo q̃ vnū eoꝝ cuz suba. g̃ vtrobiqz est tñ ɔueniētia in aliq voce equoca. ¶ Itē se'q nō est diui sio ɔueniētior in sbam z accñs q̃ in q̃tit z ena: non q̄n qa vtrobiqz vnū diuidēs est gñalissimū: z reliquū diuidens equocū ad nouē alia. ¶ Itē se'q non est diuisio sufficiēter sbaz z accñs. qz accñs cū sit equocū sumit' p alio signi ficato poriori. z ita sit tñ diuisio i duo gñalissima. ¶ Itē ens diuidit' in absolutū z respectiuū. sz non est aliqd ab solutū pter sbam. z non est aliqd respectiuū pter relōnē. g̃ sunt tñ duo. ɔña nota cū maiori. minor ꝓbat' q̄ ad p^m ptē. qz si plura sint absoluta ɔnta cū ipsa sint gñā p^o. seqt' q ꝑdicamēta non sunt p diuersa: z p ɔña non erūt decez gñā p^o. qz ɔueniūt in absoluto. z silr argr de respectiuis.

arg 3° ¶ 3° pncipalr ar' q̃ sunt tñ tria: qz suba z q̃titas z q̃litas sunt

sunt p̄ntā: ⁊ nulla alia. p̄baṫ: q2 omne p̄ntū est ens p̄ se: s3
Confir. respectiuū nō est ens p̄ se: q2 est ad aliud. ℂ Confirmaṫ:
q2 absolutū est p̄us respectiuo. ḡ re͡lia nō sunt gn̄alissima:
q2 tunc gn̄alissima nō essent p̄ gn̄alissima cū gn̄a respe-
ctiua h̄ēnt gn̄a p̄ora. s. absoluta. ℂ Itē tm̄ tria sūt p̄nta
sc3 sub̄a: ⁊ accn̄s absolutū ⁊ accn̄s respectiuū. q2 oīa acci-
dētia absoluta sunt eiusdē gn̄is: ⁊ p̄ idē oīa accn̄tia respe
ctiua sunt eiusdē gn̄is. Añs aṫ. nā tanta est analogia int̄
q̄ntitatē ↄtinuā ⁊ discretā q̄nta est int̄ q̄ntitatē ⁊ q̄litatē: s3
analogia q̄ est int̄ ↄtinuā ⁊ discretā nō remouet gen⁹ ab
illis. ḡ ⁊c̄. ↄn̄a nō cū minori. maior p̄baṫ: q2 sic q̄litas pre
supponit q̄ntitatē: ⁊ ab ea accn̄talr̄ depēdet. ita q̄ntitas di
screta p̄supponit ↄtinuā. eo q nūs cātur ex diuisiōe ↄtinui.
teste p̄bo. 3° ph̄y. si ḡ q̄ntitas ⁊ q̄litas faciūt vnū p̄ntū ab
solutū. ḡ ↄn̄s est q alia p̄nta respectiua faciāt vnū respe-
argr̄ 4° ctiuū. ℂ 4° p̄ncipalr̄ aṫ q sunt tm̄ q̄tuor. s. sub̄a: q̄ntitas:
q̄litas ⁊ rel̄o. q2 oīa respectiua sunt in p̄nto relatiōis. p̄-
baṫ sic. Oīa respcūs est in p̄nto relatiōis. ḡ oē respectiuū
est in p̄nto relatiōis: q2 in q̄cūq3 p̄nto est abstractū in eo-
dē est ↄcretū: p p̄hm in 4° topi. añs p̄baṫ sic. Oīs relatio
est in p̄dicamēto rel̄onis. oīs respect⁹ est relatio. ḡ oīs re
spect⁹ est in p̄dicamēto rel̄onis. ℂ Itē actio ⁊ passio p̄ti
nēt ad p̄ntū rel̄onis. igiṫ p idē oīa alia respectiua p̄tinēt ad
p̄ntū rel̄onis. ↄn̄a t3. añs p̄baṫ sic. agens ⁊ patiēs sunt i
p̄dicamēto rel̄onis. ergo actio ⁊ passio sunt in p̄dicamē-
to rel̄onis. t3 ↄn̄a p p̄hm 4°. topi. q2 in eodē p̄dicamēto
est cōcretū ⁊ abstractū. añs colligiṫ de mēte p̄hi 5°. meta.
q2 motiuū ⁊ mobile: calefactiuū ⁊ calefactibile sūt relati
argr̄ 5° ua. ℂ 5° p̄ncipalr̄ aṫ q p̄nta sunt plura q̄3 decē: ⁊ h̄ argr̄
rōne ↄcretorū accn̄tiū: ⁊ argr̄ de colorato sp̄alr̄: ⁊ ita ar-
guiṫ de alijs. Coloratū est p se in p̄dicamēto. ⁊ nō in p̄di
camēto q̄litatis. nec aliorū nouē. ḡ h3 p̄ntuz p̄priū distin-
ctū ab oīb⁹ noīatis. ↄn̄a t3. maior p̄baṫ. q2 coloratum est
gen⁹. ḡ est p se in p̄dicamēto. ↄn̄a t3. añs p̄baṫ. p̄: q2 p̄di-
caṫ in qd de differētib⁹ sp̄ē. vt albo ⁊ nigro: q̄m ad inter-
rogationē factā p qd est albū ⁊ nigrū. r̄ñr. coloratū. 2° p3
per p̄hm in 4° topi. docēte ↄsiderare gen⁹ in abstracto: p
hoc q ↄcretū est in ↄcreto vel nō. 3°. q2 sicut se h̄ēt color
ad coloratū: ita albedo ad albū. ḡ a cōmutata p̄portione
sicut se h3 color ad albedinē ita coloratū ad albū: sed co-
lor est gen⁹ ad albedinē: ḡ coloratū est gen⁹ ad albū. mi-
nor p̄ncipalis argumēti p̄baṫ. s. q coloratū nō est in ali-
quo p̄dicamēto p̄notato: q2 si esset in aliquo eēt in p̄dica
mēto q̄litatis. sed q non sit in p̄dicamēto q̄litatis arguiṫ
p̄. q2 gn̄alissimū p̄dicamēti q̄litatis nō p̄dicaṫ de colora-
to: q2 ista est f̄l̄a: coloratū est q̄litas. 2° q2 si esset in p̄dica-
mēto q̄li͡tis esset idē qd̄ color. qd̄ est f̄l̄m. q2 nō h̄ēt easdez
Ar 6° sp̄ēs: nec p̄dicaṫ de eisdē sp̄ēbus. ℂ 6° p̄ncipalr̄ arguiṫ q
sunt plura decē. rōne sc̄darū intētionū ⁊ nō entiū. s. figmē
torū: ⁊ entiū in p̄ōa: ⁊ p̄uationū: q2 de oībus ↄtingit q̄re-
re qd est: vt qd est ista intētio sp̄ēs ⁊ gen⁹. ⁊ ita de alijs. ⁊
quid est chymera ⁊ hircoceru⁹: ⁊ qd hō in po°: ⁊ qd ceci-
tas ⁊ quid surditas: ⁊ ad qd̄libet istorū r̄ñr p aliqd̄ vni-
uocū qd̄ est in plus illo de q̄ q̄riṫ. sed oē p̄dicatuz vniuo-
cū in qd qd̄ est in plus sub̄o est gen⁹. per p̄hm 5°. topi. ḡ
illa h̄nt gn̄a. sed in ascendēdo in p̄cadimētis in qd non p̄
cediṫ in infinitū: sed est status. p̄ poste. in 2° meta. ḡ erit de-
uenire ad gn̄alissima. ⁊ sic 2ª intētio erit gen⁹ gn̄alissimū
in oīb⁹ sc̄dis intētionib⁹. ⁊ figmētū erit gen⁹ gn̄alissimū
oībus figmētis: ⁊ ens in po° oībus entib⁹ in po°. ⁊ p̄uatio
Confir. oībus p̄uatiōib⁹. ℂ Confirmaṫ. q2 intell̄s oīa illa ↄcipit
sub rōne vel vl̄is vel singularis non singularis. ḡ vl̄is. t3
ↄn̄a. añs p̄baṫ. q2 intell̄s cōponēs facit cōpōnē horum.
cuius cōpōnis v̄itatē indicat ⁊ falsitatez. ḡ intell̄s simp̄r
argr̄ 7° ea cōcipit. ℂ 7° argr̄ q sint plura decē: rōne diuersarum
q̄ōnū: ad q̄s non r̄ñr p aliqd̄ istorū p̄dicamētoꝝ: vt sunt
ista: cur: q̄re: vtrū: ⁊ ille q̄s p̄hs exp̄mit in 2° poste. si ē. qd
est. q2 est. vel pp qd. ℂ Silr̄ alie nouē a grāmaticis. s. q̄s
q̄. qd. silr̄ q̄. vn̄ q̄. ⁊ vbi. q̄rsum q̄usq3. Et aṫ sic. q̄t sunt q̄ō-
nes diuerse tot sunt diuersi modi p̄dicādi q̄t sunt diuersi
modi p̄dicādi tot sūt p̄dicamēta. ḡ a p̄ ad vltimū q̄t sunt
q̄ōnes diuerse tot sūt p̄nta. s3 q̄ōnes sūt pl̄es decē. vt di-
ctū ē. q2 vltra decē q̄ōnes generū sunt illi p̄noiati ḡ ⁊c̄.

Ad hec breuiṫ r̄ñr. ℂ Ad p̄ᵐ dr̄ negando p̄mā ↄn̄- Ad p̄ᵐ
tiā. s. tm̄ vnū est p̄dicamētū. ḡ nō sunt pl̄a
p̄dicamēta. q2 idē est dicē: tantū vnū est p̄dicamētū ḡ nō
sunt pl̄a p̄dicamēta. ⁊ dicē q vnū est p̄dicamētū. ⁊ nihil
nō vnū est p̄dicamētū. mō nō v3. vnū est p̄dicamētū: ⁊ ni
hil nō vnū est p̄dicamētum. ḡ nō sunt plura p̄dicamēta.
ℂ Ad aliud negaṫ añs. Ad p̄bōnē dr̄ q ens non est ge-
nus: q2 nō p̄dicaṫ in qd: nec eq̄lr̄ p̄ticipaṫ a suis p̄tib⁹ sub
iectiuis: q. n. non p̄diceṫ in qd p3: q2 si q̄riṫ qd est h̄ non
ↄueniēt r̄ñr ens. nā q̄ō qd p̄supponit q̄ōnē si est. vt pro
baṫ. 2° poste. igiṫ inq̄rēdo qd est h̄ p̄supponiṫ etiā ↄñter
ipsum esse ens. p̄pterea ad q̄ōnē istā d3 r̄ñderi p aliud q̄3
p ens. q non eq̄liṫ p̄ticipeṫ a suis p̄tibus subiectiuis: p3.
q̄m sb̄a est magis ens q̄3 accn̄s. vt p̄baṫ 7° meta. iō ineq̄-
liṫ p̄ticipaṫ a sub̄a ⁊ accn̄te. ⁊ iō ens nō p̄dicaṫ vniuoce.
⁊ ↄcediṫ q ens p̄dicaṫ analogice de sub̄a ⁊ accn̄te ⁊ cuz
dr̄ q̄3 analogia talis nō tollit rōnē generis: nego. vn̄ 2ª est
analogia: ordinis ⁊ attributiōis. Analogia ordīs est cō-
paratio alicui⁹ ad aliq̄ s̄m p̄us ⁊ posteri⁹. ⁊ hec nō tollit
rōnē gn̄is. q2 nūs ⁊ figura sunt gn̄a in q̄bus inueniṫ talis
analogia. Analogia attributionis est cōparatio alicui⁹ ad
aliq̄ s̄m cām ⁊ cātum. ⁊ h̄ tollit rōnē gn̄is. cuiusmodi est
analogia sani: dicim⁹. n. q vrina est sana: q2 est effect⁹ sa-
nitatis. ⁊ q cibus est san⁹: q2 est cā sanitatis. ens autē h3
vtrāq3 analogiā. p̄us. n. siḡt sub̄am q̄3 accn̄s. ⁊ deinde si-
gnificat illa s̄m cām ⁊ cātuz. q2 accn̄s non est ens nisi q2
est effect⁹ sub̄e. vt h̄ṫ 7° meta. Hec est r̄ñsio magri in p̄di-
camētis. ℂ Uel alr̄ dr̄ ad p̄ncipale negādo añs. ⁊ ad p̄-
bationē ↄcediṫ: q q2 p̄dicaṫ analogice nō est gen⁹: ⁊ cū
dr̄ q nūi nō p̄dicanṫ analogice negaṫ. vn̄ nūi p̄nt cōpara
ri adiuicē vel ad nūm in cōi si adinuicē cōparanṫ vnus ⁊
p̄or alio. si ad nūm in cōi non. ℂ Ad aliud dicit. Scotus
q multitudo p̄dicamētorū reduciṫ ad vnuz qd̄ est p̄° cā.
q2 p̄or est eis: nō p̄dicatiōe s3 cāitate ⁊ entitate. ⁊ ita pōt
eē aliqd p̄us illis. Uel alr̄ dr̄ ⁊ meli⁹: q oīs multitudo ⁊
diuisio reduciṫ in aliqd̄ vnū. s. in illud qd̄ diuidiṫ i illa mul
ta: ⁊ ita oīa p̄dicamēta reducunṫ in ens. nego tm̄ q illud
vnū in qd̄ reducunṫ sit gen⁹: q2 non est vniuocū sed ana-
logū: vt dc̄m est supra. ℂ Ad aliud dr̄ q suplatiuū dupl̄r
exponi pōt. Uno° positiue p excessum aliorū. Alio° com
paratiue siue negatiue pro nō excedi ab alijs. Diciṫ ḡ ad
maiorē q dc̄m p sup̄abūdantiaz h̄ri pōt plurib⁹ ↄuenire
oīmō suplatiuū exponaṫ cōparatiue siue negatiue vt in
p̄posito. positiue autez nō. ℂ Ad aliud dr̄ q gn̄alissima
p̄nt cōparari adiuicē. aut ad illa q̄ sunt in suis ordinatio
nib⁹. Primo° ↄcedo q vnū est p̄us alio. ⁊ sic sub̄a est p̄or
accn̄te. ⁊ absolutū p̄us respectiuo. 2° dr̄ q sunt decē p̄n°
Ad 2ᵐ respcū suaꝝ ordinationū ⁊ suoꝝ ifr̄iorū. ℂ Ad 2ᵐ p̄nci-
pale dr̄ sic ibi negādo ↄn̄am. q2 accn̄s ⁊ ens in alio non
est vniuocū. ℂ Ad replicā p̄mā dr̄ q ens in sub̄to: ⁊ non
ens in sub̄to sunt ↄ̄dictoria ⁊ cū nega° non neget solā vo-
cē sed significatū: ⁊ q2 non pōt vnico actu qd̄libet signifi
catū negare: erit equocū sic affir°. s3 non ens in sub̄to nō
est idē qd̄ sub̄a. Nā nō ens est nō ens in sub̄to: ⁊ tm̄ nō est
sub̄a. sed ens nō in sub̄to est idē qd̄ sub̄a. sed ens in sub̄to
⁊ ens nō in sub̄o nō sunt opposita: sed sic disp̄ata. ℂ Ad
sc̄daz replicā dr̄ q accn̄a ↄueniūt in aliq̄ intētiōalr̄ vt at-
tributū sub̄e vel posteri⁹ sub̄a in q̄ nō ↄuenit accn̄a cum
sub̄a. ℂ Ad 3ᵐ replicā silr̄ dr̄ q si a. esset nomē equiuo-

cū significās alia novē gn̄alissima q̄ eq̄ cōis esset divisio entis in qn̄ τ a. sic ē est ipsi⁹ entis in subaʒ τ accn̄s. q̄z vtro q̄ʒ equoci in equocū τ vniuocū. ¶ Ad 4m replicā cū dī equocū nō accipit nisi pro vno signato. verū est ab eodē itelligēte: sʒ nō min⁹ ipsum s̄m se oīa siḡta ponit simul et eo mō sumit. non aūt vt itelligit ab vno. hec. Scot⁹ in p̄dicamēt̄. ¶ Ul' al'r. ad pn̄m dī q̄ accn̄s siue ens i subo nō equoce dī. q̄z tunc nec diffōnē nec d̄scriptionē hēret. nec vniuoce dī: q̄z esset gen⁹. sed analogice dicit. ¶ Ad p̄m replicā pʒ rn̄sio: q̄z accidēs τ suba nō sunt opposita. nec ens in subto τ ens nō in subto opponunt: sʒ sunt disparata. ¶ Ad aliō ɔcedit accn̄s ɔuenire i aliq̄ analogo. s. in accidēti τ in eē in subto in quo nō ɔueniūt cū suba. imo dr̄nt p illud a sbā: τ sil'r ad alia duo pʒ. ¶ Ad aliud nego minorē. s. q̄ nō sit aliqd̄ absolutū p̄ter subam. τ q̄ nō sit aliqd̄ respectiuū p̄ter relōnē. Et cū tu p̄bas. q̄z se' q̄ nō eēnt p̄⁹ diuersa negat ɔn̄a q̄z. lʒ suba q̄ntitas τ q̄litas ɔueniūt in h̄ q̄ est absolutū: nō t̄n absolutū est genus ad illa. vn̄ sicut nō vʒ ista ɔn̄a. Oīa gn̄alissima ɔueniūt in ente. ḡ non sunt p̄ diuersa. Ita nō valʒ ɔn̄a facta. sʒ dʒ argui sic. ista cōueniūt in aliq̄ gn̄e. ergo non sunt p̄ diuersa: sʒ negat an̄s.

Ad 3m ¶ Ad 3m pn̄m negat q̄ nō sint nisi tria. Et ad p̄bōnē cū dicis. nullū respectiuuʒ est ens p se. nego. τ nō valʒ. est ens ad aliud. ḡ nō est ens p se. Un̄ p se vno° accipit vt opponitur ei qd̄ est ad aliud. τ isto ens p se solū diuidit i ista tria absoluta. s. subam q̄ntitatē. q̄litatē. alio°. accipit vt opponit ei qd̄ est s̄m accn̄s. ens aūt s̄m accn̄s dī qd̄ est aggregatū ex reb⁹ diuersoꝝ p̄ntoꝝ. τ isto°. qd̄libet p̄ntum est ens p se. Et sic pʒ rn̄sio ad argm. ¶ Ad aliud negat q̄ dē accn̄s absolutuʒ. i. q̄ntitas τ q̄litas sint eiusdē gn̄is. τ nego q̄ tāta sit analogia int' q̄ntitatē τ q̄litatē q̄nta est inter q̄ntitatē ɔtinuā τ discretā. imo magis depēdet q̄ntitas discreta a ɔtinua q̄ʒ q̄litas a q̄ntitate. q̄z nō inuenitur q̄ntitas discreta sine ɔtinua. sed bn̄ inuenit q̄litas sine q̄ntitate: vt s̄cia in aīa τ sp̄ēs itelligibiles i subijs sepatis: vt dic̄ Proculus in libro. de causis. itelligētie sunt plene formis. Itē ɔtinuū τ discretū sunt i subto rōne eiusdē p̄ncipij. s. mā̄e. q̄litas v̄o τ q̄ntitas rōne diuersoꝝ p̄ncipioꝝ. Nā q̄litas rōne forme τ q̄ntitas rōne mā̄e. τ ideo cōtinua τ discreta sunt in eodē gn̄e: q̄litas v̄o τ q̄ntitas sunt diuersoꝝ generum.

Ad 4m dicitur ¶ Ad 4m v̄o p̄ncipale negat q̄ oīa respectiua sunt in p̄dicamēto relōnis. Ad p̄bōnē cū dicit. oīs respectus est in p̄nto relōnis. negat. τ cū tu arguis. q̄z oīs respect⁹ est relō. nego. vn̄ dr̄ntia est int' respectū de p̄dicamēto relationis τ respectū sex p̄ncipioꝝ. Respect⁹. n. q̄ est in p̄dicamēto relōnis coexigit in termīo ad quē aliū respectū sibi correspn̄dētē. τ dico in veris relōnis. s. s̄m esse. sʒ in sex p̄ncipijs relm nō requirit in termīo ad quē aliū respectū sibi correspn̄dentē. Actō. n. put est vnum de sex p̄ncipijs dicit relm mot⁹ ad agēs vnde respect⁹ mot⁹ q̄ sit int' agēs τ patiens ad ip̄m agēs dī actio: τ respectus mot⁹ ad patiēs dī passio. τ t̄n nec in agēte nec i patiēte est relm ad motū. sʒ sit respect⁹ agēt̄ ad patiēs. τ ɔ̄q relm nō sunt actio τ passio. sʒ sunt due relationes. s. actiui τ passiui. ¶ Ad aliud negat an̄s. Ad p̄bōnē dicit magister. in p̄dicamēt̄ q̄ agēs τ patiēs ptinēt s̄m: diuersos respcūs ad p̄ntū relatiōis: actiōis τ passiōis. In q̄ntū. n. dicūt respcm̄ p̄pinq̄tatis τ distātie seu pom respectiuā sic sunt in p̄nto relōnis: q̄z hn̄t mom relōnis q̄ est esse ad aliqd. In q̄ntū v̄o dicit respcm̄ in qd vel a q̄: sic agēs est de p̄nto actiōis τ passio de p̄nto passiōis. Uel clarius dī q̄ agēs pōt considerari dupl'r. Uno° vt terminat respcm̄ mot⁹ ad ipsuʒ. τ sic est in p̄nto actionis. Alio° vt terminat respcm̄ patiēt̄ ad ipsum. τ etiā dicit respectū in patiēs: τ sic est in p̄dicamēto relōnis. Sil'r patiēs pōt ɔsiderari dupl'r. Uno° vt terminat respcm̄ mot⁹ ad ipsum. τ sic est in p̄dicamēto passiōis. Alio°. vt terminat respcm̄ agētis ad ipsum: τ etiaʒ vt dic̄ respcm̄ in agēs: τ sic est in p̄dicamento relationis. ¶ Et si dicis. cū ḡ agēs τ patiēs vno° ɔsiderata sint in p̄dicamēto relōnis. que ḡ sunt abstracta corrn̄dentia illis que sunt in p̄nto relōnis. ¶ Dī q̄ nō sunt iā actio τ passio sʒ singe noīa. Un̄ sic abstracta corrn̄dētia actio τ passio q̄ dicūt aptitudinē sunt actiuitas τ passiuitas q̄ dicūt aptitudinē. Ita abstracta corrn̄dētia agēti τ patiēti que dicūt actū: vt debēt dicē actū vt actiuitas actu τ passiuitas actu. ¶ Ad 5m pn̄m dicit magister q̄ decē sunt gn̄alissima p se p̄ q̄bus ɔiūcta sunt alia gn̄alissima p se nō p̄. vn̄ q̄litas est gn̄alissimū p se p̄: q̄le v̄o est gn̄alissimū p se nō p̄. Est. n. gn̄alissimū: q̄z nō hēt gen⁹ supueniēs. Est gn̄alissimū p se q̄z pars formalis est gn̄alissimū p se. nō p̄. q̄z rōne ptis t̄n est gn̄alissimū. Ex q̄b⁹ se' q̄ plura sunt gn̄alissima iuicē cōicatiua in eēndo τ sign̄ando. Nā q̄litas significat a q̄ll sic a q̄litate. si t̄n plura eēnt gn̄alissima q̄ʒ decē nō iuicē cōicātia plura essent p̄nta q̄ʒ decē. Et sequit s̄m ipsum q̄ aliqd̄ est gen⁹ τ aliqua sp̄ēs q̄ nō p̄dicant in qd vt coloratū τ albū: nec est ɔ̄ Porphyriū. q̄z porphyrius intelligit de his que sunt p se p̄°. in p̄ntis. ¶ Uel al'r s̄m Rn̄. 2o Scotū dicit q̄ ɔcretū est in eodē gn̄e in q̄ est abstractuʒ. Et cū p̄bat q̄ nō: vt de colorato. q̄z gn̄alissimū q̄litas nō p̄tur de illo. Sil'r si q̄le τ q̄litas esset in eodē gn̄e eēnt idē gn̄alissimū: qd̄ est f̄lm: q̄z vnū nō p̄tur de altero. Dicit q̄ q̄le τ q̄litas sunt idē gn̄alissimū. τ dici pōt q̄ vnū est idē alteri: τ tamē vnū nō p̄tur de altero pp diuersum modū significādi. que diuersitas lʒ p̄hibeat p̄dicationē: non t̄n sufficit ad distinguēdū gn̄alissima nec sp̄ēs diuersas. Simil'r pp istum modū sign̄andi nō p̄tur vnū de sp̄ēbus alterias: nec tamen de alijs sp̄ēbus p̄tur: q̄z eedē sunt sp̄ēs vtriusq̄ʒ. τ t̄n vna nō p̄dicat de alia pp diuersuʒ modum significādi. ¶ Et si replicas: modi significandi sumunt a modis itelligēdi. τ modis intelligēdi a modis eēndi. ḡ si modi significādi sunt diuersi: modi essendi sunt diuersi: τ p ɔn̄s si albedo diuersimode sign̄at per albū τ albedinē. ergo hʒ diuersum modū essendi. Dī concedēdo q̄ modi significādi sumunt a modis essendi. sed negat hec ɔn̄a. ḡ si modi significādi sunt diuersi: modi essendi sunt diuersi. q̄z nō oēs modi diuersi itelligēdi sumunt. a diuersis modis eēndi: imo ab eodē mō eēndi diuersimode mouēte itell'm sumunt diuersimodi intelligēdi. ¶ Uel clari⁹ rn̄det a p̄ncipale q̄ ɔcretū accn̄tale s̄m totū significatū nō est in aliq̄ gn̄e. sʒ rōne forme τ subti est in diuersis p reductionē. Uerbi gr̄a. coloratū rōne coloris est in gn̄e q̄litatis: rōne subti in p̄nto sube. Et nō valet. gn̄alissimū nō p̄dicat de illo. ḡ nō est in illo p̄nto. sʒ bene valet. ḡ nō est p se in illo p̄nto. de eo autē qd̄ est p reductionē nō est opus q̄ gn̄alissimū predicet. Nec coloratū dī eē gen⁹ nisi rōne coloris reductiue. ¶ Sil'r τ ita ɔ̄r rn̄deat: nec coloratū p̄dicat in qd de albo nisi rōne partis formalis q̄ predicat de parte formali in qd vt albedo est color. ¶ Ad 6m Ad 6m p̄ncipale dicit Scotus q̄ lʒ intētiōes s̄cde τ p̄uationes τ non entia possit p̄t itelligi sub aliq̄ rōne itelligēdi τ predicari sub rōne vlis alicui⁹ τ esse statū ad aliqd̄ vlissimū qd̄ in q̄ntū attribuit ei illa itētio est diuersa ab illis decē. stat t̄n t̄n decē esse gn̄alissima rerū que diuisio in hec decē gn̄alissima est t̄n eorū que sunt s̄m se itelligibilia. s. rerū. Ens eni s̄m se diuidit in hec decē. 5°. meta. τ ita nullū istorū est ens s̄m se distictū ab illis decem. ¶ Et si replicas. ergo logicus ɔsiderās p se intētiones τ earū gn̄alissimū t̄n sub hac rōne q̄ eis hec itentio gn̄alissimū posset applicari deberet dicē esse plura gn̄alissima q̄ʒ decem: q̄z istis plura sunt q̄b⁹ in q̄ntū itelligunt pōt itētio attribui. lʒ meta. ɔsiderās ens in q̄ntū ens dicat eē t̄n decē. Cuius oppm dicit p̄hs di. Singulū sign̄are subam q̄ntitatē. τ nō

singulū

singuluꝫ tn̄ ens sig̃nare subam. ℭ Ad ƀ nihil dr̄. pōt tn̄
dici ꝙ phs itelligit singulū ens significare subam ꝛ q̈ti/
taté. ℭ Uel clari⁹ ad pn̄ᵐ dicat negādo ꝙ aliqd̄ istorum
p̄dicet in qd: q: solū vl'e p̄cur in qd qd̄ est vna nā simpl'x
cōicabilis plurib⁹. mō ista nō dicūt talē nām ꝛ imo p̄ua/
tioné: ꝯcedit tn̄ ꝙ similitudinarie hn̄t gn̄a ꝛ spēs ꝛ gn̄alissi
ma. ℭ Silitudinarie dico ꝛ nō vere fm latitudiné maio
Ad 7ᵐ ris habit⁹ ꝯtinētie. ℭ Ad 7ᵐ dicit mag̃r ꝙ decē sunt qō
nes p̄ncipales decē p̄ntorū hn̄do respectuꝫ ad diuersos
modos p̄dicādi. Un̄ qd est qō p̄dicamēti sube: quale q̈li
tat̄: q̈ztū q̈ztitat̄. q̄stio ad qd est rel'onis in qd: ꝛ a quo a
ctionis ꝛ passionis. Cū eni querit̄ in qd agit ignis rn̄de
tur i lignū: ꝛ a quo patit̄ sq̄ rn̄det̄ ab igne. Questio vbi
ptinet ad p̄dicamētū vbicationis. ꝛ quādeitat̄. Questio
q̈liter vel quo mō ptinēt ad sitū. ꝛ q̄stio circa qd ad habi
tum. ℭ Ad argᵐ dr̄ ꝙ sic̄ sunt aliq̄ trāscēdētia q̄ nō sunt
in aliq̄ p̄dicamēto p se nec p accn̄s neqꝫ p reductioneꝫ sꝫ
descēdūt in oia p̄dicamēta: vt ens: vnū. 5ᵒ meta. Ita sunt
aliq̄ q̄sitiua q̄ nō appropriant̄ alicui p̄dicamēto ꝛ sꝫ sunt
applicabilia oibus p̄dicamētis: vt si est: qd est: q: est: pp
qd est: ꝛ cur: q̄re: vtꝝ. Nā cur. ꝛ q̄re iportat qōnē pp qd:
ꝛ vtrū iportat qōnē si est. ꝛ q: est. Ista ēt qs: q̄: qd̄: vl' qd:
sunt iterrogatiua trāscendentia applicabilia oib⁹ p̄ntis.
Et qō qd est large sumpta est trāscēdēs. stricte v̄o ad p̄/
dicamētū sube ptinēt. Sic q̈le large sumptum est trāscen
dēs applicabile oibus predicamentis. stricte v̄o soli p̄di
camēto q̈litat̄. Qō q̄t large sumpta est trāscēdēs. stricte
v̄o ad p̄dicamētum q̈ztitat̄ ptinet. Illa v̄o vnde: q̄ redu/
cunt̄ ad vbi. Nā cum q̄rit̄: q̄ vadis: est dicē: vbi intendis
esse: ꝛ vn̄ venis. i. vbi fuisti an̄ motuꝫ. ℭ Et sic pꝫ ad oia
argumēta hui⁹ ardue questionis. In illius declaratione
animus multum gauisus est ad laudem dei.

ℭ Utrum diffinitio syllogismi sit bene data.

arg̃r p̄ᵒ Contra p̄mā pticulaꝫ arg̃r sic. In diffō/
ne nō dꝫ poni gen⁹ remotū sꝫ p
pinquū p phm 6ᵒ topi. sꝫ oȝo est gen⁹ remotū
sylli. argumētatio aūt est gen⁹ ꝓpiquū: q: ar
gumētatio diuidit̄ i syll'm iductionē: enthyme
ma ꝛ exᵐ siue rōcinationē: ꝛ est gen⁹ ꝓpiquū ad syll'm cū
due sint spēs ipsi⁹. s. syll's ꝛ inductio fm phm p̄mo topi.
Confir. ℭ Confirmat̄. q: syll's est oȝones. g̃ non est oȝo: ꝯn̄tia tꝫ:
Ar 2ᵒ an̄s ꝓbat̄. q: plures ꝓpōnes ponunt̄ in syll'o. ℭ 2ᵒ. ꝯ illā
pticulā. posit̄ ꝛ ꝯcessis. q: phs nec in p̄ top. nec in p̄ p̄oꝝ
diffiniēs syll'm ponit illā pticulā. g̃ vel phs est diminut⁹
vel magister supflu⁹. ℭ Adhuc ambiguitas auget̄: quia
Boe. ponit illā pticulā ꝯcessis: cuꝫ tn̄ phs non posuerit.
Confir. ℭ Confirmat̄. q: aliqs est syll's cui non competit hec p/
ticula. g̃ male posita ꝯn̄a tꝫ. an̄s ꝓbat̄. q: syll's cui⁹ p̄miss/
arg̃r 3ᵒ se non ꝯcedunt̄ est talis. ℭ 3ᵒ. ꝯ illā pticulā necesse est ali
qd aliud euenire. ꝛ ꝓbat̄ ꝙ ꝯ̄ non est aliud a p̄missis: q:
ꝯcl'o non est nisi pars p̄missarū: sꝫ pars non est aliud a to
to. g̃ ꝛc̄. ꝛ ēt qd̄ sequit̄ ab alio nāliter non vr̄ esse aliud ab
Ar 4ᵒ illo. ℭ 4ᵒ arguit̄ sic. ꝛ querit̄ an ꝯcl'o sit d̄ eēntia sylli: aut
nomina ꝙ syll's sit ista oratio cōposita ex p̄missis. ꝯ v̄o sit
extrinseca a syll'o. Si dicis p̄mo modo. ℭ Contra. syll's
est argumētatio. sꝫ argumētatio est argumēti p orationē
explicatio. argᵐ est oȝo rei dubie faciēs fidē. i. mediū pro
bās ꝯ̄nē: sꝫ ratio nō cōplectit̄ formal'r ꝯ̄nē: sicut nec cau/
sa formal'r complectit̄ effectū. g̃ ꝛc̄. ℭ 2ᵒ sic. Nihil facit fi
dē de seipso nec de parte ei⁹: sꝫ syll's facit fidem de ꝯ̄ne. g̃
ꝯcl'o non est syll's nec pars eius. ℭ 3ᵒ si phs in p̄ posterio
rū in illa pte. Circulo q̄qꝫ ꝙ impol'e sit demonstrare. vult
ꝙ syll's est ex trib⁹ terminis ꝛ duab⁹ ꝓpōnib⁹. g̃ nō com
prehēdit ꝯ̄nē. q: tūc eēt ex tribus ꝓpositiōib⁹. quare ꝛc̄.
ℭ 4ᵒ. sic. Syll's est oratio in qua quibusdā positis ꝛ cō/
cessis necesse est aliquid aliud euenire ab illa oratione: sꝫ
illud aliud est ꝯcl'o. g̃ ꝯ̄ est aliud ab oȝone q̄ est syll's. Et
sic est aliud a syll'o. Si dicis scd̄o⁰. ꝯ. q: dicit̄ qbusdā po/
sit̄. ꝛ non dr̄ oib⁹. g̃ vltra illa q̄ posita sunt est aliqd qd̄ ē
de rōne sylli. sꝫ illud est ꝯcl'o. g̃ ꝛc̄. ℭ 2ᵒ sic. Oīs syll's est p
pō ordinabilis in mō. modus aūt est ordinatio triū ꝓpō/
nū certa q̈litate ꝛ q̈ztitate. g̃ syll's ꝯtinet tres ꝓpositiōes.
ℭ 3ᵒ. sic. ois syll's est ꝯn̄a. ois ꝯn̄a est oȝo cōposita ex an̄
te ꝛ ꝯsequēte: ergo ꝛc̄. sꝫ p̄misse sunt an̄s. ꝛ ꝯcl'o ꝯn̄s. g̃.
ℭ 4ᵒ. sic. syll's non est vna rō nisi p notā rōnis ꝯiungētē
aliq̄s ꝓpōnes adinuicē. sꝫ nota rōnis non ꝯiungit nisi ꝯ̄/
nē cū p̄missis. g̃ syll's est oȝo composita ex p̄missis ꝛ con
clusione. ℭ 5ᵒ p̄ncipaliter arg̃r ꝯ totā diffinitionē sic. Il/ Ar 5ᵒ
la diffō est mala q̄ competit alteri a diffinito sꝫ illa ē hᵒ.
g̃ ꝛc̄. ꝯn̄a nota cum maiori. minor ꝓbat̄. q: competit idu
ctioni ꝛ exēplo. ℭ Nā iductio est oratio in qua qbusdā
positis ꝛ ꝯcessis necē est aliqd aliud euenire per ea q̄ po
sita sunt ꝛ ꝯcessa. Consil'r arguit̄ de exēplo ꝛ enthyme.

Ad hec breuiter respōdet̄. Ad p̄ᵐ Egidi⁹ in p̄ p̄oꝝ Ad p̄ᵐ
adducit tres rōnes alioruꝫ. ꝛ ipse assignat
q̄rtā. ℭ Quidā eni dixerūt ꝙ argumētatio cōparationē
hꝫ ad aīam cui fidē facit. ꝛ sil'r syll's fm ꝙ est argumēta/
tio. Rōcinatio v̄o est decurrēs a cā i cātū. ƀ est a p̄missis
in ꝯ̄nē. syll's g̃ fm ꝙ est rōcinatio cōparationē hꝫ ad ꝯ̄nē.
ℭ Oȝo autē est ꝯgrua dictionū ordinatio. Syll's g̃ hꝫ ꝙ
est oȝo cōparationē hꝫ cū suis ptib⁹ itegralib⁹. Et hec cō
paratio est ei eēntialioȝ q̈z alia. Et sic pꝫ: q̄re poti⁹ oȝo q̈z
argumentatio vel rōcinatio in diffōne syllogismi ponat̄.
ℭ Alij dicunt vt non excludant̄ inductio enthymema ꝛ
exēᵐ cum sint reducibiles in syll'm: sꝫ solū inutiles ꝯiuga
tiones ꝛ peccata ꝯ syll'm simpl'r posuit oȝo ꝛ non argu/
mētatio vel rōcinatio. Nā si in diffōne syllogismi ponere
tur argumētatio vel rōcinatio q̄ est ꝓpriū genus eius:
oporteret tali generi addē drīas eēntiales complectiuas
syllogismi p q̄s ꝯcludant̄ ab ipso syll'o alie spēs argumē
tationis. ƀ autē esset inconueniēs cū determinet de syllo
gismo vt ad ipsum oēs spēs argumētationis hn̄t reduci.
ℭ Alij dixerūt vt excludant̄ oēs loci sophistici simul cū
alijs spēbus argumētationis. Hāc iprobat. Egidi⁹. quia
syll's simpl'r potest saluari in syll'o sophistico. vt dd̄o. oīs
canis currit. oē aīal latrabile est canis. ergo ꝛc̄. ℭ Itē nō
min⁹ distingueret̄ ab oib⁹ illis si poneret̄ argumentatio.
q̄re ꝛc̄. ℭ Egidi⁹ aūt dicit. puto aliter ddm̄. ꝛ dicit ꝙ ex
itētione phi p̄ topi. ℭ Argᵐ est syll's dialectic⁹. q: nec ar
gumētū nec argumētatio est gen⁹ syllogismi. sed econtra.
Rōcinatio aūt dr̄ analogice de syll'o. ꝛ alijs argumenta/
tionib⁹. ꝛ p̄ de syll'o. q: rōcinatio non p̄t eē gen⁹. In dfo
ne aūt non vniuocant̄ sylli: ꝛ oēs modi rōcinationis. ꝛ idō
optime diffinit̄ p oȝonē que est ꝓprie gen⁹ eius: ꝛ in alijs
modis arguēdi. ℭ Hec rn̄sio est exp̄sse ꝯ Boe. in p̄nᵒ scd̄o
suorū topicorū vbi dicit. Argumētationis due sunt spēs
scꝫ syll's ꝛ inductio. ꝛ etiaꝫ est ꝯ phm in p̄ topi. di. Deter/
minatis aūt his opꝫ determiare quot dialecticaruꝫ rōci/
nationū sunt spēs. Est aūt hec iductio ista aūt syll's. An/
gelin⁹ de camerino in p̄ topi. dicit ꝙ hec diffō non est vi/
tuperabilis. qm̄ assignata est p gen⁹ ꝓpiquū qm̄ duplex
est syll's. s. iferēs tm̄ ꝛ ꝓbās tm̄. ℭ Et syll's inferens non
hꝫ ꝓpinqu⁹ gen⁹ q̈z oȝonē. ꝛ q: hic diffiniēs syll'm iferen/
tē diffinit ipm p oȝonē ꝛ nō p rōcinationē. qm̄ rōcinatio
non est gen⁹ sylli iferētis: sꝫ ꝓbant̄. ꝛ pp ƀ non diffinit syl/
logismū. hec rn̄sio dānat Boetiū. nā rn̄dēdo. q̄re Boeti⁹
apponit ꝯcessis dicit. qm̄ ipse diffinit syll'm ꝓbātē: ꝛ opꝫ
ꝙ syll's ꝓcedat ex ꝯcessis: non aūt syll's iferens quē diffi/
nit phs. sꝫ cū Boeti⁹ diffiniat syll'm ꝙ est oratio. igit̄ ma/
le diffinit. Est etiā ꝯ phm in p̄ topi. q: illuꝫ syll'm diffinit
quē dicit esse spēm rōcinationis: vt pꝫ exp̄sse loco allega
to. q̄re ꝛc̄. ℭ Idō aliter dicerē. Pro quo aduerte ꝙ phs in Noᵐ

ꝯ.topi.dicit q in diffõne ponẽdũ est genꝰ primũ qd oia supiora icludit. Aut si remotũ oẽs dñtias supiori generi addẽdũ est: p qs primũ genꝰ determinaṫ. ⁊ ita fit in pposito vt declabo. Nã oro diuidiṫ. Orõnũ alia est in q inferṫ aliqd. alia vo non. exẽm pmi: vt ois oratio argumẽtatiua. s. sylls. inductio. ⁊ exẽplũ. Exẽm scdi. vt oẽs alie orones. nã argumẽtatiuaꝝ orõnũ in qbꝰ inferṫ aliqd. alia est in q inferṫ aliqd ex necitate. alia vo non. Exm pmi. vt syllogismꝰ: iductio ⁊ enthymema. Exẽm scdi. vt exẽm orõnũ in qbꝰ iferṫ aliqd ex necitate. alia est in q ifertur aliqd ex necitate ex qbusdã positꝭ. i. dispositꝭ in mõ ⁊ i figura. alia vero non. exẽm pmi. vt sylls. Exẽm scdi. vt inducito. Ecce q qtuor sunt dñe int orõnẽ ⁊ syllm. ⁊ oẽs ille addunṫur orõni in diffõne syllivt pz: p illã. n. in q iferṫ aliqd differt sylls ab orõnibꝰ non argumẽtatiuis. Per illã de necessitate: differt ab exẽplo qd non de necitate probaṫ. vt dicit Boetiꝰ in scdo topi. suoꝝ. Per illã qbusdã. differt ab enthymemate: qd tñ ex vna pmissa infert festinatã ↄ̃nem. Per illã positis differt ab iductione q nõ accipit ppões in mõ ⁊ figura. Ad formã g argumẽti cũ dr q in diffõne nõ doz poni genꝰ remotũ fm phm. Dico q verũ est si nõ sit ↄ̃ctũ p driam vltimã. si vo esset ↄ̃ctũ vt hic: tũc bñ pot poni in diffõne. Et nota hãc rñsionẽ: q2 bona est. ¶ Ad ↄ̃firmationẽ dicit Egidius q illud qd alterum ↄ̃bit non ponit in nũm cũ ipso. minor autẽ ppõ ↄ̃bit maiorẽ ad ↄ̃nẽ. iõ non ponit in nũeꝝ cum ipsa. ⁊ iõ diciṫ syllogismus est oratio ⁊ nõ orõnes. ¶ Adhuc ab vnitate ↄ̃nis sylls dr oratio vna. Ego aliṫ ⁊ clariꝰ rñderez. s. negãdo ↄ̃ñam illã sylls est orõnes. g nõ est vna oro: q2 cum totũ sit sue ptes collectiue: ⁊ partes syllũ sunt orõnes. g sylls est orationes. cũ hoc tñ stat q sylls est oro vna ↄ̃iũctione rõnali: que est g. Bene tñ sequiṫ. est oro plures. g non est vna illaꝝ: sed tñ pot esse vna illarum per compõnez ex illis.

Ad 2m ¶ Ad 2m dicit Egi. in p posũ: ⁊ bñ q Boe. diffinit syllm put cõpetit dialectico: qui expectat rñsionez socij semp. sed Arist. diffinit syllm simplr vt ↄ̃uenit tã sylls dialectico qz demõstratiuo. iõ ponit Boe. ly ↄ̃cessis. phs aũt nõ. ¶ Angelus de camerio p alia vba dr. s. q diffinit Boe. syllm pbantẽ q pcedit ex ↄ̃cessis. Aristo. autẽ diffinit syllogismũ iferentẽ in quo non opz q aliquid ↄ̃cedaṫ. Jdeo Boe. apponit ↄ̃cessis: phs vo non. ¶ Et si reprobas cõtra. phs in p topi. diffinit syllm simplr: put competit dialectico. ⁊ tñ non apponit illã pticulã ↄ̃cessis. g rñsio nulla. ¶ Dr q phs in p topi. diffinit syllm simplr: ⁊ non syllogismũ dialecticũ: ⁊ ideo in diffõne nõ ponit ly ↄ̃cessis. Deide diuidit syllm in qtuor spẽs. s. in demrãtiuũ dialecticũ: litigiosum: ⁊ falsigraphũ. ⁊ diffinit vnũquẽqz ⁊ diffiniẽdo dialecticũ apponit ly concessis implicite. q2 dicit sylls dialecticus est sylls qui ex pbabilibꝰ syllogizatus est: pbabilia aũt sunt ↄ̃cessa. q̃re ⁊c̃. Ex hoc appet cã q̃re magister apponit ly ↄ̃cessis: q2 diffinit syllm dialecticũ: non aũt syllm simplr. aut diffinit syllm pbantẽ: non aũt inferẽtẽ. quare ⁊c̃. ¶ Uel aliter pot dici q Boe. ⁊ magister diffinit syllogismũ simpliciṫ. ⁊ q hec diffinitio competit cuilibet sylls: q2 veruz est dicẽ de qlibet sylls q est oratio in qbusdã positis ⁊ ↄ̃cessis necẽ est aliquid aliud euenire: neqz dr q pmisse cuiuslibet sylli sint posite ⁊ cõcesse: sed dr q illis positꝭ ⁊ ↄ̃cessis necẽ est sequi ↄ̃nẽ. ẽ. n. ablatiuꝰ in ↄ̃ña qui non ponit in esse sicut nec ↄ̃ditionalis. Et ly ↄ̃cessis poniṫ. non qdẽ ad restringẽdũ nãm syllogismi: cũ diffõ hec competat oi syllogismo vt dem̃ est. sed poniṫ ad exp̃mẽdũ magis nãm eius. nam nã syllogismi talis est q si pmisse ponanṫ necesse est poni ↄ̃nez. ⁊ si ↄ̃cedunṫ pmisse necẽ est ↄ̃cedi ↄ̃nẽ: ⁊ ly positꝭ dicit aliud a ly ↄ̃cessis. Nam positꝭ dr. i. dispositꝭ in modo ⁊ in figura. Et ↄ̃cessis. i. si ↄ̃ceduuṫ. Et sic diffõ Boetij ⁊ magri est exp̃ssior qz diffõ phi: ⁊ nulla est diminuta tñ nec superflua.

¶ Ad confirmationẽ silr pz q negaṫ añs. s. q non cõpetat cuilibet sylls. Et ad pbõnẽ negaṫ q nõ cõpetat sylls cuius pmisse non ↄ̃cedunṫ: q2 non dr q pmisse ↄ̃cedunṫ: sed q si ↄ̃cedunṫ necẽ est ↄ̃cedi ↄ̃nẽ. q̃re ⁊c̃. ¶ Ad 3m dr Ad 3m
Egi. q fm mãm nõ est aliud ↄ̃ a pmissis. sed fm formam est aliud. Forma. n. ppõnis compõ est: sed alia compõ est in ↄ̃ne qz in pmissis. q2 in ↄ̃ne ponunṫ tm̃ extrema illata sed in pmissis extrema cũ medio. q̃re ⁊c̃. ¶ Ad formam argumẽti rñdẽdo negaṫ q ps non sit aliud a toto. mã. n. est pars hois. ⁊ tñ ẽ aliud ab hoie. Silr negaṫ q ↄ̃ sit ps pmissaꝝ. lz fm mãm possit ↄ̃cedi q sit pars. fm formam nõ. Silr negaṫ illa q illud qd se' ab alio nãlr non sit aliud ab illo. ¶ Ad 4m pot teneri vtraqz ps. ⁊ q syllus est ex Ad 4m
tribꝰ ppõnibus. ⁊ q ex duabꝰ tm̃. vñ sylls pot 2r considerari. aut absolute: ⁊ sic ex tribꝰ ppõnibꝰ: aut vt est aliqd ↄ̃cludẽs: ⁊ sic nõ ↄ̃stat nisi ex duabꝰ ppõnibꝰ: qm̃ tm̃ sũt due ppõnes iferẽtes ↄ̃nẽ. Et pp h pt rñderi ad rõnẽ scdaz ↄ̃ vtrãqz ptẽ. Uñ tenẽdo sit q ex tribꝰ ad rõnes i opm rñr. ¶ Ad pmã ↄ̃cessa a p ad vltimũ. cũ dr rõ formalr nõ complectiṫ ↄ̃nẽ. dr q ẽt 2r pt ↄ̃siderari. s. absolute. ⁊ sic icludit ↄ̃nẽ. Alioꝰ vt pbãs. ⁊ sic nõ includit ↄ̃nẽ. Pot ẽt negari ↄ̃ña a p ad vltimũ: q2 variaṫ medium: vt pz de se. ¶ Ad scdam negaṫ maior: imo vnũ ⁊ idẽ p vnã partẽ pt facẽ si dẽ de alia. ¶ Ad 3m dr q syllogismꝰ pot accipi 2r. s. absolute: ⁊ vt cõcludens. p. mõ est ex tribꝰ. 2o mõ ex duabus. ¶ Ad 4m diciṫ q ly aliud non exponiṫ aliud ab ista oratione. sed aliud ab illis positꝭ. Tenendo aũt aliã ptẽ. s. q sit tñ ex duabꝰ ppõnibꝰ rñr ad rõnes in oppm. ¶ Ad pmã dr qbusdã positꝭ non pp hoc. q2 alia sint q sint d rõne sylli. sed q2 in oi sylls sunt qdã ppões q ponunṫ: nõ autẽ oẽs ppões mũdi. ¶ Ad 2m ↄ̃cedo q ois syllogismꝰ est ordinabilis in mõ. Et cũ tu dicis. modus est ordinatio triũ ppõnũ. imo solũ duaruz. ⁊ dato adhuc q modus sit ordinatio. nõ valet tñ q sylls ↄ̃tineat illas tres. sed duas pas tm̃. 3o aũt est ↄ̃clusiua p illas. ¶ Ad 3m cũ diciṫ. Ois syllogismus est ↄ̃ña ↄ̃cediṫ. Et cum diciṫ. Omnis ↄ̃ña est composita ex añte ⁊ ↄ̃ñte. Diciṫ q ↄ̃ña potest capi dupliciṫ. Unoꝰ fm q ifert. Alioꝰ absolute. p mõ ẽ solũ añs. scdoꝰ. est composita ex añte ⁊ ↄ̃ñte. ¶ Ad q̃rtaz diciṫ q si sylls ↄ̃sideraṫ absolute sic est vna oro per vnam notaz illationis ↄ̃iũgẽtẽ ↄ̃ñs cũ añte. ¶ Si autẽ ↄ̃sideraṫ vt pbat vel vt ifert sic sylls est solum añs. Et est vna oro per vnã notã copulationis ↄ̃iungẽtẽ illas duas pmissas siṫ. q̃re ⁊c̃. ¶ Ad 5m negaṫ q illa diffõ competat alteri a diffinito. Ad pbõnem cuz diciṫ competit inductioni exẽo ⁊ Ad 5m
enthymemati: nego vt declarauimus in nostra rñsione. ¶ Ad pm argumẽtũ per istam pticulaz necesse: differt syllogismus ab exẽo. per illam qbusdã: differt ab enthymemate: per istam vo positis: differt ab inductione.

¶ Utrum tm̃ tres sint figure syllogismorum.

Contra pmo aṫ argumẽto magistri sic. Quatuor sunt figure. g non tm̃ tres. ↄ̃ña tz: añs pbaṫ. nã iste est optimꝰ syllogismꝰ. ois hõ est aial. oẽ aial est subã. ergo ois hõ est subã. ⁊ tañ non est pe figure. q2 qd subijciṫ in pa non pdicaṫ in scda. nec est scde: q2 nõ pdicaṫ idẽ in vtraqz. nec 3e. q2 nõ subiciṫ idem i vtraqz igiṫ opz dare q̃rtã figurã in q illud qd pdicatur in pa subijciaṫ in scda. q̃re ⁊c̃. ¶ 2o sic: iste est optimꝰ sylls oẽ currẽs mouet. ois hõ currit. g ois hõ mouet: sed non ois hõ mouet. g non ois hõ currit. ⁊ tñ nõ est in aliq figa. pbaṫ. q2 figa est debita dispõ triũ terminorũ in duabꝰ ppõnibꝰ vel tribus. hic autẽ sunt qnqz ppões. g ⁊c̃. ⁊ vlr qñ ex ↄ̃dictorio ↄ̃nis ↄ̃cluditur ↄ̃dictoriũ alteriꝰ pmisse nisi duo pcessus faciũt vnũ optimũ syllm: q non est in aliq figura. ¶ 3o sic. ille est optimus. argṫ po argṫ 2o argṫ 3o.

optim⁹. syll'a si sor. est homo est aial. si est lapis nō ē aial sed est homo. ergo nō est lapis. ꝛ tñ in nulla figura est. vt pȝ. nam hic sunt plures tribus terminis. ergo ꝛc.

Ad pm **Ad primū** rñdet magr̄ ꝙ syll's factus est i p figura ꝛ in p mō: qꝛ nō est dcm̄ ꝙ ali⁹ syll's q̄ ille cui⁹ subm pme ppōnis ē pdicatū scd̄e nō ꝯstituat pm figurā: sȝ dicebaᷓ ꝙ si subȝ p ē pdicatuȝ scd̄e resultat p figura. cū quo tñ stat ꝙ si pdicatū p est subȝ scd̄e resultat p figura. Dicaᷓ ergo ꝙ ille syll's ꝯstituit pmā figurā

Ad 2m cū subm vni⁹ pmisse ē pdicatū alteri⁹. ¶ Ad 2m dī ꝙ magister solū determinat de syllis ostēsiuis. ille āt syll's fact⁹ ē syll's ducēs ad ipoīe. Syll's. n. ostēsiu⁹ est q continet tm̄ vnū dissinitū discursū a pmissis ad ꝯnē. Ducēs vō ad impoīe ē q ꝯtinet duos discursus vnuȝ a pmissis ad ꝯnem. Aliū a ꝯdictorio ꝯnis ad ꝯdictoriū alteri⁹ pmisse. ¶ Ad

Ad 3m 3m dī ꝙ magr̄ loqᷓ tm̄ de syllis cathegoricis: nō āt hypotheticis q̄lis ē ille fact⁹. Vn̄ syllogismoꝝ alij sūt cathegorici alij hypothetici. Cathegorici sūt q ꝯstituūᷓ ex ppōnib⁹ cathegoricis. hypothetici vō q ꝯstituūᷓ ex hypotheticis. Cathegoricoꝝ qdā sūt de inesse qdā modales. De inesse sūt q ꝯstituūᷓ ex ppōnib⁹ d' inesse. Modales q ꝯstituuntur ex ppositionibus modalibus. Syllogismorum de inesse quidā sunt ostensiui. qdam ducētes ad impossibile qui declarati sunt supra in scd̄a rñsione. ꝛ de his oībus Boetius facit vnū tractatuȝ qui dicitur de syllogismis cathegoricis ꝛ hypotheticis. ¶ Vel aliter dicitur ꝙ reductiue est in pma figura. nō autem per se.

¶ Utrum modi sint tantum decem ꝛ nouem.

ar pº **Contra** sufficiētiā p figure arᷓ sic. iste syllogism⁹ ē in p fig̃ de aiai ē suba ois hō ē aial. g̃ aliqs hō ē suba. ꝛ nō est in aliquo modoꝝ p fig̃: vt pȝ discurrendo. g̃ ꝛc. Silr̄ ille syll's ē i p fig̃ nullū aiai ē lapis. qlibȝ hō ē aial. g̃ aliqs hō nō ē lapis: ꝛ nō ē in aliq mō: vt pȝ discurrēdo. g̃ ꝛc. pm⁹. n. ē i barbara. scd̄s in celarēt. 2º sic. iste. syll's ē i p figura. hō currit. sor. ē hō. g̃ sor. currit. ꝛ tñ i nullo modoꝝ ē. g̃ ꝛc. ꝙ syll'a sit bon⁹ pȝ: qꝛ est syll's

ar 2º expositori⁹. ¶ Cōtra sufficiētiaȝ modoꝝ scd̄e fig̃ arᷓ sic. Iste syll's est in scd̄a figura. nullus lapis est aial. ois hō ē aial. g̃ aliqs hō nō ē lapis: ꝛ tñ nō est in aliq modoꝝ ei⁹. ergo ꝛc. Silr̄ ille. Quilȝ hō ē aial: nullus lapis ē aial. g̃ aliqs lapis nō ē hō. syll's ē in 2ª figura ꝛ in nullo modoꝝ ei⁹. ergo ꝛc. pm⁹ est i cesare. scd̄s i camestres. ¶ 2º sic. iste syllus est pfectus in 2ª figura. aliqs hō ē aial nullus lapis ē aial. g̃ aliqs hō nō ē lapis: ꝛ nō ē i aliq modoꝝ ei⁹. vt pȝ discurrendo. ꝙ sit bon⁹ pbaᷓ. qꝛ ex opposito ꝯnis cū altera pmissaꝝ vt cū maiori iferᷓ oppm alteri⁹ pmisse. seqᷓ. n. aliqs hō ē aial. ois hō est lapis. g̃ aliqs lapis est aial. in Disamis. Silr̄ ille ē bon⁹ syll's i 2ª figura: aliqs lapis nō ē aial. ois hō ē aial. g̃ aliqs lapis nō est hō. ꝛ nō ē i aliq modoꝝ: vt pȝ: ꝙ sit bon⁹ pbaᷓ: qꝛ ex opposito ꝯnis cū altera pmissaꝝ vt cū maiori iferᷓ oppm minoris sic aliqs lapis nō est aial. ois lapis est hō. g̃ aliqs hō nō ē aial. in brocardo. Prim⁹ fact⁹ ē in festino. scd̄s i barocho am-

ar 3º bo idirecte ꝯcludētes. ¶ Cōtra sufficiētiā modoꝝ 3ª arguiᷓ sic. Iste syll's est in 3ª figura. Ois hō ē suba: ois hō ē aial. g̃ q̄dā suba est aial. cū sit indirecte ꝯcludēs nō est in aliquo modoꝝ 3ª figure. Silr̄ ille est in 3ª figura. qlȝ hō ē risibilis. aliqs hō ē vnus hō. ergo aliqd risibile ē vn⁹ hō ꝛ tñ nō sunt in aliquo modoꝝ tertie figure. Primus est i

Ar. 2º darapti indirecte ꝯcludēs. ¶ 2º sic. Iste syll's est bon⁹ in 3ª figura. ois hō est aial. nullus hō est asinus: ergo aliqd aial nō est asinus. ꝛ nō ē in aliquo modoꝝ ei⁹: vt pȝ discurrēdo. est. n. i fapesmon idirecte ꝯcludēs. Silr̄ in brocardo i 3ª figura est optim⁹ syll's idirecte ꝯcludēs: vt sic. ois hō est aial. aliqs hō nō est asin⁹. ergo aliqd aial non est asinus. Silr̄ in feriosoñ idirecte ꝯcludēs. aliqs hō est aial. nullus hō ē asin⁹: g̃ aliqd aial si ē asin⁹. Oēs isti sylli sūt i 3ª figura ꝛ sūt optimi. qꝛ ex opposito ꝯnis cuȝ altera pmissaꝝ iferᷓ oppom alteri⁹ pmisse: ꝛ nō sūt in aliq modorū ei⁹. ergo ꝛc. Silr̄ syll's resolutori⁹ in 3ª figura. hoc currit. ꝛ hoc ē hō. g̃ hō currit. ꝛ nō est in aliq modoꝝ ei⁹. ergo ꝛc. ¶ Cōfirmaᷓ. qꝛ phs in p figura nō facit mētioneȝ nisi de q̄tuor pmis. s. de illis barbara. celarēt. darij. ferio. ꝛ ē de alijs duob⁹. s. de fapesmo ꝛ frisesomoꝝ. vl' g̃ phs ar 2º

diminut⁹ vl' magr̄ supflu⁹. ¶ 2º pncipalr̄ arguiᷓ ꝙ illi decē ꝛ nouē modi nō sunt veri modi. Et p ꝯ Barbara. sic. iste syll's est in barbara. ois hō vel asin⁹ ē asinus. oē risibile est hō vel asin⁹. g̃ oē risibile est asin⁹. ꝛ tñ nō valȝ. ergo ꝛc. ꝯña nota cū maiori. minor pbaᷓ. s. ꝙ non valȝ. qꝛ añs est veꝝ: ꝛ ꝯñs falsū. ꝙ ꝯñs sit falsuȝ. pȝ ꝙ añs sit veꝝ p minori pȝ p maiori pbaᷓ iductiue sic. iste hō vl' asin⁹ ē asin⁹ ꝛ iste hō vel asin⁹ est asin⁹. ꝛ isti sūt oēs hoies. g̃ ois hō vel asin⁹ est asin⁹. ¶ 2º ꝯ bȝ moᵐ sic. Iste syll's nō valȝ. Nulla ꝯ est vā. ois ꝯ facta in celarēt est ꝯ: ergo nulla ꝯ facta in celarēt ē vā: ꝛ tñ est fact⁹ in celarēt. ergo ꝛc. ꝯña nota cū minori. maior pbaᷓ. ponēdo ꝙ syll's factus sit ois syll's q facto añs ē veꝝ p q̄libȝ pte. ꝛ ꝯñs falsuȝ. qꝛ falsificat: se ergo ꝛc. ¶ 3º ꝯ 3m modū sic. Iste syll's nō valȝ. Cuiuslibȝ hoīs asin⁹ currit. brunellus ē asin⁹ hoīs. ergo brunellus currit. ꝛ tñ est in darij. g̃ ꝛc. ꝯña nota cuȝ minori. maior pbaᷓ. qꝛ pono ꝙ ois hō hēat duos asin⁹ q̄ꝝ vnus currat. ꝛ ali⁹ nō. d' quoꝝ nūero nō currētiū sit brunellus. Isto posito añs est veꝝ: ꝛ ꝯñs falsuȝ. ¶ 4º ꝯ 4m modū sic Iste syll'a nō valȝ. Oē aial si est rudibile non est hō. tu es aial. si tu es rudibile. g̃ tu nō es hō. ꝛ tñ arguiᷓ fm istum modū. ꝯña nota cū minori. maior pbaᷓ. qm̄ añs est veꝝ ꝛ ꝯñs falsuȝ. vt pȝ p exponētes. q̄re ꝛc. ¶ Cōtra. pm scd̄e figure arguiᷓ sic. Iste syll's nō valȝ. ois deus suba nō est. ois p cā suba est. g̃ ois p cā de⁹ nō est: ꝛ tñ est in pmo 2ª. ꝯña nota cū minori. maior pbaᷓ. qꝛ añs est verū. ꝛ ꝯñs falsuȝ: vt pȝ. ergo ꝛc. ¶ 2º. ꝯ scd̄ȝ modū scd̄e figure arguitur sic. Iste syll'a nō valet. in quolibȝ instāti est hō. nullus asinus est hō. g̃ nullus asin⁹ est in instāti. ꝛ tñ nō est i scd̄o scd̄e figure. g̃ ꝛc. ꝯña nota cū minori. maior pbaᷓ. qꝛ añs est veꝝ. vt pȝ: ꝛ ꝯña falsum. ¶ Cōtra pm tertie arguiᷓ sic. Iste syll's nō valȝ. cuiuslibet hoīs asin⁹ currit. cuiuslibet hoīs asin⁹ qescit. ergo asin⁹ qescēs est asin⁹ currēs. ꝛ tñ ē in p tertie. ergo ꝛc. ꝯña nota cū minori. maior pbaᷓ. quia añs est veꝝ: ꝛ ꝯñs flm. ¶ Cōfirmaᷓ a siᷓ. qꝛ iste nō valȝ. In quolibȝ instanti est asin⁹. i quolibȝ istāti ē hō. g̃ hō est asin⁹. ꝛ tñ ē in p tertie. g̃ ꝛc. ¶ 2º ꝯ scd̄m tertie arguiᷓ sic. Iste syll's nō valȝ. Ois hō vl' asin⁹ nō ē hō. ois hō vel asinus est risibile. igiᷓ risibile nō ē hō. qꝛ añs est veꝝ: ꝛ ꝯñs falsum: vt pȝ: ꝛ tñ est in secūdo tertie figure quare ꝛc.

Ad hec breuiter rñdeᷓ. Ad pm dī ꝙ ille syll's factus ē in barbara nō imediate. sȝ mediate: qꝛ ex ꝯne ꝯclusa in barbara ꝯcludiᷓ ꝯ isti⁹ sylli. Silr̄ ad aliud dī ꝙ est in celarēt mediate: sȝ nō imediate. ¶ Ad 2m dī ꝙ magister determinat de syllis qui tenēt in oīb⁹ terminis sicut phs in p poꝝ: ꝛ nō d' syllogismo resolutorio. ¶ Ad pmū ꝯ modos scd̄e figure diciᷓ ꝙ primus syllus factus est mediate in cesare ꝛ nō imediate: ꝛ scd̄s ē in camestres mediate ꝛ ñ imediate. ¶ Ad 2m ꝯcediᷓ oēs syllos factos eē bonos: sȝ magister nō curat mltiplicare modos i alijs figuris. ꝛ p hoc ꝙ idirecte cōcludūt: syllogismi āt facti tenēt p hoc ꝙ indirecte cōcludūt. Si autē directe facis cōcludere nō valēt. ¶ Ad primū ꝯ modos tertie figure diciᷓ ꝙ pmus syll's factus est in darapti mediate ꝛ non imediate. scd̄s est in datisi mediate ꝛ nō imediate. ¶ Ad 2m ꝯcediᷓ illos syll's factos eē optimos: sȝ d' illis nō curatqꝛ idirecte ꝯcludūt. Si diceres: q̄re magi idirecte no Ad pm

minat in pma figura q̃ȝ in alijs. Rñdeť ꝙ pma figura pfe
ctioꝛ est. iō debem⁹ videre magis dēȝ mo^m ꝯcludēdi eius
q̄uocūqȝ fit q̃ȝ alteri⁹. ℭ Ad ꝯfirmationē dī ꝙ Arist. nō
curauit m̄l̄tiplicare modos nisi f̄m nc̄c̄itatē ſȝ ꝯ vni⁹ non
sequiť ex ꝯne alteri⁹: mō baralipton seqť ad barbara: ce
lātes ad celarēt. dabitis seqť ad darii. Fapesmo āt ꝛ frise
somoꝝ nō seqť ad aliquē. iō m̄l̄tiplicat illos. ℭ Et si di
cis. ḡ in 2ª figura ꝯbebat ponē idirecte ꝯcludētes: vt i Fe
stino. ℭ Dī ꝙ bñ ponit in p̄ poꝝ. vbi diť ꝙ minoꝛi existē
vlī negatiua. maioꝛi v̄o affirmatiua vł vlī vel pticulari in
q̄cūqȝ figª idirecte seqť ꝯ. Ex hoc pȝ ꝙ Boe. nō recte sen
tit i syll̄is cathegoricis cū dicit ꝙ pħs solū 4^or modos in
pª figª posuerit. Theophrast⁹ aūt ꝛ Eridem⁹ addiderūt
qnqȝ pª figure: quos ꝯfirmauit Porphyri⁹ vir magne au
ctoritatis: q̄m pħs posuit Fapesmo ꝛ Frisesomoꝝ: vt ꝯcla
Ad 2^m ratū est. ℭ Ad 2^m pncipale rñdet magr. ℭ Ad p^m distin
guēdo ꝯ ista maioꝛi. Ois hō vł asin⁹ est asin⁹: si illō totū
disiūctū ē subȝ illa ē falsa. si v̄o solū pª ps ista ē v̄a: ſȝ post i
minoꝛi plus p̄dicať q̃ȝ subijciať i maioꝛi. Et dī vlterius ꝙ
subm distributiōis ē ly hō: ꝓpōnis v̄o hō vł asin⁹: ꝛ subȝ
distributiōis dȝ p̄dicari: nō āt ꝓpōnis. ℭ Ad 2^m diciť ꝙ
p̄dict⁹ syll̄s nō ē i celarēt. qꝛ ꝯ ē isolubilis hypothetice si
gnificās: q̄lis nō ē i aliq̄ pmissaꝝ. ℭ Ad 3^m dī ꝙ nō valet
iste syll̄s: qꝛ plus p̄dicať in minoꝛi q̃ȝ subijciať in maioꝛi.
Uñ qñ obliquus p̄cedit rectū solus obliqu⁹ ē subȝ. Qñ
v̄o rect⁹ p̄cedit obliquū rect⁹ ꝛ obliquus ē subm. ℭ Et si
dicať adhuc stat argm̄ sic dādo. Cuiuslibȝ hoīs asin⁹ cur
rit. brunellus est asin⁹ hoīs. ḡ brunellus currit. ℭ Dī ꝙ
syll̄s nō est bonus: qꝛ i obliqs casib⁹ opȝ subm maioris
p̄dicari i minoꝛi i recto sic dādo brunellus est hō: ꝛ h̄ negať
ꝓpea bñ seqť. cuiuslȝ hoīs asin⁹ currit. soꝛ. ē hō. ḡ soꝛ. asi
nus currit. ℭ Ad 4^m dī. ꝙ si totū ꝯditionatū fuerit subȝ
maioꝛ est falsa. ꝛ tñ nō dȝ ꝓbari exponibilr̄ cū sit negati
ua: ſȝ p singl̄es: q̃ꝝ multe sūt false: vt h̄ qō si ē rudibile nō
est hō. ꝛ hoc aial si ē rudibile nō ē hō ꝯm̄rando hoiem ꝛ
sic de alijs. Et dato adhuc ꝙ exponi hēat. 2ª exponēs est
falsa. s. nihil ē aial si ē rudibile qn illō nō sit hō: imo qcqd
ē aial si ē rudibile nō ē hō: vt puta hō. ꝛ 2ª exponēs nō dȝ
eē ista. ꝛ nihil ē aial: qn illō si ē rudibile nō sit hō. Si aūt
totū ꝯditiōatū nō sit subm ꝯcediť maioꝛ: ſȝ negať ꝯña. qꝛ
plus p̄dicať i minoꝛi q̃ȝ subijciať i maioꝛi. ℭ Ad p^m scđe fi
gure dī ꝙ talis syll̄s nō ē i mō: qꝛ dȝ fieri ex negatiuis de
ꝯsueto mō loq̄ndi: q̄lr̄ nō fit iste. ſȝ bñ valȝ dādo. Ois de⁹
nulla subā. ē ois pª cā ē subā. ḡ ois pª cā nō de⁹ ē: ſȝ maioꝛ
ē falsa. ℭ Ad 2^m dř ꝙ nō valȝ. Uñ vtraqȝ extrēitate exñte
i obliq̄ nihil seqť i 2ª figª. aut al'a tm̄: medio ī mīo exñte i
obliq̄ in vtraqȝ bñ seqť. i altera āt nō: vt discurre p exēpla p
te. ℭ Ad p^m tertie figª dī ꝙ nō ē in Darapti: qꝛ sic pmisse
fuerūt ex recto ꝛ obliquo: ita ꝯ dȝ fieri: igiť dȝ sic ꝯcludi
ḡ asin⁹ q̄scēs ē alicui⁹ cui⁹ asinus currit. Uñ ly asin⁹ nō
ē ps subi i pmissis. ſȝ ps p̄dicati: iō dȝ poni i ꝯne. ℭ Ad
aliō ꝯsilr̄ dī ꝙ nō valȝ iste syll̄s: ſȝ dȝ ꝯcludi: ḡ hō ē i aliq̄
istāti i q̄ ē asin⁹: qꝛ ꝯ dȝ eē silis pmissis: ꝛ iō sic pmisse sť ex
recto ꝛ obliq̄: ita ꝯ dȝ eē mixª ex recto ꝛ obliq̄. ℭ Ad 2^m
dī ꝙ si totū disiūctū ē subȝ maioꝛ ē falsa. si āt ps ē subȝ si
arguiť i 2ª tertie: qꝛ i tali opȝ ꝙ totū subm ꝓpōnis distri
buať qualiter non est in proposito: quare ꝛc.

ℭ Et sic est finis questionum summularum: quarum nume
rus est quadragintanouem.

ℭ Utrum diffinitio suppositionis sit bene data.

ar p. Ontra pmo arguiť ꝙ nō bñ dī ꝙ sup
positio sit acceptiō. Pmo. qꝛ sup
positio ꝯuenit termīo solū actiue. Dicim⁹. n.
ꝙ termin⁹ supponit. acceptio āt ꝯuenit ei so
lū passiue. dicim⁹. n. ꝙ termin⁹ accipiť ꝛ nō
ꝙ termin⁹ accipiat. igiť suppō termini nō dȝ dici accep
tio termini. ℭ Cōfirmať. qꝛ ipoſſe ē actionē esse passionē Confir.
inq̄ȝtū talē. ergo nō bñ ꝯcediť suppōnē esse acceptionem
termini. tȝ ꝯña: qꝛ suppositio est actio ꝛ acceptio passio.
ℭ 2º sic. supponere nō est accipi. ḡ suppō nō est acceptio: ar 2º.
tȝ ꝯña per locū a ꝯiugatis. añs pȝ. qꝛ dādo hō est bissylla
buȝ. Uolo ꝙ iste termin⁹ hō solū accipiať pro voce. hoc
est possibile. tūc certū ē ꝙ quāuis hic terminus hō soluȝ
accipiať pro voce: tñ adhuc suppōit psonalr̄: puta p sup
positis. q̄re ꝛc. ℭ 3º sic. termin⁹ suppōit p ipsaȝ acceptio ar 3º.
nē itell̄s effectiue. Eo eni qō itell̄s accipit terminū sic vł
sic alia ꝛ alia suppō deriuať. Et tñ terminus nō supponit
pro suppōne effectiue: sed solū formalr̄. qꝛ ois actus re
duplicatiuus in rōne cause supra suū verbū tȝ locū cau
se formalis sicut cū dī. Iste interfectus ē interfectione. in
terfectio est cā formalr̄. Silr̄ cū diciť. Iste diligit dilectio
ne. Silr̄ iste speculať speculatione. Sic qñ diciť supponit
suppositiōe semp suppōnē: suppositio est in supponēdo
cā formalis. ergo suppō nō est acceptio termini. ℭ 4º sic ar 4º
acceptio dicit respectuȝ ad accipientē: qꝛ est actus intel
lectus accipiētis. ꝛ ꝯñr nō potest eē suppositio nisi sit ac
tus intellectus. Suppositio v̄o dicit respectuȝ ad rem ꝛ
nō ad accipiētē. Unde sine actu intellect⁹ adhuc suppo
nit terminus: vt in ista ꝓpōne scripta. hō ē animal. ergo
suppō nō est acceptio. ℭ 5º sic. diffō cōpetit alicui cui non Ar 5º.
cōpetit diffinitū. ergo diffō mala. ꝯña tȝ. añs probať. qꝛ
ita accipiť appositū in ꝓpōne pro aliquo vel aliqbus si
cut suppositū: ꝛ tamē appositū nō supponit: vt pȝ p ethy
mologiā vocabuli. qꝛ appositū diciť ab apponēdo sicut
suppositū a supponēdo: vt pȝ f̄m grāmaticos. ℭ 6º sic. ar 6º
sequitur ꝙ termin⁹ sit cathegorematicus in ꝓpōne posi
tus ꝛ sincathegorematice tentus supponit vt dicēdo. ois
hō currit. qō est falsum. falsitas ꝯñtis pȝ: qꝛ nō potest eē
suppositū vel appositū syncathegorematice tentū. ꝯña
ꝓbatur. qꝛ est acceptio termini in ꝓpōne pro aliquo. i. p
distributiōe. ℭ 7º argř de copula q̄ nō supponit. ꝛ tñ ac Ar 7º.
cipiť in ꝓpōne pro aliq̄. q̄re ꝛc. ℭ 8º. sic terminus aliqñ ar. 8º
supponit pro illo qō nō significat ꝛ nūq̃ȝ pt accipi pro il
lo qō nō significat. ḡ diffō mala. ꝯña tȝ cū minoꝛi. maioꝛ
probatur. qꝛ dādo album currit subm supponit pro subā
q̄ ē alba. ꝛ tñ nō significat subāȝ: qꝛ solā q̄litatē significat
vt dicit pħs in predicamento substantie. ergo ꝛc.

In hac materia sunt diuerse opiones: qdam enim Ad p^m
volūt ꝙ suppō sit significatio termini in ꝓ
positione p aliquo vel aliqbus: vt vult magister in logi Diuersi
ca magna. Quidaȝ v̄o dicunt ꝙ suppō est statio termini tas opi
in ꝓpōne p aliquo: vt vult Pet. mantuanus. Alij v̄o cō nionū ō
cordant cū magistro h̄ dī. ꝙ suppō ē acceptio termini in supposi
ꝓpōne: vt Pe. hyspanus ꝛ Albert⁹ de saxonia. Alij mo tione.
derniores dñt ꝙ suppō est ꝓprietas subi in cōpatiōe ad
p̄dicatū: vt scūs Uincē. ordinis p̄dicatoꝝ: ꝯ qb⁹ opioni
bus magis ample dcm̄ ē in suppōnib⁹. Sȝ p defensione
magistri sūt duo modi rñdēdi. Unus modus dicit ꝙ sup
positio formalr̄ ꝛ idētice ē acceptio termini. Alius mo
dus dicit: ꝛ suppō formalr̄ nō est acceptio termi: ſȝ ē ex ipa
acceptione termini cāliter: non ḡ idētice veꝝ est ꝙ suppō
sit acceptio. Tenentes aūt p^m modū rñdendi in rñdendo
ad argumēta in oppo^m. ꝛ maxime ad tria pma argumē
ta. que ad idē tēdūt bipartiti sūt. Quidā. n. dicūt negādo
ꝙ suppō sit actio imo ē passio. Et cū tu ꝓbas in p̄ argu
mēto: qꝛ dicimus ꝙ terminus supponit ꝛ nō supponitur
ergo cōpetit sibi actiue. negať ꝯña. qꝛ lȝ supponere mo
daliter ꝛ vocalr̄ significat actionē cū sit actiuuȝ. tñ reali
ter ipoꝛtat passionē: qō declaratur a silī. qꝛ recipe qō pri
net ad pōaȝ aie p spēs apphēdētes realit̄ ipoꝛtat passio
nē. iȝ f̄ȝ modū significandi significat actionē. ꝛ iō nō est
incōueniēs ꝙ suppō dicať acceptio. ꝛ supponere sit acti

pi. sicut recipe ē isormari. Dicim⁹.n. qñ potētia spēz reci
pit ab obiecto ꝙ ipsa po⁹ spē isormat. Silr pt dici qñ ter
minus supponit ꝙ accipit ab itellectu. ita ꝙ ipsuz suppo
nere sit accipi: vt dcm̄ est. ¶ Cōtra hāc rōnez arguit sic.
Hoc vbū suppono cū sit cōpositū a sub ꝛ pono necē ē ꝙ
retineat significationē sui simplicis. ꝛ maxie cū cōponē-
tia remaneant in eo itegra ꝛ perfecta. Modo hoc vbuz
pono nō iportat realiter passionē: sz magis verā actionē
ꝑ modū simplicē iportabit. ꝛ ꝑ ɔñs supponere nō est ac-
cipi: nec suppō poterit dici acceptio ꝛc. ¶ 2°. sic qñcūqz
aliqua duo realiter eūdē actum iportant illud terminat
actū realē vni⁹ pōt terminare actū alteri⁹. hec est nota sz
actus iportat⁹ ꝑ hoc qd est supponere ꝛ act⁹ iportat⁹ ꝑ
hoc qd est accipi nō terminat ad idē: qꝛ dicim⁹ ꝙ termi-
nus supponit suū significatū. nō aūt dicim⁹ ꝙ accipiat a
suo significato. ergo ꝛc. ¶ Alij vo ppꝰ argumēta dicūt
aliter ad pncipale. Un̄ dicūt ꝙ intellect⁹ supponit termi-
nū in ppōne vt termin⁹ est: ita ꝙ nō supponat alr. ita ꝙ
est duplex suppō. vna est itellect⁹ q̄ terminus supponit ꝛ
itellect⁹ supponit. ꝛ hec ē acceptio termini. nā terminuz
supponi nō est nisi ipz accipi in ppōne ab eodē pro aliq.
ꝛ de hac suppōne intelligit illa diffō suppōnis qñ dicit.
Suppositio ē acceptio termini ꝛc. Alia vo suppō ē ip-
sius termini in ppōne iam suppositi ꝛ accepti ab intelle-
ctu q̄ qdem termin⁹ supponit ꝛ nō supponit. Et hec sup-
positio nō est acceptio termini: sz pncipalr cātur ab ipso
ꝛ p̄dicta descriptio nō dat de ista suppōne. ¶ Cōtra hāc
rōnē argr ꝙ hic loqmur de suppōne q̄ est ppꝛietas termi
ni in ppōne. suppō vo qua intellect⁹ supponit ꝛ termin⁹
supponit nō est ppꝛietas termini poti⁹ itell's. ḡ ꝛc. ¶ 2°
qꝛ spēs suppōnis hic intēte nō diuersificant ſm suppōnē
qua intellect⁹ supponit termin⁹ supponit: sz magis ſz il
lā qua termin⁹ supponit. dr̄.n. suppō mālis vel ꝑsonalis
qñ termin⁹ supponit sic vel sic. vt oēs ɔcedūt. ḡ ꝛc. ¶ 3°
qꝛ ꝑ eundē modum appellatio cōpetit p̄dicato. ꝛ suppō
ipsi subto. sed sicut nō bene diceret ꝙ p̄dicatū appellat:
sz magis p̄dicatū appellat. loquēdo de appellatiōe que
est ppꝛietas p̄dicati. ita nō est vex ꝙ subm supponat: sz
magis ꝙ subz supponit loquēdo de suppōne que nūc dif
finit: qre pmus modus rn̄dēdi reputat ibecillis ſm am-
bas rōnes. qre ꝛc. ¶ Tenētes scōm modū rn̄dēdi ēt bi-
partiti sunt. Quidaz.n. dicūt ꝙ diffō sic hz intelligi: sup-
positio ē acceptio termini. i. significatio q̄dā ex acceptio-
ne termini in ppōne ꝑ aliquo vl' pro aliqb⁹ sicut phs dif
finit odorē in de sensu ꝛ sensato dicēs. odor est fumalis
euaporatio. ꝛ intelligit cāliter sic. i. odor est qualitas cā-
ta ex fumali euaporatiōe. ¶ Cōtra hanc rn̄sionē arguit
Pet. hispan⁹ sic. Supponere nō est sigare: ergo suppō ñ
est sigatio: tz ɔñā ꝑ locū a ɔiugatis: aīs pbat: qꝛ signifi-
care est ipsius vocis: supponē vo cōpositi ex voce ꝛ signi
ficatione. qre ꝛc. ¶ Scōo sigatio prior est ipsa suppōne
ergo ꝛc. aīs pbat: qꝛ sigatio est ꝑ ipōnē vocis ad rez si-
gnandā: suppō vo est ꝑ acceptionē vocis iaz signantis ꝑ
aliquo ꝛc. Ex rōne sequēti fortius potes arguere ꝙ sup-
positio nō sit signatio qre cōsiderare illā. ¶ Alij dicūt ꝙ
diffō illa non pōt dici diffō suppōnis idētice: ꝛ essentialr
loquēdo sicut ostēdūt arg^a: sed bn̄ cāliter: sic loquit Ari-
sto. scōo de aīa de voce dicens. Vox est repercussio respi-
rati aeris. i. sonus cātus a ꝑcussiōe aeris: ita suppō est ac
ceptio termini. i. ppꝛietas q̄dā termini cāta ab acceptio
ne ipsius: ꝛ in ppōne ꝑ aliquo vel ꝑ aliqb⁹ ꝛc. ¶ Pro q̄
aduerte ꝙ hec tria sigatio: subiectio: ꝛ suppō: ꝑ ordinez
cōpetunt voci seu termino ſm qd accipit ab intellectu.
Prio.n. vox accipit ab intellectu ad determiate sigñan-
dū. Et sic cōpetit sibi significatio. Deinde vox significans
accipit in ppōne: vt vnū extremū: ꝛ sic cōpetit sibi sbio.

¶ Ultimo vo vox iā subta accipit ꝑ aliquo respcū p̄dica
ti. Et ita cōpetit sibi suppō. ¶ Et lz ista cōpetāt ipsi voci
ꝑ ordinē: tn̄ multū dr̄nter se hñt ſm acceptionē itellectus
qꝛ significatio nō est ipsa acceptio q̄ realr passionē ipor-
tat: nec sigñare ē accipi: qꝛ sigñatio cōpetit voci seu termi
no solū actiue. Dr̄.n. vox sigñare ꝛ ñ significari lz tn̄ vox
dicat accipi: q̄ accipit ad sigñandū recte dr̄ significās seu
sigñatiua ꝛ nō sigñata: subiectio vo ē realiter q̄dā acce-
ptio q̄ sit ab intellectu: nō.n. est aliud terminū subijci nisi
ipsuz ab intellectu accipi in ppōne respectu p̄dicati: ꝛ cū
sbo ɔperat voci seu termino solū passiue sicut ꝛ acceptio.
Dr̄.n. termin⁹ subijci ꝛ nō subijcere. Un̄ termin⁹ sic acce-
ptus vocat sbm ꝛ nō subijciēs. Suppō vo nō est accep-
tio: sz ab ipsa cātiō suppō subiecto ɔpetit solū actiue: dr̄
n. ꝙ subm supponit: vn̄ q̄uis termin⁹ q accipit ad suppo
nēdū dicat ꝙ accipit ad supponēdū: tn̄ supponēs ꝛ ñ sup
positū appellat. Et ꝙ dcm̄ ē de sigñatiōe: subiectiōe: ꝛ sup
pōne: idē oz itelligi de sigñatiōe p̄dicatiōe ꝛ appellatiōe.
¶ Hāc opionez diffusiue recitaui: qꝛ pulchra est: ꝛ est sci
Vincētij in suppōnib⁹ suis: ego aūt credo ꝙ nō sit de mē
te magri nec alioꝝ: dicit.n. ꝙ suppō nō est acceptio essen
tialiter ꝛ idētice: sz ꝙ suppō sit acceptio cālr ꝛ nō idētice
imo credo ꝙ idētice. Et pbo sic: qꝛ suppō: vt sonat voca-
bulū nō est nisi positio alicui⁹ sub alio: ḡ suppō formalit
idētice ꝛ ē acceptio. Un̄ tria reqrunt ad pōnē alicui⁹ sub
alio. s. illd qd pōit illud a quo ponit ꝛ illud sub q̄ ponit.
Termin⁹ est q ponit: itell's est a quo ponit: sigñatū ē sub
q̄ ponit: put ly sub accipit ꝑ ly ꝑ. Un̄ sensus ē termin⁹
pōit sub sigñato. i. ꝑ sigñato: ꝙ aūt ly sub accipiat ꝑ ly
ꝑ: pz ꝑ Terētiū i eunucho di. puex supponi: falli ꝑ huiuz
senē. i. puex ꝑ alio poni: ꝛ ēt illa tria reqrūt ad accepta-
tionē. Ex h̄ seqt ꝙ suppō ē passio termini ꝛ non actio: ꝛ
cū acceptio sit passio. Et si dicis ɔ̄. qꝛ dicimus ꝙ termin⁹
supponit ꝛ nō supponit: ḡ suppō cōpetit termio actiue ꝛ
nō passiue. ¶ Ad h̄ dicerē: qcqd alij dicāt: ꝙ ppꝛie loqn
do debem⁹ dr̄e: termin⁹ supponit ab intellectu. i. ponit ꝑ
alio ab itell'u: puta ꝑ sigñato: intell's āt supponit ter^m. i.
ponit ter^m pro alio. qꝛ pro sigñato: nō āt dem⁹ ppꝛie dr̄e
ꝙ termin⁹ supponit: qꝛ nec suppōit se nec sigñatū: ꝙ non
se: qꝛ idē termin⁹ respcū suijpsius supponeret ꝛ suppone
ret: nec ēt sigñatū: qꝛ nō ponit sigatū ꝑ alio: imo termin⁹
ꝑ sigñato. Impropꝛie āt dr̄ ꝙ termin⁹ suppōit i sigñatio-
ne actiua ꝑ passiua cū sit cōis modus loqndi: ꝛ loquēdū
est vt pl'es vt dic phs 2° top. nec dubito siqs pfunde ɔsi-
derabit qn huic opioni adhereat. ¶ Defēdētes tn̄ p^m rō- R° p p° opione.
nez dicūt ꝙ vbū sigñare actionē pt eē dupl'r aut ſm rez:
aut ſm modū significādi dē vbū actiuū ſm mo^m significā
di actionē sigat: ſm rē āt nō: qꝛ aliqd vbū iportat passio-
nē poti⁹ q̄z actionē: vt recipio: ita dicūt d̄ h̄ vbo suppono
qd ſz rē iportat passionē lz ſz mo^m sigñandi actionē. Et
ad replicas i opp^m dicūt. ¶ Ad p^m dicūt negādo p̄ ꝙ dē
ɔpo^m teneat sigñationē cōponētiū: imo multotiens nō tz
sigñationē neqz modū sigñandi: cū pncipale cōponēs si-
gnificet vnū ꝛ ɔpo^m aliđ vnū ē actiuū ꝛ aliud nō: vt ago
sigñat agere ꝛ facere ꝛ ē actiuū: dego ɔpo^m sigñat viuere
āblgo dubitare: ꝛ ābo neutra sꝛ absoluta. Dicūt 2° ꝙ ad-
huc h̄ ɔcesso negādo ꝙ ɔponētia i h̄ vbo suppono remā
neāt itegra i eo: qꝛ cōponit ex sub ꝛ pono: ꝛ ly sub nō re-
manet itegrū: qꝛ mutat. b. in. p. qm̄ dr̄ suppono ꝛ nō sub
pono. ¶ Ad 3^m dicūt ꝙ idē terminat actū hui⁹ vbi sup-
ponit ꝛ actū hui⁹ vbi accipit. Un̄ sigñatū termini termi
nat actū hui⁹ vbi suppōit: nō qdē recte: qꝛ nō recte dicit:
terminus supponit sigñatuz lz oblique vt dicatur: termi
nus supponit ꝑ sigato: ꝛ ita ēt terminat actū huius vbi
accipit: qꝛ dr̄ termin⁹ accipit pro sigato. ¶ Defendentes R° p 2° opione.
āt 2^m rōnē facili⁹ soluūt replicas. ¶ Ad pmaz ɔcedūt ꝙ

loq̄mur h̄ de suppōne q̄ est ꝓprietas termini in ꝓpōne: ꝛ negat̄ ꝙ suppō:q̄ termin9 supponit̄ nō sit ꝓprietas termini. ❡ Ad 2m negat̄ ꝙ spēs suppōnis nō diuersificēt̄ s3 suppōnē q̄ termin9 suppōit̄. ❡ Ad 3m negat̄ similitudo:q2 suppō ē ꝓprietas tā sbi q̄3 p̄dicati. Appellatio āt solius p̄dicati:ꝛ ꝯcessa similitudine ꝯcedūt ꝙ pōt dici p̄dicatū appellat̄. ❡ Ad 4m p̄ncipale negat̄ ꝙ suppō n̄ dicat̄ r̄spcm aliquē ad accipiētē. Et ad ꝓbōnē cu3 d2 termin9 adhuc supponit sine actu itell̄s:vt i ꝓpōne scripta: d2 ꝙ l3 act9 intell̄s nō iō currat tūc sufficit tn̄ ꝙ ꝯcurrebat:q2 fuit acceptus in tali ꝓpōne ab intellectū. Uel d2 ꝙ term supponere p̄t dici duplr.s.actu vl' aptitudie sic̄ ꝛ significare:p° dico:ꝙ nō supponit sine ꝯsideratiōe itell̄s:2° sic. Uolētes tn̄ ꝙ suppō nō sit acceptio formalr ꝛ idētice dicunt argm ꝯcludere ver̄. ❡ Ad 5m tenētes ꝙ suppō sit actio: ꝛ ꝯsit ꝙ n̄ sit acceptio formalr ꝛ idētice dicūt negādo ꝙ appm nō suppōat. Et cū d2 suppm d2 a supponēdo ꝛ nō sit appm dr̄ ꝙ suppositū a suppōi alteri passiue:vt q2 positū sub alio:vt sub app°:ꝛ p suppōnē nō h3 ꝙ dicat̄ suppositū:s3 magis supponēs. Un̄ idē termin9 q a logico d2 subm:q2 subijcit̄ alteri:vt p̄dicato di suppositū a grāmatico:q2 positu3 est sub altero:vt sub app°:qd appositū d2: q2 adiū/ctū v̄bo termin9 āt d2 supponēs actiue:q2 sub alio ponit sigatū:ꝛ sic p̄t ēt p̄dicato ꝯpetere:l3 qdā moderni negāt hoc dicētes ꝙ ꝓprietas p̄dicati est appellare sic̄ sbi supponere. ❡ Tenēdo āt ꝙ suppō sit acceptio idētice:dōm est ꝙ suppō cōpetit vtriq3.s.supposito ꝛ apposito:ꝛ non d2 suppositū a suppōne:s3 a suppōi alteri extremo ꝓpōnis.s.ipsi apposito:termin9 aūt suppōnes d2 vel melius supponibilis a supponi significato.i.apponi ꝑ significato:sed cū tā appositū q̄3 suppositū poni possit ꝑ significato vtrūq3 supponit vl' supponit̄. ❡ Ad 6m d2 ꝙ syncathegoremꝰ synca.tentū nō accipit̄ ꝑ aliq̄ sigato in ꝓpōne:iō nō supponit ꝙ nō ꝑ aliquo significato ꝓbat̄. Nō ꝑ mālr q2 tūc formalr sumit̄ nō ꝑ forali:q2 tūc illud nō h3 cū nō sit termin9 p se significatiuus. ❡ Ad 7m de copula d2 q̄3 op3 subintelligere vnā particula3 in diffinitione.s. termini extremalr se habētis. Isto mō suppō ē acceptio termini extremalr se hn̄tis in ꝓpōne ꝑ aliquo vel ꝑ aliqbus. ❡ Ad vltimū nego maiorē.s.ꝙ termin9 aliqn̄ supponat ꝑ illo qd nō sigt̄. Ad ꝓbōnē d2 ꝙ ly albū sigat duo ex intētiōe ph̄i 3° topi. dicētis ꝙ albū nō est in gn̄e pp suum duplr sigare:sigat.n.sub3 albedis ꝛ ipa3 albedinē. Dico ergo ꝙ supponit ꝑ qd sigat. Et cū tu ꝓbas ꝙ solā q̄litatē sigat p ph̄m in p̄dicamētis:dico ꝙ intelligit̄ de p̄ncipali significato:q2 p̄ncipalr sigat albedinē:cui9 rō est:q2 albū distīcte sigat q̄litatē:q2 ita albedinē sigat ꝙ nō aliā q̄litatē:s3 idistincte sigat subm:q2 nō magis hoie3 q̄3 equū ꝙ āt albū significet illa duo pp aliq̄s negātes ꝓbat̄:q2 illud significat qd intellectui rep̄ntat:s3 albū rep̄ntat sub3 albedinis:ꝛ nō solū albedinē:ergo sigat subm. Itē illud significat ꝑ quo supponit:s3 albū ꝑ subiecto dicēdo albū currit:ergo illud significat:ꝯña nota cū minori:maior p3 s̄m omnes:q2 significare in plus se h3 q̄3 supponere.

❡ Utrum diuisio sit sufficiens ipsius suppositionis in materialem ꝛ personalem.

ar p° Ontra arguit̄ ꝙ vltra illas duas spēs est dare suppōnē simplicē: ꝛ arguit̄ sic:triplex est significatū termini.s.māle ꝛ p/sonale ꝛ simplex:g̃ triplex est suppō.s. mālis personalis ꝛ simplex:s3 ꝯña:q2 cū suppō sit acceptio termini ꝑ suo sigato:quotuplex g erit significatu3:totuplex d3 ee suppoitio:s3 ꝓbat̄:ꝛ capio istū tminus hō:ꝛ sic arguā de isto:ita de quocūq3 termio cōi alio itelligat̄:mō h termin9 hō seipsū significat mālr:ꝛ sor.ꝛ pla. psonalr:ꝛ vltra h sigat hoiem in cōi simplr:qd est vnu3 cōe dib9 hoib9 ꝓbat̄:q2 vl'e est vnū in multꝭ ꝛ de multis: primo poste.g̃ cū iste terminus hō:supponeret ꝑ hoie in cōi supponeret simplr:q2 ꝑ nā simplici nō indiuiduata.

❡ 2° ad idem sic.q2 dōo corpus mobile est subm in ph̄ia nāli q̄ro quō supponit ly corpus mobile: aut psonaliter aut mālr aut simplr:nō potes dicere p̄ psonalr:q2 cū stet determinate liceret descēdere disiūctiue ad sua supposita sic:ꝛ illa sunt dia corpa mobilia:g̃ hoc corpus mobile ē subm in ph̄ia nāli vel hoc corp9 mobile ē sub3 ꝛc. mō p3 ꝙ descēsus ē falsus. ❡ Itē si supponeret psonalr:tūc ista ꝓpō:corpus mobile est subm in ph̄ia nāli equaleret isti: aliqd corpus mobile est subm in ph̄ia:q̄ ē falsa:ergo ꝛc. Nō potes ēt dicere s̄m.s.mālr q2 tūc supponeret ꝑ ipsomet termino:vel ꝑ ipsa voce:qd est falsū:ꝛ ꝓbat̄ falsitas sic:q2 scia nālis ꝯsiderat passiōes sui sbi cātas ab ipo subiecto:vel a p̄ncipijs ei9:s3 passiones ꝯsiderate in ph̄ia nāli sunt motus augmētatio:diminutio:gn̄atio:ꝛ corruptio ꝛ alteratio:q̄ nō sunt cāte ab isto termio ens mobile:sed a re in cōi significata p ip3:ergo talis termin9 nō est sub3 ꝑ seipso termino:sed ꝑ significato. Itē q̄lib3 scia p̄ncipaliter ꝯsiderat sbm suū siue illud ꝑ quo stat sbm suu3: sed scia nālis nō ꝯsiderat p̄ncipalr istos terminos ens mobile:g̃ nō supponit mālr. ❡ Relinqtur g̃ ꝙ suppōit simplr ꝑ re significata in cōi ꝛ in vl'i. Et sic ē triplex suppō. ❡ 3° Ar. 3° arguit̄ ꝙ ē dare suppōnē nālē vltra alias tres. Et arguit̄ sic:cū suppō sit ꝓprietas termini cāta ab acceptione ei9 in ꝓpōne ꝑ aliquo vel ꝑ aliqbus:quot modis diuersis terminus p̄t accipi i ꝓpōne:tot modis diuisio suppōnis variat̄:sed nā vel eēntia significata p terminu3 eādem pōt duplr accipi seu cōsiderari s̄m scm̄ doctore3 in de ente ꝛ eēntia:ꝛ s̄m veritatē:vno mō s̄m rōnē ꝓpriā:alio mō s3 esse qd h3 i hoc vel in illo:ergo s̄m veritatē suppō statim d3 diuidi in suppōnē nālē ꝛ accidētalē:ita ꝙ suppō nālis dicitur qn̄ terminus accipit̄ respectu p̄dicati sibi cōuenientis eēntialr:vt hō ē aial. Accidētalis v̄o est cū terminus cōis accipitur respectu p̄dicati sibi ꝯuenientis accidētaliter:ꝛ hec ē duplex sicut duplex p̄dicatū accidētale pōt cōpetere. Nā s̄m eē qd h3 in singularib9 cōpetit p̄dicatum accidētale reale:vt hō currit:ꝛ tūc suppōit psonaliter:s3 v̄o eē qd h3 in intellectu cōpetit sibi p̄dicatū accidētale intētionale:vt hō est spēs:ꝛ sic suppōit simplr. Et vltra hoc terminus pōt accipi ꝑ seipso termino:vt dicēdo hō est nomen bissyllabū:ꝛ sic stat mālr:ergo cū ly hō possit q̄druplicit accipi. Uno mō s3 se ꝛ absolute. Alio mō vt est in singularibus. Alio mō vt est i itellectu. Alio mō ꝑ seipso termio:g̃ tot suppōnes erunt.s.nālis: psonalis:simplex ꝛ mālis. ❡ Quarto sic:nisi darent̄ alie suppositiōes vltra illas duas falsificarent̄ mlt'e ꝓpōnes ph̄i ergo ꝛc. ꝓbat̄ assūptū:q2 aliter illa ꝓpō nō p̄t eē v̄a:hō est p̄ risibilis vel hō ē risibilis s3 qd ip3:qd ē ꝯ ph̄m in p̄ posterior:ꝓbat̄:q2 ly hō vel supponit pro seipso termio mālr:ꝛ sic est falsa:q2 hoc p̄dicatū risibile non cōpetit illi termino ꝑ seipso:q2 tunc seq̄ret̄ ꝙ ille termin9 h̄ret in se ipso p̄ncipia risibilitatis:qd est falsum. Uel supponit psonaliter ꝑ sor.ꝛ pla.ꝛ sic ēt est falsa:q2 sortes nō est primo risibilis:ergo est opus ꝙ supponat ꝑ hoie in cōi cui s̄m qd ip3 cōpetit est risibile:ꝛ sic supponeret nāliter vl' simpliciter. Non curo ꝑ nūc ponere diani iter ista. Hoc ēt p3 p Porphyriū dicētē ꝙ accn̄s ꝓpriū p̄ mō cōpetit spēi ex ꝯsiti aūt idiuiduis p spēm:mō risibilitas cōpetit sor.ꝛ pla.p istū tminū hō:g̃ ꝛc. ❡ Cōfirmat̄:q2 dōo hō est aial rōnale:q̄rit̄ quō supponit ly hō n̄ psonalr:q2 diffō n̄ posset cōuerti cū diffinito:deinde ēt diffinitio esset p̄ singularium:cōtra ph̄m. 7° meta. Nec māliter:q2 si diffiniretur terminus pro seipso:illa non esset diffinitio subie:sed accidentis. Deinde non verificaret̄ de diffinito: q2 ille ter/

ar 2° (margin, beside "❡ 2° ad idem sic")

ar 4° (margin, beside "❡ Quarto sic")

Confir. (margin, beside "❡ Cōfirmat̄")

minus homo non est aial rationale: ergo supponit pro
hoie in cōi: ₇ sic simpliciter vel nāliter: ergo ₇c. ¶ Mul-
ta ₇ quasi infinita argumenta possent fieri cōtra hoc: sed
tetigi medullam in facto: ideo sufficiant hec.

Ad p^m Ad hec respondet. ¶ Ad p^m dicūt qdaʒ ꝙ de spē lo-
qui possum⁹ dupl'r. s. metaphysice ₇ logice:
pmo mō metaphysicus appellat spēʒ nō illō qđ pdicat:
sed rem significatā per terminū pdicabilē que est cā sue i-
determinatiōis ꝙ termin⁹ de plurib⁹ pdicat: ₇ sic ē neces-
saria suppositio simplex. ¶ Scđo mō logicus appellat
spēm vel genus: nō rē significataʒ: sed terminū quēdam
qz diffinit illaʒ per pdicari: qđ videt esse ppriuʒ termini:
₇ sic nō est necessaria suppō simplex. Hic magr locut⁹ est
logice alibi vero vt i logica magna locut⁹ est metaphysi-
ce. ¶ Hec rñsio nō valʒ: pmo qz nō recte rñdet ad argu-
mētū: nā q̄rit an iste termin⁹ hō hēat significatuʒ triplex
an non: ₇ si sic: ergo erit triplex suppositio: si vō non: ꝯ ar-
guebat: qz vniuersale significat vnuʒ in multis. Et si re-
spondet ꝙ est triplex suppositio: sed nō ꝯsiderat logicus
de tertia: sed metaphysicus hoc est falsum: qz q̄rto meta-
physice dicit phs ꝙ logicus ₇ phs pmū versantur circa
idē: ergo si dat tertia suppō: vt simplex ō ista habebit cō-
siderare logicus sicut ₇ metaphysicus: sed aliter ₇ aliter
Si illa est cā ꝙ logicus nō ꝯsideret suppōnē simplicē: qz
talis terminus supponēs simpl'r stat p significato qđ nō
cōsideratur a logico q solū terminos cōsiderat. A fili se-
quitur ꝙ logicus nō haberet cōsiderare de suppōne per-
sonali: qz tūc termin⁹ stat pro re significata ₇ nō pro seip-
so termino: vt pʒ. Et sic solū de suppōne māli hēbit logi-
cus ꝯsiderare: qđ ē absurdū. ¶ Alij dicūt ꝙ hū dat sup-
positio simplex: tñ magr in hac logica nō fecit mētioneʒ:
qz vt ipse dicit i logica mag. locut⁹ est in hac logica pua
p iunioib⁹ nō ponēdo oēs suppōnes ne aios iuuenū ni-
mis ifestaret. In logica vō magna cū loquat p puectis
corrigit seipsū ponēdo oēs suppōnes ₇ simplicē cū alijs.
Ista rñsio nulla ē: mentiunt. n. isti q dnt magrm dixisse h
vba in logica magna: ₇ q legit eam sicut ego testis mihi
erit ꝙ ipsi mēdaces sunt ₇ nō ego. Jō alr rñderē ₇ dice-
rē ꝭʒ opionē magri: hic nō dat alia suppō ab istis ₇ pro-
babilis est h opio intellecto ei⁹ fundamēto: vt stati decla-
No^m rabit. ¶ Pro quo aduerte ꝙ de sigñato termini cōis est
dña inter termistas ₇ realistas. Realiste. n. volūt ꝙ ter-
minus cōis: puta ly hō significet seipsum termin⁹ māl'r.
Supponit vō formal'r siue psonal'r: vt soz. ₇ pla. simpl'r
vō nāʒ cōeʒ puta nāʒ humanā. Terministe vō negant si-
gnificationē simplicē. i. nāʒ vl'eʒ sigñatā p terminū: qz ꝭʒ
eos nullus termin⁹ sigñat nāʒ vl'eʒ: qz nulla est nā vl'is in
re: sed solū ꝯcept⁹ ē vl'e ꝭʒ pdicationē: iō nullus termini-
sta ponit suppōnē simplicē termini p nā vl'i sigñata p ip-
sum sicut faciūt realiste: ſʒ qz termiste vl'tatē ponūt i ꝯce-
ptibus: iō suppōnē simplicē dicūt eē qñ termin⁹ stat p i-
tentione aie: q3 itētiōe pprie nō sigñat magr: ſʒ h termini-
sta lʒ: a cōi tñ via termistaꝝ ðuiare voluit ne multiplica-
ret entia sine necitate. Uñ termin⁹ vt puta hō: aut sigñat
rē q̄ nō ē termin⁹: vt puta soz. ₇ pla. ₇ sic supponit psona-
liter si stat p illis. Aut sigñat rē q̄ ē termin⁹: h dupl'r: qz
aut seipm: aut sibi ꝯsil'em: vt ille terminus hō in scripto
sigñat seipsuʒ i scripto ₇ sil'eʒ i voce ₇ sil'eʒ in intellectu: pu-
ta illū terminū ꝯceptualeʒ hō. Mō magr vult ꝙ qñ ter-
minus stat p seipso vel alio ꝯsili supponat māl'r. ¶ Alij
vō terministe volūt ꝙ si stat p se solū stat māl'r. Si āt stat p
intētione aie q̄ est termin⁹ sibi silis stat simpl'r. Ecce ꝙ ma-
gister noluit multiplicare spēs suppōnis sine necitate: cū
possim⁹ oia saluare p illas duas spēs sicut p illas tres.
¶ Ad arg^m ġ i op^m negat añs. s. ꝙ triplex sit sigñatū ter-
mini: qz nullū est sigñatū simplex: qz nulla est res vl'is sigñ-
ta p terminū. Et ad pbōnē nego ꝙ iste termin⁹ hō: signi-
ficet hoieʒ i cōi. Et cū tu pbas: qz ꝭm phm vl'e est vnū in
multis ₇ dī de multis: dī ꝭʒ termistas ꝙ phs nō vult ꝙ
sit aliq nā cōis i multis ₇ de multis: ſʒ ꝙ sit vn⁹ ꝯceptus
cōis p plib⁹ ꝭm pdicationē. ¶ Ad 2^m cū q̄rit quō suppo- Ad 2^m
nit ly corp⁹ mobile in illa ppōne: corp⁹ mobile ē subm. Dī
ꝙ suppōit māl'r: sic ēt rñdet magr i summula sua phie nā-
lis. ¶ Ad pbōnē dī ꝙ illō qđ ē subʒ h ē ille termin⁹ cōis
corp⁹ mobile ₇ non ē aliq res vl'is neq3 singularis sigñata
p ipʒ ex se: pbant tñ passiōes ð hō cōi p reb⁹ singulari-
bus qb⁹ isūt p pn⁹ sua: nō tñ phia ꝯsiderat ð reb⁹ singula-
rib⁹ nisi ꝭʒ ꝯceptū vl'eʒ formatū ð seipsis: ₇ sic nō ꝯside-
rat solū termios: imo res: vt sub ꝯceptu vl'i ꝯphendunt.
¶ Ad 3^m cū dī ꝙ modis diuersis tmin⁹ pt accipi in ppō- Ad 3^m
ne tot sūt suppōnes: ſʒ q̄ttuoz modis pt accipi: ġ q̄ttuoz st
suppōnes. Dī ad maiorē ꝙ absolute ē falsa: ſʒ n itelligit
sic. s. ꝙ p qz diuersis sigñatis pt stare termin⁹ i ppōne tot
sūt suppōnes ꝯcedo: ſʒ tūc nego miorem: qz tm tmin⁹ hʒ
duplex sigñatū: qz aut sigñat reʒ q̄ nō ē tmin⁹: ₇ tūc si stat
i tali re suppōit psonal'r: aut sigñat tminū: puta seipʒ vel
aliū: ₇ tūc stat māl'r. Et dðo hō currit: hō ē aial stat pso-
nal'r i vtraq3. Et sic dðo: hō ē spēs: hō ē nomē bissyllabū
stat ly hō māl'r i vtraq3. E si tu replicas ꝯ: ista ppō ē va
hō ē aial: vbi nullus hō actu existat cū sit necia: ġ nō stat
psōal'r tūc: qz eēt falsa cū p nllo ppōsito suppōat. ¶ Rñ-
det ꝙ illa i casu ē falsa dyalectice loq̄ndo: sec⁹ āt eēt po-
sterioristice. ¶ Ad 4^m cū q̄rit dðo hō ē p risibil': quō sup- Ad 4^m
ponit ly hō: dī ꝙ māl'r. Et ad pbōnē cuʒ dicis seq̄r ꝙ ille
termin⁹ hō hēat i se pn⁹ risibilitatꝭ: negat ꝯña. Uñ aliud ē
qđ ē p risibile: ₇ aliō p q̄: qz hō est p risibile: soz. vō ₇ pla.
sūt illa p qb⁹ hʒ pn⁹ risibilitatꝭ: siue i actu sigñato p cōperit
isti termio hō: in actu vō exercito soz. ₇ pla. ¶ Ad ꝯfir^m ad ꝯfir.
dī ꝙ hō stat psonal'r dðo hō ē aial rōnale. Et ad rōnē ne-
gat ꝯña. s. ꝙ sequeretur ꝙ diffinitio non posset conuerti
cum diffinito. Unde ille terminus hō diffinitur qui con-
uertitur cū diffōne: pro alijs tñ diffinitur. Et ad illud sili'r
negat ꝙ diffō sit singulariū p̊mo ē alicui⁹ termini cōis:
lʒ p rebus singularibus significatis per ipsum.
¶ Utrū diffō suppōnis mālis ₇ psonalis sit bene data.

Contra dðo ly ens ē ly ens suppōit mā- ar p.
liter: vt pbabo: ₇ tñ stat p sigña-
to formali: ġ diffōnes male: ꝯña tʒ: cū minoꝛ qz
ens hʒ tm vnū sigñatū. s. formale: maioꝛ pbat:
qz sig^m māle spirat ad suppōnē mālē ꝭm ma-
gistrū: i ca⁹ isto. Ut āt cogsat quō tmini supponāt ₇ po-
tissimū ē ista vox ly. ¶ 2° sic a. ē lra. ly a stat māl'r: ₇ tñ p ar 2°
sigñato formali: ġ ₇c. ꝯña nō cū maiori: qz formal'r sumit lra i
ꝯpōne syllabe ₇ dictiōis: vt dðo atom⁹: māl'r āt seorsū su-
mit. Hoc. n. ē cōe dcm: minoꝛ pbat: qz ly a. solū sigñatū for-
male hʒ: ġ sumit soluʒ p sigñato formali: tʒ ꝯña: añs pbat:
qz iste tmin⁹ hʒ solū sigñatū formale ꝭʒ magrm q̄ ē vificabi-
lis ð seipso sn̄ additamēto signi mālitatꝭ: ſʒ ly a. ē hō: qz
vex ē dre ly a. ē a. ġ ₇c. ¶ Jtē qlʒ termin⁹ aut hʒ vtrūq3
sigñatū aut tm vnū: ſʒ ly a. cū nō hēat nisi vnū: ₇ ois termi-
nus hñs tm vnū sigñatū hʒ solū formale: ġ ₇c. ¶ 3° dðo sic. ar 3°.
buf. ē buf. ly buf. suppōit māl'r: qz p seipso termio ₇ non
p sigñato formali: ġ ₇c. ꝯña nō cū maiori mioꝛ pbat: qz ter-
min⁹ nō hñs nisi vnū sigñatū hʒ formale tm: sed ly buf. est
nō hñs nisi vnū sigñatū: ergo hʒ tm sigñatū formal'r. ¶ 4° ar 4°.
sic dðo. ois ē synca^ma. ly ois suppōit māl'r: ₇ tñ nō p suo
sigñato māli: ġ ₇c. ꝯña nō cū maiori: qz formal'r sumit qñ
est determiatio alicui⁹ tmini: minoꝛ pbat: qz si staret p sigñato
māli ppō eēt falsa: qđ tñ est falsuʒ pʒ: qz ly ois māl'r sum-
ptū nō ē syncathegorema: ſʒ hñ formal'r. ¶ 5° dðo hō est ar 5°.
spēs: ly hō supponit simpl'r: ġ non māliter: ꝯña tenet: qz
sunt spēs dispatē: añs patet: qz ly hō stat intentione aie:

ergo suppōit simpliciter:tȝ ꝯña a diffōne ad diffinitū ⁊c.

Ad pm **Ad hec** rñdet. ¶ Ad pm negat maior. Ad ꝓbatio/
nē negat ꝙ signuȝ mãle sꝑ liet ad suppōneȝ
mãlē:sed bene veꝝ est,ꝙ limitat terminū habētez vtrūqȝ
significatū ad mãlē:terminū aūt hñteȝ tm̄ vnū significa/
tū nō. Uel ꝑ alia vba dī ꝙ signū mãlitatis litat semꝑ ad
suppōnē mãlē terminū aptuȝ natuȝ sic supponere.s. mã/
Ad 2m liter:aliter nō. ¶ Ad scðȝ cōiter dī negādo maiorē: imo
ly a.supponit ꝑsonaliter cū stet ꝓ significato formali i qꝛ
solū significatū formale bȝ:vt ꝓbat arguēdo. Et ad ꝓba
tionē maioris cū dī ꝙ qñ illa lrā a.sumit seorsuȝ stat mã
liter:qñ vō sumit in cōpōne syllabe ⁊ dictionis stat for/
maliter:dī ꝙ sꝑ idē significat ⁊ nihil aliud siue seorsuȝ si/
ue in dictiōe sumatᷣ:qꝛ semꝑ se significat ⁊ nihil aliō. Dī
tm̄ sumi formaliter in dictiōe:qꝛ ad hoc inuēta est ⁊ com/
posita:vt cōponat dictiōes:seorsuȝ aūt dī sumi mãliter:qꝛ
nō ad illud officiū ad qð inuēta est iposita. Et lȝ seorsuȝ di/
cat sumi mãliter ad intellectū dcm̄ tm̄ supponit ꝑsonalit
qꝛ ꝓ significato formali. ¶ Hec rñsio non placȝ:qꝛ nullus
termin⁹ vocalis ⁊ script⁹ nō ipositus ad significādū ali/
quid ex se bȝ signatū formale:sȝ ly a.i voce ⁊ i scripto est
hmōi:ergo ⁊c. Jō dico ꝙ ly a.supponit mãlr:⁊ nego mino/
rē.s.ꝙ supponat ꝓ significato formali. Et ad ꝓbōnē cuȝ
dī sm̄ magrm̄ ꝙ ille termin⁹ bȝ solū signatū formale qui
est vificabilis de se sine additamēto signi mãlitatis. Dī ꝙ
hoc intelligit de termino ꝑ se sigatiuo q aliqd ex se sigat
nō aūt de oī termino absolute:mō pȝ ꝙ ly a.nō est termi/
nus ꝑ se significatiu⁹.ergo ⁊c. Et vlteri⁹ cū dicis ꝙ qcūqȝ
termin⁹ bȝ tm̄ vnū significatū bȝ solū formale. negat:
sȝ veꝝ est de termio ꝑ se sigatiuo q aliqd ex se sigat:nō āt
Ad 3m de termio absolute. ¶ Ad 3m pȝ rñsio negat minor. Ad
ꝓbōnē negat ꝙ termin⁹ hñs tm̄ vnū signatū hēat tm̄ for
Ad 4m male:sȝ illō veꝝ ē solū de termis ꝑ se sigatiuis. ¶ Ad 4m
nego minorē. Ad ꝓbōnē nego ꝙ si stat ꝓ significato mã
li ꝓpō sit falsa: ⁊ cū tu ꝓbat ꝙ ly ois mãlr suptuȝ nō est
syncathegorema.sȝ formalr ꝯcedo:mō tm̄ sequit ꝙ si sup
ponat ꝓ suo sigato mãli sit falsa. Unū ly ois mãlr stans:vt
i hac ꝓpōne:ois hō currit:est signatū mãle suiipsi⁹ i ⁊ iō
dicēdo:ois est sincathegorema:ly ois supponit mãlr:qꝛ
ꝓ illo termino:ois formalr supto i illa ꝓpōne:ois hō cur
rit:qð ē significatū mãle sumi:lȝ ḡ ly ois supponat mãlr:
tm̄ supponit ꝓ se non stāte mãlr:ita ꝙ sensus ē:ly ois qñ
nō stat mãlr est syncathegorema.vt i hac ꝓpōne:ois hō
Ad 5m currit. ¶ Ad 5m ꝯcedit añs.s.ꝙ ly hō suppōat simplr in
ista ꝓpōne:hō est spēs:nō distinguēdo suppōnem simpli
cem ꝯ mãleȝ:⁊ tunc negat ꝯña:ergo nō est mãlis:si tm̄ es/
set simplex distinguendo simplicē ꝯ mãleȝ bñ valeret cō
sequētia:sed negatur añs. Et ad ꝓbationē añtis dī ꝙ ꝓ
cedit ꝑsupposita opinione cōmuni ꝯria magistro.

¶ Utrum quilibet terminus qui non est verificabilis de
seipso sine additamento materialitatis habeat duo signi
ficata.s.materiale ⁊ formale.

ar pm **Contra** qꝛ nō vr̄ ꝙ aliqs terminus hēat
duo significata qꝛ nullus termi
nus sigat se mãlr:ꝓbat:qꝛ significās ⁊ sigatū
debēt eē diuersa:sȝ idē termin⁹ ⁊ ipsemet non
sunt diuersa:ergo nō pōt seipsum significare
mãlr:ꝯña nota cū minori:maior ꝓbat:qꝛ significās ⁊ si/
gnificatū sunt relatiua:relatiua aūt sunt diuersa: vt pr̄ ⁊
ar 2o filius:ergo ⁊c. ¶ 2o ad idē sic:oē signuȝ est notius signifi/
cato:qꝛ alr nō duceret in cognitionē ei⁹:sed idē nō est no
tius seipso:ḡ idē nō pōt eē signū suiipsi⁹. ⁊ ꝑ ꝯña seqt ꝙ
ar 3o idē nō sigat seipsuȝ:ꝯña nota cū toto añte ⁊c. ¶ Tertio
sic:ille termin⁹ o⁊ alia syncathe.nō vificant de seipsis
sine signo mãlitatis:⁊ tm̄ nō hñt duo significata:ḡ ⁊c.ꝯña
nota cū maiori:qꝛ illa nō est vā:ille terminus ois est ois:
minor ꝓbat:qꝛ nō hñt significatū formale cū nihil extra se
significent.aliter.n.essent termini ꝑ se significatiui ⁊ ca/
thegorematici:qð iplicat. ¶ 4o sic ad idem:qꝛ ly huf non Ar. 4o
bȝ nisi sigatū mãle:⁊ tm̄ nō est vificabilis ð seipso sine si/
gno mãlitatis:vt pȝ:ergo ⁊c. Silr arguitur de ly a.

Ad hec respondet breuiter. ¶ Ad pm dī ad maioreȝ Ad pm
ꝙ significās ⁊ significatū debēt esse diuersa
aut realr aut sm̄ rōnē. Jn ꝓposito sunt diuersa sm̄ rōnē:et
nō aūt realr. ¶ Ad ꝓbōnē cū dī:sunt relatiua ⁊ relatiua
aūt sunt diuersa:vt pr̄ ⁊ Filius. Dico ꝙ aliq̄ relatiua sunt
realiter diuersa:vt relatiua realia:q̄dā vō nō:vt relatiua
rōnis:vt idē refert ad seipsuȝ:⁊ tm̄ nō differt realr a seip/
so:sed sȝ rōnē. ¶ Ad 2m negat minor ꝙ idē nō sit notius Ad 2m
seipso:imo idē ē noti⁹ seipso:diuersimode tm̄ ⁊ sm̄ diuer/
sas rōnes. Nā idē sub rōne signi est noti⁹ seipso sub rōne
significati. Et hoc nō incōuenit. ¶ Ad tertiū dī ꝙ corre/ Ad 3m
lariū illud itelligit de termio ꝑ se significatiuo.s.ꝙ qcūqȝ
talis non est vificabilis de seipso sine signo mãlitatis bȝ
vtrūqȝ significatū:de termino aūt nō per se significatiuo
non habet veritatem. ¶ Ad quartū cōsilr respondet. Ad 4m

¶ Utrum qlibet terminus q est de seipso verificabilis si/
ne signo mãlitatis bȝ tm̄ vnum significatuȝ.s.formale.

Contra arguit ꝙ nullus termin⁹ bȝ so/ Ar pm
luȝ vnū significatū.s.formale:i/
mo ꝙ qlȝ termin⁹ bȝ vtrūqȝ significatū. Et ꝓ
bo de isto termio ens:⁊ ita intelligat de aliis
⁊ arguo sic. Significatū nãle cōpetēs termi/
no est significatū mãle eius. Datū vō ex ipōne ē formale:
sed ille termin⁹ ens bȝ significatū nãle ⁊ datū ex ipōne:ḡ
bȝ vtrūqȝ signatū.s.mãle ⁊ formale:ꝯña nota cū maiori:
si qs tm̄ negaret minorē ꝓbet rōne sic:qñcūqȝ plura ꝯpe/
tūt vni ꝯ qð pri⁹ cōpetit bȝ rōnē mãe:qð vō posteri⁹ bȝ
rōnē forme:sȝ significatū nãle ꝑus ꝯpetit:ex ipōne vō po
steri⁹:ḡ ⁊c.minor pncipalis ꝓbat. Nā anteqȝ iste termin⁹
ens iponeret ad signandū aliqd seipsū nãlr significabat.
Deide ex ipōne sigat oia:ḡ bȝ signatū mãle ⁊ sigatū da/
tuȝ ex ipōne. ¶ 2o ad idē argr̄ sic:qcūqȝ termin⁹ bȝ signifi Ar. 2o
catuȝ formale bȝ ēt mãle ⁊ eꝯ:ḡ qlibȝ termin⁹ bȝ duo si/
gnificata:ꝯña tȝ:añs ꝓbat:qꝛ formale significatū nō dī
nisi i respectu ad mãle sic for⁹ i respectu ad mãȝ:⁊ mãle in
respectu ad formale:sic mã i respectu ad formam.2o phy.
¶ 3o sic.si aliqs termin⁹ hēret tm̄ sigatū formale:tūc mãle ar 3o
⁊ formale sunt idē:qð ē oino falsuȝ:qꝛ mãle ꝑ prius cōpe
tit termio qȝ formale:cū mãle insit nãlr:foiale vō ex im/
positiōe. Qꝛ āt eēnt idē ꝓbat:qꝛ significatuȝ qð inest ter
mino nãlr est mãle:qð vō inest ex ipōne est formale. Si/
gnificare seipm est mãle:qꝛ nãliter inest:⁊ illud idē ē for/
male:qꝛ ex ipōne ens significat oia entia ⁊ ꝯsequēter se/
ipsuȝ:ergo cū significare seipsū sit mãle ⁊ sit formale:idē
est significatuȝ mãle ⁊ formale. ¶ Quarto sic:aliqs ē ter ar 4o
minus q est de seipso verificabilis sine signo mãlitatis:⁊
tm̄ non bȝ tm̄ significatū formale:ergo correlariū falsuȝ:
ꝯña tȝ:antecedens probatur:qꝛ ista ē vā ly a est a.tamen
non bȝ ly a.nisi significatum materiale:ergo ⁊c.

Pro responsione ad hec argumēta aduer/ No m pm
te ꝙ qlibȝ terminus ꝑ se
significatiuus ꝑmo seipsuȝ nãliter sigt:deide sigat aliqd
ex se ex ipōne:significatū mãle ꝑ inest:accidentale vō qð
est ex ipōne scðario inest:ꝑmum dī mãle: scðm formale.
¶ Sed vlteri⁹ aduerte quo aliqs termin⁹ hēat tm̄ vnuȝ No m 2m
significatum.s.foiale:⁊ aliqs duo.s.formale ⁊ mãle. Unū
ꝯtingit aliqñ ꝙ significatū nãliter cōpetēs termino ē di/
stinctū oino a significato dato sibi ꝑ ipōnē:vt ille termi/
nus hō q ē significatū mãle isti⁹ termini ē distinctū a signi
ficato qð cōpetit ei ex cōpōne.s.for.⁊ pla. Et sic significa
tuȝ nãle dī mãle:aliō vō ex ipōne dī formale. Aliquan/

do vō ɔtingit ꝙ significatū nāle non ē distinctū a signifi-
cato p īpōnē: imo ē ps eius vel ipm sicut significatū nāle
isti⁹ termini ens ī voce ē ipsemet termin⁹: ⁊ significatū ex
īpositione sunt oia entia: ⁊ ipse termin⁹ ens q est sigātum
nāle suijpsi⁹: cū sit vnū ens ē ps sigāti ex īpōne: ille ergo
termin⁹ ens ē significatū nāle ex īpōne: ⁊ tūc dī ꝙ non hȝ
nisi vnū significatū. s. formale nō ꝙ sibi non corrīdeat si-
gnificatū nāle: sed q̄ illud non ē distinctū a significato hȝ
īpositionē: iō non dī māle: aut si dī māle ⁊ aliud formale
nō tñ dī hr̄e duo significata nisi vnū sit distinctū ab alte-
ro. Et sic lȝ hēat māle ⁊ formale: nō tñ hȝ duo: q̄ vnū nō
ponit in numer̄ cū alio nisi sint distincta. Sȝ q̄ris tenēdo
pmā viā q̄re illud sigātuȝ qd̄ cōpetit sibi nālr: ⁊ ēt ex im
positione magis dī sigñatū formale q̄ȝ māle. Dī ꝙ p vnū
significatū formale sigāt oia: ⁊ p māle solū ptem eius qd̄
formalr̄ significat. Si tale sigātū diceret̄ māle esset opus
ponere aliud significatū vltra hoc māle: sȝ si dī formale
nō est opus vltra significatū totale formale ponere aliud
significatū distinctū a formali: iō ⁊c. ℂ Sed q̄res tenēdo
scdam viā quō ly ens si hȝ significatū māle ⁊ formale hȝ
tm̄ vnū significatū. s. formale: q̄ ex scdo seq̄t opp^m pmi:
sequit̄. n. hȝ tm̄ sigñatū formale: ergo non hȝ māle. Dī ꝙ
p tāto dī hr̄e tm̄ sigñatū formale: nō q̄ nō habeat māle:
sȝ q̄ nō hȝ aliud significatū. illud. n. sigñatuȝ māle nō est
aliud a formali: cū sit idē: ⁊ iō illud māle nō ponit in nūo
cū formali. Pria vía clarior scda subtilior: tu seq̄re q̄ tibi
Ad pᵐ placēt ⁊c. ℂ Ad pᵐ igit̄ in oppᵐ dī ꝙ ly ens nō hȝ signifi
catū māle: q̄ lȝ oē significatū māle sit sigñatū nālr̄ cōpe-
tens termino: nō tñ oē sigñatū nālr̄ cōpetens est māle: sȝ
Rñ° 2°. solū illud qd̄ est distinctuȝ a formali. ℂ Uel dī ꝙ lȝ hēat
sigñatū māle ⁊ formale: nō tñ dī hr̄e duo sigñata nisi vnū
Ad 2ᵐ sit distinctū ab altero q̄lr̄ nō est in pposito. ℂ Ad 2ᵐ rñde
tur ꝙ dī formale nō respectu mālis sigñati illius: q̄ illd̄
nō hȝ sȝ respectu alterius significati mālis alicuius ter-
mini hñtis vtrūq̄: q̄ sicut in termino hñte vtrūq̄ sigña-
tuȝ illud dī formale de quo verificat̄ termin⁹ sine signo
mālitatis: ita hic illud dī formale de quo verificat̄ termi
Rñ°. 2°. nus sine signo mālitatis. ℂ Uel alr̄ dī ꝙ dī formale re-
spectu mālis significati illi⁹: dato tñ ꝙ iile termin⁹ hēat
significatū māle ⁊ significatū formale: nō tñ dī hr̄e duo si
Ad 3ᵐ gnificata: q̄ māle nō est oino distinctū a formali. ℂ Ad
3ᵐ dī negādo ɔñam: q̄ nō hȝ sigñatū māle: sigñatū. n. nā-
liter cōpetēs nō dī māle nisi sit distictū a formali: lȝ ergo
oē significatū māle sit nāle: nō tñ oē nāle ē māle nisi sit di-
R° 2° stinctū a formali. ℂ Uel alr̄ potes ɔcedere ꝙ māle ⁊ for
male sunt idē: nō tñ oino: q̄ formale est cōius: māle vero
minus cōe: ⁊ hec duo nō ponūt in numer̄ sicut nec supi⁹
Ad 4ᵐ cū inferiori. ℂ Ad 4ᵐ dī ꝙ correlariū intelligit̄ de termi
no p se sigñatiuo. De termio āt nō p se sigñatiuo concedi
tur ꝙ aliquis terminus verificat̄ de seipso sine signo mā
litatis: ⁊ tñ non habet significatū formale: imo māle tan
tum: vt ly a. sicut argumentum probat.

ℂ Utrum fundamentuȝ regular̄ istius capituli: vt autē
cognoscatur quō termini supponant sit verū. s. talia sunt
subiecta qualia permittunt predicata.

arḡ pᵒ
Ontra arguit̄ ꝙ nō sit verū. Et pᵒ sic: p̄-
dicatū nihil pmittit vel saltē nō
impedit q̄lecūq̄ subm esse: ergo fundamētū
illud falsuȝ: ɔña tȝ: ⁊ ante sīlr̄. Forte dī ꝙ non
capit̄ ibi pmittere p non inhibere: sed capit̄
p determinare. Cōtra. ex ista rñsiōe seq̄t ꝙ ista est v̄a: ois
hō est masculus: sīlr̄ ista: oē aial ē hō: q̄ si subā ibi deter-
minent̄ p p̄dicata: igit̄ solū supponūt p his p qb⁹ deter-
minant̄: sed p̄dicatū in pᵒ nō supponit nisi p masculis in
alia solū p hoib⁹: ḡ sīlr̄ subta supponēt: ⁊ sic erunt vere.
Confir. ℂ Cōfirmat̄. q̄ dato isto seq̄t ꝙ illa est v̄a: ois hō ē spēs
quā tñ negat opio. ℂ Et ꝙ illd̄ sequat̄ pȝ: q̄ p̄dicatū p̄t
pmittere stare subm mālr̄: ⁊ si sic seq̄t ꝙ subm suppone-
ret mālr̄: ⁊ p ɔñs ipsa erit v̄a. ℂ 2° pncipalr̄ arguit̄ termi arḡ 2°
nū nō posse mālr̄ suppōere sine limitatiōe signi mālitatis:
q̄ talis termin⁹ scdē īpōnis nō sufficit trahere terminuȝ
pᵉ impōnis ad talē suppōnē mālē. Et arguit̄ sic: nō maio
ris virtutis ⁊ fortitudinis est termin⁹ scdē īpōnis q̄ȝ ali-
qua negōtcū igit̄ negō nō possit hr̄e vim sup p̄cedētē ter-
minū ipȝ ɔfūdēdo: igit̄ a fortiori nec termin⁹ scdē īpōnis
habebit vim aliquā supra p̄cedētē: ⁊ p ɔñs nō trahit ter
minū aliquē ad talē suppōnē: ɔña vr̄ patere cū non sit cā
diuersitatis. ℂ Cōfirmat̄. q̄ termin⁹ pᵉ impōnis a pte p̄- cōfir. pᵒ
dicati nō p̄t trahere terminū scdē īpōnis a pte subi ad ta
lē vl̄ talē suppōnē: ḡ nec ec̄: pȝ ɔña: vel det̄ cā diuersitatis.
ℂ Cōfirmat̄ 2° q̄ termin⁹ 2ᵉ īpōnis posit⁹ a pte subi non ɔfir. 2°
p̄t trahē t̄minū pᵉ īpōnis a pte p̄dicati sȝ illā opionē: igit̄
a fortiori qñ ponit̄ a pte p̄dicati termin⁹ scdē īpōnis nō
poterit trahē terminū pᵉ īpōnis positū a pte subi: ɔña pȝ
q̄ rōnabile ē ꝙ termin⁹ maiorē vim hēat sup̄ terminū se
quētē q̄ȝ sup̄ p̄cedētē. ℂ Cōfirmat̄ 3° q̄ termin⁹ nō maio ɔfir. 3°
rē viȝ hȝ a pte p̄dicati q̄ȝ a pte subi: nisi iq̄ȝtū aia p illū itel
ligit sic vl̄ sic: cū igit̄ itellēs sit idifferēs ɔcipe mālr̄ a pte p̄
dicati sicut a pte subi: ḡ ⁊c. ℂ Et sic pȝ ꝙ qua rōne p̄t ter
minus a pte subi supponere mālr̄ sine tali additione pp
determinationē p̄dicati: eadē rōne p̄t stare a pte p̄dicati
mālr̄ sine tali addito pp limitationē subi vel determina-
tionē eiusdē: ⁊ p ɔñs hec erit bona ɔuersio quā magr̄ ne
gat: hō est spēs: spēs ē hō. ℂ Cōfirmat̄ 4°. q̄ seq̄t oppoᵐ ɔfir. 4°
illi⁹ regule q̄ dicit. A tertio adiacēte ad sm adiacēs i ter
minis nō distrahentib⁹ est bona ɔña. Uel seq̄t ꝙ dubia ē
q̄ hec opio ɔcedit hāc ppōnē. chymera ē nomē. Arguit̄
tunc: sic ḡ chymera est: vl̄ ɔsequētia est bona vel non. Si
non habet̄ primo po ɔ̄nis: si sic: habetur secunda.

Ad hec rñdet̄ ꝙ fundamentū illud est veruȝ. Et ad
pᵐ argᵐ dī sicut ibi. Et ad pbationē cū dicis
sequit̄ ꝙ illa esset vera. Ois hō ē masculus: ⁊ sīlr̄ ista: oē
aial est hō: q̄ si illa subiecta determinat̄ p p̄dicata soluȝ
subiecta supponunt p illis p qbus determinant̄. Rñdet̄ Ad pᵐ
ꝙ p̄dicata nō determināt subiecta quōcūq̄: sȝ solū quo- dicitur.
ad suppōnē gñalē. s. mālē vel psonalē: nec sp hoc faciunt
sed solū qñ nō sunt īpedita. Un̄ signū mālitatis additum
subiecto faceret ipm stare mālr̄ inuito p̄dicato: vt dicēdo
ly hō est aial: ⁊ signuȝ vl̄e vel pticulare limitans ad sup-
positionē psonalē additū subiecto faciet ipsum stare pso
naliter ēt inuito predicato: vt dicendo oē aial est genus.
ℂ Predicatū ergo d̄terminat subiectū quo ad suppōnē
psonalē vel mālē: deducto īpedimento alterius signi. Cu
ius rō est: q̄ p̄dicatū est sicut for⁹ subiectū vero est sic mā
mō mā limitat̄ a for⁹ ad tale vel tale esse ⁊c. ℂ Ad pᵐ igit̄
pȝ solō: q̄ dōo ois hō est masculus p̄dicatuȝ determinat
subm ad suppōnē psonalē: ⁊ ēt determinat̄ subm ad eā-
dē suppōneȝ p illud signū ois: sȝ q̄ rōne illi⁹ signi: ois ly
hō distribuit̄ p oi ɔtēto sub se: ⁊ de quocūq̄ tali nō v̄ifica
tur p̄dicatū: iō ē falsa. Sīlr̄ dōȝ ē ad illā: oē aial ē homo.
ℂ Ad ɔfirmationē cū dicis illa eēt v̄a: ois hō est spēs ne ad ɔfir.
gat̄: q̄ p̄dicatū nō p̄t d̄termiare subȝ ad supponēdū mā-
liter cū sit h̄ īpedimētū d̄ ly ois. ℂ Ad 2ᵐ pncipale cuȝ dī Ad 2ᵐ
ꝙ terius 2ᵉ īpōnis a pte p̄dicati posit⁹ ñ hȝ maiorē viȝ q̄ȝ
negō. Dī ꝙ ver̄ ē ꝙ nllᵒ ē terius q hēat maiorē vim sup
terios: q̄s d̄teriat q̄ȝ negō sup̄ eosdē q̄s d̄termiat: cū h̄ tñ
stat ꝙ p̄dicatū possit hr̄e vi sup̄ t̄mios p̄cedētes: q̄ illos
d̄termiat: nec pp h̄ negō dī minoris vis. Un̄ lōge maior ē
vis. negōnis sup̄ termios quos determiat q̄ȝ alicui⁹ alte-
rius termini supra eosdē quos d̄terminat. ℂ Ad pᵐ cō-
firmationē dī ꝙ termin⁹ pme īpōnis posit⁹ a pte subi non
trahit ad aliquā suppōnē terminū scdē impōnis posituȝ

a parte pdicati:qz mã nõ determinat formam:sed eõ:r iõ
termin⁹ pme impõnis positus a pte pdicati determinat
terminũ 2ᵉ ipõnis positũ a pte subi ad aliquã supponez:
vtputa psonalẽ:qz cũ nõ possit vificari de illo:nec p signi
Ad 1ᵐ. ficato mãli,nec fozali trabit ad poriorẽ suppõnẽ. ¶ Ad
scðaз ɔfirmationẽ pz solutio.qz lз termin⁹ scðe ipõnis po
situs a pte subi nõ possit determiare terminũ pme ipõnis
positũ a pte pdicati ad aliquã suppõnẽ:tñ si poneret a p-
te pdicati pōt:rõ dicta est:qz cũ ex pte subi bз rõnẽ mãe:
r ɔñr determinabilis r nõ determinãtis:ex pte vo pdica
ti rõnẽ forme:r p ɔñs rõnẽ determinãtis r nõ determina
Ad 3ᵐ. bilis. ¶ Ad tertiã ɔfirmationẽ nego maiorẽ.s. q termi-
nus a pte subi vel pdicati nõ hẽat maiorẽ vim nisi inqñtũ
p illũ aia sic intelligit vel sic:imo r ñ aia nõ ɔsideraret cũ
est ex pte pdicati bз rõnẽ forme r determinãtis:r cũ est
ex pte subi bз rõnẽ mãe r determinabilis. Uez est tñ q
Ad 4ᵐ aia hoc intelligit:sed suũ intelligere nõ facit hoc. ¶ Ad
quartã ɔfirmationẽ cũ dr:seqr oppositũ illi⁹ regle a ter-
tio adiacẽte ad fm adiacẽs vз ɔña:dr negãdo:nec illud
qð dr est ɔ hanc regulã assignatã:qz illa regula bз solũ i-
telligi in suppõne psonali:nõ aũt i termis mãliter suppo
nẽtibus:aut si vis itelligere in quacũqz itelligit de termi
no nõ mutuãte suppõnẽ:sed eodẽ mõ supponẽte in ppõ-
ne de tertio adiacente r scðo:quod non est ita hic:qz dicẽ
do chymera est nomen.ly chymera:supponit materiali-
ter r dicendo.chymera est.ly chymera.supponit perso-
naliter:sed bene valet:ergo ly chymera est.

¶ Utrũ sexta regula va sit q dicit. Cuiuscũqz ppõnis pre-
dicatuз est terminus pme ipõnis r subm scðe tam subie
ctũ qз pdicatũ supponit psonalr vt dicẽdo spẽs est hõ.

ar p. Contra hanc regulã arguit:r pbo q in
ista ppõne ly hõ suppõit mãlr:
r arguo sic. In ista ppõne taliter debent ter-
mini supponere qliter ppositio pt verificari:
sed cũ ppõ possit verificari pdicato mãliter
supponẽte r nõ psonaliter:vt pbabo:ergo dз pdicatũ sup-
ponere mãlr r nõ psonalr:ɔña bona:maioz pз p magrm
in qnta regula q dicit q dicẽdo ppõ ẽ nomẽ.ly ppõ sup
ponit mãlr:qz alr ppõ eẽt falsa. Ex quo pз q vult q ter-
minus supponat mõ quo pt vificari ppõ.minoz pbat p
scða pte.s.q si pdicatũ supponat psonalr q ppõ nõ pōt
verificari:qz ɔuertit in istã aliqs hõ ẽ spẽs que est falsa.
¶ Pro pᵃ pbat.s.q pdicato stãte mãlr ppõ est va:dicẽ-
do:spẽs est hõ:qz tũc ista eẽt optia ɔña hõ est spẽs:ergo
spẽs est hõ:p ɔuersionẽ simplicẽ:r aña ẽ vez:ergo r ɔñs
ar 2ᵒ est verũ. ¶ Scðo sic.stante veritate regule nulla ppo-
sitio facta fз regulã erit va:ergo frustra ponitur regla:ɔña
pз:aña pbat discurrẽdo i oib⁹:vt spẽs ẽ hõ:genᵘ est aial
ar 3ᵒ. r ita de alijs:oẽs iste false sũt:vt pз:qre rc. ¶ Tertio qri
tur quare magis subiectũ supponat psonaliter qз mãli-
ter:cũ nullo modo propositio possit esse vera:vt patet.

Ad pᵐ Ad hec breuiter rñdet. ¶ Ad pᵐ dicũt qdaз q dicẽ-
do:spẽs ẽ hõ:ppõ ẽ va vtroqз extremo sup-
ponẽte psonalr. Uñ dr q dicẽdo:spẽs ẽ hõ:ly spẽs pt ca-
pi duplr.s.dnoiatiue r significatiue:si denoiatiue dr spẽs
est dicere illð de q pdicat hoc nomẽ spẽs denoiatiue r ac
cidẽtalr:r tũc palã ẽ q spẽs ẽ hõ:psonalr capiẽdo ly hõ
ẽ illud de q pdicat h nomẽ spẽs ẽ hõ siue nã hũana cõis
oib⁹ hoib⁹:q nã humana ɔcretiue sũpta ẽ hõ psonalr.s.
soz.r pla. Si vo capiat spẽs p eo qð sigat ẽ cõe iqзtũ cõe
r sic spẽs nõ ẽ hõ capiẽdo psonalr hõ:qz psonalr capien
do ly hõ est qn singulare:r nõ cõe:r p mõ capit magr:r
nõ scðo mõ. Et ɔñr ɔcedũt istaз:aliqs hõ ẽ spẽs:capiẽdo
ly spẽs p eo qð denoiat. ¶ Hec rñsio vana ẽ:qz qro ab il
lis:qð ẽ sigatũ formale isti⁹ termini spẽs:aut sũt termini
aut sũt res reales. Si dicis q sũt termini pз q illa ppõ
est falsa:spẽs ẽ hõ:cũ ly spẽs stet p tali significato forma
li:qz nullus termin⁹ ẽ hõ sũpto ly hõ psonalr. Si vo dicis
q sũt res reales puta nã hũana vel asinina rc.tũc illa est
falsa:hõ ẽ spẽs:ɔ magrm:qz ly spẽs stat psonalr:g stat p
tali re reali:r ly hõ mãlr p seipso termino:r sic:sigat q
ille termin⁹ hõ ẽ vna nã vlis:qð est falsuз. Itez illud qð ẽ
spẽs vel gen⁹ fm magrm hic:cũ sit terminista:ẽ termin⁹
vniuoc⁹:vt patuit sup in sũmulis r nõ vlis:vt volũt rea-
liste. Uñ fm magrm ille termin⁹ hõ dr spẽs:ille termin⁹
asin⁹ dr spẽs:r ita de alijs. Qñ g ly spẽs accipit pro his
q denoiat accipit p isto termio hõ:vel p isto termio:asi-
nus rc.sз certũ ẽ q ẽ falsuз dicere q aliqs talis termin⁹
sit hõ psonalr:g sũpto ly spẽs p his q denoiat falsũ est di
cere q spẽs sit hõ. Et sic pз q nõ ẽ in pposito magri rñ-
sio data. ¶ Alij vadca dicũt q ista est va spẽs est hõ r q
vtrũqз extremũ supponit psonalr:sз negãt q ɔuertat sic:
aliqs hõ ẽ spẽs:siue aliqd qð ẽ hõ ẽ spẽs. Uñ dicũt q nõ
pt ɔuerti. ¶ Hec rñsio fatua ẽ:qz sine rõne aliq:qz vbicũ
qз ẽ trãspositio subi in pdicatũ r ecõuerso manẽte eadez
qlitate r qзtitate ẽ ɔuersio simplex:sз hec est hmõi:g rc.
Itẽ q illa sit falsa:spẽs ẽ hõ:pз:qz sub pdicato cũ stet de-
terminate lз dscẽdere disiũctiue ad sua supposita:r tñ de
scẽsus est falsus:r isti sunt oẽs hoies:g spẽs est iste hõ:vl
spẽs ẽ iste hõ rc.imo qlз istaz est falsa:g rc. Iõ alr dico r
p ad mãз:dico q ppõ ẽ falsa:r q illud pdicatũ hõ de ne-
cessitate supponit psonalr dðo:spẽs ẽ hõ:r nõ suppone-
ret mãlr nisi adderet sigᵐ mãlitatis:tũc ãt addito tali si-
gno bñ supponeret mãlr r eẽt ppõ va:q aũt supponat
psonalr:rõ tacta ẽ i qõne pcedẽn:qz pdicatuз nõ limitat
nec trahit a subo ad aliquã suppõnẽ:sз ɔ.pdicatũ trahit
r limitat subm ad talẽ vl talẽ:illð g pdicatũ cuз nõ litet
ab aliq stabit p potiozi significato:r sic suppõet psonalr
subm ãt stat psonalr:qz litat ad talẽ suppõnez a pdicato:
nã cũ nõ possit illð pdicatũ vificari de subo nec subo stã-
te psonalr nec mãlr:trahit subз ad potiorẽ suppositionẽ
qz litat ipm ad psonalẽ. ¶ Ad formã g argumẽti negat
maioz.s.q talr dз termin⁹ supponere qlr ppõ possit vifi
cari. Et ad pbationẽ cũ tu adducis magrm in qnta regu
la rc. ¶ Dico q magr arguit ex pte subti q talr dз sup-
ponere subm qlr ppositio poterit vificari:vt pз:in exem
plis suis:nõ aũt arguit de pdicato:mõ dico q si ppositio
possз vificari subo stãte mãlr subm staret vtiqз mãlr:sed
cũ nec stãte mãlr nec formalr possit vificari stat p potio
ri. ¶ Ad 2ᵐ negat illa ɔña:nulla ppõ fcã fз regulã ẽ va: Ad 2ᵐ
g rla frustra:qz regula nõ dicit q aliq talis ppositio sit
va:iõ nõ est falsa:neqз vitatẽ vl falsitatẽ taliũ ppõnũ pos
ses cognoscere sine regla scða:iõ non ẽ frustra. ¶ Ad 3ᵐ Ad 3ᵐ
cũ qrit qre subm magis supponit psonalr qз mãlr:cũ nul
lo mõ ppõ sit vera. Rñsũз est in p argumẽto q pdicatuз
limitat subз ad talẽ suppositionẽ:nã cũ pdicatũ non pos-
sit verificari de subiecto:nec subiecto stãte mãlr nec pso-
nalr:limitat ad potiorem suppositionẽ:puta ad psonalẽ.

¶ Utruз 7ᵃ rla va sit q dicit cuiuscũqз ppõnis:subm ẽ ter
minus pme impõnis r pdicatũ 2ᵉ deducto impedimẽto:
subm supponit mãlr r pdicatũ psonalr:vt hõ ẽ species.

Arguitur ɔ hanc regulã r pbat:q il- Ar p.
la nõ sit va:hõ ẽ spẽs.q tñ ẽ
va fm regulã:r arguit pmo sic. Ois spẽs est
accñs:hõ ẽ spẽs:g hõ ẽ accñs:ɔña bona:qz i
Darij.ɔ ẽ falsa ergo aliq pmissaz:nõ maioz:
g minoz. ¶ 2ᵒ sic:de quocũqз ve pdicat iferi⁹ de eodez p- Ar.2ᵒ
dicat supius:sз ly accñs ẽ supi⁹ ad ly spẽs igit cũ ly spẽs
pdicet de ly hõ:seqt q ly accñs pt de eodẽ ve pdicari af
firmatiue dðo:hõ est accñs:qð est falsum. Ex illo pt pba
ri q nullus homo est aial sic:nulla spẽs ẽ aial:homo est
spẽs:ergo hõ non est aial. ¶ Tertio sic.de quocũqз vere ar 3ᵒ
pdicat

p̄tur gen⁹ de eodē nō vere p̄tur corpus: q2 nō est verū di
cē de eodē qd̄ est gen⁹ ꝛ corpus:si igiť illa est vā:aial ē ge
nus:ista est fīa:aial est corpus. Ex quo sequiť ꝙ hō ē ter
minus q̄ n̄ est hō: q2 cum hō sit spēs ꝛ spēs sit termin⁹ q
nō est hō:ḡ hō:est termin⁹ qui nō est hō: ꝛ sequiť ꝙ sit ali
qd̄ qd̄ non est homo: q2 termin⁹ q nō est homo est aliqd
qd̄ non est homo: ꝛ sic sequiť ꝙ hō differt ab hoie:qd̄ est
Ar 4° impo͠e. ¶ Quarto sic si:ista eēt vā tunc descēsus factus
sub isto termino homo:disiunctiue esset verus: cum stet
determinate:ɔ̄ña tamē est falsum:qa falsum ē ꝙ hoc ho
mo est spēs: vel hoc homo est spēs: ꝛ ita de alijs: q2 ly h̄
homo est terminus discretus: ideo non est spēs ꝛc̄.

Ad hec breuiť r̄ndeť ꝙ hec regula est vā: ꝛ exem-
plū ē verū: ꝛ ad argumēta dī ꝙ nō valēt:
Ad p̄m dicitur q2 variať suppō. ¶ Ad p̄mū pȝ: ꝙ dōo hō est spēs: i mi-
noři supponit māl'r ly hō: i ɔ̄ne vō p̄sonal'r: sed minor dȝ
Ad 2m eē talis: aliqs hō ē spēs: ꝛ tūc ista est falsa. ¶ Ad 2m dī ꝙ
ly accn̄s pōt sumi dupl'r. Uno mō vt ē termin⁹ p̄me ipō-
nis: ꝛ sic negať ꝙ hō est accn̄s. Alio° vt est termin⁹ scd̄e
ipōnis: ꝛ tūc dupl'r capiť ad ꝓpositū nr̄m. Uno mō vt est
vnū de qnqȝ p̄dicabilib⁹ distictū ɔ̄ alia: ꝛ sic ltez ne' illa:
hō est accn̄s. Alio mō vt est idē qd̄ scd̄a intētio. s. qd̄libȝ
qd̄ ɔ̄siderať ex sola ɔ̄sideratiōe intell'c: ꝛ sic ɔ̄cediť ꝙ hō
Ad 3m est accn̄s. ¶ Ad 3m ɔ̄cediť maior: termino supponēte eo
dē mō: sed si diuersimode supponat nō inconueniť: vnde
corpus v̄ificať de aiali in suppōne p̄sonali: ꝛ gen⁹ v̄ifica-
tur de aial: in suppōne māli. ¶ Ad ɔ̄firmationeȝ ɔ̄cedo
ꝙ hō est termin⁹ qui non est hō: sed negať vlteri⁹ ɔ̄ña: er
go hō ē aliqd qd̄ nō ē hō: q2 lȝ aliqd sit supius ad ly ter-
minus: ꝛ tn̄ aliqd qd̄ nō est hō non est supius ad ly termi
Ad 4m nus qui nō est hō. ¶ Ad 4m r̄nsum est in suppōnib⁹ cum
determinať de suppōne māli determinata: q2 argu͠m petit
illā māmʒ. Et vide ibi breuiť: tamē reuocabo ad mētē: vn̄
dico ꝙ descēsus est ver⁹: ꝛ ꝙ illa est vā: h̄ hō est spēs: vel
h̄ hō ē spēs: nō qdē put ly hō supponit ꝓ sibi sīli: vt puta
ꝓ ly hō i his ꝓpōnib⁹: hō est spēs: hō est animal.

¶ Utrum propositio materialis sit danda.

Ar p̄ Contra arguiť ꝙ nō ratiōib⁹ Pet. de
mātua q negat hāc suppōnē.
Et suppono p̄us tria. Primo ꝙ termin⁹ p-
sonal'r sumptus nō ɔ̄uertiť cū sibi sīli māl'r
sumptū: ita ꝙ subiecta hax suppōnū nō ɔ̄uer
tunť: hō currit: hō est spēs. pȝ q2 aliud sig̅at ly hō in vna
illax qd̄ non significat in alia: ergo nō ɔ̄uertunť. ¶ Se-
cūdū p̄suppositū est: ꝙ talis termin⁹ homo māl'r sumpt⁹
non est spēs: pȝ qa ille māl'r sumptus nō cōuertiť cū illo
p̄sonal'r sumpto: ꝛ cum ille p̄sonal'r sumptus sit spēs: ille
māl'r sumpt⁹ nō erit spēs. ¶ Tertiū p̄suppositū. nulla ē
ꝓpō que hēat aliquā ptē ꝓpinquā: q̄ nō sit aliq̄ ps oro-
nis: pȝ q2 illa nō intelligiť ab aliquo. ¶ His p̄suppositis
arguiť p̄mo ꝙ hec non est ꝓpō: hō est spēs: tēto ly homo
māl'r: ꝓbať: q2 ps ꝓpinqua non est ps orōnis: ergo non
est ꝓpō: tȝ ɔ̄ña pȝ p 3m p̄suppositū. añs ꝓbať sic. Illō qd̄ po-
niť pro subo. s. ly hō non est nomē nec verbuȝ nec altera
ps orōnis: ḡ ꝛc̄. ɔ̄ña tȝ. ꝛ totū añs pȝ: p̄ter p̄mā partē q̄
ꝓbať sic. ly hō nō ē cathegorema nec syncathegorema:
ergo non est nomē ɔ̄ña bona. añs ꝓbať ꝙ non sit synca-
thegorema pȝ: ꝙ nō sit cathegorema. ꝓbať: q2 nō est ter-
min⁹ cōis nec discret⁹: pȝ ꝙ non sit discret⁹ ꝙ nō sit cōis:
Ar 2° ꝓbať: q2 nō est spēs nec gen⁹ nec alter termin⁹. ¶ Scd̄o
arguiť sic. Ille termin⁹ hō māl'r sumpt⁹ non ɔ̄uertiť cum
sibi sīli p̄sonal'r sumpto: ḡ cū sibi sīlis p̄sonal'r sumptus sit
spēs: ille māl'r sumpt⁹ non erit spēs: pro illis idiuiduis ꝓ
qbus hō p̄sonal'r sumptus: nec ꝓ alijs: ḡ nullo° est spēs.
Ar 3° ¶ 3° sic. Impo͠e est aliquē terminū māl'r sumptū de aliq̄
p̄ri: sed p̄cise eodē mō terminus est spēs q̄ est p̄dicabilis
de aliquo: igiť nō est po͠e terminū māl'r sumptū eē spēȝ.
¶ Quarto illud qd̄ poniť pro subo hui⁹ vocalis vel scri Ar 4°
pti cōplexi hō est spēs: non plus sig̅at q̄ȝ significet ante
impōnē alicuius talis termini: sed ante impōnē illud qd̄
poniť pro subo non fuisset pars orōnis: ḡ nec nūc. ¶ 5° Ar 5°
illud qd̄ poniť pro subo illi⁹ cōplexi ois est signū: non est
ps orōnis ḡ p idē nec aliqs termin⁹ māl'r sumptus est ps
orōnis: ɔ̄ña pȝ: añs ꝓbať: qa dem̄rato illo vocali vel scri
pto: ois qd̄ poniť ꝓ subo illius cōplexi: si illud eēt nomē
hoc eēt ꝓpter modos ḡn̄ales vel spāles ab ipositore da
tos: sed non hēt aliquē modū ab impositore datuȝ: ḡ ꝛc̄.
ɔ̄ña pȝ: ꝛ minor ꝓbať: qa ab ipositore datum est: ꝙ talis
terminus ois significet adiectiue solū: aut vult hoc ꝙ si-
gnificet se: si p̄m pȝ ꝙ nō stat māl'r: nec est subm: si 2m seq-
tur ꝙ ois termin⁹ p̄me itētionis eēt equocus: ꝛ ꝙ qlibet
talis supponeret p̄sonal'r: q2 pro eo qd̄ sig̅at ab ipositore
vel ex nāli itētiōe. ¶ Sexto sequiť: ꝙ qlibet termin⁹ eēt Ar 6°
scd̄e intentionis: qa significat se ꝛ suū significatū. i. distin
ctum a se: ergo est scd̄e intētionis. ¶ Septimo in isto cō Ar 7°
plexo vocali: omnē est signū: ly omnē non est ps orōnis:
qa si sic: eēt illa congrua orō: ꝛ per ɔ̄ñs ly omnē esset ibi
casus recti: ḡ ly oēm hȝ modū sig̅n̄andi recti: ɔ̄ñs est fal-
sum. q2 non est ab impositore: nec māl'r. Ex his ɔ̄nr pȝ ꝙ
nulla est suppositio simplex: qa si aliq̄ foret sit in aliq̄ tali
mētali: hō est spēs: in quo terminus supponit pro intētio
ne. Et arguiť ꝙ illa non est ꝓpō: qa subiectū nō est para
orōnis: qd̄ deduciť vt p̄us. ¶ In oppositū ē magr̄ ꝛ oēs
regule grāmaticorū. Dicunt. n. grāmatici. Dictio q̄cūqȝ
fuerit sibi mālis est neutri ḡn̄is: ꝛ indeclinabile nomen.
Est etiā hec opio ɔ̄ doctrinā valētiū logicoꝝ: q in scrip̄
suis asserunt suppōnē māleȝ: vnde Porphy. affirmat ꝙ
homo est spēs: aial est genus. Dicit. n. In vnoquoqȝ pre-
dicamento sunt quedā ḡn̄alissima ꝛ q̄dā spālissima sunt
alia. s. genera subalterna. Et subdit. hox quidē substan-
tia est generalissimū: homo vero spālissimum: eo ꝙ spēs
solum: corpus vero species qdem substantie: ꝛ gen⁹ cor-
poris aiati: mō certū est: ꝙ ille ꝓpōnes non sunt vere in
suppositione personali: ergo in māli ɔ̄ negantes mālem.
¶ Tertio: hec opio repugnat sibijpsi: ꝛ est sīlis opioni
antiq̄rū negātiū motū: quos rep̄hendit ph̄s p̄mo phys.
di. ꝙ negādo motū affirmāt motū esse: nā negando mo-
tū mouēt labia: mouēdo labia affirmāt motū esse. Ita h̄
opio negās suppōnē mālē affirmať eā. Nā in p̄supposi-
to cū dicunt: ꝙ terminus p̄sonal'r sumptus nō ɔ̄uertiť cū
sibi sīli māl'r sumpto: ita ꝙ suba hax ꝓpōnū nō ɔ̄uertūť:
hō currit: hō est spēs: concedit ꝙ ly hō in scd̄a supponit
māl'r. ꝓbať: qa ly hō in p̄ cōplexo ꝛ ly hō in scd̄o nō sup-
ponit eodē mō vt dicis: qa in p̄° supponit p̄sonal'r: in scd̄a
māl'r: al'r exēplū nō eēt ad ꝓpositū suppositi. Itē in scd̄o
p̄supposito dicit: ꝙ ille terminus hō māl'r sumptus non
est spēs: ḡ tu ɔ̄cedis ipȝ posse sumi māl'r: ꝛ sic ɔ̄cedis sup
pōnē mālē. Hec sufficiunt ɔ̄ istaȝ p̄sumptuosam opionē.
¶ Ad arg° facilis est r̄nsio: non admittēdo scd̄aȝ suppō-
nē. s. ꝙ ly hō māl'r sumpt⁹ non sit spēs: qa sic iste termin⁹
hō p̄sonal'r sumpt⁹ est spēs ad istū hoieȝ ꝛ ad illū: ita ille
termin⁹ hō māl'r sumpt⁹ est spēs ad istos terminos: hoc
hō: h̄ hō: fuit. n. vex est ꝙ iste hō ē hō: ita ꝙ h̄ hō ē ly hō.
Ex q̄ pȝ sol'o scd̄i ꝛ tertij arg'. Sīl'r 3° suppō est falsa: su-
mēdo ptē orōnis sicut ipse sumit ꝓ noie ꝛ v̄bo. Nā hu-
ius copulatiue: ois hō est aial ꝛ cꝫ. Scd̄a pars est orō: ꝛ
tn̄ multe sunt ptes ꝓpinque in ipsa: quarū nulla est pars
orōnis. Et ita ɔ̄cediť ꝙ aliq̄ est ps ꝓpinq̄ ꝓpōnis: q̄ non
intelligiť ab aliquo. Nō obstantib⁹ his vt non videať fu
ga ad omnia respondeť. ¶ Ad p̄mā rōnem admissis oi- Ad p̄m
bus suppositis: nego ꝙ hec non sit ꝓpō: hō est spēs. Et
ad ꝓbōnē cū dī nō est cathe͠ma nec syncathegorema: ḡ nō

est nomē: negaꝫ ꝯña: cum plures sint termini ꝛ noia: ꝙꝫ
nullū est cathe^m nec syncathegorema. Et vlteriꝰ ad ꝓbō
nē p^e partis añtis: cū dī: nec est terminꝰ cōis nec discretꝰ:
negaꝫ: imo est terminꝰ cōis. ¶ Ad ꝓbōnem nec species
nec genꝰ: ergo non est terminꝰ cōis. Primo añs est fīm: qꝛ ē
spēs: deinde ꝯña nulla: qꝛ multi sunt termini cōes: qrū
Ad 2m nullos est spēs nec genus. ¶ Ad 2m negaꝫ ꝯñtia. ¶ Ad
Ad 3m tertiū negaꝫ maior. ¶ Ad 4m nego añs: ꝓ illa pte: vꝫ ꝙ
Ad 4m illud qđ poniꝫ ꝓ subito huiꝰ ꝯūj vocalis vel scripti: hō est
spēs: nō plos significet ꝙꝫ significabat añ impōnē: nā añ
ipōnē nō significat nisi se mālr: sed iā significat se ꝛ qdli
bet sile ad placitū: nō qdē per ipōnē imediate trāseūtem
in illū terminū hō: sed ꝓpter qzdā ipōnē cōem ponentē:
ꝙ terminꝰ sumptus mālr stat pro seipso aut sibi sili. Et si
dī: nulla est ipositio q̄ possit mālr sopponē. Dī negādo:
imo fuit illa impositio cōis: ꝙ terminꝰ scđe itentionis cō
iūctus termino pme itētionis trahit illū ad soppositionē
Ad 5m mālē. ¶ Ad 5m dico: ꝙ subm huius ois est signū vl'e sup
ponit mālr: ꝛ est nomē indeclinabilr sumptū. Et cū dici
tur h est ꝓpꝫ modos gñales aut spāles ab ipositore da
tos. Dico ꝙ non vꝫ argm: vnde ad h ꝙ aliqd sit nomē nō
opꝫ ꝙ sit tale ꝑ ipōnē factam ab aliquo vno: sed sufficit
ꝙ a tota cōitate: nec requiriꝫ ꝙ ipositio coitatis gradoe
tur supra tale nomē: sed suffic ꝙ supra aliod ꝯsimilis ra
tionis: nec sequiꝫ ꝙ ois terminus pme itētionis sit equi
uocꝰ: nā supius dictū est ꝙ ꝓpter hoc ꝙ signat se ꝛ alia
a se distinctis rōnibus: ñ qꝛ non pt ꝓ talibus simul sup
ponē: ideo non ꝯcludiꝫ ipm eē equocū. Forte tñ nō esset
Ad 6m petm mortale ꝯcedē illud. ¶ Ad 6m negaꝫ consequētia.
Ad 7m ¶ Ad 7m ꝯcedo: ꝙ in isto ꝯplexo oēm est signū: ꝛ ly oēm
est pars orationis: qꝛ est nomē indeclinabile: ꝛ ꝙ oratio
est ꝯgrua: qꝛ teneꝫ substātiue ꝛ non adiectiue: ꝛ cum con
cludiꝫ: ergo ly oēm hꝫ modū significādi noiatiui ꝯcedo:
ꝛ cū dī: hoc non est ab impositore nec mālr: nigiꝫ non hēt
modū illoꝝ: pꝫ ꝙ non vꝫ: qꝛ stat ꝙ habuit a tota coitate
non ꝑ impositionē trāseūtē in ipm: sed in aliud. ¶ Et sic
pꝫ solutio ad argumēta illius magri: qui reputabit illa
argumēta ita fortia: ꝙ credebat esse insolubilia.

¶ Utrū diffō soppōnis ꝑsonalis deteriate sit bñ data.

Ar p **A** Rguitur ꝙ ꝙ non: qꝛ aliqs terminꝰ stat determiate: ꝛ tñ non
lꝫ descēdi disiūctiue sub eo: ergo diffō ma
la. ꝯña tꝫ: añs ꝓbaꝫ: qꝛ dicēdo: nullū diffe
rēs ab ente est ens: ly ente stat determinate
vt pꝫ ꝑ scđam regulā magri in cap. Pro maiori eviden
tia data pro declaratione huiꝰ pncipij. Quicqd mobili
tat imobilitatū ꝛc. q̄ regula dicit: ꝙ si duo signa distribu
tiua: quoꝝ vnū est affirmatiuū ꝛ aliud negatiuū cadent
sup eūdem terminū faciunt stare determinate: ꝛ ista ꝓpō
est x a cū ꝯdictoriū sit falsum: ꝛ tñ descēsus est falsus di
siunctiue factus: ꝛ ista sunt oia entia: ergo nullū differēs ab
h ente est ens: vel nullū differēs ab hoc ente est ens: ꝛ ita
Ar 2° de alijs: qlibet est falsa: qꝛ ꝯdictoriū est verū. ¶ Scđo
ad idē sic dicēdo: nullus hō est qlibet hō. ly hō a pte pdi
cati stat determinate: qꝛ cadunt supra ipm duo signa: q
rū qdlibet hēt vim distribuēdi ipm: ergo imobilitat ꝑ illod
pm. Quicqd mobilitat imobilitatū imobilitat mobili
tū: vel ergo stabit determinate vel ꝯfuse tm: sed nō ꝯfuse tm
Ar 3° qꝛ non lꝫ descēdē disiunctim: vt pꝫ: ergo stat determinate: ꝛ
tñ non lꝫ descendē disiūctiue: vt pꝫ: ergo diffō mala. ¶ Ter
tio sic dīo. Oē differēs ab ente non est ens: ly ente stat de
terminate ꝑ factā regulā illius pncipij. Quicqd mobili
tat ꝛc. ꝛ tñ non lꝫ descēdē: qꝛ ꝓpō est vā: ꝛ descensus fal
sus: ꝙ ꝓpō sit vā: pꝫ qꝛ equalet isti: nullū differēs ab en
te est ens: ꝙ descēsus sit falsꝰ: pꝫ descendendo. ¶ Ad h
sunt due opiones rñdētes: vna est quā sequiꝫ magr in lo
gica magna. Et ēt Albertꝰ de saxonia: ꝛ. P. Man. ꝛ alij
multi seqountꝫ: q̄ opio tꝫ hanc regulā: ꝙ qñqꝫ duo signa
hñtia vi distribuēdi cadūt supra aliquē terminū faciunt
stare ꝯfuse tm mobilr: ꝛ ꝓm hāc regolā pꝫ rñsio ad oia
argta: qꝛ in oibus illis terminis q assignabātur stare de
terminate stat ꝯfuse tātū. ¶ Et si h opio cōis sit pro exer Rñ. ad
citatione tñ iuuenū arguo ꝯ ipam sic: qꝛ dīo non nullus oia argꝰ
hō est aial: ly hō non stat ꝯfuse tm sed determiate: ꝛ tamē 2m vnaꝫ
cadūt duo signa distributiua supra ipm: vt pꝫ: ergo ꝛc. ꝯña tꝫ opionē.
cū miori: maior ꝓbaꝫ sic. Datis duabꝰ ꝓpōnibꝰ eqpollē
tibꝰ qlrcūqꝫ supponit terminꝰ in vna ꝛ in altera: sed iste
due eqpollēt: nō nullus hō est aial: ꝛ aliqs hō est aial: ꝛ
ly hō in scđa supponit determiate: ergo ꝛ in p^a supponit de
terminate. Alia est opio magri in hac logica pua q̄ non
tꝫ regulā alteriꝰ opionis: imo ponit regulaꝫ oppositā. s.
qñcūqꝫ duo signa hñtia vim distribuēdi cadūt supra ali
quē terminū: aliqñ faciūt stare ꝯfuse tm: aliqñ determia
te: quā regulā declaꝫ magr in 4a alijs regulis ꝛ in cap. ꝓ
maiori euidētia. Uide ibi. Et ille regle idigēt limitatiōe:
vt diximꝰ in suppōnibꝰ: ꝛ hāc opionē tenēdo rñdēdū est
ad argta. ¶ Ad pm negaꝫ añs. Ad ꝓbōnē dī ꝙ dīo: nul 2m aliaꝫ
lū differēs ab ente est ens: ly ente sopponit ꝯfuse tm: ꝛ cū opinio
tu allegas regulā magri in cap. ꝓ maiori euidētia. Qñ nē dicit
cūqꝫ duo signa distributiua cadūt sopra terminū eūdē: q ad pm
rū vnū affirmatiuū: ꝛ aliod negatiuū faciunt stare deter
miate. Dī ꝙ regla itelligiꝫ sic: vt ibi declaratū est. s. ꝙ ca
dāt imediate: ita ꝙ virtus illoꝝ duoꝝ signoꝝ p^o cadat
in illū terminū qlr nō est hic: qꝛ ly nullū pns cadat i ly dif
ferēs ꝙꝫ in ly ente. An aūt hec glosa sit valida: vide infra
in qōne facta circa illas regulas. ¶ Ad 2m ꝯsilr rñdeꝫ ꝙ Ad 2m
ly hō a pte pdicati stat ꝯfuse tm: ꝛ non stat determiate: qꝛ
nō imēt cadūt illa duo signa supra ipm. Cū aūt ꝓbaꝫ ꝙ
non stat ꝯfuse tm. qꝛ non lꝫ descendi sub eodē disiūctim.
negaꝫ ꝯña. bñ tamē valꝫ nō lꝫ descēdi disiūctiꝫ. ergo nō stat
ꝯfuse mobilr: sed non valꝫ. ergo nō stat ꝯfuse: qꝛ stat ꝯfuse i
mobilr. Et si diceres ꝯ nullū illoꝝ signoꝝ facit stare im
mobilr: ergo male. Dī ꝙ stat ꝯfuse mobilr. nec ꝯña: lꝫ. n. nul
lū illorum signoꝝ faciat stare imobilr. ambo tñ simul fa
ciūt stare imobilr. ¶ Ad 3m consilr dī ꝙ ly ente stat ꝯfu Ad 3m
se tm ꝓpꝫ idē: qꝛ illa duo signa non imediate cadūt.

¶ Utrum diffinitio suppositionis personalis ꝯfuse tm
mobilius sit bene data.

Ar p **C** Ontra aliqꝰ ois terminꝰ stat ꝯfuse tm mobilr. ꝛ tamē ñ lꝫ descēdi sb
eo disiūctim. ergo diffō mala: ꝯña tꝫ añs ꝓba
tur: qꝛ dīo: hō non est ois hō. ly hō a pte p
dicati stat ꝯfuse tm vt ꝓbabo. ꝛ tamē descē
sus disiūctim factus est falsus. s. ꝛ isti nō sunt oēs hoies.
ergo hō non est iste hō vel ille hō ꝛc. ¶ Scđa est falsa: qꝛ ꝯ
dictoriū est verū. s. ois hō. est iste hō vel iste hō. vt pꝫ per
exponētes. qđ tamē ly hō a pte pdicati stet ꝯfuse tm mo
bilr ꝓbaꝫ: qꝛ qñcūqꝫ duo signa hñtia vi distribuendi ca
dūt sup eūdē ꝓminū: talis terminꝰ nō pt stare distributie.
vel ergo stabit detmiate vl ꝯfuse tm. ꝙ nō determiate arꝫ sic
qꝛ eqvalꝫ huic. nō ois hō est ois hō. sꝫ ly hō a pte pdica
ti stat ꝯfuse tm. qꝛ duo signa: hñtia vi distriboēdi cadūt
sup ipm: ꝛ vnū ipedit reliquū. Deide ly ois positū a pte
subi ꝯfundit pdicatū. vt pꝫ ꝑ magrꝫ. ergo stat ꝯfuse tm ꝙ eq
ualeāt ille pꝫ. qꝛ ille. ois est ois hō. ois hō non ē ois. ꝯdi
cūt. ergo ꝓposita negōne p^e equalēt: ꝙ stet mobilr pꝫ. qꝛ nul
lū signoꝝ fac stare mobilr. qre ꝛc. ¶ Cōsilr potes arguē Ar 2°
de ista: si ois hō est ois hō. ¶ 2° sic. dīo. tu nō es ois hō:
ly hō stat ꝯfuse tm mobilr. ꝛ tñ non lꝫ descēdi disiūcti sb
eo. ergo diffō mala: ꝯña tꝫ cū miori: qꝛ descēsus est falsus: ꝛ
isti sūt oēs hoies: ergo tu non es ille hō vel iste hō. illa ē fla.
qꝛ ꝯdictoriū ē vā. s. tu es iste hō vel ille hō ꝛc. maior ꝓbaꝫ
qꝛ cū

qꝛ cum in illa hō nō est ois hō. ly hō a pte ꝑdicati stet cō
fuse tm̄. ergo a sili h dōo. tu nō es hō. stabit ly hō ꝯfuse tm̄. ꝛ
cū nullū istoꝝ signorū faciat stare imobilr̄. ergo stabit ꝯfuse
Ar 3° tm̄ mobilr̄. ¶ 3° sic. dōo. ois hō differt ab oi hoie. ly hoie
supponit ꝯfuse tm̄ mobilr̄. vt ꝓbabo. ꝛ tm̄ non lz descēdē
disiunctiꝫ: sed copolatim. ergo diffō mala. ꝯña tz cū minori:
qꝛ descēsus disiūcti fact⁹ est falsus: cū tm̄ illa ꝓpō. tu non
es ois hō sit vā: ꝛ isti sunt oēs hoies. ergo ois hō differt ab
h hoie vel ab h hoie ꝛc̄. mō ista est falsa. qꝛ 3ª exponēs ē
falsa. s. ois hō nō est h vel h. imo ois hō est h. vl' h. ergo alia
ꝯña hui⁹ est sta: sed qō stet ꝯfuse tm̄ mobilr̄. ꝓbat'. nō. n.
stat distributiue. qꝛ duo signa hñtia vim distribuēdi ca/
dūt supra lp̄m. nec stat determiate. qꝛ ois positum a pte
subti facit stare ꝯfuse tm̄ ꝑdicatuꝫ. ergo ꝛc̄. Propter h argᵐ.
P. M. voluit ꝙ qn̄ termin⁹ stat ꝯfuse tm̄ mobilr̄. ꝙ lz de
scēdi disiūctim vel copolatim. ¶ Ad hec sunt due opio
nes rñdētes. Una est quā sequit' magr̄ in logica magna
ꝛ Petrus de Mā. ꝛ aliq̄: q̄ opio tz hāc regulā ꝙ qn̄cūqꝫ
termin⁹ stat ꝯfuse tm̄ mobilr̄: ꝙ lz descēdi sub eo disiun/
ctim vel copulatim. ¶ Et sm̄ hāc pz rñsio ad argᵃ. qꝛ in
oibus lz descēdē copolatim. Et hec opinio fere cōis est.
¶ Alia est opio magri in hac logica pua: q̄ ponit reg'aꝫ
strictiorē illa alteri⁹ opionis. Dicit. n. quādocūqꝫ termi
n⁹ stat ꝯfuse mobilr̄ sub eo lz descēdi disiūcti. Et hāc opi
Ad pᵐ nionē tenēdo rñdēdū est ad argᵃ. ¶ Ad pᵐ dī ꝙ illa hō
nō est ois homo. ly hō a pte ꝑdicati stat confuse tm̄ imo/
bilr̄. qꝛ non lz descēdi. Et cum tu probas ꝙ stat mobili/
ter: qꝛ nullū illorū signorū facit stare mobiliter. ergo nō
stat imobilr̄. nega ꝯña. licꝫ. n. a nullo illoruꝫ habeat ꝙ
Ad 2ᵐ stet imobilr̄. ab ambobus tm̄ simul hēt. ¶ Ad 2ᵐ dī ꝯsilr̄
ꝙ stat ly hō ꝯfuse imobilr̄. ꝛ hoc habet ab ambobus si/
Ad 3ᵐ gnis: lz a nullo illorū. ¶ Ad 3ᵐ ꝯsimilr̄ ꝙ ly hoie stat cō
fuse tm̄ imobilr̄: ꝛ a nullo illorū hoc. sed ab illis simul.

¶ Utrum diffinitio suppositionis personalis confuse tm̄
immobilis sit bene data.

Ar p° Contra subm añtis isti⁹ cōditionalis.
Si hō est aial est supponit cō
fuse tm̄ imobilr̄. ꝛ tm̄ sub eo lz descēdi disiū
cti. ergo diffō mala ꝯña tz cū maiori ꝑ magrꝫ
in. 12ª regula capli. ¶ Pro maiori euidētia
dī. ꝙ nota ꝯditionis ꝛ rōnis oēs termios cōes nō distri/
butos ꝯfundit ꝯfuse tm̄ imobilr̄. minor ꝓbat'. qꝛ bñ se'.
ꝛ isti sunt oēs hoies ergo si iste hō vel ille hō ꝛc̄. est aial de/
scēsus est optim⁹ qꝛ nō pōt añs esse verū sine ꝯñte nec op
poᵐ ꝯñtis pōt stare cū añte. ¶ Et si dicis ꝙ valz gr̄a ma
terie. ¶ Cōtra. valet i oib⁹ silib⁹ in foia: ergo est gr̄a forme.
Ar 2° ¶ Scdō sic. ꝑdicatū isti⁹ reduplicatiue. Sortes inq̄ztuꝫ
hō est aial stat ꝯfuse tm̄ imobilr̄. ꝛ tm̄ sub eo lz dscēdi ad
sua supposita disiūctim. ergo diffō mala. ꝯña tz cū maiori ꝑ
magrm̄ in sexta reg'a illi⁹ capituli. Pro maiori euiden/
tia dī. Dictio reduplicatiua suū casuale ꝯfundit ꝯfuse tm̄
mobilr̄: ꝑdicatū vō imobilr̄. minor ꝓbat'. qꝛ bñ valet. ꝛ
isti sunt oia aialia. ergo sor. inq̄ztū hō est h aial vel h aial ꝛc̄.
qꝛ nō pōt añs esse verū sine ꝯsequēte. sic̄. n. antecedēs est
verum: ita ꝛ consequens est veruꝫ. vt pz per exponētes.

Ad pᵐ Ad hec argumēta rñdet'. ¶ Ad pmū sunt plures
rñsiones. Quidā. n. rudes dicūt negando
ꝙ sub subo añtis liceat descēdē sic itelligit regula de cō/
ditōali. qꝛ reg'a intelligit ꝙ nō lz descēdē in ordine ad to
tā ꝯditōalē. ꝛ nō sic descēdit' ad totā ꝯditōalē: sic descē/
dit' arguēdo: sed descēdē in ordie ad totā ꝯdōnalē est de/
scēdē simul ꝛ semel sub añte ꝛ sub ꝯsequēte. ꝛ sic descen/
dēdo nō valet descēsus. ¶ Hec rñsio nō potest negare se
nō esse rudē. ꝑ qꝛ nō intelligit qd velit dicē in ad totam
ꝯditionalē cū magr̄ dicit ꝙ nota ꝯditionis ꝯfundit imo/
bilr̄ in ordine ad totā ꝯditionaleꝫ. dic̄. n. magr̄ in 8º argᵒ
scdō dubij pncipalis sue q̄dratura declarāa h: ꝙ idē ter/
min⁹ pōt hr̄e diuersaꝫ supponē si ꝯñderet': vt est pars ca
thegorice. ꝛ si ꝯsideret' vt ps hypothetice. nā dōo si ho/
mo currit: aial cur. tā ly hō q̄ꝫ ly aial stat determinate: vt
sunt ptes cathegorice: stat aūt ꝯfuse imobilr̄ vt sunt pteꝫ
hypothetice. ¶ Scdō: qꝛ dato ꝙ adhuc descēdatur suo
mō. s. sub añte. ꝛ ꝯsequēte simul adhoc descēsus valz: qꝛ
bñ sequit'. si hō est aial est ꝛ isti sunt oēs hoies. ꝛ ista sūt
oia aialia. ergo si iste hō vel ille hō vel iste hō ꝛc̄. est h vel h
vel hoc aial ꝛc̄. est. ¶ Alij dicūt ꝙ sub subto añtis valet R° 2°
descēsus gr̄a mãe: nō aūt gr̄a forme. qꝛ nō valet in oibus
ꝯsimilib⁹ in forma. Uñ nō valet descēsus icondītiōalib⁹
affirmatiuis: q̄ꝝ ptes sunt negatiue: vt dōo: si hō nō cur.
risibile nō cur. non lz descēdi sub ly hō. qꝛ nō seq̄t' sic ar/
guēdo: si hō non cur. risibile nō cur. ꝛ isti sunt oēs hoies.
ergo si iste hō vel ille hō vel iste hō ꝛc̄. nō cur. risibile nō cur
rit. qꝛ añs est verū: vt pz. ꝛ ꝯñs falsum: qꝛ añs est vna cō
ditiōalis. cui⁹ oppᵐ ꝯñtis stat cū añte. vt pz. ergo ꝛc̄. ¶ Hec
rñsio ptim bñ rñdet: partiꝫ male. bñ qdē. qꝛ dic̄ gr̄a mãe
ꝛ nō gr̄a forme. male h̄o: qꝛ nō assignat' istātia in silibus
in foia. qꝛ ille due ꝯditiōales nō sunt sil'es in forma: neqꝫ
descēsuꝫ fact⁹ sub 2ª ꝯdōnali est silis in forma descēsui fcō
sub pª ꝯditiōali. qꝛ ad h ꝙ aliq̄ ꝯña sit silis in foia alteri
requirunt' due ꝯditiōes sm̄ magrm̄ in ꝑ cap. ꝯñarū. Pria
ꝙ sit silis modus arguēdi vtraqꝫ. Scda ꝙ añs ꝛ ꝯñtia
sint silia q̄ ad suas ptes. s. ꝙ hēat cathegoricas ꝯsil'es in
forma. Cathegorice aūt sunt ꝯsil'es in forma sm̄ magrm̄
ꝑ cap. ꝯsequētiarū. qn̄ sunt eiusdē q̄litatis ꝛ q̄ztitatis: vl'
pter q̄ztitatē de eodē extremo simplici vel cōposito mō.
pz. qꝛ ille due cōditionales nō sūt sil'es. ꝓbat' per magrꝫ
loco allegato. qꝛ ad hoc ꝙ due hypothetice sint sil'es re/
grit': ꝙ earū cathegorice ꝛ note sint sil'es. q̄lr̄ nō est hic.
vna. n. illarū ꝯditiōaliū est ex cathegoricis affirmatiōis.
altera vō ex negatiuis. cathegorice aūt affirmatiue ꝛ ne
gatiue nō sunt silia forme sm̄ magrm̄ loco allegato. q̄re
ꝛc̄. Jō aliter dōm est. s. ꝙ descensus tz gr̄a mãe. nō autem R° 3°.
gr̄a forme. Gr̄a mãe: qꝛ ꝯñs est nec̄ium gr̄a vō foie non
tz: qꝛ nō valz talis descēsus in oib⁹ silib⁹ sic arguēdo i for
ma. Et do istātiā: qꝛ nō lz descēdē sub subto ꝯñtis hui⁹
ꝯditiōalis: si hō est aial est. ꝛ ista sunt oia aialia. ergo si hō ē
h aial vel hoc aial vel h aial ꝛc̄. est. pz ꝙ añs est veruꝫ: ꝛ
ꝯñs falsum: qꝛ ꝯñs est vna conditiōalis. cuius oppositū
ꝯñtis stat cū añte: qꝛ ad centū annos añs erit verū: ꝛ cō
sequēs falsum. Silr̄ nō licꝫ descēdē sub subto anteceden
tis si distribuat': qꝛ non valet: ois hō mouet' si ois homo
cur. ꝛ isti sunt oēs hoies. ergo ois hō mouet' si iste hō cur. ꝛ
ois hō mouet' si iste hō cur. ꝛ sic de singulis: pz ꝙ ꝯseq̄ns
est falsum ꝛc̄. ¶ Et si arguis ꝙ descēsus factus nō est si/
milis in forma alteri: qꝛ nō est silis mō arguēdi descendē
sub ꝯñte: ꝛ descēdē sub antecedēte. q̄re ꝛc̄. ¶ Dī ꝙ descē
sus factus est silis in forma alteri. Et cū tu dicis ꝙ descē
dē sub antecedēte: ꝛ descēdē sub ꝯsequēte nō est silis mo/
dus arguēdi. Dī ꝙ lz nō sit absolute silis arguēdi. est ta/
mē silis merito note ꝯditionalis: qꝛ subm cōseqūētis ita
ꝯfundit' imobilr̄ a nota ꝯditiōis sic̄ subm antecedētis. ergo
pari ratione si liceret descendē de sorᵉ sub vno liceret sub
altero. Et si nō lz sorᵉ descēdē sub vno neqꝫ lz sub altero.
Et hoc est ꝙ in supponib⁹ pollicit⁹ suꝫ declarare. Et h re/
spōsio videt' ꝯformior intētioni magri in. 18. argᵒ scdō du
bij pncipalis q̄drature. qꝛ sic̄ tetigim⁹ i supponib⁹ rōi qꝛ
subm antecedētis nō distributū stat imobilr̄. ita ꝯseq̄ntis
subm nō distributū stat imobilr̄. ꝛ si subm ꝯsequētis nō
stat mobilr̄. ergo nec subm antecedentis stat mobilr̄. A si
mili nō est maior rō ꝙ sub subo antecedētis liceat descēdē
q̄ꝫ sub subo ꝯseq̄ntis. sed nō lz descēdē sub subo ꝯseq̄ntis. er
go neqꝫ lz descendē sub subo antecedētis gr̄a forme dico

Ad 2m hõ gřa mãe. ¶ Ad 2m argm respõdẽt: qdã rudes q̄ sub p̄dicato reduplicatiue nõ valet descẽsus descẽdẽdo: sor. in q̄ᵹtũ hõ est aial. ⁊ ista sunt oia aialia: ğ sor. inq̄ᵹtũ hõ est h̄ aial vel h̄ aial. q̄ꝛ añs erit verũ hinc ad cẽtũ annos: ⁊ cõsequẽs falsũ: nũq̄ꝫ ꝯñs erit fl̃m: hinc ad cẽtuꝫ an. notũ est. ſꝫ q̄ añs erit verũ p̄ro p̄ᵒpte ẽt notũ est: p̄ 2ᵒ. dicũt q̄ etiã verũ est: q̄a tũc demřant aialia que erũt tũc: ⁊ nõ qui sũt nũc certũ est q̄ ista est v̄a. hec sunt oia aialia hinc ad centũ an. demřando aialia q̄ sunt tũc. ¶ Jta r̄ñsio est plusq̄ꝫ rudis in dõdo añs eẽ verũ. hinc ad cẽtũ an. p̄ q̄ꝛ ista p̄põ. ista sũt oia aialia. demřando aialia p̄ñtia nõ est eadẽ formalr̄ cũ alia. ista sunt oia aialia: demřando aialia futura hinc ad cẽtũ an. q̄ꝛ variato sig̃o variaƭ p̄põ formalr̄ cum forma p̄põnis sit rem ad significatũ. mõ notũ est q̄ ista p̄põ. ista sunt oia aialia demřando aialia q̄ sunt de p̄ñti q̄ est p̄s añtis hinc ad cẽtũ an. erit fl̃a demřando eadem q̄ꝛ alit p̄põ nõ eẽt eadẽ. ¶ Deide p̄ᵒp̄s añtis est fl̃a hinc ad cẽtũ an. s. sor. inq̄ᵹtũ hõ est aial. q̄ꝛ p̄ᵒexponens erit fl̃a. s. sor. est hõ. ⁊ ẽt 2ᵒ. s. sor. est aial. q̄ꝛ tũc sor. nõ ẽ. ğ nõ est hõ
Rº 2º neq̄ꝫ aial: põrisdice sp̄ loquor. ¶ Jõ alit r̄ñdẽdũ est ad argumẽta vt dixi in suppõnibꝰ. s. q̄ nõ lꝫ descẽdi sub p̄dicato reduplicatiue. q̄ꝛ descẽdẽdo descẽsus est falsus cũ añs sit verũ: ⁊ ꝯñs fl̃m: vt dãdo. sor. inq̄ᵹtũ hõ est aial. ⁊ ista sũt oia aialia. ğ sor. inq̄ᵹtũ hõ est hoc aial vel h̄ aial ⁊c̃. q̄ añcedẽs sit verũ tũc pꝫ. ⁊ q̄ ꝯñs sic fl̃m p̄baƭ: q̄ꝛ 3ᵃ exponẽs est falsa q̄ est ista. ⁊ si aliq̄d ẽ hõ illud est h̄ aial vel h̄ aial ⁊c̃. q̄ꝛ ista est vna ꝯditiõalis: cuiꝰ oppm ꝯñtis stat cũ antecedẽte. ğ est fl̃a. p̄bo añs. q̄ꝛ oppm ꝯñtis tũc stat cũ añte quãdo ex añte ⁊ oppᵒ ꝯñtis sit vna copulatiua possa. aliquid est hõ: ⁊ illud nõ est h̄ aial vel h̄ aial ⁊c̃. demřando oia aialia p̄ñtia: nõ dico tñ q̄ sit vera nũc illa copulatiua. sed possit: q̄ꝛ p̄t eẽ vera: vt hinc ad cẽtum an. q̄re ⁊c̃.
¶ Utrum diffinitio suppositionis personalis distributiue mobilis sit bene data.

Ar p̄ Contra aliq̄s terminus stat distributiue mobilr̄: ⁊ tamẽ nõ lꝫ descẽdi sub eo copulatiue. ğ diffõ mala ꝯñtia tꝫ. añs p̄baƭ. q̄ꝛ dãdo differẽs ab ente nõ est ens. ista est v̄a. q̄ꝛ ꝯdictoriũ est falsum. s. oẽ differẽs ab ente est ens. vt pꝫ: p̄ exponẽtes. ⁊ ly ente stat distributiue mobilr̄. vt pꝫ. ⁊ tamẽ descensus est falsus. ⁊ ista sunt oia entia. ğ differẽs: ab h̄ ente nõ est ens. ⁊ differẽs ab h̄ ente nõ est ens ⁊ sic de singulis: ⁊ imo q̄libet istaꝝ est fl̃a. q̄ꝛ ꝯdictoriũ ẽ veꝝ. s. oẽ differẽs ab h̄ ente est ens.
Ar 2º vt pꝫ p̄ exponẽtes. q̄re ⁊c̃. ¶ 2ᵒ sic: nõ oẽ differẽs ab ente nõ est ens. ista est v̄a: q̄ꝛ ꝯdictoriũ est fl̃m. s. oẽ differẽs ab ente est ens. vt pꝫ p̄ exponẽtes ⁊ ly ente stat distributiue mobilr̄: vt pꝫ. q̄ꝛ sunt tria signa distributiua mobilr̄ cadẽtia sup̄ ip̄m. ⁊ tamẽ nõ lꝫ descẽdi copulatiue sub eo. q̄ꝛ descẽsus falsus est. ⁊ ista sunt oia entia: ğ nõ oẽ differens ab hoc ente est ens. ⁊ nõ oẽ differens ab hoc ente est ens
Ar 3º ⁊c̃. mõ q̄libꝫ haꝝ falsa est. q̄ꝛ ꝯdictoria est v̄a. ¶ Tertio sic. dãdo nõ nullũ differẽs ab ente nõ est ens. ista est v̄a: q̄ꝛ equalet isti. differẽs ab ente non est ens. p̄ illã regulam. Pre post q̄ꝫ subalter. ⁊ tñ ly ente stat distributiue mobilr̄ vt pꝫ. ⁊ tñ lꝫ descẽdi copulatiue. q̄ꝛ descẽsus est. vt pꝫ. q̄re ⁊c̃. ¶ 4ᵒ sic. dãdo. vidẽs oẽm hoiem non est aial illa est
Ar 4º v̄a: q̄ꝛ ꝯdictoᵉ est fl̃a: ⁊ ly hoiem stat distributiue: ⁊ tñ nõ lꝫ descẽdi copulatiue: q̄ꝛ descẽsus falsus est. vt pꝫ. q̄re ⁊c̃.
Ad p̄m Ad hec r̄ñr. ¶ Ad p̄m negaƭ añs. Ad p̄bam dr̄ q̄ ly ente stat distributiue imobilr̄: ideo nõ lꝫ descẽdi. hꝫ aũt q̄ stet imobilr̄ ab illis duobꝰ signis simƚ. lꝫ a nullo illoꝝ. ¶ Et si dr̄ ꝯ. q̄ꝛ negatio nõ hꝫ vim supra terminũ p̄cedẽtẽ. ğ nõ hꝫ vim imobilitãdi. Dr̄ q̄ verũ est q̄ nõ hꝫ vim distribuẽdi ⁊ negãdi supra p̄cedentẽ terminũ. sed aliquã vim hꝫ. s. imobilitãdi: de se nõ hꝫ vim, imo bilitãdi: sed cũ alio: vt in illa: vidẽs oẽm hoiez nõ est animal. ly hoiez stat distributiue imobilr̄: ⁊ nõ lꝫ descẽdi: imobilitaƭ aũt ab illis duobꝰ signis sil̄: ⁊ a nll̄o diuisim.
¶ Ad 2m ⁊ 3m ꝯsilr̄ r̄ñr q̄ ly ente in illis stat distributiue imobilr̄: ⁊ ideo nõ lꝫ descẽdi. ¶ Ad 4m similr̄ pꝫ responsio: q̄ꝛ ly hoiem stat imobilr̄: ideo non lꝫ descẽdi: q̄re ⁊c̃. Ad 2m Ad 3m Ad 4m
¶ Utrum illud p̄ncipium sit verum quicquid mobilitat immobilitatum immobilitat mobilitatum.

Contra nullũ sil̄e destruit suum sil̄e. ğ vnũ signũ distributiuũ nõ destruit distributionẽ alteriꝰ tꝫ ꝯña: q̄ꝛ vnũ signũ distributiuũ est simile alteri. ⁊ añs pꝫ. Ar p̄
¶ Cõfirmaƭ: q̄ꝛ ois res p̄ q̄s cãs oriƭ p̄ eas augeƭ 2ᵒ eth. ſꝫ distributio oriƭ p̄ signũ distributiuũ. ğ augeƭ p̄ signũ distributiuũ. ¶ 2ᵒ sic. sic se hꝫ signum imobilitãs ad imobilitãs. ita se hꝫ mobilitãs ad imobilitãs: sed signũ imobilitãs nõ destruit imobilitationẽ fcãꝫ p̄ aliud signũ imobilitãs. ğ nec signũ mobilitãs destruit mobilitationẽ altiꝰ. ꝯᵒ nõ cũ maiori. mior p̄ᵗ. q̄ꝛ dãdo si nẽcio hõ cur. nẽcio aial cur: tã ly hõ q̄ꝫ ly aial stat ꝯfuse imobilr̄: nõ obstãte q̄ sint duo signa imobilitãtia. s. nõ ꝯdõnis si. ⁊ ly nẽcio. ¶ Cõfirmaƭ. q̄ꝛ oẽ sil̄e adauget suum simile. confir. Ar 2º. confir.
¶ 3ᵒ sic: q̄ꝛ si sic eẽt h̄ p̄ tãto eẽt: q̄ꝛ vnũ signũ ipediret aliud. ſꝫ ꝯ. aut ğ eq̄lẽ vim hꝫ cũ alio: aut ineq̄lẽ. si eq̄lẽ vnuꝫ nõ ipedit aliud: q̄ꝛ ab eq̄lib' nõ p̄uenit actio. Si ineq̄lez q̄ hꝫ maiorẽ vim supabit aliud ⁊ nõ eꝫ q̄re ⁊c̃. ¶ Confirmaƭ. q̄ꝛ signũ p̄cedẽs nõ ipediƭ a seq̄nti: q̄ꝛ seq̄ns non hꝫ vim supra p̄cedẽtẽ. q̄re ⁊c̃. ¶ 4ᵒ sic. dãdo: tu es ois nullus hõ. ly hõ stat distributiue. ⁊ tñ duo signa hñtia vim distribuẽdi cadũt sup̄ ip̄ꝫ. ğ p̄nm fl̃m. nota ꝯña cũ minori maior p̄baƭ. q̄ꝛ sensus est. q̄ tu es oẽ illud q̄ non est hõ. ¶ Cõfirmaƭ q̄ꝛ dãdo. ois vel ois hõ cur. ly hõ stat distributiue. ⁊ tamẽ duo signa distributiua cadũt supra ip̄m. Ar 3º. confir. Ar 4º confir.
Ad hec r̄ñr. Sꝫ p̄ rõne aduerte fundamẽtũ illius p̄ncipij. Uñ q̄dã dñt q̄ q̄ñcunq̄ꝫ in p̄põne ponunƭ duo signa hñtia vi distribuẽdi sp̄ vnũ est negatiuũ vel saltẽ icludit negõnẽ: vt est ly differẽs: sed q̄ꝛ negõ destruit q̄cq̄d iuenit. iõ signũ negatiuũ includẽs negõnẽ destruit mobilitatẽ alteriꝰ: ⁊ induƭ oppm. s. imobilitatez duo aũt mere affirua nunq̄ꝫ ꝯgrue simƚ ponũƭ: ſꝫ icõgrue: vt ois hõ cur. iõ appet rõ illiꝰ p̄ncipij. ¶ Hi peccãt iudicio meo dicẽtes. q̄ q̄ñcũq̄ꝫ in p̄põne ponunƭ duo signa hñtia vi distribuẽdi eũdẽ terminũ q̄ vnũ est negatiuũ vƚ iducẽs negõnẽ. nã dãdo. q̄lꝫ asinꝰ cuiuslꝫ hois cur. h̄ sunt duo signa hñtia vim distribuẽdi eũdẽ termim. s. ly hois. q̄ꝛ q̄õlꝫ illoꝝ p̄ se sumptũ distribueret: q̄m dãdo. q̄lꝫ asinꝰ hois cur: ly hois stat distributiue cũ sit determinatio termini stãtis distributiue. ⁊ dãdo. asinꝰ cuiuslꝫ hois cur: ẽt ly hois stat distributiue. ⁊ tñ ambo sunt mere affirua. Jtẽ q̄ñ affirmatiuũ p̄cedit: ⁊ negatiuũ seƭ. vt dãdo. oẽ differẽs ab ente est ens q̄ñ est verũ q̄ negatiuum destruat distributionẽ affirmatiui. q̄ꝛ nullã distributionẽ inuenit añ se imo signũ affirmatiuũ destruit tũc distributionẽ negatiui. ⁊ tñ illud affirmatiuũ nõ icludit negõnẽ. ğ isti nõ reddũt vlr̄ cãm q̄ñ duo signa mere affirua cadũt supra eũdẽ terminũ. vt dãdo. q̄lꝫ asinꝰ cuiuslꝫ hois currit. ¶ 2ᵒ q̄ꝛ nõ reddũt cãm quãdo affirmatiuũ p̄cedit negatiuũ vt dãdo. oẽ differẽs ab ente est ens. ¶ Jõ aliter dõm puto. s. q̄ sicut ex nã sua si est in mẽte ex ipõne aũt sic si est in voce vƚ scripto signũ hꝫ distribuẽ terminũ si distributũ. ita hꝫ remouẽ distributionẽ termini distributi. siue tale signũ negõnẽ icludat: siue nõ. ⁊ iõ siue ãbo affirua sint: siue ambo negatiua: siue sit vnũ affirmatiuũ ⁊ aliud negatiuũ: siue negatiuũ p̄ponaƭ affirᵐᵒ: siue eꝫ. sp̄ duo signa cadẽtia sup̄ eũdẽ terminũ imobilitãt. i. faciũt stare nõ distributiue. Rº.
¶ Ad p̄m ğ. dñt q̄ nullũ sil̄e destruit suuꝫ sil̄e vel actũ sui Rº 2º
sil̄is

sibus p se. p accñs tñ pt. sic vna cādela accēsa liqfac̄ alia' ꝛ ex ꝯñti extiguit. ita vnū signū distribu'm destruit distribu tionē alteri' ex eo solū ꝙ ābe distributiōes nō pñt recipi in illo 3°. Ego credo ꝙ vnū signū distributiuū destruit di stributionē alteri' p se. qꝛ fac̄ ꝟ ex nā sua qḋ aūt inest ex
rñ. 3° nā sua p se inest. g̃ ꝛc̄. ¶ Jō alr' dicerē. Pro q̄ aduerte vt tactū ē: ꝙ qḋlꝫ signū distributiuū. eq̄ ꝑ bꝫ duplicē vim. s. mobilitādi. i. distribuēdi. ꝛ imobilitādi. i. remouendi di stributionē. Vñ si eēt posse ꝙ duo signa ponerent̄ sm viꝫ distribuēdi ambo distribuerēt: sꝫ qꝛ qñ sic ponunt̄ semp vnū ponit̄ sm vi distribuēdi illud. s. qḋ nō iuenit termi'm distributū. aliud aūt ponit̄ sm vi destructiuā distributio nis. iō nō distribuit terminū. ¶ Ad formā g̃ argu'n cū dr̃. ꝙ nullū sile destruit suū sile dr̃. ꝙ veꝝ ē in his q̄ pñt' hñt vim ꝯstructiuā solū. Si hñt vim ēt destructiuā non vꝫ vt hic. Vel alr dr̃. ꝛ ad idē venit ꝙ nullū sile ꝺstruit suū sile sm ꝙ est sile. si autē destruit ꝟ est sm ꝙ est dissile vñ si ꝑ'm signū distributiuū destruit distributionē alteri' ꝟ nō est sm ꝙ ē ei sile: sꝫ sꝫ ꝙ est ei dissile. qꝛ ꝑ'm est sꝫ vi destructi uā distributiōis. 2m aūt sm vi ꝯstructiuā distributiōis. q̄ re dissilia sūt. Et aius me' letat' est in hac rñsione. ¶ Ad
ad ꝯfir. ꝯfirmationē cū dr̃ ois res p q̄s cās dr̄ p eas auget̄. Dr̄ ꝙ verū est si est apta nata augeri. Si aūt nō est apta nata
Ad 2m augeri: vt ꝟ in ꝓposito nō auget̄. ¶ Ad 2m nego maiorē: ꝛ rō est: qꝛ signū mobilitās bꝫ duplicē vi eq̄ ꝑ. Vnā con structiuā distributiōis. ꝛ alterā destructiuā distributōis. imobilitās āt bꝫ tm̄ vnā: itellīdo p imobilitās illud qḋ tu itelligis larguēdo illḋ. s. qḋ fac̄ stare imobilr̄. q̄re ꝛc̄.
ad ꝯfir. ¶ Ad ꝯfirmationē dr̃. ꝙ oē sile adauget suū sile si est ap
Ad 3m tū natum augeri. ꝟ aūt nō est sic. q̄re ꝛc̄. ¶ Ad 3m dr̃. ꝙ lꝫ absolute eq̄lē vi hñt: vt tñ i ꝓpōne sunt ꝑ'm maiorē vi bꝫ:
ad ꝯfir. qḋ bꝫ vi destructiuā q̄ꝫ 2m qḋ bꝫ vi ꝯstructiuā. ¶ Ad cō firmationē ꝯcedit̄. ꝙ signū p̄cedēs nō ipedit̄ a sequēti g̃ distribuit. negat̄ ꝯña. qꝛ in tali ꝓpōne ponit̄ sm vim de
Ad 4m structiuā distributiōis. nō aūt ꝯstructiuā. ¶ Ad 4m dñt qdā ad pauca respiciētes. ꝙ ly hō stat distributiue. sꝫ nō est ꝯ pñ'm datū: qꝛ intelligit̄ qñ signū negatiuū p̄cedit affir matiuū. ꝛ nō eꝯ sicut hic. Contra hos nolo arguēne di cas ꝙ sm mor' passiōe. tu vides mani'e ꝙ negāt pñ'm illḋ. ¶ Jō dōm alit̄. s. ꝙ illa ꝓpō est incōgrua. ꝛ ad istā nō bꝫ logicus rñdē: qꝛ ꝑsupponit grāmaticā. si aūt hēet rñdē.
ad ꝯfir. diceret ꝙ ly hō staret determinate. ¶ Ad ꝯfirmationeꝫ dr̃. ꝙ negō est. q̄re ꝛc̄. ¶ Utrū ille. iiij. rel'e declarātes il lud pñ'm. Quicqd mobilitat imobilitatū imobilitat mo bilitatū: ve sint. ¶ Pria rel'a. Si duo signa affir'ua cadunt supra eūdē terminū faciūt stare de'minate. ¶ 2a rl'a. si vnū fuerit affirmatiuū ꝛ reliquū negatiuū: iterū faciunt stare determiate. ¶ 3a rl'a. ꝛ si ambo fuerit negatiua. ꝛ imedia te cadāt iterū faciant stare determinate. ¶ 4a rel'a. si am bo sint negatiua. ꝛ mediate cadāt faciūt stare ꝯfuse tm̄.
Ar ꝑ° Contra ꝑ'm ar̄ dōo: oē differens ab en te nō est ens: ly ente nō stat de terminate: vt ꝓbabo. ꝛ tñ cadūt supra ipm duo signa distributiua affir'ua. g̃ ꝑ rl'a falsa. ꝯña nota cū miori. maior ꝓbat̄. qꝛ ꝓpō v̄a est cū equaleat isti. nullū differēs ab ente ē ens. ꝛ tñ si sta ret determinate ly ente liceret disiūctiue descēdē sub eo. ꝛ tñ descēsus est falsus ꝛ illa sunt oia entia. g̃ oēs differēs
Ar 2° ab ꝟ ente nō est ens. ꝛ sic de alijs. ꝛ pꝫ ꝙ ꝯñs ē fl'm. ¶ 2° sic. qlꝫ asin' cuiuslꝫ hois cur. ly hois nō stat determiate: ꝛ tñ cadūt duo signa affir'ua supra ipm: ergo rel'a falsa. ꝯña tꝫ cū miori: qꝛ qḋlꝫ illoꝝ p se sumptū distribueret ly ho minis maior ꝓbat̄. ꝛ pono in casu. ꝙ qlꝫ hō hēat vnum asinū q non currat. ꝛ vltra ꝟ ꝙ sint tres asini toti' cōīrat̄ hoium q currāt. tūc ꝓpō ista est v̄a: qlꝫ asin' cuiuslꝫ ho minis cur. vt pꝫ exponēdo: si mō ly hois staret determi

nate. liceret descēdere disiūctiue ad sua supposita. ꝛ tm̄ descēsus est falsus. ꝛ isti sunt oēs homines. ergo asin' isti us hominis currit: vel quilibet asin' istius hominis cur rit. ꝛ sic de singulis: patet ꝙ quelibet harum est falsa.
Arguitur ꝯ 2am rl'aꝫ sic. dōo. nullum dīns ab ente est ens ly en te nō stat de'miate. vt ꝓbabo. ꝛ tñ cadunt duo signa sup ipm vnū affir'ui ꝛ aliud nega tiuū. g̃ rl'a fl'a. ꝯña nō cū minori. maior ꝓ'. qꝛ si staret determiate liceret descēdē disiūctie sub eo: qḋ est fl'm. qꝛ ꝓpō illa v̄a est. vt pꝫ. qꝛ ꝯdicto'm est fl'm ꝛ tñ de scēsus est falsus. ꝛ ita sūt oia entia. g̃ nullū dīns ad ꝟ en Ar ꝑ
te est ens. ꝛ sic. de singlis. pꝫ ꝙ q̄lꝫ est fl'a. q̄re ꝛc̄. ¶ 2° sic. dōo. hō nō est ois hō. ly hō a pte p̄dicati nō stat de'mia te. vt ꝓbabo. ꝛ tñ cadūt duo signa sup ipꝫ. q̄ꝑ vnū ē affir matiuū ꝛ aliud negati. g̃ rl'a fl'a ꝯña nō cū minori maior ꝓbat̄. qꝛ illa ꝓpō. hō nō est ois hō: equalꝫ illi. nō ois hō est ois hō: vt pꝫ p istā rl'aꝫ. Pre ꝯdic. ꝛ in ista: ly hō a pte Ar 2°
p̄dicati stat ꝯfuse tm̄. g̃ ꝛ i alt'a stabit simil'r. ¶ 3° sic. dōo. nll's hō ē qlꝫ hō. ly hō a pte p̄dicati nō stat d'eriate. vt ꝓ Ar 3°
babo. ꝛ tñ duo signa cadūt sup̄ ipꝫ. q̄rū vnū est affir'ui ꝛ aliud negatiuū. g̃ rl'a fl'a. ꝯña tꝫ cū miori. maior ꝓbat̄. qꝛ si staret determinate liceret descēdē disiūctiue sub eo. qḋ est fl'm: qꝛ ꝓpō illa est v̄a. ꝛ tñ descēsus falsus. ꝛ isti sunt oēs hoies ergo nullus homo est iste hō i vel nullus ho mo est ille homo: ꝛ sic de singulis. vt pꝫ. quelꝫ est falsa.
Arguitur ꝯ 3am regulā sic. dōo. hō nō est nullū aial. ly aial non stat de'miate: vt ꝓbabo. ꝛ tñ cadūt. ꝯ. ipm duo signa neg'ua ime'e. g̃ rl'a fl'a. ꝯ' nō cū mi nori. maior ꝓ'. qꝛ illa ꝓpō equalꝫ isti. non Ar ꝑ
ois hō ē nullū aial. vbi aial stat ꝯfuse tm̄. g̃ ꝛ i alt'a stat sil'r. ¶ 2° sic dōo. nōnull's hō ē aial. ly hō nō stat deteria te. vt ꝓbabo. ꝛ tñ cadūt duo signa negati. ime'e. g̃ rl'a fl'a. Ar 2°
ꝯña tꝫ cū miori. maior ꝓ'. qꝛ staret determiate licēt desce dē disiūctiue sub eo qḋ ē fl'm: qꝛ ꝓpō v̄a ē. ꝛ tñ descēsus ē falsus. ꝛ isti sunt oēs hoies. g̃ nō iste hō ē aial. vel nō iste homo ē aial. ꝛ sic de singulis. ꝛ pꝫ ꝙ quelibet est falsa.
Arguitur ꝯ 4am rl'aꝫ sic. dōo. nōnul lus hō cur. ly currēs non stat ꝯfuse tm̄: ꝛ tñ cadūt duo signa negati Ar ꝑ.
mediāte. ꝯ. ipm. g̃ rel'a fl'a. ꝯña nota cū mi nori maior ꝓbat̄. qꝛ equaler isti aliqs hō cur. vbi ly currēs stat determinate. g̃ ꝛc̄. ¶ Ad hec qdā Rñ°
rñdēt ꝙ rl'e v̄e sūt. Sꝫ aduertēdū ꝓ trib' ꝑ'is regl'is. ꝙ nō sp sub q̄cūq; termio stāte de'miate liceret descēdē disiū ctie. ē. n. ipedimētū multotiēs rōne signoꝝ positoꝝ si tñ aliqs termin' stat de'miate sine signis sp sub eo lꝫ descē dē disiūctiue. ꝛ sic pꝫ rñsio ad oia arg'a ꝯ ꝑmā rl'aꝫ. Et ad ꝑ'm ꝛ ad 3m ꝯ scōm: ꝛ ad scōaꝫ ꝯ 3a. dñt vlteri' ꝙ duarum ꝓpōnū equalētiū rōe signoꝝ nō icōuenit aliquē termi'm in vna stare determiate ꝛ in alt'a ꝯfuse tm̄. ꝛ sic pꝫ ad 2m ꝯ scōaꝫ rl'am. Et ad ꝑmū ꝯ tertiā rl'am. Quarta aūt rl'a ex sola limitatione magri clara est. ¶ Hec rñsio iudicio meo peccat in duob'. ¶ Prio in eo: qḋ dic̄. ꝙ sub termi no stāte determiate nō lꝫ sp disiūctiue descēdē. qꝛ tūc dif finitio suppōnis determiate data a magro eēt isufficiēs. exq̄ alicui cōpetit diffinitū. cui nō cōpetit diffō. ¶ 2° pec cat in ꝟ ꝙ dic̄ ꝙ due ꝓpōnes equalēt. q̄rū termini nō eo dē mō supponūt. ꝟ. n. est ꝯ magrm in 4a rl'a illi' p̄ncipij. Quicqd mobilitat ꝛc̄. vbi declarās illā rl'aꝫ dic̄ ꝙ dōo: aliqs hō nō est aial. ly aial stat ꝯfuse tm̄: vt pꝫ p suā equa ualētem. qlꝫ hō est aial. vbi ly aial stat ꝯfuse tm̄. pꝫ g̃ mō ꝙ rō magri nō valeret si in ꝓpōnib' equalentib' termini nō supponerēt eodē mō. Jō alit̄ dōm vt diximꝰ in suppō nib'. Vñ tres ꝑ'e regule vnica limitatiōe idigent. s. ꝙ illa

duo signa imediate cadāt sup̄ eūdē termi^m. imediate dico fm
vi eoꝝ. s. ꝙ illud qđ p̄ recipit vi illoꝝ signoꝝ: sit ille t̄mi-
R° 2° n⁹: vt dōo. nō glʒ hō cur. ly hō p̄ recipit vi illoꝝ signoꝝ.
ad pmū ꝛ p̄ h pʒ r̄nsio ad arg^m ꝯ̄ tres p̄mas r̄las. ¶ Ad p̄^m. n. dī
ꝙ ly ente stat ꝯfuse t̄m̄ ꝛ nō determiate: q2 nō imediate cadūt
illa duo signa supra ipʒ. lʒ. n. dīns p̄us capit viā illi⁹ si-
Ad 2^m gni oē q̄ʒ ly ente. ¶ Ad 2^m dī sil'r: ꝙ ly hoīs stat ꝯfuse t̄m̄
ꝛ nō determiate: q2 nō imediate cadūt illa signa. s. ipʒ. ¶ Ad
Ad p̄^m p̄^m ꝯ̄ 2^am r̄laʒ dī sil'r. ꝛ ad 2^m ꝛ ad 3^m sil'r. ¶ Ad p̄^m ꝯ̄ 3^am re-
Ad 2^m gulā dī sil'r. ¶ Ad 2^m vō dī. ꝙ ly hō stat determinate: dōo
nōnullus hō est aīal. ꝛ cū dicis ꝙ nō lʒ descēdē disiūcti-
No^m ue. nego. ¶ Pro q̄ aduerte: ꝙ cū volum⁹ descēdē sub ali
q̄ termio supra quē cadūt duo signa equalētia vni signo
loco illoꝝ duoꝝ debem⁹ ponē illud vnū signū i descēdē-
do: vt h. cū. n. nōnullus valeat qdaʒ: loco illoꝝ ponat q-
dā ꝛ dicat qdā hō est aīal. ꝛ tūc apparet descēsus bonus
sub ly hō. ¶ 4^a r̄la limitat sic a magr̄o: si ambo fuerit ne-
gatiua. ꝛ mediate cadant: ita ꝙ mediet termin⁹ distribu
t⁹ faciūt stare ꝯfuse t̄m̄. Et p̄ h pʒ ad argu^m ꝙ non mediat
termin⁹ distribut⁹ cū ly hō stet determiate. ¶ Cōtra hāc
limitationē n̄ram est vna diffi^{cul}. q2 vi eē ꝯ̄ mētē magri i
scđa r̄la. vbi magr̄ dat h ex^m tu n̄ differs ab hoīe. ꝛ vult
ꝙ ly hoīe stet determiate p̄ istā r̄laʒ. cū t̄m̄ ista duo signa
nō cadāt imediate sup̄ ly hoīeʒ fm inte^m datū. q2 ly nō i-
mediate cadit supra ly dīena ꝛ differs. q̄re ꝛc̄. ¶ Ad h
dici pōt ꝙ exēploꝝ reqrit manifestatio ꝛ nō v̄ificatio: ꝛ
ideo vltra illud ex^m posuit aliud. s. nō glʒ hō cur. ¶ Uel
dicat. ꝙ in ꝓpōnib⁹ singularib⁹ nō refert an imediate vl'
mediate: in alijs autē si ille debent ꝯtinē v̄itatē dēnt ime
diate cadē. ¶ Uel dicat. ꝙ hoc nō est ꝯ̄ limitationē. poni
mus. n. limitationē regule declarātis: in q̄bus semp va-
leāt r̄le ꝛ dicimus ꝙ q̄n imediate cadūt sp̄ valēt: si āt va
lēt q̄n nō imediate cadūt: h nō est ꝯ̄ noa: q2 non dicim⁹ ꝯ̄riū.
Si aūt diceret: q̄n ḡ illa duo signa non imediate cadēt q̄uo
cog̃scem⁹ an stēt determiate an nō: cum q̄nq3 faciāt stare
determinate q̄nq3 non. Dōm ꝙ cognoscim⁹ a posteriori
ex h ꝙ q̄nq3 licebit descendē disiunctiue quandoq3 non.
¶ Utrū oē relatiuū supponat p̄ illo: p̄ q̄ suum añs.

Ar p̄° Arguitur ꝯ̄ ꝙ sic. q2 si non maxime
eēt pp̄ relatiuū diuersita
tis: qđ nō supponit p̄ eodē: sʒ ar̄ ꝙ nullus
sit tale relatiuū diūsitatis: vt voluit. p. Mā.
ꝛ ar̄ sic. Oē relatiuū sup' p̄ illo qđ refert. sʒ
oē r̄lm refert suū añs. ḡ ꝛc̄. pbat maior q2 oa opp^m ꝙ nō
supponat p̄ illo qđ refert. ꝛ cū supponē sit sig̃are: ꝛ refer
re sit rep̄ntare non sig̃aret illud ꝙ rep̄ntaret qđ implicat.
Ar 2° ¶ 2° sic. oē relatiuū est ante late rei rep̄ntatiuū. ḡ est sig̃a
tū sui añtis. ḡ p̄t supponē p̄ illo: qđ sig̃t. sʒ qđlʒ relatiuuʒ
Ar 3° sig̃t añs. ḡ oē relatiuū pōt supponē p̄ añte. ¶ 3° sic. r̄lm
nihil sig̃t nisi qđ ab añte recipiat. ḡ nō supponit p̄ alio: ꝛ
ꝯn̄r nullū est rel'm diūsitatis: q2 si eēt supponeret p̄ alio ꝯ^a
confir. tʒ. añs pbat. q2 r̄lm positū p̄ se sine añte nihil sig̃t. ¶ Cō
firmat. q2 isti t̄mini ali⁹ ꝛ reliqu⁹ in istis ꝓpōnib⁹. vʒ. hō
cur. ꝛ ali⁹ sedet. vn⁹ hō cur. ꝛ ali⁹ disputat. nō referūt istū
terminū: vn⁹ hō. q2 p̄ idē isti termini dīcens. ꝛ diuersus in
istis ꝓpōnib⁹. vn⁹ hō cur': ꝛ diuersus disputat. hō cur. ꝛ
Ar 4° differēs disputat eēnt termini relatiui. ¶ 4° sic. in hac ꝓ-
pōne: vn⁹ hō cur. ꝛ alī disputat: pro eodē supponit subiʒ
scđe: ꝛ p̄^s ponēdo ꝙ oīs hō currat ꝛ oīs homo disputet:
ergo ꝛc̄. imo pro eodē verificat. q2 pro oī hoīe in vtraq3.

Ad p̄^m Ad hec r̄n̄r. ¶ Ad p̄^m ꝯcedo ꝙ est mar^e. pp̄ r̄lm di
uersitatis. Et ad pbōnē in op^m. ne^r maior. s.
ꝙ oē relatiuū supponat p̄ illo ꝙ refert. ¶ Et ad pbōnē
nego ꝯn̄aʒ: q2 ar̄ ab iferiori ad suū sup̄i⁹ nega^{ue} nō suppo
Ad 2^m nit pro illo. ḡ nō sig̃t illud. ¶ Ad 2^m ꝯcedo ꝯn̄aʒ p̄^m. ꝛ ne
go 2^am. ¶ Ad pbōnē negat maior. Un̄ r̄lm vnū sig̃t i re-

cto ꝛ aliud i obliq̃: solū p̄ illo qđ sig̃t i recto p̄t supponē:
vt dōo: vn⁹ hō cur. ꝛ alī disputat. ly alī sig̃at vnū aliū ab
vno hoīe currēte. ¶ Ad 3^m r̄n̄r negādo añs i si intell'r ꝙ Ad 3^m
nō sig̃t nisi añs. si aūt itelligit ꝙ nihil sig̃t nisi mediante
añte ꝯcedit. ꝛ tūc negat ꝯn̄a. ¶ Ad ꝯfirmationē negat ad ꝯfir.
similitudo. ¶ Ad 4^m dicit negādo ꝙ supponat eodem: Ad 4^m
imo añs in p̄ma supponit pro hoīe currēte. in scđa relati
uū supponit p̄ altero nō currēte. ideo ꝓpō falsa est. Uel
dī ꝛ meli⁹ ꝙ supponit p̄ eodem māl'r ꝛ nō formal'r. q2 in
vna p̄ hoīe currēte: in alia pro hoīe disputāte. q idē sunt
māl'r in casu facto ꝛ non formalit̄: ꝛ propositio est vera.
¶ Utrū relatiuū sp̄ supponat eodē mō sicut suum añs.

Arguitur ꝯ̄ ꝙ nō. ¶ Primo. q2 da- Ar p̄.
to ꝙ sic. se' ꝙ duo ꝯ̄dicto^a
int̄ se ꝯ̄dicētia sunt v̄a. qđ pbat de istis: ali
qs hō est su⁹ filius. nullus hō est su⁹ fili⁹. ꝙ
p̄^a sit v̄a: pʒ. q2 fm opionē sig̃at ꝙ aliqs hō
est alicui⁹ hoīs fili⁹. qđ est veruʒ. Quia scđa sit v̄a. pbat
p̄ suas sing^{la}: q2 nec iste hō est su⁹ fili⁹: nec ille hō est suus
fili⁹. ꝛ sic de singulis. ḡ nullus hō est su⁹ fili⁹. ¶ Consil'r.
ar̄ de istis. qlʒ hō videt se: ꝛ aliqs hō nō videt se: posito ꝙ
qlʒ hō videat seipʒ. tūc pʒ ꝙ p̄^a ē v̄a p̄ suas sing^{la}. ꝛ scđa
ꝓbat: q2 aliqs hō aliquē hoīeʒ non videt. ḡ aliqs hō nō
videt se. tʒ ꝯ^a. ex q̄ ly se supponit determinate. ¶ 2° sic se- Ar 2°.
qt̄ ꝙ illa est v̄a: oīs hō est aīal: ꝛ illud est oīs hō. ex quo
r̄lm supponit ꝯfuse t̄m̄: sicut añs fm opionē. ꝙ tamē sit
falsa pbat p̄ ph̄m in p̄ pbier. dicētē. Nulla p̄dicatio ē v̄a
in q̄ vl'e vl'r sumptuʒ p̄dicat: vt est in ꝓposito. ¶ Tertio Ar 3°
sequit. ꝙ hec est v̄a. t̄m̄ soꝛ. est homo alb⁹ q̄ plato est al-
bior: q̄ tamē est f'a: vt pbabo. Et pbo p̄. ꝙ sit v̄a posito ꝙ
nullus hō eēt alb⁹ nisi soꝛ. ꝛ pla. ꝛ ꝙ plato sit albior soꝛ.
tunc ar̄ sic. soꝛ. est hō albus q̄ pla. est albior. sed nihil est
hō alb⁹ non soꝛ. nisi pla. ḡ pla. seipso eēt albior. ꝙ sit f'a.
ꝓbat. q2 sequit. t̄m̄ soꝛ. est hō alb⁹ i q̄ pla. est albior. ḡ t̄m̄
soꝛ. est hō alb⁹ ꝛ soꝛ. plato est albior. tūc vltra. ḡ t̄m̄ soꝛ.
est homo alb⁹. qđ est f'm. ¶ In opp^m ꝓbat. ꝙ semp eo- In op^m
dē mō supponit. ꝛ ar̄ sic. ab illo capit r̄lm supponēm: a q̄ Ar p̄
capit sig̃rū. cum suppō sit sig̃rio. sed relatiuū capit signifi
catū ab añte: q2 ē āte late rei rep̄ntatiuū. ergo capit mo
dū supponēdi ab eo. tūc vltra. ḡ eodē mō supponit sicut
añs. pbat ꝯn̄a: q2 añs nō dat nisi modū supponēdi quē
hʒ. Si. n. r̄lm alit̄ supponeret nō posset trahē illū modū
supponēdi ab añte: q2 nil dat qđ non hʒ. ¶ 2° sic. tal'r dʒ Ar 2°
supponē rel'm: q̄l'r supponeret añs si loco relatiui pone-
ret añs. ḡ supponit eodē mō sic suū añs. ꝯ^a tʒ. añs pbat:
q2 in oī ꝓpōne in q̄ ponit relatiuū licet poni suū antece-
dēs. ꝛ ꝓpōnes ꝯuertunt. ergo ꝛc̄. ¶ 3° sic relatiuum cō- Ar 3°.
parat ad añs sic mā ad formā. sed oēm actualitatem mā
hʒ a forma. ḡ oēm suppōnē ꝛ modū supponendi recipit
relatiuū ab añte. ꝯ^a tʒ cū añte. ¶ 4° de relatiuis idētitatis Ar 4°
sic ab illo trahit suppōnē pro quo supponit: sed qđlʒ re
latiuū idētitatis supponit pro antecedente: ergo ab illo
trahit suppositionē. ergo eodē modo supponit sic. añs.

Ad hec r̄n̄r. ꝙ vtraq3 vīa est ꝓbabilis. ¶ Sustinē- Ad p̄^m
do p̄mā respōdet ad arg^{ta} ꝯ̄ ipaʒ. ¶ Ad p̄- p̄ p̄^a opi
mū nego illā: nullus hō est su⁹ fili⁹: q2 sig̃at ꝙ nullus hō mione dī
est alicui⁹ hoīs fili⁹. qđ est f'm. Et cū ar̄ pbādo p̄ singula
res respōdet distiguēdo an ly su⁹ in sing^{ri⁹} supponat eo-
dē mō sic i vl̄i: aut nō. Si sic: taliq̄ singularis erit f'a. vt il-
la in q̄ demrat hō habēs patrē. nā sig̃t illa ꝙ ille hō nō
est alicui⁹ hoīs fili⁹: ꝛ sic ꝯcedit ꝯ^a ꝛ ne^r antecedēs. Si āt
supponat alit̄. nō valʒ ꝯ^a nec ar̄ a singularib⁹. vel posset
dici negādo ꝯseq̄ntiā. ꝛ dicerē ꝙ non cuilʒ vl'i possimt as
signari sing^{ra} in ꝓprijs t̄mis. sʒ aliquādo in equalētib⁹
opʒ assignare ponēdo añs loco relatiui. vt ꝙ ille hō non
est alicui⁹ hoīs fili⁹. ꝛ sic de alijs. Ad sil'e dī. ꝙ illa ꝓpōt

glibet

qlibet hõ videt se: sigt ꝙ qlibet hõ videt qlibet hoiez.
iõ est fl̃a. nisi velim⁹ dicere ꝙ ly se. refert reciproce. ꝙ ſm
Ad 2ᵐ hãc opionẽ non est verũ. ℂ Ad 2ᵐ ꝯcedit illa: ois hõ est
aial. ꝛ illud est ois hõ. Et ad dcm̃ Ari. dr̃ illud idigẽ mul
tis glosis. vt ibi hñt videri. Uñ illa ps. illud ẽ ois hõ. cũ
ly illud. stet ꝯfuse tm̃ equalet huic vͤe. tm̃ aial est hõ. q̃ ẽ
vͣa. ℂ Dicat ĝ ꝙ itelligit de cathegorica idepẽdẽte: q̃lis
Ad 3ᵐ nõ est ista. ℂ Ad 3ᵐ dr̃. ꝙ si ly q̃. refert hõ alb⁹ illa est vͣ.
tm̃. soꝛ. est hõ alb⁹ q̃ plat. est albioꝛ. vt pꝫ ꝑ exponentes.
Et ad argᵐ fcm̃ ꝑ alia pte pꝫ sol'o: qꝛ tu arguebas ac si re
ferret ly soꝛ. Si vͦo referret. ly soꝛ. est fl̃a. qꝛ scd̃a expones
est fl̃a. s. nihil nõ soꝛ. est hõ alb⁹: quo plat. est albioꝛ. imo
aliqd nõ soꝛ. est hõ alb⁹. q̃ soꝛ. pla. est albioꝛ. qꝛ ipse pla.
q̃re ꝛc̃. ℂ Tenẽdo aliã viã q̃ est via cõis. ꝛ hentisberi. ꝛ
Ad pᵐ magr̃i ad argᵘ in oppoᵐ rñdet. ℂ Ad pᵐ dr̃. ꝙ maioꝛ. est
p 2ᵉ opi fl̃a. s. a q̃cũqꝫ capit sigatum ab illo capiat suppõnẽ. qꝛ lꝫ
nióe dr̃. rl̃m diuersitatꝭ capiat sigtum ab añte: nõ tm̃ supponit ꝑ
añte: sed supponit ꝑ alioꝛa q̃ ẽt capit sigtum. sigt. n. rl̃m
diuersitatis añs in obliq̃: diuersum vͦo ab añte in recto
ꝛ semꝑ rl̃m supponit ꝑ illo: qd̃ sigt in recto. Si ĝ formet
maioꝛ vl'r. vt dcm̃ est negef illa. Si autẽ ꝑticul'r sic. s. a q̃
capit sigtũ ab illo capit suppõnẽ. ꝯcedit. sꝫ negat tũc ꝯᵒ.
Forte diceres: q̃uo ꝑt cappe suppõnẽ ab alio. cũ. n. sigtio
nẽ capiat ab añte. Dr̃ negãdo ꝙ oẽm sigtionem hẽat ab
añte. hñ tm̃ hꝫ mediante añte. Uel mel'⁹ ad ꝑncipalẽ dr̃.
ꝯcedẽdo totũ. s. ꝯñam ꝛ añs. s. ꝙ ab añte capit suppõnẽ.
Et cũ dicis vlteri⁹. ĝ eodẽ mõ supponit sic̃ añs nego ꝯñ/
tiã. Tu diceres. vñ hꝫ illũ diuersum modũ supponendi.
dr̃ ꝙ hꝫ vt dicã. Pro q̃ aduerte ꝙ si est rel'm diuersitatis
hꝫ ſm exigẽtiã signi vel situs. Si vͦo est idẽtitatis: vel est
in eadẽ cathegorica. ꝛ tũc eodeꝫ mõ supponit sic̃ añs ꝑꝑ
maximã ꝛ depẽdẽtiã ad añs. In diuersa vͦo cathegorica
q̃nqꝫ sic: q̃nqꝫ nõ vt in discretaꝛ determiata: ꝛ distributi
ua eodẽ mõ supponit in ꝯfusa vͦo nõ: ꝑꝑ h̃ ꝙ si loco rela/
tiui ponat añs eodẽ mõ supponit rl̃m sic̃ supponeret añs
stãs ꝯfuse tm̃. Si vͦo poneret loco relatiui stabit determi
nate. ideo rl̃m stat determinate. vt dd̃o. ois hõ est aial: ꝛ
illud est rõnale. loco de ly illud ponat aial. ꝛ dicat. aial
ẽ rõnale. ecce ꝙ aial stat determiate. Si vͦo rl̃m refert añs
stat deteriate vel discrete: vel distributiue: ꝛ ponat añs
loco relatiui eodẽ mõ supponeret añs: sicut ante. iõ rela
tiuũ in illis supponit eodẽ mõ sicut suũ añs. Ecce ꝙ di/
uersum modũ supponẽdi hꝫ si est relatiuũ diuersitatꝭ ex
exigẽtia signi vel situs. Si est idẽtitatꝭ ꝛ supponat alio⁹
h̃ hꝫ ex añte qd̃ supponẽt eodẽ mõ sic̃ illud rl̃m si pone/
ret loco eius. nõ ĝ ab añte absolute: sed ab añte: sic cõdi
Ad 2ᵐ tionato. Nota hãc rñsionẽ: qꝛ subtilis est. ℂ Ad 2ᵐ ꝯce/
do añs de relatiuis idẽtitatis ꝛ nõ diuersitatꝭ. sed negat
ꝯñã. ĝ supponit eodẽ mõ sic̃ añs: sed hñ valꝫ. ĝ supponit
eodem mõ: q̃ supponeret añs si loco relatiui poneret. vñ
dd̃o. ois hõ est aial: ꝛ illud est rõnale: ly aial supponit
ꝯfuse tm̃: si tm̃ ly aial ponat loco relatiui: ꝛ dicat aial est
Ad 3ᵐ rõnale stabit determiate. ℂ Ad ꝓbõnẽ negat: ꝙ loco re
latiui liceat s̃ꝑ ponẽ añs ꝑꝑ multiplicationẽ: quã icludit
rl̃m ad alterũ extremũ. ℂ Ad aliud: i aliq̃ est silitudo: ꝛ i
aliq̃ nõ. ideo nõ valꝫ. arguᵐ. n. mille claudicat pedibus.
Ad 4ᵐ ℂ Ad 4ᵐ ꝛ vltimũ ꝯcessa pᵃ ꝯña nec 2ᵃ ꝯña. s. ab añte ca/
pit suppõnẽ. ĝ eodẽ mõ supponit sicut dicit ad ꝑmũ ꝛc̃.
ℂ Utrum ampliatio sit danda.

Ar pᵒ ARguitur ꝙ ꝙ rõnib⁹ Pet. Mã. ꝛ ꝑ
suppono tria. ℂ Primuꝫ
ꝙ tales ꝓpões cathegorice de disiũcta co
pula sunt affirᵉ. vt qd̃libet est vel non est:
chymera est vel nõ est. pꝫ ꝑ suppositum. qꝛ
ꝯuertunt in affirmatiuas. vt chymera ẽ vel nõ est. ꝯuer/
tit in illã: qd̃ est vel nõ est: est chymera. ℂ Itẽ illa nõ est
negatiua. ꝛ est cathegorica sicut illa ois hõ sedet vel sede
bit: ĝ est affirmatiua: pꝫ: qꝛ q̃ rõne esset negatiua eẽt affir
matiua: ꝛ sic simul eẽt affirmaᵘᵃ ꝛ negatiua: qd̃ est ipoſſe.
ℂ 2ᵐ ꝑsuppositũ est. ꝙ nullus termin⁹ ampliat seipsum
h̃ pꝫ de se. ℂ 3ᵐ ꝑsuppositũ est. ꝙ termin⁹ solũ supponẽs
respectu hui⁹ vͥbi est: solũ supponit pro eo qd̃ ẽ. ℂ His ꝑ
suppositis statĩb⁹ ar: ꝙ dd̃o hõ fuit: hõ erit: nõ ampliat
subm in istis ꝛ ꝯñr nec in alijs ꝛ ꝓbat sic. Nullus termĩ
nus hꝫ a se: ꝙ supponat ꝑ scd̃m ꝑsuppositũ: sed a vͥbo ac
cipit: ꝛ a modis significãdi vͥbi: sed illud vͥbũ fuit nullo⁹
sigt ꝑ modũ pñtis: sed solũ ꝑteriti: iõ vis illi⁹ vͥbi nõ tran
sit in illũ terminũ nisi ꝑ suppositis q̃ fuerunt. Sil'r dicat
de ly erit suo mõ. ℂ Cõfirmat: qꝛ si in ista: hõ fuit ly ho/ confir.
mo ampliaret. sensus eẽt. hõ qui est vel fuit: fuit. Et tunc
nõ sequit. ꝙ vbi nullus hõ esset ista esset sic significãdo:
hõ fuit: ꝛ illa esset falsa: qꝛ sequit: hõ fuit: ĝ hõ qui est vel
qui fuit. fuit. ꝯñs est fl̃m: qꝛ seqt: hõ qui est vel q fuit: fuit:
ĝ hõ fuit: ꝛ ille est vel fuit: scd̃a ps ꝯñtis est fl̃a: qꝛ seqt. il/
le est fuit: ĝ ille est. tꝫ ꝯñtis. ꝑ ꝑmum ꝑsuppositũ: q̃re ꝛc̃.
ℂ Correlarie sequit ex ꝑsuppositis. ꝙ oẽs tales sunt im
poſſe. Adã est moꝛtu⁹: aliqd est coꝛruptũ. chymera est i/
telligibilis: antixp̃s est gñandus: aliqd est futurũ: qꝛ taꝫ
subiã q̃ꝫ ꝑdicata hãꝫ. cũ supponãt soluꝫ respectu vͥbi de
pñti solũ supponunt pro eo qd̃ est. pꝫ ꝑ 3ᵐ ꝑsuppositum.
Breuiter ĝ hec opio vult ꝙ sic̃ gñal'r termin⁹ supponẽs
respectu hui⁹ vͥbi est solũ supponit pro eo qd̃ est. sic ter/
min⁹ supponẽs respectu hui⁹ vͥbi fuit de ꝑterito. tm̃ ꝑ eo
qd̃ fuit supponit. ꝛ termin⁹ supponẽs reᵘ vͥbi de futuro.
tm̃ ꝑ eo qd̃ erit supponit. Et sic gñalit respectu alioꝝ
verboꝝ est dd̃m. vt ꝙ termin⁹ supponẽs reᵘ hui⁹ verbi
põt vel ꝯtingit. solum pro eo qd̃ põt esse vel cõtingẽs est
esse supponit. Et gñalit vult ꝙ nullus termin⁹ ampliet
aliũ terminũ. Rõ hui⁹ opionis est: qꝛ nullus termin⁹ ex
se hꝫ: vt supponat. sꝫ a vͥbo accipit. ꝛ a modis significãdi
vͥbi: vt pꝫ per scd̃m ꝑsuppositũ: sed vͥbũ de ꝑterito nullo
mõ sigt ꝑ modũ pñtis. sed soluꝫ ꝑteriti. iõ vis illius vͥbi
non trãsit in illum terminũ nisi pro supposito vel pro sup
positis: qd̃ vel fuit vel fuerũt. ℂ Hec opio falsa est ꝛ con
tra oẽs recte logicãtes. scd̃m pꝫ: ꝑmũ ꝓbat: qꝛ datis duo
bus ꝓpõnib⁹ equalẽtib⁹: q̃litercũqꝫ termin⁹ supponit i
vna ꝛ in altera: sed ille equalẽt hõ põt: ꝛ hõ est potẽs. vt
pꝫ. ĝ q̃l'rcũqꝫ terminus supponit in vna ꝛ in altera. sed i
ꝑma ſm hos. ly homo supponit pro eo ꝙ potest esse ho
mo. ĝ in ista 2ᵃ sil'r: sꝫ in 2ᵃ supponit ẽt ꝑ eo ꝙ est ſm eos:
ĝ supponeret sil' ꝑ eo qd̃ est vel ꝑt eẽ. Sil'r itẽ ar de pᵃ ꝙ
sup' eodẽ mõ. Itẽ ar de istis: hõ fuit: hõ est ꝑterit⁹ q̃ equa
lẽt: ĝ q̃l'rcũqꝫ termin⁹ supponit in vna supponit ꝛ in alte
ra: sꝫ in pᵃ supponit ꝑ hoie q fuit ſm eos. ĝ in 2ᵃ sup' sic. ꝛ
in 2ᵃ ſm eos supponit pro hoie q est. ĝ sil' supponit ꝑ ho
mie: q est: vel q fuit. Sil'r arguat de pᵃ. Ecce ꝙ ex dictis
eoꝝ ꝯcludit ampliatio. Itẽ data vͥitate opionis seqt ꝙ
hñt negare vnã ꝓpõnẽ: ꝛ ꝯcedẽ equalẽtẽ: qd̃ est oino im
poſſe. ꝓbat ꝯña. Nã isti negabũt istã. antixp̃s est futur⁹:
cũ ly antixp̃s solũ supponat ꝑ antixp̃o: q est ſm istos ꝛ
ꝯcedũt istã antixp̃s erit: cũ ly antixp̃s supponat ꝑ anti/
xp̃o q erit: ꝛ tm̃ iste ꝯuertunt: vt pꝫ: q̃re ꝛc̃. Iõ aliter dica
mus ex itẽtiõe magr̃i. s. ꝙ ampliatio est dãda ꝑꝑ rõnẽ fa
ctã ꝯ opionẽ aduersam. Et tenẽdo hãc viã rñdenᵐ est ad
argᵐ in oppᵐ. ꝛ ad supponẽs. ℂ Ad pᵐ igit suppõnẽ di Ad pᵐ.
co ꝯcedẽdo eã: sed nego correᵐ illatũ ex ea. s. ꝙ ista sit bo
na ꝯña. s. qd̃libꝫ est: vel non est: ĝ qd̃libꝫ est: chymera est: vel
nõ est. ĝ chymera est nullo⁹ sequit: nec ipse alit ꝓbat. lꝫ
eni sint affirᵉ. h̃ est rõne ꝑncipalis vͥbi affirmati. hñt tm̃
aliqd̃ vͥbũ negatũ: nõ sũt ergo mere affirᵉ. ℂ Ad 2ᵐ pre/
suppositũ dr̃. ꝯcedẽdo ipm. ℂ Ad 3ᵐ ꝑsuppositũ cũ dr̃.
qd̃ est termin⁹ supponẽs reᵘ hui⁹ vͥbi: est soluꝫ supponit

bus maiorē viz h3 supra p̄dicatū q̄z supra subm. iō cū am
pliet p̄dicatū ⁊ subm. adhuc appellat ip̄z p̄dicatū ⁊ non
Re 2° subm. ¶ Hec rn̄sio nō val3: q2 p eādē rōnez ly fuit ⁊ erit
āpliāt terminū a p̄te an̄ ēt ampliarēt a p̄te post cū v̄bū ma
iorē vim h̄eat a p̄te post q̄z a p̄te an̄. Jō aliter dicat q̄ cā
est q2 termin⁹ sequēs v̄bū nō supponit respectu hui⁹ v̄bi
est salt' de p se: s3 solū respectu p̄ncipij: a quo determinat
sic̄ substātiuū determinat ab adiectiuo rōne cui⁹ determi
nationis restringit' āpliatio. sic̄. n. i ista p̄pōne: ois hō est
alb⁹: ly hō supponit p oi hoie q nō restringit' p aliqd. tn̄
dicēdo. ois hō alb⁹ ē: ly hō restrigit' ad supponēdū p oib⁹
albis rōne determiationis illi⁹ adiectiui alb⁹. Sic i p̄po
sito dicēdo albū p̄t eē nigrū: ly nigrū restringit' ad stādū so
lū pro nigro: qd̄ pōt eē rōne illi⁹ p̄ncipij potēs. Et hec qd̄
difficilis valde fuit cū nihil inueniat' scriptū ab illis.

¶ Utrū tn̄ terminus sequens verbum concernēs actū
mentis appellet formam.

Ar p̄io **Contra** q2 dicēdo. tu intelligis hoiez: ly hoiez nō appellat formā. p̄bat' an̄s: q2 stat. q̄ tu itelligas hoiez ⁊ nō itelligas aliqd sub rōne q̄ hō: vt dato q̄ nullā intellectionē habeas d̄ hoie nisi simplicē tūc
tu itelligis hoiez. ⁊ tn̄ tu non itelligis sub rōne q̄ ē hō: q2
ois rō hois est diffō. s3 tu nō itelligis aliqd sub rōne diffō
nis: q2 nullā habes d̄ hoie diffōnē: vt suppono i casu. igi
Ar 2° tur tu nō itelligis aliqd sub rōne q̄ est hō. ¶ 2° probat' q̄
termin⁹ p̄cedēs appellat formā: vt dicēdo. rosā itellige ly
rosam appellat: p̄bat'. q2 noia ⁊ v̄ba trāsposita idē signi
ficāt. p̄ p̄hier. ergo idē est dicere rosā intelligo ⁊ intelli
Ar 3° go rosam. s3 in 2° appellat formā. g̃ ⁊ in p̄ma. ¶ Jtē q̄rit'
q̄re magis appellat sequēdo q̄z p̄cedēdo. cū sēp intelli
gatur seq̄ f̄m constructionē ⁊ grāmatici habeāt p eodē.

Ad p̄m **Ad hec** breuit' rn̄det'. ¶ Ad p̄m cū negat' an̄s. Et
ad p̄bōnē nego q̄ stet q̄ itelligā hoiem: ⁊
nō itelligā aliqd sub rōne q̄ est hō. Et cū dicis h̄ndo sim
plicē itellectionē de hoie: tu intelligis hoiem: p̄cedo: ⁊ tu
nō intelligis aliqd sub rōne qua ē hō: nego. Et cū tu pro
bas: q2 ois rō hois est diffō. negat'. q2 rō hois in p̄po
sito est denoiatio ipsius siue recti⁹ loquēdo est illud a quo
est denoiatio. hō nāq̄z ab h̄uanitate denoiat'. iō h̄uanitas
rō ipsi⁹ dr̄ ⁊ hec ē illa rō sub qua tu itelligis hoiez. Hāc
Ad 2m rn̄sionē dat magr̄ c̄ p̄ñas. ¶ Ad 2m nego istā p̄ñam: noia
⁊ v̄ba trāsposita idē sigant. g̃ idē est dicere: itelligo rosā
⁊ rosā itelligo: q2 licet idē significēt: nō tn̄ eodē modo.
Ad 3m ¶ Ad aliud dr̄ q̄ vis verbi magis cadit supra ipsum qd̄
sequit' q̄z qd̄ p̄cedit. iō ⁊c̄. ¶ Uel dr̄ supra q̄ qd̄ seq̄t' v̄
bum nō supponit respectu v̄bi de p se. s3 solū respectu p̄n
cipij quo determiat': iō ⁊c̄. Et cū dr̄ q̄ grāmatici h̄nt illas
p̄pōnes p eodē dr̄ p̄cedēdo f̄m suū modū p̄siderādi: q2
cōsiderāt illas f̄m cōstructionē tn̄. Logici aūt nō habēt
p eodē qui in singulis verū vel falsum speculant'. Et sic ē
finis q̄stionū suppōnū: quo2 numerus est. 24. ⁊c̄.

¶ Utrum diffinitio consequētie sit bene data: que est p̄ña
est illatio cōsequentis ex antecedente ⁊c̄.

Ar p̄. **Contra** p̄illationem: aut tu intelligis respectū p̄ñtis ad an̄s qui est de p̄dicamēto relatiōis: vt dicit Ferebrich. aut itelligis actū intellectus inferentis ex an̄te: vt Hentisber ⁊ Strodus: aut respe
ctū de p̄dicamento passiōis: vt Paulus pergu. nl̄ aliud
potes assignare. S3 c̄ has opiones simul arguit': q2 seq̄t'
q̄ nulla p̄ña est p̄pō: p̄ña est f̄lm: vt p̄babo. p̄bat' p̄ña.
q2 nullū incōplexū est p̄positio: ois p̄ña est incōplexū f̄3
has opiones. g̃ nulla p̄ña est p̄pō. q̄ aūt p̄ña sit falsū q̄
tripliciter p̄bat'. ¶ P̄rio sic. Ois p̄pō rōnalis vl' p̄ditio
nalis est p̄positio. ois p̄ña est p̄positio rōnalis vl' p̄ditio
nalis. g̃ ois p̄ña est p̄pō. ¶ Scd̄o sic. Oē cōcedēdū negā Ar 2°
dū vel dubitādū est p̄positio: ois p̄ña est p̄cedēda: negā
da: vel dubitāda: ergo ois p̄ña est p̄pō. ¶ 3° sic. Ois p̄pō Ar 3°
copulatiua est p̄pō. in qua cōiungunt' plures cathegori
ce p notā copulatiōis ⁊ p notā disiūctiōis. g̃ a pari rōna
lis erit p̄pō in qua p̄iūgūtur plures cathegorice p notā
rōnis: ⁊ p̄ditiōalis est p̄positio. in qua cōiungunt' pl'es
cathegorice p notā p̄ditiōis. ¶ Quarto syllogism⁹ ē drō Ar 4°
ergo p̄ña est drō. t3 p̄ña ab inferiori ad suū superi⁹ affir
matiue: ⁊ cū alijs cōditionib⁹ req̄sitis. ¶ Sp̄āliter tn̄ ar Ar 5°
guit' c̄ p̄mā: q2 sequit' q̄ nō dat' p̄ña mala: p̄ñs est falsum
q2 sicut argumētationū alia ē bona: alia mala: ita ⁊ p̄ña
rum: q2 p̄uertunt': p̄bat' p̄ña: q2 f̄m p̄mā opionē. p̄ña est
respect⁹ siue relatio p̄ñtis ad an̄s q̄ dr̄ p̄secutio: siue seq̄la
siue depēdētia: s3 in cōsequētia mala nulla est p̄secutio: ⁊
vbi nulla est p̄secutio ibi aliq̄ nō ē p̄ña. ergo ⁊c̄. ¶ Sp̄ā Ar 6°
liter c̄ scd̄az regulā arg̃t'. q2 sequit' q̄ nulla est p̄ña nisi in
mēte: cōsequēs est manifeste falsum: q2 multe sūt p̄ñe vo
cales ⁊ scripte: p̄3 p̄ña: q2 talis actus itellectus iferētis
p̄ñs ex an̄te nō ē nisi in mēte. opatio. n. itellectus est opō
imanēs: q̄re ⁊c̄. ¶ Sp̄āliter c̄ tertiam regulā ar̄. q2 seq̄t'
q̄ nō dat' p̄ña mala. ⁊ nō dat' nisi in mēte vtrūq̄z est ipro
batū. ⁊ p̄ña p3 de se. ¶ Ad hec rn̄det' sustinendo dictas Ar 7°
opiones: ⁊ cōcedit' q̄ p̄ña formaliter sumpta nō est p̄pō
sed est actus intellectus vel respectus qdā f̄m diuersas
opiones. vt dictū est. Et ad p̄mā rōnē in oppositū negat' Ad p̄m
minor. s. q̄ p̄ña formalr̄ sumpta sit p̄pō rōnalis vel cōdi
tionalis: sed mālr̄ est tn̄ p̄positio. ¶ Ad 2m negat' maior Ad 2m
q2 p̄ña est cōcedēda: negāda: vel dubitāda: ⁊ tn̄ nō est p̄
positio. q2 cōcedere p̄ñam est cōcedere illationē: ⁊ nega
re p̄ñaz est negare illationē esse malā vel eē bonā: ⁊ nō ē
negare antecedēs: neq̄z p̄ñs. ¶ Ad 3m dr̄. q̄ si disiunctiua Ad 3m
vel copulatiua sumat' formalr̄: nulla illa2 erit p̄positio
sed erit actus intellectus copulātis vel disiūgētis duas
p̄pōnes adinuicē f̄m Hētisber. s3 aūt Ferebrich ⁊ Pau.
p̄gu. negabit' p̄ña. q2 nō est silitudo iter p̄ñam ⁊ alias hy
potheticas: q2 bonitas ⁊ veritas cōsequētie attēdit' pe
nes illationē ⁊ nō penes cathegoricas ponētes in esse si
cut in alijs hypotheticis. ¶ Ad 4m negat' an̄s si syll's su Ad 4m
mat' formalr̄. s3 bn̄ cōcedit' si sumat' mālit'er. ¶ Ad p̄mū Ad 5m
sp̄āle c̄ p̄mā regulā siue opionem p̄cedit' cōsequētia si
cut ipse Ferebrich cōcedit in p̄ñtijs suis. ¶ Ad rōnē cū
dr̄: argumētationū alia est bona: alia mala. g̃ ⁊ silr̄ p̄ña2
negat' an̄s p̄prie accipiēdo argumētationē. q2 Boe. in 2°
topi. suo2 diuidit argumētationē in syll'm: ⁊ iductionē.
⁊ p̄hs in p̄ topi. diuidit silr̄. si tn̄ accipit' argumētatio im
proprie p̄cesso an̄te negat' p̄ña. q2 argumētatio ⁊ p̄ña nō Ad 6m
cōuertunt' tūc f̄m opionē. ¶ Ad 2m sp̄āle c̄ scd̄az opionē
p̄cedit' p̄ña. Un̄ p̄prie loquendo drō vocalis vel scripta
denoiata a'ly. si g̃ vel igit' nō d3 dici p̄ñatz sig̃m p̄ñe. Sūt
eni. ea q̄ sūt voces ea2 q̄ sunt in aia passionū note p̄h3 p̄
p̄hier. Si tn̄ vis q̄ vocalis ⁊ scripta dicat' p̄ña. dr̄ q̄ p̄ña
dr̄ nō q̄ sit act⁹ intellect⁹: s3 p subordinationē ad actum
intellectus sicut scd̄a p̄s huius copulatiue. Ois hō est ri
sibilis ⁊ c̄ dr̄ q̄ p̄pō cathegorica solū p subordinationē
ad aliquā mētalē. ¶ Ad 3m sp̄āle c̄ 3am opionē p̄ceditur Ad 7m
p̄ña. ⁊ ad p̄bationē dicat' sicut supra. l3 iste opiones p̄
babiles sint ex intētiōe tn̄ magistri ⁊ p v̄itate aliter d3
puto. s. q̄ p̄ña foialr̄ sūpta sit illatio. i. p̄pō illatiua p̄ñtis
ex an̄te. ⁊ est silr̄e ac si diceret'. Est p̄pō in q̄ p̄iūgunt' plu
res cathegorice p notā illatiōis. s. ly si g̃ ⁊ equiualētes.
Un̄ cā effectiua p̄ñe est intellectus agēs q cete⁹os discur
sus p̄ducit. Cā mālis sunt p̄pōnes: ex qbus p̄stituit'. Cā
formalis est ipsa cōpositio iportata p ly. g̃ Cā finalis est
scire: siue discernere verū a falso. Q2 aūt p̄ña formaliter
sumpta sit p̄pō illatiua p̄ñtis ex antecedente. probat' sic.

diffõ data p gen⁹ ꝛ dĩiaꝫ idicat formalr̃ qd est diffinituꝫ.
ſꝫ iſta ẽ hmõi:ğ ꝛc̃.ꝯña nota cũ maiori:minor ꝓbat̃.qꝛ ly
ꝓpõ ẽ gen⁹ ad ꝯditionalẽ:ꝛ rõnalẽ:ſm magr̃ꝫ i cap°. hy
Sophisma. po.reſiduũ vo eſt loco dĩie ꝛc̃. ¶ Sophiſma. Cõtra diffinitionẽ ſic. Tu es aſin⁹:ğ diffõ mala:ꝯña tꝫ. añs ꝓbat̃
ſic. Dis ꝓpõ eſt va cui⁹ ꝯdictoriũ eſt falſuꝫ.tu es aſin⁹ eſt
ꝓpõ.ğ tu es aſin⁹ eſt va:cui⁹ ꝯdictoriũ ẽ falſuꝫ.ꝓbat̃ maior.qꝛ ſi nõ.ds oppm̃.ſ.ꝙ aliq̃ ꝓpõ nõ eſt va. cui⁹ ꝯdictoriũ eſt falſum.ꝛ illa eſt.ğ illa eſt nõ va.cui⁹ ꝯdictoriuꝫ eſt
fl̃m.ꝛ vltra.ğ illa eſt fl̃a.cui⁹ ꝯdictoriũ ẽ fl̃m. qꝛ nõ veꝝ ꝛ
fl̃m cõuertunt̃.ħ aũt eſt ipoſſe. ¶ Ad hoc dr̃ negãdo añs.
R° ¶ Ad ꝓbationem negat̃ illa ꝯña. Iſta ẽ nõ va. cuius ꝯdictoriũ eſt falſum:ğ illa eſt falſa.cuius ꝯdictoriũ eſt falſum:qꝛ licet non verũ.ꝛ falſum ꝯuertant̃ in terminis ſimplicibus:nõ tamẽ in terminis compoſitis.vt hic.
¶ Utrum diffinitio cõſequẽtie bone ꝛ male ſit bene data.

Ar̃ p°. Contra iſta ꝯña eſt bona. nulla chymera eſt.ğ ſic eſt ꝙ nulla chymera eſt ꝛ tñ oppm̃ ꝯñtis ſtat cũ añte. ğ diffinitiones male.ꝯña tꝫ.añs ꝓ p̃ pte ꝓbat̃ qꝛ ſeq̃t̃. Nulla chymera ẽ.igit̃ veꝝ ẽ nullã chymerã eẽ.ğ ſic eſt ꝙ nulla chymera eſt.pꝫ ꝯña ab vno ꝯuertibili ad reliquũ. Scd̃a ps ꝓbat̃.qꝛ ſi nihil nec aliq̃liter eẽt:tũc nulla chymera eẽt:ꝛ nõ ſic ẽ ꝙ nulla chymera ẽ:qꝛ ſi ſic ẽ ꝙ nulla chymera ẽ aliq̃lr̃ eẽt: qm̃ ꝓpõ cathegorica affirmatiua ſine p̃dicato diſtrahẽte ponit aliqd vł aliqualr̃ eſſe.
Ar̃ 2° ¶ Scd̃o ſic. Iſta ꝯña eſt bona. ipoſſe eſt hoiem nõ eſſe aſinũ:igit̃ neccẽ eſt hoiem eẽ aſinuꝫ:ꝛ tñ oppm̃ ꝯñtis ſtat cũ antecedẽte:ğ ꝛc̃.ꝯña tꝫ cũ maiori per Ar̃. in p̃ phier.dicẽtẽ: ꝙ ad ipoſſe nõ ſeq̃t̃ necc̃io eſſe.minor ꝓbat̃:qꝛ añs eſt veꝝ ꝛ ꝯñs falſũ.igit̃ oppm̃ ꝯñtis ſtat cũ añte.tꝫ ꝯña.aſſũptũ ꝓbat̃.ꝙ ꝯñs ſit falſuꝫ notũ eſt:ꝙ añs eſt verũ.ꝓbat̃:qꝛ hic nõ eſt hoiem eẽ aſinũ demr̃ando iſtã.chymera eſt:ꝛ hoc eſt ipoſſe:ğ ipoſſe nõ eſt hoiem eſſe aſinũ.tꝫ ꝯña a reſoluẽtib⁹ ad reſolutã. ¶ Itẽ aliqd̃ ipoſſe nõ eſt hoiem eſſe aſinũ.ğ ipoſſe nõ eſt hoiem eẽ aſinuꝫ.tꝫ ꝯña a p̃ticulari ad ſuã idefinitã.
Ar̃ 3° ¶ 3° ſic. Iſta ꝯña eſt bona.a eſſe veꝝ eſt tibi dubiũ.ğ aliqd̃ a.eſſe veꝝ eſt tibi dubiũ ꝛ tñ oppm̃ ꝯſequẽtis ſtat cũ añcedẽte:ergo ꝛc̃.tꝫ ꝯña cũ maiori.qꝛ argr̃ a ꝯuertibili ad ꝯuertibile. ¶ Itẽ tñ valet ac ſi argueret̃. Tu dubitas a.eſſe veruꝫ:ergo tu dubitas aliqd̃ a.eſſe veꝝ.que videtꝫ valet. ꝓbat̃.mõ minor.ſ.ꝙ oppoſitũ ꝯñtis ſtet cũ añte:qꝛ poſito caſu ꝙ a ſit alterũ iſtoꝝ deus eſt vel hõ eſt aſin⁹:ſed lateat te q̃ ſit a.illoꝝ.iſto poſito añs eſt verũ:qꝛ illa eſt tibi dubia.a. eſt verũ.q̃ adeq̃te ſigt̃ a.eſſe veꝝ.ğ a.eſſe veꝝ eſt tibi dubm̃. ꝙ oppoſitũ ꝯſequẽtis ſit veꝝ ꝓbat̃ qꝛ nec hoc eſſe veꝝ ẽ tibi dubiũ demr̃ando illã de⁹ eſt.ꝛ nec ħ eſt eſſe veꝝ ẽ tibi dubiũ demr̃ando illã.hõ eſt aſinus:ꝛ nihil ẽ a.niſi aliqd̃
Ar̃ 4° iſtoꝝ vt ſuppono.ğ nullũ a.eſſe veꝝ eſt tibi dubiũ. ¶ 4° ſic.argumẽto magr̃i. Iſta ꝯña eſt bona. Tu credis p̃ciſe ꝙ aliqs hõ decipit̃.ğ aliqs hõ decipit̃: ꝛ tñ oppm̃ ꝯñtis ſtat cũ añte.ğ ꝛc̃.ꝯſequẽtia nota.maior ꝓbat̃:qꝛ vł credis veꝝ vł falſũ:ꝛ quocũqꝫ aliqs hõ decipit̃:minor ꝓbat̃:qꝛ pono ꝙ credis p̃ciſe ꝙ aliqs hõ decipit̃:ꝛ tñ nullus ali⁹ a te decipiat̃:tũc tu credis p̃ciſe ꝙ aliqs hõ decipit̃ ꝛ ꝙ nullus decipiat̃:qd̃ eſt oppoſitũ ꝯñtis. ꝓbat̃:qꝛ nullus ali⁹ a te decipit̃ p caſuꝫ:neqꝫ tu. ꝓbat̃.ꝙ ſi nõ:ds oppoſitũ.ſ.ꝙ tu deciperis. ¶ Cõtra tu credis p̃ciſe ſic eſt.ğ tu nõ deciperis:pꝫ ꝯña:añs ꝓbat̃:qꝛ tu credis ꝙ aliqs hõ decipiat̃ p caſuꝫ:ꝛ ita eſt ꝙ aliqs hõ decipitur: qꝛ tu decipis per rõnem tuam.ergo tu credis p̃ciſe ſicut eſt.
Ad p̃m Ad hec breuiter r̃ndetur. ¶ Ad p̃muꝫ varias r̃ñſiones inuenio. Magr̃.n. in 5° dubio argumẽto p̃mi dubij q̃draturẽ ꝯcedit iſtã ꝯñaꝫ:ꝛ negat ꝙ oppoſitũ ꝯñtis ſtet cũ antecedente. ¶ Ad ꝓbationẽ negat illã ꝯñam.ſic ꝙ nulla chymera eſt:ergo aliqd ẽ:vel aliq̃liter eſt ꝙ nulla chymera eſt:qꝛ in añte ẽ ampliatio vſqꝫ ad imaginabile:que nõ eſt in cõſequẽte. Uñ ly veꝝ:ita ꝛ
R° 2° ſic ampliãt:ꝛ nõ illi termini aliqd ł aliqualiter. ¶ Aliter r̃ñdet ipſe in p̃ poſte.in 3° tractatu in q̃õne quã facit. veꝝ negatio ſit notior affirmatiõe.ꝛ negat iſtã ꝯñam eſſe bonaꝫ:qꝛ ſtat oppoſitũ ꝯſequẽtis cũ antecedẽte vt argumẽtum ꝓbat. Et cũ tu ꝓbas ipſaꝫ eſſe bonã negat illã ꝯñaꝫ nulla chymera eſt.ergo veꝝ ẽ nullã chymerã eſſe. Et cuꝫ dicis quelibꝫ ꝓpõ infert ſuũ dictũ fore veꝝ.dr̃ ꝙ veꝝ eſt
R° 3° cuꝫ hoc medio.ꝛ alia ꝓpõ ſic ſignificat. ¶ Aliter r̃ñdet Pau.pgn.in dubijs ſuis.ſ.negãdo cõſequẽtiã eſſe bonã. Et ad ꝓbationẽ negat illã vltimã eſſe cõſequẽtiã. veꝝ ẽ nullã chymerã eſſe.ğ ſic eſt ꝙ nulla chymera eſt. ꝓut ly ſic eſt ſunt ſunt due partes.ſi aũt ẽ vna pars vt aduerbiũ vel equalẽs huic aduerbio vere cõcedit̃ cõſequẽtia:ſed vlterius nõ ſequit̃ ſic eſt ꝙ nulla chymera eſt.ergo aliq̃lr̃ eſt ꝙ nulla chymera:eſt ſed bñ ſequit̃.ergo aliqualr̃ nulla chymera eſt. Hec breuiter tetigi:qꝛ diffuſius tractata
Ad 2m ſunt in q̃õne de ꝓpõne va ꝛ falſa.ibi vide. ¶ Ad 2m reſpõdetur ꝙ cõſequẽtia eſt bona:nõ tñ tenet pp ꝓbationem factã:qꝛ phs intelligit ꝙ quãdo negatio iungit̃ verbo infinitiui modi ꝛ nõ verbo p̃ncipali.tũc impoſſe nõ ꝛ neceſſe equalent.vt dd̃o:ipoſſe eſt hoiem nõ eẽ aſinũ.ergo neceſſe eſt hoiem eſſe aſinũ. Eſt aũt bona:qꝛ añcedẽs eſt ipoſſe. ¶ Ad ꝓbationẽ cũ ꝓbas ipſaꝫ eſſe verã. negatur ꝯña:neqꝫ arguit̃ a reſoluentib⁹ ad reſolutã ꝛ a p̃ticulari ad indefinitã:qꝛ illa nõ eſt alicuius quãtitatis.idõ non eſt reſolubilis:ſed officiabiliter ꝓbãda:cũ ſit modalis i ſenſu cõpoſito:probat̃ antecedens.ſic.hec nõ eſt ipoſſe. hõ eſt aſinus q̃ adeq̃te ſigt̃ hoieꝫ eſſe aſinũ.ğ ipoſſe nõ eſt hominem eſſe aſinũ:prima officiãs ẽ ipoſſe ꝛ officiata fl̃r.
Ad 3m ¶ Ad 3m cõcedit̃ ꝙ cõſequentia iſta eſt bona:qꝛ arguit̃ a cõuertibili ad cõuertibile:ꝛ nõ qꝛ vna ſit particularis ꝛ alia indefinita:ſed qꝛ quelibet earũ eſt in ſenſu cõpoſito de terminis cõſimilibus vel cõuertibilibus. Et ad rõneꝫ dicit̃ ꝙ antecedens eſt veꝝ.ꝛ cõſequẽs fl̃r.ꝛ ꝯcedo iſta ſimul ſtare.a.eſſe verũ eſt tibi dubiũ:ꝛ nullũ a. eſſe veꝝ ẽ tibi dubiuꝫ ſic:vt iſta:tu dubitas a.eſſe veꝝ:ꝛ tu dubitas nullũ a.eſſe veꝝ.dubitato.n.vno ꝯdictorioꝝ dꝫ alteꝝ dubitari:nec iſta ſunt ꝯdictoria aliqd̃ eſſe veꝝ ẽ tibi dubiũ. nulluꝫ a.eſſe veꝝ eſt tibi dubiũ.nec aliqua eſt negatiua: ſed ambe affirmatiue: ꝛ cuilibet iſtaꝝ dꝫ dari ꝯdictoriũ p negationẽ p̃poſitã toti. Uñ ſicut iſte ſunt vere aliquem hoieꝫ currere eſt poſſe:nullũ hoiem currere eſt poſſe:nec iſte ſunt ꝯdictorie:nec aliqua iſtaꝝ eſt negatiua:ita in ꝓpoſito.
Ad 4m ¶ Ad 4m cõcedit̃ conſequẽtiã eſſe bonã:ꝛ negat̃ oppoſitũ cõſequẽtis ſtare cũ añte. Et cũ tu ꝓbas ꝙ nullus decipit̃:nego.ꝛ cum tu dicis:tu nõ deciperis. nego. ¶ Et cũ tu ꝓbas:qꝛ tu credis:p̃ciſe ſicut eſt:nego. Et cũ tu ꝓbas:qꝛ credis ꝙ aliqs homo decipit̃.ꝛ ita eſt ꝙ aliquis homo decipit̃.ergo tu credis p̃ciſe ſicut eſt: negat ꝯña:ſed minor dꝫ eſſe talis. Et iſta eſt ꝙ aliqs hõ decipitur quẽ credis decipi.ergo ꝛc̃.ſꝫ illa minor ẽ falſa.
Sophisma ¶ Sophiſma ꝯ diffõnes ſic. Tu es aſin⁹.ğ diffõnes male:ꝯña tꝫ.añs ꝓbatur:ꝛ pono ꝙ a.ſit aſinus.b.hoc disiũctũ hõ vel aſinus.tũc argr̃ ſic.vterqꝫ iſtoꝝ eſt aſin⁹ p ly iſtorum demõſtrãdo a.ꝛ b.tu es alter iſtoꝝ.ğ tu es aſin⁹:ꝯña bona:qꝛ i Darij.minor eſt nota:qꝛ tu es b.qm̃ tu es hõ vel aſinus.ꝛ maior ꝓbat̃:qꝛ hoc eſt aſin⁹ demõſtrãdo a.ꝛ ħ eſt aſinus demr̃ato b.ꝛ iſta ſunt oia iſtoꝝ.ğ vterqꝫ iſtoꝝ eſt aſinus:qd̃ b.ſit aſinus. ꝓbat̃:qꝛ hõ vel aſinus ẽ aſin⁹ qm̃ aſinus eſt aſinus ergo hõ vel aſinus eſt aſin⁹. ¶ Ad hoc negat̃ añs. Ad ꝓbationẽ admiſſo caſu.negat̃ maior Et ad ꝓbationẽ.negat̃ añs:qꝛ ſi dꝫ ſic ꝓbari:ſꝫ ſic.aliqd̃ iſtoꝝ ẽ aſin⁹:ꝛ nihil eſt aliqd̃ iſtoꝝ qn illd̃ ſit aſin⁹: ergo

qlibet istoꝝ est asinus: vl' ergo vterqꝫ istoꝝ est asinus qḋ idē est: ꝛ minor ē falsa: q2 aliqd ē aliqḋ istoꝝ qḋ nō ē asinus: q2 sortes ē h. qm̄ ē hō vel asin⁹ ergo est aliqḋ illoꝝ: ꝛ tñ nō est asin⁹: ꝛ hoc est q2 hō vel asinus est asin⁹. ꝛ hō vel asinus nō est asinus nec ista cōtradicunt ꝛc̄.

¶ Utrū diffinitiões cōsequētie formalis ꝛ cōsequētie materialis sint bene date.

Ar pᵒ — CONTRA formalē ar͛ sic. Ista ꝯña est formalis. Aliqs hō est. ģ de⁹ est: ꝛ tñ opp^m ꝯñtis est imaginabile star͛ cū añte absqꝫ ꝯdictiōe. ģ diffō mala ꝯña nota cum minori: q2 iste sūt imaginabilia stare sil' absqꝫ ꝯdictiōe: aliqs hō est ꝛ de⁹ nō est ꝫm magr̄m i declaratione ꝯñe formalis: maior ꝓbaṫ: q2 iste oēs ꝯñe sunt formales: aliqs hō ē. ģ aliqd ē: ģ cātū est vl' nō cātū ē. cātuꝫ vl' nō cātuꝫ est. ģ deus est. ꝓbaṫ ista vlti^a: q2 ista ꝓpō. de⁹ est. seqꝉ formalr̄ ex qlibꝫ illaꝝ diuisim. ģ ꝯiunctim ꝓbaṫ assūptū: q2 seqꝉ cātuꝫ ē. ģ cā ē. ģ deus est. ¶ Silr̄ seqꝉ nō cātū ē. ģ de⁹ est: q2 si aliqd esset hmōi illud eēt de⁹. ģ a primo ad vlti^m ꝯña erit formalis: aliqs hō ē. ģ de⁹ est.

Ar 2ᵒ — ¶ 2ᵒ sic. ista est formalis: tu es aial. ģ tu es hō: ꝛ tñ opp^m ꝯñtis est imaginabile stare cū añte absqꝫ ꝯdictiōe: ģ ꝛc̄. ꝯña ꝫ minor ꝓbaṫ: q2 imaginabile ē ista. stare sil' absqꝫ aliq̄ ꝯdictione. tu es aial: ꝛ tu nō est hō: cū aliqd sit aial qḋ nō est hō. maior ꝓbaṫ. s. ꝙ ꝯña sit formalis: q2 seqꝉ tu es aial: ģ tu es a tertio adiacēte ad 2^m adiacēs: tūc vltra: tu es. ģ tu es tu: ꝫ ꝯña: q2 op^m ꝯñtis formalr̄ repugnat añti. tu es tu ģ tu es iste hō. te demr̄ato. a ꝯuertibili ad cōuertibile. tūc vltra. tu es iste hō. ģ tu es hō. ad iferiori ad suū supi⁹ affirmatiue. ģ a p̄ ad vlti^m valet. tu es aial: ģ tu es homo.

Ar 3ᵒ — ¶ 3ᵒ sic. Ista ꝯña est formalis: tu nō es hō. ergo tu nō es aial: ꝛ tñ opp^m ꝯñtis est imaginabile stare cū añte absqꝫ ꝯdictiōe. ģ ꝛc̄. minor pꝫ. maior ꝓbaṫ: q2 ex opposito ꝯñtis sequiꝉ formalr̄ opp^m añtis: ģ est formalis. ꝫ ꝯña p pmā regulā scđi capl'i ꝯñarū añs ꝓbaṫ: q2 seqꝉ formalr̄ tu es aial. ģ tu es hō. q2 sequtur tu es aial: ģ tu es ꝛ vltra. ģ tu es tu. ꝛ vltra. ģ tu es ille hō. ꝛ vltra. ģ tu es hō ꝛc̄.

Ar pᵒ. — ¶ Contra mālē ex pte añtis ipoīs argꝉ sic. Ista ꝯña est bona ꝛ mālis. Hec ꝓpositio est ipoīs se demōstrata. ergo nullus deus est: ꝛ tñ opp^m ꝯñtis stat cum añte. ergo diffō mala. ꝯña ꝫ cū maiori: q2 maior est ipoīs cū asserat se esse ipoīe. minor probaṫ: q2 ex añte ꝛ ꝯñte fit vna copulatiua poīs. s. ista hec ꝓpositio est ipossibilis. seipsa demōstrata. ergo de⁹ est: ģ opp^m ꝯñtis stat cum añte pꝫ ꝯña de se. ¶ Itē alia ꝯña est mālis cesar nō fuit. ģ nullus de⁹ est. ꝛ tñ oppo^m cōsequētis stat cū añte: ergo ꝛc̄. ꝯña nota cum maiori: q2 antecedēs est ipoīe: minor pꝫ: q2 ista stant sil': cesar nō fuit. ꝛ de⁹ est. Silr̄ ista ꝯña aliqñ nō valuit. ergo nec nūc valet. ꝫ cōsequētia: q2 oīs ꝯña bona est necessaria: ꝛ oīs mala est ipoīs.

Ar 2ᵒ — ¶ Scđo. ꝯ mālēꝫ ex pte ꝯñtis necessarij argꝉ sic. Ista ꝯña est mālis. deus ē. ģ cesar fuit: q2 ꝯña est nečiū: ꝛ tñ opp^m ꝯñtis stat cū añte: q2 ista stant sil': ꝛ deus est ꝛ cesar nō fuit: q2 ex istis fit vna copulatiua poīs: ergo ꝛc̄.

Ar 3ᵒ — ¶ Itē hoc est necessariū: ģ hoc ē nečiū: p ly hoc in vtroqꝫ dm̄r̄ando ꝯñs: ꝛ tñ opp^m ꝯñtis stat cū añte: ģ ꝛc̄. cōsequētia ꝫ. maior ꝓbaṫ: q2 ꝯsequēs ē nečiū qḋ ꝓbaṫ. q2 sicut ꝓpō que asserit se esse ipoīem est ipossibilis: ita ꝓpositio q̄ asserit se esse nečiaꝫ est nečia. ¶ Itē illa cōsequētia est bona ꝛ mālis. oē aial currit: ģ oīs hō currit: ꝛ añ nec añs nec ꝯñs est necessariū. ergo regule d̄ ꝯña māli diminute sunt. ꝯña nota cū minori: maior ꝓbatur: q2 hec ꝯña est bona ꝛ nō est formalis: ergo ē mālis. maior ꝓbaṫ: q2 opp^m ꝯñtis repugnat antecedenti. he. n. due repugnāt: ꝙ oē aial currit: ꝛ qḋ hō nō currit: q2 seqꝉ in barocho hoc impossibile. s. ꝙ homo nō est aial. deinde probaṫ minor. s. ꝙ non sit formalis: q2 opp^m cōsequētis est imaginabile stare cum antecedente absqꝫ ꝯdictione. ergo nō est formalis. ꝯña patet cum añte: quare ꝛc̄.

Ad pᵐ. — AD HEC breuiter rñdeꝉ. ¶ Ad p̄^m negaṫ maior. s. ꝙ illa ꝯña sit formalis. Et ad ꝓbōnēꝫ: negaṫ ꝙ oēs ille ꝯñe a p̄ ad vlti^m facte sint formales imo multe sunt māles tñ q̄s relinquo tibi: discerne vt exercites ingeniū: vt 2ᵒ.

Ad 2ᵐ — ¶ Ad 2^m cōcedo ꝯñaꝫ illā eē foꝛalē: ꝛ nego ꝙ sit imaginabile ꝙ tu sis aial ꝛ tu nō sis hō: q2 seqꝉ hec ꝯdictio. tu es hō: ꝛ tu nō es hō: q̄ nec sit imaginabile ꝙ aliqd sit aial ꝛ nō sit hō siue ꝯdictiōe.

Ad 3ᵐ — ¶ Ad 3^m dī silr̄ ꝙ illa ē foꝛalis ꝛ nego minorē. s. ꝙ illa sint imaginabilia stare sil' absqꝫ ꝯdictōe. s. tu si es hō ꝛ tu es aial: q2 seqꝉ ꝯdictio: vt dem̄ ē ꝛc̄.

Ad pᵐ — ¶ Ad p̄^m ꝯ mālē dī ꝙ triplex ē ipoīe. s. p se: p accidēs: ꝛ p reflexionē. Per se ē qḋ pncipalr̄ sigt̄ sic nō p̄t eē: nec potuit eē: nec poterit eē: vt hō ē asin⁹. Per accidēs vō ē qḋ pncipalr̄ sigt̄ sic nō p̄t eē: nec poterit eē. potuit tñ eē. vt cesar nō fuit. Per reflexionē ē qḋ asserit se esse ipoīe seipso demr̄ato. ¶ Ad ꝓpo^m mō dī ꝙ magr̄ loqꝉ solū de ipoīi p se: ꝛ p h̄ soluiꝉ p̄^m ꝛ 2^m ex pte añtis ipoīs.

Rᵒ 2ᵒ — ¶ Aliter tñ p̄t dici ad 2^m ꝙ ista ꝯña est bona vt nūc. cesar nō fuit: ģ nullus de⁹ ē. licet nō sit bona simplr̄. ꝯña āt bona simplr̄ ē nečia simplr̄: bona aūt vt nūc nō est nečia simplr̄: sꝫ vt nūc ꝛ ꝫm qd: ꝛ sic solū excludiꝉ ipoīe p reflexionē.

Ad 2ᵐ — ¶ Ad 2^m dī ꝙ triplex ē nečiū. s. p se p accñs: ꝛ p reflexionē. Per se ē illud qḋ sigt̄. sicut nec p̄t nec potuit nec poterit nō eē. vt de⁹ ē. Nečium p accidēs est qḋ sigt̄ sicut nō pōt nec poterit nō esse. potuit tñ nō esse: vt cesar fuit. Nečiuꝫ p reflexionē ē qḋ asserit se esse nečiū. vt hec ꝓpō est nečia se ipsa dm̄r̄ata. ¶ Ad ꝓpositū mō dico ꝙ regula itelligit solū d̄ nečio p se ꝛ nō de alijs modis loqndo d̄ ꝯña bona simplr̄. Et p hoc pꝫ ad p̄^m ꝛ 2^m. Pōt ēt intelligi d̄ nečio p accidēs i ꝯña bona vt nūc. nō āt simplr̄. ꝛ p h̄ pꝫ aliter ad pmū.

Ad 3ᵐ — ¶ Ad 3^m ꝯcedo istā ꝯñam esse mālem: ꝛ tñ añcedēs nō ipoīe. nec cōsequēs nečiū. negaṫ tñ ꝯña. ergo regule sunt diminute. Uñ magr̄ dat diffinitionē cōsequētie mālis q̄ cōis est oib⁹. s. qñ opp^m ꝯñtis non pōt stare cū añte. ꝛ p istā cognoscerē illā esse bonā. Dat etiaꝫ duas alias regulas spāles. s. qñ añs ē ipoīe ꝛ cōsequēs necessariū: ꝛ ꝯcedo ꝙ p istas spāles nō potes cognoscere vl'r: quare ꝛc̄.

Sophisma. — ¶ Sophisma ꝯ diffinitiones sic. Tu es asinus: ergo diffōnes male ꝯña ꝫ. añs ꝓbaṫ. ꝛ pono ꝙ a sit ista ꝓpō: hō est asin⁹: tunc argꝉ sic. tu es asinus: vel tu rñdes ad a. aliter q̄ꝫ affirmatiue. sꝫ tu nō respōdes ad a. aliter q̄ꝫ affirmatiue. ergo tu es asinus. ꝯña nota. q2 ar͛ a disiūctiua cū destructione vnius ptis ad alterā. minor ꝓbaṫ. s. tu nō respōdes ad a. aliter q̄ꝫ affirmatiue: q2 tu nō respondes ad a. ģ tu nō respondes ad a. aliter q̄ꝫ affirmatiue. cōsequētia ꝫ antecedēs ꝓbaṫ: q2 tu nō negas a. nec ꝯcedis. ꝛ si dicis ꝙ negas a. ģ te eē asinū ē a te negādū. ģ te eē asinū ē aliqd. ģ tu es asin⁹. maior pncipal' ꝓbaṫ: q2 scđa ps istl⁹ disiūctiue ē va. s. vl' tu rñdes ad a. aliter q̄ꝫ affirmatiue. ꝓbaṫ: q2 ꝓpono tibi a si cōcedis habeo intētū. s. ꝙ tu es asin⁹. si negas. ģ tu respōdes aliter q̄ꝫ affirmatiue.

Rᵒ. — ¶ Ad hoc. negaṫ antecedēs. Ad ꝓbōnēꝫ cū dicis. tu es asin⁹ vl' rñdes alr̄ ad a. q̄ꝫ affirmatiue: si ꝯcedo istā disiūctiuā nisi p tpe p q̄ rñdebo. Et qñ dī. tu nō rñdes ad a alr̄ q̄ꝫ affirmatiue. dico ꝙ ē fl'a p tpe p q̄ rñdeo. ꝛ cuꝫ tu dicis. tu negas. a. ģ te eē asinū ē a te negandū. ꝯcedo. ģ te eē asinū est aliqd. ergo tu es asin⁹. negaṫ ꝯsequētia ꝛc̄.

¶ Utrū diffinitiones ꝯñe bone de forma: ꝛ consequentie bone de materia sint bene date.

Ar pᵒ. — ARGUITUR ꝯ. ista cōsequētia nō ē bona. de formaitm̄ verū vel falsū est ꝓpositio. ģ nihil nō veꝝ vel falsuꝫ est ꝓpō: ꝛ tñ quelibꝫ ei cōsimilis in forma est bona. ergo ꝛc̄. ꝯña nota cum minori.

q₂ aꝶ ab exposita ad vnā exponētiū suap̄:maioꝛ ꝓbaꝶ q₂
illa nō est bona:ḡ nō est bona ꝺ forma:ꝓbaꝶ añs:q₂ añs
est veꝝ ⁊ ꝯñs falsuꝫ.ꝙ añs sit veꝝ.ꝓbaꝶ.oīs ꝓpō est vā
vl̄ falsa:ḡ tm̄ veꝝ vel falsū est ꝓpō.ꝙ ꝯñs sit fl̄ꝫ ꝓbaꝶ:q₂
ꝯdictoꝛiū ei⁹ ē veꝝ.s.aliqd qꝺ nō est veꝝ neqꝫ fl̄m ē ꝓpō
q₂ h̄ ē ꝓpō ꝺemōstrādo istā.hō ē asin⁹:⁊ h̄ ē aliqd nō ve/
rū vel falsuꝫ:ḡ aliqd nō veꝝ neqꝫ falsuꝫ ē ꝓpō:tꝫ ꝯñs cū
maioꝛi.minoꝛ ꝓbatur:q₂ h̄ est falsum:ḡ hoc ē nō veꝝ vl̄
Ar 2° fl̄m.¶ 2° sic.ista ꝯñs nō est bona ꝺe forma antixp̄s ē alb⁹
ḡ antixp̄s est coloꝛat⁹:⁊ tn̄ q̄libet sibi sil̄is i forma ē bo/
na.ḡ ⁊c̄.ꝯñs nota cuꝫ minoꝛi:q₂ aꝶ ab inferioꝛi ad suum
superi⁹ affirmatiue:⁊ cū alijs ꝯditionib⁹ reqsitis maioꝛ
ꝓbaꝶ.q₂ ꝯñs nō valꝫ:ꝓbaꝶ q₂ poss̄e ē ita eē sicut sig̃tur
p añs.quāuis nō sit ita sicut sig̃tur per ꝯñs.ergo nō va/
let.tꝫ ꝯñs añs ꝓbaꝶ sic.Poss̄e.est ita eē:sic̄ adeq̄te sig̃tur
p añs:⁊ nō est ita sicut adequate sig̃tur per ꝯñs:ḡ poss̄e
est ita eē:sicut sig̃tur p añs:q̄uis non sit ita sicut sig̃tur p
ꝯñs.tꝫ ꝯñs q₂ ex oī copulatiua affirmatiua lꝫ īferre vnā
expletiuā affirmatiuā.⁊ añs ꝓbaꝶ:q₂ h̄ est possib̄ ita est
sicut adeq̄te sig̃tur p añs q̄ adeq̄te significat ita esse sicut
adeq̄te sig̃tur p añs.ḡ poss̄e est ita esse sicut adeq̄te sig̃tur
p añs:qꝺ ē p⁹ ps añtis.Alia ēt est manifesta.s.⁊ nō ē ita
Ar 3° sicut sig̃tur p ꝯñs:q₂ antixp̄s non est coloꝛatus.¶ 3° sic.
Ista ꝯñs nō ē bona ꝺ forma si hō cur.aīal cur.ḡ si iste hō
currit.aīal currit ⁊ tn̄ q̄libꝫ ꝯsil̄is i forma valꝫ.ḡ ⁊c̄.ꝯñs
nota.maioꝛi ꝓbaꝶ:q₂ sub termino stāte ꝯfuse tm̄ imobi/
liter nō lꝫ ꝺescēdere:sꝫ cū ly hō stet imobil̄r fm magr̄m:ḡ
nō lꝫ ꝺescēdere:⁊ ꝯñr si lꝫ ꝺescēdere h̄ est gr̄a mā̃e ⁊ nō ꝺ
forma minoꝛ ꝓbaꝶ:q₂ arguēdo a ꝯditionali affirmatī.ꝺe
scēdēdo sub añte ad ꝯñs sp̄ valꝫ.vt pꝫ ꝺiscurrēdo i oīb⁹.
Ad p^m **Ad hec** breuiter r̄ndeꝶ.¶ Ad p^m nego maioꝛē.s.
ꝙ illa ꝯñs nō sit ꝺe forma.Ad ꝓbationem
ꝺico ꝙ añs est veꝝ:⁊ nego ꝙ ꝯñs sit falsum.Et cuꝫ ꝺicis
ꝯdictoꝛiū ꝯsequētis ē veꝝ nego.Uñ ly nō.ꝺꝫ ꝺetermina/
re totū ꝺisiūctū:aliter nō esset ꝯdictoꝛiū exponētis nega/
tiue in q̄ ly nō ꝺterminat totū ꝺisiūctū.⁊ iō nego istā:ali/
qd nō veꝝ vl̄ falsuꝫ est ꝓpō.Et ad ꝓbōnē nego istā:hoc
nō est veꝝ vel falsum ꝺem̄rata illa.hō ē asin⁹.Et cū tu ar
guis:hoc est falsum.ḡ hoc est nō veꝝ vel falsuꝫ.a pte ꝺis/
iūcti ad totū ꝺisiūctū:nego ꝯñam qn̄ ꝺisiūctū teneꝶ colle/
ctiue:sicut ē i ꝓposito:cū ꝺetermineꝶ p signū ꝯfusiuum.si
Ad 2^m aūt itelligimus ꝙ negatio solū infinitaret p̄mā pte ꝺisiun
cti:nō esset ad ꝓpositū.¶ Ad 2^m negaꝶ maioꝛ.Ad ꝓba/
tionē cū oī poss̄e ē ita eē sicut sig̃tur p añs:q̄uis nō sit ita
sicut sig̃tur p ꝯñs.Distinguo ꝺe ly poss̄e:q₂ aut cadit su/
pra totū aut supra p̄mā ptē tm̄.Si supra p̄mā ptem nego
ꝯñam.Si vero supra totū ꝯcedo ꝯsequētiā.⁊ vlteri⁹ ne/
gaꝶ ꝙ ex copulatiua liceat iferre expletiuā:qn̄ copulati/
ua nō est hypothetice ꝓbabilis:vt ista cū ly poss̄e cadat i
totū:q₂ i copulatiua caderet supra totū:i expletiua vō su
Ad 3^m pra ptē.¶ Ad 3^m ꝯcediꝶ maioꝛ.Uñ illa ꝯñs valet tm̄ ꝺe
mā.⁊ iō negaꝶ ꝙ q̄libꝫ ꝯsil̄is i foꝛ^a valeat ad ꝓbōnē oī ꝙ
nō valet ꝺescēdēdo ꝺe forma:q₂ nō valet ꝺescēsus i oīb⁹
ꝯsilib⁹ in forma:vt i illa.si hō nō cur.risibile nō currit.ḡ
si iste hō nō currit risibile nō currit.⁊ tn̄ est sil̄is ꝺescēsus
i forma huic.Uide hoc āple i q̄ōne facta ꝺe suppōne imo
Sophisma bili ꝯfuse.¶ Sophisma ꝯ ꝺiffōnes sic.Tu es asinus:ḡ
ꝺiffinitiōes male ꝯsequētia tꝫ añs ꝓbaꝶ sic.tu es asin⁹.vl̄
ista ꝺisiūctiua est falsa:p ly istā ꝺemōstrādo ꝺisiūctiuam
factā:sꝫ illa ꝺisiūctiua nō ē falsa.ergo tu es asin⁹.ꝯñs bo
na ⁊ añs est veꝝ.ḡ ⁊ ꝯñs est veꝝ.ꝙ añs sit veꝝ ꝓbaꝶ.⁊ p
p⁹ pte pꝫ.q₂ si nō ꝺicas tu ꝙ illa ꝺisiūctiua ē falsa ⁊ aꝶ sic.
Illa ꝺisiūctiua est falsa.ḡ tu es asin⁹ vel ista est falsa a pte
ꝺisiūctiue ad totā.⁊ añs ē veꝝ p te.ḡ ꝯñs.ꝙ minoꝛ sit vā
s.illa ꝺisiūctiua nō est falsa.ꝓbaꝶ:q₂ ꝯdictoꝛiū ē fl̄ꝫ.s.ista
ꝺisiūctiua est falsa:ḡ q̄lꝫ ps est falsa.ḡ scḋa ps est falsa:sꝫ
secūda pars est illa ꝺisiūctiua ⁊ est falsa.ergo ista ē falsa.
Ad hec r̄ndet qdaꝫ breuiter nō admittēdo casū.s. R°
ꝙ pars nō possit ꝺeterminare totū.sꝫ vž su
ga.¶ Iō ꝺicaꝶ aliter.⁊ ad istā ꝺisiūctiuā factā.tu es asi/ R° 2°
nus vel ista ꝺisiūctiua ē falsa.Di q̄rēdo an velis 2ª ps si/
gnificet p̄cise an nō.Si sic.nō admitto casuꝫ.q₂ est isolu/
bile simpl̄r.Si āt nō signāt p̄cise:admitto casum:⁊ ꝺico
istā ꝺisiūctiuā esse falsā.Et cū tu arguis ꝯ:illa ꝺisiūctiua
est falsa p te.ergo tu es asinus vel ista ꝺisiunctiua est fal/
sa.tenet ꝯñs a pte ꝺisiūctiue ad totā ꝺisiūctiuaꝫ.negatur
ꝯñs:q₂ ista ꝓpō:ista ē falsa.ē añs ꝓut mere signāt cathe
goꝛice:⁊c̄.ꝯcessa ē.Est āt ps ꝺisiūctiue:qn̄ ē ꝯñs vt signāt
hypothetice.Rursus si recte accipis minoꝛē ꝺbꝫ.ista ꝺis
iūctiua nō est fl̄a.sꝫ ꝺebes ꝺicere.nō ista ꝺisiūctiua ē fl̄a.⁊
h̄ ꝯdictoꝛiū signāt copulatiue opposito mō.s.ꝙ ista ꝺis/
iunctiua nō ē fl̄a vel ipsa nō est vera:⁊ iō minoꝛ est vera.
¶ Utrū p̄la regula sit vera.Si ex ꝯdictoꝛio consequētis
sequitur ꝯdictoꝛiū antecedentis cōsequētia est bona.
ARguitur ꝯ.ista ꝯñs nō valꝫ.soꝛ.nō Ar p°
ꝺem̄raꝶ.ḡ h̄ nō ꝺem̄raꝶ.ex
ꝯdictoꝛio ꝯñtis sequiꝶ ꝯdictoꝛiū añtis.er/
go regula fl̄a.ꝯñtia nota cū minoꝛi.q₂ seqꝶ
hoc ꝺemōstratur:ergo soꝛtes ꝺemōstratur
per ly hoc ꝺemōstrādo soꝛtē.maioꝛ ꝓbaꝶ q₂ posito ꝙ ni
hil ꝺemōstreꝶ est añs veꝝ.vt pꝫ:⁊ ꝯñs falsuꝫ.ꝓbaꝶ.si cō
sequēs sit veꝝ.cū sit ꝓpō opꝫ ꝙ s̄bm aliqd significet:⁊ cū
sit ꝓnomē ꝺem̄ratiuū nō sig̃t nisi ꝺem̄rando.⁊ p ꝯñs ali/
qd ꝺem̄ratur p ly hoc.nō ꝺm̄raꝶ aliqd.¶ 2° sic.illa ꝯñs Ar 2°
nō valet:hoc ē p̄teritū:ḡ hoc fuit.⁊ tn̄ ex ꝯdicto° ꝯñtis se
quitur ꝯdictoꝛiū añcedētis:ergo ⁊c̄.tꝫ ꝯñs cū minoꝛi ⁊c̄.
q₂ sequiꝶ.hoc nō fuit:ergo hoc nō ē p̄teritū.q̄cūqꝫ ꝺemō
strato maioꝛ ꝓbaꝶ:q₂ aliqd fuit ꝙ nō fuit.ergo aliqd est
p̄teritū qꝺ nō fuit.tꝫ ꝯñs a ꝯuertibili ad ꝯuertibile.⁊ an
tecedēs est veꝝ.vt ꝓbabo.ḡ ⁊ ꝯsequens.Q₂ antecedēs
sit veꝝ.ꝓbaꝶ sic.aliqd fuit:⁊ iposs̄e est illud fuisse.ḡ aliqd
fuit.qꝺ nō fuit.cōsequētia bona ⁊ antecedēs ꝓbaꝶ.⁊ si/
gno hāc ꝓpōnē hō est asin⁹.quā volo ꝺiu fuisse sic.p̄cise
signādo.tūc p⁹ ps pꝫ.q₂ hoc fuit ꝺem̄rando istā ꝓpōnē
⁊ iposs̄e est hoc fuisse:ergo aliqd fuit qꝺ nō fuit.2ª pars ꝓ
batur.s.iposs̄e est illud fuisse:q₂ veꝝ est ꝙ iposs̄e est h̄ fuis
se.ergo iposs̄e ē h̄ fuisse:pꝫ cōsequētia a sil̄i.Ueꝝ ē te cur/
rere:ergo tu curris.ꝓbaꝶ antecedens.Hec est vā ꝙ ipos
sibile est h̄ fuisse.q̄ adeq̄te signāt ꝙ iposs̄e est hoc fuisse.ḡ
verū est ꝙ iposs̄e ē hoc fuisse.tꝫ ꝯñs cū minoꝛi maioꝛ ꝓ/
baꝶ.q₂ hec est vera hoc fuit qꝺ est ipossibile.ergo qꝺ est
iposs̄e h̄ fuit.cōsequētia bona a ꝯuertibili ad ꝯuertibile
añcedens est verū.ḡ ⁊ ꝯsequens.Ista est longa philate/
ria.tn̄ pro iuuenibus clare ꝺeduxi ⁊ clarius respōdebo.
¶ Tertio sic.ista ꝯñs est bona soꝛ.est nūc p̄mo geniꝶ:er/ Ar 3°
go hꝫ vel habuit p̄rem.⁊ tn̄ ex opposito cōsequētis non
sequiꝶ opp^m antecedentis.ergo regula falsa.ꝯsequētia tꝫ
cū maioꝛi.mioꝛ probaꝶ:q₂ pono ꝙ pluto iniecerit semē
ꝓ soꝛte generando in matricē berte.postea moꝛiaꝶ.quo
moꝛtuo ꝯseruet berta.ita bn̄ illꝺ semē ꝙ in ipsū infunda
tur aīa soꝛ.tūc pꝫ ꝙ nō seqꝶ.soꝛ.nō hꝫ nec habuit p̄rem.
ergo nō est p̄iogenitus.q₂ antecedens est veꝝ.q₂ nō ha
buit p̄rem qn̄ fuit soꝛ.q₂ tūc pl̄o nō erat.nec qn̄ non fuit.
⁊ tn̄ ꝯsequēs ē falsuꝫ.¶ 4° aꝶ argumēto magr̄i.Ista ꝯñs Ar 4°
est bona:tu credis p̄cise:ꝙ oīs hō ꝺcipiꝶ.ḡ tu ꝺecipis:⁊
tm̄ ex ꝯdictoꝛio ꝯñtis nō seqꝶ ꝯdictoꝛiū añtis.ḡ ⁊c̄.p̄ma
ps añtis:ꝓbaꝶ:q₂ seqꝶ tu credis p̄cise ꝙ oīs hō ꝺecipiꝶ:
igiꝶ tu credis veꝝ vl̄ fl̄m.si tu credis fl̄m.igiꝶ tu ꝺecipis.
si tu credis:veꝝ ⁊ credis ꝙ oīs hō ꝺecipiꝶ.igiꝶ ita est ꝙ
oīs hō ꝺecipiꝶ:⁊ tu es aliqs hō.ḡ tu ꝺcipis:qꝺ āt ex ꝯdi/
ctoꝛio ꝯñtis nō seqꝶ ꝯdictoꝛiū añtis.ꝓbaꝶ:⁊ pono ꝙ tu
credas p̄cise ꝙ oīs homo ꝺecipitur:⁊ non tu ꝺecipiaris

isto posito ořis est falsum p casum. ⁊ ařis est verū. proba
turq: si non detur oppositū ⁊ argr̄ sic. Tu credis preci/
se ꝙ ois hō decipit̄ ⁊ ita est ꝙ ois hō decipit̄: q: ois hō
nō tu decipitur per casum: ⁊ tu deciperis per rationem.
igitur tu credis p̄cise sicut est p rationē ꝙ erat probādū.

Ad p̄ᵐ **Ad hec** rñdet̄. ❡ Ad primū negat̄ maioꝛ. s. ꝙ ista
ořa nō valet. Et ad ꝓbationē nego: ꝙ po/
sito casu ařis sit veꝝ ⁊ ꝯsequēs falsuz: q: si nihil d̄mōstra
tur nō ē ařis ex quo nō hꝫ ořis. Et ořr stāte casu isto illa
nō est ořa: sꝫ bñ ꝯcedo ꝙ ořis pōt eē veꝝ sine ořa. Et ex
h̄ seqt̄ ꝙ aliq̄ due ꝓpōnes ꝯuertūt̄: q̄rū vna pt eē v̄a sic
sigñando ⁊ altera nō vt ille: soꝛ. nō demr̄at̄. h̄ nō demr̄at̄
p⁹. n. pt eē v̄a. scd̄a n̄. Et si replicas. ğ seqt̄ a ꝯuertibili ad
ꝯuertibile nō valꝫ ořa. dī negādo ꝙ seq̄t: q: vl' vis ꝙ soꝛ.
demōstret̄ vel nō. si sic vtraq; est falsa. si nō tūc nō poterit
Ad 2ᵐ fieri ořa: q: nō erit nisi vna istoꝝ. ❡ Ad 2ᵐ negat̄ maioꝛ
s. ꝙ ořa ista nō valeat. ❡ Scd̄o. Ad ꝓbōnē cū dī: aliqd
fuit qd̄ nō fuit. ğ ⁊c. nego ořs. ❡ Ad ꝓbōnē cū dī. aliqd
fuit ⁊ ipoſ'e est illud fuisse. ğ ⁊c. nego ařis p 2ᵃ pte. ❡ Ad
ꝓbōnē cū dī. veꝝ est ꝙ ipoſ'e est h̄ fuisse. ğ ipoſ'e h̄ fuisse.
Dī dubitādo q̄lr tenet̄ ly ꝙ: vl' noialr̄ vl' ꝯiunctiue. Si p
mō. tūc ařis ē veꝝ: sꝫ ꝯsequētia nō valꝫ: q: ly ꝙ nō ꝯuer
tit̄ cū oꝛone ifinitiua q̄ dī dem̄ ꝓpōnis nisi cū tenet̄ ꝯiun/
ctiue. si v̄o ly ꝙ tenet̄ ꝯiūctiue: ꝯsequētia est bona: sꝫ ne/
go antecedēs. ❡ Ad ꝓbationē cū dī. hec ē v̄a ꝙ ipoſ'e ē
h̄ fuit q̄ adeq̄te sigat ⁊c. ğ veꝝ ē ꝙ ipoſ'e est hoc fuisse ne/
gat̄ ořa: q: ařte tenet̄ ly ꝙ noialr̄: ī ꝯsequēte v̄o ꝯiūcti/
ue. ⁊ iuxta hoc solet ꝯcedi ꝙ veꝝ ē ꝙ ipoſ'e est hoc fuisse
⁊ falsum est ꝙ ipoſ'e est hoc fuisse: tenēdo ly qd̄ i p⁹ noia/
liter: i scd̄a v̄o ꝯiūctiue: sicut ꝯcedit̄ ꝙ nečiū est ꝙ de⁹ nō
fuit nečiū est ꝙ de⁹ fuit: ⁊ i p⁹ tenēdo ly ꝙ nolalr̄ in scd̄a v̄o
Ad 3ᵐ ꝯiūctiue. ❡ Ad 3ᵐ negat̄ maioꝛ. s. ista ořa sit bona: q: nō
est neče ꝙ ad gñonē alicui⁹ sit vl' fuerit pī sꝫ ꝙ semel fue
rit debito loco ifusuꝫ. ⁊ ꝙ hēat v̄tutē iformatiuā: imo ēt
est poſ'e ꝙ nec hēat nec hobuerit mr̄em. vt si in casu poꝛ
ponat̄ ꝙ simus ꝓpinq̄ istāti ifusiōis aie itellectiue p soꝛ.
generādo: ⁊ sint oēs cāe ꝑparātes dispōne p illo aia. ita
ꝓpinq̄ ꝙ nulla cā nālis i tā breui tpe possit applicari ad
ipedimētū. Deide volo ꝙ coꝛ herte ꝑcutiat̄ gladio ⁊ sibi
insit moꝛs p minoꝛi tpe q̄ʒ aia itroducet̄ p soꝛ. gñando.
casus est satis imaginabilis: tūc pꝫ q̄ pro p istāti aie itro
Ad 4ᵐ ducte. ❡ Ad 4ᵐ negat̄ minoꝛ. s. ꝙ ex ꝯdictoꝛio ořis nō
sequat̄ ꝯdictoꝛiū ařis. ❡ Ad ꝓbationē dī nō admittē/
do casum: q: nō est poſ'e ꝙ tu credas precise ꝙ ois hō de
cipit̄. ⁊ tu nō decipiaris. naꝫ si sic. seqt̄ ꝙ tu d̄cipis: vt oñ
sum est: aut ğ tu decipis icredēdo oēꝫ hoiem decipi: quia
oēs hoies decipi est falsum p casuꝫ: aut incredēdo aliud:
vꝫ. ꝙ hō est asin⁹ vel aliqd̄ aliud falsum. ⁊ p ꝯsequens tu
nō credis p̄cise: ꝙ ois hō decipit̄: q: est opp ᵐ vni⁹ ꝑticule
casus. Et eodē mō seqt̄ ꝙ nō est poſ'e: ꝙ tu credas p̄cise
teipsum decipi. igit̄ tu deciperis: vel ergo icredēdo teip/
sum decipi. vel aliud nō ꝑmuꝫ: q: teipsuꝫ decipi est verū.
igitur. aliquid aliud. ⁊ p ꝯsequēs tu nō credis p̄cise teip
Sophisma. sum decipi ⁊c. ❡ Sophisma. ꝯ regulas sic. Tu es asin⁹.
ergo regl'a falsa: ořa tꝫ ařis ꝓbat̄. ⁊ pono ꝙ a. ꝯuertat̄
cū isto termio hō. ⁊ hoc disiūctū a. vel b. cū ista termino
asin⁹. Tūc arguit̄ sic. Tu es a. ğ tu es a. vl' b. tꝫ ořa a. pte
disiūcti ad totū disiūctū. ⁊ ařis est veꝝ: q: tu es hō. ğ tu es
a. ğ ꝯsequēs est veꝝ. tūc vltra tu es a. vl' b. ğ tu es asinus
Rᵒ tꝫ ꝯsequētia a ꝯuertibili ad ꝯuertibile. ❡ Ad h̄ dī negā
do antecedēs. Ad probationē admisso casu. negat̄ ořa:
q: a. vel b. nō est disiūctū nisi appatēter: q: p casuꝫ ꝯuerti
tur cū ly asin⁹. ğ est icōplexū: ⁊ p ořs nō ē disiūctuꝫ. Uel
aliter si vis ꝙ sit disiūctū. dī ꝙ regula itelligit̄ d̄ disiūcto
sigñante ex cōpositiōe sua ꝑ priū: q̄lr nō est in ꝓposito.
❡ Utrū 2ᵃ regula sit vera. Si aliq̄ ꝯsequentia est bona: ⁊
antecedens est verum. ergo ⁊ ꝯsequens.

Arguitur ꝯ. ista ořa est bona. deus est. ğ nullus hō ē asin⁹ ⁊ tñ Arᵒ p̄.
ařa est veꝝ ⁊ ořs nō, ergo regl'a falsa. ořa
nota cuꝫ maioꝛi. ⁊ minoꝛ ꝓbat̄. p p̄ria pte.
pꝫ. s. ꝙ ařis sit veꝝ. Pro 2ᵃ ꝓbat̄. s. ꝙ ařis n̄
sit veꝝ: q: si nō: da opp ᵐ ꝙ sit veꝝ: ⁊ argr̄ sic. ořs est veꝝ
ꝙ significet adeq̄te nullū hoiem eē asinū. ğ sic ē ꝙ nullus
hō ē asin⁹: tꝫ ořa a ꝯuertibili ad ꝯuertibile: tūc vltra. sic
est ꝙ nullus homo est asinus. ğ aliqualr̄ est ꝙ nullus hō
est asinus. tꝫ ořa: q: ois ꝓpositio affirmatiua sine p̄dica
to distractiuo ponit aliquid vel aliq̄lr̄ eē: sed h̄ ořs ē fal/
Arᵒ 2ᵒ sum est ergo illd̄ ex quo sequit̄ ⁊c. ❡ Scd̄o sic. Ista ořa
est bona. illa ꝓpō: cesar fuit ē nečia. ğ ei⁹ adequatū signi/
ficatū est necessariū. ⁊ tñ ařis est veꝝ. ⁊ ořs nō. ğ r'la fl'a.
ořa tꝫ cū maioꝛi. q: argr̄ a diffinito ad diffinitionē. mioꝛ
ꝓbat̄ ponēdo ꝙ sit ista ꝓpositio: cesar fuit sic significans
ꝙ aňcedēs sit veꝝ. pꝫ p regulā cōem dicentē ꝙ ois ꝓpo/
sitio vera de p̄terito in terminis simplicibus nō depēdēs
a futuro est nečia. ꝙ ꝯsequēs nō sit veꝝ. ꝓbatur q: si nō
da opp ᵐ: tūc sic. adeq̄tū sigtuꝫ est nečiū: sꝫ adeq̄tū sigtuꝫ
est cesarē fuisse: ergo cesarē fuisse est necessariū: ⁊ vltra. ğ
cesarē fuisse est: aut saltē seq̄tur: ğ cesareꝫ fuisse est aliqd:
qd̄ est falsum: q: cesarē fuisse nihil est: cū nec sit sub̄a nec
Arᵒ 3ᵒ accidens. ❡ Tertio sic. ista ꝯsequētia est bona: illa pro
positio est v̄a. cesar fuit. ergo adequatū eius sigtū ē verū
⁊ tñ ařa est verū ⁊ ořs falsum. ergo regula falsa: ꝯsequē
tia tꝫ cū maioꝛi: q: argr̄ a diffinito ad diffinitionē. minoꝛ
ꝓbatur: ⁊ pro p̄ria pte: pꝫ pro scd̄o ꝓbat̄: q: sequit̄. adeq̄
tum sigtum est verū: sꝫ tale est cesarē fuisse. ergo cesareꝫ
fuisse est verū. ꝯsequēs est falsum: q: cesarē fuisse nihil ē
ergo cesarē fuisse: tñ est verū. tꝫ ꝯsequētia: q: negato en/
te de aliquo. negatur qd̄libet cōtētuꝫ sub ente ařa ꝓbat̄
q: si cesarē fuisse eēt aliqd. deus posset illud ens destrue/
re cōtra sniam Agathonis. 6ᵒ ethicoꝛuꝫ: quā p̄ħs appro
bat. ❡ Quarto sic. Ista ꝯsequētia est bona. nihil demō/ Arᵒ 4ᵒ.
stratur. ergo hoc demonstrat̄: ⁊ tñ antecedens est veruꝫ:
⁊ ꝯsequens falsum. ergo regula falsa ꝯsequētia tꝫ cum
maioꝛi: q: arguit̄ ab vlī negatiua ad vnaꝫ suā singularē:
minoꝛ probatur: q: vbi nihil demonstretur antecedens ē
veꝝ: vt pꝫ. ⁊ ꝯsequēs falsum. q: si consequens est subie/
ctum eius aliquid significat: sed non sigt nisi demonstrā
do. ergo aliquid demonstratur. qd̄ est falsum: ergo ⁊c.

Ad hec rñdet̄. ❡ Ad primū nego minorē. s. ꝙ an/ Ad p̄ᵐ.
tecedens sit verū ⁊ ꝯsequēs falsuꝫ imo ꝯ
sequēs est ēt veꝝ. Et ad ꝓbationē cū dicit̄. da oppositū
ꝙ ꝯsequēs sit veꝝ. ergo verū est nullū hoiem esse asinū.
ꝯceditur ꝯsequētia. Et vltra cū dicis verū est nullū ho
minē esse asinū. ergo sic est ꝙ nullus hō est asinus. ❡ Rñ
det Pau. pergu. distinguēdo de ly sic est: aut tenet̄ aduer
bialr̄ pro vere: aut vt sunt due ptes. Si scd̄o mō. negatur
ořs. si primo mō ꝯcedit̄: sed negat̄ vlteri⁹ ořa: cū dicitur
ergo aliqualiter est ꝙ nullus hō ē asin⁹. ❡ Aliter rñdet
magr̄ i q̄dratura sua sine aliq̄ distictiōe ꝯcedēdo vsq; ad
istā ořam. Deide negādo istā vltimā: q: ařte est amplia/
tio ⁊ in ꝯsequēte nō. ❡ Aliter rñdet in p̄rio poste. vide
Ad 2ᵐ supra in 2ᵃ qōne. ❡ Ad 2ᵐ dicit Pau. pgu. ꝙ ly nečiuꝫ. ⁊
silr̄ suo mō. alij modi pñt capi tripl'r. s. trāscēdenter p re
nečia. scd̄o aduerbialr̄ p mō nečio. Et 3ᵒ p ꝓpōne nečia
vñ dicit ꝙ illa ꝓpō. necesse est cesarē fuisse est falsa capiē
do ly necessariū p mō ⁊ scd̄o mō: q: cesarē fuisse nihil est
sed tertio mō est v̄a: q: sigñat ꝙ illa ꝓpō ē necessaria ce/
sar fuit. ⁊ iō foꝛmalr̄ rñdēdo negat̄ vltia ořa. cesarē fuis/
se est necessariū. ğ cesarē fuisse ē ens: q: ly necessariū am/
pliat p eo qd̄ est vel fuit vl' erit vl' ē imaginabile esse. Et
dicit vlterius ꝙ ad ꝓbāduꝫ ꝓpōnē esse necessariā nō est

mediū vl'r ex significato adequato necessario. Sȝ solū ē
verū illō qō qñ ꝓpositio est affirmatiua ⁊ ampliatiua ⁊
ei corrñdet aliqd reale: sȝ oat vnū mediū vl'e ad ꝓbādūȝ
ꝓpōnē eē nec̃ia: qō ē tale. illa ꝓpō vª est cui nec aliq̃ sibi
pōt eē falsa sic ꝑcise sigñando cui nō ꝯdicit aliq̃ ꝓpō quā
seqꝫ eē falsaȝ ad ꝓpōnē sigñantē istā ⁊ sola ipōl'itas nō
ꝑmittit. g̊ nec̃ia est ⁊ eꝯ. ℭ Et ꝯsiter negarē istā ꝯñtiam.
ista ꝓpō est nec̃ia. cesar fuit. g̊ adeq̃tū sigñatū est nec̃iuȝ.
ℭ Hec si vis⁹ abūde. vid ab eo dubio septio. ℭ Hec opio
est ferme ꝯ oēs logicos q diffiniūt ꝓpōnē nec̃iaȝ sic. Est
illa cui⁹ adeq̃tū sigñatū est nec̃ium ⁊ ꝑcipue ꝯ magr̃m.
R° ℭ Jō al'r dicat ꝯcedo illā ꝯñtiā esse bonā illa ꝓpō est ne/
cessaria cesar fuit. g̊ cesarē fuisse est nec̃iuȝ ꝑsupposito ꝙ
sic adequate significet. ⁊ nego ꝙ ꝯñs sit falsuȝ. ℭ Ad ꝓ/
bationē cū dꝛ. cessarē fuisse est nec̃iū. g̊ cessarem fuisse est
aliqd. ꝯcedit ꝯñs. Et cū dꝛ cesarē fuisse nihil est nec ali/
qual'r est. g̊ nō ē ens. Di ꝙ ens tripl'r accipi solet. Uno°
vt est cōe ad oē significabile tā cōplexe q̃ȝ incomplexe. ⁊
sic sigñat tā ꝑ terminū q̃ȝ ꝑ ꝓpōnē. Alio° vt est cōe ad si/
gnificabile incōplexe tm̃. 3° mō vt cōe ad sigñabile com/
plexe loquēdo de ente. 2° mō ꝯcedit ꝙ cesarē fuisse nihil
est ꝓut ly nihil opponit enti 2° mō: cū h tñ stat ꝙ sit ens
ꝑ ⁊ 3° mō: ⁊ nō valet. g̊ vel est suba vel accñs: q2 illud so/
Ad 3ᵐ lū veꝝ de ente incōplexo. ℭ Ad 3ᵐ dicit Pau. pgu. ꝙ nō
ꝓbat vl'r ꝓpō esse vª ex sigñato adeq̃to do: q2 argᵐ ꝯclu
dit: sed sic est ꝑcise sicut illa ꝓpō sigñat. g̊ est vª precise sic
fuit illa ꝓpō sigñat. g̊ fuit vª ꝑcise. sic erit illa ꝓpō sigñat.
g̊ erit vª. ℭ Cōtra. ponat ꝙ illa ꝓpō. cesar fuit. nūc ꝑ sit.
⁊ tñ nō fuit: nec post h erit. tūc nō valet ꝑcise sic fuit signi
ficat. g̊ fuit vª ꝑcise. sic erit sigñat. g̊ erit vª. q2 añs est ve/
rū ⁊ ꝯñs falsuȝ. ℭ P°. est ꝯ oēs logicos diffiniētes ꝓpō/
nē verā: sic ē illa. cui⁹ adeq̃tū sigñatū ē veꝝ. ℭ Jō al'r di/
cat ꝯcedēdo vsq̃ȝ ad istā. g̊ cesarē fuisse est ens ⁊ dicat: sic
ad 3ᵐ argᵐ ꝑcise. g̊ de⁹ posset destruē illō ens. nego ꝯñaȝ:
Ad 4ᵐ sȝ bñ seqꝫ si eēt ens 2° mō. ℭ Ad 4ᵐ dꝛ ꝙ si nihil demrat
ꝯñs nō valet: q2 nō est ꝯña: q2 nō est ꝯña. Si aūt aliquid
demrat: ꝯcedit ꝯñā: sȝ tā ꝯñs q̃ȝ añs est falsuȝ: quare ⁊c.
Sophi/sma. ℭ Sophisma ꝯ regulas sic. tu es asinus. g̊ regula falsa.
ꝯña tȝ. añs ꝓbat ⁊ pono ꝙ oē demratū ꝑ ly h sit asinus:
q̃ admisso: q2 pōle est. ꝓpono tibi: tu es h demōstrando
te vel ꝯcedis vl' negas. si ꝯcedis argꝛ sic. oē demratū per
illō ꝓnomē h est asinus. tu es aliqd demratū ꝑ illō ꝓno
men h. igiꝛ tu es asinus. tȝ ꝯña cū maiori: q2 est casus mi
noꝛ pȝ ꝑ certificationē factā: q2 dixi te demrari ꝑ ly h. Si
aūt negas. tu es h argꝛ sic. tu negas veꝝ ⁊ nō repugnas.
g̊ male rñdes. añs pȝ. q2 nō seqꝫ. oē demratū ꝑ illō ꝓno
men h est asinus. g̊ tu nō es h. q2 ista stat sil'. oē demratū
ꝑ illud ꝓnomē: h est asinus: ⁊ tñ tu es h. ℭ Ad hec dꝛ. ne
gādo añs. ℭ Ad ꝓbōnē admisso casu cū ꝓponit tu es h.
R° demōstrādo te pōt dici ꝑ nō admittēdo hāc demrationē:
q2 repugnat casui. ℭ 2° dꝛ ꝯcedendo istā: ⁊ tūc ad argᵐ.
oē demratū ꝑ ly: h est asinus. tu demōstraris ꝑ ly h. igiꝛ
tu es asinus nego minorē tanq̃ȝ repugnātē. Et ad ꝓba/
tionē dixi ꝙ ꝑ ly hoc tu demraris. g̊ tu dmōstraris. nego
ꝯñam. si tñ sumiꝛ. pro antecedēte illa. ego te demōstraui
ꝑ ly hoc nego istā tanq̃ȝ repugnātē. quare ⁊c.
ℭ Utrū tertia regula sit vera. si aliqua cōsequētia est bo/
na ⁊ antecedens est necessariū. ergo ⁊ consequens.
Arꝫ p°. ARguitur ꝯ nulla ꝓpō est nec̃ia. g̊ re
gula vna. ꝯña tȝ añs ꝓba
tur: q2 si q̃ eēt nec̃ia potissimū eēt illa. de⁹ ē.
Sȝ ꝯ. ista ꝓpō ē nec̃ia: sȝ h ꝓpō ē: ⁊ hāc ꝓ/
positionē eē sūt idē. h hāc ꝓpōnē eē ē nec̃iū
ꝯñs est falsū: q2 hāc ꝓpōnē eē ē ꝯtigēs: q2 pōt eē ⁊ nō eē.
Cōfir. ℭ Cōfirmaꝛ: q2 hec ꝓpō: dˢ ē: est ꝯtigēs: g̊ nō ē nec̃ia cō
sequētia tȝ ab affirmatiua vni⁹ dispari ad negatiuā alte/
rius. ꝓbat añs: q2 hec ꝓpō ꝯtigēter ē. g̊ est ꝯtingens pȝ
ꝯña ⁊ añs probaꝛ: q2 pōt eē ⁊ nō eē. ℭ P°. nullū necessa/
riū est illa ꝓpositio: ⁊ aliqd est ista ꝓpō. g̊ aliqd cōtingēs
est ista ꝓpositio. pȝ ꝯsequētiā. Tunc vltra. g̊ ista ꝓpō est
ꝯtingēs. tȝ ꝯña ꝑ ꝯuersionē simplicē. ℭ Scd̃o sic. h ꝯñs Arꝫ 2°
est bona hoc est nec̃iū. g̊ h ē nec̃iū: ꝯtinue demrando añs
⁊ añs est necessariū ꝯñs ꝯtingēs. g̊ rl'a falsa. ꝯña tȝ cū ma
iori. q2 oppᵐ ꝯñtis repugnat antecedēti. minoꝛ ꝓbaꝛ. ꝙ
añs sit nec̃iū. pȝ q2 asserit se eē nec̃iū. ꝙ aūt ꝯñs sit ꝯtigēs
ꝓbaꝛ: q2 ꝯtingens est illud añs eē: ⁊ per ꝯsequens ꝯtin/
gens est ipsuȝ eē necessariū. ⁊ ꝯñs sic. ꝑcise sig̃at. g̊ conse/
quēs est ꝯtingēs. ℭ Tertio sic. h ꝯsequētia est bona. cō/ Arꝫ 3°
tingēs est g̊ cōtingēs est: ⁊ tñ añs est nec̃iū ⁊ consequēs
ꝯtingēs g̊ regula falsa ꝯsequētia tȝ cū argumtᵒ: q2 aꝛ ab
eodē ad idē. minoꝛ ꝓbaꝛ. ꝙ añs sit nec̃iuȝ. pȝ. q2 nec̄e est
aliqō ꝯtingēs esse: ⁊ sic sig̃at añs. g̊ est necessarium ꝙ cō
sequēs sit cōtingens. probaꝛ: q2 primarie sig̃at cōtingēs
est: sed contingens esse est contingens: ergo ⁊c.
Ad hec respondeꝛ. ℭ Ad pᵐ negaꝛ añs. Ad pro/ Ad pᵐ
bationē ꝯcedo ꝙ ista ē nec̃ia. deus ē. ℭ Et
cū aꝛ: hec ꝓpō est necessaria: ⁊ hec ꝓpō est hāc ꝓpōnem
esse: ergo hāc ꝓpōnē esse est necessariū. nego ꝯñam: nec
aꝛ resolutorie: q2 ꝯñs si ē resolubile: sȝ officiabile. ℭ Ad ad ꝯfir.
ꝯfirmationē: negaꝛ ista ꝯña. ista ꝓpō ꝯtingēter est. g̊ ē cō
tingēs: q2 ꝓpō dꝛ nec̃ia vel ꝯtingēs rōne sig̃ati qō ē tale
⁊ nō. q2 sit res nec̃ia vel ꝯtingēs. ꝯcediꝛ. g̊ ꝙ ista ꝓpō est
res ꝯtingēs. negaꝛ tñ ꝙ sit ꝓpositio ꝯtigēs. Dꝛ āt ꝯtingē
ter eē. q2 est res ꝯtigēs: ⁊ necessario esse: q2 sig̃at rē neces
sariā. ℭ Ad aliō negaꝛ vltima ꝯsequētia. ℭ Ad scd̃ȝ ne/ Ad 2ᵐ
gatur ꝙ añs sit necessariū ad itellectū datū: q2 nō ē nec̃iū
ꝑ se lȝ sit nec̃iū ꝑ reflexionē: sȝ tale adhuc est cōtingēs vl'
ipōle. Uel dꝛ. ꝙ non valet in ꝓpositionibus pertinētib⁹
ad isolubilia. Uel dꝛ ꝙ regula itelligit ꝙ nō sit tale ꝑ re/
flexionē. ℭ Ad tertiū dꝛ ꝙ ꝯñs est necessariū sicut ante/ Ad 3ᵐ
cedens: ⁊ dꝛ vlterius ꝙ cōtingēs esse est necessariū tāq̃ȝ
significatū: lȝ nullū cōtingēs sit nec̃iū: nec incōuenit aliq̃ȝ
ꝓpositionē esse necessariā: ⁊ quālibet rem ꝑ seipsaȝ signi
ficatā esse rē ꝯtingenteȝ: vt de ista: hō est aial ⁊c. ℭ So/ Sophi
phisma ꝯ regulā sic. Tu es asin⁹: ergo regl'a falsa ꝯña tȝ sma
antecedēs ꝓbaꝛ sic. Oē aial qō fuit aliquādo fuit asin⁹:
sȝ tu fuisti aial qō fuit aliqñ: g̊ tu fuisti asin⁹: sȝ tu es ideȝ
qō vnq̃ȝ fuisti. igiꝛ tu es asin⁹. pȝ ꝯña pᵒ cū minori ⁊ ma/
iorē ꝓbo supponēdo ꝙ in a. instāti. nō fuit aliqō aial ꝑ/
ter asinū. isto posito argꝛ sic. Oē aial qō fuit i a. instāti fuit
asin⁹. g̊ oē aial qō fuit aliqō fuit asin⁹. tȝ ꝯña ab iferiori
ad suū superi⁹ affirmatiue ⁊ sine distributione ⁊ sine sigᵒ
imobilitāte. ꝙ sic arguaꝛ ꝓbo q2 ly aliqñ non distribuiꝛ
qō suadeꝛ sic. sigᵐ vl'e affirmatiuū nō distribuit terminuȝ
sequētē se imediate: nisi fuerit determinatio sui substāti/
ui. sȝ ly aliqñ nō est determinatio sui substātiui: q2 aduer
bium est determinatio vbi ⁊ nō nois. g̊ non distribuiꝛ ly
aliquādo. ℭ Ad hec negaꝛ añs. Ad ꝓbationē nego istā R°.
oē aial qō fuit qñ fuit asin⁹. Et ad ꝓbōnē nego ꝯñam. ⁊
cōcedo ꝙ ly aliqñ distribuiꝛ. ⁊ ꝙ est determinatio illius
termini aial. nō qdē propinqua sed remota: ⁊ ita pȝ qñ
aduerbiuȝ est determinatio vbi ⁊ non nois. quare ⁊c.
ℭ Utrū quarta regula sit vera. si aliqua ꝯsequētia est bo/
na: ⁊ antecedens ē impossibile ꝯñs est possibile.
ARguitur cōtra ista ꝯña ē bona. chi/ Arꝫ p°
mera q̃ nō ē nō itelligiꝛ. g̊
chimera ē: ⁊ ista nō itelligiꝛ: ⁊ tñ añs ē pōle
⁊ ꝯñs nō. g̊ rl'a fl'a. ꝯña tȝ cū maiori: q2 lȝ re
soluē rel'm si ꝯfusiuū in eē: ⁊ ille illa illō. hᵒᶜ
ꝓbaꝛ: ꝙ añs sit pōle: pȝ q2 ē veꝝ cū ꝯdictoriū sit fl'ȝ. s. ois
chyᵐᵃ q̃ ē itelligiꝛ: q2 seqꝫ ꝙ ois chyᵐᵃ ē: ⁊ illa intelligiꝛ. ꝙ
ꝯñs nō sit pōle. pȝ. q2 ē vna copulatiua: ⁊ pᵒ pˢ ē ipōlis.

Ar 2° ¶ Scdo sic. illa ꝯña est bõa. tu es in istãti pñti. ergo aliqñ
fuit ita q tu fuisti in istãti pñti. ꝛ añs est poſſe ꝛ ꝯñs nõ.
ergo regula falsa. ꝯña tꝫ. ꝛ maior pꝫ: qꝛ ois ppõ affirmatiua
de pñti relinqt vnã de pterito verã q añs sit poſſe pꝫ. q
ꝯñs nõ sit poſſe. pbaẜ: qꝛ nullũ istãs presens fuit: ergo nihil
fuit in istanti pñti. ꝛ ꝯñs tu nõ fuisti i istãti pñti. patent
ambe ꝯñtie. añs pbaẜ. qm̃ hoc istãs nõ fuit dm̃rãdo in
stans pñs. ꝛ hoc est dẽ istãs pñs. ergo nullũ pñs istãs fuit.
Ar 3° ¶ 3°. arguiẜ argumẽto magri. Ista ꝯña ẽ bona. ois ppõ
est affirmatiua. ergo nulla ẽ negatiua: ꝛ tñ añs ẽ poſſe. ꝛ ꝯñs
est ipoſſe: ergo regula falsa. ꝯña tꝫ cũ maiori. minor pbaẜ p
pma pte. ꝛ pꝫ q illa scda pars est ipoſſa. Nulla ppositio
est negatiua: qꝛ nõ põt esse vera: qꝛ nõ qñ est: qꝛ ipsa eẽt
ꝛ esset negatiua. ergo aliqua ppositio negatiua esset nec ip
sa non existe: qꝛ qñ ppositio nõ est: nõ ẽ vã nec falsa.

Ad pᵐ **Ad hec** rñdeẜ. ¶ Ad pᵐ negaẜ maior. s. q illa ꝯña
sit bona. Ad pbõnẽ dĩ q relatiuũ: lꝫ resol
ui sic i affirmatiuis. in negatiuis võ nõ. Et iõ si diceres:
chymera est que itelligiẜ. ergo chymera est. ꝛ ista intelligiẜ:
bñ valeret ꝯña. Et iõ cũ i affirmatiua relatiuũ resoluaẜ i
ꝯiũctionẽ copulatiuã ꝛ pnomẽ dm̃ratiuũ. in negatiua
relatiuũ resolueret in ꝯiũctionẽ disiũctiuã vl ꝛ pnomẽ
dm̃ratiuũ cũ ptib⁹ oppositis ipsis affirmatiue: vt i istã.
Ad 2ᵐ chymera nõ ẽ. vl illa nõ itelligiẜ. ¶ Ad 2ᵐ nego maiorẽ
s. q ista ꝯña sit bona. ¶ Ad pbationẽ dico q oꝫ sic itelli
gi. ois ppõ vã affirmatiua de pñti carẽs extrẽo cõposito
ꝛ signo cõfusiuo: tã explicite qꝫ iplicite relinqt vnã de p
terito verã ãliter nõ ẽ i pposito vt dclarabo: dĩ p vã: qꝛ
si ista d pñti est falsa. nõ opꝫ q relinqt istã de pterito verã
2° affirmatiuã: qꝛ si eẽt negatiua: illõ ẽt nõ eẽt: op⁹. Dĩ 3°
carẽs signo ꝯfusiuo: qꝛ ista ẽ vã: dẽ istãs ẽ q tñ nõ relin
qd aliqꝫ d pterito verã: qꝛ nũqꝫ ista erit vã istãs fuit. Dĩ
4° carẽs extrẽo cõposito: tã explicite qꝫ iplicite: qꝛ hẽ vã
hoc istãs ẽ instãs q ẽ. ꝛ tñ nõ relinqd aliqꝫ d pterito ve
raꝫ: qꝛ illa nũqꝫ ẽ vã: hoc istãs fuit istãs qd ẽ: ꝛ ita ẽ i pro
Ad 3ᵐ posito. s. cũ extrẽo cõposito. qre nõ valꝫ. ¶ Ad 3ᵐ negaẜ
minor. vñ negaẜ q illd ꝯñs nõ sit poſſe: nulla ppõ ẽ nega
tiua. ¶ Ad pbationẽ cũ dĩ nõ põt eẽ vã. ergo nõ ẽ poſſe: ne
gaẜ ꝯña: qꝛ multe sũt ppões poſſes q nõ pñt eẽ vere sic
pcise significãdo. vt in mã isolubiliũ iste. ois ppõ ẽ falsa:
nulla ppõ est vã. hoc nõ est vex: hoc est falsũ seipso de
mõstratoꝛ extra mãm isolubiliũ. vt ista soꝛ. nõ ẽ existẽs
i mẽte sortis. silr hec nõ ẽ vera deus ẽ existẽs i mẽte. Si
milr h nõ ẽ dm̃rãdo subm hui⁹ ppõnis ad cui⁹ defini
tionẽ definiret ista ppõ: qlꝫ. n. illaꝝ ẽ poſſe: nulla tñ ip
Sophisma. sarũ sic significãdo põt eẽ vã. ¶ Sophisma ꝯ regulã sic.
Tu es asin⁹. ergo regula falsa. ꝯña tꝫ: añs pbaẜ sic. qlibꝫ sin
gularis alicui⁹ vlis ẽ vera tu es asinus est singularis ali
cui⁹ vlis. ergo tu es asinus est vã. ꝯsequẽtia tꝫ cũ minori. ma
ior pbaẜ sic. qlibet singularis istius vlis. ois hõ ẽ aial: ẽ
vã: ergo qlibꝫ singularis alicuius vlis ẽ vã: tꝫ ꝯsequẽtia
Rᵒ ab inferiori ad suũ supius affirmatiue ꝛc. ¶ Ad hec dĩ
negãdo antecedẽs. Ad pbationẽ. negaẜ maior. s. queli
bet singularis alicuius vlis est vera. qꝛ falsa ẽ. vt pꝫ per
exponẽtes. Ad pbatõeꝫ dĩ negãdo ꝯñaꝫ: qꝛ aẜ ab iferio
ri ad suũ supi⁹ distributiue. ꝛ rõ nõ valꝫ. nã ly alicui⁹ vlis
stat distributiue cũ sit drẽiatio termi stãtis distributiue.
¶ Utrũ 5ª regula sit vã. Si ꝯña est bona ꝛ aliquid sequiẜ
ad cõsequẽs illud sequitur ad antecedens.

Ar pᵐo **ARguitur** ꝯ ista ꝯñtia est bona. Ois
ppõ est vera. ergo aliq̃ p
positio ẽ vã: qꝛ aẜ a subalternãte ad subal
ternatã: ꝛ ad ꝯñs sequiẜ ista. Tu es asinus
qd nõ seqẜ ad añs. ergo regula falsa: ꝯña tꝫ cũ
maiori minor pbaẜ sic. nã ad istã ppõnẽ mẽtalẽ eẽ verã: tu es asinus: seqtur te esse asinũ: ꝛ illa mẽtalis ẽ aliq̃ pro
positio. ergo ad aliquã ppõnẽ esse verã sequiẜ te esse asi
nũ. tꝫ ꝯña a superiori ad suũ iferi⁹. ¶ Scdo sic. ista ꝯña Ar 2°
est bona. tu nõ cur. ergo tu cur. vel tu nõ cur. ꝛ tñ ad ꝯñs seq
tur hoiem currere: qd nõ seqẜ ad añs. ergo ꝛc. tꝫ ꝯña cũ ma
iori: qꝛ aẜ a pte disiũctiue ad totã disiũctiuã. minor pbaẜ
qꝛ ad te currere sequiẜ hoiem currere. ergo ad currere vel
nõ currere sequiẜ hoiem currere. tꝫ ꝯsequẽtia a pte disiũ
cti ad totũ disiũctũ. ꝛ tñ hoiem currere nõ seqtur ad añs
pme cõsequẽtie vt pꝫ: qre ꝛc. ¶ Tertio sic. cõsequẽtia a Ar 3°
p ad vltᵐ valet qñ cõsequẽtie itermedie sunt bone. Tũc
sequiẜ q si dico te eẽ asinũ dico verũ: qd ẽ falsũ q sequiẜ
pbo: qꝛ sequiẜ: si dico te esse asinũ: dico te esse aial si dico
te esse aial. dico vex. ergo a p ad vltᵐ. si dico te eẽ asinũ. di
co vex: qꝛ dẽs ꝯñtie itermedie sũt formales ꝛ ñ variate.

Ad hec rñdetur. ¶ Ad pᵐ negaẜ minor. s. q ali Ad pᵐ
qd sequatur ad ꝯsequens qd nõ sequiẜ ad
añs. Et ad pbõnẽ. negaẜ ꝯsequẽtia: qꝛ argẜ ab inferiori
ad suũ supi⁹ cũ termio officiabili: qd facit stare ꝯfuse tñ
imobiliter: qm̃ seqẜ: qñ hꝫ eãdeꝫ vim quã ly ergo. vl sit: ꝛ cõ
fudit ẽminos pcedẽtes ꝛ seqntes capaces ꝯfusiõis: imo
bilr sicut nota rõnis ꝛ ꝯditiõis. ¶ Ad 2ᵐ. negaẜ minor. Ad 2ᵐ
Et ad pbationẽ negaẜ ꝯña. Et cũ dĩ argẜ a pte disiuncti
ad totũ disiũctũ. dĩ q cũ termino officiabili nõ valꝫ cõ
sequẽtia: sicut est iste termin⁹ seqẜ: q hꝫ vim imobilitãdi.
¶ Ad 3ᵐ. cõcediẜ ista ꝯña a pmo ad vltimũ. si ista ppo Ad 3ᵐ
tio. si dico te esse asinũ dico te esse aial. teneẜ psonaliter ꝛ
ad bonũ itellectũ: ꝛ ita ꝯcediẜ ista. si dico te eẽ asinũ dico
verũ: qꝛ dõ te esse asinũ dico te eẽ aial: qd ẽ vex. Si aũt
teneaẜ mãlr ista ppõ. si dico te eẽ asinũ dico te eẽ aial: ne
go istã. nõ. n. q dicit istã ppõnẽ tu es asin⁹. dicit istã tu es
aial. Et si replicas. Cõtra q dicit prio ꝛ principalr te esse
asinũ dĩc te eẽ aial q dĩc te eẽ aial: dicit vex. ergo a p ad vlti
mũ q dicit p ꝛ pncipaliter te eẽ asinũ dicit vex ꝯceditur
q q dicit p ꝛ principalr te esse asinum dicit verũ: licet nõ
primo ꝛ pncipaliter dicat vex: sꝫ scdario. ¶ Sophisma Sophisma
cõtra regulam sic. tu es asinus ergo regula falsa. ꝯña tꝫ
añs probatur: qꝛ quicũqꝫ dicit te esse asinum dicit veruꝫ.
ergo tu es asinus probatur ꝯña: qꝛ ois ista ppositio est
vera quã dicẽdo qs dicit verũ. probatur añs sic. quicũ
qꝫ dicit te esse asinũ dicit verũ: sed quicũqꝫ dicit te eẽ ani
mal dicit te esse asinũ: ꝛ te esse aial est veruꝫ: ergo quicũ Rᵒ
qꝫ dicit te esse asinum dicit verũ. Ad hoc dĩ negãdo ante
cedens. Ad probationem dicitur q ista ꝯsequẽtia est bo
na ad hunc intellectũ. q siquis i dicẽdo aliquã ppositio
nem primo dicit verũ ista ppositio est vera. Si aũt scda
rio dicat verũ nõ valet: sicut in proposito. ꝛ ita pbaẜ an
tecedẽs ꝛc. ¶ Sexta regula. si cõsequẽtia est bona ꝛ ali
quid stat cũ añte ergo illud idẽ stat cum consequẽte.

ARguitur ꝯ ista cõsequẽtia est bona. Ar pᵒ.
Hec propositio que est cõ
sequẽs huius ꝯñtie est necessaria simplr. ergo
homo est asinus p ly hoc dm̃rãdo ꝯñs
istius cõsequẽtie: ꝛ tñ aliquid stat cuꝫ añte
qd non stat cũ ꝯñte. ergo regula falsa. ꝯña tꝫ cuꝫ maiori:
qꝛ non potest añs esse verũ sine ꝯñte minor probaẜ: qꝛ il
la. nullus homo est asinus stat cũ antecedẽte cũ sit neces
saria simpliciter. ꝛ añs sit ipoſſe ꝛ tamẽ nõ stat cum ꝯñte
cum sibi ꝯdicat. ergo ꝛc. ¶ Scdo sic. Ista ꝯña est bona. Ar 2°
homo est asinus: ergo deus est: qꝛ añs est impoſſe ꝛ ꝯñs
necessariũ: ꝛ tamẽ ista propositio: hõ est rudibile. stat cũ
antecedẽte: qꝛ est secũ ꝯuertibilis. ꝛ nõ stat cũ cõsequẽte:
ergo ꝛc. ¶ Tertio sic. argumẽto magri. ista ꝯsequẽtia ẽ Ar 2°
bona lignũ cõburebaẜ: ergo ipoſſe est illud eẽ. ꝛ tamẽ hec p
positio. aial est. stat cũ añte. vt pꝫ. ꝛ nõ stat cũ ꝯñte: quia
non sit ex illis copulatiua possibilis: sꝫ ipossibilis. dicen
do. aial est ꝛ impoſſe est illud esse. ergo regula falsa.

Ad pᵐ **Ad hec** rñdet. ¶ Ad pᵐ dr̃. φ si ista est i mēte tūc ē bona: sed nihil ē cōpoſſe añti. cū sit impoſſe istā mētalē esse verā hō est asin⁹. Si vō sit i voce vel i scri pto. tūc ɔña nihil valz. stat. n. φ ista. hō est asin⁹ significet deū eē. ꝛ tūc nō seqr̄. ista ꝓpō ē necessaria. hō ē asinus. ḡ hō est asin⁹: sʒ si fiat isto⁹ ɔña isti⁹ ɔñe ē necessariū simplr̄ sic p̄cise sig̃ando: ḡ hō ē asin⁹: ɔña ē opria: sʒ tūc añs ē i/
Ad 2ᵐ poſſe ꝛ nihil ē ei cōpossibile. ¶ Ad 2ᵐ ɔcedit̄ ɔña: sʒ nega tur φ ista hō ē rudibil̄ stet cū añte: ꝛ nō valz ista ɔña ista
Ad 3ᵐ ɔuertit̄ secū. ḡ stat secū: q2 ipoſſe cuz nullo stat. ¶ Ad 3ᵐ. rñdet magr̄ negādo minorē. s. qḋ aliqd stet cū añte qḋ ñ stet cū ɔsequēte. Et ad ꝓbationē cuz dicis illa. aial ē stat cū añte: ɔcedo ꝛ nō stat cū ɔñte nego. Et cū tu arguis: q2 nō sit copulatiua poſſis ex illis: ḡ nō stat sil̄r negat̄ ɔña: q2 scḋa ps copulatiue nō est ɔña neq3 secū ɔuertibile. q2 hʒ aliud ꝛ aliud sig̃atū pp mutationē añtis. Et si dr̄ q̃uo er/ go stāt sil̄ dr̄ φ sic: q2 qlʒ ē vā: q2 sicut illa stāt sil̄. tu es hō tu es albus dato φ nulla fiat copulatiua ex illis. vl̄ dr̄ ad p̄ncipale φ sit vna copulatiua poſſa ex illis: referēdo sp
Sopbi/ ly illō ad sign̄ū ꝛc. ¶ Sophisma ɔ̈ regulā sic. Tu es asi/
sma. nus ḡ rel̄a falsa ɔña tz. añs ꝓbat̄ sic. Ista ɔña est bona. ḡ tu es asin⁹. ply istā demr̄ando ɔñam factā: ista ɔña nunc facta est bona: vt ꝓbabo: ꝛ añs est vex̄ ḡ ꝛ ɔñs: φ cōse/ quētia sit bona. ꝓbat̄: q2 si nō opᵐ ɔsequētia stet cū añte s. φ ista ɔsequētia est bona. tz ɔña a copulatiua ad alte/ rā eius partē: ꝛ ɔña sig̃t φ ista ɔña est bona. ḡ ista ɔña ē bona. Q2 añs p̄ncipalis ɔsequētie sit vex̄ pz: q2 ita ē sic̄ p̄cise sig̃t. ergo est verū. ꝓbat̄ añs: q2 sig̃t φ ista ɔña ē bo na: ꝛ ita est φ ɔña est bona. vt iam ꝓbatū est: quare ꝛc.
Rᵒ ¶ Ad hoc dr̄ negādo antecedēs. Ad ꝓbationē dr̄ distin guēdo de añte illius cōsequētie. Ista ɔsequētia est bona ergo tu es asinus: an p̄cise significet an nō. Si precise nō admittit̄ casus: q2 sequit̄ ɔ̈dictio. Nā si dr̄ φ ɔña nō ē bo na sequit̄ φ est bona. vt argumētū probat. Et si dr̄ φ nō est bona. seqr̄ φ ē bona ꝓbat̄: q2 si dr̄ φ sit bōa. ꝛ añs sic precise sig̃t: ergo est verū: ꝛ tñ cōsequēs est falsum: ergo nō est bona. Si vero nō ponat̄ p̄cise. admittat̄ casus: ꝛ di citur ɔñam esse bonam: q2 añs est impoſſe significans co pulatiue φ est bona ꝛ φ nō est bona. Et negat̄ postea φ añs sit vex̄. Et ad ꝓbationē cū dr̄ ita est sicut p̄cise signi/ ficat. ergo est verū. negat̄ antecedēs: q2 non p̄cise signifi/ cat ɔñam esse bonā vt dictū ē: q2 aliter nō admitteretur.

¶ Utrū 7ᵃ regula sit vera. Si aliqua ɔña est bona scita es/ se bona. ꝛ antecedens est cōcedēdum ꝛ ɔña ꝛc.

Ar̄ pᵒ **A**Rguitur ɔ̈. ponatur φ ista deus ē: ꝛ homo est asinus cōuer/ tantur. tūc ista ɔña est bona scita eē bona: deus est. ergo hō est asin⁹: q2 argr̄ a cōuer tibili ad cōuertibile: ꝛ antecedēs est cōce/ dēdū: q2 necessariū: ꝛ ɔñs negādū: q2 ipoſſe p se. ergo re/
Ar̄ 2ᵒ gula falsa. ¶ Scḋo sic argumēto Strodi in tertia regu/ la p̄ncipali ꝛc. ponat̄ qḋ qñ cōcedit̄ ista propositio: tu es aial: φ significet hoiem esse asinū. tunc sic. Ista ɔña est bo na scita a te esse bona: tu es hō. ergo tu es aial. ꝛ añs est cōcedēdū ꝛ ɔña nō. ergo regula falsa. ɔña nota cum ma ior: ꝛ minor ꝓbatur. pᵒ pro p̄ma parte pz φ antecedens sit cōcedēdū: q2 est verū nō repugnās scitū esse tale. scḋa ꝓbatur pro altera pte. s. φ cōsequēs nō sit cōcedēdū: q2
Ar̄ 3ᵒ cum significet hoiem esse asinū per casuz: ergo. hoiem eē asinū esset cōcedendū p casuz: qḋ est incōueniēs. ¶ Ter tio sic. argumēto magr̄i. ꝛ pono φ illius cōsequentie. hō currit. ergo risibile currit sit añs tibi positū ꝛ a te admis/ sum. ɔñs vero sit tibi depositū ꝛ a te admissum. isto posi to arguit̄ sic. Ista ɔsequētia est bona scita a te esse bona. homo currit. ergo risibile currit: ꝛ antecedēs pz: q2 scis. φ arguit̄ a cōuertibili ad cōuertibile: ꝛ antecedēs est cō cedēdū: q2 tibi positū ē ꝛ a te admissū. Igit̄ regula falsa.

Ad hec respōdet̄. ¶ Ad pᵐ dr̄ admisso casu φ ista ɔña ē bona: ꝛ sicut añs est cōcedendū: ita ɔña ē ɔcedēdū noialiter ꝛ nō p̄ticipialr̄. Pro q̊ aduertēt. Ad pᵐ Noᵐ
φ isti termini: ɔcedēdū negādū: duplr̄ possunt capi. s. no minalr̄: ꝛ p̄ digno cōcedi: ꝛ p̄ digno negari: ꝛ p̄ticularit̄: qñ rñdet̄ per hoc vbū ɔcedo: ꝛ nego. p̄mo mō itelligunt̄ in regula: ꝛ nō scḋo mō. Jō dico φ ɔña ē ɔcedēdū noia/ liter: q2 dignū ɔcedi. negādū tñ ē p̄ticulariter: q2 quādo/ cūq3 poneret̄ rñdet̄ negādo. Uñ ad oēm ꝓpositionē rñ/ dendū est: cōcedo. vel nego vniformiter in casu: ꝛ extra casum. Et si replicas ɔ̈. Ista. hō ē asin⁹: ē ɔcedēda. ꝛ hec. est ipoſſis p se. ergo ipoſſe p se ē ɔcedēdū. Dicit̄ negando minorē: q2 repugnat maiori: ꝛ ɔcesse. Hec est via Stro. magr̄i. Hentisber autē aliter rñdet: q2 nō ponit dr̄iam in ter cōcedēdū ꝛ ɔcedi: ꝛ negādū ꝛ negari. Uñ dicit φ pro positio ē ɔcedēda. ꝛ silr̄ dz ɔcedi que apud cōem modus loquēdi disputātiū est digna ɔcedi: ꝛ negāda q̃ apud il/ los est digna negari: ita φ auctētice sit talis: aut s̄m pri/ mam ipositionē: ꝛ nō s̄m nouā. Et iō si ista ꝓpō deus est iponat̄ ad significādū hoiez esse asinū nō valz h ɔña. hec ꝓpō ē ipoſſa. ḡ est negāda. silr̄ si hō ē asin⁹ ponat̄ sig̃are deū eē nō valz hec ɔña h ē nec̄ia. ḡ ē ɔcedēda. sʒ dz adde re i vtroq3 añte ꝛ ē auctētice talis. Et sic ad argᵐ s̄z Hen tisber. dr̄ φ añs ē ɔcedēdū ꝛ ɔñs negādū. sʒ nō est ɔ̈ regu lam. q2 i regula requirit̄ h ɔditio. s. φ ɔña sit ɔcedēda q̃/ liter nō est in ista. Tu seq̄re viā magr̄i: q2 cōior ē. ¶ Ad Ad 2ᵐ
2ᵐ pz rñsio: q2 dr̄ φ ɔña ē bōa: ꝛ φ sic añs ē ɔcedēdū. ita ɔñs ē ɔcedēdū s̄z Stro. lʒ s̄m Hetis. vtrūq3 sit ɔcedēduz qñcūq3. Et ad ꝓbationē cū arguis añs ē ɔcedēdū ꝛ sig̃t hoiez eē asinū. ḡ hoiez esse asinū ē ɔcedēdū. negat̄ minor q2 ista ꝓpō hō ē aial: nō sig̃t hoiez eē asinuz nisi ɔcedat̄ p casuz. Dato ḡ φ añs sit ɔcedēdū: nō tñ rñdeo ɔcedo. Sʒ tūc q̄rit̄ q̄lr̄ sit rñdēdū ad istā i tali cāu. Stro. dic̄. φ nul/ lo mō ē rñdēdū. Aliq ɔcedūt ꝛ fatent̄ se male ɔcedere. Et Gaetan⁹ attribuit hāc viā Stro. sʒ cū reuerētia nō bñ di cit: q2 aliq̄ ꝓpō est ad quā nullo mō ē rñdēdū vt illa do/ ta. ḡ nō ɔcedit istā ꝛc. ¶ Ad 3ᵐ dr̄ admittēdo casū. vt cō/ Ad 3ᵐ
cedo φ illius ɔñe añs est cōcedēdū ꝛ ɔñs negādū pp ar gumētū factuz: sʒ nego φ ista ɔña sit bona scita a me esse bona: q2 ex duob⁹ cōcessis seqr̄ oppoᵐ illi⁹. seqr̄. n. añs est a te ɔcedēdū ꝛ ɔñs negādū: ḡ ɔña nō est scita a te esse bona. ¶ Sophisma ɔ̈ regulā sic. Tu es asinus. ḡ regu/ Sopbi
la falsa. ɔña tz. añs ꝓbat̄ sic tu nō differs nisi a capra er sma
go tu nō differs ab asino. tz ɔña a sili tu nō vides nisi sor. ḡ tu nō vides plat. añs ꝓbat̄ sic. s. φ tu ñ differs nisi a ca pra: q2 si nō: da oppᵐ. s. tu differs ab alio q̃z a capra: ꝛ pz φ est falsa. vt pz p exponētes. s. tu es. ꝛ aliud q̃z capra ē: ꝛ tu nō es aliud q̃z capra: q2 3ᵃ exponēs ē falsa: q2 ex ista Rᵒ
seqr̄ φ tu es capra. ¶ Ad hoc dr̄ negādo ɔñs. Ad ꝓba/ tionē dr̄ negādo añs. s. tu nō differs ab asino. Et ad ꝓba tionē negat̄ ɔña. Et ad ꝓbationē cū dicis: φ tz p simile. negat̄. vñ est magna dr̄ia inter differre ꝛ videre. sʒ bñ cō ceditur añs. s. tu nō differs nisi a capra: q2 vex̄ ē. vt pz p exponētes sʒ ista ē falsa. tu nō differs nisi a capra: ꝛ expo nit̄ sic. tu differs a capra ꝛ a nullo alio q̃z a capra differs ergo ꝛc. Hec ē via magr̄i. vt pz i capᵒ de exceptiuis in 3ᵒ ɔ̈ne. ꝛ est vā ɔ̈ antiquos dicētes opposito modo ꝛc.

¶ Utrū 8ᵃ regula sit vera. Si aliqua ɔña ē bona scita a te esse bona antecedens est scitum. ergo ꝛ cōsequens.

ARguitur ɔ̈ argumento Stro. ꝛ po/ Ar̄ pᵒ.
natur φ a scias sor. eē vnū de tribus hoibus. s. sor. plat. ꝛ Cicerone. ne scias tñ de his q̊ sit sor. tūc facio istaz ɔñaz sor. est ergo iste hō est sor. posito φ tu scias me solum. sor. demr̄are p subm ɔñtis. tūc hec ɔña est sci/

ta esse

ta eē bona:qa scis bñ q̄ p eodez v̄ificat̄ ɔñs p q̄ v̄ificat̄
añs.ꝛ añs est scitū.vt pz p casuz.ꝛ ɔña nō ē scitū a te.qꝛ
q̄cunqꝫ illorū demr̄ato.tu dubitas an ille hō sit sor.p ca/
suz:sz sor.ē aliqs istoꝝ.ḡ demr̄ato sor.tu dubitas an ille
Ar 2° hō sit sor.℃ 2° sic.argᵒ magri.Hec ɔ° est bona scita a te eē
bona.B est nescitū.ḡ B ē nescitū.p ly B vtrobiqꝫ demr̄an
do ɔña illiᵒ ɔñe.ꝛ añs est scitū ꝛ ɔñs nō.ḡ regl'a fl'a.ɔ°tz
cū maiori:qꝛ scis q̄ af ab eodē ad idē.minor pbat̄.qꝛ q̄/
ro:aut scis ɔñs:aut nō.si nō:af sic.tu ɔcedis B ē nescitū:
ꝛ nō es obligatᵒ ad illud:ꝛ bene r̄ides.ḡ tu scis B eē ne
scitū.ꝛ scis añs sic sig̃re.ḡ tu scis añs ꝛ ɔñs nō.Si v̄o di
cis q̄ scis ɔñs ꝛ illō p̄cise sig̃t q̄ B ē nescitū a te:se demr̄a
to.ḡ scis q̄ B est nescitū:ꝛ scis q̄ añs p̄cise sic sig̃t. q̄ B ē
nescitū a te.ḡ scis añs.ḡ añs est scituz a te ꝛ ɔñs nescitū.
Ar 3° ℃ 3° sic ista ɔña est bona scita a te eē bōa:tu nescis B isto
rū eē veꝝ:nec scis B istoꝝ eē veꝝ.demr̄ando duo ɔ̃dictoᵒ
tibi dubia:ꝛ si st̄ pl'a istoꝝ.ḡ tu nescis aliqō istoꝝ eē veꝝ.
ꝛ tñ añs ē scitū ꝛ ɔñs nō.ḡ ꝛc̄.ɔña nō cū arᵐ.qꝛ si nō vz.
stet ḡ oppᵐ ɔñtꝭ cū añte.vz.tu cū scis aliqō istoꝝ eē veꝝ.
sigñet ḡ illud.ꝛ sit illud:rex sedet:seᵒ imeᵗᵉ q̄ tu scis B isto
rū esse verū demr̄ando istam.rex sedet.qō repugnat vni
pti añtis.ḡ ɔsequētia est bona. pbat̄ minor.ꝛ pro p̄ᵃ p/
te.pz:qꝛ q̄cūqꝫ illorū ɔ̃dictoriū tibi demr̄ato tu dubitas
an sit verū.ḡ tu nescis illud eē verum.ilia ɔña est bona.
ꝛ añs scitū.ḡ ꝛ ɔñs.q̄ añs p̄ncipalis ɔseq̄ntie sit nescitū.
pbat̄ sic.qꝛ illud est falsum. pbo.qm̄ suū ɔ̃dictoriū est ve
rū qō arguo sic.ista sunt ɔ̃dictoria iter se ɔ̃dicentia.ḡ ali
qō istoꝝ ē verū.ista ɔña ē bona scita a te eē bōa. ꝛ añs ē
scitū.ḡ ꝛ ɔñs.sz ɔñs ē aliqō istoꝝ esse verū. ḡ tu scis ali/
qō istorū eē verū.sz B ɔ̃dicat añti p̄ncipalis ɔñtie.ḡ ꝛc̄.
Ad pᵐ **Ad hec** breuit' r̄n̄r.℃ Ad pᵐ dic̄ Stro.admittit̄ ca
sus:sz ne' ɔña:qꝛ stat plures eē sor.si tñ ad
dat̄ ad añs aliqs istoꝝ sic.argᵐ sor.est ḡ ilie istoꝝ ē sort.
ɔcedit̄ ɔña.sic̄ añs est scitū.ita ɔñs ē scitū.Et ad iprobō
nē q̄cūqꝫ istoꝝ demonstrato.tu dubitas an iste sit sor.dic̄
Stro.dubitat̄ qd demr̄et.si pl'o vel Licero ɔcedo.si sor.
nego istā:q̄cunqꝫ demr̄ato tu dubitas an iste sit sor. imo
scio q̄ iste est sor.q̄cūqꝫ illoꝝ demr̄ato:cū p ly ille ɔsiteat̄
solū sor.demr̄ari.℃ Lōtra hāc r̄nsionē 2° instat̄ i p̄ qꝛ ca/
sus vī ipossis quē admittit.s.q̄ nesciat quis est sor.ꝛ sciat
q̄ iste est sor.demr̄ato sor.qꝛ si tu scis.q̄ iste ē sor. demr̄a
to sor.ḡ tu scis qs ē sor.demr̄ato sor.ꝛ ita sequūt̄ ɔ̃dictoᵃ
.s.q̄ tu nescis qs sit sor.ꝛ tu scis qs est sort.℃ 2° ɔ̃ r̄nsio/
nē:qꝛ sic̄ scit q̄ ille hō nō ē sor.certificato q̄ demr̄at̄ pl'o.
ita scit q̄ ille hō non est sor.certificato q̄ demr̄at̄ pl'o vel
Lice.ꝛ p ɔñs bz negare istā.ille hō est sor.demr̄ato pl'o/
ne vel Lice.ꝛ nō dubitare.℃ Ad pᵐ varie sunt r̄nsiōes.
Gaietanᵒ dic̄:q̄ cū stet q̄ tu scias q̄ iste hō est sor. demr̄a
tiōe f̄cā ad itelleᵐ:ꝛ sz nescias q̄ ilie hō est sort. demr̄atiōe
f̄cā ad sensuz:ꝛ ita cū ly qs istorū dicat demr̄ationē sensua
lē stat tu scis q̄ iste hō est sort.demr̄ando sor.ad itellcm:
q̄uis tu nescias qs illoꝝ est,sor.qꝛ sit demr̄atio ad sensū.
℃ Alij dn̄t q̄ siue sit demr̄atio ad sensum siue ad itell'm:
q̄ est duplex.s.ɔfusa ꝛ distincta.Loq̄ndo de p̄° cōcedit q̄
ille scit q̄ ille est sor.De 2° v̄o nescit qs est sor.℃ Paulus
pgu.al'r dic̄ q̄ 2ᵃ est demr̄atio siue ad sensum siue ad itel/
lectū.s.absoluta ꝛ ɔditionata.Exᵐ p̄mi.B est sor.Exēᵐ 2ᶦ
B est sor.demr̄ato sor.℃ Ad pbōnē cū dic̄.tu scis q̄ ille
hō ē sor.qꝛ certificato q̄ demr̄et̄ sor.Et cū dicꝭ postea ne
scis qs ē sor.dic̄ absolute.ꝛc̄.pz q̄ nescis absolute an B ē
sor.scis tñ q̄ ille ē sor.ɔdōnate certificato q̄ demr̄et̄ sor.
Elige q̄ tibi magꝭ g̃ta est.℃ Ad 2ᵐ replicaz dic̄ Gaie.q̄
Stro.p̄supponit i casu q̄ si demr̄et̄ pl'o vel Lice. latēat
te.ꝛ iō tūc hēs dubitare an iste sit sor.sz si sor.demr̄etur.
tūc es certificatᵒ q̄ demr̄at̄ sor.qa tūc hēs istā ɔcedē.dic̄
q̄ aliq textᵒ hñt q̄ si demr̄et̄ sor.vel pla.vl' Lice.ꝛ nescis

qs demr̄et̄.tūc dubito an iste hō sit sor.Si aūt solus sor.
demr̄et̄.ɔcedo istā:nec tūc ē ābiguitas aliq̄. Pau.pgu.
dic̄ q̄cūqꝫ illoꝝ demr̄ato dubito an sit sor.ꝛ adhuc sor.d̄
mr̄ato:dubito an sit sor.sz nō dubito:imo scio:q̄ B ē sor.
ipo demr̄ato sil'r nō dubito:imo scio:q̄ hoc nō est sor.de
mr̄ato pl'o:ꝛ non valz a sensu diuiso ad cōpositū.q̄re ꝛc̄.
℃ Ad 2ᵐ p̄nᵗᵉ dicit.Stro.q̄ ps nō pōt demr̄are totū:z ly Ad 2ᵐ
B.ḡ qō est subm ɔñtis nō pōt demr̄are totū ɔñs:qꝛ seqt̄.
q̄ eq̄ cite itelligeret̄ totū ꝛ ps:qō est icōueniēs:imo pus
ps itell'r q̄z totū.℃ Alij dicūt al'r ad argᵐ q̄ ɔñs est nesci
tū:qꝛ repugnat ipm sciri.iō nō est ɔ̃ r'l'am.qꝛ vna de ɔdi/
tiōibᵒ r'l'e ē q̄ ɔñs nō repugnet sciri s̄m Pau.pgu.ꝛ Gae
ta.ꝛc̄.Et ad rōnē Stro.q̄ ps nō pōt demr̄are totū dicit
Gaeta.q̄ B itelligi pōt 2ᶦ.s.vt signū ꝛ vt signū sig̃tū : ꝛ q̄
est ipoſſe q̄ eq̄ cito itelligat̄ totū ꝛ ps vt signū: sed bñ eq̄
cito pōt intelligi ps vt sigᵐ.ꝛ totū vt sig̃tū.Pau.pgu.dic̄
q̄ noticia ɔfusa eq̄ cito itelligit̄ totū sic̄ ps sed noticia di/
stincta nō est verū.imo pars p̄us semp itelligit̄.Magr̄ v̄o
al'r r̄ndet ꝛ dubitat an ɔñs p̄cise significet : an nō.℃ Si
sic nō admittit̄.casus qꝛ est insolubile.Si nō:nō valet ɔ°
nec arguit̄ a ɔuertibili.ad ɔuertibile.qꝛ añs sig̃t cathe.
ꝛ ɔñs hypothe.℃ Ad 3ᵐ negat̄ maior. s. q̄ illa ɔñtia sit Ad 3ᵐ
bona.ꝛ ɔcedo opᵐ ɔñtis stare cū añte:illā vz.tu scis ali/
qō istorū esse verū . Et cū dicis signetur illud dico q̄ nō
opz signare.qꝛ ly aliqō illorū stat ɔfuse tñ rōne illiᵒ v̄bi
scio sic̄ ɔcedit̄ q̄ nullū denariū pmitto:ꝛ tñ pmitto dena/
riū.ꝛ ex hoc nullus oz signari denariᵒ pp ɔfusionē habi/
tā a v̄bo ɔfusionis.q̄re ꝛc̄.℃ Sophisma ɔ̃ regulā sic.tu Sophis
es asinus.ḡ regula falsa.ɔña tz. añs pbat̄ sic. Et pono ma.
q̄ illa sit posita ꝛ a te admissa.tu es asinᵒ. Tūc pponat̄
ista.tu es asinus.Si neget̄ ɔ̃.tu negas tibi posituz ꝛ a te
admissum.ḡ male r̄ndes. si ɔcedis istam tūc argr̄ sic.pp
poſſe positū nō est ipoſſe ɔcedēdū.sed tu ɔcedis istā:tu es
asinus ergo poſſe est te esse asinū tunc vltra.poſſe est te eē
asinū.ꝛ nō est poſſe te esse aliud q̄z mō es.igit̄ tu es asinᵒ.
ɔña nota cū añte.℃ Ad hec r̄ndet magr̄ negando añs. Rñsio
Ad pbōnē admittit̄ positū.Et cū pponit̄ illa.tu es asinᵒ
negat̄.℃ Ad argᵐ ɔcedo q̄ hō est asinᵒ est a te ɔcedēdū:
ꝛ nego q̄ hō est asinᵒ sit ipoſſe p se tanq̄z repugnans vni
ɔcesso.sequit̄.n.hō est.asinus est a te ɔcedēdū ergo hō ē
asinus nō est ipoſſe p se.Et si argr̄ sic hō est asinus est a te
ɔcedēdum.ꝛ tu negas.ḡ male r̄ides.negat̄ ɔña:sed opz
addere in añte.ꝛ tu nō es obligatᵒ.℃ Hentisber aūt al'r
r̄ndet negando istā.hō est asinᵒ cum pponit̄ .Et qñ af ɔ̃.
Ista est tibi posita ꝛ a te admissa.ḡ tu negas positū ꝛ a te
admissum negat̄ ɔñs.s.q̄ sit mihi posita ꝛ a me admissa.
sed bñ hoc totū.tu es asinᵒ est tibi positū ꝛ nō B solū:tu
es asinᵒ.Et sic arguᵐ nō pcedit.elige qō placet.℃ Et sic
est finis qōnū ɔ̃ ɔñas q̄rū numerᵒ est duodecim.Et si qs
q̄reret.q̄re nō fecisti qōnes supra oēs. Dr̄ q̄ plixior fuis/
sem q̄z auditores cupent ideo sufficit fecisse qōnes supra
regulas gñales in qbus si vis magis abundare argᵐ re/
curre ad limitatiōes regularū in qbus soluunt̄ argumē/
ta que peccāt ad defectum alicuius limitationis.

℃ Utrum propositio particularis indefinita ꝛ singularis
de non subiecto pronomine demōstratiuo sit probanda
resolubiliter per duo demonstratiua ꝛc̄.

Contra hoc argit̄ sic.Omnis resol'o ē Ar p°.
in aliquid p̄us ı sed nō p̄or est
pposito de pnoie demōstratiuo q̄z sit pro
positio de termio cōi.ergo indefinita nō re
soluit̄ p demōstratiuā.ɔña nota cum maio
ri.minor pbat̄ sic.qa sic se hñt ppositiōes adinuicē sicut
termini ipsarū sed pnomē demr̄atiuū non est p̄us q̄z ter/
minus cōis qa si esset p̄us cum stet p̄ūs esse sine suo poste/
riori absqꝫ ɔtradictione staret hoc eē demōstrādo hoiez

confir. ⁊ nõ eẽ hoiem qđ iplicat ꝯdictionẽ. ¶ Cõfirmaꝰ: qꝛ ꝓus
est illud a q̃ nõ ꝯuertiꝰ subsistẽdi ꝯña. ꝑ pħm in postp̄di
camẽtis. sed vꝫ. si h est hõ est demr̄ato hoie. ⁊ nõ eꝯ. g̃ p̄
Ar 2ᵒ us est hõ q̃ꝫ h hõ. ¶ 2ᵒ sic. Ois resoꝰo est in noti⁹: sed ali
cui⁹ ꝓpõnis indefinite termini nõ hñt aliqđ noti⁹: g̃ illa
nõ pot resolui. ꝯña nota cũ maiori. minor ꝓbaꝰ: qꝛ hmõi
indefinite ens est vel nõ est. termini nõ hñt aliqđ notius
qꝛ ly ens est cõissimũ ⁊ notissimũ cũ sit pᵐ obm itell'e. vt
confir. dicit Aui. in meta. sua. ¶ Cõfirmaꝰ. qꝛ dato oppoᵒ. s. ꝙ
aliqs terminus esset notior isto termino ens. seqꝰ ꝙ aliq̃
ꝓpõ eẽt notior pᵒ pu̇ᵒ q̃ oĩ dignitas: ꝯña est fl̃m. qꝛ digni
tatẽ neẽe est quẽlibet ꝯcẽdũ hẽre. ⁊ vt dicit Cõmẽ. sunt
sicut loc⁹ ianue quẽ nll's ignorat. pꝫ ꝯña. qꝛ sicut termi
Ar 3ᵒ. ni ꝓpõnũ se habẽt adinuicẽ. ita ⁊ ꝓpões. ¶ 3ᵒ sic. Ista
ꝯña nõ vꝫ. h est pr ⁊ h est fili⁹. g̃ pr est filius. Silr nõ vꝫ
dõo. h est vbiqꝫ. ⁊ h est hõ g̃ hõ est vbiqꝫ. qꝛ in omnibus
istis añs est verꝫ demr̄ando p ly h xp̄m qui est de⁹: ⁊ ꝯñs
est fl̃m. g̃ nõ q̃lꝫ indefinita est ꝓbãda resolubilr. tꝫ ꝯñtia.
Noᵐ qꝛ a resoluẽtibus ad resolutã vꝫ ꝯñs. ⁊c̃. ¶ Pro r̃nsione
ad h argᵒ aduerte ꝙ ꝓpõnẽ esse imediatã in ꝓposito nr̃o
ꝯtingit dupl'r. s. aut quo ad sensum. qꝛ non hꝫ inferi⁹ aut
noti⁹ quo ad sensum per qđ possit ꝓbari. vt h est. Uel q̃
ad intell'm. qꝛ nõ hẽt ꝓus q̃ ad cõitatẽ ex quo ꝓbari pos
sit vt ista. aliqđ est. Et sic ꝯcedo ꝙ q̃lꝫ ꝓpõ poterit ꝓbari
suo mõ aut p ꝓus quoad sensuꝫ vel quoad itell'm q̃lꝫ. n.
singularis ꝓbari poterit a ꝓori quo ad intell'm: ⁊ sic illa
hoc ẽ vel nõ ẽ poterit ꝓbari sic de ens est vel nõ est. h est:
ens h est vel nõ est. Quelꝫ etiã indefinita ꝓbari poterit
p ꝓus q̃ ad sensum: vt ista ens est vel non est. ꝓbaꝰ sic. h
est vel nõ est. ⁊ hoc est ens: ergo ens est vel nõ est. In ꝓ
posito loqmur de ꝓpõne imedlata quo ad sensum qua
lis est singularis de subto de ꝓnomie demõstratiuo. ⁊ p
Ad pᵐ hoc pꝫ solutio ad argᵒ. ¶ Ad p̄mũ concedo maiorẽ. s. ꝙ
omnis resoꝰo est in p̄ius vel quo ad sensum vel quo ad
intellectũ ⁊ nego minorẽ. Et ad ꝓbationẽ cum diciꝰ ꝓus
sta: esse sine posteriori. Diciꝰ ꝙ verũ est de ꝓori fm̃ itell'ꝫ
ad ꝯfir. ⁊ nõ fm̃ sensum. ¶ Ad confirmationem diciꝰ cõsimiliꝰ.
Ad 2ᵒ ¶ Ad 2ᵐ ꝯcedo maiorez. s. ꝙ ois resoꝰo est in noti⁹ vel q̃
ad sensum vel quo ad intellectũ ⁊ nego minorem. Et ad
ꝓbationẽ cum diciꝰ ꝓus stat esse sine posteriori diciꝰ ꝙ
ad ꝯfir. verum est de ꝓori fm̃ intellectũ ⁊ non fm̃ sensum. ¶ Ad
ꝯfirmationẽ cõcedo ꝯñam. s. ꝙ aliqua ꝓpõ est notior pᵒ
Ad 3ᵐ p̄uᵒ. fm̃ sensum nõ autẽ fm̃ intellectũ. ¶ Ad 3ᵐ dr̃ cõiter
ꝙ nulla harũ ꝯsequẽtiarũ valꝫ sed solum idẽtice sequiꝰ.
vt in p̄ma ꝙ pater est ille q̃ est filius in scđa ꝙ hõ est iste
qui est vbiqꝫ. ⁊ h est verũ qa homo est deus q̃ est vbiqꝫ.
sed ad ꝯcludendum in p̄dicatione formali opꝫ sic argue
re. h est vbiqꝫ ⁊ hoc vt ens vbiqꝫ est hõ. g̃ hõ est vbiqꝫ sꝫ
minor est falsa: qꝛ vt est vbiqꝫ est deus: ⁊ non homo. Pro
quo aduerte ꝙ h ꝓbaᵒ que resoꝰo dr̃ est ipse syllogismus
resolutori⁹ ⁊ ideo quot ꝯditiões requirũtur ad syll'm re
solutoriũ tot reqruntꝰ ad ipsam. Ad syll'm autẽ resoluto
riũ sex ꝯditiões p̄ncipal'r reqruntꝰ. ¶ Prima ꝙ mediuꝫ
sit hoc aliqđ tam iplicite q̃ꝫ explicite. i. sit termin⁹ demõ
stratiu⁹ pro vno solo supponibilis: nõ dne instantie facte
nõ valent qꝛ ly deus qđ demõstraꝰ per ly hoc in illis ꝓ
põnib⁹ est eq̃le qđ iplicite cũ v̄ificeꝰ de tribus personis.
¶ 2ᵒ. ꝙ sit nulloᵒ connotatiuũ. iõ non seqtur hoc erit sor.
⁊ h ẽ vꝰ erit ps sor. g̃ ps sor. erit sor. dato ꝙ p ly h demr̄eꝰ
a. ⁊ a. sit residuũ p̄ter digitũ sor. qui digitus hinc ad ho
rã abscidaꝰ. Et rõ est: qa mediũ non solum dꝫ eẽ hic ali
qđ tam explicite q̃ꝫ iplicite: sed etiã nulloᵒ cõnotatiuum
termini nec iplicite nec explicite q̃l'r est h. nã ly h est ter
min⁹ ꝯnotatiu⁹ iplicite cũ non demr̄aꝰ simpl'r mere sub
stãtiale. puta sor. sꝫ cõnotãdo hãc mãm cuꝫ hac q̃ꝫtitate
p̄ter digitũ. iõ nõ vꝫ. ¶ 3ᵒ ꝙ eodẽ p̄cise supponẽs i vtraqꝫ
resoluẽte fm̃ purã diĩaꝫ t̃palẽ verbi: aut fm̃ vtraqꝫ diĩaꝫ
in ampliatiõe termini ampliati: ⁊ distributi: aut fm̃ diĩã
termini ampliati solũ. ⁊ nõ distributi. Dr̃ p̄ fm̃ purã diĩã
t̃palẽ verbi. ⁊ hoc dupl'r. s. aut q̃ñ terminus supponit re
spectu v̄bi de p̄nti nõ seq̃nte p̄ticipio ãpliatiue tento nec
termio v̄bali: aut supponit rᵉ v̄bi ampliatiui restricti ad
vnã solã diĩã sue ampliatiõis: vt sor. q̃ ẽ resoluiꝰ sic. hoc
est ⁊ hoc est sor. q̃ est. g̃ sor. q̃ est est. Dr̃ 2ᵒ aut fm̃ vtronqꝫ
diĩaꝫ ampliatiõis termini ampliati ⁊ distributi ⁊ hoc 2ᵒ
sꝫ aut disiũctiue aut copulatiue. disiũctiue supponit cuꝫ
termin⁹ resolubilis hñs viꝫ distribuẽdi p̄cedit supponẽs
reᵘ v̄bi ampliatiui: ⁊ sic sig̃t alietatẽ pro vtraqꝫ p̄te distri
bute ampliatiõis. Ubi grã. aliud a v̄o est verũ. dꝫ sic re
solui. hoc erit veruꝫ. ⁊ hoc est aliud ab eo qđ est vel erit
verũ vel est aliud ab eo qđ est vel erit verꝫ: g̃ aliud a v̄o
erit verũ: sed p̄misse iplicãt sic ꝯ. Silr resoluiꝰ ista aliud
a currẽte põt currẽ. ⁊ hoc est aliud ab eo qđ est vel p̄t eẽ
currẽs. vel põt eẽ aliud ab eo qđ est vel põt eẽ currẽs. g̃
aliud a currẽte põt currẽ. sꝫ p̄misse iplicant sic ꝯcl'o qꝛ si
aliud a currẽte põt currẽ. tũc aliqđ põt eẽ aliud a se cum
ip̄m sit vel possit esse currẽs. tꝫ ꝯña a supiori distributo
ad suũ inferi⁹ cũ debito medio. Copulatiue v̄o supponit
q̃ñ termin⁹ resolubilis ifinitat⁹ p̄cedit supponẽs reᵘ ter
mini ãpliatiui. v̄bi grã nõ sor. erit sor. hoc erit sort. ⁊ hoc
est aliqđ qđ nec est sortes nec erit sor. vel est aliqđ qđ nec
est sor. nec erit sor. g̃ nõ sortes erit sortes p̄misse iplicãt sic
⁊ ꝯ. Silr resoluiꝰ ista nõ icipiẽs eẽ est incipiẽs eẽ. sic dõo
hoc est incipiẽs eẽ. ⁊ hoc est aliqđ qđ nec est nec icipit eẽ
incipiẽs eẽ: g̃ nõ incipiẽs esse est icipiẽs eẽ: sed p̄misse ex
p̄sse iplicãt ꝯdictionẽ. Dr̃ 3ᵒ aut fm̃ vtrãqꝫ diĩaꝫ amplia
tionis termini ampliati solũ ⁊ nõ distributi: qꝛ tũc disiũ
tim supponit terminᵒ ⁊ nõ opꝫ replicare i q̃libet p̄te am
pliationẽ. sꝫ sufficit ꝯsueto mõ resoluẽ. ⁊ hoc qꝛ non p̄ce
dit termin⁹ distributus. vt sedẽs põt currẽ soluiꝰ sic. hoc
põt currẽ. ⁊ hoc est. vel põt esse sedẽs ergo sedẽs p̄t cur
rere. ¶ 4ᵒ ꝙ sit ex trib⁹ terminis ⁊ nõ ex pluribus iõ nõ
sequiꝰ hoc est icorruptibilis. ⁊ hoc est sortes ergo sortes
est incorruptibilis demr̄ando nũm cõpositũ ex mã pᵒ et
aĩa sortis ⁊ dato ꝙ totum sit sue p̄tis: sed sequiꝰ: qꝛ sortes
est ille nũs incorruptibilis. ¶ 5ᵒ ꝙ minor semp sit in re
cto. iõ nõ sequiꝰ. in hoc instãti est deus: in hoc instanti es
tu. g̃ tu es deus: qꝛ minor dꝫ esse talis. tu es hoc instans.
¶ 6ᵒ ꝙ ꝯcl'o fiat ꝯformis maiori. iõ nõ seqꝰ. in hoc instan
ti est deus hoc istãs est istans. g̃ hoc instans est deus sed
solũ sequiꝰ ꝙ in hoc instãti est deus. His g̃ sex conditiõi
bus seruatis optima erit resoꝰo. aliter non: ergo ⁊c̃.

¶ Utrũ ꝓpõ vl'is affirmatiua sit ꝓbanda exponibil'r. p
ꝯiacentem. ⁊ vl'em negatiuã sibi correspondentem.

Contra ois ꝓbatio est per notiora: sꝫ Ar pᵒ
vl'is negatiua corr̃ñdens vl'i
affirᵉᵉ non est notior vl'i affirmatiua. g̃ vl'is
affirmatiua nõ ꝓbaꝰ p negatiuã ꝯña nota
cũ maiori. mior ꝓbaꝰ: qꝛ ois habit⁹ est no
tior ꝓuatiõe: sed affirmatio est sic hitus. negõ v̄o sic ꝓua
tio g̃ affirmatio est notior negõne. ¶ Cõfirmatur: qꝛ ex confir.
affirᵉᵉ seqtur negatiã ⁊ nõ eꝯ. ergo ꝓpõ affirᵉᵉ est notior
negatiua. ꝯña tꝫ cuꝫ añte. ¶ 2ᵒ. sic. istius vl'is ois homo Ar 2ᵒ
currit. scđa exponẽs q̃ est illa. ⁊ nihil est hõ qn illud cur
rat est affirᵉᵉ. qꝛ ꝯuertiꝰ cũ sua vl'i exponẽda vt probabo
ergo ꝯ magr̃m ꝯñtia tꝫ. assumptũ ꝓbaꝰ. s. ꝙ ꝯuertaꝰ cuꝫ
vl'i affirmatiua: qꝛ illa. nihil ẽ homo: qn illud currat. eq
ualet isti. nihil est hõ qđ nõ currat. sed illa equalꝫ isti. ois
hõ currit. p regulas equipollẽtiarum. s. negõ postposita
facit eqpollẽ suo ꝯrio. Ista. n. sunt ꝯria. ois homo currit
⁊ nihil qđ est hõ currit. g̃ negatione postposita equalet
dõo. nihil qđ est homo nõ currit. ¶ Confirmaꝰ qꝛ istius Confir.
vl'is

vlis affir^a.oia hō est.2°exponēs q̄ est ista ⁊ nihil est hō:
qn illud sit est affir^a.ḡ ⁊c.ɔ̄ña tз añs ꝓbat̄ q2 illa ɔuertit̄
cū vna affir^a.ḡ est affir^a ɔ̄ña tз.qa si nega^a ɔuerteret̄ cū
affir^a.tūc ex negatiua seq̄ret̄ formalr̄ affir^a:qđ est ɔ̄ men/
tē oium logicoꝝ qa sp ex vno ɔuertibili se^r aliud formalr̄
⁊ de forma.ꝙ aūt ɔuertat̄ cū vna affir^a ꝓbo sic illa ɔuertit̄
cū hac.Idē hō est vel nō est.ḡ ⁊c.assumptū ꝓbo.qa qđ ē
ɔ̄dictoriū illi^9 disiūctiue est ⁊ alteri^9.ḡ ɔuertunt̄ ꝓbat̄ q2
talis disiunctiua ɔ̄dicit huic copulatiue.idē hō non est ⁊
idē hō est.ḡ ɔ̄dicit huic.aliq̄s hō ē hō q nō est tз ɔ̄ñaз qa
vltima resoluit̄ in illā ꝓpt̄ rōne relatiui. vñ sicut illa hō
currit ɔ̄dicit huic.nihil qđ est hō currit ita ⁊ hec in quā
resoluit̄.s.hō est currēs ɔ̄dicit eidē.¶ Ad ꝓpo^m.ḡ cū il/
la disiūctiua affir^a ɔ̄dicat huic aliq̄s hō est hō q nō est ⁊
Ar 3° eidē ɔ̄dicat ista nihil est hō:qn illud sit ḡ ⁊c.¶ 3° sic non
seq̄t̄:aliq̄s hō est tantus q̄ztus ipse est.⁊ nullus est hō qn
ille sit tant^9 q̄ztus ipse est.ḡ qlз hō est tantus q̄zt^9 ipse est.
ḡ vlis affir^a nō exponit̄.vt dicit magr̄ ɔ̄ñtia tз añs ꝓbat̄
qa añs est verū:vt pз.⁊ ɔ̄ñs est falsum ꝓbat̄ qa seq̄t̄.q/
libet hō est tant^9 q̄ztus ipse est. ḡ qlз hō est eq̄lis sibiipsi
ɔ̄ñs est flm.qa eq̄litas est rel'o ꝓprie dcā q̄ nō reꝑit̄ nisi i
No^m ter extrema inuicē distīcta.ḡ ⁊c.¶ Pro r̄nsione aduerte
ꝙ expō est certa decl'atio vni^9 ꝓpōnis min^9 note ꝑ ꝓpō/
nes magis notas.Expō.n.dr̄ q̄si ex̄ positio qđ intus la/
tet.sicut ignotū extra positū vt fiat notū:⁊ ideo exponen
tes notiores sunt ipsa exponibili. Huius rō est qa q̄cūq̄з
sunt aliq̄ duo q̄ idē ꝓcise significant quoꝝ vnū explicite di/
cit.⁊ aliud īplicite noti^9 est qđ explicite dicit sed vlis af/
firmatiua ⁊ exponētes idē significant.⁊ exponētes explici/
te.vlis īplicite.ḡ exponētes notiores sunt:nō tn̄ sequit̄ ḡ
q̄libet est notior exposita.sic nō se^r.isti trahūt nauim.ḡ q
libet istoꝝ trahit nauim posito ꝙ nullus ꝑ se sufficiat tra
here.q2 tenet̄ collectiue.ɔcedo ḡ collectiue istā ambe ex
ponētes notiores sunt exposita non aūt diuisiue. Et ꝑ h
Ad p° pз ad arg°.¶ Ad pmū.Et ad ɔ̄firmationē pз:q2 dato ꝙ
vlis affir^a sit notior negatiua corrñdēte.nō tamē notior
est illis duabus simul sumptis.Aliq̄ tn̄ dicunt ꝙ lз vlis
affir^a sit notior negatiua simplici de eisdē terminis.vt il
la.qlз hō currit est notior illa nullus hō currit.de nega/
tiua tn̄ corrñdēti vli affirmatiue negāt esse min^9 notā vli
Ad 2° affir^a.q̄cq̄d sit ꝓ^a r̄nsio tutior est.¶ Ad 2^m negatur.añs.
Ad ꝓbōnē ɔcedo pmas duas equaleē ⁊ nego alias duas
equalere.negat̄.n.ꝙ ille due equaleāt nihil est hō qđ nō
currat.⁊ nihil qđ est hō nō currit.qa p^a est negatiua cui^9
v̄bū pncipale est ly est:⁊ 2ª est affir^a cui^9 v̄bum pncipale
est ly currit.Ad ɔ̄firmationē dr̄ qdā negādo añs.Et ad
ꝓbōnē negat̄ ɔ̄ña nō.n.incōuenit ꝙ ex negatiua nō po/
nēte aliq̄d in esse sēq̄tur affir^a que nō ponit aliq̄d in esse.
neq̄з hoc logici negarēt.scitū.n.est hāc ɔ̄ñtiam tenere de
forma.s.nō tu es.⁊ tu nō es.ḡ tu nō es vel tu es.qa ex op/
po^a ɔ̄ñtis de forma infert̄ oppo^m añtis:neq̄з incōueniēt cū
ɔ̄ñs nihil ponat in esse.Silr̄ seq̄t̄ de forma:nihil est ergo
ista.est ꝙ nihil est ꝓm cōiter logicātes.Silr̄ nō sequitur.
nullus hō ꝓter sortē currit.ergo tn̄ sor.currit. Nō poēē
Propō est deū non esse.ḡ necesse est deū esse.In arg° ḡ facto ɔce/
di affir/ dit̄ ꝙ illa negatiua ɔuertit̄ cū affir^a.⁊ tn̄ si vna est affir^a
matiua ponēs in esse.⁊ alia.⁊ si vna est negatiua nō ponēs in eē.
dupl'r ⁊ alia vñ dr̄ ꝙ ꝓpō pōt dici affirmatiua dupl'r aut q2 v̄
bū pncipale affirmat̄ vt hō currit. ita est ꝙ nihil est aut
qa aliq̄d ponit in eē.vt p^a. Negatiua ɔ̄silr̄ dicit̄ dupl'r.s.
aut ꝙ pncipale v̄bū negat̄:aut q2 nō ponit in esse vtraq̄з
ergo illarū ꝓpōnū quas concedunt ɔuerti in argumen/
to est negatiua:2^a ⁊ nō p^a mō:⁊ nulla est affir^a scđo°:sed
bn̄ vno°.Ego clarius formabo arg^m:vt clari^9 appeat r̄n/
sio.Et ar̄ sic.illa:nihil est hō:qn illud sit.ɔ̄dicit huic.ali/
q̄d est hō qđ nō est.⁊ ista resoluit̄ in hanc.aliq̄d est hō:⁊

illud nō est.ḡ adhuc p^a ɔ̄dicit huic 3^e. sed etiā tertie ɔ̄dic̄
hec aliq̄d nō est hō:vel illud est:qa ɔ̄dictoriū copulatiue
assignat̄ ꝑ disiūctiuā factā de ptibus oppositis sed q̄cūq̄з
ɔ̄dicit vni 3^e ɔuertunt̄ iter se.ḡ prima ⁊ q̄rta ɔuertunt̄:sз
q̄rta est affir^a.ergo p^a r̄nsio adducta negat vltimā ɔ̄ñaз
⁊ bn̄.qa illa ɔuertunt̄ nihil est.⁊ ita est ꝙ nihil est. ⁊ ta/
mē p^a est negatiua.⁊ scđa affir^a.Si aūt ambe eēnt mere
carh^e bn̄ seq̄ret̄ ꝙ si vna affirmatiua.⁊ alia.¶ Ad 3^m ne Ad 3^m
gat̄ añs.Et ad ꝓbōnē nego ꝙ ɔ̄ñs sit flm. Ad ꝓbōnem
nego istam ɔ̄ñam qlibet hō est tātus q̄ztus ipse est.ergo
qlз hō est eq̄lis sibiipsi.Ad h.n.ꝙ añs.sit verum sufficit
ꝙ qlз hō hēat tantā q̄ztitatē q̄ztā ipse hēt:sed ad h ꝙ ɔ̄ñs
sit verū req̄rit̄ h:⁊ cū h ꝙ distinguatur a se.sed sic nihil ē
pater suiipsius:ita nihil est simile vel equale sibiipsi.
¶ Utrū talis ꝓbatio ꝓpōnis officiabilis sit cōueniens.

Contra Nō valз hec propō est scita a Ar p°
te.a.ꝓpō est v̄a:que adeq̄te si
gnificat a.ꝓpōnē eē verā.ḡ tu scis a.ꝓpo/
sitionē eē verā.ḡ ꝓbō sīa.ɔ̄ña tз.añs ꝓba/
tur.q2 casu poss̄ posito añs ē veꝝ ⁊ ɔ̄ñs nō
⁊ volo ꝙ a ꝓpō sit altera istaꝝ.rex sedet.vel nullus rex
sedet.⁊ nescias que illarū sit.quecūq̄з tn̄ sit vera. ⁊ scias
hoc.isto posito añs est verū in casu.ꝙ ɔsequēs sit flm ꝓ
bat̄.q2 vtraq̄з istaꝝ est tibi dubia.a.est altera istarū.ḡ a
est tibi dubia.ḡ tu nō scis a.ꝓpōnē esse veram.¶ Cōfir/ confir.
mat̄.q2 nō sequit̄ ista est scita a te aliq̄ istaruз est v̄a: que
adeq̄te significat ꝙ aliq̄ istaꝝ est v̄a.ḡ tu scis aliquā istaruз
esse verā.ḡ ⁊c.tз ɔ̄ña.⁊ añs ꝓbat̄.q2 posito casu possibi
li.añs est verū:⁊ ɔ̄ñs flm.⁊ ponat̄ ꝙ ꝑ ly istarū demon/
strent̄ ista duo ɔ̄dictoria.s.rex sedet.vl' nullus rex sedet.
tūc añs est verū.q2 tu scis ꝙ illa sunt ɔ̄dictoria:ḡ tu scis
ꝙ alterū est verū.ḡ illa est scita a te.altera istaꝝ est v̄a.ꝙ
aūt ɔ̄ña sit falsum ꝓbat̄.q2 tu nescis h istoꝝ esse verum.
nec scis h istoꝝ eē verū demōstrādo.rex sedet.vel nullus
rex sedet.⁊ nō sunt plura istoꝝ.ergo tu nescis aliq̄з istaꝝ
esse verā.¶ 2°.sic.nō sequit̄.h est tibi dubia.b.est veruз. Ar 2°
que adeq̄te sigt̄ b.esse verū.ergo.b. esse verū est tibi du/
bium.ḡ ⁊c.pз ɔ̄ña.⁊ añs probat̄.q2 casu possibili posi/
to añs est verum:⁊ ɔ̄ñs falsum.q2 volo ꝙ b.sit vna illa/
rū deus est.vel hō est asin^9.⁊ nescias que illarū sit. scias
tamē illā esse verā.de^9 est.⁊ aliam falsam.tūc añs est ve/
rū.q2 tu dubitas q̄l'rcūq̄з significat.ꝙ añs sit verū ꝓbat̄ sic.
q2 nec hoc b.eē verū est tibi dubiū:demonstrata illa.ho/
mo est asin^9.nec hoc b.esse verū est tibi dubiū:demōstra
ta illa.de^9 est.⁊ nō est aliquod b.nisi altera istarū. ḡ nul/
lū b.esse veꝝ est tibi dubiū.pз ɔ̄ña.⁊ añs probat̄.tūc sic.
illa est vera.nullū b.esse verū est tibi dubiū. q̄ ɔ̄dicit illi
b.eē verū est tibi dubiū.ergo illa est falsa.¶ 3°.sic.nō se/ Ar 3°
quit̄ ista est tibi dubia.tu scis regē sedere.q̄ adeq̄te sigat
te scire regē sedere.ergo tu dubitas te scire regē sedere.ḡ
⁊c.tз ɔ̄ña.añs ꝓbat̄ sic.q̄litercūq̄з illa pncipalr̄ significat tu
dubitas esse.ergo ista est tibi dubia.tз ɔ̄ñtia.q2 h est vn^9
modus ꝓbandi ꝓpositionē esse tibi dubiā.vt pз ab Hen
tisbero in de scire ⁊ dubitare.Quia añs sit falsum notuз
est:q2 ipoēē est aliquē dubitare se scire.vt dic̄ Hentis̄.Et
si nō credis auctati Hentis̄.ꝓbat̄ sic.q2 dato opposito se
qnunt̄ duo ɔ̄dictoria esse simul v̄a.s.tu scis te nō scire sic
esse.⁊ tu nō scis te nō scire sic.esse.p^a ps ɔ̄dictionis ꝓbat̄
q2 sequit̄.tu dubitas te scire ⁊c.ḡ tu consideras te scire ⁊
nō ꝑcipis te scire.ɔ̄ña nota.Tūc vltra.tu ɔsideras te sci/
re ⁊ nō ꝑcipis te scire sic eē.ḡ tu nō scis sic eē vel sic.Ista
ɔ̄ña est bona.q2 ex opposito ɔ̄ñis cū maiori isert̄ oppo^m
minoris sic.tu scis sic eē vl' sic.⁊ ɔsideras te scire.ḡ tu ꝑci/
pis te scire.q2 cū eisdē euidētijs cū q̄bus tu scis ꝑcipis te
scire:tūc illa ɔ̄ña est bona ⁊ scita:⁊ añs est scitū.ḡ ɔ̄ñs est
scitū qđ sigt̄ te scire nō sic eē.ḡ tu scis te non scire sic esse.

¶ Scōa pars ꝯdictiōis ꝓbaᷓ.qꝛ sequitur.tu dubitas te
scire sic esse.ergo tu dubitas te nescire sic esse.tenet conse
quētia:qꝛ si vnum ꝯdictoriū est dubiū etiā aliud. Tunc
sic.tu dubitas te nescire sic eē.ergo tu nescis te nescire sic
esse.tenet consequētia ab inferiori ad suum superius ⁊c̄.
Ad pᵐ Ad hec rñr. Ad pᵐ dr̄ ꝙ q̄uis sciā a.ꝓpōnē eē ve/rā.tñ a.ꝓpōnē nescio eē verā.qꝛ neutrā il
laꝝ scio eē verā.a.ē altera illaꝝ.ꝰ a.nescio eē verā. ⁊ sic
ꝯcedo ꝙ scio aliquā ꝓpōnē eē verā quā nescio esse verā:
sꝫ.n.scio aliq̄ȝ illaꝝ eē verā.⁊ vtrāq; illaꝝ dubito eē ve/
rā.ꝰ scio aliquā ꝓpōnē esse verā quā nescio eē verā. For
malr̄ rñdēdo negaᷓ ista ꝯña.ista ē tibi dubia. ꝰ tu nescis
ad ꝯfir. istā eē verā.sed bñ scꝫ.ꝰ istā nescis eē verā. ¶ Ad ꝯfirma
tionē negaᷓ añs. Ad ꝓbōnē nego ꝯñs esse fl̄m. Et ad ꝓ/
bōnē tu nescis h̄ istoꝝ eē veꝝ.nec scis h̄ istoꝝ esse veꝝ.⁊
nō sunt plura istoꝝ.ꝰ tu nescis aliquā istaruȝ esse veram
negaᷓ ꝯña.qꝛ oppᵐ ꝯñtis stat cū añte.s.ꝙ tu scis aliquā
istaꝝ eē verā.⁊ tamē tu nescis h̄ istoꝝ eē veruȝ nec scis h̄
istoꝝ eē veꝝ. Ex q̄ ꝯcedo vlteriꝰ tu nescis aliqḋ tibi duᵐ
istoꝝ eē veꝝ:⁊ ꝙ tu scis aliqḋ istorū esse veruȝ.⁊ qḋlȝ istoꝝ eē
Ad 2ᵐ tibi dubiū.ꝰ tu scis.aliqḋ tibi duᵐ esse verū. ¶ Ad 2ᵐ ne
gaᷓ añs. Et ad ꝓbōnē nego ꝯñs esse fl̄m. Et ad ꝓbōnem
ꝯcedo ꝯñam:⁊ ꝯñs.s.nullum h̄.esse veꝝ est tibi duᵐ imo
stant simul sic illa.aliquē hoīem currē est poſe.nullū ho
mineȝ currē est poſe.qꝛ sunt de sensu cōposito. neq; aliq̄
Ad 3ᵐ illaꝝ est fl̄sa. ¶ Ad 3ᵐ sunt opiones. Magr̄ ⁊ Pe. Mā.
volunt ꝯ Hentisberū:ꝙ poſe est aliquē dubitare se scire.
⁊ s̄m eos rñdeᷓ negādo añs.s.ꝙ nō sequaᷓ. Et ad ꝓba/
tionē negaᷓ ꝙ ꝯñs sit falsum. Et ad rōnē Hētis.cū tu pro
bas duo ꝯdictoria esse simul v̄a negāt 2ᵐ ꝯsequētiā illā.
vȝ.tu ꝯsideras te scire ⁊ nō ꝑcipis te scire sic eē.ꝰ tu non
scis sic eē.vel sic. Et ad ꝓbōnē negant ꝙ ex ꝯne cū maio
ri inferaᷓ oppᵐ minoris.qꝛ nō eisdē euidētijs cū qbꝰ scio
ꝑcipio me scire.sed reqriᷓ vlterius me scire illas esse suf/
ficiētes:s̄m aūt Hētisberū rñdeᷓ negan°.añs.s.ꝙ nō seq̄
tur. Et ad ꝓbōnē negaᷓ ꝙ añs non sit verū ꝓ p̄ma parte.
Ad ꝓbationē negāt añs.s.qualitercunq; istarū scis re/
gē sedē:p̄n' sigt̄.tu dubitas eē:imo scio me nescire regē se
dē:⁊ nescio me scire regē sedē.q̄uis.n.dubitē regē sedē.i
mo scio me nescire regē sedē.nā si hērē euidētias qbꝰ rex
sedet:aut si nescio eē sufficiētes nescio regē sedē.⁊ scio me
nescire regē sedē. Hoc vide ample in de scire ⁊ dubitare.
¶ Utrū ꝓpositio descriptibilis sit ꝓbanda descriptibilr̄.
Ar p°. Contra Sit.a.b.⁊.c.tres ꝓpōnes a sit ista deꝰ est.b. hō est aīal.⁊c̄.
rex sedet:⁊ nescias tu q̄ illaruȝ sit a.nec b.
nec c.scias tñ ꝙ due illaruȝ sunt scite a te ⁊
alia dubia.qꝛ tu scis ꝙ deꝰ est ⁊ hō est aīal
sunt scite a te.⁊ alia rex sedet ē tibi dubia.tūc arᷓ sic. Nō
scꝫ.tu scis adeq̄te sigt̄ū aliculꝰ istaꝝ qḋ scis adeq̄te sigr̄i
ꝑ aliquā istaꝝ.ꝰ tu scis aliquā istarū. ꝰ ꝓba falsa. ꝯñtia
tȝ.añs ꝓbaᷓ.qꝛ añs est veꝝ.vt pȝ ex casu:⁊ ꝯseq̄ns fl̄m.
qḋ ꝓbaᷓ.qꝛ q̄lȝ istarū est tibi dubia.ꝰ tu nescis aliquam
istaꝝ.tȝ ꝯña.⁊ añs ꝓbaᷓ.qꝛ q̄cūq; illarū demr̄eᷓ illa ē ti/
bi dubia. ¶ Cōfirmaᷓ.qꝛ tu nescis a.nec b.nec c.⁊ tu scis
ꝙ ille sūt oēs istaꝝ.ꝰ tu nescis aliquā istaꝝ.ꝯ°tȝ cū mino
ri.maior ꝓbaᷓ.qꝛ ds oppᵐ.ꝙ tu scias a.ꝰ tu scis adeq̄tū
sigt̄ū ipsius a.qḋ scis adeq̄te sigr̄i ꝑ ip̄m a.qḋ est ꝯ casuȝ.
Ar 2° p̄ma ꝯ°tȝ a.singularibꝰ sufficiēter enūatis. ¶ 2° sic.nō se
quiᷓ.tu scis adeq̄tū sigt̄ū a.ꝓpōnis qḋ scis adeq̄te signifi
cari ꝑ a.ꝓpōnē.ꝰ tu scis a.ꝓpōnē.ergo ⁊c̄.ꝯ°tȝ.añs pro
baᷓ.qꝛ añs est veꝝ:⁊ ꝯñs fl̄m casu post posito.qꝛ ponaᷓ
ꝙ a.ꝓpō sit illa.h̄ est sor.⁊ scias tu ꝙ h̄ est sortes vel pla
to.nescias tamē an sit sortes:nec scias:an sit plato.tūc pȝ
ꝙ ꝯseq̄ns sit fl̄m.s.tu scis a.ꝓpōnē.qꝛ tu dubitas a.ꝓpō
nē.ꝰ tu nescis a.ꝓpōnē. Quia añs sit verum ꝓbaᷓ sic.tu
scis a.ꝓpōnē p̄cise sigr̄e ꝙ h̄ est sor.vel plo.⁊ ita scis eē.
ꝰ tu scis adeq̄tū sigt̄ū a.ꝓpōnis qḋ scis adeq̄te significa
ri ꝑ a.tȝ ꝯ° cū minori.maior ꝓbaᷓ. tu scis a.ꝓpōnē sigr̄e
p̄cise ꝙ h̄ est sor.vel plo.tȝ ꝯ°a ꝑte disiūcti ad totū disiū/
ctū. ¶ 3° sic.nō seqᷓ.tu dubitas adeq̄tū sigt̄uȝ b.ꝓpōnis Ar 3°
qḋ scis adeq̄te sigr̄i ꝑ b.ꝓpōnē.ergo tu dubitas b.ꝓpō/
nē.ergo ⁊c̄.tȝ ꝯ°.⁊ antecedēs ꝓbaᷓ.qꝛ añs est veꝝ:⁊ ꝯñs
fl̄m casu post posito.⁊ pono ꝙ a.sit illa ꝓpō.h̄ ē h̄.b.ve/
ro sit ista.hoc est sor.⁊ scias tu ꝙ hoc est hoc. demōstra/
to sor.⁊ nescias ꝙ h̄ est sor.⁊ nescias ꝙ hec ꝓpō. hoc est
sor.p̄ncipalr̄ sigt̄ ꝙ h̄ est sor.tūc ꝙ añs sit verū.pȝ.quia
tu scis illā p̄ncipalr̄ significare.sic tu dubitas esse ꝙ ante
cedēs sit fl̄m ꝓbaᷓ sic.tu scis illam hoc est hoc. demr̄ato
sor.ergo q̄litercunq; significat tu scis esse.sed illa signifi/
cat ꝙ hoc est sor.ergo tu scis ꝙ hoc est sor.ergo tu scis b.
Ad hec respōdeᷓ. Ad pᵐ admisso casu negaᷓ añs. Ad pᵐ
Ad ꝓbōne negaᷓ ꝙ ꝯseq̄ns sit fl̄m. Ad ꝓ/
bationē negaᷓ illa ꝯseq̄ntia. q̄lȝ illaꝝ est tibi dubia.ꝰ tu
nescis aliquā illaꝝ.sed bene scꝫ. ergo nullā illaꝝ scis.cū
quo tamē stat ꝙ tu scis aliquā illarū. Ad confirmationē
negaᷓ ꝯ°.ad scōm negaᷓ antecedēs eē verū.imo est fl̄m
sic ꝯseq̄ns. ¶ Ad ꝓbōnē negaᷓ illa ꝯ°a parte disiūcti ad Ad 2ᵐ
totū disiūctū.sicut nō valȝ.tu scis ꝙ illa ꝓpō p̄ncipalr̄ si/
gnificat ꝙ hoc est sor.ergo tu scis illa ꝓpō.p̄ ⁊ p̄ncipalr̄
sigt̄ ꝙ h̄ est sor.vel ꝙ est plo. ¶ Ad 3ᵐ negaᷓ antecedēs. Ad 3ᵐ
Ad ꝓbōnē nego ꝯseq̄ns eē fl̄m. Ad ꝓbōnē negoᷓ illa ꝯ°.
tu scis illā hoc est h̄.ergo q̄lr̄cūq; sigt̄ tu scis eē.sed bene
sequiᷓ.tu scis hāc ꝓpōnē.⁊ aliq̄lr̄ scis eā sigr̄e. ergo q̄lr̄/
cūq; scis eā significare scis eē. Et si replicas ꝯ.ergo scio
a.ꝑ casum.ergo scio ꝙ ita est totalr̄:sic illa sigt̄.tūc vltra.
scio ꝙ ita est totalr̄ sic illa sigt̄: sed illa sigt̄ ꝙ hoc est sor.
ergo scio ꝙ hoc est sor. minor ꝓꝫ.qꝛ illa sigt̄ ꝙ hoc est h̄:
sed hoc eē hoc est h̄ eē sor.ergo illa significat hoc eē sor.
Respondetur negādo scōam cōsequētiā.sed debet sic ar
gui scio ꝙ ita est totalr̄ sicut illa significat.⁊ scio ꝙ illa si
gnificat ꝙ hoc est sor.sed minor est falsa.quare ⁊c̄.
¶ Utrū necessario ⁊ contingēter probētur exponibilr̄.
Contra Nō sequiᷓ tu es ⁊ potes non esse.ergo ꝯtingenter es.ergo Ar p°
nō ꝓbaᷓ exponibilr̄.ꝯ°tȝ.antecedēs ꝓbaᷓ.
qꝛ antecedēs est veruȝ.⁊ ꝯñs fl̄a.ꝙ añs sit
verū ꝓ p°pte.s.tu es.pȝ.pro 2° ꝓbaᷓ:qꝛ tu
potes corrūpi.ergo potes nō esse ꝙ ꝯñs sit fl̄m ꝓbaᷓ.qꝛ
tu nec̄io es.ergo fl̄m est ꝙ tu ꝯtingēter scis.ꝯᵐ tȝ.antece
dēs ꝓbaᷓ. Oē qḋ est dū est nec̄io est tu es dū tu es.ergo
nec̄io es.maior est ph̄i p̄mo ꝑhier. minor pȝ de se.q̄re
⁊c̄. ¶ 2°.sic.nō seqᷓ antixp̄s erit ⁊ non poterit eē:qn an/ Ar 2°
tixp̄s erit.ergo nec̄io antixp̄s erit ergo ⁊c̄.ꝯ°tȝ añs ꝓba
tur.qꝛ añs est verū:⁊ ꝯsequēs fl̄m.ꝙ ꝯsequēs sit fl̄m.pȝ.
quia ꝯtingēter antixp̄s erit.ergo falsum est ꝙ nec̄io anti
xp̄s erit.ꝙ antecedēs sit veꝝ probaᷓ.⁊ ponaᷓ ꝙ antixp̄s
erit ꝯtingēter.⁊ ꝙ deus iam p̄uidit ⁊ p̄sciuit antixp̄m fu/
turū.tunc ista est vera:antixp̄s erit.ꝙ alia sit v̄a. ⁊ nō po
terit eē:qn antixp̄s erit probaᷓ.qꝛ si non da oppositūȝ.s.
ꝙ poterit eē ꝙ antixp̄s non erit ⁊ ponatur in esse ꝙ pos/
sibili posito in esse nullum sequiᷓ inconueniēs.⁊ sequiᷓ
sciam dei esse falsaȝ. ¶ 3° sic.nō sequiᷓ.hoc.erit post a.⁊ Ar 3°
hoc poterit non esse post a.ergo hoc cōtingēter erit post
a.per lꝫ hoc demr̄ando aīam antixp̄i. ergo ⁊c̄. ꝯseq̄ntia
tȝ añcedēs ꝓbaᷓ.qꝛ antecedēs est verū:⁊ ꝯseq̄ns fl̄m sit
posito ꝙ a.sit p̄mū instās ale antixp̄i.ꝙ antecedēs verū
pȝ.ꝙ ꝯsequens sit falsum ꝓbaᷓ.qꝛ si hoc contingent̄ erit
post a ⁊ hoc erit in a.ergo h̄ poterit desinē esse post a.pȝ
ꝯña.sicut si arguiᷓ de antixp̄o.⁊ tamē ꝯseq̄ns est fl̄m.ꝓ/
baᷓ.qꝛ si h̄ poterit desinē eē post a.ponaᷓ.ergo ꝙ desinat
eē post a.⁊ argr̄ sic.aut ergo h̄ nō est post a. aut imedia/
te ante

te añ istãs pñs fuit p9 a. Si dect pm .g ime9 post istãs pñs
erit post a. pz 9o. qꝛ si aia antixpi ẽ ꝑpa est ꝑpetua. tũc vl
tra. g h nõ desinit eẽ post a. Si dect 2m g h ẽ post a. ⁊ ime9
post istãs pñs erit post a. pz 9o vt ꝓus ⁊ si sic. g nõ desinit
Confir. esse post a. ¶ Confirmat. qꝛ non sequit hoc erit in a. ⁊
hoc poterit nõ esse in a. ergo hoc ꝯtigẽter erit in a. quia
añs est verũ. vt pz. ⁊ ꝯsequẽs falsum. ꝓbat. qꝛ si hoc ꝯti
genter erit in a. ergo aliqñ verũ est dicere hoc contingen
ter est in a. tz ꝯsequentia. qꝛ cuilibet ꝓpõni ṽe de futuro
corrñdet vna de presenti. ⁊ ꝯsequẽs est falsũ. qꝛ in a. fl'm
est dicere hoc contingẽter est in a. tz ꝯña. qꝛ sequitur. er-
go in. a. est. ⁊ sequit necio est: qꝛ si aliquid sit a. ⁊ sit neciũ
ipm necio est. Itẽ si hoc ꝯtingenter erit in a. ergo in. a. h
ꝯtingẽter erit. tz ꝯña p ꝯuersionẽ. ꝯsequens est fl'm. qꝛ in
a. non habebit potentiam ad nõ esse: ex quo in. a. est hec
res perpetua. ergo ipsa: tunc non poterit nõ esse: q̃re ⁊c̃.

Ad pm **Ad hec** rñdet. Ad pmũ negat añs. Ad probatio
nem negat ꝙ ꝯsequẽs sit fl'm. Ad proba-
tionẽ nego istam ꝯsequẽtiã. tu necio es. Ad probationẽ
distinguo illam ptẽ. oẽ qd est dum est necio est. qꝛ ly dũ
est vel se tz ex pte subti vel predicati. si ex pte subti est de
sensu cõposito ⁊ est falsa. qꝛ exponit sic. quod est dũ est
necessario est. ⁊ nihil est qd est dum est. qn illud necessa-
rio sit. ergo ⁊c̃. ista 2a est falsa. qꝛ ꝯdictorium est verũ. s. ali
qd est dum est qd necessario est: vt puta sor. Si vo se te-
neat ex pte predicati est de sensu diuiso. ⁊ est vera: ⁊ 2a ex
ponens est. ⁊ nihil est qd est: quin illud dũ est necessario
sit. ⁊ illa est ṽa. ⁊ qꝛ arguendo tu capis istam in sensu cõ-
posito. ideo nego scdam. Si autẽ velis ꝙ teneatur in sen
su diuiso. tunc minor dz esse tu es ⁊ ꝯclo dz esse tu dũ tu
es. necessario es que est vera. ¶ Alr distinguũt rõne de
ly necessario: aut intelligit cadẽ supra totum dcõ. neces-
sario oẽ qd est dum est est. aut supra ptẽ. s. illud ṽbũ est.
p mõ ꝯcedũt ⁊ est de sensu cõposito. 2o mõ negat ⁊ est de
Ad 2m sensu diuiso. ¶ Ad 2m negatur antecedẽs. Ad ꝓbationẽ
dicit ꝙ añs est fl'm sicut ꝯñs. Et cũ tu ꝓbas. qꝛ ponat ꝙ
deus ꝓuidit antixpm fore: tũc ista est ṽa antixps erit. cõ
cedo. ⁊ illa est ṽa. ⁊ nõ poterit esse: qn antixps erit. nego.
Et cum dicis. oa g oppom. admitto ꝙ poterit eẽ ꝙ anti-
xps nõ erit. hoc. n. bene stat cũ pñtia dei. nõ tamẽ admit-
to poni inesse. qꝛ antixps non erit cum pñtia dei. sed non
presupposita scia dei admitto poni inesse possib. g posi-
to inesse q̃ꝫ est ex pte sui. nõ seqt incõueniẽs. sed ex pte
alteri9 positi secũ. bñ pt sequi incõueniẽs. vnde illa sunt
possa. posse est antixpm nõ fore. ⁊ tamen de9 ꝓuidit anti-
xpm fore. sed illa nõ stãt simul antixps nõ erit: ⁊ de9 ꝓui-
Ad 3m dit antixpm fore. ¶ Ad 3m negat añs. Ad ꝓbõnẽ neget
ꝙ ꝯñs sit fl'm. Et ad ꝓbõnẽ h erit in a. ⁊ hoc contingẽter
erit post a. g hoc poterit desinẽ esse post a. negat ꝯña. ad
silitudinẽ dz ꝙ silitudo nõ est. qꝛ antixps sic icipit esse: ita
desinit eẽ. sz h aia icipiet eẽ ⁊ nõ põt desinẽ eẽ loq̃ndo sp
ad ꝯfir. de possibilitate nãe. h est rñsio magri in q̃dratura. ¶ Ad cõ-
firmationẽ negat assumptũ. Et ad ꝓbõnẽ neget ꝙ ꝯñs
sit fl'm. Ad ꝓbõnẽ negat ꝯña. non. n. cuilz ꝓpõni ṽe de fu
turo corrñdet vna ṽa de pñti nisi in tmis simplicib9. Et
ad aliud negat ꝯ9 ista ꝑ ꝯuersiõez. qꝛ nõ ẽ ꝯuersio. vñ iste
stãt sil. h ꝯtigẽt erit i a. ⁊ tñ ñ ꝯtigẽt erit i a. ⁊ tñ i a. ꝯtigẽ
ter erit. silr h ꝯtigẽt erit i a. ⁊ tñ h nõ ꝯtigẽt ẽ i a. silr ille
h ꝯtigent erit. ⁊ h nõ ꝯtigẽt est demrando ꝯtinue p ly h
aiam antixpi. h vide a magro in 4o. dubio q̃draturæ.

¶ Utrum positiuus gradus comparabiliter sumptus
probet exponibiliter sicut magister dicit.

Ar pm **Contra** Nõ sequitur tu es fortis. plato
est fortis. ⁊ plato non est for-
tior te. ergo tu es ita fortis sicut plato. ergo
ꝓbatio mala. ꝯña tz. añs ꝓbatur. qꝛ pona
tur: ꝙ tu sis fortis: vt octo plato vero vt q̃tuor. tunc añs
est verũ: vt patet. ⁊ ꝯsequẽs falsum. ꝓbat sic. qꝛ in omni
comparatione facta ꝑ eque extrema eq̃liter participant
rẽ in q̃ comparat: sed sic dcõ. tu es ita fortis sicut plato.
est cõparatio fcã ꝑ eq̃. ergo extrema participãt eq̃lr rez
in qua compant. ꝯña nota cuz maiori. minor ꝓbat. qꝛ h
est cõpatio nõ ꝑ magis nec ꝑ minus. g per eque: ꝯñs ta-
mẽ est fl'm: ⁊ ꝯ casum ⁊c̃. ¶ Confirmat. ꝙ illud ꝯsequẽs confir.
ꝑncipale sit fl'm. qꝛ sequit. tu es ita fortis sicut plato. g tu
es eque fortis sicut plato. tunc vltra. tu es eque fortis. si
cut plato. g plato est eque fortis sicut tu ꝯñs est fl'm ergo
⁊ añs. ¶ 2o sic. non sequit. vox est acuta stilus est acut9. Ar 2o
⁊ stilus nõ est acutior voce. ergo vox est ita acuta sicut sti-
lus: ꝙ añs sit verũ pz: ⁊ ꝯñs falsum. qꝛ in equoco nõ fit
cõparatio. 7o phy. Silr nõ vz. vox est magna. aq̃ est ma-
gna. ⁊ aq̃ non est maior voce. ergo vox est ita magna sicut
aq̃. qꝛ añs est verũ. vt pz. ⁊ ꝯñs fl'm. qꝛ vox ⁊ aqua non
pñt cõparari in magnitudie fm phm 7o. phy. qꝛ magni-
tudo nõ hz in vtrisq idẽ susceptiuũ ꝑmũ. ¶ 3o sic. nõ seq- Ar 3o
tur. tu fuisti magnus. ⁊ tu nõ fuisti aliud q̃ꝫ tu fuisti. ergo
tu fuisti ita magnus. sicut tu fuisti. g ⁊c̃. ꝯña tz. añs ꝓba-
bit. qꝛ añs est verum: ⁊ ꝯñs falsum. ꝙ añs sit verum: pro
ꝑma pte pz. pro 2a ꝓbatur. qꝛ nec in tpe nec in instanti tu
fuisti maior q̃ꝫ tu fuisti. ꝙ ꝯseq̃ns sit fl'm ꝓbat. nã si tu fui
sti: ita magn9 sicut tu fuisti. sit g illud instãs a. ⁊ b. sit mediũ
inter a. ⁊ b istãs pñs. isto pot sic. i a. istãti tu fuisti ita ma
gn9 sicut tu fuisti. sed in b. istãti tu fuisti magn9. g in a. istãti
tu fuisti: ita magn9 sicut tu fuisti in b. ꝯñs est falsum. suppo
sito ꝙ ꝯtinue tu fuisti auctus vsq ad hoc instans pñs.

Ad hec respõdet. Ad pmũ negat añs. Ad ꝓbõnẽ Ad pm
negat ꝯsequẽs esse fl'm. Et ad ꝓbõnem cũ
dz. in oi cõpatione facta ꝑ eque extrema eq̃liter ꝑticipãt
rẽ in q̃ fit cõparatio. Dz ꝙ duplex est cõparatio ꝑ eque.
Una que est cũ ꝑcisione. ⁊ de illa ṽitatẽ hẽt argum. Alia
est sine ꝑcisione ⁊ de ista ṽitatẽ nõ hẽt. negat g maior il-
lazq̃ vlr sumit ꝓ oi cõparatione fcã ꝑ eq̃. ¶ Ad ꝯfirma- ad ꝯfir.
tionez negat illa ꝯña tu es eq̃ fortis sicut plato. g plo est eq̃
fortis sicut tu. si tñ eẽt cõpatio. fcã ꝑ eq̃ cũ ꝑcisiõe ꝯcederet.
Ad 2m dz ꝙ ꝓsupponit ꝙ illud in quo fit cõpao. ꝯueniat Ad 2m
in voce illis extremis q̃lr nõ est in ꝓposito. ¶ Ad 3m ne- Ad 3m
gatur añs. Et ad ꝓbõnem negat ꝙ ꝯñs sit fl'm. Ad pro-
bationẽ negat illa ꝯña. tu fuisti ita magn9 sicut tu fuisti.
ergo aliquo istanti tu fuisti ita magnus sicut tu fuisti. qꝛ ꝑ-
põ substãtiui de ꝑterito ⁊ de futuro i terminis cõpositis
nõ existit instãs per sui verificationẽ. Responsio magri.
¶ Utrũ cõparatiu9 gradus exponibiliter ꝓbetur ⁊c̃.

Arguitur ꝯ ꝙ nõ bene exponit per Ar pm
positiuũ cõparabilr sum-
ptũ. qꝛ cũ ois expõ fit per notiora. vel ergo
gradus positiu9 est notior cõparatiuo: vel
eꝯ. si est notior. g nõ recte exponit ꝑ cõpa-
ratiuũ. si econtra. g positiuus gradus non debet exponi.
ꝯtra magrm. ¶ Confirmat. qꝛ si cõparatiuus gradus ex confir.
ponat ꝑ positiuum comparabilr sumptum. ⁊ positiuus
cõparabilr sumptus exponit ꝑ comparatiuũ. g a pmo ad
vltimũ cõpatiu9 exponet ꝑ cõpatiuũ. ¶ 2o sic. nõ seqt gra Ar 2o
dus medius est remissior summo. g gradus medi9 est re-
missius. ⁊ summ9 est remissus. ⁊ summ9 nõ est ita remissus
sicut medi9. g ⁊c̃. tz ꝯña. añs ꝓbat. qꝛ añs est verũ. vt pz.
⁊ ꝯñs fl'm. qꝛ illa est falsa. gradus summ9 est remissus. qꝛ
si eẽt remissus nõ eẽt summus. Similr non sequit. bina-
rius est minor ternario. g binarius est magn9. ⁊ ternari9
est magn9. ⁊ binari9 non est ita magn9 sicut ternarius. qꝛ
añs est verũ. vt pz. ⁊ ꝯñs fl'm ꝓ pma pte. s. ꝙ binarius sit ma-
gn9. qꝛ est minim9 nũorũ. ió nõ est magn9. ¶ 3o sic. nõ seq Ar 3o
tur. sor. est maior platõe. ergo sor. erit magn9. ⁊ plo erit

¶ Utrū differat aliud: ꝛ nō idē: exponant ut dicit magr.

Ar p° Contra Non sequit: tu es nō idē chymera. ergo tu es: ꝛ chymera est: ꝛ tu nō es chymera: ergo ꝓbatio mala. ꝯña tz. añs ꝓbat. qꝛ añs est vez: ꝛ ꝯñs falsū: ꝙ añs sit vez ꝓbat sic. tu nō es idē chymere. ꝛ tu es. ergo tu es non idē chyᵉ. tz ꝯña a negatiua de ꝑdicato finito cū cōstātia sbi ad affirmatiuā de ꝑdicato infinito ꝛ añs est vez: vt pz. ergo ꝛ ꝯñs: ꝙ aūt ꝯñs sit falsū pz. qꝛ il-

Ar 2° la exponēs est falsa. s. chymera est. ¶ 2° sic. nō seqt. tu fuisti. ꝛ asinus fuit qñ tu fuisti. ꝛ tu nō fuisti asinus: ergo tu differebas ab asino: ergo ꝛc. ꝯña tz. añs ꝓbatur: qꝛ añs est verū: vt pz. ꝛ ꝯñs est falsum: ꝓbat. qꝛ seqt. tu differebas ab asino: ergo tu differebas ab hoc asino: ꝛ ab illo asino. ꝛ sic de singulis asinis q fuerunt: qd ē fl'm: qꝛ multi fuerūt asini corrupti anteq̄ tu fuisti. a. qbus tu nō differebas qꝛ alie-

Ar 3° tas non cadit nisi iter ea q̄ sunt. ¶ 3° sic. nō sequitur. sor. senex nō dīt a seipso puero: ergo sor. senex est: ꝛ sor. puer est: ꝛ sor. senex nō est sor. ergo puer. ꝛc. ꝯña tz. añs probat: qꝛ añs est vez. vt pz p Porphy. ꝛ ꝯñs falsū: qꝛ si illa est va. sor. senex est illa est falsa. sor. puer est. ꝛ eꝯ. Et si dicit ꝙ dīa pōt capi dupl'r. s. positiue ꝛ negatiue. Primo mō loquit magister. ꝛ sic exponit extrēa eē sil'. ꝛ sic loqt Porphy. ꝛ sic negat tm̄ vnū extremū ab altero: siue sil' sint siue nō. Cōtra. qꝛ Por. nō pt itelligere negatiue: qꝛ ois relatio reqrit duo ex̄ma esse sil'. sed dīa est relo q̄uocūq ac-cipiat siue positiue siue negatiue. ergo reqrit duo ex̄ma sil'. ꝯña nota cū minori. maior probatur: qꝛ si sit relaᵒ. suum subm est: ꝛ si hoc est suū correlatiuū est. ꝛ qꝛ correlatiua sunt sil' nā fm pħm in ꝑdicamēto relonis. ergo qlz relatio reqrit extrēa eē sil'. sz cū dīa ꝛ alietas sit relo qdā. ergo alietas requirit extrema eē sil'. sed sor. senex. ꝛ sor. puer non sunt sil' ergo non bene dicitur. sor. senex differt a. sor. puero.

Ad p^m Ad hec rñdet. Ad primū distinguo illā. tu es non idē chymere. qꝛ vel totū ꝑdicatū ē infi^m: vl' solū p^o po. si p^o mō cōcedo ꝙ nō seqt. tu es non idem chymere ergo tu es: ꝛ chyᵉ est ꝛc. qꝛ ly non idem chymere n̄ ꝓbat p exponētes: sicut differt: qꝛ non ꝯuertunt ista: nō idem chymere ꝛ dīns a chymera: prout ly non infinitat totum. Si vō scdo modo negat ꝙ non sequat. Et ad probationē nego ꝙ añs sit verū: imo est falsum sicut ꝯñs. Et ad ꝓbōnem negat ꝯña ista: tu nō es idē chymere: ꝛ tu es ergo tu es non idem chymere accipiendo ly non ꝓut infinitat partem: nec arguit tunc negatiua de ꝑdicato finito ad affirmatiuā de predicato infinito totali: vt itelligit regula. Si vō ly non. infinitat totū cōcedit ꝯña: sed nō ē

Ad 2^m eꝯ Por. ¶ Ad 2^m negat ꝯña: ꝛ dī cōcedēdo añs. s. ꝙ nō seqitur: qꝛ non arguit ab exponētibus ad expositā: quia secūda exponēs debz esse ista ꝛ asinus fuit qñ tu fuisti ꝛ nunq̄ fuit asinus quin tu fuisti: non hec est falsa: ꝛ h est rñsio magistri. Uel breuius dicat ꝙ scda exponēs dz esse illa: ꝛ asinus fuit solū qñ tu fuisti: ergo ꝛc. ꝛ ista est falsa.

Ad 3^m ¶ Ad 3^m dicitur sicut ibi. Ad replicā dī ꝙ dīs relatio requirit extrema esse simul fm rōnem referendi: siue q̄stum ad dependentiam qd idē est: non autē ois relatio reqrit extrema esse simul actu: qꝛ prius ꝛ posterius sunt correlatiua: lz non simul existant actu: ꝛ ita in proposito.

¶ Utrum nota exclusionis vt ly tantum ꝛ precise probentur exponibiliter.

Ar p° Contra Non sequitur. precise sicut est aliqua ꝓpō sigt: ergo sicut est aliqua ꝓpō sigt: ꝛ nō al'r q̄ sicut est aliqua ꝓpō sigt: ꝛ tñ at debite: ergo ꝓbō mala: ꝯña tz cū minori maior ꝓbatur: qꝛ añs est verum: ꝛ ꝯñs falsum: ꝙ añs sit verū probat sic: ꝑcise sicut ē ꝓpō va sigt: ꝛ ois ꝓpō va est aliq̄ ꝓpō: ergo ꝑcise sicut ē aliq̄ propositio sigt: ꝙ ꝯña sit falsum ꝓbat: qꝛ 2ᵃ exponēs est falsa cū ꝯdictoriū sit vez. s. al'r q̄ sicut est aliq̄ ꝓpō significat: qꝛ al'r q̄ sicut est ꝓpō falsa sigt: ergo al'r q̄ sic est aliq̄ propositio sigt: tz ꝯña ab inferiori ad suū sopius: ꝛ añs ē verū: ergo ꝛ ꝯñs: q̄re ꝛc. ¶ Cōfirmat: qꝛ nō sequit: sicut ē qlibet ꝓpō sigt: ꝛ non al'r q̄ sic est qlz ꝓpō sigt: ergo ꝑcise sic ē qlz ꝓpō sigt: qꝛ añs est vez: ꝛ ꝯñs falsum: ꝙ ꝯñs sit fl'm ꝓbat: qꝛ seqt ꝑcise sic est qlz ꝓpō sigt: ergo qlz ꝓpō est va: tz ꝯña: de quocūq ꝑdicat diffō ꝛ diffi^m: diffō aūt propōnis vere est sig̃are ꝑcise sic ē: ergo si h diffō sig̃are ꝑcise sicut est vē affirmat de qlz ꝓpōne: ergo diffinitū. s. ꝓpō va de affirmari de q̄libet ꝓpositione: ꝙ añs sit verū ꝓbat: ꝛ prio p^a ps: qꝛ q̄libet ꝓpō va sigt sicut est: vt pz: ꝛ q̄libet falsa sicut est: lz nō ꝑcise sic est: vt hō est asinus sigt hominem esse aial: ergo qlz ꝓpō sigt sic est: ꝛ altera ps ꝓbat. s. non al'r q̄ sicut est qlz ꝓpō sigt qꝛ ꝯdictoriū est falsum. s. al'r q̄ sic est qlz ꝓpō sigt: qꝛ seqt: ꝓpō vera ē ꝓpō ergo ꝓpō va al'r q̄ sic est sigt: qd est falsū. ¶ 2° sic nō sequit exclusum est ex- Ar 2°
clusum: ꝛ nihil nō exclusum est exclusum: ergo tm̄ exclusum est exclusū: qꝛ añs est verū: vt pz: ꝛ ꝯñs fl'z: qꝛ iplicat: ꝓbat: cuiuslibet exclusiue affirmatiue subm includit ꝛ o^m sbi excludit: sed ly exclusū est subm: ꝛ ly non exclusum est opp^m sbi: ergo exclusum includitur iplicat: q̄re ꝛc. Itē cū cuiuslibet exclusiue affirmatiue ꝑdicatū dicat de subo ꝛ remoueat ab opp^o subi: sed ꝑdicatū dīt tā d subiecto q̄ de opposito sobi: ergo est falsa: minor ꝓbat: qꝛ opp^m subi excludit: ergo ꝑdicatū vificat de opp^o subi. Confirmat: qꝛ nō seqt: falsum: ꝛ h verū ꝯdicūt: demōstrādo per ly hoc istā: deus est: ꝛ nihil non falsū ꝛ hoc verū ꝯdicūt: qꝛ añs est vez: ꝛ ꝯñs falsum: ꝙ añs sit vez ꝓ pria pte pz: ꝓbat pro scda: qꝛ ꝯdictoriū est falsum. s. aliqd nō falsum ꝛ hoc vez ꝯdicūt: qꝛ sequit ꝙ duo va ꝯdicūt: ꝙ aūt ꝯñs sit fl'm ꝓbat: qꝛ sequit: tm̄ falsum ꝛ hoc vez ꝯdicūt: ergo oia ꝯdicētia sunt falsum ꝛ hoc vez: tz ꝯña ab exclusiua ad vl'em d terminis trāspositis: ꝯñs est falsum: ergo ꝛ añs. Itez nō sequitur: tm̄ non ois hō est albus: ergo non ois hō est albus: qꝛ casu posi posito añs est verū: ꝛ ꝯñs falsum: qꝛ ponatur ꝙ ois hō sit albus: tūc ꝯñs est falsum: cū ꝯdictoriū sit vez. s. ois hō est albus: ꝙ aūtez añs sit vez probat: qꝛ sequit dē albū est nō ois hō: ergo tm̄ nō ois hō est albus: tz ꝯña ab vl'i affirmatiua ad exclusiuā de terminis trāspositis: ꝛ añs est vez: ergo ꝛ ꝯñs. ¶ 3° sic. nō sequit. tm̄. 12. sunt Ar 3°
apli ergo. 12. sunt apli: ꝛ nulla nō. 12. sont apli: qꝛ añs est vez vt pz: ꝛ ꝯñs falsū: qꝛ 2ᵃ pars est falsa. s. nulla non. 12. sunt apli: qꝛ ꝯdictoriū est verū. s. aliq̄ nō. 12. sunt apli: qꝛ per. ꝛ pau. sunt apli: ꝛ sunt aliq̄ non. 12. ¶ Cōfirmat: qꝛ non se- Confir.
quit. sor. ꝛ bru. non differūt numero. ꝛ sor. ꝛ bru. nō sunt nō dīntes nūero: ergo sor. ꝛ bro. tm̄ dīnt numero: qꝛ añs est verū: ꝛ ꝯsequēs falsum: ꝙ añs sit verū ꝓ p^a parte pz: ꝓ 2ᵃ parte ꝓbat: qꝛ opp^m est falsum. s. sor. ꝛ bru. sunt non dīntes nūero: qꝛ sequit: ergo sor. ꝛ bru. non sunt dīntes: qd est falsum: ꝙ ꝯñs sit falsum ꝓbat: qꝛ sequit sor. ꝛ bru. dīnt spē: ergo falsum est ꝙ tm̄ dīnt numero. Itē pōt argui ꝙ illa non est va: spēs ꝑdicat de pluribus dīntibus numero tm̄: ꝛ tamē secunda exponens est falsa: quare ꝛc.

Ad p^m Ad hec rñdet. Ad p^m negat maior. s. ꝙ non sequatur. Ad probationē negat: ꝙ añs sit verū imo est falsum: sicut ꝯñs qd ex illo añte sequit: ꝙ q̄libet ꝓpō est va sic arguēdo: sicut est aliq̄ ꝓpō sigt: ꝛ non alit q̄ sicut est aliq̄ ꝓpō sigt: ergo ois ꝓpō est va: tz ꝯña: quia oppositū ꝯñtis non stat cū añte. s. ꝙ aliq̄ ꝓpositio non sit vera: sed falsa: qꝛ sequitur: aliq̄ ꝓpositio est falsa: ergo al'r q̄ sicut est aliq̄ ꝓpō sigt: qd est ꝯdictoriū 2ᵉ ptis añtis: ideo ꝛc. Ad ꝓpositū redeūdo cū tu ꝓbas añs est verū: negatur ꝯña: qꝛ argt ab inferiori ad suum supius cū dictiōe hñte vim negationis ꝑposita: cuiusmodi est iste terminus pre-

ad ꝯfir. cisetiõ nõ vꝫ. ¶ Ad cõfirmationẽ negaṫ ꝙ nõ sequaṫ. Et
cũ arguis: q2 añs est veꝝ: ⁊ ꝯñs falsum negaṫ: ꝙ ꝯñs sit
falsuꝫ: imo est veꝝ sicut añs. Ad ꝓbõnẽ cũ dicis: sequiṫ: ⁊
ꝙ q̄libet ꝓpõ est vera: negaṫ: ⁊ cũ tu ꝓbas: q2 de quocũ/
q3 dr̄ dictõ ⁊ dicti^m ꝯcedo: sed significare p̄cise sicut est: est
dictõ ꝓpõnis vere: ꝯcedo: ḡ de quocũq3 dr̄ illa dr̄ ꝓpõ v̄a
ꝯcedo: ⁊ iõ nego istaꝫ: q̄libet ꝓpõ sig̃t p̄cise sicut est: ex q̄
seq̄reṫ ꝙ quelibet ꝓpõ eēt v̄a: lꝫ cõcedã ipsaꝫ p̄cise sicut
Ad 2^m est q̄lꝫ ꝓpõ. ¶ Ad 2^m dicũt q̄dã ꝙ illa ꝓpõtm̄ exclusum
est exclusuꝫ: est impoñs. q2 implicat ꝯdictionẽ: seq̄ṫ. n. ex
ipsa ꝙ nihil non exclusum est exclusuꝫ: ⁊ aliq̄d nõ exclu/
sum est exclusum p̄^a pars pꝫ: q2 est secũda exponẽs eius.
scđa ꝓbaṫ: q2 cuiuslibet exclusiue affirmatiue opp^m subi
excludiṫ. Sed nõ exclusuꝫ est opp^m subi: ḡ nõ exclusũ ex/
cludiṫ: ⁊ iõ dicũt ꝙ ille nõ sunt exponẽtes: sed dꝫ addi 3^a
exponẽs. s. non exclusuꝫ est exclusuꝫ: ⁊ tũc exponẽs ipli/
cat sicut exposita: q̄re ⁊c̄. Magister aũt aliter r̄ñdet in 7°
arg̃ p̄mi dubij q̄draturе negãdo assumptũ. s. ꝙ nõ seq̄ṫ.
Ad ꝓbationẽ negaṫ ꝙ ꝯñs sit falsum. Et ad ꝓbõnẽ cum
dicis ꝙ iplicat: negaṫ: ⁊ cũ tu ꝓbas sic: cuiuslibet exclusi
ue affirmatiue sbm includiṫ ⁊ opp^m subi excludiṫ: sꝫ ly ex
clusum est sbm ⁊ ly nõ exclusuꝫ est oppo^m sbi: ḡ exclusum
includiṫ ⁊ nõ exclusum excludiṫ: negaṫ ꝯñs: sed seq̄ṫ: er/
go ly nõ exclusum est exclusũ: ⁊ hanc cõcedo: q2 stat mã/
liter: nego tñ istã: nõ exclusuꝫ est exclusum: q2 stat forma
liter. Silr̄ ꝯcedo istã: ly exclusuꝫ includiṫ: negatur tñ illa
exclusum includiṫ. Et ad aliã ꝓbationẽ negatur ꝙ p̄dica
tum istius exclusiue verificeṫ de opposito sbi. Et cum ar/
guis: q2 opp^m sbi excludiṫ: ergo p̄dicatũ verificatur d̄ op
posito sbi: negaṫ cõsequẽtia. Non. n. verificaṫ de opposi/
to sbi: sed d̄ illo termino opp^m sbi qui nõ est oppositũ sbi:
sed ly nõ exclusuꝫ est oppositũ sbi: ꝓpterea dꝫ sic argui. Ex/
clusum est exclusum ⁊ nõ exclusuꝫ est exclusuꝫ: ḡ p̄dicatũ
verificaṫ de opp^o subi: ꝯcediṫ cõsequẽtia: sꝫ negaṫ minor
ad ꝯfir. tãq3 iplicãs ꝯdictionẽ. ¶ Ad cõfirmationẽ ꝯcedo ꝙ nõ
sequiṫ: q2 scđa exponẽs nõ bñ sumiṫ: sed sic dꝫ accipi in
plurali cũ subijciatur terminus pluralis nũeri vel equi/
ualens dõo sic: ⁊ nulla nõ falsum: ⁊ h̄ verũ ꝯdicunt: q̄ est
falsa: q2 opposita est v̄a. s. aliq̄ nõ falsuꝫ: ⁊ h̄ veꝝ ꝯdicũt.
Et ad aliud cũ dr̄ ꝙ nõ seq̄tur: tñ nõ ois hõ est albus: ḡ
nõ ois hõ ē albus nego: imo sequiṫ: sꝫ pp ꝓbõnem quaꝫ
facis q̄ro q̃õ teneṫ ly nõ: aut infinite aut negatiue: si ne
gatiue añs est falsuꝫ sic̄ ꝯñs. Et ad ꝓbõnẽ: ab v̄a d̄ termi
nis trãspositis ad exclusiuã: dr̄ ꝙ vꝫ ꝯña: q2 exclusiua est
negatiua. Si v̄o teneṫ. infinite dr̄ ꝙ añs est verum sicut
ꝓbat argm̄: sed nego ꝙ ꝯñs sit falsum: quia illa: non ois
homo est albus: est affirmatiua: ex quo tenetur infinite ⁊
vꝫ tñ si dicereꝫ: eius nõ ois hõ est albus: ⁊ ꝯdicit illi: cuꝫ
Ad 3^m ly nõ teneaṫ ifinite ⁊ nõ negatiue. ¶ Ad tertiũ dr̄: ꝙ quã
do nota exclusionis cadit supra terminum numeri plura
lis ꝙ nõ dꝫ ꝓbari p negationẽ infinitãtẽ: sed notã plura/
litatis: ⁊ iõ illa: tñ. xij. sunt ap̄li. dꝫ sic ꝓbari. xij. sunt ⁊ nõ
plures q̄3. xij. sunt ap̄li: ergo ⁊c̄. Ad cõfirmationẽ cõiter
dr̄: negãdo ꝙ nõ sequaṫ. Et ad ꝓbõnẽ dr̄ ꝙ ꝯñs est veruꝫ
sicut añs. Et cuꝫ tu ꝓbas ꝯñs est falsum sic: illa dĩnt sp̄ẽ:
ergo falsum est ꝙ tñ differunt numero: negaṫ ꝯña: lꝫ va/
leat: ḡ falsum est ꝙ differãt tñ numero: ꝯcedũt ḡ istã: tñ
differũt numero: ⁊ negãt istã illa tñ differũt nũero. Ego
autẽ clarius r̄ñderem ꝙ dꝫ exponi sic sor. ⁊ bru. dĩnt nu/
mero. ⁊ sor. ⁊ bru. nõ differunt plus q̄3 nũo: ḡ sor. ⁊ bru.
differũt tñ nũero: siue ergo sor. ⁊ bru. differũt tñ nume/
ro qđ p eodẽ habeo. Q. si. n. nota exclusiõis cadit supra
ly differt numero: vel dr̄et sp̄ẽ vel gñe dꝫ exponi p plus
q̄3 sine ēt nota exclusionis mediaret inter illa dõo: dr̄t tñ
numero ⁊c̄. q2 sensus cõis taliũ ꝓpõnũ est ille qđ decla/
ratur per talẽ exponẽtẽ: ⁊ tũc ad formã argumẽti ꝯcediṫ

ꝙ nõ sequiṫ: q2 ille nõ sunt v̄e exponẽtes. Magister aũt
posuit v̄ãorẽ modũ: ⁊ p h̄ pꝫ: q̃õ põt dici ꝙ in illa sp̄ẽs ē
q̄ predicaṫ de p̄libus dĩntibus nũo tñ. ly tñ cadit supra
dĩntibus nũo: vel supra ly nũero: ⁊ dꝫ exponi sic: hoc pre
dicatur de p̄libus dĩntibus numero ⁊ nõ p̄dicaṫ de dĩnti
bus plus q̄3 numero: ergo ⁊c̄. ⁊ illo mõ exponendo dictõ
speciei non conuenit generi: hic modus clarus est.

¶ Utrum dictiones exceptiue preter preterq̄3 ⁊ nisi pro/
bentur exponibiliter.

Contra Non sequiṫ sor. non excipiṫ: ⁊ Arᵗ p̄°
ois hõ nõ sor. excipitur: ergo
ois hõ preter sor. excipiṫ: ḡ ⁊c̄. ꝯña tꝫ añs
ꝓbaṫ: q2 casu posĩ posito: añs est verum ⁊
ꝯñs falsum: vt ponaṫ ꝙ sor. non excipiatur
a cursu: q2 currat: ⁊ oẽs alij hoies excipiãtur a cursu: q2
nõ currant: tũc añs est verũ: vt pꝫ: ⁊ ꝯñs falsum est: q2 se/
quiṫ ꝯdictio: q2 sequiṫ ꝙ sor. excipiṫ ⁊ ꝙ sor. nõ excipiṫ.
¶ 2° ps deduciṫ sic: ois hõ p̄ter sor. excipiṫ: ḡ sor. non ex/
cipiṫ: tꝫ ꝯña ab exposita ad vnã suã exponẽtẽ: prima ꝓ/
baṫ sic: q2 in oi exceptiua affirmatiua ps ex̄ capta excipi/
tur: sor. ē pars extra capta: ergo sor. excipitur. ¶ Scđo
sic nõ sequiṫ: tu scis oẽm ꝓpõnẽ p̄ter a. ⁊ nõ imediate an Arᵗ 2°
te instans presens sciuisti oẽm ꝓpõnem: preter a. ergo tu
incipis scire oẽm ꝓpõnem p̄ter a. ergo ⁊c̄. tꝫ cõsequẽtia
añs ꝓbaṫ: q2 casu posĩ posito: añs est verũ ⁊ ꝯñs falsuꝫ:
q2 ponaṫ ꝙ scias oẽm ꝓpõnẽ p̄ter a. ⁊ ꝙ imediate añ in
stans p̄sens sciuisti a. ⁊ imediate post instans presens sci
es a. tũc pꝫ ꝙ añs est verũ: ꝙ ꝯñs sit falsum ꝓbatur: q2 se
quitur tu incipis scire a. ꝯñs est ꝯ casum: ⁊ tꝫ ꝯña ab ex/
ceptiua ad alterã p̄tẽ exponẽtẽ: tñ a fili optime seq̄ṫ: tu ꝓ
mittis mihi oẽm denariũ p̄ter a. ḡ tu promittis mihi a. ⁊
ita vr̄ in ꝓposito: vel detur cã diuersitatis. ¶ Tertio sic: Arᵗ 3°
nõ sequitur sor. dicit verũ: ergo. ⁊ nullus hõ nõ sor. dicit
verũ: ergo nullus sor. dicit verũ: ⁊c̄. tꝫ ꝯña. añs ꝓbaṫ: q2
casu posĩ posito: añs est verũ ⁊ cõsequẽs falsum: q2 po/
natur ꝙ sor. dicat tñ istã: deus est: tu v̄o dicas istam: nul/
lus hõ p̄ter sor. dicit verũ: ⁊ vos sitis oẽs hoies loquen/
tes: ꝙ añs sit veꝝ ꝓbaṫ: p p̄^a p̄te pꝫ pro 2ª ꝓbaṫ: q2 si nõ:
da opp^m. s. ꝙ aliq̄s nõ sor. dicit verũ ⁊ cũ nullus ali^9 loq̄/
tur nisi tu: ergo tu dicis veꝝ: sed tu dicis ꝙ nullus p̄ter
sor. dicit veꝝ: ergo ita est ꝙ nullus p̄ter sor. dicit veꝝ: er/
go tu nõ dicis veꝝ: ecce ꝙ opp^m scđe p̄tis añtis iplicat: ḡ
falsum: ⁊ ꝯñter scđa ps añtis est vera: ꝙ antecedens sit
falsum ꝓbaṫ: q2 si nõ da oppositũ ꝙ sit verũ: ⁊ sequiṫ ꝙ
sit falsum: q2 sequiṫ: aliud est verũ: ergo significat sicut ē:
sed significat ꝙ nullus hõ preter sor. dicit verũ: ergo ita ē
ꝙ nullus hõ p̄ter sor. dicit verũ: ergo tu non dicis veruꝫ:
⁊ non dicis nisi cõsequẽs: ergo ꝯña non est verum.

Ad hec r̄ñdeṫ. Ad primũ dicũt q̄dã ꝙ exceptiua Ad p̄^m.
illa: ois hõ preter sor. excipiṫ claudit ꝯdi/
ctionẽ: iõ cõcedũt ꝙ nõ sequitur: sed nõ dꝫ sic exponi: vt
arguis: sed sic sor. nõ excipiṫ: ⁊ ois hõ non sor. excipiṫ: ⁊
sor. excipiṫ: ergo ois hõ preter sor. excipiṫ: ⁊ tũc añs ipli/
cat ꝯdictionẽ: sicut ꝯñs. Magister alr̄ r̄ñdet. io. argumẽ
to p̄mi dubij quadrature negando añs. s. ꝙ non sequaṫ.
Et ad ꝓbõnem negaṫ ꝙ ꝯñs sit falsum: imo est veꝝ: sicut
añs. Ad ꝓbõnẽ negaṫ ꝙ sequiṫ: ꝯdictio cũ dicis ꝙ seq̄ṫ:
ꝙ sor. excipiṫ negaṫ. Ad ꝓbõnem: in oi exceptiua affir/
matiua ps ex̄ capta excipiṫ: sed sor. est pars ex̄ capta: er/
go sor. excipiṫ: negaṫ ꝯña: sed bene sequiṫ: ergo ly sor. ex
cipiṫ: ⁊ ista stant simul ꝙ sor. non excipiṫ: ⁊ ly sor. excipiṫ
q2 in minori sor. supponit mãliter: cũ dr̄ sor. est ps extra
capta: qm̄ ly ps ex̄ capta est terminus scđe intẽtionis vl̄
iꝓõnis. ¶ Ad 2^m r̄ñdet magr̄ in. 24. arg° principalis du/ Ad 2^m
bij negando antecedens. s. ꝙ non sequitur. Et ad ꝓbõnẽ
negaṫ ꝙ ꝯñs sit falsuꝫ: imo est verũ: sicut añs. Et ad pro/

bationē negat̄ ꝯña nec argr̄ ab expoſita ad vnā ſuarum exponētiū: qꝛ illa non exponibilis nec ꝓbabilis rōne dictionis exceptiue: ſed rōne inceptionis eſt ipſa cāliter inferēda. ¶ Ad ſimile ḋ ꝙ nō eſt ad ꝓpoſitū: qꝛ iſta: tu ꝑmittis oēm denariū ꝑter a. nō hꝫ ꝓbationē ꝯuerſa/ tur cū ꝓbatione dictionis exceptiue: qualr̄ non eſt in ꝓ/ poſito: ꝛ ita pꝫ ꝙ aliqua eſt exceptiua ꝓpoſia affirmati

Ad 3m ua ꝗ nō eſt alicuius ſue exponentis illatiua. ¶ Ad tertiū dicitur querēdo an iſta ꝓpoſitio: nullus hō ꝑter ſoꝛ. di cit verū: ſignificat ꝑciſe in caſu an non ſi ſic: non admit/ titur: qꝛ eſt inſolubile ſimplr̄. Si vero non ponatur ꝑciſe admitto caſum: ꝛ ꝯcedo antecedēs. ſ. ꝙ nō ſequit̄: nega tur tñ ꝯña. ſ. ꝙ ꝓbō ſit mala: qꝛ ꝯña nō eſt exponibile cū ſignificet hypothetice. ſ. ꝙ nullus hō ꝑter ſoꝛ. dicit verū Et ꝯcedo ꝙ antecedens eſt verū: ꝛ ꝯſequens falſum.

¶ Utrū nota reduplicatiōis inq̄ꝫtū ꝓbet̄ exponibiliter.

Ar b Contra Non ſequitur. Ens inq̄ꝫtum ens eſt ſubm i meta. ergo ens eſt ens ꝛ ens eſt ens eſt ſubm metaphyſice ꝛ ſi aliqd eſt, ens illud eſt ſubm meta. ergo ꝓbō mala tꝫ ꝯña: añs ꝓbat̄: qꝛ añs eſt ve⁊ vt pꝫ: ꝛ ꝯña falſum: qꝛ tertia exponēs eſt falſa. ſ. ſi aliqd eſt ens illud eſt ſubm meta. qꝛ eſt ꝯditionalis: cuius

Ar 2o oppoſitū ꝯſtie ſtat cū añte. ¶ Secūdo nō ſequit̄. ſoꝛ. ē ſoꝛ. ꝛ ſoꝛ. eſt riſibilis: ꝛ ſi aliqd eſt ſoꝛ. illud eſt riſibile: er/ go ſoꝛ. inq̄ꝫtū ſoꝛ. eſt riſibilis qꝛ añs eſt ve⁊: vt pꝫ: ꝛ ꝯña falſum: qꝙ ꝓbatur: qꝛ ſequit̄. ſoꝛ. inq̄ꝫtū ſoꝛ. eſt riſibilis: ergo ſoꝛ. ſm ꝙ ſoꝛ. eſt riſibilis: tꝫ ꝯña a ꝯuertibili ad ꝯuertibile: ꝛ ꝯſequēs eſt falſum: ergo añs: ꝙ ꝯſe/ quens ſit falſum: ꝓbat̄ ſic: qꝛ oē qꝺ competit alicui ſm qꝺ ipſum ꝯpetit ſibi ꝑmo. per pħm primo poſte. ſed riſi bile nō competit ꝑmo ſoꝛ. imo homini: qꝛ ſoꝛ. per homi/ nem: ergo nō ꝯpetit ſibi ſm ꝙ hō: ꝛ ꝯſequētia tenet in

Ar 3o barocoꝛ ꝛ antecedēs pꝫ. ¶ Tertio ſic. non ſequitur: aial inq̄ꝫtum animal non eſt aſinus: ergo animal eſt animal: ꝛ animal nō eſt aſinus: ꝛ ſi aliqd eſt aial illud non eſt aſin⁹ qꝛ añs eſt verū ꝛ ꝯña falſum: ꝛ ꝯña ſit falſuꝫ pꝫ qꝛ tertia exponens eſt falſa. ſ. ſi aliquid eſt aial illud non eſt aſinus qꝛ oppoſitum ꝯſtie ſtat cum añte: iſta. n. ſtant ſimul: ali/ quid eſt aial: ꝛ illud eſt aſinus: ꝙ añs ſit ve⁊ ꝓbat̄: qꝛ vel aial inq̄ꝫtum aial eſt aſinus vel aial inq̄ꝫtum animal non eſt aſinus: ſed non eſt dicendū primum: qꝛ falſum eſt vt ꝑ ſuper exponentes: ergo eſt dicendum ſecundum.

Ad b Ad hec rñdet̄. Ad primū dī ꝙ ly inq̄ꝫtū pōt ſumi dupl'r. ſ. ſpecificatiue ꝛ reduplicatiue: mō iſta ꝓpō ens inq̄ꝫtū ens eſt ſubm in meta. eſt va tenendo ſpecificatiue ſolummon aūt reduplicatiue: tunc non ha/ bet ꝓbari ꝑ exponētes: ſed ſic. Ens ſub rōne qua ens eſt

Ad 2m ſubm in meta. ꝗ ens inq̄ꝫtum ens eſt ſubꝫ in meta. ¶ Ad 2m nego aſſumptū. ſ. ꝙ nō ſequitur tenēdo inq̄ꝫtū redupli catiue. Et vltra cū dicis: ꝯña eſt falſum negat̄. ¶ Ad ꝓ/ bationē cū dī ſoꝛ. inq̄ꝫtū ſoꝛ. ē riſibilis. ergo ſoꝛ. hꝫ ꝙ ſoꝛ. eſt riſibilis ꝯcedo ꝯñam: ſic tenendo ſm ꝙ reduplicati/ ue: nō aūt ſpecificatiue. Et cū dicis ꝙ ꝯña eſt falſum: qꝛ oē qꝺ ꝯpetit alicui ſm ꝙ ipſuꝫ ꝯpetit ſibi ꝑmo dicit̄ ꝙ vez eſt tenendo ly oē ſpecificatiue: nō aūt reduplicatiue.

Ad 3m ¶ Ad 3m nego aſſumptū. ſ. ꝙ nō ſeq̄tur. Et ad ꝓbationē nego ꝙ añs ſit ve⁊: imo eſt falſum: ſicut ꝯña. Et ad ꝓba/ tionē cū tu queris vel aial inq̄ꝫtū aial nō eſt aſinus. Di/ co ꝙ nec ſic nec ſic: vtraqꝫ. n. eſt falſa. Et ſi dī ꝫ ꝙ ꝺ ꝗlibꝫ dī alter ꝯdictoꝛio ꝑ incōplexoꝛū: ꝛ de nullo ambo ſimul diſt: ſed aſinus ꝛ non aſinus ſunt ꝯdictoꝛia incomplexa: ergo aial inq̄ꝫtū eſt aſinus: vel non aſin⁹. Dī ꝙ illud ꝑn cipiū indiget ſex limitationibus. ¶ Prima de quolibet termio ſingulari: qꝛ de termio cōi pñt ābo vificari: qꝛ hō eſt albus: ꝛ eſt nō albus. ¶ 2a ſimplici. qꝛ de aliquo com

plexo non verificat̄: ꝛ poſito ꝙ ſoꝛ. ſit niger falſum eſt ꝙ ſoꝛ. albus: ſit currēs: ꝛ ſit falſum eſt ꝙ ſoꝛ. albus: ſit non currens. ¶ Tertia ſuppoſitē ꝑo aliquo qꝺ eſt: qꝛ alit̄ nullū verificaret̄ maꝫ te nō exiſtente: nec tu es currēs: nec tu es ñ currens. ¶ 4a mediante hoc vbo de ꝑtō vel de fu turo: non opꝫ vt hic demōſtrādo inſtans pñs fuit aut ae cidens vel hoc fuit nō accñs. ¶ 5a ꝛ de nullo ambo ſit̄ di uiſiue ſumpta: qꝛ collectiue pñt ſit̄ vificari tenēdo ꝙ totū ſit ſue partes: ꝛ vt dato ꝙ vnius ſcuti medietas ſit alba ꝛ alia nigra: tūc hoc ſcutū eſt albū ꝛ nō album tenēdo ly ꝛ collectiue. ¶ 6a ſit̄ qꝛ ſucceſſiue pñt vificari: vt ſi ſoꝛ. eſſet albus ꝛ poſtea niger ꝑus h eſſet va: ſoꝛ. eſt albus: deinde hec eſſet va: ſoꝛ. nō eſt albus. ¶ Ad ꝓpoſituꝫ redeundo deficiunt due prime conditiones ideo non ſequitur.

¶ Utrum imediate ꝓbet̄ exponibil'r ſicut dicit magiſter.

Contra Nō ſequit̄ poſt hoc tu eris: ꝛ nullū erit inſtans poſt hoc qn iter illud ꝛ h tu eris: ꝗ imediate poſt hoc tu eris: ꝗ ꝓbō mala: ꝯña tꝫ: añs ꝓbat̄: qꝛ añs eſt ve⁊: vt pꝫ: ꝛ ꝯña falſum: ꝓbat̄: qꝛ ſeq̄t̄ imediate poſt hoc tu eris: ꝗ añ oē iſtās futu⁊ tu eris: tꝫ ꝯña a ꝯuertibili ad ꝯuertibile: ꝛ ꝯña eſt falſum: ꝗ ꝛ añs: ꝙ ꝯña ſit falſuꝫ ꝓbat̄: qꝛ ꝯña eſt vna ꝓpō reſolubilis rō/ ne illius termini cuius vna reſoluētium eſt falſa: qꝛ reſol uit̄ ſic: tūc tu eris: ꝛ tūc eſt vel erit oē inſtās futu⁊: ꝗ ante oē inſtās futu⁊ tu eris: qꝛ qro qꝺ ꝑ ly tūc demſat̄: aut in ſtans pñs aut futu⁊: ſi pñs ꝑ̄a reſoluēs eſt falſa: qꝛ inſtās pñs nūꝗ erit. Si demſat̄ futurū inſtās 2a ꝑs eſt falſa: qꝛ quocūqꝫ iſtāti futuro dato inter illud ꝛ iſtās pñs erunt inſtātia: quo⁊ qꝺlibet erit ante iſtās futu⁊ datū: ꝗ illud

Ar 1o nec eſt nec erit ante oē iſtās futu⁊. ¶ 2o ſic. nō ſequit̄ poſt hoc totū ſpaciū erit repletū aere: ꝛ nullū erit inſtās pñs poſt hoc qn iter illud ꝛ hoc totū ſpaciū erit repletū aere: ergo imediate poſt hoc totū ſpaciū erit repletuꝫ aere: qꝛ caſu poſt poſito añs eſt ve⁊: ꝛ ꝯña falſū: qꝛ ponat̄ ꝙ ſint duo lapides moꝛales: quo⁊ vn⁹ ſit ſuppoſitus alteri ꝛ ſu ꝑioꝛ lapis incipiat leuari eq̄l'r ab oī pte in h iſtāti ab ali/ ꝗ po⁹ ꝛ ſit a. ꝑs circūferētial' lapidis. c. media. b. vo me/ diās iter a. ꝛ c. tūc añs ē ve⁊: vt pꝫ: qꝛ al'r daretur vacuū ꝙ ꝯñs ſit falſuꝫ: ꝓbatur: qꝛ ſequitur: imediate poſt hoc erit ſpaciū repletū aere: ꝗ eque ꝑmo aer circūferentialis deuenit ad b. pūctū ꝛ ad. c. ꝯña eſt falſuꝫ: qꝛ prius venit ad ꝓpinquū ꝙ remotū: ꝓbat̄ ꝯña: qꝛ ſi non da opp^m. ſ. ꝙ non eque ꝑmo venit ꝛc. ꝗ ꝑus venit ad. b. ſit. g. inſtans. ſ. in quo venit ad. b. ꝛ nō ad. c. ꝛ ſit ꝗ inſtans in quo venit ad. c. ſequit̄ ꝙ dabit̄ vacuū inter. b. ꝛ. c. l toto tpe medio

Ar 3o inter ſ. ꝛ g. qꝺ eſt impoſe. ¶ 3o ſic. ſeq̄tur data iſta expoſi tione ꝙ aliqs ꝑ̄pian⁹. vt puta ſoꝛ. deuenit ad moꝛtē ꝛ erit ſit̄ ſaluatus ꝛ dānatus: aut nec ſaluatus nec dānat⁹: erit: hoc āt eſt impoſe. ꝓbat̄ tñ ꝯña ꝛ pono ꝙ ſoꝛ. viuat. 50. ānos ꝛ diuido illud tps in ꝑtes ꝓpoꝛtionales: ꝓpoꝛ/ tione dupla minoꝛibus terminatis ad ꝑmū inſtans nō eē eius: ꝛ volo ꝙ in q̄libet pte impari peccet moꝛtaliter in ꝗ libet vo pte pari ſit abſolutus ab oī petō ꝑ ꝯtritioneꝫ quā hꝫ: ꝛ ſumus nūc in ꝑmo inſtanti nō eſſe ſoꝛ. ꝛ ar̄ ſic: ꝛ quero an ſoꝛ. ſit ſaluatus vel dānatus: ſi nec ſic nec ſic ha beo vnā pte. ſ. ꝙ nec erit ſaluatus nec dānatus. Si dicis ꝙ eſt ſaluatus: tunc ſic nō ꝑ aliud eſt ſaluatus: niſi quia imediate ante hoc fuit abſolutus ab omni petō: ꝛ iō vi eſſe moꝛtuus cū abſolutione. Sed a ſiſ ꝓbo ꝙ eſt dam/ nat⁹: qꝛ imediate añ h peccauit moꝛtal'r: iō vi eē moꝛtu⁹ cū petō moꝛtali: ꝓbatur: qꝛ imediate ante hoc peccauit moꝛtaliter ꝑ exponētes ſuas ꝗ ve ſunt: vt pꝫ. Et ſi ꝓbat̄ al'r ſic: imediate ante hoc fuit aliqua ꝑs impar. Sꝫ qñcū ꝙ fuit aliq̄ ꝑs impar moꝛtal'r peccauit: ergo imediate an/ te hoc peccauit moꝛtaliter. Si vo dī ꝙ eſt dānatus a ſiſi

pbaf q est saluatus. Ité pót pbari q aliqd corpus est al
bū z nigrū sil: ponendo ɔsil'em casum. s. q in oi tpe ipari
istius hore sit nigrū z in oi pari sit albū: z simus i vltimo
instāti hore: z sz sic imediate ante hoc fuit albū: g nūc sit
est album: simil'r imediate ante hoc fuit nigrū: g nūc non
est nigrū: pbaf pa ɔña: z sil'r 2a pbaf: imediate añ hoc fuit
nigrū: g in ifinitū ppinq ad hoc fuit nigrū: tz ɔña: qz iste
ppōnes ɔuertunt: tūc vltra in infinitū ppinque ad hoc
fuit nigrū: g nūc ē nigrū: pbaf ɔña: qz cū qcūqz mutatio
reqrat certū z determiatū tps: nō fuit mutatū illō corp9
qz nullū certū tps mediat: g est nigrū: z sil'r pbaf añs p9
ɔñe: qz imediate añ hoc fuit pa lpari: z i qcūqz pte ipari
fuit nigrū: ergo imediate ante hoc fuit nigrū: ɔsil'r pbaf
altera ps zc. Ité p similē casuz pót pbari q eadē ppōz
vera z falsa: aut nec va nec falsa querēdo in vltimo instā
ti hore an sit vera vel falsa. Et arguitur vt supra.

Ad pm. **Ad hec** rñdef. Ad pm negaf añs. Ad pbōnez ne
go q ɔña sit falsum: imo est vez sicut añs:
z cū tu árguis imediate post h tu eris: g imediate añ oē
istās futuz tu eris: negaf ɔña: qz q'rcūqz teneaf ly ante: sed
bñ sequif: g ante instās futuz post h tu eris: z isto mō af
ab vno ɔuertibili ad reliquū: dūmō ly añ sit ppō: vbi āt
sit aduerbiū iterz nego ɔñaz: qz añs est vez z ɔñs falsuz
pp resolutionē faciēdā: qñ āt ly ante ē ppō: tūc exponif
illo ppōtante oē instās futuz post h tu eris: z pbaf sic:
ante instans futuz post hoc tu eris: nulluz est vel erit in
Ad 2m stans futuz post hoc: qn ante illud tu eris. ℂ Ad 2m ne
gaf assūptū: imo seqf: ad pbōnez negaf q ɔñs sit falsuz:
imo ē vez sic añs. Et ad pbōnē admisso casu nego illam
ɔñam: imediate post h totū spaciū ē repletū aere: g eque
p aer circūferētialis deueniet ad. b. pūctū z ad. c. Et cuz
dicis: qz si nō da oppm cōcedo q nō eque aer venit ad b. z
ad. c. sed pus venit ad b. qz ad c. in nullo tñ instanti pus
venit ad b. qz ad. c. nec est signare pm instans in quo venit
ad. b. nec ēt est signare pm instans in quo venit ad c. qz q
cūqz instanti signato post hoc in quo deuenit ad. b. deue
Ad 3m nit ad. c. z adhuc añ illud deuenit ad. b. z ad. c. ℂ Ad 3m
dicūt qdam q casus nō est possis: qz est deuenire ad tam
modicū tps q actus volūtatis non poterit fieri in isto: z
ɔñr nō poterit peccare nec absolui: actus. n. volūtatis re
quirit certū z determinatū tps: nec fit in instanti nec in
quocūqz modico tpe. Uel alr admisso q actus volūtatis
fiat in quocūqz tpe z in instāti: dicō q qlibet ps casus est
possis de se: sed nō oēs simul: sicut cōcedif q poſe est fm
hoc pūctū cōtinuū q sit actu diuisuz tūc poſe est fm hoc
z ita de singulis: tñ nō est poſe fm h z hoc z sic sine statu
q sit diuisū. qlibet. n. ps est possis sed nō oēs sil: qz si oēs
sil' essent poſes cū sint de sensu cōposito ponerent in esse:
z seqf ɔtinuuz esse actu diuisum in infinitas ptes: z seqf
dari actu infinitū: qd est impoſe. ℂ Replica ɔ licet nō sit
possis casus: est tñ possis fm imaginationē cū nō claudat
ɔdictionē: g logice est possis: qd g tunc dōm est cōsidera
tu zc. ℂ Ad aliud tz casus nō sit possis nālr loquēdo: qz
est deuenire ad tā modicū tps q corpus non poterit trās
mutari d albedine in nigredinē nec eɔ: qz tñ casus ē ima
ginabilis sine implicatione ɔdictionis: nō est possis fz lo
gicos: z lō oz admittēdo casum z nego illā ɔñaz imedia
te ante hoc fuit nigrū: qz oppm ɔñtis stat cuz añte: qz stat
q nūc pm instans non esset istius corpis z ɔñr non est ni
grū: z tñ imediate ante hoc fuit nigrū: ergo in infinitum
ppinque ad hoc instans fuit nigrū: g tūc est nigrum: qz
oppm ɔñtis stat cū añte: vt pmus: vbi nunc pmo nō sit.
Et si dicis arguitur sic: in infinitum ppinque ad hoc instās
fuit nigrū z nūc est: ergo nunc est nigruz negatur ɔña: qz oz
q non: stat. n. z esse z imaginari hoc corpus: nūc pmo
esse album vel viride: z tū cōtinue ante hoc fuisse nigrū:

ℂ Utrum incipit z desinit pbenf exponibiliter zc.

Contra Non sequitur. Incipit esse. a. ergo nūc ē. a. z imediate post hoc erit. a. ergo pbō mala: qz ab exposita ad quālibet suaz exponētiū ɔña dz valere añs pbaf: qz añs est vez z ɔñs falsum: po Ar prio
sito q. a. incipiat esse p ppōnē de pñti z remotionē: de p
teritorita q nūc sit imediate ante hoc nō fuit: vt pz qua
re zc. Et si oz q nō sequif pprie loquendo de expōne illi
termini nō bñt exponi: sed large capiēdo expōnem p q
libet pbōne terminoz: vt dz. magr z in 7o caplo ɔ ɔñas
defendēdo scbam regulā capli: sed pprie loquēdo pbaf
p cās vitatis. ℂ Cōtra. a. qlibet cā vitatis ad pbationē
bñtez illā est bona ɔña: z. a. ppōne bñte cās vitatis ad
illas cās diuisiue sumptas vz ɔña: sed nō vz dbo. a. inci
pit esse: g. a. nūc est: z nō imediate ante hoc fuit: vel nūc ē
z imediate post hoc erit: g pbō adhuc mala: ɔñs tz cum
maiori minor pbaf: qz casu posi posito añs ē vez: z ɔñs
falsum: qz vbi deus creasset vnū angelū añte mūdi crea
tionē puta. a. angelū. tūc illa est va. a. incipit esse: z tñ nul
la illaz cāz vitatis est va: cū qlibz includat tps aut istās
esse: qd est falsum ante mūdi creationē. ℂ 2o sic. nō sequif Ar 2o
sor. nūc nō est albus: z imediate ante hoc fuit albus: er
go desinit esse alb9: qz casu posi posito añs est vez: z ɔñs
falsum: qz ponaf q in qlibz pte ipari hore pterite fuit al
bus: z in qlibet pari fuerit niger minorib9 terminatis ad
vltimū instans in quo sit rubeus: z sit. a. in instanti: tunc
añs est verū: vt pz: q ɔñs sit falsum pbaf: qz oppositū est
verū. s. sor. nō desinit esse alb9: qz seqf nūc non est alb9: z
imediate añ h nō fuit alb9: g nūc desinit eē albus: tz ɔña
añs p pma pte pz: p scba pte pbaf: qz imediate añ hoc
fuit niger: tz qñcūqz fuit niger nō fuit albus: q cōsequēs
sit falsum probatur: qz nunc est albus: z imediate ante h
fuit albus: ergo non incipit esse albus.

Ad hec rñdef. Ad pm dz sicut ibi. Ad replicam dz Ad pm
cōiter q casus nō est possis nālr loqndo z
hoc nō soluit: qz supra nālr est poſe z imaginabile absqz
repugnātia: iō casus est possis logice loquēdo. Pet. Ma.
rñdet huic argumēto: qz ipse facit illō dicēdo q nō valet
ɔña a ppōne bñte cās vitatis ad illas oēs cās distribu
tiue suptas: sed bñ eɔ. Hec rñsio est ɔ oēs logicos dz. q a
ppōne bñte plures cās ad vnā illaz nō vz ɔña: sed bene
ad oēs sil' sumptas cuz distinctione vz. Jō alr rñdeo dbo
q ɔña vz: sed ly nūc aliqñ dicit instans qd est indiuisibi
le in re: aliqñ dicit pportionabile instās qd est indiuisibi
le in aliq alia mēsura: vt puta i euo vel in eternitate: ɔce
do g ɔñam z dico q sicut añs est vez: ita ɔñs: z nego q
ly nūc dicat instās vel tps tz bene dicat pportionabile.
ℂ Ad 2m negaf assūptū: imo sequif z nego q ɔñs sit fal Ad 2m
sum. Ad pbōnē nego q oppm ɔñtis sit vez. Et cū tu ar
guis sic: nūc nō est alb9 z imediate añ h nō fuit alb9: g nō
desinit esse alb9: negaf ɔña: qz scba ps añtis nō recte su
mif: sed dz esse isto: nō imediate añ hoc fuit albus z ista
est falsa. ℂ Ad tertiuz ɔcedif assumptū q nō seqtur: qz Ad 3m
non recte accipiunf cāe veritatis: qz debent eē tales nūc
est albus: z imediate ante hoc fuit albus: ergo nunc in
cipit esse: z in tali casu minor est falsa: tz ista sit vera ime
diate: ante hoc non fuit albus.

ℂ Utrum totus syncatb9 sumptus pbetur exponibiliter.

Contra arguif pmo q totus non pos sit teneri istis modis. s. synca Ar p9
th9 z cathegorematice: quia sequeretur q
a pticulari ad indefinitam nō valeret ɔña:
hoc autē est icōueniēs q seqf probatur: qz
nō vz aliqs totus sor. est hō: g sor. est hō: z tñ argf a par
ticulari ad indefinitā couertidentem: g zc. ɔña nota cū mi

nori p regulam cōem di. q ex qualibet pticulari fit idefi
nita p solā amotionē signi maior probat:q2 añs est vex
z ɔñs falsuz:q añs sit vex pz:q2 cū ly totus teneatur ca
th^e sigāt q aliqd ens pfectū ex suis ptib⁹ sicut sor.ē hō:
z illud est vex:q ɔñs sit falsuz ēt pz:q2 cū ly totus tenea
tur syncath^e sigāt q q̄libet ps sor.est hō:z h̄ est falsum.
Itē seqᷓ q aliq est ppō indepēdēs va q̄ fiet impossis sim
plr sine noua ipōne p solaz ablationē signi a quo nō de/
pēdet sua vitas pz de pīacēte hui⁹ pticularis:aliqs tot⁹
sor.est hō supp^o q cras fiet ppō totalis p ablationē signi
pticularis. Itē seqᷓ q illa ppō:totus sor.ē mior sor.non
possit ɔuerti:q2 marie ɔuerteref in illā:ena mius sor.est
Ar 2° tot⁹ sor.z tñ ɔuersa ē va z ɔuertēs falsa. ℭ 2° pncipalr
seqtur q ista ppō:oē totū est mai⁹ sua pte:sit falsa:qd ē
incōueniēs:q2 est pn^m in geometria z arithmetrica:pba
tur ɔña:q2 cuz ly totū teneaᷓ cathegorematice sigt q oē
ens cōpositū siue pfectū ex suis ptib⁹ ē mai⁹ sua pte illa
est falsa:pbaᷓ q2 seqᷓ sub eo.sor.est ens cōpositū ex suis
ptib⁹.g̃ sor.ē maior sua pte:tūc vtrūsꝫ corp⁹ ē pars sor.
g̃ sor.ē maior suo corpe:qd est falsuz:q2 est eq̄lis illi. Si/
militer seqtur:aia est pars sor.g̃ sor.est maior.aia qd est
Ar 3° falsuz. ℭ Tertio sic.ꝫ modū pbādi seqᷓ q ista ppō est
falsa:totū quod deus scivit adhuc scit:ɔñs est falsuz:q2
aliquid deus scivit z nihil est oblitus qd scivit:g̃ totum
qd deus scivit adhuc scit:ꝫ ɔñs:q2 dato opposito seqᷓ
q aliquā ppōnē desinebat deus scire:sed ois ppō quaz
inq̄tū scivit deus fuit in mēte divina:z qcqd fuit in mē/
te divina nunc est:ergo in deo est propositio falsa:z se/
qtur q ppō vera sit ppō falsa sic arguēdo. Hec est ppō
demōstrādo deuz.z hec est ppō vera.g̃ ppō va est ppō
falsa:pncipalis aūt ɔsequētia pbaᷓ.s.q seqᷓ q illa ppō
sit falsa.totū q deus scivit adhuc scit:q2 hꝫ exponi sic.
aliquā pte illius qd de⁹ scivit.adhuc scit z nlla ē ps illi⁹
qd de⁹ scivit.qn adhuc scit. g̃ z c̄.mō scda exponens est
falsa:q2 hoc nescitur demōstrādo illā.tu nō es. z hoc est
aliquid quod deus scivit.g̃ aliqd deus scivit z nescit.

Ad p^m **Ad hec** respōdeᷓ. ℭ Ad p^m negaᷓ q seqᷓ q a pti
culari ad indefinitā non valet ɔsequentia.
ℭ Ad pbōnē cū di q nō valꝫ aliqs tot⁹ sor.est hō.g̃ to
t⁹ sor.ē hō ɔcediᷓ q nō valet sꝫ dico q illa.tot⁹ sor.ē hō
z hō.nō est idefinita:q2 equalet isti:q̄libꝫ ps sor.ē hō:q2
ē vlis. Et ad pbōnē cū di:ppō pticularis fit indefinita p
solā ablationē signi:dico q nō est vex vlr loquēdo z ma
xime i ppōnibus in qbus ponūtur termini qui pñt tene
ri cathe.z synca. Et si diceres. q̄ g̃ ē sua idefinita: Di q
eius indefinita nō pōt assignari i eisdē terminis:sed i eq
lētibus sic.ens pfectū ex suis ptib⁹.vt sor.est hō. Et si ali
ter di q̄ ē pticularis isti⁹.tot⁹ est hō. dꝫ q illa nō ē idefi/
nita:sꝫ vlis.z pticularis eius est ista:aliq̄ ps sor.est hō.
Magr tñ dic q illa ppō:tot⁹ sor.est hō.pt ɔsiderari:vt
totalis ppō z sic ē vlis.aut vt idefinita illius pticularis.
pmo⁹.nō valꝫ ɔña.2° mō sic.p^o tñ.formalior. ℭ Ad aliō
ɔcedo totū qd ɔducᷓ.s.q idefinita va inclusa i illa ptic
lari p ablationem signi pticularis fiet falsa. ℭ Adverte
tñ q nō est in eadē nisi mālr z nō formalr.nā qñ erit in/
clusa in pticulari ly tot⁹ cathe. tenebaᷓ.cū vo ē remotū
signū synca. ℭ Ad aliud negatur q illa ppō.tot⁹ sor.est
minor sor.nō possit ɔuerti.immo cū equivaleat isti.que/
Ad 2^m libet pars sor.est minor sor. ɔuertiᷓ sic.aliqd mius sor.
est ps sor. ℭ Ad 2^m pncipale negeᷓ ɔsequentia. Ad pba
tionez dicitur distinguendo de toto z de parte:vnde ista
ppositio oē totū est maius sua parte.nō hꝫ vitatē nisi de
toto q̄ztitativo z de pte q̄ztitativa.iō ɔcedo q sor.est ma
ior sua parte sic accipiendo partem. Et cuz dicis postea
corp⁹ sor.est ps sor.z silr aia est pars sor.g̃ sor.est maior
corpore z maior anima.negatur ɔsequētia:q2 alr capiᷓ
ps. Corpus.n.nō est pa q̄ztitativa sor.sꝫ est pa essentialis
silr aia. ℭ Ad 3^m rñdet magr in.34.arg^o tertij dubij qua
draturę. Pro q̄ rñsione adverte tria. ℭ Primū q sic de⁹
p essentiā suā itelligit cōplexe ita p eēntiā suam intelligit
cōplexe z vbalr:nec itelligit aliqd p aliqd accidēs z cō/
positū qd est ipossē:sꝫ qcqd itelligit itelligit p eēntiā suaz
ppriā:vt ex snia phi z cōmē.8.phys.z.12.metaphy.col
ligiᷓ. Scdo adverte q sicut in deo est spēs itelligibilis q̄
itelligit icōplexe ita:in deo est ppō q̄ intelligit cōplexe:z
ɔñter in deo est ppō va z falsa necessaria z ɔtingēs:q2 i/
telligit oia entia z neccia z ɔtingētia:vt pz. ℭ Tertio ad
verte q qñ pmisse sunt idētice nō seqᷓ ꝫ formalis. iō non
sequiᷓ hoc est pr z hoc est fili⁹ demōstrādo eēntiā divinā
g̃ pr est fili⁹. Silr nō seqᷓ.ois eēntia dina ē pr.filius est es
sentia divina.g̃ filius est pr. Ad formā g̃ argumēti rñdē/
do ɔcediᷓ q ista est falsa.totū qd deus scivit adhuc scit.
ℭ Et ad pbōnē negaᷓ ɔña:z cōcedo vlteri⁹ q deus ali/
quā ppositionē desinebat scire. z q in ipso est aliq̄ ppō
falsa q̄ pri⁹ fuit va:nec ex h̄ ē aliq̄ mutatio i deo:sꝫ solum
mō in sigato illi⁹ ppōnis:nec ex h̄ q ppō falsa est in deo
sequitur q ppositio va sit ppō falsa:q2 medium solū est
idēticū:sed seqᷓ q aliqd qd est ppō vo est ppō falsa. Itez
ex hoc q deus desinit aliquā ppōnez scire non sequitur
ipsum scire plura vna viceᷓ q̄z alia quoniaz quādo primo
deus aliquam propositionem desinit scire suum contra/
dictorium incipit scire.

ℭ Utrum semper exponibiliter probetur.

Contra sequitur: data ista pbatione Ar p°
q ista est falsa.semp deus fuit
similiter ista.semp mūdus erit:qd est incō/
veniēs.pbaᷓ ɔña q2 pma equivalet huic.
oi tpe deus fuit.z scda huic oi tpe mūdus
erit.mō iste sunt false vt pz p exponētes.pma.n.exponiᷓ
sic.aliquo tpe deus fuit z nullū est vel fuit tps qn tūc de⁹
fuit.ergo zc̄.scda exponēs est falsa:q2 tps presens est vlᷓ
fuit.z tamē in illo non fuit. Scda exponiᷓ sic.aliquo tpe
mundus erit z nullū est vlᷓ erit tps qn tūc mūdus erit.er
go zc̄. Scda est falsa:q2 tps p̄sens est vel erit tps.z tamē
in illo non erit. ℭ Scdo sic.data vitate pbationis sequi Ar 2°
tur q quicquid vivit semp est z etiā q qcqd movetur sp
se hꝫ illo mō.vt dicit magr in q̄rta ɔne.sed quelibet illa/
rum est falsa.vt pbabo.ergo zc̄.ɔña tenet cū maiori mi/
nor pbaᷓ.q2 ex pma sequitur qcqd vivit semp ē:tu vivis
ergo tu semp es.z vltra.g̃ oi tpe es a cōvertibili ad cōvē
tibile:sed tps preteritū est tps.ergo tu es in tpe preterito
qd est falsum.ex scda seqtur qcquid moveᷓ semp se hꝫ il/
lo modo:celum moveᷓ:ergo celum se hꝫ illo modo:z vl
tra.ergo semper se hꝫ eodem modo a convertibili ad cō
vertibile:z vltra:ergo celum nō movetur:tꝫ ɔsequentia:
q2 ex opposito cōsequētis seqtur oppositū antecedentis
sequitur.n.celū moveᷓ:ergo se hꝫ aliter q̄z prius:q2 mo/
veri est aliter se hře q̄z prius:ergo non semper se hꝫ eodē
modo. ℭ Tertio sequitur q ista sit vera semper fuit ho/ Ar 3°
mo:vt patet exponēdo ipsa sed nunc seqtur.semp fuit ho
mo:ergo homo fuit semp:tenet consequentia per cōver/
sionē z cōsequēs est falsum:vt pz.g̃ z antecedens.

Ad hec respondetur. ℭ Ad pmuz dicitur q due Ad p^m
sunt opiniones de ly semper:vt tangiᷓ ma
gister. ℭ Prima est q ly semper cōvertitur cū ly oi tem/
pore non absolute:sed sm exigentiam verbi cui additur.
ℭ Alia dicit q ly semper convertitur cū ly oi tēpore ab
solute z sm illam regulam ɔceditur q ille sunt false:sem
per deus fuit:semp mūdus erit:sm vero pmam negatur
neq̄ pma propositio equivalet huic.oi tpe deus fuit.sed
isti.oi pterito deus fuit:neq̄ scda equalet huic.oi tēpore
mūdus erit:sed isti.omni tempore futuro mundus erit.

Ad 2m ¶ Ad scdz cōcedit q sequit illas esse veras. Et ad pba
tionē prime cōcedo donec dicis oi tēpore es: sed nego po
stea ɔsequētiā cū dicis: tēpus pteritū est tēpus. ergo tu
es in tpe pterito: sz minor dz esse. tēpus pteritū est tēpus
presens. Et ad pbationē scde cōcedo 1 donec dicis q ce/
lum sēper se bz eodē mō & nego ɔñam: ergo nō mouetur
& cū tu probas cōsequētiā: qr sequitur. mouetur ergo se
bz aliter q̄z prius. cōcedo. ergo nō se bz eodē mō dico q
se bz eodē modo: & nō se bz eodē modo: se bz quidez eo/
dem modo respectu actus vbi: qr mouetur nūc sicut pri⁹
se, bz alio modo & respectu tertij: vtputa in motu celi re/
Ad 3m spectu alicuius fixi vt cētri. ¶ Ad 3m cōcedo q illa est vā
semp fuit bō. ad improbationē nego cōsequētiam: qr ar/
guitur a sensu composito ad sensum diuisum neqz cōuer
titur: sed sic conuertit: in quolibet tpe preterito fuit bō.
¶ Utrum ab eterno probetur exponibiliter.
Ar p. Contra sequitur data veritate istius
ppōnis sequitur q illa est vā.
antixp̄s potuit esse ab eterno. qr valet ɔña
antixp̄s potuit eē ante qōlz tp̄s finituz. que
est vā: qr antixp̄s potuit pduci ante qōlibz
tp̄s finitū: ergo antixp̄s potuit esse ante qōlibet tp̄s fini/
tum: sed tūc argr sic quicqd potuit esse ab eterno pōt esse
eternū. antixp̄s potuit eē ab eterno: ergo antixp̄s potuit eē
eternus: ergo antixp̄s est etern⁹: tz ɔña: qr in eternis nō dif/
fert esse & posse: esse 3° phi. maior pmi sylli pbat sic: quic/
qd est ab eterno est eternū: ergo qcqd pōt esse ab eterno pōt
Ar 2° esse eternuz: tz ɔña ab esse ad posse. ¶ 2° sequit q illa est
vā: deus potuit ab eterno pducere mūdū. Sed ɔ qr po/
natur tūc q pduxisset si est posse non dz sequi impossibile: &
sequit q esset actu multitudo aiaꝝ infinita ex quo infini/
ti fuerūt hoies: hoc aūt est impossibile: & ɔ phm 3° phyſi. da/
Ar 3° ri infinitum actu. ergo &c. ¶ Tertio sequit q illa est ve/
ra. ab eterno deus erit: qr valz illa: post qōlibet tp̄s fini/
tum deus erit: sed ɔ ista: post qōlibz tp̄s finituz deus erit
sic resoluitur: tūc deus erit & tūc erit post qōlz tp̄s finitū
ergo post qōlibet tp̄s finitum deus erit. Sed quero qd
demōstrat p ly tūc. aut istās pñs aut aliqd futuꝝ. si pm pa
resoluēs est falsa. si scdm scda resoluēs ē falsa: quare &c.
Ad pm Ad hec rūdet. ¶ Ad pm dicūt qdā negādo illā qc
qd potuit esse ab eterno pōt esse eternū: qr
qlibz res corruptibilis potuit esse ab eterno cū potuerit
pduci ab eterno: nō tn̄ res corruptibilis pt eē eterna: qr
repugnat nāe sue cū sit corruptibilis: neqz si ātixp̄s fuis/
set ab eterno pduct⁹ sil cū mūdo durasset tpe infinito: ne/
qz eēt dare pm istās tpis in quo fuit. sz bn̄ eternitatis neqz
esset assignare pm instās nō esse eius. Considera sup hanc
rn̄sio. qr nō valz: qr eodē mō quo est ab eterno eodē mō
Rn pōt eē eternū. ¶ Jō alr dicat negādo illā ɔñaz. antixp̄s
pōt eē etern⁹: ergo antixp̄s ē etern⁹: qr nō valz ɔña a posse
ad eē. ¶ Ad auctoritatē phi dicat q sic intelligit q si de
reb⁹ ppetuis est veꝝ dicere ɔtingit sic eē: aut pōt sic eē: &
ponere illud posse i eē nihil differt. i. nullū dz seq incōue/
niēs: vt pz ispiciēti textū phi ibidē q dicit. Si eēt loc⁹ ifi/
nitus posse repleri corpe. ergo corpus eēt ifinituz alr nō re/
pleret. mō pz q auctas nō ē ad ppom: qr ātixp̄s nō ē eter
Ad 2m nus. ¶ Ad 2m dnt q qdā admisso q mūdus fuerit ab et/
nō pduct⁹: qd nō ē icōueniēs mltitudinē ifinitā aiaꝝ eēt
neqz est ɔ phm dari ifinitū actu bz q̄ztitatē discretā: sz bn̄
sm q̄ztitatē ɔtinuā. sm aūt viā cōmentatoris quā credo
fuisse viā phicā in eternis nō ponat nisi vnum idiuiduū
sub spē: stāte eternitate mūdi vnica aia itellectiua erit in
Ad 3m oib⁹ & sic nō est multitudo ifinita aiaꝝ. ¶ Ad 3m cōcedit
post qōlibet tp̄s finitū erit deus: tenēdo ly post ppositio
naliter: & tūc exponit ppositio nō aūt aduerbialiter qr
tunc resolueretur vt dictum est. & erit falsa.

¶ Utrum infinitum probetur exponibiliter.
Contra Nō seqt. aliquātū pōdus tu Ar prio
potes portare: & si tn̄ qn ma
ius: ergo ifinitū pōdus potes ptare. ergo. pbatio
mala. ɔña tz: & añs pbat: qr añs est veꝝ &
ɔñs falsū. q añs sit veꝝ p pa pte pz: p 2a p/
bat: qr si nō det opp. & seqt q est dare maxim pōdus qd
tu potes portare. qd ē absurdū: q ɔñs sit flm pbat qr ɔ/
dictoriū ē veꝝ. s. nō ifim pōdus potes portare: qr si tm pō
dus q̄ztū ē elemētū terre tu potes portare: ergo nō ifim pōd⁹
potes ptare. ergo flm ē q ifim pōdus potes ptare. tz ɔña: qr
ista ɔdicūt. ¶ Itē si ifim pōd⁹ potes ptare: ergo aliquātū pō/
dus potes ptare: & duplū ad illd & triplū & sic i ifim. ɔña
ē flm. & tz ɔña p exponētes. ¶ 2° sic seqt: q ista sit vā infi Ar 2°
nita sūt finita. vt pz p exponētes: sz ɔ. seqt ifinita sūt fini/
ta: ergo finita sūt ifinita. tz ɔña p ɔuersionē simplicē: & ɔña ē
flm: ergo & añs. Itē seqt. ifinita sūt finita. ergo aliq ifinita st fini
ta tz ɔña ab idefinita ad pticularē: ɔña ē flm: ergo & añs. In
finita st finita: ergo ifinita si sūt finita: tz ɔña ab affirmatiua
vni⁹ dispati ad negatiuā alteri⁹ & ɔñs ē veꝝ qr pdicat idē
Ar 3° d seipo. ergo & ɔñs ē veꝝ. ¶ 3° seqt q ista ē vā. p ifim tp̄s: an
tixp̄s pt eē futurus: vt pz p exponētes: sz ɔ ar sic: p aliqd m
tp̄s pt esse futur⁹. vtputa p ifim. ergo vl dabit maxm tp̄s per
qd pt eē futurus vl minimū p qd nō. tz ɔña: qr sit diuisio re/
spectu po actiue. sz nō pt dari pm. qr illd nō pt eē finitum
qd sit maximū: qr q̄cūqz dato p amplius tp̄s pt eē: nec ifi
nituz. qr tūc p illd possz eē. q claudat ɔdictionē. nec etiā
pt dari scdm. qr finitū nō pt eē minimū p qd. qr tūc p qōlz
minimū possz eē: sz cū aliqd maximū sit minus illo dato.
ergo p aliqd tēpus ifinitū posset eē. qd est impossibile.
Ad hec rūdet. ¶ Ad pm negat añs. Ad pbōnē ne Ad pm
gat ɔñs eē flm. Ad pbōnē cū dr. si tn̄ quā
tū ē elemētū terre potes portare. ergo nō infim pōdus potes
portare. Magr negat añs: qr possū portare h dimfando
a. pedale terre. & h ē vl pt eē tn̄ pōdus. q̄ztū ē totū elemē
tū terre. ergo &c. lz. n. h nō possz eē tāte magnitudinis q̄ztuz
ē totū elemētū terre. tn̄ nō tollit qn possz eē tāti pōderis
p itēsionē gruitati suo sbo manēte eqlr magno. Ego āt tu Rn 2°
tius rūderē negādo ɔñaz illā, lz. n. nō tn̄ pōdus q̄ztū est
totū elemētū terre possis portare. tn̄ ifinitū pōdus possū
portare. Et cū dicis nullū ifim pōdus potes portare con/
cedo: ista nō ɔdicit illi: sed huic aliqd ifinitū pondus pos
sum portare. & cū dicis ergo duplū & triplū & sic i ifinitū. di
illā ppōnē eē verā tenēdo pam expositionē & si 2am. ¶ Ad Ad 2m
scdz ɔcedo istā: ifinita sunt finita & negat ɔña: qr non sic
cōuertitur vt dicis: qr nō ɔsilr termini significarēt: sz sic
ɔuertit: ifinita finita sunt. Ad aliud negat ɔña: qr ista n
est pticularis hui⁹: sed illius. entia ifinita sunt finita. Ad
aliud negat añs. lz. n. idē pdicet de seipso: nō tn̄ eodē mo
do sumptū. ¶ Ad 3m ɔcedit ista p infinitū tp̄s ātixp̄s pt Ad 3m
esse futurus. ¶ Ad iprobōnez tenēdo q vnū infim nō sit
minus alio: vt vult Hēnsber. Di q dat minimū qd nō. &
illud est tp̄s infinitū. qr p illud nō pōt esse futurus: sz per
qōlibz minus. nec aliqd infinitū est minus isto. Tenēdo
aūt q vnū infinitū sit mai⁹ alio: nego illā diuisionē. qr sub/
cōtraria dsit vificari p tpe finito. qlr nō est in pposito.

¶ Et sic est finis hoꝝ questionuz quarū numerus est de/
cem & octo: quare si bene numerabis est centenari⁹. Ad
laudem Dei & gloriose Uirginis Marie.

¶ Pauli Ueneti logica cū Ruf & Menghi Fauentini vi
ri clarissimi cōmētarijs & cū questionibus non nullis p
magistrū Nicholaum Uenetum ordinis diui Augustin
accuratissime reuisa & emendata feliciter.

FINIS.

¶ Logica noua Mengi fauentini per modum resolutionis facta: neq; hactenus i͂pressa: que vltra antiquas expositiones: ac questiones ad Pauli veneti summulas: hoc in volumine cõtentas: totum fere organum breuissime complectitur: & alia multa: vt in indice patet.

Jo: antij oliue tor.mi & amicor.

M.D.XXXiij.

CUm ego menghus in ſenectute conſtitutus ſcripta mea ſuper dyalecticã
ariſtotelis conſiderarem ſcilicet in arte veteri imitãdo boetiũ. Et in libro
poſteriorũ linconienſem: imo ſuper vtrãq3 partem: binos cõmentarios
minores ⁊ maiores more boetij in phiermenias. Propoſui dyalecticaz
reſolutiuam componere: in qua tota ariſtotelis dyalectica ſummatim comprehẽ
deretur: vt melius memoriter ſeruari poſſet. Conſimiliter cõſiderans ſcripta no/
ſtra ſuper regulas hẽtiſberi: ⁊ queſtiones noſtras ſuper cõſequentias ſtrodi: exi/
ſtimaui opereprecium fore omnes ſubtilitates dyalecticas reſolutas in vnum re/
ducere: quod factum eſt: vt iuuenes acute ⁊ audacter diſputare poſſent: quoniam
purus logicus ſine his in diſputando timidus eſt: cũ his vero audaciſſimus eſt.
Q3 ſi hec legentibus placere intellexerimus in lucem dabimus ſcripta noſtra ſu/
per phyloſophiaz ariſtotelis ſcilicet ſuper libro phyſicorum expoſitionez ⁊ que/
ſtiones ⁊ ſimiliter ſuper libro de anima. In medicina quoq3 trinariuz edemus. ⁊
tractatum de cura febris peſtilentialis. tractatum quoq3 de balneis per omnia ita/
lie balnea diſcurrendo: ⁊ multa alia que breuitatis gratia pertranſeo. Nec nega/
bo recollectas ſuper logicam Pauli a me editas eſſe in adoleſcentia ſcilicet in pri
mo anno lecture noſtre. Et quia nihil ſcriptum: nec inquiſitum ab alijs inueni: cũ
difficultate fuit: propterea recordor ſepe dixiſſe. Quando erit vt noſtro claudatur
cartha labore. Et tamen cõtinue maiora aggreſſus ſum: nec vnquam quieui: nec
modo quieſco octogenarius ducens annum: quoniam homines vt plurimuz na
turalem inclinationem ſequuntur: que de ſurſum venit: ſed de his ſatis: dummo
do hec omnia in dei gratiam ⁊ gloriam referantur.

¶ Logica menghi per viam resolutiõis facta.

Dialectica ē sciẽtia recte differendi recteq3 obuiandi. discernẽdi quoq3 verum a falso: ad omnium methodorū principia viam habens: hoc colligitur a phylosopho primo topicorum: cū inquit. Est autem vtilis dyalectica ad tria scilicet ad exercitationē3. ad obuiationem ⁊ ad ſm phylosophiã disciplinas. Quod autem ad exercitationē3 sit vtilis: ex his manifestum est: qr hanc methodum habentes de proposito facile argumentari poterimus. Ad obuiationem vero: quia ex proprijs doctrinis cõtra eos sermocionabimur quicquid nõ videnť benedicere. Ad ſm phylosophiã ṽo disciplinas: quoniam potentes ad vtrūq3 dubitare: facile in singulis speculabimur verum ⁊ falsum. Amplius autem via3 habet probãdi pncipia: que sunt circa vnãquãq3 disciplinaz per ea: que circa singula probabilia sunt: hoc autem ꝓprium vel maxime cõueniens dialectice est: cum .n. inquisitiua sit: ad omnium methodorum principia viã hab3: ſ3 phs vbi supra. Et dicit̃ dyalectica ad dyalegome verbo greco: ꝙ ē ide3 ꝙ dispuro. Et qr dicit ad omnium methodoru3 principia viã habere: oportet intelligere quid sit methodus: Est autem methodus grece. latine ṽo breuis via vel disciplina: dicta a methodos grece per thita.

¶ Circa dicta cadit difficultas: vtrum dyalectica sit scia: Et videtur ꝙ non: qr scientia procedit ex necessarijs: sed dya'' non procedit ex necessarijs: qr syllogismus dyalecticus procedit ex probabilibus: vt inqt phylosophus primo topicorum: igitur dyalectica non est scientia.

In contrarium arguitur: quia scientia est vni⁹ gñis subiecti ptes ⁊ passiones considerans ex proprijs principijs per phylosophum circa fines pmi posteriorum: sed dyalectica est huiusmodi: qr ens rationis: quod est idem ꝙ res secunde intentionis. s. ens causatu3 a ratione: est subiectum in ea: cuius partes ⁊ passiones ⁊ principia considerat dyalectica: igit̃ dyalectica est scientia.

℞° dicit̃ distinguẽdo de dya'': qr alia dr̃ dya'' vtens. i. qua vtimur in alijs sciẽtijs: ⁊ hec ex probabilibus ꝓcedit: qa per syllm̃ dyalecticum ꝓbat. Alia ṽo dicitur dyalectica docẽs: idest que docet ꝓprietates de subiecto. ⁊ ei⁹ partib⁹ subiectiuis per pncipia propria: ⁊ ꝓbat per syllogismū demonstratiuum: ⁊ hec est scia: ⁊ de hac loquimur. Et sic p3 ℞° ad argumentum primum.

¶ Cum autẽ dyalectica sit inuenta ad regulandu3 actus rationis: qui sunt tres: vt colligitur a phylosopho tertio de aia. s. simpliciu3 apphẽsio: cõpõ ⁊ diuisio: ⁊ discursus. ideo dyalectica diuisa est in tres partes: Nã prima pars tractat de terminis simplicibus: secũda ṽo tractat de cõpositione ⁊ diuisione. idest de propositione affirmatiua ⁊ negatiua. Tertia vero tractat de discursu: idest de syllogismo de quibus omnibus tractandum est per ordinẽ: incipiendo a terminis.

¶ Quantũ ad pmã partẽ. s. de terminis oportet tria facere. primo diffinire terminũ. scḋo diuidere in species: vnãquãq3 speciem diffi°. 3° ponere proprietatem terminoꝝ.

Quantum ad diffinitionẽ termini: dicit phylosophus primo priorum. Terminus est in quẽ resoluitur ꝓpõ: vt prũ ⁊ de quo predicatur apposito vel diuiso: esse vel nõ esse.

Diffinitur etiam terminus a modernis. ꝙ est signum orationis constitutiuum: vt pars propinqua eiusdem. Et vtraq3 diffinitio est bona: prima est data per viam resolutionis: quia propositio resoluitur in terminos: ex quibus constituitur. s. in predicatum subiectum ⁊ copula3. Et secunda est data per viam compositiõis: quia propositio componitur ex terminis. s. subiecto. predicato ⁊ copula: qr vnũqḋq3 natu3 est resolui in ea ex qb⁹ cõponit̃.

¶ Circa dicta cadit difficultas: vtrum terminus diffinit⁹ sit tm̃ sig͠atiuus: aut sit cõis ad sig͠atiuũ ⁊ nõ sig͠atiuũ.

Primo arguitur ꝙ sit tm̃ significatiuus: quia termin⁹ primo diuiditur a pħo in antepredicamentis in terminum incomplexum: ⁊ complexum: Et termin⁹ incomplexus diuiditur qr alius significat substantiam alius q̃titatem alius qualitatẽ: ⁊ sic de singulis p̃dicamẽtis: Et termin⁹ complexus est vt oratio: que est etia3 significatiua vt patet primo perhiermenias: igitur termin⁹ diffinitiuus est sig͠tiuus. t3 ꝯñtia quia si diuidẽtia sũt sig͠tiua: g̃ ⁊ diuisu3.

Cõfirmat̃ qr diffinitur termin⁹ per subiectu3 predicatum ⁊ copulam: sed hec sunt nomina ⁊ verba que sunt significatiua: vt pmo perhiermenias: quare.

¶ In contrariũ arguitur: quia terminus diuiditur a modernis in terminum per se significatiuum ⁊ non per se significatiuũ: sed termin⁹ non per se significatiu⁹ est vt omnis ⁊ nullus: que nihil significãt ſm pħm: sed tm̃ aliqualiter ꝯsignificãt: ergo termin⁹ diffinitus est cõmunis ad terminum significatiuum: ⁊ non significatiuum.

Confirmatur quia diffinit̃ termin⁹ a modernis ꝙ est signũ orõnis ꝯstitutiuũ vt ps propinqua eiusdẽ: sed tam terminus nõ significatiu⁹ q̃3 sig͠atiuus põt esse pars propinqua orationis vt patet: dicendo buf est syllaba: ⁊ omnis est signum vniuersale: quare.

℞° dicit̃ ꝙ sig͠are capit̃ dupl'r. s. ꝓprie: ⁊ cõiter: ꝓpe sig͠are est aliqd extra se intellectui repñtare: ⁊ sic vel nãliter repñtat: vt termini mẽtales: vel ex impositiõe: vt termini vocales ⁊ scripti. Et h̃ est formaliter significare: ⁊ sic capitur a pħo qui diffinit tm̃ terminũ significatiuũ. Cõiter vero significare est aliquid intellectui representare: siue ex̃ se representet. siue non: ⁊ sic capitur a modernis: qui diffiniunt terminum vt est communis ad terminum proprie significatiuum: ⁊ non proprie significatiuu3: quia q̃libet terminus saltem significat se ipsum.

Ex his patet ad argumenta: quia prima argumẽta faciũt pro via pħi. Et ꝯ̃ria argumẽta faciunt ꝓ via modernoꝝ.

¶ Quãtum ṽo ad diuisionẽ termini. Sciendum ꝙ terminus põt considerari quadrupl'r. s. in ordine ad significare: in ordine ad predicari. in ordine ad supponi: ⁊ in ordine ad ꝓbari: ⁊ ſm vnũquẽq3 istorũ modoru3 põt diuidi: vt infra patebit. Et incipiemus a termino significatiuo.

Si termin⁹ ꝯsideret̃ in ordine ad significare. Termin⁹ ſm pħm in antep̃ntis diuidit̃ in terminũ incõplexũ ⁊ complexum: terminus incõplexus est vt dictio: vt socrates: ⁊ currit: termin⁹ cõplexus est vt oratio: vt socrates currit. potest tamẽ describi terminus incomplexus ꝙ est terminus cui⁹ nulla pars separata significat: vt dictio: Et terminus complexus est cuius pars separata aliquid significat. s. ꝙ sit de intellectu totius: vt oratio.

Item terminus incomplexus diuiditur ibi a pħo: qr alius significat substantiam. alius quantitatem: alius qualitatem: ⁊ sic de alijs predicamentis.

Item terminus incomplexus diuiditur primo perhiermenias a pħo: qr alius significat ex impositione: vt termin⁹ vocalis ⁊ scriptus. alius ṽo significat nãliter vt termini mentales: qui dicunt̃ a pħo passiones anime.

¶ Amplius scire debes ꝙ taliter potest diuidi terminus:

vt comprehēdat omnes termios sigñatiuos hoc modo. Terminus aūt sigt gñalem modū essendi aut spālez modū essendi. Si pmo mō sunt termini transcēdētes: q sunt sex.s.ens res vnum aliqd verum ⁊ bonum. Si scđo modo aut significat subam aut accñs. si subaz: aut corporeā aut incorporeā. Si incorpoream aut finitaz vt intelligētiam: aut infinitaz vt deum. Si vo corpoream: aut aiatā aut inaiatā. si aiatā aut sensibilem aut insensibilem. Et si sensibilē aut rationalem aut inrationalem. si rationalem vt hominē: si inrationalem vt bestiā. Et si corporeaz inanimatam vt elemēta.s. terram aquā aerem ⁊ ignem. Et si animatā insensibilem vt plantam ⁊ arborem.

Si vero significat accidens: aut absolutum: aut respectiuum: si absolutum aut inest ratione mãe: ⁊ sic quantitatem significat: aut inest ratione forme: ⁊ sic qualitatez significat. Si vero respectum: aut dicit respectum intrinsece aduenientez: ⁊ sic relatiuū per se. Aut extrinsece aduenientem. Et si extrinsece aduenientem: aut ab extrinseco agente causante aliqd: aut ab extrinseco agente mēsurante aliquid. si primo modo sic prouenit actio ⁊ passio: actio vt est ab agente: ⁊ passio vt est in patiente. Si secundo modo.s. ab extrinseco agente mēsurante aliquid vel ꝺm durationem vel ꝺm quantitatem: si primo modo sic tempus mensurat ⁊ prouenit quando. si secundo modo ꝺm quantitatem vel simpliciter vt locus mensurat ⁊ sic est vbi: vel in ordine ad partes ⁊ sic est situs vel pō. Si ab extrinseco non agente aliquid sed tegente tm̄ corpus vel partes sic est habitus.

¶ Tr̄m ꝺo modernos termin⁹ diuidit in terminū p se significatiuū ⁊ nō p se sigñatiuū. Terminus p se significatiuus est qui per se sumptus aliquid intellectui representat: vt homo. non per se significatiuus est qui per se sumptus nihil intellectui representat: vt qui omnis nullus.

Terminus per se significatiuus diuiditur in naturaliter significatiuū: ⁊ ad placitum significatiuū. Naturaliter significatiuus est qui apud omnes idem significat: vt termini mentales. Ad placitum significatiuus est qui non significat idē apud omnes: vt termini vocales ⁊ scripti.

Termin⁹ nālr sigñatiu⁹ diuidit in terminū pme intentiōis ⁊ scđe intētiōis. Termin⁹ pᵉ itētionis est q sigt pmo rem que non est terminus: vt termini reales in mente: sicut homo ⁊ animal. Terminus scđe itentiōis est qui significat p̄ rē que est termin⁹: vt termini itētōales: vt spēs ⁊ gen⁹.

Termin⁹ ad placitū sigñificatiu⁹ diuidit in terminū pᵉ ipōnis: ⁊ scđe ipōnis. Termin⁹ pme ipōnis est termin⁹ vocalis vel script⁹ q sigt pᵒ rem: q̄ nō est termin⁹: vt termini reales in voce: vel in scripto: vt hō ⁊ aial. Termin⁹ scđe ipōnis ē t'min⁹ vocalis vel script⁹: q sigt p̄ rē: q̄ est t'min⁹. vt t'mini itētōales i voce vl' i scripto: vt spēs gen⁹ ⁊ hmōi.

Termin⁹ nō p se significatiu⁹ diuidit in terminū consigñatiuū alic⁹: ⁊ in terminū ꝯsigñatiuū aliq̄lr. Terminus ꝯsignificatiu⁹ alicui⁹ est q cū alio sumptus aliqd sigt: ⁊ non per se: vt relatiuum q q̄ quod. Termin⁹ ꝯsigñatiuus aliqualiter est qui cum alio sumptus solum aliqualiter cōsignificat: vt sincathegoremata: oīs nullus ⁊ huiusmodi.

Et addūt alias diuisiones tiop.s. cathegorematicū ⁊ sincathegorematicū. Cathegorematic⁹ est ille: qui tā p se q̄z cū alio: aliqd significat: vt termini p se significatiui. Sincathegorematic⁹ vo est qui taz per se q̄z cum alio nihil significat: tm̄ hz aliqđ officiuz: vt omnis nullus: ⁊ hmōi.

¶ Circa diuisionē pᵒi cadit diffi^{tas}. cū dicē q termin⁹ icōplexus ali⁹ sigt ex ipōne vt termini vocales ⁊ scripti: ⁊ ali⁹ sigt nālr: vt termini mentales: qui dicunt passiones aie.

Cōtra vltimū dcm̄ ar. q termini mētales nō dicunt passiones aie: q: passiones aie cōiter dicunt in q̄rū acceptione aia patit: q dato sequit q nō essent in aia termini mentales repñtantes deū vel itelligētias q' est fłm: q: non itelligerent nobis. pbat ꝯᵃ: q: aia non patit nisi ab his: que causant aliqd in eaz: sed sube icorporee nō causant aliqd in aias: pbatur: quia nihil causat i intell'u q non causat prius in sensu: sed sube incorporee nihil causant per se in sensum: ergo nec in itellectuz.

Rꝫ duplex est modus rñ^{di}. Unus alexādri dī^{tis} q sube icorporee nihil causant in intell'm: sed solū res sensibiles causant spēs in itell'm: sed q: res sensibiles sunt effect⁹ subᵃꝝ incorporeaꝝ: ⁊ q: effect⁹ gerit silitudinē sue cāe: ideo res sensibiles inquātū gerūt silitudinē suarū causarū: intantū possunt cāre spēs illaꝝ causarū in intell'm: que species repñtant ipsas. Et si dicit: q̄uō spēs que est res finita pōt cāre rē infinitā puta dei cognem: di q sic poᵗ finita puta intell'a pōt itelligere rem infinitā sub modo tamē finito: sic spēs finita pōt repñtare rē infinitā sub mō tamē finito.

Alter modus rñ^{di} est theologoꝝ dicētiū q in intell'u nō pe esse spēs reꝝ incorpaliū: q̄rū ratio est: q: nihil est in intellectu qn pus fuerit in sensu: sed spēs taliū rerū nō pñt eē in sensu: igit nec in intell'u. Sed res incorporee intelligūtur per conceptus elicitos a rebus sensibilib⁹. Et nālr loquēdo elicit hic ꝯcept⁹ de deo: q est pmū ens q est causa omniū aliarū rerū. Et p reuelationē elicit conceptus: q est trin⁹ ⁊ vnus: ⁊ creator omnium ⁊ omnipotens.

¶ Circa diuisiōes modernoꝝ i t'minū cathegorematicū ⁊ sincathegorematicū est difficultas: q: a cathegoreo v̄bo greco: q est idē q p̄dico: vl' significo venit cathegoric⁹ i. p̄tiu⁹ vel sigñatiu⁹: ⁊ sincathegorematic⁹. i. ꝯsigñatiu⁹ vel simul p̄tiu⁹: q: sin in cōpōne apud grecos significat simul: igit vel ab illo v̄bo dī deriuari cathegorematicus. ⁊ sincathegorematic⁹: vel nō. Si dī q veniūt ab illo eodē v̄bo cathegoreo: g̃ cathegorematic⁹ erit p̄tiu⁹ vel sigtiu⁹. Et sincathegorematic⁹ erit simul p̄tiu⁹ vel simul significatiu⁹: q ē fłm: q: sinchatego^{ma} nec p se: nec cū alio. aliqd sigt: q: nō est simul sigtiu⁹. Si vo dicit q nō venit ab illo v̄bo cathegoreo. quero a quo deriuet: ⁊ nō pōt dici aliud: q̄re erit termin⁹ cathegorematic⁹ idē cū termio cathegorico ⁊ sincathegorematic⁹ erit idē cū sincathegorico. Et ꝯsequēter sequit q male diffinit⁹ est sincathegorematicus q nihil significet nec per se nec cum alio.

Rꝫ dī a qbusdā volētib⁹ fugē ar^{m} q isti termini cathegorematic⁹: sincathegore^{ci} nō deriuāt a cathegoreo v̄bo greco: sz sūt ipositi ad sic sigñandū ꝺm placitum logicoruz.

Nō satisfacit nobis: q: cū cathegoric⁹ ⁊ sincathegoric⁹ ꝺz boetiū deriuent a cathegoreo v̄bo greco: et isti cathegorematic⁹ ⁊ sincathegorematic⁹ magnā hēant affinitatez cum istis: ideo videntur ab eodem verbo deriuari.

Propterea nos alr dicim⁹: q sicut ab eodem noīe substantiuo pñt deriuari diuersa denoiatiua parū dr̄ia in sigñando. sic ab eodē v̄bo. declaro assumptum: q: ab albedine venit albus alba albū. Et albatus albata albatū: q̄ dr̄nt: q: albus dī q itrin^{ce} factus est: ⁊ albat⁹ extrinsece. Sic a cathegoreo venit cathegoric⁹ ⁊ sincathegoric⁹. similr cathegorematic⁹ ⁊ sincathegorematic⁹. pmi sūt magis simplices: ⁊ sūt idē q sigñatiu⁹ ⁊ ꝯsignificatiu⁹. ꝺ' vo sūt magis cōpositi: ⁊ aliqd addūt: q: cathegorematic⁹ nō solū est significatiu⁹ p se sed etiā cū alio. Et sincathegorematicus non soluz est consignificatiuus: sed etiā hēt officiuz.

Et si dī ꝫ hoc vltimū q sincathegorematic⁹ tam p se q̄z cū alio nihil sigñat: igr nō ē ꝯsigñatiu⁹. negat ꝯᵃ: q: ꝯsigñatiu⁹ diuidit. quoniā alius est alicui⁹ consignificatiuus: ⁊ alius aliqualiter consignificatiuus: q̄re sincathegorematicus est consignificatiuus aliqualiter: sed non alicuius.

¶ Circa aliā diuisionē in terminū nālr significatiuū ⁊ ad placituz cadit alia difficultas: q: dcm̄ est q oēs termini mentales naturaliter significāt: ⁊ ideo naturaliter significatiua

ficatiu⁹ diuidit in terminum p̄me intentionis et secunde. Contra arguit: quia secundum phm̄ p̄o phī. Eorū q̄ fiūt quedā fiūt a nā: et quedā p̄p alios oēs. s. p intellm̄ et volūtatē que dicunt fieri ab arte: sed q̄ fiūt a nā nālr̄ signt: que vero fiunt ab arte artificialr̄ signt et non nālr̄: sed termin⁹ scd̄e intē/tionis est scd̄us conceptus factus ab intellectu comparante p̄mum conceptum ad ea quibus conuenit: igitur fit ab ar/te: quia artificialiter significat et non naturaliter.

Confirmat: quia quod naturaliter significat: idē significat apud omnes: igitur quod non significat idem apud omnes nō si/gnificat naturaliter: sed quod fit ab arte nō significat idem apud oēs: ergo quod fit ab arte non significat naturaliter.

℞ dicitur quod p̄mus conceptus qui dicit terminus p̄me in/tētionis fit a nā: quia est similitudo rei nālis: scd̄us vero con/ceptus p̄tim fit a nā: et partim fit ab intellu: quia secundus cōceptus fit ex p̄mo conceptu: comparato his quib⁹ conuenit: et sic fit partim a nā: partim ab intellu: quia nā siue effectus nō p̄us concurrit: quia in q̄cūq; fit ille conceptus p̄mus ex ne/cessitate sequit concept⁹ secūdus itellectu cōparāte illuz quibus conuenit: sed quia cōplemētum sui accipit a rōne. i. ab/intellectu cōparāte illum p̄mū conceptū: ideo ens rōnis di/cit. Et nō valet fit ab intellu: igit fit ab arte: quia que soluz fiūt ab itellectu ad extra: dicunt fieri ab arte. Nec valet fit ab intellectu: igitur non significat naturaliter.

Ad arg⁹ p3 ℞.

De mō p̄dicandi terminoꝝ.

Si vero terminus consideretur in ordine ad predicari: Et cum predicari sit aliqd de ali quo dici: diuidit primo terminus in termi/num singularem et cōmunem.

Termin⁹ singularis ē q̄ d̄ vno solo p̄t: vt sortes.

Terminus cōis est qui de plib⁹ p̄dicabilis ē: vt hō et aial.

Termin⁹ cōmunis diuidit: quia aut p̄tur essentialr̄ aut accn̄talr̄. Et si essentialr̄: aut p̄dicatur secundum vnā rōnē aut secundum plures: Et si secundum vnaz rationē p̄dicatur: vniuoce p̄dicatur: quia.

Terminus vniuocus est qui est predicabilis de pluribus secundum vnum nomen et vnam rationem: vt homo. Si vero p̄dicatur de pluribus secundum diuersas rationes: aut equali/ter: aut inequaliter: si equaliter est termin⁹ equiuocus: quia terminus equiuocus est qui est predicabilis de pluribus secundum diuersas rationes et equaliter: vt canis. Si vero pre/dicatur inequaliter: sic est terminus analogus: et quia Ter/minus analogus est qui est predicabilis de pluribus secundum diuersas rationes et inequaliter vt salubre. Si vero predi catur accidentaliter de pluribus: dicitur predicari deno minatiue. s. de subiecto: vt terminus concretus accidenta lis: vt albus alba albuz: qui p̄tur de sub̄a denōatiue: vn̄. Denominatiua dicuntur: quecunq; ab aliquo secundum nomē habent appellationem: et solo casu differētia sunt: et vt al/bum habet appellationem. i. deriuationez ab albedine: et differt ab ea in casu. i. cadentia vocis.

Terminus vniuocus diuiditur: quia alius predicatur in quid. alius vero i q̄le. Si p̄tur in qd: aut p̄tur de plibus d̄ntib⁹ spē: et sic est gen⁹ vt aial: vnde. Genus est quod p̄dica tur de pluribus differentibus specie in eo quod quid: vt ani mal predicatur in quid de homine et bruto. Si vero predi catur i quid de plurib⁹ d̄ntib⁹ nūo. sic est spēs. vt hō. quia. Spēs est q̄ predicatur de pluribus differentibus nume ro in quid: vt homo predicatur i quid de sorte et platone. Si vero predicatur in quale aut predicatur in quale essen tiale aut accidentale: si in quale essentiale sic est d̄ria: quia. Differentia est que predicatur de pluribus differentib⁹ specie in eo quod quale essentiale: vt ratiōale predicatur de homine et deo. Si vero predicatur in eo quod quale acciden/tale: hoc est dupliciter: quia aut predicatur conuertibi/liter: aut non conuertibiliter. Si conuertibiliter sic est proprium. quia. Propriū est quod p̄dicatur accidētalr̄ de vna sola specie et conuertibiliter: vt risibile p̄dicatur de solo homine conuertibiliter. Et propterea primo topicoruz dicit phylosophus: propriū est quod non iudicat quod quid est soli autē in est: et conuersim p̄tur de re. Si vero predicatur accidentaliter: et non conuertibiliter est accidens: quia. Accidēs est quod p̄dicat in quale accn̄tale et nō conuertibilr̄. Et propterea phus primo topicorum dixit. Quod accidēs est quod contingit eidem inesse: et non inesse. Et porphyri⁹ dixit. Accn̄s ē quod adest et abest p̄ter subi corruptiōez. etc. cap. 4.

Circa p̄mā diuisionē terminorū de modo p̄dicandi ca/dit difficultas. Prima cū diuidit termin⁹ in singularē et cōez: quia phs in p̄ntō sub̄e post p̄prietatē illā: q̄ est vniuo ce p̄ri: dic. A p⁹quidē sub̄a nil̄a est p̄rio: de nll̄o. n. s̄bo d̄r. In c̄rīū vero est porphyri⁹ in cap̄ de gn̄e. Nā declarās diffō nē gn̄is dicit. Eorum q̄ p̄ntur. alia de vno solo dicuntur: vt indiuidua: vt socrates. Alia vero de pluribus dicunt: quēadmodum genus d̄ria spēs proprium et accidens.

℞ dicitur quod p̄dicabile siue p̄dicari dupliciter dicit. s. cōi/ter et p̄prie: p̄p̄e dicit p̄dicari: quod de aliquo subiecto p̄di/catur. i. de iferiori: vt termin⁹ cōmunis et sic loquit phy/losophus. cōmuniter vero p̄dicari est aliqd de aliquo di ci: siue de vno solo dicat: vt termin⁹ singularis: siue de plu̅ bus dicat vt terminus cōis: et sic loquitur porphyrius.

2ª difficultas est circa illā diuisionē: i qua dicit. quod termi nus q p̄dicat secundum diuersas rōnes: ali⁹ p̄tur eq̄lr̄: vt termi/n⁹ equoc⁹. alius p̄tur ineq̄lr̄ sicut termin⁹ analogus. etc. Contra arg: quia arist̄ˡⁱˢ diffiniēs equoca dicit. Equoca sunt q̄ruz nomē cōe est: et secundum illud nomē rō sub̄e est diuersa: g̃ sub equoco cōp̄hēdūt q̄cūq; p̄nt secundum diuersas rōnes: siue eq̄lr̄ siue ieq̄lr̄: et max⁹: quia nullā mētōnē fac̄ de analogo.

℞ dicit quod equocū p̄t accipi dupliciter. s. cōiter et p̄prie: Cōi/ter acceptum dicit de omnibus que p̄dicāt secundum diuersas rationes. siue equalr̄ siue inequaliter: et sic accipit phus in an̄p̄dicamētis: p̄prie vero acceptum equiuocū dicitur solum de his: que p̄dicant secundum diuersas rationes et equa liter: et sic capit phs equiuocum 4° me⁴: quando dicit quod ens nō p̄tur equiuoce: sed sicut salubre: quod p̄tur secundum diuer sas rōnes inequalit: quia salubre prius p̄dicat de aiali secundum vnam rōnez: et p posterius p̄dicat de cibo et medicina et secundum aliam et aliam rationē: Et sic tollitur apparens con/tradictio inter porphyrium et phm̄: quādo dicit in capi/tulo de specie. Si quis d̄ia entia vocet equoce nūcupabit.

Tertia difficultas est circa diffinitionē datā de d̄ria: quia dictum est quod p̄tur de pluribus differentibus spē. Contra: quia capto gn̄e imediato spēi sp̄āˡᵐᵉ: vt est aial ad hominē: tūc arg: sic d̄r̄ie diuisiue gn̄is s̄t constitutiue spēꝝ sub gn̄e: sed rōnale: et irrōnale sunt d̄r̄ie diuisiue animalis. igit sunt constitutiue spērū sub aiali: sed irrōnal constituit brutuz: ergo rōnale constituit hoiem: sed rōnale non in plus se ha bet q̄z constitutum per ipsum. s. q̄z homo: ergo rationale non predicatur de pluribus differentibus specie.

℞ de h̄ sunt opiniones. Una est opinio Boetij: cum quo tenet via cōmunis: hec dicit quod aliqua est differentia vlti/ma: que est conuertibilis cum specie sp̄āˡᵐᵉ: et ista vt pluri/mum ignota est. Alia est differētia non vltima: que non conuertitur cum specie sp̄āˡᵐᵉ: et ista nota est. Et ideo phy losophus scd̄o posterioꝝ docet diffinire per plures diffe rentias additas generi: quarū queilbet in plus se habz q̄z diffinituz. Et sic porphyrius etiā dat diffinitionē diffe rentie non vltime: quia magis nota est.

Alia opio est lincoln̄. q dicit. quod 2ˣ ē diuisio gn̄is. vna ē p d̄r̄ias formales. alia p d̄r̄ias mālēs: vt aial formalr̄ diuidit p rōnale et in rōnale. Et mālr̄ diuidit p mortale et imortale: et semper requirūt plēs d̄r̄ie ad diffōnē spēi. et ēt ad constituēdū spēm: et fundat se sup hoc: quod phs et porphyri⁹ qn̄ diffiniūt d̄r̄iā. semp dicūt quod est apta nata p̄dicari de plib⁹ d̄ntib⁹ spē:

nū. vt nullus nihil & h). & negatio: quia hec signa distri- buunt tam terminum mediate sequentem q̄ immedia- te. vt nullus homo est animal: tūc ly animal. q̄ ly homo stat distributiue. et deducto. s. impedimēto alteri⁹ signi.

3ᵐ signum faciēs stare distributiue est gradus comparati- uus & superlatiu⁹: q2 distribuunt terminum rectum a par- te post. Exēplum de comparatiuo: vt tu es fortior leone ly leone stat distributiue mobilit'. Similit' est de positiuo compabilit' sumpto. vt tu es ita fortis sicut leo: ly leo stat distributiue mobiliter. Exemplum de superlatiuo: vt tu es fortissim⁹ hominū. ly hoīum stat distributiue mobilit'.

4ᵐ signū est dīr aliud & nō idem: q̄ ɔfundūt ɔfuse distribu- tiue mobilit' terminum rectum a parte post. vt tu differs a leone. tu es aliud a leone: tu es non idē leoni: ly leone: & ly leoni stat distributiue mobiliter.

5ᵐ signum sunt ista verba. Careo indigeo & hmōi: que con fundunt distrib⁹ mobilit' terminū rectū a pte post. s. capa ces confusionis. & deducto ipedimēto alteri⁹ signi. vt ca reo. vel idigeo pecunia. ly pecunia stat distrib⁹ mobilr.

¶ Decem vero signa ɔfundūt terminū sequētē cōfuse tm̄: sex prima mobiliter. & quatuor sequentia immobiliter.

¶ Primū signum est dictio exclusiua: vt tm̄: que ɔfundit ɔfuse tm̄ mobilr' t'minū imediate sequētē se: vt tm̄ hō est aial: ly hō stat ɔfuse tm̄ mobilr' & ly aial stat distributiue mobiliter: q2 equiualet isti. omne animal est homo.

2ᵐ signum est dictio exceptiua: vt preter: que ɔfundit ɔfuse tm̄ mobilr' suum casuale: si est termin⁹ cōis. vt nullū aial p̄ter hoiem currit. ly hominem stat confuse mobiliter.

3ᵐ signum est dictio reduplicatiua: que confundit suū ca- suale confuse mobiliter: & p̄mum confuse tm̄ immobilr': vt sortes inq̄tū homo est aial. ly homo stat ɔfuse tm̄ mobi liter: & ly animal confuse immobiliter. vnde versus.

Omne. nil. ita. aliud: careo. distribuit: post inde

Mobilitat tantum preter quantum scio: hic immediate.

Hec immobilitant. modus incipit. obligor. ergo.

4ᵐ signum sunt termini concernētes actū mentis: vt scio credo dubito: qui confundunt confuse tm̄ mobiliter ter- minum cōem sequētē rectum a pte post: vt scio aliquam propositionem: ly ppōnem stat confuse tm̄ mobiliter.

5ᵐ signum sunt ista aduerbia. bis ter q̄ter: qui confundunt ɔfuse tm̄ mobilr' terminū sequentem se immediate: vt bis comedi panem. ly panem stat confuse mobiliter.

6ᵐ signum est hec nota immediate. q̄ ɔfundit ɔfuse tm̄ mo- bilr' t'minū cōēz sēqntē se: vt ime⁹ añ hec tu scinisti aliq̄ ppōnē. ly ppōnē stat ɔfuse mobilr' q2 l3 descēdē disiūcti.

7ᵐ signū sunt termini modales in sensu cōposito. siue nomi nalr' siue aduerbialr' sumant'. q ɔfundūt ɔfuse tm̄ imobi- lit' t'minos nō distributos. siue seqnant' siue precedāt: vt necio hō ē aial. tā ly homo q̄ ly aial. stat ɔfuse imobilit'.

8ᵐ signū sunt ista v'ba icipit desinit q̄ ɔfundunt ɔfuse imo- bilr' t'minū cōēz sēqntē non distributū. vt tu icipis vel de finis scire aliquā ppōnē. ly ppōnē stat confuse imobilit'.

9ᵐ signum sunt ista vba. debeo obligor pmitto. q̄ ɔfundūt confuse imobilr' terminū sequentem se. vt promitto tibi aurum ly aurum stat imobiliter: q2 non licet descendere.

10ᵐ signum est nota conditionis & rationis: que confun- dunt imobiliter omnes terminos cōmunes non distribu tos. & hoc in ordine ad totā hypotheticam. vt si homo est. animal est: tā ly homo q̄ ly animal stat imobiliter: quia non licet descendere.

Nota q̄ terminus habens vim confundendi confuse tm̄ non impedit distributionē. licet ipediat descensum quā- doq3: vt dicendo. necessario omnis homo est animal. ly hō stat distrib⁹. sicut sine nec̄io: s3 cū nec̄io stat imobilr'.

Nota etiam q̄ si duo signa distributiua cadant super eun dem terminum: quorum quodlibet habet vim distribuē di. vnum impedit reliquū. & stat determinate. S3 si am- bo non habent vim distribuendi illum terminum stabit distributiue. Exemplum primi. tu es fortior omni homi ne. ly homine stat determinate. Exemplū scdi. omnis ho mo est omne animal. ly animal stat distributiue.

¶ De suppositione relatiuorum.

Prima regula. omne relatiuū idētitatis suhe pro eodem & eodem mō supponit sicut suum antecedēs. exēplū. vt sor. qui currit mouet'. ly qui supponit discrete sicut suum antece- dens. Et cū dicitur omnis homo qui currit mouet': ly qui stat distributiue. sicut suū añs. Et dicēdo: homo disputat: & suus asinus currit. ly suus supponit de terminate sicut suum antecedens. & ly suus stat p sui.

¶ 2ᵃ regula: omne relatiuū diuersitatis suhe supponit pro diuerso a suo añte. & s̄m exigētiā signi: q2 al'n eodem mō al'n diuersimode. exē⁹ pmi. vn⁹ homo currit. & alius di- sputat. Et omnis ppō vera est nec̄ia. & quelibet alia im possibilis. in p⁹ stat relatiū determinate sicut añs: in scda stat distributiue sicut suum antecedēs. Exemplum scdi. ols pditiōalis vera est nec̄ia. & alia est ipossibilis. antece dens supponit distributiue & relatiuum determinate.

¶ 3ᵃ regula: relatiuū idētitatis accñtis supponit p sili vel eq̄li p q̄ supponit añs. ex⁹ sor. est albus: & talis est plō.

¶ 4ᵃ reg'. relt'm diuersitat accñtis supponit p dissili p quo antecedens. ex⁹ cignus est alb⁹ & aliusmodi est coruus.

¶ 5ᵃ regula. omne relatiuū accñtis siue idētitatis siue di- uersitatis cum non supponat pro eo: pro quo suum ante cedens: sed pro alio: nō semp eodem modo supponit sicut suum antecedēs. sed s̄m exigentiā signi: exemplū vt om nis coruus est niger. & talis est ethiops. ly talis stat de terminate quāuis antecedens stet distributiue.

¶ De ampliatione.

¶ Ampliatio est acceptio termini in propositiōe vltra na turā verbi vel participij. Et ponitur species suppositio- nis large loquendo. Et diuiditur in quinq3 regulas.

¶ Prima regula. omnis terminus supponēs respectu ver bi de futuro vel participij eius: supponit pro eo q̄ est vel erit. vt albū erit nigrū: ly albū stat p eo q̄ ē. vl' erit albū.

Consimilis regula est. Si terminus supponit respectu ver bi de p̄terito. vl' participij ei⁹: supponit p eo q̄ ē vel fuit vt albū fuit nigrū. ly albū stat pro eo q̄ est vel fuit albū.

¶ Secunda regula. omnis terminus supponens respectu huius verbi potest vel sui participij tam a parte ante q̄ a parte post supponit pro eo q̄ est vel potest esse: vt al- bum potest esse nigrum. ly album supponit pro eo q̄ est vel potest esse album.

¶ Tertia regula. Omnis terminus supponens respectu huius verbi contingit vel sui participij supponit pro eo q̄ est. vel contingit esse tam a parte ante q̄ a parte post. vt album contingit esse nigrum. ly album supponit pro eo q̄ est vel contingit esse album & similit' nigrum.

¶ Quarta regula. Omnis terminus supponens respe- ctu huius verbi incipit vel desinit supponit pro eo q̄ est vel incipit esse: vel desinit esse. vt album incipit esse ni- grum. ly album supponit pro eo q̄ est. vel incipit esse al- bum. Et similiter dicitur de desinit.

¶ Quinta regula. omnis termin⁹ rectus a parte post si p̄ ponatur verbo concernenti actum mentis. vel eius par ticipio supponit pro eo q̄ est vel imaginabile est. huius- modi verba sunt scio itelligo credo cognosco & huiusmo di: vt cesarem cognosco. ly cesarē stat pro eo qui est vel imaginabilis est. Et notanter dicitur si p̄ponit' verbo etc. quia si postponatur appellat formā: vt dicendo cogno- sco rosam. significat q̄ cognosco rosā s̄b ratione qua ro- sa est. & sic dicitur appellare formam.

¶ De restrictione.

Estrictio est acceptio t'mi cōis in propōne accepti īfra naturā v̄bi: qꝛ restringit' a maiori suppōne ad minorē re^m v̄bi. vt hō alb⁹ cur^t. ly hō nō sup' pro omnibus hominib⁹ presentibus: sed solum pro hoībus albis.

¶ Dupl'r aūt est restrictio: qꝛ vna fit p nomē: alia v̄o fit p īplicatōnē. s. p r'lu3 q 7c. Que fit p nomē tripl'r fit: qꝛ aut fit p īferius additū sup'iori. vt aīal hō currit: aut p d'īā additā gn̄i. vt aīal rōnale cur. aut p adiectiuu3 additū noī. vt homo alb⁹ currit. Que fit per implicationē fit mediāte relatiuo. vt dāo. homo qui est albus currit.

De restrictione facta per nomē dantur tres regule.

¶ Pma regula: oē nomē non diminuēs. nec hn̄s vim ampliādi restringit terminū cōem cui addit' ad supponēdū pro his ad q̄ exigit sua sig'tio: vt aīal hō currit. ly aīal restringit' ad aīalia: que sunt hoīes: 7 dī non diminuēs ad remouēdū terminos corrūpētes: vt mortu⁹: corrupt⁹. 7 huiusmodi: 7 dicitur nec habens vim ampliandi. ad remouendum determinationem terminor̄ ampliatiuor̄ū.

¶ Scđa reg'la si signū v'le addit' termīo restricto: nō distribuit' nisi p his ad que restrigit': vt oīs homo alb⁹ currit. ly homo distribuitur solum pro homine albo.

¶ Tertia regula: nullus terminus posit⁹ a parte predicati restringit terminū positū a parte subiecti: vt dāo: 3 homo est albus: ly homo non restringitur rōne de ly albus.

De restrictione v̄o facta per īplicationē dat' hec regula Q3 talis īplicatio sic restringit terminū: sicut suū adiectiuū v̄bi ḡ. dāo sor. q est alb⁹ currit. tm̄ restrigit ista īplicatio quantū illud adiectiuū albus. ac si dicat' hō alb⁹ currit.

¶ Circa dicta de restrictiōe cadit diffi^{tas} circa diffōnē ei⁹: qꝛ dcm̄ ē q̄ 2^x est restrictio: vna q̄ fit p nomē. 7 alia p īplicationē. Cōtra est petrus hyspan⁹. q duas alias spēs restrictiōis ponit. s. restric^{nē} factā p v̄bū de p'nti. vt dāo hō cur^t. et restrictionē fcā3 p p'ticipiū. vt dāo hō legēs cur^t.

2° circa 3^{am} regulā de restrictione est difficultas. qꝛ dictum est q̄ termin⁹ positus a pte p̄dicati non restrigit terminū positū a pte subiecti. contra qꝛ dāo. cignus est albus. ly cignus restringitur solum ad masculos ratione predicati.

3° circa regulā de restrictiōe facta p īplicationē est diffi^{tas}. qꝛ dcm̄ est q̄ īplicatio restrigit terminū sicut adiectiuu3. ꝑ qꝛ dāo. oīs homo currit. q est alb⁹. ly hō nō restringit' per īplicationē factā p relatiuū: qꝛ sup^t p oī hoīe. qꝛ. 7c.

R' ad p^m cū ar' q̄ sunt due alie restrictiones s'm petru3 hyspanū. s. que fit p v̄bū de p'nti et q̄ fit p p'ticipiu3. dī q̄ nō acceptat' auctas vbi ratio sit in p'riu3. Et q̄ non sit restrictio p v̄bu3 de p'nti. p3 ex diffōne restrictionis. in q̄ dicit' q̄ fit acceptio termini infra nām verbi. 7 hic non est ita. Et de p'ticipio dī q̄ q'n accipit' vt determinat nomē se h3 vt adiectiuū. 7 non vt p'ticipiū. qꝛ determinaret verbu3.

Ad scđm dicitur q̄ in argu^o facto restrictio fit ad genus. 7 non ad p'ncipalem significationē de qua intelligit reg'la.

Ad 3^m. dī q̄ regula de implicatione que restringit. intelligit de implicatione q̄ in mediate sequit' terminū cōem. q̄ illa restringit. sic dāo. oīs homo q est alb⁹ cur^t: sed de īplicatione: q̄ mediate se non itelligit. vt i argumēto scō.

¶ De probatione propositionum 7 ratione termini precedentis. Et primo de resolutiua.

I vero consideret' termin⁹ in ordine ad pbari: qꝛ rōne p'mi termini positi in p'positione p'positio pbat': sic fit q̄druplex pbatio propositionis. s. per resol'onē. p exponē. p officiationem: 7 per descriptiuā.

¶ Est autē pbatio p'positionis notificatio propositionis ratione termini precedentis eam.

¶ Primo de resolutiua.

Esolutio v̄o est pbatio p'pōnis p'ticularis 7 singularis de non p'noie demr̄atiuo: Ex^m hōrum. vt sortes currit. homo currit. aliqs homo currit: pbat' āt sic q̄libet istarū. s. p duas p'pōnes demr̄atiuas: in q'rū p'ma p̄tur p'tu3 p'pōnis resoluēde de p'noie demr̄atiuo hoc: 7 in s'a subz p'positionis resoluēde p̄tur de eodē p'noie demonstratiuo vt hoc currit: 7 hoc est sortes. ergo sortes currit: similiter hoc currit. 7 hoc est homo. ergo homo currit.

Et sil'r in obliquo pbat'. excepto q̄ h⁹ resoluēs semp debet poni in obliquo corr'ndēti illi resoluēde. vt hec. hominis asin⁹ currit. sic resoluit'. hui⁹ asin⁹ currit: 7 hic est homo. ergo hoīs asinus currit. Simil'r in pl'i. vt homies currūt sic pbat'. hi currunt: 7 hi sunt hoīes. igit' hoīes currunt.

Simil'r in verbis ampliatiuis dicat'. dū mō in s'a resoluente p'nomen demr̄atiuū sumat' cum illa ampliatione: vt album pōt esse nigrū. sic resoluit'. hoc potest esse nigrū: 7 h' est vel pōt esse album: ergo album potest esse nigrum.

Simil'r fit quando termin⁹ copulat' vel disiunctus subijcitur. vt homo 7 asinus currunt sic probatur: hi currūt. 7 hi sunt homo 7 asinus: ergo homo 7 asinus currunt.

Simil'r fit quādo subm fuerit aduerbiu3 vel cū aduerbio iunctū. qđ aduerbiū hēt terminū infra se: vt heri tu fuisti sic resoluit'. tūc tu fuisti. 7 tūc fuit heri. ergo heri tu fuisti: simil'r cras tu eris. sic resoluitur. tunc tu eris. 7 tunc erit cras: igit' cras tu eris. Sil'r. hodie tu es: resoluit' sic. nūc tu es. 7 nūc est hodie: igr̄ hodie tu es. Simil'r dāo. alicubi tu eris. resoluitur sic. ibi tu eris: 7 ibi est vel erit alicubi: igitur alicubi tu eris.

¶ Propositio v̄o negatiua singularis vel p'ticularis 7 indefinita dupl'r pbari pōt. s. vel resolutiue. vt h' homo nō currit: sic pbat'. hoc non currit. 7 h' est homo: ergo homo nō currit: vel p̄ p'dictoriū. sic dāo. p'dictorium ei⁹ est falsum ergo hec est vera. vel p'dictorium est verū: ḡ hec est falsa.

¶ Circa pbationē resolutiuā cadit difficul'tas. Quia ex dictis p3 q̄ a resoluētib⁹ ad resolutam v3 p̄^a. sed non ep̄. qꝛ nō sequit'. homo currit. ḡ hō currit. 7 hoc homo. Cōtra arg' q̄ d3 valere ep̄. qꝛ in oīb⁹ alijs pbationib⁹ valet p̄^a a p'pōne pbanda ad suā pbationē. vt ab exposita ad exponēte3 7 ab officiabili ad officiante3. Et a descriptibili ad descriptione3: ergo a resolubili ad resoluente3 debet valere. probatur p̄seq̄ntia: qꝛ resolutio est efficacior probatio ceteris: qꝛ probat p ea que p se nota sunt ad sensu3.

¶ Ideo dī q̄ aliqua est pbatio adequata rei. 7 est illa i q̄ ex probatione ad rem pbatā valet p̄ñā 7 econtra. Aliq vero est non adequata. s. in qua a pbatione ad rē probatā v3. 7 non ecōtra. vt in pbōne indetermiate p'pōnis 7 p'ticularis dicta sup'ius. Q3 si vis pbōnē adequatā illius in p⁹ demr̄atiua: p̄tum p'pōnis resoluende d3 p̄dicari de pronomie demr̄atiuo disiunctiz sumpto. vt i^a: homo currit. sic resoluēda est. hoc vel hoc vl' hoc: 7 sic de singulis hoībus demr̄atis currit 7 hoc est hō. ergo homo currit. Et tunc a resoluenda ad resoluente3 valet consequētia.

¶ Scđo de probatione expositiua.

Xpositio est pbatio p'pōnis exponibilis. s. per suā p'iacentē vel p'portionalē. 7 p negationē sibi corr'ndētē. Ex^m. vt huius. omnis homo currit: expositio sic fit. homo currit. 7 nihil est homo qn illud currat: ḡ oīs homo currit. Similiter in pl'i numero. omnes hoīes currunt. exponitur sic: homines currūt: 7 nulli sunt homines qn illi currant. ergo omnes homines currunt.

Simil'r in obliquo. nisi q̄ in scđa exponente ponit' subm v'le in recto 7 relatiuū in obliquo consimili p'positionis exponende. vt cuiuslibet hominis asinus currit. exponitur sic: hominis asinus currit: 7 nihil est homo qui illi⁹

asinus

asinus curratergo cuiuslibet hominis asinus currit.
Cōsilr pbant ppōnes de vbo ampliatiuo. pter hoc q̄ i 2ª exponēte ponit vbū disiūctuz. vt oē albuz potest esse nigrū. sic exponit: albū pōt esse nigrū: z nihil est vel pt esse albū. qn illō possit eē nigrū. igit oē albū potest eē nigrū.
Cōsilr pbant ppōnes vles de sbo disiūcto vel copulato. vt iª. ois hō vel asin⁹ currit sic exponit: hō vl' asin⁹ currit z nihil ē hō vl' asin⁹ qn illō currat. g̊ ois hō vel asin⁹ c'.
Et nota q̄ notāter dixi q̄ ppō exponit p piacētez vel sibi pportionalez: qz multe sūt ppōnes exponibiles. q̄ non exponūtur p piacētē sz p pportionalē sic gradus cōparatiuus suplatiuus differtaliud exceptiua z hō. Uñ qndecī sūt maneries ppōnuz q̄ pbāt exponibilr. pª est ppō vlis affirmatiua. 2ª est ppositio de necessario z ɔtingēti. 3ª est ppositio depositiuo cōpabilr sūpto. 4ª est ppositio ḋ cōpatiuo. 5ª est ppositio de suplatiuo. 6ª est ppō de dif aliud z nō idē. 7ª de reduplicatiua. 8ª de exceptiua. 9ª de exclusiua. 10ª de icipit z desinit. 11ª de imediate. 12ª de toto. 13ª de abeterno. 14ª de sp. 15ª de ifi'ᵒ vñ vsus.
Omne necesse. ita. diff. tantum preter z inquātū.
Semper ab eterno totum incipit infinitū z imediatate.
¶ Propositio vlis affirmatiua pbat exponibiliter sicut dictū est: vt omnis homo currit. sic pbat: hō currit: z nihil est hō qn illud currat: ergo omnis homo currit.
¶ Propō de necessario z cōtingenter aduerbialr sumptis pbat exponibilr sic. vt necio deus est exponit sic. deus est. z nō pt eē qn deus sit. g̊ necio deus est. Silr de pterito vt necio mūdus fuit. mūdus fuit. z non pt eē qn mūdus fuerit. g̊ necio mūdus fuit. Similr de futuro: vt necio aliqd erit. Aliqd erit. z nō poterit eē qn aliqd erit. ergo necessario aliqd erit. Sed opposito mō ɔtigent exponitur. vt ɔtingenter tu es. exponit sic. tu es. z pt esse q̄ tu nō sis ergo ɔtingēter tu es. Silr de pterito: mundus ɔtingēter fuit. sic exponit. mundus fuit. z potuit esse q̄ mūdus nō fuerit ergo ɔtingenter mūdus fuit. Silr de futuro.
¶ Propositio de positiuo cōpabilr sūpto pbat exponibiliter. vt tu es ita fortis sicut aliquis hō mūdi: pbat sic. tu es fortis: z aliqs hō mūdi est fortis: z nō aliqs hō mūdi est fortior te: igit tu es ita fortis sicut aliqs hō mūdi. Sz si fiat cōpatio a pte post respectu termi cōis nō distributi nō debet sumi ille termin⁹ cū distributione: vt dicēdo. tu es ita albus sicut ois hō. nō debet dici in scda exponēte. ois hō est albior: qz ly hō prius nō stabat distributiue: qñ duo signa distributiua cadebāt sup ip suz: sz debet dici. z hic est albus qz exposita est vera. si tu ea ita albus sicut iste homo: z exponentes erunt false.
¶ Propositio de ɔpatiuo g̊dus pbat expōibilr sic. vt sor. est fortior platone sor. ē fortis z plato est fortis. z plato nō est ita fortis sicut sor. ergo sor. est fortior platone. Et illius: tu es albior oī hoie. scda exponens non dz esse. ois hō est albus: qz exposita esset vera. z exponētes fre. sz dz esse. z hō est albus. sicut dictū ē ḋpositiuo ɔpabilr sūpto.
¶ Propositio de supiatiuo igit dupl'r exponi pt. aut p cōparatiuuz. aut p positiuū cōpabilr sumptū. vt tu es fortissimus istoꝝ. vno mō exponit. tu es fortis. z isti sūt fortes: z nō aliquis istoꝝ est fortior te. ergo tu es fortissimus istorū. scdo mō exponi pt. tu es fortis z isti sūt fortes. z ñ aliqs istoꝝ ē ita fortis sicut tu: igit tu es fortissim⁹ istoꝝ.
¶ Propositio ḋ differt aliud z nō idē. exponit sic. vt tu differs ab hoie. tu es. z hō est. z tu nō es hō: igitur tu differs ab hoie. Sz in preterito z i futuro ē aliqualis diuersitas vt tu differes ab antixp̄o sic dz exponi. tu es. z antixp̄s erit qñ tu eris. z nō eris antixp̄s: ergo tu differes ab antichristo. z patet q̄ secūda exponēs est falsa.
¶ Propositio reduplicatiua sic exponit. vt sor. inquātum hō ē aial: sor. est hō. z sor. est aial: z si aliqd ē hō. illud est aial: ergo sor. inqtū hō ē aial. In primo exponēte terminus reduplicatiuus p̄tur de sbo. z in secūda p̄tum p̄tur ḋ eodez subiecto. z in tertia idem p̄tum p̄tur de termio reduplicatiuo per terminuz trāscēdētē ɔuertibilr sūpto.
¶ Reduplicatiua negatiua ɔsilr exponit: cū negō sequr notā reduplicatiōis. vt sor. inquātū hō nō ē albus. exponit sic. sor. ē hō. z sor. nō ē albus. z si aliqd ē hō illud nō est albuz. igit sor. inquātū hō nō ē albus. Si vero negō pcedat notā reduplicatōis pbat p suā oppositā affirmatiua.
¶ Propositio exceptiua. sicut de preter z pterq̄z. Affirmatiua sic exponit: vt ois homo pter sortē currit. sor. nō currit: z ois hō nō sor. currit: ergo ois hō pter sor. currit: vbi pz q̄ in scda exponēte. ne' p̄tum a pte ex capta. z in scda affirmatur p̄tum vlr de sbo cū pte extra capta infinitata.
Exceptiua negatiua silr exponit: sz in pria affirmet p̄tuz de pte extra capta. z in scda p̄tū ne' vlr a subiecto cū pte extra capta infinitata: vt nullus hō pter sortez currit: sic exponit. sor. currit. z nullus hō nō sor. currit. ergo nullus hō pter sor. currit. Et nota q̄ ad exceptiuaz propriā due cōditiones reqrunt. pria est: q̄ illud a quo fit exceptio stet distributiue. scda q̄ pars extra capta sit inferior ad illud a quo fit exceptio. Et nota q̄ nisi nō recipit ppzie nisi in negatiua: sz pter z pterq̄z idint i affirmatius z negª.
¶ Propositio exclusiua ē tripl'x: primi ordinis ē qñ nota exclusionis pcedit sbm. vt tm̄ hō currit z exponit sic. hō currit. z nihil nō hō currit. igit tm̄ hō currit. Exponit g̊ pª p piacētē 2ª p vlem negatiuā de sbo exclusiue ifinitato.
Exclusiua scdi ordinis est qñ nota exclusiōis mediat inter p̄tū z sbm. nec refert si pcedat vbū vel sequat: z exponit silr: vt sor. tm̄ est hō. exponit sic. sor. est hō. z sor. nō ē nō hō. g̊ sor. tm̄ ē hō. Et silr expōit illa ḋ pterito: z ḋ futuro.
Exclusiua tertij ordinis est: qñ dictio exclusiua mediat inter ptes pteriti: vt. a. ppō sigt pcise sicut est. exponitur sic a. propositio sigt sicut est: z non sigt non sicut est. g̊ zc.
Oppoª vo dāt p negationē ppositas note. Et hz duas cās veritatis oppositas exponētibus exclusiue affirmatiue.
Exclusiue vero negatiue: in qbus negō sequit notā: similr exponūtur: vt tm̄ hō nō currit exponit sic. hō nō currit. z qolibet non hō currit ergo tm̄ hō nō currit. Et dant opªª per negationem ppositaz note. Dictiones exclusiue sunt tantum solum precise z huiusmodi.
¶ Propositio de incipit dupl'r exponit. Uno mō p positionē de presenti. z remotionē de preterito vt h. sor. incipit eē albus: exponit sic. sor. nūc est albus: z nō immeᵗᵉ ante hoc fuit albus. ergo sortes incipit eē alb⁹. Alio mō exponitur per remotionē de pñti. z positionē ḋ futuro. vt sor. nūc nō est alb⁹. z imeᵗᵉ post h est alb⁹. igit icipit eē alb⁹.
¶ Propositio de desinit dupl'r exponit opposito mō. p̊ p remotionē de pñti. z pōnez de pterito. vt hec. sor. desinit eē albus exponit sic. sor. nūc nō est albus: z immeᵗᵉ ante hoc fuit albus: igit sor. desinit eē albus. Alio mō per positionez de pñti z remotionem de futuro: vt nūc est alb⁹: z nō inmeᵗᵉ post hoc erit albus. ergo desinit esse albus.
¶ Propō de imediate sic exponit: vt imediate añ. a. tu fuisti: añ. a. tu fuisti z nullū fuit istās añ. a. qn iter illō z. a. tu fuisti: igit immediate añ. a. tu fuisti. Silr de pterito z de futuro. Et negatiua silr exponit: qñ negō nō cadit super notā. vt immediate post instās pñs nō eris: sic exponitur post instās pñs nō eris: z nullū erit instās post istās pñs quin inter illud z hoc tu non eris. igitur immediate post instans presens tu non eris.
¶ Propositio de toto sincaᵗᵉ sumpto q̄ est idem q̄ qlibet pars qñ pcedit totā ppositionē sic exponitur: vt tot⁹ sor. est minor sor. aliq̄ ps sortis ē minor sor. z nulla est ps sortis q̄ nō sit minor sorte: ergo tot⁹ sor. est minor sorte.
Cathegorematice vo totū idē ē q̄ ens pfcm̄ ex suis ptib⁹:

cati: et pbat: qz fm nomē et fm rōnem predicantur.

¶ Tertia ppzietas inest subijs pmis. s. significare hoc aliqd licet eni videat ois suba significare hoc aliqd: tamē in primis subijs indubitabile est hoc: in secūdis vō subijs hoc videtur sub figura appellationis. i. sub similitudine appellationis. i. noiationis videnť significare hoc aliqd: qz secunde sube appellant pmā. i. nominăt primā: sz non est verū: qz significare hoc aliqd est significare vnū nūo: imo magis quale qd sigt: non tamē quale aliqd: sicut albū sigt qz nihil aliud sigt qz qlitatē: sz 2e sube determināt qlitatē circa sbaz.

¶ Quarta ppzietas est qz sube nihil est 𝔷riū: qz nec alicui hōi aliquid 𝔷riuz est: nec hōi: sz hoc sube nō est ppzium: sz mltoꝝ alioꝝ: vt quātitati: nā bicubito et tricubito nihil ē 𝔷riū: nec decē nec alicui similiū. Nisi qs dicat mlta pauci 𝔷ria eē: et magnū paruo: sufficit aut qz determinataꝝ quātitatum nullum nulli cōtrarium est.

¶ Quinta ppzietas est qz suba non suscipit neqz magis neqz minus. hoc nō dico qz suba non sit a suba magis et minus vel fm actū subsistendi: qz hoc dictū ē prius: sz qz vna queqz suba fm illud qz est nō dicitur magis et minus suba: sicut album dicitur alio magis album.

¶ Sexta ppzietas ē maxime ppa subatū sit vna et eadez nūo: qz est susceptiua 𝔷rioꝝ: vt qdā hō cū sit idē nūo: aliqñ niger est: aliqñ albus: aliqñ calidus: aliqñ frigidus: et prauus et studiosus. In alijs vō aliqd tale nō vz: nisi qs dicat orōnez et opiōez esse hō: qz eadez orō et opio aliqñ vera aliqñ falsa videť: vt pz. Qō si hoc qs 𝔷cedat: tñ in modo differt: qz suba eadez p sui mutationē susceptibilis est 𝔷riorum: sz orō et opio nō p sui mutationē suscipit 𝔷ria sz per mutationē rei: qz ex eo qz res est: vl nō ē: orō dr vera vl falsa.

¶ Proprietates quoqz quātitatis ponē 𝔷uenit post descriptionē assignataz et diuisionē eius. Quātitas describiť a phō 5 meta. quātū est qz est diuisibilis in ea que insunt quoꝝ qōlibet natum est esse hoc aliquid.

¶ Diuidiť quātitas in 𝔷tinuū et discretū. Cōtinuū est cuius ptes copulanť ad aliquē terminū cōem. Et sunt quinqz quātitates 𝔷tinue. s. linea: supficies: corpus: locus: et tps. Linea est lōgitudo: cuius extrēa sunt due puncta: et ptes linee copulantur ad pūctū. Supficies est longitudo et latitudo sine pfunditate: cuius extrema sūt due linee: et ptes eius copulanť ad lineaz. Corpus est longitudo latitudo et profunditas: cuius termini sunt due supficies: et ptes corpis terminanť ad supficiez. Tēpus est nūs motus i. mēsura motus: cuius extrema sūt duo instātia. Et ptes eius terminātur ad instās. Locus est supficies corpis ambiētis locatū. Et non dr a supficie: nisi accepta supficie: vt intrisece mēsurat corpus. locus vō extrinsece mēsurat locatū. Quātitas discreta est cuius ptes non copulanť ad terminū cōmunē. Et sunt due quātitates distincte. s. nūs et orō. Numerus est multitudo mēsurata p vnū. Oratio vō est mensura discretoꝝ succedētiū. s. syllaꝝ orōnis vocalis. Et qz discretoꝝ mēsura est: dr a tpe: qz solū mēsurat cōtinua. et qz successiuoꝝ mensura est dr a nūo: qui solum permanentia mensurat.

¶ Diuidiť ēt quātitas p habere pōnem in ptibus et p nō habere pōnez in ptibus. Habere pōnez in ptibus est posse assignare vbi ptes site sint: et hoc fit qñ hnt pmanētiaz et cōtinuitatē in ptibus. Et sūt quattuor linea supficies corpus et locus. Pōnez vō in ptibus nō habēt q carēt pmanētia vel cōtinuitate: vel vtroqz. Et sūt tres nūs tempus et orō ptes nūi nō hnt pōnez: qz carēt cōtinuitate: ptes tpis nō hnt pōnē: qz carent pmanētia: ptes orōnis nō hnt positionem: qz carent permanentia et continuitate.

¶ His pmissis ppzietates quātitatis ponere opz. Sunt āt tres proprietates quātitatis.

¶ Prima ppzietas quātitatis est nihil habere 𝔷rium. Et in quātitatibus qdez determinatis hoc est manifestū: qz bicubito et tricubito nihil est 𝔷rium. Nisi qs dicat magnum paruo 𝔷riū esse. Sed hec nō sunt quātitates: qz dicūtur in habitudine ad aliud: qm magnū referť ad paruū. Item si magnū et puū essent 𝔷ria: idē sibiipsi 𝔷rium esset. Forte qs dicet locū sursum 𝔷riuz esse loco deorsum: qz 𝔷ria sunt: que maxie distant sub eodem gñe. Sed hanc dubitationē nō soluit phs. Solutio tamē est qz 𝔷ria maxime distant fm formas in eodez genere: sed sursuz et deorsum distant solum fm situm: quare non sunt contraria.

¶ Scda ppzietas quātitatis est nō suscipe magis et minus: qz nō est bicubitum alio magis bicubitum. nec trinarius magis numerus est quinario: non tamen est proprie propzium quātitatis: qz competit etiam sube.

¶ Tertia ppzietas quātitatis est fm eā dici equalem vl inequalē: qz omni quātitati cōpetit: et nulli alteri. Nam affectio non dicitur equalis vel inequalis: sed magis similis vel dissimilis dicitur.

¶ Qualitatis proprietates.

PRopzietates qualitatis similr ponere opz premissa descriptione et diuisione eius. Qualitas describitur a phō qz est fm quā quales dicimur.

Diuisio vō qualitatis est in quattuor spēs scz in habituz et dispositionē. potentiam nālem et impotentiam passionē vl passibilē qualitatez: formā vl ēē aliqd 𝔷stātē figuram.

¶ Habitus est qualitas de difficili mobilis. Dispō est qualitas facile mobilis vt scie et vtutes sunt habitus: qz difficile pmutanť: si quis mediocriter sumat: nisi forte grādis pmutatio fiat: vel ab egritudine vel ab alia re. Affectiōes vō. i. dispositiones sunt cito permutabiles: vt calor frigus egritudo et sanitas.

¶ Scōm genus qualitatis est potentia nālis vl impotentia fm quā salubres vel insalubres: pugilatores: vl cursores dicunť. Est āt potentia nālis qua facile agimus vel difficile patimur. Impotentia āt est p quā difficile agimus: vel facile patimur. Similiter ēt se hz durū et molle: durū. n. potentiam habet non facile secari: molle vō qz ipsius hz impotentiam.

¶ Tertia spēs qualitatis est passio vel passibilis qualitas: vt dulcedo et amaritudo calor et frigus albedo et nigredo: et p has dat intelligere oēs qualitates sensibiles: licet maxie exprimat qualitates tangibiles et visibiles et sapores: dat ēt intelligere odores et sonos. Differūt āt passibiles qualitates a passiōibus: nō qz ea que suscipiūt ea aliqd patianť ab eis: sed magis qz passionez quādā inferunt sensibus: dulcedo. n. passionē quādā fm gustum facit: et calor fm tactum. et nō qz mel qz dulce est patiať aliquid. Sed albedo et nigredo et alij colores nō silr his passibiles qualitates dicuntur: sz qz ipse a qbusdā passionibus innascanť. Qz aūt p aliquā passionez multe mutationes coloꝝ fiāt: manifestum est. Erubescēs enim aliqs rubeus factus est. Et timens palidus factus est. Similr siquis nāliter aliquid taliuz passus est: similez colorē opz euz habere. Quecūqz igiť talium principium sumpserint ab aliqbus passionibus difficile mobilibus: sensibiles qualitates dicunť. Que vō ex his que facile soluunť et cito transeunt innascuntur: passiones dicuntur.

¶ Quartū vō genus qualitatis est forma. s. que circa corpus est: et figura circa aliquid cōstans i. ēē superficiem. Amplius rectitudo et curuitas. s. que sunt circa lineaz: et qz est simile his: qz fm vnū quodqz hoꝝ quale dicit: vt triangulatū: quadrāgulatū: silr rectū et curuū: sz raꝝ et spissū. asperꝝ et lene putabunť qualitatē significare: sed alterū est a qualitate: qz pōnem quandā videť significare: qm spissū dr. cuius partes ppinque iacent. i. eqlr: asperum vero cuius hoc quidem superior: illa vero inferior.

¶ Pꝛopꝛietates qualitatis sunt tres. pꝛia est: qꝛ quali^{ta}^ aliquid est ꝯ̄riū: ⁊ ꝓbat: qꝛ iustitia iniustitie ꝯtraria est: ⁊ albedo nigredini ꝯ̄ria est: silr̄ que ſm̄ eas qualia dicunt̄ contraria sunt. vt iustū ⁊ iniustum: albū ⁊ nigrum. hec tñ nō est in omnibus: qꝛ coloꝛibus medijs nihil ꝯ̄riū est ⁊ ſi vnū ꝯ̄riū est quale: reliquū est quale.

¶ Secūda pꝛopꝛietas est suscipe magis ⁊ minus: ⁊ maxime in ꝯcreto: qꝛ albū magis ⁊ minus dr̄: ⁊ iustū magis ⁊ minus dr̄: nō tñ oia suscipiūt magis ⁊ minus: vt q̄litates in abstracto: nā iustitia nō dr̄ magis ⁊ min⁹ iustitia: nec sanitas magis ⁊ min⁹ dr̄. Sed de q̄litatibus in ꝯcreto indubitanter veꝝ est ꝙ suscipiunt magis ⁊ minus: gramatice. n. vnus altero dr̄ ⁊ iustioꝛ: ⁊ sanioꝛ. triāgulus vō ⁊ quadrangulus nō suscipit magis ⁊ min⁹: qꝛ diffōnē ꝫ^{li}^ ⁊ q̄drā^{li}^ oia eq̄lr̄ suscipiūt: ⁊ nullum magis ⁊ minus dr̄.

¶ Tertia ꝓpꝛietas ⁊ ꝓpꝛia est ꝙ ſm̄ q̄litatē aliqd dr̄ sile vel dissile alteri: ⁊ ſm̄ nihil aliud dr̄ sile: ergo ꝓpꝛiū qualitatis est. Et remouet dubitatiōēꝫ dictā. Dꝫ nō dꝫ qs ꝯturbari si de qualitatib⁹ loq̄ns m̄lta d̄ r̄latiuis interposita sunt: qꝛ hitus ⁊ dispōnes ad aliqd sunt: sed hoc ſm̄ gen⁹ ad aliqd sunt: ſm̄ spēs vō qualitates sūt: nā disciplina disciplinati disciplina dr̄: gra^{ca}^ vō ⁊ musica qualitates sūt. Ampli⁹ si ꝯtingit idem q̄le esse ⁊ r̄ltiuū nō est icōueniēs.

¶ Relatiuoꝛum pꝛopꝛietates

PRopꝛietates relatiuoꝝ post h̄ ponēde sūt ꝑmissa descriptiōe ⁊ diuisione eoꝝ. Relatiua describunt̄ sic. Ad aliquid sunt q̄cūqꝫ h̄ ipsuꝫ ꝙ sunt alioꝝ dicūt̄ vel q̄uolibet alit̄ ad aliqd. i. q̄ referunt̄ ad alia in hitu^s^ gti casus: vel in hitu^s^ alterius casus: vt dn̄s ſui dn̄s: ⁊ mai⁹ id ꝙ est alteri⁹ dr̄. s. in habitu^s^ gti. qꝛ g̃^{ci}^ carent ablatiuo. Silr̄ in relatiuis ſm̄ dici. vt hitus affectus disciplina ⁊ positio id qđ est alterius dr̄. s. in hitudine gti: vt hitus dr̄ alterius hitus: ⁊ affectus alicuius affectus: ⁊ disciplina alicuius disciplina: ⁊ pō alicui⁹ positio. Sūt ⁊ alia: que q̄uolibet alr̄ ad aliqd dn̄tur. i. in habitu^s^ alterius casus q̄ꝫ gti: vt mons magnus ad mōtē aliū dr̄. s. in habitudine acti. ⁊ simile dr̄ alicui sile. s. in habitudine dti. Et addit ꝙ lꝫ positio sit ad aliqd: tñ spēs eius. vt acubitus statio sessio pōnes sunt: ⁊ nō sūt ad aliqd. Sedere vō stare ⁊ iacere nō sūt pōnes: sꝫ denoiatiue dicta a pōnib⁹. Similr̄ disciplina ad aliqd dr̄. spēs vero. s. gra^{ca}^ dya^{ca}^ retho^{ca}^ non sunt ad aliqd ſm̄ se: sed ſm̄ genus solū. Silr̄ spēs pōnis non sunt ad aliquid ſm̄ se: sed solum ſm̄ genus.

¶ Pꝛopꝛietates vō relatiuoꝝ sunt qnqꝫ: pꝛima est. qꝛ relatiuis inest ꝯ̄rietas: qm̄ virtus vicio ꝯ̄ria est. ⁊ vtrūqꝫ ē ad aliqd. ⁊ disciplina ignoꝛantie ꝯ̄ria ē: ⁊ vtraqꝫ ad aliquid dicitur. Nō tñ in oibus est contrarietas: duplici enim nihil contrarium est: nec tripllci.

¶ Scđa ꝓpꝛietas est ꝙ relatiua suscipiūt magis ⁊ min⁹. Et ꝓbat: qꝛ sile ⁊ equale ſm̄ magis ⁊ minus dr̄. ⁊ vtrūqꝫ r̄ltm̄ est. Et subdit. nō tñ oia r̄latiua suscipiunt magis ⁊ minus: qꝛ dup^{lū}^ non dicit̄ magis nec min⁹: ⁊ tñ relatiuū ē.

¶ Tertia ꝓpꝛietas est ꝙ relatiua dn̄tur ad cōuertētiam. Et ꝓbat exēplis. Nā seruus dn̄i seruus dr̄: ⁊ dn̄s ſui dn̄s ⁊ silr̄ in alijs. Et nota ꝙ dici ad cōuertentiam ē vnū iferri ad aliđ ⁊ eꝯ̄: sꝫ casu aliqñ dn̄t. nā disciplina disciplinati disciplina dr̄. Et disciplinatū disciplia disciplinatū: ⁊ sensus sensati sensus: ⁊ sensatū sensu sensatū dr̄. Et subdit ꝙ aliquotiēs nō vident̄ ꝯūti: nisi cōuenienter assignētur ad id ad qđ dicūtur: vt si ala assignaret̄ auis. nō cōuerti: sed si assignet̄ alati cōuertitur: qꝛ alatū ala alatū dr̄: multoꝝ. n. alioꝝ sunt ale. q̄ nō sunt aues. Et vt hñ assignet̄ oꝫ aliqñ fingē nomē: vt remus rei remite remus. ⁊ remitū remo remitū: fingit̄ aūt nomē ab his quib⁹ impositū est. Et subdit documētū ad cognoscēdū: qñ hñ assignant̄. s. qñ circūscripto quocūqꝫ alio ad ipsuꝫ assignat̄: relicto solo illo ad qđ assignat̄ si ad ipsuꝫ dicet̄: vt seru⁹ dr̄ ad dn̄ꝫ relicto seruo: quocūqꝫ alio circūscripto adhuc dr̄ ad dn̄ꝫ. cōuenienter assignatum est. Et si nomē sit impositum ad qđ assignatur: facile est assignare: si vero nō sit impositū opꝫ imponere nomen fingendo ab eo ꝙ dicitur.

¶ Quarta ꝓpꝛietas est: ꝙ vident̄ relatiua esse simul nā. ⁊ ꝓbat: qꝛ posita se ponūt ⁊ ꝑempta se ꝑimunt: nā si duplū est: ⁊ dimidiū est. ⁊ eꝯ̄. si dn̄s est: ſuus est: ⁊ eꝯ̄. Et facit duas instantias ꝯ̄ se. ꝑma est de scia ⁊ scibili. ideo dic̄ nō vr̄ in oib⁹ relatiuis h̄ esse verū: nā scibile pꝛius est q̄ꝫ scia: ⁊ ꝓbat triplr̄. pꝛimo qꝛ in pluribꝰ subsistētib⁹ reb⁹ scias accipim⁹: in paucis vō ⁊ nullis ꝑcipimus simul cū scibili esse sciam. 2° qꝛ scibile sublatū aufert sciam: sꝫ scia sublata nō aufert scibile: qꝛ quadratura circuli scibilis ē: ⁊ nōdū scita. 3° qꝛ ablato aiali nō ē scia: qm̄ oia scia est i aiali: ⁊ tñ pl'a scibilia cōtingūt esse. Silr̄ āt se hꝫ q̄ de sensu ⁊ de sensibili: nā sensibile interemptū ꝑimit sensuꝫ: sensus āt interemptus nō ꝑimit sensibile. pꝫ ꝑempto sensibili ꝑimitur coꝛpus: qꝛ ꝑimitur sensus qui i coꝛpoꝛe est. sensu vō ꝑempto non perimitur sensibile: qꝛ ꝑempto aiali ꝑimitur sensus: sensibile vō remanebit: qꝛ coꝛpus calm. dulce ⁊ amarū ⁊ alia oia quecūqꝫ talia sunt.

¶ Sed circa diffōnem relatiuoꝝ datā mouet ph̄s dubitationē: qꝛ ex illa diffōne seq̄tur aliquas sbas dici ad aliquid. Et in qbusdā sbijs nō est dubium ꝙ non dicunt̄ ad aliqd. nā in pꝛimis sbijs siue ſm̄ ꝑtem siue ſm̄ totū sumātur ma^{ni}^ est. ꝙ non dicūtur ad aliqd: vt aliquis hō: ⁊ aliqs bos nō dr̄ ad aliquid. Neqꝫ aliqua manus dr̄ alicui⁹ aliqua man⁹. Neqꝫ aliqđ caput dr̄ alicuius aliqđ caput Silr̄ in secūdis sbijs que dn̄tur ſꝫ totū. ma^{ni}^ est. vt hō nō dr̄ alicuius hō. nec lignū alicuius lignū sed hñ alicuius possessio. Sꝫ in qbusdā sbijs est dubiū. s. in scđa sbijs ſꝫ partem: vt caput alicui⁹ caput dr̄. ⁊ manus alicui⁹ man⁹ qꝛ h̄ foꝛtasse ad aliquid dicuntur.

¶ Pꝛopterea dic̄ ph̄s ꝙ stāte dicta diffōne relatiuoꝝ aut nimis difficile: aut impoſ'e est soluere ꝙ nulla sba dicat̄ ad aliqd. Quare opꝫ alr̄ diffinire relatiua sic dicendo. Ad aliquid sunt qbus hoc ipsum esse ē ad aliud quodā mō se habere. Et sic diffiniēdo nulla sba dicet̄ ad aliqd. Et addit saluando pꝛioꝛē diffōnē dđo ꝙ pꝛioꝛ diffō seq̄t̄ oia relatiua. s. taꝫ ſm̄ dici q̄ꝫ ſm̄ esse. Non tamē eis oib⁹ est esse ꝙ sit ad aliquid ſm̄ id qđ sunt.

¶ Hāc nouā diffōnē seq̄t̄ q̄nta ꝓpꝛietas. s. Si qs diffinite nouit vnū r̄ltuoꝝ diffinite nouit ⁊ reliquū: ⁊ ꝓbat qꝛ si qs diffinite nouit ꝙ ad aliqd ē: esse āt ei⁹ est: ad aliđ q̄dā mō se hñt: igit̄ ⁊ illud nouit ad qđ se hꝫ: ⁊ si nō nouit illđ ad qđ se hꝫ neqꝫ nouit illud qđ ad illud se hꝫ. Et ꝓbat exemplis: vt si qs diffi^{te}^ nouit duplū: ⁊ cui⁹ ē duplū diffi^{te}^ nouit. Et si diffi^{te}^ nouit ꝙ meli⁹ ē: ⁊ quo meli⁹ est diffi^{te}^ nouit. Et sic caput ⁊ man⁹ pñt diffi^{te}^ sciri: ⁊ nō ē nece sciri id ad qđ dicit̄. Si vero non sunt de nūo relatiuoꝛum: verum erit dicere: ꝙ nulla sba relatiuoꝛum est.

Ultimo excusat se dicens: foꝛtasse difficile est de his reb⁹ ꝯsidēter detminare: n'sepe ꝑtractata sint: dubitare aūt đ singul' ñ ē inutile. s. cū rōne d' Boe. ⁊ sic ē finis ꝑntoꝝ Ari.

¶ Actionis pꝛopꝛietates.

PRopꝛietates actionis cōsequēter ponēde sūt post đscriptionē ⁊ diuisionē eius datā. Describitur aūt actio a gilberto. Dꝫ est ſm̄ quā in id qđ subicit̄ agere dicim⁹: sicut secans ſm̄ sectionē in id qđ subicit̄ agere dr̄.

¶ Diuidit̄ āt actio: qꝛ alia est actio aie: alia est actio coꝛpoꝛis. Et dn̄t: qꝛ actio coꝛpis necessario mouet id i quo est: qꝛ idem coꝛpus ꝙ est agens est mobile: sed actio aie non mouet aiam: qꝛ aia dum agit imobilis est: mouet āt

corpus:ipsa āt imobilis pmanet:qm̄ nec ſm locū moue-
tur.neqꝫ ſm quēcūqꝫ alioꝝ motuū. Nisi forte dicas ſm al-
terationē.nō.n.suscipiendo augumētū: neqꝫ diminutionē.
mouet neqꝫ ad opm̄ locū trāseundo: qꝛ locus corpis est.
aīa aūt non est corpus:ipoſſꝫ aūt est nō corpus in corpo-
re moueri:qꝛ aīa nullā suscipit mutationē loci:solum.n.
corpus mouetur:eo ꝙ de loco ad locum transit.

¶ Mouet āt dubitationē circa h̄ ꝙ dictū est. Impoſſe est
non corpus in corpore moueri:⁊ dicit h̄ aūt ī qbusdā du-
bitabile appebit:qꝛ cū speculū sit corpus:⁊ imago sit nō
corpus:videt tñ fieri motus imaginis in speculo pmanē-
te imobili ⁊ ad opm̄ dr̄ias:qꝛ nō corpus ī corpe mouet.
Soluit dicēs ipoſſe erit soluere cōcesso ꝙ imago ibi exi-
stat vere.s.in speculo.si vō dicat ꝙ nō existat ibi: incredi-
bilis error vulgo putabit.ꝫ h̄ sit cōuenientiꝰ dicē. Pro cu-
ius intellectu notat albertus ꝙ imago subiectiue est in obo ꝙ
est aū speculū:⁊ in medio est spiritualr̄ sicut indeferente:
in speculo āt est sicut in repñtāte ⁊ reflectēte radiū visus
sē ad īspectorē:qr̄ pꝫ ꝙ ipoſſe ē nō corpꝰ ī corpe moueri.

¶ Proprietates vō actiōis sūt q̄ttuor.pª ꝓpetas actiōis
est esse in motu:pbat āt sic:qꝛ oē ꝙ est in motu est actio:
moueri.n.actio est:si qd igit mouet.necio agit:ois.n.ac-
tio ī motu est:⁊ ois motus ī actiōe firmat. Pro cuiꝰ intellectu
scias ꝙ actio est in motu vt forª est in mā:⁊ motus est in
actione vt mā in forª:qr̄ magis ꝓpe actio dī esse ī motu:
qꝫ eꝯ:qr̄ de duobꝰ se cōsequētibꝰ: cū dī vnū eē in altero
⁊ eꝯ potius intē vnum esse cum altero ⁊ econtra.

¶ Et mouet duas dubitationes circa hanc ꝓpetatē:pri-
ma est circa id qđ dī:ꝙ ois motus est ī actione:qꝛ de mo-
tu ex quo gñatur aliqd maxīe est h̄:ſꝫ motus destructiuus
nihil agere vī:ſꝫ potius ꝙ factū est.destruit. Soluit di-
cēs.dico actionē nō exigere aliqd qđ agat:ſꝫ in qđ agat.

¶ Scđa dubitatio ē:qꝛ ex dictis qs possꝫ credere ꝙ actio
esset motus:⁊ eꝯ.hoc remouet dicens. Nō est autē motꝰ
actio:sed motus est quale.i.qualitas:⁊ ꝓbat:qꝛ qescere
quale est:qr̄ motus quale est pꝫ qꝛ q̄cūqꝫ recipiūt oppō-
nē ꝯriorū eiusdē gñis sunt in eodē gñe. Pro cuiꝰ intellectu ad-
uerte ꝙ motꝰ pt̄ accipi duplr̄ ſꝫ cōmē. 3ᵒ physicoꝝ.s. pro
fluxu forme.⁊ ꝓ forma fluente diminuta:ẜo mō acceptꝰ
est in termino ad quē:⁊ sic est in 4ᵒʳ p̄ntis:sed prio mō ac-
ceptus.s.pro fluxu forme pt̄ ꝯsiderari tripliciter vno mō
ſm se:⁊ sic essentꝰ est qualitas. Alio mō:vt est a mouente.
⁊ sic est actio. Alio mō:vt in passo recipit:⁊ sic est paª.
Sꝫ pro ꝯñti:si quiescere est quale:igit ⁊ motus est q̄le:
scias ꝙ qescere ⁊ moueri sunt ꝯria:⁊ ꝯñter eiusdē gene-
ris:sed qescere sub forma mouentis dī q̄le:ergo moueri
ſm illam formaꝫ dicit quale:motus aūt dicit forma mo-
uentis:qꝛ per illam denominatur mouens.

¶ Scđa ꝓprietas actionis est ex se iferre passionē ī id qđ
subijcit:⁊ ꝓbat qꝛ omnis actio est effectiua passionis:⁊
omnēꝫ passionē inferens est actio.

¶ Et remouet duas dubitationes. p̄ma dubitatio est:si ac-
tio infert passionē:quis posset credere ꝙ actio nō inferat
actionē. Remouet h̄ dicens. Contingit ēt cū h̄ actionem
effici ab actione:qꝛ actio rei:que per se mouet.s.aīalis est
gñatiua actionis illiꝰ rei:que ꝑ aliud mouet:puta bacu-
li:⁊ nihil dīt siue illa scđa intentio.s.baculi dicat actio vl̄
paª:dūmō sit p̄ncipaliter eius q̄ est ab aīali que est actio pura: q̄
vō fit ab illa:vt actio baculi est permixta:qꝛ est actio re-
spectu sequētis:⁊ est passio respectu actionis animalis.

¶ Scđa dubitatio dīt ex eo ꝙ dictū est passionē causari
ab actione:qꝛ quis posset credere ꝙ actio ⁊ paª non sint
diuersa p̄ntia:⁊ qꝛ cā ⁊ cātum vident esse eiusdē ordinis.
Remouet hoc dicens:ꝙ res vnius p̄nti pt̄ esse cā rei alte-
rius p̄nti:nā qualitas gignit ex se actionē:vt calor causat
calefacere:⁊ pō causat qualitatē ⁊ quātitatē: nā lenitas ⁊
asperitas qualitates sunt:q̄ causant ex pōne. Et linea ⁊
supficies ⁊ corpꝰ quātitates sunt:⁊ causant a pōne: vꝫ
qualitas ⁊ quātitas nō soluꝫ a pōne causant sed ēt quā-
titas quātitatis effectiua est:vt linea efficit longitudinē
⁊ supficies latitudinē ⁊ corpus ꝓfunditatē:qualitas ēt
qualitatis effectiua ē:vt calor caliditatē efficit:situs etiā
causat agere ⁊ pati:qꝛ in cōpōne dispōnis fit q̄dam gñō
simplicium:ad quā gñonē necio cōsequit actio ⁊ passio.
Et locus causat vbi.⁊ tp̄s cāt qñ. ⁊ corpus causat habe-
re:ea.n.que cīrca corpus sūt haberi dñtur. Et subdit a quo
causant tā h̄ec singulares qꝫ vl̄es. Et dicit ꝙ p̄ma indiui-
dua prius corrupta sunt.s.q̄ fuerunt facta ꝑ creationē:⁊
nō gñata:ſꝫ scđa indiuidua ꝑ gñonē facta sunt que cā sꝫ
eoꝝ q̄ p̄dicāt de ipis:vt hoīes singulares sꝫ cā hoīs vl̄is.

¶ Tertia ꝓprietas est ꝙ actio ⁊ passio recipiūt ꝯrietatē.
⁊ ꝓbat prio de actiōe:qꝛ secare ⁊ plātare ꝯria sunt:⁊ vre-
re:⁊ humidum facere ꝯria sunt q̄ sunt actiones.⁊ calefie-
ri ⁊ infrigidari ꝯria sunt.⁊ seccari ⁊ humidū fiꝰ cōtraria
sunt.⁊ gaudere ⁊ tristari ꝯria sunt que sunt passiones.

¶ Quarta proprietas est ꝙ tā actio qꝫ passio suscipiunt
magis ⁊ minus:qꝛ calefacere suscipꝰ magis ⁊ minus ⁊
calefieri similiter.⁊ oēs alie passiones ⁊ actiones susci-
piunt magis ⁊ minus.

¶ Passionis proprietates.

Passionis proprietates silr̄ ponē ꝯuenit.p̄-
missa descriptione passionis ⁊ diuisione.
Descriptio passionis est h̄. Passio est effe-
ctus illatioqꝫ actionis.
Diuisio vō passionis est:qꝛ ſm passiones h̄
quidem patiunt:illa vō non. Et eoꝝ q̄ patiunt q̄dā sunt
plus passibilia:quedam vō minus ſm ꝙ q̄dam animan-
tiora sunt:animātius.n.est brutū arbore:⁊ rationale ani-
mantius est irrationali.

¶ Proprietates passionis sunt tot quot sunt actionis:ſꝫ d̄
passione dicūtur ꝓlatione nō recta. Nā dictū est ꝙ actio
est in motu:silr̄ passio in motu est:sed aliter:qꝛ actio est ī
motu qui est actus mouētis:ſꝫ passio est in motu q̄ est ac-
tus mobilis. Amplius dictū est:ꝙ alia est actio aīe.alia
est actio corpis. Silr̄ alia est passio aīe:⁊ alia est passio
corpis.passio aīe est que ab aīa incipit vlterior in motu:
quē mouet aīa ſm sīstotē. Silr̄ est ī gaudio tristitia:⁊ spe
in his.n.oībus mouet aīa cōcipiens bonū ⁊ malū:⁊ pa-
titur in his: passio aūt magis est:sicut vri infrigidari ⁊
ꝑcuti. Ideo dicta de actiōe dicūtur de passione.nō qdem
recta appellatiōe ſꝫ trāsmutata:ita ꝙ vbi notabat pꝰ
actiuā.hic nocet passiuaꝫ:sicut mutat appellatio: qñ dī
calefacere:⁊ qñ dicit calefꝰ:⁊ qñ dī vrere ⁊ vri. Et sic d̄
alijs. Et sicut dictuꝫ est.ꝙ nāllis ꝓprietas actionis est ex
se inferre passionē:ita nāllis ꝓpetas passiōis est iferri ex
actione:⁊ sic de alijs. Et addit duo dicta.

¶ Primū est.ꝙ pati est de nñō eoꝝ que multiplr̄ dicunt.
Una quoqꝫ actionū aīe passio dīr:qꝫ sub actione locami-
mus:vt amor odiū:tristari ⁊ gaudere:q̄ ois actiōes pas-
sibiles aīe appellamus:dī quoqꝫ passio ꝙ in nām agit vt
morbus febris egritudines ⁊ reliqua:que qualia dicta
sunt:dicit ⁊ 3ᵒ passio pria gñō actionis.i.p̄mū ꝙ generat
in patiente ex actione directa ad ipsum.

¶ Scđm dictū est. Non est aūt passio in agente:ſꝫ in qđ
agitur.⁊ opantis actū suscipit:ꝑcutiens.n.pati non dī.ſꝫ
mā actū suscipiens:⁊ de passione h̄ dicta sufficiant.

¶ Proprietates ipsius qñ ponemus:posita prius descri-
ptione ⁊ diuisione eius.

¶ Describit qñ ꝙ est illud qđ derelinquitur ī re tempora-
li ex adiacentia temporis. Et subdit declarationem di-
cens:tēpus qñ nō est:sed qñ effectus eius est:⁊ infectio
ſm quā aliqd dī fuisse. Instans quoqꝫ.i.p̄ns tp̄s qñ non

est:sed tps pñs est sƺ ꝙ aliqd est equale vel inequale:sed qñ effectus ei⁹ est ꝛ infectio:qui aliquid dicitur esse nūc ꝛ in instanti esse. Futurum similr tēpus qñ non est:sed id qd̓ futuꝝ est tempus:qm̄ contingere vocem est. ſm ꝙ aliquid dicitur futuruꝫ esse:sic dicitur qñ effectus ei⁹ eē.

¶ Diuisio ipsius qñ est:ꝙ aliud qñ est de pñti:aliud de p̄terito.aliud de futuro. Et remouet dubiū:qꝛ qs possꝫ dicere ꝙ ex p̄terito ꝛ futuro nihil pt causari cū ñ sint. Soluit ꝙ p̄teritum nūdū p̄terijt in excessu suo.i.in extremitate sua que est instans pñs. Et futurū necesse est cōtingere:ꝛ cōsequēter cōiungitur instāti pñti: qꝛ nūcupationē i.denoiationē dant:ac si totaliter essent.

¶ Deiñ cōpat qñ ad tria.pmo ad vbi ſꝫ dr̃iaꝫ.dicens.dif fert qñ ab vbi qꝛ in quocūqꝫ est tps vel fuit.vel erit in eodem est qñ vel fuit vel erit qꝛ ſm tēpus dr̃ iꝫ differenter. qꝛ qñ ꝙ est exñti simul est cū tpe p̄senti:sed qñ ex p̄terito non simul est cū tpe p̄terito. Nec qñ ex futuro simul ē cū tpe futuro. Sed vbi ꝛ locus a quo fit nūqꝫ in codeꝫ sunt: naꝫ vbi est incircūscripto ꝛ locus est incircūscribente.

¶ Scd̓o cōpat vnū qñ ad aliud qñ ſm dr̃iaꝫ dicēs:qñ de p̄terito dr̃ a qñ de futuro:qꝛ qñ de futuro prius ē qꝫ qñ de p̄terito:ꝛ pbat qꝛ vnū ꝛ idē qñ p̄us ex futuro est scd̓o v̓o ex pñti:ꝛ posterius ex p̄terito:quēadmodū idē tps p̄ futurū est.postea pñs deiñ p̄teritū.3ᵒ cōpat qñ ad tps ſꝫ duas cōueniētias:ꝛ vnā dr̃iam.pᵃ ꝯueniētia ē ꝙ sicut tēpus aliud simplex aliud cōpositū:simplex in simplici actione cōsistit:cōpositū v̓o in cōposita actiōe. Sic qñ aliud simplex est.aliud cōpositū:simplex qdē vt i momēto eē ꝛ nūc esse.cōpositū v̓o:vt eē in hora in die in ebdomada ꝛ sſib⁹. Scd̓a cōueniētia:sicut ptes tpis sibi inuicē succedunt sine mora:silr qñ p̄teriti ꝛ futuri ad pñs copulātur. dr̃ia v̓o tpis a qñ est:qm̄ ſm tēpus dr̃ aliqd mēsurabile vt annus qui diuturnus dicit.ꝛ mot⁹ mult⁹:eo ꝙ i multo tpe fit:ſm vero quādo nihil mensuratur: sed aliqñ dicitur esse:vel fuisse:vel futurum esse.

¶ Proprietates v̓o ipsius qñ ponūtur tres.prima ꝓprietas est nō suscipe magis neqꝫ minus:ꝛ probat qꝛ tps ꝙ ē causa ipsius qñ non suscipit magis neqꝫ minus:qm̄ dies non dicitur magis vna qꝫ alia:ꝛ sic de alijs tēporibus.

¶ Scd̓a proprietas est nō hr̃e ꝯ̃riū:ꝛ pbat dupl̓r.p̄ qꝛ idē qñ ē ex futuro:ꝛ de pñti ꝛ de preterito:sꝫ impoſ̓e est ꝯ̃ria de eodē p̄dicari:quare ꝛc.2ᵒ qꝛ ꝯ̃ria nūqꝫ i eodē sil̓ sunt: sed qñ ꝙ est ſm pñs tps ꝛ ſm p̄teritū ꝛ ſm futuꝝ sūt sil̓ in eodē:qꝛ id qd̓ est veꝝ est fuisse ꝛ ꝑmāsurum esse:ꝯ̃ria autem nunqꝫ sunt in eodem:quare.

¶ Tertia ꝓprietas ipsius qñ est esse in eo ꝙ incipit esse:sicut corpus vniuersuꝫ aliqñ est in tpe:ꝛ ꝓbat: qꝛ suscipit alteratiōnē tempis:alterat̓.n.corpus in estate i autūno in hieme:ꝛ vere. Silr ꝛ aia ſm ꝙ attingit corpus suscipit alterationes:qꝛ qdaꝫ acuti⁹ hieme speculant̓:qdā in vere.qdā in estate:ꝛ qdā in autūno.ſm cōplexione instrumēti magis dispositā. Nā q̄ fride ꝛ sicce cōplexionis sunt:demētiores sūt in autūno. Et qbus sang̓ dn̄atur in vere:ꝛ sic de alijs ſm silitudinē tēpoꝝ ꝛ aialiū. Est ergo in tpe ꝙ suscipit variationes tpis:alterat̓.n.corpus ſꝫ tēpus:id̓ paucis aut de nullis erit veꝝ dicere ꝙ suscipiat alterationes tpis:solū.n.corpus ꝛ aia h̓ suscipiunt.

¶ Propietates vbi.

Propietates vbi ponende sunt post descriptionez ꝛ diuisionem ipsius.

Ubi describitur ꝙ est circūscriptio corpis a loci circūscriptione procedens:ꝛ subdit declaratione dicens:locus aūt est in eo ꝙ capit ꝛ circūscribit. Est ergo in loco qcqd a loco circūscribitur:nō aūt in eodeꝫ est locus ꝛ vbi:locus.n.in eo ꝙ capit est:vbi aūt in eo ꝙ circūscribitur.

¶ Et subdit ꝙ non oia sunt in loco. nec hn̄t vbi dicens. Uident̓ aūt nō oia ad esse in loco.aia.n. nusqꝫ est:nullū enim locū occupat.neqꝫ iplet:qꝛ maxie occuparet aiatū sed nō occupat aiatum:qꝛ aiatū aliud ab aia cape pt:sed maᵐ est nūqꝫ cōtingere locū occupatū ab alijs aliud capere posse manēte prius occupante:qꝛ granū modio adueniēs recipi nō possꝫ:aere qescente i modio quo implebatur:sꝫ expulso aere granū recipit̓:qꝛ nunqꝫ duo corpa in eodem loco esse pñt. Nec vnū i diuersis locis. Nec aia localis erit:cū nullū locuꝫ occupet:qꝛ q̄cūqꝫ a rōne loci deseruntur:loci circūscriptione carent.

¶ Circa dicta mouet dubitatiōeꝫ:qꝛ opinabil̓ fortasse qs idem in diuersis ꝛ pluribus locis simul esse:qm̄ cū eadē vox sit in auribus diuersoꝝ:ꝛ vox nō possit esse sine aere qꝛ idem aer erit in auribus diuersorum.

¶ Soluit dicens. Concedētib⁹ nobis vnā ꝛ eandē vocē i aurib⁹ diuersoꝝ sentiri:cōfiteri opꝫ vnā ptē aeris ad aures diuersoꝝ ꝑuenire. simpl̓r aūt ipoſ̓e est vnuꝫ ꝛ idem corpus in plurib⁹ totū inuenire. q̄obrē cogimur cōcedere vel diuersam in aurib⁹ sentiri:vl̓ vnū ꝛ idē in diuersis locis relinqui:ꝙ cū ipoſ̓e sit:elligit̓ sensus esse diuersoꝝ se imaginabil̓r gn̄antiuꝫ. Et infert ꝯ̃ solōnē. Quare q̄dā vox aialis nō est.s.vt q̄ imaginabil̓r:qm̄ ab aiali nō profertur. R̓ ad h̓ dicēs:oēꝫ vocē aialis eē:qꝛ nemo audiuit vocē in silētio aialiū:qꝛ q̄lib3 vox aialis dr̃ q̄cūqꝫ sit ipso ꝓferēte supple tū sꝫ mediate:vel imediate:sed nō eadem numero venit ad aures diuersorum.

¶ Diuisio vbi est:qꝛ aliud vbi est simplex.aliud compositū:simplex a simplici loco prouenit:cōpositū v̓o a cōposito.locus simplex est origo loci cōpositi:locus cōposit⁹ hꝫ pt̓ᵃˢ copulatas ad eundē terminū:ad quē ptes corporis copulant̓:corpis ptes ad punctū copulant̓:pt̓ᵉ igitur loci cōpositi claudunt pt̓ᵃˢ corpis. Et loca simplicia sūt occupātia minima ipsius corporis:qr̓ nec locus sine corpore:nec corpus sine loco.

¶ Mouet dubiū ꝯ̃ illud dictū.nō est corpus sine loco:qꝛ cōtētio dr̃ de extremitate vltime spere:quomō sit in loco:cū dictū sit ꝙ locus est in corpe locante:ꝛ nihil est vltra vltimā sperā. Cōfitētibus igit̓ nobis vltimā sperā eē in loco:necesse est cōfiteri aliud p̄ter eā eē: in quo locus sit:sꝫ nihil extra est ꝛ qꝛ extremitas vltime spere non est in loco:sꝫ de h̓ insolitū ꝛ occultū est ꝓnuntiare. Solutio stat in h̓ ꝙ dupl̓r est locus.s.per se ꝛ p accidēs:locus p se continet locatū.loc⁹ p accñs continetur ꝛ circa illud mouetur corpus:ꝛ sic vltima spera est in loco per accidens qꝛ centrum est locus eius hec cōᵗ.

¶ Proprietates vbi ponūtur due.prima est non suscipere magis ꝛ minus. Et probat:qꝛ nō dr̃ alterum altero magis esse in loco:sed hn̄ maiorē locū habere:sꝫ non dr̃ magis ꝛ minus ſm vbi:neqꝫ ſm quātitatē sꝫ ſꝫ qualitateꝫ.

¶ Scd̓a ꝓpetas vbi est nō hr̃e ꝯ̃riū:ꝛ ꝓbat qꝛ loc⁹ nō hꝫ ꝯ̃riū.ḡ nec vbi:pꝫ:qꝛ locus ē cū vbi. Et mouet dubitatiōnē:qꝛ locus sursuꝫ vr̃ ꝯ̃rius loco deorsum:qm̄ maxie distant. Soluit ꝙ nō sūt ꝯ̃ria:p qꝛ cū ideꝫ sit sursuꝫ ꝛ deorsum respectu diuersoꝝ:ꝯ̃ria essent in eodem:scd̓o qꝛ seq̄retur ꝙ idem sibi ipsi esset contrarium.

¶ Et nota cū iste sint ꝓprietates cōes inftis alijs:ideo auctor dimiᵗᵘˢ est nō assignādo ꝓpetateꝫ scd̓aꝫ ipsi⁹ vbi. Qr̓ nos dicam⁹:ꝙ sicut ꝓpriū ē ipsi⁹ qñ esse in eo ꝙ mēsurat̓ tpe:sic ꝓpriū est ipsi⁹ vbi esse in eo ꝙ mēsuratur loco ꝛc.

¶ Positionis propietates.

Propietates positionis ponende sunt.premissa descriptione ꝛ diuisione eius.

Describit̓ positio:ꝙ est qdam situs ptium gn̄onisqꝫ ordinatio.i.rei gn̄ate ordinatio. Diuisio positionis est:qꝛ ſm eaꝫ aliqua dr̃

cuntur stantia. et aliqua sedentia et aliqua iacentia vel aspera: vel lenia: vel quolibet aliter disposita. Sedere autem et iacere non sunt positiones: sed ab eis denominatiue dicta. Et mouet dubitationem dicens. Solet enim questio induci de curuo et recto: aspero et leni quadrangulo triangulo: bicubito: tricubito: magno et paruo: breui et longo: et similibus: quia videntur significare positionem quandam partium: asperum enim dicitur cuius vna pars supereminet alteri. lene vero dicitur cuius particule porrecte sunt leuiter: similiter et de reliquis.

¶ Soluit dicens non sunt positiones: que dicta sunt omnia: sed qualia circa scitum existentia: ex eo namque quod partes sunt sic disposite ex eo talia sensibus iudicant non autem ex eo quod talia. Similiter autem et de alijs huiusmodi: que in partibus habent dispositionem: erit enim vnumquodque predictorum non positio sed quale quod circa positionem nascitur.

¶ Proprietates positionis sunt tres. prima est quod positioni nihil est contrarium. Et arguit contra quia contraria sunt: que in eodem subiecto simul esse non possunt: sed ista non possunt esse simul in eodem subiecto sed solum successiue: quia sedens illico stare potest: et sic de alijs: igitur videntur contraria. Improbat istam rationem: quia ponentibus nobis hec esse contraria. sequitur vnum pluribus esse contrarium quod est inconueniens: quia sedere non magis ad stare contrarium est quam ad accubere: quare etc. Et si forte dicitur quod non putatur inconueniens: vnum pluribus esse contrarium: quia palidum contrariatur nigro et albo: et sub eodem genere sunt: et nunquam simul sunt remouet hanc responsionem dicens: non est autem palidum contrarium nigro et albo: quia palidum componitur ex albo et nigro: propterea in quocunque est palidum. est album et nigrum. Confirmat per aliam rationem quod non sunt contraria quia contraria circa idem naturaliter habent esse: sed ista non sunt naturaliter circa idem: quia sedere proprie est circa rationabilia: iacere et accumbere circa diuersa: quia circa rationalia et irrationalia: cuius signum similitudo hominis et equi in quibus sine dubio accubitus esse probatur etc.

¶ Secunda proprietas est non suscipere magis et minus: et probat inductiue: quia sedere non est magis positio quam accumbere: nec minus: neque magis sedens alterum altero dicitur: nec minus: et sic de alijs.

¶ Tertia proprietas etiam magis proprie positionis est: proxime assistere ipsi subiecto: et probat per diffinitionem positionis quia positio nihil aliud est quam naturalis ipsius subiecte ordinatio: que a principio quidem innata est: vt ea que asperas et lenibus: et equalibus et inequalibus inest: vel a non motu consueto vt sessio accubitus et similia. Et concludit quod est conuertibile: ex quo est proprie proprium dicens: quicquid igitur est proxime substantie assistens: id necessario positio est. Et omnis positio huius rationis suscipit predicationem etc.

¶ Proprietates habitus.

Proprietates habitus restat ponere declarata prius descriptione et diuisione eius. Describitur habitus quod est corporis et eorum que circa corpus sunt adiacentia: secundum quam hec dicuntur habere: illa vero haberi.

¶ Diuisio habitus est: quia vel est habitus totius: vel partium: vt armatum esse dicitur secundum habitum totius. Calciatum vero esse dicitur secundum habitum partis. Et his habitibus neque simplicia nomina imposita sunt: quibus appellentur: sed sint hec nomina eorum: armatio. calciatio ad horum similitudinem in reliquis.

¶ Proprietates habitus sunt tres: prima proprietas est: quod habitus suscipit magis et minus: et probat quia armatior est eques pedite: et calciatior est qui caligis: et calciamentis vtitur: quam qui solis calciamentis vel caligis. In quibusdam autem non est verum: quia non est aliquis vestitior altero.

¶ Secunda proprietas est quod habitui nihil est contrarium: quia armatio calciationi contraria non est: quoniam idem calciatus et armatus est: quare palam quod non sunt contraria: quia sic contraria simul essent in eodem similiter dicitur de alijs.

¶ Tertia proprietas maxime propria habitus est in pluribus esse vt in corpore et in his que circa corpus sunt: et ratio est: quia adiacet corpori et his que extra corpus sunt hoc autem fit secundum diuisionem que est in partibus. In paucis autem alijs principijs huiusmodi proprium inuenies, vt in quantitate solum et in his que ad aliquid sunt similia reperies. Ad aliquid vero. vt figuraliter dicatur: vt similitudo et dissimilitudo: que in pluribus similibus et dissimilibus sunt. Quantitas autem est vt numerus: qui in rebus numeralibus est semper crescens secundum multiformem ascensionem vnitatum. Uniuersaliter autem nihil inuenies in tot partibus distribui posse vt numerum.

¶ Et subdit differentiam habitus ab his dicens. Non est autem omnia quantitas et relatio talium scilicet vt sint in pluribus: sed habitus omnis necessario consistit in pluribus: vt in corpore: et in his que circa corpus sunt. Quare quod in corpore et circa corpus est existens nomen habitus sortitur: quare magis proprium erit habitus existere in corpore et in his que circa corpus sunt secundum eam diuisionem que est in partibus.

¶ Et subdit quinque modos habendi. Unus est secundum quem dicimus habere qualitatem vt albedinem: et hoc nihil aliud est quam esse album. Alter modus est secundum quem dicimus habere quantitatem vt longitudinem: et hoc nihil aliud est quam esse longum. tertius modus est secundum quem dicimus habere contentum in eo: vt modium habere granum: quod est continere. quartus modus est secundum quem dicimus membrum habere aliquid: vt in digito anulum esse quod nihil aliud est quam anulatum esse. quintus modus est secundum quem dicimus virum habere vxorem et econtra quod nihil aliud est quam cohabitare simul. Fortasse sunt alij modi: quos diligens inquisitor inueniet: sed hi magis consueti sunt. Et hec de principijs dicta sufficiant. Reliqua in analeticis querantur etc.

Quattuor in partes diuisus terminus omnis.
Alter quid signat: de quo iam predicat alter.
Pro quo supponit. per quem probatio fiat.

¶ De enunciatione siue propositione.

Quantum ad secundam partem que est de enunciatione siue de propositione dicendum est. Et primo oportet diffinire propositionem: secundo diuidere eam: tertio proprietates ponere. Sed antequam diffinitionem ponamus: oportet prius tria intelligere secundum philosophum primo perihermenias.

Primo oportet intelligere: quomodo termini tripliciter diuersificati sunt in significando quia termini scripti primo significant ea que sunt in voce. Et termini vocales primo significant passiones anime. i. intellectus siue conceptus. Et passiones anime primo significant res extra intellectum. Nam inquit philosophus ibi: ea que sunt in voce sunt earum que sunt in anima passionum note. Et ea que scribuntur eorum que sunt in voce note sunt. Sed

passiões naturaliter significãt. Et ea que sunt in scripto: vel in voce ad placitum significant.

¶ 2° opz intelligẽ q̧ propositio constituitur ex solo nomie ⁊ v̄bo tanq̃ ex partib⁹ integralibus. Et ideo opz intelligẽ. qd est nomẽ: ⁊ quid est verbum s̄m phylosophum.

Nomen autẽ est vox significatiua siue tpe: cuius nulla ps separata signat: ⁊ dr sine tpe ad differẽtiã verbi: ⁊ dr: cui⁹ nulla pars separata significat ad differentiam orationis.

Uerbũ v̄o est vox signatiua: que ↄsignificat tp̄s: cui⁹ pars nihil ext̃ signt: ⁊ est semp nota eoꝝ q̄ de alt̃o p̄dicant. dixit ↄsignat tp̄s ad dr̃iam noi̾s: q̧ nõ cõsignat tẽpus: qm̄ cõsignificare tp̄s est signare signatũ suũ cuz aliqua dr̃ia tẽporis: vt currit. q̧ significat nũc eẽ cursum: cursus v̄o bene significat tẽpus: sed non ↄsignat tẽpus: q2 nõ signat significatũ suũ cum dr̃ia tp̄is. Et est semp nota eorum: que de altero p̄dicant. i. ⁊ est vnitiuum p̄ri cum subo.

¶ 3° opz intelligẽ qd est oratio: q̄ est gen⁹ ad anũciationez siue p̄pōnẽ. Est autẽ oratio vox significatiua. cui⁹ ps aliqd separata signt: ⁊ dicit̃ h̄ vltimũ ad dr̃iam noi̾s ⁊. verbi.

Orationũ autẽ alia p̄fecta: ⁊ alia iperfecta: vt inqt boeti⁹. p̄fecta est q̄ p̄fectũ sensuz gn̄at in aio auditoris. i. ex qua p̄fecte itelligi põt q̧ dr̃. In p̄fecta v̄o est q̄ ip̄fectũ sensum gn̄at in aio auditoris. i. ex qua non põt p̄fecte itelli q̧ dr̃. p̄fectaꝝ v̄o qnq3 sũt sp̄es. s. dep̄catiua ip̄atiua. vocatiua. interrogatiua: ⁊ enunciatiua. vnde versus.

Deprecor: imperium. vocat. inter: enunciat atq3.

¶ Circa dicta cadit diffi^tas. p̄ circa p̄mũ dcm̃ q2 voces sũt iposite ad signandũ res: igit̃ p̄ signant res ⁊ non cõcept⁹. 2° circa s̄m dictum ⁊ 3^m: q2 cũ logica sit de scd̃a intentionibus adiunctis primis: igitur logica non est de vocibus: sed de conceptibus: ⁊ si sic igitur nomen. verbum: ⁊ oratio nõ recte diffiniuntur per voces.

¶ R°. Ad primum dicitur q̧ vox est imposita ad significãdum rem mediante conceptu: ideo vox primo significat conceptum. i. immediate. rem v̄o mediate.

Ad 2^m dicit̃ q̧ licet logica sit primo de scd̃is intentionibus adiunctis primis: tamen secundario est de vocibus: inquantum subordinantur ad conceptus: tractat tamẽ primo de vocibus: q2 notiores sunt ipsis conceptibus. ⁊c̃.

¶ His p̄missis enũciatio siue p̄pōsitio diffiniẽda est. Et sic diffinit̃ s̄m p̄hm. Enũciatio est o᷑o. in qua est verum: vel falsum: ⁊ dicit̃ in q̄ est verũ vel f̄lm ad dr̃iã aliarũ o᷑onũ p̄fectaꝝ in qb⁹ nõ est veꝝ vel falsum: q2 solum in o᷑one indicatiua est veꝝ vel f̄lm: ⁊ iõ solũ de illa ↄsiderat logic⁹.

¶ Circa hãc diffõnẽ est 2° diffi^tas. p̄° qd refert illa in diffõne enũciatiõis: cũ dr̃ est illa in q̄ est veꝝ vel f̄lm: si dr̃ q̧ refert o᷑onẽ. contra q2 o᷑o est gen⁹ remotũ ad enũciationẽ: sed non licet diffinire per genus remotum. quare ⁊c̃.

¶ 2° diffi^tas est circa scd̃az p̄ticulã p̄ q2 veꝝ ⁊ ens ↄuertunt̃ s̄m p̄hm: igit̃ veritas est in omni re. 2° q2 p̄hus. 6°. me^te in quit: q̧ bonum ⁊ malum sũt in rebus: sed verũ ⁊ falsum st̃ in intellcũ. igr̃ nõ sũt in enũciatiõe: q̄ est o᷑o i voce ⁊c̃.

¶ R°. Ad p̄mam difficultatez dicitur q̧ per ly illa in qua est verũ vel falsũz dat̃ intelligi gen⁹ primũ. s. o᷑o p̄fecta: q2 solum talis significat verum vel falsum: ⁊ hoc sufficit. Uel dicitur q̧ licet diffinire per genus remotum contractum per vltimam differentiam: vt sit hic.

¶ Ad 2^m dr̃ q̧ 2ᵉ est veꝝ. s. cõplexũ ⁊ icõplexũ. Ueritas incõplexa diffinit̃ ab anselmo q̧ est rectitudo sola mẽte p̄ceptibilis. i. entitas recte p̄ceptibilis ab inte^u: ⁊ sic dr̃ de oĩ re simplici: ⁊ sic ens ⁊ veꝝ ↄuertũt̃. Ueritas v̄o cõplexa: vt igr̃ Jsac est adeq̃tio intellcũs ⁊ rei. i. ↄformitas itell̾s ad rẽ. dico intell̾s cõponẽt̃ res: ⁊ app̄hẽdẽtis illas sic sũt. s. eẽ q̧ ẽ: ⁊ nõ eẽ q̧ nõ ẽ: falsitas v̄o p̄ ↄ̃riũ. Et talis veritas est in intellectu cõponente subiectiue formal̾r ⁊ i re v̄tual̾r siue cãl̾r: ⁊ i p̄pōne mẽtali vt i signo. ⁊ i vocali p̄ subordinationẽ ad mẽtalez. Ex his pz ad 2^m diffi^tem.

¶ De diuisione p̄pōsitionis siue enũciationis.

Enũciatio s̄m p̄hm diuidit̃ primo in vnã ⁊ plures Enunciatio vna diffinit̃ q̧ est illa q̄ vnũ de vno signt: vl̾ ↄiũctione vna: ex^m p̄mi vt hõ ẽ aı̃al. ex^m scd̃i: si hõ currit homo mouetur: plures v̄o sunt. que non vnũ de vno signt̃: vel plures inconiuncte. ex^m primi vt canis currit: exemplũ scd̃i vt socrates disputat. plato legit.

¶ 2° diui̾ i affirmatiuã ⁊ negatiuã. Affirmatiua ẽ enũciatio alicui⁹ d̄ aliq̄. Negatiua v̄o ẽ enũciatio alicui⁹ ab aliq̄ qm̄ ly ab aliq̄ dicẽ rẽotionẽ ei⁹ ab alio: sic d̄ aliq̄ dic̃ affir^e.

¶ 3° diuidit̃ latẽter in singularẽ vl̾ez idefinitã ⁊ p̄ticularẽ. Nã dicit qm̄ reꝝ hec qdẽ sũt vl̾ia: illa v̄o singularia: dico vl̾e q̧ i p̄libus natũ ẽ p̄dicari. singulare v̄o q̧ non vt hõ vl̾e est: plato v̄o singulare: iq̃re nec̃e ẽ enũciare aliq̄tiens aliqd eoꝝ q̄ sũt vl̾ia: ⁊ aliq̄tiẽs aliqd eoꝝ q̄ st̃ singularia. Et si vl̾e enũciat̃: aut vl̾r qm̄ ẽ aut nõ ẽ: ⁊ sic erũt enũciatiões vl̾es ⁊ ↄ̃rie. vt ois hõ ẽ alb⁹: nullus hõ ẽ alb⁹: aut nõ vl̾r enũciat: ⁊ si sine signo p̄ticulari erũt indefinite: vt hõ est alb⁹ hõ nõ est alb⁹: ⁊ si cũ signo p̄ticulari. erũt p̄ticulares: vt aliqs hõ est alb⁹: ⁊ aliqs hõ nõ est albus.

¶ 4° diuidit̃ enũciatio in verã ⁊ f̄laz: q2 ois affir° vel negatio vera vel falsa est. Et subdit q̧ diuersimode est v̄itas ⁊ falsitas in affirmatiõe ⁊ negatiõe. s. de oppositis: q2 i enũciationib⁹ oppositis q̄ sũt de reb⁹ de p̄n̄ti. vel de p̄terito. necesse ẽ alterã p̄tẽ oppositiõis eẽ d̄terminate verã: ⁊ alterã determinate falsaz: sz i his q̄ sũt de futuro: nõ ẽ necesse alteram p̄tẽ eẽ determinate verã: nec falsaz. Et ideo dicit. In singularibus. v̄o. s. oppositis ⁊ in futuris non similiter est. s. veritas.

Ex his latẽter innuit̃ q̄nta diuisio enũciationis. s. i nec̃iaz: impol̾em. ⁊ cõtingentẽ: q2 nec̃ia est simpl̾r determinate v̄itatis. Et ipol̾is est simpl̾r d̄teriate falsitatis. Et ↄtigẽs simpl̾r nõ ẽ d̄teriate v̄itatis. nec determiate falsitatis.

¶ Circa hec dicta cadit duplex difficultas. p̄° est: q2 si propositio nec̃ia ẽ simpl̾r d̄terminate veritatis: ⁊ cõtingens simpl̾r nõ ẽ determinate v̄itatis: g̃ sicut p̄pō cõtingẽs de futuro nõ est determinate v̄itatis. ita nec de presenti nec de preterito est determinate veritatis contra p̄hm.

¶ 2° difficultas est: q2 si deus scit rez futuraz ↄtingentẽ debere euenire: ⁊ nihil possit fallere sciam dei: ergo res futura cõtingẽs necessario erit. Ut arguamus sic: deus scit hoc cõtingẽs futuꝝ: igit̃ h̄ erit. ↄ° est bona: q2 op^m ↄ̃ntis nõ stat cum añte: ⁊ añs est necessariũ: igitur ⁊ ↄ̃ns est necessariũ. q̧ est falsum: vl̾ si ↄ̃ns est contingens: g̃ añs est cõtingens q̧ est falsũz q2 deus necessario scit omnia

¶ R̾ ad p̄^m dicit p̄hs p̄ p̄iermenias q̧ 2ᵉ ẽ nec̃itas: vna simpl̾r: ⁊ alia ↄditiõata: nec̃itas simpl̾r ẽ v̄itatis d̄teriate respectu cuiuscũq3 tp̄is: nec̃itas v̄o ↄditiõata ẽ v̄itas d̄terminate soluz respectu tp̄is p̄n̄tis ⁊ p̄teriti: ⁊ non respectu futuri. Et sic p̄pō ↄtigẽs illa ẽ nec̃ia ↄditiõata ⁊ vt sortẽ sedere nec̃e ẽ dũ sedet. ⁊ sortẽ legisse necessariuz est. cum fuit legẽs: ⁊ talis necessitas conditionata non est in propositione contingenti de futuro.

¶ Ad 2^m difficultatẽ dic̃ Boe. q̧ de⁹ cog̃scit futura ↄtin^ta vt ↄtigẽt̃ euenĩẽtia: q̃re si ñ ↄtigẽt̃ euenirent: falleret̃ sciã dei. Sz p̄ ↄ^a illa dr̃z q̧ aut ifert̃ ↄ̃ns simil̾r ex p̄scia dei. s. q2 deus p̄sciuit: igit̃ erit. Aut infert̃ ex re futura ↄtingẽter p̄uisa a deo. s. q2 h̄ futuꝝ ↄtingẽs p̄uisũ erit: igit̃ hoc erit. Si p̄mo mõ dz inferi ↄ̃ns nõ simpl̾r. sz vt p̄scitũ est. i. eo mõ quo p̄scitum est: sic de⁹ p̄sciuit h̄: igit̃ h̄ erit eo mõ quo p̄scitũ est ab eo: ⁊ sicut añs est nec̃iũ: sic ⁊ ↄ̃ns: sz p̄scitũ ẽ q̧ ↄtigent̃ erit: igr̃ ↄtigẽt̃ erit ⁊ nõ nec̃io. Si v̄o ifert̃

ↄ̃ns

ɔñs ex re futura ɔtigẽti q̃ tñ p̃uisa est a deo. s3 cum talis p̃uidẽtia siue p̃scia nõ fit cã q̃ eueniat: s3 accidit: sic si qs eẽt sup turri altissimã: ⁊ videret duos exeũtes ciuitatẽ ⁊ vnũ ire ex vna pte v̄sus inimicos occultos: ⁊ aliũ ire ex alia pte saluũ: visio illi' nõ est cã q̃ vn' capiat' ⁊ alt' salue tur. sic nec visio dei est cã q̃ fiat i°. Tunc deb3 inferri ɔñs simplr. s. igit' h̄ erit: ⁊ sic h̄ ɔñs est ɔtigẽs: sic' ex q̃ infert' h̄ futurũ ɔtigẽs erit: de h̄ tñ alibi magl diffuse dicẽ ⁊c.

¶ De diuisiõe ppõnis fm modernos.

SEcõm v̄o modernos ppõ diuidit' p̃ in cathe gorica ⁊ hippothe'ca. ppõ cathegorica est q̃ h3 subz p̃dũ ⁊ copulã tanq̃z p̃n'les ptes suas: vt hõ est aial: hippo'ca v̄o ẽ illa i q̃ plures ppõnes cathego'ce ɔiũgunt' p aliquã notã cõ iũctiõis. s. vel ɔdõnis vel copulatiõis vel disiũctiõis. Et ideo si q̃rat' q̃ ppõ ẽ ista: d3 r̃nderi cathego'ca vel hipp'ca.

Propõ v̄o cathegorica diuidit' p̃ in verã ⁊ falsam: q2 verũ ⁊ falsum sunt de sub̃a eius. Et ppea si queat' que cathe gorica est: debet responderi vera vel falsa.

Propõ cathe'ca v̄a est cui' sig̃tũ adeq̃tũ est verum: vt hõ est aial: adeq̃tũ v̄o sig̃atũ est q̃ est simile oroni i̅finitiue: vt boiez [illegible] adeq̃tũ sig̃atũ illi' ppõnis q2 ex tota cõ põne [illegible] Propõ v̄o cathe'ca falsa est cui' adeq̃tũ si gñatũ est fim vt hõ ẽ asin': q2 adeq̃te sig̃t boiez eẽ asinũ.

¶ 2° diuidit' ppõ cathe'ca s3 q̃li'tē in affir'atiuã ⁊ nega'tiuã. Et ideo ad negõnem factã p quale. r̃' q̃ est affir'a vel negatiua.

Propõ cathe'ca affirmatiua est illa in qua p̃ncipale v̄bum affirmat': vt homo est aial: ppõ cathegorica negatiua est illa in qua principale verbum negatur: vt hõ non ẽ aial.

¶ 3° diuidit' ppõ cathe'ca s3 q̃ttitatẽ in v̄lez p̃ticularẽ idefi nitam singularem. Et ideo si querat' quanta est ppõ ca the'ca d3 r̃nderi: q̃ ẽ v̄lis: vel p̃tic'ari. vel idefi'ta vl' sing'ari. Et q2 ois diuisio d3 eẽ bimẽbris: vl' reducibilis ad bimẽ brẽ fm boetiũ in libro diuisionũ hec diuisio q̃ h3 q̃tuor mẽ bra sic reducit': q2 ppõ cathe'ca vel ẽ de subo singulari vl' v̄li si de singulari est ppõ singularis. Si de v̄li hec est du plr vel cũ signo vel sine signo. si sine signo ẽ idefi'ta. si cum signo: vel v̄li: vel p̃ticulari. p° est v̄lis. si s̃cdo est p̃tic'ari.

¶ 4° diuidit' ppõ ca'ca rõe mãe: q2 vl' nec̃ie. vl' ipossi: vl' ɔtigẽs ppõ nec̃ia dr̃ cui' adeq̃tũ significatũ est nec̃ium: vt de' est. ppõ iposs' dr̃. cui' adeq̃tũ sig̃atũ est ipoẽ: vt hõ ẽ asin'. ppõ ɔtingẽs est cui' adeq̃tũ sig̃tũ est ɔtigẽs: vt hõ ãbulat. ppõ v̄o possi' est cui' adeq̃tũ sig̃atũ est poẽ. Et dr̃ poẽ q̃ est cõmune tam ad necessariũ q̃z ad contingens: quia necessariũ est poẽ: ⁊ etiã contingẽs est poẽ. vñ v̄sus.

Que ca vel hip. qualis ne vel af. u. quanta par. in fin.

Pret' h̄ dcãs diuiõẽs st' due alie diuiõẽs ppõnes cathego'ce.

Pri' diuiso est: q2 alia dr̃ d̃ i eẽ: alia v̄o modalis. ppõ cathe gorica de ineẽ est illa in q̃ non ponitur aliquis modus: vt homo currit. Modalis vero est in qua ponitur aliquis modus: vt possibile est sortem currere.

¶ Scda diuisio est propositionum modaliũ: quia quedã est in sensu composito: Et quedam in sensu diuiso.

Propositio modalis in sensu composito est in qua modus totaliter precedit vel totaliter sequitur: exẽplum p̃mi: vt poẽ est sortẽ currere. exẽplũ s̃cdi vt sortẽ currẽ est poẽ.

Propositio modalis in sensu diuiso est illa: in qua modus mediat inter accusatiuum casuz ⁊ verbum infinitiui mo di vt sortem possibile est currere.

Preter has diuisiones ponitur diuisio propositionis hip pothetice in tres species. s. conditionalem copulatiuam ⁊ disiunctiuam. Et alij addunt alias quatuor species. s. causalem: localem: temporalem: ⁊ aduersatiuam. ⁊c.

¶ Conditiõalis est illa in qua plures cathegorice coniũ gunt' per notam conditionis: vt si tu curris tu moueris. Ad veritatem conditionalis requirit' q̃ oppositũ conse quẽtis repugnet antecedẽti. i. nõ possit stare cum antece dẽte. Et ideo i° est vera conditiõalis. Si tu curris. tu mo ueris: q2 te non moueri non potest stare cum illa tu cur ris. Et ideo ad falsitatẽ ei' sufficit oppositum consequẽ tis posse stare cum antecedente: vt in ista. si tu es homo: tu sedes: que est falsa: q2 te non sedẽ stat cũ illa. tu es hõ.

Et nota q̃ omnis cõditionalis vera est necessaria: Et om nis falsa est impossibilis. Conditiõalis diuiditur in affir matiuã ⁊ negatiuã. Affirmatiua est illa in qua nota con ditiones affirmat'. Et negatiua est illa in qua nota con ditionis negat'. exemplum p̃mi. Si tu curris tu moueri. Exẽplum s̃cdi. non si tu curris tu moueris: que equiua let huic. q̃uis tu curris. tu nõ moueris: ⁊ negõ d3 p̃cedẽ.

¶ Copulatiua est illa in qua plures cathegorice coniun gunt' per notam copulationis: vt tu es homo ⁊ tu sedes. Et diuiditur p̃mo in veram ⁊ falsam. Ad veritatez eius requiritur quãlibet partem esse veram. Et ad falsitatem sufficit vnam partem eẽ falsam.

¶ Scdo diuiditur copulatiua in affirmatiuam ⁊ negati uã. Affirmatiua est in qua nota affirmationis affirmat': vt tu es homo ⁊ tu sedes. Negatiua v̄o est in qua nota negationis negatur scilicet preponẽdo negationem toti propositioni: vt non tu es homo: ⁊ tu es sedes.

¶ Tertio diuidit' in necessariam ⁊ contingentẽ. Necessa ria est cui' quelibet pars est necessaria: vt homo est ani mal: ⁊ deus est: contingens vero est cui' vna pars est cõ tingens: vt tu sedes: ⁊ deus est.

¶ 4° diuidit' i poẽz ⁊ ipoẽz: possi' est cui' q̃l3 ps ẽ possi': ⁊ vna non repugnat alteri: vt tu es homo ⁊ tu curris. Im possi' v̄o est cui' vna ps est iposs': vel vna repugnat alte ri. exẽ'm p̃'i: vt tu curris ⁊ tu es asinus. exẽplum s̃cdi: vt tu curris: ⁊ tu non moueris.

¶ Disiũctiua ẽ q̃ h3 pl'es cathegoricas ɔiũctas p notã di siũctiõis: vt tu es hõ: vel tu es asin'. Et diuidit' p̃ in verã ⁊ fl'am: Ad v̄itatẽ ei' sufficit vnã ptẽ eẽ verã vt tu es ho mo: vel tu es asinus. Ad falsitatem vero requirit' quãli bet partem esse falsam: vt tu es asinus: vel tu volas.

2° diuiditur disiũctiua in affir'atiuã ⁊ negatiuã. Affirmatiua est cui' nota disiũctiõis affirmat'. Et negatiua est cuius nota disiunctionis negat': negat' autem nota p negatio nẽ p̃positã toti: vt non tu es albus. vel tu es niger.

3° diuidit' disiũctiua i nec̃iaz ⁊ ɔtigentẽ. nec̃ia est cui' vna ps est nec̃ia: vel cui' ptes ɔ̃dicũt ex'm hui': vt tu es: vel tu nõ es: ɔtingẽs est cui' q̃lib3 ps est ɔtingẽs: ⁊ nl'a alteri repug̃t: nec ɔ̃dicto'e ptiũ repugnanti addit' ista 3ª pti'la: q2 ista: tu ñ es hõ vl' tu es al' ẽ nec̃ia: q̃uis nl'a ps sit nec̃ia. nec alti repugnet. q2 contradictoria ptium repugnant. s. tu es homo ⁊ tu non es animal.

Uel meli' dr̃ q̃ ad nec̃itatẽ disiũctie reqrit' cop'atiua factã ex ptib' oppositi eẽ ipoẽz. Et ad ɔtigẽtiã reqrit' q̃ copu'a facta de ptib' oppositi sit ɔtigẽs: vñ h̄ ẽ ɔtigẽs tu curris vel tu nõ moueris: q2 hec copu'a nõ est iposs' s3 ɔtingẽs scilicet tu non curris ⁊ tu moueris.

4° diuidit' disiunctiua i poẽz ⁊ iposẽm. possi' est cui' vna ps ẽ possi': vt hõ ẽ asin': vel antixp̃s ẽ. Imposs' v̄o dr̃. c' q̃libet ps est iposs': vt tu es asinus: vel nullus deus est.

¶ Cãlis dr̃ q̃ hab3 pl'es cathe'cas ɔiũctas p notã cãlitatis: vt q2 tu curris tu moueris: Et diuidit' i verã ⁊ fl'az: ⁊ ad v̄ita tẽ ei' reqrit' quãl3 ptẽ eẽ verã: ⁊ vnam eẽ causam alteri'. Ad falsitatem vero sufficit q̃ vna pars deficiat.

¶ Localis v̄o dr̃ q̃ h3 pl'es cathegoricas ɔiũctas p notã localẽ: vt tu es vbi ego sum. Et diuidit' in verã ⁊ falsam. Ad veritatẽ reqrit' quãl3 partez eẽ verã: ⁊ p eadẽ men sura loci vl' diuisa. Ad falsitatẽ v̄o suffic̃ vt vna ps d̃ficiat.

Tpalis v̄o est illa q̃ hẽt plures cathe'cas iũctas p notã tpa lẽ vt qñ terra interponit' int' solem ⁊ lunã: luna eclipsat'.

Circa 3m dictū de oppóne modaliū cadit diffi'tas: qr dicit φ negó dz addi modo. Et etiā dicit φ modus ſtur: 3 af. qr iſte nó opponunt. odo. ſor. currē é poſe: ⁊ ſor. currē eſt nó poſe: qr ambe ſūt affir'e: ⁊ tñ negó addit ad modum.

R'ad p'mā diffi'tem dixit boetius φ phs intelligit φ vnius affir'me eſt tm̃ vna negatio oppoſita. ſ. 3dictorie: ⁊ ſi plures 3dictorie opponunt equiualēt quare vna eſt tantū.

Ad alium dicit φ intendit φ vle hñs plura ſuppoſita vniuerſalr ſumptum. ſ. cuz ſigno vniuerſali. affirmatiuo: nó poteſt vere affirmatiue predicari de aliquo.

Ad difficultatē circa ſcd̃m dictuz. An verbum poſſit infinitari. dixit Alexāder φ ſic ſaluāde dictū pl'onis: qr infinitat pticipiuz incluſum in verbo adiectiuo. ſic φ non contingit. i. φ eſt nó contingens.

Tenēdo ₰o p'hm dicitur φ lz pticulare ſeorſum ſumptuz poſſit infinitari: tamē coniunctū cum verbo minime: qa vis negationis cadit ſuper verbum.

Ad difficultatē ēē tertiū dictuz. ſ. an in modalib⁹ negó ſit addēda mó: dicit φ ſic: ſed modus dz determinare verbum mó poſtponi v̇bo: qr v̇buz ſignat cópónē: ⁊ modus ſignat q̄litatē cópónis: q̄re negó addita mó nó ſolū cópoſitionē negat: ſed q̄litatē cópónis: odm igit eſt ſic. ſortem currē poſe eſt. Et negare ſic. ſort. currē nó poſe eſt: qr nó debemus poſtponē modum v̇bo. odo. ſor. currē eſt poſſibile: vt faciūt moderni nó guſtātes dcm̃ phi i 2° phierme nias. Et loquit phs ſolū de modalib⁹ in ſenſu cópoſito.

2m v̇o modernos. Triplex eſt oppó. ſ. 3dictoria. 3ria: et ſubcontraria: ratio eſt: qr oppó ppoſitionū eſt repugnātia earum in v̇itate vel falſitate: vel in vtroq3: ſed 3dictoria nó poſſint eſſe ſimul vera: nec ſimul falſa. 3ria v̇o nó poſſunt eſſe ſimul vera. Et ſubcontrariā nó poſſunt eē ſimul falſa. quare ⁊c̃. 3dictorie v̇o opponunt vlis affir'ua: ⁊ pticularis negatiua. Similr vlis negatia ⁊ particularis affirmatiua. ſ. de conſimilibus ſubiectis ⁊ p̄tis ſupponētibus preciſe pro eodē vel pro eiſdē: vt qlibet hó currit: aliqs hó non cur'. Nullus hó cur. aliqs hó non currit.

Contrarie v̇o opponunt. vlis affir'ua: ⁊ vlis nega'ua de 3ſilibus ſubis ⁊ p̄tis ſupponētib⁹ p̄ciſe p eodē vel pro eiſdē: vt quilibet homo currit: ⁊ nullus homo currit.

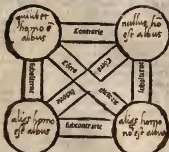
Subcōtrarie v̇o opponunt pti'ris affirmatiua ⁊ pticularis negatia de 3ſilib⁹ ſubis ⁊ p̄tis ſupponētib⁹ p̄ciſe p eodē vel pro eiſdē: vt aliqs hó cur. ⁊ aliquis hó non currit.

Ex his ſe'. φ aliq̄ ppónes dicitur ſubalterne. Nā pticl'aris affirmatia dī ſubalterna vlis affirmatie: ſilr pticularī negatia dī ſubalterna vlis negatie. ſ. de 3ſilib⁹ tis ſupponētib⁹ p̄ciſe pro eodē vel p eiſdē: vt iſta. aliqs hó cur. é ſubalterna illi⁹. qlz hó cur. ⁊ iſta aliquis homo non cur. eſt ſubalterna illius nullus hó cur. qr ſubalt'na dī q̄ ſubalt'a eſt. ſ. in v̇itate: ſz pti'ris eſt ſub vli. igr pti'ris ſubalt'nat vli.

Et nota ſm̃ iſtos φ iſte oppónes dicte nó ſolū ſūt inter ppónes de ineē: ſz ēt inter modales de ſenſu diuiſo: qr i°. oēm hoiez poſe eſt currē eſt 3ria illi. nullū hoiem poſe é currē. Et i° aliquē hoiez poſe eſt currē eſt ſub3ria illi. aliquē hoiem poſe eſt nó currē. Et iſte ſūt 3dicto'. quēlibz hoiez poſe é currē: ⁊ aliquē hoiez poſe é nó currē. Silr iſte. nllm hoiez poſe é currē. ⁊ aliquē hoiez poſe é currē.

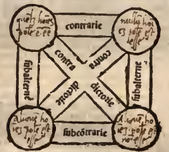
Modales v̇o in ſenſu cópoſito ſic opponūt: qa ppó de neceſſario 3riat ppóni de ipoſſi: vt i° neceē eſt ſor. currē 3riat illi ipoſe eſt ſor. currē. Et ppó de poſſi affirmatia. ⁊ de cóntingēti negatia ſūt ſub3rie: vt poſe é ſor. currē: ⁊ 3tingēs eſt ſor. non currē. 3dictorie vero ſunt affirmatiua de neceſſario: ⁊ negatiua de 3tingēti vt neceſſe eſt ſor. currē: ⁊ 3tingēs é ſor. nó currē. Et affir'ua de ipoſſi ⁊ nega'a de poſſi: vt ipoſe é ſor. currē: ⁊ poſe é ſor. nó currē: ⁊ vt hec clare itelligāt ponūt tres fe'e: vna ppónū de ineē. Alia modaliū de ſenſu diuiſo. Et tertia modaliuz de ſenſu cópoſito.

quilibet homo eſt albus nullus homo eſt albus

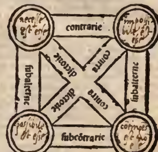
aliquis homo eſt alb⁹ aliqs homo nó é albus

quelz boiez poſe é eē. Nllm boiez poſe eſt eſſe

Aliquē boiez poſe eſt eē. Aliquē boiez poſe é nó eē

Neceſſe eſt eſſe. Impoſſibile eſt eſſe

poſſibile eſt eſſe contingens eſt non eſſe

Prima regula eſt φ 3dictoria nó poſſint eſſe ſimul vera: neq3 ſimul falſa. Ratio eſt quia inter 3dictoria nó dat mediū: cū 3dictio ſit oppó: cuius non eſt medium ſm̃ ſe.

Scd̃a regula eſt: φ non eſt poſſibile duo 3ria eſſe ſimul vera: ſed bñ ſimul falſa. ró p'me partj: qr 3ria nó poſſunt eē ſimul in eodē. Ró ſcd̃e partis eſt: qr int' 3ria alīn datur mediū: φ cū v̇ificet de aliquo. 3ria ſimul falſa ſūt de illo.

¶ 3ª regula est. Q᷑ sub ꝯ̈ria pñt eē simul ꝟa: sed non simul fl̄a. ratio est: q̄ opponunt̄ ꝯ̈rie. ideo ꝯ̈rio modo se hñt.

¶ 4ª r̄ē. de subalt̄nis: q᷑ si vl̄is ē ꝟa pti^{rs} subalt̄nata ē ꝟa: ꝛ nō ecꝯ̈: ratio est: q̄ vl̄is includit particularē: ꝛ non eꝯ̈.

Et cū reg̅ dare de oppōnib᷒ ꝯueniāt tā ꝓpōnib᷒ modalibus q̄ȝ de inēē: opꝫ itelligē. q̄ negō deat ꝓponi mōi ꝛ q̄mō postponi. Et itēdit ph̄s q᷑ debēt ꝓponi mō determināti ꝟbū: vt d̄d̄o. non neēē est te currē: nō ipoē est te currē. non poē est te currē. non ꝯtigēs est te nō currē. Intēdit āt q᷑ debēt postponi ꝟboꝛ ꝓponi dicto: vt neēē ē te nō currē. Impoē est te nō currē: ꝛ sic de alijs. Et si dicēs mod᷒ dȝ postpōi ꝛ ꝓpōi fȝ ph̄m ꝛ tu ꝓpōis d̄d̄o: neēē ē te currē. dr̄ q᷑ itelli̅r postponi sic te currē neēē est. te currē ipoē est.

¶ Circa dictas reg̅las cadūt diffi^{tes}. ꝑª diffi^{tas} ē cc̄ pmā regulā ꝯ̈dictorioꝝ q̄ dic̄ q᷑ neēē ē alēm ꝯ̈dicto^{ꝝ} ēē verū: ꝛ alteꝝ eē fl̄m. ꝯ̈ ar̄. q̄ maior est oppō ꝯ̈rioꝝ. q̄ȝ ꝯ̈dictoriorū: vt pbabo: sȝ ꝯ̈ria pñt eē sil' fl̄a. igr̄ ꝯ̈dicto^{ꝝ} pñt eē simul fl̄a: ꝯ̄ pꝫ cū b^{or} maior pbat̄: q̄ i ꝯ̈rie^{ta} vl̄r neḡ. q᷑ vl̄r affirmatur ḡ plus elongat̄ extremum negatum ab extremo affirmato in ꝯ̈rietate q̄ȝ in ꝯ̈dictione: et si plus elongat̄. maior est oppositio in contrarietate q̄ȝ in cōtradictione. Itē ꝑ phiermenias dic̄ ph̄s. Q᷑ nō ois ꝯ̈dictio ꝟa vl' fl̄a ē.

¶ 2ª diffi^{tas} est circa regulaꝫ ꝯ̈rioꝝ: q̄ dic̄. Q᷑ ipoē est ꝯ̈ria eē sil' ꝟa: sed bñ pñt eē sil' fl̄a. Cōtra ar̄: q̄ posito q᷑ nl̄lus hō masculus eēt in mūdo: sed solū femie sint in mundo: q̄ sint albe. tunc iste sūt simul ꝟe ois hō est alb᷒: ꝛ nl̄lus hō est alb᷒. pꝫ q̄ i ꝑª ly hō sup̄ solū pro exn̄tib᷒. s. ꝑ feminis: ꝛ ille sūt albe. ꝛ in 2ª ly hō sup̄ solū ꝑ masculis. ꝑp restrictionē factā per l' signū nullus: ꝛ pꝫ q᷑ nullus hō masculus est albus: quia nullus est per casum: ꝛ iste ponuntur contrarie a ph̄o in textu: ergo ꝯ̈ria sunt simul vera.

¶ 3ª difficl'tas est circa regulā subꝯ̈rioꝝ: que dicit q᷑ pñt eē simul ꝟa ꝛ nō simul fl̄a. Cōtra ar̄ q̄ capio duas indefinitas: q̄rū vna est affirmatia: ꝛ al'a negatia: tūc ar̄. q᷑ iste subꝯ̈rie nō pñt eē sil' vere: q̄ ꝓpōnes indefinite dr̄tur sic indefi^{te}. i. idetermiate: q̄ pñt trahi ad vl'eȝ ꝛ pti^{rem}: vt dic̄ boeti᷒: igr̄ hñt rōnē mā̄e q̄ idetminata est: sed mā̄ semꝑ trahit̄ ad pei᷒: igit̄ idefi^{ta} trahit̄ ad pei᷒: q̄re indefi^{ta} affirmatia trahit̄ ad pticularē affirmatiuaȝ: q̄ pei᷒ est affir^{re} ptē q̄ȝ totū: ꝛ idefi^{ta} negatia trahit̄ ad vl'em: q̄ peius ē negare totū q̄ȝ ptē: sȝ pticularis affirmatia: ꝛ vl̄is negatiua nō pñt eē sil' ꝟe: ḡ nec ille indefinite q̄ reducunt̄ ad illas.

4ª difficl'tas ē cc̄ q̄rtā r^{am} de subalt̄nis: q̄ dcm̄ ē q᷑ si vl̄is ē ꝟa pticularis subalt̄nata ē ꝟa. Ex h̄ se' q᷑ ad neēē eē seqt̄ poē: q᷑ pbat̄ n̄ solū ꝑ reg^{am}: sed ꝑ rōnē: q̄ si ad neēē esse. non sequit̄ poē eē: igit̄ seqt̄ vel non poē eē: vel poē nō eē: sed vtrūq̄ȝ istorū est falsum. igit̄ sequit̄ possibile eē: sȝ ad possibile eē: sequit̄ posse esse ꝛ nō eē. ergo ad necesse esse sequit̄ posse esse ꝛ non esse: q᷑ est falsum: quare ꝛc̄.

¶ Rn̄º ad ꝑ^{am} diffi^{tem} de ꝯ̈dictorijs negat̄ maior. s. q᷑ sit maior oppō ꝯ̈rioꝝ q̄ȝ ꝯ̈dicto^{ꝝ}: ad ꝓbōnē negat̄ illa ꝯ̄ª. In ꝯ̈rijs vl'r negat̄: q᷑ vl'r affirmat̄: igit̄ in ꝯ̈rijs plus elongat̄ vnū extremū ab alio. q̄ȝ in ꝯ̈dictorijs: q̄ lȝ plus elonget̄ ꝯ̄m signū. nō tn̄ ꝯ̄m rōnē ꝛ ꝟitatem: q̄ i ꝯ̈dictorijs tal'r fit negatio vt ꝯ̈dicto^{ꝝ} non hēant mediuȝ in q̄ ꝯiungant̄: sed semꝑ diuidunt̄ ꝑ veꝝ ꝛ fl̄m. In contrarijs ꝟo non sic.

¶ Ad 2^{am} difficl'tatē dr̄ coiter q᷑ illa non sūt subꝯ̈ria. Ois hō cur. nl̄ls hō cur. q̄ subiecta nō supponūt ꝑ eisdē: q̄m in vl̄i affirmatiua subm̄ supponit ꝑ masculis ꝛ feminis: ꝛ in vl̄i negatiua subm̄ supponit solum pro masculis: Et cuȝ dr̄. ph̄us sic dicit. dicit̄ q᷑ ph̄us dicit gratia exempli. Exemploꝝ enim requirit̄ manifestatio: ꝛ non ꝟificatio.

¶ Ad 3^{am} diffi^{tem} de sub ꝯ̈rijs. negat̄ q᷑ indefinita negatiua equiualeat vl̄i negatiue. Et ad ꝓbōnē cū dicit̄: indefinite dicunt̄ idetermiate: ḡ hñt rōnē mā̄e. ꝯcedit̄ q᷑ hñt ratio nē mā̄e inq̄ȝtum indeterminate sunt: sed negatur postea q᷑ sicut materia trahitur ad peius. ita indefinita trahitur ad peius: q̄ in h̄ indefinita non similat̄ materie.

¶ Ad q̄rtā diffi^{tem} de subalt̄nis ph̄s dat duas rōnes: q̄s mouet istā diffi^{tem} in 2º phiermenias. In ꝑª rn̄^{ne} dic̄ q᷑ q̄dā sūt ptātes irōnales: ꝛ q̄dā fȝ rōnē. ptātes ꝯ̄m rōnē sūt ad opposita: q̄ ptās socratis ē ad ambulādū ꝛ nō ābulā^{m}: ptātes ꝟo irrōnales non oēs sūt ad oppositamam ptās ignis q̄ est irrationalis est ad calefacē: ꝛ non ad oppositū. Ex quo colligitur rn̄º q᷑ possibile q᷑ sequit̄ ad necesse eē est possibile irrationale: q̄ non vadit ad opposita.

¶ In 2ª rn̄^{ne} ponit aliā distictionē ꝯ̄ poā fȝ quā soluit dubitationē: Et itēdit q᷑ poē q᷑ frequēt dr̄ i reb᷒ nō dr̄ simplr̄. i. vno mō. q̄ poē dr̄ a ptāte. ptās aūt equocū ē. nā q̄dā potētates dr̄tur non q̄n agūt: sed q̄m nihil ꝓhibet vt agāt: vt de aliq̄ sedēte: ꝛ remotis his q̄ ipedire pñt. dicim᷒ poē est ipꝫ ambulare. Et q̄dā potētates dr̄tur q̄ iaȝ actu sunt: vt si q̄s de hoie ambulāte dicat poē est eū ambulare: q̄n iā in actu est: potētas que fȝ actū est duas hꝫ spēs: vna q̄ talē actū designat. q̄ nūq̄ȝ est sine actu: ꝛ hec est ptās neēēia. Et altera est ptās quā licet non eē. s. q̄ ex ptāte in actū migrat: ꝛ h̄ non neēēia ē. cū sit i actu ꝛ h̄ potētas q̄ ex ptāte in actū migrat: h̄ nō neēēia ē: cū sit i actu: ꝛ hec potētas q̄ ex ptāte i actū migrat: solū est corruptibiliū ꝛ corpaliū. Ea ꝟo q̄ sꝑ in actu ē oīnis corpalib᷒ q̄ cois est.

¶ De equipollentia.

EQuipollētia est ꝓpōnū equalētia q̄ tm̄ valet vna quātū altera: Et sunt tres regule.

¶ Prima reg̅a est negatio preposita facit equipollē suo ꝯ̈dictorio: vt lª. nō q̄libet homo currit equalet illi aliq̄s homo non currit ꝛ illa non nullus homo currit equalet illi: aliq̄s homo currit. Simil'r ꝓponēdo negationē pticu^{la}ᵇ᷒ fac̄ equipollere vniuersalib᷒: vt non q̄daȝ homo currit equipollet illi nullus homo currit. Et illa non quidā homo non currit equipollet huic quilibet homo currit.

¶ Scd̄a regula negatio postposita facit equipollere suo ꝯ̈rio: vt lª. q̄lȝ hō non cur. eq̄pollet huic nl̄ls hō cur. ꝛ illa. nl̄ls hō non cur. eq̄pollet huic. q̄libet homo cur. ꝛc̄.

3ª r̄ negō ꝓposita ꝛ p᷒posita fac̄ eq̄pollē sue subalt̄ne: vt lª nō q̄lȝ homo non cur. eq̄pollet huic q̄dā hō currit: ꝛ illa nō nl̄ls hō nō cur. eq̄pollet huic. q̄dā hō nō c'. vn̄ ꝟsus

Pre contradic. post contra. pre post q̄ȝ subalter.

Et nō q᷑ iste reg̅e ꝟuiūt oib᷒ sig^{is}. sȝ i 3º sig^{o} negō dr̄ ꝓposi^{ta}. q̄n ꝓponit̄ mōi ꝛ dr̄ postposita. q̄n ꝯiūgit̄ cū ꝟbo isinitiui modi: Ex^{m} q̄n ꝓponit̄ mōi vt si poē ē sor. currē. Exē^{m} q̄n postponit̄: vt poē ē sor. nō currē. Et iō iste eq̄pollēt: non neēē ē sor. currē: ꝛ ꝯtigēs ē sor. nō currē. Et lª. nō ipoē est sor. currē eq̄pollet huic. ꝯtigēs ē sor. currē. Et iste eq̄pollēt. neēē ē sor. si currē ꝛ i poē ē sor. currē. Sil'r iste eq̄pollent. Non necesse est sor. non currere. Et possibile est sor. currere. Sil'r iste equipollēt. non impossibile est sor. nō currere: ꝛ contingens est sor. non currere.

¶ Circa dcā cadit diffi^{tas}. q̄ est causa q᷑ negatio hoc modo ꝓposita ꝛ postposita fac̄ eq̄pollētiam. Rn̄º dr̄ q᷑ causa est: q̄ negatio ē tāte malignitatis q᷑ q̄cq̄d iuenit d̄struit: ꝛ iduc̄ oppo^{m}. Et ideo si ꝓponitur vl̄i affirmatiue. destruit vniuersalitatē ꝛ iduc̄ pticularitatē. destruit etiā affir^{nem} ꝛ iduc̄ negōnē: q̄re eq̄pollet pti^{ri} nega^{ue}: q̄ illi ꝯ̈dicebat. Sil'r si ꝓponit̄ vl̄i nega^{ue} d̄struit vl̄itatē ꝛ negōnē: ꝛ iduc̄ pti^{tem} ꝛ affir^{nem}: q̄r equalȝ pti^{ri} affir^{ue}. Et pp h̄ si negō postponit̄ vl̄i affir^{ue} ꝓponēdo tn̄ ꝟbo: saluat vl̄itatē ꝛ destruit affir^{em}. q̄r equalȝ vl̄i nega^{ue}. Et si p᷒pōat̄ neg^{ue} vl̄i. saluat vl̄i^{tem} ꝛ destruit negōnē: ꝛ ꝯ̄r induc̄ affir^{nem}: q̄ equalȝ vl̄i affirmatie pp h̄ ēt si negō ꝓponit̄ ꝛ postponit̄ vl̄i affir^{ue} facit eq̄pollē sue subalt̄ne: q̄ cuȝ ꝓponit̄ vl̄i d̄struit vl̄i^{tem} ꝛ facit pticula^{rem}: ꝛ cū postponit̄ ad etiam ꝟbo lā negato per

to p pͫ negõnẽ destruit negõnẽ: ⁊ iduc͂ affirᵐ: q2 ęq̄pollet ptiͣ affirᵐ. S. lr si p̄ponit vli negoᵉ ⁊ postpõit: q2 cũ p̄ponit destruit vlitatẽ: ⁊ q2 postpõit cũ iuciat affirmõnẽ pp duas negões p̄cedẽtes ideo dstruit affirmationẽ ⁊ iducit negationẽ: quare equiualet particulari negatiue.

ℭ De conuersione ppositionum.

C E ɔuersiõe ppõnũ dõm est. Est aũt ɔuersio trāspõ subi in p̄tuȝ ⁊ eȝ: vt hõ est aial. ɔuertit i istam: aial est hõ: ⁊ diuidit in tres spẽs scȝ simplicẽ. p accñs: ⁊ per cõtrapositionẽ.

ℭ Cõuersio simpˢ est trāspõ subi in p̄tũ ⁊ eȝ manẽte eadeȝ q̄titate ⁊ q̄litate: Et sic vlis negatia. Et ptiͣ affirᵐ ɔuertit simplr. Et vlr si ɔuersa ẽ vā: ⁊ ɔuertẽs vā est ⁊ eȝ: vt si aliqs hõ est aial: aliqd aial est hõ. Et si nullus homo est albus: nullũ albũ ẽ hõ. Et ab vna ad reliquā vȝ ɔ̄ᵉ: ⁊ eȝ.

ℭ Cõuersio p accñs ẽ trāspõ subi i p̄tũ ⁊ eȝ manẽte eadeȝ q̄litate: sȝ mutata q̄titate. Et sic vlis affirmatia ⁊ vlis negatia ɔuertũt p accñs: vt oĩs hõ ẽ al': aliqd aial est hõ. ⁊ nullus hõ ẽ asinᵒ. igr aliqs asinᵒ nõ ẽ hõ. Sȝ nõ q in ista ɔũsiõe p accñs. stat q ɔũsa sit fl̄a. ⁊ ɔũtẽs vā: vt iᵃ. oẽ al' ẽ hõ. ɔũtit i istā. qdā hõ ẽ al': ⁊ pȝ q ɔũsa ẽ fl̄a: ⁊ ɔũtẽs vā.

ℭ Cõuersio p ɔ̄põnẽ ẽ mutatio sbi i p̄tũ ⁊ eȝ. manẽte eadẽ q̄litate ⁊ q̄titate: sȝ mutati t̄is finiti i t̄mios ifiᵗᵒˢ: vt iᵃ oĩs hõ ẽ aial: ɔuertit i hāc. oẽ nõ al' ẽ ñ hõ. Et i hac ɔuersiõe stat q ɔuersa sit vā: ⁊ ɔuertẽs fl̄a. Nā h̄ ẽ vā. aliqua rosa nõ ẽ sba nulla rosa exñte: ⁊ tñ h̄ ẽ fl̄a. Aliq̄ nõ sba nõ ẽ nõ rosa: q2 suũ ɔ̄dictoᵐ ẽ vep. s. oẽ nõ sba ẽ ñ rosa. Et vt sciat que ɔuertantur sic vel alr dantur duo vsus.

Feci simpliciter. conuertitur eua per acci.
Asto per contra. sic fit conuersio tota.

Circa dcā cadit diffiᵗ: q2 cũ phus dicat p̄ phiermeniaa: q verbum est p̄tuȝ: sed in conuersione non mutat verbuȝ in subm: igitur non fit mutatio totalis p̄dicati in subm.

Rᵒ di q i ppõne de 2ᵒ adiacẽte: vbũ ẽ totalr p̄tũ: sȝ i ppõe d 3ᵒ adiacẽte vbũ ẽ: ẽ 3ᵐ adiacẽs p̄to pnⁱˡȝ magl se teneat ex pte p̄ti q̄ sbi: q2 s̄mo ẽ de p̄to pnⁱ q mutat i sbȝ. qr ⁊c̄.

ℭ De consequentia.

C Onseq̄ntia est illatio ɔñtis ex añte: vt tu es hõ: g̃ tu es al'. i. ɔᵃ ẽ ppõ illatia ɔñt ex añte. Diuidit ɔᵃ i bonā ⁊ malā: ɔᵃ bona ẽ cᵒ opᵐ ɔñtis nõ stat cũ añte: vt tu es hõ: igr tu es al': q2 te nõ eẽ aial nõ stat cũ illa: tu es hõ: ɔᵃ mala est cᵒ opᵐ ɔñtis stat cũ añte: vt tu es hõ: igr tu curris: q2 stãt simul q tu nõ curras: ⁊ tu sis hõ. Et nõ q p̄pe loq̄nᵈ ɔᵃ nõ diuidit in bonā ⁊ malam: rõ ẽ: q2 diuisum p̄pe dȝ p̄dicari de diuidẽtibus: sed ɔña non p̄dr de ɔña mala: q2 ɔña mala non est illatio ɔñtis ex añte: q̄re ɔᵃ mala non est ɔña.

Diuidit ɔᵃ p̄pe in mālẽ ⁊ formalẽ: ɔña mālis tñ est illa cuius opᵐ consequẽtis non p̄t stare cuȝ añte: sed bñ p̄t imaginari stare secum: de qua dantur due regule.

Prima regula est ista: ɔ ex añte ipoli se' qdᶻ: ⁊ rõ est: q2 cũ impoli nihil p̄t stare: ideo sequitur: tu es asinus: igitur tu curris: q2 oppᵐ consequẽtis non stat cum añte ipoli.

2ᵃ rᵃ est. nec̃iuȝ se' ad qdlȝ. i. posito ɔñte nec̃io potes ponere pro añte qdcũq̧ tu vis: ideo valet h̄ ɔᵃ. tu curris g̃ deus est. rõ est: q2 opᵐ ɔñtis cũ sit ipol'e nõ p̄t stare cum añte.

Formalis ɔᵃ est illa cᵒ opᵐ ɔñtis formalr repugñt añti. formalr repugnare est non posse stare cũ añte: nec posse imaginari stare cũ illo: vt tu es hõ: igr tu es aial: q2 te nõ eẽ animal nõ ẽ imagiabile stare cũ illo añte tu es hõ.

ℭ Formalis ɔña diuidit i 4ᵒʳ modos.

P Rimᵒ modus si ɔᵃ ẽ bona ⁊ añs ẽ vep: igit ⁊ ɔñs ẽ vep. 2ᵒ modus. si ɔᵃ ẽ bona: ⁊ ɔñs ẽ fl̄m. igr añs ẽ fl̄m. 3ᵒ modus si ɔᵃ est bona: ⁊ alr̄ ita erit sic̄ sigr̄ p añs: igit tũc erit sic̄ sigt p ɔñs. 4ᵒ modᵒ si ɔᵃ ẽ bõa: ⁊ ñ erit ita sic̄ sigt p ɔñs: igr ñ erit ita sic̄ sigr̄ p añs. 5ᵒ modᵒ si ɔᵃ ẽ bõa. ⁊ añs ẽ ɔceᵐ. igr ɔñs est ɔceᵐ. 6ᵒ modᵒ. si ɔᵃ ẽ bõa: ⁊ ɔñs ẽ negāᵐ. igr añs ẽ negāᵐ. 7ᵒ modus si ɔᵃ ẽ bona: ⁊ añs est pol'e. igr ⁊ ɔñs est pol'e. 8ᵒ modus. si ɔᵃ ẽ bona: ⁊ ɔñs est impol'e: igr añs ẽ ipol'e. 9ᵒ modus. si ɔᵃ ẽ bona: ⁊ añs ẽ nec̃iuȝ: igit ⁊ ɔñs ẽ nec̃iũ. 10ᵒ modᵒ. si ɔᵃ ẽ bõa: ⁊ ɔñs ẽ ɔtingẽs: igr añs ẽ ɔtigẽs vl' ipol'e. 11ᵒ modᵒ. si ɔᵃ ẽ bõa: ⁊ añs ẽ pure negatiuũ: igit ⁊ ɔñs ẽ pure negatiuũ. 12ᵒ modus. si ɔᵃ bõa: ⁊ añs est pure affirmatiũ. igr ɔñs ẽ pure affirmatm̃. 13ᵒ modᵒ. si ɔᵃ ẽ bona scita eẽ bona: ⁊ añs ẽ scitũ. g̃ ɔñs ẽ scituȝ. 14ᵒ modus. si ɔᵃ ẽ bona: ⁊ ɔñs ẽ nesciũ: g̃ añs ẽ nescituȝ. 15ᵒ modᵒ. si ɔᵃ ẽ bona: ⁊ añs ẽ dubitāᵐ: igr ɔñs ẽ dubitāᵐ. 16ᵒ modᵒ. si ɔᵃ ẽ bõa: ⁊ ɔñs ẽ negāᵐ. g̃ añs nõ ẽ dubitāᵐ. 17ᵒ modᵒ. si ɔᵃ ẽ bõa: ⁊ aliqd se' ad ɔñs: igr iᵈ se' ad ɔñs. 18ᵒ modᵒ. si ɔᵃ ẽ bõa: ⁊ aliqd añcedit ad ɔñs. igr iᵈ idẽ añcedit ad añs. 19ᵒ modᵒ. si ɔᵃ ẽ bõa ⁊ aliqd stat cũ añe. iᵈ idẽ stat cũ añte. 20ᵒ modᵒ. si ɔᵃ ẽ bõa: ⁊ aliqd r̄pugñt ɔñti. iᵈ idẽ r̄pugñt añti. 21ᵒ modᵒ. si ex ɔ̄dictoᵒ ɔñtis seq̄t ɔ̄dictoᵐ añtis ɔᵃ ẽ bõa. 22ᵒ modᵒ. si ex opᵒ ɔñt cũ aliq̄ pmissap ifert oᵐ alt'ᵒ pmisse ɔᵃ ẽ bõa. 23ᵒ modᵒ si ɔᵃ ẽ bõa: ⁊ añs ẽ iteᵐ. igr ɔñs ẽ iteᵐ. 24ᵒ modᵒ. si oᵐ ɔñt ñ p̄t stare cũ añte. ɔᵃ ẽ bõa. vñ vsus.

Uerum est ita fuit concedo potens q necesse.
Siue negas scitum. dubitas q consequor ad con.
Si stat cum primo. si contra intellige primum.

Nõ q q̄tuor ɔditiões regrũt p vifica ᵐᵉ diuȝ istop modop p̄ᵐ q ɔᵃ sit bona ⁊a q sit affirᵃ t̄ria denoiata a iy sig l' igr. 4ᵃ signãs ex cõpõe suap priũ ⁊ h̄ colligit ex ɔñtijs strodi

ℭ Capᵐ de ɔñtijs c̄c̄ t̄ios finitos ⁊ ifiᵒˢ: ⁊ c̄c̄ fiᵒˢ ⁊ p̄uatios.

C Irca t̄os finitos ⁊ ifinitos sũt due regule: c̄c̄ t̄os finitos ⁊ p̄uatiuos est vna regula. p̄ᵃ rᵃ ab affirmatia de p̄to ifiᵒ ad negatiuā de p̄to fiᵒ vȝ ɔᵃ. Eȝ vȝ solũ cũ ɔstãtia sbi. Exẽᵐ pᵒ. tu es nõ iustᵒ: igr tu nõ es iustᵒ. exᵐ scdi tu non es iustus ⁊ tu es. ergo tu es non iustus.

2ᵃ regl'a: ab affirmatia de p̄to finito ad negatiaȝ de p̄to ifiᵒ vȝ ɔᵃ: sed eȝ cũ ɔstãtia subi. exᵐ pᵒ: vt tu es iustᵒ: igr tu nõ es ñ iustᵒ. Exᵐ si tu nõ es nõ iustᵒ ⁊ tu es: igr tu es iustᵒ.

3ᵃ regᵃ c̄c̄ terios ifinitos ⁊ p̄uatiuos: ab affirmatiua de p̄to p̄uatiuo ad affirmatiuā de p̄to infinito vȝ ɔᵃ: sed non eȝ. exᵐ tu es cecuȝ. igit tu es non videns: sed econtra non vȝ dicendo tu es non videns: ergo tu es cecus: quia te claudente oculos añs est verum: ⁊ consequens falsum.

ℭ De ɔñtijs c̄c̄ t̄ios ptinẽtes ⁊ iptinẽtes.

C Irca terios ptinẽtes ⁊ iptinẽtes sũt multe regle ponẽde: sed opȝ p̄us ponẽ diffonẽ termiop ptinẽtiũ ⁊ iptinẽtiũ cũ diffõnibᵒ suis ⁊ desigr̄e arborẽ. Terios qdā sũt ptinẽtes ⁊ qdā iptinẽtes. Jmptinẽtes sũt q̄rũ vnᵒ de altero p̄t idr̄nt affiᵐ vl' negari suppᵒ ñ corrupto: vt iy hõ ⁊ ly albũ sũt iptinẽte: ptinẽtes xo st: q̄rũ vnᵒ non p̄t indr̄nt de altero affirmari vel negari: Et sũt duplices qdā. sũt disperati: ⁊ qdā sũt ptinẽtes seq̄la. Dispati sũt: q̄ruȝ nullus p̄t de alio ve affirmari: vt hõ ⁊ asinᵒ: ptinẽtes seq̄la sũt: q̄rũ vnᵒ est illatiuus alt'iᵒ. Et sunt duplices: q2 vel ex vno infert aliᵒ: ⁊ eȝ: vel ex vno infert aliᵒ ⁊ non eȝ: Et vtrũq̧ mẽbrũ diuidit: q2 si mutuo se iferũt: vl' respcũ cuiuscũq̧ vbi ⁊ tpis: ⁊ hi dr̄ t̄i ɔuertibiles: vt hõ: ⁊ risibile: vl' solũ se inferunt reᵐ vbi suȝ es ẽ: ⁊ hi dr̄ t̄i correlatiui: vt p̄ᵣ ⁊ filiᵒ. Si vo ex vno ifert aliᵒ ⁊ nõ eȝ vel est respcũ cuiuscũq̧ vbi: ⁊ sic t̄s iferior dr̄ iferẽs: ⁊ terminᵒ illatᵒ dr̄ superior: vel est solũ respcũ huiᵒ vbi ẽ: Et sic t̄s a q̄ nõ cõuertit ɔᵃ: dr̄ p̄or. aliᵒ vo dr̄ posterior. sicut vnũ ⁊ duo.

p̄ᵃ rᵃ c̄c̄ t̄ios ptinẽtes disparatos. Ab affirmatiua vniᵒ dispati ad negatiuā alt'iᵒ: vȝ ɔña: vt tu es hõ: g̃ tu nõ es asinus.

ℭ 2ᵃ regᵃ c̄c̄ t̄ios ptinẽtes seq̄la ⁊ ɔũtibiles: q2 ab vno ɔũtibili ad reliquum. valȝ ɔña: vt tu es hõ. g̃ tu es risibilis.

¶ 3ª regula ēē terminos ptinentes seq̄la ꝛ correlatiuos: q2 ab vno correlatiuo ad reliquū vz ꝯña: vt si pat̄ ē. filiꝰ est.
¶ 4ª r̄ ēē t̄ios ptinētes seq̄la q se hn̄t vt pus ꝛ posteriꝰ: vt vnꝰ duo tres. a t̄io posteriori ad suū p̄orē vz ꝯª. mediāte h̄ v̄bo ē: q2 bn̄ se' duo sūt: ḡ vnꝰ ē: sz nō mediātibꝰ alijs v̄bis: q2 nō sequit̄ duo trahūt nauim. ḡ vnus trahit naui.
¶ 5ª reg ēē t̄mios ptinētes seq̄la. q se hn̄t vt iferiꝰ ꝛ supiꝰ. Ab iferiori ad suū supiꝰ affirᵐᵉ sine signo ꝯfūdente. vz ꝯª: vt hō c': ḡ aial c': sz cū signo ꝯfundēte tm̄. vel distribuēte: vel negato negōne p̄cedēte iferiꝰ ꝛ supiꝰ nō vz ꝯª. exᵐ pᵐ. nō vz. tm̄ hō c'. ḡ tm̄ aial c'. exᵐ scd̄i non vz. ois hō c'. ḡ oē aial c'. exᵐ t'rij ñ vz. nullus hō c'. ḡ nullū aial c'. Si tn̄ negō postponat̄ iferiori ꝛ supiori vz: q2 bn̄ se'. hō ñ c'. ḡ al' ñ c'.
Alia regª supiori ad suū inferius negatiue negōe prepositā inferiori ꝛ superiori vz: q2 bene sequit̄. nullū aial currit: ergo nullus hō currit. Affirᵐᵉ tn̄ a superiori ad iferiꝰ. sine t̄mio ꝯfundēte: non vz ꝯª: q2 nō se' aial c': ḡ hō c' ꝛc̄.

Diuiso Terminoꝝ

Alij ptinentes

Alij īptinētes: ꝛ sūt illi quorū vnus de altero indiffer affirmari ꝛ negari pōt. vt homo ꝛ albus.

Alij sūt disperati: ꝛ sūt illi quorū vnꝰ de altero affirᵐⁱ ñ pōt vt hō ꝛ asinꝰ

Alij ptinentes sequela: ꝛ sunt illi quorum vnꝰ est illatiuus alterius.

Uel ex vno infert̄ alius ꝛ eȝ.

Uel ex vno īfert̄ aliꝰ ꝛ ñ ecōuerso

Si ex vno ifert̄ alius ꝛ ecōuerso: vel ē respcū cuiuscūq3 v̄bi ꝛ dicūt t̄i ꝯūtibiles vt hō ꝛ risibile.

Uel ex vno infert̄ aliꝰ ꝛ eȝ so lūz respcū huiꝰ v̄bi ē. ꝛ dicūt t̄mini correlatiui vt pat̄ filiꝰ.

Si ifert̄ vnꝰ ex alio ꝛ nō eȝ vel ē solū respectu v̄bi est. ꝛ sic t̄minꝰ iferēs dicit̄ posterior ꝛ t̄minꝰ illatꝰ dr̄ p̄or: vt vnꝰ p̄or ē. ꝛ duo posteriores.

Si ifert̄ vnꝰ ex alio: ꝛ ñ eȝ reᵘ cuiuscūq3 v̄bi t̄s inferēs dr̄ iferior ꝛ t̄s illatꝰ dr̄ supior: vt hō inferior est ad aial ꝛc̄.

¶ De consequentijs hipothetīcarum.

¶ Pria regula est de ꝯditionali q̄ ē v̄a hippoᶜᵃ. s. Cꝯ a cōditiōali affirᵐᵉ cū pōne añtis ad pōnez ꝯñtis valet ꝯña: vt si tu curris: tu moueris. sed tu curris. igit̄ tu moueris.
¶ 2ª regª est de copulatiua. s. Cꝯ A copulatiua affirᵐᵉ hippoᶜᵉ pbabili ad qualȝ ptē p̄nˡᵉᵐ ꝯña sigñante ex cōpōne suarū partiū. vz ꝯña: vt tu es hō: ꝛ tu sedes: igr̄ tu es hō. dr̄ p̄ affirᵐᵉ: q2 ex negatia nō se': vt nō tu es hō ꝛ tu es asinus. igit̄ tu es asinus: 2° dr̄ scd̄o hippoᶜᵉ probabili: q2 si cathegorice pbat̄. nō vz. sic dōdo ipossibilr̄: tu es ꝛ tu nō es igit̄ tu non es: dicit̄ tertio ad ptē p̄ncipalē: q2 ad nō p̄ncipalē nō vz: sicut dōdo: tu es homo vel tu es asinus ꝛ tu sedes: igit̄ tu es asinus: q2 iᵃ nō est pars p̄nˡᵉˢ copulatiue: dr̄ 4° ꝯña significāte ex compositiōe suarū partium: q2 alit̄ nō valeret. Et iste 4ᵒʳ cōditiōes reqrunt̄ in oibꝰ hippoᶜᶦˢ.
¶ 3ª regula est de disiūctiua. s. Cꝯ a pte p̄nˡⁱ disiunctiue ad totā disiūctiuā affirmatiuā hippoᶜᵃ pbabilē vz ꝯª. dr̄ p̄ a pte p̄ncipali: q2 arguēdo a nō p̄nˡⁱ nō vz: vt arguēdo sic asini sūt asini. igr̄ hoies sunt asini: vel hoies ꝛ asini sunt asini: q2 añs est verū ꝛ ꝯñs f'm. dr̄ 2° ad disiūctiuam affirmatiuā. iō nō se'. hō est: ḡ nō hō est: vel hō est dato q negatio cadat in totā. dr̄ 3° hippoᶜᵃ pbabilem: ideo non se': ꝯtingent̄ tu es. Igitur contingenter tu es vel tu non es.
Alia regl'a ēē disiūctiuā. A disiūctiua affirmatia hippotetice pbabili cū destructione vniꝰ ptis ad aliā ptē vz ꝯª. vt tu es hō vl' tu es asinꝰ: sz tu nō es asinꝰ igr̄ tu es hō.
¶ 4ª regª ē de cāli. s. Cꝯ a cāli affirmatiua hippoᶜᵃ pbabili ad vtrāq3 ptē p̄nˡᵉᵐ valet ꝯña ipa significāte ex compōne suarum partiū: quia bn̄ sequit̄: q2 tu curris tu moueris: igit̄ tu curris. Et simil'r sequit̄ igr̄ tu moueris. Et ad hāc reqrit̄ qualȝ partē eē veram: ꝛ vnā eē causam alterius.
¶ 5ª r̄ ē de p̄pōne locali. s. a locali ad vtrāq3 eiꝰ ptē vz ꝯª ꝛ itell'r: vt. ō. s. affirᵉ hippoᶜᵉ pbabili. ad ptē p̄nˡᵉᵐ ipa sigñte ex cōpōe suaꝝ ptiū p̄cise ꝛ p̄marie sigñtiū: q2 bn̄ seq'. tu es vbi ego suz: igr̄ tu es. sil'r seq' q ego suz: ꝛ tu es i eadē mēs'a loci. Et si dicēs tu es. vbi ego nō suz. seq' igr̄ tu es ꝛ ego suz: ꝛ tu nō es in eodē loco vel i eadē mēsura loci.
Ad hāc reqrit̄ q̄lȝ ptē eē verā: ꝛ p eadē mēs'a loci vl' diuīsa
¶ 6ª regl'a est de p̄pōne tpali. s. a tpali affirmatia hippoᶜᵉ pbabili ad vtrāq3 ptē p̄nˡᵉᵐ vz ꝯª: ꝛ itell'r vt ō. s. affirmatiua hippoᶜᵉ pbabili: ipa sigñte ex cōpōne suarum partiū p̄cise p̄marie sigñantiū: q2 bn̄ sequit̄. qñ terra interponit̄ inter solem ꝛ lunaȝ luna eclipsatur: igitur terra interponitur: ꝛ similiter luna eclipsatur: quia ad hanc reqrit̄ quālibet partem esse veram: ꝛ pro eadē mēsura tēporis.
¶ 7ª regª est de aduersatiua. s. q ab aduersatiua ad partez indefinitā vz ꝯª cum eisdem quatuor cōditionibꝰ dictis: vt q̄uis seruierim tibi. tu es mihi ingratus: pars determinata est que immediate sequit̄ notaȝ illam q̄uis: i indeterminata nō est illa: que mediate sequit̄. s. tu es mihi ingratus: Et ad aduersatiuā p̄priā reqrunt̄ due ꝯditiones p̄ª q q̄lȝ ps sit v̄a. 2° q ps idetermiᵗᵃ aduerset̄ alt'i ptī: q2 nō ꝯuēit rōabil'r q si s'uieri tibi. tu sis mihi igratꝰ ꝛc̄.
Circa dicta cadit diffiᶜᵗᵃˢ. s. de temporali: q2 non videtur q a temporali ad quālibet eius partez valet ꝯª: q2 ista propositio semper est vera: quādo terra interponit̄ inter solē ꝛ lunam luna eclipsatur. Et tn̄ non semp̄ verum est. q terra interponit̄ nec semp̄ verum est. q luna eclipsetur.
Ad hoc cōmuniter dicit̄ negando q illa sit semper vera: qñ terra interponit̄ inter solē ꝛ lunā: luna eclipsetur: sed solum vera est quando eclipsis lune est.
Possēt tamē aliter dici distinguēdo illaȝ p̄pōnem. quādo terra interponit̄: luna eclipsat̄: q2 vel accipit̄ illa temporalis condictiōate. s. dicēdo si quādo terra interponitur luna eclipsatur. Uel accipitur simpliciter. i. dest absolute quādo terra interponitur q luna eclipsatur. primo modo accepta semp̄ v̄a est. scd̄o vero modo non ꝛc̄.
¶ Uersus de p̄pōnibus ꝛ de spēbus ꝛ de p̄petatibꝰ eaꝝ.
Quid sit: ꝛ in partes quot p̄positio scissa est.
Que ca. vel ip. qualis ne vel af. u. quanta par in sin.
Que ca. dic aut verā aut falsam vel inesse modalis.
Quid q sit opponi: quare oppositio triplex.
Contra dic prima est. post contra. tertia sub con.
Quid sit conuerti. q sit conuersio triplex.
Feci simpliciter conuertitur eua per acci.
Asto per contra sic sit conuersio tota.
Quid sit q sequitur: quot sunt ex ordine norme.
Nil'e duas normas: sed forma ter octo requirit.
Dant infiniti binis. vnam dat dictio priuans.
Sunt pertinentes disperti. sunt q sequela.

Quantũ ad 3m partẽ que est de syll'o. opz pº diffi^e syllm. scdo diuid'. 3º proprietates ponẽ. Quãtũ ad diffõnẽ syll's diffinit p pos: & pº topi': q est oĩo in q̃ qbusdã positis ex necitate accit aliqd p ea q posita sũt: q accit 3.

¶ Quãtũ ad diuisiõem opz itelligẽ q syll's 2r diuidi pt. s. fm formã: & fm mãz: fm foiaz diuid' syll's i tres spẽs: q: ali9 di esse in pº fig. ali' in 2º: & alius in 3º: scdm vo materiã syllogismus diuidit' in quatuor species. s. demratiuũ. dyalecticũ litigiosum & falsigraphũ de qb9 ifra dõm est.

¶ Quantũ ad spẽs fm formam opz intelligere qd est figura: & quot sunt figure. Est autem figª debita dispositio triũ terminorum i duabus pmissis syllogismi.

¶ Figure vo sũt tres: q̃ sic differunt: q pº est: q qñ subijcit' in vna pdicatur in altera siue subijcit' in pª pmisse. siue in scda nõ refert. Exẽplũ pmi: oẽ aial rõnale est disciplinabile ois homo est aial rõnale: g ois hõ est disciplinabi'. Exm scdi ois hõ est aial. onme aial est suba: g ois homo est substãtia.

¶ 2ª figª est qñ idẽ bis pdicatur. s. in ambab9 pmissis. Exm nll's hõ ẽ rudibilis: ois asin9 est rudibilis: g nll's asin9 est hõ.

¶ 3ª figura est quãdo idem bis subijcit'. s. in ambabus premissis: exm omnis homo est risibilis: omnis homo est rationalis: ergo aliqd rationale est risibile. vñ versus.

Sub pre prima bis pre secunda tertia sub bis.

Item quelibet figura diuidit' in suos modos. Nã pma figª diuidit' in nouem modos 9tẽtos in his duob9 versibus.

Barbara celarent darij ferio baralipton.

Celantes dabitis fapesmo. frisesomorum.

4or pᵗ modi 9cludũt directe. Et alij qnqz 9cludũt idirecte.

Secunda figura diuiditur i quatuor modos q omnes cõcludunt negatiue: & directe. Unde versus.

Cesare camestres festino barocho.

Tertia figura diuidit' in sex modos: qui omnes cõcludũt directe & pticularit' aliq affirmatiue & aliq negatiue. vñ versus.

Darapti felapton datisi brocardo ferison.

¶ Circa dicta cadit diffi^e: q nõ videt' q figª bñ diffiniat': qm mathematicus diffinit alr. s. q est figª que termio vel termis claudit': igit' figª nõ est dispõ triũ terminorũ in modo. Rñ q hic diffinit' figura ad similitudinez figª mathe^ce propterea q illa dispositio trium terminorum est apta cãre figª mathe^cam 9trahẽdo lineã ab vno termino ad aliuni.

¶ Quãtũ vo ad pprietates syllogismi fm formam sumpti. Sciendũ q est tñ vna proprietas eius in genere. s. inferre conclusionem: & fm illam proprietatez diffinitur.

Circa hos modos figurarum nota tria. pmo ex his inferũtur tres regule fm phylosophum.

pª regula. Q ex puris negatiuis nihil sequit'. s. syllogistice.

2ª regª. Ex puris pticularib9 nihil sequitur. s. syllogistice.

Tertia regula. Si aliqua pmissa fuerit particularis vel negatiua: 9 erit particularis: vel negatiua.

Et si 9 scdam reglaz ar' pbãdo q ex puris pticularibus possit fieri syll's qm̃ syll's expositori9 sic fit: sortes ẽ aial: & sortes ẽ hõ g hõ ẽ aial: & fit ex puri pticularib9. q̃re. Itẽ syll's resolutori9 sic fit: h currit: & hoc est hõ: ergo homo currit quare &c.

Rñ q qñ phylosophus dicit' q ex puris pticularibus non fit syllogismus: intelligit de syllogismis factis in termis cõmunibus: qui ponunt' in modo & i figura: quare &c.

Nõ 2º &c modos figªrum q in illis modis ponunt' 4or lr̃e scilz a. e. i. o. Et p. a. intellr̃ vlis affirmatiua. Et p. e. inte' vlis negatiua. Et p. i. intellr̃ pticular' affirmatiua. Et p. o. intellr̃ pticular' negatiua. Et io q in barbara ter ponit'. a. sigtur q barbara 9stat ex trib9 ppõnib9 vlib9 & affirmatiuis. Et q in celarẽt ponit' pº. e. sigtur q pª est vlis negatiua. deinde ponit'. a. Et sic sigñat' q scda est vlis affirmatiua. Et vltimo ponit'. e. & sic sighatur q tertia est vlis negatiua. Et q in darij pº ponit'. a. significat' q pª est vlis affirmatiua. Scdo ponit'. i. & sic sigñat' q scda est pticularis affirmatiua. Et 3º ponit'. i. Et sic sigñat' q tertia est pticularis affirmatiua. Et q in ferio pº ponit'. e. sigñat' q pª est vlis negatiua: scdo ponit'. i. & sigñat' q scda est pticular' affirmatiua. Et 3º ponit'. e. Et sic significat' q tertia est particularis negatiua: & sic de alijs suo modo intelligatur.

Nota 3º circa reductionẽ aliorũ modorum ad q̃tuor pmos modos: q pmi q̃tuor modi icipiũt ab his 9sonãtib9. b. c. d. f. Et similr̃ oẽs alij modi sequẽtes. Et p h dat' itelligi. q oẽs modi incboantes a. b reduci debẽt ad pmũ modũ pme figª. s. ad barbara. Et oẽs modi incboãtes a. c debent reduci ad scdm. s. ad celarent. Et oẽs incboãtes a. d debẽt reduci ad tertiũ. s. ad darij. Et oẽs incboãtes ab. f. debent reduci ad quartum scilicet ad ferio.

Sed de mõ reductiõis attẽde q vbicũqz ponit'. s. lr̃a i his dictionib9: denotat' q ppõ intellecta p vocalẽ immediate pcedentem debet cõuerti simplr̃. Et p. p. intellr̃ q debet 9uerti p accñs. Et p. m. intellr̃ q debet fieri trãspõ in pmissis: ita q maior fiat minor: & econuerso: & per. c. intelligit' q debet reduci per impossibile. vnde versus.

Simpliciter verti vult. s. p. vero per acci.

M. vult transponi. c. per impossibile dici.

Exemplum trium pmorũ patet reducẽdo fapesmo ad ferio: vt ois homo est animal: nullus lapis est homo: igit' qõdam animal nõ est lapis. Ista reductio fit conuertendo maiorẽ syllogismi facti per accidẽs: & minorẽ simpliciter: quibus cõuersionib9 factis transponant' premisse: vt nullus homo est lapis. quoddam animal est homo: g qõdam animal non est lapis: & ita de alijs dicatur.

Qualr̃ autẽ fiat reductio per impõle. s. in quib9 ponit'. c. solum in duob9 modis fit. s. in barocho & brocardo: qui modi per impossibile reducunt' ad barbara: vt in barocho fit syll's sic: omnis homo est animal: aliqs lapis nõ est animal: ergo aliquis lapis non est homo: reducit' ad barbara sic. s. sumẽdo 9tradictoriũ cõclusionis cum maiori: & inferendo oppositum minoris: vt omnis homo est aial: ois lapis est homo: ergo omnis lapis est animal. Exemplum in brocardo: quidã homo non est lapis: omnis homo est animal: ergo quodã animal nõ est lapis. h reducitur sumendo cõtradictoriũ conclusionis cum minori inferendo oppositũ maioris sic dicẽdo. omne animal est lapis: omnis homo est animal: g ois hõ est lapis. Et sic patet de forma syllogismi: siue de syllogismo fm formã. &c.

¶ Consequenter dicendum est de syllogismo fm materiã quomodo diuidatur. & quas & quot species habeat & quomodo diffiniantur species: & de pprietatibus illarum.

Syllogismus fm materiaz 9sideratus diuidit' in quatuor species. s. in syllm demonstratiuũ. dyalecticũ: litigiosũ: & falsigraphum: vt inquit phylosophus primo topicorum.

Syllogismus demonstratiuus siue de modo est quando ex veris pmis syllogismus erit: aut ex talib9 que per ea fidem sumpserunt. Sunt autez pma & vera que non per alia fidem sumpserunt: sed per se ipsa fidẽ habent.

Syllogismus dyalecticus est qui ex probabilibus syllogiçatus est. Sunt autem probabilia que videntur omnibus: aut pluribus: aut sapientibus. Et his aut omnibus aut pluribus: aut maxime notis.

Syllogismus litigiosus est aut ex his que videntur probabilia syllogiçatus: aut ex probabilibus est apparẽter syllogiçatus: aut ex his que videntur probabilia apparẽs.

Syll's falsigraphus est: q ex 9ueniẽtib9 scie nõ veris autẽ syllogiçatus est. Nota q falsigraphus dr̃ esse ex 9uenientib9 scie & nõ veris: q est ex pncipijs alicui9 scie nõ recte sumpt': ideo ex nõ veris est: exẽplum falsigraphi: oẽ totũ est maius sua parte: compositũ ex mã & forma est qõdaz totum re^m mãe & forme: g illud compositũ est mai9 forma

decto est falsũ nõ h'. g a'' : q illud p̃ncipium mathematicum nõ recte sumptum est : quoniam debet intelligi solũ de toto quantitatiuo : ⁊ tu accipis vniuersaliter.

¶ Circa diuisionẽ syllã s̃m m̃am cadit diffi'as : q cum trip' sit m̃a ẽẽ quam est syllus. s. nec̃ia ɔtingens ⁊ ipossibilis : igit̃ tñ tres debent esse species syllogismorũ s̃m m̃am.

Itẽ cõtra q̃rtã speciẽ. s. ɔtra falsigraphũ arguit̃ : q cũ ph's determinet tñ de tribus spẽb⁹. s. de demõstratiuo in lib' posteriorum. de dyalectico in libro topicorũ. de litigioso in libro elencorum ⁊ nullibi determinet de falsigrapho : igitur phylosophus videtur diminutus.

R'. ad p̃m d' q ẽẽ m̃am ɔtingẽtez sunt due spẽs : q ex contingentib⁹ ⁊ p̃babilib⁹ est syll's dyalectic⁹. Et ex ɔtingentib⁹ apparent p̃babilib⁹ est litigiosus. Et ẽẽ materiam necessariã est demr̃atiu⁹ : qui est ex p̃põnib⁹ necessarijs. Et ẽẽ m̃am impoſſ'em nullus est : q falsigraphus : q est ex p̃ncipijs falsis est ẽẽ m̃am necessariã male intellectã : q̃re.

¶ Ad 2'' dicit̃ q cuz falsigraphus fiat ex p̃ncipijs p̃prijs cuiuslʒ scie male intellectis. de quib⁹ determinare nõ est dyalecticiꝫ : iõ ph's nõ est diminutus : si de illo nõ tractat in aliquo libro dyale''. Audi qd ph's dicit p̃mo elencorũ. nam inq̃t. Sic se hẽt syll's litigiosus ad logicũ : sicut falsigraphus ad geometraz : sed falsigraphus est de ɔsideratione geometre : g litigiosus ẽ de ɔsideratiõe dya''.

¶ De syllogismo dyale''.

E syllogismo dyalectico p̃mo tractanduz est. Et q syll's dyalecticus diuersificat̃ s̃m diuersa p̃n'a : ex quib⁹ argumẽtat̃ p̃babilr' : que p̃n'a dicuntur loci : iõ de locis tractãdũ est : qui loci extrahuntur a libro topicorũ.

¶ Locus autẽ diffinit̃ q est sedes argumẽti. i. firmitas argumenti. Argumẽtũ autẽ est ratio rei dubie faciẽs fidez idest est mediuz p̃bans conclusionem.

Unde ratio sex modis potest accipi : vt patet ex isto versu.

Uis : medium ratio subo : sub diffi. oratio : forma.

Argumẽtatio ṽo est argumẽti per orõnẽ explicatio : vt inq̃t boeti⁹ scd̃o topicorũ : Et diuidit̃ arg''' i duas spẽs. s. i syllogismũ ⁊ iductionẽ. Syll's qd est dictũ est. Inductio ṽo ẽ p̃gressio a singularib⁹ sufficiẽt nũat̃ ad suã vl'ẽz : vt sortes cur' : ⁊ plato currit : ⁊ sic de singulis. igit̃ ois hõ c'.

Ad syllm reducit̃ entimema : qd̃ est syll's impf̃ectus : quia vnã p̃missam tñ explicat : ⁊ alteram reseruat in mẽte : vt arguẽdo sic. Omne animal currit : ergo omnis homo currit q reseruat̃ minor in mente. s. omnis hõ est animal.

Entimema ṽo sic diffinit̃ a pho. Entimema est ex icotibus ⁊ signis : Est autẽ icos p̃positio p̃babilis. Signũ ṽo hic dicit necessitatem illationis : ideo entimema est p̃positio p̃babilis de necessitate inferens ɔnem : ⁊ propterea dixit ph's Entimema eẽ ex icotibus : q illa p̃põ explicita fuat virtutẽ duarũ. s. suam : ⁊ alterius in mẽte concepte.

Ad inductionẽ ṽo reducit̃ exẽplum : q exemplum est progressio ab vno parti'' ad aliud parti'' p̃pter aliqd̃ simile reptum in eis : vt catilina pugnans cõtra patriam male terminat⁹ est : g iste pugnãs contra patriã male t̃minabit̃.

¶ De diuisione loci.

Ocus diuiditur in tres spẽs. s. in locũ intrinsecum extrinsecum ⁊ mediuz. Locus intrinsecus ẽ quãdo summit̃ argumẽtuz ab his : que sunt de substantia rei : vt a diffinitione. a descriptione : ⁊ interpretatione.

Locus extrinsecus est quãdo summit̃ argumẽtuz ab his : que omnino separata sunt a substantia rei : vt ab oppositis : ⁊ similibus : vt si probatur q sor. est sanus : sic arguẽdo : sortes non est eger. ergo est sanus.

Locus medius est quando summit̃ mediũ ab his q̃ partiz ɔueniunt cũ terminis positis in q̃õne : ⁊ partim differunt sic est a cõiugatis ⁊ similib⁹ exẽplũ : vt si queratur an iusti' sit bona ⁊ p̃bet̃ sic : iustũ est bonũ : ergo iusti' est bona.

Locus intrinsecus diuidit̃ in locũ a sub'alr' inherẽtibus : ⁊ a cõcomitantib⁹ sub'az. Locus a sub'a est quãdo summitur argu'' ab his : que sunt de sub'a rei : ⁊ hic locus a substãtia diuidit̃. ¶ De diffiõ ẽ loci a substãtia in locũ a diffinitione : ⁊ locum a descriptione : ⁊ locuz ab interp̃tatiõe.

Locus a diffõne est habitudo diffõnis ad diffi'''. Et diffinitio est oratio indicans q quid est esse rei p̃ eẽntialia : ⁊ cõtinet quatuor argumẽta p̃ quatuor maximas propõnes siue per quatuor p̃n'a p̃ se nota. duo affirmatiua : ⁊ duo negatiua. s. duo ɔstruẽdo : ⁊ duo destruẽdo : p̃m affirmatiuũ de quocũq̃ affirmat̃ diffõ ⁊ diffi''. 2'' affirmatiuũ. qd̃cũq̃ affirmat̃ de diffõne ⁊ de diffinito affirmat̃ : Et duo negatiuã. p̃m negatiuũ est : qd̃cũq̃ negat̃ de diffõne : ⁊ de diffinito negat̃. 2'' negatiuũ de quocũq̃ negat̃ diffõ : negat̃ diffi''. Et ratio horũ p̃n'o'' est : q diffõ ⁊ diffi' cõuertunt̃ et cũ h̃ diffõ est eã diffi'' : iõ ɔstructie ⁊ destructie sil'r se hñt.

¶ Locus a descriptione sil'r hʒ quatuor p̃n'a per se nota. sicut locus a diffõne. s. duo affir''' ⁊ duo negatiua. Est autẽ descriptio orõ indicatiua q qd est esse rei p̃ accñtalia : vt oratio ɔstituta ex gñe ⁊ p̃prio : p̃mũ p̃n'' affirmatiuũ. De q̃cũq̃ p̃tur descriptio : ⁊ descriptũ. s. p̃tur. 2'' affirmatiuũ. Q̃dcunq̃ p̃tur de descriptiõe : ⁊ de descripto p̃tur. p̃'' negatiuũ. De q̃cũq̃ ne' descriptio : ⁊ descriptũ ne'. 2'' negatiuũ : qd̃cũq̃ ne' de descriptione : ⁊ de descripto. s. negatur.

Locus ab iterp̃tatione hẽt simil'r q̃tuor p̃n'a p̃ se nota : duo affir''' : ⁊ duo negatiua. Et hic summit̃ interp̃tatio pro interp̃tatione : que ɔuertit̃ cum iterp̃tato : vt amator sapiẽtie est interp̃tatio hui⁹ nomis ph's. Et sic interp̃tatio est expositio nois min⁹ noti p̃ nomẽ magis notũ vl' p̃ orõnẽ magis notã. Et nõ est s̃mo de interp̃tatione : que nõ conuertit̃ cũ interp̃tato : sicut ledẽs pedez est interp̃tatio lapidis : sed non ɔuertit̃ secuʒ : p̃mũ p̃n'' affirmatiuũ. De q̃cũq̃ affirmat̃ interp̃tatio : ⁊ etiã interp̃tatũ. 2'' p̃ncipium affirmatiuũ. Q̃dcũq̃ affirmat̃ de interp̃tatiõe. etiã affirmat̃ de interp̃tato : p̃'' negatiuũ : qd̃cunq̃ negat̃ de interpretatione : negatur de interp̃tato : 2'' p̃ncipiũ negatiuũ. De quocũq̃ negat̃ interp̃tatio : ⁊ interp̃tatum. s. negat̃.

¶ Circa dicta cadunt due diffi'e. Prima diffi'as est ẽẽ diuisionem loci. in tria. s. in locũ intrinsecũ. extrinsecũ : ⁊ mediũ : q cuz ois diuisio dẽat esse bimẽbris : vel reducibilis ad bimẽbrẽ : igit̃ ista diuisio nõ ẽ bona nisi sit reducibilis ad bimẽbrẽ. quero ergo quomõ reducatur ad bimẽbrẽ.

2' diffi'as est circa locum a diffinitione : q al'n diffõ est min⁹ nota q̃ʒ diffi'' vt pʒ in fallacia petitionis p̃ncipij. s. qñ arguit̃ in t'mis accñtalibus : q tunc diffõ minus nota est q̃ʒ diffinitũ : igit̃ nõ semp̃ valet arguẽdo a diffõne ad diffi''.

¶ R'. Ad p̃m dicit̃ q diuisio locoꝝ sic reducit̃ : q aut summitur diuisio a rebus intrinsecis sub'e : aut extrinsecis : si intrinsecis : aut a sub'alit' inherẽtib⁹ : aut a concomitantibus sub'am. Si ab extrinsecis aut a reb⁹ penitus extrinsecis : aut nõ penitus extrinsecis : ⁊ sic est locus medius.

Ad 2'' dicit̃ q modus arguẽdi a diffõne semp̃ valet : q arguit̃ a conuertibili ad ɔuertibile : sed modus probandi a diffõne nõ semp̃ valet : q quãdo arguit̃ a diffõne ad diffinitũ respcũ p̃toꝝ eẽntialiũ valet p̃batio : Et ecõtra a diffinito ad diffõnẽ nõ valʒ p̃batio. Sed in p̃tis accñtalibus a diffõne ad diffinitũ non : sed ecõtra fiet : q p̃ta accñtalia p̃us i st diffi'o q̃ʒ diffõni. eẽn'a ṽo p⁹ insũt diffõni q̃ʒ diffi'o.

¶ De diuisione loci a concomitantibus sub'am.

Ocus a concomitantib⁹ sub'am diuidit̃ : q ali⁹ sumit̃ a toto : alius a partib⁹. alius a cã ali⁹ ab effectu : ali⁹ ab accñtib⁹ : ali⁹ ab vsu. Locus a toto diuidit̃ in tot : in quot. Totuz diuiditur : Diuidit̃ autẽ totuz in sex tota. s. in totũ

in totũ

In totū vl'e:sicut est genus respectu spērū: ⁊ spēs respectu individuoꝝ: in totū integrale: q̄ est cōpositū ex ptibus quātitativis: in totū in quātitate: q̄ est vl'e vl'r sumptuȝ vt dicēdo ois hō c'. nullus hō c'. In totū in modo: q̄ est vl'e sumptū sine determinatōe respectu sui ipsius sumpti cū determinatiōe: vt hō est totū in modo respectu hois albi. Totū in loco. ⁊ est dictio cōphendēs oēm locū adverbial'r sumpta. vt vbiq̄ȝ. nusq̄ȝ: ⁊ ps dr̄ cōprehēdens solum aliquē locū: vt hic ibi. Totū in tpe: ⁊ est dictio cōphendens oē tēpus adverbial'r sūpta vt semper. ps vō cōprehēdit ptem tēporis: vt heri cras.

¶ Locus a toto vl'i ad suaȝ ptē solū valet destructive: pn^m per se notum est q̄ a quocūq̄ȝ removetur totū vniversale. removetur ps eius subiectiva.

Locus a pte subiectiva ad totū semper est cōstructivus. Et tȝ duas maximas. pria subijciēdo ptē affirmative. vt hō cur. g̃ aial c'. 2^a pdicādo ptē affirma^{te} vt si ē hō ē aial. q̄.

Locus a toto integrali semp est cōstructivus: vt si dom^9 ē: paries ē pn^m p se notū. posito toto itegl'i ponit̃ q̄lȝ ps ei^9.

Locus a parte integrali semper est destructivus. si paries non est: ergo domus non est.

Locus a toto in quātitate est cōstructivus ⁊ destructivus: pn^m per se notū. Quicq̄d affirmat̃ de toto i quātitate affirmat̃ de pte: vt si ois hō currit: aliq̄s hō cur. Destructivus etiā tenet: q̄ si nullus homo currit nec aliq̄s hō cur. pn^m per se notum. Quicquid removetur a toto in quātitate removetur a qualibet parte.

Locus a pte in quātitate ad totum valet cōstructive ⁊ destructive nō q̄dē ab vna pte affirmata vel negata ad totū lȝ ab oibus ptibus simul sumptis: vt si h̄ hō currit. ⁊ h̄ ⁊ h̄. ⁊ sic de singulis: igitur quilibȝ hō currit. pn^m per se notum. Quicq̄d affirmat̃ de partib^9 simul sumptis affirmatur de toto. Similiter si nec sor. nec plato currit ⁊ sic de singulis igitur nullus hō currit. pn^m p se notuȝ. Quicquid ne'a partibus simul sumptis negatur a toto.

Locus a toto in mō valet destructive. sicut locus a gn̄e: vt si nō est homo. non est homo albus.

Loc^9 a pte ad taie totū ꝯstru^{ti} solū valȝ vt ē hō alb^9 g̃ ē hō

Loc^9 a toto i loco valet ꝯstructive ⁊ destructive: cōstructive: vt si deus est vbiq̄ȝ: g̃ est h̄ ⁊ illic. Destructive: vt cesar nusq̄ȝ est: g̃ nō est h̄. nec illic. maxia affirmativa. Cuicūq̄ȝ cōpetit totū in loco cōpetit q̄libet ps. Maxia nega^{ta} Quicq̄d removet̃ a toto i loco. removet̃ a qualȝ pte ei^9

Locus a toto in tpe valȝ sicut locus a toto in loco. tā constructive q̄ȝ destructive vt si semper est: ⁊ nunc est. Et si nū q̄ȝ est. non est nunc.

¶ De loco a causa.

Causa est ad cuius eē seq̃t aliud fm nāȝ. Et dividit̃ in cāȝ mālē efficiētē formalē finalē. Cā mālis est ex qua fit aliq̄d cū insit aliud s. cū ea. Et est duplex: q̄dā est pmanēs ⁊ q̄dā trāsiens: pmanēs est que pmanet in facto: vt ferrū est mā pmanēs in gladio: transiens est que nō permanet in facto: vt farina in pane est materia transiens. Itē diffinitur materia q̄ est ens in pura potentia.

Locus a cā māli est cōstructivus ⁊ destructivus. Cōstructive sic a' ferrū est. g̃ arma ferrea pn̄t esse. Maxia propositio. posita cā māli pos'e est poni effectū. Destructive etiā valȝ si nō est ferrū nō est pos'e arma ferrea eē. maxia ppō ē. Remota cā māli pmanēte removet̃ effectus.

Locus ab effectu cāe mālis pmanētis. Max^a ppō posito effectu pōit̃ eius cā māl' pmanēs. loc^9 ab effectu cāe mālis trāseuntis tenet cōstructive sic. panis est. g̃ farina est. Max^a ppō posito effe^{ctu} māe trāseūtis: necē ē māȝ pfuisse.

Cā efficiens est vnde pn^m motus. locus a cā effi^{ci}'tȝ cōstructive. ⁊ destructive: vt si domificator bonus est: domus bona est. Max^a ppositio cuius cā efficiens est bona. effectus bonus est. Destructive si domeficator nō est bon^9: nec effectus bonus est. Maxia ppositio cuius causa effectiva mala est ipsum quoq̄ȝ malū est. Locus ab effectu ad causam efficientem eodem modo valet.

Forma est que dat eē rei. ⁊ cōservat rē inesse: locus a cā formali valet cōstructive ⁊ destructive. Cōstructive valȝ. albedo est. g̃ albū est. Max^a ppō posita cā formali ponit̃ effectus. Destructive ēt valet: nō est albedo: g̃ non est album. Maxia ppō. Remota cā formali removet̃ effect^9.

Locus ab effectu ad cām formalem similiter valet.

Finis est gr̄a cui^9 fit aliq̄d. locus a cā finali valet cōstructive ⁊ destructive. Cōstructive sic. beatitudo est bona: g̃ virtus est bona. Maxia ppō. cui^9 finis bonus est: ipsū q̄q̄ȝ bonuȝ est. Destructive sic pena nō est bona g̃ peccatū nō est bonum. Maxima ppositio. Cuius finis malus est: ipsum quoq̄ȝ malum est. Et ecōverso est de loco ab effectu cause finalis ad ipsum finem.

¶ De loco ab accidentibus.

Communiter. Accidētia sunt duplicia q̄dā sūt: q̄ aliq̄n sequūtur ⁊ aliq̄n nō vt aliquid cōptuȝ sequit̃ aliq̄n adulter. cōptus dr̄ quibȝ crines pectine erectos. Et ab his non sumit̃ locus dyalecticus. Alia sunt accidētia quoꝝ vnū semp sequit̃ ad aliud: vt penitere sequit̃ ad deliquisse. Et ab h̄ sumit̃ locus dyalecticus. Et tȝ constructive ⁊ destructive. Cōstructive sic: vt hūc penitet g̃ deliquit. Maxia ppō. Si cōiter accn̄tiuȝ posterius inest: ⁊ primuȝ in fuit. Destructive seq̄tur iste non deliquit: igit̃ non penitet. Maxima ppositio. si cōiter accn̄tium prius non inest: igitur posterius non inerit.

¶ De loco ab vsu.

Usus est opatio rei sive exercitiuȝ ipsius: vt equitare vsus eq̄ est ⁊ secare securis. locus ab vsu ad illō cuius est: valet ⁊ cōstructive ⁊ destructive. Cōstructive sic. Equitare bonū est: ergo equus bonus est. Maxia ppositio. cuius vsus bonus est ipsum quoq̄ȝ bonū ē. Destructive sic occidere hoieȝ malū est: ergo occisor malus est. Maxia ppositio. cuius vsus malus est: ipsuȝ quoq̄ȝ malum est. Ecōtra est de loco ab vsitato.

¶ De locis extrinsecis.

Locus extrinsecus dividitur: q̄ alius sumitur ab oppositis: alius a maiori: alius a minori: alius a simili: ali^9 a pportiōe: alius a transumptiōe: alius ab auctoritate.

¶ De locis oppositis: ⁊ primo de oppositis relative.

Oppositoꝝ q̄ttuor sūt spēs. s. op^{ta} relative. ꝯrie privative ⁊ contradictorie.

Opposita relative sunt illa: quorum alterum sine altero esse non potest.

Locus a relative oppositis valȝ cōstructive ⁊ destructive. Cōstructive sic si pater est: ⁊ filius est: ⁊ si fili^9 est: pr̃ est. Maxima ppō posito vno relativoꝝ ponitur ⁊ reliquū. Destructive sic: pater nō est: g̃ filius non est: ⁊ ecō. Maxia ppositio remoto vno correlativorū tremovetur ⁊ reliquum. Et intē' q̄ valet mediante verbo est de secundo adiacente.

¶ Opposita ꝯrie sunt que maxie distāt sub eodē gn̄e: vt album ⁊ nigrū sub gn̄e coloris. Cōtraria q̄dā sūt mediata scȝ inter que est mediū: vt albū ⁊ nigrū: inter que sūt medij colores. Et q̄dā imediata. s. que carent medio. vt sanū ⁊ egrum circa dispositionem aialis.

Locus a ꝯrijs tȝ cōstructive ⁊ destructive: vt h̄ est sanū: g̃ nō est egrū. Maxia ppō posito vno ꝯrioꝝ removet reliquū. Destructive tȝ tm̄ in ꝯrijs imediatis ⁊ cū constātia

subiecti: vt h aial nō ē sanū: ergo ē egrū. Maxia ꝓpō. Remoto vno ꝯrioꝝ immediatoꝝ ponit̄ reliquū sbō manente.

¶ De oppositis priuatiue.

OPposita priuatiue sunt que se hñt ꝑ modū hitus ⁊ priuationis circa idem sbm: vt visio ⁊ cecitas circa oculū: silr̄ videns ⁊ cecū. Locus a priuatiue oppositis valet ꝯstructiue ⁊ destructiue. Cōstructiue qdē vt ille est vidēs: igit̄ nō est cecus silr̄ valet ille est cecus ergo nō est videns. Maxia ꝓpō: posito vno ꝓuatiue oppositoꝝ circa aliqd sbȝ remouet̄ reliquū. Destructiue vō non tenet nisi cū cōstantia sbi. ⁊ cū tpe determinato a natura. Catulus. n. nō dr̄ videns neqȝ cecus ante nonū diem. Et puer non dicit̄ edentulus an̄ tempus determinatum: a natura ad habendum dentes.

¶ De oppositis cōtradictorie.

OPposita ꝯdictorie sunt quoꝝ nō est mediū ꝑm seqȝ: qr inter ꝯdictoria nō cadit mediū ꝑ se. nec forme: nec subi. qr iter ꝯdictoria nulla est forma media nec aliqd subm a quo negetur vtrūqȝ contradictoriorum.

Locus a ꝯdictorie oppositis vȝ. si vnū est verū. reliquū est falsum nā si sortem sedere est verū: sortem nō sedē falsum: est. Maxima propositio est. Si vnū ꝯdictoriū est verū. reliquū est falsum. ¶ De loco a disparatis.

SUnt ⁊ aliqua que cōiter opposita dici ꝑnt: ⁊ si nō ꝓprie opposita sint ꝑm aliqd genus oppositiōis: sȝ sūt diuersa vl̄ disparata: vt hō ⁊ asinus. Et in talibus silr̄ valȝ ar.ᵐ a positione vnius ad destructiōē alterius: qr bñ sequit̄ sor. est hō: ergo sor. nō est asinus. Maxia ꝓpō est. de quocūqȝ dr̄ vnum disparatum. ab illo remouet̄ reliquum. Et in accidētibus idē inter illis. s. sumptis in abstracto: qr bñ seqt̄. hec ē albedo ergo nō ē qūtitas: sȝ in cōcreto non vȝ: qr nō sequit̄ h est albū: ergo h non est quantum.

¶ De loco a minori.

MAius dr̄ hic qđ supra ponit̄ alteri in po.ᵉ ⁊ virtute: ⁊ minus dr̄ qđ supponitur ei. Locus a maiori vȝ destructiue: vt si rex nō pōt expugnare castrū: ergo nec miles. Maxima propositio: si qd videtur magis inesse non inest. ergo nec qđ minus.

Locus vō a minori vȝ cōstructiue: qr si miles ꝑt expugnare castrū ergo ⁊ rex ꝑt illō expugnare. Maxia ꝓpō: si qđ minus videtur inesse ⁊ inest: ergo ⁊ quod magis.

¶ De loco a simili.

SImilitudo ē reꝝ dr̄ntiū ꝯsilis q̄litas. locus a sili valȝ ꝯstru.ᵉ ⁊ dstructie. Cōstructiue sic. sicut risibile inest hoi sic ihibile iest eq. sȝ risibile ē ꝓpriū hoi. ergo ihibile ē ꝓpriū equo. Maxia ꝓpō: de silib.ᵘ idē ē iudiciū. Destructiue sic vȝ: si risi.ᵉ nō inest hoi vt gen.ᵘ ergo nec inhibile inest equo. vt gen.ᵘ ⁊c.

¶ Proportionalitas est reꝝ differētiū eadem rōe: locus a ꝓportionali valet cōstructiue: ⁊ destructiue: vt sicut rector naui se hȝ ad nauim: sic rector scholariū se hȝ ad scholā: sȝ rector nauis debet eligi ex arte ⁊ nō sorte. ergo rector scholariū debet eligi arte. Maxima ꝓpositio est. de ꝓportionalibus idem est iudiciū. Destructiue silr̄ valȝ. Si rector nauis non sorte eligendus est: igit̄ nec rector scholarium sorte eligendus est.

¶ De loco a transumptione.

TRansumptio est duplex: quedā ē qñ dictio vel oratio ꝑncipalr̄ vnū sigt̄: ⁊ transumitur ad significādū aliud ꝓp aliquā similitudinem: vt ridere trāsumit̄ ad significādū florē. Silr̄ ⁊ orō trāsumit̄ aliqñ ad significandum aliud vt h orō litus arat̄ trāsumit̄ ad significādum operā perdere: hec transumptio ꝑtinet ad sophisticum. Alia vō trāsumptio est: qñ nomē magis notū trāsumit̄ pro minus noto: vt si volo ꝓbare qđ ph̄s non inuidet: fit trāsumptio ab hoc noie sapiens: ⁊ h ꝑtinet ad dyaleticū.

Locus a trāsumptione valet cōstructiue ⁊ destructiue. Cōstructiue sic. Si sapiēs h facere debet ergo ⁊ ph̄s. Et destructiue. Si sapiens non inuidet: ergo nec ph̄s. Maxima propositio. quicquid cōuenit sub nomine magis noto: conuenit etiam sub nomine minus noto.

Differt hic locus ab interpretatiōe: qm̄ in loco ab interꝑtatiōe accipitur diffinitio siue expositio nois: vt si exponatur ph̄s per h qđ est amator sapientie. Sȝ in loco a trāsūptiōe accipit̄ nomē magis notū ꝓ minus noto.

¶ De loco ab auctoritate.

AUctoritas est iudiciū sapientis in sua scia locus ab auctoritate tȝ cōstructiue tm̄: vt astronomi.ᵘ dicit celū volubile esse: ergo celum volubile est. Et nota qr dixi tm̄ qm̄ nō valet destructiue: qr nō sequit̄ ph̄s non dicit h ergo h ñ ē. Max.ᵃ ꝓpō. cuicūqȝ experto i arte sua cre.ᵈᵉⁿᵈᵘᵐ ē.

¶ De locis medijs. Et primo de coniugatis.

LOcoꝝ medioꝝ ali.ᵘ a cōiugatis. Alius a casib.ᵘ. Ali.ᵘ a diuisione. Alius a comutata ꝓportione. Coniugata dicunt̄ abstracta cū suis cōcretis que denoiatiue oriūtur ab illis vt iustitia ⁊ iustū dicuntur cōiugata.

Locus a cōiugatis valȝ constructiue ⁊ destructiue. Constructiue qdem vt si iustitia est bona: ⁊ iustū bonum est. Silr̄ destructiue. Si iustitia nō est bona nec iustus bon.ᵘ est. Maxia ꝓpō. Qđ cōuenit vni coniugatorum ꝯuenit ⁊ alteri: ⁊ si vnum coniugatorū inest. ⁊ reliquū inest.

¶ De loco a casibus.

CAsus dicunt̄ que cadūt a ꝑncipali: vt iustū ⁊ iuste a iustitia cadunt. Loc.ᵘ a casib.ᵘ valet cōstructiue: vt si iustū est bonum. qđ iuste fit bñ est ⁊ eȝ. Maxia ꝓpō. qđ vni casui conuenit. ⁊ alteri ꝯuenit. Valȝ etiā destructiue. nā si iuste ager̄ nō ē bñ ager̄. nec iust.ᵘ bon.ᵘ ē. ⁊ ecōuerso.

¶ De loco a diuisione.

DIuisio alia fit ꝑ negōnē: vt sor. aut ē hō: aut nō hō. Alia fit ꝑ affirmatiōē. Et hec fit sex modis: trib.ᵘ modis per se: ⁊ tribus modis ꝑ accñs. Diuisio ꝑ se. vel est gñis in spēs: vt aialiū: aliud hō: aliud brutū. Aut est totius integralis in ptes suas: vt domus diuidit̄ in fundamētū parietes ⁊ tectū. Aut est vocis in significatiōes: vt canis aliud latrabile: aliud piscis: aliud sidus superceleste.

Silr̄ diuisio ꝑ accñs fit tribus modis: qr vel est diuisio sbi in accidētia: vt aialiū aliud sanū. aliud egrū: vel est diuisio accñtis i sbiecta: vt sanoꝝ aliđ hō: aliđ brutū vel ē diuisio accñtis in accidētia: vt sanoꝝ aliud calidū aliud frigidū.

Locus a diuisione. si diuisio vere affirmat̄ de aliquo: ⁊ vna ps neget̄ ab eo: ergo reliqua affirmat̄ de eo: vt si sor. est aial rōnale vel irrōnale: sȝ nō est irrōnale: igit̄ est aial rōnale. Maxia ꝓpō. posito vno mēbro diuisionis i aliquo sbō. necessario reliquū mēbrū remouet̄ ab eo: sed negato vno mēbro: nō affirmat̄ aliud nisi diuisio affirmetur de illo: vt dictum est.

¶ De loco a cōmutata ꝓportione.

COmutata ꝓportio fit: qñ sumunt̄ duo eque ꝓportiōalia. i. duo que hñt eq̄les ꝓportiones ad ea ad que cōparant̄: verbi grā sicut se hñt. 12. ad. 6. ita. 8. ad. 4. qr vtrobiqȝ est proportio dupla: ⁊ his sic se hñtibus ar. igitur sicut se hȝ primū primi ꝓportionalis ad primū secūdi ꝓ-

portionalis.ita illud ad qd cōparatur pmū primi ppor/tionalis se hz ad illd ad qd cōparatur pmū secūdi pportionalis:vt in exēplo dato.cōmutata pportio est:cum infertur:igit sicut se hnt.12.ad.8.ita se hnt.6.ad.q.qr vtrobiqz est pportio sex qui altera. Et est cōmutata pportio: qr prius erat dupla. Et hic modus arguēdi sumit ab euclide in qnto libro ꝯne is . Et phs in fine secundi pbiermenias vtitur h modo arguēdi ad pbandū ꝯtrarietatez in ppositionibus: vbi scotus dicit q h modus arguēdi a cōmutata pportione tz solum in quātitatibus. Nos vo defendimus in oibus equalr pportionabilibus tenere: seruatis seruandis:tu vide ibi in expositione nostra sup libro perhiermenias. Et vt loci dyalectici memoriter teneri possint fecimus vsus.

Est locus interior:mediusqz extrinsecus omnis.
Interior duplex substan concomitat atqz.
Est locus a substan diffin descriptioqz inter.
Concom dat totū:dat causas.accidit:vsus.
Extrin oppo minor.simile z proportio.transum.
Additur auctoritas.
Est medius coniug casus diuisio cōmut.

De syllogismo litigioso.

E syllogismo litigioso modo dicendū est. Et primo quid sit:secūdo de diuisione eius in spēs suas. Diffinit sylls litigiosus a pho in elencis:q est qui apparet syllogizatus z non est:aut qui est sylls ex apparent probabilibus procedēs:siue vtroqz modo est:fit autē talis sylls in disputatione sophistica.

Disputatio aūt est actus syllogisticus vnius ad alterū ad propositum ostendendum.

Huius autem quattuor species sunt:ut dicitur primo elencoꝝ.s.doctrinalis dyaletica tentatiua litigiosa.

Doctrinalis est que pcedit ex ppriis pncipiis vniuscuiusqz discipline:z ordinatur ad scientiam:z eius instrumentum est syllogismus demōstratiuus.

Tētatiua est ex his que vident rndenti:z ordinat ad sumēdū expimentuz:z eius instrm ē sylls demōstratiuus.

Dyaletica est que pcedit ex pbabilib:z ducit ad opinionē:z eius instrumētum est sylls dyaleticus.

Sophistica est que pcedit ex his que vident z non sunt:z ordinatur ad vanam gloriā:z ei instrz ē sylls litigiosus.

Finis aūt eoꝝ:qui in disputatiōib certāt:est qncuplex vt dicit phs prio elencoꝝ.s.redargutio. falsum inopinabile.solecismus z nugatio.

Redargutio est pconcessi negatio:vel pre negati cōcessio in eadem disputatione vel argumētatione.

Falsum est aliqd manifeste falsū qd vi argumētationis respondens negare cogitur.

Inopinabile est q est ꝯtra cōmunem oium opionem: vel plurium vel sapiētum:vt matrē nō diligere filium.

Solecismus est vitiū in cōtextu ptiū ōronis.ꝯ reglas gramaticorum:vt vir meca.

Nugatio est vnius z eiusdem rei ex eadem parte orationis inutilis repetitio.vt h homo currit. Et notanter dicitur inutilis repetitio:qr si esset ad maiorez expressionem laudis vel vituperij vel affectionis nō eēt nugatio: vt deus deus meus vt quid me dereliquisti zc.

De diuisione syllogismi litigiosi.

Diuiditur aūt syllogismus litigiosus in tot species:quot sunt modi fallaciaꝝ:qr syllogismus litigiosus ē faciēs fallaciā. Nam fallacia est deceptio proueniens ex tali paralogismo q appet ꝯcludere:z nō ꝯcludit. Fallacia diuidit qr alia est in dictione:z alia extra dictionem:z quelibet diuiditur in multos modos.

De diuisione fallacie in dictione.

Fallacia in dictione diuiditur in sex modos scz equiuocationē:amphibologiā compositionē z diuisionē. accentū z figurā dictionis. Et fit qn principiū motiuum vel cā apparentie est ex pte vocis significantis.

De diuisione fallacie extra dictionem.

Fallacia extra dictionem diuiditur in septē modos.s.in fallaciaz accntis: in fallaciam fm quid z simplr fallaciā elenci. fallaciā petitionis principij.fallaciam ꝯñtis fallaciam fm non cām vt causam:z fm plures interrogationes vt vnaz. Et fit qn pncipiū est ex pte rei. De qbus feci duos versus:vt memoriter seruari possint.

Equi vel amphi compos diui accenqz figura.
Accidit vt quid elence petit.con.causa vel inter.

Circa dicta cadit difficultas. Utrū sylls litigiosus recte diuidatur i modos circa dictionē z extra dictionē. Cōtra arg.qr quot modis dī vnū oppositoꝝ tot modis dr z reliquū:sed sylls dyalecticus z litigiosus opponūt:qr dyalecticus fit ex vere pbabilib z litigiosus fit ex apparenter pbabilibus. Et dyalecticus distinguit penes locos intrinsecos z extrinsecos:ergo litigiosus similiter distingui debet:non g penes modos sumptos circa dictionem z extra dictionem. topi. cap. xij.

Item sylls litigiosus aliqn peccat in mā tm:z aliqn in forma z aliqn in vtroqz:vt pz ex diffinitione eius.ergo dbz diuidi in tres species.non ergo in duas tantum neqz etiā in tales.s.circa dictionem extra dictionez:qr vna non dicit peccatum in forma alia in materia.

Rnsio ad pmū conceditur q sylls litigiosus apponitur syllo dyalectico:z cōsequēter quot modis dī dyalectic tot modis dī litigiosus. Et sic cōceditur q litigiosus pt distingui per locos intrinsecos z extrinsecos:z cuz infertur igitur non distinguitur penes modos sumptos circa dictionē z ex dictionē. Neg ꝯn:qr loci circa dictionem sumunt a sbalr inherētibus:qm fiunt rōne multiplicis significatiōis:z multip sig est sbalr inherens dictioni. Et loci extra dictionē sumunt ab accntr inherentibus qr peccāt ꝯ mom arguēdi:z mod arguēdi accit orōnib qr zc.

Ad 2m conce q sylla litigiosus peccat 3r vel rōne forme:vl rōne mǣ:vel rōne vtriusqz. Et ꝯñter triplr diuidi pōt. Et cū infert g nō diuidit duplr.z maxie circa dictionē z extra dictionem:neg ꝯn:qr peccatū in for vel in mā pōt fieri circa duo.s.circa dictionē:z extra dictionē:quare zc.

De fallacijs in dictione. z primo de equiuocatiōe.

Equiuocatio est fallacia proueniēs ex multiplicitate dictionis. Et fit qn vna dictio nō variata plura sigt:quibus nō competit vna dictio fm illud nomen:z habz tres species siue tres modos.

Primus modus fit qn eadē dictio pn plura sigt. Exēplo phi paralogismus sic fit quicūqz discūt capiunt disciplinam.scientes discunt g scientes capiunt disciplinam. Ro discē equocū est ad intelligere:z ad accipe disciplinā d nouo:qr n se h sciētes discūt q capiūt discipinam d nouo

Scdo modus fit qn eadē dictio pn sigt vnū:z aliud metaphorice. Et ad hanc reducit multiplicitas analogi:z multiplicitas orōnis:que ponit loco termini Exēplum primi palogismus fit. Qdcūqz ridet hz os.pratum ridet ergo pratum hz os. Exēpluz scdi a pho palogismus fit. Omne expediens est bonū:mala sunt expedientia. ergo mala sunt bona. Exēplū tertij. In quocūqz est sanitas illud est aial.in humoꝝ adequatione est sanitas g humoꝝ adequatio est al. Ro nō valet primus palogismus:qr ri/

dere p̃ signat risuȝ. ⁊ methaphorice signat florẽ. 2us paralogism⁹ est nõ valet: q2 expediens p̃n' signat vtile ⁊ bonũ. secũdario vo signat minus malũ. Tertius est paralogismus nõ valet: q2 illa oratio: in quocũq3 est sanitas accipit modo p̃ signo sanitatis. modo pro causa effectiua sanitatis.

¶ Tertius modus ẽ qñ vna dictio plura signat rõne diuersitatis tpis. Exm paralogismus fit. Quicũq3 surgebat stat: sedens surgebat: ergo sedens stat. Rñ non valet q2 sedẽs signat nũc sedens: ⁊ tunc sedens sm q coniungitur verbo de presenti vel de preterito quare equiuocatur.

¶ De fallacia amphibologie.

Amphibologia ẽ fallacia: que prouenit ex eo q̃ vna oratio non variata plura signat ⁊ habet tres modos.

¶ Primus modus est qñ vna oȓo non variata plura signat seruata eadem cõstructiõe terminorũ. Exẽplũ. paralogismus fit. quicqd est aristotelis possidet ab aristotele: hic liber est aristotelis: igit' hic liber possidet ab aristotile. Rñ nõ valet: q2 illa oȓo signat eque p̃ plura. q2 aliquid dicit' aristotelis: vl' q2 compositum est ab aristotele: vel q2 possidetur ab aristotele.

¶ Secũdus modus est: qñ vna oȓo plura signat: sed vnũ p̃ncipaliter: ⁊ aliud trãsũptiue. Exẽplũ. paralogismus fit: qñcũq3 litus aratur: terra scindit': sed qñ opa p̃ditur lit⁹ arat': g̃ qñ opa p̃dit' terra scindit'. Rñ nõ valȝ: q2 litus arare proprie est terraȝ scindere: sed in p̃prie siue trãsumptiue litus arare est operam perdere.

¶ Tertius modus est qñ vna oȓo plura signat sȝ diuersam cõstructionẽ casuuȝ: paralogism⁹ fit. Quicũq3 sũt epi sunt hoies asini sũt epi: igit' asini sũt hoies. Rñ distiguẽda ẽ aa ⁊ ba q2 i ãlla epi sumũtur i nto casu: sic dȝ esse vera. ⁊ in bera sumũt' in gto casu: q2 nõ valet. Similis paralogism⁹ fit in exẽplo phi. Quicũq3 hȝ sciam seculi seculũ scit sȝ aliquis hȝ sciam seculi: ergo seculũ scit. Rñ aa distinguẽda est rõne illius oȓonis seculuȝ scit: q2 si seculũ sit nti casus. falsa est: qm̃ signat seculũ ipsum habere sciaȝ: si vo est acti casus signat seculi aliũ hre sciam: ⁊ sic est vera: sȝ non seq' tũc ꝯ. Simil'r paralogismus fit: quoscũq3 volo me cape i volo q illi me capiãt sed inimicos meos volo me cape: ergo volo q inimici mei me capiant. Rñ aa distinguẽda ẽ ⁊ ba q2 illa dictio me põt cõiũgi cũ illo ifinito cape a p̃te añ: ⁊ sic est f'a ⁊ post coniungi a p̃te post. ⁊ sic aa vera est: sed ba est falsa: quare non valet.

¶ De fallacia cõpositionis ⁊ diuisionis.

Fallacia cõpositiõis ⁊ diuisionis fit penes multipl'r potentiale. Et prouenit ex eo q vna oȓo mãl'r sumpta est vna: sȝ formal'r ẽ plures sȝ q dictio diuersimode componi põt. Et si componit' cũ eo q ẽ magis aptũ d'terminare: sic est oratio cõposita: si vo cõponit' cũ eo q est min⁹ aptũ d'terminare: sic ẽ diuisa. Et hȝ tres modos.

Primus modus p̃uenit ex eo q aliqua dictio est potẽs p̃dicari d' tota cõpositiõe. Et fit fallacia ex eo q diuersimode cõponit' ⁊ diuidit'. Et si in sensu cõposito f'a est: fit fallacia cõpositiõis. Et si in sensu diuiso f'a ẽ. fit fallacia diuisionis. Et q2 in quocũq3 mõ p̃t fieri fallacia cõpositionis ⁊ diuisionis: ideo simul ponem⁹ has fallacias vt magis pateant. Et de vtrisq3 semper exempla ponemus formãdo paralogismos.

Exẽplũ de fallacia cõpositionis sm hũc p̃mũ. fit paralogismus h' mõ. Q̃dcũq3 esse albũ est poss'e: illud põt eẽ album: sȝ nigrũ poss'e ẽ eẽ albũ. g̃ poss'e ẽ q nigrũ sit album.

¶ Rñ distinguẽda est ba. q2 vel totũ illud dictũ: nigruȝ eẽ albũ sup'r' alb⁹ modi poss'e: ⁊ sic est falsa: q2 signat q illa p̃positio est poss'e. nigrũ est albũ: ⁊ sic se' ꝯ falsa in sensu cõposito. vel sup' p̃ p̃te sui. ita q mod⁹ mediat: ⁊ sic illa ba est va: q2 signat q illud q est nigrũ p̃t eẽ albũ. ⁊ est in sensu diuiso: ⁊ tunc debet inferi ꝯ in sensu diuiso: ergo nigrum possibile est esse album. ⁊ sic est vera.

¶ Exẽplum de fallacia diuisionis in hoc p̃mo mõ. Q̃dcũq3 esse nigrũ est imposs'e illud nõ põt esse nigrũ. sȝ album esse nigrũ est iposs'e. ergo album nõ põt esse nigrũ. Rñ. ba distinguenda est q2 si totũ dictũ sup' respectu illius modi iposs'e vera est: ⁊ tunc dȝ inferi ꝯ in sensu cõposito: ergo imposs'e est albũ esse nigrũ. Si vo modus mediat inter p̃tes dicti. ba ẽ falsa i sensu diuiso: ⁊ tũc se' ꝯ f'a i sẽsu diuiso.

¶ Exẽpla phi sũt poss'e est sedẽteȝ ambulare. Et poss'e est non scribentẽ scribẽ q2 nõ significãt idẽ: si diuidens quis dicat: vel cõponẽs. Nã si cõponẽs dicat. poss'e est nõ scribenteȝ scribere signat qm̃ hȝ potestateȝ vt nõ scribẽs scribat: ⁊ sic falsa est: qm̃ inquãtũ nõ scribẽs nõ hȝ p̃tãteȝ vt scribat. Si vo diuidens dicat illam: signat qm̃ hȝ p̃tãtẽ: qñ ñ scribat vt scribat. Adapta tu paralogismũ p̃ poss'e i fallacia cõpositiõis. Et p̃ imposs'e in fallacia diuisionis.

¶ Secũdus modus fallacie cõpõnis ⁊ diuisionis fit rõne ꝯiunctiõis copulatiue vl' disiũctiue cõiungẽtis terminos. ex eo q copulatũ vl' disiũctũ p̃t teneri collectiue vl' diuisiue Exẽplũ rõne cõiũctiõis copulatiue p̃in fallacia cõpositiõis: paralogism⁹ fit qcũq3 nũs cõponit' ex duob⁹ ⁊ trib⁹ ẽ duo ⁊ tria. sȝ qnq3 ñ sũt duo ⁊ tria: g̃ qnq3 ñ cõpõit' ex duobus ⁊ tribus. Rñ distinguẽda est aa ⁊ ba rõne illius note copulatiue: q2 si duo ⁊ tria teneantur collectiue. aa va ẽ. ⁊ ba f'. si vero teneatur diuisiue. aa est fa. ⁊ ba vera.

Exẽplũ in fallacia diuisionis paralogismus fit. Quecũq3 sũt duo ⁊ tria sũt duo. qnq3 sunt duo ⁊ tria: ergo quinq3 sunt duo. Rñ distinguenda est aa ⁊ ba rõne note cõiũctionis: q2 si duo ⁊ tria teneãtur collectiue aa f'a: ⁊ ba vera si vero diuisiue maior vera ⁊ minor f'a: q2 nõ sequit' ꝯ.

Exẽpluȝ rõne cõiunctiõis disiũctiue. paralogismus fallacie diuisionis fit. Omne aial est rõnale vel irrõnale: sȝ nõ oẽ aial est rõnale: ergo oẽ aial est irrõnale. Rñ maior est distinguenda: q2 si illa nota vel teneatur diuisiue falsa ẽ: q2 signat q oẽ aial est rõnale: vel oẽ aial est irrõnale: ⁊ vtraq3 pars est f'a. Et sub ista sumit' minor: q2 seq' ꝯ f'a. Si vo illa nota vel teneatur collectiue: sic maior est vera: sȝ minor non recti sumetur sub illa quare non sequitur ꝯ.

Exẽplum in fallacia cõpositiõis. Paralogismus fit qd nõ est rõnale vel irrõnale: nõ est rõnale neq3 irrõnale: sȝ non oẽ aial est rõnale vel irrõnale: ergo aliqd aial nõ est rõnale neq3 irrõnale. Rñ distinguenda est minor: q2 si vel teneat' collectiue. f'a est: qm̃ opposita vera est. diuisiue vo sũpta va ẽ sȝ nõ recte sumit' sub maiori q2 nõ seq' ꝯ ⁊c.

¶ Tertius modus huius fallacie p̃uenit ex eo q vna dictio põt cõiungi diuersis dictionibus in vna oratiõe posita. Et qñ cõiũgit' cum illa a qua magis videt' diuidi fit fallacia diuisionis. Quando vero diuiditur ab illa: cũ qua magis videtur coniungi fit fallacia cõpositionis.

Exẽplũ de fallacia cõpositiõis. Paralogismus fit. Qui p̃t solum vnũ ferre põt plura ferre: sȝ qui p̃t vnũ soluȝ ferre. p̃t nisi vnũ ferre: ergo qui põt nisi vnũ ferre põt plura ferre. Rñ maior distinguenda est: q2 si illa determinatio solũ determinat li põt falsa est ⁊ cõposita: q2 signat q qui nõ põt ferre vnum cũ alijs põt ferre plura. vel põt determinare h' vbũ ferre: ⁊ sic p̃positio est va: q2 signat q q p̃t ferre vnũ solũ ⁊ ferre p'la p̃t p'la ferre: ⁊ tũ mior ñ sumit' sb maiori.

Exẽplũ de fallacia diuisionis. Quocũq3 vidisti hũc p̃cussum hoc percussuȝ est: sed oculo vidisti hũc percussuȝ: ergo oculo percussus est. Rñ maior distinguenda est: q2 ille ablt's quocũq3 p̃t determinare illud vbum vidisti: ⁊ sic ẽ diuisa. Et falsa. q2 signat cũ illo sensu visus quo vidisti hũc percussum: cũ illo p̃cussum est. q est falsuȝ. Et põt deter

minare illud pcussũ cũ quo videt magis cõponi.s. pcussum.sꝫ sic est vaꝛ:qꝛ sigt cum illa re cum qua vidisti hunc pcussum:cũ illa re percussus est ⁊ tunc minoꝛ non sumitur sub ea.quare non sequitur conclusio.

¶ De fallacia accentus.

Fallacia accẽtus ꝓuenit ex eo ꝙ aliqua dictio diuersimode pronũciata diuersa significat. Et hꝫ quattuoꝛ modos. Un⁹ modus est qñ vna dictio diuersimode ꝓfertur ſm accentum acutũ.vel graue vel circũflexũ. Pro quo nota ꝙ accentus grauis est qui deprimit in fine. Acutus vo est qui acuitur in fine. Circũflexus vo e q acuit ⁊ deprimit simul:vel qui incipit ab imo.⁊ tendit i altum. Et finalr tendit in imuꝫ. Quare accentus cõsistit in eleuando vocẽ.vel in depꝛimendo:sicut cantus ⁊c.

¶ Paralogismus fit:quoscũqꝫ iustũ est pendere iustũ est pati penã iustos viros iustũ est pẽderei ğ iustos viros iustum est pati penaꝫ. Rᵒ distinguẽda est tam maioꝛ q̃ꝫ minoꝛ ratione illius dictionis pendere:que pt ꝓferri accentu graui ⁊ accẽtu acuto.si proferrat accẽtu graui maioꝛ est falsa:qꝛ media syllaba longa est: si vo ꝓferrat accẽtu acuto:maioꝛ vera est ⁊ minoꝛ falsa:qꝛ media syllaba breuis est.quare non sequitur cõclusio.

Pendo do penam.dum pendeo suffero penas.
Pendeo suspensus sed iustus pendere fertur.

¶ Secũdus modus est.qñ vna dictio pt pronũciari cum eadem syllaba breui ⁊ longa. Parologismus fit. Omnis populus est arboꝛ:multitudo gentiũ est populus. ergo multitudo gentium est arboꝛ.

¶ Rᵒ distinguẽda e tã aᵒʳ q̃ꝫ bᵒʳ rõne ill⁹ dictiõis ppl'o:qꝛ si pᵃ syllaba sit longa.tunc populus sigt quandã arboꝛe: ⁊ sic maioꝛ e vera.⁊ minoꝛ falsa. Si vo pma syllaba breuis sit: tunc populus significat multitudinem gentium habitantem in vno loco. Et tunc maioꝛ est falsa ⁊ minoꝛ vera:quare non sequitur cõclusio.

¶ Tertius modus fit ſm ꝙ vna dictio põt proferri aspere vel lene:aspere ꝓferri dꝛ qñ scribit cuꝫ.h.lene vo qñ scribitur sine.h. Paralogism⁹ fit. Quicqd hamat hamo capit:bonũ vinũ amat.ergo bonuꝫ vinũ hamo capitur. Rᵒ distinguẽda est maioꝛ ⁊ minoꝛ: qꝛ hoc verbum amo põt scribi cuꝫ.h.⁊ sine.h.qñ scribitur cũ h.sigt decipi: ⁊ qñ scribit sine.h.sigt diligere. Et ideo si scribitur amo cũ h.maioꝛ est vera:⁊ minoꝛ falsa. Si vero amo scribitur sine.h.maioꝛ est falsa:⁊ minoꝛ vera est:quare nõ sequit ꝯ.

¶ Quartus modus est quãdo vna dictio põt pronũciari vt vna.⁊ vt plures. Parologismus fit:tu es qui es: sed quies est requies ğ tu es requies. Rᵒⁿᵉ maioꝛ distinguenda est:qꝛ quies põt esse dictio vna:⁊ põt esse plures:si sit vna dictio maioꝛ est falsa:⁊ minoꝛ va:si vo sit plures maioꝛ est va sed minoꝛ est falsa:quare non sequitur ⁊c.

Similis palogismus fit. Quicqd deus inuite fecit coacte fecit:sed deus in vite fecit vinũ:ergo deus vinum coacte fecit. Rᵒⁿᵉ maioꝛ distinguenda quia inuite potest esse due dictiones ⁊ potest esse vna dictio:si sit due dictiones sic maioꝛ est falsa ⁊ minoꝛ va. Si vo sit vna dictio maioꝛ va est.⁊ mioꝛ fła e:quare nõ sequitur ⁊c.

¶ De fallacia figure dictionis.

Fallacia figure dictionis ꝓuenit ex eo ꝙ aliqua dictio est cõsimilis alteri:⁊ ppea credimus ꝙ habeat consimileꝫ moduꝫ significãdi:quem non habet.

Et hꝫ tres modos.primus est qñ masculinum accipit vt femininũ:vel vt neutᵉʳ vel ecõtra:⁊ ꝓuenit ex sili terminatiõe vnius dictionis cum alia. Paralogismus fit. Quecũqꝫ ſba est colorata albedine illa est alba:catillina est ſba colorata albedine:ğ catillina est alba Rᵒ nõ opꝫ ꝙ q̃ sunt eiusdẽ terminatiõis sint eiusdẽ gñis.

¶ Secũdus modus ꝓuenit ex eo ꝙ dictio vnius p̃nti mutatur in dictionem alterius p̃nti quantum ad modum significandi vel quãdo dictio vnius p̃nti mutatur in aliã dictionẽ eiusdeꝫ p̃nti. Exemplum primi. Paralogismus fit. Quicqd emisti comedisti.carnes crudas emisti.ğ carnes crudas comedisti. Rᵒ nõ valet:qꝛ mutat qd in quale naꝫ in maioꝛi qcqd emisti dicit ſbam.⁊ in minoꝛi carnes crudas dicit qualitatem:quare non valet.

Exẽᵐ scdi. Quotcũqꝫ digitos olim habuisti nũc habes: sꝫ paruos digitos habuisti:ğ nũc puos digitos hẽs. Rᵒ nõ valet qꝛ mutatur quantũ discretum in quãtum ꝯtinuuꝫ.

¶ Terti⁹ modus ꝓuenit ex eo ꝙ quale qd mutat in h aliqd.s.ſbe: vel ecõuerso. Paralogism⁹ fit:si soꝛ.e hõ:⁊ hõ est spẽs:ergo soꝛ.e spẽs. Rᵒ non valet:quia mutat quale quid in hoc aliqd. Similr palogismus fit.soꝛ.dit a plato ne:plato est homo:ğ soꝛ.dit ab homine. Rᵒ non valet:qꝛ mutatur h aliquid in quale quid.

¶ Fallacia accidẽtis ꝓuenit ex eo ꝙ aliquid assignat similr inesse accidẽti:⁊ rei subiecte vel econuerso: ac si essent totaliter idem. Et habet tres species vel modos.

¶ Primus modus est qñ proceditur sᵉ're subiecta ad accidens.vel econuerso. Exẽplũ primi.paralogismus fit:tu cognoscis coꝛiscum:coꝛiscus est veniens: igitur tu cognoscis venientem. Rᵒ non valet:qꝛ non opoꝛtet ꝙ si cognosco ſbm.ꝙ cognoscaꝫ quod accidit ei.

Exemplũ secũdi.paralogismus fit:tu scis h esse albuꝫ:⁊ h est soꝛtes ğ tu scis hunc esse soꝛtẽ. Rᵒ nõ valet:qꝛ nõ oꝫ ꝙ si cognoscis accidens.ꝙ cognoscas ſbm cui accidit.

¶ Secũdus modus est:qñ ꝓcedit a superioꝛi ad inferiuꝫ vel econuerso. Exẽplũ primi.paralogismus fit hõ e aial: aial est gen⁹ ğ hõ est genus. Exẽplũ scdi. paralogismus fit.ꝓprietas trianguli est habere tres angulos equales duob⁹ rectis: sed triãgulus est figura igitur ꝓprietas figure est habere tres angulos eq̃les duob⁹. Nõ vꝫ quia nõ qcqd inest superioꝛi inest inferioꝛi nec econtra.

¶ Tertius modus e qñ ꝓceditur a spẽ ad ꝓpꝛiuꝫ.vl' eꝯ. Exẽplũ primi.paralogismus fit hõ est risibile.risibile est propꝛiũ ğ hõ est ꝓpꝛiũ. Exẽplũ scdi.palogismus fit risibile e hõ hõ e spẽs:ergo risibile e spẽs:nõ vꝫ.qꝛ non qcquid inest speciei inest scdo.nec econuerso.

¶ De fallacia ſm quid ⁊ simpliciter.

Fallacia ſm quid ⁊ simplr est deceptio ꝓueniens ex eo ꝙ credimus dictum ſm quid ⁊ simplr esse idem. Et habet quinqꝫ modos.

¶ Primus modus fit ex eo ꝙ dictũ hꝫ qd est coꝛrũpẽs.vl' hꝫ oppositiõeꝫ ad id cui additur. Exẽplũ primi.paralogismus fit iste est homo moꝛtuus:ergo iste est hõ. Exẽplũ secũdi.paralogism⁹ fit iste est bonus latro:ğ iste est bonus. Silr iste mẽdax dicit verũ se dicẽdo mendaceꝫ ğ iste mendax dicit verum.

¶ Secũdus modus fit qñ determinatio ptinet ad actum aie.i.est amplius paralogismus fit. cesar est opinabilis ergo cesar est. Similr dicẽdo cesar est in memoꝛia hoiuꝫ ergo cesar e. Similiter tu habes in voluntate tua felicitatem:ergo tu habes felicitatem.

¶ Tertius modus est:qñ determinatio sigt aliquid ee in potentia. Paralogism⁹ fit.ouuꝫ e al' in poᵃ. ğ ouuꝫ e al'.

¶ Quartus modus est qñ determinatio est ſm pte. Exẽpluꝫ:paralogismus fit:iste ethiops est albus ſm dẽtes:ğ iste ethiops est albus.non valet a pte ad totum.

¶ 5ᵘˢ mod⁹ e qñ determiatio addita facit stat malr. Exẽᵐ palogism⁹ fit. Iste sapiẽs vult admittere malum:ğ iste sapiẽs vult malũ. Silr iste fur vult sumere bonũ. ergo iste fur vult bonũ. Rᵒ nõ valet qꝛ a dicto mali.ad dcm̃ formaliter sumptum non valet arᵍ.

¶ De fallacia elenci.

Allacia ignorantie elenci est deceptio proveniens ex eo q nō observantur ɔdictiões reqsite ad ɔdictionem:nuqʒ nō aᷣ ad idem. vl' fm idē vel silr vel in eodem tpe:que sūt qttuor cōditiones reqsite ad verā ɔdictionē. Et dr̄ fallacia ignorantie elenci:qꝛ elencus est syllogismus cōtradictionis. Et contradictio debet habere has quattuor condictiones. Et ideo sunt quattuor modi istius fallacie.

¶ Primus modus peccat cōtra illam pticulam ad idē paralogismus fit. ħ est duplum ad ħ. ⁊ nō ē duplū ad illum demonstrando aliuʒ. ergo ħ est duplū ⁊ nō duplū. nō vʒ.

¶ Secūdus modus peccat ɔ̄ illam pticulam fʒ ideʒ. Paralogismus fit. ħ est duplū ad ħ fm longitudinem. ⁊ nō est duplum ad illud fm latitudinem:ergo ħ est duplum ⁊ non duplum. non vʒ.

¶ Tertius modus peccat ɔ̄ illam pticulam similr. paralogismus fit:celū movetur circulariter. nō movet᷑ sursuʒ neqʒ deorsum. ergo celum movetur ⁊ nō movet᷑. nō vʒ.

¶ Quartus modus peccat ɔ̄ illaʒ particulā in eodē tpe. paralogismus fit ista domus ē clausa nūc. ⁊ nō erit clausa post nūc. ergo erit clausa ⁊ nō clausa non valet ⁊c.

¶ De fallacia petitionis principij.

Etitio principij est petitio cōcessionis pncipalis ppositi qđ debet probari sub alio vocabulo. Et ideo fallacia petitionis pncipij est deceptio proveniens ex eo q accipit aliquid pro medio q non est magis notum:qʒ q cōcluditur in cōclusione. Et hʒ qttuor modos.

¶ Primus modus est qñ accipit᷑ diffinitio minus nota ad probandū diffinituʒ:⁊ ħ est in accidētalibus. Aut econverso qñ accipitur diffinitū minus notū ad probādū diffinitionem ⁊ ħ in substātialibus. Exēm primi. paralogismus fit arguēdo sic aial rōnale currit ĝ hō currit. Exemplū secūdi paralogismus fit. sic arguēdo hō est sba. ergo aial rōnale est sba:non vʒ. qꝛ in substātialibus diffinitio notior est qʒ diffinitum. In accidētalibus vero econtra diffinitum est magis notum qʒ diffinitio ⁊c.

¶ Secūdus modus est qñ petit᷑ vl'e ad probationē sui particularis. s. si procedat᷑ in terminis accñtalibus aut ecōverso. si petunt᷑ oia particularia ad probationē vlis. s. si procedatur in terminis sbalibus. Exēplū primi paralogismus fit. Omniū oppositorū eadem est disciplina ergo oium ɔ̄riorum eadem est disciplina. Exēplū secūdi oiuʒ ɔ̄riorū eadem est disciplina ⁊ omniuʒ privative oppositorum eadem est disciplina ⁊ sic de aliis. ĝ oium oppositorum eadem est disciplina. Nota q istud secūduʒ exemplum non est recte datum:qꝛ est i terminis accidētalib⁹.

¶ Tertius modus est. qñ petit᷑ cōiunctim:q dʒ pbari divisim vel ecōverso vt si debea probare q medr̄ est scia sanorū ⁊ egroruʒ ⁊ sumeret᷑ divisim:q medicina est scia sanorum ⁊ medicina est scientia egrorū. ergo medicina est scientia sanorum ⁊ egrorum:vel econverso arguēdo.

¶ Quartus modus est quādo petitur unum rl'tm ad probādā alteri⁹ palogism⁹ fit. pl'o ē fili⁹ sortꝭ ĝ sor. ē pr̄ pl'onis.

¶ De fallacia cōsequentis.

Allacia cōsequētis est deceptio proveniēs ex eo q credimus q sit idem precise añs ⁊ ɔñs. cū nō sit. Et credimus q sicut ɔñs sequitur ad añs:sic sequatur econverso. Et q sicut ex op° cōsequētis sequitur op™ antecedentis:ita econverso sequat᷑. Et habet duos modos.

¶ Primus modus est. qñ aᷣ a positione ɔñtis ad positionem antecedētis. Paralogismus fit si tu es asinus. tu es aial:sed tu es aial:igit᷑ tu es asinus. Similiter fit hic modus qñ aᷣ a pōne magis cōis ad pōnem minus cōis.

¶ Secūdus modus fit:qñ aᷣ a destructione añtis ad destructionem cōsequētis. paralogism⁹ fit:si hō currit. aial currit:sed nullus homo currit. ĝ nullum aial currit.

¶ De fallacia fm non cām vt cām.

Allacia fm non cāʒ vt causaʒ est deceptio proveniens ex eo q inter pmissas sumitur aliquid pro causa illius cōclusionis:q nō est causa. Et habet unum modum.

¶ Exemplū huius. Credis tu q aia ⁊ vita sint idem. Si dr̄ q sic:cōtra arguit᷑ qꝛ mors ⁊ vita sunt ɔ̄ria:generatio ⁊ corruptio sūt ɔ̄ria:sed mori est corrumpi:igitur vivere ē gñari:ɔ̄ est falsa:ĝ aliqua pmissaꝝ:nō illa que dicit mors ⁊ vita sūt ɔ̄ria. ⁊ gño ⁊ corruptio sūt ɔ̄ria:ergo illa est falsa. aia ⁊ vita sunt ideʒ. ergo male cōcessisti. Rn̄° dr̄ q illa est falsa. mors ⁊ vita sūt ɔ̄ria. ⁊ tu accipis q sint ɔ̄ria qđ tu accipis p causa id qđ nō ē cā ⁊c.

¶ De fallacia fm plures interrogatiōes vt unam.

Allacia fm plures interrogationes pvenit ex eo q aliqs interrogat orōnem que est plures ac si eēt una:⁊ nō plures. Et habet duos modos.

¶ Primus modus pvenit qñ pdicāt᷑ pl'a de pluribus. vel plura de uno vel unū de pluribus in singulari numero. paralogismus fit:credis tu q tu sis hō ⁊ asinus si dicis sic. ergo tu es asinus:si dicis q non ⁊ ergo tu non es hō. Rn̄° non valet qꝛ neg° negat cōiunctim ⁊ nō divisim. Silr palogismus fit. credis tu q ethiops sit hō albus:si dr̄ q sic. ĝ ethiops est alb⁹. si dr̄ q nō. ĝ ethiops non est hō. Rn̄° non valet pp idem. sed dʒ negari:aut distingui. qꝛ illa iterrogatio est propositio duplex.

¶ Secundus modus provenit ex eo q pdicantur plura de pluribus vel plura de uno vel unum de plurib⁹ i pl'ari numero. Paralogismus fit credis tu q mel ⁊ fel sint dulcia. si dicitur q sic. ergo fel est dulce. Si dr̄ q non. ergo mel nō ē dulce. Rn̄° dr̄ q si seqt᷑ qꝛ nō neget᷑ nisi ɔiūcti.

¶ Nota q in oibus interrogationib⁹ que sunt plures nō dʒ dari una Rn̄°:sed plures ad evitādum apparentem redargutionem:lʒ possit dari una Rn̄° negativa. Ad unam vo interrogationē. s. que est unius simplicis ppositionis una Rn̄° debet dari pʒ p pl'm 2° pi her. dicentē interrogatio dy° est responsionis petitio. vel propositionis. s. interrogate. vel alterius ɔdictionis:q dr̄ ɔ̄ eos i qui ad cēm ppōnem interrogatam volunt sp respondere per distinctionem:⁊c. ⁊ sic est finis modorum syllogismi litigiosi. Et vt isti modi menti mandari possint:feci hos versus i iuventute mea cum legerem bononie publice.

¶ Arbor ego ⁊ socie quas si quis discere certat.
Fallaces poterit exuperare locos.
Eque. vel amphi. compos divi. accenqʒ figura.
Accidit vt quid elence petis con. causa vel inter.
¶ Equivocum paris ē prius altera. tertia tempus
Amphibol eē paris. prius altera. tertia casus.
Pone modum prima est. vel ⁊ altera. tertia multis.
Est gravis accentus. brevis. asper ⁊ unaqʒ plures.
Si genus. ħ aliquid mutet. vel quale figura.
Si quid sub recto accidit aut generi proprieqʒ
Destrue mente potens partem simpliciter hale
Fit ad idem per idem pariter vt elencus eodem
Dif. cōmune petit cōiunctum sive relatum.
Destruit ħ primum componit ⁊ ille secundum.
Non causam ponit᷑ qui causam reddere nescit
Una fit ⁊ plures:vel fiunt questio plures.

¶ De syl'lo demonstrativo.

E syllogismo demōstrativo mō dōʒ est. Et quattuor pncipalr tangēda sunt. primo qđ est syll'o demōstrativ⁹ sive dmratiuo q idē

est.scdo que sunt pn°cius.3° que sunt pprietates.4° que
sunt eius ptes subiectiue:sed anq ad pncipale intentuz
veniam° opz aliq pmittē.pzio quō fiat scia in nobis. qz
ex pexnti cogne:vt remoueaṫ opio platonis di̇ ꝙ scia ē
inata nobis. 2° oportet premittere fundamentum. ex q
soluuntur rationes platonis.

¶ Qz ad pmū 2° pbat doctrinā intellectiuā fieri ex pexnti
cognitione.pzimo inductiue sic.mathe scie fiunt ex pre
exnti cognitione.z vnaqueqz aliaꝝ artiuz:simil'r z dya/
letice ozonesque procedunt p syll'os:z iductionē faciūt
doctrinaz ex prius notis.naz que procedunt p syll'os fa
ciunt doctrinaz ex premissis prius notis.z q pcedūt per
inductionez faciunt doctrinaz 9nis ex singularibus pzi°
notis.sil'r rhetorice persuadēt per exēpla q sunt eis indu
ctio z per entime que sunt eis syll's.2° probat idē de p/
cognitionibus quozūdā que presupponūtur an 9nem.
nam dup' est pcognitio.s.quid ē.z qz ē:precognitio qz est
habetur de dignitate.z sil'r de qlz pn° demonstrationis.
precognitio quid est habeṫ de passione an demrōnē.z de
subiecto hz vtraqz pcognitio:z qd est.z qz est an demra
tionē:pōt ergo sic pbari 9.Noti°9nis fit ex his q psup/
ponūtur an demrationē:sed pcognitio qz est dignitatis
z quid est passionis:z quid est z qz est sbi presupponūt
an demrationē.g noti°9nis fit ex istis pcognitionibus.

¶ Qz ad scdm.s.fundamētū.quo soluunṫ rōnes platonis
Intendit ꝙ 9 an demrationē vel syll'm est aliquo mō sci/
ta:z aliquo modo non qz ꝙ nesciuit simp'.i.i ppria for/
ma:h aliquo mō scit.s.i vl'i:vt ꝙ h 3'l' hz duos rectos an
syll'm sic qdē scit.s.in vli.sciēdo ꝙ ois 3'l' hz duos rectos
sic āt nescit.s.in propria forma.Si vō nō sic dicaṫ 9tiget
ambiguitas mēnonis.i.scripta in libro mēnonis.qō aut
nō discet aut q nouit.Et addit neqz dōm est ad illā dubi
tationē sicut qdaz.qui conāṫ soluē nūqd scuisti oēz dua
litatez esse parē.dicēte āt.i.9cedēte attulerunt quōdam
dualitatē quā nō eē opinaṫ.s.abscōsaz z inferebāt ergo
tu scis hāc esse parē.Soluūt nō cognoscere oēm dualita
tē eē parē:sz solū quā sciūt ꝙ dualitas sit.9 Arguit phs
qz sciūt illā ppōnē vl'em eo mō:quo acceperūt p demō/
strationēz sz acceperūt simpliciter de oi z nō cū 9ditione
aliq.ergo simpl'r sciunt.Qr al'r soluēdū est dicens.Sed
nihil prohibet vt opinor sic qdē scire.s.in vlī ꝙ quis adi
scit.z sic scire est ignorare:z incōueniēs.n.nō est.si scit qdā
mō ꝙ adiscit:sz si h mō scit i quā adiscit hī icōueniēs ē:

¶ Circa primaz pte est difficultas:vtrū p doctrinaz intel/
lectiuā itelligaṫ solū noti°9nis:vt dixit lincō.aut inte° ois
noti° ite cōplexa:vt dixit themi°.9 primū aṫ.qz h nō cō
sonat dicto phi in fine secūdi poste.cum dicit. Si notitia
pn° nō est innata sz acquisita:necesse est fieri ex preexnti
cogne:sicut in demrōne dictū est.9 2m aṫ.qz de eo Intēdit
ꝙ pbat:sz pbat hic solū d noti°9nis.g d illo solū itēdit.

¶ R' ꝙ lincō.di ꝙ de eo solū intēdit ꝙ pbat Ad 2m vō 9.
di ꝙ phs in fine 2i hui° nō plus vult n' ꝙ noti° pncipioꝝ
fiat ex preexnti cognitione:sicut In primo de demratione
dictū est:nō tn̄ dicit notitiā pncipioꝝ doctrinā dici.
Pro themistio di ꝙ pbare notitiaz 9nis fieri ex preexnti
cognitione pertinet ad primū librū vbi agiṫ de demrōne
qz illa gnat sciam 9nis ex pmissis:sed probare notitiam
pncipioꝝ fieri ex pexnti cognitione ptinet ad scdm librū
in quo agiṫ de pncipijs quō nota fiant.Et ideo non valz
qz probat hic solum de notitia conclusionis fieri sic.Igi/
tur non intendit de alio.

¶ Circa secūdaz ptem est difficultas:vtrū fūdamētū phi
sit 9ueniens pro soluēdis rōnibus platonis.s.ꝙ 9 an de
mōstrationē est scita in vli z non in pticulari.Et aṫ ꝙ nō
qz vna rō platonis sm themi fuit h.necesse est qui inq
rit ꝙ ingrat ꝙ ignorat:sed inquirēdo q ignorat:si occur
rit ꝙ inquirit non cognoscet illō.igiṫ frust° inquirit. R'
phs ꝙ qui inquirit.scit in vlī illud z ignorat in pticulari
Et pz ꝙ rō non est soluta:qz plato loqtur soluz de scire i
pticulari:qz si inquirēdo ignorat in pticulari si occurrit
illud non cognoscet:qz frust°inquirit. Alia rō fuit:q di/
scit:aut prius sciuit:aut non si prius sciuit:suum scire de
nouo ē reminisci.z si nō sciuit prius:igiṫ ignorat illud:qz
si occurrit illud.non cognoscet R' phs ꝙ sciuit in vlī:z si
in pticulari:qz si ignorat in pticulari:nesciet illud.

R' di ꝙ fundamētum phi est.vt possit inuestigare illud ꝙ
ignorat in pticulari.qz si inte non sciret aliqli'r illud:non
posset moueri ad inuestigādū illud:qz volūtas debēs i/
perare Inte non fertur in incognituz. Et ideo cadit alia
difficultas quō vel ex qbus dz inuestigare. Et di ꝙ ex lo
cis thopicis:qui sunt decē z octo in gn̄e:de qbus supra
dictū est.Exē de seruo fugitiuo cognoscēdo pprietates
eius q sunt.ꝙ mēdax est:z instabilis.z suspiciosuz:si de
aliquo verificenṫ:ille erit seruus fugitiu°.Ad rōnes pla
tonis R' cum dicit.si inquirēdo ignorat z si occurrit.non
cognoscet illud:diciṫ ꝙ qdiu ignorat.non cognoscet:sz
qn̄ inuestigatū e° ꝙ qrit.cognoscet illud:quare zc.

¶ Oportet pmittere diffōnez ipsius scire per cās suas:vt
de mō diffiniri possit p easdē. Et dicit tria. Prio dicit qd
est scire.dicēs.Scire opinamur vnūqdqz simpl'r z nō so
phistico mōi ꝙ est sm accidens.cum arbitramur cogno/
scere cāz pp quā res ē.z qm illi° ē cā:z n̄ 9tigit al'r se hre.
Pro cuius declaratione dixit themistius.Scire est cū cre/
dimus tenere cām.a q res hz vt sit.z que cā illius eē co/
gnoscitur. Nec putam° illud al'r eē posse ac sit. lincō.vō
dixit.Scia maxie propria est cōprehēsio eius ꝙ incōmu
tabile est.per cōprehēsionē ei° a q hz eē incōmutabile.h
ē p cōphēsionē cāe incōmutabilis i eēndo z i causando.

¶ Nos āt dicimus ꝙ in hac diffictiōe sunt tres pticule.p°
est cognoscere cām pp quā res est.i.ppriaz.z p hanc dīt
a scire p cām remotā:qz cā ppria est qua posita ponitur
effectus:z qua remota remoueṫ:non sic est causa remo/
ta:qz illa posita non poniṫ effectus.2° particula est qm il
lius est cā.i.z cognoscere ꝙ est cā illius:qz sic refertur cā
in effectum cuius est causa:z per hāc pticulā dīt scire sim
pl'r a scire p effectum:qz lz i scire per effectuz.s.in demra
tione qz cognoscaṫ cā pp quā res est:non tn̄ referṫ cā in
effectū:sed eē effectus in cām.3° vō pticula est z ꝙ nō cō
tingit al'r se hre.i.z cognoscere ꝙ illa cā est necessaria nō
solū in essendo sed in cāndo:z p hanc dīt a cā nāli p quā
demōstrat scia nālis:q potest impediri in cāndo:ideo nō
est necia. Et p hanc pticulā dat intelligere ꝙ res q scitur
est necessaria:qz res qn̄ ē non scitur p cām necessariam.

¶ Scdo probat ꝙ scire sit hui° p cōem oium opionez:
qz tā nescientes qz scientes dicūt scire eē hmōi:sed dīnt i h.
qz nescientes cū h ꝙ arbitranṫ scire:nesciūt:sz scientes ar/
bitranṫ scire z sciūt.Et nota ꝙ sicut diffiniuit scire p cōez
hoium opinionē dōo. Scire aūt simpl'r opinamur.cum
arbitramur cognoscere cām pp quā res est. Sic ēt pbat
p cōem hoium opionē.Sz cā huius qz sic diffiniuit z sic
probauit est:qz ad logicum nō ptinet diffinire scire:cum
scire sit pma intentio.Et ad logicū non pertinet diffinire
nisi secūdas intentiones.

¶ Tertio excludit a scire alios modos sciendi dicens.Si
aūt est alius modus sciēdi qz scire simpl'r.posterius dice
mus:nūc aūt loquimur de eo scire ꝙ est intelligere p de/
mrationez:demrationē āt dico syll'm apoteticū.i.facien/
tem scire:z per h innuit modos sciēdi p demrationez qz
sunt duo.vnus per effectū:z alius p cām remotā.
Et si qratur qz diffiniēdo scire magis dicit.ꝙ scire est co/
gnoscere cām pp quā res est.z qm illius est cā qz dicere.
scire est cognoscere rem p cām.cū h sit idēptica diffinitio

qr scire est cognoscere rē: ⁊ ille sit cāli sicq̄ scire ē pp cognoscere cām: dr q̄ hoc fecit: qr magis est ad ꝓpositum demr̄ationis: qm̄ demr̄atio facit prius cognoscere causā in pᵒ ꝓpōne maiori. deide referre cām in effectū i miori.

¶ Circa diffōnez scire cadit difficultas: qr cū diffō demr̄ationis inferat ex diffōne scire vt pȝ p pħm dicentem. Si igit est scire vt posuimus: necesse est demr̄atiuam sciam esse ex veris primis: sed demr̄o est ex cāis ꝓprijs ⁊ indemr̄abilibꝰ. vt pȝ per oēs expositores. ḡ oportet q̄ ista appareāt in diffōne scire. q̄ non videtur.

¶ Rᵒ dr̄ q̄ p cām pp quā res est. ⁊ nō ꝯtingit alr̄ se habere. hr̄ q̄ est cā ꝓpria indemr̄alis. declaro q̄ sit cā ꝓpria declaratū est: q̄ sit indemr̄abilis. declaro. qr aut talis cō ꝓpa est demr̄abilis: aut indemr̄abilis. si idemr̄abilis hēo intētū: si vō demr̄abilis sit. nō cognoscit talis cā. nisi sit demr̄ata. donec deueniat ad cām p̄mā indemr̄abilē. q̄re cū cognoscamus cām pp quā res est: neċ est q̄ ille sit idemōstrabilis aut formalr̄ aut v̄tualr̄. s. qr sit demr̄ata vsq̄ ad p̄mā cām. Et sic ēt demr̄o est ex cāis idemr̄abilibꝰ formalr̄ vel v̄tualr̄. sicut pȝ ex diffōne demr̄onis data p̄io thopicorū. vbi dicitur demr̄o ē ex veris ꝓ p̄is aut ex his que per ea fidem sumpserunt.

Cōtra arguet q̄s: qr p̄mo thopicoꝝ videt poni dr̄ia inter demr̄ationē q̄ ē ex primis. i. indemr̄abilibꝰ: ⁊ inter illam q̄ est ex illis q̄ p ea fidem sumpserūt: qm̄ pᵃ est pfectiᵒʳ faciens magis scire: sed hic diffinit pfectiᵐᵃ demostratio: ḡ debet esse ex indemr̄abilibus formalr̄ ⁊ ꝯ̄iter diffō scire oȝ esse p cām indemr̄abilem formalr̄. Rᵒ ꝯ̄tu.

¶ Premissa diffōe scire ex illa infert diffōnē d̄mostratiōis Ideo dicit. Si igit est scire vt posuimꝰ: necesse est demr̄atiuam sciam. i. demr̄onez eē ex veris primis immeᵗⁱˢ prioribus notioribusq̄ꝫ cāis ꝯ̄nis. In hac diffōne sunt tres pticule fm̄ themistiū. ⁊ cōmē. pᵃ est ex veris. 2ᵃ ex primis imediatis. 3ᵃ ex cāis priorib' notioribusq̄ꝫ. sȝ nos sūt 4ᵒʳ pticule. pᵃ ex veris scᵈᵃ ex primis. i. proprijs. sic exponit pħs infra. 3ᵃ ex imediatis. i. ex indemr̄abilibus. 4ᵃ ex cāis prioribus ⁊ notioribus. Et hoc discutietur infra.

¶ Secūdo infert h̄ corᵐ ex diffōne. Sic. n. erūt p̄nᵃ ꝓpria ei q̄ demr̄at. Et dicūt themistiꝰ ⁊ cōmē. q̄ seq̄t h̄ ex cāis prioribus ⁊ notioribꝰ. s. ꝓportionatis. Nota q̄ reddunt isti hanc pticulaꝫ ꝓportionatis. Et fm̄ nr̄m modū infert ex primis. i. ex proprijs. Ex illo. n. sequitur q̄ principia erunt propria ei q̄ demōstratur.

¶ Tertio declarant pticule. pᵃ ex veris est. qr q̄ non est veꝝ. non scit sȝ veꝝ non scit nisi ex veris ergo demostratio est ex veris. scᵈo q̄ sit ex primis imeᵗⁱˢ. i. ex indemr̄abilibus pȝ. qr nō sciet nō hn̄s demr̄ationez eoꝝ quorūȝ est demōstratio. 3ᵒ declarat q̄ sit ex cāis prioribus ⁊ notioribus: ex cāis qdem est. qm̄ tunc scimus cū cās cognoscimus ⁊ prioribus qdem erit. si vere cāe sunt. Et ex notioribus erit. non solū altero mō intelligēdi sȝ nesciendo qm̄ sunt. i. non solū in cognoscēdo. sed in essendo.

Et pp h̄ q̄ subdit. q̄ priora ⁊ notiora dupl'r dicunt. qr aliā est prius nā. ⁊ aliud prius quo ad nos. Et silr̄ aliō est nā notū aliud quo ad nos. Ad nos priora ⁊ notiora sūt pxima sensui. vt singularis. simpl'r aūt. i. fm̄ nām priora ⁊ notiora sunt. que sunt longiora a sensu vt vlia. ⁊ opponūtur h̄ adinuicez. s. singularia ⁊ vlia. Et subdit ex primis aūt idem est q̄ ex proprijs p̄ncipijs. idē. n. dico p̄ᵐ ⁊ p̄nᵐ.

¶ Difficultas cadit hic p̄mo cc̄ id qd̄ dicit. Ex primis āt idem est q̄ ex proprijs p̄ncipijs. qr si prima iportāt p̄ncipia propria. videt q̄ ille due pticule posite in diffōne demostrationis. s. primis ⁊ imediatis nō sit vna pticula. vt dixit themistius ⁊ cōmē. qui dixerunt ex primis ⁊ imediatis. i. ex indemōstrabilibus.

Item si esset vna pticula primis ⁊ imediatis nō eēt in diffinitione demostrationis aliqua particula que ostēderet demostrationez esse ex proprijs p̄ncipijs. pȝ qr nō p pticulam veris. nec per illā ex indemōstrabilibus nec per illam causis prioribus ⁊ notioribus.

In ꝯ̄rium est: qr dicit pħs ibi. idem. n. dico primū ⁊ principiū: mō si idē sit p̄ᵐ ⁊ p̄nᵐ: pȝ q̄ p̄mū n̄ iportat p̄nᵐ ꝓpriū.

Itē infra cū tractat de ꝓprietatibꝰ demr̄ationis dicit opinamur. n. scire cū ex primis ⁊ veris ꝓcedimus: sȝ non est scire h̄. sed opȝ ex ꝓprijs p̄ncipijs procedere.

¶ Rᵒ dr̄ q̄ primū pōt accipi dupl'r vno mō p principio indemonstrabili. ⁊ sic accipit a pħo in thopicis cuȝ diffinit demōstrationē p̄io thopicoꝝ. vū dicit demōstratio ē ex primis veris. i. ex idemōstrabilibus. aut ex his que p ea fidem sumpserunt: ⁊ sic fm̄ themistiū sumit in diffōe demonstrationis. cū dicit. demōstratio est ex veris primis imediatis. i. ex p̄ncipijs indemōstrabilibus. Et sic dicendo opȝ supplere in diffōne demōstratiōis. cū dicit causis s. ꝓportionatis. Et tūc ad argᵐ factū ꝯ̄ ipsuȝ qn̄ dicit. Ex primis āt idem est q̄ ex proprijs p̄ncipijs. intendit q̄ eē ex primis sic. s. mō dicto est esse ex proprijs principijs.

Alioᵒ accipit p̄ᵐ ꝓ proprio. sicut infra cuȝ declarat q̄ vle dr̄ inesse fm̄ q̄ ipsum: qn̄ in quolibet ⁊ primo inest: tunc p̄io inesse est proprie inesse qr non p aliud: ⁊ sic accipiendo primū ꝓ ꝓprio p̄ncipio. non opȝ supplere aliqd in diffinitione demōstrationis. Ad argᵐ ꝯ̄ nos. si sit idē p̄mū ⁊ p̄nᵐ. igit p̄ᵐ nō importat p̄nᵐ ꝓpriuȝ. dr̄ q̄ sunt ideȝ sicut hō ⁊ aial sunt idem. sed nō adequate. Ampliꝰ apparet manifeste q̄ primū aliqn̄ accipitur ꝓ p̄nᵒ proprio. qr cuȝ pħs distinguit inter demōstrationē quid ⁊ qr in eadem scia: dicit q̄ oīm qr scia q̄ ē pp qd sit fm̄ p̄mā cōȝ. i. scdaȝ.

Et 3ᵒ mō accipitur primum vt conuertitur cū principio. iuxta illud pħi: idem. n. dico primum ⁊ principium.

¶ Diffinit p̄nᵐ demōstrationis. dicēs. p̄nᵐ demr̄onis est ꝓpositio immeᵗᵃ. Immeᵗᵃ aūt ꝓpō est qua non est altera prior ꝓpō aūt est enūtiationis altera pars vnū de vno signās. Dyalec. āt est quālibȝ ptem accipiens. Demōstratiua āt alterā determinate q̄ veꝝ est. Enūciatio aūt ꝯ̄dictiōis ē quālibet ptē. Cōtradictio aūt est oppō cuiꝰ nō est mediū fm̄ se. pars autez cōtradictiōis q̄ ē aliquid de aliquo affirmatio est. Que vō aliquid ab aliquo negatio est.

¶ Secūdo diuidit imediatū p̄nᵐ in pōnez ⁊ dignitatem: q̄ maxima ꝓpositio dr̄. Et diffinit vtrāq̄ꝫ ptem. positio aūt est pᵒ p̄ncipij imediati: quā nō est monstrare: nec necesse est quēlȝ docēdū hr̄e. Dignitas aūt ē quā nō ē mōstrare. sȝ necesse ē quēlibet docēdū hr̄e vt de q̄lȝ dr̄ affirᵒ ⁊ negᵒ.

Positio diuiˢ in suppōnez ⁊ diffōnez. Suppō est pᵒ pōnis q̄ dicit esse vl' non esse: vt vnitatē esse: diffō vō est pars positionis: que nō dicit esse: nec nō esse: qr arismetricus ponit diffōnem vnitatis: que est indiuisibile fm̄ quātitatez ⁊ patet q̄ quid est vnitas. ⁊ vnitatem esse non sunt idem qr primum non ponit esse: sed fm̄ sic.

¶ Tertio dicit qualis sit cognitio p̄ncipiorū. Et tria dicit primo dicit q̄ p̄nᵃ magis scimus ⁊ magis credimꝰ q̄ꝫ cōclusiones. ⁊ probat qr pp qd̄ vnūqd̄q̄ꝫ tale est: illud magis est: vt illud pp q̄ amamus: magis amicū est. sed scimus ⁊ credimus ꝯ̄nes pp p̄nᵃ. ḡ magis scimus p̄nᵃ ⁊ magis credimus illa. qr cognitio p̄ncipioꝝ certior est q̄ꝫ cognitio ꝯ̄nis. 2ᵒ dicit si magis scimꝰ ⁊ magis credimus p̄ncipia q̄ꝫ ꝯ̄nes: alterū duorū necesse est esse. aut q̄ illa per demōstrationem scimus aut q̄ in illis meliꝰ affecti. ⁊ melius dispositi sumus q̄ꝫ per demōstrationez. Et h̄ modo circa dignitates ⁊ primas ꝓpōnes afficimur. 3ᵒ addit q̄ non solum opȝ ꝓpōnes imediatas magis scire q̄ꝫ ꝯ̄nes. ⁊ eis magis credere. sed q̄ nihil ex oppositis credibiliꝰ sit ⁊ notius ipsis p̄ncipijs: qr si opposita p̄ncipioꝝ notiora essent nobis. ⁊ credibiliora: tūc opposita ꝯclusionibꝰ

ꝯ̄sis

essent nobis credibiliora ꝙ̃ conclusiones ꝙ ē falsum: qꝛ opꝫ simplicit̃ sciẽtẽ non incredibilē esse.

¶ Circa descriptionẽ pn° cadit difficultas: qꝛ descriptio non p̃ter vniuersalit̃ de descripto. s. de principio. quoniã p̃ncipium diuidit̃ incomplexum ⁊ in complexum: ⁊ hec descriptio non dicit̃ de incomplexo. quare ⁊c̃.

R̃ dicitur s̃m themistium ⁊ ɔ̃° ꝙ non diffinitur principiũ hic: sꝫ ꝓpositio ime°: q̃ ē principium ime°: ⁊ diffinitur p̱ propositionẽ qua non ē altera prior.

Lincon. ṽo dixit ꝙ pn° in sua vniuersalitate diffinit̃ p̱ propositionẽ ime°. Et tunc ad arg° dicitur. ꝙ oẽ principiũ est ꝓpõ imediata formalr̃ vl̃ virtualit̃: ⁊ hec sufficit.

¶ Circa diuisionẽ p̃ncipij imediati ē difficultas: qꝛ principium imediatũ diuiditur in dignitatẽ ⁊ positionẽ: igitur dꝫ p̃dicari de vtraqꝫ parte diuisionis. pꝫ ɔ̃ña. consequẽs tamẽ falsum: qꝛ nõ omnis positio ē principium imediatum: quoniã pn° imediatuꝫ ē propositio: sed non omnis positio ē ꝓpositio: qꝛ diffõ ē positio: ⁊ non ē propositio.

R̃ ad h̃ dĩ. ꝙ themisti⁹ mouit hãc dubitatonẽ: sꝫ ñ soluit.

Lincon. ṽo soluit hanc vt p̃cedẽtẽ. s. dicẽdo ꝙ omnis positio ē principium imediatum: etiam conseq̃nt̃ ē propositio formalit̃: vl̃ virtualr̃: ⁊ h̃ sufficit.

¶ Alia difficultas est: quomodo intelligitur illud dictũ. propter ꝙ vnumquodqꝫ tale: ⁊ illud magis.

Et cõmunit̃ dicit̃ ꝙ tꝫ tm̃ in cãis vniuocis principalib⁹ ⁊ essentialr̃ ordinatis: contra primam arguitur quia valet tu scis conclusionẽ propter principia: ergo tu magis scis p̃ncipia: ⁊ tñ nõ dĩ vniuoce scia de p̃ncipijs ⁊ ɔ̃ne.

Contra scðam particulã arguit̃: qꝛ valet tu desiderat arte ꝑꝑ lucꝝ ꝗ̃ magl ɔ̃sideras lucꝝ: ⁊ tñ ař ĩ cãis ñ p̃nci⁹.

Contra tertiam arguitur: quia bene valet tu diligis magistrum propter puerum. igitur magis diligis puerum: ⁊ tamẽ magister ⁊ puer non sunt essentialiter ordinati.

R̃ dicitur ꝙ h̃ principium põt accipi dupliciter. s. proprie: ⁊ cõmuniter: ꝓprie loquẽdo tenet solum inter illa: quorum vnũ est tale per essentiam: ⁊ aliud per participationem. Et ꝙ est tale per essentiam est magis tale intẽsiue:

Si ṽo cõmuniter accipiatur saluatur in omnibus vniuocis: dicendo ꝙ ad esse magis tale sufficit esse magis intẽsum in gradu: vel minus depẽdẽ in eẽ tali: ⁊ h̃ sufficit ⁊c̃.

¶ 5° determinandum de proprietatibus demonstratiõis: q̃ sunt qnqꝫ vl̃ sex. p° ē esse ex nec̃ijs. scða ex his q̃ sunt de oĩ. 3° ex his q̃ sunt p̱ se. 4° ex his q̃ sunt s̃m ꝙ ipsum. 5° ex principijs proprijs. ⁊ 6° ex incorruptibilibus.

¶ Prima ꝓprietas probatur sic. illud de quo ē sciẽtia simpliciť ē impossibile alr̃ se hẽre: igitur illud ē nec̃ium: tũc vltra ꝙ scitur ē nec̃ium: igitur demonstratio ē ex nec̃ijs. tꝫ ɔ̃° quia non scitur nec̃ium nisi ex nec̃ijs p̱ demõstrationẽ. Sꝫ nota ꝙ añq̃ꝫ ꝓbent̃ alie ꝓp̃etates. opꝫ prius diffinire: quid ē de omni. quid ē p̱ se: quid ē s̃m ꝙ ipsum.

¶ De omni dicitur ꝙ in q̃dã est quodã non. neqꝫ aliquãdo ē aliquãdo nõ. idest de omni dicit vniuersalitatẽ sbi ⁊ vl̃tatẽ tẽporis: vt omnis homo ē animal.

¶ Per se distinguitur in quatuor modos. per se in primo modo dicitur p̃tum ꝙ ē in eo ꝙ quid ē subi. i. ꝙ ponitur in diffinitione subi: vt homo ē animal rationale.

Per se in scðo modo dicitur p̃tum in cuius diffõne ponit̃ subm: vt homo ē disciplĩ: qꝛ disciplĩ diffinit̃ p̱ hominẽ ⁊ isti duo modi dicẽdi p̱ se deseruiunt demonstrationi.

Per se 3° modo dicit̃ id qð nõ dicit̃ de subo. s. inhesionis: ⁊ sic q̃lꝫ suba dicitur p̱ se esse: ⁊ hic ē modus essendi.

Per se 4° modo dicitur quãdo p̃tuꝫ inest subo propter ipsum: vt vulneratus interijt: qꝛ subiectũ dicit causam effectiuã per se p̃ti. Et hic modus dicitur modus causandi.

¶ S̃m ꝙ ipsum dicitur p̃tum inesse ꝙ inest de omni. i. vniuersaliter: ⁊ inest per se. idest prio inest ⁊ nõ per illud: et ideo dicit ph̃s vl̃e p̃tum dicitur inesse s̃m ꝙ ipsum. cum in quolibet ⁊ primo demonstratum est in esse.

His diffinitis probantur modo alie proprietates.

¶ 2° proprietas. s. ꝙ demõstratio fit ex ꝓpositiõibus de oĩ nõ ꝓbatur: qꝛ manifesta est per se: qm̃ sequit̃ si demr̃atio est ex nec̃ijs ꝙ fit ex propositionibus vniuersalibus.

¶ 3° ꝓprietas ꝙ demõstratio fit ex propositionibus per se ꝓbat̃ sic. si demonstratio est ex necessarijs: ⁊ solum ea q̃ sunt per se sunt necessaria: igitur ex solis per se est demõstratio: pꝫ ɔ̃° cũ maiori minor probat̃: ꝙ ea que sunt p̱ se sit nec̃ia: pꝫ qꝛ vel sunt in eo ꝙ quid est suba: vt in p̃ mõ: vel sunt in eo ꝙ quid est p̃dicamẽ⁹ de ipsis vt ĩ scðo mõ.

Sꝫ ꝙ sola per se sint necessaria probatur: quia omne ꝙ predicatur: aut predicatur per se aut per accñs: sꝫ q̃ p̃dicant̃ p̱ accidẽs nõ sunt nec̃ia. ꝗ̃ sola p̱ se sunt necessaria.

¶ 4° ꝓprietas ꝙ demr̃atio fit ex his que sunt s̃m ꝙ ipsuꝫ. ꝓbat̃ sic si demr̃atio est ex his que sunt per se: igitur opꝫ modum in esse 3° propter ipsum: ⁊ primũ inesse medio ꝓpter ipꝫ: q̃re demõstratio est ex his que sunt s̃m ꝙ ipm̃.

¶ 5° ꝓprietas ꝙ demr̃o fit ex ꝓprijs p̃ncipijs infert̃ ex p̃cedẽte: qꝛ demr̃o est ex his q̃ sũt s̃m ꝙ ipꝫ igr̃ demr̃atio ē ex ꝓprijs principijs: ⁊ ꝑꝑ h̃ diffĩ est nosce scire. Et q̃uis ita sit p̃ncipia tamen ꝓpria hñt cõe p̃ncipiuꝫ per ꝙ pñt demr̃are. i. probari puta p̱ sciam cõem. s. metha°.

¶ Sexta proprietas ꝙ demonstratio fit ex incorruptibilibus sequit̃ ex eo ꝙ demõstratio est ex nec̃ijs ⁊ vl̃ibus.

¶ Circa dicta sunt aliqne difficultates p̃ma qd itellĩr p̱ eẽ in eo ꝙ quid est. si intellĩr eẽ in diffõne vt ps vel vt totuꝫ vt dicit themistius ⁊ ɔ̃m̃. se° ꝙ i° est in p° mõ: corpus est coloratuꝫ: quia corpus ponitur in diffinitiõe coloris: quia color diffĩ a ph̃o ꝙ ē extremitas ꝑspicui ĩ corpe t̃minato.

R̃ñdetur ꝙ intellĩr ꝙ sit ps vt gen⁹ vl̃ dĩa: sed corpus in diffõe coloris non est sic: sed vt terminãs dependentiam.

¶ 2° difficultas est c̃c̃ 4m̃ moduꝫ. s. an subm 4ĩ modi dicat solum causam effectiuã p̃ti: que necessario causat causatum mere themistij. r̃ñr ꝙ sic: ⁊ ideo que dicũt cãm formalẽ: vl̃ finalẽ: vl̃ mãlẽ reducunt̃ ad p̃m vel scðm modum.

¶ 3° difficultas vtrũ s̃ꝫ ꝙ ipm̃ ⁊ per se idẽ sint ɔuertibilr̃. Et vĩ ꝙ sic p̃: qꝛ ph̃s dicit. Idẽ. n. est per se ⁊ s̃m ꝙ ipsuꝫ. Itẽ qꝛ ex his que sunt per se ꝓbat ꝙ est ex his que s̃ꝫ ꝙ ipsum. In ɔ̃rium ar̃: qꝛ frustra esset addere istaꝫ proprietatem s̃m ꝙ ipsum: nisi distingueret̃ a per se. Item qꝛ aliquo insunt per se: vt subo hoi: que non ĩsunt s̃m ꝙ ipm̃.

¶ R̃ñr ꝙ per se duplr̃ capi põt. s. ꝓprie ⁊ cõit̃. capiendo per se ꝓprie est cõuertibilr̃ idem cum s̃m ꝙ ipm̃. Cõiter vo acci° per se in plus se hẽt: qꝛ sic per se distinguit ɔ̃ per accñs: ⁊ iõ s̃m ꝙ ipm̃ dicit p̃tuꝫ ꝙ per se inest ⁊ nõ p̱ aliqd ⁊ per se ꝓprie dicit idem: sed cõmuniter non.

4° difficultas est. vtrũ ꝓbatio quã facit ph̃s ad ꝓbanduꝫ ꝙ demr̃atio est ex his q̃ sunt p̱ se ꝑꝑ eẽ ex nec̃ijs valeat. Et videt̃ ꝙ nõ: qꝛ ꝓpõ per se: ⁊ ꝓpõ nec̃ia nõ ɔuertunt̃: qm̃ aliqua est necessaria: que non est per se: vt corpus est coloratũ est nec̃ia: vt pꝫ: ⁊ tñ non est per se. Item rõ quã facit ph̃s non valet: nam arguit sic ad probãdum ꝙ per se ⁊ necessarium conuertunt̃: qꝛ aut p̃ta sunt p̱ se: aut per accñs: sed per accñs nõ sũt nec̃ie ꝗ̃ sola p̃ta p̱ se sr̃ nec̃ia.

R̃ñr ꝙ nec̃ium ptinens ad demr̃ationẽ ɔuertit̃ cũ p̱ se: qꝛ illud nec̃ium ꝙ ptinet ad demr̃onẽ debet hẽre habitudineꝫ ẽentialẽ inter extrema ꝓpõnis ꝓpe sumpta: addit̃ ꝓprie sumpta: ꝑꝑ ɔuersionem ꝓpõnis p̃ vl̃ scði modi: qꝛ inter illa est habitudo essentialis: ⁊ tñ non sunt per se: ⁊ ideo non sunt nec̃ia ptinẽtia ad demr̃ationeꝫ: vt i°. oẽ aial rõnale ē hõ nõ ē nec̃ia ptinẽs ad demr̃onẽ: qꝛ nõ ē p̱ se. qꝛ. ⁊c̃.

¶ 6° determinandum est de partibus subiectiuis demonstrationis: vnde demonstratio multipliciter diuidi põt. p̃ diuidit̃ demr̃atio in demr̃ationeꝫ ꝑꝑ quid. ⁊ qꝛ demõ

stratio pp quid ẽ que fit p causam ppriam: demr̃atio vo qa non fit p cãm ppriã. Et distiguit᷑ 2ᵒ demr̃atio pp quid a demr̃atiõe q᷑ p in eadẽ scia: scdo in diuersis sciẽtijs. In eadẽ scia qa demr̃atio pp qd fit p cãm ppriã: ꝛ demr̃atio qa fit p cãm remotã vl p effectũ. Exᵐ de demr̃atiõe p effectũ. si demr̃et᷑ planetas ppe eẽ p nõ scintilare. Silr si demr̃et᷑ ꝙ luna sit circularis pp suscipe lumẽ circularit᷑. Exᵐ de demõstratione qa p causam remotã. si demõstretur ꝙ paries non respirat: qa non est animal: ꝛ ꝙ sit causa remota probat: q᷑ sic negatio est causa negationis. sicut affirmatio est causa affirmationis: quare si non esse animal esset causa propinqua non respirandi tunc animal esset causa propinqua respirandi ꝙ est falsum.

In diuersis scijs distinguit᷑ demr̃o pp qd a qa: q᷑ pp qd fit in sciẽtia subalternãte: ꝛ demr̃atio qa fit in scia subalternata. nã subaltnãs dicit cãs pp q̃s demr̃ant᷑ passiões in subalternata. Et phs dat 4ᵒʳ exẽpla: vt pspectiua se hz ad geometriã. Et machinatiua ad steriometriã. i. ad sciẽtiam de figuris. Et armonica. i. musica ad aritmetricaz. Et apparentia. i. nautalis ad astrologiam.

¶ 2ᵒ diuidit᷑ demr̃o in vlem ꝛ pticularẽ. et q̃rit q̃ potior est. Et arguit ad vtranqꝫ partẽ ꝙ particularis sit potior probat. p̃ qa demr̃atio pticularis facit scire rẽ pticularez ẽm ꝙ ipm: ꝛ vlis ẽm illud. 2ᵒ q᷑ pticularis magis elõgatur ab errore. 3ᵒ qa particularis est de eo ꝙ hẽt magl eẽ.

In ꝯriũ a᷑ ꝙ vlis est potior: qa demr̃atio pbãs p cãm est potior hꝫ est vlis. 2ᵒ qa causa p̃ᵃ est magis vlis q̃ꝫ pticularis: sed nõ qescim⁹ donec veniam⁹ ad cãm p̃mã ꝙ fac᷑ demr̃atio vlis ꝛ nõ particularis q̃re. 3ᵒ qa finitũ est magis ens q̃ꝫ infiᵗᵘᵐ: sꝫ demr̃o ptiᵘˡ cadit ad ifiᵗᵘᵐ: vlis ꝯo ad fiᵗᵘᵐ.

R° dicitur qȯ vniuersalis est potior: q᷑ facit scire vniuersale ꝛ particulare: ꝛ est propria intellectui illa ꝯo sensui.

Ad p̃mã negat᷑ ꝙ pticularis faciat magis scire. imo vlis que facit cognoscẽ vle in eẽ sᵒ p̃ᵒ ꝛ ꝯñter ẽm ꝙ ipsum.

Ad 2ᵐ ncᵗ ꝙ pticularl magl elõget᷑ ab errore: nec demr̃atio vlis facit opinari vle esse separatum a singularibus.

Ad 3ᵐ negat᷑ ꝙ ptiˢ sit magl ens: q᷑ vle icorruptibile ẽ.

¶ 3ᵒ diuiditur demonstratio in affirmatiuam ꝛ negatiuã. Et probatur ꝙ affirmatiua est potior negatiua.

P̃ q᷑ affirᵐᵃ ex paucioribus est. igit᷑ velo⁹ facit scire: ꝛ si velocius appetibili⁹. Et etiam pauciores notiores ꝛ priores sunt. antecedẽs p̃terea pꝫ qa affirmatia demr̃o nõ idiget negatiuis ppõnibus: sed negatiua indiget affirmatiuis.

2ᵒ quia illud per ꝙ aliud demonstratur notius est: sed negatiua per affirmatiuã demonstrat᷑ ꝛ non ecõtra q̃re ꝛc̃.

3ᵒ q᷑ p̃nᵐ demr̃ationis affirᵐᵃ est ppõ affirᵐᵃ: et demr̃atiõis negatiue p̃nᵐ est negᵐᵃ: sed affirᵐᵃ p̃or ꝛ notior est: q̃re ꝛc̃.

4ᵒ qa sine demonstratione affirmatiua non est negatiua: sꝫ econtra sic: ergo affirmatiua principalior est.

¶ 4ᵒ diuidit᷑ demr̃o in ostensiuã ꝛ ducentez ad ipoẽ. Est autem demonstratio ostensiua: que ostendit verũ: vt omne aial rationale est disciplibile. ois hõ est animal rationale: ḡ omnis homo est disciplinabilis: demonstratio ad ipossibile est demonstratio pcedens ex opᵗᵒ alic⁹ veri negati ducens ad ipossibile magis manifestũ. Exemplũ si qs negat ꝙ omne totum est maius sua parte pcedo ex opᵗᵒ. sic nullum totum est maius sua parte: sed celum est qȯdã totũ: ꝛ stella est ps. ḡ celũ non est maius stella ꝛc̃. Et pbat ꝙ ostensiua est potior: q᷑ pcedit ex p̃orib⁹ ꝛ notiorib⁹ simpliciter: sed ducens ad ipoẽ ex posteriorib⁹. Et infert sic ostensiua negatiua potior est ducente ad impossibile: sed ostensiua affirmatiua est potior. ergo ostensiua affirmatiua est potior ducente ad impossibile.

Quare concludit ꝙ illa demonstratio est certior ꝛ prior que facit scire propter quid q̃ꝫ que facit scire quia ꝛc̃.

Item illa demonstratio est certior ꝛ prior que est intelligibilium. q̃ꝫ que est sensibiliuz.

Item illa est certior ꝛ p̃or que vtitur simplicioribus p̃ncipijs q̃ꝫ que vtitur cõpositioribus. ꝛc̃.

Determinãdũ est de forma syllĩ demr̃atiui. s. in qua figura fiat demonstratio propter quid: ꝛ ostendit ꝙ fit in p̃ma figura: ꝛ in primo modo eius. Et quadruplicit᷑ pbat h̃.

Primo qa mathᶜᵉ scie fiũt per hũc modũ: ꝛ p hãc figurã: q̃ maxie faciũt scire: vt aritmetrica geoᵃ ꝛ perspectiua. igitur demonstratio propter quid magis fit per hanc figuram. Et nota ꝙ scientie matheᶜᵉ dicuntur maxime facere scientiam: qa sunt in p̃mo gradu certitudinis. cũ probẽt suas ꝯclusiones eque p̃mo ex magis nobis notis ꝛ nãe.

2ᵒ qa demõstratio pp qd semp aut freq̃nter fit per hanc figuram: ergo prima figura facit magis scire.

3ᵒ qa scia ip̃ius ꝙ qd est venat᷑ per hanc figuram: quoniaz sciẽtia ipsius ꝙ quid est vlis est ꝛ affirmatiua: ꝛ in nulla alia figura sunt propositiões vles ꝛ affirᵐᵉ: igit᷑ p̃ᵃ figura magis deseruit demonstratiõi pp quid q̃ꝫ alia figura.

4ᵒ qa p̃ma figᵃ nõ indiget alijs: ꝛ alie idigẽt ista: qa densant᷑ ꝛ augmẽtant᷑ quousqꝫ veniant ad immediata.

¶ Pro declaratione hoꝝ opꝫ intelligere quomȯ alie figure indigent prima: vt densentur ꝛ augmententur. Et qd est istud densari ꝛ augmẽtari. Themistius dixit: cum in omni figura sit propositio vniuersalis affirmatiua: que non põt concludi nec in scđa figura: nec in tertia: si reduci debet ad immeᵃ idiget p̃ᵃ figura: ꝛ quando vadunt ad immediata dicuntur densari. augentur aũt in suis demõstrationibus addendo media.

¶ Posteriores vo dixere: ꝙ scđa figura quãdo reducitur ad imeᵃ per p̃mã figuram: oportet ꝙ est p̃dicatuz in scđa fiat subm in p̃ᵃ: sed subm hẽt rõnẽ mãe: iõ di ꝯdensari: sꝫ 3ᵃ figura quãdo reducit᷑ ad imediata: ꝙ est subiectũ i 3ᵃ fit p̃rum in p̃ma: sed p̃rum hẽt rõnem forme. ideo rarefactionis ꝛ augmẽtationis: q̃re p augmẽtationẽ reducit᷑.

Et addit phs de ppõnibus negatiuis q̃uo sunt imediate: ꝛ q̃uo mediate: vt intelligat᷑ quãdo scđa figᵃ ꝛ 3ᵃ reducuntur ad p̃ᵐᵃᵐ pro imediata. Et intẽdit quãdo altᵐ extremũ ppõnis ẽ in aliq̃ toto. i. sub aliq̃ gñe est mediata vt homo nõ est linea in hac vtrũqꝫ extremũ est in aliquo toto. nã hõ est sub suba: ꝛ linea est sub q̃ntitate: sed qñ neutruz extremũ est i aliq̃ toto: tũc ẽ imediata vt nl̃a sba est q̃ntitas. Et quãdo est mediata põt esse rõne vnius extremi tñ: vt subi vel p̃ti: vt nullus hõ est q̃ntitas: vel nulla sba ẽ linea: ꝛ põt eẽ rõne vtriusqꝫ extremi: vt nl̃us hõ ẽ linea.

¶ Circa dicta cadit difficultas p̃mo. an p̃ma figura faciat magis scire. Cõtra aᵗ ꝙ p̃ma figᵃ nõ est necia ad scire simplicit᷑: qa ad scire sufficit cognoscẽ cãm pp quam res ẽ: ꝛ quoniã illi⁹ est cã: ꝛ ꝙ nõ ꝯtingit alr̃ se hre: sed h̃ põt hrĩ ignorata p̃ma figura: vt pꝫ de eo qui videt lunaz eclypsari: ꝛ querit propter quam causam est h̃ a pito: qui dicit ꝙ est propter interpositionẽ terre inter solẽ ꝛ lunam: ex qua interpõne luna p̃dit lumen. ꝙ oꝫ recipe a sole.

Itẽ si requireret᷑ prima figura pro scia: tunc mere legiste ꝛ mere canoniste nihil scirẽt: ꝯseq̃ns sm: ꝛ pꝫ ꝯᵃ: quia cum non studuerint in logica. ignorãt quid est prima figura.

2ᵒ a᷑ ꝯ modũ pbãdi: qa dicit matheᶜᵃᵐ eẽ maxᵃᵐ sciam: que fit p hanc figuram. ꝯtra h̃ instat᷑: qa phs supra quando pbauit ꝙ demr̃o ẽ ex pprijs p̃ncipijs. dixit p̃nᶜ ꝯpa hrẽ aliqȯ cõe p ꝙ demr̃ari p̃nt: ꝛ illa est scia cõis ꝛ maxima scia ꝛ dicit de methaᶜᵃ. ḡ matheᶜᵃ nõ est maxima sciẽtia.

¶ 2ᵒ difficultas est c̃c modũ declarãdi ppões imediatas: qa videt᷑ phs ꝯdicẽ sibi ipsi: qa tractando de p̃ncipijs demonstratiõis supra dixit ppositio imediata est q̃ non est altera prior per quã possit pbari: sed ista potest probari nulla sba est q̃ntitas: igit᷑ ista nõ est imediata. pbat᷑ mior q᷑ pbat᷑ sic null⁹ act⁹ est sba. ois q̃ntitas est act⁹. igit᷑ ꝛc̃.

R°. Ad p^m dr̃ q̃ q scit aliqd sim^r bz demõnẽ pp qd formalr vel vtualr. formalr bz q scit formã demõnẽ in mõ ⁊ in figura. virtualiter vo habet. q cognoscit causam rei: ⁊ qm̃ illi⁹ est causa ⁊ h̃ sufficit vt virtualiter habeat.

Ad 2^m dr̃ q̃ vna scia põt dici magis scia alia dupliciter. aut rõne obiti: qz est de nobiliori obo. aut rõne modi pce^di qz pcedit ex magis notis. meth^ca rõe obi ẽ maxĩa scia: qz est d deo ⁊ itelligẽtijs. math^ca vo ẽ max^a scia rõe modi pce^di: qz pcedit ex magis notis nobis ⁊ nãe sil: q̃ nõ faciunt alie scie.

Ad 2^m diffi^lem dr̃ q̃ ppõnes ime^te diuersi^de sumũt a pho fm diuersas itẽtiões: qz hñdo r^m ad pn^a demõnis p q̃ debẽt pbari ꝯnes. dic̃ q̃ ime^ta ppõ est q̃ nõ ẽ alt^a prior p quã possit demrari. h̃ vo hñdo r^m q̃ⁿo alie fig^e pñt reduci ad p^m figu^ram: dic̃ ime^ta ppões q̃rũ nllm extremũ ẽ i aliq̃ toto. ⁊c̃.

C Dõm est aliqd de ignorãtia: qm̃ oppositoꝝ eadẽ est scientia fm phm primo thopicorũ ⁊ ad eandem scientiam pertinet tractare de oppositis.

C Ignorãtia vo dr̃ puatio scie. vñ ignar⁹ q̃si sine naribus dr̃: qz veteres olfacẽ scire dicebãt. Ignorãtia est 2^x. s. ignorãtia dispõnis: ⁊ ignorã^a negõnis. Ignorã^a dispõnis ẽ deceptio facta p syllm. i. factibilis: qz pt esse sine syllo. Et h̃ ignorã^a dispõnis 2^r ꝯtigit. Uno^o qñ accipit sim^r eẽ q̃ ñ ẽ. Aut nõ eẽ q̃ est. s. sine syllo. Alio^o qñ accipit p syllm eẽ q̃ nõ est: aut nõ eẽ q̃ est. Quare vna dr̃ igrã^a simp^r: ⁊ alia dr̃ igrã^a p syllm. Ignorã^a simp^r vno^o fit. Ignorã^a vo p syllz plib⁹ modis fit. Et phs ponit 4^or modos qb⁹ syllogizat ppõ faciẽs ignorãtias: qz h̃ talis ppõ cũ oppõat ppõni vere: aut opponit ppõni ime^te: aut mediate: si imediate duplr aut affirmatiue aut nega^ue. Et silr ppõni ve me^te 2^r ẽ: qz aut oppõit affir^ue: aut neg^ue. Et de his 4^or modis phs abunde discur^t. q̃ⁿo syllogizari possit i oib⁹ figuris.

C Ignorantia vo negationis est puatio scientie per defectũ alicuius sensus: qa si aliquis sensus defecit. s. a natiuitate necesse est aliquã sciam deficere. s. illã: cuius pn^m est sensus. Et pbat qz impole est hẽre sciam de sensibilibus illi⁹ sensus. si vere adiscimus p inductionẽ: aut demõstrationẽ: qz demonstratio est ex vniuersalibus: ⁊ impossibile est vlia speculari sine inductione. Inducere autẽ ipossibile est nõ habẽtes sensum: quoniam sensus singularium est: q̃re non contingit acqrere sciam ex vlibus sine inductione. neq3 inductionẽ facere põt sine sensu h̃ phs.

C Item alia ignorãtia ponit a pho: que dicitur ignorãtia opinata: que est si procedat in infinitum in medijs. Et q̃rit tria. pmo si pcedit in infinitum in sursum. 2° si in deorsum. 3° si procedit in infinituz in medijs. determinatis extremis. Et primo probat q̃ nõ pceditur in infinitum. determinatis extremis: qa nõ põt pueniri ab vno extremo ad aliud: nisi pertranseant omnia me^a: sed si me^a sunt infinita non possunt ptrãsiri: igitur non sunt infinita.

2° soluit alias duas q̃stiones simul. pmo dyalectice p duas rationes: p^a est qz in p̃tis q̃ditatiuis non proceditur in infinitum: qa sic non contingẽt aliqd diffinire. Nec in p̃tis accidẽtalibus pcedit in infinitum: qa illa sunt in predicamentis finitis: ⁊ in quolibet p̃dicamẽto sunt finita: sed finita finities sumpta non sunt infinita: q̃re ⁊c. scda ratio est. Scire est intelligere per demõstrationẽ. demõstratio est ex primis: q̃ non ex vlibus pcedunt: qa p se nota sunt: igitur p̃ta finita sunt.

3° soluit analectice sic: demõstratio fit ex p se inherẽtibus: sed per se inherẽtia sunt duobus modis. aut quia subm recipit p̃tũ in sui diffõne: a^t subm ponit in diffinitiõe p̃tis: si primo modo omnia p̃ta q̃ditatiua ponuntur in diffinitione illius: igit nõ sunt infinita. Si scdo mõ. sicut subm ponit in diffõne illius p̃ti ita in diffinitione quorũcunq3 pntium de illo: igit si essent ifinita nõ possent poni in diffinitionibus q̃ est iconueniẽs: q̃re. Adde q̃ sunt conuertibilia: q̃re nec in sursuz nec in deorsum pcedit in ifinitũ.

C Circa ignorantiã negationis cadit difficultas. Si deficiente sensu: necesse est deficere scientiã sensibilium illius sensus. Et videt q̃ nõ: qz cũ qs natus est cecus p̃t habere sciẽtiã de coloribus: quoniã põt adiscere demõstrationẽ aliquã factã de coloribus: sed demõstratio gñat sciẽtiã: igit habebit sciẽtiam de colorib⁹ sine sensu illoꝝ sensi^lium.

Itẽ est ratio phi q arguit sic. demonstratio est de vniuersalibus: sed vlia non possunt sciri sine inductiõe que est singularium notorũ per sensuz q̃ ⁊c̃. ꝯ arⁱ: qz si ratio valeret: tunc de substãtijs abstractis. s. deo ⁊ itelligentijs nõ posset haberi scientia: patet ꝯ^a: qz de his non potest esse sciẽtia per sensum: consequens tñ falsum.

C R^o. Ad pmũ dicunt moderni q̃ phs intelligit q̃ in quibus sensibilibus deficit sensus nõ potest haberi scientia p inuẽtionẽ: sed per auditum ab alio sic. s. per doctrinã.

Contra hos est text⁹ phi scdo phi^e: q dicit. Syllogizat vtiq3 aliqs de coloribus cum natus sit cecus: quare necesse est de noibus habere rationẽ. nihil aũt intelligẽ de re. h̃ phylosoph⁹. mõ si nihil intelligit de re: igit nõ bz sciam.

Quare dõm q̃ natus cecus nõ põt hẽre sciaz de colorib⁹: ⁊ si discit aliq̃z demrõnẽ. voces ⁊ noia itellit: sz de re nihil.

Ad scdm cũ arguit q̃ p silem rõnez de substãtijs abstractis nõ haberet sciẽtia. negat ꝯña: qa aliud est dicẽ q̃ de sensibilib⁹ nõ possit haberi scia sine sensu. et aliud q̃ de reb⁹ insensibilibus quarum non est sensus: non possit haberi scientia. quoniaz sufficit q̃ illa insensibilia habeant effectus sensibiles per quos cognoscantur.

C Dicendũ est de vnitate scientie totalis: ⁊ diuersitate ei⁹. Et consequenter que excluduntur a scientia.

Q^m ad primũ de vnitate scientie dicit. Q̃ vna scientia est vni⁹ gñis subi: que ex pprijs pncipijs cõponit: ⁊ ptes ⁊ passiões hoꝝ sunt p se. Et nota q̃ tãgit q̃tuor. s. vnitatez gñis subi: vnitatẽ pn^m pporũ: ⁊ ptes gñis subi: ⁊ passiões subi vel ptium eius. Et qz ꝯsiderant omnia in ordine ad subm fm themistiũ: iõ scia dicitur vna ab vnitate subi.

C Q^m ad fm de diuersitate sciarũ. dicit q̃ scientia est altera ab alia: q̃rũ pn^a non sunt ex eisdem generib⁹ subis nec ex alt^ris. i. nec subm est sub altero. Signũ hui⁹ est cuz veniũt ad indemrabilia: qz opz pn^a esse in eodem genere cũ his que demrant. i. opz pn^a eẽ pportionata gñi subi.

C Q^m ad 3^m de his que excludunt a scientia. dic̃ q̃ duo excludunt. p^m est: que sunt a casu: ⁊ a fortuna: ⁊ pbat q̃ demrãtio nõ est d his: qz demõstratio est ex ppõnib⁹ necessarijs: vel ex his que frequenter sunt. Et si ppõnes sunt nec̃ie ꝯ^o est nec̃ia: ⁊ si frequenter sunt ꝯ frequenter est: sed que sũt a casu ⁊ a fortuna nõ sũt nec̃ia: nec freq̃nt q̃re ⁊c̃.

Scdm q̃ excludit sunt singl̃aria. ideo dic̃: neq3 est scire p sensuz qz p sensuz solũ percipit singulare ⁊ non vniũsale: sed demõstratio est de vlibus: ergo non est scire p sensus. Et addit q̃ lz non sit scire per sensum: est tamen vtilis sensibus ad scientiã: qz sensus facit cognoscere singularia ex qb⁹ per iductionez scit vl̃e: q̃ est pn^m artis ⁊ scie.

C Circa dicta cadit 2ª difficultas. p^a q̃ summit vnitas sciẽtie. Et ex vna parte videt q̃ summit ex vnitate sub^i: qa dicit phs. Una vo scia est que ẽ vnius gñis subi. Ex altera parte videt q̃ sumatur ex vnitate pn^orũ: qz dic̃ phs. Sciẽtia ẽ alt^a ab alt^a: q̃ꝝ pn^a nõ sũt ex eisdẽ gñib⁹ subis. i. q̃ꝝ pn^a sunt diuersa fm genera subiecta: sed si est diuersitas sciẽtiarũ ex pncipijs diuersis: igit vnitas est ex vnitate pn^orũ ⁊ qa ab eodẽ res bz eẽ ⁊ vnũ esse. i. diuisum esse ab alijs.

C R^o dicit q̃ ab eodem est vnitas scientie: ⁊ diuersitas. rõ est qa q̃ dat esse. dat vnũ esse: ⁊ ꝯseq̃nter distictũ eẽ. dicit scdo q̃ ex verbis phi collr q̃ ex vtroq3 est vnitas sciẽtie ⁊ diuersitas sciẽtie. qz loquẽdo de vnitate dic̃. vna scia ẽ que est vni⁹ gñis subi q̃ componit ex pmis. ecce q̃ tangit

vtrūq3.s.subiectū ꝛ principia. Et similr loqns de diuersitate dicit scia est altera ab alia: q2 pn° nō sunt ex eisdē generibus subis. similr hic tangit vtrūq3.s.tā pnm q3 subm. Sed quid magis faciat vnitatem patebit infra.

¶ 2° q dissi^{te} ē. a'q pn'ē vnitas scie. Et de h sͭ due opiones.

¶ Una est themistij dīm q vnitas scie magis est ab vnitate subi: rō ei° est: qm̄ oia ꝯsiderant in scia p attributionez ad subm pz: q2 passiōes ꝯsiderāt in ordine ad pn° mediata: ꝛ mediata in ordine ad ime°: ꝛ h in ordine ad t'ios cōponētes: ꝛ t'mīn° p̄dicat°i ordie ad sub3: sed illud ad qd fit attributio ad i° stat resol'o: s3 vbi stat resol'o ē p°cā. igit sub3 est pm q extat cā vnitatis scie. hanc sequitur scotus.

¶ Alia opio dicit q rō fo2alis subi: q̄ summit ex pncipijs est cā p°ad quā stat resol'o oium ꝯsideratoꝝ in scia. rō est q2 pa° considerat in ordine ad subm: ꝛ subm in ordine ad pncipia ꝑpria ꝛ nō ecōtra: pz q2 pora nō ꝯsiderant in ordine ad posteriora: sed econtra. hanc sequitur egidius.

¶ Nos vō dicim° q scia pōt ꝯsiderari 2'.s.p viā cōpōnis: ꝛ per viā resol'onis: p° mō omnia ꝯsiderant in scia in ordine ad subm: pz q p pn° passiones demrant inesse subo ꝛ sic oia in ordine ad subm: ꝛ sic ab vnitate subi sumitur vnitas scie. 2° vō mō oia considerant in scia in ordine ad pn° ꝑpria: pz q2 passiōes ꝯsiderant in ordine ad subm: ꝛ subm in ordie ad pn° ꝑpria: q2 posteriora ꝯsiderant in ordine ad pora in via resol'onis: q̄re oia ꝯsiderant in ordie ad pn° ꝑpa: ꝛ iō a pncipijs ꝑprijs summit rō fo2alis subi que est cā vnitatis scie. Et sic pōt saluari quelibet opio.

¶ Dicēdum est de dr̄ia ipsius scie ab alijs habitibus anime. maxime ab opione ꝛ itellectu. Unde scia dit ab opinione: q2 scia est vlis ꝛ necessarij: nec̄iuz vō est q non cōtingit alr se habere: opinio vero est de eo q cōtingit alr se habere: differt vō scia ab intellu: q2 inte'^{s} est pnm scie. qm̄ itell's est acceptio ime^{te} ꝑpōnis. sciētia vō mediate. Conueniunt aūt intell's scia ꝛ opio: q2 circa verum sunt: dr̄nt autem: q2 opinio est circa contingēs alr se habere: qm̄ circa verū vel falsum est. Q2 autez opinio sit c̄c ꝯtingens alr se habere: manim est ex a parentib°. pmo q2 opinio est c̄c incertuz. 2° q2 nullus existimat opiari aliqd cū existimat illud impossibile aliter se habere: sed scire.

2° excusat se a determinatione alioꝝ habituū aie.s. quomodo oportet distinguere alios habitus anime in rationem intem sciētiam artē ꝛ prudentiam ꝛ sapiētiam: qa non est huius loci pertractare h. pro quib° nota q phus 6. ethicoꝝ distinguit habitus qui sunt c̄c verum in qnq3 habitus.s. intellectū sciētiam sapiētiam artē ꝛ prudētiā. tres primi sunt c̄c verū necessarium: ꝛ ptinēt ad sciētias speculatiuas. Et duo vltimi sunt c̄c verum contingēs ꝛ pertinēt ad sciētias pratícas: vt moralem: ꝛ huiusmodi. Et addit alium habitū.s. rationē. Est autem ratio deductio prin° in conclusiones. habit° autē q sunt c̄c verum ꝛ falsum ponunt duo. 6° ethi°.s. suspitio ꝛ opinio.

3° ꝛ vltimo determinat de solertia dicēs. Solertia est subtilitas medij.s. inueniendi in non ꝓspecto tpe.i. subito. Et dat tria exēpla. pmū est. Siquis videt q luna ꝯuersa ad solē splendorem habeat statim intelligit pp quid est h: qa propter id qd illuminat a sole. 2m exēplum est: si quis videt pauperē litigare cum diuite. statim intelligit q h est: qa accomodatum est illi aliqd a diuite. 3m exēplum propter quid duo q prius inimici erant facti sunt amici: statim intelligit: q2 inimici vnius tertij facti sunt. solers.n. videns omnes causas medias statim cognouit vltimas.

¶ Circa pmū dictū de cōueniētia opinionis ꝛ de dr̄ia ei° cum scia ꝛ intellu est difficultas: q2 si intellectius scia ꝛ opio c̄c veꝝ ꝯueniūt: sequit q opio nō erit alīn c̄c falsuz. ꝯ phm 6° ethicoꝝ: q distinguit habitus qui sunt c̄c verūz ꝛ fm̄ in suspitionē ꝛ opionē. 2° q2 si dr̄nt. vt opio sit circa contingens alr se habē. ꝛ intell's et sciētia circa nec̄iumz: tunc opio nō erit c̄c nec̄iū: pz ꝯ° q2 nec̄iuz nō cōtingit alr se hr̄e: cōsequens contra phm: qui vult q scientia ꝛ opinio possint eē circa idez mālitēr: sed non formalr: q2 opinio accipit nec̄ium vt contingit alr se habere.

Circa 2m dictū de solertia est difficultas qd sit solertia: quia aut est vis aie: aut habitus: non vis anime q2 in oi anima itellectiua sunt equales vires aie: ꝛ tm̄ nō omnis anima itellectiua habet solertiā. Nec est habitus anime: q2 habit° aie q sunt c̄c verum sunt tm̄ qnq3 6° ethicoꝝ.s. intell's scia sapia ars ꝛ prudētia: s3 nl'is istoꝝ ē vt pz q2 ꝛc̄. Forte dī q est hitus medij: q cōprehēdit sub intellu. ꝯ q2 hitus medij ꝑsupponit cog̃nē medij s3 solertia non ꝑsupponit cog̃nē medij: q2 est inuētio medij subito quare ꝛc̄.

R° ad pmū dcm̄ de cōueniētia opionis cū scia ꝛ intellu c̄c verū: dicit q intendit q alīn sic conuenit: s3 non semper. Ad 2m de dr̄ia dī q opio semp est c̄c contingēs alr se habere q̄ztum ad extimationē: qa si opināš habet opionez de aliquo necessario: existimat illud posse alr se habere. Et plus valet extimatio i opinione q3 res ipsa.

Ad 2m dictum de solertia. quidā dixerunt q est vis velociter comprehēdens medium: vt themisti° ꝛ lincoñ. ꝯmē. vero dixit q est bonitas sensus super medium inueniendum. Albertus dixit q est habit° anime: cuius ratio est: q2 cum hic tractet solum de habitibus anime: ꝛ fecerit mentionem de solertia: igitur solertia est habitus.

Pro cui° decl'atione aduerte: q sicut accidit optio citharedo sepe exercitanti manū suā ad citharicandū: q ꝓmptitudo quedā acqrit in manu sua ad citharicandum. sic intellectui a natura ingenioso bene exercitato acqrit ꝓmptitudo quedam ad inueniēda media subito: ita q solertia dicit ꝓmptitudinē illā acqsitaz ex bonitate ingenij ꝛ exercitatione. Quare i3 posset dici vis velocit' comprehendēs mediū: vel bonitas v̄tutis tm̄ ꝑprie loq̄ndo magis hit° dici o3 talis ꝓmptitudo acqsita ptim a nā: ꝛ ptī3 ab arte.i. ab exercitatione ad media i subo iueniēda. ꝛc̄.

¶ De medio demonstrationis.

Questiones sunt eq̄les nūo his q̄ v̄e scim°. Cōseq̄nt in h 2° determinat phs de medio demōstratiōis: sed cū mediuz diffō ꝛ cā sint idē: iō determinat de mō sciendi per vtrūq3 scil3 per diffōnē ꝛ cām ꝛ dat mediū diffiniēdi. Et pmittit 4or añq3 inuestiget qd est: p° q q̄sita sunt q̄tuor ꝛ sunt equalia vere scitis. 2° q hec q̄tuor q̄sita reducunt ad duo q̄sita in genere.s. ad si est: ꝛ quid est. 3° querit an vnius ꝛ eiusdem sit diffinitio ꝛ demonstratio. 4° q̄rit an diffō possit demrari de diffinito in eo q quid est.

Primo ergo pmittit q quesita sunt eq̄lia numero vere scitis. Et probat sic: q2 de re simplici querimus duo.s. si est ꝛ quid est: vt de deo querimus pmo si est postea cognoscēdo q2 est. querimus quid est. Similiter de centauro q̄rimus pmo si est postea quid est. Similiter de re complexa querimus duo.s. quia est: ꝛ propter quid est: nam q̄rimus vtrū sol deficiat: aut non: ꝛ scientes q2 est.i. q2 deficit. querimus postea propter quid deficit: quare sic q̄tuor sūt q̄sita: ita q̄tuor sūt scita: q̄re q̄sita sūt eq̄lia scitꝭ.

Notat themistius cām huius.s. q̄re quesita sunt tot quot sunt scita: ꝛ dicit causa hui° est: q2 questio sit causa inueniendi ꝛ sciendi: quoniam qui querit ignorat: ꝛ conseq̄nter querit de re quā ignorat vt inueniat ꝛ sciat illam: ideo quesita sunt tot quot sunt scita.

¶ Circa dicta cadit dissi^{tas} p'io, vtm q̄sita sint eq̄lia v̄e scitꝭ. Et arguit q quesita sint plura: q2 quesita pn̄t fieri tā de reb° contingentibus q3 necessarijs: vt pz. ꝛ tm̄ vere scita sunt tm̄ de nec̄ijs: g̃ plura sunt quesita q3 vere scita. 2° q2 q̄sita sunt q̄tuor vt dic phs.s. si est. quid est: q2 est: ꝛ p

pter qd est:sed si ẽ:ꝛ qd est nõ sunt vere scita:ergo plã sũt q̃sita q̃ȝ scita.pȝ ꝯ⁹cũ maiori.minor ꝓbat᷑:ꝛ ꝓ ꝙ q̃sitũ si ẽ non sit scitum probatur:qa si esset scitum esset scitũ ꝑ syllogismum hypotheticũ sic dõ ẽm lincoñ. Si aial rationale est: hõ est:sed aial rõnale est:g͂ hõ est:sed hoc nõ facẽ scire ꝓbat᷑:qa non licet syllogiçare per duos terminos vt dicit pħus primo priorũ:qa fieret petitio ꝑncipij in minori.2° probat᷑ ꝙ quesitum qd est non sit scitum: qa maxie esset scitum ꝑ diffõnem.cõtra arguit᷑: qa ẽm pħm primo ꝑorũ.nõ cognoscit᷑ veꝝ complexũ hñs me᷑ nisi per syllogismũ:sed quesitum quid est᷑: est verũ complexũ qa fit ꝑ ꝓpõnẽ d̃ 2° adiacẽte:ergo ꝑ syll'm ẽ aptũ sciri:ꝛ ñ ꝑ diffõcȝ.

Tertio quia modi sciendi sunt duo.s.diffinitio ꝛ demõstratio:ꝛ modi querẽdi sunt quatuor:sed cuilibet modo sciẽdi correspondet suum scitum: ꝛ cuilibet modo querendi correspondet suum q̃sitũ:igitur plura sunt q̃sita q̃ȝ scita.

¶ 2° difficultas est vtrũ quesita sint tm̃ quatuor:ꝛ similiter scita. Contra arguit᷑:qa q̃sita reducunt᷑ ad duo ꝑ pħm infra.s. ad si est ꝛ quid est:imo plus qa reducũtur ad vnũ scilicet ad quesitum medij:igitur non sunt quatuor.

2° arguitur ꝙ sint plura quesita:qa vltra h̃ quatuor fit questio qd nõis. Item fit qõ q̃lis:ꝛ quanta sit res quare.ꝛc̃.

Rñ° ad ꝑmam difficultatẽ rñ themistius ꝙ cum questio fiat de re gr̃a inueniẽdi ꝛ sciendi reȝ: qꝛ qui querit ignorat: querit ergo vt sciat:quare quot sunt quesita.tot sunt vere scita.i.que vere sciri possunt siue contingentia siue necessaria sintlȝ contingentia non proprie sciri possint.

Ad 2ᵐ negatur ꝙ si est:ꝛ quid est non sint scita: ad probationem de si est:cuȝ dicitur.ꝙ si sciretur si est sciretur per syllogismum hipotheticũ vt dicit lincoñ.cõceditur: ꝛ cũ dicitur ꝙ est contra pħm ꝑmo ꝑorum:qa syllogism⁹ non potest constare ex duobus terminis tm̃.dicit᷑ ꝙ intendit de syllogismo cathegorico:ꝛ non de hypothetico:qa hypothetic⁹ bñ p̃t ꝯstare ex duob⁹ terminis. Ad aliã probationẽ de qd est dicit lincoñ.ꝙ quesitum qd non est cõplexum:sed incomplexũ:ꝛ cum dicitur ꝙ fit per propositionem de scd̃o adiacente dicit lincoñ.ꝙ cum illa oratio sumit᷑: vt querit de diffinitione:non querit nisi substãtiã rei:lõ nõ est enũciatio.possȝ tm̃ accipi vt enũciatio.

Ad 3ᵐ dicitur ꝙ sicut modi sciendi sũt duo in genere. sic ꝛ modi querẽdi sunt duo in genere.s.quid est:ꝛ vtrum est: sed si distinguantur penes scita simp̃ᶜⁱᵃ ꝛ composita sunt quatuor modi sciendi: ꝛ quatuor modi querendi.

¶ Ad 2ᵐ difficultatem cũ dicit᷑ q̃sita reducuntur ad duo: ꝛ ad vnum dicitur ꝙ q̃sita in genere formal'r sunt quatuor:sed virtualiter sunt duo:ꝛ vnum. Ad aliud cum arguitur ꝙ q̃sita sunt plura q̃ȝ quatuor:qꝛ est qd nominis: ꝛ qualis ꝛ quãtus: dicitur ꝙ q̃sita d̃ rebus sunt tm̃ 4ᵒʳ. q̃sitũ v̾o q̃le ꝛ q̃ȝtũ est reducibile ad q̃sitũ:qꝛ est:q̃re ꝛc̃.

¶ Premittit ꝙ ista quatuor q̃sita reducunt᷑ ad duo.i.que sũt duo in genere:qa cuȝ queritur si est.a' qꝛ est non queritur nisi si medium aliqd est. Et cuȝ queritur qd est: aut propter quid est:non queritur nisi quid est illud mediũ. Et probat hoc:qa cum q̃ritur si est: aut qa est:non queritur nisi si causa est:sed causa ꝛ mediũ sunt idem: ergo nõ q̃runt nisi si medium est. Similiter cum queritur qd est: ꝛ ꝓpter qd est non queritur nisi qd est causa: sed causa ꝛ medium sunt idem g͂ non q̃ritur nisi qd est mediũ. Similiter dat aliaȝ probationẽ:ꝙ qd est ꝛ propter qd est sunt idem:qa per idem rñdet᷑ ad interrogationẽ per qd est ꝛ propter qd est:vt qd est defectus lune rñr est ꝑuatio luminis in luna et propter qd est defectus rñdet᷑ propter ꝑuationẽ lumis i luna. Sil'r qd ẽ armo᷑ est rõ nũoꝝ i acuto ꝛ g̃ui:ꝛ pp̲ qd ẽ armo᷑: pp̲ rõnẽ nũoꝝ in acuto ꝛ g̃ui.

¶ Ex hoc infert vnũ corr'ᵐ ꝙ si h̃ q̃tuor q̃sita reducunt᷑ ad duo q̃sita.s.ad q̃sitũ si est meᵐ:ꝛ qd est meᵐ se' ꝙ oĩs qõ ẽˢ qõ medij.i.fit gr̃a medij ine᷑. Et ꝓbat:qꝛ q̃ñcuq̃ meᵐ est sensibile nesciẽtes illud q̃rim⁹ i°:puta q̃rim⁹ si defect⁹ lune est:nescientes illum. Si vero essemus super lunã non vtiq̃ q̃reremus:neq̃ si est:neq̃ ꝓpter qd est:qa vtrũq̃ eẽt nobis siml' maniᶠᵐ:q̃m ex singulari sensato factũ est in nobis scire in vl'i:qa sensus est singularis hui⁹ sensati.s.hui⁹ terre nũc interposite:sed ex h̃ singulari vl'e scitum est.

¶ Circa ꝑᵐ dictum de q̃sitis est diffi'ᵗᵃˢ: vtrũ ista q̃tuor q̃sita q̃runt tm̃ duo in g̃ne.s.si est mediũ:ꝛ quid est mediuȝ. Contra arguit᷑:qa si h̃ esset:maxime esset propter rõnes q̃s facit pħs:sed ꝓbo rationes illas non valẽ.contra primã q̃ dicit cã ꝛ medium sunt idem:sed iste q̃tuor q̃stiões q̃runt tm̃ si cã est:ꝛ qd est cã:ergo q̃rũt tm̃ si medium est: ꝛ qd est medium:ꝯ arguitur:qa ita ignotum.si q̃stio si ẽ. q̃rat de causa.sicut de medio. Et sil'r si questio qd est.q̃rit de cã sicut de medio:g͂ fit petitio ꝑncipij:q̃re non valet.

¶ Contra 2ᵐ rõnẽ arguit᷑:q̃ dicit ꝙ ꝑ idem rñr ad interrogationẽ factaȝ ꝑ qd ꝛ ꝓpter qd:ꝛ probat sic:qa si q̃ritur qd est defectus lune rñr ꝙ est ꝑuatio luminis in luna. Et si q̃ritur propter qd est defectus lune rñr propter priuationẽ luminis in luna.contra h̃ arguitur:qa propter qd q̃rit de causa:sed nõ assignatur causa defectus lune dicẽdo propter priuationẽ luminis in luna: qa ꝑuatio nõ est causa defectus:sed interpõ terre inter solem ꝛ lunam.

¶ Rñ° ad primum negatur ꝙ eq̃ ignotum sit ꝙ q̃stio si est: q̃rat de causa:sicut de medio:quia causa notior est q̃ȝ medium:q̃m causa magis in cõmuni vsu est q̃ȝ medium.

Ad 2ᵐ cum arguit᷑ ꝙ per idem nõ rñdet᷑ ad interrogatiõeȝ factam per qd ꝛ propter qd:qꝛ ꝑ ꝑuationẽ luminis in luna bñ rñr ad qd est defectus lune:sed ad pp̲ qd est defectus nõ bñ rñr propter ꝑuationẽ lumis in luna:qa ꝑuatio luminis nõ est cã defectus sed iterpositio t̃re:dĩ ꝙ de passione dantur due diffõnes: vna que dicit merum qd: ꝛ alia q̃ dicit propter qd:modo ista q̃ dicit merũ p̃t comparari ad duo:vel ad esse passionis: ꝛ sic dicit ꝓpter quid illius:q̃ñ per diffõnẽ tanq̃ȝ per causam ꝓbat᷑ esse vniuscuiusq̃:vel cõparat᷑ ad illam q̃ dicit propter quid: ꝛ sic illa q̃ dicit meũ quid:dicit qꝛ est: ꝛ sic p̃t demõstrari per aliã q̃ dicit pp̲ quid:q̃re illa q̃ dicit merũ quid:dicit cãm ipsi⁹ esse passiõis:sed alia diẽ magis cãȝ pp̲ quid paᵒ inest.

¶ 2° difficultas est c̃c corr'ᵐ. Utrũ omnis qõ sit qõ medij. Et videtur ꝙ non:qa quãdo aliq̃ distinguũt᷑ adinuiceȝ:si fit q̃stio de vno: non fit de questio de alio: sed extrema conclusionis ꝛ mediuȝ sunt distincta adinuicẽ:ꝛ omnes iste questiones fiunt de extremis conclusionis:qa si est ꝛ quid est fiunt de subiecto:ꝛ qa est: ꝛ propter qd est fiunt de passione:ergo non fiunt de medio.

¶ Itẽ cum dĩ:ꝙ oĩs qõ est qõ medij: aut intell'r ꝙ fiat de medio:aut fiat pp̲ mediũ.nõ p̃t dici ꝑᵐ pp̲ rõnẽ factã:nec 2ᵐ:qꝛ cũ cã ꝛ mediũ sint idẽ:igit᷑ fiũt pp̲ cãȝ inueniẽdi: q̃re non posset fieri qõ de deo:qa nõ hȝ causam.ꝙ est falsuȝ.

¶ Rñ°.ad ꝑᵐ cõcedit᷑ ꝙ nulla questio fit de medio formal'r sed virtual'r tm̃:qa fit pp̲ mediũ inueniẽdũ. h̃ themistius.

¶ Ad 2ᵐ concedit᷑ ꝙ q̃stio fit pp̲ medium inueniendum: ꝛ cum medium ꝛ cã sint idem: ergo fit propter causam inueniẽdam.concedit᷑ ꝯ°:ꝛ cũ infert᷑. ergo in nõ habẽtib⁹ cãm nõ fit q̃stio.neᵍ ꝯ°:qa tẽtatiue põt fieri q̃stio de eo ꝙ nõ est:sed de eo ꝙ est vere fieri p̃t. Et ita de deo fieri põt qa intrinsec⁹ hẽt causam sui esse: postea q̃ritur quid est: quia est actus pur⁹ q̃ melius excogitari nõ potest. Et cuȝ dicit᷑ deus non habet causam:itelligitur extrinsecus ꝛc̃.

¶ Querit᷑ an diffinitio ꝛ demonstratio sint eiusdem ꝛ ẽm idem:ꝛ Et probat᷑ tribus rationibus ꝙ non ꝛc̃.

¶ Pria ratio diffõ est ipsi⁹ ꝙ qd est:sed demrõnes supponũt ipm ꝙ qd est:vt mathe'ᶜⁱ supponũt quid vnitas est:ꝛ quid impar ꝛ alia simil'r:igit᷑ non demõstrant ꝙ qd est.

¶ 2ª ratio. omnis demonstratio cõcludit aliqd de aliquo: vel affirmatiue: vel negatiue: sed in diffinitione non predicatur aliqd de aliquo nec genus de differẽtia: nec econtra. igitᷣ nõ est diffõ illiᵘˢ ꝙ concluditur per demr̃atione.

¶ 3ª rõ. aliud est facere sciã quid est rei ⁊ aliud q̃ est res: sed diffinitio facit scire qd est res: ⁊ demr̃atio q̃ est res: igitur alterius rei est diffinitio: ⁊ alteriᵘˢ rei est demr̃atio. Ex his p3 ꝙ nulliᵘˢ eiusdem est diffinitio ⁊ demõstratio.

¶ Circa h̃ cadit diffi.ᵗᵃˢ. ꝓ quia passio diffinitur: ⁊ passio demonstratᷣ: ergo eiusdem est diffinitio ⁊ demr̃atio: antecedens ꝓbatᷣ. ꝙ passio demr̃etᷣ de subõ maᵐ est: q̃ ꝓpõ scdi modi est q̃ demr̃atᷣ: sed ꝙ passio diffiniatur patet p phm in scdo modo dicẽdi per se: q̃ dicit ꝙ in scdo modo subm est in eo ꝙ qd est predicantibus de ipso. i. subiectum est in diffõne passiõis. q̃ ꝑ̃tur de ipso: q̃re passio diffinitur.

¶ Item ꝓbatᷣ per dcm̃ phi supra. s. idẽ q̃rit qd est: ⁊ ꝓpt qd est: sed qd q̃rit de diffinitiõe: ⁊ propter qd q̃rit de demonstratiõe: g̃ de eodem erit diffinitio ⁊ demonstratio.

¶ Itẽ ꝙ qd est diffinitᷣ: q2 diffõ est oro sig̃ans ꝙ qd est. Et ꝙ qd est demr̃atᷣ. ꝓbatᷣ q̃ triplex ẽ genᵘˢ diffõnũ: q̃m alia diffõ dicit: q̃ est: q̃ est ꝯ demr̃onis: ⁊ alia dicitᷣ pp qd est. q̃ est pnᵐ demr̃onis ⁊ alia dicit vtrũq3: que est tota demonstratio põne differens: modo si aliqua diffinitio est conclusio demonstrationis: diffinitio demonstratᷣ. igitᷣ ꝙ qd est demr̃atᷣ: q̃re ꝙ qd est diffinitur ⁊ demonstratur.

¶ Rᵉ ad pᵐ dr̃ ꝙ phs notanṫ dixit q̃rendo: vtrũ idem fm̃ idẽ possit diffiniri ⁊ demr̃ari. i. vtrũ eodẽ mõ sumptum possit diffiniri ⁊ demõstrari ⁊ intendit ꝙ non. Quare ad argumentũ pmũ dicitur ꝙ passio considerata vt in se est diffinitur: sed considerata vt in alio est demonstratur: q̃ non demõstratur nisi vt est i subõ siue vt dicitur de subõ.

¶ Ad aliud dr̃ ꝙ qd ⁊ propter qd q̃runt idem aliquo mõ in vli: sed non q̃runt idem in speciali: nã qd querit quid est ratio illius in se: sed propter qd q̃rit quid est illud qd̃ est causa propter quã inest alteri: q̃re non fm̃ idem querunt. i. non eodem modo precise.

¶ Ad aliud cũ dr̃ ꝙ qd est diffinitᷣ ⁊ demr̃atᷣ h̃ aliquo mõ posset cõcedi: sed non inq̃ztũ idẽ: sed alio ⁊ alio mõ: q̃ si ꝯcediᷣ ipm ꝙ qd est diffiniri. hoc est iquãtũ ꝯsideratᷣ vt i se est ⁊ si ꝯceᷣ ipm ꝙ qd est demr̃ari h̃ est vt in alio est ⁊ d̃ alio dr̃. Notanṫ dixi ꝑt ꝯcedi aliq̃ mõ ꝙ qd est diffiniri: ⁊ ꝙ qd est demr̃ari. s. mal̃r ⁊ nõ foral̃r: q̃ cum ꝙ qd est passiõis sit idem mal̃r cum passione: ⁊ passio diffiniatur ⁊ demonstratᷣ: sed al̃r ⁊ al̃r: iste ꝙ quid est diffinitur ⁊ demonstratur: q̃ materialiter sed formal̃r nõ: q̃ ꝙ qd est aliᶜᵘˢ nõ est foral̃r illud cuiᵘˢ est ꝙ qd ẽ s3 mal̃r tñ cuiᵘˢ ⁊c̃.

¶ Querit vtᵐ ipsiᵘˢ ꝙ qd est possit eẽ demr̃o vel syll̃s in eo ꝙ qd est. i. vtᵐ diffõ possit demr̃ari de diffinito in eo ꝙ qd est. Et themistiᵘˢ dicᷣ vtᵐ diffõ possit demr̃ari vel ꝓbari de diffinito p syll̃m duplatũ ꝙ idẽ est. Et notanṫ dr̃ in eo ꝙ qd est: vel p syll̃m duplatũ: q2 siue ista duplicatiõe ꝑt ꝓbari sic dr̃o. Omne aial rõnale est aial gressiˡᵉ bipes. ois homo est aial rõnale: g̃ ois hõ est aial gressibile bipes.

¶ Et ꝓ ꝓbat ꝙ nec p demr̃õnẽ ꝓbari ꝑt in eo ꝙ qd est opponẽdo: q̃ nõ valet ista ꝓbatio. oẽ aial rationale est aial gressibile bipes in eo ꝙ qd ẽ: omnis homo est animal rõnalẽ in eo ꝙ qd ẽ: igitᷣ ois hõ ẽ aial gressibile bipes in eo ꝙ qd ẽ: q2 sic arᵘˢ petitᷣ in premissis ꝙ debet probari.

¶ Neq3 p syll̃m diuisiuũ ꝓbari ꝑt sic argᵘˢ. hõ est aial: vel nõ aial: sed nõ est nõ aial. g̃ hõ est aial: vel g̃ est aial rõnale: vel irrõnale: sed nõ est aial irrõnale. g̃ est aial rõnale: dicit ꝙ h̃ modus argᵐ nihil ꝓbat: q2 ꝓsupponit aiã pre diuisiõis nõ icẽ. Utilis tñ ẽ diuisio ad diffõnẽ inq̃zᵐ cõpiectiᷣ oẽ ꝙ ad eẽ rei ꝑtiet: ⁊ nihil relinq̃t vsq3 ad vltimã drĩa3.

¶ Neq3 p syll̃m diffinitiuũ ꝓbari põt diffõ de diffinito: q2 sic argᷣ. qd̃ constat ex his que ad essentiam rei pertinent ⁊ sunt propria rei diffinitio est. hec diffinitio animal gressibile bipes est huiusmodi: ergo animal gressibile bipes est diffõ hõis. Nec h̃ forᵉ argᵐ v3: q2 ꝓsuppõit ꝙ d3 ꝓbarᷣ.

¶ Neq3 a cõtrarijs probari potest: quia sic arguitur. Si diffinitio mali est diuisibilitas: igitur contraria erit diffinitio contrarij ergo diffinitio boni erit idiuisibilitas. nõ valet q̃ petit ꝙ est eque dubium. s. diffinitionẽ cõtrarij.

¶ Neq3 per inductionem probari potest: quia iductio ex singularibus procedit. diffinitio vero non est singulariũ: sed vlium. Item inductio aliud de alio predicat. diffinitio vero incomplexum verbale est ⁊c̃.

¶ Neq3 etiam ex certis principijs necesse est ipsam eẽ. cũ sint illa. quis ergo modus reliquus. quasi dicat nullus: non. n. monstrabit qd est sensu aut digito. h̃ phs. ⁊c̃.

¶ Circa dicta cadit difficultas: vtrũ d̃ diffinito possit probari diffinitio in eo ꝙ quid est. Et videtur ꝙ sic ex fundamento omnium syllogismorum: quod est: quia quecũq3 conueniunt in vno tertio conueniũt inter se: sed subiectũ ⁊ ꝑ̃tum ꝯnis conueniũt in medio: quod est tertium: igitur conueniunt inter se. per h̃ ergo principium siue fundamẽtu3 probatᷣ ꝙ d̃ diffinito põt ꝓbari diffinitio in eo ꝙ quid est. Et signo extrema cõclusionis probande. que sunt subiectũ qd̃ est diffinitu3. ⁊ ꝑ̃tum quod est diffinitio in eo ꝙ qd est: puta ꝙ homo sit animal gressibile bipes i eo ꝙ quid est. Et arguitᷣ sic. q̃cunq3 conueniũt in vno tertio cõueniũt inter se: sed h̃ duo extrema. s. hõ ⁊ aial gressibile bipes in eo ꝙ qd est. ꝯueniunt in hoc tertio medio scilicet in diffinitione formali hominis. s. ãli rationaliᷣ igitur homo est animal gressibile bipes in eo ꝙ qd est.

¶ Rᵉ dicitur ꝙ fundamentum syllogismorum sic intelligitur. Q2 quecunq3 extrema simpliciter sumpta conueniũt in aliquo tertio conueniunt inter se: sed quando vnu3 extremum cum conditione aliqua dicitur de medio. non dicitur de altero extremo: nisi illud medium cum eade3 conditione dicatur de altero extremo: quare non sequitur omne animal ratiõale est animal gressibile bipes in eo ꝙ qd est: homo est animal rationale. g̃ homo est aial gressibile bipes in eo ꝙ quid est. ex quibus nõ sequitᷣ ꝯ nisi in minori mediũ dicatᷣ de subõ in eo ꝙ qd est. Et si sic dicatur in minori est petitio principij quare ⁊c̃.

¶ 5ᵒ his ꝓsuppositĩ q̃rit qd ꝑus sciatᷣ an qd est an si est: ꝑus opponẽdo. postea sumẽdo ꝙ hñ dcm̃ est in oppõnibus. Quãtũ ad pᵐᵐ ptem. ꝓ ꝓbat ꝙ nõ põt sciri qd ẽ: nisi ꝑus sciatᷣ si est: ⁊ arᵘˢ sic: q̃ de eo ꝙ nõ ẽ: non põt sciri qd ẽ: l3 qd nois possit sciri. sic d̃ tragelaphpo ⁊ d̃ hirco ceruo sciᷣ qd nois absq3 eo ꝙ sciatᷣ si ẽ: igitᷣ si sciᷣ qd est: necio sciᷣ q̃ est: sed scire qd est: ⁊ q2 est nõ põt esse vnica rõne: q̃ p diffõnẽ sciᷣ qd ẽ: ⁊ p demr̃ationẽ sciᷣ q̃ ẽ: ⁊ h̃ duo drñt sicut qd est ⁊ q̃ est: q̃re scire q̃ ẽ prius ẽ q̃3 scire qd est.

¶ In ꝯ̃rium arguitᷣ q̃ de quocunq3 scitur q̃ est p demr̃atione3 sciᷣ p causam nisi eẽ sit suba rei: sed cã ⁊ diffinitio idem sunt: igitᷣ q̃ est scitur p diffinitione3 tanq̃3 per meᵐ demr̃ationis: igitur prius scitur quid est q̃3 q2 est.

¶ Nec ꝑt dici ꝙ p diffinitionẽ quid nominis sciᷣ q̃ est: ꝓ q̃ assignata diffinitione qd nominis de quacunq3 re ad huic restat q̃rere ꝓpter qd est illud ꝙ diffinitᷣ: cum nõ sit assignata causa sui esse. igitᷣ per diffõnẽ quid nominis nõ demõstratur esse. 2ᵒ q̃ si diffinitio qd nominis demr̃aret esse rei: tũc diffõ qd nominis esset diffinitio quid rei.

Quo dato sequunṫ tria inconueniẽtia. pmũ ꝙ non subarũ ⁊ non entiũ eẽt diffõ qd rei: ⁊ patet q̃ illarum est diffinitio quid nois.

Scdm̃ inconueniens est ꝙ quelibet oratio siue ratiocinatio esset vera diffõ ꝓbatᷣ ꝯña: q2 cuilibet oroni põt iponi vnũ nomẽ: sic historie troiane ipositũ est nomen Ilias.

3ᵐ icõueniẽs est. cũ nulla scia demr̃et qd sĩgat nomẽ: neq3 p

hāc demrēt: igr̄ diffō q̄a nō demrabit. neq̄ demrabil̄ rē.
¶ Quātū ad p^m p̄tē soluit dubitationē hāc: sed p̄us soluit aliā dubitationē sup̄ motā: si ea diffō possit demōstrari de diffinito. Et dicit q̄m idem est scire qd est: scire causam si est: q̄ causa ꝛ diffinitio idem sunt. diffinitio autem aut est eadē rei vt formalis: aut alia: si alia: aut demōstrabilis vt materialis: aut indemōstrabilis vt finalis. si est demonstrabilis necesse est me^m causam esse per quam demonstret̄ in p̄ma figura: q̄ vniuersal̄r ꝛ affir^{ue} demrat̄: ꝛ hic est vnus modus exquisitus vnū q̄ qd est monstrare per aliud q̄ qd est. non tamen in eo q̄ quid est.
¶ 2° soluit dubitationē ifra motā. Et dicit: q̄ sicut contigit q̄ al̄n simul scimus q̄ est: ꝛ propter quid est. s. quādo scim^9 q̄ est p mediū q̄ est causa: sed nō est poi̅e scire p̄us propter qd q̄z q̄ est. Sic simil̄r contingit rc̄ quid est ꝛ si est: q̄ quandoq̄ simul scimus qd est ꝛ si est: sed non est possibile scire p̄us quid est q̄z si est: sed bñ contingit al̄n prius scire si est q̄z quid est. s. quando si est cognoscit̄ p medium accñtale: sed quando cognoscitur si est per diffinitionem rei q̄ est cā illi^9: simul cognoscit̄ si est ꝛ qd est. Et ponit q̄tuor exempla. Primū exemplū est: q̄ simul cognoscim^9 tonitruū esse: ꝛ q̄ sonus in nubibus est. Et simul cognoscim^9 defectum lune eē ꝛ q̄ priuatio luminis est: ꝛ simul cognoscimus hominē eē q̄ animal rationale est. Et animam eē: q̄ numerus se ipsum mouens est.
¶ Circa dicta cadit diffi^{tas}. p^a est q̄ eē inte^r p si est: aut dicit̄ existē. aut eē eēntie. si primū illud est singulariū quorum non est diffō: ꝛ hic debet queri esse rei cui^9 est diffinitio: si s̄z: ɔtra q̄ illud eē q̄ querit̄ aliq̄ñ p̄us scit̄ q̄z quid est: sed hoc non potest esse de esse essentie: quare rc̄.
Item phs dicit de quocūq̄ scit̄ q̄ est: scit̄ p cām nisi esse sit sub̄a rei: sed eē eēntie est sub̄a rei: igr̄ non scitur per cām.
¶ 2ª diffi^{tas} est: si p qd est pōt sciri eē rei: sequit̄ q̄ nō posset demonstrari pa^o de sub̄o per diffōnē subiecti. p̄bat̄ ꝫ: q̄ p qd est sub̄i. i. p diffōnē p̄us demrat̄ eē sub̄i igit̄ diffō nō est p̄rima cā ad demrandū passionē. Itē si p qd est sub̄i demonstrat̄ eē subiecti. i. per q̄ aliqd demōstrat̄ p̄us notū est: igit̄ p̄us cognoscit̄ qd est q̄z si est ꝫ dicta superius.
¶ R^o. Ad primum dicitur q̄ per esse subiecti inte^r esse existētie: ꝛ lz p̄mo cōpetat singularib^9 competit etiā vl̄ib^9. Ad aliud dī q̄ ar^m concludit verum q̄ si p esse intelligat̄ esse eēntie. q̄ eē eēntie non posset sciri per causam.
¶ Ad 2^{am} diffi^{tem}: si primo demrat̄ eē sub̄i per diffōnē sbit igit̄ p diffinitionez subiecti non poterit demonstrari pa^o de sub̄o: q̄ si est p̄rima cā ipsi eē nō erit p̄rima causa ipi passioni. dr̄ q̄ ab eēn^a totali fluit passio ime^{te}: ꝛ ab eēntia s̄m partem formalez tm̄ fluit esse subiecti imme^{te}: quare diuersi^{de} consideratur diffinitio in his. Ad aliud cum dicitur si per quid subiecti demonstrat̄ esse subiecti. igitur quid sub̄i est prius notum ɔce^r q̄ p̄us nā: s̄z non p̄us tp̄e.
¶ 6^a ponit quatuor modos diuisionis diffinitionum. p̄ma diuisio est. quorūdā q̄ qd est. i. q̄rūdam diffinitionum est altera causa: ꝛ quarūdaz non. i. alia diffō hz causam per quā potest monstrari: vt materialis: ꝛ alia non habz causam vt formalis: quare ille diffinitiones q̄ sūt sine medio p̄ncipia sunt que ꝛ esse ꝛ quid sunt supponē oportet: vt ari^{cus} supponit quid vnitas que vero habēt medium: earum est demōstratio non tamen in eo q̄ quid est.
¶ 2^a diuisio est in diffōnē qd nominis ꝛ qd rei. Ideo dicit. Cum diffō sit ratio ipsius q̄ qd est. alia erit ipsius q̄ qd significat nomē: vt ratio ponens nomē ad significandū. Et alia quid rei. Et habentes diffinitionem quid nominis: querimus postea si est: ꝛ qd est: ꝛ difficile est accipere qd sunt. q̄ nō scimus q̄ sūt: nisi p acc̄ñs: vt dictū est s̄.
¶ 3ª diuisio est eadē cū ista sc̄d̄a sed per alia v̄ba. Et dicit. Est autem ratio vna dupliciter: aut coniunctiōe vna: vt Ilias. s. quid nominis. Alia v̄o est vnū de vno ostendēs non s̄m accidens sed per se vt diffinitio quid rei ꝛ h̄ dicitur ostendere vnum de vno: q̄ demonstrat conclusionez in qua vnū de vno predicat̄. Et subdit differētiā iter hec: q̄ diffinitio qd nois dī diffō tm̄. Alia vero diffō dī demōstrāo propter quid est: quare p̄ma significat quid est. nō autem demonstrat. sc̄d̄a vero manifestum est q̄ erit vt demonstratio eius q̄ qd est. positione dr̄ns a demrātione. dicit themistius q̄ diffinitio quid rei p causam formalez dicit̄ demōstratio virtual̄r: q̄ continet causam: ꝛ effectū virtualiter sed demōstratio continet formaliter causaz ꝛ effectum: ꝛ differt ordine quodaz a demrōne: sicut differt dicē propter quid tonat ꝛ quid est tonitruum.
¶ 4^a diuisio est: q̄ triplex est genus diffōnis p̄tinēs ad demonstrationē. Et h̄ diuersimode exponitur.
Themistius dicit q̄ vna est sicut ꝯ demonstrationis. Et alia est sicut p̄ncipiū tm̄ virtualiter ingrediēs demrātionem ꝛ alia que est medium in demrōne: vt formalis: que non differt a demonstratione nisi ordine quodam.
Lincoñ. v̄o dicit q̄ vna est diffinitio mālis. s. que est ɔclusio demonstrationis: ꝛ alia est diffinitio formalis. s. illa que est medium in demōstratione: ꝛ tertia est aggregatuz ex vtraq̄. s. ex materiali ꝛ formali: que dicitur tota demonstratio. positione tm̄ differēs ab ea: q̄ aggregat simul cōclusionez ꝛ medium: ꝛ ideo sub alijs verbis dicit lincoñ. triplex est diffinitio. s. vna que dic̄ tm̄ q̄ est. Alia que dicit tm̄ propter quid: ꝛ alia que dicit vtrūq̄. prima est cōclusio demonstrationis. sc̄d̄a est medium. 3ª est demōstratio positione differens ab ea.
¶ Circa dc̄ā cadunt diffi^{tes}. p^a diffi^{tas} circa p̄maz diuisionē que est q̄ diffōnum alia materialis: alia formalis: quia dixit q̄ diffinitio formalis non habet medium quo monstret̄: q̄ causa formalis potest demonstrari per causaz finalem: quoniam finis est causa omnium aliarū causarū.
¶ Sc̄d̄a difficultas est circa sc̄d̄am diuisionez in quid nominis ꝛ quid rei: q̄ p̄mittit. q̄ cum diffinitio sit ratio ipsius q̄ quid est: alia erit. q̄ quid significat nomen: ꝛ alia quid rei. ꝫ quia videt̄ dicere q̄ diffinitio nominis sit ratio ipsius q̄ qd est q̄ est fl̄m: q̄ solū ve℞ est de diffōe qd rei.
¶ Tertia difficultas est circa tertiam diuisionē que est eadem cum sc̄d̄a. cum dicit q̄ alia diffinitio dicit̄ vna coniunctione: ꝛ alia dicit̄ vna simpliciter: q̄ de illa que est vna simpliciter. siue quid rei dicit q̄ est illa que demonstrat vnuz de vno: ꝛ h̄ potest dici demonstratio differens positione ab illa. ꝫ demonstratio est syllogismus faciēs scire: sed diffinitio non est syllogismus. ḡ diffō non est demonstratio. Deide q̄ro quomō pōne differt a demrōne.
¶ Quarta difficultas circa q̄rtam diuisionē: que dicit triplex eē genus demrōnis. Una est ratio dicēs quia est tm̄ que est sicut ꝯ demonstrationis: ꝛ alia que est sicut principiū. s. virtualiter ingrediens: ꝛ alia que est medium in demōstratione vt formalis que non differt a demonstratione nisi ordine h̄ s̄m themistium. ɔtra: p̄ma non dicit q̄ est: sed propter quid q̄ diffinitio est ratio q̄ quid est significans. Et si dicit respectu aliarum q̄ est: quoniam est ꝯ demonstrationis respectu aliarum: tunc quero que aliarum est formalis cum omnes possint demōstrari preter illam que datur per causam finalem rc̄.
¶ R^o. Ad primum cum arguitur contra id q̄d dicit q̄ formalis non habet medium per q̄ mōstretur: q̄ formalis potest monstrari per finalē. Ad h̄ dupl̄r R^{ri} potest. vno modo: q̄ formalis simpliciter dicitur que nullum habet medium quo monstrari possit: vt data per finem: formalis s̄m quid est data per formam ꝛ efficiens: q̄ respectu alterius diffinitionis est medium ꝛ respectu alterius est conclusio ꝛ materialis simpliciter est per materiā.

Licon. võ alr dixit ꝙ formalis simplr dr q̃ non hẽt mediũ quo mõstrari possit: ⁊ hoc contigit dupl'r.s. aut qꝛ nõ hꝫ cãm: vt data p finẽ: aut si habet cãm qꝛ p se nota est non põt demonstrari vt data per formaꝫ. alie vero due.s. per efficientẽ ⁊ per materiã nõ sunt simpl'r formales sꝫ mãles.

℄ Ad scđam dixit themisti⁹ ꝙ diffõ in vli est ratio dicens qd est: qꝛ duplex est qd.s. quid nominis: ⁊ quid rei.

℄ Ad tertiam difficultatẽ cũ dicit̃ ꝙ diffõ qd rei põt dici demřatio ofnis põne. tu ar^m ɔtra qꝛ demřo est syll'o faciẽs scire: sed diffõ nõ est syll's. dicit̃ ꝙ p̃hus dicit ꝙ diffõ est vt demřo. qꝛ virtual'r demřatio est: ⁊ non formaliter.

℄ Ad q̃rtã difficultatẽ cũ arg^r ɔ̃ illud dcm ꝙ diffõ vna dicit qꝛ est tm̃. ɔ̃ ar^r: qꝛ cum diffõ sit oratio signãns ꝙ qd ẽ esse rei: igit̃ dicit qd est: ⁊ non tm̃ qꝛ est: dicit̃ ꝙ loq̃t̃ respectiue: qꝛ mãlis diffõ respectu aliaꝝ dicit tm̃ qꝛ est q̃m est sicut ɔclusio demõstrata per formalẽ: ⁊ formalis dicit̃ q̃libet aliarũ: vel simpliciter vt finalis vel fm̃ qd vt alie.

℄ Ostẽdit q̃ũo demřatio fit per oẽ genus cãe. Et 4^m facit p̃mo ondit q̃ũo demřatio fit p omne gen⁹ cãe: et ratio est: qꝛ causa ⁊ mediũ idem sunt: igit̃ quot sunt genera causarũ: tot sunt media ad demřanduꝫ: ⁊ exẽplificat de oĩbus causis. Exẽ^m in cã mãli. si demonstrat̃ ꝙ angulus semicirculi est rectus per hoc me^m.s. p medietatẽ duoꝝ rectoꝝ. Ex^m de cã formali. si demřat̃ ꝙ ois q est medietas duoꝝ rectorũ est rectus per diffõnẽ formalem anguli recti: que est angulus equalis angulo intri^{co} sibi coniuncto ex linea super lineam diametraliter cadente constitutus. Ex^m de cã effi^e. pp qd atheniẽses debellant̃ a medis. causa est: qꝛ p̃us cõmiserũt bella in sardos: q̃ sũt pars medorũ. sic arguẽdo. Jniuriãtes debellant̃ pp vidictã faciẽdã. Exemplũ de cã finali: vt pp qd deambula^o fit post cenam: vt cibus descendat ab ore sto^{ci}: ⁊ ɔ̃sr̃ vt sanus sit.

℄ 2° ostẽdit q̃ũo effectus põt demřari p plures cãs: ⁊ ostẽdi: maxime p cãm mãlẽ ⁊ finalẽ. Et ponit duo exẽpla. p̃^m q̃re egredit̃ lumẽ de laterna pp cãm mãlẽ est: qꝛ hẽt poros per q̃s trãsit lumẽ: ⁊ p finalẽ vt non offendat̃ a transeuntib⁹. 2^m ex^m pp qd tonat̃. pp cãm mãlẽ est: qꝛ extiguit̃ ignis in nube: pp cãm finaleꝫ est: vt terreant̃ q in inferno sunt: vt inq̃t pithagoras. Et maxime in reb⁹ nãlib⁹ cõtigit fieri demřonẽ per duas cãs.s. mãlẽ ⁊ finalẽ: ⁊ dat cãꝫ h⁹ dicens: qꝛ nã facit q̃dcũqꝫ facit pp aliquẽ finẽ: ⁊ ẽt fac ex necitate mãe. vñ necitas est 2^x. vna fm̃ mãm: ⁊ alia fꝫ motũ.i. violẽtiã: vt lap̃ ex necitate fert̃ sursum fm̃ violẽtiã: ⁊ deorsũ fꝫ nãꝫ. Et addit ꝙ q̃ fiũt ab itẽ^u: alia pp finẽ fiũt: vt dom⁹ statua ⁊ hꝫ. alia fiũt a fortũa ⁊ ñ pp finẽ fiũt

℄ 3° corrigit dicta de causis. Et itẽdit ꝙ sola v̀a cã dẽmřat cãtuꝫ: ⁊ non vera demřat̃ a cãto. Et cã vera est que simul est cũ cãto i fieri: in facto esse. ⁊ in futuro eẽ. Et talis causa inq̃ꝫ^m est: est cã his q̃ fiunt: ⁊ inq̃ꝫtũ fit est cã his q̃ fiũt: ⁊ factis inq̃ꝫtũ facta est: ⁊ futuris inq̃ꝫtuꝫ futura est. Et dat duo exẽpla. p̃^m est de cã eclipsis q̃ est interpõ terre: ⁊ 2^m ẽ de cã cristalli que est aqua densata pp defectum caloris. Jn causis v̀o nõ veris: que non simul sũt cũ cãto fit syll's a posteriori. p̃ma ratio est. ꝙ non sequit̃. h p̃us factũ est: g̃ h posteri⁹ factũ est. 2^a rõ est. quia causa que syllogistice infert causatũ est diffinitio: que simul est cum causato.

℄ 4° addit ꝙ in reb⁹ i q̃b⁹ est g̃natio circularis: ɔtigit his demřonẽ eẽ circularẽ si vere sequãt̃ se adinuicẽ mediũ ⁊ ɔ̃: qꝛ opꝫ ꝙ ɔ̃ ɔuertat̃ cũ medio: ⁊ dat exẽ^m in opib⁹ nãe: qꝛ depluta t̃ra: necẽe est vaporẽ fieri. h autẽ facto necesse est nubẽ fieri hac autẽ nube facta. necesse est deplutã eẽ terram. Et ɔ̃sr̃ infert. ꝙ sicut sunt q̃dã res q̃ semp sũt: ⁊ quedam non semp sed frequent̃: ⁊ taliũ necesse est mediũ freq̃nter ẽe: vt non omnis masculus barbat⁹ est ⁊c̃.

℄ Contra p̃mam partem arg̃r: qꝛ non videt̃ ꝙ possit fieri demřatio per mãꝫ: q̃a mã cũ sit pura po^a est modice entitatis ⁊ minus cognoscibilis q̃ꝫ effect⁹: qui est pluris entitatis: ⁊ consequenter magis cognoscibilis.

℄ Contra 2^{am} ptẽ in qua dicit̃ ꝙ p plures cãs põt fieri demřatio arg̃r: qꝛ aut diuisiꝫ. aut ɔiũcti. Nõ diuisiꝫ qꝛ ex mã seorsum accepta non põt demřari aliq̃d: qꝛ causa ex qua dꝫ demřari dꝫ esse cã vera vt dicit p̃hus hic. q̃ talis est vt posita cã ponatur effectus ⁊ remota remoueatur. qualiter non est materia. Nec coniunctim qꝛ vnius cãti est tm̃ vna causa p se. pꝫ p p̃hm istis in penultio cap̃ hui⁹ li ⁊c̃.

℄ Contra 3^{am} ptẽ in q̃ dicit̃ ꝙ dꝫ cãm eẽ verã que demřat: ⁊ talis simul est cũ cãto in fieri in eẽ ⁊ in ɔseruari. Cõtra qꝛ se^r ꝙ nunq̃ꝫ contingeret demřare p finẽ. patet qꝛ finis non est simul cũ eo cuius est finis sed futurus est.

℄ Contra quartã partẽ de demřone circu^{ri} ar̃: qꝛ in p̃ li^o i pbat̃ demřatio circularis. Forte dr̃ ꝙ iprobat demřonẽ simpl'r eẽ circularẽ: sed demřo fm̃ qd põt eẽ circu^{ris} cui⁹ vn⁹ pcessus est ex p̃orib⁹: ⁊ alter pcessus ẽ a posteriori. ɔ̃ qꝛ q̃n i reb⁹ ẽ g̃nõ circu^{ris}. sempvnũ est cã g̃nonis alterius: ⁊ econtra: vt pluuia est causa nubis ⁊ econtra. Igitur videtur demonstratio simpliciter esse circularis.

℄ Re^r ad p̃^m dr̃ ꝙ mã est magis nota fm̃ nãm q̃ꝫ effectus: ⁊ effect⁹ magis not⁹ q̃ ad nos: qꝛ dꝫ vt mã fiat magis nota his si dꝫ demřare effectũ. Uel meli⁹ dr̃ ꝙ non est fmo de mã q̃ est pura po^a: sꝫ de mã cõposito q̃ est in actu: ⁊ taliter disponi potest vt simul sit cum effectu.

℄ Ad 2^m dr̃ ꝙ q̃n dic̃ ꝙ cã v̀a est sp simul cuꝫ effectu: dr̃ ꝙ loq̃t̃ solũ d cã formali. Et si vis ꝙ itelligat̃ hoc de omnib⁹ causis. Intell'r de mã cõposita respcũ alicui⁹ effect⁹ ⁊ non re^u cuiuscũqꝫ. Ad illud d cãis ɔiũcti p̃t dici ꝙ in vno g̃ne cãe ẽ tm̃ vna cã p se sꝫ i diuisis g̃nib⁹ p̃nt eẽ p̃les causę.

℄ Ad 3^m cũ dicit̃ ꝙ finis non eẽt cã v̀a: qꝛ non est sil' cum effectu. ne^r qꝛ finis i itẽtiõe est semp simul cum effectu.

℄ Ad 4^m de demřone circu^{ri}. dr̃ ꝙ i his q̃ circularit̃ g̃nãt̃ est demřo p accñs: qꝛ idẽ est cã ⁊ effect⁹ re^u alti⁹ rõe diuisoꝝ singl'ariũ: q̃m pluuia non est simpl'r cã nubis sꝫ h⁹. Nec nubes est simpl'r cã pluuie sꝫ h⁹. qꝛ si esset simplicit̃ cã pluuie. pluuia non posset esse simplicit̃ cã nubis ⁊c̃.

℄ Docet inuestigare diffõnẽ. Et duo p̃n^r facit. p̃° docet inuestigare diffõne spẽi. 2° docet inuestigare diffõnem g̃nis subalterni fm̃ themistiũ. Sꝫ fm̃ licoñ. dat 2° inuestigare diffõnẽ spẽi p viã resol'onis postq̃ꝫ p̃ docuit p viã cõpõis.

℄ Quãtũ ad p̃^m ptẽ dicit. Q: opꝫ eligẽ debitũ gen⁹: ⁊ debitas dr̃as. ⁊ ponẽ illas cũ g̃ne. Et modus ẽ iste in eligẽdo gen⁹: qꝛ opꝫ eligẽ ꝙ p̃cet̃ in qd de dĩntib⁹ spẽ: ⁊ p̃dicet̃ in qd de spẽ q̃uis diffi^{te}. Et nõ opꝫ eligẽ que sũt sup̃ gen⁹. De dr̃ia v̀o dic̃ ꝙ opꝫ eligẽ infra gen⁹ tot p̃ra: que sil' sumpta ɔuertant̃ cũ diffinito: sed singulũ in pl⁹ se habeat. Et h fit dĩdo genus p dr̃as ime^{tas} vsqꝫ ad athomas spẽs. Et ponit exẽ^m de diffinitione trinarij: in qua nõ sunt eligẽda q̃ sũt eẽ gen⁹ ei⁹: sed gen⁹ eius est nũs: q̃re sumẽda sunt q̃ sunt ifra gen⁹: que summunt̃ p diuisionẽ g̃nis. Nã numer⁹ alius est par. ali⁹ ipar. ipar ɔuenit trinario: ⁊ nõ sufficit h: sed diuidit̃ numerus ipar: qꝛ alius est primus. alius nõ p̃mus. p̃mus dicitur dupliciť: aut non mẽsuratus alio numero: vel nõ composit⁹ ex alijs: ⁊ hoc totum ɔuertit̃ cum trinario. lꝫ singulum eorum in plus se habeat. Et pbat hanc eẽ diffõnẽ trinarij. qꝛ diffõ dꝫ eẽ̃ p̃dicari: ⁊ soli inesse: sed hec est huiusmodi. quare ⁊c̃.

℄ Et addit ꝙ ad complẽdũ methodum hanc diffinitiuaꝫ requirunt̃ tres ɔdõnes. p̃° ꝙ accipiant̃ p̃ra i eo: ꝙ qd est. fm̃ ꝙ disponant̃ fm̃ ordinẽ nãlẽ. 3° ꝙ diuisio vadat vsqꝫ ad summũ.i. vsqꝫ ad vltimam speciẽ: p̃mum pbat partiꝫ per methodũ de acci^{te} p q̃ꝫ pbat̃ aliq̃d incẽ. pti p methodũ de g̃ne p quã pbat̃ p̃ri in qd. 2^m pbat qꝛ semp ꝙ pri⁹ ẽ pri⁹ accipiendũ est: ⁊ sic p̃us erit vlius. 3^m pbat ꝙ oia sil' ɔuertant̃: qꝛ sic accipiũt̃ omnia predicãtia in eo ꝙ qd ẽ.

℄ Quãtũ

¶ Oñ ad 2^m ptē: quō iuestigāda sit diffō generis subalt'ni. dicit p̄ sumēde sūt spēs vni⁹ gnīs. v.g. si linea diffiniēda ē sumāt sub ea q̄ sūt rectū ꝛ curuū: deīn sumēde sūt diffinitiōes hap spēp. ꝛ vidēdū ē qd ē eis cōe. vn̄ linea recta est lōgitudo sine latitudie. cui⁹ mediū n̄ discrepat ab ex̄mis. Et linea curua ē lōgitudo sin̄ latitudie: cui⁹ mediū discrepat ab extremis. illud cōe in q̄ ꝯueniūt ē lōgitudo sine latitudie. ꝛ h̄ seruādū ē ꝑ p̄⁹ dr̄ia addēda gn̄i. q̄ vidēdū ē i q̄ gn̄e sit. ꝛ cū sit in quātitate diffō linee ē. quātitas lōga sin̄ latitudine. Et excludit duos errores: p̄m⁹ ē. q̄ dicūt ꝙ ipos̄e ē cognoscē dr̄as q̄ sūt ad opposita. n̄ cognoscat vnūqōq̄. Rō ꝙ sim̄ ē ꝙ cognita oīa vni⁹ ad alia. ꝙ oporteat cogscē oīa alia. Scōs error ē cū dicim⁹ spēs sub alt'a dr̄iap cōp̄hēdi. ꝙ illō ē peti⁹. Qō si ē vep: q̄ nihil clari⁹ q̄ sub altera illap eē. Et addit ad cōplēdum hāc methodū gn̄is subalterni. Q: si in spēb⁹ sūptis nō repit aliquid cōe in q̄ ꝯueniāt diffōnes spēp. tūc sciēdū ē ꝙ ille non sūt sub gn̄e. Et dat ex^m de magnani^te q̄ videnť eē due spēs. sb vna fuit alcibiades aiax ꝛ achilles. ꝛ h̄ fuit iniuriā n̄ pati. Sub alia specie fuit diogenes ꝛ socrates quib⁹ cōmune fuit aspernari que in fortuna posita sunt. ꝛ quia in his n̄ cōe est ideo magnanimitas non est genus ꝛc.

¶ Circa p̄^m mo^m iuestigādi diffōnē spēi cadit difficultas. q̄ nō vr̄ ꝙ sint sūmēda tot p̄ta p diuisionē gn̄is. ꝙ oīa sil' supra ꝯuertanť cū spē. ꝛ singulū in plus se hēat. q̄ vl' sumit gen⁹ primū ad diuidēdū vl' nō: si primū p vnā diuisionē hi dr̄ia ꝯstitutiua spēi. ꝛ ꝯn̄ diffō spēi sit ex illo genere ꝛ illa dr̄ia. Si v̄o nō ē primū gen⁹ ꝛ diuidať p dr̄ias imediatas. p vnā dr̄iaꝫ additā gn̄i ꝯstituiť vna spēs. Et cū illa sit gen⁹ iterū diuideť p dr̄ias: ꝛ p vnā additaꝫ gn̄i cōstitueť spēs. ꝛ tādē deueniet ad gen⁹ proximū: q̄ dicit ph̄s ꝙ diuidēdū ē gen⁹ p dr̄ias imediatas vsq̄ ad atthomas spēs. Qr̄ illa diuiō p dr̄iā vltimā additā gn̄i ꝯstituet spēꝫ: ꝛ sic diffō fiet ex solo gn̄e pxi^o ꝛ illa dr̄ia ꝯ dcā supi⁹.

¶ Circa 2^m mo^m iuestigādi diffōneꝫ gn̄is subalterni ē difficultas. q̄ dicit ꝙ inspiciēdū est in diffōnib⁹ spēp si ē aliqd cōe eis sb gn̄e. ꝯ q̄ diffōnes illap spēp ꝯstāt ex gn̄e illo ꝛ dr̄ijs. ꝛ in differētijs nō ꝯueniūt: s; tm̄ i gn̄e: igiť i eis nō ē aliqd cōe sub gn̄e. Et ꝯñter nō ē vep illud dictū. Q: si diffōnes spēp nō hn̄t aliqd cōe sub gn̄e. ꝙ nō hēant genus: sic dixit ď duab⁹ spēb⁹ magnani^te: q̄ carēt gn̄e pp h̄.

¶ Rn̄ ad p̄mā sūt duo modi rn̄^di. Un⁹ boetij dicētis. ꝙ nō sit talis diffō ex dr̄ijs eēntialib⁹ s; accidētalib⁹. q̄p q̄lꝫ in pl⁹ se hꝫ: ꝛ gen⁹ primū ē ꝙ diuidiť. ꝛ q̄ ignorantur dr̄ie eēntiales. iō capiūť accidētales q̄p q̄libet i pl⁹ se habet. Lincon. v̄o dixit ꝙ gen⁹ primū diuidiť p dr̄ias eēntiales s; aliq̄ sumūť ex forma gn̄is. vt rōnale ꝛ irrōnale ꝛ aliq̄ sumūtur ex mā generis. vt mortale ꝛ imortale. ꝛ nō opꝫ ꝙ cui cōpetit differentia formalis cōpetat genus.

¶ Ad scd̄aꝫ dr̄ ꝙ gen⁹ descēdit in spēs sp̄alissimas p plēs dr̄ias. Et i vltis dr̄ijs nō ꝯueniūt spēs s; i alijs pn̄t ꝯueniť.

¶ Corrigit modū demōstrādi p cās: q̄ vult ꝙ vni⁹ cāti p se sit tm̄ vna cā p se. Et tria facit p̄ mouet dubitatōeꝫ: q̄ facit ad cognoscēdū cām p se. Dubitatio ē: vtrū cū cātuꝫ sit cā sit: ꝛ eꝯ aut nō. Qō si cū cātū ē cā sit: ꝛ eꝯ tunc cā ꝛ cātuꝫ simul sūt. ꝛ vnū p̄t demr̄ari p aliō ꝛ eꝯ. s; qn̄ cātuꝫ demonstrať p cām ē demr̄atio pp qd: qn̄ v̄o cā demōstratur p cātū est demr̄atio q̄. Et dat duo exēpla. p̄^m ex^m folio fluere ē qōdā cātū ꝛ lata folia eē cā ei⁹. ꝛ sil' sūt. Aliō ex^m est. lumē deficere. ꝛ cā deficiēdi sil' sūt. Si v̄o nō. i. Si qn̄ cātuꝫ ē: nō ē cā: tūc nō sunt sil'. s; ꝯtingit plēs esse cās eiusdē cāti. ꝛ ꝯtingit h̄. si idē cātuꝫ de plib⁹ p̄mis sbiectis dicať. tūc ex cāto nō seqť cā determiata. l; sequať: cū cātuꝫ est: cā ē: nō tm̄ seqť hāc cām eē. Qr̄ si ꝑpositūꝫ sit vl'e sbm. s. cōuertibile de quo p̄ dicať cātuꝫ. tūc cā ꝛ cātum ꝛ vl'e sbm ꝯuertibile ē. Et dat ex^m. vt si h̄ p̄cuꝫ folio fluē sit in quodā toto. i. in sbo vl'i determinato: ꝛ si plēs ipsi⁹ species sint: si igiť plātis aut hui⁹ plātis p̄ inerit h̄ p̄tū: q̄ dꝫ mediū eq̄le esse cū his. Si igiť q̄rať pp qd arbores folio fluūt. Rn̄ propter densitatē humidi: ꝛ hec est cā adequata: que conuertitur cum illo causato.

¶ Scd̄o ꝓsequiť p̄ncipale ꝑpositū. s. ꝙ vni⁹ cāti p se ꝛ nō p accn̄s ē tm̄ vna cā p se: ꝛ vnū mediū demr̄atiuū. Et intēdit ꝙ si demr̄eť cātuꝫ p se: ꝛ nō s̄m signū neq̄ s; accn̄s ꝙ est tm̄ vna sola cā p se. Rō est q̄ mediū ē termin⁹ vltimi termini. i. diffō maioris extrēitatꝫ. s; vni⁹ vna ē rō. i. diffinitio: igiť vnū est mediū. Si v̄o cātū p accn̄s demōstraretur puta de sbo nō p̄. ꝯtingit plures esse causas. licet talia non sint ꝑposita in demonstrationibus.

¶ Tertio ondit ꝙ si cātum p se considereť in sbo p̄. sil'r se hꝫ mediū ꝛ cātū quo ad vniuocationē ꝛ analogiā ꝛ equiuocationē: q̄ si cātum est vniuocū: ꝛ mediū ē vniuocū: ꝛ si analogū ꝛ me^m analogū: ꝛ si equocū ꝛ medium sil'r. Et exēplificat de analogo. dicēs hui⁹ cāti analogi. s. q̄ttuor quātitates ꝑportionabiles. s. nūs linea corp⁹ ꝛ t̄ps sunt p̄mutari ꝑportionabiles: ꝛ ē me^m analogū. s. eq̄liter habēs augmētū. 2° exēplificat de equoco. dicēs hui⁹ cāti equoci s. similē esse colorē colori. ꝛ figurā figure cā est equiuoca q̄ alia ꝛ alia. l; in figuris fortasse eadē s̄m analogiā dcā s. hr̄e angulos equales. ꝛ latera ꝑportionalia. In coloribus v̄o hr̄e vnū sensuꝫ: vel aliqd aliud. Et facit exē^m de vniuoco: q̄ ma^m est. Et addit si cōsiderať cātum in sbo p̄. tunc cā ꝛ cātū ꝛ sbm p̄^m se cōsequūť. si cātū est: ꝛ cā est: ꝛ sbm p̄^m est: ꝛ eꝯ. ¶ Si v̄o cōsidereť in subiectis inferioribus nō se cōsequūť: q̄ p diuersas cās inest. Et dat exemplū: vt eē lōge vitē: ꝙ inest q̄drupedib⁹ q̄busdā: ꝛ volatilibus quibusdaꝫ p aliā cām inest: vt q̄drupedibus p carere colera: ꝛ volatilibus per esse sicca. ¶ Et mouet vnaꝫ dubitationē: quā statim soluit. Dubitatio est. si inter cātum ꝛ sbm inferi⁹ mediāt plures cāe: per quaꝫ illap demonstrari dꝫ. puta si inter folio fluere ꝙ est cātum. ꝛ sicū que est sbm inferi⁹ mediāt plures cāe. s. sicū dēlari. ꝛ folium latū esse: p quā illarū dꝫ demōstrari. Rn̄ ꝙ per illam que est propinquior. sbo iferiori. puta sic⁹ folio fluit. q̄ lati folij est: qm̄ p hāc cāꝫ hꝫ alia cā iferior. s. sicū dēlari.

¶ Circa dcā cadit difficultas. Utrū vni⁹ cāti p se sit tm̄ vna cā p se: que sit medium ad demonstrandum.

Cōtra ar̄ q̄ dictū est supra i. 7° caplo. Qō l; demonstrare per oē genus cāe: sed in oi gn̄e cause potest sumi causa per se igitur vnius causati p se possunt eē plēs cāe p se.

Item rō p quā ꝓbat nō valꝫ: q̄ dicit diffō ꝛ cā sūt idē: ꝛ sed vnius est tm̄ vna diffō: igiť est tm̄ vna cā: q̄ minor vi fl'a: qm̄ vnius plures sūt diffōnes. s. materialis ꝛ formalis: ꝛ que dr̄t a demonstratione sola positione.

¶ Rn̄ dicit ꝙ sicut supra caplo septimo correxit in fine capituli dictū suuꝫ. dicēdo ꝙ sola cā vera est q̄ proprie demōstrat. ꝛ cā v̄a diciť que simul est cū cāto in fieri in esse ꝛ in cōseruari. Sic sub alijs verbis corrigit illud idem. dicēdo ꝙ vni⁹ cāti est tm̄ vna cā per se. s. diffō dicens pp quid. ꝛ h̄ diciť diffinitio formalis. siue modo data sit per formā vt per gen⁹ ꝛ dr̄iam. siue per cām efficientem: sicut demonstratur defectus lune per interpositionem terre siue per causam finalem. Ex his patet ad argumenta.

Ad primū qn̄ dixit ꝙ l; demonstrare per oē genus cause. loquitur improprie de demonstratione. s. ꝓ probatione. ꝛ hic loquitur proprie.

Ad secūdū diciť ꝙ diffinitio dicēs pp qd est me^m. ꝛ illa est tm̄ vna. s. formalis cōiter loquendo modo dicto ꝛc.

¶ Ultio moneť due dubitatiōes de p̄ncipijs ꝛ soluunť. p̄^a est vtrū eadē sit cognitio p̄ncipiop ꝛ ꝯnis q̄ dr̄ scientia.

¶ 2^a dubitatio vtrū noti^a p̄ncipiop sit nobis inata vl' acq̄sita de nouo. Et p̄ exeqť de scd̄a arguēdo ad ptes. Et p̄ ꝙ

nō sit inata ar^m: qr seq̄ret certissimā noti^m eē i nobis. τ lateret nos: q̄ nō ē posse: qr si noti^o min^9 certa nō pt latere nos: puta noti^o ɔ̄nis nouit demrātes q̄ est min^9 certa q̄3 noti^o pn^o igit min^9 latebit noti^o pncipiorum. q̄ ē magi certa.

¶ Jn ɔ̄riū ar^m q̄ nō sit acq̄sita d̄ nouo: qr si eēt acq̄sita d̄ nouo: necesse eēt accipe ex p̄exnti cognitiōe: sic in p̄ libro de demrātione dictū est. s. vbi dr oēm doctrinā inte^m fieri ex p̄exnti cognitiōe: s3 noti^o pncipiorum nō pt fieri ex p̄exnti cognitione: qr nō h3 notitiā priorē ex q̄ fieri possit q2. τc.

¶ Et p̄ soluit secūdā q̄ōnē dicēs. ma^m est q̄ nō ē posse hēre eā inatā ignorātib^9 nobis. Neq̄3 posse est ea3 fieri de nouo nō hn̄tib^9 cognitionē priorē3 ex qua fiat. Necesse est igit hēre pōam quādā a qua noti^o pncipiorum originē trahat. hec āt po^o est sensus. Nō āt h̄ po^o erit his honorabilior fm certitudine3: vr aūt inesse oibus aīalib^9 rhn̄t. n. pōa3 nāle3 iudicatiuā. quā vocam^9 sensu3. Cū āt sensus insit oib^9 aīalib^9. Jn his qdē3 mansio sensibilis p memoriā. Jn aliis aūt nō. Et in qb^9 fit mansio sensibilis. i. retētio p memoriā diua q̄dā est: qr i qbusdā memoria multotiens facta cōtingit fieri rōnem quandā eorum adinuicem i. cōpationē quandā illorum retētorum p memoriā. Jn aliis āt non. vbi nō est memoria. ex opatiōe illa fit expimētū. qr multe memorie. s. cōperate adiuicē fm filitudinē faciūt expimētū. Ex expimēto aūt fit vl'e. q̄ est pncipiū artis τ scie: siq̄dē est c̄c gnōnē artis pn^m est si c̄c eē scie pn^m est. i. si c̄c factibilia est pn^m artis. si circa res fm nām existentes est pncipiū sciētie. Quare ex singularibus notis per sensum fit vl'e. Et sic patet solutio primi dubii.

¶ Scd̄o soluit p̄mā q̄ōnē. Et p̄mittit q̄ hitnū q̄dā3 sunt sp veri: vt inte^m τ scia. alii vo nō. s3 falsitatē aliq̄n recipiūt vt opio τ rō. i. rōcinatio. nā rō est suasibilis rei. sicut opio p̄babil'. Deiñ soluit dicēs. Cū inte^m sit certior scia. τ pn^o sint certiora ɔ̄nib^9: igit hit^9 pn^o inte^m dr. τ nō scia: inte^m n. est pncipiū scie. Et subdit h̄ aūt oē sil'r se h3 ad oē gen^9 rerum. dicit themisti^9. i. ois scia similiter se habet ad omne genus scibile rerū: sicut notitia pncipiorum ad pncipia.

¶ Circa dicta cadit difficultas vtrū noti^o pn^o fiat ex noti^o sensitiua tāq̄3 ex p̄exnti cognitiōe. Et vr q̄ nō. p̄ qr p̄exns cognitio d3 eē certior ea noti^o q̄ fit ex ea. s3 notitia sensitiua nō ē certior noti^o pn^o pp duo. p̄ qr circa sensus cōtigit error 2° de aīa. 2° qr dixit hic phs q̄ notitia sensitiua non est fm certitudinē honorabilior notitia pncipiorum.

¶ Scd̄o qr si noti^o pncipiorum fuerit ex sētia. maxie eēt pp dictū ph̄i. q̄ ex expimēto fit vl'e q̄ ē pn^m artis τ scie. Et expimētū fit ex plib^9 memoriis cōpatis adiuicē fm filitudine. ɔ̄ qr expimētū ē noti^o p̄ticularis cāta ex plib^9 singularib^9 cōpatis adiuicē fz filitudinē. s3 ex noti^o p̄ticulari nō fit notitia vlis. igit ex expimēto nō fit vl'e. tum etia3 quia expimētū fit ex qbusdam singularibus. vl'e vero fit ex oibus singularibus per inductionem quare τc.

¶ R̄e^o ad p̄m dr q̄ noti^o vna pt eē certior alia dup'. s. aut quo ad nos. aut quo ad nā3. Quo ad nos certiora sūt q̄ sunt p̄pria sensui vt singularia: certiora vo q̄ ad nā3 sūt q̄ sūt remota a sensu vt vlia: qr sufficit q̄ p̄exns cognitio sit certior q̄ ad nos. Et ad illd̄ q̄ dicit q̄ c̄c sensū ɔ̄tingit errare dr q̄ c̄c sensibilia p̄pria nō fit error. Et ad illd̄ q̄ dicit q̄ notitia sensitiua fm certitudinē nō est honorabilior notitia pncipiorum cōce^o q̄ nō est honorabilior: qr certitudo fz nām est honorabilior certitudine quo ad nos.

¶ Ad 2^m dr cū expimētū sit noti^o p̄ti^r siue i v̄tute sensitiua sit siue in inte^m fm diuersas opiones cāta ex filitudie pluriū singulariū cōpatorum adiuicē. Jnte^m vo cōsiderās illā filitudinē illorum singulariū eē pp p̄prietatē occultā ise q̄ntē formā. τ ɔ̄siter illā filitudinē eē in oib^9 singularib^9 ds. Jd resoluta illa filitudie i cā3 suā: sic inte^m cāt vl'e ex expimēto: qr sic cātur ex oib^9 singularib^9 p iductiōe3. Et sic itē dit ph̄s vl'e cāri ex expl^m. Et sic expimētū l3 sit fōrali'r noti^o p̄ticl'aris v̄tualr tn̄ ē vlis nō dcō τc. Et dō gr̄as agim^9.

¶ Du^r quid sit mediu3 in demōstratione aut diffinitio subiecti: aut diffinitio passionis τc.

Contra diffōnē sbi ar. qr mediū demrātiōis d3 dicere cām p̄priā3 passiōis p ph̄m: s3 diffō sbi nō dicit cām p̄priam passiōis: igit diffō sbi nō ē me^m. p3 ɔ̄ña cū maiori. mior p̄bat qr p q̄d sbi demrat eē sbi p ph̄m i pn^o scd̄i huius tāq̄3 p me^m p̄priū ipsi^9 esse sbi. igit p q̄d sbi nō pt demrari passio, de subiecto tanq̄3 per me^m p̄priū: p3 qr idem non pōt esse me^m propriū ad demonstrandum diuersa.

Jtē diffō q̄ est me^m d3 dicere q̄d est τ pp q̄d est passiōis. p3 qr cū d̄beat dicere pp q̄d passiōu3. τ q̄d τ pp quid sūt idē fm ph̄m qd̄ p̄bat sic qr p vbi R̄e^r ad quid τ pp q̄d: s3 diffinitio sbi non dicit q̄d τ propter quid passionis. p3 qr p illam non R̄e^r ad quid factum de passione.

¶ Cōtra diffōne3 passiōis ar q̄ nō pōt eē mediū in demōstratiōe: qr mediū demrōnis nō solū debet dicere cā3 propriā passiōis s3 idemōstrabilē. s3 diffō passiōis nō dic cā3 idemrabile3 passiōis: qr pt d̄mrari p diffōnē sbi q2 τc.

Jtē cu3 triplex sit genus diffōnis fm ph̄m in hoc scd̄o. qr alia dicit q2 ē. alia dicit pp q̄d ē. τ alia dicit vtrūq̄3. s. q2 ē τ pp q̄d est. p^a ē ɔ̄ demrōnis fm ph̄m. 2^a est pn^m siue me^m demrationis. 3^a est tota demrō pōne differēs. s3 diffō passionis dicit q2 est: τ nō pp q̄d. vt p3 de diffōne defectus lune. que est priuatio luminis in luna. igitur diffō passionis est potius ɔ̄ demonstrationis. q̄3 medium. quare τc.

¶ R̄e^o due sūt opiones pncipales. vna dic q̄ diffō sbi ē me^m demrationis. hāc seq̄t lincon. Et tenēdo hāc opionē R̄e^r ad ar^m in op^m sic. Ad p^m cū ar q̄ diffō sbi nō dicit cām propriā passiōis: qr demonstrat prius esse sbi. dr q̄ a forma sbi imediate p̄cedit eē sbi: qr for^a est q̄ dat eē rei. τ ideo p quiditatē subiecti demōstratur esse subiecti. vt quiditas sumitur a forma: per quiditatem vero subiecti demonstratur passio. prout quiditas dicit totam essentiam subiecti. τ non solum partem formalem.

Ad aliud negatur q̄ diffinitio que est medium debeat dicere quid τ propter quid. Et ad probationē cum dicitur q̄ phs dicit: q̄ quid τ propter quid sunt idem. dicitur q̄ improprie loquitur. patet fm modum probationis quia dicit q̄ per idem R̄e^r ad interrogationem facta3 per quid τ propter quid vt quid est tonitruum est sonus factus in nubibus. τ propter quid est tonitruum propter sonu3 factum in nubibus. patet q̄ proprie loquendo male R̄e^r quia sic dicendo non assignatur causa tonitrui q̄ñ tonitruum est propter extictionem ignis in nube: vt etiam ipse dicit alibi τc. Uel dicitur q̄ idem est quid τ propter quid respectu diuersorum: quia quid subiecti ē propter quid passionis.

¶ Alia opinio dicit q̄ diffinitio passionis est medium. s. que dicit propter quid passionis: siue dicat solū propter quid passionis siue dicat quid τ propter quid passionis simul non refert. hanc tenet albertus: ad argumenta in contrarium respondetur.

Ad primum cōceditur q̄ medium debet dicere causam τ propriam τ indemonstrabilem passionis. τ cum dicitur q̄ diffinitio passionis non dicit causam indemonstrabilē ne^r de diffinitione propter quid passiōis. qr diffinitio subiecti est diffinitio propter quid passionis.

Ad aliud de triplici diffinitione conceditur q̄ diffinitio passionis que dicit tm̄ quid est conclusio demonstrationis sed que dicit propter quid siue dicat simul quia est vel non. illa non est conclusio sed medium quia dicit propter quid: quare τc.

¶ De primus ꝛ secundis intentionibus.

Cum logica sit de secundis itētionib⁹ adiunctis pͥmis. Sitqꝫ facilis ad disputādū in singulis verū ꝛ falsum. Sitqꝫ modus sciendi omniūꝫ rerum tam singularium q̄ꝫ vniuersalium sed diuersimode. Sitqꝫ vtilis ad itelligendū q̄uo singularia corruptibilia incipiāt ꝛ desināt eē in instāti. Et q̄uo potentiam actiuā ꝛ passiuā habeāt mēsuratā ꝑ maximū ꝛ minimūꝫ. Et q̄uo triplici genere motus moueri possint: cuius velocitas penes cām ꝛ effectuꝫ mensurari possit. De his oībus ꝛ annexis subtilitates resolutas cōponere ꝓposui. vt breui eloquio: ꝛ memoriter seruari possint. ꝛ vt facile ꝛ acute iuuenes disputaꝛ valeātꝗm exercitatio i disputatiōe plus cōfert dyalectico q̄ꝫ ꝯtinuata lectio.

Cum logica sit de secūdis intētionibus adiunctis primis. vt iquit Auicͣ prio sue metaᶜᵉ: ideo necesse ē logicum primo intelligere quid sit itētio prima. ꝛ quid secūda. Et quare dicaꝛ sic. Et tertio q̄mō logica dicatur esse de secūdis intentionib⁹ adiunctis primis.

¶ Quātū ad pͥmū qd sit prima intētio. Et qd secūda sunt duo modi ꝑncipales dicēdi. Unus terministaꝝ dicentium ꝙ pͥa itētio est pͥmus cōceptus rei. ꝛ secūda intentio est scd̄s cōcept⁹ rei.

¶ Alter modus est realistaꝝ dicentiū ꝙ pͥa intētio ē ens reale: ꝛ secūda intētio est ens rationis: sed quomodo sit h̄ statim declarabitur.

¶ Quātū ad s̄m. s. q̄ꝛ dicatur sic prima intētio ꝛ scd̄a: circa vtrūqꝫ moduꝫ sunt duo modi declarandi. Circa pͥmū modum qui ponit intentionem primam ꝛ secūdam esse conceptus sunt duo modi declarandi.

¶ Unus modus est augustini d̄ ancona singularis doctoris ordinis sancti augustini: qui dicit ꝙ pͥa itētio dꝛ primus conceptus rei: q̄ꝛ per illum cōceptū causatū a re in itteᵐ inteˡᵘˢ ꝑ tēdit i rē cognoscēdā: ió pͥ intentio dicitur.

¶ Pro quo scire debes ꝙ res sensibilis ē: que ꝑ inteᶜ ab intellectu nr̄o: q̄m inteᶜ ꝑ spēm suā quā causat in itellectum s. prio cāndo in sensū exteriorē. ꝛ postea in sensuꝫ interiorem: qui dꝛ fantasia a phoꝛ tādē mediāte lumine itellectus agentis fantasma existēs in fantasia cāt spēm intelligibilem i intellectuꝫ possibileꝫ: hec spēs dꝛ primus ꝯceptus rei. q̄ꝛ ꝑ eaꝫ prio cōcipit rem. dꝛ pͥa itētio: q̄ꝛ ꝑ eaꝫ itellectus prio tēdit in rem itellectā: dꝛ passio aie: q̄ꝛ ꝑ eā patitur aia: iuxta illud phi 3° de aia. intelligere cōsistit in quodā pati. dꝛ ēt forꝛ rei. i. imago siue silitudo rei: iuxta illud porphirij i ꝑdicabilibus: spēs priami digna est imperio. i. forma priami: siue imago digna est imperio.

¶ Scd̄a v̄o itētio dꝛ secūdus ꝯcept⁹: q̄ꝛ ꝑ eū scd̄o cōcipit rem. Et intētio scd̄a dꝛ: q̄ꝛ ꝑ illū cōceptū itellectus secundario tēdit i rem. Pro quo nota ꝙ scd̄s ꝯcept⁹ nō cātur a re sicut prim⁹: sed ab itellectu nr̄o h̄ pacto: q̄ꝛ facta apprehēsione rei ꝑ primū ꝯceptū itellectus compat illū primū cōceptum ad ea q̄bus cōuenit: i gr̄a ex si videt cōuenire rebus dīntibus spē: causat cōceptū gn̄is. Et si videt cōuenire rebus dīntibus tm̄ nūo cāt cōceptū spēi. ꝛ sic d̄ alijs secūdis intētiōibus: q̄ꝛ hic scd̄s ꝯceptus dꝛ 2ᵃ itētio q̄ꝛ ꝑ illū itellectus secūdario tendit in rem.

¶ Alter modus declarādi hūc primū modū terministarū est coradi ordinis ꝑdicatoꝝ singularis doctoris: hic dicit ꝙ pͥa itētio est pͥmus ꝯceptus ꝛ scd̄a itētio ē scd̄is ꝯceptus. ꝛ cōtꝫ: sꝫ quare dicaꝛ sic: dicit: ꝙ itētio ꝓprie dꝛ forma que ꝓducit ꝑ modū trāseūtis i aliud: q̄ꝛ forma que ꝓducitur ꝑ modū inherētis ꝛ nō trāseūtis i aliud non dꝫ dici itētio. Et ideo cū spēs cāta in itellectu a fantasmate habeat rōneꝫ forme iherētis ꝛ nō trāseuntis in aliud ꝑꝑea nō dꝫ dici itētio: opꝫ igiꝛ vt ab itellectu causeꝛ cōceptus repn̄tās rem ꝑ quē itellectus tēdat i rē ꝛ hic dꝛ itētio prima. q̄ꝛ per illū itellectū trāsit: ꝛ tēdit in rem: ꝛ h̄ fit vt itellectus perfectius cōcipiat rem.

¶ Secūda v̄o itētio dꝛ habitudo cōsequēs rem inteᵗᵃᵐ vt itellecta est. ꝛ talis habitudo dꝛ tēdētia rei i itellectuꝫ abstrahēteꝫ rem apprehēsam ab his q̄bus cōuenit ꝛ ꝑꝑea itētio dꝛ q̄ꝛ dicit quādaꝫ tēdētiaꝫ rei i intellectū: ꝛ secūda dꝛ respectu pͥme: q̄ꝛ secūdario tēdit i rem: ꝛ h̄ sufficit q̄ꝫtū ad declarationem primi modi terministarum.

¶ Circa v̄o s̄ꝫ modū realistaꝝ ponētiuꝫ itētiōes esse res s. rē realē ꝛ rē rōnis ponem⁹ ēt duos modos declarādi.

¶ Primus modus est heruei subtilissimi doctoris: qui dicit ꝙ res realis vt itellecta est dicitꝛ prima itētio. Et ens rōnis vt itellectū est dꝛ scd̄a itētio. Et res realis ab alio hꝫ ꝙ sit itētio. ꝛ ab alio ꝙ sit pͥa itētio: hꝫ aūt ꝙ sit intētio ab habitudine cōsequēte rem vt itellecta est: q̄ꝛ talis habitudo tēdit i itellectū: hꝫ āt ꝙ sit pͥma itētio ex nā sui gn̄is: q̄ꝛ res realis prior est q̄ꝫ ens rationis.

¶ Secūda v̄o itētio hꝫ ꝙ sit itētio ex habitudine cōsequēte ens rōnis: vt itellectum est: q̄ꝛ talis habitudo tēdit in inteᵐ: hꝫ aūt ꝙ sit secūda intētio ex nā sui generis: q̄ꝛ ens rationis posterius est ente reali.

¶ Alter modus declarādi est noster: qui positus est a nobis ꝑꝑea q̄ꝛ modus ꝑcedēs nō satisfaciebat nobis: vt in dubitationibus patebit. Dicimus aūt ꝙ res realis dicitꝛ prima itētio q̄ꝛ de rōne itētiōis est tēdere in aliud: q̄m intētio dꝛ in aliud tētio. Et ideo res realis inquātū ē ꝑncipium tēdēdi in aliud. s. in itellectuꝫ intētio dꝛ. Est autem ꝑncipiū tēdēdi itellectū: q̄ꝛ est pͥmᵘᵐ mouēdi ipsum: ꝛ cāndi in ipsum spēm itelligibilem ꝑ quā cognosciꝛ res: ꝛ q̄ꝛ res realis prio tendit i intellectū. ió pͥa intentio dicitur.

¶ Scd̄a v̄o itētio dꝛ ens rōnis. ꝑꝑea q̄ꝛ cōseqꝛ habitudinem rei intellecte ad alia: que fit a rōne: ꝛ h̄ cōsequēs talem habitudinem: vt est pͥmᵘᵐ tendēdi in itellectū dꝛ itētio. ꝛ scd̄a itētio dꝛ: q̄ꝛ secūdario tēdit i itellectū: cum res realis prius sit principiū tendēdi i itellectū q̄ꝫ ens rōnis ꝛc.

¶ Quātū ad 3ᵐ q̄uo logica sit de scd̄is itētionibus adiunctis primis est duplex modus declarādi. Prim⁹ modus dicit ꝙ logica est per se de secūdis itētionib⁹ adiūctis primis. i. adiungibilibus siue applicabilib⁹ ad primas. Et ideo cū dꝛ adiunctis primis ly. pͥmis stat i datiuo casu: ꝛ ly adiūctis in ablatiuo: pͥ⁹ v̄o eē intētionib⁹ ē ꝑ accn̄s.

¶ Alter modus dicit ꝙ logica est nō solū de secūdis intētionibus per se sꝫ ēt de primis: vt stant sub scd̄is. Et ideo cum dꝛ adiūctis primis totū stat i ablatiuo casu. s. vt stāt sub scd̄is intētionib⁹. ꝛ de hoc videbitur in dubijs.

¶ Du' primo circa primū modū terministarū vtrū prima itētio sit pͥm⁹ cōcept⁹. ꝛ secunda itentio sit scd̄s ꝯcept⁹.

¶ Cōtra primū aꝛ: q̄ꝛ prime itētiones sunt res reales: igiꝛ non sunt ꝯceptus pꝫ ꝯn̄a: an̄s ꝓbaꝛ: q̄ꝛ scie reales sunt d̄ primis itentionibus s̄m auicᵉⁿⁿ prio meᶜᵉ ꝛ sciētie reales sunt de rebus realibus per ph̄m 3° de aia dꝛ ᵗᵉᵐ secāꝛ scie quēadmodū ꝛ res. igiꝛ pͥme intētiones sunt res reales.

¶ Item si prime itentiones eēnt ꝯceptus: ꝛ cū scie reales sint de primis intentionibus: igitur scie reales essent de conceptibus: ꝯsequens falsum. ꝛ patet cōsequētia.

¶ Cōtra fm arḡ q secūde intentiones non sunt cōceptus: qr secūde intētiones sunt entia rōnis: sed entia rōnis nō solū sunt i mēte sed in voce & in scripto: qr nomē & v̄buz sunt scd̄e itētiões: igiẗ scd̄e intētiones nō sūt vl'r ɔcept⁹.

¶ Item si scd̄e intētiones eēnt solū ɔceptus: tūc logica eēt solum de cōceptibus pz ɔñā: ɔñs fl'm: qr pbs prio pier/menias tractat de noie v̄bo & orone q̄ sunt i voce: qr &c.

¶ In ɔ̄riuz arḡ qr p⁹ itētio dr̄ p quā intellect⁹ prio tēdit i rē & 2ᵃ p quā 2ᵒ tendit in rē: sz p p̄mū ɔceptū intellectus prio tendit in rē: & p 2ᵐ ɔceptū 2ᵒ tendit in rez: igr̄ pria intētio ē p̄m⁹ ɔcept⁹. & scd̄a intētio est secūdus conceptus.

¶ Rñ ad p̄mum ne⁹ añs. s. q p̄me itētiones sint res reales ad pbationē dr̄ q aui⁹ intelligit q scie reales dicunẗ eē d̄ p̄mis itētioib⁹: qr sūt de his q̄ significāẗ p p̄mas itētōes.

¶ Ad aliud pz: qr scie reales nō dicunẗ eē d̄ p̄mis intētionibus: n⁹ qr sūt de his que significanẗ p p̄mas itētiones. Et ɔñter non sunt de primis cōceptib⁹ n⁹ inquātuz sunt de his que significantur p primos cōceptus.

¶ Ad scd̄m de secūdis intētionibus ɔcediẗ q scd̄e intētiones sunt entia rōnis & ne⁹ q entia rōnis nō sint solum in mente: qr que sunt in voce vel scripto nō sunt intentiões s̄e sz noia scd̄az intētionū. Et si aliquo mō scd̄e intētiões dicātur h̄ est pp subordinationē ad scd̄os cōceptus.

¶ Ad aliud cum dr̄ tūc logica esset solum de cōceptibus cōceditur p̄ncipal'r loquēdo: qr nō est de vocibus & scri/ptis nisi per subordinationem ad conceptus.

¶ Du' 2ᵒ qual'r p̄me intētiones sint primi cōceptus. & scd̄e itentiones sint secūdi cōceptus.

¶ Primo arḡ ɔ̄ modū declarādi q prime itētiones sint pri/mi cōceptus: quia aut p primū ɔceptū tu itelligis sp̄em intelligibilez causatū a re sensibili in intellectu more au/gustini de ancona. aut tu intelligis nouuz ɔceptū cātum ab itellectu more coradi. Cōtra p̄ᵐ arḡ. qr itētio p̄prie dr̄ forma que producitur per modū trāseūtis in alterū: sz q̄ q̄ p̄duciẗ per modū inherētis nō dr̄ intētio: sed sp̄es cāta a rebus sensibilibus p̄duciẗ p modū forme inherentis: igitur talis sp̄es nō est intētio & per ɔñs non est pria intētio. Cōtra 2ᵐ arḡ q nō est cōceptus factus ab itellectu: qr sp̄es itelligibilis causata a re sensibili pfecte repn̄tat rez sensibilem: igiẗ frustra fit alius ɔceptus ad repn̄sentādū illam. pz ɔñā qr nō pp aliud fit a ɔcept⁹ n⁹ vt repn̄tet rē: & añs pz qr sp̄es intelligibilis nāliter representat rem: qr similitudo eius est. igitur pfecte repn̄tat rem.

¶ Scd̄o arḡ ɔ̄ modū declarādi q secūda itētio sit secūdus conceptus: qr aut talis secūdus ɔceptus est factus post apprehēsionē rei factū p primū cōceptuz. s. cōpando rez apprehēsam ad alia. q̄bus cōuenit vel nō. aut per habi/tudinem rei intellecte ad intellectū. Cōtra primuz arḡ qr cum primus cōceptus. s. sp̄es representet rem vl'r. igitur abstractus est ab his quibus cōuenit. igitur an̄ primum cōceptuz sit talis cōparatio. Cōtra 2ᵐ arḡ qr secūda inten/tio magis sequitur habitudinem rei ad rem q̄z habitu/dinem rei ad intellectum vt patet in vniuersalibus: igiẗ non fit propter habitudinem rei ad intellectuz.

¶ Rñ ad primū de primis intētionibus dr̄ q p primū con/ceptū itelligiẗ sp̄es intelligibilis: qr s̄z p̄hm tertio de aia de rebus sensibilibus non causatur alius cōcept⁹ & p̄pea dicit q intellectus est locus sp̄erū. Ad arᵐ ɔ̄. cū dr̄ intētio diciẗ forma que produciẗ per modū trāseūtis & nō inhe/rentis cōceditur q̄r ne⁹ minor. s. q sp̄es illa nō producaẗ per modū trāseūtis: qr si cōpareẗ ad agens producitur ab eo p modū trāseūtis in aliud qr trāsit ab eo i itellectū si vero cōparetur ad s̄bm fit in eo per modū inherētis.

¶ Ad secūdū de secūdis itētionibus: dr̄ q secūda itētio se/quiẗ magis habitudinē rerū factam adinuicem ab intel/lectu q̄z hitudinē rei ad intellectū: & p̄pea ens rōnis diciẗ

Ad arᵐ ɔ̄ dr̄ q lz primus cōceptus representet rem vl'ez: tn̄ res vl's significata per ipsum nō est formaliter abstra/cta ab his a q̄bus pticipari pōt sed tn̄ virtual'r. sed post app̄hēsionē rei vl's p primū cōceptū fit cōparatio talis rei ad ea q̄b⁹ ɔuenit & i tali hitudine fit scd̄s ɔcept⁹ ab iteᵘ.

¶ Du' tertio circa fm modū dicēdi de primis & secūdis in/tētionibus. s. vtrum pria intētio sit res realis. & secunda intentio sit ens rationis.

¶ Cōtra p̄mū arḡ qr res realis est primo itēta ab itellectu: igitur res realis nō est p̄ma itētio. p̄baẗ ɔñā qr qd̄ p̄̄tur de aliquo i cōcreto nō p̄̄tur de illo i abstracto per p̄hm i p̄nto s̄be: & rō est qr q p̄̄tur de aliquo i abstracto p̄̄tur es/sentialiter de illo: & q p̄̄tur in cōcreto p̄̄tur accidētaliter: sed idem non p̄̄tur essentialiter & accidētaliter de eodem quare &c. añs pz qr ens reale diciẗ primū itentū ab intel/lectu in cognoscēdo: igitur non est intentio.

¶ Cōtra scd̄m arḡ: qr sicut ens reale est primū intētū ab in/tellectu i cognoscēdo: ita ens rōnis est s̄m itētū in cogno/scendo ab eodē: igitur neutꝝ istorū est intētio. pz ɔñā qr nō p̄̄tur idem de eodem in cōcreto & abstracto: vt proba/tum est añs pz: qr intellectus prius appetit cognoscere rem realem: qm̄ primo mouet intellectum: & scd̄o rē rō/nis qr secundario mouet intellectum.

¶ Rñ ad primū dr̄ scd̄m heruetū: q res realis vt intellecta est dicitur intētio: qr vt sic cōsiderata est intētio itellect⁹ ad ipsam: absolute vero non dr̄ intētio sed potius itenta. Ad formā ergo arⁱ. diciẗ q eo mō quo res realis est intē/ta. nō est intētio. sed absolute est intēta: igiẗ absolute non est intētio: sed vt intellecta dicitur intētio: eo q vt sic intē/tio intellectus est ad ipsam: ideo idem diuersimode con/sideratum p̄̄tur in abstracto & in cōcreto. Et cum dicitur q p̄̄tur de aliquo in abstracto p̄̄tur eēntialiter. dr̄ q veꝝ est si p̄̄tur p se: s̄z si p̄̄tur per accidēs. nō opz: vt hic: qr in/tentio dr̄ de re reali per accidēs. s. inquantum est inten/tio intellectus ad ipsam rem realem.

¶ Licet hoc sit p̄babile & subtiliter dictum. tn̄ non satis/facit mihi pp h̄: qr res realis vt intellecta est: dr̄ itēta ab intellectu: igitur vt intellecta est. non debet dici intentio. Nec verū est q absolute res sit intēta: sed cum intelligiẗ intenditur: & cum est intellecta intēta est.

¶ Ideo nos al'r dicimus sūmētes fundamētū a scoto: qui dicit q quātitas p̄̄tur in abstracto de suis sp̄ēbus. s. de li/nea suphⁱcorᵉ. & p̄̄tur etiā de illis in cōcreto diuersimode cōsiderando: qr si quātitas consideretur: vt est p̄nᵐ mē/surandi p̄̄tur in abstracto de illis. si v̄o consideret vt res mensurata: p̄̄tur in cōcreto de illis. Eodez modo dicim⁹ h̄. q cum intentio dicatur in aliud tētio: siue in aliud ten/dens. Ideo p̄̄tur intentio solum in abstracto de re: que cō/sideratur vt p̄nᵐ tendendi in aliud in intellectū. in con/creto v̄o p̄̄tur de eo q cōsideratur vt intentū ab alio. Et cum dr̄ q illud q p̄̄tur in abstracto p̄̄tur essential'r: verū est si simpl'r p̄̄tur de illo: sed si sit pp aliquem modū consi/derandi non oportet. Oīnis dē abstractum p̄dicans de aliquo per modum essentialis p̄̄tur: sicut & cōcretuz per modū accidētalis p̄̄tur: de accidētib⁹ loquor & nō d̄ s̄ba.

¶ Ad 2ᵐ q̄uo ens rōnis dicatur intētio secūda: dr̄ q s̄z di/uersum modū cōsiderandi dr̄ intentio & intētuz: qr si cōsi/deretur ens ratiōis: vt est p̄nᵐ tēdendi in aliud. s. in intel/lectum dr̄ intentio: si v̄o cōsideretur vt intentū & desidera/tum ab intellectu dr̄ intentum. Ad arᵐ cōtra. cum dr̄ ens rōnis est secūdū intētum ab intellectu: igiẗ non est se/cūda intentio: ne⁹ ɔñā qr idem diuersimode sumptum p̄t p̄dicari in concreto & in abstracto. sicut dictum est in re/sponsione ad primum.

¶ Du' 4ᵒ vñ hz ens reale vt dicatur intētio prima. Et ens rōnis vt dicaẗ intētio 2ᵃ. Cōtra rōnem intētionis arḡ: qr

aut ē vt dixit herueus: ꝙ ens reale vt itellectū dr̄ intētio. Et silr̄ ens rōnis vt itellectū ē dr̄ itētio. Aut ē vt dixit mēgus ꝙ vtrūqꝫ istoꝝ dr̄ itētio. si cōsideref vt est principiuꝫ tēdendi in aliud. s. in itellectum.

¶ Contra primū arḡ. qꝛ res vt itellecta est itētaꝛ ꝫ hꝫ rōneꝫ itēti: igitur nō est itētio nec hꝫ rōnē itētionis. Et si dr̄ vt intellecta est: ē itētio itellect⁹ ad illā. cōtra: qꝛ cū ē itētio intellect⁹ ad rē. res est itētaꝛ ꝛ itētio ē ex pte itellect⁹ ꝛ non rei: qꝛ res p̄ h̄ nō dr̄ itētio. Cōtra 2ᵐ arḡ. qꝛ lꝫ ens reale possit esse pn̄ᵐ tēdēdi i aliō. s. i itellectū tñ ens rōnis non pōt esse pn̄ᵐ tēdēdi i itellm̄: qꝛ ens rōnis nō mouet itellm̄: cū nō causet aliqd i itellm̄: sed causef ab itellectu.

¶ Secūdo arḡ ꝯ rōnē prime ꝛ scd̄e itētiōis. qꝛ dicit herue⁹ ꝙ dicif pria itētio ex pte gn̄is: qꝛ ens reale est pmū gen⁹ entis: ꝛ scd̄a itētio dr̄ ex pte scd̄i gn̄is: qꝛ ens rōnis ē sm̄ gen⁹ entis. Aut dicitur prima ꝛ secūda itentio ex parte prime ꝛ secūde tēdentie sm̄ nos.

¶ Cōtra rōneꝫ heruei arḡ: qꝛ illud ꝙ dat esse dat vnum eēt ꝛ distictuꝫ eē: igif ꝙ facit rē eē itētiōeꝫ facit illaꝫ esse distictā ab alia: qꝛ facit dici primā vel secūdā. Cōtra nos arguet qs: qꝛ ens rōnes causaf ab itellectu ꝛ qm̄ pp hoc dr̄ ens rōnis. i. a rōne factū siue ab itellectu: igif nullaꝫ facit tendentiam in intellectum.

¶ R̄ᵒ Ad pᵐ dr̄ ꝙ qui vult substinere herueuꝫ respondeat pro ipso: qꝛ rō sm̄ nos militat cōtra euꝫ. Ad rōnē ꝯ nos dr̄ ꝙ licet ens rōnis possit dici causatū ab itellectu. iquātum ens rōnis cōsequif habitudinē rei itellecte ad ea qbus cōuenit cātam ab intellectu. Et vt sic potius itellectus tēdat in ens rōnis ꝙ ꝯ. Tamē inquātū itellectus causat cōceptus scd̄e itētiōis significātes illaꝫ itētionē itētionalr̄ mouef ab illa. ꝛ sic quādaꝫ tēdētiā facit in itellectuꝫ: nō tñ realē: qꝛ nihil reale cāt in ipꝫ: sic fac pᵃ itētio.

¶ Ad scd̄ꝫ arᵐ cōcludit ꝯ herueū. Ad arᵐ ꝯ nos dr̄ illa ꝯᵃ ens rōnis cātur ab itellectu: igif nullā tēdētiā facit i itellectuꝫ: qꝛ lꝫ realē tēdētiā nō faciat: qꝛ nō causat aliqd reale i ipsuꝫ: sicut pᵃ itētio q̄ cāt spēm: tñ itētionaliter mouet vt dictum est ad causandum secūdos cōceptus.

¶ Du⁹ 5ᵐ quid sit ens rōnis sm̄ realistas ꝛ a quo fiat: quia non paruam difficultatē habet.

Et primo arḡ ꝙ factū est ab itellectu: qꝛ oē ꝙ fit: aut fit a nā aut pp alias cās. s. p itellectuꝫ ꝛ voluntatē 2ᵒ phi⁹. sꝫ ens rōnis nō fit a nā: qꝛ esset ens nāle: igif fit ab iteᵐ ꝛ volūᵗᵉ.

¶ Itē sicut ens nāle dr̄ nāle: qꝛ fit a nā: ita ens rōnis dr̄ sic qꝛ fit a rōne: sed rō ꝛ iteᵐ idē sūt: igif ens rōnis fit ab iteᵘ.

¶ In ꝯriuꝫ arḡ. qꝛ ꝙ fit ab itellectu: aut fit ad itra itellectū aut extra: sꝫ nec sic nec sic fit ꝓbaf qꝛ ad intra itellectum nō fiūt n'cōceptus simplices vel cōpositi: vt pꝫ 3ᵒ de aīa. Caplo indiuisibiliū qdē itelligētia: sꝫ ens rōnis nō est cōceptus sm̄ realistas. igif nō fit ad itra. ad extra vō fiunt artificialia: q̄ remanēt post operationē itellectus: sed ens rōnis nō remanet cessante operatione itellectus: ḡ nō fit ad extra itellectuꝫ: qꝛ nullo modo fit ab itellectu.

¶ Itē ꝯᵒ ingt ꝙ ens vt pn̄ᵐ rōcinādi dr̄ ens rōnis: sed ꝙ est pn̄ᵐ rōcinādi nō fit ab iteᵘ. igif ens rōnis nō fit ab intellu.

¶ R̄ᵒ tria sūt vidēda. pᵒ qūo causef ens rōnis. Et p h̄ apparebit R̄ᵒ ad dubitatiōeꝫ 2ᵒ vidēdū ē. qūo dr̄t ens rōnis a secūda itētiōe. 3ᵒ qūo verificentur de ente rōnis. que dicuntur ab auctoribus de ipso.

¶ Quātū ad pᵐ itelligēdū ē ꝙ ens rōnis cōseqf hītudinē rei apphēse ad alia qb⁹ cōuenit vel non ꝯuenit: q̄ hītudo fit a rōne siue ab itellectu. v.g. postq̄ꝫ itellect⁹ ꝯphēdit alr̄ ꝛ cōpat reb⁹ qb⁹ cōuenit q̄ dr̄nt spē: cōsequif genus: ꝛ si differēt nūo cōsequif spēs: ꝛ sic de alijs. notāter dixi vel nō cōuenit. qꝛ p drīaꝫ pōt cōpari ad ea a qbus dr̄t: ꝛ silr̄ pōt cōparari res singularis ad ea a quibus dr̄t ꝛ ꝯsequitur singulare ꝙ est ens rationis.

¶ Quātū vō ad 2ᵐ qūo ens rōnis dr̄at a scd̄a itētiōe intelligēdū est ꝙ illa hītudo rei apphēse ad ea qb⁹ cōuenit: vel nō ꝯuenit. dr̄ 2ᵃ itētio: ꝛ ē rlō rōnis. v.g. hītudo rei apprehēse ad ea q̄ dr̄nt spē dr̄ gn̄alitas: ꝛ hītudo ad illa q̄ dr̄nt nūo dr̄ qditas: ꝛ sic d̄ alijs: sꝫ ꝯcreta dicta ab his dicūtur entia rōnis: qꝛ ens rōnis dr̄ hn̄s talē hītudinē: qꝛ sic pr̄ n̄ ē paternitas: sꝫ ē illō ꝙ dicit hītudinē pr̄is ad filium. sic ens rōnis nō ē itētio scd̄a: que hītudo qdā ē sꝫ ē res dicēs hītudinē illi⁹ ad aliud. Et sic ens rōnis dr̄t ab itētiōe 2ᵃ. sicut cōcretū dr̄t ab abstracto. Cum h̄ tñ stat ꝙ ens rationis possit dici secūda intētio: quādo consideratur vt est principium tendendi in itellectum.

¶ Q̄ᵐ ad 3ᵐ qūo v̄ificenf dicta de ente rōnis ab auctorib⁹ Intelligēdū est ꝙ illud dictū ꝯⁱˢ. Ens vt pn̄ᵐ rōcinādi dr̄ ens rōnis: sic v̄ificaf h̄ dictū: qꝛ itellect⁹ vt cōsiderās rem simplicē nō cōpando alijs nō dr̄ rōcinari sꝫ itelligere: sed vt cōpat rē apphēsā alijs dr̄ rōcinari. Et ad talē cōparationē cōseqf ens rōnis: ideo ens rōnis dr̄ ens vt est pn̄ᵐ rōcinādi. Dr̄ ēt ab alijs ꝙ ens rōnis ē res scd̄e itētiōis: ꝛ nō 2ᵃ itētio: ꝙ sic v̄ificaf: qꝛ simplr̄ cōsiderādo ens rōnis non dr̄ sᵃ itētio: sꝫ res sᵉ itētiōis. qm̄ sicut pr̄ nō est paternitas: sꝫ res paternitatis. i. res dicēs habitudinē patris ad filium. sic ens rōnis est res dicens habitudinem rei apprehense ad alia: ꝛ non est illa habitudo.

¶ Ex his pꝫ R̄ᵒ ad dubitatiōeꝫ: ꝛ ad arᵐ: qꝛ ens rōnis pōt dici factū a rōne inq̄ꝫᵐ ē ꝯns hītudineꝫ alicui⁹ ad alia factaꝫ a rōne. Nō ē tñ fcm̄ a rōne tāq̄ꝫ aliqd seorsuꝫ existēs nec in inteᵘ. nec extra iteᵐ. Quare ens rōnis nō est in inteᵘ subiectiue sꝫ tñ obiectiue: sicut res apphensa cōpata alteri nō est subiectiue in inteᵘ: sed obiectiue. Et vt cognoscanf entia rōnis facta sunt ab intellectu termini secūde intētiōis: q p̄dicanf de scd̄is itētionib⁹ in cōcreto sūptis: q̄ sūt entis rōnis: ꝛ hec de ista dubitatione sufficiant.

¶ Du⁹ 6ᵐ ꝛ vltimo circa 3ᵐ q̄situ. s. qūo logica sit de secūdis intentionib⁹ adiūctis primis. Querif ergo vtrū logica sit de primis intentionibus.

Et prio arḡ ꝙ sic: qꝛ q̄ necessario cōsideranf i scia sūt p se de ꝯsideratiōe scie: sꝫ pme itētiones nectio ꝯsiderāf i logica: pꝫ: qꝛ sine illis nō possūt itelligi scd̄e itentiones. cū cōsequanf habitudinē pmaꝝ intētionum adinuicem: qꝛ ꝛc.

¶ Secūdo qꝛ de qbuscūqꝫ p̄dicāf per se diffōnes ꝛ passiones scd̄aꝝ itētionū illa p se cōsideranf in logica: sed diffōnes scd̄arū intētionū ꝛ passiones illaꝝ p̄ntur p se de primis intētionibus vt stant sub secūdis intētionib⁹: pꝫ qꝛ alr̄ vt gen⁹ p̄tur d̄ plib⁹ dr̄ntib⁹ spē: ꝛ p se qꝛ nō rōne alti⁹.

¶ In opᵐ arḡ. qꝛ scie secanf quēadmodū ꝛ res p phm̄ 3ᵒ de aīa: sed res reales: ꝛ res rōnis sunt distincte adinuicē: ergo scia realis: ꝛ scia rōnis distinguunf adiuicē: sꝫ logica ꝯsiderat res rōnis p se. igif non considerat per se res reales: que dicuntur prime intentiones.

¶ Item si logica cōsideraret primas intentiōes p se: cum cōsideret ēt secūdas intētiones per se: tūc logica eēt scia magis cōis q̄ꝫ meᵗᵃ ꝯn̄s falsū qꝛ meᵗᵃ est scia cōissima: qm̄ eius subiectum est ens inq̄ꝫtum ens. ꝙ est cōissimum ad oia: ꝛ pꝫ ꝯn̄a qꝛ meᵗᵃ cōsiderat per se solas primas itētiones: ꝛ logica p te cōsiderat per se primas ꝛ scd̄as qꝛ ꝛc.

¶ R̄ᵒ ad hoc sunt duo modi rn̄dēdi. primus modus cōis est qui dicit ꝙ logica est per se de secūdis intētionibus. d̄ primis vero p accn̄s. Et ideo dictuꝫ auicᵉ sic intelligi dꝫ: logica est de secūdis intētionibus adiūctis primis. i. adiunctis ad primas. Et ad rōnem cum arḡ ꝙ scia est per se de his que necessario cōsideranf: ne⁹ h̄ tñ vlr̄ intelligatur qꝛ singularia necessario cōsideranf in sciētijs: vt pꝫ p phꝫ circa finem primi posterioꝝ: ꝛ tñ non per se cōsiderātur sic est de primis intentionibus in logica.

¶ Ad aliud cū arḡ d̄ qbuscūqꝫ p̄dicanf p se diffōnes scd̄aꝝ

intẽtionũ ꝛ passiones illaꝝ per se considerãtur in logica
cõce᷑:sed ne᷑ minoꝛ.s.ꝙ diffõnes scdarũ itẽtionũ ꝛ passio
nes illarum ꝓdicẽtur per se de primis itẽtionibus. Et si
dicit᷑ pᷓdicãtur per se de primis: vt stant sub secũdis itẽ/
tionibus ergo negatur cõsequẽtia.

¶ Alter modus dicit ꝙ logica per se primo considerat de
secũdis itẽtionib⁹:ꝛ p se nõ primo ꝯsiderat de primis in/
tentionibus:vt stant sub scdis. Et ad arᵐ in opᵐ rñdet᷑ ꝛc.

¶ Ad primũ cum di᷑ scie secant᷑ queadmoduꝫ ꝛ res.dĩ ꝙ
scie distinguũt᷑ ꝓncipal᷑r penes res tñ per se primo consi
deratas:ꝛ etiaꝫ aliqual᷑r penes res per se non primo cõ/
sideratas:sed de primis simpl᷑r p accñs cõsiderat logica.

¶ Ad 2ᵐ cum dicit᷑ ꝙ tũc logica esset magis cõis scia.ne᷑
ꝯ᷒ qꝛ nõ cõsiderat primas itẽtiones ꝺm se sed solũ vt stãt
sub secũdis:ꝛ ħ de isto tractatu sufficiãt.

¶ Tractatus de vero ꝛ falso.

Cum logica sit iuẽta ad discernẽdũ veꝝ
a falso:vt colligit᷑ a pħo pᷓio tho/
picoꝝ. Oportet prius itelligere quid sit ve/
rũ:ꝛ quid falsum deinde itelligere qũo di/
scernitur verum a falso.

¶ Quãtũ ad ꝓmũcũ veꝝ multipl᷑r dicat᷑:prius opꝫ disti/
guere de vero:deide dicere qd sit veꝝ. Uerũ auteꝫ dupl᷑r
dicit᷑:qꝛ de incõplexo dĩ ꝛ de cõplexo:de incõplexo qui/
dem qm̃ ens ꝛ verũ cõuertũtur:ꝺ complexo vero:qm̃ ex
eo ꝙ res est:vel nõ est:oratio dicit᷑ vera vel falsa.

¶ Ueritas incomplexa diffinitur ab anselmo:ꝙ est recti/
tudo sola mẽte perceptibilis.i.entitas recta a solo itelle
ctu perceptibilis. Et sic oẽ ens veꝝ dꝛ:inquãtũ est aptuꝫ
recte percipi ab itellectu:vel rectã sui causare silitudinẽ.

¶ Ueritas ṽo complexa diffinit᷑ ab hisach.ꝙ est adequa/
tio itellectus ꝛ rei.i.cõformitas itellectus ad rẽ itellect⁹
dico cõponẽtis res adiuicẽ:ꝛ apꝓhẽdẽtꝭ illas: sicut sunt
scꝫ esse ꝙ est:ꝛ nõ esse ꝙ nõ est:falsitas ṽo p ꝯ̃riuꝫ est. Et
hec veritas in diuersis diuersimode est. Nã i itellectu cõ
ponẽte formal᷑r est ꝛ subiectiue:in reb⁹ ṽo mãl᷑r ꝛ cãli᷑.
In enũciatõe ṽo:siue in propõne:vt i signo.s. significãte.

¶ Quãtũ ad 2ᵐ qũo discernat᷑ veꝝ a falso dixit pħs pᷓio
thopicorũ. Qꝫ potẽtes ad vtrãqꝫ pteꝫ dubitare: facile in
singulis speculabimur verũ ꝛ falsum. Nã querẽtes veri
tatem sine dubitatiõe sil᷑s sunt quo ire opꝫ ignorãtib⁹
vt idẽ 3ᵒ meᵉ. Dubitare aũt ad vtrãqꝫ ptem facile poteri
mus. cuꝫ modi probabiles nobis noti fuerit:hoc auteꝫ
sit per dyalecticam in parte thopica.

¶ Du᷑ pᵒ circa ṽitatẽ icõplexaꝫ vtrũ recte diffiᵗᵘ sit.dõ: ꝙ
est rectitudo sola mẽte perceptibilis. Cõtra a᷑:qꝛ nõ ois
entitas recta est pceptibilis ab itellectu:igitur ṽitas nõ
recte diffinitur pꝫ ꝯña:qꝛ diffõ dꝫ cõuerti cũ diffinito añs
ꝓbatur:qꝛ cũ triplex sit substãtia i gñe.s.que est actus pu
rus vt deus:ꝛ que est po᷒ pura vt mã pᷓia:ꝛ que est cõpo
sita ex actu ꝛ po᷒:siue imãlis sit:vt itelligẽtia siue mãlis:
vt sba cõposita ex mã ꝛ forma siue simplices sint sbe com
posite vt elementa siue sint mixte:vt aiata.modo nec mã
pᷓia.nec deus est pceptibilis ab intellectu:ꝓ de mã pᷓia
ꝓbat᷑ qꝛ necesse est itelligẽtẽ fantasma speculari ꝺm pħꝫ
3ᵒ de aĩa:igit᷑ necesse est itelligẽtẽ causare spẽm itelligibi
lem:ꝛ pᷓio sensibilẽ in sensum:pꝫ ꝯña qꝛ fantasma sit so/
lum ꝑ spẽm causatã a re sensibili i poᵐ sensitiuã:sed ꝙ ẽ
in pura po᷒ vt mã pᷓia nõ põt causare spẽꝫ qꝛ causare est
agere ꝛ mouere ꝙ sit solum ab ente in actu:qꝛ existima/
bitur semꝑ spẽs mouẽs 1ᵒ physicoꝝ:quare ꝛc.

¶ Secũdo de deo probat᷑ ꝙ nõ est perceptibilis ab itelle
ctu:qꝛ itellect⁹ noster se hꝫ ad manifestissima in nã. que
sunt deus ꝛ itelligentie:sicut oculus nicticoracis ad lu/
mẽ solis.2ᵒ meᵉ sed oculus nicticoracis.i.noctue nõ põt
ꝑcipere lumẽ solis.ergo nec intellect⁹ noster potest ꝑci/
pere ista:quare ꝛc.

¶ Adde ꝙ deus est perfectionis infinite:ꝛ intellectus no/
ster est potẽtie finite:sed finiti ad infinitum non est ꝓpoꝛ/
tio:igitur intellectus nullo modo põt ꝑcipere deum.

¶ Scdo a᷑ sic:diffõ cõpetit alteri a diffinito:ꝗ nõ ẽ recta:
pꝫ ꝯña añs probatur qꝛ bonitas est entitas a sola mẽte
perceptibilis:ꝛ tñ bonitas nõ est veritas.

¶ R̷ᵒ dĩ ꝙ eorũ que ꝑcipiunt᷑ ab itellectu q̃dam per se ꝑci
piunt᷑ qꝛ ꝑ spẽm suam ꝑcipiũtur:vt sensibilia:q̃daꝫ ṽo ꝑ
accñs ꝑcipiũtur:qꝛ rõne alterius percepti ꝑcipiũt᷑.s.illa
que nõ sunt sensibilia:vt deus ꝛ itelligẽtie:nã deus rõne
effectuũ sensibiliũ ꝑcipit᷑:ꝛ sil᷑r intelligẽtie. Mã ẽt pᷓma
per accñs ꝑcipitur:qꝛ rõne forme subscepte in ea:qꝛ per
eam habet esse in actu. Ex his pꝫ R̷ᵒ ad primũ arᵐ. qũo
mã ꝛ deus ꝑcipiuntur ab intellectu.s.per accñs rõne al/
terius. Et ad dictum pħi scdo methaphisice.dicit cõmẽ.
ꝙ ꝑ id õndit difficultatẽ ꝛ nõ ipossibilitatẽ i cognitiõe dei.

¶ Ad scdm dĩ ꝙ si bonitas ẽ entitas recta ꝑceptibilis ab
itellectu.ħ est sub rõne veritatis ꝛ sil᷑r ois alie entitates
trãscẽdẽtes:que solum distinguũtur adinuiceꝫ formal᷑r.
Nã ens dicit᷑ qꝛ dat esse.ꝛ bonũ:qꝛ appetibile. Et res qꝛ
ratum eẽ hꝫ. Et vnũ qꝛ indiuisum a se ꝛ diuisus a quoli/
bet alio. Et aliquid dicit᷑:qꝛ aliud quid.i. distinctum ab
alijs est. Et verum qꝛ rectum est ꝛc.

¶ Du᷑ scdo c̃c ṽitatem complexam:vtrũ recte describat᷑.
ꝙ sit adeq̃tio intellect⁹ ꝛ rei.i.ꝯformitas itellect⁹ ad rẽ.

¶ Cõtra a᷑:qꝛ sicut ṽitas incõplexa est entitas rei incom
plexe:ita ṽitas cõplexa dꝫ eẽ entitas rei cõplexe:ꝛ si sic:
igitur nõ ẽ adequatio intellectus ad rem.

¶ Itẽ ex eo ꝙ res est vl᷑ non ẽ:dĩ orõ ṽa vl᷑ falsa:ꝗ ṽitas ꝛ
falsitas prius ẽ i re ipa ꝛ si sic.igit᷑ ñ ẽ adeq̃tio iteᶜᵘ ad rẽ.
Itẽ enũciatio ẽ orõ in qua ẽ veꝝ vl᷑ falsum:primo perier
menias:igitur ṽitas est in enũciatione ꝛ si sic igitur non
est adequatio intellectus ad rem.

¶ R̷ᵒ dĩ ꝙ ṽitas cõplexa ꝓncipal᷑r ẽ i itellectu:qꝛ formal᷑r
iuxta illud pħi ꝯ̃.methaphisice bonũ ꝛ malum est in re/
bus sed veꝝ ꝛ falsum ẽ in itellectu. Qũo ãt sit i itellectu:
dictũ ẽ:qꝛ ẽ in itellectu cõponẽte res sic eẽ vl᷑ nõ eẽ:vt sũt
vel nõ sũt:qꝛ formal᷑r ẽ i intellectu ꝛ subiectiue. In reb⁹
vero mãl᷑r ꝛ cãl᷑r:in ꝓpõne ṽo:vt in signo significãte.

¶ Ex his facile R̷ᵒ ad arᵗᵃ. Ad primũ ne᷑ silitudo.s.ꝙ sicut
ṽitas icõpᶜᵃ est entitas incõplexa:sic ṽitas cõplexa sit en/
titas cõplexa:qꝛ nõ dĩ cõplexa nisi qꝛ reqrit cõplexionẽ
ad esse sui:ꝛ hec ẽ facta per intellectuꝫ:qꝛ est conformi/
tas intellectus cõponẽtis res vt sunt:nõ est ergo cõposi/
tio formal᷑r:sꝫ cõformitas itellectus ad res itellect⁹.s.cõ
ponẽtꝭ eas. Mãl᷑r tñ ꝑt ꝯcedi ꝙ ṽitas ꝯplexa sit ipa ꝯpõ

¶ Ad scdm cũ di᷑.ṽitas ẽ in re:igit᷑ nõ ẽ i intellectu:negat᷑
cõsequẽtia:quia aliter ẽ in re:ꝛ aliter in intellectu:qꝛ in
re mãliter est.in intellectu ṽo formaliter.

Ad scdm cũ di᷑ ṽitas est in enũciatione:igit᷑ nõ est in itelle
ctu.ne᷑ ꝯ᷒:qꝛ al᷑r est in vtroqꝫ: qm̃ in enunciatione est vt
in signo.in intellectu vero formaliter.

¶ Du᷑ 3ᵒ vtrum ṽitas sit in enũciatiõe vt i signo. idest vtrũ
significare veꝝ vel falsũ sit ꝓpriũ enũciatiõis.i.ꝓpõnis.

¶ Cõtra a᷑ qꝛ ꝓpriũ diffinit᷑ ꝙ inest oĩ soli ꝛ semꝑ:sꝫ signi
ficare veꝝ vel falsũ nõ inest oĩ ꝓpositioni:igit᷑ significare
verũ vel falsuꝫ nõ est ꝓpriuꝫ ꝓpositionis pꝫ ꝯña cũ ma/
iori.minoꝛ ꝓbat᷑ de ꝓpõne insolubili vt est iᵃ.hoc est fal/
sum se demõstrato. Qꝫ nõ significet verũ ꝓbat᷑.qꝛ si sigt̃ ve/
rũ.igit᷑ ita est sicut sigt̃:sed sigt̃ se ipsam esse falsam:ergo
ipsa est falsa. Qꝫ nõ significet falsum ꝓbat᷑. qꝛ si sigt̃ falsũ
igit᷑ sigt̃ al᷑r q̃ꝫ ẽ:sꝫ sigt̃ se eẽ flaꝫ:igit᷑ ipa ñ ẽ falsa:q̃re ꝛc.

¶ Item ꝓpriuꝫ cõpetit semꝑ:sꝫ significare veꝝ vl᷑ falsuꝫ ñ
semꝑ cõpetit ꝓpõni:igit᷑ nõ est ꝓpriũ:pꝫ ꝯña cũ maiori:
minoꝛ ꝓbat᷑ qꝛ significare est aliqd itellectui repñtare:

sed ꝓpõ nõ semp reꝑsẽtat aliquid inteᵘ.s.qñ intellectus nõ aduertit ad illaȝ. nec ad eius significatum.

¶ Pro rñsiõe.ad ꝑmũ aduerte.ꝙ vtrũ significare verũ vł falsum cõpetat oĩ ꝓpõni est difficultas ꝓꝑ isolubile.Et ꝯ̃ hoc fuerũt q̃ttuoꝛ opiones.que faciunt difficultatem:an insolubile sit propositio.an nõ:quare ꝛc.

¶ Dulmẽton dicit ꝙ isolubile nõ est ꝓpositio:qꝛ nõ ẽ veꝝ vel falsum q̃uis sit oꝛo indicatiua signãs sicut est:ꝛ rõ q̃ nõ ẽ ꝓpõ ẽ:qꝛ ꝓpõ est in qua est verũ vel falsum.

¶ Ricardus võ dixit ꝙ insolubile est ꝓpõ:ꝛ ꝯ̃iter sigt verũ vel falsum.nõ tñ est simplr verũ nec simplr falsum:qꝛ ꝙ est simplr veꝝ:quiescẽter ꝛ determinate sigt veꝝ sic ꝙ ad illud non sequit̃ falsum ꝛ simplr flm est.ꝙ sigt quiescenter falsum:sic ꝙ ad ipsum nõ sequitur verum.

¶ Alie due opiones faciũt difficultatẽ circa significatum insolubilia. Suisset dixit ꝙ propositio isolubilis est fła: qꝛ falsificat se ipsaȝ:łȝ significet sicut est. Et ꝯ̃dictoria ẽt ẽ falsa qꝛ sigt alr q̃ȝ ẽ.Et sic duo ꝯ̃dictoꝛ sũt simul falsa.

¶ Hentisber võ dixit:ꝙ nõ est admittẽdũ isolubile significare ꝑcise.Et h̃ ẽ.qꝛ ad eaȝ sequit̃ eẽ verã:ꝛ esse falsam.

¶ Ex his patet respõsio ad primũ secũdũ diuersas opiniones:tu sequere eam que tibi placet.

¶ Mihi aũt magis placet opio ricardi.s.ꝙ de rõne ꝓpõnis simplr ẽ significare verũ vel falsuȝ vel determiate vel indeterminate:sed de rõne ꝓpõnis nõ isolubilis est significare veꝝ vel falsum determinate. Et de rõne isolubilis est significare verum vel falsum indetermiate.s.h̃ vel h̃. sed neq̃ȝ h̃ neq̃ȝ illud ꝛc.

¶ Ad scẽm dĩ ꝙ significare verũ vel falsum nõ est ꝓpriuȝ propõnis:sed esse significatiuũ veri vel falsi ẽ ꝓpriũ propositiõis:posset etiã dici ꝙ significare põt capi proprie.ꝛ cõiter:proprie dicit actum:sed cõiter põt dicere actuȝ vł aptitudinem:quare capitur cõiter hic ꝛc.

¶ Duᵒ quarto vtrum ꝓpõ cõtingẽs de futuro sit determinate veritatis.vel determinate falsitatis.

¶ Et primo aꝛ̃ ꝙ sit determinate veritatis ex facto. vt arguat̃ sic futura ꝯ̃tigẽtia fiunt ex facto.i.ex influxu celesti igitur futura ꝯ̃tingentia ex necessitate eueniunt. pȝ ꝯ̃ña qꝛ nihil põt resistere influxui supercelesti:añs ꝓbat̃ quia mũdus inferioꝛ guberãtur a superiori ꝑ pħm ꝑ methe orum dicẽtẽ:nec̃e ẽ hũc mũdũ iferiorẽ ꝯ̃tiguũ eẽ supioribus lationibꝰ:vt oĩs eius v̓tus gubernet̃ inde.

¶ Scdõ aꝛ̃ idẽ ex ꝓuidẽtia diuina. vt arguat̃ sic. Deꝰ scit q̃cũq̃ȝ futura ꝯ̃tigẽtia:igit̃ futura ꝯ̃tingẽtia nec̃io erunt. ꝓbat̃ ꝯ̃ña qꝛ nihil põt fallere sciam dei ꝓbat̃ ẽt ꝯ̃ña alr qꝛ oppᵐ ꝯ̃ñtis nõ põt stare cũ añte:qꝛ si futura ꝯ̃tingẽtia nõ nec̃io erũt poterũt nõ eẽ:sed h̃ nõ stat cũ sciẽtia dei.

¶ Itẽ facio istam ꝯ̃ñam.deus scit sortẽ dãnãduȝ:igit̃ sortes dãnabit̃:posito ꝙ sortes d̃beat dãnari:ꝯ̃ña est bona. qꝛ oppᵐ ꝯ̃ñtis nõ stat cuȝ añte.Et añs est necessariũ:igitur ꝯ̃ñs est necessariũ.s.sortem dãnari ꝙ est falsum. Et si dicis ꝯ̃ñs est cõtingẽs.ergo añs est ꝯ̃tingẽs.ꝙ est falsuȝ: qꝛ deus necessario scit futura ꝯ̃tigẽtia:probat̃ꝛ qꝛ deus videt futura sicut ꝑñtia:ꝛ non põt mutari ab eo ꝙ est qꝛ stabilisq̃ȝ manẽs dat cuncta moueri igit̃ nec̃io scit illa:ꝛ si necessario scit illa:nõ est contingens deum scire illa.

¶ Rᵒ Ad ꝑmũ aꝛ̃:de fato fuerũt due opiones.Una stoicorũ dicentiuȝ oĩa futura fieri a fato.ꝛ ꝯ̃ñter ex necessitate fieri propter rationem dictam.

¶ Alia opio est Arist.ꝛ vera:que dicit nõ oĩa futura fieri a fato.Et duplr improbat primã opioneȝ pᵒ qꝛ multa sunt in potestate nostra:vt fiant:vt pȝ:ergo nõ oĩa ex fato fiunt.2ᵒ qꝛ q̃dam sunt in rebus ꝛ que ad vtrũlibet sunt scȝ ad fieri ꝛ nõ fieri.vt tunicam incidi.ꝛ non incidi:ergo talia non sunt ex necessitate.

¶ Item h̃ dato:sequitur ꝙ frustra cõsiliaremur de rebus agẽdis tam in gubernatione rei publice:q̃ȝ in alijs negotiationibus.s.ꝑ mercantijs ꝛ alijs rebus.ꝯ̃ñs falsum ꝛ patet cõsequentia ex se.

¶ Ad primũ igit̃ arᵐ de fato:neᵒ ꝯ̃m pħm ꝙ oĩa futura cõtingẽtia fiãt ex fato:qꝛ dicit pħs 2ᵒ phisicoꝝ ꝙ eorũ que fiũt.quedã fiũt a nã.ꝛ q̃daȝ fiũt ꝓꝑ alias cãs.i.ꝑ itellectũ ꝛ volũtatẽ vt glosat cõmẽ.sȝ q̃ fiũt ꝓꝑ alias cãs nõ fiunt ex fato.que ãt a nã fiũt nõ oĩa fiunt ex fato:qꝛ q̃dam fiũt per se:ꝛ illa ex fato fiũt q̃daȝ võ ꝑ accñs fiunt vt mõstra ꝛ hmõi ꝛ talia nõ fiunt ex fato.Et ad ꝓbaᵒᵐ cũ dĩ mundus inferioꝛ gubernat̃ a mũdo superiori neᵒ ꝙ oĩs ps huius mũdi inferioris gubernet̃ a superiori:qꝛ nõ itellectꝰ gubernatur ab illo qm̃ itellectus nõ supponit̃ in fluxibꝰ super celestibus:sed solum corpora ꝛ potẽtie illoꝝ ꝛc.

¶ Ad scdȝ de prouidẽtia diuina.s.q̃uo cognoscat futura deus fuerũt opies diuerse apud theologos.Una dicit ꝙ scia dei de futuris est necessaria:qꝛ deꝰ necessario scit oĩa futura tã ꝯ̃tingẽtia q̃ȝ necessaria.Sed aliq sequẽtes hãc opionẽ dicunt ꝙ effectus ꝯ̃tingẽtes vt referuntur in deũ siue in diuinaȝ ꝓuidentiaȝ sunt necessarij.Et hanc viam sequitur beatus thomas.

¶ Cõtra hũc modũ dicẽdi est boetius in fine primi periermenias.qui dicit q̃uo si deus ꝓ̃uidit futura.ꝛ futura preuisa nõ possint fallere deum:cur preuisa futura non sunt ex necessitate.Respõdet deus nouit futura. nõ vt ex necessitate eueniẽtia sed vt contingenter tm̃. ita vt alr fieri posse nõ ignoret h̃ boetiꝰ. Ex hoc sequit̃ si nouit futura vt cõtingẽter eueniẽtia.ergo in prouidentia diuina sunt contingentia ꝛ non necessaria.

¶ Cõtra hos facio hãc rõneȝ.Effectus ꝯ̃tingentes futuri alr sunt in prouidentia diuina:qualr deus disposuit illa in sua nã debere euenire:qꝛ opᵐ iplicat:sed deꝰ disposuit illos debere euenire ꝯ̃tingẽter:igit̃ in ꝓuidẽtia diuina sũt ꝯ̃tingẽter eueniẽtia:ergo nõ sunt necessaria vt referuntur in dei prouidentiam.

¶ Alia opio dicit ꝙ deꝰ scit cõtingẽter futura ꝯ̃tigẽtia.ꝛ necessario scit nec̃ia. Et ideo si deus ꝯ̃tingẽter scit futura ꝯ̃tingẽtia põt nõ scire illa:sicut ꝯ̃tingẽtia possũt eẽ ꝛ non eẽ:q̃re nõ dicuntur fallere sciam dei:si nõ eueniunt:quia sciẽtia dei circa illa est ꝯ̃tingens ꝛ non necessaria.

¶ Contra hũc modũ ẽ boetiꝰ vbi supra dicens. Nefas est tollere sciam dei de futuris:qꝛ si ad sciam dei sequit̃ necessitas euẽtuũ:ergo si nõ sit necessitas euẽtuũ. diuina scia ꝑibit:ꝯ̃ñs falsũ:pȝ ꝯ̃ᵒ qꝛ aꝛ̃ ex opposito ꝯ̃ñtis ad opᵐ añtis

¶ Cõtra hũc facio hãc rõneȝ.deus scit oĩa futura ꝯ̃tingẽtia tãq̃ȝ sibi ꝑñtia:sed nõ pt mutari ab eo ꝙ est:qꝛ stabilisq̃ȝ manẽs dat cũcta moueri.ergo necessario scit futura contingentia:pȝ ꝯ̃ña:qꝛ si non necessario sciret possȝ mutari ab eo ꝙ est.ꝙ est absurdum.

Quare nos alr dicimus cum boetio. q̃ȝ deus necessario scit futura cõtingẽtia ꝯ̃ scdãm opinionẽ ꝛ ꝯ̃tingẽter euenire ꝯ̃ primã opionẽ.Et vtrũq̃ȝ istoꝝ ꝓbatum est. Et ad formã arguⁿ:neᵒ illa ꝯ̃ña deus scit futura cõtingẽtia:sed nihil põt fallere sciam dei.igitur futura cõtingentia necessaria erũt:qꝛ si deus scit futura cõtingẽtia:eo mõ scit illa euenire:quo mõ disposuit illa in nã sua debere euenire:sed disposuit illa contingenter euenire. ergo scit illa contingenter euenire.

Ad aliud de illa ꝯ̃ña.deus scit soꝛ.dãnãdũ:igit̃ soꝛ. dãnabitur.dicit̃ ꝙ illud ꝯ̃ñs põt inferi ex prescia dei.vł ex re ꝯ̃tingẽti preuisa.si infert̃ ex prescia dei. nõ oȝ inferi ꝯ̃ñs simplr qꝛ ex necessario inferret̃ cõtingẽs:sed vt ꝓ̃scituȝ ab eo h̃ mõ.ergo soꝛ.dãnabit̃ eo mõ quo ꝓ̃scitũ est ab eo qꝛ sic ꝯ̃ñs erit necessariũ sicut añs:sȝ ꝓ̃scituȝ est ab eo ꝙ cõtingẽter erit ꝛ nõ nec̃io:igit̃ illũ ꝯ̃tingẽter erit. ꝛ nõ necessario.ꝛ tunc sicut añs est necessariũ.sic etiã cõsequẽs.

Et si istatur ꝯ: qꝛ si pscia dei de re futura cōtingenti est sic visio illi⁹ existis supra turri de illo quē videt ire in man⁹ inimicoꝝ: ſꝫ visio illa nō est cā captiuitatis illius ꝛ ꝑt nō videt. p⁹ silr visio dei siue pscia nō ē cā illi⁹ futuri ꝯtigētis ꝛ pōt nō videt illud: ꝛ tn̄ vtrūqꝫ est fl̄m de deo. ꝑ qꝛ deus est causa oium futuroꝝ: secūdo quia deus necessario videt: igitur non potest nō videre ꝛc.

Dr ꝙ silitudo de visiōe illi⁹ qui est sup turrim ſꝫ solū quātū ad h̄ qꝛ sicut visio illi⁹ nō est cā illius capture: ita nec visio dei est cā illius futuri ꝯtigētis. Et cū tu dicis hoc esse falsuꝫ: qꝛ deus est cā oium futuroꝝ. dr̄ ꝙ deus est causa vlīs oiuꝫ futuroꝝ sic: qꝛ ordinauit fieri necessaria ꝛ cōtingētia eo modo quo fiūt: ſꝫ in pti⁹ nō ē cā. ꝙ magis fiat h̄ cōtingēs: vel nō fiat. Et ne⁹ ꝙ tenēt silitudo visiōis quātuꝫ ad cōtingēter videt: qꝛ deus necessario videt omnia. ꝛ cōsequēter necessario videt futura cōtingētia. sed qui est super turrim cōtingēter videt.

Si vero infert ꝯn̄s ex re ꝯtigēti ꝑuisa vel pfata: dico ꝙ oꝫ inferri ꝯn̄s simplr̄. s. igit sortes pscitus damnabit. ꝛ sicut ꝯn̄s est cōtīgēs: ita illud añs: ex q̄ ifert: qꝛ bñ sequit sortes pscitus dānabitur: igitur sor. damnabitur.

Et si dicatur ꝯ: qꝛ iste ꝓpositiōes cōuertūtur. deus scit sortem dānari: ꝛ sor. pscitus dānabit: vt probabo: igitur si ex prima nō potest inferri ꝯn̄s simplr̄: igit nec ex secūda. Et si ex scd̄a infert simplr̄: igit ex prima. ꝓbat añs: quia sicut sequit deus scit sor. dānari. ergo sor. pscitus dānabitur: qꝛ opp^m ꝯn̄tis nō stat cū añte: ita sequitur sor. pscit⁹ dānabitur. ergo deus scit sortem damnari: qꝛ opp^m cōsequētis non stat cum antecedēte.

Dicitur ꝙ ex illa deus prescivit sor. dānari. nō sequit illa igitur sor. pscit⁹ vel ꝑuisus dānabit: qꝛ ꝯn̄s est ꝯtingēs: ꝛ añs est necessariū. ſꝫ bñ sequit ergo sor. pscitus dānabit eo mō quo pscitum est: qꝛ h̄ est neciū: sed pscitū est ꝙ cōtingēter dānabit: ergo sor. ꝯtingēter dānabit. Et ex illa sor. ꝑuisus dānabitur sequit deus scit sortem dānari solum mālīter: quia ꝯsequēs est neciū: quare sequitur ad qd̄lꝫ.

Et si dicēs quare ex illa deus scit sor. dānari. nō sequit illa: igit sor. dānabit cū opp^m ꝯn̄tis nō possit stare cū añte: ergo videt sequi ex illa. Dicit ex mēte boetii ꝙ i scia dei duo sunt cōsiderāda: pmo necitas scie: qꝛ nefas est dicere deū nescire futura ꝯtingētia: cū sint sibi pn̄tia facit necessaria. scd̄o cōsideraf cōformitas scie dei cū rebus futuris qꝛ deus p sciam suā scit res futuras cōtingētes ꝯtigēter euenire: sicut necessarias necessario euenire. Et iō dixit boetius. Nefas est dicere ꝙ ex scia dei sequatur res futuras cōtingentes esse necessarias: imo ꝯ sciam dei est. ꝛ iō ex prescia dei nō oꝫ iferri res futura cōtingēs simpliciter sed cum illo addito. eo modo quo scita est ꝛc.

¶ Du⁹ 6⁹ vtꝝ dubi^{do} ad vtrāqꝫ ptē facile sit inuestigaf vitate ꝯn̄s af qꝛ scire ꝛ dubitare sūt ꝯria. sed scire est adherere veritati: ergo dubitare est elongari a vitate: sed elongando a vitate non inuestigatur verū: ergo nec dubitādo.

Itē qui dubitat inquirit ꝙ ignorat: sed inquirēdo ꝙ ignorat: si occurrat ꝙ inquirit nō cognoscit illud igitur dubitādo frustra inquirit: ergo dubita⁹ nō cōfert ad inuestigandam veritatem.

In ꝯriuꝫ est phs in caplo de relatiuis in fine dicēs. Dubitare de singulis nō est inutile ꝛ boetius dicit cū rōne. Et pmo thopicoꝝ. potētes ad vtrāqꝫ ptēꝫ dubitare facile in singulis speculari veꝝ ꝛ falsum. ꝛ 2° me^{te}. querētes vitatēꝫ sine dubitatiōes silr̄ sūt quo ire oꝫ ignorātibus.

Pro rn̄sione nota ꝙ dubitare ad vtrāqꝫ ptē cū rōne. cōfert ad inestigādā vitatē. rō est: qꝛ cū rōne dubitaf. qn̄ adducūtur rōnes probabiles ad vtrāqꝫ ptē: qn̄ tūc potiorib⁹ rōnibus adherem⁹: ꝛ ꝓpea dicit phs potētes ad vtrāqꝫ parte dubitare: qꝛ nō semper pōt fieri h̄: sed tūc potētes sumus ad dubitādum qn̄ rōnes probabiles applicare possumus sumptas ex locis dialeticis: de quibus infra dicetur: ꝛ maxime fit h̄ in rebus sensibilibus.

¶ Ex his facile rn̄ ad ar^{ta}. Ad primū dr̄ ꝙ simplr̄ dubitare est elongari a veritate: sed dubitare cū rōne ad vtrāqꝫ ptē arguēdo. n̄ ē elōgari a vitate ſꝫ appropiq̄re ad vitatē.

¶ Ad 2^m cū dr̄. qui dubitat inqrit ꝙ ignorat: dr̄ ꝙ verū est sed pōt dupl̄r inquirere vno mō cū rōne. s. faciēdo rōnes ꝓbabiles ad vtrāqꝫ ptē. ꝛ sic inqrēdo. si occurrit ꝙ ignorat. cognoscet illud: qꝛ relucet illud in rōnibus magis ꝓbabilib⁹. Alio modo pōt inquirere sine rōne: ꝛ sic faciēdo. si occurrit illud ꝙ ignorat. nō cognoscet illō: q̄re ꝛc.

¶ Dubitat 6⁹ vtrū ex modis ꝓbabilib⁹ arguēdi notis: facile sit dubitare ad vtrāqꝫ partem.

¶ Cōtra af qꝛ si ex modis arguēdi ꝓbabilib⁹ facile sit dubitare ad vtrāqꝫ ptē. Et sic dubitādo i singulis facile speculamur veꝝ ꝛ falsuꝫ: igit ex modis arguēdi ꝓbabilib⁹ facile in singulis speculamur verū: pꝫ ꝯn̄a: sed ꝯn̄s est falsum: qꝛ tunc nō lateret nos aliqd̄ verum.

¶ Secūdo af sic. s̄m phm scd̄o elencoꝝ. multotiens falsa ꝓbabiliora sūt veris. sed nō dicūtur ꝓbabiliora nisi quia de his ratiōes ꝓbabiliores sūt q̄ꝫ de vero: ꝛ si sic: igitur difficile speculabimur verum ꝛ falsum in his.

¶ Item cū aliqn̄ veꝝ sit ꝓbabili⁹ falso: ꝛ aliqn̄ falsū sit ꝓbabilius vero per phm in elencis igit aliqn̄ veꝝ ꝛ falsū sunt eq̄ ꝓbabilia: pꝫ ꝯn̄a qꝛ vbi est dare magis ꝛ minus ibi est daf equale: ꝛ si sic: igitur eque ꝓbabiles rōnes aliqn̄ fiērē d̄ sto. sic d̄ vōiq̄re tūc n̄ discernet veꝝ ꝛ fl̄m i his.

¶ Rn̄ Ad h̄ est duplex modus rn̄di vnus cōis dicēs. Q, dubitātes ad vtrāqꝫ ptē facile in singulis speculamur verū ꝛ falsuꝫ. s. s̄m plurimū: ꝛ sic facile soluunt oia argumēta.

¶ Ad primū dr̄ ꝙ ex modis arguēdi probabilibus facile speculamur i singulis veꝝ ꝛ falsum. s. s̄m plurimū.

¶ Ad 2^m dr̄: ꝙ cū phs scd̄o elēcoꝝ dic ꝙ falsa multotiens ꝓbabiliora sūt veris intelligit p multotiēs aliqn̄ ꝛ raro iuxta modū loquēdi cōezicū dr̄ multotiēs fieri h̄. i. aliqn̄ s. raro: ꝛ sic de falso dicim⁹ ꝙ raro ꝓbabiliores sunt rōnes. ꝛ de vero s̄ꝫ plimū. Ad aliā pꝫ ꝙ cū aliqn̄ sint rōnes ꝓbabiliores de falso: tūc difficile est discernere verū: sed istud est raro. Et silr̄ si essent eque probabiles rōnes de vtroqꝫ difficile eēt discernere verū sed est raro.

¶ Alter modus rn̄dēdi dixit ꝙ ex modis arguēdi ꝓbabilibus facile speculamur verū ꝛ falsum in singulis. s. in quibus modi arguēdi ꝓbabiles pfecte applicari possūt ꝙ notanter dr̄: qꝛ in rebus sensibilib⁹ perfecte applicari possunt: in alijs autem non sensibilibus non perfecte: q̄re in illis difficile est discernere verum.

¶ Ex h̄ facile rn̄ ad ar^{ta}. Ad pmū pꝫ qꝛ i rebus sensibilibus in quibus hi modi perfecte applicari possunt speculabimur verum facile: sed in alijs non sic.

¶ Ad 2^m dicitur ꝙ falsa multotiēs probabiliora sūt veris. sez in his i quibus modi ꝓbabiles nō possūt applicari.

¶ Ad 3^m pōt concedi ꝙ aliqn̄ falsa sunt eque probabilia veris: sicut ꝙ mūdus sit eternus est problema neutrū ad vtrāqꝫ ptē ꝓbabile: q̄re fl̄m ita ꝓbabile est sicut verum.

¶ Du⁹ 7⁹ vtrū modi arguendi ꝓbabiles sumant ex locis dyaleticis siue thopicis.

¶ Cōtra af pmo. qꝛ loci dyalectici sunt media ꝓbabilia ſꝫ me⁹ ꝓbabilia sunt multotiēs fl̄a: igitur loci dyalectici sūt multotiēs falsi: ꝯn̄s falsum: ꝛ ꝯ⁹ tenet a pmo ad vltimuꝫ. ꝛ minor probat qꝛ falsa sunt multotiens ꝓbabiliora veris: ergo falsa sunt multotiēs ꝓbabilia. ſꝫ ꝯn̄a a cōparatiuo ad positiuuꝫ. tunc vltra falsa sunt multotiēs probabilia: igitur probabilia sunt multotiēs falsa: tenet ꝯn̄a per conuersionem simplicem: quare ꝛc.

¶ Secūdo af modi arguēdi distinguunt s̄ꝫ tres figuras.

qꝛ in pma figura sunt nouē modi arguendi vt patet per versus illos. barbara celarent ꝛc̃. Et in scḋa figᵃ sunt 4ᵒʳ modi arguēdi. cesare camestres festino barocoꝛ i tertiᵒ sunt sex modi darapti felaton disamis datisi brocardo ferison igit̃ modi arguendi non sumūtur fm locos dyaᶜᵉˢ.

Item si sumuntur fm locos dyaleᶜᵒˢ q̃ro q̃ sunt bi loci ꝛ q̃t sūt i gñe ꝛ i spē: vt illis cognitis facile argᵈᵘᵐ possimᵘˢ.

Rᵒ. ad pmuꝫ concesso qꝫ media pbabilia aliq̃n sint falsa. negat̃ ꝯᵃ a pmo ad vltimum: qꝛ non valet nisi dificet̃ vlr pꝛum de subio in qualꝫ ppositione. sicut dd̃o omnis homo est aial. omne aial est suba: ergo ois homo ē suba i sꝫ ptiᵘˢ non valet. sicut pꝫ dd̃o homo est animal: ꝛ aial est asinus ergo homo est asinᵘˢ. Silr̃ hoc non valet dd̃o locus dyaᶜᵘˢ est mediuꝫ pbabile: mediū pbabile est multotiēs falsum: ergo locus dyaᶜᵘˢ est multotiēs falsus: sed vlr̃ bene vꝫ: dd̃o omnis locus dyaleᶜᵘˢ est mediū probabile. oē probabile est multotiens falsum: ergo omnis locus dyalecticus est multotiens falsus: sed minor est falsa.

Posset etiā alr̃ dici. tenendo qꝫ meᵃ pbabilia semp sint vᵃ: ꝛ sic loci dyaᶜⁱ ꝯuertunt̃ cū medijs pbabilibᵘˢ. Et tūc ad argūᵐ dī qꝫ lꝫ fa sint multotiēs pbabilia. nō est qꝫ falsa sint meᵃ pbabilia: sed qꝛ falsa applicant̃ ad meᵃ pbabilia sumpta pro maioꝛe ideo falsa videntur probabilia.

Ad 2ᵐ cū dī modi argᵈⁱ distigunt̃ fꝫ tres figuras: igitur non distingunt̃ fꝫ locos dyalecticos dicit̃ qꝫ equiuocat̃ de modis arguēdi formalibus et materialibus: qꝛ pmi distingunt̃ penes tres figuras: ꝛ sᵈⁱ distingunt̃ penes meᵃ vel probabilia. vel necessaria vel apparentia: ꝛ ideo modi arguendi probabiles distingunt̃ penes media probabilia: ꝛ modi arguendi demōstrati penes meᵃ necessaria.

Ad aliud dicit̃ qꝫ tres sunt loci dyaᶜⁱ in gñe. s. intrinseci. extrinseci: ꝛ medij. Intrinᶜⁱ summunt̃ ex duobᵘˢ ex. s. substaliter inherētibus: ꝛ ex ꝯcomitantibus subam. A subalr̃ inherētibus sumpti sunt ex tribus. s. ex diffōne que est p eēntialia. s. p genus ꝛ dr̃iaꝫ: ꝛ a descriptione: q̃ est p genᵘˢ ꝛ ppꝛiuꝫ: ꝛ ab interpꝛetatiōe que est expō nois p aliqd notiᵘˢ vt phs. i. amatoꝛ sapie. Loci ex ꝯcomitātibᵘˢ subam sunt ex q̃tuoꝛ pncipalr̃. s. ex toto. ex accidentibᵘˢ ꝛ vsibus. Totū sex modis dī. s. totum vle vt genus reᵘ speī. totum integrale: vt domus respectu ptium. totum in quātitate: vt terminᵘˢ cōis sumptus cum signo vlī: vt omnis hō: totum in modo: vt terminᵘˢ cōis simplr̃ sumptus: vt hō: respectu hois albi. totum in tpe: vt semper totum in loco: vt vbiqꝫ. Causa dicitur quadruplicitur. s. de causa mālī. de causa formali de effiᵗᵉ ꝛ de finali. Accidentia. s. propria sunt que sequunt̃ eēntiā rei: vt penitere sequitur ad deliquisse. Usus est operatio rei: vt equitatio est vsus equi.

Locus extrinsecus sumit̃ ex sex rebus. s. ex oppōne. ex minori: ex maiori: ex silibus ex pportionibᵘˢ. ex trāsumptiōe ꝛ ex auctoritate. Opposita sunt quadruplicia. s. relatiue opposita: pⁱuatiue opposita. ꝯrie opposita: ꝛ ꝯtradictoꝛie opposita. Locus ex minori est. si de quo minus videt̃ inesse ꝛ inest: ergo ꝛ de quo magis. Locᵘˢ a maiori. Si de quo magis videtur inesse nō inest. igit̃ nec de quo minᵘˢ. Silia sunt quorum est eadem qualitas: proportionalia sunt: quorū est eadem ratio: vt si gubernatoꝛ nauis consilio eligendus est: ꝛ nō sorte: ergo ꝛ gubernatoꝛ studij similit̃. Transumptio est declaratio vnius noti p magis notum: vt sapiens non inuidet: ergo nec phs. Locᵘˢ ab auctoritate: vt cuiqꝫ in arte sua experto credendū sit.

Locus medius summitur ex quattuoꝛ. s. ex coniugatis. ex casibus. ex diuisione ꝛ ex comutata proportione. Cōiugata dicunt̃ concreta cum abstractis: vt albuꝫ ꝛ albedo. Casus dicunt̃ qui cadunt ab eodem: vt iustum: ꝛ iuste: qꝛ cadunt a iustitia. Cōmutata proportio est cum ex duabus propoꝛtionibus similibus infertur alia propoꝛtioꝛ propterea dicitur cōmutata. ver. gra. sicut se habēt 12. ad. 6. ita. 8. ad. 4. qꝛ vtrobiqꝫ est propoꝛtio 2ˡᵃ. ergo a cōmutata propoꝛtione. sicut. 12. ad. 8. ita sex ad quatuoꝛ se habent quia vtrobiqꝫ est sexquialtera.

Et nota circa hos locos qꝫ opꝫ intelligere duplicē modum arguendi. s. constructiue ꝛ destructiue. Et aliquando vtroqꝫ mō vtimur. aliq̃n vno tm̄. Et vt isti loci memorie mandari possint feci hos versus.

Est locus interioꝛ medius extrinsecus omnis.

Interioꝛ duplex substan. concomitat atqꝫ

Est locus ad substan. diffin. descriptioqꝫ inter

Concon. dat totum dat causas accidit vsus

Extrin. oppo. minoꝛ simile propꝛtio transun. Additur auctoꝛitas.

Est medius coniug. casus diuisio comut.

Cum dictuꝫ sit hactenus de vero quid sit: ꝛ quomodo inuestigari possit. conueniēs est tangē aliquid de falso: cum oppositorū eadeꝫ sit disciplina. Sed quid sit falsuꝫ patet ex diffinitiōe veri: quonia qui bene diffinit: contraria consignificat. Sed quomodo deducat̃ falsum ex apparenti argumentatiōe non satis constat: ideo de hoc dubitabimus vt hos modos appent̃ argᵈⁱ inuestigemus.

Duᵗ ergo. 8ᵒ. vtrum modi apparenter arguēdi recte distinguant̃ a phō p esse vel fieri ī dictionē ꝛ ex̄ dictionē.

Contra arguit̃: qꝛ quot modis dicit̃ vnum oppositorū tot modis dicit̃ ꝛ reliquū primo thopᵒʳ: sed modi pbabiliter arguēdi qui opponunt̃ ad modos apparent̃ arguēdi distingūt̃ ex locis thopicis qui sunt tres in gñe: igitur modi apparent̃ arguēdi distinguent̃ ex locis sophisticis: qui erunt consimiliter tres in genere: ꝛ sic non distinguētur penes dictionem ꝛ extra dictionem. cap 12

Item sicut disputatio dyalectica vtit̃ syllogismo dyaᶜᵒ. ita disputatio litigiosa vtitur syllo litigioso. sꝫ disputatio dyaᶜᵃ ꝛ modus arguendi eiᵘˢ distinguit̃ ex mō procedēdi syllogismi dyaᶜⁱ: igitur disputatio litigiosa ꝛ modus arguēdi eiᵘˢ distinguit̃ ex mō pcedēdi sylli litigiosi: sed syllogismᵘˢ litigiosus aliq̃n pcedit ex his q̃ peccant in mā tm̄: aliq̃n ex his que peccant in foꝛa tm̄: aliq̃n ex his que peccāt in vtroqꝫ. igit̃ modus apparent̃ arguēdi distiguetur ex his. nō ḡ distinguetur ex dictione ꝛ extra dictionem.

2ᵒ arguit̃ pncipalr̃ ꝯ modū distinguēdi spēs: qꝛ phs distinguit palogismum in dictione in. 6. spēs: ꝛ paralogismū ex̄ dictionē in. 7. spēs. Cōtra arguit̃ qꝛ ois diuisio debꝫ esse bimēbꝛis vel reducibilis ad bimēbꝛē fm boetiuꝫ in libro diuisionū: sed ista non est bimēbꝛis: vt pꝫ: nec reducibilis ad bimēbꝛē. pbat̃ qꝛ si eēt reducibilis ad bimēbꝛem vel esset per diuisionē p se: vel per accn̄s. nō p diuisionē p accidēs: qꝛ illa est diuisio subiti in acciᵃ: vel accidētis in subiecta: vel accidētis in acciᵃ. Nec etiam per diuisionem per se: quia vel esset generis in species: vel totius in partes: vel vocis in significationes: sed nulla harum est: nisi dicatur: qꝫ est diuisio vocis in significationes: sed illa est diuisio vocis equiuoce in significata sua. ḡ oēs isti palogismi eēnt de fallacia equiuocatiōis: qꝫ est falsum.

Rᵒ. Ad pᵐ pt dici ꝯceᵈᵒ qꝫ modᵘˢ appent̃ arguēdi distinguit̃: sic modᵘˢ pbabilr̃ argᵈⁱ. s. ex medijs ex qbᵘˢ pcedit: qꝛ sic modᵘˢ pbabilr̃ argᵈⁱ pcedit ex medijs vē pbaᵇⁱˢ que summūt̃ vl a subalr̃ inherēᵗⁱᵇᵘˢ vel ab acciᵗⁱᵇᵘˢ. Sic modus appent̃ argᵈⁱ pcedit ex medijs appenᵗⁱᵇᵘˢ siue ex his q̃ vidēt̃ pbaᵇⁱˡⁱᵃ ꝛ nō sūt: ꝛ illa sumūt̃ vel a subalr̃ inherēᵗⁱᵇᵘˢ vel ab acciᵗⁱᵇᵘˢ: qꝛ modi i dictiōe sūpti sūt a sbalr̃ iherenᵗⁱᵇᵘˢ iq̃m peccāt rōne multiplicis sigtiōis. q̃ sigtio est sbalr̃ iherēs dictiōibᵘˢ ꝛ oꝛonibᵘˢ: qꝛ ponit̃ in diffōnibᵘˢ eoꝝ. Modi vō ex̄ dictionē sumūt̃ ab accidētalr̃ inherētibᵘˢ iqꝛ peccant ꝯ modū argᵈⁱ: ꝛ modᵘˢ argᵈⁱ accit oꝛonibᵘˢ. Sꝫ lꝫ possint sic distigui nō valet ꝯᵃ cuꝫ dī in fine: igit̃ non distinguitur

penes dictionē ꝛ extradictionē: q̄ꝛ possint multiplr̄ distin/
gui isti modi. Et distinctio p̄hi in dictionē ꝛ extradictionē fit
ēē ob̄ rōne diuersaꝝ cāꝝ: q̄ꝛ palogismꝰ i dictiōe fit rōne
multiplicis significationis ꝛ extra dictionem fit ratione
sophistici syllogismi: vt infra patebit.
¶ Uel alr̄ dr̄ ꝛ subtiliꝰ φ ista ppō q̄t modis dr̄ vnū oppo
sitoꝝ tot modis dr̄ reliquū si intelligit̄. q̄t modis diuidit̄
vnū oppositoꝝ tot modis diuidit̄ ꝛ reliquū. fl̄a est: q̄ꝛ sa
nitas ꝛ egritudo ꝯria sūt: ꝛ tn̄ egritudo mult̄ modi s diuidit̄: q̄bus
sanitas diuidi nō p̄t. Nā egritudo in cōplexiōe diuidit̄ i simplicē
ꝛ cōpositā. simp̄r diuidit̄ q̄ꝛ alia calida: alia frida: alia hūida
alia sicca. Et cōposita diuidit̄: q̄ꝛ alia calida ꝛ hūida: alia calida ꝛ
sicca. alia frida ꝛ humida: alia frida ꝛ sicca. Et tn̄ sanitas i
cōplexione nō p̄t sic diuidi q̄ꝛ ꝛc̄. Si v̄o intellr̄ q̄t modis dr̄
vnū oppositoꝝ. i. q̄t modis ꝯsiderat̄ vnū oppositoꝝ. tot
modis ꝛ reliquū ꝯsiderari p̄t: sic v̄a est: ꝛ sꝫ pp̄ h̄ nō potest
diuidi sic. Quare ꝯña vltima negatur: igitur non distin
guitur penes dictionem ꝛ extradictionem.
¶ Ad 2m p̄ncipale cū ar̄ ꝯ modū distiguēdi sp̄es: q̄ꝛ oīs di
uisio dꝫ eē bimēbris: vel reducibilis ad bimēbrē ꝯcedit̄:
sꝫ neꝰ mior. s. φ ista nō sit reducibilis ad bimēbrē. Et ad
ꝓbōnē dr̄ φ palogismꝰ i dictiōe diuidit̄ i hos modos rō
ne multiplicis significatiōis vocis ꝛ sic est diuisio vocis
in significatiōes. Et cū infert̄: ḡ oēs sunt sub equoco ne/
gat̄ ꝯ: q̄ꝛ diuisio vocis in sig̃atōes vl̄ est diuisio dictiōis:
vel orōnis. si dictōis sub equoco est. si v̄o orōnis sub am
phibologia ē. i. sub ambiguo. h̄ boetiꝰ in libro diuisionū.
¶ Et si q̄rat̄ quomodo distinguātur hi modi specialiter
incipiendo ab equiuoco reducendo ad bimembrem?
R̄r p̄supposito φ diuisio palogismi in dictione fiat rōne
multiplicis sig̃nis: q̄ est in dictiōe vel orone. Et si i dictio
ne. sic est equocatio. accētus. ꝛ figa dictōis: q̄ sic distigūt̄:
q̄ꝛ si ē i dictiōe nō variata: equocatio est. Si v̄o variata.
h̄ est 2r: vel rōne ꝓnūciatiōis: ꝛ sic est accētꝰ. vel ratione
similitudinis terminationis vocis: ꝛ sic est figa dictionis.
Si v̄o in orone est multiplx̄ significatio: vel inest ei non
variata oratione: ꝛ sic est amphibologia. Aut est varia/
ta aliqualiter oratio: ꝛ sic est compositio ꝛ diuisio.
¶ Diuisio v̄o palogismi ex dictionē fit rōe sophistici sylli.
hoc aūt dupl̄r fit sꝫ p̄hm p̄ helē coꝝ: q̄ꝛ aut videt̄ sylls ꝛ
nō est: aut est q̄dē: sed nō est ꝯueniēs rei: q̄ꝛ vel nō debite
ꝓbat: vel nō debite rn̄det. Si nō est sed videt̄ vt sylls so/
phisticꝰ aut peccat ꝯ formā sylli simplr̄: aut ꝯ formā sylli
helenci. i. ꝯdictionis. si scd̄o mō est fallacia ignorātie he
lenci: q̄ꝛ omittit̄ aliqua ꝯditio requisita ad ꝯdictionem.
Si p̄ mō est dupl̄r: q̄ꝛ aut peccat ꝯ modū gn̄alem arguē
di: aut ꝯ modos sp̄ales. Si p̄ mō est fallacia ꝯn̄tis: q̄ꝛ ar
guit̄ a pōne ꝯn̄tis ad pōnem an̄tis: qui est modus oppo
situs mō gn̄ali arguēdi ex opposito ꝯn̄tis ad opm an̄tis.
Si scd̄o mō dupl̄r: q̄ꝛ modi sp̄ales arguendi sunt int̄ ea:
q̄ hn̄t nec̄iaꝫ ꝯnexionē adiuicē: q̄ vel sunt ꝯuertibilia: vl̄
se hn̄t vt supiꝰ ꝛ iferiꝰ. ꝛ i his semp alteꝝ simplr̄ inest et
p se. Si ḡ fit p opm dupl̄r est. Aut q̄ꝛ vnuꝫ nō inest simplr̄
alti: aut nō inest p se. Si p̄ mō fit fallacia s̄m q̄d ꝛ simplr̄
si scd̄o mō fit fallacia accn̄tis. Si v̄o ē sophisticus sylls
solū: q̄ꝛ si ꝯueniēs rei: est dupl̄r: aut q̄ꝛ nō accipit debitū
mediū in ꝓbando: aut nō debite rn̄det. si nō debite rn̄det
est fallacia s̄m plures interrogationes vt vnā. si v̄o non
accipiat debitū mediū est dupl̄r. s. aut q̄ꝛ nō accipit ma/
gis notum aut q̄ꝛ non accipit causam. si primo modo est
petitio p̄ncipij. si scd̄o mō est s̄m non causam vt causam.
¶ Equocaꝰ hꝫ tres modos ꝛ sic reducit̄ ad bimēbrē: q̄ꝛ di
ctio pl̄a sig̃ns: aut eq̄lr̄ pl̄a sig̃t aut non eq̄lr̄: si eq̄lr̄ est p̄/
mꝰ modus: vt discē φ sig̃t de nouo discē: ꝛ itelligē. Si nō
eq̄lit̄ aut sig̃t vnū p̄us: ꝛ aliud posterius: aut vnū nūc: ꝛ
aliud tūc. si p̄o est scd̄s modus: vt expediēs φ sig̃t bonuꝫ
p̄us ꝛ posteriꝰ minꝰ malū: si scd̄o mō est 3ꝰ modus: vt le/
gēs iunctū mō cū p̄n̄ti modo cum preterito. ꝛc̄.
¶ Amphibologia h̄et tres modos: ꝛ sic reducit̄ ad bimē
brē diuisionē: q̄ꝛ orō pl̄a sig̃ns vel eq̄liter plura sig̃at vel
ineq̄lit̄. Si eq̄liter est p̄mus modus: vt liber est aristotelis.
Si inequaliter: aut significat p̄ncipalr̄ vnū: ꝛ aliud me/
thaphorice: aut diuersa sig̃t s̄m diuersam ꝯstructionē ca
suū. Si p̄ mō est scd̄s modus: vt litus arat̄. si 2o mō est 3ꝰ
modus: vt q̄cūq̄ hꝫ sciam seculi. scīm scit. exēplū p̄hi est.
¶ Compō ꝛ diuisio hn̄t tres modos: ꝛ sic reducit̄ ad bi/
mēbrē: q̄ꝛ vel fit rōne dictiōis potētis determinare ꝯm̄
ꝯpōnis vel mediare int̄ ptes dicti: vl̄ fit rōne alteriꝰ. Si
p̄ mō est p̄mꝰ modus cōpōnis ꝛ diuisiōis: ꝛ q̄n peccat cōpō
est fallacia cōpōis. Et q̄n peccat diuio est fallacia diuisiōis.
¶ Et sic intellige in alijs modis: vt possibile est sedentem
ambulare: si scd̄o mō dupl̄r: q̄ꝛ vel fit rōne ꝯiūctiōis et: ꝛ
vel: vel fit rōne dictionis: que p̄t coniūgi diuersis dictio
nibus. Si p̄o. est scd̄us modus: ꝛ talis ꝯiunctio p̄t tene/
ri collectiue ꝛ diuisiue: vt q̄nq̄ sunt duo ꝛ tria. Si scd̄o
est tertius modus: vt posui te seruū entem liberum.
¶ Accētus hꝫ q̄tuor modos: q̄ reducunt̄ sic ad bimēbrē:
q̄ꝛ cū accētus fiat ēē syllabā: vl̄ fit ēē illā simplr̄ sumptā:
vel cū addito: si simplr̄ sumptā dupl̄r: q̄ꝛ vel fit cū ritbi/
mo rōne canēdi. vel rōne cantādi. si p̄o: est p̄mꝰ modus. s.
accētus grauis vel acutus. si scd̄o mō est accētus breuis
vel longus. Si cū addito: vl̄ cū aspiratiōe: ꝛ sic est tertiꝰ
modus. leuis ꝛ asper. vel cū additione alterius dictiōis
vel finē: ꝛ sic est quartꝰ modus. Et de isto tn̄ exēplificat
p̄hs: vt metuo longas pereunte noctes lidia dormis.
¶ Figura dictionis h̄et tres modos: qui sic reducunt̄: q̄ꝛ
similitudo terminatiōis vocis vel sumit̄ in ordine ad ge
nus masculinū: vel femininū: vel in ordine ad aliud. Si
p̄mo mō est primus modus: ꝛ mutat̄ genꝰ vnū in aliud
rōne siltudinis terminatiōis vocis: vt catilina dr̄ alba.
Si v̄o i ordie ad aliō: vl̄ i ordie ad rē sig̃tā vl̄ ꝯsig̃tā. si p̄o
est scd̄s modus: ꝛ sic mutat̄ q̄d in q̄le ꝛ eꝫ: vel q̄le in q̄/
tū: ꝛ eꝫ: q̄ꝛ hec siīem terminationē vocis hn̄t. q̄dcūq̄ q̄le
cūq̄: q̄tūcūq̄: q̄ꝛ vident̄ sig̃re idē. Si scd̄o est 3ꝰ modus:
q̄ꝛ mutatur quale quid in hoc aliq̄d: vel eꝫ. nam species
puta hō ꝯsignificat singularia sua. s. hunc hominem ꝛ il
lum. Et singularia ꝯsig̃nt speciem. Exemplū p̄hi vt iu
gere simillr̄ figura dictiōis dr̄ ei φ est secare. ꝛ tn̄ iugē q̄/
le q̄d ꝛ affectū sig̃t. secare v̄o significat facere quid.
¶ Accidētis fallacia h̄et tres modos: ꝛ dr̄ accn̄s hic φ p
accn̄s inest subo. Reducit̄ sic ad bimēbrē: q̄ꝛ tale p acci/
dēs: vel accipit̄ ēē subm singulare: vel vl̄e. si p̄o est p̄mus
modus: q̄ꝛ nō opꝫ: φ q̄cq̄d dr̄ de subo: dicat̄ de tali acci/
dēti: nec eꝫ: q̄ꝛ si coriscus est veniēs: ꝛ coriscus est cogni/
tus nō opꝫ φ veniēs sit cognituꝫ. Si 2m dupl̄r: q̄ꝛ subm
vl̄e vel se hꝫ vt supiꝰ ꝛ inferiꝰ reāl alteriꝰ vel vt ꝯuertibile.
si p̄o est scd̄s modus: q̄ꝛ nō opꝫ φ de quocūq̄ dicit̄ sial.
dicat̄ accn̄s eiꝰ si 2o mō est tertius modus: q̄ꝛ cōpat̄ sp̄ēs
ad ꝓpriū. puta hō ad risibile: q̄ꝛ non opꝫ φ de q̄cunq̄ dr̄
aliqd̄ horū: de illo dicat̄ φ iest p accn̄s eis. exm p̄hi penes
supiꝰ ꝛ iferiꝰ. si coriscꝰ ē alt̄ a socrate. socrates ē hō: ḡ co/
riscꝰ ē alt̄ ab hoīe. si seꝰ: q̄ꝛ accit corisco eē altm a socrate.
¶ 2m q̄d ꝛ simplr̄ hꝫ q̄nq̄ modos: q̄ sic reducunt̄: q̄ꝛ s̄ꝫ q̄d
dr̄ dictio defectū dicens. talis ḡ dictio dicens defectū vel
nullo mō p̄dicat̄ de dictione simpliciter sumpta: vel ali/
quo mō: si nullo mō p̄dicat̄ est p̄mus modus: q̄ fit rōne
dictionis corrūpentis: ideo nō valet est hō mortuꝰ. ḡ est
hō. Si aliq̄ mō di: vel realr̄: vel nō: si nō: vel itētiōalr̄ dr̄
vt opiabile. ꝛ ē 2ꝰ modꝰ: aut i poꝰ di: ꝛ ē 3ꝰ modꝰ. Si realr̄
aut 2m ptē di: ꝛ ē 4ꝰ modꝰ: aut malr̄ di: ꝛ ē 5ꝰ modus. ꝛc̄.
¶ Helenci ignorantia h̄et 4or modos: q̄ꝛ pp̄ defectū vniuſ
cuiusq̄ ꝯdōnis reqsite que sunt 4or fit vnus modus. Est
enim

eni belēcus ꝯtradictio vnius ꝛ eiusdē nō nominis ſ; rei ꝛ nois ad idē ꝛ ſm idē ꝛ ſilr ꝛ in eodē tpe. pmꝰ modus peccat ꝯtra ly ad idē ſcōs modus ꝯtra ly ſm idē tertius modus ꝯtra ly ſilr. 4ꝰ modus ꝯtra ly in eodem tēpore. Sic reducit ad bimēbrē: qꝛ cū ꝯdictio ſit oppō: que ē inter eadē oino: ꝗre vel ſunt eadē intrinſecus: vel extrinſecus: ſi intrinſecus vel ſunt eadē ſm ſubāʒ vel ſm accidēs: ſi ſm ſubam ad idē ſunt cōparata: ſi ſm accñs ſunt ſ; idē. Et ſi extriſecꝰ ſt eadē: vl i mō ſe bñdi: vl i tpe: qꝛ ꝛc̄.

¶ Petitio pncipij babʒ ꝗtuor modos. ꝛ ſic reducit ad bimēbrē: qꝛ vel accipit pro medio minꝰ notū: vl eq̄ notuʒ. Si minꝰ notū dupl̄r: ga vl accipit diffō ad pbādū aliqd de diffi°. ſ. in accñtalibꝰ: vel accipit diffi™ ad pbādū aliqd de diffōne. ſ. i ſubalibꝰ: ꝛ ſic eſt pmꝰ modus: vel accipit vl̄e ad pbandū aliqd de particulaꝛibꝰ. ſ. in accñtalibꝰ. aut accipiunt ptiꝛ ad pbādū aliqd de vlı. ſ. in ſubalibꝰ: qꝛ in his mediū eſt minꝰ notuʒ: ꝛ ſic eſt 2ꝰ modus. Si vō accipiat mediū eq̄ notum: vel coniunctiʒ accipitur qꝫ dʒ probari: vel eq̄: ꝛ eſt 3ꝰ modus: vel accipit vnum correlatiuuʒ ad probandum aliud: ꝛ ſic eſt quartus modus.

¶ Cōſeq̄ntis fallacia bēt duos modos: qꝛ vel at a pōne ꝯñtis ad pōnē añtij: vel a deſtructōe añtis ad deſtructionem ꝯñtis. Si p mō eſt pmus modus. ſi 2° mō eſt ſcōs modus ponit pħs exm̄ pmi modi: ꝛ ſuit rō meliſſi q̄ arguebat ſic. Si vniuerſum eſt factū habet pnꝰ: ꝰ ſi nō eſt fcm̄ non hēt pnꝰ. ꝛ ꝯñr nō hēt finē ꝛ ꝯñr eſt infim. Qꝫ nō ſit factū pbabat: qꝛ vel ex ente: vel ex nō ente: nō pm qꝛ eēt añq̄ʒ factuʒ eēt. nō 2m: qꝛ ex nihilo nihil ſit dicit pħs ſi nūc qꝫ factum ē: hʒ pnꝰ. nō ꝯuertit qꝫ oē qꝫ hʒ pnꝰ ſit fcm̄: ꝛ cū nō ꝯuertat nō lʒ arguē a deſtructiōe añtis ad deſtructionē ꝯñtij.

¶ 2m nō cām vt cām hʒ tm̄ vnū modū. ſ. cū aſſignat nō cā pro cā. Exm̄ pħi eſt cū aia ꝛ vita nō ſint idē: ſi dicia qꝫ ſunt idē: at ſic: gño ꝛ corꝰ ſunt ꝯria: ꝛ alicui corꝰ aliqua gño eſt ꝯria: ſed mors corꝰ quedā eſt: ꝛ eſt ꝯria vite: ſed cū vita ꝛ aia ſint idē: ꝗ vita ꝛ aia eſt gño: ꝛ ſic viuē eſt gñari: ſʒ h eſt ipoſ: eꝰ illud ex quo ſeꝰ: ſed ſeꝰ ex illo qꝫ aia ꝛ vita ſt idē: ꝗre dicit pħs qꝫ ſeqꝰ ſine illo qꝫ dicatur qꝫ aia ꝛ vita ſint idē: qꝛ ſequit magꝭ ex illo: mors ꝛ vita ſūt ꝯria.

¶ 2m plures iterrogatiōes vt vnā h fallacia hʒ duos modos. pmus eſt in ſingłi nō dicuʒ pl̄a de vno ꝗrunt: vt credas tu qꝫ ethiops ſit hō albꝰ. 2ꝰ modus eſt. cū ꝗrit vnuʒ de plibꝰ in pl̄i: vt credis tu qꝫ mel ꝛ fel ſint dulcia.

¶ Et nota qꝫ ꝛᷣ° vna negatiua: lʒ videat falſa: eſt tm̄ vā: qꝛ ſi negant pl̄a ſimul. non eſt neceſſe qꝫ negeꝛ qōlʒ ſeorſum. Et p iſtis fallacijs memorādis feci hos verſus.

¶ Equi vel amphi. compos. diui. accen que figura.

¶ Ut quid belence petis con. cauſa: vel inter.

¶ Tractatus de ſcire ꝛ dubitare.

Cum logica dicatur modus ſciendi: vt colligit a pħo ſcdo me°: cum dicit. Abſurdum eſt ſimul querere ſciētiam ꝛ modum ſciendi. vbi ꝯm dicit qꝫ per modum ſciendi pħus intelligit logicam: ideo ſubtiliter ſpeculantes dicunt: qꝫ ita logica eſt modus ſciēdi res ſingulares. ſicut vl̄es: ſed diuerſimode: qꝛ ſcire dupliciter dicitur. ſ. cōiter ꝛ ppꝛe: ppꝛe vō dictum eſt ēē res vniuerſales: cōiter vō dictum eſt ēē res ſingulares. Uidenduʒ igit p° ſi h ꝯſonant dictis pħi. 2° videnduʒ qd eſt ſcire proprie dcm̄ ꝛ quid ſit ſcire cōmuniter dictum. 3° videndum eſt: ſi ſcire ꝛ dubitare ſint ꝯria. 4° in que pncipia reſoluitur ſcire proprie dictuʒ: ꝛ in que reſoluitur ſcire cōmuniter dcm̄. 5° ſi ſcio pōt facē ſenſum compoſitum ꝛ diuiſum.

¶ Quantū ad pmum ſciendum qꝫ pħs in pmo poſteꝰ cuʒ diffinit ſcire ſimpl̄r: loquitur de ſcire proprio dicto: quia tale ſcire eſt intelligere p demōſtrationē. demſo autē eſt ex vniuerſalibus ꝛc̄. Et ideo ēē ſinē pmi poſteꝰ dicit qꝫ p ſenſum nō eſt ſcire: qa per ſenſum cognoſcit ſolum ſingulare ꝛ non vniuerſale: ꝛ demōſtratio eſt ex vniuerſalibꝰ. ꝗre non eſt ſcire p ſenſum. Et ibi loquit de ſcire propꝛie: Sed in pħe° poſteꝰ cum dicit. Eſt autē cognoſcere quedā pus cognoſcentē: quorū dā aūt ſimul accipe noticiā: vt quecūq̄ʒ contingūt eē ſub vniuerſalibus. ꝛc̄. Et addit loquens de ſingularibus. Quorūdā. n. h mō diſciplina: ꝛ non p medium vltimum cognoſcit: vt quecunq̄ʒ contingunt eē de numero ſingularium: ꝛ non dicuntur de alio ſubiecto: ꝛ hic loquitur de ſcire communiter. ꝛc̄.

¶ Quātū ad 2m. Sciendum qꝫ ſcire proprie dictum diffinit a pħo pmo poſterioꝝ. Cuʒ dicit. Scire ſimpl̄r opinamur. Cum arbitramur cognoſcē cām ppter quā res eſt: ꝛ qm̄ illius eſt cā: ꝛ non cōtingit alr ſe habere. Scire vō cōmuniter diffinitur ab hentiſbero. Qꝫ eſt firmiter credere abſq̄ʒ heſitatione. cum h qꝫ ita ſit.

¶ Quātū. Ad 3m ſciendum qꝫ ꝯria: vt inqt pħus xꝰ meꝰ: ſunt que ſub eodē gñe maxime diſtant: ꝛ ſimul eidē ineē non poſſunt: ꝛ ſunt apta nata ineſſe eideʒ ſucceſſiue: ſed ſcire ꝛ dubitare ſunt hꝰ: igit ſcire ꝛ dubitare ſunt ꝯria.

¶ Quātū ad 4m. ſciendum qꝫ ſcire ppꝛie dictū reſoluitur in cās ppꝛias indemſabiles: ex qbꝰ ſiūt ppōnes nec̄ie p ſe: ꝛ ſm qꝫ ipm p q̄s cauſat tale ſcire per demonſtrationeʒ.

¶ Scire vō cōiter reſoluitur in ppōnes ſingulares ſumptas mediante h vbo ſcio cum pnomie demſatiuo: vt ſi ꝛ ſcio ſortē currere: reſoluit in hāc ſcio hoc currē. ꝛ ſcio h eē ſortem. Et iſte ppōnes ſingulares ſunt ita pnꝰ indemōſtrabilia ſm ſenſum: ſicꝰ pnꝰ ppꝛia indemſabilia ſunt pncipia ppꝛia ſm inteꝰ. Quia moderni dicant qꝫ ppoſitio de ſcire cōmuniter dicto probari debeat officiabiliter ſic h eſt ſcita a me. ſortes currit: que adequate ſignificat ſortem currere. igitur ſcio ſortem currere.

¶ Quātum ad 5m ſciendum qꝫ qm̄ h verbuʒ ſcio pcedit dictum ppōnis facit ſenſum cōpoſitū qm̄ vō mediat inter partes dicti facit ſenſum diuiſum: exemplū primi: vt ſcio ſortem currere. exēplum ſcōi: vt ſortem ſcio currere.

¶ Duꝰ igitur primo circa primum dictum. ſ. vtrū ſcire dupliciter dicatur. ſ. cōmuniter ꝛ ppꝛie: ꝛ ſcire cōmunit ſit circa ſingularia: ſcire vō proprie circa vniuerſalia.

¶ Contra primā partem arguit: qꝫ ſcire non recte diſtinguit in ſcire ppꝛie dictum: ꝛ cōmuniter dictum: qa pħs diſtinguit pmo poſteriorum ſcire in ſimpliciter dictuʒ: ꝛ in ſcire ſm accidēs: ſed ſcire ſimplicit dictum eſt ſcire ppꝛie dictum: ergo ſcire per accñs eſt ſcire cōmunit dcm̄: ꝯñs falſum: qa phyloſophꝰ appellat ſcire per accñs oē ſcire diſtinctū ꝯ ſcire ſimpl̄r: ꝛ conſequenter ſcire per demōſtrationē qa eſt ſcire per accidēs: ꝛ tm̄ ſcire per demōſtrationē qꝛ: nō eſt ſcire cōit qd eſt circa ſingłia: qꝛ demſo qa eſt ēē vlia: ꝗre ſcire p accñs nō eſt ſcire cōit dictum.

¶ Cōtra 2m ptē at. ſ. ꝯ mēbra diſōis: qꝛ dcm̄ eſt qꝫ ſcire ppꝛie eſt ēē vlia: ꝛ ſcire cōit eſt ēē ſingłia ꝯ pmaʒ ptē at. qa ſcia theologie ꝛ ſcia meꝰ eſt ſcia ppꝛe dcā ꝛ tm̄ ē de deo: q eſt res ſinꝛ. igt de re ſingulari eſt ſciētia ppꝛie dicta.

¶ Itē at qꝫ ſcia cōit dicta non eſt de ſingłibꝰ: qꝛ ſʒ porphi. deſcēdētē a gñaliſſimis ad ſpāliſſi°: iubet pl̄o qeſcē: qꝛ infinita relinquēda ſunt cuiuſmodi ſunt ſingularia: qꝛ horū nō pōt ſieri diſciplina: h ec porphyrius: vt arguat ſic. Infinitū ſm qꝫ infim eſt ignotū. ſingłia ſūt infinita. igt ſingularia ſunt ignota: ꝗre de his non pōt eſſe ſcientia. ꝛc̄.

¶ Rꝫ°. Ad pm di. qꝫ ſcire ppꝛe eſt ēē vlia: ꝛ ſcire cōiter eſt ēē ſingłia: ſʒ ſcire ppꝛe eſt 2°. ſ. ſcire ſimꝰ. i. ſcire p ſe qꝫ eſt p demſonē pp qd: ꝛ ſcire p accñs qꝫ ē p demſonē qa. Ad arm cū di: ſʒ ſcire p ſe ē ppꝛe dcm̄. igit ſcire p accñs ē ſcire cōit dcm̄. neꝰ ꝯꝰ: qꝛ ſcire ppꝛe appellat oē ſcire qꝫ eſt p demſonē. ſi ſit p demſationē ppter qd eſt ſcire per ſe: ꝛ ſi ſcit p demōſtrationē qꝛ eſt ſcire per accidens: ꝛ nō ſcire cōit.

¶ Ad aliud cũ arguit̃ ꝯtra mẽbra diuisiõis. ꝓ qz de deo ẽ scia ꝓprie dicta. s. theo° ⁊ me°. dicit̃ ꝙ ſm modũ loq̃ndi phi ꝓ post. scia ꝓprie dicta est solũ ꝑ demſtatõnẽ: ⁊ demſo est solũ de vlib⁹. Et sicut scia ꝓprie dicta est 2ᵉ. s. ꝑ se ⁊ ꝑ accidẽs. sic scia coiter dicta põt diuidi in ꝑ se ⁊ ꝑ accidens. ꝑ se est de sing^{lib⁹} eternis ⁊ incorru^{b⁹}. per accidens v̇o est de sing^{lib⁹} corrup^{b⁹}. Et scia coiter dicta q̃ est de sing^{lib⁹} icorruptib⁹ est ꝑfectior q̃z scia ꝓprie dicta iuxta illud phi. 1. de aialib⁹ cũ dicit. Concupiscim⁹ magis scire modicũ de rebus honorabilib⁹ ⁊ altis: ⁊ si illud topice sciamus. i. ꝓbabilit̃. q̃z scire multũ de reb⁹ ignobilib⁹ ⁊ si demſatiue sciam⁹: qz illud hz nobilitatẽ ex se. hic vero ex alio. ⁊c̃.

¶ Ad aliud cũ arguit̃ de singularibus sensibilibus nõ ꝑt esse scia: qz sunt infinita: dicit̃ ꝙ dicuntur infinita. i. indeterminata ſm numerũ: qz non habẽt numerũ determinatũ: ⁊ negat̃ ꝙ sint infinita ꝓprie accipiendo infinitum qz tale est ignotum: ⁊ cũ pl̃o dixit ꝙ de his non est scientia siue disciplina: loq̃tur de scientia proprie dicta.

¶ Du' 2ᵉ c̃c diffinitionẽ scientie proprie dicte vtrum sit cõueniens. cũ dicit̃. Scire est cũ arbitramur cognoscẽ cãm ꝓp quã res est ⁊ q̃nr illi⁹ est cã ⁊ nõ ꝯtingit al'r se hẽre.

¶ Contra totã arguit̃. qz sequit̃ ꝙ nescientes scirẽt simpl'r. cõsequens falsum. ꝓbat̃ ꝯ°. qz tota diffõ competit illis. q̃n nescientes arbitrant̃ cognoscẽ cãm ꝓp quã res est: ⁊ q̃n illi⁹ est causa: ⁊ nõ ꝯtingit al'r se habere. quare mala.

¶ 2° arguit̃ ꝙ scire non est cognoscẽ cãm sed ex causa vel ꝑ cãm. ꝓbat̃: qz scire est intelligere per demonstrationem: sed demonstratio est ex causis notioribus ⁊ prioribus g̃ scire est cognoscere ex causis vel per causas quare ⁊c̃.

¶ 3° arguit̃ ꝙ frustra dicit̃ q̃n illius est causa: qz omnes conueniunt ꝙ h̃ dicitur: vt referatur causa in effectum: s3 q̃n dĩ. ꝓp quã refertur refert̃ cã in effcm̃: qz si tu cognoscis cãm ⁊ ꝙ per illã res est. patet ꝙ refert̃ causa in effectuz: igitur frustra additur quoniam illius est causa.

¶ 4° arguitur contra illam particulaz: ⁊ non cõtingit al'r se habere: qa cõmunit̃ dicit̃ ꝙ per illã particulã intelligit cãm eẽntialẽ siue nec̃iam sine q̃ non põt esse: ⁊ ꝑ cognoscẽ cãm: ꝓp quã est. intelligit cãm per se: q̃ põt eẽ necessaria ⁊ non necessaria. ꝯ go sic non sufficit cognoscere cãm per se. nisi sciat̃ ipsum illius est cã. sic non sufficit cognoscẽ cãm nec̃iam nisi sciat̃ quoniã illi⁹ est causa. q̃re h̃ particula debebat ꝑcedẽ illã quoniã illius est causa.

¶ R°. Ad ꝑmũ dicunt q̃dã ꝙ diffinitio scire est arbitrari cognoscere cãm propter quã res est: ⁊ q̃n illius est cã ⁊ nõ ꝯtingit al'r se hẽre. Et ad argu^m dicunt ꝙ tota diffõ nõ cõpetit nescientibus: qz in scõa ꝑticula opz itelligẽ. ⁊ cognoscẽ ꝙ illi⁹ ẽ cã: ⁊ h̃ nõ competit nesciẽtibus ⁊c̃.

¶ Hoc nõ satisfacit nobis: qz si diffõ demõstratiõis est: arbitrari cognoscere cãm propter quã res est: opz ꝑ intelligere arbitrari cognoscẽ q̃n illius est cã: ⁊ sic intelligẽdo competit nescientibus: quare illa non est diffõ scire.

¶ Ideo al'r dicim⁹ ⁊ pono ꝙ diffõ ipsius scire simplicit̃ est cognoscere cãm propter quã res e: ⁊ q̃n illius est cã ⁊ nõ ꝯtingit al'r se hẽre: ⁊ tũc oz hñ repetẽ in scõa ꝑticula: ⁊ cognoscẽ q̃n illi⁹ est cã ꝙ non conuenit nescientibus. Et si dicit̃ ꝙ phs videt̃ diffinire scire simpl'r per arbitrari cognoscere negat̃: sed quare phs dixerit opinamur scire simplicit̃. cũ arbitramur cognoscere: cã est qz ad ipm non pertinet ibi diffinire scire: ideo adducit cõem opionẽ. Et est ac si diceret. cõis omniũ opio est. Qz scire simp' est cognoscere causam propter quam res est. ⁊c̃.

¶ 2° possumus dicere: ꝙ sicut cognoscẽ cãm ꝓp quã res ẽ ⁊ est diffõ ipsius scire simpl'r. sic arbitrari cognoscẽ cãm ꝓp quã res est ⁊ ẽ diffõ ipsius opiari scire simpliciter: qz sicut ꝑ ꝑmã rñr ad iterrogationẽ scãm ꝑ qd est scire simpl'r: sic ꝑ scõaz rñr ad intrrogatiõez scãz qd ẽ opiari scire simp': ⁊ tũc tota illa diffõ 2ᵉ competeret illis nesciẽtibus.

¶ Ad 2^m dicunt q̃dã de mẽte ꝯ^{ris} ꝙ diffõ sic dz glosari. scire est cognoscẽ cãm ꝓp quã res est ⁊ cognoscẽ rẽ per causam coartantẽ eẽntiã illi⁹: ⁊ cognoscẽ ꝙ est cã illi⁹ ⁊ non ꝯtingit al'r se hẽre. i. non est poẽ vt iueniat̃ absq3 illa.

¶ Hec R° nõ satisfacit nobis: q̃n sic glosando frustra ponit̃ postea: q̃n illius est cã: qz cognoscendo rẽ ꝑ cãm: refert̃ cã in effcm̃: q̃re frustra addit̃: ⁊ q̃n illius est causa.

¶ Ideo nos al'r dicimus: ꝯcedendo ꝙ scire est cognoscere per causam ⁊ non solum est cognoscere causam ⁊ h̃ innuit̃ cũ dicit̃: ⁊ cognoscere quoniam illius est causa.

¶ Ad 3^m negat̃. ꝙ per illam ꝑticulaz propter quã res est: referat̃ cã in effectũ: sed est vna sola particula cognoscere cãm ꝓp quã res ẽ ⁊ est ac si dicat: cognoscẽ cãm rei: ⁊ ideo opz addẽ: ⁊ cognoscere quoniam illius est causa.

¶ Contra arguit̃: qz si in ꝓpõne in qua ponit̃ relatm̃ licet resoluere illud in et: ⁊ ille illa illud illa ꝓpõ. Scire est cognoscere cãm ꝓp quã res est i resoluit̃ in istam. Scire est cognoscẽ cãm: ⁊ ꝓp illam cãm res est: sed ista. ⁊ ꝓp illam causam res est. ita refert causaz in effectũ sicut illa: ⁊ q̃n illa ẽ cã illi⁹: imo magl q̃re suꝑfluit addẽ: ⁊ q̃n illi⁹ ẽ cã.

¶ Rñr ꝙ non licet semꝑ resoluẽ relatiuũ in et ⁊ ille illa illud: ⁊ maxime q̃n rl̃m magis refert qualitatẽ añtis q̃z subm eius: vt hic: qz ly ꝓp quã demſat q̃litatẽ cãe: si ꝙ ẽ cã ꝑ se: q̃re ⁊c̃. ⁊ ẽt q̃n est ex eadẽ parte antecedẽtis: vt h̃.

¶ Ad 4^m cõmuniter dicit̃ ꝙ ꝑ cãm ꝓp quaz res est tangit̃ causa ꝑ se: ⁊ per non ꝯtingit al'r se habere tangit̃ cã eẽntialis que est nec̃ia: qa non sufficit vt sit causa ꝑ se: nisi sit essentialis. i. nec̃ia. Et tunc ad argu^m dicit̃ ꝙ non sufficit cognoscere causam ꝑ se: nisi cognoscatur ꝙ sit causa illi⁹ ⁊ nisi cognoscat̃ ꝙ sit necessaria: q̃re impli^{te} refertur h̃ necessaria in effectum: si causa per se referatur.

¶ Posset etiã dici: ꝙ ad scire req̃rit̃ cognoscẽ veram cãm rei que est per se causa ⁊ essentialis: ⁊ nõ sufficit h̃ sed oz cognoscere ꝙ sit per se causa illi⁹: ⁊ ẽt oz cognoscẽ ꝙ nõ possit eẽ sine illa: ⁊ sic cog̃scet̃ ꝙ est eẽntialis: siue nec̃ia.

¶ Contra totam diffinitiõez arguit̃. sciẽtia est cognitio cõclusionis ex causis veris primis ⁊c̃. igit̃ scire est cognoscere conclusionẽ ex causis veris ꝑmis: ⁊ sed aliud est cognoscere conclusionẽ ex causis veris primis: ⁊ aliud cognoscere cãs veras primas: sed cum scire sit cognoscere ꝯnẽ ex causis: igitur scire non est cognoscere causas. ⁊c̃.

¶ R° dicitur ꝙ diffinitio phi est causalis: ⁊ ẽ ac si diceret. Scire est propter cognoscere causaz propter quã res est ⁊ non contingit al'r se habere: posset tamẽ reduci ad idẽticam. dicendo. scire est cognoscere rem per causam propter quam res est: ⁊ non contingit al'r se habere: argu^m autẽ factum concludit ꝙ non est identica. ⁊c̃.

¶ Du' tertio c̃c diffinitionez scire cõmuniter dicti: vtrum sit conueniens. cuz dicitur. Est firmiter credere absq3 hesitatione: cum h̃ ꝙ ita sit ex parte rei.

¶ Contra argr̃: quia scire cõiter ẽ firmit̃ apprehẽdere rẽ esse vt est: igitur non est firmitur credere rem esse pz ꝯña qz aliud est firmiter credere: ⁊ aliud est firmiter apprehendere: quoniam firmiter credere est assentire rei apprehense antecedens probatur: quia scientia est apprehensio siue cognitio rei ergo scire est apprehendere rez. tenet consequentia per locum a coniugatis.

¶ 2° argr̃ sic diffõ competit alteri a diffinito: igit̃ nõ est cõueniens. pz ꝯñtia: añs probat̃: qz ponit̃ ꝙ firmit̃ credas sortẽ currẽ ꝑ h̃ ꝙ vides pl'onẽ currere añ te: ⁊ quez credas eẽ sortẽ: sit tamẽ ita ꝙ sor. currat rome: de q̃ nihil scias. Tunc tu firmiter credis sortẽ currere: ⁊ ita est ꝙ sor. currit. Et tamẽ tu nescis sor. currẽ: qz si tu scires sor. currere vel h̃: vel alibi. non hic: qz non est ita ꝙ sor. currat h̃ nec alibi: quia non credis illum currere alibi: q̃re ⁊c̃.

R°. Ad

¶ Rñ°. Ad pᵐ dicit coiter negādo ɔᵐ qꝛ scire coiter pt recte dici vtrūqꝫ: ⁊ firmit̄ appbēdē rē: ⁊ firmit̄ credē: qm̄ itell'ꝰ est appbēdē rē: ⁊ assentire rei appbēse ꝙ est credē. Consentire vō est volūtatis. Sed q̄re magis scire dicat̄ firmit̄ credē q̄ꝫ firmit̄ appbēdē. Quidā dicūt ꝙ h̄ est: qꝛ appbēdē indifferēter est ad rem simplicē ⁊ cōplexā: sed credē magis est ad rē cōplexā circa quā est scire.

¶ Non satisfacit nobis: qa si firmit̄ credē est firmit̄ assentire rei appbēse: vt dicūt igitur firmiter credē indifferenter est ad rem simplicē: ⁊ ad rem complexā appbensam.

¶ Nos igit̄ alit̄ dicimꝰ: ꝙ cum credē sit fidez adhibē: vel in dictis: vel in factis: ideo efficacius est credē: q̄ꝫ appbēdē: quoniā appbēdē dicit merā cognitionē: sed credē dicit cognitionē talem vt ei p̄stetur fides: ⁊ propterea scire magis dicit̄ firmiter credē. q̄ꝫ firmit̄ apprebēdere.

¶ Ad 2ᵐ dicūt moderni. ꝙ in casu illo. tu scis sortē currere: ⁊ ad arᵐ dicunt ꝙ tu scis sor. currere hic vel alibi. collectiue sumēdo ⁊ non diuisiue: ⁊ h̄ sufficit.

¶ Contra hos ar̄: qꝛ si in casu illo tu scis sor. currē: igitur talit̄ scis sortē currē. qualiter credis ipsum currē: pꝫ ɔᵒ: qꝛ sicut simplr̄ ad simplr̄ sic additum se habet ad additum: ɔn̄s falsum: qꝛ si talr̄ scis sor. currē: qualiter credis ipsum currere: sed tu credis ipsuꝫ currere hic: igitur tu scis ipsum currē hic. ɔn̄s est f̄lꝫ: ḡ illud ex q̄ seq̄t̄. q̄re ⁊c̄.

¶ Item ista ppositio tu scis sortem currē f̄m hentisbᵐ est probanda resolubilr̄ sic tu scis hūc currē: ⁊ tu scis hunc esse sortē: igit̄ tu scis sortem currē: sed a propositione resoluēda de termino singulari ad resoluētes valet ɔᵃ: qa hn̄ sequitur: sor. cur'. ergo h̄ cur': ⁊ h̄ est sortes demr̄ato sorte: q̄re valet l'ɔᵃ: tu scis sor. currē igitur tu scis hunc currere: ⁊ tu scis hunc eē sortē: sed ɔn̄s est f̄lm ḡ ⁊ an̄s.

¶ Nos igitur alr̄ dicamus: ꝙ in casu illo: tu non scis sor. currē: negatur ꝙ diffō competat illi: quia illa scd̄a particlᵃ: cum h̄ ꝙ ita sit. intelligit̄ ꝙ ita sit totaliter sicut credis: ꝙ nō est: qꝛ ad credere sor. currē: requirit̄ credē h̄ currē: ⁊ credē h̄ eē sortē. Et pꝫ ꝙ nō ē ita totalr̄ sicut credis.

¶ Du' 4ᵒ. An scire: ⁊ dubitare sint ɔtraria? Et ɔseq̄nter si ꝙ scitur ab aliquo possit eidem esse dubium?

¶ Contra arguitur ꝙ eadem propositio est scita ⁊ dubia: igitur scire ⁊ dubitare nō sunt ɔ̄ria: pꝫ ɔn̄a: an̄s pbatur: qꝛ illa ppō rex sedet. ē tibi dubia: vt pꝫ: qꝛ significat sicut tu dubitas esse. Et eadē est scita a te probat̄: qa demonstro hanc ppositionē dd̄o h̄ est tibi dubia. ista est scita a te: igitur eadem est scita a te: ⁊ tibi dubia.

¶ Similiter ar̄ de ista. deus est que est scita a te: ⁊ tibi dubia: pbat̄ ꝙ sit scita a te pꝫ: qꝛ significat sic̄ tu scis esse: ⁊ ꝙ sit tibi dubia: probatur qꝛ demōstro hanc propositionē dicendo. h̄ erit hinc ad annū. patet ꝙ est tibi dubia: q̄re eadem est scita a te. ⁊ tibi dubia.

¶ Itē ponat̄: ꝙ tu firmiter credas sortē currere ante te: ⁊ ita sit ꝙ currat ante te: sed sor. ⁊ plo sint valde similes: q̄re alius tibi dicat. tu es in errore: qꝛ plo fuit q currebat ante te: ⁊ non sor. Tūc tu dubitas sor. currē ante te: ⁊ tn̄ tu scis h̄: igitur eadē propositio est scita a te ⁊ tibi dubia.

¶ Rñ°. Ad pmum dicitur ꝙ eadē propositio eodez modo sūpta nō pōt eē scita ⁊ dubia: ſꝫ diuersimode sumpta nō incōuenit q̄re si ppositio vt signum significās est scita. illa nō pōt eē dubia vt signum: sed vt significatū sic vt probas. Similr̄ si ppō vt signuꝫ est dubia illa nō pōt eē scita vt signū: sed bene vt significatū vt probas. quare ⁊c̄.

¶ Ad 2ᵐ dicit̄ cōiter ꝙ admisso casu ꝙ sor. ⁊ plo sint similes. Dꝫ in casu illo tu scis sortē currē. Et cū tu postea arguis: ꝙ tu dubitas ex dicto alteriꝰ qui dicit tibi contrarium dicit̄ ꝙ prius sciuisti: ⁊ nunc dubitas: quare non in eodem tempore scis ⁊ dubitas.

¶ Nos aliter dicimus: ꝙ nō potest eē. ꝙ prius scias sortē currē: ⁊ nūc dubites solū propter dictū alterius: qa si sciebas sortē currē: tu sciebas h̄ currere: ⁊ h̄ eē sortē ɔtinue eodē d̄mr̄ato: q̄re pp solū dictū illiꝰ n̄ potes mutari.

¶ Du' 5ᵒ. vtrum aliquis possit dubitare se scire.

Et arguit̄ ꝙ sic: qa scire est actus directus: ⁊ scire se scire est actus reflexus: sed actus directus est p̄us atue reflexo: igr̄ stat aliquē scire ⁊ nescire se scire: sed quicūqꝫ scit. ⁊ nescit se scire: considerās an sciat dubitare potest se scire: si videt aliqd̄ dubium in his per que scit. ergo. ⁊c̄.

¶ Item si aliquis per causam per se ppriā ⁊ indemr̄abilē faciat demr̄onē ille scit: ⁊ si aliqs doctior eo ɔ̄ eū arguit pbando ꝙ non est cā per se ppria quā accepit: ⁊ nesciat soluere tunc dubitat se scire: quare idem similr̄ contingē pōt in scire coiter dicto ꝙ sciet ⁊ dubitabit se scire.

¶ In ɔ̄rium arguit̄: qꝛ tot euidētie requirūt̄ ad scire: quot requirunt̄ ad scire se scire: ⁊ eɔ̄ igit̄ qcunqꝫ scit. scit se scire. pꝫ ɔn̄a. an̄s pbatur: qꝛ ad scire requirit̄ firmit̄ credē sic eē: ⁊ ita eē. Et ad scire se scire. vltᵒ h̄. non requirit̄ nisi vt ɔsideret an aliqd sit in ɔ̄rium: ⁊ quādo non sit aliquid in contrarium: tunc tu scis te scire: sed nihil potest esse in cōtrarium quādo tu habes ista duo. s. ꝙ tu firmiter credas sic esse: ⁊ ita sit. ḡ qn̄ tu scis: tu scis te scire. ⁊c̄.

¶ Item ad istā. tu dubitas te scire sequunt̄ duo ɔ̄dictoria ergo nemo pōt dubitare se scire. pꝫ ɔn̄a: an̄s pbatur: qꝛ ad istā tu dubitas te scire sequunt̄ ista duo ɔ̄dictoria: tu scis te nescire: ⁊ tu nō scis te nescire. pbatur primo pmūꝫ: qꝛ sequit̄: tu dubitas te scire sic esse: igitur consideras an scias sic esse: ⁊ nō pcipis te scire sic esse: ⁊ ex his vltiᵒ sequitur: igit̄ tu nō scis sic esse. tꝫ ɔn̄a qꝛ ex oppᵒ ɔn̄tis cū maiori sequit̄ oppoᵐ minoris: qꝛ sequit̄ tu scis sic esse: ⁊ ɔsideras an scias sic eē: igitur tu pcipis te scire sic esse: ergo ɔᵃ illa pbata est: ⁊ an̄s est scitum. ḡ ⁊ ɔn̄s ꝙ sign̄at te nescire sic eē igit̄ tu scis te nescire sic esse. 2ᵒ probatur aliud cōtradictoriū. s. tu nescis te nescire sic eē: quia sequitur tu dubitas te scire sic esse: igitur tu dubitas te nescire sic eē: tꝫ ɔᵃ: qꝛ nūc dubitato vno cōtrariorū dubitat̄ ⁊ reliquū tūc vltra seq̄t tu nō dubitas te nescire: igitur tu nescis te nescire sic esse patet ɔᵃ ab inferiori ad suū superius: quare sequuntur contradictoria. h̄ est ratio hentisberi.

¶ Rñ°. ad h̄ sunt duo modi r̄ndēdi. Unus cōis quē sequit̄ mātuanꝰ qui dicit ꝙ pōt aliqs dubitare se scire: pp duas pmas rōnes factas a pnᵒ. Ad arᵐ in contrarium r̄ndet̄. Ad pmum negatur ꝙ tot euidentie requirant̄ ad scire: quot requiruntur ad scire se scire: qa vltra illas duas requisitas ad scire. s. ꝙ firmiter credere sic esse: ⁊ ita sit: requiritur vlterius vt consideret si aliquid sit in contrariū: ⁊ si non sit: tunc tu scis te scire: ⁊ si aliquid sit in contrarium: tu dubitas te scire.

¶ Ad 2ᵐ ꝙ erat ratio hentisberi negatur: ꝙ ex illa tu dubitas te scire: sequantur illa duo contradictoria. tu scis te nescire: ⁊ tu non scis te nescire. Et ad probationē conceditur illa pma ɔᵃ: cum tu arguis tu dubitas te scire sic eē. ergo consideres an scias sic esse: ⁊ non percipis te scire sic esse: ſꝫ negatur illa scd̄a ɔᵃ. cum tu arguis vlterius: tu consideras an scias sic eē: ⁊ nō percipis te scire sic esse ergo tu non scis sic esse. Et cum tu probas: qꝛ ex oppoᵗᵒ consequentis cum maiori sequitur oppositū minoris: negatur: qꝛ non valet lᵃ ɔn̄a. tu scis sic esse: ⁊ consideras an scias sic esse: ergo tu pcipis te scire sic esse: quia si sic. omnis qui sciret: ⁊ consideraret an sciat: sciret se scire. ꝙ est falsum: quia plus requiritur.

¶ Aliter modus respondendi est henᵗⁱ dicentis ꝙ omnis qui scit scit se scire propter rationes in contrariū factas.

¶ Ad pmā cōtra ipsum dicitur ꝙ actus directus est prior actu reflexo solū natura: ⁊ non tempore: quare in eodem instanti in quo quis scit: scit se scire.

¶ Ad 2m cum dicit. Qꝫ si aliquis p causaꝫ propriam indemonstrabilē faceret demonstrationeꝫ sciret vtiqꝫ. Et si aliqs contra argueret ꝓbando ꝙ nō est cā ꝓpria indemrabibilis: ꝛ nesciret soluē: dubitabit: quare dubitabit se scire. negaret maiorē: qa si hēt cām propriam indemōstrabilē per quā demonstret: sed non cognoscit: illam esse ꝓpriaꝫ indemrabilem nescit: ꝛ si cognoscit esse ꝓpriam indemōstrabilem sciret soluē rōnes in contrariuꝫ ꝛc̄. Similiter de scire cōmuniter dicitur ꝙ si firmiter credat sic eē: ꝛ ita sit totaliter sicut credat. non dubitabit. quare ꝛc̄.

¶ Fortius arguamus nos probando ꝙ sciens ꝓprie pōt dubitare se scire. Et ad ꝓbandum h̄ p̄supp
ono ꝙ q opinaf aliqd eē. cognoscit illud non cum certitudine. pꝫ ex differētia que est inter scire ꝛ opinari: qꝛ scire est cognoscere cū certitudine: opinari vō est cognoscē nō cum certitudine. Et vlterius qui cognoscit non cuꝫ certitudine. potest dubitare scire illud. patet.

¶ Tunc af sic ꝺm pħm in fine p̄mi poste. scia ꝛ opio pñt esse de eadē re mālr sed nō formalr ꝛ declarās quō dicit ꝙ vterqꝫ. s. sciēs ꝛ opinans p̄t cognoscē ꝯnē nečiā p meᵐ nečiū: sed differēnt: qꝛ sciēs opinaf illud mediū nō posse alr se hrē: sed opinās opinaf iᵐ meᵐ posse alr se hrē. iō hꝫ opionē: ꝛ nō sciam. Mō, af. sic. sciēs opinaf iᵐ meᵐ nō posse alr se hrē: igif nō cognoscit cū certitudie pꝫ ex p̄sup ꝛ si nō cogscit cū c̄titu. dubitare p̄t: q̄re sciēs dubitare p̄t.

¶ Vel clari af sic. sit sortes cogscēs ꝯnē nečiam p meᵐ necessariū: ꝛ cogscat illud cū certitudine: si qa nō pōt alr se hrē. Et plato cognoscat eandē ꝯnē nečiaꝫ p meᵐ nečiuꝫ: ꝛ cognoscat illud mediū nō posse alr se hrē nō cū certitudine: sed opinef nō posse alr se hrē: pꝫ ꝙ vterqꝫ istoꝝ est sciēs ꝺm pħm loco allegato: ꝛ tñ sort. nō pōt dubitare se scire: qꝛ cū certitudine cognoscit: ꝛ plato pōt dubitare se scire: qꝛ cognoscit nō cum certitudine: igif aliquis sciēs potest dubitare se scire ꝛ aliquis non ꝛc̄.

¶ In ꝯtrium argf ꝓbādo ꝙ sciēs ꝓprie nō pōt dubitare se scire. Quia per ideꝫ p̄cise aliqs ꝓprie scit: ꝛ cognoscit se scire: igif sciens non pōt dubitare se scire: pꝫ ꝯña. añs ꝓbaf: qꝛ ad scire proprie reqrif cognoscē cām ꝓpriā. i. p̄n ꝓpa: ꝛ cognoscē illa eē p̄n ꝓpria eius ꝛ nō posse eē sine illis pꝫ p diffinitōeꝫ scire. Et ad noscē se scire requirif cognoscē ꝙ sit ex p̄ncipijs ꝓprijs rei per pħm i capitulo de p̄ncipijs ꝓprijs: cū dicit difficile est noscē se scire: qꝛ difficile est noscē si ex principijs proprijs scit. quare ꝛc̄.

¶ Quare ꝶdo dicif ꝙ ꝙ impole est scientem proprie dubitare se scire. pp rōnē in ꝯtriū: qa pinde scim: ꝛ cognoscimus nos scire. Dicimus scdō. ꝙ neče est ꝓus scire. q̄ꝫ cognoscē se scire: qꝛ actus direct p̄mi est reflex. tamē cuꝫ ꝯsiderat hrē rē ex p̄ncipijs ꝓprijs tūc cognoscit se scire.

¶ Ad argm contra negaf ꝙ sciens ꝓprie cognoscat p̄n nō cum certitudine. et ad probationem cum pħs dicit: ꝙ sciens opinatur medium necessarium nō posse alr se habere dico ꝙ capit opinari iproprie. i. cognoscit mediū illud non posse aliter se habere. quare ꝛc̄.

¶ Du 6 vtrum scire ꝓprie dictum resoluaf in causas proprias indemōstrabiles: quas cognoscimus esse tales: et consequenter scire sit per causas proprias indemonstrabiles: quas cognoscimus eē tales.

¶ Contra argf: qꝛ stat aliquē cognoscē causam ꝓpriā indemrabilē alicuius rei: ꝛ cognoscē eē talē: ꝛ tñ nesciret ꝓprie: igif scire ꝓprie nō est per talē cām ꝓbaꝫ indemralem sic cognita eē talē: pꝫ ꝯ. añs ꝓbaf de legista cui assignef cā ꝓpria indemonstrabilis alicuius rei ꝛ cognoscat illam eē talem: ꝛ tamē nescit per illam causam probaf: qꝛ scire est intelligere per demōstrationē: sed ille nescit formare demonstrationē vt presuppono: quare nesciet. ꝛc̄.

¶ 2o qꝛ ꝺm pħꝫ in fine p̄mi post. dic ꝙ scia ꝛ opio sunt de eadē re ꝛ p idē meᵐ mālr tñ. sed nō formalr: ꝛ declarando dic: ꝙ sciēs opinaf illud medium nečiuꝫ nō posse alr se hrē: ꝛ opinās opinaf illud meᵐ nečium posse alr se habere: q̄re sequif ꝙ illud mediū hēt in se dubietatē: vtruꝫ possit alr se hrē: aut non: q̄uis sciens opinetur veruꝫ: ꝛ opinans opinef falsum: sed cause indemonstrabiles: siue ꝓpōnes indemonstrabiles non hēnt dubietatem: qꝛ p se manifestur: igf scire ꝓpe nō ē resolui i cās ꝓpas idemrabiles.

¶ Rꝫ. Ad p̄m dī ꝙ q scit aliqd p cām ꝓpaꝫ idemrabilem: intelligit illud nečio depēdē ab illa cā: ꝛ nō posse alr eē q̄ꝫ p illā cām: ꝛ sic ille hēt nečio demrationē vl formalr: vel virtualr: q̄re distiguēdū est de demratiōe formali ꝛ virtuali sic legista habet demonstrationē virtualem ꝛ sufficit.

¶ Ad 2m de medio nečio p ꝙ demraf ꝯ nečia. vtrum hēat difficultatem in cognoscēdo: aut nō: dī ꝙ sic. pꝫ p pħm in p posteriorum in cap illo. in q̄ ꝓbat demrōnē eē ex ꝓprijs p̄ncipijs: nā subdit difficile aūt est noscē se scire: qꝛ difficile est noscē si ex ꝓprijs p̄ncipijs ē. Qr difficile est noscē si meᵐ assignatū sit ꝓpriuꝫ p̄n. Et cū dī ꝓpōnes idemrabiles sunt p se manifeste dī ꝙ ite ꝙ nō pñt demrari: sed alio cognosci. q̄re ꝛc̄.

¶ Du 7o vtrū scire cōif resoluē sit in ꝓpōnes singulares resolutiuas mediāte h̄ vbo scio more hen: aut i ꝓpōnes officiātes more modernoꝝ. Et h̄ est q̄rē. quō ꝓpō de scire cōif hēat ꝓbari aut per resoluentes aut p officiantes.

¶ Cōtra modū ꝓbandi p resoluentes arguif: qꝛ dato illo mō sequif ꝙ scire cōif nō recte diffinif ab hen. ꝯñs fłꝫ: qꝛ ꝯ cōem omniū opinionē. ꝓbaf ꝯña: qꝛ si opꝫ resoluere sic. v. g. istā. scio sortē currē. scio hunc currē: ꝛ scio hūc eē sortē. igif scio sortē currē. tūc ad diffōnē de scire cōiter nō sufficit dicē. firmif credo sic eē ꝛ ita est. ꝓbaf h̄: qꝛ stat te firmif credē sortē currē: ꝛ ita est ꝙ sor. cur. ꝛ tamen tu nescis illuꝫ eē sortē: quare diffō de scire cōif diminuta est: qꝛ diffō cōpetit alicui. cui ꝓbatio non competit. quare ꝛc̄.

¶ Cōtra 2m modū ꝓbādi p officiātes ꝓbaf ꝙ nō vꝫ: qꝛ ꝓpō sumpta cū vbo in significatiōe actiua nō recte ꝓbaf p ꝯsilem sumptā in significatiōe passiua: g̃ illa. scio sor. currē nō recte ꝓbaf sic. hec est scita a me sor. cur. q̄ adeq̄te significat sor. currē. igf scio sortē currē. pꝫ ꝯ. añs ꝓb: qꝛ ꝓpō sūpta i sigtiōe passiua nō est notior illa q̄ ē in signe actia.

¶ Contra vtrūqꝫ modum arguif: qa idem nō potest recte probari per idem: ergo ꝓpositio sumpta cuꝫ h̄ vbo scio. non recte probatur per hoc verbum scio.

¶ Rꝫ pro hen dicif ꝙ cū scif cōiter dictū sit t̄c singularis vel t̄c cōia pro singlis sumpta: ideo ꝓpōnes resoluētes: q̄ sunt sumpte cū ꝓnoie demratiuo sunt p̄n propria ad ꝓbandū illa: qꝛ sunt p se nota ad sensum. sicut p̄n propria ipsius scire simplr sunt per se nota ad intellectum q̄re hen bñ dixit ꝙ ꝓpositio de scire cōiter hēt ꝓbari p resoluentes. mediāte h̄ vbo scio sic dicendo. scio h̄ currē: scio hoc eē sortē: ergo scio sortem currere. Ad argumētū vō contra negatur ꝙ sequaf ꝙ scire cōiter nō recte diffinif. Et ad ꝓbationē dicif ꝙ in casu illo. vbi tu firmiter credas sorteꝫ currē: ꝛ ita sit ꝙ sort. currat. ꝙ diffinitio scire nō competat illi nisi scias illū eē sor. qꝛ intellr sic. Scire est firmiter credē. cum h̄ ꝙ ita sit vt firmiter credis. Mō non est ita in re sicut credis: qꝛ tu credis sor. currē. ꝛ hūc eē sor. quī nō est. Est ergo aliqualr sicut credis: sed nō totalr. dꝫ g̃ non solum sortē currē: sed illum quē credis esse sortē currere: quare in casu illo tu nescis sor. currere.

¶ Ex quo patet ꝙ moderni male ꝶnt ad hunc casuꝫ dicētes. ꝙ in casu isto tu scis sor. currere. ꝙ est falsum: sicut in diffinitione scire cōmuniter supra dictum est.

¶ Ad secundum dicūt moderni ꝙ propositio de scire p̄ncipalr probaf ratione dicti infinitiui per ꝓpositionē de p̄ūti que notior est. hen vult ꝙ dictum infinitiui probatur per resoluentes que sunt notiores.

¶ Ad 3m

¶ Ad tertium diceret vterqȝ istorum: q solum dictum pbatur: quare non probatur idē per idem.
¶ Contra hentis. arguitur: q non resoluitur tota propositio in id qd est notius: qȝ non solum dictum est resolubile in aliquid notius: sed et verbuȝ scio est resolubile in notius: q̄re tota ppositio nō est sufficienter probata.
¶ Moderni siliter nō pbant totam ppōnē: sed solum dictū immo et illud dictū adhuc magis resolubile est.
¶ Nos igit sīr dicimus ad exercitationē iuuenuȝ. Q si volumus vltimate resoluē propositionē de scire cōmuniter: oportȝ nō solum resoluē dictum sed etiaȝ verbum determinans dictū resoluē. sic dicendo. Scio sortē currē. Credo firmitē hunc currē: et hic est sor. vt credo. igit scio sort. currē. Vel sic credo hunc currere: et credo hunc eē sor. sicut est igitur scio sortem currere. et c.
¶ Du. 8. vtrum scio et dubito possint facere sensum compositum et diuisum. Et videtur q non: qȝ cum scire communiter sumptuȝ sit firmiter credere rem eē. cum hoc q ita sit: sed scire sic sumptum determinat totam compositionē: igitur scire sic sumptum facit solum sensum cōpositum: et si sic. igit scio nō pōt facere sensum diuisum.
¶ Item cum tres sint modi generales compositiōis et diuisionis: vt colligitur a phylosopho primo helencorum scilȝ aut ratione terminoruȝ: qui possunt determinare totam compositionem. i. dictum: vel mediare inter partes dicti: vt termini modales. Aut ratione coniunctionis et et vel: que possunt teneri collectiue et diuisiue. Aut ratione terminorū: qui diuersimode summi possunt in oratione: sed scio et dubito non continentur sub aliquo istorum modorum: qa maxime continerent sub pmo modo: sed h non est: qa sub primo sunt termini modales quare et c.
¶ Re. Ad primum conceditur q scire diffinitum determinat totam compositionem: et sic scio facit sensum compositum: et cum infertur: ergo scio non potest facere sensum diuisum: negatur consequentia: quia h verbum scio potest accipi indifferenter: vt determinat totam compositionem. s. dictum propositionis: vel vt mediat inter partes dicti: pmo modo facit sensum compositū. secūdo modo facit sensum diuisum. et c.
¶ Ad 2m cōcedit maior. s. q tm̄ tres sunt modi gn̄ales facientes sensum compositū vel diuisum vt tu arguis: sed negat minor. s. q scio et dubito nō reducant ad aliquē istorū modoȝ: qa pmus modus gn̄alis fit rōne terminoruȝ qui pn̄t determinare totū dictū vel mediare iter partes dicti: qualiter facere possunt scio et dubito. Et cum dicitur q sub primo sunt termini modales: igit non sunt sub pmo v̄ba ɔcernētia actum mētis. negat ɔn̄a. quare et c.
¶ Du. 9. vtrū tm̄ tres sint modi pn̄les ɔpōnis et diuisiōis. ad q̄s oēs alij pn̄t reduci. s. Aut rōne terminoruȝ: q pn̄t determinare dictū ppositiōis: aut mediare inter partes dicti. Aut rōne coniunctionis et: et vel que possunt teneri collectiue et disiue. Aut ratiōe alicui dictiōis. que diuersimode summi pōt: vt videt innuere phs in helencis.
¶ Cōtra argui pt: qȝ sic arguēdo: venientem cognoscis. igitur tu cognoscis venientem: siliter patrē tuum cognoscis: igitur tu cognoscis patrem tuuȝ. tūc arguitur a sensu diuiso ad sensum compositū mediāte verbo appellante formam respectu termini sequētis et nō pcedētis: et tm̄ nō reducit ad aliquē istorū modorū pbatur: qȝ nō reducit ad pm q fit qn terminus pōt determinare dictū: vel mediare inter ptes dicti. qualiter non fit hic. Nec ad scōm modum reducitur qui fit mediante et. et vel. Neqȝ ad tertium reducit qui fit quādo in oratione est dictio: que diuersa determinare pōt: vt dicendo qcqd viuit semper erit: qȝ ly semper pōt determinare viuit: et ly erit qualiter non est hic.
¶ Itē cum hen ponit septē modos spāles: quibus fit sensus compositus et diuisus: pmus fit mediātibus termis modalibus. Scōs fit mediātibus termis ɔfundentibus. Tertius fit mediantibus relatiuis iplicatiuis. Quartus fit ratione terminorū: qui cathego et sincathegorema teneri possunt. Quintus fit rōne ɔiunctionis et. et vel. 6us fit mediante ista determinatione: ita est: ita fuit. ita erit. 7m fit mediantibus termis significantibus actum mentis scilȝ intellectus vel volūtatis. Quare q̄ro quomodo isti septem modi reducant ad illos tres modos gn̄ales. et c.
¶ Re. Ad pmum dicit q sic arguendo: venientem cognoscis. igit tu cognoscis veniētez: magis fit fallacia accn̄tis q̄ȝ compositiōis vel diuisiōis. declaro: qȝ si tu cognoscis sortē qui veniat a longe ita q non possis discernē illum. tūc venientē cognoscis: qȝ hunc cognoscis demonstrato sorte: et tamē tu nō cognoscis veniētez: qȝ non cognoscis hunc sub rōne qua venit. Quare at a cognitiōe subi ad cognitionē accn̄tis. Siliter nō seqtur. patrē tuū cognoscis. igit tu cognoscis patrē tuū: qȝ posito q nescias qs fuerit pater tuus: et si fuerit socrates qui sit tibi familiaris: tunc patrē tuū cognoscis: qa hūc cognoscis demonstrato patre tuo: et tamē non cognoscis patrem tuum: quia nō cognoscis illum. sub ratione qua pater tuus. et c.
¶ Aliter tamen potest dicere sm hen: q est vltimus modus cōpositionis qui fit mediantibus terminis accidētibus ɔcretis: qui dicunt termini cōnotatiui. illis positis quādoqȝ a pte pn̄ti. quādoqȝ a pte subti respectu verbi de pterito vel de futuro. Aut respectu verbi concernētis actum mētis. Quāuis dicat q magis videt eē sub figura dictionis vel sub fallacia accidētis. Tenendo tm̄ q fit sub compositiōe vel diuisiōe. dicit q reducitur ad tertium modum: q est ratione alicuius dictionis que diuersimode summi pt: quia quādo precedit verbum. vno modo summitur: et quando sequitur verbum alio modo.
¶ Ad scōm cum q̄ris quomō illi septeȝ modi compōnis et diuisionis positi ab hentisbero reducunt ad illos tres modos gn̄ales phi. Dicit q ad pmū modū gn̄alē qui fit mediantibus termis. qui totū dictum determinare pn̄t: vel mediare iter partes dicti reducunt tres modi speciales. pmus modus spālis hen est: qui fit mediātibus terminis modalibus vel nominalr sumptis: vt possibile impossibile. nec̄ium et ɔtinges: vel verbalr sumptis: vt pōt neqt oportet et cōtingit: vel aduerbialit sumptis: vt possibilit impossibilr nec̄ie et contingent. Et differt primo h sensus compositus a diuiso: qȝ sensus compositus reqrit verificationē istātaneā diuisus v̄o successiuaȝ. 2o differt: qȝ sensus compositus pbat officiabilit. diuisus vero sm exigentiam termini precedentis. Ideo non sequitur a diuiso ad compositū: tu poteris pertransire aliqd spaciū: ergo potest esse q pertranseas aliqd spacium: nā potest impersonaliter sumptuȝ facit sensum compositū: et personaliter sumptum facit diuisum. Quando v̄o compositio potest verificari pro instanti. a diuiso ad compositū valet consequentia: vt tu potes esse episcopus: ergo potest esse q sis episcopus. et c.
¶ Secundus modus specialis qui reducitur ad primuȝ modum generalem fit mediantibus terminis confundentibus terminos sequentes: vt suppono. indigeo. requiro. teneo. incipio. desino: quia possunt determinare dictum: vel mediare inter partes dicti. Et fuit 2us modus hen. Ideo non sequitur a composito ad diuisum sortes indiget oculo ad videndum: ergo aliquo oculo indiget ad videndum. Ratio quare non valet est ista: quia arguitur a termino stante confuse tm̄ ad terminum stantē determinate. Similiter non sequitur. tu incipis pertransire aliquam partem magnitudinis igitur aliquam partem magnitudinis incipis pertransire.

¶ 3ᵘˢ modus spālis q reducit ad 3ᵐ modū gnālē fit mediā tibus tris ɔcernētibus actū mētis. Et fuit septimus modus hen. qr pōt determinare totum dictū: & mediare inter partes dicti. Ideo nō sequit: tu scis alterā istarū ppōnū eē verā: ergo alterā istaꝝ scis eē veram. Arguēdo tn̄ a sensu diviso cū minori de inee ad sensum divisum: vz ɔnā qr est syll'a expositorius. h scis eē verū: & h est. a. ergo. a. scis eē verū. Sil'r h scio currē: & h est sortes: ergo sortez scio currē. Et si vna istaruz pmissarum est scita eē vera: & alia est dubia: igit est dubitanda. Et si ambe pmisse sī scite ɔ̄ē scita &c.

¶ Ad 2ᵐ vō modū gnālē: qui fit mediāte ɔiunctione et: vel tres alij modi speciales reducunt qui sunt isti.

¶ Primus modus spālis q reducit ad hūc scōm modum gnālē est qntus modus hen. qui fit mediāte & ɔiūctione: & dupl'r fit. pᵒ arguēdo a ɔiunctis ad divisum: qr non sequit. omnis hō est rome & parisius: ergo ois hō est rome. 2ᵒ mō fit arguēdo a ɔiūctis ad coniūcta diversimode sumpta: qr non sequit: oia duo & tria sunt qnqꝫ: quatuor sunt duo & tria. igit q̄tuor sunt qnqꝫ: qa in maiori & tenetur divisiue: & in minori tenetur collectiue.

¶ 2ᵘˢ modus spālis: qui reducit ad 2ᵐ modū gnālez est in quinto mō hen. s. q fit mediante ɔiunctione vel: qr non sequit: ois ppō vel eius ɔ̄dictoria est vera: omnis ppō vl' eius ɔ̄dictoria est falsa: ergo ppō falsa est ppō vera: sed sequit: ergo falsum vel eius ɔ̄dictoriū est verum. et rō est: qr pars disiūcti est subiectū: & nō totum disiunctū. Et ideo sil'r nō sequitur. omnis ppō vel eius ɔ̄dictoria est vera. homo est asinus est ppō vel eius ɔ̄dictoria: ergo hō est asinus est vera: qr subm maioris est solum pars disiūcti & non totum. Ideo tu debes arguē sic. ois ppō vel eius ɔ̄dictoria est vera: hō est asinus est ppō. igitur hō est asinus vel eius ɔ̄dictoria est vera. Et nota cū disiunctū sit supius ad partē disiūcti: qr bn̄ sequit: tu es hō: ergo tu es hō vel asinus: tamen post terminuz hn̄tē vim ɔfundēdi vel distribuēdi nō valet ɔn̄a arguendo a pte disiūcti ad totum: qr non sequit tu differs ab asino igitur tu differs ab asino vel ab homine: quia terminus distributus est superior ad quālibet partem.

¶ 3ᵘˢ modus spālis: qui reducit ad hūc 2ᵐ modum pncipalē fit mediante relatiuo iplicatiuo: q̄ q̄ qd: vt est in tertio mō hen. Et dꝫ reduci ad hūc modū. ppea qr resoluit in et. & ille illa illud: qr nō seqtur tu differs ab hoie qui est rome: ergo tu differs ab hoie & ille est rome. Nec sequit oē aial qd est rudibile est asinus: ergo oē aial est rudibile: & illud est asinus. Nec sequit. omnis ppō cuius ɔ̄dictoriū est verū: est falsa: ergo ois ppō est falsa: & illius ɔ̄dictoriū est veruz. Pro quo nota q rl'm q q̄ qd nō semp exponit p et: & ille illa illud: qr nō potest resolui qn̄ pcedit aliq negō: vel aliqs terminus includēs negōnē. Aut qn̄ refert terminuz stātē ɔfuse tm̄. Et qn̄ pcedit vbum pncipale: sicut in ppōnibus ante dictis. Nota vlterius q rl'm in eadē cathegorica sui añtis semp eodem modo supponit sicut suum añs. In alia vō supponit fm exigētiam termini. Et nota vlterius q qn̄ relatiuū pcedit vbū pncipale facit ppōnem in sensu composito: vt dō. omnis ppō cuius ɔ̄dictorium est falsum: est vera: qn̄ vō ponit post vbum pncipale est in sensu diuiso: vt ois ppō est vera: cuius ɔ̄dictoriū est falsum.

¶ Ad tertium modum gnālem q fit mediante aliqua dictiōe q̄ diuersimode sumi pōt reducūt tres modi spāles. Primus modus est: qn̄ eadē dictio pōt determinare diuersa: ideo nō seqtur. ois hō q viuit semp erit: sortes est hō q viuit: ergo sor. semp erit: qr in maiori ly sp pōt determinare ly viuit: & ly erit. Si determinat ly viuit: vera est: & si ly erit falsa est: & tu accipis minorē ac si determinet ly erit. Similit nō seq. q pōt solū vnū ferre: pōt plura ferre: sed q pōt solū vnū ferre pōt nisi vnū ferre: ergo qui pōt nisi vnū ferre: pōt plura ferre: qa ly solum pōt determinare ly vnum & potest determinare ly ferre. primo modo falsa est. secundo modo vera est. hoc exemplum ponit phus.

¶ Alter modus spālis fit quādo eadē dictio diuersa sigt. fm q pponit verbo vel postponit: & sic fit h modus mediante dictiōe: que cathegorematice: & sincathegorematice teneri pōt. Et est q̄rtus modus hen. vt totus tota totū. infinitus infinita infinitū qn̄ pcedūt sincathegorematice tenent: & quādo sequunt vbum cathegoꝯ. Ideo non sequitur. Infinitas partes equales non cōicātes habet sor. ergo sor. habet ifinitas ptes equales nō cōicantes.

¶ 3ᵘˢ modus spālis fit rōne huius determinatiōis ita est. ita fuit. ita erit. q̄ faciunt sensū cōpositum: qn̄ pcedūt: & diuisum qn̄ non ponunt in oratiōe. Et ideo a cōposito ad diuisum nō valet ɔn̄a. si fiat rōne termini distributi: vel rōne duplicis cōparationis: vel rōne negōnis: vel rōne alicuius habētis vim sic est necio. Quia nō seq. aliqn̄ erit ita q tu es ois hō existēs in 1ᵃ domo. ergo tu es ois homo existēs in ista domo. Idē accidit rōne cōparationū duplicium mediāte h verbo scio: qr non seqtur. ita erit q tu scies aiaz antixpi necessario fore: ergo ipsa necio erit. Respcū tn̄ cōparationuz simpliciū: & de simplici subo: & de simplici pro valet ɔn̄a: qr bn̄ seqtur: ita erit q tu eris talis: igitur tu eris talis. Rō est: qr ad idē refertur subi determiatio & tota cōpō. &c.

¶ Dubitatur. 1ᵒ. vtruz a sensu composito ad diuisum semper valeat consequentia: & econuerso.

¶ Et arguit q semper valet: qr phus scōo phiermenias inqt q noia & verba trāsposita idem signt: sed sensus compositus & diuisus variant solum fm trāspositionē nominū & verborū: ergo sensus compositus & diuisus idez significant & si sic igitur ab vno ad alium valet ɔn̄a & econuerso.

¶ Itē boetius loco allegato inquit. Noia & verba transposita variāt solum ornatū orōnis: non aūt veritatē igit ppō in sensu cōposito & diuiso est eiusdez vitatis: & si sic igitur ab vno ad alium valet ɔn̄a: et econuerso.

¶ Rᵒ. Ad pmū dixit boetius q noia & vba trāsposita idē signant: qn̄ eādē vi i sigtōe retinēt. Et ɔm̄tator ibi dixit. q qn̄ terminus trāspositus remanet ex eadē parte orōnis scilz subi. vel pti: tunc idē sigt. Sed in sensu composito & diuiso nō retinēt eandē vim in significatione. Nec terminus trāspositus remanet ex eadez pte orōnis: igit nō sp idē sigat: q̄re ab vno ad alium non semper valet ɔn̄a.

¶ Ad 2ᵐ dicitur q boetius intelligit q noia & vba trāsposita variant solum ornatū orōnis: & nō vitatē: qn̄ retinēt eandē vim in signatiōe: qd non faciunt semp: sed aliqn̄. Et ideo aliqn̄ valet ɔn̄a ab vno sensu ad aliū: sed nō semp. Et ex h tu scis qn̄ valet ɔn̄a ab vno sensu ad aliuz. Et qn̄ non valet. Et h de ista materia sufficiant. &c.

¶ De primo & vltimo instanti.

Cum phs in 4ᵒ phyˢ determinet de pmo & vltimo instāti: videdū est: si ɔueniēs est d his determinare in logica. Et si sic cū pmuz & vltimū instās nō reperiant nisi in his: que incipiunt & desinūt esse: videndum est scōo quō exponēda est ppō de incipit & desinit. Et quid sit pᵐ & vltimū istās. Et cū hec reperiant in rebus pmanētibus & successiuis: videndū est 3ᵒ. qd sit res pmanēs & qd res successiua. Et cū res dupl'r incipiat eē: & sil'r dupl'r desinat eē. Jō 4ᵒ duas regulas gnāles opz ponē. s. vnā circa inceptionē: & aliā circa desitionē. Et 5ᵒ opz ponē 4ᵒʳ rl'as spāles enucleantes totā materiam de pmo: & vltimo instanti. Et sexto & vltimo addemus vnam regulā de modo inceptionis scilz scientie virtutis & sanitatis.

¶ Quātū ad pᵐ. Cū dcm̄ sit a subtil'r speculantibus. Qꝫ de rebus singularibus pōt eē scia cōiter dicta: sic de rebus vlibus scia pprie dicta. Et ɔsideratio de istis ptineat ad logicuz in ordine. s. ad 2ᵃˢ intētiones. Ideo de his que cōueniunt

istis

istis filr logicus cōsiderare pt:sz pmū ⁊ vltimū instās p
ꝯueniūt singularib⁹:q2 hec p incipiunt esse:⁊ silr desinūt
esse.ideo de his logicus etiā cōsiderare debet.

C Dz^m ad 2^m sciendū ꝙ incipit dupl'r exponi pt. Uno mō p
pōnem de pñti.⁊ remotionē de preterito: vt h in instanti.
pñti est:⁊ nō imediate añ h fuit:ergo h icipit esse:⁊ sic da
tur pmū istās ꝙ sic. Alio° exponit p remotionez de pñti
⁊ positionem de futuro, vt h in instanti presenti non est:
⁊ imediate post h erit:ergo incipit esse. Et sic datur vl
timum instās in quo nō. Similiter desinit dupliciter ex
poni pōt:vno modo p positionez de presenti.⁊ remotio
nē de futuro.vt hoc in instāti pñti est ⁊ nō imediate post
h erit:ergo h desinit esse. Et sic dat vltimū instās in quo
sic. Alio mō exponit per remotionē de pñti: ⁊ pōnem d
pterito:vt h i istāti pñti nō ē:⁊ imediate añ h fuit:g h de
sinit esse:⁊ sic datur primum in quo non.

C Ex his colligo ꝙ duplex est pmū instās.s.pmū instās
ꝙ sic.⁊ p^m instās ꝙ nō. Silr duplex est vltimū instās.s.
vltimū instās in quo sic:⁊ vltimū instās ꝙ non. Declaro
isto instās dicit aliqd idiuisibile in tpe ꝯtinuās ptes tpis
sicut pūctus ē idiuisibile in linea ꝯtinuās ptes linee.

C p^m istās ꝙ sic.dī i quo p ē.q2 i illo est.⁊ nō añ fuit.

C p^m istās ꝙ nō dī i q p nō ē.q2 i illo nō ē.⁊ ime^te añ fuit.

C Ulti^m istās ꝙ sic.dī i q vlti° ē.q2 i illo ē.⁊ nō p⁹ illō erit.

C Ultimum instās in quo nō.dī in quo vltimo nō est. q2
in illo nō est.⁊ ime^te post illud erit.

C Dz^m ad 3^m opz itelligere.ꝙ quedā sunt res pmanētes ⁊
quedā successiue. Res pmanētes dñtur qbus nō repu
gnat habere plures ptes simul. Et successiue sunt qbus
repugnat hīe plēs ptes simul. Et apud aliquos pmanē
tes sunt qbus nō repugnat hīe oēs ptes simul. Et succes
siue sunt:qbus repugnat hīe plures simul.⁊ vtrūqz ver
est:vt patebit. Exē^m rez pmanētiū:vt celi:⁊ corpa simpli
cia.s.elemēta: Et mixta ex his siue ipfecta:vt metalla:si
ue perfecta:vt aiata. Exē^m successiuaꝝ vt tps ⁊ mot⁹.

C Dz^m ad quartū opz pāo ponere duas regulas in gñali.
p^a regula gñalis est. Dz cuiuslz rei incipiētis esse:aut dat
p^m istās ꝙ sic.aut vltimū istās ꝙ nō. Ratio ē:q2 si incipit
esse.aut incipit esse per pōnez de pñti ⁊ remotionē de p
terito:⁊ sic dat p^m instās in quo sic. Aut icipit esse per re
motionem de pñti:⁊ positionem de futuro.⁊ sic datur vl
timum in quo non.

C Scōa regula gñalis est. Dz cuiuslz rei desinentis esse.
aut datur vltimū in quo sic.aut p^m in quo nō:rō est:quia
si desinit esse:aut desinit per pōnez de pñti.⁊ remotionez
de futuro. Et sic dat vltimū in quo sic. Aut desinit esse p
remotionē de pñti ⁊ positionem de preterito:⁊ sic datur
primum in quo non ⁊c.

C Dz^m ad 5^m de rlās spālib⁹.4^or sūt rle spāles sz viā cōem.
Pria regula spālis. Cuiuslz rei pmanētes icipiētis esse de
nouo datur p^m instās in quo sic.rō est:q2 cuiuslz rei pma
nētis pducte de nouo dat minimū ꝙ eque pmo iforma
tum est forma sbali:igit forme sbalis dat pmū istās eē.
⁊ ꝯsiter rei hñtis eē p illā formā dat pmū istās esse.

C Scōa regula spālis. Cuiuslz rei pmanētis desinētis eē
dat p^m istās in quo nō est:⁊ nō vltimū in quo sic. Rō ē q2
corruptio vni⁹ ē gño alteriu s.sed alteri⁹ gñati producti
post corruptionē illi⁹ pmi dat p^m istās in quo sic.igit pre
cedētis corrupti nō pōt dari vltimū i quo sic. pz ꝯña. q2
illa duo istātia nō pñt esse ime^te:igit datur pmū i quo ñ.
Et est p^m istās rei pducte.p^m in quo nō rei corrupte.

C Tertia regl'a spālis. Cuiuslz rei successiue icipiētis eē
dat vltimū in quo nō. Rō hui⁹ est.q2 illi⁹ nō pt dari pria
pars producta:q2 illud nūc nō est. ⁊ ime^te post illud erit:
igitur datur vltimum in quo non.

C Quarta rel'a spālis. Cuiuslz rei successiue desinētis eē
datur primū in quo nō. Rō est:q2 nō datur vltima pars
rei successiue:quare illud nūc nō est:⁊ ime^te ante hoc fuit
ergo datur primum in quo nō.

C Dz^m ad 6^m de modo iceptionis scie ⁊ ṽtutis ⁊ sanitatis
dat vna regula. Si fiat mutatio ad ista ex ꝯrio vl' priua
tiōe dat primū istās cuiuslz hoꝝ. Ratio est:q2 si fiat mu
tatio ex ꝯtrario nō datur vltimū istās cōtrarij:q2 cum il
lud ꝯriuz sit ledēs opōnes ab aliqua pportiōe agit:qre
nō dat vltimū istās eius. Et si fiat mutatio ex priuatione
ad sciam.itellect⁹ est in vltima dispōne. Et si ad ṽtutē.il
la ex ꝯñti acquiritur. Et simil'r sanitas ex cōsequēti pdu
ctionis forme viuentis acquiritur.

C De mō ṽo desitiōis hoꝝ.si mutant in ꝯriū. dat vltimū
istās hoꝝ:rō est q2 nō dat primū istās eē ꝯrij. Si ṽo mu
tantur i priuatiōez scie ⁊ ṽtutis datur etiā vltimū cū sint
sub certo gradu.⁊ cuiuslz gradus dat vltimū. Sanita
tis ṽo nō dat vltimū cū mutat in priuationē i q2 h sit qñ
forma desinit in formare mām.⁊ nō datur vltimum istās
forme informātis.licet primum nō esse:quare ⁊c.

C Du' circa pdicta.pāo circa primū dictū. Utrū ꝯueniēs
sit in logica determinare d pāo ⁊ vltio istāti. Et vī ꝙ nō:
q2 sm phm 3° de aia. Scie secātur quēadmodū ⁊ res:⁊gi
tur que determinant in vna scia nō sunt determināda in
alia.sz ista determinata sūt in phia naturali: igitur non
sunt determinanda in logica.

C Item i logica nō cōuenit determinare nisi de secūdis in
tētionibus adiūctis primis sm Auic^m in primo sue me
taphisice.sz iste nō sunt itētiones scōe adiūcte primis:igi
tur nō est determinādum de istis.

C R° dictū est supra.ꝙ cū logicus hēat considerare oēs
primas itētiones in ordine ad scōas:ideo pt ꝯsiderare d
singularibus ⁊ de his que cōueniūt illis:qualia sūt pri
mum ⁊ vltimū istās i ordine tñ ad secūdas itētiōes. Ad
ar^m 3 dī ꝙ que cōsiderant in vna scia:nō pñt cōsiderari i
alia eodē mō sz diuersimode sicut pz q2 nālis ⁊ mathema
ticus cōsiderāt de magnitudine.sz diuersimode:qm nā
lis de illa cōsiderat vt subicit motui i ⁊ mathematic⁹ de
illa cōsiderat:vt obstrahit a motu. Sic in proposito nā
lis cōsiderat de pāo ⁊ vltimo instās:vt sūt termini gño
nis ⁊ corruptiōis.logic⁹ ṽo cōsiderat ista:vt accidūt sin
gularibus.sm ꝙ incipiunt.vel desinunt esse.

C Ad 2^m dī ꝙ pro tāto logicus dī cōsiderare de secūdis i
tētionibus adiūctis primis in quātū considerat primas
in ordine ad scōas:⁊ ita logicus cōsiderat res singulares
⁊ vniuersales inquātum singulares ⁊ vniuersales sunt.
que sunt secūde intentiones ⁊c.

C Du' cc 2^m ptem. vtruz ppō de incipit exponat mō dcō
scz aut p pōnez de pñti ⁊ remotionē de preterito. dicēdo
nūc est.⁊ non imediate ante h fuit. Aut per remotionez
de presenti ⁊ positionem de futuro. dicendo nūc nō est.⁊
ime^te post h erit ergo incipit esse.

C Cōtra ar:q2 si hinc ad cētū ānos producat antixps i.c.
istāti:⁊ per nūc ⁊ illud demfetur.c.instās.nō valz. nunc
nō est antixps ⁊ ime^te post h erit antichristus. g antixps
incipit esse:q2 aña est verum.⁊ ꝯña falsum.

C Et ideo dicit ben'.ꝙ dz dici exponēdo.in instāti pñti ñ
est antichristus.⁊ imediate post illud erit.ergo antichri
stus incipit esse ⁊c.

C Rō ar q2 si nō preponit negatio ad imediate nō valet
ꝯña:q2 sequeret ꝙ sor.desinit esse niger ⁊ sor.non desinit
esse niger pbat:q2 posito ꝙ hora futura sit diuisa in ptes
proportionales minoribus terminatis ad istās prius ꝙ
sit.a. Et ꝙ in qlz pte i pari sit albus:⁊ in parte pari niger
pbat ꝙ sor.in.a.istās desinit esse niger:q2 in a.istās ē ni
ger.⁊ ime^te post h nō erit niger pbat q2 ime^te post h erit
albus.ergo ime^te post h nō erit niger. Et tñ nō desinit eē

niger. ꝓbatur qꝛ nūc est niger. ꝛ imediate post h̄ erit niger: qꝛ imediate post h̄ erit ꝑs par ergo imediate post h̄ erit niger. Et iō dicit ꝙ negatio dꝫ ꝑponi ad imediate.

¶ Tertio arguit̄ ꝙ ꝓpō de incipit non exponit̄ mō dicto quia ab exposita ad exponētes valet cōsequētia: sed nō. vꝫ dicēdo soꝛ. incipit esse: ergo soꝛ. nūc nō est: ꝛ imediate post hoc erit: quare nō sic recte exponitur.

¶ Et ideo venatoꝛ dixit ꝙ arꝰ cōcludit verū. s. ꝙ ꝓpō de incipit nō dꝫ exponi proprie loquēdo de exponētibus. sed dꝫ ꝓbari per cās v̄itatis. Et a qualꝫ cārū v̄itatis ad ꝓpōnē būtēꝫ cās veritatis vꝫ ꝯn̄a: sed nō eꝫ ad qualꝫ sꝫ solū ad disiūctiuā factaꝫ ex illis: qꝛ bñ vꝫ. soꝛ. incipit eē ergo soꝛ. est in istāti p̄nti. ꝛ nō imediate añ h̄ fuit. Aut nō est i instāti p̄nti: ꝛ imediate post h̄ erit.

¶ 4ꝰ arguit māntuanꝰ ꝯ: qꝛ cū his cōditionibꝰ ad huc nō vꝫ: qꝛ ponat̄ ꝙ deus añ creationē mūdi creauerit vnum angelum puta. a. tūc ista est vera. a. angelus incipit esse: ꝛ tñ nulla suarū cāꝝ v̄itatis est v̄a: qꝛ q̄lꝫ includit t̄ps.

Et ideo mantuanꝰ dicit ꝙ in illis. illi ꝑti q̄ est de preterito vel de futuro dꝫ addi in aliquo istāti. ꝛ ēt dꝫ addi ꝛ imediate añ istās p̄ns fuit t̄ps: ꝛ 3ꝰ dicit ꝙ lꝫ a qualibꝫ cā v̄itatis ad ꝓpōnem būtēꝫ has cās valeat ꝯꝰ: tñ non vꝫ eꝫ a propositione būte cās ad aliquā illarū. neqꝫ ad disiunctiuam factam ex illis.

¶ Cōtra mantuanū ar̄ ꝙ argumētatio sua nō vꝫ. cū dicit ꝙ in casu illo. tūc illa est vera. a. angelus incipit esse. ꝯ qꝛ falsum est: ꝙ tūc illa est vera. qm̄ tunc includit tēpus.

¶ Rꝰ. Ad p̄mū nota ꝙ ita exponēdo incipit. henꝰ vult. ꝙ male dr̄. dicēdo. nūc nō est. sꝫ dꝫ dici i instāti p̄nti nō est. Et ideo facit arꝰ ꝙ exponēdo p nūc stat añs eē verum ꝛ ꝯn̄s falsum. sꝫ exponēdo. in istāti p̄nti nō est ꝛc. nō seꝗ illud. vñ bñ seq̄t̄ in istāti p̄nti nō est antixp̄s ꝛ imediate post illud erit antixp̄s. ergo antixp̄s incipit esse.

¶ Saluādo ꝙ possit exponi p nūc. sicut p instāti p̄nti. dꝫ ꝙ sicut per instās p̄ns nō pōt dm̄ſari istās futuꝝ. ita nec per nūc pōt demſari illud: cū nūc sit idē ꝙ istās p̄ns: sed p tūc pōt demſari istās futuꝝ. ꝛ p̄teritū sic dicēdo. tunc nō erit antixp̄s: ꝛ imediate post illud erit. ergo incipiet esse antixp̄s. Et tñ si tu vis ꝙ per nūc possit demōstrari istās futurū. tūc arguēdo. nūc nō est antixp̄s: ꝛ imediate post illud erit antixp̄s: dꝫ inferi: ergo incipiet esse: ꝛ non dꝫ inferi. ergo incipit esse.

¶ Ad secūdū de negatione ꝑponēda ali imediate recte dicit. neqꝫ alr̄ dōm est: q̄uis henꝰ hic nō ꝑmittat negōnem sufficit ꝙ in sophismatibus premisit.

¶ Ad tertiū cū ꝓbat̄ ꝙ nō dꝫ exponi sed p cās v̄itatis ꝓbari: h̄ pōt cōcedi. Potest etiā defendi ꝛ bñ. ꝙ ꝓpō de incipit exponēda est. Et ad arꝰ ꝯ. cū dr̄. ab exposita ad exponētes valet ꝯꝰ: sed hic nō valet. dr̄ ꝙ illud intē qñ ꝓpositio exponēda hꝫ tñ vnū modū exponēdi: sed qñ hꝫ plures modos exponēdi. nō valet nisi arguat̄ ab exposita ad disiūctiuā factaꝫ ex illis duobus modis exponēdi.

¶ Ad 4ᵐ de arꝰ mantuani. Cum ponit ꝙ deus añ creationeꝫ mūdi creauerit vnū āgelū puta. a. tūc illa est vera. a. angelus incipit esse. ꝛ tñ nulla causaꝝ veritatis est vera. dictū est supra. ꝙ falsum est ꝙ illa sit vera tunc. a. angelus incipit esse: qꝛ tūc dicit tēpus. Ulterius scias: ꝙ ponere ꝙ. a. angelus icipiat esse añ tēpus: implicat ꝯdictionem: qꝛ eternitas tota simul est: ꝛ que i eternitate sūt nō hūt ꝑncipiū neqꝫ finē: q̄re nō icipiūt esse. Et ideo ille sue ꝑticule nō sūt addēde in exponēdo. qꝛ superflue sūt.

¶ Duꝰ 3ꝰ circa scdām ꝑtem. Utrū res permanētes sint. quibus nō repugnat habere oēs partes siꝰ vel plures. Successiue v̄o sint q̄bus repugnat habere partes simul.

Cōtra ar̄ ꝑ. qꝛ sequit̄ ꝙ res aiate nō eēnt res permanētes ꝯn̄s manifeste falsum ꝓbat̄ ꝯn̄a: qꝛ in rebus aiatis in q̄libet parte fit ꝯtinue resolutio alicuius partis a calore n̄ali: igitur nūq̄ꝫ habēt oēs ꝑtes simul. nec plures.

¶ Iteꝫ sequit̄ scdō ꝙ res aiate nō remanerēt idē per quātūcūqꝫ modicū t̄ps: imo eēnt ꝯtinue alie ꝛ alie nūero ꝯn̄s manifeste falsum: qꝛ sic perirēt leges ꝛ iustitia qñ puniretur qui nō peccauit. Nec creditū daret̄ ei cuius erat. ꝓbatur ꝯꝰ. qꝛ variata vna parte cōpositā variat̄ totum cōpositum. Tum etiā qꝛ pħs sexto metaphisice inquit. Eadem numero sūt quoꝝ mā est vna: igitur si materia nō est vna. nō sūt eadem numero.

¶ 2ꝰ ꝑncipalr̄ ar̄. qꝛ si aiata essent res p̄manētes: ꝛ rebus p̄manētibus non repugnat habere oēs ꝑtes simul sequitur ꝙ aiata possent viuere sine nutrimēto: ꝯn̄s falsuꝫ. ꝓbatur ꝯꝰ. qꝛ si nō repugnat habere oēs ꝑtes simul. nō repugnat stare sine resolutiōe alicuius ꝑtis. ꝛ si sic nō repugnat stare sine nutrimēto pꝫ ꝯn̄a: qꝛ nutrimētū nō requiritur nisi propter resolutionem ꝛc.

¶ Item si nō repugnaret aiata hr̄e oēs ꝑtes simul. nō repugnaret aiata semꝑ viuere: ꝯn̄s falsum. probatur ꝯꝰ: qꝛ sic nō repugnaret illa stare sine resolutiōe humidi substātifici. Et si nō fieret resolutio humidi substātifici semꝑ vita durare posset: quare posset semꝑ viuere. ꝯn̄s falsum qꝛ oē mixtum ex ꝯrijs corruptibile est: quare ꝛc.

¶ Rꝰ. Ad primū dr̄ ꝙ nō repugnat aiata habere oēs partes simul: qꝛ i primo istāti eē eaꝝ hūt oēs ꝑtes simul: cū nō fiat resolutio i istāti sed in t̄pe. Et etiā i quocūqꝫ istāti hꝫ oēs ꝑtes simul: cū nō fiat resolutio in istāti sed i t̄pe: sꝫ i nullo t̄pe quātūcūqꝫ paruo habēt oēs ꝑtes simul. Et d̄ rōne reꝝ permanētium est hr̄e oēs ꝑtes simul. vel in t̄pe vel i istāti. Res permanētes aiate i istāti. Et res p̄manētes nō aiate in t̄pe. Res v̄o successiue nulloꝰ hūt ꝑtes siꝰ.

¶ Si v̄o dr̄ ꝙ de rōne rei p̄manētis est hr̄e plures partes simul: nō est difficultas aliqua dicēdo h̄: qꝛ si alique ꝑtes sint resolute: alique etiā nō sūt resolute: quare ꝛc.

¶ Ad aliud cū ar̄ ꝙ aiata nō remanerēt eadē. R̄ duo modi r̄ndēdi. Unus cōis dicit. ꝙ ad h̄ vt aiata remaneāt eadem sufficit vt aliqua ꝑs humiditatis substātifice remaneat cū eadē mā: qꝛ tamdiu viuere pōt q̄ꝫdiu est aliquid de humido substātifico: q̄re sufficit vt forma remāeat cū ꝑte mā͞e appropriate. vel sufficit. vt pl͞es ꝑtes remaneāt.

¶ Alter modus est plusq̄ꝫ cōmē. 2ꝰ regni. qui dicit. ꝙ vt aiatuꝫ remaneat ideꝫ numero sufficit: vt eadē aīa remaneat. lꝫ mā cōtinue sit alia ꝛ alia. Et fūdat se super Aristotelē scdō de ḡnatiōe aialiū dicētium: ꝙ mēbruꝫ dicit̄ duobus modis. s. ꝓm mām ꝛ ꝓm formā: p̄io mō mēbruꝫ patitur resoꝰonēꝫ: scdō v̄o mō nō. Et ē mirabile h̄ ꝙ mēbruꝫ scdō modo augeatur ꝛ restauret̄: ꝛ nō primo modo qꝛ opꝫ nutritū saluari: mā aūt nō saluat̄: qꝛ est i cōtinuo fluxu: forma aūt manet semꝑ durāte vita. Quare cū mā substātifica mēbri que stat sub forma mēbri nō maneat: sed loco eius adueniat mā nutrimētalis: que etiā nō manet: ideo mēbrū nō dr̄ nutriri ꝓm mām: sed tñ ꝓm formā: ꝛ h̄ pꝫ. d̄ mēte Aristotelis loco allegato. Si q̄o idiuiduū maneat idē nūo. ꝛ mā nō sit eadē i sequēti q̄one dicemꝰ.

¶ Ad 2ᵐ ꝑnꝰ neꝰ ꝯꝰ: qꝛ si hūt ꝑtes siꝰ p t̄ps: sꝫ solū p istās.

Ad aliud similr̄ neꝰ ꝯꝰ: ꝛ cū dicis: seꝰ ꝙ semꝑ viuerēt aiata: qꝛ nō hūt ꝑtes oēs siꝰ p t̄ps: qꝛ sic starēt sine resoꝰone.

¶ Duꝰ 4ꝰ. Cū mā nō remaneat eadē numero: vtruꝫ mā sit principium indiuiduationis. aut forma.

Et primo ar̄ ꝙ idiuiduū nō sit h̄ aliquid p mām: qꝛ cū mā sit ꝯtinue alia ꝛ alia: igit̄ idiuiduū erit ꝯtinue aliō ꝛ aliō.

Item ꝓm pħm in de ḡnatione. vna est mā oīum ḡnabiliuꝫ ꝛ corruptibiliū: igit̄ p māꝫ vnū idiuiꝰ n̄ distiguit̄ ab alio.

Item in fundamēto nāe nihil est distinctū: vt inquit cōmētatoꝛ sed fundamētū nāe dr̄ materia quare ꝛc.

¶ Secūdo ꝑncipalr̄ ar̄ ꝙ forma est ꝑnꝰ idiuiduationis:

qꝛ phs secūdo de aīa dicit. ꝙ per formā fit h aliquid.
Item Auic. 6° nālium dicit ꝙ forma est magis apta appropriare sibi materiam ꝙ̄ ecōtra.
Et auerroys tertio de aīa dicit. ꝙ meli⁹ est extimare ꝙ cā diuersitatis materie fit diuersitas forme ꝙ̄ econtra.
Item rōne arᷓ: qꝛ per idē res hꝫ eē. ⁊ vnū eē: ⁊ distinctum esse: sed per formaꝫ habet esse: quare ⁊c.
¶ In ꝯtrium arᷓ ꝙ mā sit pn̄m indiuiduationis: qꝛ ſm phm tertio physicoꝝ. diuisio est cā nūi: sꝫ diuisio fit rōne māe: ergo mā est cā nūationis. ⁊ ꝯñter ꝙ vnū diuidiť ab altero.
¶ Iteꝫ multiplicatio nūi sub eadē spē fit rōne māe. ergo materia est causa distinctionis.
¶ Item rōne arᷓ: qꝛ oē ꝙ recipiť in aliquo. recipiť ſm nāꝫ recipiētis. ergo forma que recipitur in mā recipiť ſm naturam materie: ergo appropriatur ſm materiam.
¶ 2° pncipalr̄ sic. forma vl̄ forma est cōicabilis pluribus: igitur ex se non est hec.
Item forma cōsistit in simplici essentia ⁊ inuariabili: ergo forma non est causa variationis.
Item distinctio formalis est distinctio specifica: ergo distinctio per formam non est numeralis.
¶ Rᷓ° de hoc sunt duo modi rn̄di pncipales. Unus dicit ꝙ materia est pn̄m idiuiduationis. Et alter dicit ꝙ forma est principium indiuiduationis.
¶ Primus modus est duplex. Nam albertus dicit ꝙ mā est pn̄m indiuiduatiōis sed vñ hēat mā ꝙ sit hec: ⁊ sit cā essendi aliꝗ h nō habet ab aliquo accñti: qꝛ accñs indiuiduať p subm ⁊ nō ꝯ̄. Tum ēt qꝛ hec mā ⁊ h forma sūt partes eēntiales indiuidui: vt ſbe: quare non includunt accñs. Sed mā est hec extrinsece ab agēte diuidēte māꝫ nā diuisio est cā nūi 3° phisicoꝝ. ⁊ ꝯñter diuisio numeralis fit ex diuisione materie numeralis. i. multitudo differentium ſm numerū fit ex diuisione materie.
¶ Alter modus est sancti Thome diᷓnᷓ. Qꝛ cū forma ſm nām suā sit cōicabilis multis: ideo ex se nō est hec. Cū āt recipiť in mā fit incōicabilis pp receptionē eius in mā. Et pp receptionē eius in mā fit eē suppositi incōicabile ꝙ proprie est ipsius suppositi. Sꝫ cū i mā necessario cōicet quātitas determinata: que determinat etiaꝫ formam ad certas pticulas loci ⁊ tpis. iō mā cū quantitate dr̄ eē pn̄m indiuiduationis. Sꝫ ſm veritatē sola mā est pn̄m indiuiduatiōis quo ad illud: in quo saluatur rō prime ſbe sed quo ad nos cōcurrit quātitas. Inquātū ergo indiuiduum cadit sub rōne per materiā est h sed iquātū cadit sub sensu exteriori est h per quātitatem.
¶ Ex his facile soluunť rōnes ꝯ hanc viaꝫ. Et fortius argumētū est primū. Cum mā sit ꝯtinue alia ⁊ alia: ergo indiuiduū erit aliō ⁊ aliud. dr̄ ꝙ mā dr̄ eadē simplr̄ qꝛ ſm plures ptes iꝫ ſm quid sit alia. qꝛ ſm pauciores.
¶ Ad aliud cuꝫ dr̄ mā est vna oīum gñabilium. diciť ꝙ h intē de mā pria ſm se ꝯsiderata: ⁊ non vt in eā agēs agit ⁊ inducit formam: qꝛ sic est alia ⁊ alia.
¶ Ad aliud cū diciť in fūdamēto nāe nihil est distinctum. diciť simil̄r ꝙ itelligit de mā ſm se considerata.
¶ Ad auctoritates Auicene ⁊ auerroys dr̄ ꝙ ñ acceptāť.
¶ Ad aliud. s. ad rōneꝫ que dicit: ꝙ dat esse dat vnū esse: ⁊ distinctū esse: dr̄ ꝙ forma ex se dat esse specificuꝫ ⁊ distinctū eē ſm spēm. sed forma dat esse nūale per māꝫ.
¶ Alter modus pncipalis dicit ꝙ forma est pn̄m indiuiduationis. ⁊ ratio est qꝛ per formaꝫ indiuiduū hꝫ esse. ⁊ indiuisum eē: ⁊ p māꝫ nō: ergo for° est pn̄m idiuiduatiōis.
¶ Et hic modus est duplex: qꝛ plusꝗ̄ cōmentator vult ꝙ mā magis dr̄ vna p formā ꝙ̄ ꝯ̄. Et ꝙ forma ex se ē hec.
¶ Nos vō dicim⁹ ꝙ forma est h inquātū pduciť ab agēte particulari: qꝛ philosophus secūdo phisicorū dicit ꝙ causarum pticularium effectus particulares sunt.

¶ Ad argm̄ in cōtrariū faciliter rᷓ. Ad primū cū diciť. diuisio est causa numeri. ꝯceᷓ. sed agens non diuidit materiam. nisi quia causat formam in eam.
¶ Ad aliud cū dicitur multiplicatio sub eadem specie est ratione māe. dr̄ ꝙ talis multiplicatio est ē ratiōe alteri⁹ ⁊ alterius forme recepte in alia ⁊ alia materia.
¶ Ad aliud cū diciť oē ꝙ recipiť: recipiť ſm nāꝫ recipiētis: diciť ꝙ ly ſm nō dicit cām. sed modū. i. eo modo quo est apta recipere recipit. sed non est apta recipere nisi appropietur forme ⁊ fit hec per formam: quare ⁊c.
¶ Ad scōm pncipale dr̄ ꝙ forma: vt specifica est cōicabilis: sed vt producta ab agente particulari est h.
¶ Ad aliud cū dr̄ forma cōsistit in simplici eēn° ⁊ inuariabili: dr̄ ꝙ in essentia est inuariabilis. sꝫ in esse ē variabil̄.
¶ Ad aliud cū dr̄ distinctio formalis est specifica. ⁊ distinctio nūal̄ ē māl̄. dr̄ ꝙ ē māl̄ ex ꝯsiti: sꝫ p se p forᵐ ē nūal̄.
¶ Du⁹ 5° circa scōaꝫ ptē. Et ꝓ circa reglāꝫ gñalē. Utrū cuiuslꝫ rei pmanētꝭ sit dare pᵐ istās i q̄ fit. vel vltiᵐ in q̄ non.
¶ Cōtra arᷓ arᷓ mantuani. pmo qꝛ oīs forma pducēda successiue pduciť: igitur nō dať pᵐ instās in quo fit. nec vltimum in quo nō. pbať ꝯᵃ. Et pmo ꝙ nō deť pᵐ instās in q̄ fit: qꝛ quocūqꝫ istāti dato: intrinsece illius tpis mēsurantis motū. añ illud fuit: igitur illud nō est primū istās. Qꝛ nō deť vltimū in quo nō. pbať: qꝛ vltimū in quo nō pbatur sicut nūc ñ ē: ⁊ imediate p⁹ h erit i aliq̄ istāti. Et h ē fłꝫ.
¶ Et si ponatur ꝙ sicut forma successiue gñať: successiue corrūpatur: nō erit in vltimo instāti terminātē motū: quare ⁊c. añs vō principale pbať. s. ꝙ oīs forma producēda successiue producatur: qꝛ sicut agens successiue disponit māꝫ: sic successiue introduciť forma: ⁊ ꝙ agēs successiue disponat māꝫ pbať: qꝛ agens velocius agit i ptē ppiquā ꝙ̄ remotā: igiť pri⁹ disponit ppinquā ꝙ̄ remotaꝫ.
¶ Itē nihil ꝙ pduciť pus pduciť ꝙ̄ erit pductū. ergo tā cito erit pductuꝫ ꝙ̄ pduceť pꝫ ꝯña. sꝫ i toto tpe adeq̄to pduceť. ergo i toto tpe erit pductū: pꝫ ꝯña. añs pbatur qꝛ ꝙ pduceť vel subito pduceť. vl̄ successiue. si subito pducetur. nō prius pduceť ꝙ̄ erit pductū vt pꝫ. Et si successiue pduceť pbať: qꝛ ponať ꝙ talis forma pduceť in tota hora futura terminata ad. b. instās: sed in illo instāti primo corrupta fit. ať tūc fic. illa forma pduceť in hora futura añ. b. instās ⁊ in hora futura añ. b. instans erit producta. Et si produceť añ. b. instās ergo erit añ. b. istās pꝫ ꝯña qꝛ si agēs pducet aliquē effectū. ille effectus erit qꝛ terius sequēs vbū sequiť nām vbi: quare si a. agēs producet. b. effectum: igiť. b. effectus produceť: ergo ꝙ producetur erit. b. effectus: ergo. b. effectus erit.
¶ Et pp hec arᷓ mantuanus ponit reglāꝫ ꝯriā dicens. Qꝛ nullius forme producende est dare primū instans in quo fit: nec vltimum in quo non.
¶ In ꝯriū arᷓ pro via cōi. qꝛ oīs forma pducēda aut pducitur subito. aut successiue: sed vtroqꝫ modo dať primuꝫ instans in quo fit. aut vltimū in quo nō. igiť cuiuslꝫ forme pducēde datur primū instās in quo fit aut vltimū in quo nō. pꝫ ꝯña cū maiori minor pbať: qꝛ que pduciť subito. vel pduciť in instāti. vel in nō tpe. si in instāti: datur primū in quo fit: si in nō tpe dať vltimū in quo nō. Que vō producūť successiue vl̄ sunt res pmanētes. vel successiue: si successiue dať vltimū in quo nō: qꝛ in hoc instāti inceptionis vē sūt. ⁊ imediate post illud sunt. Si vō sūt res pmanētes. vl̄ determinate: vel indeterminate: si indeterminate: vt quātitas qualitas ⁊ hmōi: pꝫ ꝙ dať vltiᵐ in quo nō: qꝛ in primo istāti inceptionis eoꝝ nō sunt: sed imediate post illō sūt. Si vō sūt determinate: vt quātitas pedalis: vl̄ albedo vt. 4. ⁊ hmōi dať pmū instās i quo fit qꝛ h in vltimo instāti terminātē motū sunt: ⁊ nō imediate añ illud sunt: qꝛ si eēnt añ illud cessasset motus añ: quare

cuiuslꝫ forme ꝓducẽde successiue datur primum in quo
sic vel vltimum in quo non.

¶ Scḋo arguit̃ ꝯ̃ fundamẽtũ ꝙ est. Q̃ nihil ꝙ producet̃
prius ꝓducet̃ q̃ꝫ erit productũ. Et ar̃ sic quãdiu res est
i fieri. res nõ est ꝓducta: sed q̃ꝫdiu ꝓducet̃ res est i fieri. er
go q̃ꝫdiu producet̃ res nõ est ꝓducta: pꝫ ꝯña cuꝫ minori
maior est p̄hi in 6° physicorũ dicẽtis. ꝙ fit nõ est.

¶ Item forma producẽda ꝑ motũ est terminus ad quem
motus: sed terminus ad quẽ motus nõ est añ finem mot⁹
ergo forma ꝓducẽda ꝑ motũ nõ est añ finẽ mot⁹ pꝫ ꝯña
cũ maiori minor ꝓbat̃. q̄ꝛ si termin⁹ ad quẽ motus eẽt añ
finẽ mot⁹ cessareꝫ mot⁹: q̄ꝛ hitib⁹ ꝑtib⁹ i mã cessat mot⁹.

¶ R̃ ad primũ ꝓ via cõi dĩ negãdo añs. s. ꝙ ois foꝛa suc/
cessiue ꝓducat̃. Et ad probationẽ cuꝫ dĩ oẽ agẽs veloci⁹
agit in ptẽ propinquã q̃ꝫ remotã. ne᷑. Et si ꝓbat̃ q̄ꝛ agẽs
meli⁹ applicat̃ pti propinq̃ q̃ꝫ remote: sꝫ hoc facit ad me
lius agere: ergo dĩ ꝙ lꝫ cõtactu corporali melius appli/
cetur parti propinque tñ cõtactu virtuali eque bene ap
plicatur cuilibet parti totius minimi.

¶ Ad scḋm ne᷑ ꝙ nihil prius producet̃ q̃ꝫ erit ꝓductũ. Et
ad ꝓbationẽ dĩ ꝙ si successiue ꝓducat̃ prius ꝓducet̃ q̃ꝫ
erit ꝓductum: q̄ꝛ in toto illo tpe producet̃ in quo erit in
ꝓduci: ꝛ solũ in fine erit ꝓductũ. Et cũ tu probas ponen
do casuꝫ: ꝙ aliqua forma ꝓducat̃ in tota hora: sed in vlti
mo instãti illius hore sit corrupta: tunc in toto illo tpe ꝓ
ducetur. cõcedo: ꝛ cuꝫ dĩ ꝙ in illo tpe erit ꝓducta: ne᷑: ꝛ
cũ tu probas: q̄ꝛ si producet̃ añ vltimũ instans: ergo erit
añ vltimũ instãs ne᷑ ꝯ°. Et ad ꝓbationẽ cũ dĩ: si agẽs pro
ducet aliquẽ effectũ. ille effectus erit. ne᷑ q̄ꝛ dum ꝓducet
erit in fieri: q̄re nõ erit: sed in fine ꝓductus erit. Et cũ ar/
guis. si agens producet effectũ: ergo effectus ꝓducet̃ cõ
cedo. q̃ꝫ ꝙ ꝓducet̃ erit effectus. ergo effectus erit. ne᷑ ꝯña
q̄ꝛ qñ ꝓducet̃ erit i ꝓduci ꝛ in fieri ideo non erit.

¶ Pro mantuano r̃ndet̃ ad argumẽta in ꝯ̃riũ. Ad primũ
dicit̃ ꝙ notanter dixit. Non cuiuslibꝫ forme ꝓducẽde ẽ
dari primũ in quo sic: aut vltimũ in quo nõ: q̄ꝛ illius for/
me producẽde que in vltimo instãti ꝓductionis erit cor
rupta nõ est dare p̄ᵐ in quo sic. nec vltimũ in quo nõ. Si
militer illius forme que sicut successiue gñatur successi/
ue corrupit̃. non est dare p̄ᵐ in quo sic: nec vltimũ in quo
nõ. Sꝫ bñ cuiuslibet forme ꝓducẽde que erit i aliquo in
stãti est dare primũ in quo sic: aut vltimũ in quo non. sed
in casibus dictis ille forme non sunt in aliquo instanti.

¶ Ad secũdũ cũ ar̃ ꝯ̃ fundamẽtuꝫ. Q̃ nihil ꝙ producet̃
prius producet̃ q̃ꝫ erit ꝓductũ: q̄ꝛ q̃ꝫdiu res est in fieri ꝓ
ducetur ꝛ nõ erit producta. dĩ ꝙ res q̄ est in fieri est pro/
ducta: sed nõ est producta in aliquo instãti ꝛ qñ tu ꝓbas
q̄ꝛ ꝙ fit non est. negetur ꝙ nõ est in aliquo instanti.

Ad aliud cũ dicit̃. termin⁹ ad quẽ est mot⁹ non est añ finẽ
motus. dicit̃ ꝙ nõ est añ finem mot⁹ in aliquo istãti ẽ tñ
in toto illo tpe in quo ꝓducet̃. Opinio tñ cõis melior est.

¶ Dubitat̃ ẽ circa regulas spãles. Et ar̃ prio ꝯ̃ primã: q̄
dicit. Q̃ cuiuslibet rei ꝑmanẽtis incipiẽtis eẽ de nouo
datur primum instans q̃ sic.

Contra ar̃: q̄ꝛ non dat̃ primũ instãs. in quo forma iformat
mãm. ergo nõ datur primũ istãs rei permanẽtis: pꝫ ꝯña
q̄ꝛ nõ hꝫ prius eẽ res ꝑmanẽs q̃ꝫ sua forma informet ma
teriã. añs probat̃: q̄ꝛ forma successiue informat mãm:
q̄ꝛ mã successiue disponetur ab agẽte nãli: q̄ꝛ veloci⁹ agit
i ptẽ ꝑpinquã q̃ꝫ remotã: q̄ꝛ meli⁹ applicat̃ pti ꝑpinq̃.

¶ Scḋo arguit̃ sic cũ aliqua dispõne forma introducitur
in mã. ꝛ cũ aliqua nõ ergo vel datur minima dispõ cum
qua introducit̃: vel maxima cũ qua non. pꝫ ꝯña q̄ꝛ cum
negatiua verificet̃ pro minori fit diuisio respectu po⁹ pas
siue: quare debet inferi ꝙ dat̃ minima cũ qua sic. vel ma
xima cũ qua nõ. Et cũ affirmatiua possit verificari ꝓ ma
iori ꝛ pro minori: igitur fit diuisio respectu po⁹ mutabilis
quare pars negatiua est eligenda. s. ꝙ datur maxima cũ
qua nõ: ꝛ sic nõ dabit̃ primũ i quo sic: sed vltimuꝫ in quo
non. Et nota ꝙ istud est forte argᵐ ꝯ̃ viam cõem.

¶ Et ꝓpea mantuan⁹ ponit regulã ꝯ̃riã dicẽs. Q̃ lꝫ non
cuiuslibet rei permanẽtis detur primũ instãs ꝙ sic. tñ cu
iuslibet rei permanẽtis: que hꝫ esse in aliquo instãti dat̃
primũ instãs esse eius: ꝛ illud est vltimũ instãs terminãs
motũ: ꝙ ẽ primũ istãs forme ꝓducte: q̄ꝛ i illo istãti hꝫ eẽ:
ꝛ nõ imediate ante h̄ fuerit in aliquo instanti.

¶ In ꝯ̃riũ ar̃. q̄ꝛ dat̃ primũ istãs in quo forma prio infor/
mat mãm: ergo dat̃ primũ istãs rei ꝑmanẽtis pꝫ ꝯña: q̄ꝛ
tam prio res ꝑmanẽs hꝫ esse q̃ꝫ prio forma iformat mãꝫ:
añs probat̃: q̄ꝛ dat̃ minima mã: que sꝫ se totã eq̄ ꝑmo al/
teratur ꝛ disponit̃. ergo in illaꝫ eque primo forma indu
citur: pꝫ ꝯña: añs est cõmẽtatoris 3° physicoꝝ ꝯmẽto 6°.

¶ Item ois forma rei permanẽtis est determinate queoꝫ
producuntur ꝓducit̃ subito aut successiue: si subito ergo ẽ
in instãti: si successiue: igit̃ per motũ producit̃: sed ꝙ pro/
ducitur per motũ hꝫ esse primo i vltimo instãti terminã
te motũ ꝙ est terminus mot⁹: q̄ꝛ si prius eẽt cessasset mo/
tus: ergo illius forme producende successiue datur pri/
mum instans in quo sic.

¶ R̃ pro via cõi dĩ. Ad primũ negando añs. s. ꝙ non det̃
primũ instãs in quo forma informat mãm: ad probatio/
nẽ ne᷑ ꝙ forma successiue iformet: imo minima mã simul
disponit̃: ꝛ ita eque primo forma in illã iducit̃. neq̃ꝫ agẽs
veloci⁹ agit in partem propinquã q̃ꝫ remotã: q̄ꝛ eque bñ
applicatur toti minimo sicut parti.

¶ Ad secũdũ cũ ar̃. Cuꝫ aliqua dispõne inducitur forma
ꝛ cũ aliqua non. ergo vel datur minima dispõ cũ qua in/
troducitur forma. vel maxia cũ qua nõ. cõceditur h̄. Et
cũ vlterius dicis. Q̃ fit diuisio respectu po⁹ mutabilis: ꝛ
quare eligenda est pars negatiua. ne᷑ añs. Et ad ꝓbaᵐ.
q̄ꝛ si cũ aliqua dispõne ẽ introduci. ꝛ cũ maiori ꝛ cũ mi
nori põt introduci. ergo est diuisio respectu po⁹ mutabi/
lis. dicit̃ ꝙ aliud est loqui de introduci forme. ꝛ aliud de
posse introduci: q̄ꝛ loquendo de introduci forme vt ar/
guebas fit diuisio respectu po⁹ imutabilis: ꝛ sic datur mi
nima dispõ cũ q̄ itroducit̃: q̄ꝛ cũ illa itroducit̃ nec cũ ma
iori nec cũ minori. Sꝫ loquẽdo de posse itroduci aliõ est
q̄ꝛ facta diuisione cũ aliqua põt itroduci: ꝛ cũ aliqua nõ:
ergo vel datur minima cum qua sic: vel maxima cũ qua
non: tunc eligenda est pars negatiua: quia cum maiori ꝛ
ꝛ cum minori dispositione potest introduci.

¶ Et nota ꝙ lꝫ detur minima cũ qua introducitur: non tñ
datur minima cũ qua ꝯseruatur q̄ꝛ si daretur minima cũ
qua cõseruaretur. necesse esset dare vltimũ istãs forme. ꝛ
ꝯ̃r daretur vltimũ instãs rei permanentis: pꝫ q̄ꝛ in q̄/
cũq̃ꝫ instans applicaret̃ agens corrũpẽs: illud esset vlti/
mum instãs eius: q̄ꝛ nõ imediate post illud esset.

¶ Pro mantuano R̃ᵐ ad argumẽta in opᵐ. Ad primũ ne᷑
ꝙ detur primũ instans in quo forma informat mãm. Et
ad ꝓbationẽ cũ dicitur ꝙ datur minima mã eque dispo/
sita. ne᷑ q̄ꝛ successiue disponitur. Et si tu arᵍ ꝯ̃: q̄ꝛ p̄hs dat̃
minima nãlia. R̃ndetur ꝙ dat minima nãlia. ꝛ que certo
medio dato resistere possunt. ꝛ non ꝓp aliud.

¶ Ad secũdũ dĩ ꝙ que ꝓducuntur subito. ꝓducũtur in ñ
tpe ꝛ non in istãti. Et de his que ꝓducunt̃ successiue dĩ
ꝙ nõ habẽt esse in vltio instãti terminante motũ: sed i to
to motu hñt esse: sed tñ talis rei permanẽtis datur prius
instans in quo hꝫ esse in aliquo instãti: q̄ꝛ in vltimo istãti
tẽporis mẽsurãtis motũ hꝫ esse in aliquo instãti: ꝛ nõ im
mediate añ illud hꝫ esse in aliquo instanti: quare ꝛc.

¶ Du᷑ septimo circa secũdam regulam spãlẽ q̄ dicit. Q̃
cuiuslibet rei permanentis desinentis esse datur p̄ᵐ istãs

in quo nō: ⁊ nō vltimum in quo sic.
¶ Contra arḡ p̄supponēdo ꝙ ad corruptionē ꝑtis forme sequat̄ corruptio totius forme. Tūc sic. in quocūq̄ forma est corrūpēda est signare vnū instās in quo agēs corrūpēs incipit agere in illā per remotionē de p̄nti. ⁊ positionē de futuro. sic dicēdo: nūc nō agit: ⁊ imediate post h̄ aget. sed tale est vltimū istās forme corrūpēde: igit̄ cuiuslibet forme corrūpēde datur vltimū istās: p3 ꝯn̄s cū maiori. minor probat̄: q2 talis forma h3 esse i illo instāti 2 vt p3: ⁊ nō h3 esse post illud istās: q2 imediate post illud instās agens aget corrūpēdo aliquid illi⁹: s3 ad corruptionem partis forme sequitur corruptio toti⁹ ergo imediate post illud tota forma corrupta est: quare ⁊c.
¶ Forte dī negādo ꝙ ad corruptionem partis forme seq̄tur corruptio totius forme.
Cōtra q2 hoc dato sequit̄ ꝙ pars erit suum totū: ꝯn̄s est impossibile probat̄ ꝯn̄. q2 post illud istās in quo incipit corrūpere formā per te remanet forma: ⁊ aliquid eius corruptū est: s3 ꝙ remanet est pars forme: ergo pars forme erit tota forma: ⁊ sic pars erit suum totum.
¶ Secūdo si nō dat̄ vltimū instās forme corrūpende: seq̄tur ꝙ dat̄ minus minimo: ꝯn̄s est impoı̄e. probat̄ ꝯn̄s. q2 capiat̄ minimus aer: cui sit applicatum frigidissimu3: ⁊ incipiat infrigidare in. c. instāti per remotionē de p̄nti. ⁊ positionē de futuro: tūc quero an post. c. istās erit illō minimū aut nō: si non: illud est vltimū instans si sic. illud erit minus minimo: q2 post. c. instās cōdensabit̄: q̄re post illō instās erit minus: ⁊ ꝯn̄ter erit minus minimo.
¶ Forte dicit̄ negādo hāc ꝯn̄am. agens post. c. istās aget infrigidando: igitur aget cōdensando: q2 nō ad quācūq̄ frigiditatem sequitur cōdensatio.
¶ Cōtra q2 ad aliquā frigiditatē seq̄t̄ cōdēsatio: ⁊ ad aliquā nō: igitur vel datur minima ad quā sequit̄ cōdēsatio vel maxima ad quā nō: p3 ꝯn̄s: q2 sit diuisio respectu po° passiue: cū negatiua verificetur pro minori: sed nō datur minima ad quā sequitur cōdēsatio: q2 tūc daret̄ minima cōdēsatio: ꝙ est impoı̄e ergo dat̄ maxia ad quā non fit ḡ fri[us] vt q̄ttuor maxia ad quā nō. Et sit vnus aer ꝑ totum frigidus vt. 4. a quo sepetur vnū minimū cui applicetur vnū sūme frm. ꝙ incipiat agere in illud in. c. istanti. ⁊ tūc imediate post h̄ infrigidabit̄ supra quattuor: igit̄ imediate post h̄ ꝯdēsabit̄: ḡ imediate post h̄ erit minus.
¶ Et ꝑp h̄ argumēta Mātuanus dicit ꝯriū cōis opionis s. ꝙ cuiusl3 forme siue sbalis siue accn̄talis desinētis esse dat̄ vlti[m] istās: q2 dato vno istāti: in q̄ agēs icipit corrūpe illam formam illud erit vltimū instās: q2 in h̄ instāti est: ⁊ nō imediate post h̄ erit: q2 erit ista corrupta s̄m ꝑtē3. ⁊ ꝯn̄ter s̄m totum: q2 aliter pars esset totum.
¶ Et sic cuiuslibet compositi habentis formam extensa3 datur vltimum instans esse.
¶ Ex quo sequitur ꝙ homo nō desinit esse: q2 eius forma nō desinit esse. s. anima intellectiua.
¶ Ex h̄ sequitur. ꝙ sor. semper erit: q2 h̄ semper erit dēmōstrato numero binario ex aia sortis ⁊ mā. ⁊ h̄ est sortes. ergo sor. semper erit.
¶ Et si dicitur ꝙ mortuo sorte sortes nō est. dicitur ꝙ illa non est vera mors.
¶ In ꝯriū arḡ pro via cōi. Q̄ō nullius forme sbalis desinētis esse dat̄ vltimū istās: q2 cuiuslib3 forme sbalis ꝓducēde dat̄ p̄[m] istās igit̄ nulli⁹ forme sbalis corrūpēde dat̄ vltimū instās. ꝓbat̄ ꝯ°q2 cū forma ꝓducēda sequat̄ formā corrūpēdā: q̄m ad corruptionē vni⁹ sequat̄ gn̄o alterius: tūc signato p̄io istāti forme producēde. si sit aliud vltimū istās forme corrūpende: tūc cu3 illa duo instātia non sint imediata: ergo in illo t̄pe medio mā erit sine forma ꝙ est impoı̄e: quare idem est primum instās forme sequētis ꝓducēde ⁊ primū nō eē p̄cedētis corrupte.
¶ Itē si daret̄ vltimū istās forme corrūpēde seq̄ret̄ ꝙ non oē3 corruptionē p̄cederet alr̄atio ꝯ p̄b3 p̄ de gn̄one ꝓbatur ꝯ°: q2 sit minima dispō cū q̄ forma asini stat i mā caliditatis vt. 4. ⁊ applicet̄ agēs corrūpēs illā: ⁊ icipiat agere in. c. istāti. tūc tu dices ꝙ. c. ē vlti[m] istās forme corrūpēde: q2 in. c. istāti est: ⁊ nō imediate post illud erit: q2 imediate post h̄ est facta actio corruptiua illi⁹: tūc sic. an̄. c. nl̄la alteratio fcā ē: ergo corruptionē sbaiē nl̄a alr̄atio p̄cedit. et seq̄t̄ ꝙ nullius cōpositi sbalis datur vltimū instās esse.
¶ R̄ñ ad p̄[m] ꝑ via cōi dī negādo ꝙ post. c. istās illa forma nō erit: s3 ps eius sit corrupta. Et cu3 dī. seq̄t̄ ꝙ pars erit totum. dī cōcedēdo māliter idētice 2 s3 nō formalr̄. Et l3 pars erit totū: non tn̄ erit suum totum.
¶ Ad 2[m] cū arḡ ꝙ dabit̄ min⁹ minimo. ne ꝯ° ad ꝓbationē ꝙ ne imediate post hoc condēsetur.
¶ Ad replicā cū dicunt dat̄ minima frigiditas cu3 q̄ stat ꝯdēsatio: aut max° cū qua nō: admittit̄ ꝙ dat̄ max° cu3 q̄ nō. ⁊ sit friditas vt. 4. Et cū dī. sit aer ꝑ totū frigidus vt. 4. admittit̄: sed si sepetur minim⁹ aer ab ipso: nō pōt esse frigidus: vt. 4. q2 i minori materia plus repugnat frigiditas ipsi forme aeris q̄3 in maiori materia.
¶ Pro mātuano do R̄ñ. Ad p̄[m] neget̄ ꝙ det̄ p̄[m] istās forme ꝓducēde: ad ꝓbs[m] cū dī: tūc forma ꝓducit̄ q̄n̄ iducta est vltima dispō. trāseat: sed h̄ est solū in vltimo instanti terminante alterationē negat̄ h̄: q2 forma successiue inducitur: sicut materia successiue disponitur.
¶ Ad 2[m] cū dī: si nō: tūc nō oē3 corruptionē p̄cederet alr̄atio. negat̄ ꝯ°. Et ad ꝓbationē admittit̄ totū. Et cū dī imediate post. c. instās fiet corruptio forme asini. ⁊ an̄. c. istās nulla est facta alteratio: ergo an̄ corruptione3 talē nulla p̄cedit alteratio. negat̄ ꝯ°: q2 sicut imediate post. c. istans fiet corruptio forme: ita imediate post. c. instās fiet alteratio corruptiua dispositiōis illi⁹ forme. Et alteratio illa corruptiua precedit corruptionē non quidem tempore sed natura ⁊ hoc sufficit.
¶ Et ꝑ via cōi dī ꝙ nulli⁹ for° itellectiue desinētis informare mām datur vltimū instās in quo informat: q2 forme cadaueris dat̄ p̄[m] istās eē. ⁊ seq̄t̄ ꝙ nulli⁹ hoīs d̄sinētis eē dat̄ vlti[m] istās eē: sic nec forme ei⁹ desinētis iformare.
¶ Et si arguit̄ ꝙ nullus hō desinit esse: q2 nec iste. nec ille ⁊ sic de singulis: ꝓbatur an̄s: q2 nec sor. ⁊ sic de singulis: q2 h̄ nō desinit eē demrato nūo binario ex aia itellectiua sortis ⁊ mā p̄ria. ⁊ h̄ est sortes: ergo sor. non desinit esse. ⁊ sicut de isto. sic de aliis dicatur.
¶ R̄ñdetur ꝙ cōpositū p̄t dupl'r desinere esse. Aut ꝑ desitionem forme. Et sic cōposita que h̄n̄t formā corruptibilem desinūt esse. Aut ꝑ desitionē informationis: sicut sūt que h̄n̄t formā incorruptibilē vt hō. Ad arḡ. dī ꝙ ille binarius nec est sor. n'q̄n̄ ille due ꝑtes sūt ꝯiūcte ⁊ l3 binari⁹ ille n̄ d̄sinat eē. tn̄ binari⁹ illaꝝ priū ꝯiūctaꝝ d̄sinit eē.
¶ Itē nullius forme accn̄talis diuisibilis dat̄ vltimū istās esse. dicit̄ diuisibilis. ꝑp instās ⁊ mutatū esse: dī ꝙ nō dat̄ vltimū instās sui s̄m se ⁊ s̄m q̄ōlib3 sui. vt ꝯdicatur mantuano: datur tn̄ vltimū instās sic. ꝙ nūc est: ⁊ nō imediate post illud erit terra. tn̄ aliquid illius erit. R̄ō huius ē. q2 talis corrumpit̄ successiue ꝑ ꝑtē post ꝑtē. Et sic nulli⁹ rei desinētis eē dat̄ vlti[m] istās eē: nisi sit accn̄s idiuisibile.
¶ Dubitat̄ 8°. c̄c̄ tertiā ⁊ quartā r[m]. Utrū rei successiue incipientis non det̄ primū istās in quo sic 2 sed vltimum in quo non. Et illius desinentis esse non datur vltimum in quo sic: sed primum in quo non.
¶ Cōtra arḡ posito ꝙ celū sit ꝓductū ꝑ creationē sicut est: tūc ipsius tēporis datur primū instās: q2 creatio fit in instanti sed t̄ps est successiuū: ergo successiui datur primu3 instans. ꝯn̄s tn̄ falsum q2 instās est continuatiuu3 primum

temporis: quare aũ quodlibet instãs precessit tẽpus.

¶ Item si datur primũ instãs tẽporis: daꝛ ẽt primũ istans motus: pꝫ ꝯña. qꝛ tempus est passio motus: sed q̃ꝫ primo est passio alicuius: tam primo est sõm illius: quia si datur primum instans tẽporis: daꝛ pmum instans motus.

¶ Rñ° Ad primũ sm pħm nõ admitteretꝛ celũ esse pductũ p creationẽ: qꝛ sm opionẽ pħoꝝ ex nihilo nihil fit. Et pꝛ pterea dicit pħs. celũ esse eternũ: ꝛ tẽpus eternũ: ꝛ motum eternum: ꝛ intelligentias eternas.

¶ 2ᵐ vero theologos ꝛ vitarẽ admittitꝛ celũ eẽ pductuꝫ per creationeꝫ. vñ sup illo passu genesis In pn° creauit deus celũ ꝛ terrã dicũt q p celũ dedit ẽt itelligere itelligẽtias ꝛ nõ solũ orbes: ꝛ p terrã dedit intelligere mãm primaꝫ. Et vltra ex mẽsuratis dedit intelligere mẽsuraꝫ. s. tẽpus. Ad arᵐ cõcedũt q tpis daꝛ pᵐ instãs. ꝛ h fuit necẽũ in p° pductione reꝝ. Et cũ tu aꝛ. q hoc est falsũ qꝛ istãs est cõtinuatiuũ priũ tpis. dĩ ꝯcedẽdo q ẽ cõtinuatiuũ priũ tpis sed nõ sequitur pp h ergo istãs semp cõtinuat ptes tpis. sicut pũctus est cõtinuatiuus priũ lineaꝝ. nõ tñ semp cõtinuat: qꝛ aliquis punctus est principiũ linee: sic etiaꝫ aliqđ instans est principium tẽporis.

¶ Ad aliud ꝯcediꝛ ꝯ° q si daꝛ pᵐ istãs tpis. q daꝛ pᵐ istãs motus: qꝛ in pºio istãti tpis est pᵐ mutatũ esse motus qđ est pncipiũ motus: sicut instans est pncipiũ tẽporis.

¶ Ad aliud ꝯcediꝛ ꝯña. q si daꝛ pᵐ istãs tpis. q daꝛ primũ instãs motus. qꝛ in primo istãti tpis est pmũ motatũ eẽ mot⁹: qꝛ est pnᵐ motus: sicut istãs est pnᵐ tẽporis.

¶ Licet hec sint bñ dicta pt tñ alr dici ꝛ subtil⁹ distinguẽdo istã ppõnẽ: daꝛ pᵐ istans tpis: qꝛ vno mõ sigt dari pᵐ istãs in quo tps est: qꝛ in h istanti est: ꝛ nõ imediate añ h fuit: ꝛ sic fim est: q deꝛ pᵐ istãs tpis. et sic dr̃ q successiui nõ daꝛ pᵐ istãs. Alio mõ dari pᵐ istãs tpis sigt dari pᵐ instãs iniciatiuũ. nõ q in h istãti sit tps: sꝫ est aliqđ eius. s. istãs iniciatiuũ tpis. Et sr ne q deꝛ primũ istans mot⁹ i. pᵐ istãs i q̃ mot⁹ ẽ: sꝫ bñ daꝛ pᵐ istãs iniciatiuũ mot⁹ ꝛc̃.

¶ Du'ꝫ vtrũ sit dare pᵐ istãs i quo sortes erit sciens.

¶ Cõtra aꝛ argumẽtis mãtuani: qꝛ qñcũqꝫ tu scis aliquã ppõnẽ: sub aliquo gradu certe intẽsiõis scis illaꝫ: igitur prius sub remissiori grado sciuisti: ꝛ si sic: igitur nullum est primum instans in quo scis illam.

¶ Itẽ alicui⁹ ppõnis daꝛ vltimũ instãs in quo nõ est va: igiꝛ datur vltimũ instãs in quo nõ est scita: tꝫ ꝯña: qꝛ q̃ꝫ cito põt ppõ eẽ va: tã cito põt esse scita. aña pbaꝛ de ista ppõne plato moueꝛ que nõ est va. ꝛ aliqñ erit vera. pꝫ q daꝛ vltimũ istãs in quo nõ est vera. qꝛ datur vltimum instans in quo non mouetur.

¶ In opᵐ p via cõi aꝛ: qꝛ qñcũqꝫ aliqđ susceptiuũ est in vltima dispõne ad recipiẽdũ formã sbito rcipit illã ab agẽte ꝛ in instãti: sꝫ itellectus posis est in vltima dispõne ad recipiẽdũ sciaꝫ: igiꝛ intellect⁹ sbito recipit illã pꝫ ꝯña cũ minori maior probaꝛ: qꝛ qñ sbm est in vltima dispositione ad recipiendũ formaꝫ agens nõ hꝫ resistẽtiã in agendo quare sbito agit: ꝛ nõ successiue: vt pꝫ ð illuminatiõe.

¶ Itẽ alicui⁹ ppõnis daꝛ pmũ istãs in quo est va. igitur illius daꝛ pmũ istãs in quo est scita. pꝫ ꝯña añs probatur qꝛ de i° ppõne h istans est. demõstrato istãti pñti: que nõ potest esse vera nⁱin instãti presenti ꝛc̃.

¶ Pro rñsione opꝫ notare duo. p°io q tripl'r põt mutari qs a nõ sciente in scientẽ. s. ex ignorãtia negõnis. ex ignorãtia dispõnis: ꝛ ex opione. Et p triplex mediũ põt mutari. s. per nouã ꝯsideratione. pmutatiõeꝫ rei: ꝛ per mutationem cõtrarij sm quid. i. opinionis.

¶ 2° nota q scia cõiter dr̃ apprehẽsio veri sine formidine: sꝫ pprie est apprehensio veri necessarij per cãm necẽiam. Opinio vero cõiter est acceptio vnius ptis ꝯdictionis cuꝫ formidine alterius. Proprie vero est acceptio cõtingentis in qo ãtũ huius cũ formidine alterius partis. Error vero est apprehẽsio falsi siue falsa rei apprehensio.

¶ Pro via cõmuni rñdendo ponimos 4ᵒʳ conclusiones.

¶ pᵃ cõclusio est q in quacũqꝫ noti° incõplexa tã sensitiua q̃ꝫ intellectiua daꝛ primũ instãs illius. rõ est: qꝛ tã sensus q̃ꝫ intellectus est in vltima dispõne ad recipiendũ illam: ergo subito recipit. quare in instanti recipitur.

¶ 2ᵃ ꝯ qñcũqꝫ fit trãsmutatio a nõ sciẽte i sciẽtẽ vl' ex ignorantia dispõnis vl' negõnis: q̃ fit p nouã cõsiderationem daꝛ primũ instãs illius scie. rõ est: qꝛ si pduciꝛ ex ignorãtia negõnis intellectus est in vltima dispõne: ergo subito pduciꝛ. Si vero pduciꝛ ex ignorantia dispõnis h fit p nouas euidẽtias sed itell's ẽ apt⁹ sbito pducẽ eas g̃ i istãti.

¶ Et si diceres noua cõsideratio est qualitas gradualis: igitur est successiue acquisibilis.

¶ Diciꝛ q licet sit successiue acquisibilis: nõ tñ acquiritur successiue sbo bene disposito.

¶ Tertia ꝯ. qñcũqꝫ fit trãsmutatio a nõ sciẽte in sciẽtẽ ex opione tãq̃ꝫ ex termino a quo p remissionẽ ꝯrij. i. formidinis daꝛ priũ istãs scie. rõ est: qꝛ nõ datur vltimũ istãs formidinis: sꝫ primũ nõ eẽ: igiꝛ datur pmũ instans scie.

¶ 4ᵃ ꝯ qñcũqꝫ fit trãsmutatio a nõ sciẽte in sciẽtẽ p nouaꝫ motationẽ rei qñqꝫ daꝛ pmũ instãs qñqꝫ nõ: qꝛ ipsi⁹ rei pmutãde aliqñ daꝛ pᵐ istãs. vt q sor. sedet daꝛ pᵐ instãs: aliqñ rei pmutãde non datur primom instans: vt q sor. currit non datur primom instans.

¶ Ex his pꝫ rñsio ad arᵗᵃ. Ad pᵐ cũ dr̃ q scia est qualitas gradualis: ergo qñcũqꝫ tu scis aliquã ppõnẽ prius scíuisti illam sub remissiori gradu neꝛ ꝯᵃ qꝛ subito acquiritur propter optimam dispositionem passi.

¶ Ad scõm ꝯcediꝛ q aliqñ ppõnis scite nõ daꝛ pᵐ istans. s. qñ ipsius ppositionis vere nõ datur primũ instãs.

¶ Pro opione mãtuani sciendũ q cõuenit cũ opione cõi i 3ᵃ ꝛ 4ᵃ ꝯne. In 3ᵃ dico qñ fit trãsmutatio ex opione i sciaꝫ: qꝛ nõ daꝛ pmũ istãs hesitatiõis. Nec vltimũ desitionis sꝫ vltimũ nõ esse quo ad iceptionẽ. ꝛ pmũ nõ eẽ quo ad desitionẽ: quare sui ꝯrij. s. scie datur pᵐ instãs esse: ꝛ vltimũ. In 4ᵃ ẽt ꝯne ꝯuenit. s. qñ fit pmutatio ex nõ sciẽte in sciẽtem p mutationẽ rei: qꝛ aliqñ datur primũ instans: aliqñ nõ: sicut rei daꝛ pᵐ istãs: vel nõ datur. Sed in pᵃ ꝛ scda ꝯne discordat a via cõi. In prima. s. que dicit q cuiuslibꝫ noticie incõplexe tã sensitiue q̃ꝫ itellectiue daꝛ pᵐ instãs.

¶ Cõtra aꝛ: qꝛ talis noticia est qualitas gradualis: igitur nulla talis subito acqritur. Nec datur ẽt vltimũ istãs illius. In secũda ẽt ꝯne discordat. q̃ dicit. Qđ qñ fit mutatio a nõ sciente in sciẽtẽ p nouã cõsideratione. s. pmutãdo ex ignorantia dispõnis. vl' negõnis tũc daꝛ pmũ istãs.

¶ Cõtra aꝛ. qꝛ istius noue credulitat̃ nõ datur pmũ instãs quo ad inceptionẽ. nec vltimũ quo ad desitionẽ: qm ista noua credulitas ẽ q̃litas gradualis: igiꝛ nõ sbito acqriꝛ.

¶ Ex his pꝫ rñsio ad argumẽta in ꝯrium. Ad primũ dicitur q subiectũ quãtũcũqꝫ sit dispositũ: nõ põt subito recipe q̃litatẽ gradualẽ: qꝛ ex nã sua ẽ successiue acqsibil'.

¶ Ad 2ᵐ pꝫ: qꝛ p mutatõnẽ rei aliqñ daꝛ pᵐ istãs aliqñ nõ.

¶ Dubitatur vlterius ꝛ. 2°. Utrũ sit dare primũ instãs: in quo sortes erit virtuosus.

Et aꝛ q non argumẽtis mantuani. p̃supponẽdo q virtus sit bona dispositio rectificans appetitum ad bñ operandum. Et ꝯñter q est qualitas gradualis. Quo stante aꝛ ꝯ: qꝛ si sit dare primũ istans vrtutis. sit b. illud instans. Et aꝛ sic: in. b. instanti virtus est sub certo gradu intẽsionis: igitur prius fuit sub remissiori: quare non datur pmum instans. pꝫ: ꝯña qꝛ alr totalis latitudo subito acqrereꝛ.

¶ Secũdo si daretur pmũ instãs vrtutis: sequitur q dareꝛ remississima dispositio potens rectificare appetituꝫ. ꝯñs falsom: qꝛ qñcũqꝫ talis est potens agere in appetitum a

certa proportiōe maioris inequalitatis agit. ꝛ p ꝯñs remissior pōt agere. ꝓbatur ꝯ ͦ :q2 simus in pͥo instāti virtutis si datur. Et quero vtrū ꝫ sit remissiſſima: aut non: si dicit ꝙ sic iam improbatus est. si dī ꝙ nō: ergo remissior pōt rectificare appetitū. ꝛ p ꝯñs ante fuit remissior.

¶ In oppm pro via cōi arḡ: q2 ad ṽtutez nō est motus: ergo virtus subito acquiritur ꝛ per ꝯñs in instāti pꝫ ꝯña. añs est pħi. 7ͦ phisicoꝝ. vbi tribus rōnibꝰ ꝓbat. ꝙ ad ṽtutez nō est motus pͥa rō est: q2 virtus est ad aliqd. 2ͣ est quia virtus est perfectio: ſꝫ ad id qd̄ pficit nō est alteratio: q̄rtū 3ͣ est: q2 virtus acquirit̄ per alterationem factam in alio ergo ad ipsam non est alteratio.

¶ Secūdo q2 si fiat trāsitus a vitio in ṽtutē non daṫ vltͫ instās vitij: ergo datur pͥmū istās virtutis pꝫ ꝯña añs ꝓbaṫ: q2 cū vitiū sit dispō ledēs aiaꝫ ꝛ appetitū: sicut egritudo est dispō ledens corpus: sed nō daṫ minima dispō ledens corpus: ergo nō daṫ minima dispō ledens aiam. ꝛ ꝯñter nō daṫ remissiſſimū vitiū. Et q2 nō datur vltimuꝫ instans vitij: qm̄ ab aliqua proportione ledit: igitur minor est apta ledere. Ideo datur primū instans ṽtutis.

¶ 3ͦ pro via cōi. p̄sup' ꝙ ṽtus sit qualitas de diffīmobilis per pħm in p̄dto qualitatis. Et rōne ꝓbatur: q2 habitus est qualitas de diffīmobilis vt dicit pħs in p̄nto q̄litatis sed virtus est habitus secūdo ethicoꝝ per pħꝫ diffinitiōē ipsaꝫ: ꝙ ē hītꝰ electiuꝰ ī medioͥ cōsistēs: q̄re ꝛc̄.

¶ Item sicut quicūq3 habitus vitiosus repugnat recte rationi debenti agere virtutem sic passiones appetitus repugnant rōni. ꝛ p ꝯñs ab aliqua ꝓportione repugnāt: ꝛ sic passiones repugnant: sicut vicia.

¶ His p̄suppositis ponit̄ h̄ ꝯ̄ pro via cōi. Q̄ḋ q̄uocūq3 fiat trāsmutatio ad ṽtutē semp daṫ primū instās ṽtutis: probatur: q2 vel fit trāsmutatio a ꝯ̄rio. s. ex vitio vel ex passionibꝰ appetitus: vel ex priuatione ṽtutis. Si pͥo mō: cū nō sit dare vltimū instās vitij vel passionū. ſꝫ pͥmū non esse: igitur dabit̄ pͥmū istās ṽtutis. Si secūdo mō fiat trāsitus. s. ex priuatione ṽtutis etiā daṫ pͥmū instās virtutis. ratio est: quia quelꝫ ṽtus certū gradū intensionis sibi limitat: sed cuiuslibet gradus certe intēsionis daṫ pͥmū instans. ergo ꝛc̄. Itē q̄libet forma que ex ꝯñti acq̄rit̄ subito acquirit̄ sed ṽtus ex ꝯñti acquirit̄ 7ͦ phisicoꝝ: q2 acq̄rit̄ p alteratiōnē factā i alio. s. i passiōibꝰ appetitꝰ: q2 ꝛc̄.

¶ Ex his facile rñdeṫ ad argumēta. Ad primū dī ſm pħꝫ ꝙ virtutes nō oīno extinguūt passiōes sicut ſꝫ ꝯtēperātes ad mediocritatē reducūt eas. Scdm ṽo stoicos virtutes extinguūt passiones. ꝛ corrūpūt eas. Ad formā ergo argumēti negaṫ iͣ ꝯͥ si datur pͥmū instās ṽtutis: cuꝫ sit sub certo gradu itēsionis: igitur pͥus fuit sub remissiori.

¶ Ad 2ͫ dicit̄ ꝙ contingit formā gradualē subito acquiri dupl̄r: vno mō: q2 sbm̄ est i vltia dispōne ad ipsam: sicut est intellectus ad sciam: ꝛ sicut aeris ad lumen. Alio mō qn̄ ex ꝯñti acquiritur. s. p alterationē factaꝫ in alio. sicut ṽtutes ꝛ scie: sed qualitates alie sicut colores sapores. ꝛ qualitates prime q2 non solū acq̄rūt̄ p alterationem factaꝫ in alio sed ēt p alterationeꝫ factam in eis: quare etiā successiue acquiri possunt.

¶ Pro via ṽo mantuani ponunt̄ he ꝯ̄nes. pͥa ꝯ̄. si fuit trāsitus a nō ṽtuoso ad virtuosū tāq3 ex tmio ꝯ̄rio. s. ex vitio. daṫ pͫ instans ṽtutis: probaṫ q2 daṫ pͥmuꝫ instās nō esse vitij. cum successiue corrūpaṫ: sed primū non esse vitij est primum instans virtutis: quare ꝛc.

¶ Scd̄a ꝯ̄ si fit transitus a nō ṽtuoso ad virtuosum. tāq3 ex termino priuatiuo: tunc nō datur pͥmū instās ṽtutis: ꝓbaṫ: q2 tūc fit trāsmutatio ad ṽtutez per solam acq̄sitionem dispōnis ṽtutis in appetitu sensitiuo vl' intellectiuo sed dispō ṽtutis est in infinitum remissibilis: ergo p quocūq3 instanti dato in quo virtꝰ est añ illud fuit: ꝛ post illḋ erit quare non datur pͥmū istās. nec vltimū virtutis.

¶ Ad argumēta in oppm pro ipso rñdetur. Ad primū negatur ꝙ ad ṽtutē nō sit motus per se. cū sit qualitas gradualis. Et ad pħm dicit: ꝙ intendit ꝙ ad ṽtutes nō est p se motus. s. primitate exclusionis: sic ꝙ sit exclusus ois alius motus in parte animalis: vult ergo ꝙ fiat primo motus in parte sensitiua.

¶ Ad ſm cōceditur. ꝙ si fiat trāsitus a vitio i ṽtutē ꝙ daṫ primū instās ṽtutis: cū nō detur vltimū instans vitij. Si vero fiat transitus a pura priuatione ad virtutem nō datur primum instans virtutis.

¶ Duͫ. xiͦ. vtrū deṫ pͥmū istans: in quo soꝛ. erit sanus.

Cōtra arḡ argumētis mantuani. pͥo q2 cū mutaṫ quis ab egritudine in sanitatē si datur pͥmū istās sanitatis tunc in illo instanti pficit operationes. ergo ab aliqua ꝓportiōe agit pficiendo opōnes: igit̄ remissior est potens perficere sed imediate añ h̄ i infinituꝫ parū remissior: igitur ante h̄ fuit potens perficere operationes: pꝫ ꝯña: q2 aliter aliqua totalis latitudo subito acquireretur.

¶ Item in a instāti. b. sanitas est sub certo gradu intensionis: igit̄ imediate añ h̄ fuit sub remissiori gradu: pꝫ cōsequentia: q2 nulla latitudo subito acquiritur.

¶ Scd̄o sic. non datur pͥmū instās sanitatis: cū quis mutatur a pura priuatione sanitatis in sanitatē: puta p inceptionem aialis: q2 non datur pͥmū instās forme aialis: ergo non datur primuꝫ instans sanitatis: pꝫ ꝯña: q2 forma successiue informat. ꝛc̄.

¶ In oppm pro via cōi arḡ. Q̄ḋ si fiat trāsitus ab egritudine in sanitatē ꝙ daṫ primū instās sanitatis: q2 non daṫ vltimū instās egritudinis sed pͫ nō esse eius: igitur daṫ pͫ istās sanitatis pꝫ ꝯña: añs probaṫ: q2 egritudo agit ledēdo operationes: igit̄ ab aliq̄ ꝓportiōe agit ꝛ ꝯñter imediate post h̄ aget: quare illud non est vltimum.

¶ Scd̄o arḡ ꝙ qn̄ fit transitus a pura priuatiōe ad ipsam sanitatem p inceptionē aialis ꝙ daṫ primū instās sanitatis: q2 datur primū instās forme aialis: q̄m forma sbalis in mīmā mā3 iduciṫ subito: vt sepe ꝓbatū ē supra: q̄re ꝛc̄.

¶ 3ͦ pro via cōi p̄mittiṫ ꝙ sanitas est dispō corporis aialis a qua operatio nālis prouenit nō lesa: vel est apta sic prouenire. Et egritudo est dispositio a qua operatio prouenit lesa: Juxta que ponuntur conclusiones.

¶ Pͥa ꝯ̄ q̄uocūq3 fiat trāsitus ad sanitatē: siue ex egritudine: siue ex priuatiōe: vtroq3 mō daṫ pͫ istās sanitatis. Et si fiat transitus in egritudinem. daṫ vltimū instās sanitatis. Si ṽo fiat trāsitus i nō eē aialis. nō daṫ vltimū instans sanitatis. sic vt non datur vltimum animalis.

¶ Et si oṫ ꝯ̄: q2 auerrois secūdo colliget inquit. Q̄ḋ sanitas est dispō per quā mēbrū agit ꝛ patiṫ ſm nām: ergo ab aliqua proportione agit: ꝛ cōsequenter post aget: q̄re non datur vltimum instans sanitatis.

¶ Rñdeṫ ꝙ accipiṫ agere in diffōne sanitatis priuatiue ꝛ nō positiue: priuatiue dico. q2 priuatiue agit: q2 qn̄ non ledit: sed in diffinitiōe egritudinis ledere accipiṫ positiue: q2 necessario agit ſm ꝓportionē maioris ineq̄litatis.

¶ Ad argumēta ꝯ̄ rñdeṫ. Ad pͫ negaṫ illa ꝯͣ. sanitas perficit opationes: ergo ſm aliquā ꝓportionē agit perficiēdo operationes: q2 datur remissiſſima sanitas.

¶ Ad aliud cum dicitur sanitas est sub certo gradu intensionis: ergo prius fuit sub remissiori: neṫ ꝯͣ: q2 daṫ remissiſſima sanitas ꝛ remissior ea nō est sanitas.

¶ Ad 2ͫ negaṫ ꝙ nō deṫ pͫ istās eē aialis: ad ꝓbationem negatur ꝙ forma successiue acquiratur.

¶ Pro via mantuani ponūtur iste conclusiones.

¶ Prima ꝯ̄. Si fiat trāsitꝰ a ꝯ̄rio ad sanitatē daṫ pͫ istās sanitatis. rō est q2 non daṫ vltimū instans egritudinis.

¶ Scd̄a conclusio si datur trāsitus a pura priuatione ad

sanitatem: non datur primũ instãs sanitatis ratio est: q2 non datur primum instans forme animalis.

¶ Ad argumẽta ꝑ ipso rñdetur. Ad pmũ dĩ ꝯcedendo ꝙ datur pmũ instãs. qñ fit transitus ab egritudine in sanitatem: q2 nõ datur vltimũ instans egritudinis.

¶ Ad aliud cum dicitur: ꝙ datur primũ instans esse aĩalis negatur q2 forma successiue informat materiam ⁊c̃.

¶ Cadit hic difficultas. an sanitas in cõplexiõe sit aliqua qualitas de qualitatibus pmis puta caliditas vel hmõi. An sit aliqd resultans ex qualitatibus primis.

¶ Et arguit primo ꝙ sit qualitas: q2 calor epatis est dispositio per quam epar pficit opones: igit̃ est sanitas. pz ꝯña per diffõnem sanitatis datã a galieno p̃ d̃ v̾tutib⁹ nãlib⁹. Cũ dicit sanitas est dispõ per quã mẽbrũ pficit operationes.

¶ In ꝯ̃rium est phs 7° ꝑ bisicoꝝ. dicẽs. sanitas est cõmẽsuratio quedaz calidorũ ⁊ frigidoꝝ. Et auic° 2° fen primi inquit. Sanitas est dispõ: per quã corpus hoĩs in sua cõplexione ⁊ compositione tale existit: vt ex eo operatiões omnes proueniant in columes.

¶ R° de hoc sunt due opiniones. Cõis dicit ꝙ sanitas est qualitas resultans ex actione ⁊ passione qualitatuz primarum: sicut auic° vult ꝙ cõplexio etiã sit resultãs ex actiõe ⁊ passione q̃litatũ pmaꝝ. Et ẽ sanitas in cõplexiõe.

¶ Alia est cuiusdam moderni dĩ ꝙ sanitas est qualitas refracta. Et nõ ẽ aliqd resultans ex qualitatib⁹ primis.

¶ Contra hunc est phs: qui dicit ꝙ ad sanitatẽ nõ est motus: sed ad qualitatem refractam est motus: igitur qualitas refracta non est sanitas.

¶ Item sicut ex elemẽtis refract̃ fit mixtũ. sic ex q̃litatib⁹ refractis fit cõplexio: que est sanitas in cõplexione.

¶ Utraq3 opinio est substentabilis. tñ cõmunis verior: ⁊ phõ magis conformis ⁊c̃.

¶ De maximo ⁊ minimo.

Cum phs in ꝓhemio me°° dicat ꝙ actiones sũt suppositoꝝ. i. singlariũ: ꝓuenit ãt actio a proportione maioris inequalitatis po° actiue suprã potentiam passiuam.

¶ Ideo pĩo vidẽdũ est: quid sit ꝓportio: ⁊ quotuplex sit: ꝯñter quid sit po° actiua. ⁊ quid passiua cũ ex proportione po° actiue sup̃ passiuã ꝓueniat actio.

¶ 2° cũ po° actiua de qua loquimur sit finita: q2 in aliqd põt. ⁊ in aliquid nõ. ⁊ silr̃ po° passiua sit finita: q2 ab aliq̃ põt pati. ⁊ ab aliquo nõ. Ideo vidẽdũ est de termino po° actiue ⁊ passiue. s. de maximo ⁊ minimo. ⁊ ꝯñr̃ de modo exponẽdi propositionem de maximo ⁊ minimo.

¶ Tertio vidẽdũ est de diuisione terminoꝝ po° actiue ⁊ passiue: ⁊ quõ inferenda est diuisio p disiũctiuam cõpositam ex affirmatiua de max°° ⁊ negatiua de minimo. vel eꝯ̃ per affirmatiuã de minimo. ⁊ negatiuã de max°°.

¶ 4° vidẽdũ est: q̃ cõditiones req̃rant̃ ad h̃ vt seq̃t̃ diuisio.

¶ 5° ponẽde sunt ꝯ̃nes notificantes respectu cuius fit diuisio. s. vel respectu po° actiue vel respectu po° passiue.

¶ 6° ponẽde sũt regule declarãtes q̃ ps diuisionis ẽ eligẽda.

¶ Q̃m̃ ad primũ. s. de ꝓportione actiue ad passiuã. Sciendum ꝙ lz ꝓportio ꝓpiie dicta sit duaꝝ quãtitatũ eiusdẽ gñis adiuicẽ habitudo. Et si est hitudo q̃ntitatũ cõmẽsurabiliũ ꝓportio rõnalis dĩ. si incõmẽsurabiliũ irrõnalis ꝓportio dicit̃. Exẽm̃ primi. vt quãtitatis bipedalis ad pedalẽ. Exẽm̃ secũdi: vt diametri quadrati ad costã eius. Quantitates cõmẽsurabiles dicunt̃ que hñt mensuram cõem. s. que aliquotiens sũpta p̃cise reddit illam. Incõmẽsurabilis v̾o dicũtur que nõ h̃ẽt mẽsurã cõez: iq̃ aliq̃tiẽs sumpta reddat illaz vt diametri quadrati ad costã.

¶ Proportio v̾o cõiter dicta est q̃rũcũq3 duoꝝ cõpatorũ in aliquo tertio vniuoco adinuicẽ hitudo. Et sic fit proportio potẽtie actiue cõpate in agendo ad potẽtiam passiuam. Est ãt ꝓportio duplex. alia equalitatis: alia ineq̃litatis ex° primi vt duorũ ad duo. Exẽm̃ secũdi. vt duorũ ad vnũ. nã ꝓportio equalitatis est habitudo duoꝝ eq̃lium adinuicem. Et ꝓportio inequalitatis est habitudo duoꝝ inequaliũ adinuicẽ. Proportio inequalitatis diuiditur: q2 alia maioris inequalitatis. s. q̃ est habitudo maioris ad minus. Alia minoris inequalitatis. s. que est habitudo minoris ad maius.

¶ Proportio maioris inequalitatis diuidit̃. q2 alia simp° alia cõposita. Simplex diuiditur in multiplicẽ: super ꝑticularez ⁊ superpartiẽtez. Multiplex dicit̃: qñ maius cõtinet minus pluries ⁊ precise. Et ista multiplex diuiditur in duplam triplam. quadruplam. ⁊ sic i infinitum.

¶ Super particularis dicit̃: qñ maius cõtinet minus tm̃ semel. ⁊ cũ h̃ ptez eius aliquotaz. pars aliquota dicitur q̃ aliquotiens sumpta reddit precise totuz. Et diuiditur super particularis in sexquialteram. sequitertiam sexq̃quartaz ⁊ sic in infinitũ sexquialtera dĩ: qñ maius cõtinet minus semel. ⁊ alteraz ptẽ: vt triũ ad duo. Sexq̃tertia dĩ: qñ maius cõtinet minus semel. ⁊ cũ h̃ tertiaz ptez vt quattuor ad tria. Sexquiquarta dĩ qñ maius continet minus semel ⁊ cum h̃ quartam partez. vt quinq3 ad quattuor ⁊ sic in infinitum.

¶ Superptiens v̾o dĩ qñ maius continet min⁹ tm̃ semel ⁊ cũ h̃ ptẽ non aliquotã ps nõ aliquota est q̃ aliquotiẽs sumpta nõ põt reddere p̃cise totum. Et h̃ diuidit̃ in superbipartientẽ tertias: insupbiptientẽ q̃ntas: ⁊ sic in infinitum. Exẽplũ primi vt q̃nq3 ad tria: nã q̃nq3 ꝯtinet tria semel. ⁊ cũ hoc duo q̃ nõ sũt pars aliquota de tria: q2 non reddunt illa p̃cise s3 q2 cõtinet duo que sunt due ptes aliquote: ideo supbiptiens dĩ. ⁊ q2 quelibet illarũ est tertia pars illius. ideo supbiptiens tertias dĩ. Exẽplũ de supbiptiente quintas: vt septẽ ad q̃nq3 q2 septẽ vltra totũ cõtinet duo que sunt due partes aliquote ipsius q̃nq3: rõ superbiptiens dĩ: ⁊ q2 q̃lib3 illaꝝ est quinta pars. superbipartiens quintas dicitur.

Composita v̾o est duplex. s. multiplex superꝑticularis ⁊ multiplex supptiens. Multiplex superꝑticularis dicit̃ qñ maius cõtinet minus pluries: ⁊ cũ h̃ ptẽ aliquotã. Et diuidit̃ rõne multiplicis i duplã triplã. q̃druplã. Et rõne supꝑticularis diuidit̃ in sexquialteram sexq̃tertiã. ⁊ sic in infinitum. Multiplex supptiens dicit̃. qñ maius continet minus pluries. ⁊ cũ hoc ptẽ non aliquotã: ⁊ ratiõe multiplicis diuidit̃ in duplã triplã q̃druplã ⁊ sic de alijs. Et rõne superptient̃ diuidit̃ insupbiptientẽ tertias supbiptientẽ quintas: ⁊ sic in infinitum.

Potẽtia v̾o actiua diffinitur 9° me°° ꝙ est principiũ trãsmutandi alterũ inquãtũ alterum. Et po° passiua est p̃ncipiũ trãsmutãdi ab altero inquãtũ alterũ est. dicit̃ inq̃ꝯ̃tũ alterũ q2 idẽ p̃t pati a se inq̃ꝯ̃tũ alterum est prouenit autẽ actio a po° actiua h̃ñte dñiuz supra potẽtiã passiuam: q2 maioris virtutis est: ⁊ sic prouenit actio a proportione maioris inequalitatis.

¶ Secũdo dicẽdũ est de termino po° actiue ⁊ passiue. s. de maximo ⁊ minimo. ⁊ cõsequẽter quomodo exponatur propositio de maximo ⁊ minimo.

Terminus po° actiue dicitur in quem vltimate agere potest potentia actiua.

Terminus potentie passiue dicitur a quo potest vltimate pati potentia passiua.

Et propterea diffinitur terminus q̃nto me°°. ꝙ est vltimũ extra quod nihil est. ⁊ infra q̃d̃ oĩa. Et terminus dicitur maximũ ⁊ minimũ. ⁊ h̃ duplr̃. s. maximũ ꝙ sic. ⁊ maximũ ꝙ nõ. Et minimũ ꝙ sic ⁊ minimum ꝙ non.

Maximũ ꝙ sic dĩ. ꝙ inter oĩa que potest est maximũ. Et exponitur sic. in h̃ põt nec in aliq̃d̃ maius: s3 in quodlib3

minus vel equale.igitur est maximum ꝙ sic.

Maximū ꝙ nō dicitur.ꝙ inter oia que non pōt est maximum.Et exponit̄ sic.in h̄ non pōt nec in aliqḋ minus ſʒ in qḋlibet maius vel equale:igitur est maximū ꝙ non.

Minimū ꝙ sic dicitur ꝙ inter oia que potest est minimuʒ. Et exponitur sic in h̄ potest ⁊ non in minus sed in qḋlibʒ maius vel equale:ergo est minimum ꝙ sic.

Minimum ꝙ nō dī ꝙ inter oia que non potest est minimū Et exponitur sic.in h̄ non potest. nec in aliquod maius sed in qḋlibet minus vel equale:igit̄ est minimuʒ ꝙ non.

¶ Tertio dicendū est qūo fit diuisio respectu potētie actiue ⁊ passiue. Et dī ꝙ diuisio termini potentie actiue fit ꝑ disiunctiuam cōpositam ex affirmatiua de maximo. ⁊ negatiua de minimo sic.q2 vel datur maximū in qḋ pōt agere vel minimū in qḋ nō.v̄.g.potētia portatiua sortis cuʒ sit potētia actiua vel datur maximū pondus ꝙ pōt portare:vel minimuʒ ꝙ non potest portare.

Diuisio vero potētie passiue fit per disiunctiuā cōpositam ex affirmatiua de minimo ⁊ negatiua de maximo. verbi gratia cum potētia visiua sit po^a passiua.vel datur minimum a quo potest pati.vel maximum a quo non.

¶ 4° dicēdū est quot ꝯditiōes requirunt̄.vt debite sequatur diuisio.Et dicimus ꝙ tres requirunt̄.

ꝑ° ꝯditio ꝙ sub ꝯria dicte diuisioni deseruiētia sint v̄a.

2° cōditio ꝙ talia subꝯria v̄ificent̄ pro tēpore finito.

3° conditio ꝙ illud respectu cui⁹ fit diuisio: eo ipso ꝙ fuerit sub aliquo possit esse sub quocūqꝫ ente sub illo.

Ratio prime cōditionis est:q2 ex quo po^a est finita.in aliquid potest.⁊ in aliquid nō si est potētia actiua. Et si est passiua:ab aliquo potest pati ⁊ ab aliquo non.

Ratio scḋe conditionis est:q2 si aliqs teneret ꝙ aliquid posset fieri in tp̄e infinito puta antixp̄s non seq̄retur diuisio ex subꝯrijs verificatis q2 non sequit̄ ꝑ aliquod tempus potest ātixp̄s eē futurus.⁊ ꝑ aliqḋ nō igit̄ vel datur maximū tēpus.ꝑ qḋ antixp̄s pōt eē futurus:vel minimū ꝑ qḋ nō:q2 añs est verū ⁊ ꝯñs falsuʒ.ꝓbatur prio ꝙ añs sit verū.Et ꝓ prima pte pʒ:q2 ꝑ tēpus finitū pōt esse futurus:ꝓ scḋa pte ꝓbat̄. q2 ꝑ tēpus infinitū nō p̄t esse futurus:q2 si eius opp^m implicat ꝯdictionē:q2 sequit̄ est futurus de tp̄e infinitū.ergo est futurus:ergo antixp̄s erit. Et ex alia pte sequit̄ est futurus ꝑ tempus infinitū:ergo nūq̄ꝫ erit in tp̄e finito.⁊ per ꝯñs nō erit.Q2 ꝯñs sit falsuʒ probat̄ prio falsum est ꝙ detur maximū ꝙ sic:q2 illud nō est tēpus finitū per opionē^l d^{cem} ꝙ per infinituʒ tempus potest antixp̄s esse futurus:nec ēt illud est tp̄s infinitum q2 illud claudit contradictioneʒ:vt supra probatum est.

2° falsum est ꝙ detur minimum ꝙ non:quia vel illud est finitum vel infinitum:nō finituʒ per opinionē:q2 in quocūqꝫ tp̄e dato:adhuc in minori pōt esse futurus.nec infinitum est minimū in quo non:q2 tūc in quocūqꝫ minori posset esse futurus:sed aliqḋ infinitum est maius alio:ergo aliqḋ infinitū est illo dato minus:ergo per tēpus infinitum posset esse futurus qḋ est impossibile.

¶ Rō tertie conditionis.Qḋ si sub aliquo est.ꝙ possit eē sub quocūqꝫ ente sub illo est:q2 nisi sit hoc nō seq̄t̄ diuisio.v̄.g.q2 si sub aliqua quātitate pōt esse hō:⁊ nō sub q̄cūqꝫ ente sub illa:nō sequit̄:ergo vel datur minima sub qua pōt esse:vel maxima sub qua nō.Quare opʒ limitare sub aliqua quātitate citra pedaleʒ pōt esse hō:⁊ sub aliq̄ nō ḡ vel dat̄ mima sub q̄ pōt esse:vel max^a sub q̄ nō.

¶ Ponēde st̄ ꝯnes notificātes respcū cui⁹ fit diuisio ⁊ st̄ 4^{or}.

ꝑ° ꝯclō si subꝯria negatiua v̄ificat̄ ꝓ maiori q̄ꝫ affirmatiua fit diuisio respectu po^e actiue:pʒ de po^a portatiua sortis:q2 aliqd pōt portare.⁊ aliqd nō.⁊ q2 negatiua verificat̄ pro maiori:ideo fit diuisio respectu potētie actiue.

2^a ꝯ si subꝯria negatiua verificatur pro minori:q̄ꝫ affirmatiua:tunc fit diuisio respectu pōe passiue.pʒ de potentia visiua sortis:que potest aliqḋ visibile videre:⁊ aliquod nō:⁊ q2 neg^{ua} v̄ificat̄ pro minori iō fit diṡo r^u po^e passiue.

3^a ꝯ si subcōtraria negatiua verificatur ꝓ eq̄li illi pro quo verificatur affirmatiua.non sequitur diuisio respectu alicui⁹ potētie.Exempluʒ de scuto cuius vna medietas est alba:⁊ alia nigra:q2 nō sc̄ aliqua ps hui⁹ scuti est alba.⁊ aliqua non:ḡ vel dat̄ maxima ꝙ sic:vel minima ꝙ non.

4^a ꝯ si subcōtraria negatiua verificatur pro maiori:⁊ pro minori pro qua verificatur affirmatiua non sequitur diuisio nisi per terminos proprios restringatur.Exemplū sub aliqua quantitate potest esse homo:⁊ sub aliqua nō h̄ negatiua potest verificari pro maiori ⁊ ꝓ minori:ideo non sequitur diuisio:nisi restrigatur.v̄bi gr̄a sub aliqua quantitate infra bipedalem:potest esse homo:⁊ sub aliqua non:tunc negatiua verificatur pro minori.

6^e ponēde sunt rele per q̄s scit̄ que pars diuiōis ē eligēda.

Prima regula:si fiat diuisio respectu potētie mutabilis:⁊ mediante termino communi non distributo:eligenda est pars negatiua. Exemplum:aliquod pondus sortes potest portare:⁊ aliquod non:ergo vel datur maximū pondus ꝙ sor.potest portare:vel minimum ꝙ non. Eligenda est pars negatiua.

Secunda regula.si fiat diuisio respectu potentie mutabilis:⁊ mediante termino cōmuni distributo habente finita supposita.Eligēda est pars diuiōis negatiua.Exemplum:aut datur maximū pondus ꝙ quilibet homo sufficit portare:aut minimū ꝙ nō.Eligēda est pars nega^{ua}.

Tertia regula.Si fiat diuisio respectu potētie mutabilis:⁊ mediante termino cōmuni distributo habēte infinita supposita.Eligenda est pars affirmatiua. Exemplū:aut datur maximū graue ꝙ quodlʒ forti⁹ forte sufficit portare:aut minimum ꝙ non.Eligenda est pars affirmatiua.

Quarta regula.si fiat diuisio respectu potentie immutabilis.siue sit mediante termino cōmuni distributo vel non eligenda est pars affirmatiua.Exēplum aut est dare maximā distantiam:que potest pertrāsiri in hora vniformiter.a.ḡ^{du} veloci^{tis}:aut mima q̄ nō.Eligēda ē ps affir^{ua}.⁊c̄.

¶ Du^m primo vtrum actio proueniat a proportione maioris inequalitatis potentie actiue supra resistentiam.

Contra arguitur primo:quia potentia actiua:⁊ potentia passiua non comparantur in aliquo vniuoco:ergo inter ea non pōt esse proportio.patet consequentia ex diffinitiōe proportionis dicta supra .Et ex quinto euclidis non comparantur adinuicem.que non sunt vni⁹ rōnis.

Secundo sic passum reagit in agens tertio phisicorum:et tamen habet proportionem minoris inequalitatis ad agens:igitur non semper a proportione maioris inequalitatis prouenit actio.patet consequentia cum añte.

Tertio quia si a proportione agentis supra passum prouenit actio:ergo ab equali proportione equalis actio ꝓuenire debet patet consequentia:consequens est falsum: quia graue semper equalem proportionem habet ad aerem:⁊ tamen in fine velocius descendit.Similiter per diuersam figuram diuersimode descendit: ⁊ tamen seruat eandem proportionem.

Quarto si a proportione maioris inequalitatis proueniret actio:igitur a maiori proportione maior proueniret actio.patet consequentia:consequens falsum:quia projiciens lapidem in duplo maiorem proportionem habet ad medietatem ⁊ tamen non in duplo magis projicit.Et sic ad tertiam partem maiorem: ⁊ ad quartam maiorē ⁊ tamen non magis a longe projicit.

Quinto quia intelligentia mouet orbem:⁊ tamen non fit motus a proportione mouentis ad resistentiam:quia celum non resistit intelligentie:quoniam moueret cum fa/

¶ Ad 2m cōtra fm modum. similit' negat' ꝙ fiat diuisio respectu pōe mutabilis: imo nec fit diuisio respectu potentie actiue: nec passiue abs. loquēdo. declaro p h 2m: quia pōa actiua est quādo negatiua ỽificatur pro maiori potentia passiua quādo negatiua verificat' pro minori: ⁊ q' a pte superiori negatiua verificat' pro maiori: q' intēsior ē ḡdus q non est in hac latitudine: q̄z qui est. Et a pte inferiori verificat' pro minori: q' minor est gradus qui non est in hac latitudine q̄z qui est. Ideo ꝯditiōe rn̄dendum est. s. ꝙ est potentie actiue a pte superiori: ⁊ ꝙ est potētie passiue a pte inferiori: quare a pte superiori infertur ꝙ datur intēsissimus ḡd' qui non est in hac latitudine: vel remississimus qui non est. Et a parte inferiori infert' ꝙ dat' remississimus qui est in hac latitudine: vel intensissimus q non ē ⁊ ita eligēda est pars negatiua in vtraq3 diuisiōe.

¶ Qd' fit diuisio respectu pōe imutabilis declaro: q' potētia mutabilis est que si potest agē in aliqd pōt in qōlibet min'. Et si potest pati ab aliq̄. pōt pati a q̄libet maiori: quare si esset pōa mutabilis: tunc a pte supiori: si aliquis gradus esset in hac latitudine: quilibet remissior esset in hac latitudine ꝙ non est. Et a parte inferiori si esset in hac latitudine: ⁊ quilibet intensior esset in ea ꝙ non est.

¶ Quare est diuisio respectu pōe imutabilis: ⁊ nō est inferenda diuisio abs.: sed conditionate. s. a parte superiori: vel a parte inferiori. Et tunc patet rn̄o ad argm̄ ꝙ datur remississim' qui non est in hac latitudine a parte supiori.

¶ Du' 3o circa 2m partē: vtrū diuisio termini pōe actiue sit faciēda p disiūctiuā cōpositā ex affir.a de maximo ⁊ negatiua de minimo: ⁊ diuisio ti po' passiue sit faciēda p disiūctiuam positā ex affir.a de minimo: ⁊ negatiua d maxio?

¶ Contra arguit' psupposito ꝙ actio ꝓueniat a ꝓportiōe maioris inequalitat' agētis supra passum. 7o. phi'. sed talis proportio potest crescere in infinitū passo tendēte ad corruptionem: ⁊ potest minui in infi.m passo tendente ad equalitatem agentis: igitur non dat' maximū nec minimū.

¶ Consimilit' arguit' de pōa passiua ꝙ nō datur maximū ⁊ minimū a quo possit pati: cum non patiat' nihil a ꝓportione minoris inequalitatis que potest crescere in infinitum: ꝯsimiliter potest minui in infinitu3: sicut proportio agentis potest crescere ⁊ minui in infinitum.

¶ R'o. Ad p'mu3 concedit' ꝙ nō datur maximū ⁊ minimū in ꝙ po'a actiua possit agere: sed cum infert': ergo po'a actiua nō terminat' per disiūctiuā cōpositā ex affirmatiua de maximo ⁊ negatiua de minimo: dicit' negando ꝯñtiam: q' cum a pte disiunctiue ad totam valeat consequentia: ideo si terminat' per negatiuā de minimo: sequit' igit' terminatur p negatiuam de minimo vel affir.am de max.o

¶ Vel alr' dicit' ꝙ cū duplex sit pōa actiua. s. mobilis siue mutabilis ⁊ imutabilis: modo l3 potētie mutabilis non sit dare max.m ꝙ sic: sed minimū ꝙ nō: tamē respectu po.e imutabilis est dare maximū ꝙ sic: ⁊ non minimū ꝙ non: quare pōa actiua terminat' per disiūctiuam cōpositā ex maximo ꝙ sic. ⁊ minimo ꝙ non: sed pars negatiua verificat' in pōa actiua mutabili. pars ỽo affir.a verificat' in pōa actiua imutabili. Silr' de pōa passiua dicat' ꝙ infertur diuisio p minimū ꝙ sic: ⁊ maximū ꝙ nō: ⁊ ps negatiua verificat' in pōa passiua mutabili. ps ỽo affir.a ỽificat' in pōa passiua imutabili quare dat' max.m ⁊ minimū affirmatiua ⁊ negatiua: sed respectu diuersitatis potētiaru3.

¶ Du' 4o circa 3m partē. Vtrū tres cōditiones p̄dicte requirant' ad inferendum diuisionem terminātem pōam actiuam: ⁊ similiter terminantem potentiam passiuam.

Contra p'mā ꝯditionē arguit'. s. ꝙ nō requirit' duo subꝯ̄ria dicte diuisiōi deseruientia eē vera: q' ista duo subꝯ̄ria nō sunt vera de deo. s. ꝙ de' aliqd pōt ꝓducē: ⁊ aliqd nō: q' m̄ ista scd̄a ps est falsa: ⁊ tamē sequit' diuisio: ꝙ datur maximum ꝙ deus potest ꝓducere: aut minimu3 ꝙ nō: ⁊ illud est infinitū: q' illud nō pōt ꝓducē: cu3 sit ipo'e: nec aliqd maius illo pōt ꝓducē: sed qō'l3 min': quare seq' diuisio.

¶ Cōtra 2m cōditionē arguit': que dicit ꝙ requirit' ꝙ subꝯ̄ria sint ỽa pro tēpore finito: q' facio ista subcontraria. p aliqd tempus pōt antixp̄s esse futurus: ⁊ per aliqd nō: ⁊ volo ꝙ scd̄a solum verificetur pro tempore infinito. tamē bn̄ sequit'. ꝙ aut dat' maximū tēpus p ꝙ antixp̄s pōt esse futur': aut minimū ꝙ non: q' hen' in illo sophi.to aia antixp̄i nec'io erit: dicit ꝙ tempus infinitum est minimū. per ꝙ antixp̄s non potest esse futurus supposito ꝙ antixp̄s possit indifferenter produci: ⁊ non produci.

¶ Contra 3m cōditionē arguit': q̄ dicit ꝙ illud respectu cuius fit diuisio eo ipso ꝙ fuerit sub aliq̄. possit esse sub quacunq3 ente sub illo. Contra: q' sequit' aliqd spaciū sor. pōt pertrāsire in hora adequate vniformit'. a. ḡdu velocitatis: ⁊ aliqd nō. ergo vel dat' maximū ꝙ sic: vl' minimū ꝙ nō: p3 ꝙ datur maximū ꝙ sic: ⁊ tamen non eo ipso ꝙ potest aliqd spacium pertrāsire in hora adequate vniformit' a gradu velocitatis a potest pertransire minus. quare ⁊c̄.

¶ R'o. Ad p'mū negat' ꝙ sequat' diuisio in casu illo. Et ad ꝓbationē negat' ꝙ infinitū sit minimū ꝙ deus non potest producere: q' sequitur aliqd infinitū est minimu3 ꝙ de' non pōt ꝓducere. ḡ aliquod infinitum est ⁊ ꝙ est falsum.

¶ Ad 2m dicitur ꝙ argm̄ concludit verū. s. ꝙ illa conditio non requirit' apud oēs: sed solum apud illos: qui dicunt vnum infinitum eē minus alio: ⁊ cum h ꝙ in infinitum potest antichristus esse futurus: sed hentisber in illo sophismate non tenet illam opinionem.

¶ Ad 3m dicit' ꝙ illa conditio 3a intell'r si fiat diuisio re.u pōe mutabilis: nō aūt si fiat diuisio respectu rei imutabilis.

¶ Du' 5o. ⁊c̄ q̄tuor regulas positas pro cognitione respcū cui' fit diuisio. s. aut respectu potētie actiue: aut passiue? Et p'mo arguit' cōtra duas p'mas. Nā p'ma dicit. Si sub cōtraria negatiua ỽificatur pro maiori fit diuisio respectu pōe actiue. Et scd̄a dicit si negatiua verificatur p minori: tunc fit diuisio respectu potentie passiue.

¶ Contra has duas p'mo arguitur: q' dicēdo. sor. pōt portare aliquod pondus: ⁊ aliqd non. negatiua verificatur pro maiori vt patet: q' maius est pondus ꝙ non potest portare. q̄z ꝙ potest portare: ⁊ tamen fit diuisio respectu potentie passiue: ⁊ nō actiue: probatur: q' potentia actiua est p'ncipium trāsmutādi aliud inquātū aliud. Et potētia passiua est p'n.m transmutandi ab altero inquātū altera est: sed potētia portatiua fortis transmutatur a pondere: ⁊ non transmutat pondus: nam patit' a pondere: ⁊ non agit in pondus. quare prime regule false sunt.

¶ Scd̄o arguitur contra alias duas regulas. 3a regula dicit. vbi negatiua verificetur equaliter: non sequitur diuisio nisi limitetur. Et q̄rta dicit si negatiua indifferent' verificatur pro maiori ⁊ pro minori nō sequitur diuisio nisi limitetur. Contra sequitur ꝙ eadem potentia mō esset actiua. modo passiua: ex nostro modo arguēdi: non mutata re: ꝙ videtur inconueniēs: probatur ꝯñā sic arguēdo: sub aliqua quātitate supra pedalem potest esse hō: ⁊ sub aliqua nō: negatiua verificat' pro maiori: ergo fit diuisio respectu pōe actiue. Si vero arguit' sic sub aliqua quantitate infra pedalē pōt esse hō: ⁊ sub aliqua nō: negatiua verificatur pro minori: igitur fit diuisio respectu potētie passiue. ergo eadem potentia hominis modo actiue modo passiue est respectu eiusdem rei.

¶ R'o. Ad primum negatur ꝙ potētia portatiua fortis sit passiua: imo est actiua: quia est p'ncipiū transmutandi illud pondus de vno loco ad alium locum. Et cum dicis: quia sic patitur ab illo pondere: ergo nō est potētie actiue. negatur ꝯseq̄ntia: q' omne agēs phisicu3 in agendo

patit̃: vt dicit pħs. 3° phẏ. ꝛ de h̃ statim dubitabitur.

¶ Ad scd̃m dicitur ꝙ homo aliquo modo se habet passiue respectu quantitatis: ꝛ aliquo modo actiue. passiue quidem inq̃ʒm est subiectum suscipiens illaʒ: ratione tñ materie recipit: ꝛ sic est causa mãlis respectu illius. Actiue vero se habet inquantũ quantitas est consequens ad esse suum ratione forme. que est causa esse hominis ꝛ ex consequenti omnium accidentium' eius.

Ad arm negat̃ ꝙ eadẽ pña est t mõ actiua mõ passiua: lʒ aliq̃d sit mõ actiuũ mõ passiuũ reᵘ alterius. diuersimode tñ sumptũ ꝛ ꝯsideratũ: ꝛ hoc non est inconueniens.

¶ Du' 6° circa q̃ntaʒ partẽ. s. q̃ pars diuisiõis est eligẽda. Et pmo du' circa pmã regulã que dič. Si fiat diuisio mediãte termo cõi nõ distributo: eligẽda est ps diuisiõis negᵃᵃ. Contra arguit̃ pmo. qa si demõstratis solum ponderib⁹ maiorib⁹ ꝛ minorib⁹ potẽtia sortis. arguat̃ sic aliq̃d istorum sor. põt portare: ꝛ aliq̃d nõ. g̃ vel est dare maximum pondus ꝙ sor. põt portare: vel minimũ ꝙ nõ: hic fit diuisio mediãte termino cõmuni nõ distributo: ꝛ tamẽ nõ est eligẽda pars negatiua. imo neutra: qa nõ est dare maximũ pondus ꝙ sor. põt portare: nec minimum ꝙ non.

¶ 2° arguit̃. posito ꝙ sor. sit põe diuisiue. vt. 4. ꝛ sit vnum medium vniformit difforme in resistẽtia incipiẽs a non gradu ꝛ terminatũ ad. 8. cuius medium sit. a. Tũc si af. Alicui⁹ partis hui⁹ medij terminati ad. a. sufficit sor. aliquã ptẽ diuidẽ ꝛ alicui⁹ ptis terminate ad. a. nullã partẽ sufficit sor. diuidẽ. g̃ vel est dare intensissimã partem terminatã ad. a. cui⁹ aliquã partẽ suffič diuidẽ: vel remississimã terminatã ad. a. cui⁹ nullaʒ partẽ sufficit sor. diuidere: tunc fit diuisio mediate termio cõi nõ distributo: ꝛ tñ ps negatiua nõ est eligẽda imo vtraq; est falsa.

¶ 3° arguit̃ sic. sub aliqua quãtitate sup̃ pedalẽ pt eẽ sor. ꝛ sub aliqua nõ: ergo vel est dare maximã q̃ttitatem sup̃ pedalẽ sub q̃ potest esse sor. vel minimã sub q̃ nõ: tunc fit diuisio mediate termino nõ distributo tamẽ nõ est eligẽda pars negatiua. probat̃ qa omne ens nãle determinatum fm virtutes est determinatum fm q̃ttitatẽ per pħʒ q̃rto metah. dicẽtẽ. in maiori q̃ʒto maior est v̇tus: sed hõ est determinat⁹ fm v̇tutes. g̃ ẽ detminatus fm q̃ttitatez.

¶ Confirmatur per pħm scd̃o de anima dicẽtem. Omniũ natura cõstantiũ termin⁹ ꝛ rõ est magnitudis ꝛ augᵗⁱ: ꝛ cõmẽtator p̃ phẏ. pmũ in omni generato est minimum.

¶ 4° arguitur. ꝛ facio istam diuisionẽ. sub aliqua q̃ttitate supra pedalẽ est sort. ꝛ sub aliqua non: ergo vel est dare maximã q̃ttitatem sub qua est vel minimã sub qua non: patet ꝯ° qa fit diuisio respectu põe actiue. cum negatiua verificet̃ pro maiori: ꝛ tamẽ pars negatiua nõ est eligenda: sed affiᵃᵃ: qa dat̃ maxima sub q̃ est ꝯ regulaʒ: q̃re ꝛč.

¶ R° Ad pmum cum arguit̃ demõstratis ponderib⁹ maiorib⁹ ꝛ minoribus põe sortis. tunc facta diuisiõe mediãte termino cõmuni non distributo: aut datur maximuʒ pondus. ꝙ sor. sufficit portare: aut minimũ ꝙ nõ. tũc non est eligẽda pars negatiua ꝯtra regulã dicit̃ ꝙ nõ est eligenda pars negatiua: qa in casu excludit̃. Et regula intelligit. vbi non fit talis exclusio. Naʒ dixit hen'. Nec aliũ de illa diuisio non habeat instantiam.

¶ Ad 2ᵐ cũ arguit̃ ꝙ posita põe sortis diuisiua vt. 4. ꝛ posito medio vniformiter difformi. a nõ gradu ad. 8. cuius gradus medius est vt q̃tuor ꝛč. Obmissis alijs responsionibus dicit̃ ꝙ non sequit̃ ꝯ regulã: qa excludit̃ ꝙ debet eligi p termino: ꝛ reǵa intelligit ꝙ nõ fiat exclusio illius.

¶ Ad 3ᵐ cum arguit̃: aut est dare maximã q̃ttitatez supra pedalẽ sub qua põt esse sor. aut minimã sub qua nõ. dicitur ꝙ datur minima sub qua nõ. Et ad argumẽtũ ꝯcedit̃ ꝙ omne ens nãle est determinatum fm q̃ttitatẽ: sed non valet cũ infert ergo dat̃ maxima sub qua põt esse: qa est differẽtia dicẽ sub q̃ est: ꝛ sub qua põt eẽ: qa põa terminat̃ exclusiue vt dicit hen'. nec appet ꝯ̃rium ex dictis pħi. Et cuʒ tu dicis ꝯᵐ dicit dari minimũ in omni specie. dicitur ꝙ forte fuit illius opiniõis. Uel aliť dicit̃ ꝙ aliud est dare maximũ vel minimuʒ sub quo res naturalis est ꝛ aliud dari maximum: vel minimũ: sub quo potest esse. pmum datur: ꝛ fm non. Et de h̃ scd̃o intelligit hen'.

¶ Ad q̃rtum cum arguitur vel datur maxima q̃ttitas supra pedalem sub qua sor. est vel minima sub qua non: cõcedit̃ ꝙ datur maxima sub qua est: q: fit diuisio respectu põe imutabilis: reǵa aũt itellĩt q̃ñ fit diśio rᵘ põe mutabiľ.

¶ Du'. 7. circa scd̃m regulam que dicit. Si fiat diuisio respectu rei mutabilis: ꝛ mediante termino cõi distributo habẽte finita supposita; eligenda est pars negatiua.

¶ Contra arguitur qa facio istam diuisionem. aliq̃d pondus quilʒ homo imediate post h̃ suffič portare: ꝛ aliq̃d non: ergo aut est dare maximũ pondus ꝙ q̃libet homo. imediate post hoc sufficit portare: aut minimum ꝙ non. Et tamẽ pars negatiua non est eligẽda: sed affirmatiua probat̃: qa ponat̃ ꝙ sor. sit debilissimus hominũ: qui sit fortis: vt 4ᵒʳ incipiat fortificari: ꝛ ponatur ꝙ lapis grauitatis: vt quatuor incipiat ẽt fortificari: sed minus proportionabiliter grauescat q̃ʒ sor. fortificetur. Tunc pʒ ꝙ ille lapis est maxim⁹ quẽ q̃lʒ homo sufficit portare: quia illum sufficit portare: ꝛ nullum maiorem.

¶ Scd̃o arguitur sic. aliquantã potẽtiam portatiuam hʒ q̃libet homo: ꝛ aliquãtaʒ non: ergo vel datur maxima potẽtia portatiua quã habet q̃libet homo: vel minimaʒ quã nõ habet. Et patet ꝙ datur maxima quã habet q̃libet homo: qa si sor. sit debilissimus hominũ: q sit potentie vt. 4. tunc potẽtia vt q̃tuor est maxima quã quilibet homo habet: quia illam habet quilibet homo: ꝛ nõ maiorem: sed quãlibet minorem. q̃re ꝛč.

¶ R°. Ad pmum dicitur concedendo ꝙ est eligẽda pars affirmatiua in illo casu. q fit diuisio respectu potẽtie imutabilis: qa nõ eo ipso ꝙ aliq̃d ẽ põdus ꝙ quilʒ hõ imeᵗᵉ post h̃ sufficit portare: nec illo est pondus minus ꝙ quilibet homo imediate post h̃ sufficit portare.

¶ Ad scd̃m dicit̃ similiter ꝙ fit diuisio respectu potentie imutabilis: ideo eligenda est pars affirmatiua. s. ꝙ datur maxima potentia portatiua: quã habet quilibet homo. Sed si dicatur aliquãtam potẽtiam põt habere quilibʒ hõ: ꝛ aliq̃ʒtam non: tunc fit diuisio respectu potẽtie mutabilis. Et sequitur: ergo vel datur maxima potẽtia portatiua quam potest habere sor. ꝛ quilibet homo: vel minima quã non: ꝛ eligenda est pars negatiua.

¶ Du'. 8. circa tertiam regulam que dicit. Si fiat diuisio mediãte termino communi distributo habente infinita sup'ᵗᵃ pro q̃bus distribuat̃: eligẽda est pars affirmatiua.

¶ Contra arguitur posito ꝙ mundus sit eternus: ꝛ consequenter ꝙ infiniti homines fuerint: ꝛ ponatur ꝙ sort. sit debilissimus: qui sit potẽtie vt q̃tuor. Tunc facio istã diuisionẽ: aliq̃d pondus quilibet homo sufficit portare: ꝛ aliq̃d non: ergo vel datur maxᵐ pondus ꝙ q̃libet hõ sufficit portare: vel minimũ ꝙ nõ. Et patet ꝙ non datur maximũ ꝙ sic: sʒ minimũ ꝙ non: ꝛ illud est minimũ ꝙ sor. nõ sufficit portare: puta pondus vt. 4. quia illud quilibet non sufficit portare: nec maius: sed q̃libet minus.

¶ Scd̃o arguit̃ sic. Et facio istaʒ diuisionẽ. aliquod pondus debilius forte ꝛ quodlibet forti⁹ sort. sufficit portare: ꝛ aliq̃d non: ergo vel datur maximum pondus ꝙ aliq̃d debilius sor. ꝛ q̃libet fortius sor. sufficit portare: vel minimum ꝙ non. Et in isto casu datur minimũ ꝙ non: ꝛ illud est pondus: vt. 4. qa h̃ nõ sufficit portare aliq̃d debilius sor. ꝛ quodlibet fortius sor. nec aliquod maius: sed q̃lʒ min⁹: q̃re ps affirmatiua nõ est eligẽda ꝯ regulam.

¶ Tertio

¶ 3ᵘˢ arguitur sic. Et facio istaʒ diuisionē. Aliqua est pars latitudinis caliditatis vniformiter difformis a nō gradu ad.8.cuius quelibet pars est intensior.a. gradu.q sit gradus medius totius latitudinis. Et aliqua est cuiꝰ nō q̄libet pars est intensior.a.gradu.ergo vel est dare remississimam partē cuiꝰ quelibet pars est intēsior.a.gradu vel intensissimam partem cuius nō quelibet pars est intensior.a.gradu.patet ꝯn̄a qa sit diuisio respcū pōe passiue. ꝛ tn̄ nō est eligēda pars affirmatiua.imo neutra pars diuisionis est vera:qa non est dare remississimā supra quatuor:nec intensissimam supra quatuor.

¶ R̷ᵒ. Ad primū dicit̄ ꝙ intendit regula vbi respectu multitudinis infinite nō detur debilissimꝰ siue vltimꝰ.sed ꝙ tota latitudo illorum terminetur exclusiue:cuius oppositum est in casu argumenti.

¶ Ad 2ᵐ dr̄ ꝙ nō distribuit̄ totū illud rᵐ cuiꝰ fit diuisio: sic regula itelligit:sed solū pars:quare nō est cōtra regulam.

¶ Ad 3ᵐ dicit̄ ꝙ deficit 3ᵃ ꝯditio qa nō eo ipso ꝙ est aliq̄ ps illius latitudinis cuiꝰ q̄libet ps est intēsior.a.ḡdu.q̄lʒ pars illa parte data intēsior sic se hēt.nā illa que icipit a q̄tuor ꝛ terminat̄ ad sex est pars illiꝰ latitudinis.cuiꝰ q̄lʒ pars est itēsior.a.gradu.ꝛ tamē illa que incipit a tribus: ꝛ terminatur ad.8.que est illa intensior:cū intensiori gradui medio correspondeat non sic se hēt.

¶ Duᵐ nono c̄c q̄rtā regulā:qua dicit.si fiat diuisio respectu rei imutabilis.eligenda est pars diuisionis affirmatiua.

¶ Cōtra arguit̄:ꝛ facio istā diuisionem. Aliq̄ q̄ntitas pōt ptrāsire in minori tpe q̄ʒ in hora vniformiter.a.ḡdu velocitatis ꝛ aliqua nō:ergo aut est dare maximā q̄ʒtitatem que pōt ptrāsiri in minori tpe q̄ʒ in hora vniformiter.a.gradu velocitatis:aut minimā que nō. Et pʒ ꝙ nō est dare maximā que sic:qa si sit dare illā.q̄ro de illa que ptrāsitur in hora:aut est minor q̄ʒ illa que ptransit̄ in minori tpe q̄ʒ in hora:aut eq̄lis:aut maior. Nō pōt dici minor vl̄ eq̄lis:qa que adeq̄te ptrāsit̄ in hora.nō ptrāsit̄ in minori tēpore:nec etiā maior:qa si maior ptrāsit̄ in hora etiaʒ in minori tēpore q̄ʒ in hora.cū in nulla ꝑportione magis ptranseat̄ in tota hora q̄ʒ in aliq̄ pte eius.ideo q̄cunq̄ minori data que ptrāsit̄ in minori tpe q̄ʒ in hora:illa non est maxima:qa adhuc maior ptrāsit̄ in minori tpe. q̄re ꝛc̄.

¶ 2ᵒ sic.ponat̄ ꝙ.a.sit vna poᵃ debilitabilis:vt.4. Et capio vnū mediū vniformit̄ difformᵉ a nō ḡdu ad.8.ꝙ sit.b. Et arguit̄ sic. Aliquā ptē.b.medij sufficit.a.diuidere ꝛ aliquā pteʒ nō:ergo aut est dare maximā.b.medij.quā sufficit.a.diuidere:aut minimā quā nō. Et pʒ ꝙ est dare mimā.quā non:ꝛ est illa que est a non gradu ad.4.inclusiue:qa est equalis illi in resistentia:ꝛ tamē fit diuisio respectu potētie imutabilis:ex quo potētia est indebilitabilis:igit̄ cōtra regulam que dicit:ꝙ eligi debet pars affirmatiua.

¶ R̷ᵒ. Ad pmū dicit magis̄ ꝙ est dare minimā q̄ nonmā illa q̄ est maxima q̄ ptrāsit̄ in hora.a.ḡdu velocitatꝫ est minima q̄ nō pōt ptrāsiri in minori tpe:ꝛ h̄ nō est ꝯ regl̄aʒ: qa lʒ.a.ḡdus sit ſm se imutabilis ꝑut est talis ḡdus vniformis.tn̄ nō est imutabilis quo ad propositū diuisiōis: qa nō limitat̄ ad aliqd certum ex parte temporis.

¶ Ad 2ᵐ dicit̄ ꝙ dat̄ maxima latitudo vniformit̄ difformis: quā.a.poᵃ sufficit diuidē:ꝛ est illa:que est a non ḡdu vsq̄ ad q̄tuor inclusiue. Et tūc ad arᵐ dr̄ ꝙ.a.pōa sufficit diuidē vltimū pūctū. Nec seq̄t̄ ꝙ a ꝑportione equalitatis ꝑueniret actio:qa in puncto nō sit resistentia: sed bene seq̄retur hoc.si esset in parte diuisibili.

¶ Uel alr̄ dicit̄.ꝙ dat̄ minima pars.b.medij.quā nō sufficit.a.diuidē:ꝛ est latitudo a non gradu vsq̄ ad.4.nec ē contra regulam:qa licet diuisio fiat respectu potentie indebilitabilis.fit tamē respectu rei mutabilis vt in ꝑposito spectat:qa eo ipso ꝙ poᵃ potest in aliqd potest in maius ꝛ in minus:ꝛ h̄ est melior R̷ᵒ.

¶ Duᵐ xᵐ.quare magis infertur diuisio per istos terminos maximum ꝛ minimum:q̄ʒ per alios.s.primuʒ ꝛ vltimū: vel intensissimum:ꝛ remississimum.

Item cum fiat diuisio respectu potentie actiue ꝛ passiue quare benꝰ nō posuit dr̄ām:inter poᵐ actiuam ꝛ passiuā:

¶ R̷ᵒ. Ad pmū dicit̄ ꝙ magis assignat̄ diuisio p hos terminos maximū ꝛ minimum:qa sunt faciliores: ꝛ alij ad istos reduci possunt:nā pmū reducit̄ ad minimū:ꝛ vltiᵐ ad maximū. Et intēsissimū reducit̄ ad maximū:ꝛ remississimū ad minimū. Et velocissimū ad maximū:ꝛ tardissimū ad mimū. Et fortissiᵐ ad maxᵐ:ꝛ debilissiᵐ ad mimū.

¶ Et si dicitur contra:qꝛ pmuʒ ivno quoq̄ gn̄e est maxᵐ: igit̄ pmum nō recte reducitur ad minimum.

¶ R̷ᵒ ꝙ hora tpe sūt miora i pfectiōe:q̄re ꝙ pus ē ſm tps minus est:scilicet primum ſm naturam sit maximum.

¶ Ad scdm̄ dubiū.dicitur ꝙ qa differentia inter potentiā actiuam ꝛ passiuam patet ex dictis:ideo henꝰ tacuit illā: quia patet ꝙ actiua eo ipso ꝙ potest in aliquid potest in minus ꝛ non in maiꝰ. Eꝯ potentia passiua eo ipso ꝙ pōt pati ab aliquo pōt pati a maiori ꝛ nō a minori.

¶ Contra quia omne agens phisicum in agendo repatitur per phylosophum 3ᵒ physicorum:igitur vnūquodq̄ potest pati a maiori ꝛ a minori: ꝛ potest agere in maius ꝛ in minus.patet consequentia ex se.

¶ R̷ᵒ ad h̄ dictum est supra ſm duos modos.

¶ Unus dicit ꝙ quando minus agit in maius agit in resistentiam illius.que est minor sua poᵃ actiua:ꝛ nō agit ī pōam actiuā illius que est maior q̄ʒ sua potētia actiua.

¶ Alr̄ modus dixit ꝙ quando minus agit in maius:agit in partem illius:que est minoris potētie ꝛ nō agit in totum ꝙ est maioris potētie. Et vt ista materia possit bene ventiliari ponemus questionem nostram de reactione:in qua tractant̄ omnes opiniones : ꝛ reprobantur ꝛ ideo addemus aliam opinionem.

¶ Duᵐ.xjᵐ.ꝛ vltio. vtrū omne agens physicū in agendo repatiatur:vt dicitur a phylosopho 3ᵒ physicoruʒ.

¶ Contra arguit̄:qa sequunt̄ duo inconueniētia. pmum est ꝙ caliᵗᵃˢ ꝛ friditas simul intēdet̄ in eodem ꝯn̄s falsuʒ ꝛ ipossibile:qa tunc ꝯ̈ria simul starēt in eodē subo. ꝑbat̄ ꝯᵃ:qa si.a.calm̄ agit in.b.fridū p medū pedalis distātie. Et.b.fridum reagat in.a.tunc vnūquodq̄ istoruʒ prius agit in medium:quare pus iducit̄ caliditas ꝛ frigiditas in mediū:ꝛ continue agunt ꝛ non nisi producēdo calitatē ꝛ friditatē:igit̄ simul intendet̄ caliditas ꝛ frigiditas.

¶ Scdm̄ incōueniens est:qa tunc ꝑueniret actio a ꝑportione minoris ineq̄litatꝫ ꝯ phm̄.7ᵒ phiᵒ.ꝑbat̄ ꝯn̄a: qa sit a.calidum poᵃ:vt.8.ꝛ.b.fridū poᵃ vt. 4.mō si. b.reagit i a.ꝛ cū.b.sit poᵃ vt 4ᵒʳ ꝛ reagat in.a.ꝙ est poᵃ vt.8. igitur a proportione minoris inequalitatis proueniet actio.

¶ In contrarium arguitur ꝙ omne agens phisicum.s.cōmunicans in materia cum passo in agendo repatitur:qꝛ elemēta concurrētia ad gn̄onē mixti refranguntur in q̄litatibus suis:igitur sicut vnum agit in aliud.ita patitur ab alio.patet ꝯn̄a:ꝛ an̄s est phi primo de generatione.

¶ 2ᵒ arguitur experimento:qa ferrum ignitum extinctuʒ in aqua calefacit aquam:vt patet:ꝛ cum h̄ infrigidatur ab aqua:ergo in agendo repatitur.

¶ R̷ᵒ.ad h̄ sunt duo modi respondendi principales. Unꝰ est calculatoris dicentis ꝙ non dat̄ reactio propter duo prima argumenta. Ad argumenta in contrariū rn̄det.

¶ Ad primū cum dicitur.qualitates elementorū in mixto refrangūtur conceditur:sed hoc non est a qualitatibꝰ contrarijs:sed ab in fluxibus supercelestibus:qui effectiue concurrunt ad generationem. Uel alr̄ dicitur ꝙ alique qualitates remanent non refracte.

¶ Ad 2ᵐ dr̃ q̄ aqua calefit ab igne: sed ignis non infridat ab aq̃ sed suffocat ideo extinguitur ignis in ferro.

¶ Uel alr̃ dicit q̄ quã bñ agit in ferrũ ignitum infrigidãdo: sed ferrũ ignitum non agit in aquã calefaciendo: sed q̄ aqua appareat calida est pp̄ exalationes calidas. que erãt in poris ferri igniti que sunt mixte cum aqua.

¶ Et ad dictũ phi dicit q̄ intellr̃ de re pati p̄uatiue: q̄ est resistẽ ₇ non positiue: q̄ est p̄ducere qualitatem in ipsuʒ.

¶ Secũdus modus r̃ñdẽdi p̄ncipalis est cõmunis: qui dicit q̄ reactio est possibilis. imo necessaria: sed de mõ soluẽdi rõnes ꝯ ipsum sunt duo modi respondendi p̄ncipales.

Unus marsilij dicitur ad p̄mũ. q̄ q̃uis calitas ₇ frigiditas producant̃ in medium. non tamẽ intẽdit̃ calitas ₇ frigiditas: q̄ q̃ʒ cito producit̃ frigiditas. tam cito corrũpitur. q̃m nõ hʒ esse p̄manens. Et si replicas ꝯtra: q̄ sequit̃ q̄ ad inductionem frigiditat̃ non sequitur corr° caliditat̃. Cõcedit̃ propter frigiditatem nõ hẽre esse permanens. Et iterum si dicitur. sequitur q̄ mediũ simul calefit ₇ frigefit negat̃ ꝯ°: q̄ non acquirit̃ maiorem frigiditatem.

¶ Ad 2ᵐ negat̃ q̄ q̃n passuʒ reagit in agẽs agat a proportione minoris inequalitatis: q̄ calitas hẽt activitateʒ p̄ quã agit: ₇ resistentiã per quã patitur: quare lʒ p̄portio passi ad activitatẽ agẽtis sit p̄portio mĩoris ineq̃litat̃. tñ p̄por° passi ad resistẽtiã agẽtis est maioris inequalitat̃.

¶ Alr̃ modus r̃ñdẽdi est iacobi de forliuio: q̄ r̃ñdet p̄mo q̃uo agẽs agat i meᵐ: ₇ q̃uo passium reagit: dicit aũt p̄ q̄ in mediũ p̄ducitur sp̃es caliᵗᵃᵗ: ₇ sp̃es frigiᵗᵃᵗ. postea sp̃es calitat̃ p̄ducit caliditatem in medium: sed species frigiditat̃ non producit frigiditateʒ in medium: q̄ impedit̃ a specie caliditat̃ mediante caliditate producta.

Et si replicas contra: q̄ species frigiditatis est ita apta producere frigiditatẽ: sicut species caliditates calitateʒ. Respondet negando illud: q̄a impedit̃ a specie calitatis. Et si ar̃ ꝯ: q̄ nihil resistit alr̃i nisi rõe ꝯrieᵗᵃᵗ: sʒ sp̃es caliᵗᵃᵗ nõ ꝯriat̃ sp̃ei frididitat̃: q̄ sil' sũt in me°. igit̃ non resistit ei. R° q̄ non est resistentia p̄ se: ₇ i meᵒ int̃ qualitates positiuas nisi rõne contrarietat̃: sed species caliditatis non resistit p̄ se: sed mediante caliditate p̄ducta i me°. q̃re ₇c̃.

¶ Ad 2ᵐ quõmodo passium reagat in agẽs: dicit q̄ reagit a proportione totius passi in partem agẽtis: quare agit a proportione maioris inequalitatis.

¶ Cõtra modũ calculator̃ ar̃ 3°. p̄ ꝯ iterp̄tationẽ quã dat dcõ phi. q̄ oẽ agẽs phiᶜᵘᵐ i agẽdo repatit̃: q̄ itellr̃ de passiõe p̄uatiua que est idẽ q̄ non ₇ non recipere pati. mõ de passione positiua: que est recipere actiones passi.

Contra arguit̃ q̄ phs ex illo dicto oẽ agens phisicum in agendo repatit̃ ꝯcludit q̄ omne agens phisicũ in mouẽdo mouet̃. non tamẽ omne mouens in mouẽdo mouetur et pʒ q̄ sic intelligendo. oẽ mouens mouet̃. i. non recipit actionẽ passi: sicut ₇ mouens phisicum.

¶ Scd̃o ar̃ ꝯ modũ r̃ñdẽdi de actione ferri igniti extincti in aqua: q̄ dicit q̄ aut ferrũ ignitũ nõ calefac̃ aquaʒ. aut q̄ aqua nõ infrigidat ignẽ sed suffocat: q̄ videtur innuẽ q̄ ignis ₇ aqua non possunt agere adinuicem. Cõtra arguit̃ q̄ s̃m phm p̄mo de g̃none omne elemẽtuʒ põt trãsmutari in aliud ₇ eꝯ: sʒ omnẽ trãsmutationẽ substantialeʒ necessario p̄cedit alteratio q̃litatũ p̄maꝶ in trãsmutatõ: g̃ elemẽta necẽo agunt ₇ patiunt̃ adinuicem.

¶ 3° ꝯtra id qd̃ dicit q̄ qualitates aliq̃ elementorũ remanent nõ refracte in mixto. Cõtra q̄ h̃ est ꝯ phm p̄ de g̃natione. dicentẽ g̃nõ est mutatio totius in totum nullo sensibili remanẽte: mõ si alique qualitates essent non refracte: remanerent qualitates sensibiles ꝯtra phʒ q̃re. ₇c̃.

¶ Cõtra p̄ᵐᵃᵐ declarationẽ scd̃i modi: que fuit marsilij ar̃. Et p̄ ꝯ modũ declarãdi de actiõe ꝯrioꝶ in mediũ: q̄ dic̃ q̄ p̄ducit̃ calitas ₇ fridiras in mediũ: sed nõ remanet frigiditas i me°: sed caᵗᵃˢ sic. Cõtra ar̃: q̄ stãte me° tẽpato: si p̄ducit̃ calitas ₇ fridiras in meᵐ. vtraq̄ est vltra g̃dũ mediũ: igit̃ ꝯrie opponũt̃: sʒ oppo° ꝯrie ipoſe ẽ sil' eẽ in eodẽ subo. siue p̄ instans siue per tẽpus mouent̃. quare ₇c̃.

¶ Scd̃o arguit̃ ꝯtra modũ saluãdi q̄ passium agat a proportione maioris inequalitat̃: q̄a dicit q̄ omne agẽs hẽt activitatẽ p̄ quã agit: ₇ resistẽtiã per quã patit̃: ₇ resistentia est semp̄ minor activitate alterius ꝯrij: quare passium põt agere a p̄portione activitat̃ sue ad resistẽtiaʒ agent̃. q̃re agit a p̄portiõe maioris ineq̃litat̃. ꝯtra arguit̃: q̄a p̄ quãtũ agẽs sufficit agẽ p̄ tãtũ sufficit p̄hibẽ actionẽ ꝯrij: ₇ per quantũ sufficit p̄hibe actionẽ ꝯrij: p̄ tãtum sufficit resistẽ: igit̃ activitas agẽtis ₇ resistẽtia ei° sunt eq̃les: ₇ si sic: igit̃ activitas potẽtis nõ põt agẽ in resistentiaʒ agẽt̃.

¶ Cõtra scd̃aʒ declarationẽ scd̃i modi q̃ fuit iacobi forliuiẽsis arguit̃. Et p̄ ꝯ modũ reagendi: q̄a dicit. q̄ ex eo q̄ agẽs calm̃ mediãte specie calitat̃ p̄ducit calitatẽ in mediũ. ideo fridũ si multiplicet sp̃em fridditatis in meᵐ non põt p̄ducẽ fridditatẽ in mediũ: sed bñ in passium. Contra arguit: q̄ si calitas de nouo p̄ducta i meᵐ est cã q̃re sp̃es frigiditat̃ nõ põt p̄ducẽ fridditatẽ in me°: multo min° poterit p̄ducẽ fridditatẽ in passiuʒ: p̄bat̃ ꝯ°: q̄ caliditas fixa multo magis est apta prohibẽ: q̄ fortior est: quare passum non reaget in agens.

¶ 2° arguit̃ ꝯtra modũ saluandi passium ip̃m agere a p̄portione maioris ineq̃litatis q̄a dicit̃ q̄ passium agit in agẽs a p̄portione toti° passi in partẽ agentis. ꝯtra arguit̃: q̄a vnũq̃dq̄ inquãtũ agit in tantũ resistit: sed agens agit s̃m totũ vt p̄babo igit̃ resistit s̃m totum pʒ ꝯña cuʒ maiori: mior p̄bat̃ q̄a vnũq̃dq̄ agit sʒ q̄ est i actu: q̄a foris sp̄ existimabit̃ mouens 3° phi°: sed est in actu s̃m totum ₇ non s̃m partem: q̄a s̃m partẽ est in po°. igit̃ s̃m totum agit: ₇ ꝯseq̃nter s̃m totũ resistit ₇ non s̃m partem.

¶ Item sicut vnũq̃dq̄ naturalr̃ appetit ꝯseruare se ₇ q̃zlibet p̄tem sui vt dicit ꝯ° primo phi°. sic vnũq̃dq̄ naturaliter nititur ꝯseruare se ₇ q̃zlʒ partẽ sui: quare totum semper aget pro cõseruatione totius ₇ partis: ₇ si sic. totum resistit ₇ non solum pars.

¶ Propterea nos ponimus alium modũ respondendi cõtra viam calculatoris tenendo q̄ agens phisicum in agendo repatitur scilicet positiue.

¶ Et dicimus duo. p̄mo dicimus q̄ omne agens phisicuʒ scilʒ agens per ꝯtactum in agẽdo repatit̃ sic̃ dicit phs 3° phi°. Et notantẽ dicit̃ agens per ꝯtactum: q̄a tale agens cõicat in mã cuʒ passo ₇ p̄pterea repatit̃: ₇ propter hoc intelligentia mouens celum non patitur: quia non communicat in materia cum passo.

¶ Secundo dicimus q̄ reactio facta per contactum fit a virtute productiua in virtutem conseruatiuam alterius. Et hoc notanter dicitur vt saluetur omnẽ actionem fieri a proportione maioris inequalitatis. pro quo nota q̄ omne tale agens phisicum habet virtutem productiuã per quam agit extra se in aliud ₇ conseruatiuam p̄ quaʒ conseruat se: ₇ virtus productiua cuiusq̄ fortior est virtute ꝯseruatiua alterius: ₇ ideo passium reagit a proportione virtutis p̄ductiue ad v̓tutẽ ꝯseruatiuam agentis.

¶ Et si diceres contra: quia hoc dato sequitur q̄ q̃libet passium est aptum corrumpere suum agens: consequens falsum est: ₇ probatur ꝯsequentia: q̄ virtus productiua passi est fortior parte virtute conseruatiua agentis.

¶ Dr̃ q̄ hoc sequeretur. si virtus productiua agentis nõ esset coniuncta cum virtute conseruatiua eius: sed quia coniuncta est virtus productiua agentis cum virtute cõseruatiua eius: que plus proportionabiliter agit in virtutem conseruatiuã passi. q̃ʒ eꝯ passium in agens. iõ nõ se°.

¶ Contra nos arguet q̄a p̄mo. q̄ cũ v̓tutes p̄ductiue ei° aut

aut mediantib⁹ qualita^{tib⁹} ɔ̃rijs. Aut ḡ se ĩpediẽt in agẽdo sic ꝙ per quãtum extendit ca^{lor} de nouo producta ab agẽte: ꝑ tantũ prohibet fridiras induci: aut non. Si nõ: calitas ⁊ frigiditas stabũt simul supra ḡdum mediuȝ. ꝙ est impossibile: si vero se impediẽt: igit̃ si agẽs induxit caliditatẽ in partẽ passi. passum nõ poterit inducẽ frigiditateȝ nisi prius corrumpat caliditatẽ: ⁊ si sic igit̃ agens nõ semꝑ repatit̃ qñ agit: q̃ nisi ꝑus corrũpat̃ calitas nõ repatit̃.

¶ Scdõ argt̃ sic q̃ztũ agẽs sufficit agẽ tantũ sufficit ꝓhibere actionẽ ɔ̃trarij: ⁊ quãtũ sufficit prohibẽ actionem ɔ̃rij tantũ sufficit resistẽ: ḡ a ꝑmo ad vltimũ q̃ztũ sufficit agere tm̃ sufficit resistẽ: ⁊ si sic: igit̃ quãta est actiuitas agẽtis. tanta est resistẽtia eius: sed actiuitas agentis excedit actiuitatẽ passi: ḡ resistẽtia agẽtis excedet actiuitatẽ passi: quare passum non poterit agere in agens.

¶ R^o. Ad ꝑmũ dicit̃ ꝙ q̃zuis qualitates ɔ̃rie se ĩpediant ĩ agendo: q̃a vbi ꝓducit̃ calitas nõ põt ꝓduci friditas. s. illa calitate stante: tñ cũ iste q̃litates agant per spẽs quas multiplicant ⁊ iste spẽs nõ se ĩpediũt: q̃ vbi inducta est calitas põt multiplicari spẽs frigiditat̃ ⁊ etiã talis spẽs frigiditas põt multiplicari ita agẽs ĩ q̃re ibi passum põt ĩducẽ frigiditatẽ cũ maior sit ṽtus ꝓductiua passi q̃z ṽtus ɔ̃seruatiua agẽtis: ⁊ sic simul agunt ⁊ patiuntur.

¶ Et si dicit̃ si ꝓhibet̃ induci friditas in parte passi. vbi inducta est caliditas de nouo: ergo a fortiori ꝓhibet̃ induci in agẽte: vbi est calitas fixa.

¶ Dicit̃ negando ɔ̃ñam q̃ nõ ꝓhibet̃ induci friditas in ꝑte passi solũ ꝓꝑ calitatẽ nouiter inductã: sed q̃ passuȝ nõ põt agẽ ɔ̃ ṽtutẽ ꝓductiuam agentis que fortior est.

¶ Ad 2^m cõcedit̃ ꝙ quãtũ agens sufficit agẽ tantũ sufficit resistere: sed duplex est põa actiua agẽtis. s. vna ꝑ quam agit ex^{tra}: ⁊ ẽ actiuitas ṽtut̃ ꝓductiue: ⁊ alia est actiuitas ꝑ quã agit ad intra: ⁊ est actiuitas virtutis ɔ̃seruatiue. ꝑ^a actiuitas est maior q̃z actiuitas passi: scd̃a ṽo est minor: q̃ actiuitas ṽtut̃ ɔ̃seruatiue ⁊ est minor q̃z actiuitas virtutis productiue passi: ⁊ propterea passum per ṽtutem productiuam suam põt agẽ in ṽtutẽ ɔ̃seruatiuã agent̃: sed nõ põt agere in virtutẽ productiuam agentis.

¶ Et si diceres. s. per quãtum agens agit per tantũ prohibet actionẽ ɔ̃trarij: igit̃ vbi virtus agẽtis fortior est: ibi magis ꝓhibet̃ actio ɔ̃rij: sed in agente vis agentis fortior est q̃z extra: q̃ vis a forma dependet ⁊c̃.

¶ Dicitur ꝙ lȝ virtus productiua agentis fundamentaliter sit fortior in agente q̃z extra. Tamen formaliter ⁊ effectual'r fortior est vbi agit ⁊ h̃ ẽ ex̃. Et de his sat̃ dictũ sit.

¶ De tribus predicamentis.

Cum motus dupliciť accipi possit ꝑm ɔ^{mentatorem} 3° phi^{corum} cõmẽto 4°. s. pro forma fluẽte ⁊ pro fluxu forme. siue pro via in formam. Et motus pro via in formam sumptus famosior est. de q̃ in logica determinat̃. Et ꝑ for̃a fluẽte verior est: de quo in phia determinãdũ est. h̃ ɔ^{tr}. Ideo de motu pro fluxu forme hic determinãdũ est. Et primo in gñali de tali motu q̃tuor tangemus. ꝑ^o quid sit motus pro fluxu forme. 2° in q̃ ꝑ̃ntis sit talis motus. 3° penes qd velocitas motus in genere attendat̃ tanq̃z penes causaȝ. 4°. penes quid attendatur velocitas motus in genere tã q̃z penes effectuȝ.

¶ 2°. in spãli determi^{nandum} est de veloci^{te} mot⁹. Et ꝑ^o de velocitate motus localis penes qd attẽdat̃ velocitas ei⁹ tanq̃z penes effectum: q̃ prior est alijs motibus.

¶ Et cum motus localis diuidatur per vniformẽ ⁊ difformẽ: prius diffinietur vtrũq̃z membrum.

¶ Deide ponetur regula declarans primo penes quid attendatur velocitas motus circa vniformẽ.

¶ Secundo penes quid attendat̃ velo^{tas} mot⁹ c̃c difformi^{ter}.

¶ Et cũm motus localis diuidatur et per intensionem et remissionem. prius vtrũq̃z membrum diffinietur deinde ponent̃ duo principia circa latitudinem motus.

¶ Primum principium circa latitudinem velocitatis motus est ꝙ talis latitudo mot⁹ est infi^{ta}. Ex q̃ ĩfert duo: ꝑ^o ꝙ non est possibile aliq̃d mobile totaȝ latitudinem motus acquirere in tẽpore finito. 2° infert ꝙ a nõ gradu ad quẽcunq̃z gradum datum contingit vniformit̃ intẽdere motum suum. Et similiter a tali gradu dato ad non graduȝ contingit vniformiter remittere motum suum. Et similiter a quocunq̃z gradu ad quemcunq̃z gradum contingit vniformit̃ intendere ⁊ remittere motum suum.

¶ Scdm̃ principium est ꝙ talis latitudo motus q̃uocũq̃z ĩcipiat terminata ad certũ gradũ corr̃ñdet ḡdui medio.

¶ Ex quo infert duo primo ꝙ si latitudo incipit a non ḡdu: ⁊ terminetur ad certum graduȝ ꝙ gradus medius est ꝑcise subduplus ad ḡdũ terminantẽ totã latitudinẽ. Et consequenter si mobile moueatur gradu medio vniformit̃ in duplo minus spacium pertransibit q̃z si moueatur ꝑm totam latitudinem.

¶ Scdõ infert ꝙ si latitudo incipiat a certo gradu: ⁊ terminetur ad certum graduȝ: gradus medius est maior q̃z sub2^{lum} ad totam latitudinem. Et cõsequenter si mobile moueatur tali gradu medio plus pertransibit q̃z subduplum ad totam latitudinem.

¶ 2° agẽdum est in spãli de velocitate mot⁹ augmẽtatõis penes qd attendat̃ velocitas eius tanq̃z penes effectuȝ.

¶ Et prius agẽdũ est in spãli de velo^{te} mot⁹ alteratiõis. s. penes qd attẽdat̃ velocitas eius tanq̃z penes effectũ. ⁊c̃.

¶ Primo igitur dicemus de his que in generali determinanda sunt: secundo de his que in speciali.

Quantum ad primũ quatuor tangenda sunt: sicut dictũ est: primo quid est motus pro fluxu forme. 2° in quo predicamẽto sit talis motus. 3° penes quid velo^{tas} attendat̃ penes cãȝ. 4° penes qd attẽdat̃ velocitas penes effectũ.

Quantũ ad ꝑmum dr̃ ꝙ lȝ diffinitio motus data a pho 3° phi^{corum}. Dr̃ ꝙ motus est actus entis in põa ꝑm ꝙ in potentia possit adaptari ad vtrũq̃z mẽbrũ diuisiõis ꝑm ɔ^{tem}. s. tam pro fluxu forme q̃z pro forma fluente: tamẽ q̃ magis adaptat̃ ad motum pro forma fluente. Ideo vt possim⁹ distinguere motũ ꝑ fluxu for^e. a motu ꝑ for̃a fluente: opȝ al'r diffinire motũ famosiorẽ: qui est motus pro fluxu forme. Dicamus: ergo ꝙ talis motus sic diffinit̃. Q̃ est trãsmutatio successiua forme partibiliter acquisibilis. Et ꝓpter h̃ dixit phs 5° phi^{corum} ꝙ motus ꝓꝑe dictus est de ɔ̃rio in ɔ̃riũ: q̃ ꝑ hoc innuit̃ successiua acq̃sitio rei ꝑtibilis.

¶ Quantum ad secundum dicimus. ꝙ motus proprie dictum. s. qui est pro fluxu forme est tm̃ in tribus predicamentis. s. quantitate qualitate ⁊ vbi: quia in his tm̃ est successiua acquisito rei partibilis.

¶ Quantum ad tertium dicimus ꝙ velocitas motus in genere penes causam attenditur penes proportionẽ potentie mouentis ad resistentiam.

¶ Quantum ad quartum dicimus ꝙ velocitas motus in cõi penes effectum attenditur penes latitudinem effectus consequentis ad illum motuȝ: siue analogum sit: siue vniuocum non refert.

¶ Du^m primo circa primũ. vtrum diffinitio motus pro fluxu forme sit conuenienter data scilicet ꝙ sit transmutatio successiua forme partibiliter acquisibilis.

¶ Primo ɔ̃ ly trãsmutatio arguitur: quia transmutatio ⁊ mutatio idẽ sunt: vt patet: sed mutatio dicitur tã de trãsmutatiõe subita vt est gño ⁊ cor^o. q̃z de trãsmutatiõe successiua: vt est aug^{tio} ⁊ alteratio ⁊ mot⁹ localis: igit̃ transmutatio dr̃ de oĩbus istis: ⁊ si sic: igit̃ mot⁹ pro fluxu nõ est solum trãsmutatio forme partibiliter acquisibilis.

¶ Scđo contra ly successiua arguit᷑: qa motus ꝓ fluxu hꝫ partes simul permanẽtes: igitur nõ est successiua transmutatio: pꝫ ꝯña: qa res successiua nõ habꝫ partes simul permanẽtes. añs probat᷑: qa talis motus intendit᷑ ⁊ remittit᷑: sed intẽsio est additio g̃dus ad g̃dum vtroqꝫ remanẽte igit᷑ ptes g̃duales intensiõis simul remanẽt. q̃re ⁊c̃.

¶ Tertio cõtra totã arguit᷑: qa h̃ diffinitio competit motui pro forma fluẽte: ergo non est conueniẽs pꝫ ꝯña: añs ꝓbat᷑: qꝛ ẜm ꝯᵐᵉⁿᵗ 3ᵒ phiᵒ. motus ꝓ forma fluente non est aliud q̃ꝫ generatio partis post partem illius perfectiõis ad quã tendit. donec perficiatur ⁊ fiat in actu: sed talis generatio. partis post partem non est nisi transmutatio successiua rei partibiliter acquirende. quare ⁊c̃.

¶ Rᵒ ad p̃mum conceditur ꝙ transmutatio et mutatio sũt idẽ: ⁊ ꝯñter sicut mutatio dicit᷑ de mutatione subita ⁊ de successiua. ꝯsimilr̃ ⁊ transmutatio sic dĩ. q̃re ꝯ̃riũ ꝯcludit verũ ꝙ motᵒ pro fluxu nõ est solũ transmutaᵒ fõe ptibilr̃ acgrẽde: sed opꝫ addẽ successiue: qꝛ trãsmutaᵒ successiua fõe ptibilr̃ acgrẽde solum dĩ de motu pro fluxu forme.

¶ Ad 2ᵐ dĩ ꝙ motᵒ hẽt duplices ptes: qꝛ aliq̃s hꝫ ẜm successionẽ que mẽsurant᷑ tpe: ⁊ iste nõ sunt simul: ⁊ alias hꝫ ẜm intensionẽ que non sunt successiue ⁊ iste simul sunt ⁊ de istis non incõuenit ꝙ simul sint: sed de aliis sic.

¶ Ad tertium dicitur ꝙ illud dictum ꝯᵗⁱˢ generatio partis post partem põt dupliciter accipi. s. ꝓ re que g̃nat᷑: ⁊ pro motu quo g̃nat᷑. p̃mo modo dicit᷑ de motu pro fõia fluente. 2ᵒ modo dicitur de motu pro fluxu forme.

¶ Uel alr̃ concesso. ꝙ motus pro forma fluẽte sit generatio partis post partẽ illius perfectiõis ad quã tendit ⁊c̃. negat᷑ ꝙ talis g̃natio sit transmutaᵒ successiua forme ptibilr̃ acquirende: qꝛ p h̃ ꝙ dicitur successiua restringitur mutatio ad fluxum: ⁊ non ad formam fluentem.

¶ Duᵐ 2ᵒ circa 2ᵐ. vtrum motus pro fluxu forme sit tñ in tribus p̃ntĩ. s. quãtitate qualitate ⁊ vbi?

Contra arguit᷑ primo qꝛ ẜm ꝯᵐᵉⁿ 3ᵒ phisicoꝝ ꝯᵗⁱ 4ᵒ motᵒ pro fluxu forme est in p̃nto passionis: ⁊ motᵒ pro forma fluẽte est in quatuor p̃ntis. s. suba. quantitate q̃liᵗᵉ ⁊ vbi: igit᷑ motᵒ ꝓ fluxu forme non est in tribus p̃ntis.

¶ Item phs 5. phiᵒ dicit. ꝙ motᵒ est de ꝯ̃rio in contrariũ: igit᷑ motᵒ non est in p̃ntis in quibᵒ non est contrarietas. pꝫ ꝯña: sed in quãtitate non est contrarietas per phm in p̃nto quantitatis: igit᷑ in quãtitate nõ est motus. Similr̃ in vbi nõ est ꝯ̃rietas: qꝛ ea: in quibᵒ est ꝯ̃rietas dĩunt ẜm magis ⁊ minus: sed vbi non dĩt ẜm magis ⁊ minᵒ qꝛ est indiuisibile. Nec in q̃liᵗᵉ est cõtrarietas: qꝛ fõia est in eẽntia simplici ꝯsistẽs: igitur nõ dĩ ẜm magis ⁊ minᵒ.

¶ Item motᵒ pro fluxu non est in illis p̃ntis: in quibᵒ non est successio: sed in quantitate non est successio: qꝛ cuꝫ sit cõuersio nutrimenti in subam aliti sit subita introductio forme viuẽtis in m̃am nutrimẽti vna cum quãtitate: q̃re subito acqritur quantitas sicut forma substantialis. In vbi etiam non est successio: cuꝫ sit indiuisibile: quare successio solum erit in qualitate.

¶ Item si motus pro fluxu forme esset in tribus p̃ntis non differet a motu pro forma fluente: qui ponitur in his tribus predicamentis. consequens falsum: ⁊ patet ꝯña.

¶ Rᵒ. ad p̃mum cũ dicit᷑ ꝙ motᵒ pro fluxu forme ẜm ꝯᵐᵉⁿ est in p̃nto passionis: negatur h̃ a quibusdam subtilr̃ speculantibus: ⁊ ratio est qa cum motus pro fluxu forme sit subm temporis: ⁊ tempᵒ est absolutum: igit᷑ motᵒ qui est subm eiᵒ est absolutum: pꝫ ꝯña: qꝛ subm non est minoris entitatis: q̃ꝫ passio eiᵒ. Et si est absolutum non est in p̃nto passionis: ꝙ est predicamentum respectiuum: ⁊ sic nõ acceptatur auctoritas ꝯᵗⁱˢ. Et si querit᷑ in quo p̃nto est: dicetur statim ꝙ est reductiue in p̃dicamẽto termi ad quẽ.

¶ Saluãdo ꝯᵐᵉⁿ põt dici: ꝙ motᵒ pro fluxu forme põt cõsiderari 3ᵉ. vno mõ: vt est a mouente: ⁊ sic est actio. Alio modo: vt est in moto: siue mobili: ⁊ sic ẽ passio. Alio modo vt est via in terminũ ad quẽ: ⁊ sic nõ est actio: nec passio: sed in g̃ñe termini ad queꝫ reductiue. ꝯᵗᵒʳ ergo accipit motum scđo mõ: cum dicit ꝙ est in genere passionis. ⁊c̃.

¶ Ad 2ᵐ cum dicit᷑ ꝙ motus est de ꝯ̃rio in ꝯ̃rium. cõcedit᷑: ⁊ negat᷑ ꝙ in his tribᵒ p̃ntis dictis non sit contrarietas. Et de quãtitate dicit᷑ ꝙ lꝫ non sit in ea ꝯ̃rietas ẜm esse in m̃ã. qꝛ h̃ non est nisi in his que intẽduntur ⁊ remittunt᷑. tamẽ ꝯ̃rietas ẜm motum est in his que successiue acquirũtur h̃ egidiᵒ: sed quãtitas successiue acquirit᷑ q̃re. In vbi etiam accepto pro situ. siue pro distantia a centro mũdi ad hunc locuꝫ est etiã ꝯ̃rietas: qꝛ successiue acquirit᷑. Sic etiam in qualitate accepta ẜm esse ꝙ hꝫ in subo est etiaꝫ contrarietas: quia sic participatur ẜm magis ⁊ minus. lꝫ ẜm essentiam non habeat contrarietatem.

¶ Ad 3ᵐ cum dicit᷑ ꝙ motᵒ est solum in illis p̃ntis in q̃bus est successio. conceditur: sꝫ negat᷑ ꝙ in quantitate non sit successio. quãdo fit extẽsio quãtitatis: lꝫ non sit successio: quãdo subito acquiritur quantitas cum forma substantiali. Similr̃ negatur ꝙ in vbi sumpto pro situ: vel distãtia a centro non sit successio: quare ⁊c̃.

¶ Ad 4ᵐ cum dicitur si motus pro fluxu forme esset in tribus predicamẽtis non differet a motu pro forma fluente negatur: qꝛ alr̃ motᵒ pro forma fluẽte est in p̃nto termini ad quẽ: qꝛ est ꝑ se in p̃nto illo: qꝛ forma fluens est eiusdẽ speciei cum termino ad quẽ: sed motᵒ pro fluxu forme est solum reductiue in p̃nto termini ad quẽ: ⁊ ratio est: qa si põa est reductiue in g̃ñe actus: a fortiori ꝙ est mediuꝫ inter põam: ⁊ actum est reductiue in g̃ñe actus. ⁊c̃.

¶ Et si queratur quare ꝯᵗᵒʳ posuit motum pro forma fluẽte in q̃tuor predicamẽtis: cũ in suba non sit forma fluens. Rᵉ obmissis variis modis r̃ñdẽdi: ꝙ cõmentator dicit h̃: qꝛ ponit formas substantiales elemẽtorum esse intensibiles ⁊ remissibiles sicut qualitates: sed ẜm viam cõmunẽ non est verum: quia substantia non suscipit magis ⁊ minus ẜm phylosophum in predicamẽto sube. ⁊c̃.

¶ Duᵐ tertio vtrum sit aliquod cõmune penes ꝙ attendatur velocitas motᵒ tanq̃ꝫ penes causam: ⁊ maxime vtrũ penes proportionem potentie mouentis ad resistentiaꝫ attendatur velocitas motus?

¶ Cõtra ar᷑ p̃ᵒ ꝙ nõ attẽdit᷑ penes ꝓportionẽ põe mouẽtis: qꝛ stat sor. ⁊ plonẽ eq̃ velocit᷑ moue᷑ aliq̃d mobile: ⁊ tñ vnũ hẽt maiorẽ ꝓportionẽ ad mobile q̃ꝫ aliud: igit᷑ nõ attẽdit᷑ penes ꝓportionẽ põe mouẽtis ad mobile. pꝫ ꝯña: añs ꝓbat᷑ qꝛ posito ꝙ sor. sit maior põe q̃ꝫ plᵒ. puta sor. sit poᵃ: vt. 6. ⁊ plᵒ sit poᵃ: vt. 4. ⁊ mobile sit resistẽtie vt. 2. sed sor. nõ moueat ẜm vltᵐ conatũ: sed eq̃ velocit᷑ sicut plᵒ. Tũc pꝫ ꝙ sor. hꝫ maiorẽ ꝓportionẽ ad mobile q̃ꝫ plato: ⁊ tamẽ eq̃ velocit᷑ mouebũtꝫ velocitas non attẽdit᷑ penes ꝓportionem potentie mouẽtis ad resistentiam. ⁊c̃.

¶ 2ᵒ arg᷑ ꝙ nõ attẽdit᷑ in ordine ad resistẽtiã: qꝛ alĩ ꝓuenit velocitas a poᵃ mouẽte: vbi nulla est resistẽtia: igit᷑ velocitas nõ attẽdit᷑ penes ꝓportionẽ põe mouẽtis ad resistẽtiã. pꝫ: ꝯña. añs pꝫ de motu celi: q est cũ aliq̃ veloᵗᵉ: ⁊ ꝓuenit ab itelligẽtia mouẽte sine resistẽtia: ꝓbat᷑ qꝛ vbicũqꝫ est resistẽtia: põa mouet cum fatigatione: sed intelligẽtia mouet sine fatigatione. igit᷑ sine resistẽtia mouet.

¶ Propt᷑ has rõnes dicũt aliq ꝙ veloᵗᵃˢ motᵒ in cõi penes cãm nõ attẽdit᷑ penes ꝓportionẽ poᵉ mouẽtis ad resistẽᵐ: sed penes aptitudinẽ poᵉ mouẽtis ad rem motam.

¶ Contra aptitudinẽ arguit᷑: ⁊ ꝓbat᷑ ꝙ velocitas motus attendit᷑ penes ꝓportionẽ potẽtie mouẽtis tanq̃ꝫ penes causam: qa phus. 7ᵒ. phiᵒ dicit ꝙ ois actio prouenit a ꝓportione maioris inequalitatis. potẽtie mouẽtis supra rẽ motam: sed velocitas motus est quedam actio: igitur

ꝓuenit

prouenit a proportione potentie mouentis ad rem motam: quare velocitas penes causam attenditur penes proportionem potentie mouentis ad rem motam.

¶ Confirmatur. quia si sor. sit maioris potentie quam plato: et eque velociter moueant aliquod mobile maiorem aptitudinem habet sor. ad mouendum quam plato: patet quia aptitudo potentie quedam est naturalis: quia si maiorem potentiam habet: maiorem aptitudinem habet: non tamen maiorem proportionem habet probatur: quia proportio attenditur penes potentiam contractam ad actum: sed aliter contrahitur secundum vltimum conatum. aliter secundum minus: vt in casu: quare secundum equalem proportionem mouet.

¶ Item arguitur quod de necessitate requiritur resistentia ex parte passi: quando agens agit in passum: quia omnis actio finita prouenit a proportione finita agentis supra passum: sed proportio finita agentis supra passum est cum resistentia. probatur quia si passum non resistit aliqualiter proportio esset infinita igitur omnis actio finita prouenit ex proportione finita agentis supra resistentiam.

¶ Respondetur. dicimus cum vis communiter quod velocitas in motu penes causam attenditur penes proportionem potentie mouentis supra resistentiam: et loquor de velocitate finita. Ad argumentum contra proportionem iam responsum est admittendo casum quod sor. sit maioris potentie quam plato: et quod moueat eque velociter sicut plato. Et cum tu dicis quod sor. habet maiorem proportionem ad rem motam quam plato. negatur: quia licet maiorem potentiam habeat quam plato. non tamen maiorem proportionem habet: quia non mouet secundum vltimum conatum potentie: sed mouet secundum potentiam restrictam ad equalitatem potentie platonis: ideo secundum equalem proportionem mouet.

¶ Ad aliud contra resistentiam etiam responsum est: quia cum dicitur quod intelligentia mouet orbem certa velocitate concedit: et quod mouet sine resistentia. negatur. Et ad probationem: cum dicitur quia vbicunque est resistentia potentia mouet cum fatigatione negatur: quia licet in rebus corporalibus hoc sit verum: tamen in rebus incorporalibus vt sunt intelligentie non est verum quod moueant cum fatigatione: quia mouent voluntate regulata a ratione: et velocitate finita mouent ideo cum resistentia. Utrum autem intelligentia mouens orbem moueat secundum vltimum conatum vel non: non determino ad presens.

¶ Dubitatur 4° vtrum velocitas motus in communi tanquam penes effectum attendatur penes latitudinem effectus consistentis ad talem motum?

¶ Contra arguitur quia hoc dato sequitur quod velocitas augmentationis attenderetur penes quantitatem acquisitam vt voluit calculator. patet consequentia quia quantitas acquisita est latitudo effectus consistentis motum augmentationis consequens falsum quia sequuntur duo inconuenientia. primum est: quod totum cathedralem sumptum eque velociter augmentaretur sicut aliqua pars eius posito quod illi soli pars augmentetur in illo toto. patet consequentia: quia equalis quantitas acquiritur vtrique et parti et toti: consequens tamen falsum quia pars sensibiliter augmentatur totum vero insensibiliter.

¶ 2m inconueniens est: quia sequeretur quod eque velociter augmentaretur quercus magna sicut vna parua herba posito quod vtraque digitalem quantitatem acquirat: patet consequentia. consequens falsum: quia vna sensibiliter augmentatur vt herba: et alia insensibiliter: vt quercus: non ergo eque velociter.

¶ 2° arguitur. quia sequitur: quod quilibet motus esset cuilibet motui comparabilis. consequens contra philosophum. 7° physicorum patet consequentia: quia omnes motus essent comparabiles circa effectus consequentes ad ipsos: puta sicut motus localis se habet ad spatium pertransitum: sic augmentatio ad quantitatem acquisitam. Et alteratio ad qualitatem acquisitam se habet.

¶ Respondetur. Ad hoc sunt duo modi respondendi. Unus calculatoris dicentis quod velocitas motus penes effectum habet attendi penes latitudinem effectus consistentis ad illum motum: quare sicut velocitas motus localis penes effectum habet attendi penes spatium pertransitum. ita velocitas augmentationis penes quantitatem acquisitam. et velocitas alterationis penes qualitatem acquisitam. Et tunc ad argumentum in contrarium respondetur.

¶ Ad primum cum dicitur sequuntur duo inconuenientia: negatur quod illa sint inconuenientia: quia sensibiliter et insensibiliter augmentari non diuersificant latitudinem effectus.

¶ Ad 2m cum dicitur quod sequeretur quod quilibet motus cuilibet motui esset comparabilis quod est contra philosophum. 7° physicorum. dicitur quod philosophus intelligit quod comparatio simpliciter que fit in vniuoco non potest fieri in diuersis speciebus: sed comparatio composita potest fieri in analogo equiuoco: quia dicitur quod stilus est acutior in tactu: quam vox in auditu. Et ideo dictum est quod non datur commune vniuocum penes quod habeat attendi velocitas motus tam penes causam quam penes effectum: sed bene commune analogum vel equiuocum penes quod potest attendi comparatio composita et non simpliciter.

¶ Alter modus respondendi est hentisberi dicentis quod non datur aliquod commune vniuocum penes quod attendatur velocitas motus. immo nec commune equiuocum: propter illas duas rationes dictas.

¶ Contra istum modum hentisberi arguitur ad exercitationem iuuenum: quia sicut se habet motus localis ad effectum suum inducendum per motum localem: ita se habet augmentatio ad effectum suum inducendum per augmentationem igitur sicut velocitas motus localis attenditur penes spatium pertransitum tanquam penes effectum: sic velocitas augmentationis attenditur penes quantitatem acquisitam tanquam penes effectum patet consequentia antecedens probatur quia motus habet esse et vnum esse a termino suo: quia est in eodem genere cum termino suo: immo in eadem specie cum illo: igitur motus habet distinctum esse a termino motus: qui est effectus eius: quare velocitas motus necessario habet distingui penes terminum motus tanquam penes effectum. Respondeas tu.

¶ 2° dicemus de his que in speciali dicenda sunt. scilicet penes quid attendatur velocitas motus tanquam penes effectum. Et primo de motu locali: et cum diuidatur motus localis. scilicet per vniformem et difformem. Et per intensionem et remissionem: primo circa membra prime diuisionis penes quid attendatur velocitas dicemus. secundo circa membra secunde diuisionis penes quid attendatur velocitas motus.

¶ Quantum ad primam diuisionem tangit quatuor primo ponit diuisionem. dicens quod quamuis motus multipliciter diuidi possit tam differentiis essentialibus quam accidentalibus: tamen in proposito sufficit distinguere per vniformem et difformem.

¶ Secundo diffinit vtrumque membrum diuisionis. Motus localis vniformis est ille: quo equali velocitate in equali parte temporis equale spacium pertransitur.

Difformis vero in infinitum variari potest tam respectu magnitudinis. quam respectu temporis.

¶ Tertio ponit regulam circa motum localem vniformem. dicens quod velocitas in motu locali vniformi attenditur penes lineam descriptam a puncto velocissime moto si quis fuerit talis: et reddit causam: quia penes talem punctum velocissime motum denominatur motus vniformiter vel difformis. qualitercunque aliis punctis aliter se habentibus.

Si vero nullus sit punctus velocissime motus: tunc velocitas attenditur penes lineam: quam describeret punctus: qui indiuisibiliter velocius moueretur quam aliquis punctus in dicta magnitudine. Et ponit duo exempla: primum exemplum est. si incipiant corrumpi puncta extrema eius quod mouetur puta alicuius rote. tunc non datur punctus velocissime motus.

¶ Secundum exemplum est. Si nulla sint vltima puncta eius quod mouetur: sicut accidit in linea giratiua que ponitur infinita: et reddit causam: quia omnis magnitudo mota localiter mouetur ita velociter. sicut aliqua pars eius: aut sicut aliquis punctus eius. Et in casu isto talis magnitudo indiuisibiliter velocius mouetur quam aliquis punctus eius.

¶ Declaro exemplum de linea giratiua: quia si sit vna columna longitudinis decem pedum: et grossitiei vnius pedis. que diuidatur in partes proportionales minoribus terminatis versus. b. extremum. Et sit vna linea cuius pars vnius pedis giret primam partem proportionalem. Et alia vnius pedis giret aliam partem proportionalem: et sic in infinitum: tunc sicut non datur vltima pars proportionalis: ita non datur vltima pars linee girantis vltimam partem.

¶ Ex vltima parte huius regule.s.si nullus sit pūctus ve
locissime motus infert tria correlaria.
¶ Primū corm est q̄ ꝯcedit̄ iux̄ h̄ tāq̄ poſſe. Qz stat q̄ cō
tiue tardi⁹ ꝛ tardi⁹ mouebit̄.a.mo¹ᵉ p horā: ꝛ tū ꝯtiue p
eandē horā q̄libet punctus qui mouebit veloci⁹ moue/
bit̄ q̄ prius ꝛ intēdet motū suū. Hoc idem verificat̄ de ro
ta mota.cuius quilibet punctus intendit motum suum:
ꝛ cum hoc extrema continue corrumpantur.
¶ 2m corrēm est.q̄ possibile est.q̄ magnitudo ꝯtinue eq̄ velo/
citer mouebit̄ p horā ꝛ vniuꝰ quo ad tp̄s: ꝛ tū quilibet
punctus eius ꝯtinue tardabit motū suuz: h̄ v̄ificat̄ de li-
gīratiua in q̄ non est assignare punctum velocissime mo
tum ponendo q̄ in hora futura quelibet pars propor/
tionalis in 2ˡᵒ minus velociter moueatur q̄ prius.
¶ 3m corm pōt eē ꝯcessum tanq̄ imaginabile q̄.a.magnitudo
p horā ꝯtinue veloci⁹ ꝛ veloci⁹ mouebit̄: ꝛ tū erit ita q̄
q̄lz punctus i ea ꝯtinue p illā horā remittet motū suū.h̄
v̄ificat̄ de mobili: cui sit appositio nouarū partium s̄m
extremum velocius motum: posito cum h̄ q̄ plus pro/
portionabiliꝰ sit appositio q̄ remissio motus in p̄existi.
¶ Et notat vlteri⁹ q̄ q̄uis vlꝰ ois magnitudo mota localiꝰ
ita velocit̄ moueat̄ sic aliq̄ ps ei⁹ nō tū ita tarde mouet̄ si
cut aliq̄ ps ei⁹. Et rō est q̄ tarditas est q̄si p̄uatio veloci
tatis. Nō obstāte q̄ de virtute s̄monis.ois tarditas sit ve
locitas ꝛ eꝯ.sicut q̄libet paruitas est magnitudo.mō res q̄
cunq̄ vlꝰ denoiat̄ ab habitu ꝛ p̄fectione.ꝛ nō a p̄uatōe.
Et iō omne cōpositū q̄uis q̄libet paruitatē habeat: quā
habz aliqua sua pars:nō tamē ita paruū dicit̄.sicut aliqua
sua pars. Et siliꝰ q̄uis oi tarditate q̄ mouet̄ pars moueat̄
totum nō tamē ita tarde mouetur totum sicut sua pars.
¶ 4° ponit rm̄ c̄c motū diffor¹ˢ penes qd attēdat̄ velocitas
ei⁹.dicēs. Qz i motu locali difformi velo¹ᵃˢ attēdit̄ i q̄cūq̄
istanti penes lineam quā describeret punctus velocitas
motus si per tēpus mouet̄ vniformit̄ illo ḡdu velocita/
tis quo mouetur in illo instanti.quocunq̄ dato.
Et declat̄ rm̄ dicēs.pono q̄.a.pūctus ꝯtinue p horā intē
dat motū suū:nō opz q̄ in aliq̄ instāti illi⁹ hore velocitas
attendat̄ penes lineā quā describet iste pūctus in illa ho
ra: sed bn̄ penes lineā quā describet: si p horā vniformit̄
moueret̄ illo ḡdu q̄ mouebit̄ i illo istāti dato. Rō hui⁹ ē
q̄ ad h̄ q̄ duo puncta.siue mobilia eq̄ velocit̄ moueant̄
in aliq̄ instāti:nō reqrit̄ q̄ in eq̄li tp̄e eq̄les ptrāseāt ma
gnitudines: sed stat q̄ in eq̄les in quacūq̄ p̄portione volueris.
puta posito q̄.a.pūctus moueat̄ vniformit̄.a.ḡu velo¹ˢ:ꝛ
vt 4ᵒʳ in hora.b.v̄o itēdat motū suū a non ḡdu ad.c.in p̄ᵃ
medietate:ꝛ in 2ᵃ medietate ad nō ḡdm tūc in me° istāti hore.
a.ꝛ.b.eq̄ velocit̄ mouebunt̄: ꝛ tamē in tali hora nō ptrā
sibūt eq̄les magnitudines: sed.a.plus ptrāsibit: vt patet.
¶ Siliꝰ alia cā est: q̄ in ptrāseūdo solū lineā finitā q̄tun/
cūq̄ modicā pōt.b.pūctus in infinitū velocitare motuz
suū.puta sup̄ p̄ᵃᵐ ptē p̄portionalē aliq̄ velocitate: ꝛ sup̄ 2ᵃᵐ
in 2ˡᵒ maiori: ꝛ sic i istᵒ tp̄e fieri q̄ hō velocitas difformis
siue instantanea nō attendat̄ penes lineā ptransitam in
aliquo tēpore: sed penes lineaz ptrāseundā.si vniformit̄
moueret̄ in tp̄e tali ḡu velocitatis.quo mouet̄ in instanti.
¶ Quantum ad secundam diuisionem motus localis cir
ca intensionem ꝛ remissionem quatuor principaliꝰ facit.
¶ Primo ponit diuisionē.2° diffinit vnūq̄dq̄ mēbꝝ.3° po
nit vnum principium.ex quo infert duo corre°.4° ponit
aliqd̄ p̄ncipium.ex quo infert alia.
¶ Quātum ad primum.dicit q̄ contigit motum vnifor/
mit̄ intēdi ꝛ remitti dupliciꝰ.s.vniformiter ꝛ difformit̄.
¶ 2° diffinit vtrūq̄ mēbrū dicēs. Uniformit̄ itēdit̄ motus.
cū in q̄lz pte eq̄li tp̄is eq̄lē latitudinē velocitatis acqrit.
Uniformiter vero remittit̄.cum in quacūq̄ equali par/
te temporis equalem perdit latitudinem velocitatis.

¶ Difformit̄ v̄o itēdit̄ ꝛ remittit̄:cū maiorē lati° veloci
tatis acqrit vel dep̄dit in vna pte eq̄li tēporis q̄ in alia.
¶ 3° ponit vnum p̄nm.ex q̄ infert duo correlaria.p̄nm est h̄.
Qz latitudo velocitꝰ mot⁹ ē īfi°: ex h̄ ifert p̄°. Qz nō est poſſe ali
qd̄ mobile totā latitudinē mot⁹ vniformit̄ acq̄rē in aliq̄
tp̄e finito.h̄ sic sequit̄ ex quo tota latitudo est infinita.
¶ 2° sequit̄ q̄ a nō ḡu ad quēcūq̄ ḡdū datū ꝯtigit moˡᵉ vni
formit̄ itēdē motū suū. Et siliꝰ a q̄cūq̄ ḡdu dato ad nō ḡ/
dū ꝯtigit vniformit̄ remittē. Et siliꝰ a q̄cūq̄ ḡdu dato ad
quēcūq̄ ḡdū datū ꝯtingit vniformit̄ itendē: ꝛ vniformit̄
remittē motū suū. h̄ se' sic p̄pea q̄ a q̄cūq̄ ḡdu ad quem
cūq̄ ḡdū ꝛ similiter ad non gradū est latitudo finita: ꝛ iō
per tempus finitū pōt vniformit̄ acquiri. ꝛ deperdi.
¶ 4° ponit aliud p̄nm.q̄ ois latitudo termiata ad aliquez
ḡdū fīn si vnit̄ acq̄rat̄ siue dep̄dat̄: quōcunq̄ icipiat siue
a nō ḡdu:siue ab aliq̄ ḡdu: corrn̄det ḡdui me°: imaginan
do q̄ mobile ipam vniformiter acquirens vel dep̄dens
in aliquo tempore equalem magnitudinem pertrāsibit.
sicut si p equale tēpus mouentur gradu medio.
¶ Ex h̄ ifert p̄° q̄ p talē latitum vnifor' diffor'ᵐ nō plus de
spacio ptrāsibit i q̄lz tp̄e: ip̄z vniformit̄ acq̄rendo: q̄ ip̄az
vnifor' dep̄dēdo: q̄ ex q̄ corrn̄det ḡdui medio eadē vni/
formit̄ acq̄sita: ꝛ vnifo' dep̄dita corrn̄det ḡdui medio.
¶ 2° se' q̄ si latitudo vniformit̄ difformis incipiēs a non gᵈ
terminet̄ ad ḡdum: suus ḡdus medius est p̄cise sub2ˡᵃ
ad ḡdum terminantem totam latitudinem.
¶ 3° se' si aliqd̄ mobile a nō ḡdu vsq̄ ad certum ḡduz vni/
formit̄ itēdat motū suū p ḡdū mediū in 2ˡᵒ min⁹ spaciū p
trāsibit ineq̄li.q̄ si moueret̄ vnifor' ḡdu terminātē totaz
latitudinē: p̄z q̄ totalis motus corrn̄det ḡdui medio: s̄z
ḡdus medius est sub 2ˡᵃ ad gradū terminantem totaz la
titudinem: quare sub 2ˡᵃ ad illud pertransibit.
¶ 5° ponit aliud p̄nm. Qz cuiuslz latitudis t̄miate iter duos
ḡdus siue iclusiue siue exclusiue ḡdus medi⁹ est maior q̄
sub 2ˡᵃ ad gradum terminantem latitudinem.
¶ Ex h̄ infert p̄°.q̄ si aliqd̄ mobile moueat̄ vnifor' tali ḡdu
medio plus pertrāsibit q̄ sub2ˡᵃ ad illud q̄ ptrāsiret in
eodē tp̄e.si vniformit̄ mouet̄ ḡdu terminante latitudinē.
¶ Et remouet postea vnum dubiuz. Qz q̄uis tota latitu/
do vniformiter difformis correspōdeat ḡdui medio: ta/
mē totus motus cathegorice sumptus est ita intensus.si
cut aliquis gradus intrinsecus illius latitudinis.ꝛc.
¶ Du' p̄ c̄c p̄m dionē.vm mot⁹ recte diuidat̄ p vnif¹ ꝛ diffor¹
Cōtra ar' p: q̄ ꝯuenientius ē diuidē vnūq̄dq̄ p dr̄ias eēn¹ᵉˢ
q̄ accn̄tales: s̄z rectū ꝛ circulare sūt dr̄ie eēntiales mot⁹
localis.vnif¹ v̄o ꝛ diffor¹ sūt dr̄ie accn̄tales: ḡ ꝯuenienti⁹
est diuidē p rectū ꝛ c̄culare.q̄ p vnif¹ ꝛ diffor¹ p̄z ꝯ° cū ma/
iori.mior p̄bat̄ q̄ rectū ꝛ c̄c'lare sint dr̄ie eēntiales mot⁹.
p̄z q̄ specificant̄ ꝛ distinguuntur penes terminos ad quē.
q̄ vniforme ꝛ difforme sint dr̄ie accidentales: patz q̄ di/
stinguunt̄ per velocitatē equalē ꝛ inequalē: velocitas aūt
est passio motus ꝛ accn̄s: q̄re dr̄ie accidentales sunt.
¶ Jtē 2m p̄hm.5° p̄hi⁹ motus specificat̄ a t̄mio ad quē: igit̄
ponit̄ in eē spē'' solū p t̄minū ad quē: ꝛ ꝯr distinguit̄ so
lū spēᶜ p terminū ad quē.nō ḡ p vnifᵐ ꝛ diffor¹ᵐ distigui
tur spēᶜ.cum h̄ dr̄ia non sumat̄ a termino ad quem.
¶ Forte dr̄ q̄ lz sint dr̄ie accn̄tales sūt tū p se: q̄ fundāt̄ i ve
locitꝰ q̄ est p̄pa motui: q̄m̄ velocitas aut est eq̄lis: ꝛ sic est
vniformitas: vel est inequalis: ꝛ sic est difformitas.
¶ Cōtra ar': q̄ a cā extrīᶜ venit vnif¹ ꝛ diffor¹: ḡ non venit
p se ab intrinseco.p̄z ꝯ° añs p̄bat̄: q̄ q̄ sit vnifor¹ est pro
pter p̄portionē equalis agentis a quo fit: ꝛ q̄ sit diffor¹
est q̄ fit a proportione agentis in equali.quare ꝛc.
¶ Rᵒ. Ad p̄m ꝯcē' q̄ simp'loq̄ndo ꝯuenienti⁹ ē diuidē vnūq̄dq̄
p dr̄ias eēntiales q̄ accn̄tales: ꝛ ita ꝯcedit̄ q̄ rectū ꝛ cir
c'lare sūt dr̄ie eēntiales mot⁹: ꝛ q̄ vnif¹ ꝛ diffor¹ sūt accn̄¹ᵉˢ.

Et lz

Et lz simplr loq̄ndo ꝯuenientius sit diuidere p dr̄ias eēn
tiales q̄ȝ accidētales. tn̄ respectiue loq̄ndo cōuenientius
est aliqn̄ diuidere p accn̄tales vt in proposito: qn̄ volu/
mus inuestigare penes quid attendaṫ velocitas in motu
cū talia multū diuersificetur per vniforme ⁊ difforme.

¶ Ad 2m dr̄ vt supra ꝙ vniforme ⁊ difforme sunt dr̄ie acci/
dentales ⁊ p se. ⁊ cū arḟ ꝯ. qꝛ veniūt ab extrinseco. s. a pro
portione equali ⁊ inequali: igiṫ non sunt p se negaṫ ꝯ: qꝛ
passio p se sequitur sbm qḋ venit ab extrinseco. s. ab age/
te: ⁊ ita motus si causaṫ a ꝓportione agētis: eius passio
s. velocitas causatur ab eadem proportione ⁊c̄.

¶ Dubitaṫ 2o circa diffōnem motus vniformis si sit recte
data. Cum dicitur ꝙ motus vniformis est quo equali ve
locitate inequali pte tp̄is equale spatitum pertransitur.

¶ Cōtra arguiṫ: qꝛ sequiṫ ꝙ corpus circulare non posset
vniformiter moueri: ꝯn̄s manifeste falsum ꝓbaṫ ꝯa: quia
partes circūferentiales maius spatiū describunt q̄ȝ par/
tes propinque centro.

¶ Et si dr̄ ꝙ sufficit ꝙ talis motus sit vniformis quo ad
tēpus: qꝛ quocūqȝ pūcto signato t illud equale spam per
trāsibit in eq̄lib9 ptib9 tp̄is: nō aūt ē vniforis q̄ ad ptes sbi.

¶ Cōtra qꝛ q̄ro de quo motu vniformi loq̄ṫ hic. aut ḋ vni
formi quo ad tp̄s tm̄: aut de vniformi quo ad tēpus ⁊ ad
ptes sbi simul. Si primo mō. tūc nō eēt vniformis. q eēt
vniformis quo ad vtrūqȝ ꝙ est falsū. si secūdo modo. se/
quitur ꝙ non esset vniformis. qui esset vniformis tantuȝ
quo ad tempus cōtra responsionē datam.

¶ Scḋo qꝛ posito ꝙ sit vnū pedale. cuius primū punctuȝ
sit. a. ⁊ mediū pūctū sit. b. ⁊ vltimū pūctū sit. c. Et. a. mo
ueaṫ versus. b. rarefaciēdo ⁊ acquirat aliud pedale: ⁊. b.
moueaṫ versus. c. rarefaciendo: ⁊ acq̄rat aliud pedale: ⁊
c. rarefiat acquirēdo aliud pedale i hora. Et silr in scḋa
hora moueanṫ illa puncta. Tūc sequiṫ ꝙ ille motus illo
rū punctoꝝ simul est vniformis ⁊ difformis ꝓbaṫ ꝯa: ꝙ
sit vniformis pȝ: qꝛ in equali pte tp̄is equale spam ptran/
seunt. Qḋ sit difformis arḡr: qꝛ rarefactio illoꝝ punctoꝝ
est difformis: ergo motus illoꝝ pūctoꝝ est difformis pȝ
ꝯn̄a ab inferiori ad suū superi9: aꝯn̄s ꝓbaṫ t qꝛ rarefactio
est augmentatio: sed vniformis augmētatio attendiṫ pe/
nes aggregatū ex preexistēti ⁊ acq̄sito: ad p̄existētē: sȝ in
fine prime hore illud pedale est factū quadrupedale: sed
quadrupedalis ad pedale ē proportio 4la. ⁊ in fine scḋe
hore est factum septipedale sed septipedalis ad quadru
pedale nō est proportio 2la sed minor. igitur minus aug/
mentatur in secūda hora q̄ȝ in primo.

¶ Tertio qꝛ posito. ꝙ. a. mobile equali gradu velocitatis
moueatur in medio difformi: tūc nō pertransitur equale
spam. inequalibus partibus tp̄is: vt pȝ: qꝛ plus ptransi/
tur qn̄ mediū paꝝ resistit. Et minus ptransiṫ qn̄ mediuȝ
plus resistit: quare ex equali velocitate nō pertransitur
equale spam: igitur diffinitio mala.

¶ 4o qꝛ ponatur ꝙ mixtum ponatur in vacuo. ⁊ quero
aut mouebitur vniformiter aut nō: si dicis ꝙ sic: ⁊ tn̄ ta/
lis motus non pōt attēdi penes spam pertrāsitū: qꝛ in va
cuo non est spaciuȝ ergo male diffinitur motus vnifor/
mis. Si dicis ꝙ nō mouebitur. hoc est ꝯ cōmē. 4o phi/
sicoruȝ. qui dicit ꝙ non potest fieri motus in vacuo: n qꝛ
non hȝ resistentiā: ergo ꝙ hȝ resistentiaȝ mouebitur sed
corpus mixtū hȝ resistentiam intrinsecā: q̄re ⁊c̄.

¶ R. Ad primū diciṫ vt supra. Ad replicas dr̄ ꝙ mot9 dr̄
vniformis quo ad tēpus non includendo nec excluden/
do quo ad partes subiecti: quare arm non valet.

¶ Ad secūdū: sm calculatorē illa rarefactio dr̄ augmen/
tatio et vniformis: qꝛ vniformis augmētatio quo ad ef/
fectum attēdiṫ penes equaleȝ q̄ntitatē acq̄sitam.

Scḋȝ v̄o hentisberū cū augmētatio vniformis attēdaṫ pe
nes ꝓportionē aggregati ex acq̄sito ⁊ p̄existi ad p̄existē
dr̄ ꝙ illic est duplex motus. s. mot9 localis pūctoꝝ: ⁊ mo
tus augmētatiōis prim9 est vniformis. scḋs difformis.

¶ Ad 3m dr̄ cōiter ꝙ rl̄a intendit: ꝙ equali velocitate ine/
qualib9 ptib9 tp̄is equale spaciū pertrāsiṫ ceteris parib9
qualr nō est: qꝛ tu ponis medium esse difforme.

¶ Angelus dixit ptransitur. i. est aptū ptransiri t quare ⁊
si in medio difformi nō ptrāseaṫ equale spaciū: tn̄ ē aptū
ptransiri equale spacium: quia in medio vniformi per/
transitur equale spacium.

¶ Cōtra vtrāqȝ rn̄sionē arḟ. ꝓbādo ꝙ implicāt ꝯdictionē.
dicere ꝙ. a. mobile equali gradu velocitatꝭ moueaṫ i me
dio difformi: ⁊ tn̄ nō pertrāsibit eq̄le spaciū: qꝛ si equali
gradū velocitatis moueaṫ. eq̄lem ꝓportionē habebit su
pra totaȝ resistentiaȝ. ⁊ eꝯ si equalē ꝓportionē hēbit su/
pra totā resistentiā equali gradu velocitatꝭ mouebitur: ⁊
⁊ cōsequēter equale spacium pertransibit.

¶ Quare nos alr̄ dicim9 ꝙ posito ꝙ i medio difformi. a.
mobile moueaṫ equali gradu velocitatis. necesse est vt
ab equali ꝓportiōe moueaṫ sup partē magis resistentē ⁊
supra minus resistētē: quare necesse est ꝙ sm maiorē gra
dum v̄tutis moueaṫ vbi est maior resistētia: ⁊ sȝ minorē
gradū v̄tutis vbi est minor resistētia: ⁊ sic eq̄le spaciū per
transibit. Sed lȝ h̄ sit imaginabile: tn̄ in facto nō est pōe
vt possit ita cōmēsurari v̄tus motiua super mobile ⁊ su/
per mediū resistens: vt eq̄ ꝓportionabilr possit mouere.

¶ Ad 4m de motu mixti i vacuo cōiter dr̄ ꝙ in vacuo vni
formitas motus attendit penes spaciū imaginarium. qꝛ
sicut loquimur i vacuo de motu sm imaginationē: ita ⁊
de spacio sm imaginationē. Et si arḟ ꝯ qꝛ nullū spaciū est
in vacuo: ergo nec veꝝ nec imaginariū negaṫ ꝯa qꝛ ex op
posito ꝯsequētis ⁊ nō sequiṫ oppositū aꝯn̄tis t qꝛ nō seq̄ṫ
est spaciū verū vel imaginariū i vacuo. ḡ ē aliqḋ spaciū.

¶ Angelus dixit ꝙ cū velocitas attēdaṫ penes spaciū. ꝙ
est aptū ptrāsiri. ideo lȝ in vacuo grā velocitatis equalis
nō ptrāseaṫ eq̄le spaciū: tn̄ ē aptū natū ptrāsiri eq̄le spam.

¶ Cōtra angelū arḟ. si eq̄le spaciū est aptū ptrāsiri i vacuo
merito eq̄lis velocitatis aut h̄ erit in pleno. aut in vacuo
nō in pleno. qꝛ talis equalis velocitas q̄ est i vacuo non
pōt esse in pleno: qꝛ vltra resistentiam intrinsecā est etiaȝ
resistētia extrinseca medij: nec i vacuo p te. ergo nullibi.

¶ Dicamus ergo ꝙ in vacuo nō pōt fieri motus vere: sed
solum sm imaginationē: ⁊ ita est spaciū imaginariū ibi.

¶ Du' 3o circa primā ptē regule de motu vniformi: q̄ dicit
ꝙ velocitas i motu locali vniformi attēdiṫ penes lineaȝ:
quā dscriberet pūct9 velocissime mot9: si qs fuerit talis.

¶ Cōtra arḟ qꝛ si sit vnū mobile. a. b. c. ⁊ pūctꝭ extremis nō
mutatis. puta. a. ⁊. c. sed. b. moto ꝯ. a. si istud mobile vni/
formiter moueaṫ ad aliquē terminū n̄ attēdiṫ velocitas
penes pūctū velocissime motū. ꝓbaṫ: qꝛ. b. velocius mo
uetur q̄ȝ alius pūctus in dicto mobili: qꝛ moueṫ motu
totius. sicut alia puncta. ⁊ moueṫ ēt motu proprio: ⁊ tn̄
illud totū nō dr̄ veloci9 moueri: q̄ȝ si. b. non moueret.

¶ Cōsile arm pt fieri de sorte ⁊ platone t q eq̄ velociṫ mo/
ueanṫ vsqȝ ad certū terminū: sȝ cū sunt in termino plato extē
dat manū suā vltra t'minū: pȝ ꝙ maiorē lineā dscriberet
punctus velocissime motus in platone q̄ȝ in sor. ⁊ tn̄ non
velocius mouetur plato q̄ȝ sor.

¶ Scḋo arḟ ꝙ fundamētū regule est flm. ꝙ est ꝙ totuȝ dr̄
eq̄ velociter moueri. sicut ps velocissime mota. qꝛ h̄ dato
sequiṫ a fili. ꝙ latitudo vnifor' difformis a nō gradu ad
8. denoiaret intēsa: vt. 8. ꝯn̄s falsum: qꝛ corrn̄det gradui
medio. pȝ ꝯn̄a qꝛ dȝ denominari intēsa sic aliq̄ ps eius.

¶ 3o qꝛ posito ꝙ sint duo grauia eq̄lr distātia a cētro que
ineq̄li tp̄e descēdāt ad centm vnū p lineam rectā. s. p cor/
dam. ⁊ aliud p curuā. s. p arcū: tunc i9 inequalia spatia trā

sibuntꝛ vt pꝫ. ⁊ tñ eq̄ velociter mouebũtur ꝓbaꝛ: qꝛ eque velociter deſcẽditur ı ergo eq̄ velociter mouebitur tenet cõſequẽtia ab inferiori ad ſuum ſuperius.

¶ 4° qꝛ poſito ꝙ ſint duo mobilia ſperica circulariter mota ab eq̄li ꝓportione a duabꝰ potẽtijs: ſꝫ vnũ maius ſit ⁊ aliud minꝰ: tũc iſta duo mobilia eq̄ velociter mouebunꝛ pꝫ qꝛ ab eq̄li ꝓportioneꝛ ⁊ tñ mobile maiꝰ: ſpatiũ maius deſcribet q̄ȝ aliud ꝓbaꝛ: qꝛ hec duo mobilia eq̄ cito reuoluẽturꝛ ergo maiꝰ ı eq̄li tp̄e deſcribet maiorẽ lineã q̄ȝ aliud patet ꝯña. añs probatur: qꝛ eque velociter mouebũtur ergo eque cito reuoluentur.

¶ Ad pᵐ cũ aꝛ. ꝙ velocitas ı motu difformi nõ attẽditur penes pũctũ velociſſime motum poſito ꝙ. a. b. c. mobile moueaꝛ. ſic ꝙ vltra motũ totiꝰ. b. pũctus mediꝰ moueatur verſus. c. pũctũ: tũc b. pũctus eſt pũctus velociſſime motꝰ in. a. b. c. mobili ⁊ tñ illud mobile non dꝛ velocius moueri. q̄ȝ. ſi. b. pũctus nõ mouẽturꝛ cõceditur hocꝛ ſꝫ nõ eſt ꝯ regulam: qꝛ intelligit mobiliũ nõ aliter variato. neq̄ per cõdenſationem neq̄ per rarefactionem.

¶ Ad ꝯfirmationẽ de platone extẽdẽte manũ ſuã. dꝛ ſiliꝛ.

¶ Ad 2ᵐ cũ aꝛ ꝯ fundamẽtũ regl'e. Cũ aꝛ ꝙ totũ nõ eque velociꝛ dꝛ moueri ſicꝰ pꝰ velociſſime mota. Et cũ aꝛ qꝛ ſequitur ꝙ latitudo vniforꝛ difformis eſſet ita intenſa ſicut gradus ſumus. ꝯ hentiſbeꝝ: qui dicit ꝙ latitudo vniformiter difformiꝫ coꝛrñdet gradui medio. Tenẽdo hẽtiſberũ oꝫ dicere ꝙ talis latitudo coꝛrñdet ſuo gradui medio effectiue ⁊ nõ intẽſiueꝛ qꝛ quilibet motus eſt ita intenſus ſicut aliqua pars eius.

Et ſi dꝛ ꝯ. qꝛ cõmẽ. 2° phiſicoꝝ dicit ꝙ forma eſt pfectior q̄ȝ cõpoſitũꝛ ergo totũ cõpoſitũ nõ ẽ ita pfectũ ſicut aliqua pars eius. Dꝛ ſm hentiſberũ ꝙ totuꝫ eſt ita pfectuꝫ ſicut aliqua ps eius. lꝫ aliqui teneant ꝯriuꝫ vt cõmẽtator.

¶ Ad ȝᵐ cũ aꝛ de duobꝰ grauibꝰ eque velociter deſcẽdentibus. ergo eque velociter mouebũtur negaꝛ ꝯña: qꝛ velocitas deſcenſus: ⁊ velocitas motus penes aliud ⁊ aliud hꝫ attẽdi: qm̄ velocitas deſcẽſus hꝫ attẽdi penes ſpaciũ lineale deſcriptũ menſurans appropinq̄tioneꝫ ad centᵐ ſed velocitas motus attenditur penes ſpaciuꝫ lineale deſcriptum a puncto velociſſime moto.

¶ Ad 4ᵐ cum aꝛ de duobus corporibus ſpericis ineq̄libus ab equali proportione motis a duabus potẽtijs. Et cuꝫ dicaꝛ eque velociter mouebunꝛ. cõceditur qꝛ ab eq̄libus ꝓportionibus mouebunꝛꝛ ergo eq̄ cito reuoluenꝛ. negaꝛ ꝯñaꝛ qꝛ penes aliud attẽdiꝛ velocitaꝫ motꝰ. ⁊ penes aliud velocitas circuitionis qꝛ velocitas circuitionis attendiꝛ penes angulum deſcriptuꝫ circa centᵐ circa ꝙ moueꝛ in tanto vel in tãto tp̄eꝛ ⁊ velocitas motus attẽdiꝛ penes lineam deſcriptam a puncto velociſſime moto.

¶ Dubitaꝛ q̄rto circa ſm̄ pteꝫ regule: que dicit ſi nullꝰ ſit punctus velociſſime motus attẽdiꝛ penes lineaꝫ quam deſcriberet punctus qui eſt diuiſibiliter velocius moueꝛ q̄ȝ aliquis punctus in dicta magnitudine.

¶ Contra aꝛ. primo qꝛ in qualibet magnitudine ẽ aſſignare punctuꝫ velociſſime motũ: igitur velocitaꝫ attenditur penes taleꝫ pũctum velociſſime motuꝫ: patet ꝯña. añs probatur: qꝛ oĩs magnitudo eſt fiᵗᵃ per vltimã ſuperficiẽ. ⁊ oĩs ſuperficies eſt fiᵗᵃ per lineam. ⁊ oĩs linea eſt finita ꝑ pũcta extrẽa: igiꝛ q̄ñcũq̄ moueꝛ hꝫ pũctũ veloᵐᵉ motũ.

¶ 2° aꝛ ꝙ velocitas. a. mobilis ꝑ velocitateꝫ alterius mobilis. cuius pũctus indiuiſibiliꝛ velocius mouetur q̄ȝ. a. mobileꝛ qꝛ q̄ro aut iſta duo mobilia eque velociꝛ mouẽturꝛ aut vnũ velocius alio mouetur. non põt dici primũ. qꝛ. b. indiuiſibiliter velocius moueꝛꝛ ergo aliqualiter velocius ⁊ ſi ſic. ergo non eque velociter mouenꝛ. Nec pt dici ſecũdũ ꝙ vnum alio velocius moueaturꝛ qꝛ ſi ſic igiꝛ in aliqua proportione velocius. ꝙ eſt falſum.

¶ Rñ° Ad primũ dicit. ꝙ lꝫ oĩs magnitudo ſit finita: tñ pt contingereꝛ ꝙ q̄ñcũq̄ mouẽtur partes extreme cõtinue coꝛrũpanturꝛ ⁊ ita ſint alie ⁊ alie ⁊ ſic nõ eſt ſignare pũctum velociſſime motũ. Et ſaltem h̄ eſt poſſibile ſm̄ imaginationem. Et ex poſſibili ſm̄ imaginationẽ non debet ſequi impoſ'e vt dicit auerrois q̄rto phiſicorum.

¶ Ad ſecũdũ dicitur ꝙ. a. mobile eque velociter moueꝛ ſicut. b. mobile. q̄ȝuis. a. mobile ita velociter moueaꝛ ꝑ punctum. b. mobilisꝛ qui indiuiſibiliter velocius moueꝛ q̄ȝ aliquis punctus. a. mobilis. Et cum queritur: aut iſta duo mobilia eque velociter mouebunturꝛ aut non: dꝛ ꝙ ſic: ⁊ cum aꝛ ꝯ. qꝛ. b. indiuiſibiliter velocius mouetur q̄ȝ. a. ergo aliqualꝛ velociusꝛ ⁊ ſi ſic ergo non eque velociter moꝛ. a. ſicut. b. negatur ꝙ. b. aliqualiter velociꝰ: qꝛ ſi ſic igitur maᵗᵃ proportione velocius non eſt.

¶ Duꝛ 5° circa regulã d' velocitate motus difformis penes quid attendatur eius velocitas. Et qꝛ dicit ꝙ in quocũq̄ inſtanti attẽditur velocitas penes lineam: quã deſcriberet punctus velociſſime motus. ſi ꝑ tẽpus moueretur vniforꝛ illo gradu velocitatis quo moueꝛ ı inſtanti.

¶ Contra aꝛ ꝑ qꝛ latitudo vniformiter difformis coꝛrñdet ſuo gradui medioꝛ igitur tantum ſpacium ꝑtranſibit quãtũ gradus medius latitudinis vniformisꝛ ⁊ ſi ſic igiꝛ non opꝫ menſurare penes lineam deſcriptã a puncto velociſſime moto in inſtãti. ſi ꝑ tẽpus moueretur ſic ⁊c.

¶ Scd̄o aꝛ ꝙ dicit multa incõueniẽtiaꝛ primo dicit ꝙ velocitas attenditur in inſtãtiꝛ ꝯ motus non ſit in inſtãti igitur non attenditur velocitas in inſtanti. ſcd̄o dicit penes lineã quã deſcriberet punctus velociſſime motꝰ in inſtãti. ꝯ non ſit velocitas in inſtãti. nec eſt punctus velociſſime motus in inſtãti. 3° dicit penes lineam quã deſcriberet talis punctus velociſſime motus ſi per tẽpus moueretur illo gradu motus vniformiter. ꝯ quia per motum vniformẽ factum in tẽpore non menſuratur motus difformis: quare non recte dicit.

¶ Rñ° tenẽdo hanc regulã hẽtiſberi. põt concedi ꝙ in motu vniforꝛ difformi. poteſt attẽdi velocitaꝫ penes ſpaciuꝫ ꝙ pertranſitur a gradu medio latitudinis vniforꝛ difformis ſi per equale tẽpus moueretur. Sed non ſequitur ꝙ non attẽdiꝛ penes lineam quã deſcriberet punctus velociſſime motusꝛ cum motus difformis poſſet eſſe difformiter difformisꝛ ſicut vniforꝛ difformis.

¶ Ad ſecũduꝫ ſaluando dicta hẽtiſberi dicit ꝙ eſt dꝛia dicere. In inſtanti attenditur velocitasꝛ ⁊ velocitas attẽdiꝛ in inſtantiꝛ in inſtanti ſit velocitasꝛ ⁊ velocitas ſit in inſtãti in primo ſit motusꝛ ⁊ motus ſit in inſtanti qꝛ cũ preponitur ly ı iſtãti conceditur ꝓpoſitioꝛ ⁊ cũ poſtponiꝛ ly in iſtanti. neganda eſt propoſitio qꝛ ſignificatur ꝙ motuꝫ ⁊ velocitas ſint in inſtanti tanq̄ȝ in menſura.

¶ Et cum dꝛ ꝙ per motũ vniformẽ factum in tẽpore non põt menſurari velocitas motus difformiꝫ dꝛ ꝙ lꝫ nõ poſſit mẽſurari totus motus cathegoriceꝛ tamẽ ſincathegorematice totuꝫ mẽſurari põt hec valeant quãtũ poſſunt.

¶ Propterea nos aliam dicimus opinionẽ circa motum difformẽ. Q̄d diſtinguendũ eſt de motu difformi. qꝛ aut eſt vniforꝛ difformis. Aut difformiter difformis. Si vniformiter difformis. cum latitudo talis motus coꝛrñdeat gradui medioꝛ põt menſurari per ſpaciuꝫ ꝙ ꝑ talẽ gradum medium pertrãſitur. Si vero eſt difformiter difformis. cum infinitis modis variari poſſitꝛ non poteſt menſurari velocitas talis motus per aliquod ſpaciuꝫ ꝙ per talem motum pertranſiri poſſit.

¶ Dubitatur circa ſecũdaꝫ diuiſionem motus localis factam circa intenſionem ⁊ remiſſionem que ſit per vniformiter intendi ⁊ remitti. vel difformiter.

¶ Et primo dubitatur. vtrũ ſit poſ'e motũ itẽdi ⁊ remittiꝛ

Et arguitur quod non: quia sequitur quod motus sic intensus esset infinite remissus. consequens falsum: quia cum infinita remissione non stat intensio. probatur consequentia. quia capio motum vt. 4. patet quod est finite intensus quod sit infinite remissus probatur: quia hic motus per infinitam latitudinem distat ab infinito gradu intensionis: sed cum infinito gradu intensionis stat non gradus remissionis igitur per infinitam latitudinem distat a non gradu remissionis et consequenter est infinite remissus probatur consequentia: quia sicut intensio attenditur penes distantiam a non gradu intensionis sic remissio attenditur penes distantiam a non gradu remissionis.

¶ 2° sequitur quod agens finitum in tempore finito produceret formam infinitam intensiue. probatur consequentia: de corpore luminoso a. quod producat in. b. parte aeris. c. gradum luminis. s. vt. 4. gratia exempli: et vlterius illud luminosum. a. appropinquet magis versus. b. partem in tota hora futura. Et arguitur sic in quolibet instanti futuro. a. luminosum producit intensiorem gradum luminis quam. c. sed infinita sunt instantia in hora futura. ergo producit infinitos gradus maiores quam c. et per consequens in fine hore erit productum lumen ex infinitis gradibus: sed quod est sic intensum est infinitum: quare etc.

¶ Tertio sequitur quod vna forma esset in infinitum perfectior alia eiusdem generis: quod est absurdum: quia tunc illa esset infinite perfecta: probatur consequentia. presupponendo: quod illud quod est intensius sit perfectius: et probatur quia capio caliditatem summam que sit. a. et frigiditatem summam que sit. b. Et arguitur quod. a. est in infinitum perfectior. b. quia. a. est in infinitum aliqua sua parte graduali intensius: et consequenter perfectius: sed quelibet pars gradualis. a. est perfectior. b. ergo. a. est in infinitum perfectius. b. probatur minor quia si aliqua pars. a. non esset perfectior. b. et cum aliqua sit perfectior: sequitur quod aliqua pars. a. esset eque perfecta cum. b. consequens est impossibile quia impossibile est duas species esse eque perfectas.

¶ 4° arguitur quia si forma intenditur: aut precedens: aut sequens: aut aggregatum. non precedens quia quod intenditur sit intensius quam prius: sed forma precedens non sit intensior: quam prius: quia semper manet equalis intensionis: nec sequens intenditur: quia non prius fuit: igitur non sit intensior quam prius: nec aggregatum per idem: quia non prius fuit.

¶ Respondetur Ad primum negatur consequentia. scilicet quod sequatur quod gradus finite intensus sit infinite remissus. ad probationem negatur consequentia cum dicitur hic motus per infinitam latitudinem distat ab infinito gradu intensionis: et cum infinito gradu intensionis stat non gradus remissionis. ergo per infinitam latitudinem distat a non gradu remissionis dixi negando consequentiam: quia licet totalis latitudo remissionis sit coextensa totali latitudini intensionis: et vtraque illarum sit infinita. tamen cum parte infinita intensionis que est a 4° vsque ad infinitum gradum intensionis extenditur pars finita latitudinis remissionis. scilicet a 4° gratia exempli vsque ad non gradum remissionis. Et econtra ex parte finita intensionis. scilicet a gradu vt quattuor vsque ad non gradum extenditur pars infinita remissionis. scilicet a quattuor vsque ad infinitum gradum remissionis.

¶ Ad 2m negatur quod agens finitum in tempore finito producat formam infinitam: et ad probationem negatur quod corpus luminosum producat in instanti lumen: quia secundum aliquos producit successiue in tempore insensibili: et secundum viam communem subito producit. i. in non tempore. Et si dicitur nullum habet contrarium: igitur non habet resistentiam. Aliqui negant consequentiam quia resistit quod per accidens dicitur licet non per se. Aliter dicitur quod non habet resistentiam sit subito. i. in non tempore.

¶ Ad 3m sic conceditur quod vna forma est infinite perfectior alia eiusdem generis: nam homo est infinite perfectior asino. Et si dicitur homo est infinite perfectior musca: et asinus est infinite perfectior musca ergo homo et asinus sunt equalis perfectionis probatur consequentia quia quorumcumque duorum ad 3m est equalis proportio. illa sunt equalia inter se: dico quod hoc verum est. si sit equalis proportio numerabilis vt 2la vel 3la vel huiusmodi. aliter non valet: quia deus non est plus perfectior asino quam homo: quia vterque est infinite perfectior asino: et tamen deus et homo non sunt eque perfectior.

¶ Vel aliter dicamus presupponendo dictum philosophi 9° methaphysice. scilicet quod species sunt sicut numeri. sed vnus numerus non est in infinitum perfectior alio. igitur vna species non est infinite perfectior alia. Et ad argumentum admisso casu negatur illa consequentia. a. in infinitum perfectior est quam aliqua pars eius: sed quelibet pars. a. est infinite perfectior. b. ergo a est infinite perfectius. b. quia variatur suppositio in maiori et in minori circa ly pars: ideo non valet: quia in maiori stat immobiliter: et in minori mobiliter.

¶ Ad 4m dicitur quod aliquid dicitur intendi 2r. scilicet subiectiue: et terminatiue primo modo secundo sit intensius quam prius secundo modo forma: et sic forma non sit intensior quam prius. Et si arguitur quod augetur sit maius quam prius: ergo quod intenditur sit intensius quam prius negatur consequentia.

¶ Nos aliter dicimus: quod nec gradus precedens nec sequens intenditur sed forma intenditur cum sit additio gradus supra gradum: forma quando stans sub priori gradu intenditur quia sit sub intensiori gradu: et forma recipit gradus tanquam partes formales: sed subiectum recipit solum materialiter: et sic vtrumque dicitur intendi et subiectum et forma sed diuersimode. Et si dicitur contra quia sequitur quod motus esset res permanens: probatur quia partes graduales forme sunt permanentes. Dicitur quod motus dicitur successiuus ratione partium quibus mensuratur tempore: et non ratione partium gradualium.

¶ Dubium 2° vtrum motus possit vniformiter intendi et remitti.
Contra vniformiter intendi arguitur primo: quia ponatur gratia exempli quod. a. motus qui est vniformis vt. 4. vniformiter intendatur in vna hora vsque ad. 8. tunc arguitur sic maiorem intensionem acquirit in secunda medietate quam in prima: igitur non vniformiter intenditur patet consequentia per quid nominis vniformiter intendi: antecedens probatur quia in prima medietate acquirit intensionem vt. 6. et in secunda vt. 8. sed maior est intensio vt. 8. quam vt. 6. quare etc.

¶ Confirmatur quia si motus potest vniformiter intendi: aut est per augmentationem potentie: aut per diminutionem resistentie: patet consequentia: quia ille sunt due cause intensionis motus: consequens falsum: primo de augmentatione potentie arguitur quia sit potentia vt. 4. mouens resistentiam vt. 2. intensione motus vt tria. et moueatur vniformiter ad triplum. scilicet ad. 12. patet quod erit vniformis augmentatio potentie: et tamen non vniformiter intendetur motus: et quia non vniformiter maioratur proportio ex qua sequitur motus: quia in prima medietate maioratur potentia ad 2plum: et in secunda medietate solum per sexquialterum. Similiter si resistentia diminuatur vniformiter: quia continue augmentatur proportio.

¶ 2° principaliter arguitur. Quod non potest vniformiter remitti quia qua ratione potest vniformiter remitti ab aliquo gradu ad aliquem gradum eadem ratione potest remitti ad non gradum: sed hoc non potest esse: ergo etc. patet consequentia cum maiori: minor probatur quia ponatur quod. a. motus vt. 4. remittatur in hora ad non gradum: tunc in medio instanti erit intensus vt. 2. tunc arguitur sic maiorem intensionem acquirit in secunda medietate: quia infinitum gradum remissionis: et in prima medietate acquirit solum certum gradum remissionis: ergo non vniformiter remittitur: per tria per quid nominis vniformiter remitti.

¶ Confirmatur quia si possit vniformiter remitti: remittatur gratia exempli in hora futura ad subduplum. et sit vt. 4. et remittatur ad. 2. tunc in prima medietate minoratur ad sexquitertium. scilicet a quattuor ad tria. et in secunda minoratur ad sexqualterum: quia a tribus ad duo: sed in prima medietate acquirit quartam partem remissionis et in secunda acquirit medietatem remissionis: sed maior est medietas remissionis quam tertia pars ergo non vniformiter remittitur.

¶ Respondetur ad primum admittitur casus: et negatur illa consequentia maiorem intensionem acquirit. a. in secunda medietate quam in prima ergo non vniformiter intenditur: quia equalem latitudinem intensionis acquirit: et penes hoc attenditur vniformis intensio.

¶ Ad confirmationem negatur consequentia quod si motus potest vniformiter intendi. quod attenditur penes vniformem acquisitionem potentie: vel penes vniformem diminutionem resistentie. si attendatur penes vniformem acquisitionem proportionis sed quamuis vniformiter augmentetur potentia: non sequitur vniformiter acquiri proportionem.

¶ Replica contra quia hoc dato sequitur quod nunquam motus poterit vniformiter intendi probatur consequentia: quia nulla proportio potest vniformiter acquiri probatur quia sit proportio 2la. que debeat vniformiter acquiri. illa non potest vniformiter acquiri: quia non componitur ex partibus equalibus sed inequalibus: quoniam ex vna sexquialtera: et vna sexquitertia.

¶ Rñdet āgelus ꝙ si po^a vnifor^r maioraſ nō variata resistētia tūc tardi^9 ꝛ tardi^9 itēdet motū suū: pꝫ q2 minor ꝓportio ꝯtinue acqriſ. dicit 2° ꝙ ad ħ vt po^a vnifor^r itēdat motū suū: reqriſ ꝙ po^a veloci^9 ꝛ veloci^9 augmētetur: vt si po^a vt. 4. crescat ad. 16. in pria medietate hore crescat ad. 8. ꝛ in scđa medietate ad. 16. ꝛ sic fiuaſ eq̄lis ꝓportio.

¶ Hec R^e patiſ istātiā: q2 i motu. q vnifor^r itēdiſ opꝫ ꝙ in omnib^9 ptib^9 eq̄lib^9 tpis eq̄lis ꝓportio seruetſ: q̄re si in ħ^a me^te hore acqrit ꝓpor^e 2^la: q2 maioraſ po^a. a. 4. ad. 8. diuidaſ illa medietas hore i duas ptes eq̄les. pꝫ ꝙ nō poterit eq̄lis ꝓpor^e acquiri: cū ꝓportio 2^la nō possit diuidi i partes eq̄les: sed de ħ infra i q̄one de vniformiter alterari.

¶ Ad 2^m pncipale admittiſ casus. ꝙ remittaſ 4^or ad nō gradu3. Et cū argu^r q maiorē remissionē acqrit i scđa medietate hore. q̄3 i ħ^a. ḡ nō vniformit^r remittiſ negaſ ꝯ^a q2 l3 maiorē remissionē acqrat. tñ eq̄lē lati^ne^m remissiōis acq^r.

¶ Cōtra q2 vbi est nō gradus itēsiōis ē ifinitus gradus remissionis: ergo q̄ñ remittiſ ad nō gradum infinitam latitudinem remissionis acquirit.

¶ Aliter ḡ dr̄. ꝙ l3 maiorē remissionē. ꝛ maiorē latitudinē remissionis acqrat: nō seqſ ꝙ nō vniformiter remittatur q2 ad remissionē vniformē requiritur ꝛ sufficit equalis ꝯlatitudinis intensionis deperditionē esse: ꝛ ita est.

¶ Ad ꝯfirmatiōe3 admittiſ casus: ꝛ negaſ ꝯña: q2 l3 maiorē latitudo remissiōis acqrat i 2ª pte q̄3 i pria nō tñ maior latitudo itēsiōis depdiſ. Et si dr̄ ꝯ: q2 latitudo intēsionis est extēsa cū latitudine remissiōis. igiſ quāta est vna tāta est altera: negatur ꝯsequētia. q2 infinita est latitudo remissionis cum qua extenditur finita latitudo itēsiōis.

¶ Du^m 3^m ēē ꝓsup^m. vt^m totalis lati^do velocitatis mot^9 sit ifi^a.

¶ Et vr̄ ꝙ si. q2 cū illa sit acq̄sibilis: vt ꝯcedūt ponētes eā aut ḡ acqreſ i tpe finito: aut ifinito. nō in tpe finito: q2 ad acqrēdū aliquā latitudinē certū tēpus reqriſ: ꝛ ad acqrendū maiorē mai^9: ḡ ad acqrēdū ifinitā ifinitū tp̄s reqritur. Nec ēt i tpe ifinito q2 iplicat ꝯdictōe3: q2 si acqreret i tpe ifi^to ḡ acqreret. Ex altera pte seqſ. l3 si acqreret i tpe ifi^to nūq̄3 acqreret: q2 si aliqñ acqreret i tpe fi^to acqreret.

¶ Itē si mot^9 possꝫ ēē infinitus: max^e ēēt ve3 de motu locali pꝫ ꝯña: q2 ille ħm^9 mot^9 ē: ꝛ velocissim^9: ꝯña sꝫm q2 talis mot^9 vl ēēt circularis vl rect^9: nō circularis q2 nō datur mot^9 circularis velocior motu celi: q tñ est finit^9 nec ēt rect^9: q2 tūc necio p ipm ptrāsireſ spa^m infinitu3. ꝓbaſ ꝯña q2 per motum rectum finitum pertrāsitur spacium finitum: igitur per infinitum pertrāsiſ spacium infinitu3.

¶ In opp^m aſ ꝙ datur mot^9 infinit^9 i duob^9 casibus. ħm^9 casus ēt i motu alteratiōis q2 ponaſ ꝙ. a. ignis agat i. b. aquā talr̄ vt possit sibi assilare aliquā pte3. ꝛ sic tñ agat vt assilet sibi totū. tūc ꝓportio. a. ignis supra. b. aquā crescit in ifinitū: igiſ illa alteratio crescit in ifinitū. pꝫ ꝯña q2 mot^9 iseqſ ꝓpor^ne^m agētis. ŝ. passū: q2 mot^9 ille erit ifinit^9.

¶ Scđs casus ē in motu locali: q2 ponaſ ꝙ duo lapides molares ꝯm supficies planas se ꝯtāgātes: ꝛ vnus supponaſ alteri. ꝛ icipiat supior eleuari ab altero eq̄lr. Tūc aſ post ħ aliq̄ ps aeris ē mota a circūferētia ad centrū pp nō dari vacuū: ḡ i medietate post ħ ptrāsibit distantiā illā a circūferentia ad cētrū: ergo mouebiſ motu ifinito: ꝓbaſ ꝯ^a: q2 si illā distantiā ptrāsiret in hora aliquātu3 velocit^r moueret: ꝛ si i medietate hore in 2^lo veloci^9: ꝛ si in triplo. in triplo velocius. ꝛ sic in ifinitū: igiſ ifinite velociter mouebitur quare motus infinitus erit.

¶ R^e. Ad ħ sūt duo modi rñdēdi. Un^9 hētisberi ꝛ sequētiū di^n ꝙ latitudo velocitatis mot^9 est infiniti: q2 latitudo ꝓportionū est ifi^ta. Et tenēdo istā angelus R^e ad ar^ta.

¶ Ad ħ^m dr̄ ꝙ mot^9 ifinitus acqriſ in tpe finito. Et ad ar^m negaſ añs. s. ꝙ ad acqrēdū aliquā latitudinē certu3 tp̄s reqraſ: q2 nulla ē latitudo mot^9 q̄ nō possit acqri in maiori ꝛ minori tempore.

¶ Replica ꝯ q2 ꝯm pħm ista tria se ꝯsequūtur quantū ad finitum ꝛ infinitum. s. tp̄s motus ꝛ magnitudo igitur si motus est infinitus. ꝛ tp̄s in quo fit est infinitum.

¶ Rñdet ꝙ pħs itelligit ꝙ ista se ꝯsequūtur q̄tu3 ad finitatem ꝛ ifinitatem ꝯm duratiōe3 ꝛ nō ꝯm itensionem.

¶ Ad 2^m dr̄ ꝙ i motu recto pt ēē infinitas: ꝛ cū inferſ ḡ p illu3 ptrāsibiſ sp^m ifinitū: negaſ ꝯ^a q2 p nullū tēpus adeq̄te durabit talis mot^9 sed per infinitum modicum tēpus.

¶ Replica ꝯ: q2 seqtur ꝙ dabiſ mot^9 maior infinito. ꝯña sꝫm. ꝛ ꝓbaſ ꝯña: q2 in tali motu infinito. s. q̄ñ aer subito mouēſ ad replēdū spa^m inter duos lapides molares. Ponatur ꝙ sint alij duo lapides molares maiores ꝯm latera ꝛ sil^r eleueſ supior lapis. tūc i medietate post ħ plus pertrāsitur ꝯm istā p ꝯm motū q̄3 p ħm ū: igiſ iste secūdus motus est maior ħmo. ꝛ tñ primus est infinitus. Igitur iste secundus est maior infinito.

¶ Rñdeſ negādo ꝯñam: ad ꝓba^m negaſ i^a ꝯña. per secūdū motū maius spa^m ptrāsiſ q̄3 p ħmū igiſ iste scđs mot^9 est maior l3 opꝫ addere i eq̄li tpe mai^9 spaciū ptrāsiſ i ꝙ ne^r q2 nullū ē tp̄s p ꝙ fit iste motus. nec ēt p ꝙ fit primus.

¶ Alter modus rñdēdi est iacobi furliuiensis di^n ꝙ infinita latitudine alteratiōis intēsiue alterabiſ. b. negatur tñ ꝙ aliqua alteratio. b. erit ifinita: q2 nulla erit tota alteratio q̄ alterabiſ. Ad argumēta pꝫ R^e. Ad ħ^m dr̄ ꝙ concludit ꝙ ifinita erit illa alteratio. q2 ifinita erit illa ꝓpor^o aq̄ ꝓuenit. nō tñ pp ħ seqſ ꝙ alteratio erit infinita.

¶ Ad scđ3 cōsil^r dr̄ ꝙ infinita velocitate mouebiſ aliqua ps aeris. nulla tñ pars aeris mouebiſ ifinita velocitate.

¶ Gaietan^9 v̄o diam facit inter latitudinē mot^9: ꝛ latitudinē velocitatis mot^9: q2 ꝯcedit ꝙ latitudo velocitatis mot^9 sit infinita. cū seqſ ꝓportionē agentis supra resistentiā q̄ est infinita: l3 tñ latitudo mot^9 est finita. Et nō seqſ pp ħ ꝙ passio sit maioris entitatis q̄3 sꝫm: cū velocitas sit passio motus: q2 superficies est maioris entitatis q̄3 infiniti respect^9 ipsius totius superficies ad infinitas ptes eius: q̄re nō oē infinitum est maioris entitatis q̄3 finitu3.

¶ Du^m 4^m vtrū lati^do vniformiter difformis corrñdeat gradui medio intēsiue: dūmō terminetur ad gradū finitu3. Et ben^e tenet ꝙ non. ideo arguitur contra.

¶ Cōtra ꝓbaſ ꝙ latitudo vniformit^r difformis corrñdet gradui medio: q2 sit. a. latitudo vniformit^r difformis a nō ḡdu ad. 8. Et. b. sit latitudo mot^9 vniformis vt. 4. Et aſ sic. quātū medietas intēsior. a. excedit medietatē. b. tātū medietas. b. excedit medietatē. a. remissiorē igiſ totū. a. est equale toti. b. tꝫ ꝯña: q2 quorūcꝫ duoꝝ resultantiū ex duab^9 ptib^9: q̄tū vnū illoꝝ excedit pte3 alterius. tm̄ altera ps ei^9 exceditur ab altero alterius. illa sunt equalia quare iste latitudines erunt equales: sed latitudo. b. est intensa vt. 4. igitur latitudo. a. sil^r est intēsa vt q̄ttuor.

¶ Cōfi^r. q2 sit vnū agēs ꝙ remittat quēlibꝫ pūctū medietatis itēsiōis vsꝫ ad. 4. gradū. Et aliđ agēs itēdat q̄lꝫ pūctū medietatis remissioris. Tūc aſ quātā latitudinē depdit medietas itēsior: tātā acqrit medietas remissior: igiſ p talē alterationē. a. nō est intēsius nec remissius sed eq̄ intēsu3: sed nūc est itēsum vt. 4. ḡ prius erat intensum vt quattuor: quare latitudo vniformit^r difformis correspondet gradui medio intensiue.

¶ Scđo pncipal^r aſ sic si latitudo vniformit^r difformis nō corrñdet gradui medio max^e ēēt vt dicit hentisber q2 talis latitudo est itensa sicut aliq̄ ps eius: ꝛ ꝯñter est intēsa vt. 8. Cōtra q2 oē sꝫm est aptū denoīari a q̄litate extēsa p ipsu3: l3 ip3 sꝫ in q̄ est ista latitudo vniformit^r difformis vsꝫ ad. 8. non denoiatur intensa vt. 8. ergo latitudo illi^9 qualitatis non est intensa vt. 8.

¶ Cōfi^r q2 cū agēs p maiorē itēsionē mot^9 magis agat. ꝛ

p minorē min⁹ igit̄ p eq̄lē itēsiōez eq̄lr agit sꝫ mot⁹ plati⁹ vnifor' diffor' ᵉᵐᵃ ñ ĝdu ad.8.eq̄le ptrāsit p te.sic p latitudinē vniformē vt.4.igr̄ iste due latitudies sūt eq̄lis itēsiōis: q̄re latitudo a nō ĝdu ad.8.corrn̄det ĝdui medio itēsiuo.

¶ R̄c⁹ ad p̄ᵐ sꝫ Denti ne' ãñs.q̄ tāte intēsiōis est me' re/missior.a.sic totū.b.cū eq̄lē distātiā includit a nō gradu. Ad pbatiōez ne' ɔñā.cū aṙ.quātū vna medietas.a.excedit medietatē.b.tñ alia medietas remissior excedit: ergo totū est eq̄le toti.sed opꝫ dicere φ tātūꝫ alia medietas b.excederet medietatē.a.in extremo intensiori φ nō est.

¶ Ad ɔfirmatōez admitto casū. ad arᵐ negat̄ illa ɔ⁹.q̄z tū deperdit medietas itēsior.a.tñ acq̄rit medietas ei⁹ remissior.ĝ p talē alterationē est eq̄ itēsuꝫ.ꝛ cā est.q: talis acq̄sitio facta i pte remissiori nō facit illā remissionē magis intēsaꝫ q̄z eēt pri⁹:sꝫ bñ me' itēsior fit remissior q̄z p̄us.

¶ Ad 2ᵐ p̄n̄ᵏ ɔcedit̄ φ cā q̄re talis latitudo vnifor' diffor/mis nō corrn̄det gradui medio ē:q: talis lati⁹ est ita intensa.sic aliq̄ ps ei⁹.Ad arᵐ ɔ̄ negat̄ ɔñā illa.s̄bm nō denoiat̄ intēsū vt.8.a qualitate illa.ĝ q̄litas illa nō ē intēsa vt.8.q: q̄litas nō est apta denoiare n' ptē illā p quā extēdit:sꝫ cū q̄litas vt.8.nō extēdat sup̄ totū s̄bꝫ.imo nec sup aliq̄z ptē sꝫ i pūcto extrēo.iō ñ p̄t d̄noiare s̄bꝫ nec ptē ei⁹.

¶ Hic eēt replica.si non p̄t denoiare s̄bm vt.8.vꝫ aliqualr posse denoiare:sed nō vꝫ φ possit denominare nisi vt q̄tuor intensum:ergo correspondet gradui me⁹ intensiue.

¶ R̄c⁹ φ a q̄litate vniformi extēsa s̄bm p̄t itēsiue d̄noiari:sꝫ a q̄li⁹ vnifor' diffor' mime p̄t simp' d̄noiari q: ñ ē extēsa.

¶ Ad ɔfirmatiōez cū dr̄.agēs p maiorē itēsionē mot⁹ magis agit ꝛ p minorē min⁹ igit̄ p eq̄lē eq̄lr agit.Dicūt aliq φ lꝫ p eq̄lē itēsionē equalr agat:nō tñ q̄ñcūq eq̄lr agit: eq̄lē itēsionē bꝫ:q: vult φ agēs p talē latitudinē vniformiter difformē eq̄liter agat:q: corrn̄det ĝdui medio effectiue:ꝛ nō intēsiue.Replica ɔ̄ effectus pportionari dꝫ suis causis:sꝫ cū actio pueniat ex itēsiōe mot⁹ ĝ eq̄l' actio ex eq̄li itēsiōe puenieт:q̄re R̄c⁹ ñ satisfaē arᵐ nro.tu cogita

¶ Propterea ē alr̄ modus r̄ndēdi q tꝫ φ latitudo vniformiter difformis corrn̄det gradui medio tā itēsiue q̄z effective. Et nō vult φ totalis latitudo dicat̄ ita itēsa sic aliq̄ ps ei⁹:ꝛ h̄ opio vꝫ magis rōnalis:ꝛ fundamētū ē factū i argumētis ɔ̄ hētisbez maxie q: p itēsionē maiorē vel minorē magis agit vel minus agit.ꝛ oīs qualitas est apta denoiare s̄bm aliq̄nale:quare ex his patet. Et falsum est φ omnis latitudo sit ita intensa sicut aliqua pars eius.

¶ Tertio dicemus in sp̄āli de velocitate mot⁹ augmentationis ꝛ post de velocitate motus alterationis.

¶ Q̄ᵐ ad velocitatē mot⁹ augmētatiōis tres fuerūt opiones.Una opio dicit φ sicut velocitas i motu locali attēdit̄ penes lineā descriptā a pūcto velocissime moto: ita velocitas augmentationis attenditur penes maximam quantitatem quam acquirit totū aut pars eius.

¶ Cōtra quā arguit q: sequitur φ ita velociter augmētatur totum cathegorice sicut ps eius ceteris paribus.

¶ 2⁹ sequit̄ si tumescit digit⁹ sor.ad duplū in hora.φ eque velociter augmētatur sor.sicut digitus eius. Et φ ita velociter crescit vna q̄rcus antiqua p totū annū. sicut vna herba que crescit ad quātitatez bicubitalem sensibilr:ꝛ quercus insensibiliter crescit.

¶ Alia opinio dicit φ velocitas motus rarefactionis attenditur penes latitudinem raritatis quam acquirit totum.aut aliqua pars eius.

¶ Cōtra quā pōnez aṙ q: seq̄t φ si sit.a.puꝫ modicā raritatē hñs q: sume dēsuꝫ ꝛ i hora acq̄rat totā latitudinē raritatis ab illo gradu quē bꝫ vsq ad.c.graduꝫ raritatꝫ ꝛ.b.sit magne quātitatis ꝛ multū rar̄ φ acq̄rat in hora vniformiter equalez latitudinē sup̄ra gradū suum . Isto posito pꝫ φ nō eq̄ velociter maiorat̄ .a.sicut.b. q̄zuis eq̄lem latitudinē raritatis acq̄rāt vniformit̄ ꝛ i equali tpe.

imo velocius pportionabilr rarefit.a.q̄z.b. sicut min⁹ ē. Nisi reuertat̄ ad primā pōnē dādo φ eq̄ velocit̄ maiorat̄ q: equalē quātitatez accipit. Itē insufficiens est: q: mutato isto termino rarefactio in istum terminū maioratio nō erit ista positio ad ppositūꝫ n' cōcurrat cū pōne p̄ori.

¶ 3ᵃ positio est hentisberi quā veriorē reputat.s.φ vlr oīs velocitas talis motus attēdit̄ penes pportionē quātitatis vniformiter de nouo acq̄rende i tāto vl' in tāto tpe cū p̄existente ad quātitatez prius habitam.sic.s.φ q̄buscūq quātitatibus siue quātis signatis quoꝝ vtrūq vniformiter ꝛ in equali tēpore augumētabitur ad equalitatez sui dupli.q̄ztūcūq sint illa duo inequalia φ ipsa eque velociter augmentabunt̄. Et vlr vnicuiq augmentationi vniformi per quā acq̄ritur maior pportio corrn̄det maior gradus velocitatis:ꝛ diuerse proportioni semper diuersus gradus velocitatis correspondet.

¶ De velocitate alteratiōis tres opiones solēt substineri.

¶ Una ē φ velocitas alt̄atiōis attēdit̄ penes ĝdū iductū:

¶ Alia dicit φ velocitas alterationis attēdit̄ penes latitudinem forme acq̄site incōpatiōe ad s̄bm.sic φ vbi eq̄lis latitudo forme vniformit̄ acq̄rit̄ eq̄li s̄bo.eq̄lis est velocitas. Et vbi eq̄li s̄bo maior latitudo forme vniformit̄ acquirit̄.velocior ē alteratio. Et vbi minor acq̄rit̄ tardior est.sicut q̄dā dicūt substinētes istā pōnē. Alij dicūt φ vbi eq̄lr acq̄rit̄ de forma s̄bis ineq̄lib⁹ ille alterationes non sunt v̄e cōpabiles adinuicē.ꝛ ɔ̄r̄ter ɔcedūt.Q̄ꝫ taliū alterationū q̄zuis multe sint eiusdē sp̄ēi specialissime. non tñ alia earū velocior ꝛ tardior:aut alia alteri equalis.

¶ Tertia ponit φ velocitas alterationis attendit̄ penes latitudinem talis forme que vniformiter acquiritur alicui sub'ᵗᵒ siue maiori siue minori in tanto.vel in tanto tpe.

¶ Circa augmētatiōez p̄mo dubitat̄ vtꝝ augmētatio proprie dicta distinguatur contra rarefactionem.

¶ Cōtra aṙ.q: q̄ro qd est augmentatio pprie dicta. Aut est cōuersio nutrimēti in s̄bam aliti. Aut est extēsio nutrimēti ɔñs talē cōuersionē. Nō p̄t dici p̄ᵐ pbat̄ triplr̄ primo rōne termini ad quem q: cū sit ɔuersio in s̄baꝫ aliti.terminus ad quem est s̄ba: quare augmentatio proprie dicta esset ad substantiam ɔ̄ philosophū primo de generatiōe.

¶ Secūdo rōne tpis q: cōuersio nutrimenti in s̄bam aliti fit in instanti.augmentatio vero fit in tempore.

¶ Tertio rōne s̄bi:q: si augmētatio eēt ɔuersio in s̄baꝫ aliti.tūc s̄bm augmētationis eēt nutrimētū cōuersuꝫ i s̄baꝫ aliti.q̄ dato seq̄t̄ φ s̄bm augmētatiōis nō augmētaret̄:pbat̄ ɔñā:q: illud ɔuersū i s̄baꝫ aliti replet p̄cise poꝝ illū.

¶ Nec 2ᵐ dici potest.s.φ augmētatio proprie dicta sit extensio nutrimenti sequens conuersionem pp tria.

¶ Primo q: nō differret specie ab augmētatiōe cōiter dcā q̄ ē extēsio siue rarefactio pꝫ ɔñā q: ē ad eūdē t̄minū sp̄ē

¶ Scđo q: illa extēsio nō est n' raritas q̄dā:sꝫ raritas ē q̄litas.ĝ augmētatio pprie dicta eēt ad q̄litatez ꝛ cōsequēter esset alteratio.pꝫ ɔñā.q: talis rarefactio non est n' ad raritatem tanquā ad terminū propriuꝫ.

¶ Tertio q: q̄ro de cā effectiua illi⁹ extensionis si dr̄ more iandoni.φ ps antiq̄ viuētis extēdit ptez nouiter acq̄sitā p v̄tutē ei⁹ vegetatiuā:ꝛ eꝯ ps noua extendit antiquā ɔ̄ q: seq̄t̄ φ viuens possꝫ augeri absq aduētu nutrimēti ɔ̄ p̄hm p̄ᵒ de ĝnatione:pbat̄ ɔñā q: añ aduentū cibi vna ps viuētis p sui v̄tutē vegetatiuā possꝫ aliā extēdē:ꝛ ɔñr totuꝫ diceret̄ augeri:sicut ꝛ post cōuersionē nutrimēti.

¶ R̄c⁹ ad h̄ sunt duo modi respondēdi.

¶ Un⁹ cōis quē seq̄t̄ iandon⁹ ꝛ burleus dicēs φ augmentatio pprie dicta p̄t accipi duplr̄.Uno° p ɔuersiōe nutrimēti in s̄bam aliti.ꝛ sic augmētatio ē s̄bīa ĝnō s̄balis ptis viuētis.q̄ fit in istāti.ꝛ ē ad s̄baꝫ tāq̄z ad terminum:ꝛ s̄bꝫ ei⁹ est mā:q̄ erat sub forma nutrimēti.ꝛ nūc ē sub forma viuētis.ꝛ sic non accipit̄ augmentatio a p̄ho. q vult.

ꝙ augmētatio sit mot⁹ ꝯtinuus ad quātitatē ꝑ quā sōm augmētatur. Alio mō accipit augmētatio ꝓprie pro extensione nutrimenti seq̄nte cōuersionē eius in sbam aliti: ⁊ sic augmētatio est motus ad quātitatē: ⁊ sic ad arᵐ ꝶ.

¶ Ad pᵐ oꝫ ꝙ augmētatio ꝓprie supra distinguit ꝯ rarefactionē in h: q2 est extensio sequēs cōuersionē nutrimēti in sbam aliti: ſ3 augmētatio cōiter dicta que ē idē ꝙ rarefactio l3 sit extēsio n̄ seqt ꝯuersiōez nutrimēti i sbaz aliti.

¶ Ad scōm oꝫ ꝙ rarū ⁊ densū sūt q̄litates de scōa spē cōsequētes sitū ptiū in toto: ⁊ ſm ꝙ iportāt q̄litates sic rarefactio est alteratio. ⁊ ſm ꝙ iportāt quātitatē ptiū sic ē augmētatio. Ad arᵐ igit negat ꝙ extēsio sit qualitas siue raritas: ſ3 ad illā sequit raritas. Et si dicēs qd est extensio. dicitur ꝙ est res extensa puta quantitas extensa: sed verum est ꝙ extensio vltra quātitatē conotat rarefactiōez.

¶ Ad 3ᵐ ne⁹ ꝙ añ cōuersionē nutrimēti in sbaz aliti ps viuentis possit aliā ptē extēdere: q2 debilior ē: l3 post ꝯuersionē nutrimēti ingenita ē: ꝓpea pt aduenietē ptē extēdē.

¶ Alr̄ modus ē quē seqt gaietan⁹: q hic dicit ꝙ augmētatio est successiua cōuersio nutrimēti i sbam aliti. s. i maiores ptes viuentis: q̄3 sint deꝑdite ⁊ ꝓbat sic: q2 augmētatio proprie dcā: vl' est sbita ꝯuersio nutrimēti in sbam aliti: vl' ē extēsio seq̄ns talē ꝯuersionē: vel ē successiua trāsmutatio nutrimēti i maiores ⁊c. nō pᵐ: q2 sic augmenᵗᵒ nō eēt mot⁹ ꝯ pħm. ꝑ de gñatiōe. Nō ſm: q2 sic augᵗᵒ ꝓpe dcā n̄ differet ab augᵗᵒⁿᵉ cōit dcā i aiatoꝝ reliqt ꝗ 3ᵐ.

¶ Et si at ꝯ istuz moᵐ. ꝑ q2 l oi motu ē dare pᵐ gñatuz ſm auerroiz 6ᵒ phīſi. igit i restauratōe carnis ē dare pᵐ rstauratū: sed illō pᵐ ē mimū ꝙ sbito acqrit: igit n̄ successiue.

¶ 2ᵒ at ꝙ nō fiat cōuersio i maiores ptes q̄3 sint deꝑdite: q2 ꝙ restaurat ex nutrimēto ꝯtinet i poro facto ex rsolōne pcedēte: ſ3 talis porus nō ꝯtinet plusq̄3 prius: quare ⁊c.

¶ Ad pᵐ ꝯcedit ꝙ in pn̄ᵒ fit gño minimi: ſ3 post fit gño per ptes post ptes i infiⁿ: successiue sicut i alteratiōe: ⁊ n̄ huic successiue gñoni ꝯiūgit extēsio ⁊ dilaᵗᵒ pti porose ⁊ ei⁹ q̄ d̄ nouo acqrit: q̄re toᵐ reddit mai⁹ q̄3 pus ⁊ ꝑ h p3 ad pᵐ.

¶ Ad 2ᵐ oꝫ cū vnū mimū ē restauratū i poro. ꝓcedit gño vna cū extēsiōe ptis q̄ gñat ⁊ p̄existentis donec transeat quātitatē prius resoluti. ⁊ tunc incipit proprie augmētatio que in parte illa per totum tēpus continetur.

¶ Et si at ꝙ hic mot⁹ sil' est gño sbalis ⁊ augmētatio. p3 q2 est ad sbas tāq̄3 ad ᵗminū ad quē ⁊ ad quātitatē ꝯñs ſlm: q2 gño ē a nō sbo in sb3. augᵗᵒ vō est a sbo i sb3.

¶ Rᵉ ꝙ nō est incōueniēs eūdē motū diuersimode acceptū ad diuersos terminos terminari ⁊ ſm ꝙ ᵗminat ad sb3 gño est. ⁊ ꝑ3 ꝙ ad quātitatē augmētatio est.

¶ Du' vtrū velocitas augmētatiōis cōiter dicte: q̄ ē idem ꝙ rarefactio attēdit penes quātitatez acq̄sitā vt dixit pᵃ opio. Aut penes latitudinez raritatis acquisite: vt dicit scōa opio. Aut penes ꝓportiones aggregati ex p̄existēti acq̄sito ad p̄existētez vt dixit tertia opinio.

¶ Cōtra primā opionē at q2 seqt ꝙ totū cathecᵘ suptū ita velociter augmētatur sicut pcius. p3 ꝯñā q2 eq̄lez quātitatez acqrit totū sicut ps ꝯñs falsū: q2 si digit⁹ fortis tumescit: sic fortes ita velociter augetur sicut digitus: ꝯñs absurdū: q2 digit⁹ augetur ad duplū. ⁊ fortes non.

¶ Jtē seq̄ret ꝙ vna q̄rcus antiqua aucta ad digitalē quātitatē sicut vna pua herba in eq̄li tpe ita velocit augmētaret sic illa pua herba p3 ꝯñā: q2 eq̄lē quātitatē acq̄rūt ꝯñs absurdū: q2 herba sensibil'r augmētat. q̄rcus vō n̄.

¶ Jtē seq̄ret. ꝙ nihil posset vniformit rarefieri q̄ ad ptes subi quātitatiuas: q2 si sic. seqt ꝙ ipsuz eēt infinitū iniciᵒ post h ꝓbat ꝯñā: q2 sic q̄l3 ps quātitatē eq̄lē acqrit: ſ3 infinite sūt ptes i oi toto. ergo infinitā eq̄litatem in quātitate acquirit ⁊ imediate post hoc: quare totū infinitū erit.

¶ Cōtra scōaz opionez at: q2 si. a. sit puū ⁊ rarum. b. vō sit magnū ⁊ raꝝ si eq̄lez latitudinē raritatis acq̄rāt: igit eq̄ velociter rarefient: p3 ꝯñs ex pōne: ꝯñs ſlm: q2. a. veloci⁹ proportionabiliter maioratur: q̄3. b. igitur velocius proportionabiliter rarefit.

¶ Jtē mutatio illo termino rarefieri in maiorari sequitur ꝙ h secunda opinio reddit in primam.

¶ Jtē at. ⁊ q̄ro qd ē raritas. aut ē eq̄litas aut quātitas: si q̄litas igit velocitas augmētatiōis attendit penes q̄litatem. ꝯñs falsuz: si vō raritas sit quātitas sequit ꝙ velocitas augmētationis attenditur penes latitudinem quātitatis: ⁊ sic reddit in primam opinionem.

¶ Contra tertiā opionē at. q2 sic velocitas mot⁹ penes effectū h3 attēdi penes latitudinem effectus ꝯñtis ad motū: ſ3 effect⁹ augmētatiōis est quātitas acquisita: ergo velocitas augmētationis habet attendi penes quantitatē acquisitam in tanto vel in tanto tempore.

¶ Jtē sicut se h3 velocitas mot⁹ localis ad spaᵐ ptrāsitū ita velocitas augmētatōis ad quātitatē acq̄sitā: ſ3 velocitas mot⁹ localis h3 attēdi penes spaciū ptrāsitū: ergo velocitas augmētatiōis h3 attēdi penes q̄ntitatē acq̄sitā.

¶ Rᵉ pro defensione pᵉ opionis q̄ ē calculatoris facit'r rñdet ad arᵗᵃ. Ad pᵐ ꝯcedit ꝙ totū cathecᵘ suptū: ita velociter augmētat sic ps. Et ꝙ for. ita velociter augmētat sicut digit⁹ ei⁹: ⁊ ad arᵐ negat illa ꝯñā digitus augmentat ad duple ⁊ fortes non: igitur non ita velociter augmētatur ſ3 bene seqt ꝙ non ita proportionabiliter augmentatur.

¶ Ad 2ᵐ de q̄rcu cōcedit. ꝙ q̄rcus ita velociter augmētatur sicut pua herba. ⁊ ad arᵐ ꝯ: q2 herba sensibil'r augmētatur. ⁊ nō q̄rcus: igitur q̄rcus nō ita velociter augmentatur negat ꝯñā ſ3 sequitur ꝙ nō ita ꝓportōabil'r augᵗᵘʳ.

¶ Ad 3ᵐ cū oꝫ ꝙ seqt ꝙ nihil poss3 vniformit rarefieri q̄ ad ptes sbi negat ꝯᵃ. Et ad ꝓbatiōez negat ꝙ seq̄t ꝙ ip3 sit infinitū ⁊ ad ꝓbatōez oꝫ ꝙ ad h ꝙ vniformit rarefiat q̄ ad ptes sbi sine ꝙ ptes equales sensibiles equalē quātitatē acq̄rāt: ⁊ tales ptes sunt finite. Et l3 imediate post h q̄l3 ps aliquā quātitatē acq̄rat: nullā tñ quātitatē imediate p⁹ h acq̄ret aliq̄ ps ei⁹: q̄re n̄ seqt ꝙ imediate p⁹ h erit infiⁿ: imo nec i fine hore hāc opionē ego laudo p̄ceris.

¶ Pro defensione scōe. Ad pᵐ oꝫ ꝙ. a. ⁊. b. i casu dicto eq̄ velociter rarefient ad arᵐ ꝯ negatur illa ꝯñā. a. velocius ꝓportiōabiliter maioratur q̄3. b. ergo velocius rarefiet.

¶ Ad 2ᵐ negat ꝙ ſa pō redeat ad primā l3 parū differat.

¶ Ad 3ᵐ cū q̄rit qd sit raritas: oꝫ ꝙ raritas ⁊ dēsitas sunt in quātitate. sicut intensio ⁊ remissio i q̄litate. Et iō l3 intēsio mat'r supta sit q̄litas intensa: tñ formal'r est adductio maior ⁊ minor gradus ad gradū: sic raritas māl'r supta est q̄ntitas rara: ſ3 formal'r ē extēsio maior ⁊ mior q̄ntitatis.

¶ Pro defensiōe tertie. s. hēnsberi. Rᵉ. ad pᵐ. ꝙ nō penes quēcūq3 effectū p̄t mēsurari velocitas augmētatiōis q2 nō penes quātitatē acq̄sitā. vt ꝓbatū ē ꝯ pᵃᵐ opionē: sed penes ꝓportionē aggregati ex acquisito ⁊ p̄existens ad preexistēs: ⁊ h ꝓportio est effectus cōsequēs velocitatez motus. caue q2 videtur potius causa q̄3 effectus.

¶ Ad 2ᵐ oꝫ ꝙ i aliq̄ ē similitudo: ⁊ in aliq̄ nō. similitudo qdē est q2 vtrūq3. s. spaciū ꝑ trāsitū. ⁊ quātitas acq̄sita sūt effect⁹ illoꝝ motuū: dissimilitudo vō ē. q2 spaᵐ ē effect⁹ potēs mēsurare cām: ſ3 quātitas nō: caue q2 nō esset effect⁹ adequatus nec proportionatus. prima mihi magis placet.

¶ Dubitat tertio vtrū ꝯtingat aliqd vniformit rarefieri. Et ꝓ at ꝙ nō ꝯtingit aliqd vnifor' rarefieri q̄ ad ptes sbi: q2 ad vniformē rarefactionē reqrit aut ꝙ eq̄lē q̄ntitatē acq̄rat q̄l3 ps cū alia i eq̄li tpe: vt vult pᵃ opio. Aut ꝙ eq̄lē ꝓportiōez acq̄rat q̄l3 ps cū alia: in eq̄li tpe vt vult 3ᵃ opio. Cōtra hoc dato seqt ꝙ qdcūq3 vniformit rarefiet i q̄cūq3 breui tpe eēt infinitū ꝯñs ſlm: ꝓbat ꝯᵃ ꝑ ꝯ primā viā. q2 infinite sūt ptes sbi. ⁊ infinita sūt eq̄lia acq̄rēda: ſ3 ex infinitis eq̄lib⁹ fit infᵐ q̄re ⁊c. Cōtra 3ᵃᵐ viā at ꝙ seqt illō idē: q2 infinite ꝓportōes acq̄rūt: ⁊ n̄ n' ꝑ infiⁿ eq̄lia. igt illō erit infᵐ.

¶ Secūdo arguitur q non contingit aliquid uniformiter rarefieri quo ad tēpus: qz ad h requiritur q in quacūqz equali pte tēporis equalē acquirat quantitatē: vel equalem proportionem. Si dicitur primū ꝯ: quia plus proportionabiliter rarefit minus q̄z maius per equalez quātitatem acquisitam: qz minus maiorem proportionez acquirit q̄z maius: ergo non uniformiter rarefit per equalem quātitatem acquisitam. Si dicitur secūdum contra sit .a. pedale q rarefiat ad duplum. ꝛ sequitur cum illud acquirat proportionem duplam q medietatē duple proportionis i medietate tēporis acquiret: ꝛ suam medietatem in alia medietate sed proportio dupla non potest partiri in duas medietates equales: quia proportio dupla componitur ex sexquialtera ꝛ ex sexquitertia ꝛ sexqualtera maior est q̄z sexquitertia: quare ꝛc.

¶ Respondeo ad primum sm primam opinionez. uniformiter rarefieri quo ad partes subiecti est sic rarefieri q equalem quātitatem quelibet pars acquirat cum alia. in equali parte tēporis. Et secunda opinio diceret equalem latitudinem raritatis. Et tunc ad argumētū secūduz primam opinionem dicitur q acquiris q quelibet pars actualis equalem quātitatem acquirat cum alia. Et partes actuales dicuntur in quartas totū est divisibile actu sic q ille possunt separatim existere: potentiales vero dicuntur que non possunt seorsum existere que sunt minores uno minimo: ꝛ partes actuales sunt finite quare patet responsio ad argumentum.

Et sm tertiam opinionem requirit q quelibet pars actualis equalem proportionem acquirat cum alia. ꝛ ille nō sunt infinite.

¶ Ad secūdum sm primam opinionem uniformiter rarefieri sm tempus est in quacūqz parte temporis equali equalem acquirere quātitatem sm vero tertiam opinionem est in quacūqz parte equali temporis equalem acquirere proportionem. Et tunc ad argumētum secūduz primam opinionem: negatur ꝯsequētia qz licet plus proportionabiliter rarefiat minus q̄z maius equalem quātitatem acquirendo tamen cum h stat q eque uniformiter rarefiat. Et ideo si unum pedale uniformiter rarefiat ꝛ in prima hora acquirat unum pedale: ꝛ in secūda hora unum. ꝛ in tertia unum ꝛ sic de alijs dicitur uniformiter rarefieri.

¶ Secūdum vero tertiam opinionem si in prima hora acquiret unum pedale. aggregatum ex acquisito ꝛ preexistenti ad preexistens habet proportionem duplaz: ideo in scd̄a hora ut acquirat proportionem duplam oportet ut acquirat duo pedalia ꝛ in tertia hora oportet ut acquirat quattuor pedalia ut equalem proportionem acquirat scilicet duplam.

Et ad argumentū quomodo medietatem duple proportionis i medietate temporis acquiret dicitur q argumētum concludit si intelligit ut verba sonant. s. q medietatem duple proportionis i medietate temporis acquirat. Sed intelligit q medietatem duple proportionis quo ad terminos acquirit i medietate temporis ꝛ nō quo ad proportionem. declaro q si .a. debet acquirere proportionem duplam per acquisitionē duorū pedaliū q unū pedale in prima medietate temporis acquiret: ꝛ aliud in alia medietate: ꝛ istud est acquirere medietatem duple proportionis quo ad terminos: ꝛ non quo ad proportionem: ꝛ h intelligit ubi proportio non habeat partes eq̄les secūdum se. quia tunc sumuntur partes equales quo ad nos. Et nota ista dicta qz pulchra sunt ꝛc.

¶ Consequēter circa alterationem dubitandum: declarādo prius opiniones.

¶ Prima opinio dicit q velocitas alterationis attendit penes gradum inductū: sic q ubicūqz inducitur gradus intensior qualitatis in aliquo subiecto ille motus est velocior: ꝛ in ea proportione in qua est unus gradus intensior alio. In ea proportione motus est velocior.

¶ Secūda opinio dicit: q velocitas alterationis attenditur penes latitudinē forme in cōparatiōe ad subiectū dupliciter potest intendi uno modo q subiectum maius ꝛ minus variat velocitatem: sicut latitudo maior ꝛ minor. Et ideo si equalis latitudo equalibus subiectis acquiritur est equalis velocitas. ꝛ si maior latitudo acquiritur equali subiecto maior velocitas fit. Et si equalis latitudo in equalibus subiectis maius velocius alteratur.

¶ Alio mō potest itelligi in cōpatione ad subiectū q semper sit equalitas subiecti: q si non sit equalitas subiecti: non sunt cōparabiles ille alterationes: quia si requirit eq̄lis latitudo sbiectis in eq̄lib⁹ una nō dr velocior alia.

¶ Tertia positio dicit q velocitas attenditur penes latitudinem forme que uniformiter acquirit alicui subiecto sive maiori sive minori dicit penes latitudinem ut differat a prima opinionem que dicit penes graduz eque intensum: dicit subiecto maiori vel minori ut dr̄at a secūda opinione que dicit in cōparatione ad subiectum: qz subiectum unius variat velocitatem. Aut tollit cōparatione velocitatum sm illos qui dicunt q requiritur semper equalitas subiecti.

¶ Dubitatur primo utrū contingat aliquid alterari: sive utrum alteratio sit possibilis.

¶ Et primo arguit q nō: qz si aliquod agens ageret alterando passum: ꝛ cū omne agēs in agendo repatiatur sz phm tertio phisicoruz: igitur daretur reactio: pz ꝯsequētia ꝯñs est impossibile propter duo.

¶ Primo qz in eodem modo simul intēderetur caliditas ꝛ frigiditas posito q .a. calm ut .8. ageret in frigidum ut 6. per distantiam semipedalem qz si .a. debet agere in .b. prius debet inducere caliditatē i me^m: qz omne agēs velocius agit in propinquū q̄z in remotū: ꝛ similr .b. frigidum. si dz reagere in .a. prius debet inducere frigiditatem in mediū q̄z in agens per idem pncipiū: quare ꝛc.

¶ Secūdo sequit q a proportiōe minoris iequalitatis pveniret actio: ꝯtra phm septimo phisicoꝝ probatur ꝯñs qz passum q reagit in agens est minoris potētie q̄z agēs. ꝛ tamen agit in ipsum: igitur a proportione minoris inequalitatis provenit actio q est absurdum.

¶ Scd̄o qz data alteratiōe sequit aliqd alterari. q a nullo alteratur q est impoƚe pbatur ꝯsequētia. posito q aq̄ calefiat ab igne ex quo ē possibilis alteratio: deinde dimittatur aqua nāe sue: ꝛ cū redeat ad pristinam frigiditatem: quero a quo agente vel extrinseco vel intrinseco: non extrinseco: qz reducitur ad maiorē frigiditatez q̄z sit frigiditas aeris. Nec ab intrinseco: qz vƚ a forma substātiali aq̄ reducitur: vƚ a frigiditate remissa que esti aqua calida: nō primo mō: qz phs in de sensu ꝛ sensato dicit: q ignis nō agit n^i inq̄tuz calidus. Ex quo accipitur q forma substantialis nō pōt esse pncipiuz alicuius operationis n^i mediāte aliquo instrumēto. Nec secūdo modo: qz frigiditas remissa que est in aqua calida est minus potens q̄z caliditas intensa.

¶ Re^e hec qō de reactione facta est diffuse in precedēti tractatu de maximo ꝛ minimo. Quare breviter hic dicem⁹ q de reactione sunt due opiniones pncipales.

¶ Una est calculatoris: qui dicit q non datur reactio positiva sed solū privative q est resistere passio.

¶ Alia ē cōis q dat reactio posi^ua: ꝛ lz sint pl's modi re^oi.

¶ Noster modus dicit. q solū est possibilis in agente nāli per ꝯtactuz: ꝛ sic tollitur argumētū de me^o. Et dicitur q est duplex potētia in unoquoqz. s. productiva ꝛ cōservativa

tiua pductiua fortior ē q̄ȝ cōseruatiua: q̄re passuȝ agit in agens a pportiōe v̄tutis pductiue supra v̄tutē cōseruatiuā agentis: ⁊ sic a proportiōe maioris ineq̄litatis agit.

¶ Ad 2m quō reducit aq̄ calida ad p̄stinā frigiditatē. Et ƀ h̄ sūt duo modi p̄ncipales r̄ndēdi l₃ sint plurimū variati.

¶ Unus modus dicit q̄ reducit a forma s̄bali aq̄ ad p̄stinā frigiditatē. Et variat hic modus tripliciter.

¶ Quia q̄dā dicūt q̄ sola forma s̄balis ex se potēs ē agere in s̄bm ppriū ⁊ s₃ in aliō s̄bm non p̄t agere n̄ mediante instr̄o. vel nō p̄t agere in aliud sine instr̄o. s. q̄n est i dispōne nāli. s₃ q̄n ē i dispōne p̄ter nāli p̄t agere sine istrumēto.

¶ 2° variat hic modus q̄ dicit q̄ forma s̄balis aque mediāte frigiditate v̄tuali p̄t eā reducere: q̄ pōt producere aliquā frigiditatē actualē in se ipsaȝ l₃ qualitates v̄tuales mixtoꝝ: vt piperis ⁊ gingiberis non possunt producere nisi in extrinsecum subiectum.

¶ 3° variat hic modus q̄ dicit q̄ forma s̄balis agit mediāte frigiditate actuali remissa ⁊ p̄t facere h̄. q̄ aqua ē difformit calida: ⁊ si eēt vnifor' calida: nō possȝ facere h̄: ⁊ l₃ fridita illa sit min⁹ potēs adiuta a for' s̄bali sit potētior:

¶ Scōs modus dicit q̄ reducit ab extrinseco ꝯtinente. s. aere i v̄tute fridit̄atis ifluxe a supcelestib⁹. Et du' variat.

¶ Q2 q̄dā dicūt q̄ reducit ad maiorē frigiditatē q̄ȝ sit cōtinētis pp dispōnē passi: ⁊ hoc nō inconuenit.

¶ Alij dicūt q̄ reducit p̄cise ad equaleȝ frigidā ꝯtinētis q̄ maior ⁊ minor ē s₃ diuisa tp̄a. ⁊ i nocte maior ē q̄ȝ i die.

¶ Cōtra p̄m modū a': q̄ si ab intrinseco solū reduceret. nō r̄duceret ad maiorē fridi' i hieme q̄ȝ i estate cui⁹ ꝯriū ē.

¶ Cōtra 2m modū a' q̄ si solū reduceret ab extrīseco i nō reduceret ad maiorē frigiditatē q̄ȝ eēt frigiditas cōtinētis: cuius ꝯriū apparet q̄ reducit ad suā fridita̅te nāleȝ q̄ est maior q̄ȝ frigiditas continentis saltē in estate.

¶ Ideo nos dicim⁹ aliū modū r̄ndendi q̄ aqua calefacta reducit ad frigiditatē pristinā ptim ab extrinseco ⁊ ptim ab intrinseco. Q2 sit ptim ab extrinseco p₃ q̄ cuȝ aer sit frigidus respectu aque calide ⁊ cōtinens s̄m necessario agat in cal'm: ⁊ cū sit potētius reducit ad equalē frigiditatem sui. Q2 ab intrinseco probatur q̄ cū aqua sit reducta ad equaleȝ frigiditatē ꝯtinētis: ⁊ talis frigiditas ad huc nō sit nālis ei: ⁊ oē agens nāle ꝯ̄git inquātuȝ potest vt stet in suo esse nāli. ideo forma s̄balis aque mediante illa frigiditate reducit eam ad nālem suam dispositioneȝ scilicet ad frigiditatem naturalem: quare ⁊c.

¶ Dubitat 2° vtruȝ ꝯtingat aliq̄d vniformiter alterari.

¶ Et p̄io arguit q̄ nō rōne effectus: q̄ si aliq̄d vniformiter alteraret: hoc eēt q̄ eq̄leȝ latitudinē q̄litatis acquireret gr̄a eq̄lis velocitatis in q̄lib₃ p̄te eq̄li t̄pis: ⁊ puta si caliditatem vt duo acquirit in medietate hore ⁊ alias duas in alia medietate.

¶ Contra q̄ maiorē intēsionē acquirit in scōa medietate q̄ȝ in prima: igit nō vnifor' alterat: p₃ ꝯn̄a: q̄ maior intēsio ⁊ minor intēsio non sunt effectus eq̄les s₃ ineq̄les.

¶ Confir. q̄ sit sor. calidus vt 2°. ⁊ alteret ad 4° i hora: ⁊ plato sit calidus. vt. 4. ⁊ alteret ad sex in hora vniformiter alterant per te. ꝯ sor. alterat ad dupluȝ: ⁊ pla. ad sexq alterū: ergo nō vniformiter alterantur p₃ ꝯn̄a: q̄ vniformis alteratio p̄supp' eq̄ velociter alterari.

¶ Scōo a' rōne cāe: q̄ nō p̄t aliq̄ vnifor' alterari: q̄ si h̄ eēt tūc possȝ alterabile cōtinue moueri ab equali pportione: sed cōtra q̄ nullum alterabile potest ab equali pportione alterare per aliquod tēpus probatur q̄ oē alterans agens plus corrūpit de passo alterato: q̄ȝ ecōtra: sed maiori ⁊ minori equaliter decrescentibus crescit proportio maioris supra min⁹: ergo a fortiori minori decrescente plus q̄ȝ maiori. v. gr̄a si. a. ignis sit caliditatis vt 8. ⁊ alteret. b. aquā que sit frigiditatis vt. 4. tūc alterat a proportione dupla. Et si perdatur vnus gradus frigiditatis aque: ⁊ vnus gradus caliditatis ignis: remanet proportio septeȝ ad tria q̄ est maior q̄ȝ dupla ergo si plus de perditur de frigiditate q̄ȝ de caliditate, adhuc multo magis maiorabitur proportio ignis super aquam.

¶ Confirmat q̄ cū. a. alterat. b. aut agens corrūpit equaliter de passo: ⁊ passum de agente: aut inequaliter: si eq̄liter non seruatur eadem proportio: vt patuit supra: si inequaliter aut agens plus corrūpit de passo: aut ecōtra. si primum a fortiori crescit proportio agentis: si s̄m: seq̄t q̄ passum est potentius in agendo q̄ȝ agēs: q̄ implicat.

¶ R° Ad primū negat illa ꝯn̄a: maiorē intensioreȝ acq̄rit caliditas i scōa medietate q̄ȝ in prima: igitur non vniformiter alteratur ⁊ rō est q̄ effectus vniformis alterationis est latitudo qualitatis que est equalis.

¶ Ad cōfirmationē admisso casu. negat illa ꝯn̄a. sor. alterabit ad dupluȝ: ⁊ pla. ad sexquialterū: ergo nō eque velociter alterabitur sed bene sequitur: ergo nō eque proportionabiliter alterabitur.

¶ Ad secūdū cōceditur: q̄ si d₃ vniformiter alterari ab eq̄li proportione alterabitur. Et tunc ad argumētū ꝯ: negatur q̄ nō sit pos'e aliquid vniformiter alterari ab equali proportione: q̄ possum imaginari sine ꝯdictiōe in casu illo: q̄n. b. aqua que est frigida vt. 4. pdit vnū graduȝ. q̄ a. calidū vt. 8. perdit duos gradus ⁊ fiat vt. 6. Et si. b. aq̄ fiat vt. 2. a. ignis erit vt. 4. ⁊ si. b. aqua erit vt vnū. a. ignis erit vt. 2. ⁊ si pos'e est. b. aquā ab eq̄li pportione alterari. Aliter vnifor' alterari nō pōt puenire ab eq̄li pportiōe.

¶ Ad confirmationē di' sil'r. q̄ ad h̄ vt aliquid alteretur vniformiter op₃ plus corrumpi de agente q̄ȝ de passo s₃ h̄ non sit a passo sed ab alio agente.

¶ Non satisfacit nobis h̄: q̄ non est rōnabile q̄ si agens agat in passum: plus corrūpat de agente q̄ȝ de passo.

¶ Ideo necesse est dicere: q̄ si vniformiter alterari penes cām attendatur penes eque proportiōabiliter alterari: non intelligit penes illud simplr: sed in ordine ad terminos acquisitos vt dictum est in augmentatione.

¶ Dubitatur 3° vtrū iste tres q̄ōnes sint probabiles.

¶ Contra primā q̄ dicit q̄ velocitas alterationis attenditur penes equalem gradum intensionis acquisitum q̄ sequitur q̄ nō velocius alterabit forte: q̄ȝ debile: ꝯn̄s falsum probat ꝯn̄a: q̄ ponatur q̄ sit daret gradū summuȝ qualitatū primaꝝ p quē inducetur summus gradus velocitatis in tali alteratione. hoc posito a' q̄ non velocius alterabit alterans fortius q̄ȝ debili⁹: ⁊ puta ignis magn⁹ q̄ȝ modica scintilla: q̄ ita gradum summum inducit scintilla: sicut ignis magnus.

¶ Scōo sequeret q̄ essent due alterationes inequales: q̄rum vna in nulla proportione esset velocior neq̄ȝ tardior alia probatur ꝯn̄a: posito q̄. b. sit vna alteratio p quam inducitur gradus summus. ⁊ sit. c. alia p quaȝ inducit quilibet gradus citra summum: p₃ ꝯn̄a q̄ gradus summus in nulla proportione est intensior: q̄ȝ quilibet citra summum. ⁊ velocitas attenditur penes proportioneȝ igitur in nulla proportione vna alteratio est velocior alia ⁊c.

¶ Contra scōam positionē que dicit q̄ velocitas attenditur penes equalem latitudinē forme in cōpatiōe ad s̄b₃: ꝯ a' q̄ sequit q̄ nō pōt dari quārū vniformiter alterari s̄m oēs suas p̄tes quātitatiuas pbatur ꝯn̄a: q̄ semp maior pars velocius alt'abit q̄ȝ minor equalem latitudineȝ forme acquirendo quare q̄ maioris quātitatis est. velocius alteratur: ꝯn̄s falsum q̄ probatur: q̄ sit. a. corpus remisse calidum q̄ continue alteretur ad cal'ȝ sic q̄ in q̄libet istāti maneat vniformit' calidū quousq̄ȝ fuerit summe calidum tunc arguitur sic eque velociter calefiet q̄l₃ p̄s sicut totū. ergo eq̄ velociter alterabitur p₃ ꝯn̄a. an̄s

probatur qr continue oēs partes erunt equaliter calide sicut totum: igitur eque velociter calefient.

¶ 2° qr seqr ꝙ vbi equalis latitudo acqrat duplo tpe eēt dupla velocitas: pz ꝯña qr cū illa velocitas sit maior. n̄ vt ꝙ sit in alia pportione ꝙ̄ dupla. ꝯña falsū qr si subdupla latitudo acqrit subduplo tpe ad tpm maius eēt velocitas subdupla: ⁊ illa esset minor ꝙ̄ prior quare ⁊c̄.

¶ Contra tertiaz positionē arguit ꝙ̄ dicit ꝙ velocitas alterationis attēdit penes latitudinez forme: que vniformiter acquirit alicui subiecto: vel maiori vel minori.

¶ Cōtra arguit. qr phs. 7° phisi. ⁊ cōmētator. ibi cōmēto. 31. dicit ꝙ equalitatē alterationis nō sufficit equalitas forme inducere: sed requiritur equalitas subiecti: quare ⁊c̄.

¶ Secūdo qr stat aliqd fieri calidius absqz h̄ ꝙ aliqua latitudo caliditatꝭ sibi acqrat: pbat qr ponat: ꝙ. a. sit vnū corpus remisse calidū. cui9 vna tertia pars sit calida: vt 8. ⁊ due tertie sint calide vt. 4. Et vlterius ponat ꝙ illa 3° pars que ē calida: vt. 8. rarefiat ad duas tertias. Et ille due tertie: q̄ sunt calide vt q̄ttuor ꝯdensent ad vnā 3am ptē: tūc pz ꝙ h̄ corp9 est calidius ꝙ̄ pri9 qr p duas tertias est calm vt. 8. ⁊ p vnā vt. 4m. Et prius erat solū p 3am ptez vt. 8. ⁊ per duas tertias t vt. 4. ⁊ tamen nulla latitudo: nec gradus est acquisitus.

¶ Rn̄r p defensione prime pōnis. Ad primū negat ꝯña. cū dr sequit ꝙ nō fortius alterabit alterās fortius ꝙ̄ debilius. Et ad pbationē admisso h̄supposito cū dr ita summuz gradū caliditatis inducit agens debilius: sicut fortius: ergo nō velocius alterat fortius: negat ꝯña: qr attēdit velocitas penes graduz inductū in tāto vel in tātu tēpore: sed scintilla ignis si inducet gradum summū in longiori tempore inducet ꝙ̄ ignis magnus.

¶ Ad 2m cū dicis sequit ꝙ erūt due alterationes inequales: quarū vna in nulla pportiōe est velocior nec tardior alia puta si p vnā acquirat gradus sūmus. ⁊ per aliam acquiratur qlz gradus citra sūmum: cōcedit h̄. vna tn̄ ē indiuisibiliter velocior alia. s. q̄ acqrit gradū sūmum.

¶ Pro defensione 2e pōnis. Ad pm cōcedit ꝯña: cū dr seqtur ꝙ nō poterit aliqd quātum vniformiter alterari sm oēs ptes suas quātitatiuas: ⁊ ad iprobationē ꝯñtis admitto casuz: ⁊ negat postea illud añs: eque velociter calefit quelibet pars sicut totū: ⁊ ad pbationē oēs ptes erūt cōtinue eque calide sicut totū: ergo eq̄ velociter calefiēt oēs ptes sicut totū: ⁊ ad pbatiōez ꝯcedit ꝙ in infinitum tarde calefiet aliqua ps: sicut in infinitū pua est aliqua ps.

¶ Ad 2m cū dr sequit ꝙ vbi equalis latitudo acqrat duplo tpe esset dupla velocitas ꝯcedit ꝯña. Et ad iprobationem ꝯñtis cū dr si subdupla latitudo acqrat subduplo tpe ad tpm maius eēt velocitas subdupla: negatur: imo minor ꝙ̄ subdupla vñ si solū tpz eēt subduplū ⁊ latitudo esset equalis: esset subdupla velocitas. Et silr si latitudo esset subdupla ⁊ tpm esset equale: eēt subdupla velocitas: igitur si vtrūqz sit subduplum. s. tam latitudo ꝙ̄ tpz est minor velocitas ꝙ̄ subtripla imo subq̄drupla.

¶ Pro defensione 3e pōnis. Ad primū dicit bene ꝙ phs loquitur magis pprie: ⁊ magis minute tn̄ stat esse eq̄lez alterationem penes equalitatez latitudinis solum.

¶ Ad 2m ꝯcedit ꝙ in hoc casu intēdit q̄litas in aliquo tpe cui nō acquirit aliqs gradus: nec aliqua latitudo de nouo: notanter dico de nouo: qr solū acqrit h̄ qualitas p rarefactiōez ⁊ condensationē preexistentis forme: qr facta rarefactiōe ⁊ cōdensatiōe corrñdet intēsiori gradui ꝙ̄ pri9.

¶ Item aliud argm fit ꝯ hāc pōnē: si. c. et. d. sint duo remisse calida: ⁊. c. alteretur per totū vniformiter vsqz ad. 8. inclusiue. d. vo vniformiter difformiter vsqz ad. 8. exclusiue: pz ꝙ. c. velocius alteratur qr velocius calefit: ⁊ tn̄ in nulla pportione maiorez latitudinem caliditatꝭ acqret ꝙ̄. d. ergo velocitas alteratiōis nō attendit penes latitudinē for.

¶ Rn̄r ꝙ. d. eque veloci alteratōe sicut. c. qr ineq̄li tpe equalem latitudinē caliditatis acqret: ⁊ velocitas alterationis bz attendi penes latitudinē qualitatis: nō obstante ꝙ caliditas. c. sit vniformis terminata inclusiue: ⁊ caliditas. d. sit difformis terminata exclusiue. Tamē. d. nū eq̄ velociter alterabitur sicut. c. qr velociter alterari attenditur penes latitudinem denoiationis ⁊ pz ꝙ. c. denoiatur calidius ⁊c̄. ⁊ sic est finis hui9 tractatus: ⁊ omnium subtilitatum dyalecticarum.

¶ Finit logica doctissimi philosophi Mengi fauentini p modū resolutionis facta cū alijs ꝙ̄plurib9 annexis qonibus tam naturalibus ꝙ̄ logicalibus: vt in indice breuius ⁊ latius in toto volumine est legere. Nūc primuz in lucem edita: ⁊ ab ipso authore acuratissime recognita: cunctisqz mendis expurgata.

¶ Incipiunt quedam annotationes eximij artium ꝛ medicine doctoris dñi magistri Mãfredi de medicis super logicã paruam Pauli veneti. In quibus dilucidantur multa dicta entisberi Strodi ꝛ Pet. Mantuani. [illegible] tractatione [illegible] viso. car. 57. col. 4 vocat [illegible]

Communioribus est inchoandu3. Circa qð aduerte ꝙ Pau. nõ absolute inchoare vult a cõiori. Sed solum intelligit. de bis que tantũ a logico considerant: vnde l3 ly signũ sit cõmuni⁹ ꝙ̃3 ly terminus nõ tamen icipie ab illius declaratione ꝛ diffinitiõe. eo ꝙ nõ solum a logico: sed etiã a meta. ꝛ pħo naturali ꝯsideratur. Termin⁹ autẽ vt ħ sumit solũ dialectico ꝯsiderat. ¶ Et ideo nõ mirũ si ab eo incipit tradere artẽ potius ꝙ̃3 a ly signum. ¶ Nota tamẽ ꝙ non est verũ: ꝙ ly terminus sit magis cõe ꝙ̃3 aliqd aliud per se solum ꝯsideratũ a logico. Nã eius rõnis qð cõiter ponit esse subm totius logice est magis cõe cũ non ois intentio scð a sit terminus: vt p3 recte speculãti. Pau. tñ incipit a termini diffõne: quia ꝑncipaliter intẽdit declarationem syllogismi ꝛ ꝯñr propositionis: ꝛ per ꝯñs termini in quẽ imediate resoluitur propositio: ꝛ ideo ꝛc.

Circa diffõnem termini. Aduerte ꝙ l3 terminus possit sumi multis modis: in ꝓposito tñ vniuoce sumit ꝓut extendit se ad ea in que resoluit ꝓpõ imediate. ¶ Ulterius ꝯsidera ꝙ q̃tuor particule ponunt in hac diffõne. Primo ponit ly signũ loco generis. ¶ Circa quã particulã nota ꝙ nõ est credendum ꝙ iste termin⁹ signũ sit cõius isto termino termin⁹: qa plura cõtineat: qa tã ly signũ ꝙ̃3 ly termin⁹ infinita põt ꝯtinẽ: vel melius infinita pñt ꝯtineri sub q̃l3 illoꝝ: cum tã pñtia ꝙ̃3 futura ꝑterita ꝛ imaginabilia q̃l3 illoꝝ compꝛehendat: infi⁹ aũt talia imaginabilia pñt esse. Sed ex ħ dr ly signũ cõius isto termino termin⁹: qa ois que cõprehẽdunt sub ly termin⁹ ꝯtinent sub ly signũ: ꝛ cũ hoc aliq̃ alia sub eodẽ continent. Et p idẽ ꝓbo ꝙ iste termin⁹ aial nõ est cõmunior isto termino hõ: qꝛ plura ꝯtineat cũ infi⁹ sub q̃l3 contineant: vnũ autẽ infi⁹ non est maius alio infi⁹ nec infinita sunt plura alijs infinit. Sed dr cõius ꝓp rõnẽ assignatã. ¶ Nota etiã ꝙ non q̃cũq3 mõ sumptum ly signu3 est cõius illo termino termin⁹ dicẽdo termin⁹ est signu3: sed solum ꝓut capit in sigñatiõe formali: ꝛ ꝓut sumit vt sigñat ꝛ nõ vt sigñat. Unde ꝯsiderãdo istum terminũ signũ vt est vnus particularis termin⁹ ꝛ ꝓut sigñat ꝑ istũ terminũ termin⁹ tanq̃3 ꝓpꝛium indiuiduũ sic non est qd magis cõe: imo potius min⁹ cõe. Considerãdo etiã istu3 terminũ signũ vt sigñat solum se ꝛ sibi similes: vt solet dici ab apollinare: qñ supponit mãliter: sic etiã est qd minus cõmune ꝙ̃3 ly termin⁹. Cõsiderãdo vero istos terminos termin⁹ ꝛ signũ: vt qlibet illoꝝ solum significat se ꝛ sibi similes sic neuter illorũ continet sub alio nec vn⁹ est magis cõis ꝙ̃3 alius. ¶ Scð a particula est. ly oratiõis. Circa quã est cõis difficultas: qꝛ nõ videt ꝙ ly termin⁹ per orõnẽ debeat diffiniri cũ Pau. post ly orõ per terminũ diffiniat. Modo incõueniens est ꝙ idẽ diffiniat ꝑ se ipm: aut ꝑ aliqd diffinitũ per illud. ¶ Rñdet cõiter non esse icõueniens ꝙ idẽ diuersis respectib⁹ diffiniat ꝛ diffiniat respcũ eiusdẽ. Mõ ly orõnis in obliquo ponit diffiniẽdo terminũ: qñ aũt ponit ly termin⁹ in diffõne orõnis sumit ly orõ in recto: nõ aũt in obliq̃. ¶ Uel formali⁹ ꝛ rectius dicas: ꝙ duplex est totũ: qðdam. n. est totu3 vl'e: vt est gen⁹ respcũ sue spẽi: qðdã autẽ est totu3 integrale: vt dom⁹ respectu suaꝝ partiũ integraliu3: sil'r duplex est pars. ¶ Quedã subiectiua vt spẽs respectu generis. Quedã aũt integralis vt paries re⁹ dom⁹: aut manus re⁹ soꝛ. Ad ꝓpositu3 nřm qñ diffinit ly termin⁹ per orõnẽ sumit ly terminus vt pars integralis: ly orõ aũt vt totũ itegrale: qñ vero ly orõ p terminũ diffinit sumit ly orõ vt pars subiectiua ly termin⁹ aũt vt totũ vl'e: ꝛ sic p3 quõ diuersimode illi termini sumant in illis diffõnib⁹. ¶ Tertia particula est. ly cõstitutiuũ. ¶ Circa quã aduerte ꝙ cũ ille termin⁹ aptitudinẽ significet sic vr posse ꝓbari ꝙ illa syllaba soꝛ. cõponẽs illã dictionẽ sortes est termin⁹: qꝛ vbi formaret ista ꝓpõ. soꝛ. est syllaba capiẽdo illã partẽ ꝑdicte dictionis p3: ꝙ ly soꝛ. est subm in illa ꝓpõne: ꝛ p ꝯñs est termin⁹: ꝙ illa syllaba vt pars illi⁹ dictiõis est apta nata constituẽ orõnẽ: vt pars ꝓpinqua: vt patuit in ꝑdicta ꝓpõne. ¶ Rñdet ꝙ duplex est aptitudo q̃dã ꝓpinq̃: q̃dã aũt remota: ꝓpinq̃ aũt spectat ꝓposito nřo: ꝛ est quãdo aliqua dictio remanẽs dictio per se põt esse subm ꝑdicatũ vel copula vel q̃cunq3 modo pars imediata ꝓpõnis. Aptitudo aũt remota est qñ lr̃a aut syllaba aliq̃ dictionẽ constituit. Et ad hoc vt orõne3 constituat tanq̃3 subm vel ꝑdicatũ opus est vt desinat esse pars talis dictionis: ꝛ fiat aut dictio p se: aut lr̃a per se: de aptitudine aũt propinqua intelligo in ꝓposito ꝛ nõ de remota. ¶ S3 istud nõ vr ꝑmo aspectu satisfacẽ: qꝛ si capiat ista ꝓpõ: sortes ẽ hõ: ꝛ deinde trãsuerso formet ꝑma ꝓpõ. soꝛ. est syllaba: tercius ly soꝛ. sit pars illius dictionis soꝛ. p3 ꝙ talis syllaba existẽs pars alterius dictionis esse põt subm ꝓpositõis. ¶ Sed istud nil obstat: qꝛ illa syllaba soꝛ. h3 rõnẽ duorũ. Primo. n. h3 rõnẽ syllabe cõstituẽtis dictionẽ. Scð o hẽt rõnẽ dictionis per se existentis. vnde l3 videat semp eadẽ esse syllaba mãl'r: est tñ duo formal'r. s. syllaba ꝛ dictio. ¶ Sed est difficultas in hac mã: vtrum si scribat in aliq̃ folio illa lr̃a a ꝑ se ita ꝙ nõ vniat cũ alio sit termin⁹ an nõ. Et vr ꝙ sic: qꝛ sic ly ois per se sumpt⁹ est termin⁹: l3 nihil significet inq̃ãtũ termin⁹. Ita ly a scriptu3 vt ꝑus d3 ꝯcedi esse termin⁹: l3 nihil significet iquãtũ termin⁹. ¶ Rñdeo ꝙ illa lr̃a nõ sit terminus: ꝛ concedo ꝙ ly ois termin⁹ est. Et dico ꝙ drĩa est inter vnum ꝛ aliud: nã illa lr̃a a. nõ h3 per se sumptũ aliqd spãle ab impositore primo per qð dicat termin⁹. ¶ Nisi forte dicat ꝙ hẽt hoc spãle vt preponat ablatiuo: est eni3 ꝑpositio: vt p3 apud grãmaticos. ¶ Sed id nihil est: qꝛ capiat illa lr̃a b. Et fiat argumẽtum de illa: ille aũt termin⁹ ois h3 ab impositore ꝑmo aliqd spãle: h3. n. vt per impositionem dicat signũ distributiuũ: ꝛ cũ hoc exerceat tale offm̃ distribuẽdi cum vnit termino capaci sue virtutis. Et simili mõ dicas de eiusmodi scriptis soꝛ. buf. ꝛ de alijs cõsimilib⁹ ꝙ nõ sunt termini ꝓp rõnẽ assignatã quãdo. s. ꝑ se sumunt. ¶ Quarta particula ꝛ vltima est: vt pars ꝓpiqua eiusdẽ contra quã est argumẽtũ de termino mentali: nã propinquũ ꝛ remotũ respectiue dicunt: si ergo termin⁹ mẽtalis sit pars propiqua: op3 ꝙ habeat partes remotas: modo falsum est hoc: quilibet eni3 conceptus est indiuisibilis: ꝛ ideo nõ hẽt partes: saltem eas que sunt littere. ¶ Et ideo intelligas ꝙ illa particula intelligit vt pars imediata: eo modo quo sumit pħs in ꝑmo poꝝ dicens: est aute3 terminus in que3 imediate resoluit ꝓpositio: ꝛ non intelligo: tunc ꝙ imediatum dicat respectũ ad par/

tes mediatas: ⁊ sic soluitur argumētum. ¶ Posset etiaȝ dici ꝙ illa particula posita a paulo habet veritatem de his solum: que sunt in voce aut in scripto.

Circa totā diffōnē vel melius circa terminū diffinitū. Nota ꝙ posset ꝓbari ꝙ diffinitū illud nō est vniuocū: sed equocū: ꝓsupponēdo ꝙ enti reali ⁊ enti rōnis: nihil est cōe vniuocum: q̄ ꝓsupposito arguit̄ sic: respectus q̄ est termini vocalis aut scripti est rōnis: cum intellect⁹ talem modum sigñandi illis attribuat. Termini aūt mētalis ad sigñatum suū est respect⁹ realis cum nālr significet: ⁊ nō aliūde habeat modum sigñandi: ⁊ sic illi duo termini vocalis ⁊ mētalis: non habebūt vnum vniuocuȝ cōmune. ¶ Pro quo aduerte ꝙ vtriq̄ talis respectus est rōnis: ⁊ ꝙ respect⁹ realis requirit extrema realia simul existentia: modo termino mētali accidit ꝙ suū significatum sit in re: vt satis notum est. Et sic patet ꝙ ratio adducta ad oppositum nihil concludit.

Circa ꝓmā diuisionē terminoꝝ dubitat̄: vtruȝ euacuet totū diuisum. Et videt̄ ꝙ nō: nam capto termīo illo: qui diuidit̄: tūc ille neq̄ est ꝑ se significatiu⁹: neq̄ nō per se significatiu⁹: q̄a qua rōne ꝯtinet̄ sub vno: eadeȝ rōne continet̄ sub alio. ¶ Ad qȯ rñde ꝙ concesso ꝙ vn⁹ sit termin⁹: qui diuidat̄ tali diuisiōe: tūc ille est per se significatiuus: eo ꝙ ꝑ se sumptus aliquid significat inquātū termin⁹: vt satis pȝ. ¶ Sed ꝯtra. dicam⁹ gr̄a exēpli ꝙ ille termin⁹ vocat̄ a. tunc sic. terminus nō ꝑ se significatiu⁹ est a. ⁊ a. est ꝑ se significatiu⁹: ergo termin⁹ non ꝑ se significatiu⁹ est termin⁹ ꝑ se significatiu⁹. ¶ Ad qȯ rñde ꝙ argumētum friuolū est: q̄ simili modo cōtigeret ꝓbare: ꝙ aliq̄s homo est nomē: aut vox: q̄ aut aliq̄s homo est aīal: ⁊ ille termin⁹ aīal est nomē: ergo aliq̄s hō est nomē. Unde quādo concedo ꝙ termin⁹ ꝑ se significatiuus est a. nolo dicē ꝙ sit ille termin⁹ a. sicut quādo dico: ꝙ homo est aīal: nō assero ꝙ hō sit illa dictio aīal: sed cōsidero sigñatū: ⁊ nō cōsidero predicationē. Et ideo argumētuȝ peccat ꝑ hoc ꝙ in maiori cōsidero significatū ipsius a. in minori q̄ sumo ly a. pro tali termino ⁊ signo. ¶ Etsi dicat̄ ꝯtra ꝓmam rñsionē: q̄ sequeret̄ ꝙ termin⁹ diuisus ꝯtineret̄ sub vno mēbro sue diuisiōis: ⁊ ꝑ ꝯñs esset min⁹ cōmunis sue diuisiōis ꝑte. ¶ Dicat̄ ꝙ hoc non est incōueniēs diuersis respectib⁹: vt. n. ly termin⁹ sigñat: ⁊ accipit̄ vt vnum indiuiduū: sic ꝯtinet̄ sub tali mēbro: ⁊ est min⁹ cōmunis illo ⁊ nō alit̄. Modo nō est incōueniēs: ꝙ aliqd sumptū diuersis modis ꝯtineat aliud. Et cū hoc contineat̄ ab illo eodē: vt supius patuit de isto termino sigm respectu hui⁹ termini termin⁹. ¶ Aduerte vlteri⁹ ꝙ solet cōiter argui ꝯtra diffōnē termini ꝑ se significatiui ꝓbando ꝙ iste termin⁹ ois sit ꝑ se significatiu⁹: q̄ sumpt⁹ ꝑ se significat seipm: ergo aliqd. ¶ Rñdēt aliq̄ ꝙ ad hoc ꝙ aliq̄s termin⁹ significet: reqrit̄ ꝙ sumpt⁹ ꝑ se significet aliqd extra se: ⁊ aliud a seipso: ⁊ sic nō est de ly ois: g̃ ⁊c̄. ¶ Sed ista rñsio nō vȝ: q̄a capiat̄ tale ꝓnomen demonstratiuū: hoc tunc cū per illud possim demōstrare qcqd voluero: ergo demonstrando ipmmet ꝑ illud idem pȝ ꝙ tunc tale ꝓnomē ꝑ se significans est termin⁹: ⁊ tamē non sigñat aliqd extra se: ⁊ aliud a seipso. ¶ Dicat̄ ergo vt tȝ apollinaris in scōa qōne suarū suppōnum ꝙ duplex est impositio. Quedā generalis: q̄dam aūt spālis est: q̄ gñali impōne qlibet termin⁹ cum signo mālitatis: aut mālit̄ supponēs significat: vel saltē pōt sigñare se ⁊ sibi similes: vt tales dictiōes sunt. Etiā dōo hō est termin⁹ sigñat ly homo oēs tales dictiones homo hō. Et sic dico de quolibȝ alio termino supponēte mālit̄: aut cū signo mālitatis sumpto: vt dōo. ly ois. ly hō. ly aīal. Et notāter dico sumpt⁹ cum signo mālitatis: vel supponēs mālr: q̄a ipositio gñalis reqrit aliqd cum q̄ sumat̄: termin⁹ ꝑ se non sigñat modo dicto termin⁹. Impositio spālis est q̄ñ termin⁹ nō cū signo: mālitatis neq̄ supponens mālit̄ aliqd spāle sigñat: vel aliq̄ spāli mō: qȯ vel qualr nō de se sigñat: sed ꝑ impositionē illum modum sigñandi acqrit: puta ista vox homo ꝑ se sumpta sigñat hoiem spālit̄: ista vox asin⁹ spālit̄ asinum sigñat. Quelȝ autē istarū impōnuȝ vocē aut scriptum: que non sunt termini: terminū facit: puta ista vox homo ante ꝓmā impōnum nō erat terminus. Sȝ ꝑ istas impōnes est terminus: vnde pono cōclusionē hāc ꝙ nullus terminus vocalis aut script⁹ est termin⁹ nisi ꝑ aliquā ꝓdictarum impositionū. Dico tamē ꝙ qlibet talis terminus ante significabat seipsum inquātū res: sed illa significatio non facit terminum: q̄a sequeret̄ tali rōne ꝙ q̄libȝ res mundi esse termin⁹ cum q̄libet talis seipsam significet: vt est res. ¶ Nota tamē ꝙ tisber in illo sophismate: omne verum: ⁊ deum esse differunt: in scōo ꝓncipali tȝ ꝙ nulla res saltē que est: vt paries: aut homo: aut aliqd simile: seipsam sigñat: sed est silitudo cāta ab alia re. q̄ eandē repñtat: sed ad hunc sensum: rē dicim⁹ seipsam significare: q̄ est cā imediate similitudinis repñtantis eādē rē. ¶ Ad ꝓpositū nostrū redeo: dico ꝙ ille termin⁹ ois: quādo sumit̄ ꝑ se: nō significat seipm nec aliquid aliud nisi inquātū res: sed hoc nō facit terminū esse terminū: vt ꝓus notaui: vnde si ꝑ impōnē gñalē debȝ aliquid significare: opȝ vt ꝓus est notatum ꝙ addat̄ aliqȯ significatū mālet vel qd supra māle: non ergo sumptus per se aliqd significat inquātum termin⁹. ¶ Dicat̄ g̈ formalr ad argumētū ꝙ diffō termini ꝑ se sigñatiui sic intelligit̄: termin⁹ ꝑ se significatiu⁹ est ille q̄ sumptus ꝑ se aliquid significat inq̄tum termin⁹. ¶ Similis ꝑticula addat̄ etiā diffōni termini nō ꝑ se significatiui. Itaq̄ addo illā particulā inquātum terminus. i. si fuerit in voce: aut in scripto significet aliqd sumptum ꝑ se per impōneȝ. De termino mētali nō loquor: q̄a nō significat nisi nāliter ⁊ nō ex impositione. ¶ Et si fiat argm̄ de illo termino ois in mēte: q̄ tunc seipsum significat: ergo tunc ꝑ se significatiuus est in mēte. ¶ Dicat̄ vt etiā doctus apollinaris tȝ loco allegato: ꝙ nullus termin⁹ mētalis seipsum significat: sed ali⁹ conceptus de illo format̄ q̄ eūdem repñtat. ¶ Aduerte vlterius ꝙ lȝ ille termin⁹ significatiuus aptitudinē dicat: nō tamē oēm aptitudinē denotat: sed solum ꝓpinquam: q̄a alit̄ seq̄ret̄ ꝙ ille termin⁹ ois esset ꝑ se significatiu⁹: q̄ cum possit imponi ad significādum hoiem: aut aliqd sile: etiā sumptus ꝑ se: sed tūc variat̄ impositio antiq̄ ⁊ aptitudo remota. ¶ Cōtra ꝓdicta est dubium: q̄a tūc sequeret̄: ꝙ ꝓnomē demōstratiuū nō posset esse termin⁹ ꝑ se significatiu⁹ saltē in voce ⁊ in scripto: q̄a non habet aliqd spāle significatū ab ipositore: vt pȝ. ¶ Dicat̄ ꝙ ꝓnomē tale hēt ab impositore spālr: vt possit qlibȝ qcqd voluerit ꝑ ipm demrare: ⁊ ideo si aliqd demōstro ꝑ id. demratio mea ē autētica in ipso cū hāc auctē habuero: sicut etiā ab ipōne spāli. g̃ aliqd demōstratū aliqd sigñat. ⁊ iō est ad pronomē termin⁹ ꝑ se sigñatiu⁹: vt pȝ ⁊c̄. ⁊ nō ꝓpiqua de q̄ itelligo sigñare illo mō: in his tamē descriptio aliquātuȝ abhorret loco allegato. vt supi⁹ notaui circa eūdē locū.

Circa 2am diuisionē aduerte ꝙ est diffitio. Utruȝ ois termin⁹ mētalis sit nālr sigñatiuus. ⁊ ois vocalis aut script⁹ sit ad placitus significatiu⁹. Et vȝ ꝙ nō. nā ille termin⁹ ois in mēte. ex q̄ nihil sigñat. sed aliq̄lr nō est eiusdē rei repñtatiu⁹ apud oēs. ¶ Ad qȯ dicat̄. vt verba sonāt. ꝯcedēdū est nō oēm terminū mētalē sigñare nālit̄. Possimus tamē addēdo aliqd diffōni dicē: ꝙ cōtinet oēm talē terminū: sic itelligēdo. s. termin⁹ nālr sigñatiu⁹ est qui apud oēs eiusdē aut eodē mō est sigñatiuus. ⁊ sic cessat argm. q̄ lȝ ly ois in mēte nō apud oēs idē sigñet: eodē tñ mō sigt. ¶ Aduerte vlteri⁹ ꝙ de virtute sermonis

rectius

rectiue est dicē.sigñatiuꝰ nālit:q̃ʒ nālr sigñatiuꝰ:ita ꝙ re
soluēdo dicamꝰ terminꝰ est aptus natꝰ sigñare nālr.ꝛ nō
nālr est aptus natꝰ sigñare.ita vt ly nālr determinet infi
nitū sigñare ꝛ nō illud verbum est:qa alr sequeret:ꝙ qlibʒ
terminꝰ vocalis aut scriptꝰ esset nālr sigñatiuꝰ:qa de na
tura sua est aptus natꝰ sigñare.alr enim nunq̃ʒ potuisset
imponi ad sigñandū vt terminꝰ.Et ideo dicaꝭ ꝙ lʒ de nā
sua sit aptꝰ natus sigñare:nō tamē est aptus natus signi
ficare nālr.i.nāli modo. ⁋ Aduerte vlterius ꝙ in diffō
ne intellecta est illa particula.ex se.Ita ꝙ dicamꝰ termi/
nus nālr sigñatiuꝰ est qui apud oēs eiusdē aut eodē mō.
est repñtatiuꝰ q̃ʒtum ex se.qḋ dico:qa vbi poneretur ꝙ in
reꝝ nā eēnt solum hoies latini apud q̄s ista vox hō ean/
dē rē sigñaret:adhuc nō esset nālr sigñatiuꝰ talis termi/
nus:qa lʒ eandē rē talis terminꝰ apud oēs hoies repñ/
taret:nō tamē hoc esset ex se:sed solum ex cōuentione ho
minū inter se.ꝛ simili mō rñdeaꝭ vbi esset vna vox:que
de facto apud oēs hoies eandē rē sigñaret. ⁋ Notādūʒ
etiāʒ ꝙ solet cōiter argui ꝙ ista vox nālr sit terminꝰ nālr
significatiuꝰ:qḋ tamē falsum est:cū solū terminꝰ mētalis
sit nālr sigñatiuꝰ.pbaꝭ aūt ħ illo mō.qa illa vox nālr si
gnificat seipsam.ǧ sigñat nālr cū ista vox sit ly nālr.ꝛ sili
mō ꝛ melius probaꝭ de illa voce ly nālr.vt fiat arᵐ de vo
ce significāte:vt terminꝰ:ꝛ vt res. ⁋ Sed id nihil est:qa
ista vox ly nālr concesso ꝙ significet nālr.sigñat nālr su/
mēdo vt est nomē:nō autem sigñat nālit.i.nāli mō.vt ly
nālr teneꝭ aduerbialr. ⁋ Melius tñ dicaꝭ.ꝙ ly nālr nō
sigñat nālr.sed ly nālr.qa sumēdo in tali ꝓpōne istū ter/
minū nālr dʒ sumi in spāli.ꝛ potiori suo sigñato:aut mo
do significādi.Daꝭ sile exemplū.ille terminꝰ ly hō.nō si/
gnificat homo.sed sigñat ly hō. ⁋ Cōsimilis est difficul/
tas de termino ad placitū sigñatiuo.qa teneo vt est tenē
dū.ꝙ ois terminꝰ.s.ad placitū sigñatiuꝰ:sit vocalis:aut
scriptus.ꝫ pbaꝭ.qa capto isto termino mētali ad placi/
tū:tunc sigñat ad placitum.qa seipm sigñat:ꝙ est ly ad
placitū. ⁋ Ad qḋ rñde vt palꝰ.ꝙ ille terminꝰ ad placitū
in mēte significat ly ad placitū vt est nomē nō aūt sigñat
ad placitum aduerbialr sumēdo vt sumiꝭ in diffinitiōe.
⁋ Meliꝰ tñ dicaꝭ.vt est tactūʒ etiā circa pmā diuisionē
qḋ nō est similitudo de termino vocali ꝛ mētali.Uocalis
eni aut scriptus terminꝰ cōcediꝭ seipsūʒ posse sigñare.ter
minus autē mētalis nō seipsum pōt sigñare sm ꝓbatio/
nē veraʒ.ꝛ ideo difficultas magis ꝓcedit de illa voce ly
nālr.cōtra pmū mēbrū diuisiōis q̃ʒ de illo termio ad pla
citū in mēte.ꝯtra scḋm mēbrum diuisiōis. ⁋ Nota etiā
ꝙ pōt argui ꝙ terminꝰ mētalis sit ad placitū sigñatiuus
ꝑsupponēdo ꝙ ille terminꝰ ad placitum significet q pōt
diuerti ꝛ distrahi a suo sigñato:ita ꝙ aliqñ significet vnū
significatū.ꝛ postea ille idē adhuc significās non signifi
cet illum idē significatum.quo ꝑsupposito capiaꝭ illa di
ctio hō scripta in pariete aliq̄:ꝛ latinus aliqs vidēs ta/
lē dictionē formet in intellectu suo similitudinē ꝛ conce/
ptū illiꝰ dictionis in se:tunc pʒ ꝙ ex q̄ latinus est habitua
tus ad appꝓhēdēdū hoiem:cū audit talē dictionē hō vi/
det.tūc illa silitudo talis dictionis eidē latino repñtabit
duo.s.illam dictionē hō:ꝛ hoiem.pᵐ nālr.2ᵐ autē ad pla
citū.qḋ ꝓbaꝭ.nā si ꝑ posse talis conceptꝰ illius dictionis
eēt in mēte alicuiꝰ mere greci.tunc nō repñtaret hoiem.
pōt ergo.vel nō repugnat rōni sue diuerti a suo sigñato.
ǧ est ad placitū significatiuꝰ per ꝑsuppositum habitum.
⁋ Ad qḋ rñde ꝙ cōcesso ꝙ talis silitudo dictiōis in mē
te latini hoiem significet:in mēte autē greci nō significet
hoiem.sed solum taleʒ dictionē hō.adhuc non sequiꝭ ꝙ
sit ad placitū significatiuus:qꝛ lʒ nō apud omnes hoies
hoiem significaret:tamē apud oēs talē dictionē hō signi
ficaret:ꝛ rōne cuiꝰ sigñri est nālr sigñatiuꝰ talis terminꝰ ꝛ si/
militudo. ⁋ Uñ nō vʒ arᵐ.ille terminꝰ nō sigñat hoiem
apud oēs.ǧ nō sigñat idē apud oēs.sicut nō seqꭓ.sor.nō
est plato.ǧ nō est homo.ꝛ iō ad hoc vt ꝓbeꝭ ꝙ talis ter
minꝰ sit ad placitū sigñatiuꝰ.opʒ arguē sic.nullius signi
ficati est repñtatiuꝰ apud oēs.ǧ est ad placitū sigñatiuꝰ.
mō falsum est añs.qꝛ illius dictionis est sigñatiuꝰ ille cō
ceptus apud oēs. ⁋ Alr etiā dici pōt ꝙ in casu pncipa/
li nō est vna ꝛ eadē silitudo vel ꝯceptus.q latio repñtat
hoiem ꝛ talē dictionē homo.sed sunt due lʒ in tpe imper
ceptibili ambe ab intellectu latini formenꭓ habita.n.pri
ma statim ꝑ habitudinē intellectꝰ format scḋam.pᵒ tñ rñ
sio de directo arᵐ soluit.cū ex v̇bis diffōnis soluat arᵐ.2ᵒ
aūt nō ꝯsiderat v̇ba sed physica est.Pro hac mā. vide ēt
Paulū in 2ᵒ dubio sue q̄drature in.12ᵒ pncipali.lʒ tñ mul
ta dicat de termino nālr sigñatiuo.ꝛ ēt ad placitū signifi
catiuo que non destruūt hoc ꝓpositum.q̃ʒtū enim v̇ba
diffōnis sonāt illa diuisio intelligiꭓ:ꝛ non plus cōsidero.

Circa 3ᵃᵐ diuisionē nota ꝙ dr̄ia est inꭓ terminūʒ ca/
thegorematicū.ꝛ ꝑ se sigñatiuū.ois.n.termi/
nus cathegorematicus est ꝑ se sigñatiuꝰ.nō aūt ois ꝑ se
sigñatiuus est cathegorematicꝰ.naʒ capto illo adiectiuo
albꝰ ba.bū.tunc talis terminus cum ꝑ se sumptꝰ albedi/
nē sigñat.inq̃ʒtum terminꝰ est ꝑ se sigñatiuꝰ:nō tñ est ca/
thegorematicus.qꝛ adiectiua sigñant ꝑ dependētiam ad
sua substātia.Et iō sm diuersitatē substātiuorū.ita ēt di/
uersa sigñat adiectiuū.dūo.n.hō albꝰ:ly albꝰ sigñt albedi/
nē inherētē hoi.dūo aūt asinꝰ albus sigñat albedinē ihe
rētē asino.nō ǧ tā ꝑ se q̃ʒ cum alio hʒ ꝓpriū significatūʒ.
⁋ De adiectiuis tñ in neutro gñe sumptis q̄ ꝑ se aliquid
sigñant.est tenēdū ꝙ sunt termini cathegorematici.ꝛ ꝓ/
sertim sm opionē illorū q voluūt ꝙ significēt subm cū ac/
cidēte.tenēdo tñ ꝙ talia sigñant solū accidēs cōnotādo
tñ subm est difficilius vidē quō sint cathegorematici. sed
dicamꝰ ꝙ si tale possit reddē suppositū per se v̇bo:ꝙ etiā
est cathegorematicus.vide mām hāc in ante pdicamen/
tis.cap.denoiatiuorū. ⁋ Difficultas est de isto terio ca/
nis vtrū sit cathecūᵘ.Et vʒ ꝙ nō.sumptꝰ eni ꝑ se nō magi
sigñat aial latrabile q̃ʒ piscē marinū aut sidus celeste.sum
ptus tamē cū alio pōt supponē pro alio illoꝝ ꝛ vnū illo
rū solū sigñre.vt dūo canis latrat. ⁋ Ad qḋ dicas ꝙ talis
terminꝰ est cathecūᵘ:ꝛ nō valʒ arᵐ:canis latrat sigñat aial
latrabile.ꝛ ꝑ se pōt qḋlʒ illoruʒ significare.imo sigñat ǧ
nō tam ꝑ se q̃ʒ cum alio hʒ ꝓpriū significatum.qꝛ qḋlʒ il
lorū est sigñatū sibi ꝓpriū:cū eque pmo sit imposita illa
vox ad sigñandū ista tria:scḋm tñ tres diuersos ꝯceptꝰ.
Et simili mō dicas de q̄liʒ alio termio equoco aliqḋ vel
aliquos sigñare. ⁋ Difficultas alia est.vtrū ille terminus
hō sit cathegorematicus.Et vʒ ꝙ nō.qꝛ tā ꝑ se q̃ʒ cū alio
non hʒ ꝓpriū significatū ꝑ se.n.sumptꝰ significat hoiem.
sumptus aūt cū alio sigñat tales terminos hō.puta dūo
hō est nomē. ⁋ Ad qḋ rñde ꝙ ille terminus est cathego
rematicus.vñ aduerte ꝙ ille terminꝰ hō.quādo sumiꭓ ꝑ
se:aut qñ sumiꭓ in suppōne ꝑsonali est alteriꝰ spēi ab illo
termino hō.qñ supponit mālr:aut quando cū signo mā
li accipiꭓ.diuersificādo enim significatuʒ qḋ est formale
termini:etiā diuersificaꭓ terminus formalr.lʒ mālr pu/
ta vox aut scriptum videaꭓ esse idē.ꝛ ideo ille terminus
hō cū qñ sumiꭓ ꝑ se significet hoiem:sumptus autē cum
signo māli aut in suppōe māli significet tales dictiones
hō.Ideo dōm est ꝙ iste terminus hō remanēs eiusdem
spēi tam ꝑ se q̃ʒ cum alio hʒ suū ꝓpriū significatū.ꝙ ǧ dʒ
ꝙ ꝑ se sumptus significet hoiem.ꝛ in pdicta ꝓpōne posi
tus significet solū tales dictiones hō nihil ꝯcludit.qꝛ sit.
postea alteriꝰ spēi:lʒ sit eadē vox mālr. ⁋ De ꝓnoie de/
mōstratiuo teneaꭓ ꙏ qñ aliqḋ per illud demōstraꭓ est ca
thegorecūᵘ.quādo autē nihil demōstraꭓ.tunc neq̃ʒ est ca

thegorematicus neq̄ sincathego^{ricus}. vt paulo añ est de/
claratū de istis terminis incōplexis. hō albus. asin⁹ cur/
rens. nō hō. nō ens. seu nihil: qḋ equal3 isti cōplexo non
ens. ¶ Etiā de v̄bis adiectiuis in 3ᵃ psona sumptis teneas
q̄ l3 multi termini p̄dcōꝝ sint cōplexi. imo oēs aut com
plexi sint aut equaleāt cōplexis. tñ sunt cathegoremati/
ci s̄m diffōnē datā illo loco. Incidit p⁹. du^{m} q2 de eisdem
in p̄ma aut in 2ᵃ psona sumptis nō est ita apparēs. ¶ Dō3
q2 tenēdo q̄ ly curro sigt tñ currē: vt multi tenent: nō ta
mē tā p se q̄3 cū alio h3 ꝓpriū sigtum. vt pōt deduci: l3 te
nēdo aliā diffōnē (que a multis tenet̃. imo ponit̃ ēt a pau/
lo in logica magna) nullus illoꝝ sit cathe^{rus}. sic. n. diffi/
nit̃ termin⁹ cathegorematic⁹. est termin⁹ simplex nō ex/
tremorū vnitiu⁹ tā p se q̄3 cū alio hñs ꝓpriū significatū.
¶ Et si argt̃ q̄ hoc cōplexū nō ens. nullo mō sit termin⁹
cathegorematic⁹. q2 cū cōponat̃ ex isto sincathegorema
tico nō ⁊ illo termio ens cathegorematico: q̄ rōne ponit̃
illud cōplexū eē termin⁹ cathe^{cus}. eadē rōne sincathego/
rematicus dici pōt. ¶ Ad qḋ r̄ñde q̄ cū illa negatio nō.
sit termin⁹ p̄uatiu⁹. ⁊ cū ille terminus ens sit positiu⁹ ter
min⁹ totū cōpositū ex ambob⁹ magis termin⁹ cathegore
matic⁹ dici pōt: q̄3 sincathegorematicus. digni⁹. n. est vt
a positiuo sumat̃ denoiatio q̄3 a p̄uatiuo. ¶ Aduerte vl/
teri⁹ q̄ ad terminū sincathegorematicū due reqrunt̃ cdi
tiōes. p̄mo q̄ nulli⁹ significatiu⁹ sit. scḋo q̄ habeat aliqḋ
officiū. que scḋa particula sic est intelligēda q̄ hñs offi/
ciū in exercēdo illud officiū nō acqrat vnū sigñatū nouū
⁊ p se ab illo iportatū. qḋ dico pp terminū relatiuū. puta
q. q̄. qḋ. posset eni ꝓbari: nisi sic intelligeret̃ q̄ esset sinca
thegorematicus. q2 de se nulli⁹ est significatiu⁹. etiā cu3
hoc h3 officiū referēdi: sed ob hāc cām nō est sincathego
rematicus. q2 in exercēdo officiū acquirit significatū per
se iportatū ab eo. Dicēdo. n. sor. currit q disputat. ly qui.
sigt sor. vt p3 itelligēti. silr mō dicas de ꝓnoie demr̃atiuo
qñ nihil demr̃at. ¶ De v̄bo substātiuo t3. Pe. M. q̄ nō
sit cathegorematic⁹. nec etiā termin⁹ sincathegoremati/
cus. qa vult q̄ ad h̄ q̄ aliqs termin⁹ sit sincathegorema
ticus reqrit̃ q̄ possit esse determiatio alicui⁹ extremi: ta
le aūt v̄bū nō sic fac̄ vt etiā t3 Burl'. in p̄mo phier. cap̄ de
v̄bo. alij volūt q̄ sit termin⁹ sincathegorematic⁹. ⁊ q̄ nō
reqrit̃ p̄dicta conditio. de qua etiā non facit mentionem
Paulus in textu. h̄ qḋ dixi ponit Pe. Mā. in ca. de syll'o
expositorio. ¶ De aduerbijs dicit Paulus q̄ sunt sinca/
thegorematici termini. sed aduerte q̄ hoc nō est verū de
oibus. l3 enim ista negatio nō. sit termin⁹ sincathe^{cus}. nō
tñ ista aduerbia quādo. aliqñ. velocit̃: bñ. male. cras. ho
die. ⁊ sic de cōsimilib⁹ alijs. nō sunt termini sincathego^{ci}.
eo q̄ sunt alicui⁹ sigñatiua p se sumpta. ⁊ iō deest sibi p̄ā
ma cditio reqsita ad terminū sincathegorematicū. simi/
li mō dicas de multis cōiunctiōib⁹ cputa de ly q2 qm̄. ⁊ ly
qñ. cū ciunctio est: p se eni sumpte ciūctiōes tales aliqd
significāt: q2 cām. ⁊ p hāc cām teneo q̄ talis aduerbia ⁊
coniunctiones sint termini p se significatiui: q2 p se sum/
pta illa aliquid vel aliqua significāt inquātum termini.

Circa 4^{am} diuisionē aduerte q̄ diffō termini p̄me in/
tētionis est hec. Termin⁹ p̄me itētiōis est ter
min⁹ mētalis sigñans nō terminū: alia particula ly res.
que nō est termin⁹: dato q̄ esset ponit̃ gr̄a declaratiōis.
nō aūt pro pte diffōnis q̄ pticula declaratiua a diuersis
diuersimode itelligit̃. ¶ Alij volunt q̄ intelligat̃ illa de
claratio esse posita solū respcū terminoꝝ fictitioꝝ qbus
nihil corr̄ndet ex parte rei vt sunt tales termini chyme/
ra mons aure⁹: ircoceru⁹. Ita q̄ sic exponūt q̄ l3 isti ter
mini significēt rē que non sit: dicūt tamē q̄ vbi illa esset.
eēt nō termin⁹. ⁊ sic itelligūt illā particulā: dato q̄ esset.
¶ Sed illa expositio est diminuta. q2 si solū ponit̃ ꝓpter
termios fictitios: tūc ꝓbaret̃ q̄ iste termin⁹ nomē in mē/
te esset p̄me intētionis. sigñat eni ille termin⁹ nomē p̄te/
ritū ⁊ futurū vt cōiter dicit̃. quoꝝ nullū est termin⁹. cum
nullū illorū sit. ḡ sigñat rē que nō est termin⁹. cū tale no/
mē significatū nō sit. ⁊ iō illa expositio sic limitata nō eui
tat arg^{m} hoc de noie. ¶ Alij volūt q̄ illa particula dato
q̄ esset ponat̃ solum pp terminos transcēdentes. puta ꝓ
pter istos ⁊ sil'es ens aliquid res: q2 dicūt cum iste termi
nus ens significet omnia entia. ⁊ quil3 termin⁹ existens
sit ens: ideo significat rē que est termin⁹. significat etiam
rē que nō est termin⁹. vt sic intelligat̃ illa particula signi
ficans nō terminū. i. rē que nō est termin⁹ dato q̄ esset. i.
dato q̄ eēt etiam sigñans terminu3. Sed ista 2ᵃ opio etiā
non soluit arg^{m} de noie supius factū: eo q̄ limitat se solū
ad terminos trāscēdētes. ¶ Alia est 3ᵃ expositio que cōi
ter tenet̃ volēs q̄ illa declaratio ponat̃ ꝓpter terminos
indifferēter: ⁊ tūc sic exponit̃. significās nō terminū. i. re3
que nō est terminus: dato q̄ esset. i. dato q̄ illa res signi
ficata esset. nō esset terminus: ita q̄ op3 si res sigñata per
terminū p̄me intētionis sit. illa sit nō termin⁹. vbi autem
nō sit etiā si esset nō esset termin⁹. Et p hoc tollit̃ arg^{m} nō
solum de termino transcēdēte. vt dic̄ 2ᵃ opinio seu exposi
tio. ⁊ argumētū de termio fictitio: vt vult pᵃ opio. sed etiā
auferť argumētū de nomine formatū: q̄s l3 ille terminus
nomē in mēte significet nomē p̄teritū ⁊ futurū: quorum
nullum sit terminus aut res: vbi tamē quodl3 illorū eēt
termin⁹ esset. ¶ Ista tamē opinio 3ᵃ vt v̄ba sonāt non vi
det̃ satisfacē. q2 posito casu. q̄ quis vocē bouis mugiens
credat firmit̃ ⁊ absq3 hesitatōe esse nomē: tunc isti sic cre
dēti ille termin⁹ mētalis nomē significat vocē illam: eo
q̄ si petat̃ dari omnia indiuidua ⁊ significata illius ter/
mini nomē assignabit talē vocē pro idiuiduo suo ⁊ signi
ficato eiusdē termini. sicut siquis rosam cereā ap̄phēdat
⁊ credat esse verā rosam: tūc isti tali ille terminus rosa si
gnificat rē illam que est cera ⁊ nō vera rosa. Ita in ꝓpo/
sito in p̄mo casu ille termin⁹ nomē significat illi homini
vocē illā. ⁊ tñ illa vox nō est: neq3 etiā pōt eē: vt p̄suppo
no. ḡ in casu isto data 3ᵃ expōne ꝓbarē q̄ ille termin⁹ mē
talis nomē sit p̄me intentionis: q2 significat rē que de fa
cto nō est terminus: qḋ tamē est falsum. qa est scḋe inten
tionis: ⁊ nō p̄me. ¶ Dicat̃ ḡ s̄m verā declarationē signi
ficās nō terminū. i. significās rē sub cōceptu rei. ⁊ nō ter/
mini. vnde ille terminus ens in mēte sigñat omne suū si/
gnificatū sub rōne entis. ⁊ nō termini. vñ l3 significet re3
que de facto est termin⁹. nō tñ sigñat illam vt terminus:
sed vt res est. Ita dico cōsilr de illo termino nomē: q̄ nō
est termin⁹ p̄me intētionis. q2 ccesso q̄ significet re3 que
nō est termin⁹. sigñat tñ illa sub rōne t̄mini: sicut in exē^{o}.
dato de rosa. Iste termin⁹ rosa sigñat rem q̄ de facto non
est rosa. illā tam̄ sigt sub rōne rose. ⁊ ac si esset rosa. ita ly
nomen significat rem illam: ac si esset terminus ⁊ nomē.
Mō per h̄ nō est termin⁹ pᵉ itētionis sed scḋe. Vñ vtraq3
diffō est sic intelligēda termin⁹ p̄me intētionis est termi/
nus mētalis significās nō terminū. i. rē que nō est termi/
nus: dato q̄ esset. quā partē declaratiuā sic expono. i. si/
gnificās rē solūmō sub cceptu rei. ⁊ nō termini. Termi/
nus aūt scḋe intētiōis est termin⁹ mentalis sigñans solū/
mō terminos. i. res que solūmō sunt termini: dato q̄ eēt
quā ptē declaratiuā sic expono. i. sigñans solūmō sub cō
ceptu termini: ⁊ nō rei: siue mō significet rē q̄ est nō termi
nus siue nō. de h̄ nō est cura: hāc eādē expōnē t3 Boe. su
per lib. p̄ntoꝝ. ⁊ p̄ phier. ⁊ Burle⁹ decl'ando eūde3 ⁊ l3 tñ
sit aliq̄lis differētia inter istos ⁊ Pau. q2 s̄m Pau. quili/
bet terminus p̄me ⁊ scḋe intentionis est mentalis. ⁊ s̄m
istos aliquis talis est in voce ⁊ cum hoc quilib3 talis est
prime impositionis contra Pau. in illo loco.

Cōsilr

Consimilis expositio est attribuēda termino p̄me ipōnis. ⁊ scd̄e suo modo. qa nō est dr̄ia inť terminū p̄ᵉ intētionis: ⁊ p̄me impōnis. nisi in hoc ꝙ terminus p̄me intētionis est mētalis: ⁊ terminus p̄me impōnis est vocalis vel scriptus. ¶ Et sil̄r nō dico de termino scd̄e intētionis. ⁊ scd̄e ipōnis. ¶ Et noᵐ ꝙ in istis oibus termini diffōnibꝰ intelligo illā particulā. ora: to ꝙ esset: vt etiā tetigi in diffiniēdo terminum scd̄e intētiōis. hāc tamē nō ponit Pau. nisi in diffōne termini prime intētionis. ¶ Alia difficultas est. vtrum ille terminꝰ significatiuus in mēte sit p̄me aut scd̄e itētiōis. Et videť ꝙ nō sit p̄me. qꝛ sigňat res que nō sunt termini: puta circulū ante hospitiū: aut fumuȝ exeuntē a camino vt solet cōiter dici. nullum autē istorū est terminus vt pȝ. ¶ Ad qd̄ solet cōiter rñderi. ꝙ est terminus p̄me intētionis. vt p argᵐ pbať. Possumus tn̄ rectius dicē ꝙ est terminꝰ 2ᵉ itētionis. qa sigt̄ oia sua significata sub rōne signoruȝ. vnde ille terminꝰ nō significat circuluȝ ante hospitiū vt circulus est: sed vt significatiuꝰ aliꝰ rei. ⁊ ideo dicamus ꝙ terminꝰ p̄me intētionis sigt̄ suum significatum vt res est vel esset ⁊c̄. Terminus autē scd̄e intētionis sigt̄ suum significatū vt terminus vel vt signū alicuius rei. ¶ Et cōtra vtrāq3 respōsionē arguiť. qa cum ly signū sit cōius q̄ȝ ly terminus: non sequereť ꝙ contineret sub minus cōi: qꝛ sub termino p̄me itētiōis. s̄m p̄mā opionē. ⁊ s̄m scd̄aȝ sub termino scd̄e. ¶ Dicas ꝙ ista obiectio est sublata in declariōe diffōnis termini supius. qꝛ ly sigᵐ ꝯsideratū: vt est vnus terminus particularis sic contineť sub aliquo illorum mēbrorum: consideratum autem vt est significās ⁊ continēs omnia sua significata sic est magis cōmune.

Circa vltimā diuisionē aduerte ꝙ ad terminū vere incomplexū requiriť ꝙ subordineť vni actui solum vel cōceptui mentali. ⁊ ideo sic capiať ille terminus. ois homo. nō est icōplexus: qꝛ subordinať vni actui ⁊ vni conceptui. ¶ Ad terminum aūt vere complexum requiriť ꝙ ille subordineť ad minꝰ aut duobꝰ actibꝰ: aut duobus conceptibus: aut vni actui ⁊ vni conceptui. Et ꝓpter hoc pȝ ꝙ vbi aliquis voceť. Mar. Tul. Cicero. ꝙ hoc totum non est vnus terminꝰ complexus sed icomplexus: salťē non compositus ex pluribus noibus: vt nomina sunt: vt in diffōne nominis declarabo: qꝛ subordinať vni conceptui solū. Et simili modo dicas de istis terminis petrus antoniꝰ. Joā. frācisc⁹. ⁊ de alijs ꝯsilibus. ¶ De isto autem termino (nō ois) est difficultas. nā s̄m Tisberum in illo p̄mo sophismate tertij p̄ncipalis eiusdē: totus ille terminus est incomplexus: qꝛ s̄m eum subordinať vni actui solum. ¶ Dico ꝙ in terminis icomplexis. i. nō compositis ex pluribus dictionibus: quarum aliq̄ vt sic subordineť ꝓprio actuali vel ⁊c̄. Et simili modo dici dȝ s̄m tisberum de isto termino non nullus. ⁊ ēt de illo v̄bo. nō est. qꝛ tenet ipse ꝙ sicut datur verbū substantiuū affirmatiuū: ita tale v̄buȝ negatiuum: ⁊ ꝙ illud subordineť vni actui negatiuo: ⁊ non pluribus actibus. ¶ Tenēdo tn̄ opionē Petri Man. in cap. equipollentiarū: habemꝰ tenere ꝙ oēs prescripti termini sunt complexi: qꝛ subordinātur pluribꝰ actibꝰ. ¶ Diffiᶜᵘˡᵗᵃˢ est. vtrū isti termini hō asinus sint vnꝰ cōplexus terminꝰ. Et vȝ ꝙ sic. ⁊ sil̄r sicut de isto termino. homo albus. qui est vnꝰ cōplexus: ⁊ tamē cōponiť ex pluribꝰ. ¶ Ad qd̄ rñde ꝙ illi termini. hō asinꝰ nō faciūt vnum terminuȝ per se. qꝛ nihil est complectens ⁊ vniens vnum cū alio. Ad hoc autē ꝙ plures termini sint vnus cōplexus. opȝ ꝙ hēant aliquā complexionē que est adiectiuū cum suo substātiuo: aut alia sil̄. ⁊ ideo silitudo data non conuenit. qꝛ dicēdo homo albus. ibi est vnio adiectiui cum suo substātiuo q̄ facit illos duos termios eē vnū cōplone. ¶ De noie.

Circa diffōnem nomis aduerte ꝙ lȝ ponať illa particula: terminꝰ sigňs intelligiť per se significās sicut intelligiť in p̄ma diuisione terminoꝝ. dd̄o. ois est nomē. ista ꝓpō est vā cuius ly ois est subm. ⁊ per ꝯns est nomē. ⁊ tamē nō est terminꝰ per se significatiuꝰ: vt superius patuit: sed illa particula sic intelligiť. ꝙ sit significans: ita ꝙ possit assignari sigtum iportatū per illū terminū p se. i. nō significatiuū cū alio sine ipositiōe: siue extra hoc fiat. siue per se sumēdo: siue cum alio: de h̄ non est cura. vt dicēdo omnis est nomē. ille terminꝰ omnis ē mere nomē in tali ꝓpositione: qꝛ possumus assignare ꝓpriū sigtum nō consignificatū cum alio illi termino: puta omnes tales dictiones ois: non sic est aūt de ista syllaba sor. cōponēte istam dictionē sortes. qꝛ p se non significat. ad intellectū superius datuȝ. sed ꝯsignificat cum illa alia syllaba tes. ¶ Teneas ḡ conclusionē hanc ꝙ lȝ isti termini. ois nullus. ⁊ alij cōsimiles (quādo sumunť p se. aut vniunť cum suo substātiuo exercēdo circa illud officiū ꝓpriū) nō sint termini q̄ sint nomina. tamē quādo sumunť in ꝓpōne ⁊ supponūt mālr aut sumunť cum signo mālitatꝭ sunt vere nomia. Quilibȝ enim terminus mālr supponens est nomē vt cōiter ꝯcediť. Pau. ḡ capit istos terminos p̄mo modo. nō aūt scd̄o modo quādo dic̄ illos nō esse noia. ¶ Alia particula est sine tēpore. Circa quā aduerte ꝙ dr̄ia est inť sigňre tp̄s ⁊ significare cum tp̄e. Significare. n. tp̄s est significare q̄ntiᵗᵃᵗᵉᵐ illam. que est tēpus. Significare aūt cū tēpore est sigr̄e aliqd̄ ꝯnotando tēpus. i. significare cum aliqua dr̄ia p̄sentij tēporis aut p̄teriti aut futuri. vel vt dicūt greci significare cum tp̄e est significare p modū fluxus ⁊ fieri. i. actum aliquē vel operationē fieri in tēpore p̄senti aut p̄terito aut futuro. In ꝓposito dic̄ notanť. Pau. significatiuꝰ sine tēpore. ⁊ nō dic̄ significatiuꝰ nō tēpꝰ. qꝛ aliqd̄ est nomē qd̄ significat tp̄s: puta ista noia: tēpus: dies: hora: mēsis: ānus: ⁊ sic huiusmodi. qd̄libȝ enim istorum sigt̄ q̄ntitatē illam que est tēpus: sed nullū nomē sigt̄ cum tp̄e. i. cū dr̄ia alicuius tp̄is. ¶ Videť tamē posse probari ꝙ iste terminꝰ tēpus ⁊ silis noia significēt cū tp̄e. Sic arguēdo. oē qd̄ sigt̄ significat cum suo sigto. Iste terminꝰ tp̄s significat. ḡ significat cuȝ suo significato. Tūc sic. ly tēpus sigt̄ cuȝ suo sigto: ⁊ suū significatuȝ est tēpus. ḡ ly tēpus sigt̄ cum tp̄e. ¶ Ad qd̄ dici dȝ ꝙ illa ꝓpositio est falsa. omne qd̄ significat significat cum suo sigto. Significare enim cum alio est iuuari ab illo ad significāduȝ. puta illa syllaba sor. significat cū illa alia syllaba tes ⁊ iuuať ab illa ad significādū sorteȝ. Nō sic autē est de isto noie homo aut de alio noie. nullū enim tale significat cū alio. i. iuuať ab illo ad significandum suū sigtum. etiam cōcessa alia propōne nō valet secūda ꝯsequētia. s. ly tēpus significat cum suo sigto: ⁊ suū significatū est tempus. ergo sigt̄ cum tempore. Est enim ibi equiuocatio. nam ly cū tempore. aliud sigt̄ ⁊ alio mō quādo vniť cum illo verbo sigt̄ ⁊ aliud sigt̄. ⁊ alio modo ly cum significato quādo vniť cū p̄dicto verbo. ¶ Alia particula est. cuiꝰ nulla pars aliquid significat separata: quā sic itelligo ꝙ nulla pars noīs separata ab alia sigt̄ aliquid eodē modo sicut significat totum nomē cuiꝰ est pars. Et per hoc tolliť argumētū de istis noibus. respublica. paterfamilias. mons aureus. Qd̄libet enim istorū est nomē. ⁊ tamē aliqua pars separata ab alia significat aliquid. puta illa pars pater sepata ab illa parte: familias: significat aliquid: vt pȝ. sed illud nō facit. qꝛ illa pars de per se significat p̄em: quādo autēȝ vniť cum illa alia parte familias. cōsignificat hoiem p̄existentem familie. Modo pȝ ista esse diuersa significata. Et sic dicas de alijs prescriptis nominibus. ¶ Tollitur etiam argᵐ

de isto termino Catonis. ꝓsuppono enim ꝙ idem significet rectus ⁊ obliquꝰ lꝫ differāt in mō significandi. Quo ꝓsupposito capiat̄ illius genitiui illa pars. cato. tūc illa separata ab illa alia. s. nis. signat illud idē: qđ signat obliquꝰ. ¶ Sed istud nō obstat. nā illa ps separata lꝫ significet idē cū toto: nō tamē eodē mō significat. Nam quādo est pars totius: tūc ꝯsignificat cum illa parte nis. quādo aūt sumit̄ per se: tūc significat idē sed nō amplius ꝯsignat: sed per se significat. Et ꝑ ista pꝫ quō sit intelligenda illa pars: ꝙ. s. nulla pars nois separata signat aliqd: aut eodē modo: sicut significat totum nomē. ¶ Preter particulas quas ponit Pau. in hac diffōne: pħs ꝑmo perhiermenias duas alias partes ponit. s. finita ⁊ recta siue finitus ⁊ rectꝰ. Vult enim pħus ꝙ nomē signat aliquid determinatum sed nomē infinitū: puta nō homo nil signat determinatum. nullā enim nām ponit determinataꝫ: sed quālibet aliam ab hoie: vt solet cōmunit̄ dici suo modo de qlibet termino ifinito. neqꝫ dōm ꝙ nomē ifinitū remoueat̄ a diffōne nomis: per illam particulā: cuiꝰ nulla ps ⁊c. qꝛ posset dici ꝙ illa parꝫ hō separata signat aliquid. Sed istud nō est. qa exquo est vnus terminꝰ ly non hō: ⁊ nō plures saltē per subordinationē. vt pꝫ intuēti. ⁊ etiaꝫ vt videt̄ innuere pħus. nec illa pars homo ab alia sepata significat aliqd eodē modo sicut totum. ¶ Addit etiam illam partē rectā: qa vult ꝙ nullus obliquꝰ casus sed solum rectuꝫ sit nomē. vnde in ꝑma mā nota ꝙ lꝫ isti termini respublica mons aureꝰ ⁊c. cōiter ponant̄ esse noia cōposita. nō tamē est eredēdum. ꝙ sint composita ex multis: qrum vnum vel plura sint nomē vel nomia. vt nomē vel noia sunt. qa tūc nō essent noia ꝓpter ꝑmā particulam cuius nulla pars ⁊c. vt pꝫ. Sed ideo sic dicat̄. qa cōponunt̄ ex pluribus dictiōibꝰ ⁊c. sic dicas de noie infinito quod est cōpositūꝫ. nō mō ꝑmo: sed scđo. ¶ Et siquis vellet ꝙ tales termini etiā nō cōponantur ex pluribꝰ dictiōibus vt dictione sunt: qa in tali compōne amitterent vim dictionū ⁊ imaginādo ꝙ ad hoc ꝙ aliqd sit dictio requirit̄ ꝙ subordinet̄ aut vni actui itellectus aut vni conceptui. ¶ Est dōm tūc ꝙ tales termini nō sunt magis cōpositi qꝫ alia nomina nisi apparēter. ⁊ lꝫ nō cōiter sic teneamus. hic tñ est difficile ipugnare ħ totuꝫ de termino vocali vel scripto ꝙ cedit. nō autē de mētali. ¶ Difficultas est. vtrū sicut termino vocali aut scripto dant̄ rectuꝫ ⁊ obliquus. ita etiam termio mētali dentur rectus ⁊ obliquus. Videt̄ ꝙ nō. qa nullus terminus mētalis pōt declinari. vt pꝫ itelligēti. ¶ Ad quod dicaꝫ ꝙ sicut in voce aut in scripto dant̄ obliqui ⁊ recti casus. Ita etiā in mente sit. ⁊ nō vꝫ argᵐ. nullus ꝯceptꝰ pōt declinari. ḡ nō dantur obliqui ⁊ recti in mēte: qa illa res que est hō. pōt cōcipi mō in recto: ⁊ mō in obliq̄. cōceptus ḡ signans hominē mō recto. dicit̄ rectꝰ. significans auteꝫ mō obliq̄ dicit̄ obliquꝰ: ⁊ suo mō dicas de alijs noibus. ¶ Aduerte ēt ꝙ ista diffō nois cōpetit ꝓnomini qñ aliqd signat. vt pꝫ ꝯsiderāti diffōnē hāc: grāmatici tamē volūt ꝙ ꝓnomen non sit nomē. qa pronomē significat indeterminate: ⁊ nomen determinate. dꝫ significare.

¶ De verbo.

Circa diffōnē verbi aduerte ꝙ illa pars significatiuus nō sumit̄ eodē mō sicut in diffōne nois. nō enim ꝓprie est vbū nisi substātiuū. vba enim adiectiua nō vba sunt nisi pro quāto icludūt in se vbum substantiuū. ⁊ ideo cum teste pħo ꝑmo perhyermenias. copula que est vbū substātiuū. significet copulationē quādā: quā sine extremis nō est intelligē. Dōm est ꝙ tale verbum nō aliqd signat sicut facit nomē: sed dꝫ intelligi illa pars significatiuus cum illa alia tēporalr̄. Ita ꝙ totum hoc (tēporalr̄ signatiuus) ponat̄ pro vna parte ⁊ nō pro duabus. ¶ Aduerte vlteriꝰ ꝙ lꝫ verbum signat cum tēpore. i. ꝑ modū fluxꝰ ⁊ fieri ⁊ cum dr̄ia aliqua temporis: nō tamē signat tēpus. vñ sil̄e est de vbo sicut de istis terminis pr̄ filius. ⁊ de his alijs. albū nigrū. ⁊ de alijs ꝯsilibus. nam ſm verā opinionē iste terminꝰ album nō signat subiectū cui inest albedo: sed solum signat albedinē connotādo subiectū suum. Ita ꝙ nō valet argumentū. cōnotat subm: ḡ signat subm. similr̄ iste terminꝰ pater ꝯnotat terminū suū ad quē depēdet. ⁊ nō tamē nō signat eūdeꝫ. Ita vbum signat cōnotādo tēpus: ⁊ tamē nō signat tempus. ¶ De participio teneas: ꝙ etiā ipsum signat cum tēpore. participiū enim pn̄tis tēporis vniat̄ quocūqꝫ vbo volueris signat cum differētia pn̄tis temporis: dicendo enim. sor. erit legēs. ly legēs signat cum tēpore. ꝙ ali quādo erit pn̄s. Et similr̄ suo mō dicas de participijs ꝑteriti ⁊ futuri temporis. differt tamen per alias particulas participium a verbo. quid auteꝫ sit participium considerat̄ a grāmatico ⁊ nō in ꝓposito nr̄o. ¶ Alia est particula. ly extremoꝝ vnitiuꝰ. Circa quā nota ꝙ ꝑ hoc pōt patere illud qđ supius notaui. s. ꝙ verbum ꝓprie dictuꝫ sit solum substātiuū vbum ⁊ nō aliud. nam vbū adiectiuū nō vnit subiectum cū predicato que in ꝓposito vocātur extrema. Et illo mō dicimus vbum adiectiuū vnire: eo ꝙ includat in se substātiuū verbū. ¶ Nota tamē ſm Tisberum in ꝑmo sophismate. 3° ꝑncipali ꝙ duplex dat̄ verbum substātiuū: affirmatiuū. s. ⁊ negatiuum. vnde ly sum es est affirmatiuū est ⁊ substātiuum. ly nō sum nō es nō est negatiuū est ⁊ substātiuū est. ⁊ vult ꝙ equiualeat vni soli actui intellectus negatiuo. ¶ Aduerte vlteriꝰ ꝙ istud verbum aliquādo mere substātiuum est. ⁊ est quādo copulat extrema explicite: vt dōo hō est animal. ⁊ similiter dico de ly nō ſm Tisberum. aliquādo aūt quodlibet illorū est adiectiuū: ⁊ est quādo ꝑdicat̄ 2ᵐ adiacēs ⁊ non ponit̄ explicite ꝑdicatū. vt dōo homo est. aut Adam nō est. ⁊ tūc tale verbū includit in se substātiuū. vt homo est resoluit̄ in hanc. homo est ens. in qua ly est. est mere substantiuū. ⁊ sic nō amplius resoluit̄ in aliud substātiuū. qꝛ tunc esset ꝓcessus in ifinitū. vt pꝫ intuenti. ¶ Ex ista etiā particula habetur ꝙ omne illud qđ ꝓprie est vbuꝫ est relatiuū: aut saltē relationē cōnotās. qꝛ dicit vnioneꝫ que est relatio. ¶ Exquo habet̄ veritas illiꝰ dicti qđ ponit̄ etiā a Tisbo in 3°. ꝑncipali eiusdem sophismatis. s. ꝙ tot sunt actꝰ copulādi vel diuidēdi in mēte qt̄ sunt ꝓpōnes mentalis affirmatiue vel negatiue. veritatis enim extremis relationis aut diuersimode cōsideratis. variat̄ etiā relatio numero. vt pꝫ intuēti. Et ideo variatis terminis extremis aut alio modo apprehēsis propositionis affirmatiue aut negatiue. variat̄ etiaꝫ vnio vel diuisio numero copulās vel diuidēs illa extrema: ⁊ ex consequēti variat̄ actus: quod est verbum substātiuum affirmatiuum vel negatiuū. ¶ Alia particula. cuiꝰ nulla pars aliquid significat separata intelligat̄ vt in diffōne nominis. vnde tenēdo ſm Tisberum ꝙ ille terminꝰ nō sum. sit vnum verbū substantiuum. dicamꝰ ꝙ illa pars. sum. separa ab alia nō signat aliquid eodē modo: sicut signat totum. sicut dictū est in diffinitione nois de istis terminis respu. catonis. ⁊ de aliis similibus. Et sic dicas ꝙ tale verbuꝫ etiaꝫ in voce vel in scripto nō componit̄ ex aliqbus quorum aliquid remaneat vbum in tali compositione. Sed forte potest cōcedi ꝙ est compositū: qꝛ componit̄ ex multis dictionibus vt suo modo notaui de nomie. ¶ Nota vlterius ꝙ lꝫ concedamus illas pro istis terminis. amo. ⁊ est. que sunt subiecta illarū ꝓpositionū. sed ꝑmā cōcedamus ratione cōsimiliū terminorū amo. ego amo dcū. ego amo sortē: ⁊ de alijs consimilibꝰ. scđam autem concedamus ratione consimiliū terminorū est. vt sortes est homo.

homo. hō est animal. ⁊ sic dicas de alijs vbis. aut adiectiuis aut substātiuis. vñ subiecta illarū sunt noīa. cū mālit supponāt: ⁊ nō vba. neganda est hec ꝓpositio. omne amo est vbum ⁊ ꝯcedēde sunt iste due. aliquod amo est verbum: aliqđ amo nō est verbum. pma conceditur pro illo termino amo. ego amo deum. secūda autē per ly amo in ista. amo est verbum.

¶ De oratione.

Circa diffōnem orationis aduerte ꝙ ad hoc ꝙ aliq termini sint oratio. oz ꝙ sint vnus termin⁹ cōplexus eo mō quez declaraui. circa vltimam diuisionē terminorū. Addēdo tamē alias particulas positas in diffinitione nominis. ⁊ ideo isti termini. homo asinus. nō sunt vna oratio ꝓpter tactā rōnem. Et lz hoc exēplū. non omnis sit vnus terminus: nō tamen est oratio ꝓpter defectum scōe particule illius. nulla enim pars aliqđ significat separata. vt pz. ¶ Nota etiā ꝙ nō sit mentio de significare cū tempore: qm̄ aliqua oratio sigñat cū tempore. vt ista homo est aial. aliqua aūt sine tēpore. vt ista. homo albus. que est oratio apud logicos lz apud grammaticos nō. Aduerte vlteri⁹. ꝙ non ex hoc cōcludimus ꝙ aliquid sit oratio: qa significet multa. vbi enim ponatur ꝙ ille termin⁹ a. significet deum esse. tunc significat multa. ⁊ tamē nō est oratio. ⁊ simili mō dēo: hō est animal. ⁊ econuerso. ly ecōuerso non est oratio. saltez ratiōe istius significati. animal esse hominē. importati p eundē terminū. quia ad hoc ꝙ sit oratio requirit̄ pter particulas positas a paulo vel saltem ille sunt sic intelligende ꝙ significet per modum complexi. significare autē per modum complexi: est totuz significare totū ⁊ partes sigñare partes significati. Ita ꝙ parti sigñati assignandū sit vnuz significatū particulare ipoztatum per illū. puta dicendo: omnis homo. ly omnis subordinat̄ vni actui mētali. ⁊ ly homo. sigñat hominē. totū autē illud complexum sigat omnē hominē. Simili mō dicendo. homo albus sigñat hominē albū. ⁊ illi parti homo reperio ꝓpriuz sigñatū. ⁊ similiter illi termino albus. non sic autez est de isto termino a. vbi ponat̄ sigñare deum esse. qa nulla est pars illius significās deum aut esse. non tamē dico ꝙ oporteat orationē sigñare per modū complexi complexione verbali: vt dicam de ꝓpositione. qa aliqua significat cum tēpore. ⁊ aliqua non. ¶ Pro ista mā de significare p̄ modū complexi. vide Burleum in postpredicamentis. capitlo de oppositione ꝯtradictoria. vide eundem in pmo pherimenias. capitulū pmo. vbi philosophus dicit ꝙ alique voces significāt verū vel falsum. ⁊ alique nō. Vide etiaz sermonetā sequētem doctrinā Burlei quo ad hoc in principio expositionis consequentiarum strodi. ¶ Aduerte vlterius ꝙ lz orationis aliqua pars aliquid significet separata: non tamē oportet ꝙ omnis. dicēdo enim soz. est homo. illa syllaba soz. nō significat aliqđ separata. vt patet. ⁊ tamē est pars totius. qa est ptis. ¶ Considera etiā ꝙ quādo dicit̄ in diffinitiōe orationis perfecte ꝙ illa generat perfectum sensum in animo auditoris intelligēda est ista particula ad bonum sensum: qa intellectus ꝓprie est qui generat perfectū sensum. sed qꝛ intellectus vnitur oratiōe tanq̄ instrumēto. Ideo dicimus illam generare perfectuz. ⁊c. sicut solemus dicē ꝙ securis scindit ligna. quia instrumētū. Etiā intellige tam legētem quā etiam concipientem propōnem sed magis sit mētio de auditore. qa dicitur ista diffinitio per respectū ad discipulū audientē. ¶ Aduerte vlteri⁹ ꝙ ē difficultas cōmunis. vtrū ꝓpositio dubia gñet perfectum sensum. puta ista. rex sedet. Et videt̄ ꝙ non. Significat enim sigñatū dubium tibi ergo non perfectū sensum generat. ⁊ simile argumentū est de ꝓpositione falsa. verbi gratia. de ista. homo est asinus. Ex quo enim sigñat tibi falsum non videtur perfectum sensum generare. ¶ Sed ista friuola sunt: per generare enim perfectū sensum intelligo quando oratio significat vnum sigñatum qđ quietat intellectū. ita ꝙ non manet pendulus expectans aliquid aliud siue modo significatum illud sit dubiū siue falsum de hoc non est cura. vnde ista ꝓpositio. rex sedet. significat quiescenter regem sedere: ⁊ non depēdenter. ⁊ sic dicas de propositione falsa. ¶ Nota etiam ꝙ lz Paulus dicat ꝙ oratio indicatiua sit perfecta: non tamen de omni tali hoc est verū. nam ista oratio sortes incipit. non est perfecta. ⁊ tamē est indicatiua. similiter si dicaz. quis currit. quis legit. tenēdo indicatiue nulla illarum est perfecta cum nō generet aliqua illarum perfectum sensum: imo sigñat depēdenter. vt patet. ⁊ tamē quilibet illarū est indicatiua. ¶ Nota etiam ꝙ si dicatur quis legit: ⁊ respondeat̄ sortes. ille terminus sortes non est oratio. lz significet sortem legere. quia nō significat illud per modum complexi: vt superius etiam notaui. ⁊ similiter dicas de verbis prime aut secunde persone. qꝛ illa per se sumpta non sunt oratiōes propter causam tactam: ⁊ non valet argumentum. ly sortes aut talia verba: vt superius sumuntur equiualent in significādo orationibus. ergo sunt orationes. quia differunt in modo significandi.

¶ De propositione.

Circa diffinitionem propositiōis aduerte ꝙ multi tenēt ꝙ illa particula indicatiua superflue ponatur. qꝛ dicunt ꝙ omnis oratio significās verum vel falsum est indicatiua. Cōtra quā opinionem teneo ꝙ orationes infinite sigñant verum vel falsum. hec enim oratio deum esse sigñat verum aut falsum. imo significat illud idem ꝙ ista ꝓpositio deus est lz differant in modo significandi. ¶ Nota etiā ꝙ tenendo sicut multi vident̄ tenere ꝙ ista oratio interrogatiua quis currit. significat verum aut falsum. tunc oportet addere diffinitioni propositionis hanc particulam qescēter: vt sic dicatur. Propositio est oratio indicatiua verum vel falsum significās quiescenter. Sed qa Paulus tenet: vt etiam videt̄ tenēdum ꝙ tales interrogatiue orationes indicatiue non significant verum aut falsum. ideo talem particulam non posuit. ¶ Nota vlterius ꝙ isti termini verum vel falsuz in hac diffinitione nō sumuntur vt significant passionem propositiōis. quia ꝓpositio non sigñat passionem suam: neq̄ etiam deum esse ꝙ est significatum verum istius ꝓpositionis deus est: est passio eiusdem: vt patet intelligēti. Sed isti termini sumunt̄ pro complexione significati. puta deum esse est significatuz verū istius. deus est. ⁊ hominem esse asinū est sigñatum fłm istius. homo est asin⁹. Ita ꝙ quātum spectat ꝓposito nostro. isti termini veruz ⁊ falsum sumunt̄ duobus modis. vno modo pro passione propositiōis. alio modo pro significato ꝓpositionis: quomodo sumit̄ in proposito. Alijs etiam modis sumūtur illi termini de quibus alᷓs. Pro ista materia vide Tisber. in primo pncipali illius sophismatis. omne verū ⁊ deum esse differunt. vide etiā Pau. ve. in cōsimili sophismate. ¶ Aduertēdum est etiam ꝙ exquo ista verba. incipit. desinit. potest. vult: debet. ⁊ alia similia famularia sunt. ideo illa sumpta sine verbo infinito aut sibi equiualēte nullam propositionē constituūt. non enim habent significatum liberū ex se: sed illud accipiunt a sequēti verbo. vbi tamen aliqđ istorum sumat̄ vt est verbum liberū ⁊ non famulatur quomodo videt̄ posse sumi hoc verbū pōt sic absq̄ alio verbo. orationem pōt cōstituere: vt dicendo. soz. potest. i. soz. est potens vel fortis vel aliquid simile. ⁊ sic illa oratio est propositio. ¶ Considera vlteri⁹ ꝙ ꝓpositio quelibet debet sigñare per modum cōplexi

complexione verbali. ⁊ ideo vbi ponatur ꝙ ista tota oratio. homo est asinus. significet deum esse currentem non facta noua iipositione illis particularibus terminis. homo est asinus. sed solum toti. cum illa oratio vt tale complexum: nō rōne illius significati. est propositio. quia nō significat illud p modū complexi complexione verbali. partes enim istius Significati nō significant per partes illius complexi. vt patet ex casu. ℂ Notanter addo complexione verbali. qꝛ licet hoc non requiratur pro diffinitione orationis. requirit tamē pro diffōne propositionis: cum quelibet talis significet cum tēpore. Incidentaliter adduco argumētum vnum qd etiaz adducit a Tisbero in scdo pncipali sophismat[is] pallegati. Ista ppositio. soz. currit. cōcedat significare sortē currere. ℂ Sed contra. ex hoc sortē currere est sortes currens. sicut hominē esse est homo ens teste pho in thopicis. ⁊ etiā septimo metaphi. ergo valeret talis modus arguendi. Ego possum facere sortem currere. ⁊ sortem currere est sortes currens. ergo possum facē sortem currentem. vt arguat resolutorie. Ego possum facere hoc demonstrando sortem currē. ⁊ hoc est sortes currēs. ergo possum facē sortem currentem. ℂ Ad quod respondeas ꝙ argumētum non valet. equiuocas enim de ly facē. Nam quādo vnitur cū ly sortem currē significat ꝙ possum facē ꝙ sortes sit currens. quādo autē vnitur cum ly sortem currētem. significat ꝙ possum producere aut generare sortem currentem. Et ideo illud nil ad rem.

Circa diuisionem pmā ppōnis aduerte psupponendo pmo ꝙ illa sit diuisio analogi. i. per prius competētis vni q̄z alteri. Nam ppositio hypothetica nō est ppositio nisi respectu cathegorice: eo ꝙ eaz includit. ℂ Nota ꝙ ppositio cathegorica debet hēre pdicatum implicite aut explicite. vt etiam notat paulus. ℂ Sz cōtra. ergo. ista ppositio. Adam est. haberet pdicatum similiter: ⁊ tale maxime esset ly ens. ergo ista significaret ꝙ adam est ens. qd videtur falsum. Nā nll'a opio concedit hanc. Adam est. cum illa significet ꝙ adā existit. multi tamē concedunt hanc. Adam est ens: sicut etiam nulla rosa existēte solet ꝯcedi ꝙ rosa est ens vel flos. ℂ Ad qd responde ꝙ ille terminus ens pro nunc sumitur duobus modis. pmo modo vt est transcēdens ⁊ non participium. Alio modo vt est participium correspondens illi verbo: sum es est: pdicanti pm adiacēs: ⁊ tunc tantum significat q̄ztum ly existēs. Ad ppositum quādo capitur ista ppositio adam est: ⁊ dicit ꝙ equiualet isti. Adaz est ens concedatur sumēdo ly ens participial'r: sed quādo dicitur ꝙ ista. Adam est ens: ꝯcedit tanq̄z va: dicatur ꝙ hoc est quando ly ens transcēdenter sumitur: ⁊ ideo ⁊c. ℂ Aduerte vlterius ꝙ Pe. Mā. in caplo conuersionuz dicit ꝙ ad ppositionē cathegoricā nō requirit ꝙ habeat pdicatum implicitū aut explicitum: qa vult ꝙ dicendo homo currit ista non correspōdeat ppzie isti mentali homo est currēs: qa vult ꝙ sicut dantur vba adiectiua invoce aut in scripto. Ita ēt dantur in mēte: qd est contra Tisberuz tertio pncipali pmi sophismatis: ⁊ apud ipsum non valz argumētum. Iste due ppōnes equiualēt ⁊ vna hēt pdicatum: ergo ⁊ alia: pz de istis: homo currit: homo est currēs: ⁊ ideo aliter diffinit propositionē cathegoricaz. s. ꝙ est oratio simplex: vna: idicatiua: finite significans: ⁊ determinate: pfecti sensus ostēsiua: quare autē ille particule ponantur patebit in loco allegato. ℂ Difficultas est. vtrum in ppositione cathegorica subiectum semp ppo-natur pdicato vt dicendo. a te videt album: ly albuz est subiectum: ⁊ ly a te primus terminus tenet a parte pdicati. ℂ Ad qd dicas ꝙ cōmunis opinio videt tenē ꝙ sic: De. tamē mantuanus: in capitulo oppōnum ⁊ multis alijs in locis: ⁊ etiam multi alij tenēt: ꝙ quādo subiectū postponitur pdicato: vt dicēdo hominez esse est possibile: ly possibile est subiectum pm tales. Ista secunda opinio habet bonum fundamētum: si quis eam recte intelligat: potest tamen etiam alia ⁊ prima sustineri.

Circa diuisionem propositionis in affirmatiuā ⁊ negatiuam. Nota ꝙ non est credēdum ad hoc ꝙ aliqua ppō cathegorica sit affirmatiua ꝙ habeat aduerbium aliquod affirmandi determinās vbum pncipale: vt ly ita est aut vere ⁊ sic de alijs similibus: sed sufficit ad hoc ꝙ tale vbum sit affirmatiuū ꝙ non neget. ℂ Aduerte vlterius ꝙ lz de ppositione negatiua pm multos verū sit ꝙ requirat aut aduerbium negandi aut aliud signum includēs talem negationē determinās vbum pncipale: tamen hoc non est opus pm opinionē Tisberi in tertio pncipali primi sophismatis: tenētis ly non sum nō es non est: esse verbum substantiuum intelligēdo de simplici: vt dixi circa caplm de vbo: non enim componit ex multis quorū aliqd vt sic per se subordinet alicui actui. ℂ Unde dicēdo: adam non est: illud vbum nō est: non est negatum aliunde: sed est negatiuum: ⁊ ideo sic intellige pm hoc diffinitionem negatiue propositionis: ꝙ est illa in qua vbum principale est negatiuuz vel aliunde negatū: ita ꝙ non est opus ꝙ semp sit aliunde negatū. ℂ Notant dicitur in vtraq3 diffinitione de vbo pncipali: qꝛ de alio nō est cura: vt dicendo soz. qui non currit mouetur. Ista est affirmatiua dato ꝙ verbum secundarium sit negatiuū: ⁊ dicēdo chymera que currit non mouetur. Ista est negatiua dato ꝙ verbum secundarium sit affirmatū. ℂ Difficultas est. vtrum ista propositio falsa: homo est asinus sit affirmatiua: aut negatiua: ⁊ videtur ꝙ negatiua: qa equiualet isti negatiue: non est ita ꝙ homo est asinus: ponitur etiā ꝙ sit affirmatiua: qꝛ videtur equiualē isti: falsum est hominez esse asinum: que est affirmatiua. ℂ Ad qd rñdeo ꝙ illa propositio est affirmatiua: ⁊ negat ꝙ equiualeat illi negatiue: nō est ita ꝙ homo est asinus: nō tamē dico ꝙ sit affirmatiua: qa equaleat illa propōni affirmatiue: falsum est ⁊c. vñ ista va est vt pzillam difficiando. Alia autē. s. false homo est asinus est falsa: qa asserit duo que implicāt ꝯtradictionē: pmo ꝙ hō est asinus: scdo ꝙ non est ita ꝙ homo est asinus: que duo implicant: simile est de ista: impossibil'r homo est capra: affirmatiua est: ⁊ exponit sic: homo est capra: ⁊ non pōt esse ꝙ hō sit capra: que duo implicāt: vnde sicut ista aduerbia: necessario ⁊ cōtingēter habēt exposita suo modo: ita possibiliter impossibil'r vel false. Et teneo cōclusionē hanc ꝙ omnia ppositio affirmatiua determinata affirmatiue ab aliq istorū aduerbiorū: impossibil'r ⁊ false ⁊ nō aliunde est ipossibilis rōne exponētium: que implicant: hanc mām determinabo diffusius in pbationibus terminorū in capitulo de ly necio ⁊ ꝯtingent: pro hac vide Pau. ve. 46° pncipali secūdi dubij quadrature vbi ad vnguem determinationē hanc tz. ℂ Alia difficultas est. vtrum ista propositio sit negatiua: non homo currit. Et solet cōiter distigui talis ppositio: eo ꝙ vbi cadat negatio sup totum est negatiua: vbi autē cadat super partē illam. homo: ⁊ eandē infinitet est affirmatiua ⁊ equiualet isti: ens non homo currit: que est manifeste affirmatiua. ℂ Sed contra hoc pm dictum arguit per fundamētum grāmaticale: naz illa negatio (non) est aduerbium. De nā autē aduerbij est adiacere vbo ⁊ exercē vim suam circa verbum: vt etiam omnes grāmatici fatentur: sed tenēdo ꝙ talis cadat solum supra subiectum: nō autem supra verbum: sequitur ꝙ illa non est exercet vim aduerbij. ℂ Ad quod dici potest ꝙ illa negatio: nō quādo pure negatiue tenetur: ⁊ tūc supra verbum vim suam exercet: quādo vero infinite te-

netur

netur tūc sit pars vnius termini simplicis vel compositi vt ēt asserit paulus venetus in sexto principali secundi dubij quadrature: ⁊ tūc nō videtur habere proprie nām adverbij. ¶ Uel aliter dici ⁊ melius pōt ꝙ negatio infinite tēta in rei veritate aliqḋ verbum negat vnde dicēdo non homo currit infinite tenēdo: significat ꝙ illḋ ens qḋ non est homo currit: vnde expresse negatio illa verbum negat. ¶ Difficultas est veruȝ tales propositiōes modales necesse est te non currere: cōtingēs est te non esse ⁊c̄. sint affirmatiue vel negatiue pro qua vide ea que notaui in fine equipollentiarum: pro tertia figura.

Circa diuisionē de ꝓpositione vera vel falsa aduerte ꝙ merito cōcludimus aliquā ꝓpōneȝ esse veraȝ vel falsaȝ ratione significati: naȝ veritas aut falsitas sunt in propositione tāquā in signo: sunt autē significatiue quātū spectat ꝓposito in intellectu cōponēte aut diuidēte: ⁊ sil'e est sicut de sanitate: sanitas enim est in vrina tāquā in signo significāte: est autē in animali tāquaȝ in subiecto habēte sanitatem: si ergo sit aliqua significatiua veri aut falsi merito illa vera aut falsa dici dȝ eo ꝙ significatiua ⁊c̄. ¶ Aduerte vlteri⁹ ꝙ quātū spectat ꝓposito nostro primariū significatū propositionis est illḋ qḋ resultat ex ꝑmaria significatiōe illius: simile est sicut de isto termino homo ꝑmo ⁊ principaliter significat hominē: secūdarium autē significatum est illud qḋ ex consequēti: ⁊ per modū sequele significati per terminos illius ꝓpositionis: sicut etiā respectu illius termini hō: secūdarium significatū est aial corpus: substātia ⁊c̄. eo ꝙ includuntur in principali eius significato: exēplū de vtriusqȝ ꝓpōnis significato: vt ista ꝓpō: tu es aial: ꝑmarie significat te esse aial: secūdario aūt te esse asinū aut te esse corp⁹ que significantur ꝑ illum terminū aial. ¶ Adequatum autē significatuȝ est illud qḋ resultat ex omni terminorū suorū significatione siue primaria siue secūdaria. exēplū. vt talis ꝓpositio: homo currit: significat adequate hoīeȝ currere: ⁊ aial moueri: ꝑmū primarie ⁊ adequate: scḋm auteȝ secūdarie ⁊ adequate. In ꝓposito aliquod est primarium qḋ non est adequatū significatum: ⁊ aliqḋ est ꝯ: vt istius ꝓpositionis: tu es homo albus: vnuȝ primariū significatum est te esse hominē: non eniȝ opȝ ꝙ tale resultet ex oīum suorū terminorū significatiōe: ⁊ tñ hoc nō est adequatū: cū nihil exprimatur ꝙ sit significatū illius termini: albus. ⁊ male exemplificant de isto termino cōplexo: tu es asinus: dicēdo ꝙ illius significatū vnū primariū ⁊ non adequatū est te esse: sed ꝙ ex quo te eē importat te esse ens: hoc significatuȝ dȝ magis dici adequatū ꝗȝ primarium: adequatū autē istius ꝓpōnis significatū: homo est asinus: est etiā vnū tale: aial esse corpus: ꝙ tamē nō ē ꝑmarium: ⁊ ideo pȝ: ꝙ non hȝ attēdi veritas aut falsitas ꝓpositionis penes significatū qḋcūqȝ ꝑmariū: q: tunc talis ꝓpositio esset vera: tu es homo albus. vbi sis niger: q: te esse hoīem qḋ est vnum significatuȝ ꝑmariuȝ illius est verum: non ēt attēditur penes quodcūqȝ adequatuȝ: q: tunc ista esset vera: homo est asinus: q: hoc illius significatum adequatū aial esse corpus: est verū: sed hȝ attēdi veritas aut falsitas talis penes illud significatum ꝙ simul ⁊ semel est primarium ⁊ adequatum. ¶ Aliqui tñ volunt ꝙ primarium significatum qḋlibet resultat ex ꝓpositionis omnium terminorū significatione: ⁊ volunt ꝙ aliquod sit assertiuum: ⁊ aliquod representatiuȝ: ⁊ dicūt ꝙ assertiuum est omne illud significatū ꝙ sequitur ex tali propositione: representatiuum autē ē quodlibet representatum significatum intellectui siue verum: siue falsuȝ: vt ista propositio: tu es homo: preter alia significata representat te eē asinuȝ. Hanc distinctionē in sequitur pau. pergu. ⁊ Hate. in multis locis: non tamē sequor hanc distinctionem tanqȝ pertinentem proposito. ¶ Aduerte etiam ꝙ propositio insolubilis ponitur esse falsa: ⁊ non ratione sui primari ⁊ adequati significati modo declarato: vt patebit in tractatu insolubilium: ⁊ ideo possumus dicere pro nunc ꝙ ista diffinitio propositionis false habet veritatem in omnibus preterquā in propositione insolubili: vtrum tamen hoc sit verum patebit loco allegato. ¶ Incidentaliter adduco argumentum probando ꝙ ista propositio est vera: tu est non homo: ⁊ tamen primarium ⁊ adequatum suum non est veruȝ: vt patet: ꝙ sit vera probatur sic arguendo: hoc predicatur de te demonstrando istum terminum: homo vel saltem de isto termino tu: vt patet in prima: tu es homo: ⁊ hoc non est homo: quia talis terminus homo non homo est vt patet: ergo non homo predicatur de te vel de isto termino. tu: ergo ista est vera: tu es non homo: quod erat probandum. ¶ Ad quod respondeo concedendo antecedens ⁊ negando consequentiam: dicendo enim non homo predicatur de te: ille terminus non homo: supponit materialiter ratione illius termini: predicatur. a parte predicati: qui est secunde intentionis vel impositionis: ⁊ ideo significat ꝙ hoc materiale non homo predicatur de te in predicta propositione: in antecedente autem verificatur talis terminus non homo pro aliqua re que non est homo puta pro illo termino homo non autem pro tali materiali non homo: pro isto vide Pau. ve. in quinto principali tertij dubij quadrature.

Circa diuisionē de ꝓpōne poss' ⁊ iposs' aduerte ꝙ lȝ valeat: argumētū hoc: ista ꝓpō est poss's: ergo suū ꝑmariū ⁊ adequatū significatū est poss'e: nō tñ vȝ: ista est poss's ergo pōt esse vera: aliqua. n. est possibilis q̄ nō pōt esse v̄a sic precise significādo: vt ista: oīs ꝓpō est negatiua: oīs ꝓpositio est vera sic ꝑcise significādo: vt alibi hȝ declarari: ⁊ iō recte dicit pau. diffiniendo rōne significati ⁊ nō aliter. ¶ Notādū etiā ꝙ nō oīs ꝓpō v̄a est possibilis: ista. n. est ꝓpō: hec ꝓpō est iposs's seipsa demōstrata sic ꝑcise significādo est v̄a: ⁊ tñ nō est poss's: vnde aduerte ꝙ triplex est ꝓpositio iposs's: q̄daȝ per se que neqȝ est: nec pōt esse: nec poterit esse: nec potuit esse vera: sic ꝑcise significādo rōne significati: quedaȝ ꝑ accidēs que lȝ non possit esse vera: tamē potuit quādoqȝ eē vera: vt ista cesar nō fuit: quedaȝ aūt est impossibilis ꝑ reflexionē: ⁊ est illa que asserit seipsaȝ esse imposs'em ⁊ reflectit ipossitatem supra se: vt ista: hec est impossibilis seipsa demōstrata: sic precise significādo. Et notāter dico sic precise significando: q: aliter ponēdo: illa esse possibilis: vt si ponas significare te currere gratia exēpli: ⁊ dicas ꝙ tacta ꝓpō hȝ significatū poss'e: vt etiā multi alij asserunt: ⁊ lȝ poss'e sit illā met esse impossibilē sic precise significādo: nō tamen sequitur incōueniēs: ponēdo illud inesse: naȝ posito in eē ꝙ illa sit ipossibilis: hoc conceditur pro vero: ⁊ ideo dicas ꝙ diffō ꝓpōnis poss's: ⁊ etiam diffinitio ꝓpōnis impossibilis hȝ itelligi solū de illa: que non est talis per reflexionem. ¶ Multi addunt ꝙ illa diffō: nō ēt hȝ intelligi respectu insolubilis ꝓpōnis: sed istud non assero vt declarabo in mā insolubiliū. ¶ Notandū ēt ꝙ ly poss'e i diffōne ꝓpōnis possibilis positū nō ampliat: q: tūc ista: hō est asinus: ꝓbaret esse poss's: sic arguēdo: hoc est poss'e demonstrando hoc significabile. s. te esse hoīem: ⁊ hoc vł pōt esse significatum illius ꝓpositionis hō est asinus: saltem per nouam impositionem: ergo ⁊c̄. sumatur ergo significatum pro eo qḋ significat ⁊ non ampliatiue.

Circa diuisionē de ꝓpōne necessaria ⁊ ꝯtigēti aduerte ꝙ lȝ q̄cūqȝ ꝓpōne data ꝯtigēs sit illaȝ eē: tñ aliq̄ est q̄ est necessaria: q: cōsiderat' necessitas significati nō aūt existentia ꝓpositionis: naȝ necessitas est in propo

fitione: et cōtingētia: sicut in signo sicut dictū est de verita
te et falsitate. ¶ Et nota q̄ licet valeat argumētū: ista ꝓpo/
sitio hz significatū pͥmariū et adequatū ɔtingens: vel ne/
cessariū. Et nō est talis ipossis per reflexionez: qd̄ dico pp
diuersas opiniones: ergo est ɔtingens vel necessaria: nō
tñ valet talis modus arguēdi: quotiēscūq̄ illa ꝓpō for/
maliter sic precise significādo est vera ergo est vel erit ne
cessaria: qr illa ꝓpō aliqua ꝓpō est: est talis: et tñ est con/
tingēs: vt pz. ¶ Nec valz talis modus arguēdi: quotiēs
cūq̄ ista ꝓpō formabitur sic precise significando erit fal/
sa: ergo nō est vel erit cōtingēs: qr ista: ois ꝓpō est negati
ua sic precise significādo est hmōi. et tamē est ɔtingens: et
iō recte diffinit pau. rōne significati et nō aliter. ¶ Notā/
dum vlterius q̄ aliqui volūt q̄ sicut datur triplex ipoſe:
ita etiā triplex necessariū oz dari: per se. s. q̄ nūq̄z potuit
neq̄z potest aut poterit esse falsum: vt ista: deus est: sic pre
cise significādo: qd̄dam autē est per accidēs tale qd̄ (licet
nō possit: aut poterit esse falsum) potuit tñ esse falsum: vt
ista. cesar fuit: qd̄dam autez est necessariū per reflexionē
vt hoc: hec ꝓpositio est necessaria sic p̄cise significando se
ipsa demōstrata. ¶ Sed ɔ̄ istos potest teneri satis ꝓba/
biliter q̄ nulla detur ꝓpō necessaria: per reflexionē: puta
in qua ibidē denotatur reflecti necessitas supra seipsam:
et nulla talis necessitas ē: vñ ponēdo q̄ ista ꝓpositio: hec
propositio est necessaria sic precise significādo (seipsa de/
monstrata) sit impossis: nullum sequitur incōueniēs: qr si
cōcedatur possibile esse illam esse necessariā nullum seq/
tur incōueniēs nō sic tñ est de impoſi per reflexionem: qr
ponēdo illud nō est impoſe: hec ꝓpositio est ipossibilis
seipsa demōstrata sic precise significando hz incōueniens
puta sic arguēdo: est possibilis ergo suum significatuz est
possibile: et suū significatū est istāmet esse impossibilē: po
natur ergo in esse: etenīz eo modo significabit sicut et nūc
et nō fiet variatio ex pte rei: ergo qua rōne erit: tūc vel es/
set ipossis eadē rōne nunc: non m̄ ꝓpter hoc dico illas ꝓ/
positiones esse insolubiles: vt multi asserūt. sicut declara
bo in materia insolubiliuz. ¶ Cōsidera etiaz q̄ ille ter/
minus cōtingens: in diffōne ꝓpositionis cōtingentis nō
sumitur ampliatiue: sicut etiā ille terminus poſe non su/
mitur in diffinitione ꝓpositionis possis: qr aliter sequere
tur q̄ ista ꝓpositio: hō est asinus: esset ɔtingens sic arguē
do: te currere est contingēs: et te currere est: vel contingit
esse primariū et adequatū significatuz istius ꝓpōnis: po
test enim iponi ad sic significādum: ergo ista est cōtingēs
sed ly significatū in tali ꝓpōne supponit pro eo quod est:
nō autem pro eo qd̄ est vel cōtingit esse. &c.

Circa ꝓpositionem vniuersalem aduerte q̄ illa hz sic diffiniri. Propositio vl̄is est illa in qua su/
bijcitur terminus cōis sine pronoie demonstratiuo: de/
terminatus solo signo vl̄i: et non ab alio signo: puta exclu
siuo vel exceptiuo vel pluribus signis equiualētibꝰ vni
soli vl̄i: quod dico ꝓpter hanc et similes: non aliquis ho/
mo currit: que equiualz isti: nullus hō currit: rōne duoꝝ
signoꝝ &c. Et cū hoc superueniēs signū distribuat mobi
liter: q̄ dico pp tales ꝓpositiones cōtingētes: necessario
ois homo currit: necessario ois homo est aial: que nō sūt
vniuersales ſm opionē oium: etiā dico ꝓpter tales: incī/
pit omnis homo: desinit currere ois asinus: tenēdo cum
multis q̄ subiectū sit ly homo vel ly asinus licet sequatᷣ &c.
¶ De ꝓpositione particulari etiā dicas q̄ est illa in qua
subijcitur terminus cōis determinatus nō a pronoie de/
monstratiuo: sed a signo particulari solo vel pluribus eq
ualētibus vni soli: q̄ dico propter tales propositiōes: nō
quilibz hō currit: nō nullus hō est aial: que particulares
sunt: vel rōne pluriū terminoꝝ equiualentiū vni pticula
ri. ¶ Addo ēt q̄ opz subiectū talis particularis suppo/
nere determiate: q̄ dico pp tales: necessario aliquis hō ē
aial: ɔtingenter aliqs hō est currens: qr nō sunt pticula/
res: pp hāc vltimā pticulā: etiā dico pp hāc: aliqs homo
p̄ter sortē currit: que ſm petrū mātua. in capitulo ꝓba/
tionis exclusiue hz subiectū supponēs ɔfuse &c. ¶ De in
definita etiam intellige q̄ ſbm suū oz supponere d̄termi/
nate: nota tñ q̄ ista particula de suppositiōe distributiua
vel determinata apud multos nō est necessaria: qr illi ter
mini necessario et cōtingēter cōputanᷣ pro signis: et iō il/
la pticula solo signo vl̄i vel particulari vel plibus equi/
ualētibus soli vni signo vel vl̄i satisfacit respectu taliū ꝓ/
positionū predictarū: in ꝓpōne tñ vl̄i magis necessaria vz
illa particlā pp dictionē exceptiuā. ¶ Pau. tz q̄ ꝓnomē
demonstratiuū in plurali nūero nō facit ꝓpōnem singu/
larem: qr vult q̄ ista isti currūt. sit idefinita. ɔ̄ qd̄ tz apol/
linaris in tertia qōne suaꝝ suppositionū: vult. n. tales sin
gulares esse: qr lz tale ꝓnomē in plurali sumptū signifi/
cet multa: illa tñ significat p modū disiūctū et singularez:
puta hec isti currūt: ita significat istos currere q̄ nō alios
significat: et vbi p tale pronomē demonstrentur alij: tunc
nō est amplius ille terminus: qr variatur d̄mōstratio: nō
sic autē est de istis terminis: homo albus: asinꝰ niger: qr
lz primus ita significet hoīes albos: q̄ non nigros: illos
tñ sigt mō cōi: et nō singulari et determiate magis ad hos
albos q̄z ad illos: et sic dicas de alijs suo mō. ¶ Difficul/
tas est. vtrū illa asinꝰ sortis currit: vel ista alia: brunellus
hoīs quiescit et alie ɔsimiles sint idefinite vel singulares.
¶ Petrus man. videtᷣ innuere in tractatu suppositionū
q̄ tales sint partim singulares et partiz indefinite: ex quo
subiectū cōponitur ex termino discreto et cōi nō ergo sūt
magis quāte ratione vnius q̄z alterius. ¶ Apoll. tñ et re/
cte in tertia qōne suppositionū vt ꝓus tz oppositū. Vult
enim q̄ ista: asinus sor. currit: sit indefinita: qr lz subiectū
cōponatur ex termino discreto et cōmuni: qr tamen illud
significat modo cōmuni: ideo illa est indefinita: opposito
autem modo est dicēdū de ista: brunellus hominis quie/
scit: q̄ est singularis: qr subiectū significat discreto modo
Ista oia patent diligēter cōsideranti. ¶ Petrus mantua
nus in multis locis et presertim: in capitulo de probatio
ne exclusiue propositionis circa finē tenet contra cōmu/
nem modum loquendi: q̄ propositio exclusiua et excepti
ua sint quāte: et multas rationes adducit ad ꝓbandum
hoc: videas loco allegato: quas tamē soluere est multū
facile. ¶ Circa diuisiones vltimas: aduerte q̄ ille nō sūt
disperate ab imediate precedēti diuisione: ꝓpositio eniz
de inesse: est aut quāta aut nullius quātitatis: simili mō
dico de propositione modali: vnde ista: possibile est sor.
currere est indefinita: subijcitur enim terminus cōis pos/
sibile: et supponit pro significabili cōplexe vt pau. post
dicemus. ¶ Videtur tñ philosophus secūdo peribermē
nias tenere q̄ modus sit predicatū: oratio autem infiniti
ui modi aut subiūctiui sit subiectū: cuius determinatiōis
fundamētū ē euidēs. ¶ Burleus vō loco allegato tz q̄
modus modalr tētus nō sit p̄dicatū: sz d̄terminatio totius
ꝓpōnis modalis: vlterius tz q̄ qñ talis modus: q est no
mē: facit sensuz cōpositū tūc nō ꝓprie talis ꝓpō est moda
lis: sz de inesse: qr etiā ipse ɔcedit talē modū esse p̄dicatū
et sic cōcedit: et ēt ipse tales esse alicuius quantitatis: nisi
aliūde veniat ipedimētum: vide omnia illius dicta perti
nentia ad ꝓpositū loco allegato: q̄ mlta etiā alia ponit.
¶ Nota ēt de ꝓpōne modali q̄ lz pau. insequēs opionē
cōmunem teneat q̄ quādo aliquis istoꝝ sex modoꝝ tota
liter sequitur dictuz ꝓpositiōis faciat sensuz compositū.
Contra tamē hoc tz Pe. man. in plerisq̄ locis q̄ sic situa
tus talis modus faciat sensum diuisuz. ¶ Strodus vō i
penultimo caplo obligationū mediat inter vtrāq̄ opio/

nem: et vult q si sit postpositus talis modus possit indifferenter facere vtrūqz sensuz: et ideo vult q sit distinguēda talis ppositio respectu illius modi. ¶ Aduerte etiaz q ppō pōt esse in sensu cōposito rōne alterius termini q̄z alicui⁹ illorū sex modoꝝ vel suoꝝ aduerbioꝝ: puta a verbo decernēte actū mētis: et ēt a multis alijs terminis pōt sumi sensus cōpositus vel diuisus: sed hmōi ppōnes lz sint in sensū cōposito vel diuiso: nō tñ modales pprie sūt. ¶ Nota etiā q nō ōis illa ppō est modalis in qua ponitur aliqs modus illoꝝ sex modoꝝ vt dicēdo: hoc est verū aut hoc est possibile: sed isti termini faciunt ppositionez modalē qñ modaliter tenentur determinādo cōplexū cōplexione verbali. ¶ Nota ēt q lz aduerbia illoꝝ sex modoꝝ faciunt modalē ppositionē: nō tñ de illis multū curo in proposito sicut nec de istis duob⁹ modis: veꝝ et falsum: expressis a paulo: qz isti nō deseruiūt figure: vt paulo post declarabo: paulus tñ vult respectu cuiuslibet illoꝝ sex modoꝝ vel suoꝝ aduerbioꝝ fieri modalē ppositionē. ¶ Nota vlterius q pria et scda figura cōueniunt i hoc q qlibz illaꝝ cōsiderat ppōnes cōsimilis q̄titatis. Differūt autem in alio: qz pmo respicit solū propositiōes de inesse secūda autez considerat modo de sensu diuiso.

Circa ergo vtrāqz figurā ɔsidera q propositio singularis nō proprie ordinat in figura: qz tunc haberez duo cōtradictoria esse simul vera: puta ista duo qlibet homo est aial: iste homo nō est aial: demōstrando adam aut antixpm: exemplū secūde figure: vt quēlibet hoiem possibile est currere. Istū hoiem nō poſſe est currere: demōstrando adam iam corruptū: qz fm phos nō potest amplius esse in rerū nāļz ergo ppositioni singulari aliquid ɔdicat: nō tñ hoc est in figura: non enim quilibet ppositio est ordinabilis in figura. ¶ In scda figura ōbes aduerte q negatio dz cadere supra modū et nō sequi illū qz tūc ista duo essent simul vera ɔdictoria: quēlibet hominē possibile est currere: aliquē hoiem possibile est non currere. ¶ Cōsidera vlterius q scda et tertia figura differunt pncipaliter i duobus: pmo qz scda ordinat ppōnes quantas modales in sensu diuiso: tertia aūt in sensu composito: scdo differūt: qz in secūda figura vtoꝝ semp vno et eodē mō in oibus ppositionib⁹ oppositis: puta si capio in vna istū modū poſſe: accipio eundē in oib⁹ alijs: sed in tertia figura ordinantur ppositiones iuxta istos q̄tuor modos: necesse: ipoſſe: poſſe: et cōtingens: ita q fm diuersas ppōnes vtoꝝ diuersis modis. ¶ Nota etiā q ille terminus cōtingēs nō sumit pro ɔtingēti ad vtrūlibet. i. q pōt esse et nō esse sed sumit p possibili cōi necessario et cōtingenti. Aliter duo ɔdictoria essent simul falsa: qđ est inconueniens: puta ista: necesse est hoiem esse asinū: contingens est nō hoiem esse asinū: vt pz cōsideranti: sed paulus insequēs phylosophū secūdo perihermenias vtitur isto termino ɔtingēs: ne bis replicet istū terminū poſſe. ¶ Nota etiā q negatio in tertia figura debet cadere super totā oratione infinitiui modi: et nō solū super verbuz eiusdē modi: qz aliter dicēdo: duo ɔdictoria essent simul vera: quod est falsum et impossibile: puta ista duo: videlz necesse est aliquid esse hoiem: et cōtingens est idest poſſe est aliquid nō esse hoiem: hec eni est vera et possibilis: aliquid non est homo: qz asinus nō est hō. ¶ Nota etiaz q paulus venetus et phs loco allegato nō ordināt ppositiones aliqs penes istos duos modos: veꝝ et falsū: eo q tales ppōnes nō differūt a ppositionibus de inesse: ista eni ppō: verū est hoiem esse asinū: nō differt in vitate aut falsitate ab ista: hō est asinus: ista autē falsum est hoiem esse asinū: nō differt vt prius ab ista: nullus hō est asinus: ita q ppō de ly verum nō differt a ppōne sui dicti: ppō autez de ly falsuz nō differt a ppōne opposita ppōni sui dicti. ¶ Nō etiaz ordinat pau. ppōnes fz aduerbia istorum modoꝝ: puta possibiliter: ipossibiliter: necessario: et cōtingēter: qz duo ɔdictoria essent simul vera aut simul falsa: puta ista duo: necessario hō currit: cōtingenter non aliquis hō currit: posito q aliquis vł quilibz hō currat: valet eni argumētū: cōtingenter nō aliqs homo currit: ergo nō aliquis hō currit: qđ est falsum in casu. ¶ Cōsidera vlterius q illi modi: necesse: poſſe: cōtingēs: et ipossibile: nō sumunt pro re simplici: qz accipiunt pro cōplexis vt pz: nō etiā sumuntur in ppōne necessaria vel impossibili: qz siue sit ppositio in rerū nā siue nō: adhuc necesse est hoiem esse animal: et ipossibile est hoiem esse asinum. Nō etiā sumitur pro significato ppositionū: qz vbi nulla ppositio esset nullū significatū ppōnis esset: signū enim et significatū mutuo se inferūt: cū sint correlatiua: sz sumunt illi modi pro significabili cōplexo: puta dicēdo necesse est deuz esse ly necesse sumit pro hoc significabili cōplexe: deuz esse: sili modo dicēdo: ipoſſe est hoiem esse asinū: et suo mō dicas d̄ alijs: siue mō ppositio sit siue nō: non est cura. ¶ Notādū tñ q illi modi nō sumūtur pro significabili cōplexe: vt significabile est: qz impertinens est isti cōplexe rei deū esse q sit significabilis p aliquam ppositionē: pro quāto accipit a tali termino necesse: vnū si per possibile ad imaginationē nullū tale cōplexum eēt significabile tūc adhuc nō minus necesse esset deum esse. Sumēdū ergo illos terminos modales pro significabili cōplexe nō sub rōne significabilis: sed pro ipsa re cōplexa habēte aptitudinē ad hoc vt significet. ¶ Nota etiā q talis modus arguēdi nō valet. Necessariū est cesarem fuisse. ergo aliquid necessariū est cesarē fuisse: qz cesarem fuisse nihil est. Silr nō valet: impoſſe est chymeram esse ergo aliqđ ipoſſe est chymeram esse: quia chymeraz esse nihil est pro ista materia vide Tis. in illo sophismate: deū verum et deū esse differunt. circa finem. vide etiam Pau. ve. in secundo dubio sue quadrature.

Circa illud qđ dicit pau. q ppōnes ordinate i figura debēt eē de cōsimilibus subiectis et predicatis supponentibus precise pro eodem vel pro eisdem. Notādū est q recte dicitur precise: qz iste due propositiones: omnis homo currit: aliquis homo nō currit: habēt subiecta supponentia pro eisdem: sed nō precise: qz in primo ly homo supponit pro vtroqz sexu rōne illius termini adiectiui omnis cōis generis: in secunda autez supponit talis terminus pro masculis tantū. Et vbi poneretur q nulla femina esse in spē humana adhuc non dicerem⁹ illas propositiones opponi: qz adhuc illa subiecta formaliter differrent: pterea casus non facit oppositionem: sed sine casu debēt opponi. ¶ Notanter etiā dixit de cōsimilibus copulis: qz ille non opponūtur: qlibet homo fuit currens: aliquis homo nō est currens. ¶ Circa legē propositionum existentiuz in figura debes aduertere q notanter ille regule posite sunt in sensu composito: in sensu. n. diuiso essent false: si. n. ista iaceret sic: duo ɔtraria nō possunt esse simul vera: sed bene simul falsa: tunc regula est falsa: qz ista duo: tu curris et tu es homo: possunt esse simul vera et hec sunt vel possunt esse cōtraria gra noue impositionis et cē. Et sic suo modo dicas de alijs.

¶ De equipollentijs.

IN materia eqpollentiaruz presupposito q equipollētia sit equalētia determinata respiciens solum ppōnes existentes in figura. ¶ Aduerte q prima regula hz sic intelligi. Negatio ppōsita toti: et cōgrue pposita negatiue tēta: et nō faciens negationē pexistērē (si qua talis fuerit) ifinite teneri facit eqpollere suo ɔdictorio. ¶ Notanter dico cōgrue pposita:

q: dicẽdo nõ hõ currit: nõ cõgrue dr nõ hõ currit pp negationem. ¶ Et notãter dicit nõ infinite teneat: q: ista nõ homo currit: tenẽdo ly non infinite nõ equipollet isti: nihil qd est hõ currit. ¶ Dicit ⁊ vltimo dũmõ negatio adueniens nõ faciat pexistentẽ infinite teneri: q: dicẽdo nihil nõ hõ currit: nõ eq̃pollet isti: hõ currit: vt pꝫ de se cã est: q: illa negatio: nõ. de negante fit infinitãs. Cã autem istius equipollentie est: q: negatio qcqd inuenit destruit: iõ volẽdo ꝙ vlis affirmatiua equipolleat sue ꝯdictorie: opꝫ ꝙ desinat esse affirmatiua: ⁊ ẽt vlis: vt pꝫ per negationẽ ꝓpositã: ista oino vera sũt. q: qcqd inenit destruit: simili modo dico de alijs contradictorijs suo modo.

Circa scõam regulaꝫ aduerte ꝙ illa bꝫ sic intelligi: negatio postposita toti sbo ⁊ ꝓposita verbo ⁊ toti ꝓdicato ⁊ cõgrue ordinata facit eq̃pollere suo ꝯrio: notãter dico postposita toti sbo: q: ille due nõ eq̃pollent adinuicem: nullus hõ nõ albus currit: qlibꝫ hõ alb⁹ currit: posito. n. ꝙ nullus hõ currat: ista est va: nullus homo nõ albus currit: ꝯdictoria. n. sua est falsa: vt pꝫ: ⁊ ista est falsa: qlibet hõ albus currit: notãter ẽt dico preposita verbo ⁊ toti ꝓdicato: q: ille nõ eq̃pollent: quilibꝫ hõ aial nõ est: nullus hõ aial est: etiã ille due nõ eq̃pollẽt: nullus hõ est nõ currẽs: qlibet hõ est currẽs: dr etiã vlterius dũmõ sic cõgrue ordinet. q: ille nõ eq̃pollent: quilibet hõ non currit: ⁊ qlibet hõ currit. pp incõgruitatẽꝫ: dꝫ etiã intelligi ꝙ ista negatio negatiue ⁊ non infinite teneat: vt pꝫ: cã aũt istius eq̃pollentie est: q: vtraq; dꝫ remanere vlis ⁊ dꝫ mutare q̃ꝫtitatẽ: hoc aũt fit p negationẽ ꝓpositã: que cuꝫ destruat ẽt q̃litatẽ q̃ dꝫ seruari: nõ postponit alia negatio q̃ bꝫ restituere q̃litatẽ ablatã. Ista oia patẽt diligẽter intuẽti: pro illa mã vide Pau. ve. in pmo dubio q̃drature nono pncipali: hec q̃ dixi hñt maxime veritatẽ respectu pme ⁊ scõe figure. ¶ In tertia figura spãlr nota ꝙ oẽs ꝓpositiones ordinate in illa sũt affirmatiue ⁊ nõ est incõueniẽs ꝙ duo ꝯdictoria sint simul affirmatiua: q: ille mãliter solũ ꝯdicũt ⁊ nõ formalr: qd tñ nõ faciunt ꝯdictoria aliaꝝ figuraꝝ: ⁊ de talibus nõ est incõueniẽs ꝙ due tales eq̃polleãt: ⁊ vna sit affirmatiua alia vero negatiua: vt ille due: nõ necesse est te esse: ⁊ ꝯtigẽs est te non esse: pᵃ enĩ est negatiua: q: negatur verbuꝫ pncipale. s. ly est: scõa aũt est affirmatiua: q: verbuꝫ pncipale est affirmatuꝫ: vt pꝫ. De alijs autẽꝫ vbis nõ curo. ¶ Quid aũt sit mãliter repugnare declarat a sermoneta diffuse in tractatu ꝯñiarum super vndecima ⁊ duodecima regl'a: ẽt preponẽdo aut postponẽdo negationẽ mõ ꝓdicto in alijs figuris fit equipollẽtia mãlis ⁊ nõ formalis vt bꝫ videri loco allegato. ¶ Nota etiã ꝙ qñ dr a paulo: ꝙ qñ negatio postponit dꝫ intelligi cadere supra verbũ ifinitiui modi ⁊ illud bꝫ itelligi dũmõ cadat: ⁊ ẽt super residuũ toti⁹ orõnis ifinite. s. super accusatiuũ vt declaratũ est supra in ordinãdo tertiam figuram ⁊c.

¶ De cõuersionibus.

Circa caplm cõuersionũ aduerte ꝙ põt poni in diffõne ꝯuersionis manẽte eadẽ q̃litate: q: in oi cõuersiõe manet eadeꝫ qualitas. Nota etiã ꝙ possũ imaginari ꝓpõnem cõuerti aut vere aut apparẽter: vere cõuerti nõ põt aliq̃ ꝓpõ nisi scripta: ita ꝙ illud ideꝫ qd est sbꝫ fiat ꝓdicatũ ⁊ ecõuerso: ꝓpõ. n. vocalis ex quo nõ manet p tps nõ positio illo mõ cõuerti ꝓpõ ẽt mentalis nõ põt vere cõuerti: q: lꝫ subm ⁊ ꝓdicatũ possint per tps manere: variatis tñ illis ⁊ trãspositis ad bonũ sensũ variat copula ⁊ nõ manet eadẽ vt tangit a risbero in secũdo principali primi sophismatis: ⁊ iõ illa nõ vere cõuertuntur: nisi forte velis ꝙ ad cõuersionem verã nõ requiritur idẽtitas copule: quod ẽẽt voluntariũ. ¶ Apparenter tñ põt q̃libet ꝓpõ cõuerti: q: põt sumere tm̃ sũes terminos ⁊ ordinare mõ opposito. De tali ꝯuersione vꝫ Pau. facere mẽtionẽ. ¶ Notãdũ est vlteri⁹ ꝙ in diffõne cõuersionis simplicis dꝫ addi, nõ mutatis terminis finitis in terminos infinitos. Aliter. n. cõuersio simplex esset p ꝯpositionẽ. ¶ Aduerte vlterius ꝙ lꝫ dicam⁹ in ꝯuersione simplici. a cõuersa ad cõuertẽtẽ esse bonũ argumẽtuꝫ: nolum⁹ tñ iferre ex hoc ꝙ ꝯuersio sit ꝯña: vt pꝫ: lꝫ ex illa possit fieri ꝯña. ¶ Cõsidera ẽt ꝙ lꝫ dicat pau. ꝙ vlis negatiua ⁊ pticularis vel idefinita: aut singl'aris affirmatiua cõuertant simplr: nõ tñ hoc est verũ de oib⁹. Ista. n. ꝓpositio: ꝓmittit tibi aliqs denari⁹: nõ ꝓprie põt ꝯuerti ⁊ simili mõ dico de alijs ꝯsimilib⁹ habẽtib⁹ subiecta supponentia ꝯfuse tm̃. Diceret tñ pau. has non proprie esse pticulares vel indefinitas vt ex ꝓdictis põt patere: simile est de vli negatiua de incõsueto modo loq̃ndi. Ista. n. qlibet hõ aial non est nõ cõuertit simplr: lꝫ dicat pau. in logica magna. caplo de cõuersiõe hanc posse cõuerti: sꝫ de sili cõuersiõe nõ est magna vis cũ illa nõ spectet ad ꝓpõnes syllogizantes. ¶ Cõsidera vlterius ꝙ fꝫ Pe. Mã. nulla ꝓpositio de verbo adiectiuo pncipali est cõuertenda aliquo modo q: nulla talis fm euꝫ bꝫ predicatũ explicite vel iplicite: sed hanc opinionẽ nõ insequimur i ꝓposito. ¶ Nota etiaꝫ ꝙ in cõuersione simplici nõ est incõueniẽs aliqd addere: nõ. n. opꝫ semp ꝙ illud idẽ precise vel cõsimile qd est ꝓdicatũ fiat totũ subiectũ: sed sufficit ꝙ teneat se ex parte subiecti: dicẽdo. n. nullus hõ est ois homo: recte ꝯuertit in hãc: nullũ ens ois hõ est aliquis hõ. ¶ Cõsidera etiã ꝙ lꝫ Pau. velit in obiectiõib⁹ per q̃ꝫtitatẽ intelligere suppositioneꝫ terminoꝝ: illud tñ non vꝫ verum. q: ex quo cõuersio inuẽta est per reductionem syllogismoꝝ in reducẽdo: ⁊ antẽ illos nõ solũ cõsideramus suppositionẽ terminoꝝ: sed verã quantitatem: iõ videtur tenẽdũ ꝙ pro q̃ꝫtitate sit intelligenda va ⁊ ꝓpria q̃ꝫtitas. Item si per q̃ꝫtitatem solum suppositionem intelligis: sequeret ꝙ ista esset bona ꝯuersio simplex: ois homo est aial: tantũ animal est homo: q: seruatur eadeꝫ suppositio terminorũ ⁊c. diceret tñ pau. ꝙ in cõuersione simplici: si põt seruari vtrũq;. s. suppositio ⁊ ꝓpria q̃ꝫtitas dꝫ seruari vtraq;: si autem hoc non potest: seruetur salteꝫ eadem suppositio: ꝙ aũt dr de reductione syllogismoruꝫ rñderet pau. ꝙ illud bꝫ veritatẽ quo ad talẽ reductionẽ: sed in proposito largius sumit ꝯuersioneꝫ. ¶ Nota ẽt ꝙ lex generalis ꝯuersionis est hec: ꝙ debeat seruari eadeꝫ ampliatio terminoꝝ si qua fuerit: ⁊ iõ dicendo album erit nigrũ sic ꝯuertitur. Id qd erit nigrũ est vel erit albũ. Etiã vna alia est cõditio cõuersionis ꝙ determinatio cadens sup totuꝫ predicatũ vel partẽ: dꝫ etiã poni a parte subiecti: ⁊ ideo dicẽdo aliquod creans necessario est deus volẽdo ꝙ ly necessariũ cadat supra totũ ꝓdicatũ nõ sic conuertitur: deus necessario est creãs: q: vna ẽ va: ⁊ alia falsa: sed sic cõuertit: illud quod necessario est deus ẽ creãs. ¶ Preter hec nota circa conuersionẽ p accidẽs ꝙ lꝫ dicat Pau. ꝙ vniuersalis affirmatiua ⁊ vlis negatiua conuertant per accidẽs: hoc tñ nõ solũ est veꝝ de his: sꝫ etiã de particulari aut indefinita aut singulari affirmatiua: nam sicut ista: omnis homo est animal: cõuertitur in hãc aliqd animal est homo: ita ecõuerso ista secũda dꝫ posse ꝯuerti in illam primaꝫ: hoc ẽt pꝫ expresse i reducẽdo baralipton ad barbara. ¶ Nota ẽt lꝫ cõuersio p cõtrapositionẽ non sit vtilis ad reductionẽ syllogismoꝝ: illa tñ ponitur pro cõplemẽto doctrine: etiã est vtilis ꝓpter aliud: q: si termini supponũt pro aliquo existente vel pro aliquibus: si cõuersa est vera ⁊ cõuertens est vera ⁊ econuerso: ⁊ non est verum ꝙ talis implicet contradictionẽ: q: lꝫ nõ fiat de ꝓdicato totum subiectum: sufficit tamen ꝙ fiat pars subiecti vt prius notaui. ¶ Vr tñ posse ꝓbari ꝙ nõ deb

couersio p ɔpositionē saltē eo mō quo diffinit a pau. Nā opꝫ in illa seruare eādē suppositionē terminoꝝ: vt exposuit pau. in obiectionibꝰ: sed hoc nō fit in tali couersiōe: vt pꝫ in couertēdo hanc aliqua rosa nō est sba non couertitur in hanc: aliqua nō substātia nō est non rosa: vbi pꝫ ꝙ nō manet eadem suppositio predicati. qꝛ adueniēte negatione infinitāte illud distribuit. ¶ Ad quod dicas. ꝙ in rei veritate seruatur eadem suppositio terminoꝝ si quis recte inspiciat. vt pꝫ in materia suppositionum ꝛc̄.

¶ Propositio hypothetica.

Circa propositionē hypotheticā aduerte ꝙ lꝫ in illa coniungant multe ꝓpositiōes cathegorice: ex illis tn̄ fit vna ꝓpositio: que vnitas resultat rōne note vniētis vnā cū alia: mō lꝫ ille due ꝓpōnes. tu es hō. tu es aial: non sint vna: vbi tn̄ adderet aliqua illarū trium notarum fierent vna. ¶ Notanter dixit pau. coniūgunt plures per aliquā notā cōditionis disiūctiōis ꝛ copulationis vel alicui illaꝝ equiualentiū: qꝛ illa rōnalis: tu es homo: ergo tu es aial: est hypothetica. ꝛ nō coniunguntur mediāte aliqua illarum trium notarum: sed solū mediante equiualente vni illarū: predicta enim propositio equiualet vni cōditionali. isti. s. si tu es hō tu est aial. ¶ Sed incidit dubiū vtruꝫ tēporalis localis ꝛ causalis sint hypothetice: ꝛ vr̄ ꝙ sic: qꝛ coniunguntur multe ꝓpositiones cathegorice mediāte aliqua nota: que videt esse sufficiens ad faciendū illaꝫ ꝓpositionē esse hypotheticā sic etiā nota cōditionis vel alia enumerata a pau. est sufficiens. ¶ Ad qd̄ rn̄de ꝙ rei in v̄itate tales sunt cathᵉ ꝓpositiones: ꝛ nō hypothetice: vn̄ hypothetica dꝫ eē vna a nota aliqua qua ablata auferat solum coniunctio illaꝝ ꝓpositionū cathegoricaꝝ: nō aūt auferatur aliqua pars significati totius ꝓpositionis: nō sic aūt est de locali: tp̄ali ꝛ causali: dicēdo. n. ego curro qn̄ tu sedes: auferendo illud aduerbiū qn̄: aufert pars significati illius. s. in eo tp̄e quo: vt pꝫ intuēti suo mō sic dicas de locali ꝛ causali. ¶ Et si cōtra hoc arguas ꝙ ille sint hypothetice: qꝛ equiualēt hypotheticis. dicēdo. n. ego curro qn̄ tu sedes: equalent isti: ego curro i aliquo tp̄e: ꝛ in eodē tu sedes: que est manifeste hypothetica. ¶ Dicatur ad hoc ꝙ non vꝫ argumētū hoc. Iste due ꝓpōnes equalent: ꝛ vna est hypothetica: ergo ēt alia: qꝛ silr̄ ꝓbarem ꝙ ista esset hypothetica: sor. qui currit loqtur: qꝛ equalet isti: sor. currit ꝛ ille loquit. pro ista mā vide Pet. Man. in tractatu ɔn̄aꝝ. caplo de hypotheticis. ¶ Aduerte etiā ꝙ sola cōditionalis vel sibi equiualens est propriissime hypothetica. i. suppositiua: sed largius sumimus nūc hypotheticā ꝓpositionē. ¶ Difficultas est in illa mā vtrū aliqua hypothetica sit affirmatiua vl̄ negatiua. ¶ In qua difficultate tꝫ Pe. Man. partem negatiuam: ꝛ etiā sermoneta B sequitur super tractatū ɔn̄aꝝ: quā etiā opionem recitat Burleus super primo perhiermenias in parte illa de hypotheticis: que opinio fundatur super hoc ꝙ cū negatio illa nō sit aduerbiū dꝫ adiacere v̄bo ꝛ exercere vim suaꝫ supra verbū. sed vbi ponatur aliqua hypothetica negatiua: negatio nō cadit supra verbū: vt cōiter exponit: sed supra notam hypotheticā: ergo nō proprie vim negatiuā exercebit: ergo talis hypothetica non est ꝓprie negatiua: ꝛ sic nulla talis est negatiua a simili: neqꝫ etiā affirmatiua p cōsimile fundamentuꝫ. ¶ Sustinēdo tn̄ opinionē cōem: dicat ꝙ nō semp negatio dꝫ cadere supra verbuꝫ. Uel aliter ꝛ forte melius: dicat ꝙ negatio hypothetica cadit supra vnū verbū subintellectū: puta dicēdo: nō si tu es hō tu es asinus: significat ꝙ nō est ita ꝙ si tu es hō tu es asinus. in qua negatio expresse cadit supra v̄bū. ¶ Illa que dicunt a pau. habēt intelligi de cōditionali significāte iuxta cōpositionē suoꝝ terminoꝝ hypothetice ꝛ nō cathᵉ ꝓbabili. Pro ista mā vide Pau. 47ᵒ ꝓncipali ꝓmi dubij q̄drature. vide eūdē in obiectiōibus ɔ ɔn̄as: vide Pe. Man. i tractatu ɔn̄aꝝ. caplo d̄ hypotheticis. vid̄ ēt s̄monetā sup ɔn̄tijs i ꝓnᵒ: q tn̄ vr̄ aliquātulū discrepare a ꝓdictis. ¶ Est istātia ɔ diffōnē ɔditionalis v̄e: nā posito ꝙ nō sit aliq̄ alia ꝓpō i reꝝ nā: n̄qꝫ ista ant eiꝰ ptes: ꝛ non sint plꝛes ꝓpōnes. s. si tu es hō tu es aial: tūc ɔdictorium ɔn̄tis nō repugnat an̄ti: qꝛ nō ē: vt pꝫ i casu: ꝛ tn̄ est v̄a vt est notū: ꝛ silr̄ ar̄ ɔ diffōnē ɔditiōalis false: qꝛ cessante illo primo casu: ꝛ posito ꝙ nō sint plꝛes ꝓpōnes q̄ꝫ ista aut eiꝰ ptes. s. si tu es hō tu sedes: tūc talis est f̄la: vt pꝫ. ꝛ tn̄ ɔdictoriū ɔn̄tis nō stat cū an̄te: qꝛ nō est: vt ponit in casu. ¶ Pro istis dicas p̄ ꝙ diffōnes dn̄t aptitudinē. ꝛ nō actū vt pꝫ. 7ᵒ meta. ꝛ 2ᵒ poste. ꝛ iō dicat ꝙ hꝰ est v̄a ɔditionalis qꝛ de facto lꝫ ɔdictoriū ɔn̄tis nō repugnet: tn̄ est aptū natuꝫ repugnare: ꝛ silr̄ dicas de alijs suo mō. Dico tn̄ scd̄o ꝙ diffō q̄ ponitur a strodo d̄ ɔn̄a bona ꝛ mala meliꝰ d̄clarat v̄itatē aut falsitatē cōditionalis ꝓpōnis: ois. n. ɔditionalis ē ɔn̄a. ꝛ iō videas illa dcā loco allegato. ¶ Qd̄ dr̄ a paulo vltis loco: ꝙ ille diffōnes itelligunt solū d̄ cōditionali denoiata ab illa nota si. nō est necīū: qꝛ pōt dici ꝙ ille diffōnes intelligunt de oi cōditionali affirmatiua. Intelligēdo mō notato supius: neqꝫ ob ē argᵐ d̄ illa ɔditionali nisi tu es aial tu nō es hō: nā solet ꝓbari ꝙ lꝫ illa ɔdōnalis v̄a sit: ɔdictoriū tn̄ ɔn̄tis stat cuꝫ an̄te: illo. s. tu es aial. ꝓ quo pōt dici ꝙ i rei v̄itate i illa ɔdictoriū ɔn̄tis nō stat cū an̄te: qꝛ an̄s nō ē illd̄: tu es aial sꝫ h̄: tu n̄ es aial quū in illa conditione nisi includatur negatio cadēs supra v̄bū an̄tis: equiualet. n. isti cōplexo: si nō: ꝛ nō huic non si. posses tn̄ hoc non obstante. si velles dicere adhuc cū alijs limitationibus ēt hāc aliā: ꝙ. s. ille diffōnes intelliguntur de conditionali denoiata a ly si ꝛ nō a ly nisi.

Circa capitulū de copulatiuis vide ea q̄ ponit pau. in ꝓmo dubio q̄drature dubio. 44ᵒ. ꝛ 46ᵒ. ꝓncipalibus. ¶ Notādū ēt aliqd̄ ꝙ est dubiū: vn̄ ē ꝙ pau. solū fecerit mentionē de v̄itate: ꝛ falsitate: possitate: īpossitate: necessitate: ꝛ ɔtingentia: ꝛ nō aūt de cōcedēdo: dubitando: negādo: scito ꝛ de alijs hmōi respectu copulatiue qd̄ ēt pōt q̄ri d̄ alijs hypotheticis. ¶ Ad qd̄ dicas ꝙ veritas: aut falsitas. ꝛ alie q̄litates n̄erate a pau. sūt intrīsece ꝓpōnis adhuc nō cōcurrente itellectu ꝓpō est v̄a vl̄ falsa: sꝫ esse cōcedēdū: negandū ꝛc̄. sunt extrinsece q̄litates ꝓpōnis: qꝛ ab intellectu fiūt ꝛc̄. pau. ergo solum mētionē fecit de intrinsecis: nō aūt de extrinsecis q̄litatibꝰ.

Circa caplm̄ de disiūctiuis. Aduerte p̄io dictū cōe ꝙ ɔiūctio disiūctiua lꝫ disiūgat sign̄ata ꝓpōnūm tn̄ coniūgit v̄ba ꝛ ꝓpōnes ipsas: vt ꝛ asserūt grāmatici: ꝛ iō ab illa pōt sumi vna ꝓpō hypothetica. Uide ēt illa q̄ pōit pau. 45ᵒ ꝓncipali ꝓmi dubij q̄drature. ¶ Nota ēt circa diffōnē necīe ꝛ ɔtingētis qn̄ dr̄: vel dicat ꝛ meliꝰ s. merito sic dictū est: qꝛ illa disiūctiua: nullus deꝰ est: vel tu curris: ē ɔtingēs: qm̄ est poss. hꝫ. n. vnā ptē possem: ꝛ cū hoc est necīa: qꝛ copulatiua formata de ptibꝰ oppositi est ɔtingēs: ꝛ poss: vt pꝫ: ergo p̄dicta disiūctiua ē cōtingēs: ꝛ tn̄ nō hꝫ vtrāqꝫ ptē ɔtingētē: ꝛ iō ponit recte alia diffō talium ꝓpōnum.

¶ Capitulum predicabiliū.

Circa capitulum p̄dicabilium aduerte: qn̄ diffinit p̄dicabile ꝓpe: dictuꝫ ꝙ frustra ponitur illa particula: aptus natus de pluribus predicari: qꝛ illa particula videtur includi in prima. s. in hoc ꝙ dicitur terminus vniuocus: vt patet: in diffiniendo illum terminum vniuocus. ¶ Considera vlterius ꝙ licet pau. velit ꝙ termini transcendentes non sint vniuoci. scotiste tamen volunt ꝙ isti termini saltem: ens aliquid: res. sint

vniuoci. ꝛ multi illorū volūt ex h̄ tn̄ nō seq̄ illoꝝ aliquē esse propriū p̄dicabile: q2 talis terminus nō est dicēs verā m̄am finitā: ꝛ creatā: cū sit indifferens ad deū ꝛ ad creaturā. alij tn̄ illoꝝ ꝛ rectius dicunt ꝙ talis termin⁹ est proprie p̄dicabile: ꝛ tn̄ ex hoc nō sequit̄ ꝙ ly substātia sit genus generalissimū: q2 talis terminus transcendens non est p̄dicamētale: ꝛ ly substantia ponitur genus generalissimum quo ad ea que in predicamento ordinantur.

Circa illam diffinitionem speciei: s3 species specialissima est que predicatur in qd de pluribus differentibus numero solū. ℭ Notandū ꝙ illa nō h3 intelligi vt v̄ba iacent: q2 tūc cōpeteret generi: nā ly aial p̄dicatur de sor. ꝛ platone que differunt numero solum: s3 sic intelligatur: sp̄es specialissima est illa que predicat̄ in quid de pluribus solū differentibus numero solū: que diffō cum sit exclusiua tertij ordinis sic exponit̄: sp̄es specialissima p̄dicat̄ de pluribus differētibus numero solū: ꝛ illa non predicatur de pluribus non differentibus numero solū. Ita vt negatio scd̄a cadat supra illō supra qō cadit ly solum p̄mum. Ista aūt scd̄a exponēs nō competit generi: falsum .n. est illud ꝙ ly aial gr̄a exēpli: nō predicetur de pluribus non differentibus numero solū: q2 sua cōtradictoria est vera .s. ly animal predicatur de pluribus non differentibus numero solum: q2 de homine ꝛ asino qui non differunt numero solum. sed ēt specie p̄dicatur ly aial. ℭ Notanter addit̄ vltimo ly solū: q2 tūc cōpeteret generi absq3 illo: nā ly aial nō predicat̄ de pluribus non differētibus numero: q2 oia que differūt sp̄e: ēt differūt numero: ꝛ iō quū genus predicet̄ de his: predicatur etiam de his que differūt numero. ℭ Et si arguas p̄bando ꝙ illa diffō sic intellecta etiā cōpetat generi: sic arguendo: ly aial predicatur de his demōstrando sor. ꝛ platonē: ꝛ hec sunt plura solū differētia numero solū. ergo ꝛc̄. ℭ Rn̄deas negando ꝯsequētiā: sic ponēdo ꝙ a. sit illa p̄positio: hō est asinus: nō valet hoc argumētū. a. sign̄at sic demōstrando hoiem esse. ꝛ hoc sic est precise sicut est: ergo. a. propositio sign̄at p̄cise sicut est: notū enim est ꝙ antecedēs est verū: ꝛ cōsequēs falsum. Simili modo dicas de prima cōsequētia: vn̄ ille diffinitio non deb3 probari cōpetere alicui modo predicto: sed debet exponi modo exclusiue. cum sit exclusiua tertij ordinis. ꝛ f̄m exponētes inferas. ℭ Alij diffiniunt aliter ꝛ dicūt ꝙ species specialissima est illa que imediate predicatur de pluribus in quid differentibus numero solum: prima diffinitio ratione illius particule imediate: nō competit generi q2 l3 genus predicetur de pluribus differentibus numero: non tamen imediate: quia inter genus ꝛ indiuiduum mediat species: vt p3 intelligenti. Ista secunda diffinitio bona est in se: alia est logicalis ꝛ recte satisfaciens ꝛc̄.

Circa diffinitionem differentie aduerte ꝙ l3 illa predicetur in quale: non tamē est qōdā quale: s3 quoddā quid cuius est differentia: cum pars sit essentie illius: aliud enim est predicari in quid: ꝛ esse quid: similiter aliud est predicari in quale: ꝛ est quale. Predicari enim in quid est predicari per modū substrati ꝛ subiecti: ꝛ nō denominantis: aut inherētis: esse autem qd est esse essentiam: aut partē: aut substratū ꝛc̄. p̄dicari aūt in q̄le est p̄dicari per modū denoiantis: ꝛ inherētis: nō aūt denolati ꝛ subiecti: eē aūt quale est esse ip̄m inherens: ad propositum n̄m: cum dr̄ia diffiniat̄ l3 sit qd: h3 tn̄ modū denominātis ꝛ inherētis: ꝛ ideo p̄dicat̄ in q̄le eēntiale: ēt aibe do l3 sit q̄le vel q̄litas: p̄dicat̄ tn̄ i qd p̄ suis idiuiduis: vt p3. Ista oia h̄nt videri in libro p̄dicabilium porphyrij.

ℭ Aduerte ēt circa sufficiētiā p̄dicabiliū: ꝙ est difficultas: vn̄ est ꝙ a p̄dicari i qd sumant̄ duo p̄dicabilia: q̄rū p̄m̄ ē gen⁹ ex h̄ ꝙ p̄dicat̄ de plib⁹ differētib⁹ sp̄e i qd: aliō aūt ꝛ 2m̄ est sp̄es ex hoc ꝙ p̄dicat̄ de plib⁹ differētib⁹ nūero solū mō intellecto. vn̄ est dico ꝙ sicut mō a p̄dicari in q̄le essentiale nō sumant̄ duo p̄dicabilia ꝯdictoria cū aliq̄ dr̄ia p̄dicet̄ de dr̄ntib⁹ sp̄e: aliq̄ aūt d̄ differētib⁹ nūo solū vt p3. ℭ Ad qō dicas. ꝙ diuersitas ē inter vnū ꝛ aliō: p̄dicari .n. in qd dr̄ equoce de gn̄e ꝛ sp̄e: cū genus dicat solum p̄tē eēntie: sp̄es aūt totā. Nō sic aūt est de dr̄ia: q2 p̄dicari in q̄le cōpetit vniuoce cuilib3 differētie: q2 qlibet dr̄ia dicit solum p̄tē essentie: vt patet. ꝛ ideo ꝛc̄.

Circa diffōnem p̄dicationis essentialis notat pau. in obiectionib⁹ ꝙ f̄m illā diffōnē: ista p̄pō est eēntialis: hō nō est aial: ꝛ ꝯcedit ꝙ aliqua p̄pō eēntialis est ipossibilis: qō dictū nō placet. vi. n. ꝙ ois predicatio eēntialis faciat p̄pōnē verā: ꝛ iō oportebit s3 h̄ addere diffinitioni: vere ita ꝙ dicat̄: p̄dicatio eēntialis est illa in q̄ vere p̄dicat̄ gen⁹: aut ꝛc̄. ℭ Nota ēt ꝙ circa illō vltimū .s. ly vel dicat̄ ꝙ p̄dicatio eēntialis ꝛc̄. ꝙ illa dicta nō videntur secura: seq̄ret̄ .n. ꝙ ista eēt eēntialis p̄dicatio: hō est asinus: nisi forte dicat̄ ꝙ sic itelligunt̄ illa dicta: dummodo iter terminos eiusdē p̄dicamēti sit aliq̄s ordo sut f̄m sup̄ius ꝛ iferi⁹: aut dr̄ie ꝛc̄. s3 tūc h̄ dictū coincideret cū p̄ᵃ diffōne si recte aduertat̄ ꝛc̄. ℭ Cam̄ p̄dicamētoꝝ.

Circa diffōnem p̄dicamenti aduerte: ꝙ data illa diffōne seq̄ret̄ ꝙ ordinatio istoꝝ triū terminorū: corpus aiatū: aial homo: essent predicamēta cum sit ordinatio pluriū terminorū ꝛc̄. quo cōcesso seq̄retur ꝙ plura q̄3 decem essent p̄dicamēta. vt est facile deducere. ℭ Dicatur ergo ꝙ sic est supplēda diffō. in qua ponitur genus generalissimū sp̄es sp̄alissima ꝛ omnia intermedia: ꝛ sic cessat argumētum: vtrū tn̄ sint plura predicamenta q̄3 decem habet videri super predicamētis. Secundum enim diuersas opiniones sunt plura aut pauciora saltem realia. ℭ Aduerte etiam ꝙ in diffinitione ista paulus insequitur opinionē terministaꝝ: qui volūt solū terminos: ꝛ nō res: vel intētiones esse in predicamento. Secūdum tamen alios: res principaliter sunt in predicamentis: ꝛ non termini. Scd̄m alios autē intentiones secunde applicabiles rebus ꝛc̄. sunt principales in predicamento. ℭ Que autem illarum opionū sit securior videbitur loco allegato. vltima tn̄ apparet ratior p̄ nūc.

Circa vltimum dictum capituli predicamētoꝝ cōsidera ꝙ l3 abstracta ꝛ cōcreta sint in eodem predicamēto: tn̄ cōcreta substātie principalius sūt in p̄dicamēto q̄3 abstracta: imo talia abstracta nō ordinant̄ f̄m superius ꝛ inferius: puta: humanitas: aialitas: corporeitas: nō ordinant̄ ꝛc̄. vt p3 itelligēti. Cōtra aūt est dicendum de alijs predicamentis: q2 in illis p̄ncipalius ordinantur abstracta q̄3 concreta: ꝯcreta tn̄ in illis possunt ordinari f̄m superius ꝛ inferius: puta album coloratū quale.

ℭ De syllogismis.

Circa m̄am syll'oꝝ aduerte primo ꝙ ex illa diffōne videt̄ concludi ꝙ solum premisse sint syll'i: quia sunt oīo in qua ꝛc̄. ℭ Aduerte ꝙ pōt dici primum ꝙ considerando syllogismum vt est inferens aliquod ꝛc̄. sic solum premisse sunt syll'i vt etiam testat̄ ph̄s primo priorum. Considerando autē syllogismū integre ꝛ perfecte: sic vltra p̄missas h3 ꝯnem pro pte: nec obstat rō adducta: q2 diffō syllī sic itelligit̄ ꝙ est oīo i q̄ ꝛc̄. Ita vt oia que dant̄ itelli p̄ totam diffōnem includuntur in syll'o. ℭ Nota vlterius ꝙ per illā particulam: positis ꝛ cōcessis. i. ordinatis in mō ꝛ in figura ꝛ per hoc differt syll'us ab alijs modis arguendi ꝛ a syllogismo resolutorio. ℭ Contra illam particulam: cōcessis. est arg' ꝙ non est nec̄ius syllī p̄missas cōcedi: siue .n. ꝯcedant̄ siue nō ad

huc tota illa oro est sylls. ¶ Contra etiam illam pticulā necesse. est argumētū q nō est necesse positis ppōnibus que erūt pmisse: et eisdem ordinatis. q etiā cōclusio seqt: qr stat q aliqs pferat pmissas: aut scribat nō pferendo aut scribēdo 9nes. ¶ Pro istis duob' argumētis nota q illa diffō est data per respectū opponētis vel arguentis et rñdentis. Et iō sic itelligit 9cessis. i. vbi 9cedant a rñdente est necesse 9tr rñdēdo ad aliud deduci et ad aliqd euenire p illa cōcessa. Aliā tñ rñsionē notat Marsili' circa talē diffōnem primo prio: necesse est aliud euenire. i. q est dro que est 9ña necessaria. Neq3 phs loco allegato ponit illā pticulā: cōcessis: et ideo arg'm 9 illam nō est 9 dicta phi. ¶ Nota et q notāter dr: necē est aliud euenire per ea et c. Itelligēdo aliō nō aliō realr a pmissis aut propositionū signantem aliud realiter a premissis vel significato pmissa: s3 p aliud itelligim' formalr solū. ¶ Notat et Marsilius loco allegato q per istā particulā aliō differt sylls ab alijs modis arguendi: de ista tñ nō multū curo in pposito: qr p istā pticulā positis: sumit sufficienter dria iter syll'm et alios modos arguēdi et c. ¶ Aduerte vlterius q ē difficultas: verū detur qrta figura. ¶ Ad quā rñdet Pet. Man. q sic: motus tali rōne. Nā figura nō est aliō nisi dispō et ordinatio terminorum i modo et c. s3 9tingit qttuor modis ordinari et disponi terminos. trib' s. pmis declaratis a pau. in textu. et a pho primo priorū: qrto modo qn illud qō est pdicatū in p' subijcit in scda. ¶ Sed sustinēdo opionē cōe3 possumus rñdere ad hoc q ille quartus modus et qrta dispō reducitur ad primā: et virtualr est eadē cū illa. Nā per phm pmo priorum. Ois sylls t3 p ista dua pn'. s. dici de oi vel dici de nullo: et ois sylls qui imediate fundat super aliquo illorum est prie figure. ¶ Alij āt q mediate fūdant sup aliquo illorum sunt i scda aut i tertia figura: aut i aliquo prie figure alio a primis qttuor. Sed ita est q ordinādo terminos aut primo modo posito a pau. aut qrto mō addito a Pe. Man. tūc tales sylli imediate tenēt p aliqō illorum pncipiorum. ergo solum vnā 9stituēt figurā. ¶ Uñ imediate fundari sup dici de oi: est qn per hoc q a. pdicatur de oi. b. et c. de oi. a. 9cludimus q oē b. est. c. Dici. n. de oi est qn nihil ē sumere sub sbo de quo nō dicat pdicatū. ¶ Fundari aūt imediate super dici de nullo est qn nihil est sumere sub sbo a quo nō remoueat predicatū: vt sic arguēdo. Nullu3. b. ē a. oē. c. est. b. ergo nullū. c. est. a. sylli ergo qui tenēt imediate per aliquē illorum modorum sunt pme figure: et iō formando syll'm i hūc: ois hō est aial: oē aial est sba: et 9cludendo q ois hō est sba: qui mō vt p3 p prius habita. t3 imediate p dici de oi. et iō est in pma figura sicut etiā ille. oē aial est substātia. ois hō est aial. ergo ois hō substātia et sic nō opus est dari quartā figurā. tñ argumētū pbās hoc nō 9cludit. ¶ Nota vlteri' q diffinitio data sylli nō cōprehendit pprie syll'm resolutoriū pp illā pticulā positis: qr intelligo vt pus. i. ordinatis i mō et in figura. Syllogismus āt resolutorius l3 ordinet in figura: nō tñ ordinatur i mō. vñ discurrēdo p oēs illos modos p3 q nō fit sill'us resolutorius in aliquo illorum. Syllogismū aūt resolutoriū appello illū qui accipit puras singulares vel pticulares. et fundat sup hoc medio existēte hoc aliqd necesse est extrema cōiūgi. vt hr prio priorum. Alius aūt sylls pt fieri in qlib3 figura. vt sic arguēdo in pma. homo currit: sor. est hō. ergo sor. currit. illud enim qō subijcit i pma pdicat in 2o. in 2a figura fit illo mō. Sor. ē hō. et hō est hō. ergo hō est sor. Idē eni pdicat i vtraq3. Et in tertia figura ordinant vt plurimū i tali resolutiōe arguēdo. vt sic. hō currit. et hoc est hō. ergo hō currit. idē enim subijcit i vtraq3. De syllo ergo tali nō fit mentio a Pau. in textu. ¶ Nota etiam q in oi syllogismo ordinato in mō debet medium semp distribui in vna pmissarū. et iō nō valet talis modus arguēdi. ois homo est aial: asinus est aial. ergo asinus est hō. et non valet ille. aial est homo. ois asin' est aial. ergo asinus est hō. et patēt de se sm ea que ponūtur a Pau. de illis tñ modis nō facit mētionē Pau. Sed illa addo pp Pet. man. q pter modos terminatos a pau. alios ponit. ex qb' forte potuisset esse error pp defectu3 hui' cōditiōis. Si velles arguere mltiplicādo alios modos ab his et quos ipse posuit. ¶ Considera vlteri' q alij syllogismi ab his qui fiunt in qttuor primis modis pme figure reducunt ad aliquē illorum pp hoc. qr ex quo illi quattuor pme figure imediate tenēt p dici de oi aut dici de nullo: vt supius notaui. et alij solū fūdat sup aliquo illorum. Ideo isti in qttuor pmis modis sunt pfecti. Alij āt sunt iperfecti. et iō cū iperfectū habeat reduci ad perfectum vt ad suū pncipiū: ideo fit talis reductio ad primos qttuor. ¶ Et si arguat q talis reductio nō o3 fieri. qr cōtingit qnq3 in syllogismo reducendo pmissas esse veras. eodem aūt reducto easde3 fieri falsas. ergo illa reductio quum fit veri in falsum. erit etiā perfecti ad imperfectū. qō est 9 fundamētū phabitū. ¶ Respondeas q in syllogismo nō cōsiderat veritas vl' falsitas. sed solū modus inferēdi et arguēdi. et iō cū i pmis qttuor modis sit pfectior argumētatio q3 in alijs. iō talis reductio est facienda. q mō ppositiones vere reducant ad falsas hoc nō est d pncipali intēto. ¶ Dubiū est: quare baroco et brocardo dicant reduci per ipossibile. Si eni p impossibile est illa reductio nō o3 fieri. ¶ Ad qō dicas q isti modi debēt reduci ratiōe perfectioris modi arguēdi. dr aūt talis reductio fieri p impole: qr fit per 9tradictoria. vt p3. et iō quū nō pole sit duo 9dictoria esse simul vera. iō et c. ¶ Aduertendū etiā q reductiones possunt fieri alio mō q3 expressō a pau. puta. Cesare pōt reduci ad ferio p ipole. Festino ad celarēt. sed de illis non est magna vis. iō et c. ¶ Cōsidera etiā q sunt quedā cōditiones requisite ad oē3 syllogismu3. Primo premisso q quil3 talis teneat per aliqō pncipiorum pscriptorum mediate vel imediate. requirit etiā. q oēs premisse sint alicuius quātitatis: loqndo de qtitate sm cōem opinionem. Et pp hoc nō sequit necessario. omnis hō est aial. Sor. est hō. ergo necessario sor. est aial vel ois homo est aial. tm̄ sor. est hō. ergo tm̄ sor. est aial. Nota tñ Pet. man. q ex illis possunt inferri cōclusiones absq3 termino modali vel exclusiuo. et iō si in vtraq3 9ne demat tale signū pōt 9 inferri: vt p3 ibidē. et hoc potissime sm eum habet veritatē de nota exclusionis. Cū nota enim exceptiua nō valet argumētū. vt sic. arguendo. oē aial preter hoiem est irrationale. omne risibile est aial. g omne risibile est irrōnale. ¶ 2o requirit q termini in premissis et 9ne capiant sub vno sensu. et ideo non sequitur. ois canis currit. sydus celeste est canis: ergo sydus celeste currit. qr ille terminus canis fungit officio duorum terminorū cum equiuoce sumat. Et pp hāc cōclusionē etiā non sequit. ois hō est nomen aliquis hō est hō. ergo aliquis hō est nomen. cum ille terminus hō in pmissis sumatur pro duobus terminis diuersarū specierum. et iō solet cōiter poni q in syllogismo seruetur eade3 suppō generalis terminorum. et nō o3 poni p vna distincta 9ditiōe ab hac regula. ¶ Tertio requirit q termini supponāt pro eodē aut pro eisdē. vñ non sequit. Nullus hō est mulier. berta est hō ergo berta nō est mulier. ¶ Quarto reqrit q non magis ample supponant termini in premissis q3 in cōclusiōe. et iō non sequitur. omne futurum est antixps est futurus. ergo antixps est. ¶ Notanter dixi de premissis et 9ne et non de pmissis solum: qr ille syllogismus est bonus omnis hō currit. sor. est homo. ergo sor. currit. et tamen medius terminus largius supponit in vna pmis-

ta q̃ȝ in alia. ℭ Notáter dico ꝙ nõ magis ample suppo- nat in premissis q̃ȝ in ꝯne. ⁊ nõ dico eꝯͬ·qꝛ stat ꝙ largius supponat in ꝯclõne q̃ȝ in p̃missis: vt sic arguẽdo ois hõ curret. soz. est hõ. ergo soz. curret. ℭ Quīto reqrit̃ ꝙ non mutet̃ quid in quale nec ꝯͬ·qꝛ nõ seqt̃. quicqd p̃dicatur i a. ꝑpõne predicatur in. b. ꝑpositione. ponẽdo ꝙ a. sit illa hõ est hõ. b. aũt illa asinus est hõ. Sed idẽ de seipso p̃di- cat̃ in. a. g̃ idẽ de seipso p̃dicat̃ in. b. in casu enim posito. añs est verũ: ⁊ ꝯsequẽs falsum: sil̃r nõ seqt̃. quicqd emi sti comedisti. carnes crudas emisti. ergo carnes crudas comedisti põt etiam hoc 2ᵐ tolli per quartã cõditionem de ampliatiõe. ℭ Sexto requiritur. ꝙ si sumant̃ premis- se in obliquo casu. ꝙ inferatur ꝯ ꝑportionata illis. Et iõ non sequit̃. cuiuslibet hois est asinus. capra est hois: er- go capra est asinus. Sȝ solũ sequitur. capra est illius cu- ius est asinus. ⁊ sil̃r modo dicas de syllogismis in tertia figura. nõ enim lȝ inferre absolute. sed solũ vt notaui pro portionaliter ⁊ de ꝑportionabili. pro illo vide Pau. ve- ne. in. 43. principali quarti dubij eiusdẽ. ℭ Aliqui tñ vo lunt ꝙ vbi sumatur pro subiecto obliquus casus i maio ri oȝ postea poni in recto a pᵗe predicati. ⁊ hoc est in pri- ma figura. vt sic arguẽdo. In qualibet ciuitate est asinus tu es aliqua ciuitas. ergo tu es asin⁹. ⁊ nõ volũt ꝙ suma tur talis minoꝛ. tu es i aliq̃ ciuitate. Cã aũt istius põt as- signari talis: qꝛ dicẽdo in q̃libȝ ciuitate est asinus. subm nõ est ly in qualibet ciuitate. sed virtualiter est hoc: q̃libȝ ciuitas est aliqđ in quo ⁊c̃. Meli⁹ tñ est cõcludere modo ꝑnoiato. hanc et scđam opinionẽ insequit̃ Pau. in obie- ctionibus ꝯ̃ summulas. ℭ Septimo reqrit̃. ꝙ p̃missis ca- thegorematice sign̄antib⁹. ꝯ̃ et cathegorematice signifi- cet ⁊ nõ hypothetice. vñ nõ valȝ. Nulla ꝯ̃ est vera: ois ꝯ̃ facta in celarẽt est aliqua ꝯ̃. ergo nulla ꝯ̃ facta in celarẽt est v̾a: qꝛ añs in aliquo casu cathe. significat. ꝯñs aũt hy pothetice. ℭ Nota vlteri⁹ ꝙ quedã sũt cõditiones sp̃alr̃ ter requisite ad p̃mam figurã. Prima est. ꝙ p̃io subm di stribuat̃ ois solũ mõ ⁊ sm̃ se totũ p̃dicet̃ in minori. p̃imo dico pp subiecta copulata. disiũcta ⁊ ꝯditionata. qꝛ volẽ do ꝙ nõ sm̃ se tota distribuat̃. Sȝ solũ sm̃ p̃mã pᵗẽ. tunc nõ sequit̃. ois hõ vel asin⁹ est asin⁹: ⁊ sȝ tu es hõ vl̃ asin⁹ g̃ tu es asin⁹. sed minoꝛ oȝ esse ista. Et nõ plus. tu es hõ. ⁊ p̃terea debem⁹ cõcludere. ergo tu vl̃ asin⁹ est asinus. si tñ p̃mũ disiũctuȝ poneret̃ distribui. tũc argueret̃ mõ p̃di- cto. 2ᵐ dico: qꝛ iste syll'us nõ valet: quilibȝ asin⁹ hois cur rit. brunellus est asin⁹. ergo brunellus currit. ponẽdo ꝙ brunellus nõ possideat̃ ab hoie est i casu añs veꝝ: ⁊ ꝯñs falsuȝ. nã ly asin⁹ nõ distribuit̃ pro oi asino: sed solũ ꝓ asi no hois. Minoꝛ ergo debet esse talis: brunellus est asin⁹ hois. ℭ Secũda cõditio est. ꝙ habeat̃ aduertẽtia ad ob liquũ cõiunctũ: vt et p̃notaui. ℭ Tertio requirit̃. ꝙ de- terminatio tẽta solũ a pᵗe sibi ponat̃ pro determinatione p̃dicati in minori. ℭ Si aũt d̃terminat solũ p̃dicatũ nõ oȝ poni ista determinatio in minori: sȝ solũ in ꝯclusiõe ex pᵗe eiusdẽ termini determinari in tali dictiõe i maiori. ⁊ iõ capta ista ꝑpõne. ois prima cã necessario est deus. aliqđ creãs est p̃ᵃ cã g̃ aliqđ creãs necessario ẽ deus. est ibi añs veꝝ: ⁊ ꝯñs veꝝ: qꝛ ꝯñs sig̃t: tũc ꝙ aliqđ creãs ẽ illđ. ens ꝙ necio est deus. Si aũt velim⁹ ꝙ ly necio d̃terminet so lum scđm maioris. tũc nõ dȝ poni in ꝯne. ⁊ sil̃r mõ dicas re spectu istius. oẽ creãs ꝯtingẽter ẽ deus. p̃ma cã cõtingẽ- ter est creans. ergo prima cã ẽ deus. ⁊ illa cõditio et de- seruit alijs figuris. Sed sp̃alit̃ sit d̃clarata respcũ sylloꝝ p̃me figure. ℭ Quarto seqt̃ ꝙ vbi arguas respectu ter- minoꝝ ipoꝛtãnũ diuinã eẽntiã aut diuinas p̃sonas ꝙ in feras ꝯ̃nẽ idẽticaȝ. vt sic arguẽdo: ois essentia diuina est pater. ois filius in diuinis est eẽntia diuina. oȝ sic ꝯcludi. ergo omnis filius in diuinis est id qđ pater. non autem oȝ sic cõcludi. ergo ois filius est pr̃. qꝛ añs esset verũ: ⁊ ꝯs falsuȝ. qꝛ vna persona nõ est alia. Ista tñ etiã conditio oȝ intelligi respectu aliaꝝ figurarũ. ℭ Addũt etiam alij ꝙ opȝ subiectuȝ maioris si fuerit illa vniuersalis teneri ⁊ di stribui diuisiue. Et pp hoc dicũt ꝙ nõ sequit̃. oẽs aposto- li dei sunt duodecim: tenẽdo ly oẽs collectiue. Petrus ⁊ Paulus sunt apostoli dei. ergo Petrus ⁊ Paulus sunt duodecim. ista cõclusio nõ est necessaria. qꝛ vbi ly oẽs te- netur collectiue. non est tũc ista proposito vniuersalis: sȝ indefinita: equiualet enĩ isti. entia oẽs apostoli dei sunt duodecim: ⁊ ideo nõ recto ordinatur syllogismus quuȝ maioꝛ nõ sit vniuersalis. ℭ Pro secũda figura nota ꝙ p̃ᵃ cõditio requisita pro tali figura est ꝙ oẽs ꝑpositiões sint de cõsueto modo loq̃ndi: ⁊ iõ non sequit̃. ois p̃ia cã sba nõ es ois deus substãtia est. ergo ois deus p̃ma cã non est hoc. autem prouenit ratione vnius quod superius an notaui. nam medium syllogismi debet in aliqua premis- sarum distribui. Sed in isto syllogismo nullibi distribuit̃ medius terminus quod patet.

ℭ Capitulum suppositionum.

Irca mãȝ suppõnũ p̃misso ꝙ supposi- tio sit necia ꝓ materia syllogismo rũ: qꝛ aliter nõ esset rõ q̃re nõ valeret talis syll's. quilibȝ hõ est vnus solus hõ. berta ẽ hõ. ergo berta est vn⁹ solus hõ: vel q̃re nõ recte cõcluderet ille ali⁹. ois hõ currit. Adam fuit hõ. g̃ adaȝ currit. ℭ Aduerte p̃ circa diffõnem suppõnis. Nã illa intellecta vt v̾ba sonant nõ est bona: qꝛ sequeret̃ dđo chymera est. ꝙ ille termin⁹ chymera supponeret: ⁊ qđ est falsum. vt paulopost declarabo. nã accipit̃ vel est aptus natus accipi pro aliq̃ vel ꝓ aliqb⁹ in ista ꝑpõne: qꝛ ꝓ chy mera imaginabili: ⁊ sic et dicẽdo. hõ est: ille termin⁹ hõ. supponeret ꝓ preteritis ⁊ futuris: qꝛ accipi põt pro illis. Neqȝ valet qđ multi dicũt cõcedẽdo ꝙ ille termin⁹ chy- mera supponat: qꝛ intellectus põt imaginari chymeraȝ esse: ⁊ ex tali imaginatione põt reddere supposita illi ter mino chymera respectu illius verbi est. hoc dictũ multũ deficit. pro quo habes notare ꝙ suppõ nõ ẽ aliđ q̃ȝ vsus termini pro illo significato ⁊ nõ pro illo. ita ꝙ ẽ vsus ter mini ꝓ significato sm̃ exigentiã v̾bi. Ita ꝙ opȝ ad hoc ꝙ terminus supponat ꝙ aliqđ significatũ habeat respectu verbi a quo accipitur suppõ. hoc declarat̃ in exẽplo: vt dicẽdo. hõ est. ille termin⁹ hõ significat hoies p̃teritos fu turos presentes ⁊ imaginabiles. supponit aũt soluȝ pro p̃sentib⁹. qꝛ intellectus vtit̃ illo termino hõ in tali ꝑpõ- ne nõ ꝓ preteritis futuris ⁊ imaginabilibus: sȝ solũ pro p̃sentibus: vt pȝ intelligenti. Ad hoc. n. ꝙ intellectus vta tur tali termio ꝓ his suppositis: oȝ ꝙ illa supposita sint sm̃ exigentiã v̾bi. nõ autem sufficit imaginari illa esse ⁊c̃. ℭ Hoc notato dico ꝙ diffõ Pau. potest sustineri si sic in- telligat̃. Suppõ est acceptio passiua termini in ꝑpositio ne pro aliquo vel pro aliqb⁹. i. pro supposito vl̃ supposi- tis sm̃ exigẽtiaȝ verbi a quo accipit̃ talis suppõ vl̃ alicu ius equalẽtis vni v̾bo vel vni p̃ticipio. qđ addo: qꝛ dđo: chymera est imaginabilis. supponit ly chymera. non sm̃ exigentiã illius v̾bi est. vt pȝ. sȝ sm̃ exigentiã illi⁹ totius est imaginabilis: qđ equalȝ vni v̾bo v̾tualr̃. vt dicã i mã ãpliationũ. ℭ Dico p̃io acceptio passiua. Acceptio. n. ẽ duplex q̃dã actiua. ⁊ ẽ illa quã itell's tñ accipit ꝓ illo si- gnificato vel pro illo ⁊c̃. q̃dã aũt est passiua ⁊ est illa qua termin⁹ accipit̃ ab intellectu pro illo vel pro illo supposi to ⁊c̃. ⁊ hec est que dĩ de suppõne: qꝛ suppõ ẽ termini vt accipit̃ ab itellectu. nõ aũt est ꝯditio itellectus accipien- tis ⁊c̃. ℭ Dico scđo in propõne: qꝛ sm̃ opiõnẽ cõem ex- tra propositionẽ terminus non supponit. Scđm tñ opio nẽ Pe. mã. terminus extra ꝑpõnẽ positus determiat⁹ a p̃ticipio

participio pōt supponē: q2 ſm cū suppō ꝛ a ṽbo ꝛ a pti-cipio pōt esse: ꝛ ſm hoc opꝫ ponē in diffōne ꝙ suppō est acceptio termini in orone. nō autē opꝫ limitare se ad ly in propōne. ¶ Dico 3° pro aliq̄ vel pro aliqbus. i. ꝑ sup-posito vel pro suppositis. q2 si sic absolute itelligeret il-la pticula pro aliq̄ vel pro aliqbus. sequeret ꝙ etiā ver-bū supponeret. vt dō. hō est currēs. qa illud ṽbū est: ac-cipit pro aliquo vl' pro aliqb⁹. qa pro tēpore pñti. vt pꝫ. sed nō supponit: qa tunc a seipso hēet supponē. ꝛ lꝫ acci-piat pro aliq̄ vt ꝑua: nō tñ pro aliq̄ supposito. nihil. n. est suppositū alicui⁹ termini nisi sit significatuꝫ ei⁹. sed ṽbū nō sigāt tp̄s. sed illud ꝯnotat. imo nil sigñat si sit substan-tiuū. qđ solū pprie est ṽbū. vt ēt declaraui circa diffōnēꝫ ṽbi. mō nō vꝫ argu^m. ille termin⁹ ꝯnotat hoc ꝑ sigñat h̄.

¶ Nota tñ ꝙ aliqđ ṽbum pōt cōcedi aliq̄ mō supponē rōne alicui⁹ iclusi in se. vt dō. hō currit. ly currit suppo-nit pro currēte qđ est h̄ aūt ꝓuenit. q2 hꝫ resolui in parti-cipiū: ꝛ in sum es est. ꝛ simil'r multa sunt aduerbia que ꝯceduntur supponē largo mō rōne alicui⁹ inclusi: vt dō. aliqñ tu curris. ly aliqñ supponit ꝑ tpe pñti incluso ꝛc̄.

¶ Dico quarto ſm exigētiā ṽbi vel participij ꝛc̄. pp ar-gumēta in pn⁹ adducta de his terminis. chymera. hō. in his ppōnib⁹. chymera est. hō est. pm⁹ nō supponit: quia nullū est suppositū re^u illi⁹ ṽbi est. sequēs autē supponit sed solū pro pñtib⁹ hoibus. ¶ Pet. Man. aliā diffōnem ponit. s. suppō est statio termini in orone cōnexi pro sup-posito vel pro suppositis pro q̄ vel ꝑ qbus trāsit in lpm vis termini a q̄ hēt vt supponat talis termin⁹: ꝛ lꝫ apol-linaris i p⁹ qōne suarū suppōnuꝫ nitat multis argumētis hāc diffōnē destruē: illi tñ diffōni adhereo. Et argumen-ta apollinaris soluo eo mō q̄ notaui circa locū ꝓallegatū.

¶ Circa ex^a posita a Pau. de suppōne nota ꝙ ex^m positū pro aliqb⁹ ꝛc̄. nō est bonū. qa dō ego ꝛ tu sumus illius subti vnicū est suppositum formale: ego. s. ꝛ tu simul sum pti. sic etiā dō albū currit volēdo ꝙ subm il'ius ppōnis significet subm ꝛ albedinē: qđ tñ nō assero. suppositū il-lius subti nō est albedo de per se. neqꝫ subm albedinis ꝑ se: sed subm simul cū albedine. ¶ Et si dicas in ex^e pau. ꝙ subm iportat plura. qa te ꝛ me. ꝑ hꝫ plura supposita.

¶ Dicat negādo ꝯñamꝗ q2 significat ista ꝑ modū vnius suppositi: sicut dō. ppl's currit. nō supponit pro plibus ille termin⁹ ppl's. qa significat multa per aggregationē. Sed solum qa multi sunt ppli. Dō. n. ille pplus currit. supponit ly ppl's ꝓ vno supposito tñ. ꝛ tñ significat mul-ta per aggregationē. vt pꝫ. ideo ꝛc̄. ¶ Circa illud defi: ꝓ. s. terminus extra positus significet. Notāt qdā ꝙ il-la tria. significare supponere. verificari. se hñt ſm supe-rius ꝛ iferius. Ita ꝙ omne verificari sit supponere. ꝛ nō eꝯ. ꝛ oē supponere sit significare. ꝛ nō eꝯ. qđ defi sic ab-solute intellectū nō est veꝝ. q2 dicendo. soz. nō est chy^a. il-le termin⁹ chymera nō supponit. vt pꝫ ꝑ ꝓdicta. ꝛ tñ veri-ficat. predicat. n. in ppōne vera ꝛc̄. Si tñ ꝑ verificari in-telligam⁹ affir^{ue} verificari nulla penit⁹ negōne ꝯcurrēte illud defi poterit sustineri. ¶ Cōsidera etiā ꝙ diuisio da-ta de suppōne nō est ſm oēm opinionē etiā terministaꝝ euacuans totum diuisum. qa dat preter predictas sup-pōnes suppō simplex ꝛ est qñ itentio vlis predicat de ali-qua nāli in cōi ſm realistas. vel de aliq̄ apprehēso mō cōi ſm terministas. vt hō est spēs vel sīli alio⁹. qdā etiā alias ponūt spēs suppōnis q̄s nō accipio. puta ponunt qdam suppōnēꝫ nālem. vt dō. ois hō est aial. sed de illo nō cu-ro. sed illam penitus remitto. si mō ponat distincta a pre-dictis. Nec teneas cū Pe. Mā. ꝙ nō det suppō mālis. lꝫ ipse nitat multis argumētis hoc ꝓbare. ꝑ q̄rū solutione vide apollinarē in 2° qōne suarū suppōnū. ꝛ ſmonetā: in fine suarū ꝯñarū in quodā du° ꝛc̄. ¶ Cōsidera circa diffi-

nitiōēꝫ ꝓmā significati formalis ꝙ i illa ponūt duo quo-rū vnū deseruit ad aliud: ly de eodem. s. ꝛ ly pro eodem. Nā ꝑ ṽificari de eodē vꝫ itelligēdū termi^m ṽificari de ter-mio. ꝑ ṽificari aūt pro eodē est aliqd ṽificari de terio. nō aūt pro termio sꝫ ꝑ sigtō termini. puta dō. hō est aial. ly aial ṽificat de illo terio hō. nō āt ꝑ illo. vt pꝫ. q2 talis ter-min⁹ nō est aial. sed ꝑ sigtō illi⁹. ¶ Istis sic declaratis dico mō' ꝙ si aliqs termin⁹ ṽificaret de eodē ac pro eodē ꝛc̄. oporteret ꝙ termin⁹ ꝛ significatū termini eēt sigñatum. foiale. oporteret ēt ꝙ idē eēt termin⁹ ꝛ sigtū t'mini vt pꝫ. vt dō. hō ē aial. oporteret ꝙ ly hō eēt significatū foiale isti⁹ termini aial. q2 de illo ṽificat ꝛc̄. ¶ Circa aliā ꝛ 2^{am} diffōnē significati foialis aduerte ꝙ Pau. notant dīc ṽi-ficabilis affir^{ue}. q2 nega^{ue} ille termin⁹ hō ṽificat de seipso sine additamētis sigti. vt pꝫ ꝛc̄. h̄. n. est ṽa. ly hō nō ē hō.

¶ Sꝫ est diffic^{le}. vtrū ꝑ ṽificari affir^{ue} sine additamētis ꝛc̄. itelligat pau. ṽificari me^{te} isto ṽbo ē. nō aliūde distra-cto. Et vꝫ ꝙ nō. nā tūc iste t'min⁹ chy^a ñ hēet sigtū foiale. ꝛ sic de alijs t'minis ficticijs q̄cūqꝫ. n. ter^o fictitio demōstra-to h̄ est fīa. h̄ est chy^a. q̄ mediate tali ṽbo ñ est ṽificabilis talis termin⁹ de ꝓnoie ꝛc̄. sine additamētis ꝛc̄. Isti⁹ eniꝫ ꝯñtis ꝯdicto^m est fīm. vt pꝫ. ¶ Pro ista qōne potes dicē ꝙ ꝑ eē ṽificabile ꝛc̄. itelligat pau. me^{te} isto. ṽbo ē. vt pri⁹ ad istū itell'm ꝙ si tale significatū eēt in rerū nā de illo ṽi-ficaret termin⁹ sine additamētis: non sic aūt fac̄ de seipso terio. qa dato ꝙ sit ista dictio chy^a. h̄ tñ est fīa. h̄ est chy^a. demōstran^o. ꝑ ly h̄ illā. vbi tñ chy^a q̄ itell'r eē. eēt. de fcō de-mōstrando illā. tūc eēt ṽa illa. h̄ est chy^a. ꝛ sic dicas de alijs suo mō. ¶ Uel pōt dici ꝙ ꝑ eē ṽificabile itell'r me^{te} q̄cū-qꝫ ṽbo. ꝛ iō lꝫ dō. h̄ est chy^a demōstrando chy^{am} imaginabi-lē ista eēt fīa. ista tñ eēt ṽa. h̄ intell'r. vel imaginabile est eē chy^{am}. de alijs ēt pōt dici. sed tñ ſm talē opionē opor-teret dicē ꝙ ista dictio chy^a eēt significatum foiale istius termini chy^a. demōstran^o. n. illā dictionē. h̄ est ṽa. h̄ est ima-ginabile eē chy^{am}. ꝛ sīl'r hō asin⁹ ꝛ hmōi. eēnt significata foialia pp assignatā rōnē. ꝛ lꝫ pau. h̄ negaret. pōt tñ hoc ꝯcedi. sicut ēt vbi soz. apphēdat rē q̄ est cera sub ꝯceptu rose. tūc cera est significatū formale isti⁹ termini rosa. cū talis termin⁹ in ista ppōne. soz. itell'r rosam. supponat ly rosa ꝑ cera apphēsa ꝛc̄. ꝛ iō re^u ṽboꝝ. cōcernētiū actum mētis. vt adductū est supius: nō vꝫ eē icōueniēs p^a rñsio facilior est. 2° subtilior est. elige quaꝫ volueris. ¶ Nō tñ ꝙ ista diffō nō est ēt secura. q2 ſm verā opionē iste termi-nus ens pōt supponē māl'r. vt dō ly ens ē ly ens. suppo-nit. n. ꝑ se ꝛ pro sibi sīlibus vt tales dictiōes. ens. sunt. q̄ accep^o. ē māl'. tñ ſm pau. ꝓbarē ꝙ qđ lꝫ tale significatuꝫ eēt foiale. q2 de ꝓnoie demōstrante aliquā talē dictionē. ens est ṽificabilis iste termin⁹ ens sine additamentis ꝛc̄. ꝛ h̄ idē arg^m ꝓcedit ꝯtra diffōnē scđam significati formalis. vt pꝫ. pau. tñ q2 nō vult tales t'ios ens. aliqd nomē. ꝛc̄. hēre sigta mālia. iō tales diffōnes acceptat. ¶ 2^m tñ vlorē opionē dicam⁹ ꝙ sigtū foiale alic⁹ t'mini est illud ꝑ q̄ vl' rōne cui⁹ pōt talis termin⁹ stare sigtiue in ppōne: ꝛ qđ i-positū est sigñare ꝑ talē ter^m ꝑ iponē spālē si fuerit i voce aut in scripto. sigtū aūt māle ē id rōne cui⁹ t'min⁹ stat i p-pōne. vel ēt ex^a cū additamētis signi mālitat ꝛ accipit ꝑ tali ter^o vel sibi sīli vt tales dictiōes sunt ꝙ sigtū hꝫ ab i-pōne gñali. de articulā^o. h̄ declarat sigtū māle isti⁹ termini hō. est ly hō. vt talis dictio hō. Isti⁹ aūt termini asin⁹ est ly asin⁹ vt talis dictio asin⁹ est. in mēte nullū est sigtū mā-le cū nll's sit ꝯcept⁹ q̄ sigñet seipꝫ. sꝫ qlꝫ ꝯcept⁹ sigt aliqd distictū a se qđ est suū sigtū foiale. ꝛ ſm hāc opionē ꝯsil'r dicas de suppōne māli ꝛ ꝑsonali. al'r sumēdo sigñatū for-male ꝛ māle q̄ꝫ sumat pau. ¶ Pro ista mā vide ea q̄ dic̄ apolli. i 2° qōne suarū suppōnū: lꝫ tñ discrepēt q̄ ad aliqd ab illo. vide ēt ea q̄ nōui circa p^{am} diuisionē t'mioꝝ. qa ista

sunt ad h ppo^m. ¶ Aduerte vlteri^9 circa p^m cor^m pau. q
illud est sūu vt vba sonāt. nā seq̄ q ista vox. oīs. aut tale
scriptū hīe vtrūq3 signatū. q2 nō est vificabilis de seipso
sine additamēto signi 7c. sed hz sic itelli. q̄lz t̄min^9 voca/
lis vel script^9 iposit^9 p ipōnē spālē aliqd sig̃re. 7 sub alijs
vbis. termin^9 cathegoric^9 q nō est de seipso 7c. hz vtrūq3
sig̃tū 7c. de ter^o mētali nō itelligit cor^m. q2 illius est solum
sig̃tū fo2ale 7 nō m̄āle vt p̄notaui. ¶ Circa 2^m cor^m aduer
te p̄ q patit istātiā tactā p̄us de isto terio ens. nā in illa
ppōne. ly ens est ly ens. teneo ego q supponat m̄ālr. q2
supponit p2o se 7 p2o sibi sīlib^9. nō vt entia sunt. sed solū
vt tales dictiōes ens sunt. vt p̄us dixi. 7 h suppōnē m̄ālē
facit cum sit sig̃natum m̄āle 7c. 7 t̄ñ est vificabilis ille ter/
min^9 ens de seipso sine additamētis 7c. sīli modo dico de
istis terminis. nomē. aliqd. res sig^m 7c. ¶ Patit 2ª instan
tiā cor^m. q2 capta ista ppōne i voce ly vox est vox. ille ter
minus vox a parte p̄dicati vificat de seipsa voce aut sibi
sīli a pte subti sine additamentis 7c. vz. n. x̄a. ista propōt
cum subm in tali ꝓlatiōe sit vox 7c. 7 t̄ñ hēt talis termi/
nus vtrūq3 sig̃tū. 7 nō solū formale. Sed ista 2ª instantia
non pcedit. q2 cor^m sic intellr q quilz terminus qui est de
seipso 7 de q̄libet sibi sīli x̄ificabilis absq3 additamētis
7c. hz solū sig̃natū formale. nō sic aūt est de isto termino.
vox in ista ppōne. q2 ille termin^9 nō vificat de aliquo si/
bi sīli in scripto vox sine additamētis 7c. vt pz. ¶ Opio
aūt alia quā teneo supius diceret q in hac ppōne. ly vox
est vox. Exñte in ꝓlatione supponit m̄ālr ly vox. q2 p2o
isto termio. vox. nō vt vox est. sed vt talis dictio. vox ē. 7
iō 7c. p^a etiā instātia ꝯ pau. nō pcedit. q2 aliā opinionem
tz: vt supius est notatū. ¶ Circa 3^m cor^m nota q quādo di
cit sicut aliqs p^a intētionis vel ipōnis hēt vtrūq3 sig̃tum
m̄āle. s. 7 formale. 7 aliqs solū formale. Ita aliquis 2^a in/
tētionis vel ipōnis. Istud disiunctū p̄me itētiōis vel ipō/
nis. sīlr h aliud 2^a intētiōis vel ipōnis. nō verificat nisi p
2^a pte. s. p termio. p^a itentiōis vel 2^a. q2 exq̄ quilz termin^9
p^a intētionis vel 2^a s̄m pau. est mētalis: 7 nullus termin^9
mētalis hz sig̃tū m̄āle. vt superius notaui. Seq̄ q non
aliqs talis hz vtrūq3 significatū. hoc idez est dōm in cor
re^o 4°. q2 illud non pōt x̄ificari de termino p̄me itētionis
vel 2^a. cum nullus talis possit m̄ālr supponē 7c. Consi de
ra etiā q ista duo vltima coire^a. sicut 7 3^m non habent ve
ritatē s̄m cōem opinionē. hoc patet per supius notata.

Circa 2^m cap^m aduerte circa ex^a p̄me regl̄e. q2 aliqui
textus hñt p ex^o. termini p̄me intētionis vel
ipōnis istū terminū q̄litas: 7 ly accñs. ¶ Sed est difficul
tas q̄uo ly q̄litas hēat solū sig̃tū formale in scripto: q2 nō
vi verificari de seipso sine additamētis 7c. cum q̄ōlz scri
ptū sit suba. ¶ Pro q̄ potes dicere q ꝯsiderādo illuz ter
minū q̄litas scriptū vt iportat figurā taliū lrarū 7c. tunc
est q̄litas sicut s̄m opionem volētem q ille termin^9 albū
sig̃ñet subm 7 albedinē inherentem 7c. pōt t̄ñ reponi in
p̄dicamēto q̄litatꝫ s̄m aliqs sequētes p̄dictā opinionem.
¶ Circa ex^a de termino scd̄e itentiōis vel ipōnis nota ēt
q aliq text^9 hñt istū terminū sig^m p exē^a. p2o q̄ loco isera
tur id qd̄ ēt notaui. circa q̄rtā diuisionē terminoꝝ. q. s. il
le termin^9 sig^m est scd̄e itentionis vel ipōnis. sig̃t. n. sua si/
gnificata nō vt res sunt sed vt sunt sig̃ta alioꝝ. ¶ Circa
tertiā regulā ꝯsidera q illa hz intelligi de terminis hñti/
b^9 vtrūq3 sig̃tū vbi nō addat sig^m m̄ālitatꝫ termio hñti so
lum sig̃tū formale adhuc nō supponet m̄ālr. 7 h dico s̄m
doctrinā Pau. vt supius. ¶ Cōtra tamē istā rl̄am addu
co facillimū arg^m 7 arguo sic. chy^a ē nomē. ḡ chy^a ē ens: il
la ꝯña ē bona: q2 arguit ab iferiori ad suū supius a pte p̄
dicati non mutatis alijs: 7 sine ipedimēto aliquo. 7 añs
est verū. ḡ 7 ꝯñs. tūc sic. ꝯñs ē veꝝ 7 non vificat nisi p2o
tali m̄āli chy^a. ḡ alicuius ppōnis extrema sunt p̄me intē

tionis vl̄ ipōnis. 7 t̄ñ absq3 additamētis 7c. subm suppo.
nit m̄ālr. qd̄ ē ꝯ regulā. ¶ Ad qd̄ dicat facillime q ꝯña.
p̄dicta non valz. q2 mutat suppō illi^9 termini a m̄āli im/
psonalē. iō 7c. Circa 6^m 7 7^m regulas ē dubium. vz ē q
nō ita subm possit distrahē p̄dicatum 7 facē q supponat
m̄ālr: sicut p̄dicatū subm. ¶ Ad qd̄ dicas q h ē cā: q2 p̄
dicatū hēt rōnē for^e 7 attributi. subm autē hēt rōnē m̄āe
7 substrati. 7 iō sicut m̄ā diuertit 7 dearticulat a forma 7
nō eꝯ. ita subm pōt diuerti a p̄dicato: 7 nō eꝯ. 7 ideo 7c.
¶ Est autē difficultas: vz est q dōo: hō ē ens. nō suppo
nit in illa nec supponē pōt. ly hō sic p̄cise sig̃nando m̄ā/
lit. 7 tamē in illa supponit m̄ālr sic dōo. hō ē nomē. cum
t̄ñ ly ens sig̃ñet oēs tales t̄minos. hō. 7 ēt d̄ illis vificet.
¶ Pro q̄ dicas q cū ly ens sit t̄min^9 p̄me intētiōis. sig̃at
eni sua sig̃ta sub ꝯceptu reꝝ 7 non t̄minoꝝ. 7 iō tale p̄di/
catū nō trahit subm ad h vt supponat p2o t̄mio: sed reli/
quit ipm libm. 7 si nō aliūde sit ipeditū dz capi p2o suo
potiori sig̃to. ¶ Nota vlteri^9 q in illo ca^o. poterat poni
vnica regula de p̄dicato: q. s. id semp supponit psonalit
nisi fuerit hñs vtrūq3 sig̃tū. 7 cū hoc addat illi signū m̄ā
litatis. Istud pz ex oībus regulis istius capli. ¶ Nota ēt
circa vltia dicta q ex illis infert vnum dcm̄ q supius se/
pe est positū. s. q ille t̄minus hō psonalr sumpt^9 est diuer
se spēi ab alio sibi sīli sumpto m̄ālr: supponūt. n. p diuer
sis 7 diuersa sig̃ñant. ¶ Dubium est. vz sit q dōo aliqd̄
hō ē suba. ly hō supponat m̄ālr. dōo autē aliqd̄ anial est
suba supponat ly aial psonalr: cuz vtrobiq3 addat adie/
ctiuuz neutri gñis. ¶ Ad qd̄ dicas q diuersitas est ex h
q ly aial quādo supponit p2o suo sig̃to formali ē neutri
gñis. 7 iō sibi addēdo adiectiuū eiusdē gñis non trahit
ad suppōnē m̄ālē. ille autē t̄minus hō captus p2o sig̃ato
formali est cōis gñis. 7 iō addēdo sibi aliqd̄ tale signum
neutri gñis trahit ad suppōnē m̄ālē. alit nō seruaret cō/
gruitas. Et iō ponat talis regula. talia signa. oē. aliqd.
qd̄dā. 7 cōsilia in neutro gñe sumpta adita t̄minis positꝫ
in ōzone. (Qui vbi sumerēt aut sibi sīl'es p2o suo sig̃na/
to formali essent alteri^9 gñis q̄z neutri) trahunt talē t̄mi/
nū ad suppōnē m̄ālē dūmō alia requisita p2o suppositio
ne sint: sed si talis terminus supponeret p2o suo significa
to formali aut sīlis sit neutri gñis. tūc non hēt talē viin h
tale sig^m imo facit illum sumi p2o suo potiori sig̃nato nisi
aliunde ad sit impedimētum: sed requiritur aliqua nota
m̄ālitatꝫ vt m̄ālr sumat: vt hic. aliqd ly aial est nomē.

Circa 3^m cap^m dicemus terminuz supponē discrete.
qa hēt modū sig̃nandi discretuz: 7 singularē.
nō autē q t̄ñ supponat p vno supposito. dōo. n. isti cur
runt. demr̄atis tribus aut plurib^9 hoīb^9. supponit ly isti
discrete s̄m verā opionē. 7 tamē multa supposita hēt. vt
pz. non ēt dicimus t̄minū cōit supponē aut m̄ālr aut for
malr. q2 p2o plurib^9 suppositis supponat: sed solū rōne
modi sig̃nandi. cōis vz dōo fenix est aut instās ē. suppo/
nit subm vtriusq3 ppōnis cōit. vt pz. 7 tamē t̄ñ p2o vno
supposito supponit: vt colligit ex p̄dictis. ¶ Nota etiaz
q ista diuisio suppōnis m̄ālis: vel etiā formalis in cōem
7 discretā ē sufficiēs: neq3 dicas cū Pe. Mā. dando ex^m
de suppōne psonali: q dicēdo asin^9 for. currit. aut brunel
lus hoīs quiescit. q subm supponit cōit 7 discrete siml.
q2 teneo q q̄ōlibz subm aut cōit solū: aut discrete solum
supponat rōne vnius modi discreti: aut cōis sig̃nandi. vi
de oia ista in 3^a q̄ōne suppōnum apollinaris. ¶ No^m ēt
q quādo concedit talis propō. petrus est nomē ppriuz:
aut fortes est noiatiui casus. q ex illo loco habemus in/
ferre sicut oi modo est tenēdū. q termin^9 m̄ālr supponēs
supponat p2o vno termino psonali supponēte. vt in illa.
fortes est nomē ppriū. supponit. n. p2o ly for. psonalr sup
ponēte i illa. for. cur^t. neq3 h est incōueniēs. q2 lz illi t̄mi/
ni sint

ni sint diversarū spēꝝ. dicunt tamē esse siles qa ad simili tudinē terminoꝝ non requirit oino similitudo specifica. ¶ Pro diffōne suppōnis determiate intellige ꝙ illa est sic supplēda. ꝙ rōne illius ꝑ ꝛ ꝑncipalr liceat dscēdē de sor° ꝛc̄. qḋ dico ꝓꝑ talē terminū. hō in illa ꝓpōne. oē hō ē nomē. sub illo. n. non lꝫ descēdē disiūctiue de sor°. qꝛ copula tiue ꝛc̄. ḡ etiā disiūctiue formalr. sed non ꝑ ꝛ principalr. ¶ Cōsidera ēt circa tales ꝓpōnes ꝯcessas amo est v̄bū. amo nō est v̄bū. hō est noiatiui casus. hō nō est noiatiui casus. ꝙ lꝫ illa ꝯcedant. non tn̄ a simili ꝯcedēda sunt ista duo. hō est spēs. hō non est spēs. Ista. n. est v̄a. oē hō est spēs. cum qlꝫ talis termin⁹. hō cōphēdat sub diffōne spēi. neqꝫ ex h̄ iferas ꝙ plures sint spēs humane. cum lꝫ sint plures talis termini. rōne tn̄ nāe vni⁹ specifice: vel sal tē rei apphēse cum mō specifico vna tn̄ dicatur species. ¶ Circa diffōnē suppōnis mālis ꝯfuse tn̄. nota ꝙ ꝑ exē° illius ponit a paulo h̄ tn̄. hō est nomē. Et dī ꝙ non valꝫ argm̄ h̄. tn̄ hō est nomē. ꝛ hec sunt oia ly hō. ḡ tn̄ hoc hō est nomē. vel tn̄ hoc hō est nomē ꝛc̄. qꝛ in casu dicit ipse añs est verū. ꝛ ꝯñs flm. sed ista ratio non est v̄a. qꝛ nō est possibile añs esse veꝝ. si. n. illud antecedens est. ḡ ꝑdica tum est: qḋ ꝑdicatū est ly nomē. ꝛ non ly homo. vt patꝫ. ¶ Sꝫ dicas aliā rōnē ꝙ illa ꝯñā nō vꝫ ex h̄ ꝙ stat ꝙ ali qn̄ erit ita sic sigñat mō ꝑ añs: ꝛ pro tūc non erit ita sicut sigñat mō per ꝯñs. puta ponēdo ꝙ crastina die erūt so lū illa tria noia. ly hō ly hō ly hō. tūc sigñatuꝫ añtis erit verū. ꝛ non sigñatū ꝯñtis. vt pꝫ in casu. ḡ ꝯñtia non vꝫ ꝑ 3ᵃᵐ regulā ꝯñaꝝ strodi. ¶ Considera vlteri⁹ circa diffō nē suppōnis mālis ꝯfuse tn̄ imobilis. ꝙ ideo dī rōne illi⁹: si liceret descēdē liceret descēdē disiūcti ad denotāduꝫ ꝙ descēsus disiunct⁹ est accōmodatus ꝛ ꝯueniēs ꝛ ꝓprius suppōni ꝯfuse tn̄ ꝛ non alijs. neqꝫ credas ꝙ sic sit itelligē da. ꝙ vbi auferret signū īpediēs descēsum: ꝙ tūc liceret descendē disiuncti ꝑ ꝛ ꝑncipalr ꝛ de forma: qꝛ capta illa ꝓpōne. nescio homo est spēs. auferēdo illud signuꝫ nescio īpediēs ꝛc̄. tūc liceret ꝑ ꝛ ꝑncipalr descēdē: ꝛ non disiun ctim: sed intellige mō ꝑdicto. ¶ Circa exm̄ ꝓ tali supposi tione ꝯfuse tantū ꝛc̄. Notm̄ ꝙ illud non est bonū. ponit. n. h̄ nescio homo est spēs. qḋ est flm. ꝛ in illo lꝫ descēdē mā lir ꝛc̄. nā ſm doctrinā pau. in isto ope soluꝫ terminus est spēs. ḡ cum posse sit. vel saltē non repugnet imaginatiōi: ꝙ nullus talis termin⁹ sit in reꝝ nā. ponit h̄. q̄ casu posi to. falsitas tn̄ pꝫ illius ꝓpōnis. Sed ponat h̄ aliud exm̄. posse est aliqḋ ly hō esse scriptum in illo libro. ponēdo ꝙ qḋlꝫ homo sit designatū in piete: tūc non lꝫ arguere. ꝛ h̄ sunt oia. ly homo. ḡ posse est hoc vel h̄ esse scriptuꝫ ꝛc̄. in casu enim añs est verū: ꝛ ꝯñs falsum. vt pꝫ. ¶ Conside ra ēt ꝙ lꝫ pau. teneat in illo loco. ꝛ ēt in toto illo ope. ꝙ solū descēsus disiunct⁹ cōpetat suppōni ꝯfuse tn̄ ꝛc̄. vel saltē rōne illius competat termino. Pe. Man. tn̄ tꝫ ꝙ ēt descēsus copulat⁹ competat tali suppōni. vel termio ꝛc̄. Ita ꝙ vult ꝙ aliqn̄ copulat⁹. non āt simul ꝛ semel vter qꝫ. vñ apud ipm differēs ab ente nō est ens. ille termin⁹ ens supponit ꝯfuse tn̄. ꝛ lꝫ descēdē copulatim etiā dicēdo. nullus hō est ois hō. supponit ꝑdicatuꝫ modo ꝑdicto. ꝛ cōpetit illi descēsus ꝑdictus. ¶ Circa diffōnē suppōnis distributiue aduerte ꝙ illa dꝫ itelligi ꝙ rōne illi⁹ ꝑ ꝛ ꝑn cipalr ꝛ de forma lꝫ descendē copulatiue. Dico ꝑ ꝛ ꝑnci palr. qꝛ ēt scḋario disiūctiue ꝛ de forma lꝫ descēdē rōne il lius. vt pꝫ. ¶ Considera ēt in diffōne suppōnis distribu tiue imobilis. qn̄ dr̄ ꝙ si liceret descēdē descēderet copu latiue: ꝛc̄. ꝙ illa ꝑticula ponit ad denom̄ ꝙ descēsus copu latiuus est ꝓprius ꝛ ꝯueniēs solū suppōni distributiue: vt etiam suo mō notaui. ¶ Circa diffōnē suppōnis ꝯfuse tn̄ mobilis. Notm̄ etiā ꝙ exm̄ datū ꝓ tali suppōne non est verū. ꝛ ideo possem⁹ dicē ꝙ respectu illius licet descēdē de mā. exm̄ est hoc. nescio oē homo est spēs. qḋ est falsum. vt supius dixi de ista. nescio homo est spēs. ꝛ ideo ponat aliud exm̄. posse est oē homo esse scriptū in illo li°. ponē do casum supiorē. ꝛ arguēdo modo ꝯueniēti isti propo sito ꝛc̄. ¶ Pro vltimo dico totius istius capli. notm̄ ꝙ qn̄ dī ꝙ illa nota (ꝛ) copulatim tenetur qn̄ illa copulat ter minos. ꝙ illud dicit ad bonum sensum possem. n. argue re ꝙ quādo talis copula copulatiue tenet: ꝙ etiaꝫ tenet copulatim. qꝛ copulando ꝓpōnes copulat etiam termi nos. cum ois ꝓpositio sit termin⁹: sed sic intelligat. ꝙ co pulatim tenet quādo copulat terminos qui non sunt ꝓ positiones ꝛc̄. ꝛ sic suo modo dicas de nota disiūctionis.

Circa 4ᵐ capm̄ nota ea q̄ ꝯsiderata sunt in principio capli imediate ꝑcedētis. ꝛ circa diffōnes po sitas ibidem. reddēdo singula singulis. Aduerte tn̄ spā liter circa exm̄ suppōnis discrete. qn̄ dr̄ sor. currit. ꝙ ly sor. discrete supponit. ¶ Hoc dictum hēt v̄itatē ſm opio nē cōmunē. ꝛ eā quā ponit Tisber in 4° ꝑncipali ꝑmi so phismatis. sed non ſm opionē quā visus est tenē strodus in multis locis. ꝛ ꝑsertim in. 13. regula ꝯñarum: ꝛ in capl̄ de regulis ꝑticularib⁹. in solōne argumenti cuiusdam ꝯ regulā. ad inferiori ad suū supi⁹ negatione postposita va let argm̄ ꝛc̄. ſm enim talē opinioneꝫ dico isti termini. sor. plato. cicero. ꝛ alij ꝯsiles sunt termini cōes. sed forte ista opinio vult id qḋ ēt tꝫ opinio cōis. ꝙ ꝑdicti termini ꝑsit esse equiuoci. ꝛ q̄uocunqꝫ sit teneo cum paulo veneto ꝛ opinionē cōi. ¶ Circa regulas datas de suppositione de terminata aduerte. ꝙ ꝑma intelligit de ꝑticulari vel ide finita ſm opinionē cōem. qꝛ ſm opionē Petri man. tales sunt ꝑticulares vel indefinite. tantū homo est risibilis. ne cessario homo est aial. ꝛ alie consiles respectu quarū nō hñt v̄itatē relatiua. ¶ Intelligit ēt regula illa de ꝓpōne hñte subm̄ ꝑpositūꝫ v̄bo. ꝙ dico propter tales ꝛ ꝯsiles. ꝓmittit denarius: in qua subm̄ est ly denarius: ꝛ tn̄ sup ponit ꝯfuse tantū. vt pꝫ. nisi forte dicat. ꝙ ly denarius nō est subm̄: sed ly promissum inclusuꝫ in v̄bo. ꝙ tn̄ non asse ro. diceret tamē Pau. ꝙ ille ꝓpositiones non sunt idefi nite vel ꝑticulares. qꝛ subito confundunt. ¶ Circa scḋaꝫ regulā. nota ꝙ illa intelligit dū modo non ꝑcedat signū aut situalr aut virtualr. qꝛ dicēdo. hominē esse aial est ne cesse. ly hominē. supponit ꝯfuse tn̄ ꝛc̄. ꝛ tamē illū ꝓminū non ꝑcedit aliqḋ signū situalr. sed soluꝫ virtualr. qꝛ lꝫ ly necesse postponat quo ad situm: virtualr tamē ꝑcedit. ꝛ si dicas de alijs. 3. ¶ Notādū etiā ꝙ Pe. man. in ꝓbatio nib⁹ terminoruꝫ. cap. de exceptiuis. tꝫ ꝙ dicēdo. homo ꝑter sortē currit. ly homo supponit ꝯfuse tn̄. hoc autē ꝓuenit rōne dictionis exceptiue sequētis ſm eū. ḡ dꝫ ēt addi re gule. dūmodo aliūde non ꝓueniat ꝯfusio. ¶ Circa regu las suppōnis confuse tn̄ mobilis. Aduerte ea q̄ notaui circa caplm̄ sequēs. s. ꝓ maiori euidētia dictorū ꝛc̄. ꝛ sic ēt dicas de alijs regulis positis ꝓ alijs suppositionibus.

Circa 5ᵐ capm̄. nota pro ꝑma regula ꝙ signorū vliuꝫ affirmatiuorū. quedā sunt de se absolute vlia ꝛ distributiua. quedam autē sunt ſm quid ꝛ limitate vni uersalia ꝛ distributiua. Exm̄ ꝑmi. vt ois vterqꝫ ſm quos dā quilibet ꝛc̄. dicēdo enim. ois homo est aial. ly omnis distribuit. ly hō absolute ꝛ vlr ꝓ quolibet homine ꝑsiti. Exm̄ scḋi. vt quātuslibet qualislibet ꝛc̄. dicendo eni quā talibet substātia est corpus. ly substātia distribuitur. non absolute sed solum ꝓ substātia quāta. etiam dicēdo q̄lis libet subā est visibilis. distribuitur ly subā. non pro omni subā absolute. sed solum ꝓ quali. Preter ista signa alia etiā ponunt esse vniuersalia a Pe. man. s. totus infinitus ꝛ alia similia: que quidē habēt distribuē vel alio modo ꝯfundēre vt hꝫ videri in suppōnibus pe. Man. ꝛ etiaꝫ de clarabit aliq̄ mō in cap° expōnis illorū terminoꝝ. dicen

do totus sor. est aliquid. non distribuit ly sor. sed ly pars
inclusum in ly totum. Ad propositū Pau. facit mētionē
in ista regula de signis pmo tactis de quib⁹ data sunt exē
pla plus. sic tamē intelligēdo q si sint absolute distributi/
ua. distribuāt sm exigētiaz zc. si vo limitate z spālr sint
distributiua. etiā limitate distribuēt. vt dictuz est de istis
qualibz quātuslibz. ¶ Regula autē hēt duas partes. p/
ma pars est de termino imediate sequēte. q illum distri/
buit tale signum zc. alia aūt z scda est de termino media
te sequēte. q s. iste cōfundit a tali signo. dūmodo tales ter
mini sint capaces cōfusionis zc. ¶ Circa quā partē scdaz
nota q illa hēt limitari. dūmodo ille termin⁹ mediate se/
quēs non regat a termino per se. dōo. n. quilibz asin⁹ ho
minis currit. ly hois p accidēs distribuit: quāuis media
te sequat illud signum qlibet. z hoc est. qr regit a ly asi/
n⁹ per se distributo. ¶ Scdo fallit regula quādo termi/
nus mediate seqns est determinatio termini per se distri/
buti. vt dōo. omne animal albuz currit. ly aial distribuit
propter assignatā rōnē. oē aial qd est hō est rōnale. ly ho
mo distribuit propter eandē causam. ¶ Tertio additur
regule. dūmodo talis termin⁹ sequēs mediate non depē
deat a termino p se distributo in signāndo. vt dōo. qlibet
homo currit. z ille est albus. ly ille distribuit propter de
fectū hui⁹ tertie conditionis. sed vbi nulla istarū cōditio/
num: vel equiualēs adsit. regula hēt veritatē. ¶ Circa illā
antiquā regulā. quicqd mobilitat imobilitatuz zc. vide
ea que dicit Pau. vene. in. 15 pncipali scdi dubij qdratu/
re. vide etiā ea que ponit apollinaris in fine suarum sup
pōnum. qa tamē illa diffusa sunt z nullus illorū videtur
ponē regulā gnalē sm omnē opinionē. nota q lz mobili
tare z imobilitare sumant multis modiz pro nūc tamen
sumat ly mobilitare pro distribuē mobilr. z ly imobili/
tare pro facē supponē nō distributiue mobilir. ¶ Ulteri
us aduerte q signorū distributiuorū quedam sunt ime/
diate distributiua z sunt illa que imediate cadētia supra
terminum zc. illum distribuunt vel saltē distribuē pñt. q
dam aūt sunt distant distributiua. z sunt illa que nō pñt
terminos sibi imediatos distribuē. sed solum distātea vt
sunt exclusiua. z alia hmōi signa. ¶ Et tunc pono regu/
lā hanc. si aliqua duo signa fuerint imediate distributi/
ua supra aliquē terminū imediate cadētia. ita q qlibet
illorū per se secluso alio illum terminuz distribueret mo/
bilr. que duo sic imediate cadant q iter illa non imediet
implicite aut explicite aliqs termin⁹ supponibilis. z qp
nullum est nota rōnis z conditionis. z non aliūde qz ab
illis duob⁹ signis aduenit ipedimētum: faciunt illum ter
minum supponē determinate. z illa regula nunqz patit
instāntiā. illa tñ particula imediate distributa pōt satis in
telligi in aliis seqntib⁹ particulis que posite sunt in rla.
¶ Et sic cessat argu° de isto termino aial in illa ppōne. tā
tuz homo est oē aial. qa lz supponat distributiue. hoc ta
mē nō est cōtra regulā. pmo qa nō ambo illa signa sunt i/
mediate distributiua. 2° qa nō sunt immediate cadentia.
¶ Cessat etiā argu° de isti⁹ ppōnis termino hois. qlibet
asin⁹ cuiuslibet hois currit. qa lz hoc sit distributuz. hoc
est. qa illa duo signa nō imediate cadunt. ¶ Cessat etiaz
argu° de illo termino ente in illa ppōne oē differēs ab en/
te est ens. qa lz ly ente supponat distributiue. h est. qa nō
qdlibz illorū signoz p se illū terminū distribueret. qd pz
de ly oē pp incōgruitatē. 2°. qa iplicite inter illa duo ca/
dit medium. vt pz. resoluit. n. in hanc. oē ens differēs ab
ente est ens: sicut mō dico in ista. nulluz differēs ab ente est
ens. qa soluit in hanc. nullū ens differēs zc. ¶ Notant
diri vlteri⁹. dūmodo non sit aliqd illorū signorū nota rō
nis vel conditionis pp Pe. Mā. q vult q tales note pos
sunt distribuē. z tñ adueniente alio signo imediate distri/
butiuo zc. nō tollit distributio. vt pz p euz dōo. si omnis
homo currit. oē risibile currit. supponit ly hō distributi/
ue: lz adueniat illud signuz omnis imediate. ¶ Et addo
notāter dūmodo non aliunde adueniat ipedimētū qz ab
illis duob⁹ signis: vl ab aliq illorū zc. qa dōo: ois homo
differt ab omni hoie. supponit ly hoie cōfuse tm. aūt saltē
alio modo qz determinate. qd dico pp diuersas opiones.
sed hoc puenit rōne illius alteri⁹ signi ois. Nota tñ circa
regulā q lz nō semp tollat distributio a duob⁹ signis ca
dētib⁹ supra terminū aliquē: aut q nō imediate cadant.
aut qa nō sunt imediate distributiua: aut alio sili mō zc.
Dico tñ q semp tollūt descēsum copulatum vbi qdlibet
illorū p se talē terminū distribueret. hec regula pz discur
rēdo p oia exēpla. z lz dōo. tm hō est omne anial. videat
q supra pdicta liceat descēdē copulatiue. hoc tñ nihil ē.
pmo qa exēplū est falsum. 2°. qa si qs recte inspiciat quā
tū est ex parte suppōnis solum copulatim z non copula
tiue lz formalr descēdē. ¶ Alia omnia q sequūt vsqz ad
scdam pncipalē regulā: intelligunt modo iam expsso p/
ter vnum qd ibi ponit. hz enim aliū sensum. qa de signis
mediatis loquit. z nō de imediatis. z de istis imediatis. s.
alie regule intelligunt. vt notaui: aut saltē possunt intelli
gi z meli⁹ de istis qz de aliis q sunt mediata. ¶ Circa vlti
mum nota q intelligit de signis negatiuis negatiue ten/
tis. qd quare dicat in declaratione imediate sequētis re
gule patebit. ¶ Notādum etiā q intelligit dūmodo ter
minus mediate sequēs nō depēdeat a pcedēte in regi/
mine aut alio simili mō. dicēdo eni. nullus asin⁹ nullius
hois currit. ille termin⁹ hois distribuit. z hoc pp cām di
ctā. z hoc non est cōtra regulā. ¶ Scda regula. qdlibet
signum negatiuū zc. Circa quā nota q illa itelligit de si/
gno negatiuo negatiue tēto. z non infinite. dicēdo enim
non homo est currēs. tenēdo ly non infinite supponit ly
currēs determinate. vt pz. Unde aduerte q negatio infi
nitās nunqz hēt vim supra terminum positū ex parte alte
us extremi distribuit tamē terminū quē infinitat z alios
tētos ex parte eiusdē extremi. si modo capaces confusio
nis fuerint. Et etiam eosdē infinitat. z hoc sm opinionez
cōem. lz Pe. Mā. alit sentiat. vñ dōo. nō asinus hois est
currēs. tenēdo ly non infinite. tam ly asin⁹ qz ly hominis
distribuit z infinitat. dico tamē q propōnis pdicte subz
non supponit determinate. lz due partes eius distribuā/
tur. equiualz enim huic. ens non asinus hois currit. in q
patet manifeste subm determiate supponē. ¶ Tertia re
gula. cōparatiuus zc. circa quā aduerte q comparatiu⁹
gradus distribuit terminū rectum ab eo ex natura com/
parationis z postpositum. Dico pmo rectum ex nā com
paratiōis pp illud qd exponit Pau. in textu. quia di/
cendo. sum albior te longitudine vnius brachij supponit
ly longitudine cōfuse tm. qr ex natura excessiua z non cō/
parationis regit. simili modo dico de ly brachij. ¶ Sed
dubitat de isto exēplo. qa videt q ly longitudine suppo
nat determinate. lz enim sub tali termino descēdē disiun
ctiue. vt pz. ¶ Ad qd respondeo q de mā lz solum sub il
lo termino descēdē disiūctiue. nam ponēdo q tu sis qdlz
equo maior. ita q quocūqz equo dato sis maior. tunc di
cendo. tu es maior equo aliq excessu adequato. sub illo
termino excessu nō lz descēdē disiunctiue. qa tunc propo
sitio esset falsa. nullo enim determinato excessu quēlibet
equū excedis. psupponēdo q nō omnes equi sint equa/
les inter se. ¶ Dico vlteri⁹ dūmodo postponat: qa dicen
do. tu equo es maior. ly equo supponit determiate. qa p
ponit. lz ab eo regatur ex nā comparatiōis. ¶ Aduer/
te vlterius circa comparatiuū q tale nō distribuit abso/
lute terminum rectum zc. sed illū distribuit. limitate sm
q requirit positiu⁹ gradus iclusus in illo. vnde dōo. sor.

est albior equo.nõ distribuit̾ ly equo pro omni eq̄ p̄sti.
sed solũ p equo albo.h̄ clari⁹ habebit̾ in expõne compa/
ratiui gradus.ℭ Pro ista mã vide pau.vene. in scđo du
bio q̄drature.26.p̄ncipali.ℭ Circa suplatiuũ nota q̄ in
telligẽda est illa pars:vt p̄us de cõparatiuo suo modo.ta
mẽ.Ita q̄ sicut comparatiu⁹ ablatiuũ distribuit vl' rectũ
casum quãdo vnit̾ cum illo termio q̄z.Ita suplatiu⁹ gra/
dus distribuit genitiuũ intelligẽdo cum alijs conditioni
busq̄ habite sunt prius.ℭ Adde tñ sm Petrum Mã.
q̄ suplatiuus nõ distribuit absolute genitiuũ.sed solum
pro omnib⁹ alijs ab eo:q̄ est aliud extremũ comparatio
nis.dicẽdo enim sortes est fortissimus hominũ:ly homi/
num nõ distribuit̾ pro omni hoie:sed soluz pro hoie qui
nõ est sortes.Ista melius intelligentur in probationibus
terminorũ.ℭ Circa illam partẽ de istis aduerbijs.ita si/
cut tanq̄z.⁊ hmõi.⁊ de istis nominib⁹.tantus. quãt⁹ ⁊c̄.
Notandũ q̄ intelligit̾ dummodo illa cõparatiue teneat̾.
⁊ nõ similitudinarie:aut demonstratiue.vñ ad hoc q̄ cõ
paratiue teneat̾ requirit̾ q̄ nõ sumatur solitarie.sed cuz
alio vel alijs signis requisitis ⁊c̄.vbi gratia.dđo.tu es tã
tus.quãtus est aliq̄s homo.aut tu es maior q̄z aliq̄s ho
mo.aut tu es:ita albus sicut aliq̄s cign⁹.aut tu es taz sa
piẽs q̄z sapiẽs est aliquis homo.i istis omnib⁹ signa ista
tenẽtur comparatiue:⁊ sic verum est q̄ distribuunt. itel/
ligẽdo tamẽ cum limitationib⁹ p̄us tactis.sed quãdo so
litarie sumunt̾:tunc non habẽt vim aliquã distribuendi.
aut confundẽdi:vt dđo.sor.est alb⁹ sicut cignus. tunc q̄a
tale aduerbium tenet̾ solitarie.nõ distribuit̾ ly cign⁹ ab
illo:sed solum determinate supponit.etiã suo modo dico
de alijs.ℭ Pe.tamẽ Mã.tz talia signa.ita.sicut.tantus.
quãtus ⁊c̄.nullo modo distribuẽ cũ similitudinarie sem/
p teneant̾ sm eum.ℭ Circa illa v̾ba.careo indigeo.no/
tandum q̄ illa regula intelligit̾ dũmodo terminus post
ponat̾.⁊ a parte post regatur ex natura ⁊c̄.⁊ cũ hoc ta/
le v̾bum nõ vniat̾ cum gerũdio.nam dđo.sor.indiget eq̄
ad equitãdũ.aut ad hoc q̄ equitet.qđ equalet gerũdio.
supponit ly equo cõfuse tm̃.vt patebit.⁊ sm Pau.in se/
quẽtibus de suppõne relatiuorũ.ℭ Circa illam partez de
istis terminis.aliud differt.⁊ nõ idẽ.intellige regulaz.vt
p̄us de termino recto a parte post ⁊ postposito recto ex
nã diie significatiue aliquod extremũ differẽtie. Dico p̄⁹
de termino recto a parte post ⁊ postposito pp causaz assi
gnatã a pau.in textu.Dico scđo recto ex nã diie ⁊ signi/
ficatiue aliqđ extremum diie.q̄a dicẽdo.tu differs ab asi
no albedine.non distribuit̾ ly albedine.q̄ non significat
aliquod extremũ differẽtie. sed supponit confuse tm̃ ⁊c̄.
ℭ Intellige vlterius diiam int̾ illa signa in modo distri
buẽdi.nam ly aliud distribuit soluz pro eo qđ est aliqd.
sed ly differt absolute. vide pro illa materia Pau. vene.
36.p̄ncipali p̄mi dubij q̄drature.ℭ No^m etiã circa oia p̄/
cedẽtia.⁊ sequẽtia q̄ ista signa non ideo distribuunt.q̄a
negationẽ includãt:q̄a a simili illa verba icipit ⁊ desinit
distribuerẽt.cũ negationẽ includant.vt pz in suis expo/
nẽtibus.sed ideo distribuũt. q̄a in voce aut in scripto sic
habuerũt ab ipositore:in mẽte vero ex natura sua sic fa/
ciũt.pro illa mã vide pau.pergu.in penultima q̄õne toti
us expositionis tractatus ꝯsequẽtiaruz strodi.lz tamen
nõ in totum teneat qđ p̄us dixi.ℭ Circa quartã regulaz
aduerte q̄ illa debet intelligi de dictione exclusiua faciẽ/
te exclusiuã p̄mi ordinis.⁊ cadẽte supra totã propositio/
nẽ.vnde dicẽdo.tm̃ homo est animal.volẽdo q̄ ly tm̃ so
lum sup subm cadat:⁊ significet q̄ illud qđ est tantũ ho/
mo est animal.tũc ly aial nõ distribuit̾. q̄a exclusio nõ ca
dit supra totum faciens exclusiuã primi ordinis.ℭ Cir/
ca quintã regulam nota q̄ cõiter sit instantia.q̄a videtur
hoc argu^m.omne aial p̄ter hominẽ currit.ergo oẽ aial p̄
ter aial currit.arguit̾ eniz ab inferiori ad suũ supius sup/
ponẽte vtroq̄z ꝯfuse tantũ mobil'r. ℭ Rñde q̄ arg^m non
p̄cedit.q̄a nõ arguit̾ rõne totius extremi.i. a toto subto
ad totũ subm:aut a toto p̄dicato ad totũ p̄dicatuz. sed so
lum a parte ad partem.neq̄z pp hoc opz dicẽ q̄ aliqua si
gna sunt que ipediunt quo ad ascẽsum.⁊ non quo ad de
scẽsum.vt quidam dicunt de dictione exceptiua ⁊ redu/
plicatiua.põt tamẽ arg^m euitari aliter:vt p̄us:⁊ ideo ⁊c̄.
ℭ Circa sextam regulã aduerte q̄ dictio reduplicatiua
põt duobus modis accipi.aut reduplicatiue. aut specifi
catiue:qũo autez differant iste acceptiones hẽt videri in
cap̄.expõnis talis termini. In p̄posito regula intell'r de
tali quãdo reduplicatiue tenet̾. Pro itellectu cui⁹ est no/
tandũ q̄ in p̄põne reduplicatiua includit̾ vna conditio/
nalis.vt pz in exponẽdo talẽ p̄põnẽ.nã dicẽdo.sor.inq̄z/
tum hõ est aial.in illa icludit̾ illa conditionalis. si aliqd
est hõ illud est aial.ℭ Ex hoc forte arguũt aliqui ꝯ regu
lam capiẽdo hanc.sor.inq̄ztum asinus nõ est.asinus non
est.tunc sub isto termino asin⁹ non licet descẽdẽ disiũcti.
vt pz.q̄a dicẽdo.⁊ isti sunt omnes asini demõstrãdo oẽs
asinos qui sunt in instãti qđ est presens.ḡ sor.inq̄ztuz ille
vel ille vel ille.⁊ sic de singulis asin⁹ nõ est.asin⁹ non est.
cõsequẽtia illa nõ valet.q̄a hoc ꝯñs includit hanc condi
tionalẽ.si aliqd est ille vel ille.⁊ sic de singulis asin⁹ non
est.asin⁹ non est.que est falsa.q̄a istius ꝯditionalis opp^m
ꝯñtis stat cum añte.vt ponẽdo q̄ in fine illorũ centũ an/
norũ erit ita q̄ aliqd erit ois asinus.tunc si formaret̾ illa
ꝯñtia:oppo^m ꝯñtis staret cum añte.ℭ Potes tñ saluare
pau.hoc modo.q̄ regula itelligit̾ de reduplicatiua affir/
matiua ⁊ nõ negatiua.Uel dico ⁊ melius ⁊ magis ad p̄/
positũ regule.q̄ illa itell'r dũmõ aliunde nõ adueniat im
pedimẽtuz:sed in p̄posito negatio seq̄ns ipedit descẽsuz:
q̄a lz sequat̾ hẽt tamẽ vi variãdi descẽsuz termini p̄cedẽ
tis.vt clarius dicam in fine totius isti⁹ capli.ℭ Nota vl/
teri⁹ q̄ aliq̄ arguũt ꝯtra Pau.p̄supponẽdo sm. P. Mã.
q̄ nota ꝯditionis distribuat mobil'r terminos añtes non
aliũde ipeditos ⁊c̄.quo p̄supposito arguunt sic.p̄põ re/
duplicatiua icludit cõditionalez:vt p̄us notaui in qua p
p̄suppositum distribuit̾ causalem reduplicatiue.ergo et
in reduplicatiua debz sic distribui mobil'r illud causale.
ℭ Quia fundamẽtum oino fatuũ est.dato.n. hoc seque
ret̾ q̄ illa p̄positio esset falsa.sor.iquãtũ hõ est animal.de
scẽdendo sm opionẽ cõem copulatiue.⁊ ad rationẽ eoꝝ
dic q̄ nõ valet illa ꝯña.Ista p̄põ icludit conditionalem
in qua sub tali termino lz descendẽ copulatiue.ḡ etiã in
illa p̄põne sub eodem termio licet sic facẽ.nam a siũ pro
barẽ q̄ ly icipit ⁊ desinit ⁊ alia multa hmõi distribuerẽt.
q̄a in eoꝝ expõne icluditur negatio distribuẽs.vt patet.
ℭ Aduerte vlterius q̄ saluo meliori indicio.ego teneo
q̄ sub termino causali dictionis reduplicatiue capaci cõ
fusiõis ⁊c̄.⁊ nõ aliũde ipedito semp lz ad omnia sua sup/
posita descẽdẽ disiunctiue.neq̄z obstat arg^m de illo termi
no hõ in illa propõne.oẽ risibile inq̄ztũ hõ est anial.q̄ lz
supponat ꝯfuse tantũ hoc est rõne ipedimẽti prouenienꝯ
ab illo signo p̄cedẽte oẽ.Neq̄z obstat arg^m dđo.sortes in
quãtũ asinus nõ est.asinus nõ est.q̄a h̄ arg^m paulo añ est
sublatũ.ipedit̾ ly asinus a negatiõe sequẽte.hoc tñ non
obstãte teneo q̄ tale causale non supponat determinate.
Primo q̄a termin⁹ supposit⁹ determinate per signũ vnũ
solum mobil'r distribuẽs p̄cedẽs non debet imobilitari
ab illo signo.illud videt̾ esse notum de mẽte omniũ logi/
coꝝ.sed dicẽdo.sor.inquãtũ ois homo est oẽ risibile.po/
nẽdo q̄ sor.sit ois hõ.volẽdo descendere sub illo termio
hõ.disiunctiue.añs esset verũ:⁊ ꝯñs falsum.p̄pter cõdi/
tionalẽ iclusaz.vt pz ⁊c̄.ḡ in tali p̄põne remouẽdo illud
signũ ois non remanet talis termin⁹ hõ supponẽs deter

minate p pmissum illud tñ parum concludit. qr dõo. vidẽs oẽm hominẽ nõ ẽ animal. supponit ly hominẽ distributiue imobilr̃ sm opionẽ cõmunẽ. ⁊ tñ auferrẽdo illud signũ omnẽ supponẽt deťmiate. ¶ Et iõ dico scdõ ⁊ euidẽtius. qr sicut sub termio supponẽte determiate ad oĩa sua supposita cuȝ debito medio lȝ descẽdẽ disiũctiue. ita ab omnib⁹ supposit[illegible] illius termini simul sumpt[illegible] in disiũctiua ad talẽ terminũ cum debito medio vel rõne ei⁹ ad suam ppõnem argumẽtũ dȝ esse bonum. sed nõ sic est de causali talis dictõis. qa nõ valet argumẽtũ sor. iquãtum hoc aial est homo. vel iquãtũ hoc aial est hõ. ⁊ sic de singulis. ⁊ h̃ sunt oĩa aialia. ergo sor. iquãtũ aial est homo. añs eni est verum: ⁊ ꝯseq̃ns falsum. ppter cõditionalem quã includit ⁊ he rõnes nõ pbant solum q tale causale nõ supponat determiate. imo etiã q nõ ꝯfuse tãtũ mobiliť: sed potius imobilr̃. fundamẽtũ tñ hoc videť in mult[illegible] locis deficẽ. qr lȝ respectu totius extremi supponat determinate ⁊ possit illud admitti. posset tñ dici q quãdo talis termin⁹ est pars extremi. q tunc hoc fundamẽtuȝ nõ est securũ. vñ dõo. sor. q est aial non est homo. g̃ sor. q est hoc aial non est homo. ⁊ sic d̃ singulis. ⁊ hec sunt omnia aialia. ergo sor. q est aial nõ est homo. nam añs est verũ pro illa singulari in qua demõstrať asinus. qr ei⁹ contradictoriũ est falsum. vt pȝ. ⁊ q ꝯñs sit etiaȝ falsum. pȝ. arguẽdo igitur a suppositis illius termini aial in disiũctiue sumptis cũ debito medio ad eũdẽ terminum supponẽtẽ determinate arg͡m nõ valet. Ille enim termin⁹ aial supponit determinate. vt pȝ. sed lȝ hoc argumẽtũ concludat respectu negatiue ppõnis quãdo arguiť nõ rõne totius extremi. videť tñ difficile euadẽ fundamẽtum supius positum respectu affirmatiue ppõnis siue de toto extremo siue de parte considereť. ⁊ iõ cum de reduplicatiua affirmatiua intelligẽda sit regula. videť admittẽdum fundamẽtum positum. Pro illa mã de negatiuis q non valet i illis. vide pau. in quarto dubio q̃drature in decimo pncipali. ¶ Circa 7͡m regulam sunt multa notãda. p̃ q verborũ ⁊c̃. q̃dam sunt affirmatiua. q̃dam autẽ negationeȝ includẽtia. vt nolo ignoro nescio ⁊c̃. ¶ Scdõ q illa v̑ba quãdoq̃ cadunt supra incõplexum complexione v̑bali. quãdoq̃ autẽ supra complexũ tali cõplexione. Exe͡m pmi. ego scio aliquã ppõnẽ. Ex͡m scdi. ego scio aliquã ppositionẽ esse verã. his notatis dico q talia v̑ba negõnem includẽtia distribuũt terminos ⁊c̃. mobilr̃. Alia v̑o que sunt affir͡ua si cadunt supra incõplexum ⁊c̃. faciunt supponẽ determinate: qd̃ est ꝯ Pau. vt pȝ in exẽplo suo. dicendo. ego scio aliquã ppõnem. dico q ly ppõnẽ determinate supponit. quãdo autẽ talia affirmatiua v̑ba cadunt supra cõplexum ⁊c̃. faciunt illos terminos supponẽ confuse tñ mobilr̃. ⁊ isto mõ vltima regula hẽt v̑itatẽ. dũmodo nõ proueniat aliunde ipedimẽtum. ¶ Arguiť tamen cõtra pmũ dictum pbando q in illa. ego scio aliquã propositionẽ supponat ꝯfuse tñ ⁊ nõ determiate. qd̃ pbatur sic. ponať q sint tres tales ppõnes. hoc est hõ. quaȝ p͡a est a. ⁊ scda b. q̃ ambe sint v̑e. tertia autẽ sit falsa q̃ sit c. ⁊ egõ sciam. istis positis in casu. scio aliquã ppõnẽ. scio. n. adequatũ sigñatum alicuius ppõnis. qr scio vnã illarũ: imo scio duas esse veras q scio adequate significare per aliquã ppõnẽ. pȝ consequentia a descriptiõe ad descriptũ: ⁊ tñ in illo casu. nõ lȝ descẽdẽ sub ly propõnem disiunctiue. qa q̃cũq̃ illarũ data nõ scio illam. vt pȝ. ¶ Rñdetur q illa est falsa. ego scio aliquã ppõnẽ. ⁊ etiã illa. ego scio adequatũ significatũ alicui⁹ ppõnis. qa tã ly adequatuȝ significatũ. q̃ȝ ly ppõnis supponit determiate. ¶ Aduerte tñ q strod. in suis obligationib⁹ tȝ q talia v̑ba etiã cadẽtia supra incõplexũ ⁊c̃. ꝯfunduntvt etiaȝ asserit Pau. in illo loco. lȝ tamẽ videať strodus innuere q imobilr̃ cõfundant. hoc etiã asserit Pau. pergu. sup ꝯseq̃ntias strodi in declaratione termino ꝑ ptinẽtium ⁊ imptinẽtiuȝ. et in rei v̑itate videť tenẽdum de istis v̑bis significo suppono ⁊c̃. q̃ magis se tenẽt ex parte termini q̃ȝ ex parte intellectus. Iste enim termin⁹ homo significat hominẽ nullũ hominẽ sigñando: sicut etiã solet dicẽ Pe. Man. ¶ Aduerte etiã circa aliud dictum. s. q quãdo talia v̑ba cadũt supra complexũ ⁊c̃. ꝯfundunt. ⁊ hoc videť contra phm pmo poꝝ q vult q stet me scire in vniuersali dato q nõ sciam in particulari. ⁊ datur cõiter exemplum: vt tu scis omnẽ mulam esse sterilẽ. sub illo termino mulam non licet descẽdere etiã ablato illo signo omnẽ. imobilr̃ supponit: qa vnicum signum distributiuũ mobilr̃ cadẽs ⁊ pcedẽs terminum mobilitatum confuse tantũ non illũ imobilitat. ¶ Ad qd̃ dici põt q vult phus q stat me scire in vniuersali dato q non sciam in particulari. non tamẽ negaret qn vbi ego sciam in vniuersali etiã sciaȝ in particulari noticia confusa. ⁊ ideo dõo scio omnẽ mulam esse sterilẽ sub illo termino mulam licet descẽdẽ copulatiue stãdo semp in scia ⁊ noticia confusa. Ista oĩa satis patẽt recte inspiciẽti. Fundamẽtum qd̃ sumiť in antecedẽte patitur instãtiam a simili sicut dixi de suppõne determinata circa sextam regulã. ⁊ etiã tangam inseq̃ntibus. ¶ Circa octauam regulam aduerte q fundamẽtum illius est illud quod adducitur a Petro Mantuano. q scilȝ talia aduerbia includunt in se copulã que diuisiue ⁊ collectiue teneri põt. qnãdo autẽ talis copula diuisiue teneť cõfundit cõfuse tñ mobilr̃ nisi aliũde ⁊c̃. vt hic ⁊ rome est aliq̃s homo. hic ⁊ rome v̑ndiť piper: ⁊ sm hoc fundamẽtum concediť a Pe. Man. q duo hoies sunt vnus hõ. rõne copule incluse in subiecto diuisiue tente ꝯfundẽtis p̃dicatum. q fundamẽtum teneo ego esse verũ: ⁊ ad hanc regulã dico etiam ptinẽ copulã pmo tactã diuisiue tẽtã. ¶ Neq̃ ꝯ hoc obstat arg͡m apollinaris in 3ͣ q̃ne suaruȝ suppõnũ: pbat. n. q hec est falsa: duo hoies sunt vn⁹ hõ: pmo psupponẽdo q termin⁹ in ambabus resoluẽtibus dȝ vniformiť ⁊ eodẽ mõ accipi. Ita q si in vna diuisiue teneť: ita ẽt in alia teneať: si v̑o collectiue etiã in alia collectiue. Isto psupposito capit resoluẽtes istius duo hoies sunt vnus hõ. s. has. hec sunt vn⁹ hõ: ⁊ h̃ sunt duo hoies: ⁊ petiť q̃uo ly hec teneť in vtraq̃: si diuisiue 2ͣ est falsa: si collectiue pma est falsa: vt satis pȝ intuẽti. ¶ Ad qd̃ rñderi põt q ar͡m fundať supra falsa: psupponit. n. q talis sit resoluẽda: duo hoies sunt vn⁹ hõ: q dico esse fl̃m: ⁊ teneo ꝯnẽ hanc q termin⁹ pluralis numeri diuisiue tẽtus nunq̃ȝ est resoluẽdus: sed pbãdus p suas singulares: ⁊ iõ ista ppõ tenendo subm diuisiue p suas singulares pbabiť ⁊ nõ resoluetiq̃ singulares sunt v̑e: vt pȝ: ⁊ ẽt illa concediť esse v̑a. Alia argumẽta q̃ tangit apollinaris loco allegato nõ ꝯcludũt: ⁊ eorũ solõ clara est ibidẽ. ¶ Circa etiam regulã aduerte q illa nõ itelligit d̃ isto aduerbio semel: illõ. n. nõ ꝯfundit: ⁊ cã est: qr lȝ põať a grãmaticis eẽ aduerbiũ numeri in rei v̑itate: tñ nõ est: cũ vľ sumať ab vnitate q̃ nõ est numer⁹: sed pn͡m numeri: iõ ⁊c̃. ¶ Circa nonã regulã aduerte q illa itelligit solũ d̃ istis modis posse impose necesse ⁊ cõtingẽs: non aũt de istis verũ ⁊ fl̃m: ⁊ cã est: qa ppõ de isto termino verũ nõ differt a ppõne de inesse mã iste due: verũ est hoiem esse aial: verũ est hominẽ currẽ: nõ differũt ab istis: hõ currit: hõ est aial: q̃ ad v̑itatẽ ⁊ ad falsitatẽ. Siñ mõ dico de illo terio fl̃m: qr ppõ respectu illius termini nõ differt: vt pȝ a ppõnis ꝯdẽrio sui dicti mã illa. falsum est hoiem esse asinũ: nõ differt ab illa: nullus hõ est asinus. ¶ Unde pono ꝯnẽ hanc q ille termin⁹ verũ facit supponẽ determinate dummõ nõ aliunde accidat impedimẽtũ. Iste aũt termin⁹ falsum distribuit mobilr̃: vñ ad hoc q ista sit v̑a: falsum est hoiem

currẽ:

currẽ:regrit̃ q̄ p q̄tz hoīe viſſicet:q2 vbi aliq̄s hō curreret illa eēt fl'a:nã p⁹ officiãs falſa eſſet:hec.ſ.hec eſt fl'a hō currit. ❡ De illo termino poſ'e dat' ex^m q̄ ↄfundit imobilit' dĩcõ poſ'e eſt aial exiſtẽs in iſta domo eẽ aſinũ:ponendo q̄ ſolũ hoĩes ſint in illa domo: ppõ adhuc eſt vera:vt p3:p ſuas officiãtes:⁊ tñ ſub illo termio aial nõ l3 deſcẽdẽ aliq̃ mõ:vt p3. ❡ De iſtis autẽ aduerbijs poſſiter ⁊ ipoſſi' vĩ difficile repire exẽplum in q̃ nõ liceat deſcẽdẽ aliq̃ mõ ↄducto ipedimẽto alio. ❡ De illo t'mio ipoſ'e ⁊ cõtingẽter eſt dĩm ſili mõ q̄ ↄfundunt imobilit': nã ſi mobilitarẽt oporteret q̄ ſicut a termino ſic ſupponẽte ad ſua ſuppoſita cũ debito medio arg^m eẽt bonũ:ita ẽt eẽ a ſuppoſitis ſimul ſumptis cũ debito medio ad eũdẽ terminũ ſic ſupponẽtẽ dẽret arg^m valẽ:ſed nõ v3 hoc argumẽtũ: ↄtingẽter ille hõ eſt aial ⁊ ille ⁊ ille capiẽdo talia ſuppoſita quocũq3 volueris ſiue copulatim ſiue copulatiue ſiue diſiũctim ſiue diſiunctiue:⁊ iſti ſunt oẽs hoĩes: g̃ ↄtingẽter hõ eſt aial. Etiã nõ v3 argumẽtũ: impoſ'e eſt h̃ aial exñs in illa domo eſſe aſinũ ⁊ impoſ'e ⁊c̃. capiendo ſuppoſita vt l3: ⁊ hec ſunt oĩa aialia exñtia ⁊c̃. g̃ impoſ'e eſt aial exiſtẽs in illa domo eſſe aſinum:in caſu.n.ſupiori eſt añs verũ:⁊ ↄñs falſum:⁊ p h̃ p3 illos modos imobilitare:vt etiã aſſerit regula. Si tñ velles tenẽ q̄ fundamẽtũ hoc eſt falſum ſicut ſuo mõ dixi circa ſextã regulã de termino ſupponẽte determĩate:tũc eſſet difficile repire exẽplum in quo re^a iſtorũ terminoꝝ ↄtingent' poſſibilit' impoſſibilit' ⁊ impoſ'e nõ liceret deſcendẽ aliquo mõ:ſed reſpectu iſtius termini ipoſ'e poſſet dari exẽplum hoc: impoſ'e eſt hominẽ moriri q̃ vera eſt:⁊ in illa vr deſcẽſus impediri rõne illius ſigni impoſ'e:qð pbat': q2 ſi velles deſcendẽ aut diſiũctiz aut diſiũctiue vel copulatiue eẽt ↄñs falſum añte exiſtẽte vo:ſed de alijs modis enumeratĩ nõ ſunt manifeſta exẽpla:diſcurre tu p omnia:fundamẽtum tamẽ ſupius adductũ non põt euitari in affirmatiuis ſeu rõne totius extremi ſeu rõne partis loq̃ris: ſicut ⁊ notaui ſuo mõ circa ſextam regulã. Iſti aũt modi affirmatiue ↄſideranť:ideo ⁊c̃. vide ſupius notata. ❡ Circa ſextã regulam aduerte q̄ illa v̈ba incipit deſinit imobilit' cõfundunt neq3 eſt aliqð mediũ in deſcẽdẽdo reſpectu alicuius illoꝝ verborũ:nã dĩco gr̃a exẽpli tu incipis ſcire aliquaz ppõnẽ non poſſum⁹ recte imaginari volẽdo deſcendere ſub illo termino ppõnẽ:aliud debitũ mediũ q̃3 vnuz iſtorum quatuor. Iſte ſunt oẽs ppõnes:vel ille ſunt:vel incipiunt:vel ille incipiũt:vel ille ſunt vel icipiunt eẽ omnes ppõnes:ſed nullum iſtorũ eſt debitum mediũ: ponendo enĩ q̄ ſolũ ſint decẽ ppoſitiones ⁊ ille ſint falſe ⁊ incipiat eẽ vndecima v̈a quã tu icipias ſcire:eſt hoc añs verũ:tu incipis ſcire aliquã ppõnẽ:vt p3:exponẽdo ⁊ demõſtrãdo ppoſitiones que ſunt:verũ eſt q̄ ille ſunt omnes propoſitiões:⁊ verũ eſt q̄ ille ſunt vel incipiunt eſſe omnes: q2 ſunt omnes:g̃ ⁊c̃. ⁊ ideo nõ val3: g̃ icipis ſcire iſtaz vel iſtã ⁊c̃. demõſtratis iſtis q̃ ſunt: nõ etiã põt capi p debito medio. Iſte incipiũt eſſe oẽs: aut ille ſunt vel incipiũt eſſe oẽs: q2 ponẽdo:vt p̃us q̄ ſolum ſint decẽ ppõnes ⁊ ille ſint falſe ⁊ ↄtinue vſq3 ad hoc inſtãs fuerint vndecim ⁊ incipiat eẽ vndecima per remotionẽ de p̄ſenti quã tu icipias ſcire:vt p̃us:tunc demõſtratis illis decẽ veruz eſt q̄ ille incipiũt eſſe omnes ppõnes:⁊ q̄ ille ſint ⁊ incipiũt eſſe oẽs:vt p3 exponẽdo:tamẽ nõ l3 deſcendẽ demõſtratis illis decẽ:vt p3 in caſu. ❡ Aduerte vlterius q̄ Pau. nõ eſt ſuſtinẽdus in h̃ aſſerẽdo q̄ illud aduerbiũ imediate cõfundat mobilit'. Immo imobilit' ſm verã opinionẽ: dicẽdo.n. imediate poſt h̃ erit aliq̃ pars ptrãſita a ſorte: aut erit aliqð inſtans:aut erit aliq̃ pars hore: ſub nullo tali termino ſeq̃nte l3 deſcendẽ:vt ſatis p3 intelligẽti materiã hanc. ❡ Circa vndecimam regulã aduerte etiaz q̄ reſpectu taliũ v̈borũ. pmitto obligor ⁊c̃. volẽdo deſcendẽ nullũ eſt debitũ mediũ:dĩco ego pmitto tibi denariũ: debitũ mediũ non eſt illud. Iſti ſunt oẽs denarij: aut iſti pmittunť:aut iſti ſunt vel pmittunť:aut iſti ſunt ⁊ pmittunť eſſe oẽs denarij:in caſu cõi' ponendo q̄ pmittã tibi denarium nullũ denarium determinatuz tibi pmittẽdo: neq3 aliquid aliud tibi pmittẽdo: ppõ v̈a eſt.ſ. pmitto tibi denarium:⁊ tñ ſumẽdo hoc medium. Iſti ſunt aut iſti ſunt vel pmittunť eſſe oẽs denarij:non l3 deſcendẽ: vt p3 in caſu:modo etiã ſumẽdo aliqð tale medium:iſti pmittunť aut iſti ſunt ⁊ pmittũť eẽ oẽs denarij: eſt icõueniẽs aſſignatio medij:q2 i caſu nulli pmittũť aut ſť ⁊ pmittũť eẽ oẽs denarij:ſilit' dicas de alijs v̈bis debeo obligor ⁊c̃. ❡ Circa duodecimã rl'az aduerte q̄ pau. in ſeq̄ť opionẽ volentez q̄ nota rõnis ⁊ ↄditionis ↄfundant imobilit':⁊ opinio iſta fundať ſuper trib⁹ rõnibus: p⁹ dĩco ſi aſin⁹ nõ eſt: aſinus nõ eſt:ſub illo termino aſinus nõ l3 aliq̃ modo deſcendẽ:vt p3: 2^a q2 duo ſigna imediate cadẽtia ſupra aliquẽ terminũ cõem ⁊c̃. quoꝝ q̃libet h3 vim diſtribuendi terminũ illũ ſupra quẽ cadũt faciũt illũ ſupponẽ alit' q̃3 diſtribuťiue:vt p3: ſm cõez opionẽ logicoꝝ: ſed nõ ſic eſt de tali nota:q2 dĩco: ſi oĩs hõ currit. oẽ riſibile currit: adhuc ille termin⁹ hõ diſtribuiť:vt oẽs cõcedũt: 3^a rõ eſt: q2 dĩco: ſi hõ alb⁹ currit: hõ alb⁹ nõ ſedet ſub illo termio albus:⁊ añte nõ l3 deſcẽdẽ:g̃ ſi liceret deſcendẽ valeret h̃ argumẽtũ:ſi hõ albus currit:hõ albus nõ ſedet: ſed ſor. eſt hõ albus:ergo ſi ſor. currit:hõ alb⁹ nõ ſedet:ſed manifeſtũ eſt q̄ talis modus arguẽdi nõ v3: q2 i caſu ſtat añs eſſe veꝝ:⁊ tñ ↄñs eſt ſim diuiſũ ſit ↄditiõalis ipoſ'is: vt p3: pro iſtis vide Pau. ve. in 7° pncipali tertij q̃draturę. vide tñ. P. M. in illa mã: q2 t3 ↄ opionẽ cõem q̄ nota rõnis diſtribuat mobilit' dũmõ ſubm añtis ſit capax ↄfuſionis:⁊ nõ hẽat aliũde ipedimẽtũ ⁊c̃. Et ſuſtinẽdo hãc opinionẽ ſoluunť oẽs rõnes adducte pro opione cõtr̃. p.n. nõ obſtat arg^m: ſi aſin⁹ non eſt: aſin⁹ non eſt: q2 l3 ſub illo termino aſin⁹ non liceat deſcẽdẽ hoc eſt rõne impedimẽti puenientis a negõne ſequẽte: ablata.n. negatione liceret deſcẽdẽ:vt ſatis p3: ſcdõ non obſtat illa rõ: illius regule de duobus ſignis imediate diſtributiuis ⁊ imediate cadẽtibus: q2 illa nõ intelligiť de nota rõnis ⁊ de nota ↄditionis:vt p̃us notaui circa illã regulã: q̄cq̄d mobilitat imobilitatũ ⁊c̃. 3° nõ obſtat 3^m ⁊ vltimũ fundamẽtum: q2 volẽdo arguẽ ⁊ deſcẽdẽ ſub illo termino: hõ alb⁹:oport3 capẽ illos hoĩes cũ determinatiõe ad albedinẽ: verbi gr̃a dicẽdo: ſi hõ albus currit: hõ alb⁹ non ſedet: op3 deſcẽdere ⁊ iſti ſunt oẽs albi: g̃ ſi ille hõ alb⁹ currit ille hõ alb⁹ non ſedet: ſuppoſita.n. formalia iſtius termini hõ albus ſunt hoĩes: vt albi ſunt:⁊ p hoc p3 q̄ nõ v3 ar^m ſupius 3° loco adductũ:ſi hõ alb⁹ currit: hõ alb⁹ non ſedet: ſor. eſt hõ albus: g̃ ſi ſor. currit. hõ alb⁹ nõ currit: ſor.n. de p ſe non eſt ſuppo^m iſtius termini: hõ alb⁹: vt p̃us patuit: ſed eiuſdez eſt ſuppo^m ſor. vt alb⁹ eſt:⁊ iõ ⁊c̃. in ſequẽdo opionẽ cõez dr recte q̄ non l3 deſcendẽ in ordine ad totã ppõnem: q2 ſumẽdo añs p ſe aut ↄñs rõne illi⁹ non eſſet inconueniẽs deſcẽdẽ ſub illo termio: vt p3 ⁊c̃. dĩco.n. ſi hõ currit: aial currit: rõne illius ptis ſolũ hõ currit: l3 deſcendẽ ſub illo termino hõ: vt p3 ⁊c̃. ❡ Circa p^m notãdũ aduerte q̄ illð hẽt itelligi illo modo: nullus termin⁹ diſtribut⁹ hẽt vim diſtributiuã ſupra terminũ p̃cedẽtẽ. Notanť dico viz diſtributiuã: q2 a tale ſignũ h3 vim variãdi deſcẽſum termini p̃cedẽtis. ❡ Vñ pono ↄnem hanc: nullũ ſignuz diſtributiuũ qð nõ eſt aptum natum facẽ ſenſum compoſitum aut diuiſuz determinãdo compõnẽ verbalẽ põt mutare ſuppoſitionẽ termini p̃cedẽtis: aliqð tamẽ tale habet vim variãdi deſcẽſum: vnde ſm opinionẽ cõmunẽ dicẽdo: videos oẽm hominẽ eſt aial: ly hominẽ ſupponit diſtributi-

ue mobilr̄ et adueniēte negatiōe adhuc remanet ille ter
minus distribut⁹ mobilr̄ tantū. Ita q̄ p signū negatum
sequēs impedit descēsus copulatiu⁹ termini p̄cedentis:
nō autē variat suppositio: sicut est de illa: differēs ab ente
nō est ens: q̄ auferēdo negationē iste termin⁹ ente distri
buit mobilr̄: adueniēte negatōe tollit mobilitatio: nō aūt
distribuit suppōi: pro illa mā vide Pau. in 2° dubio. qua
drature in. 16. p̄ncipali. ❡ Etiam notant addo in ɔ̄ne q̄
nō est aptum natū face̅ sensum compositum: q̄ ly falsum
etiam postpositū pōt distribue̅ terminos p̄cedētes. vt eli
cit ex his q̄ notaui circa nonam regulā. ❡ Pet. tn̄ Mā.
in illa mā tz expsse q̄ signuz distributiuū sequēs qn̄cūqz
hēt vim supra terminū p̄cedē terminō solum variandi de
scēsum: sed etiā supponē: vn̄ fm eum dōo vidēs oēm ho
minē non est aial: ille terminus hoiem supponit ɔfuse tā
tū mobilr̄: et sub illo lz descēdē copulatim: adiuncta aūt
negatiōe seq̄nte supponeret ille termin⁹ distributiue mo
bilr̄: sic est de illo termino ente: in illa ppōne differēs ab
ente nō est ens: supponit. n. fm euz ɔfuse tm̄ mobilr̄: et lz
descēdē copulatim: ablata. n. negatione mobilr̄ distribuit.
❡ Sed est difficultas qūo fm talē opionem sub illo ter
mino ente lz descendē copulatim: naz illo dato seq̄ret q̄
illa ppō esset falsa: differēs ab ente nō est ens: que tn̄ est
vera cum suū ɔ̄dictoriūm sit falsum: q̄ aūt hoc sequatur
sic pbat sic descendēdo: et hec sunt oia entia: ergo differēs
ab illo et ab illo ente et sic de singulis nō est ens qd ɔ̄ns
est falsum: cū h̄ suum ɔ̄dictoriū (oē differēs ab illo et ab il
lo ente et sic de singulis est ens) sit verum: vt pz intuenti.
❡ Pro q̄ nota q̄ saluando Pe. Man. debemus sic descē
dē: et hec sunt oia entia: g̃ differēs ab illo ente et differens
ab illo ente: et sic de singulis nō est ens. Ita q̄ talis descē
sus vocat copulatiu⁹: q̄ vltimo loco accipit vbū: et nō re
plicat respectu cuiuslz suppositi vt notaui. ❡ Ulterius
alia difficultas est fm Pe. Man. vtrū sub q̄cūqz termio
sub q̄ lz descendē copulatim sub eodē etiā liceat descēdē
disiunctim et ecō. Pro qua dicas breuit q̄ nō: dōo. n. nul
lus hō est ois hō. Jō sub p̄dicto apud talē opionē lz de
scendē copulatim: non autē disiunctim: q̄ tūc esset falsa.
ppositio. ❡ Nota vlterius circa h̄ pmū notādū q̄ qn̄ di
cit Pau. q̄ solū ille termin⁹ confusiu⁹ qui indifferent an
te se et post se determinat compōnē vbalez: hz vim supra
terminū p̄cedētē: et est q̄ illud dcm̄ non est solū intelligen
dum de signo ɔfusiuo faciēte sensum compositū. aut disi
sum: sed etiā oz intelligi de nota rōnis et ɔditionis: q̄ il
la hz etiā vim confundēdi terminos p̄cedētes: vt patuit
in duodecima regula etc̄. ❡ Circa scdm notāduz nota q̄
nō semp qn̄ aliqs terminus supponit determinate adue
niēte signo distributiuo mobilr̄ cadēte supra illuz rema
net talis terminū supponēs mobilr̄: vnde dōo. vidēs ho
minē nō est aial: iste termin⁹ hoiem supponit determina
te: et tn̄ adueniēte illo signo: oēm. de se mobilr̄ distributi
ue non remanet mobilr̄. q̄ fm opionē cōem dōo videns
oēm hoiem non est aial: ille termin⁹ hoiem imobilr̄ sup
ponit vt etiā p̄us notaui: et iō pau. nō facit mētionem: in
scdo notato de suppōne determinata: sed solum de ɔfusa
tm̄. ❡ Nota vlterius quādo dicit pau. q̄ signa h̄ntia so
lū vim ɔfundēdi ɔfuse tm̄ mobilr̄ nō ipediūt descēsuz ad
ueniēte alio signo distributiuo: ex illo loco potes dicē ɔ̄
pau. q̄ dictio reduplicatiua si ɔfundit ɔfuse tm̄ mobilr̄:
vt tz in 6° rl̄s hui⁹ capl̄i: q̄ adueniēte signo distributiuo
mobilr̄ tollit descēsus: vn̄ dōo sor. inquātū ois hō ē oē risi
bile: sub isto termino hō nō lz descēdē: q̄ vt supius nota
ui ponēdo q̄ sor. sit ois hō: est aīns verū et ɔ̄ns falsum: g̃
auferēdo illud signū ois nō est dicēdum q̄ supponat mo
bilr̄ fz ea q̄ dicunt in illo scdo notato nisi velit dicē pau.
q̄ argumētū hēt ɔ̄itatē respectu totius extremi et nō par
tis siue affirmatiue arguas siue negatiue: q̄ difficultas ta
cta est supius diffuse circa sextā et septimā regl̄as. ❡ Cir
ca 3ᵐ notandūm nota oia illa q̄ declarata sunt circa illam
antiquā regulā: sc. q̄ mobilitat imobilitatū etc̄. sed inci
dēter adduco argᵐ ɔtra hoc notandum qd etiam proce
dit contra regulā illatā: et p̄sertim qn̄ in illa di q̄ oia duo
signa cadētia sup aliquē terminuz si distributiua fuerint
si non impediant suppōnem distributiuā impediūt descē
sum compositū: contra qd arguo dicēdo: non omnia ho
mo est aial: sub illo termino aial descēdet copulatiue sic
arguēdo: et hec sunt oia aialia: g̃ non ois homo est h̄ ani
mal et non ois hō est hoc aial et sic de singulis: pz. n. q̄ sic
descēdēdo recte descēdimus. ❡ Ad q̄ dicas q̄ nō debe
mus sic descēdē: q̄ ex quo ille terminus homo supponit
determinate: opz determinationē ferri ad vnum supposi
tū: et ideo determinādo ad. a. suppositū oporteret sic ar
guē: g̃ non ois hō est hoc aial et nō ois hō est h̄ aial semp
stādo in determinatōe ad a. suppᵐ: mō pz q̄ demōstrādo
illud aial quod est a. tūc illa ppositio eēt falsa: vt pz etc̄.
❡ Circa oia p̄dicta est difficultas quū mediū debeat su
mi in descēdendo sub aliquo termino. Requirit. n. q̄ de
scēsus hēat semp aliqd mediū: q̄ alr̄ nō liceret de sor° de
scēdē: vn̄ non vz argᵐ: ois hō est aial: g̃ iste hō est aial et il
le etc̄. q̄ corruptis illis hoibus demōstratis: esset aīns ve
rū et ɔ̄ns falsum. Quero ergo q̄ medium debeat eē tale.
❡ Pro quo solet cōiter dici q̄ id medium est: hoc et hec
sunt vel fuerūt vel erūt oia talia vel talia etc̄. fm exigētiā
termini sub quo volumus descēdē: verbi grā dearticulā
do ad hāc ppōnē: omnis hō est aial: mediū est hoc: et hec
sunt oia aialia: et sic suo mō dicas de alijs: si vis descende
re dicas et isti vel ille sunt hoies etc̄. et hanc opionē visus
est tenē Pe. Man. in tractatu hypoteticaruz propositio
nū in vltimo caplo. ❡ Sed ɔtra talē opinionē due sunt
difficultates: pma q̄ in aliquo casu pro tali medio petit
pnᵐ vt capta illa ppōne: ois hō est: volēdo descēdē sub il
lo termino: hō: et sumendo hoc medium: et isti sunt et iste
sunt oēs hoies: vi petitio p̄ncipij: q̄ videt hoc medium
eē idē cū illa ppōne: ois hō est. ❡ Sed possumus dicere
q̄ɔtum ad hoc q̄ id mediū est formalr̄ distinctum a ppōne
sub cuius subo volumus descēdē. Aliud. n. est dicē q̄ ois
homo est: et q̄ h̄ vel ista entia sunt omnes hoies: ista pa
tēt diligēter intuenti. ❡ Alia et scda difficultas talis me
dij est: q̄ illo mō non vr̄ sufficiēs in oi casu: vn̄ capta illa
ppōne: tu es maior aliqua pte q̄ɔtitatiua tui volendo de
scendē sub illo termino: pte medium nōdum oz esse hoc:
et hec sunt oēs partes: quū nulle sint oēs: infinite. n. sunt
ptes q̄ɔtitatiue in te. ❡ Ad hāc difficultatez breuiter rn̄
det Tisber negādo q̄ nulle sint omnes: q̄ vult q̄ aliqua
erunt oia entia hoie future: silr̄ q̄ aliqua sunt oia pūcta
in a. linea: hoc asserit expsse in illo sophismate: infinita sūt
futura in scdo p̄ncipali: hanc ēt opionē insequit Pe. M.
in pbāne istius termini infinitum. ❡ Tenēdo tamē aliā
opionē debemus dicē q̄ id medium non est sufficiēs nisi
respectu termini h̄ntis infinita supposita: debem⁹ alr̄ di
cere: vnde exēplo dato: tu es maior aliqua pte q̄ɔtitatiua
tui sic oz argui: q̄cūqz pte data illa tu es maior: et nulla ē
pars q̄ɔtitatiua in te q̄ tu non sis maior: et cū hoc in te est
aliq̄ q̄ɔtitatiua: qd pono: q̄ alr̄ ex negatiua seq̄ret affirmatiua: g̃
tu es maior aliq̄ pte q̄ɔtitatiua tui: prima tn̄ opio est faci
lior et breui⁹ se expediēs: et iō elige quam volueris etc̄.

Circa mām relatiuorum aduertēdū est q̄ relatiua subē: non ideo dicun
tur subē: q̄ semp referant subaz: et q̄ dicēdo
albedo que vr̄ est color: tale relatiuuz non
refert aīns supponēs pro suba: sed pro ante
cedēte quod est q̄litas: vt pz: sed ideo dicim⁹ qd est relati
uum

uuz sube: qꝛ referat suũ vel añs ꝑ modũ substrati ⁊ sbi ⁊ nõ in cõparatione ad aliqđ accñs extraneũ. Relatiuũ ãt accñtis dꝛ referre suũ añs semꝑ in ordine ad aliud accidẽtale ⁊ quale extremũ est: vt dicẽdo: sor. est albus. q̃lis est plato. ly qualis si recte ↄsideret̃ bꝫ respectũ ad albedinẽ inherẽtẽ ⁊c̃. ℭ Notanduꝫ vlterius ꝙ. P. M. nitit̃ multis argumẽtis ꝓbare ꝙ nullũ dat̃ relatiuũ diuersitatis siue sbe siue accidẽtis ⁊ fundat̃ ꝑmo sup̄ h̃ ꝙ relatiui fm grãmaticos est rẽ ante latã rei repñtare. Sed tale relatiuũ diuersitatis ponit̃ supponere ꝓ alio ab eo ꝓ quo supponit suũ añs: nõ ergo vt̃ rei ante late ⁊c̃. Scđo qꝛ si isti termini alter: alius: reliqu⁹: ⁊c̃. ⁊ diuersi ⁊c̃. essent relatiui diuersitatis: a simili ẽt ille termin⁹ differẽs esset relatiuũ diuersitatis: ⁊ ẽt ille diuersus: ꝙ tñ nõ ponit̃. Ista argumenta in rei veritate sunt euidentia ⁊ difficilia ⁊c̃.

ℭ Saluãdo tñ opinionẽ cõem ꝓ nũc possumus dicere ad ꝑmũ sicut ẽt dicit apolinaris in fine tertie q̃ônis supꝑo͞ꝫ suaꝝ in solutione q̃rti ꝑncipalis eiusdẽ. s. ꝙ relatiuũ diuersitatis nõ iõ dꝛ relatiuũ ꝑ ꝑmã nãm ⁊ rõnẽ sui: sed magis: qꝛ includit relatiuũ idẽtitatis: qđ est tale ꝑ ꝑmaꝫ rõnẽ ⁊ nãꝫ: vt pꝫ: zodo. aliqs hõ currit: ⁊ alter disputat. i. alter ab illo q currit disputat i qua resolutiõe hꝫ relatiuuꝫ idẽtitatis ⁊c̃. ℭ Ad scđm vꝫ difficile multũ in totum satisfacere neqꝫ ↄsonũ vꝫ id qđ a qbusdã satis friuole dꝛ: ꝙ nõ iõ tales termini diuis ⁊ diuersus positi sunt esse relatiui: eo ꝙ ĩportãt diuersitatẽ eẽntialẽ ⁊ specificã: qꝛ h̃ idẽ põt ẽt dici de istis terminis ali⁹ ⁊ alter ⁊c̃. imo ly aliđ in cap̃lo de diĩa ponit̃ a porphyrio denotare diuersitatẽ specificã: vt pꝫ intuenti. ℭ In sũma id idẽ qđ dꝛ respectu alicui⁹ istoꝝ quo ad diuersitatẽ essentialẽ vl̃ accidẽtaleꝫ põt ẽt dici de aliis si recte ĩspicias. ℭ Dicas ergo ꝓ nũc ad tale argumẽtũ ꝙ ille terminus diuersus ⁊ diuis i non iõ ponunt̃ relatiua: qꝛ nõ ẽt cõi mõ loq̃ndi hñt referre sicut alia relatiua: sꝫ tñ q̃ta rõ diuersitatis: dicat̃ ꝙ illa nõ facile assignari põt. Immo ꝙ argumẽtũ vꝫ euidẽtius concludere. ℭ Aduerte ẽt circa ꝑmã regulã q̃ dꝛ ꝙ relatiuuꝫ sube diuersitatis ⁊ relatiuũ possessiõis nõ supponũt ꝓ eo ꝓ quo suũ añs: maꝫ illud vꝫ falsum: dđo. n. duoꝝ ↄdictorioꝝ vnũ est verũ ⁊ reliquũ falsum: ly vnũ. supponit ꝓ vtroqꝫ duoꝝ ↄdictorioꝝ. ly aliud aũt supponit ad minus ꝓ vno istoꝝ: ꝫ̃ falsum est dicere absolute ꝙ nõ supponat tale relatiuũ ꝓ eo pro quo suũ añs. ℭ Pro illo solet cõiter dici ꝙ relatiuũ sube diuersitatis ⁊c̃. nõ supponit ꝓ eo ꝓ quo suũ añs. i. nõ verificat̃ ꝓ eo ꝓ quo suũ añs ⁊c̃. sed aduerte ꝓ illo ꝙ in rei veritate relatiuũ diuersitatis nõ supponit ꝑcise ꝓ eodẽ vel ꝓ eisdẽ dĩno: vt dđo hõ currit ⁊ ali⁹ disputat: ly hõ suppõit ꝓ hoie p̃nti: nõ aũt ꝓ eisdem hoib⁹ suppõit: sꝫ ly alter ꝓ quolibꝫ hoie p̃nti altero ab aliquo hoie determiato q currit: vñ lꝫ ly alter supponat ꝓ altero ab eo d̃terminato hoie q currit: nõ tñ supponit ꝓ illo determiato hoie q currit: aliđ. n. ẽ supponere ꝓ altero ab eo q currit: ⁊ aliđ est supponere ꝓ eo q currit: vt pꝫ intelligẽti: vñ ↄcedit̃ ꝙ relatiuũ diuersitatis cuꝫ sua supponẽ: tũ ẽt sua ↄnotatione importantẽ ẽt ĩportat suuꝫ añs: sꝫ fm tñ exigentiã v̄bi: vt pꝫ diligẽter ↄsiderãti: vñ lꝫ i exẽplo assignato ly alter nõ supponat absolute ꝓ hoie q currit: ↄnotat tñ eũ: sed aliud ẽ ↄnotare aliqđ: ⁊ aliđ supponere ꝓ illo vt sepi⁹ est declaratũ. Ista oĩa q̃ dicta sunt optimũ habẽt fundamẽtũ: ⁊ iõ sunt diligẽter aduertenda ⁊c̃. Dicas ergo ꝓ regula ꝙ relatiuuꝫ diuersitatis sbe supponit ꝓ alio ⁊c̃. i. v̄ificat̃ ꝓ alio vel saltẽ denotat̃ v̄ificari ꝓ alio ⁊c̃. nõ tñ sic dico ⁊ declaro: qꝛ credã ꝙ tale relatiuũ semꝑ supponat ꝑcise ꝓ eodẽ vel ꝓ eisdeꝫ pro quo vel qbus suũ antecedẽs: qꝛ assero hoc esse falsum vt ꝓri⁹ sed iõ qꝛ supponit ꝓ aliquo ꝓ quo q̃dlꝫ suũ añs: vel saltẽ h̃ vt ꝑlurimũ accidit: vt pꝫ discurrẽdo. ℭ Neqꝫ obstat Pe. Man. dđo oĩs hõ currit ⁊ qlibꝫ ali⁹ disputat: nam ꝓbat ipse ꝙ posito ꝙ oĩs hõ curratet ẽt v̄ificet̃ ꝓ qbus suum añs ⁊c̃. Dico ego ꝙ in ꝑdcã ꝓpõne ⁊ in casu ly alius denotat̃ verificari ꝓ alio hoie ab eo q currit: ⁊ iõ ⁊c̃. ℭ Circa scđam regulã notãdũ ꝙ ista idiget limitatiõe: nã non est veꝝ fm verã opionẽ ꝙ relatiuũ idẽtitatis nõ possessiuuꝫ semꝑ supponat ꝓ eo ꝓ quo suũ añs: nã dđo chy͞a intelligit̃ ⁊ illa currit: tale relatiuũ ꝓ nullo suppõit: qꝛ nullũ est supp͞m illi⁹ relatiui respectu isti⁹ v̄bi est ⁊c̃. et dđo hõ est asinus ⁊ ille disputat: tale relatiuũ ꝓ nullo supponit: qm̃ respcũ isti⁹ v̄bi disputat tale relatiuũ nullũ supp͞m hꝫ nullus. n. est hõ q sit asin⁹: qđ qdẽ reqrit̃ ad h̃ ꝙ aliud sit supp͞m talis relatiui: quũ referat añs in ordĩe ad aliud extremũ. et iõ. P. M. ponit talẽ ↄnẽ ꝙ añte verificato ⁊ ꝓ aliquo supponẽte relatiuũ supponẽs supponit ꝓ eo ꝓ q suũ añs ⁊c̃. et hoc ꝑsertim hꝫ v̄itatẽ respectu affirmatiue ꝓpõnis: qꝛ in negatiuis nũ est incõueniẽs ꝙ añs ꝓ nullo supponat: ⁊ tñ relatiuũ sic: vt dđo antixꝑs nõ est: ⁊ ille currit: nũ extẽdo vlteri⁹ hãc mãm: sed ꝓ istis oĩb⁹ videas q̃ dicit. P. M. in tractatu supp͞m in ꝑ ca⁰ de relatiuis: qꝛ illa subtil̃r dicta sunt ⁊c̃. ℭ Pau. tñ ve. visus est tenere ꝙ dđo chy͞a intell̃r et illa ẽ: ꝙ tale relatiuuꝫ supponat: qꝛ vult ꝙ ẽt dđo: chy͞a est: ꝙ ly chy͞a supponat vt vꝫ expsse tenere in illo sophismate: oĩs fenix ẽ: hãc tñ opionẽ non teneo: sꝫ magis adhereo alij opioni recitate. ℭ No͞m vlterius ꝙ dꝛ in 2⁰ ꝙ tale relatiuũ supponat hñdo re͞m ad aliđ extremũ: nã hoc nõ est veꝝ absolute q̃ñ est in eadẽ cathegoria: 2⁰ ẽt alio⁰: de quo faciã mentionẽ in seq̃nti cap̃lo. ℭ Nõ ẽt in fine toti⁹ regule q̃ñ dat̃ ex͞m de relatiuo reciproco ꝙ subiũgit h̃ sil̃r dicat̃ de ista: hõ hñs filiũ diligit illuꝫ. Id exẽ͞m nũ vꝫ ad ꝓpositũ: qꝛ ly illũ nõ est relatiuũ reciprocũ. ℭ Sꝫ dicas ad h̃ exẽplũ solũ põit̃ ꝑp silitudinẽ de referre singula singulis: ⁊ lꝫ cũ id h̃ dixissꝫ ð relatiuo reciproco subiũxit h̃ aliđ exẽ͞m ð ly illđ rõne silitudinis assignate ⁊c̃. ℭ Aduerte circa regulã q̃ñ dꝛ ꝙ relatiuũ idẽ ꝑtitatis accñtis supponit sꝑ ꝓ sili vl̃ eq̃li illi ꝓ q suũ añs: nã illa rel̃a patit̃ multiplicẽ istãtiã. Pria qꝛ dđo sor. ẽ albus q̃lis est antixꝑs: vl̃ ⁊ talis ẽ ãtixꝑs: tale relatiuũ nõ supponit ꝓ sili vel ꝓ eq̃li ⁊c̃. quũ sor. ⁊ ãtixꝑo nũ sunt sil̃ nec erũt vt pono: silitudo aũt ⁊ eq̃litas nõ cadũt nisi iter extremos sil̃ exñtis. ℭ Neqꝫ dicas sicut qdã dicunt ꝙ ꝑp hãc rõnẽ assignatã ꝓpõ esset falsa: dato ẽt ꝙ sor. sit albus ⁊ antixꝑs est alb⁹: nã nõ est veꝝ ꝙ talia relatiua reqrant silitudinẽ extremoꝝ: ⁊ h̃ idẽ ẽt asserit Pe. M. in capi. ꝓbationis isti⁹ termini differt ⁊c̃. 2⁰ patit̃ instãtiã regula dđo tu es alb⁹: ⁊ talis itell̃r chy͞a: nõ suppõit tale relatiuũ ꝓ sili vl̃ ꝓ eq̃li ⁊c̃. vt pꝫ. tertio ẽt ↄ regulã arg̃r: qꝛ dđo sor. est alb⁹ q̃lis ẽ ipsemet: nõ supponit relatiuũ ꝓ sili vel pro eq̃li ⁊c̃. sꝫ ꝓ eodẽ ꝓ quo suũ añs. ℭ Similia ẽt argumẽta procedunt suo mõ. ↄ quartã regulã: naꝫ dicẽdo sor. est albus: ⁊ aliusmodi intell̃r chy͞a: vel intell̃r ipsemet i non supponit tale relatiuũ ꝓ dissimili vl̃ in equali ⁊c̃. ℭ Pro istis ergo relatiuis nota ꝙ hñt veritateꝫ solũ respectu v̄bi de p̃nti nõ ampliati ⁊ nũ aliunde distracti. Intelligendo primũ ꝙ supponat pro sili vel equali ⁊c̃. et sic cessant duo ꝑ⁰ argumẽta. ℭ Contra aũt tertiam argumẽtum nõ ꝓcedit: qꝛ põt ↄcedi ꝙ sor. est ↄsimilis sibi ipsi et sil̃r que cunqꝫ res existens: et nõ vꝫ argumentũ: supponit pro eodẽ ꝓ q̃ suũ añs: ꝫ̃ ꝓ sili: vt pꝫ. Scđa ãt regl̃a q̃ ẽ q̃rta i ordine est ĩtellĩnda vt ꝑri⁹: addẽdo tñ vl̃ ꝓ eo ꝙ denotat̃ eẽ vel intell̃r esse dissilẽ vel ieq̃lẽ: ⁊ si pꝫ. potes ẽt hãc ꝑticulaꝫ addere ꝑ⁰ regule: lꝫ nõ asserã ꝙ illa sit neccĩa quũ sine illa possit euitari arg͞m ↄ illã: vt pꝫ ⁊c̃. quã ꝑticulaꝫ addo ꝑp talẽ ꝓpõnẽ: sor. ẽ alb⁹: ⁊ aliusmodi ẽ ipsemet: tale relatiuũ nõ supponit ꝓ dissimili: vt pꝫ: sed supponit ꝓ eo qđ denotat̃ eẽ dissimilis: sor. n. hꝫ rõnẽ duoꝝ extremoꝝ talis

cõparationis. ¶ Neq3 dicas limitãdo regulas q illę in-
telligunt p silẽ vel dissimili eq̃li vel ineq̃li vel p eo qd de-
notat esse vel intellr esse aut. rc. silẽ vel dissilẽ equale vl
inequale:q2 ille intell's nõ satisfacit p tali istantia:sor. est
albus:r talis ẽ ãtixpus:cũ tale relatiuũ:neq3 pro silẽ aut
eq̃li rc. neq3 p eo qd intellr vel denotat esse vel rc. esse
silẽ vel equale rc. Ista oia patẽt diligẽter cõsiderãti rc.
¶ Circa ẽt regulas istas notãdũ q ẽt ille itellecte vt pus
nõ hñt veritatẽ absolute fm opionẽ Pe. M. nisi aliud ad-
datur:vtdo.n. sor. est alb9 qualis est chymera. Tale rela-
tiuũ nõ supponit p aliquo cũ nulla chy'sit:ergo nõ pro
simili rc. r id fz talẽ opionẽ opz addere supradictis:dũ-
modo tale relatiuũ suppõat. Pau. tñ ve. (vt notaui pus)
non tenet talem opinionem: r ideo rc.

In secundo caplo circa pmã regulaz aduerte q ẽt illa hz itellũ fm opionẽ Pau.
ve.q2 fm Pe. Mã. opozteret addere:dũmõ relatiuũ sup-
ponat. ¶ Circa scdam regulã pter pdicta aduerte qñ dr
q oẽ relatiuũ idẽtitatis sube in eadẽ cathegorica rc. sup-
ponit eodẽ mõ rc. nã id vr esse falsuz:dicẽdo.n. aliqs hõ
diligit oẽz suũ filiũ :ly suũ vr supponere añte supponẽte
determinate:r sic vr de multis alijs dõm:r in rei veritate
vr pcedere ɔ̃ regulã. ¶ Diceret tñ Pau. q tale relatiuũ
in exemplo supponit dterminate:q2 significat resoluẽdo
q aliqs hõ diligit alicui9 hois oẽm filiũ:reciprocãdo ta-
men rc. sic ẽt dicẽdo. sor. diligit oẽz suũ filiũ:supponit ly
suũ fz regulã r fz eũ discrete:r resoluit.n. in hãc:sor. dili-
git sortis oẽz filiũ. ¶ Sz tñ id fundamẽtũ est multũ diffi-
cile:naz non vz argumẽtũ:hoc includit añs vel id ɔno-
tat sic supponẽs vel sic:g r relatiuũ sic supponit:id rc.
¶ Circa tertiã regulã aduerte q illa non vr vera:q2 alr
sequeret q talis ɔ̃silis esset vera:aliqs hõ est viuus si il-
le est mortuus:q2 ẽ relatiuũ in diuersa cathegorica r re-
fert añs supponẽs ɔfuse tñ rc. significat:g q aliqs hõ ẽ
viuus si iste hõ q est viuus est mortuus: id rc. silẽ mõ di-
cas de istis:aliqua ppõ est va si ipsa ẽ falsa:id rc. ¶ Pro
istis. tenẽt aliq q tales sint vere r volunt q talis scda ẽt
hẽat veritatẽ respectu ɔditionalis:r hãc opionẽ tz Pe.
Mã. in tractatu supponũ in 2° cap° de relatiuis:hãc etiã
eadẽ tz pau. in 3° dubio 4° qnto pncipali. Tisber tñ in tra-
ctatu relatiuorũ tz q respectu note ɔditionis regla non
habeat veritatẽ. ¶ Aduerte ẽt circa regulaz q fm Pet.
Mã. dr o. ois hõ est aial et illud est rõnale:ly illud nõ re-
fert in ordine ad hoc totũ ois hõ:sed solũ ad ly hõ. Ita q
significat ois hõ est aial:r illd aial qd ẽ hõ ẽ rõnale. Ita
q absq3 signo vult fieri relationẽ:nõ aũt cum signo:r silĩ
mõ dicas de alijs hmõi r hãc opionẽ tz i vltimo ca° sup-
positionũ relatiuorũ. Tisber tñ i tractatu relatiuorũ vi-
sus ẽ tenere cũ Pau. i illo loco. ¶ Circa quartã regulaz
nota q ẽt illa nõ hz veritatẽ fm vnã opionẽ respectu no-
te ɔditiõis:vñ dr o. sor. est alb9 si ipse est niger:vbi relati-
uũ referat añs q supponit discrete in ordine ad aliud ex-
tremũ:talis ppõ eẽt ɔcedẽda:r nõ solũ ipsa:sed ẽt isinite
alie q̃si sil'es. ¶ Pau. tñ ve. r P. Man. tenẽt vt. s. nota-
ui tales ppõnes esse vas:q2 2° vult q relatiuũ qñq3 refe-
rat habẽdo respectũ ad totã cõpõnẽ añtis:aliqñ aũt ha-
bendo respectũ ad alteρ extremũ r nõ ad totã cõpõnez:
silimodo diceret respcũ note dishũctiõis:puta dr o: anti-
xps est vl ille erit:ly ille nõ refert añs in ordine ad aliud
extremũ:q2 tũc illa ppõ eẽt falsa:vt pz:q̃ tñ vr dẽre cõce-
di:sz Pau. ve. fm cõem expõnẽ nõ vr itelligẽdus illo mõ
nã solet cõiter exponi regula q qñ relatiuum refert añs
supponẽs determiate vel discrete:tũc hr respect9 ad totã
cõpõnẽ añtis:qñ aũt refert añs supponẽs distributiue:
tũc hr respect9 solũ ad alteρ extremũ:r nõ solet limitari
regla magis respectu vni9 note q̃z ali9:sz de istis nõ ẽ ma-
gna vis:fm.n. vnã opionẽ potes dicere q regla respectu
note ɔdõnis r dishũctiõis ñ hz vlr vitatẽ:sz solũ respectu
note copulatiõis:fm aũt opionẽ aliã potes dicere q re-
gula ẽt respectu taliũ notaρ itellr. Et tũc rñ° ad argumẽ-
ta ɔ̃ h fm suã exigẽtiã ɔcedẽdo vel negãdo rc. ¶ Circa
sextã regulã r vltimã aduerte q in rei veritate hz debile
fundamẽtũ:nã quotiẽscũq3 relatiuũ ponit i ppõne r re-
fert aliud añs siue supponens mãlr siue psonalr exercet
illud qd hz ab ipõne spãli:r id semp sic supponẽs suppo-
nit psonalr r nõ mãlr:neq3 vz si dicas q relatiuũ referẽs
añs supponẽs mãlr ẽt malr supponit:q2 aut supponit p
añtis mãli signato:aut saltẽ illud cõnotat:q2 aliud est h
signatũ eẽ mãle añtis:aliud aũt est esse tale respectu rela-
tiui:vnde ɔcedit q in aliquo casu id qd ẽ significatũ mã-
le añtis est significatũ formale relatiui:r id de tali regu-
la nõ mltũ curo:cũ illã asserã carẽ euidẽti fũdamẽto rc.

¶ Caplm ampliationum.

Circa mãm ampliationũ ɔsidera q necessitas ponẽdi ampliationẽ fuit
pp saluare mltas ppõnes eẽ veras que fz
moduz cõez loquẽdi ɔcedũtur:vñ posito
q nũc aliqd sit albũ qd nũq̃z ãplius erit al-
buz:sed nigrũ:talis ppõ:albũ erit nigrũ:in tali casu ɔce-
ditur a cõi mõ loquẽdi:qd tñ nõ fieret nõ data ãpliatõe:
r vbi aliqua res nũc nõ eẽt alba:sz aliqñ ẽ alba r ppea
est nigra:tũc ẽt talis ppõ ɔcederet rc. ¶ Ulteri9 nota p
declaratiõe diffõnis ampliatiõis q solet cõiter poni ta-
lis distinctio q aliud est significare:r aliud ɔsignificare:r
aliud vltra ɔsignificare. Ista oia declarant respectu isti9
ṽbi:curro:sigat.n. cursuz:ɔsignat aũt tps pñs cõnotãdo
illud:q2 ɔsigat cursum in tpe pñti. ¶ Ultra cõsignifica-
re aũt respectu illius ṽbi est cape illud non p significato
aut respectu tpis:qd ɔsigat:sed capit vltra tale tps:vt di-
cẽdo sor. curret:ab illo ṽbo curret ampliat ille termin9
sor. pro illo qd est vel erit sor. ita q illud ṽbũ curret am-
pliat vltra suã ɔsignificationẽ:q2 ɔsignificat tps futuρ:r
tu ẽt capis illud p tpe pñti:sub dishunctione tñ rc. ¶ Di-
camus illo psupposito q ois ãpliatio est acceptio termi-
ni vltra ɔsignificationẽ ṽbi rc. i. vltra dñiam tpis quã im-
portat tale ṽbũ rc. ¶ Nota vlteri9 q recte dr spalr sum-
ptio:q2 in pposito nõ est:cura d acceptiõe termini p signi-
ficato formali aut mãli:sicut de suppõne distributiua aut
determinata rc. q2 de istis determinatũ est supi9:sed i p-
posito q̃ro de acceptiõe termini q recipit ṽbũ r tps ṽbi.
¶ Aduerte ẽt q notãter dr in diffõne ṽbi pncipalis vel
pticipij eiusdẽ:q2 a ṽbo scdario non sumit ampliatio:vñ
dicẽdo sor. q fuit albus est currens:ly sor. est ampliatur
lz in tali ppõne ponat illud ṽbũ fuit:hoc aũt puenit: q2
id est scdariũ:r notãter dr vel pticipij:q2 a pticipio sũpto
cũ ṽbo supplente vicẽ verbi sumit ãpliatio:vñ dr o:adã
est mortuus ly adã ampliat ab hoc toto est mortuus:q2
hoc totũ equalet vni ṽbo ampliãti:quo q2 caremus sal-
tem quo ad nomen eius:id supplem9 p hoc ṽbũ sum cuz
pticipio:solẽt.n. dicẽ grãmatici q ṽba passiua sepe sup-
plemus per pticipiũ r ṽbũ subiuũ. Ita q ego teneo hoc
p diffõnis declaratiõe q qñ dr vel pticipij eiusdẽ intelli-
git de pticipio correspondente verbo ampliatiuo vel de
pterito vel de futuro cuius loco vtimur pticipio tali rc.
¶ Sz ɔ̃ illa est difficultas:nã dr o chymera est imagina-
bilis. ly chymera ampliat:vt pz et nõ a verbo nec a pti-
cipio cũ ly imaginabilis nõ sit pticipiũ. ¶ Pro qua dili-
genter habes aduertere q in rei veritate arg'' vr pcede-
re:de virtute sermonis: sed tñ sensus diffõnis est bonus:
vnde in ista mã tene hãc ɔ̃nem: q ois ampliatio simplici-
ter est a verbo r si nõ a ṽbo quãdoq3 fit:est tamẽ ab aliq
sumpto equalente ṽbo quo vtimur rõne ṽbi:tales enim

termini imaginabile possibile intelligibile generabile z alij cõiter ɔñs ponunt esse termini vbales: vt pz. Istõ declaraui satis supius de pricipiomũc ãt dico vlteriꝰ ꝙ h̃ totũ: est imaginabile: aut põt: z sic de alijs hmói qñ poñt ampliare ponit illa de cã: q equalet vni ampliatiuo vboqʒ q nobis ignotũ est: io vtimur tali cõplexo: z iõ dixi sic z intellꝰ vltra ɔsignificatione vbi vl pricipij eiuſ dezadde vel alicuius supti p equalẽte vbo vel pricipio. ¶ Nec credas ꝙ in illa chyꝰ est imaginabilis: z in illa chyꝰ erit imaginabilis: vtrobiqꝫ a toto illo cõplexo ẽ imaginabilis sumat ampliatio: hoc idẽ ẽt pz in illa: antixpꝰ est mortuꝰ z antixpꝰ erit mortuus: q alia ẽ amplꝰ i vna z in alia: z p illa pz ꝙ rõnes. P. M. nõ multũ ꝓcedũt: q tenẽdo ꝙ nulla vel amplꝰ dic ꝙ in illa ꝓpone adã ẽ mortuos: nulla est amplꝰ q illud vbũ ẽ nõ ampliaſ zc. dico ego ꝙ ampliatiõ est a tali vbo ẽtiʒ ab hoc cõplexo est mortuus: vide capꝰ ꝓpriũ illius: z ɔsidera oẽs eius rõnes ad oppꝰ ampliationis quas p te ipm poteris soluere hito boni fundamẽto. ¶ Cõsidera et illa mã ꝙ apollinaris tʒ ꝙ ois amplꝰ fit respectu disiũcti cuius vna ps est h̃ verbũ solũ sumendo: est: alia aũt ps est vbuz id vel equalẽs vbo vt sus notaui a quo sumit amplꝰ: vñ dõo. chyꝰ est imaginabilis ampliaſ: ly chyꝰ p eo qd est vel ẽ imaginabile cẽ chyꝰ z sic suo ꝰ dicas de alijs: z p h̃ tenebo ego in sequntibꝰ ꝫ mltas reglas positas a pau. ¶ Difficultas ẽ in ista mã vtrũ ãpliatio possit fieri copulatiue: copulatiuaut disiũctiue sic sit disiũctim. ¶ Pro q̃ dicas ꝙ non nã si copꝰ ãpliaret staret i casu ꝙ duo ɔdictoria essent fil' falsa aut dz vt ponꝰ ꝙ soꝛ. fuerit ꝑtinue albꝰ mũc aũt nõ sit in rez nã: tũc ista duo cẽnt fil' falsa. soꝛ. fuit albꝰ soꝛ. nõ fuit albꝰ. ¶ P. in ãpliatiõe dz vificari qñqꝫ talis ꝓpõ p vna pte qñqꝫ aũt p alia: nõ aũt sp p vtraqꝫ: ſʒ vbi ampliaret copꝰ reqreret: vtifica vtriusqꝫ ptis: vt pz: z pp eãdẽ cãm amplꝰ nõ est p copulatiũ: et pp alsõ: q ponꝰ ꝙ soꝛ. sit albꝰ z nũqꝫ ãplꝰ erit albꝰ z currit: tũc in casu talis eẽt falsa. soꝛ. albꝰ curret: si copulatim zc. nõ p disiũctiue ãpliaſ: q i casu p õ soꝛ. q nũc nõ sit z ɔtinue vsqꝫ nunc fuerit albus illa duo ɔdictoria cẽnt sil' va. soꝛ. fuit albus soꝛ. nõ fuit albꝰ: ꝑñia est manifesta. scda aũt sic vificatur: id qd ẽ soꝛ. nõ fuit albꝰ: vel id qd fuit soꝛ. nõ fuit albũ cũ ius disiũctiue ꝑma pars est va: z sũi ɔdictoriũ est sil fasũ. s. id qd est soꝛ. fuit albuz: q illo dato seqꝰ soꝛ. esse: vt pz: ideo zc. ¶ Quãdo aũt terminꝰ est infinitus vel negatus q ampliaſ: tũc nõ incõueniꝰ ꝙ amplieꝰ copulatiz: q ergo ampliaſ disiũctim p negõnẽ ꝓpositã z disiũctũ talꝰ negatũ equalet copulato de ptibus oppositis vt cõiter ponꝰ. iõ respectu talis termini negatiui ãpliatio est p aliqd equalẽs copulato zc. nota bñ dia: q multũ deseruiunt zc. ¶ Circa ꝑmã regulã nota ꝙ illa de vtute sermonis est falsa: q tũc seqreꝰ ꝙ dõo chyꝰ fuit itellꝰ ꝙ tũc ly chyꝰ ampliaret p eo qd est vel fuit chyꝰ: fim est vt pz z dõo ãtixpꝰ fuit futurus ly antixpꝰ ãpliaret p eo qd ẽ vel fuit antixpꝰ qd filꝰ est falsum. ¶ Dõm ꝙ regula bz itelligi sic. dis terminꝰ supponẽs a pte añ respectu vbi õ ptõ vel pricipij eiusdẽ zc. nõ aliũde distracti z nõ ãpliati ad istũ sensuz ꝙ si et de pñti nõ ampliaret ãpliaſ ad supponẽdũ p eo qd ẽ vel fuit zc. z sic cessat arꝰ de iꝰ ꝓpone chyꝰ fuit intellꝰ: q tale vbũ distrabit: vt pz: z sic suo ꝰ dicas de alijs fiubꝰ zc. ¶ Similꝰ limitanda est 2ꝰ regꝰ a ois terminus supponẽs a pte añ respectu vbi de futuro vel pricipij eiusdẽ nõ aliũde distracti nec ãpliati ad istũ sensum ꝙ si esset nõ ãpliaret: ãpliaſ ad ɔponẽdũ p eo qd ẽ vel erit: z sic cessat arꝰ de istis: adã fuit ꝑteritꝰ: chyꝰ ẽ intellꝰ a ãtixpꝰ poterit esse. ¶ Difficultas ẽ circa istas duas reꝰs dõo antixpꝰ erit ꝑteritꝰ: adã fuit futurus quõ ampliaſ ly antixpꝰ z ly adã. ¶ Pro qbꝰ dicas ꝙ ly antixpꝰ ãpliaſ p eo qd est vel erit ꝑteritus antixpꝰ: ly adã p eo qd est vl fuit futurꝰ adã. Ita ꝙ in pꝰ bꝰ respectꝰ aliquꝰ ad tpꝰ ꝑteritũ: q ly antixpꝰ ãpliaſ p eo qd ẽ vel de quo aliqñ ẽ vez dre ꝙ fuit: z sic suo ꝰ respectu tpis futuri in 2ꝰ dõm zc. ¶ Circa 3ꝰ regulã nota ꝙ iꝰ nõ est va q̃ ad ptez illã qñ di ꝙ a pte posſ et terminꝰ ãpliaſ: z per h̃ et falsꝰ et dẽs alie regule seqntes q̃ ad cõsimilẽ ptẽ. Vñ aduertendũ est ꝙ nũqꝫ terminꝰ seqñs vbũ ãpliaſ ab iꝰ vbo pcedẽte. Prio q terminus seqñs vbũ sp seqꝰ nãm ipsius vbi. Scdo q si aliqs talis terminꝰ ãpliaret disiũctim hoc eẽt q qñqꝫ disiunctim illud vificaſ p vna pte qñqꝫ p alia: ſʒ terminꝰ seqnẽs vbũ si mõ verificaſ zc. sp verificaſ bʒ exigentiã illius vbi pcedentis a quo regiꝰ zc. nũqꝫ aũt fm aliã ptẽ disiũcti zc. id pz discurrẽdo p oia zc. si g ita ẽ nul lo mõ dõm est terminũ postpositũ ampliari zc. z hoc idẽ assero õ oibꝰ alijs regulis sequẽtibꝰ. ¶ Circa qrtã regulaz notato h̃ de termio a pte post zc. ꝙ nõ ampliaſ: nota ẽt ꝙ illõ vbũ põt. a pte añ ãpliaſ terminũ: q qñqꝫ talis terminus verificaſ p eo qd est z nõ p eo ꝙ põt: qñqꝫ p eo ꝙ põt z nõ p eo ꝙ est: de z claꝰ z exꝰ: q dõo antixpꝰ põt esse albũ verificaſ ly antixpꝰ p eo ꝙ põt: nõ aũt p eo qd est. De h̃ aũt vi difficilius ponere exꝰ ponendo ꝙ tñ sit de scõ ois hõ: tũc capta iꝰ ꝓpõnetens ois hõ põt currere vel cẽ soꝛ. verificaſ ly ois hõ p eo qd est ois hõ: nõ aũt p eo ꝙ põt esse ois hõ: cũ nihil possit cẽ ois hõ: vt pz de mẽte itsberi in 4ꝰ ꝑncipali sophismatis: et i alio exꝰ dicamus gra argumẽti ꝙ a. lignũ sit nũc albũ: ita ꝙ nũqꝫ amplius possit esse albũ ꝙ tñ poterit esse nigrũ: vt bʒ admitti ad imaginabile: tũc dõo h̃ albũ poterit fore nigrũ zc. ly albũ filꝰ stat p eo qd ẽ albũ: nõ aũt p eo qd põt cẽ albuz: vt pz in casu. ¶ Circa aliã ptẽ regule de termis desinẽtibus in bilis z in bile zc. nota ꝙ nõ est vez ꝙ oẽs illi amplienꝰ p eo qd est vel põt esse: q dõo chyꝰ est imaginabilis vl mons aureus ẽ itellis nõ ampliant illi termini p eo qd ẽ vl põt cẽ: vt pz: z iõ melius est dicere ꝙ illi termini amplianꝰ p eo qd ẽ tale vl põt esse zc. ſʒ exigentiam talis termini zc. vñ dõo chymera est imaginabilis ly chyꝰ ampliaſ p eo qd est vel imaginabile est cẽ chymera: similitudo dicas mons aureus est intelligibilis ampliatur ly mons aureus ad supponẽdũ p eo qd est vel est in tellecte esse mons aureus zc. Pau. intelligit regulam de talibus termis nõ excedẽtibus possitatem: z tũc excludit istos terminos imaginabile intellꝰ: tñ opio gñalioꝛ est z satisfaciẽs pro oibus talibus terminis zc. ¶ Circa qntam regulã noꝰ ꝙ ẽt illa est falsa quo ad ptez de termio postposito vt notaui sus in alijs: z ẽ facile videre ꝙ talis terminus a pte añ ampliaſ ad supponẽdũ pro eo qd est vel incipit vel desinit zc. q qñqꝫ disiunctum verificaſ pro vna pte qñqꝫ pro alia: hoc aũt pbare non est difficile. ¶ Circa sextã regulã aduerte ꝙ illa peccat in mulꝫ: primo vt alie de termino postposito: q nõ est vez ꝙ illa ampliaſ vt prius zc. Scdo q non vez est ꝙ talia verba ita large ampliant a pte añ: primo q in istis verbis non est necessariũ ꝙ ɔtineat illud verbũ põt: vt pz de istis intelligo cognosco zc. et nõ est vez ꝙ ampliẽt p eo qd est imaginabile zc. q talia verba de qbꝰ fit mentio in regula dicũt actũ nõ aptitudinẽ. ¶ P. sequeret ꝙ dũ asinũ intelligo hoiem intelligeres. vbi et nullũ cõceptum formares de hoie: neqꝫ ẽt de re q̃ est hõ: istud ẽt ꝙ sequatur decõ: nã asinũ intelligendo illud qd ẽ vel põt vel est imaginabile esse hõ intelligo ꝫ hoiem intelligo: teneo ergo hãc ɔnẽs respectu 6ꝰ regule ꝙ talia verba ampliẽt zc. fm exigentiã verbi: vt dõo rosa cognoscitꝰ ly rosa ampliaſ p eo qd est vel cognoscie zc. dõo aũt a. ꝓpõ scitur esse vera ly a. ꝓpõ ampliaſ p eo qd est vel scitũ est esse. a. et sic dicas de alijs suo mõ. Ita ꝙ disiunctũ dz esse respectu ver

bi subiiui et vbi pncipalis a quo sumit amplio⁹: nõ aũt oz
aliud sumere in tali disiũcto: vt ẽt notaui superius: vñ po
sito casu q aliquã cerã itelligã sub ɔceptu rose tũc ista ẽ
va rosam itell'o: q2 id qð est vel itell'r esse rosa itell'o: veri
ficat aũt disiũctũ p eo q intell'r esse rc. nõ p eo qð est: vt
pz: et tũc in casu ẽt illa est va: cerã itell'o q2 illud qð ẽ vel
itell'r esse cera itell'o: verificat aũt p eo qð est cera: nõ ãt
p eo q intell'r: vt pz. ¶ Difficultas est vñ fit q amplio⁹ sp
sumat a pte vna disiũcti vbũ subiuũ de pñti. ¶ Ad hanc
rñdent aliq q hoc iõ ẽ: q2 oĩs ppõ va de ptõ relinqt vnã
verã de pñti: et oĩs ãt d futuro ẽt hẽbit vnã veram de pñti.
¶ Sz illa opio'i mltis peccat. p q2 suũ dictũ ẽ falsũ: nã
in talib⁹ sor. fuit tãtus q̃tus pla. sor. fuit ita alb⁹ sicut ci
cero fi'r sor. icipit esse tãtus q̃tus est cicero: et mltis alijs
ɔsilib⁹ nulla corrñdet de pñti ppõ: vel saltim hoc nõ est
necessariũ: vt pz itelligẽti. ¶ Scðo q2 nõ satisfacit quo
ad tales ppõnes: chymera intell'r: vl' modus aureus fuit
cognitus: q2 talia vba nõ includũt vbũ subiuũ respectu
cui⁹ dẽat vificari termin⁹ sp rc. hoc tñ dictũ suũ plimuz
hz vitatẽ: et forte ipsi diceret q rõne illoꝝ p qb⁹ verũ est
dictũ ãpliata est regula postea ẽt ad alia rc. ¶ Meli⁹ tñ
est dicere vt dixi in pmo q ãpliatio i disiũcto includit ver
bũ subiuũ ad saluãdũ cõez mo^m loquẽdi rc. ¶ No^m ẽt q
pter regulas positas a pau. solũ ẽt ab alijs poni alia re
gula. s. q ille tmin⁹ nec̃io vel de necessitate et alij ẽt ɔsil'es
ãpliãt p eo qð est vel erit vel fuit si vbũ sic reqrat esse: vt
dðo aliqd creans de nec̃itate est deus ly creãs supponit
ãpliatiue p eo qð ẽ vl' erit creãs: et sic dicas de alijs ɔsili
bus suo mõ: hoc notaui ne credas q exẽplũ positũ a Pe.
Mã. caplo pprio sit inane qñ. s. exẽplificat de istis: ali
qd creans de necessitate nõ ẽ de⁹: et oẽ creans de nec̃itate
est deus rc. ¶ Cõsidero vlterius q nõ est sumẽda libera
ãpliatio a vbo: sz oz aduertere vtrũ aliq̃ sit dtermiata re
spectu cui⁹ sit sumẽda ãpliatio: vñ dðo cras canzelarius
pdicabit: ly cãzelarius nõ ãpliat ad supponẽdũ p eo qð
est vel erit absolute: sz solũ pro eo qð est vel erit cras rc.
¶ Aduertẽdũ vlterius ẽ q qñ sumẽda ẽ ãpliatio a pti
cip lo vel alio termio sili mõ debem⁹ cauere q inter vbũ
et tale pticipiũ nõ cadat aliqs termin⁹ nõ ampliatus: vñ
lz in illa adã est mortuus. ly adã supponat ãpliatiue: nõ
tñ in illa: adã est hõ mortu⁹ pp interpõnez illius termini
hõ: sili'r dicẽdo: chymera est aliqð imaginabile: mons au
reus est aliqð cognoscibile: aut adã est hõ futurus: i nul
la istoꝝ fbm ãpliat. ¶ Notãdũ pterea q dicẽdo oẽ futu
rũ est: oẽ imaginabile est: oẽ poss ẽ rc. i nulla istaꝝ subm
ampliat: aut ab illo ampli⁹ sumit: tenẽdo q ly futurũ rc.
sit subm: opz. n. ad hoc q talis termini amplient q vniã
tur cũ verbo cadente supra illa rc. et ɔñr ɔ multos teneo
predictas propositiones esse veras: ideo rc.

¶ Cap. appellationum.

Circa capl'z appellationũ: nota p̃ q ap
pellatio et ãpliatio cõueniũt in h
q vtraqz est acceptio termini triplicit sum
pti rc. Dĩnt ãt q2 ãpliatio ẽ acceptio termi
ni vltra ɔsignificationẽ vbi rc. appellatio
ãt hz respectũ ad vbũ: nõ tñ dico q sumat termin⁹ appel
lans sp'fz signatiõnẽ vbi rc. q2 dðo itell'r chy⁹: nõ appel
lat ly chy⁹ tps rc. sed solũ illud itell'r. Aliud est appellare
vbũ: et aliud appellare tps et ɔsignificationẽ verbi. ¶ Pro
appellatione tpis nota q nõ oĩs appel⁹ icludit appella
tionẽ tpis: q2 dðo vt puto: itell'r chy⁹ rc. vel cognoscitur
rosa rc. tales termini appellãt: et tñ nõ tps appellant: vñ
p' appellare tps in pposito intell'o terminũ sumi fm cõsi
gnificationẽ vbi vel rc. puta dðo hõ currit. ly hõ appel
lat tps: et supponit solũ p eo q est rc. sz dicẽdo cognoscit
rosa. ly rosa nõ appellat tps: q2 supponit p eo q cogno
scit rosa: nõ aũt p eo qð ẽ: et iõ lz i oĩ appellatiõe icludat
dĩa tpis et ei⁹ ɔsignatio: et ibidẽ nõ fit ãpliatio vt dðo: in
telligit chy⁹: ibi tñ ẽ respect⁹ ad ɔsignationẽ vbi nõ abso
lute sz cũ determiatione ad pricipiũ: q2 suppõit p eo q ẽ
itell'm chy⁹: id tñ nõ ẽ appellare tps: vt supi⁹ nõui. ¶ Cir
ca regulas p appellatiõe tpis: nota q ille nõ intelligunt
de vbo nõ ãpliato ad istũ sensũ q si fit de pñti nõ ampliat
et nõ aliũde distracto aut a pticipio aut ab alio tmio rc.
q̃re aũt iste pticule ponunt pz intuẽti. ¶ Pro appellatio
ne ãpliatiõis aduerte q illa nõ ẽ ponẽda pp hõ: nã appel
lare est restringi et determinari a vbo: ãpliari aũt ẽ exce
dere rõne ɔsignationẽ vbi vl' rc. et nõ restrigi ab illo. Re
stringi ãt et nõ restringi sũt ɔdictoria. Et iõ pp rõnẽ hanc
teneo nõ dari talẽ appellationẽ: q2 vnũ ẽ dstructio alt⁹: il
la oĩa patẽt diligẽter ituẽti. ¶ Ex illo loco hẽs id qð su
peri⁹ notaui in ca⁰ ãpliationũ. s. q tmin⁹ seqñs vbũ nũq̃
ampliat a vbo illo pcedẽte cũ appellet nãz illi⁹: teneo. n.
vt pus q tmin⁹ sequẽs vbũ sequat nãz vbi: qð sub alijs
vbis ẽ appellare illð. ¶ Pro appellatiõe forme no^m p̃ q
nõ teneo cũ pau. i hoc qñ intuit q termin⁹ postponit vbo
ɔcernẽti actũ mẽtis ãpliat: et tñ cũ h appellet illð sic pau.
añ dixi de ãpliatiõis appellatiõe. ¶ Et no^m vlteri⁹ q fm
pau. opz dicere q respectu termini seqñtis vbũ ɔcernen
tis rc. Duplex est appellatio pma est appel⁹ ãpliationis
alia ãt appellatio for⁹. Ista oĩa patẽt ɔsiderãti totũ illius
pcessũ. Neqz obstat si dicas q pau. respectu taliũ vboꝝ
nõ facit mẽtionẽ d appellatione ãpliationis ex alijs. n. di
ctis seqtur vitas dicti mei. ¶ Nõ x⁹ p ista mã q in rei ve
ritate recti⁹ est dicere cũ Pe. Mã. q ista appellatio que
ponit a pau. eẽ forme ẽ rõnis. Vñ aduertẽdũ q pter ap
pellationẽ tpis dat duplex appel⁹ vna for⁹: alia aũt rõnis
Appel⁹ for⁹ al'r diffiniẽdo q̃z diffiniat pau. ẽ acceptio ter
mini p signato suo formali respectu alicui⁹ vbi vel ptici
pij pcedẽtis q dnotat illũ terminũ vificari p mali signa
to formali ɔiuncto. Declaro diffõnẽ exẽplo dðo: tu videbis
papã: nõ solũ supponit ly papã p eo q ẽ papa appellã
do tale tẽpus: sz supponit p eo q erit papa: p tpe p quo
videbit a te sili mõ dðo: tu dices ppõnẽ verã. ly ppõnez
veraz appellat formã: q2 supponit p illo qð erit ppõ va:
sed non absolute sz p tpe p quo dicet a te: et sili⁹ dicas de
istis tu ptrãsibis a. spaciũ: tu leges b. lectionem: respectu
oĩum taliũ vboꝝ est appellatio for⁹. Vñ pt poni ista ɔ q
oĩa termin⁹ postposit⁹ vbo nõ ampli⁹ ad bonũ sensum re
ctus ab i⁹ rc. dũ mõ nõ fit vbũ substãtiuũ sumus: et ẽ: facit
appellare formã: illa patẽt ex exẽplis datis: ẽt discurrẽ
do p oĩa alia. ¶ Notãter dico nõ ãpliatiuo: q2 dðo anti
xps poterit eẽ alb⁹: ly antixps nõ supponit p eo qð erit
albũ p tpe p quo poterit eẽ ãtixps: vt pz itelligẽti. Dðo
ẽt tu itelligis chy^m ly chy^m nõ supponit p eo qð ẽ chy⁹ p
tpe p quo itell'r a te: vt satj pz: et sili'r dicas d alijs talib⁹.
¶ Dico vlteri⁹ notant dũmõ nõ sit vbũ substãtiuũ: q2 di
cẽdo albũ ẽ nigrũ nõ supponit ly nigrũ p eo q ẽ nigruz
p tpe p q ẽ albũ. ¶ Alia ãt ẽ appel⁹ rõnis et ẽ illa quã ap
pellat pau. appellationũ for⁹: et ẽ qñ termin⁹ accipit pro
suo signato fz ppriũ ɔceptũ illi⁹ et h denotat dẽre fieri a
verbo pcedẽte ɔcernẽte actuz intell's vel voluntatj rc. vt
dðo tu intelligis chymerã ly chymeram appellat rõnez
q2 denotat p tale verbũ intelligis q intelligis aliqd per
ppriũ ɔceptũ chy⁹: sili mõ dðo tu cognoscis rosaz: tu vis
aurum: tu desideras bonũ. et sic de alijs hmõi rc.

¶ Sequitur caplm de probationibus terminorum.

Circa mãm pbõnum terminorum. ad
uerte pmo q q̃tum spectat ppo⁹
nro. duplex est terminus mediat⁹. s. et ime
diatus: et imediatus adhuc ẽ duplex: q2 qdã
est imediat⁹ a pori et est ille qui nõ includit

aliud superius vel cōius nec resolubilis est in aliū porē: ⁊ tales sunt termini trāscēdentes: vt ly ens ly aliqd ⁊c. non.n. resolui pñt in ꝯceptus priores ⁊c. vt pꝫ. Et pōt dici ꝙ vbū substātiuū. sum. es. est. ē imediat⁹ a pori qñ est pura copula: nō.n. resolui pt i aliū actū porē: vt pꝫ intuēti. Quidā āt est termin⁹ imediat⁹ a posteriori ⁊ ē singularis termin⁹ exñs pnomen vel aduerbiū solū qñ denoiatiue simplr sumptus quo nō ꝯtingit terminū notiorē hēre ille aūt a posteriori dꝫ imediat⁹ q pōt in se alios ꝯceptus pores ꝯtinere ⁊ i illos resolui: vt demſando. soꝛ. p ly hoc tale pnomē pt resolui i ꝯceptū hois. aialis. sbe. corpis entis ⁊c. ¶ Terminus aūt mediatus est i⁹ q cū nō sit a posteriori notissimus in ꝓposito est pbabilis p aliū terminū: ⁊ tales āt sūt multiplices: qꝛ qdā sunt exponibiles: qdā āt officiabiles: ⁊ qdaꝫ describiles: qdā p cām pbabiles: qdā vō resolubiles. ¶ Faciēdo ḡ mētionē in p̄ ca° de resolubilib⁹ termis: ⁊ nō adhuc de oib⁹: qꝛ nō de vbo q̄ꝫtū spectat ꝓposito nr̄o: qꝛ termin⁹ resolubilis est terminus cōis qui nō est vbū aut discretus nō demſatiuū pnomē exñs vel aduerbiū aut demonstratiu⁹ sumpt⁹ cū aliquo alio termino: resolubili quo ꝯtingit terminū notiorem a pori repire eādē rē significātē p quā pōt ꝯcludi. Do exēm oium istoꝝ: vt ly hō. ly soꝛ. ly hoc albū: vñ lꝫ pnomē demōstrandū p se sūptū nō sit resolubile: ipm tñ sumptū cū alio termio pt qñcūqꝫ resolui: vt dōo hoc albū currit: hꝫ sic resolui: hoc currit: ⁊ hoc est hoc albū: ḡ hoc albū currit. Ista tñ resolo nō fit p̄ respcū ꝓpōnis: ꝫ respcū termini addiri. ¶ Dico notāter supi⁹ q nō est vbū: qꝛ de resolone vbi nō curo in ꝓposito. ¶ Et notāter dico q nō est demonstratiuū pnomē vel aduerbiū: qꝛ aliqs est termin⁹ demſatiuus absqꝫ aliq̄ termio suptus q est resolubilis: vt talis. q̄ꝫtus. tātus ⁊c. ¶ Scḋꝫ q̄sdā tñ nō opꝫ addere: ly vel aduerbiū: qꝛ talia aduerbia: tūc: nūc ⁊c. sunt adhuc resolubilia. De h̄ dicā aliqd i seqntib⁹. ¶ Ulteri⁹ aduerte ꝙ ē vna mor⁹ i illa mā ꝙ a termio p̄ aut siualr aut virtualr tali pbabili ē ichoāda ꝓpōnis pbatio: ⁊ iō lꝫ syll's resolutori⁹ possit fieri in q̄libꝫ figura: vt notaui circa māꝫ sylloꝝ: tñ in ꝓposito solū est cura de tali in tertia figura: qꝛ in scḋa aut in pma figura formalr talis syll's hꝫ vtrāqꝫ pmissaꝫ aut saltē vnā cui⁹ pmus termin⁹ adhuc resolubilis est: ⁊ iō ne vlterius fiat resolutio recti⁹ est arguere i 3ª figura vt resoluēdo hāc: hō currit: sic arguā: h̄ currit: ⁊ hoc est hō: ergo hō currit: nō āt sic arguā in prima figura: hoc est currēs: ⁊ hō est hoc: ergo ⁊c. vel sic in scḋa figura: currēs est hoc: ⁊ hō est hoc: ergo ⁊c. ⁊ hoc pp assignatam rōnē: hoc dico pp faciliorē doctrinā lꝫ forte i oppositū posset teneri. ¶ Ex p̄dictis possꝫ dici ꝫ quosdam ꝙ pticularis ꝓpō indefinita ⁊ singulari sine ꝓpōne demonstratiuo lō oñr esse resolubiles: qꝛ pbant p termios notissimos a poriori: ⁊ nō solū: quia placeat: de alijs ꝓpōnibus alio° pbabilibus nō est necesse ꝙ pbent p tales termios notissimos: vt pꝫ discurrēdo: ⁊ iō merito tales ꝓpōnes vocant resolubiles. ¶ Nota tñ ꝙ de indefinita: particulari: singulari: loqmur i ꝓposito sꝫ cōeꝫ opinionē: qꝛ sꝫ Pet. Man. aliq̄ est ꝓpō idefinita q̄ nō est resolubilis vt illa: nñ hō est aial: silr aliq̄ pticularis ⁊ singularis: ꝓpō cū dat nō resolubilis: vt illa: aliqs hō p̄ter soꝛ. currit: vel incipit aliqs asinus esse: silr dicēdo incipit soꝛ. esse nulla illaꝝ: vt pꝫ est resolubilis: cū apud eū prie due sint pticulares ⁊ tertia singularis. Et nō credas ꝙ ois indefinita ⁊c. sꝫ cōem opionem sit resolubilis. Ista.n. ꝓpō poſe est soꝛ. currere est indefinita: ⁊ tñ nō est resolubilis silr dicas de alijs hmōi. Pau. ergo itelligit de his ꝓpōnibus q̄ hñt terminū pmū nō modalē: sed nomē resolubile ⁊c. ⁊ qꝛ subm p̄ponit vbo ⁊ est pm⁹ termin⁹ ⁊c. ¶ Nota ēt circa ptē de ꝓnoie pluralis numeri ꝙ pōt pbabilr sustineri talis ꝫ: ꝙ ois ꝓpō indefinita: pticularis: vel singularis p sīalis nūi hñs subm diuisiue tētuꝫ est pbabilis p suas singulares ⁊ nō resolubilis pmo loco: vñ capta illa ꝓpōne: duo hoies currūt: hꝫ pbari p suas singulares vt prius. ¶ Sed respectu isti⁹ ꝓpōnis est spālis difficultas: qꝛ tūc assignādo mediū peteret pn̄m aut saltē p̄teritū essꝫ oino idē formalr cū subiecto: vt pꝫ arguēdo: ille currit ⁊ ille currit ⁊ ille ⁊c. ⁊ isti sunt oēs isti: ergo ⁊c. i quo medio pꝫ intētū. ¶ Pro quo dicas ꝙ tales ꝓpōnes pñt inferri absqꝫ tali medio: vñ vꝫ optime arg⁹ hoc: ille currit ⁊ ille currit ⁊c. ḡ isti currūt: semp demōstrando eosdē. ¶ Posui tactā ꝯditionē pp Pe. Man. ꝯcedētē in tractatu suppositionū tales ꝓpōnes: duo hoies sunt vnus hō: tres asini sunt vnus asinus ⁊ sic de alijs quas non posset recte ꝯcedere si resoluerent: mā in resoluētibus pnomen demōstratiuū dꝫ vniformiter ⁊ eodē mō accipi. s. aut collectiue aut diuisiue i ambabus: sed tūc vna resoluētium esset falsa: vt pꝫ: tenēdo aūt diuisiue scḋa eēt falsa. ¶ De ꝓnoie autē pluralis numeri vt pus hñte subm collectiue tentū: teneo ꝙ resolubile sit: ⁊ tūc ola illa p qbus supponit tale sbm habēt rōnem vnius suppositi si recte aduertat: vñ duo hoies per se trahunt nauim: collectiue tenendo ly duo sic resoluitur: hec trahunt nauim ⁊ h̄ sunt duo hoies: ergo ⁊c. In quibus resoluentibus pꝫ ꝙ pnomen tale supponit p illis tāq̄ pro vno supposito: ⁊ non solum hec habent veritatē respectu signi pticularis aut alius cōsilis: sed ēt respectu vlis collectiue sumpti: vnde illa ꝓpositio: oēs apli dei sunt duodecim: tenendo ly omnes collectiue resolui⁹ ⁊ nō exponi⁹ subm: lꝫ.n. supponat pro pluribus: tñ pro illis supponit tāq̄ pro vno supposito: ⁊ sic habet resolui: hec sunt duodeci ⁊ h̄ sunt apostoli dei: ergo ⁊c. ⁊ illa ꝓpō tunc non est vlis: vt etiam declarabitur in sequēti caplo: sed est idefinita resolubilis. Equiualet.n. isti: entia apli dei sunt duodecim: ergo ⁊c. ¶ De ꝓpōnibus hñtibus sbrs ꝯditionata copulata vel disiuncta est spālis difficultas in sequēti capitulo. ¶ De ꝓpōne aūt indefinita negatiua etiā teneas ꝯclōnē hanc ꝙ qñ subm supponit p aliquo tūc dꝫ resolui: sed si subiectum talis ꝓpōnis nō supponit tunc dꝫ pbari per suum ꝯdictoꝛium vt chymera nō est. ¶ De aduerbijs tꝫ etiam Pau. ꝙ aliqua illoꝝ possunt resolui p sua demonstratiua aduerbia vt p ly nunc aut p ly tūc ⁊c. aliq tñ dicūt ꝙ etiā illa talia tunc ⁊ nunc ⁊c. sunt resolubilia per pronomen demonstratiuū: vt sic dicēdo: tūc tu eris sic resolui⁹ in hoc tu eris et hoc est vel erit tunc: ego ⁊c. ¶ Sed possumus tenere cum Pau. sicut ēt tꝫ Pet. Man. in capitulo de syllo expositorio ꝙ talia sūt imediata aduerbia neqꝫ predicta resolutio vꝫ conueniens. eo ꝙ in secunda resoluente: si recte cōsideremus: opꝫ ly tunc teneri noialiter: qḋ nō expedit rōne diuersi modi significandi nominis ⁊ aduerbij: ⁊ ꝙ istud oporteat pꝫ: qm̄ dicendo ⁊ hoc est vel erit tunc: vbi vere: ly tunc: resolueretur ibidem vere noialiter tenebit: vt pꝫ diligenter consideranti: ideo ⁊c. ¶ Fundamētum tñ hoc paꝝ cōcludit: qꝛ ēt sm p̄dictam opionē resoluēdo hanc: aliqñ tu curris per ly: tunc opꝫ sumere in secūda resolutiōe ly aliquādo noialiter: vt sic: tūc tu eris ⁊ tūc est vel erit aliquādo: ergo ⁊c. vbi pꝫ ꝙ i scḋa resoluente ly aliqñ noialr tenetur: iō ⁊c.

Circa ꝓpōnē illam: aliquo maiori te ⁊ quolibet minori te tu es minor: ita ꝙ hoc totū te et quolibet minori te regatur ab illo ablatiuo maiori in quo sensu manifesta est ꝯclo: si autē ly quolibꝫ minori te regeretur ab illo noiatiuo minor tūc esset falsa: vt pꝫ. ¶ Sed si arguas ꝫ p̄m sensum: qꝛ tūc seq̄ret ꝙ quolibet minori te tu es minor: arguendo a toto copulato ad alteram partē ⁊c. ¶ Dicat ad hoc ꝙ arg⁹ in multis peccat: et primo

qz variatur regimē:nā in ppōne q̄ est añs ly quolibz rc̄. regit ab illo ablatiuo maiori:in ꝯñte āt ad qd̄ tu arguis regit ab illo nōiatiuo minor. ¶ Scd̄o peccat argumētū qz dato ꝙ diuersitas regiminis nō faceret ꝯñaz malam adhuc argm̄ nō valeret:qz argueret a copulato ad ptem pcedēte termino distributiuo cōparatiuo:respcū aūt talis termini argm̄ nō vz:qz nō sequitur:tu differs ab hoīe ⁊ hoīe ⁊ ab asino:ergo tu differs ab hoīe p sigⁿ distributiuū. ¶ Alia āt rō assignat a qbusdā:qz.s.nō arguit a copulato qd̄ sit totū vnū extremū:qd̄ vı̄ reqri:sed istud est friuolū:qz tūc nō esset rō quare valeret argumētū hoc:tu vides sor. ⁊ plato. ergo vides sortē. ¶ Preterea qñ dicimus ꝙ non valet argumentū:tu differs ab hoīe:⁊ ab asino:nō assignamus hāc rōnem:sed aliā supiorē. ¶ Circa octauā nonam ⁊ decimaz ꝯclōnes nota ꝙ in illis oībus subiecta resolubiliter tenentur ⁊ non modalr̄:⁊ ly qd̄ in illis positū tenetur relatiue ⁊ non coniunctiue rc̄.

Circa caplm̄: pbationibus de ppōne vlı̄ nota pmo ꝙ de ppōne vlı̄ affirmatiua est intelligēdū sz cōem opionē:nā sm Pet. M. tales ppōnes:totus hō ē aliqd:infinitus nūerus est:incipit oīs hō currere:oīs hō pter sor. currit:⁊ alie cōsilēs sunt vl'es que tūc nō habēt exponi mō tacto in illo caplō:sz alio mō pbant vt patebit in sequētibus. ¶ Nota scd̄o ꝙ nō semp secūda expo/nēs dz sumi cū illo termio nihil:qz nō vz argumētū:ppl's currit:⁊ nihil est populus quin illud currat:ergo oīs populus currit. nā posito ꝙ vnꝰ populus currat ⁊ nō plures est añs verū ⁊ ꝯñs falsū:illa.n.est vera:⁊ nihil est populus qn illud currat. qz sua ꝯdictoria est falsa:aliquid ē populus qd̄ nō currit:qz ex ipsa sequitur populū esse aliquid:qd̄ est falsum cū sit aliqua ⁊ nō aliqd. ⁊ iō illa vniuersalis negatiua dz sumi cū hoc disiūcto nihil vel nulla vt sic dicat formalr̄. populus currit:⁊ nihil vel nulla sūt populus quin illa rc̄. Ita ꝙ qñ tale subiectū vl'is affirmatiue supponit p aliquo vere vno:tūc prabatur per ly nihil. quādo autē supponit p aliquo aggregato qd̄ non est vere vnū. tūc pbatur p ly nl'a rc̄. ¶ Aduerte vlteriꝰ ꝙ isti termini. qualislibz. quātuslibz. exponūtur expōne ptinēte ad hoc caplm̄ lz Pau. de illis nō faciat mētionē. Ista enim ppō. qualislibet suba est corpus. cuius subm distribuit solū p suba quali. sic exponit. Aliqualis suba est corpus:⁊ nō est aliqualis suba qn illa sit corpus. g̃ rc̄. silr̄ illa ppō. quātalibz suba est visibilis. culꝰ subm distribuitur solū p sba quāta. sic exponitur. aliquāta suba est visibilis:⁊ nō est aliquāta suba quin illa sit visibilis. ergo rc̄. et sic dicas de alijs hmōi ppositionibꝰ ꝺterminatis ab aliquo tali signo. ¶ Cōsidera ēt ꝙ nō isto mō habeat exponi oīs ppō hñs sbm simplex determinatū a tali signo oīs vel oēs ⁊ nō ab alio:qz nō oīs talis est vl'is:vñ illa ppō. oēs apostoli dei sūt duodecim tenēdo ly oēs collectiue nō hz exponi. sz resolui. vt ēt dixi in caplō. pcedēte. vñ nō est vl'is:sz indefinita saltez virtualr̄. vt ēt pbaui ibidez. ⁊ iō de illa et de alijs silibus dicas vt prius:ꝙ nō sunt exponibiles. ¶ De ppōnibus hñtibus sbz obliqui casus est subtilis difficultas. vult.n. Pet. Mā. ꝙ dicēdo cuiuslibet hoīs asinus currit. distribuat ly asinus:⁊ equipolleat illa ppō illi. quilibet asinꝰ hoīs currit. vult ēt ꝙ ly asinus teneat a parte sbi:eo ꝙ ly hoīs obliqui casus nō pōt reddere suppoⁿ illi vbo currit. ¶ Sz ꝯ hāc opionē arguit apolliari i vltia qōne suarū suppōnū circa finē pbando ꝙ ly asinus nō possit distribui ab illo signo cuiuslibet:eo ꝙ cū sit ly asinus recti casus nō pōt determinari ab aliquo adiectiuo. nisi etiā si recti casus:⁊ iō non pōt cōcordari tale sigⁿ in obliquo cū illo recto ⁊ esse determinatio pncipalis eiusdem. ¶ Et si dicas ꝙ per idē argᵐ. dd̄o. quilibet asinus hoīs currit. ly hoīs nō distribuitur.

¶ Dicat ꝙ nō est silitudo:qz cū obliquus regat a recto nō aūt ecōuerso pōt obliquus determinari a recto. nō āt rectus ab obliquo. Alia ēt argumēta adducit ibidē. sed p te videas ibidē rc̄. ¶ Tenet g̃ determinatiōnē hanc. qz si dicēdo. cuiuslibet hoīs asinus currit. ly hoīs asinus sit sbm ⁊ distribuat solū illa ps hoīs. Dicit pmū. s. ꝙ totum illud sit sbz pp argumētū Pe. Man. s. ꝙ tūc nō possz reddere suppositū illi vbo currit. Dicit 2ᵐ. s. ꝙ nō distribuat ly asinus pp argᵐ adductū cōtra Pe. Man. ¶ Alij volunt insequēdo opionē Pau. vene. in illo loco ꝙ ly asinꝰ teneat a parte pdicati ⁊ mouent illa rōne:qz si totū illud esset sbm:sequeretur ꝙ illud signū nō posset determinare totū illud sbm ppter diuersitatē casus. totū enim sbm habet rationē casus recti:vbi totū sit sbm:sequeret etiaz ꝙ ly asinus ⁊ ly currit. supponerēt determinate:sicut dicendo. videns oēm hominez est aīal. ly aīal nō distribuit ppter illud signū omnē qd̄ ad intra subm ⁊ nō determinat totū illud. sz tñ cōtra istos est rō Pe. Man. de supposito respectu vbi. Rōnes ēt istorū nō ꝯcludūt ꝯ apollinarem. qz sicut cōcedūt ꝙ tenēdo ly asinus a parte pdicati cōfundit. ita etiam tenēdo a parte subiecti hoc dicā posse fieri. ⁊ nō valet rō qñ dı̄ ꝙ ly cuiuslibet nō pōt esse determinatio subiecti:qz oporteret ꝙ esset in recto cū totū subiectū recti habeat rōnem:qz dico ꝙ argumētū solum cōcludit ꝙ non sit determinatio distributiua totius subiecti. ⁊ adiectiuum huius totius subiecti. Dico enim ꝙ aliquod adiectiuum potest esse adiectiuum partis subiecti et non alius sequētis. ⁊ tunc ex hoc non sequitur ꝙ nō sit aliquo mō determinatio totius illius cōplexi:licet non distribuat vel adiectiuet. hoc dico propter apollinarem euidentem opinionem tenētē. ¶ De ppositionibus habentibus subiecta conditionata copulata vel disiūcta tenēt plurimi ꝙ possint tota illa esse subiecta:quādoqz autem vna pars posset teneri a pte subiecti:alia autem a parte predicati. ¶ Sed cōtra hoc scd̄m teneo ego cōclusionem hanc:quā etiam innuit Tisber in illo sophismate. omnis propositio vel eius contradictoria est vera. s. ꝙ semper tale copulatum teneatur ex parte eiusdem extremi et nunq̄z vna pars teneatur vnius extremi. ⁊ alia ex parte alterius extremi. ¶ Et si dicas cōtra hoc ꝙ tūc talis propositio est semper falsa. omnis homo vel asinus est asinus. ¶ Dicatur ꝙ non. nam dico ꝙ sit talis ppositio dicitur esse vera debet exponi per exponentem negatiuam in qua preponatur illi termino (quin) totum disiūctum:vt sic. nihil est homo quin illud vel asinus currat. modo patet ꝙ talis nota (vel) disiungit relatiuum ⁊ illuz terminum asinus. dicitur enim quin illud vel asinus rc̄. vbi habetur expresse disiunctio de ly. illud. et de ly asinꝰ. non autem de ly homo vel de ly asinus:licet verum sit ꝺ relatiuo referente ly homo:et sic dicas suo modo de alijs ⁊ ideo quando dicitur ꝙ potest teneri collectiue aut diuisiue. intelligo ego sic ꝙ illud quod isti dicunt collectiue sit quando tale totum copulatum rc̄. ponitur in negatiua exponente ex pte subiti. quando autem dicunt diuisiue teneri intelligo ego quando in negatiua exponente tale totum sequitur ly quin. Exemplū primi. nihil est homo vel asinus quin illud currat. manifeste disiunctū tenetur a parte subiecti. Exemplum secundi:nihil est homo quin illud vel asinus currat. in qua disiunctum compositum ex illo relatiuo illud. ⁊ ly asinus tenetur a parte predicati. Tales ergo propositiones sunt distinguēde vt pus notaui. Pro illo vide Tisberum in sophismate allegato. ⁊ in illo. omnis homo ⁊ duo homines sunt tres homines. ⁊ in illo. esse verum et deum esse differunt:lz tamen non in totum teneam cum eo. ¶ Sed quo ad hoc conuenio cum eius dictis. ꝙ talis propositio. omnis ho

mo vel asinus est asinus. sit concedēda in sensu composi/
to intelligēdo sensum cōpositum fieri ponēdo totum dis/
iunctū in negatiua exponēte a parte pdicati. Ista oino
patēt diligēter intuenti. ¶ De ppōnibus negatiuis vni/
uersalibus teneas cōclusionē hanc ꝙ qñ subm supponit
pro aliquo existēte. tūc pbatˀ talis negatiua p suas singu
lares sumēdo debitū medium pportionatū. qñ autē pro
nullo supponit hꝫ tunc pbari per suum ꝯdictoriū. Ex q̄
inferas fundamētū multarum ppōnū que conceduntur
a Pau. in logica magna. s. nihil ꝛ chymera sunt fratres.
nihil ꝛ asinus sunt hoies. nihil ꝛ mons aureus differunt
ꝛ infinite alie cōsimiles. pbanˀ enim per suum ꝯtradicto
rium. ¶ Circa pmā cōclusionē. omne ꝙ fuit est. aduerte
ꝙ oino illa est cōcedēda p fundamētū habitum in tracta
tu suppositionuꝫ. naꝫ ab illo verbo est sumitur supposi/
tio totius illius subiecti. omne qd̓ fuit. Ita ꝙ supponit p
omni tali qd̓ est ens qd̓ fuit. Et sic cessat argūm si arguas
sic. omne qd̓ fuit est. Adaꝫ fuit: ergo adā est. Cōsequētia
nō valet. q2 minor dꝫ esse talis. Adaꝫ est aliquid qd̓ fuit.
ergo Adam est. ꝛ sic opꝫ dicere ꝙ singulares istius sunt
ille in quibus soluꝫ demonstranˀ res existens que fue/
runt. ¶ Si aūt queras que vlis est corrñdens singulari
bus in quibus demonstranˀ res que fuerunt ꝛ nō sunt.
¶ Dicatur ꝙ sunt tales: omne qd̓ est pteritum est distin/
guēdo pteritum cōtra presens. In quo sensu ppō est ma
nifeste falsa per fundamētū phabitū. ¶ Teneo ego ꝙ ēt
ille ppōnes sunt ꝯcedēde. oē qd̓ est imaginabile est. om/
ne qd̓ est possibile est. oē qd̓ est intelligibile est. ꝛ etiā nō
solū iste: sed ēt ille alie. oē imaginabile ē oē intelligibile ē
oē possibile est. tenēdo illos terminos imaginabile intel
ligibile. possibile. substātiue a pte subiecti. ¶ Et si dicas
ꝙ valet argūm hoc. omne imaginabile est. chymera ē ima/
ginabilis: ergo chymera est. Rñdet vt prius ꝙ minor dꝫ
esse talis. chymera est aliquod existēs imaginabile: que
si sic sumatur facit añs falsum. ergo ꝛc̄.

Circa capim officiabilium. aduerte pmo ꝙ illa est
supplēda nullo termino mediato pcedēte. qd̓
dico: q2 illa. sor. scit hoiem currere. est resoluēda: cuꝫ a p
termino sit ichoāda ppōnis pbatio. verūtñ facta resolu
pma hꝫ officiari. ꝛ iō quelibet talis in qua terminus mo
dalis vel cōcernens actū mētis determinat ꝛc̄. est officia
bilis mediate vel imediate: aut saltem includit aliquam
ppōnem sic pbabilem. qd̓ dico q2 illa ppositio. tñ sor.
scit hoiem currere. neqꝫ mediate neqꝫ imediate hꝫ officia
ri: includit tñ vnā que hꝫ sic probari ꝛc̄. ¶ Nota scd̓o ꝙ
in minori volēdo habere formalē modum officiādi. ꝛ ex
tali modo inferendi ppōnē opꝫ sumere in scd̓a offician/
te cuꝫ illo v̓bo significat terminū sigñantē suppositū il/
lud respectu cuius sumitˀ ppō. si aliquid tale fuerit tale
dearticulādo. pꝫ. dicēdo. sor. scit hoiem currere. sic offi/
ciatur. hec ppositio est scita a sor. hō currit que adequa/
te sorti significat hoiem currere. ergo ꝛc̄. ¶ Silr̓ tu cre/
dis regem sedere sic officiatur. hec propō est credita a te
rex sedet que tibi adequate sigñat regeꝫ sedere. ergo ꝛc̄.
Cā aūt istius est. q2 aliter in casu officiantes essent vere.
ꝛ officiata falsa. pono aūt ꝙ credas firmiter hāc ppōnē
rex sedet. sigñare hoieꝫ eē. sigñet tñ illa vt solet. ꝛ cū hoc
tu dubites regeꝫ sedere. tūc in casu ille due officiātes es/
sent vere. hec est credita a te rex sedet que adequate signi
ficat regem sedere. ꝛ tñ illa officiata est falsa. tu credis re
gē sedere. ¶ Silr̓ ponitur in casu ꝙ tu scias hoiem cur/
rere. credas tamen illā ppōnem homo currit significare
papā sedere adequate. ꝙ sigñatum dubites. tunc in casu
hec est tibi dubia. hō currit. que adeq̄te sigñat hoieꝫ cur
rere. ꝛ tñ illa est falsa. dubitas hoiem currere. ¶ Sed in
oībus illis sic sumēda est officiās ppō que tibi sigñat sic

vel sic ꝛc̄. ¶ Nota vlterius ꝙ solet cōiter dici ꝙ ab offi/
ciantibus ad officiataꝫ argūm est bonū: ꝛ ecōuerso nō valꝫ
nisi cū tali medio. ꝛ hec ppō est ꝛc̄. puta vꝫ argūm posse ē
hoiem currere. ꝛ hec ppō hō currit est que significat pri
marie ꝛ adeq̄te hoieꝫ currere. ergo illa est possibilis que
adequate significat hoiem currere ꝛc̄. ¶ Sed cōtra ego
arguo. psupponēdo ꝙ valeat argūm hoc. hec ppō ē scita.
g̃ est itellecta. quo psupposito pono: sicut satis est posse ꝙ
sor. sciat hoiem currere: nō cōsiderādo tñ d̓ ppōne p quā
scit hoieꝫ currere. tūc nō valꝫ argūm. sor. scit hoiem curre/
re. ꝛ hec ppō hō currit est. ergo hec ē scita a sor. q2 in ca/
su posito est añs verū ꝛ ꝯñs falsuꝫ: q2 valꝫ argūm hoc. hec
est scita a sor. g̃ ab eo est intellecta. qd̓ quidē est falsum. p
casum. cū sor. nō itelligat hāc ppōnē: q2 de nulla tali cōsi
derat. iꝫ illā habeat in mēte. aliter. n. nō sciret hoiem cur
rere. ¶ Diceret tñ Tilber in illo sophismate. tu scis qc/
quid scis. ꝙ ad hoc ꝙ ppō sit scita nō est opus ꝙ illa itel
ligatˀ ꝛ de illa sit cōsideratio: ꝛ p hoc fundamētū cōcedit
ipse q̄sdā ꝯñas in tractatu de scire ꝛ dubitare. ꝛ ēt alibi
q̄ fm aliā opionē nō cōcederenˀ: q2 vult ꝙ ad hoc ꝙ pro
positio sciatˀ non requiratˀ ꝙ intelligatˀ ꝛ de ea ꝯsideretˀ. ꝛ
hāc aliā opionē isequunˀ moderni. ¶ Tenēdo g̃ funda/
mētū huiꝰ scd̓e opionis. Dico ꝙ respectu v̓boꝝ ꝯcernen
tiū actū mētis ab officiata cū tali modio. hec ppō ē que
scita ē vl̓ creditˀ a te vl̓ ab alio fm exigētiā significati pro
pōnis ꝛc̄. ad officiantes argūm optimū est. nec que supius
notaui hñt veritatē respectu v̓boꝝ taliū affirmatiuoꝝ ꝛ
nō icludētiū negationē. De negatiuis aūt nō ita oino est
dicēdū. q2 ad hoc ꝙ tu nescias hoiem currere nō est opꝰ
ꝙ tu habeas in mēte hāc. hō currit. q2 vbi nullā talē ha/
beas in mēte illa ē v̓a. tu nescis ꝛc̄. q2 sua ꝯdictoria ē fa.
tu scis ꝛc̄. vt pꝫ i casu. ꝛ iō respectu taliū v̓boꝝ negatiuo
rū nō ē nccīuꝫ ponere cū illo v̓bo significat. terminū signi
ficātē suppositū ꝛc̄. vt dixi i pcedēte notabili: q2 ad infe/
rēdum ꝙ tu nescias sortē eē. nō ē opus sic sumere officiā
tes hec ē nescita a te sor. ē. que significat ꝛc̄. q2 siue sit p/
positio siue nō. pōt v̓ificari ppō illa. Si aūt volueris po/
nere ꝙ nescire dicat actū aliquē cadētē supra ppōnē: tūc
ēt pdicte pticule reqrunˀ respectu taliū v̓boꝝ negatiuoꝝ.
hoc tñ nō v̓ꝫ nccīum ꝛc̄. ¶ Aduerte ēt ꝙ nō oē v̓bū ꝯcer
nēs actū mētis facit ppōnē officiabilē. dōo. n. ppō sigat
vl̓ repñtat hoiem currere. nō ē officiabilis. ꝛ tñ illa v̓ba
(significat. ꝛ repñtat) cōiter ponūtur cōcernētia actū mē
tis. ¶ Sꝫ p illo pōt dici ꝙ officiātes q̄ attribuunˀ v̓bo
ꝯcernēti actū mētis nō attribuunˀ oī tali. ¶ Sꝫ solū illi
pncipalr̓ qd̓ ē affirmatiuū: ꝛ qd̓ iportat actū pductū ab
itellectu vl̓ a volūtate. ꝛ ꝙ de illo pōt pdicari in recto vt
sunt ista scio. credo. volo. dubito ꝛc̄. possumꝰ. n. ꝯcedere
aliquo mō ꝙ itellectꝰ sic credat dubitat. Similr̓ volūtas
vult ꝛc̄. sꝫ respectu v̓boꝝ q̄ nō pncipalr̓ iportant actū ta
le ꝛc̄. quoꝝ nullū pdicatˀ pprie in recto de itellectu vl̓ vo
lūtate nō hꝫ cōsiderare modus talis officiādi vt sunt il
la significat repñtat ꝛc̄. Dicimꝰ. n. terminū significare: nō
aūt intellectū aut volūtatē. Et sic tenēdo dicamꝰ ꝙ mo/
dus officiandi cōpetit oī v̓bo cōcernēti actū mētis intel
ligēdo de his mō pdicto. ¶ Preter illa nota ꝙ multe p/
pōnes cōceduntur fm talē modum officiandi a Pe. mā.
in pprio caplo officiabiliū. s. tu scis te esse. si tu dubitas
te esse. sic. n. officiantur. hec est scita a te tu es. si tu dubi/
tas te esse. que sigñat te esse: ergo ꝛc̄. Illa. n. ꝯditionalis
est vera. dato ꝙ sic credas. quia si tu dubitas te esse tu es.
cum dubitare presupponat esse ꝛc̄. Similiter illa. tu cre
dis hominem esse asinum: qñ non deciperis. sic officiatˀ.
hec est credita a te. homo est asinus. qñ non deciperis: q̄
adequate sigñat ꝛc̄. Ita ꝙ ly credita cadat supra totum.
sequens. ꝛ ponēdo ꝙ sic credas. illa est vera. Similr̓ tu

scis antixp̄m esse ⁊ deum nō esse. sic officiādo est vā. hec est scita a te. antixp̄ʒ esse. ⁊ deus non sūt q̄ tibi sigñat ⁊c̄. vbi pʒ ꝙ te sic credēte pͥma officians est vera. nam octur ꝯdictoriū. Antixp̄m esse ⁊ deus sunt. ergo antixp̄m eē ē. quod est falsum. ideo ⁊c̄. ¶ Simili' habes officiare pro pōnes quas ponit Pau. in. x. principali pͥmi dubij q̄dratture necesse est chymerā esse ⁊ deū non esse. ⁊ illa sil'r cōtingēs est deū esse. ⁊ te nō esse. ⁊ alie cōsimiles. pͥma. n. ꝓbatur sic. h̄ est necessaria chymerā eē ⁊ deus nō sunt que sigñat ⁊c̄. scd̄a aūt sic ꝓbať hec est ꝯtingēs deū eē⁊ tu nō esse q̄ adeq̄ta sigñat ⁊c̄. ergo ⁊c̄. q̄ ꝓpōnes sic officiate sunt ve q̄ pʒ sumēdo ꝯdictoriū officiantiū ꝓpōnū vt ēt de alia ꝓpōne pauloante notaui. ¶ Pro istis oibus vide Pau. ve. loco allegato. ¶ Aduerte ēt sm̄ Pe. man. ꝙ talis ꝓpō. pos'e est chymerā nō esse. nō est officiabilis. ⁊ vult ipse ꝙ talis terminus possibile sit resolubilis. Sed ꝯ hāc opionē teneo ego. vt ēt cōiter teneť ꝙ talis ꝓpōēs alle ꝯsil'es sint officiabiles. neq3 vʒ eius dictū ꝙ ille terminus pos'e supponat respectu illi' verbi ē ⁊ eq̄polleat huic cōplexo aliq̄d pos'e. q̄z nō valʒ argm̄. pos'e est sic eē vel sic. ḡ aliq̄d pos'e est ⁊c̄. sicut ēt notaui in tractatu summulaꝝ circa ꝓpōnes ordinatas i tertia figura. ⁊ dico ꝙ dicēdo pos'e est ⁊c̄. hoc totuʒ equalet vni v̄bo. ⁊ rō Pet. Man. ad oppo'm nō conuincit si recte aduertas. vide dicta adducta ab eodē loco allegato. ⁊ facile solues per teipsū dc̄s illius rōnes ⁊c̄. Et dic ꝙ si hec. pos'e est. equalet isti pōt esse. ꝙ tūc eēt falsa. q̄z hec. pōt esse ꝙ chymera nō sit valet tm̄ quātū illa ꝙ nulla chymera sit est pos'e ı ⁊ q̄z ly chymera est subm̄ ⁊ ei nihil corrn̄det in re est falsa. ergo ⁊ illa. ¶ Ad q̄d posset dici ꝙ non valet ꝯn̄a. nihil ei correspōdet in re. ergo nō est vā. q̄z illa est vera. vt pʒ.

Circa capl'ʒ descriptibiliū. ¶ Aduerte pͥmo ꝙ duo sunt modi describēdi q cōpetūt diuersis ꝓpōnibus. pro quo habes notare ꝙ v̄ba ꝯcernētia actū mētis q̄ñq3 cadūt supra incōplexū q̄d est signū incōplexi. intelligēdo de incōplexo nō includēte v̄bū. q̄ñq3 aūt cadūt supra incōplexū q̄d est signū cōplexi. ⁊ hoc duob' modis aut. n. est signū cōplexi q̄d est signū alius cōplexi. aut est signū vnius q̄d ꝓprie nō significat aliud cōplexū. Do exemplū oium illoꝝ dicēdo: ego intelligo hoiem. ly itelligo cadit supra hoc incōplexū hoiem. q̄d est signū rei incōplexe. dicēdo aūt ego scio a ꝓpōne: ly scio cadit supra icōplexū: q̄d est significās aliud cōplexū: puta significās hāc. deus est. aut aliaʒ sibi sil'em que postea est signū alius cōplexi. ¶ Sʒ dicēdo. ego scio adequatū sigñatuʒ a. ꝓpōnis. ly scio cadit supra incōplexū q̄d lʒ sit signuʒ cōplexi nō tm̄ id cōplexū est signū alius cōplexi. vt pʒ. ¶ Ista distinctione habita dico ꝙ pͥmus modus describēdi cōpetit ꝓpōni in qua v̄bū cōcernēs ⁊c̄. cadit supra incōplexū q̄d est signū vnius icōplexi: aut si fuerit signū cōplexi id cōplexuʒ nō sigñat aliud. vñ illa. ego scio adequatū significatum a. ꝓpōnis. ita hʒ primo mō describi: sicut ēt illa. ego intelligo hoiem: q̄ñ autem tale verbū cadit supra incōplexū: q̄d est signū cōplexi existētis signū alius cōplexi: tūc ꝓpō includēs v̄bū illud est describēda scd̄o mō. vt dicēdo. ego scio a. ꝓpōnem: aut dubito hanc ꝓpōnem. rex sedet ⁊c̄. ¶ Nota scd̄o ꝙ illa ꝓpositio. ego intelligo aliq̄d sub rōne nō hʒ vlterius describi. q̄z ille termin' aliquid est termin' trāscēdēs nō resolubilis in vlteriorē terminū pͥorē ⁊c̄. iō dico ꝙ opʒ addere pͥcise notando q̄ñ dr̄ ꝙ v̄bū cad ns supra incōplexū q̄d est signū incōplexi ⁊c̄. facit ꝓpōnē describēdā pͥmo mō. illud est intelligēdum dūmō talis terminus possit describi p vlteriorē terminū pͥorē ⁊c̄. ¶ Ex quo loco sil' cū pͥori notādo habes inferre ꝙ secūdus modus hʒ tādē reduci ad pͥmū. vñ dīo. ego scio a. ꝓpōnem describiť scd̄o modo sic. ego scio adeq̄tū significatū a. ꝓpōnis. ꝙ scio adequate significari ⁊c̄. ergo ego scio ⁊c̄. Ista aūt describēs pͥ'. s. ego scio adeq̄tum sigñatum a. ꝓpōnis. hʒ describi pͥ modo. s. ego scio aliq̄d sub rōne qua adequatū sigñatū ⁊c̄. vbi ponenda ē ꝗes q̄ad descriptionē. ¶ Nota ēt circa 2m modū describēdi. q̄z 2a describens nō vī necessaria. dīo. n. ego scio adeq̄tuʒ significatū a. ꝓpōnis: siue addas illā ꝙ scio adeq̄ta significari ⁊c̄. siue nō. vʒ argm̄: ergo scio a. ꝓpōnē. nā ly adeq̄tū ⁊ ly a. ꝓpōnis appellāt rōnē. supponit. n. ꝓ adeq̄to significato a. ꝓpōnis ꝓut est adeq̄tū sigñatū. ⁊ ēt vt a. ꝓpō. ⁊ iō lʒ ponať illa 2a describēs h̄ solū fit ad maiorē expōnē. nō aūt rōne necessitatis. nā dicēdo ego dubito adeq̄tum sigñatū a. ꝓpōnis. nō ita hī expͥsse appellatio sicut addēdo illā 2am ⁊c̄. ¶ Nota vlterius ꝙ talis modus describēdi nō cōpetit cuilʒ v̄bo cōcernēti actū mētis quocūq3 supͥo ēt cadente supra incōplexū ⁊c̄. nā tenēdo cuʒ Tisbero possum dubitare ꝓpōnē hāc (hō est hō) dato ꝙ nesciā q̄d demonstreť per ly hoc. ⁊ talis nō est describēda. dubito a. ꝓpōnem. naʒ illa ē vera. vt pono in casu. ⁊ tm̄ describens ē falsa. s. dubito adeq̄tū sigñatū a. ꝓpōnis. nihil. n. dubito sub rōne qua adeq̄tū sigñatū a. ꝓpōnis. cū nihil sciam vel credā adeq̄te sigñari p illaʒ. vt pʒ. ⁊ ideo describitur solum hoc v̄bū scio. q̄ñ sciť vel crediť aliq̄d determinatū esse sigñatum illius complexi supra q̄d cadit illud verbū. ¶ Difficultas est. vtrū dīo. ego nescio. a. propositionē habeat talis describi. Sil'r illa. ego ignoro a. ꝓpositionē ⁊c̄. ¶ Ad quā dicas. ꝙ si talia verba sint mere negatiua. ꝙ non ꝓprie describuntur. nam ponēdo ꝙ nihil scias vel credas sigñari per a. ꝓpositionē. tūc describendo sic hāc ꝓpōnē. tu nescis a. ꝓpōneʒ. s. tu nescis adequatū sigñatū a. ꝓpōnis ꝙ scis vel credas significari ⁊c̄. describētes sunt false. si recte cōsiderenť. ⁊ descripta est vera. q̄z sua ꝯdictoria est falsa. s. tu nescis. a. ꝓpōnem. vt pʒ. sumēdo tm̄ talia v̄ba vt cadunt supra ꝓpōnem cuius sigñatū intellr: tūc possunt facere ꝓpōnes d̄scriptibiles. ¶ Securius tm̄ dicas. ꝙ descriptio cōpetit v̄bis ⁊c̄. affirmatiuis ⁊ non negatiuis. ¶ Aduerte vlteri' ꝙ ille modus non competit ꝓpōni seipsam destruenti. vñ nō valʒ argm̄. ego scio adeq̄tū sigñatū huius ꝓpōnis demōstrando hanc hoc est nescitū seipsa demōstrata ⁊c̄. ꝙ scio adequate sigñari per hanc ꝓpōnē. ḡ ego scio hāc ꝓpōnē. cū in casu añs sit veꝝ. ⁊ ꝯn̄s falsum. naʒ opʒ addere in añte ⁊ non repugnat illam sciri. ⁊ sic suo mō dicas d̄ alijs. ⁊c̄. ¶ Nota etiā cām q̄re dicitur ꝙ scio vel credo ⁊c̄. non solum ꝙ scio. naʒ ponēdo ꝙ credam hanc ꝓpositioneʒ. homo currit. sigñare regē sedere. ꝙ sigñatum dubitē: significet tm̄ illa sicut solet significare. ⁊ sit a. talis ꝓpō. tunc nō valet argm̄. ego dubito. a. propositionē. ergo ego dubito adeq̄tuʒ sigñatū a. ꝓpōnis. q̄d scio adeq̄te sigñari ⁊c̄. nā añs ē verum. ⁊ ꝯn̄s falsum ratiōe illius quod scio ⁊c̄. cū illud significatum non sciam significari. sed solum credā non. n. ē veruʒ ꝙ illa sic significet. vt pʒ in casu. ⁊ ideo recte dicitur ꝙ scio vel credo. ¶ Non etiam recte ponitur in secunda describente ly quod dubito adequare significari ⁊c̄. etiam respectu istius verbi dubito. vñ d̄scribēdo hāc. ego dubito a ꝓpōnem nō ē sumenda illa particula ꝙ scio adeq̄te significari ⁊c̄. cum vt superius notaui descriptio talis cōpetat solū q̄ñ sciť vel creditur aliq̄d significari per talem ꝓpōnem. nō aūt alio mō. ⁊ iō non valet argm̄ dubito hāc. rex sedet. ergo dubito adeq̄tuʒ significatum huius ꝓpōnis. q̄d dubito sigñari ⁊c̄. non. n. dubito illud sigñari vt pono. ¶ Aduerte etiam ꝙ vt notaui circa scd̄am regulam illius capl'i ꝓ maiori euidentia ⁊c̄. q̄ñ talia v̄ba affirmatiua cadūt supra incōplexū capax confusionis nō aliūde ipeditū ⁊c̄. faciūt illud supponere determinate. ⁊ iō dīo. ego scio adeq̄tuʒ sigñatum alicuius ꝓpōnis

ꝓpōnis. tā ly sigͣtum q̃ȝ ly ꝓpōnis supponit determiate. Et p̄ h̄ pȝ qd̄ ponēdo ꝙ q̃lȝ ꝓpō sit tibi dubia. scias tn̄ in ↄfuso aliquā eē verā: sic illa est fl̄a. tu scis aliquā ꝓpōnē. ista describēs est fl̄a. tu scis adeq̄tū sigͣtū alicui⁹ ꝓpōnis ꝓp cām assignatā de suppōne determinata. ℭ Cōsidera etiā ꝙ cū talia v̄ba faciūt termios seq̄ntes rectos ab illis ꝛc̄. appellare rōnē: vt p̄us notaui. Jō volēdo descēdē sub termio seq̄nti opȝ cape medium ꝓportionatū tali ꝓpositiōi. ponēdo ḡ ꝙ tu credas hāc. hō currit sigͣre regē sedē. nō tn̄ sic significet: sed vt solet. nō. n. valȝ argͫ. dubito adeq̄tū sigͣtuȝ hui⁹ ꝓpōnis. ꝛ hec sunt oia sigͣta: demōstrādo illa q̄ adeq̄te sigͣnt. ḡ dubito. hoc significatū vel dubito hoc ꝛc̄. ponendo. n. ꝙ tu scias hoiem currē ꝙ de facto significet p̄ illā. est añs verū. ꝛ ↄñs falsum. vt pȝ. ergo mediuȝ debuit esse illud: hec sciunt vel credunt esse omnia significata. Et sic per hoc solues omnia consimilia: circa que peccant ratiōe medij non recte sumpti ꝛc̄.

Circa caplm̄ de ly nec̄io ꝛ ↄtingēter. Aduerte p̄ ꝙ illa duo aduerbia habēt exponi s̄m diuersos modos ꝛ diuersas ꝓpōnes. Nā ly nec̄io exponit̄ p̄ ly potest negatū: ↄtingēter autē exponit̄ p̄ ly pōt affirmatuȝ. ↄueniūt tn̄ in h̄ ꝙ qd̄libet illorū exponit̄ p̄ v̄bū sequens ly pōt sumptū opposito mō illi quo sumit̄ in ꝓpōne quā determinat tale aduerbiū in exēº. oia patēt. dōo. n. nec̄io de⁹ est: sic exponit̄ deus est ꝛ non pōt esse qn deus sit. vbi pȝ ꝙ exponit̄ p̄ ly nō pōt. scd̄o qꝛ determinabat in ꝓpōne illud v̄bum est affirmatiuū. iō illud idē negat̄ in exponēte 2º per negōnē inclusam in ly qn. dōo enim. nec̄io homo nō est asin⁹. sic exponit̄. hō non est asin⁹ ꝛ nō pōt esse ꝙ homo sit asin⁹. vbi pȝ ꝙ ly nō pōt. adhuc sumit̄ sicut in alia affirmatiua exponēte. ꝛ qꝛ i illa ꝓpōne ly est erat negatū: iō in tali exponēte sumit̄ s̄m affirmatū. Do exēm de ↄtingēter. Dicēdo enim. ↄtingēter tu sedes. sic exponit̄. tu sedes. ꝛ pōt esse ꝙ tu non sedeas. sil'r ↄtingēter tu curris sic exponit̄. tu curris ꝛ pōt esse. ꝙ tu nō curras. ex quib⁹ oibus pȝ ꝙ siue ly nec̄io determiet per pōnē affirmatiuā siue negatiuā semp̄ exponit̄ p̄ ly non pōt ꝛ p̄ verbū qd̄ determinat sumptū opposito mō. sicut etiā dixi q̄ ad hoc s̄m de ly nec̄io. ↄueniūt. n. illa duo: illud est qd̄ quidam sub alijs v̄bis dixerunt. s. ꝙ talia aduerbia exponūtur per oppositas q̄litates. hec h̄nt v̄itatē dūmō nō sint illa aduerbia negata: qꝛ ꝓbarent̄ ꝓpōnes alio mō q̃ȝ rōne illorū si tn̄ negº. sequit̄ illa: non ꝓp hoc tollit̄ expositio vt p̄us notaui. Talē modum exponēdi posui diffuse: qꝛ Pau. in textu non facit mētionē de expōne taliuȝ nisi qn̄ determinat ꝓpōnē affirmatiuā. ꝛ ego regulā tam de affirmatiuis q̃ȝ de negatiuis declaraui. ℭ Nota 2º ꝙ recte dixit Pau. ꝙ ly nec̄io faciēs sensum cōpositū exponit̄ per ly pōt faciēs sensum cōpositū. qn̄ autē ly nec̄io facit sensum diuisum exponit̄ p̄ ly pōt faciēs sensum diuisum. ꝛ sic etiā dicit̄ de ly ↄtingent̄. dōo. n. sor. ↄtingent̄ nō pertrāsit a pontē. qa est in sensu diuiso sic exponit̄. sor. nō ptransit a. pontē ꝛ sor. pōt pertrāsire a pontē. Si autē sumat̄ in sensu cōposito: vt dōo potest esse ꝙ sor. ptranseat a. pontē tūc exposita eēt vera: vt pono ꝛ ipsa exponens eēt falsa: cum sit in sensu cōposito requirēs v̄ificationem instātaneā. sumēdo autē in sensu diuiso talis est v̄a nō regrens silem v̄ificationē. ꝛ ideo illa diligēter aduerte: qa subtil'r dicta sunt. ℭ Nota 3º ꝙ exponēdo affirmatiuam ꝓpōnē de ly nec̄io recte sumit̄ ly qn. ꝛ nō. ly ꝙ non. qꝛ lȝ in sigͣto equaleāt tn̄ vtēdo ly: qd̄ non. pōt mediare aliq̄d int̄ illos terminos: ꝙ ꝛ nō ꝙ falsificaret̄ ꝓpōnē. puta dicēdo. nec̄io aliq̄d est deus: que sic exponit̄ aliq̄d est deus ꝛ nō pōt eē ꝙ aliq̄d nō sit deus. male exponit̄: qa p̄ᵃ exponēs est v̄a ꝛ scd̄a falsa. nā ↄdictoria 2ᵉ est v̄a. s. ꝙ pōt eē ꝙ aliquid nō sit deus. puta hō vel asin⁹ ꝛc̄. ℭ Aduerte vlteri⁹ ꝙ ex dictis Pau. hēs q̄uo ꝓpō de ly pōt in sensu cōposito sit officiabilis. ℭ Sed in sensu diuiso est imediate ꝛ nō ꝓbabilis. saltē de ꝓbōne de q̄ Pau. loquit̄ in isto tractatu. qd̄ dico qꝛ ly pōt in sensu diuiso. sic etiā alia adiectiua hȝ resolui in sum es est ꝛ suū participiū. Sed de tali resol'one non curo in ꝓposito. ℭ Considera vlterius ꝙ sicut istis duob⁹ terminis. necesse ꝛ ↄtingēs: corr̄ndēt p̄dicta aduerbia modo p̄babito exponēda. ita istis alijs q̄tuor verū. falsum. pol'e. ipol'e. corr̄ndēt propria aduerbia suo modo exponēda. s. vere false. pol'r: ipol'r. vnde illa ꝓpō. vere hō est aial. sic exponit̄. hō est anial. ꝛ est ita ꝙ hō est aial. ꝓpō de ly false exponit̄ p̄ suā p̄iacētē: ꝛ p̄ ly non est ita. ꝓpō v̄o de ly pol'r exponit̄ p̄ suā p̄iacētē: ꝛ p̄ ly pōt esse. Sed ꝓpō de ly ipol'r exponit̄ p̄ suam p̄iacētē. ꝛ p̄ ly non pōt. Exēm p̄mi vt false homo est asinus. sic ꝓbat̄ homo est asin⁹ ꝛ non est ita ꝙ homo est asinus. vbi pȝ exponētes ↄdictionē iplicare. Exm scd̄i. pol'r tu curris sic ꝓbat̄. tu curris. ꝛ pōt esse ꝙ tu curris. Exm tertij. vt ipol'r homo est lapis. sic ꝓbat̄. hō est lapis ꝛ nō potest eē ꝙ hō sit lapis. vbi etiā tales exponētes ↄdictionē iplicant. ℭ Ex oibus istis inferas ꝙ ois ꝓpō non aliunde terminata q̃ȝ ab aliquo illorū duorū signoꝝ. s. false: ipol'r: nō p̄cedēte negōne. ita ꝙ sit ꝓbabilis rōne illi⁹. est falsa ꝛ impolis iplicans ↄdictionē. vt pȝ in suis exponētib⁹. Pro illa mā vide Pau. ve. in 4º. p̄ncipali scd̄i dubij quadrature. vide etiā q̄ notaui circa cathe^m affirmatiuā ꝓpōnē. ℭ Aduerte vlteri⁹ ꝙ dr̄ia est int̄ istas ꝓpōnes. aliquo mō ↄtingēti tu non es. ꝛ ↄtingēter tu nō es. Prima. n. v̄a est. qa sua ↄdictoria est falsa. s. oimodo ↄtingēti tu nō es. modo. n. ↄtingēti quo sor. dicit tu nō es ꝛc̄. 2ª autē ꝓpō est falsa. s. ↄtingēter tu non es. rōne hui⁹ p̄me exponētis. tu non es. ꝛ sil'r modo dicas de istis. aliq̄ mō nec̄io deus non est. ꝛ nec̄io deus non est. naȝ scd̄a est fl̄a. vt pȝ. p̄ma tn̄ est v̄a. nā suū ↄdictoriū est fl̄m. s. oi modo nec̄io deus est. qꝛ modo nec̄io quo celū est. non est deus. vel si placet exēplifica de illa. aliquo modo nec̄io homo non est aial. Ex oibus p̄dictis habes differētiaȝ int̄ istos sex modos necessarium: contingēs. ꝛ sua aduerbia ꝛc̄.

Pro materia positiui gradus cōparabiliter sumpti. Aduerte ꝙ Pe. Mā. non vult talia aduerbia. ita. sic ꝛc̄. Sil'r ly tātus. q̃ȝtus (q̄ noia sunt) hēre vim distributiuā cū s̄m eum non possint teneri compatiue. sed solū silitudinarie. ꝛ ideo q̄ad hoc non est difficultas. ℭ Nota ēt ꝙ tenēdo talia distribuere habem⁹ tenē ꝙ nō absolute distribuāt. sed soluȝ respectu ḡdus positiui: vt dōo. tu es ita alb⁹ sicut aliqs equ⁹. distribuit̄ ly equ⁹ pro equo albo solum ꝛ non pro alio: ꝛ cā est. qꝛ ponēdo ꝙ int̄ equos tn̄ vn⁹ sit alb⁹: ꝛ ille sit albior te. tūc illa est falsa. tu es p̄cise ita albus sicut aliquis equ⁹: ꝛ tn̄ exponēdo sic absolute exponētes sunt v̄e. s. tu es alb⁹. ꝛ equus est alb⁹. non. n. s̄m Pau. opȝ dici. ꝛ ois equus ꝛc̄. ꝓp distributionē que non est exposita. ꝛ etiam ista alia est v̄a. nō ois equus est albior te. qꝛ sua ↄdictoª est falsa. s. ois equ⁹ est albior te: q̄ est fl̄a in casu. qa ex eo sequit̄ oēm equū esse albū: ꝛ iō opȝ sumē 3^m exponētem hāc. ꝛ non ois equus alb⁹ est albior te q̄ est falsa in casu. Sicut etiā in exposita. iō ꝛc̄. pro illo vide Pau. ve. in 2º. dubio q̄drature. 26. p̄ncipali. ℭ Circa 3^m ↄnē multa sūt notāda que oia declarabūtur in seq̄nti caplo. ℭ Circa quartā ↄnē habes etiā aduertē illa q̄ notabo circa q̄rtaȝ ↄnē in seq̄nti cap. vt ex illa inferat̄. ꝙ lȝ valeat arguᵐ. tu eris. ḡ i aliq̄ istāti tu eris ꝛc̄. nō tn̄ vȝ. tu eris ita senex. sic tu eris. ḡ in aliq̄ instāti. tu eris ita ꝛc̄. sicut etiā nō vȝ. sor. est tant⁹ q̃ȝtus erit plato. ḡ in aliq̄ instāti erit ꝛc̄. ꝛ cā est. qꝛ cum s̄m cōem opionē tales termini ita: sicut: tant⁹: q̃ȝtus ꝛc̄. distribuant. ideo dicēdo. tu eris ita senex sicut tu

eris.sit ibi cōpatio ad istātia īfinita.vel re⁹illorū ꝛ si recte ꝯsiderent ꝛc̄.sed sine tali comparatione vel distributione non expedit hēre respectū ad talia īfinita ꝛc̄.saltē non oꝫ hēre terminum ad illa infinita ꝑ copulatiuam.q̄re ꝛc̄.

Circa mām comparatiuoꝝ aduerte cāmi q̄re ponātur tres exponētes.nā compatiu⁹ gradus ꝗ affirmat⁹ ꝓsupponit positiuū gradum re^a vtriusq̄ꝫ extremi comparati.ꝛ ideo re^a cuiuslibꝫ talis opꝫ cape duas exponētes in qb⁹ denotet positiuū gradum attribui vtriq̄ꝫ extremo comparationis:deinde oꝫ sumi 3^a exponēs in qua comparant illa duo extrema adinuiceꝫ suo mō.ꝛ idē oꝫ dici de suplatiuo ꝛ positiuo gradu cōparal'r sumpto nisi extrema coincidant. ❡ Nota vlterius ꝙ apud P. Mā. nō est bon⁹ talis exponēdi modus a Pau.posit⁹.qa non valet arg^m.a.est magnū.ꝛ.b.est magnū.ꝛ b. non est tam magnū q̄ꝫ magnū est a.ǧ a.est maius b.posito enim ꝙ a. sit vnum infi^m.ꝛ.b.finitū.est añs veruꝫ.ꝛ ꝯñs falsum.nā de añte nō est dubium ꝙ sit verū.ab eodē autē ꝓbat cōseq̄ns esse fl̄m.nam valet arg^m.a.est maius b.ǧ b.est minus a.qa ex ipsa sequit̄ ꝙ b. est paruum. cū ille cōparatiu⁹ gradus min⁹ ꝓsupponat positiuuꝫ respectu vtriusq̄ꝫ extremi.vt notaui pauloante.Et iō apud ipsum opꝫ addē in 3ª exponēte.ꝛ b.nō est ita magnū q̄ꝫ magnū est a.sꝫ est min⁹. ❡ Sili mō exponēdo istam.deus est sapientior sor.opꝫ sumē 3^{am} exponētem hanc.ꝛ sor.nō est tā sapiens q̄ꝫ sapiēs est de⁹:sed min⁹ sapiēs.qa illa exponens est fl̄a. cum ex ea sequat̄ ꝙ deus est parum sapiēs.ꝛ iō etiā exposita ꝓpō est falsa.hoc ideꝫ asserit ipse respectu cuiuslibet alteri⁹ comparatiui:semꝑ addēdo lꝫ sed min⁹:aut lꝫ sed mai⁹ ſm exigētiam cōparatiui.ꝛ addit ipse illud qd̄ in rei veritate vna iliarū exponētium est sufficiēs ad inferēdam ꝓpōnē comparatiui ǧdus.s.illa quā ipse addit. puta in exēplo dato.a.est maius b. sufficit sic arguē.b.ē min⁹ a.ergo a.est maius b. Sed alie exponētes addunt pro maiori declaratione talis gradus. Et si dicas ꝙ ſm hoc lꝫ maius exponit lꝫ minus ꝛ ꝛ ecōuerso.dicit ipse ꝙ cum maius ꝛ min⁹ sint correlatiua ꝛ vnū correlatiuū declaret per aliud.ideo nō est incōueniēs ꝑ lꝫ maius exponi lꝫ min⁹ ꝛ ecōuerso. ❡ Sustinēdo tamē Pau.non video aliū modū soluendi arg^m Pe. Man. q̄ꝫ negādo illaꝫ ꝯseq̄ntiā.a.est maius b.ǧ b.est minus a.sed solum sequitur ꝙ.b.nō est tam magnū q̄ꝫ magnum est a. similr̄ non sequit̄.deus est sapiētior.sor.ǧ sor. est min⁹ sapiēs q̄ꝫ deus:sed solum sequit̄ ꝙ sor.non est tam sapiēs q̄ꝫ sapiens est deus.ꝛ sic suo mō dicas de alijs comparatiuis.ꝛ per hoc potes euitare ꝓncipalē necessitatem quā addit Pe. Man.lꝫ re vera eius dcm̄ euidens ꝛ subtile sit. Pro illo vide Pau.vene.18.ꝓncipali scōi dubij q̄draturę. vbi determinationē hanc tꝫ. ❡ Aduerte etiam ꝙ in exponendo cōparatiuū non vtit̄ Pe. Mā. aduerbijs.ita.sicut tātus.q̄ꝫtus ꝛc̄.sed solum vtit̄ aduerbijs cōparādi.s. taꝫ ꝛ q̄ꝫ ꝛ alijs ꝯsimilib⁹.nō.n.vult alia ꝓdicta d̄scribē ꝛ posse esse dictiones cōparandi.sed teneo cum Pau.ꝙ distribuant ꝛ ꝙ compariue possint teneri ꝛ ꝛ tunc possimu⁹ vti illis in exponēdo ꝛc̄. ❡ Difficultas est.de mō exponēdi hanc ꝓpōnē.que etiam ponit̄ a Pe. Man.s.tu es maior platone ꝑ pedale.nisi enim aliud dicat̄ non videt̄ exponēda.aut modo pau.ve.aut modo Pet. Man. Pro quo notandū ꝙ volēdo exponē illam ꝓmo debes exponē illam partē.tu es maior platone.nō sumo illā partē ꝑ pedale.deinde illa exposita ꝓterea argue sic.tu excedis platonē ꝑ pedale.ǧ tu es maior platone ꝑ pedale. ❡ Uide vlteri⁹ pro tali mā alia multa que tangit Pe. Mā. in ca^o ꝓprio. ❡ Circa tertiam ꝯnē.s.ego sum sapiētior te ꝛ dō. nota ꝙ tenēdo sicut est tenēdū ꝙ cōparatio sit respectu alicui⁹ vniuoci nō est illa cōparatio admittēda:qa sciētia equiuoce dicit̄ de te ꝛ deo. ❡ Admissa tamē cōparatione adhuc nō videt̄ ꝯcedēda.qa arguēdo a toto copulato ad partē arg^m valꝫ.valebit ǧ.ego sum sapiētior te ꝛ deo.ergo sum sapiētior deo. ❡ Sꝫ pro illo scōo notādo nota ꝛ ꝙ aduertit Pau.pergu.in exē^o octaui dubij circa tractatū consequētiarū.ꝙ copulatuꝫ est inferi⁹ ad suam ptē.qa a toto ad partē valꝫ arg^m.nō autē a parte ad totum semꝑ intelligēdo de copulato diuisiue tento disiunctum aūt diuisiue tētum superius est ad suam partem.qꝛ a parte ad totum sine impedimēto valꝫ consequētia.nō autē a toto ad partē.vt pꝫ ꝛc̄. ❡ Quo ꝓmisso dico ꝙ sicut ab inferiori ad suū supius ꝓcedēte termino distributiuo.nō valet ꝯña.ita a toto qd̄ est inferius ad suā partē. ad eandē partē non valꝫ argumētū ꝓcedēte termino distributiuo.ꝛ iō cum comparatiu⁹ gradus sit distributiuus nō valebit formata ꝯñtia.Ego sum sapiētior te ꝛ deo ergo sum sapiētior deo.qa tantū a supiori distributiuo ad suū inferius valꝫ arg^m cū debito medio.iō arguēdo a disiūcto qd̄ est supius ꝓcedēte signo distributiuo ad ptem que est inferior cū debito medio aut implicite aut explicite est bona ꝯña.Et ideo sequitur. ego sum sapiētior te vel deo.ǧ sum sapiētior deo:sicut etiaꝫ valꝫ.tu differs ab hoie vel ab asino.ǧ tu differs ab hoie.Ex quo fundamēto habes notare ꝙ ꝓcedēte signo distribuēte disiunctum. equiualet vni copulato:puta illa equalꝫ virtualr̄.tu differs ab hoie vel ab asino.ꝛ tu ab omni hoie ꝛ ab oi asino differs.Sꝫ de copulato qd̄ ꝓcedit signū distribuēs teneas illud equiualē vni disiūcto:vt in exē^o.dōo.Ego suꝫ sapiētior te ꝛ deo.equiualet isti.te vel deo sum sapiētior. vnde plus requirit̄ ad v̄ificationē disiūcti ꝓcedēte signo distribuēte q̄ꝫ ad v̄ificationē copulati.nam pro disiūcto sumpto illo mō v̄ificatio reqrit̄ vtriusq̄ꝫ partis:pro copulato autē sufficit v̄ificatio vnius partis.oppo^m autē diceret̄.nō ꝓcedēte signo distributiuo. ❡ Circa q̄rtā ꝯnē nota ꝙ Tisber in 8°.sophismate in illo. s.isti fuerūt lapidē. in scōo ꝓncipali.videt̄ ſm ꝓbabiliorē opinioneꝫ negare hanc ꝯnē quartā ꝛ similes.negat.n.hanc.a. descēdet tardius q̄ꝫ descēdet b.in aliq̄ instāti.ꝛ a simili negaret hanc. tu eris senior q̄ꝫ tu eris in aliq̄ istāti.ꝛ forte illa opio fundat̄ sup hoc ꝙ oꝫ valē arg^m.tu eris senior ꝛc̄.ǧ in aliquo instāti tu eris senex ꝛc̄.Et a simili.a.d̄scēdet tardius ꝛc̄. ergo in aliquo instāti a.descēdet. Sꝫ vt notaui in fine ꝓcedētis capituli tales consequētie nō valēt.ꝛ iō loco allegato dicit Tisber.qꝛ ſm aliū modū possint ꝯcedi tales ꝯnes. ❡ Pro modo exponēdi lꝫ minus q̄ꝫ nota ꝙ hēt exponi ꝑ lꝫ parum.siue ꝑ positiuū.gr̄a exēpli.sor. est min⁹ sapiēs q̄ꝫ plato.sic exponit̄.sor.est paruꝫ sapiēs.ꝛ plato nō est tā parū sapiēs q̄ꝫ parū sapiens est sor.ergo ꝛc̄.

Pro materia suplatiui ǧdus aduerte ꝙ ſm opinionē cōem.vno modo potest sumi suplatiu⁹ vt denotat excessuꝫ. Alio modo vt denotat nō excedi ꝛ equari.q̄ scōo mō solem⁹ ꝯcedē:ꝙ etiā sunt gn̄a gn̄alissima:qꝛ vnum nō excedit ab alio in gn̄alitate.ꝛ vbi sumat̄ vt denotat excessum.tunc debent sumi tres exponētes respectu positiui gradus comparabilit̄ sumpti.sumēdo autē vt denotat non excedi.tunc debent sumi exponētes respectu cōparatiui gradus ꝛc̄. ❡ Notat tamē Pet. Man. ꝯtra opinionē cōmunē ꝙ ex quo ꝑ suplatiuū denotat̄ suplatio.ꝛ si illa non fuerit: sed solum equiualeitas.tunc suplatiuus gradus facit propōnē falsam. Ita ꝙ apud ipsum suplatiuus gradus nunq̄ꝫ exponitur ꝑ comparatiuū.sed semꝑ per positiuuꝫ.qꝛ semper denotat suplationē. ❡ Addit vlterius ꝙ termin⁹ rectus a suplatiuo ex natura suplatiōis ꝛc̄.nō distribuit̄ absolute.sed solum pro alijs ab eo qd̄ est aliud extremū.ita ꝙ apud ipsum suplatiuū significat ꝑ modum vt quorū est aliqd̄.

aliqd. ita q̄ suplatiuū nō attribuit alicui nisi ꝯtineat sub numero illoꝝ ad que fit cōparatio. ex quo manifestatur hoc dīo. sor. est fortissimus hominū. nō distribuit ly hominū pro q̄libet hoie absolute. sed solū pro hoie qui non est sor. ⁊ illa nō esset congrua nisi sort. ꝯtineat sub specie humana. ⁊ ideo p tale fundamētum illa nō esset ꝯgrua. sor. est fortissimus istorū. demōstrando p ly istoꝝ platonē ⁊ ciceronē. qꝛ ly istorū respectu talis suplatiui. dēret etiā accipi pro sor. ideo dicunt grāmatici q̄ suplatiuum est illud qđ ad plures sui gñis ⁊c̄. ꝓpter hanc scđam conditionē illa nō est ꝯcedēda. leo est fortissimus asinorum. qꝛ per hanc denotat leonē cōtineri sub specie asinina. ⁊ iō p talia fundamēta videt q̄ superlatiuū sic exponat gratia exēpli. sor. est fortissimus illorum. sic exponit. sor. qui est aliquis illorū, est fortis. Et isti sunt fortes. ⁊ q̄libet illorū non sor. est minus fortis. q̄ȝ sor. g̊ sort. est fortissimus illorum. ⁊ sic suo mō dicas de alijs. ⁊ in rei veritate fundamēta sunt euidētia. ¶ Sustinēdo tamē opionē cōmunē dȝ negari qđlibet tale fundamētū. lȝ tñ hoc videat difficile. vide oīa ista. ⁊ alia etiā multa posita ab eo in caº. ꝓprio. ¶ Aduerte vlterius q̄ isti termini. p̄mū. vltimum. maximū. minimū. ⁊ alij consimiles sumunt multis modis. p̄mo. n. modo possunt sumi ꝓut spectat ad materiaȝ de maximo ⁊ minimo. de quoꝝ expositiōe est cura in tractatu ꝓprio. Alio mō vt spectat ad mām de incipit ⁊ desinit ⁊ ꝯuertunt suo mō cū illis. hoc ȝᵐ dico respectu illorum terminorū. p̄muȝ. vltimū. Alij aūt termini numerati nō spectant ad mām de incipit ⁊ desinit. ⁊ p hoc multa ponūtur a Pe. Man. que nō sunt multū ad ꝓpositu; cū confundant diuersas acceptiones illorū terminoruȝ. Et pro illis ꝓpōne. Aliqd est p̄mū instās esse sort. qđ est primū instās eē platonis. tenēdo cū opione cōi q̄ suplatiuū nō semꝑ significet p modū vt quorū est aliqd. pōt illa cōcedi. ⁊ etiā illā ꝯcedit Pau. in p̄mo dubio q̄drature in 2º p̄ncipali. Sed tenēdo cum P. Man. q̄ signet mō tacto. est illa neganda. ¶ Nota ēt s̄m opinionē cōem q̄ qñ fit cōparatio aliquoꝝ ad seipsa. tūc possunt exponētes coincidē. vt si dicas, isti sunt fortissimi illorū demōstrātis eisdē: tunc vna talis exponēs sufficit. ⁊ isti sunt fortes. quia geminando illam replicat idē. ⁊ ideo recte dicit Pau. q̄ suplatiuū hēt exponi p tres exponētes: nisi vna cuȝ alia coincidat. qꝛ tūc stat q̄ due sufficiant. ¶ Circa p̄mā ⁊ ȝᵐ ꝯclusiōes. Aduerte q̄ s̄m Pe. Man. nō cōcederent i tali casu: qꝛ nulla est suplatio: que tñ requirit ad suplatiuū s̄m eū. ¶ Circa quartā ꝯnem nota q̄ illa ipugnat a Pe. Mā. qꝛ aut ly qđ. refert ly a. aut ly maximuȝ. ⁊ q̄cunqȝ mō referat, ꝓbat ipse talē esse falsam: vt pōt videri ibidē. possumus tñ dicē q̄ hoc totū p̄dicatū maximū illorū qđ nō est maximū illoꝝ. attribuit isti subiecto a. ⁊ tenet aliquo mō cōparatiue: ita q̄ ly qđ referat ly ens inclusum in ly maximū. nō tamē hēt resolui in ly ille illa illud. ꝓp comparationem que fit a superlatiuo. denotatur ergo p propositionē hanc. q̄ a. est totuȝ hoc quod sequitur. maximum ens illorum quod non est maximum illorum in sensu composito sumēdo. ⁊ non diuiso ⁊c̄.

Circa caplm de differt aliud ⁊ non idē habes notare multa. ¶ Primo q̄ dñia alietas ⁊ nō idētitas ex quo relationes sunt requirūt existētiam extremorū. ⁊ ideo exponēdo illos terminos de p̄terito aut de futuro. opȝ sumē exponētem in qua denotat talis existētia extremoꝝ. ⁊ hoc exponit ⁊ Pau. in textu. dāo. tu differs ab antixp̄o. nam sumit vna talis exponens. antixp̄o erit quādo tu eris. de p̄nti tamē sumptus talis terminꝰ non exponit per ꝓpōnē in qua exprimat talis existētia. quia illa supflueret. oīa enī que sunt simul sunt. ¶ Nota 2º q̄ cū ly quādo iportet tēpus, vt cōiter ponitur rectius se sor malit exponit. Pe. Man. tales terminos nō p ly. quando. sed p ly cū ⁊c̄. suo modo. puta dāo. sor. differt a platone. sic exponit. sor. est ⁊ plato est cum sor. i. simul exñs. ⁊ sor. nō est plato. ergo ⁊c̄. Exponēdo p ly qñ. non valȝ argumētū de forma. sor. differt a platone. g̊ sor. est qñ plato est. qꝛ imaginando tēpus nullum fore est añs verū vt pono. ⁊ ꝯsequēs falsum: qꝛ ex illo sequit tēpus fore. verum tñ est q̄ illud de mā vȝ. cū necesse sit tēpus fore. cū ergo ab exposita ad quālibet suā exponētē argᵐ debeat esse bonū de forma magis videt adherēdū. Pe. Man. q̄ȝ Pau. ve. in illo loco. ¶ Nota vlterius dñiaȝ in exponēdo illos terminos. nā ly aliud exponit p ly. aliqd. ly differt auteȝ nō requirit in sua expōne illū terminū. vnde aduertas q̄ nō valȝ argumētū. a. differt a. b. g̊ a. est aliud a. b. ponat enim q̄ tā a. q̄ȝ b. sit numerus binarius: manēs tñ diuersa. tūc a. differt a. b. qꝛ a. est. ⁊ b. est. ⁊ a. nō ē b. g̊ a. differt a. b. Ista tñ falsa est. a. est aliud a. b. qꝛ ex ea seqt a. eē aliqd: qđ tñ est simul cū a. nō sit aliqd sȝ aliqua. tenēdo q̄ numerus realr nō distinguat a rebus nūatis. Et nō valet argᵐ a. est nō idē b. g̊ a. est aliud a. b. nā in casu illo illa est vā. a nō est idē b. qꝛ a. est aliquid vel aliq̄. ⁊ b. est aliqd vel aliq̄. ⁊ a. nō est aliquid vel aliqua que sunt b. ergo ⁊c̄. Illa tñ est falsa. a. est aliud a. b. vt p̄us notaui. vñ ly nō idē exponit p hoc disiunctū. aliqd vel aliq̄. ly aliud aūt soluȝ p ly aliqd. ly differt aūt non exponit p ly aliquid soluȝ nec p tale disiūctū aliquid vel aliqua. ⁊ s̄m hoc non valet argumētū. pater in diuinis differt a filio. g̊ est aliud a filio. neqȝ etiā valet. g̊ nō est idē filio. Primum non valȝ. qꝛ et si pꝛ in diuinis nō sit filius. nō tamē est aliqd quod nō sit filius. Scđm non valȝ. qꝛ pater in diuinis non est aliqd aliud neqȝ aliqua alia ab eo vel ab eis q̄ sunt filiꝰ. cuius tñ oppoᵐ oporteret. si illa eēt vā. pꝛ in diuinis est nō idē filio. Dicas q̄ oē qđ est aliud ab aliq̄ tale est non idē illi. nō autē ecōuerso. ⁊ oē qđ est ñ idē tali est differs ab illo, nō tñ ecōuerso. Ista oīa patēt ex p̄dictis. Pro illa mā vide Pet. Mā. in caº ꝓprio. aut Pau. ve. in p̄mo dubio q̄drature in. 39. p̄ncipali. ¶ Nota q̄ ille ꝓpōnes sunt false. homo est aliꝰ ab asino. pꝛ est alius a filio. Sor. est aliud a platone ⁊c̄. qꝛ p̄ᵃ signat q̄ hō est alius hō ab asino. vl' q̄ est alius asinus ⁊c̄. Ex istis p̄terea sequit q̄ homo sit asinus. ¶ Aduerte ēt q̄ ille terminꝰ differt vel differunt exponit vt p̄us tm̄mō fiat cōparatio int̄ extrema q̄rū vnuȝ negat a parte post. qđ dico qꝛ illa ꝓpō. a. ⁊ b. differunt. nō exponit vt statim dicam. Sed resoluit. vñ nō valȝ argᵐ a. ⁊ b. differūt. ergo a. differt a. b. etiā addēdo in añte differūt inter se. ponat eniȝ q̄ a. ⁊ b. sint idē numerꝰ nūans. sor. ⁊ platonem. ⁊ p̄supponat vt p̄us q̄ numerꝰ sit idem cū rebus numeratis. tūc a. ⁊ b. differunt. qꝛ hꝫ differūt demōstrādo p ly hꝫ sor. ⁊ platonē. ⁊ hꝫ sunt a. ⁊ b. g̊ a. ⁊ b. differūt. ⁊ addēdo in añte q̄ differāt int̄ se. nō tñ a differt a. b. qꝛ sor. ⁊ plato nō differūt a sor. ⁊ a platone. qđ tamen oporteret si a. differret a. b. in casu ⁊c̄. Nota etiā q̄ ly nō idē nō dȝ exponi quādo vnit cum alio termio ⁊ negatio etiā infinitat terminū illū. vnde dāo. tu es nō idē chymere. tenēdo s̄m opionē cōem q̄ hoc totū idē chymē possit infinitari ⁊ infinitet nō exponit illa: qꝛ tunc sequeret chymerā esse ⁊ sic tenēdo ly nō idē talis ꝓpō esset vā. qꝛ valet argᵐ. tu nō es idē chymē. ⁊ tu es: g̊ tu es non idē chymē. per regulā illam. a negatiua de p̄dicato finito cū debito medio ad affirmatiuā de p̄dicato īfinito argᵐ est bonū. que regula intelligit quādo totū p̄dicatū infinitat. et tunc sic nō hēt exponi. ¶ Pe. tñ Mā. vult ⁊ in illa mā ⁊ in caꝑ. de exclusiua q̄ negatio nō infinitat nisi terminum imediatū ⁊ non mediatū. ⁊ ideo diceret q̄ predicta ꝓpō quomodocūqȝ est falsa. ⁊ hȝ exponi ⁊c̄. non tñ pro nunc hāc opionē teneo. ¶ Considera vlteriꝰ q̄ exponēdo ta

stoli sunt apli dei. adhuc illa est va. qa illa sua 9dictoria est fa. s. plura entia q duo apli rc. qa exquo p pmissum infinita entia sunt duo apli dei tenedo q totu sit sue ptes collectiue rc. r oporteret q plura entia q infinita essent apli dei qd est falsum. cum infinita no sint plura infinitis. Silr pbant oes alie. Sed si velles tene cum opinione q vult q tales ppones non pbent p ly plura entia. sed p ly plures vt sic sumat scda ppo. r no plures q duo apostoli sunt rc. tunc assignate ppones essent false. vt pz. r tuc sic dbo oporteret tene cotra Pe. Man. q arguedo ab inferiori ad suum supius a parte subti dictoe exclusiua addita subiectis no valz argum in numero plurali. lz valeat in singulari. ¶ Conceditur etia a Pe. Ma. q pcise est vnus apostolus dei. qa exquo illa est in singulari numero exponit p hanc exponetem. nihil non vnus apostolus est apostolus dei. q vera est. vt pz. ¶ Si tame velles tenere q quado talis ppositio in singulari numero habz subm terminu numerale aut iportate pncipiu numeri esset pbada per causas vitatis: sicut etia ppositio pluralis numeri. tunc illa esset cocededa sm Pet. Man. r etiam sm aliaz opione. qa etiam illa esset va. non plures apostoli q vnus sunt apostolus dei. sua enim cotradictoria est falsa rone pdicati existetis in singulari nuero. qa si hec esset va. scda expones illa. s. r no plures apli q vnus apostolus est apostolus dei esset falsa. vt pz tenedo q hec sit falsa. plures hoies sunt vnus. lz Pe. Man. illam cocedat. Alii tenedo hoc vltimu dictum habet limitare pus dca de exclusiua in singulari numero. qa illa intelligit dummodo subm non importet numeru aut pncipiu numeri. ¶ De illa ppone tm tm exclusiuum est exclusiuum. vide Pau. vene. in pmo dubio qdrature in 7°. pncipali. vide etiam Pe. Man. in cap ppzio. verum etiam valz argum ab exclusiua ad sua vlem. vide Pe. Ma. in loco allegato. vide et Pau. ve. i pmo. dubio qdrature in. 18. 42. 41. pncipalib. ¶ Nota etia causam qre qn negatio no preponit dictioni exclusiue beat tunc propositio exponi modo tacto a Pau. in textu. na exquo remanet dictio exclusiua non negata exigit ppo pbone respectu illius. id rc. ¶ Causa aute quare quado negatio pponit exclusioni in pmo ordine r scdo no exponit ppositio. sed pbat per causas vitatis 9dictorias exponetium affirmatiuorum vel earu in qbus negatio pponit. causa inqua est illa. na cum copulatiue affirmatiue 9dicat disiunctiua formata de partibus oppositis r exclusiua affirmatiua vel in q negao. postponit exponat per copulatiuam formata ex exponetibus. Ideo sua cotradictoria pbat p disiunctiuam formata ex 9tradictorijs exponetium illorum: cum aut ad vitate disiunctiue affirmatiue sufficiat vnam parte esse vera. ideo ille pbantes ppones vocant cause vitatis. r sic non est opus ambas illas 9dictorias esse vas. sed suffic vnam illarum esse veram. merito ergo no dicutur exponetes. sed cause vitatis. r ex hoc fundameto habes cam qre non valet argm. hoc curret r hoc est no curres. g non curres curret. nam ly no currens in illa ampliat ad supponedum pro eo qd nec est nec erit curres nam dicimus sm opinione comunem q subm istius no curres curret ampliat pro eo qd no est vel non erit curres. q disiuctu sic negatu equalet copulato affirmato de prib oppositis. Sic. n. copulatiua negaua 9dic disiuctiue affirmatiue de ptibus oppositis. r 9. negatiue disiuctiue 9dicit affirmatiua copulatiua de prib oppositis. ita de copulato r disiuncto suo mo dom est. ¶ Et p h pz solo oium ronum qbus solet pbari ille exclusiue. no currens curret. non ho erit ho. non sor. erit sortes. no albu erit albu vn minor p dicati argumeti supius formati debuit esse hec. r h nec e nec erit curres. vel hoc no est vel erit curres. Ita tn q negatio cadat supra totu disiuctu: r tuc illa sic sumpta. s. minor implicat cum prima. r sic dicas de alijs suo mo rc.

Circa caplm exceptiue ppons aduertedu est pmo q lz no ita coiter dicat r distinguat: possumus tame in pposito distinctione hac pone q alia est exceptiua pmi ordinis r alia scdi. Exceptiua pmi ordinis est illa cuius pbatio incipit. a dictioe exceptiua: vel cuius 9dictoriu sic pbat: exemplum vt dbo ois ho pter sort. currit: nullu aial pter hoiem intelligit: no oe aial pter asinuz est irronale. Exceptiua aut scdi ordinis est illa cuius pbo incipit ab alio signo q ab exceptiua dictione: vt dbo ois ho videt oem asinu pter brunellu: tu incipis scire oem ppositione pter. a. rc. ¶ Premissa distinctoe dico q pau. pnc itedit de exceptia pordia. Exceptiua aut 2 ordinis 9siderat isto mo q facta pbone ppons talis p pmos terminos pbabiles includit illa tande aliqua exceptiua pmi ordinis pbadam mo declarato: vt dbo ois ho videt oem asinu pter brunellu: pbat sic: qa vlis affirmatiua p hanc sua piacetem: ho videt oem asinu pter brunelluz q in hanc resoluit: ho videt oem asinum pter brunelluz: r vltimo loco illa tande pbat rone dictionis exceptiue: vt sic: ho non videt brunellu: r ho videt oem asinu no brunellu: g rc. Sed illa no est pncipalis probatio pme ppons. Sed a pmo ad vltimu deuenimus in eande pbatione. Pau. g dices exceptiua ee pbanda mo dicto rc. Intellexit mediate vel imediate: r illa distinctio posita hz veritate non solu de exceptiua ppria: sed etia de impropria. Quid sit exceptiua ppria declarat a paul. in textu: r de hac paulopost dicet: pro hac distintione vide pau. ve. in quarto dubio qdrature in. 24° pncipali. ¶ Nota vlterius q in ppone exceptiua pmi ordinis pbabili pmus terminus pbabilis est dictio exceptiua: r ex illo loco hes no esse vlr veru q a pmo termino ppons sit inchoada propons pbatio: dbo. n. ois ho pter sor. currit: talis no primo pbatur ratioe illius termini. omnis aut ratione illius termini: homo: sed ratione dictionis exceptiue seque tis: ideo dicitur q ad pbationez talis ppositionis dictio exceptiua est vlr pmus terminus: ideo di q a pmo termino vlr talis est inchoanda ppons pbatio. ¶ Nota vlterius q exceptiua ppo merito pbat per negone infinitate: no aute per moduz alietatis aut diite: qz in casu staret exponetes esse veras exposita existete falsa pbat: ponat n. q in. a. tpe nihil est ho pter sor. in q tpe curret: sor. r pterea curret hoies qui gnabunt post morte sortis: r ponat ipsum mori in fine. a. teporis: quo posito illa exponeda ppo manifeste est falsa. s. nullus ho pter sor. curret: r tn illa pma expones est va: sor. curret. etia scda expones eet va si sumeret cu nota alietatis. s. nullus ho alius a sor. curret: sua. n. 9dictoria est falsa: r p h habes q illa ppo. a nullo nisi a capra r asino differs: no est sic exponeda: a capra r asino differs: r a nullo alio ab asino r capra differs: g a nullo nisi ab asino r a capra differs: q est falsa: r exponetes sunt vere pma pz: scda autem sic pbat: dr etur. eius 9tradictoriu: ab aliq alio a capra r asino differs: ergo capra r asinus sunt aliquid: nam ly. alio. qui est pmus terminus pbabilis in illa ppone exponit per ly aliqd: vt notaui in caplo ppzio: exposita tn ppo est manifeste falsa: id rc. ¶ Aduerte vlterius q Pe. Ma. tz pro fundamento q exceptiua affirmatiua est excaptio partis subtiue a suo toto in mo: vel sub alijs vbis: e excaptio iferioris ad bonu sensum a suo supiori: vn videt innue q ad exceptiua ppriam: pter 9ditiones positas a Pau. requirat parte extra capraz cotineri sub pte a qua sit. exceptio. Ideo ille no sunt pprie exceptiue: ois ho pter antixpm est animal: omnis asinus pter aial est irronale: ois ho pter lapide currit: nam antixps no continet sub homie cum non

fit nec aial sub asino. Jō pp dictionē exceptiuā in istis p/
pōnib⁹ denotat͛ fieri exceptio q̄ n̄ ē:iō tales nō sunt exce/
ptiue pprie. ¶ Propter h̄ fundamētū tz Pe. Mā. in ex/
ponēdo dictionē exceptiuam vltra exponētes q̄s ponit
Pau. addēdā esse vnā aliā in q̄ denotet͛ ptē ex̄ capte ↄti/
neri sub parte a q̄ fit exceptio: vt dō: nullus hō p̄ter an
tixp̄m est: sic est exponēda: antixp̄s ē. ⁊ nullus hō nō an/
tixp̄s est: ⁊ antixp̄s est hō: ḡ ⁊c. ⁊ p hoc potuisset euita/
ri argumētū de illa: nullus homo p̄ter aial currit: non su
mēdo: hanc aial est homo: ita nude ⁊ absolute: sed sub h̄
sensu: animal est hō. tanq̄ aliqd contentum sub homie.
¶ Vult etiā pau. vene. in 8° p̄mi dubij quadrature in q̄r
ta ↄcl'one q̄ in exponēda exceptiua negatiua ppria sit su
mēda p̄ma exponēs in qua p̄dicatū vl'e remoueat͛ a par
te extra capta: vt dō: nullū aial p̄ter hoiem currit: p̄ma
exponēs dz esse hec: nihil qd̄ est hō currit: sed oppositū
istius posset pbabil'r sustineri. ¶ Aduerte vlterius dato
q̄ ego ⁊ tu curram⁹: ⁊ oēs alij hoies currāt: illa excepti
ua est falsa: ois hō p̄ter nos currit pp illam exponētem:
omnis hō non nos currit: nam tu es homo nō nos: ⁊ ta/
mē non curris: sed volēdo sumē exceptiuam veram per
exceptionē illorum suppositorum pro quibus falsa est il
la vlis: omnis homo currit: opz sumē sub disiunctione il
la supposita ⁊c. vt in illa opz dicē sic: omnis hō preter te
vel me currit: ⁊ ita dicat͛ de oib⁹ alijs ↄsilibus: ⁊ teneat͛ h̄
pro vna ↄne: sed cā istius est illa quā assignaui. Circa 3ᵃᵐ
ↄnem in capl'o cōparatiui gradus. s. quādo signū distri/
butiuū nō aliunde impeditū cadit supra disiunctū: tunc
sequit͛ verificatio pro vtraq̄ parte disiuncti si ppō debz
esse vā: nō sic autē facit quādo disiūctum cadit supra co
pulatum: q̄ tunc sufficit verificatio pro vna ptectum er/
go in exponēdo exceptiuā vtamur negatione infinitāte:
que est signū distributiuū vbi acceperim⁹ plura ⁊c. opz
sumē disiunctū sequēs negōnē infinitantē: quia requirit͛
verificatio pro q̄libet tali excepto: q̄ nō fieret p copula/
tū: ⁊ p hoc fundamētum pz q̄ vbi ponat͛ q̄ nō sint in re/
rū nā nisi tria aialia. s. tu: asinus ⁊ capra: pz q̄ illa ppō est
falsa: a nullo aial nisi ab asino ⁊ a capra tu differs: hec. n.
exponēs: a nullo aiali nō capra ⁊ asino differs est falsa:
nam ab asino differs: q nō ē asin⁹ ⁊ capra. Jsta tamē esset
vā: a nullo aiali nisi a capra vel asino differs pp̄ter nega
tionē infinitātē que in exponēte cadit supra disiunctum.
¶ Circa p̄mā ↄcl'onē nota q̄ non valz argumētum: ois
hō p̄ter sor. currit: ergo ois hō p̄ter hoiez currit: q̄ lz ar/
guat͛ ab inferiori ad suū superius: tamē non arguit͛ rōne
totius extremi: q̄ reqrit͛ vt argumētū valeat. ¶ Circa se
cūdā ↄnē nota q̄ ipsa est falsa s̄m Pe. Man. q̄ ex ipsa se
quit͛ antixp̄m esse aial: pau. tñ nō insequit͛ tale fundamē
tū: q̄ tamē bonū est: iō ⁊c. Jllud tñ qd̄ subiungit paul. in
ↄne q̄ aliqua est exceptiua que nō repugnat sue p̄iacen
ti pōt pbari: etiam in his in qbus pars extra capta sup/
ponit pro aliquo existēte: vt dicēdo tu non differs nisi ab
asino: q̄ pono q̄ scias. a. ppōnē ⁊. b. sed. b. p remotionē
de p̄terito ⁊. a. scias p remotionē de p̄nti: tunc pz q̄ inci/
pis scire omnē ppōnē: q̄ incipis scire. b. ppōnē: vt patz
nō tñ incipis scire omnē ppōnē: q̄ nunc nō scis omnem
ppositionē: q̄ nescis. a. ⁊ imediate post instās qd̄ est p̄/
sens scies omnē ppositionē: q̄ ēt scies. a. ḡ ⁊c. vel aliter
q̄ nūc scis oēm ppōnē: ⁊ imediate ante instās qd̄ est p̄ns
nō sciebas oēm ppōnē: q̄ nesciebas. b. ppōnem. ḡ ⁊c. tu
incipis scire oēm ppōnē p̄ter. a. nā p̄iacēs p̄ma ēt est vā
scz tu differs ab asino: ⁊ exceptiue scḋe vē in casu: est etiā
p̄iacēs vā in casu. s. tu incipis scire oēm ppōnem. ¶ De
exceptiua p̄mi ordinis eēt difficili⁹ repire exēplū re'' par
tis ex̄ capte supponētis pro aliq̄. ¶ Circa 3ᵃᵐ cōclusionē
nota q̄ pau. in exponēdo illā vtit͛ exponēte non ppria. s.
tu nō differs ab alio ab asino: sed magl ppria dōm est: tu
nō differs a nō asino: ita q̄ negatio ifinitās cadat i expo/
nēte supra id supra qd̄ cadit dictio exceptiua i exposita:
nō. n. dz sumi nota alietatis: sicut ēt fuit notū p̄us. ¶ Ad/
uerte vlterius circa eādē q̄ subintelligēdus est in illa ab
latiu⁹ casus seq̄ns ly differt: a q̄ sumat͛ exceptio: vt sic ex/
plicādo. tu nō differs ab ente nisi ab asino: in q̄ ly ente: vt
pz: supponit determinate rōne illorū signoꝝ ⁊c. ¶ Ex q̄
habes q̄ illa exceptiua ipropria est: cū fiat exceptio ab
aliq̄ supponēte determinate: vt iā notaui. Ad exceptiuā
ppriā reqrit͛ distributio ptl a q̄ fit exceptio. ¶ Et ex his
habes q̄ nulla illarū ↄñarū valz: tu nō differs a non asi/
no: capra est nō asin⁹: ḡ tu non differs a capra: arguit͛. n.
iplicite a supiori nō distributo ad iferi⁹: ⁊ qd̄ pz sic explicā
do: tu nō differs ab ente nō asino: capra est nō asin⁹: ḡ tu
nō differs a capra: vbi pz q̄ tā ly ente in añte q̄z ly capra
in ↄñte determinate supponūt: rōne duorū signorū: ⁊ p si
mile fundamētū nō valz illa ↄñ: tu differs ab asino: asi/
nus nō capra: ḡ differs a nō capra: q̄ resoluit͛ ↄñs illius
ↄñe in hāc tu differs ab ente nō capra: vbi ly ente distri/
buit͛ rōne vnius signi ⁊c. Jdeo arguit͛ ab iferiori ad suuz
supius distributiue. ¶ Ex habitis sequit͛ q̄ non valz ille
modus arguēdi: tu nō differs nisi ab asino: ḡ a nullo alio
ab asino differs: arguit͛. n. a termino supponēte d̄termia
te: illo. s. termino ente virtualr̄ icluso in añte ad eūdez di
stributiue suptū: dō. n. a nll'o ente alio ab asino differs:
ly ente distribuit͛: vt pz ⁊c. ¶ Jnfert͛ etiā aliud q̄ nō sem
p in pprijs terminis: valz argumētū ab exceptiua nega/
tiua ad exclusiuā affirmatiuā: nō. n. sequit͛: tu nō differs
nisi ab asino: ḡ p̄cise ab asino differs: q̄ añs est verum ⁊
ↄñs falsum: ⁊ dicas q̄ si isti exclusiue: tantū ab asino dif/
fers: corridet aliqua exceptiua: maxime est illa: a nullo
nisi ab asino differs. ¶ Vlteri⁹ circa ↄnē 3ᵃᵐ aduerte q̄
illa est negatiua. Jō nō exponit͛ rōne de ly differt negati:
sed solū rōne dictiōis exceptiue: ⁊ p hoc habes q̄ lz Pe.
Mā. neget hāc tu differs ab omni hoie p̄ter q̄z a te: ⁊ ali
as cōsimiles cōiter ↄcessas: q̄ ēt vt ipse dicit: dz exponi
rōne de ly differs: cuius rōne exponētes: vel saltem aliq̄
illarum est falsa: siłr illa: ⁊ ois homo p̄ter te est: q̄ a'lr'it
te esse: tamē recte concedit hanc: nō differs nisi ab asino:
cum illa sit negatiua nō probāda ratione de ly differt: q̄
tamē vbi sic pbaret͛: nō cōcederet͛. ¶ Circa quartā ⁊ vl
timā ↄclusionē nota q̄ ipsa nō videtur secure posita: q̄
lz cōcedamus masculinum gen⁹ in plurali numero cōci/
pere femininū: hoc tñ nō pōt facē nisi supponat pro vtro
q̄. Jdeo dicendo: tu vides oēs hoies q sunt in illa domo
preter sor. ly homines non supponit in tali pro vtroq̄ se
xu: cū excipiat͛ ille masculus pro quo deberet supponē. s.
sor. Jdeo Pe. Man. istam ppōnē ⁊ ↄsimiles alias abso/
lute negat: vide eum in capl'o pprio. Vide Tis. in quar/
to sophismate illo. s. ois hō est vnus solus hō de illa pro
pōne: ois hō p̄ter sor. excipit͛ ⁊ vtrum sit vera vel possi:
vide qd dicat Pe. Mā. cap° pprio: ⁊ Pau. ve. in octauo
p̄n'' p̄mi dubij q̄drature. ¶ Nota vltio oia q̄ p̄dicta sunt
itelligunt͛ de dictiōe exceptiua exceptiue tēta. Jsta nō p̄t
a ijs modis teneri. Aliq̄n ēt tenet͛ adductiue vt dō: tres
hoies p̄ter sor. (. s. vltra sor. i. nō cōputādo eum.) currūt.
Aliq̄n negatiue tenet͛ ⁊ i tali sensu pōt ↄcedi q̄ ois hō p̄
ter lapidē aut chymerā ē aial: lz ille excep''ᵉ' nō ptinēs p
posito nr̄o: distōnē hāc ponit P. Man. i cap̄ pprio ⁊c.

Circa cap'' reduplicatiue aduerte q̄ lz cōit' dicat͛ q̄ ille dictiōes: inq̄ztū: put: s̄m q̄ ip̄mi: ⁊ alie ↄsi/
miles pn̄t teneri reduplicatiue ⁊ specificatiue: vt si dice/
rē: ens iquātū ens est subm meta. sic dicerē ens sub rōne
entis ⁊c. Jn pposito tñ ↄsideram⁹ de his q̄n tenent͛ redu
plicatiue: q̄ aūt sit dr̄ia int̄ vnā acceptionē ⁊ aliā hēt vi/
deri

deri alibi. ¶ Aduerte ꝙ in rei vitate vna exponētiū que
ponit̄ a pau. est ſupflua: illa. s. in q̄ p̄dicat̄ p̄dicatū redu/
plicatiue de ſb̄o eiuſdē: vñ bñ v3 argumētū: ſor. est hō: ⁊
ſi aliqd ē hō: illd ē aïal: ꝰ ſor. inq̄ʒtū hō ē aïal: in illis dua/
bus icludit̄ alia: illa. s. ſor. ē aïal: ac ſi argueres a ꝯdōnali
cū poſitiōe añtis ad poſitionē ꝯñtis. Iſta tñ pōt poni nō
tāq̄ neccīa: ſ3 tā q̄3 iſtius maxie declaratiua ⁊c̄. ¶ Cir/
ca ꝯcl'ones eiuſdē capl'i nota. ꝙ nō v3 argumētū: ſor. inq̄ʒ
tum hō est aïal: ergo ſor. inq̄ʒtū ſubā est aïal: eo ꝙ nō ar/
guit̄ ab inferiori ad ſuū ſuperius rōne toti⁹ extremi: q̄d
requirit̄ ad hoc vt tale argumētum valeat: q2 neq3 ly hō
neq3 ly ſb̄a est ſb̄m: neq3 p̄dicatū: vt de ſe p3: igitur ⁊c̄.

Circa etiā capl'm hoc aduerte ꝙ in illo loco larg'
ſumit̄ reduplicatio q̄3 deret ſumi. Ad ꝓpriā3
n. reduplicatiuā reqrit̄ ꝙ reduplicatū ſit cā ꝑcisa ⁊ ime/
diata iherētie p̄dicati ad ſb̄m vbi illa affirmatiua ſit. Iō
illa nō est ꝓprie reduplicatiua: ſor. inq̄ʒtū riſibilis ē hō:
eo ꝙ riſibilitas nō est cā ꝑcisa ⁊ imediata qua ſor. ſit hō:
ſed magis ecōuerſo: ſor. est riſibilis: q2 est hō. Iſta tñ pro
poſitio ꝓbādo eā ſ3 exponētes Pau. ē vō ratiō magis am/
pla ſumit̄ ꝓpoſitio reduplicatiua q̄3 deberet ſumi: ſ3 hoc
in vigore cōditionū reqſitaꝝ ad verā ⁊ ꝓpriā reduplica
tiuā est ita ampliatū. In illis. n. ꝯdōnib⁹ includit̄ cōditio
nalis ſi recte cōſideres: vīð ēt ea que notat Pe. Mā. pro
illa materia: l3 ibidē multa dicat que ſi dterminatiue po
nat non ſunt ſecure dicta. Cōſidera oia illa ⁊ per te ipſū
ſolues multas que ab eodem ponūtur loco allegato ⁊c̄.

Circa capl'm de ly imediate aduerte p̄mo ꝙ ꝓpoſi/
tio de ly imediate p̄cedēte exponit̄ mō expoſi
to. a pau. vbi aūt preponeret̄ nō ita haberet exponi: vñ
dicēdo tu fuiſti imediate ante inſtās q̄d est preſens. Iſta
ſignificat ꝙ tu fuiſti poſt q̄dlib3 inſtās p̄teritū3 ante hoc:
⁊ tūc ſi modo est ꝓbāda magis erit inferenda p ſuas ſin/
gulares q̄3 aliomō: ⁊ talis ꝓpō est falſa: q2 ſignificat ꝙ tu
fuiſti aliqñ imediate ante inſtās preſens. i. poſt q̄dlibet
inſtans p̄teritū3: in qua ly aliqñ includit ſuppoſitionem
determinatam pro aliquo inſtanti: ſignificat ergo ꝙ tu i
aliquo determinato inſtāti fuiſti poſt q̄dlib3 ⁊c̄. ergo in
illo fuiſti poſt illud inſtans ⁊ illud est p̄teritū: ſed p̄ponē
do ly imediate: tūc talis cōcedit̄: imediate ante hoc tu
fuiſti demonſtrando inſtās q̄d est p̄ſens. q̄d p3 tum expo
nendo mō pau. tū3 pp hoc q2 virtual'r equalet ly imedia
te: iſti cōplexo: poſt q̄dlibet inſtās p̄teritū: ſi vniat̄ v̄bo d̄
p̄terito: vl' iſti cōplexo: ante q̄dlibet iſtās futuꝝ. Si vnia
tur v̄bo de futuro: ⁊ hoc ſiue preponat̄ ſiue poſtponat̄
verbo hoc declaratū est qñ poſtponit̄ in p̄m° notādl. In il
la aūt ꝓpōne: imediate añ hoc tu fuiſti: ſignificat ꝙ poſt
q̄dl3 inſtās p̄teritū aliqñ tu fuiſti: vbi ly aliqñ ſupponit
ꝯfuſe tm̄: ⁊ exponēdo iſtā mō vl': p3 ēt ei⁹ v̄itas: vide illa
a Tiſ. in 5 p̄ncipali p̄me ſophiſmatis. ¶ Nota ēt ꝙ cū
ly imediate ſit dictio exponibilis: tñ l3 illi p̄ponat̄ nega/
tio: tñ adhuc d3 exponi: ſed vbi p̄ponat̄ negō nō exponi/
tur: imo ꝓbat̄ p ꝯdictoriū. ¶ Ulteri⁹ p hoc fundamētū3
pōt notari ꝙ ille due nō ꝯdicūt: imediate añ hoc tu non
fuiſti alb⁹: imediate añ hoc tu fuiſti alb⁹: ſed cuilib3 illo
rū aſſignat̄ ꝯdictoriū p negōnē p̄poſitā: ⁊ ſi q̄ras qd ſigni
ficet illa ꝓpō: nō imediate añ hoc tu nō fuiſti alb⁹: dicas
p̄mittēdo: ꝙ ſi aliqua ꝓpō ſignificat p̄ ⁊ p̄ncipal'r duos
ſenſus copulatiue ꝙ ſua ꝯdictoria ſignificat oppoſitos
ſenſus diſiūctiue: cū copulatiue affirmatiue ꝯdicat diſiū
ctiua de ꝑtibus oppoſitis: quo p̄miſſo ar̄ ſic. Iſta imedia
te añ h̄ tu nō fuiſti alb⁹: ſigt̄ copulatiue iſtos duos ſen/
ſus: ꝙ añ h̄ tu nō fuiſti alb⁹: ⁊ ꝙ nullū fuit iſtans añ hoc
qn inter illd̄ ⁊ h̄: tu nō fueris alb⁹: ergo p p̄miſſū illa ſua
ꝯdictoria: nō imediate añ hoc tu nō fuiſti alb⁹ ſignificat
ꝙ nō ante hoc tu nō fuiſti albus: q̄ cōuertit̄ cū hac: ꝙ añ
hoc ꝯtinue tu fuiſti albus: ſigt̄ 2° ſub diſiūctione ꝙ aliq̄d
fuit iſtās nō inter q̄d ⁊ hoc ꝯtinue tu nō fuiſti albus. Iſta
notaui: q2 plurimū ⁊ multū deſeruiūt ꝓ expōne de ly: in
cipit. ⁊ deſinit. Tiſ. vt h3 videri: ⁊ p̄ſertim deſeruit ꝓ illa
difficultate vtrū in exponēdo illa v̄ba debeat negādo p̄/
poni aut poſtponi ⁊ ad ly imediate: ⁊ ēt vt ibidē patebit
p̄t teneri ꝯ Gaietanū ꝙ negatio ſit p̄ponēda ⁊ nō p̄ponē
da fundando rōne3 ſupra p̄habitis. ¶ Aduerte ēt cām
q̄re ly imediate exponit̄ p ly. inter. ⁊ nō p ly añ ſequēs ly
qn. Cā est illa q̄ ponit̄ in q̄rta ꝯne iſti⁹ capl'i: q2 in caſu il/
lius ꝯnis exponēdo p ly. añ eēt illa ꝯña v̄a: imediate p⁹
a. tu curres: ⁊ tñ exponēdo p ly. iter: vt d3 exponi est illa
falſa: ⁊ iō ibidē ſua ꝯdictoria cōcederet̄. ¶ Nota vlteri⁹
vt notat Pe. mā. in capl'o ꝓprio ꝙ illa ꝯña nō v3 d̄ fora
antixp̄s poſt hoc erit: ⁊ nullū erit iſtās poſt h̄ qn iter illd̄
⁊ hoc ātixp̄s erit: ꝰ imediate poſt h̄ antixp̄s erit. Nā ima
ginādo ꝙ hinc ad ānū nō erit aliq̄d tp̄s: ⁊ p̄terea icipiat
eſſe tp̄s: ⁊ in medio iſti⁹ itervallis antixp̄s incipiat eſſe: ⁊
tunc in tali caſu añs est veꝝ ⁊ ꝯñs falſū3: ſ3 op3 addere:
⁊ ꝯtinue poſt hoc tp̄s erit. Si tñ i illis exponētibus ad/
deres ly aliqñ: vt ſi ſic formal'r diceres: poſt hoc antixp̄s
aliqñ erit: ⁊ nullū erit inſtans poſt hoc qn inter illud ⁊ h̄
antixp̄s aliqñ erit: valeret ꝯña: ergo imediate poſt hoc
antixp̄s erit: q2 ex ſcd̄a exponēte infert̄ ꝙ quocūq3 iſtāti
dato poſt hoc inter illud ⁊ hoc ꝯtinue erit tp̄s. S3 tūc in
tali caſu op3 dicere ꝙ ille nō ſunt v̄e exponētes: q2 ab ex
poſita ad tales exponētes nō v3 arg'm de forma: q2 ex illa
imediate poſt hoc tu eris: nō ſeqtur formal'r tp̄s fore: ꝙ
tñ icludit̄ virtual'r in exponētib⁹ addēdo ly. aliqñ: ⁊ nō
addēdo ly. aliqñ. adhuc nō ſunt exponētes ꝓprie: q2 in
caſu ſupiori ab illis ad expoſitā nō v3 argumētū: vt ponē
do ꝙ inſtās p̄ſs ſit vltimū toti⁹ tp̄is ⁊ ꝙ ſor. erit albus:
tūc in illo caſu hec est v̄a: imediate poſt inſtās q̄d est p̄ñs
ſor. erit albus: vt p3 in caſu. T3 ipſe ergo ly imediate nō
ꝓprie exponi: ſ3 h̄ie cās veritatis. a q̄bus ad expoſitam
v3 argumētū: vt ipſe addit in expōnib⁹ ly. aliqñ. ſeu ly. in
aliquo tp̄e. vl' aliquo iſtāti: q̄d idē est: ⁊ i rei v̄itate illa ar
gumēta ꝯcludūt illas nō eē formal'r exponētes: q2 ille ꝓ
bantes ⁊ ipſa ꝓbata ꝓpō nō mutuo ſe inferūt formal'r:
vt p3 ex p̄dictis: q2 tūc nāliter loquēdo neceſſe est tp̄s fo
re ⁊ cōtinue: iō Pau. appellat illas exponētes eſſe māl'r
ſolū3: ⁊ nō formal'r. ¶ Preter ꝑticulas poſitas in ꝓban/
do ly imediate addit ēt aliā ꝑticula3 Pe. Man. in expo/
nēdo hāc ⁊ ſil'es: imediate poſt h̄ ſor. erit: addit. n. hāc:
⁊ hoc inſtans est vel erit: q2 demōſtrādo inſtās iā elapſū
centū ānis in quo ſor. non fuit. q2 pono nūc illū primo eē
ſc̄ret: est hoc añs veꝝ: poſt h̄ ſor. erit: ⁊ nullū erit inſtās poſt
hoc qn inter illd̄ ⁊ hoc ſor. erit in aliquo tp̄e vel iſtāti ⁊c̄.
non tamē pōt verificari illa: nullū erit inſtans poſt h̄ qn
inter illud ⁊ hoc ⁊c̄. niſi ꝓ inſtanti futuro: ⁊ quocūq3 ta/
li dato est veꝝ ꝙ inter illud ⁊ hoc p̄teritū ſor. erit: ⁊ tñ est
falſū3 hoc ꝯñs: ergo imediate poſt hoc ſor. erit: vt p3 per
caſum: ⁊ ideo addit ipſe aliā particulā: ⁊ hoc inſtās ē vl'
erit. ¶ Sed poſſum⁹ tenere ꝙ illa ꝑticula non ſit neceſ/
ſaria. Et ad argumētū in oppoſitū. Dicas ꝙ illa p̄ma ex
ponēs est falſa. s. poſt hoc tu eris: q2 ex ipſa ſequit̄ ꝙ hoc
inſtās est vel erit: cū ly hoc ſupponat vl' denotet̄ ſuppo/
nere reſpectu illius v̄bi de futuro eris ⁊c̄. ¶ Cōtra ſcd̄a3
concluſionem arguitur probando ꝙ in illo caſu: imedia
te ante hoc duo ꝯdictoria fuerunt ſimul vera: ſic arguen
do: hoc est verū demōſtrando hanc: tu nō es albus: ⁊ h̄
est veru3 demonſtrando hanc: tu es albus: ⁊ nō ſunt plu
ra illoꝝ: ergo vtrūq3 illoꝝ est veꝝ: tunc ſic illa ꝯña ē bo
na: ⁊ immediate añ hoc añs fuit veꝝ: q2 illius vtraq3 ps
immediate ante hoc fuit vera: ergo ⁊ immediate ante h̄
cōſequens fuit veꝝ: ſed non potuit illud ꝯñs eē verum

quãn illa duo ꝯdictoria sił fuerint vera: vt pz: ergo ꝯclõ
est falsa. ¶ Sed ꝑ illo dicas negãdo ꝙ illius ꝯñe ime/
diate añ hoc aña fuerit verꝰ: ꝛ nõ vz argumẽtũ illiꝰ añꝗ
vtraqꝫ pars imediate añ hoc fuit vã: ergo totũ añs fuit
verꝰ: naz illa copulatiua que est añs nõ imediate ante hꝰ
fuit vera: neqꝫ ẽt ita fuit sic illa copulatiua significat: ꝛ ne/
qꝫ etiaz ita fuit sicut sue ptes significabãt: lz tñ vtraqꝫ ps
illius copulatiue fuerit vã. Pro illo vide Tiſ. i septimo
sophismate illo: ois ꝓpõ vel eius ꝯdictoria est vã: iuxta
finẽ: vide ẽt pau. ve. in xiº ꝛ. 23º ꝑncipalibus quarti dubij
quadrature. ¶ Circa ꝑmũ correlariũ eiusdẽ ꝯclõnis no
ta: ꝙ lz illa ꝓpositio imediate ante hoc tu fuisti albus: sit
ꝯcedẽda in casu posito: nõ tñ ista alia imediate ante hꝰ
tu nõ fuisti albꝰ: sic absolute vĩ ꝯcedẽda: est enim sic ex/
ponẽda: ante hoc tu nõ fuisti albus: ꝛ nullũ fuit istãs ꝛc̃.
Sed ꝑma vĩ falsa: qꝛ negatio cadit supra ṽbũ negãs illõ
pro quolibet tpe preterito: sic aũt negata redditur ꝓpõ
falsa: qꝛ pro aliquo tẽpore preterito tu fuisti albus: vt pz
in casu: ꝛ per idẽ videt̃ scd̃a exponens falsa: qꝛ asserit ꝙ
quocũqꝫ instanti dato preterito inter illud ꝛ hoc tu non
fuisti albus in qua ẽt verbuz negatur ꝛ denotat̃ ꝙ inter
instãs datum ꝛ hoc nũꝗ̃ fuisti albus: qd̃ est falsum in ca
su: per idẽ etiaz oĩno vĩ exposita negãda. s. imediate ante
hoc tu nõ fuisti albus: qꝛ ẽt in illa negatur ṽbuz. ¶ Pro
hoc breuiter dicas ꝙ illa exposita in casu est vera: eo ꝙ
lz in ea negetur verbũ: nõ tñ absolute pro quolibz tẽpo/
re preterito negatur: sed solũ habẽdo respectũ ad deter/
minationẽ ꝛ limitationẽ inclusam in ly imediate: ꝛ lz cõi
ter dicat̃ ꝙ aduerbiũ ꝑcedẽs vel illi equalens nõ limitat
verbuz sequẽs: qꝛ solet dici ꝙ ille due differunt: in. a. istã/
ti tu eris albus: ꝛ tu eris albus in. a. instanti. In ꝓposito
tñ habet̃ limitatio verbi ab illo ꝑcedenti aduerbio ime/
diate: qꝛ alr̃ ꝓpõ esset falsa. Sicut ꝓbatũ est: ꝛ lz ꝑponat̃
intelligit̃ tñ aliquo mõ virtus illius cadere supra ṽbuz:
ꝛ ꝑ hoc dico ꝙ sua ꝑma exponẽs: illa. s. añ hoc tu nõ fui
sti albus: ẽt hz ṽbũ limitatũ ꝛ nõ absolute negatũ: vt sic
resoluat̃: tũc nõ fuisti albꝰ dmõstrãdo ptẽ in qua nõ fui/
sti albus: ꝛ tũc est vĩ fuit añ hoc: ergo ꝛc̃. ꝛ in scd̃a expo/
nẽte semꝑ ẽ itelligẽda aliq̃ limitatio respectu tpis: põt ḡ
sustineri tacta ꝯclusio per fundamẽtũ habitum ꝛc̃.

Circa capl̃m de incipit: ꝛ desinit multa ꝛ plura no/
tanda sunt q̃ oia declarabo in tractatu de in/
cipit. ꝛ desinit Tiſ. ibidez adducẽ multas difficultates: ꝛ
iõ q̃ dicẽda erũt circa capl̃m hꝰ videat̃ loco allegato ꝛc̃.

Circa mãm de ly totus aduerte ꝑmo ꝙ ly totꝰ cõi/
ter ponit̃ teneri cathͤ. qñ ponit̃ ad intra ptes
subi aut ꝑdicati quãdo aũt ꝑcedit totã ꝓpõnẽ dr̃ synca/
thͤ teneri. Sed possumus dicere ꝙ ẽt vbi sit ꝑmus termi
nus ꝓpõnis ꝛ substãtiue teneat̃ ꝙ cathͤ. ꝛ non syncathͤ
tenet̃: vt dicẽdo: totũ qd̃ est in mũdo est in oculo tuo: qñ
aũt ꝑcedit totã ꝓpõnẽ: ꝛ est adiectiuũ alicuius determi/
nabilis tũc ꝯcedit̃ ꝙ ille terminꝰ syncathͤ tenet̃. Et si q̃/
ratur cã quare diuersimode situatus talis terminꝰ: diuer
sis modis accipiat̃. ¶ Dicat̃ ꝙ hoc ẽ ex cõi mõ loq̃ndi:
naz de ṽtute sermonis: ita põt cathͤ teneri a pte predica/
ti sicut a parte subiecti: ꝛ lz forte sit dubitãdum qñ prepo
nitur aliqua ꝓpõ in qua ponit̃ ly totus a parte subiecti
vtrũ teneat̃ cathͤ aut syncathͤ: tñ nõ debemꝰ rñdere du/
bie ad talẽ ꝓpõnẽ: ꝑꝑ hoc. qꝛ ex cõi mõ loq̃ndi ꝯcedẽdũ
est ꝙ cathͤ tenet̃. Pro illa mã vide. Tiſ. in tertio sophis/
mate i illo. s. ois hõ est totũ q̃ntitatẽ in rñsione ad tertiuz
argͫ ꝑmi ꝑncipalis. ¶ Cõsidera etiã ꝙ lz pau. i illo loco
teneat ꝙ ly totꝰ qñ cathͤ tenet̃. tũc equaleat huic ꝯplexo
ens ꝑfectũ ex oibꝰ suis ptibꝰ: ita ꝙ ly totꝰ dicat respectũ
ad ptes. Tiſ. tñ i sophismate allegato i solõne q̃rti dubij
ꝑncipalis: tz ꝙ nõ dicat respectũ ad ptes: sed solũ equiua/
leat huic cõplexo: ens ꝑfectuz cui nihil deest: siue mõ tale
ens sit hñs ptes: siue nõ: nõ est cura apd̃ ipsuz: vñ ꝯcedit
ipse ꝙ aial itellectiua ẽ q̃dã totũ: lz nõ habeat ptes: opi
nio tñ pau. vĩ securior: nã ly totũ dr̃ cõiter referri ad ptẽ.
¶ Nota vlteriꝰ ꝙ tenẽdo expositionẽ de ly totꝰ qñ syn/
cathͤ tenet̃: qꝛ exponat̃ illo mõ. s. mõ vlĩ vt pz: cã. n. est qꝛ
cuz illo mõ sumptus talis terminus equaleat isti cõplexo
q̃libet pars ꝛc̃. Iõ exponit̃ mõ dicto: vt dd̃o totus soꝛ. ẽ
minor soꝛ. ista sic hz exponi: q̃libz pars soꝛ. est minor soꝛ.
cũ illi equaleat. ¶ Nota ẽt ꝙ Pe. Man. ꝯ talẽ modũ ex
ponẽdi adducit multa argumenta ꝑmo loco que postea
soluit: ꝛ deinde vlterius arguit ꝓbãdo ꝙ ly totꝰ nõ equa/
let isti cõplexo: q̃libz pars. ¶ Prio qꝛ illa esset vlĩs: totꝰ
soꝛ. est aliq̃d. ¶ Scd̃o qꝛ sicut illa est cõgrua: q̃libz pars
est in mũdo. Ita ẽt deberet eẽ cõgrua illa: totus ẽ in mun
do ꝑꝑ equiualẽtiã. ¶ Et soluẽdo illa dicit ipse ꝑmũ ꝯce/
dẽdo: qꝛ illa ꝓpõ que determinat̃ a ly totus est vlĩs: sed
qꝛ hoc est ꝯ opionẽ cõez. Iõ dicat̃ alr̃ ꝙ nõ vz argumẽtũ
equalet in significãdo vlĩ: ergo est vlĩs: sicut ẽt nõ vz illa
ꝓpõ: qñ tu loqueris: tu nõ taces: equiualet vni copulati
ue hypothetice ergo est hypothetica. ¶ Ad scd̃m argͫ
rñdet ꝛ recte ꝙ ly totus nõ absolute equalet isti cõplexo
q̃libet pars absolute sumpta: sed solũ qñ sumit̃ cũ substã
tiuo ꝛ ꝑ illo debemꝰ imaginari ꝙ ly totꝰ ꝯm ꝙ adiectiuũ
est significãs ꝑ depẽdẽtiã ad substãtiuuz. Ita ẽt equalet
isti cõplexo: q̃libz pars nõ absolute sumpta. Sz per dpẽ
tiam ad genitiuũ. Sicut ergo illa ẽ incõgrua totus ẽ i mũ
do. Ita ẽt illa: q̃liber pars ẽ in mũdo. Sumẽdo nõ abso/
lute ly ps: lz vt exigit ꝯtũm. Arguit. n. vlteriꝰ alio funda
mẽto ꝓbando ꝙ hoc cõplexũ gr̃a exẽpli: totus hõ: non
possit equiualere isti cõplexo: q̃libz pars hois: qꝛ illius
cõplexi: totus hõ: illa pars hõ non significat ꝑ modũ ob
liqui: illius aũt cõplexi: q̃liber pars hois: ly hois signifi
cat ꝑ modũ obliqui. Ex quo ergo rectus nõ dz equiuale
re obliquo rõne diuersi modi significãdi. Iõ conuincit̃ ꝛ
cogitur ponere aliũ modũ exponẽdi: ꝛ dicit ꝙ ly totꝰ qñ
sumit̃ cathͤ equalet isti cõplexo: ꝯm oẽs ptes collectiue
sumptas: vt dicẽdo soꝛ. est totus albꝰ: equalet isti cõple/
xo. soꝛ. ẽ albꝰ ꝯm oẽs suas ptes collectiue sumptas: ꝛ ad
hoc ꝙ talis ꝓpõ sit vã. s. soꝛ. ẽ totus albus nõ est opus ꝙ
q̃libet pars soꝛ. seorsuz capta ab alia sit alba: vt pz intel
ligẽti. Qñ aũt tenet̃ syncathͤ: tunc equalet isti complexo
ꝯm oẽs suas ptes diuisiue sumptas est albus: ꝛ tũc ad hꝰ
ꝙ sit vera illa req̃rit̃: ꝙ q̃libz seorsum capta ab alia sit al
ba. Sz lz ille modus subtilis sit: possumus tñ sustinere
moduz exponẽdi cõem. Et ad argumẽtũ in oppositum.
¶ Dicamꝰ ꝙ lz dicẽdo totus hõ ꝛc̃. ly homo videat̃ so/
lum significare ꝑ modũ recti: significat tñ ẽt obliquo mõ
per modum obliqui: ꝛ lz ponatur in recto: hoc nõ fit ꝑꝑ
modũ significandi ꝑ modũ recti: sed solum vt seruetur cõ
gruitas illius cuz tali adiectiuo totus. Ista. n. eẽt incon/
grua. totus hois est aliq̃d: vt satis pz. ¶ Preterea posses
tu obijcere sił argͫ ꝯ modũ exponẽdi ab eodẽ positum:
nã ex quo ly totus est recti casus vĩ debere significare ꝑ
modũ recti: ꝛ ꝯm eũ non sic facit: qꝛ equalet isti cõplexo
ꝯm oẽs suas partes ꝛc̃. ꝙ quidẽ cõplexũ: significat obli/
que: ꝛ iõ illius fundamẽtũ non demõstrat ꝯ cõem modũ
exponẽdi. ¶ Pau. ve. in scd̃o dubio quadrature in 7º ꝑn
cipali: ponit ẽt aliuz modũ exponẽdi ꝓpõnem de ly totꝰ
qñ syncathͤ tenetur: vult. n. ꝙ ꝑmo exponat̃ ꝑ suã piacẽ
rem: vt sic dicendo totus soꝛ. est aliq̃d: sic exponit̃ soꝛ. est
aliquid: ꝛ nihil est soꝛ. qn illud sit aliq̃d. Sed ille modus
exponendi non cõiter ponitur: ꝛ ideo de illo non multũ
curo: qꝛ tamẽ multa alia dicit pertinentia ad ꝓpositum
hoc. Ideo vide omnia illius dicta loco allegato. ¶ Cir/
ca ꝯclusionẽ scd̃am nota q̃re non valeat ille modus ar/

guendi:totus sor.est pars sor.ergo totus hō ē ps sor.cā
n.est q2 lz ly totus nō cōlter ponat eē signū distributiuū:
⁊ ēt ly sor.ñ possit distribui:cū sit termin⁹ discret⁹: q2 tñ
virtualiter illud exēplū totus equipollet isti cōplexo qli
bet ps. Jō dicēdo:totus hō est pars sor.equalet isti qli/
bet pars hois ē ps sor.vbi ly hois p accidēs distribuit
q2 regit ab illo termino pars per se distributo: nō ergo
vz argumētū formatū:q2 arguit iplicite ab inferiori ad
suū superius distributiue a ly sor.s.ad ly hois. ¶ Circa
tertiaz cōclusionē aduerte q etiā illa pōt cōcedi:totū qd
est in mūdo est in oculo:q2 vt prius notaui quū ly totus
teneat substātiue:⁊ per ɔñs iuxta fundamentū catb⁹te/
neatur. Jdeo illa pōt cōcedi. Sicut cōceditur illa alia in
oculo tuo est totuz qd est in mūdo:hoc idez asserit Pet.
mā.caplo proprio. ¶ Circa quartā cōclusionē aduerte
q illa ppō:in aia tua est tota scia possibilis:differēs est
ab illa alia:aia intellectiua est tota in toto ⁊ tota in qlibz
parte.nā tenēdo cū pau.q ly totū catb⁹tētuz dicat respe
ctum ad ptes illa pōt cōcedi:in aia tua est tota scia polis
q2 scia est qualitas gradualis integrata ex gradib⁹ tāqz
ex suis ptibus:aia aūt intellectiua nō hz ptes aliquas ex
qbus cōponat:⁊ tūc sic sustinēdo:opz dicere q ly totus:
lz dicat respectū ad ptes:nō tñ magis ad ptes q̄ntitatiuas
q̄z integrales:q2 illa ppō:in aia tua est tota scia polis ñ
cōcederet vbi ly totū diceret respectū ad partes q̄ntitati
uas:q2 scia nō hz tales ptes. Sicut nec aia intellectiua:
que est eius subm:tenēdo tñ cū Tis.q ly totum nō dicat
respectum ad partes:pōt illa ppō concedi:aia intellecti
ua est tota in toto:⁊ tota in qualibet parte: eo q anima
est ens perfectum cui nihil deest in sua specie ⁊c̄.

Circa caplm de ly semp aduerte q opio q̄ vult q ly
semp cōuertat cū ly.oi tpe.absolute pōt hēre
hoc fundamētū:q2 dicendo:semp fuit deus:lz ly semp sit
aduerbiū:virtualiter tñ supponit respectu illi⁹ vbi fuit
⁊ ampliat ab illo:⁊ iō vz significare talis ppō q l oi tpe
qd est vel fuit:in illo deus fuit. ¶ Alia tñ opio quā i pn/
cipio capli ponit Pau.nō vult tale aduerbiū ampliare.
Sed solū supponere fm ɔsignificationē verbi:⁊ illa opi
nio nō est:ita appens sicut pma nisi ex hoc:q2 vz incōue/
niēs fm cōem modū loquēdi q illa ppō nō sit ɔcedēda:
semp deus fuit:q̄ negaret ab illa opione nō tenēte āplia/
tionez ⁊c̄. ¶ Nota ēt cāz quare illo modo exponatur ly
semp:q2 ex quo equiualet illi cōplexo:oi tpe. Jdeo aliq
mō vz exponēda ppositio de ly semp pposito mō vñ:q2
sicut ly.oi correspōdet signum particulare ly aliquo. Jta ly
semp correspōdet ly aliqñ:qd pōt cōputari p signo particu
lari:cū virtualiter includat signuz particulare. ¶ Nota
vlterius q nō ois ppō de ly.semp.hz pbari mō posito a
pau.sed solū illa in qua ly.semp.determinat ppōnē ⁊ p/
cedit eandē:vñ dicēdo:deus fuit semp:illa est falsa:q2 il/
la significat:q deus fuit aliqñ oi tpe. Nā ly semp equalz
isti cōplexo:oi tpe:siue preponatur siue postponat. Mō
pz q ppositio sic significādo est negāda:asserit.n.q aliq
determinato tpe deus fuit oi tpe:qd est falsum: q2 quo/
cūqz tpe dato:in illo deus fuit:⁊ in illo solū:nō aūt in illo
fuit in alio tpe:vt satis pz:⁊ q illa ppositio data signifi/
cet sic pz.q2 ex quo ly aliqñ subintelligitur determinare
verbū:non impeditur ab aliquo pcedēti signo:iō suppo
nit determinate:aut includit ppōnem determinatam re/
spectu tpis determinati ex quo habetur q non vz argu/
mentum:semper deus fuit:ergo deus fuit semper ⁊c̄.

Circa caplm de ly ab eterno siue eternaliter aduer/
te pmo q duo sunt modi exponēdi talem ter
minū vel ppōnē rōne illius:pmus est quē ponit pau. In
textu:⁊ imaginat ille modus:q ly eternalr equalcat isti
cōplexo:añ oē tps finitū:vbi vniat vbo de pterito:vl isti
post oē tps finitum:vbi vniat vbo de futuro. Et circa ta
lem modū aduerte ēt q lz tenēdo eternitatē mūdi vt in/
nuit pau.in textu posset ille admitti:tenēdo tñ fm verita
tem q mūdus inceperit esse:tūc nō vz securus talis mo/
dus:q2 ex tali mō exponēdi seqret dato q deus añ crea
tionē celi creasset.a.angelū:q tūc esset ɔcedēda illa.a.an
gelus eternalr fuit:q2 nullū fuit tps finitū:qn ante illud
a.angelus fuerit:q2 fuit añ creationē mūdi cū qua icipit
eē tps:ppō tñ illa nō vz cōcedēda in casu: q2 a. angelus
incepit esse:qd aūt icepit eē nō est dicēdū eternaliter fuis
se. Preterea casus iste pbat q dato q mūdus ēt eterna/
liter fuerit q tales nō sūt vere exponētes:q2 admisso ca/
su illo ad imaginationē essent exponētes vere ⁊ exposita
falsa. ¶ Scdm veritatē ēt seqtur ex tali mō q tu eterna/
liter eris:qñ tñ nūq̄z vz cōcedēdū:q2 fm fidē est tenēduz
q aliqñ resurges:⁊ postea cōtinue eris:⁊ iō post oē tps
finituz tu eris.vt pz:⁊ vbi nūq̄z resurges admisso casu il
lo ad imaginationē. Seqtur q.s.tu aliqñ resurges:quia
casus nullā ɔdictionē iplicat. Tūc pbat q tales exponē
tes nō sūt vere exponētes:q2 stat imaginari illas eē vas:
exposita existente falsa. Et per ois illa pbat q talis mo
dus exponēdi nō sit formalis:q2 de facto vl saltē ad ima
ginationē stat tales exponētes esse veras:exposita existe
falsa:⁊ ppter hoc nō vz securus talis modus. ¶ Et ideo
Pe. Mā.aliū modū 2m ponit.s.q ly eternalr exponat p
hoc nūq̄z incipiet:⁊ nō definet eē ⁊ erit ⁊c̄.⁊ hoc de futuro
vel sic:nūq̄z incepit nec desinit esse ⁊ fuit ⁊c̄.⁊ hoc de pte
rito. Et fm talē modū nō stat imaginari exponētes esse
veras:exposita existēte falsa. Et ēt argumētū de a. ange/
lo nō pcedit:q2 ille incepit esse. Argumētū etiaz de te q
resurges ēt nō pcedit:q2 aliqñ tu desines esse ⁊ postea i/
cipies esse:vel saltē aliqd incipiet ⁊ desinet esse.tu. ¶ Sz
ēt ille modus nō vz securus:q2 nō vz argumētū.a. mot⁹
erit ptrāsitio.b.spacij:⁊ nō incipiet nec desinet esse ptran
sitio.b.spacij.ergo eternaliter.a.motus erit talis ptran/
sitio nam in casu est añs verum:vt ponēdo q mediāte.a
motu ptransibis.b.pontē in hora:qui motus nō incipiet
esse pertransitio:cū neqz in instanti neqz imediate post in
stans erit:vt probabilr tenet:⁊ a fiñ non desinit esse:⁊ tñ
ɔñs est manifeste falsum:cuz talis mot⁹ nō eternalr erit
⁊ si tñ nolueris q talis pertransitio erit i istāti. Arguat
de hac ppositione:tu eris pertrāsiēs.b.spacium:nam tu
eris ptransiēs.b.spaciuz vt pono:⁊ nūq̄z icipies aut desi
nes esse pertransiens.b.spaciū vt pz:q2 neqz in instāti:ne
qz imediate post istās:neqz imediate ante instās eris ptrā
siens tale spaciū:cuz ad ptranseundū illud reqrat tēpus
determinatum:vt pz intelligēti:⁊ tñ non eternalr eris p/
transiēs tale spacium. ¶ Simil'r ponat vt alibi admittit
Pe. Man.q.a.ignis sic gñabitur q quādo pducetur se
cūda pars pportionalis illius corrumpetur pma: ⁊ qñ
gñabitur 3a.corrūpetur scda.⁊ sic in infinitū:tūc.a.ignis
erit.vt ipse cōcedit:⁊ non incipiet nec dsinet eē:vt pz per
exponētes talium vborum:⁊ tñ.a.ignis non eternaliter
erit. ¶ Pro istis omnibus dicas q de virtute sermonis
argumēta illa ɔcludūt. Sz pōt sustineri talis modus nō
sumēdo illa vba incipit:⁊ desinit:in expositiōe istius ter/
mini eternaliter fm suas exponētes vl causas vtras: de
qbus sit mētio in propria materia de icipit ⁊ desinit. Sz
ad istum sensum illa sumēdo hora non incipiet esse neqz
desinet esse.i.non acquiret esse post non esse:neqz acqret
nō esse post esse:⁊ erit:ergo eternalr erit. Et suo mō sic di
cat de pterito:⁊ cōtra istū sensum non procedunt argu/
menta formata:mā lz in casu de pertrāsitiōe pprie sumē
do illa verba incipit ⁊ desinit:tu nō incipies esse aut desi
nes eē ptrāsiens:eris tñ pertrāsiens postq̄z non fuisti ta/
lis:⁊ postea eris non pertrāsiēs postq̄z fuisti talis. Et sic

dicatur suo modo ad aliud iuxta talē modū3.scd3. ❡ Et
fm veritatē3 est cōcedēdū φ celū nō eternaliter fuit:l3 sp
fuerit:vñ habes notare φ ly semp denotat tēpus:nō aūt
ly eternaliter:vñ si ad imaginationē nūquā fuisset aliqđ
tēpus ista esset falsa:deus semp fuit:ꝛ illa vā:deus eter/
naliter fuit. ❡ Etiā dato vt prius φ.a.āgelus fuerit crea
tus añ celū3:tūc est cōcedēda illa:semp.a. angelus fuit:
ꝛ illa neganda:eternaliter.a.angelus fuit:q2 icepit esse:
ꝛ fm hoc tps fuit semp existens cū3 celo:q2 ē passio mo/
tus ei:ꝑ:iō est ꝯcedendū:φ celū semp fuit:ꝛ tñ est negan
dum φ celū eternaliter fuit:q2 fm veritatē incepit esse.
❡ In sequēdo aūt modū3 exponēdi a Pau. positū nota
φ hoc argumētū nō v3:eternaliter deus fuit ı ergo deus
fuit eternaliter:q2 ex quo fm talē modū ly eternaliter eq
ualet isti cōplexo:ante vel post oē tps finitū3 ı ideo talis
est neganda:deus fuit eternalr:q2 significat φ deus fuit
aliqñ ante oē tps finitū3. Subintelligitur.n.ly aliqñ de/
terminare verbū:que ꝓpō vltima significat φ in aliquo
determinato tpe fuisti ante oē tps finitū:ex quo seqtur φ
in illo signato tpe fuisti ante ipsū:met. Illa tñ est ꝯcedēda
eternaliter deus fuit:vt p3 exponēdo:ꝛ iō ab illa non v3
argumētū ad aliā. ❡ Nota etiā φ sicut nō v3 argumētū
a.semp fuit:ergo.a.eternaliter fuit:ꝛ hoc ꝑsertim f3 Pe.
Mā.ꝛ ēt fm veritatē:vt ꝑus dictū est de celo. Ita etiam
nō v3 argumētū đ forma.a.eternalr fuit:ergo.a. semper
fuit:q2 imaginādo φ.a.semp fuerit vna itelligentia que
nūq3 habuerit ꝑncipiū:desiuerit tñ illa ad imaginationē
esse iam cētū ānis elapsis:tūc fm modū exponēdi pau.ē
illa cōcedēda.a.eternaliter fuit:q2 ante oē tps finitū3.a.
fuit:vt p3 in casu:ꝛ tñ illa est falsa.a.semp fuit:q2 signi/
cat φ oi tpe preterito.a.fuit:qđ est falsū3 in casu:cū3 nō
in tpe medio illoꝝ cētū3 ānoꝝ:aut in aliquo illoꝝ cētum
ānoꝝ.a.fuerit:vt p3 per casum. Ista ergo ꝯña.a. eterna/
liter fuit:ergo.a.semp fuit:nō est bona de forma fm mo/
dum exponēdi pau.vt p3 in casu:nō est etiā illa bona de
forma fm modū Pe.man.q2 l3 in illo casu negaret ipse
vtrāq3 ꝓpōnē:ꝛ:dō φ.a.desinit eē aliqñ in illo casu:tñ dice
ret φ ly imaginādo nūq3 fuisse tps aliqđ:tūc deus eter/
naliter fuisset:ꝛ tñ nō semper fuisset:ꝛ iō illa cōsequētia
nō est bona de forma:q2 oppositū cōsequētis est imagi/
nabile stare cū antecedēte sine ꝯdictione:diceret tñ φ il/
la est cōcedēda de mā. ❡ Nota vlteri⁹ φ rectius est vti il
lo termino:eternaliter:q3 illo termino ı ab eterno ı quia
non communiter solemus dicere talem terminū:ab eter
no:esse aduerbium:ꝛ ideo ꝛc.

Circa capl'm de ly infinitum aduerte φ ly infinitū3
qñ cathe'sumitur:tūc dī a Pau. equalere isti
cōplexo:enti sine ꝑncipio ꝛ sine fine:ita φ sumit:vt deno
tatur infinitū simplr. Sed possumus dicere φ ēt pōt cō/
petere enti infinito fm qd:puta habēti ꝑncipiū ꝛ non fi/
nem:aut habēti finē ꝛ nō ꝑncipiū:quib⁹ modis dicemus
fm phos:tēpus ꝑteritū fuisse infinitū : de hoc tñ non est
magna vis. ❡ Qñ aūt talis terminus tenet' syncathe'tūc
aliter h3 exponi:ꝓ cuius expositiōe duos ponit modos
Pau.in textu:quoꝝ nullus est sufficiēs:ꝑmus.n.paritur
instātiam respectu singularis numeri:q2 ex illo sequit' φ
infinite magna est aliqua pars q̄ntitatiua tui:q2 aliq̄ntū3
magna est aliqua pars tui:ꝛ nō est aliqua pars finita tui
quin maior illa sit aliqua alia:ex quo nō pōt dari pars:
ita magna i te quin aliqua alia sit maior illa:vt satis p3.
Sequit' etiam φ infinita intense est aliqua albedo circa
gradu3 vt octo:q2 aliquātū3 intēsa est aliqua albedo cir
ca gradū illum:ꝛ nō est aliqua albedo finite intensa cir/
ca illum gradū vt octo:quin aliqua alia circa eūdē gra/
dum sit intēsior illa. Imaginādo etiam φ infinita essent
corpora:ꝛ solū3 talia essent in rerum natura quorū nul/
lum esset octipedale. Sed aliqđ esset septipedale ı aliqđ
septem cū dimidio:aliqđ septē cū trib⁹ quartis:ꝛ sic in i/
finitum:tūc admisso casu ad imaginationē:ex tali seqtur
φ infinitū est aliqđ corpus de numero illoꝝ:q2 aliq̄ntū3
est aliqđ illoꝝ:ꝛ nō est aliqđ corpus finitū qn illo sit ma/
ius aliqđ illoꝝ:ꝛ tñ est falsū3 φ infinitū sit aliqđ illoꝝ:q2
nullū tale excedit q̄ntitatē3 octipedalē. ❡ Secūdus etiā
modus exponēdi nō est bonus:q2 imaginādo φ sint duo
corpora:quoꝝ vnū3 finitū sit:aliđ aūt sit īfinitū fm quid
tunc in casu illa:ē vā:īfinitū corpus ꝑ se existēs est:ꝛ tñ il
le nō sunt ꝓprie exponētes:aliq̄ntū corpus per se existēs
est:significato illo finito corpore:ꝛ duplū ad illđ ꝑ se exi/
stens:ꝛ triplū ꝛc.eo φ in casu nullū est corp⁹ ꝑ se existēs
qđ sit duplū aut triplū ꝛc.ad tale finitū corpus:q2 ꝑter il
lud nō est in casu aliud corpus ꝑter īfinitū3:qđ nō ꝓprie
dī esse duplū aut triplū ꝛc.ad corpus finitū. ❡ Et notā/
ter pono i ꝓpōne ꝑ se existēs:q2 aliter verū esset φ duplū
corpus ꝛ triplū ꝛc.ad illud finitū est:q2 aliqua ps illius
infiniti in casu esset corpus duplū:ꝛ aliqua alia esset cor
pus triplū ad illud:ꝛ sic in īfinitū:ꝛ iō ꝛc. Imaginādo ēt
φ in reꝝ nā nō sint nisi duo corpora ꝑ se existētia quoꝝ
qđlibet sit infinitū:saltim fm qd:vā illa ꝑma exponēs eē
falsa:aliquātū corpus per se existēs est:q2 vā valere arg^m
aliquātū:ergo finitū3:qđ est falsū3 in casu:ꝛ talis modus
respectu pluralis numeri nō est bon⁹:q2 imaginando φ
infiniti hoies trahant nauim:ꝛ sic φ nō pauciores viginti
trahāt ꝑ se nauim aliquā:tūc in casu ista est vera:infiniti
hoies ꝑ se trahūt nauim:ꝛ tñ ille sunt false : duo hoies ꝑ
se trahūt nauim.tres hoies ꝑ se trahūt naui3 ꝛc. ❡ Pro
pter illa ponit' ali⁹ modus qui solet cōiter sustineri.s. φ
respectu singularis numeri ly infinitū syncathe'tēū ex/
ponat' ꝑ ly aliq̄ntū.ꝛ ly aliquātulū mai⁹ i oi ꝓportiōe ma
ius. In plurali aūt numero exponat' ꝑ ly aliquot. ꝛ in oi
ꝓportione plura. ❡ Et ꝯ istū modū nō ꝓcedunt argumē
ta formata superi⁹ si recte aduertas. ❡ Sed cōtra istū3
modū videt' posse argui etiam imaginando vt superius
positū3 est φ in reꝝ natura non sint nisi duo corpora ꝑ se
existentia:ꝛ illa sint infinita:tūc illa ꝓpositio. Infinitum
corpus per se existēs est:est vera:ꝛ tñ illa ꝑma exponēs
est falsa:aliquātū corpus per se existens est:q2 ex illa seq
tur φ infinitum corpus ꝑ se existēs est:qđ est cōtra casū.
❡ Sed pro illo potes dicere φ in tali casu adhuc ꝯcedē
dum est φ aliquātū ꝛ finitū corpus per se existens est:q2
ex ista seqtur φ finitū3 corpus per se existēs est:q2 vt ha
betur primo celi ꝛ mundi : ꝛ etiam tertio phycorum a
pho fm opionem vnā non possumus sine ꝯdictione ima
ginari aliquod corpus esse simplr vndiq3 infinitum:ꝛ iō
imaginando φ in casu sint talia infinita corpora op3 di/
cere fm talē opinionē φ illa sint in casu īfinita fm quid.
Infinitū aūt fm quid est etiā aliquo modo finitum:et iō
in casu pōt concedi illa:aliquātū corpus est finitum:vel
pōt dici φ ꝑma exponēs est sic sumēda:aliquātū corpus
dabile est puta penabile:et scđa sit illa ꝛ in oi proportio/
ne aliquod corpus existens illud dabile corpus excede/
ret:ꝛ illo esset omni proportione maius. Si tale esset in
rerum natura dabile corpus:ergo infinitū3 corpus est:ꝛ
hoc dico vt habeatur formalis modus exponēdi. Et f3
oē3 opionē poss3 euitari ois difficultas đ ly infinitū ꝛc.

Circa mām obligationū3.aduerte primo φ obliga
tio logicalis solum reperta est ad sciēdum re
spondere ꝯsitis:ꝛ vt plurimum ponuntur casus falsi:qui
admissi tanq3 veri:conceduntur:et illis cōcessis:concedē
da sunt oia que sequuntur:et que sunt impertinētia illis
ad talem casum cōceduntur ꝛ negantur fm exigentiam
casus. Et cauendum est rñdenti ne propter casum possi/
bilem admissum deducat' ad aliqđ inconueniens : aut.s.

ad cōcedendū impoſſe: aut falſam ꝓpōnē ⁊ impertinentem caſui: aut ad negandū neceſſariū vel verū impertinens. ¶ Ex qbus oibus pꝫ ꝙ mā oblonum nō eſt oino diſtincta a mā ꝯñarū: cū ſuper regulis ꝯñarū ⁊ vtplurimū fundent regle oblonū: lꝫ oblo nō ſit ꝯña. Iſta oia patēt ſpeculanti diligenter: ⁊ ēt ex his q̄ in ſequētibus dicentur.
¶ Circa māꝫ eandē aduerte ēt ꝙ oblo a diuerſis variis modis diffinitur: nā Strodus in tractatu ꝓprio oblonū ſic diffinit oblonē. Obligatio eſt enūciatio cui cōſentit rñdens ſe eſſe obligatū vel ſe debere rñdere qlitercūqꝫ penes vſum cōiter diſputātiū vel ſꝫ ꝙ exigitur ꝑ notā pcedentē. Sed illa diffinitio ſaltē vt vba ſonant nō pōt ſuſtineri: qꝛ tūc ſequeret ꝙ dicēdo: pono tibi iſtā tu curris: ⁊ reſpondeat admitto: ꝙ tunc illa ꝓpō: tu curris: eēt obligatio: qꝛ in caſu eſt enūciatio cui cōſentit rñdens ſe eſſe obligatuꝫ ⁊c. In caſu.n. obligatio eſt reſpectu illius propoſitionis ⁊ illi cōſentit rñdens ſe eſſe obligatū: vt pꝫ recte intuenti: hoc tñ inconueniēs eſt: qꝛ talis ꝓpō in caſu ē obligatuꝫ ipſuꝫ: nō aūt oblo: vt pꝫ intelligēti māꝫ hāc.
¶ Aliter autē diffinitur obligatio a Pe. Man. ſic. Obligatio eſt actus obligantis ſm quē ipſe eſt obligans. Ita ꝙ vult ꝙ obligatio ſit ſolū ille actꝰ mediante quo opponens obligat rñdentē: ⁊ nō vult ꝙ obligatio ſit ꝓpō. Et eſt ſimile ſicut aliq volūt ꝙ ꝯña ꝙ ſit actus itellectus iuferentis vnū ex alio. Ita vult Pe. Man. de obligatiōe ſuo modo ꝙ ſit actus obligātis ⁊ nō ꝓpō. ¶ Scōm eum ēt eſt tenēdum ꝙ niſi qs admittat poſitā aut depoſitaꝫ ſibi ꝓpōnem ꝙ tūc nulla ſit oblo: vñ lꝫ dicat opponēs: pono tibi hanc tu curris: ⁊ nō rñdeat admitto: tūc talis actus nō eſt obligatio. Et nō vꝫ argumētū: ego ꝓfero iſtā ꝓpōnem: pono tibi hanc tu curris: ergo pono aut obligo te ad hāc tu curris. Ita ꝙ vult ꝙ actus obligantis nō abſolute ſit obligatio. Sed ſolū ꝑ reſpectuꝫ ad admiſſionē rñdentis. ¶ Et adhuc nō ſemꝑ talis actus eſt obligatio cū rñdens vtit illo verbo. admitto. ⁊ admittit ꝓpōneꝫ reſpectu cuius ſit obligatio. Sed ſolū qñ recte admittit: vñ ſi dicat pono tibi hāc hō eſt aſinus: ⁊ rñdeas admitto: talis actus nō eſt ꝓprie obligatio: qꝛ ad impoſſibile nullus actus obligandi pōt ſe extēdere: ⁊ iō recte addit illā particulaꝫ: ſm quē ipſe eſt obligans: hec diffō ſubtiliter poſita eſt: ⁊ ꝯſiderans oblonem formalr ⁊ poteſt optime ſubſtineri ⁊ ꝑ illius declarationem multa alia ponunt a Pe. Man. in caplo ꝓprio q̄ oia videas ibidē. ¶ Sed qꝛ illa non eſt diffō cōiter poſita ⁊ acceptata: iō alia ponit pro qua pmo pmittit ꝙ ſicut eſt de obligatiōe logicali ⁊ de oblone reali extēdēte ſe ad res ipſas ⁊ ad ꝯtus hoium inter ſe vñ ſicut in reali oblone reqrunt illa. ſ. pſona obligans: obligata: ⁊ res ipſa reſpectu cuiꝰ ſit obligatio. Sicut etiaꝫ nunqꝫ eſt talis obligatio realis niſi perſona obligans fateat ſe debere tale vl tale vel facere tale vel tale ⁊c. Ita ꝙ reqritur cōſenſus vtriuſqꝫ. ſ. pſone obligantis ⁊ obligate ⁊ vbi deſit cōſenſus obligate pſone: tunc non eſt in tali caſu facta aliqua obligatio. Ita oino dōm eſt ſuo mō de obligatione logicali ꝙ apud ipſaꝫ reqritur pmo ſignū obligantis ſcōo reqritur ſignū obligate pſone: mediante quo ꝯſentiat tali obloni: reqritur tertia ꝓpoſitio reſpectu cuiꝰ ſit talis obligatio: ⁊ vbi vna iſtaruꝫ deſit: tunc nō eſt obligatio aliqua: vñ lꝫ ego dicam pono tibi hāc ⁊c. ⁊ nō admittas: tūc nō eſt oblo aliqua: qꝛ nō cōcurrit ꝯſenſus obligate pſone mediāte quo ꝯſentiatur tali obligatiōi. ¶ Premitto ſcōo ꝙ qdā ſūt ſigna q̄ ſe tenent ex pte obligātis: vt illa. pono. depono. ipono. certifico. ſuppono ⁊c. qdā āt q̄ ſe tenēt ex pte pſone obligate vt: admitto. accepto ⁊c. ¶ Premitto 3º ꝙ ille tminꝰ oblo ſumptꝰ vt denotat actū obligātis pōt iportare duplicē obligationē. ſ. actiuā ⁊ paſſiuā: vt enim deſcēdit ab hoc verbo actiuo obligo. iportat oblonē actiuā: vt aūt deſcēdit ab hoc vbo paſſiuo. obligor. iportat paſſiuā oblonem.
¶ His pſuppoſitis ſic diffinit oblo. Obligatio ē oro cōpoſita ex ſignis oblonis tā actiue qꝫ paſſiue: ⁊ obligata ꝓpōne tā iplicite qꝫ explicite. ¶ Notāter dico ex ſignis obligatiōis tā actiue qꝫ paſſiue: qꝛ teneo ꝙ vbi in orone tali ſolū ſit ſignū obligātis: ⁊ nō obligati: ꝙ tūc nō ē obligatio: vt notaui i pº pſuppoſito. ¶ Notāter ēt dico iplicite aut explicite: qꝛ dūo moueat ſoꝛ. a. gradu. vl alteret b. paſſuꝫ alteratiōe vt duo ⁊c. ⁊ rñdeat admittēdo: tunc tales ſunt oblones: ⁊ tñ nō eſt ibidē explicite aliqd ſignū tētū ex pte obligātis: neqꝫ ēt ibidē exprimit ꝓpō aliq̄ reſpectu cuiꝰ expſſe fiat obligatio. Sꝫ ſolū iplicite ⁊ vtualiter illa itelligūt: vt ptrāſeat ſoꝛ. a. ſpaciū. i. pono ꝙ ſoꝛ. ptrāſeat ⁊c. vbi expſſe hꝫ ſignū obligantis: ⁊ ēt obligata ꝓpō: ⁊ hoc hꝫ pſertim veritatē tenēdo ꝙ certificatio ſit qdaꝫ poſitio. Certificatio.n. eſt illa q̄ ſit ꝑ oronē ſubiunctiui modi: vt pdicte ⁊ alie ꝯſiles: vt ſic ſiet oppᵐ ꝯñtis cuꝫ añte: vel ponat tale vl tale in eē: tenēdo ꝙ talis certificatio ſit ſpēs oino diſtincta a poſitiōe: tūc nō hēmus dicere ꝙ dūo ptrāſeat ſoꝛ. a ſpaciū: ꝙ eqpolleat iſti. pono hanc ſoꝛ. ptrāſit. a. ſpaciū: qꝛ ſcōa eſt poſitio: alia aūt certificatio: ⁊ tūc dicemꝰ ꝙ vba ſubiūctiui modi in talibꝰ caſibꝰ ſūt ſigna hmōi certificatiōis. ¶ Cōmuniter tñ ſolemus dicere ꝙ certificatio eſt poſitio: qꝛ ſolū due ſpēs oblonis cōiter ſolēt poni. ſ. poſitio. et depoſitio. ¶ Ex pdictis pꝫ ꝙ pau. in iſto loco diminute declarat diffōnē quā ponit: qꝛ in tali declaratiōe nullā facit mētioneꝫ de ſigno pſone obligate. ¶ Contra tñ diffinitionē prius poſitam eſt argumētuꝫ: qꝛ vꝫ ꝙ idē diffiniat ꝑ idē: qꝛ dꝛ: obligatio eſt oro cōpoſita ex ſignis oblonis ⁊c. qꝛ diffinit ly oblo per ly obligatiōis. ¶ Pro quo habes notare ꝙ ly oblonis vt in tali diffōne ponit. ſumit ꝓut iportat actū obligādi: actiuū ⁊ paſſiuū: vt prius ē declaratū. Sꝫ ly obligatio qñ diffinit: ſumit ꝓ orone ipſa: nō aūt ꝓ tali actu: ⁊ iō eſt ibideꝫ equocatio de oblone: ⁊ ſic ceſſat argumētū: qꝛ idem non diffinit ꝑ idē: cuꝫ diuerſis modis capiat ly oblo ⁊c.
¶ Circa pᵐᵃᵐ regulā ſpeciei obligatiōis aduerte ꝙ ly oē poſſe cū ꝯditionibus declarādis ſit admittēdū cuꝫ ponit nō tñ qdlibet tale recte ponēdo oꝫ poni: vñ eēt vitiū ⁊ erroꝛ ex pte obligātis: lꝫ nō ex pte obligati: vt ſi qs ponat poſſe qd eſt neceſſariū: aut poſſe qd eſt verū ſcitū eſſe tale: qꝛ abſqꝫ obligatiōe tale eſſꝫ cōcedēdū: vñ in illa mā habes notare ꝙ dria eſt inter ponere ⁊ deponere: in hoc ꝙ ponere eſt ſignuꝫ ꝙ reqrit vt ꝓpō poſita in tpe oblonis ꝯcedat ⁊ nō ſolū illa. Sed qdlꝫ ſequēs ex ea. Deponere autem eſt ſignuꝫ ꝙ depoſita ꝓpoſitio in tpe oblonis ꝓpoſita negetur. Cum ergo neceſſaria ꝓpoſitio: ⁊ vera ꝓpō ſcita eſt talis de ſe ꝯcedēda ſunt. Iō nō ē opus ad hn̄daꝫ illaꝝ cōceſſionē aliquē obligari: qꝛ ſine obligatione illiꝰ hꝫ. Obligatio ergo oꝫ fieri circa ꝓpōnes poſſeos: nō tñ veras: vbi tñ obligatio fieret etiaꝫ reſpectu ꝓpoſitionis vere tūc deberet illa admitti: et ſic admittens non erraret.
¶ Sed erraret obligās. ¶ Circa eandē regulam aduerte ꝙ illa hꝫ ſic ſuppleri: oē poſſe ſcitum eſſe tale nō repugnans alicui poſito: cum ponit eſt admittēduꝫ. ¶ Dico pmo poſſibile: qꝛ nullū ipoſſibile poſitū eſt admittendū: cum ex illo poſtea ſequeretur illud eſſe cōcedēdū. ¶ Dico ſcōo ſcitum eſſe tale: qꝛ vbi crederes ſoꝛ. eſſe mortuuꝫ et eſſe impoſſibile illum currere: nō tñ adhuc ipſe eſſe genitus. Sed aliquando erit ⁊ curret ⁊c. tunc ſi ponerem tibi ſic credenti hanc ſoꝛ. currit: non eſt illa admittēda a te: qꝛ lꝫ ſit poſſibilis: non tñ eſt ſcita a te eſſe talis: vbi tamen regula intelligeretur abſolute et nō reſpectu tui magis qꝫ alterius. Ita ꝙ dicat: oē poſſibile non repugnans eſt admittenduꝫ. Ita ꝙ non dicatur: eſt a te admittendū

tunc sine illa pticula. Scitu3 esse tale:potest substineri regula:q2 illud pōs̃e est dignu3 admitti:7 si nō a te saltē ab alio. Sed tutius est illam pticula3 addere:quā etia3 ponit Stro. in suis obligationib⁹. ¶ Notāter ēt additur: nō repugnās:q2 vbi ego ponerē tibi hāc:tu curris:7 stāte obligatione tali ponerē deinde hāc aliā:tu nō curris: tunc illa:tu nō curris:l3 sit pos̃s:nō tñ est admittēda:q2 repugnat illi posite ppositioni.s.tu curris:7 p hoc p3 q̄ qñ Pau. exēplariter dicit q̄ si ponatur illa:tu es:q̄ illa est admittēda:7 si ponat̃ suum 2dictoriū.s.tu nō es illud est admittēdū:vt p2 dico q̄ illud ē intelligēdū:nō in eodem tēpore obligationis. Sed in diuersis 7c. ¶ Circa secunda3 regula3:nota q̄ illa ē sic supplēda:oē tibi positū 7 recte a te admissū intra tps obligatiōis:sub debita forma ppositū:est a te cōcedēdū. ¶ Notāter dr̃ recte admissum:q2 si ponerem tibi hanc:hō est asinus:7 tu illa3 admitteres non ex hoc illa esset ɔcedēda:q2 illa esset male admissa. ¶ Additur ēt notanter sub debita forma propositū:q2 si ponerē tibi hanc copulatiua3:aliquis hō currit:7 tu es ille:tunc illius vtraq3 pars esset posita. Si tñ illa3 partem tibi positam:tu es ille pponerem sine alia: non esset illa ɔcedēda:q2 non est intelligibilis sine añte:et hoc autem est:q2 non sub debita forma pponitur:nam cum ponitur ly ille refert añs aliqd:7 intelligit̃ eius significatum:qñ aūt pponitur:tunc nō est relatiuum illō intelligibile:q2 sine añte pponitur:ēt in alio casu vbi ponatur illa reliquū istoꝝ est hō:demōstrando sor. 7 asinū: qua admissa:si pponatur:h istoꝝ est hō demonstrando sor. est ɔcedēda. Si deinde proponatur:reliquū istorum est hō:illa est neganda:cū nō possit v̄ificari nisi p asino:7 tñ illa est posita 7 bñ admissa:hoc aūt ɔuenit:q2 nō sub debita forma pponitur:qñ.n. ponitur illa propositio:ly reliquū:tenetur partitiue:qñ aūt pponitur ly reliquū tenetur relatiue 7c. Ista omnia patēt recte intelligenti 7c. ¶ Quantu3 aūt duret tps obligationis a Pau. declaratur in textu 7c. 7 ēt a Strodo in suis obl'onibus. caplo primo 7c. ¶ Circa tertia3 regula3. nota q̄ illa fundatur super regula generali habita in cōsequētijs Strodi.s. si aliqua ɔña est bona 7 cōcedēda:7 antecedēs est concedendum:ɔñs est cōcedendum. Si ergo aliquid sequatur ex posito 7 bene admisso cū tale sit ɔcedendū:7 illud sequens est ɔcedēdū:nō tamē dr̃ q̄ si aliquid antecedit ad positu3 q̄ illud sit ɔcedēdū:q2 nulla est regula que velit q̄ si ɔsequēs est cōcedēdū:q̄ añs sit concedendū:huius enim p3 oppositu3 in tali ɔña:homo est asinus:ergo hō est aial:in qua ɔñs est ɔcedēdū:7 añs nō. ¶ Pro qua regula nota q̄ Pau. illam diminute pbat. Sed illa pōt sic pbari oia que repugnāt:aut cōtrarie repugnāt:aut contradictorie:nō.n. que sunt simul vera:aut pñt esse simul vera repugnant:q2 veꝝ non repugnat v̄o:neq3 pos̃e repugnat cōpossibili:q̄ aūt possunt esse simul vera sunt cōpossibilia:ideo 7c. Si ergo aliqua repugnant illa sic se habēt q̄ non pñt esse simul vera. Sed qñq3 simul falsa:7 illa dicunt̃ 2rie repugnare:aut sic repugnāt q̄ nō pñt esse simul vera:neq3 simul falsa:7 sic 2dictorie repugnant: cū ergo duo cōtrarie nūq̄3 aut 2dictorie repugnātia non sint simul cōcedenda:ideo si vnum illoꝝ est cōcedendu3: aliud est negandū. Et iō omne repugnans posito vel cōcesso 7c. cū talia sint cōcedēda:est negandū:7 sic p3 veritas regule. Tunc regule q̄ sequuntur satis euidentes sūt vsq3 ad vltimā:7 si qua sunt declaranda circa eas patebunt in cap'o sequēti in quo adducuntur argumēta contra tales regulas. ¶ Nota tñ spāliter circa octaua3 regulam quādo ponitur distinctio de necessario:7 ponitur regula:q̄ omnis ppositio vera de preterito in terminis simplicib⁹ nō depēdēs a futuro ē necessaria:q̄ illa h3 sic intelligi:oīs ppositio vera affirmatiua de p̄terito in terminis simplicib⁹.i. nō distributiuis:cōparatiuis:iplicatiuis:nō depēdēs a futuro est necessaria. ¶ Dr̃ primo vera:q2 ppositio de p̄terito falsa:nō est necessaria:sicut neq3 alia falsa. ¶ Dr̃ secūdo affirmatiua:q2 illa:antixp̄s nō fuit:l3 sit v̄a de preterito 7c. nō tñ est necessaria:cū aliqñ erit falsa:dato q̄ ipsa erit:7 etia3 antixp̄s erit. ¶ Dr̃ tertio in terminis simplicibus.i. non distributiuis 7c. q2 illa ppositio. sor. fuit ois hō in istis scholis:in casu est v̄a: 7 tñ non est necessaria:ponat̃.n. q̄ sor. fuerit in istis scholis:et nihil de specie humana fuerit in istis scholis p̄ter sor. aut eius partes. Tūc p̄dicta ppō est vera:q̄ autē nō sit necessaria p3:potest enim illa esse falsa:vt posito q̄ elapso illo instanti:erunt multi hoies in istis scholis preter sor. dicitur etia3 in terminis nō cōparatiuis:7 presertim respectu duplicis cōparationis:q2 illa ppō. sor. fuit tantus q̄ātus fuit plato. in casu est v̄a:7 tamē non est necessaria:ponatur q̄ sor. 7 pla. continue vsq3 ad hoc instās fuerint equales:7 cum hoc pla. augeatur in hora futura remanente sor. non aucto. Ita q̄ pla. habebit maiorē q̄ātitatem:q̄3 habebit sor. In casu illo est illa vera. sor. fuit 7c. non tñ est necessaria:q2 suum significatū aliqñ erit falsū: cum elapso illo instanti. 7 aucto. platone. ad maiorē quātitatem:erit illa falsa:vt p3:dicitur etiam in terminis non implicatiuis:q2 dicendo tu fuisti homo qui non fuit albus:illa in casu est v̄a:ponendo q̄ continue fueris niger non tñ est necessaria:cum possit esse falsa:vt ponēdo q̄ in hora sequēti eris albus. ¶ Dicitur vltimo nō dependēs a futuro.i. cuius veritas nō dependet a futuro:q2 illa ppositio:deus sciuit antixp̄m fore:in casu cōi de antixp̄o ponēdo.s. q̄ contingenter erit est illa vera. 7 tñ nō est necessaria:cū antixp̄s poterit non esse ex quo contingenter erit:vt ponit̃:hoc autem prouenit:quia v̄itas illius ppōnis dependet a tpe futuro. vbi tñ ille cōditiones oēs adsint regula h3 veritatē:7 oia illa declarantur diffuse a Tisbero in 3° sophismate 7 in pluribus alijs locis. 7 hoc est fere idē s̄m oēs logicos 7c. ¶ Circa vltimā regulā aduerte q̄ multi tenent oppositum regule.s. q̄ non si cōcessa est q̄lib3 pars copulatiue:qō pp hoc cōcedēda sit tota copulatiua:q2 dicūt q̄ l3 cōcessa sit q̄lib3 ps tñ ille vnite mediāte copula faciunt totam copu^am negandā3. Et si petat̃ ab eis pro qua p̄te copulatiua sit neganda. dñt q̄ p nulla p̄te. Sed tota cathe. d3 negari. 7 apud istos non est incōueniēs copulatiuā eē negādā:et pro nulla parte. Sil'r disiūctiuā esse cōcedēdā puta cōtradictoriā copulatiue p̄cedentis 7 pro nulla parte. Et pro istis pōt adduci silitudo de copulatiua hñte vtrāq3 partē dubiā que tñ in casu aliquo dr̃ neganda 7 pro nulla sui p̄te:vt asserit Strodus in vltio cap'o ɔñarū 7 m'lti alij logici. ¶ Hec opio nō pōt demōstratiue impugnari vt alias declaraui si nō intelligat̃ vt v̄ba opionis p̄tēdūt. 7 nō plus adiūgatur. Sed q2 nō est cōis opinio 7 debile h3 fundamētum: l3 vt dixi nō demōstratiue possit īpugnari. Iō illā si teneo sicut 7 illā cōiter nō acceptāt logici:p̄sertim Strodus in 3° cap. suarum obligationū. vbi ponit opionē alioꝝ:7 et in eodē tractatu. in cap. illo in quo arguit̃ cōtra p̄mā 2ne3. Teneat̃ ergo cū Pau. ve. q̄ recte cōcessa qualibet parte copulatiue cōcedēda est tota. ¶ Cōtra tñ sic itellectā arguit̃ ponat̃ q̄ ille due ppōnes deus est. 7 hō est aial. conuertantur cum illo impossibili hō est asinus. Tūc si ille due proponantur. concedātur. 7 recte. quia impositio talis non facit illas esse impossibiles. Sed adhuc remanēt necessarie:vt declarabitur in sequentibus. 7 etiam ponitur a Stro. in illo cap. vbi facit mentionem de impositione concessis ergo illis duabus stante casu formetur copulatiua ex ambabus illis. Tunc non est dicendū q̄ illa

sit

sit concedēda: qz ex casu sequitur ꝙ illa sit impossibilis. z tamē q̄libz eius pars est recte concessa. vt pz. ꝑ hoc habes ꝙ ꝯtra regulā. ¶ Sz illud argumētum nullo modo ꝓcedat contra regulam. pro cuius solutione habz notari vnum qd̄ multū deseruit in mā illa. ꝙ. s. est differētia inter ꝓpositionē esse concedēdam: z concedē illam esse concedēdam. Aliqua. n. est propositio que est ꝯcedēda. z tamē nō oz concedi esse concedēda. vt si ponat̄ tibi illa tu non es. Tunc vbi illa proponat̄ tibi illa est concedēda. qz posita z bn̄ admissa non tamen habes concedē ꝙ sit concedēda a te. quia si concederes illam esse concedēdam a te. seq̄ret̄ te esse: quod repugnat casui. Simil'r aliqua conceditur esse concedēda. q̄ tamē non est concedēda in rei ṽitate. Et ideo cōceditur esse concedēda ꝓpter casum gratia exēpli. Simil'r si ponatur ꝙ illa ꝓpositio. homo est asinus. conuertat̄ cum illa necessaria deus est. Tunc si proponatur illa in tali casu concedit̄ esse concedēda. qz ex casu sequit̄ illam esse necessariam: z nō de facto est ꝯcedēda. qz de facto est impossibilis qz lz ꝑposueris illam esse necessariam. non tamē ex hoc sequit̄ illam esse talē vt patebit. illo ꝑsupposito. rn̄deo formaliter ad argumētum. dicēdo ꝙ in casu illo ille due ꝓpositiōes. deus est homo est animal. sunt concedēde. z concedunt̄ recte vbi proponat̄. Et dicitur vlterius ꝙ copulatiua ex illis duabus formata est concedēda. Et ad argumentum quādo dicit̄ in casu illo. nō est concedēda ꝙ sit concedēda. quia seqtur illam esse impossibilē. ergo non est concedēda. dicatur negando consequētiam: qz lz sit cōcedēda. nō tamē ꝯcedēdum est ꝙ sit ꝯcedēda. z hoc nō est incōueniēs: vt est ꝑmissum. Sicut ēt dī de illis duabꝰ propōnibꝰ ꝙ ille sint cōcedēde: z non est cōcedēdum ꝙ sint cōcedēde. illa omnia ēt rectius intelligētur ex dicēdis.

In secundo capitulo nota in argumēto facto contra ꝑmā regulam quādo dicit̄ in solutio eiusdē ꝙ non valz argumētum hoc pono tibi omne possibile: z tu non admittis omne possibile ergo nō omne possibile est ad te admittendum. ꝙ causa istius est. qz arguitur aliquo modo a sensu composito ad sensum diuisum. Nam ly omne positum a parte ꝑdicati facit sensum compositum. positum autē a parte subiecti in ꝓposito facit sensum diuisum. Similis modus compositionis z diuisionis etiam habet̄ a Tisbero. in solutione secundi argumēti ꝑncipalis ꝑmi sophismatis. Et alia est causa: qz quādo dicit̄ pono tibi omne possibile. includit̄ in ly. pono. q̄dam suppositio determiata respectu determinate propositiōis. significat ergo ꝙ vnica determinata positione pono tibi omne possibile. quod est impossibile. vt ꝓbatur ibidē. ideo zc̄. Quando autē dicit̄. omne possibile est a te admittēdū. supponit ly admittēdum cōfuse tm̄. z nō sign̄at illa ꝓpositio ꝙ omne possibile est admittendum a te vnica determinata admissione. Sed illa vel illa zc̄. disiunctim descēdēdo. vt pz itelligēti. ¶ Nota vlterius ꝙ poterat breuior z facilior dari solutio. s. ꝙ quādo dicitur pono tibi omne possibile. non admittendo casum. ꝓpter hoc in illa mā est notādum ꝙ ad hoc ꝙ aliqua debeat fieri obligatio. opz ꝙ illud qd̄ sequitur ly pono. vel depono. dēpto tali signo remaneat ꝓpositio integra. aut equiualēs ꝓpositioni. in ꝓposito autem nō sic est. qz dēpto illo signo. pono. dōo. pono tibi omne possibile. illud qd̄ remanet nō est ꝓpositio. neqz equalēs propositioni vere. vt pz. ¶ Notanter dico remaneat ꝓpositio. vel equiualēs propositiōi. qz ponēdo ꝙ a sit illa propositio. tu curris. Tūc si dicam pono tibi a. ꝓpositionē. casus est admittēdus a te. qa ly a. ꝓpositionē. qd̄ sequit̄ equiualet isti. tu curris hoc notādum est de mēte Stro. in 4ᵒ cap. suarum obligationū arguēdo contra suppositionē ꝑmā illius tractatus. z hāc etiā opinionē insequit̄ Pau. ꝑgulē. in sua logica. ¶ Pro sol'one argumēti ꝯtra scd̄am regulam nota ꝙ ponēdo hanc tu es rome est tibi positū. ꝙ ly tu es rome. in rei ṽitate nō est illud qd̄ ponitur. Sed est hoc totū. tu es rome est tibi positū. cuius totius ly. tu es rome. est subm̄. z lō cum illa. tu es rome. nō sit posita. nō ꝑꝑ hoc debes illā ꝯcedē. cū sit falsa z impꝑtinēs. z nō illa de facto est negāda: lz ꝑ casum oporteat dicē illā esse ꝯcedēdā. Aliud. n. est ꝓpōnē esse negandā. z aliud ꝯcedē illam esse negādam: vt suo modo dixi circa vltimā regulā ꝑcedētis capituli de eē concedēdum. z cōcedē esse concedēdum. Dicatur ḡ sicut dicit etiā Pau. in illo loco oino ꝑter q̄z i hoc qn̄ negat ꝯn̄az hāc illa ꝓpō. tu es rome: est a te ꝯcedēda: z tu negas eā. ḡ male rn̄des dicit. n. ipse ꝙ nō valet ꝯn̄a. Sz ꝙ opz addē in an̄te. z tu nō es obligatus. z assignat ipse fundamētū ꝙ nō valz. sicut nō valz ista. tu ꝯcedis a. ꝓpōnē z illa est falsa. ḡ male rn̄des. que ꝓculdubio nō valz. vt vbi illa cōcedatur. qz posita: lz sit falsa. ¶ Contra hanc determinationē teneo ꝙ ꝑdicta ꝯn̄tia valeat absqz hoc ꝙ in an̄te addatur illa pars. z tu nō es obligatꝰ. Et rō istius est. qz isti termini. concedēdum. dubitandum. negādum zc̄. includūt in se rn̄sionē q̄ debemꝰ vti. puta dōo. a. ꝓpō est ꝯcedēda. sigt ꝙ a. ꝓpō est digna cōcedi. Si ergo aliqd est ꝯcedēdum. i. dignū ꝯcedi. ꝙ nō ꝯcedat̄. Sed ad illud respondeatur respōsione opposita concessioni. illa responsio nō est cōueniēs. qz nō datur illa que eēt digna z cōueniēs: sed opposita. Neqz similitudo adducta obstat: qz lz non valeat argumētū. tu ꝯcedis falsum. ḡ male rn̄des non tamē ex hoc sequit̄ ꝙ nō valeat. tu negas concedendum. ergo tu male respōdes. Et causa diuersitatis est. qa isti termini. verū z falsum. nō includūt in se rn̄sionem qua debemus vti. sicut faciunt illi termini supius noiati. ꝯcedēdum: negandum zc̄. ¶ Dicatur ḡ ꝓpter hāc cām ꝙ illa consequētia valz. Ista est ꝯcedēda. tu es rome. z tu negas eam. ergo male rn̄des. z si ꝑmo loco proponatur an̄s illud concedat̄. si deinde ꝓponat̄ consequēs. s. male respondes cōcedat̄ illud consequēter. neqz incōueniēs est in tempore obligationis concedē se male respondere. nō pro ṽo sed pro sequēti. Istud tamē eēt incōueniēs si cessante tēpore obligationis ꝓbarē ꝙ in tēpore male respondebas. Sz in ꝓposito non sic est. qz extra tēpus obligationis nō cōcederes te male respōdisse in tēpore zc̄. Sz concederes te concessisse te male respondisse pro sequēti ex alijs cōcessis. Ex quo tamē nō sequit̄ ꝙ male responderis. Aliud. n. est male respondē. z concedē te male respondē. vt patet intelligēti materiā hanc. Si tm̄ concessa illa consequētia ꝑma ꝑmo loco. ꝓbatur consequēs. s. tu male respondes: negetur illud. z si vlterius ꝓponat̄. an̄s neget̄ etiam illud pro illa parte. z tu negas eaz. non ꝙ falsa sit sed qz repugnans alijs zc̄. hanc eandē determinationez tz Stro. in suis obligationibus in plerisqz locis. ¶ Pro solutione argumēti contra tertiam regulam aduerte ꝙ argumētum illud duobus modis format̄. ꝑmo sic. pono tibi istam copulatiuā. tu curris. z tu non curris. est concedēdum a te. in quo casu non fit mētio de contradictione inter illas ꝓpones. tu curris. z tu non curris. z ille casus soluitur a Pau. ꝑmo loco z bene. Alius z secundus casus est. pono tibi illam copulatiuaz. tu curris. z illa tu non curris eius cōtradictoria est concedēda a te. in quo casu non pōt dici ꝙ quelibet illarum sit concedēda quia tūc oporteret dicē ꝙ duo contradictoria essent concedēda vt pz in casu. Casus autē ꝓbatur esse possibilis: sicut possibile est ꝙ tu curras. z ꝙ tibi currēti ponat̄ illa propositio. tu non curris. que recte admittatur licz de facto tu sedeas. possibile tamen est ꝙ tibi sedenti ponatur illa

tu non sedes: vt satis patet: casus est possibilis. ergo est admittendus. quo admisso Pau. respondet cōcedēdo hāc tu curris. ⁊ bene. eo ꝙ illa. tu curris. est altera pars ꝑncipalis copulatiue admisse. Sed cum copulatiua aliqua est posita. ⁊ quelibet pars principalis est posita: vt satis pꝫ. ⁊ vlterius dicit ꝙ illa (tu curris est a te cōcedenda) nō est concedenda: ideo ꝙ per casum opꝫ concedere ꝙ illa. tu non curris est cōcedenda. vt pꝫ. ⁊ non plus dicit nisi ꝙ adhuc incidit in errorem superius tactum. s. ꝙ non valeat argumentum: tu curris. non est a te concedēdum. ⁊ tu concedis. ergo male respondes: ergo ⁊c̄. Dico ego vt prius ꝙ consequentia valet. ⁊ si proponatur primo loco antecedens illud est concedendum. Si deinde proponatur cōsequēs. s. tu male respondes. illud etiam est concedendum. non tanꝗ̄ verū: sed tanꝗ̄ sequēs. Si autem primo loco proponatur cōsequēs illius consequentie. s. tu male respondes. illud negetur qꝛ falsum ⁊ impertinens. Si deinde proponatur antecedens illud ēt negeť pro illa parte. ⁊ tu concedis eam. neqꝫ inconueniēs est ꝙ concedas aliquid. ⁊ negas te cōcessisse illud. Sicut patebit in solutione argumēti contra quartam regulam. ⁊ ēt ex imediate dicētis. idō ⁊c̄. ¶ Respondeo ad principalem casum. ⁊ dico illum esse possibilem: vt probaui. Dico vlterius Pau. illum diminute soluere: ideo habes notare primo ꝙ quādo ponitur illa copulatiua. tu curris. ⁊ illa tu non curris eius cōtradictoria est a te cōcedenda. Ista copulatiua que ponitur habet duas ꝑncipales partes: quarum ꝑma est illa. tu curris. Alia autem est hec. ⁊ illa tu non curris eius contradictoria est a te cōcedēda. que partes ponuntur: qꝛ ponitur tota copulatiua. ita ꝙ illa tu non curris. non est tibi posita: sed est pars vnius posite ꝓpositionis illius. s. tu nō curris eius ꝯtradictoria ⁊c̄. ⁊ ideo cum illa. tu curris sit vna principalis pars posita illa est concedenda de facto. cum autem illa propositio. tu nō curris nō sit posita. Sed pars posite ꝓpositionis. ideo ex hoc illa nō est cōcedēda. immo neganda. qꝛ repugnans illi posite. tu curris. Sed lꝫ illa. tu curris. sit cōcedenda. nō tamē est concedēdum ꝙ sit cōcedēda. ⁊ lꝫ illa tu non curris. sit neganda. non tamē oportet dicere ꝙ sit neganda. vnde vt superius patuit. Aliud est propositionem esse cōcedendam. Aliud autem concedere illam eē cōcedendam. Et sic suo modo dico de propositione negāda. Causa autem talis responsionis in casu principali est qꝛ lꝫ illa. tu non curris. de facto sit neganda. qꝛ tamē per casum ponitur ꝙ sit cōcedenda. Ideo opꝫ illud concedere. s. ꝙ est cōcedenda. Ita ꝙ illa cōceditur esse concedenda non pro vero: sed pro sequēti. qꝛ ponitur ꝙ illa tu nō curris. sit contradictoria illius. tu curris: ideo licet illa affirmatiua. tu curris. sit concedenda. non tñ opꝫ dicere illam esse cōcedendam. ne cōcedantur duo contradictoria esse cōcedenda. iam enim cōcessum est ⁊ recte ꝙ illa. tu non curris. est concedenda. ¶ Et si arguas probādo ꝙ illa tu curris debeat concedi. esse cōcedēda. presupponendo ꝙ omne sequēs ex posito sit cōcedēdū. vt pꝫ i hac tertia regula. quo ꝓsupposito arguiť sic. Ista tu curris: sequitur ex posito ⁊ bene admisso. ideo ⁊c̄. antecedēs ꝓbatur sic arguendo. tu curris ⁊ tu non curris eius contradictorium est a te concedendum. ergo tu curris. Ista sequentia est bona qꝛ arguitur a copulatiua ad alteram eius partem principalem: ⁊ antecedens est concedendū qꝛ positum ⁊ admissum. ergo ⁊ cōsequens est concedendum qđ est illud tu curris. Cum ergo habeas cōcedere ꝙ añs est concedēdum: qꝛ habes cōcedere ꝙ est positū. ergo habes etiam concedere ꝙ ꝯñs est concedendum. s. tu curris: quod tamē dixi esse negandū. ¶ Sed pro solutione istius habes notare pro vno fundamēto istiꝰ materie. ꝙ negare positum: ⁊ negare sequens ex posito ⁊ negare cōcedēdū ⁊c̄. est maximū incōueniēs. Similiter cōcedere repugnās posito ⁊ negare qđcūqꝫ est icōueniēs. Sed negare positum esse positum: aut negare illud qđ ē ꝯcedendū de facto nō esse cōcedēdū. nō est inconueniēs. Et sic dicas de ly negandum ꝙ dicere illud quod est negandum non esse negandum: sed concedendum. non est inconueniens. vnde superius dictum est ꝙ illa propositio. tu non curris. est neganda. ⁊ tamē cōceditur esse concedenda. similiter illa. tu curris. est cōcedenda. ⁊ tñ diciť esse neganda. vt patuit superius. ¶ Istis omnibus presuppositis. Respondeo formaliter ad argumentum: quā sic arguis. tu curris. ⁊ illa tu non curris. eius cōtradictoria est a te cōcedenda. ergo tu curris. conceditur ꝯñtia. ⁊ quā vlterius diciť ꝙ añs est cōcedendū. qꝛ positū. negať ꝙ illud sit positū. ⁊ ēt ꝙ sit cōcedēdū. non qꝛ hoc sit falsum. immo de facto est ita ꝙ est positum ⁊ concedendum. Sed quia repugnant illa illud est concedendum. ⁊ hanc. tu nō curris. esse cōcedēdā. nā si tota copulatiua ē posita. ⁊ cōcedēda. ergo etiā illa pars ꝑncipalis est posita. ⁊ cōcedēda. s. tu curris. ⁊ ex alia pte. illa tu nō curris. per casum est cōcedēda. que est sua ꝯdictoria: ergo duo cōtradictoria essent ꝯcedēda. ¶ Negato ergo ꝙ añs sit positum. cōsequenter est negādum ꝙ illa. tu curris. seq̄tur ex posito. qꝛ lꝫ de facto sequatur. hoc tamē non est cōcedendum: qꝛ repugnās ⁊c̄. etiaꝫ lꝫ de facto sit cōcedēda qꝛ de facto sequēs sit. nō tamē hoc est cōcedēdum: qꝛ repugnans vt superius patuit. Et per hoc pꝫ solutio istius argumēti. ¶ Etiaꝫ ad hūc casuꝫ si ponas hanc propositionem. nihil est tibi positum. est tibi positum. ⁊ a te admissum. Ita ꝙ illa propositio. nihil est tibi positum. non sit posita. sed sit subiectū propositionis posite. tūc enim opꝫ dicere ꝙ ista. nihil est tibi positum. est cōcedēda. qꝛ sequitur per casum ꝙ sit posita. hoc tamē est falsum. Immo illa est neganda de facto. ⁊ est cōcedēda h. aliquid ē tibi positum. naꝫ si illa ꝓpositio. nihil est tibi posituꝫ ⁊c̄. est tibi posita. cum ipsa sit aliquid. ergo aliquid est tibi positum. Sed per casum opꝫ dicere ꝙ illa. nihil est tibi positum (que de facto est neganda) est cōcedenda. ⁊ illa aliqđ est tibi posituꝫ (que de facto est cōcedenda) dicitur esse neganda. ¶ Et si arguas sic. illa aliqđ est tibi positū sequitur ex posito qꝛ valꝫ argumētū. nihil est tibi positū est tibi positū ⁊c̄. ergo aliqđ est tibi positū. ⁊ añs est positum. ergo ꝯñs sequitur ex posito. ⁊ ꝑ cōsequēs ipsum est cōcedēdū. ¶ Diciť cōcedēdo cōsequētiā: ⁊ negādo ꝙ antecedēs sit positum: qꝛ hoc est repugnās: qꝛ si cōcedereť ꝙ illa esset posita. tūc oporteret dicere illa duo ꝯdictoria esse cōcedēda: nihil est tibi positum: ⁊ aliquid est tibi positum: vt pꝫ consideranti. Et per illa potes soluere infinitas alias cōsimiles instātias. cōsideres omnia ⁊c̄. ¶ Pro solutiōe argumēti cōtra q̄rtam regulaꝫ habes aduertere ꝙ in illa materia generalr̄ est tenēduꝫ ꝙ oē repugnās posito aut bñ cōcesso ⁊c̄. est negandū. ⁊ ideo vbi accidat ꝙ positio ⁊ actus obligādi repugnet posito. sustinēdū est posituꝫ. ⁊ neganda est positio ⁊ actus ponēdi. Cā aūt istius est. qꝛ quā dicitur pono tibi hanc. tu curris. nō obligaris tu ad sustinendū hoc. pono tibi ⁊c̄. Sed solum ad sustinendum illam tu curris. cōuenientius enim est sustinere illud quod est obligatum. q̄ꝫ obligationem ⁊ positionem ipsam. cum illa non sit obligatum ipsuꝫ. sed mediante illa aliquid est obligatuꝫ. ¶ Si ergo ponatur vt in argumēto illo cōtra quartaꝫ cōclusionē ꝙ nihil sit tibi positum. Tunc cum casus sit possibilis debet admitti. ⁊ cū preponitur illa. nihil est tibi positū. debet concedi. Et si proponatur: ego pono tibi illam vel posui ⁊c̄. deꝫ negari. qꝛ positio talis repugnat posito. repugnat enim illa

ꝙ nihil ſit tibi poſitum. ⁊ poſuerim tibi illam ⁊c̄. ¶ Aduerte ſcḋo vt ſupius notaui ſepius ꝙ aliud eſt negare poſitum ⁊ aliud negare poſitum eſſe poſitū. Simil'r aliud eſt negare ꝯcedēdum. ⁊ aliud negare concedendum eſſe ꝯcedēdum. vnde lʒ negare poſitum: aut concedē ſit incōueniēs. negare tamē poſitum eſſe poſitum aut concedēdum eſſe concedēdum. nō eſt incōueniēs. hoc ⁊ ſi pateat ꝑ ſupradicta declaratur tamē in ꝓpoſito cum ponitur illa. nihil eſt tibi poſitum. ⁊ proponit̄ eadē illa eſt cōcedēda. q2 de facto. eſt poſita ⁊ bn̄ admiſſa. omne autē bn̄ admiſſum eſt concedēdum. nō tamē eſt concedēdum in caſu ꝙ illa ſit tibi poſita ⁊ a te concedēda. qa tunc ſeq̄retur ꝙ aliquid eſſet tibi poſitū. qḋ eſt repugnās ipſi poſito. vnde lʒ regula dicat ꝙ oē recte poſitum ſit concedēdum ⁊ oē ſequēs. nulla tamē regula vult ꝙ omne poſitum ſit concedēdum eſſe concedēdum. aut omne ſequens ſit cōcedēdum eſſe ſequēs. ¶ Et ꝑ hoc pʒ ꝙ ſi probet̄ illa. aliquid eſt tibi poſitum eſſe concedēdum. qa valʒ argumētū. illa propō. nihil eſt tibi poſitū. eſt tibi poſita. ergo aliquid eſt tibi poſitum. ⁊ añcedēs eſt tibi poſitum. ğ ⁊c̄. ¶ Dicat̄ concedēdo cōſequētiam. ⁊ negando ꝙ añs ſit tibi poſitum: qa de facto nō eſt tibi poſitum totum illud añs. Sed ſolum illa pars. nihil eſt tibi poſitum. de qua parte ſic arguis dicēdo ꝙ valʒ argumētum. nihil eſt tibi poſitum. ergo aliquid eſt tibi poſitum. Dicat̄ negādo cōſeq̄ntiam. vt ſatis pʒ. ¶ Ulterius habeʒ aduertē: vt etiā notauit. Pau. in textu. ꝙ vbi ponat̄ tibi illa. tu nō es. lʒ in caſu poſitam illā ꝓpoſitionē habes concedē. non tamē habes concedē. ꝙ illam concedas. quia tūc ſequeret̄ te eſſe. ꝙ repugnat poſito. ¶ Ex illo loco habes ꝙ nō eſt inc ōueniēs in aliquo caſu negare ꝓpriū actum. Nam vt pʒ in exēplo poſito: lʒ concedas illam. negas tamē te cōcedē. ⁊ ꝑ conſeq̄ns tuū actum concedendi. ¶ Habes tamē notare in vtroqʒ caſu. ꝙ ſi petatur tibi cauſa quare negas ꝙ aliqd tibi poſuerīʒ. nō habes dicē ꝙ hoc ſit: qa repugnās poſito. qa tunc ſeq̄ret̄ aliquid eſſe poſitū. non etiam habes dicē cedat tēpus obligationis ⁊ ſcies cauſam: quia ex eo ſeq̄retur aliquā eſſe obligationē. Sʒ potius dicatur. ꝙ illa negatur: qa falſa. ¶ Pro argumēto cōtra q̄ntam regulam habeʒ notare ꝙ nō conceditur vt v̈ba ſonāt ꝙ admiſſo vno cōtingēti falſo ꝙ ſit quodlibet aliud falſum ꝯtingēs concedēdum. qa tūc ſeq̄ret̄ ꝙ vbi ponam tibi hanc. tu curris poſtq̄ʒ admiſſa ⁊ cōceſſa eſt. vbi ponam. tu es epiſcopus. illa eſſet concedenda. ꝙ nō ꝯuenit. vt patet. Sed ſic intelligitur ꝙ admiſſo falſo ꝯtingēti a te potes deinde deducē ſm̄ aliquē modorum ꝓponēdi poſitum a Pau. in textu. ad concedēdū quodcūqʒ volueris aliud falſum contingēs. non tamē omne ſimul ⁊ ſemel. Sed quocūqʒ dato illud poteſt aliq̄ modo deduci in certo caſu. ¶ Et notāter dicitur admiſſo falſo contingēti. qa admiſſo vero nō ex hoc falſum eſſet concedēdum q̄ḋcunqʒ ꝓponeret̄. vt pʒ. ¶ Etiam notant̄ dicitur. eſt q̄ḋcūqʒ aliud falſum contingēs concedendum. qa falſum impoſſe nunq̄ʒ eſt ꝯcedēdum. Simil'r nō q̄ḋlibet verum eēt concedēdum admiſſo illo cōtingēti falſo. Sʒ ſolum illud qḋ eſt ſequēs aut imptinēs. ¶ Cōtra illam particulam. Impoſſibile nō eſt ꝯcedendum. arguit̄ probando ꝙ admiſſo falſo contingēti. ſit falſuʒ ipoſſe cōcedēdum. ⁊ pono tibi iſtam. tu curris. pʒ ꝙ eſt admittēda: qa poſſibilis ⁊c̄. deinde pono. tu curris. ⁊ hō non eſt aſinus. pʒ ꝙ eſt negāda. qa falſa pro ꝑma parte ⁊ imptinēs pro ſcḋa. nā nō ſequit̄. tu curris. ğ homo nō ē aſin⁹. ¶ Breuiter dı̄ ꝙ illa copulatiua eſt concedēda qa q̄libʒ pars ſequit̄ ex poſito. Seq̄t̄ n. tu curris. ergo tu curris: ab eodē ad idē. Sil'r ſequit̄. tu curris. ğ homo nō eſt aſinus. qa hoc ꝯſeq̄ns eſt nec̄iu m. ğ ⁊c̄. ¶ Pro argumento

ꝯtra ſextā regulā. nota ꝙ etiā alia ponit̄ rn̄ſio q̄ ad illaʒ poſitā. Rex ſedet. nō al'r rn̄det niſi neſcio. vtruʒ rex ſedet aut nō. ita ꝙ vadit ad ſignificatū ꝓpōnis ⁊ nō rn̄det ad ꝓpōnē iſtā. ⁊ nō hʒ pro inconueniēti ꝙ aliqua ſit ꝓpō q̄ neqʒ ſit cōcedēda neqʒ negāda. Immo ad quā nullo modo eſt rn̄dēdum: qḋ etiaʒ poteſt deduci in multis alijs caſibus. vt pʒ erudito ex dialectica. Tutior tamē eſt rn̄ſio quā ponit Pau. in textu. ⁊ quā etiam ponit. Strod. ſcḋo loco pro ſolutiōe argumēti cōſimilis ⁊c̄. ¶ Pro mā argumēti ꝯ ſeptimā regulā aduerte ꝙ imptinēs de quo loquimur in ꝓpoſito eſt illud qḋ neqʒ ſequitur neqʒ repugnat. lʒ alio mō ſumat̄ imptinēs in alia mā de quo facit mētionē in ſequētibus. Cum ğ pro ꝯcl'one teneat̄ in illa mā qḋ falſum imptinēs ⁊c̄. ſit negāduʒ. Jō cum ponit̄ in caſu ꝙ tu ſis rome. ⁊ poſt illā ꝓpoſitā ⁊ ꝯceſſam. ꝓponitur. tu es rome in illo inſtāti. demōſtrādo inſtans p̄ſens. cuʒ illa ſit falſa. ⁊ etiā imptinēs. ğ negāda. ꝙ ſit falſa ſupponit̄. ꝙ ſit imptinēs probat̄. ꝑmo non repugnat. quia ſtant illa ſimul. ꝙ ſis rome. ⁊ ſis rome in hoc iſtāti. ⁊ vbi repugnaret eēt negāda. qḋ eſt intētum. nō etiā eſt ſeq̄ns. qa nō valet argumētū. tu es rome. ergo tu es rome in illo inſtāti. demōſtrando inſtās p̄ſens. qa ſtat in aliquo tēpore eē añcedēs verum. ⁊ tamē conſeq̄ns pro tūc eēt falſum. vt ſatis notum eſt. Ualʒ tamē ille alius modus arguēdi. tu es rome. ğ tu es rome in inſtāti p̄ſenti: qa lẏ inſtanti p̄ñti. lʒ ſupponat nūc pro hoc inſtāti. ꝙ demōſtratur. poterit tamē ſupponē pro aliquo inſtāti: ꝙ nec ē nec erit. hoc. vt pʒ. Negat̄ ğ illa. tu es rome ī hoc iſtāti. ⁊ cōcedit̄ illa. tu es rome in inſtāti p̄ſenti. nō tanq̄ʒ v̈a. Sʒ tā q̄ʒ ſeq̄ns. ⁊ non ſequens de forma. ſed ſolum de mā. qa lʒ valeat argumētum. tu es rome. ğ tu es rome in iſtāti p̄ſenti. nō tamē valet niſi per hoc medium nec̄ium. ſ. aliqḋ tēpus eſt: qa vbi ad imaginationē nullum tēpus eēt. cōſequētia nō valeret. ¶ Nota etiaʒ ꝙ ex quo ſm̄ talē modum rn̄dēdi. negat̄ illa. tu es rome in hoc inſtāti. ⁊ cōcedit̄ illa. tu es rome in iſtāti p̄ñti. tāquā ſeq̄ns ex alijs ⁊c̄. vt ēt ponit Pau. in textu. Caueas tamē ne hanc aliā concedas. ꝙ aliud eſt inſtās ab hoc. qḋ demōſtrat̄. qa ſi illa cōcederet̄. cum lẏ aliud requirat exigētiam extremorū. ideo oporteret ꝙ hoc inſtās ⁊ aliud inſtans ſimul eēnt. qḋ eſt impoſſe. ¶ Aduerte vlterius ꝙ lʒ ſm̄ iſtum modū ꝓponēdi ꝓpoſitionē in tali caſu. quē etiā ſeruat Pau. illa ꝓpoſitio neget̄. tu es rome in h̄ inſtāti. Scḋm tamen aliū modū ꝓponēdi poſſet illa concedi. vt ſi admiſſo illo caſu. tu es rome. ⁊ eodē conceſſo. imediate ꝓponeret̄. h̄ inſtās qḋ demōſtrat̄ eſt p̄ñs. Tunc illa eſſet concedēda: q2 v̈a ⁊ imptinēs. vt pʒ. qua ꝯceſſa. ſi poſtea proponat̄. tu es rome in hoc iſtāti. eadē eēt concedenda. qa ſi tu es rome. tu es rome in iſtāti p̄ſenti. ⁊ hoc iſtās quod demōſtratur eſt inſtās p̄ñs per ꝯceſſum. ergo tu es rome in h̄ inſtāti. Iſta patēt de ſe ꝑ fundamētum habitum ſupius: ꝙ nō valeat illa conſequētia. tu es rome in inſtāti p̄ſenti. ergo tu es rome in hoc inſtāti demōſtrando inſtās p̄ñs. ¶ Habes etiā ex hoc poſſibilitatē multaruʒ ꝯnum que ꝑmo aſpectu videntur falſe ⁊ ipoſſibiles. puta ꝙ ſoꝛ. currit. ⁊ nūc vel in hoc inſtāti nō habet pedes: demōſtrādo iſtās qḋ eſt p̄ñs. Simil'r ꝙ antixp̄s diſputat. ⁊ tamē nūc nō eſt genitus. Simil'r ꝙ plato loquit̄. ⁊ tamē nunc non habet linguā. ⁊ ꝙ cicero audit. ⁊ tamē nūc nō habet aures. ꝙ iſte ꝯnes ſint poſſibiles ꝓbat̄ nam reſpectu ꝑme nō valet argumētū. ſoꝛ. currit. ğ ſoꝛ. nūc nō hēt pedes. q2 ponēdo ꝙ ſoꝛ. nō ſit. ſʒ erit hinc ad deceʒ annos. poſt qḋ tēpus curret. tūc admiſſo caſu aliquādo poſt decē ānos erit ita ſicut ſignificat̄ ꝑ ꝯſeq̄ns. qa inſtās qḋ demonſtratur ꝑ lẏ nūc vel ꝑ lẏ hoc nunq̄ʒ amplius erit. vt ſatis pʒ. Si ergo conſequētia nō vale. oppoſituʒ conſeq̄ntis ſtat

cum antecedēte.⁊ facit totam copulatiuam possibilē:il/
lam.s.que posita est:⁊ sic suo modo probo alias arguen/
do a prima parte ad oppositum scḋe.⁊ probādo cōseq̄n
tiam nō vale.⁊ pro ea sumēdo oppositū ꝯseq̄ntis stans
cum añcedēte ⁊ faciēdo copulatiuam possibilē. ¶ No/
ta tamē pro istis ꝙ cōclusiones nō essent possibiles nisi
poneres eas demōstratas a ly.tūc.nunc.⁊c̄.illa enim est
impossibilis.soz.currit.⁊ nō habꝫ pedes.nō sumēdo ter
minū demōstratiuū in illa. Simil'r illa est impossibilis.
soz.currit.⁊ in instanti p̄senti nō habꝫ pedes.q̄a ly instā/
ti p̄senti.lꝫ nūc supponat pro hoc istāti.poterit tamē sup
ponē pro instanti qḋ nō erit.⁊ qḋ non est hoc.illa omnia
declarant' a Stro.satis diffuse in capitulo illo obligatio
num:in quo arguit cōtra quartam cōclusionē p̄me par/
tis illius tractatus.pro illo vide etiam Pau. vene.in sex
to argumēto principali p̄mi dubij quadrature. ¶ Pro
solutione argumēti cōtra octauam regulam aduerte ꝙ
vbi casus sic simplicit' ponatur.pono tibi istā.homo est
asinus.est tibi positum.⁊ a te admissum.ꝙ ex hoc non se
quit' ꝙ illa.homo est asinus.sit ꝯcedēda: quia dato ꝙ sit
admissa.stat tamē ꝙ illa sit male admissa.⁊ ideo nō seq̄t'
ꝙ sit concedēda.vñ regula dicit ꝙ omne positum ⁊ bene
admissum est a te cōcedēdum. si autē ponatur in casu ꝙ
sit bñ positum. Respōde omnino vt respōdet Pau.in tex
tu.hec omnia dicas s̄m opinionē cōmunē quā etiam se/
quit' strodus in illa materia. Nam Pe.Man.diceret ꝙ
omne positum ⁊ admissum est bñ admissum ⁊c̄. ¶ Pro
materia argumētorum cōtra vltimam regulam aduerte
ꝙ in primo casu admissa in ꝓpositiōe.tu es rome.⁊ tu es
homo.ꝙ quelibꝫ pars sequitur ex posito.de prima notū
est.q̄a eadē cum posito.secunda etiam sequitur de mate
ria.q̄a valꝫ argumētū.tu es rome.ergo tu es hō.arguē
do a primo ad vltimum:vt solet cōmunit' argui. Uerum
tamē est ꝙ illa nō sequitur de forma:vt satis patet.

In capitulo in quo sit mētio de conuertibilita
te ꝓpositionū aduerte primo ꝙ
ꝓpositiōes debēt ꝓp̄le loq̄ndo poni esse conuertibiles
mediante illo signo impono.nam vt etiam dicit Stro.il
lo signo impono.sp̄āl'r vtimur quādo volumus variare
significationē alicuius complexi vel incōplexi:vel quan
do l'ram vel dictionē nihil significātē aliq̄d imponimus
significare:vel q̄si aliq̄d ꝑ terminum demōstratiuum de
mōstramus. ¶ Aduerte 2°.ꝙ dr̄ia est int' impōnē talium
terminorū. Si.n.iponas terminū aliq̄d sign̄antē ꝑ iposi
tionē sp̄ālē aliq̄d sig̃re distīctū a suo sig̃ato. Ita ꝙ varies
sign̄atū illius.tunc tua impō nō est autētica:quo ad ꝯce/
dē vel negare. Si talis terminus fuerit ꝓpō ꝓpter impō
nē talē non debet variari resp̄o. Sꝫ debꝫ hēri aduertētia
ad suum significatū autēticum. Sꝫ si imponas terminū
demōstratiuū:aut l'ram. aut dictionē nihil significātē ex
impōne.tunc talis impositio est autētica: eo ꝙ respectu
illorum nullū est significatū nisi ꝑ nouam impōnē. vel de
mōstrationē:que etiā est noua impositio.⁊ lō habes tu
rationē p̄mi ipositoris.⁊ illius fungeris officio. Ista om
nia diffuse ponunt' a Stro.in materia propria de ipōne.
¶ Pau.ergo in maiori parte sequēs strodum in mā illa
recte dicit ꝙ si ponantur due ꝓpōnes esse ꝯuertibiles ꝙ
q̄ ad ꝯcedē vel negare illas ⁊ dubitare ⁊c̄. Rñdēdum est
s̄m sui qualitatē.s.q̄ ad ꝯcedē vel negare ⁊c̄.illas esse cō
cedēdas.negandas:dubitandas.veras.falsas.poēs.i/
possibiles.nec̄ias.ꝯtingētes. Rñdēdum est ad vnā sicut
ad aliā. ¶ Tisber tamē in scḋo p̄ncipali.p̄mi sophismatꝫ
discrepat a strodo ⁊ etiā a Pau.in hoc:q̄a vult ꝙ vbi po
natur ꝙ illa.deus est cōuertatur cum illa ipoñ.hō est asi
nus.nō concederet ipse ꝙ illa.deus est.sit negāda. ⁊ vbi
ꝯuerso poneret' ꝙ illa. hō est asinꝰ. conuerteret' cum illa
nec̄ia deus est:nō diceret' ex h ꝙ illa est concedēda.hō est
asinꝰ.q̄a apud ipsum eē concedēdum aut negandum vel
dubitandū.respiciunt significatum autēticum.nō autem
significatum de nouo impositum ⁊c̄.vñ apud ipsum no/
ua impositio habet solum vim quo ad v̄itatem ⁊ falsita/
tē.⁊ alias hm̄ōi qualitates.intrīsecas ꝓpositiōis.nō au/
tē quo ad esse cōcedēdum.negādum ⁊c̄.que sunt extrin/
seca ꝓpōnis. ¶ Stro.v̄o tenet ꝙ nō solum q̄ ad esse v̄as
vel falsas habeat impositio noua vim. Sꝫ etiam q̄ ad es/
se concedēdas.negādas ⁊c̄. Et hanc opinionē cōmunit'
insequit' Pau.in illo loco. ¶ Cōclusiōes posite a Paul.
in textu de se note sunt vsq; ad quartā:circa quā aduer/
te ꝙ quādo Pau.dicit intelligit' de contradictorie repu/
gnantibus:⁊ nō cōtrarie.q̄a si contrarie repugnarēt ha
beret admitti casus. Nota dico circa hoc 2ᵐ ꝙ illud vni/
uersal'r intellectū nō est verum.nam si ponant' ille due.q
libet homo est aīal:nullus homo est animal.sic adequa/
te significādo conuerti adinicē.nō deberet casus admit/
ti.q̄a non est possibile ambas illas esse simul veras.aut
simul falsas.cōcedendas.aut negandas ⁊c̄.⁊ tamen ille
cōtradictorie repugnant.declarādo tamē illam partem
s̄m eum.ꝙ.s.illa dicuntur repugnare contrarie que p̄nt
esse simul falsa.⁊ non simul v̄a.tunc posset illa pars vni
uersal'r sic intellecta sustineri. Sꝫ rectius est dicere ꝙ si.
ponant' duo conuerti adinuicem sic adequate significan
do que cōtrarie repugnant.⁊ que p̄nt eē simul falsa.ca/
sus dꝫ admitti. ¶ Circa quintā regulam nota ꝙ illa ha/
bet debile fundamētū.nā ex illa sequit' ꝙ vbi ponam ꝙ
ille due conuertant' sic adequate significando.tu curris.
⁊ tu es albꝰ.ꝙ tūc casus debet admitti. Sꝫ contra.q̄ illa
ꝯñā eēt concedenda.tu curris. q̄ tu es albus. q̄a in casu
arguit' ab vno conuertibili ad aliud.qḋ si cōcedatur.cō/
cedēdum est deinde ꝙ cōsequēs significat ꝑ casum te eē
album.⁊ antecedēs te currere.ꝙ sis albus.⁊ ꝙ nō possi
bile est te nō esse album:qḋ significatum est ꝑ oppositū
cōsequētis.⁊ te curre.qḋ est significatum añtis:que tam
si cōcederet' dissona videret' vnicuiq; sane mētis. ¶ Si q̄
Pau.intelligit regulam de v̄a cōuertibilitate largo mō
dicta pōt sustineri.vñ conuertibilitas ꝓp̄e dicta aliq̄rū
ꝓpōnum est quādo si vna est v̄a etiā alia.si vna ꝯcedēda
etiam alia.⁊ sic de alijs hm̄ōi. ⁊ cū hoc est mutua illatio
inter tales propōnes. ¶ Ad conuertibilitatē largo mo
do dictam sufficit ꝙ aut ambe sint v̄e.aut false.aut cōce/
dēde.aut negande ⁊c̄.non autē requiritur ꝙ ab vna ad
aliam argumētum sit bonū. Si ergo loquit' de conuerti
bilitate secūdo modo dicta potest sustineri. negando ta/
mē consequētiam p̄mo factā. ¶ Circa sextam regulam
aduerte ꝙ Pau.non est sustinēdus de virtute sermonis
q̄ñ dicit ꝙ si ponant' due propositiones conuerti non fa/
ciendo mētionē de adequato significato admisso casu q̄
ad concedere ⁊ negare. Respōdendū est ad p̄mā ita ad
intra tempus obligationis:sicut extra. Nam si ponas il
las duas ꝯuerti.tu es homo.⁊ tu es obligatꝰ. ⁊ casu ad
misso proponas hāc.tu es obligatus.illa est ꝯcedenda.
q̄a vera per casum ⁊ nō repugnās que tamē si extra tē/
pus obligationis proponeret'. negaret'.q̄a falsa. modo
⁊c̄. Sꝫ Pau.est sic intelligēdus ꝙ est respondēdū intra
tempus obligatiōis sicut extra: sed s̄m sui qualitatem.
¶ Aduerte etiam ꝙ vbi ponas illas duas conuerti.deꝰ
est.⁊ homo est asinus.non faciendo mētionē de adequa
to significato casus est admittendus.si fuerit in voce aut
in scripto.q̄a possibile est illas.cum significēt ad placitū
imponi ad significandum idē.vbi autē fiat mentio de ta/
libus mētalibus casus nō admitteret':q̄a mentales pro
positiōes significant naturalit'.⁊ nō possunt variari in si
gnificādo a suo significato. Admisso ergo casu poni in vo
ce aut

ee aut i scripto. habes predicta aduertē. Sicut etiā supe rius est dictū. q̄ iste tñ nō adhuc de facto ambe sunt concedēde aut negāde. qa tua impositio nō tollit significatū autēticū illarū. ⁊ iō vna remanet cōcedēda ⁊ alia neganda. verum hoc tñ est fm doctrinam. Stro. lz Tis. aliter sentiat vt ꝓus notaui q̄ p casum ꝯcedēdū est q̄ ambe sint cōcedēde aut ambe negāde. nō qꝛ hoc sit verū. sed qꝛ sequēs. ⁊ iō non mirū si semꝑ illa deus est. ꝯcedit cum ꝑpo natur. qa de facto est cōcedenda. ⁊ illa. homo est asinus. negatur. qa de facto est negāda. iō non mirū si illa cuz ꝑponit negatur. Sile huic est omnino vbi arguas in casu ab vna ad reliquā. nā de facto est neganda talis ꝯña ⁊ iō negat. qa tñ ex casu seqt. qa arguit ab vno ꝯuertibili ad aliud. iō opz ꝯcedē tanq̄ seqns ex casu. ⁊ ꝯsequentia est bona. i. necia ⁊ ꝯcedēda. ⁊ q̄ semꝑ valz. Illa autē nō conceduntur pro veris sz pro sequētib⁹ ex casu. Et hec consideranda etiam sunt respectu aliorum casum.

Pro materia similium ⁊ dissimiliū ꝑpositionuz habes aduertere ꝑmo fm Strodū q̄ non est vā obligatio illa q̄ est respectu talinz. vñ dicit ipse q̄ si ponat. tu curris. ⁊ postea ꝑponat. illa sunt similia. tu curris. ⁊ tu es asinus tu male rñdes. vult ipse hoc esse concedēdum tanq̄ verum. ⁊ si addat in casu sic ꝑcise ⁊ adequate significando. ⁊ iō lz cōsideret hāc. tu curris eē veram. qa positam. ⁊ cum hoc positum est illam sic ꝑcise ⁊c̄. alias tamē duas diceret eē falsas. negligit ergo talē modum obligādi. ¶ Ut cōmunit̄ tenet habes notare ꝑmo q̄ similitudo attēdit penes vitatem aut falsitatē. non autē penes eē ꝯcedēda aut negāda: aut dubitanda ⁊c̄. Dissimilitudo etiam penes ꝑdictas q̄litates attēdit: ⁊ nō penes alias ⁊ ꝑ hoc differt materia similiuz a mā conuertibiliū. lz etiā ꝑ alia differāt. vt pz ꝯsiderāti. ¶ Ulterius aduerte q̄ si ponant alique ꝑpositiōes esse siles. non faciēdo mētionē de adeq̄to significato. semꝑ dz admitti talis casus. qꝛ ad nullū incōueniēs pōt qs deduci. ꝑꝑ hoc qꝛ pōt semꝑ fugē dicēdo hāc ꝑpōnē nō significare sic. vel sic: sed alio modo. ⁊ admisso casu quo ad cōcedē: vel negare: vel distinguē: vel dubitare. rñdēduz est fm sui qualitatē. nō autē dico sicut dicit Pau. ad intra sicut ad extra ꝑpter causaz assignarā in ꝑcedēti capitulo. si enim ponātur ille due esse similes. tu es obligatus. ⁊ tu curris. illa tu es obligatus. ꝑposita in tēpore obligationis est concedēda. extra autē est negāda: vt satis pz. Causam nota quare ad vtrāq; respondeatur fm sui qualitatē modo ꝑdicto: vt ꝑus notaui. ⁊ est qꝛ similitudo in se de qua loquor in proposito nō hēt attēdi penes ꝑdictas q̄litates. Si vō vt notat. Pau. in scd̄a regula ponantur vt ꝑus due ꝑpositiones esse similes nō faciēdo mētionē de adequato significato ad ꝑmā esse verā vel falsam. rñdendū est fm sui q̄litatē: eo q̄ ipsa est imptinēs. penes. n. tales q̄litates hēt similitudo attēdi vt ꝑus. Si tamē ponātur due ꝑpōnes esse similes. faciēdo mētionē de adequato signato. nō solū quo ad esse veras vel falsas. respōdēdū est similitudo ad vtrāq;. Sed etiaz quo ad ꝯcedē vel negare vel dubitare ⁊c̄. Rō aūt istius est nā si ponantur gratia exēpli ille due esse siles. sic ꝑcise ⁊ adeq̄te signando. tu curris. ⁊ tu es rome. ⁊ ꝑponat ꝑ° loco illa est falsa. tu curris. hec dz concedi vt pz. Si vlteri⁹ ꝑponat ipsa absolute. ipsa etiā est negāda. ⁊ simil'r dico d illa alia. tu es rome hoc autē est: qa cum iā sit concessuz q̄ illa est falsa. tu curris. ⁊ illa ꝑ casum signat ꝑcise ꝑmariete currere. Seqtur q̄ tu nō curris. valz. n. argm̄. illa est falsa q̄ significat ⁊c̄. te currē. ḡ tu non curris. cuius ꝯñtie añs est concedēdū a te in casu. ergo ⁊ ꝯñs. ergo oppositum consequētis est negādū. ¶ Circa quartā regulā est aduertēdū q̄ illa de virtute sermonis est falsa posito. n. q̄ ille due sint siles. tu es risibilis. ⁊ tu non es hō sic adeq̄te signando. casus eēt admittēdus. cū vna vel q̄libet sequat ꝯdictionē alteri⁹. vt pz. ⁊ tñ si casus admittat. sequit manifeste ꝯdictio. vt pz. dz ḡ regula sic itelligi. q̄ñcū q̄ ponūt ⁊c̄. q̄rū vna seqt ad ꝯdictorium. ⁊ nō eꝯ. ita q̄ si a. sequit ad ꝯdictoriū b. ⁊ q̄ b. nō sequat ad ꝯdictoriū ipsius a. ⁊ ꝑ hoc tollit argm̄ iam factū. Tollit etiā argm̄ si ponat q̄ ille due sint siles sic adeq̄te signando. s. tu es hō. ⁊ tu nō es aial. ⁊ iō qñ in regula dicit vna q̄libet sequit ⁊c̄. debz tolli illa pars disiūcti vel q̄libet. ⁊ dz regula itelligi modo declarato. Causam nota q̄re in regula ponat sic adeq̄te signando ex exꝑssis supius. ⁊ iō nō mirū si ambe sint ꝯcedēde. ⁊ nō solum ꝯcedēde esse vē. ¶ Quinta regula etiā hz limitari mō ꝯsili. ⁊ qñ di q̄ñcū q̄ ponūt ⁊c̄. ex q̄rū vna seqt oppositū alteri⁹. ille sunt siles in falsitate. dico q̄ dz limitari: dūmō non eꝯ sint: puta q̄ si a. sequit ad ꝯdictoriū b. q̄ b. nō sequit ad ꝯdictoriū a. ⁊ breuit̄ q̄ nō sit mutua seq̄la illaꝝ ꝑpositionū ex ꝯdictorijs eiꝯ ꝑpōnes ponūtur esse siles. nisi enim addat illa particula. si ponerent ille due esse. siles. sic adeq̄te signando. tu es hō. ⁊ tu nō es risibilis. vel ille due alie. tu es hō. ⁊ tu nō es aial. vel brunellus est asin⁹. ⁊ brunellus nō est rudibilis. casus esset admittēdus ꝑ regulā absolute intellectā. quo admisso sequeret manifeste ꝯdictio vt itelligēti facile est reducē. limitat ḡ regula vt ꝑus. alie particule posite in regula sūt manifeste ex ꝑdictꝭ. ¶ Cōtra 6m̄ regulā pōt argui sic. ponant iste due eē siles. aliq̄s hō currit. aliq̄s hō nō currit. sic adeq̄te signando. Et pz q̄ ꝑ regulā intellectaz vt vba iacēt casus est admittēdus. Est. n. q̄libz illarū alteri imptinēs ⁊ tñ supposito cū toto casu q̄ nullus hō currat. ei⁹ ꝯdictoria dz concedi ꝑ regulas. Et vlteri⁹ etiam dz concedi q̄ illa est falsa. aliq̄s hō non currit. Sz ꝯtra. si illa ꝑ° loco ꝑposita. aliq̄s hō currit. ꝯcedit esse falsa: ista null⁹ homo currit. ei⁹ ꝯtradictoria dz concedi esse vera. sic ꝑcise significādo ⁊c̄. ⁊ tūc si illa est vā. null⁹ homo currit. ḡ ēt illa. aliq̄s homo non currit. erit vā sic adeq̄te significādo: q̄d tamē est ꝯ rñsionē datā. ⁊ etiam ꝯtra regulas oēs ꝯñe: pz supposito q̄ q̄libet ꝑpō talis hēat ꝯtradictoriū. ¶ Silr si ponant ille due eē siles sic adeq̄te significādo. tu es rome. ⁊ aliq̄ ꝑpositiones sunt in rerū nā. videt fm regulā q̄ casus sit admittēdus. ⁊ fm eandē illa. tu es rome. ꝑmo loco proposita dz concedi esse falsa alia autē simili° cōcedēda est esse falsa. cum scd̄o loco ꝑponit. ⁊ tamē hoc est ꝯtra casum valz. n. argm̄. ille sūt siles. ḡ aliq̄ ꝑpositiōes sunt in rerū nā. ⁊ signant ꝑcise ꝑmarie vt termini ꝑtēdunt ⁊c̄. ergo illa dz concedi esse vā. ⁊ non falsa. totum eni sequitur ex añte concedēdo in casu: vt satis constat. ¶ Pro istis ḡ omnib⁹ habes aduertē q̄ in illa materia largi⁹ dicuntur ꝑpositiones esse ptinētes vel imptinentes. q̄z in materia simplicis ꝑpositiōis. Ita q̄ in materia similiū si ponant due ꝑpōnes eē similes: quarum nulla alteri repugnat: dūmodo vna sequatur ad contradictoriū alteri⁹. ille ꝑpōnes dicunt eē ptinētes. Simil'r cū ponunt due eē siles. ⁊ ille sint adinicē iptinētes. ⁊ cū h vna illarū vel q̄libz sit ptinēs casui q̄ sunt posite eē siles non debēt absolute dici iptinētes: lz sint tales adinuicē. limitet ḡ ⁊ intelligat sic regula. Q̄ñcū q̄ ponunt due ꝑpositiones eē similes ⁊c̄. q̄rū q̄libz est alteri impertinens. ⁊ nō solum tali: sed ēt casui. ⁊ ēt nulla illarum sequit ad ꝯdictoriū alteri⁹ ⁊c̄. Ita q̄ breuit̄ sint imptinētes mō ꝑdicto dz admitti casus. ⁊ dz dici vt docet reḻa. ⁊ ꝑ illa pz q̄ ꝑma instātia nō ꝑcedit. qꝛ vna sequit ad ꝯdictoriuz alteri⁹. ⁊ 2ª ēt nō valz. qꝛ non q̄libet illaꝝ est imptinēs casui.

Pro materia dissiliuz sunt notanda oia ea q̄ posita sunt i ꝑri° ꝑcedēti capl'o. ⁊ vltra h intelligēdus est Pa. q̄ ad illā ꝑticulam (rñdeat

ad intra tp̄s obligatiōis sic ad eꝝ mō tacto ēt circa p̄di/
cta. ¶ Circa regulā nota ꝙ oēs ille ꝓpōnes in ꝓposito
dr̄ ꝯuertibiles qn̄ int' eas est mutua illatio siue h' fit de
forma siue de mā. ⁊ iō ille due dicūt' ꝯuerti. tu es hō. ⁊ tu
es aīal. lȝ ex illa. tu es aīal. sequat' de mā illa. tu es hō. ⁊
de istis oīb' intelli'r regula. ¶ Quinta regula patit' instan
tiā de v̄tute sermonis. si ponant' ille due eē siles sic adeq̄
te sigñando. deus est. ⁊ aliq̄ ꝓpō est. tūc ꝑ regulaȝ casus
videt' admittēdus. ⁊ illa aliqua ꝓpō est. q̄ est ꝯtingens.
est negāda. ⁊ ꝯcedēda eē. falsa. ⁊ tn̄ illa. aliq̄ propō est vi
det' seq ex casu. vȝ. n. argm̄. ille sunt dissiles. g° aliq̄ propō
est. vt satis pȝ. ⁊ iō regula est supplēda: dūmō talis con/
tingēs sit imptinēs casui. ita ꝙ ex illo nō sequat'. ¶ Re/
gula etiā quādo facit mētionē de impoli dȝ itelligi de ꝓ/
pōne q̄ est talis rōne significati. Et iō si ponant' ille due
esse dissiles sic adeq̄te significādo deus est. ⁊ hec ꝓposi/
tio est impossibilis seipsa demōstrata sic p̄cise sigñando. ⁊
admittat' casus. tūc illa. hec propō ⁊c̄. est negāda. sed tūc
sic arguat'. hec ꝓpō est negāda. ⁊ illa sigñat seipsam esse
ipolem. g° negandum est illam eē ipolem. ⁊ si ꝓponeret'
illaȝ eē polem. oporteret illud ꝯcedē. ex quo facile est de
ducē ꝯdictionē. vt sepi' notatū est in p̄cedētib'. Dicat' g°
ꝙ regula nō intelligit' de tale impoli ꝑ reflexionē. huius
aūt significatū dȝ eē necium. aut nō pole ꝯtingēs. distin/
guēdo ꝯtingēs ꝯ necium. regula aūt respicit sigñatum ⁊
nō ꝓpōnē. hoc idē etiā est notatū in capl'is p̄cedētib' qn̄
fit mētio de impoli: de necio nō loquor. cuȝ tenuerim su/
pius nullam neciam dari ꝑ reflexionē. ¶ Contra regu/
lā arguit' sic. ponat' ꝙ ille due sunt dissiles sic adequate si
gnificādo. aliqua ꝓpō est v̄a. ⁊ aliq̄ ꝓpō est. tunc ꝑ regu
lā casus est admittēdus. vtraq; n. est ꝯtingēs. ⁊ p̄° aūce/
di: ad reliquā ⁊ non eꝯ. vt satis pȝ: admisso g° casu ꝺm re
gulā p̄ma dȝ negari: ⁊ ꝯcedi esse falsa. Sȝ ꝯ illa est falsa
aliqua ꝓpō est v̄a g° sua ꝯdictoria est v̄a. s. nulla ꝓpō est
v̄a: ex qua sequit' ꝙ nulle due ꝓpōnes sunt dissiles: cū ad
dissimilitudinē requirat' ꝙ vna sit v̄a ⁊ alia falsa: h' tamē
ꝯn̄s vltimū est ꝯ casum: vt pȝ. ¶ Dicat' ergo ꝙ regula i/
telligit' dūmodo ille sint imptinentes casui ⁊c̄. in summa
ꝙ sint imptinētes imptinētia de qua locuti sum'. ¶ Cir
ca sextā ⁊ vltimā regulā nota primo ꝙ qn̄ dicit': quarū
q̄libet est alteri imptinēs: ꝙ illud itelligitur dūmodo sit
imptinēs re° casus. ¶ Nota 2° qn̄ dȝ ꝙ est r̄ndendum ad
p̄mā ad intra tēpus sic ad eꝝ: ꝙ illud hēt intelligi ꝺm sui
qualitatē: q̄n̄ declaratum est supius in p̄cedētibus.

Pro materia scde speī oblōnis q̄ est deposi/
tio hēs notare ꝙ depositio est
spēs oblōnis opposita pōni: vn̄ sicut mediante illo v̄bo
pono: obligat' admittēs ad ꝯcedēdū positū. Ita mediāte
illo v̄bo. depono. obligat' admittēs ad negām depositū: ⁊
ꝑ h' fundam pōt de facili ptractari illa mā: cognita iā vna
spē oblōnis q̄ est positio. Nā deponē vnā ꝓpōnē non est
aliud v̄tualr' q̄ȝ ponē suū ꝯdictom: cū duoꝝ ꝯdictorioꝝ si
vnū est ꝯcedēdū aliud est. negādū: ⁊ eꝯ. vt pȝ. Sūmatim
g° ptractando de illa mā: dicat' p̄° ꝙ sicut vitium est ex pte
obligātis ponē ꝓpōnē neciam. Ita vitiū est deponē ꝓpo
pōnē ipossibilē: cū frustra obligemur ad id qd̄ sine obli/
gatiōe tenemur facē. Impossibili' ꝓpō q̄cunq; mō est ne
gāda: vitiū tamē h' nō se tȝ ex pte obligati admittētis ⁊c̄.
¶ Aduerte vlteri' ꝙ in p̄° regula fit mētio de necia ⁊ im
poli ꝓpōnib': q̄ sunt tales rōne sigñatoꝝ: nō aūt ob aliā
cām. Cā huius pȝ ex p̄dictis in alijs capl'is vbi fit mētio
ex his: que sunt tales ꝓprie: eo ꝙ negare necium ꝑ acci/
dēs aut ꝯcedē ipossibile ꝑ accidēs: nō est icōueniēs: vt se
pi' patuit. ¶ Pro intellu scde regule est aduertēdum ꝙ
alio mō: dȝ ꝓpō imptinēs in ista mā: ⁊ alio mō re° prime
speī obligationis: q̄ est positio: vn̄ supius dcm̄ est ꝙ ptī/
nēs est illud qd̄ sequit' ex posito: vel ex posito vel ꝯcesso
vel dȝ ⁊c̄. vel dȝ 2° mō ptinēs: q: repugnās ⁊c̄. in ꝓposito
aūt non dȝ ꝓpō ptinēs: saltē q̄ ad ꝯcedē vl' negare ⁊c̄. q:
seq̄t' ex deposito. Depom. n. est negādū: modo nulla est re
gula q̄ velit ꝙ si aliq̄ ꝯn̄a ē bona: ⁊ aūs est negādū: ꝙ ēt
ꝯn̄s sit negādū. vt satis pȝ. ¶ Nulla g° ꝓpō seq̄ns ex po
sito: vt sequēs est: dȝ esse ptinēs ad itellm exp̄ssuȝ. ¶ No
tanē dico: vt sequēs est: qa staret ꝙ aliq̄ eēt ꝓpō: q̄ eēt se
quēs: ⁊ cum h' eēt aūs respcū eiusdē: ⁊ tūc diceret' eē pti
nēs. ¶ Dicat' g° ꝙ cuȝ vna regula sit q̄ vult ꝙ si aliq̄ ꝯn̄a
est bona: ⁊ ꝙ ꝯn̄s est negandū: ꝙ etiā aūs est negādum
que ꝓpō aūs in illa mā dȝ ptinēs ꝓpō: q̄ est repugnās ꝯ/
dictioni: vel sequēs ex tali repugnāti cū ꝯcesso vel ꝯces/
sis ⁊c̄. ¶ Circa tertiā regulā aduerte ꝙ ista de v̄tute ser
monis est falsa: qn̄ dȝ: oē repugnās d'posito est ꝯcedēdū:
deposita. n. illa ꝓpōne tu curris illa. hō est asinus: ⁊ est re/
pugnās: cū ipole cuilibet repugnet. Simil'r ista. tu es ro
me. q̄ seq̄t' de mā ex tali impoli repugnāti non est ꝯceden
da: vt satis pȝ. Dicat' ergo ꝙ regula intelli'r de repugnan
te ꝯdictorie. i. de ꝯdictorio depositi ⁊c̄. ¶ Pro vltima re
gula aduerte ꝙ a Pau. ve. ꝓpō sequēs dȝ eē ptinens de/
positio. Pro quo est nom ꝙ ꝓpō sequens: vt sequēs nō ē
ptinēs: intelli'r qd̄ nō est talis q̄ ad r̄nsionē ⁊c̄. ¶ Vlteri'
est aduertēdum ꝙ quādo dȝ in regula ꝙ ad oēm propo/
sitionē sequētē r̄ndēdum est ꝺm sui qualitatē: ꝙ illud di/
ctum hēt sic limitari. dūmō ex tali que est sequēs nō seq̄/
tur depositū: ita ꝙ talis aūcedat ad depositū. vn̄ deposi/
ta tibi illa ꝓpōne: tu es homo: ⁊ eadeȝ negata: ꝓposita
deinde illa: tu es risibilis: que sequit' ex illo deposito: il/
la lȝ sit v̄a est tamē negāda: ⁊ rō est: q: lȝ sit sequēs est tn̄
etiā aūs: vt satis cōstat: ⁊ sic dicat' de oibus alijs ꝯsilibus.
¶ Vltimo loco qn̄ in fine capli dicit r̄ndēdum est ad im
ptinēs ad intra sicut ad eꝝ: illud dictū hēt itelligi ꝺm sui
q̄litatē: vt sepi' declaratū est. ¶ Pro clariori r̄nsione ar/
gumētoꝝ q̄ pñt adduci ꝺm istā mām: hēs notare vnum
qd̄ etiam supi' tactum est: vel saltē ei' simile: ꝙ. s. conce/
dē depositū est incōueniēs. Simil'r ꝯcedē antecedēs: aut
negare ꝯdictoriū depositi est magnū inconueniens: con/
cedē: tamē illud quod de facto est depm non eē depom vel
antecedēs non esse aūs ad depositū: nō est inconueniēs.
Hec notaui pro solutiōe multoꝝ argumētorū q̄ adducū
tur a Strodo in illo capl'o ꝓprio: q̄ videas loco allega/
to. Pau. tn̄ nō adducit argumēta pro quibus deseruiat
p̄missum tactum adducit tn̄ vltimū argm: qd̄ etiā ponit' a
Stro. loco allegato: ⁊ eius solutio est ibidē manifesta.

Circa mām isolubiliū aduertēdū est p̄°
ꝙ nō recte vȝ assignata diffō inso
lubilis a Pau. p̄ q: signata ista ꝓpōne. Hec
ꝓpō est v̄a ⁊ falsa: seipsa demr̄ata. nō asser
tiue sigñat seipsam esse falsam: ⁊ tn̄ nō est in
solubilis: vt ꝯstat: ponēdo. n. illā ēt sic p̄cise sigñando eē
falsam nulla sequit' ꝯdictio: vt pȝ volenti deducē. ¶ Se
cūdo videt' pati instātiā: q: petit' qd Pau. intellexerit ꝑ
assertiue sigre ⁊c̄. potuit. n. vl'r intelligē aliq̄ illoꝝ modo
rū: aut ꝙ termini illi' ꝓpōnis sigñarent imediate ipsam/
met ꝓpōnē esse falsam. Sȝ hoc nō: cū aliq̄ sit ꝓpō insolu
bilis non icludēs in se aliquē terminū sigñantē imedia/
te falsitatē: vt de illa pȝ: in certo casu. Sor. nō ptrāsibit a
pontē. vel sor. nō bibit denariū ⁊c̄. scdo potuit intelligē:
ꝙ ex ipsa ꝓpōne imediate sequat' ipsammet esse falsam.
Sȝ hoc nō vȝ: qa illa in certo casu: dis ꝓpō est falsa: est in
solubilis ⁊ imediate nō seq̄t' ipsammet esse falsaȝ. Aut 3°
intelligit ꝙ certo casu admisso cum vno medio vel plu/
rib' sequit' illam esse falsam. Sȝ hoc nō: q: a sili ꝯclude/
rē illā esse falsam: homo est asinus: sic p̄cise significando:
pōt. n. ꝯcludi rōne sui significati p̄mari illā esse falsaȝ: vt
ꝯstat.

ꝯstat. iō vꝫ ꝙ ꝑdicta diffō nō sit secura. ¶ Haie. tñ circa māam insolubiliū Tis. vꝫ intelligere illā ꝑticulam: assertiue isto mō hoc est ꝑ se esse falsam. Sed re vera nōdū recte tollit diffinitem si qs recte īspiciat. ¶ Dicat ergo alr̄ in ista mā ⁊ ꝓsupponat vnū: ꝙ nulla ē ꝓpō insolubilis nisi illa de qua sit mētio in casu: q̄ si ponat esse talis vel talis: sequitur oppᵐ ⁊ ecō. Et pp̄ h̄ vꝫ ꝯ multos ꝙ illa ꝓpō. h̄ ꝓpō est impossibilis. seipsa demrata. et addendo sic ꝑcise significādo: nō est īsolubilis: qꝛ ponēdo illā esse possibilem ⁊ nō seqtur ꝯdictio: licz vbi ponat ꝙ sit possibilis implicet ꝯdictionē. Silr̄ illa ꝓpō: h̄ ꝓpō est tibi dubia: seipsa dm̄rata ⁊c. nō ꝓprie est īsolubilis: qꝛ ponēdo illā nō eē dubiā: sz negādā: nō seqtur icōueniēs. Silr̄ ista ꝓpō. h̄ ꝓpō ē necessaria: nō seqtur ꝯdictio. Silr̄ dicat de multis alijs: etiam vbi ponant: ꝙ et sic ꝑcise significent ⁊c. ꝙ nō ꝓprie sunt insolubiles: pp̄ cāz assignatā supius. Solū.n. ex vna pte sequit ꝯdictio: ⁊ nō ex vtraqꝫ. ¶ Et iō si qs est tenens cū Pau. ꝙ oporteat supplere diffōnē datā ab eo isto mō.s. ꝙ asserat seipsaz esse falsaz: vel ipossibilem: vel necessariā vel possibilem ⁊c. Dicat nullo mō esse necīa talis additio posita ab istis vbi h̄ dicat pp̄ ꝑdictas ꝓpōnes aut eis ꝯsiles.

¶ Tis. ergo pp̄ fundamētū ꝑhabitū alio mō diffinit insolubile: dicēs ꝙ īsolubile ē ꝓpō de qua sit mētio in casu q̄ si cū casu illo ponat significare ꝑcise sicut termini eius ꝑtēdūt ad ipsam eē verā seqt ipsaz eē falsaz. ⁊ ecō. ¶ Circa quā diffōnē cadūt multe diffinitẽs quas videas loco suo tactas a Haie. ¶ Preter has aduerte circa has al's īpossibile est eē: aut h̄ ꝓpō significat sicut nō possibile est eē q̄ parū differt a ꝑoritꝫ: ⁊ sic de alijs casibꝰ vtrū sint īsolubiles: ⁊ dato ꝙ sint insolubiles vtrū sint tales ꝙ ad ipsas eē veras sequat ipsas esse falsas: ⁊ ecō. aut ob aliā cāz. ¶ Pro qua dubitatiōe aduerte ꝙ lz pꝛiꝰ sit dcm̄ ꝙ illa ꝓpō: hec ꝓpō est impossibilis: seipsa demōstrata sic ꝑcise significādo nō sit insolubilis: tñ nō sic ē dōm de illa: h̄ ꝓpō significat sicut impossibile est eē diuersitas est: qꝛ ꝑma est talis ꝑ reflexionē ⁊ nō rōne significati: scd̄a vō nō est hmōi ꝑ reflexionē: ⁊ iō si ponat scd̄a signare ꝑcise sequit ꝯdictio. Si.n. dr̄ ꝙ est possibilis. ꝯ illa nō hꝫ reflexionē in se: ergo suuz signatū est possibile. Sed significatuz suum est ipsam significare sicut ipossibile est esse: ergo hoc tale significatū est possibile quo posito ex eo sequitur tale significatuz esse impossibile: ⁊ et ꝯsis erit impossibile: ⁊ nō possibile. ¶ Et si dicatur a ꝑriꝰ ꝙ sit impossibilis. arguit ꝙ nō: qꝛ tūc suū significatū est impossibile: ⁊ per ꝯsis impossibile est ipsam significare sicut impossibile est eē: ergo nō erit impossibilis: ⁊ quocūqꝫ mō sequet ꝯdictio: ⁊ sic de alijs similibus dr̄: ⁊ non est aliqđ īsolubile ad qđ est ꝯdictio quo ad esse possibile vel impossibile: ⁊ sic de alijs: non ergo dānant ꝑores ponētes ꝑdictas qualitates terminorū eorum significatū nisi quo ad ꝑmas ꝓpōnes ꝑmo loco assignatas: quare autē Tis. nō faciat de his mentionē est: qꝛ ꝑ veritatem ⁊ falsitatē intelligit alias qualitates: vel qꝛ etiā ꝑdicte ꝓpōnes implicāt quo ad esse veras vel falsas: vt pꝫ cōsideranti. ¶ Notandū est insuꝑ ꝙ qñ Pau. ponit dr̄iam inter asserere ipsas esse falsas: vꝫ ibidē soluz facere mētionē de his insolubilibus: q̄ sunt ⁊ apparent talia: nō autem de his que non apparēt: cuiusmodi sunt talia sor. nō pertransibit a pontē. sor. nō bēbit a denariū: sm̄ Tis. tñ sub diffōne insolubilis cōprehēdunt: oia huiusmodi vt pꝫ intelligenti. ¶ Aduerte vlterius ꝙ qñ fit diuisio insolubilis sic ꝙ insolubiliū aliqđ ē oriēs ex actu nostro: aliqđ autē ex ꝓprietate vocis: ꝙ illa diuisio non euacuat totuz diuisuz. Ista.n. sor. non pertrāsibit. a. pontem in aliquo casu est insolubilis: ⁊ tamē non est talis ex actu nostro: vt pꝫ: non et est talis ex ꝓprietate vocis: cuz nulla sit vox ibidē que significet falsuz: aut ex proprietate sua faciat ꝓpōnem insolubilem. ¶ Cōsiderandum est et ꝙ ꝑ actum nr̄m debemꝰ intelligere aliquā operationez: pu a aut locutionē: aut crudelitatē: aut cognitionez: aut ꝯceptionē: aut aliquē ꝯsilez actū: nō aūt ꝑ actū vꝫ itelligere Pau. ꝑtrāsitionē: aut al's hmōi operatiōes: vt satꝭ ꝯstat. ¶ Per oriri ex ꝓprietate vocis: vꝫ pau. itelligere de ꝓpōnibus illis in qbus est terminꝰ significās falsitatē aut veritatē aut aliqđ silē: dūmō ibidē nō sit actꝰ nr̄ respiciēs tales termios significātes: vn̄ illa sor. dicit falsū: est īsolubilis ex actu nr̄o: ⁊ in ipsa ē terminꝰ significās imediate falsitatē. ¶ Circa scd̄am diuisionē aduerte ꝙ de v̄a inter insolubile simplr̄: ⁊ sz qđ vel iter casum respectu illoꝝ nō dꝫ poni dr̄ia ꝓprie loqndo de insolubilibꝫ: nisi ꝙ ꝑ insolubile simplr̄ ponit ꝓpō significare ꝑcise: ꝑ īsolubile autē sm̄ qđ nō ponit illa ꝑticula ꝑcise: ita ꝙ casus de īsolubilibꝫ eē ꝙ vbi addat illa vnica ꝑticula: ꝙ.s. ꝓpō sic significet ꝑcise ⁊c. ꝙ tūc sit īsolubile simplr̄. Pau. tñ nō vꝫ ita asserere vlr̄: vt clarius patebit de insolubili hypothetico. ¶ Cōsidera et ꝙ insolubile simplr̄: iō dr̄ tale simplr̄ eo ꝙ nullo mō sz verā opionē possit solui. Insolubile aūt sm̄ qđ iō dr̄ tale eo ꝙ nō est absolute cū illō possit solui. Ita ꝙ nō vꝫ ille modus arguēdi eē totū hoc: ē īsolubile sm̄ qđ: ergo ē insolubile ⁊c. ¶ Circa ꝑmā regulā aduerte ꝙ qñ Pau. vult ad hoc ꝙ fiat īsolubile singulare simplr̄ reqrant tres ꝯditōes: q̄ꝝ de v̄a ꝑꝰ nō ē necīa cū ille terminus. sor. sit terminus discretꝰ: ⁊ alij ꝯsiles: neqꝫ possibile est possibiles esse sor. nisi equoce. ¶ Notāter aūt dicit Pau. dūmō tale insolubile sit singulare sine ꝓnoīe demōstratiuo: qꝛ de talibus: ego dico falsum: aut ille hō credit alr̄ q̄z est: non est intelligēda illa ꝑticula ꝙ vna talis sit dis ꝓtalis: vt satis pꝫ. ¶ Aduertēdū est et ꝙ lz in oi insolubili vt supra reqrant tres ꝯditiōes cōputando ꝑmam modo Pau. nō tñ ille sunt semper sufficientes. In certo.n. casu illa sor. dicit ꝙ alr̄ est q̄z dicit: ꝑter ꝯditiōes ꝑdictas ad h̄ ꝙ fiat insolubilis simplr̄ opꝫ addere aliqđ aliud: puta ꝙ illam dicat: ⁊ nullā aliā. Sor. dicit verū sic ꝑcise significādo ⁊c. Pau. ergo voluit absolute ꝙ ille conditiones sufficerent: ⁊ ꝙ ille sint necessarie in oi casu. Pro scd̄a regula est cōsiderandū id totū qđ est dictū in ꝑꝰ regula. ¶ Circa tertiaz regulam aduertēdū est ꝙ non est veꝝ absolute ꝙ solū modo due ꝯditiones requirant ad hoc ꝙ īsolubile singulare oriens ex actu nr̄o fiat insolubile simplr̄: posito.n. ꝙ sor. dicat ꝙ copulatiua dcā a sor. est falsa ⁊ ⁊ ꝙ plato sit ad hoc ꝙ fiat insolubile opꝫ ponere ꝙ h̄ copulatiua sit ois copulatiua dicta a sor. ⁊ ꝙ ipsa significet ꝑcise ⁊c. ⁊ ꝙ plato sit: itaq̄ cōditiones plures sunt duabꝰ. Silr̄ posito ꝙ ego dicam ꝙ aliter q̄z plato dicat: ⁊ nullā aliaz dicā: itaq̄ ꝑcise significet ⁊c. Ad hūc ꝓpter hoc non est illa ꝓpositio insolubilis nisi aliud addat: puta ꝙ plato dicat ꝙ ita est sicut ille hō dicit: me demonstrando: ⁊ soluz mō dicat illaz ⁊ nullaz aliā ꝑcise significare ⁊c. ¶ Diceret tñ forte Pau. ꝙ intelligit de insolubili cathegorico: qđ non est in ꝓposito ⁊ de insolubili ꝑ se: cuiusmodi nō est hoc factuz ꝑ duos actus ipoꝛtatos per diuersas ꝓpōnes ⁊c. Et exemplū qđ adducit de insolubili non singulari nō recte ponit: hoc.s. falsuz dr̄: dicit.n. ꝙ non opꝫ ponere ꝙ aliqs sic dicat illam: ita ꝙ nullā aliā: nam posito ꝙ nihil dicat ⁊ ponēdo alias particulas positas a Pau. non est insolubilis aliquo mō. est.n. falsa. ⁊ nō implicans: ex hoc tñ nō dico ꝙ ꝓpter hoc reqrantur in illo casu plures particule duabus: et cū possit poni ꝙ illa ꝓpositio: si ois ꝓpō: que dr̄ ⁊ q̄ significat ⁊c. ¶ Quarta et regula vꝫ patiinstātiā aliqđ.n. est insolubile oriens ex ꝓprietate vocis qđ ad hoc ꝙ fiat insolubile exigit plures cōditiones duabꝰ: puta illa: tu es ⁊ nulla copulatiua est vera. Fit insolubilis simplr̄ ponēdo te esse: ⁊ ipsaz eē oēm copulatiuā: ⁊ signat ꝑcise ⁊c. vbi pꝫ ꝙ tres ꝯditiōes reqrant. ¶ Diceret for/

te Pau. q in his regulis solũ itelligit de insolubili cathe
gorico et nõ hypothetico etc. ¶ Circa qntã regulam ad
uerte q per illaz particulam: cõditione reqsita. Pau. in/
telligit requisita ad hoc q sit insolubilis: et vlterius qñ
dicit q illud est penitus dubitabile: q illud nõ est absolu
te verũ nisi tale sit ante casum dubitabile: stat. n. in certo
casu q illud sit absolute negãdum: puta vbi ego videaz
sor. oino tacentẽ: et ponã ego q illa ppositio. sor. dicit fal
sum significet precise vt termini ptendunt: et non ponam
illam aliã particulam: q sor. dicat illam: et non aliam: di/
missa alia pticula: est negando illa. vt pz per casum. etiã
stat q sit cõcedenda: dimissa aliqua particula: puta vbi
rei veritas sit q sor. dicat q hõ est asinus: et dicat et q ip
se dicit falsum sic precise significãdo etc. dimissa illa parti
cula que est. sor. dicit falsum: sit ois ppositio quã ipse di/
cit: tunc talis ppositio est cõcedẽda: vt satis pz: recti9 er/
go eẽt itelligere regulã q est ad ipsuz rñdendũ fz sui exi
gentiã. ¶ Aduerte insup q Pau. asserit q aliqd sit inso/
lubile sine casu: qd est contra opinionem Tis. et diffõnez
datam ab eo: et contra veritatẽ: non. n. veruz est q illa sit
insolubilis sine casu: ois ppositio est falsa: opz. n. ponere
q illa significet precise sicut termini eius pretendunt ad
hoc q sit insolubilis simplr: et ad hoc q sit insolubilis fz
qd: opz et addere q illa sit ppõ: et q significet sicut termi
ni eius ptendunt: non ponẽdo ly precise: possem. n. dice/
re: non positis illis particulis q illa non significat aliqd
per modũ significãdi cõpetentẽ ppõni: et p ɔñs q nõ es/
set ppõ etc. ¶ Nõ et illa (hoc est falsum) seipsa demõstra
ta est insolubilis nisi addaẽ aliqua pticula: vt pz per con
simile fundamentũ. ¶ Est insuper per sile fundamentuz
dõm q nullũ est insolubile cathegoricuz in mente: eo q
ad minus opz eẽ duas ppões mẽtales corñdẽtes duo
bus significatis hypotheticẽ iportatis etc. hoc totum pz
diligenter cõsiderãti. ¶ Pau. ergo qñ facit mentionem
de insolubili vl̃r: aut alio mõ cathe9 intelligit de his i vo/
ce: aut in scripto: nõ aũt in mẽte. ¶ Notandũ est et q in
illa mã vbi ponaẽ casus a quo trahit originẽ isolubile fz
qd: ita q ponaẽ ppõnẽ signare sicut termini ei9 ptẽdunt
nõ ponẽdo pcise: et nõ fiat mẽtio q aliud signatũ dz signi
ficari p talẽ ppõnẽ: semp insolubile est ɔcedẽdũ: eo q il/
lud seqtur ex casu: vñ si ponaẽ q sor. dicat istaz et nullam
aliã. sor. dicit falsum: signantẽ etc. seqẽ q sor. dicit falsuz:
hoc aũt facile est deducere. Si. n. sor. dicit hãc: q sic pcise
signat etc. ergo dicit falsũ: si mõ dicaẽ õ alijs. ¶ Notãẽ
dixi: dũmõ nõ fiat mẽtio in casu de alio signato qd dz si/
gnificari p insolubile: eo q si poneretẽ insolubile signare
sicut termini ptẽdũt: et cũ hac disiũctiõe: sic vel sic: et ad/
mitteretẽ casus: tũc isolubile eẽt negãdũ: vt deducã mãi/
feste paulopost. ¶ Nota insup q lz ita sit: nõ tñ cõcedẽ/
duz ẽ isolubile eẽ veꝝ. Sz aliqñ dz ɔcedere ipm eẽ falsũ:
vñ aduertẽdũ ẽ q isolubile cathego. pt iponi ad signan/
dũ duobus modis: hypothetice. s. copulatiue vl' disiun/
ctiue: cũ vo ponit signare copulatiue et admittaẽ casus
ɔcedẽdũ est ipsuz esse falsuz: cũ vo ponit ipm signare dis
iunctiue: ɔcedẽdũ est esse verũ. Cã pmi ẽ: qz cũ ad vitatẽ
copulatiue reqraẽ vtrãqz ptẽ eẽ verã: si ɔcederetẽ isolubi
le signans copulatiue eẽ veꝝ opz dicere vtrũqz signatuz
eẽ veꝝ: et p ɔñs illõ qd termini ei9 ptendũt: mõ vt sup us
notaui: nũqz põt cõcedi isolubile eẽ veꝝ vel falsuz rõne il
lius significati qd termini ptẽdũt: qz tunc seqretẽ ɔdictio:
vbi. n. ponaẽ i cõi casu q illa ppõ isolubilis: sor. dicit fal
sum: significet vt termini ptẽdũt: et cũ hoc sor. eẽ rome: et
cũ h ɔcederetẽ illã eẽ verã: oporteret dicere h signatũ sor.
dicere falsuz (qd termini ptẽdũt) eẽ verũ: et p ɔñs hretẽ ɔ/
dictio: si vo diceretẽ q illõ isolubile sit fls rõne cuiusdaz
signati: seqretẽ idẽ icõueniẽs: cũ vo ad falsitatẽ copulati/
ue sufficiat vnã ptẽ eẽ fls az: ideirco pt ɔcedi insolubile sic
copulatiue signas eẽ falsũ rõne signati qd nõ ptẽdũt ter
mini. ¶ Cã vo qre isolubile cathegoricũ (qd põiẽ signa
re disiũctiue) sit ɔcedẽdũ eẽ veꝝ ẽ: qz si ɔcederetẽ eẽ falsũ:
oporteret ɔcedere vtrũqz signatũ eẽ falsuz. Ad falsitatez
n. disiũctiue sufficit vnã ptẽ pncipalẽ eẽ falsam: cũ vo ad
vitatẽ ei9 sufficiat vnã ptẽ eẽ verã: iõ pt ipm ɔcedi eẽ veꝝ
et dicere q ẽ tale rõne signati qd nõ ptẽdũt termini eius.
¶ Notãter dcm est in his oib9: dũmõ admittaẽ casus:
stat. n. q ponaẽ isolubile cathegoricũ signare hypothetĩ
ce: et casus nõ sit admittẽdus: et ẽ cũ illõ signatũ qd nõ p/
tẽdũt termini significari copulatiue etc. ẽ tale: qz ei9 op^m
nõ stat cũ illo signato: qd ptẽdũt termini: vt si ponaẽ q il
la ppõ. sor. dicit falsuz: q in casu cõi sit insolubilis vt ter/
mini ptẽdũt cũ hoc copulatiue. sor. loqẽ: casus nõ est ad/
mittẽdus: et rõ ẽ: qz cũ oporteat dicere insolubile esse fal
sum: rõne illi9 significati. sor. loq. vt pus notaui: necesse ẽ
dicere qd suũ opp^m (qd est. sor. nõ loq.) sit veꝝ: ex quo se
qtur manifeste hoc aliud significatũ qd ptẽdũt tmini eẽ
falsum: vz. n. argñ: ẽ ita q sor. nõ loqẽ: ergo non est ita q
sor. dicat falsum: q si cõcedaẽ: mãifeste seqtur ɔdictio: vt
est supius dictũ: sile eẽt si poneretẽ q illa ppõ: hoc est fal
sum: significaret vt termini eius ptẽdũt: et cũ hoc copula
tiue deũ esse vel hoiem esse alal: vl' aliqd eiusmodi neciũ.
¶ De disiũcto vo significato: nõ ẽ admittẽdus casus: qñ
illud significatũ qd nõ termini ptẽdũt: ponitur significa/
ri p insolubile qd est tale q ipz nõ põt stare cũ alio signi/
ficato: vt si ponaẽ q illa ppõ. sor. dicit falsuz: significet vt
ptẽdũt termini: et cũ hoc disiũctiue: sor. nõ loq. casus nõ
est admittẽdus: et rõ ẽ: qz cũ isolubile significãs disiũctiue
sit ɔcedẽdũ eẽ veꝝ rõne illi9 scdi significati: vt pus ẽ nota
tũ: oporteret dicere q hoc significatũ. sor. nõ loq ẽ verũ:
ex quo sequiẽ eẽ falsuz sor. dicere falsuz: qd si ɔcederetur
tũc sequeretẽ ɔdictio: vt pus est õclaratũ: ponẽdo. n. signi
ficatũ qd ptẽdũt termini esse falsũ: seqtur incõueniẽs: vt
pau. añ dixi. ¶ Et si ɔ illa oia arguas: eo q pau. vult qd
libet isolubile cathegoricũ significare copulatiue: et nũ/
qz facit mẽtionẽ de significato disiuncto. ¶ Dico q illud
fundamẽtũ nõ est bonũ: si itelligiẽ q nõ possit disiũcti/
ue significare: qz ipse vult fm significatũ semp eẽ vel. a. es
se veꝝ vl' sor. dicere veꝝ. vl' aliõ ɔsile iportatũ p termios
lõ sic vz innuere solũ õ copulato significato et nõ disiũcto
Sed re va põt poni q aliud significet disiũctiue vl' copu
latiue: dũmõ seruẽtur ɔdõnes pus notate supi9. ¶ Etiã
est notãdũ q insolubile significãs copulatiue ẽ ɔcedẽdũ
et significãs disiũctiue est negãdũ. Cã pmi est: qz cũ isolu/
bile significãs copulatiue sit ɔcedẽdũ est falsum: et vna ẽ
pars q mediate vel imediate significat hoc tale insolubi
le esse falsum: iõ ipsuz est ɔcedẽdũ: hoc tñ pz ponẽdo ali/
quẽ casuz ex supioribus. ¶ Cã vo qre insolubile signifi/
cans disiũctiue est negãdũ est: qz cũ ipsuz sit ɔcedendũ es
se verũ: et ipsuz vt termini ptendunt mediate vel imedia
te significat seipsum esse falsum: iõ ipm est negãdũ: puta
vbi illa. sor. dicit falsuz ponaẽ significare: vt termini ptẽ/
dunt: et cũ hoc disiũctiue sor. loqui. sequiẽ manifeste ipz
esse negãdũ: cũ ex casu sequaẽ ipm eẽ veꝝ: nõ repugnãs
etc. h oia diffuse notaui: vt intelligantẽ oia q ponũẽ a Tis
he. loco proprio fm opionẽ suã: nõ. n. assignat fundamẽ
ta pdictorum: lz illa possint elici in tota mã de insolubili
cathegorico. ¶ Pau. ɔcedit ɔñtias q sunt: et negat illas
esse bonas. Cã istius est illa q sepius est notata in mã ob
ligationuz. s. q ad cõcedere vel negare pp impositionem
factam non est varianda rñsio: quo tamen ad concedere
esse bonam vel negare etc. dz vel põt variari rñsio.

Pro materia insolubilis hypothetici copu/
latiui aduertendum est primo

ꝙ fundamētum prime regule est illud qđ supius notaui .s. ꝙ qđlibet insolubile significās copulatiue: est ꝯceden dum esse falsuȝ: ⁊ cū nō possumus ꝯcedere insolubile eē falsum rōne illius significati ꝙ asserit talē copulatiuā eē falsaȝ: vt ex ꝑdictis possȝ ꝯduci: iō opȝ alterā ptē esse taleȝ ꝙ rōne illius possit ꝯcedi copulatiuā eē falsaȝ: vbi āt esset necessaria p se sic ꝑcise significādo: nō possȝ hoc dici vbi tñ nō poterest talis copulatiua significare ꝑcise: possȝ euadi de facili ꝯdictio: vt est satis manifestum. ℂ Notā ter etiā in regula dr̄ de necio p se: qꝛ si essȝ altera pars necessaria p accidēs nō eēt incōueniēs illā i certo casu negare ⁊ ꝯcedere eandē esse falsaȝ: vt est notatū in mā obligationū. ℂ Circa scđaȝ regulā eiusdē mãe est notādū ꝙ illa peccat in multis: ꝑmo .n. falsuȝ est absolute: ꝙ vbi altera pars sit ꝯtingēs: ꝙ casus est admittēdus: vt pȝ de illa .soꝛ. loquit̄ ⁊ h̄ copulatiua dicta a soꝛ. est falsa ipsamet demonstrata: vbi .n. ponat̄ ꝙ tota illa copulatiua ⁊ qlibet eius ps significet precise: tūc casus est admittendus: nam admisso casu: petitur ꝓ qua parte copulatiua sit falsa nō est dicēdū ꝓ scđa parte vt pȝ p ꝑdicta: ergo erit falsa pro illa parte .soꝛ. loquit̄: ⁊ h̄ est ps copulatiue .s. h̄ copulatiua dicta a soꝛ. ē falsa sic ꝑcise sighando: ergo ēt illa est falsa: ex quo postea deducit̄ ꝯdictio: vt est manifestū: ⁊ h̄ ꝯuenit pp fundamētū qđ est supius positū .s. ꝙ qñ insolubile significet copulatiue ipsuȝ ⁊ alteꝝ sighatū: ⁊ sit tale ꝙ eius opp̄m stet cū alio rōne cui⁹ ꝑncipaliter dr̄ ꝓpositio insolubilis est falsum. ℂ Patit̄ secūda instātiaȝ fundamētū eiusdē: nā ad hoc ꝙ aliqđ sit insolubile fm qđ: fm veritatē reqrit̄ ꝙ ad hoc ꝙ fiat insolubile simplr̄: addatur illa pticula: sic ꝑcise sighando: ⁊ p hoc qđlibȝ insolubile fm qđ pōt fieri insolubile simplr̄: addēdo ꝑdictaȝ pticulā: mō fm fundamētū regule aliqđ est insolubile fȝ qđ: posita ꝑdicta pticula ꝑcise: vt pȝ intuenti. ℂ Tertio vr̄ pati instātiā: eo ꝙ vt superius patuit de mēte Tis. qđlibet isolubile sighans copulatiue: ē ꝯcedēdū: ⁊ iō capta illa copulatiua: hō est asin⁹: ⁊ hec copulatiua ē falsa: ipsamet demrāta sic ꝑcise sighando: illa p regulā est insolubilis fm qđ sighans copulatiue: ergo p fundamētū ꝑbabitū ē ꝯcedēda: tūc sic arguit̄: hō est asin⁹ vel illa copulatiua ē falsa: ergo hō ē asin⁹: tȝ ꝯña a tota copulatiua ad ptē: ⁊ añs est cōcedēdū p ꝑbabita .ergo ēt ꝯñs. ℂ Quarto vr̄ pati instātiā r̄ła illa quo ad exēm̄ ꝑm̄ positū a pau. cū .n. admittit̄ casum de illa copulatiua: tu es hō: ⁊ h̄ copulatiua est sta nō vr̄ ꝙ illa ps: tu es hō: sit negāda: est .n. vā scita eē talis ⁊ impertinens casui: ergo est ꝯcedēda: ⁊ nō negāda: qđ ꝯcesso: cū sit altera ēt ps copulatiue cōcedēda: cū eadē etiaȝ fm Pau. sequat̄ ex casu ⁊ p ꝯñs: opȝ dicere totā copulatiuā esse ꝯcedēdā: ⁊ nō esse ꝯcedēdā esse falsaȝ rōne illius ptis tu es hō: vt pȝ p ꝑcedens argm̄. ℂ Pau. tñ ve. negaret tenēdo hāc regulā ꝙ oē insolubile fm qđ p pticulā illā sic ꝑcise sighando: possit fieri insolubile simplr̄: ⁊ p hoc tollitur instātia scđa. ℂ Negaret ēt ꝙ qđlibet insolubile significans copulatiue sit ꝯcedēdū: qꝛ lȝ hoc forte sit verū respectu isolubilis hypothetici nō ita est ođm vlr̄: ⁊ p h̄ tollit̄ 3ª instantia. ℂ Diceret 3° ꝙ lȝ illa ꝓpō: tu es hō: sit vā cū tñ ex alijs pticulis casus admissis seqtur ꝯdictio: ⁊ ponēdo hāc eē falsaȝ: tu es hō: nō seqt̄ ꝯdictio: iō ad euitādū mai⁹ incōueniēs dr̄ ꝙ illa est falsa: tu es hō: ⁊ ꝯceditur ꝙ illa est aliquo mō casui ptinēs. ℂ Pau. tñ ve. nullo mō pōt euitare ꝑmā instātiā nisi limitauerit regulam. Ponat̄ ergo regula sic limitata. Insolubile copulatiuȝ cuius altera ps est talis ꝙ eius opp̄m stat cū pte illa. 2° dicimus copulatiuā illā eē insolubilē addēdo eidē oēs cōditiones cū nota exclusiōis sit insolubile fm qđ: ⁊ p hoc tollit̄ instātia ꝑma: nō .n. opp̄m illius .soꝛ. loqtur: stat cum altera pte: vt satis pȝ. ℂ Sed re vā ēt sic limitata non vr̄ hēc bonū fundamētū pp instantias alias adductas lȝ illa: vt ꝑus dixi possit aliquo mō colorari. ℂ Pro 3ª regła cōsidera ꝙ illa vlr̄ itellecta nō vr̄ secura: capta .n. illa tu es hō: ⁊ h̄ copulatiua nō est vā: ponēdo ꝙ significet sicut termini eius ꝑtēdūt nō addēdo ꝑcise: nō meret̄ dici isolubilis: aliquo mō: addēdo .n. illā pticulā: ꝑcise nulla seqt̄ ꝯdictio: ꝙ forte nō hēret ꝓ incōueniēti Pau. vt patuit superius in scđa r̄ła. ℂ Sȝ fȝ veꝝ fun̄m nulla talis dȝ poni isolubilis aliqđ mō vt pȝ p ea q̄ notaui circa ꝑn̄m isti⁹ tractatus. Negaret tñ h̄ pau. ve. volūtarie ⁊ absqȝ ratione.

Pro materia insolubilis disiunctiui aduerte ꝑ ꝙ fundamētuȝ ꝑme regule ē illud qđ supius est deductū diffuse: cū .n. ꝓpō disiūctiua q̄ ponit̄ insolubilis nō possit cōcedi eē vā vel rōne significati qđ ꝑncipalr̄ facit disiūctiuaȝ eē insolubilē: opȝ alterā ptē ꝯcedi esse talē: ꝙ rōne illi⁹ possit talis disiūctiua eē vā: nō .n. pōt isolubile disiūctiuū (de quo admittit̄ casus) esse falsuȝ: qꝛ oporteret tūc q̄ȝlibet ptē eē verā: ⁊ tūc seqret̄ ꝯdictio rōne ꝑncipalioris ptis: ⁊ vbi altera ps sit isolubilis p se nō seruaret̄: ꝙ dictū ē: si tñ eēt alio mō insolubilis: nō esset incōueniēs in certo casu dicere ꝙ tale isolubile est admittēdū. Immo i certo casu nō eēt talis disiūctiua insolubilis merito appellāda: vt eēt si talis ps esset ipolis p reflexionē: posset .n. ꝯcedi talis ps esse vā: ⁊ per ꝯñs tota disiūctiua: ēt sic ꝑcise significādo: ⁊ nullū seqtur incōueniēs. ℂ Circa scđam regulā aduerte ꝙ illa est sta de virtute sermonis: capta .n. illa disiunctiua .soꝛ. non loquitur vel illa disiūctiua dicta a soꝛ. est falsa: ponēdo ꝙ ꝑcise significet ⁊c̄. casus nō est admittēdus: admisso .n. illo oporteret dicere disiūctiuaȝ esse verā rōne illius ptis .soꝛ. non loquit̄: ergo nulla disiūctiua dicta a soꝛ. est falsa. Capit̄ .n. ly dictū ꝓ eo qđ actu dr̄: si vō ꝯcedat̄ talē ptem esse veraȝ .s. scđam ptē disiūctiue ꝑncipalis: sequit̄ manifeste ꝯdictio: vt pȝ p casuȝ ⁊ p ea q̄ dicta sunt supius: non ergo admittenda est talis disiūctiua: ⁊ tñ illius altera ps est cōtingens: ergo ꝯ regulā. ℂ Silr̄ est iudiciuȝ de illa: nulla ꝓpō est: vel hec disiūctiua nō est vā: ipsamet demōstrata: nō .n. pari rōne est admittenda. Pau. tñ ve. diceret ꝙ regula ē sic limitāda. Insolubile disiūctiuū cui⁹ altera ps ē cōtingēs: ⁊ cuȝ hoc est talis ꝙ est cōpolis alteri pti. ponēdo ⁊c̄. admittēdū est: hoc aūt nō est disiūctū: tale: vt satis pȝ in mā illa .soꝛ. non loqtur: nō stat cū alia pte: non ēt illa nulla ꝓpō est stat cū altra pte: vt est manifestū. ℂ Notanter ēt dr̄ in regula ꝙ tale est insolubile apparēs eo ꝙ cū ponat̄ id significare ꝑcise: non sequit̄ ꝯdictio: qđ opȝ fm verū fundamētū in illa mā vt dictū est in ꝑncipio tractatus: lȝ hoc negaret Pau. vt patuit in secūda regula đ insolubili copulatiuo: nec dico ego ꝙ non sit verum insolubile: eo ꝙ oporteat cōcedere illud esse verū. Non .n. habeo pro incōuenienti ꝙ aliquod insolubile sit cōcedēdum esse verū vt patuit superius. Immo de quolibȝ insolubili significante disiūctiue. ℂ Nota ꝙ qñ admittitur casus opȝ ita dicere vt declaraui in ꝑcedentibus. ℂ Nota etiam ꝓ exposito ꝙ vbi ponat̄ in casu te esse: tūc talis disiunctiua fieret insolubilis simplr̄ vt facile est deducere: ⁊ iō non esset casus admittēdus. ℂ Pro argumento vltimo loco adducto Pau. ve. contra totum fundamentum insolubilium: aduerte ꝙ aliud est insolubile esse cōcedendū: ⁊ cōcedendum illud esse falsum vel verū ⁊c̄. vt ē declaratū in mā obligationū: ⁊ iō ꝓpter impositioneȝ factam nō est varianda rñsio quo ad cōcedere vel negare: vt si ex casu sequat̄ tale insolubile: ideo de facto ipsuȝ est cōcedendū: nō tamē concedēdum est illud esse verū: maxime sic significās copulatiue: qꝛ p casum opȝ dicere illđ significare aliquod significatū qđ nō ꝑtendunt termini: ⁊ iō ꝓpter impositionē factā implicite non est inconue-

niens variare responsionem quo ad cōcedere vel negare esse verum vel falsum: sed per eandem non varietur quo ad cōcedere vel negare absolute: et ideo cum admittatur insolubile secundum quid (quia in casu illius includitur noua impositio que nō variat concedere vel negare) ideo adhuc tale insolubile significans copulatiue remanet concedēdum: sed non cōcedēdū esse verum. Et simile est sicut si imponeretur illam: deus est: significare hominem esse asinū: adhuc de facto illa esset concedenda: et proposita concederetur sed non esset cōcedēda esse vera vel necessaria etc. ¶ Est insuper aduertendum quod in materia illa est tenēdum pro fundamento quod nunquam insolubile secundum quid debeat concedi esse verum vel falsum ratione alicuius significati quod imponitur vel dicitur cōiter significare per talem propositionem: hoc autem declaratur facillime in isto exemplo: hoc est falsum: seipsa demonstrata que ponatur significare: sicut termini pretendunt nō ponendo precise: nam nō potest dici quod sit falsa propter suum principale significatum: quia cū illud sit ipsammet esse falsam sequitur quod non esset falsa. non etiam potest poni esse vera ratione eiusdē significati. quia cū illud sit ipsammet esse falsam: vt supra: sequeretur quod esset falsa: et quomodocunque habet contradictio. et quod dicitur de illa ita de quacunque īsolubili alia etc.

¶ Ulterius est aduertēdum quod īsolubile secundum quid. secundum vocem est cathegoricum. et virtualiter hypotheticum: hypothetice. n. significat vt conceditur: ideo quo ad terminos ipsos videtur cathegoricum. quo vero ad significatum est hypotheticum etc.

¶ Expliciunt annotationes eximij artium et medicine doctoris. D. magistri Manfredi de medicis super logicam paruam Pauli Ueneti: vbi multa adducuntur ex Tisbero Strodo et Petro Mantuano valde vtilia. que omnia fuerunt diligenter recognita.

¶ Uenetijs Impēsis nobilis viri Luceantonij de giunta florentini Anno a natiuitate domini 1520. die. ij. mensis ianuarij.

Registrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z & ꝯ ꝝ

y est quinternus r ꝯ ꝝ sunt terna Cetera omnia sunt quaterna.

¶ Incipit tractatus magnus de primo ꝛ vltimo instāti excellētissimi artium ꝛ medicine doctoris magr̄i Mengi Blāchelli fauentini ad fratrem Carolum fauentinū ordinis seruorū.

Cum multa mecum ipse repeterē ex his q̄ oliȝ in ph̄ia scripserā occurrit mihi an̄ alia tractat⁹ de p̄mo ꝛ vltimo instāti per arduas ph̄ie q̄ōnes dissoluens. Quem cū studiosis ph̄ie non parū p̄futurū iudicarē illū in p̄sentia edere p̄posuit: ne tanti operis labor irritus esset: addeq̄ ꝙ ꝛ mētes iuuenū ad nouas speculatiōes excitabitur. Tuo aūt noi frater Carole fauentine dedicaui. Tum q̄ tuis p̄cib⁹ ad hoc ipulsus suȝ. Tū ēt iure patrie tueq̄ doctrine p̄stātis qb⁹ tibi plurimū debeo: ꝛes em̄ doctissimoꝝ viroꝝ iudicio iter p̄mos tue religionis ph̄os ac theologos ꝯnumerat⁹. Eo igit̄ libētius hec tibi iscripsimus: ergo eoꝝ optim⁹ iudex esse poteris. Diuisim⁹ aūt tractatū in duodeciȝ q̄ōnes: vt oēs mās amplecteret̄ q̄s Mātuanus ꝯtra viā cōem agit. In singulis ēt vtriusq̄ p̄tis rōnes ꝛ fundamēta iecimus: vt quisq̄ via sibi grata incedere possit.

Questio. 1.

Argumenta Petri mantuani. Utrum quelibet forma sub̄alis producēda successiue p̄ducat̄. Et arguit̄ p̄mo ꝙ sic: qa capiat̄.a. ignis pedalis vniformis in oib⁹ dispōnib⁹ cuȝ qb⁹ eius forma ꝯseruat̄: cui approximet̄ agens incipiēs corrūpere illas dispōnes.

Argū. p̄ ¶ Et arguit sic: p̄us corrūpent̄ dispōnes in parte ꝓpinq̄ q̄ȝ remota. igit̄ p̄us corrūpet̄ forma ignis in parte ꝓpinqua q̄ȝ remota. tenet ꝯn̄a per vnū p̄n̄ qd̄ dicit: ꝙ forma nō pōt stare in mā sine dispōnib⁹ ꝯseruātib⁹ eā. Et vlterius sequit̄ cū mā nō possit stare sine forma ꝙ p̄ius inducet̄ forma seq̄ns in parte ꝓpinq̄ q̄ȝ remota: ꝛ p̄ ꝯn̄s sicut forma p̄cedēs successiue corrūpet̄: ita forma sequēs successiue inducet̄. an̄s vō p̄ncipale pȝ per illud p̄n. qd̄ dicit: oē agens nāle veloci⁹ agit in parteȝ ꝓpinquā q̄ȝ remotā. igit̄ p̄us corrūpit dispōnes in p̄te ꝓpinq̄ q̄ȝ remota.

Argū. 2ᵒ ¶ 2ᵒ q̄ capio māȝ in q̄ sit forma ignis cui approximet̄ agēs incipiēs corrūpere: ꝛ q̄ro aut talis mā est eq̄lr̄ disposita per totū p̄ cōseruatione forme: aut nō. Si dr̄ ꝙ sit eq̄liter disposita: ꝛ cū agēs corrūpēs sit melius applicatū parti ꝓpinq̄ q̄ȝ remote. igit̄ p̄us corrūpit dispōnes in p̄te propinq̄ q̄ȝ remota. Si vō dr̄ ꝙ nō ē eq̄lr̄ disposita p̄ totū: est g̃ min⁹ disposita ad vnū punctū q̄ȝ ad aliū. igit̄ p̄us icipiet corrūpe formā ad vnū punctū q̄ȝ ad aliū: ꝛ ita seq̄ns forma

Argū. 3ᵒ p̄us inducet̄ ad vnū punctū q̄ȝ ad aliū. q̄re. ¶ 3ᵒ q̄ si forma sub̄alis nō iducit̄ successiue: ꝛ seq̄t̄ ꝙ det̄ minima mā i quā forma eque p̄ inducit̄. pȝ ꝯn̄a: q̄ ex opposito ꝯn̄tis sequitur oppo^m an̄tis: q̄m si non dat̄ minima mā in quā forma eque p̄ introducit̄: tūc q̄cunq̄ data in quā inducit̄ p̄us inducit̄ in minorē: q̄re successiue inducit̄. Oꝫ ꝯn̄s sit falsum p̄bat̄: q̄ si det̄ minima mā in quā forma inducit̄: tunc dabit̄ minim⁹ ignis: quo dato corrūpat̄ per diuisionē: ꝛ sequitur ꝙ p̄tes illius māe stabūt sine forma: qd̄ est ipōle. ꝛ p̄bat̄ ꝯn̄a: q̄ cū forma ignis minorē mām possit informare q̄ȝ forme alioꝝ elm̄toꝝ: ꝛ forma ignis nō possit tales p̄tes seorsum informare: q̄ daret̄ min⁹ minimo. igit̄ nulla alia forma poterit illas p̄tes seorsuȝ iformare: q̄re remanebūt

Arg. 4ᵒ sine forma. ¶ 4ᵒ q̄ capio mām aliquā disponēdā p̄ introductione forme: ꝛ q̄ro. vel alterabit̄ ab agente extrinseco vel intrinseco. si extrinseco: ꝛ cū illud veloci⁹ agat in partē propinquā q̄ȝ remotā. igit̄ p̄us disponet̄ in parte ꝓpinqua q̄ȝ remota: ꝛ per ꝯn̄s p̄us inducit formā in p̄te ꝓpinqua q̄ȝ remota. Si vero ab agēte intrinseco disponit̄: aut vniformiter aut difformiter. si difformiter. igit̄ p̄us in vna p̄te disponet̄ q̄ȝ in altera: ꝛ p̄ ꝯn̄s p̄us iducit formā in vna p̄te q̄ȝ in alia. si vō vniformiter disponet̄ ab agente intrinseco: ꝛ cū nō sit pōle aliq̄d nāliter alterari: q̄n agēs extrinsecū effectiue ꝯcurrat: sed agens extrinsecū plus adiuuat ad vnā partē q̄ȝ ad aliā. igit̄ p̄us disponit in vna p̄te q̄ȝ in alia: ꝛ per ꝯn̄s p̄us inducit formā in vna parte q̄ȝ in alia.

In oppositum ꝛ pro via cōi. ¶ In oppo^m arguit̄ p̄: q̄ in q̄līȝ sp̄e rei nāis dat̄ minimū potēs seorsuȝ existere in illa: vt puta minimus ignis minima terra ꝛ h̄ō. igit̄ forma nō inducit̄ successiue. tenet ꝯn̄a: q̄ ex opposito ꝯn̄tis seq̄t̄ oppo^m an̄tis. an̄s p̄bat̄. p̄ auctē

Argū. p̄ ph̄i. p̄ phys̄. dicētis: carnis aūt determinata est q̄ntitas in

T.c.38. magnitudine ꝛ puitate. ꝛ 2ᵒ de aīa: oīuȝ nā ꝯstantiū termi

T.c. 41 nus ꝛ rō est magnitudis ꝛ aug^m p̄bat̄ ēt rōne ph̄i ꝯ Anaxagorā p̄ phys̄. Nā arguit sic Ph̄s. si ꝯtingit p̄tē q̄ seorsuȝ

T.c.36. pōt existere quātācunq̄ eē in magnitudine ꝛ puitate: contingit ꝛ totū q̄ntūcūq̄ eē: sed ipossibile est totū q̄ntūcunq̄ esse. g̃ ipossibile est p̄tē q̄ntūcunq̄ esse: q̄re pȝ ꝙ alr̄ rō ph̄i nō valeret: si non daret̄ minimū nāe in q̄līȝ sp̄e.

Argū. 2ᵒ ¶ 2ᵒ argū. rōne v̄tutū nāliū sic. Quelibȝ forma sub̄alis h̄ȝ v̄tutes suas nāles determinatas. igit̄ q̄līȝ forma sub̄alis limitat sibi q̄ntitatē determinatā. tȝ ꝯn̄a: q̄ v̄tus inseq̄t̄ formā in ordine ad mām ꝛ q̄ntitateȝ: q̄m in maiori q̄nto maior est v̄tus. 4ᵒ

T.c.2. metheo. an̄s p̄bat̄: q̄ oīs forma est limitata f̄m suas operationes. igit̄ est limitata f̄m v̄tutes.

Argū. 3ᵒ ¶ 3ᵒ arguit̄ rōne operationū: q̄ forma sub̄alis nō est apta nata operari in q̄cūq̄ mā. igit̄ nō est apta nata induci in q̄cūq̄ māȝ. tȝ ꝯn̄a: q̄ forma nō inducit̄ in māȝ nisi vt opet̄ in ea. an̄s p̄bat̄: ꝛ maxime de forma sub̄ali ipsius aīalis: q̄ cū aīa sit actus corporis organici. 2ᵒ de aīa: non est apta operari nisi in corpe organico:

T.c.6. sȝ nō q̄cūq̄ mā pōt esse organica: q̄ organicatio req̄rit diuersitatē partiū: q̄re.

Arg.4ᵒ ¶ 4ᵒ argū. rōne cōseruatiōis sic. Nō pōt forma cōseruari in q̄cūq̄ modica mā: g̃ nō pōt forma induci in q̄cunq̄ modicā mām. tȝ ꝯn̄a: q̄ nō minores dispositiones req̄runt̄ pro introduci q̄ȝ p̄ ꝯseruari: cū introduci ipsius forme ordinet̄ ad cōseruari eiusdē. an̄s p̄bat̄: q̄ p̄ ꝯseruari ipsi⁹ forme req̄rit̄ certa actiuitas forme: sed hec inseq̄t̄ formā in ordie ad determinatā q̄ntitatē. vt colligit̄ 4ᵒ metheo. vbi dr̄ ꝙ in maiori q̄nto maior est v̄tus:

T.c.2. q̄re ꝛc̄. ¶ R̄nsio in hac mā sunt due opiones. vna Mantuani: ꝛ alia cōis. ¶ Pro opione Mantuani ponemus p̄

Ponimus presupposita p̄ opione Petri mantuani. q̄ōnes r̄nsiuas ad q̄situ. ¶ Pro qua p̄supponit̄ p̄mo ꝙ nāliter loq̄ndo sola forma f̄m se ꝛ q̄līȝ sui partē pōt icipere esse ꝛ desinere eē. pȝ: q̄ mā p̄ᵃ est ingenita ꝛ incorruptibilis: ꝛ nō plus fuit vel erit de mā p̄ᵃ in rerū nā q̄ȝ iam sit nec minus: dixi notāter. nāliter loquendo: q̄ f̄m veritatē mā aliq̄n desinit esse: vt in ꝯsecratione. plus aūt vel min⁹ aliq̄n est tā de forma sub̄ali q̄ȝ accn̄tali: sed hoc ꝓpositum

Corre^m non destruit. ¶ Ex quo sequit̄: ꝙ si aliqd̄ ens nāle incipit vel desinit esse: ip̄m incipit vel desinit esse ꝓpter ei⁹ formā

Presuppositū 2^m. sub̄aleȝ q̄ incipit vel desinit esse. ¶ 2ᵒ p̄supponit̄ ꝙ forma sub̄alis nō pōt stare in mā sine dispōnib⁹ ꝯseruātib⁹ ipsaȝ. pȝ: q̄ nō pōt esse ꝙ sit ignis sine aliquo gradu caliditatis ꝛ

Presuppositū 3^m. siccitatis. ¶ 3ᵒ p̄supponit̄ ꝙ agens nāle velocius agit in partē ꝓpinquā q̄ȝ remotā: dūmodo passum fuerit vniforme a p̄nᵒ actionis ceteris partib⁹. pȝ: q̄ meli⁹ applicatur parti ꝓpinq̄ q̄ȝ remote: sȝ melior applicatio iuuat ad agēdū. igit̄ magis agit in p̄te ꝓpinq̄ ꝛ velocius q̄ȝ in parte re

Presuppositū 4. mota. ¶ 4ᵒ p̄supponit̄ ꝙ mā p̄ᵃ saltē inferior non stat sine forma sub̄ali sibi inherēte. pȝ: q̄ mā p̄ᵃ est pura potentia: sed pura poᵃ nō existit sine actu sibi inherente: q̄re. Et notanter dixit: saltē inferiori ꝓp varias opiones de mā celi.

Po:ꝰ pb. cõ°.63. ꝛ 70. ꝛ 8°. pb.c 70. ꝛ in libel. lo suo de sub͠a orb. ꝛ alibi p a rtes ꝛc. qꝛ Cōmē.ↄtra viā cōem vult ꝙ celū nō est cōpositū ex mā
ꝛ forma:nec est forma:sꝫ est subm per se stans:ꝛ ↄ̃r mā p
se stās. ❡ His suppositis ponunt̃ ↄ̃nes rñsiue ad quesitū.
p͠ᵒ ↄclō sit. 1ᵃ. Quelꝫ forma sub͠alis extēsa ꝓducēda succes
siue gn͠abit̃ saltē quo ad ptes q̄ntitatiuas. ꝓbat̃ ↄclō. ꝛ p͠
de forma extēsa inaiati ꝓducēdi ꝓbatū est in p͠ argumēto
qōnis ꝛ breuiter repetam᷒:qꝛ p͠us corrūpunt̃ dispōnes
ↄseruātes formā ignis in pte propinq̄ q̄ꝫ remota.igit̃ p͠us
p͠ᵒ ↄ̃ corrūpit̃ forma ignis in pte ꝓpinq̄ q̄ꝫ remota. pꝫ ↄ̃ña per
2ᵐ p͠suppoᵐ:ꝛ añs pꝫ per 3ᵐ:ꝛ sequit̃ vlterius.igit̃ p͠us in
ducit̃ forma sequēs in pte ꝓpinq̄ q̄ꝫ remota.tꝫ ↄ̃ña per 4ᵐ
p͠supᵐ:qꝛ nō stat mā sine forma sibi inherēte:ꝛ seq̄t̃ vlteri
us.igit̃ forma sequēs successiue inducit̃. ❡ Confirmat̃ 2ᵃ
ꝛ 3ᵃ argumēto facto pro parte affirmatiua qōnis. ❡ Pro
bat̃ modo ↄclō de forma vegetatiua gn͠anda vel corrum
pēda ꝙ successiue gn͠abit̃ vel corrūpet̃:qꝛ aliq̄ foia vege
tatiua extēsa successiue gn͠abit̃.igit̃ q̄lꝫ.tꝫ ↄ̃ña:qꝛ eadē est
rō de vna ꝛ de q̄lꝫ.ꝓbat̃ añs. qꝛ ponat̃ ꝙ ex a inaiato de
beat gn͠ari plāta sic ꝙ mā.a.inaiati erit mā plāte:ꝛ argui
tur.p͠cise sicut corrūpet̃ foia sub͠alis.a.inaiati:ita gn͠abit̃
foia sub͠alis plāte:sed successiue corrūpet̃ foia sub͠alis.a.
inaiati ex dictis.igit̃ successiue gn͠abit̃ foia sub͠alis plāte.
❡ Probat̃ et eadem ↄ̃ de forma sensitiua extensa gn͠anda
vel corrūpenda:qꝛ accipiat̃ semē ex quo dꝫ gn͠ari asinus:
ꝛ arguit̃:p͠cise sicut corrūpet̃ foia istius seminis ita gn͠abit̃
foia asini:sed successiue corrūpet̃ foia seminis ex p͠dictis:qꝛ
Rñsio ad tacitaꝫ obiectionē. inaiatū est.igit̃ ꝛ foia asini successiue gn͠abit̃. Nec valet si
dr̃ ꝙ semē est aiatū:qꝛ semē ē sup͠fluitas.igit̃ nō est viuēs.
q̄re nō est aiatū. Et dato ꝙ sit aiatū nō obstat qꝛ ip̄m gn͠a
bit̃ ex aliq̄ inaiato:ꝛ ꝛ fiat argᵐ vt supra de illo inaiato ex
quo gn͠abit̃ semē si ponat̃ 1ᵒ semē esse aiatū vel aia sensiti
Corᵐ p͠ᵐ na vel vegetatiua. ❡ Ex hac p͠ᵃ ↄ̃ne inferunt̃ tria. Primo
eni sequit̃ ꝙ foia extēsa corrūpēda successiue corrūpetur.
pꝫ:qꝛ p͠us corrūpunt̃ dispōnes ↄseruātes illā in pte ꝓpin
qua q̄ꝫ remota.igit̃ p͠us corrūpit̃ foia in pte ꝓpinq̄ q̄ꝫ re
Corᵐ 2ᵐ mota:q̄re successiue corrūpet̃. ❡ Seq̄tur 2ᵒ. ꝙ si aliqđ cō
positū hñs formā extēsaꝫ gn͠abitur vel corrūpetur ꝙ illđ
successiue gn͠abitur vel corrūpetur.pꝫ:qꝛ p͠cise tā cito ge
nerabitur vel corrūpetur q̄ꝫ cito eius forma gn͠abitur vel
corrūpetur:sed ei᷒ forma successiue gn͠abitur vel corrūpe
Corᵐ 3ᵐ tur.igitur ꝛ sil'r cōpositū. ❡ Seq̄tur 3ᵒ. ꝙ non est poſſe ꝙ
aliqđ sit p͠ᵐ instās alicuius cōpositi gn͠andi hñtis formaꝫ
extensaꝫ. Nec aliqđ pōt esse vltimū instās alicui᷒ talis cor
rumpendi.pꝫ:qꝛ nulla erit p͠ma forma gn͠ata nec aliq̄ erit
Scđa ↄ̃ vltima corrupta. ❡ 2ᵃ ↄclō.siquā mām aia intellectiua in
formabit:quā iā nō informat ipsaꝫ successiue informabit.
Et si aliquā mām informat aia intellectiua quā aliqñ nō
informabit:per p͠us vnā partē illius māe desinet informa
re q̄ꝫ aliā. ❡ Prima pars ↄ̃nis sic probatur:qꝛ p͠cise sicut
corrūpetur forma p͠cedens in semine:ita aia intellectiua
inducetur in illa mā:sꝫ successiue tali᷒ forma seminis corrū
petur p iā dicta:ḡ aia intellectiua siquā mām informabit
quā iaꝫ nō iformat successiue iformabit. ❡ Et ↄ̃firmatur
ex vltiᵒ argᵒ facto p pte affirᵃ qōnis.vbi arguebatur ꝙ si
aliq̄ mā disponetur p introductione forme:vel erit ab agē
te intrinseco vel extrinseco:ꝛ q̄uocūq̄ꝫ sit semp p͠us dispo
net̃ in vna pte q̄ꝫ in alia.q̄re p͠us iducetur foia in vna pte
q̄ꝫ in alia. Et adaptetur argᵐ ad aiaꝫ itellectiuā:ponendo
ꝙ caliditas vt.4. sit minima cū q̄ pōt iduci foia humana:ꝛ
sit minima cū qua nō pōt stare foia semis.ꝛ arguitur vt su
pra ꝙ p͠us inducet̃ talis caliditas in pte ꝓpinq̄ q̄ꝫ remota si
ue ab agente itrinseco alteret̃ siue ab extrinseco. ❡ 2ᵃ pe
ↄ̃nis ꝓbatur sic:qꝛ si foia humana ꝑm se ꝛ q̄libꝫ sui certaꝫ
mām desinat iformare:seq̄tur ꝙ formo cadaueris subito
gn͠abitur:imo seq̄tur ꝙ forma cadaueris gn͠aretur:qđ est
falsuꝫ:itē agēs nāle citi᷒ corrūpit in ꝓpinquū q̄ꝫ remotū:
Corᵐ p͠ᵐ q̄re ꝛc. ❡ Ex hac ↄ̃ne seq̄tur ꝙ nullū dabitur p͠ᵐ instās in

quo erit gn͠atus aliq̄s hō ex p͠us dato semie. ❡ Itē seq̄tur Scđm.
ꝙ nullius aie humane p creationē ꝓducende datur p͠ᵐ in
stans:posito ꝙ nō prius ꝓducetur q̄ꝫ mām informabit:ꝛ
ↄ̃r nō datur p͠ᵐ instans hoīs ꝓducendi. ❡ Et si dr̃ cōtra Instan'
arguitur.ꝙ nō imediate post instās datū ꝓducitur aia in
tellectiua:qꝛ si imediate post instās datū ꝓducetur.ḡ ime
diate post.a.instās gr͠a exēpli in aliquo instāti ꝓducetur.
ↄ̃ñs falsum.ↄ̃ña ꝓbatur:qꝛ ipsa subito ꝓducetur. ❡ Rñr Rñsio.
negādo vtrāq̄ꝫ ↄ̃ñaꝫ.ipsa eni sic subito ꝓducetur ꝙ nullū
erit tp͠s vel instās:añ qđ non ꝓducetur.sic si graue moue
retur in vacuo nūc nō mutatur in vacuo:sꝫ imediate post
hoc mutabitur.qđ graue nec p tp͠s nec p instās mutabit̃.
❡ Ex his facile est rñdere ad argᵃ in oppoᵐ pro hac via.
❡ Ad p͠ᵐ negatur añs.s.ꝙ detur minimū nāle potens se Ad p͠ᵐ
orsum existere in oi sp͠e.ꝛ ad auctem Phi dr̃ ꝙ non intelli in ↄ̃riū.
git ꝙ sit dare minimā carnem simpl'r:sed ꝙ est dare mini
mā carnē q̄ pōt dato medio corrūpenti resistere absq̄ꝫ sui
corruptiōe.datur ḡ minimū ex cā extrinseca ꝛ nō ex cā in
trinseca:nec formali nec māli. ❡ Ad aliā auctē dr̃ ꝙ intē
dit ꝙ aiata pfecta ꝛ pfecte organiçata nō stant sub q̄cūq̄ꝫ
modica q̄ntitate:nec sub q̄cunq̄ꝫ magna. ❡ Ad rōneꝫ phi
ↄ̃ Anaxagorā dr̃ sil'r ꝙ intēdit ꝙ nō cōtingit ptē que seor
sum pōt existere quātūcunq̄ꝫ esse.s.que dato medio corrū
penti resistere possit:ꝛ nō simpl'r ↄcludit. ❡ Ad 2ᵐ cuꝫ dr̃ Ad 2ᵐ.
ꝙ ois forma nālis est determinata ꝑm suas v͠tutes.igit̃ li
mitat sibi q̄ntitatē determinatā.dr̃ distinguendo de v͠tute:
qꝛ vel p v͠tutē itelligis q̄ntitatē v͠tutis.s.actiuitatē ei᷒:ꝛ sic
ↄ̃ña valet:qꝛ v͠tus sic isequtur formā in ordine ad māꝫ vel
q̄ntitatē.sꝫ añs est fl̄m:qꝛ forᵃ ex se nō est determinata ꝑm
v͠tutes sꝫ determinatur a mā. vel p v͠tutē intelligis q̄litatē
virtutis.s.q̄litatē nālē:ꝛ sic añs est verū. sed ↄ̃ña nō valꝫ:
qꝛ virtus sic nō insequtur formā in ordine ad māꝫ vel q̄nti
tatē:sed formā simpl'r. ❡ Et si argueres ꝙ virtus nullo Instan'
mō insequtur formā in ordine ad mām vel q̄ntitatē:qꝛ hoc
dato mā ꝛ quātitas aliq̄d facerēt ad virtuteꝫ.ↄ̃ñs fl̄m:qꝛ
māe ꝓpriū est pati:ꝛ q̄ntitas nullaꝫ hꝫ de v͠tutib᷒ actiuis C.44.
ꝑm Cōmen.4ᵒ phyſi. ❡ Rñdent aliq̄ ꝙ mā coagit:vt di Rñsio
cit Egi.q̄re aliq̄d facit ad v͠tutem:ꝛ quātitas abstracta a alioꝝ.
mā nullā virtutē actiuā hꝫ sed in mā sic. Nō placet hec rñ
sio:qꝛ mā est pura poᵃ. ❡ Dicat̃ igitur al'r negādo ↄ̃ñaꝫ. Rñsio
si per aliq̄d facere intelligitur actiue ↄcurrere:qꝛ cū dr̃ ꝙ ꝓpria.
v͠tus siue actiuitas insequitur formaꝫ in ordine ad mām
nō itelligitur ꝙ v͠tus siue actiuitas sit aliquo mō a mā:sꝫ
ꝙ gradus v͠tutis vel actiuitatis dꝫ limitari in mā. Et h̄ est
qđ cōiter dr̃ ꝙ in alio ꝛ in alio q̄nto est alia ꝛ alia virtus.
❡ Ad 3ᵐ cū arḡt ꝙ forma nō est apta operi in q̄cū᷒q̄ꝫ mo Ad 3ᵐ.
dica mā: igitur nō pōt introduci in q̄cūq̄ꝫ modicā mām.
negatur ↄ̃ña:qꝛ plus reqrit̃ur p ↄseruari q̄ꝫ p introduci:
qꝛ p itroduci sufficit dispō q̄litatiua. p ↄseruari v͠o reqri
tur et dispō q̄ntitatiua saltē in ipsis aiatis pfectis ꝛ pfecte
organiçatis. ❡ Pro opione v͠o cōi ponuntur ↄ̃nes rñsiue Presup posito pro opinione cōi.
ad q̄situ p͠supponēdo vnū.s.ꝙ sicut in oi gn͠atione est da
re p͠ᵐ gn͠atū:ita in oi alteratiōe est dare p͠ᵐ alteratū qđ ꝑm
se totū icipit alterari:h̄ colligit̃ a Cōmē.3ᵒ phyſi.cōᵒ 6ᵒ:ꝛ
8ᵒ phy.cō.23. Ex q̄ pꝫ ꝙ sic in sub͠a dat̃ minimū gn͠atū:ita
in q̄litate dat̃ minimū alteratū: q̄re seq̄tur ꝙ dat̃ minim᷒
ignis q icipit ꝑm se totū alterari ab aq̄. ❡ Ex q̄ ifert̃ p͠ᵃ ↄ̃. p͠ᵃ ↄ̃.
ꝙ nulla foia sub͠alis ꝓducēda p viā gnōnis:successiue ꝓ
ducet̃ q̄ ad oēs ptes q̄ntiᵘᵃˢ subiti.dꝫ notāter q̄ ad oēs ptes
q̄ntitatiuas subiti:qꝛ lꝫ via cōis velit ꝙ foia sub͠alis subito
ꝛ in instāti ꝓducat̃ in minimā mām:tñ in residuū pōt suc
cessiue iduci:donec et subito in vltimū minimū iducat̃. ꝓ
bat̃ mō ↄ̃ sic.in oi gnōne dat̃ p͠ᵐ gn͠atū:qđ ꝑꝫ se totū icipit
gn͠ari.igit̃ nulla foia sub͠alis ꝓducēda p viaꝫ gnōnis suc
cessiue ꝓducit̃ q̄ ad oēs ptes subiti.pꝫ ↄ̃ña:qꝛ ex opposito
ↄ̃ñtis seq̄t̃ oppᵐ añtis:qm̄ si foia sub͠alis successiue iduce
ret̃:nō daret̃ p͠ᵐ gn͠atū.añs v͠o est p͠supᵐ.q̄re. ❡ 2ᵃ ↄ̃. Nul 2ᵃ ↄ̃.

la forma subalis ꝓducēda per viā creationis successiue ꝓ
ducet̃.ꝓbat̃:qꝛ creatio fit subito.igit̃ qḋ ꝓducit̃ per crea
tionem subito fit.nō ergo successiue ꝓducit̃. ❡ 3° ꝯ rñsiua
totalr̃ ad q̃situ ē.ꝙ nulla for̄a subalis ꝓducēda successi
ue ꝓducet̃. ꝓbatur:qꝛ oīs for̄a subalis ꝓducēda vel ꝓdu
cetur per viā ḡnationis vel ꝑ viā creatiōis:sꝫ nulla istarū
successiue ꝓducetur:vt ꝓbatū ē ex p̄cedētib⁹ ꝯnibus.igi
tur nulla for̄ subalis ꝓducēda successiue ꝓducetur. ❡ Ex

Cor^m p^m.

his infertur ꝙ cuiuslꝫ forme subalis ꝓducēde datur p^m in
stans in quo erit.pꝫ:qꝛ subito ꝓducetur ⁊ in instanti:ergo
illud ē p^m instans in quo ē. ❡ Infertur 2° ꝙ cuiuslꝫ cō

Cor^m 2^m.

positi nālis datur p^m instās ēē.pꝫ:qꝛ datur p^m instans in
quo forma informat totalē māṁ.ḡ datur p^m instās cōpo
siti nālis ⁊c̃. ❡ Ex his facile ē rñdere ad argumēta mā
tuani. ❡ Ad p^m negatur ꝙ p̄us corrūpantur dispōnes in

Ad primū ꝓ opione. Pōt . mā. dictum. Poris dif ficultas an nexa.

pte ꝓpinq̄ q̄ remota signato minimo in qḋ agit. Et ad ꝓ
batione cū dr̃.ꝙ oē agens nāle velocius agit in ptē ꝓpin
quā q̄ remotā.negatur istud vt̃ intellimꝰ:qꝛ cū agēs nāle
eque ꝓ agat in minimā māṁ:nō p̄us agit in vnā ptem q̄
in aliā.ergo nec velocius agit in vnā partē q̄ in aliā. ❡ Cō

Instantia p^a ꝯtra responsionē.

tra arguitur ꝑ Mātuanū:qꝛ agēs nāle melius applicat̃
parti ꝓpinq̄ q̄ remote:sed melior applicatio aliq̄lr̃ iuuat
ad agēdū.igitur magis agit in partē ꝓpinquā q̄ remotā,
pꝫ ꝯña cū aṅte. ❡ Item actio agētis nālis trāsit de extre

Instan. 2°

mo ꝓpinquo minimi ad extremū remotū ipsius:sꝫ oē qḋ
transit de extremo ad extremū p̄us ꝑuenit ad mediū.igit̃
actio agentis p̄us ꝑueniet ad mediū q̄ ad extremū remo
tū:⁊ ꝯr̄ agens nāle p̄us aget in partes ꝓpinq̄s q̄ remo

Instan. 3°

tas. ❡ Itē si agēs nāle eque p̄mo ageret in totū minimū.
igitur in eodē instāti actio eius erit in p^n° ⁊ in medio ⁊ in
fine.hoc aūt ē īpossibile ꝙ idē simul ⁊ semel sit in diuer

Ad p^m.

sis ptib⁹ subiecti. ergo ⁊c̃. ❡ Dicitur ad p^m negādo ꝙ agens
nāle melius applicet̃ pti ꝓpinque minimi q̄ remote:imo
eq̄liter applicatur ad illas s̄m contactū virtutis:lꝫ nō s̄m

Ad 2^m.

contactū corpis. ❡ Ad 2^m dr̄ ꝙ in trāsitu successiuo verum
ē ꝙ p̄us ꝑuenitur ad mediū q̄ ad extremū:sed in subito
transitu simul ꝑuenitur ad oēs ptes ⁊ nō per mediū tanq̄
per p̄us tpe:lꝫ per p̄us cālitate:sicut dr̄ de eo qui ꝑcussus
ē in clipeo simul tpe:ipse ⁊ clipeus percussus ē:p̄us tñ

Ad 3^m.

cālitate ꝑcussus ē clipeus. ❡ Ad 3^m negatur ꝯña:qꝛ non
ē eadē actio:vnū actio agentis facta in p^n° causat aliā in
medio:⁊ illa actio medij causat aliā in extremo. In eodē

Ad 2^m principale.

tñ instāti fiunt hec.ergo ⁊c̃. ❡ Ad 2^m p̄ncipale cū queritur
aut mā ē eq̄liter disposita per totū aut nō.pōt dici vtrum
q̄.p̄mo ꝙ ē eque disposita. Et cū dicis:sꝫ agens nāle ve
locius agit in vnā partē q̄ in aliā ꝓpter ēē melius appli
catū vni parti q̄ alteri.negatur:qꝛ dictuꝫ ē ꝙ agens ē
eque bñ applicatū toti minimo.ergo non seq̄tur vlterius.
Pōt ēt dici ꝙ nō sit eq̄liter disposita. Et cū tu arguis.si ē
minus disposita ad vnū punctū.igitur p̄us incipiet corrū
pere formā ad illū punctū.negat̃ ꝯña:qꝛ si talis mā sit mi
nima:totū equalr̃ resistit:ergo eque cito corrūpet̃ dispō in

Ad tertium p̄ncipale.

toto sicut in parte. ❡ Ad 3^m principale cū arguit̃.ꝙ dabit̃
minima mā in quā forma p̄mo inducet̃.ꝯcedit̃ ꝯña:⁊ cū
tu dicis.ḡ dabitur minimus ignis:ꝙ si sic. volo ꝙ corrū
patur per diuisionē.admitto totū. Et cū tu dicis sequit̃ ꝙ
partes eius remanebūt sine forma.negat̃:qꝛ resoluent̃ in
cōtinēs:ita ꝙ talis mā cōiunget̃ cū mā cōtinentis ⁊ infor

Ad q̄rtum p̄ncipale.

mabit̃ forma cōtinētis.ergo ⁊c̃. ❡ Ad 4^m p̄ncipale dicit̃ ꝙ
mā pōt alterari ab agēte extrinseco ⁊ ab intrinseco. Et si
ab extrinseco negat̃ ꝙ illud velocius agat in partē ꝓpin
quā q̄ remotā:data mā minima in quā agat. Et si ab in
trinseco:dicit̃ ꝙ pōt alterari vniformiter ⁊ difformiter. Et
cū tu dicis.si vniformiter alterat̃ ab intrinseco:⁊ necessa
rio ꝯcurrit agēs extrinsecū qḋ magis adiuuat in vna pte
q̄ in alia.ḡ negat̃ ꝙ necessario ꝯcurrat agēs extrinsecū:qꝛ aq̄
calefacta reducit se ad p̄stinā frigiditatē ab intrinseco:⁊
tñ nō ꝯcurrit agēs extrinsecū ptr̄ꝰ cū reducat̃ ad maiorē
frigiditatē q̄ sit frigiditas ꝯtinētis. Et cū dicis:si difformiter.
igit̃ p̄us in vna pte q̄ in alia.negat̃ ꝯña:qꝛ pōt eque ꝓpor
tionabilr̃ iuuari ab agēte extrinseco:ꝙ ita velociꝰ aget in
ptes extrīsecas sicut agēs itrinsecū minꝰ velociter agit in
illas.ergo poterit vniformiter alterari. Alius modus rñdē
di. ❡ Si qs vellet subtiliçare hanc māṁ posset in via cōi
admittere illud p^m vt̃ sumptū.s.ꝙ oē agēs nāle velociꝰ

2° difficul tas annexa.

agit in ptē ꝓpinquā q̄ remotā. Sꝫ opꝫ p̄supponere vnuꝫ
satis ꝓbabile.s.ꝙ lꝫ vtreq̄ dispōnes.s.q̄litatiue ⁊ quanti
tatiue req̄rātur pro itroductiōe forme:tñ dispōnes quāti
tatiue sūt magis neccīe pro eē forme q̄ q̄litatiue. Et rō ē:
qꝛ q̄ntitas magis sustētat formā q̄ q̄litas ꝓp ēē māe ma

Cor^m p^m.

gis ꝓpinquā. ❡ Ex h̄ infert̃ ꝙ lꝫ forma sine dispōnibus
q̄ntitatiuis nullo mō possit stare in mā: tñ sine dispōnibus
q̄litatiuis quoquo mō pōt stare.dr̃ quoquo mō:qꝛ lꝫ nō
possit stare for^a in mā seorsū exñte sine dispōnibꝰ q̄litati
uis:tñ in mō modicissima minori minima cōiuncta alteri
māe bñ disposite pōt stare.ꝓbat̃:qꝛ alr̃ non essent magis
neccīe dispōnes q̄ntitatiue ꝓ ēē forme:q̄ q̄litatiue:cuiꝰ ꝯ

Cor^m 2^m.

riū suppono. ❡ Infert̃ 2° ꝙ nō ē necesse q̄ p̄mum aliqḋ
agēs corrūpit in aliq̄ dispōnes q̄litatiuas formā eiꝰ corrū
pi ⁊ aliā induci.pꝫ:qꝛ p̄us corrūpunt̃ dispōnes in mā mi
nori minima q̄ in minima:⁊ tunc in illa nō pōt iduci for^a
seq̄ns de nouo cū sit minor minima:ergo nec p̄cedēs cor
rūpit̃ in tali:qꝛ alr̃ staret mā sine for^a. Remanet ḡ forma
p̄cedēs in tali pte māe cuꝫ dispōnibꝰ q̄litatiuis ꝯrijs:⁊ nō
ē incōueniēs ꝓp paucitatē talis māe ⁊ ꝯtinuationē quā
hꝫ ad māṁ bñ dispositā:sicut pꝫ in mēbro parato ad cor
ruptionē:cuiꝰ modica pars hꝫ q̄litates oino ꝯrias vite:⁊
tñ si occurrat̃ cuꝫ remedijs saluatur aīa in toto membro.

Ad rōnes in ꝯrariū.

❡ Ad argu^m igit̃ in ꝯriuꝫ cū dicit̃:p̄us corrūpunt̃ dispō
nes in pte ꝓpinq̄ q̄ remota.igit̃ p̄us corrumpit̃ forma in
pte ꝓpinq̄ q̄ remota:dr̄ ꝙ si agens agat in minimū nāle.
negat̃ ꝙ p̄us corrūpant̃ dispōnes in pte propinq̄ q̄ remo
ta:qꝛ q̄ p̄mū corrūpunt̃ in pte ꝓpinq̄ corrumpit̃ for^a in to
to ꝓp nō habere debitā quātitatē:⁊ ex ꝯñti corrumpūtur
dispōnes q̄litatiue in toto. ❡ Si vo agēs agat i subm mi
nus minimo:ꝯcedit̃ ꝙ p̄us corrūpunt̃ dispōnes q̄litatiue
in pte ꝓpinq̄:sed tñ non q̄ p̄mū corrūpunt̃ tales dispōnes
corrumpit̃ for^a ꝓpter illud qḋ dcm̄ ē. ❡ Licet isti modi
rñdendi satisfaciant in ḡne simpliciū:⁊ ēt mixtoꝝ inaīato
rū:tñ in ipsis aīatis ⁊ maxīe aīalibꝰ nō vr̃ satisfacere:qꝛ
in aīalibꝰ nō inducit̃ forma sīr̄ solū in id qḋ ē minimum:
sed in multo maius subm. Ideo pro aīatis ⁊ maxīe aīali
bus dat̃ alius modus rñdēdi.s. ꝙ nō opꝫ māṁ eē vnifor
miter dispositā ꝓ introductiōe aīe in illā.pꝫ:qꝛ itensior ca
lor ē in corde q̄ in alijs mēbris. Et ex h̄ fundamēto faci

Instan^a

le rñdet̃ ad argu^m in ꝯriū. ❡ Et si dr̄ ꝯ:qꝛ phs i de ḡnatio
ne aīaliū inquit.ꝙ p^m qḋ viuit ē cor ⁊ ē vltimū qḋ mo
rit̃.igit̃ aīa p̄us inducit̃ in cor q̄ in alia mēbra:⁊ sīr̄ poste

Rñsio.

rius desinit iformare cor q̄ alia mēbra. ❡ Dicit̃ ꝙ phs
intēdit ꝙ p^m qḋ viuit ē cor p̄oritate pfectiōis ⁊ nō tpis:⁊
iō p̄us apparēt opera vite circa cor q̄ circa alia mēbra:⁊
ꝯsīr̄ in morte posteriꝰ occultant̃ opa vite circa cor q̄ cir
ca alia mēbra. ❡ Circa dcā occurrit vna difficultas. Utꝝ

3° difficul tas annexa.

det̃ maximū ⁊ minimū. ꝓ q̄ sciēdū ꝙ de h̄ fuerūt tres opio
nes.qdā dixerūt nō dari maximū neq̄ minimū. Et hanc
opionē Burleus ꝓbabilr̃ sustentat ꝑ phy. Alij vo dixerūt
ꝯcorditer cū pho dari maximū ⁊ minimū. Sed hi bipar
titi sunt. Nā via cōis dicit dari maximū ⁊ minimuꝫ ex cā
intrinseca:qꝛ forma limitat sibi tantā māṁ: ita ꝙ maiorē
⁊ minorē refugit. Mātuanus vo vult dari minimū ex cā

Instā. contra primas opio nem.

extrīseca.s.qḋ dato medio corrūpenti resistere pōt nō aūt
ex cā itrinseca. ❡ Cōtra p^m opionē ē auctas phi ꝑ phy.
dicētis. Carnis aūt determinata ē q̄ntitas magnꝰ ⁊ parui

T.c. 34

tate.⁊ 2° de aīa. Oīum nā cōstantiū terminus. ⁊ rō ē ma

T.c. 41

Instan° ꝯ 2ᵐ
gnitudinis ꝛ augmēti. ¶ Cōtra 2ᵐ sunt due rōnes Bur/
lei. pᵃ est: q̄cq̄d repugnat vni indiuiduo eiusdē spēi repu
In primo physicorū super. t. 38.
gnat cuilꝫ. Et qd̓ nō repugnat vni nō repugnat alteri: sꝫ
p se existere nō repugnat toti. igit̄ nō repugnat alicui pti:
que est eiusdē spēi cū toto. ¶ 2ᵃ rō est. si detur minimum
Secundo ad idem instatur.
diuidet̄: aut ꝙ manebit post diuisionē: aut nō. si sic: dabit̄
min⁹ minimo. si nō: tūc nō ois corru⁹ substalis erit termin⁹
alteratiōis. ꝯ phm ꝑ de gnōne. ¶ Cōtra tertiā sunt ēt due
Instan° ꝯ 3ᵐ.
rōnes Burlei. Pria est. si. a. minimū resistit ꝯtinēti ꝯrio p
horā. igit̄ ei⁹ medietas resistere pōt eidē medio in duplo
minus ꝯrio: sed ꝯuenit dari mediū in duplo minus ꝯriū.
Secundo ad idem instatur.
q̄re ꝛc̄. ¶ 2ᵃ rō. si minimū resistit ꝯtinēti ꝯrio p tp̄s: cū aūt
debilitet̄ tale minimū. igit̄ signata debilitate eius in me/
dio tēporis: cū aliq̄ ps eius a pⁿ fit ita potēs sicut ꝟ totū
debilitatū: ꝛ ꝟ totū resistere possit p tp̄s. igit̄ ꝛ ps ei⁹ resi/
stere poterit. ¶ Defendēdo pmā viā dicit Burleus. non
Responsio ꝯ pria opinione.
admittant̄ auctes in ꝯriū. ¶ Defendēdo 2ᵐ. Ad pmā rō
nē in ꝯriū dī negādo maiorē: q̄ velocissime moueri nō re
pugnat huic celo: ꝛ tñ repugnat alicui pti ei⁹. s. pti ppinq̄
Responsio ꝯ secunda opione.
polo. ¶ Uel alr̄ dī ꝯcedēdo maiorē: imo totā ꝯñaꝫ ꝛ ꝯñs
scilꝫ ꝙ nulli pti repugnat p se existere formalr̄: q̄ q̄lꝫ ps
pōt per se existere quātū est ex pte forme: q̄ poterit rare/
Responsio secūda.
fieri ad q̄ntitatē debitā. si aūt nō poterit tātū rarefieri: erit
Ad scd̓am rōnem.
ex defectu mãe ꝛ nō forme. ¶ Ad 2ᵐ rōnem dī ꝙ si mini
mū diuidit̄ corrūpit̄ ꝛ eius mã trāsit in ꝯtinēs: ꝛ informat̄
for° ꝯtinētis. neq̄ est ꝯ Aristo. ꝙ talis corruptio nō fit ter
Responsio pro tertia opi.
minus alteratiōis: q̄ est corruptio iproprie. ¶ Defendē/
do tertiā opionē. Ad pmā rōnē in ꝯriū dī. ꝙ argūᵐ nō est
ꝯ opionē: q̄ intēdit ꝙ datur minimū: qd̓ pōt medio nãli
Ad scd̓am rōnem.
resistere. ¶ Ad 2ᵐ dī ꝙ minimū resistit ꝯtinenti ꝑuatiue:
Insta° contra istas responsiones.
q̄ nō recipit actionē eius: ꝛ iō nō debilitat̄. Si v̓o resiste/
ret positiue recipiēdo actionē ei⁹ debilitaret̄ vtiq̄. ¶ Cō
tra vtrāq̄ rñsionē arguit̄: q̄ aer in oi sua dispōne exiccat
corpa nr̄a: vt inq̄t Aui. 2ᵃ fen pmi canōis. igit̄ ēt in dispō/
ne nãli exiccat corpa nr̄a: ꝛ ꝯñr agit ad corruptionē nr̄aꝫ
q̄re nō pōt minimū resistere medio nãli ꝯtra pmā respon
sionē: ꝛ etiā positiue resistit cōtra secundam. ¶ Rñde tu
pro ipso: si vis defendere eius opinionem. Et hec de ista
questione sufficiant. ¶ Questio. ij.

Negatiue arguitur pmo.
Utrum cuiuslꝫ forme pducende sit dare pmū instans in quo sic: aut vlti/
mū in quo nō. puta ignis: plante: bouis ꝛ ho
minis. ¶ Et arguit̄ ꝙ nō ex dictis Mantua
ni. Et pmo arguam⁹ nos argᵘᵐ satis clarorē vt
melius possit intelligi argᵘᵐ Mātuani: qd̓ est satis obscu/
rū. Primo igit̄ arguit̄ sic. Aliq̄ forma pducet̄ que in nul/
lo instanti erit. igit̄ illius nō dabitur pᵐ in quo sic: nec vlti
mū in quo nō. pꝫ ꝯñia: q̄ ex oppᵗᵒ ꝯñtis seq̄tur oppᵐ añte
dentis: q̄ñ si dabit̄ pᵐ in quo sic: in aliquo instāti erit. ꝛ si
dabit̄ vltimum in quo nō post illud in aliquo instāti erit.
añs probat̄: q̄ cū agēs per motū pducat quācūq̄ formā
extensam successiue. s. per partē post partē: ponat̄ ꝙ sicut
successiue pducit̄ / successiue corrūpat̄ ꝛ incipiat corrūpi
inducta pma parte pportionali: tūc pꝫ ꝙ talis for° pduce
tur: ꝛ tñ in nullo istāti erit. nō eni erit in vlti° instāti termi
nante motū: nec post illud instās: q̄ sicut 2ᵃ ps pducebat̄:
ita pma corrūpebat̄ nec erit in aliquo instāti intrinseco il
lius motus: q̄ quocūq̄ tali instāti dato: aut aliq̄ pars for
me tūc corrupta est: aut aliq̄ pars restat gñanda. q̄re ꝛc̄.
Argᵗ 2° ¶ 2° arguitur arguᵗᵒ Mantuani satis intricato. Et arguit̄
sic. nihil qd̓ pducet̄ pus pducet̄ q̄ꝫ erit pductū. igit̄ possi
bile est, ꝙ aliqd̓ successiue pducendū erit qd̓ in nullo instā
ti erit. Tūc vltra: aliqd̓ successiue pducendum erit qd̓ in
nullo instāti erit. ꝙ nō cuiuslibet forme pducende dat̄ pri
mū instans in quo sic: aut vltimū in quo nō. ¶ Prima cō
sequētia sic declarat̄: q̄ si nihil qd̓ producet̄ pus produce
tur q̄ꝫ erit productū. igit̄ qd̓ producet̄ tam cito erit produ
ctū: q̄ꝫ cito pducet̄. pꝫ ꝯñia: sed in toto tp̄e adequate pdu/
ctionis pducetur. ꝙ in toto illo tp̄e erit productū: ꝛ ꝯñr in
toto illo tp̄e erit. Et vlterius seq̄tur. si in toto illo tp̄e erit
pductū ꝙ nō est necesse ꝙ illud qd̓ pducetur sit in vlti° in
stanti termināte motuꝫ. nec in alio instāti post. pbat̄: q̄ si
esset necesse ꝙ esset in vlti° instāti: maxie esset: vt esse pdu
ctū terminaret pductionē. sed hoc nō opꝫ: q̄ esse pductū
ꝯtinue est cū pductione: q̄ñ q̄ꝫdiu pducetur tādiu erit p/
ductū: igitur qd̓ pducetur nō est necesse esse in vlti° instā
ti termināte motū: nec ēt in alio instāti post per idē. Et cū
illud qd̓ pducetur per motū nō sit in aliquo instāti intrin
seco illius mot⁹: q̄ cessaret motus. igitur pos̄e est ꝙ illud
qd̓ pducetur in nullo instāti erit. ¶ 2ᵃ ꝯñtia declarat̄ sic:
q̄ si pos̄e est ꝙ aliqd̓ successiue pducendū erit ꝙ in nullo
instāti erit. igitur illius nō datur pᵐ instās in quo sic: nec
vltimū in quo nō. pꝫ ꝯñia: q̄ si daret̄ pᵐ instās in quo sic:
vel vltimū in quo nō: illud esset in aliquo instāti. ¶ Et vl
terius seq̄tur. si illius nō datur pᵐ instās in quo sic: nec vl
timū in quo nō: ꝙ non cuiuslibꝫ forme pducēde dabit̄ pᵐ
instās in quo sic: vel vltimū in quo nō. pꝫ ꝯñia: q̄ negata
vna singulari ꝯtenta sub vli affirᵃ: negat̄ vlis affirᵃ sicut
si iste hō non currit. non q̄lꝫ hō currit. q̄re ꝛc̄. ¶ Añs v̓o
pᵐ difficul. tas.
pncipale. s. ꝙ nihil qd̓ pducetur pus pducet̄ q̄ꝫ erit pdu/
ctū: pbatur q̄tuor rōnibus pncipalib⁹ in q̄bus multū insi
pᵃ rō.
stit. ¶ Primo sic. Oē qd̓ pducetur vel pducet̄ subito: vel
successiue. si subito: pꝫ ꝙ nō pus producet̄ q̄ꝫ erit pductū.
Si v̓o successiue: probat̄ ꝙ non pus producet̄ q̄ꝫ erit pro
ductū: q̄ ponatur ꝙ. a. q̄ntitas pducatur in. c. hora futu/
ra terminata ad. b. instās: ꝛ arguitur sic. a. quantitas pdu
cetur in. c. hora añ. b. ꝛ in. c. hora añ. b. erit pducta. igitur
non pus pducetur q̄ꝫ erit producta. pꝫ ꝯñia cū maiori. mi
nor pbatur: q̄ si. a. q̄ntitas pducet̄. igitur. a. q̄ntitas erit:
vt pbabo: sed nō erit in. b. instanti: nec post. b. q̄ ponatur
in casu ꝙ in. b. instāti sit pmo corrupta talis q̄ntitas. igit̄
erit añ. b. ꝛ ex ꝯñti seq̄tur ꝙ ante. b. erit producta: qd̓ fuit
pbādū. Restat mō probare q̄ñ seq̄tur. si. a. q̄ntitas pdu
cetur. a. q̄ntitas erit. probat aūt ꝟ per vnū ꝑsuppositū qd̓
dicit. Si aliqd agens pducet aliquē effectū: ille effectus
erit. pꝫ ꝑ: q̄ termin⁹ seq̄ns verbū: seq̄tur nām verbi. 2°: q̄
si. a. agens pducet. b. effectū: igitur. b. effectus pducetur.
tūc vltra. igitur qd̓ pducetur erit. b. effectus: tūc vltra. igi
tur. b. effectus erit. ¶ Forte dicitur non admittēdo casuꝫ
pro illa pte in q̄ dicitur ꝙ. a. q̄ntitas sit ꝑ corrupta in. b. in
stanti termināte motū: q̄ si aliqd pducet̄: illud productū
erit in fine postq̄ꝫ producet̄. ¶ Contra hoc arguit̄: q̄ po/
nat̄ ꝙ. a. q̄ntitas pedalis gñet̄ in hora vniformiter: ita ꝙ
pᵃ medietas generet̄ in pᵃ medietate hore: ꝛ 2ᵃ medietas
in 2ᵃ medietate: ꝛ addat̄: ꝙ q̄ñ gñabit̄ 2ᵃ medietas corrū/
pat̄ pᵃ: ꝛ pꝫ ꝙ hoc totū est pos̄e: ꝛ tñ illa q̄ntitas pducet̄ ꝛ
nō erit postq̄ꝫ producet̄: neq̄ erit in aliq̄ instāti. ¶ Uel po
nat̄ ꝙ q̄ñcūq̄ gñabit̄ 2ᵃ ps proportionalis: corrūpat̄ pᵃ: ꝛ
q̄ñ gñabitur 3ᵃ corrūpat̄ 2ᵃ: ꝛ sic de alijs: tūc pꝫ ꝙ illa q̄nti
tas gñabit̄: ꝛ tñ nō erit postq̄ꝫ gñabit̄: neq̄ erit in aliquo
instāti. ¶ Cōfir̄ de motu locali. ponat̄ ꝙ sor. mouebitur
vniformiter localr̄ ab. a. pūcto ad. b. punctū pedalr̄ distā
tē: ꝛ cū ptransibit scd̓am ptē proportionalē corrūpat̄ pᵃ: ꝛ
cū ptrāsibit tertiā: corrūpat̄ 2ᵃ: ꝛ sic de alijs. ꝛ pꝫ ꝙ sor. p/
trāsibit pedalē distātiā: ꝛ tñ nō pmanebit in fine hore per
2ᵃ rō.
trāsita. ¶ 2° arguit̄ ad idē. q̄ si sor. augebit̄ adeq̄te in ho/
ra vniformiter: tūc mot⁹ augmētatiōis quo augebit̄ erit
adeq̄te in illa hora: sed ille mot⁹ augmētatiōis erit illa to
talis q̄ntitas quam acq̄ret. ꝙ illa totalis q̄ntitas quā acq
ret erit in illa hora. pꝫ ꝯñia cuꝫ maiori. minor pbat̄: q̄ illa
q̄ntitas erit illud p qd̓ sor. formalr̄ augebit̄: q̄ erit actus
augmētabilis ꝟꝫ ꝙ augmētabile. igit̄ illa q̄ntitas erit illa
augmentatio. pꝫ ꝯñia. a. diffōne ad diffinitū. Uel si illa au
gmētatio erit aliqd distinctū a q̄ntitate que acq̄retur: cuꝫ

ille motus producetur adeq̄te in hora: ⁊ ille motus nō est
in fine hore: igitur aliqd tā cito erit productū q̄ꝫ cito pro/
ducetur: ⁊ eadē rōne qōlibꝫ successiue ꝑducendū erit sic.
3ª rō. ℂ 3º arguitur ad idē: qꝛ ponat̃ ꝙ.a.⁊.b.sint duo pedalia
nō colorata: q̄ ꝑ totā.c.horā futurā alterabunt̃ vniformi/
ter ⁊ eque velociter a duob⁹ agentib⁹.s.d.⁊.e.⁊ ponatur
ꝙ si vtrūqꝫ remaneret in fine motus/haberet albedinē vt
q̄tuor: sed in fine hore sit p̄ᵐ nō esse.e.agentis alterātis.b.
passum: tunc in isto casu albedo.a.in fine hore erit vt q̄tu
or: ⁊ in nulla proportione erit maior vel minor albedine.
b.que exclusiue terminatur ad q̄tuor. Et ponat̃ vlterius
ꝙ.b.passuꝫ simul desinat esse cū suo agente.e.ita ꝙ idē sit
p̄ᵐ instās non esse vtriusqꝫ: ⁊ sequitur ꝙ albedo in.b.passo
nō ꝑus producet̃ q̄ꝫ erit producta: vt pꝫ. Et sic pꝫ ex parte
ꝑdicamēti q̄ꝫtitatis: ⁊ ꝑnti q̄litatis: ⁊ ꝑnti vbi: ꝙ non ꝑus
4ª rō. producet̃ aliqd q̄ꝫ erit productū. ℂ 4º arguit̃ ad idē: qꝛ
dato oppo°.s. ꝙ res successiue producēda ꝑus producet̃
q̄ꝫ erit ꝑducta sequunt̃ plura incōuenientia. ℂ Primū in
cōueniēs est ꝙ.a.alterās per totā horam alterabit.b.pas
sum: ⁊ tñ nūq̄ꝫ erit ita ꝙ aliq̄ est maxima velocitas q̄ alte
rabit suum passum. probat̃: qꝛ ponat̃ ꝙ.a.alterās alteret
suū passū: quousqꝫ habeat ꝑportionē duplā: ⁊ arguitur
sic. Nulla est maxima ꝑportio ꝑm quaꝫ aget. igitur nulla
est maxia velocitas q̄ alterabit suū passum. tꝫ ꝯña: ⁊ añs
probat̃: qꝛ non dupla: q̄m si ꝑm illā ageret: ⁊ ꝑus egisset:
qꝛ q̄cq̄d successiue agit prius agebat: nec ēt aliq̄ infra du
plā est maxia ꝑm quā aget: qꝛ illa nō datur. igit̃ nulla est
maxia velocitas ꝑm quā aget. ℂ 2ᵐ incōueniēs est: ꝙ. d.
velocius aget.a.⁊ tñ in nulla ꝑportione velocius aget. ꝑ
bat̃ in eodē casu addēdo ꝙ.d.alterās.a. ꝑportiōe dupla
vniformiter alteret suū passum: tūc.d.velocius aget.a.vt
pꝫ: ⁊ tñ in nulla ꝑportiōe velocius aget. ℂ 3ᵐ incōueniēs
est ꝙ motū difformiter nō posset incipere moueri vnifor/
miter intēsiori gradu q̄ꝫ sit ille quo mouet̃. ꝑbat̃: qꝛ pona
tur ꝙ aliqs intēdat motū suū quousqꝫ moueat̃.d.gradu:
quo postea moueat̃ vniformiter: tūc quero aut dabit̃ p̄ᵐ
instās in quo incipit moueri.d.gradu: aut vltimū in quo
nō. non pōt dici p̄ᵐ: qꝛ tūc ageret a maxia ꝑportione: ⁊ nō
ꝑus egisset qd̄ est flm. nec pōt dici 2ᵐ. qꝛ tunc aliq̄ esset ma
xima velocitas a qua ageret. Sequitur ēt ꝙ tū intēdat mo
tum suū: ⁊ nō per t̄ps: nec per instās. Et ꝙ illud mouebit̃
velocius q̄ꝫ iam moueat̃: ⁊ in nulla ꝑportione velocius.
In oppositum ⁊ pro via cōi abfirmatiue arguit̃ p̄º. ℂ In opp̄ᵐ pro via cōi arguit̃: qꝛ oīs forma producenda
vel ꝑducet̃ subito vel successiue: sꝫ vtroqꝫ mō datur ꝑmū
in quo sic: vel vltimū in quo nō. ḡ cuiuslibet forme ꝑducē
de detur p̄ᵐ in quo sic vel vltimū in quo nō. pꝫ ꝯñtia cum
maiori. minor probat̃: qꝛ forma q̄ producit̃ subito vel ꝑ/
ducitur in instāti vel in nō tēpore. si in instāti. pꝫ ꝙ dat̃ pri
mū in quo sic. si in nō t̄pe datur vltimū in quo non. q̄re cu
iuslibet forme producende subito datur p̄ᵐ in quo sic: vel
vltimū in quo nō. q̄ v̄o producit̃ successiue vel est res per
manens vel successiua. si successiua: pꝫ ꝙ datur vltimū in
quo nō. Si v̄o permanēs: vel est determinata vel indeter
minata. si indeterminata vt q̄ꝫtitas: q̄litas: ⁊ h̄ꝫ. pꝫ ꝙ dat̃
vltimū in quo nō. Si v̄o est determinata: vt q̄ꝫtitas peda/
lis: caliditas vt q̄tuor: ⁊ h̄ꝫ. pꝫ ꝙ dat̃ p̄ᵐ in quo sic: qd̄ pro
bat̃: qꝛ in h̄ stat difficultas: q̄m talis for° est acq̄sibilis per
motū tanq̄ꝫ terminus ad quē mot⁹: sed terminus ad quē
ipsius mot⁹ ꝑ est in vltimo instāti tēporis mēsurantis mo
tuꝫ: qꝛ si eēt añ cessaret motus añ. igit̃ talis forme dat̃ p̄ᵐ
instās esse. q̄re cuiuslibꝫ forme successiue ꝑducēde datur
p̄ᵐ in quo sic. vel vltimum in q̄ nō. ⁊ sic ꝑbata est minor ꝑ
Argt̃ 2º. vtraqꝫ pte. ℂ 2º arguit̃ sic. q̄cūqꝫ re producēda datasigne
tur totū t̄ps per qd̄ erit: ⁊ totū t̄ps ante per qd̄ nō erit. de/
inde signet̃ instās mediū inter hec duo t̄pa. Et sit.a. ℂ Et
arguit̃ sic. ista res in.a.instāti icipit esse. ḡ.a. Instās est p̄ᵐ
in quo sicut vltimū in quo nō. pꝫ ꝯña: ⁊ añs ꝑbat̃: qꝛ q̄/

ro an h̄ꝫ esse in.a.instāti: aut nō. Si dī ꝙ h̄ꝫ esse in.a.⁊ nō
immediate añ.a.habuit esse. ḡ.a. est p̄ᵐ instans esse eius.
Si vero dicit̃ ꝙ nō h̄ꝫ esse in.a.instanti ⁊ imediate post h̄
habebit esse. ḡ.a.est vltimū instās in quo non. ℂ Argua
mus ēt pro via cōi ꝯtra fundamētū opinionis Mātuani
qd̄ est. ꝙ nihil qd̄ producet̃ ꝑus producet̃ q̄ꝫ erit ꝑductū:
⁊ sicut ille q̄tuor rōnib⁹ corroborauit illud: ita ⁊ q̄tuor ra
p̄ª rō. tionib⁹ iprobemus illud. ℂ Et ꝑmo arguit̃ sic. Q̄ꝫdiu res
est in fieri/res nō est producta: sꝫ q̄ꝫdiu res producitur/tā
diu res est in fieri. igitur q̄ꝫdiu res ꝑducitur/ res nō est ꝑ
T.c.9. ducta. pꝫ ꝯñtia cū minori: ⁊ maior est ph̄i 6º phy. dicētis:
2ª rō. qd̄ fit nō est. ℂ 2º arguit̃ sic. Forma producēda per motū
est terminus ad quē motus: sꝫ termin⁹ ad quē motus nō
est ante finē motus. igit̃ for° ꝑducēda per motū nō est añ
finē mot⁹. pꝫ ꝯña cuꝫ maiori: ⁊ minor ꝑbat̃: qꝛ si termin⁹
ad quē mot⁹ esset añ finē motus cessaret mot⁹ ante fineꝫ:
qꝛ habitis p̄tib⁹ in m̄a cessat mot⁹. ℂ 3º argt̃ sic. Que
3ª rō. libet forma ꝑducēda per motū ꝑducit̃ per ꝑtē post ꝑtem
donec tota cōpleat̃: sed in fine solū h̄ꝫ esse cōpletū. igit̃ añ
4ª rō. finē non est ꝑducta. pꝫ ꝯña: qꝛ sibi deficit aliqd. ℂ 4º ar
guit̃ sic. Si.a.for° ꝑducēda ꝑ motū añ finem ꝑducta erit.
igit̃ post finē motus verū est dicere ꝙ.a. forma ante fineꝫ
ꝑducta fuit. pꝫ ꝯña: qꝛ ꝑpōni vere de futuro limitate ad
certū terminū correspōdet vna vera de p̄terito. tūc vltra.
igitur aliq̄n añ finē verꝫ est dicere ꝙ.a.for° est ꝑducta. pꝫ
ꝯña: qꝛ ꝑpōni vere de p̄terito correspondet vna vera de
p̄senti: sed ꝑpō vera de p̄senti verificat̃ pro instāti. ḡ in ali
quo instāti ante finē motus fuit veruꝫ dicere ꝙ.a. for° est
ꝑducta. ꝯña est incōueniēs ēt apud eū qui dicit ꝙ in toto
t̄pe cathegorematice sumēdo ante finē motus ꝑducta est:
sed tñ in nullo instanti producta est. ℂ R̄ñdeo in hac m̄a
sunt due opiones. s. Mātuani: ⁊ cōis. ⁊ ꝑmo pertractabo
Pro opi. Ma. mā. ponit̃ hec ꝯclō. opionē Mantuani: deinde cōem. ℂ Pro opione Mātua
ni ponit̃ illa ꝯclō r̄ñsiua ad quesitū. Q, non cuiuslibꝫ for
me ꝑducēde datur ꝑmū instans in quo sic: aut vltimū in
quo nō. que ꝯclō breuiter sic ꝑbat̃: qꝛ stat ꝙ aliq̄ q̄ꝫtitas
vel q̄litas adeq̄te gn̄etur in hora: ⁊ in nullo instāti intrin
seco eius erit nec in alio post: sed talis forme nō datur pri
mū instans in quo sic: nec vltimū in quo nō. igitur non cu
iuslibet forme ꝑducende datur p̄ᵐ in quo sic: aut vltimuꝫ
in quo nō. ℂ Et pro ista opione faciunt argu° facta in ꝑn
cipio q̄ōnis ad partē negatiuā. ℂ Ex hac ꝯne infert ꝑmo
ꝙ multe res erūt que nō sunt. Q̄uarū nulla incipit vel in Corᵐ p̄ᵐ.
cipiet esse. Silr̃ nec desinit: nec desinet esse: qd̄ verū est de
oībus successiue producēdis que nō manebūt postq̄ꝫ pro
ducētur ⁊ erūt ꝑducte. ℂ Et qꝛ aliqd̄ aīal successiue pro
ducet̃: pōle est ꝙ aliqd̄ aīal erit qd̄ nō est: qd̄ nō incipit eē
nec incipiet esse. Similr̃ nō cuiuslibet ignis ꝑducēdi plā/
te: ⁊ asini: ⁊ h̄ꝫ dabit̃ ꝑmū instās qd̄ sic vel vltimū qd̄ nō.
ℂ 2º infert illas regulas cōes nō esse veras: q̄ꝫ si aliqd ꝑ/
Corᵐ 2ᵐ. ducet̃ per motū: cuius nō est dare ꝑmuꝫ instās in quo sic:
erit dare vltimū in quo nō. Et ecōuerso. si nō erit dare vl/
timū in quo nō: erit dare ꝑmū in quo sic. Nec de desitiōe
veruꝫ est: ꝙ si aliq̄ res est: que postea nō erit: ⁊ ipsius non
sit dare vltimū in quo erit: erit dare ꝑmū in quo non erit.
Nec ecōuerso verū est: ꝙ si aliq̄ res est: q̄ postea nō erit: ⁊
ipsius nō est dare ꝑmū in quo nō erit: erit dare vltimū in
quo sic: qꝛ multe res erunt que nō sunt: que nec incipiunt
nec incipiēt eē: nec desinunt nec desinēt esse: vt pꝫ de q̄ꝫ/
titate ⁊ q̄litate successiue gn̄andis ⁊ corrūpendis. ℂ Sꝫ
pro ista m̄a tenēde sūt iste regule. ꝑma ꝙ si aliq̄ res erit in
aliquo instāti inaiata vel aiata simplex vel cōposita: q̄ nō
est: ipsa in aliquo instāti icipit vel incipiet esse sic ꝙ aliqd̄
erit ꝑmū instās esse illius vel vltimū in quo nō. Et de tali
re q̄ncunqꝫ non erit dare ꝑmū instans in quo sic: erit dare
vltimū in quo nō: ⁊ econuerso. Similr̃ de ꝑmo nō esse: ⁊
vltimo esse: qꝛ si aliqua res erit in aliquo instanti que po

res nõ erit:aliqđ erit pmũ instãs in quo ista res non erit: aut vltimuʒ in quo ista res erit. Et vbi nõ sit dare pmũ in quo illa res nõ erit:erit dare vltimũ in quo illa res erit:[et] ecõuerso.

Contra suppositiones dictas primo. 2° ad idem. ¶ Et si arguitur contra pdicta:qa illis datis seqt̃ q̃ aliqđ erit ante pm̃ instãs eẽ sui:[et] q̃ aliqđ icipiet eẽ postq̃ fuit. ¶ Itẽ q̃ si sor.per totã istaʒ horã augebit [et] nõ diminuet in aliq̃ pte illius hore:[et] tñ in nullo instãti illius hore erit maior q̃ ante illđ instãs fuerit. ¶ Ad ista rñdet.

Ad 2m dicit. Ad pmũ q̃ nihil erit in instãti ante pmũ instãs esse sui:sed bñ erit aliqđ añ pm instãs eẽ sui. ¶ Pro 2° dr̃ ɔcedẽdo ipsum

Ad secũdum ab ipso mãtuano. intelligẽdo ly icipit/qualr̃ in pcedẽtib9 est dñsuʒ. Ad aliud cõceditur totũ. ¶ Ad argu'a vero pncipalia in oppm pro

Ad principale di. ipso rñdet. Ad pmũ negat minor.s.q̃ cuiuslibʒ forme pducende tã subito q̃ successiue detur pmũ instans in quo fit:aut vltimũ in quo nõ:qa alicuius forme successiue producende per motũ non dabit nec pmũ in quo fiet nec vltimũ in quo nõ:puta illius que successiue gñabit [et] successiue corrũpetur. Ad pbationẽ cũ dr̃ talis forma pducẽda est acqsibilis per motũ tanq̃ terminus eius:ɔcedat:[et] cũ dr̃:sed terminus motus pmo est in vltimo instãti terminãte motũ.negat hoc:qa terminus motus est acqsitus ante vltimũ instãs illius tpis. per nullũ tñ instãs ante:nec per tẽpus ante. Et cũ dicis:qa si esset ante:cessaret motus ante.negat ɔña:sed bñ verũ est q̃ si esset ante in aliquo instãti sequeret q̃ ante cessaret motus.

Ad 2m ¶ Ad 2m nõ admittit signari totũ tp̃s per qđ illa res erit tenendo ly totũ syncathego'ce:qz nullũ erit maximuʒ tp̃s per qđ illa res erit. s. que successiue gñabit [et] successiue corrũpet. non enĩʒ illa hora in qua pducet est maximuʒ tp̃s per qđ illa res erit:qa tũc in quolibet instanti intrinseco illius esset:qđ est falsuʒ:sed ɔcedit q̃ adeq̃te erit in tota illa hora cathego'ce tenẽdo ly/tota:sed tunc argu'm nõ pcedit. ¶ Ad alia võ ar-

Ad primã rõnẽ cõtra fũdamẽtũ. gumẽta ɔ fundamẽtũ suũ.s.q̃ nihil qđ pducet pus pducetur q̃ erit pductũ. Respondet. Ad pm negat maior.s.q̃ q̃diu res est in fieri nõ sit pducta:imo q̃diu res fit pducit:[et] pducta est:in nullo tñ instanti pducta est.[et] hoc voluit

Ad 2m. phs qñ dixit:qđ fit nõ est.s.in aliq̃ instãti. ¶ Ad 2m negat minor.s.q̃ terminus ad quẽ motus nõ est ante finẽ mot9: sed bene verũ est q̃ terminus ad quẽ motus non est in aliquo instãti ante finẽ mot9.

Ad 3m. ¶ Ad 3m negat minor.s.q̃ forma pducẽda solũ i fine motus hʒ esset cõpletum:imo añ finẽ motus est cõpleta:[et] p nullũ tñ instãs ante:qz non hʒ esse cõpletũ in aliquo instãti ante. ¶ Ad 4m rñdetur ex dictis eius.

Ad q̃rtum pro cõi opinio. ponit hec ɔclo. ¶ Pro opione võ cõi ponit hec ɔ responsiua. q̃ cuiuslibet forme pducẽde dabit pmũ instãs in quo fit:aut vltimũ in quo nõ. pbat ɔ:qa forme subito pducende dabit pm instans in quo fit:aut vltimũ in quo nõ.[et] forme successiue pducẽde datur pmũ instãs in quo fit:aut vltimũ in quo nõ.igitur cuiuslibet forme pducẽde dat pmũ instãs in quo fit:aut vltimum in quo nõ.pʒ ɔña:[et] añs supra sufficiẽter probatuʒ est.

Nõndũ ¶ Sed pro rñsione ad argu'a Mantuani:in qbus tota difficultas stat in casu posito de forma successiue gñanda:[et] successiue corrũpenda. ¶ Aduerte q̃ in via cõi ad hoc est duplex mod9 rñdẽdi. Unus dicit q̃ casus nõ est possis nãliter. Et rõ est:qa virtus productiua forme est [et] cõseruatiua eiusdẽ:[et] q̃diu producit tãdiu cõseruat:qđ probat:qa per quãtũ agẽs agit:per tantũ resistit ɔrio suo ne agat:sed per quantuʒ resistit ɔrio ne agat:per tantũ cõseruat. igitur q̃diu agit:tãdiu ɔseruat. ¶ Confirmat:qa agens nõ inducit formã in partẽ remotã nisi per alteratione transeuntẽ per partẽ ppinquã:i cui melius applicat:lʒ alteratio illa est potens inducere formã in partẽ remotã.igit illa nõ hʒ ipedimẽtũ in parte ppinq̃:[et] per ɔñs nõ est alteratio corruptiua in parte ppinqua.pʒ ɔña:qa si eẽt alteratio corruptiua in pte ppinqua ipediret pductio for' in pte remota. ¶ Alius modus respõdendi admittit casum esse possibilẽ:qz saltẽ per potentiaʒ diuinam põt anihilari ps forme in pte ppinqua:[et] tñ põt successiue pduci forma in pte remota. ¶ Sed pɔne sustinẽdo dicit.q̃ cuiuslibet forme producẽde datur pmũ instãs in quo fit:aut vltimũ in quo nõ simplr̃ vel fm gd. simplr̃ dicit quãtũ ad formas permanẽtes qñ permanẽt post pductionẽ.fm gd vero qñ nõ permanẽt post productionẽ:qa lʒ talis forme nõ detur pmũ in quo fit simplr̃: tñ datur pmũ in quo fit fm gd:qa fm q̃lbet partẽ signabilẽ eius datur pmũ in quo fit.q̃re lʒ talis forme non detur pmũ fm se totã cathegoricẽ:tñ dat pmũ ei9 fm se totã syncathegorematice. ¶ Ex his pʒ ad argumẽta Mãtuani. Et q̃ño regule de inceptione [et] desitione fm viaʒ cõem saluentur.

Ad primã rõnẽ cõtra fũdamẽtũ. ¶ Restat respondere ad q̃tuor argumẽta:qb9 probat fundamentũ sue positionis.s. q̃ nihil qđ producetur pus producetur q̃ erit pductum. Et ad primã probationem cũ dicitur.b.q̃ntitas ante fineʒ hore producetur:[et] ante finẽ hore erit producta.igitur non prius producet q̃ erit producta.negatur minor. Ad probationẽ pmã cuʒ dicitur.b.producet.ergo.b.erit.negatur ɔña. Et ad pbationem cũ dicitur.terminus seq̃ns verbuʒ seqtur nãm verbi.ergo si producetur erit.dicitur q̃ isto modo seqtur nãm verbi:qa si.b.pducet.b.erit in producí. ¶ Ad secũdã probationẽ cũ dicitur.b.producet. ergo qđ producet erit.b.cõceditur:[et] vlterius cũ infertur.ergo.b.erit. negatur ɔña:qz sicut non seqtur: qđ producitur est.b.ergo.b.est.ita nõ seqtur:qđ producetur erit.b.ergo.b.erit:qz illa propositio.b.producetur.significat q̃.b. erit in producí:[et] illa.qđ producetur erit.b. significat qđ illud qđ erit in producí erit.b.quare pʒ q̃ ex ista nõ seqtur. ergo.b.erit.

Instan' ¶ Et si replicas cõtra:qa ista ppositio.b.producet.hʒ resolui in istã.b.erit productũ:sed ex ista seqtur. b.erit. q̃re [et]c. ¶ Itẽ ista propositio.b.producetur. conuertit in istã: qđ producetur erit.b.siue productũ erit.b.sed ex ista seqtur.ergo.b.erit.q̃re [et]c.

Rñsio ¶ Rñdetur ad pmũ negãdo q̃ illa propositio resoluatur illo modo:qz tũc ista.b. producetur.resolueretur in istã.b.est productũ:qđ est falsum: sed illa.b.producet.resoluitur in istaʒ.b.erit in pducí:[et] illa b.pducitur.resoluit in illã.b.est in pducí:[et] ex ista.b.erit in pducí nõ seqt.b.erit.sicut ex ista.b.est in producí:nõ sequitur.b.est. ¶ Ad aliud cõcedit q̃ illa.b.pducet:ɔuertitur in illam:qđ producet erit.b.q̃ signat q̃ illud qđ erit in pducí erit.b.sed negat q̃ cõuertat in illam. productũ erit.b.q̃re negatur q̃ seq̃tur ergo.b.erit.

Ad 2m ¶ Ad secunduʒ argumẽtũ negat minor.s.q̃ ille totalis motus augmẽtationis erit illa totalis q̃titas:qz motus est res successiua:[et] q̃ntitas est res permanens. Et ad pbationẽ cũ dicit:illa q̃ntitas est actus augmẽtabilis fm q̃ augmẽtabile.ergo est augmẽtatio.dicit negãdo ɔñaʒ:qz equocatur de actu augmẽtabilis:qñ augmẽtatio est alr̃ act9 augmẽtabilis q̃ q̃ntitas:qñ augmẽtatio est actus quo augmentabilis [et] successiuus:q̃ntitas vero est actus q [et] permanẽs. ¶ Et cũ dicis:si augmentatio est distincta a q̃ntitate [et] cum ille motus pducet adeq̃te in hora [et] nõ erit in fine hore.ergo aliqđ tam cito erit productuʒ q̃ cito producet.dicitur q̃ argumentũ ɔcludit verum de motu [et] de q̃lbet re successiua:sed nõ seqtur.ergo eadẽ rõne erit de quolibet successiue pducendo:qz nõ quodlibʒ successiue producendum est successiuũ.

Ad 3m ¶ Ad 3m non admittit casus:cum ponit q̃ b.passum qđ debet in hora acquirere caliditatem vt quatuor ab.e.agente.sit pmo corruptuʒ in fine hore.a.võ passum acqrere caliditatem vt q̃tuor ab agente [et] remanere. ¶ Admisso tamẽ toto casu gratia argumẽti. concedit q̃ a.albedo in nulla proportione erit maior vel minor albedine.b.[et] nõ est incõueniẽs. Et negatur q̃.b. albedo non pus pducetur q̃ erit producta: qa bene producetur per totã illaʒ horam:qa cõtinue in illa erit in pduci:sed nũq̃ erit producta.

Ad 4m ¶ Ad 4m negatur q̃ pmũ sit inconueniẽs

cum dicit q .a.alterans per totã horã alterabit.b.passũ: et tamen nunq̃ erit ita q aliqua est maxima velocitas qua alterabitur:imo est necessariũ in quocunq; motu unifor/miter difformi exclusiue terminato.¶ Ad aliud negatur similr q sit incõueniens cuz dicit.d.velocius aget.a.et in nulla ꝓportione velocius:imo est necessariũ qñ.d.remo/uebit uniformiter gradu intẽsissimo:ad quẽ exclusiue ter minat.a.¶ Ad aliud negat q motũ difformiter non pos sit incipere moueri uniformiter intẽsiori gradu q̃ sit ille quo mouet.Et cum dicis:si sic.g vel dabit pmũ instãs in quo sic:vel ultimũ in quo nõ.di q dabit ultimum in quo nõ.Et cũ tu dicis.sequtur q in illo instãti esset aliq̃ maxima velocitas q̃ ageret.negatur ꝯñtia.Et cũ tu dicis.sequitur q intenderet motũ suum:et nec per tẽpus nec per instãs: et q velocius moueretur:et in nulla proportione velocius concediturquia non est inconueniens.Et hec de ista que stione sufficiant.

¶ Questio. iij.

Utrum cuiuslibet forme ꝓducende que erit in aliquo instãti sit dare pm instans esse eius.Et ꝯñter an cuiuslibet rei p/manẽtis:q̃ etiam in aliquo instãti sit dare pm
Negatiue arguitur primo pro opi. Pe. mãtuani. instãs esse eius.¶ Et arguitur pmo q nõ ex dictis Mantuani cõtra viam cõem.Et pmo sic.Non da/tur pmum instans in quo forma informat mãm.igit non datur primum instans in quo forma erit.pz ꝯñtia:qa for ma non prius erit q̃ informat mãm:et econtra.añs pba/tur:qa forma successiue informat mãm. igitur non datur primũ instans in quo informat.tenet ꝯñtia: qa si daretur primũ instans in quo informaret mãm non prius infor/masset partez eius.et ꝯñr non successiue informaret. añs literũ probatur:qa mã successiue disponitur ab agente na turali:qd melius agit in partem propinquã q̃ remotam. igitur mã successiue informatur: et ꝯñter forma successi/
Argt 2°. ue informat:qd erat probandũ.¶ Item si daretur primũ instans in quo forma informat mãm. sit illud instans. b. Et quero a te.an forma ante.b.informabat materiaz:tan nõ.si sic:igitur.b.non est pmũ instans in quo informat.si nõ.igitur nõ successiue informat.tenet ꝯñtia: qa nõ prius informat partẽ illius materie q̃ totam.ꝯñs tamen est fal sum:qa sicut mã successiue disponitur:ita successiue infor
Argt 3°. matur.¶ Itẽ arguit q non datur pmũ instans in quo for ma informat materiã:qa in aliquo instãti forma informa bit mãm:et in aliquo non.igitur vel datur primũ instans in quo informat vel ultimũ in quo non.tenet ꝯñtia:qa sit diuisio respectu potentie passiue:et cũ pars negatiua verifi cetur pro minori.tũc ultra:sed diuisio sit respectu potẽtie mutabilis:quia pars affirmatiua ex qua infertur diuisio potest verificari a maiori vel minori:qm si forma pro ali/quo instanti informabit materiã:etiaz pro aliquo ulterio ri informabit.quare eligenda est pars negatiua.s. q dat ultimum in quo non.et ꝯseq̃nter non datur primũ in quo
Arg. 4°. sic.¶ Item arguitur sic.Non datur primũ instans in quo minima dispositio faciens pro introductione forme est in materia.igitur non datur primũ instans forme introducẽ de.patet ꝯseq̃ntia:qa idez est primũ instans utriusq;.añs probatur:qa minima dispositio qualiscunq; sit successiue inducit. igitur nullũ est primuz instans in quo talis est in mã.tenet ꝯñtia:qa ex opposito ꝯsequẽtis sequtur oppositũ añtis.añs probatur:qa ita inducit dispositio sicut agens agit.sed agens successiue agit. igitur et successiue inducit
Argt 5. dispositio.quare etc.¶ Item si aliqd esset pmũ instans in quo minima dispositio faciens pro forma esset in mã:se/queret q daret ultimũ instãs rei permanẽtis.ꝯñs est fal/sum apud viam cõem.et probatur ꝯsequẽtia: qz sit calidi tas ut quattuor minima dispositio gratia exẽpli.et sit indu cta in materia aliqua in.b.instanti:et ponatur ulterius q applicetur aliqd agens debẽs corrũpere illam caliditatẽ in hora futura incipiente a.b.instanti in quo.b. instãte in cipiat agere:et sic arguitur sic.in.b.instanti erit illa forma: et immediate post illud non erit.igitur.b.est ultimum in/stans illius forme.tenet conseq̃ntia cum maiori: et minor probatur:quia post.b.non erit caliditas ut quattuor: cuz agens corrumpens immediate post hoc agat corrumpen/do:et illa erit minima.ergo talis forma imediate post hoc non erit in materia.patet ꝯña:qa forma nõ stat in mã cuz dispositione minori minima.¶ Item arguitur q non da Argt 6°
tur minima dispositio cũ qua potest forma introduci: qa cũ aliqua dispositione põt forma introduci: et cuz aliqua non.igitur vel datur minima dispositio cum qua põt for ma introduci vel maxima cũ qua non.tenet ꝯña:qz sit di uisio respectu potẽtie passiue:et cũ negatiua verificetur pro minori.tunc ultra:sed diuisio sit respectu potentie muta/bilis:qa affirmatiua exempla infertur.diuisio põt verifi/cari pro maiori,vel minori.igit eligenda est ps negatiua. q̃re dat maxima cuz qua nõ põt introduci.nõ ergo datur minima cũ qua sic.q̃re etc.¶ In oppositũ pro via cõi ar Affirmatiue arguit primo pro opi.cõi.
guitur.Et primo sic.dat primũ instans in quo maior mã est sm se totã pmo disposita pro introductione forme.er/go datur primũ instans alicuius forme introducende.pz ꝯñtia:qa idem est primũ instans dispositionis faciẽtis ꝓ forma:et ipsius forme.añs probat:qz datur primũ altera tum:qd sm se totũ incipit alterari sm Cõmentatorẽ 3° phy sico.cõ° 6°.sed si totũ illud alteret in hora futura termina ta ad.b.instans ad minimam dispositionẽ facientẽ pro in troductione forme.in fine hore illud totũ erit eque pmo dispositum.igit.b.instans est pmum instans in quo illud est sm se totũ primo dispositũ pro introductione forme. Argt 2°.
¶ Itẽ datur pmũ instans in quo minima dispositio faci/ens pro forma est inducta in mã apta suscipere formã:igi tur datur primũ instans forme producende.tenet ꝯña:qz idem est primũ instans dispõnis faciẽtis pro introductio ne forme et ipsius forme.añs probat:qz cũ detur minima mã apta suscipere formã in quacũq; specie rerũ nãliũ sm phm pmo phyſi.sit illa minima mã.a.et sit minima dispo T.c.34
sitio faciens pro introductione forme asini.gratia exempli. caliditas ut q̃ttuor que sit.b. et inducat hec dispõ in illam minimã mãz in hora futura terminata ad.c.instãs.¶ Et arguit sic:tũc instãs.b.dispõ est inducta in.a.mãm:et non ante.ergo.c.instãs est pmũ instãs in quo minima dispõ fa ciens pro forma est inducta in minimã mãm:sed minima mã est illa que est apta suscipere formã et nõ minor illa. g datur primũ instans in quo minima dispõ faciẽs pro for/ma est inducta in mã apta suscipere.¶ Item ois forma ꝓ Argt 3°.
ducẽda vel ꝓducetur subito vel successiue.si subito:ergo in instanti. Si vero successiue.igit per motũ:sed qd ꝓducit per motũ hz pmo esse in ultimo instãti terminãte motuz. igitur q̃libet forma que ꝓducet habebit pmo esse in ali/quo instanti:et ꝯñter cuiuslibz forme ꝓducende dat pmũ Arg. 4°.
instãs in quo erit.¶ Itẽ arguit sic:posse est dari pmum in stãs in quo aliq̃ mã est equalr disposita per totũ ꝓ intro/ductione forme.igit posse est dari primũ instans forme in troducende.pz ꝯña:añs ꝓbatur:qz posse est q agẽs sit ita difforme:q sicut tardius agit ad aliquẽ pũctũ:ita maiorẽ ꝓportionez habeat ad illũ: et tũc pz q in fine dati tpis po terit esse uniforme grã exẽpli sub minima caliditate sub qua nõ põt stare forma passi.quare.Uel ponatur q sicut proportionabilr aliqs punctus est remotior ab agẽte:ita agens ad illuz habeat maiorem ꝓportionem: et sequit q passum in fine illius tẽporis erit uniforme: et ponat q sit uniforme sub minima caliditate sub qua nõ põt stare for ma passi.q̃re sequit q dabitur pm instãs forme inducẽde.
¶ Itẽ ad itroductionẽ forme nõ reqrit passuz esse unifor Argt 5
me dispositũ:igit nõ est nec̃e passuz successiue disponi etc. lz sequtur:igit stat passum sil eẽ dispositũ ꝓ introductione

formet: et consequenter stat dari primum instans pro introductione for(me). patet
Arg 6 consequentia cum quibus(libet) aliis. ¶ Item possibile est passum puta semen al
terari ab intrinseco et extrinseco agente: et possibile est quod sic agens
intrinsecum plus agit ad aliquem punctum quod ad illum minus agat
extrinsecum agens: et sicut minus agit ad alium plus agat ad illum
extrinsecum agens. igitur possibile est quod sic alteretur ab utroque agen
te quod aliquod erit primum instans: in quo illa materia erit similiter disposita per
totum pro susceptione for(me) etc. ¶ Respondeo: in hac materia sunt due
opiniones. scilicet communis et Mantuani. ¶ Et primo pertractabo opinionem
Mantuani. pro qua ponuntur due conclusiones. ¶ Prima conclusio. Cuiuslibet
for(me) extense producende que erit in aliquo instanti: erit dare primum
instans in quo erit. sic intelligendo quod erit dare primum instans in quo
erit: et non immediate ante illud instans erit in aliquo instanti: et hoc est
generaliter verum tam de forma substantiali quam accidentali. probatur modo conclusio
quia quelibet talis for(ma) cum producatur in esse per motum habet primo esse in
ultimo instanti terminante motum et non habet esse ante illud instans
in aliquo instanti. ergo datur primum instans esse eius. tenet consequentia cum maiori.
minor probatur: quia si haberet esse ante illud instans in aliquo instanti:
tunc ante illud instans esset producta in aliquo instanti. consequens est
Correlarium. falsum: quia et tunc ante illud instans producebatur. quare etc. ¶ Cor(relarium)
sequitur quod cuiuslibet compositi habentis formam extensam in aliquo instan
ti erit dare primum instans in quo erit. patet: quia tale compositum produ
citur in esse per motum in cuius fine habet esse: et non ante in aliquo
instanti. de tali enim composito loquor: quod manet post produ
2a conclusio. ctionem. quare etc. ¶ 2a conclusio. Nullius forme humane datur primum in
stans essendi: sed ultimum in quo non: per formam humanam intelligen
do animam intellectivam: et non aliam formam. probatur conclusio. et prima pars:
quia non datur primum instans in quo talis for(ma) informat materiam: sic quod
non immediate ante illud in aliquo instanti informabat. ergo non datur
primum instans esse eius. tenet consequentia. antecedens probatur: quia signetur minima calidi
tas cum qua non potest stare for(ma) seminis: et sit ut quatuor: et arguitur sic.
Non datur primum instans in quo erit talis caliditas primo ad aliquem pun
ctum intrinsecum: ergo non datur primum instans talis for(me) producende. tenet
consequentia: et antecedens probatur: quia quocumque puncto signato ad quem per
venit caliditas prius pervenit ad aliquem punctum propinquiorem agenti. qua
re etc. ¶ 2a pars conclusionis probatur: quia cuiuslibet for(me) que erit in aliquo
instanti aut dabitur primum instans in quo sic: aut ultimum in quo non:
sed forme humane non datur primum instans in quo sic: igitur illius da
Correlarium primum. tur ultimum in quo non. ¶ Cor(relarium) sequitur primo quod nullius hominis datur pri
mum instans esse: sed cuiuslibet hominis qui aliquando incipit esse datur ultimum
instans in quo non. prima pars patet: quia non prius incipit esse homo quam for(ma) eius.
sed forme humane non datur primum instans. ergo nec hominis datur primum in
stans. In 2a vero parte correlarii notanter additur qui incipit esse: quia
sine illa conditione 2a pars non esset vera. puta dicendo cuiuslibet hominis
datur ultimum in quo non. hoc autem patebit statim ex dictis eius in
Correlarium 2m. fra. ¶ 2o sequitur quod homo qui incipit esse et ante incipiet quam incipiet
esse iste homo: saltem si unica for(ma) substantialis ponatur in homine: quia si
gnetur materia pedalis preparatione sortis: et introducatur successi
ve for(ma) humana in illam: tunc sic: immediate post hoc erit homo: ut
patet: et non immediate post hoc erit iste homo: quia non prius erit iste homo
quam tota illa materia sit informata. ergo non immediate post hoc erit iste
homo: ergo ante incipiet esse homo quam incipit esse iste homo: sive homo qui
incipiet esse ante incipiet esse quam incipiet esse iste homo: quia iste
due propositiones equivalent secundum eum. quare ly homo cum dicitur: homo qui inci
piet esse: et stat confuse immobiliter ratione determinationis facte
per relativum cum illo verbo incipit: et non stat determinate: quia
Correlarium 3m. falsa esset. ¶ 3o sequitur quod numquam erit ita quod aliquis homo incipit esse
et numquam erit ita quod anima humana creabitur. prima pars probatur: quia si non.
da oppositum. scilicet quod aliquando erit ita quod aliquis homo incipiet esse: sit gratia
argumenti quod in b instanti sor. incipiat esse: et arguitur quod non:
quia vel incipit esse per positionem de presenti dicendo in hoc instan
ti est sor. et isto modo non incipit esse: quia iste numerus non inci
pit esse/demonstrando animam sor. et materiam. et ille numerus est sor.
ergo sor. non incipit esse: aut incipit esse per remotionem de pre
senti dicendo sor. non est in hoc instanti et immediate post hoc erit:
quia nullus erit primus homo productus ex hoc semine: et ita de omni
ente reali. ¶ 2a pars correlarii probatur. scilicet quod numquam erit ita quod anima

humana creabitur: quia nec per tempus: nec per instans creabitur. ergo
etc. Assumptum probatur. et primo quod non per instans creatur patet. quia
creari est fieri de nihilo in non tempore secundum eum et hoc modo nunc non
est. scilicet anima sortis: et immediate post hoc erit. igitur creatur: quare patet
quod creatio non fit in instanti: nec etiam per tempus creabitur: quia hoc
est dicere. quod creatio requirit determinatum tempus quod est falsum:
quare creatio non fit secundum eum in instanti: nec in tempore: sed in non tempore.
¶ His premissis facile respondetur ad argumenta pro Mantuano: et quia
Mantuanus tenet quod alicuius forme datur primum instans et alicu
ius non: ideo oportet respondere ad argumenta facta ad utramque partem
questionis: quia prima probant quod nullius forme datur primum instans et 2a
Ad primum argumentum pro parte negativa etc. in oppositum facta probant quod cuiuslibet datur primum instans. ¶ Ad primum
igitur partis negative negatur illa consequentia. non datur primum instans in quo
forma informat materiam: igitur non datur primum instans forme pro
ducende: licet enim secundum communem modum loquendi de primo instanti consequentia
valeat et probatio eius: tamen secundum modum loquendi Mantuani non va
let: quia aliter capit dari primum instans quam via communis. nam dicit dari
primum instans forme quando illa forma est in aliquo instanti et im
mediate ante illud non fuit in aliquo instanti: quamvis etiam imme
diate ante illud fuerit: via vero communis dicit dari primum instans ali
cuius forme quando illa forma est in aliquo instanti: et ante illud
non fuit. multum autem refert dicere: et ante illud non fuit: et dicere
ante illud non fuit in aliquo instanti: ut patet ex dictis. quare etc.
¶ Ad aliud conceditur quod non datur primum instans in quo forma in Ad 2m.
format materiam: sed non sequitur apud modum loquendi Mantuani ergo
non datur primum instans forme. ¶ Ad aliud conceditur quod non datur Ad 3m.
primum instans in quo informat: sed ultimum in quo non: et illud
argumentum concludit pro opinione sua. ¶ Ad 4m negatur illa consequentia: non Ad 4m.
datur primum instans in quo minima dispositio faciens pro for(ma) est in
materia: ergo non datur primum instans forme: licet enim apud viam communem valeat
illa consequentia: tamen apud viam Mantuani non valet: propter aliter accipere da
ri primum instans. nam in ultimo instanti terminante motum
forma primo est in aliquo instanti: et ante non fuit in ali
quo instanti: et tamen minima dispositio non est primo in ultimo instanti:
sed ante illud fuit in aliquo instanti: quia prius fuit inducta in parte
materie quam in tota. quare etc. ¶ Ad aliud conceditur quod non datur primum Ad 5m.
instans in quo minima dispositio faciens pro forma est in materia:
et argumentum facit pro ipso. ¶ Ad aliud conceditur quod datur maxima Ad 6m.
dispositio cum qua non potest for(ma) introduci: et hoc argumentum facit pro ipso.
¶ Ad argumenta vero partis affirmative respondetur pro ipso. Adverte Ad primum argumentum pro parte affirmativa etc.
tamen prius quod licet ipse concedat dari primum instans alicuius forme modo
suo dicto: tamen non concedit secundum communem modum loquendi de primo
instanti: quare oportet respondere ad ista: quia nullius forme datur primum
instans secundum modum loquendi communem. ¶ Ad primum igitur negatur
consequentia. scilicet quod detur primum instans in quo aliqua materia est secundum totum primo
disposita pro introductione forme. Ad probationem cum dicitur de mente
Commentatoris quod datur primum alteratum quod secundum se totum incipit
alterari. non admittitur auctoritas Commentatoris: quando est contra
rationem: ut hic: quia omne agens naturale velocius agit in partem propin
quam quam remotam: igitur prius alterat unam partem quam aliam. quare
non eque primo totum alteratur. ¶ Ad aliud negatur etiam consequentia. scilicet quod Ad 2m.
detur primum instans in quo minima dispositio faciens pro forma est
in materia apta suscipere formam. Ad probationem cum dicitur quod datur mi
nima materia apta suscipere formam. negatur. Et cum adducitur
philosophus: dicitur quod illa non est mens philosophi: ut dictum est supra: sed quod
datur minimum potens resistere medio dato: quare argumentum non
procedit. ¶ Ad aliud conceditur quod omnis forma producenda produ Ad 3m
citur subito vel successive: sed negatur quod illa que producitur subito
producatur in instanti: sed producitur in non tempore: quare illius non datur
primum instans. que vero producitur successive conceditur quod producitur
per motum: sed talis non habet primo esse in ultimo instanti terminante
motum ad modum loquendi communem: sic quod in illo instanti sit et
non anterius ante fuit: quia erat continue quando producebatur: conce
ditur tamen dari primum instans illius secundum modum loquendi Man
tuani: quia in ultimo instanti est et ante illud non fuit in aliquo
instanti. ¶ Ad 4m dicitur negando utrumque casum: quamvis enim Ad 4m
possibile esse quod passum sit sic difforme quod agens agat in illud unum

formiter: vel ēt q alterel' illud veloci⁹ i pte remota q̄ ꝓ/
pinq̄: nō tn̄ est poſſe q ꝓportionabilr veloci⁹ agat: sic ali
q̄s pūct⁹ dati passi pl⁹ distat ab agēte: ita ad eūdē pūctū
agēs hēat maiorē ꝓportionē ad agēdū: q² vł nullā ꝓpor
tionē hēret ad pūctū imediatū vel ad quēlʒ pūctū intrin/
secū ifinitā hēte: ꝑ ꝯñs cū ad quēlʒ pūctū intrinsecū per
certū tp̄s ageret: tūc in quēlʒ punctū intrinsecū infinitū
effectū pduceret: qḋ nō est poſſe. Et q nullā ꝓportionē
hēat ad pūctū imediatū repugnat casui: q pōit q in fine
passum totū sit vniformiter factū ab illo alterāte: ꝑ idē
Ad 5ᵐ ⁊ sextum. scḋs casus est ipoſſe. ℭ Ad alia non rñdet: q² ꝑ h̄ dat itel
ligere q non oʒ admitti assumptū i subseq̄nte. neq̄ oʒ ad
mitti casus in vltio. ℭ Pro opione vō cōi ponunt due ꝯ
p° ꝯ pro opione cōmuni nes rñsiue. ℭ Pria ꝯ sit ista. Cuiuslʒ for͛ subalis pducen
de datur p̄ᵐ instās eē sic itelligēdo: q q̄lʒ talis fōra i aliq̄
instāti erit: ⁊ aū illud non erit. pbat͛ ꝯ: q² q̄lʒ for͛ subalis
pducēda pducetur subito: igr̄ pducet͛ in istāti: ⁊ ꝯñr illḋ
est p̄ᵐ instās for͛ pducēde: ꝯña nota apud viā cōem: añs
ꝓbatur ꝑ apḋ phos: q² for͛ subalis pducēda ꝭm eos pdu
citur ꝑ gn̄ationē: sʒ gn̄atio est transmutatio subita: q̄ ꝑ h̄
distiguitur a motu q successiu⁹ ē: ꝗre ⁊c. Scḋo pbat͛ apḋ
theologos: q̄ for͛ subalis pducēda ꝭm eos pducit͛ vł ꝑ
creationē: vł ꝑ gn̄ationē: sʒ tā creatio q̄ gn̄atio sit subito
Cor° ꝗre ⁊c. ℭ Cor͛ seqtur cuiuslʒ cōpositi subalis pducibilis
datur p̄ᵐ instās eē. pʒ: q² ita ꝑ hʒ eē cōpositū subale sic e⁹
for͛ subalis: sʒ forme subalis datur p̄ᵐ instās esse: igr̄ ⁊ cō
2ᵃ ꝯclo. positi subalis dat͛ p̄ᵐ istans eē. ℭ 2ᵃ ꝯ sit ista. Cuiuslʒ fōre
accñtalis pducēde q̄ erit in aliquo instāti si non sit succes
siua nec dependens a successiuo in fieri ⁊ ꝯseruari tāq̄ a
cā ꝓpria: datur p̄ᵐ instās esse: dī ꝑ q̄ erit in aliq̄ instāti: vt
remoueamus instātias de formis sil' generandis ⁊ corrū
pendis. dī si non sit successiua: q̄ successiui non ē neċe da
ri p̄ᵐ instās: imo ꝭm phm nūq̄ datur p̄ᵐ instās successiui
lʒ ꝭm theologos aliq̄ dicat͛: sʒ de h̄ ifra. dī nec dependēs a
successiuo: q̄ si dependet ab eo non ē neċe dari p̄ᵐ instās
sic vīratis h⁹ ꝓpōnis: sor. currit: non dat͛ p̄ᵐ istās imo nec
vltimū: q̄ dependet a cursu c⁹ non datur p̄ᵐ instās nec vl
timū. dī tāq̄ a cā ꝓpria: q² si res dependet a successiuo: vt
a cā vlt̄ nō ꝓhibet͛ ipsi⁹ dari p̄ᵐ instās: sic cuiuslibet rei ꝑ
manēti exñtis sub orbe lune datur p̄ᵐ instās mō dicto: q̄
uis depēdeāt a motu celi in fieri ⁊ ꝯseruari tāq̄ a cā vlt̄.
ꝓbatur modo ꝯ: q̄ ois fōra accñtalis pducenda vel ꝓ/
ducetur subito vel successiue. si subito: igr̄ in instāti sic lu
men pducitur subito in mediū a corꝑe luminoso: ꝗre ꝓ/
ducitur in instāti. si vō successiue pducit͛ ꝑ motū tāq̄ ter/
minus eius: sʒ termin⁹ mot⁹ hʒ esse ꝑ i vltimo instāti ter
mināte motū: igr̄ talis for͛ hʒ eē ꝑ in tali instāti: ⁊ ꝯñr ipsi
us datur p̄ᵐ instās eē: ꝗre cuiuslʒ forme accñtalis pducē
Corᵐ de datur p̄ᵐ instās esse. ꝗre ⁊c. ℭ Cor͛ seqtur: q cuiuslibʒ
rei ꝑmanētis pducēde: q̄ erit i aliq̄ istāti: dat͛ p̄ᵐ istās esse.
pʒ: q² ois talis res ꝑmanens pducenda vel est subā vel
accñs. si substantia vel simplex vel composita: ⁊ vtriusq̄
datur primum instans. Si accidens: vel absolutū vel re/
spectiuum: ⁊ cuiuscunq̄ etiā datur primum instās: q² ter
minus intrinsecus motus ex absolutis ē q̄ntitas ⁊ q̄litas:
ex respectiuis vō vbi. Alia vō respectiua sunt termini ex
trinseci motus: q² ex ꝯñti pducūtur: ꝗre cuiuslʒ rei ꝑma/
nētis pducende que erit in aliquo instanti datur p̄mum
instans esse. ℭ Circa hoc occurrunt due difficultates. pri
ma est. Esto q celum sit productū ꝑ creationem: an ipsius
p̄ma diffi cultas an nata datur p̄mum instās. ℭ Et videtur q non: q̄ si daretur p̄
mum instās ipsius seq̄retur q ipsius successiui daretur p̄
mū instās: puta ipsius tp̄is daret͛ p̄mū instans. pʒ ꝯñtia.
ꝯñs falsum: q̄ istās ex nā sua ꝯtinuat pteꝛ tp̄is. s. futurū
cū p̄terito: igitur nō pōt dari p̄mū instās tp̄is. ℭ Rñdeo
Rñ° p°. ꝭm phm nō solū deus est etern⁹: sʒ intelligentie: ⁊ celū: ⁊
mot⁹ ipsi⁹: ⁊ tp̄s ⁊ mā p̄ᵃ: ꝗre ꝭʒ phm nō admittit͛ celū eē
pductū. ℭ 2ᵐ vō theologos ⁊ vītatē admittit͛ celū eē ꝓ/ Rñ° 2°
ductū: vnde super illo passu genesis. In p̄n° deus creauit
celū ⁊ terrā. theologi dicūt q de⁹ in p° die sil' q̄tuor crea/
uit. s. angelos ⁊ orbes: ⁊ hos deus dedit intelligē ꝑ celū.
creauit ēt māʒ p̄mā quā dedit intelligere ꝑ terrā. creauit
etiam tēpus: q̄ dedit intelligē mēsurā ex menstruatis. Et
oia ista creauit i vno istāti: ꝗre cuiuslʒ illoꝝ dat͛ p̄ᵐ istās.
ℭ Ad argᵐ in ꝯriū ꝯcedit͛ q ipsi⁹ successiui puta tp̄is da
tur p̄mū instās: ⁊ h̄ fuit neċiū in illa p̄ma pductione rep.
⁊ cū tu arguis q sit falsum: q² instās ex nā sua ꝯtinuat p̄/
teꝛ tp̄is: negatur h̄. q² de rōne instātis est eē ꝯtinuatiuū
ꝑtium tp̄is: ⁊ non ꝯtinuare illas: sicut de rōne pūcti est eē
ꝯtinuatiuū ꝑtiū linee ⁊ nō ꝯtinuare: q̄ aliq̄s pūct⁹ nō ꝯti
nuat. s. q est p̄ᵐ linee: sīlr aliqḋ instās nō ꝯtinuat. s. qḋ est
p̄ᵐ tp̄is: ꝗre ⁊c. ℭ 2ᵃ difficultas est. an que subito pducū 2ᵃ difficul tas ānex.
tur pducātur in instanti: q² ꝓbatio ꝯnum fundata est sup Negatiu
hoc. ℭ Et videtur q non pro parte Mantuani: q² illumi argr̄ pᵒ
natio sit subito: ⁊ tamen non sit in instāti: ḡ. pbat͛ minor:
q̄ si illuminatio fieret in instāti: seq̄retur q in eodē istan
ti idē lumē eēt in oriēte ⁊ in occidēte qḋ est impoſſe. ℭ 2° Argr̄ 2°
q² in eleuatione vnius lapidis molaris ab alio fit motus
aeris subito ad replendū illud spatiū. ⁊ tn̄ nō fit in instāti
ergo pbat͛ minor: q² si fieret in instanti seq̄retur q in eo/
dē instanti idē aer eēt in medio illius spatij ⁊ in circūferē
tia: qḋ ē impoſſe. ℭ 3° q̄ admisso fieri motū in vacuo ad Argr̄ 3°
imagīnem: sic admittūt phi. tūc mot⁹ grauis descēdētis fit su
bito: ⁊ tn̄ nō fit in instāti: ḡ. Et probatur minor: q² si fieret
in instāti: graue simul eēt sursum ⁊ deorsum qḋ ē impoſſe: ⁊ Affirmati ue argr̄ p°
ꝗre ⁊c. ℭ In oppositum ꝓ via cōi arguit͛ p°: q̄ creatio fit Argr̄ 2°
subito ⁊ fit i istāti ꝭʒ theologos: ḡ pductio scā subito fit
in instanti. ℭ Itē gn̄atio fit subito: ⁊ tn̄ fit in instanti ꝭm
Cōmē. ḡ pductio que fit subito: fit in instāti. ℭ Item cuʒ Argr̄ 3°
omne quod pducitur hēat mensuram sibi adequatā: igi
tur qḋ pducit͛ subito hʒ mēsurā sibi adequatā: sʒ nō ha/
bet tp̄s ꝓ mēsura adeq̄ta: igit͛ hʒ instās: ꝗre qḋ producit͛
subito pducit͛ in instāti. ℭ De h̄ sunt opiniones cōtrarie
ℭ Opinio Mātuani est q que producūtur subito pdu/
cunt͛ in nō tp̄e. ℭ Ad rōes i ꝯriū rñdet͛. ℭ Ad p̄ᵐ ḋ crea/ Ad p̄mū ꝓ pte affir matiua vł
tione nō acceptat auctoritatē q fiat i istāti. ℭ Ad aliā de
gn̄atione negat q fiat subito: imo vult q fiat successiue:
q̄m si fieret subito ⁊ in instāti: idē qḋ gn̄at͛ sil' eēt ⁊ nō eēt: Ad 2ᵐ
qḋ iplicat. pbat͛ ꝯña: q̄ si aliq̄d gn̄at͛ in instāti: illud ē q̄n
gn̄at͛ ꝑ te. ⁊ ex alia pte dicit phs 6° phy. q illud qḋ gn̄at͛
nō est: ꝗre idē simul est ⁊ non est. ℭ Ad aliū dī q illḋ qḋ T. c. 49.
pducit͛ subito nō hʒ mēsurā adeq̄taʒ signabilē. s. q̄ possit Ad 3ᵐ
demōstrari. ℭ Pro via vō cōi tenente q illud qḋ pducitur
subito producitur in instāti. ℭ Rñdet͛ ad rōnes in oppo/ Ad p̄mū pro pte ne gatiua vł
sitū. Ad p̄mā de illuminatione negatur minor. Ad ꝓba/
tionē dī q nō est idem lumē qḋ est in oriente ⁊ in occidē/
te: sed aliud: q̄m a corꝑe luminoso pducit͛ vnū lumē ime/
diate: ⁊ ab illo aliḋ: ⁊ sic successiue vsq̄ in infinitū. ℭ Ad
aliā de motu aeris. in eleuatione vnius molaris ab alio Ad 2ᵐ
dī q ꝭm viā cōem duo corꝑa dura non pñt se immediate
ꝯtangere sine aere: aer enim mediat. quare cuʒ vnum ele
uat͛ ab alio: nō opʒ fieri motū subito aeris circūstātis: sʒ
ille aer medi⁹ rare fit ad aliq̄lr replēdū spatiū. ℭ Ad ali
am de motu i vacuo via cōis dicē admisso motu i vacuo Ad 3ᵐ
cū fiat subito ⁊ i istāti: seq̄t͛ illḋ icōueniēs q illḋ graue sil'
eēt sursum ⁊ deorsum. ℭ Et ad illḋ qḋ dixit de gnōne in
rñdēdo q si gnō eēt subito seq̄t͛ q idē eēt ⁊ nō eēt: negat͛
ꝯña. Et ad ꝓbationē: q² qḋ gn̄at͛ est: si gn̄atio est in instāti
cōcedo: ⁊ tn̄ qḋ gn̄atur nō est ꝭm phm. dī q phs loquit͛
de eo qḋ gn̄atur quātū ad dispōnes que fiunt successiue:
nō aūt de eo qḋ gn̄atur in se: ꝗre ⁊c. ℭ His p̄missis facile Ad p̄mū cōtra viaꝫ cōem vł.
rñdet͛ ad argumēta p̄ncipalia ꝯ viā cōem: que probāt q
nullius forme dat͛ p̄ᵐ instans. Et ad p̄mū negatur añs. s.
q nō det͛ p̄ᵐ instans in quo forma iformat māʒ. Et ad ꝓ/

bationē negat: q̄ forma successiue informat: et q̄ mā̄ succes
siue disponatur. et de h sufficienter in p̄ma q̄one dictum ē
Ad 2m s̄m duos modos rn̄dēdi: q̄re vide ibi. ¶ Ad aliud cū dr.
si daretur p̄mū istās in q̄ forma informat mām. sit illud in
stans. b. admitto. et cū tu q̄ris an forma an. b. informet an
nō. dr q̄ non. et cū tu infers: igr̄ nō successiue informat ↄcedi
Nōm tur ↄn̄a et ↄn̄s. ¶ Aduerte tamē s̄z viā cōem: q̄ si mā ↄti
neat plura minima: forma subito informat p̄mū minimū:
Ad 3m alia vero successiue: p̄ter vltimū qd̄ subito ēt informat. ¶ Ad
aliud cū infertur diuisio: q̄ vel datur p̄m instans vel vltm
in quo non. dr q̄ datur p̄mū instans: et cū tu arguis q̄ sit
diuisio respectu po. mutabilis: igr̄ ps negatiua ē eligenda.
dr a q̄busdā negādo q̄ fiat diuisio respectu potētie muta
bilis: immo fit respectu po. immutabilis: q̄ idē est p̄m istans
in quo informat: et in quo introducitur cū idē sit formā i
troduci et informare: q̄re sicut fit diuisio respectu potētie i
mutabilis inferēdo diuisionē: aut datur p̄m in quo introdu
citur: aut vltimū in quo nō: ita et inferēdo diuisionē: aut da
tur p̄m in quo informet: aut vltimū in quo nō fit diuisio re
spectu po. immutabilis. ¶ Nō placet mihi hec rn̄sio: q̄
formā informare mām nō est nisi dare eē mā̄e: s̄z nō solū in
h instāti dat esse: sed post: q̄re post ēt informat. ¶ Ex quo
p̄z: q̄ licz q̄ncūq̄ introducitur forma informet mām: nō tn̄ ecōtra:
q̄ aliq̄n informat: q̄n nō introducit: sed introducta ē q̄a
Rn̄o 2a re et c̄. ¶ Et pp h aliter dicēdū puto: q̄ fit diuisio respectu
po. mutabilis: sed negatur ↄn̄a: q̄ ē eligēda pars negati
ua: q̄ hec regula nō est admittenda apud viā cōem tenē
tem mīma n̄alia. quod declaro: q̄ si dicatur cum aliqua
q̄ntitate. s. infra pedalem potest introduci forma terre:
et cū aliqua non: ergo vel datur minima cum quo pōt in
troduci: vel maxima cū qua non p̄z q̄ fit diuisio respectu
po. passiue mutabilis: et tamē pars affirmatiua est eligē
Ad 4m da apud viam cōem: sic etiam in ppōsito. ¶ Ad aliud ne
gatur an̄s. s. q̄ non detur p̄mū instans in quo minima di
spositio faciens p introductione forme est in mā. Et ad p
bationē negatur q̄ minima dispō successiue inducat: et de
Ad 5m hoc vide in p̄ma q̄one. ¶ Ad aliud cū dr. si daret p̄mū in
stans in quo minima dispō faciēs p forma esset in mā: tūc
daretur vltimū instās rei p̄manētis. negat ↄn̄a. Et ad p
bationē admitto totū casum. et cū tu dicis: sit q̄ minima di
spositio calitas vt q̄tuor: q̄ sit p introducta in. b. instanti
in q̄ fit applicatū agēs corrūpēs illā caliditatē: et tūc arguit
sic: imediate post. b. istās nō erit calitas vt. 4. q̄ imediate
p. b. si erit talis for. i mā. negat ↄn̄a: q̄ cū minori dispōne
pōt forma ↄseruari q̄z sit illa cū q̄ introducit. et rō est: q̄ in
ducitur solū cū dispōne n̄ali: ↄseruat vero aliq̄n cū dispōne
Instan. p̄ternāli. ¶ Cōtra hoc forte quis arguet: q̄ hoc dato se
quitur q̄ forma p̄cedens et forma sequēs potuerūt stare
T. c. 26. cū eadem dispōne: ↄn̄s tn̄ est falsum et ↄ p̄hm scd̄o phys.
dicētē. in alia aūt spē alia est mā. s. ppria: et ↄr alia est di
spositio ppria. p̄z ↄn̄a q̄ forma sequēs p se pōt stare cū
minori dispōne q̄z sit illa cū qua introducit: et forma p̄ce
dēs stat cū q̄li dispōne infra illā cū q̄ introducit forma se
Rn̄sio. quēs: q̄re et c̄. ¶ Rn̄detur cōcedēdo ↄn̄am et ↄn̄s. nec est
ↄ p̄hm: q̄ intendit q̄ in alia specie alia est mā ppria et n̄a
lis: et ↄr alia dispō ppria et n̄alis: sed cū dispōne nō ppa
Ad 6m et n̄ali p̄nt stare diuerse forme: q̄re et c̄. ¶ Ad vltimū dr q̄
datur minima dispositio cum qua potest forma introdu
ci. et ad pbationem cum dicitur q̄ fit diuisio respectu po
tentie passiue mutabilis. igitur eligenda est pars negati
ua. ¶ Quidā dicunt negādo an̄s: q̄ fit diuisio respectu
potētie imutabilis: q̄m eadē dispō precise est cū qua pōt
forma introduci: et cū qua introducitur: q̄ si cū aliq̄ pōt
introduci: illa est sufficiens p introductione: et si illa ē suf
ficiens: cum illa introducit. ¶ Non placet hec rn̄sio q̄
illo dato seq̄ q̄ nō posset forma induci in mā magis vl̄ mi
nus disposita. p̄z: q̄ p̄cise eadem est cū qua inducitur et cū

qua p̄t induci: q̄ nunq̄ poterit induci: nisi cū vna dispō
ne. ¶ Ideo alr̄ dōm puto: q̄ fit diuisio respectu potētie mu Rn̄o 2a
tabilis: sed negatur ↄn̄a cū infertur. q̄ pars negatiua ē eli
genda: q̄ regula illa non admittit apud viā cōem tenētē
mīma n̄alia: sicut dictū ē supra. ¶ Cōtra forte q̄s arguet: Instan.
pbādo q̄ non fit diuisio respectu potentie mutabilis: q̄
data dispōne mīma cum qua forma potest introduci: nūq̄
poterit introduci cū maiore. pbat: q̄ q̄ncūq̄ erit illa mi
nima: illa est sufficiens p introductiōe forme: q̄ cū illa for
ma introducetur. ¶ Rn̄detur q̄ non valz illa ↄn̄a: illa ē Rn̄sio.
sufficiens p introductiōe: q̄ cū illa introducit: q̄ pōt ipe
diri. Item cum agens p introductione forme n̄alr agat.
igitur s̄m vltimum conatum agit: quare maiorem dispō
nem inducit agens fortius q̄z debilius: q̄re et c̄. ¶ Et hec
de ista questione sufficiant. ¶ Q. iiij.

Trum cuiuslibet forme corrūpende sit Affirmati
dare vltm instās eē. et ↄr cuiuslz ue p opio
rei p̄manētis desinētis esse sit dare vltimū in ne Pauli
stans eē. ¶ Et p̄ argr̄ p via Mantuani: q̄ cu Mātua
iuslibet for̄e corrūpēde sit dare vltm instās eē: ni et s̄. p̄us
p̄supponēdo vnū. s. q̄ ad variationē seu corruptionē ptis
forme seq̄tur variatio siue corruptio totius for̄e. Et q̄ ad
variationē toti. for̄e seq̄tur variatio ↄpositi ex ea. ¶ Hoc
stāte argr̄ sic. In q̄cūq̄ forma corrūpēda est signare vnū
instās in quo agens corrūpēs incipit agere in illā p remo
tionē de p̄nti et positionē de futuro sic dicendo: nunc non
agit et imediate post h aget: sed tale instās ē vltimū istās
for̄e corrūpēde: igitur cuiuslibet forme corrūpēde est da
re vltimū instās. Tz ↄn̄a cū maiori. minor pbatur: q̄ ta
lis forma hz esse in illo instāti. vt p̄z: et nō hz esse post illud:
q̄ imediate post illud instās agēs agit corrūpēdo aliq̄d
eius: sed ad corruptionē ptis forme seq̄tur corruptio to
tius for̄e: igit imediate post illō istās tota forma corrupta
est: q̄re et c̄. ¶ Forte dr negādo q̄ ad corruptionē ptis for.
seq̄tur corruptio toti. for̄e. ¶ Cōtra argr̄: q̄ h dato seq̄t
q̄ ps erit suū totū: ↄn̄s ē ipo̅le: et vt pbabo: et pbat ↄn̄a: q̄
si potest illud instans datū in quo agēs incipit corrumpe
formā: p te remanet for̄: lz aliq̄d ei. sit corruptū. sed qd̄
remanet ē ps for̄e: q̄ ps for̄e erit tota forma et sic ps erit suū
totū. Qz aūt ↄn̄s sit ipo̅le pbat: q̄ seq̄tur q̄ aliq̄d p totā
horā futurā sil augebit et diminuet: qd̄ est ipo̅le: q̄ nihil
pōt sil moueri motib. ↄrijs. et pbat ↄn̄a: q̄ ponat q̄ sor.
sit bipedalis: cu. a. sit vnū pedale: qd̄ in fine hore remane
bit. b. vero sit aliud pedale qd̄ totū deperdet: et volo q̄. a. pe
dale icipiat augeri: nō tn̄ tm̄ acq̄rendo q̄ntum depdet sor.
Tūc p̄z q̄ sor. diminuet: q̄ plus depdet q̄z acq̄ret: q̄ aūt Argr̄ 2o
augebitur pbatur q̄ h augebitur dempto. a. pedali et h
erit sor. igr̄ sor. augebit: q̄re et c̄. ¶ 2o argr̄ ad idē: q̄ si nō
datur vltm instās for̄e corrūpēde: seq̄tur q̄ dabitur min.
minimo. ↄn̄s ē ipo̅le: et pbat ↄn̄a: q̄ capiat minimus aer cui
sit applicatū fridissimū: qd̄ incipiat infridare in. c. instāti
per remotionē de p̄nti: et positionem de futuro: nunc q̄ro
an p. c. instās erit illud minimū aut nō. si nō. c. erit vltm
instans ei. vt p̄z: q̄ illud est in. c. instāti et non post illō.
si vero illud minimū erit. est post. c. instās: et illō agens p.
c. agit infrigidādo: igitur agit cōdensando: quare post. c.
instans erit minus q̄z in. c. fit et ↄr erit minus minimo.
¶ Forte dicitur negādo illam ↄn̄tiam: agens post. c. agit Solo.
infrigidādo: igitur agit cōdensando: q̄ non ad q̄ncūq̄
frigiditatē sequitur cōdensatio. ¶ Cōtra arguitur: q̄ ad Impu.
aliquā friditatē sequit ↄdēsatio: et ad aliquā non: igit vel
datur minima ad quā seq̄t ↄdēsatio: vel maxia ad quam
nō. Tenet ↄn̄a: q̄ fit diuisio respectu po. passiue: sz nō da
tur mīma ad quā seq̄t ↄdēsatio. q̄ tūc daret mīma ↄdēsa
tio: qd̄ est impo̅le: igit dat maxia ad quā nō sit: igit fridi
tas vt q̄tuor maxia: ad quā nō seq̄t ↄdēsatio: et sit vn. ma
gnus aer p totū fridus vniformiter vt q̄tuor: et q̄ seq̄tur

vnū minimū cui applicet vnū sūme fridū: qđ incipiat age
re in illo ꝗ in.c.instanti. Et argr vt pus: qꝛ illod imediate
post hoc infridabit supra ꝗtuor: igit imediate post h ꝯdē
sabit. Tenet ꝯña: qꝛ ad quācūqꝫ friditatē supra ꝗtuor se
quit ꝯdēsatio. tūc vltra: imediate post h ꝯdēsabit: igr im
mediate post h erit min⁹: ⁊ sic dabit minus mino: qre ⁊c.
Argr 3° ❡ 3° argr ad idē: qꝛ si nō daretur vltm̄ instās forme corrū
pende: seqretur ꝙ forma staret in mā cū dispōne minori
minima. ꝯña est impoẽ. pbat ꝯña: qꝛ capiat minima di/
spositio cū ꝗ forma asini pōt stare in mā: ⁊ sit calitas vt ꝗ
tuor gra exēpli: cui applicet agēs corrumpēs: qđ icipiat
agere in illā in.c.instanti: tūc cū forma asini sit in.c.istāti
ꝗro a te aut erit post.c.instans aut nō. si nō: ꝗ.c.ē vltimū
instās illius forme. pꝫ ꝯña: si vō erit post.c.instās ⁊ cum
post.c.instās sit fcā actio corruptiua caliatis vt ꝗtuor ꝗ
erat mima dispō cū ꝗ poterat stare talis forma. Igit sta
Solo. bit forma cū minori dispōne ꝙ̄ sit minima. ❡ Forte dicit
fma vlt. calitas an/ nexa. nō admittēdo ꝙ det mima dispō cū ꝗ forma pōt stare: sꝫ
datur mima cū ꝗ nō: vel maxia cū ꝗ nō: sꝫ det minima cū
Impu°. qua pōt introduci. ❡ Cōtra arguit: qꝛ si datur mima cū ꝗ
nō pt stare sit caliditas vt ꝗtuor mima dispō cū ꝗ non pōt
stare fora asini. Et ꝗro a te ꝗ sit mima cū ꝗ non potest sta
re for⁹ seminis ipsius asini: aut enim erit calitas vt ꝗtuor
aut calitas infra ꝗtuor: aut calitas supra ꝗtuor: qꝛ aliđ nō
potest dari. si sit calitas vt ꝗtuor: sequr ꝙ qñ mā erit sub
calitate vt ꝗtuor ꝙ nulla fora subalis erit i mā. pꝫ: qꝛ nec
forma asini nec forma seminis: qñ cū calitate vt ꝗtuor il
le forme nō stāt. Si vō erit calitas infra ꝗtuor mima: cū ꝗ
non sequr: illud idem. si vō erit calitas supra ꝗtuor: sit vt
5. gra exēpli. ⁊ sequr ꝙ qñ mā erit sub calitate vt ꝗtuor
cū dimidio: ꝙ aut due forme subales diuerse sil' erūt i mā
pꝫ: qꝛ erit dispositio cū ꝗ stat for⁹ seis in mā: ⁊ dispō cū ꝗ
stat forma asini. Aut ꝙ nulla illaꝝ erit in mā: qꝛ non ma
gis est vna ꝙ̄ altera. qꝫ vtrunqꝫ est inconueniens: qr ⁊c.
Argr 4° ❡ 4° arguitur sic. quelꝫ for⁹ tā sbalis ꝙ̄ accñtalis ꝯsistit
in indiuisibili: igit cuiuslibet forme datur vltimū instās.
pꝫ ꝯña: qꝛ si applicet agēs corrūpēs ad idiuisibile: qđ in
cipiat agere in illod in.c.instāti gra exempli: illud .c. erit
vltm̄ instās ei⁹. pbatur: qꝛ in illo.c.in stāti est ⁊ nō imedia
te post illud erit. pꝫ: qꝛ imediate post.c.instāti ē fcā actio
corruptiua illi⁹: sꝫ ꝗlecūqꝫ fit qđ est corruptū ex indiuisi/
bili nō remanet idiuisibile: qre ⁊c. Añs pbat: ⁊ p̄. de for/
mis subalibus ꝙ ꝯsistūt in indiuisibili. pꝫ ex pho. 8. meta
physice cap. 10° dicēte ꝙ forme sunt sicut nūi. de formis
vō accñtalib⁹ pbat: qꝛ qlꝫ for⁹ accñtalis ē limitata ad cer
tū gradū: igitur ꝗlꝫ talis ꝯsistit in idiuisibili. pꝫ ꝯña: añs
declaratur: qꝛ ois forma accñtalis vel limitat ad gradū
intensionis: vel ad gradū extensionis: vel ad gradū vtriꝫ:
vel ad gradū respect⁹. exēplū pmi: vt ꝗlitates isensibiles
vt calitas vt. 2. vt. 4. ⁊ hꝫ. exēplū scđi: vt ꝗtitates determi
nate: vt bicubitū tricubitū ⁊ hꝫ. exēplū tertij: vt po'nalec
Regatur ꝯ̄ p via cōi et pmo. exēplū ꝗrti: vt accñtia respectiua: qre ⁊c. ❡ In oppositū
p via cōi arguitur. Et p̄ ꝙ nullius forme subalis det vltm̄
instās: ⁊ arguitur sic. Cuiuslibet forme subalis pducēde
datur pmū instās: igitur nullius forme subalis corrūpen
de datur vltm̄ instās. pbat ꝯña: qꝛ cū forma pducēda se/
quatur formā corrūpendā: qm̄ ad corruptionē vnius se/
quitur gñatio alterius ⁊ eꝯ. p̄ de gñatione. si signet pm̄ in
T. c. 17 stās forme pducēde. pꝫ ꝙ nō pōt signari vltm̄ instās for⁹
corrūpēde pcedētis: qꝛ si signet: aut ect idē istās cū p̄ istā
ti for⁹ pducēde: aut diuersum ab eo. nō pt dari p̄m: qꝛ tūc
in eodē instāti sil' ect for⁹ corrūpēda ⁊ for⁹ pducēda. si vō
sūt diuisa istātia aut sūt mediata aut imeᵃ: nō pñt eē imeᵃ
T. c. 20 qꝛ h est ꝯ phm 6° phy. nec ēt pñt eē mediata: qꝛ tūc in illo
tpe medio iter illa duo instātia mā eēt sine forma qđ ē im
possibile. añs vō pbatū ē supra. ⁊ rō ē: qꝛ for⁹ subalis tūc
pducit: cū ē iducta p alteratione pcedētē vltimata dispō
siciēs p introductiōe for⁹: sꝫ h est in vltō instāti termināte
alterationē: ꝗ illod instās est pm̄ instās eē forme subalis.
❡ 2° sic: si daret vltimū instās fore subalis corrūpēde: se Argr 2°
queret ꝙ nō oēm corruptionē subalē pcederet alteratio: ꝯ
ꝯ phm p̄ ꝺ gñatiōe. pbat ꝯña: qꝛ sit mima dispō cū ꝗ for⁹
asini stat in mā calitas vt ꝗtuor: qꝛ p te/datur minima di
spositio cū ꝗ stat forma in mā: ⁊ applicet agens corrūpēs
illā: qđ incipiat agere in.c.instāti: tunc p te.c.ē vltimū in/
stans forme corrūpēde: qꝛ in.c.instanti ē: ⁊ non imediate
post illud ē: qꝛ immediate post illud ē facta actio corrup
tiua illius dispōnis. Mō arguitur sic: imediate post.c.in
stās ē corrupta forma asini: sed añ.c. nulla alteratio pces/
sit. igitur añ corruptionē subalē nulla alteratio pcessit: cō
sequēs ꝯ phm: qre ⁊c. p idem ēt pbari pōt ꝙ si nō det pm̄
instās fore generāde: ꝙ sil'r añ gñationē subalē nō pcessit
alteratio ꝯ phꝫ loco dicto: qre ⁊c. ❡ 3° argr sic: qꝛ corru° Argr 3°
vel fit subito vel successiue. si subito aut in instāti: aut i nō Instās.
tpe. si in instāti: igitur datur pm̄ nō esse forme corrūpēdet
qre non datur vltimū istās eē ei⁹. pꝫ ꝯña: qꝛ nō pt eē idē
instās i ꝗ fit ⁊ nō fit: nec ēt diuersa: vt ex dicto sup: qre ⁊c.
si vō corruptio fiat in nō tpe: sequr ꝙ inducta vltima di/
spōne faciēte p introductiōe forme nō iducit forma. ꝯña
ꝯ phm p̄ de gñatiōe vbi dicit: ꝙ habitib⁹ pñtib⁹ in mate/ T. c. 55.
ria cessat mot⁹. pbat ꝯña: ⁊ ponat ꝙ talis vltimata dispō
inducat i hora futura: sita ꝙ in vltimo istanti sit inducta:
tūc ꝗro a te: aut p̄ ē pducta forma subalis in illo vltimo
instanti: aut pducet imediate post illud. Si dꝫ pm̄: sequr
ꝙ in illo vltimo instāti est corrupta forma pcedēs qꝛ sil'
pducitur sequēs ⁊ corrūpit pcedēs: qre nō datur vltimū
instās foie corrūpēde. Si vō dr 2°: sequr ꝙ in illo vltō in
stāti ē inducta vltimata dispō: ⁊ non ē iducta foia: ꝯ phm
vbi supra. Si vō successiue corrūpat: sicut successiue gña
tur: vt ipse dixit. mō sicut nō datur pm̄ istās eē eius: qꝛ nō
datur pm̄ gñatū. sic ēt nō datur vltimū instans ipi⁹ qꝛ nō
datur vltm̄ corruptū. in his enim ꝗ successiue acqrunt mō
datur pm̄ acqsitū: neqꝫ enim ꝗ successiue depdunt datur vl
timū depditū: qꝛ quocūqꝫ dato adhuc min⁹ est: qꝛ bñ seq
tur: forma successiue corrūpit: igit nō dat vltimū instans
esse ei⁹: sꝫ poti⁹ pm̄ nō eē: ⁊ erit illod instās terminās suc/
cessiuā corruptionē: qre ⁊c. ❡ 4° argr ꝙ nō dat vltm̄ istās
fore accñtalis: qꝛ h dato: sequr ꝙ aliꝗ totalis latitudo Argr 4°
subito depdetur: qđ ē impoẽ apđ eos: qꝛ sicut successiue
acqritur: ita successiue deperditur. pbatur ꝯña: qꝛ sit ca
liditas vt ꝗtuor i aere vel in ꝗuis subo ⁊ applicet ei agēs
fridissimū corrūpēs illā calitatē qđ icipiat agē in.c.istan
ti: p te.c.instās ē vltimū istās illi⁹ calitatis: qꝛ in.c.istāti ē
⁊ nō imediate p⁹.c.erit: mō ꝗro a te aut p⁹.c.erit aliqđ il
li⁹ calitatis: aut nō. si dicis ꝙ nō hēo itētū: qꝛ illa totalis
latitudo calitatis vt ꝗtuor subito depdita ē. si vō tu dicis
ꝙ post.c.aliqđ ei⁹ erit. ꝯ: qꝛ post.c.aliqđ illius forme cor
ruptū ē: sꝫ ad corruptionē ptis forme sequitur corruptio
totius forme p te: igitur tota corrupta ē: quare ⁊c. ❡ In Ponit ꝯ̄ p opinō: Petri Mātua.
hac mā sunt due opiniones. Et p̄ pertractabo opinionē
Mātuani. p ꝗ ponuntur aliꝗ ꝯclōnes rñsiue: pma ꝯclō
sit illa. ꝙ cuiuslibꝫ forme siue subalis: siue accñtalis dsinē
tis eē dat vltm̄ instās eē. Et nota ꝙ dr desinentis eē nō so
lū pp foras ꝗ nō corrūpūt: sicut ē aia itellectiua: ⁊ lumen
celi ⁊ hꝫ: sed ēt pp successiua que pprie nō desinūt eē sm
eū: qꝛ oē qđ desinit eē: hꝫ eē in aliquo instāti: successiuum
aūt nō hꝫ eē in aliꝗ instāti: vt infra videbit qōne decima.
pbat mō ꝯclō: qꝛ si nō: seqr ꝙ ps erit suū totū. ꝯña falsū
pbat ꝯña: qꝛ dato istāti in ꝗ incipiat aliqđ corrūpēs age
re in ipꝫ: tūc i illo istāti ē: ⁊ nō imediate post illud ē: qꝛ si
nō seqr ꝙ ps erit suū totū: pꝫ: qꝛ si imediate post illđ for⁹
est ⁊ imediate post illđ aliqđ eius ē corruptū: igit remāet
sicut pars: qre ps erit suū totū. ❡ Itē pbat ꝯclōnē alr: p̄
supponēdo ꝙ ad variationē siue corruptionē ptꝭ for⁹ seꝗ

tur variatio et corru' toti' for'. Et ad corruptionē totius
for' alicui' cōpositi seq' variatio cōpositi. Hoc stāte arg'
sic. in oi for' desinēte eē est assignare vnū instās in q agēs
corrūpēs illā incipit agē in aliā: sz illud est vltimū instās
ei' igr' cuiuslibet desinētis eē datur vlt'm instās eē pz ɔña
cū maiori. minor pbat: q: i tali in stāti ē: et nō imediate p'
illud est: qđ pbatur: q: imediate post illud est facta actio
corruptiua in illā: q're corruptū ē aliqd ei': sz ad cor'm p'tis
forme seq' corru' toti' fo'e p p'suppositū: igr' immediate
post illō tota for' corrupta est: q're nō imediate post illō ē.
Instan' ¶ Et si arg' ɔ: q: nihil corrūpi' pp corruptionē p'tis ei': et
qm si sic seqtur q qcqd sufficit corrūpē p'tē sufficeret cor/
rūpē totū. ɔña ē falsum: q: maioris po' est totū q ei' p'te:
Rñsio. igi' reqri' maior po' ad corrūpēdū totū q p'tē. ¶ Rnde/
tur q maioris po' est totū q ei' p'te p se: tñ q: p'te iuuat a
totorio nō reqritur maior pportio seu po' ad corrū'm to/
Cor'm tū q eius p'tē put iexistit toti. ¶ Ex qb' seqtur q cuiuslz
cōpositi nālis hñtis formā extēsam desinētis eē: dat' vlt'm
istās. pz illa ɔ: q: qlz tale nō pōt desinere esse nisi pp desi
tionē fo'e subalis: sz cuiuslz fo'e subalis desinētis eē da/
tur vlt'm instās: g' et c. ¶ Uel arg' sic: qlz tale cōpositū tā
cito et p'cise tūc desinit esse: q cito ei' for' desinit eē: sz qlz
for' alicui' talis cōpositi desinentis esse: sic desinit esse q
aliqd est vlt'm instās ei': q: ipsa est res pmanēs inaiata: g'
cuiuslibet talis cōpositi nālis hñtis formā extēsaz desinē
tē eē datur vlt'm instās. Ex q seqtur q nullus hō desinet eē:
posito q vnica sit aia in hoie et idiuisibilis: qđ qdē sic de
clarari pt: q: cōpositū nō desinit eē nisi ad desitionem for
me ei': sz for' hois nō desinit eē: igr' nullus hō desinit eē.
Instan' ¶ Cōtra h sorte arguet qs: q: h dato seq' q sor. nūq desi
net eē: vt argua' in for' sic: nullus hō desinet eē: p te. sor. ē
homo: g' sor. non desinet eē. arg'm est in ferio. ¶ Et seqtur
vlterius: sor. non desinet esse. g' sor. nō corrūpetur: et seq'
vlteri'. g' sor. sp erit. ɔña tñ falsu: q: mortuo sorte nō ē sor
Rñsio. tes. ¶ Rndent sequaces huius con'ne totū. s. q sor. nō de
sinet esse: nec corrūpetur: et q sp erit: q: h sp erit demfato
nūo binario ex aia sortis et mā eius: et h est sor. g' sor. sem
per erit et nega' q mortuo sorte sortes non sit: q: illa nō
2ª ɔ est vera mors. ¶ Ulteri' concludit ɔcl'onē gnālē. s. q cu/
iuslibet rei desinentis eē: datur vl'm instans eē que ɔclusio
arg' sic. cuiuslibet fo'e desinentis esse datur vltimū istās
sed quelz res desinēs esse est forma vel desinēs esse pp de
sitionem forme: igi' cuiuslibet rei desinētis eē datur vlt'm
instās. ¶ Et remouet dubiū dicēs. Si tñ ponā' respect'
et rel'ones a suis fundamētis differre iste due regl'e. i. iste
due ɔcl'ones nō sūt ita gnāles p totā mā: sz saltē ad p'ntū
sube q'titatis et q'litatis se extēdūt et nō ad alia: qđ decla/
rat in duob'. p': q si hec ppō: tu moueris: que sit falsa: in
cipiat eē va: tunc v'itatis istius est dare vltimū instās in q
non est va. si detur q veritas istius ppōnis imediate post
hec differret ab illa ppōne. ¶ 2ª: idē pz de ista: tu fuisti. q
sit falsa et incipiat esse vera: et ita de multis alijs est verū
si ponantur. x. p'nta esse. x. genera gnālissima gnīce dis in
cta. Et q: hoc non ptinet disputare hic studiosus seq'tur
viam que sibi placet. ¶ Quare p'ma ɔcl'o est limitanda
sic: cuiuslibet forme absolute desinentis eē: da' vltimum
instās esse. Et scđa ɔcl'o sic limitāda est: cuiuslz rei pmanē
Ad p'mūz p via cōi dicitur tis absolute desinētis esse datur vltimū instās eē. ¶ His
p'missis facile rnde' ad arg'm in oppositū. ad p'mūz nega'
aña. s. q cuiuslibet forme subalis pducēde de' p'm istās.
Ad pbationē cū di: q tunc forma pduci': cū est inducta
vltima dispō trāseat. sed hoc est solū in vltimo istāti de
termināte alterationē. nega' h minor: q forma successi/
ue induci': sicut et mā successiue dispōitur: q're et c. ¶ Ad
Ad 2'm scđm cū d': si nō daretur vltimū instās forme subalis: tūc
nō dez corruptionē subalē p'cederet alteratio nega' ɔña.
Et ad pbationē admitti' totū. et cū dicis: immediate post

c. instās sit corru' forme aiālis: et ante. c. instās nulla alte/
ratio facta est: g' ante corruptionē subalē nulla p'cessit al/
teratio. nega' ɔña: q sicut immediate post. c. instans fiet
corruptio forme: ita imediate post. c. instās fiet alteratio
corruptiua dispōnis illi' forme: et alteratio illa corrupti/
ua p'cedit corruptionē nō qdē tpe sz nāra h suffic. ¶ Ad Ad 3'm
tertium cū di vel corru' fit subito vel successiue: d' fit su/
bito et successiue respectu diuersoz: q: respectu forme
corrūpēde fit subito: qm immediate post illud instās in q
corrūpēs incipit agere tota forma corrupta est. respectu
vo subiecti vel mā successiue corrūpitur: p'us eniz corrū
pitur forma i p'te ppinq q remota: sicut et forma pducē/
da successiue pduci': et p'ius in p'te ppinqua q remota.
¶ Et si arg' q non p'ius corrūpi' in p'te ppinq q remo Instan'
ta: q: ad corruptionē p'tis forme sequitur corruptio toti'
forme: cū igr' immediate post. c. instās sit corrupta p's for
me: igr' imediate post. c. est corrupta tota for'. Rnde' q Rñsio.
ad corruptionem p'tis forme seqtur corruptio totius for
me s'm nūm: sed non s'z speciem: vnde corrupta forma in
p'a p'te remanet adhuc for' eadē s'm spēm et nō s'm nūm in
scđa parte: et ita remanet in tertia et q'rta: et sic successiue.
¶ Ad q'rtum cū arg' q si dare' vltimū instās forme acci Ad 4'm
dentalis: sequeretur q aliqua totalis latitudo subito de
perdere'. D' q lz totalis latitudo forme subito depda'
s'm nūm: non tamen deperditur s'm spēm: et ideo non ē in
conueniens: vnde si agens corrūpēdo agat in caliditatē vt
q'tuor: incipiens agere in. c. instās immediate post h ē cor
rupta aliqua totalis caliditas: remanēt tamē alie caliditas. s.
vt tria: q're ad saluādū successionē motus sufficit idētitas
s'm spēm: q're et c. ¶ Pro opīone vo cōi ponūt' aliq ɔcl'o Pria ɔ pro opīone cōi.
nes rnsiue declarātes mām. p'ma ɔcl'o sit ista. Nulli' for
me subalis desinētis esse datur vltimū instās eē. pba' ɔ:
q: forme subalis pducende subsequētis ad corruptionē
illi' datur p'mū instās: vt pz per iā determinata: igr' illius
non datur vltimū instās esse. tz ɔña: q: si dare' vltimū in/
stans forme corrūpēde: p'supposito p' instāti esse forme p
ducēde: seq'retur altez hoz incōueniētiū. aut q illa duo
instātia eēnt immediata: aut si eēnt mediata: q i illo tēpo
re me' mā eēt sine forma: et deductio manifesta est ex dcis
quare et c. ¶ Item corruptio forme fit subito: sicut et gnā/
tio fit subito: igi' fit in instanti: q're in vno istāti hz forma
p esse corruptū: et ɔsr eius da' p'm non esse: igitur nō da'
vltimū instās eē eius. pz ɔña: q: illa duo instātia non pñt
eē imediata. et si sunt mediata: seqtur q in illo tpe medio
forma corrūpēda nec est nec nō est. q: cū sit post vltimum
instans esse nō est: et cū sit ante p'm nō eē: nec nō est: q're et c.
¶ Cor' seqtur q nullius cōpositi hñtis formā desinentē Cor'm
esse datur vltimum instās eē. pz: q: cōpositū tā cito et tūc
precise desinit eē q cito et qn eius forma desinit eē: sz for/
me desinentis esse non datur vltimuz instās: ergo nec ei'
compositi datur vltimū instans. ¶ 2ª ɔcl'o. Nulli' forme 2ª ɔ
intellectiue desinentis informare mām datur vltimuz in/
stans in quo informat illā. pbatur ɔcl'o: q: datur p'm istās
in quo forma cadaueris informat mām corpis humani
igitur non datur vltimū in quo forma intellectiua infor/
mat mām. pz ɔña ex superius dictis: q: illa duo instantia
non pñt esse imediate: et si sunt mediata: tunc in illo tēpo
re medio mā eēt sine for' qđ est icōueniēs: aña vo supra p
batū est: q're et c. ¶ Cor' seqtur q nullius hois desinentis Cor'm
esse datur vltimū instās esse: sed p'mū instās non esse. pz:
q: tūc p'cise desinit eē qlz hō qn eius forma desinit infor/
mare mām: sed forme intellectiue desinētis īformare ma
teriā nō da' vltimū instās in quo informat: sed p'mum in
quo nō: q're et c. ¶ Et si argui' cōtra: pbādo q nullus ho Instan'
mo desinit esse: q: nec iste desinit eē: nec ille: et sic de singu
lis: g' null' hō desinit eē. pz ɔña. aña pba'. Et q nec iste
desinit eē: demōstrato sor. pba': q: hoc non desinet eē de/

monstrato hōo binario ex aia intellectiua sortis ꝛ mā p⁹
ps ei⁹ ꝛ ꝟ est sor. ġ sor. nō desinet eē: ꝛ sicut de isto pbat:
Rn̄sio. ita: ꝛ de qlꝫ alio: q̄re ꝛc̄. ℂ Rn̄det: ꝙ cōpositū pōt dupl̄r
sin ere esse. aut pp desitionē for̄e: ꝛ sic ꝯposita desinūt esse
quoꝝ forme sunt corruptibiles. aut pp desitionē informa
tionis eius forme: ꝛ sic hō desinit esse: qꝛ eius for̄a desinit
informare mām. ℂ Ad arg^m ġ negat̄ aña. Ad pbationē
dī ꝙ binarius ex aia sortis ꝛ mā eius nō est sor. nisi qn̄ il
le due ptes sunt sil' ꝯiūcte: q̄re lꝫ binari⁹ illaꝝ priū non de
finat esse: tn̄ binari⁹ illaꝝ priū sil' iunctaꝝ desinit esse: q̄re
3^a ꝯ malor est distiguēda: ꝛ sil'r minor: q̄re ꝛc̄. ℂ 3ª ꝯcl'o. Nul
lius for̄e accñtalis diuisibilis desinentis esse dat̄ vltimuꝫ
istans esse: ꝑm se ꝛ qōlꝫ sui dī diuisibilis: vt excludātur i/
diuisibilia: vt istās: mutatū esse: vbi: ꝛ hō: qꝛ illoꝝ datur
vltimū istās oī nū dat̄ vlt^m istās ꝑm se ꝛ qōlꝫ sui: vt ꝯdica
tur Mantuano q vult ꝙ cuiuslibet talis forme detur vl/
timū istās ꝑm se ꝛ qōlꝫ sui: qa vult ꝙ talis for̄a in aliquo
Nō^t instāti eē: ꝛ non imediate post illud erit tn̄: nec aliqd sui
in via hō cōi lꝫ ꝯceditur ꝙ cuiuslibet for̄e accñtalis desi/
nentis eē: si non sit successiua nec dependens a successiua
dat̄ vltimū istās: sic ꝙ in aliquo istāti erit: ꝛ nō imediate
post illud erit tota: tn̄ aliqd illi⁹ erit. pbat̄ mō ꝯ illa nega
tiua posita ꝯ Mātuanū: qꝛ qlꝫ talis forma accñtalis diui
sibilis desinens esse corrūpit̄ successiue p ptē post ptē: igr̄
signato tpe adeq̄to illi motui corruptiuo vltimū istās illi
us tpis erit p^m instās nō esse talis for̄e. pꝫ: qꝛ añ illō istās
sp est aliqd illius forme: ꝛ in illo instanti nihil est illius
Cor^m. forme: igitur illō istās est p^m istās nō esse illi⁹ for̄e ꝑm se ꝛ
qōlꝫ sui: q̄re nō dat̄ vlt^m istās ei⁹ ꝑm se ꝛ qōlꝫ sui. ℂ Cor^o
seqtur ꝙ nulli⁹ rei desinētis esse datur vlt^m istās esse nisi
sit accñs idiuisibile. pꝫ: qꝛ ois res desinens esse: vl' est sba
vel accñs. si sba vel simplex vl' cōposita. ꝛ pꝫ ꝙ nulli⁹ sbe
desinentis esse datur vlt^m instās esse: ꝛ si accñs vel diuisi/
bile vl' indiuisibile: ꝛ pꝫ ꝙ nulli⁹ accñtis diuisibilis datur vl/
timū instās esse ꝑm se ꝛ qōlꝫ sui: q̄re ꝛc̄. ℂ Ex his facile ē
Ad p^mū ꝯ Petro Man. rn̄dē ad arg^a ꝯ istā viā. ℂ Ad p^m nō admittit̄ psuppositū
s. ꝙ ad corruptionē ptis for̄e seqtur corruptio toti⁹ for̄e: ꝛ
q̄re ad arg^m pꝫ cū dī. in q̄cūqꝫ forma corrumpenda est si/
gnare vnū instās in quo corrūpēs incipit agē: ꝯcedo: sed
illud est vlt^m: negat̄. Ad pbationē cū dī talis for̄a hꝫ esse
in illo instāti: ꝯcedit̄. ꝛ cū dī: ꝛ non imediate post illō hꝫ
esse negatur. ꝛ cum tu arguis: qa imediate p⁹ illō est ali/
qd ei⁹ corruptū: ꝯcedit̄: ġ ꝛ tota est corrupta. negat̄ ꝯña.
ℂ Ad replicā: cū dī: seqt̄ ꝙ ps erit suū totū: dī ꝯcedēdo
illō māl'r loq̄ndo ꝛ non formal'r. māl'r dico: qa idētice pꝫ
erit id qō est suū totū: ꝛ ꝟ ē veꝝ. formal'r vō nō: qꝛ pꝫ iq̄ztū
h⁹ si erit suū totū. Et cū tu arguis vlteri⁹: qa si ps eēt suū
totū: seq̄retur ꝙ idē augeret̄ ꝛ diminueret̄ in eadē hora.
negat̄ ꝯña. ꝛ ad pbōnē dī ꝙ sor. diminuit̄ in illa hora: qa
plus pportionabil'r diminuet̄ q̄ȝ augebit̄. Et cū tu pbas
ꝙ augebit̄ sic. ꝟ augebit̄ ꝛ ꝟ erit sor. ġ sor. augebitur. ne/
gatur ꝯña: sicē nō seqt̄: ꝟ curret ꝛ ꝟ erit papa: ġ papa cur/
ret: qa stat añs eē veꝝ: ꝛ ꝯñs falsum. posito ꝙ sor. curret
cras: ꝛ p⁹ cras si curret qn̄ erit papa. sꝫ minor dꝫ esse: ꝛ ꝟ
qn̄ curret erit papa: qa in syll'o resolutorio de pterito vel
de futuro minor dꝫ restrigi ad v̄ificari p eadē pte tpis p q̄
maior: al'r nō valet: q̄re in argumēto tuo minor debēt esse
ista: ꝛ ꝟ qn̄ augebitur erit sor. qō est falsum. ℂ Si qs āt
vellet subtilizare magis posset dicē ꝙ ps erit totū: ñ tn̄ pꝫ
erit suū totū: qa 2^m signat ꝙ ps erit sui ipsi⁹ totū qō ē fal/
sum: qꝛ nihil erit totū ad seipm: ꝛ iō lꝫ illa ps for̄e erit illa
totalis forma: nō tn̄ erit illa totalis for̄a extensa put est to
Ad 2^m. ta ad illam ptem. ℂ Ad 2^m dī: vt supra negādo ꝯñam. ad
pbationē sil'r negat̄ ꝯña. illa applicato fridissimo ad il/
lud minimum in aliquo instāti: hoc immediate post hoc
infrigidabit: igitur ꝟ imediate post ꝟ cōdensabit. ℂ Ad
replicam admitto dare maximam friditatem ad quā nō

seqtur ꝯdensatio q̄ sit vt. 4. Et cū dicis: sit vn⁹ magn⁹ aer
p totū fridus vniformiter vt q̄tuor. admitto. Et cū dicis
ab illo sepetur vnus aer minim⁹ cui applicetur sume fri
gidū: negatur ꝙ ab illo aere frido vt q̄tuor: possit separi
vn⁹ minim⁹ aer cū tāto gradu friditatis. ꝛ rō est: qꝛ eq̄lis
gradus friditatis in minori mā plus repugnat forme q̄ȝ
in maiori: q̄re non pcedit arg^m. ℂ Et si replicas ꝯ: qa hic Instan^a
non est repugnātia ex pte for̄e cū sibis forma in specie stet
cū tāto gradu friditatis: nec ex pte māe p idez: nec ex pte
friditatis: ex q̄ cū tanta frigiditate stat forma aeris in aliq̄
mā: igitur non est repugnātia ex pte aliq̄. ℂ Rn̄det ꝙ nō
est repugnātia ex pte alicui⁹ istoꝝ diuisim: sꝫ diuim sil': qa Rn̄sio.
cū corp⁹ mimum sit ceteris parib⁹ debili⁹: non pt ꝯserua
ri forma ei⁹ cuꝫ dispōnib⁹ ita discōueniētib⁹ sicut ꝯserua
tur in corpe maiori: q̄re ꝛc̄. ℂ Ad 3^m cū arḡr: ꝙ si non da Ad 3^m
retur vltimū instās: tūc forma staret in mā cū dispōne mi
nori mima. negat̄ ꝯña. ad pbationē cū dī. capiat̄ minima
dispō cū q̄ stat forma asini nū admittitur sic dcm̄ est supra
ꝙ detur mima dispō cū q̄ pōt stare forma: q̄re argumētū
nō pcedit. ℂ Ad replicā cū dī: si datur minima dispō cū
q̄ non pōt stare forma: sit calitas vt q̄tuor minima cū qua
nō pōt stare forma asini: ꝛ tūc quero q̄ sit minima cū q̄ nō
potest stare forma feminis: dī ꝙ non est dictum determi/
nate ꝙ detur minima cū q̄ non: sed dictum est diuisiue ꝙ
datur minima cū qua non: vel maxima cū q̄ nō. Concedi
tur tn̄ in pposito dari vtrāqꝫ: sed diuersimode: qa dat̄ mi
nima cum q̄ non a parte intensiori: ꝛ maxia cū q̄ nō a p/
te remissiori. Vbi gr̄a. si forma asini stet a calitate vt duo
vsqꝫ ad q̄tuor: tunc caliditas vt q̄tuor est minima cum q̄
non: qꝛ est minima inter oēs supra: cū quibus non potest
stare. calitas vō vt. 2. est maxima cū qua non: qa est ma/
xima inter oēs infra cum qbus non potest stare. Cū ġ tu
q̄ris: que est minima cū q̄ non potest stare forma feminis
dico ꝙ hec sumenda est a parte intensiori: ꝛ ista est mini/
ma cū q̄ introducit̄ forma asini. verbi gr̄a: calitas vt tria
est minima cū qua non potest stare forma feminis: ꝛ ē mi
nima cum qua introducitur forma asini: q̄re arg^m non est
ad propositū. ℂ Et si arguitur ꝙ sequitur: ꝙ forma asini Instan^a
potest stare cum minori dispōne q̄ȝ sit illa cū q̄ introduci/
tur. ℂ Item seqtur ꝙ forma asini potest stare cū eadē di/
spositione: cū qua forma feminis. ℂ Rn̄detur ꝯcedendo Rn̄sio.
vtrūqꝫ: qa hoc est necessarium apud viā cōem q̄ ponit da
ri minimā dispōnē: cū q̄ for̄a introducitur: ꝛ tn̄ nō datur
minima: cū q̄ potest stare: qꝛ si daretur nec̄iuꝫ esset ꝯcedē
dari vltimū instās ipsi⁹ forme: qō negat oino. ℂ Ad 4^m Ad 4^m
cū arḡr: q̄libet forma ꝯsistit in indiuisibili: ġ cuiuslibꝫ for
me dat̄ vltimū instās. negat̄ ꝯña. Et ad ppōnē cū dicis.
Signato instāti in quo corrūpēs incipit agere in indiuisi
bile: illud est vltimū: qa imediate post illud aliqd est cor/
ruptū: sꝫ q̄licūqꝫ corrupto ex idiuisibili nihil remanet. ġ.
Dī p̄ q̄tū ad formas sbales ꝙ corrūpēs nō pt agē ime/
diate in illas: sed imediate agit in qualitatiuas dispōnes: ꝛ
ꝛ ille nō stāt in indiuisibili: qꝛ nū ē dare minimā dispōnē:
cū q̄ pōt stare forma. Dicit̄ scdo q̄tum ad formas accñta
les ꝯsistētes in indiuisibili: que tn̄ diuisibiles sūt: sicut sūt
q̄litates intēsiue determinate: ꝛ q̄titates determinate. ꝙ
lꝫ ꝑm viā cōeꝫ detur vlt^m instās eē eaꝝ simpl'r pp id ꝙ cō/
sistūt in indiuisibili: nō tn̄ dat̄ vltimū istās eē eaꝝ ꝑm se ꝛ
qōlꝫ sui: sic vult mātuan⁹: ppea qꝛ diuisibiles sī ꝛ successi
ue depdibiles. Arg^m aūt pbat de eo qō ē simpl'r indiuisi 2^a diffi/
bile dari vltimū instās: cum dicit ꝙ nihil remanet de eo: cultas
postq̄ȝ icipit corrūpēs agere i illō. ℂ Circa dcā occurrit annexa
difficultas. An ad variationem ptis for̄e sbalis seq̄tur Affirma/
variatio toti⁹ forme: ꝛ ꝯsir cōpositi. ℂ Et prio arguitur p tiue pro
via Mātuani ꝙ sic: qa si nō: maxie eēt: qa nō posset aliqd Petro
hñs formā extensam augeri vel diminui: sed hoc non est Mantua
incōuenieñs: imo nec̄iū: vt pbabo: ġ ꝛc̄. Tenet ꝯña cū ma no et p^o.

Ioui:z minor pbatur. Et þ q non possit aliqd hñs formaz extensaz augeri. qz si possibile est aliqd tale augeri. ponat q.b.ignis semipedalis augeat p additionez alteri⁹ semipedalis:q sit.c. tunc pz q si.b.ignis pot augeri.b.ignis ẽ fact⁹ pedalis. z psit.b.ignis est.c.z.b. oña est falsum:qz b.est medietas isti⁹:quonia illud quod erat ante aug^m totũ iam est medietas:z.b.nõ est nisi qd pri⁹ erat.g.b.est modo medietas:qre nõ augmetat talis ignis:z si dr aiata nõ pprie augeri neqz diminui fiat sile arg^m de aiatis q dñr pprie augeri:qz si pti semipedali pexsti addat aliud semipedale:nec po pexsis augetur:qa eadem pcise ẽ post
Arg 1° additionẽ alteri⁹ ptis q pri⁹ erat. qre zc. ¶ Scdo pbat. q non possit aliqd hñs formã extẽsam diminui:qz si posse est aliqd tale diminui põat q ab.a.igne pedali q sit in oriente paulatim auferant pticule z ponant in occidẽte z ita ptinuet diminutio donec mediet as.a.erit addita z posita in occidẽte. z seqtur tũc q q rõne.a.est in oriẽte:eadez rõne ẽ in occidẽte. Et si dr inaiata pprie diminui:fiat sile arg^m de plantis q pprie dñr diminui z de aialib⁹:vt vimi
Pro via cõi z nega tur af pri mo. bus z bo z seqt idez. ¶ In ptrium arguit p via cõi:qz B dato sequũt tria incõueniẽtia. pm^m incõueniẽs ẽ:qz seqt q nihil hñs formã extẽsam pot augeri vel diminui. oña est falsum:tñ qa nullũ tale posset hre aliã ptẽ ab ea quã iam hz. pz:qa si posset hre aliã ptẽ possz augeri. Tñ ẽt qa ẽ cõtra phm þ de gñatione pcedẽtẽ augmẽtationẽ eẽ z aiata pprie augeri. pbat mõ ptz:z þ q nihil hñs formã extẽsaz possit diminui:qz nihil pt diminui nisi aliq po ei⁹ corrũpat vel auferat:sz corrupta pte nõ remanet ampli⁹ idẽ totũ:igit nihil tale diminuet. pz oña:qa qd diminuit dz remanẽ idẽ p aliqd tps. pbat sitr q nihil possit augeri:qa si posset augeri posset hre aliã ptẽ ab ea quã hz.s.p additionẽ illi⁹ ad ipam:qa loqmur de augmẽtatione:vt distiguit ptra rarefactionẽ z pdẽsationẽ. sz oña ẽ falsuz:qa pars pexsis est eadẽ q puo:qre nõ augetur po addita nõ fuit a
Arg 2° pncipio:qre nõ augef. nec totũ p idẽ:qre zc. ¶ 2^m incõueniẽs ẽ:q nihil hñs formã extẽsam posset nutriri. pbatur oña:qa si dz aliqd nutriri:dz pverti nutrimẽtũ in subam aliti:z si aliqd pvertit in sbam aliti:tũc alitũ hz aliã ptez ab ea quã iã hebat:sz iã pbatũ ẽ q nihil pt hre aliã ptẽ ab ea quã iã habz qa augeret:qre nõ pot aliqd tale nutriri.
Arg 3° ¶ 3^m inconueniẽs est:q seqt q nihil tale possit alterari nec moueri localr. oña est manifeste falsuz z ptra sensum. z pbat oña:qz nihil tale hñs aiam extẽsaz manet p tps:cũ cõtinue fiat resolõ ptiũ ei⁹:sz qd alterat z qd localr mouet dz manere p tps:qz mobile a pn° mot⁹ vsqz ad finem
Ad primus p pte ne gatiua rñ det Mar silius. manet idẽ. ¶ Marsili⁹ p opione sua rñdet ad pm^m pcedẽdo nihil hñs formã extẽsaz posse augeri vel diminui. qre negat B eẽ falsum. Et ad pmã pbationẽ:cũ dr:tũc nihil tale posset hre aliã ptẽ ab ea quã hz:pcedit. Et ad aliã pbationẽ:cũ dr q est ptra phm þ de gñatiõe:dr q cũ Ari. ibi dicit aiata pprie augeri:inaiata aũt nõ alludit aurib⁹ vulgi:qa in reb⁹ inaiatis clare pcipit nihil augeri. qz cui addit nõ augef:nec id qd addit augef:nec aggregatũ augef:sz resultat vnũ mai⁹. Idẽ ẽt pcise est i ipis aiatis:sed nõ pa latine fit:tũ ẽt ita pcipit:tũ qz fit additio p int⁹susceptionẽ alimẽti qd apponit ptib⁹ porosis:nec tñ tales pticule addite maiorãtur nisi rarefaciẽdo:qre eadẽ pcise rõ ẽ d aiatis z inaiatis. ¶ Et si arguit q ex illo seqtur nihil vltr pos
Instan° se augeri vel diminui:qz nec aiatũ nec inaiatũ pt augeri.
Rñsio. ¶ Rñdet forte pcedẽdo:sed opz þ intelligere. an idẽtitas forme sufficiat ad idẽtitatẽ cõpositi:qd dr pp animã intellectiuã. q si nõ sufficiat:pceditur totũ:z de B videbitur in
Ad 2^m fra. ¶ Ad 2^m dr q nutricatio nõ est cõuersio nutrimẽti in subam aliti:qz si aliqd pvertitur in subam aliti non est nisi mã pma nutrimẽti:qa forma nutrimẽti corrumpitur:z accñs eius nõ pot eẽ po subeꝫ:sz mã nutrimenti non pt eẽ po illius mãe quam mõ hz illud qd ponitur nutriri:qre nutrimẽtũ nõ pvertitur in subaz nutriti:sed si nutricatio fit ipsa est assimilatio ptis mãlis nutrimenti cum additione forme subalis illius spẽi cui⁹ est forma subalis assimilãtis:z isto mõ pcedim⁹ aliqd ali. ¶ Ad teriiũ negatur Ad 3m q non sit posse aliqd alterari vel moueri localr. Et ad pbationez:cum dicit:quia ptinue fit resolõ negatur:quia in þ istãti ipi⁹ viuẽtis nõ fit resolõ neqz nutritio:sz admisso q ptinue post illud instãs fiat resolõ:seqtur q ptinue aliqd aial desinit eẽ:sz nõ seqtur pp B:qn multa aialia maneãt p tps:qa multe ptes non resoluũtur. Neqz admittẽdũ est q in qlz pte fiat resolõ:qa tũc illõ aial hz se z qualibet sui ptẽ desineret eẽ. ¶ Et si argt q in qlz pte ei⁹ fit re Instan° solõ:qa calor nãlis agit in quãlibet ptẽ:igit ex oi pte re Rñsio. soluit. ¶ Rñdetur negãdo oñam:qa nõ qlz calefactio est sufficiens resoluere z corrũpe:sz si dz corrũpi pp dispropotionatũ calorẽ opz q iducatur minima caliditas:cũz q non pt stare forã dicte ptis subalis:iõ pceditur aial posse localr moueri z qlitatiue. ¶ Pro via Ñbo cõi defendẽda Nõn pria cõ muni. aduerte q in augmẽtatiõe est psiderare duo.s. pversionẽ nutrimẽti in subaz aliti:z mẽbri extẽsionẽ psitez dictã cõuersionẽ. ¶ Quantum ad pmũ cũ cõuersio ipa terminet ad subam/gñatio dicenda est:z non augmentatio:siue talis pversio tota fiat subito:siue fiat successiue:siue ptim subito.s.qñtũ ad pmũ minimũ:z ptim successiue.s.qñtũ ad residuũ. ¶ Quantum Ñbo ad scdm cũ extẽsio mẽbri psitẽ pversionẽ nẽcio terminat ad qñtitatẽ z nõ ad raritatẽ:vt pbabo. augmẽtatio pprie dicẽda est:z nõ rarefactio. pbo assũptũ:psupposito q nõ dz extensio terminari ad raritatẽ nisi id qd extendit fit rari⁹ q pus:sz p extẽtionẽ sequentez pversionẽ zc. nõ nẽcio mẽbrũ dz rarius q pus:sz bñ maius:igitur talis extẽsio nẽcio terminat ad quãtitatẽ z nõ ad raritatẽ. pbat mior:qz extẽsio seqñs pũsionẽ zc. si seqtur nisi pũsionẽ:p quã plus ẽ restauratũ q dẽpditũ:sed illud plus restauratum cum ptineatur in eodẽ poro z loco:in q pus est facta resolõ:non pt illud plus ptineri ibi:nisi aut sit magis dẽsatũ B restauratũ q erat illud qd ẽ resolutũ:z sic est plus itẽsiue. aut sit magis dilatatũ porp:z sic fit plus extẽsiue restauratũ qd ibi ptinet z pñr pdẽset ptem existẽ circa porp:aut sit vtrũqz. sz quocũqz mõ sit mẽbrũ post restaurationẽ densius est q erat añ resolõnẽ:sz mẽbrp densi⁹ factũ si extendat non nẽcio fit rari⁹ q pus:qa pt min⁹ pportionabilr extẽdi:aut saltẽ nõ pl⁹ q sit dẽsius:igitur nõ nẽcio termiatur ad raritatẽ:z tñ in tali extẽsione nẽcio fit mai⁹:igt talis extensio nẽcio terminatur ad qñtitatẽ. qd erat pbãdũ. ¶ Nec facio hic magnã vim an qñtitas sit eterne mãe more Auerroistaꝫ si more aliorũ:qz in via Auerrois mẽbrũ extensum acqrit nouũ terminũ qñtitatis:in via Ñbo alioꝫ acqrit nouã qñtitatẽ. Et p B q talis extẽsio seqtur pversionẽ zc. dat intelligi q augmentatio pprie dicta est solum in reb⁹ aiatis. ¶ Ex hac declaratione pz error cuiusdã moderni dicẽtis q augmẽtatio pprie dicta est pversio successiua nutrimenti in maiorẽ qñtitatẽ q pus:vñ imaginat q þ fiat pversio in vnũ minimũ z hoc nõ est augmẽtatio:deinde fit successiua cõuersio. z qñ incipit fieri talis successiua conuersio in maius:tũc incipit augmẽtatio:z addit q huic pversioni piũgit extẽsio. ¶ Dico q erat þ:qz pversio siue success^{ua} siue subita terminatur þ ad subam:igitur non est augmentatio:propter dicta. 2° qa talis conuersio est solum respectu eius qd addit:sed augmentatio non est solũ respectu ei⁹ sed respectu totius membri compositi ex preexistente z addito:qre zc. 3° qz si tali cõuersioni cõiungit extensio aut ẽ intrinseca cõi augmẽtationi:aut nõ. si intrinseca:igit augmentatio est aggregatũ ex cõuersione z extẽsione:qd est falsum. si Ñbo nõ ẽ intrinseca seqtur q sine extẽsione fiet augmẽtatio:qd est falsum:qz sine illa nõ qlz po mẽbri augef:qz nõ po pexsis:qre zc. ¶ Ex his facile rñdet ad ar/

Ad pmūz argm̄ pro parte affirmatiua rñ detur. gumēta Mantuani. ¶ Ad pmū dicitur φ cōcludit φ.b.
ignis non potest augeri ⁊ hoc concedo loquendo de aug
mentatione proprie. Et cum tu dicis φ simile est de reb⁹
animatis que dicuntur proprie augeri. qꝛ si semipedali ħ
existenti addatur aliud semipedale: nec primum augetur
nec secundum. dicitur φ vtrunqꝫ augetur per extensionē
factam in vtroqꝫ: non tamen vnū dicitur augeri per ad/
Ad 2m ditionem alterius. ¶ Ad secundum dicitur φ argumen/
tum ꝯcludit φ res inanimata non pōt proprie diminui:
sed minorari sic. Et cum dicis φ idem sequitur de re ani/
mata / negatur. Ad probationē3 dicit̄ φ si ab. a. plāta pe
dali existente in oriente: separetur semipedale: ⁊ ponatur
in occidente: non est illa diminutio proprie loquendo ꝫ
minoratio. vnde sicut non omnis maioratio est augmen
tatio: sed solum illa que fit per extensionem sequentē cō/
uersionem rei in substantiam aliti. ita nō omnis minora/
tio rei est diminutio: sed solum illa que fit per restrictionē
sequentem ad resolutionem substantie aliti. Si autem di
minutio fiat sic: pars que rescinditur non poterit poni in
occidente. ⁊ si adhuc per potētiā diuinā poneret̄: nō esset
eiusdē spēi cū illa a q̄ rescindit̄: qꝛ forma ꝑor corrupta est
in illa. Et hec de ista questione. ¶ Qō. v

Affirmatiue ⁊ pro P. M. Argr̄ pᵒ VTrum quelibet pars quantitatiua aīa
lis sit animal. ¶ Et arguit̄ pmo
φ sic rationibus Mantuani. Primo: qꝛ que
libet pars quantitatiua animalis est eiusdē3
speciei specialissime cum ipso animali: igitur
quelibet pars q̄ntitatiua aīalis est aīal. tenet ꝯña: qꝛ que
cunqꝫ ponunt̄ sub eadē specie recipiūt ꝑdicationē eiusdē
speciei: ⁊ ꝯīr eiusdē generis. ¶ Antecedēs ꝓbat̄ p vnū3
ꝑsuppositū qd̄ dicit. φ quecūqꝫ habēt formas vltimatas
eiusdē speciei spālissime sunt eiusdē speciei spālissime: s3 q̄
libet pars q̄ntitatiua aīalis h3 formā vltimatā eiusdē spēi
specialissime cū ipso aīali. p3 pmo in aīalib⁹ habētib⁹ for
mas extēsas: qꝛ quodlibet tale aīal hab3 vnā formā extē
sam per totū: qꝛ aliter nō esset quātitas ꝯtinua eius: ⁊ q̄li
bet pars illius forme est eiusdē speciei cū tota forma: qꝛ ē
homogena: p3 siīr in habētibus formā inextēsam. s. indi/
uisibilē: qꝛ illa est tota in toto: ⁊ tota in qualibet parte. q̄/
re q̄libet pars talis aīalis h3 formā vltimatā eiusdē spe/
ciei cū toto aīali. q̄re ⁊c̄. ¶ Itē similr̄ ꝓbat̄ φ q̄libet pars
hoīs est hō: qꝛ quelibet pars hoīs est eiusdē speciei cum
homine. igit̄ quelib3 pars hoīs est hō. tenet ꝯña vt supra
qꝛ quecunqꝫ sunt in eadē specie recipiūt ꝑdicationē eius/
dem speciei. aña ꝓbat̄: qꝛ q̄libet pas hoīs h3 formam vl
timatā eiusde3 speciei spāiissime cū hoīe: igit̄ q̄libet pars
hominis ē eiusdē speciei specialissime cū hoīe: quare ⁊c̄.
¶ Silr̄ p̄t probari φ q̄libet pars bouis est bos. ⁊ ita de
Argr̄ 2ᵒ qualibet specie. ¶ Scdo principaliter arguit̄: qꝛ si nō q̄li
bet pars aīalis eēt aīal: sequeret̄ φ sube non cōicantes in
specie essent equalis ꝑfectionis essentialis. cōsequens est
falsū3: ⁊ ꝫ vnū ꝑsuppositū qd̄ dicit. Nulle substātie nō cōi
cantes in specie sunt eiusdē ꝑfectiōis essentialis. ꝓbat̄ cō
sequētia: qꝛ si nō quelibet pars aīalis est aīal: nō quelib3
pars aīalis est eiusdem speciei cum aīali. ⁊ tñ q̄libet pars
aīalis est eiusdē perfectionis essentialis cū aīali: qꝛ parti
cipata eadē forma vltimata cū ipso aīali: igit̄ sube nō cōi
cantes in specie sunt eiusdē perfectionis essentialis: qd̄ ē
Argr̄ 3ᵒ impossibile. quare ⁊c̄. ¶ Tertio principaliter arguit̄: qꝛ
si nō quelibet pars aīalis esset aīal: sequeret̄ φ esset possi
bile aliqd transire de specie in speciē ipso non corrupto.
ꝯña est impossibile. ⁊ ꝓbat̄ ꝯña: qꝛ si pars bouis non est
bos: ⁊ cū tñ pars bouis possit esse bos: vt in casu cōi: abscis
sa auricula totū preter auriculā qd̄ erat pars bouis: erit
bos: igit̄ pars bouis trāsiret in speciē bouis: ipso nō cor/
Negatiue ⁊ pro via rupto essentialiter. quare. ¶ In oppositum arguit̄ ꝑ via
cōi. qꝛ nullū etherogeneū ꝑdicat̄ in recto de partib⁹ suis

sed aīal hō ⁊ alia aīalia sunt etherogenea: igit̄ nō ꝑdicat̄ cōi argut̄ primo
in recto de partib⁹ suis: ⁊ per ꝯñs pars q̄ntitatiua aīalis
nō est aīal: ⁊ pars hoīs non est homo. p3 ꝯña cū minori:
qꝛ oīa aīata sunt etherogenea: inaīata vō sunt hōgenea.
maior vō ꝓbat̄: qꝛ p h̄ distinguit̄ etherogeneū ab hōge/
neo. qa etherogeneū est illud cuius nulla ps q̄ntitatiua ē
eiusdē denominationis cum toto hōgeneum vō est illud
cuius quelibet ps quātitatiua est eiusdē denoiationis cū
toto. q̄re ⁊c̄. ¶ 2ᵒ arguit̄ sic. Si q̄libet pars quantitatiua Argr̄ 2ᵒ
aīalis eēt aīal: ⁊ quelibet ps hoīs eēt hō: sequeret̄ φ q̄l3
ps hoīs eēt aīal rōnale ⁊ risibile: ⁊ ꝯīr pes hoīs eēt aīal
rōnale ⁊ risibile. ꝯñs ē falsū: qꝛ pes nō p̄t rōcinari neqꝫ
ridere. ⁊ p3 ꝯña: qꝛ de q̄cūqꝫ ꝑdicat̄ diffinitū / ꝑdicat̄ diffō
⁊ passio diffiniti. q̄re ⁊c̄. ¶ Item si pes est homo: ⁊ hō est
aīal gressibile bipes. igit̄ pes ē aīal bipes. p3 ꝯña. ⁊ ꝯñs
est falsum: qꝛ si pes est bipes: tūc bipes eēt q̄drupes qd̄ ē
falsum. q̄re ⁊c̄. ¶ 3ᵒ arguit̄ sic. Si q̄l3 ps q̄ntitatiua aīalis Argr̄ 3ᵒ
eēt aīal: tūc q̄l3 ps sortis eēt sortes. ꝯñs est falsum: vt ꝓba
bo. ꝓbat̄ ꝯña: qꝛ si q̄l3 ps q̄ntitatiua aīalis est aīal sor. est
aīal. igitur q̄l3 ps q̄ntitatiua sor. est aīal. sed nō pōt eē aliō
aīal q̄ꝫ homo ꝓꝑ hēre formam humanam. tunc vltra. si q̄l3
ps sor. est homo: ⁊ nō pōt eē alius hō q̄ꝫ sor. qꝛ habet eā/
dē aīam intellectiuā nūo q̄ꝫ h3 sor. ⁊ mā nō facit ad idēti
tatē nūalē3: qꝛ ꝯtinue fluit ⁊ resoluit̄. igit̄ q̄lib3 ps sor. est
sor. ꝯñs est falsum: qd̄ ꝓbat̄: qa seqt̄. q̄libet ps sor. est sor.
sed sor. est tripedalis: igit̄ q̄l3 ps sor. est tripedalis. ꝯña ē
manifeste falsum. igit̄ illud ex q̄ seqtur. nō mior. ḡ maior.
¶ Itē si q̄libet ps sor. est. sor. s3 sor. est alb⁹. posito φ due
tertie eius sint albe: ⁊ tertia ps ei⁹ nigra: igit̄ q̄l3 ps sor. ē
alba. ꝯñs est falsum. q̄re ⁊c̄. ¶ De h̄ sunt opiones. Et ꝑ p
tractabo opinionē Mātuani. 2ᵒ cōem. ¶ Pro opinione
Mātuani ponunt̄ aliq̄ ꝯnes. ¶ Et ꝑsupponunt̄ tria. ꝑ ꝑ pmū ꝑsuppositum pro P. M.
supponit̄ φ oīa composita nālia hn̄tia formas vltimatas
eiusdē spēi spālissime sunt eiusdē spēi spālissime p3: qꝛ for
me subales eiusdem spēi non pn̄t distribui in materijs di
uersaꝝ spērū subalium: ið si forme vltimate subales sunt
eiusdē spēi spālissime. ⁊ etiam tota composita sunt eiusdē
spēi spālissime. Itē cōposita nālia ponūt̄ in specie ꝑ foꝛas
eoꝝ vltimatas. igitur si forme sunt eiusdem speciei spālis/
sime: ⁊ composita. ¶ Scdo ꝑsupponit̄ φ nulle due sube Scdm̄ ꝑsuppm
nō cōicātes in spē sunt eq̄lis ꝑfectionis eēntialis: p3 ð se.
¶ 3ᵒ ꝑsupponit̄ φ iste termin⁹ hō / put est de ꝑnto sube Tertiū ꝑsuppm
est terminus absolutus: ⁊ spēs spālissima. idē ꝑsupponit̄
de terminis aliaꝝ spēꝝ specialissimaꝝ. sicut de isto termi
no equus: bos: asin⁹: ⁊ hm̄: ꝑsuppositū p3. ¶ Ex qb⁹ iſert̄
ꝑ hec ꝯ. Qōlib3 mēbrū alic⁹ aīalis cū q̄l3 mēbro eiusdē
aīalis ē eiusdē spēi spāiissime. p3: qꝛ qōl3 mēbꝝ h3 formā pᵃ ꝯclo
eiusdē spēi cū forma alteri⁹ mēbri. ⁊ q̄cūqꝫ hn̄t formā vlti
matā eādē eiusdē spēi spālissime sūt eiusdē spēi ꝑ ꝑsuppo
situ. igit̄ qōl3 mēbꝝ alicui⁹ aīalis cū q̄l3 mēbro eiusdem
aīalis ē eiusdē spēi spālissime. p3 ꝯña cū miori. maior ꝓba
tur. ⁊ ꝑ de aīalib⁹ hn̄tib⁹ formā extēsa3: qꝛ qōl3 tale aīal
h3 formā extēsam ꝑ totū c⁹ q̄l3 ps ē eiusdē spēi cū tota: cū
ipa forma extēsa sit homogenea p3 ēt idē de aīalib⁹ hn̄ti
bus vltimatā forᵐ inextēsam ⁊ idiuīsibilē: qꝛ i oīb⁹ talib⁹ qd̄
libet mēbꝝ h3 formā vltimatā eiusdē spēi cū q̄l3 alio mē
bro eiusdē aīalis. q̄re ⁊c̄. ¶ Et ið caro ⁊ nerui sūt eiusde3
spēi spālissime: q̄ꝫuis spē differāt a spū ⁊ sanguie: ⁊ a quo
libet alio humore: qꝛ nullus istoꝝ assimilatus ē sube mē
bri. q̄re ⁊c̄. ¶ Seqt̄ 2ᵒ. ⁊ est 2ᵃ ꝯ: φ q̄l3 ps quātitatiua aīa 2ᵃ ꝯclo
lis est eiusdē speciei cum ipo aīali: p3 qꝛ q̄l3 talis ps quā
titatiua h3 formā vltimatā subalē eiusdē speciei cum to/
to cōposito: qꝛ quel3 ps h3 eādem formam nūo vltimatā
cū toto. aut h3 formā extēsam sicut ⁊ suum totū cōpositū
hōgeneū: q̄re ⁊c̄. ¶ Ex qbus seqt̄ 3ᵒ. ⁊ est 3ᵃ conclusio φ 3ᵃ ꝯclo
quelibet ps q̄ntitatiua alicui⁹ cōpositi nālis est eiusdem
perfectionis essentialis cū suo toto. p3 ista adiuuāte scda

suppōne. ¶ Itē dato opposito ꝯclusionis seqtur ꝙ foret
possibile aliquid trāsire de specie in speciē specialissimā
substantialem ipso nō corrupto: patet qꝛ pars hominis po
4ᵃ ꝯ test esse hōs ꝗuis ponatur ꝙ non sit hōs. ¶ Ex quibus
sequitur. ⁊ est 4ᵃ ꝯclo ꝙ quelibet ps quātitatiua animalis
est animal: ⁊ quelibet pars quātitatiua hoīs est homo: ⁊
quelibet pars bouis est bos: ⁊ sic de alijs. pꝫ qꝛ quelibꝫ
pars quantitatiua istorum est eiusdem speciei cum toto
composito: quare recipit eādem denominationem speci-
ficam ⁊ genericam cum toto. quare. ¶ Itē dato opposi-
to ꝙ pars quātitatiua hominis non sit hō: sequitur cum
talis pars sit in gn̄e ꝙ sit in aliqua specie: ꝗre erit in alia
specie ab homine. ⁊ sic sequitur ꝙ cōposita habentia for
mas eiusdem speciei specialissime differrent specie cōtra
ꝑmum presuppositū. ¶ Item dato opposito sequit̄ etiā
ꝙ est dare spēs non cōicantes equalis perfectionis cōtra
scd̄aꝫ suppositionē. ⁊ capiātur isti termini specificē: hō:
bos: hō: mere subalr̄ ꝓ cōposito ex mā ⁊ forma subalit̄: ⁊
hec solet vulgus aspernari: qꝛ capiunt terminos aliquā-
5ᵃ ꝯ do aliter. ¶ Ex quibus sequitur. ⁊ est 5ᵃ ꝯclo. ꝙ q̄libet
cōpositum naturale erit homogeneum: qꝛ q̄libet cōpo-
situm nāle mere subaliter sumptum sumit eandem deno-
minationem ſm speciem specialissimaꝫ: quam sumit sua
pars: qꝛ quodlibet tale compositum est eiusdem spēi spe-
cialissime cū qualibet sua pte: ideo hō est qd hōgeneū: sꝫ
ſm alias denoiationes accn̄tales sit etherogeneū. Et nō
solū oē corpus est hōgeneū: sed ēt quelꝫ forma extensa: ⁊
ēt quelꝫ mā: ⁊ breuiter ois res corpea est homogenea: qꝛ
ipsa est eiusdē spēi specialissime cū qualꝫ ei⁹ parte quan-
titatiua. ¶ Ultrio addit remouēdo vnū dubiū dicēs. Quā-
uis tn̄ ꝯcedat̄ ꝙ quelꝫ pars aialis sit aial: nō tn̄ cōceden-
dū est ꝙ quelꝫ ps fortis sit for. habito ꝙ ille termin⁹ for.
sit termin⁹ discret⁹: qꝛ si aliq̄ ps for. sit for. sit ista ps quā-
titatiua. b. ⁊ arguit̄ sic for. est pedalis: sit. n. ita gratia ar-
gumēti. ⁊ for. est. b. ps igit̄. b. ps quātitatiua est pedalis.
ꝯn̄a ē falsum: qꝛ tūc ps eēt eq̄lis toti cui⁹ ē ps. ꝯn̄a ista tñ
Ad ꝑmū ex expositorie: qꝛ for. ē termin⁹ discret⁹. ¶ Ad argumēta in
argᵐ ꝓ pte oppositū facile r̄ndet̄ pro Mātuano. ¶ Ad ꝑᵐ negat̄ ma-
negatiua ior. s. ꝙ nullū etherogeneū ꝑdicet̄ in recto de partib⁹ suis
r̄ndetur q̄titatiuis: qꝛ idē est etherogeneū ⁊ hōgeneū. ⁊ ad ꝓba-
tionē negat̄ ꝙ etherogeneū sit cui⁹ nulla ps est eiusdē de-
noiatiōis cū toto: sꝫ etherogeneū ē cui⁹ q̄lꝫ ps est diuer-
se denominationis a toto. Modo ista stant sil̄ ꝙ pars sit
diuerse denominatiōis a toto: ⁊ etiā sit eiusdē denoiatio
nis cū toto. nā caro ⁊ neruus: ⁊ hm̄ q̄ sunt ptes sūt diuerse
denoiatiōis a toto: ⁊ ēt sūt eiusdē denoiatiōis cū toto: qꝛ
q̄lꝫ talis ē aial ⁊ hō: ⁊ iō hō ē hōgeneū ⁊ etherogeneū: qđ
meli⁹ pꝫ itelligēti greca vocabula a qb⁹ driuate sīt iste due
dictiōes hōgeneū ⁊ etherogeneū. hec Mātuan⁹. ¶ Ad
Ad 2ᵐ 2ᵐ cū dr̄. si q̄lꝫ ps hoīs eēt hō: ēt q̄lꝫ ps hoīs eēt aial rōna
le. ꝯcedit̄ ꝯn̄a ⁊ ꝯn̄s capiendo ly rōnale ꝓ dr̄ia hoīs: ⁊ ly
risibile ꝓ passione ei⁹. sꝫ negat̄ postea alia ꝯn̄a. ps hoīs
nō pt̄ rōcinari: nec ridē. ḡ ps hoīs nō ē rōnalis nec risibi
lis: qꝛ isti termini significant hn̄s potētiā: puta aiaꝫ ex sui nā
rōnis ⁊ risus ꝓductiuā: ⁊ hᵉ ꝑmanet stāte aia itellecti-
ua in corpe: q̄uis auferat̄ nālis act⁹ rōcinādi ⁊ ridēdi ex
defectu alterius reqsiti: vel instri: vel alterius. ¶ Ad ali
ud. ps hoīs est hō: sꝫ hō ē bipes. ḡ ps hoīs est bipes. dr̄
silr̄ ꝯcedēdo ꝯn̄am ⁊ ꝯn̄s: capiēdo illū terminū bipes: vt
significat hn̄s potētiā ad hn̄dum duos pedes: sꝫ si capiat̄
vt dicit actū negat̄ ꝯn̄a: ⁊ ꝯn̄s. ¶ Ad 3ᵐ negat̄ ꝙ si q̄libꝫ
Ad 3ᵐ ps hoīs est hō: ꝙ q̄libꝫ pars for. sit for. ⁊ ad ꝓbationē cō
cedo ꝙ q̄libet pars for. sit hō: ⁊ cū tu dicis: sed nō pōt eē
ali⁹ hō q̄ for. negat̄: qꝛ for. dicit hoīeꝫ ꝯpositū ex. a. aia in
tellectiua gr̄a exēpli ⁊ tāta mā. vbi gr̄a. bipedali si for. sit
tātus. ⁊ pꝫ ꝙ nulla pars for. est. for. Et si tu diceres. seqt̄
Instan° ꝙ for. nō maneret idē ꝑ aliqđ tp̄s. qꝛ ꝯtinue sit aliq̄ reso-
lutio in viuēte. ¶ Ad hoc r̄ndebit̄ in sequēti q̄one: qꝛ nō Rn̄sio.
opꝫ ponere ca^m in cap. ¶ Pro via dō cōi ponunt̄ aliqe
ꝯnes r̄nsiue ad quesitū. ¶ Et p̄supponit̄ ꝑ ꝙ nihil pōt eē Presup-
in gn̄e sube nisi sit ens cōpletū in nā. pꝫ: qꝛ suba ꝑdicamē positus ꝓ
talis dr̄ a substare ⁊ a subsistere: sed solū ens completū in via cōi.
nā substat ⁊ subsistit. qꝛ substare ē subesse. subsistere. i. fir
mari. ꝗre ⁊c̄. ¶ Aduerte tn̄ ꝙ subsistē diuersimode acce-
ptū estimā apud ꝓuectiores subsistere pri⁹ cōpetit scd̄is
substāntijs q̄ ꝑmis: licꝫ ꝑme sint i qb⁹ scd̄e sbsistūt: ⁊ sic sub
sistere vr̄ iportare eē ꝑmanēs. Apud modernos vō subsi
stere idē ē ꝙ per se existere. ⁊ sic ꝑus cōpetit ꝑmis substā
tijs q̄ scd̄is: ⁊ iō volūt ꝙ iste sint due conditiones indiui
duoꝝ ꝑnti sube. s. ꝑ se existere ⁊ accn̄tib⁹ substare: sꝫ in hᵒ
non facio vim: qꝛ non variāt ꝓpositum nr̄m: si tn̄ vis hoc
ample videre recurre ad ꝯmētarios nr̄os sup lib⁹ ꝑntoꝝ.
¶ Ex hoc infero aliquas conclusiones. ¶ Prima ꝯclo ꝑᵃ ꝯ
sit ista. Nulla pars q̄titatiua alicui⁹ aialis: vt hoīs ⁊ bo-
uis: ⁊ hm̄: est per se in genere sube. ꝓbat̄ ꝯclo: qꝛ oē qđ ē
ꝑ se in gn̄e sube/ est ens ꝯpletū in nā p̄suppositū: sed nulla
pars q̄titatiua aialis est ens completum in nā: igitur nō
est ꝑ se in gn̄e sube. ¶ Scd̄a ꝯclo. Oē corpus aiatum est 2ᵃ ꝯ
etherogeneū. ꝓbat̄ ꝯclo: qꝛ etherogeneū dr̄ qđ hꝫ ptes
diuersi generis. i. diuerse rōnis vel denominationis: sꝫ oē
corpus aiatū habet partes diuerse denominationis: pꝫ
qꝛ aia est actus corporis organici: ergo corpus aiatū ha
bet diuersa organa: ⁊ sic hꝫ ptes diuerse denominatio-
nis. ¶ Tertia ꝯclo. Nulla ps q̄titatiua alicuius aialis 3ᵃ ꝯ
vt hoīs ⁊ bouis ⁊ hm̄ est aial. ꝓbat̄ ꝑᵒ: qꝛ nihil recipit ꝓꝑe
predicationem generis vel spēi in recto nisi qđ est in gn̄e
vel specie per se: sed nulla pars quantitatiua aialis est in
gn̄e sube ꝑ se. ergo ⁊c̄. ꝓbatur 2ᵒ: qꝛ nullum etherogeneū
ꝑdicat̄ in recto de suis ptibus quantitatiuis: sꝫ q̄lꝫ aial
est etherogeneū. igit̄ nō ꝑdicat̄ in recto de suis ptibus. q̄
re ⁊c̄. ¶ Forte ꝯ ꝑᵐ ꝓbationē qs arguet: qꝛ pars terre re
cipit ꝑdicationē in recto ipsius terre q̄ ē spēs: nā ps terre Instan°
est terra: ⁊ tn̄ ps terre nō ē ꝑ se i gn̄e: ergo aliqd recipit ꝑdica
tionē spēi in recto: qđ nō est in gn̄e per se. ¶ R̄ndet̄ ꝙ lꝫ R̄nsio.
pars homogenei recipiat ꝑdicationē sui totius in recto:
non tn̄ est ꝓprie sꝫ improprie: qꝛ spēs gn̄is sube nō ꝑdica
tur ꝓprie nisi de ente cōpleto: ⁊ iō notāter supra dicebat̄
ꝙ nihil recipit ꝓꝑe ꝑdicationē alicuius spēi vel gn̄is nisi
sit ꝑ se in gn̄e: ps vō etherogenei nec ꝓprie nec improprie
recipit predicationē in recto sui totius: ꝗre ⁊c̄. ¶ Ex his Ad argu
facile r̄ndet̄ ꝓ via cōi ad argumēta i oppositū. ¶ Ad ꝑᵐ mēta i op
cū dr̄ q̄libet ps quātitatiua aialis est eiusdē speciei specia positum ꝓ
lissime cū aiali: ḡ quelibet pars aialis est aial. dicitur ad parte affir
an̄s ꝙ si intelligat ꝙ sit ꝑ se eiusdē spēi negat̄ illud. ⁊ tunc matiua.
bene valet ꝯn̄a: si vō intelligat ꝙ sit per se vel per accn̄s Ad ꝑᵐ dr̄
idest reductiue eiusdē spēi. cōcedit̄ an̄s. sꝫ ꝯn̄a non valet.
¶ Et ad ꝓbationē cū dr̄. quecūqꝫ hn̄t vltimatas formas
eiusdē spēi specialissime: sunt eiusdē spēi spālissime. dicit̄
silr̄ si intelligat ꝙ sunt eiusdem spēi per se falsuꝫ est. si vō
intelligat per se: vel per accn̄s: concedit̄. sed non seqt̄ po-
stea ꝙ que sunt eiusdē spēi per se vel per accn̄s recipiāt ꝑ
dicationē generis, vel spēi in recto ꝓprie loquēdo. ¶ Si
militer r̄ndet̄ ad illud: per quod ꝓbat ꝙ q̄libet ps hoīs
est hō. ¶ Ad 2ᵐ cū arguit̄ ꝙ si nō: sequit̄ ꝙ sube non cōi- Ad 2ᵐ
cantes in specie erunt eq̄lis perfectionis essentialis. nega
tur ꝯn̄a. ⁊ ad ꝓbationē cū dr̄. si nō quelibet pars aialis ē
aial: tūc q̄libet pars nō est eiusdē spēi cū aiali. cōcedit̄. si
intelligit̄ ꝙ nō sit eiusdē spēi per se: si vō intelligit̄ ꝙ non
sit eiusdē speciei nec per se nec ꝑ accn̄s: negat̄. ⁊ cuꝫ dicit̄
ꝙ sunt eiusdē ꝑfectionis essentialis: concedo. ⁊ cū infert̄:
ḡ sube nō cōicātes in specie sunt eiusdē ꝑfectionis eēntia
lis negat̄ ꝯn̄a: qꝛ dictū est ꝙ cōicāt in eadē specie partes
cum toto. sed per accn̄s. ¶ Ad 3ᵐ cum arguitur. si nō se- Ad 3ᵐ
quitur ꝙ aliqd trāsibit de spē in spēm ipso nō corrupto:
negat̄

negaſ ꝯñtia. ꝛ ad ꝓbōnē cuꝫ tu arguis: q2 pars bominis q̄ nō est in ſpe: trāſibit in ſpēꝫ bouis. ḡ trāſibit de ſpe i ſpēꝫ. negaſ ꝯña: q2 ſi dꝫ trāſire de ſpecie in ſpēm: opꝫ ꝙ ſit ꝑ ſe in alia ſpe: qȯ eſt fl'm: ſed ſolū ſeqtur ꝙ illud qȯ nō eſt ꝑ ſe in ſpe erit ꝑ ſe in ſpe: ꝛ B ꝯcedit. ℭ Aduerte tñ ꝙ alr̄ eſſet rñdendū ad argu^m ſm eos qui tenēt ꝙ in aiali ſint plures forme. ſ. vna forma totius: ꝛ plures forme ꝑtium: q2 alia eſt forma carnis: ꝛ aliā oſſis: ꝛ ſic de alijs: hāc viā ſecutus eſt Paulus venetus dicēs: ꝙ in plātis eſt ſolū vna aia. ſ. vegetatiua: ꝛ in brutis ꝑfectis ſilr̄ eſt ſoluꝫ vna aia. ſ. q̄ eſt vegetatiua et ſenſitiua: in brutis ꝟo ꝑfectis lꝫ ſit ſolū vna aia totius. ſ. ſenſitiua. tñ ſunt plures aie vegetatiue differētes ſpe: ꝛ q̄libet ē forma ꝑtis: ſicut aia carnis: aia oſſis: ꝛ ſic de alijs: in hoīe ꝟo ꝑter tales formas ꝑtis ſunt due aie totius. ſ. ſēſitiua educta de po^a mãe que dicitur cogitatiua: ꝛ intellectiua que nō educit de po^a mãe. Et ſic iſte alludit ad viā Cōmentatoris. Et tunc ſm iſtos aliter rñdendū eſſet ad argumēta: q2 ſm iſtos ꝯceditur ꝙ pars aialis eſt alterius ſpēi ab aiali: ꝑ'tñ via que eſt cōis ē magis cōformis pħo ꝛ veritati. ℭ Circa dicta cadit difficultas. an idē poſſit dici homogeneū ꝛ etherogeneuꝫ. Et videtur ꝙ ſic pro ꝑte Mantuaniſ: q2 aiata ſunt etherogenea: vt cōiter dr̄: q2 hñt partes diuerſe denoīationis a toto. ſed ꝙ ēt illa ſint homogenea. ꝓbaſ: q2 partes illoꝝ habent vnū ꝛ idē eſſe cū toto. igiſ hñt eodē mō intelligi ꝛ ſignificari ſicut totū. tꝫ ꝯña: q2 que eodē modo hñt eſſe eodem mō hñt intelligi: ꝛ ꝯñr eodē mō ſignificari. añs ꝓbatur: q2 vna ꝛ eadē eſt vltimata forma totius ꝛ ꝑtium: ꝛ a forma eſt eēꝛ vnum eē: igiſ partes hñt vnū ꝛ idē eē cuꝫ toto. quare ſi ꝑtes hñt eodē mō ſignari ſicut totum: erunt eiuſdē dnoīationis cū toto. ℭ Scđo arguiſ idē ſic: q2 inaiata ſunt homogenea: vt cōiter dr̄: q2 hñt partes eiuſdeꝫ denoīationis cū toto. ſed ꝙ ēt illa ſint etherogenea. ꝓbatur: q2 partes homogenei diuerſitatē quandā hñt adinuicem: igiſ diuerſimode ꝯcipi pñt: ꝛ ꝯñr diuerſimode ſignificari. tꝫ ꝯña: q2 ſicut res ſe hꝫ ad eē ita ad cognoſci 2° metaphy. ꝛ ꝯñter ad ſignificari. ꝓbaſ antecedēs: q2 terra eſt homogeneū: cū quelibet ps terre ſit terra. ꝛ tñ ſm Auic. partes terre inter ſe ſui nā differunt. nā alia petroſa: alia lutea: alia pinguis: q̄re partes diuerſa noīa ſortiūtur a toto. Silr̄ caro eſt homogeneū: cū quelibet pars carnis ſit caro: ꝛ tñ partes carnis diuerſitatē quandā habēt adinuiceꝫ ſm Aui. nā alia caro ſpōgioſa eſt vt q̄ eſt in mamillis. alia glādulosa: vt q̄ in ſubaſcellis. alia lacertoſa: vt q̄ in muſculis: quare ꝑtes carnis diuerſa noīa ſortiuntur a toto. ℭ In opp^m pro via cōi arguitur: q2 ideꝫ ꝛ diuerſum opponūtur ꝯ̄tictꝫ de quocūqꝫ vnū ꝯ̄trioꝝ affirmaſ ab eodem reliquū negaſ. igiſ ſi aliqd eſt idē alicui. illud nō eſt diuerſum ab illo: ꝛ ſi eſt diuerſum ab illo: non eſt idē illi: ſed cū ꝑtes homogenei ſint eiuſdē gñis cum toto: igiſ nō ſunt diuerſi gñis a toto: ꝛ cuꝫ partes etherogenei ſint diuerſi generis a toto: igiſ nō ſunt eiuſdē gñis cū toto. ℭ 2° arguitur ſic. ꝑtes homogenei ſunt eiuſdē nãe adinuicē: ꝛ ꝑtes etherogenei ſunt diuerſe nãe adinuicē: ſꝫ impoſſibile ē ꝙ eedē partes ſint eiuſdē nãe adinuicē ꝛ diuerſe nature adinuicē: ergo īpoſſibile eſt ꝙ idē ſit homogeneum et etherogeneū. pꝫ ꝯña cū minori. maior probaſ: ex ſignificatione qd noīs. nā homogeneū dr̄ ab homos qȯ ē vnū vel ſile: ꝛ genos qȯ ē genus vel nã: q2 vnius vel ſilis nature. etherogeneū ꝟo dr̄ ab etheros qȯ eſt alteꝝ: ꝛ genos qȯ eſt genus vel nã: q2 alterius nãe. q̄re ꝛc̄. ℭ Rñdeo ꝓ Mātuano. Ad ꝑ^m negatur ꝙ idē ꝛ diuerſum ꝓprie opponātur: q2 idē dicit idētitatē eēntialē: diuerſum ꝟo diuerſitatē accñtalē: quare ſtat ꝙ aliquid ſit ideꝫ alicui: ꝛ diuerſum ab illo: ſed idē ꝛ aliud hñ opponūtur proprie: q2 aliud dicit diuerſitatē eſſentialeꝫ: ꝛ ſic vnum iſtorum hñ inferret oppoſitū alterius. ℭ Ad ſcđm negaſ ꝙ ſit impoſſibile ꝙ ꝑtes ſint eiuſdē nature: ꝛ diuerſe nãe: q2 ſunt eiuſdē nature eēntialis adinuicē cum eadē forme participēt: ꝛ tñ ſunt diuerſe nature accidētalis propter diuerſitateꝫ accidētalē in partibus. quare. ℭ Pro via ꝟo cōi rñdetur ad argu^a in opp^m. Ad ꝑ^m negaſ ꝙ aiata ſint homogenea. ꝛ ad probationē negaſ illa ꝯña. partes illoꝝ hñt vnuꝫ ꝛ idē eē cum toto. ergo hñt eodeꝫ mō intelligi ꝛ ſignificari ſicut totū. ꝛ rō eſt: q2 lꝫ partes habeāt vnū ꝛ idē eē qȯ hꝫ totum: non tñ hñt eē eodē modo: q2 totū hꝫ illud eē ꝑ ſe: ꝛ partes ꝑ accñs: opꝫ ergo arguere ſic. ꝑtes hñt eodē mō eſſe ſicut totū. ergo hñt eodē modo intelligi ꝛ ſignificari ſicut totū: tunc hñ valeret ꝯña: ſꝫ añs ē falſum. ℭ Ad 2^m negaſ ꝙ inaiata ſint etherogenea: ad probationeꝫ negaſ añs. ſ. ꝙ ꝑtes homogenei habeant diuerſitatē adinuicē. Et cū tu probas: q2 ꝑtes terre habēt diuerſitatē adinuicē ſm Auicē. dicit ꝙ ille non ſunt proprie ꝑtes terre ſꝫ terrel: q2 nō ſunt ſimplices ꝛ pure ſed mixte: quare Aui. im proprie appellat illas partes terre. Similiter dicitur de partibus carnis ꝙ ille nō ſunt proprie partes carnis: q2 a non eſt ſimplex caro. nec pars ſpongioſa: nec glādulosa: nec lacertoſa: ſed mixta eſt: quare improprie loquiſ Auicen. appellans illas partes carnis. Et hec de iſta queſtione ſufficiant.

Nōndū

Difficultas incerta. Affirmatiue p Mā tua. argūt ꝑ^o.

Argt 1°

T. c. 4.

Negatiue pro via cōi argt ꝑmo

Argt 2°

Ad ꝑmū pro ꝑte negatiua dr̄.

Ad 2^m.

Ad ꝑmū pro ꝑte affirmatiua dicitur.

Ad 2^m.

ℭ Queſtio. vj.

Utrum remanēte eadē forma in cōpoſito hñte vnicā formā indiuiſibileꝫ: ꝛ variata mã addēdo vel minuēdo ſit aggregatū reſultans: aut remanēs illudmet qȯ erat añ. ℭ Et arguiſ ꝑ ꝙ nō argumētis Mātuani. ꝑ^o q2 hoc dato ſeqtur ꝙ pes ſortis eēt caput eius: ꝛ ſequiſ ꝙ pes ſortis eēt quelibet pars q̄ntitatiua ſortis. ꝓbaſ ꝯña: q2 cū q̄libet pars quātitatiua ſortis habeat eādē formā ſubalē vltimā: cū qualibet tali parte quātitatiua: ꝛ ēt cū ſorte: ꝛ mã non variet idētitatē numeralē. igiſ quelibet pars quantitatiua ſortis eſt q̄libet ps q̄titatiua eiuſdeꝫ. ℭ Scđo illo dato ſeqtur: poſſe foret ꝙ ſor. ē plato: ꝛ ꝙ ſor. differt a platone. ꝯñs impoſſibile: ꝛ ꝓbaſ ꝯña: q2 ponatur ꝙ deus infundat aiam ſor. b. mãe pedali: quam mãm illa aia informet: ꝛ ſit ſor. homo hñs iſtā mãm. b. ponatur ēt ꝙ deus eandē aiam infundat. c. materie bipedali: qȯ eſt poſſibile: ſicut poſſibile ē ꝙ eadē anima numero ſit in pede ꝛ in capite: ꝛ ſit homo cōpoſitus ex. c. mã ꝛ tali aia plato. ℭ Et arguiſ ꝙ plato eſt ſortes: q2 pla. hꝫ eandem aiam quā habet ſor. ꝛ mã nō variat idētitatē numeralem. ergo ſor. eſt plato: et pedale eſt bipedale. ℭ Et arguitur ēt ꝙ ſor. differt a pla. q2 ponaſ ꝙ ſor. currat: ꝛ plato ſedeat: ꝛ ſequitur ꝙ ſor. differt a pla. q2 ſortes currit: ꝛ pla. ſedet. Itē ſor. pōt deſinere eē: manente platone: ergo ſor. non eſt plato. ℭ Itē ſi ſor. eſt plato: ſequitur ꝙ q̄libet pars ſor. eſt q̄libet pars platonis: ꝛ ecōtra. aliter enim ſi ſor. hꝫ aliquam partē: quā non habet plato: vel econtra ſor. nō eſt plato: q2 hñ ſequitur ſor. habꝫ. b. partē: ꝛ ſor. ē plato. ergo plato habet eādē partē: ꝛ ſic de alijs. ℭ Tertio illo dato ſequitur ꝙ iſte terminus ſor. eſt terminus accidētalis. ꝯñs eſt falſum. ponatur. n. ꝙ ſit terminus ſubſtātialis ꝛ ſingularis. probaſ ꝯñtia: q2 ponatur ꝙ ſor. ſit bipedalis: cuius vna medietas ſit. a. ꝛ diminuaſ ſor. donec. a. ſit ſor. ꝛ arguiſ ſic. iſte terminus ſor. ꝑdicatur vere ſucceſſiue: affirmatiue: ꝛ negatiue de certo ſingulari ſupponēte pro ſor. ꝑter ſubiecti corruptionē. ergo iſte terminus ſor. ē terminus accidētalis. pꝫ ꝯña per diffōnem termini accñtalis. añs pꝫ: q2 vtraqꝫ illarū eſt vera ſucceſſiue ſine ſubti corruptione. hoc eſt ſor. ꝛ hoc non eſt ſor. demōſtrato. a. ꝛ ſicut arguiſ de iſto termino ſor. ita arguēduꝫ ē de alijs terminis ſubſtātialibus tam cōibus q̄ꝫ diſcretis. ℭ Quarto. illo dato ſequiſ ꝙ iſta duo cōtradictoria. B eſt ſor. et hoc nō ē ſor. que ſint mentalia per certū tēpus erūt ſimul vera demonſtrādo. a. ꝙ nūc eſt medietas ſor. pro/

Negatiue pro Pet. mantua. argt ꝑmo.

Argt 2°.

Argt 3°.

Arg. 4°.

batur ꝯña.Q, enim iſta ſint cõtradictoria pȝ:ſubiecta cõ
uertũtur:cũ demõſtref ꝓciſe idẽ vt pono:⁊ ſunt cetera re/
quiſita:⁊ nõ ſignificabũt iſte ꝓpõnes alr̃ per totum tp̄s.
igitur ꝯtinue erũt ꝯdictoria.Q, aũt ſint vera.probaf:⁊ ꝓ
ꝙ negatiua ſit vera:ħ nõ eſt ſoꝛ.pȝ:qꝛ ꝑs non ẽ ſuũ totuȝ.
ꝙ aũt affirmatiua ſit vera.hoc ẽ ſoꝛ.demꝑ ato.a.ꝓbaf:qꝛ
continue erit ita ꝙ hoc ẽ ſoꝛ.demꝑ ato ſoꝛ.ſȝ iſta.ħ eſt ſoꝛ.
demꝑ ato ſoꝛ.ꝯuertif cuȝ illa ꝯdictoria affirm̃.hoc eſt ſoꝛ.
demꝑ ato.a.qꝛ ponaf ꝙ intãtũ diminuaf ſoꝛ.quouſqȝ re/
maneat hec vera:hoc ẽ ſoꝛ.demꝑ ata.a.medietate:⁊ pȝ ꝙ
tũc adinuicẽ ꝯuertũtur:⁊ iſte eodẽ mõ ſignificãt quo an/
Argī 5° te ſignãbãt:ḡ ante ꝯuertebãtur.℄ 5° illo dato ſequitur ꝙ
ſoꝛ.erit pedalis in.a.inſtãti:⁊ pro eodẽ iſtãti ipſe erit ma
ioꝛ ꝗ̃ pedalis:qꝛ ponaf ꝙ ſoꝛ.ſit bipedalis:⁊ diminuatur
quouſqȝ ſit pedalis:ſic tñ ꝙ in.a.iſtãti erit maioꝛ ꝗ̃ peda
lis:⁊ tũc pȝ 2ᵃ ꝑs ꝑ caſum:⁊ ꝑ 1ᵃ ꝓbaf.ſ.ꝙ ſoꝛ.erit pedalis
in.a.iſtãti:qꝛ ſoꝛ.erit ħ pedale in.a.inſtãti.ḡ ſoꝛ.erit peda
lis in.a.inſtãti.pȝ ꝯña:⁊ añs ꝓbaf:qꝛ qđ erit hoc pedale
in.a.inſtãti erit ſoꝛ.ergo ſoꝛ.erit ħ pedale in.a.inſtãti. pȝ
Argī 6° ꝯña a ꝯuerſa ad ꝯuertẽtẽ.℄ 6° ſeqtur ꝙ.a.ẽ pedale:⁊ im
mediate poſt inſtãs qđ eſt p̄ſens erit bipedale:⁊ tñ.a.nũ/
ꝗ̃ augebif:imo cõtinue qñ.a.erit.a.diminuef.pȝ in caſu
ꝓcedẽte:vbi ponif ꝙ ſoꝛ.ſit bipedalis nunc:⁊.a.ſit medie
tas ei⁹:⁊ remaneat ſoꝛ.bipedalis ꝑ totã horã futurã: ſed
in alia hora tãtũ ſoꝛ.diminuaf ꝙ.a.ſit ſoꝛ.tũc pȝ ꝙ.a.ẽ pe
dale.ſȝ ꝙ.a.imediate poſt inſtãs qđ ẽ p̄ſens erit bipeda/
le.ꝓbat:qꝛ.a.imediate poſt inſtãs qđ eſt p̄ſens erit ſoꝛ.⁊
ſoꝛ.imediate poſt ħ erit bipedalis:ḡ.a.immediate poſt in
ſtans qđ eſt p̄ſens erit bipedalis.ꝓbaf maioꝛ:qꝛ ſoꝛ.ime
diate poſt hoc erit ſoꝛ.⁊ ſoꝛ.erit.a.ḡ ſoꝛ.imediate poſt ħ
erit.a.q̃re.a.imediate poſt hoc erit ſoꝛ.⁊ pȝ in caſu ꝙ nũ/
Arg.7° ꝗ̃.a.augebif:ſȝ potius.a.minuef.q̃re.℄ 7° ſeqtur ꝙ ſoꝛ.
ꝑ totã iſtã horã futurã erit albus:⁊ tñ ꝯtinue ꝑ eandẽ ho
ram ſoꝛ.erit ſũme niger.℄ Itẽ per eandẽ horam ſoꝛ.cale
ſiet ꝑ quã horam ẽt ipſe ſrigeſiet:pȝ poſito ꝙ vna ei⁹ me/
dietas caleſiat ꝑ totã iſtã horaȝ:⁊ albeſiat:⁊ alia eque ve
lociter ſrigeſiat:⁊ nigreſiat:⁊ vtraqȝ illarũ medietatũ ali
Argī 8° quando erit ſoꝛ.quare ⁊c̃.℄ 8° ſequif ꝙ poſſibile foret ꝙ
ꝑs ſoꝛ.erit maioꝛ ſoꝛ.qꝛ ponaf ꝙ ſeparef man⁹ ſoꝛ.a.ſoꝛ.
manẽte aĩa intellectiua in manu ſicut erat qñ erat coniũ/
cta:qđ ẽ poſſibile:qꝛ ſicut ꝑ ſupnaturalẽ poteſtatẽ põt ſie
ri ꝙ vna aĩa intellectiua ſit in q̃libet ꝑte q̃ntitatiua ſortis:
ita ſieri põt ꝙ eadẽ aĩa ſit in manu ſepata : ⁊ eque bñ põt
deus vtrũqȝ facere:quo dato ſequitur ꝙ duo hoĩes ſunt:
quoꝝ q̃libet eſt ſoꝛ.⁊ ſeqtur ꝙ ſoꝛ.ẽ illa manus:⁊ ſoꝛ.nõ
eſt illa manus:pȝ ꝯña intelligẽti:⁊ tñ ſoꝛ.eſt terminus di/
Argī 9° ſcretus.℄ 9° ſequif ꝙ q̃libet pars q̃ntitatiua ſoꝛ.differt
a ſoꝛ.⁊ tñ nulla ꝑs q̃ntitatiua ſoꝛ.põt differre a ſorte:qꝛ q̃li
Arg.10 bet põt eẽ ſoꝛ.℄ 10° ſeqtur ꝙ aliqd fuit ſoꝛ.qđ iã nõ ẽ ſoꝛ.
ꝯñs ẽ falſum:vt ꝓbabo:⁊ ꝓbaf ꝯñtia:⁊ ponaf ꝙ.a.aĩa ⁊
b.mã ⁊.c.mã fuerint ſoꝛ.⁊ deſinat eẽ.b.mã gr̃a argu" re/
manẽte ſoꝛ.a.⁊.c.℄ Et arguif ſic.hoc fuit ſoꝛ.qđ iam nõ
eſt ſoꝛ.demõſtrãdo.a.b.c.⁊ hoc fuit aliqd. ergo aliquid
fuit ſoꝛ.qđ iam nõ eſt ſoꝛ.⁊ nihil niſi aĩal.ergo aliqđ aĩal
fuit ſoꝛ.qđ iã non eſt ſoꝛ.tũc ſic.aliqđ aĩal fuit ſoꝛ.qđ iam
non eſt ſoꝛ.⁊ nullũ aĩal niſi aliquis homo:ḡ aliqs hõ fuit
ſoꝛ.qui iã nõ eſt ſoꝛ.⁊ nullus homo niſi ſoꝛ.ḡ ſoꝛ.fuit ſoꝛ.
qui iam nõ eſt ſoꝛ.ex quo ſeqtur ꝙ ſoꝛ.fuit ſoꝛ.⁊ ille nõ ẽ
Arg.11° ſoꝛ.qđ ẽ falſum:qꝛ ſoꝛ.fuit ſoꝛ.⁊ ille ẽ ſoꝛ.℄ 11° ⁊ vltimo:
eo dato ſeqtur ꝙ aliquid per totã iſtam horã diminuef:⁊
per eandẽ ipſum augebif.ponẽdo ꝙ ſoꝛ.ſit bipedalis:cu
ius.a.ſit vnũ pedale:quod remanebit facta diminutione
ſoꝛ.⁊ incipiat augeri.a.pedale:non tñ tantũ acgrẽdo ꝗ̃/
tum deꝑdet ſoꝛ.⁊ ſeqtur ꝙ.a.erit maius ꝗ̃ eſt:qꝛ ipm au
gebif:⁊ ſeqtur ꝙ.a.nõ erit maius ꝗ̃ eſt:qꝛ ipſum ꝯtinue
diminuetur:qm̃ ſoꝛ.ꝯtinue diminuetur:⁊ ſortes erit.a.ḡ
a.ꝯtinue diminuef:⁊ iſta ſunt arg⁹ Marſuani.℄ In opp"

pro via cõi arguif.ꝓ qꝛ ſi variata parte mãe variaref to/ Affirmatiue ⁊ ꝓ via cõi. arguif primo.
tum cõpoſitũ naturale ſeqtur ꝙ nullus terminus eſt ter/
minus diſcretus:aut ꝙ ſoꝛ.nõ manebit ſoꝛ.per tempus:
nec plato manebit plato ꝑ tẽpus:⁊ ſic de alijs:ꝯñs eſt ſal
ſum:qꝛ tũc accideret deceptio in cõmutationib⁹ ⁊ diſtri/
butionibus tã boni ꝗ̃ mali.in cõmutationibus qdẽ:qꝛ ſi
ſoꝛ.vẽdidiſſet agrũ ⁊ poſtea reciperet pecuniã:eẽt alius ꝗ̃
ſoꝛ.q reciperet:in diſtributionibus ꝟo:qꝛ ſi plato peccaſ
ſet ⁊ poſtea puniref:eſſet alius homo q puniref:ſimilr̃ ſi
meruiſſet.quare.℄ Scđo qꝛ hoc dato ſequitur ꝙ multi Argī 2°
fuerunt dij:quoꝝ q̃libet ab altero differebat.⁊ ꝙ deus
põt deſinere eẽ:⁊ incipere eẽ:ſaltẽ ita põt per potẽtiã dei.
vtputa per deſitionem ſue ꝑtis:aut inceptionẽ. vtrũqȝ
ꝯñs eſt abſurduȝ et hereticũ.⁊ pȝ ꝯñtia de chriſto q erat
deus:qꝛ cũ eius mã variaretur ꝑ reſolutionẽ:ſicut i alijs
hoĩbus.ipſe quoqȝ variaref.⁊ ſic deus variaref.⁊ multi
fuiſſent dei.⁊ vnus deſineret eẽ ꝑ deſitionem partis eius:
⁊ alter reciperet eẽ:q̃ omnia abſurda ſunt.℄ Tertio qꝛ ħ Argī 3°
dato ſeqtur ꝙ infiniti hoĩes mortui ſunt damnati:quoꝝ
anima beatificaf:⁊ infiniti homines mortui ſunt ſaluati:
quoꝝ aĩa cruciatur in inferno.ꝯñs pro vtraqȝ ꝑte abſur/
dum.⁊ ꝓbaf ꝯña.ꝓ pro prima parte:qꝛ ponaf ꝙ ſoꝛ.fue/
rit peccatoꝛ ꝑ certum tẽpus:in quo ſi mortuus fuiſſet:eſ/
ſet damnatus.ſȝ in fine poſtea ꝯuertaf:⁊ eius aĩa ſaluef:
tunc pȝ ꝙ eo tẽpore quo ſoꝛ.fuit in peccato:cum cõtinue
fuerit alius ⁊ alius hõ ꝑ continuã reſolutionẽ factam in
eo ꝙ infiniti hoĩes defierunt eſſe ipſis exiſtẽtibus in tali
peccato.q̃re infiniti hoĩes damnati ſunt illo tẽpore:⁊ tñ
oĩa eoꝝ que eſt vna in fine ſaluata eſt per caſum.℄ Pro
2ᵃ ꝑte ponaf totũ oppoſitũ.ſ.ꝙ plato ꝑ certum tẽpus fue/
rit ſine peccato ⁊ in gratia:ſȝ in fine.ſ.in ſeparatione aĩe
a corpore ſit cũ peccato mortali:tũc pȝ ꝙ eo tẽpore quo
fuit in gratia infiniti hoĩes defierunt eẽ qui ſunt ſaluati:
⁊ tñ aĩa eoꝝ ẽ damnata in fine:qꝛ vna ẽ anima oĩum illo
rum hoĩum ꝑ te.quare ⁊c̃.℄ Quarto qꝛ hoc dato ſequi Arg.4.
tur ꝙ aĩa tranſibit de corpore in corpus.ꝯñs eſt ſalſum.⁊
ꝯtra ꝓhm ꝓ de aĩa.vbi repñhẽdẽs antiquos non determi T.c.52.
nãtes qualis corpis aĩa ſit actus dicit tanq̃ contingẽs ẽẽ
ſcḋm Pythagoricas ſabulas:q̃likbet aĩam quodlibȝ coꝛ
pus ingredi:vĩ autẽ vnũquodqȝ propriam hẽre ſpẽm ⁊
formã ⁊c̃.ꝓbaf ꝯña:qꝛ eadẽ anima ſaltẽ intellectiua iſoꝛ
mans corpus humanũ ꝑ aliquod tẽpus:cũ continue ſiat
aliqua reſolutio in corpore:cõtinue ſit aliud ⁊ aliud coꝛ/
pus ꝑ te:⁊ tñ eadẽ aĩa informat:igif tranſit de corpore in
corpus.pȝ qꝛ modo informat vnuȝ mõ aliud. quare ⁊c̃.
℄ Quinto arguif oſtẽſiue ſic.qꝛ plus ſacit ad vnitatẽ ⁊ Argī 5.
idẽtitatẽ cõpoſiti forma ꝗ̃ mã.igif remanente eadẽ aĩ/
ma ⁊ variata mã remanet compoſitũ idẽ.pȝ ꝯñtia:qꝛ alr̃
nõ faceret plus forma ad idẽtitatẽ compoſiti ꝗ̃ mã.añs
ꝓbaf:qꝛ forma eſt q̃ dat eẽ ⁊ vnũ eẽ.2° de aĩa.mã ꝟo reci T.c.37
pit eẽ.ſȝ cã formalis plus facit ad effectum formalem ꝗ̃
mãlis.quare ⁊c̃.infinita poſſent adduci inconuenietia:ſȝ
hec ſufficiãt pro via cõi.℄ In hac mã ſunt due opiniões
ſcȝ cõmunis:⁊ Marſuani.℄ Et primo ꝑtractabo opinio Primũ ꝓ ſupponitur ꝓ opi m.Marſ.
nem Marſuani:pro qua ꝓſupponuntur duo.℄ Primum
eſt ꝙ ad variationẽ partis mãe ſequatur variatio totius
materie.℄ Secũduȝ eſt ꝙ ad variationẽ totius materie 2m ſupp.
ſequatur variatio totius compoſiti.℄ Ex quibus infert
vnã concluſionẽ reſponſiuã ad dubium.ꝙ variata parte ꝓ° ꝯ
mãe vel totali mã ſeqtur totius cõpoſiti nãlis variatio.
℄ Ex q̃bus infert aliã concluſionẽ ꝙ ſeqtur gñaliter.ꝙ 2° ꝯ
nulla ſubã põt habere aliã partem:ꝗ̃ iam hȝ. ⁊ ꝑ idem
etiã nullũ accidẽs põt habere aliã partẽ ꝗ̃ habeat:ideo
nec ſoꝛ.nec aliqd aliud poteſt augeri.℄ Et ſiquis diceret
ꝙ hoc ẽ contra Ariſt.aĩata non poſſe augeri.rñdetur ꝙ
ita bñ põt ſuſtineri inaĩatũ augeri ſicut animatũ. Et tñ bñ
põt rñderi ad rõnes probãtes aĩalia hẽntia formas ex/

tensas augeri q̄ȝ ad rōnes ꝓbātes aīalia habētia formas
inextēsas augeri. Uel vt verius loquimur: tam male pōt su/
stineri vnū q̄ȝ aliud. ¶ Et ita cōtra Ari. est aīata aīa extē
sa non augeri sicut habētia formā inextēsam: q̄ꝛ Ari. cre/
didit in hoīe esse aliquā formā subaīe extēsam vltra itel/
lectū quē credidit esse eternū ꝛ vnicū in tota specie: ꝛ in/
creatum ꝛ nō remanētē post mortē: sicut p₃ colligēdo di/
uersa dicta eius in diuersis locis: q̄re sicut Arist. nō ē cre
dēdū de aīa itellectiua: ita nec de augeri vel diminui cre/
dēdū est verbis eius. ¶ Q, aūt intell's sit eternus colligi
T.c.103 tur ex duob⁹ dictis ei⁹. ¶ Primū dictū est ꝑ celi. q̄ nihil
h₃ ꝑn^m qḋ non sit habiturū finē: nec aliqd h₃ finē qḋ non
T.c.28. habuerit ꝑn^m. ¶ 2^m dictū ē. 3° de aīa: vbi ponit intellectum
T.c.20. humanū non corruptibilē. ꝛ 2° de aīa. separatur aūt hoc
T.c.21. ab hoc sicut ꝑpetuum a corruptibili. q̄re si nō h₃ finē nec
habuit ꝑn^m. ꝛ per ꝯñs est eternus. ¶ Q, aūt vnicū intel/
lectū ponat. p₃: q̄ꝛ non ponit Arist. multiplicationē idiui
duoꝝ sub eadē spē nisi ad ꝯseruandū spēm: s₃ cū vnico in
tellectu pōt spēs ꝯseruari cū sit etern⁹. q̄re vnic⁹ ē. ¶ Q,
aūt posuerit illū n̄ fuisse creatū. p₃: q̄ꝛ s₃ eū ex nihilo nihil
T.c.33. fit. ꝑ phy. nec dixisset vltimā po^m in hoīe eē animā: s₃ in
tellectum: q̄ꝛ oīs aīa est actus corporis inherēs. vt p₃ ex
diffōne eius. 2° de aīa. ¶ Q, aūt negasset Arist. q̄ aīa ma
T.c.4. neat post mortē. p₃. q̄ꝛ nec inherēs nec appropriata. in il/
lis saltē libris q ad latinos ꝑuenerūt. Sicut negasset esse
spūs malignos: quos vulgus tētatores vel diabolos ap
pellat. Ari. eni pro magna pte negauit qcqd nesciuit. Et
si attēte eius volumina inspexeris: videbis q̄ ipse totū h̄
Ad primū ꝙ pte affir/ matiua rñ detur. credidit: hoc q̄ȝ totū credidit Auer. 3° de aīa. cōmēto 5°
Dec Mātua. ¶ Ex qbus rñdet ad argumēta in oppo^m.
¶ Ad ꝑ^m dicit q̄ pōt negari ꝯñā cū dī q̄ seqtur q̄ sor. nō
ꝑmanebit per tēpus: q̄ꝛ q̄ rōne est poīe q̄ in aliq̄ parte ho
minis p aliqḋ tēpus non fiat resol'o. eadē rōne stat q̄ i to
to hoīe p aliqḋ tp̄s non fiat resol'o. ¶ Itē stat egrū nō nu
triri. ꝛ ēt plātā non nutriri: tam quo ad se q̄ȝ quo ad prea:
q̄ꝛ stat plātā in magno frigore nō crescere nec resolui: g̊ p
idē stat id qḋ ꝑmissum est. ¶ Uel adhuc cōcessa ꝯñā: ne/
gatur q̄ ꝯñā sit falsum. ꝛ ad ꝓbōnē cū dī q̄ eēt deceptio
in distributionib⁹ bonoꝝ ꝛ maloꝝ. dī q̄ s̄m iustitiam di/
stributiuā ꝛ catholicā veritatē spectādum est ad aīam: a q̄
oīs actio cōpositi prouenit. ꝛ nō ad mām: a q̄ nihil proue
nit. ¶ Et iō nō op₃ q̄ si. a. aīa cū. b. mā peccauit: q̄ cū ea/
dem mā puniat: s₃ sufficit q̄ illa aīa cū quācūq₃ mā punia
tur: ꝛ sic̄ ꝑmietur. ¶ Ad 2^m dicit q̄ catholica veritas nō
Ad 2^m. fundat in mā. cū enim dei fili⁹ in se tres nās ꝯtineat: ver/
bum: animam: ꝛ mām. stat q̄ ille nūs q est illa tria desinat
eē: sicut stat q̄ numerus ille q est deus in instāti qḋ est ꝑ/
sens incipiat esse. Et iō possibile ē q̄ christus s₃ partē ma
terialē desinat eē ꝛ incipiat eē s̄m q̄ hō. sed ista disputa/
tio nō est ꝓferēda apud vulgus: q̄ꝛ nescit vulgus specula
Ad 3^m. ri veritates q̄ sunt vltra vulgarē ꝯsuetudinem. ¶ Ad 3^m
p₃: q̄ꝛ cū veritas catholica respiciat formam: a q̄ oīs actio
cōpositi prouenit. ꝛ nō mām: iō ille hō dī saluari cui⁹ aīa
Ad 4^m saluat. ꝛ ille dī dannari cuius aīa dānat. ¶ Ad 4^m cū dī
q̄ aīa trāsibit de corpe in corpus ꝯcedit. ꝛ cum tu dicis q̄
hoc ē ꝯ Arist. negat. q̄ꝛ Arist. solū ꝯdicit antiqs in hoc q̄
vnicuiq₃ aīe i specie sua nō aptabāt ꝓpriū corp⁹ s̄m spēm.
ac si sit ꝯtingēs quālibet aīam qḋlibet corpus ingredi. si
cut fabulabat Pythagoras: qḋ est incōueniēs. q̄ꝛ q̄libet
aīa in spē sua limitat sibi corpus ꝓpriū s̄m spēm. ¶ Item
negabat Arist. aīam trāsire de vno corpore in aliud cor/
pus separatū. s₃ de vno corpe in aliud corpus cōiunctū non
negasset. q̄re ꝛc̄. ¶ Ad 5^m negat ꝯñā: q̄ꝛ licet forma plus
Ad 5^m. faciat ad vnitatē ꝛ idemitatē compositi q̄ȝ mā: q̄ꝛ forā for
maliter facit: ꝛ mā māliter: tñ q̄ꝛ mā etiā aliquid facit ad
vnitatē compositi. ꝛ qñ concurrūt ad aliquē effectū. vno
deficiente deficit effectus. igit deficiente vnitate materie

deficit vnitas cōpositi. q̄re. ¶ Pro via ᵽo cōi tenēda po/ Pria rñsio pro via cōi.
nitur duplex modus rñdēdi. Unus modus est famosior.
quē cōiter medici sequūtur: q dicit q̄ ad hoc q̄ idiuiduū
conseruet idē: reqritur q̄ eius forma ꝯseruet in eadē mā
sibi propria saltē s̄m partē. Mā ᵽo ꝓpria indiuidui hu
mani dī humidū radicale siue substātificum ex quo mem
bra formata sunt. Et lȝ continua fiat resolutio humidi ex
actiōe caloris nālis: nō tñ ex toto ꝯsumit ꝓpter humidū
nutrimētale adueniēs: qḋ in mēbrū cōuertit: in qḋ calor
nālis magis agit q̄ȝ in radicale: ꝓpter habere maiorē cō/
trarietatē ad illud. Et q̄ꝛ humidū nutrimētale nō est eq/
ualens humido radicali s₃ deterius: iō cōtingit senescere
ꝛ mori. ¶ Alius modus rñdēdi est subtilior ꝛ forte ꝯfor Scḋa rñsio.
mior Phō in de gñone aīaliū quē seqtur Plusq̄ȝcōmēta/
tor 2° techni. ꝛ dixit q̄ ad h̄ q̄ indiuiduū maneat idē suf/
ficit eadē eē formā ꝛ non mām: q̄ꝛ s̄m Ari. mēbꝛ dī duo Secḋo h̄ generatio/ ne animalium. c.
bus modis. s. s̄m mām ꝛ s̄m formā. ꝑ mō mēbrū patit re
solutionē. 2° ᵽo mō nō. Et est mirabile h̄ q̄ mēbrum 2° mā
nutrit ꝛ restaurat: nō aūt ꝑ mō q̄ꝛ o₃ nutritum saluari. mā
aūt nō saluat: q̄ꝛ est in cōtinuo fluxu. forma ᵽo stat semp
durāte vita. cū igit mā humidi substātifici q̄ stat sub for/
ma mēbri nō maneat: s₃ loco eius adueniat mā nutrimen
talis: q̄ ēt nō manet: iō membrū nō dī nutriri s̄m mām. si
enim mā saluaret vsq₃ in finē vite: diceret vtiq₃ mēbꝛ nu/ Pria diffi cultas an/ nexa.
triri s̄m mām ꝯ Arist. q̄re dī nutriri tñ s₃ formā. ¶ Dif/ Instantia ꝯ rñsionē.
ficultas qd est ꝑn^m indiuiduationis. ¶ S₃ ad hūc 2^m mo/
dum rñdēdi accidit dubitatio ex dicto phi 5° metaph. qḋ
est: q̄ eadē numero sunt quoꝝ mā ē vna. ꝛ itelligit mām T.c.10.
ꝓpriā: s₃ mā nullius eoꝝ q̄ nutriūtur remanet vna ꝑ ꝛ vl
timo pte. igitur nullū tale indiuiduū remanet vnū nume
ro. Et ex hoc textu cōiter trahit q̄ ꝑn^m indiuiduationis ē
mā: q̄ꝛ de nā forme est q̄ sit cōicabilis multis vna existēs:
non aūt de nā māe. q̄re ꝛc̄. ¶ Rñdet Plusq̄ȝcōmētator 2° Rñsio.
techni. q̄ nullo mō credendū est Arist. voluisse mām esse
ꝑncipium indiuiduationis: sed formā. ꝛ rō est: q̄ꝛ illud est
ꝑn^m indiuiduationis: per qḋ indiuiduū est vnū: ꝛ indiui/
sum a se: ꝛ diuisum a q̄libet altero: s₃ forma ē h̄. nō autē
mā. vt ꝓbabo. g̊ ꝛc̄. ꝓbat minor. ꝛ ꝑ q̄ p formam sit vnū:
q̄ꝛ ab eodē res h₃ eē ꝛ vnū esse. s₃ h₃ esse a forma. q̄ꝛ for/
ma est q̄ dat esse rei ꝛ nō mā: g̊ ꝛc̄. 2° q̄ p formā sit indiui/
sum. p₃: q̄ꝛ ab eo h₃ esse indiuisum a quo h₃ esse vnū. igit
a forma: ꝛ non a mā. ¶ Itē s̄m formā indiuiduū non di/
uiditur. s̄m aūt mām sic: q̄ꝛ s̄m mām res est quāta ꝛ diui
sibilis. ¶ Tertio q̄ per formā sit diuisum ab altero. p₃:
q̄ꝛ oīs distinctio est a forma. in fundamēto autē nāe nihil
est distinctū. vt inqt auer. ꝛ fundamētū nāe appellat ma/
teriā ꝑmā. q̄re ꝛc̄. ¶ Est ēt auctoritas phi q̄ forma ē ꝑn^m T.cō.2.
indiuiduationis: nā inqt phs 2° de aīa q̄ suba est vnū ge/
nus eoꝝ q̄ sunt. ꝛ huius aliud ē sicut mā: qḋ s̄m se qdem
non est h̄ aliqd. alterū aūt formā ꝛ spēm: s̄m quā dī iam
hoc aliqd. hec phs. mō si per formā res dicit hoc aliquid
dī indiuiduū per formā: q̄re forme est ꝑn^m idiuiduatiōis.
¶ Si aūt cōparetur forma ad mām: mā magis dī vna ꝑ
formā q̄ȝ econtra: q̄ꝛ mā per formā est ens: ꝛ nō econtra.
g̊ mā per formā est vna: ꝛ non ecōtra. ¶ Itē cū sit vna mā
cōis oium gñabilium: non sit aūt vna forma cōis omniū
gñabilium: s₃ alia ꝛ alia. igit forma ē magis apta appro/
priare sibi mām: q̄ȝ eꝯ. hoc idē voluit auicēna 6° nālium.
q̄ forma magis appropriat sibi mām q̄ȝ ecōtra: hoc idem
auer. 2° de aīa dicēs: melius est existimare q̄ cā diuersita
tis māe sit diuersitas formarū q̄ȝ ecōtra. ¶ Quapp dicit
q̄ diuersitas indiuiduoꝝ eiusdem speciei ꝑncipaliter nō
est a materijs sed a formis q̄ suis essentijs diuersificātur
quas acqrunt a diuersis agentibus vel ab eodē diuersi/
mode se habēte: qḋ qdem agens ꝓpter hanc diuersitatē
reducit potentiā māe in diuersos actus. ¶ Ad argumē/
tum igit dī ꝑ ad antecedens q̄ illud dictū phi verum est:

ꝙ eadē numero sunt.quoꝝ mā est vna:qꝛ nō pōt esse mā vna nisi forma sit vna:mā tñ nō est illud per qđ aliqđ ē in diuiduū nisi per accidēs.s.inq̄ntuꝫ acq̄sitio forme ē in ea: qꝛ cum indiuiduū sit magis indiuiduū a forma q̄ꝫ a mā: si pōt contingere ꝙ seruata forma varietur mā:nō ꝓpter hoc indiuiduū erit aliud:qꝛ remanet illud:a quo indiui/duum hꝫ eē ꝛ vnū esse.q̄re non valet ꝯña cū infert.ergo indiuiduū non est idē:cuius mā non est vna:qꝛ dictū ē ꝙ vnitas materie arguit vnitatē forme:sed diuersitas mate rie nō arguit necessario diuersitatem forme.q̄re ꝛc̄.℄ Ex his facile patere pōt:q̄ñ ꝯm hūc 2m modū rn̄dēdi partes aīati distinguant adinuicē:qꝛ lꝫ totū aīatuꝫ distinguatur ab altero per formā simplr̄:ꝛ ex ꝯsequēti per appropria tionem talis materie:qꝛ forma appropriat sibi mām ꝛ ta/mē ptes aīati nō distinguunt adinuicē per formā simplr̄: qꝛ est eadē forma cuiuslibet partis.sed distinguunt ꝑ for/mam:alio mō se hn̄tem:ꝛ per appropriationē talis mate rie:qꝛ forma totius vno mō se habēs.s.in ordine ad ope/rationeꝫ vnius mēbri appropriat sibi mām illius mēbri. ꝛ alio mō se hn̄s appropriat mām alterius mēbri.ꝛ sic de alijs.q̄re vnū mēbrū distinguit ab altero per formā alio

Ad p̄mas ꝓ pte nega tiua ꝛc. mō se habentē:ꝛ per appropriationē talis materie.℄ Ex his facile rn̄detur ad argumēta Mātuani. ℄ Ad primū negatur ꝯsequētia cū infert ꝙ pes esset caput:ꝛ ꝙ pes es set quelibet pars sortis.Et ad ꝓbōnē cū dicit:qꝛ eadē est forma cuiuslibet partis:ꝛ mā non variat idētitatē nume/ralē:ergo quelibet ps est eadē alteri.dicit ꝯm p̄mum mo dum rn̄dēdi negādo minorē:qꝛ ꝯm illū modū ad idētita teꝫ numeralē reqrit idētitas mātotalis vel partialis. ꝯm 2o aliū modū negat ꝯña:qꝛ lꝫ ꝯm illū sola forma fa/ciat ad idētitatē numeralē:ꝛ eadē sit forma simplr̄ cuius/libet partis:tñ ꝯm qđ:ē alia ꝛ alia:inq̄ntum est alio mō se hn̄s respectu vnius partis:ꝛ respectu alterius:ꝛ h̄ suf

Ad 2m. ficit ad illam diuersitatē.℄ Ad 2m negat ꝯña.cū infertur ꝙ sor.sit plato ꝛ differat ab illo.Et ad ꝓbationeꝫ ꝯcedit ꝙ sor.differat a pla.ꝛ negatur ꝙ sor.sit plato:ꝛ cū tu pro bas:qꝛ poss̄e ē ꝙ oe eadē aīaꝫ īfundat ī mā sor.ꝛ ī māꝫ pla.sicut infundit in diuersas partes sor.negat ꝙ hoc sit possibile:qꝛ impossibile est vnā formā diuersas mās īfor mare seorsum existētes:qm̄ vnius forme vnū est subm̄:ꝛ non est sīle de forma informāte diuersas partes māe:qꝛ

Ad 3m ex illis fit vna mā totalis:ꝛ vnum subm̄.q̄re ꝛc̄.℄ Ad 3m negat ꝯña:cū infertur ꝙ ille terminus sor.ēēt termin9 ac/cidētalis.Ad ꝓbationē dī:ꝙ cum accn̄s sit quod adest ꝛ abest p̄ter subiecti corruptionē:ꝙ terminus accn̄talis dr̄ qui p̄dicatur affirmatiue ꝛ negatiue successiue de eodem termino subīiuo p̄ter eius corruptionē.i.de eodē termi/no singulari supponēte pro eodē ente in actu p̄ter illi9 cor ruptionē.mō pꝫ ꝙ argumentū non valet:qꝛ cum ille ter/minus sor.p̄dicatur de pte sui affirmatiue ꝛ negatiue nō p̄dicatur de eodē termino subiectiuo:cū pars non sit ens

Ad 4m in actu:sed in potētia.quare ꝛc̄.℄ Ad 4m negatur ꝯña cū infertur ꝙ ista duo ꝯdictoria erūt simul vera.hoc est sor. ꝛ hoc nō est sor.demōstrata parte sor.per ly hoc ꝛ q̄ aliqñ erit sor.Et ad probationē ꝯceditur ꝙ.a.non est sor.qꝛ ps non est suū totū:sed negatur ꝙ.a.est sor.Et cū tu probas: qꝛ aliqñ iste conuertent:hoc ē sor.demōstrato sor.ꝛ h̄ est sor.demōstrato.a.ꝛ eodē modo significāt quo ante:ergo ante ꝯuertebātur:ꝛ ꝯr̄ sicut illa est semꝑ vera:hoc ē sor. demonstrato sor.ita alia erit semꝑ vera:hoc est sor.demō strato.a.negatur illa ꝯña:nūc conuertunt:ꝛ eodē mō si gnificāt sicut ante:ergo añ ꝯuertebātur.ꝛ rō est:qꝛ si nūc cōuertūtur:hoc est ꝓpter mutationē factā ex parte rei:qꝛ qđ erat pars:nunc est totum:ꝛ prius non erat talis muta

Ad 5m tio facta:qꝛ non opꝫ ꝙ prius cōuertātur.℄ Ad 5m negat ꝯñtia:cuꝫ infertur ꝙ sor.in.a.instanti erit pedalis.Et pro eodē instāti erit maior q̄ꝫ pedalis.Et ad ꝓbationē conce/ditur:ꝙ sor.erit maior q̄ꝫ pedalis in.a.instāti:sꝫ negatur ꝙ sor.tunc erit pedalis.Et cū tu ꝓbas:sor.erit hoc peda le in.a.instāti:ergo sor.erit pedalis in.a.istāti:negat añs. Et ad ꝓbationē cū dicis qđ erit hoc pedale in.a.instanti erit sor.ergo sor.erit h̄ pedale in.a.istāti.negat ꝯña:qꝛ añs ē ve/rum:ꝛ ꝯñs falsuꝫ:cū añs significet ꝙ aliqđ erit hoc peda le in.a.instāti:ꝛ hoc erit sor.ꝛ hoc est veruꝫ:qꝛ medietas erit h̄ pedale in.a.instāti:ꝛ illa medietas erit sor.non tñ ꝑ a.instāti:sed ꝯñs significat ꝙ sor.erit pedalis in.a.instāti qđ est falsum.neq̄ꝫ arguit a ꝯuertēte ad ꝯuersam:qꝛ non restringūtur ad eādē diām tpis:sꝫ ista:sor.erit hoc peda le in.a.instāti:cōuertitur in hāc:qđ erit hoc pedale in.a.i stanti pro tūc erit sor.ꝛ sic vtraq̄ꝫ ē falsa.q̄re ꝛc̄.℄ Ad 6m Ad 6m

negatur ꝯña cū infert ꝙ.a.est pedale:ꝛ imediate post in/stans qđ est p̄ns erit bipedale:ꝛ tñ.a.nūq̄ꝫ augebit:ꝛ ad ꝓbōnē admisso casu negat:ꝙ.a.imediate post instās qđ est p̄ns:erit bipedale.ꝛ cū tu ꝓbas:qꝛ.a.imediate post h̄ erit sor.ꝛ sor.imediate post hoc erit bipedale:ergo.a.imedia te post h̄ erit bipedale:negat maior.s.ꝙ.a.imediate post hoc erit sor.ꝛ ad ꝓbationē:qꝛ sor.imediate post hoc erit sor.ꝛ sor.erit.a.ergo sor.imediate post hoc erit.a.ꝛ ꝯr̄ ꝑ cō uersionē:ergo.a.imediate post hoc erit sor.negat p9 ꝯña: qꝛ lꝫ sor.erit.a.non tñ imediate post hoc erit.a.q̄re nō va let.℄ Ad 7m negat ꝯña:cū infert ꝙ sor.per totā horā fu/turā erit albus:ꝛ tñ ꝯtinue ꝑ eādē horā erit sūme niger: Ad 7m ꝛ admisso casu:negat illa ꝯña.hoc erit albū:ꝛ h̄ erit sor. ergo sor.erit albus.silr̄ negat illa ꝯña:hoc erit nigruꝫ:ꝛ hoc erit sor.ergo sor.erit niger:sed opꝫ arguere sic:hoc erit albū ꝛ hoc pro tūc erit sor.ergo sor.erit albus:et sꝫ minor ē falsa.Si milr̄ in alia.℄ Ad 8m negat ꝯña:cum infert ꝙ ps sor.erit Ad 8m maior sor.Et ad ꝓbōnē nō admitto casum.s.ꝙ separetur manus a sor.remanēte aīa intellectiua in ea sic p̄us erat: qꝛ impoe est vnā formā simul diuersas mās informare. q̄re ꝛc̄.℄ Ad 9m negat ꝯña cū infert:ꝙ q̄libet ps quātita Ad 9m tiua sor.differt a sor.ꝛ tñ nulla ps q̄ntitatiua sor.pt diffe re a sor.Et ad ꝓbationē concedit ꝙ quelibet ps q̄ntitati/ua sor.differt a sor.qꝛ pars est aliud a toto:sed negat ꝙ nulla pars quātitatiua sor.possit differre a sor. Et cuꝫ tu ꝓbas:qꝛ q̄libet pars sor.pōt eē sor.ergo nulla ps sor.po test differre a sor.ꝑ.negat añs:qꝛ non sub q̄cunq̄ꝫ modi/ca mā pōt stare forma sor.q̄re nō q̄libet ps sor.pōt eē sor. ℄ 2o adhuc ꝯcesso añte non valet ꝯña.qꝛ lꝫ q̄libet ps sor. possit esse sor.tñ nulla ps sor.est sor.q̄re q̄libet ps sor.dit a sor.ꝛ si q̄libet ps sor.differt a sor.ēt q̄libet ps sor.pt dif ferre a sor.tꝫ ꝯña ab esse ad posse.℄ Forte diceres ꝙ illa Instan9. ꝓpō:q̄libet ps sor.pōt differre a sor.signat ꝙ q̄libet ps sor. pōt differre ab eo qđ est vel pōt esse sor.sed cuꝫ q̄libet ps sor.possit eē sor.igitur q̄libet ps sor. pōt differre a seipsa. ℄ Dicit negādo ꝙ illa ꝓpositio significet illud:sꝫ signat Rn̄sio. ꝙ q̄cq̄đ ē ps sor.vel pōt esse pars sor.pōt differre a sor. ꝛ hoc est verū.℄ Ad 10m negat ꝯña:cū infert ꝙ aliqđ fuit Ad 10m sor.qđ iā non ē sor.Et ad ꝓbationē admisso casu:cū dī h̄ fuit sor.qđ iā non est sor.demonstrādo.a.b.c.ꝑ ly hoc:ꝛ hoc fuit aliqđ:ergo aliqđ fuit sor.qđ iaꝫ non ē sor.negat ille maior.hoc fuit sor.qđ iā non est sor.demr̄ando.a.b.c.qꝛ ꝑ ly hoc:ñ ꝑñt demr̄ari illa tria:nisi inquātū illa tria sunt vnuꝫ aliqđ qđ demr̄atur.puta sor.ꝛ tūc signat ꝙ sor.fuit sor.q iā non ē sor.qđ est falsum.si 2o diceres hec fuerunt sor.q̄ iā non sunt sor.demr̄ando illa tria collectiue ꝯcedi tur:qꝛ aliq̄ partes fuerunt sor.q̄ iā non sunt sor.tenēdo ꝙ totū realr̄ sit idē ꝙ sue ptes.℄ Ad 11m.negat ꝯña:cū in/ Ad 11m fert ꝙ aliqđ ꝑ totā horā augebit ꝛ diminuet.Et ad ꝓba tione admisso casu:dī ꝙ sortes diminuet ꝛ.a.augebit:ꝛ cū tu arguis ꝙ.a.diminuet:qꝛ sor.minuet:ꝛ sor.erit.a.ergo.a. minuet.negat ꝯña:sꝫ minor oꝫ eē.ꝛ sor.pro tūc erit.a.qđ ē falsuꝫ.q̄re ꝛc̄.℄ Circa dicta occurrit difficultas an aīa 2a difficul/ intellectiua ꝯꝫ opinionē phī det eē corpori. ℄ Et arguit tas ancra.

Negatiue arguit primo pro Auer. primo q̄ nō pro Auēruano sic tenēte. ¶ Primo. qr aīa in
tellectiua fm p̄hm ē eterna. s. a pte añ z a pte post: igitur
nō dat esse corpi. tz ɔñia: qr forma eterna non dat esse cor
T.c.16. pori corruptibili: cū forma non sit añ suaz mām. 12. meta
T.c.21. phys. añs pbat ex duob⁹ dictis phi. p̄ᵐ est in scdo z 3° de
T.c.102 aia: q̄ intellectus ē ppetuus z imortalis. 2ᵐ dictū est p̄ ce/
lis: q̄ nihil hz p̄nᵐ qd nō sit habiturū finē: z nihil hz finem
qd nō sit habiturū p̄nᵐ. ¶ Modo si aia itellectiua nō hz
Argᵗ 2°. finē per p̄ᵐ dictū: seqtur q̄ nō hz p̄nᵐ per scdm: q̄re eterna
erit a pte ante z a pte post. ¶ Scdo. qr vnica est aia intel/
lectiua in oibus hoib⁹: igit nō dat eē corpi. tz ɔñia: qr for
ma dans eē: dat vnū esse: quare si daret eē corpi solū esset
vnū corpus cui daret eē: z nō plura: q̄re si vnica ē i oibus
hoib⁹ nō dat eē corpi. pbat añs ex vno dicto qd colligit
T.c.25. a pho 2° de aia: q̄ multiplicatio indiuiduo p sub eadē spe
ponit ad cōseruandū spēm: sed p vnicā aiam itellectiuam
pōt spēs ɔseruari cū sit eterna: igitur aia intellectiua non
Argᵗ 3°. multiplicat. q̄re est vnica. ¶ Tertio. qr aia itellectiua nō
pducitur de nouo: igit non dat eē corpi. tz ɔña: qr alr se/
queret q̄ aliqñ daret eē: z aliqñ nō: aut trāsire de corpe i
corpus. tz ɔñia: qr si est ante q̄ corpi det eē: ex quo nō pdu
citur de nouo: aut dat eē alteri corpi: aut nō. si nō hēo p̄ᵐ
partē. s. q̄ aliqñ non dat eē corpori. si vo sic hēo aliā ptē:
qr si daret esse alteri corpi: trāsiret de vno corpe in aliud.
añs p̄ncipale pbatur: qr si pducitur aia intellectiua: aut
pducitur per creationē: aut per gñationē: nō p̄ modo: q̄r
T.c.33. fm p̄hm p̄ phys. ex nihilo nihil fit: z in hoc ɔuenīut oēs
phi. quare oēs phi negāt creationē. nec ēt producitur se/
cūdo modo. s. per gñationē: qr qd producit per gñonem
educitur de po⁰ mãe in virtute dispōnū pducterū ab agē/
te nāli: sed illis dispōnibus corruptis necīo corrūpit ta/
lis forma q̄ sic pducit: igitur aia intellectiua corrūpetur:
qd est ɔ p̄hm. q̄re nec per creationē: nec per gñonē pduci
Arg. 4°. tur fm p̄hm: igit hz eū nullo mō pducitur. ¶ Quarto ar
guitur sic. Aia itellectiua nō remanet post mortē: igit nō
dat eē corpori. tz ɔñia: qr si daret eē: z cū ipsa sit perpetua
remaneret post mortē. añs pbat dupl̄r: p̄ ex dicto phi in
pꝛhemio de aia vbi dubitat an aliq̄ sit opatio propria aie.
Et dicit: si igit est aliqua opatio ppria aie: ipsa sepabilis
est. si vo nulla est opatio ppria: ipsa nō ē sepabilis: qr tūc
vel eēt ociosa: vt dixit Themistius. Et subdit postea: ma
xime aūt vi: propriū intelligere. si aūt itelligere est phāta/
sia aut nō sine phātasia non vtiq̄ erit sine corpe. i. nō erit
T.c.30. ppria. Et in 3° de aia expresse decl'at hoc dicens: nequaq̄
sine pha^m intelligit aia. q̄re nulla est opatio ppria eius.
q̄re nō pōt separi a corpe: nec remanet post mortē. ¶ Se/
T.c.20. cūdo pbat idē ex alio dicto phi. 3. de aia. cap. 3. vbi dubi
tat an intell's reminiscat post mortē. Et rñdens dicit. non
reminiscimur aūt h̄ enim ipassibile est: passiuus vo itelle
ctus corruptibilis ē: z sine h̄ nihil itelligit. Ex qb⁹ v̄bis
pz: q̄ si intell's non reminiscit post mortē: qr nihil intelli/
git sine intellectu passiuo q corruptus ē. i. sine cogitatiua:
qd si remāeret p⁹ mortē eēt ociosus: qr nihil itelligeret:
Confir. qd est incōueniēs. ¶ Confirmat hoc ēt auctoritate Com
mē. q expresse 3° de aia dicit hāc eē opinionē phi. s. q̄ aia
intellectiua non dat eē corpori sz tm̄ operi: aia vo cogita
tiua dat eē homini z gñatur z corrūpit: z p illā gñat z cō
rūpit hō. q̄re si aia intellectiua dr forma hoīs: itelligit q̄
Affirmatiue arguit primo. sit forma dans tm̄ operari. ¶ In oppᵐ arguit q̄ fm opi/
nionez phi aia intellectiua dat eē corpori: z hoc ex dictis
phi. p̄: qr aia intellectiua ē actus p̄mus corporis: igit aia
T.cō.8. intellectiua dat esse corpori. tz ɔña per p̄hm scdo de aia.
cap̄ p̄. vlr quidē dictū est qd sit aia: est eniz subā fm rōnē:
T.c.4. hoc aūt est qd quid erat eē corporis. añs pz per p̄hm eo/
dem cap̄ diffinientez aiam: q̄ est actus primus corpis. Et
q̄ ista diffō cōpetat cuilibet aie pz p id qd subiūgit cū di/
cit. Si aūt aliqd cōe in oi aia opz dicere: erit vtiq̄ actus
primus corpis. ¶ Forte dicit more Auer. q̄ aia z diffini T.cō.7
tio eius fere equoce dr de aia itellectiua: z de alijs aiali/ Solo.
bus. ¶ Contra argᵗ: qr vel per hoc intelligit q̄ equoce Impugnatio.
dr vel analogice. si dr p̄ᵐ: z cū equocum nullo mō possit
diffiniri. 6° topi. igit aia nullo mō pōt diffiniri: ɔ p̄hz hic.
si vo dicitur 2ᵐ: vel tali analogo cōpetit vna rō cōis suis
analogatis vel non: si sic maxime erit illa diffō data pz p
p̄hm dicentē. si aūt aliqd cōe in omni aia opz dicere, z erit
vtiq̄ actus p̄mus corporis. si vo nō cōpetit vna rō cōis:
sequitur ɔtra p̄hm dicentē. Uniuersalr qdē dictū est qd
sit aia: est eniz subā que est fm rationē. ¶ Scdo argᵗ sic. Argᵗ 2°.
Aia intellectiua inest homini fm p̄hm vt pbabo: igit aia i/
tellectiua dat eē homini. tz ɔñia ex dīia q̄ est inter formas
dantē eē: z formā dantē tm̄ opari: qr forma q̄ dat tm̄ opa/
ri dr assistere illi cui dat opari: z non dr inesse: vt itelligē/
tia orbi assistit z nō inest: forma vo q̄ dat eē dr ineē. Añs
pbat p p̄hm 2° de aia. cap̄ 4°. vbi loqtur de potētiis aie: T.c.27
ibi dicit. inest aūt plātis solū vegetatiuū: alijs aūt h̄ z sen z.29.
sitiuū vt aialibus. qbusdā vo adhuc inest fm locū moti/
uum: alteris aūt intellectiuū: z intellectus inest vt hoib⁹:
z si aliqd alterū huius ē honorabilius. Mō si itellectiuū
z intell's inest hoib⁹: igit aia itellectiua inest hoib⁹. tz ɔ^a:
qr non pōt po⁰ alicuius forme ineē alicui sine forma in q̄
est. ¶ Forte dr q̄ pha iproprie loqtur cuz dicit q̄ intell's Solo.
inest hoibus: qr intēdit q̄ inest tm̄ fm opari. ¶ Cōtra ar Instan°.
guitur: qr hoc dato seqtur q̄ nec vegetatiuū: nec sensiti/
uum nec fm locū motiuū insunt fm eē homini: z p̄ñr q̄
nulla forma daret eē hoi: qd est absurdū. pbat ɔñia: quia
pha eodē cap̄ 4° dicit. Silr autē se hz in figuris z in his T.c.30.
q̄ sunt fm aiam: semp enim in eo qd est posterius ē po⁰ id z.31.
qd p̄us est in figuris z aiatis: sicut eniz trigonū in tetra/
gono: sic vegetatiuū in sensitiuo: z sic de alijs. Et subdit:
qbus aūt inest rōcinatio. i. itellectiuuz de numero corru/ T.c.32.
ptibiliū: his reliq̄ oīa insunt. s. vegetatiuū sensitiuū z fm
locū motiuuz: z non eɔ. hec pha. mō arguit sic. si intelle/
ctiuū nō inest hoi fm eē: igit nec vegetatiuū nec sensitiuū
nec fm locū motiuū insunt hoi fm eē. pbat ɔñia: qr ista
tria. vegetatiuū sensitiuū z fm locū motiuū isunt hoi ra/
tione itellectiui: qm̄ sunt in po⁰ in itellectiuo: igit intelle/
ctiuū magis iest hoi q̄ ista tria. tz ɔña: qr pp qd vnūqdq̄
tale z illud magis. q̄re si itellectiuū qd magis iest hoi q̄
ista tria non isit fm eē: igit nec illa insunt fz eē. q̄re nulla
forma inerit hoi fm eē: z ɔñr nulla forma dabit esse hoi:
qd est absurdū. ¶ 3° argᵗ sic. Aia intellectiua ē qua p̄ hō Argᵗ 3°.
intelligit: ḡ aia intellectiua ē forma dans spēm hoi: z ɔse
quenter aia intellectiua dat eē homini. p⁹ ɔña pbatur: qr
cū intelligere sit ppriū homini fm spēm. p̄ ethic. z ppria
operatio alicuius fm spēm non puenīat nisi a forma dā/
te spēm: ḡ si aia intellectiua ē qua p̄ hō itelligit: ipsa ē for
ma dās spēm hoi. scda ɔña pbat cū dr: z ɔñter aia itelle/
ctiua dat esse homini: qr forma dās spēm necīo dat esse:
qd pbat: qr dr̄ia specifica q̄ sumit a forma dāte spēm in/
trinsece z eēntialr p̄dicatur: igit sumit a forma dāte esse:
tz ɔñia: qr ex opposito ɔñtis seqtur oppᵐ añtis. añs vo p̄n
cipale pbat. s. q̄ aia intellectiua est qua hō p̄ itelligit: qr
colligitur a pho 2° de aia. cap̄ 3° cum dicit: aia aūt est hoc T.c.24
quo viuimus z sentimus z mouemur z itelligimus p̄ᵐ:
mō si aia intelligimus p̄ᵐ: z non vegetatiua nec sensitiua
nec fm locū motiua; igitur aia intellectiua itelligimus p̄
mum. q̄re aia intellectiua est qua hō p̄ intelligit. ¶ Forte Rñsio.
dr q̄ nō solū aia intellectiua est qua hō p̄ intelligit sed ēt
cogitatiua: diuersimode tn̄: qr cogitatiua est qua hō itelli
git p̄us. i. imediate: z aia intellectiua est qua hō intelligit
p̄. i. p̄ncipalr. quare vtraq̄ cōcurrit ad dādū spēm homi/
ni: lz vna p̄ncipali⁹ altera: z iō dr q̄ aia itellectiua vt ap/
propriat cogitatiue dat spēz hoi. q̄re pz q̄ nō seqtur: hec
forma dat spēm hoi: ḡ dat eē hoi. ¶ Cōtra arguit z p̄ q̄ Instāᵗ

cogitatiua non ē qua hō intelligit p̄.i.imediate:q2 cogi/
tatiua ē forma sensitiua:cui⁹ opatio est mediante organo
corpali:vt colligit a pho 3°de aia.cap 3°.vbi appellat co
gitatiuā intellm passiuū corruptibile:sed intelligere fit si
ne organo corpali:vt expresse probat pha.p̄ cap tertij de
aia:igitur itelligere nō est opatio cogitatiue.q̄re cogitati
ua non est qua hō intelligit p̄.i.imediate.¶ Ex quo seq/
tur ꝙ cū a cogitatiua nō ꝓueniat opatio hois fm spēz.s.
intelligere:ꝙ forma cogitatiua non pōt dare spēm hoi.
Insti. 2°. ¶ 2°arguit ꝙ aia itellectiua:si non dat eē hoi:sed solū sit
appropriata:ꝙ non pōt dare spēm hoi:q2 forma appro/
priata alteri solū cōicat opationē suā illi:sz forma cōicans
solū opationē suā alteri p̄supponit illud alteꝝ eē:sz ab eo
dem hz esse ꝛ vnū eē:ꝛ per vnū eē reponit in spe sua:igit
Rñsio. p̄supponit illud esse in spe sua:q̄re nō dat spēm illi.¶ Ni
si forte dicat ꝙ hō per formā cogitatiuā est in spe q̄dā sen
sitiuoꝝ:ꝛ p eē appropriatā animā intellectiuā illi:trahit
Impugnatio. hō ad altiorē spēm ꝛ gradū.s.itellectiui.¶ Cōtra arguit:
q2 p eē approbatā aiaz itellectiuā hoi nō hz aliud hō nisi
ꝙ influit ꝛ cōicat sibi itelligere:sz h̄ est actus scđs ꝛ nō p̄
mus:igit est pfectio accñtalis:sz pfectio accñtalis nō va/
riat spēm alicuius subē:igit pp̄ intellectionē cōicatā hoi
non trahit hō ad altiorē spēm ꝛ gradū:quare nec aia in/
tellectiua appropriata dabit spēm hoi:nec cogitatiua da
Arg.4. bit spēm hoi.ꝛ sic nulla foia dabit spēm hoi.¶ 4°argui/
3° difficultas ā xx. tur:ꝙ aia itellectiua nō est eterna:nec vnica i oib⁹ hoib⁹:
Argr primo ꝙ aia itellectiua nō sit a pte aū eterna. ꝛ ꝙ de nouo ꝓducit:imo creatur:ꝛ ꝙ remanet post mor
tē:ex qbus seqtur ꝙ dat eē corpori:si ex oppositis seqtur
ꝙ non dat eē.¶ Et p̄ arguitur ꝙ aia intellectiua non sit
eterna a pte aū fz opinionē Phi:q2 pha 12°metaphy.cap
T.c.16. 2°.ponēs diām inter cāa mouētes ꝛ forales dicit:ꝙ cau
se mouētes p̄existūt his quoꝝ sunt cāe.formales ꝟo non
p̄existūt illis quoꝝ sunt cāe:si simul sunt. Ex quo accipit
ꝙ nulla for⁹ est aū suā mām. Nec excludit aiam intellecti
T.c.17. uā a rōne forme:vt pz per id qđ seqtur q2 dicit.Si ꝟo ali
qua forma maneat post suā mām pscrutandū est ꝛ in qui
busdā nihil ꝓhibet ꝙ remaneat:vt aia:nō tñ oia sed itel/
lectiua. Ex quo dicto accipit ꝙ aia intellectiua remanet
post mortē. Hic aūt est textus formalr. Mouētes qđem
cause velut p̄us existētes:q̄ aūt vt rō simul. Si aūt poste
rius aliqđ manet est pscrutādū:ꝛ in qbusdā formis nihil
ꝓhibet ꝙ remaneat:vt si est aia tale nō oia:sed intellect⁹
oēm nāqz impossibile forsan.hec Pha.¶ Ex his igit pz
4° difficultas ā xx. ꝙ fm opinionē Phi:aia nō fuit aū corpus:vt Plato po/
suit:neqz distruit destructo corpe:imo remanet post mor
Argr 2° tem.¶ 2°arguit ꝙ non sit vnica in oib⁹ hoib⁹ fm opinio
nē Phi:q2 Pha p̄ de aia:reprehēdēs antiquos nō deter
minātes aliqđ de corpore:dicit:de susceptiuo aūt corpore
T.c.52. nihil adhuc determināt tanq̄z ꝯtingēs sit fm Pythago/
ricas fabulas q̄zlibet aiam q̄ōlibet corp⁹ igredi:vī enim
vnūqđqz propriā habere spēz ꝛ formā:hec Pha. Nō se
quitur si vnūqđqz hz propriā spēm ꝛ formā:sed aia intel
lectiua est ꝓpria spēs ꝛ forma hois:q2 est for⁹ dans spēm
homini:igit vnusqsqz hō hz propriā aiam intellectiuā: h̄
idē pz ex eo ꝙ aia intellectiua est actus fm⁹ corpis:ꝛ cō/
sequēter est for⁹ dans esse corpi:q2 alterius ꝛ alterius cor
poris humani ē aliud ꝛ aliud eē:q2m aliud est eē fortis ꝛ
5° difficultas. aliud eē platonis:q2 alr essent idē:igit alteri⁹ ꝛ alterius
corpis humani ē alia ꝛ alia aia itellectiua.q̄re non ē vna
Argr 3° nūo in oibus hoib⁹.¶ 3°argr ꝙ aia intellectiua sit ꝓdu/
cta de nouo:imo creata fm p̄hm. Q2 sit ꝓducta de nouo.
pz:q2 pha 2°de aia.cap p̄.innuit ꝙ aia intellectiua ē act⁹
primus corporis. Et postea in fine tertij capli dicit:vniuscuiusqz enim act⁹ in ꝓpria mā est aptus natus fieri. Mo/
do seqtur si aia intellectiua ē apta nata fieri in ꝓpria mā:
sed qđ fit de nouo ꝓducitur:igit aia intellectiua de nouo
T.c.16. ꝓducitur:hoc idē vult pha.12.metaph.loco supius alle/
gato:cū dicit:ꝙ forma simul ē cū eo cui⁹ est formare non
ante:sz corpus humanū cui⁹ aia est forma de nouo ꝓdu/
citur:igit aia intellectiua ēt de nouo ꝓducit.¶ Q2 ât aia
intellectiua sit creata fm p̄hm ꝓbat:sz p̄supponatur prius
diia inter creationē ꝛ gñonē:q̄ est:ꝙ gño est ꝓductio ali/
cuius ex aliquo.s.ex mā p̄supposita de cui⁹ po⁹ educitur:
creatio ꝟo est ꝓductio alicui⁹ ex nihilo.i.nulla p̄supposi
ta mā:de cui⁹ po⁹ educit. Quo stāte arguit sic. Aia intelle
ctiua ꝓducitur de nouo:ꝛ nō p̄supponit mām de cui⁹ po
tētia educatur:igit aia itellectiua creat.pz ꝯña p p̄sup⁹:
maior ꝟo supra ꝓbata ē.minor ꝓbatur p p̄hm 2°de aia/
libus dicētē. Relinqtur aūt intell'a solū de foris aduenire:
ꝛ diuinū eē solū hoc. Ex quo pz manifeste:ꝙ si solū de
foris venit:non p̄supponit mām de cui⁹ po⁹ educatur. pz
ēt rōne sumpta a pho:q2 qđ educitur de po⁹ mae ꝓducit
in vigore dispōnū inductarū in mā.quare illis corruptis:
corrūperetur:qđ absurdū ē dicere de aia itellectiua. q̄re
nullā p̄supponit mām de qua educatur.¶ Reassumat ḡ
rō sic. Aia itellectiua de nouo ꝓducitur ꝛ nō p̄supponit
mām de cui⁹ po⁹ educatur:igr aia itellectiua creatur. ista
ꝯña ē bona:vt ꝓbatū est:ꝛ aña est ꝯcedēdū a pho.ḡ ꝯña
est ꝯcedēdū ab eo.q̄re ꝛc.¶ Forte diceres ꝙ h̄ repugnat Instan°.
dicto eius.p̄ phy.vbi dicit:ꝙ cōis opinio phoꝝ est ꝙ ex T.c.33.
nihilo nihil fiat cui assentit.q̄re si dicit aiam intellectiuaz
fieri d̄ nouo necessario hz dicere ꝙ fiat ex aliquo:ꝛ si fiat
ex aliquo nō creatur.mō si tu vis ex alia pte ꝙ p illud di/
ctum relinqtur intell'a solū de foris aduenire:ꝙ pha ve/
lit ꝙ aia intellectiua fiat nulla p̄supposita mā:ꝛ ꝯñter ꝙ
creatur.pz manifesta ꝯdictio in dictis eius.¶ Rñdet ꝙ Rñsio.
ista ꝯdictio sic tollit:q2 animā intellectiuā fieri ex aliquo
pōt itelligi duplr.s.ꝓprie ꝛ cōiter.ꝓprie dī fieri aliqđ ex
aliquo qđ fit p̄supposita mā quo ad ipsius fieri. Et silr fie
ri ex nihilo:qđ opponit huic ē fieri nō p̄supposita mā q̄
ad ipsius fieri:ꝛ sic ꝯceditur ꝙ aia intellectiua fit ex nihi
lo. Cōiter ꝟo fieri ex aliquo est fieri presupposita mā vel
quo ad fieri vel quo ad informari. Et silr fieri ex nihilo
qđ opponitur huic ē fieri nō p̄supposita mā:nec quo ad
fieri:nec quo ad informari:ꝛ sic cōceditur animā intelle/
ctiuā fieri ex aliquo:q2 p̄supponit mām quo ad informa
ri:ꝛ sic non dicimus eā fieri ex nihilo. Quare phi negant
posse fieri aliqđ ex nihilo:vt opponitur ei qđ est fieri ex
aliquo cōiter.s.qđ nullo mō p̄supponit mām:nec quo ad
fieri:nec quo ad informari:nō aūt negāt aliquid fieri ex
nihilo:put opponitur ei:qđ est fieri ex aliquo ꝓprie.q̄re.
¶ Ex his pz:ꝙ lz Aristo.non noiauerit ꝓductionē ani/ 6° difficultas ā xx.
me intellectiue creationē:tñ illā non negaret:creationem
ꝟo angeli ꝛ mūdi forte negaret.¶ Quarto argr ꝙ aia i Arg.4.
tellectiua remaneat post mortē fm p̄hm.ꝛ p̄ de hoc est te T.c.17.
xtus phi supra allegatus.12.meta.dicētis:ꝛ in qbusdā ni
hil ꝓhibet ꝙ remaneāt:vt si est aia tale non oia:sz intel/
lectus:oēm nāqz impo⁹e forsan.¶ Itē de hoc est textus.
p̄ de aia in erroribus.cap 8° vbi dī.intellectus aūt videt T.c.64
in fieri sub'a q̄dā existēs:ꝛ nō corrūpi:maxime.n.corrum ꝛ.65.
peretur vtiqz ab ea q̄ est in senio debilitate:non aūt forte
quēadmodū i dissinterijs accidit.si.n.accipiat senex ocu
lum iuuenis videbit vtiqz sicut ꝛ iuuenis:q2 seniū non est
in sustinēdo aliqđ animā sed in quo:sicut in ebrietatib⁹ ꝛ
īfirmitatib⁹:itelligere ḡ ꝛ ꝯsiderare marcescūt alio q̄daz
īterius corrupto:ipm aūt impassibile.s.intell'a:hec pha.
¶ Forte dī ꝙ pha ibi loqtur fm opinionē famosaz alio/
rum dicētiū intellectū esse incorruptibilē:imo oēm aiaz.
¶ Si hoc est fm opinionē phi concludit:si ꝟo ē fm opi/
nionem aliorū facit aliquā fidem:cū ipse nō repugnet illi
neqz hic neqz alibi.¶ Itē de hoc est textus scđi de aia.ca
pitulo 3°dicēs.de intellectu aūt ꝛ pspectiua potentia ni/ T.c.21.
hil adhuc manifestū est:sz videt alterū genus aie:ꝛ h̄ so/
lum ꝯtingere separi:sicut ꝑpetuū a corruptibili.¶ Item

T.c.20. 3° de anima cap° 2° dicit. separatū aūt est solūm hoc qđ vē re est: ⁊ hoc solū imortale ⁊ ppetuum. ¶ Itē ꝑ ethico. ex presse pꝫ animā remanere post mortē: q꞉ ibi mouet dubi tationē. Utrū ꝓsperitates ⁊ aduersitates amicoꝝ ⁊ suc cessoꝝ aliqđ faciāt ad mortuos. Et respondet ꝙ sic. non tñ tātum faciūt vt felices infelices faciat: nec infelices fe lices. Nā dicit. Uidet igit̄ tam ꝓsperitates ꝙ̄ aduersitates amicoꝝ aliquid defunctis afferre. tale aūt ac tantum vt nec felices nec infelices faciat. Modo pꝫ ꝙ si nō remane ret aia post mortē determinatio eius nō eēt vera. q̄re ⁊c̄.

Ad argu/ mēta i op/ positū. ⁊c̄. ¶ Ad argumēta ꝟo in oppo^m r̄ndetur. ¶ Ad ꝑmū nega tur añs. s. ꝙ aia intellectiua sit eterna a pte ante. Et ad ꝓ/ bationē cōceditur ꝙ aia intellectiua sit eterna a pte poste ⁊ negatur ꝙ illud qđ non hꝫ finē non habeat ꝑn^m. Et cuꝫ tu allegas Phm ꝑ ce. dicētē 2tra Platonē ꝙ illud qđ hꝫ ꝑn^m hꝫ finem. dī ꝙ phs dicit 2tra Platonē ꝙ omne gña/ bile est corruptibile. i. omne qđ habuit ꝑn^m per motū ha bebit finem: ⁊ hoc 2ceditur: sed nō est 2tra nos: q꞉ aia in/ tellectiua nō habuit ꝑn^m ꝑ motū: sed ꝑ creationeꝫ. ¶ Ad

Ad 2^m. 2^m negatur añs. s. ꝙ aia intellectiua sit vnica in oībus ho/ minibus. Et ad ꝓbationē cū dicit̄ ꝙ ex dictis phi colligi tur ꝙ nō ponitur multiplicatio individuoꝝ sub eadē spe cie nisi ad 2seruandā spēm trāseat. ⁊ cū dī: sed vnica aia intellectiua sufficit conseruare spēm. negatur: q꞉ cum aia intellectiua non sit ens cōpletum in specie: sed ps speciei scilicet hominis ⁊ ipsa spēs humana non possit saluari ꝑ vnicū hominē: ideo necessaria est multiplicatio homi: ⁊ 2siter animarū intellectiuarū ad conseruādā spēm hu/

Ad 3^m. manā. ¶ Ad 3^m negat̄ añs. s. ꝙ aia intellectiua nō sit ꝓdu cta de nouo. Et ad ꝓbationē dī ꝙ est ꝓducta per creatio nē: ⁊ cū tu dicis ꝙ hoc est 2tra mētē philosophi ꝑ physi. dicētis: ex nihilo nihil fieri: ⁊ 2sr nihil creari: q꞉ creatio est ex nihilo. Ad hoc r̄sum est supra ꝙ antiq negabant aliqđ posse fieri ex nihilo oīo. s. nulla ꝓsupposita mā: nec quo ad fieri: nec quo ad informari: pōt tñ aliquid fieri ex nihilo aliquo mō inquātū fit non ꝓsupposita mā quo ad fieri: sed tñ presupposita quo ad informari: ⁊ sic aia intel lectiua fit: q꞉ ꝓsupponit mām informādam: ⁊ qđ sic fit ex

Ad 4^m nihilo/fit etiā ex aliquo: aliquo mō. quare ⁊c̄. ¶ Ad 4^m negatur añs. s. ꝙ aia non remaneat post mortē. Et ad pri mam ꝓbationē negatur ꝙ non sit aliq̄ opatio ꝓpria ani/ me in qua nō cōicet corpus: q꞉ dicit Phs 2° de animalib⁹ in auctoritate allegata. relinq̄tur intellectus solum de fo ris aduenire: ⁊ diuinū esse solū hoc: imo ꝙ nihil actioneꝫ eius cōicat operatio corporalis. Et cū tu probas ꝑ phm 3° de anima dicētem. Nequaꝙ̄ sine phātasmate intelligit aia. dicitur ꝙ aia intellectiua pōt dupl'r cōsiderari. s. sim/ pliciter ꝑm subam suām vt forma corporis. ꝑ modo cum ipsa sit indepēdēs a corpore: sic necesse est ꝙ habeat ope rationē sibi ꝓportionatā. s. indepēdētem a corpe: ⁊ sic est apta nata intelligere sicut intelligētie: ⁊ sic ptinet ad 2si/ derationē metaph. 2° ꝟo mō ois eius operatio depēdet a corpe: ⁊ sic 2sideratur a pho nāli. quare bñ dixit Phs vt nālis. Nequaꝙ̄ sine phātasmate intelligit aia: ⁊ hec disti ctio colligitur ab Alberto ꝑ de aia. ¶ Uel dicitur ꝙ in/ tellectus q̄ꝫtum ad inchoationem scientie indiget sensu ⁊ phātasmate: q꞉ notitia intellectiua ortum hꝫ a sensitiua. q̄tū ꝟo ad 2tinuationē sciētie intellectus nō indiget nec sensu neqꝫ phātasmate: q꞉ intellectus est locus spēꝝ. 3°

T.cō.6. de aia. quare ⁊c̄. ¶ Ad secūdā ꝓbationē cū dicit̄: ꝙ ꝑm phm intellectus nō reminiscitur post mortē. igitur si rema nebit post mortē erit ociosus. negat̄ 2ña: q꞉ reminisci est actus v̄tutis organice. s. cogitatiue: ideo sine cogitatiua nō pōt reminisci: sꝫ intelligere nō est actus virtutis cogi/ tatiue: sed ipsius intellectus: q̄re sine cogitatiua poterit in telligere: lꝫ sine illa non posset reminisci. Et ad ꝓbationē cū dicitur: Phs dicit ꝙ intellectus nihil intelligit sine in/ tellectu passiuo qui corruptus est. i. sine cogitatiua. dī ꝙ Phs intēdit ꝙ intellectus nō intelligit. s. reminiscēdo sine

intellectu passiuo. quare ⁊c̄. ¶ Cōtra hāc responsionem Instan°.
obijcit̄ per dictū Phi ꝑmo de aia: qđ est tale intelligere: ꝗ̄ T.c.65.
⁊ cōsiderare marcescūt quodam interius corrupto. hec Phs igit̄ sicut reminisci corrūpitur quodā interius cor rupto sic intelligere. quare post mortē nō intelliget: sicut

nec reminiscetur. ¶ Ad hoc r̄ndetur ꝙ illud dictuꝫ Phi Rñsio 1°
nō est ꝑm mētem eius: sed ꝑm opinionē alioꝝ phoꝝ ponē tium intellectū esse virtutem organicam: hec Thomas. ¶ Possumus ēt aliter r̄ndere ad ꝑncipalē rationē admit

tendo illud dictū esse de mēte phi. ¶ Et tunc dī. ꝙ si con Rñsio 2°
sideretur aia vt forma corporis: sic oēs opationes eius sunt passiones cōpositi: sicut vult Phs ibi: ⁊ tūc quātū ad oēs operationes cōpositū ꝓprie est: aia ꝟo est quo est: hō. n. ꝓprie itelligit ⁊ nō aia: sed anima est ꝑn^m quo hō itelligit: q̄re corrupto cōposito cuꝫ aia non sit qđ nec quo ipsa vt forma nullo mō intelligit. Si ꝟo consideretur aia vt sub stātia quedā apta per se existere: ⁊ sic sicut eius suba ē in/ depēdēs a corpore sic necesse est ꝙ eius opatio sit indepē dens. quare cū phs dicit ꝙ intellectus nihil intelligit si/ ne intellectu passiuo: ⁊ cū dicit ꝙ intelligere ⁊ cōsiderare marcescūt quodā interius corrupto: loq̄tur de aia intel/ lectiua tñ vt forma corporis ⁊ non vt suba apta ꝑ se exi/

stere. q̄re ⁊c̄. ¶ Ad 2firmationē dicit̄ ꝙ non acceptat̄ au ad 2fir.
ctoritas Auer. in ħ materia: q꞉ Phs expresse dixit opp^m huius: vt ostēsum est: tū etiā q꞉ Auer. ex verbis suis ostē dit se fuisse inuentorem talis opinionis: imo plus ꝙ po/ nit eā dubitatiue. nā dicit 3° de aia. cōmēto 5°. ⁊ si ħ qđ ap paret mihi nō fuerit cōpletum erit ꝑn^m complemēti: ⁊ for te per illud inuenient verū in his si nondum inueni. Et si inueni vt fingo tunc declarabitur per illas q̄stiones. hec Auer. Et hec de ista questione sufficiant ad laudem Jesu christi omnipotentis. ¶ Questio. vij.

Trum sit dare ꝑmum instās in quo sor. erit sciens. posito ꝙ sor. debeat mutari de ignorātia in sciētiam. ¶ Et argui Negatiue
tur ꝑmo ꝙ nō argumētis Māntuani: q꞉ quā/ arguit̄ pri/
docūqꝫ sor. scit aliquam ꝓpositionē: sub ali/ mo. pro 2.
quo gradu certe intēsionis scit illā: sed oēm ꝓpositioneꝫ quā sor. scit sub aliquo gradu certe intēsionis prius sciuit illā sub remissiori gradu. igitur nullū est ꝑmum instās in quo sor. scit aliquā propositionē: ⁊ seq̄tur si nō dat̄ ꝑmuꝫ

instās. ⁊ sor. aliqñ incipiet scire illā. igitur dat̄ vltimum instās in quo nō sciet illam. ¶ 2° arguitur sic. Alicuius ꝓ Arg̃ 2°
positionis datur vltimū in quo nō est vera. igitur alicu/ ius ꝓpositionis datur vltimū in quo nō est scita. tꝫ 2ñas q꞉ q̄ꝫcito ꝓpositio pōt esse vera taꝫ cito pōt eē scita. q̄re si datur vltimū in quo nō est vera datur vltimū in quo non est scita. añs ꝓbatur de ista ꝓpositione: plato mouet̄ que non vera: ⁊ aliquādo erit vera: ⁊ pꝫ ꝙ datur vltimuꝫ in quo nō est vera: q꞉ datur vltimū in quo non mouetur pla tore illud est ꝑmum instās in quo incipit moueri. s. ꝑ re/

motionem de ꝑsenti ⁊ positionem de futuro. ¶ In oppo Affirma/
sitū arguit̄ pro via cōi: q꞉ q̄cūqꝫ aliqđ susceptiuuꝫ est in tiue arguit̄
vltima dispōne ad recipiēdum formā subito recipit illaꝫ primo pro
ab agēte ⁊ in instāti: sed intellectus possibilis est in vlti/ via cōi.
ma dispōne ad recipiēdum sciam. igit̄ subito recipit illaꝫ ab agēte ⁊ in instāti. pꝫ 2ña cū maiori: q꞉ qñ receptiuuꝫ forme est in vltima dispōne ad recipiēdum formam: tūc agēs nō hꝫ resistētiam in agēdo: quare subito agit ⁊ non successiue: sicut pꝫ de illuminatione aeris. minor ꝓbat̄: q꞉ intell'ꝰ est sicut tabula rasa in qua nihil est depictū: vt dī 3° de aia. igitur caret omni dispōne ꝓuia forme: ⁊ per 2ñs

est in vltima dispōne ad recipiēdum formaꝫ. ¶ 2° arguit̄
sic. Alicuius propōnis datur ꝑ^m instāꝫ in quo est vera. igi T.c.14
tur illius datur ꝑ^m instās in quo est scita. tꝫ 2ña: q꞉ q̄ꝫcito Arg̃ 2°

potest eē verată cito pōt eē scita. aūs pȝ de ista ppōnē. ŋ
instās est. demōstrato instāti p̄senti: que nō potest esse ve
ra nisi in illo instāti presenti. quare &c. ¶ In hac mā sunt
due opiniones. p̄ pertractabo opinionē Mātuani: deinde
Primum p̄supp^m pro opi. Mā. opinionē cōem. ¶ Pro opinione Mātuani p̄supponit̄ p̄
q̄ ois notitia sit qualitas gradualis. pȝ: q: ois notitia q̄
rum est de se est apta suū subm terminatū saltē finite intē
sum reddere: & nulla est in infinitū remissa: q: nulla pōt eē
remissio infinita. igit̄ ois notitia hȝ gradus. ¶ Itēȝ si ali
qua nō sit gradualis, sit ista mētalis: & arguitur cōtra: q:
aliqua notitia mētalis est gradualis: qm̄ aliqs aliqn̄ ma
gis intense & aliquādo minus intēse credit eādē ppositio
nem: sed qua rōne vna est intēsibilis eadē rōne quelȝ mē
2^m p̄supp^m talis. q̄re &c. ¶ 2° p̄supponit̄ q̄ nulla actio mētalis pōt es
se instātanea stante ordine nāe. pȝ: q: nō pōt agēs appro
ximari passo nisi successiue: aut nō sic q̄ solū p instās agat.
3^m p̄supp^m ¶ 3° p̄supponit̄ q̄ latitudines ɔtrariorū nō p̄mo: & vt al
bedinis & nigredinis credulitatis & hesitationis: nō neces
sario expelluntur: sed stat gn̄ari albedinē sine remissiōe ni
gredinis vt in mixto imediate gn̄ato ex elemētis. sil'r stat
fieri remissam credulitatē absq̄ intēsione hesitationis. pȝ
hoc in triplici casu. Primus q: posse est remissam conside
rationem fieri sup aliquo vero credito remisse absq̄ cōsi
deratione sui ɔrij. Secūdus casus est: qn̄ stat sor. credere
celū moueri per. b. c. euidētias ipso hn̄te. d. euidētiam in
ɔtrariū nō ita fortem: & tūc ponatur q̄. d. euidētia remit
tatur ad nō gradū: aut q: sor. de illa obliuiscat̄: aut diuer
tat̄ ab illa remanētibus. b. c. euidētijs vt p̄us: ad quas tñ
sor. nō ita aduertat sicut p̄us: tūc remittit̄ credulitas sine
intēsione hesitationis: imo cū remissione illius ad nō gra
dū. Tertius casus ē: q: posito vt p̄us sor. credere celū mo
ueri p. b. c. euidētias ipso hn̄te. d. euidētiā in opp^m: tunc si
ponat̄ q̄ sor. incipiat remitti in aduertentia donec total'r
sit oblitus oium istarū euidētiarū: tūc simul remittit̄ cre
dulitas & hesitatio. ¶ 4° p̄supponitur q̄ ois sciētia sit as
4^m p̄sup^m. sensus verus sine formidine: & opinio est assensus verus
cū formidine. Error aūt est assensus falsus siue cū formi
dine siue sine formidine. ¶ Ex quo seqtur q̄ aliqs error
Corre^m. erit sciētia: & ecōtra sciētia erit error. p̄mum pȝ: posito q̄
remanēte assensu. a. ppōnis false: incipiat. a. ppositio es
se vera. Et 2^m pȝ: posito q̄ remanēte assensu. b. propositio
nis vere incipiat. b. eē falsa. ¶ Et ita ēt ɔceditur q̄ scien
tia erit opinio: & ecōtra opinio erit scia: & opinio erit er
ror: & eȝ. p^m pȝ: q: aliqs assensus qui ē sine formidine pōt
admisceri cū aliquo gradu formidis. 2^m pȝ ecōtra: q: ali
quis assensus qui est cuȝ formidine pōt fieri sine formidi
ne. 3^m pȝ: q: aliquis assensus verus cū formidine mixtus
potest fieri falsus. 4^m pȝ: q: aliqs assensus falsus pōt fieri
verus cum formidine. ¶ Et p̄m hūc modum ɔcedēdum
est q̄ aliqua sciētia infinities erit error: & ecōtra. Et infini
ties sor. icipiet scire datam ppositionem: & definet scire il
lam. ¶ Ex qbus infertur ɔnes respōsiue ad q̄situm. pri
p^a ɔ ma ɔ sit ista. Nō est dare p^m instās vel vltimū alicuius no
titie sensitiue. puta visionis tactionis & hȝ. pbatur: q: ois
talis notitia est qualitas gradualis p p^m p̄sup^m: ergo nul
la talis pōt subito acqri p scdm p̄sup^m. igit̄ nullus est pri
mus gradus visionis tactionis: & hȝ. ¶ Ex quo ifert̄ q̄
Corre^m. ois notitia sensitiua sit ex p̄existenti cognitione sensitiua.
¶ 2° ɔ. Nulla est p̄ma notitia icompiexa in itellectu gene
2° ɔ rata. pȝ: q: quacūq̄ data p̄us fuit remissior notitia icom
Corre^m. plexa siue remissior conceptus. ¶ Ex quo ifertur q̄ non
datur p̄mum instās alicuius notitie itellectiue incōplexe.
pȝ: q: cum quelibet talis sit gradualis: quocūq̄ instāti si
gnato ante illud fuit remissior. ¶ 3° ɔclusio. Nō datur p̄
3° ɔ mum instās opinionis quo ad iceptionē: nec vltimū eius
quo ad desitionē. p̄ma pars pbat̄: q: tā cito icipit eē opi
nio q̄ȝ cito icipit eē hesitatio cū assensu: sed nō dat̄ p̄mum
hesitationis. igitur nō datur p̄mum opinionis. Scda ps
pbatur similiter: q: tā cito desinit esse opinio q̄ȝ cito desi
nit esse hesitatio: sed nō datur vltimū hesitationis. igitur
nō datur vltimū opinionis. ¶ Ex quo seqtur q̄ dat̄ vlti Corre^m.
mum nō eē opinionis: & p̄mū nō esse eius. pȝ. posito eniȝ
q̄ sciētia desinat esse p admixtionem hesitationis. puta si
sor. credat firmiter celū moueri: & per aliquas euidētias
ad opp^m factas gn̄etur formido in mēte eius: ita q̄ nō fir
miter credat sicut prius credit: sed cū hesitatione aliquātu
lum: tūc cū nō detur p̄mū hesitationis: sed vltimū in quo
nō. igitur opinionis datur vltimū in quo nō quo ad ince
ptionē. Et simil'r quo ad desitionem cū nō detur vltimū:
seqtur q̄ datur p̄mum nō esse eius. ¶ 4° ɔclusio. lȝ quā 4° ɔ
do sit mutatio a nō sciēte in sciētem per solaȝ rei mutatio
nem possit dari primū & vltimū instās sciētie. Et si fiat mu
tatio a nō sciēte in sciētem per solā remissionem cōtrarij. s.
hesitationis detur p̄mū instās sciētie. Tamē quādo fit ta
lis mutatio a nō sciente in sciētem absq̄ rei mutatiōe vel
hesitationis remissione: nō datur primū instās nec vlti^m
instās sciētie. ¶ Hec cōclusio habet tres partes. Prima
ps declaratur p̄mo: in qua dicitur q̄ cū fit mutatio a non
sciēte in sciētem per solā rei mutationē pōt dari p̄mum &
vltimū instās sciētie: dicitur notāter pōt dari p̄muȝ & vl
timum instās: q: non semp datur: qm̄ tūc datur p̄mū vel
vltimū instās sciētie tam quo ad iceptionē q̄ȝ quo ad de
sitionem: quādo ppositionis de qua est assensus dat̄ pri
mum instās in quo icipit eē vera. Et sil'r quādo illius da
tur vltimū instās in quo desinit eē vera: si fiat transmuta
tio a sciēte in errātem manēte assensu & re p̄mutata. ŋ de
clarato p^a pars pȝ. ¶ Scda pars declaratur: in qua dī q̄
qn̄ fit mutatio a nō sciēte in sciētem per solā remissionem
ɔtrarij. s. hesitationis datur p^m instās. pȝ: q: posito q̄ sor.
opinet̄ celū moueri cū hesitatiōe: & remittat̄ hesitatio vs
q̄ ad nō gradū remanēte assensu: pȝ tūc q̄ erit dare p̄mū
instās in quo iste assensus erit scia: & in quo sor. erit sciēs: &
q: idē erit p̄mū instās nō esse opinionis sor. & p̄mum in
stās eē istius sciētie: nunq̄ȝ eniȝ dat̄ p^m vel vltimū isto mō
signate opinionis: cū nō detur p^m vel vltimū hesitationis
cōmixte. q̄re &c. ¶ Tertia ps declarat̄: in qua dī q̄ cū fit
mutatio a nō sciēte in sciētem absq̄ rei mutatione vel he
sitationis remissione nō datur p^m nec vltimū. pbatur: q:
tūc talis trāsmutatio fit per nouā credulitatē vel ɔsidera
tionem habitā de aliqua ppositione vera: quaȝ incipiet
credere a nō gradu per aliquā euidētiā incipiētem a non
gradu mouentem ipsum ad assensum illius ppōnis: sed
istius noue credulitatis sic habite nō datur p^m instās quo
ad iceptionē nec vltimū quo ad desitionē: q: quecūq̄ cre
dulitas data illa est certe intēsionis. quare p̄us fuit remis
sior: & sil'r quacūq̄ data posterius erit remissior. quare pȝ
q̄ isto modo nō est signare primum instās in quo sor. erit
sciens. b. ppositionē gratia exempli: sed vltimum in quo
nō. Et isto modo nō est dare p̄mū instās in quo p̄mo pro
positio scitur nec vltimū in quo scitur quo ad desitionē.
Et isto 3° modo maxime itelligitur in proposito q̄stionis.
¶ Ex qbus ifertur p̄ q̄ nō omne p̄mū instās in quo sciū Corre^m.
tur p̄misse vel aūs alicuius ɔñie demonstratiue scire esse
bone est p̄mum instās in quo scitur ɔñs eiusdē ɔñie: qđ
tripl'r decl'atur. Primo: q: ɔtingit nullū esse p̄mū instans
in quo sciūtur p̄misse: vt pȝ in isto tertio mō. Scdo: q: cō
tingit aliqđ esse primū instās in quo sciūtur p̄misse: sicut
pȝ scdo modo: & nullū esse p̄mum instās in quo scit̄ ɔse
quēs: q: forte nulla est euidētia ad ptem ɔriam respectu
ɔclusionis in principio: sed respectu p̄missarum aliqua ē
euidētia ad partem ɔtrariam. Tertio: q: hoc possibile fa
tis est in ɔsequētijs dialecticis: q: possibile est q̄ ɔseque
tia sit bona scita esse bona: & aūs sit scitum & ɔñs nō sit sci
tuȝ ab eodē: qđ pōt tripl'r ɔtingere. vel q: aūs sit intelle

ctū ꝛ ꝯña nō ē vł posito ꝙ aña sit latinū ꝛ ꝯña grecū:ꝛ credat illa ꝯña eē bona:sicut q̄libꝫ nr̄uꝫ credit multas ꝯñas grecas:quarū nullā intelligit. vel q꞉ credat forte ab aliq̄ ꝙ ex 𝔳bo seq̄tur falsuꝫ. tūc stat ꝙ data ꝯñia sit bona scita esse bona ab illo:ꝛ tñ aña est scitū ꝛ ꝯña nescitū:q꞉ putat istud fore falsuꝫ:vel q꞉ repugnat ꝯña sciri:vt manifestuꝫ est de tali ꝯñaroia ꝓpō scita est affirmatiua:igit̄ nulla ꝓpositio scita ē negatiua:ꝛ de tali:hoc nescit̄:ig̃ hᵒ nescit̄ demr̄ato vtrobiq̄ ꝯñte. ꝯña eīm sciri nō pōt q̄uis sit vera. Unde est aliqua ꝓpō vera q̄ a nullo sciri pōt:sicut hᵒ ꝓpō nescit̄ eadem demōstrata:immo aliq̄ est ꝓpō vera quam deᵘ scire non pōt:ꝛ tñ illā tu potes scire:sicut ista:hec ꝓ

Affirmatiue argt. positio non scit̄ a deo:illa met demōstrata. ¶ Dubitatur circa dicta. Utrū sensus exterior ꝑus immutet̄ a toto per se q̄ a pte. Et argt̄ ꝙ sic:q꞉ dato opposito ꝙ nō ꝑus immutet̄ a toto q̄ a pte seq̄t ꝙ nō ꝑus sentiet totū ꝑ se q̄ ꝑtē. pꝫ ꝯña:q꞉ tam cito sensus sentit rem q̄ cito immutat̄. ꝯña est falsuꝫ:q꞉ si imediate post hoc videbit totū ꝑ se imediate post hoc videbit aliquā ptē ꝑ se totiᵘ:ꝛ si sic immediate post hoc videbit illud totū eē diuisibile:saltē in duas medietates:ꝛ ꝯñr videbit vtrāq̄ medietatē. ꝛ vlteriᵘ sequitur. si videbit medietatē per se ꝙ videbit medietatē medietatis:ꝛ p ꝯñs quālibꝫ ptē q̄titatiuā illius per

Negatiue arguitur. se videbit:qḋ est impoīe. ¶ In oppᵐ arguit̄:ꝙ sensus exterior non prius imutat̄ a toto q̄ a parte:q꞉ si prius imutatur a toto q̄ a parte ergo ab aliqua ꝓportione:ꝛ sit in duplo gr̄a exēpli:sed minᵘ q̄ in duplo totū excedit aliq̄ partē:igitur aliq̄ pars sufficiet immutare sensum:q̄re nō priᵘ immutabit sensuꝫ totū q̄ pars. ¶ Rñdetur ꝑ tria dicta.

Rñsio. primū est:ꝙ nullus sensus exterior ꝑcipit aliquid ꝑ se prout distinguitur ab alio. pꝫ q꞉ sensus exterior nō ponit ꝯueniētiaꝫ nec dr̄iam inter aliqua:sed sensus cōis est qui ponit conuenientiā ꝛ dr̄iaꝫ inter res diuersas:quare sensus exterior non prius immutat̄ a toto per se q̄ a parte:nec prius sentit totum per se q̄ partē. ¶ Scḋm dictū est:ꝙ si quereret̄ de sensu cōi an prius sentiat totū per se q̄ eius partē:dr̄ ꝙ sicut nō priᵘ immutetur a toto q̄ a parte. sꝫ non valet hoc argᵐ:sentit̄ totū ꝑte:ig̃ sentit̄ aliq̄ eius

Instanᵃ pars per se. Et si dr̄ ꝙ tūc seq̄tur ꝙ respectu sensus cōis aliqḋ apparet nō diuisibile. pꝫ:q꞉ in illo priori in quo sensus cōis sentit totū per se ꝛ non sentit ptē:illō ꝑceptū apparet non diuisibile:q꞉ si appareret diuisibile ꝑciperet ꝑ-

Rñsio. tē. rñdet̄ ꝙ ꝯña nō est incōueniēs. ¶ Tertiū dictū ē:q̄ ex pte sensus exterioris q nō ꝑcipit nisi singulare:vez ē ꝙ sensus exterior nō priᵘ sentit totū imutās q̄ eiᵘ ptē imutantē. alr̄ eni seq̄t̄ ꝙ esset aliqḋ minimū sensatū:ꝛ ēt ꝙ sensibile ꝑ se immutaret sensuꝫ a ꝓportiōe eq̄litatis qḋ est impoīe. ꝓbat̄ ꝯña:q꞉ si totū immutaret a ꝓportiōe maioris ineq̄litatis:sit a dupla ꝓportiōe. gr̄a exēpli:sꝫ cū minus q̄ in duplo totū excedat aliq̄ partē:igit̄ tūc aliq̄ pars sufficeret imutare sensuꝫ:q꞉ nō priᵘ totū imutaret sensuꝫ q̄ pars. iō incipiēs sentire totū incipiet sentire partē:ꝛ non ꝑus sentiet totū q̄ ptē:sic nihil prius pōt incipere esse q̄ fuisse. ¶ Ex his pꝫ rñsio ad dubiū ꝙ sensus exterior non prius imutat̄ per se a toto q̄ a pte:q꞉ nō imutat̄ per se a toto:sed sensus cōis priᵘ imutat̄ per se a toto q̄ a parte:nullus tñ sensus siue exterior siue interior prius imutat̄

Notādus ē ordine cōceptuum. a toto q̄ a parte. ¶ Sed ꝓ ordine cōceptuū sciēdū:ꝙ intellectᵘ priᵘ ꝯcipit rē sub ꝯceptu singulari vago ꝛ ꝯfuso nō circūstātionato:q̄ cōceptu singulari determinato:q꞉ aliter esset ꝓcessus in infinitū in ꝯceptibᵘ:deinde cōcipit reꝫ ꝯceptu trāscendenti:ꝛ per ordinē descēdēdo ꝛ vltio cōcipit rē ꝯceptu singulari determinato. ¶ Nec alit̄ intel-

T. c. 3. ligit̄ Arist. ꝑ phy. ꝛ primo posterioꝝ cuꝫ suis equocatio-

T. c. 5. nibᵘ de vlī ꝛ singulari:q꞉ ꝯtrario mō illis terminis vtitur in dictis locis siue referant̄ verba sua de toto itegrali ad eius partē:siue de toto vlī ad eiᵘ partē vel minus vlē:in eadē linea ꝑdicamētali:q꞉ prius itelligit̄ res ꝯcepta sub magis vlī q̄ minᵘ vlī. ¶ Sed ꝓ ordine sensationum ꝛ

intellectionū sciēdū ꝙ triplex ordo dat̄. ꝑ mō ē ꝙ si sor. nō sentiat nec intelliget:ꝛ aliq̄n sentiet ꝛ itelliget:ꝙ priᵘ ꝑ tꝑs sentiet q̄ intelliget. rō est:q꞉ ois notitia exterior:puta visio auditio:ꝛ hᵒ successiue gñabit̄:ꝛ aliquādo tam modica sensatio erit gñata ꝙ ipsa nō sufficiet multiplicare spēm suā ad organū sēsus iterioris:q̄to minᵘ ad intellectū:alr̄ eni tota sensatio eēt potētie infinite. si q̄libꝫ pars eiᵘ ad tātā distantiā sufficeret multiplicare spēs. iō si sor. nō sentit nec intelligit:ꝛ sentiet ꝛ intelliget:priᵘ ꝑ tꝑs sentiet q̄ itelliget. ¶ Scḋs ordo ē ꝙ si sentiet cōplexe ꝛ incōplexe:priᵘ sentiet incōplexe q̄ cōplexe. pꝫ:q꞉ plus sentiet ꝑ sensū exteriorē q̄ ꝑ iteriorē:sꝫ sensus exterior nō ꝑcipit cōplexe:q꞉ nō ꝑcipit nisi ꝑꝫ ꝙ ipse imutat̄ a sensibili exteriori:sꝫ nullū est sensibile exteriᵘ aptū natū gñare actū cōponēdi vel diuidendi:in organo sensuꝫ exterioꝝ:quare ꝛc̄. ¶ Tertiᵘ ordo est:ꝙ si sor. intelligeret cōplexe ꝛ icōplexe affirᵉ ꝛ negatiue:ꝛ assētiet ꝛ dissētiet:priᵘ intelliget incōplexe q̄ cōplexe:ꝛ priᵘ affirmatiue q̄ negatiue:ꝛ prius assentiet q̄ dissentiet. duo prima patēt:sꝫ 3ᵐ probatur:q꞉ ꝑma ꝓpō si q̄ erit cōcepta a sor. erit affirmatiua simpliciter de hoc 𝔳bo est secundo adiacente ab eo credita absq̄ alia euidētia. alr̄ eni eēt ꝓcessus in infinitū in euidentijs:sed intellectᵘ nulli ꝓpōi dissentit affirmatiue vel negatiue nisi ꝑꝑ aliq̄ euidētiā vel ꝑꝑ aliq̄s euidentias ad vnā vel ad vtrāq̄ ptē cōprehensas inequales:igitur prius assentiet q̄ dissentiet. ¶ Ex his patet rñsio ad

Ad primū ꝓ pte affirmatiua ꝛc. argᵐ ꝯtra istā opinionē. ¶ Ad ꝑᵐ negat̄ minor. s. ꝙ intellectus sit in vltima dispōne ad recipiēdū sciam:immo requirit dispōnē ꝓ ipsa. nā Albertus voluit ꝙ notitia premissarū est dispō q̄ mediante recipit̄ scia ꝯnis i intellectu. ¶ Ad ꝭꝫ ꝯcedit̄ ꝙ dat̄ ꝑᵐ instās i quo illa ꝓpō est scita:

Ad 2ᵐ hoc instans est:sed nō est ꝯ opinionē:q꞉ vult ꝙ non dat̄ ꝑᵐ instans sciencie acquisite ꝑ nouā ꝯsiderationē:hec ēt est acquisita per mutationē rei:q̄re ꝛc̄. ¶ Et si dr̄ ꝯꝗ ista

Instanᵃ sciētia est qualitas gradualis:igitur priᵘ fuit sub remissio-

Rñsio. ri gradu. ¶ Dr̄ ꝙ priᵘ fuit sub remissiori gradu credulitatis:sꝫ nō scia:q꞉ priᵘ nō fuit scia:quare ꝛc̄. ¶ Pro via

ꝑᵐ presupponit̄ vō cōi ꝑsupponuntur aliqua. Et ꝑ ꝑsupponit̄ ꝙ scia proprie dicta est apprehensio veri sine formidine:ꝛ dixi notanter ꝓprie dicta:q꞉ cōiter ē apprehēsio veri q̄ocūq̄ siue cū formidine siue sine formidine. Et ēt q꞉ ꝓprijssime dcā est solū apprehēsio 𝔳i necessarij ꝛ ꝑ cāꝫ necīā. ¶ Opinio vō ꝓꝑe dicta ē acceptio vniᵘ ptis ꝯdictiōis cū formidine alteriᵘ. dixi ēt ꝓprie:q꞉ cōiter dicta ē cognitio cū assensu:ꝛ sic ē idē qḋ fides:ꝛ ꝓprijssime dcā ē acceptio veri ꝯtingētis inq̄ztū huiᵘ:hᵒ colligit̄ a Licoñ. in vltio caᵒ ꝑmi posterio. vide clare a cōmētarijs nr̄is sup libᵒ poste. Error vō ē apꝑhēsio falsi:siue falsa rei apꝑhēsio:quare. ¶ Presupponit̄ scḋo ꝙ ex triplici termino a q̄ ꝑt ꝑmutari quis a nō sciēte i sciētē. s. ex ignorātia negatiōis:ꝛ ex igno-

Presup. 2ᵐ rātia dispōnis:ꝛ ex opinione. ꝓbat̄:q꞉ cuꝫ ꝑmutat̄ quis a non sciēte ad sciētē dupl̄r ꝑmutari pōt. s. vel ex t̄mio ꝑuatiuo:vel ex termio ꝯrio. si ex ꝑuatiuo sic mutat̄ ex ignorātia negationis:que est priuatio vel negatio scie i subto apto nato. Si vero ex termino ꝯtrario mutatur:hoc est dupl̄r:q꞉ vel mutat̄ ex termino oino ꝯrio:vel ꝑm qd ꝯtrario. Si ex oino ꝯtrario:sic ꝑmutat̄ ex ignorātia dispōnis:que est error ꝯrius scie. Si 𝔳o ex ꝑm qd ꝯtrario sic ꝑmutatur ex opione q̄ ꝯriat̄ scie inq̄ztū opio est cuꝫ formidine:scia vō est sine formidine:vtraq̄ tñ est habitᵘ verus:q̄re non omnino ꝯtrariātur:sꝫ habitᵘ verᵘ ꝛ habitus falsus de eadē re omnino ꝯriātur. ¶ Et iō licet ꝯcedat̄ ꝙ ex ignorātia fiet sciētia:nō tñ ꝯcedit̄ ꝙ ignorātia erit sciētia. Similiter lꝫ ꝯcedat̄ ꝙ ex opinione fiet scientia:nō tñ cōceditur ꝙ opinio erit scientia. Et rō est:q꞉ omnis propo

fido ẽs de futuro relinq̄t aliq̄ñ vnā verā de p̄ñti:ꝫ nūq̄
erit verū ꝙ ignorātia ē sciã:nec ꝙ opinio ē sciã:q̄re ⁊c̄.
Instan^a ¶ Et si dicā ꝯ̃:q: habit^9 q̄ nūc est error erit sciã:igit̄ error
Rñsio. erit scia.negat̄ ꝯña:q: ille habit^9 est idē tñ māliter ⁊ nō
formal̄r:quoniā nō est error nisi inq̄ntū est falsus:⁊ postea
est scia inquātū est ver^9. Silr̄ nec opinio erit sciã:ꝫ habi
p̄sup^m 3^m tus q̄ nūc ē opinio erit scia. ¶ P̄supponit̄ tertio ꝙ per
triplex mediū pōt q̄s ꝑmutari.a.nō sciēte ad sciente.s.p
nouā ꝯsiderationē:p mutationē rei:⁊ p remissionē ꝯ̃rij ꝫ
quid.p3:q: si q̄s ꝑmutat̄ ad sciam ex termino ꝓuatiuo.s.
ex ignorātia negationis:solū per nouā ꝯsiderationē pōt
trāsmutari. Si vō trāsmutat̄ ad sciā ex t̄mino oīno ꝯ̃rio
.s.ex ignorātia dispōnis:trāsmutabit̄ aut per nouā ꝯside
rationē:aut p mutationē rei. Si vō trāsmutat̄ ad sciā ex
termino ꝫm qd ꝯ̃rio.s.ex opinione trāsmutabit̄ aut p no/
uā ꝯsiderationē:aut p remissionē formidis.iō dicebat̄ p
remissionē ꝯ̃rij ꝫm qd.q̄re p3 ꝙ tñ per triplex mediū pōt
p̄sup^m 4^m permutari. ¶ P̄supponit̄ q̄rto:ꝙ oē subiectū qd̄ est in
vltima dispōne ad suscipiēdū formā:subito ⁊ in instāti re
cipit illā ab agēte.p3:q: tūc nihil resistit tali agēti:ꝫ cū
nihil resistit agēti subito ⁊ i instāti agit ⁊ ꝓducit formā:sic
p^a ꝯ̃ p̄supponit̄ hic:q̄re ⁊c̄. ¶ His p̄suppositis ponunt̄ ꝯ̃nes rñ
siue.p̄ma ꝯ̃ sit ista. Cuiuslibet notitie incōplexe tā sensiti/
ue q̄ȝ intellectiue dat̄ p̄^m instās.p̄bat̄:q: tā sensus q̄ȝ intelle
ct^9 ē i vltima dispōne ad recipiēdū actū suū.s.sensationē
vl̄ intellectionē:igit̄ vterq̄ȝ subito ⁊ in instāti recipit illū:
Tenet ꝯña ex 4° p̄supposito.añs p̄bat̄:⁊ de intellectu p̄
p3 p illud Phi 3° de aīa:intellect^9 est sicut tabula rasa in
T.c.14 q̄ nihil est depictū.de sensu ēt p3 per illud Phi secūdo de
T.c.119 aīa. Est ēt susceptiuū coloris sine colore:⁊ soni absoni:⁊
Instan^a sic in alijs sensibus. ¶ Forte argues ꝯ̃ illud qd̄ dr̄:⁊ sic i
alijs sensibus:q: sensus tact^9 hꝫ percipere oēs qualita/
tes tāgibiles:⁊ tñ nō absoluit̄ ab oī q̄litate tangibili:cū
sit proportio quedā tangibiliū:scd̄o de aīa. ¶ Rñdet
Rñsio. Phs ad hoc scd̄o de aīa:ꝙ tactus ꝯsistit in mediocritate
quadā tangibiliū:ideo mediocritatē non percipit:ꝫ excel/
lentias tñ. Silr̄ enim cal̄m ⁊ frigidū nō sentimus.dicit
Rñ^o 2° Phs secundo de anima. ¶ Vel aliter dici pōt:ꝙ lȝ oēs q̄
litates tāgibiles nō percipiant̄ ab vno tactu particulari:
T.c.118 tñ oēs percipiunt̄ a tactu.prima ps p3:q: qualitates tan
gibiles ꝯsimiles non percipiuntur ab aliquo tactu parti
culari.rō secūdi est:q: qualitates que non percipiunt̄ ab
vno tactu percipiunt̄ ab alio.igit̄ oēs pcipiunt̄ a tactu:
2^a ꝯ̃ sed a nullo tactu:percipiunt̄. ¶ Scd̄a ꝯ̃. Cuiuslibet scie
ꝓducte in intellectu per nouā ꝯsiderationē dat̄ p̄^m istās.
p̄bat̄:q: vel producitur ex ignorantia negationis vel ex
ignorātia dispōnis:vl̄ ex opinione. Si p̄ mō p3 ꝙ dat̄ p̄^m
instans:q: intellectus est in vltima dispōne ad illam reci
piendā:cum sit sicut tabula rasa:igitur subito ⁊ in instan
ti recipit illā. Si scd̄o mō:op3 itellectū per nouas euidē/
tias remouere habitū ꝯ̃riū:⁊ generare sciam:sed intelle/
ctus est aptus subito producere tales euidentias remo/
tiuas habitus ꝯ̃rij:q: agit sine resistētia. Igitur subito cor
rūpet habitū ꝯ̃riū ⁊ inducet sciam:q̄re dat̄ p̄^m instās tal̄
scie. Si tertio mō:silr̄ op3 intellectū p nouas euidētias
remouere formidinē ⁊ gñare sciā:ꝫ ipse itellect^9 ē apt^9
subito ⁊ in instāti ꝓducere euidētias remotiuas formidi
nis:igit̄ subito corrūpet formidinē ⁊ gñabit sciā:q̄re da
bit̄ p̄^m instās talis scie. ¶ Forte argues ēt:q: noua ꝯside
Instan^a ratio est q̄litas gradualis.igit̄ ex se est successiue acq̄sibi
Rñsio. lis:q̄re nō subito acq̄rit̄ ab itellectu. ¶ Rñdet̄ ꝙ lȝ noua
cōsideratio sit q̄litas gradual̄ ⁊ ex se successiue acq̄sibil̄:
tñ nō successiue acquirit̄ subito existēti in vltima dispōne
ad illā:vt ē itellect^9. ¶ Tertia ꝯ̃. Scie ꝓducte i itellectu
3^a ꝯ̃ p mutationē rei:q̄nq̄ȝ dat̄ p̄^m instās:q̄nq̄ȝ nō.p̄bat̄ ꝙ ta/
lis scia fit ex habitu ꝯ̃rio p 2^m p̄suppositū:q̄ habit^9 ꝑmu/
tat̄ ad habitū verū p mutationē rei:sed ipsi^9 rei ꝑmutāde

aliq̄ñ dat̄ p̄^m instans:⁊ aliq̄ñ nō:vt ꝙ sor.sedeat:dat̄ p̄^m
instans:⁊ ꝙ sor.curreret:nō dat̄ p̄^m istās. Igit̄ scie ꝓducte p
mutationē rei:q̄nq̄ȝ dat̄ p̄^m instans q̄nq̄ȝ nō. ¶ 4^a ꝯ̃. Cu/ 4^a ꝯ̃
iuslibet scie ꝓducte in itellectū per remissionē ꝯ̃rij dat̄ p̄^m
instās.s.p̄bat̄:q: talis scia gñat̄ ex opinione tāq̄ȝ a termi
no a q̄.p 2^m p̄sup^m.s.p remissionē formidinis siue hesita/
tionis:sed nō datur vltimū instās formidinis siue hesita
tionis:sed p̄^m non esse. Igitur dat̄ p̄^m instans scie ꝓducte
per remissionē formidinis:quare ⁊c̄. ¶ Ex quib^9 infert̄ Corre^m.
ꝯcl̄o rñsiua ad q̄stū:ꝙ q̄nocūq̄ȝ q̄s trāsmutet̄ a nō sciēte
i sciētē pōt dari p̄^m istās in q̄ est sciens:p3:q: si per nouā
ꝯsiderationē vel remissionē ꝯ̃rarij permutet̄:datur p̄^m
instans. Si vero per mutationē rei permutet̄ pōt ēt dari
primum instans:ꝫ non semp dēt:ꝫ non pōt plurib^9 mo/
dis ꝑmutari:quare ⁊c̄. ¶ Ex his facile rñdet̄ ad argu^a Ad rñsi^d p p̄te nega tiua ⁊c̄.
ꝯ̃ istā opinionē. Ad primū negatur minor.s.ꝙ q̄ñ sor.scit
aliquā ꝓpōnē sub certo gradu intēsionis ꝙ p̄ius sciuit
illam sub remissiori gradu:q: aliqua totalis latitudo for
me potest subito acquiri subito existenti in vltima dispō/
ne ad illā recipiēdā:sic p3 de lumine respectu aeris:⁊ sic
ē de scia respectu intellect^9. ¶ Ad 2^m ꝯcedit̄ ꝙ alicui^9 ꝓ Ad 2^m.
positionis datur vltimū instās in q̄ nō est vera.⁊ ꝯ̃ter vl
timū in quo nō est scita:sicut p3 de illo. Plato mouetur q̄
sit falso:⁊ postea fiet vera ⁊ scita p mutationē rei:ꝫ non ē
ꝯ̃ opinionē cōēm:q: dictū ē ꝙ notitie gñate p mutationem
rei q̄nq̄ȝ datur p̄^m instans q̄nq̄ȝ nō. ¶ Circa dicta cadunt
alique difficultates. Prima difficultas est qd est p̄ sensa/ p^a difficul tas ancta.
tū a sensu.s.an totū p̄us sentiat̄ q̄ȝ ps ei^9. ¶ Et arguitur
ꝙ nō prius sentitur totum q̄ȝ pars.arg^o Māuani:q: nō Negatiue arguitur p Māt.
p̄us imutat̄ sensus a toto q̄ȝ a p̄te. Igit̄ nō p̄us sentit̄ totū
q̄ȝ pars:patet ꝯseq̄ntia:q: q̄ȝ cito imutatur sensus ab ali
quo tā cito sensus sentit illud.añs p̄bat̄:q: si nō da opp^m:
⁊ seq̄tur.pri^9 imutat̄ sensus a toto:igit̄ in aliq̄ ꝓportiōe
pri^9 imutat̄:sed quacūq̄ȝ ꝓportione data in q̄ imutat̄ sen
sus a toto:ꝙ min^9 totū excedit aliq̄ȝ p̄tē:igitur tunc aliq̄
pars imutabit:q̄re nō p̄ius imutabit̄ sensus a toto q̄ȝ a
p̄te. ¶ In opp^m arḡr:q: totū ꝫ sensū noti^9 ē q̄ȝ p̄tes ei^9 Affirma tiue arḡr. T.c.5.
p phys. Igitur totum pri^9 sentitur q̄ȝ partes. Tenet ꝯña:
q: notiora apud sensū p̄us sentiunt̄ q̄ȝ minus nota:q̄re
⁊c̄. De hoc sunt due opiones. Una est māuani dicētis ꝙ
nō pri^9 sentitur totū q̄ȝ pars ꝓpter rōnē dictam:q: non op. Māt.
prius immutatur sensus a toto q̄ȝ a p̄te. ¶ Ad rōnē i ꝯ̃riū Ad rōnes p p̄te affir matiua ⁊c̄.
diceret ꝙ Phs ꝯparat ibi totū ad p̄tes determinatas ⁊ si/
gnatas:⁊ sic ꝯcedit̄ ꝙ totū noti^9 ē q̄ȝ aliq̄ ps determina/
ta ⁊ signata. Nō tñ ꝙ hꝫ totū noti^9 ē q̄ȝ aliq̄ ps:q: sic di/ T.c.5.
cēdo ly pars stat ꝯfuse tñ ⁊ non d̄terminate. ¶ Alia est Op. cōis
opinio cōis dicēs:ꝙ totū ꝫ sensū notius est q̄ȝ aliqua p̄s
sicut dicit Phs in ꝓhe.phy. Et ēt totū prius imutat sen/
sū q̄ȝ aliq̄ pars.⁊ rō est:q: sensus nō imutatur nisi ab eo
qd̄ actu determinatū ē:totū āt ex se d̄terminatū ē:ps vō
nō ē d̄terminata nisi p designationē:ꝫ quācūq̄ȝ p̄tem desi
gnatā totū excedit ꝫ aliquā ꝓportionē:igit̄ ꝫ talē ꝓpor
tionē poterit prius mouere sensum. ¶ Ad rōnē in ꝯ̃riū Ad rōnes p p̄te nega tiua ⁊c̄.
negat̄ ꝙ nō pri^9 immutet̄ sensus a toto q̄ȝ a p̄te. Ad ꝓba
tionē cū dr̄ da opp^m ꝙ pri^9 immutetur a toto q̄ȝ a p̄te.igr̄
ꝫm aliq̄ȝ ꝓportionē pri^9 immutabit:ꝯcedit̄:⁊ cum tu ar
guis:ꝫ per min^9 totū excedit aliq̄ȝ p̄tē:igr̄ aliq̄ pars
tc̄ imutabit.negatur ꝯña:q: arguitur a p̄te indetermina/
ta ꝫm q̄ȝ nō p̄t mouere ad p̄tē determinatā:⁊ quācūq̄ȝ p
tē determinatā totū excedit ꝫ aliquā ꝓportionē:lȝ ꝫm
nullā excedat aliq̄ȝ p̄tē:q: in infinitū modicū excedit
aliquā p̄tē. ¶ Alia difficultas ē si a sensu causetur actiue 2ª difficul tas ancta.
sensatio. Et videtur ꝙ sic ꝓpter dictū Phi.2.de aīa:qd̄ ē: Affirmati ue arḡr p̄io
ꝙ aīa est causa effectiua cuiuslibꝫ opationis corporis:igr̄ ē T.c.24
cā effectiua sensatiōis:sed nō cāt sesationē nisi mediāte po Arg̃r 2°
tētia sensitiua:igr̄ sensus actiue cāt sensationē. ¶ Itē 9° T.c.15.
metaphy.dā ꝙ videre est opatio immanēs.i.ir^9 manens

Negatiue argr̄ p̄lo. i agēte:s3 aīa actiue ɔcurrit ad eā:q̄re ⁊ sēsus. ℂ In opp^m
arguit̄ p dictū Phi 2° de aīa.s.sensus aūt in ipso moueri
T.c.51. ⁊ pati aliqd accidit:mō si actiue causaret sensationē seq̄t
q̄ idē esset agēs ⁊ patiēs respectu eiusdē:qd est inconue-
Argr̄ 2° niens. ℂ Itē Phs 3° de aīa dixit. Si intelligere est:sicut
T.c.20. sētirē aut pati aliqd vtiq3 erit ab itelligibili:aut aliqd hui⁹
alterū:p h innuens q̄ intelligere ɔsistit in quodā pati p-
fectiuo sicut sentire:⁊ non in pati corruptiuo:igr̄ sensus
passiue se h3 ad sentire:⁊ nō actiue. ℂ De h sunt due opi
opi. Mā. niones. Una est Mātuani ⁊ modernoꝝ dicentiū q̄ sicut
tuā.⁊ mo in aīa itellectiua daf̄ intellect⁹ agēs ⁊ itellect⁹ passibilis:
dernoꝝ. sic in aīa sensitiua datur sensus actiu⁹ ⁊ sensus passiu⁹:q̄-
re sic phātasma causat spēm itelligibilē in intellectū pas-
sibilē:deinde intellect⁹ agēs cū specie causat itellectionē:
sic sensibile ad extra causat p spēm sensibilē in sensu3:dei
de sensus agēs cū spē causat sensationē. Et sic saluatur q̄
sensus actiue ⁊ passiue concurrit ad sensationē s3 diuer-
sas potētias. ℂ Alia est opinio cōis dicēs:q̄ sensus solū
Opi.cōis passiue se h3 ad recipiēdū spēm a sensibili:s3 sensus īfor-
mat⁹ spē actiue causat sensationē in seipsu3:sicut ēt de in-
tellectu passibili dicit q̄ passiue solū se h3 ad recipiendū
spēm itelligibilē a phātasmate:s3 postq̄ intellect⁹ possi-
bilis īformat⁹ est spē intelligibili actiue:causat itellectio
nē in seipso ⁊ alios habit⁹. h aūt qd dcm̄ est de sensu col
ligif̄ ab Auer. 2° de aīa dicēte. sensus qdē patiētes sunt in
q̄tū recipiūt spē3:s3 iq̄tū iudicāt sensibilia actiue se hñt.
Et Albert⁹ 2° de aīa inq̄t. Nulla po° ē adeo passiua q̄n i
formata p̄po actu fiat aliq̄lr actiua. ℂ Ad arg^m vo i op^m
Ad rōnes d̄ q̄ nō icōueniēs q̄ idē nō eodē mō se hñs sit agēs ⁊ pa
p̄ pte affir tiēs respectu eiusdē:⁊ sic ē in p̄posito q̄ sensus absolute
matiua dī sūptus patiēs ē:in q̄tū vo īformat⁹ ē spē actiue se habet
3° difficul ad sensationē:q̄re diuersimode sumpt⁹ ē. ℂ Tertia diffi-
tas incra. cultas est:qd est ɔuenliēti⁹ dicere:aut q̄ sciētia sit app̄hē-
sio vā:aut q̄ sit assensus ver⁹. ℂ Et argr̄ p Mātuano q̄
p Mān. recti⁹ dī assēsus ver⁹:q̄ scire est firmiter credere absq3 he
arguitur. sitatiōe cū h q̄ ita sit ex parte rei:vt inq̄t Hentisber. igif̄
In opp^m scia ē firma credulitas:⁊ ɔñr firm⁹ assensus. ℂ In opp^m
argr̄:q̄ scire est cognoscere cā3 pp quā res ē ⁊c̄. vt inquit
Phs p poster. igr̄ scia est cognitio:⁊ ɔñr scia est app̄rehē
T.c.5. sio. Tenet ɔñā:q̄ ide3 sunt cognitio ⁊ app̄hēsio:q̄re ⁊c̄.
ℂ Cōmuniter dī q̄ vtrūq3 recte dici pōt:q̄ intellect⁹ est
Rñsio. apprehēdere rē ⁊ assētire rei apprehēse:q̄uis eni volū
Opi.cōis tatis sit ɔsentire:q̄ h ɔiūctionē ip̄ortat ad rē ad quā vo-
lūtas tēdit:tñ intellect⁹ ē assentire q̄si ad aliud sentire tā-
q̄ distans:q̄ intellect⁹ nō tēdit in rē:sed e3. ℂ Mihi vo
Op. p̄pria videtur q̄ recti⁹ dicaf̄ scia app̄hēsio q̄ assensus:q̄ nō dī
intellect⁹ assentire rei nisi postq̄ apprehenderit rē eē:est
eni3 prius nā apprehēdere rē vt est:q̄ assentire:sed i illo
priori talis apprehensio est scientia:q̄ est cognitio p cā3:
4° difficul igr̄ scientia rectius dī apprehensio. ℂ Quarta difficul-
tas incra. tas. Si p intellectū ab intellectu est vniuersale q̄ singula
Affirmati re. Et videtur q̄ vl̄e:q̄ vl̄e directe cognoscitur ab intel-
ue argr̄ lectu:singulare vo reflexe:vt colligitur 3° d aīa cap̄ scdo.
Negatiue ℂ In opp^m argr̄:q̄ illud p̄ cognoscitur ab intellectu:cu
arguitur. ius spēm p̄ recipit:sed intellectus recipit p̄ spēm singula-
ris:q̄ ⁊c̄. p̄batur minor:q̄ phantasma est qd cāt species
T.c.30. i itell'm:sicut sensibile i sensu3. 3. de aīa:s3 phan^ma ē singu
lare ⁊ spēs rei singularis igr̄ p̄ causat spē3 rei singularis.
p3 ɔñā:q̄ alr̄ ageret vltra p̄priū gradum ⁊ nā3:q̄re ⁊c̄.
Opi.cōis. ℂ De hoc sunt opiniones. p̄' opinio est cōis dicēs:q̄ vl̄e
p̄us intelligif̄ q̄ singulare:q̄ vl̄e itelligif̄ directe ⁊ p spē3
p̄priā:singulare vero reflexe. ⁊ rō ē:q̄ cū itellect⁹ sit imā
lis ⁊ abstract⁹ nō recipit nisi imālr̄ ⁊ abstracte:q̄re spēs
recepta i itellectu erit abstracta:s3 tal' rep̄sentat vl̄r i q̄re
⁊c̄. singulare vo reflexe cognoscif̄:q̄ cognoscif̄ p conuer
sionē itellect⁹ ad phan^a h mō:q̄ postq̄ itellect⁹ nouit vl̄e
p spē3 p̄priā rep̄sentātem illud cognoscit q̄ illa spēs est
effect⁹ phātasmatis:⁊ q̄ phātasma ē effect⁹ sensibilis sin
gularis:⁊ sic cognoscit singulare:intellectū igr̄ ɔuertere
se ad phātasma est cognoscere ip̄m phātasma p spēm:nō
qdē extrinsece rep̄sentātē illud:s3 itrisece gerētē silitudi-
nē ei⁹:sicut effect⁹ gerit similitudinē sue cause. ℂ Ad rō- Ad rōnes
nē i opp^m negaf̄ q̄ itellect⁹ p̄us recipiat spēm singularis. p̄ pte nega
Ad p̄bōnē negaf̄ ɔñā:q̄ l3 cā singularis causet effectu3 tiua dī
singularē i eēndo:nō tñ o3 q̄ causet singularē in rep̄sentā
do:q̄ h h3 ab eo i q̄ recipif̄:oē eni3 qd recipif̄:recipif̄ s3
nām recipiētis:q̄re cū spēs singularis recipiaf̄ in intelle
ctu abstracto nece ē q̄ recipiatur abstracte:⁊ sic vl̄r rep̄-
sentabit sine hic ⁊ nūc. ℂ Et si argr̄ ɔ̄. p̄bādo q̄ phan^ma Instan°
nl'lo mō p̄t cāre spē3 abstractā i itellectu q̄ nullū māle p̄t
causare rē imālē. ℂ Dī q̄ l3 oino māle nō possit causare Rñsio.
imāle in v̄tute p̄pria:tñ in virtute alteri⁹ imālis sic vt h:
q̄ phātasma cāt spē3 imālē3 in intellectū possibilē i v̄tu- Instan°
te itellect⁹ agētis imālis. ℂ Replicabit q̄s ɔ̄:q̄ aut itel
lect⁹ agēs largif̄ aliqd phātasmati:aut nō. si sic cu3 illud
largitum recipiaf̄ in phantasmate māli:igif̄ ē māle:q̄re
nec illud poterit cāre imāle in intellectu. si vero non lar-
gitur aliquid phantasmati:tunc nō magis vnū phan^ma
mouebit itellectū q̄ aliud cū intellect⁹ agēs sit equaliter
p̄ñs oībus. ℂ Dicif̄ q̄ intellect⁹ agēs largitur qualitatē Rñsio.
quādā sp̄ūalē phātasmati per quam sit potēs cāre spēm
in intellectū:quā ex se cāre nō poterat:pp eius nimiā mā
litatē:⁊ negatur q̄ illa q̄litas sp̄ūalis non possit causare
spēm i itellectū:q̄ nō est tantū mālis:vñ l3 illa sit mālis in
q̄tū recipif̄ in re māli:tñ est aliquo mō imālis inquātū
originē trahit a re imāli. ℂ Quidā tñ dixerunt q̄ itelle- Rñ° 2°
ct⁹ agēs nihil largif̄ phātasmati:s3 sola sui p̄sentia fac̄ vt
phātasma moueat itellectū po'lem. Et ad ar^m dñt q̄ illud
phātasma magis mouebit:cui⁹ indiuiduū cogitatiua co-
gitat:⁊ illd cogitat qd forti⁹ mouet sensū. Et nō dicaf̄ vt
Jādonus q̄ celū ⁊ motor ei⁹ est cā q̄ magi h cogitat q̄
illud. ℂ Alia opio ē Mātuani ⁊ modernoꝝ dicentiū q̄ Op. Mā
itellect⁹ p̄us intelligit singulare q̄ vl̄e:q̄ itellect⁹ p̄ reci tuani ⁊ ter
pit spēm singularis:⁊ dñt q̄ intellect⁹ p̄us itelligit singu mini.e3.
lare vagū:deide spē3:⁊ vltio singulare signatū ⁊ circūstā
tionatū. Q3 p̄us singulare itelligat q̄ vl̄e p̄batū ē:sed q̄
p̄us singular̄ vagū q̄ signatū rō ē:q̄ itellect⁹ recipit spē3
singularis vagi ⁊ non signati:q̄ñ recipit spēm singularē
sine hic ⁊ nunc:quare non recipit spēm singularis signa Ad rōnes
ti sed solū vagi. ℂ Ad rōnē in ɔ̄riū dī q̄ singulare signa- p̄ pte affir
tum ⁊ circunstātionatū reflexe intelligif̄ ab itellectu:⁊ d matiua dī
hoc locut⁹ est Phs 3. de aīa:⁊ cū dī q̄ intellect⁹ ē imālis
⁊ abstract⁹:igif̄ recipit imāliter ⁊ abstracte:dī q̄ satis i-
māliter ⁊ abstracte recipit recipiēdo spēm singularis va
gi:q̄ nō se limitat ad hic ⁊ nunc:ē eni singulare vagum
vniuersale physicū. ℂ Et si diceres:q̄ g ē necessitas ponē Instan°
di itellectū agēte3 si phātasma causat speciem rei singu-
laris i itellectu. ℂ Dicif̄ q̄ necessitas itellect⁹ agentis ē Rñsio.
ad causandum itellectionē. sic ēt vult Jādon⁹ 3° de aīa:⁊
alios habit⁹. ℂ Alij vero moderni:ex quib⁹ est Burle⁹. op. Bur.
dicunt:q̄ ēt singulare signatū pri⁹ cognoscitur ab intelle
ctu q̄ vl̄e:⁊ p spē3 p̄priā. ⁊ rō est:q̄ alr̄ itellect⁹ nō posset
ponere dr̄iam iter singulare ⁊ vl̄e. probatur ɔñā:q̄ vel i
tellect⁹ itelligit singulare p spēm singularis vel p spēm
vl̄is. si p̄^m habeo intētū. si 2^m ɔ̄:q̄ illud nō magis ducit in
cognitionē vni⁹ singularis q̄ alterius nisi determinef̄ p
aliqd:sed illud determinās aut ē vl̄e:aut singulare:⁊ sic
sequif̄ idē qd prius. ℂ Forte dī q̄ intellect⁹ intelligit sin-
gulare per ɔuersionē ad fantasma:sed q̄ro tūc qd est in-
tellectū ɔuertere se ad fantasma:aut est intueri per fanta
sma aut intueri fantasma. nō p̄^m:q̄ illud facit sensus. nec
2^m:q̄ itellect⁹ nō cognoscit aliqd sensibile ex se nisi p spe
ciem. ℂ Et tūc ad arg^m ɔ̄ i^m:cū dī vl̄e directe cog̃scif̄:
singulare vo reflexe p Phm 3° de aīa:negat Brimo h to-

exēplificās de habitu qui est permanentior & diuturnior
dicit: sicut sūt scie & ꝟtutes. pōt ēt ꝓbari hoc rōne sic. ois
habit⁹ est q̄litas de difficili mobilis: p Phm in p° spē q̄li
tatis: sȝ ꝟt⁹ ē habit⁹: vt pȝ p Phm scđo ethi. diffiniētē vir/
tutē sic. ꝟt⁹ ē habit⁹ electiu⁹ in mediocritate ꝯsistens: igit
2ᵐ p̄sup° ꝟtus ē q̄litas de difficili mobilis. ¶ Presupponit scđo:
ꝙ sic q̄cūq̧ habit⁹ vitiosus repugnat recte rōni debenti
gn̄are virtutē: ita & passiones appetit⁹ repugnāt rōni re/
cte: sed oē repugnans alicui ab aliq̄ ꝓportiōe maioris ine
qualitatis agit in illud: quare non dat minim⁹ habitus
vitiosus repugnās rōni recte: nec minima pa° repugnās
rōni recte: pȝ p̄suppositū ex se. ¶ Presupponit tertio: ꝙ
3ᵐ p̄sup° ois forma que ex ꝯñti acq̄ritur alicui subito: subito acq̄ri
tur & non successiue: pȝ: q̄ solū termin⁹ intrinsec⁹ motus
successiue acquirit: cū mot⁹ sit acquisitio partis post par
ꝯclo respō/ sue. tē illi⁹ forme ad quā tēdit 3° phy. ¶ His p̄suppositis po/
nitur ꝯ rn̄siua ad q̄situ: ꝙ q̄ñocūq̧ fiat transmutatio ad
ꝟtutē semp dat p̄ᵐ istās ꝟtutis. ꝓbat: q̄ transmutatio ad
virtutē vel fit ex p̄uatione ꝟtutis ad ipsaȝ virtutē: vel ex
habitu vitioso ꝯrio ꝟtuti ad ipsaȝ ꝟtutē: sȝ vtroq̧ mō dat
p̄ᵐ istās virtutis: g̃ &c. pȝ ꝯña cū maiori. minor ꝓbat: q̄
si fiat trāsmutatio p̄ mōtam p̄ gn̄at ꝟtus q̄z p̄ corrūpun
tur passiones repugnātes rōni: sed in corruptione taliȝ
passionū appetitus non dat vlti°: q̄ nō dat minima pas/
sio repugnās rōni per scđz p̄sup°. igit nō dat p̄ᵐ non esse
passionū appetitus: sȝ illud idē instans est p̄ᵐ instans esse
virtutis ex quo non prius corrumpuntur passiōes q̄z vir
tus gn̄et: q̄re &c. Si ꝟo fiat trāsmutatio ad ꝟtutē 2° mō.
tā p̄ gn̄at ꝟt⁹ q̄z p̄ corrūpit habit⁹ vitiosus: sȝ in tali cor/
ruptione nō dat vltimū instās vitij: q̄ nō dat minimū vi/
tiū repugnās rōni: igit dat p̄ᵐ nō esse vitij: sed illđ ē p̄ᵐ in
stās ꝟtutis cū eque cito gn̄et ꝟtus sic corrūpit vitium: q̄
re &c. ¶ 2° ꝓbat eadē ꝯ sic: q̄libȝ ꝟtus certū gradū itēsio/
nis sibi limitat cū sit q̄litas de difficili mobilis p p̄ᵐ p̄sup
positū: sȝ cuiuslibȝ gradus itēsionis dat p̄ᵐ istās esse. igit
cuiuslibȝ ꝟtutis dat p̄ᵐ instās eē. ¶ 3° ꝓbat eadē ꝯ sic: q̄ ois
for° q̄ acq̄rit ex ꝯñti subito acq̄rit p tertiū p̄suppositū: sȝ
7.c.19. ꝟtus ex ꝯñti acq̄rit per Phm 7° phy. q̄ acq̄rit p altera/
tionē factā in alio. s. in passionib⁹ ipsi⁹ appetit⁹: igit subi
to acq̄rit virt⁹: & ꝯñr in instāti. ¶ Cōtra has tres ꝓbatio
ꝯ superius dicta argt primo. nes q̄s forte istabit: & p̄ ꝯ p̄mā sic: q̄ si tā p̄ gn̄ant ꝟtutes
q̄z p̄ corrūpunt passiōes appetit⁹. seq̄t ꝙ ꝟtutes sunt trā/
quillitates animi purgantes aiūȝ a passionib⁹ & ipassibi
litates: vt dixerūt Stoici: pȝ ꝯña ex se. ꝯñs ꝯ Phȝ 2° ethi.
q̄ vult ꝙ ꝟtutes mediocritates q̄dā passionū sunt & non
abijcientes oino passiones: de his ꝟtutib⁹ loq̄r: q̄ sūt cir/
Argt 2° ca affect⁹: q̄re &c. ¶ Cōtra scđaȝ ꝓbationē arguit sic. q̄
si ꝟt⁹ limitat sibi certū gradū intēsionis & subito acq̄rat:
seq̄t ꝙ aliq̄ totalis latitudo subito acq̄ret. pȝ ꝯña. ꝯñs ē
fl̄m: q̄ ois q̄litas gradualis pōt esse termin⁹ alterationis:
pȝ: q̄ pōt acq̄ri alicui subito & nō nisi p alterationē: sȝ ter/
min⁹ alterationis ptibiliter & successiue acq̄rit: pȝ: q̄ mot⁹
ē acq̄sitio ptis post partē illi⁹ ad quod tēdit: igit omnis
Argt 3° q̄litas gradualis partibiliter & successiue acq̄rit. ¶ Con
tra tertiā arguitur sic. q̄ si qđ ex ꝯñti acq̄ritur subito acq̄
ritur & nō successiue. seq̄tur ꝙ q̄litates scđe vt colores &
sapores subito acq̄rāt & nō successiue: pȝ ꝯña: q̄ acq̄rūt p
trāsmutationē factā i q̄litatib⁹ p̄mis. ꝯñs tñ ē falsū: q̄ ad
q̄litates oēs terre spēi ē p se alteratio 7° phy. & ꝯñr sūt p
Ad p̄ᵐ se successiue acquisibiles. ¶ Rn̄detur ad p̄ᵐ: & dr ꝙ cū vir
tutes sunt moderatrices passionū nō videtur extiguere
eas oino: sȝ eas mediocritatē redigere: q̄re solū corrūpū
tur fȝ Phm passiōes repugnātes rōni an̄ gn̄ationē ꝟtu/
tisn̄ āt oēs. fȝ ꝟo stoicos oēs corrūpūtur: q̄re ad formā
argumēti negat ꝯña: ꝙ seq̄tur ꝟtutes eē trāq̄llitates ani
mi & ipassibilitates: q̄ h seq̄ret. si oēs passiones corrūpe
rētur ꝙ nō ꝯcedit: sȝ āt seq̄tur si aliq̄ corrūpūtur & alique
nō. ¶ Ad fȝ dr ꝙ in duob⁹ casib⁹: tm̄ ꝯtingit formā gra Ad 2ᵐ
dualē subito acq̄ri subito & nō successiue. p̄ q̄ñ subȝ ē i vl
tima dispōne ad formā recipiēdā sicut est aer respectu lu
minis & intell'ᵉ respectu scie: q̄ tūc per solū p̄sentiā agē/
tis sine alteratiōe subȝ recipit formā: si nō sit ei aliqđ ipe
dimētū. O. si eēt reqritur prius mutatio per accns qua
remouetur ipedimētū: sic si clausio fenestre ꝓhiberet lu/
mē recipi in aere: requiritur prius apertio fenestre. Silr
cū itellect⁹ nō intelligat sine phātasmate: oportȝ pri⁹ altera/
re sensuȝ ad recipiēdū phātasma: & sic remouet ipedimē
tū itellect⁹. ¶ Scđo subito acq̄rit for° gradualis q̄ñ ac
q̄ritur ex ꝯñti. s. per alterationē factā in alio: ita ꝙ talis
forma non terminet itrinsece talē alterationē: sȝ extrīsece
tantū: sicut forma sub̃alis acquiritur p alterationē factaȝ
in qualitatib⁹ p̄mis: & virtus moralis acquiritur per
alterationem factam in passionibus appetitus sensitiui.
quare ad formā argumēti ꝯceditur ꝯñña: & ꝯñs. s. ꝙ aliq̄
latitudo forme subito acquiratur. ¶ Et ad probationeȝ
negatur ꝙ ois qualitas possit esse termin⁹ p se alteratio/
nis. s. tāq̄z terminus intrinsecus alterationis: sed solū q̄li/
tates tertie spēi per Phȝ 7° phy. ¶ Ad 3ᵐ dr ꝙ illđ qđ Ad 3ᵐ
acq̄ritur solū ex ꝯñti. s. per alterationē factā i alio subito
acquiritur & non successiue: sic aūt ꝟtutes & scie acq̄run/
tur: quare solū subito acq̄runtur & nō successiue: qualita/
tes vero scđe vt colores & sapores nō solum acq̄rūtur ex
ꝯñti. s. p mutationē factā in q̄litatib⁹ p̄mis: sȝ ēt p altera/
tionē factā in eis quare successiue acquiri p̄nt: in q̄ntū tñ
ex ꝯñti acq̄runtur subito acq̄rūtur & non successiue. Et si
forte nō acq̄runtur sine alteratione alteri⁹ subito acq̄run
tur. ¶ Ex his pȝ rn̄sio ad argu^ta i p̄n° q̄stionis facta. Ad Ad primū p pte nega tiua &c.
p̄ᵐ admittitur presuppositū. s. ꝙ virt⁹ sit bona dispō recti
ficās appetitū ad bn̄ operandū. Ad argᵐ ꝟo negatur ꝙ
q̄ñcūq̧ q̄s habuerit ꝟtutē sub certo gradu intēsiōis pri⁹
habuerit eaȝ sub remissiori gradu. Et ad probationē cuȝ
dā ꝙ alr seq̄tur ꝙ aliqua totalis latitudo forme subito
acq̄ratur: ꝯceditur ꝯña & ꝯñs: vt dcm̄ ē. ¶ Ad fȝ negatur Ad 2ᵐ
ꝯña. s. ꝙ daret remissīssima dispō potēs rectificare appeti
tū. Et ad ꝓbationē cū dicis. sim⁹ g̃ i p̄istāti ꝟtutis si oꝫ
turre q̄ro vtrū sit remissīssima aut nō: admitto totū. ¶ Et
dico ꝙ si ē remissīssima: q̄ si dat remissīssima dispō potēs
rectificare appetitū. & nō est: q̄ si pōt rectificare appetitū
agit in eū a proportione maioris inequalitatis: q̄re ma/
ior ea pōt rectificare appetitū. Et cum tu infers: igr pri⁹
fuit remissior. negatur ꝯseq̄ntia: q̄ illa tota sił fuit subito
acq̄sita: sȝ āt successiue acq̄reretur bene seq̄retur ꝙ prius
fuisset remissior: q̄re &c. ¶ Circa dcā occurrūt aliq̄ diffi/
cultates. Pria difficultas ē d̄ mō gn̄ōnis ꝟtutis. s. an gn̄etur p° difficul tas āncta.
successiue. s. p ptē post ptē: an subito. ¶ Et arguitur ꝙ suc
cessiua gn̄at ꝓ via Marsilij: q̄ successiue corrūpūtur dis Affirma/ tiue argt
pōnes siue passiōes repugnantes rōni recte & ꝟtuti: igr
successiue gn̄at ꝟt⁹. Tenet ꝯseq̄ntia: q̄ si vnū ꝯriū succes
siue corrūpit reliquū successiue gn̄atur. antecedens ꝓba
tur: q̄ cū tales passiōes corrūpant ex frequētatis actibus
ex q̄b⁹ gn̄at ꝟt⁹ scđo ethi. aut g̃ q̄libȝ act⁹ corrūpit aliqđ
đ ilł passiōib⁹: aut aliq̄s sic: & aliq̄s nō. si dr p̄ᵐ habet itē/
tū. si dr fȝ nō ē rōnabile ꝙ aliq̄s act⁹ corrūpat aliqđ: & ali
us nō. Nisi forte dicat ꝙ vltim⁹ act⁹ corrūpit magis pp
maiorē dispōnē: sed hoc dato: sequitur ꝙ vn⁹ act⁹ genera
bit ꝟtutē ꝯ Phȝ scđo ethi. dicentē: ꝙ ex multis actib⁹ ge
neratur virtus & non ex vno tm̄. ¶ In oppositū arguit
sic ꝓ via cōi ꝙ virt⁹ gn̄etur subito & nō successiue: q̄ vir/ Negatiue arguitur.
t⁹ est q̄litas de difficili mobilis: per Phm: igr virt⁹ est q̄
litas limitās sibi certū gradū intēsiōis. Tenet ꝯ^a: q̄ fixio
forme in subiecto non est nisi ꝓpter intensioneȝ eius: ha/
bitus enim non est fixior dispositione: nisi q̄ intensior
est: sed quilibet gradus limitat⁹ subito inducitur: igitur
quelibet virtus subito inducitur: & non successiue. ¶ De

opi. Mā/ tuani. hoc sunt due opiones. Una est Mātuani dicētis ꝙ v̄tus
successiue gñaſ: sic q̄lʒ for' gradual'. ¶ Ad rōnē i oppoᵐ
Ad rōnes ꝑ ꝑte ne/ negaſ ꝯña illa v̄tus ē q̄litas difficile mobilis: igiſ limitat
gatiua vł sibi certum gradum intensionis: q2 ꝺ rōne virtutis solū
est ꝙ repugnet dispōni viciose ₇ rectificet appetitum: sed
non quod limitat sibi certum graduʒ intensionis. Ad ꝓ
bationem negatur ꝙ fixio forme in subto sit solum extē
sione forme: immo ēt est ex dispositione subiecti: q2 idem
gradus caloris in ferro ignito ₇ stuppa ignita: fixior est
in ferro q̄ȝ in stuppa: quare non est ex intensione forme.
Opi. cōis ¶ Alia est opinio cōis dicens ꝙ virt⁹ subito acquiriſ ₇
non successiue. Tū q2 limitat sibi certum gradum inten/
sionis: Tum q2 ex ꝯñti acquiriſ. ¶ Ad rōnē in oppᵐ pōt
Ad rōnes ꝑ ꝑte affir/ matiua vł negari añs. s. ꝙ successiue corrūpanſ dispōnes siue passio
nes repugnantes rationi recte ₇ virtuti: q2 sicut in caua/
tione lapidis a guttis aque cadentibus: sola vltima gut
ta cauat lapidē: ₇ alie disponūt: sic in corruptione passio/
num appetit⁹ sola vltima operatio virtuosa corrūpit paſ
sionē: ₇ alie disponunt. Et ad rōnē cū infertur: ꝙ vna sola
opatio generabit virtutē sicut vna sola operatio corrum
pit passiones, negaſ ꝯña: q2 vna sola nō est sufficiens ꝑ se
Rñᵒ 2ᵒ corrūpere: sʒ mediātib⁹ alijs. ¶ Uel aliter dī ₇ meli⁹ ne/
gādo ꝯñam admisso añte: q2 lʒ passiōes successiue corrū
panſ nō oʒ ꝙ virt⁹ successiue acq̄raſ: q2 nec v̄t⁹ nec ali/
qd v̄tutis p̄t stare cū passione repugnāte rōni. Et ad ꝓba
tionē negaſ ꝙ passiones sint ꝓprie ꝯ̄rie virtuti: q2 ꝯtraria
sunt q̄ posita sub eodē gñe maxime distant ₇c̄. q̄liter non
Peti. p̄ᵃ sunt ista. ¶ Et si q̄reres: q̄re ex vno actu nō pōt generari
v̄t⁹ cū ex vno actu genereſ scia. s. ex demōstratione: ₇ eo
maxīe cū vn⁹ act⁹ possit esse ita intensus ꝙ equiualet vir
Rñsio. tualiter multis actib⁹. ¶ Rñdeſ ꝙ cā est: q2 intellect⁹ est
in vltima dispōne ad recipiēdū scientiā: ideo vnus act⁹ suf/
ficit gñare sciam in eo: sed appetit⁹ non est in vltima dis/
pōne ad recipiēdū virtutes: q2 habet multas passiōes re
pugnātes. ¶ Et ad aliud qꝺ addiſ dicꝫ ꝙ vnus act⁹ q̄ȝtū
cūqꝫ intēsus nō pōt equiualere multis actibus sufficienti
b⁹ gñare virtutē: ꝙ si posset per virtutē diuinā illis equi
Peti. 2ᵒ ualere: posset gñare virtutē. ¶ Et si diceres: q̄re ꝗ ex vno
actu augmētatur virtus: si ex vno actu nō pōt gñari v̄t⁹.
Rñsio. ¶ Rñdeſ negando ꝙ ex vno actu tantū augmētetur vir/
tus: sʒ ex multis augmētaſ: q̄libʒ tn̄ actus auget vel dis/
ponit ad augmētuʒ si sit similis virtuti nō solum ꝺm q̄li/
tatē: sʒ ꝺm modū ꝑticipationis: ₇ ei⁹ intensio superexcedat
Rñᵒ. 2ᵒ intēsionē habit⁹. ¶ Dicit ēt ꝙ admisso assūpto cā diuer
sitatis est: q2 in augmētatione nō reperiſ repugnans in
Peti. 3ᵒ appetitu sicut in gñone. ¶ Et si diceres: q̄re ex vno actu
corrūpiſ virtus: q2 ꝓpter semel deliquere corrupta ē v̄t⁹: ₇
Rñsio. ₇ tn̄ ex vno actu n̄ gñatur virt⁹. ¶ Rñdetur ꝙ lʒ ex vno
actu virtuose corrumpaſ virt⁹ inquātū meritoria: q2 per
illū actū tolliſ grā: tn̄ nō corrūpitur virt⁹ moralis ex vno
2ᵃ difficul/ tas ancxa. actu: q2 virtus est habitus de difficili mobilis. ¶ Scḋa
Affirmati/ ue arguiſ. difficultas est de mō augmētādi virtutē. s. an augmētatio
v̄tutis fiat ꝑ additionē grad⁹ ad gradū. ¶ Et arguitur ꝙ
sic: q2 i augmētatiōe q̄ȝtitatis n̄ fit augmētū nisi ꝑ additio
nē quātitatis ad p̄existētē q̄ȝtitatē: igiſ ₇ in augmētatiōe
forme nō fit augmētū nisi per additionē gradus formalis
ad gradū p̄existentē. tenet ꝯña: q2 trāslatum ē nomē au
gmēti a q̄ȝtitate corporali ad alias formas que intēdun
T. c. 31. tur: ₇ añs ē p̄hi primo de gñatōe dicētis. Est eni augmen
tū p̄existēti quātitati additamētū. ¶ In oppᵐ arguitur:
Negatiue arguitur. q2 si in formis q̄ ītēduntur fieret augmētatio for' ꝑ addi/
tionē gradus formalis ad gradū p̄existētē: seq̄retur ꝙ in
oi tali augmētatiōe forma variareſ ꝺʒ spēz. ꝯña ē icōue/
T. c. 10. niēs. ꝓbaſ ꝯña: q2 9ᵒ metaph. dicit p̄hs ꝙ forme sunt sicᵗ
numeri. sʒ per quācūqꝫ additionē factā ipsi nuō variatur
species numeri: igiſ ꝑ additionē factā ipsi forme variatur
species forme. ¶ De hoc sūt opiniones ꝯ̄rie. Opinio mo

dernoꝝ est ꝙ in formis que intēdūtur ₇ remittūtur inten Opi. mo/ der.
sio forme siue augmētatio forme: qꝺ idē ē: fit ꝑ additionē
partis formalis ad partē formalē. Et hec opinio biparti
ta est: q2 maior ps dicit ꝙ intēsio fit ꝑ additionē partꝭ for
malis ad partē formalē vtraqꝫ remanente: ₇ cū his tenet
Mātuan⁹. ¶ Alij vero dīt ꝙ intēsio fit per additionem
partis formalis ₇c̄. Sʒ nō vtraqꝫ remanēte: q2 in aduētu
posterioris sp̄ corrūpiſ prior gradus: ₇ cū his tenet Bur
leus. ¶ Rō Mantuani est: q2 oē qꝺ corrumpitur vel cor
rumpitur a suo ꝯ̄rio: vł ad corruptionē subiecti vel ad re
motionē agentis a quo dependet in ꝯseruari: sed gradus
p̄existēs for' in aduētu posterioris nō corrumpiſ a ꝯ̄rio:
q2 gradus posterior n̄ ꝯ̄rietur ei: nec corrūpitur per
corruptionē subiecti: quia subiectū remanet: nec corrum
pitur ꝑ remotionē cāe ꝯseruantis vt p̄z: igiſ nullo mō cor
rūpitur. ¶ Rō vero Burlei est: q2 dī 5ᵒ metaphy. specie T. c. 15.
differūt quecūqꝫ in eodē subiecto existentia differentiam
hñt. igiſ plures gradus forme nō se cōpatiunſ adinuiceʒ.
¶ Ad hoc diceret alius ꝙ p̄hs intēdit ꝙ accidētia q̄ sūt
in eodē subiecto differunt specie: si non ꝯstituitur aliqd
vnū ex illis: modo ex gradib⁹ forme fit vna totalis for/
ma: quare ₇c̄. ¶ Ad aliam diceret Burleus ꝙ gradus p̄
existens corrūpitur in aduentu alteri⁹ ꝓpter incōpossibilita
tē quā hʒ cū illo q2 duo gradus eiusdē speciei nō p̄nt sta/
re in eodē subiecto. ¶ Ad rōnē v̄o alterius opinionis p̄n
cipalis dī ꝙ forma abstracta potest dupliciter ꝯsiderari:
vno mō ꝺʒ gradū specificū ₇ essentialē. s. vt p̄scindit a sup
positis. Alio modo p̄t ꝯsiderari ꝺʒ gradus indiuiduales
₇ accidētales quos hʒ in suppositis. Primo mō forma n̄
intēditur nec remittitur ₇ sic forme sūt sicᵗ numeri. Scḋo
mō forma ītēditur per additionē talium graduuʒ accidē
taliū: ₇ sic non variatur spēs. Et p̄ mō forma non suscipit
magis ₇ minus. Scḋo modo sic. ¶ Alia opinio cōis di Opi. cōis
cit ꝙ augmētatio ₇ diminutio in formis que intēdūtur ₇
remittūtur non est ex parte forme ꝺʒ se ꝯsiderate: sʒ ex di/
uersa participatione subiecti: ₇ ideo hꝫ augmētū non fit ꝑ
additionē forme ad formā: sed ꝑ hoc qꝫ subiectū magis vł
min⁹ ꝑticipat tali for': q2 sicᵗ ꝑ agēs qꝺ ē actu fit aliqd actu
calidum quasi de nouo incipiens participare forma: non
ꝙ fiat ipsa forma: vt probatur 7ᵒ metaphy. ita ꝑ actionē
intensiorē ipsius agentis efficitur magis calidū tāq̄ȝ per/
fectius participans forma: non tanq̄ȝ forme aliqd adda
tur. ¶ Et hec opio bipartita ē: q2 qdā dicūt vłr ꝙ nulla for
ma q̄ dī intēdi vel remitti dī augeri ꝑ additionē forme
ad ipsaʒ: sed tn̄ ꝑ habitudinē ad subiectū qꝺ informat: q2
nulla tal' ex se suscipit magis ₇ min⁹: sʒ in ordine ad subʒ:
iuxta illꝺ p̄hi i p̄dicamēto q̄litatꝭ: q̄litas n̄ suscipit magis
nec min⁹: sʒ q̄le: ₇ iuxta illud: forma est in simplici ₇ inua
riabili essentia ꝯsistens. ¶ Alij vero ex quib⁹ est Tho/
mas: dicūt ꝙ lʒ in formis corporalib⁹ non multū videa/
tur fieri augmentum per additionē forme: sed solū ꝑ par/
ticipationeʒ subiecti: tn̄ in formis spiritualibus pōt fieri
augmētū per additionē forme ₇ per participationē subie
cti: sic enīʒ scia augetur ₇ virtus. Et notanter dī in p̄ᵃ par
te nō multū. q2 ēt aliqn̄ in formis corporalib⁹ fit augmē
tū for' ꝑ additionē for' sʒ raro: sic .n. augeſ mot⁹ ꝓ for'
diminuta: q2 ei additur aliqd ꝺm tp̄s in quo est: ₇ ꝺm viā
per quā est: ₇ tn̄ manet eadē spēs ꝓpter vnitatem termini ad
quē augetur etiam secundā ꝑticipationē subi: hec Tho/
mas scḋa scḋe. ¶ Ad rationē vero alteri⁹ opinionis p̄n/
cipal' cū dī ꝙ sicut augmentatio fit in quantitate per ad
ditionē quātitatis: ita in qualitate per additionem quali
tatis: dī ꝙ silitudo valet quantuʒ ad denoiationē subi.
sʒ non q̄ȝtū ad additionē for'. q2 cū q̄litas sit indiuisibilis
non p̄t fieri sibi additio sed quātitati: sicᵗ cū sit diuisibilis.
¶ Et si q̄reres. q̄re n̄ v̄tus ītēditur dī stare in mediocri/ p̄ᵃ petit'
tate cū aliqn̄ sit supra medietatē latitudinis. ¶ Rñdetur

q̄ dꝫ stare in medio affectionum ꝛ operationū que sunt
inter superabundantiam ꝛ defectū. ꝛ non accipit mediū
2ª petit. ħ per respectuz ad latitudinez. ❡ Et si diceres. quare dif
ficilius est attingere mediū q̄ȝ extremū cū vnuz extremū
R̄nsio. sit magis distans. ❡ R̄ndet q̄ mediū rōnis est illud qð
3ª peti°. difficilius attingit q̄ȝ extremū: ꝛ non mediuz rei. ❡ Et si
diceres. quare virtus est permanentior scientia cum scie̅
tia habeat subiectū incorruptibile. s. intellectum poſſꝫ ꝛ
R̄nsio. virtꝰ hēat subm corruptibile. s. appetitū sensitiuū. ❡ R̄n
detur q̄ vtꝰ dꝫ ꝑmanētior q̄ȝ sciā ad vsū. q̄ magis assidue
vtimur ꝟtute q̄ȝ scia: Et hec ð ista q̄one sufficiāt. Qō. ix.

Negatiue argt̄ pᵒ. **U**trum dꝫ ꝑmū instās in quo sor. erit
sanus. ❡ Et argt̄ q̄ nō argu
mentis Mātuani. Et ꝑ vbi qs mutet ab egri
tudine in sanitatē. q̄ si sit dare ꝑᵐ instans sa
nitatis: sit. a. illud ꝑᵐ instans. b. sanitatis. Et
arguit ꝫ sic. b. sanitas perficit operationes n̄āles: igit ꝫ
aliquā ꝓportionē agit perficiēdo: ꝛ p̄ ꝯñs remissior ē po
tens perficere. sed immediate añ a. instans fuit in infini
tū parū remissior q̄ȝ in. a. instanti. igitur immediate añ. a.
instans fuit potēs perficere. pꝫ ꝯña cum maiori. minor ꝓ
bat: q̄ alr̄ sequeret q̄ aliqua totalis latitudo esset subito
ꝓducta: qð est incōueniens. ❡ Itē. b. sanitas in. a. instāti
est sub certo gradu itēsionis. igit immediate āte hoc fuit
sub remissiori. pꝫ ꝯña: q̄ nulla latitudo subito acquirit. ꝛ
si sic g. a. nō est ꝑmū instās. ❡ Itē. b. sanitas est in infiᵐ re
missibilis. ergo. a. nō est ꝑᵐ instans eius. pꝫ ꝯña: q̄ a. ē ꝑᵐ
instans eiꝰ. aut. b. est remississima sanitas: aut nō. si sic nō
ē in infiᵐ remissibilis. si nō: aut imediate añ hoc instās fuit
aut nō. si sic. hoc nō est ꝑᵐ instās eiꝰ. si nō talis latitudo ē
Argt̄ 2°. subito acqsita: qð est incōueniēs. ❡ 2° ꝑncipalr̄ argt̄ q̄
nō dat ꝑᵐ instās sanitatis vbi qs mutet a pura ꝑuatōe sa
nitatis in sanitatē: puta per inceptionē aialis. Et argt̄ sic.
nō dat ꝑᵐ instās forme aialis ergo nō dat ꝑᵐ instās sani
tatis aialis. pꝫ ꝯña: q̄ nō ꝑus est aial q̄ȝ sit sanū: ꝛ eꝫ. añs
ꝓbat: q̄ nō ꝑus est forma est q̄ȝ informet. sed nō dat ꝑᵐ i
stās in q̄ forma informat: q̄ successiue iformat sic successi
ue corrūpit forma ꝑcedēs rōne dispōnū successiue corru
ꝑtarū. q̄re ꝛc̄. ❡ In oppᵐ arguit. ꝛ ꝑ q̄ si fuerit trāsitꝰ ab
Mātuani ad ꝑᵐ. egritudine i sanitatē q̄ det ꝑmū istās sanitatis. Et argui
tur sic. nō dat vltimū instās egritudinis. igitur dat ꝑᵐ in
stās sanitatis. Tenet ꝯña: q̄ quādocūq̄ȝ nō dat vltimum
forme ꝑcedētis: dat ꝑᵐ forme sequētis. añs ꝓbat: q̄ si sit
da oppᵐ. s. q̄ det vltimū istās egritudinis. ꝛ sit. a. vltimū
istās. b. egritudis. Et at̄. sic. b. egritudo in. a. instāti ledit
operationes. igit ꝑm aliq̄ȝ ꝓportionē ledit. ꝛ per ꝯñs im
mediate post. a. instās ledet. pꝫ ꝯña: q̄ aliter totalis lati
Argt̄ 2°. tudo egritudinis subito deperderet. ❡ 2° argt̄. q̄ vbi fiat
trāsitꝰ a pura ꝑuatiōe sanitatis ad ipaꝫ sanitatē puta ꝑ in
ceptionē aialis: q̄ det ꝑᵐ istās eiꝰ. ❡ Et argt̄ sic. dat ꝑᵐ i
istās forme aialis. igt̄ dat ꝑmū instās sanitatis aialis. pꝫ
ꝯña. ꝛ añs ꝓbat: q̄ forma sbālis subito inducit. igt̄ in
ꝑᵐ ꝓsupᵐ pro opioni Mātuāi. istāti. ꝛ per ꝯñs dat primū istans eius. ❡ In hac mā sūt
due opiones. Una est Mātuani. ❡ Pro qua ꝓsupponit
ꝑ q̄ ille terminꝰ sanitas significat idē qð dispō corpis vi
uētis a q̄ opatio nālis ꝓuenit vel ē apta nata ꝓuenire nō
lesa. egritudo ꝟo est dispō viuētis a qua opatio lesa ꝓue
nit. ꝛ sic nihil cadit mediū inter sanitatē ꝛ egritudinem.
2ᵐ ꝓsupᵐ. ❡ 2° ꝓsupponit q̄ duplr̄ pōt fieri trāsitꝰ ad sanitatē. Uno
mō a ꝯrio. puta ab egritudine ad sanitatē. Alio mō a pu
ꝑᵒ ꝯ. ra ꝑuatiōe sanitatis. s. ꝑ iceptionē aialis. ❡ His ꝓsuppo
sitis ponunt due ꝯclusiōes r̄nsiue ad q̄situ̅. Pria ꝯclusio.
Si fiat trāsitꝰ ad sanitatē a suo ꝯrio dat ꝑᵐ istās sanitatis.
ꝓbat ꝯclusio: q̄ nō dat vltimū instās egritudis: cuꝫ non
det mima lesio. igit dat ꝑᵐ istās sanitatis. Silr̄ si fiat trā
situs a sanitate in egritudinez dat vltiᵐ instās sanitatꝭ. q̄
nō dat ꝑmū instās egritudis cū nō det mima lesio. dat er
go ꝑmū nō esse egritudis ꝛ vltimū nō esse eiꝰ. q̄re dat ꝑᵐ.
est sanitatis ꝛ vltimū esse eiꝰ in tali trāsmutatiōe. ❡ 2ª ꝯ
Si fiat trāsitꝰ ad sanitatē a pura eiꝰ ꝑuatiōe: nō dat ꝑmū 2ª ꝯ
instans sanitatis. ꝓbat ꝯña: q̄ isto mō tā ꝑ icipit sanitas
q̄ȝ ꝑ incipit esse aial. sꝫ nō dat ꝑᵐ istās esse aialis. vt supra
ꝓbatuꝫ ē ꝑꝫ hāc viā. igt̄ nō dat ꝑᵐ istās sanitatꝭ. ❡ Addit
tn̄ q̄ ꝑm medicos alr̄ diffiniunt isti termini: q̄ iter sani
tatē ꝛ egritudinē ponūt mediū. s. neutralitatē. Et iō dicūt
q̄ egritudo est dispō a q̄ operatio ꝓuenit vel ē apta pro
uenire sensibilr̄ lesa. Sanitas ꝟo ē dispō a q̄ ꝓuenit ope
tio nālis nō lesa. neutralitas ꝟo ē dispō a qua ꝓuenit ope
tio nālis insensibilr̄ lesa. ❡ Et tunc dꝫ vt ꝑus. q̄ cū sit
dare ꝑᵐ ꝛ vltimū instās sanitatis: q̄ dat ꝑᵐ nō eē neutra
litatis: quā imediate seqt sanitas: ꝛ dat vltimū nō eē neu
tralitatis quā immediate ꝑcessit sanitas. Et cū egritudi
nis nō sit dare ꝑmū nec vltiᵐ istās: tūc neutralitatꝭ dat ꝑᵐ
instās esse: q̄ȝ imediate ꝑcessit egritudo. ꝛ neutralitatis da
tur vltimū istās esse q̄ȝ imediate sequit egritudo. ❡ Et si ꝯ dicta suꝑiᵘˢ ad primo.
arguit ꝯ dicta q̄ ex dictis sequit. q̄ idē corpꝰ sit sanuꝫ ꝛ
egrū. ꝯñs falsuꝫ est. ꝓbat ꝯña: q̄ dictū est q̄ egritudo ē
dispō ex q̄ ꝓuenit opatio lesa. sꝫ cū possit esse lesio in tri
plici nām ꝑꝫ medicos. s. i cōplōne. cōpōne. ꝛ vnitate. stat
q̄ sit lesio in vna nā ꝛ in alijs nō. q̄re stat q̄ sit sanū i ꝯplō
ne ꝛ egrū in cōpōne. q̄re idē sil erit sanū ꝛ egrū. Itē seq
tur ex dictꝭ q̄ aliq̄ erit remississima sanitas. ꝛ q̄ latitudo Argt̄ 2°.
sanitatis in extremo remissiori terminatur inclusiue. ꝯse
quens est falsum. ꝓbat ꝯña: q̄ dictū est q̄ dat primū in
stans sanitatis. sed quecunq̄ȝ sanitas signet in primo in
stāti: illa est remississima: q̄ ante illud non fuit. alr̄ enim
aliqua totalis latitudo sanitatis subito esset acquisita. q̄
re ꝛc̄. ꝛ cum ille gradus sanitatis nō sit in latitudine neu
tralitatis nec egritudinis: sequit q̄ est in latitudine sani
tatis: quare latitudo sanitatis includit illum ꝛ nullū re
missiorē. ❡ R̄nr ad primū concedendo q̄ sanū in ꝯplō
ne est egrū in cōpōne vel saltē stat sic eē sꝫ negat cū infer Ad ꝑᵐ.
tur ergo. idē erit sil sanum ꝛ egruꝫ: q̄ nō denoiat simplr̄
corpus sanum nisi sit sanū in omnibus naturis. ❡ Ad 2ᵐ
ꝯceditur ꝯña ꝛ ꝯñs. ❡ Alia ē opio cōis. Pro q̄ suppo Ad 2ᵐ
nūtur eadē ꝓsupposita q̄ ꝓ alia opione ꝓsupposita sunt. ꝑᵐ ꝓsupᵐ ꝓ op. cōis.
Et ꝑ q̄ sanitas est dispō viuentis non ledēs opationes:
egritudo ꝟo est dispō viuētis ledēs opationes. ❡ Scðo
q̄ ad sanitatē duplr̄ ꝑt fieri trāsmutatio aut a ꝯrio. s. ab 2ᵐ ꝓsupᵐ.
egritudine: aut a pura priuatiōe ipsꝰ. ❡ His ꝓsuppositis
ponit hec ꝯ r̄nsiua ad q̄situ̅. Qð quocūq̄ȝ fiat trāsmuta Cōclusio r̄nsiua.
tio ad sanitatē sempꝫ dat primū istās sanitatis. ꝓbat ꝯ: q̄
vel fit trāsmutatio ad sanitatē ex ꝯrio. vel ex priuatiōe. ꝓ
ꝑꝫ ꝓsupᵐ. sꝫ vtroq̄ȝ mō dat primū istās sanitatis. g̊ ꝛc̄. ꝓ
bat minor: q̄ si fiat trāsmutatio ex ꝯrio pꝫ q̄ dat priᵐ in
stās sanitatis: q̄ñ egritudis nō dat vltimū: cū nō det mi
nima lesio opōnū: si ēt fiat trāsmutatio ex ꝑuatione. ꝓba
tur q̄ det priᵐ istās: q̄ tā cito hꝫ esse sanitas q̄ȝ cito hꝫ eē
aial sanū: sꝫ dat ꝑᵐ istās aialis: q̄ eiꝰ forma subito ꝓduci
tur ꝛ i istāti: vt supra ꝓbatū ē. igt̄ dat ꝑᵐ istās sanitatis i
tali trāsmutatione. q̄re ꝛc̄. ❡ Cōtra ꝯnē argt̄ ꝑ: q̄ vt dicit Cōtra suꝑiᵘˢ dicta argt̄ pᵒ.
Auer. 2° colliget. sanitas est dispō ꝑ quā mēbrū agit ꝛ pa
tit ꝑꝫ nāꝫ. igt̄ ab aliq̄ ꝓportiōe agit. tꝫ ꝯña. q̄ ois actio ꝓ
uēit a ꝓportiōe maioris ieq̄litatis 7° phy. sed qcq̄d agit
ꝑm aliq̄ȝ ꝓportionē ꝑus agebat ꝛ posteriꝰ aget. igt̄ sani
tatis nō dat ꝑmū instās nec vltimū. ❡ 2° argt̄ ꝯ ꝓsuppo Argt̄ 2°.
sita: maxie ꝯ diffōnē sāitatꝭ ꝛ egritudis. Et ꝑ argt̄ ꝯ diffō
nē egritudinis in q̄ dꝫ q̄ ē dispō viuētis ledēs opationes: ꝛ
q̄ hoc dato sequit q̄ nō ē egritudo nisi i ꝯplōne. ꝯñs ē
falsū: q̄ medici ponūt egritudinē i triplici nā. s. i ꝯplōne.
ꝯpositiōe. ꝛ vnitate. ꝓbat ꝯña. ꝛ ꝑ q̄ nō sit egritudo i cō
pōne ꝓbat: q̄ egritudo i ꝯpōne ē egritudo i plasmate: q̄ȝ
titate: numero: ꝛ situ: q̄ sūt q̄titates: igt̄ talis egritudo si
ē dispō. talis ēt egritudo non ledit opationes: q̄ quanti

tas nullā bz de virtutibus actiuis fz Auer.4° phy.7 ēt
qz q̄ntitatio nō est pficere operationes.igit ei⁹ nō est lede
re operatiōes.ℭ2° negat q̄ sequit: q̄ nō sit egritudo in
vnitate:qz egritudo in vnitate est solo ↄtinui:solo vō ↄti
nui non est dispō neq̄ qualitas.neq̄ ēt solutio ↄtinui ne
cessario ledit operationes:qz apertio hemorridaꝝ q̄nq̄
Argt 3° ↄfert opationib⁹:q̄re 7c̄.ℭ3° arguit ꝯ diffōnē sanitatis i
qua dī q̄ est dispō viuētis nō ledēs opones:qz hoc dato
seqtur q̄ ois q̄litas est sanitas pter egritudinē.ↄñs ē fal
sum:vt pz.7 pbat ↄñtia:qz ois qualitas preter egritudi
nē est dispō non ledens operationes.sic est virtus 7 scia.
sic est potentia nālis 7 impo°.sic est passio vel passibilis
q̄litas.sic est forma vel circa aliqd ↄstās figura.ℭItem
ad esse sanitatis non sufficit nō ledere.pbat:qz plus est
perficere q̄z nō ledere:sed sanitas est dispō per quā mem
brū perficit opones:vt inqt Gal.p virtutū nāliū:q̄re 7c̄.
Ad pmū dicitur ℭRndetur ad pᵐ tā cōiter q̄z per modernos q̄ agere po
sitū in diffinitione sanitatis non accipit ppⁱe.s.vt dic so
lū actionē positiuā:sed accipitur cōiter vt se extendit tam
ad actionē puatiuā q̄z positiuā.vn̄ actio pmitiua sanitat
dī inquātū nō ledēs ē:actio vō positiua dī inquātū aliqd
agit.mō cū sanitas i tātū remittit vt faciat actionē pua
tiue.s.nō ledēdo:tūc nō agit fm aliquā pportionē:q̄re n̄
Instan° pcedit argᵐ.ℭReplica ꝯ:qz vī q̄ pficere opatiōes sit p
pⁱe agere 7 positiue:sic 7 ledere opationes:qz pficere ope
ratiōes ē agere opationes fz nāz.7 ledere opationes ē
agere opationes ꝯ nāz.sz ita pprie agit 7 positiue:ē age
re opationes fz nāz sicut agere opationes ꝯ nāz:q̄re 7c̄.
Si nō:ma cām diuersitatis q̄re magis det minima pfectio
Rnsio. opationū q̄z minima lesio.ℭRndet q̄ cā diuersitatis ē:
qz ledēs necio agit in aliud fm pportionē maioris inequa
litatis.q̄re q̄cūq̄ ledit pri⁹ lesit 7 post ledere sic nō da
tur minima lesio.sed nō sic est de pfectiōe:qz pficiēs nō ne
cessario agit fm pportionē maioris ineq̄litatis:qm̄ ad p
ficere sufficit non ledere operationes:cuz pficere imme
diate se habeat ad ledere:sicut sanitas imediate se hz ad
Ad 2m. egritudinē fm phm:q̄re pz ad replicā.ℭAd 2ᵐ ꝯ diffini
tionē egritudinis negatur ↄñs.s.q̄ nō det nisi egritudo
in complexione.Ad pbationē cū arguis.q̄ cōpositio di
cit q̄ntitatē:igit non est egritudo in cōpositione.negatur
ↄñs:qz dicit Auer.3° colliget q̄ morb⁹ in cōpositione ē
q̄litas in quātitatiue.silr nō sequitur quātitas nullaz hz
de virtutib⁹ actiuis:g̃ morb⁹ in quātitate nō ledit:qz suf
ficit q̄ morb⁹ sit qualitas ledēs.silr nō seqt.si quantitas
nō pficit opationes:q̄ morb⁹ in q̄ntitate non ledat:q̄zuis
cōiter dicat q̄ cōplo primo pficit operationes:cōpositio
vō secundario.Silr negat q̄ nō sit egritudo in vnitate:
qz solo ↄtinui nō est egritudo in vnitate:sz dispō solonis
ↄtinui:sic lapis in vesica nō est egritudo sed dispō pueni
ens a lapide.dī ēt q̄ nō ois dispō solonis ↄtinui ē egritu
Ad 3m. do:sed solū illa que ledit:q̄re 7c̄.ℭAd argᵐ vō cōtra dif
finitionē sanitatis:negat ↄñs.cū isert q̄ seqt q̄ ois quali
tas preter egritudinē est sanitas.Ad pbationē dī q̄ intel
ligit sic diffinitio sanitatis.sanitas ē dispō viuētis imme
diate nō ledēs.idest a q̄ puenit opatio viuētis nō lesa:vl
apta est puenire:Et est silē ac si dicat ē dispō viuētis im
mediate pficiēs opationes ipsius viuētis.Et negat vlte
ri⁹ q̄ ad eē sanitatē nō sufficiat nō ledere mō dicto:idest p
Ad primū pro pte ne gatiua dī ducere opatione viuētis nō lesam.ℭEx his pz ad argu
mēta pncipalia.Ad pmū eodē mō rndet p via cōi 7 pro
via Mātuani.s.negādo ↄñaz.cū dī.h.sāitas pficit opatio
nes.igt fz aliquā pportionē perficit.qz dat remississima
sanitas:7 illa talr pficit opatiōes:q̄ si remissior pōt pfice
Instan° re:7 p ↄñs nō fz aliquā pportionē.Et si diceres ꝯ.perfi
cere est agere.igt si pficit agit.7 si agit fm aliquaz ppor
Rnsio. tionē agit.dī q̄ pficit non positiue agēdo:sz puatiue n̄ le
dēdo.ℭAd aliud negat ↄñs:qz lz minima sanitas:sit q̄

litas certe intēsionis:tn̄ remissior ea nō ē sanitas.ℭAd
aliud silr negat ↄñs:qz lz sanitas sit i infinitū remissibilis:
non tn̄ remanet denoiatio sanitatis.ℭAd 2ᵐ pncipale ar Ad 2m.
gumētū ↄcludit p via Mātuani.sz p via cōi negat ↄñs.s.
q̄ nō det pmū istās forme aialis.Et ad pbōnē negat q̄ Rnsio. 3 pen°.
forma successiue iformet:imo subito iformat minimū nā
le qd eq̄ p disponit:sicut dem̄ est supra.ℭAd argᵐ vō in Ad primū p pte affirmatiua dī
opᵐ q̄nis facta.Rndet ad pᵐ.Et dī q̄ argᵐ ↄcludit vtr
p vtraq̄ via.ℭAd 2ᵐ vō argᵐ ↄcludit p via cōi.p via Ad 2m.
vō Mantuani negat ↄñs.s.q̄ det pᵐ instās forme aialis.
Et ad pbōnē negat q̄ subito inducat:imo successiue idu
cit vt declaratū ē fz viā suā.Et p hoc recurre ad q̄ones
supiores.ℭCirca dicta occurrunt due difficultates.pri pⁿ difficul tas ducit.
ma difficultas est:an sanitas in cōplexione sit aliq̄ q̄litas
de qualitatibus primis.puta caliditas frigiditas 7 hō.
ℭEt vī q̄ sic:qz calor tēperat⁹ cpatis ē dispō p q̄z epar Affirmatiue argt
perficit operationes suas.igit talis calor est sanitas:sz
ↄñs a diffōne ad diffiᵐ:qz Gal.sic diffinit sanitatē pmo d
virtutibus nālibus.sanitas est dispō per quam mēbrum
suas perficit operationes.ℭIn opᵐ.qz sanitas est cali
do 7 frigidoꝝ cōmēsuratio q̄dā.per Phm 7° phy.igit Negatiue arguitur.
sanitas non est aliq̄ de qualitatibus primis.ℭDe h̄ sūt T.c.17
due opiones.cōis opio phoꝝ 7 medicoꝝ ē q̄ sanitas in Opi.cōis
complexione est qualitas resultās ex actione 7 passione
qualitatum primaꝝ.Rō est:qz sanitas in cōplone est eu
crasia.i.bona cōplexio:vt colligit p tegni.sz cōplo est q̄
litas resultans ex actione 7 passione q̄litatū primarū:vt
inqt Auic.p° pmi.igit sanitas est q̄litas resultās ex pri
mis:quare non est aliqua de qualitatib⁹ pmis.ℭAd rō Ad rōnē in ↄtrariū dicitur
nē ꝯ istā opionē dī q̄ sanitas est dispō per quā mēbrū im
mediate perficit operationes suas.sic autē est cōplexio: Op. Iacobi de Forliuio.
nō aūt calitas neq̄ frigiditas:q̄re 7c̄.ℭAlia est opinio
cuiusdā moderni.s.Jacobi Forliuiēsis dicētis q̄ sanitas
in cōplone est ipsa cōplo:sed ipsa cōplo non est nisi ipse q̄
litates refracte pp rōnē dictā supra.vide in 3° q̄one ther
gni ab eo.Ad phm dī q̄ phs intendit q̄ sanitas est cō
mēsuratio q̄litatū primaꝝ.i.sanitas est ipse qualitates cō
mēsurate 7 refracte.ℭAd rōnē alterius opionis ↄcedi
tur q̄ sanitas est q̄litas resultās ex pmis:sz negat ↄñs cū Ad rōnes in ↄtrā vī
infert.g̃ nō ē aliq̄ de q̄litatib⁹ pmis:imo est ipse q̄litates
pme refracte.ℭHec opio est mihi suspecta.Primo:qz n̄ Insta.pᵒ ꝯ istā opi.
vī ad mentē phi:qm̄ fm phm ad q̄litatē primā refractaz
potest esse motus per se cum talis possit esse terminus
intrinsecus motus:sed ad sāitatē non est motus per se 7°
phy.igt sanitas nō ē aliq̄ q̄litas pᵃ refracta.ℭItē phs i T.c.17
pᵃ spē q̄litatis exēplificādo de dispōne dicit vt calor 7 fri
giditas:7 egritudo 7 sanitas.igt̄ sanitas 7 egritudo disti
guunt ꝯ q̄litates pmas.alr.n.phs eēt supflu⁹.ℭScdo. Instan° secunda.
qz nō vī ad mētē medicoꝝ:qm̄ medici distiguūt ↄplonē.
vt alia ē calā.alia est frida.alia humida.7 alia sicca.sz q̄
litas pᵃ refracta nō est calā:nec frida:nec humida:nec sic
ca:qz idē nō pdicat denoiatiue de seipo:q̄re 7c̄.ℭItem
dāt medici:q̄ sic ex elemētis refractis p mixtionē fit ipz
mixtū:qd est aliud ab elemētis refractis:ita ex q̄litatib⁹
pmis refractis p alterationē fit ipsa cōplo que est alia a
q̄litatib⁹ refractis.Quare lz possit cōcedi q̄ cōplo mālr
per supra sit ipse qualitates refracte:tn̄ simplr vl formal
liter cōplo nō est ipse qualitates refracte:sed q̄litas resul
tans ex illis:per quē mēbrū immediate perficit opatiōes
suas more Gal.vel agit 7 patit fm nāz more Auerrois: 2ᵃ difficultas ducit.
quare 7c̄.ℭScda difficultas est.vtrū ad sanitatē sit mo Affirmatiue arguit
tus.Et videtur q̄ sic:qz sanitas est acquisibilis p altera
tionē factā ab arte vel nā.igitur ad sanitatē est motus. Negatiue arguitur.
tenet ↄñs:qz motus est acquisitio partis post partē eius
ad qd tēdit.3°.phy.7 añs pz.ℭIn oppᵐ arguit p phm T.c.7.
7° physi.dicentem.q̄ ad sanitatem non est motus:quia T.c.17
sanitas ē ad aliquid.ℭRespōdeo omnes soluūt ad hāc
difficultatē

difficultatē p distinctionē de p se: ꝛ p accñs. nō dicūt ꝙ ad
Opi. cōis sanitatē est mot⁹ p accñs ꝛ nō p se: ꝛ h̄ voluit ph̄s. ℂ Sȝ
in mō declandi est diuersitas. Cōis. n. opio phoꝝ ꝛ medi
coꝝ dic. ꝙ ad sanitatē nō est mot⁹ p se: sȝ p accñs: qꝛ mot⁹
p se solū est ad id qđ est termin⁹ itrinsec⁹ mot⁹. p accñs vo
ad id qđ ex ꝯñti acqrit tanq̄ȝ termin⁹ itrisec⁹: sȝ extrisec⁹.
sȝ sanitas acqrit ex ꝯñti ad alteratione factā in q̄litatib⁹
p̄ᶦ. q̄re ꝛc. ℂ Ad arg^m pȝ rñsio: qꝛ qđ est acq̄sibile p alte-
Ad argm p pte affirmatiua q̄ Opi. Jaco. de forliuio. ratione tanq̄ȝ termin⁹ itrisec⁹ ad ipm est mot⁹ p se: q̄lr nō
acqrit sanitas: qꝛ solū acqrit p accñs. ℂ Alia opio ē mo
derni ꝯnoiati. dic. n. ꝙ lȝ ad sanitatē sit ver⁹ mot⁹: tñ ad
ipaȝ nō est p se mot⁹: sȝ p accñs. Rō p̄mi est: qꝛ sanitas ac
grit p realē motū tanq̄ȝ termin⁹ itrisec⁹: qm̄ cpe sortis in
fridato ꝯternalr: pōt p alterationeȝ acq̄ri calor tēpatus
cpati tāq̄ȝ termin⁹ itrisec⁹ ei⁹: sed talis calor tēpat⁹ est sa
nitas ei⁹: iq̄re ad sanitatē est ver⁹ mot⁹. Rō 2ª ptis est: qꝛ
mot⁹ p se dr̄ eē ad illud q̄ variato necēo variat denoiatio
subi s̄m illud: ꝛ ecōȝ. sȝ sic nō est ita: ad id est mot⁹ p accñs.
ℂ Nō pōt fieri aliqs san⁹: nlla variatōe fcā in re q̄ est sa
nitas. puta si sor. sit cōplonalr nō san⁹ pp idebitā depēdē
tiā spūuȝ ꝛ humoꝝ: tūc manēte eadē cōplone sȝ mutata
cōpōne pp debitā depēdētiā acq̄sitā in spiritib⁹ ꝛ humo-
rib⁹ est fact⁹ san⁹ cōplonalr: ꝛ tñ nulla mutatio est fcā in
re q̄ est sanitas: puta in cōplone. ℂ Silr pōt mutari res
q̄ est sanitas: ꝛ tñ eadē denoiatio subi pmanebit. puta si
sor. cholic⁹ mutet in ḡdo cholicitat̄ v̄sus tēpamentū: fiat
tñ pportiōabilr deterior depēdētia spūum ꝛ humoꝝ: sic
pportiōabilr remittit cholicitas: tūc ꝯtiue eq̄ pfecte san⁹
erit: ꝛ tñ mutata est res que est sanitas. Hec sūt verba sua.
Cōtra istā opi. istatur primo. ℂ Hec declaratio est mihi suspecta. Prio qꝛ nō vi ad mē
tē Phi: qm̄ s̄m ph̄m. ad id qđ est acq̄sibile p alterationeȝ
tanq̄ȝ termin⁹ itrisec⁹ est p se mot⁹: vt declant oēs expoſi
tores 7ᵒ phyſi. quare ad sanitatē eēt per se mot⁹ ꝯ ph̄m.
Instat 2ᵒ. ℂ 2ᵒ. qꝛ nō vi etiā ad mentē medicoꝝ ꝙ possit manē illa
res q̄ est sanitas: ꝛ tñ fiat mutatio denoiationis subi s̄m
sanitatē: ꝛ ecōȝ ꝙ possit manē eadē denoiatio subi s̄m sa-
nitatē: ꝛ tñ fiat variatio illi⁹ rei q̄ est sanitas. Quia cū of
ꝙ sanitas est caloꝝ ꝛ fridoꝝ cōmēsuratio q̄dā i itelligit
ꝙ sit debita cōmēsuratio pp debitā pportionē hūoꝝ ad-
inuicē ꝛ ad corp⁹: ꝛ cū acq̄rit bona cōplo q̄ est sanitas se-
q̄ns debitā cōmēsurationē caloꝝ ꝛ fridoꝝ necēo acqrit
debita depēdētia humoꝝ adinicē: ꝛ ad corp⁹: imo etiā ꝛ
spūum depēdentia acqrit: qꝛ nisi complo inata mēbri sit
actuata p cōplonē isluētē a corde nō est talis cōplo sani-
Cor^m p^m. tas. ℂ Ex q̄ se^r ꝙ si sit aliq̄ cōplo q̄ nō hēat debitā depen
dētiā spūuȝ ꝛ humoꝝ adinicē ꝛ ad corp⁹. ꝙ illa nō est sa
nitas: qꝛ nō est cōmēsuratio caloꝝ ꝛ fridoꝝ. ꝙ illi si sup-
ueniat d̄bita d̄pēdētia spūuȝ ꝛ hūoꝝ variat tal cōplo ꝛ si
Cor^m 2^m. est illa q̄ p̄us erat. ℂ Seq̄t vlteri⁹ ꝙ sicut variat cōmēsu
ratio calidoꝝ ꝛ frigidoꝝ in melius vel peius: ita variat
cōplo ꝛ sanitas. q̄re pȝ ꝙ nō pōt variari cōplo in melius
a depēdentia spūum ꝛ humoꝝ in peius: vt ipse fingit. Et
hec de ista q̄ōne sufficiant. ℂ Questio. x.

Neg: tiue p Mantuano arguitur p^o. Utrum res successiue icipiāt vel desi-
nāt eē. ℂ Et p̄ arḡr ꝙ nō argu
mētis Mātuani: qꝛ si res successiue icipent
eē: aut icipent eē p pōnē de pñti ꝛ remotio-
nē de p̄terito. Aut per remotionē de pñti et
pōnē de futuro: sed nec sic nec sic. ḡ nullo mō icipiūt esse.
pȝ ꝯña cū maiori: ꝛ mior pbat. Et p̄ ꝙ nō icipiāt p pōnē
de pñti ꝛ remotionē de p̄terito. pȝ: qꝛ fl̄m est dicē: i ꝙ suc-
cessiuū nūc ē: ꝛ nō imediate añ h̄ fuit: qm̄ si successiuuȝ ē:
aliqd copulās ptes ei⁹ est: ꝛ p ꝯñs ps ei⁹ p̄us fuit: ꝛ sic id
p̄us fuit. q̄re nō icipit eē p pōnē de pñti. 2ᵒ ꝙ nō icipiat eē
p remotionē de pñti ꝛ pōnē de futuro arḡr: qꝛ sit grā exēpli
hora futura q̄ icipiat eē h̄ mō dōo. nūc nō est ꝛ ime^e post
h̄ erit. ꝯ: qꝛ si ime^e post h̄ erit. igr̄ nullū erit istans post h̄
qn iter id ꝛ h̄ erit: ꝛ si sic. igr̄ hora futura erit in medietate
hore: ꝛ in 3ª pte ꝛ i 4ª pte: ꝛ sic in ifi^m. ꝯñs est fl̄m: qꝛ hora
futura p̄cise erit i mēsura sibi adeq̄ta. igr̄ nō erit i medie-
tate hore: nec i 3ª nec i 4ª pte. q̄re ꝛc. ℂ 2ᵒ ad idē arḡr sic. Argr 2ᵒ.
Nll's mot⁹ pōt eē i istāti. igr̄ nll's mot⁹ pt icipe eē. tȝ ꝯña:
qꝛ aut icipet eē p pōnē de pñti: ꝛ tūc opoztet ꝙ eēt i istāti
pñti. aut icipet eē p remotionē de pñti ꝛ pōnē de futuro:
ꝛ tūc post h̄ eēt in aliq̄ istāti. Et sic pȝ ꝙ oē qđ icipit esse
aut est in aliq̄ istāti: aut erit i aliq̄ instāti. añs p^ns pbat. s.
ꝙ nll's mot⁹ est in aliq̄ istāti: ꝛ h̄ duplr. Prio: qꝛ si motus
est in aliq̄ istāti ꝛ mot⁹ est aliqđ diuisibile hñs p̄us ꝛ po-
steri⁹. igit aliqđ diuisibile hñs p̄us ꝛ posteri⁹ est i aliq̄ istā
ti. ꝯñs ē ipole: qꝛ in mēsura idiuisibili nō est aliqđ diui^e.
2ᵒ qꝛ si mot⁹ est in istāti. ḡ aliqd mouet in istāti. tȝ ꝯña: qꝛ
mot⁹ nō est sine mobili: tūc vltra: aliqd mouet i istāti. igr̄
se hȝ foialr ꝛ itrisece alr q̄ȝ p̄us p tp̄s i istāti. ꝯñs est fl̄m:
qꝛ iplicat ꝙ in istāti aliqd se hēat alr q̄ȝ p̄us p tp̄s. ꝛ ꝯña
pȝ a diffinito ad ipsaȝ diffōnem: qꝛ moueri sic diffinitur.
ℂ 3ᵒ argr̄ sic. Tp̄s nō pōt eē in istāti. igr̄ tp̄s nō pōt icipe Argr 3ᵒ.
eē. tȝ ꝯña: vt p̄us de motu: qꝛ ois res q̄ icipit eē aut est in
istāti aut erit in istāti. añs pbat: qꝛ si tp̄s est: q̄lȝ ps tpis
est: ꝛ oēs ptes tpis sūt. pȝ ꝯña: qꝛ si tp̄s est aliq̄ ps tpis ē.
vel aliq̄ ptes tpis sūt: ꝛ nll'a ps tpis est q̄ nō sit: nec aliq
ptes tpis sūt q̄ nō sint. igit q̄lȝ ps tpis ē: ꝛ oēs ptes tpis
sunt. Ex q̄ vlteri⁹ se^r ꝙ nll'a ps tpis desinit eē. pȝ ꝯña: qꝛ q̄
cūqȝ istāti dato in q̄ aliq̄ ps tpis est: tūc est aliqd ei⁹ copu
lās ei⁹ ptes adinicē. s. p̄teritā ꝛ futurā. igr̄ añ h̄ fuit ꝛ post
h̄ erit: q̄re nō desinit eē. Itē pbat alr. ꝙ si tp̄s est: q̄lȝ pars
tpis est: qꝛ dato opp^m seq̄t ꝙ aliqd erit cōpositū ex aliq-
b⁹ q̄rū neutrū est. pȝ: qꝛ tp̄s pñs cōponit ex p̄terito ꝛ fu-
turo: q̄rū neutrū ē. ℂ 4ᵒ ex hac pōne seq̄t ꝙ tādiū erit ali Ar 4ᵒ
qđ tp̄s q̄ȝdiu erit aliq̄ ei⁹ ps. Quo dato sequunt 4^or icon
ueniētia. Primū ē: qꝛ se^r ꝙ nihil erit p̄us altero nec aliqd
fuit p̄us altero. pbat ꝯña: qꝛ imediate añ h̄ fuit res p̄teri
ta p mille ānos. silr imediate añ h̄ fuit res p̄terita p decē
annos. ḡ nō p̄us fuit vna q̄ȝ alia. pbat añs: qꝛ imediate
añ h̄ fuit ps tpis mille ānoꝝ: ꝛ silr imediate añ h̄ fuit ps
tpis decē ānoꝝ: sȝ q̄ncūqȝ fuit ps tpis fuit lp̄m tp̄s. ḡ ime
diate añ h̄ fuit tp̄s mille ānoꝝ: ꝛ silr decē ānoꝝ: ꝛ i talib⁹
tpib⁹ res ille fuere. ḡ ꝛc. ℂ 2^m icōueniēs est: qꝛ se^r ꝙ q̄cqd
vnq̄ȝ fuit: imediate añ h̄ fuit: ꝛ q̄cqd erit vnq̄ȝ imediate
post h̄ erit. deducat sic p̄us. Sȝ ꝙ sit icōueniēs. pȝ: qꝛ tūc
se^r ꝙ nihil icipiet eē: nec aliqđ d̄sinet eē. pb^r ꝯña: qꝛ si q̄c-
qd erit imediate post h̄ erit nihil icipiet eē: qꝛ q̄cūqȝ istā
ti signato post h̄ in illo nec icipiet p pōnē de pñti: nec per
remotionē de pñti. silr si q̄cqd fuit: imediate añ h̄ fuit in
nll'o instāti desinet eē. q̄re ꝛc. ℂ 3^m icōueniēs est: qꝛ seq̄t.
ꝙ q̄cqd fuit p ifi^m tp̄s fuit: ꝛ q̄cqd erit p ifi^m tp̄s erit: q̄ ois
ipolis ꝛ falsa sūt. ꝙ seq̄t pbat: qꝛ q̄cqd fuit in aliq̄ parte
tpis ifiniti fuit. sȝ q̄cqd fuit in aliq̄ pte tpis fuit in tp̄e illo
cui⁹ est ps. igit fuit in tp̄e ifi^o. q̄re p ifi^m tp̄s fuit: ꝛ silr dr̄ de
futuro. ℂ 4^m icōueniēs est. si aliqđ tp̄s est: tūc nll'a ei⁹ ps
desinit eē: ꝛ si nll'a ei⁹ ps desinit eē. seq̄t ꝙ. b. est ꝛ. c. ē: po
sito ꝙ. b. ꝛ. c. sint ptes isti⁹ hore. b. ps p̄terita: ꝛ. c. futura.
ꝯñs ꝯcedit ab eo. sȝ ꝙ sit ipole pb^r: qꝛ ex h̄ se^r talia arg^ta
valē. a. fuit. ḡ. a. ē ponit. n. ꝙ si aliqd fuit lp̄m est: ꝛ silr si
aliqd erit lpȝ ē. Ex qb⁹ seq̄t. ꝙ si aliq̄ ppō erit v̄a: ꝙ illa ē
v̄a: ꝛ si aliq̄ fuit v̄a ꝙ ipa sit v̄a. Ex qb⁹ se^r. ꝙ si antichris
erit ꝙ ipe est: ꝛ ꝙ si adā fuit ꝙ adā est. nō. n. pōt poni añs
veꝝ ꝛ ꝯñs fl̄m taliū ꝯñaꝝ. Itē se^r ꝙ necēiū ꝯdic̄ necēie: aut
ꝯtingēs ipolis: qꝛ ex pōne seq̄t ꝙ necēiū sit ꝯtigēs. Itē seq̄t
ꝙ antechris ꝯtigent erit ꝛ necēio erit: qꝛ vtraqȝ ps illi⁹ co
pulatiue est v̄a: igit sine obligatiōe ꝯcedēda ē. ꝯña pȝ: ꝛ
añs seq̄t ex assumpto. q̄re ꝛc. ℂ In opp^m arḡr p via cōi ꝙ Affirmatiue p via cōmuni.
res successiua icipiat vl' desinat eē. Prio qꝛ reg^a cōis ē de
iceptiōe. ꝙ si aliq̄ res erit q̄ nō est ꝙ illa icipit vel icipiat
eē: sȝ hora futura erit q̄ nō est. igit hora futura icipit vel Argr p

incipiet eē. pꝫ ꝯña cū maiori. minor probat: ꝑsupponēdo
dcm̄ cōe. ꝙ ad h ꝙ aliqđ successiuū sit sufficit ꝛ requirit
ꝙ aliqd ꝯtinuās ei⁹ ꝑtea sit. q̄ stāte pꝫ ꝙ hora futura non
est: q2 nūc nō est aliqd ꝯtinuās eius ꝑtes. ꝙ āt hora futu-
ra erit. pꝫ: q2 imediate post hoc erit aliqd ꝯtinuans ꝑtes
ei⁹ igr̄e imediate post h erit. ¶ Et vlteri⁹ cū cuiuslꝫ qđ in
cipit eē sit dare pⁿᵐ instās ꝙ sic vel vltimū ꝙ nō: ꝛ ipsi⁹ suc
cessiui nō sit dare pᵐ qđ sic: igit̄ ipsius est dare vltimuꝫ qđ
nō hoc mō: q2 nūc nō est: ꝛ imediate post hoc erit. q̄re ꝛc̄.
¶ Silr̄ pbat̄ ꝙ res successiua desinit eē: q2 regula cōis ē
de desitiōe. ꝙ si aliq̄ res aliqñ est q̄ postea non erit ꝙ illa
desinit vel desinet eē: sed hora futura aliqñ est: ꝛ postea ñ
erit. ergo desinit vel desinet eē. ¶ Et vlteri⁹ cū cuiuslibet
qđ desinit eē sit dare vltiᵐ in quo sic: vel pᵐ in quo nō: ꝛ ip
sius successiui nō sit dare vltiᵐ in quo sic. igit̄ ipsi⁹ est dare
Argr̄ 2ᵒ pᵐ in quo nō. q̄re ꝛc̄. ¶ 2ᵒ arguit̄ sic. Mot⁹ pōt eē in instā-
ti. g̃ aliqs mot⁹ pōt incipere eē. pꝫ ꝯña ex mō arguēdi ad
uersarij: q2 si nō pōt incipe eē: maxīe est: q2 nō pōt esse i ali
quo instāti. aña pbat̄: q2 dato oppᵗᵐ ꝙ nullus mot⁹ pōt es
se in instāti: sequunt̄ q̄tuor incōueniētia. ¶ pᵐ incōueniēs
est ꝙ mot⁹ celi nō ē etern⁹ in via phoꝝ. pbat̄ ꝯña: q2 eter-
nū semp est: sꝫ mot⁹ celi nūc nō est p te. igit̄ nō est eternus.
¶ 2ᵐ incōueniēs ē: ꝙ mot⁹ celi nō est cōtinuus. pbat̄: q2 ē
iterrupt⁹ p q̄etē instātaneā: ex quo in instāti nō est mot⁹.
¶ Et si dr̄ ꝙ nō dr̄ iterrupt⁹ nisi cadat q̄es media tpalis.
ꝯ: q2 sequit̄ ꝙ mot⁹ reflexi nō sūt iterrupti. pꝫ ꝯña: q2 iter
illos solū cadit q̄es instātanea. ¶ 3ᵐ incōueniēs est: ꝙ ce-
T. c. 43 lū stat: qđ est ipōle sm̄ phm̄ in libᵒ celi ꝛ mūdi. pbat̄ ꝯña
q2 sequit̄. celū nūc nō mouet̄. igit̄ celuꝫ stat siue q̄escit. pꝫ
ꝯña: ꝛ aña pbat̄: q2 mot⁹ celi nūc nō est. igit̄ celū nūc non
mouetur. ¶ 4ᵐ incōueniēs est. nihil moueri: qđ est ꝯ pnᵒ
phie nālis q̄ ꝑsupponit entia moueri: pbat̄ ꝯña: q2 si ali-
qd mouet̄. igit̄ mot⁹ ē: ꝛ si mot⁹ nō ē: nihil mouet̄. q̄re ꝛc̄.
Argr̄ 3ᵒ ¶ 3ᵒ pn̄ arguit̄ sic. Tps pt eē in instāti g̃ aliqđ tps pōt in
cipere eē. tꝫ ꝯña p aduersariū. aña pbat̄ q̄drupl̄r. Primo
q2 seq̄t̄ tps est numer⁹ mot⁹. g̃ tps ē. tꝫ ꝯña: a 3ᵒ adiacente
ad 2ᵐ adiacēs: ꝛ aña ē veꝝ. g̃ ꝛ ꝯña. Scđo: q2 oīs ꝑpō va
de futuro aliqñ relinq̄t vnā verā de pn̄ti: sꝫ ista ē va de fu
turo. hora futura erit. g̃ aliqñ erit verū de pn̄ti ꝙ hora fu
tura est. quare ꝛc̄. Tertio: q2 q̄cq̄d est futurū pus est pn̄s
q̄ ꝑteritū: sꝫ hora futura ē futura. igit̄ pus erit pn̄s q̄ ꝑ-
terita. ergo pri⁹ est verū dicere ꝙ hec hora ē q̄ ꝙ hec ho
ra fuit. Quarto: q2 q̄cūq̄ mensuratū ē actu ꝛ ꝛ mensura
t. cō. 120 est actu: sed res q̄nabiles mensurant̄ tpe 4ᵒ phy. igit̄ tps
argr̄ 4ᵒ qđ est eaꝝ mēsura est. quare ꝛc̄. ¶ 4ᵒ pncipal̄r argr̄. Ali-
qđ moueri icipit eē. igr̄ aliqs mot⁹ incipit eē. pꝫ ꝯña. aña
pbat̄: q2 ponat̄ ꝙ soꝛ. icipiat moueri nūc per remotionē
de pn̄ti ꝛ pōnē de futuro: tūc pꝫ ꝙ moueri soꝛ. incipit eē:
q2 nūc nō est ꝛ imediate post h erit. q̄re ꝛc̄. ¶ In hac mā
sūt due opiones. Una est Mātuani dicētis ꝙ nullū suc-
cessiuū pōt icipe eē nec desinere eē: ꝛ alia ē cōis q̄ dicit ꝙ
Primus successiuū pōt icipere eē ꝛ desinere eē. ¶ Prio igit̄ ptra-
ꝑsupᵐ pro ctabo opionē Mātuani. ¶ Pro qua ꝑmittūt̄ aliq̄. Prio
opi. Mā. ꝑmittit̄ ꝙ de tpe ꝛ motu q̄ dicim⁹ eē nō habem⁹ nisi indi-
uisibile: vt de tpe instāti: ꝛ de motu mutatū eē: ꝛ iđ ꝫ veri-
2ᵐ ꝑsupᵐ tatē nihil habem⁹ de ꝑterito: nec de futuro. ¶ 2ᵒ ꝑmittit̄
ꝙ iste ꝑpōnes nō sunt vere: mot⁹ est: ꝛ tps est. ꝙ si videat̄
ꝯcedi ab auctorib⁹ h est q2 mā nō exigit difficultatē đ eē
tpis: pp breuiloquiū eni ꝛ ꝯcept⁹ mentis facili⁹ exprimen
dos. sm̄ istū vulgarē modū locuti sūt multi de tpe: quoꝝ
dictes itelligēde ꝛ retorquēde sunt ad verbū đ futuro vl̄
3ᵐ ꝑsupᵐ de ꝑterito. ¶ 3ᵒ ꝑmittit̄ ꝙ qđlibꝫ succeᵐ erit i mēsura sibi
eq̄li: ꝛ silr̄ fuit i mēsura sibi eq̄li. q̄re cū succeᵐ icludat pus
ꝛ posteri⁹ nō pōt esse in instāti. Ꝯcedit̄ tn̄ ꝙ in q̄lꝫ instāti
extrinseco tpis alicui⁹ celū icipiet moueri ꝛ desinet moueri
ꝛ ita ꝯñr r̄ndet̄ ad hāc pōnē sic̄ r̄nsuꝫ est supra cū tracta-
bat̄ de reꝝ iceptiōe vl̄ desitiōe. ¶ His ꝑmissis ponunt̄ ꝯ-

clusiones. ¶ pᵃ ꝯ. Nulla res successiua pōt incipe eē: nec pᵃ ꝯ.
aliq̄ desinere eē. pbat̄: q2 nullū successiuū imediate post h
erit: nec aliqđ imediate ante hoc fuit. ¶ 2ᵃ ꝯ. Nō est pole 2ᵃ ꝯ.
ꝙ aliqs mot⁹ vel aliqđ tps incipiat eē: q̄uis pole sit ꝙ i-
cipiat eē aliqs mot⁹ vel aliqđ tps. hec oīa patēt p hoc: q2
quocūq̄ successiuo signato futuro. nulla erit pᵃ ps eius.
¶ Et si argr̄ ꝯ: q2 tu ꝯcedis ꝙ icipiet eē mot⁹ ꝛ ꝙ incipit Instan̄
esse tps: aut g̃ p pōnē de pn̄ti aut per remotionē de pn̄ti. ñ
pᵐ: vt pꝫ. nꝫ ēt 2ᵐ: qđ pbat̄: q2 si 2ᵒ mō incipit eē p remotio
nē de pn̄ti: tūc hꝫ pbari sic p te: nūc nō est mot⁹: ꝛ imedia
te post h erit mot⁹ in aliq̄ instāti. igit̄ incipit eē mot⁹. sed
minor est fl̄a p te: q2 mot⁹ nō est in aliq̄ instāti p te. q̄re ꝛc̄.
¶ R̄ñr ꝙ illa pbatio facta cū ly in aliq̄ instāti tꝫ solū i re R̄nsio
bus ꝑmanētibus ꝛ nō successiuis. q̄re dꝫ dici sic. nūc nō ē
mot⁹. ꝛ imeᵗᵉ post h erit mot⁹. g̃ incipit eē mot⁹. ꝛ vtraq̄
est vera. q̄re ꝛc̄. ¶ 3ᵃ ꝯ. Nō est pole ꝙ aliq̄l̄r velociter vl̄ 3ᵃ ꝯ
tarde icipiat vel desinat aliqd moueri: q̄uis sit pole ꝙ in
cipiat aliqd ifinitū tarde moueri. h pꝫ p h: q2 q̄cūq̄ suc-
cessiuo signato futuro/ nulla erit pᵃ ps ei⁹. ¶ Ex his faci-
le r̄ndet̄ sm̄ hāc viā ad argᵗᵃ in oppᵐ. ¶ Ad pᵐ dr̄ ꝙ illa Ad primū p pte aūr mātua vi
regula ē đ reb⁹ ꝑmanētib⁹ ꝛ nō successiuis: ꝛ h ēt dꝫ limi-
tari sic sm̄ Mātuanū sup̄. si aliq̄ res ē i aliq̄ istāti illa ici-
pit vl̄ icipiet eē. de reb⁹ v̄o successiuis nō dat̄ regula quo
ad iceptionē vl̄ desitionē: q2 nulla res successiua icipit eē.
¶ Ad 2ᵐ pncipale negat̄ aña: q̄uis ēt negari possit ꝯña. Ad 2ᵐ
Et ad pbationē cū dr̄ ꝙ sequunt̄ incōueniētia multa ne-
gat̄. Et ad pᵐ incōueniēs: cū dr̄ sequit̄ ꝙ mot⁹ celi non sit
etern⁹: q2 nō semp est ex q̄ nō est nūc. dr̄ ꝙ eternū perma-
nēs: semp fuit: semp est: ꝛ semp erit: sꝫ eternū successiuū sp
fuit ꝛ sp erit: sꝫ nō semp fit: q2 hoc est ꝯ rōnem successiui.
¶ Ad 2ᵐ incōueniēs cū dr̄ ꝙ sequit̄ ꝙ mot⁹ celi nō est cō-
tinuus: q2 est interruptus p q̄etē instātaneā: dr̄ vt supra
ꝙ mot⁹ nō dr̄ discōtinuus: q2 interrūpat̄ p q̄etē instāta-
neā: sed q2 interrumpit̄ per q̄etē tpalē. ¶ Et cū tu dicis
sequit̄. ꝙ mot⁹ reflexi non sūt discōtinui: q2 iter eos cadit
solū quies instātanea. dr̄ negādo illud: imo inter mot⁹ re
flexos cadit q̄es tēporalis. ¶ Et si dr̄ ꝯ: q2 descēdat canis Instan̄
de turre: ꝛ in medio mot⁹ moriat̄: ille mot⁹ nō est vnus ꝛ
cōtinuus: q2 nō est idē mobile a pnᵒ vsq̄ ad finē: ꝛ tn̄ solū
quies instātanea mediat: q2 aliter graue ꝑ tps staret sur-
suꝫ nō ipeditū. ¶ Dr̄ ꝙ ille mot⁹ ē ꝯtinu⁹: q2 remanet idē R̄nsio
mobile remotū. s. corpus graue siue elemētū ꝑdominās
in mixto: ꝛ hoc sufficit. Et si dr̄ sequit̄ ꝙ in corruptiōe for
me sbalis nō fieret resol̄o vsq̄ ad māꝫ ꝑmā. Ꝯcedit̄ totū
ꝛ nō est incōueniēs. ¶ Ad 3ᵐ incōueniens: cū dr̄ sequitur
ꝙ celū staret. dicit̄ sm̄ phm̄ ꝙ celū stare per tps est ipole
sed per instās nō. ¶ Ad 4ᵐ incōueniēs: cū dr̄: sequit̄ nihil
moueri: q2 si aliqd mouet̄ mot⁹ est: ꝛ si nō est mot⁹ nihil
mouet̄. dr̄ ꝙ ista ꝑpō ꝛ sil̄es: entia mouent̄. retorquende
sunt ad ꝑteritū ꝛ ad futurū. ¶ Ad 3ᵐ pncipale negat̄ aña Ad 3ᵐ
s. ꝙ tps sit in instanti. Et ad pbōnes: r̄ndet̄ ad primā cuꝫ
dr̄. tēpus est numer⁹ mot⁹. g̃ tps est. dr̄ ꝙ ista ꝑpō. tps est
numerus mot⁹: ꝛ ꝯsil̄es: vt tēpus est mensura q̄nabiliū.
nō sunt vere nisi retorqueant̄ ad ꝑteritaꝫ ꝛ ad futurum.
¶ Ad 2ᵐ cū dr̄ ꝙ oīs ꝑpō vera de futuro relinquit vnaꝫ
verā de ꝑsenti. dr̄ ꝙ h veritatē hꝫ solū in permanentib⁹.
¶ Ad 3ᵐ cum dicit̄. q̄cq̄d est futurū pus est pn̄s q̄ ꝑteri-
tuꝫ. pōt dici silr̄ ꝙ illud dictū est verū solū in ꝑmanētib⁹.
¶ Ad 4ᵐ cū dicit̄ si mensuratū est ꝛ mēsura est. dr̄ ꝙ illđ
veꝝ est de mēsura ꝑmanēte ꝛ nō successiua. ¶ Ad 4ᵐ pn- Ad 4ᵐ
cipale negat̄ aña. s. ꝙ aliqđ moueri icipiat eē. Et ad pba
tionē cū dr̄ moueri soꝛ. incipit esse: q2 nūc nō est ꝛ imedia
te post h erit. Ꝯcedit̄ ꝙ imediate post h erit moueri: ꝛ
imediate post hoc erit motus: ideo icipit eē moueri: ꝛ in-
cipit eē motus: nullū tn̄ moueri imediate post hoc erit: ꝛ
nullus mot⁹ imediate post hoc erit: q̄re nullū moueri ici-
pit esse: ꝛ nullus motus incipit eē. q̄re ꝛc̄. ¶ Alia ē opio Opi. cōis

cōis dicēs q successiuū pt incipe eē ⁊ desinere eē. ¶ Pro
pm psup pom. qua opione Premittit p q ad hoc q successiuū sit: suffi-
cit ⁊ reqrit q aliqd idiuisibile copulās ptes ei9 sit. ¶ Pre-
2m psupm. mittit 2o q ois res que aliqñ fuit ⁊ ante nō est: aliqñ ince-
pit eē. Silr ois res que aliqñ erit ⁊ ante nō est icipit vel
icipiet eē. ¶ Itē q ois res q aliqñ fuit ⁊ postea nō est: ali-
qñ desinit esse. Silr ois res q aliqñ erit ⁊ postea non erit
p9 ꝯ aliqñ desinet eē. ¶ His pmissis ponunt ꝯnes rñsiue. p9 ꝯ
sit ista. Qōlibet successiuū finitū a pte ante aliqñ incepit
eē. Silr qōlibet successiuū finituz a pte post aliqñ desinet
eē. p9 ps pbatur: qr tale successiuū aliqñ fuit ⁊ ante nō est.
igit tale incepit eē. tz ꝯña in vtute scdi psuppositi. 2a pars
pbat: qr tale successiuū aliqñ erit: ⁊ post non erit. igit ta-
Correm. le aliqñ desinet eē. tz ꝯña in vtute scdi psuppositi. ¶ Ex q
seqtur q totū tēpus pteritū sm fidē incepit eē: qr finituz
est a pte ante. totū ēt tps futurū desinet esse: qr finitū est a
pte post. sz vo pħm nec tps pteritū icepit eē nec futuruz
desinet eē: qr tēpus infinituz est a pte ante ⁊ a pte post sm
2a ꝯ pħm q ponit eternitatē mūdi ⁊ motus. ¶ 2a ꝯ sit ista. Qō-
libet successiuū incipiēs eē incipit p remotionē de pñti ⁊
pōnē de futuro. sic dicēdo: nūc non ē ⁊ imediate post hoc
Correm erit. ¶ Ex quo seqtur q dat vltimū nō eē successiui quo
3a ꝯ ad iceptionē. ¶ 3a ꝯ sit ista. Qōlz successiuū desinēs eē: de-
sinit p remotionē de pñti ⁊ pōnē d pterito: sic dicēdo: nūc
Correm non ē ⁊ imediate an hoc fuit. ¶ Ex q seqtur q dat pm nō
Ad rōnes p pte nega tiua vi. esse successiui quo ad desitionē. ¶ Ex his facile rñdet ad
argu9 ꝯ istā viā. Ad pm dī q successiuū incipit esse p remo
tionē de pñti ⁊ pōnem de futuro. Et ad pbationē in ꝯtrariū
cū dī. si sic est. igit imediate post h erit: ⁊ si imediate post
hoc erit in medietate hore erit: ⁊ in 3a pte ⁊ 4a: ⁊ sic in infi
nitū: qd ē absurdū: qr hora pcise erit in mēsura sibi adeq-
ta. Rñdet q hora erit in medietate hore ⁊ erit i hora: sz
alr ⁊ alr: qr in hora erit adeqte: ⁊ i medietate nō adeqte.
Rñ 2o. ¶ Uel alr dī sm aliquos faciēdo dñiam iter dicere: i me
dietate hore erit hora: ⁊ dicere hora erit in medietate ho
re: qr 1a significat q erit in illa tanq in mēsura sibi adeq-
ta: ⁊ io falsa est. 2a vo signat eē in illa nō adeqte. qre 2a vera
Ad 2m est. ¶ Ad 2m negat añs. s. q nullus motus possit eē in in-
stāti. Et ad pbationē cū dī q si motus est in instāti: ⁊ cum
motus sit diuisibile hñs pus ⁊ posteri9: ⁊ instās sit idiui
sibile: seqtur q diuisibile erit in idiuisibili tāquā in mēsu
ra sibi adeqta. dī q diuisibile pōt eē in idiuisibili non ad-
equate. s. sm aliqd eius qd ē in illo: qm mutatū eē: qd est
ꝯtinuās ptes mot9: est in istāti. qre ⁊c. ¶ Et ad aliā pba-
tionē si motus ē in istāti. g aliqd mouet in istāti: pōt ꝯce-
di ꝯña ⁊ ꝯñs: sz negatur postea q moueri sit alr se hre in
trisece ⁊ formalr p tps q prius: sed de h in sequenti qōne
videbit. ¶ Posset ēt fieri dñia dbo. in instāti est motus: ⁊
mot9 est in istāti: qr 1a signat rē adequate eē in instāti ⁊ 2a
Ad 3m. nō: qre 2a ꝯcedēda eēt: ⁊ scda negāda. ¶ Ad 3m negat añs
.s. q tps non possit eē in instāti ad bonū intellm. Et ad p
bationez: qr seqtur si tps est: qlibet ps tpis est: ⁊ si qlibet
pars tpis est nulla desinit eē. Negat q si tps est/ qlibz ps
tpis est. Et cū tu arguis. si tps est/ aliq pars tpis est: ⁊ nul
la ps tpis est que nō sit. ergo qlibet ps tpis ē. negat ꝯñat
qr non bñ accipit 2a exponens que oz eē ista: ⁊ nulla ē ps
tpis q non sit: q est falsa: qr pteritū est ps tpis que non ē: et
silr futurū. quare ⁊c. ¶ Ad aliā pbatione cū dicis: qr da
to oppom seqtur q aliqd erit cōpom ex aliqbus quoz neu
trum est. pz: qr tps pñs cōponitur ex pterito ⁊ futuro. cō
cedit ꝯña ⁊ ꝯñs: ⁊ nō incōueniēt i successiuis q aliqd com
ponat ex ptib9 q nō sunt: dūmō ꝯtinuent adinuicē p istās
Ad 4m pñs. ¶ Ad 4m cū dicis: q seqtur ex hac positiōe q tādiu
erit aliqd tps: qdiu erit aliq ps ei9. ꝯñs ē falsuz: qr mul-
ta incōueniētia sequitur ad illud. negat ꝯñtia. s. q seqtur
ex hac pōne q tādiu erit tps qdiu erit aliq eius ps: qr p
teritū est ps pñtis tpis: ⁊ tñ pñs non ē qdiu est pteritum
silr futurū est ps psentis tpis: ⁊ tñ psens non est: qdiu est
futurū. qre nō opz rñdere ad illa icōueniētia q deducit ex
ꝯñtecū ꝯñs nō debite iferat ex añte. qre ⁊c. ¶ Circa dcā p9 difficul tas ācera
cadūt aliq difficultates. Pria difficultas ē. an aliqs mo-
tus sit eternus: ⁊ ꝯñr talis mot9 non icipiat esse de nouo.
¶ Et argr q sic. de motu celi ex duab9 rōnib9 pħi positis Affirma tiue arguit primo.
8o phyſi. Pria rō est. si mot9 nō sit etern9 seqtur q ante pm
motū eēt mot9. ꝯñs est absurdū: ⁊ pbat ꝯña: qr aut mo-
bile ⁊ mouēs sunt facta aut sūt ppetua. si facta: igr factio
eoz q ē mutatio qdā pcedit motū eoz: qre ante pm motū
est mutatio ⁊ ꝯñr motus. Si vo sunt ppetua: ⁊ nō sit sem
per mot9: igit añ qescebāt ⁊ ꝯñr aliq cā qetis erat: sed qz
diu erat talis cā qetis non erat motus. igit si oz incipere
mot9 de nouo: opz vt talis cā qetis remoueat: sz nō remo
uet nisi p mutationē quādaz: igit aliq mutatio pcedit pm
motū. ¶ Itē si mouēs icepit de nouo mouere mobile cū
prius non moueret. igit aliq habitudo fuit inter mobile ⁊
mouēs q prius nō fuit: sz habitudo ⁊ relo psupponit mu-
tationē saltē alterius extremi. igit aliqua mutatio pcessit
pm motū. ¶ 2a rō. si tps sp fuit: ⁊ mot9 sp fuit: sz tps sp fuit. Argr 2o
g ⁊ mot9 semp fuit. pz ꝯña cū maiori: qr tps ē nūs mot9.
minor pbat. psupponēdo q qñ prius ⁊ posterius ē: tēpus
sit. nūc arguit q semp fuit prius ⁊ posteri9: qr si nō. da vnū
nūc pmm tpis. añ qd dicas non fuisse tps: ⁊ arguit sic. h est
pmm tpis. igit añ ipm non est tps. si añ non ē tps prius non
est tps. qre prius ē ante nūc datū. igit ⁊ tps est añ: qr vbi ē
prius ibi est tps. ¶ In oppm argr: qr ois mot9 est de ꝯtrio i Negatiue arguit p9.
ꝯtriuz. p pħm 5 phy. sz ois mot9 factus iter ꝯtria ē finitus.
igitur ois mot9 est finitus. ¶ Itē arguit. de oī trāsmuta-
tione q est finita: qr ois trāsmutatio ē ex puatione tanq
ex termino a quo ad formā tanq ad terminuz ad quē. p T.c. 43
phy. sz ois mutatio q clauditur iter duos terminos ē fini t.c. 46.
ta. g ois trāsmutatio ē finita. ¶ 2o argr sic. Tps ē finituz. Argr 2o
g mot9 est finitus. tz ꝯña: qr mēsura ⁊ mēsuratū nō se ex-
cedūt. añs pbatur: qr ois mēsura est finita cū sit cognosci
bilis a nobis. infinitum .n. est ignotū: sz tps ē mēsura: igit tps
est finitū. qre ⁊c. ¶ De hoc sunt duo modi rñdēdi. Unus
est Cōmētatoris ⁊ seqtiū dicētiū q motus ē etern9: Tuz Opi. Cō. de eternita te motus.
qr si mot9 incepisset: ante ipm fuisset mot9: Tū ēt qr tps
non pt incipe eē: cū de tpe nō sit nisi nūc: ⁊ ipm nūc est me
diū iter pteritū ⁊ futurū. qre semp fuit tps. ¶ Confirmat p9 ratio
duab9 rōnib9 Com. Prio: qr a volūtate antiq non pt pro Cōmē.
duci aliqd de nouo nisi inter ipsaz ⁊ rē pductā cadat no
ua habitudo: sz habitudo psupponit mutationē alterius
extremi. igit talis mutatio pcedet pm motū. ¶ 2o: qr si vo 2a rō.
lūtas antiq aliqd pducit de nouo: aut alr se hz nūc qz pri
us: aut nō. si nō: nō magis pducit nūc illd qz prius. Si vo
alr se hz: tūc mutatio q est ex pte ipsi9 erit prior mutatione
q ponit p9. ¶ Ex his rñdet ad argm in oppm pro hac via.
Ad pm dī q pcedūt de motu finito: ⁊ trāsmutatione fini- Ad pmuz i 2o pte ne gatiua vi.
ta: nō aūt de infinito. Et negat q oīs motus sit iter ꝯtria p
pħe. ¶ Ad aliud dī q pcedit de mēsura finita: ⁊ negatur
q ois mēsura sit finita: sz ois mēsura psecte cognita a no Ad 2m
bis sit finita. ¶ Alius modus rñdēdi est sm fidē ⁊ verita
temq dicit q mot9 nō est etern9: sz icepit eē de nouo. naz Opi. fidei de eternita te motus.
in p9 rep creatiōe pduxit de9 celū ⁊ terrā ⁊ intelligētias ⁊
tps in p instāti tpis icepit eē mot9. ¶ Ex his pz ad rōnes
pħi. Ad pmā negat ꝯña. Ad pbōnē dī q mouēs est eter-
nū ⁊ mobile ē factū. s. celū nō qdē p mutationē q sit termi Ad pmū p pte affir matiua vi.
nus mot9: sz p simplicē emanationē que dr creatio. ¶ Et
ad aliā pbōnē ꝯcedit q aliq habitudo cadit iter mouēs
⁊ motū d nouo: sz negat q talis hitudo reqrat mutatio-
nē in altero extremo: sz sufficit q seqtur simplicē emana
tionē in altero extremo. ¶ Ad 2am rōnē de tpe negatur q
tps sp fuit. Ad pbōnē cū dr sp fuit prius ⁊ posteri9. negat. Ad 2m
Ad pbōnē admittit q dat nūc qd est pmm tpis. Et cuz dr
ꝯ: qr si est pmm tpis. igit ante ipm non fuit tps: sed ante oi-

cit puus: z 9ñr tps erit añ. dr q cũ dr: añ ipm nõ fuit tps.
ly añ/dicit solũ tps ad imaginationẽ. sicut cũ dr pm ma/
gnitudis eẽ qð nihil ẽ. ly eẽ/nõ dicit locũ nisi ad imagina
tionẽ. põt ẽt dici q ly añ/dic durationẽ eternã q pcedit tẽ
Ad pmaz rõnẽ Cõ mẽta. rẽ. pus. ¶ Ad pm rõnẽ Com. iã pz: q a volũte antiq non põt
pduci aliqd de nouo nisi cadat noua habitudo iter volũ
tatẽ antiquã z rẽ pductã: sz talis hitudo nõ nẽcio psup/
ponit mutationẽ i altero extremo: sz sufficit q presuppo/
Ad 2m. nat simplicẽ emanationẽ. ¶ Ad aliã rõnẽ dr q agẽs per
volũtatẽ põt p volũtatẽ eternã pducere effectũ nõ eternuz
sine mutatione ei9: q2 ab eterno determinauit pducẽ effe
ctũ qñ pduxit: nec nũc vult aliqd: qð añ nõ voluerit. Ad
argm igit dr: q nũc nõ se hz alr qz puus intrisece: q2 nũc non
vult aliqd qð puus nõ voluerit: z cũ iferr igr nõ magl nũc
pducit qz puus. negat 9ña: q2 volũtas diuina determinauit
2a difficul/tas ancra. se pducturã effectũ nũc z nõ puus. qre. ¶ Restat difficul/
tas. an de mẽte phi sit q mũdus sit eternus. ¶ De h sunt
p9 opi. opiones. Nã qdã dicũt q nõ: z rõ eo2 ẽ: q2 phs p top. di
cit q mũdus sit etern9. ẽ pblema: z postea diuidẽs pble/
mata dic. q alia sunt ad q rõnes hẽm9 ad vtrãqz pte: z a
sunt ad q rõnes nõ hẽm9 tcũ sint nimis ardua z difficilia:
vt q mũdus sit etern9. hec phs. Quare pz q fm mẽtem
phi nõ ẽ aliq rõ verisilis ad pbãdũ q mũdus sit eternus.
Et si dr q 8 phy. phs adducit rõnes ad pbãdũ q mũdus
sit etern9: dr q 9ditionatas rõnes adducit: z nõ simplr.
pcedũt. n. rõnes de factione physica q psupponit mãm z
nõ alr: z psupponit ẽt q nũc sit mediũ pteriti z futuri zc.
2a opi. ¶ Alij ṽo dicũt q mẽs phi ẽ q mũdus sit etern9. qz rõ
est: q2 ex eternitate mot9 pbat phs pm motorẽ esse. 8. physi. z
illud idẽ. 9. meta. qre psupponit eternitatez motus tanqz
pbatam eẽ. Et si diceres: qñ g ponit p. top. q mundus
sit etern9 sit pblema neutrũ. dr q ibi forte loqtur fm opi
nionẽ alio2 pho2 quo2 aliq ponebãt mũdũ eternum: z
aliq non. Et qzuis ponat pblema: dicit tñ q ad ipz nõ ha
hẽm9 rõnes ad vtrãqz ptẽ. s. physice loqndo. hãc viã seq/
3a diffi cul/tas ancra. Affirma/tiue argr T. c. 23. tur Thomas 8 phy. z cõiter sic creditur de pho. ¶ Alia
difficul. ẽ circa vnã rñsionẽ datã vtp in corruptione for sba/
lis fiat resolo vsqz ad mãm pm. ¶ Et argr q sic. ex dicto
phi p de gñone. vbi dr q gño ẽ trãsmutatio toti9 in totũ/
nllo sensibili remanẽte: mõ si nullũ sensibile remanet. igr
Confir. in corruptione fit resolo vsqz ad mãm pm. ¶ Confirmat
ex dicto Com. 2o de aia cõmẽ. 4o vbi ponẽs dñiam iter for/
mã sbalẽ z accñtalẽ: a dicit q for sbalis aduenit subto in
pura potentia. forma ṽo accidentalis aduenit subto in
Negatiue arguit p9. T. c. 26. actu. ¶ In oppm argr ex dicto phi 2o de aia cap 3o in fi. vbi
dicit: q vniuscuiusqz act9 i ppria mã apt9 nat9 ẽ fieri. Ex
quo dicto assumit cõiter q act9 actiuo2 fiũt in patiẽte bñ
dispofito. qre cũ for subalis fit act9 ipsa fit in mã disposi/
Argr 2o ta: z nõ i mã existe in pura po. ¶ Itẽ in 2o de gñone dicit
phs q in hñtib9 symbolũ facilior ẽ trãsitus: sz h non ẽ ni
si qa non corrũpit qlitas symbola. igit i corruptione for
Confir. remanet qlitas sensibilis. ¶ Confirmat ex dicto Com. in
de suba orbis. vbi dicit q dimẽsiones iterminate sũt eter
Ca. p. 2. 4i. ne mãe p. z 7o physi. dicit q qlitates p sunt disponentes
mãm ad receptionẽ cuiuslibet forme subalis. igit nõ cor/
rũpit qñtitas iterminata: nec qlitates p in corruptiõe for
me subalis. ¶ De h sunt due opiones pncipales. Una est
cõis quã seqt Thomas dicẽs. q i corruptione for sbalis
fit resolo vsqz ad mãz pm: z i tali corruptione nihil rema
net pter mãm: q2 for q fit de nouo p gñonẽ recipit in mã
Ad primã p pte nega tiua rñ p9 nuda oi dispone. ¶ Ad argm in 9riũ dicit q act9 subalis
fit in mã disposita ex 9titi sz non p: vñ in p instãti itrodu/
ctionis for subalis corrũpunt oẽs dispõnes pcedẽtes: z
Ad 2m. ad 9fir. in codẽ istãti siles dispõnes itroducuntur ex 9titi. ¶ Ad
aliud de qlitate symbola silr dr. ¶ Ad 9firmationem ne
gat q qñtitas sit eterna mãe p: z silr negat q eadẽ qlitas
p disponat ad receptionẽ diuersa2 forma2 sbaliũ. ¶ Co

Instan. p 9 rñsionẽ. tra rñsionẽ ad pm sunt due instãtie. pma ẽ: q2 non vr q ille
dispõnes pcedẽtes possint corrũpi: q2 nec p se nec p acci/
dẽs: qð pbat: q2 qð corrũpit p se corrũpit a 9rio. p phm
in de causis longitudis vite: sz ille non corrũpunt a 9rio:
q2 nil 9riat eis nisi dispõnes corrupte p eas: sz ab illis nõ
pñt corrũpi. qre zc. z ẽt non possint corrũpi p accñs. pba
tur: q2 qð p accñs corrũpit/corrũpit ad corruptionẽ alte
rius: sz ille si corrũpũtur ad corruptionẽ alterius: q2 nec
Instan. 2a subti nec efficiẽtis 9seruãtis. qre zc. ¶ 2a istãtia ẽ: q2 illo
dato seqtur q mot9 finit9 sit sine termino ad quez. 9ña est
fñn. pbat 9ña: q2 in vlti9 istãti i quo dz itroduci termin9
mot9 pcedẽtis oẽs dispõnes pcedẽtes sunt corrupte: igit
Ad pm. nullus ẽ termin9 tal mot9. ¶ Rñdet ad pm istãtiã q ille
dispõnes pcedẽtes corrũpunt p accñs. s. pp icompositatẽ
quã hñt cũ for seqntẽ. z si dr 9: q2 9siles manent cũ illa
Ad 2m. for: dr q ẽ ipositas qtũ ad itroduci: z si qzm ad eẽ. ¶ Ad
2m istãtia dr q talis mot9 terminat extrĩsece ad dispõnes
9siles q ex 9titi itroducunt. z si dr 9: q2 termin9 motus ẽ
idẽ nũo cũ motu pcedẽte: differẽs ab eo solũ fm magl z
min9. dr q ve2 ẽ de termino intrĩseco mot9 z non de extrĩ
Opi. mo dernorũ. seco. qre zc. ¶ Alia opio ẽ moderno2 dicẽtiũ: q i corru/
ptione for subalis si fit resolo vsqz ad mãz pmã: imo for
subalis recipit in mã actuata p dispõnes qlitatiuas z qñ/
Ad pm pro parte affir matiua rñ. titatiuas. ¶ Et ad dcm phi q gño est trãsmutatio i nullo
sensibili remanẽte. itelligit sub eodẽ gradu vel termino.
non eni manet eadẽ qlitas in gñato z corrupto sub eodẽ
Cõfir. gradu: neqz eadẽ qñtitas sub eodẽ termio. qre zc. ¶ Ad
dcm ṽo Com. dr q itelligit q for subalis recipit i subto
i pura po put po opponit actui subali: for ṽo accñtalis
recipit i sbto i actu sbali existe. ¶ 2m ṽo tenẽtes pluralita
tẽ forma2 i mixto. mã actuata p forma sbalẽ nõ vltimatã
põt recipe aliã formã sbalẽ. Et iõ fm viã Com. cuz forme
elẽto2 formalr remaneãt i mixto: nõ corrũpunt i gñone
mixti: q2 sũt i po ad vlteriorẽ for: idẽ neqz corrũpũt qli
p: q2 determinãt sibi formã elẽti tanqz subm ppriũ: sz fz
viã pcedẽtẽ nõ sic: q2 qlitates p nullũ subm sibi determi/
nant. Et h de ista qõne sufficiant. ¶ Q. 6. xj.

Negatiue arguitur UTrum moueri sit alr se hẽre qz puus in/
trinsece z formalr. Nega argr
p: q2 h dato seqt q si aia sor. alterat ad sciaz/
ipso sor. qescẽte ab alijs motib9: q qlz ps qñ/
titatiua ei9 alteraret ad sciaz. 9ñs ẽ fñm: vt p
babo. Et pbat p 9ña: q2 si aia alterat ad sciam: cũ illa al
teratio sit accñs aie: seqt q ẽ in aia vbicũqz repit aia: qre
aia in pede alterat ad sciaz z i qcũqz pte. Et seqt vlteri9: z
igit pes alterat ad sciaz: z silr qcũqz ps ei9. pbat 9ña: q2
pes z silr qcũqz ps se hz alr qz puus intrisece z formalr: q2
recipit sciaz rõne aie: quã puus nõ recipiebat. Q2 aũt 9ña
pn sit fñm argr: q2 seqret q qcũqz motu moueret vna ps
moueret z altera: imo totũ copo: qð est fñm. pz 9ñtia: q2
aia q est in vna pte est in altera z in toto cõpo: qre alte/
ra ps moueret z totũ cõpo. pz 9ña: q2 tã altera ps qz to
tũ cõpo alr se hz qz priꝰ rõne aie q est ps ei9: q2 que aia se
Argr 2o hz alr qz puus. qre zc. ¶ 2o argr sic. Signet mixtũ nũc no/
uiter gñatũ qð nõ antea fuerit c9 mã 9tinue alterat z al/
terabit: z imediate añ h alterabat: z seqt q illud mixtuz
nũc p mouet. pz: q2 in eo ẽ mot9: z ei9 ps mouet. puta ps
mãlis: z tñ illud mixtũ añ non mouebat. pz: q2 antea non
Argr 3o erat: igit moueri nõ est alr se hñe qz puus. ¶ 3o arguit sic:
mot9 z tps nõ dint a reb9 pmanẽtibus: igit moueri nõ est
alr se hẽre qz puus. pz 9ña. añs pbat: q2 si sic seqret q ali
qs eẽt mot9 q nõ eẽt successiuus. 9ñs ẽ falsuz: z pbat 9ñ:
d motu signato pro certo istãti vniformi quo ad subm: qð
mouet difformiter quo ad tps. Itẽ seqt q qðlz qð moue
tur localr ẽ hñs i se oẽ accñs motũ. tz 9ñ: q2 mota re hz se
z qðlz sui localr: mouet oẽ qð est in ea. igit z tũc mouet
mot9 in eo subiue existẽs. Itẽ seqt qz extẽsum ẽ subiue in

iextēso ⁊ i īdiuisibili.p3:q2 mot⁹ localis ē subiectiue in aīa.

Affirmatiue arguit. T.c.7. Argt̄ 2° ¶ In opp^m arḡ q̄ moueri sit alr̄ se hāe q̄3 p̄us itrīsece ⁊ formalr̄:q2 ipoīe est i° qd mouet ee in eadē dispōne re^u termini ad quē.igr̄ qd mouet de nec̄itate se h3 alr̄ q̄3 p̄us itrīsece ⁊ formalr̄.p3 ɔ^a:⁊ aña est phi 6°phy. ¶ 2°argr̄ sic. Dū mobile mouet ɔtinue sp̄ plꝰ accedit ad terminū ad quē. igit ɔtinue plꝰ h3 de termino ad quē q̄3 p̄us.igr̄ se alr̄ q̄3

Argt̄ 3° p̄us itrīsece ⁊ formalr̄. ¶ 3°q2 dato opp^m.s. q̄ i° qd mouet nō se hēat ɔtiue alr̄ q̄3 p̄us:sē q̄ i° qd mouet aliqñ q̄escit dū mouet.ɔña est absurdū:⁊ p3 ɔ^a:q2 q̄escē est eodē mō se hāe sic p̄us.q̄re ⁊c. ¶ Rñdeo dō q̄ cōit diffinit moueri:q̄ est alr̄ se hre q̄3 p̄us itrīsece ⁊ formalr̄. ¶ S3 de mō li-

opi.Mā. mitādi dictā diffōnē sūt due opiones. Una est Mātuani dicētis:q̄ hec diffō sic d3 limitari. Moueri est alr̄ se hre nūc q̄3 p̄us itrīsece ⁊ formalr̄ p̄ rp̄a sm se vel saltē s3 aliquā sui p̄tē put est p̄s illiꝰ:dr̄ p̄ p̄ t̄pore:q2 si se hāe itrīsece ⁊ formalr̄ alr̄ q̄3 p̄us sufficeret ad moueri:seq̄ret q̄ mobile in vltiᵒ istāti terminātē motū moueret.ɔña est fl̄m:q2 habitibꝰ p̄tibꝰ in mā cessat motꝰ.⁊ p3 ɔ^a:q2 in vltiᵒ istāti mobile se h3 itrīsece ⁊ formalr̄ alr̄ q̄3 p̄us:q2 formā vltimatā hēat tūc quā p̄us nō hēbat:s3 tñ tūc nō se h3 alr̄ q̄3 p̄us p̄ t̄pore:q̄re tūc nō mouet.dr̄ 2° sm se vel saltē sm aliquā sui p̄tē:put est p̄s illiꝰ:q2 si aīa sor.i aliq̄ p̄te mouet i q̄l3 ē p̄te eiꝰ mouet:q2 ille motꝰ subiectiue ē solū i aīa repit vbicūq̄ aīa repit. Et iō mota aīa i aliq̄ p̄te in nulla q̄escit:s3 l3 moueat aīa i pede:nō oz q̄ pes moueat:q2 nō mouet i pede inq̄3^m ē p̄s eiꝰ:si vō moueret i pede inq̄3^m p̄s eiꝰ:tūc bñ pes moueret. ¶ Ex his p3 rñsio ad argm̄ sm istā opionē.

Ad pri^m p parte negatiua dict. Ad p^m negat ɔña.s. q̄ si aīa sor.alterat ad sciā3 q̄ q̄l3 p̄s q̄titatiua sor.alteret ad sciam. Et ad p̄bōnē cū dr̄.si aīa alterat ad scia3 cū talis alteratio sit accñs aīe:igr̄ talis alteratio est i aīa vbicūq̄ repiat aīa:⁊ ɔñr aīa alterat i q̄cūq̄ p̄te ɔcedit.s3 cū dr̄ vlteriꝰ:igr̄ pes alterat ad scia3:negat ɔ^a:q2 aīa nō alterat in pede inq̄3^m est p̄s eiꝰ. ¶ Ad 2^m dr̄ admisso casu gr̄a argi q̄ illud mixtū nō mouet:⁊ tñ plus q̄3

Ad 2^m eiꝰ mediū mouet:vel saltē mediū:posito q̄ illud mediū hēat formā extēsam. ¶ 2^m tñ rei v̄itatē dr̄ q̄ nō est poīe q̄ h̄ mixtū sic sit q̄ p̄us fuerit nālr̄ loq̄ndo:iō signato certo mixto:qd nūc p̄ sit:ɔcedit q̄ illō mouet ⁊ añ mouebatur.illō eni añ fuit:s3 nec p̄ t̄pa nec p̄ istās. Et nō seq̄t.nūc p̄ h̄ mixtū est:igr̄ añ h̄ nō fuit:sed sr̄ q̄ nō imediate ante istans qd est p̄ns in aliq̄ istāti p̄ori fuit. Et ɔcedit q̄ aliqd gn̄andum erit añ p^m eē fuit ⁊ icipiet eē postq̄3 fuerit:⁊ erit

Ad 3^m postq̄3 desinet eē:ad istū itellm̄. ¶ Ad 3^m cū dr̄ q̄ motꝰ et t̄ps nō differūt a rebꝰ p̄manētibꝰ:dr̄ q̄ motꝰ localis q̄l3 differt a re q̄ mouebit. Et silr̄ t̄pore:⁊ tūc nō sequunt ɔnes ille:q2 motꝰ localis nō mouet nec pōt moueri:s3 cū mobile debeat eē idē sub vtroq̄ termīo. Nec p̄ aliqd instās est extrē

Opi.cōis. sue adeq̄te aliqs motꝰ p̄ sm̄ aliqd.hec Mātuanꝰ. ¶ 2° opio est cōis:diffōnē ipsiꝰ moueri sic limitās. Moueri est alr̄ se hāe itrīsece ⁊ formalr̄ q̄3 p̄us p̄ se ⁊ ingesient.dr̄ p̄ p̄ se:q2 l3 aīa alr̄ se hēat q̄3 p̄us re^u sciē:q2 h̄ ē tñ p̄ accñs.s. rōne alterationis facte in p̄te sensitiua:iō nō dr̄ aīa moueri

T.c.20. ad sciam:q2 ad sciam nō est motꝰ 7°phy. Silr̄ si sor.est albꝰ ⁊ plato fiat albꝰ:tūc sor.se h3 alr̄ q̄3 p̄us re^u platonis:q2 recipit silitudinē quā p̄us nō hēbat:tñ nō dr̄ sor.moueri ad silitudinē:q2 p̄ accñs recipit illā:⁊ nō p̄ se.dr̄ vlteriꝰ ⁊ ingesient:q2 via cōis ponit q̄ in instāti ɔtinuante p̄tes motꝰ mobile mouet:ɔ̄ Mantuanū:⁊ tñ fl̄m est q̄ se hēat alr̄ q̄3 p̄us p̄ t̄pore:q2 iplicat q̄ est i istāti se hēat alr̄ q̄3 p̄us p̄ t̄pore:sufficit tñ q̄ in tali istanti mobile se hēat alr̄ q̄3 p̄us ingesient:q2 nō q̄escit sub illo rē. Et p̄ h̄ excludit argm̄ qd fiebat ad p̄bādū q̄ in vltiō istāti terminātē motū mobile mouebat:q2 l3 i illo istāti mobile se hēat alr̄ q̄3 p̄us:non

Ad par^m p parte affir tñ ingesient:imo q̄escēt:q2 mobile in tali istanti q̄escit sub illo eē:q̄re post i^m non mutat. ¶ Ex his facile est rñdē ad argꝰ in oppo^m. Ad p^m nō admittit aīa3 alterari ad sciam:

q2 ad scia3 nō est alr̄atio 7°phy.s3 alteratio fit in p̄te sensitiua:⁊ ex ɔñti p̄ subitā mutatione3 gn̄at certa latitudo sciē subito i aīa. ¶ Et iō q̄uis aīa se hēat alr̄ q̄3 p̄us re^u sciē:nō tñ p̄p h̄ mouet ad scia3:q2 i° est p̄ accñs. ¶ Ad 2^m Ad 2^m dr̄ q̄ dat p^m instās mixti:s3 negat q̄ i illo p̄ istāti moueat:q2 qd mouet p̄us mouebat:q̄re p̄us erat. Et ad p̄batōnē negat illa ɔ^a:p̄s mālis eiꝰ mouet.g̃ totū mouet:q2 p̄s mālis p̄us fuit:iō pōt moueri:s3 totū nō p̄us fuit:⁊ q̄re nō pōt moueri in illo istāti. ¶ Ad 3^m negat q̄ t̄ps ⁊ motꝰ nō dr̄nt Ad 3^m a rebꝰ p̄manētibꝰ. Et ad p̄bōnē cū ar̄ h̄ de motu vniformi q̄ ad sm̄ ⁊ difformi q̄ ad t̄pa q̄ talis motꝰ vniformis q̄ ad sm̄ nō est successiuꝰ:negat h̄:q2 l3 talis motꝰ dicat vniformis q̄ ad sm̄:q2 oēs p̄tes subiti eq̄lr̄ acq̄runt.⁊ dicat difformis q̄ ad t̄pa:q2 in p̄tibꝰ eq̄libꝰ t̄pis ineq̄lr̄ acq̄runt:tñ talis motꝰ sp̄ dr̄ successiuꝰ in ordie ad t̄pa:q2 aliqd eiꝰ puta mutatū ee ɔtinuat p̄tes eiꝰ adinuicē.s. p̄teritā ⁊ futurā. ¶ Ad aliud cū dr̄ q̄ oē qd mouet h3 in se oē accñs motū:⁊ sic motꝰ mouet:dr̄ q̄ oē accñs p̄manēs p̄ accñs mouet:nō sic de nō p̄manēti:q2 qd mouet oz esse idē sub vtroq̄ t̄mio. ¶ Ad aliō negat q̄ extēsū sit i iextēso ⁊ negat q̄ motꝰ sit i aīa:q2 aīa non mouet p̄ se s3 p̄ accidens.

Po:^a diffi cultas annexa. ¶ Circa decā cadit p̄ difficultas. An dato vacuo possit aliqd moueri i eo. ¶ Et vr̄ q̄ n̄ ex dc̄is:q2 cū moueri sit alr̄ se hre q̄3 p̄us itrīsece ⁊ formalr̄:⁊ moꝰ i vacuo nō possit alr̄

Negatiue arguitur. se hre itrīsece ⁊ formalr̄:q2 nullā formā pōt ibi recipe:q2 tñ vbi cātur a loco ⁊ n̄ a vacuo:g̃ nihil p̄t i vacuo moueri.

Affirmatiue arguit. ¶ In ɔ̄riū vr̄ phs 4°phy.q admisso vacuo gr̄a argi admittit fieri motū in ipo. ¶ Rñsio:cōit dr̄ q̄ sic vacuū admittit ad imaginationē:ita admittit motū localē fieri in

Rñsio ipso vbi imaginariū acq̄situ mobili:sic ⁊ in pleno acq̄rit

Rñsio 2° mobili vbi verū. ¶ Alr̄ p̄t dici q̄ i vacuo mobile non se h3 alr̄ q̄3 p̄us itrīsece ⁊ formalr̄:s3 solu3 extrīsece re^u cētri ⁊ polor̄ mūdi ⁊ diffō data de moueri nālr̄ solum p̄cedit.

2ª difficultas annexa. ¶ Alia difficultas isurgit:vtrū dato vacuo g̃ue vel leue simp̄r possit i eo moueri successiue. ¶ Et ar̄ q̄ sic:q2 necē

Affirmatiue argui. est mobile in vacuo p̄us p̄uenire ad me^m q̄3 ad extremū:igr̄ mobile in vacuo nec̄io successiue mouet.p3 ɔña:q2 non est aliō successio in motu nisi mobile p̄us p̄uenire ad vnū p̄ūctū medij q̄3 ad aliō.aña p̄bat:q2 ipoīe ē mobile sl̄ p̄uenire ad me^m ⁊ ad extremū:q2 tunc occuparet sl̄ me^m ⁊ extremū:qd est ipoīe.igr̄ necē est p̄us p̄uenire ad

Confir. me^m q̄3 ad extremū. ¶ Cōfirmat rōe Auēpace:q2 oē mobile h3 v̄tutē ⁊ po^{am} fi^{am} ⁊ limitatā:igr̄ oīs eiꝰ actio ex nā itrīseca est finita ⁊ limitata:⁊ ɔñr oīs eiꝰ motꝰ ex cā itrīseca est finitꝰ ⁊ limitatꝰ:q̄re certe velocitatꝰ ē.tūc vltra:igr̄ motꝰ mobilis in vacuo est limitatus ⁊ certe velocitatꝰ:⁊ ɔñr in certo t̄pe est ⁊ successiuꝰ.p3 ɔña:q2 si eēt i nō t̄pe

Negatiue arguitur. eēt ifinite velocitatꝰ. ¶ In ɔ̄riū ar̄ ex rōne phi:q2 q̄lis est p̄portio medij ad me^m in subtilitate:talis est p̄portio motꝰ ad motū in velocitate:s3 cū vacuū sit in ifi^m magis subtile q̄3 plenū:igr̄ motꝰ in vacuo est in ifi^m velocior q̄3 i pleno:⁊ ɔñr motꝰ in vacuo ē i nō t̄pe:q̄re subito est ⁊ nō suc-

Confir. cessiuꝰ. ¶ Cōfir rōne Cōmē.q2 oīs successio i motu ē ex resistētia vel mobilis:vel medij:vel vtriusq̄:s3 g̃ue vl̄ leue simp̄r nullā h3 resistētiā in vacuo:vt p3:q2 nō ex p̄te mobilis cū sit simplex.nec ex p̄te medij:q2 vacuū.igr̄ nō est successio in motu eius in vacuo.q̄re subito mouet mobile simplex in vacuo.s.in nō t̄pore.q̄re ⁊c. ¶ Respōsio cōis dicit:q̄ determinatio phi ⁊ Cōmēta.4°phy.tractatu de vacuo est:q̄ graue vel leue simplex nō mouet successiue in vacuo:s3 in instāti vel subito ⁊ in nō t̄pe p̄pter rōnes dc̄as q̄s fac̄ Cōmētator ibi cō^{to}.12.ɔtra Auēpace.

Ad rōnes p parte affirmatiua et ¶ Et tūc ad rōnē in oppo^m respondet. Ad p̄mā negatur aña scilz q̄ necē est mobile in vacuo p̄us p̄uenire ad mediū q̄3 ad extremū. Et ad p̄bationē cū dicit:q2 ipossibile est simul p̄uenire ad mediū ⁊ ad extremū:dicit q̄ ipossibile est sl̄ simultate istātanea p̄uenire ad me^m ⁊ ad extre-

mū z h pbat argm: sz sit simultate tēporanea nō est ipole: qz mobile qd mouet in vacuo imeᵗᵉ post h erit in medio z in extremo. s. i termio ad quē: z nō ē signare pmū istās in q erit in medio: nec pmū in q erit i termio ad quē: sz qcūqz istāti dato pus erit in medio z in tmio ad quē. ¶ Ad cōfirmationē Auēpace dī negādo ɔñtiam: qz lz oē mobile bēat vtutē finitā z limitatā: tñ limitatio actiōis nō est ex h: sz ex limitata pportiōe agētis ad resistētiā: z qz mobile simpr in vacuo nullā resistētiā bz. igr actio eiꝰ nō erit limitata i vacuo. Quare dz argui sic: oē mobile siue oē agēs finitū a certa pportiōe agit: igr actio eiꝰ est finita z limitata: sz si a nlla pportiōe agat: vt in pposito. nō opz q actio eiꝰ sit finita. ¶ Siqs velle pbabilr sustinē oppm ad rōnes in ɔriū sic rñdeat. ¶ Ad pmā negat maior. s. q qlis est pportio medij ad medium in subtilitate: talis est pportio motꝰ ad motū in velocitate: qz ex quo agēs agit p vtutes itrinsecā limitatā limitatio vtutj bz locū resistētie respectu vtutj agētis z nō solū mediū: qre si meᵐ excedit aliud in subtilitate in infinitū nō opz pp h q motꝰ excedat aliū in velocitate in ifinitū. ¶ Ad ɔfirmatiōem negat q successio in motu sit solū rōne resistētie mobilis vel medij vel vtriusqz: qz etiā est ex limitatiōe virtutj sine resistētia mobilis vel medij. Nec dz videri extraneū q limitatio vtutj bēat locū resistētie respcū virtutj operantis: qz deus mouet celū certa velocitate z nō pp resistētiā mobilis nec pp resistētiā medij: sz ex limitatiōe sue vtutj: qz lz sit vtutis ifinite: tñ limitat se ad sic velle mouē: limitatio g vtutj ad certū gdū locū resistētie tz. qre zc̄. ¶ Ex his pz q difficile est saluare dcm̄ Ari. eē verū. s. q qlis est pportio medij ad mediū in subtilitate: talis est pportio velocitatj ad velocitatē: qz si iᵒ dcm̄ simpr itellr. pz eē fłz: qm si. a. mobile pōe vt. 8. moueat in medio dēsitatj vt vnū: z. b. mobile eiusdē potētie moueat in medio dēsitatj vt. 2. nō opz q qlis est pportio medij ad mediū in subtilitate: talis sit pportio velocitatj ad velocitatē: qz pportio medij ad meᵐ est dupla: z tñ pportio velocitatj ad velocitatē nō est dupla: qz. a. mobile mouet a pportiōe octupla: z. b. mobile mouet a pportiōe qdrupla: sz pportio octupla nō est dupla ad qdruplā: qz pportio octupla cōponit ex duabus pportiōibꝰ ineqlibꝰ. s. ex qdrupla z dupla: qre ad qdruplā est minor q dupla: z ad duplā est maior q dupla. qre zc̄. ¶ Si vo iᵒ dcm̄ phi referat ad opionē antiqꝝ dicētiū ipsa mobilia bre vtutes limitatas qbꝰ se mouēt: z in vacuo nō est ipedimētū: in pleno vo est ipedimētū: pz ēt q nō valet: qz vacuū in ifinitū subtiliꝰ est pleno: z tñ velocitas motꝰ in vacuo nō in infinitū excedit velocitatē motus in pleno: qz motꝰ in vacuo est limitatꝰ: quoniā a vtute limitata procedit. qre cogita tu sup hoc. Et hec de ista questione sufficiant.

Ad cōfir.

Ad rōnes pro pte negatiua vt.

Ad cōfir.

¶ Questio. xij.

Utrum aliq distātia pdicamētalis nālr possit incipe acqri sm se z qōlz sui: sic q eiꝰ sm se z qōlz sui det pmū instās in q sic: aut vltimū in q nō. vbi gra. nūqd aliq albedo vel aliq quātitas vel aliqd spaciū possit nāliter incipere acqri vel pertrāsiri subito. ¶ Pmo argr q aliqd spaciū possit subito ptrāsiri: qz ponat q sint duo corpa dura pfecte plana se tāgētia. quoꝝ vnū eq distāter icipiat eleuari ab altero. Et sit. a. aer circūstās ista duo corpa z. b. sit illa distātia: q est a circūferētia vsqz ad cētrū. puta semidiamet alicuiꝰ illoꝝ corpoꝝ. Et ar sic. b. spaciū icipit ptrāsiri ab. a. aere sm se z qōlz sui: igr aliq distātia pdicamētalis pōt icipe acqri sm se z qōlz sui. pz ɔña z añs pbat: qz iā. a. aer nō tāgit pūctum mediū alicuiꝰ istoꝝ corpoꝝ: z imediate post h tāget punctū mediū alicuiꝰ istoꝝ corpoꝝ: igr imediate post h. a. aer ptrāsibit totā semidiametrū alicuius istoꝝ corpoꝝ. ¶ Uel argr sic de applicatōe illoꝝ duoꝝ corpoꝝ duoꝝ pt puta. c. d. q sint qdrata: z distēt adinuicē p pedalē distantiā z eque distāter applicent. ¶ Et sequit q in illo istāti in q pmo se tangent, desinet tota semidiameter ptransiri ab aere circūstāte: ergo pariter pōt aliqua talis diameter icipe ptrāsiri ab aere circūstante. Sed forte dicit q nō est possibile q ista duo corpora sic eque distanter veniat ad ɔtactū: qz forte dī q nō ē pole q duo corpa dura veniāt ad ɔtactū. ¶ Cōtra arguit: qz descēdat vnū istoꝝ corpoꝝ sup aliud: z seqt q aliqñ qescet sup aliud tāgēdo ipm: vel seqt q a pportiōe minorj ineqlitatj pueniet actio seu phibitio actiōis. pz ɔña: qz aer q ponit mediū nō est ifim resistēs dividēti. ¶ Itē ad idē ar sic. Ponat opacū semipedale iuxta lumiosū pedale: z stāte lumioso crescat iᵒ opacū vsqz q sit maiꝰ lumioso. Et ponat. a. mobile i cono vmbre in pte qd ɔtinue moueat sm q pls distat conꝰ vmbre: stet enī ɔtinue in fine vmbre: z sit gra argm. c. istās in q sint eqlia. Et seqt q. a. mobile spaciū ifim imediate post h istās signatū ptrāsibit. signet. n. maxia vmbra q est p h istāti: q ē colūnaris z finita. Et pbat ɔña p vnā ppōnē pspectiue q dicit: opacū oppm minꝰ lumioso vmbrā efficē pyramidalē. Eqle vo colūnarē: maiꝰ vo auctāte euersā pyramidē in ifim. Et p istud pbat ētiā q aliqd lumē sz se totū icipit gnari z corrūpi: si eē fiet mutatio ad eqlitatē. ¶ 2ᵒ pncipalit argr q aliq qtitas possit subito acqri. Augeat gra exēpli. a. pedale sic q in pma pte pportionali hore augebit ad duplū. In 2ᵃ ad qdruplū: z sic vltra. z pz q i fine date hore. a. ifim qtitatē desinet acqrē z icipiet hre. qm ifim pro tūc hēbit: z in nllo istāti añ hēbit ifim. Et si eē fiet mutatio ifinitā icipiet depdē. ¶ Itē ego arguo sic. In p instāti introductiōis forme subalis est certa latitudo qtitatj z qlitatj in mā: z nihil eiꝰ pfuit añ. igit talis latitudo qlitatis z qtitatj icipit sm se z qōlz sui acqri. pz ɔña cū maiori z minor pbat: qz dato opposito seqt q in corruptiōe forme subalis nō fieret resolo vsqz ad mām pmā ɔ phm p de generatiōe. ¶ In oppm argr pmo: qz oē qd mouet nece est pus deuenire ad mediū q ad finē. septimo phyſi. igit mobile pus ptrāsit ptē spacij terminatā ad mediū q totū spaciū. pz ɔña. z ɔñr seqt q nō subito ptrāsit totū spaciū. ¶ Cōfirmat: qz si mobile subito ptrāsiret certum spaciū seqret q illud mobile moueret ifinita velocitate. pbat ɔña: qz si in hora ptrāsiret illud certa velocitate moueret: z si in medietate hore i duplo velociꝰ moueret: z si in qrta pte hore in qdruplo velociꝰ: z sic in ifim. igit si subito ptrāsiret ifinite velocit moueret. ɔña tñ est fłm: qz oē mobile mouet a pportiōe potētie finite ad resistētiā: igit a pportiōe finita mouet: z ɔñr velocitate finita. pz ɔñtia: qz velocitas motū attēdit penes pportionē potētie ad resistētiā: igit si a pportiōe finita mouet, velocitate finita mouet: nō g infinita velocitate mouet. ¶ 2ᵒ argr: q nulla qlitas nec qtitas possit subito acqri sm se z qōlz sui: qz oē qd nālr pduci pōt tñ successiue pduci pōt: z h pductiōe nālr igit nihil pducit subito. pz ɔña añs pbat: qz cuiuslz nālis pductiōis pñā est pnm. sz nā est pnm motꝰ 2ᵒ phyſi. z non mutatiōis instātanee: igit qd pducit a nā: tñ successiue pducit: qre zc̄. ¶ Cōfirmat: qz si aliq fōa posset sm se z qōlz sui subito pduci: seqret q nō añ oē moueri eēt mutatū eē: nec añ oē mutatū esse eēt moueri. ɔña est ɔ phm sexto phy. z pz ɔña: qz imediate post h erit mutatū esse eiꝰ qd subito mouet z nō ante erit moueri: qre zc̄. ¶ In hac mā sunt due opiones. Una est Mārtuani dicētj: q lz nlla latitudo qlitatiua z qtitatiua possit sm se z qōlz sui subito acqri: tñ aliq distantia localis pōt sm se z qōlz sui subito icipe acqri siue ptrāsiri. pma ps pbat ex scdo argm pncipali facto in oppositū: vbi argr q oē qd nālr pōt pduci, tñ successiue pducit: qz qd nālr potest produci producit a nā: sed nā est pncipium pductiōis successiue z nō istantanee. scdo phy. qre zc̄. ¶ Scdam vo ptē pbat

Argr 2.

T. c. 23. Negatiue arguitur.

T. c. 11.

Confir.

Argr 2.

T. cō. 3.

Confir.

T. c. 55.

opi. Mātuani.

T. cō. 5.

argumētū pmo factū pro pte affirmatiua:vbi pbat φ i eleuatiōe vni⁹ corpis duri ꝛ plani ab alio corpore duro ꝛ plano totū spatiū iterclusū subito replet ꝛ ptrāsit ab aere circūstāte qꝛ alr daret vacuū. Silr i approximatōe vni⁹ corpis duri ad aliō corp⁹ durꝫ fit subita expulsio aeris i/terclusi:ḡre subito ptrāsit illa distātia localis.

Ad pm̄ arg̃ p pte affirmatiua.

℄ Ad pmū igit arg̃ ptis affirmatiue rñdet ꝯcedendo totū.s.φ aliq̄ distātia localis pōt subito ptrāsiri. ꝛ iō in casu dicto ꝯce/dit φ aer circūstās subito ptrāsit illō spatiū:ꝛ φ infinite velociter mouebit:qō pbat:pmisso φ qcq̄d ptrāsit fit p̄s alicui⁹ qō localr mouet:ptrāsit ꝛ totū cui⁹ est p̄s:ꝛ q̄/cūqꝫ velocitate mouet p̄s alicui⁹ qō mouet:tāta mouet totū cui⁹ est p̄s. Quo stante arguit ppōn̄:qꝛ in casu dato imediate post hoc subito ptrāsibit illō spatiū aliq̄ p̄s aeris circunstātis. ꝛ infinite velociter mouebit aliq̄ p̄s dicti ae/ris.igit imediate post hoc aer circūstās subito ptrāsibit illō spatiū:ꝛ ēt infinite velociter mouebit. Tꝫ ꝯña in vi/gore ꝑsuppositi.

Inst. pᵃ.

℄ Cōtra rñsionē forte istabit ꝙ:qꝛ hoc dato seqt φ ab agēte finito ꝛ a pportione finite puenit velocitas ifinita.ꝯña est falsuꝫ.pbat ꝯña:qꝛ signato to/to motu q̄ mouet aer inter illa corpa arguit φ ille mot⁹ erit ifinite velocitatꝭ:qꝛ latitudo illi⁹ mot⁹ terminabit ad gradū infi̅ ꝛ nō exclusiue:ḡ iclusiue.pꝫ ꝯña:ꝛ ēt minor: qꝛ latitudo mot⁹ positiue ꝯsiderata n̄ terminat exclusiue nisi terminet ad aliquē gradū pter sūmū vt infra ondet: ḡre ꝛc.

Inst. 2ᵃ.

℄ Itē si dicit⁹ aer subito ptrāsit illō spatiū:aut in/stātanee aut successiue.nō pm̄:vt pꝫ.nec 2m̄:qꝛ tūc veloci/tas infinita esset successiua:ꝛ duraret p tp̄s ꝛ solū spatiuꝫ finitū ptrāsiret p eaꝫ:ꝛ tūc seq̄ret φ latitudo infinita mo/tus:ꝛ latitudo finita mot⁹ p eq̄le tēpus durātes eidē gra/dui correspondere posset.

Ad pᵐ.

℄ Rñdet ad pm̄ ꝯcedēdo φ ab agē/te finito ꝛ a latitudine pportionis finite puenit ista velo/citas infinita:qꝛ infinitā modicā resistentiā habebit aliq̄ p̄s aeris ad mouēdū. Et erit resistētia in illo motu dupli/ci ō eā.p eni erit resistētia extrinseca:qꝛ aer de se appetit eē ꝯtinu⁹:ꝛ nō est aer tā tenuis ꝛ tā paru⁹ q̄ imediate p⁹ hoc sꝫ se ꝛ qōlꝫ sui possit ingredi:iō erit resistētia extrin/seca. Erit ē resistētia intrinseca:qꝛ vna pars resistit alteri ꝑcedēs.n.resistit sequētiꝭ:ꝛ qꝛ nulla ē pma p̄s q̄ mouebit sꝫ se ꝛ qōlꝫ sui:iō q̄libꝫ mouebit cū resistētia.

℄ Et nota φ hec rñsio patit instantiā:vt infra patebit.

Ad 2ᵐ.

℄ Ad aliam formā dī φ in casu dato aer circūstās nō ptrāsit illō spa/tiū in instanti neqꝫ in tp̄e.nō eniꝫ dat primū instās i quo ptrāsit illō spatiū:sꝫ vltimū:in quo nō.nec dat pmū instās in quo est ptrāsitū.sicut ēt dī de graui mutato i vacuo.

℄ Et si cōcludit φ aliqua erit velocitas infinita adeq̄te i hora ꝯcedit:sꝫ nō p quālibet ptē hore.

℄ Et si cōcludit φ aliq̄ res erit q̄ nec p tēpus nec p instās erit. Et aliq̄ res erit:que nec erit pmanēs nec successiua:pꝫ de mutatione q̄ mutat dictū graue in vacuo:dī concedēdo istas ꝯnes.

℄ Ad aliō arg̃ principale ō opaco opposito luminoso, negat φ vmbra augeat in infinitū:qꝛ vmbra est lumē re/missuꝫ:ꝛ nō quāuis aliqua distātia localis possit sm̄ se ꝛ qōlibet sui icipere ptrāsiri:nō tm̄ sic ꝯcedendū est de q̄lita/te aut quātitate in illis casib⁹. Et ad pbōnē dī φ propo/sitio ꝑspectiue sic hꝫ intelligi. Qꝫ si luminosuꝫ pri⁹ egisset radios incidentes p spatiū ifinitū opacū mal⁹ sibi oppo/sitū faceret vmbrā in infinitū aliter nō.

Posis vl' fcolare en nexu infia tia ptis 3 ĉtā respō/sionem.

℄ Cōtra illud φ i rñsione ꝑsupponit arguet ꝙ:qꝛ ꝑsupponit φ opacū iu/xta luminosuꝫ positū efficit vmbrā post se ipediendo ra/dios icidētes. Cōtra arguit:qꝛ capiat luminosū pedale: cui iuxta oppositū sit opacū cubicū min⁹:ꝛ augeat illud luminosū in pᵃ pte pportionali:ad duplū v̄sus sursum ad figurā colūnarē:ꝛ in secūda pte pportionali ad q̄druplū ꝛ sic vltra:ꝛ seqt φ in fine hore signate nulla erit vmbra post illud corp⁹ cubicū:qꝛ infinite ppinq̄ illi corpi opaco ex illa pte q̄ ponit vmbra eē multiplicabit radiū incidētē qꝛ sicut p̄s erit remotior:ita multiplicabit radiū incidētē ppinquis.igit nulla vmbra erit in fine hore post illō opa/cū.

Inst. 2ᵃ

℄ Itē stat φ luminosū sit tā modice potētie φ ipsum non sufficit multiplicare lumen vsqꝫ post opacū:ꝛ tūc nō faceret vmbrā.infinite eni modice potētie pōt eē. lumino/sum:ḡ illa ꝯ nō est gnāl̄r vera.

Ad pᵐ.

℄ Rñdet ad istud φ lꝫ lu/minosū sit infinite lōgū:nō seqt pp hoc q̄lꝫ p̄s multiplicet radiū incidētē vsqꝫ ppe illud corpus opacū:qꝛ forte aliq̄ ptes sunt taꝫ modice potētie φ ad tantā distātiā nequnt radios multiplicare. Nec pt eē φ q̄libꝫ p̄s agat ad tātaꝫ distātiā nisi ponat φ q̄libꝫ p̄s sit potētie ifinite:ꝛ habeat in se lucē ifinitā in po.

℄ Et si illō ponatur admittat gr̄a argumētiꝛ ꝯceditur φ p⁹ illō opacū nulla erit vmbra: qꝛ vmbra ē lumē reflexū ꝛ remissū:ibi āt nō foret lumen remissū:sꝫ ifinite itēsū ab ifinitꝭ ptib⁹ ifinite po multipli/catū. ppo āt illa φ opacū iuxta luminosuꝫ positū causat vmbrā:v̄a est de luminoso finite po.

Instanᵃ

℄ Qꝫ si dī ꝯ:qꝛ stat luminosū illō eē infinite po:ꝛ tm̄ eē solū finite intēsum:ḡ pōt eē φ totale lumē multiplicatū ab eo sit solū finite in/tensuꝫ:ḡ cū nullus sit radi⁹ ppēdiculariter incidēs ad ali/quē pūctū illi⁹ corpis cubici:ꝛ al̄r.n.paralele ꝯcurrerent: poss̄e est φ post illō corp⁹ cubicū remaneat illō totale lu/mē i aliq̄ pte remissū ꝛ reflexū:ꝛ ꝯñr φ ibi remaneat vm/bra ꝛ hoc totū:qꝛ illud agēs nō agit vltra gradū ppriū.

Rñsio.

℄ Huic dī φ si luminosū est infinite po p totū ꝛ sit in me/dio susceptiuo luminis cū alijs parib⁹ post illud opacuꝫ nulla erit vmbra:sꝫ erit lumē itēsuꝫ infinite. Et cū arguit φ nō:qꝛ agēs ageret vltra gradū ppriū:dī φ agēs multi/plr pt agere vltra gradū ppriū. vel qꝛ agit actiōe reflexa vt i pposito. vl agit q̄litatē spē differētē:sicut accit i gn̄a/ne sūmi coloris vl saporis gn̄ati a pmis q̄litatib⁹ remissis ꝛ in pposito ēt verꝫ ē φ agitur q̄litas spē differēs a q̄lita/te agēte:qꝛ lux spē differt a lumine:tota tm̄ cā tāte itēsiōis est reflexio i isto casu.

℄ Itē pt aliqd agere vltra graduꝫ ppriū:qn̄ aliqd ē ex̄ nāꝫ suā ppriā:sic ē de aq̄ calefacta re/ducēte se ad pristinā friditatē.

℄ Ad aliā formā cū dī φ stat luminosū eē tā modice potētie φ nō sufficit multipli/care lumē post opacū:dī illā ꝯnē dictā ꝑsupponere lumi/nosum icludere opacū itra sphērā actiuitatis sue:ḡre ꝛc.

Ad 2ᵐ principale.

℄ Ad 2m̄ pncipale cū arguit:φ aliq̄ q̄titas possit subito acqri. dī φ in casu illo nullā q̄titatē sm̄ se ꝛ qōlꝫ sui inci/pit illō pedale hr̄e vel acqrere:q̄uis icipiat hr̄e siue acq/rere infinitā salēt corporeā.

℄ Ad aliō cū arguit:φ in pᵒ istāti itroductiōis forme subalis subito acqritur certa la/titudo q̄litatis ꝛ q̄titatꝭ negat. Et ad pbōnē cū dī φ al̄r nō fieret resol̄o vsqꝫ ad māꝫ primā i corruptōe forme sub/stātialis.ꝯcedit ꝯña:qꝛ for q̄litatiua ꝛ q̄titatiua pt rema/nere eadē in gn̄ato ꝛ corrupto:vt supra dictuꝫ est:lꝫ non sub eadē termino vel gradu.

Ad primū p pte negatiuā

℄ Ad arg̃ in oppositū rñ/detur. Ad pmū cū dī.oē qō mouet nec̄e est prius deueni/re ad mediū q̄ꝫ ad finē.7° phy.dī φ phs loqt de eo qō p/prie mouet.s.motu successiuo:ꝛ nō de eo qō iproprie mo/uetur.s.qō mutatur subito.

Ad ꝯfir.

℄ Ad ꝯfirmationē cū dī φ si mobile subito ptrāsiret certū spatiuꝫ φ ifinita velocitate moueret ꝯceditur ꝯña ꝛ ꝯñs. Et ad iprobationē ꝯñtꝭ cuꝫ arguit:qꝛ b mouetur a pportiōe finita igit mouet veloci/tate finita.negaret ꝯñaꝫ:qꝛ stat φ ifinite modicā resisten/tiā habeat:ḡre ifinita velocitate mouebit. Et cū tu pbas ꝯñtiā:qꝛ velocitas attēdit penes pportiōe po ad resistē/tiā:igit si pportio est finita ꝛ velocitas ē finita. ad hoc dī cūt aliq p ipso.φ lꝫ sit pportio finita:nō tm̄ lꝫ signare eā: qꝛ q̄cūqꝫ signata ē maior pportiō a pportiōe finita nō signabili isto mō pōt puenire velocitas infinita:sꝫ de hoc infra dicet ampli⁹:qꝛ difficultateꝫ hꝫ.

Ad 2ᵐ. Opi. cōis

℄ Ad 2m̄ pncipale dī φ facit pro opione. Et ꝯfirmatio silr:ḡre ꝛc.

℄ 2ᵃ opio pncipalis est cōis dicēs:φ lꝫ nulla distātia localis possit subito acqri sm̄ se ꝛ qōlibꝫ sui:tm̄ aliq̄ latitudo q̄litatiua

et q̄ntitatiua pōt fm se et q̄ōlz sui subito acq̄ri. p̄mā p̄tē p/
bat p̄m arg̃m i oppōm q̄ōnis factū: cū dicebat: q̄ oē q̄ō mo
uet' nece ē p̄us ōuenire ad mediū q̄ ad finē p p̄hz 7° phy.
T. c. 11. ¶ Scd̄az v̄o p̄tē p̄bat vltia ɔfirmatio fcā p p̄te affirm̄e q̄ō
nis: vbi arguebat' q̄ cū i corruptiōe for' subal' fiat resolo
visq; ad mām p̄mā scd̄o de gnōne: q̄z nullū accn̄s sensibile
remanet i gn̄ato et corruptorio nece ē q̄ in h̄ istāti itrodu/
ctiōis for' subalis i mām sit iducat' total' dispō q̄litatiua et
q̄ntitatiua faciēs p opari et ɔseruari ipsi' for' i mā: q̄re et c̄.
Ad p̄mū p p̄te affirmatiua d̄r. ¶ Ex his facile r̄ndet' ad argumēta i oppōm ɔ istā opio/
nē. Ad p̄m argm̄ factū p p̄te affirm̄e q̄ōnis. Nō admittit' duo
corpa dura posse se imediate tāgē: sic ēt ē snia p̄hi scd̄o de
aia. et si diceret: si nō p̄it se imediate tāgē approp̄iquant'
q̄ntū p̄it. et seq̄' illud idē. Negat' q̄ sequat' illō idē: q̄z aer
T. c. 113 medians itercluss rarefiet ne det' vacuū i eleuatiōe vni'
ab alio. ¶ Ad aliō de opaco semipedali posito iux' lumi/
nosū pedale: dī admittēdo casū p p̄te illa i q̄ dī q̄ stāte lu
minoso crescat opacū visq; q̄ sit mai' lumioso. Et ɔcedit'
q̄ signato istāti i q̄ opacū erit eq̄le ipi lumioso: q̄ tc̄ aliq̄d
lumē s̄z se totū incipit acq̄ri: q̄z latitudo q̄litatis p̄t subito
acq̄ri s̄z hāc opionē. Sz nō admittit' casus p illa p̄te in q̄
dī q̄.a. mobile positū i cono vmbre ɔtinue moueat' s̄z q̄
plus distat con' vmbre: q̄z ipo'e ē aliq̄d spatiū ita cito p/
trāsiri sic aliq̄ q̄litas p̄t acq̄ri. ¶ Ad aliō de .a. pedali. q̄ō
i p̄' p̄te pportōali hore augeat' ad duplū et i scd̄a ad q̄dru
plū. et sic vltra: admittat' tot' casus et ɔcedit' q̄.a. i fine ho
Ad 1m re ifinitā q̄ntitatē icipiet hēe et ifinitā definet acq̄rē. ¶ Ad
aliō de q̄ntitate et q̄litate acq̄sitā i h̄ istāti introductiōis for'
Ad argm̄ p parte negatiua d̄r. subalis: ɔcedit' totū: q̄z h̄ facit p opione cōi. ¶ Ad argm̄
v̄o i oppm̄ p p̄te negm̄e r̄ndet'. Ad p̄m q̄ nece sit oē q̄ō mo/
uet' p̄us deuenire ad mediū q̄ ad finē et ɔcedit': q̄z h̄ argm̄
Ad 2m facit p opione cōi. et sil'r ɔfirm̄o ei'. ¶ Ad 1m p̄ncipale cū
arg̃r q̄ nulla q̄litas et q̄ntitas p̄t subito acq̄ri s̄z se et q̄ōlz
sui. negat'. Ad p̄bōnē cū dī: q̄z oē q̄ō nāl'r p̄duci p̄t: tn̄ suc
cessiue p̄duci p̄t: negat' h̄. Et ad p̄bōnē cū dī: q̄z nā ē p̄n̄m
cuiusl; p̄ductiōis: ɔcedit': s̄z negat' q̄ nā sit tm̄ p̄n̄m mot' z
Ad cōfir. imo ēt ē p̄n̄m mutatiōis subite: q̄re et c̄. ¶ Ad ɔfirm̄ōnē cū dī.
h̄ dato seq̄' q̄ nō sit oē moueri est mutatū ēē et c̄. ɔ p̄hm
sexto phy. dī q̄ p̄hs ibi loq̄' tm̄ de motu successiuo et de
T. c. 55. 3a difficultas ān corpa negatiue arguitur. mutatiōe terminātē illū. ¶ Circa dcā sūt aliq̄ difficultates.
p̄' difficultas ē. an duo corpa dura possint se imediate tā/
gere. ¶ Et v̄i q̄ nō. p̄: q̄z h̄ dato pos'e ēēt corp' pfecte sphē
ricū puta .a. tāgē corp' pfecte planū. puta .b. p̄z ɔn̄a: ɔn̄s
est fl̄m: q̄z vel tāgeret pūctual'r vel supficial'r vel corpal'r.
nō vltio mō: q̄z ēēt penetratio corpoꝝ. nec scd̄o mō: q̄z nō
esset pfecte sphericū. nec p̄ mō: q̄z q̄lz p̄s .a. spherici distat
a .b. plano: igit' .a. sphericū distat a .b. plano: et si distat ab
eo: igit' nō tāgit illō. ¶ Itē si .a. sphericū tāgēt .b. planū: g̃
ēēnt imediata. ɔn̄s ē fl̄m: q̄z .a. et .b. sūt cū magno medio.
¶ Itē si .a. sphericū tāgēt .b. planū: aut aer ille ēēt pforat'
s̄z p̄tē illā s̄z quā .a. sphericū tāgit .b. planū: aut nō. si nō ē
pforat': seq̄' q̄ .a. nō tāgit .b. p̄z ɔn̄a: q̄z aer ē ɔtinu' s̄z il/
lā p̄tē: q̄re mediat iter illa. si v̄o aer ē pforat': tūc latera il
lius distātie p ɔn̄s .a. sphericū supficial'r tāget .b. q̄ō ē fl̄z.
¶ Itē ponat' q̄ .a. sphericū augeat' ita q̄ tn̄ pfecte remanē/
te spherico: tūc arg̃r sic. cū circūferētia maioris circuli mi
nus icuruet' q̄ circūferētia minoris circuli et min' distet
a recto. Et cū i infm̄ modicū distet aliq̄s pūct' .a. spherici
ab aliq̄ pūcto .b. plani: tūc p quēcūq; remissū motū .a. pōt
aliq̄s pūct' ei' tāgē aliquē pūctū .b. ad datū planū appro
pinquādo: s̄z imediate post h̄ .a. sphericū augebit': igit' im
mediate post h̄ .a. sphericū tāget .b. planū plus q̄ i pūcto
¶ Uel minoret' illō sphericū: et arg̃r q̄ nō imediate post
Arg̃r 1° h̄ tāget .b. planū: q̄z tāget min' q̄ iā tāgat. ¶ Scd̄o p̄nci
pal'r arg̃r: q̄z h̄ dato pos'e ēēt q̄ duo corpa dura se tāgerēt
s̄z supficies planas. p̄z ɔn̄a: ɔn̄s ē fl̄m: q̄z si sic eleuet' vnū
corp' durū ab alio eq̄l'r: et seq̄' q̄ aer circūstās ifi̅t̅a̅ veloci

tate mouebit': et tn̄ ab agēte finito et a pportiōe finita: ɔn̄s
est fl̄m. p̄bat' ɔn̄a. q̄z vel aer circūstās subito replebit illō
spatiū itermediū vel nō. si nō: igit' dabit' vacuū: q̄ō ē ipo'e.
si sic. igit' talis aer ifi̅t̅a̅ velocitate mouebit'. p̄bat' ɔn̄a: q̄z si
aer circūstās in hora repleret illō spatiū certa velocitate
moueret'. et si i medietate hore i duplo veloci' moueret'. et
si i q̄rta p̄te i q̄druplo veloci' moueret'. et sic vltra: s̄z i ifi̅m̅
modico tp̄e replebit illō spatiū. igit' ifi̅t̅e̅ velociter mouebi
tur siue ifi̅t̅a̅ velocitate mouebit'. Q̄ a pportiōe finita mo
ueat' p̄z: q̄z aer ē po' fi̅t̅e̅: et aliquā resistēciā h̄z saltē extrīse
cā: igit' a pportiōe fi̅t̅a̅ moueri q̄re et c̄. ¶ Itē q̄ro aut aer cir
cūstās eq̄ cito mouebit' ad cētm̄ illoꝝ corpoꝝ: sic ad pun/
ctū mediū: vel p̄us ad pūctū mediū et postea ad cētm̄. si dī
p̄m: tūc subito mouebit' ad cētrū et subito ptrāsibit totū il/
lud spatiū q̄ō ēē nō p̄t nisi i ifi̅t̅a̅ velocitate moueat'. Si dī
scd̄m: seq̄' q̄ i illo tp̄e medio i q̄ aer mouebit' a pūcto me/
dio ad cētrū: erit circa cētrū vacuū: q̄ō ē icōueniēs. ¶ Itē
Arist. scd̄o de aia. cap̄ de tactu initit' huic rōni ad p̄bādū T. c. 113
q̄ duo corpa dura nō p̄it se ɔtāgē: q̄z q̄rūcūq; corpoꝝ du
roꝝ cōplicatoꝝ i aq̄ supficies itrīsece sūt hūectē: s̄z hūidi/
tas nō ē sine aq̄: igit' iter illa mediat aq̄: a sil' i aere: q̄re et c̄.
¶ Itē Auer. ibidē huic initit' rōni: q̄z dato oppōm: seq̄' q̄
aut aliq̄d mouebit' i istāti: aut dabit' vacuū q̄rū vtrūq; est
incōueniēs. et p̄z ɔn̄a. q̄z aer circūstās q̄ mouet' ad replēdū
spatiū: aut mouet' i istāti aut successiue. si dī p̄m: seq̄' p̄' p̄s.
Affirmatiue arg̃r. si dī s̄m: seq̄' scd̄a p̄s: q̄re. ¶ In oppōm arg̃r q̄ duo corpa
dura p̄it se imediate tāgē. ¶ P̄io: q̄z si nō seq̄' q̄ cū cor/
pus graue descēdit sup alterū eq̄distāter: q̄ a pportiōe mi
noris ieq̄litatis pueniet actio seu p̄hibitio actiōis. ɔn̄s est
fl̄m: et p̄bat' ɔn̄a: q̄z i tali descēsu q̄ro an corp' graue descē
dēs q̄escat sup aliō tāgēdo illō vel nō. si sic hēo p̄positū:
si nō sequit' q̄ a pportiōe minoris ieq̄litatis pueniet actio
vel p̄hibitio actiōis. et p̄z ɔn̄a: q̄z maioris po' ē illō graue
descēdēs q̄ ille aer modic' iterclusus ad resistēdū. ¶ Itē
a p̄n̄' mult' aer iterclusus nō sufficit resistē graui descēdē
ti: g̃ in fine modic' aer nō sufficiet resistē: g̃ graue descē/
dat ad ɔtactū alteri'. ¶ Itē aer itercept' nāl'r appetit mo
ueri sup̄ graue: igit' nō resistit ipsi graui descēdēti. ¶ Itē
aut resistet talis modic' aer graui descēdēti ne ɔtāgat ali
ud graue: aut nō. si resistit: et cū sit minoris po' q̄ graue:
seq̄' q̄ a pportiōe minoris ieq̄litatis pueniet actio. si v̄o
nō resistit: seq̄' q̄ aut tāget aliō graue: aut si nō tāget: seq̄'
q̄ graue descēdēs stabit sursū p se nō ipeditū: et nō descē
Arg̃r 2° det: q̄ō ē ipo'e. ¶ Scd̄o p̄ncipal'r arg̃r: p multas expiētias
duo corpa dura posse se imediate tāgē. p̄ de securi scindē
te lignū: q̄ imediate tāgit lignū: q̄z si nō imediate tāgēt
s̄z aer mediaret: seq̄ret' q̄ securis facile exhereret' cū aer fa
cile cedat et diuidat'. ɔn̄s fl̄m. ¶ Itē arguit de fundamēto
dom' facto sup terrā q̄ō imediate tāgit terrā: et sint lapi/
des duri p fundamēto sup terrā durā: q̄ si nō imediate tā
gerēt: seq̄ret' q̄ oēs tales dom' ēēnt fundate i aere vel in
aq̄. ɔn̄s ē fl̄m. ¶ Itē arg̃r de ferro pforāte craneū q̄ō ime
diate tāgit craneū: q̄z si mediaret aer nō posset pforare crā
neū. ¶ Itē arg̃r de malleo pcutiēte cāpanā q̄ō imediate
tāgit cāpanā. p̄z: q̄z son' s̄z Ari. fit ex pcussiōe corpis duri
Op. Marsilij. cū duro: q̄re et c̄. ¶ De h̄ sūt due opiones p̄ncipales. Una ē
Marsilij dicēt q̄ duo corpa dura plana p̄it se imediate
tāgē s̄z supficies planas. Et corp' sphericū p̄t tāgē corp'
planū i pūcto: loq̄ndo d̄ tactu nāli i q̄ nihil mediat iter se
tāgētia: q̄z loq̄ndo d̄ tāgē q̄ō ē sētire pos'e ē organū tact'
tāgē obm̄ ab eo distās. et p ista opione ad argm̄ ɔ eā r̄ndet'.
Ad p̄mū p parte negatiua d̄r. ¶ Ad p̄m dī q̄ .a. sphericū tāgit .b. planū i pūcto. et negat'
illa ɔn̄a q̄lz p̄s .a. spherici distat a .b. plano: g̃ .a. sphericū di
stat a .b. plāo: q̄z lz .a. sphericū tāgat .b. planū: tn̄ nlla p̄s
.a. spherici s̄z se et q̄ōlz sui tāgit .b. planū. ¶ Ad aliaz ɔce
dit' q̄ .a. tāgit .b. et est imediatū ipsi et s̄z punctū adequate
tāgit: et negat' q̄ sit mediū inter .a. et .b. q̄uis iter q̄ualibz

parte.a.ꝛ.b.sit mediū:q2 nulla pars.a.adequate ſꝫ ſe to
tã tãgit.b.℄ Ad aliã dĩ ꝙ aer nõ remanet pforat⁹:ſꝫ in i
finitū ſubtilis ē verſus pūctū ɔtact⁹:termiat̃ eni vſqꝫ ad
nõ gradū ꝓfunditatis ad pūctū illū.℄ Ad aliã negat̃ il
la ɔña.ꝑ quẽcūqꝫ remiſſū motū poſſet aliqs pūct⁹.a.tan
gere aliquẽ pūctū.b.quẽ iã nõ tãgit:ꝛ imediate poſt h̃.
a.ſphericū augebit̃ motu quo pūcta ſūt ꝓpingora vſus
ɔtactū.igr̃ imediate poſt h̃.a.tãget.b.i multis pūctis:im
mo q̄uis illud ſphericū augeret̃ i īfinitū:nūq̄ tñ tãgeret il
lud planū adeq̄te niſi i pūcto:q̄uis impoſſe ſit augeri in
īfinitū:ɔ̃dictio eni ē ꝙ aliq̄ figura corporea vl̃ ſupficial̃
ſit īfinita:q2 oīs figura termino vl̃ terminis claudit̃.Qꝫ āt
ɔña nõ valeat pꝫ:ſic nõ ſeq̃t̃ ꝑ īfinitū remiſſū motū pt ali
q̄ ps ꝓportiõalis hui⁹ ɔtinui ptrãſiri:ꝛ imediate poſt h̃
mouebit̃ ſup aliq̄ pte ꝓportionali ei⁹ aliqd mobile i ɔti
nuū idirectū:ḡ imediate poſt h̃ ptrãſibit aliquod mobile
aliq̄ ꝓportionalẽ ſignari ſpacij:q2 poſito ꝙ ſup p̃ᵃ parte
ꝓportionali icipiat moueri aliqd mobile aliqd aliq̄lr ve
lociter:ꝛ ſup ſcd̃a aliud mobile in duplo tardi⁹:ꝛ ſup ter
tia aliud i q̄druplo tardi⁹:ꝛ ſic i īfinitū:aſs ē vez ꝛ ɔñs ſal
ſuꝫ.℄ Pꝫ ēt in alio caſu.vt ſi ſit.a pedale cui⁹ p̃ᵃ ps pro
portionalis ſit alba:ꝛ ſcd̃a nigra:ꝛ tertia alba ꝛ ſic i īfini
tū:ꝛ ponat̃.b.ɔtãgere.a.in extremo partiū minoꝝ.tunc
ɔcedẽdū ē:ꝙ.b.tãgit.a.ꝛ nullã ptẽ albã vl̃ nigrã tangit:
cui⁹ opp̃m eēt ſi poſſet tãgere aliq̄ ptẽ adeq̄te alicui⁹ cor
poris ꝑ ſe exiſtẽtis.Et tūc ſi ponat̃ quãlibꝫ ptẽ ꝓportio
nalẽ rareſieri vſus.b.ɔdẽſando ſequẽtẽ creſcẽte extrema
ſupficie gr̃a argumẽti:q̄lꝫ iſtaꝝ ptiū fieret ꝓpīqor ipſi.b.
ſꝫ nulla imediate:tūc nõ ſeq̃t̃.i īfinitū modicū diſtat aliq̄
ps alba.a.b.ꝛ imediate poſt h̃ q̄lꝫ ps alba erit ꝓpinqor.
b.q̄ iã ſit.igr̃ imediate poſt h̃.b.tãgit aliq̄ ptẽ albã ipſi⁹
Ad 2ᵐ a.℄ Ad 2ᵐ ꝑncipale cū arguit̃:ꝙ nõ poſſibile eēt duo cor
pora dura ſe tãger̃ ſꝫ ſupficies planas.ɔcedit̃ ɔña ꝛ ɔñs.
Et ad iprobationẽ cū dicit:tūc ſi eleuaret̃ vnū corp⁹ du
rū ab alio eq̄lr:ſeq̃t̃ ꝙ ab agẽte finito ꝛ a ꝓportiõe finita
ꝓueniret velocitas īfinita.ɔcedit ɔñaꝫ ꝛ ɔñs:q2 in caſu
argumẽti īfinitã modicã reſiſtentiã habebit aliq̄ ps aeris
ad mouẽdū:ideo īfinita velocitate mouebit̃ aliqua ps
aeris:ꝛ negat̃ ꝙ h̃ ɔñs ſit ſalſuꝫ:ſꝫ d̃ h̃ īfra videbit̃.℄ Ad
aliã pꝫ:q2 ɔcedit̃ ꝙ aer circūſtãs eq̄ cito mouebit̃ ad cẽ
trū ſicͥ ad pūctū mediū:ꝛ ɔñter ꝙ īfinita velocitate moue
bit̃:q2 īfinita velocitate mouebit̃ aliq̄ ps ei⁹:ſꝫ q̄cūqꝫ ps
ſignata pri⁹ ad mediū q̄ ad cẽtrū moueat̃.℄ Ad aliã for
mã de lapidib⁹ cõplicatis ꝛ in aq̄ poſitis.dĩ ꝙ nõ valet:
q2 ſupficies īrīſece poſſūt eſſe humecte multiplici rõne.
p̃:q2 nõ fuerūt bñ adinuicẽ cõplicati.ſcd̃o q2 ꝛ ſi ſint bene
cõplicati ɔtigit ab humiditate gñari humiditatẽ ad par
tes intriſecas ſpūalr̃ ſicͥ ꝛ q̄libꝫ alia q̄litas p̃ᵃ ſpūalr̃ agit.
℄ Ad aliã de Auerroi negat̃ ꝙ aliqd moueat̃ i īſtãti aut
ꝙ det̃ vacuū.℄ Ad ꝓbõnẽ dĩ ꝙ aer circūſtãs nõ mouet̃
ad replẽdū illud ſpatiū in īſtãti nec ſucceſſiue:ſed ſubi
Opi.cõis to ꝛ i nõ tpe.ſ.imediate poſt hoc.℄ Alia võ ē opinio cõis
Phi ꝛ Cõmẽ.dicẽs ꝙ duo corpora dura nõ poſſunt ſe im
diate tãgere:q2 inter ea que ſe tangūt i aere mediat aer:
Ad 2ᵐ ꝑ pte affir mative vl ꝛ inter ea que ſe tãgūt in aq̄ mediat aqua.℄ Ad arg̃ᵐ in
ɔtrariū rñdet̃.Ad p̃ᵐ negat̃ ɔña cum dĩ ꝙ ſi corp⁹ graue
deſcẽdat ſup alteꝝ:ꝙ ſeq̃t̃ ꝙ a ꝓportiõe minoris inequa
litatis ꝓueniet actio.Ad ꝓbõnẽ dicit̃:ꝙ nõ ſolū modic⁹
aer iterclſus reſiſtit ne corp⁹ graue ſuperi⁹ tangat illd
inferi⁹:ſed ēt nã vlis reſiſtit ne det̃ vacuū.aut ne mouea
tur aliqd velocitate īfinita.℄ Ad aliã pꝫ:q2 modicus
aer ex ſe nõ ſufficeret reſiſtere niſi auxilio nãe vniuerſal̃.
℄ Ad aliã pꝫ:q2 lꝫ aer iterclſus ex natura particulari
appeteret moueri ſupra graue:tñ ex natura vlı̃ impedit̃
ne det̃ vacuū:q̄re ꝛc̃.℄ Ad aliã pꝫ:q2 ille modic⁹ aer re
ſiſtit ſimul cū nã vlı̃:ne graue deſcẽdẽs ɔtangat aliud gra
ue:ꝛ ſic nõ ſit actio a ꝓportiõe minoris inequalitatis.

℄ Ad 2ᵐ ꝑncipale de experiẽtijs i ɔtrariū dĩ.Ad primã Ad 2ᵐ
de ſecuri ſcindẽte lignū:ꝙ aer mediat iter ſecuri ꝛ lignū:
ꝛ cã difficilis extractionis ē:q2 lignū cõſtrigẽs aerẽ ꝛ fer
rū i eo fixū nõ ē cedẽs.℄ Ad aliud de lapidib⁹ duris po
ſitis ꝓ fundamẽto dom⁹ ſup terrã durã.dĩ:ꝙ tales lapi
des ɔiungunt̃ terre dure mediãte corpe liqdo.ſ.calce di
ſtẽperata.Et poſito adhuc ꝙ illi lapides ponerẽtur ſup
terrã ſine corpe liqdo ɔcedit̃ ꝙ mediat aer:ſꝫ negat̃ ɔña.
ergo dom⁹ ſunt fundate in aere:q2 nõ dĩ aliqd fundari i
aere niſi cū aer põt ceder̃.℄ Ad aliã de ferro pforãte cra
neū dĩ ſicͥ d̃ ſecuri ſcindẽtẽ lignū:ꝙ ferrū pforat aerẽ ꝛ cra
neū:ꝛ tñ ſemꝑ mediat aer iter ferrū ꝛ craneū.℄ Ad aliã
de malleo ꝑcutiẽte cãpanã dĩ ꝙ mediat aer:lꝫ fiat ꝑcuſ
ſio duri cū duro.℄ Eſt ꝛ terti⁹ mod⁹ rñdẽdi mediãs iter opi.media.
iſtas opiniões q dicͥ ꝙ poſſe ē duo corpa dura pfecte plana
imediate ſe tãger̃ ſꝫ ſupficies planas:ſꝫ ñ pt vnū illoꝝ eq̄
liter eleuari ab altero.Rõ hui⁹ opinionis ē:q2 poſſe ē ta
lia corpa ſic applicari adinuicẽ:vt nõ ſit neceſſe dari va
cuū:nec aliqd ſubito moueri:igr̃ poſſe eſt illa ſe imediate
tãgere.ꝫ ɔña:q2 nõ ꝑꝑ aliud negat̃ ɔtact⁹ corpoꝝ adinui
cẽ.añs pꝫ.ſi talia corpa applicẽt̃ ſꝫ tractū:ita ꝙ vnū tra
hat̃ ſup alteꝝ donec adeq̄te ſupficies vni⁹ applicet̃ ſupfi
ciei alteri⁹:q2 tūc ſic paulati trahit̃ applicãdo:ſic paula
tĩ recedit aer:q̄re nec dat̃ vacuū nec aliqd ſubito moue
tur.ꝛ iõ addit̃:ſed nõ põt vnū coꝝ eq̄lr eleuari ab altero
nec eq̄lr applicari alteri:ne det̃ vacuū:aut ne aliqd ſubi
to moueat̃.℄ Ad auctoritatẽ Phi dixit Themiſtius ꝛ
Alexãder:ꝙ Phs ibi inq̄ſitiue ꝓcedit ꝛ nõ determinatiue:
ꝛ maxime q2 fundamẽtū nõ ē neceſſariū cui initit̃ rõ ei⁹:
q2 nõ ē neceſſe ſupficies intriſecas corpoꝝ applicatoꝝ
ꝛ i aq̄ poſitoꝝ eē humefactas:lꝫ ſit vtplm̃.℄ Ego ēt cõ
firmo hãc opinionẽ expiẽtia a me viſa:q2 facta applica
tione taliū corporū adinuicẽ mõ dicto:ñ pt vnū illoꝝ eq̄
liter eleuari ab altero imo ſic corp⁹ ſupius eleuatur:trahi
bitur ſecū iferi⁹.ꝛ h̃ ē ſignū euidẽtiſſimū ꝙ illa corpora
ſe immediate tãgūt:q2 ſi aer mediaret:poſſet vnū eq̄liter
eleuari ab altero:q2 aer ille rareſieret.ꝛ ſic ꝓhiberet va
cuū vel aliqd ſubito moueri:q̄re ꝛc̃.℄ Alia difficultas 3ᵃ difficultas ãncxa.
eſt vtrū a ꝓportiõe finita poſſit ꝓuenire velocitas infini Negatiue arguitur.
ta.Et vr̃ ꝙ ñ:q2 velocitas attẽditur penes ꝓportionẽ po
tẽtie mouẽtis ad reſiſtẽtiã.igr̃ ſi ꝓportio ē finita ꝛ velo
citas ē finita:q̄re a ꝓportiõe finita nõ pt ꝓuenire veloci Affirmatiue argui
tas infinita.℄ In opp̃m arguit̃:q2 po⁹ finita īfinitaꝫ modicaꝫ
reſiſtẽtiã pt hr̃e:igr̃ īfinite velocit̃ pt moueri:ꝛ tñ hꝫ ꝓpor
tionẽ finitã.igr̃ a ꝓportione finita pt ꝓuenire infinita ve
locitas.℄ Ad h̃ rñdẽt aliq negatiue dicẽdo ꝙ a portio Rñſio 1ᵃ
ne finita non pt ꝓuenire infinita velocitas ꝓpter rationẽ
tactã.Ad rõnẽ i ɔ̃riū dicūt ꝙ ſi po⁹ finita īfinitã modicaꝫ
reſiſtẽtiã hꝫ:h̃ ē ꝑ diminutionẽ reſiſtẽtie ad non gradum
manẽte potẽtia:ſꝫ nõ ē ꝓportio finita:ſꝫ infinita.℄ Non Cõfu⁹.
placet:q2 q̄cq̄d ſubito mouetur:infinite velociter moue
tur:ꝛ tñ a ꝓportiõe finita mouetur:q2 reſiſtẽtiã hꝫ:vt pꝫ
i applicatiõe duoꝝ corpoꝝ duroꝝ ꝛ planoꝝ adinuicẽ:ꝛ
ēt i eleuatiõe vni⁹ ab altero:q̄re.℄ Alij rñdẽt affirmatiue Rñſio 2ᵃ
vt Marſuan⁹:ſꝫ ad arg̃ᵐ ɔtradicūt aliq ꝙ a ꝓportione fi
nita ſignabili non pt ꝓuenire velocitas infinita:ſed a ꝓ
portione finita non ſignabili ſic.℄ Non placet hic:q2 ꝓ Cõfu⁹.
portio q̄litercūqꝫ finita non pt ꝓducer̃ niſi effectū finitū.
aliter eniꝫ ageret vltra gradū ꝓpriū:igitur a ꝓportione
finita nullo mõ põt ꝓuenire velocitas infinita.℄ Alij ad Rñſi⁹ 3ᵃ
arg̃ᵐ ɔtradicūt ꝙ a ꝓportione finita nõ põt imediate ꝓ
uenire velocitas infinita:ſꝫ mediate ꝛ ex ɔñti ſic.ſicͥ acci
dit in aere q mouetur ex ɔñti ad motū lapidis molaris
eleuati ab altero vel applicati alteri.℄ Non placet:q2 Cõfu⁹.
vt⁹ cãe mouẽtis nõ magis operatur ſupra effectū ex ɔñti
iductū:q̄ ſupra effectū imediatū:igr̃ ſi a ꝓportiõe finita
non poteſt ꝓduci immediate velocitas infinita:igr̃ nec

Rñ 4ª ex ꝯñti producet velocitas infinita. ¶ Ideo aliter dicen/dū puto ad hanc difficultatē ⁊ soluo illā p distictionē lo/gicam de ly infinitum: quoniam infinitum dupliciter capi potest. s. syncathegorematice ⁊ cathe^ce. synca^ce ca/pitur quando preponitur toti propositioni aut suo sub stantiuo: ⁊ significat aliquantum: non tantum quin ma ius: cathegorematice vero sumitur quando postponitur toti propositioni. aut suo substātiuo: ⁊ significat· ens sine fine. ¶ Hoc stāte dico ꝙ lȝ a ꝓportiōe finita possit ꝓuenire ifinita velocitas: nō tñ ꝑt ab ea ꝓuenire velocitas infini/ta. prīa pars pȝ: qꝛ significat ꝙ a ꝓportione finita ꝑt ꝓue nire aliquāta velocitas: ⁊ nō tāta qn maior: ⁊ hͨ ē veꝝ in eo qd subito mouet: qꝛ quacūqꝫ velocitate data q̄ moue/tur adhuc maiori mouet: quare ⁊c. ¶ Scd̄a pars ꝑt pȝ: qꝛ significat ꝙ a ꝓportione finita nō potest prouenire ve locitas sine fine: ⁊ hoc est verum: qꝛ omnis velocitas qua aliquid mouet est in subto finito. igit est velocitas finita. ¶ Ad argumentū igit primuȝ dicit ꝙ ꝓbat ꝙ a propor tione finita non prouenit nisi velocitas finita: ⁊ hoc ꝯce/dit: sȝ cū hoc stat ꝙ ꝓueniat ifinita velocitas. ¶ Ad aliō in oppositū dī ꝙ ꝓbat ꝙ a poª finita ⁊ a ꝓportiōe finita pōt ꝓuenire infinita velocitas: ⁊ hoc ꝯcedit: sȝ tamē illa non est velocitas infinita. Et hec de ista qōne sufficiant.

Ad argm p pte nega tiua vi
Ad argm p pte affir matiua vi

¶ Expliciunt qōnes vtillissime artiū ⁊ medicine doctoris magistri Mēghi fauētini. Diligētissime emēdate p sacre Theologie doctorē magistruȝ Ambrosiuȝ de Padua or dinis fratrum heremitarum diui Augustini.

¶ Tituli questionum ⁊ difficultatuȝ de primo ⁊ vltimo instanti Excellentissimi artium ⁊ me dicine doctoris magistri Menghi fauentini.

F I N I S.